TRACTATVS
DE BENEFICIIS
AMPLISSIMVS
ET DOCTISSIMVS,

DECLARATIONIBVS CARDD. S. CONGREgat. Concilij Tridentini & Decisionibus Rotę tam MS. quàm impressis ornatus, & ad singulas materias secundùm hodiernam praxin accommodatus,

AVTHORE

NICOLAO GARCIA HISPANO I. V.
Professore, & Ecclesiæ Abulensis
Canonico.

Tomus II.

TRACTATVS
DE BENEFICIIS
AMPLISSIMVS
ET DOCTISSIMVS,

DECLARATIONIBVS CARDIS. CONCORDANTIAE Sac. Concilij Tridentini & Decretalium Rom. tam MS. quam impressis ornatus; & ad singulas materias secundùm hodiernam praxin accommodatus.

AVTHORE

NICOLAO GARCIA HISPANO IV. Presbytero & Ecclesiæ Abulensis Canonico.

ILLVSTRISSIMO ET REVERENDISSIMO D.D.

IOANNI GARCIA MILLINO,

S.R.E. CARDINALI AMPLISSIMO,

& S. D. N. Papæ

Vicario.

CVM primum tomum mei tractatus de Beneficiis cõmuni applauſu,& maxima approbatione vbique receptum,Illuſtriſsime Cardinalis, tibi eum videre cupienti Romæ in ſecundo meo aditu obtulerim, valdeq; probaueris, viſum eſt mihi ſecundum eiuſdem tractatus tomum,quem non minus placiturum ſpero,tibi etiam offerre,ac dicare, ſub tuóque patrocinio,& nomine clariſsimo edere:ſic enim fiet,vt fœlicibus prodeat auſpiciis, proſperóque procedat curſu munitus tanto patrono, in quo vltra Pontificiam, Cardinalitiámque dignitatem ampliſsimam, elucent eximia generis claritas, egregia morum probitas, & integritas, ſumma iuris rerúmque peritia, quæ te auditoratu ſacræ Rotæ, (quem per multos annos pręclare,& doctiſsime,magnáque cum laude,& ſatisfactione geſsiſti)Legatione,ſeu Nuntiatura Hiſpanię Pontificia, & Cardinalitia dignitate,maiorique dignum fecerunt. Impulit etiam ad id faciendum beneuolentia,& humanitas maxima,qua me ſemper tractaſti,& proſecutus es, ex quo primùm vrbem adij, vbi te ſtatim iudicem Rotę in propria cauſa habui: atque in ſecundo aditu, cum Romam rediiſſem ad limina Apoſtolorum viſitanda pro domino Epiſcopo Abulen. meo prelato,cuius viſitationis negotium cùm te potiſsimum agere oportuit, vti prefecto ſacrę Congregationis Concilij. Accipe igitur illuſtriſsime domine ea,qua ſoles benignitate, munus hoc obſequij mei argumentum,& teſtimonium, méque & librum ſub tua tutela prodeuntem tuere ſemper. Et vale fœlix.

LIC. NICOLAVS GARCIA
ABVLEN. CANONICVS.

CLARISSIMO, ET NOBILISSIMO D. D. LVDOVICO FERNANDEZ DE CORDOVA, EPISCOPO Salmantino.

TRACTATVS mei de beneficiis primus tomus, Præsul illustrissime, bonę memoriæ DD. Andreæ Fernandez de Cordoua Episcopo Pacen. patruo tuo dicatus sub eius patrocinio fœliciter prodiit prospero successu, ab omnibus enim magno cum applausu, & summa approbatione receptus est Dei beneficio, & munificentia. Cui etiam, si viueret, secundus tomus eiusdem tractatus, qui nunc in lucem exit, nec minus, vt spero placebit, dicandus erat, & sub ipsius etiam protectione, & tutela proditurus. Sed eo iam vita functo, sicut Domino placuit, iure repræsentationis tibi debetur, tu enim in locum eius, & patrocinium successisti, eiúsque personam, vti ex fratre nepos mihi merito repręsentas, cui opus hoc dicem, fouendúmque, ac protegendum committam, in quo etiam concurrunt par nobilitas, & generis claritas, (cum ex eadem sis Cordubensium antiquissima, & nobilissima familia, atque ex domo illustrissima Marchionis de Guadalcaçar, tui ex fratre nepotis proregis Indiarum) literarum scientia, & iuris peritia eximia, egregia virtus, atque Pontificia dignitas, in qua optimi prelati, vigilantissimi pastoris, & integerrimi Episcopi specimen omnibus præbes: accedit etiam tua humanitas, & in me beneuolentia, quam mihi iam diu ostendisti. Accipe igitur, illustrissime Præsul, librum hunc tuo nomini merito consecratum, atque tuo patrocinio, & tutelę commendatum, eúmque tua authoritate tuere, & protege, munúsque hoc, qualecumque sit, meæ tamen erga te obseruantię pignus, benigne, & ea qua tibi offertur voluntate, suscipe, & vale fœlix.

LIC. NICOLAVS GARCIA
ABVLEN. CANONICVS.

INDEX

INDEX PARTIVM, ET CAPITVLORVM SECVNDI TOMI TRACTATVS DE BENEFICIIS.

SEPTIMA PARS,

Quibus debeant beneficia conferri, seu de qualitatibus requisitis ad beneficia, continet sexdecim capita.

A P. 1. De clericatu, & ordine.
§. 1. De aliquibus difficultatibus, & dubiis.
Cap. 2. De legitimitate.
Cap. 3 De filiis presbyterorum.
Cap. 4. De ætate beneficiandorum.
Cap. 5. De coniugatis.
Cap. 6. De bigamis.
Cap. 7. De scientia, seu literatura.
Cap. 8. De moribus & vita.
Cap. 9. De naturalitate.
Cap. 10. De beneficiis sæcularibus sæcularibus, & regularibus regularibus conferendis.
Cap. 11. Quod non sit irregularis.
Cap. 12. De corpore vitiatis.
Cap. 13. Quod non sit excommunicatus.
§. 1. De fructibus beneficiorum excommunicati.
Cap. 14. Quod non sit suspensus, seu interdictus.
Cap. 15. De beneficiis debitis certis personis, seu certo generi personarum.
Cap. 16. An beneficia sint conferenda digniori, an satis sit digno conferre.

OCTAVA PARS,

De requisitis prouisionis beneficij: continet quatuor capita.

CAP. 1. Quod fiat gratis, liberè, & sine pacto, modo, vel conditione, ac sine diminutione.
Cap. 2. Quod pure fiat collatio, non conditionaliter, nec alternatiue, nec copulatiue.
Cap. 3. Quod non sit surreptitia prouisio.
Cap. 4. An requiratur, quod collatio fiat publice, seu palam, & non clandestine, & de probatione illius.

INDEX PARTIVM.

NONA PARS,

De forma in prouiſione ſeruanda, continet quatuor capita.

CAP. 1. *De forma in communi, & an ea non ſeruata, prouiſio ſit nulla, etiam in foro conſcientiæ.*
Cap. 2. De forma ſeruanda in prouiſione parochialium.
§. 1. *De aliis dubiis.*
§. 2. *De aliis dubiis.*
Cap. 3. De forma ſeruanda in prouiſione beneficiorum ſimplicium.
Cap. 4. De forma edicti, ſeu vocationis in inſtitutione ſeruanda.

DECIMA PARS,

De tempore quo, & intra quod, debet prouideri de beneficiis, & de deuolutione, continet quatuor capita.

CAP. 1. *Quando debeat prouideri de beneficiis.*
Cap. 2. De tempore intra quod debet de beneficiis prouideri.
Cap. 3. De deuolutione.
Cap. 4. De tempore intra quod debet fieri inſtitutio, & confirmatio, & collatio neceſſaria.

VNDECIMA PARS,

De modis vacandi, & amittendi beneficia, continet decem capita.

CAP. 1. *De vacationis modis in communi.*
Cap. 2. De vacatione per obitum.
Cap. 3. De renuntiatione.
§. 1. *De Qui poſſint renuntiare beneficio.*
§. 2. *Quod renuntiatio debet eſſe libera.*
§. 3. *Quod renuntiatio, cum authoritate ſuperioris fieri debet.*
§. 4. *De publicandis reſignationibus.*
Cap. 4. De permutatione beneficiorum.
Cap. 5. De vacatione per aſſecutionem alterius.
§. 1. *De declaratione prædictorum & requiſitis ad huiuſmodi vacationem.*
§. 2. *De incompatibilitate duorum beneficiorum, ſub eodem tecto.*
§. 3. *De incompatibilitate, ſeu compatibilitate beneficiorum ſimplicium.*
§. 4. *De diſpenſatione ſuper pluralitate beneficiorum.*
Cap. 6. De vacatione ob promotionem ad Epiſcopatum.
Cap. 7. De vacatione ob promotionem ad Abbatiam.
Cap. 8. De vacatione ob contractum Matrimonij.
Cap. 9. De vacatione per ingreſſum Religionis.

Cap. 10.

Cap.10. *De vacatione per priuationem.*
§.1 *De hæreticis, apostatis, & schismaticis.*
§.2. *De periuris, falsariis, sacrilegis, concubinariis, sodomitis.*
§.3. *De violento beneficij possessore, & intruso.*

XII. & VLTIMA PARS,

De modis quibus extinguitur, vel alteratur beneficium, Continet quinque capita.

Cap.1. *De suppressione & extinctione.*
Cap.2. *De vnione.*
§.1. *Quis possit vnionem facere, & ex qua causa.*
§.2. *Quæ forma & solemnitas requiratur in vnione.*
§.3. *Quomodo probetur vnio, & quando dicatur sortita effectum, & de eius reuocatione.*
Cap.3. *De dismembratione.*
Cap.4. *De diuisione beneficij.*
Cap.5. *De erectione beneficij, seu Ecclesiæ in alium statum.*

Septima Pars.

QVIBVS DEBEANT BENEFICIA CONFERRI SEV DE QVALITATIBVS REQVISITIS AD beneficia.

CAPVT PRIMVM.

De Clericatu & Ordine.

SVMMARIA.

INTER qualitates quas habere debent ij, quibus beneficia conferuntur, prima, & præcipua est clericatus, n.1.

Per primam tonsuram clericalis ordo confertur, secundùm Canonistas contra Theologos, licet non sit sacramentum, à nu. 2. de quo & quot sunt ordines remissiue, n.5.

Quicquid sit de hoc, an prima tonsura sit ordo, certum videtur, quod verbum ordo generaliter prolatum comprehendit etiam primam tonsuram, secundùm communem vsum canonum, n.6. & sic decreta Concilij, sess.7. cap.7. quoad principalem dispositionem, & sess.23. cap.8. à versic. vnusquisque ausuram, n.7. & 8.

Si non sint clerici saltim prima tonsura, sed laici, incapaces sunt beneficiorum, n.9. adeo vt non sufficiat destinatio concurrente etiam habitu clericali, n.10. neque etiam reputatio, qua quis existimetur clericus, si reuera non erat talis, n.11. quamuis clericus putatiuo, de cuius clericatu non constat, nisi per communem reputationem, potest dari pensio & beneficium, pro quo obtinendo sufficit communis reputatio, n.12.

Quod legitur de B. Nicolao, B. Seuero, & B. Ambrosio, sunt diuina miracula, non trahenda in consequentiam, vel fuit cum illis dispensatum, numer.13. & 14.

Hodie ex constitutione Sixti V. de habitu & tonsura requiritur quod tempore collationis beneficiorum sint actu clerici in habitu clericali, & tonsura incedentes, aliàs collatio est nulla, numer. 15. Et decretum irritans, quod in fine habetur, refertur ad omnia præcedentia, numero decimosexto, & cùm sit in iure positum, ligabit etiam ipsum Papam, nisi ex certa scientia contra fecerit. numero decimoseptimo.

Clerici etiam prima tonsura habentes beneficium, etiam simplex, aut etiam ius in illo, vel ad illud, seu pensiones percipientes, debent tonsuram & habitum clericalem, vestes scilicet talares, iugiter deferre, aliàs ipso facto sunt priuati omnibus beneficiis, &c. ex dicta constitutione, numero decimooctauo.

Ista constitutio in his partibus cœpit ligare post lapsum octo mensium à die publicationis Romæ facta, & ex tunc ad huiusmodi priuationem incurrendam non requiritur lapsus, alicuius certi temporis sed eo ipso, quod in publico quis non gestat habitum clericalem supra dictum, id est tonsuram, & vestes talares, incurrit huiusmodi, priuationem n. 19. & 20.

Quamuis vestes talares in rigore dicantur, quæ hominem vsque ad pedes tegunt, tamen ex epieiceia & aquitate tales iudicabuntur, quæ iuxta consuetudinem clericis sunt decentes, quamuis non sint nimis longæ, num.21. & 22. nec est necessarium portare duas vestes longas, sed vna sufficit, num. 23.

Forsan non est vsu recepta dicta constitutio, saltim quoad hoc, vt non deferentes prædictum habitum clericalem maxime tonsuram, sunt ipso facto priuati beneficiis, & quod collatio illis facta sit nulla, n.24.

Cùm laicus, qui non habet primam tonsuram, sit incapax beneficiorum, non potest ad beneficium præsentari, alias præsentatio erit nulla, n.25. quod limitat Flamin. Paris. ex Rota non procedere, quoties fuit præsentatus proxime clericandus, &c. nu.26. quæ tamen limitatio videtur esse contra doctrinam Lamberti, & aliorum docentium non sufficere præsentatum post præsentationem in continenti clericari, &c. n.27.

Ista limitatio procederet quãdo proxime clericãdus, expresse, vel tacite præsentaret in tempus, quo esset, clericus, & sic in tempus habile, num. 23. & tacite

diceretur præsentari in dict. tempus, quando patronus cùm præsentaret, non absolute, sed dicendo præsento talem proxime clericandum, vel præsento talem, & peto eum ordinari, &c. num. 29. & ita est accipienda declaratio S. Congregationis adducta, n. 30.

In casu quo absolute præsentaretur nondum habens primam tonsuram, præsentatio esset nulla, & facta de indigno, & incapace, quantumuis de proximo clericaretur, & ita procedit doctrina Lamber. & aliorum, n. 31.

Rota quam Flamin. citat, non loquitur in istis terminis, sed in longe diuerso casu, nempe de præsentatione facta per literas seu instrumentum de eo, qui tempore factæ scripturæ & nominationis, non erat clericus, qua valet, si tempore factæ præsentationis coram ordinario iam erat clericus, quia tunc vere fit præsentatio, cum nominatio, seu scriptura præsentatur ordinario, num. 32. & 33. & si ex nominatione nullum ius acquiritur ante actualem præsentationem, numero 34. & numeris sequentibus adducuntur resolutiones Rotæ ad prædicta.

Impugnatur resolutio Rotæ quatenus ait, quod prouisus ante clericatum de canonicatu, immissus tamen in possessionem post clericatum dicendo, quod contulerunt ac sibi prouiderunt, non censeatur de nouo prouisus, n. 38.

Quamuis tempore præsentationis omnino clericatus requiratur, non tamen requiritur, quod tunc præsentatus incedat in habitu clericali, ex constitutione Sixti V. quæ solum id requirit tempore collationis, quamuis ex ea teneatur statim d. habitum assumere, n. 39.

Sunt aliqua beneficia sacerdotalia, quæ requirunt de iure, consuetudine, statuto, priuilegio, vel fundatione, quod ea obtinentes in presbyteros ordinentur, alia diaconalia, & alia subdiaconalia similiter, nu. 40. & tunc dicitur annexus ordo aptitudine, & attento tempore prosecutionis, n. 41. ¶ Iuxta hoc in Episcopatu Abulen. est quædam constitutio synodalis antiqua relata, n. 42. Quod dictum est de archipresbytero, vt debeat in presbyterum ordinari, non videtur hodie procedere in archipresbyteris ruralibus, supposito quod sunt beneficia simplicia, nec personalem residentiam requirunt, & sic in his videtur cessare iam dict. constit. synodalis Abulen. n. 43.

An de ordine annexo beneficio, seu prebendæ ex consuetudine, statuto, priuilegio, vel fundatione, sit necessario facienda mentio ab impetrante, esto sit in ætate ad talem ordinem requisita à nu. 44. resoluitur negatiue cum communi contra alios, & additur dec. Rotæ, cuius ratio est, nam de qualitatibus non consideratis & expressis à iure, seu stylo, non est facienda mentio. n. 48. & qualitates exprimendas qui ponunt, n. 49. Improbatur, quod ait Flam. Par. & Zechus in resignatione archidiaconatus, qui habet vocem in capitudo, faciendam esse mentionem de hoc, n. 50. & 51. & respondetur cuidam dec. Paleoti.

Hodie in supplicationibus de canonicatibus ac portionibus Ecclesiarũ cathedraliũ dataria vult exprimi ordinem sacrum annexum. Etsi in supplicatione ponitur clausula, etiam si sacerdotalis, *quæ antea solebat concedi, cassatur: vnde cùm iam ista qualitas sit à stylo cõsiderata, videtur in istis gratiis necessario facienda mentio de ordine sacro annexo, nisi esset subdiaconatus, quem ad minus debent habere annexum de iure Concilij, &c. n. 52. & 53. sed nihilominus existimat author, id non esse necessarium, à n. 54.*

Clausula etiam si sacerdotalis *cassatur, quando narratur diaconatus, vel subdiaconatus, quo casu gratia est surreptitia, si prebenda habet annexum superiorem ordinem si impetrans illo caret, alias secus. numer. 55. 56. Alia sunt beneficia, quæ non nisi actu presbyteris, vel alium ordinem habentibus prouideri possunt ex fundatione, consuetudine, statuto, vel priuilegio, n. 57. vt quando institutio, vel statutum dicit, quod beneficium non conferatur, nisi presbytero, vel quod conferatur presbytero. Et capellania, in quarum fundatione dicitur, quod præsentetur sacerdos, vel quod præsentetur capellanus, seu clericus qui missam celebret, vel alia verba respicientia tempus, seu actum præsentationis, & tunc præsentatus tempore præsentationis debet esse sacerdos actu, n. 58.*

Idem est, quando fundator, vel statutum diceret, quod prouisus de capellania sit capellanus, vel sacerdos, aut quod sit sacerdos, vel capellanus, nu. 59. & 60.

Improbatur Ferretus dicens per verba fundationis, quod eligatur, seu præsentetur sacerdos, non requiri sacerdotium actu tempore electionis, seu præsentationis, sed solum aptitudine, nisi quando ordo sacerdotij fuit annexus per verba negatiua, seu annullatiua & prohibitiua, n. 61. improbantur etiam Zerola, Flam. Paris. & Zechus idem fere dicentes, numer. 62 Improbatur etiam Marcus Anton. Genuen. dicens, quod quando debet eligi sacerdos, debet esse actu, quando onus impositum est à laicis, secus si ab Ecclesiastico, vel per statutum Ecclesiæ, & Gonçal. & alij, num. 63. ¶ Predicta doctrina est communis & approbata per Rotam, numer. 64. & alias deuolui prouisionem ad superiorem, nu. 65. & 66. Ponitur dec. Rot. & allegantur aliæ decisiones. Impugnantur sententiæ dict. authorum, num. 67.

Allegata per Flamin. Paris. & capitulum ei cui de præben. in 6. loquuntur de beneficio sacerdotium requirente, non tamen actu, & decisio. 1. de præben. in nouis fundatur in derogatione per clausulas generales, n. 68. Non placet quædam decisio Rotæ, beneficium non esse sacerdotale, ex obseruantia interpretatiue subsecuta, licet bulla Papæ loquatur de presbyteris, &c. nam ista reuera non est obseruantia interpretatiua, sed contra dict. bullam, nu. 69. & 70.

Non placet etiam decisio, quod stante fundatione capellania, quod eligatur vnus presbyter, qui pro ipsius anima missam celebret, & quod patroni possunt eligere vnum presbyterum, siue capellanum, &c. non sit sacerdotalis, quia testator alternatiue locutus est de presbytero, seu capellano, & cætera. sed dictio, siue, stat expositiue, numer. septuagesimo primo, & 72.

Si in fundatione capellaniæ caueatur, quod præsentetur sacerdos proximior de parentela, si inueniatur alias clericus, si tempore præsentationis fuerit aliquis sacerdos, ille debet præsentari, licet sit remotior & erit præferendus, etiam si postea ante institutionem alter proximior esset sacerdos, num. 73. & 74. vbi ponitur Rotæ decisio.

§. 1.

SVMMARIA.

AN capellania sit sacerdotalis ex eo solum quod habeat onus celebrandi annexum, nu. 75. & num. 76. ponitur prima sententia esse sacerdotalem actu, etiam si fundator dicat, quod praesentetur capellanus, qui per se, vel per alium debeat celebrare secundum Barba. & alios, numero 77.

Ponitur secunda sententia esse sacerdotalem, non tamen actu, sed aptitudine, nu. 78. quam tenuit Rota in decisio. adductis, n. 79. & 80. & in resolutione adducta n. 81.

Tertia sententia, quod prima procedat in fundatione laici. Secunda in fundatione personae Ecclesiasticae, nu. 82. sed quantum ad hoc non videtur esse differentia inter fundationem personae Ecclesiasticae & laici n. 83. & seq.

Quarta sententia vera, & tenenda, capellaniam non esse sacerdotalem, nec actu, nec aptitudine ex eo quod in fundatione dicatur capellanum debere celebrare, sed posse prouideri simplici clerico 14. annorum, nu. 85. quia nisi expresse cauetur, quod per se ipsum hoc agat potest per alium celebrare, nec requiritur personalis residentia, ex quo sumus in beneficio simplici, in quo ex generali consuetudine non requiritur residentia à num. 86. vbi ponuntur declarationes Sanct. Congregationis, & resolutio Rotae.

Verbum interfit, vel assistat, tantum importat, quantum verbum resideat, secus de verbo cantet, vel seruiat, vel sacris operetur, nisi aliunde colligatur, n. 89.

Appellatione clerici venit simplex clericus primae tonsurae, etiam in capellaniis in quibus clerici generaliter vocantur, n. 90.

Hanc quartam sententiam videtur tenere Zerola relatus, num. 91. & Genuen. relatus numer. 92. & in terminis, est approbata per Sanct. Congregationem in declarationibus positis, numero nonagesimotertio, & attenta declaratione Pistorien. Rota mutauit sententiam amplectendo hanc, vt in decisio. posita, nu. 94. & in resolutionibus adductis, num. 95. & 96. & fuit alias tentum, quod quando testator mandat praesentari presbyterum, seu rectorem causa celebrandi Missas, beneficium non dicitur sacerdotale, quae tamen resolutio difficultatem patitur ex supradictis, n. 97.

Vbi in fundatione caueretur, quod per se ipsum deberet celebrare, seu quod deberet personaliter deseruire, aut quod resideat, tunc procederet secunda sententia, n. 98. & n. 99. Ponitur declaratio S. Congregationis, & ita procederet resolutio Rotae in causa Lucana supra relata: & ita etiam videtur accipienda decisio. Abulen. capellania de Cebreros, & numero centesimo, & sequenti, vbi ponitur decisio.

An vbi capellania est sacerdotalis actu, vel habitu ex fundatione, possit Episcopus cum consensu patroni haeredis, seu successoris fundatoris saltim pro vna vice dispensare, vt prouideatur non habenti dict. qualitatem, nu. 102. & quaeritur de patrono haerede, seu successore, nam de patrono fundatore clarum videtur posse tollere & alterare conditiones, seu qualitates cum consensu Episcopi, saltim ex iusta causa, quando essent vtiles Ecclesiae, n. 103. & seq.

In dict. difficultate prima sententia est affirmatiua, n. 105. quam aliqui intelligunt subsistere aliquali causa, & omnibus patronis volentibus, & c. n. 106.

Secunda sententia est negatiua, n. 107. pro qua facit doctrina Gambari relata, nu. 108. & doctrina quam tradit Valdes relata nu. 109. de quam seq.

Haec secunda sententia de plano procedit stante Concilio Trident. sess. 25. c. 5. n. 111. & ita Sanct. Congregatio censuit in declarationibus adductis, n. 112. & tenuit Rota in decisione adducta nu. 113. & in alia adducta, n. 114. & nu. 115. ponitur decretum Concilij prouincialis Mediolanen. 5.

An per clausulas generales derogatorias in literis Apostolicis positas, non obstantibus statutis, & c. censeatur derogatum fundationi, & ordinationi sacerdotium actu requirentia, n. 116. resolutur per dict. clausulas censeri derogata, seu dilata statuta Ecclesiarum, etiam confirmata sacerdotium actu requirentia. Ita quod possit quis huiusmodi beneficium consequi, licet non sit sacerdos, dummodo sit aetatis legitimae ad sacerdotium, non tamen censeri derogatum fundationi & ordinationi testatoris, nec fundationi etiam clerici contra aliquos.

Id habet speciale fundatio laici, vt non censeatur ei derogatum, etiam si in clausulis derogatoriis dicatur, etiam non obstantibus fundationibus, & c. quae de fundationibus clericorum intelligenda sunt, & c. n. 112.

In literis Apostolicis de beneficiis vacantibus, non solet poni derogatio statutorum Ecclesiae, nisi in beneficiis & praebendis Ecclesiarum Cathedralium, seu Collegiatarum vnde in aliis beneficiis non vitiabitur doctrina supra dicta, n. 123.

Esto ordinarius nullo modo possit alterare conditiones, vel qualitates possibiles annexas beneficio ex fundatione, an possit eas mutare, quando reditus ipsius beneficij essent impotentes, seu insufficientes ad illas & reducere Missas, & c. nu. 124. Resolutur secundum Doctores, Episcopum id posse facere cum consensu patroni, aut etiam eo inuito, si vocatus nolit consentire, nu. 125.

Si aliqua capellania esset fundata cū obligatione residentiae personalis, cuius fructus essent adeo diminuti, vt nō essent sufficientes tali oneri, posset ordinarius tollere eam obligationem, ita quod per substitutum possit illi deseruiri, & c. nu. 126.

Obijcitur Conc. Trid. sess. 25. de refor. cap. 4. ex quo videtur Episcopum id non posse facere nisi in Synodo diocesana, n. 127.

Sententia Nauarri, quod illud decretum est ius nouum, quoad Abbates & Generales ordinum, sed non quoad Episcopos qui possunt hoc facere, etiam sine Synodo iure antiquo, quod non videtur per hoc sublatum, cum fuisset additum ad augendum. n. 128.

Sententia Enriquez. P. Ledesma, & Man. Rodriguez, quod illud decretum procedit in commutatione, seu reductione anniuersariorum, seu Missarum dotatarum, in qua eget Episcopus Synodi consilio, non vero in reductione Missarum beneficij & capellaniae collaturae, n. 129. ait tamen Man. Rodriguez. cum Nauarro, posse Episcopum absque Synodo anniuersaria commutare, etiam hodie, n. 130.

Primum dictum authoris, quod Concilium ibi non loquitur de Missis impositis beneficio seu capellania, & sic tanquam casus omissus relinquatur dispositioni iuris communis, sed de Missis & anniuersariis relictis in aliqua Ecclesia, nu.131. vbi ponuntur declarationes S. Congre. & n.seqq. reseruntur alie declarationes.

Secundum dictum, quod in reductione dictarum Missarum, & anniuersariorum, de quibus Concilium loquitur, seruanda videtur forma Concily, ita quod Episcopus non possit eam facere sine Synodo, esto ante Concilium posset, n.135. vnde stante Concilio non videtur valere constitutio Synodalis Salmantina relata, n.136.

In aliquibus Episcopatibus non est vsu receptum d. decretum Concily, & vbi non est receptum, procedet opinio Nauarri & Man. Rodrig. nu.136. probabile enim videtur, quod stylus saltim decennalis valeat contra legem, etiam Canonicam ab initio non receptam, sicut stilus iudicis prescriptus spatio quadraginta annorum, valet contra ius ab initio receptum, nu.137.

Quomodo probetur clericatus, qui cùm sit qualitas extrinseca, non præsumitur, n.138. resoluitur probari non solum literis testimonialibus Episcopi, seu tit. ordinum, sed etiam testibus, nu.139. etiam de publica voce & fama, nam sufficit probatio de communi reputatione & fama, & per argumenta & indicia, seu coniecturas, & per semiplenas & leues probationes probatur, nu.140. & ita seruat Rota in possessorio & petitorie, numero centesimoquadragesimosecundo contra Rebuffam & alios relatos, n.141. & seq.

Limitatur dicta doctrina, vt non procedat in nostra obiectiua, n.144. aut vbi præsumptio est contra aliquem, puta, quia est illegitimus, qui debet probare suum clericatum per literas: nec sufficit communis reputatio & fama, n.145. nisi probetur dispensatio, quæ non probatur per narratiuam literarum ordinarij, nu.146. & seq. constando enim de dispensatione clericatus illegitimi probatur per communem reputationem, sicut clericatus legitimi, n.148. & numero sequ. adducitur resolutio Rotæ: & ita poterit procedere quædam decisio Rotæ relata n.150. licet contrarium dicatur alia decisione relata, n.151.

Concurrentibus aliquibus coniecturis cum fama probatur clericatus illegitimi, n.152. & in iudicio possessorio restitutionis sufficere illegitimo probare clericatum per reputationem, & actor illegitimus non tenetur dare literas sui clericatus ex Rota, n.153.

Probatur etiam clericatus vnico teste, n.154. etiam in iudicio, quando lis esset super beneficio, numero 155. contra Rebuffum & alios relatos, n.156.

Solo sigillo Episcopi recognitio probatur clericatus etiam collatus non subdito, n.157.

An probetur clericatus per literas, seu ostensionem superiorum ordinum, puta sacerdotij, seu diaconatus, &c. num.158. Et non probari tenent Rebuffus & alij, quia per saltum posset esse promotus, quo casu non valet prouisio ei facta de beneficio, num.159. nam per saltum promotus est irregularis, num.160. quamuis aliqui dicant eum suspensum, num.161. non tamen est irregularis respectu ordinum inferiorum, quos legitime susceperat, nam ab vsu illorum non est suspensus, n.162. Vnde valeret prouisio ei facta de beneficio non requirente alium ordinem, & c. n.163.

Contrarium tenetur in dict. difficultate, nempe quod ad probationem clericatus, & minorum ordinum satis sit probare & ostendere maiores, nu.164. & adducuntur ad id resolutiones Rotæ, à num.165. & procedit etiam in clericatu illegitimi, nu.169. & respondetur Bartolo in contrarium allegato, n.170.

Licentia proprij Episcopi probatur sola assertione ordinantis, n.171.

INter qualitates quas habere debent ij, quibus beneficia conferuntur, prima & præcipua est clericatus & ordo: oportet enim eos esse clericos saltim primæ tonsuræ, per † quam clericalis ordo 1
confertur, *c. cùm contingat de ætate & qualitate*, vbi id notant Doctor. & est communis sententia Canonistarum, vt per Fel. *in c. sicut el. 3. de simonia. n.2.* Mandos. *reg. 24. q. 1. n. 2.* Couarr. *in c. quia nos, de testamen. num. 4.* Gregor. Lopez. *in præ. ti. 6. par. 1* Hieronymum Gabrielem *cons. 181. lib. 2.* Calda Pereiram *in l. si curatorem habens. c. de in integrum restitui. verb. lasis, nu. 104.* Mendez de Castro *in l. cum oportet: C. de bonis quæ liberis, nu. 166.* Rota, *dec. 731. nu. 5. & 6. par. 1. diuersorum*, & idem tenet Guido Papa, *dec. 449. n. 1.* vbi † additio, recte ait id 2
esse verum, loquendo de ordine, non vt sacramẽtum, sed vt largo modo pro deputatione ad diuinum officium seu cultum. Quamuis † Theologi 4
contrarium teneant, nempe primam tonsuram nó esse ordinem, sed dispositionem, & præparationé ad ordines, de † quo & quot sint ordines, an no- 5
uem, vt volunt Canonistæ, an septem tantum, vt volunt Theologi, agunt Albertus Trot. *de vero & perfecto clerico, libr. 1. c. 2.* Lamber. *de iure patronatus. 1. par. 2. lib. q. 7. art. 2.* Mandos. *suprà nu. 2. & 5.* Couarr. *lib. 11. variarum, cap. 10. à nu. 10.* Nauar. *in Manu. c. 22. nu. 18.* Velazquez de Auendanno *in l. 29. Taur. gloss. 3. n. 9. & 10.* Gironda *de Gabellis. 7. p. in principio*, Zauallos. *q. 524.* Soto *in 4. dist. 24. q. 1. art. 3. & q. 2. art. 1.* Valentia. 4. *to. disputatione 9. q. 1. pun. 2.* Ange. Syluester, Rosella, Tabiena, Armilla, & alij summistæ, *verb. ordo*, Catechismus ad paro- chos *de sacramento ordinis, ver. docendum igitur erit*, Bart. Ledesma *in summario de sacramentis, de sacramento ordinis, difficultate 5.* Cosmas Philiarcus *de officio sacerdotis 2. par. lib. 1. c. 13. candelabrũ aureum, tit. de sacramento ordinis, n. 6. 10. & 11.* Luduicus Lopez *instruct. conscientiæ 2. tom. p. 1. c. fin.* Enquirez *in sũma, li. 10. c. 2. & 9. §. 4.* F. Mã. Rodrig. *in summa. 2. tom. c. 13.* Pet. Ledesma *in sua summa. 1. par. tit. de sacramento ordinis. c 1.* & Vega *in espeio de Curas. ca. 14. à n. 4.* Nunno. 3. *par. in addit. qu. 37. & 40. ar. 2.* D. Sahag. *de sacram. ordinis, à n. 7.* Carrillo *in Itinerario ordinandorum. sect. 3. cap. 7. à n. 17.* D. Card. Tuschus. *cons. 189. lit. O.* Gabr. Vazq. 3. *par. tom. 3. disp. 236. & seq.* Isidotus Mosconius *de maiest. milit. Eccles. libr. 1. par. 2. c. 1.* Ioan. de Arce Solorçano *de Sacramentis, de Sacramento ordinis, circa princ.*

Et quidquid † sit de hoc, an prima tonsura sit 6
ordo, an non, illud certum videtur, quod verbum, ordo, generaliter prolatum, comprehendi etiam primam tonsuram, secundùm communem vsum Canonum, argumento d. c. cùm contingat, & secundùm communem d. c. vsum loquendi, *vt recte docet Nauarrus cons. 11. de tempor. ordinatio. n. 1. & 3. Suarez de relig. tract. 3. li. 4. c. 13. n. 8. & c. 56. n. 5.*

Vnde

7 Vnde decretum Concilij *seſſ.7.de refor.cap.*10.† quoad principalem diſpoſitionem comprehendit primã tonſuram,*vt dictum eſt ſuprà 5.par.c.7.n.95. & decretum eſt,c.8.ſeſſ.* 23. *de reformatione verſi.vnuſquiſque autem,& ſequenti*, comprehendit non ſolũ minores ordines contra Zerolam *in praxi Epiſc.1.par.verbo dimiſſoria.*§.2.vt ſacra cõgregatio Concilij cẽſuit ſuper illo,c.ibi:*A proprio Epiſc. ordinetur,de omnib.ordinibus.tã in ſacris,quã in minorib.intelligitur,& ſic etiã ordinati in minorib.cõ-*
8 *prehenduntur in pœna ſuſpenſionis*:Sed † etiã primã tonſuram cũ de ordinatione, & ordinibus generaliter & abſolute loquatur,*& dictum eſt ſupra.d.1. par.c.5.nu.*142.contra Toletum *in ſumm.lib.1.c.*49. *verſ.quarta*,dicentem,decretum Concilij *d.cap.*8. non extendi ad primam tonſuram,ex declaratione Sacri Concilij:nã prima tonſura nomine ordinis in hoc Concilio non comprehenditur. Quæ declaratio videtur eſſe ſequens 16.Sed iſta declaratio non videtur certa,nec eſt iuri cõſona, tũ quia negari nõ poteſt,iſtum Epiſcopũ non incidiſſe in pœnã ſuſpẽſionis per annũ à collatione ſaltẽ tonſuræ,*ex c.fin. de temporib.ordin.in* 6. tum etiã quia licet tonſura condiſtinguatur à minoribus ordinibus, & eorum appellatione nõ veniat,vt *in d.c.*10.*&* 11. *&* 17.*ſeſſ.* 23.quia nomẽ minorum ordinum ex communi vſu & modo loquendi attribuitur quatuor gradibus,vt videmus,tamen ſub verbo,*ordo* ſeu *ordines*, & *ordinare*,generaliter & abſolutè prolato, venit tonſura,tam in iure quàm in Concilio,vt *in c.1.ſeſſ.*21. *de reform.& ca.*3,7.*&* 9.*& d.c.*10.*ſeſſ.*23. & ſi deciſ. *d.c.*8.*ver.vnuſquiſque autem*,non haberet locum in prima tonſura, ſequeretur poſſe eam conferri ab alieno Epiſcopo ſine proprij licentia aut teſtimonio:quod dici non poteſt.

9 Aliàs † vt ad noſtrũ propoſitũ redeamus, ſi nõ sũt clerici ſaltim primę tõſurę,ſed laici, incapaces ſunt beneficiorũ,*c.ex literis,de trãſactionib.c.*2.*de inſtit.* vbi Abbas,& alij,& dictum eſt 1.*part.c.*2.*nu.*28.vbi
10 plures citaui.adeo † quidẽ,vt nõ ſufficiat deſtinatio cõcurrente etiã habitu clericali.Abb. *ibi*,Feli.*in c. cùm adeo de reſcrip.ex n.*2.Staphil.*de literis gratia noua forma expectatiuarum,n.*24. Selua *de benef.*3. *par.q.*6.Couar.3.*par.c.*1.*n.*1.Lamber.1. *par.*2.*lib.q.*7. *art.*29.*ad ſi.*Gomezius *de gratiis expectatiuis,n.*89. Duarenus *de beneficiis lib.*4.*c.*6.P. Pechius *in reg. beneficiũ,in* 6.*n.*29.*ad fi.*Mãdoſ.*de ſignatura gratiæ, tit.de prouiſio.ver.amplia, etiãſi is cui.in vlt.edit.* Ant.Gabr.*conſi.*12. *de præſũpt.n.*4.Zauallos dicens, receptiſſimã,*q.*523.& Zechus *de benef.& penſio.c.*3. *ver.inhabilis*, & Thom. Sanchez *de matrim.lib.*7. *diſp.*42.*n.*14.Villar del patronado de Calatayud.4. *p.in pr.n.*11. Azor.*inſtit.Moraliũ.*2.*par.lib.*6.*c.*2.*q.*5. & Perez de Lara *de anniuer.& capell.lib.*2.*c.*5 *à n.* 2.Neque etiam ſufficit reputatio,qua quis exiſtime-
11 tur † clericus ſi reuera non erat talis,Rota *dec.*139. *lib.*3.*p.*3.*diuerſorum*,Flam.Pariſ.*de reſign.benefic.li.* 4.*q.*2.*conſ.*19.& Zechus,& Villar *ibi*, quamuis cle-
12 rico † putatiuo,de cuius clericatu non conſtat niſi per communem reputationem.poteſt pẽſio, & beneficiũ,& pro obtinendo beneficio ſufficit cõmunis reputatio, licet vere clericũ eſſe non appareat, Rot.*ibi* iuxta dicta *infrà à nu.* 140. & ita procedet. dec.Rotę.13.*de probatio.alias* 312.*in antiquis*,quam ſequitur Pontanus *de ſpolio.lib.*2.*n.*179.aliàs eſt falſa,Gonçalez poſt hęc viſus *ad reg.de menſibus,gloſ.* 2.*à nu.*64.Gratian.*diſcept.forenſ.cap.*123.*num.*17.& Paulus Piaſec.*in praxi Epiſc.*1.*par.cap.*1.*nu.*3.*&* 4.

Neque obſtat,quod legitur de B. Nicolao,† qui 13
ex laico electus eſt in Epiſcopum,& de B. Seuero qui ex lanificio aſſumptus eſt in Archiepiſcopum, & de B. Ambroſio qui nondum baptizatus in Archiepiſcopum delatus,*vt in c.ſtatuimus, §.è contra* 61.*diſt.*quia omiſſa reſponſione Gratiani *ibi §. ſed* 14
ſciendum, & aliorum,quod ob excellentem virtutem,eximiamque, & egregiam ſanctitatem laicus eligi poſſit,quod ſequitur Ioan.Quintinus *in repet. ca.de multa de præben.n.*67. dicens,quod ſi cui laico non deeſt competens ſacerdotio virtus, & perfectio, huic facta collatio beneficij valebit. Reſpondetur,quod illa ſunt miracula diuina, non trahenda in conſequentiam,vel fuit cum illis diſpenſatum.Ita Archidiaconus *in d.c. ſtatuimus*, §. *his omnibus*,Fel.*in d.c.cùm adeo,ſub.nu.*5. Selua,*d.q.*6. *ad ſi.*Corraſ.*d.c.*1.*n.*4.Pechi.*ſupra n.*27. & Maiolus *de irregularitate.lib.*15.*cap.*31.*n.* 4. Oieda *de incompat.benef.cap.*24.*n.*4.

Et hodie ex † conſt.38.Sixti V.*de habitu & tonſu-* 15
ra per clericos,ſeu milites beneficia, vel pẽſiones obtinentes deferen.&c. quã ponit,& explicat Viualdus *in fine Candelabri aurei*, & videndus Zechus *de caſib.reſeruatis,caſu* 4.requiritur quod tempore collationis beneficiorum ſint actu clerici in habitu clericali, & tonſura incedentes, alias collatio eſt nulla,vt in verſi.in futurum,vbi ſic dicitur: *In futurum,autem non niſi actu clericis in habitu clericali & tonſura,& militib.infra dicendis in militari incedentib.ſua militia propria, aut alia quacumque Eccleſiaſtica,etiam ſimplicia beneficia,reſpectiue conferantur, aut commendentur, aut penſiones, fructusve, aut bona Eccleſiaſtica reſeruentur.* Et in fine habetur decretum irritans, quicquid ſecus à quoquam quauis authoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.Quod † refertur ad om- 16
nia præcedentia, *ex c.inquiſitioni de appellationibus*,& deciſio Rotæ *in cauſa Toletana profeſſionis in adducta ſeptima part.dubio* 21.*nu.*330.*& dictum eſt aliàs quinta parte,capitulo quarto,n.*173.

Et cùm † ſit in iure poſitum, ligabit etiam ipſum 17
Papam, *vt ſuprà dictum eſt quinta par. capitulo primo,n.*28.niſi Papa ex certa ſcientia contra fecerit,&c.*ad leg.quidam conſulebant,ff.de re iudicata, cum aliis.*

Et clerici † etiam clericali tantũ tonſura inſigniti 18
habentes iam beneficium etiam ſimplex,aut etiam ius in illo,vel ad illud,,ſeu penſiones percipientes, debent tonſuram,& habitum clericalẽ, veſtes ſcilicet talares iugiter deferre; aliàs ipſo facto sũt priuati omnibus beneficiis,nec nõ penſionibus,omnique iure ſibi in eis, vel ad ea quomodolibet cõpetenti,& beneficia ſic per huiuſmodi priuationẽ vacantia diſpoſitioni Sedis Apoſtolicæ reſeruãtur,ex dicta conſtitutione.Quæ in † his partibus cœpit li- 19
gare poſt lapſum octo mẽſium à die publicationis Romæ 18.Ianuarij 1589.factæ, & ex tunc ad huiuſmodi priuationem incurrendã non requiritur lapſus alicuius certi temporis, ſed incurrit eam eo ipſo,quod in publico quis non geſtat habitum clericalem ſupradictum,id eſt tonſuram, & veſtes talares.Ita enim † videtur intelligenda dicta conſtitu- 20
tio,vt colligitur ex illa dictione, ſupradictum, quæ refert præcedentia cũ ſuis qualitatibus, *Rota deciſio.*194.*n.*7.*part.*2.*diuerſorum,& ex ſequenti conſtitutione eiuſdem Sixti.* Et quia habitus clericalis in tõſura & veſtibus copulatiue conſiſtit, *Bald.in l.ſi quæ per calumniã.cap.de Epiſcopis & cleric.ſub nu-*

mero 1.& Pacianus de probat. lib.2.c.34.nu.25.cum aliis.

20 Quamuis autem † veſtes talares in rigore dicantur,quæ hominem vſque ad pedes tegũt Hiſpanè, *Haſta los pies*, Calepinus verbo talares,ſeu *Haſta los touillos,o cerca*,dicit Petr. de Ledeſma *in sũma 2.part.tract.7.c.2.circa decimamquartam concluſionem circa finem,pag.*384. Tamen de † epieicia & æquitate talares veſtes iudicabuntur,quę iuxta cõſuetudinem clericis ſunt decentes. Adde Tho. Sanchez *de matrim,libr.7.diſp.46.nu.6.* quamuis non ſint nimis longæ neque ad pedes deſcendant, vt ferriolum longum cum galero, modò non adſit lactucula,Hiſpanè *Lechuguilla*,Pet.Ledeſma, *ibi*.Et-

22 iam † ſine tunicella,ſeu veſte longa interiori,Hiſpanè *Sonata*:nec enim eſt neceſſariũ portare duas veſtes longas,ſed vna ſufficit:& ita dicta cõſtitutio videtur recepta,& interpretata,& docet Viualdus *in d.explicatione ſub nono notab.* Et cum prædicta doctrina ferè conſonat Moſconius *de Maieſt. milit. Eccleſ. lib. 5. par.2.cap.2.pag.*412.qui ait quod iuxta d. conſtitutionem Sixti V. veſtes ſint talares vſque ad pedes, vel quaſi iuxta rationalẽ menſurã, conſuetudinẽ loci,& honeſtatẽ clericorũ, & quod nigro colore magis quàm alio vtantur. De birreto vero,vel pileo,multum cõſuetudo attenditur, cùm in contrarium leges ſancitæ non reperiuntur. Ita Moſconius. Accedit quòd illæ cenſentur clericis veſtes honeſtæ,& quibus induti in habitu clericali incedere dicantur,quæ communi vſu & conſuetudine fuerunt admiſſæ in ea prouincia, attendendo conſuetudinem ſimilium perſonarum & clericorum eiuſdem conditionis.Couarr.*pract. cap.31.n.7.* Salced.*in praxi crimin.*Bernard.Diaz.*c.*75. Farin.*q.* 8.*n.*69.add.ſumm-Bull.Quar.*verb. habitus clericalis.*Vgol.*de offic.Epiſc.cap.*12.*n.*3.*& c.*13.*§.*2.*num.*7. *cum aliis*,& nouiſſimè Piaſec.*in praxi Epiſc.par.*2. *cap.*3.*nu.*14.qui etiam ait, quòd dum in itinere vel in villa moratur clericus,vti eum poſſe veſte talari vltra genua tantum procedente, reſpondiſſe legitur Congr. Epiſcoporum Epiſcopo Tridentino 15. Ian.1591.Et vide dicta *ſupra 1.par.c.*5.*à n.*11.

23 Et forſan † non eſt vſu recepta dicta conſtitutio ſaltim quoad hoc, vt non deferentes prædictum habitum clericalem, maxime tonſuram, ſint ipſo facto priuati beneficiis, & quod collatio illis facta ſit irrita & nulla.

24 Cum ergo † laicus, qui non habet primam tonſuram,ſit incapax beneficiorum, non poteſt ad beneficium præſentari, alàs præſentatio erit nulla, Millis *in repertorio. verbo beneficium ſi impetrat*, Rebuff. *in concordatis, titulo de forma mandati verb. pro expreſſis, verſic. quæro quæ ſint*, Lamber. *dict.quæſt.ſeptima,art.ſecundo ad finem,& art.ſeptimo,* & 29. *ad finem* Hoieda *de incompatibilitate beneficiorum prima part.capitulo fin nu.*72. Ioann. Gutierrez *conſ.ſecundo,n.*21. Parladorus *differ.*120. *n.*18.Card.Thuſcus *concl.* 56.*litera B.n.*4. & Flan.

26 Pariſ.*dict.libr.*4.*quæſt.*2.*nu.*5.† qui *num.*6.ait,quod Rota in vna Imolen iuris patronatus 19. Nouembr.1584.coram d.Orano limitauit hanc concluſionem non procedere, quoties fuit præſentatus proxime clericandus:nam hoc caſu præſentatus nõ eſt peritus indignus, cùm ante inſtitutionem ſit tonſuratus.Quæ † tamen limitatio videtur eſſe contra

27 doctrinam Lambert Horedæ,& Ioannis Gutierrez *ſuprà*, qui docent non ſufficere præſentatum poſt præſentationem incontinenti clericati, ſed omnino clericatum requiri tempore præſentationis, & contra doctrinam Duare. *ſupra*, ac Rophiniaci *de benef.c.*1.*num.*39.& 40. qui docent ſi quis poſt obtentum beneficium clericus effectus fuerit,irritam nihilominus eſſe beneficij collationem,nec illud poſſe retinere:& eam limitationem reprobat Vgol.*cap.*50.*§.*6.*num.*2.*& cap.* 51.*§.*2.*numer.*5.

Vnde iſta † limitatio procederet, quando proxi- 28
me clericandus expreſſe vel tacite præſentaretur in tempus,quo eſſet clericus, & ſic in tempus habile: quo caſu præſentato facto clerico intra tempus datum ad præſentandum,præſentatio valeret ex tunc ad legem in tempus.ff.de hæredib. inſtituendis.& *Lamber.*2.*par.*2.*li.quæſt.*3.*art.*9.

Et tacite † diceretur præſentori in dictum tem- 29
pus, quando patronus cum præſentaret non abſolute, ſed dicendo, præſento talem de proximo clericandum, vel dicendo præſento talem, & peto eum ordinari prima tonſura, &c. tunc enim videtur eum præſentare, vt cum ſit clericus inſtituatur. Et ita † erit accipienda declaratio ſanctæ congre- 30
gationis Concilij *ſuper cap.*10.*ſeſſ.*7.*de reform.* quę ſic ait:*Vicarius capituli ſede vacante infra annum poteſt concedere dimiſſorias ad primam tonſuram ei, qui eſt præſentatus à patronis laicis ad beneficium Eccleſiaſticum iuris pronatus ipſorum,vt illud obtinere valeat.*

In caſu † vero,quo abſolute præſentaretur non- 31
dum habens primam tonſuram,credo præſentationem eſſe nullam,& factam de indigno, & incapaci,quantumuis de proximo clericaretur:& ita procedit doctrina Lamber. Hoiedæ,& Ioann. Gutierrez *ſupra*. Clericatio enim ſubſequens etiam de proximo non poteſt retrotrahi ad tempus præſentationis, in quo requiritur capacitas, & habilitas præſentati cùm ex præſentatione ius ei quæratur ad beneficium, &c. *& faciunt dicta infra capitulo quarto ad finem.*

Rota autem † in dict.Imolen.iuris parronatus 19. 32
Nouemb.1584.coram D. Orano, quam Flaminius citat,non loquitur in iſtis terminis, ſed in lõge diuerſo caſu,nempe de præſentatione facta per literas, ſeu inſtrumentum de eo, qui tempore factæ ſcripturæ,& nominationis non erat clericus,quæ † 33
valet ſi tempore factæ præſentationis coram ordinario iam erat clericus, quia tũc vere fit præſentatio cum nominatio, ſeu ſcriptura præſentationis præſentatur ordinario,Francus *in capitulo* 1. *§.verum.num.*1.*de iure patronatus in* 6. Rochus *verbo honorificum,num.*27.*&* 73. Lamber. *prima part.ſecundo lib.quæſt.*4.*art.*16.*&* 2.*par.ſecundo lib.quæſt.* 4.*art.*1.2.*&* 3.Rota *dec.*3.*de iure patronatus in nouis aliàs* 211.Achilles 325.*ſeu* 12.*de iure patronatus*,vbi habetur,quod præſentatio intelligitur tantũ quando fit ſuperiori,alioquin dicitur magis nominatio: & † ſic licet patronus præſentandum nominet,& 34
tradat nominato inſtrumentum præſentationis:tamen antequam ſit præſentatum ſuperiori, non habet ius in re,nec ad rẽ, nec vllũ ius acquirit ex nominatione ante actualem præſentationẽ, *Sarmien. in regula de non tollendo iure quæſito.q.*1. *Creſcen. deciſio.*6.*n.*9.*&* 10.*de iure patronat. & fuit.reſolutum coram domino Pẽna in quadam Calagurritana de anno* 1588.Et conſequenter etiam ante actuam
lem præſentationem poterit patronus etiam Eccleſiarum variare & reuocare literas præſentationis,vt notat gloſ.poſt caſum *in dict.c.*1.*de iure patr. in* 6.

in 6.ad fin. inde inferens, quòd si clericus patronus dedit duobus literas præsentationis: si secundus fecerit maiorem diligentiam, & se præsentauerit conspectui Episcopi, tenetur Episcopus illum instituere: qui primò enim literas obtulit ordinario, debet institui: quod tamen Vgolinus *de officio Episcop. c.5. §.3.ad finem*, intelligit si institutio fiat, antequàm alter literas offerat: aliàs de oblatis magis idoneus instituetur. Sed ista intelligentia Vgolini non placet, & est contra d. glos. nam cùm is qui primò literas obtulit, sit præsentatus, non potest postea dari alia præsentatio patroni Ecclesiastici, solumque posset procedere in patrono laico, qui potest cumulare.

35 Et id, nempe † quod valeat præsentatio de eo qui tempore ipsius præsentationis factæ coram ordinario est clericus, licet tempore factæ nominationis seu scripturæ præsentationis non esset clericus, ex dictis, est quod fuit resolutum in dict. Imolen. iuris patronatus, *vt fuit dictum in vna Burgen. Abbatiæ de Sobarco* 29. *Decemb.* 1588. & 10. *Martij*, & 89. *coram domino Penna vbi idem fuit resolutum, & etiam dictum, quod idem fuit resolutum in vna Macerater. capellaniæ, coram dict. Ioann. Aldobran.* 15. *Maij* 1564.

36 Et prædicta † confirmantur ex decisio. Rotæ *in Vrcellen. canonicatus* 23. *Ianuarij* 1598. *coram domino meo Corduba*, in qua fuit dictum: *Resignationem fuisse nullam, ex quo resignans tempore suæ prouisionis erat laicus, ac inde nullum ius habebat, quod potuisset resignare*, c. 2. de institutio. c. literis de trãsactio. Capra regula 97. n. 39. cum aliis. *Fuerat enim illi facta collatio* 22. *Martij* 1594. *& tonsuram accepit* 1. *Aprilis subsequentis: qui actus non est reiterabilis, vt possit præsumi antea idem clericatum recepisse, vt fuit dictum in Barchinonen. pensionis de anno* 1548. *coram Peregrino & in Elnen. beneficij* 5. *Octobris* 1594. *coram Pãphilio. Nec obstabat simile, quod non sit necessarium, quod tẽpore, quo quis nominatur à patrono, sit clericus: nam hoc procedit ex eo, quod per illã nominationẽ, quam patronus potest reuocare, nullũ ius quæritur nominato, secus vero in hoc casu, in quo de tempore prouisionis ius quæritur prouiso, & sic requiritur clericatus, vt fuit dictum in dict. Burgen. Abbatiæ de Sobarco.* 19. *Decem.* 1588. & 10. *Martij* 1589. *Nec superueniens suffragatur, quia non retrotrahitur.* Peregrin. decis. 50. lib. 1.

37 Et hoc † idem fuit postea confirmatũ corã eodẽ D. Corduba 4. Maij 1598. *Et quod electio capituli ad canonicatum habet vim collationis, cùm nulla indigeat confirmatione, ac ideo erat necessarius clericatus tempore electionis, cum electo ius quæratur in beneficio: nec obstare actum gestum* 2. *Aprilis, quando fuit immissus in possessionem post clericatum, in quo dicitur, quod contulerunt, ac sibi prouiderunt, quia cùm tunc non fuerit seruatus modus solitus votadi per vota secreta, apparet capitulum noluisse nouam electionem facere: sed illa verba fuerunt posita ad maiorem, & abundantiorem cautelam.* Hæc ibi.

38 Quæ tamen † decisio, quoad istud vltimum non videtur vera & solida: nam bene verum est, quod illa verba fuerunt posita ad maiorem cautelam, sed ea cautela non videtur esse ad alium effectum, nisi ad prouidendum de nouo, si forte prouisio nõ valuit, supposito quod modus solitus votandi secreto

39 non est de essentia, nec pro forma requiritur: sed † quamuis tẽpore præsentationis omnino clericatus requiratur non tamẽ requiritur, quod tunc præsentatus incedat in habitu clericali, ex d. constitutione 30. Sixti V. quæ solum id requirit tempore collationis, quamuis ex ea teneatur statim dictum habitum assumere, & deferre: ex quo habet ius ad beneficium.

His præmissis, notandum † est cum Doctoribus 40
in cap. ei cui de prabendis in 6. & ibi Prob. ad Monachum *à n.* 1. Paris. *cons.* 50. *à n.* 14. *part.* 4. & Petro Gregorio *de benef. c.* 36. & aliis, esse aliqua beneficia Sacerdotalia, quæ requirunt de iure, quod ea obtinentes in presbyteros ordinentur, vt Parochialis Abbatia, Decanatus, Præpositura, & Archipresbyteratus, *cap.* 1. *de ætate & qualitate, cap. cum in cunctis. §. inferiora de elect.* vbi Decius *n.* 6. Rebuffus *in praxi tit. requisita ad collationem bonam. n.* 31. *& de Archipresbyteratu*, Lambert. 1. *par.* 2. *libr. quæst.* 7. *art.* 29. *nu.* 4. Curtius *in institutio. maioribus libr.* 2. *tit.* 11. *de Archipresbytero*, & alia, quæ idem requirunt, ex consuetudine, statuto, priuilegio, vel fundatione, *vt in dict. cap. ei cui, vbi notatur Hoieda dict. cap. final. n.* 20. Alia diaconalia, quæ de iure requirunt, quod ea obtinentes in diaconos ordinentur, vt Archidiaconatus *dict. §. inferiora, & dict. cap.* 1. seu alia ex consuetudine, &c. Alia subdiaconalia similiter, &c. Et † tunc dicitur annexus ordo, 41
aptitudine, & attento tempore prosecutionis. Bonifacius *in Clement.* 2. *§. illi vero, nu.* 17. *de ætate & qualitate.*

Et iuxta † hoc in hoc Episcopatu Abulẽ. est quæ- 42
dam constitutio synodalis synodi antiquæ quam D. Didacus de Alaba Episcopus Abulen. imprimi fecit anno 1557. 2. tit. c. 4. in qua statuitur, quod omnes Abbates Benedicti, Decani, Archipresbyteri, Vicarij perpetui, & Clerici curati intra annum ordinentur in Presbyteros, & Archidiaconi in Diaconos, modo & forma statutis in sanctis iuribus, alioquin dicto termino elapso si non receperint dictos ordines annexos de iure, suis dignitatibus & beneficiis & curatis, & Archipresbyteratibus, & Vicariis ipso facto sint eis priuati, &c.

Id tamen † quod diximus de Archipresbytero, 43
vt debent in presbyterum ordinari, non videtur hodie procedere in Archipresbyteris ruralibus, supposito quod sunt beneficia simplicia, nec personalem residentiam requirunt, vt dictum est *supra 5. part. cap.* 3. *à nu.* 95. vbi adduxi declarationes Sacræ congregationis super hoc, & sic in his videtur cessare iam dicta constitutio synodalis antiqua Abulens. maxime cùm se referat ad iuris dispositionem: conducit decisio. Farin. 112. circa Abbatiam.

Sed est † difficultas, an de ordine annexo bene- 44
ficio, seu præbendæ ex consuetudine, statuto, priuilegio, vel fundatione sit necessariò facienda mentio ab impetrante, quod sit in ætate ad talem ordinem requisita.

In qua † difficultate breuiter respondetur nega- 45
tiue *ex dict. cap. ei cui, glossa in Clementina* 1. *verbo vel alteri de præbendis*, & cum Calder. tenet Abbas *in cap. ad aures, n.* 4 *de rescript.* & ibi Decius *n.* 25. & 26. & Felin. *num.* 3. (qui licet *in cap. in nostra eodem tit. consil.* 31. videatur dicere contrarium, tamen remittit se ad dicta per eum *in dict. cap. ad aures*) Millis *in repertorio verbo gratiam beneficij impetrãs* Hieronym. Paulus *in pract.* Lãcel. *in notabilibus super vacãtibus nõ reseruatis in principio*, Selua *3. par. qu.* 11. *nu.* 42. Rebuffus *in repetione cap. nulla* 2. *de concessio. præbẽdæ* 2. *& de qualitate exprimẽda*,

qui iuxta ibi dicta debet intelligi in concordatis in forma mandati, versi. 24. Corras. 4. *par. cap.* 4. *n.* 56. & Ioann. Nicol. Gimonteus *in Enchiridio beneficiorum, tit.* 4. *c.* 5. *n.* 23. Açor. 2. *par. libr.* 6. *c.* 33. *quæst.* 2.

46 Quamuis † contra teneat Rota *decisio.* 41. *de rescrip. in antiquis*, & Ripa *in dict. cap. ad aures, n.* 22. qui ait impetrantem teneri facere mentionem de ordine annexo beneficio, quod impetratur, vt si est sacerdotale, vel diaconale, quamuis non teneatur exprimere, quod patiatur defectum ordinum, quos requirit beneficium: & dict. capit, *ei cui*, procedere in impetratione beneficij in genere.

47 Sed nostra sententia † est communis, quam videtur tenere Rota in vna Abulens. Canonicatus 16. Iunij 1589. coram d. Gipsio, vt in sequenti decisione, *Domini resolverunt, Petrum non esse restituendum, quoniam sponte canonicatum, & præbendam, de quibus agitur, renunciauit, & sic à possessione facto proprio cecidit*, ad cap. accepta, de restitutione spoliatorum, Rota decis. 4. de renuntiatione in nouis. Cassadorus 4. n 3. & 5. de restit. spoliatorum, Alexander conf. 92. n. 5. lib. 1. de communi. Socinus in leg. rem quam nobis, nu. 8. de acquiren. possess. *Nec dicatur, hoc locum sibi non vendicare, quando resignatio est nulla*, Verallus decis. 172. n. 7. part. 3. *quoniam nullitates quæ pro Petro afferuntur, non placuerunt dominis: nam per testes quorum copia datur, constat de sufficienti publicatione, & licet ita explicite non affirment literas Apostolicas, quibus fuit facta publicatio, fuisse authenticas, nihilominus sat est, quod dicti testes super* 7. *dicant Bullas prædictas fuisse originales. Nec ad rem pertinet, quod testibus non credatur, etiamsi dicant instrumentum publicũ, nisi doceatur de missione instrumenti.* Decius conf. 82. n. 2. Ripa in l. 1. n. 81. & 84. si certum petatur, *quoniam hic non agitur de probando instrumento publico vel eius tenore. sed solum de actu simplicis publicationis: quo fit, vt depositio testium suffragetur per supra allegata, quibus non refragatur decisio in causa Calagurritana prioratus, quia* ibi *per testes non probabatur publicatio, vt in casu proposito, sed Notarius tantum asseruit se publicasse resignationis supplicationem per relationem ad librũ registri, ad quem se retulit: & sic quodammodo clare constabat, scripturas authenticas tunc non fuisse publicatas, & populo ostensas. Non obstat quod obijcitur, mandatum de prouidendo, & non prouisionẽ publicatam extitisse, quoniam si hoc esset verum, nõ propterea vitiatur; quia dicta publicatio possessionẽ canonicatus subsequitur, datur intelligi, non mandatum de prouidendo, sed ipsam prouisionem publicatam fuisse. Tollitur postremo surreptio allegata quod non fuerit expressum canonicatum esse sacerdotalẽ, quia in supplicatione fuit petitũ de canonicatu prouideri, etiam si sacerdotalis esset, ex quo dignoscitur Papã potuisse cogitare, & satis percipere esse sacerdotalem: quocirca cessat surreptio.* Crauetta conf. 79. n. 8. Verallus dec. 49. in fi. par. 1. *& in simili de pensione concessa laico fuit resolutum coram me in vna Cathanien. pensionis* 4. *Maij* 1583. *præsertim quia Didacus erat in tali ætate constitutus, vt infra tempus à iure statutum poterat ad sacerdotium promoueri: quod sufficit*, iuxta dispositionem Concilij Trident. sess. 24. c. 12. *Non placuit tamen dominis fundamentum desumptum ex possessione pacifica triennali, quoniam licet ex ea præsumendum sit publicationem rite factam, vt in decisionibus, quarum copia datur, attamen prædicta decisiones non procedunt, quando agitur de spolio, vt fuit resolutum in istis terminis in vna Bergomen. parechialis* 28. *Februarij* 1586. *coram bo. memoriæ reuerendissimo Lauretano. Cætera bene tollunt ur per informantes, tam in facto, quàm in iure pro Didaco, & responsiones placuerunt dominis.*

Et † ratio nostræ sententiæ est, nam de qualitatibus non consideratis, & expressis à iure, seu stilo, non est facienda mentio, Felin. *in c. super literis, n.* 2. *& in c. in nostra cor.* 20. *de rescrip.* Corras. 4. *par. c.* 5. *n.* 38. Caputaquen. *decis.* 224. *par.* 3. & Flam. Paris. *de resignatione beneficiorum libr.* 10. *p.* 2. *n.* 17. *de quo Menochius de arbitr. lib.* 2. *casu* 201. *a n.* 25. Et † qualitates exprimendas ponunt Felin. *in dict. cap. in nostra*, Ripa *in dict. c. ad aures.* Salua *d. quæst.* 11. & 22. Rebuff. *in dict. repetitione, cap. nulla post tertium notabile, & in dicta forma mandati verb. pro expressis*, Corras. *dict. cap.* 4. *num.* 56. & 57. Menoch. & Flamin. Paris. *suprà*. 48 49

Vnde non † videtur verum quod Flamin. *ibi* ait, *numer.* 106. & Zechus *dict. cap.* 3. *versic. inhabilis*, in resignatione Archidiaconatus, quia habet vocem in capitudo, faciendam esse mentionem de hoc: nam licet de iure non habeat vocem in capitulo, tamen ista qualitas non est à iure nec stilo considerata, nec iure, aut stylo cauetur, vt de ea sit necessario facienda mentio, quinimo de stilo non fit mentio de hac qualitate in portionibus Hispaniæ, quæ fere omnes sunt de capitulo, aut habent vocem in capitulo, ex consuetudine immemoriali, vel alias; nec in dignitatibus, quæ idem habent in aliquibus Ecclesiis. 50

Nec obstat † decisio Paleoti *in Carthagin. Archidiaconatus de anno* 1556. *quæst* 3. *pars diuersorum. lib.* 3. *dec.* 254. 355. 357. & 560. quia, *vt apparet ex ista vltima decisione*, ideo in illo casu erat facienda mentio de hac qualitate, quia resignatarius erat minor, & non in ætate legitima, vt posset dare vocem in capitulo, qua Papa non voluisset priuare Ecclesiam, cùm inde dicatur damnum pati, Glossa *in Clement. 2. de ætate & qualitate.* 51

Hodie † tamen in supplicationibus de canonicatibus, ac portionibus Ecclesiarũ Cathedraliũ, dataria, vult exprimi ordinem sacrum annexum, & si in supplicatione ponitur clausula, *etiam si sacerdotalis*, quæ antea solebat cõcedi, vt *in decis. Abulen.* cassatur, vnde cùm iam ista qualitas sit à stilo considerata, videtur in istis gratiis necessario facienda mentio de ordine sacro annexo Canonicatui, vel portioni, alias gratia erit surreptia & nulla, si prouisus non sit illum ordinem consecutus, etiam si sit in ætate legitima, saltim vbi habent annexum ordinem presbyteratus, vel diaconatus. Nam † si esset annexus ordo Subdiaconatus, non videtur gratia vitiari, etiam si de eo non esset facta mentio, cùm Papa possit intelligere canonicatum, vel portionẽ, ad minus habere talem ordinem annexum, iuxta Concilium Tridentinum, *sessione* 24. *de reform. cap.* 12. *versi. nominibus vero*: & non oportet exprimere qualitates, quæ insunt beneficio de iure communi, sed illas tantum, quæ insunt de facto ratione consuetudinis, vel alio modo, Felin. *in d. c. in nostra, consil.* 4. Selua. 3. *par. q.* 126. *qualitate nu.* 12. 52

Nihilominus † tamẽ existimo, quod in supplicatione non sit expressus ordo sacer, annexus canonicatui, vel portioni, & si sit presbyteratus, vel diaconatus, gratia non sit surreptitia, quia ex eo quod dataria soleat petere, quod in supplicatione exprimatur 53 54

tur ordo,non ſequitur eſſe & ſtilum, quod debeat exprimi,etſi non petatur, maxime quia aliquando ſignantur ſupplicationes,etſi non ſit expreſſus ordo,quia forte impetrans ignorat ordinem annexum,nec in reſignationibus & coadiutoriis ſolet fieri,aut peti iſta expreſſio ordinis.

55 Et illa,clauſula,*etiamſi* † *ſacerdotalis*, caſſatur, quando narratur Diaconatus, vel Subdiaconatus: quo caſu non ſtante d.clauſula,gratia eſt ſurreptitia,& nulla,ſi forte præbenda habet annexum ſuperiorem ordinem expreſſe , maxime ſi impetrans
56 illo caret.Alias,† ſi impetrans illum haberet, gratia videtur poſſe ſuſtineri , etſi narrauerit inferiorem ordinem , quoniam non videtur ſurreptio conſiderabilis,quia Papa eadem facilitate gratiam conceſſiſſet expreſſo ordine ſuperiori, cùm impetrans illum haberet.

57 Alia † ſunt beneficia,quæ non niſi actu presbyteris,vel alium ordinẽ habentibus conferri, ſeu ad ea præſentari poſſunt,ex fundatione,cõſuetudine, ſtatuto,vel priuilegio.Pet. de Bayſio *in directorio electionum,c.9.2.par.n.*3.Pet.Gregor.*cap.36.cum aliis ſupra citatis*,vt† quando inſtitutio vel ſtatu-
58 tũ dicit quod tale beneficium non conferatur niſi presbytero, tunc tempore collationis debet eſſe presbyter actu.Et capellanię,in quarũ fundatione dicitur,quod præſentetur ſacerdos,vel quod præſentetur capellanus,ſeu clericus, qui Miſſam celebrat,Hiſpane,Clerigo de Miſſa,vel alia verba reſpicientia tẽpus,ſeu actum præſentationis, quo caſu præſentatus tempore ipſius præſentationis debet eſſe ſacerdos actu , quia qualitas adiũcta verbo intelligitur ſecundum tempus illius , *l.in delictis , §.1. ff. de noxalibus*, ita Abbas *in d.c.cùm in cunctis,§.inferiora,n.*10.*de electione. & in Clementina,vt ij qui,n.7.de ætate & qualitate,& ibi gloſ. §.illi vero,verb.annexi*,& Bonifacius,*n.*16. Decius *in d.§.inferiora,n.*22.*& conſ.*129.*n.*5.Pariſ.*d. conſi.* 5.4.*par.a n.*13. Ripa *in lege ex facto.nu.*31.*ff.de vulgari.* Rebuffus *in praxi tit.requiſita ad collationem* Bonanin. 35. *& in repet. c. extirpandæ , §.qui vero. 2. notabili de præbendis* , Rochus *ſic intelligendus,verb.honorificum.n.* 21. Lamber.1.*par.*2.*lib.* 9.7.*art.*29.Ferretus *conſ.*211.*n.*8. *&* 9. Pet.Gregor. *d.c.*36.& Spino *de teſtament.gloſſ.*4.*n.*67.

59 Et idem † dicit Zerola *in praxi Epiſcopalis* , 1. *par.verb.beneficium* , §. 7. 5. *concluſ.*8.*concluſionis principalis*, quando fundator , vel ſtatutum diceret,quod prouiſus de capellania ſit capellanus,vel ſacerdos , quod requiratur tunc quod ſit actu ſacerdos,& dictio *vel* eſſet declaratiua : & ita fuiſſe ſententiatum,& quod tunc capellania ſit ſacerdotalis,non tamen actu , ſed aptitudine,tenet Perez de Lara,*libr.*2.*cap.*1.*à n.*11.

60 Et ſimiliter † Zechus *de republica Eccleſiaſtica, c.de beneficiariis.n.*4.*notabili vltimo,verſ.quo vero ad ordinẽ*,inquit,quòd ſi teſtator leget, aut ſtatutũ,vel conſuetudo habeat, quòd prouiſus de capellania ſit ſacerdos vel capellanus , oportet vt ſit actu ſacerdos, vel capellanus autẽ clericus tãtum, &c.& nouiſſime D. Card. Tuſchus *concl.*57.*lit.B.*

61 Et ita tenẽdum † eſt,quamuis d.Ferretus *conſ.* 305.dicat per verba teſtamẽti,& fundationis,quod eligatur ſeu præſentetur ſacerdos, non requiri ſacerdotium actu tempore electionis,ſeu præſentationis,ſed ſolum aptitudine , niſi quando ordo ſacerdotij fuit annexus per verba negatiua,ſeu annullatiua,& prohibitiua,verbi gratia,dicẽdo,quod non conferatur niſi presbytero,vel quod non poſſit præſentari niſi ſacerdos,&c. quodetiam dicit Zauallos infra relatus *nu.*78.& ſequitur Spino *de teſtamentis,gloſ.*4.*nu.*66. *& ſequent.* & nouiſſimè Gratian.*diſcept.forenſ.c.*133.*à n.*2.*&* 15.

Et† quamuis Zerola *ſupra verbo ius patronatus,* 62 §.8.15.dubio,dicat, quod fundata Eccleſia hac cõditione, vt ad illam præſententur , & inſtituantur tot presbyteri , qui quotidie debeant celebrare Miſſam,&c.præcisè loquendo,poterunt inſtitui in iſtis beneficiis actu ſacerdotium requirentibus, etiam non ſacerdotes , modo infra annum ad ſacerdotium promoueantur.Et Flam.Pariſ. *lib.*4.*de reſignatione,q.*9.*à nu.*34.quod in caſibus, in quibus requiritur ætas vigintiquinque annorum,& ſacerdotium poſſit reſignari , & prouideri beneficium exiſtenti in dicta ætate,licet non ſit ſacerdos,*quod etiam tenet Zechus de beneficiis & penſionibus,c.*3. *ver.requiritur etiam,& c.*5. *nu.*3. *verſi.ſeptimo requiritur,& in conſtitutione,aut priuilegio, cap.*12. *n.*21.*verſic.quo vero ad ætatem.*

Et† quamuis Marcus Antonius Genuen.*in praxi Archiepiſcopali curiæ Neapolitanæ, capit.*24.*n.* 63 11. *& in Man.Paſt.cap.*14.dicat, quod quando debet eligi ſacerdos,debet eſſe actu ſacerdos,& non ſufficit quod intra annum poſſit promoueri,idque quando tantum onus impoſitum eſt à laicis,ne retrahantur ab ædificatione , ſecus,ſi ab Eccleſiaſtico,vel per ſtatutum Eccleſiæ,*Lamber.*1. *par.*2. *lib. ar.*17.*q.* 7.& quod capitulum ei cui de præbendis in 6.procedit,quando non à laicis eſt impoſitum onus &c.*quem in effectu ſequitur Açor* 2. *p. li.*6.*c.* 24.*q.*4.& quamnis nouiſſimè Gunçalez *gloſ.*5.*à n.* 104.doceat,quòd ſi fundator facit capellaniam ſacerdotalem,vel dicat quod ſacerdotes præſententur , & non alij, adhuc ſufficiat eſſe in ea ætate,vt ſaltim intra annũ ad presbyteratus ordinẽ promoueri valeant,niſi expreſſerit,quod capellanus præſentandus ſit actualiter ſacerdos,&c. *quẽ ſequitur Proſper de Auguſtino in appen.ad ſummam bullarij quaranta,*2.*par. verb. ſeruitium capellaniæ,pag.* 608.& Vgol *de offic.Epiſc.c.*50.§.8.*nu.* 5.& idem tenet Perez de Lara *dict.c.*5.*à n.*16. qui ait,quod ſi fundator requirit presbyteratum per verba affirmatiua, ſeu mixta , incipiendo affirmatiuis ſufficit preſentare idoneum ad presbyteratum : ſi vero vtatur,ſeu incipiat verbis negatiuis, ſeu alias verba 64 ſunt clara,debet præſentari actu ſacerdos. Sed † prædicta doctrina à qua non eſt recedendum, eſt communis , & approbata per Rotam in vna Romana capellaniæ 19.Martij 1586.infra adducta.nu. 79.& in Valẽtina iuris patronatus,20. Martij 1585. infra adducta,n.193. † vbi etiam fuit reſolutum,a- 65 liàs deuolui prouiſionem ad ſuperiorẽ, *ad Rochũ, verbo honorificum,nu.*16.*in fine,& Lamber. d.art.* 27.*in fin.& d infrà* 10.*par. c.* 3. *ad pr.* Et cauſa Foroliuien.capellaniæ 10.Maij,1589.corã D.Seraphino vt in ſequẽti deciſione. *Fuit* † *dubitatũ an ca-* 66 *pellania,de qua agitur, ſit ſacerdotalis , ita vt capellanus debeat eſſe actu ſacerdos,& habitu,& d. Iulius poſſit de hoc opponere cõtra dict. Octauianũ. Et quantũ ad primã partẽ domini cẽſuerũt, capellaniã eſſe ſacerdotalẽ , cũ in inſtrumẽto dotationis dicatur,quod debeat præsẽtari vnus ſacerdos bonæ conditionis & famæ presbyter ſecularis. Ex quib. verbis geminatis apparet hãc capellaniã requirere ſacerdotium tẽpore præſentationis*,cap.nemo deinceps,& ibi Gemin.& glo.de electio.in 6.Barbacia

conſ.38.n.8. lib.2. Decius conſ.129.n.5. Rochus de iure patron.verbo honorificum,n.27. Lamber.lib. 2.par.1.quæſt. 7.art. 27. *& fuit pluries reſolutum,& cũ iuris diſpoſitione concurrit obſeruantia,cùm sẽper fuerint præſentati ſacerdotes,vno excepto. Non obſtat,quod Molina non potuerit in donatione reſeruare ſibi ius patronatus,quia quamuis ipſe dotauerit in executionẽ diſpoſitionis ſuorũ maiorũ.nihilominus potuit ſibi reſeruare ius patronatus, quia teſtator iubendo,quod capella cõſtituatur & dotetur,ſi hæres hoc faciat,poterit reſeruare ius patronatus,quia repræſentat perſonam defuncti*, Lamber. lib.1.par.1.q.2.art.12.n.6.*facit deciſio Rotæ.5.* de iure patronatus in antiquis. *Nec obſtat,quod non appareat de conſenſu Epiſcopi de tempore dotationis, quia ex diuturnitate temporis & obſeruantia,præſumitur conſenſiu Epiſcopi*, per ea quæ deducit idẽ Barbacia d. conſil.33.in principio,lib.2. *Nec obſtat vltimus ſtatus,ex quo conſtat prouiſũ per Abbatẽ fuiſſe ſimplicẽ clericũ, quia poteſt patronus de conſenſu ordinarij pro vna vice præſentare ad beneficiũ eũ qui nõ habeat omnes qualitates in fundatione appoſitas*,vt per Fel.in c.cum acceſſiſſent,nu.19. verſ. 2. reſtringitur de conſtitutionibus, Beroius, conſ.5.n.38.lib.1 *Præterea,non obſtat etiã quod demus illã præſentationẽ fuiſſe nullã, cũ nõ conſtituat ſtatũ aliquẽ legitimè præſcriptũ, quare ſequitur requiri vt præſentetur,is qui ſit actu & habitu ſacerdos. Quantum ad ſecundã partẽ,an de hoc defectu poſſit Iulius opponere,fuit reſolutum poſſe,quia cùm ſit reus & poſſeſſor,poteſt vincere ob non ius aduerſarij. Nec obſtat,quod in prouiſione Apoſtolica per clauſulas generales cenſeatur derogatũ huic qualitati,quia dicta clauſula nõ operantur derogationẽ qualitatum in fundatione expreſſarum, niſi de his fiat expreſſa mentio in impetratione.* Felin. in c. nonnulli.in principio de reſcriptis,nu.23.*& idem tractatu quando litera Apoſtolicæ in ſeptima ampliatione,non obſtant deciſiones Sanct. Congregationis Concilij allegatæ in pluribus cauſis.Et in ſpecie in cauſa Romana Capellaniæ coram D. Pamphilio, quia procedunt iuxta terminos allegationis Lapi. 35. nempe, quando ſimpliciter fundans vult, quod præſentatus celebret diuina in altari conſtructo, quia poteſt per alium celebrare* non autem quando expreſſe in fundatione cauetur,vt præſẽtetur ſacerdos,*& ita perpetuo fuit in Rota obſeruatum.*& in Cæſarau guſtana capellaniæ de Mirãbel. 22.Martij 1599. coram Domino Penna,vbi fuit reſolutum,*R. præſentatio* 2. & in Burgen.de Velorado 9.Iunij eiuſdem anni 1599. coram Domino Lita,vbi fuit tentum,*R.præſentatio* 3.& in Cantaruiſina iuriſp 27. Iunij 1607. coram Domino Marcotio,vbi quòd cùm verba, &c. Et in cauſa Recanaten. beneficij 14.Martij 1608.coram Domino Lancelloto, in qua fuit reſolutum. *R. penſio* 1. Et in cauſa Lucana capellaniæ, 4. Decembris 1595. coram Domino Gipſio, *de qua infrà numer.* 81. fuit idem tentum,& in aliis plũribus cauſis.

67 Et ſententiæ † authorum *de quibus ſuprà, n.*61. 62.*&* 63.conuincuntur clare,nam qui non eſt actu, ſed aptitudine, ſacerdos non eſt, nec dicitur vere, nec abſolute,& ſimpliciter ſacerdos,vt patet,& ſic in eo nõ verificantur verba requirẽtia, & ſic in eo non verificantur verba requirentia ſacerdotium.

86 Et allegata † per Flam.*d.q.9.n.*36. & dictum capitulum ei cui,loquũtur de beneficio ſacerdotium requirente, non tamen actu, *de quo ſuprà n.*40.& deciſio.1.*de præbendis in nouis*,quam allegat *nu.*37. fundatur in derogatione per clauſulas generales, *vt infra n.*119

Vnde non † placet deciſio Rotæ in cauſa Pãpilionen.beneficij 11.Februarij,1591.coram D. Mãtica,in qua domini *cenſuerunt,beneficium eſſe ſacerdotale ex obſeruantia interpretatiua ſubſecuta, licet Bulla Pauli III. loquatur de presbyteris, & proprie dicantur,qui habent ordinem ſacerdotij,tamen quod hoc nomen poteſt etiam clericis conuenire,vt colligitur ex capite veſtra,iuncto principio cum ſine de cohabitatione clericorum,*&c.Nam iſta † re- 70
uera non eſt obſeruantia interpretatiua,ſed contra dict. Bullam, & ſic non valeret, niſi eſſet legitime præſcripta,*vt in d.Foroliuien. ſupra adducta*;nec dict.c.veſtra,probat,quod nomen presbyterij conueniat clericis ſimplicibus, & repugnat etiam communis vſus loquendi, &c. quamuis iſtam deciſ referat & ſequatur Gonçalez *ſuprà n.*85.

Nec etiam mihi placet deciſio in cauſa Lucana 71
capellaniæ 17.Dec.1593.corã D. Gipſio,*in qua fuit reſolutũ ſtãte fundatione capellaniæ quod eligatur vnus presbyter honeſtus,& idoneus,qui pro ipſius anima miſſã celebret ceſſante iuſto impedimento, & quod eius filij & deſcendentes eſſent patroni,& vti tales poſſint eligere vnũ presbyterũ, ſiue capellanũ,* &c. *præſentationẽ & prouiſionẽ Apoſtolicã ſubſecutam,non eſſe inualidã,non obſtante defectu ordinis & ætatis ad ſacerdotium præſentati, qui infra annũ non poterat ad ſacerdotium promoueri, nec maior 14. annis,licet minor 25. non eſt incapax beneficij,nec debet per ſe ipſum deſerdire*, Lapus allegatione 35.&116.*maximè quia teſtator alternatiue locutus eſt de presbytero, ſeu capellano & fuit allegata declaratio S. Congregationis in cauſa Piſtorien.& maximè ſtante obſeruantia iuxta hoc, cum vltimi præſentati non eſſent ſacerdotes,& ad iudicandã qualitatẽ beneficij,vltimus ſtatus inſpicitur,* Dec. conſil.126. *& de præſenti ſtatu præſumitur in præteritum,maxime vbi adeſt probabilis cauſa ita præſumendi*, Alciatus de præſumptionib. reg. 2. præſumpt.26 &c.Hæc † inquam deciſio mihi non 72
placet,nam in illis verbis, quod poſſent eligere vnum presbyterum,ſiue capellanum, dictio, ſiue, ſtat expoſitiue & declaratiue, *vt per Zerolam & Zechum ſup.relatos,n.*59.*&* 60. quod in caſu iſtius deciſionis clarius apparet, ex quo in fundatione prius fuerat dictum,quod eligatur vnus presbyter honeſtus & idoneus,&c. Et vna pars ſcripturę declarat aliam,*l.qui filiabus. ff.de legatis*,1. Nec ſuffragatur d.obſeruãtia & ſtatus vltimus,niſi eſſet legitime præſcript°,*vt in d.Foroliuien.* Et cõtra iſtã deciſionẽ Lucanã eſt alia deciſio Parmen.iuriſpat. 8.Iun.1573.corã Blanch.quæ eſt *in nouiſſ. Far.*170.

Vnde etiamſi † in fundatione capellaniæ cauę- 73
tur,quod præſententur ſacerdos proximior de parentela,ſi inueniatur alias clericus,ſi tempore præſentationis fuerit aliquis ſacerdos, ille debet præſentari,licet ſit remotior, & erit præferendus, etiamſi poſtea ante inſtitutionem alter proximior eſſet ſacerdos:nam debet attendi tempus præſentationis,*Perez de Lara libr.2.capit.9. nu.*59. Gratian. *in addit. ad deciſio.*198. *poſt Spino de teſtament.gloſſ.4.à nu.*70.Ceuall.*quæſt.* 693.*à num.*24. vt ex ſuperioribus apparet. & ex deciſio. Rotæ in cauſa Tarraconen. beneficij. 9. Decembr. 1580. coram Domino Seraphino,quæ ſic ait. *Fuit* † re- 74
ſolutum ambas deſcendentias eſſe bene probatas:

Nam

Nam quantum ad deſcendentiã Iacobi nulla prorſus adeſt dubitatio, quantum ad deſcendentiam Gabrielis, ea quoque eſt bene probata, nam quod controuertitur an primus Berengarius ſit filius Bernardi ſecundi facile tollitur: primo enim adeſt teſtamentum Bernardi, qui inter cæteros inſtituit Berengarium in filium ſuum, & licet ſit vnicum inſtrumentum, tamẽ coadiuuatur, quia Berengarius Ortomeda, & ipſe fecit teſtamentum, & inſtituit Berengarium filiũ ſuũ: & ita habemus duo, quæ faciunt mentionem de Berengario: & licet in ſecundo non dicatur Berengarius filius Bernardi, tamen cùm dicatur Berengarius Ortomoda, & ſic concurrant duæ demonſtrationes, ſatis dicitur probata identitas: & idem eſt de ſequentibus gradibus. Hoc ſuppoſito ſubintrat alia difficultas, quiſnam eorum ſit præferendus, & licet Iacobus prætendat ſe eſſe præferendum, cùm deſcendat per lineam maſculinam, Gabriel vero per fœmineam, tamen hoc fundamentum non placuit, ex dictis per Caſtrenſem, l. 1. n. 4. C. de conditionibus inſertis, & ex notatis per Doctores, in cap. nouit, de iudiciis: *quia quando non eſt habenda ratio conſeruationis agnationis, ſemper comprehenditur maſculus ex fœmina,* Socinus l. Gallus, §. nunc de legen. 8. de liberis & poſth. & alij ibi, *tunc enim habet locum textus* lege prima. Cod. de condi. inſertis, & l. Lucius de hæredibus inſtituendis. *& hoc per ſubſequentem obſeruantiam declaratum fuit, ex quo fuerunt poſtea præſentati, & inſtituti deſcendentes ex fœmina,* Ai n. conſi. 118. numero ſecundo. *Præterea cùm in fundatione mandetur, vt præferatur & inſtituatur presbyter ſi inueniri poterit ſin minus clericus, & Gabriel eſſet presbyter tempore præſentationis, Iacobus vero clericus tantum, ceſſat difficultas, quia attenditur tempus præſentationis & inſtitutionis,* cap. ſi ex eo tempore de reſcrip. in 6. Sarnen. de non tollendo, quæſt. 1. numero 10. *& ita fuit alias tentum in vna Parmen. iuris patronatus, coram R. D. Blaucheto de anno 1573. Quæ de mala fama obijciuntur, tollerentur ex teſtibus pro eo examinatis, concurrente etiã præſumptione, quæ ex inſtitutione per ordinarium de eo facta oritur: cætera ex deductis tolluntur.*

§. 1.

De aliquibus difficultatibus & dubiis.

75 SEd eſt difficultas, † an capellania ſit ſacerdotalis ex eo ſolo, quod habeat onus celebrandi annexum, vt quia fundator diſpoſuit, quod capellanus celebret, ſeu debeat celebrare tot miſſas, vt eſt ordinarium.

76 In qua † difficultate eſt prima ſententia, eſſe ſacerdotalem actu, ita vt non poſſit prouideri, nec ad eam præſentari niſi actu ſacerdos, nam eo ipſo, quod fundator vult, quod capellanus debeat miſſas celebrare, videtur voluiſſe præſentandum eſſe ſacerdotem, vt illas poſſit celebrare. *Ita Barbatia conſil. 33. ſcripſit Pſalmiſta libr. 2. quem ſequuntur Lamber. dict. qu. 7. artic. 27. Didacus Perez in l. 1. tit. ſexto, lib. 1 ordinamenti, gloſſa ſecunda ad finem, verſic. notabile etiam eſt dubium Ioan. Gutierrez. conſ. 1. nu. 11. & conſil. 2. num. 15. Quintanaduennas, libr. 4. Eccleſiaſt. nu. 67. & Man. Rodrig. quæſt. regularium, 2. to. qu. 122. ar. 2. ad finem & videtur tenere Beroius, conſi. 5. n. 14. volum. 1.* Et † procedit etiamſi fundator dicat, quod præſentetur capellanus, qui per ſe, vel per alium debeat celebrare *ſecundum Barbaciã ſupra, & Lamber. d. q. 7. ar. 28. & Ioan. Gutierrez ſup.* ¶ Secunda † ſententia eſt, capellaniæ per onus celebrandi iniunctam eſſe ſacerdotalem, non tamen actu & contemporaneè, ſed ſolum aptitudine, & ideo non oportere, quod præſentandus ſit actu ſacerdos, ſed ſufficere quod ſit in ætate legitima ad ſacerdotium, licet non habeat niſi primam tonſuram, *iuxta dicenda infra c. 3. Ita cum Ferreto dict. conſi. 305. tenet. D. Spino d. gl. 4. n. 68.* & hoc idem videtur velle Abbas *in c. dilecto, v. 3. de præbendis,* quem pro prima ſententia citat Io. Gutier. *ſuprà,* dum ait, quod poſſunt dici ſacerdotalis illæ præbendæ, quæ habent onus celebrandi annexum *facit capitulum ei cui, de præb. lib. 6. & clarius in 6. Clem. vt ij qui nu. 7. ſequitur Zaballos, q. 693. ex n. 6.* etiamſi fundator dicat, quod præſẽtetur presbyter, niſi aliter expreſſe eſſet diſpoſitũ à teſtatore, dicẽdo, quod præſententur ſacerdos qui celebret miſſas, & non etiã ſi ſit in minoribus, & ætatis legitimæ. *Sequitur etiam Parlad. differ. 120. à n. 14.* 78

Et hãc † ſecundã ſententiã tenuit Rota id d. Rom, capellaniæ 19. Martij. & 14. Nouemb. 1586. corã Illuſtriſſimo Pamphilio, vt in deciſionibus ſequentibus. 79

14. Martij 1586.

Domini concorditer reſoluerunt in capellania ſanctorum Laurentij & Antonij, de qua agitur, non requiri, quod præſentatus ſit actu ſacerdos, dummodo ſit talis, quod infra annum poſſit promoueri: licet enim quando annexus ordo requiritur in ipſo actu præſentationis, vt ſi dicatur, quod præſentetur ſacerdos, vel capellanus qui miſſam celebret, vel alia verba de neceſſitate reſpicientia ipſum tempus præſentationis, requiratur quod de eo tempore ſit actu ſacerdos, quia qualitas iuncta verbo intelligitur ſecundum tempus illius, Abbas in c. cùm in cunctis, §. inferiora ſub num. 10. & Decius, num. 12. de electione, Vital. in Clem. 2. §. in illa, num. 16. poſt Imolam, vol. 1. de ætate & qualitate, Patiſ. conſ. 50. num. 12. cum ſeq. libro 4. *Nihilominus, quando verba fundationis non reſpiciunt actum præſentationis, ſed potius illius proſecutionem, tunc ſufficit, quod præſentatus ſit ſacerdos habitu, licet non actu,* Abbas d. §. inferiora, nu. 10. & ibi Dec. 22. Imol. & Vital. & vbi ſupra. *Et alias fuit per dominos reſolutum die 20. Nouemb. 1573. coram bonæ memoriæ Cota in cauſa Romana capellaniæ de Capeſuchis: & facit, quia regulare eſt in beneficiis ſacerdotalibus ſufficere ſolam habilitatem ad ſacerdotium,* c. 2. cum ibi notatis de inſtituto. lib. 6. cap. ſi pro clericis, vbi Francus, Gemin. & alij de præbendis, eodem lib. Innocentius in dict. c. cùm in cunctis, §. inferiora, & ibi Abbas & Decius, Rom. conſi. 325. num. 1. Decius conſi. 122. ſub num. 2. Rolan. conſil. 47. num. 59. lib. 1. *vnde cùm id præſenti caſu inſpectis verbis fundationis capellaniæ, non ſit habitus reſpectus ad ipſum tempus præſentationis, ſed potius ad tempus poſt inſtitutionem, cùm dicatur pro ſuſtentatione vnius clerici, qui eidem capellaniæ in diuinis deſeruiat. Et inferius, quod beneficium pro tempore obtinentes certas miſſas qualibet hebdomada celebrare debeat, &c. Quæ omnia reſpiciunt proſecutionem ipſius præſentationis, & tempus poſt inſtitutionem, concludendum; eſt ſufficere, quod præſentatus ſit ſacerdos habitu, licet non actu, vt in d. Romana capellania dictum fuit. Non obſtant in contrarium allegata, quia loquuntur quando verba fundationis reſpiciunt ipſam præſentationem, & ita loquitur Barbacia* conſ. 33. 2. dub. nu. 8. libr. 2. *vbi teſta-*

tor dixerat, quod capellania conferretur presbytero, & ita debet intelli Lamber. qui Barbaciam sequitur, de iure patron. par. 1. libro 2. quæst.17. art.25. & sequenti, *& Rochus* verb. honorificum. quæst. 41. sub numero 11. *qui exemplificat quando dictum fuit, quod præsentaretur sacerdos, vel capellanus qui missas celebret, & Decius,* consil. 127. sub numero 5. *vbi in fundatione caucbatur, quod præsentaretur presbyter. & in istis terminis procedit decisio facta coram R.P. D. Blancheto in causa Parmen. iuris patronatus, sub die 8. Iunij de anno* 1573. *& alia facta coram R.P.D. Orano in causa Firmana iuris patronatus, die 26. Nouembris* 1582. & ita domini vnanimiter resoluerunt.

80 In eadem † coram eod.14,Nouemb.1586.

Fuit resolutum non constare de sufficienti ætate domini Pauli, ita quod potuerit præsentari ad capellaniam, de qua agitur, licet enim domini admittant, ex testibus probari clericum de tempore præsentationis attigisse 24. annum per quatuor menses, dixerunt tamen ætatem non sufficere, quia cum illa capellania, vt fuit resolutum, habeat annexum ordinem sacerdotalem, saltim aptitudine, seu habitu, debet præsentatus tempore præsentationis esse in ea ætate, quam annexus ordo requirit, & sic attigisse 25. annum iuxta Clemen. vltimam de ætate & qualitate. *Ita notat glos.* in cap. ei cui in verbo, ætate de præbendis in 6. *quam omnes sequuntur, Ioann. Andr.* num. 1. *qui licet dicat hanc opinionem non modicum rigoris habere in eo, qui est ita proximus ætati legitimæ, quod ante aduentum priorum temporum ordinandus inchoasset 25. annum, adeo quod ob defectum ætatis non impediretur, quominus in illis proximis tempor ibus possit fieri sacerdos, subdit tamen nimis præsumptuosum esse hoc assertiue dicere & conditoris esse & non glossatoris huic æquitati prouidere.* Idem notat Butr. ibi numero duodecimo, Franc. num. 13. Gemin. numero decimo, & alia gloss. in cap. si eo tempore, & ibi Franc. numer. 10. de rescript. in 6. *Abbas* in cap. cùm in cunctis, §. inferiora n. 10. *vbi quod annus non datur ad complendam ætatem, sed vt is, qui tempore præsentationis est legitimæ ætatis quanto citius, statutis tamen temporibus se promoueri faciat,* & ibi Decius gloss 4. nota. & n. 11. de electione, Roma. consi. 35. n. 1. Rochus de iure patronatus, verbo honorificum, nu. 23. Lamber. li. 2. p. 1. q. 7. ar. 29. sub n. 4. late Rolan. consil. 47. sub nu. 59. lib. 1. *qui alios allegat, & ita domini concluserunt.*

81 Eandem sententiam † videtur tenuisse Rot. in d. Lucana capellaniæ 4. Decembr. 1595. coram D. Gipsio, in qua fuit dictum: *Quod quando verba respiciunt actum præsentationis, vt scil. præsentetur presbyter, tunc præsentandus debet esse actu sacerdos: si vero verba presbyterum significantia prosecutionem præsentationis respiciant, vt sc. præsentetur qui celebrare teneatur, tunc satis est, quod sit habitu presbyter, quamuis non sit actu, &c.*

82 Tertia sententia † est, quod prima sententia procedit in fundatione laici, secunda vero in fundatione personæ Ecclesiasticæ, ita Io. Gutier. *d. consi. 1. num. 18. in additione vltimæ editionis,* & Lamber. *dict. q. 7. artic. 29. n. 3.* & Ferret. *d. consil. 205.* cuius opinionem ita saluat & intelligit, sequitur Açor. *2. p. lib. 6. c. 24. q 3. & 4.*

83 Sed reuera † quantum ad hoc non videtur esse differentia inter fundarionem personæ Ecclesiasticæ, & laici: nam si in fundatione laici illa verba important, quod sit sacerdotalis actu, idem etiam importabunt in fundatione personæ Ecclesiasticæ, & econtra si in fundatione personæ Ecclesiasticæ non important, quod sit sacerdotalis actu, sed aptitudine, idem erit in fundatione laici: nam hic attendenda sunt verba fundationis & eorum vis. Nec † Lamb. 84
d. art. 29. n. 3. facit istam differentiam, sed solum facit differentiam, quantum ad derogationem fundationis per clausulas generales gratiæ, non obstantibus iuxta Collectorem, *dec. 1. de præbendis in nouis,* de quo infrà *à n.* 116.

Quarta sententia † vera & tenenda est, capellaniam non esse sacerdotalem, nec actu, nec aptitudine ex eo, quod in fundatione dicatur capellanum debere celebrare missas, seu diuina officia, sed posse prouideri simplici clerico 14 annorum. 85

Et ratio † est, quia nisi expresse videatur, quod per 86
seipsum hoc agat, satis censetur prouisum voluntati fundatoris, si per alium celebrare faciat: nec requiritur personalis residentia, ex quo sumus in beneficio simplici, in quo ex generali consuetudine non requiritur residentia, vt supra dictum est. 3. *par. cap. 2. à numer. 3.* Lapus *allegatione 36. seu 35. num. 2. & 4. & allegatione 116. & 117. numer. 2.* vbi Mandos. Felin. *in cap. cùm omnes de constitut. sub. numer. 32. & ibi Dec. 2. lectura, numero* 55. Millis *in repertorio verb. beneficium simplex,* Ferretus *consi.* 112. Oieda *de incompatibilitate beneficiorum 2. par. 1. num. 2.* Zerol. *in praxi Episc. verb. beneficium. §. 7. 1. 2. & 3. concl. 8. concl. principalis,* Zech. *de repub. Eccl. dict. c. de beneficiatis, num. 4. versic. ad dignoscendum vero,* Emanuel Sa ex congregatione Concilij *verb. beneficium. n. 28. & verb. residentia, nu. 10.* Açor. *2. par. libr. 3. c. 8. quæst. 5. ad finem,* dicens nunc consuetudine receptum esse, vt capellani simplex tantum beneficium habentes liberi sint ab obligatione residendi: hoc tamen locum habere in his capellanis, quibus nullum præceptum residendi est impositum ex peculiari ipsorum institutione, vel priuilegio, vel statuto, vel consuetudine speciali, &c. Azeued. *consi. 20. à nu.* 4. qui in fine ponit declarationem Parm. adductam, n. seq. Gratian. *dec. 155. & discept. for. c. 73. nu. 10. & c.* 133. *à n.* 1. Vgol. *de offi. Episc. c. 14. n. 5. & c. 50. §. 8. nu. 5.* & Piasec. *in praxi Episc. par. 2, c. 3. n. 32. & 33.* & nouissime Perez de Lara *de anniu. & capel. libr. 2. c. 7. n. 7. & c. 8. n. 42.*

Et sic † censuit S. Congregatio Cõcilij in vna Par- 87
men. his verbis. *Episcopus non potest cogere obtinentem capellaniã, vt ipsemet celebret, licet in eius fundatione disponatur quod rectores celebrent: nã istis onerib. missarũ recte per substitutũ satisfit.* Alia. *Habẽs capellaniã nõ tenetur promoueri ad sacerdotium, nisi in fundatione cautum sit, vt capellanus per se ipsum missas celebret: sed debet curare, vt per alium missæ in illa celebrentur. Neque erit satisfactum oneri, si missæ in alia Ecclesia celebratæ erant: nec personalem residentiam requirit, nisi aliter in fundatione cautũ esset.* Et in vna Aquilana ait: *Capellani, qui in eorum capellaniis residentiam requirũt ibus personalẽ inseruiunt per substitutos, non sunt cogẽdi ad personaliter residendũ, ant eqnam inspiciantur verba fundationũ dictarum capellaniarum.* Est alia declaratio, quæ sic ait, *Consulta fuit Congregatio Concilij, an capellania. instituta à testatore cum his verbis, vt beneficiatus ipsius capellæ omni die, seu saltim quinquies in hebdomada, celebrare teneatur: & si negligens fuerit, ipse beneficiatus incurrat pœnam solidorum duorum,*

censeatur

censeatur requirere personalem residentiam. Congregatio censuit, obtinentem hanc capellaniam non teneri residere, nec personaliter missam dicere. Idemque fuit dictum in vna Casalen. in cuius fundatione cauebatur, vt domus capellano adificaretur, in qua habitaret, & diuinis seruiret, & nisi habitaret, & seruiret, posset amoueri, & de alio prouideri. Quæ tamen declaratio difficultatem patitur in eo quod ait fuisse dictum in illa Casalen. nam talis capellania videbatur requirere residentiam personalem, ad id enim requiriri videtur habitatio domus. Sed Congregatio intellexit eam requiri, vt commodiùs seruiat, vel faciat deseruiri.

88 Et fuit † resolutum per Rotam in vna Brixien. capellaniæ 2. Martij 1598. coram Dom. Lita, *Quod capellania non requirit personalem residentiam, nisi fundator iusserit, quod capellanus per seipsum inseruire teneatur.* Lap alleg. 36. *quia ex generali consuetudine beneficia simplicia personalem residentiam non requirunt: & licet id non procedat, vbi liquido constat de particulari consuetudine in contrarium*, ad cons. 170. libro secundo, cum aliis, *tamen ad eam probandam non sufficit probare prædecessores resedisse, & per seipsos inseruisse, cum simus in materia facultatiua: sed quod id fecerint coacte, & non voluntarie. Quod satis difficile erit*, iuxta notata in capit. cum Ecclesia Sutrina, de causa possess. &c.

89 Vnde apparet † falsum esse, quod ait Nauart. *cons. 6. num. 3. de clericis non resid.* quod verbum, interfit, cantet, vel seruiat, in fundatione capellaniæ positum, tantum importat, quantum verbum, resideat: quod intelligitur de residentia personali: nam licet verum sit de verb. interfit, vel assistat, non tamen de verb. cantet, vel seruiat, nisi aliunde id colligatur, *vt apparet ex declarationibus adductis n. 87. & 93. & aliis allegatis.* Vnde etiam non videtur verum, quod dicit Açor 1. *part. lib. 10. cap. 24. q. 7. ad fin.* & cum eo Perez de Lara *lib. 2. cap. 8. nu. 41.* quod si fundator capellaniæ dixerit, volo quod presbyter ad hanc capellaniam electus sacris operetur quotidie, tunc persona sacerdotis censetur electa, ita vt per se ipsum debeat celebrare, quia verba diriguntur ad personam. Quod est contra dictas declarationes, & alia allegata quæ loquuntur etiam vbi verba diriguntur ad personam. Placet tamen quod dicit idem Perez de Lara *d. lib. 2. c. 7. num. 6.* quod capellaniæ habent residentiam personalem, quando vltra missarum celebrationem habent onus adiuuandi curatum in cantando, & aliis similibus: & vbi imponitur intereſſentia, seu assistentia, & residentia chori, censetur iniunctum seruitium personale, non solum chori, sed etiam missarum.

90 Addo quod † appellatione clerici venit simplex clericus primæ tonsuræ, *cap. 1. 21. dist.* Gloss. & DD. *in cap. 2. de prabend. l. 1. in fine*, & ibi Greg. *r. tit. 6. par. 1.* Abb. *in rubr. de vita & honestate clericorum*, Aufrerius *in repetitione Cle. de officio ord. in prin. n. 1.* Rebuff. *de congrua n. 19.* Lamber. *dicta quæst. 7. ar. 2.* Caldas Pereira *in dict. l. si curatorem habens, verb. læsis n. 104.* Mendez de Castro *in l. cum oportet, C. de bonis quæ liberis nu. 166.* & Zauallos *q. 524. ad finem*, dicens notabile, & ad causas capellaniarum, in quibus clerici generaliter vocantur: quod est intelligendum de clericis primæ tonsuræ, & Carillo *in itinerario ord. sect. 7. n. 2.*

91 Et hanc quartam † sententiam videtur tenere Zerola *d. §. 3. 4. & 5. concl. 8. conc. princip.* vbi ait, in capellania requirente missarum celebrationem simpliciter posse beneficiari clericum, qui non sit actu sacerdos, cum possit per alterum deseruire, Et Marc. Anton. Gen. *d. cap. 24. nu. 11.* dicens notandum, † quod si testator mandauit, quod eligatur ca- 92
pellanus sacerdos, tunc sacerdos eligi debet, & secus si dixerit, quod capellanus celebret, nam tunc potest huic oneri missarum satisfieri per substitutum, cum non sit electa industria personæ, & qui per alium facit, per se ipsum facere videtur, *Lap. d. alleg. 116. & 117.* & quod ita censuit S. Congreg. ac proinde potest conferri non sacerdoti: & quod ita debet intelligi Lambert. *d. art. 27.* Tenet etiam hanc quartam sententiam Gratian. *d. dec. 155. & discept. for. c. 133. à n. 10.*

Et hæc quarta † sententia est in terminis appro- 93
bata per S. Congregat. Conc. vt apparet ex declarationibus sequent. *super. cap. 5. sess. 25. de ref.* Prima, *Potest conferri simplici clerico capella habens onus celebrandi missas, nisi in fundatione cautum sit, vt per se ipsum celebret.* Secunda, *Stante fundatione capellæ cathed. Pistor. sub his verbis testatoris, quod capellanus debeat celebrare diuina officia, die, nocteque, sicut cæteri capellani faciunt: Dubitatur, vtrum capellanus iste debeat esse presbyter, Congregat. Concil. censuit, ex istis verbis positis in fundatione huius capellæ, non censeri necessario quod capellanus debeat esse presbyter.* Quæ declaratio habetur etiam in declaratione Abulen. *infra adducta num. 99.* & est alia declaratio supra adducta 3. *par. cap. 4. n. 15.*

Qua † declaratione Pistor. attenta, Rota in d. Ro. 94
capel. 2. Ianuarij 1589. coram D. Pamphilio mutauit sententiam & recessit à resolutis, amplectendo hanc sententiam, vt apparet ex ipsa decisione, quæ sic se habet: *Domini attenta resolutione illustrissimorum Dominorum S. Conc. interpretũ in causa Pistor. quod præsentandus non debeat esse presbyter, ex eo quod in fundatione dicatur capellanum debere celebrare diuina officia*, quia iuxta allegat. Lapi 36. *nisi expresse caueatur, quod per seipsum hoc agat, satis censetur prouisum voluntati testatoris, si per alium diuina celebrari faciat*: ad reg. qui per alium, &c. & tradit Card. in c. de multa in fi. vers. quanto, &c. de præb. *recesserunt à resolutis in hac causa, & dixerunt capellaniam non esse sacerdotalem, quia ex verbis fundationis non astringitur capellanus ad deseruiendum capellæ in diuinis, & missam celebrare per se ipsum: & cum simus in beneficio simplici, in quo ex quadam generali totius orbis consuetudine non requiritur residentia*, vt post Cardin. tradit Imol. in c. fin. nu. 9. de cler. non residen. *sufficit quod deseruiatur per substitutum*, ad not. in cap. super eo præb. in 6. Lap. alleg. 36. sub n. 4. & alleg. 117. sub n. 2. Cardin. de c. de multa in fi. Dec. cap. cum omnes 2. lect. de constitut. cũ aliis allegatis *Non obstat, quod in hoc casu verba fundationis videãtur directa in personam ipsius capellani, cũ dicant, quod beneficiũ pro tempore obtinens certas missas in qualibet hebdomada, in eadem capella celebrare debeat. quia illa nõ respiciunt actũ ipsum celebrationis missarum ab ipsomet capellano: sed potius sunt posita ad denotãdam obligationẽ, & onus, quod ipsa testatrix capellæ imponebat; & sufficit quod onus nõ sit ita impositũ capellano, quod per aliũ explere nõ possit. quia alias cũ à iure personalis residentia nõ requiratur, poterit per aliũ inseruire, ex præallegatis, vltra quod in casu resolutionis Congreg. verba erant directa ad capellanũ, prout etiã in casu allegationis*

Lapi, vbi testator mandauit dimidiam suorum bonorum presbytero eligendo dari pro celebrandis missis. Quod dicitur in casu dec. Pistor. non fuisse factam mentionem celebrationis missarum, sed tantum diuinorum, tollitur per rationem deseruire per alium, quæ militat vtroque casu: & eo magis venerunt Domini in hanc sententiam, quia concurrit mens fundatoris, quæ colligitur ex præsentatione ab ipsomet facta de Hieronymo de Longonibus, qui huic capellæ deseruiuit per substitutum. Paris. cons.56.nu.19.lib.4. *& postea fuit fere semper possessa à simplicibus clericis, qui missas per alios fecerunt celebrari*, l.si de intentione.ff.de legibus Aim.cons.101. cum similibus.

95 Eandem † sententiam tenuit Rot. *in d. Forol. supra adducta n.*66.& in d.Lucana capellaniæ 17. Decembris 1593. *supra relata nu.* 71. & in vna Cæsaraugustana beneficij 4. Maij 1594. coram Domino

96 Mantica,4.in qua fuit † resolutum, *quod in capellania, ad quam testator, seu fundator vocat consanguineos, & in pari gradu vult præferri magis idoneum scientia, doctrina, & moribus, præferendus est ex duobus præsentatis in pari gradu is, cui ordinarius fecit institutionem, qui præsumitur magis idoneus iuxta dispositionem testatoris: nam in his multum præsumitur pro ordinario*, Concil.Triden.sess.24.cap.18.vers. peracto. *Et fuit resolutum in pluribus causis, & accedebat quod ille præsentatus fuit ab omnibus patronis, alter vero a duobus iuratis tantum, qui cum sint nominati, nomine collectiuo, habent tantum vnam vocem, Felinus* in cap.pastoralis de rescrip.n.9. *Ias.* in l. iuris gentium §. fin.ff. de pactis nu.13. *Abb.* cons.57. prima p. & *Dec.* cons.122. *Selua* de benef.2.p.q.17.n.5. *Roch.* verb.ipse velis q.3 *Lambert.*2.p.1.lib.q.1.art.28. *Prob.ad Monach.* in rub.de iure patr.in 6. à num. 15. *Cresсen.*dec.3.& 4. de iure Patr. *& Rota* dec. 408.1. par.diuer. *Accedebat etiam, quod ille erat consanguineus per lineam masculinam, alter vero per fœminam: vnde cæteris paribus est præferendus. Nec obstare, quod alter esset actu sacerdos, & sic præsumatur magis idoneus, Lamb* 1.par.2.lib.q.7.ar.28.& 29. *quia hoc cessat stante iudicio ordinarij, iuxta dicta. Nec etiam obstare capellanum debere esse sacerdotem, cum deberet celebrare, quia cum non requiratur sacerdotium in actu præsentationis, non est sacerdotale beneficium, vt fuit resolutum in d. Romana capellaniæ coram D. Pamphilio, & pluribus aliis causis, &c.* & nouissimè idem fuit tentum in causa Gienen. capellaniæ 28 Nouemb.1605.coram D. Lancelloto, nempe quòd cùm in fundatione non sit expressè cautum, quòd per se ipsum capellanus celebrare teneatur, nõ est necessarium quòd sit presbyter, sed poterit per substitutum deseruire. & sufficit quòd sit clericus, vt in d.Romana capellaniæ 23. Ian.1589.coram Păphilio & Brixien.capellæ 2.Martij 1598.coram Lita.

Et dictam quartam sententiam tenet post hæc Gonçalez *ad reg. de mensibus glos.*5. *ex numero* 72. dicens, ita etiam nouissime resolutum in Tirasonen. capellæ 9. Iunij 1603. coram D. Sacrato. vbi etiam fuit adducta alia ratio, quod prædicta verba, *Qui celebret tot missas*, non respiciunt factum ipsum celebrationis ab ipsomet capellano, nec obligationem sacerdotij, potius sunt posita ad denotandum obligationem, & onus, quod ipse fundator capellaniæ ponebat: & sufficit quod onus expresse non sit ita impositum capellano, quod per alium explere non possit: & ideo cum capellania sit beneficium simpex, in quo ex generali totius orbis consuetudine non requiritur residentia, resultat sufficere quod seruiat, & missas dicat per substitutum, &c. Et *numero* 44. ait, quod ista opinio est sine difficultate amplectenda, cum tam S. Concilium Trident. Congr. quàm Rota multoties illam canonizauerit. Tenet etiam dictam quartam sententiam Prof. *de Aug. in append. ad summam Bullar. 2. part. verb. seruitium capellaniæ pag.*607. citans Gonçalez supra, & adducens declarationem Parmen. supra positam, *num.* 87. & Pistorien. positam *num.* 93. Et nouissime eandem quartam sententiam tenet Perex de Lara *lib.2. cap.5. num.*8. Vgol. *de offic. Episcop. cap.*50. §.8. *num.*5. & Piasec. *in praxi Episc. d. cap.*3.2. *part. n.*33.

Et † quod quando testator mandauit præsentari 97
presbyterum, seu rectorem causa celebrandi missas, beneficium non dicitur sacerdotale, fuit tentum in vna Firmana altaris 5. Decemb. 1594. *infra relata* 10. *par. cap.2. n.*37. Quę tamen resolutio difficultatem patitur ex supra dictis *n.*72.

Vbi vero † in fundatione caueretur, quod per 98
se ipsum deberet celebrare, seu quod deberet personaliter deseruire, aut quod resideat: quod verbum secundum vulgarem modum intelligendi intelligitur de residentia personali. *Nauar. d. consil. 6. nu.2. de cleric. non resid. de quo supra n.*89. tunc procederet secunda sententia, *ex Rebuf. in d. repet. cap. extirpanda, § qui vero 2. notab. & aliis supra citatis, & Gonçalez sup. à n.*100.

Et † ita censuit Sacra Congregatio Concilij 99
anno 1604. ad instantiam agentis Episcopi Abul. vt in sequenti declaratione, quam vidi authenticam ad 2.3 *Stante decreto S. Concilij Trident. c.5. sess. 25. infra scriptæ dubitationes oriuntur, quæ ad instantiam agentis Reuerendissimi Episcopi Abulens. per S. Congregationem Illustrissimorũ Cardinalium Concilij Tridentini petũtur declarari, stante fundatione capellæ in Ecclesia cathedrali, sub his verbis testatoris, quod capellanus debeat celebrare diuina officia, die, nocteque: dubitatur, vtrum capellanus iste debeat esse presbyter. Secundo, si ex fundatione cautũ sit, vt capellanus per se ipsum celebret missas capellaniæ, an possit ista capella conferri simplici clerico. Tertio, an capellania, cui est annexũ onus duorum missarũ in hebdomada per propriũ rectorẽ celebrandarũ, dicatur sacerdotalis, & nõ possit conferri clerico 14. annorũ. Quarto, an si de consensu patronorũ possit dispensari cum minori 25. annorũ ad capellã simplicẽ obtinendã, ad quã ex fundatione est præsentandus sacerdos. Ad primum, Congregatio Concilij respondit ex his verbis nõ inferri, vt capellanus debeat esse presbyter. Ad secundum & tertium, posse quidẽ conferri simplici clerico, in ea tamen ætate constituto, vt intra annũ ad sacerdotiũ promoueri queat, nisi aliàs essent verba in fundatione posita, quæ requirerent obtinentẽ tẽpore collationis esse actu presbyterũ. Ad quartũ, hãc dispensãdi facultatẽ Episcopis post Concilium non competere. P. Æmil. Cardin. S. Marcelli.* Et conducit alia declaratio eiusdẽ Congregationis, quæ sic se habet. *Episcopus Aquilanus declarari instat, an capellania de iure patron. laicorum possit conferre ei, qui non est ætatis eius, vt intra annum ad ordines promoueri possit subiturus onera quæ dictæ capellaniæ sunt annexa: iuxta* cap.4. vers. qui verò sess.2. *Congregatio censuit non posse conferri, si ei iniunctum sit onus dicendi missas personaliter, vel Euangelium, vel Epistolam cantandi, vel in fundatione dictum fuerit, vt obtinens esset Sacerdos, vel Diaconus, vel Subdiaconus.*

Et ita procederet † dict. resolutio in causa 100

Lucana

Luçana capellaniæ, 4. Decembr. 1595. ſupra relata *numero* 81. Et ita etiam videtur accipienda deciſio in cauſa Abul. capellaniæ de Crebreros 12. Nouemb. 1599. coram Do. Seraphino, in qua aliqui ex dominis exiſtimabant ius patronatus eſſe ſacerdotale, & ideo debuiſſe præſentari ſacerdotem, vel ſaltim conſtitum in ea ætate, vt poſſet fieri ſacerdos,
101 vt in ſequenti deciſione, *Fuit † reſolutum, Franciſco non poſſe adiudicari capellaniam, de qua agitur: nã præſentatio de eo facta nullius eſt momenti, cum emanarit à fratre Didaco de Valdes, quem etſi admittamus à Magdalena deſcendere: tamen cum eſſet profeſſus in monaſterio S. Domini in Indiis ordinis B. Mariæ de Mercede redemptionis captiuorum, totum ius præſentandi tranſlatum fuerat in Monaſterium, & eius ſuperiorem*, authenti. ingreſſuri C. de ſacroſan. Eccleſ. cum ad monaſteriũ de ſtatu regul. Lamb. de iur. patr. p. 1. lib. 2. art. 11. q. 2 n. 12. *Nec iuuari poteſt licentia prouincialis, ex pluribus. Primo, quia eius iuriſdictio non poterat exsedere fines Regni Caſtellæ in Hiſpaniis, ſuper quibus habebat iuriſdictionem, non autem ſuper monaſteriis Indiarum*, capitul. 2. §. fin. de conſtitut. in 6. *Secundo quia Generalis ordinis aditus pro obtinenda licentia illam noluit concedere, ideo inferior contra eius voluntatem non potuit eam concedere*, capitulo vt noſtrum, capitulo vt debitus de appel. Gamb. de authoritat. legati libro ſexto nu. 708. & Neuiz. conſ. 116. n. 11. *Tertio, quia cum Didacus vſus eſt dict. facultate, iam expirauerat officium eius, qui licentiam dederat*, capitulo præſenti de officio leg. in 6. *& in hoc fuerunt concordes omnes domini. Ex alio quoque capite aliqui ex dominis exiſtimabant hanc præſentationem inualidam: nam ex verbis fundationis videtur hoc ius patronatus eſſe ſacerdotale, ac ideo fuiſſe neceſſarium præſentare capellanum, vel ſacerdotem, vel ſaltem conſtitutum in ætate tali, vt poſſet fieri ſacerdos.* Glo. in cap. ei cui verb. ætate de præb. in ſexto & ibi Ioan. And. But. num. 12. Franc. n. 13. Gemin. n. 10. *& alij allegati in cauſa Romana capellaniæ 14. Nouembr. 1586 coram R. P. D. meo Pamphilio. Quantum ad præſentationem nihil fuit reſolutum, ſed reſtricta fuit difficultas cæteris reiectis, an præſentatio Generalis fuerit in tempore, quod ex eo pendet, an hoc ius patronatus, quando eſt penes monaſterium, ſit iudicandum ad hunc effectum Eccleſiaſticum, vel laicale.* Sed certe viſa fundatione iſtius capellaniæ, ex eius verbis potius apparet eſſe ſacerdotalem actu.

102 Modo † ſuccedit ſecunda difficultas, an vbi capellania eſt ſacerdotalis actu, vel habitu ex fundatione, poſſit Epiſcopus, cum conſenſu patroni hæredis, ſeu ſucceſſoris fundatoris, ſaltim pro vna vice diſpenſare, vt prouideatur non habenti dictam qualitatem requiſitam.

103 Et † loquitur de patrono, hærede, ſeu ſucceſſore fundatoris: nam de patrono fundatore clarum videtur poſſe tollere, & alterare conditiones, ſeu qualitates tempore fundationis appoſitas etiam ex poſt facto cum conſenſu Epiſc. *vbi volunt DD. in c. cum acceſſiſſent de conſt. vbi Eccl. num. 19. & Dec. 51. Roch. d. verb. pro eo quod q. 14. nu. 30. Lamb. d. q. 7. art. 23. Prob. ad Monac. in c. ei cui de præb. in 9. nu. 23. Azeu. in l. 5. t. 6. lib. 1. Rec. n 2. & Ioan. Gut. d. conſ. 1. n. 28.*
104 ſaltim † ex iuſta cauſa quando conditiones, vel qualitates eſſent vtiles Eccleſiæ, *Rochus, & Azeuedo & Ioan. Gut. n. ibi, 23. ibi.*

105 In † qua difficultate prima ſententia, poſſe Epiſcopum cum conſenſu patroni ſucceſſoris fundatoris pro vna, vel altera vice alterare qualitates, ſeu conditiones in fundatione requiſitas, & diſpenſare contra ordinationem fundatoris, & ſic beneficium, ſeu capellania prouideatur non habenti qualitatem requiſitam in fundatione, Imola, & Abbas *num. 4. & 5. in d. c. cum acceſſiſſent*, & ibi Corſe. *in additione ad Abbatem, verbo vnire ſine conſenſu patroni, & in ſingul. verbo patronus*, Feli *ibi. n. 19.* Probus *in d. c. ei cui, n. 22. 23. & 24.* Rebuf. *in praxi 3. p. ſignaturæ, verbo, necnon iuris patronatus, n. 46. in concordantiis in forma mandati, verbo, pro expreſſis, verſi. 24. Beroius conſ. 5. vol. 15.* Ferretus 133. *n. 7. & conſi. 211. numer. 10.* Burſatus *conſi. 185. numero 18. lib. 2.* Benius *de priuil, iuriſconſultorum priuileg. 32. num. 8.* Nauarr. *conſil. 6. de clericis non reſid. numero 4. & de oratione c. 3. n. 73.* Cerola *d. verbo, beneficium, §. 7. 3. concl. 8. concluſionis princip. & verbo ius patronatus, §. 8. 15. dub.* Genuen. *d. c. 24. nn 7. & 8. & in Man. Paſt. c. 73. n. 2.* Leo *in theſ. fori Eccleſ. fori Eccleſ. cap. 26, n. 35.* Cech. *de Repub. Eccleſ. d. de beneficiatis, numero quarto, verſic. quo verò ad ordinem*, Eman. Sa *verbo beneficium, numero* 37. & videtur tenere Pet. de Baiſio *in directorio electionum, capite nono 2. p. numero 4. & 5.* & fauet. Socin. *de oblatio, libel. 19. numero 3. & 4. 2. concl.* & eſt deciſio. Creſcen. 7. *de iure patron. numero ſecundo*, vbi dicitur, quod id procedere poterat, quando ſoli voluntati fundatoris præiudicabatur, vt putà, quod debet eſſe talis ætatis, conditionis, &c. ſecus vbi fieret præiudicium certæ perſonæ, quæ debebat præſentari &c. Eandem ſententiam tenuit Rota in D. Foroliuien. capellanię, *adducta ſupra, nu. 66.* & ait communem, & in practica obſeruari, Lambert. *dict. quæſt. 7. articul. 30.* Quam † tamen ipſe intelligit ſubſiſtenti aliquali cauſa, (*vt etiam Ferretus, Nauarr. Genuen. & Salicet.* etiam ſine cauſa id velit Bero. ſupra) ex Corſeto *in dict. capit. cum acceſſiſſent in lectura*, & omnibus patronis volentibus: & niſi fundator non ſolum diſpoſuerit beneficium eſſe ſacerdotale, ordinando præſentari ſacerdotem, ſed etiam vltra proceſſerit, prohibendo, ne alius quam ſacerdos præſentetur, quia dixerit, nolle præſentari, niſi ſacerdotem, vel volo omnino ſacerdotem præſentari, &c. *Et tradit etiam idem Lambert. d. 1. p. 2. lib. q. 10. articul. 6. & 7. numero quarto, & ſequitur Cechus de benefic. & penſionibus, cap. 12. numero 21. verſi. quo vero ad ætatem.* Et poſt hæc Perez de Lara *libro ſecundo ca. 5. anum. 28.* & Proſper de Auguſtino *in appendice ad ſummam Bullarij, 2. p. verbo ſeruitium capellaniæ, pag. 608.* dicit ſecundum Doctores poſſe Epiſcopum ex cauſa pro vna vice diſpenſare: ſed an huic poteſtati ſit derogatum per Concilium Tridentinum, *ſeſſ. 25. cap. 5. de reformat.* eſſe conſulendam ſanctam congregationem.

Secunda † ſententia eſt oppoſita, nempe non poſſe Epiſcopum cum conſenſu d. patroni diſpenſare etiam pro vna vice contra ordinationẽ fundatoris, *ex clemen. quia contingit. de relig. domib. ibi: Cũ tamẽ ea quæ ad certũ vſum largitione ſunt deſtinata fideliũ, ad illum debeant, non ad alium, ſalua quidem Sedis Apoſtolica authoritate conuerti.* Ita tenet latè probans Roch. *d. verbo pro eo, quod q. 15. n. 32. & ſeq.* Aymon. Craue. *conſ. 63. n. 5.* & Ioan. Gut. *d. conſ. 1. nu. 19.* qui *num. 23. & 24.* ait, quòd etſi diſpenſare poſſet, tamen non procederet, vbi præiudicaretur iuri alicui tertio quæſito per oppoſitionem ad capellaniam, &c. Et hanc ſententiam ait veriorem de iure, Decius *in d. c. cum acceſſiſſent, nu. 54.* quia tex. *in*
107

d. Clemen. quia contingit, generaliter loquitur, & non probatur iure, quod in vno casu authoritate Episcopi possint relaxari disposita per fundatorem. Et sequitur, dicens veram opinionem Azeuedo *sup.* qui ait, hac de causa vidisse iam per Cancellariam Pincianam in gradu de fuerça iussum annullari similem prouisionem, de patroni consensu factam contra fundatoris qualitates, &c. quamuis *const.16.num.35.* contradicat. *Et videtur tenere Nauar.consi.5.de præben.n.2.& Azor.2.p. lib.6. c.24.q.1.*

108 Et † facit pro hac sententia doctrina Gambari, *de offi. legati.lib. 9.à num.222.vsque ad fi.* vbi tradit, legatum, & Episcopum posse mutare voluntatem piam defunctorum, quando non potest impleri, vt per testatorem dispositum est, ne legatum maneat caducum, *ad legem legatam, vbi Bar ff. de vsufruct.legato, &c. nos quidem & ibi Abb. & in c.tua nobis detractam, Alex.consil. 75. volum.3. De quo etiam Genuen.d.c.24.à numer.2.* Tamen quando legatum potest impleri, existimat nullam potestatem super his concessam Episcopo, seu legato, cum nihil magis homini debeatur, quam quòd vltima eius elogia obseruentur, *l.1.C.de sacrosan. Eccles.c. vltima voluntas, 13.quæst.2.&c.*

109 Facit † etiam doctrina, quam tradit Valdes *in tract.de eleemosyna, 3.p.12.à folio* 85.cum Rocho, *sup. & verbo, constituit, q.* 4. Feli. *in c. Ecclesia sancta Mariæ de consti.1.96.* Berta *d.Episc.4.p.q.lib* 4.31.& Mar.Soc. *in tract.de obl.libro* 19. qui affert limitationes & l.6.tit.4.fori iuzgo, quod delictum ad certum opus pium, non potest in aliud etiam melius commutari, nisi authoritate Papæ, d. Clem. quia contingit, quæ cum indistinctè loquatur, debet intelligi, vt nec in parte fieri possit commutatio. Qui
110 † tamen malè limitat d. Clem. vt procedat in voluntate testatoris iam executa, secus in non executa, quam (ait) posse Episcopum alterare, *citans Imolam in l.1.3 col.ff.de conditio.& institut. & Feli.in c. super his, 2.col.de accus.& Pala.Rub.in repet. Rub.de dona.inter virum.col.209.§.47.n.* 10. *contra quos, & Hippol.singu.194. Rotam dec.* 1122. *li.* 3. *p. diuers.& Sarm.libro primo, select.cap.octauo, numero* 24. *versicul.ex his intelliges. Azened. d. consil.* 16. *numero* 36. *tenent Conar in cap.tua, de testam, numero* 7. *Pinel. in Rub.C.de rescin.vend 1.p. c.2. num.* 19. & nouissime Perez de Lara *lib.1.c.14.nu.*20. qui tamen *à num.* 29. *&* 35. male ait cum Guillel. Bened. *in c. Rainutius, ver.reliquit à numero* 17. Episcopum non solum ex causa necessaria, sed etiam vtili, posse facere alterationem, & commutationem relicti pij, quod plane est contra dictam Cle. quia contingit. Accedit Vgol. *de offic.Episc.c.* 61. *numero* 2. *vers. prædictis casibus*, & conducit declaratio S. Congreg. Concilij, quæ 28. Ian. 1600. censuit reditus pia testantium voluntate pro missarum celebratione, aliisque piis vsibus relictos, nullo modo posse ab Episcopo in distributiones quotidianas, neque in alium vsum, quantumuis pium, conuerti.

111 Et hæc secunda sententia de plano procedit, stante sacro Concil. Trid. *d sess.25.c.5. de refor.* vt per Marc. Ant. Genuen. *d.c.24.nu.* 10. qui ait notandum, quod hodie post Concil. Trid. *d. cap.* 5. non potest Episcopus tollere qualitates appositas in fundatione beneficiorum, nec etiam à consensu patroni, vt censuit S. Congregatio, & colligitur *ex dict.c* 5. idem *in Man. Pastor. ca.39.num.*4. contra notata per Anton. Abb. Imol. & Feli. *Latissimè in d.c. cum accessisset*, dum dicunt, posse pro vna vice Episcopum conferre capellaniam sacerdotalem non sacerdoti de consensu hæredis, &c.

Et reuera ita S. Congregatio † censuit, vt cõstat ex 112
declaratione Abul. ad *4. sup. adducta n.99.* & ex declarationibus sequentibus *super d.c.5. Concilij*, ibi: *is non derogetur, nec de consensu patronorũ, sed per hoc censetur sublatam esse facultatem huiusmodi*, de qua per DD. in c. cum acces. de const. & ibi Abb. n. 5. *Secunda, nec de consensu patronorũ potest dispensare cũ minore 25. annis ad capellam simplicem obtinedã ad quam ex fundatione est præsentandus sacerdos. Quod si in fandatione cautum esset, vt capellanus per seipsũ deseruiat, vt secus fiat ad denuntiationem hæredũ, Episcopus de alio prouideat: at si hæredes nõ denunciãt, respondit Congregatio, spectare ad officium Episcopi prouidere, nec isto modo capellanũ posse percipere fructus, si non per seipsum deseruierit. Tertia, Mediolan. Taurin. Episcopus non potest, etiã accedente consensu patronorum derogare qualitatibus in fundatione beneficij appositis: quia huiusmodi facultas sublata est per hoc decretum. Quarta Cremon. Licet de iure cõmuni*, vt volunt DD. in c. cum accessiss. de constit. *posset episcopus de consensu patronorũ conferre beneficium illi, qui non habet etatem in fundatione requisitam, tamen hodie per hoc decretum prohibitum est.*

Et ita etiã † tenuit Rota, ex d. decreto Concilij in 113
causa Valentina iuris patronatus, 20. Martij 1589. corã D. Orano, vt in decis. seq. *In erectione beneficij fundator ordinauerat, quod occurrente illius vacatione præsentaretur presbyter missa cantans, facta per Vicarium Metropolitanũ, sub die* 22. *Nouembris*, 1585. *ad præsentationem potronorũ institutione ad fauorẽ d. Bertrandi in S. presbyteratus ordine nequaquã constituti, d. Michael Dalmau apud sedem, tanquã deuolutũ illud sub datis* 13. *Augusti* 1586. *impetrauit, liteque coram me desuper introducta dubitari obtinuit, an gratia sua esset iustificata, Domini affirmatiue resoluerũt: nã quod attinet ad caput deuolutionis, clarũ est, ex quo Vicarius Metropolitani cõtra formã electionis beneficij nulliter ad institutionẽ deuenit, quod dispositio illius fuit ad Metropolitanũ deuoluta, c.2. de* concess. preb. Abb. in c cum nostris, n.2. & Imola in c. si de beneficio, de præben. *qui cũ intra tempus debitũ notitiã huiusmodi defectus habẽs, collationẽ intra sex menses facere neglexerit dedit locum impetrationi apud Sedem*, Roman. cons. 361. n. 6. *Quod autẽ nulla fuerit institutio ordinary, non potest tergiuersari nã cũ fundator beneficij valuerit præsentari presbyterum, qui missam cantaret, per ista verba visus est respexisse actũ præsentationis. Itaque necessum fuit, præsentatiũ actu fuisse tunc presbyterũ: quia qualitas adiuncta verbo intelligendum tempus illius* l. in delictis, §. si extraneus, ff. de noxal. Abbas in c. cum in cunctis, §. inferiora, nu 2. & ibi Decius nu. 12. de electione. *Vnde cessante in D. Bertando tempore præsentationis, ista qualitate, præsentatio fuit inualida & in consequentiam institutio*, Barba. cons. 33. n. 8. lib. 2. Sequitur Lamber. de iure Patro. lib. 2. p. 1. q. 2. ar. 29. cum seq. Roch. de Cur. in ver. honorificum, n. 21. Rebuf. in sua praxi, tit. de requisitis ad collationem, n. 35. *Quod verò scientiam huiusmodi vacationis, propter nullitatem præsentationis, & inde secutæ institutionis, d. Metropolitanus habuerit, sine qua altas tempus conferendi illi non currebat*, iuxta notata per Innocen. in d.c.2. de consess. præb. cap. quia diuersitatem. c. licet, de supplenda neglig. Prelat *manifeste patet ex dispensatione, quam super defectu Ordi-*

narius

narius per ſuum Vicarium ante factam inſtitutionẽ D. Bertrando conceſſit: qua quidem diſpenſatio, cũ repugnet decreto Concilij Triden. capite quinto, ſeſſ. 25. *nullius fuit momenti*, gloſ. c. cum dilecti, verbo ætate, de lect. Dec. in c. at ſi clerici, §. fi. n. 65 de iudiciis, cum aliis hic per informantes allegatis, *Neque præmiſſis obſtat reſolutio facta coram R. P. D. meo Panphilio in vna Roma. capellania: quia illa procedit in caſu diuerſo, quando ſcilicet verba fundationis non reſpiciũt actum præſentationis, ſed potius illius proſecutionẽ, vt ſi fundator dixerit, quod præſentetur, qui interſit diuinis vel tot miſſas celebret: nã eo caſu ſufficit, quod præſentatus ſit ſacerdos habitus, licet non actu*, Abbas in d. c. cum in cunctis. §. inferiora Patiſ. conſ. 50. n. 12. & ſeq. li. 4. cum ſimilib. *Circa alias qualitates in impetratione expreſſas, ceſſauit omnis difficultas: nam vt bene in facto deducitur gratia in omnibus eſt verificata: & quoad valorem beneficij obtenti, cum ſufficiat talis qualis probatio, teſtes deponentes de auditu viſi fuerunt dominis ſufficientes.*

114 Et † idem videtur antea tenuiſſe Rota *in vna Toletana capellania* 24. *Februarij*, 1583. *corã D. Robuſtexio*: quæ ſic ait: *Fuit reſolutũ, quod ſententia de partibus eſt confirmanda, cum ſit inſta: nam ex fundatione apparet, quod conſanguineus, qui eſt præſentandus, ſaltim debet eſſe in ætate legitima presbyteratus, & ſic habilis habita ad ſuſcipiendos infra annum ſacros ordines presbyteratus, vt clarè colligitur ex fundatione, & bene deducũt informantes. Vnde cũ Rodericus ſit conſanguineus & presbyter, Petrus vero non ſit in ætate legitima, vt poſſit ſuſcipere presbyteratum infra annum, præferendus eſt Rodericus, & habendus, ac ſi ipſe, & non Petrus haberet qualitates requiſitas*, vt per allegatos Caſſador. & Sarnen, reg. de non tollendo, n. 11. in terminis noſtris. *Non obſtant teſtes quod intentio fundatoris erat, vt Petrus haberet hanc capellaniam: quia intelligitur quando haberet qualitates, cum peruenijſſet ad ætatem requiſitam, vt concordetur fundatio cum iſta voluntate, ne inducatur correctio. Non obſtat quod dicitur de diſpenſatione Ordinarij: quia poſſet forſan intrare vbi Ordinarius poſſet diſpenſare, quod non intrat hic.*

115 Vnde † in conſilio Prouinciali Mediol. 5. *p.* 3. *tit. quæ ad beneficij collationem attinent*, ſic ſtatuitur: *Si capellania etiaſi ſimplex, aliudve beneficiũ, etiã iuris patronatus, ex præſcripto erectionis, fundationisve, aut alterius conſtitutionis certum ordinem, aut alias conditiones requiret in eo, de quo vel collationis, vel inſtitutionis, vel alio nomine prouidendum eſt illud beneficium, ne epiſcopus deinceps, etiam patronorum conſenſu permittat, concedat, vt quiſquam ſine Sedis Apoſtolica diſpenſatione illud beneficium aſſequatur, qui vere eo ordine non ſit initiatus quamuis ætate congrua ſit pro illo ordine ſuſcipiendo. Neque qui aliis conditionibus præditus non ſit, & quas illa, vel erectio, vel fundatio, vel cõſtitutio requirit.* Quod decretum planè ſumptum eſt ex d. decreto Concilij, & declarationibus factæ congregationis.

116 Tertia † difficultas eſt, an per clauſulas generales derogatorias, in literis Apoſtolicis poſitas, *non obſtantibus ſtatutis*, &c. cenſeatur derogatum fundationi, & ordinationi ſacerdotium actu requi-
117 renti. In † qua dicendum eſt, per dictas clauſulas cenſeri derogata, ſeu dilata ſtatuta Eccleſiarum etiam confirmata, ſacerdotium actu requirentia: ita quod per ea poſſit quis huiuſmodi beneficium conſequi, licet non ſit ſacerdos, dummodo, ſit ætatis legitimæ ad ſacerdotium, *Rota dec.* 41. *conceſſ. præb. in antiquis, & 1. de præbendis alias* 3. *in nouis. Abbas inc. cum in cunctis, § inferiora, num.* 11. *de elect. Francus in c. ſi pro clericis, & c. ei cui, numer.* 5. *de præben. in* 6. *Feli. in c. nonnulli, numer.* 23. *& 24. de præſcr. & in tractatu, quando litera Apoſtolica, ampliatione* 7 *n.* 7. *Staphil. de literis gratia, tit. de vi & effectu clauſularum, §. de clauſulis non obſtantiarum, Lambert. d. q.* 7. *ar.* 29. *num.* 3. *Caputaq. deci.* 127. *num.* 2. *p.* 1. *& 257. lib.* 1. *& in manuſcrip. Azor.* 2. *p. lib.* 6. *c.* 8. *q.* 15. Non † tamen per eas cenſetur derogatum 118
fundationi teſtatoris ſacerdotium actu requirenti, *Rota, Abbas, Francus, Felin, Staphil. & Lamber. & Azor. ibi, & Rota in d. Forolinien. capellania ſupra adducta, numer.* 66. Quidquid dicat Conçalez *gloſſ.* 5. *n.* 106.

Quod † Collector *d. deciſ.* 1. intelligit in funda- 119
tione laici, ſecus, ſi clerici, cui Papa vult, & poteſt leuius præiudicare. *Et ſequuntur Abbas, Francus Staph. & Lamber. & Azor ibi.* At † Felin. *ſupra* 120
idem etiam ait in fundatione clerici, vt per dictas clauſulas non cenſeatur illi derogatum, nec modis, conditionibus, & ordinationibus per clericum in fundatione appoſitis, cum Ancharano *conſil.* 16. Quod † mihi magis placet, nam fundatio etiam 121
clerici eſt multum fauorabilis, nec ei debet cenſeri derogatum: niſi de ea fiat expreſſa mentio, maxime, quia fundatio, ſeu ordinatio in fundatione poſita, non ſolet dici ſtatutum, & ſic in derogatione ſtatutorum non venit. *Et facit, quod ſupra dictum eſt 4. p. 3. a num.* 73. Id † autem habet ſpeciale 122
fundatio, cum non cenſeatur ei derogatum, etiam ſi in clauſulis derogatorijs dicatur etiam, *Non obſtantibus fundationibus, &c.* Quæ verba de fundationibus clericorum intelligenda erunt, & non laicorum: nam ad derogationem fundationis laici oportet, quòd expreſſe & in indiuiduo fiat derogatio, & non per clauſulas generales, & prægnantes, *Caputaquen. deciſ.* 122. *part.* 1.

Aduertendum † vero eſt, quod in literis Apoſto- 123
licis, & gratiis de beneficiis vacantibus non ſolet poni derogatio ſtatutorum Eccleſiæ, niſi in beneficiis & præbendis Eccleſiarum Cathedralium, ſeu collegiatarum, in quibus additur, ac dictæ Eccleſiæ, &c. ſtatutis, & conſuetudinibus. Vnde in aliis beneficiis, quibus non ponitur derogatio ſtatutorum, non intrabit doctrina *de qua ſupra n.* 118.

Sed † eſt alia quarta difficultas. Eſto, Ordinarius 124
nullo modo poſſit alterare conditiones, vel qualitates poſſibiles annexas beneficio ex fundatione, an poſſit eas mutare, quando redditus ipſius beneficij eſſent impotentes, ſeu inſufficientes ad illa, v.g. beneficium eſt oneratum certo numero miſſarum, poſtea reperitur, quod fructus non ſunt ſufficientes, vel quod ſunt diminuti, an poſſit illas moderari, & reducere ad minorem numerum iuxta quantitatem 125
redituum beneficij. In † qua difficultate DD. docent, Epiſcopum id poſſe facere cum conſenſu patroni, aut etiam eo inuito, ſi vocatus nolit conſentire, *ad d. c. nos quidem, & ibi DD. de teſtam. & d. l. legatum ff. de vſufruct. lega.* ita Feli. *in d. c. eum acceſſ. de conſtit. n.* 19 vbi dicit, quod ceſſantibus redditibus ceſſare debet ordinatio teſtatoris, *& Roch. d. verbo, pro eo quod de diœceſani conſenſu. q.* 15. *& Lamber. lib.* 3. *q.* 6. *ar.* 4. *Perez de Lara libro* 1. *ca.* 15. *à n.* 6. *& Azor.* 2. *p. libro* 6. *cap.* 24. *q.* 6. & Genuenſ. *in man. paſtor. cap* 39. *n.* 4. qui ait, quòd ſi redditus eſſent impotentes ad qualitates beneficij, poteſt Epiſcopus eas tollere, &c.

126 Vnde † videtur, quod si aliqua capellania esset fundata cum obligatione residentiæ personalis, cuius fructus essent adeò diminuti, vt non essent sufficientes, & proportionabiles tali oneri, posset Ordinarius tollere obligationem residentiæ: ita quod per substitutum posset illi deseruiri, maximè, si non reperiretur qui eam vellet cum eo onere residentiæ personalis, ibi melius videretur tollere residentiam personalem, quam reducere missas in casu, quo vnum, aut alterum esset faciendum: & ita procedit quod tradit Ceuallos *in add. ad quæst.678.numer.3.& 4.* quòd si capellania requirat personalem residentiam, potest seruiri per substitutum, quando capellanus ex reditibus ipsius non habet congruam substentationem ex Imola *in cap.final.num.9. de cleric.non resid.* quem sequitur Anton.Gios. *cons.145.numero quinto, in fin. vol.1.*

127 Sed † obstat Concil.Trid. *sess.25.de refor.cap.4.3.* Ex quo videtur, Episcopum id non posse facere, nisi in synodo diœcesana.

128 Ad † hoc Nauar. *in manu. cap. 25. numero 138.* ait quod illud decretum videtur ius nouum quoad Abbates, & Generales ordinum, sed non quoad Episcopos, qui *argum. cap. cum accessissent, &c. ex parte, de constitution.& eis adnotatorum*, possunt hoc facere etiam sine synodo iure antiquo, quod non videtur per hoc sublatum, cum fuisset additum ad augendum, *argum.cap.fin.de verbo sig.* Hæc Nauarr.

129 Henriquez † verò *in Summa lib. 9.22. §. 6.* ait, d. decretum procedere in commutatione, seu reductione anniuersariorum, seu missarum dotatarum: in qua eget Episcopus synodi consilio, *iuxta Concil. ibi*: Sed vt onera dicendi missas in beneficio, & capellania collatiua temperet Episcopus, non egere synodi congregatæ consensu, *vt tenent recentiores, Consulit.& sequitur P. Ledesma in summa de sacramento Euch.capitulo 18.circa 16.concl.ad fin.& Man.Rodrig.quæstionum regul.1.tomo, qu.43. art.12.* Qui † tamen cum Nauarr. *supra* ait, posse Episcopum absque synodo anniuersaria commutare iure communi, quod non videtur sublatum per Concilium, *vt dictum est.*

131 In hoc † dico primò, verum esse, quod Concilium ibi non loquitur de missis impositis beneficio, seu capellaniæ in fundatione, seu alias (& sic tanquam casus omissus relinquitur dispositioni iuris communis, *l.commodissimè ff.de lib.& posthu.* sed de missis & anniuersariis relictis in aliqua Ecclesia vulgo, dotationes, vt patet ex verbis ipsius Concilij, & censuit sancta Congregatio, vt in sequentibus declarationibus super d.decreto. Prima, *hoc decretum locum non habet in obligationibus missarum, quæ impositæ sunt capellis erectis in titulum, siue ex prima dispositione testatoris, siue alia quacunque.* Secunda, *ex hoc decreto non competit Episcopo facultas diminuendi onus à testatore impositum hæredibus, pro certis missis, & anniuersariis celebrandis, eleemosynisque erogandis pauperibus propter causas, de quibus hic, neque in oneribus similiter impositis beneficiatis in fundatione beneficiorum, si fructus beneficiorum non sufficiãt dictis oneribus supportandis.* Tertia, *neque habere locum censuit Congregatio hoc decretum in reducendis eleemosynis, & quatenus faciendæ esset reductio ab habẽte potestatem potius eleemosynas reduci debere, quam missas, vel anniuersaria, quando à testatore fuissent relicta, & missæ, & anniuersaria, & eleemosynæ.* Quarta, *caput hoc intelligendum est missis tantum, non de aliis suffragiis, nec de missis impositis in fundatione, sed de relictis, à testatoribus: habet locum etiam in reductione officiorum pro defunctis.* Quinta, *Archiepiscopo Neapolitano Congregatio Concilij censuit decretum Concilij* sess.25.c. 4. *in sacrorum etiam anniuersorum reductione locum habere.* Et † refert Mandos. Rodriguez *supra* dicens, congregationem respondisse, hanc taxationem esse intelligendam de missis tantum, & non de aliis suffragiis, nec de missis in fundatione positis sed pro alia causa à testatoribus relictis. Qui etiam ait, esse aduertendum, quod huiusmodi facultas Episcopis, Abbatibus, ac Generalibus concessa intelligitur tantum de onere missarum ante Concil. Trident. impositò, sicut ita fuisse responsum ab illustrissimis Cardinalibus S. Congregationis anno Domini 1573. testatur Parasellus *in tract.priuilegiorum.fol.* 232. (quod mihi non videtur certum, nec conforme Concilio, & fortè fuit sibi priuatum responsum) & refert Ledesma *supra*, & tradit Mar. Anton. Genuen. *cap. 24. numero 9.* Vbi † dicit quod circa illum textum Concilij sancta congregatio declarauit, quod sufficit, si in momento fiat commemoratio pro defunctis, pro quibus erant dicendæ missæ reductæ. Item, quod loquitur de missis relictis à fidelibus, & procedit etiam in reductione officiorum, non tamen in aliis suffragiis, nec in missis impositis in fundatione beneficiali. Tradit etiam Leo *in thes.for.Eccles. cap. 16.à num.3.* Vgol. *de offic.Episc.cap.61.* & Piasec. *in praxi Episc. par.2.c.3.n.15.& 31.* 132 133

Dico † secundo, quod in reductione dictarum missarum, & anniuersariorum, de quibus Concil. loquitur, seruanda videtur forma Concilij, ita, quod Episcopus non possit eam facere sine synodo: nam esto ante Concil. id posset, tamen cum Concilium ibi præscribat istam formam, non est ab ea recedendum. Quicquid dicant Nauarr. & Man. Rodrigez. *supra* † Vnde stante Concilio, non videtur valere constitutio synodalis Salmantina, *quam refert Henriquez supra*, qua facultas hæc anniuersaria commutandi committitur Episcopo cum consilio Capituli, *capitulo quod super his, de maiorat.& obed.* Nec synodus diœcesana, cuius consilium, & industriam in hac re requirit Concilium, potest id aliis committere, maxime generali, & in communi. Verum † est tamen, quod in aliquibus Episcopatibus, vt in hoc Abulens. non est vsu receptum dict. decretum Concilij: semper enim fiunt sine synodo reductiones, non solum missarum capellaniarum, sed etiam anniuersariorum, & dotationum Ecclesiarum: & sic vbi non est receptum dictum decretum, procedet opinio Nauarr. & Man. Rodrig. *supra, iuxta addicta infra 11.p.cap.5.num.150.* Probabile † enim videtur quòd stylus saltim decennalis valeat contra legem etiam Canonicam ab initio non receptam, sicut stylus iudicis præscriptus spatio 40. annorum valet contrarius, ab initio receptum Rochus *in Rubrica de consue.n.27.* 134 135 136 137

Pro † complemento huius capitis restat videre, quomodo probetur clericatus, qui cum sit qualitas, extrinseca, non præsumitur, Innocen. *in cap. fi. de per his, de accus* Feli. *numero 2. & alij in cap. præsum.* & Corras. *3.p.cap.1.numer.4.* Et † dicendum est probari, non solum literis testimonialibus Episcopi, seu titulo ordinum, *l. si qua C.de Episc.& cler.* sed etiam testibus, *cap.1.& 2.de cleric. pereg.* Corras. *ibi,* 138 139

ibi, & Prob.ad Monach.*in cap.1.de tempo.ord.in 6. nu.*12.Farin.*in praxi crim.1.p.q.*8.*num.*40.*&* 41. poſt
140 Guido. Papam, *deciſ.* 474. Etiam † de publica voce, & fama : Nam ad probendum clericatum ſufficit probatio de communi reputatione & fama, Rota,*deciſio.*4. *&* 14. *de probatio. in antiq.* Sarnen. *in regu de annal. quæſt.* 58. Pontanus *de ſpolio lib.*2. *numer.*179.& Farin.*deciſ.*67. *an.fin.lib.* 1. Pontanus *de ſpolio* lib. 2. *numero* 176. Caputaquen.*deciſ.* 277. *numer.*8.*p.*1.Mohed.*deciſ.*21.*numer.*3. *de renun. caphis ſane,deciſ.*26.*in manuſcrip.*Rota *deciſ.* 1163. *num.* 5.*libr.*3.*p.diuerſor.& deciſ.*139.*eod. lib.de qua ſupra, num.*12. & in Hiſpal. & Corduben. beneficiorum,2. & 16. Iunij,1597. coram D. Gipſio ſupra relata, *cap. præced.cap.*4. *numer.* 19. & in aliis pluribus cauſis. Et facit deciſio Ægidij 113. & 114. quam ſecuta eſt Rota in vna Legionem. Præſtimoniorum, 27. Nouembr. 159. coram D. Pamphilio ſupra adducta, *d.cap.*4. *ad fin.* & alibi ſæpè, & probatur per argumenta, & indicia, ſeu coniecturas Boer. *deciſ.* 171. *num* 27, Anton.Gabr. *concl.* 1. *de teſtibus numero* 69. Maſcard.*de prob.concl.*305.*numero* 5. & Parian.*eod. tract.libro* 2.*cap.* 34. *numero* 79. Et per ſemiplenas, vel leues probationes probatur, Mandoſ*reg.*18.*qu.*
141 11.*numero* 10. Et † ita ſeruat Rota in poſſeſſorio & petitorio, vt per Guidobon.*deciſio.* 132. *ſeu* 133.*in manuſcriptis.* Rota *deciſi* 8.*de cauſa poſſ. in antiquis.* Flam.Pariſ.*de reſign.benef.lib.*4.*quæſt.*2.*numero* 74.
142 Quidquid † velit Rebuffus *in praxi,tit.de forma literarum tonſuræ num.*26.& Maſcar. *de probat. concl.* 304.*numero* 18 *&* 19.& Farin. *dict. qu.*8.*num.* 44.& obſeruantia Rotæ per eum adducta procedit in cle-
143 ricatu illegitimi, vt patet ex allegatis per eum. Et † quamuis idem Rebuff. *de nominatio.qu.* 22. *numero* 13. Aim.*de antiq.*3 *p*3. *ſectio.vidimus in genere, num.* 33.*& conſi.*134.*numero* 40.Boer. *deciſ.* 171. *numero* 13. & Menoch.*de præſump.lib.* 6. *præſump.* 76. *numero* 23.Farin.*d.nu.*44. & Perez de Lara *lib.*2.*cap.*5.*nu.*6. poſt Bal.*in cap. dudum* 1.*de elect.* dicant, quaſi poſſeſſionem clericatus non prodeſſe in agente, vt ſibi adiudicetur beneficium, & longam quaſi poſſeſſionem,ac bonam famam clerici requirat.Parcia.*ſupra à n.*46.contra quos eſt etiam deciſio Rotæ 667. notiſ Farin.*n.*2.
144 Limitatur † tamen prædicta doctrina, vt non procedat in materia obiectus,*Rota deciſ.*2.*de proba-*
145 *tio.in antiq. & Guidobo. vbi ſupra.* Aut † vbi præſumptio eſt contra aliquem, puta, quia eſt illegitimus, qui debet probare ſuum clericatum per literas,*Guidobod ibi. Et facit deciſio. Caputaquen.*227. *numer.*10. Tunc enim ſufficit communis reputatio. *Sarnen ſupra Put.deciſ.*359.*num.* 1. *lib.* 1. *Rota deciſ.* 26.*libro* 2.*p.*3.*diuerſorum.*Mandoſ.*de ſignatura gratia.*1 *titulo de prouiſ.verſ.clericatus*, vbi ait,quod clericatus illegitimi, ex Rotæ obſeruantia non probatur per communem famam, & reputationem, *per conſt.Cornei* 91.*libro primo, Pontanus ſupra Maſcar.*
146 *concl.*305.*numero decimotertio.* Niſi probetur † diſpenſatio,*Rota deciſ.*129.*lib.*3.*par.*3. *diuerſorum. Pa-*
147 *paz.in additio.ad Rotam, dec.* 2. *de filiis presbyterorum in nouis,n.*13.*Pontanus.ſupra.* Quæ † non probatur per narratiuam literarum ordinarij, *Verallus deciſione* 128.*lib.*2.*in manuſcrip.*
148 Vnde † videtur, quòd conſtando de diſpenſatione clericatus illegitimi, probatur per communem reputationem, ſicut clericatus legitimi : Nam eadem videtur ratio in illo data diſpenſatione, & habilitatione, ac in legitimo. Pro quo facit deciſio in cauſa Calagurritana de Zalduende. 9. Decembr.1588. coram D. Seraphino. *vbi* † *fuit reſolu-* 149
tum,iniuſtas eſſe ſententias prohibentes concurſum filij naturalis diſpenſati cum aliis legitimis ad beneficium,& cum admittentes in defectum filiorum patrimonialium ex legitimo matrimonio natorum tantum propter defectum natalium, quia diſpenſatio eum fecerat habitum. Specu.de diſpen. §. poſtremo, poſt princip. *Nec inter iſtos fieri debet differentia,* Bald.in l.liberos C.de collat.Bero. conſ.5.n.25.lib.1. *Nec concurſus impediri.* Lambert.lib.2.3.p.qu 5.art.15.

Et † ita conſtando de diſpenſatione ad clerica- 150
tum poterit procedere,quòd ait dec. Rotæ in cauſa Burgen. penſionis 19. Februa. 1596. coram D. Blancheto,*ſupra relata,*1.*p.cap.* 5.*num.*117. Nempe,*In illegitimo clericatum probari ex communi reputatione fuiſſe reſolutum coram Oradino in Taruiſina penſionis,*13. *Decembris* 1571.

Quamuis † *deciſ.*780. *lib.* 3.*p.* 3. *diuerſorum dici-* 151
tur quòd illegitimus debet probare, ſecum diſpenſatum fuiſſe, & vlterius clericatum per literas, non reputationem. Præterea, † concurrentibus ali- 152
quibus coniecturis, cum fama probatur clericatus illegitimi,Rota *d.deciſ.*26.*lib.*2 *p.*3.*diuer.* Papaz. *d. num.* 13. Maſcar. *d. concl.* 305.*numero* 12.Rota etiam in vna Colimbric. reſeruationis fructuum 1. Iul. 1598. coram D. Seraphino, vbi, quod licet in illegitimo non ſufficiat probatio clericatus per publicam vocem & famam : tamen fallit vbi cum probatione famæ publicæ concurrunt alia adminicula. Et † in vna Batchinonen. præpoſituræ, de 153
anno 1550. voluerunt Domini, quòd in iudicio poſſeſſorio reſtitutionis ſufficeret illegitimo probare clericatum per reputationem, & quòd actor illegitimus non tenetur dare literas ſui clerica- 154
tus,*vt per Guidobou. vbi ſup.*Probatur † etiam clericatus vnico teſte,*Bal. & Feli. in cap. licet vniuerſis,de teſtibus ad ſi Iaſon in repe. leg. admonendi.ff. de iureiur.numero* 198.*Boer.dict.deciſ.*171.*Pet.Gerar. ſing.*49.*Rebuff.de nominatio. q.* 22. *numero* 14. *Corras.d.cap.*7.*numer.*5. *Mandoſ.regu.*18.*q* 11.*numer.*10. *Mohed. dict. deciſ.* 21. *de renud. numero* 3.*& Guidobon.dict.deciſ.*132. Et reddunt rationem, quia iſte actus de ſe, & ſui natura nemini principaliter præiudicat. Et, *vt ait Flam.Pariſ.d.lib.*4.*q.*2.*numero* 69. inſpicitur initium, & tempus ordinis collati, non beneficium,aut penſio, de quo poſtea litigatur. Vnde † iſta probatio ſufficeret etiam in iudicio,quando lis eſſet ſuper beneficio.Sicut etiam ſufficit probatio 155
per communem reputationem quæ etiam eſt ſemiplena,vt dictum eſt. Quamuis † contrarium in hoc 156
teneat Rebuff. *in praxi d. tit. de forma literarum tonſuræ,n.*24.*& de nominatio.qu.*14 *n.* 54. *alias* 32.& Maſcar. *concl.* 303 *à num.*4. Anton.Gabr. *concl.*1.*de teſtibus numer.*70. Pacia.*d. lib.* 2.*cap.*34. *numer.* 64. *Quibus conſonat Cou.pract. cap.* 33.*num.* 3. *quem ſequitur Iacob. de Graſ in deciſ. aureis caſuum conſcien.libro* 4.*cap.*18.*nu.*155.*& Farin.d.q.* 8.*num.* 48.*& in tract.de teſtibus q.*63. *numer.* 27. *& ſeq.quos vide, & Menoc.de præſump.libro* 6.*præſum.*66.Et † ſolò ſigillo Epiſcopi recognito probatur clericatus etiam 157
collatus non ſubdito, *Mohed.d. deciſ.* 21.*de renun.* quamuis contra Maſcar.*concl.*305.*nu.*2.Sed † eſt difficultas, an probetur clericatus per literas ſeu oſten- 158
ſionem ſuperiorum ordinũ puta, ſacerdotij ſeu diaconatus, &c. Et † non probari, nec ſatis eſſe oſtendere literas ſacerdotij, tenent Rebuff. d. tit. de for- 158
ma literarum tonſuræ, *numero* 28. Corraſ. *de cap.*1.

*num.*5. Aymon. *conſ.*134. *numer.*45. Ferretus *conſ.*354. *nu.*8. Maſcar. *concl.*304. *à num.*13. *& concl.*1145. *à nu.* 6. & Menoch. *dict. lib.*6. *præſump.*76. *n.*3. Pacian. *ſup. numer.*42. poſt Gemin. *conſi.*91. & allegant Bart. *in l. illud. ff. de acquir. hered.* Et reddunt rationem, quia per ſaltum poſſet eſſe promotus, quo caſu non valet prouiſio ei facta de beneficio. Præpoſ. *in c. ſolicitudo,*
260 *52. dist.* Corraſ. *de cap. 1. ad fin.* Nam † per ſaltum promotus eſt irregularis, *cap.* 1. vbi Doctores *de clerico per ſaltum promoto*, Concil. Trident. *ſeſſione* 23. *de reformatione, cap.*14. *in fine*, Spec. *tit. de diſpenſatione. §. iuxta, ſub num.*13. Villadiego *de irregularitate, cap.*8. *de clerico per ſaltum promoto*, Bernard. Diaz. & Salzedo *in praxi, cap.*24. Nauarr. *cap.*27. *nu.* 242. & Ferretus *d. conſ.*354. *numer.* 8. Maiolus *de irregul. lib.* 4. *cap.* 12. Vgolin. *eodem tract. cap.*38. *§.*1. *numero* 1. Cerola *in praxi Epiſcopali*, 2. *par. verbo irregularitas, §* 3. Ludou. Lopez *inſtructor. conſcientia*, 2. *tom.* 2. *par. cap.*29 Pet. Ledeſma *in ſumm. de ſacram. ordinis, cap.* 60. 8. *concluſione*, 2. *difficultate*, Vega *in Eſpeio de Curas, cap.*12. *nu.* 224. & ſic intraret doctrina, de qua infra, *cap.*11. *nu.*2. quod collatio irregulari
261 facta eſt nulla. Quamuis † Toletus *in Summa libr.*1. *cap.*71. & Suarez 5. *tom. de cenſuris diſputat.*31. *ſect.*1. *à numero* 44. & Auila *de cenſuris*, 7. *par. diſput.* 9. *dub.*2. cum aliis doceant, iſtam non eſſe irregularitatem, ſed ſuſpenſionem, ſed & Nauarr. *cap.*25. *numer.* 71. *& conſi.*1. *de ſacramentis non iteran. numer.*11. & Sayrus *de cenſuris lib.*4. *cap.*14. *numer.*26. qui tamen *lib.*7. *cap.*10. *num.*39. cum dicit irregularem, ſeu ſuſpenſum, & nouiſſimè Farin. *in addit. ſumm.* Tolet. *de ord. cap.* 3. *num.*7. cum dicit ſuſpenſum, & etiam irregularem. Quod tamen ad propoſitum parum refert: nam etiam collatio ſuſpenſo facta, eſt nulla, vt infra dicetur *cap.*14.

262 Non tamen † eſt irregularis per ſaltum promotus reſpectu ordinum inferiorum, quos legitime ſuſceperat: nam ab vſu eorum non eſt ſuſpenſus, vt apparet ex *d. cap.*1. *& d. cap ſolicitudo*, 52. *diſtinctione*, & tenet Enriq. *in Summa lib.* 14. *cap.* 6. *numero* 3. & ſentit Sylueſter *ver. irregularitas, §.* 11. & Abbas *d. cap. vltimo notabili*, dicens, quod ordinatus præpoſterè non poteſt ſine diſpenſatione adminiſtrare in ordine ſic ſuſcepto: & nouiſſime docet Suarez *d. diſput.*31. *ſect.*1. *num.*48. & Auila *vbi ſupra.*

263 Vnde quod † dictum eſt, non valere prouiſionem beneficij ei factam, non procedet in prouiſione beneficij, quod non requirit alium ordinem præter illos inferiores, quod legitime ſuſceperat, vt aliàs in ſimili docet Suarez *ſup. diſp.*40. *ſect.*3. *numero* 38. dicens, quando irregularitas non eſt totalis, ſed reſpectu alicuius actus, aut temporis, tunc non reddere clericum incapacem cuiuſcunque beneficij, ſed tantum illius, quod habet annexam obligationem tali irregularitati repugnantem. quia cum hæc prohibitio naſcatur ex prohibitione circa exercitium ordinis, non poteſt amplius extandi, quam illa ex qua naſcitur: & id procedere non ſolum in irregularitate ſine peccato contracta, vt ait Nau. *d. cap.*27. *numer.*252. ſed etiam in alia: nam ratio facta generaliter probat, ſi culpa non obſtante talis irregularitas non impedit omnem actum ordinis, ſed aliquem, vt in caſu *cap.*2. *de clerico non ordinato miniſtrante.*

264 Contrarium † tamen in propoſita difficultate, nempe quod ad probationem clericatus, & minorum ordinum, ſatis ſit probare, & oſtendere maiores, tenet Didac. Pet. *in l* 1. *tit.* 7. *libr.*5. *ord.* & Salz. *in prax.* Bern. Diaz. *cap.*24. *lit. A* qui ait non dubitare hanc opinionem eſſe communiter receptam, Put. *dec.*144. *lib.*2. *n.* Vbi † *fuit reſolutum in vna Con-* 165
chen. paroch. quod clericatus ſufficienter probaretur. per oſtenſionem quatuor minorum, in quibus Epiſcopus promouens narrabat eum per prius ad clericalem tonſuram promotum, quia probatis maioribus probantur minores, ex Bald. in l. ſi ſolemnibus. C. de fide inſtru nu.1. *Maxime vbi illa narratiua ſit à perſona fide digna. Innoc.* in cap.1. circa fin. de cler. peregrin. &c. Et † in vna Leodien. canonicatus 7. Decembr. 166
1589. coram D. Pamphilio fuit dictum, *non poſſe dubitari de clericatu ſtante ſuſceptione maiorum ordinum*, ad not. per Filin. in cap. ſuper his de accuſ. Put. d. deciſ.144. *& fuiſſe dictum in cauſa Meten. canonicat.*25. *Iunij* 1584. *coram D. Vicecomite, &c.* Et † in 167
Bonon. canonicatus de anno 1591. coram D. Pamphilio, *de qua infra* 11. *par. cap.*1. *nu.*70. fuit reſolutum *clericatum probari ex literis oſtiariatus, quia cum non præſumatur ordinatus per ſaltum, ideo, &c. præſertim cum agatur de clericatu incidenter, & per literas ordinantis dicentis ſe ordinaſſe de licentia ordinarij ſufficienter dici conſtare de tali licentia, præſertim cum ſint ordines celebrati in Eccleſia cathedrali publice, vt fuit conſideratum coram D. Seraphino in cauſa Neapolitana canonicatus*, & dec.87. Cæſaris de Graſſis, &c. Et † idem fuit reſolutum co- 168
ram eodem D. Pamphilio in vna Burgen. beneficij de Portugalete 13. Nouembr. 1595. *nempe ex literis ſubdiaconatus probari clericatum, cum regulariter non præſumatur quis per ſaltum promotus.* Put. d. dec. 149. in fin. libro 2. *quod ſine difficultate procedit, quando ordinarius eſt diſcretus, & prudens, ſaltem, quod niſi ſibi de precedentibus ordinibus conſtitiſſet veriſimiliter ſequentes non contuliſſet, vt fuit reſolutum in d. Bonon. canonicatus* 24. *Maij* 1599. *coram D. Pamphilio, & habilitatem ad beneficium ſimplex conſtare: quia idoneus cenſendus eſt, qui alias ad ſacrum ſubdiaconatum fuit approbatus, cap. accepimus de ætate & qualitate, vt in cauſa Calagur. portionis de Amarita* 27. *Ian.* 1576. *coram Lauretano Caputaquen.*367. parte ſecunda.

Et procedit etiam † in clericatu illegitimi, vt in 169
vna Aſtoricen. parochialis S. Brixiani, quæ habetur *deciſ.*124. *lib.*2. *p.*3. *diuerſ.* vbi fuit reſolutum, *Quod clericatus illegitimi probatur per literas diaconatus.* vbi enim dicitur per literas Decani, debet dicere per literas diaconatus, *Etiamſi non fuerit promotus à proprio Epiſcopo, ſed per alium dicentem habere facultatem à proprio Epiſcopo*, ſequuntur Pap. ſupra n.14. & Maſc. d. concl.305. n.3.

Bartolus † autem in dicta lege illud ſolum di- 170
cit, quod ſi probo, quod aliquis ſit ordinatus ſacerdos, non ſequitur de neceſſitate, quod alij ordines præceſſerunt: non tamen negat, quod ita ſit præſumendum.

Et licentia proprij Epiſcopi probatur ſola aſſertio- 171
ne ordinantis, Oldra. *conſ* 215. *numer.*9. Felin. *in cap. Albericus ſub numer.*4. *de teſtibus:* Puteus *deciſ.* 359. *lib.*1. *&* 407. *lib.*2. Mohedanus *d. dec.*21. *nu.*3. *de remuneratia.* Rota *in dict. Bononien. canonicatus*, Flam. Pariſ. qui alias deciſiones refert ſupra *à n.* 66. & Ioan. Gutierr. *can. q. lib.*2. *cap.*17. *n.*30.

CAP. II.

De Legitimate. SVM-

SVMMARIA.

OPortet etiã promouẽdos ad beneficia legitimos eſſe, ex legitimo matrimonio: nam illegitimi inhabiles ſunt ad Eccleſiaſtica beneficia, cum nec ad ordines, nec ad clericatum admittantur. nu. 1.

Verba Concilij Tridentini de ordinandorum natalibus & genere, iuxta ius antiquum intelligenda ſunt, & per ea concilium voluit excludere illegitimos filios, aut nepotes hæreticorum, & ſeruos, ac neophytos nu. 2. Nam Concilium ibi non intendit colligere aut alterare iura antiqua circa qualitates promouendorum. n. 3. & n. 4. adducitur declaratio S. Congregationis.

De illegitimorum inhabilitate ad ordines & beneficia, ſeu irregularitate, qui ſunt videndi. n. 5.

An expoſiti, quorum parentes ignorantur, ſint pro legitimis, an pro illegitimis habendi. n. 6. & n. 7. ponitur prima ſententia habendos eſſe pro legitimis, & poſſe abſque diſpenſatione promoueri: & n. 8. ſecunda ſententia contraria, cuius ratio ponitur. n. 9. Et magis placet, nu. 10. & ea admiſſa, non poterit Epiſcopus cum eis diſpenſare. Poſſet prima ſententia poſt factum admitti propter authoritatem eam tenentium. n. 11.

Alia ratio pro ſecunda ſententia adducitur, quod in dubiis tutior pars eſt eligenda. num. 12. Quæ regula vera eſt, intelligiturque & procedit generaliter quoad hoc, vt in dubio debeat quis à faciendo abſtinere, non tamen vt debeat ſpoliari re poſſeſſa, vel facere votum poſitiuum, de cuius obligatione non conſtat. n. 13. Nam tunc vitiat alia regula, quod in dubio, & pars cauſa melior eſt conditio poſſidentis, quæ procedit non ſolum in materia iuſtitiæ, ſed etiam aliarum virtutum, n. 14.

Pro iſta diſtinctione facit axioma, quod turpius eiicitur, &c. n. 15.

Vnde in dubio voti & præcepti diſtinguendum eſt inter negatiuum de non faciendo, quod eſt ſeruandum, & affirmatiuum de faciendo, quod non obliget & n. 16. Et inde etiam procedet diſtinctio c. inquiſitioni, ver. verum de ſententia excomm. de qua late agunt relati. n. 117.

Ideo in dubio non ſolum homicidij ſed etiam alterius cuiuſcunque facti, ob quod incurritur irregularitas, cenſeri debet quis irregularis ad effectũ abſtinendi & ceſſandi ab officio irregularibus prohibito, etiam in foro exteriori, poſt factam diligentiam, vt in ca. ad audientiam, & cap. ſignificaſti de homicidio, quæ nouum ius non inducunt, non vero vt debeat ſpoliari beneficio, &c. à n. 18.

Et idem videtur in dubio iuris, vbi quis dubitat, an ſuo delicto ſit impoſita pœna irregularitatis, antequam fiat diligentia, & examen in iure & etiam poſt, dũ manet dubius, quãuis vbi dubiũ eſſet apud omnes, an in aliquo caſu ſit iure impoſita irregularitas, tũc nõ eſſet quis cẽſẽdꝰ irregularis. n. 21. & 22.

In hac materia dubij reprobantur, quædam dicta Reuelli, Thom. Sanchez, & Suarez. n. 23. & n. 24. Salas, nu. 25.

Licet prædicta ita ſint, non tamen videntur applicanda in propoſito de filiis expoſitis, in quo ſi dubium eſſet æquale, aut fere, ob fauorem prolis melior & benignior pars eſſet ſumenda: & ideo cenſentur Chriſtiani antiqui, & ex puro ſanguine, &c. nu. 26. De quadam bulla Gregorij XIV. circa hoc allegata per Enriquez. n. 217.

Prædicta doctrina de inhabilitate illegitimorum fallit primo, vbi per ſequens matrimonium fuerint legitimati: nam filij illegitimi naturales efficiuntur quoad omnia, præter Cardinalatum, vere legitimi per ſubſequens matrimonium, nu. 28. etiam ſine inſtrumentis dotalibus de iure canonico, n. 29.

Quod intelligitur per matrimonium etiam putatiuum bona fide, ſaltim vnius coniugum contractum, contra Sarmient, n. 30.

Secundo intelligitur, modo matrimonium non ſit clandeſtinum, vel interdictum: nam tunc non legitimantur per ipſum, nu. 31. Per quod tamen legitimantur, ſi eſt validum, n. 32.

Filij ſpurij putatiui naturales non legitimantur per ſequens matrimonium, etiam verum, contra alios n. 33. cuius ratio ponitur n. 34.

Quod tempus, conceptionis, an natiuitatis ſit conſiderandum, vt filij iudicentur naturales, vel ſpurij, aut etiam legitimi. Et prima opinio eſt, conſiderandum eſſe tempus vtilius proli, n. 35. Secunda eſt, inſpiciendum eſſe tempus conceptionis, n. 36. Et prima approbata eſt per legem Tauri. n. 37. Sed magis placet ſecunda, quamuis prima ſit approbata d. l. Tauri, quæ procedet quoad effectus iuris ciuilis, non tamen quoad hoc, vt tempus natiuitatis ſufficiat, vt alias ſint legitimi, aut ſicut naturales legitimentur per ſubſequens matrimonium, &c. Et ſi dicta lex contrarium vellet in propoſito, defectu poteſtatis inutilis eſſet. n. 38.

An filij habiti ex inceſtu, quorum parentes poſtea contraxerunt matrimonium, ex diſpenſatione Papæ, cum Eccleſiæ prolem ſuſceptam, ſi qua eſt, & ſuſcipiendam legitimam decernendo, efficiantur legitimi per ſubſequens matrimonium quoad omnia, etiam ad ſucceſſiones, fideicommiſſa, & maioratus: an vero legitimatio iſta cenſenda ſit, ſicut ſi eſſet facta à ſummo Pontifice ſeparatim abſque matrimonio: ita vt ſolum proſit ad ſpiritualia, & Eccleſiaſtica, n. 39. vbi ponit ſententiam Couarruuiæ, & aliorum cenſendam eſſe eo iure, quo cenſeretur, ſi eſſet facta ſeparatim, &c. Sed contrarium tenetur nu. 40. vbi ponuntur deciſiones Rotæ.

Legitimatio facta diſpẽſando in radice matrimonij eſt ex matrimonio, & valet ad omnia. num. 41. & quando fit diſpenſatio in radice matrimonij. n. 42.

An legitimati per ſubſequens matrimonium admittantur ad fideicommiſſa, ſeu primogenia, ad quæ vocantur ex legitimo matrimonio nati, ſeu legitimi, remiſſiue, & reſoluitur affirmatiue numero quadrageſimotertio.

De filiis natis in figura matrimonij ex matrimonio putatiuo, an & quando ſint legitimi, remiſſiue numer. 44.

Secundo fallit prædicta doctrina, vbi illegitimi fuerunt per Papam legitimati, nam tunc habebuntur vt legitimi ad ordines & beneficia, num. 45. de quo qui ſunt videndi, n. 46.

Tertio fallit, vbi cum illegitimis fuerit diſpenſatum per habentem poteſtatem, n. 47.

Epiſcopus diſpẽſare poteſt cũ illegitimis ex quocũque etiam dãnato coitu ad minores ordines, & beneficium ſiue curatũ cum ſunt honeſtæ vitæ, & virtute præditi: nam in iſta diſpenſatione facienda per Epiſc. requiritur cauſa, &c. num. 48. & ſeq. Nec poteſt cum eis diſpenſare ſuper pluralitate beneficiorum ſimplicium, vt plura poſſint retinere, num. 50.

Ad maiores ordines, & beneficia curata nequit Epiſ.

dispensare, sed requiritur dispensatio Papæ, n.51. *quantumuis magna subsistente causa vtilitatis seu necessitatis Ecclesiæ*.n.52.

Ad dignitates etiam, vel personatus etiam sine cura solus Papa potest cum illegitimis dispensare cum communi contra Gambarum,à n.53.

An Episcopus possit cum illegitimis dispensare in canonicatu Ecclesiæ cathedralis,n.57.& nu.58.*ponitur sententia affirmatiua communiter recepta quæ fundatur* n.59.*Contraria tamen sententia ponitur* n.60.*& eius fundamenta cum 3.seqq. vbi eis respondetur*.n.65.*ponitur sententia Maioli, ad canonicatum in cathedrali Episcop. olim potuisse dispensare iuxta primam sententiam, & hodie, quia omnes canonicatus cathedralium annexum habent ordinem sacrum, dispensare non posse. Pro qua est doctrina glossæ, quod Episcop. non potest dispensare in beneficio requirente sacrum ordinem, etiamsi non requirat eum actu, sed post* num.66.& seqq. *Quæ sententia Maioli videtur tenenda, ita tamen, quod cum illegitimo ad sacros ordines dispensato possit Episcop. etiam hodie ad canonicatum dispensare*,n.68. *& idem in portionibus Eccl. cathedralis, secus tamen in canonicatu collegiatæ, & dimidiis portionibus*.n.69.

Circa dispensationem illegitimorum quæ sunt videnda.n.70.

Hodie per Papam dispensatur cum illegitimis ad obtinenda quæcunque beneficia præter dignitates, ac canonicatus in cathedralibus, ac principalem in collegiata, dummodo plura non sint, &c. de qua clausula remissiuè n.71.

An in impetratione sit facienda mentio de dispensatione n.72. vbi resoluitur, quod non, quando est executio dispensationis iam factæ, secus in secunda dispensatione, seu vbi additur dispensatio dispensationi n.73 *vbi ponitur decisi Rotæ.*

Stante in supplicatione clausula & quod oratoris dispensationes habeantur pro expressis, valeret impetratio, etiamsi adderetur dispensatio dispensationi,n.74.

Quæ clausula tempore Sixti V. non dabatur quoad dispensationem super defectu natalium, sed per reuisores in supplicatione addebatur, non tamen super defectu natalium,n.75.

Tempore etiam Sixti V. erat stylus nõ conferre beneficia illegitimis, etiamsi alias fuissent dispensati: & sic ratione illius stylus tunc videbitur necessariũ exprimere dispensationem super defectu natalium in impetratione, etiam quod esset executio dispensationis.n.76.*vt in decisione Rotæ posita*. num.77.

Hodie non viget dictus stylus, & ideo standum erit in supradicta resolutione,n.78.*De quo an in secunda dispensatione seu gratia sit facienda mentio de alia priori, &c. remissiuè* n.79.

1 OPortet † etiam, promouendos ad beneficia legitimos esse, & ex legitimo matrimonio: nam spurij & alij illegitimi inhabiles sunt ad Ecclesiastica beneficia, cum nec ad ordines nec ad clericatum admittantur, *cap. innot. de elect. & c. fin. de filiis presb. cap. eod tit. in 6. cum aliis.* Facit etiam conc.Trid.*sess.22. de refor.cap.*20. ibi, *De ipsorum ordimandorum natalibus*, & cap.7. ibi, *Ordinandorum*
2 *genus.* Quæ † verba iuxta ius antiquum intelligenda sunt, & per ea Concilium voluit excludere illegitimos, qui non ex legitimo nati sunt matrimonio, *vt in cap.1. sess.7. & cap.1. sess.24. de refor.* de quibus hic agitur: & filios, aut nepotes hæreticorum iuxta *cap.2. §. hæretic. & c. statutum 2. de hæretic. in 6.* & seruos *vt in tit. de seruis non ord.* ac neophytos iuxta *cap.1. & 2.48. dist. & c. constituit 17. qu.4.* Nam † 3
illa decreta Concilij non intendunt corrigere aut alterare iura antiqua circa qualitates promouendorum, vt apparet *in d.cap.2.* ibi, *Ac aliis, quæ à sacris canonibus requiruntur, & in dict. cap. 7.* ibi: *Antiquorum canonum vestigiis inhærendo*: Salzed. *in pract. crim.* Bernard. Diaz. *cap.22. num.24.* D.Sahagun. *cap. eam te. de rescript. nu.23.* Enriq. *in sum. lib. 10. cap.17. §.2. in gloss. litera G.* Auila *de cons. 7. p. disput. 4. dub. 4.3. concl.* Man. Rodriguez *in summa 1. tom. cap. 159. num.2. & quæst. regularium 1. tom. q. 24. art.74.* Et posthac Thomas Sanchez in præcepta 4
Decalogi lib.2.cap.28.n.15. Et ita alias S. Congregatio Concilij censuit, *Quod per illa verba ordinandorum genus, non excluditur filius neophyti.* & in vna Pacen.11.Iun.1591.& nullius 3. Iul. eiusdem anni eadem S.Cong.Concilij ita censuit.

Et de illegitimorum † inhabilitate ad ordines, 5
& beneficia, seu irregularitate, & eius materia, videndi sunt vltra ordinarios *in tit. de filiis presbyterorum*, præsertim *in 6.* Host. *in summa eodem tit.* Albert.Trocius *de vero & perfecto clerico lib.2.cap.1.* & 2.Lambert. *de iur. patronatus 1.par,2. lib.q.7. articu.* 11.Rebuffus *in praxi tit. de dispensatione super defectu naturalium.* Cotras. *de benef.3.par.cap.2.* Rosinianus *de benef.3.par.cap.13.* Dua. *lib.4. cap.5.* Pet.Gregor. *eod. tract. cap.5.* Villadiego *de irregularit. cap.* 10. *vers. dixi vlterius quod illegitimus*, & latissime Maiolus *eodem tract. lib.1. à cap.4. ad* 10. Mandos. *de signat. grat. tit. de dispensatione super defectu natalium* Bernard. Diaz. *in pract. crim. c.* 14. & ibi late Salz.Paleot. *de nothis & spuriis*, præcipuè *c. quinquagesimo septimo.* Menoc. *de arbitrar. lib. 2. casu 261. à n.35.* Flam.Paris. *de resignat. benef. lib. 4. q.4. à n.8.* Vgol. *de regular. cap. 44. l. 11. tit. 6. part. 1.* & ibi Gregor Lop. Nauarr. *in Manuali c.27. n.201.* & in consiliis *tit. de filiis presbyterorum*, Angelus, Sylucster, Rosella, Armilla, & alij Summistæ *verb. illegitimus*, Candelabrum aureum *tit. de irregularit. à n.107. ad* 127. *& in appendice cap. 2. de illegitimis* Lud. Lop. *instructorio conscientiæ 2. tom, 2. par. cap. 23.* Manue. Rodriguez *in sum. 1. tom. cap 16. & q. regul. 1. tom. q.* 13. Petr. Ledes. *in sum de matr. cap. 34.* Tolet. *in sum. lib. 1. cap.* 58. & in editione Romana, Sayrus *de censuris lib. 6. cap.* 10. & Suarez 5. *tom. disputat. 50.* & Auila *de censur. 7. p. disput. 3. dub. 6. & seqq.*

Et an expositi, quorum † parentes ignorantur, 6
sint pro legitimis, an pro illegitimis habendi, & absque dispensatione possint promoueri, grauis difficultas est.

In qua prima † sententia est, habendos esse pro 7
legitimis, & posse absque dispensatione promoueri: nam multi etiam legitimi exponuntur: & sic cum veritas non possit constare, fit interpretatio in meliorem partem, & in fauorem prolis videtur declinandum, ad *d. cap. ex tenore. qui filij sint legitimi* ibi: *In fauorem prolis potius declinamus.* Quam sententiam tenent Anan. *in cap.1. num. 11. de infans. expos* Felin. *in cap. cum deputati nu.1. de iudic.* Germon. *de public, concubinar, verb. qui etiam filios nu.* 90. Paleotus dicens receptum *d. tract. cap. 63.* Menoch. *casu 296* Man. Rodrig. *d. quæst. 13. ar. 1. & quæst. 14. art. 3.* & D. Ioan. Vela. *de pœn. delict. cap. 9.* Sala 1. 2. *tract.*

tract.8.disp.vnica sect.24.num.246 & sequitur Mandos.*de statu minori cap.1. numero* 24. dicens tamen, quòd facilè contraria opinio sustineri posset, quia Romæ videmus expositos apud hospitale S. Spiritus pro spuriis haberi, nominari & tractari ab omnibus,&c.& nouissimè Gratian.*discep.forens.cap.* 35.*a n.*31.

22 Secunda sententia † est contraria, quam tenent Couar.*in Clem.si furiosus.in pr.1.par.num.* 9. Maiol. *sup.c.*11.Salze.*d.c.*14.*litera C.vers.sed huic loco*, Vgoli.*d.c.*44.*§.*7. *num.*1. Candelabrum aureum supra *de irregular.à nu.*120.Enriq.*in summa li.*11.*c.* 20. *§.* 2.*lib.* 14.*c.*8.*§.*10. Lud. Lop. *d. c.*23. Man.Rod.*c.*161.*nam.*1. Gab.Vazq.1.2.*disp.* 66.*n.*48.Tolet.*d.c.*5.& Layrus *d. c.*10.*n.*39.Auila *supra dub.*9.Reuellus *de obl. iust.*2.*p. li.*1.*q.*1.*nu.*15.& eam videtur tenere Castillo *l.*2. quotidianarum controuersiarum *c.* 19.*num.*51. cum Homedeo *consil.*47.*li.* 2. *num.*23.& ante eos Hostiens.*in summ.tit.qui filij sint legitimi*, *num.* 8. & quod hæc secunda opinio magis practicatur, viditque sæpius in similibus dispensationes expedire in Romana Curia,tradit Piasec.*in praxi Episc.par.*1. *cap.*1.*num.* 27.

9 Et ratio est, cum his coniecturis † sit agendum, non solent filij legitimi exponi, sed potius qui nascuntur ex furtiuis & fornicariis congressibus: & vero similius est eos contra matrimonium nasci, qui sic à genitoribus contemnuntur, & ait Vgolin. se vidisse re ipsa per multos annos, quibus animarum curam gessit, solum ex fornicatione, & illegitima copula natos exponi: & quamuis Doctores citati exempla nonnulla afferant, plura afferri posse contraria Et Rota *decis.*680. *nouis.Farin.num.* 3.ait:quòd expositio infantis repugnat valde legitimæ filiationi.

10 Et hæc sententia magis placet, nam re vera ita, est, vt experientia docet, quod quamuis aliqui legitimi exponantur, tamen hi sunt pauciſſimi:& fereomnes qui exponuntur,sunt illegitimi,& ex centum qui exponuntur, certum est plusquam 90. esse illegitimos, & ita expositi communiter reputantur, & dicuntur ex copula illicita, & ab eo quod fere semper fit videtur interpretatio fumenda, quam ab eo quod aliquando, sed raro fit, quamuis id sit melius, & benignius. Et admissa hac sententia non poterit Episcopus cum eis dispensare ad sacros ordines & curata,*ca.*1.*de fil.presb in* 6. contra Couarr. Enriq. Lop. & Auilam. & Piasecius *d.*1.*par.cap.* 1.*sub numer.* 60. & alias Sa,*verb.dispensatio,num.*10.& Salas *de legib.disput* 20.*sect.* 3. *num.* 28.dicentes probabile, quod in dubio an res egeat dispensatione, potest Episcopus dispensare in lege superioris. Quibus concinit quod ait Suar *de relig.* 2.*tomo lib.*6.*de voto cap.*26 *num.*6. & Tho. Sanch.*in præcepta Decalogi lib.* 1. *cap.* 10. *numero* 74. & *lib.*4. *cap.*40.*num.*26.& 80.quòd quando est dubium, aut diuersæ opiniones,de voti reseruati valore, seu an sit reseruatum potest Episcopus in eo dispensare:quod non placet.

11 Posset tamen prima sententia † post factum admitti propter authoritatem DD. eam tenentium, secundum Couar. Salz. Vgolin. Enriq. Lud. Lop. Man.Rod.*d.nu.*2.Auil.vbi *supra*, & vtramque dicit probabilem P.Ledesma *d. cap.*34. 8. *difficult.* & Suar.*d.* 12 *disp.* 50. *sect.* 4. Aliam † rationem pro secunda sententia adducit Gabr.Vazq.*sup.*quod in dubiis tutior pars est eligenda, *cap. illud de clerico excommunicato ministrante.*vt in dubio homicidij cēseri debet quis irregularis, *cap. ad audientiam*, & *cap. significasti. 2. de homicid.* Eandem rationem adducit Toletus supra dicens, quod in dubiis debemus potius reputare eos irregulares. Est autem maxime dubium, imo & probabile, ex illegitimo natos esse concubitu. hi enim frequentius exponuntur. Eam etiam adducit Ruell. supra dicens, quod quando parentes omnino latent, dubium est facti vt minimum æquale: ergo vt in casu homicidij dubij debet se quisquam pro irregulari gerere.

Et quidem vera est illa † regula quod in dubiis 13
tutior pars est eligenda, quæ intelligitur, & procedit generaliter quoad hoc, vt non possit quis facere id, de quo est dubium an sit prohibitum, sed debeat ab illo abstinere: non tamen procedit quoad hoc, vt in dubio debeat quis spoliari, seu priuari re possessa, vel facere actum positiuum, de cuius obligatione non constat. Nam † tunc 14
intrat alia regula, quod in dubio & pari causa melior est conditio possidentis,*reg.in pari.lib.*6.quę procedit non solum in materia iustitiæ, vt aiunt Gabr.Vazq.*sup.disp.* 65. *numer.* 13. & 14. & Açor.*instit. moral.* 1. *par. lib.* 2. *cap.* 19.*q.*10. & *lib.* 11.*cap.*15. *qu.*2 Sair *in clani Regia lib.*1.*cap.*13.*numer.* 36.Sanch. & *in præc.Decal.lib.*1 *cap.*10.*ex numer.* 9. & M. Fr. Anton. Perez nunc Generalis Ordinis S. Benedicti Hispaniæ *certamine* 10. *schol. numer.* 131. & *seq.* & nouissimè fr. Raph.de la Torre *de relig.* 1.*tom. qu.* 88.*art.*3.*disp.*3.sed etiam aliarum virtutum,vt rectius aiunt Tho.Sanchez *de matr.lib.*2. *disput.*41.*quæst.*3. & Suar.5. *tom. disp.* 40.*sect.*5 *numero* 15. & *sect.*6.& *de relig.*2.*tom.tract.*15.*lib.*2. *cap.*33. & *tract.* 6. *lib.*4. *cap.*5.& *seq.* qui tamen non perceperunt vim primæ regulæ quam è contra nimis ampliat Lorca 1. 2. *disput.*38.*de act. human.* restringens alteram regulam, vt non habet locum nisi in rei materialis possessione, &c. Pro † qua distinctione facit illud axioma, 15
de quo *in capit. quemadmodum de iureiuran. quod turpius eiicitur.*Facit etiam declaratio illa communis, de qua *infra* 11.*part. cap. vlt. à num.* 9. in leges pœnales imponentes pœnam ipso iure seu ipso facto, nempe inter eam quæ consistit in mera priuatione,& non requirit aliquam actionem seu executionem positiuam,seu primam rei acquisitionem impedit, quòd obligat in conscientia ad pœnam absque alia iudicis sententia, & inter eam quæ requirit aliquam actionem seu executionem positiuam, seu imponitur in re iam quæsita, quod non obligat in conscientia ad pœnam ante sententiam, &c. Quæ differentia in eo nimirum est, quòd facilius obligatur quis ad non faciendum seu non acquirendum, & ad abstinendum se ab actu & acquisitione, quàm ad faciendum actum positiuum & spoliandum se re possessa.

Vnde in dubio † voti distinguendum est inter 16
votum negatiuum de non faciendo, non est seruandum,& affirmatiuum de faciendo, quod non obligat, & similiter in dubio præcepti inter præceptum negatiuum,& affirmatiuum.

Vnde etiam procedit † distinctio c. *inquisitioni* 17
vers.verum de sent.excom. de qua late agunt Nauar. *in cap.si quis autem de pœn.dist.* 7.*num.*9. Couar.*in.* 4.2.*p.cap.*7.*§.*2 *numer.*7.Corduba *lib.*3.*q.*5.& 8. Bart. Med.1.2 *q.*19.6.P.Ledes.*de matr.q.*45.*articul.*1. Gab. Vazq. *d. disp.* 66. *ex numero* 9. Açor.*d. lib.* 2.*cap.*18. & Thom. Sanchez *su.* & Doctor. per eum relati, & Salas *sup.sect.*20.21.& 22.& Suar.*d. cap.*5. *numero*

17. *Lorc. ſu.* & fr. Baſil. de Loon. *de imped. matrim. cap.* 36. *n.* 2.

18 Et ideo in dubio † non ſolum homicidij, ſed etiam alterius cuiuſcumque facti, ob quod incurritur irregularitas, cenſeri debet quis irregularis ad effectum abſtinendi, & ceſſandi ab officio, & opere irregularibus prohibito, etiam in foro exteriori, propter periculum errandi contra ſalutem animæ, & etiam poſt factam diligentiam, quidquid tunc dicant Enriq. *l.* 1. 4. *c.* 3. §. 4 & *c.* 14. § 3. & *cap.* 15. §. 5. & Auil. *de cenſur.* 7. *p. diſp.* 2. *dub.* 5. vt in d. c. ad audientiam &c. ſignificaſti, 2. de homic. quæ nouum ius non inducunt Gab. Vazq *d. diſp* 65. *num.* 9. Sanchez. *ſupra, maxime d. cap.* 10. *num.* 15. & 48. & fr. Baſil. *ſupra.* quicquid velint Thom. Sanchez *ſup.* & Suar. *d. ſect.* 6. & *d. cap.* 33. *numer.* 2. *d. capit.* 5. *numer.* 16. & fr. Raph. de la Torre *d. diſput.* 3. *ad finem.* ſed ex dict. 1. regu. generali obligationem per exiſtentem declarant, & de iure reſpondent, non vero quoad hoc, vt debeat ſpoliari, ſeu priuari beneficio & alias pœnas quæ in dubio non debent imponi, *l. abſentem, ff. de pœnis, & reg. cum ſunt partium iura obſcura in* 6. quamuis ſi non abſtineat ab his, à quibus vete irregulares abſtinere tenentur, pro eo vero & certo delicto in non abſtinendo commiſſo punietur condignè, & competenter in foro exteriori.

19 Et id plane † eſt, quod vult & docet Abbas *in d. c. ad audientiam num.* 3. & *in d. c. ſignificaſti num.* 4. quem ſequuntur Anan. & Feli. *numero* 1. *in d. c. ad audientiam*, Marian. Socin. *ibidem num.* 46. Roſell. *verbo dubia*, Ang. *ver. dubium*, 1. & 2. Sylu. *eodem verbo q.* 4. Armilla *verb. dubitatio, numero* 3. Sayrus *de cenſuris lib.* 6. *c.* 2. *numero* 16. & *clarius in Claui Regia lib.* 1. *c.* 13. *num.* 33. & 24. Tolet. *d. lib.* 1. *ca.* 57. *circa*

20 *ſi.* & communis, quam † non videntur recte intelleXiſſe, Nau. *in d. c. ſi. quis autem à numero* 35. & *in man. c.* 27. *numero* 193. & *conſ.* 6. & 46. *alias* 11. & 12. *de homic. numero* 2. & Couar. *in Cle. ſi furioſus* 1. *p. i. nitio nu.* 3. imponentes ei, & Abbati *ſup.* quod dicant neminem in dubio cenſendum irregularem in foro exteriori: cum quib. nempe Nau. & Couar alij tranſeunt, Plac. *de delict. c.* 12. *numer.* 11. Maiol *de irregular. lib.* 1. *cap.* 2. *reg.* 7. & *lib.* 5. *cap* 51. *numero* 10. Vgoli. *eod trac. cap.* 4. §. 1. *numero* 4. Coſm. Philiar. *de off. ſacerd.* 1. *p. lib.* 4. *ca.* 9. 6. Candelabrum aureum *de irregul. numero* 20. Zech *de caſib. reſeruatis, caſu* 1. *de irregul. in pr. numero* 31 *verſ.* 5. Bannes *de iuſt. & iur. q.* 64. *ar.* 8. Lu. Lop. 2. *to.* 2. *p. c.* 22 Man. Rodrig. *in ſum.* 1. *tom. capit.* 156. *num.* 3. Valet 4. *to. diſp.* 7. *q.* 19. *pun.* 2. Veg. *in eſpeio de curas, cap.* 12. *numero* 218. Pet. Ledeſm. *in ſum. de matrim. cap* 34. 2. *concl.* 3. *diffic.* Auil. *ſup.* Ant. Per *d. numero* 112. Rebel. *d. p.* 2. *li.* 1. *q.* 2. *num.* 13. Salas *d. tra* 8. *diſp. vni ſect.* 19. *numero* 171. & Molin *de iuſt. tra.* 3. *diſp.* 67. *numero* 3. qui tenet prædictam noſtram reſolutionem, & iuxta eam explicat, & intelligit Nauar. *vbi ſu.* qui ſecum pugnare videbatur, iuxta quam etiam ſunt intelligendi Couar. & reliqui Doctores modo citati.

21 Et idem videtur in dubio iuris, vbi † quis dubitat, an ſuo delicto, ſeu facto ſit impoſita pœna irregularitatis, antequam fiat diligentia & examen in iure, interim enim debet abſtinere, tanquam irregularis, & etiam poſt factum examen & diligentiam, dum manet dubius, Ant. Per. *ſup. num.* 135. & fr. Baſil. *ſuprà*, dicens dictam regulam, quod in dubiis tutior pars eſt eligenda, habere locum etiam in dubio iuris. quamuis vbi dubium eſſet apud omnes, an in aliquo caſu ſit iure impoſita irregularitas, ſeu in caſu dubio apud Doctor. an ſit de illis, in quibus irregularitas inccurratur, tunc non eſſet quis cenſendus irregularis, ex quo non eſt in iure expreſſum, *vt in c. is qui ſent. excom. in* 6. Innoc. *in d. c. ad audientiam in fi.* Nau. *in d. c. ſi quis autem. numer.* 39. & *ſequen. & alij*, & ita recte explicat Gab. Vazq. *d. diſp.* 65. *numero* 11. & 12. & facit deci. Rot. in cauſa Vrgell. canonicatus 3. Mart. 1595. coram illuſtriſſ. Blancheto ſup. adducta 2. *p. c.* 5. *numero* 12. *ad fi.* Et † ita erit accipiendum, quod 22
nocet Coua. *ſupra.* quem ſequuntur Plaça, Vgol. Bann. Lup. Lop. Val. & Sayr. *ſup.* Tolet. *d. c.* 57. *num.* 4. Açor. *d. lib.* 2. *cap.* 19. *q.* 11. Suar. *d. ſect.* 5. *ex numer.* 13. Auil. *ſup.* Rebel. *d. num.* 13. & Salas *ſup. ſect.* 17. *numer.* 153 & *ſect.* 18. & 19. *numer.* 176. quod in dubio iuris, an ſit in aliqua ſpecie inducta irregularitas, non eſt quis cenſendus irregularis, ex *d. cap. is, qui*, quod etiam tradit Lorca *ſupr. d. diſp.* 38. §. *vlt.* ex reg iuris, *quod odia ſunt reſtringenda*, quæ non bene applicatur in propoſito. & nouiſſime Sanch. *d. cap.* 10. *numero quadrageſimo ſecundo.* ¶ Oportet autem † 23
hic animaduertere contra Rebell. *d.* 1. *part. libro* 2. *q.* 14. *à numero octauo*, & 2. *p. li.* 1. *q* 2 *à num.* 10. nihil referre in hac materia dubij, quod dubium ſit æquale vel non. nam ſtante vero dubio, licet pro vna parte ſit maior veriſimilitudo, ſeu probabilitas non tenetur dubitans ad id, ad quod alias in dubio æquali non teneretur, nec deobligatur ab eo, ad quod alias in dubio æquali teneretur. Gab. Vazq. *diſp.* 66. *cap. numer.* 42. quidquid velit Rebell. *ibi:* nec etiam teneretur ad diuidendum, quidquid dicat cum aliis Thomas Sanch. *d. diſp.* 41. *numer.* 16. & 34. contra quos rectius tenent Mol. *de inſt. tr.* 2. *diſp.* 103. Vazq. *ſup. num.* 36. & 37 Salas *ſect.* 23. *numer.* 231 & *ſect.* 25. *numer.* 25. & nunc probabilius iudicat Sanch. *d. cap.* 10. *numer.* 9. Non enim eſt conſiderabilis ille exceſſus, nec facit imparem cauſam ſi nihilominus res non extrahitur à dubio, ſed adhuc reuera manet dubia. *facit reg. iuris in* 6. cum ſunt partium iura obſcura reo (qualis eſt poſſeſſor) fauendum eſt potius, quam actori, nam etiam ſi ſit maior probabilitas pro vna parte, adhuc res manet obſcura, vt ſupponitur, & *colligitur ex d. c. inquiſitioni, de ſent. excom.* & eſt de mente communi DD. qui communiter dicunt, quod in dubio melior eſt conditio poſſidentis, & non quod in æquali dubio quidquid velit Rebel. *ſup.* Et ita rectè ait Lorca *d. diſp.* 38. *memb.* 3. contra Medinam *ſuprà*, (qui tamen non dicit contrarium) quòd ſiue ſint efficaciores, ſeu vrgentiores rationes pro vna parte, ſiue minus efficaces, dummodò non ſint ſufficientes ad remouendum dubium, & generandum aſſenſum ſaltem probabilem, ſeruandæ ſunt regulæ dubij: & malè procedit & loquitur Graffis *de caſibus reſeruatis li.* 2. *cap.* 17. *nu.* 37. & 38. dicens, quòd quando eſt dubium in iure, an in aliqua ſpecie ſit inducta irregularitas, recurrendum eſt ad aliud. & ſi non inuenitur, iudicabis non irregularem: quando verò eſt dubium de facto, ſi dubium eſt probabile magis inclinans affirmatiuè, quam negatiuè, in vtroque foro iudicandus eſt irregularis, ſi ſit ſcrupulus, vel æqua dubitatio, non eſt irregularis: quod etiam conuincitur & apparet falſum ex ſupradictis. Vnde etiam non placet, quod † docet Suar. 4. *to. de pœn.* 24
diſp. 22. *ſect.* 9. *numero ſexto*, & *d. tract.* 6. *de relig. l.* 4. *cap.* 5. *num.* 5. quod quando habet quis iudicium probabile vtriuſque partis, quod dubium poſitiuum vocat, poteſt tuta conſcientia ſequi quam partem ma-

maluerit, quia homo in reb. practicis potest sequi opinionem probabilem, non obstante contraria probabili, vel etiam probabiliori, &c. sequitur Torre *d. disput. 3. numero secundo, & Sanch. d. c. 10. numero 76.* Quæ doctrina non est vera, nam licet opinionem probabilem ex parte iuris possit quis sequi relicta contraria probabili aut etiam probabiliori, vt dicitur *inf. 11. p. cap. 5. à numero 361.* tamen quando ex parte facti sunt vtrinque rationes, seu coniecturæ probabiles, necessario resultat dubium de tali facto, & debet homo se gerere tanquam in re dubia, quantumuis habeat pro vtraque parte indicium probabile: vt satis colligitur ex *d. c. inquisit.* nam vt dicit Sot. *in 4. dist. 27. quæst. 1. art. 3. vers. iunc ergo*, & cum eo Thom. Sanc. *d. disp. 41. numero 3.* in proposito potius perpendenda est causa dubij, vel assensus quam assensus ipse, & ad iudicandum non tam attendendum est, an adsit dubium, vel opinio, quam ad casum vnde oritur, &c. & ita sentiunt communiter DD. quidquid Suarez dicat: & Sylu. *verb. confessio 2. quæst. 2.* quem allegat
25 *Suar. d. numero 6.* loquitur in habente † opinionem, & assensum vnius partis tantum, licet cum formidine. Denique oportet animaduertere d. regulam, in dubio melior est conditio possidentis, & alteram, in dubiis tutior pars est eligenda, non pendere ex eo, quod sit vel non sit magna incommoditas, molestia aut difficultas, seu periculum, contra Salas *d. tr. 8. disp. vni. a sect. 17. ad 25.* qui tandem omnia ad id reducit, & in summa tenet, quod in materia iustitiæ generatim, & maxime verum sit meliorem esse in dubio conditionem possidentis: ita vt qui legitime possidet rem aliquam externam, vel ius ad illam, non teneatur in dubio re illa, vel iure se spoliare, & alteri & per quandam accommodationem, & cum quadam exceptione, ita scil. vt is qui alioqui erat liber, seu possidebat libertatem ad aliquid agendum, vel omittendum, non teneatur illud facere, vel omittere, si molestum, vel oneroſum est, nisi constet cadere sub promissione, voto, iuramento, vel præcepto, secus si facile, & commode id fieri potest, nam sine causa & necessitate, nemo se exponere debet periculo violandi legem, promissionem, vel præceptum, & in dubio regulariter, & per se loquendo, tutior pars necessario est amplectenda, secus tamen per accidens ad vitandum aliquod magnum incommodum. Itaque in quocumque dubio, siue iuris, siue facti, præcepti, promissionis, voti, iuramenti, vel alterius rei, quando facile, & sine magno incommodo fieri potest, tutior pars sequenda est, nisi forte ius ipsum aliud concedat, vt videtur concedere in dubio iuris de irregularitate *in c. is qui de sent. excomm. in 6.* Quando vero id non potest fieri, nisi cum magna difficultate, & incommoditate, id non est faciendum de præcepto, sed de consilio, nisi aliud iura ipsa exprimant, vt exprimere videntur in irregularitate homicidij, quoad cessationem à diuino ministerio, &c. *vt etiam ait sect. 6. numero 70.* ita Salas, cuius doctrina non placet, & conuincitur ex dictis: nec est simile quod tradit Thom. Sanchez *lib. 2. de matrim. disp. 36. numero 8. & in præcepta Decal. lib. 1. cap. 9. numero 25.* loquitur enim de opinione ex parte iuris
26 aliqualem habente probabilitatem, &c. Sed licet præ-dicta ita sint, non † tamen videntur applicanda in proposito de filiis expositis, in quo si dubium esset æquale, aut fere, ob fauorem prolis melior & benignior pars esset sumenda, iuxta *dict. cap. ex tenore* & ideo expositi censentur Christiani antiqui, & ex puro sanguine, & possunt obtinere præbendas in Ecclesiis, seu Collegis, in quibus est statutum, quod non admittantur nisi Christiani antiqui, & ex puro sanguine, vt communiter tenetur. Enriq. *dict. lib. 11. capit. 20. §. 2. in gloss. litera K.* Auila *dict. disp. 3. dub. 9.* Salas *dict. num. 26.* quod non esset verum, si ratio prædicta hic valeret. Verum est, quod contrarium in eo nouissime tenet Perez de Lara *de anniuers. & capell. lib. 2. cap. 24. à numer. 37.* Aduertendum † tamen est, quod Enriq. *lib. 14. cap. 8. §. 10.* 27
gloss. lit. K. L ait, quod Greg. XIV. anno 1591. data bulla in gratiam confraternitatis pro expositis decernit, vt habeantur pro legitimis, & puri sanguinis ad omnes præbendas. Sed de hac bulla ego non habeo notitiam, forte est bulla particularis in gratiam & fauorem expositorum alicuius confraternitatis particularis, vt sonant verba Enriq. Prædicta doctrina de inhabilitate † illegitimorum fal- 28
lit: primo, vbi per sequens matrimonium fuerint legitimati: nam filij illegitimi naturales efficiuntur, quoad omnia (præter Cardinalatum ex constitut. Sixti V.) vere legitimi per subsequens matrimonium, *cap. tanta, qui filij sint legitimi*, & ibi gloss. Abbas, *numero 4. & 7.* & alij, *c. innot. de elect. l. 1. tit. 13 q. 4.* vbi Greg. Lopez Villadiego *de irregularitate, c. 16. vers. item aduertendum, quod per subsequens matrim.* Anton. Gabr. *de legitim. conc. 1.* Couar. *in 4. 2. p. cap. 8. §. 2.* Duen. *reg. 350.* Cuch. *in instit. maior. lib. 5. tit. 11. nu. 129. 140. & seq.* Card. Mant. *de coniect. lib. 11. ti. 12.* Matienço & Azeued. *in l. 10. tit. 8. lib. 5.* recop. Io. Grac. *de nobil. gloss. 21.* Pereg. *de fideicom. artic. 24. ex n. 1. & Zauall. quæst. 2. n. 60. & quæst. 606. à n. 1.* Morquecho *de bonor. diuis. lib. 2. cap. 6. à n. 17.* Vgol. *de irreg. c. 44. §. 3.* Enriq. *in sum. lib. 11. cap. 20. §. 1. & 2.* Sayr *d. l. 6. c. 10. à n. 13.* & Suarez *sup. sect. 1. n. 2. & sect. 5. num. 1. & 11.* etiam † sine instrumentis dotalibus *de* 29
iur. can. ex d. c. tanta, DD. citati, & Ant. Thesau. *deci. Pedemont. 83.*

Et intellige per matrimonium, † etiam putatiuum 30
bona fide, saltim vnius coniugum contractum *d. cap. antea.* iuncto *cap. ex tenore eodem titul.* Anton. de Butr. *in dict. cap. tanta, & in c. quod nobis, eodem*, Cassador. *decisio. vni. de sponsa.* Ant. Gabr. *cap. 1. conc. 1. nu. 4. & 6.* Duennas *dict. reg. 350. ampliat. 9.* Molin. *de Hispan. primogen. lib. 3. cap. 1. numer. 11.* Matienço *dict. l. 10. gloss. 1. numero tertio.* Menoch. *de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 81. numero 3.* & sentit Suarez *dict. sect. 1. nu. 11.* contra Sarmiento *libro 1. selectarum cap. sexto*, quem sequitur P. Molin. *de instit. tract. 2. disputat. 172.*

Secundò intellige, † modo matrimonium non sit 31
clandestinum, vel interdictum, nam tunc non legitimantur per ipsum, si est inualidum, *cap. fin. §. primo de clandest. desponsatione.* Zauall. *quæst. 697.* Per † quod tamen legitimantur, si est validum, vt 32
contra alios recte docet Mantic. *dicto titulo duodecimo, numero 13.* & Thomas Sanchez *de matrimo. libro tertio, disput. 44.* & fr. Basil. de Leon. *de imped. matrim. cap. 26. §. 7.*

Filij tamen spurij † putatiui naturales non le- 33
gitimantur per sequens matrimonium, etiam verum, vt contra *gloss. 2. in dicto cap. tanta*, Cassado. *supra* & plures relatos per Anton. Gabr. *supra conc. 2.* & per Couarr. *dicto §. 2. numer. 17.* & per Cuchum illis libentius accedentem *supra num. 139.* & contra Surdum, qui de magis vera & cõmuni testatur *cons. 303. n. 20. lib. 2.* & Gratianum *discept. for. c. 83. num. 22.*

tenent Ioan.And. Anton.& Abb. *numero* 8.*in dicto c.tanta*,Couarr.*ſupra numero* 17.*&* 18. Roder. Suar. *in l.1.ti.6.l.3.fori ver.ad prædicta*, vbi Valdes *in additio*,alios citat,Duennas *ſupra limitatio* 3.Sarmiento *dicto cap.*6.& Molin.*dicto numero vndecimo*,Spino *de teſtamentis gloſſ. decimaquinta,num.*119. Velazq.de Auend.*in l.vndecima Taur.gloſſ. 2.ex num.* 3.& Ceruantes *ibi ex numero* 156. Ioan. Gut.*practic. lib.2. q.*105.*numer.*9.Peregri.*d.art.*24.*ex nu.*52. *&* 73. Sylueſt.Aldobran.*in §.fin.de nuptiis num.*21. Fachin. *controuerſ.libro* 3.*cap.*55. Lud.Lop. *inſtruct.conſcientia,*2.*tom.capit.*57.P. Molina *dicta diſput.* 172. Suarez *d.ſectione* 1.*numero* 5.7. *&* 11.& videtur tenere Anton. Gabriel. *dict. concl.* 2. qui alios referunt pro hac ſententia.

34 Et ratio eſt, quia danti † operam rei illicitæ imputatur quidquid inde euenit, etiam præter eius cogitatum & intentionem, *capit. continebatur.capit. tua de homicid.* ſaltim vbi non agitur de imputatione culpæ, ſeu malitiæ & eius pœna, vt hic: & quia illi reuera non ſunt naturales & ſolum de iure legitimantur per ſubſequens matrimonium filij naturales.

35 Sed eſt difficultas, quod tempus, † conceptionis, an natiuitatis ſit conſiderandum, vt filij iudicentur naturales, vel ſpurij, aut etiam legitimi. In qua prima opinio eſt, conſiderandum eſſe tempus conceptionis, vel natiuitatis, quod vtilius fuerit proli, argumento textus *in §.ſuffi cit inſtitut. de ingenuis,& in l.nup.C.de naturalib. liberis,& in authen.quibus modis natural. efficiant. ſui*, §. *tribus*, ſeu,§.*ſi quis igitur,prope finem*, qui idem dicit,quod *d.lex nuper*.Ita tenent Hoſtien.And.Cardin. Anto. Anchar. & Collectarius *in d. c.tanta*, Enriquez *in d.capit.ex tenore*,Salicet. *in d.l.nuper*. Anton. Gabr. *d.conc.numero* 10.*&* *concl.* 4. *numero* 11. Greg. Lopez *in l.ſecunda,titul.*15.*p.*2. *verb. ſino el hijo,verſic. ſed pone,& in l.*1.*tit.*13.*p.* 4. *verb. ſe caſa*, Couarr.dicens communem *d.§.* 2. *numero ſecundo*, Duennas *ſup.ampliatione* 19. Rojas *de ſucceſſionibus ab inteſtato,cap.*10.*à numero* 38.Cuelues *ſupra numer.* 130. Aluarado *de coniecturata mente defuncti, libro* 2. *cap.*3.*num.*66.Spino *d.gloſſ.*15.*numer.*118.Vgoli.*d.§.*3. Fachineus *d.libro tertio controuerſiarum cap.*50. Lu. Lop.*ſup.*Enriq.*d.c.*20.*numer.*3. Molin. *ſup.d.diſput.* 172.dicens communiorem ſententiam, P. Ledeſ. *in ſumm.de matri.c.*34.3.*diffi.*1.*conc.*& Sayr. *d.c.* 10.*nu.* 29. Thom.Sanchez *de matri.lib.*8.*diſp.*7.*n.*19.Morq. *d.lib.*4.*c.*6.*n.*18.*&* 21.

36 Secunda opinio † eſt, inſpiciendum eſſe in propoſito tempus conceptionis, cum hic agatur de qualitate, & macula, quæ ex vitio, & crimine in coitu, & conceptione commiſſo contrahitur, & probatur ex *l.Paulus* 11.*ff. de ſtatu homin.* vt eam expendit Sarmiento *ſupra*. Ita tenuerunt Cinus & Paulus *in l.cum ex libera, C.de ſuis & legitim.heredib.*Bald.& Alberic.*in d.l.Paulus*. Salicetus *in l. etſi contra,C. de nuptiis. & in l.filium,C.de ſuis & legitim.heredib.*Anton. de Roſell. *in tract. de legitimatione,colum.*8.*&* 9.Maiolus *de irregularitate,li.*1.*c.*4. *numer.*14.optime Sarmiento *d.lib* 1.*ſelectarum cap.*5. *à num.*10.cuius rationibus ait Couarru.*ſupra in vltimis editionibus*, ſed dubium eſſe an ſua opinio vera ſit, atque ideo lectorem admonere, vt & in iudicando,& conſulendo,caute & cum iudicio quæſtionem iſtã diffinire velit.Et hanc videtur tenere Batt. *in dict.l.Paulus*, vbi opponit de *d.l.nuper*, & ſoluit, quod ibi ille coitus concubinarius erat licitus de iure ciuili:in caſu vero *d.l.Paulus*, coitus erat omnino illicitus de iure ciuili,&c.Sequuntur Bald.& Angel.& Peregr.*dict.ar.*24.*n.*50. qui eandem opinionem videntur tenere,quam etiam ait probabiliorem Suarez *d.ſect.*1.*n.*3.

Prima tamen opinio approbata † eſt per *d. l.* 11. 37
*Taur.*quæ eſt 9.*tit.*8. *lib.*1.*recop.*vt rectè aiunt Rojas *ſupra n.*40.& Velazq. *ibi glo.*1. *num.*5. Enriq.& P. Molin.*ſup.*& Ioan.Garc.*de nobilitate,gloſſ.*20.*num.* 29.dicens in Hiſpania eam ſententiam veram eſſe, aut ſaltim recipiendam ex authoritate *dict. l.* 11.de iure tamen communi fortiſſimum textum eſſe *d.l. Paulus*,ſi expendas, vt expendit Domin. Franc. Sarmiento *vbi ſupra*.

Mihi vero magis † placet ſecunda ſententia, 38
quamuis prima ſit approbata *d.l.* 11. *Tauri*, quæ procedet quoad effectus iuris ciuilis, non tamen quoad hoc vt tempus natiuitatis ſufficiat, vt alias ſint legitimi, aut ſicut naturales legitimentur per ſubſequens matrimonium, ſi attento tempore conceptionis erant inceſtuoſi,aut adulterini, &c. ex ratione adducta. Et ſi *d. lex Tauri* contrarium vellet in propoſito, ex defectu poteſtatis inutilis eſſet, *c. venerabilem.de election.c.*2.*de iudic.*cum aliis Doct. *in c.Eccleſ.S.Mariæ de conſtit.*& in ſimil. Couarr.*in c.quamuis pactum,*1.*p* §.3.*n.*7.

Secunda difficultas eſt, an filij † habiti ex inceſtu, quorum parentes poſtea contraxerunt matrimonium ex diſpenſatione Papæ, cum clauſula in diſpenſationibus cum copula apponi ſolita, *prolem ſuſceptam, ſi qua eſt, & ſuſcipiendam exinde legitimam decernendo*, efficiantur legitimi per ſubſequens matrimonium, & ex eo vere legitimi cenſeantur quoad omnia, etiam ad ſucceſſiones, fideicommiſſa, & maioratus, ſicut naturales: an vero legitimatio iſta cenſenda ſit, ſicut ſi eſſet facta à ſummo Pontifice ſeparatim, abſque matrimonio, ita vt ſolum proſit ad ſpiritualia, & Eccleſiaſtica, tanquam facta per reſcriptum Papæ. Quæ difficultas grauis eſt, & quæ poteſt in praxi frequenter occurrere, & nunc verſatur circa aliquos maioratus Hiſpaniæ,in qua Cou. *in* 4.2.*p.cap.* 8.§.8.*numero* 13.tenet legitimationem iſtam cenſendam eſſe eo iure, quo cenſeretur ſi eſſet facta à ſummo Pontifice ſeparatim abſque matrimonio, cum ratione matrimonij facta non fuerit, ſequuntur Molina *de Hiſpanorum primog.lib.*3.*c.*2.*num.*11. Humada ad Greg.Lopez *in l.*2.*tit.*15.*p.*2 *glo.*10. *num.*7. Peregrin.*de fideicomm.art.*24.*à n.* 76. præſertim *num.* 70.Lud.Lop.*inſtruct.conſc.*2 *to.c.vlt.*3. *conc.* & Tho. Sanchez *de matrim.li.*8.*diſp.* 6.*nu.*25. *& diſputat.*7. *nu.*14.

Contrarium tamen † nempe, quod efficiantur le- 40
gitimi per ſubſequens matrimonium, & ex eo vere legitimi cenſeatur ad omnia, etiam ad ſucceſſiones, fideicommiſſa, & maioratus, ſicut naturales, verius videtur, nam iſta legitimatio non fit per Papam abſque matrimonio, ſed ratione matrimonij, & reſpectu illius,dependenterque ab illo extendendo & ampliando diſpoſitionem,& fauorem *dicto c.tanta*,vt intret etiam in iſto caſu:quod patet, nam ſi huiuſmodi diſpenſati poſtea non contraherent matrimonium inter ſe,proles ſuſcepta non maneret legitima vllo modo, nec poſſet legitimari virtute illius diſpenſationis, vt recte tradit Tho. Sanc. *dicto libro* 8.*diſput.*6. *num.* 26. *& diſput.*7. *numero decimoquinto*,quidquid alias ſit in terminis *dec.Rot.*207. *p.idiuerſorum*,quam ſequuntur Gonçal.*in reg.menſium.*

ſium, gloſſ. quinta, §. 9. numero 57. & Proſper. de Auguſtino *ad ſummam Bullarij Quartana in appen. p. ſecunda, verb. matrimoniales diſpenſationes ad fin. p.* 584. & Gratian. *diſcept. forenſ. cap.* 138. *numero* 48. Et ita in propoſita difficultate videtur tenere Abbas *in d. cap. tanta, numero* 14. ibi: *Niſi aliud dicatur in diſpenſatione*, Guillel. Benedict. *in cap. Raynutius, verb. & vxorem el.* 1. *à numero* 102. ibi: *Aut celebrando.* & Enquirez *in ſumma libro* 7. *cap.* 13. *§.* 5. *in fin.* & nouiſſimè poſt hæc hanc ſententiam amplexa eſt Rota in cauſa Pampilonen. illegitimitatis R. P. D. Iuſto eiuſdem Rotæ Auditore proponente 5. Decembr. 1608. vt in deciſionibus ſequentibus Romæ impreſſis, & etiam Matriti ad cauſam maioratus Hiſpalen. Martini Ceron pendentem in Conſilio Regio, in quibus deciſionibus inter alia adducitur prædicta ratio à me adducta, quæ meo iudicio eſt ratio fundamentalis, & principalis huius ſententiæ. *Pro illegitimitate Martini Iunioris plura deducebantur per informantes. Primò, quod Martinus eſt ex coitu inceſtuoſo, cum parentes eſſent tertio conſanguinitatis gradu coniuncti*, cap. non debet, de conſ. & affin. *Vnde non fuit effectus legitimus per ſubſequens matrimonium. Abb.* in capit. tanta, n. 14. qui fil. ſint legitimi. *Et in his terminis Rota coram fœl. rec. Clemente VIII. tunc Auditore in cauſa Syracuſana legitimitatis*, 19. *Octobris* 1573. *Nec ſufficit diſpenſatio, quia non poteſt operare hunc effectum, cum non ſit in radice matrimonij, quia tempore conceptionis Martini copula non fuit affectu maritali, Ancha.* conſ. 409. ſub numero quarto, verſ. ſed eſt diſcutiendum, *Abb.* in cap. per venerabilem, n. 21. qui fil. ſint legit. *Put.* deciſio 483. *quæ incipit*, Matthæus Gabella lib. 2.

Ad hæc reſponſum fuit, quod legitimitas probatur ex ſubſequenti matrimonio celebrato iuncta diſpenſatione Papæ.

Non obſtat oppoſitio, quod Martini, & Vrſulæ copula non fuerit affectu maritali, & ſic diſpenſatio non tangit radicem matrimonij. Nam tollitur primo, quia affectio maritalis adfuiſſe ab initio præſumitur, nam qui hodie nuptias contraxit, ex qua antea liberos ſuſceperat, regulariter præſumitur eundem ab initio animum habuiſſe matrimonij contrahēdi, Cache. in deciſio. Pedemont. 154. n. 4. *contra quam præſumptionem nihil eſt probatum in caſu noſtro, & eſt negatiua probanda ab haeredibus aduerſariis, vt in deciſio. R. P. D. mei Cauallerij in hac cauſa facta.*

Nec facit, quod tunc præſumitur conſenſus & effectus maritalis, quando de facto & nulliter cōtractum eſt matrimonium, & ſubſequuta copula, in quibus terminis procedit Rota in d. deciſio. Siracuſana, & *ponit exemplum Ioan. Andr.* in d c. per venerabilem, n. 30. verſi. ſi proles. *Nam Doct. dicunt, quod legitimatio non ſit in radice matrimonij, niſi in prole gẽnita ex coitu matrimoniali, ſaltem ex affectu, vel conſenſu. Ita dicit Ancha. allegatus* dicto conſ. 409. ſub n. 4. *poſt Ioann. Andr.* in dict. c. per venerabilem, n. 10. *& ibi Abb.* ſub n. 22. *repetit eadem verba, ſaltem conſenſu, & affectione, ſine quibus non eſt matrimonium de facto, & non poteſt ſuppleri conſenſus: & ita ſunt intelligendi alij Docto. Vnde cum ſatis ſit coitum fuiſſe ex affectu, vel conſenſu maritali, in hoc præſumitur adfuiſſe & adfuit, licet non ſint publice celebrati actus matrimoniales, de qua publicitate non loquuntur Doctores.*

Neque iſta negatiua probatur ex narratiua diſpẽſationis, vbi habetur, quod Martinus & Vrſula ſciẽtes ſe tertio conſanguinitatis gradu eſſe conuinctos, non ſe cognouiſſe, vt crimine admiſſo facilior eſſet diſpenſatio, ſed ſola veſana libidine victi, ergo non ſecreto affectu maritali. Nam vis huius narratiuæ eſt, reddere Papam faciliorem ad concedendam diſpenſationem, quæ fuiſſet difficilior, ſi ea intentione, vt facilius diſpenſationem impetrarent, ſe cognouiſſent: ſed eſt præter omnem intentionem velle excludere conſenſum, & affectum maritalem in copula, de quo nullum verbum, & qui eſſe poterat conuinctus cum illa veſana, & inceſtuoſa libidine, ante obtentam diſpenſationem.

Secundo non obſtat oppoſitio, quia diſpenſatio prolis per ſubſequens matrimonium ſine ſolemnitatibus iuris ciuilis eſt indulgentia iuris canonici, in d. c. tanta *Couar.* in 4. decre. 2. p. cap. octauo, §. ſecundo, nu. 18. *vbi ſubdit, Papam reuocare poſſe, ſi iuſta ratione placeret: ſicut igitur Papa conſtitutione vniuerſali decreuit prolem ſuſceptam legitimam eſſe per ſubſequens matrimonium, non intelligendo de ſuſcepta ex coitu inceſtuoſo, ita nihil prohibet quominus ex iuſta cauſa poſſit etiam prolem ex iſto coitu ſuſceptã legitimam decernere & iuri canonicum extendere, & maiorem vim tribuere matrimonio, quam habeat de iure. Et Papa hoc pacto imprimit qualitatem effectui producto ante eſſe matrimonij, vt dicit Anton. de Butr.* dicto cap. tanta in princip. *quod à iure non erat indultum: & hoc patet, ſiquidem Martinus & Vrſula expoſuerunt Papæ coitum inceſtuoſum, prolem ex eo ſuſceptã, & alia, quibus non obſtantibus Papa conceſſit mandatum de diſpenſando, cum decreto legitimationis prolis ſuſceptæ, & ſuſcipiendæ, quod ſufficit, Mareſch.* in cap primo n. 126. de conſtitut. in 6. *& operatur vbique effectum ſuum contra ſententiam, Præpoſ.* in dict. cap. tanta, columna ſexageſimaoctaua in fin. *& ſecundum communem, & veriorem opinionem, de qua per Illuſtriſſimum Domin. Cardinalem Manticam* de coniectur. libro vndecimo tit. 12. n. 14. *poſt Couar.* in dict. c. 8. §. 2. numero octauo, *vbi in ſpecie in contrarium allegat, & reprobat Præpoſit. & Angel. & eoſdem reprobat Gabr.* conſilio vigeſimoprimo. numero decimoquarto, libro primo, *qui multos adducit, alias nimium eſſet reſtricta facultas diſpenſandi ſecuta copula, & prole ſuſcepta, non celebrato palam matrimonio de facto, quæ tamen vt plurimum eſt neceſſaria ad euitanda ſcandala, quorum timor remaneret in prole non legitimata. Vnde falſum eſt dicere, quod deficiat poteſtas, vel intentio Papæ in his diſpenſationibus, quoad legitimationem prolis præterquam quoad ſpiritualia, vt dicunt modern. Cordubenſ.* de matrimon. li. 8. diſpenſatio. 7. n. decimoquarto. *Nam quoad poteſtatem in his, quæ à iure humano, & poſitiuo prohibentur, qualis eſt caſus propoſitus, abſque alicuius dubitatione Romani Pontifices ampliſſimam habent poteſtatem*, cap. propoſuit, §. licet autem, de conceſſ. præben. *Ferdinand. de Lopez in* tract. de matrimon. Regis Angliæ, dubit. ſecunda in reſponſ. ad primum partis negatiuæ fundamentum numero 1. verſ. in his enim. & in reſponſ. ad ſextum argum. *poſt. Abb.* in cap. per venerabilem, numero vigeſimoſecundo, verſ. aut non tenuit impediente lege Canonica, qui filij ſint legitimi, *& ibi omnes. Quibus accedit quod nullus alius præter Papã poteſt ſe ingerere de matrimonio & conſecutiuis, vt dicunt Doct. allegati per Gabr.* dict. conſil 21. numer. decimoquarto, *& addit neminem de hoc dubitare, quinimò vt dicit idem Lopez* vbi ſupra dub. 10. numero vigeſimoſexto, *diſpenſatio ad acceſſoria, & cõſecutiua trahitur, vt voluit gloſſ. notab. quã ibi Doct.*

communiter sequuntur in ca. quia in tantum.de præbend. *Anton. de Butr. Abbat. & Doct.* in cap. cum in cunctis de election. *Socin.* consi.136. *incipit: Quæstio principalis*, libro secundo *Et de intentione dubitari nõ potest vbi sunt verba clara*, l. ille aut ille, ff. de leg. 3. *Intentio enim principalis est dispensare super matrimonio, non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis & consecutiue prolem susceptam & suscipiendam legitimam decernere, vt legitur in literis, siue mandato de dispensando, quia abstulit impedimentum canonicum, respiciendo principium, quando adfuisse præsumitur effectus maritalis, etsi illicitus tunc, vt dictum est supra.*

Secundo loco apponebatur contra mandatum illius, qui matrimonium celebrauerat cum Vrsula, tanquam procurator Martini, quia nullibi reperitur & non præsumitur ex allegatis, sed fuit responsum sufficere probationem mandati ex testibus, l. in exercendis litibus, Cod. de fid. instrument. cap. primo de procura *Boer.* decis. 281. in princip. *vbi plures allegat. Et de mandato deponit frater Thomas*, vt in summario numero quarto, *& dicit illud vidisse, & legisse, & idem tertius testis* in summario numero sexto, *qui concordat cum fratre Thoma, quibus adminiculantur testes ibidem deponentes de auditu, & multum facit, quia pro hæredibus Mariæ dicitur, dum impugnant mandatum, quod continebat conditionem de eo non vtendo, nisi de tempore quo Vrsula viuere non posset, nec ostenditur, quod in alio casu sit vsus procuratore, & satis est, quod Vrsula tunc erat in graui periculo mortis constituta.*

Tertio dicebatur, matrimonium non fuisse contractum coram parocho. iuxta formam Concilij Tridentini session. vigesimaquarta, cap. primo, de reformatio. matri. *Sed placuit responsio, satis fuisse satisfactum Concilio per assistentiam sacerdotis, de licentia illust. D. Car. Zepata, tunc Episcop. Pampil. & ita decreuit S. Congre. Concilij.*

Licentia vero probatur ex depositione ipsiusmet Dom. Cardinalis, qui licet non recordetur de explicita licentia ad hoc data fratri Thomæ: tamen deponit de licentia petita ad illos coniungendum in matrimonio, non præcedentibus monitionibus propter periculũ quod erat in mora, & quod ei respõderat, quod dabat licentiam, & dedisset cuicunque presbytero, vt coram ipso celebraretur dictum matrimonium, & quod frater Thomas intelligere potuit, quod illam dabat, qui est vir doctus, & bene intelligens, & idem frater Thomas testatur se habuisse.

Quarto oppugnabatur matrimonium, vt inde excluderetur legitimitas, quia constabat, quod die 26. mensis Iulij, anni 1599. hora 8. de mane fuerat concessa dispensatio in ciuitate Pampilonen. vt in summario hæredum n. 6. *& eadem die fuit data licentia cõtrahendi, & matrimonium cõtractum post duas horas in circa, cum tamen locus contracti matrimonij in oppido sancti Sebastiani distet à ciuitate Pamphilonen. per 40 milliaria, & sic erat inuerisimilis notitia dispensationis. Cui obiectioni responsum fuit, quod de matrimonio contracto post dispensationem constabat: probatum tamen non fuit, de iure necessaria esse notitiam, saltem verisimilem, quinimo contrarium videtur probari posse exemplis, nam eligentes qui erant excommunicati, si eligunt post absolutionem, quam ignorabant, valet electio. Archid.* in c. quanto in fin. *& ibi Gemin.* 2. qu. 4. *& Rota tenuit coram Illustriss. D. Cardinali Seraphino in causa Calciaten. Canonicatus 6. Martij 1589. Idem dicitur ante notitiam prodesse restitutionem Principis, parique modo libertatem concessam*, l. eius qui in prouincia. §. fi. ff. si cert. peta. *Bartol.* in l. fin. n. 5. C. de sentent. pass. *& collatio beneficij facta à Collatore vacationem ignorante valet. Rota* decis. 36. de præben. in antiq. *Ioan. Monach.* in cap. si tibi absenti. n. 5. 6. *& ibi Prob.* n. 5. 6. & 7. *Gemina.* n. 9. de præben. in 6. *Ita in hoc casu valet matrimonium, etiamsi coniuges nondum sciuerint sententiam executoris, quia habebant intentionem contrahendi, quatenus esset consequuta gratia dispensationis, vt per Monachum supra allegatum in simili.*

Nõ obstat executionem nulliter procedere ante præsentationem literarum suæ facultatis, Cassad. super reg. decis. 333 numero tertio, & de restitut. ipol. decisio. 8. num. 10. *quoniam ibi executor debet esse certus pro exercenda iurisdictione inter partes, cuius qualitates scire debet ex rescripto, in casu nostro in hac dispensatione gratia dependet à facto executoris, qui vigore mandati de dispensando concessit licentiam de contrahendo dicto matrimonio, post cuius concessionem, statim facta fuerunt personæ coniugum materia legitima ad contrahendum.*

Reliquæ obiectiones surreptionis, & non verificationis mandati de dispensando fuerunt visæ minus releuantes, & bene euacuatæ in dicta decisione domini mei Canalerij, & in responsionibus datis pro Martino Iuniore.

Vnde fuit resolutum per dominos, sententiam Rotalem esse confirmandam.

R. P. D. Iusto Pamphil. illegitimitatis, Mercurij 10. Iunij 1609. Iterum proposui hanc causam super prima parte decisionis iam factæ, & domini diligentissimè visis omnibus, & discussis, remãserunt in decisis, tam ex doctrina Ioan. Andr. in cap. per venerabilẽ, n. 30. qui fil. sint leg. *cum turba sequacium, quam ex priori sententia Hostien.* ibidem *& aliorũ, de quibus infra. Non enim negari potest decretũ legitimitatis, de quo tractatur, esse occasione matrimonij, & in eius initio, & radice. Tũ quia in querela Vrsulæ de Sarastuma, contra Martinũ de Vrnieta exponitur ipsum Martinũ Vrsulam defloraſſe sub promissione (quia erant in gradu prohibito) impetrandi dispensationem à Sede Apostolica. & cum ea matrimoniũ cõtrahendi. Quapropter petebatur Martinum condemnari, vt formaliter adimpleret promissionem, & contraheret cum ipsa, vel competenter dotaret, vt condemnatus extitit, & in literis ad supplicationẽ partium expeditis, siue mandato de dispensando expositum est, & petita ab vtroque parente legitimatio prolis susceptæ, & suscipiendæ. Et sic adest promissio, vsque à principio postmodum excequutioni demadata. Tum etiã, quia sussiceret affectio, vel consensus in matrimonium illicitus ex præmissis, videlicet ex petita dispensatione post copulam & prolem, & ex subsequuto matrimonio, quæ sunt tãta vis, & virtutis, vt dicendum sit, nõ adfuisse impedimentum à principio, & tunc vere contractum fuisse matrimoniũ. Alcia.* cõsilio quinquagesimosecũdo, sub num. sexto, versicul. & loquitur præfatus libro nono, *per text. expressũ* in leg. cũ quis, §. cũ enim C. de natur. lib. *Osasc* decisio. Pedemont. 154. numer. quarto in fin. *Riminald. Iun.* consil. matrimon. 37. numero decimo, *Surd. Late* cõs. 213. num. decimoseptimo, seq. li. secundo, *& sequenter r in potest & considerari aliquod impedimentum interuenisse, vt dicitur in dispositione*, cap. tanta, qui fil. sint legitimi, *in quo filij incestuosi non dispensantur per subsequens matrimoniũ ex dispensatione Ecclesiæ, sunt tamen attendẽda*

verba

verba dispensationum, quæ impetrantur secundum Ioan. And. ibi numero quinto, versic. credo verba dispensationũ esse attendenda, *Abb.* numero decimoquarto, *ibi*: Nisi aliud in dispensatione dicatur, *Preb.* numero vndecimo, vers. sed putat. *Ioan. And. Card.* in fin. numero nono, *sed dispensatio potest esse talis, quod sic, Alexan. de Neu.* n. 33. *Bald.* in c. 1. §. naturales, numero duodecimo, in fin. vers. vltimo scias, si de feud. fuer. controuers. *Marsil.* sing. 121. n. 1. *Alex.* cons. 70. n. 2. li. 6. *Ita inferendo ad casum nostrum, si fuisset obtẽta dispensatio absque explicito decreto legitimationis prolis susceptæ, vtique proles nõ fuisset legitimata, & ita loquuntur omnes Doctor.* in l. Paulus, ff. de stat. hom. *Sed cum adsit decretũ, non potest dubitari, quia attendenda sunt verba dispensationum ex præmissis, quæ tollunt omne dubiũ illegitimitatis, quoniã & ista dicitur legitimatio per subsequens matrimonium, vigore dispensationis, quæ facit sic legitimatum omnino capacem, Cephal.* consil. 307. num. 53.

Et in hoc differt iste casus ab eo, quando narratur sequutam esse copulã in figura consensus matrimonij, cũ defectu matrimonij in essentia propter impedimẽtum, quia tunc satis est facere mentionem prolis absque aliquo decreto super legitimitate, & Papa dispensando censetur prolem ex illo matrimonio susceptam legitimare ab initio, & non nuper, quia approbat matrimonium, & eius effectum, ac si ab initio contractũ fuisset, nullo existente canonico impedimẽto, & disponit in radice matrimonij, Anton. de Ross. in tract. de legitim. libro secundo, in princip. num. decimonono. *Couarr.* de sponsal. 2. par. capit. octauo, n. 13. *vbi Doct. allegat.* in capit. per venerabilem, qui fil. sint legit. *Quæ nimirum in casu nostro, non est legitimatio, sed decretũ legitimitatis, quia Papa tollẽdo impedimentum Iuris Canonici, disponit super radice matrimonij, tanquam à principio, & proles reintegratur ad idem principium, ac si non adfuisset Canonicum impedimentum ex præmissis, & ex Gozad.* cons. 6. n. 6. *& dispensatio in radice matrimonij est ad differentiã simplicis legitimationis, quando legitimatio impetratur circa solam illegitimitatem seorsum, & separatim à matrimonio, vt colligitur ex Nauarr.* cons. 3. nu. 12. de sponsal. *& in nostris terminis, imo in fortioribus quoad hoc decretum in dispensatione Papæ, materiã, & verba declarat Cephal.* dict. consil 307. n. 49. cum pluribus sequen. libro tertio, *asserens quod illa verba,* prolem susceptam, & suscipiendam exinde legitimam decernendo, *minus sunt necessaria in filiis susceptis in figura matrimonij, magis autem necessaria in non susceptis in figura matrimonij. Et alia dicit, ex quibus patet quantum sit malè fundatus intellectus modern. Cordub.* in tractat de matrimon. libro octauo, disputatione 7. n. 16. & 24. *& prius* n. 14. *credens verba illa,* prolem susceptam, *improprie esse intelligenda, & enervare conatur eius vim, non solida ratione, quia videlicet, sunt clausulæ de stylo apponi solitæ. Quod est falsum in facto, & in iure. In facto enim notum est peritis, quod ista non sumuntur ex clausulis supplicationis, sed ex corpore petitionis ad supplicationem partium. In iure, quia clausulæ, quæ sunt solitæ apponi de stylo, sunt attendendæ, ex Anton. Gabr.* lib. 6. titul. de consuet. concl. quarta, & de clauſ. concluſ. 7. *Et ista fraus, & fallacia contra literas Apostolicas etiam in his, quæ consistunt in clausulis, & decretis, est omnino reiicienda.*

Nec obstat distinctio Ioan. Andr. in d. cap. per venerabilem, nu. 30. *cum omnibus, qui eum sequuntur, excepto Ant. de Butr.* ibidem, nu. 11. *Mil.* in repert. in verbo, dispensatio nu. 23. versic. dispensatio Papæ, *& quibusdam aliis, scilicet, quia loquuntur in matrimonio de facto contracto. Nam in casu nostro adest promissio explicita ducendi ab initio copulæ, & verba Ioannis Andr. sunt ista: Dic opinionem glossæ veram in prole genita ex coitu non matrimonij, saltem ex affectu, vel consensu. Vnde includit etiam casum, in quo fuerit affectio maritalis, sine promissione, excludendo omnino prolem susceptam ex coitu non matrimoniali, vt ibi per Abb. sub* numero vigesimo secundo, *& transeunt omnes sequaces cum opinione Ioann. Andr. inter quos licet aliqui moderni loquantur multum strictè, cum exemplo matrimonij de facto contracti, nihilominus nullus huc vsque visus fuit, qui audeat reprobare Ioann. Andr. & alios, in illis verbis,* saltem ex affectu vel consensu.

Nec ratio stringit, cum dicitur, quod in matrimonio de facto, non est supplendus consensus, supplendus tamen esset in matrimonio contrahendo, quia vera est propositio, sed consequentia non procedit, vbi saltem non constet de coitu omnino fornicario, absque aliqua affectione, vel consensu in matrimonium, quod probatur, quia in dict. cap. tanta, *Papa non supplet consensum, quando est susceptа proles, nec vllus dixit ibi præcedere debere matrimonium de facto, vel concubitum in figura matrimonij, sed tex. & Doctor. indistincte loquuntur, & tenent prolem esse legitimam, ex Canonica dispensatione, etiam in terris Imperij, vt late per Gabr. post allegat.* cons. 21. lib. 1.

Quamuis sicut Papa ampliare posset dispositionem d. cap. tanta, *vt coniuncti in tertio consanguinitatis gradu possint ad inuicem matrimonialiter copulari, eo modo, vt procederet dispositio eiusdem* capit. tanta, *etiam in quocumque loco sibi non temporaliter subiecto, quia hodie non est diminuta potestas, sed est integra, vt tunc erat, idem dicendum est posse facere de gratia speciali, quia facilius est limitare legem in vno, vel pluribus casibus, quam in totum abrogare, Felin.* in cap. quæ in Ecclesiarum, nu. 19. de const. *nec reperitur ratio, cur id facere possit Papa, edendo constitutionem, qua potest vbique hæreditatem deferre, & auferre,* cap. quod nobis, cap. ex tenore qui fil sint legitimi. *Et constat ex notat. à Bartol.* in l. 1. in fin. C. de sacrosanct. Eccl. *Alexan.* in l. captatorias, ff. de testament. milit. *Gabr.* dict. consil. 21 num. 19. *non autem possit idem facere rescripto, vel gratia dispensationis, quæ procedit à canone animato, & quando legitimationis causa, & radix est matrimonium, Papa decernendo quem legitimum in ipsa dispensatione, disponit super his, quæ spectant ad suam potestatem exclusiuè quoad omnes alios, vt in prima decisione declaratum fuit.*

Præmissa vero videtur clare explicari, ex tex. in capitulo quia circa, de cõsan. & affin. *vbi probatur causas cõcedendi dispensationes matrimoniales, duas esse, præcipuas scilicet, prolẽ susceptam & euitationẽ scandali, & ibi text. loquitur in matrimonio de facto contracto, quia tunc ille casus, & ante Concilium Tridentinum facilius dispensabatur cum his, qui iam cõtraxerant aliquo modo, & consummauerant matrimoniũ, & ideo facilè casus contingebãt, & in illis loquebantur Doct. quam eueniat post Concil. ex* sess. 24. capitulo 5. de reform. matr. *& exponit Nauarr.* in manual. conf. capitulo 22. n. 68. *& tamen ibi Abb.* numero secundo, *& Alex. de Neuo etiam* nu. secundo, *dicunt procedere in matrimonio contracto, & in contrahendo, quod est fauore filiorum, cũ ipsis non legitimatis semper remaneret causa scandali, & Castrens.*

conſ.567.n.7.in princip. libro ſecundo,*dicit quod ſi filij non eſſent nati in figura matrimonij, tunc ſi matrimonium adhuc ſubeſſe poteſt,quia viuunt ambo,& matrimonium contrahere volunt, tunc Papa diſpenſando ſuper matrimonio,poteſt filios legitimare,quod in noſtra diſpenſatione non eſt vi meri reſcripti, quia Papa non legitimat prolem,ſed cum matrimonio ritè contracto mandat decerni legitimam, & ſic expreſſe vi matrimonij. Et non procedit dictum Baldi,*conſil. 129.numero tertio, libro 3. *& Couarru.* ſuper 4. decret. 2.p.cap.8.§.8. n.13. *nam decernendo prolem legitimam, decernit retro, & non ex tunc, quia per diſpenſationem,& matrimonium ſubſequutum, tollitur impedimentum à principio, quando cum copula interuenit contractus, conſenſus, vel affectio in matrimonium. Quam diuerſitatem verborum conſiderat Anchar.*conſi.409.n. 4. *quia ſi Papa procedit per remotionem obſtaculi à iure Canonico interpoſiti, nemini facit iniuriam.*

Non obſtant deciſiones Rotæ,quæ in contrariũ allegãtur,pro quarum intellectu dicebãt Domini eſſe aduertendum,quod vna ſpecialis diſpenſatio aliam non declarat,ſed attendenda ſunt verba diſpenſationum ſingulariter ex doctrina Ioann. Andr. & aliorum ſupra allegatorum. Vnde deciſio Putei quadringenteſima octuageſima tertia,libro ſecundo,*Than.*deciſ.71. *Chiſanen* deciſione 83.*& in cauſa Siracuſana coram Clemente VIII. tunc Rotæ Auditore allegatæ in prima deciſione,loquuntur, quando vnus ex coniugibus, qui contraxerant de facto obierat antequam diſpenſatio fuiſſet ſortita effectum, & in eo caſu deciditur, quod ibi in prole ſuſcepta in figura matrimonij, etiã de per ſe abſque nouo matrimonio, poteſt habere locũ legitimatio prolis, tanquam æque principaliter cõceſſa,vt ſupra dictum eſt, quod in matrimonio de facto, ſufficit narrata proles,vt intelligatur legitimam poſt diſpenſationem effectum ſortitam, de quo non quæritur in præſenti caſu. In aliis vero deciſionibus Leodien.canonicatus primo corã R.P.D. meo Ludouiſio 23.Februarij* 1601.*& poſtmodũ coram illuſtriſſ. Dom. Cardinale Pamphilio,tunc Rotæ auditore 19.Aprilis* 1602.*fuerat Papæ expoſitum, quod erat contractum matrimonium de facto,& ſuſcepta proles. Vnde Papa poſt diſpenſationem legitimat prolem exinde ſuſceptam, vt colligitur ex deciſionibus, & ſupplicatione diſpenſationis tunc datæ, & cum ibi non fuerit probatum matrimonium, & prolem exinde ſuſceptam, idcirco concluditur prolem non fuiſſe legitimã, quia fuit conceſſa ſub illa forma,& idcirco ibi dicitur explicite,quod diſpenſatio comprehendebat ſolum prolem ſuſceptam in figura matrimonij, vt ibi narrabatur, & nemo dicit legitimationem Papæ eſſe extẽdendã ad aliũ caſum,ſed cuiuſlibet diſpenſationis verba eſſe attendenda. In noſtra autem narratur copula,& proles ſuſcepta,nec tempore copulæ excluditur matrimonium,vel affectio maritalis, & Papa diſpenſat,& decernit abſque aliqua limitatione,quo decreto dicitur etiam,vti non ſolum in claris,ſed etiam in dubiis* capitulo quod nobis, &c. ex tenore,qui fil.ſint legitimi,*vt bene declarat Ant.de Butr.* in dict. capitulo per venerabilem numero decimo,circa fi. verſic videamus ergo, *dicendo, quod data certitudine defectus,conſenſus,non eſt in radice matrimonij,licet Papa poſſit fingere conſenſũ ſtante dubio* capitulo is qui, de ſponſ.*& dictum eſt ſupra in princ. deciſionis, ex text.*in l.cum quis, §. cum enim, C. de natur. liber. *& Alexand. Rimin. Surd.* & deciſ. Pedemontan. cum allegatis. *In caſu vero noſtro nulla eſt certitudo defectus conſenſus,ſed ſumus in claris & poſſet etiam procedere in caſu dubio. Vnde tutum eſt decretum legitimitatis prolis ſuſceptæ,*

*Nec facit dicere,copulã fuiſſe libidinis cauſa, quia ad hunc effectum ſatis eſt non conſtare, quod non fuerit ex cauſa matrimonij, libido enim eſt cauſa impellens,& non impedit affectionem,& conſenſum in matrimonium,*cap.tua nos,vbi Abbas, n.4. de ſponſalibus *quæ procedunt, vt dictum eſt, petita & obtenta diſpenſatione,& ſequuto matrimonio,quia diſpenſatio eſt vis matrimonij, alias non præſumeretur animus,& affectio maritalis, quod euenit, vt plurimum fornicarijs. Si enim præſupponeretur concubitus omnino fornicarius,ex hoc capite,tanquam ſuper radice matrimonij, Papa decerneret prolem ſuſceptam legitimam,ſed ſi placeret,legitimaret.*

Procedunt autem omnia prædicta ſic,quia in manibus Papæ eſt radix & fundamentum, a quo ſurgit hæc legitimitatis, & illegitimitatis differentia. Quapropter Papa poteſt vbilibet, ex quo habet etiam purum laicum ad matrimonium ſubiectum, c. 1. & c. cauſam,qui fil.ſint legit.c tuam,de ordi cogn.

*Verũ aliqui ex Dominis occaſione præſentis diſputationis,quæ ex præmiſſis eſt ſufficienter determinata, cum informantes vlterius progrederentur, tenuerunt quod Papa principaliter,vel in conſequentiam poteſt legitimare in toto mundo, reſpectu ſpiritualium & temporalium. Nam affirmatiuam opinionem ſequuti ſunt Ioan. Antiquus gloſſ.*in d.cap. per venerabilem, in 3.compilatione,in verbo poteſtatẽ,*aſſerendo,quod eo ipſo, quo quis eſt legitimatus in ſpiritualibus, intelligitur legitimatus in temporalibus, & ibidẽ Præpoſit.*n.77.*recenſet eundem Ioann. inter Doct. tenentes affirmatiuam ſententiam, quam ſequitur Gaufredus de Trano (qui fuit Auditor Rotæ)* in ſumma, tit. qui fil.ſint legitim.*vbi concludit,quod is, quem Papa legitimat,intelligitur legitimatus ad temporalia in conſequentiam quandã per text.*in dict.capitulo per venerabilem,*vbi Præpoſ.*nu.77.*Hoſtien.vero* ibidem *indiſtincte tenet,Papam poſſe legitimare in temporalibus,*& in ſumma eod.tit.§.qualiter,& à quo, nu.11. verſiculo ſalua reuerentia aliorum *vbi dicit eſſe tex.* in dict. capitulo per venerabilem, *& alias rationes adducit, Ioan. Andr. in antiquiſſima lectura manuſcripta affirmat opinionem Hoſtienſ. poſſe habere locum,quando pater in vita ſua petiuiſſet legitimationem, ſicut petiuit Rex Franciæ* in dict. capitulo per venerabilem, *dum autem in lectura impreſſa* nu. 26. *allegat Gaufred.eſt mendoſa, quia Gaufredus loquitur vt ſupra. Hanc eandem opinionem affirmatiuam tenuit Ioann. Cald. Gaſp. eius filius, qui dicit, quod eſt etiam opinio Naſo. vt refert Ant. de Butr.* in dict.capitulo per venerabilem, numero 10. col.3. verſic. Ioann. Cald. & filius eius, *& opinionem Hoſtienſ. approbauit Rota* deciſion. 200. *alias* prima,in nou.qui fil.ſint leg.*à qua dicti domini cenſuerũt non eſſe recedendum. Quamuis contrariam opinionem tenuerit Bernar. de Botono Parm. Gloſſator decretalium Gregorij Noni* in dict. capitulo per venerabilẽ, in gloſſ.2.ſuper verbo habet poteſtatem,*non ex ratione,quia Papa non poſſit,ſed quia non debet interturbare alienam iuriſdictionem,iuxta terminos,* capitulo nouit.de iud. *Et negatiuam tenere videtur,*ibidem *Inno.*numero primo,ſuper verb.euaderet, *vbi loquitur in Epiſcopo,licet* nu.3.verſ. alij tamen dicunt,*videatur tenere,quod per quandam conſequentiã intelligatur diſpenſatum in hæreditate, Marſil. Laudenſ.* in tract.de legit.n.34.*tenet cum gloſſ. & Guido Pap.* ſingul.

ſingul.331.*incipit.* legitimatus à Papa, *Angel.de Clauaſio* in ſumma,in verbo legitimatio,§. 1. *incipit.* vtrum Papa,*Couarru.* ſuper 4. decretal. p. 2. capitulo 80.§.8.nu.14. & nu.18. *vbi generaliter inquit,nullum Principem poſſe natalibus reſtituere, vel legitimum efficere ſibi non ſubditum, quoad bona intra vlterius imperij aut Regni limites exiſtentia.*n.16.concl.5.*affirmat,quod Papa ex cauſa poteſt legitimum efficere eum,qui Principi ſeculari ſubiectus ſit,etiam quoad bona,& munera temporalia, quem refert & ſequitur Ludo. Molin. Societatis Ieſuitarum*, tom.primo de iuſt. & iur. diſput. 173. *& alter Lud.Molin.*de Hiſp. primog,libro 3.cap.2.n.11. *negatiuam profitetur cum Guilliem.Benedict.& Couarru.ſed* nu.12 *ſequitur diſtinctionem Ioann.And.& modern. Cordub.alias allegatus* li.8.diſput.7.in princ.*efficacioribus verbis vtens dixit,quod hæc eſt veriſſima & receptiſſima ſententia, & quod ita communiter tenetur, quia ſicut Princeps ſecularis nequit legitimare quoad Eccleſiaſtica,eo quia caret iuriſdictione Eccleſiaſtica, cuius id eſt ſic nec Pontifex extra ea loca poteſt quoad tẽporalia. Quæ verba antiquorum ſcriptorum modeſtiam non imitantur, & fallitur,cum iſta non ſit vera, nec communis opinio, ſed tantummodo illorum qui negant temporalem Papæ iuriſdictionem,& ipſemet inferius* n.3. & 4.*defendit opinionem Ioan. Andr. & dicit eſſe frequentiſſimam & veriorem ſententiam, allegando infinitos authores. Et ad tria aduertebant iſti domini in propoſito.Primum,quod tempore Gloſſatorum,& antiquorum Doctorum nondum emanauerant decretales Bonifacij VIII. & Ioan. XXII. ſuper vtroque gladio. Ideo non ipſi,ſed quidam moderniores audaciter loquuti ſunt ſcientes definitionem Eccleſiæ, ſecundum quod Ioan. Andr. & alij.qui ſequuntur eius opinionem allegari non poſſunt pro prædicta parte negatiua, quia non loquuntur in ſimplici legitimatione ſeorſum à diſpenſatione matrimoniali ſed in diſpenſatione ſecundario ad diſpenſationem matrimonialem, ponendo caſum,in quo conſtituunt opinionem Hoſtienſ.eſſe ſine difficultate,& ſic pro ſecunda præmiſſa opinione admodum pauci ſimpliciter loquuntur. Tertiò, quod ſumus in diſpenſatione cum decreto legitimitatis impetrato ab ipſomet patre, quo caſu dixit Ioan. Andr. procedere opinionem Hoſtienſ.& eſt communis opinio Doct. per tex.* in d. ca.per venerabilem.*quia pater bene poteſt prorogare iuriſdictionem,*Dec.conſ.55.nu.7. cum aliis allegatis per Decian.conſ.3.nu.188.lib.3. *Et ſic in vtroque capite ſumus extra difficultatem,quod tenet, & valet vbique hæc diſpenſatio cum pronunciatione, vel decreto legitimitatis,& ita deciſum.*

41 At quando Papa legitimat prolem † ſuſceptam ex matrimonio irrito,ob impedimentum Iuris Canonici, legitimando, ſeu ratificando ipſum matrimonium, ſeu diſponendo, aut diſpenſando in radice matrimonij,receptiſſima ſententia eſt talem diſpenſationem eſſe ex matrimonio, & valere ad omnia etiam temporalia, ac fideicommiſſa, & maioratus, argum.*Clement.vnica, de immunitate Eccleſiarum*, ibi:*Et quicquid ex eis,&c.*& ibi gloſſ.*verb. pro infectis*, & Doctor. Et hanc ſententiam tenent Ioan. Andr.*numer.*30.Card.*numero* 9 Abb.22. Anchar.21. Alex. de Neuo. 18. *in capitulo per venerabilem qui filij ſint legit.* & Præpoſitus *ibi §. quod autem,num.* 74.Anchar.etiam *in c.vnic.n.3.de ſponſal.in 6. & in d.Clem.vnic.in fi.& conſ.*409.Felin. *in c.quæ in Eccleſiarum de conſtit.numero* 21.2. *ampliat.* Guill.Benedict.*in dict.capit.Raynutius,verbo, & vxorem el.* 1.*à num.*202.Celſus,*conſ.*31.*à num.*7.M.A.Eugenius *conſ.*53.*à numero* 52.Anton.Gabr.*conc.3 de legitimat. numero* 1.*&* 2. Couarr.*in* 4.2. *p. capitulo* 8.§.8.*numero* 13.Roias *de ſucceſ.cap.*23.*numero* 113.Molina *de primog.li.*3.*cap.*2.*numer.*12. Humada ad Greg. *in l.*2. *ti.*15.*p.*2.*gloſ.*10.*num.*8.Nau. *conſ.*2. *qui filij ſint legit.* Peregr.*de fideicomm.ar.*23.*numero* 7. Enriq. *in ſum. lib.*12.*cap.*20.§.2. Lud.Lop *inſtru conſ.*2.*to. capitulo vlt.conc.*3. Puteus *deciſ.*483; *li.*2 Rota *deciſ.*207.*num.* 1 *p.*1.*diuerſorum* Et in vna Leodienſ.canon.23. Febr. 1601.coram D Ludouiſio, vbi fuit reſolutum, quòd licet diſpenſatio in radice matrimonij illud conualidando ab initio legitimat prolem, Abb *in cap.per venerabilem ſub numer.*22. *qui filij ſint legitimi* Anchar.*conſ.*409.*num.*4.*&* 5.Al.de Roſell.*de legitimat. lib.*2.*numer.*20.Boer.*deciſ.*264.*numer.*27.hoc procedit in prole ſuſcepta in figura matrimonij, vt dicunt dicti Doctores, & tradit Puteus *deciſ.*483.*lib.*2. Thanis 71. & fuit dictum coram Clemente VIII.in Siracuſana illegitimitatis 19. Octob.1573.Vnde ante matrimonium ſuſceptus non intelligitur legitimatus, nec poterit ex matrimonio ſubſequuto effici legitimus, cùm eſſet natus & conceptus de tempore, quo non poterat eſſe inter eos matrimonium, Præpoſitus *in cap. tanta* 7. *quæſt.* vbi etiam Abbas *numero* 14.*qui filij ſint legitimi*,Socin. *iun. conſil.*31. *num.* 42. *lib.*2.& alij plures, quos refert & ſequitur Thomas Sanchez *d lib.* 8. *diſp.*7.*num.* 4. dicens his diebus in Prætorio Granat. ſententia partem hanc diffinitam eſſe, licet contrarium teneat Ant.de Butrio *in d.c.per venerabilem nu.*10.Milis,*verb.deſpenſatio,n.*23.Ceruantes *in l.*12.*Tauri à n.*102.& Molina *de inf.*3.*tom.diſp.*624.*n.*3. & Peregrinus ſibi contrarius,*conſ.*1.*& vlt.Gall.vol.*3.

Et tunc cenſetur † diſpenſatio in radice matri- 42
monij,& legitimatio prolis, quoad omnia, quando Papa diſpenſaret in matrimonio de facto contracto, vt ex tunc,ſeu ab initio,Th.Sanchez *dict.diſp.* 7.*numer.*4.& 22.ſeu quando approbat ſeu ratum habet, aut legitimat matrimonium, etiam ſimpliciter, & non facta mentione prolis,quia id ſonat illud ratum habere, & legitimare, ac ſi ab initio eſſet legitime contractum, niſi aliud exprimat, & legitimatio prolis ſit in conſequentiam legitimati matrimonij, vt videtur tenere Peregrinus *dict. numer.* 77.*&* 78. quamuis mentionem prolis Papæ fieri tunc requirant Couarr. Ludou. Lopez *ſup.* & Rota *in* 2. *deciſ. Pampilonen ſup. poſita*, *numero* 40. & nec id ſufficere dicat Thom. Sanchez *numero* 8. niſi expreſſe quoque dicat Pontifex ſe prolem legitimare,vel addat,*vt ex tunc*, *&c.* Eſt etiam diſpenſatio in radice matrimonij, quando diſpenſat Papa, quod in matrimonio contracto remanere,ſeu perſeuerare valeant,quia licentia perſeuerandi ſuper contracto contractum implicite confirmat, ideò retro reſpicit, & in conſequentiam prolem natam legitimat, vt tenent Ant. de Roſellis *de legitimat.lib.*2. *num.* 6.*&* 7. quem maxime commendat Molina *dict.numero* 12.dicens melius quam alium hanc materiam declarare & reſoluere.Boerius *dec.*264.*num.* 26.Peregrin.*d.ar.*24.*num.*79.& Rota *dict. deciſ.*207. quam ſequuntur Goncalez & Proſper. de Auguſtino relati *numero* 40. maxime, quando vltra illam diſpenſationem prolem legitimat, vt ſolet, Molina *num.* 2. quamuis contrarium teneant Couar. Enriq. Lup. Lop. ſup. & Thom. Sanchez *numero* 24 Et prædicta comprobantur ex nouiſſima deciſione Rotæ in cauſa Hiſpalen. legitimitatis 4. Febr. 1613.

cosam D. Baldo super maioratu Martini Ceron, de quo memini suprà numer. 40. in quo per Consilium Regium fuerat iudicatum contra legitimitatem.

Sed certè mihi videtur in terminis istius decisionis non esse dispensationem in radice matrimonij, nec in terminis decisionum Pamphilonen. illegitimitatis supra adductarum *numero* 40. nam ad eam necessariò requiritur præcessisse matrimonium de facto, vt per citatos, & Doctores communiter. Quomodo enim potest esse dispensatio in radice matrimonij, si non fuit matrimonium? *Dispensare* etenim, vt dictum est, *in radice matrimony*, nihil aliud est, quam dispensare in matrimonio de facto contracto, vt ex tunc, seu ab initio illud conualidando, seu illud legitimare, ratificare, vel approbare: idque manifestat significatio ipsorum verborum, *In radice matrimony*. Nec obstat id (in quo Rota fundatur) quod dicunt Ioan. Andr. *numero* 30. & Abb. *numero* 21. *in dicto cap. per venerabilem*, & Anchar. *consil.* 409. *numero* 4. quòd legitimatio non fit in radice matrimonij, nisi in prole genita ex coitu matrimoniali, saltim ex affectu, vel consensu, & sic contentantur solo affectu, vel consensu maritali. Quia respondeo, quòd illa verba, *Saltim ex affectu, vel consensu*, non significant affectum vel consensum in matrimonium contrahendum, sed matrimonium contractum de facto, & quantum est ex parte contrahentium, licèt de iure non obtinuerit per aliquod impedimentum canonicum: & ita patet ex Abbate ibi dicente, quòd si inter parentes non fuit matrimonium saltim de facto, non potest Papa inducere matrimonium supplendo consensum, & sic cùm non possit supplere consensum, nec disponere in matrimonio, non poterit legitimare quoad temporalia, &c. Vnde quamuis in terminis istius decisionis Hispalensis fuisset in dispensatione narratum præcessisse matrimonium de facto, & clandestine contractum, siue sponsalia de futuro cum copula, & sit dispensatum, quòd coniuges in sic contracto matrimonio possent remanere, vel illud de nouo contrahere, tamen cum ipsi secundam viam eligendo de nouo contraxerint, non potest dici dispensatum in radice matrimonij. Vnde etiam legitimatio, quæ fit ex ea, *tanta*, non potest similiter dici in radice matrimonij, quicquid dicat Abb. *in d. cap. per venerabilem num. 25. in fine.* & ibi Butr. *numer.* 11. & Mart. Laudens. *de legitim. sub. numer.* 88. relati *in dict. decis. Hispalens. circa finem.* Sed illa legitimatio est ratione matrimonij subsequuti, per quod legitimantur filij antea geniti, vt *in ipso cap. tanta*. Potest tamen dici ista legitimatio in radice matrimonij, quia matrimonium subsequutum est radix fundamentalis, & causa ipsius legitimationis, vt dicitur in d. decis. Pampilonen. vers. Quinimo sicut Papa. Et ita possunt intelligi Abbas, Butr. & Lauden. ibi, & in hoc sensu possunt dici in radice matrimonij dispensationes & legitimationes, de quibus in d. decisionibus Hispalen. & Pampilonen. Vera ergo ratio, quare legitimatio in casu d. decis. Hispalen. & dictarum decis. Pampilonen. prodest. quoad omnia, etiam ad successiones & maioratus, est, quia illa est per subsequens matrimonium, iuxta cap. *tanta*, extensum ex dispensatione Papæ, & decreto in ea posito, vt dixi *numero* 42. & ita consultus responderam in d. casu decision. Hispalen.

Sed an legitimati per † subsequens matrimonium admittantur ad fideicommissa, seu primogenia, ad quæ vocantur ex legitimo matrimonio nati, seu legitimi, & de legitimo matrimonio nati, vide Ruinum *cons.* 92. *libro* 3. Gregor. Lopez *in lib. 2. tit. 15. p. 2. verb. sino el hiio. vers. quid autem de legitimato, & in l. 1. tit. 13. p. 4. verbo, se casa*, Couar. *in 4. 2. p. cap. 8. §. 2. numer. 30.* Eman. Suarez *in thesauro receptarum sententiarum, verb. legitimatus*, Crassum *de successio. §. fideicommissum q* 38. *numero quinto &* 7. Molin. *de Hispan. primog li. 3. c. 1. num.* 10. Mieres *de maioratibus 2. p. q. 1. numero primo* Manticam *de coniecturis libro* 11. *tit.* 12. Sforciam *de compendio. p. 6. art. vltim. vers. legitimati*, Ioan. Garci. *de nobilit. glossa* 21. *numero* 21. *&* 62. Anton. Thesaurum *decis.* 196. Meno. *de præsumpt. libro* 4. *præsumpt.* 81. Peregrinum *de fideicomm. ar. 24. à numero* 14. Surd. *decis.* 319. Fachineum *libro septimo controuers. capitulo* 51. Zaullos *q* 20. *numero* 63. Molin. *de iust. tract. secundo disp.* 172. & Pet. Ledesmam *in summa de matrim. capitulo* 34. *prima difficultate prima conclusionis*. & mihi placet sententia affirmatiua, quæ est in Hispania recepta, nam & legitimati per subsequens matrimonium dicuntur, & censentur communiter ex legitimo matrimonio nati, nec illa verb. ponuntur ad eos excludendos, sed alias legitimandos, Crassus & alij supra. & hanc dicunt communem plures relati, & alij quos refert & sequitur Bursat. *cons.* 18. & magis communem Morquecho, *lib. 4. cap. 6. nu.* 19. latissime Lancellotus, Gallia, *cons* 122. Menoch *cons.* 227. *vol. 3.* & alij complures. 43

Et de filiis natis in figura † matrimonij ex matrimonio putatiuo, an & quando sint legitimi, vide textum & ibi Doct. *in c. ex tenore, & in cap. 2. & in cap. perlatum, & in cap. perueniit, qui filij sint legitimi, l. 2. ti. 15. par. 4.* & ibi Gregor. Lop. Anto. Gabrielem *de legitimatione, concluf.* 4. Paleotum *de nothis & spuriis, capitulo* 9. Couarr. *in 4. 2. par. cap. 8. §. 1.* Roias *de successionibus ab inteftato, cap. 2. à numer.* 11. *& cap.* 30. *à numero* 38. Maiolum *de irregular. libro* 1. *cap.* 5. Tellum Fernandez *in l. 6. Tauri, numero* 7. 8. *&* 9. & ibi Valezq *gloss.* 1. Molin. *in d. libro* 3. *capitulo* 1. Nauarrum *cons.* 3 *qui fil. sint legitimi*, Peregrinum *d. ar.* 24. *à numero* 65. Ioan. Gutierrez *practicarum lib. 3. q.* 74. Vgolinum *de irregularitate. c.* 44. *§.* 1. *numero* 6. *decis. Auinionen.* 70. Lud. Lop. 2. 10 2. *p. cap.* 57. Pet. Ledesmam *dict. capitulo* 34. 2. *&* 10 *diffi. prima conclusionis*, Suarez *dict. sectione prima à n.* 6. & Sayrum *dicto libro sexto, capitul decimo à num. decimoterrio*, & nouissime Castillo, *controuers. secundo tomo, capitulo vndecimo.* 44

Secundo † fallit prædicta doctrina, vbi illegitimi fuerint per Papam legitimati, nam tunc habebuntur vt legitimi ad ordines, & beneficia, Corras. *dict. 3. par. c. 2. numer. 1. l. 4. tit. 15. p. 4.* & ibi Greg. Auil. 7. *p. disp. 3. dub. 6. 4. not.* De † quo vide Doct. *in c. 1. §. de filiis presbyterorum in 6. & in cap. per venerabilem, qui filij sint legitimi*, Rotam *decis. vnic. eodem titulo in nouis.* Tiraquel. *in l. si vnquam, verbo fuscepterit liberos à n.* 64. *seu* 52. Couar. *in 4. 2. capitulo 8. §. 8. 9. &* 10. Roias *de successio. ab inteftato capitu.* 23. Tellum & alios *in leg.* 12. *Tauri*, Matienço & Azeuedo *in leg.* 10. *ti. 8. li. 5. recopil.* Molinam *dict. libro tertio capitulo tertio.* Ioan. Garciam *de nobilitate glos.* 21. Nauar. *cons. primo & 2. qui filij sint legitimi*, Peregr. *de fideicomm. art.* 23. Vgoli *supra §.* 4. Gammam *decis.* 21. *&* 279. & ibi Flores *in additione*, qui plures refert, Achillem & Cæsarem de Grassis *in suis decis.* 45 49

tit. qui filij sint legitimi, P. Molin. *de iustit. tom.1. tract.2. disput.173. & seqq. & 3. tom. disput.* 624. Suarez *supra sect.5. à numero septimo*, & Sayrum. *d. libro 6. cap.11. à n.5.*

47 Tertio fallit, vbi cum illegitimis fuerint dispensatum per habentem ad id potestatem *d. cap.1.*

48 *de filiis presbyterorum in 6. cum aliis.* Et quidem † Episcopus dispensare potest cum illegitimis ex quocumque etiam damnato coitu ad minores ordines, & beneficium sine cura tantum *d. cap. 1. de filiis presbyterorum in 6.* & ibi gloss. & Doctores, Vgol *d. cap. 44. §. 2. numero 3.* Suarez *supra sectione 5.*

49 *à numero 2.* Sayrus *d. cap. 11. numero 8.* Cum † sunt honestæ vitæ, & virtute præditi, Lambert. *de iure patro. 1. p. 2. lib. q. 7. art. 11. numero 12.* Nam in ista dispensatione facienda per Episcopum, cum sit inferior Papa, requiritur causa, & quod eorum suffragantibus meritis fiat, Man. Rodrig *quæst. regul. 1. tom. qu. 13. ar. 14. & 15.*

50 Nec potest † cum eis dispensari super pluralitate beneficiorum simplicium, vt plura possit retinere, ex *d. cap. 1.* quod loquitur in singulari, & sic cum simus in materia prohibitiua, non extenditur ad plura *cap. gaudemus de diuortiis.* ita Domi. *num. 8.* & Franchus *num. 4. in cap. final. de filiis presbyter. in 6.* Sylvester *verbo, beneficium 3. numero 17.* Armilla *eodem verbo, numero 32.* Valentia *4. tom disput. 7. qu 9. pun. 3 de 2. specie irregularitatis*, Toletus *d. lib. 1. cap. 52. ad finem*, Zerola *in praxi 1. part. verbo, ordo, circa finem.* Ema. Sa. *verbo, beneficium, numer. 19.* Açor *2. p. libr. 6. cap. 3. quæst. 12.* id tenens etiam, quando vnum non sufficit ad sustentationem, & Auila *de censuris, 7. part. disput. 3. dub. 6. 2. concl.* Quamuis contrarium videantur sentire *glos. 2. in d. cap fin.* & Selua *de benef. 3. p. qu. 12. n. 19* & cum eis Menochius *de arbitrariis, lib. 2. casu 201. n. 156.* vt infra *8. p. cap. 3. nu 4. & 5.* Imo plus ait Nauarr. consil. 26. *de præben.* quod ex dispensatione ordinarij non potest illegitimus obtinere nisi vnum simplex, & primum quod sibi conferretur: quod mihi non placet.

51 Ad † maiores tamen ordines, & beneficia curata, nequit Episcopus dispensare, sed requiritur dispensatio Papæ, *d. cap. 1. versi. ad ordines*, & ibi gloss. Vgoli. *dict. §. 2.* & Rota in Abulens. infra adducta *nu. 77.*

52 Quantumuis † magna subsistente causa vtilitatis, seu necessitatis Ecclesiæ, Domin. *numero 5.* & Francus *numero 2. ibi:* quamuis tunc contrarium teneat Archidiaconus *ibi* & Gambarus *de officio legati lib. 7. rubr. 1. qu. 18. à nu. 187.* & Paleotus *de notbis & spuriis, cap. 57. n. 6.* & facit quod dicetur infra *11. part. c. 5. nu. 337.*

53 Similiter etiam ad dignitates † vel personatus, etiam sine cura, solus Papa potest cum illegitimis dispensare, gloss. *in d. cap. 1. verbo. beneficium*, quam sequuntur ibi Archidiaconus, Anchar. Dom. *numer. 8.* Francus *numero 6.* & alij, Albertus Trocius *de vero & perfecto clerico, libro 2. cap. 2. numero 1.* Mando *de signatura gratiæ, tit. de dispensatione super defectu natalium, versi. ad dignitate*, Rosiniacus *de beneficiis cap. 13. num. 28.* P. Gregor. *eodem tract. cap. 35. numer. 7.* Maiolus *de irregul. libr. 1. cap. 8. numero 10.* Rosella *verbo, illegitimus, numero 11.* Sylvester *d. verbo beneficium 3. numero 12.* Armilla *eodem nu. 25.* Præter Molina *dict. disput. 173.* P. Ledesma *dict. cap. 34. de matrimonio*, Valentia & Toletus *supra*, Suarez *dict. sectione 5. num. 6.* Sayrus *dict. capitulo 11. numer. 8. & 10.* Enriq. *lib. 14. cap. 8. §. 10.* Lessius *de iust. & iur. lib. 2. cap. 34. numero 86.* Açor *d. cap. 3. quæst. 3.* Auil. *dub. 6. 2. concl.* & Doct. communiter, vt per Sylvestrum & Armillam *supra*: † quamuis Gambarus supra *quæst. 12. à* 54 *numero 172.* in contrarium inclinet ex eo, quia textus *in d. cap. 2.* generaliter concedit hanc dispensationem in beneficiis non curatis, & hæc potestas est fauorabilis.

Sed nihilominus † tenenda est communis sen- 55 tentia. Primo, nam textus *in d. cap. 1.* videtur solum intelligendus in beneficiis simplicibus, non autem in personatu, vel dignitate quæ solent curatis æquiparari, *vt in cap. dubum 2. de electione.* Secundo † & præcipuè ex textu *in capitulo fin. de filiis presby-* 56 *ter. in decretal.* vbi habetur quod illegitimus absque dispensatione Papæ ad dignitatem, vel personatum, vel beneficium curatum, promoueri non potest, iuxta quod videtur intelligendus textus *in dict. cap. 1* præsertim ex illa restrictiua, *dummodo sit tale. & c. ad leg. præcipimus, C. de appellatio. & c. cum expediat de elect. in 6.*

Difficultas † est, an Episcopus possit cum illegi- 57 timis dispensare in canonicatu Ecclesiæ Cathedralis, in qua gloss. *in d. cap. 1. verb. beneficium*, cum † 58 Archidiacono ibidem tenet posse, sequuntur ibi Lapus, Ancharr. Domin. *numero 7.* & Francus *numero 6.* Calde *consi. 1. de filiis presbyt.* Oldrad *consil 215. numero 6.* Ialc. *consil. 104. 1. vol.* Selua *de beneficiis, 3. p. qu. 63.* Villadiego *de irregularitate cap 16 vers. circa irregularitatem vero. quæ contrahitur ex defectu natalium*, Gigas *de pensi. qu. 17 numero 3.* Rosinia. *supra à numero 53.* P. Gregor *d. cap. 35. nu. 7.* Nauarr. *consi. 4. de filiis presbyter. num. 4.* dicens communiter receptam, Tabiena *verbo, beneficium. 2. numero 14. & 15.* Sylvester. *num. 11.* & Armilla *25. vbi supra*, & dicit communiorem, & veriorem Gambarus *supra qu. 8. à num. 161.* & ait receptam Suarez *dict. sectione 5. n. 6.* & sequitur Açor *d. cap. 3. qu. 11.* & in legato *libro 5. cap. 30. qu. 4.*

Quæ sententia fundatur ex † eo præcipuè, nam 59 textus *in d. cap. 1.* permittit dispensationem Episcopis in beneficiis sine cura, & canonicatus Ecclesiæ Cathedralis est beneficium sine cura, etiam si ei esset annexa Ecclesia parochialis accessorie, vt notatur *in 6.* & præterea huiusmodi dispensandi potestas, cuius effectus in alium deriuatur, est fauorabilis, vt dictum est supra *1. part. cap. vlt. numer. 73.*

Contrarium tamen † tenet Ioan. Monachius *in* 60 *d. cap. 1. numer. 7. &* idem videtur tenere Rota *deci. 2. de filiis presbyter. in nouis*, alias *136. & decis. 3. de officio ordinary in antiquis*, alias 408. Bellamera *decis. 362.* Felin. *in cap. postulasti sub nu. 4. de reseriptis* Cosmus *in pragmatic. sanctione, tit. de collatione, §. item censuit, verbo, Cathedralibus* sequitur Rebuff. *in praxi tit. de dispensatione super defectu natalium. numer. 10. & seq.* & Vgol. *d. §. 2. numer. 3.* Et de eo *supra cap. 57. §. 4. num 2.* & in vna Burgen. canonic. 19. Ioan. 1607. coram D. Ludouisio fuit dictum, quòd nuntij & legati de iure non possunt dispensare cum illegitimis ad canonicatus cathedralis: quia in materia dispensationis pari passu ambulant cum curatis, Rot. *d. decis 2. de fil. presbyt. in nouis. & c.*

Et hoc † propter præeminentiam, & maioritatem 61 canonicorum Ecclesiæ Cathedralis, super alios clericos, & quia cura solet accedere præbendæ Ecclesiæ Cathedralis per annexionem, non autem è conuerso *cap. extirpanda*, §. *qui vero de præbèdis*, & sic videtur dignior canonicatus quàm cura.

Sed iſta ratio tollitur ex *capitulo cum in illis in princ. de præben. in 6.*

62 Rebuffus † ſupra adducit pro hac ſententia textum *in d. cap. 1.* ibi: *Dummodo ſit tale, ſuper quo per ipſum Epiſcopum valeat diſpenſari*: ergo Epiſcopus, nec in omnibus quidem ſimplicibus valet diſpen-

63 ſare, videlicet, in canonicatibus. Sed † iſta verba nihil faciunt pro iſta ſententia, quia ponuntur ad excludenda beneficia paterna principaliter, vt ait gloſ. *ibi verbo, tale.*

64 Et † ſecundum Francum *ſupra numero 6.* non videtur quod Rota ſupra teneat præciſe & reſolute opinionem Io. Monachi, quantum ad hoc, quod Epiſcopus non poſſit expreſſe diſpenſare cum illegitimo in canonicatu Eccleſiæ Cathedralis, ſed quod diſpenſatio facta ab Epiſcopo iuxta formam *d. cap. 1.* nam extenditur ad canonicatum Eccleſiæ Cathedralis, vt etiam ait Domin. cum Io. Andr. & Nauarr. *ſup. ex dictis ſup. d. 1. p. capit. vltim. à numero 58.*

65 Maiolus † *ſupra d. cap. 8. numero 11.* docet ad canonicatum in Cathedrali Epiſcopum olim potuiſſe illegitimum diſpenſare iuxta primam ſententiam, at hodie quia omnes canonicatus Cathedralium annexum habent ordinem ſacrum ſaltim ſubdiaconatus iuxta decretum Concilij, *ſeſſ. 24. de refor. cap. 12.* conſequens eſſe, quod Epiſcopus ad canonicatum in Cathedrali diſpenſare non poſſit, cum ad ſacrum ordinem habilitare non poſſit, ſequitur Zerola *in praxi, 1. p. verbo, canonici, §. 3.* & Sayrus *d. cap. 11. nu. 13.* Enriqu. *lib. 14. cap. 8. §. 10. ad fi.* Leſſius *d. lib. 2. cap. 34. n. 86.* Auila *d. 7. p. diſp. 3. dub. 6. 3. not.*

66 Pro qua † ſententia eſt doctrina *gloſſ. 3. d. verbo, tale*, quæ ait quod Epiſcopus non poteſt diſpenſare in beneficio ſimplici requirente ſacrum ordinem, ſic etiam intelligens d. verba: *Dummodo ſit tale &c.* Quam ſequuntur Doct. ibi Gambarus, *numero 177.* Roſſini. *numero 29. ſupra*, & Zechus, *de republica Eccleſ. cap. 24. de canonicis, numero 3. verſ. 2.* & Sayrus *d. cap. 11.* Et procedit, etiamſi non requirat ſacrum ordinem actu tempore collationis, ſed poſt, vt cum Imola & Domin. tenet Francus *ibi numero 8.* & ſentit Zerola ſupra, ex eo quod qui promouetur ad beneficium debet eſſe habilis tempore promotionis, ſaltim habito reſpectu ad ea, quæ ſibi incumbunt ratione beneficij, *vt in cap. dudum 1. de electione, & cap. ſi pro clericis. de præbendis in 6.* quamuis in hoc contra teneant Lapus & Ancha. *in d. cap. 1.* & cum eis Açor *d. libro ſexto, capit. 3. q. 15.*

67 Et huic ſententiæ † Maioli videtur fauere Suarez *d. ſect. 5. numero ſexto*, ait enim primam ſententiam intelligendam eſſe, dummodo aliud non obſtet ratione ſpecialis inſtitutionis, vel obligationis alicuius præbendæ ſeu canonicatus.

68 Hæc ſententia Maioli mihi † videtur tenenda: ita tamen quod cum illegitimo, etiam ad ſacros ordines diſpenſato per Papam, vel alium ad id facultatem habentem, qui ex eo non cenſetur diſpenſatus ad beneficia, vt ſupradictum eſt. *1. par. c. vlt. numero 71. & ſeq.* poſſit Epiſcopus, etiam hodie diſpenſare ad canonicatum Eccleſiæ Cathedralis, iuxta primam ſententiam, quæ re vera eſt communis, & meliore nititur ratione, nam cum ea diſpenſatione ſit habilis iam ad ſacrum ordinem, quem præbenda requirit, ceſſat ratio de qua ſupra, & ita tenet Leſſius *ſupra.*

Vnde cum hodie, etiam † portiones Eccleſiæ Cathedralis annexum habeant ordinem ſacrum, iuxta decretum Concilij *d. cap. 12. ſeſſ. 24.* idem dicendum erit in eis propoſito, ad canonicatum vero Eccleſiæ Collegiatæ, & dimidiam portionem Cathedralis, rectè poterit Epiſcopus cum illegitimo diſpenſare, Gonçalez *gloſſ. 5. num. 98. & ſeq.* cum non habeant annexum ordinem ſacrum, vt dicetur *infra cap. 4. nu. 38.* & ita etiam tenet Enriquez *d. §. 10. gloſſ. lit. X.* & Auila *d. 3. not. in fi.* 70

Et circa diſpenſationem † illegitimorum, videnda ſunt quæ tradit Feli. *in d. c. poſtulaſti, à numero 2.* & *in c. 2. numero 6. de reſcript.* Rebuffus & Mandoſ. *d. tit. de diſpenſatione ſuper defectu natalium*, Villadiego *vbi proxime*, & Menoch. *d. caſu 201. à nu. 34. &* 71 *dicta ſup. 1. p. c. 5. ex n. 145.*

Et aduerte hodie † per Papam diſpenſari cum illegitimis ad obtinenda quæcumque beneficia, præter dignitates, ac canonicatus in Cathedralibus, ac principalem in Collegiata, dummodo plura non ſint, &c. de qua clauſula, *dummodo plura non ſint*, vide dicta infra 11. *par. c. 5. n. 333.* 72

Et an in impetratione ſit † facienda mentio de diſpenſatione, dic, quod non, quando eſt executio diſpenſationis iam factæ, ſecus in ſecunda diſpenſatione ſeu vbi additur diſpenſatio diſpenſationi, *cap. 2.* & ibi Doct. *de filiis presb. in 6.* Rota *deciſ. 3. eodem ti. in antiquis.* Puteus *deciſ. 101. lib. 1. & 246. n. 2. & 4.* Gigas *de penſio. q. 20.* Rebuff. *in praxi tit. de diſpenſatio. a n. 24. & d. tit. de diſpenſatio. ſuper defectu natalium n. 63.* Roſin. *ſup. c. 11. à n. 65.* Mandoſ. *de ſignatura, ti. de diſpenſatio. ad finem*, Nauar. *conſ. 6. de reſcrip.* Rota 73 *deciſ. 214. nu. 4. p. 1. diuerſorum.* Et fuit † reſolutum in cauſa Burgen. Abbatiæ de Foncea, 1. Iunij 1584. coram D. Blancheto, & 24. & 27. Ianuarij 1586. coram D. Cantucio, *vt in deciſ. ſeq. Propoſui loco cauſæ 14. Ianuarij 1586. memorialia in cauſa Burgen. Abbatiæ, in quibus pro parte Didaci quatuor deducebantur. Primò, quod Gregorius tenebatur verificare qualitatem beneficiorum per eum obtentorum, videlicet, illa eſſe ſine cura, & perſonalem reſidentiam non requirere. Secundò, quod in ſuis literis prouiſionis Abbatia non fecit mentionem ſuæ illegitimatis, & licet eſſet diſpenſatus, tamen debebat facere mentionem diſpenſationis*, cap. 2. *& ibi Francus* de filiis presbyter. libro ſexto, num. 5. *Rota* deciſ. 3 eodem tit. in antiquis, *Puteus* deciſ. 101. *incipien.* fuit dubitatum in vna Oueten. libro 1. *Tertio, quod non probauit Didacum habuiſſe notitiam decreti appoſitiui in noua prouiſione ad eius inſtantiam impetrata, nec ex ſcientia procuratoris infertur ad ſcientiam principalis*, Creſcen. deciſ. 193. *Sarnen.* in reg. de annali. in fin. *Afflict.* deciſ. 129. num. 10. *Quarto, quod tempus ſex menſium præfixum in decreto ad dimittendum canonicatum non incipiebat currere à die ſupplicationis dictæ nouæ prouiſionis, & ſic à die 1. Iulij 1582. ſeu à die, quo ſupplicatio miſſa fuit ad regiſtrum, ſic & die 2. Octob. eiuſd. anni. His tamen non obſtantibus, Domini 24. & 27. Ian. contradixerunt. Non obſtat primum, quia gratiam Gregorij fuiſſe inſtificatam reſolutum fuit 9 Decembr. anni præteriti, nam teſtes tam in curia, quàm in partibus vigore remiſſoriæ examinati, bene probant, beneficia per Gregor. obtenta, perſonalem reſidentiam non requirere, ex teſtibus examinatis in partibus, in ciuitate Palentina, probant 2. 3. 4. 5. 6. 7. & 8. ſuper 10. de examinatis in ciuitate Hiſpal. 2. & 3. ſuper 9. Non obſtat ſecundum, quia in gratia Gregorij non erat neceſſaria mentio ſuæ* diſpen-

dispensationis, vt in hac causa resolutum fuit 1. *Iunij* 1595. *coram R. P. D. Blancheto*, per decisionem 3. de filiis presbyter. in antiquis. *Nec obstant allegata in contrarium, quia Ioan. Andr.* in d. cap. 2. n. 1. *quem sequuntur ibi Gemin.* col. 2. circa finem, vers. sed quid si dispensatum est, *Francus* sub n. 5. *Anchar.* in 3. notabili, *Rota* d. decis. 3. *Puteus* 101. lib. 1. *distinguit, quod aut impetratio continet dispensationem, quæ additur prima dispensationi, & tunc non valet impetratio, nõ facta ratione primæ dispensationis. & ita procedit textus* in d. cap. 2. *aut impetratio continet dispensationem addentem priori dispensationi, sed est executio dispensationis iam factæ, & tunc non est opus de ea mentionem facere: sed impetratio Gregorij de hac Abbatia est executio suæ gratiæ dispensationis, quia cum fuerit dispensatus ad quæcumque, quotcumque & qualiacumque beneficia, sub hac dispensatione satis ineluditur Abbatia de qua agitur, & ideo in impetratione, non erat necessaria mentio dispensationis, quia ad obtinendum beneficium inclusum sub prima dispensatione non expedit iterum de ea mentionẽ facere, vt inquit Anchar.* d. cap. 2. in 3. notabili, vers. ex quo collige. *Non obstat tertium, quia Didacus dedit mandatum ad consentiendum pensioni, & alia fecit: de quibus hic per informantes pro parte Gregorij. Non obstat quartum, quia terminus sex mensium ad dimittendum canonicatum incipit currere à die datæ supplicationis, cùm in ea expressè dicatur cum decreto, quod ipse infra sex menses, à data præsentium computandos canonicatum, & præbendam Ecclesiæ Salamantinæ dimittere omnino teneatur.*

74 Stante vero in supplicatione † clausula: *Et quod oratoris dispensationes habeantur pro expressis*, valeret impetratio, etiamsi adderetur dispensatio dispensationi, id enim importat d. clausula.

75 Quæ † tamen tempore Sixti Quinti non dabatur quoad dispensationem super defectu natalium, sed per reuisores in ipsa supplicatione addebatur, *non tamen super defectu natalium.*

76 Et † insuper tempore D. Sixti erat stylus, non conferre beneficia illegitimis, etiamsi alias fuissent dispensati, & sic ratione istius styli tunc videbatur necessarium exprimere dispensationem super defectu natalium, in impetratione etiam, quia esset executio dispensationis.

77 Vt fuit resolutum in vna Abulen. parochialis D. Thomę, 1. Februarij 1593. coram illustris. Mantica vt in decisione sequenti: *Cum hæc causa ageretur per audientiam contradictarum, dubitaui, an resignatio parochialis factа à Gundisaluo del Varco, ad fauorẽ Marci Logez, sit nulla in casu de quo agitur: & die 29. mẽsis præteriti dubiũ proposui, nec potui capere resolutionẽ, quia Domini qui viderãt, inter se dissentiebãt. Rursus d. die 1. Februarij proposito dubio quinque ex sex Dominis, qui viderãt, vno dissentiente, in eandem sententiã conuenerunt, vt resignatio propter vitium surreptionis sit nulla, nã Marcus Lopez in supplicatione non expressit, se esse filium sacerdotis, quod si expressisset, aut gratiam non obtinuisset, aut saltem difficilius. Quo casu gratia ipsa intelligitur surreptitia,* c. 2. de filus presbyterorum, *vbi Doct.* c. postulasti de reseri. & c. super literis, *& ibi Doctores omnes, & maxime Abbas* n. 7. in fi. eodẽ tit. *idemque Abbas* in c. ad aures n. 4. & in c. in nostra n. 9. cũ seq. eod. tit. *& Felin.* ibidẽ n. 10. cũ multis seq. & in d. c. postulasti, n. 13. & n. 17. cũ seq. *Nõ obstat, quod ipse Marcus à Nũtio Hispaniarũ, ad obtinẽda quæcũq; beneficia sit dispensatus, & consequenter nõ fuerit necesse aliam illegitimitatis, seu dispensationis facere mentionem, Rota*, deci. 3. de filiis presbyter. in antiquis, *quia primo fuit responsũ de facultatibus Nuntij non constare, & ad curata, nec Legatũ cũ illegitimo posse dispensare, nisi hoc ei specialiter à Papa concessum fuerit, glos.* in c. verbo, sede Apostolica, *& ibi Doct.* de filiis presby. lib. 6. *Paris* cons. 536. nu. 26. lib. 4. *Rebuff.* pract. benefi. de dispensatione super defectu natalium, n. 45. *Secũdo, etiamsi de speciali potestate ipsius Nuntij constaret, fuit responsum communẽ stylũ Cancellariæ, seu signaturæ tempore felic. recor. Sixti V. fuisse & esse notoriũ, videlicet, noluisse cũ spuriis conferre beneficia, etiamsi ad obtinenda quæcumque beneficia fuissent dispẽsati, & quoties in supplicationibus exprimebatur, quod dispensationes oratoris haberentur pro expressis, cum fuisse solitũ addere hæc verba, Præterquam ex defectu natalium, qui quidem stylus dum nõ est incognitus, & testiũ depositionibus comprobatur. Quare cum de huiusmodi defectu nataliũ nulla mentio facta fuerit, gratia redditur surreptitia, nam cũ quæritur, si esset expressum, id quod fuit tacitũ, an Papa esset gratiam concessurus, vel difficilius concessurus, inspicitur communis stylus Cancellariæ, seu signaturæ, alias hoc nunquam posset intelligi vt ex mente Lapi explicat Socinus Senior.* cons. 194. numero quinto, libro secũdo, *Felinus* in capit. super literis, n. 18. & in c. in nostra, nu. 51. de præscriptio. *Ioan. de Selua*, de benefic. part. 3. q. 72. n. 51. *Cassadorus*, decis. 12. n. 14. de præbendis *Puteus* decis. 187. n. 8. lib. 1. *Quod multo etiam magis in casu proposito, domini dicebant esse recipiendum, ac esse indubitatum, quia quod defectus natalium non fuerit expressus, non processit ex probabili ignorantia, vel simplicitate, sed ex calliditate. Nam cum idem Marcus intellexisset Papam eius supplicationem, propter defectum natalium in ea expressum reiecisse, postea dedit operam, vt iste nataliũ defectus in alia supplicatione supprimeretur, vt ex deductis apparet, & ideo liquido cõstat de vitio surreptionis, & Papam, si nataliũ defectus fuisset expressus, huiusmodi resignationem, quã semel reiecit, nullo modo ad fauorem ipsius Marci fuisse concessurum, atque ita concluſum fuit resignationem nullius esse momenti.*

Hodie † tamen non viget dictus stilus, & ideò 78
standum erit in hoc de expressione dispensationis supra dictæ resolutioni, de qua *n.* 72.

De quo an in secunda † dispensatione, seu gratia, 79
sit facienda mẽtio de alia priori, &c. vide vltra Doct. *in d. c. 2. de filiis presbyt. in 6. & in c. penul. de præscr.* Thom. Sanchez *de matrimo. lib. 8. disp. 22.* & D. Card. Tuschum. *lit. D. concl. 40. & lit. concl. 56. & lit. D. concl. 729. & 732.* & Suar. *de legibus libro 6. cap. 23.*

CAP. III.

De filiis Presbyterorum.

SVMMARIA

DE *filiis presbyterorum, qui à beneficiis paternis, Ecclesiaque paterna specialiter repelluntur*, nu. 1. *de quibus cum agitur, an possint succedere in beneficio patris, seu obtinere beneficia in Ecclesia paterna, cetera habilia supponuntur, & sic illos esse alias habiles, seu dispensatos ad obtinenda beneficia*, n. 2.

Sũt distinguenda tria tẽpora, primũ est decretalium, de quo filij presbyterorum, etiam legitimi, non poterunt immediate succedere in beneficio patris, nisi ex

dispensatione Papæ, mediate vero poterant succedere, nu.3. *quod procedit non solum in filiis presbyterorum sed etiam eorum, qui in minoribus sunt constituti*. n.4.

Etiam cum legitimo non posset Episcopus, nec etiam Legatus dispensare in beneficio paterno immediate, contra Gambarum, n.5.

Illegitimus etiam, maxime spurius, in Ecclesia patris viuentis, non poterat etiam ex dispensatione Episcopi habere Canonicatum seu aliud beneficium, secus in legitimo, n.9. *quamuis in hoc aliter loquantur Abb. & alij*, n.7. *& quod dicunt Felin. Decius, & Selua. cum Calderino, accipiendum est de legitimo*, n.8.

Secundum tempus est constitutionis Clementis septimi, quod de cætero filij presbyterorum, ex fornicatione nati, nullo tempore quoquo modo obtinere possint beneficia, qua eorum parentes in titulum, vel commendam aut administrationem, seu vt aliis perpetuo vnita, aliquando obtinuerunt, & sic nec immediate, nec mediate, &c. n.9.

Hanc constitutionem limitauit Rota. Primo, non procedere in beneficiis, qua patres dimiserunt ante illam constitutionem. Secundo, quando beneficium erat portio tempore quo pater illud obtinebat, & posita fuit factus Canonicatus, & sic erat aliud beneficium, n.10. *Sed prima limitatio, non placet*, numer.11.

Dicta constitutio habet locum in clerico non presbytero, & in filio nato ante clericatum, ex Rota numer.21.

Tertium & nouissimam tempus est Concilij Tridentini sessione 25. de reformatione. cap.15. *relati* n.13. *quod in multis differt à iure communi, vt in declaratione S. Congregationis, posita* n.14.

Sicut dicta constitutio Clementis, ita etiam istud decretum habet locum in filiis naturalibus, procreatis ante clericatum, n 15.

Istud decretum facit inhabilem filium clerici ad obtinendum beneficium in Ecclesia paterna, & sic collatio ei facta non valet, n.6.

An per istud decretum Concilij & dictam constitutionem Clementis Septimi, aliquid innouetur quoad filios presbyterorum, qui sunt nati ex legitimo matrimonio, à n.17. & 2. seqq. *resoluitur nihil innouari, nec comprehendere nepotes illegitimos presbyterorum ex filio legitimo, respectu beneficij aui*, n.19.

An dicta constitutio Clementis, & decretum Concilij, & dispensatio iuris communis, comprehendant nepotes legitimos presbyterorum ex filio illegitimo, respectu beneficij aui, à n.21. *resoluitur negatiue cum Rota, & S. Congregatione, contra Rebuf. & alios* n. 22. & seq.

Nepos tamen legitimus, ex filio, seu filia illegitimis, non potest, viuente auo, obtinere pensionem super beneficio, quod auus possidet, vt auita incontinentia memoria arceatur, secundum Sanctam Congregationem, cuius declaratio ponitur, numero vigesimoquarto.

Etiam in nepote illegitimo ex filio illegitimo, idem videbatur nempe non cõprehendi in dictis dispositionibus, quia in materia odiosa & pœnali appellatione filiorum non veniunt nepotes, &c. n.25. *& facit quod licet filius clerici non possit patri succedere, nec ab eo quicquã capere, nec cõsanguineis ex parte patris, ex lege Regia, nepos tamen etiam non legitimus potest succedere, & capere ex testamento aui clerici*, nu.26. *& ita tandem censuit Congregatio*, nu.27.

An pater prohibeatur succedere in beneficio filij, à n. 28. *resoluitur non prohibere, cum communi contra Hostien. & alios*. n.29.

An pater post Concilium possit obtinere beneficium in Ecclesia, in qua eius filius illegitimus est beneficiatus de præsenti, numer. 30. *resoluitur non posse*, num.31.

An pater habens pensionem, cum facultate transferendi possit illam transferre in filium, à n. 32. *resoluitur negatiue, contra Gigantem: & si pensio esset constituta super beneficio, quod pater nunquam obtinuit, tam ex constitutione Clementis, quam ex decreto Concilij*, numero trigesimotertio, & num. 5. seqq.

Non prohibetur à Concilio filius illegitimus obtinere pensiones super beneficiis Ecclesiæ paternæ. n.39.

An decretum Concilij haberet locum in illegitimis, habentibus beneficia in Ecclesia, in qua fuit beneficiatus eorum pater, qui tamen tempore Concilij iam erat mortuus, vel resignauerat, ita vt non posset ea retinere, à num.40. *resoluitur negatiue contra Nauar. & adducuntur declarationes Sanctæ Congregationis, qua ita censuit*, num.41. & tertio seq.

Similiter dictum decretum non habet locum in habentibus pensionem ante Concilium, super beneficio à patre obtento, nu.45. & seq *vbi ponuntur declarationes S. Congregationis, nec dictum decretum, quo ad pensiones, videtur habere locum in pensione post Concilium imposita super beneficio, quod nec erat nec fuit patris, licet postea ad eum perueniat*, n.47.

Predicta resolutio procedit in eo, cui ante Concilium fuit collatum beneficium in Ecclesia, id qua pater, etiam si possessionem eius obtinuisset post Concilium, dummodo per eum non steterit, quominus antea illam obtineret, n.48. *vbi ponitur declaratio S. Congregationis.*

Secundo procedit, etiam si ante Concilium habuisset solum titulum, reseruatis alteri fructibus, titulo, & denominatione, & post Concilium cessasset huiusmodi reseruatio, n.49. *vbi ponitur declaratio S. Congregationis.*

Tertio procedit in habente regressum reseruatum ante Concilium, qui cum habeat causam de præterito, non subiicitur dispositioni Concilij, quamuis post illud sortiatur effectum n.50. & seq. *vbi ponitur decisio Rotæ* n.51.

An in predicto casu, is qui ante Concilium obtinuit beneficium in Ecclesia, in qua pater eius olim fuit beneficiatus, possit post Concilium ad aliud beneficium ascendere, seu transire, post optionem, vel alias, à n.52. *resoluitur negatiue, & adducuntur declarationes S. Congregationis*, n.53.

An dicto decreto comprehendatur filius eius, qui habuit titulum, & prouisionem beneficij, non possessionem à n.54. *resoluitur negatiue, & adducuntur declarat. S. Congreg.* n.55 & seq.

Sufficit quod habuerit possessionẽ, nec requiritur quod pater ministrauerit in Ecclesia seu beneficio, n.57.

An filius clerici possit obtinere beneficium olim à patre aliquamdiu possessum sine legitimo titulo, & minus pacifice à n.58. *resoluitur non posse, nec etiam posse obtinere beneficium in Ecclesia in qua eius pater aliud possederit, licet sine canonico titulo*. n.59. & seq.

An

An filij illegitimi possint obtinere beneficia vnita Ecclesiis, quas obtinuerunt, seu obtinent eorum patres, seu Ecclesias filiales, & ab illis dependentes, n. 61. *super quo ponuntur declarationes Congregationis*, nu. 62. *quæ planè procedunt quoad Ecclesias filiales, quæ sunt beneficia distincta à matricibus, tunc enim rectè potest filius illegitimus habere filialem, licet pater habuerit, seu habeat matricem, vel è contra, nisi habens vnam, habeat ministrare in alia*, numer. 63. *Quoad beneficia vero vnita faciunt difficultatem dictæ declarationes, vt in* numero 64. *quæ difficultas resolnitur* numero 65.

An filius illegitimus possit obtinere beneficium in Ecclesia, in qua pater habuit solam sedem in choro ratione dignitatis, quam in alia Ecclesia obtinebat, nu. 66. *vbi resoluitur negatiue, & ponitur declaratio S. Congregationis, quod procedit, etiam si nunquam actu sedisset in tali sede*. nu. 67.

An filius illegitimus possit canere tanquam musicus simplex, seu alias ministrare in Ecclesia, in qua pater habuit, vel habet beneficium, n. 68. *vbi resoluitur non posse, & ponuntur declarationes S. Congregationis, vnde non potest obtinere beneficium ratione cuius habet aliquod ministerium, seu seruitium facere in Ecclesia, in qua pater fuit beneficiatus, & c.* n. 69. *nisi posset seruiri per substitutum*. n. 70.

Filius illegitimus non prohibetur in Ecclesia paterna ministrare, quando ministraret, & celebraret ibi ex deuotione, & voluntariè, non ex officio, vel salario, n. 71.

E conuerso filius illegitimus non prohibetur ministrare & habere beneficium in Ecclesia, in qua pater ministrauit, & inseruiuit, etiam tanquam Capellanus, non tamen habuit titulum beneficij, seu tanquam Vicarius temporalis, nu. 72. *vbi ponitur declaratio S. Congregationis.*

Nec prohibentur pater, & filius celebrare Missam in eadem Ecclesia, cum non habent beneficium, num. 73. *vbi ponuntur declarationes Sanctæ Congregationis.*

Similiter non prohibentur filij illegitimi clericorum cum suis patribus habitare, n. 74.

An vbi pater, & filius tempore Concilij obtinebant beneficia in eadem Ecclesia, filius præcisè teneretur beneficium resignare, aut permutare infrà tres menses, nec sufficeret patrem infra illud tempus suum beneficium dimittere, nu. 75. *vbi resoluitur, filium præcisè teneri sine alia monitione, sub pœna priuationis ipso iure, & ponuntur declarationes Sanctæ Congregationis. Pius tamen Quartus extendit dictum terminum ad sex menses*, numero 76.

Adeo verum est, quod filius teneretur resignare, vt procederet, etiam si non posset permutare, nisi ex gratia cum aliquo dispensaretur, vt in declaratione S. Congregationis, posita n. 77.

Procedit etiam licet super beneficio filij, aliquis haberet regressum, quo casu oblata illi resignatione, cum honesta pensione, & non acceptata, poterat eum ea alteri resignare, suspenso interim regressu, vt in declarationibus Sanctæ Congregationis positis. n. 78.

Quod si vnum tantum esset beneficium, in persona tamen patris, & filij cum alternatiua residentia, nu. mer. 79. *vbi ponitur declaratio, & decretum Sanctæ Congregationis circa hoc, quod pater in totum cederet filio totum ius, quod haberet reseruata sibi pensione, & idem est quando pater esset coadiutor filij*, n. 80.

An habens ante Concilium coadiutoriam, cum futura successione in Ecclesia paterna, posset succedente vacatione post Concilium succedere in tali beneficio, vigore coadiutoriæ, n. 81. *resoluitur non posse, &* n. 82. *ponitur declaratio Sanctæ Congregationis*, nu. 83. *decisio Rotæ, & idem esset in accessu*, nu. 84.

Sed contra obiicitur quædam declaratio S. Congregationis, n. 85. *cui satisfit ex alia declaratione posita*, n. 86.

An facta resignatione alicuius beneficij in fauorem filij clerici, reseruata tamen pensione resignanti super beneficio patris, de consensu eius intret dictum decretum Concilij versi. ad hæc, num. 87. *vbi resoluitur intrare, & ponitur declaratio S. Congregationis,*

An regula de triennali iuuet contra d. decretum Concilij, n. 88. *vbi resoluitur negatiue cum S. Congreg. & Rota* n. 89.

SVccedit nunc de filiis presbyterorum † tractatio, qui à beneficiis paternis, Ecclesiæque paternæ specialiter repelluntur. 1

Et in primis aduertendum † est, quod cùm agitur de filiis clericorum an possint succedere in beneficio patris, seu obtinere beneficia in Ecclesia paterna, cætera habilia supponuntur, & sic illos esse alias habiles, seu dispensatos ad obtinenda beneficia: vt rectè aduertit Mandos. *de signatura gratiæ, ti. de dispensatio. ad beneficia in Ecclesia, in qua pater, versi. verum neque.* 2

Et † pro huius materiæ explicatione oportet distinguere tria tempora. Primum tempus est decretalium, de quo filij presbyterorum, etiam legitimi non poterant immediatè succedere in beneficio patris, nisi ex dispensatione Papæ, mediate vero poterant succedere, *vt in c. ad extirpandas, & ca. dilectus. & c. ex transmissa, de filiis presbyter. cum aliis.* vbi Doctor. Decius *in c. inter cæteras, de præscriptio. n. 6. & 7.* Nauarrus *in c. si quando. eodem ti. in actuario, n. & 4.* Quintanaduennas, *Ecclesiasticon. libr. 2. à nu. 92.* 3

Quod procedit non † solum in filiis presbyterorum, sed etiam eorum, qui in minoribus sunt constituti, Maiolus *de irregularitate, libr. 1. cap. 6. numer. 6.* Ad quod optimè facit constitutio Clementis Septimi, de qua infra, *ibi. Sanè postquam felicis recordationis Alexander Papa Tertius prædecessor noster, filios præsertim Sacerdotum in Ecclesia paterna succedere prohibuerat.* Pondero illa verba: *Præsertim Sacerdotum*, quæ implicant, idem in aliis ad dicta infra *cap. sequent. numero* 8. *& 11. cap. 5. numero* 91. 4

Et quod etiam † cum legitimo non posset Episcopus, nec etiam Legatus dispensare in beneficio paterno, immediate est gloss. *in cap. 1. versic. tale, in princip. de filiis presbyterorum in 6.* quam post Io. Andr. Specul. Monachum, & Domin. sequuntur Franchus, *ibi numero* 7. Rebuff. *in prax. tit. de dispensat. super defectu natalium, numero* 32. & Mandos. *titul. de dispensat. ad beneficia in Ecclesia in qua pater*, quamuis contra teneat post alios Gambarus, *de offic. lega. libr. 7. rubr. 1. quæst. 34. a numero* 306. 5

16 Illegitimus etiam † maximè ſpurius, in Eccleſia patris viuentis non poterat etiam ex diſpenſatione, Epiſcopi habere Canonicatum, ſeu aliud beneficium, *c.cùm decorem, c.ad abolendam, de filiis presbyter*, ſecus in legitimo, *cap.ad hæc, eodem ti*, ita gloſ.3. *in d.c.ad abolendam, ad finem*, & gloſſ. *& in c. Apoſtolica* 8.*q*.1. Rebuf. *ſupra à n*.33. *ad* 39. Bernard. Diaz. *in praxt crimen.c*.48.*n*.4. & ibi Salzedo *litera B*. Syluester *in ſumma, verb. beneficium*, 3.*num*.17. Armilla *eodem verbo, numer*.33. Man. Rodrig. *in ſumma*.1.*tom. cap*.29.*n*.4. & Vega 1.*par.ſumm.cap*.39.*cap*.39.*caſ*.18. *verſic*.4.

17 Quamuis in hoc † aliter loquantur Abbas *in d.c. ad abolendam*, & Nauarrus *dict.num*. 4. Mandoſ. *ſupra, verſi.rurſus limitanda*, Hoieda *de incompatibilitate benefic*.1.*par.cap.vltim.nu*.7. Quintanaduennas *d.lib*.2.*num*.94. & Sayrus *de cenſuris, lib*. 2. *c*.10. *nu*.45.

18 Vnde † quod dicunt Fel. *in c.in noſtra, de reſcript. cor*.3. Decius *d.n*.9. & Selua *de benef*.3.*par.q*.12.*n*.11.5. *qualitate*, cum Cald. *conſ*.1.*de filiis presbyt*. accipiendum eſt de legitimo.

19 Secundum tempus † eſt conſtitutionis Clementis Septimi de anno 1530. quæ in Bullario eſt 36. in ordine ſuarum Conſtitutionum, cuius tenorem ponit Nauarr. *in d.c.ſi quando, excep*.21. *in prin*. & Gigas *de penſion.qu*. 86. in qua ſtatuitur, quod de cætero filij presbyterorum, ex fornicatione nati, nullo vnquam tempore quoquomodo obtinere poſſint beneficia, quæ eorum patres in titulum, vel commendam, aut adminiſtrationem, ſeu vt aliis perpetuo vnita aliquando obtinuerunt, & ſic nec immediate, nec mediate, &c.

20 Quam † tamen conſtitutionem limitauit Rota in vna Calciaten. coram d. Fabio, de anno 1549 dupliciter, primo non procedere in beneficiis, quæ patres dimiſerunt ante illam conſtitutionem propter verbum: *De cætero*, & quia natura legis reſpicit fututa, per quæ declararunt Domini illa verba: *Quæ aliquando obtinuerunt*. Secundò, quando beneficium erat portio tempore quo pater illud obtinebat, & poſtea fuit factum Canonicatus, & ſic erat aliud beneficium, vt per Achillem *deciſio*. 47. ſeu 1. *de filiis presbyteror*. & per Mandoſ. *ſupra verſic.rurſus ſciendum eſt*, qui in iſta cauſa ita conſuluit, *vt in conſ*.52. & Hoiedam *numero* 8. vbi ſupra & primam limitationem ponit etiam Puteus *deciſio*.225. *lib*.3. Quam male intellexit Gonçalez *ad reg.menſ.ſecunda gloſſa quinta, num*.33. vbi refert etiam ſecundam limitationem.

21 Sed prima † limitatio mihi non placet, & conuincitur ex traditis per Nauarrum *dict.ſection. vigeſimaprima*.

22 Et dictam † conſtitutionem habere locum in clerico non presbytero, per illa verba: *Et præſertim Sacerdotum, & illa alia, quæ presbyteri, & clerici, & religioſi eorum patres, &c*. habere etiam locum in filio nato ante clericatum, quia rationes militant, de quibus per Turrecremata, *in cap. Apoſtolica* 8. *quæſtio.prima*, fuit reſolutum per Rotam in vna Ariminenſ. ſancti Pauli. 27. Aprilis 1561. vt in deciſionibus Oradini.

23 Tertium, & nouiſſimum † tempus eſt S. Concilij Tridentin. *ſeſſ*.25. *de reformat.cap*. 15. in quo decernitur, quod vt paternæ incontinentiæ memoria à locis Deo ſacratis longiſſimè arceatur, non liceat filiis clericorum, qui non ex legitimo nati ſint matrimonio in Eccleſiis, vbi, eorum patres beneficium aliquod Eccleſiaſticum habent, aut habuerunt, quodcunque etiam diſſimile beneficium obtinere, neque in dictis Eccleſiis quoquomodo miniſtrare, nec penſiones ſuper fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel alias obtinuerunt, habere; quod ſi in præſenti, ſcilicet tempore publicationis Concilij, pater & filius in eadem Eccleſia beneficia obtinere reperiantur, cogatur filiis ſuum beneficium reſignare, aut cum alio permutare extra Eccleſiam intra trium menſium ſpatium, alias ipſo iure eo priuatus exiſtat, & ſuper his, quæcunque diſpenſatio ſurreptitia cenſeatur, &c.

24 Vnde † iſtud decretum in multis differt à iure communi, vt in ſequenti declaratione S. Congregatio, ſuper eo fuit quæſitum, in quo differat hoc decretum à iure communi? reſponſum eſt, quod in quinque. *Primo, quod non ſolum ratione ſucceſſionis, prout de iure communi, ſed etiam ob incontinentiæ paternæ memoriam innaluit hæc prohibitio. Secundò, quod talis memoria longiſſimè arceatur, ſi non ſolum immediatè, prout de iure communi, ſed etiam mediatè, contra Abb*. capit. dilectus, nota 2. eodem titulo. *Tertiò, quod non ſolum prohibetur ſucceſſio in eodem beneficio, ſed in alio quocumque, etiam in diſſimili, dummodo ſint in eadem Eccleſia, contra ius commune, de quo per Abb*. in cap. ad abolendam, poſt princip. *Quarto, nedum prohibetur filius obtinere beneficium in Eccleſia, in qua pater obtinet, ſed miniſtrare contra ius commune, quo tantum patri miniſtrare prohibetur, Abb*. in capitul. cùm decorem eodem. *Quinto, quod nec penſiones ſuper fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinuerunt, vel obtinent, habere poterunt filij*.

25 Et † ſicut d. conſtitutio Clementis, ita etiam iſtud decretum habet locum in filiis naturalibus procreatis ante clericatum, vt patet ex illis verbis: *Qui non ex legitimo nati ſunt matrimonio: & S. Congregatio cenſuit his verbis: Hoc decretum habet locum in filiis naturalibus, procreatis tempore quo parentes eorum nondum erant effecti clerici*.

26 Et iſtud † decretum facit inhabilem filium clerici ad obtinendum beneficium in Eccleſia, in qua pater beneficium habuit, & ſic collatio ei facta non valet. Nauar. *conſi*.1.*de conſtit q*.18 Salzed. *ſupr.in lit. A*. in nouiſſima editione. Sed † circa iſtud decretum Concilij, & dictam conſtitutionem Clem. VII. dubitatur. Primò, an per ea aliquid innouetur quoad filios presbyterorum, qui ſunt nati ex legitimo matrimonio.

27 Et dicendum † eſt, nihil innouari, quia ſolum loquuntur de filiis ex fornicatione natis, & non ex legitimo matrimonio, vt patet ex dict. conſtitutione Clementis, ibi: *Ex fornicatione*, & aliis verbis eiuſdem conſtitutionis, & in d. Concilio, ibi: *Qui non ex legitimo nati ſunt matrimonio*, & ita quoad legitimos remanet ius antiquum incorrectum, *l. præcipimus. Cod. de appellatio*. & ita docet Nauarr. *in dicto auctuario numero* 3. Salzed. ſup. Ma. Rodrig. *in ſum*.1. *tom.cap*.29.*numer*.4. & Vega 1.*p*. *c*.36. *caſu* 18 *verſi. quarto*.

28 Et † ita etiam debet intelligi d. decretum Concilij, *in verſi.quod ſi in præſenti*, dum loquitur de patre & filio obtinentibus ſimul beneficia, in eadem Eccleſia, debet enim intelligi retentis ter-minis, de quibus in principio, ſcilicet, quando filius non eſt natus ex legitimo matrimonio.

Vnde

20 Vnde † etiam d.constitutio Clementis & decretum Concilij, non comprehenduntur nepotes illegitimos presbyterorum ex filio legitimo, respectu beneficij aui.

21 Secundo † dubitatur, an d.constitutio Clementis, & decretum Concilij, & dispositio iuris communis comprehendant nepotes legitimos presbyterorum ex filio illegitimo: respectu beneficij aui. Et respondetur negatiue, vt consuluit Nauarr. *consil. 9. de filiis presbytor.* præcipuè *num.* 9. & tenent Spin. *de testam. gloss. 3. à n. 23.* & Sayr. *d. lib. 6. c. 10. nu. 46.* Açor *2. p. lib. 6. c. 4. q. 17.* Ceuallos *q. 762. seu 764. à n. 43. & qu. 796. à numero 9.* Vgolin. *de offic. Episc. capitul. 50. §. 7. nu. 2. & §. 8. n. 2. post Morgas. de irreg. 5. par. tit. de fil. presbyt. n. 5.*

22 Et † censuit Rota 12. Februarij 1574. coram Dom. Rubeis, quæ decisio habetur apud Nauarr. post *dict. cons. 9.* & ita etiam declarauit alias S. Congregatio Concilij, vt in seq. decis. Bracharen. 17. Octobr. 1592. Congreg. Concilij, causa alias discussa, censuit, nepotem legitimum ex filio illegitimo non compre-

23 hendi decreto *cap. 15. sess. 25.* Quidquid † contra teneant Rebuf. *sup. num. 27. & de pacificis possessoribus, nu. 276. & 277.* alias 225. & Roias *de successio. ab intestato, c. 20. à n. 112.* Mier. *de maiorat. 2. p. q. 2. num 25.* & Salze. *sup. lit. A.* & quamuis Sylueſt. cum Ostien. *verb. beneficium, q. 6.* & Lessius *de iust. & iu. lib. 2. c. 34. n. 91.* dicant nepotem non posse obtinere beneficium aui patre mortuo, &c.

24 Tenet tamen S. Congregatio † nepotem legitimum ex filio, seu filia illegitimis non posse viuente auo obtinere pensionem super beneficio, quod auus possidet, vt auitæ incontinentiæ memoria arceatur, vt in sequenti declaratione. *Stante declaratione, quod Concilium non comprehendat nepotem legitimum ex filio, seu filia illegitimis, respectu beneficij, quod auus obtinuit, an procedat etiam viuente ipso auo, adeo, vt nepos ex filia illegitima, siue illa viuat, siue non, possit obtinere pensionem super beneficio parochiali, quod auus possidet, Congregatio censuit negatiue, vt arceatur memoria auitæ incontinentiæ, licet omnes Illustrissimi dixerint contrariam opinionem esse de iure veriorem ex sententia Rotæ.*

25 Quinimo etiam in nepote † illegitimo, ex filio illegitimo, idem videtur de iure dicendum, nempe non comprehendi in dictis dispositionibus, quia in materia odiosa & pœnali appellatione filiorum non veniunt nepotes, Bart. *in l. librorum, nu. 6. ff. de verb. sign.* communiter receptus, vt per Couarr. *lib. 2. vari. c. 8. n. 2.* Anton. Gabr. *de verb. signif. conclu. 1. à nu. 54.* & plures relatos à Surdo *de alimen. tit. 9. qu. 36.* Gratia. *reg. 205.* Pet. de Lar. *de anniu. lib. 1. c. 6. n. 5.* Ceuallos *d. q. 762 à n. 39.* Casanate *consi. 34. n. 8. & consi. 58. n. 44.* Neque est tanta ratio in nepote, ac in filio, & ita tenet gl. *in d. c. Apostolica,* & Gambar. *d. lib. 7. rub. 1. q. 37. ex n. 311.* & cum magis communi Nauar. *d. consil. 9. à n. 1.* vbi indistinctè loquitur: & plures tenentes refert Quintanaduennas *sup n. 95.* & Spin. Man. Rodrig. *1. tom. cap. 29. n. 4.* & Vega *1. p. c. 36. casu 18.* & Açor *sup.*

26 Pro quo facit in simili, quod licet filius † clerici non possit patri succedere, nec ab eo quidquam capere, imò nec à consanguineis ex parte patris, ex *l. Regia 22. ti. 3. lib. 1. ordinamenti,* hodie *lex 6. ti. 8. lib. 5. recop.* tamen nepos etiam non legitimus potest succedere & capere, ex testamento aui clerici, *l. fin. C. de naturalib. liberis,* Roder. Suar. *in l. 9. ti. 11. libr. 1. fori, n. 4. & in l. 1. ti. 6. lib. 3. fori, §. hæc de filiorum,* Ant. Gom. *in l. 9. Tauri, n. 17.* Didac. Per. *in d. l. 22.* Duennas *reg. 366. limit. 2.* Paleotus *de nothis & spuriis, c. 53.* Couarr. *in 4. 2. p. cap. 8. §. 5. n. 11.* Roias *de successio. c. 20.* Iulius Clarus *§. testamentum, q. 32.* Pinel. *in l. 3. Cod. de bonis maternis, à nu. 2.* Parlad. *rerum quotidianarum lib. 1. c. 16.* P. Molin. *de iustit. tom. 1. tract. 2. disp. 167. 9. conclu.* & alij quos refert Valdes ad Roder. Suar. *d. n. 4.* Ceuallos *d. q. 762. à n. 47. & q. 769.* & alias Casanate plures referens *cons. 8. à n. 17.*

Sed contrarium † in proposito ex concilio cen- 27
suit S. Congregatio, vt in d. declaratione sequenti. *S. Congregatio censuit procedere, non solum in filio respectu patris, sed in nepote respectu aui, propter verbum longissimè, quod excludit omnem personam mediatam, postea tamen intellexi quod 1. Maij 1589. Congregatio Concilij censuit, decretum c. 15. sess. 25. minimè prohibere, vt nepos illegitimus ex filio illegitimo beneficium, quod auus habuit, obtinere non possit, cui declarationi standum est.*

Tertio dubitatur, † an è conuerso pater prohibea- 28
tur succedere in beneficio filij. Et dicendum est, patrem non prohiberi succedere, etiam immediate in beneficio filij, siue sit legitimus, siue illegitimus, quoniam *ti. de filiis presbyterorum, & d. constitut. Clementis, & decretum Concilij,* tantum loquuntur de filiis: & sumus in pœnalibus & exorbitantibus quæ non sunt amplianda, *reg. in pœnis, reg. quæ à iure, libr. 6. cum aliis.* Nec est eadem ratio in patre, ac in filio, non enim ita videtur dari successio in beneficiis per hoc quod pater succedat in beneficio filij, ac per hoc quod filius succedat in beneficio patris, nec memoria paternæ incontinentiæ ita viget per successionem patris in beneficio filij ac è conuerso: filius enim repræsentat incontinentiam paternam, vt dicitur in prima declaratione adducta infra *dub. 11. nu. 75.* & dicitur in declaratione quarta ibi adducta, per personam filij magis repræsentatur incontinentia paterna, quàm per personam patris. Ita tenent glossa *in d. c. Apostolica 8. qu. 3.* & post antiquos Andr. Cardin. Butrius *in c. quoniam de filiis presbyter.* Anchar. & Abbas, *nu. 7. in c. ex transmissa, eodem titulo.* Rebuffus *dicto titulo de dispensatione super defectu natalium. n. 29.* Bernardus Diaz. Quintanaduenas *num. 95.* Man. Rodrig. Vega & Sayrus *numero 44. & 45.* Lessius & Açor *quæst. 18. vbi supra.* Quam opinionem contra Hostien. ait communem & tenendam Gigas *de pensio. quæstio. 86. numero 10.* Quamuis † in puncto iuris inquit fortè sustineri 29
posse opinionem Hostiens. & Mandos. *vbi suprà ad fin.* quem sequitur Vgol. *d. c. 40 §. 7. ad finem* quorum tamen rationibus pro opinione Hostien. ex supradictis satisfit. Et in patre legitimo ita censuit Sanct. Congreg. consilij 22. Dec. 1594. vt in sequ. declar. *Congregatio Concilij censuit, re maturè discussa, patrem legitimum nulla indigere dispensatione ad obtinendum immediatè beneficium filij, licet filius quamuis legitimus dispensatione egeat ad obtinendum immediatè beneficium patris.* In qua declaratione licèt solùm agatur de patre legitimo, non negatur idem de illegitimo.

Sed hic sese offert difficultas, esto † pater possit 30
succedere in beneficio filij & obtinere beneficium in Ecclesia, in qua filius olim fuit beneficiatus, an post concilium possit obtinere beneficium in Ecclesia, in qua eius filius illegitimus est beneficiatus de præsenti. Et † videtur dicendum non posse ex 31

d.decreto,*verſ.quod ſi in præſenti*, nam cum Concilium ibi præcipiat filium reſignare beneficium vbi tempore Concilij pater & filius reperiebantur obtinere beneficia in eadem Eccleſia, ſatis vult ne vnquam pater & filius habeant ſimul beneficia in eadem Eccleſia,& in caſu propoſito filius non eſt cogendus reſignare ſuum beneficium prius habitum, cum nulla culpa ei adſcribi poſſit, & agat de retinendo beneficio quæſito, & ſic de damno vitando, ſed potius pater, qui de nouo intrat in Eccleſiam,in qua filius habet beneficium, & ſic agit de acquirendo beneficio,& de lucro captando impediendus eſt ab acquiſitione illius, & facit regula *c.quemadmodum de iureiur.*

32 Quarto dubitatur, an † pater habens penſionem cum facultate transferendi poſſit illam transferre in filium.

33 Et † dicendum videtur cum Gigante *d.q.86.à n.1.* per dictam conſtitutionem Clementis id non tolli, ex eo quod penſio non eſt beneficium, vt late dictum eſt *1.p.c. 5. ad prim.*nec in ea militat eadem ratio prohibitionis, & aliis quæ deducit Gigas *ibi*, ſequitur Flam.Pariſ.*de reſigna.benef lib.6.q.4.ex n.* 18.& poſthæc Conçalez *ad reg. menſium,gloſſ.5. §.à nu.22.*

34 Et idem eadem ratione † videtur dicendum de d. decreto Concilij, niſi illa penſio eſſet conſtituta ſuper beneficio, quod pater habuit : tunc enim non poſſet illam transferre in filium ex dicto decreto,ex quo filius illegitimus prohibetur habere penſiones ſuper fructibus beneficij,quod pater obtinet, vel aliàs obtinuit,Flam.Pariſ.*ſup.n.22.&* 23.Gonçalez,*nu.* 23.ſequitur Açor *2.p.lib.8.c. 8. q.7.* qui tamen adducit in contrarium conſtitutionem Pij Quinti, incipientem:*Quæ ordini Eccleſiaſtico,in bullario fo.*1159. quæ non facit ad propoſitum,loquitur enim tantum de ſucceſſione bonorum,quamuis † filius legitimus
35 non prohibeatur habere penſionem ſuper beneficio paterno, vt mihi relatum eſt S. Congreg. declaraſſe.

36 Sed etſi penſio † huiuſmodi eſſet conſtituta ſuper beneficio, quod pater nunquam obtinuit, adhuc non videtur tuta,nec vera dict.ſententia Gigantis,nec in terminis d. Conſtitutionis Clemẽtis, nec in terminis Concilij,ex quo d.penſio ſuccedit loco beneficij ad tradita *d. c.* 5.1. *p.*præſertim *6. illatione* ex verbis d. conſtitutionis Clementis ibi: *Et alia quæcunque beneficia*, ſub quibus videtur comprehẽdi penſio Eccleſiaſtica ex doctrina Felini & Cacialupi,de qua *d.c.5.num.95.*vbi vide : ex quibus verbis contra Gigan. in propoſito tenet Mandoſ. *de ſignatura,ti.de tranſlatio.penſio.ad ſi.in nouis.*† Quamuis
37 d.conſtitutio Clementis non obſtaret, nec pater in aliquem reſignare poſſet beneficium reſeruata penſione ſuper illius fructibus in fauorem filij, vt tradit Gigas *in additione d. quæſt. 86. & conſ.* 113. aliàs *reſponſo 4.de penſio.* ſequitur Mandoſ. vbi proximè *verſ. Quæro.*& Flam.Pariſ.*d.lib.6. quæſt.2.ex numer.* 110.dicens hodie ſecus in filiis illegitimis, ex dicto decreto Concilij.

38 Et facit etiam † contra ſupradictam ſententiam Gigantis dictum decretum Concilij, ex quo enim prohibet filium habere penſionẽ in beneficio,quod pater obtinet,vel aliàs obtinuit,vt paternæ incontinentiæ memoria longiſſime arceatur, à fortiori non videtur poſſe habere penſionem, quam pater habuit,& in eum tranſtulit.

39 Certum autem eſt, † quidquid ex illis verbis Conſilij, *quodcumque etiam diſsimile beneficium*, velit Quintanaduennas,*libro 2.n.* 86. non prohiberi Concilio, aliàs filium illegitimum obtinere penſiones ſuper beneficiis Eccleſiæ paternæ, nam Concilium condiſtinguens expreſsè penſiones à beneficio,ſolum prohibet obtinere eas ſuper beneficio paterno.

Quinto dubitatur, an dictum decretum Concilij 40
haberet locum in illegitimis habentibus beneficia in Eccleſia, in qua fuit beneficiatus eorum pater, qui tamen tempore Concilij iam erat mortuus, vel reſignauerat, ita vt non poſſet ea retinere. † In qua 41
difficultate Nauar. *in d.cap.ſi quando in actuario.n.* 11. *&* 12. tenet de rigore iuris eſſe verius, quod illi non poſſent ea retinere,& rationibus per eum adductis *ibi.n.*12.

Nihilominus tamen † contrarium eſt dicendum, 42
nam d.decretum Concilij non reſpicit præterita,ſed futura,*l.leges.7.C.de legib.c.2.&,ſi.de conſtitutio.* vbi Doct.& patet ex *verſ.quod ſi in præſenti.*vbi Concilium ſolum cogit filium reſignare,quando tempore Concilij pater & filius in eadem Eccleſia beneficia obtinebant:ergo,ſi tunc pater iam erat mortuus, vel reſignauerat, filius rectè poterat beneficium retinere.

Et cenſuit S.Congregatio † vt in ſequentibus de- 43
clarationibus:*Prima filij presbyteri decreto hoc Concilij Tridentini non prohibentur retinere beneficium legitimè obtentum in eadem Eccleſia,in qua fuit beneficiatus eorum pater, qui ante publicationem eiuſdem Concilij è vita migrauit.* Secunda, *patre ante Concilium mortuo,non tenetur eius filius illegitimus, qui in eadem Eccleſia aliud beneficium obtinet,illud reſignare,quia hoc decreto tantum prohibentur in futurum obtinentes.* Tertia,*cap.hoc,cuius vigore filij illegitimi arcentur à beneficiis,quæ in Eccleſia ſunt, in qua fuit beneficiatus eorum pater, locum non habet niſi in filiis,qui mortuo patre beneficia in eadem Eccleſia impetrare volunt,& in illis,qui vna cum patre in præſenti reperiuntur obtinere in eadem Eccleſia.* Quarta,*Epiſcopo Illerden.Conc.Triden.in decreto de filiis presbyterorum, qui non poſſunt habere beneficium in Eccleſia,in qua habuit eorum pater ad præſens mortuus,non ligat eos qui obtinuerunt ante publicationem Concilij Triden. beneficium in Eccleſia, in qua habuerat, vel tunc temporis habebat eorum pater.*

Sunt etiam aliæ declarationes, † quas omitto, 44
& ita tenent Salzedo *ſupra litera A.* & Man. Rodri. & Vega *vbi ſupra* adducentes d.primam declarationem.

Et ſimiliter dict.decretum † non habet locum in 45
habentibus penſionem ante concilium ſuper beneficio à patre obtento.Spino *d.gloſſ.numero* 22. qui dicit,ita ex congregatione Cardinalium fuiſſe reſolutum.

Et reſpondit S.Congregatio † Archiepiſcopo cæ- 46
ſarauguſtano his verbis:*Decretũ* 15. ſeſſ.25.*non obſtat quin filius presbyteri, in cuius fauorem fuit impoſita pẽſio ante Conciliũ Triden.ſuper parochialem.quam tunc tẽporis pater eius reſignauit,poſſit prædicta penſionem exigere. Et Nuntio Apoſtolico apud Venetos ſic reſpõdit,*c.15.ſeſſ.25.*Quo prohibetur filium illegitimũ poſſe habere penſionem ſuper beneficio aliàs à patre obtento,non habet locũ in eis,qui penſionem huiuſmodi ante confirmationẽ ipſius Concilij legitime impetrarunt.*Et tenuit Rota in Cæſarauguſtana penſionis 18.Iunij.1590.corã D. Gipſio,& quòd ita cenſuit S.Congreg.

S.Congreg.Concilij,vt in Aquilegien.fructuum caſtri S.Vti 14.Iun.1599. coram Lita ſuprà relata *par.1. c.5.n.117.& c.*

47 Nec dictum decretum † quoad penſiones videtur habere locum in penſione poſt Concilium impoſita in fauorem illegitimi ſuper beneficio, quod nec erat nec fuit patris,licet poſtea perueniat ad patrem poſt conſtitutam penſionem. nam de iſta penſione non loquitur d.decretum,nec prohibetur filius eam retinere.

48 Et prædicta reſolutio † procedit in eo, cui ante Concilium fuit collatum beneficium in Eccleſia,in qua pater,etiamſi poſſeſſionem eius obtinuiſſet poſt concilium,dummodo per eum nõ ſteterit pro minus ante illam obtineret, vt aliàs cenſuit Sanct. Congreg.in vna Burgen.hic verbis:*Cui ante Concilium collatum fuerat beneficium in Eccleſia,in qua pater eius adminiſtrauerat, hoc decretum non obeſt, licet poſſeſſionem dict. beneficij non obtinuerit, niſi poſt Concilium, dummodo per eam non ſteterit, quo minus prius poſſeſſionem illius adipiſceretur.*

49 Secundo procedit, etiamſi ante † Concilium habuiſſet ſolum titulum, reſeruatis alteri fructibus, titulo,& denominatione, & poſt Concilium ceſſaſſet huiuſmodi reſeruatio,vt in ſequenti declaratione S. Congregationis. *Dicitur etiam obtinere reſignatarius,cum reſeruatione tituli & denominationis, necnon fructuum pro reſignante, perinde ac ſi non reſignaſſet,vnde reſignatarius cenſetur priuatus titulo ſi poſt publicationem Concilij,intra tempus hic præſcriptum non reſignauit, ſi tamen eius pater viueret beneficiatus in eadem Eccleſia, vere enim beneficiatus eſt,licet reſeruatis fructibus,vt ſuprà:ſecus vero, ſi eius pater in eadem Eccleſia beneficiatus ante prædictam publicationem Concilij fuiſſet mortuus, tunc enim veniente morte reſignantis illud beneficium plene poſſidere poteſt fructuſque inde percipere pleno iure,& tuta conſcientia,tanquam ante Concilium acquiſitum.*

50 Tertio,† procedit in habente regreſſum reſeruatum ante Concilium, qui cùm habeat cauſam de præterito, non ſubiicitur diſpoſitioni Concilij, quamuis poſt illud ſortiatur effectum, vt in terminis fuit reſolutum in vna Compoſtellana canonicatus 25.Iulij 1574. coram D. Rube. & alias in vna Virdunen.canonicatus de anno 1589.coram D.Pamphilio, & in aliis cauſis.

51 Et deciſio Compoſtellana † ſic ſe habet. *Difficultas propoſito fuit diſtincta in duas partes.*Prima fuit, *an gratia Petri Garſiæ eſſet regreſſus, vel tamen ſimplex acceſſus.*Secunda vero,*an ſubiaceret diſpoſitioni Concilij Triden.*ſeſſ.25 c.15.*vt incontinentia paternæ: quoad primum fuit concluſum gratiam Petri Garſiæ, ſi ipſe intendit diti,& vti priori titulo, prout poteſt, & illum verificare poſſit,eſſe vere & proprie regreſſũ, non autem acceſſum,nam cùm ipſe haberet bonum ius in canonicatu,quod poſtea ceſſit ad fauorem Ioannis Garſiæ, & ex cauſa illius ceſſionis fuerit ſibi reſeruatus regreſſus, & acceſſus, huiuſmodi gratia habens cauſam de præterito,dicitur proprie & vere regreſſus,* Oldradus conſ.275.ſub nu.3.verſi.ad iſtud,& ſub numero ſeptimo, verſ.ad hoc reſpondetur, *vbi dicit, quod regreſſus non eſt acquiſitio noui tituli,ſed antiqui continuatio,quod etiã ſentit Caſſadorus* deciſ.4. ſub n.2.de priuilegiis,*dũ dicit, Quod regreſſus habet cauſã,& pendet à iure de præterito,in quo fundatur, & Achilles* deciſion.3.de regreſſu *dicit,quod eſt reliquia iuris ceſſi,Puteus* deciſ.3.eodem tit. *Fabius* deciſio 5.*acceſſus autẽ totaliter pendet à futuro euentu, nec aliquod ius de præterito habet, vt declarat Caſſadorus* deciſ.vnica,n.1.& 9.de pactis.*& poſt eũ Fabius* deciſ.33.*& Rebuff.*in praxi,part.3.tit.de regreſſu.*Non obſtat,quod in literis expeditis ſuper huiuſmodi gratia Petri,dicatur tantum acceſſus & ingreſſus,& nõ dicatur regreſſus,quia in hoc eſt attendenda ſubſtantia rei,non autem verba,vt per Fabium* dict.deciſ.33. *ex regula de qua per Bart.*in l.cotem.§.qui maximas de publicanis,& in l.ſi vno locati,*prout etiam in iſtis ſtandum eſt ſupplicationi,tanquam matrici,& originali,& non literis,Baldus & alij per Pariſ.*conſ.51.n. 17. vol. 4. *Minus etiam obſtat quod Petrus ſuper ſuo iure ceſſo non expediuerat literas:ob quam rationem Cancellaria non dat regreſſum,ſed tantum acceſſum, cùm propterea iudicet ius non eſſe plene radicatum in prouiſo ante expeditionem literarum, quia imo plene acquiritur ius in beneficialibus per ſolã ſupplicationem abſque literarum expeditione, quæ tantum requiritur ad effectum probationis,non ſubſtantiæ ipſius gratiæ, Archidiacon.* in proœmio 6. verb. ſacroſanctæ,column.penult.*Ioan.Andr.*ibidem nu.5.cum ſeq.*Caſſadorus* deciſio 4.n.2.de cauſa poſſeſſionis,& deciſio.8.nu.3.de reſtitu.ſpoliatorum, *Sarnen.*reg.de non iudicando,iuxta formam ſupplicationis,quæſt.1. verſi.tamen conſiderandum, *& ideo beneficium vacat per mortem illius,qui habebat tantum ſupplicationem, & literas non expediuerat, & Rota* deciſio. vltim. n.2.de reſcript. in antiquis cum alis *per Sarnen.proxime citatum.ſicut etiam per prouiſionem factam cum ſola ſupplicatione expirat reſeruatio, ſecundùm veriorem & æquiorem, de qua teſtatur Simoneta* de reſeruatio.q.55.*& ibi reſpondet ad illam rationem, quod Cancellaria poteſt reſtringere & limitare gratiam,quia vt ipſe dicit, hoc non tollit perfectionem gratiæ,nam Camera, per quam etiam poſſunt literæ expediri, non ſolum omnia contenta in ſupplicatione,ſed etiam vltra ſupplicationem multa ſæpe concedit. Neque etiam obſtat, quòd Petrus nunquam fuerit adeptus poſſeſſionem canonicatus,vigore ſui primi iuris,ob quam etiam rationem Cancellaria tenet,quod cedenti tale ius non poſſit dari regreſſus. Quia reſpondetur, quod poſſeſſio non eſt aliquo modo de ſubſtantia ipſius gratiæ ita quod ſine ea prouiſus dicitur habere bonum ius,& titulum canonicum,* Rota in antiquis de præbendis deciſ. 24. *Gemini.c.* licet Eccleſiarum in fi. de præbendis in 6. *Franchus* in præſenti,§. finali in fin.eo. tit. & lib. *Simoneta,*d. tract.de reſeruatio.q.55. *Non obſtat,quod Cancellaria ſit organum Papæ,quia hoc intelligitur circa ea, quæ concernunt expeditionem literarum, non autẽ quoad ea,quæ concernunt ſubſtantiam gratiæ,nam hæc ſunt de his,quæ concernunt plenitudinem poteſtatis.quam tamen non habet Cancellaria,vt per Aegidium* dec. 46.in ſ. *Fel.*in rubrica de reſcrip.n.9.& in c.ſuper literis ſub n.12.verſi.ampliatertio,eo.tit.*Rebuf.*in praxi 2.part.ſignaturæ n.19. *Præterea Cancellaria eſt organum Papæ in faciendo,& ſic in addendo,& augendo gratiam cum clauſulis & aliis,quæ de ſtylo ſolent concedi ſed non in faciendo, vel minuendo & detrahendo ea quæ in ſupplicatione concedũtur,& quæ Cãcellariæ non expedit,vt quotidie videmus,& teſtatur gloſſator Hiſpanus* in regula Cancel.66. *& Simoneta.*d.tract.de reſeruatio.q.55. *Quo vero ad ſecundam difficultatem,an eſſet locus diſpoſitioni Concilij,fuit dictum,quod illius reſolutio reſultabat à reſolutione præcedenti: nam cum gratia Petri eſſet regreſſus, &*

haberet ius de præterito, iuxta tradita per Cassadorum d.decis.vnica de pactis,& dec.4.sub n.2.de priuil. *sola enim executio, quæ post legem nouam effectuatur,non est in consideratione, quando ius est de præterito,*l.iubemus, *& ibi Iason* sub n.8 C. de testamen. *Ang.*in authen.vt cùm de appellatione in princip.versi.aduerte pro declaratione,*Abbas. Felin. & post omnes Decius* in cap fin.nu.18. de constitutio.*& quando futura habent connexitatem & dependentiam à præterito, non comprehenduntur sub lege noua, Abb.*in cap.Pastoralis,§.verum,nu.2. versic.& ex hoc infertur.de appellatio. *Felin.*d. cap. fin. vltima fallentia sub n.2.versi.secunda declaratio,de constitutio.*Cassadorus* decis.3.sub nu.25. de præbendis,*Io. Paulus* decis.6.

52 Sed † dubitatur, an in prædicto casu is, qui ante Concilium obtinuit beneficium in Ecclesia in qua peter eius olim fuit beneficiatus possit Concilium ad aliud beneficium ascendere, seu transire per optionem vel alias,& dicendum est non posse, quia tunc agit de acquirendo beneficio de nouo, & sic subiacet d.decreto Concilij.

53 Et † ita censuit S.Congregatio, vt in sequentibus declarationibus.*Habens canonicatum in Ecclesia,in qua pater eius similiter Canonicatum obtinuit, non potest in eadem Ecclesia de canonicatu ad dignitatem ascendere. Secunda, filius illegitimus presbyteri, dimidius beneficiatus in vna Ecclesia,in qua pater eius olim beneficium habuit, non potest ascendere ad integram portionem. Tertia,illegitimus beneficiatus in Ecclesia,in qua pater similis, vel dissimilis beneficij,mortuo patre ante Concilij publicationem,non potest ex vigore cuiuscumque eius dispensationis, ante Concilij publicationem obtenta,obtinere aliud beneficium dimisso eo,quod obtinebat in eadem Ecclesia,in qua pater reperitur beneficiatus,nec optare ex vi statuti illius Ecclesiæ aliud beneficium,quod sibi competeret,vel vti antiquiori,vel ex aliqua causa:acquiritur enim de nouo,& dispensationibus per Concilium sublatis remanet indispensatus.*

54 Sexto dubitatur, an in dicto † decreto comprehendatur filius eius,qui habuit titulum, & prouisionem beneficij,non tamen possessionem, & videbatur comprehendi, nam per solam prouisionem, seu collationem acceptatam, quis rectè dicitur habere beneficium,cùm habeat ius in re,*c. si tibi absenti.de præben.in 6.*

55 Nihilominus tamen contrarium † est dicendum, nam in proposito, iuxta subiectam materiam non dicitur pater habuisse beneficium, nisi saltim per se, vel procuratorem obtinuerit possessionem, per quam causatur vitium in persona filij, & inducitur successio,aut paternæ incontinentiæ memoria.

56 *Et ita censuit † S.Congregatio, vt in sequentibus declarationibus:*

Prima, *Episcopo Miranden. congregatio Concilij censuit Canonicum illegitimum,cuius Pater possessionem alterius Canonicatus in eadem Ecclesia apprehendit, licet in dict. Ecclesia non ministrauerit, nec iustus fuerit,nec aliquid perceperit ex fructibus ipsius Canonicatus comprehensum esse decreto Concilij,* sess.25.capit.15. *illum vero, cuius pater sola Romani Pontificis signatura sibi obtinuit, conferri Canonicatum eiusdem Ecclesiæ,sed neque literas Apostolicas expediuit, neque vnquam habuit possessionem, non comprehendi.*

Secunda,*nec etiam filius eius, qui tãtum per procuratorẽ cepit possessionem, potest habere beneficium in eadem Ecclesia: secus si illius pater nunquam per se, aut per procuratorem possessionem beneficij obtinuisset,aut super eo literas Apostolicas non expediuisset, si eius collatio ad Sedem Apostolicam spectabat.*

Tertia,*non dicitur habuisse ad hoc, vt comprehendatur sub hoc cap.ille,qui fuit prouisus,& literis non expeditis,& possessione non habita cessit alteri.*

Sufficit autem,quod habuerit † possessionem, nec 57
requiritur quod Parer ministrauerit in Ecclesia, seu beneficio,quia Concilium id non requirit, & patet ex dicta prima declaratione, Vgol. *de offic. Episc. cap.50.§.7.numer.1.versicul.* 4. licet contra teneant Man. Rodrig. & Vega supra,cum Salzedo *dict. litera A.*

Septimo dubitatur, an filius † clerici possit obti- 58
nere beneficium,olim à patre aliquamdiu possessum sine legitimo titulo,& minus pacificè. Et dicendum est,non posse,nam per possessionem, siue bonam,siue malam,satis dicitur illud habuisse, & militat ratio prohibitionis.

Et ita † censuit S.Congregatio, his verbis: *Filius* 59
Presbyteri illegitimus non potest obtinere beneficium, quod olim pater suus, absque legitimo titulo, & minus pacificè aliquamdiu possedit, die 4. Septemb. 60
1586.tradit Vgolin.*supra versic.*8. Vnde † etiam non poterit quis obtinere beneficium in Ecclesia, in qua eius pater aliud possederit, licet sine canonico titulo.

Octauo dubitatur, an filij illegitimi † possint ob- 61
tinere beneficia vnita Ecclesiis, quas obtinuerunt, seu obtinent eorum patres, seu Ecclesias filiales & ab illis dependentes, in quas Congregatio censuit, vt in sequentibus declarationibus.

Prima,*An illegitimus,† cuius pater fuit Rector Ec-* 62
clesiæ matricis, possit Ecclesiam filialem obtinere dependentem, seu alias illi vnitam, in qua eadem matrix habet etiam quædam iura Parochialia,saluo hoc decreto: Congregatio censuit posse, modò vnio facta sit accessorie, & per viam subiectionis Ecclesiæ matrici,& pater in ea non ministrauerit: vnitam verò aque principaliter, ita vt intitulatus in vna, censeatur in vtraque intitulatus,aut si in vtraque pater ministrauit,non posse.

Secunda,*fuit dubitatum, an filij illegitimi possent obtinere beneficia vnita Ecclesiis, quas obtinuerunt, vel obtinent patres eorum,& fuit resolutum, quod si beneficia sunt vnita aque principaliter, tunc illegitimi obtinere non possunt, si vero non sint vnita aque principaliter,sed accessorie,tunc possunt; si tamen obtinentes Ecclesias vnitas non tenentur ministrare in principali,*

Tertia,*fuit pariter dubitatum,an illegitimi obtinere possint Ecclesias filiales,quando eorum patres obtinerent matrices,& fuit dictum posse,quando obtinentes filiales non tenerentur ministrare in matrice,1588. Vgol.*ibi,versi.postremo.

Quæ declarationes planè † procedunt quoad Ec- 63
clesias filiales, quæ sunt beneficia de per se, & distincta à matricibus, vt in terminis *capitulo ad audientiam primo, de Ecclesiis ædificandis*, seu alias quando vna Ecclesia est alteri in aliquo subiecta, seu ab illa dependet, tanquam membrum, vtraque tamen est beneficium de per se, & separatim, tunc enim cùm sint beneficia distincta, & in diuersis Ecclesiis, rectè potest filius illegitimus habere filiam,licet pater habuerit, seu habeat matricem, vel è contra, nisi habens vnam, habeat ministrare in alia.

Quoad

46 Quoad † beneficia vero vnita faciunt difficultatem dictæ declarationes, nam si sunt vnita accessorie, iam non sunt beneficia, sed veluti prædium principalis, nec datur vacatio eorum, vt dicitur infra *vltima parte, c.2.à.n.12* Et sic non potest dici, quod illa possint per filium, vel alium obtineri: si vero sunt vnita æquè principaliter, cùm vnus sit amborum Rector, non cadit dubitatio, an pater possit obtinere vnum, & filius aliud eodem, vel diuerso tempore.

65 Dicendum est, quod cum vnio † facta est accessoriè, & pater habuit, seu habet Ecclesiam, seu beneficium principale, filius potest obtinere vnitam, tanquam Vicarius perpetuus, vt in terminis *cap. extirpanda, § qui vero, de præbendis.* seu tanquam Vicarius temporalis, vel in eadem obtinere aliud beneficium, quia non dicitur pater in illa intitulatus, vt alias dicitur infra 11. *par. c.5. nu* 193. Quamuis beneficium, quod pater obtinuit, vt alteri vnitum, etiam accessoriè, & perpetuò non possit per filium obtineri vnione dissoluta, ex *d. constitutione. Clem.* 7. ibi: *Seu vt aliis perpetuo vnita.* Quando vero beneficia sunt vnita æquè principaliter, non potest filius aliquod eorum obtinere, etiam tanquam Vicarius temporalis, seu vnione dissoluta, nec aliud in eadem Ecclesia, ex quo in vtraq. est intitulatus pater, iuxta dicta infra *vltima p. capitulo secundo, numero* 37. & idem erit, quando est vnio ad vitam iuxta dicta *ibid. nu.* 38. & ita sunt accipiendæ dictæ declarationes.

66 Nono dubitatur, an filius † illegitimus possit obtinere beneficium in Ecclesia, in qua pater habuit solam sedem in choro ratione dignitatis, quam in alia Ecclesia obtinebat, & dicendum est, non posse, ex d. decreto Concilij, & eius ratione, & censuit S. Congregatio his verdis: *Item fuit quæsitum, an filius illegitimus per Concilium hoc cap. excludatur ne possit obtinere beneficium in Ecclesia, in qua eius pater habuit solam sedem in choro ratione dignitatis, quam*
67 *in alia Ecclesia obtinebat? Congregatio respondit* † *excludi: quod puto procedere, etiam si nunquam actu sedisset in tali sede.*

68 Decimo dubitatur, an filius illegitimus † possit canere, tanquam musicus simplex, seu, alias ministrare in Ecclesia, in qua pater habuit, vel habet beneficium, & dicendum est non posse ex dict. decreto Concilij, ibi: *Nec in dictis Ecclesiis quoquomodo ministrare. Nauarrus* cons. 1. de constitutio. quæst. 17. *& censuit Sacra Congregatio, vt in sequentibus declarationibus.*

Prima, *dubitatũ est, an filius illegitimus laicus, qui in Ecclesia, in qua pater, nec beneficium habet, nec pẽsionem, sed vt cantor musicè tantum in ea Ecclesia cantat, prohibeatur per istum tex. Congregatio censuit affirmatiue, quia Concilium dicit, nec in dictis Ecclesiis quoquomodo ministrare, eadem enim est ratio, siue ministret in officio, siue in beneficio.*

Secunda, *non solum filius non potest retinere beneficium in Ecclesia, in qua pater obtinuit, sed nec canere in eadem Ecclesia, tanquam musicus simplex.*

Tertia, *an hoc decretum impediat, etiã quin pater, & filius possint insimul, processionaliter incedere, vnus tanquam beneficiatus, alter tanquam capellanus diuersarum Ecclesiarum: Congregatio censuit maximè impedire, verum si processionaliter accederent ad Ecclesiam in qua pater obtinet beneficium, filius non poterit aliquo modo ministrare.*

69 Vnde filius illegitimus † non potest obtinere beneficium, ratione cuius habet aliquod ministerium, seu seruitium facere in Ecclesia, in qua pater fuit beneficiatus. Quamuis re vera tale beneficium non sit illius Ecclesiæ, seu in illa Ecclesia, in qua pater fuit beneficiatus. Rota *decis. 6. de concess. præbend. in nouis, & decisio. 8. à n. 2. de præben. in antiquis*, quam refert & sequitur Gonçalez *gloss. 10. à nu. 16* ita censuit S. Congregatio in vna Leolen. his verbis: *In ciuitate Leodien sunt plures Collegiatæ Ecclesiæ, quarum Decani, & Canonici vigore statuti accedunt ad certas processiones, in certis diebus Festis anni ad Cathedralem, & inibi canunt vnum versiculum, aut collectam. hoc stante fuit pluries dubitatum, an valeat electio facta de filio illegitimo ad Decanatum vnius illarum Collegiatarum cùm prædicta præstare teneatur in Cathedrali, in qua pater eius Canonicus fuit? Congregatio ter censuit filium prædictum illegitimum incapacem esse talis Decanatus, quia quoquomodo inseruire dictæ Cathedrali videtur: & quia Sanctissimus mandauit iterum partes audire, tamen Congregatio stetit in decisis 31. Augusti, & 3. Septembr. 1587.*

Intelligenda autem videtur † prædicta doctrina, 70
vt filius illegitimus non possit in Ecclesia paterna quoquomodo ministrare, quando id faceret inseruiendo seu ministrando Ecclesiæ seu quando ministraret ex officio, vel salario, licet non fieret beneficium, secus vero quando ministraret, & celebraret ibi ex deuotione, & voluntariè: hoc enim non videtur prohibitum, vt praxis ostendit, quamuis contradicat Nauar. *dict quæst.* 17. & Salzed *supr. dict. lit. A:* in nouissima editione, & Vgolin. *d. versic. tertio filij.* quorum opinionem sibi videri rigorosam, & consuetudinem esse in contrarium, ait Man. Rod. *in suo* 1. *to. c.* 247. *n.* 1.

Rursus illa † declaratio Leodien. videtur intelli- 71
genda quando beneficium, ratione cuius acceditur in certis diebus ad Cathedralem, seu aliam Ecclesiam, requirit seruitium, & residentiam personalem, alias enim si posset seruiri per substitutum, rectè posset filius illegitimus illud obtinere, licet eius pater esset beneficiatus in Ecclesia Cathedrali, seu alia Ecclesia, ad quam acceditur, quia tunc posset, & deberet accedere, & ministrare ibi per substitutum.

E conuerso verò filius † illegitimus non prohi- 72
betur ministrare, & habere beneficium in Ecclesia, in qua pater mnistrauit, & inseruiuit, etiam tanquam Capellanus, non tamen habuit titulum, beneficij, seu tanquam Vicarius temporalis, *c. constitutus*, & ibi gl. *de filiis prsbyt.* quia respectu Patris Concilium requirit beneficium, & ita censuit S. Congregatio, his verbis: *Filius clerici, ex hoc decreto non prohibetur, quominus tanquã Capellanus amouibilis deseruire possit, atque obtinere beneficium in Ecclesia, in qua eius pater nunquam fuit intitulatus ad aliquod beneficium Ecclesiasticum, licet pro Capellano amouibili inseruierit in eadem Ecclesia.* tradit Vgol. *d. n.* 1 *ad finem.*

Nec † prohibentur pater, & filius celebrare Mis- 73
sam in eadem Ecclesia, cùm non habeant beneficium, vt in sequentibus declarationibus S. Congregationis. Prima, *Concil. Triden. nõ prohibet, quin pater & filius possint celebrare Missam in eadem Ecclesia, dũmodo ambo non obtineãt beneficium in ea, sed id fiat ab altero deuotionis gratia, ab altero causa legati, quod relictum sit Missam celebrantibus.* Secũda, *ad Episcopũ N. scribatur, vt desinat molestiam exhi-*

bere illegitimo presbytero celebrãdi Missam, ob quoddam legatum in eadem Ecclesia, in qua pater celebrat ob deuotionem, cùm neuter habeat beneficium, & hic casus non sit prohibitus à Concilio.

74 Et † similiter non prohibentur filij illegitimi clericorum, cum suis patribus habitare, vt alias respondit S. Congreg. Episc. Calagurritano, his verbis: *Filij illegitimi clericorum non prohibentur à Concilio Tridentino cum patribus habitare.* nec de iure est talis prohibitio, quamuis aliqui Episcopi, seu Ordinarij id prohibeant sine causa. Nec filij Episcoporum, etiam illegitimi, prohibentur habere beneficia in diœcesibus suis, Vgolin. *d. c.* 50. §. 8. *nu.* 2. *versi. postremo.* sed solum in ipsa cathedrali.

75 Vndecimo † dubitatur, an vbi pater, & filius tempore Concilij obtinebant beneficia in eadem Ecclesia, filius præcisè teneretur beneficium resignare aut permutare extra Ecclesiam infra tres menses, nec sufficeret patrem infra illud tempus suum beneficium dimittere, & dicendum est filium præcisè teneri sine alia monitione, sub pœna priuationis ipso iure, vt cõstat ex dicto decreto Concilij, *versi. quod si in præsenti,* & ex sequentibus declarationibus S. Cõgregationis. Prima, *Visen. filius omnino cogẽdus est resignare beneficium, quod obtinet in illa Ecclesia, in qua pater obtinuit, quia filius semper repræsentat incontinẽtiam paternam, hoc tamen moderatum quandoque fuit de consensu Ordinariorium, si pater resignasset sua sponte suum beneficium.* Secunda *Compostellan. filij intra trium mensium spatium resignare debent sua beneficia: quod adeò verum est, vt si post dictos tres mẽses resignauerint, nihil eis prodest hoc decretũ.* Tertia, *potius filius quàm pater, cogendus est resignare, hinc dubitatur, deberetne moneri prius, & nisi monitus fuisset, haberet locum hæc priuatio, si intra tres menses filius non resignasset: Congregatio censuit, quod nisi infra hoc trium mensium spatium, & sine alia monitione resignet filius, ipso iure vacare censeatur, quia lex posuit tempus, infra quod liberum erat filio resignare.* Quarta, *Item in casu, quo pater & filius erant in eadem Ecclesia beneficiati, censuit cogendum omnino filium ad resignandum suum beneficiũ, & de Ecclesia paterna excundũ, quamuis pater ipse paratus esset suum resignare: tum quia Cõcilium præcisè disponit de filio, tum quia per personam filij magis repræsentatur incontinentia paterna, quam per præsentiam patris: fuit tamen quandoque adhibitum temperamentum, vt concederetur filio facultas transeundi ad aliam Ecclesiam, qua iuxta consuetudinem Hispaniarum diceretur soror, in qua quis residens, haberetur pro residente in altera Ecclesia, & perinde fructus, & distributiones perciperet, ac si in illa staret cum decreto, quod filius amplius reuerti non posset ad Ecclesiam paternam, etiam mortuo patre, & concurrentibus supplicationibus Episcopi, & Capituli, nec non iusta causa.* Ad idem etiam est declaratio infra adducta, *n.* 82. *ad* 2. Et circa quartam istam declarationem aduertendum est, quòd vbi pater & filius tempore Concilij obtinebant beneficia, seu præbendas in eadem Ecclesia sorore alterius, non poterit filius excusari à resignando, licèt vellet residere in altera sorore, seu pater in vna, & filius in altera, nisi ex gratia speciali & dispensatione Papæ, vt in ea dicitur: & id est quod vult altera declaratio super dict. c. 15. quę sic ait: *In Ecclesiis sororibus aliarum Ecclesiarum, sicut sunt reliquæ in Hispania, in quarum altera residendo supponitur residere in principali, non potest pater residere in vna, & filius in altera.* Quam declarationem allegat Vgolin. *dict. cap.* 50. §. 7. *numer.* 1. *versi. tertiò vel Ecclesiæ*, ad hoc quod in Ecclesiis sororibus aliarum, in quarum altera, vbi quis residet, in altera residere censetur, non potest in vna esse filius, seu beneficium obtinere, & in alia pater, vt idem declarauit (inquit) S. Synodus, *dict. cap.* 15. & S. Congreg. Sed certe ista declaratio id non dicit, nec intendit: sed quod diximus. Nec Concilium ibi vetat, habere filium beneficium in Ecclesia sorore alterius in qua pater habet vel habuit aliud, non enim Ecclesiæ sorores sunt vna & eadem Ecclesia, sed diuersæ, vt patet. Et doctrina Vgolini posset procedere, quando pater resedisset in Ecclesia sorore: tunc enim non posset filius in ea postea beneficium obtinere, iuxta declarat. S. Congreg. 1. supra adductam, *n.* 62. *ad finem*: nec posset filius obtinens beneficium, seu præbendam in vna Ecclesia, residere in Ecclesia sorore, in qua pater est vel fuit beneficiatus, iuxta dicta *suprà n.* 66. & 68.

Pius tamen IV. per suam † Bullam extendit dictum terminum ad sex menses, vt in sequenti declaratione S. Cõgregationis Conelq. *Pius IV. per Bullam suam assignauit terminum sex mensium omnibus filiis presbyterorum, vt resignarent beneficia.* 56

Et adeo verum est, quod filius teneretur resignare, † procederet etiam si non posset permutare, nisi ex gratia cum aliquo dispensaretur, vt alias fuit dispensatum cum quodam illegitimo Calagurritano, de quo in sequenti declaratione: *Illegitimo habenti beneficium patrimoniale, quod permutari non potest in Ecclesia, in qua pater habet, sed non seruit, iam diu iacens in lecto paralyticus, concessum est, vt retineat, quia non potest permutare.* 57

Procedit † etiam, licet super beneficio filij aliquis haberet regressum, quo casu oblata illi resignatione, cum honesta pensione, & non acceptata, poterat ea alteri resignare, suspenso interim regressu, vt in sequentibus declarationibus. Prima, *Cum N. portionem habente in Ecclesia, in qua pater viuit, cum regressu eius qui resignauerat, permissum est vt resignet, reseruata sibi pensione, modo beneficium maneat liberum ei, qui regressum habet.* Secunda, *cogatur filius suum beneficium resignare, etiam si fuerit locus regressui, & quod regressum habens nollet consentire, oblata prius resignatione cum honesta pensione, & non acceptata admittitur resignatio, & regressus suspenditur vsque ad cessum, vel decessum resignatarij.* Tertia Burgen. *Filius illegitimus, qui vigore huius decreti resignare tenebatur, non fuit excusatus à resignatione, etiam si super eo alter haberet regressum.* Quarta Corduben. *Filius illegitimus, cùm haberet portionem sibi datam in titulum, & ille qui resignauit ei, reseruauit sibi pensionem, & regressum, & pro expeditione resignationis, & liberatione pensionis dict. filius consumpserat totum patrimonium, in ea vero Ecclesia pater eius habebat aliam portionem, vnde filius nec retinere poterat obstante Concilio, nec resignare repugnante alio decreto Concilij, quod non haberent vnde viuerent, nec minus suspendi regressus: ideo in hac perplexitate adhibitum fuit moderamen, quod filius resignaret portionem suam, habenti regressum, & reseruata sibi congrua pensione, vel portione fructuum, quod si habens regressum recusasset acceptare resignationem, tunc facta prius ei oblatione, & eo recusante, posset alteri resigna-* 58

re,

re, reſeruata ſibi penſione, ac ſuſpenſo interim regreſſu, ita vt locum habere non poſſit, niſi per ceſſum, vel deceſſum ipſius.

79 Sed quid ſi vnum † tantum eſſet beneficium, in perſona tamen patris, & filij, cum alternatiua reſidentia, S. Congregatio Epiſcopo Ciuiten. ſic reſpondit, ibi: *In eadem Eccleſia beneficia obtinere, idem eſſet ſi vnum tantum, ſed eſſet in perſona patris, & filij, cum alternatiua reſidentia, quo caſu fuit decretum, quod pater in totum cederet filio totum ius, quod haberet, reſeruata ſibi penſione, & perpetuò abſtineret à ſeruitio.*

80 Et idem eſt quando pater eſſet † coadiutor filij, vt in declaratione ſequenti: *Pater, qui eſt coadiutor filij in Canonicatu cedere tenetur omne ius filio, poſſet tamen ſibi aliquid reſeruare fructuum, aut penſionem.*

81 Duodecimo dubitatur, an habens † ante Concilium coadiutoriam cum futura ſucceſſione in Eccleſia paterna, poſſet ſuccedente vacatione poſt Concilium, ſuccedere in tali beneficio vigore dictę coadiutoriæ, & dicendum eſt non poſſe, ex Nauarro *in cap. ſi quando, de reſcriptis, exceptio.* 21. vbi plura fundamenta adducit ad propoſitum, *& in auctuario ex n.* 5.

82 Et † cenſuit Sanct. Congregatio in vna Calagurritana canonicatuum, vt in declaratione ſequenti; *Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi domini Iuſtinus Sanctoro, filius naturalis Ioannis Sanctoro, Canonici, & presbyteri Calagurritani, fuit datus coadiutor Franciſco Ximenez, Canonico eiuſdem Eccleſiæ, cum futura ſucceſſione in Canonicatu & Prabenda, quæ ipſe Franciſcus poſſidebat, cùm primum illos per ceſſum, vel deceſſum, aut aliam quamuis dimiſſionem vacare contigiſſet die* 11. *Decembris* 1561. *de conſenſu dicti Franciſci, & accepit poſſeſſionem dictorum Canonicatus & Prabendæ, adhuc Franciſco viuente, & poſt obitum eius patris, de anno* 1563. *dicto Franciſco in reali poſſeſſione manente, ad effectum tantum Bullarum, non ſecus, & ſine præiudicio iuris, tituli & poſſeſſionis, quæ dictus Franciſcus, eius vita durante habebat ad dictos Canonicatum, & prabendam, & Franciſcus obiit in poſſeſſione ſui Canonicatus, die duodecimo Iunij* 1565. *& Iuſtinus fuit admiſſus ad poſſeſſionem & reſidentiam, vt titularis, & canonicus, die* 13. *eiuſdem menſis.*

83 *Dubitatur, an Iuſtinus poſt Concilij publicationem potuerit ſuccedere in dicto Canonicatu, Didacus Ximenez, filius ſimiliter naturalis Franciſci Ximenez, Canonici, & presbyteri eiuſdem Eccleſiæ fuit datus coadiutor perpetuus, quoad vixerit cũ futura ſucceſſione Ioan. Sãctoro, Canonico eiuſdem Eccleſiæ, in regimine, & adminiſtratione Canonicatus, & prabẽdæ, quos ipſe Ioãnes poſſidebat, cùm primum illos per ceſſum, vel deceſſum, aut dimiſſionẽ dicti Ioannis vacare contigiſſet* 11. *die Decembr.* 1561. *deinde accepit poſſeſſionem dictorum Canonicatus, & prabendæ die* 17. *Iulij* 1563. *poſt obitum Ioannis, taliter quod ab eo tempore citra, vſque ad ann.* 1565. *videlicet* 12. *Iunij pater & filius habebant ſingulos Canonicatus, & prabendas in eadem Eccleſia. Dubitur, an Didacus Ximenez ſuo Canonicatu priuatus fuerit ipſo iure, ob non dimiſſionem, intra tres menſes, vel an ſtante ſucceſſione Iuſtini in titulo poſt Concilium Triden. dicantur coadiutoriæ huiuſmodi reciprocæ, & in fraudem Concilij factæ ſint nullæ. Ad primum, Congregatio Concilij cenſuit, minime ſuccedere potuiſſe. Ad ſecundum, vtique ob non dimiſſionem intra tres menſes poſt Concilij publicationem, filium ipſo iure Canonicatu priuatum fuiſſe. Ad tertium, decretum Concilij,* cap. 15. ſeſſ. 25. de reformat. *diſponere tantum circa reciprocas reſignationes poſt ipſum Concilium, à parentibus in fauorem filiorum faciendas. Hiero. Card. Mathæus.*

Ex qua declaratione † idem fuit reſolutum per Ro- 83
tam in eadem cauſa Calagurritana Canonicatuum 1. Iulij 1594. corã Illuſtri. Pamphilio, vt in deciſione ſequenti. *Fuit reſolutum intrare vacationem in caſu, de quo agitur, ad fauorem Andreæ, dummodo producat iura per ipſum allegata, quia ſtante quod Ioannes Sãctorus, & Franciſcus Ximenez fuerint Canonici in Eccleſia Calagurritana, & in dictis Canonicatibus, vigore coadiutoriarũ Iuſtinus filius Ioannis Sanctori ſucceſſerit Franciſco, & Didacus filius Franciſci, ſucceſſerit Ioanni, ſubintrant reſolutiones per Illuſtriſſim. dominos Sanct. Concilij interpretes facta, quod Iuſtinus poſt publicationem, de ann.* 1565. *quo obiit Franciſcus, non potuerit ei ſuccedere in Canonicatu, exiſtente in eadem Eccleſia, in qua Ioannes eius pater alium obtinuerat, & quod Didacus, qui tempore publicationis Concilij poſſidebat Canonicatum, habitum per obitum Ioannis, de anno* 1563. *in eadem Eccleſia, in qua Franciſcus eius pater tunc temporis habebat alium Canonicatum, eo fuerit ipſo iure priuatus, ob illius non dimiſſionem intra tres menſes poſt Concilij publicationem, iuxta decretum.* ſeſſ. 25. c. 15. *à cuius diſpoſitione non videntur poſſe excuſari ex præſumpta diſpenſatione, orta ex diuturnitate temporis quo poſſederunt, quia vt in his terminis reſoluit eadem Sanct. Congregatio, illa non ſuffragatur contra decreta Concil. Tridentin. præſertim cum iſti nitantur hoc ſolo titulo coadiutoriæ, abſque eo quod habuerint alium, vt in iudicio criminali fatetur iſte Iuſtinus.*

Et idem eſſet † in acceſſu, vt in deciſione Compo- 84
ſtell. ſupra adducta *dub.* 5. *n.* 5.

Sed contra videbatur † poſſe ſuccedere, & acqui- 85
rere vigore coadiutoriæ, beneficium, licet cũ obligatione illud reſignandi infra ſex mẽſes, vt alias reſpondit S. Congregatio Epiſcopo Vicen. his verbis: *Decanus Eccleſiæ Vicen. habebat etiã Canonicatum in eadem Eccleſia, in qua fecit ſibi coadiutorem, cum futura ſucceſſione, filium ſuum naturalem, & pariter ſibi eum fecit coadiutorem in Eccleſia parochiali eiuſdem diœceſis, quam idem Decanus obtinebat, decretum fuit, quod pater de præſenti reſignaret filio in totum dictam parochialem, & poſt mortem patris haberet filius ſpatium ſex menſium ad reſignandum Canonicatum, quem ſibi virtute dictæ coadiutoriæ, cum plene acquiſiuiſſet, dum tamen eo viuente, & mortuo patre, abſtineret ab ingreſſu Eccleſiæ in qua dictus Canonicatus exiſtit. Idem placuit decernere in aliis caſibus ſimilibus, in quibus filij illegitimi clericorum reperiuntur dati coadiutores cum futura ſucceſſione in Eccleſia, in qua pater, vt ſcilicet, cum nunc plene non obtineant beneficia, ſed tantum officium coadiutoriæ ſungantur, habeant ſpatium ſex menſium poſt mortem eorum, quibus dati ſunt coadiutores ad reſignandum beneficium, quod per earum mortem plenè acquiſiuerunt, dum tamen omni tempore abſtineant ab ingreſſu ipſius.*

Sed huic † declarationi ſatisfit ex alia declaratione 86
eiuſdem S. Congregationis, quæ ſic ait: *Aliquando Congregatio Concilij, in caſu quo filius datus fuerat ante Concilium coadiutor patri, cum futura ſucceſſione, cenſuerat poſt mortem patris dandũ eſſe terminũ ſi-*

lio sex mensium, ad dimittendum, etiam quod Episcopus & Capitulum pro filio supplicarent, sed postea 12. Maij 1563. eadem Congregatio censuit, non concedendum, vt filius possit retinere Canonicatum, quia agitur de succedendo de nouo, & sic de acquirendo beneficium, in quo pater contra expressum decretum Concilij hic. Vnde apparet illud fuisse ex speciali gratia, & concessione.

87 Decimotertio † dubitatur, an facta resignatione alicuius beneficij in fauorem filij clerici, reseruata pensione resignanti super beneficio patris, de consensu eius intrat dictum decretum Concilij, *vers. ad hæc, & dicendum est intrare*, vt censuit Sanct. Congregatio, his verbis: *Antonius Correa legitimus obtinens Canonicatum Ecclesiæ Algabarensis illud resignauit in fauorem Nicolai Cassada, reseruata pensione super parochiali, quam Matthæus pater Nicolai obtinebat, de consensu patris, quæsitum est, an huic pensioni obstet decretum Concilij? Congregatio censuit casum propositum comprehendi decreto Concilij*, sessione 25. cap. 15. in fin. *& patrem in fraudem consensisse pensioni.*

88 Decimoquarto † dubitatur, an regula de triennali iuuet contra dictum decretum Concilij, & respondetur negatiue, vt censuit S. Congregatio Concilij in declaratione infra adducta. 11. *p. c. 5. ad fi. n. 379.* Vgolin. *d. cap. 50. §. 7. n. 1. versicul. Postremo.* & in causa Calagurritana Canonicatuum, de qua suprà *n. 82. & seqq.* his verbis: *Illustr. & Reueren. Domini, supplicatur, eidem dari resolutionem super dubio sequenti. Dubitatur, an ij, qui ante, & a tempore publicationis Conc. Trid. possident beneficia, contra dispositionem* cap. 15. sess. 25. de refor. *ex præsumpta dispensatione resultante ex regula de triennali, & possessione huiusmodi diuturna, se tueri valeant? Congregatio Concilij censuit, filio illegitimo, qui ante Concilium habebat beneficium in Ecclesia, in qua pater simile, vel dissimile beneficium obtinebat, & ex decreto Concilij*, capitulo 15. sess. 25. de reform. *tenebatur intra tres menses illud dimittere, non suffragari regulam de triennali.*

89 Et idem † Rota resoluit in eadem causa, *vt in dict. decisione*, Calagurritana supra adducta, *numero 82.*

CAP. IV.

De ætate beneficiandorum.

SVMMARIA

Vltra clericatum, legitimitatemque requiritur etiam ad beneficia legitima ætas, n. 1. *de qua qui sunt videndi* n. 2. *& quia multa sunt annotata per Concilium, examinanda est ætas in quolibet beneficio hodie requisita*, n. 3. & seqq.

Ad beneficia simplicia, licet de iure antiquo tantum requiratur ætas septem annorum, & sic quod quis sit maior septennio, num. 5. *ex quo septenni potest conferri prima tonsura*, num. 6. *& idem in minoribus Ordinibus*, numer. 7. *tamen hodie nullus ante decimum quartum annum beneficium potest obtinere ex decreto Concil. Trident.* numero 8. *quod procedit secundum Sanct. Congregationem, nisi in fundatione aliter statuatur, quia non est ei derogatum*, nu. 9. & 10. *vbi refertur quadam Rotæ resolutio.*

Sufficit attigisse decimum quartum annum ætatis, licet non sit expletus, n. 11. & sequent. & n. 13. *affertur alia declaratio Sanct. Congregationis, super dict. decreto, & de ætate ad pensiones remissiue*, n. 14.

Licet olim esset controuersia circa ætatem requisitam ad Canonicatum, præcipue Ecclesiæ Cathedralis, qui de iure communi non habet annexum ordinem sacrum, sed tantum primam tonsuram, an sufficeret ætas septem annorum, sicut ad alia beneficia simplicia, vt tenent multi, an vero requiratur ætas 14. annorum, vt alij tenent, tamen hodie cessat ista controuersia, & regula Cancell. 18. de ætate, ex decreto Concilij, vbi statuitur, quod nemo ad dignitatem, Canonicatum, aut portionem recipiatur, nisi qui ordine sacro requisito sit initiatus, aut in ætate, vt infrà annum initiari valeat, & quod in omnibus Ecclesiis Cathedralibus omnes Canonicatus, ac portiones habeant annexum ordinem presbyterij, Diaconatus, vel Subdiaconatus, &c. à n. 15. & n. 5. seqq.

Cùm hodie ex eodem Concilio ad subdiaconatum requiratur 22. annus, ad diaconatum 23. & ad presbyteratum 25. incepti, ad canonicatum aut portionem Ecclesiæ Cathedralis subdiaconalem requiritur ætas 21. annorum. & ad diaconalem ætas 22. annorum, & ad presbyteralem 24. annorum completorum, ita quod attigerit annum sequentem, à n. 21. *vbi adducuntur aliæ declarationes S. Congregationis.* n. 22. & n. 5. seqq.

In Ecclesiis autem vbi nec ante Concilium, nec post facta fuit designatio & annexio sacrorum ordinum, & sic nullus sacer Ordo canonicatui annexus est, qui canonicatum, vel portionem consequi velit, debet esse subdiaconus, vel saltim in ætate requisita ab subdiaconatum, nempe, quod attingat 22. ætatis annum, cùm ad minus debeat habere annexum ordinem subdiaconatus, à nu. 28. *vbi adducuntur declarationes S. Congregationis sic accipiendæ.* n. 29. & 2. seqq.

In canonico pœnitentiario requiritur vltra gradum Doctoratus, vel licentiæ in Theologia, vel iure Canonico, quod sit 40. annorum, seu alias, qui aptior pro loci qualitate reperiatur. nu. 32. *& secundum S. Congregationem defectus istius ætatis non obstat, vbi alias aptior pro loci qualitate non reperitur*, numer. 33. *sufficietque, quod non reperiatur in ciuitate, aut etiam in diœcesi persona apta cum dictis qualitatibus, nec est quærenda extra diœcesim, nisi Episcopus velit eum eligere extra diœcesim*, nu. 34. *& debent esse dicti 40. anni completi*, n. 35.

Circa ætatem promouendorum ad canonicatus Ecclesiæ collegiatæ nihil innouat seu disponit Concilium. num. 36. & seq. *vbi ponuntur declarationes S. Congregationis.* n. 38.

Ad canonicatus Ecclesiæ collegiatæ, etiam insignis, requiretur & sufficiet prima tonsura, & quod quis attingat 14. ætatis annum, sicut ad alia beneficia: interim tamen non habebit vocem in Capitulo n. 39. *& idem est in dimidiis portionibus Ecclesiæ Cathedralis.* n. 40.

Ad parochiales Ecclesias, seu curata beneficia, & dignitatet quascumque, quibus animarum cura subest, promouendus debet attigisse vigesimum primum ætatis annum, & alias prouisio est nulla, nu. 41. *hinc in Abbate ea ætas requiritur*, num. 42. & 43. *quando dicatur animarum cura subesse: remissiuè*

Quilibet

Quilibet poterit obtinere beneficia curata, & qualibet alia ſacerdotalia aptitudine, etiamſi tantum habeat primam tonſuram, dummodo ſit in dicta ætate. Nec requiritur, quod ſit in quatuor minoribus conſtitutus nu. 44. & ſeq. *vbi adducuntur declarationes Congregationis.* n. 46. & 2. ſeqq.

In aliis beneficiis habentibus ordinem ſacrum annexum licet nonactu, requiritur ætas requiſita ad ordinem annexum, num. 49. *& alias prouiſio eſt nulla, etiam ex cauſa permutationis facta,* n. 50. *Quod non ſolum procedit in beneficiis habentibus annexum ordinem presbyteratus, ſed etiam diaconatum, vel ſubdiaconatum, contra Ioannem Andream, & alios à* nu. 51. *Et in his ætas ordinum requiritur tempore datæ impetrationis, niſi ſit ad vacatura in genere, tunc ſufficit tempore vacationis.* n. 52. & ſeq.

Ad dignitates, vel perſonatus, quibus animarum cura nulla ſubeſt, licet de iure antiquo requiratur eadem ætas, quæ in curatis, in quibus tamen Epiſcopus poterat diſpenſare cum maioribus viginti annis, tamen hodie ex Concilio requiritur, quod ſint viginti duobus annis, non minores, quod non poterit Epiſcopus diſpenſare, à num. quinquageſimoquarto & 3. ſeqq.

Iſtud decretum Concilij comprehendit dignitates, & perſonatus etiam in Eccleſiis collegiatis. vt cenſuit ſancta Congregatio: quamuis in contrarium ſit alia declaratio eiuſdem ſanctæ Congregationis. Et improbatur Manuel Rodriguez à num. 58. cum n. 6. ſeqq. *Ad dignitatem tamen principalem in collegiata regulariter requiritur ætas vigintiquinque annorum, cum habeat curam animarum.* num. 65.

An ſatis ſit attingere vigeſimumſecundum annum, vt quis poſſit ad dictas dignitates, vel perſonatus aſciſci, an vero ſit neceſſarium habere viginti duos annos completos à n. 66. *Reſoluitur neceſſarium eſſe habere viginti duos completos.* num. 67. & 2. ſeqq. *Et ponuntur declarationes S. Congregationis.* num. 70.

Debent eſſe completi quadraginta anni, qui requiruntur in eligenda in Abbatiſſam, nec contra poteſt Epiſcopus, aut Nuntius diſpenſare, n. 71.

Hoc de ætate 22. annorum requiſita ad dignitates, & perſonatus non curatos, intelligit, niſi alias habeant annexum ordinem presbyteratus, tunc enim requiritur ætas 25. annorum ad ſacerdotium requiſita. n. 72. *Vnde ad Decanatum, Præpoſituram, & Archipresbyteratum, etiam ſi eis animarum cura nulla ſubſit, ea ætas requiritur etiam hodie,* num. 73. *Et in Abbate.* n. 74. *Improbatur Mandoſius, dicens, quod ſtante conſtitutione quod Abbas conſtitutus eſſe debeat in ætate annorum triginta, ſufficiat annum trigeſimum attigiſſe.* n. 75.

Ad Epiſcopatum promouendus debet eſſe maior 30. *annis, ita quod 30. annum iam exegerit, & in ſacro ordine ſaltim ante ſex menſes conſtitutus,* nu. 76. & n. 77. *ponitur conſtitutio Greg. 14. de forma faciendi proceſſus & inquiſitiones ſuper promouendis ad Eccleſias Cathedrales.*

Eadem ætas, quæ in Epiſcopo, requiritur in Cardinalibus n. 78. *Hodie tamen diaconus Cardinalis eſſe poteſt, qui in 22. ætatis anno fuerit conſtitutus ex conſtitutione Sixti V.* n. 79.

De ætate Abbatiſſæ, ſeu Prioriſſæ remiſſiuè. nu. 80. *& de ætate requiſita ad beneficia regularia, etiam remiſſiuè.* n. 81.

Prouiſio facta non habenti ætatem in beneficio requiſitam eſt nulla. n. 82. *Etiam in conſcientia.* n. 83. *Et etiamſi ad ætatem requiſitam deſit quantumuis paruum & modicum tempus, vt vnus dies vel hora, quidquid alias circa ætatem ordinum male teneant aliqui.* n. 84.

Id procedit etiam in præſentatione, & in oppoſitione, nam etiam tempore oppoſitionis, & petitionis requiritur habilitas, & qualitas requiſita. num. 85. & 89.

Improbantur Man. Rodrig. & Vega, dicentes, quod laicus poteſt ſe opponere ad beneficium presbyterale in Eccleſia vbi eſt ſtatutum quod obtinens beneficium intra annum ſit presbyter, dummodo attigerit 25. annum, quod non dicit Nauarr. per eos allegatus, num. 87. *Et quod ibi ſubdunt, quod quando patronus præſentat abſentium ſufficit, quod tempore, quo accedit nuncius cum ſchedula, habeat ætatem requiſitam, accipiendum eſt iuxta alias dicta* c. 1. n. 88.

Ætas, à natiuitate connumeranda eſt, non à die conceptionis. n. 89.

Eadem ætas, & habilitas, quæ requiritur & ſufficit ad titulum beneficij, requiritur & ſufficit ad coadiutoriam à Papa conceſſam. n. 90.

VLtra † cleticatum, legitimitatémque, requiritur etiam ad beneficia legitima ætas, de † qua in ſingulis beneficiis requiſita præſertim iure antiquo ante Concilium Tridentinum, vide tex *in cap. cùm in cunctis, in prin. & in §. inferiora, de elect. & in cap. ſuper inordinata, de præb.* & ibi Abbat. & Dd. & tex. *in cap. 1. de ætate & qualit. libr. 6. & in clem. generalem, eod. & in clem. nec in agro, §. cæterum, de ſtatu regul.* & ibi Dd. & gloſſ. & Franc. *n. 4. in cap. ſi eo tempore, de reſcrip. lib. 6.* Alber. Troc. *de vero & perfecto cler. libr. 2. cap. 18. &* 19. Bertachin. *de Epiſcopo, 1. p. 2. libr quæſt. 30.* Selua *de benef. 3. p. qu. 5. 2. qualitate, à n. 13. ad* 30. Rebuf. *de pacificis poſſeſſoribus à n. 208. ad 220.* aliàs *à nam. 174. ad 184. & in praxi tit. de diſpenſatione ratione ætatis,* Corraſ. *de beneficio, 3. p. cap. 3.* Ioan. n. Nicol. Gimon. *in Enchirid. beneficiorum, ti. 1. cap. 7.* Roſiniacum *de beneficiis, cap. 2.* Duare. *libr. 4. cap. 9.* Petr. Gregor. *eodem tracta. cap. 37. à nu. 5.* Guil. Bened. *in reper, cap. Rainutius, de teſtam. verſic. adiecta impuberi, à n. 58.* Felin. *in c. cùm vigeſimum, de eſſic. deleg. à n. 8.* Mandoſ. *de minori ætate, cap. 4. & 5.* & particulariter *de ætate ad canonicatus requiſita, regul. 18. Cancellaria, q. 1. &* 2. Hoiedam *de incompatibilitate beneficiorum, c. 24. à n. 9.* Maiolum *de irregul. lib. 1. c. 30. à n. 11.* Quintanad. *Eccleſiaſticon. lib. 1. c. 60. n. 11.* Sylueſt. *verb. beneficium, 3. q. 1.* Armil. *eodem verbo à n. 78.* Enriquez *in ſua ſumma lib. 10. de ſacramento Ordinis, c. 19.* Lælium Cechum *de benef. & penſio. c. 3.* & Açor *inſt. moral. 2. p. li. 6. c. 5.* Leſſium *de iuſt. & iur. li. 2. c. 34. dub. 20.* 1 2

Sed quia circa hoc † multa ſunt etiam innouata per Concil. Trid. quæ à Dd. non traduntur, operæ pretium erit breuiter examinare ætatem in quolibet beneficio hodie requiſitam. †

In quo dico 1. circa beneficia † ſimplicia, quod licet de iure antiquo ad ea tantum requiratur ætas 7. annorum, & ſic quod quis ſit maior ſeptennio glo. in *d. c. ſi eo tempore verb. ætatem,* & ibi Franchus *nu. 1.* & alij Albertus Trocius *d. c. 18. num. 3. &* 40. Decius *in l. 2. §. item impuberes. n. 7. ff. de regu. iur.* Roſiniacus, *6. 2. n. 23. &* 24. Mandoſ. *de ætate minori. c. 2. num. 21. &* 3 4

c.4.nu.13.& 15. Hoie.*d.c.4.num.24.* Fuſ.*de viſitatione*
5 *libr.27.cap.7.nu.7.*& alij. Saltim,quando † non ſonant in nomen rectoriæ, nec conſilij maturitatem requirunt,Abbas,poſt alios *in d. c.ſuper inordinata, num.4.* Selua *ſup.num.2.* Guil.Bened.*nu.60.* Rebu.*de pacificis.nu.209.*alias 175 Lamb.*de iuri patron. 1.p.2. libr.q.7.ar.26.* Corr.*d.c.3.num.2.* Gregor. Lopez *in l. 3.ti.16.par.1.gloſſ.2.* Sylueſt.& Armilla *ſupra* & Hen-
6 riq.ſtatim citandus,& Azor.*d.c.5.q.7.8.& 9.* Ex † quo ſeptenni poteſt conferri prima tonſura, *c. nullus.* & ibi Gloſſ.*verbo,infanti,*& Doct.*de temporib. ordination.in 6.* Alber.Trocius *ſup.c.17. nu.1.* Rebuf.*in praxi,ti. requiſita ad collationem bonam,n.36.* vbi ait, in tonſura requiri ſeptem annos completos,Corra. *d.c. 3.num.3.* Mand.*d.c.4.num.12.* Salcedo *in pract. crimina.canonica.c.26.additione 2.* Ioan. Gutierr. *canonicarum queſt.li.1.c.26.n.2.* Vgoli. *de irregularitate,c. 45.num.1.* Enriq.*d.lib.10.c.19.§.1.* Toletus *in ſumma*
7 *lib 1.c.55.* Sairus *de cenſuris,lib.6.c.12.nu. 2.& 10.* Et † idem in minorib. ordinib. aiunt Io. Gut. *juprà cum gloſſ. ſin. in Clem. ſin. de ætate & qual.* & Soto *in 4. diſp.25.q.1.art.2.*& Vgoli.*ſupr.num.2.* dicens,quoad ordines minores ſuſcipiendos ætatem idoneam eſſe eam,quæ ſequitur poſt infantiam, Suarez 5 *to. diſp. 51.ſectione 1.num.22.* Azor.*d.q.8.& 9.* Et nouiſſimè Vgol.*de offic.Epiſc.c.26.§.7.num.2.* dicens,non ſolùm primam tonſuram, ſed & minores poſt ſeptennium, & ante decimum quartum annum ſuſcipi poſſe, vt ſentit inquit Tridentina Synodus *ſeſſ.23. de refor.c.6.* ibi, *Aut etiam in minoribus ordinibus conſtituti*; non enim præſcripta ætas eſt: nec circa ætatem primæ tonſuræ & minorum ordinum aliquid eſt innouatũ à Concilio,vt cenſuit S.Congreg his verbis:*Congregatio Concilij reſpondit,nullam eſſe à Tridentino Concilio præſtitutã ætatẽ tonſuræ,& quatuor minoribus ordinibus:ſed eã attendendã, quæ à ſacris Canonib.præſcribitur.* Tradit & ponit iſtam declarationẽ Piaſec.*in praxi Epiſcopali par.1.c.1.nu.22.* & nouiſſimè docet Gabr.Vazq.*3.par.3.tom.diſput.246. nu.42.*
8 Tamen † hodie nullus prima tonſura initiatus,aut etiam in minoribus ordinibus conſtitutus ante 14. annum beneficium poteſt obtinere ex decreto ſancti Concilij Tridentini,*ſeſſ.23.de reform.cap.6.* contra quod non poſſe Epiſcopum diſpenſare recte inquit Azor.*vbi ſupra quæſt.9.verſi.ſi quarat.* quod ſa-
9 cra † Congregatio eiuſdem Concilij cenſuit procedere,niſi in fundatione aliter dicatur,quia non eſt ei derogatum,refert & tenet Eman.Sa.*verbo beneficiũ, n.30.*& poſt hæc Gonçalez *ad reg.menſium.gl.5. n.9.*
10 Vnde † in vna Gerunden. beneficij 12.Iunij,1579. coram illuſtriſſ.Lancelloto,in qua fundator mandauit præſentari eos, qui ſunt de ſuo genere, & præſentari presbyterum, ſi adſit, quo non exiſtente, eum qui intra annum poſſit promoueri, & ſi nec talis adſit, voluit præſentari clericum, & cum occurrente vacatione fuiſſet præſentatus ſimplex clericus de ſuo genere,qui negabat alios adeſſe, reſeruarunt domini de Rota, an ex quo non probabatur, quod præſentatus eſſet conſtitutus in quartodecimo anno, prout Concilium requirit, ſed tantum eſſet conſtitutus in duodecimo anno, ei obſtaret dictum Concilium. In qua difficultate ait deciſio:Illuſtriſſimi Cardinales Congregationis ſancti Concilij Tridentini cenſuerunt, non obſtare, die ſecundo Iunij 1579 vt habetur *deciſ.482.ad fin.1.par.diuerſorum.* Sed certè dicta declaratio S. Congregationis non videtur conuenire caſui iſtius deciſio. vbi non dicitur in fundatione, quod poſſet prouideri minori quatuordecim annorum.

Cenſuit etiam † ſancta Congregatio, hoc Capitulum non prohibere quin ille,qui iam quartum decimum annum ſuæ ætatis attigit, licet nondum expleuerit, poſſit beneficium ſimplex obtinere, Enriquez *ſup.§.2.*& Zaullos *q.523.num.4. & 593. num.18.* Gonçalez *ſup.num.90.& 95.* Leſſius *num. 109.* & Azor.*qu.7.& 9.ſup.* Leo *in theſ for.Eccleſ.c.18. numer. 14.*

Pro qua diſtinctione facit † gloſſ. *verbo in 18.in d.clem. Generalem. de ætate & qual.* quam ibi ſequuntur Dd. Et quod Ioan.Gutierr. *dict. cap.26.à n. 8. tradit*, quamuis quartumdecimum annum completum ad beneficium ſimplex,ex *dict.cap.6.* Concilij requirat. Mandoſ.*de ætate minori,cap.4. nu. 15.& oap.5.numer.55.* & Tuſchus *concluſ.338.lit. E.tomo 3. num.10.& 13.* & tradit Gabr.Vazq.*dict. diſp.246. nu. 43.*

Habetur etiam † alia declaratio ſuper d. c.6. quæ facit ad propoſitum,& ſic ait:*Prouiſo in 13.anno ætatis de canonicatu in Eccleſia collegiata vbi vigore ſtatuti Eccleſiæ prouiſi ante realem poſſeſſionem, & fructuum perceptionem tenentur expectare per biennium, obſtat hoc decretum. Ita cenſuit Congregatio 14.Aug.1586.*

Et videnda ſunt † dicta ſupra *1.p. c.5.ex nu 127.* vbi de ætate ad penſionem.

Dico ſecundo, quod licet olim eſſet † controuerſia circa ætatem de iure requiſitam ad canonicatum, præcipuè Eccleſiæ Cathedralis, qui de iure communi non habet annexum ordinem ſacrum,ſed tantum primam tonſuram.Abbas *in cap.2. de inſtitutio.vltimo notabili,per textum ibi,& in Clem.vt ij,qui de ætate & qual.numer.4.& 5.*& ibi Bonif.*num. 11.& 20.* Boer.*deciſio.171.in princip.*& Mandoſ.*conſil.2.num. 1.* an ſufficeret ætas ſeptem annorum, ſicut ad alia beneficia ſimplicia, vt † videtur probare tex. *in cap. ex eo,de election.in 6.* vbi id tenet gloſſa,*verb.in tua, & dict.cap.ſi eo tempore,verb.ætatem, & in cap.ſtatutum, verb.canonici, de reſcrip.libr.6.* ſequuntur Franchus cum communi Doct.*ibi in dict.cap.ex eo, nn.2.& in dict.cap.ſi eo tempore,nnmer.10.* Alexand. Monet.*de diſtrib.p.2.queſt.19.num.1.* Felin.*in cap.ex inſinuatione,de ſimonia, num. 2.* dicens communiorem & probabiliorem. Decius *in dict. §.item impuberes, numero 6.* & ibi Cagnolus *numer. 10.* dicens communem,Albertus Tacitus *dict.cap.18. numero 4.* Mandoſius *dict.regul.18.queſt.1.* & de ætate minori *dict.cap.4.numer.14.* Hoieda *ſuprà numer.12.* Flami. Pariſ. *de reſignatione beneficiorum, libr.4. quæſt.9. numero 7.* & Nauarrus *de operatione miſcel.97.numer.1.* qui ex gloſſa *in dict. regul.18.* ait portiones & præbendas, quæ non eſſent canonicales, poſſe conferri maiori ſeptem annorum, non obſtante illa regula, & quod mortuo Papa, quia per obitum eius ceſſant regulæ Cancellariæ, per proœmium earum poſſet Ordinarius conferre canonicatus maioribus ſeptem annorum.

An † vero requiratur ætas quatuordecim annorum, vt cum Hoſtienſe ibi tenet Abbas *in dict. capitul.ſuper inordinata.numero 4.* & Archidiacon, *in dict.capitul.ſi eo tempore,& in dict.capitul.ex eo.* Felin.*in dict.capitul.cùm vigeſimum.numer.9* Guil. Bened. *dict. numer. 60.* Corraſ.*dict.cap.3.numero 11.* additio Decij *in dict.§.item impuberes.verb.pupillus.* Sylueſt.*dict.quæſt.1.* Armilla *numer.81.* & Selua *ſuprà numero 26.* Qui † ait, dict. reg. Cancellariæ 18. ita concordare opiniones, quod clericus non poteſt eſſe

esse canonicus Ecclesiæ Cathedralis, nisi habeat quartumdecimum annum completum: in Ecclesiis vero, collegiatis inferioribus, minor quatuordecim
19 annis, dum tamen habeat decem annos, potest esse canonicus. Quæ † regula habebat locum in Ordinario, Puteus *decis.329.libr.1.* Tamen hodie, vt aduertunt Mandosius *dict.cap.4.numer.14.* & Hoieda *supra numero* 15. Azor *quæstione* 5. Cessat dic-
20 ta † controuersia, & dicta regula Cancellariæ (quæ iam non extat) ex decreto sancti Concilij Tridentini *sess. 24. de reformatione, cap. 12.* vbi statuitur, quod nemo deinceps ad dignitatem, canonicatum, aut portionem recipiatur, nisi qui eo ordine sacro sit initiatus, quem illa dignitas, præbenda, aut portio requirit, aut in tali ætate, vt infra tempus à iure, & à dicta Synodo statutum: scilicet, infra annum vt *in cap. 4. sessione 22. de reformatione* initiari valeat: Et quod in omnibus Ecclesiis Cathedralibus omnes canonicatus, ac portiones habeant annexum ordinem presbyterij, diaconatus, vel subdiaconatus ab Episcopo cum consilio Capituli designandum ac distribuendum, prout viderit expedire.

21 Vnde cum hodie † ex eodem Concilio *sessione 23. de reformatione, cap.12.* ad subdiaconatum requiratus vigesimus secundus annus, ad diaconatum vigesimus tertius & ad presbyteratum vigesimusquintus incepti, vt sancta Congregatio super illo declarauit, & tradit Nauarrus *in Manuali cap.25. num.116.* Ioannes Gutierrez *dict.cap.26. à num.8.* & Enriquez *supra §.2.* Qui voluerit obtinere canonicatum, aut portionem Ecclesiæ Cathedralis, si non est initiatus illo ordine sacro, quem canonicatus, aut portio habet annexum debet esse in ætate ad talem
22 ordinem requisita. Et † sic si habet annexum ordinem subdiaconatus, debet habere ætatem vnius & viginti annorum, seu quod idem est, esse maior 21. annis, ita quod attigerit vigesimum secundum, & si habet annexum ordinem diaconatus, debet habere ætatem viginti duorum annorum, seu esse maior viginti duobus annis, ita quod intrauerit in vigesimum tertium. Et si habet annexum presbyteratum, debet habere ætatem 24. annorum, seu esse maior 24. annis, ita quod attigerit vigesimumquintum. Hoieda *supra dict. cap.24. numer.16.* Maiolus *dict. cap.30.num.12.* Flam. Paris. *supra dict.quæst.9.num. 11.* Cerola *in praxi Episcopali, parte 1.verb.canonica, §.2.& 9.* Leo *in thes. for. Eccles. for. Eccles. cap.18. nu. 17.20.& 22.* & Vgol. *de offic. Episcop.cap.19.n.2.vers. Quare.* Enriquez *d.§.2.* & Cechus *de Republica Ecclesiastica, cap.de beneficiatis, nu.3. sub vers. Quarto licet d.c.3.de benefic. & pensio vers. Pari ratione, ad*
23 *finem*, videatur variare. Sic † enim sunt accipienda illa verba Concilij *d.c.12. Aut in tali ætate, vt infra tempus à iure, & ab hac sancta Synodo statutum initiari valeat, id est, aut in ætate legitima ad talem ordinem, vt infra annum initiari valeat*, ad textum *in c.2.de institutio.lib.6.* ibi: *Et infra tempus a iure statutum ad ordines, quos ipsius Ecclesiæ cura requirit, valeat promoueri.* iuncto *capit.licet canon, de election.lib.6. & capit.cum in cunctis, §.inferiora, eodem tit.* & Franco *in d.cap.2.nu.1.* & ad Rebuff. *d.tit. requisita ad collationem bonam numero trigesimo tertio.* Armillam *supra num.83.* & ita videntur interpretari Flam. Paris. *dict. numer. 11. & 18.* & Cerola *supra.*

24 Pro qua interpretatione † facit text. *in cap.ei cui, de præbendis in 6.* & decisio Rotæ in causa Romana capellaniæ, 14. Nouemb. 1586. sup. adducta *c.1.nu.80.* & decretum eiusdem Concilij *sess.22. de refor.cap.4.* vers. *Nec aliis in posterum fiat prouisio, nisi iis, qui iam ætatem, & cæteras habilitates integre habere dignoscantur, aliter irrita sit prouisio.*

Qui versiculus, † vt S. Congregatio censuit, de- 25
claratur per *d.c.12. sess.24.* videlicet, vt non requiratur ordo actu, vt videbatur statui *vt in d. vers. sed ætas legitima ad ordinem*, vt per Bonifacium *in Clem. 1.nu.54. & 55. de ætate, & qualitate*, & in terminis Nauarr. *cons.8.n.2. de præben.*

Facit etiam quædam † declaratio S. Congrega- 26
tionis super *d.c.12.* quæ sic ait: *Prouisus de Canonicatu habente annexum ordinem sacrum, qui est completæ ætatis, vt possit intra annum ordinem requisitum suscipere, non habet vocem in Capitulo iuxta hoc decretum*, & Clemen. vt ij qui de ætate & qualitate, *sed non perdit partem aliquam distributionum, quæ dantur his, qui cæteris horis intersunt pro primo anno, infra quem ad ordines potest se facere promoueri, elapso vero anno, si non fuerit ad ordinem sacrũ annexum promotus, subtrahitur illi dimidia pars distributionum, nec habet vocem in Capitulo, licet alias sit in sacris, ex quo non habet ordinem requisitum, iuxta dispositionem* d. Clem. iuncta gloss. *verb. ex tunc.* Pondero verba illa, *Completæ ætatis.*

Est etiam alia declaratio super *d. cap.* quæ sic ait: *Vacante præbenda presbyterali, poterit Episcopus illam conferre illi, qui diaconalem, seu subdiaconalem habet, & has vni, qui ætatem habet pro his obtinendis*, Facit etiam quod infra dicitur *d.4.*

Et ita tenendum est, quamuis † Lessius *d.lib.2.c.* 27
34.n.110. dicat eum, qui accepit beneficium, quod requirit subdiaconatum, vt sunt omnes canonicatus Ecclesiæ Cathedralis, debere inchoasse annum 21. & si diaconatum, annum 22. si sacerdotium, annum 24. vt intra annum, seu in principio anni sequentis possit eo ordine initiari, alioquin irritam esse collationem, vt colligitur, inquit, *sess.22.cap.4. & sess.25.cap.* 12. sic interpretando illa decreta. idem ait Alexand. Moneta *dict.quæst.19. numero* 13. Quod etiam videtur tenere Azor *d.lib.6.c.5.q.5.vers. verum*, ibi: *Aut certe ea ætas.*

In Ecclesia autem, vbi nec † ante Concilium, nec 28
post facta fuit designatio, & distributio, & annexio sacrorum ordinum, & sic nullus ordo sacer canonicatui assignatus est, qui canonicatum, vel portionem consequi velit, debebit esse subdiaconus, vel saltem in ætate requisita ad subdiaconatum, nempe, quod attingat vigesimum secundum suæ ætatis annum, cum ad minus habeat annexum ordinem subdiaconatus, ex dicto decreto Concilij, quod, vt inquit Lessius *d.cap.34.num.106.* sua authoritate annectit omnibus ordinem sacrum in genere, & si velit ab Episcopo cum consilio Capituli designari in particulari quis, cui connecti debeat. Ita † Hoieda *su-* 29
pra d.numer.16. Maiolus *dict.capit.30.numero 11. & 12.* & Azor *dict.quæstion.5.versicul.verum*, dicens, saltim tunc, canonicum debere esse in ætate, vt subdiaconus fieri queat, quia omnes canonicatus Ecclesiæ Cathedralis habeant annexum ordinem sacrum sacerdotij, diaconatus, vel subdiaconatus, ex Concilio *dicto capite* 12. & ita 19. Iun. 1597. Congreg. Concilij censuit, obtinentem canonicatum in Cathedrali Ecclesia, etiam ante factam ordinum distributionem, in ea saltim ætate oportere esse constitutum, vt intra annum ad subdiaconatum possit promoueri.

Et in vna Algarbien. Congregatio cenſuit, quod etiam in Eccleſia, vbi non fuit facta diſtributio ſacrorum ordinum, requiritur, quod prouiſus de canonicatu ad minus attingat 22. annum, & collationem factam habenti viginti tantum, non valuiſſe.

30 Et ita † eſt accipienda alia declaratio ſanctæ Cõgregationis, quæ habetur ſuper dictum caput duodecimum, & ſic ait: *Si neque ante, nec poſt Conc. Tridentinum nullus ordo, ſiue diaconalis, ſiue presbyteralis canonicatui annexus fuit, & parochialis Eccleſiæ legitimo & perpetuo eſſe canonicatui vnica tanquã principali acceſſorium, attendenda eſt natura canonicatus, non autem parochialis: & ita ſufficit, vt is, cui collatio facta eſt, ſit in ea ætate vigintiduorum annorum, quæ in canonicatus collatione requiritur, debet enim intelligi de ætate vigintiduorum anno-*
31 *rum inceptorum, non completorum.* Et † ſic etiam poteſt accipi alia declaratio ſuper *d. c.* 12. quæ ait: *Aetas 22 annorum ſufficit ad acquirendum canonicatum, cui vnita eſt parochialis.*

32 In canonico † vero pœnitentiario requiritur vltra gradum Doctoratus, vel licentiæ in Theologia, vel iure Canonico, quod ſit quadraginta annorum, ſeu alias, quia aptior pro loci qualitate reperiatur ex decreto S. Concilij, *ſeſſ. 24. de reformatione, cap. 8.* Hoieda *ſup. n.* 18. Ioan. Gutierrez *d. c. 26. num.* 40. Et
33 † ſancta Congregatio Concilij declarauit, defectum ætatis quadraginta annorum non obſtare, vbi alias aptior pro loci qualitate non reperitur, ſequitur D. Salazar de Mendoça *in libello de inſtit. can. pœnit.*
34 *§. 3.* Exiſtimoque † ſufficere, quod non reperiatur in ciuitate, aut etiam diœceſi perſona apta cum dictis qualitatibus, nec eſſe quærendam extra diœceſim, *argum. cap. nullus*, 61. *diſtinct. & cap. ſacrorum*, 63. *diſtinct.* P. Nauar. *de reſtit. lib. ſecundo, cap. 2. numero* 197. vt alius, qui aptior pro loci qualitate reperiatur, poſſit eligi in pœnitentiarium: ſi tamen in diœceſi non reperitur talis perſona apta, & Epiſcopus velit eum eligere extra diœceſim, non poterit eligere, niſi habentem dictas qualitates, ſi talis ibi reperiri poteſt commode.

35 Et debent † eſſe dicti quadraginta anni completi, ex quo dicitur in plurali, quadraginta annorum ex gloſſ. *in dict. Clemen. generalem. verbo, in* 18. Abbate, Felin. Corneo, & Ioanne Gutierrez, & aliis infra citandis *dict. 5. numero* 68. ſequitur in terminis Salaçar *dict. §. 3.* quamuis Azor *dict. cap. 5. quæſt. 6. in fine*, dicat requiri annum quadrageſimum inchoatum, & Leo *in theſ. for. Eccleſ. cap.* 18.
36 *à numero* 20. Circa † ætatem promouendorum ad canonicatus Eccleſiæ collegiatæ nihil innouat, ſeu diſponit in particulari Concilium, vt patet ex *dicto decreto*, Mandoſ. *conſil.* 20. Man. Rodrig. *quæſt. re-*
37 *gul. tom. 1. quæſt. 11. articul. 2.* Et † ſancta Congregatio declarauit ſequentibus declarationibus ſuper *dict. cap.* 12. Prima. *Aetas 22. annorum non requiritur in canonicatibus collegiatarum Eccleſiarum magis nunc, quam ante Concilium. Secunda, Concilium nihil innouat ſuper ætate promouendorum ad canonicatus collegiatarum Eccleſiarum. Tertia. In hoc cap. etiam quoad ætatem illius, qui prouidendus eſt, canonicatus collegiatarum non comprehenduntur. Quarta. Nullo Concilij decreto ſtatutũ eſt, quæ in iis ætas requiratur, qui canonicatus in Eccleſiis collegiatis conſequi volunt, ſed id relictum eſt intra illos terminos, qui ante Concil. Trid. præſcripti ſunt. Quinta. Sanctiſſim. dominus noſter Gregor. 13. decreuit, nihil diſpoſuiſſe Concil. qua ætate debeant eſſe ij, qui canonicatus acquirere volunt in collegiatis Eccleſiis, ſicque reliquiſſe hoc in illis terminis, qui ante Conc. conſtituti ſunt. Et † verſiculo,* in omnibus vero Eccle- 38
ſiis, *cenſuit ſancta Congregatio habere locum ſolum in Cathedralibus, & non extendi ad canonicos in collegiatis, nec etiam habere locum in dignitatibus, & dimidiis portionibus.* Et quod licet portiones habere debent annexum ordinem ſacrum, dimidiæ tamen portiones huic ordini non ſunt ſubiectæ, & ſic ad dimidias portiones non requiritur ætas requiſita ad ordinem ſacrum, tradit Gonçalez *ſup. à nu.* 92.

Vnde ad canonicatus † Eccleſię collegiatæ etiam 39
inſignis requiretur, & ſufficiet prima tõſura, & quod attingat 14. ætatis annum, ſicut ad alia beneficia, ex *d. c.* 6. Mandoſ. *d. conſ.* 20. Cerola *d. verb. Canonica*, §. 9. Enriquez *d. c.* 19. *§. 2.* & Cechus *de Repub. Eccleſ. c. 24. de canonic. n. 3. verſ. 2. n. 6. verſ.* 5. Azor *d. c.* 5. *qu.* 6. Interim tamen non habebit vocem *in c. vt in d. c.* 4. *ſeſſ. 22. de refor.* Et † idem eſt in dimidiis portionibus 40
Eccleſiæ Cathedralis, & vtrunque tradit nouiſſimè Gonçalez *vbi proximè.*

Dico tertio, quod ad parochiales Eccleſias † ſeu 41
curata beneficia, & dignitates quaſcumque, quibus animarum cura ſubeſt, promouendus, debet attigiſſe vigeſimum quintum ſuæ ætatis annum, & alias prouiſio eſt nulla, *capit. cum in cunctis, §. inferiora, de election. capit. licet canon. eodem titul. in* 6. Concilium Tridentinum *d. capit. 12. ſeſſione* 24. Corraſ. *d. capit. 3. numero* 3. Hoieda *ſupra numero* 19. Nauarrus *capit. 25. numero* 116. *& conſil. 4. de ætate & qualitate*, Flamin. Pariſ. *libro 4. de reſignatione, capit. 9. numero* 16. *& cap. 11. numero* 14. Leſſius *dict. cap. 34. numer.* 107. *&* 108. Azor *in dict. cap. 5. quæſt. 2. num. 4. &* 9. & alij.

Hinc in Abbate † ea ætas 25. annorum requiritur, 42
Corraſ. *ibi numero ſeptimo*, & Hoieda poſt alios *nu. vndecimo.* Quintanaduennas *dict. libro primo, capite ſexto, numero vndecimo*, & Enriq. *ſupra §. tertio*, Leſſius *d. num.* 107. Azor *d. q.* 2. & dicit communem Selua *d. q. 5. nu. 16. 3. caſu*, quamuis ipſe dubitet, dicens, quod videtur in eo requiri eandem ætatem, quæ in Epiſcopo, & in Abbatiſſa, nempe, triginta annorum. Cui argumento de Abbatiſſa ſatisfacit Guil. Bened. *ſup. n.* 59.

Et quando dicatur, animarum † cura ſubeſſe, vide 43
textum *in cap. dudum. 2. de elect.* & ibi Doct. *& in Extrauagan. execrabilis, de præbend. verſ. quantum*, & ibi gloſſam Nauarr. *d. conſ. 4. & conſ. decimoquinto, de præben. num. ſecundo, & dicta ſup. 1. p. c. vltime, à num. 4.*

Et quilibet poterit † obtinere beneficia curata, & 44
quælibet alia ſacerdotalia aptitudine, etiamſi tanquælibet alia ſacerdotalia aptitudine, etiamſi tantum habeat primam tonſuram, dummodo ſit in dicta ætate, Rebuff. *in praxi, d. tit. requiſita ad collationem bonam, num.* 33. *&* 34. *& de congrua. nu.* 19. *& in repetitione capit. extirpanda, §. qui vero, de præben. 2. notab.* Flam. Pariſ. *dict. libro 4. quæſt. 9. à numer.* 34. Quintanaduen. *lib. 4. Eccleſiaſticon, num.* 66. & Enri-
quez *in ſum. lib.* 13. *c.* 57. *§.* 4. Et † ſic non requiritur, 45
quod ſit in quatuor minoribus conſtitutus, vt male ait Lamb. 1. *p. 2. lib. qu. 7. art. 29. nu. 4. & artic. 30. num.* 25. allegans Franchum *in d. c. 2. de inſtit. lib. 6.* qui *n.* 11 notat, præſentatum ad Eccleſiam parochialem dici idoneum, licet non ſit in ſacris, debere tamen ad minus eſſe in minoribus, *vt in cap. 2. eodem tit. in decretal. &c.*

Sed certe Franchus ibi † per minores intelli- 46
git etiam primam tonſuram, & per illa verba ſolum

ſolum excludere laicum, vt patet ex text. quem allegat *in dict. c.2.* vbi probatur, quod laici non poſſunt obtinere beneficia, & ita intelligitur Azor *d. lib. 6. c. 5. q. 9. & c. 8. q. 13.*

47 Et ſic eſt accipienda † declaratio S. Congregationis Concilij, quæ ſic ait: *Licet decretis huius Concilij poſt minores ordines expectandus eſſet annus antequam quis ad ſacros ordines promoueatur vt ca. 11. ſeſſ. 23. poteſt tamen quis parochialem acquirere, etiã ſi non habeat aliquem ordinem ſacrum, & infra an-*
48 *num promoueri ad ſacerdotium debet.* Et † alia quæ ſit ait: *An obtinentem beneficium curatum oportet eſſe diaconum, vel ſaltem ſubdiaconum, cum intra annum debeat promoueri ad ſacerdotium, Congregatio cenſuit non oportere. Azor* d. q. 9. ad finem, *poſt Nauarrum* dict. cap. 25. n. 116.

49 Dico quarto, quod † in aliis beneficiis habentibus ordinem ſacrum annexum, licet non actu, ex fundatione, conſuetudine, ſtatuto, vel priuilegio, requiritur ætas ad ordinem requiſita annexum, *ca. ei cui, de præben. in* ſexta gloſſa *in d. cap. ſi eo tempore, verbo ætatem*, & ibi Franc. *numero decimo de præſcrip. in 6.* & gloſſ. *verbo prouideri, in cap. cum in illis, de præbend. eodem libro*, Rota *dec. 1. n. 3. de præbendis, in nouis*, Rebuff. *d. n 33. & d. 2. notab.* & Hoieda *nu. 20. vbi*
50 *ſup.* Et alias † prouiſio eſt nulla, etiam ex cauſa permutationis facta, Puteus *deciſ. 331. & 338. lib. 1.* Mohed. *deciſ. 7. de conceſ. præben.* Tanis *deciſ. 58. & 59.* & Flam. Pariſ. *d. lib. 4. q. 9. num. 31. & 42.* Pro quo videnda ſunt dicta ſupra *capit. 1.* & deciſio. Rotæ ibi adductæ.

51 Quod non † ſolum procedit in beneficiis habentibus annexum ordinem presbyteratus, ſed etiam in habentibus annexum diaconatum, vel ſubdiaconatum, vt pariter requiratur ætas ad talem ordinem requiſita: quia eadem eſt ratio, etſi textus *in dict. capitulo ei, cui*, expreſſit de ſacerdotali, id non eſt gratia taxationis, ſed gratia exempli. Et ita poſt Archidiaconum Calder. Ioann. de Lignano, Imolam, & Dominicum tenet Franchus *in dicto cap. ei, cui, numero decimoquarto*, & ibi Probus ad Monachum, *num. 1.* & Lamber. *prima par. 2. lib. quæſt. ſeptima, articulo vigeſimoſeptimo, numero octauo*, qui alios citat, & dicit, omnes Doct. *in dicto cap. ei cui*, hoc tenere, & Puteus Gregorius *de beneficiis, cap. trigeſi-*
52 *mo ſeptimo, nu. 2.* qui ait, quod † in his ætas ordinum requiritur tempore datæ impetrationis, niſi ſit ad vacatura, intellige in genere, tunc ſufficit, tempore vacationis beneficij, *vt in d. cap. ei cui*, & ibi Domi. quem ſequitur Felinus *in cap. eam te, n. 18. de reſcrip.* & ibi Rota *n. 25.*

53 Quamuis Ioann. † Andreas *in dict. cap. ei cui*, dicat, id ſolum procedere in beneficiis habentibus annexum ordinem presbyteratus, ſic limitando *d. c. ei, cui*, alia vero poſſe conferri non habenti ætatem in ordine requiſitam, quem ſequitur Roman. *conſilio 325. nu. 1.* & Decius *in d. cap. cum in cunctis, §. inferiora, n. 11.*

54 Dico quinto, quod ad dignitates † vel perſonatus, quibus animarum cura nulla ſubeſt, licet de iure antiquo requiratur eadem ætas, quæ in curatis, & ſic, quod promouendus attigiſſet vigeſimumquintum ætatis annum, vt *in d. §. inferiora*, vbi Abb. *nu. 3.* & Decius *n. 11.* Franc. *in d. c. ſi eo tempore, nu. 10. & in c. 1. de ætate, & qualit. & in 6. ſub n. 3. verſ. in eadem gloſ.* Selua *ſup. n. 17. & 24.* Albertus Trocius *c. lib. 2. c. 18.* Nauar. *in manuali c. 25. nu. 116.* & Maiolus *dict. c. 30. nu. 11. & 13. cum aliis*: in quibus tamen Epiſcopus poterat diſpenſare cum maioribus viginti annis, vt *cap. 1. de ætate & qualitate, lib. 9.* Tamen † hodie in 55 ſancto Concilio Tridentino, *dict. c. 12.* ſtatuitur in hunc modum: *Ad cæteras autem dignitates, vel perſonatus, quibus animarum cura nulla ſubeſt, clerici alioquin idonei, & 22. annis non minores aſciſcantur.* Vnde † in his diſcordat à iure communi Con- 56 cilium, Flam. Pariſ. *d. lib. 2. q. 11. n. 14.* Contra † quod 57 non poterit Epiſcopus diſpenſare, cum ei diſpenſatio non permittatur, ſicut antea, Rebuff. *ſup. n. 41.* & Nauarr *d. capit. 25. numero 116. & à 35.* Leſſius *d. cap. 34. numero 108.* Azor *dict. capit. 5. quæſtion. 9.* & Leo. *in theſ. for. Eccleſ. capit. 18. numero 15. & cap. 23. numero 13. & 14.* Facit quod ait Mandoſius *de ſignatura, titul. de diſpenſatione ſuper defectu ætatis, in princip.*

Quod decretum videtur † comprehendere digni- 58 tates & perſonatus, etiã in Eccleſiis collegatis: nam Conſilium in hac parte generaliter & abſolute de dignitatibus & perſonatibus loquitur, ſecus ac circa canonicatus. Et patet ex principio eiuſdem capituli, ibi: *Cum dignitates in Eccleſiis præſertim Cathedralibus*: nam dictio, *præſertim*, quæ eſt implicatiua, implicat idem in collegiatis, & includit illas ex citatis infra *11. par. c. 5. nu. 91.* Et faciunt illa verba, *Ad dignitates quaſcunque*, & ibi: *Ad cæteras autem dignitates*, quæ ſunt vniuerſalia.

Et ita cenſuit † Congregatio, vt in declaratione 59 ſequenti ſuper dictum *cap. 12.* ibi: *Aſciſcantur hoc decreto, dignitates etiam in Eccleſiis collegiatis comprehenduntur.*

Sed in contrarium † eſt alia declaratio ſanctæ Cõ- 60 gregationis quæ ſic ait: *tum Concilij Tridentini ſeſſ. 24. cap. 12. verſ. nemo igitur deinceps ad dignitates non habet locum in collegiatis Eccleſiis.* Et refert Cerola *in praxi Epiſcopali, 1. p. verb. beneficia, §. 1. verſi. ad dignitates.*

Sed & Man. Rod. *quæſt. Regul. 1. tom. qu. 11. art. 2.* ait ſe † ſcire ſecundum quandam Cardinalium decla- 61 rationem, fuiſſe quendam ætatis ſolum decem & ſex annorum admiſſum ad quandam dignitatem in Eccleſia collegiata in diœceſi Burgen. Declarauerunt enim, inquit, Illuſtriſſimi Cardinales, quod Concilium Tridentinum requirens vigeſimum ſecundum ætatis annum ad huiuſmodi admiſſionem loquitur de dignitatibus & canonicatibus Eccleſiarum Cathedralium, non autem collegiatarum, vt patet ex litera eiuſdem Concilij, & probat Quintil. Mandoſ. *conſil.* 20. quod etiam tradit idem Manuel Rodrig. *in additionibus ad Bullam compoſitionis numero quarto.* vbi ait, virtute huius declarationis. Domin. Chriſtophorum Velam Archiepiſcopum Burgen. contuliſſe dignitatem Scholaſtriæ collegiatæ Eccleſiæ de Aguilar de Campo, cuidam ſcholari, qui non habebat maiorem ætatem 17. annorum: & cum litigaretur ſuper hoc, fuiſſe iudicatum, collationem eſſe canonicam, & iuridicam.

Nihilominus ſtandum eſt † primæ declarationi 62 quæ ait illo decreto dignitates etiã in Eccleſiis collegiatis comprehendi, quam exiſtimo veriorem, & Concilio conformem ex dictis, & comprobatur alia declaratione infra adducto *n. 70.* de anno 1591. Et † 63 id quod dicit Man. Rodr. de declaratione ſanctæ Congregationis eſſet de canonicatibus Eccleſiæ collegiæ, & non de dignitate, & Mand. quem allegat *d. conſ. 20.* ſolum loquitur de canonicatib. Eccleſiæ collegiatę, & nõ de dignitatib. Et † ſi conciliũ 64

ibi non loqueretur de dignitatibus Eccleſiæ collegiatæ, relinquendæ eſſent diſpoſitioni iuris communis, *l.commodiſſime, ff.de liber. & poſthum.* & ſic dicendum eſſet requiri in eis, etiamſi non eſſent curatæ, ætatem non 14.ſed 25. annorum, quæ de iure communi, in quibuſcunque dignitatibus Eccleſiaſticis,ſeu perſonatibus requiritur, vt *in dict.ca.cum in cunctis, §. inferiora,de electione, & in dict.cap.1. de ætate & qualit.in* 6. & Dd. ſupra citari, *numero* 54. Et ſic requireretur hodie maior ætas in dignitatibus, ſeu perſonatibus non curatis Eccleſiæ collegiatæ, quam in huiuſmodi dignitatibus, ſeu perſonatibus Eccleſię Cathedralis, quod eſſet abſurdum. ex quibus etiam apparet falſum, & ſine fundamento, quod ait Alexand.Monet.*dict.2. part.de distrib. quæſt. 19. numer.16.* ſtatim poſt decimumquartum annum poſſe cuilibet etiam in collegiatis Eccleſiis perſonatum, qui à dignitate & officio diſtinguitur, libere conferri, citans Cerolam, *dict. verſ. canonica, verſic. ad ſextum, & verſic. ad nonum*, qui id non dicit, ſed loquitur de canonicatibus Eccleſiæ collegiatæ, vt eum citaui ſuprà *numero* 39. Conuincitur etiam quòd nouiſſimè ait Piaſec. *in praxi Epiſcop par.2.cap.5.numero* 21.dignitates & canonicatus in Eccleſiis collegiatis remanere quoad ætatem in diſpoſitione iuris communis,ita vt in illis ætas quatuordecim annorum ſufficiat,& allegat Gonçalez *d.gloſſ.5.nu.*92.adducentem declarationem S. Congreg.2.ſuprà poſitam *nu.*37. quæ tamen & Gonçalez ſolùm loquuntur de canonicatibus & non de dignitatibus.

65 Ad dignitatem † tamen principalem in collegiata regulariter requireretur ætas 25. annorum inceptorum cum regulariter habeat curam animarum in foro interiori, vel exterioti, & de Abbate diximus *ſupra n.*42.

66 Sed circa hoc quintum dictum † eſt dubium, an ſatis ſit attingere vigeſimum ſecundum annum, vt quis poſſit ad dictas dignitates,vel perſonatus aſciſci, an vero ſit neceſſarium habere viginti duos annos completos.

67 In quo dubio dicendum eſt † neceſſarium eſſe habere viginti duos annos completos, vt pro conſtanti tenet Mandoſ. *d. tract.de ætate minorum,cap.* 5.*n.*10.& hoc de momento ad momentum. Et vide-

68 tur † certum ex *l.3.§.minorem, ff. de minoribus.* & ex traditis per gloſſ.*in d.Clemen.generalem,de ætate & qualit.verbo in* 18.Abbatem *in dict.cap.cum in cunctis,nu.*6. Fel. *in cap.cum vigeſimum, num.primo de offic.delegati*, Corneum,*conſil.*213.*numero* 7.*volum.* 1.Sylueſtrum, Aldobran.*in §.pupillis,inſtit.7. quibus modis tutela finit.nu.*14.Ioan.Gutierrez *d.c.*26.*num.* 10.Rotam *deciſ.*26.*de reſcrip. in nouis*,Bellam.*deciſ.* 726.Tabien.*in ſumma,verbo,ætas,num.*2. Armillam *eodem verbo,numero* 3. Vegam *in ſumm.t. p.cap.*96. *caſu vnico*,& Molinam *de iuſtitia,*2.*tomo, diſp.*573. *circa princip.*& nouiſſime ita tenet Leſſius *dict.cap.* 34.*num.*108.dicens illa formula, vt non ſit minor 22. annis inſinuare annos 22.debere eſſe completos,qui enim nondum compleuit, eſt etiam minor ætate.

69 Quamuis † contrarium teneant Cerola *dict. verbo beneficia, §.1.verſic. ad dignitates*, qui ait, ſufficere illos inchoaſſe,citans Nauarrum, *cap.*25.*numero* 116. (qui id non dicit) Enriq.*lib.*14.*cap.*8.*§.*10.*in fi.gloſſ.* 10. & Emanuel Sa *verbo, beneficium, num.*31.dicens, quod ad dignitates & perſonatus ſine cura requiruntur 22.anni incepti,ex Trident. & Azor *d.cap.*5.

70 *quæſt.* 3. Et † ita declarauit S. Congregatio Concilij,vt apparet ex declarationibus ſequentibus.*Prima in Conc.Trid.*ſeſſ.24.c.12.§.ad cæteras,ibi: *Ad cæteras autem dignitates, vel perſonatus, quibus animarum cura nulla ſubeſt,clerici alioquin idonei,& 22. annis, non minores aſciſcantur, dubitatur, an compleſſe vigeſimum ſecundum ſit neceſſarium,vel tantum attigiſſe ſufficiat ? Congregatio Concilij cenſuit,requiri ætatem viginti duorum annorum completã. A Cardinalis Carrafa. Secunda.Epiſcopo Abulen.Illuſtris & Reuerendiſſime domine,vt frater dubitationi ſuper amplitudinis tuæ nomine propoſitæ ſuper ætate, quæ per Concil.Tridentinum* cap.12 §.ad cæteras autem dignitates, &c.ſeſſion.24. de reformat. *requiritur in iis, qui dignitates, vel perſonatus, quibus animarum cura nulla ſubeſt,obtinere volunt.Congregatio Illuſtriſſimorum Patrum eiuſdem Concilij interpretum ita reſpondendum duxit, nempe decretum illud eſſe intelligendum de anno 22. completo, quod reliquum eſt Deum amplitudini tuæ propitium in omnibus precamur.Romæ die 24.Septembr.*1593.*Amplitudinis tuæ Illuſtris,& Reuerendiſſime vt frater ſtudioſiſſimus Hieronymus Card.Matthæus. Quam declarationem & epiſtolam directam Epiſcopo Abulen.ego habeo in forma authentica.* Et etiam alia declaratio nullius 4.Septembr.1591. his verbis: *Congregatio Concilij cenſuit, ad obtinendam in cathedrali vel collegiata dignitatem non curatam, requiri ætatem annorum* 22 *completam*, & nouiſſimè ita tenet Leo *in theſ.d.c.*18.*nu.*14.dicens,quòd dignitates, vel perſonatus,quibus animarum cura nulla ſubeſt,non minoribus viginti duobus annis completis,non tantum inchoatis conferri debet, vt declarauit Congreg.Concilij.

Vnde infertur ad decretum † eiuſdem Concilij 71
ſeſſio 25. *de regul. cap.ſeptimo* ibi: *Non minor annis* 40.quod debent eſſe completi illi 40.anni, qui requiruntur in eligenda in Abbatiſſam,ſeu Prioriſſam. Nec contra illud decretum poteſt Epiſcopus, aut Nuncius diſpenſare, cum inferior non poſſit in lege ſuperioris, maxime Concilij, diſpenſare, vt eſt notum, licet in Compendio Mendicantium fratris Hieronymi à Sorbo, verbo *Abbatiſſa*, in Margine, dicatur, quod per Concilium Tridentinum ordinatur, vt non eligatur,niſi quadrageſimum annum attigerit.

Et hoc de ætate 22.annorum † requiſita ad digni- 72
tates, & perſonatus non curatos, intelligitur, niſi alias habeant annexum ordinem presbyteratus, tunc enim requireretur in eis ætas 25. annorum ad ſacerdotium requiſita, iuxta *verſ. neminem etiam deinceps,& d.ſup.2.&* 4.

Vnde ad Decanatum † præpoſituram, & Archi- 73
presbyteratũ, etiam ſi eis animarum cura nulla ſubſit, requiretur etiam hodie promouendus attingat vigeſimum quintum ætatis annum, ex quo de iure annexum habent ſacrum presbyteratus ordinem, vt etiam Abbatia,*cap.1.de ætate & qualit.*& dictum eſt

74 *ſup.c.1.n.*40.

Ex quo etiam in Abbate † eadem ætas requiritur. 75
Maiolus *d.cap.*30.*num.*30.& Mandoſ.*conſil.*1.*num.*1. Qui † tamen male ait, quod ſtante conſtitutione, quod conſtitutus debeat eſſe in ætate annorum triginta, ſufficiat annum trigeſimum attigiſſe, quod conuincitur ex dictis ſupra *num.*67. *& ſeq.& ibi al-* 76
legatis.

Dico ſexto, quod † ad Epiſcopatum promouendus debet eſſet maior triginta annis: ita quod trigeſimum annum iam exegerit, & in ſacro ordine

ordine saltim ante sex menses constitutus, vt *in d.c. cum in cunctis, de electione*, Concil. Trident. *sess.7.c.1. & sess.22.c.2. & sess.24.c.1. de reformatio.* & constitutio Gregorij XIV. de forma faciendi processus, & inquisitionis ex præscripto Concilij Tridentini super promouendis ad Ecclesias Cathedrales. Cuius
77 tenorem † non absre erit hic ponere, quia communiter non habetur. Quamuis nouissimè eam ponat Piasec. *in praxi Episc. in proœmio n.2.*

GREGORIVS EPISCOPVS SERVVS seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

ONus Apostolicæ seruitutis, ad quod nuper nos dignatio diuina prouexit, assidue admonet, in eam potissimum curã nobis esse pastorali solicitudine incumbendum, vt quæ à sacris, œcumenicisque Conciliis pro communi totius Christiani populi salute pie prudenterque statuta sunt, nulla aut temeritate violentur aut negligentia deserantur: ea præsertim, quæ ad bonos, idoneosque Pastores Cathedralibus, ac superioribus Ecclesiis gubernandis præficiẽdos pertinent: nã si in quibusuis Ecclesiæ gradibus, & ministris curandum est tales eligi, qui religione, & sanctitate fideles ædificent, multo certe magis elaborandum est, ne in eius electione erretur, qui supra omnes gradus constituitur, cui tanquã seruo fideli & prudenti totius familiæ cura traditur, qui ad omnem virtutem, & mãdatorum Dei obseruantiam aliorum forma esse debet: cum certum sit gregis salutem magnopere pendere ex boni pastoris præstanti vita, & doctrina. Sane venerabiles Patres, qui ex toto terrarum orbe ad sacrum generale Tridentinum Concilium à summis Pontificibus prædecessoribus nostris euocati magna frequentia conuenerunt, cũ in aliis rebus multis præclarum studium ad corrigendos deprauatos mores, & collapsam Ecclesiasticam disciplinam restituendã ostenderunt, tum in eo potissimũ insigni zelo, magnaque cum laude laborarunt, vt rationem inuenirent, qua viri doctrina, pietate, prudentiaque excellentes, & in Ecclesiasticis functionibus diu, multumq; versati Ecclesiis Cathedralibus præficerentur. Nos igitur, qui cum in minoribus constituti Cremon. Ecclesiam regeremus, in eodem Concilio cum sanctis, & egregiis illis Patribus interfuimus, & Concilio absoluto ad Ecclesiam nostram reuersi magno semper desiderio flagrauimus, vt tam salubria generalis Concilij decreta executioni debita mandarentur, atque vt id fieret pro virili parte curauimus. Multo nunc magis, cum disponente Domino omnium Ecclesiarũ cura & solicitudo nos premit, summo desiderio tenemur, vt Pastores ij præficiantur Ecclesiis qui opus suũ & ministerium impleant, & de ouium salute nos in Domino latificent. Illud autem in hoc saluberrimo, & per necessario negotio, quod est de Episcopis eligẽdis, & præficiendis videtur esse præcipuum, vt instructio, examen, & inquisitio de fide, vita, moribus, doctrina, & prudentia promouendorum tam accurate, fideliter, ac serio instituatur, vt omnis fallaciæ fuco semoto, certo considere valeamus, tales a nobis Christi gregi pascendo esse præpositos, quales tantum onus, Angelicis videlicet humeris formidandum exigit, & quales ille expetit, qui pro iisdem ouibus redimendis propriæ vitæ, ac sanguini non pepercit. Et quidem in hac parte prouidentia dicti Concilij Tridentini minime defuit, cum statuerit, ac mandauerit, vt *in Prouinciali Synodo per Metropolitanũ habenda præscriberetur quibusque locis & prouinciis propria examinis, seu inquisitionis, aut instructionis faciẽdæ forma Romani Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eisdẽ locis vtilis, atq; opportuna esse videretur. Verũ* neque id hactenus nisi à paucissimis factum est, neque spes est, nisi longissimo temporis spatio, vt ab omnibus fiat, atque interim dum certa examinis, siue inquisitionis ratio à prouincialibus Concilij expectatur, perit vber ille fructus, qui ex tam vtilibus Concilij generalis decretis sperari posse videbatur. Et experientia ipsa docuit per tot annos à publicatione Concilij prædicti elapsos, quid in vnaquaque prouincia opus sit, quidve possit fieri. Habita igitur cum venerabilibus fratribus nostris S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, matura deliberatione, ac de eorum vnanimi consilio, & assensu, præsenti nostra perpetuo valitura cõstitutione decernimus, vt cũ extra Romanam Curiã examen, instructio, siue inquisitio facienda erit, nemo omnino cuiuscunque status, gradus, conditionisve fuerit inquisitionẽ prædicta sibi arrogare præsumat, sed integrũ hoc negotiũ iis, qui à prædicto Trident. Concilio designantur, Apostolicæ videlicet sedis legatis, seu Nunciis prouinciarũ, aut eius, de quo inquisitio fit, Ordinario, eoq; deficiente, Ordinariis viciniorib. relinquatur, nisi iustis de causis nobis, aut pro tempore existenti Romano Pontifici per speciale mandatũ alicui alteri hoc munus quandoque cõmittendũ esse visum fuerit. Quod si forte aliquis prædictorũ cõsanguinitate, aut affinitate vsque ad tertiũ gradũ inclusiue promouendũ contingeret, vt omnis suspicio carnalis affectus à tã sancto negotio repellatur, ille quidẽ eo casu censeatur excluſus, atque ad eũ, qui proxime sequitur, hoc est si legatus excludendus, erit, ad Nuncium, si Nuncius, ad Ordinariũ, si Ordinarius, ad viciniorẽ Ordinariũ Inquisitionis officiũ deferatur. In Curia vero hac functio spectet ad eos Cardinales, qui à nobis, vel pro tẽpore existente Romano Põtifice deligentur, vel ad Cardinales earũ prouinciarũ, seu Regnorũ apud nos, & sedẽ Apostolicã protectores, in quibus Ecclesiæ ipsæ cõsistunt: si tamen ad ipsos huiusmodi vacantiũ Ecclesiarũ relatio pertinebit, quod si de Episcopo, vel Metropolitano extra Romana Curiam degente ab vna Ecclesia ad aliã ex aliqua graui, & iusta causa transferendo agetur, hoc munus deficientibus Legato, vel Nũcio Apostolico eius prouinciæ, aut Regni, vbi Ecclesia ipsa à qua trãsfertur, sita erit: ad Metropolitanũ, si Episcopus: ad suffraganeũ vero antiquiorẽ residentiẽ, si Metropolitanus, transferendus erit, pertinere declaramus. Deinde, quia sacrũ Tridẽtinũ Concilium, non sine magna ratione eminẽtes personas, & quæ negotij magnitudinẽ probe intelligerẽt, ad hoc officiũ nominauit. Declaramus, & statuimus, tã Legatos, siue Nuncios, quã Ordinarios, vel aliõs ab hac sancta Sede forte delegandos, non per Auditores, aut Vicarios, aliosve ministros, sed per se ipsos inquirẽdi munus exercere debere, quãuis ab huiusmodi personis, aliisq; viris peritis adiuuari possint. Et si Prælatus inquirens per se non posset ob locorum distantiã testes examinare circa articulum aliquem, vt legitimos naturales, vel ætatem, aut aliquid huiusmodi, licebit ei articulũ illũ alteri personæ in dignitate Ecclesiastica constituta subdelegare, nõ autem vniuersam inquisitionem. Quod si forte contingat, aliquem supradictorum legitime impediri, vt per se hoc munus præstare non possit, ad alios ea cura transferetur, qui sunt ab eodem Concilio Tridentino ad hoc officium designati, supra dictum est, de iis, qui ob con-

ſanguinitatem, vel affinitatẽ ab hoc munere excludãtur. Adhac, vt mens eiusdẽ ſacri Concilij rectè, ac fideliter debitæ executioni mandetur, & tale ſit examen, quale requiritur in negotio tanti ponderis. Declaramus, ac ſtatuimus, nõ eſſe in vita, ac doctrina promouendi inueſtiganda cã rationẽ adhibendã, vt ab ipſo promouendo articuli offerantur, ac teſtes producãtur, ſed oportere, vt Prælatus, qui munus inquirẽdi ſuſcepit, articulos cõſcribat, atq; ipſe ex officio ſuo illos teſtes vocet, atque examinet, quos de reb. inquirẽdis ſyncerũ, ac fidele teſtimoniũ daturos eſſe exiſtimet. Verũ, vt inquiſitio prædicta facilius, ac plenius perfici, atq; expediri queat, vtile erit, ſi Prælatus, qui inquiſitionẽ facturus eſt, vel à promouendo, vel alio aliquo confici curet ſchedulam, in qua ſint ordine deſcripta nomen promouẽdi, cognomẽ, patria, parentes, ætas, ordo, gradus, profeſſio, functio ſi quam is forte exercuit, loca in quib. aut Theologia, vel iuri Canonico operam dederit, aut longo tẽpore verſatus fuerit, denique amici, ac familiares, qui tã ipſum, quam parentes eius intime norint. Quod ſi promouendus documentũ aliquod exhibere voluerit, vnde ipſius ætas, gradus, dignitas, ſacri Ordines, functio, officia, muneraque, aut aliquid eiuſmodi cõprobetur, admittendũ, ac proceſſui inſerẽdum erit, modo documentũ publicum, ſeu authenticũ fuerit. Illud quoque prohibendũ cenſuimus, ac expreſſe prohibemus, ne ad teſtimoniũ dicendũ de fide Catholica, vita, moribus, doctrina, atque aptitudine, ad regendã Eccleſiam quilibet homines admittãtur, ſed viri tantũ graues, pij, prudentes, docti, qui de qualitatibus promouendorũ rectũ iudicium ferre valeant, ac vt ſupra diximus, ſincerũ, ac fidele teſtimonium dare velint. Proinde tam cognati, ac nimium familiares, quam inimici, atque æmuli excludendi erunt. Porro teſtes eiuſmodi prælatus, qui examen, ſeu inquiſitionẽ habiturus erit, ſeorſum, ac ſigillatim examinabit, & ſi quando iudicauerit expedire, eis ad memoriam reducet, tũ iuramenti vim, tũ periurij grauitatẽ: eosdẽ etiam ſerio, & grauiter admonebit ipſos reos futuros apud Omnipotentẽ Deum eorũ omnium, quorum, vel committendo, vel omittendo rei erunt qui promouebuntur, ſi vel falſa narrando, vel reticendo vera, in cauſa erunt vt homines indigni, vel minus idonei eiuſmodi Eccleſiis præficiantur. Diligenter etiã teſtiũ qualitates cognoſcere ſtudebit, ac potiſſimũ quam ſint ad promouendos affecti, vt inde coniiciat, virũ ex affectu, an ex veritate teſtimoniũ dicant. Denique cum teſtes de qualitatib. promouendi interrogabit, dabit operam, vt quoad eius fieri poterit omnia & ſingula, quæ ad prædictã inquiſitionẽ facere videbuntur, per ipſos exprimantur. Quamuis autẽ qualitates omnes promouendorũ, quæ in generaliũ Synodorũ decretis, aliiſq; Canonicis ſanctionibus continentur, probè cognitæ eſſe debeant, tis. quib. inquiſitionis officium demandatũ eſt, quales ſint, natũ eſſe ex legitimo matrimonio, atque ex parentib. Catholicis, annũ trigeſimũ iam expleuiſſe, ſacris ordinibus, ſaltẽ ante ſex menſes initiatũ eſſe, gradũ Doctoratus, aut licentiæ in Theologia, vel iure canonico, aut certe publicum alicuius Academiæ teſtimoniũ obtinuiſſe, quoad alios docendos idoneum eſſe declaratur, ad hæc in Eccleſiaſticis functionib. diu eſſe verſatũ: item fidei puritate, innocentia vitæ, prudentia, vſu rerũ, integra fama, doctrina denique præditũ eſſe. Tamen, quia circa doctrinã plures committi ſolent, & ſæpe contingit, vt nonnulli ſcientia vacui, de ſolo Doctoris titulo, aut priuilegio glorientur: volumus, vt de eorum etiam doctrina diligenter inquiratur, qui vel Doctoratus, aut licentiæ titulis, & priuilegiis gaudent, vel etiã à publicis Academiis teſtimonium habuerunt, quod idonei eſſent ad alios docendos, niſi forte aliquorũ inſignis doctrina, ex publica ipſorũ functione notoria eſſet. Ita vero inquiſitio facienda erit, vt quib. in locis, quanto tempore, & quo fructu Theologiæ, vel iuri Canonico promouendus operam dederit, cognoſcatur. Et quoniam in quibuſdã prouinciis nulla ſunt Studia generalia, neque vlla publicæ Scholæ, neq. vſus habet, vt qui ſtudiis operam nauant, vllis Doctoratus, aut licentiæ inſignib. decorentur, declaramus, in eiuſmodi locis ſufficere, ſi teſtimonio virorum grauium, & ſacræ Theologiæ, vel iuris Canonici peritorum conſtet, promouẽdos ea ſcientia Theologiæ, vel Canonum vere pollere, vt idonei ſint ad ea docenda, quæ populum Chriſtianum ſcire oportet, ac muneris ſibi iniungendi neceſſitati valeant ſatisfacere. Teſtes præterea deponant, ſe de ſcientia promouendorum certos reddi̇tos eſſe, ex eo quod prædictos promouendos ſpecimen ſuæ doctrinæ publicè vel priuatim dediſſe cognouerint. Quod autem ad regulares pertinet, cũ ad Eccleſias Cathedrales promouendi fuerint, ne fraus vlla ſubrepere poſſit in eo, quod idẽ Tri. Concilium ſtatuit, vt regulares à ſuis ſuperiorib. ſufficientis doctrinæ teſtimonium habeant, Declaramus nomine ſuperiorum eos duntaxat intelligendos eſſe, qui nullũ ſui ordinis ſuperiorem agnoſcunt, ſiue ij cuiuſuis Ordinis Abbates, Magiſtri, aut Miniſtri, aut Præpoſiti generales, aut quarumlibet Congregationum Præſidentes, ſiue Definitores, aut Viſitatores Capitulum generale repræſentantes, ſiue alij, quocumque vocabulo nominentur, & in eorum abſentia ipſorum Vicarij, ſeu Cõmiſſarij generales, vel in Romana Curia Procuratores Ordinum, aut Congregationum generales in hac parte ſuccedant. Et nihilominus præter ſuperiorum teſtimonium, qui fidem facient eiuſmodi regulares ad alios docendos idoneos eſſe, volumus ea ſeruari, quæ de iis diximus, qui publicum ſuæ doctrinæ ab aliqua Academia teſtimonium habent, vt videlicet ſerio inquiratur, an regulares ad Cathedrales Eccleſias promouendi, eos progreſſus in ſtudiis fecerint, qui in futuro antiſtite requiruntur. Poſt inquiſitionẽ vero de fide, vita, moribus, doctrina & prudentia promouendi, necnon informationem de ſtatu Eccleſiæ, aliiſque neceſſariis rebus, quæ pariter coram ſuperius expreſſis Prælatis, iuxta eiuſdẽ Concilij decreta fieri debet, profeſſio fidei Catholicæ à promouẽdo facienda erit, quam quidem ab eo dumtaxat recipiendam eſſe declaramus, ad quẽ inquiſitio pertinebit: niſi forte qui profeſſionem emiſſurus eſt, à Prælato inquirẽte longe diſtet: tunc enim is Prælatus ex ſubdelegatione inquirentis profeſſionẽ admittere debebit, cui promouẽdus vicinior erit: quod idem intelligatur de informatione de ſtatu Eccleſiæ accipiẽda, ſi quando contingeret, vt in alia prouincia, ſiue Regno eſſet Eccleſia, in alia promouendus. Recipiet autẽ Prælatus profeſſionẽ promouendi, præſente notario publico, ac teſtibus, atque cã à ſe admiſſam, ac receptã propria manus ſubſcriptione teſtabitur. Is quoque, qui profeſſionem eiuſmodi fecerit, in eo loco, vbi proprium nomen profitẽtis exprimi ſolet, nomẽ ſuũ manu propria adſcribet. Denique his peractis notarius publico inſtrumento fidẽ faciet de profeſſione prædicta, adhibitis teſtib. vt præfertur. Vbi vero totũ examẽ, ſeu inquiſitio de perſona promouẽda perfecta fuerit, ea in inſtrumentum publicũ redacta cum toto teſtimonio, ac profeſſione fidei emiſſa ad hanc ſanctam Sedem, vt Concilium ſtatuit, quamprimũ clauſa, & obſignata, in forma authẽtica, tranſ-

trãſmittẽda erit. *In qua re obſeruari volumus, vt profeſſio Fidei iijdẽ omnino verbis deſcripta ſit, qua in ea forma cõtinẽtur, qua felicis recordationis Pius Papa IV. prædeceſſor noſter ſtatuit obſeruandam, & vt Prælatus, qui inſtructionẽ, examen, & inquiſitionẽ fecit, vel per literas ſeparatas, ſimul tamen cũ proceſſu mittendas, vel per ſcriptionẽ dicti proceſſus ſignificet, quata fides teſtibus examinatis, eorũque dictis, & ſcripturis productis ſuo iudicio habenda ſit: ſimul etiam quid de promouendo ipſe ſentiat. Proceſſus autem ſic formati & ad Curia transmiſſi, a Cardinali, cui proponendi munus incũbet, & a tribus Priorib. Ordinũ Cardinalibus, vt moris eſt, iuxta formã Concilij, prædicti ſubſcribentur, & expedientur. Volumus autẽ, vt Cardinalis relator moneat promouendũ, ſi præſens in Curia fuerit, vt iuxta Concil. Lateranen. nouiſſime celebrati omnes Cardinales, ſiue maiorẽ partẽ Collegij adeat, antequam Eccleſia proponat, vt quæ à referente collega ſint audituri, oculata ſ. de quantum ad perſona promouendi attinet, cognoſcere poſſint. Hæc porro omnia, quæ de promouendis ad Eccleſias Cathedrales dicta ſunt, ad eos etiã pertinere, atque in eorũ promotione ſeruanda eſſe declaramus, & decernimus, qui nominati, præſentati, aut electi fuerint ad dignitates Abbatiales, ac Prioratus ſeu Præpoſitatus Monaſteriorum regimina, aut alias Regulariũ cuiuſuis Ordinis, aut etiã ſeculariũ præfecturas de quib. conſiſtorialiter prouideri contigerit, atque eos præſertim, quib. præter curã, & regimen monachorũ, aut canonicorũ, clericorumque regulariũ, vel ſeculariũ, annexa eſt in populũ iuriſdictio ſpiritualis, vel tẽporalis, exceptа tamen ætate, circa quam nihil innouamus. Quo vero ad doctrinã, cum generalia Concilia nõ ſtatuat, vt perſonæ promouendæ ad regulares dignitates Doctoratus, ſiue licentiæ gradũ ſuſcipere, vel publicũ teſtimonium ab academia aliqua habere teneantur, & tamen æquũ ſit, vt ea doctrina polleant, qua onus ſibi imponendũ ſuſtinere valeant. Declaramus, & ſtatuimus, vt Prælati qui inquirẽdi munus ſuſcepturi ſunt, ſtudioſe, ac diligẽter inquirãt ſuper doctrina eiuſmodi perſonarũ, iuxta modũ & formã ſuperius præſcriptã, vt nos, & pro tẽpore futuri Rom. Pontifices, habita de illis vera informatione per proceſſum, qui ab inquirente trãſmittetur, certo ſtatuere, ac iudicare poſſimus, an perſona promouenda vere ſit talis, qualẽ dignitas illa, ad quã prouehenda eſt, exigit, & requirit. Hortamur vero in viſcerib. Do. noſtri Ieſu Chriſti, ac paterna charitate monemus eos omnes, qui ab hac ſãcta Sede nominãdi, præſentandi, vel etiã eligendi futuros Epiſc. vel Abbates ius habent, vt ſerio apud ſe cogitent, quãti momenti ſit hoc negotiũ, ex quo ſalus animarum tranquillitas Reip. incolumitas religionis, propagatio fidei, aliaque permulta, & maxima bona dependent. Illud etiã ſæpe, & ſæpius ad mentẽ reuocẽt quod ſancta Tridentina Synodus admonet, nihil ſe ad Dei gloriã, & populorũ ſalutẽ vtilius poſſe facere, quã ſi bonos paſtores, & Eccleſiæ gubernandæ idoneos promoueri ſtudeant, coſq. alienis peccatis cõmunicantes mortaliter peccare, niſi quos digniores, & Eccleſiæ magis vtiles ipſi iudicauerint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambitiũ cupiditatibus, ſed eorũ exigentibus meritis præfici diligẽter curauerint. De nominandis vero, præſentandis, vel eligendis ad regulares dignitates præter ea, quæ ſuperius obſeruanda declarauimus, illud quoq. paternis his noſtris hortationib. & monitionib. adiiciendũ cenſuimus, vt nominationis, præſentationis, vel electionis ius habentes eos diligere ſtudeant, atq. omnino conẽtur, qui nõ modo eundem ordinẽ ſint ante profeſſi: ſed in eodem etiam ſatis diu laudabiliter verſati. Neque enim decet vt Magiſtri aliorum eſſe incipiant, qui non fuerint ante diſcipuli, & ſubditis imperare præſumant, qui prius non didicerint ſuperioribus obedire. Nos denique, qui vel examinando, & inquirendo, vel teſtimonium ferendo operam ſuam in hac re præſtabunt ſerio admonemus, vt ea fide, ac diligentia in negotio tanti momenti verſentur, vt à Deo, & à nobis laudem pro bono opere expectare valeant. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ prohibitionis, voluntatis, declarationis, decreti ſtatuti, hortationis, & monitionis infringere, vel ei cæſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ in Monte Quirinali anno Incarnationis Dominicæ 1591. Idibus Maij, Pontificatus noſtri anno primo. A. Cardin. Montaltus ſummator. M. Veſtrius Barbianus. A. de Alexiis.*

Et eadem ætas, quæ † in Epiſcopo, requiritur in 78
Cardinalibus, ex *dict. cap. 1. ſeſſ. 24 verſ. ea vero omnia.* iuncto *d. cap. ſeſſ. 7. & d. cap. 1. ſeſſ. 22.* Maiolus *numero* 13. & Hoieda 27. *vbi ſup.* Hodie † tamen diaco- 79
nus Cardinalis eſſe poteſt, qui in vigeſimo ſecundo ſuæ ætatis anno fuerit inſtitutus, ex conſtitutione Sixti V. de Cardinalium numero, ordine, ætate, tempore, qualitate, & officio, & aduertit Cardinalis Paleotus de ſacri Conſiſtorij *conſultatione 4. par. qu. 1.*

De ætate † Abbatiſſæ ſeu Prioriſſæ videndum eſt 80
dictum decretum ſacri Concilij *ſeſſ. 25. de regul. cap. 7.* & de † ætate requiſita ad beneficia regularia, vi- 81
de textum *in dict. clem. ne in agro §. cæterum, de ſtatu regularium,* & ſupra in initio citatos, ac Albertum Trocium, *d. lib. 2. c. 19.* & Corraſ. *3. p. c. 3. n. 8.* nam circa eam nihil inuenio innouatum per d. ſacrum Concilium Tridentinum. Vide tamen circa intellectum *d. §. cæterum*, Nauarrum *de regularib. commentario 3. nu. 43.*

Tandem † aduertendum eſt, quod prouiſio facta 82
non habenti ętatem in beneficio requiſitam, eſt nulla, vt per Flam. Pariſ. *de reſignatione beneficiorum li. 4. q. 9. ex n. 20.* Manuel Rodr. *in ſumm. 1. tomo. cap. 30. n. 2.* Vegam *in ſumma 1. p. c. 36. caſu 5. & 21.* Azor *d. c. 5. q. 12.* & nouiſſimè Vgol. *de offic. Epiſc. cap. 59. §. 8. n. 3. & 6. poſt Nauar. conſ. 1. 2. & 3. de ætate & qualit.* Etiam † in conſcientia P. Ledeſma *in ſumma 2. par.* 83
tract. 6. c. 27. concluſ. 17. difficultate, pag. 361. quidquid velit Ioan. Quintin. *in repetit. cap. de multa de præb. n. 66. & ſeq.*

Quod procedit etiam ſi ad ætatem † requiſitam 84
deſit quantumuis paruum & modicum tempus, vt vnus dies, vel hora, nam in his quæ à iure ſunt determinata & limitata non licet arbitrari. Facit, quod tradit Thomas Sanchez *de matrim. lib. 1. diſp. 16. nu. 4.* Quidquid alias circa ætatem ordinum male teneant P. Ledeſm. *1. p. ſummæ de ſacramento Ordinis, capit. 7. concl. 11. difficultate,* & Vega *in lib. Eſpeio de Curas. cap. 14. num. 42.* contra quos eſt conſilium Nauarri *9. de tempor. ordin.* & Vgol. *de off. Epiſc. c. 26. §. 9. ad finem.*

Secundo procedit † etiam in præſentatione, Na- 85
uatr. *conſil. 2. num. 1. de ætate, & qualitate.* Et † in op- 86
poſitione: nam etiam tempore oppoſitionis, & petitionis requiritur habilitas requiſita. Ioan. Gutierrez *conſ. 4. numero 7.* & Zaullos *qu. 693. ex numero 7.* Perez de Lara *de anniuerſa. & capella. lib. 2. c. 9. num.*

55.& 58. satis tamen est, quòd tempore concursus, seu examinis ad parochialem ætatem legitimam attigerit, Rot. *decis.677.nouissim.Farinac.numero 4.* cùm tunc fieri possit oppositio, vt *infrà 9. par. cap. 2.numero 206.* quamuis sciam, D. Episcopum Abulensem 25.Ianuar.de anno 1614. contulisse quandam parochialem loci de Munnada cuidam, qui tempore oppositionis, & concursus non habebat ætatem legitimam, quam tamen tempore collationis habebat, in quo certè videtur errasse, & collationem fuisse nullam ex prædictis, & Concil.Trident.*sess. 24.de reform.cap.18.ver.peracto deinde examine, ibi, & ætate,* & constit.Pij V. super collatione parochialium: at ex ea manere Papæ reseruatam, vtpote factam contra formam Concilij, cùm non tulerit oppositori & concurrenti legitimo & habili, de quo loquitur Concilium: facit l.*vt grat dat. ff. de mun. & honor.*

87 Vnde videtur † falsum, quod ait Mand.Rodrig. *dict.cap.10.numero primo vers.Lo tercero* & cum eo Vega *dict. cap.36. casu 16.* quod laicus potest se opponere ad beneficium presbyterale in Ecclesia, vbi est statutum, quod obtinens beneficium intra annũ fiat presbyter, dummodo attigerit 25.annum. Nec id dicit Nauarrus, quem ipsi allegant *in manuali,*

88 *cap.5. numero 116.* nam † non loquitur de laico, sed de clerico saltim primæ tonsuræ intelligitur. Et quod ibi subdunt Manuel Rodrig.& Vega, quod quando patronus præsentat absentem ad certum beneficium, sufficit, quod tempore, quo accedit nuntius cum schedula habeat ætatem requisitam, vt sentiti inquiunt, Nauarrus, accipiendum est, iuxta supradicta *c.1.à n.32.*

89 Ætas à natiuitate † connumeranda est, non à die conceptionis, vt contra glossam *regulæ Cancellariæ* 17.recte tradunt Couarruuias *in 4.2.p.c.8.§.2.num.3.* & Molina *sup.d.disp.573.* Mandos. de ætate minori cap.1.numer.25. & nouissimè Tho Sanch. *in præcep. Decal.lib.4.cap.35.num.4.* qui absolute docent, ætatem à natiuitate computari, & non à conceptione, etiamsi id vtile sit ei, de cuius ætate agitur, contra gloss.de reg.17.Candel.& Sforc.*de restit.in par.1.qu. 2.art.7 n.48.*

90 Eademque ætas, & † habilitas, quæ requiritur & sufficit ad titulum beneficij, requiritur & sufficit ad coadiutoriam à Papa concessam, Caputaq.*decis.127. p.1.*& post hæc Gonçalez *glos.5.§.9.num.6.* & 90.facit quod tradit Gratian.*decis.157.n.16.& in addit.à num.9.*

CAP. V.

De coniugatis.

SVMMARIA.

CConiugati, qui ordinari prohibentur, sunt incapaces beneficiorum, num.1. *Adeo, vt etiam beneficia ante matrimonium obtenta amittant,* num.2. *Et procedit etiam in administratione Ecclesiastica* num.3.

Nec ex dispositione Episcopi possunt habere beneficium etiam simplex, nu.4. *Et concordia Capræ bene improbatur per Hoiedam.*

Episcopus enim dispensat contra ius nisi in casibus à iure expressis, nu.5.

An, & quando clerici coniugati gaudeant priuilegio fori remissione, nu.6.

SIne vxore † præterea is esse debet cui de benefi- 1
cio prouidetur. Coniugati enim qui ordinari prohibentur, sunt incapaces beneficiorum *c.2.c. diuersis fallaciis,& c.cum decorem, de clericis coniugatis,* & facit tex.*in c.vnico, vers.in cæteris autem eodem tit.in 6.* de quo bene Lamber. *de iure patronatus.1.p.2.lib.q.7.art.3.* Capra *regu.97.à numero 23.*& Hoieda *de incompatibil.beneficiorum, 1.p.cap. vltimo,nu.76.& 77.* & Flam.Paris.*de resignatione benef. lib.4.q.2.à nu.27.& 99.* & Tho. Sanchez *de matrim. lib.7.disp.42.n.14.* Gonçalez *ad regulam mensium 9. l.2.nu.68.* Lessius *de iust.& iur.lib.2.c.34.dub.21.* Adeo, vt † etiam beneficia ante matrimonium obtenta 2
amittant, vt dicetur infra *11.par.c.8.* Et † procedit e- 3
tiam in administratione Ecclesiastica, nempe, quæ personæ Ecclesiasticæ assignatur, cuius etiam sunt incapaces, licet non sit beneficium, Cæsar de Grassis *decis.114.& 91.*

Nec ex dispensatione † Episcopi possunt habere 4
beneficium etiam simplex, vt contra antiquos tenet bene probans Abbas *numero 7.in c.Ioannes, de clericis coniugatis.* Selua *de benef.1.p.q.7.numero 18.* Lamber *supra num.8.* Probus ad Monachum *in cap.nullus, de temporibus ordinationum, in 6. numero 14.& 15.* & cum Hostien. Cardin.& Abbate, *in d.ca. Ioannes Rosiniacus de benefic.capit.3 à numero 3.* Hoieda *numero 77.* & Flam.Paris. *sup.numero 29.* & Henriq. *in summa libro 13.cap.14,§.1 in textu,& gloss.lit K.*& post hæc Gonçalez *sup.numero 69.* Et hanc dicit magis communem opinionem modernorum, Capra *supra numero 43.* Cuius † concordiam *ibi numero* 5
48.& 49. bene improbat Hoieda *ibi:* Episcopus enim non dispensat contra ius, nisi in casibus à iure expressis, vt alias dicetur infra, *11. par. capit.5.numero 344.*& in proposito Thom. Sanchez *sup. numero 18.*

Et an & quando clerici coniugati † gaudeant pri- 6
uilegio fori, vide textum *in dict.cap.vnico,* & ibi Dominicum Franchum, & alios, & S. Concilium Tridentinum *sess.23. de reform. cap.6.vers.in clericis vero coniugatis,& l.1.tit.4.lib.1.recopil.*& ibi Azeuedum, Couarruuiam *practicarum c.31.à n.6.& c. 32.*& Ioan.Gutierrez. *de iuramen.confirmato.1.p.c.17. à numero 11.*& Thomas Sanchez, qui late *dict.lib.7. disp.46.*

CAP. VI.

De bigamis.

SVMMARIA.

*BEneficiandus non debet esse bigamus.*nu.1. *Nam bigami incapaces sunt beneficiorum; cum ad ordines promoueri nequeant.*n.2.

Episcopus non potest, dispensare cum bigamis, non solum ad sacros ordines, sed nec ad minores, aut primam tonsuram, aut beneficium etiam simplex, à num.3.& *ponitur declaratio S.Congregationis.*nu. 4.& 5.

*Episcopus ordinãs bigamũ etiã in minoribus ordinibus, seu prima tonsura grauiter peccat, nẽpe mortaliter, & etiã conferendo ei beneficiũ, nec valet collatio,*n.6.& *secundum Nau.videtur suspensus ipso iure à collatione ordinis, quem contulit bigamo,& etiam*

etiam à missando per vnum annum,nu.7. *Sed contrarium refertur tenere S. Congregationem: & de pœna suspensionis à collatione ordinis nullus est canon. Et pœna suspensionis à missando non videtur lata ipso iure,sed ferenda per sententiam*, à nu.8.& 2.seqq.

*Quamuis ex noua constitutione Sixti V.contra clericos male promotos,suspensus esset à collatione ordinum,& executione Pontificalium,& c.illa est iam redacta ad terminos iuris communis, & Concilij Trid.*n.11.

Dictum Toleti, quod S.Congregatio Concilij ex sententia Sixti V. Episcopum cum vero bigamo, qui duas successiue duxerat dispensantem ad primam tonsuram & beneficium simplex iudicauit ipso iure suspensum ab ordinum collatione, procedit iuxta d.constitutionem Sixti V. n.12.

Improbatur sententia multorum dicentium, Episcopum posse dispensare cum bigamo in minorib. saltim vbi maxima causa esset dispensandi, aut quoad vsum susceptorum,n.13 & 14.

Bigamia est triplex,vera,interpretatiua,& similitudinaria,& quæ sit illa n.15.

Contrahitur bigamia interpretatiua, quando quis vxorem adulteram cognouit,etiam ignoranter,vt est communis,n.16. *Quamuis contra eam male teneat aliquis,quia ista bigamia non est voluntaria, quod parum refert,cum ista irregularitas præcipue sit inducta ob defectum Sacramenti.Et diuersa est ratio in irregularitate ex occisione hominis iusta*,à n.17. & seq.*Reliqua de bigamia irregularitate, per quos sunt videnda*,n.19.

1 NOn sat est beneficiandum sine † vxore tunc esse,sed vlterius opus est, quod non sit bigamus:
2 nam † bigami incapaces sunt beneficiorum,cum ad ordines promoueri nequeant,*c.1.& 2.33.distin.c.1.2. & 3.de bigamis*, & omni priuilegio clericali nudati sint, merique laici existimentur,*cap.vnico de bigamis in 6.*Facit etiam S.Concilium Tridentinum,*sess. 23. de refor.c.17.ad fi.*ibi: *Dummodo non sint bigami*, Lamber.*de iure patron.1.p.2 lib.qu.7.ar.13.*Corras.*de benefic.3.par.cap.4.num.2.* & Sairus *de censuris,lib.6. cap.5.numero 9.* Auila *eod.tract.de censuris,7.p.disp. 8.dub.1.*

3 Nec Episcopus † potest dispensare cum bigamis, non solum ad sacros ordines,*capit.2.de bigamis*,vbi
4 glos.& Abbas,Corras.*ibi.* Sed † nec ad minores,aut primam tonsuram, aut beneficium etiam simplex,vt apparet ex *dict. cap.vnico*, & dicto decreto Concili-
5 lij. Et † censuit sancta Congregatio eiusdem Concilij his verbis: *Episcopus authoritate sua ordinaria cum sibi subdito vero bigamo, qui alias cum duabus virginibus successiue legitimum matrimonium contraxit & consummauit, & modo defunctæ sunt, dispensare non potest,vt primam tonsuram, & simplicia a se,vel ab aliis accipiat.* Ita censuit Congregatio die 30.Ianuar.1589.Et Sixtus V.approbauit. Quæ declaratio licèt loquatur de eo qui cum duabus contraxit,procedit etiam in eo,qui cum vnica vidua seu corrupta contraxerit, nam æquiparantur à iure *dict. cap.1.& 3.de bigam. & dict. cap.vnico iuncta gloss. verb.bigamos*, & Doctores ibi, & allegandi infra. Et ita respondi consultus ex vnitate Trident. anno 1613.

6 Vnde Episcopus † ordinans bigamum etiam minoribus ordinibus, seu prima tonsura, grauiter peccat, nempe mortaliter, & etiam conferendo ei beneficium,nec valet collatio, Nauarrus *cons.3.& 4. de bigamis*, qui † etiam ait, Episcopum ordinan- 7
tem videri suspensum ipso iure à collatione ordinis, quem contulit bigamo per eundem annum, ex *cap.eos,& c.fin.de temporalibus ordinationum,lib.6. & cap.nullus pœnitentem.*55.*distinct.* per quod, inquit, potest dici etiam suspensus ipso iure vno anno à missando. Additio † tamen *super d.cons.*3.ait refer- 8
ri Congr. censuisse Episcopum non potuisse dictas collationes facere,sed quod non incurrat ob hoc ipso iure in aliquam certam pœnam Et † quidem de 9
dicta pœna suspensionis à collatione ordinis,quem contulit bigamo,nullus est canon. Nam dictum *cap. eos, & dict.cap. fin.* non loquuntur de ordinatione bigami, & pœnæ non sunt extendendæ ad alium casum,*reg.ordin.lib.6.cum aliis.* Nec † *dict.ca.nul-* 10
lum pœnitentem, ponit talem pœnam.Et quoad pœnam suspensionis à missando, potest intelligi, quod non sit lata ipso iure, sed ferenda per sententiam, vt colligitur ex illis verbis, *Ab ea die,qua ei potuerit hoc approbari*, quæ videtur denotare eam pœnam esse imponendam, cum delictum in iudicio probabitur.Et † quamuis ex noua constitutione Six- 11
ti Quinti, contra clericos male promotos à collatione ordinum, & executione Pontificalium, eo ipso suspensus, & ab ingressu Ecclesiæ interdictus existeret, illa est iam redacta ad terminos iuris communis,& Concilij Trident.vt dictum est *sup. 2. par. c.vlt.n.*70.

Et quod † dicit Toletus *in summa libr.1. cap.*68.4. 12
*concl.*quod d. S.Congregatio Concilij, ex sententia Sixti V. Episcopum cum vero bigamo, qui duas successiuè duxerat, dispensatione ad primam tonsuram & beneficium simplex, quod etiam eidem dispensato contulerat,iudicauit ipso iure suspensum ab ordinum collatione,dispensatum autem ab exercitio suspensum, & beneficij nullam fuisse collationem, nec fructus suos fecisse, procedit iuxta dictam constitutionem Sixti V.

Vnde etiam † conuincitur sententia diui Thomæ, 13
*in 4.distin.*27.*quæst.*3.*artic.* 3. *& aliorum ibi*,& Turrecremata *in cap.lector.*34.*distinctione,articul.*2.per textum *ibi* Gomezij *de Breu.numero* 20.*& 21. additio.*Rotæ *decis.prima de bigamis in nouis.*Couarruuias *in Clemen. si furiosus.part.*1. §.2. *numero* 4. Nauarri *in manua.cap.*27. *num.*197. Hoiedæ *de incompatibilitate beneficiorum* 1.*part.capit.*23.*numero* 107. Salzedi *in praxi crimin.*Bernardi Diaz *cap.*16. *litera C.*Vgolini *de irregular.cap.*56.§.7.*numer.*2.*& de offic.Episc.cap.*57.§.4. *num.*1. Zerolæ *in praxi Episcopali,*1.*part.verb.irregularitas,*§.17.*&* 2.*par.verb. bigami.*§.2.3.*&* 4. Sylvestri *in summa, verbo bigamus quæst.*7.*num.*7.Soti *in 4.distinct.*27.*quæst.*3.*artic.*3.P. Ledesma *de matrimonio,quæst.*66.*art.*5.Enriquez *in summa,libro* 12.*capit.*6.§ 11. *& libro* 14. *capitulo* 20. §.2.Candelabri Aurei, *de irregularitate, prima specie, numero* 34. Manue. Rodriguez *in summa,tomo primo capitulo* 157. *numero* 6. *& quæst. regularium tomo primo quæst.*24.*art.*2. Veguæ *in summa,prima par.cap.*38.*casu* 1.*& in especio de Curas, cap.* 12. *num.* 321.& *cap.*14.*numero* 38.Valent.4.*tom. disp.*7.*qu.*19. *punct.*3. Philiarc.*de offic. sacerdotis* 1.*par. lib.*4.*cap.* 7.*ad fin.*& Sairi *de censuris, libr.*6.*cap.*6.*numero* 11. qui dicunt, Episcopum posse dispensare cum bigamo in minoribus saltim vbi maxima causa esset dispensandi aut quoad vsum susceptorum. Quam sententiam propter tantorum virorum authoritatem dicit probabilem esse, & in praxi seruari

poſſe, vbi fuerit vſu recepta, Suarez infra citandus, *num.* 5. vti probabiliorem ſequitur, Thom. Sanc. *d. li.* 7. *diſp.* 6 *n.* 11. tenens, poſſe diſpenſare quoad ordines minores etiam ſuſcipiendos, idem tenet Auila *dict. diſp.* 7. *dub.* 4. & Açor *inſtit. moral.* 2. *par. lib.* 5. *ca.* 20. *q.* 2. *lib.* 6. *c.* 4. *qu.* 8. *&* 11. qui ait, poſſe Epiſcopum diſpenſare cum bigamo, vt accipiat Ordines minores, & beneficia ſimplicia: ſubdit tamen *d. qu.* 11. *in fin.* neutrum eſſe receptum.

14 Sed mihi non probatur † iſta ſententia, præſertim ſtante Concilio *vbi ſupra*, ex quo, & ex *d. cap. vnico*, contra quæ non poteſt Epiſcopus, tanquam inferior, diſpenſare, clarè colligitur abſolutè Epiſcopum non poſſe diſpenſare in bigamia vera, vel interpretatiua, etiam quoad minores, aut vſum ſuſceptorum, & tenent Domin. *numero* 5. Francus *numero quarto*, & alij *in dict. capit. vnico*. Albertus Trocius, *de vero & perfecto clerico*, *lib.* 2. *cap.* 11. *numero* 6. Villadiego *de irregularitate*, *cap.* 6. *circa fin. verſ. circa bigamum* Lamber. 1. *par.* 2. *libro quæſt.* 7. *art.* 13. *num.* 4. Greg. Lop. *in l.* 5. *tit.* 5. *part.* 1. *verb. dos mugeres*, *in fin.* Maiolus *de irregular. lib.* 1. *cap.* 33. *num.* 14. rectè Ludo. Lopez. *inſtruct. conſcientia*, 2. *to.* 2. *par. c.* 22. Tolet. *d. cap.* 63. & Suarez 5. *tomo de cenſuris*, *diſp.* 49. *ſect.* 6. *numero* 4. *&* 5. Zeual. *quæſtion.* 559. & nouiſſime Genuen. in praxi cap. 113. dicens, nec quoad exercitium ſuſceptorum poſſe Epiſcopum diſpenſare ſuper bigamia vera, vel interpretatiua, ex Concilio ſuprà & ita fuiſſe reſcriptum à S. Congreg. Concil. Trident. ſibi petenti declarationem anno 1606. & refert & ſequitur Piaſec. *in praxi Epiſc. par.* 1. *c.* 1. *num.* 60.

15 Eſt autem bigamia triplex, † vera, interpretatiua, & ſimilitudinaria, iuxta gloſſ. receptam *in cap.* 2. *de bigamis*, quam ſequuntur ibi Doct. Vera eſt, quæ contrahitur ex duobus matrimoniis validis, & conſummatis. Interpretatiua eſt, quæ contrahitur ex conſummato contracto cum vna ſola, ab alio corrupta, aut cum virgine, poſt adulterium ab ea commiſſum cognita, aut duobus matrimoniis conſummatis, inualidis, aut vno valido, & altero inualido. Similitudinaria eſt, quæ contrahitur ex matrimonio contracto, & conſummato, etiam cum virgine per aſtrictos ordine ſacro, aut voto ſolemni. *capit. quotquot* 27. *quæſt.* 1. *& cap. fin. de bigamis*, vt latiùs deducitur per infra citandos, & in ſimilitudinaria cum virgine poteſt Epiſcopus diſpenſare, *capit. ſanè*, 2. *de cler. coniugat. & capit.* 12. *qui cleric.* vel vouent. & ibi gloſſ. & Doctores communiter, Couar. *numero ſecundo*, Nauarr. Vgol. Tab. Thomas Sanchez *d. diſp.* 86. *nu.* 20. Auila. Lud. Lop. Tol. *d. capit.* 68. 6. *conciuſ.* Suarez *numero* 18. & alij ſupra.

16 Contrahiturque bigamia † interpretatiua, quando quis vxorem adulteram cognouit etiam ignoranter, *cap. ſi cuius*, *cap. ſi laici.* 34. *diſtinct.* quia hic non agitur de irregularitate ob culpam, ſeu delictum inducta, ſed ob defectum Sacramenti. *cap. acutius* 26. *diſt. capit. nuper*, *capit. debitum*, *& capit. fin. de bigamis*, & ita tenet communis ſententia, quam ſequuntur Albertus Trocius, *dict. libr.* 2. *cap.* 11. *numero* 2. Villadiego *de irregul. cap.* 13. *verſic. dixi etiam quod bigamus*, addit. Capellæ Toloſ. *deciſ.* 235. Nauarr. *in manua. cap.* 16. *numero* 27. *& capit.* 27. *numero* 195. Couar. *d. §.* 2. *numero* 3. Maiolus *dict. cap.* 35. *numero* 6. Salzed. *d. cap.* 16. *litera F.* Ioann. Gutier. *canonic. qu. lib.* 1. *cap.* 25. *numero* 15. *&* 16. Vgolin. *dict. cap.* 59. *§.* 2. *nu.* 7. Candelabrum Aureum *ſupra num.* 5. Lud. Lopez 2. *tomo* 2. *par. cap.* 22. Vega 1. *par. ſumm. cap* 38. *caſ.* 2. *& in eſpeio de Curas*, *cap.* 12. *num.* 299. *& cap.* 14. *nu.* 37. Carbo. *de legibus*, *lib.* 8. *diſp.* 13. *cap. vlt.* Tolet. *lib.* 1. *cap.* 66. & Suarez *d. diſp.* 49. *ſect.* 3. *num.* 15. *& lib.* 9. *diſp.* 32. *num.* 15. & *de legibus lib.* 3. *cap.* 19. *num.* 6. Soto & alij ſtatim citandi, & Thom. Sanch. *d. lib.* 7. *diſp.* 84. *nu.* 15. & Zumel. 1. 2. *q.* 76. *art.* 4. *diſp.* 3. *&* 4.

Quamuis † contra hanc communem, & rece- 17
ptam ſententiam male teneant Corraſ. *d. cap.* 4. *nu.* 4. Sa *verb. irregularibus ex bigamia numero* 2. *&* 3. & P. Ledeſma. *qu.* 66. *art.* 3. *ad finem*, *& in ſumma de matrimon. capit.* 32. 6. *concluſ. ad fin.* vbi docet, quod qui ex ignorantia inuincibili duxit viduam, aut ab alio corruptam, vel acceſſit ad propriam vxorem poſt eiuſdem adulterium, non incidit in bigamiæ irregularitatem, quia iſta bigamia non eſt vllo modo voluntaria.

Quod † parum refert, cum irregularitas præcipuè 18
ſit inducta ob defectum Sacramenti, vt dictum eſt, & diuerſa eſt ratio in irregularitate ex occiſione hominis iuſta, nam iſta eſt inducta ob defectum perfectæ lenitatis in ipſo occiſore, & ideo debet eſſe voluntaria, &c. Et quod dicit Cuchus *in inſtitutionibus maioribus lib.* 4. *tit.* 2. *num.* 164. quod qui vxoris culpam ignoraſſet, acceptis ordinibus, vti non recentes adipiſci permitteretur, accipiendum eſt ex diſpenſatione.

Reliqua de bigamiæ † irregularitate videnda 19
ſunt per Albertum Trocium *dict. lib.* 2. *cap.* 11. Villadiego *d. c.* 13. Borgaſium *de irreg. §. p. tit. de bigamis.* Couarr. *in d. clem. ſi furioſus* 1. *par. §.* 2. Nauar. *d. cap.* 27. *a nu.* 195. *& in conſiliis*, *titul. de bigamis*, Io. Montaginem. *tract. de bigamia*, Bern. Diaz. & Salzed. *in praxi*, *d. cap.* 16. Cuch. *ſupra à numer.* 153. Maiol. *dict. libro* 1 *cap.* 33. Felicia. *de irreg. cap.* 6. Greg. Lop. *lib.* 5. *tit.* 5. *par.* 1. Flam. Pariſ. *de reſigna. benef. lib.* 4. *qu.* 4. *à numero* 17. *& lib.* 5. *q.* 3. *à numero* 168. Vgol. *dict. ca.* 56. *de irregu.* Sylueſt. & alios ſummiſtas, verbo, *bigamus.* Sot. *in* 4. *diſt.* 27. *q.* 3. *art.* 1. *& ſeqq.* P. Ledeſm. *de matrimon. q.* 66. *per totam*, *& in ſumma de matrim. d. cap.* 32. Enriqu. *lib.* 12. *cap.* 6. *à §.* 9 *& lib.* 14. *capit.* 4. Candel. Aureum *de irregul. de prima ſpecie*, ſcilicet bigamia. Man. Rodr. *d.* 1. *tom.* 1. *par. c.* 57. Lud. Lop. *d.* 2. *tom.* 2. *par. c.* 22. Vegam. *in ſumma.* 1. *p. cap.* 38. *& in eſpeio de Curas*, *cap.* 12. *à numer.* 299. *&c.* 14. *à num.* 37. Valen. 4. *tom. diſp.* 7. *qu.* 19. *pun.* 3. Tolet. *lib.* 1. *cap.* 65. 66. 67. *&* 68. & nouiſ. Sayrum. *lib.* 6. *de cenſur. ca.* 3. *vſque ad* 6 & Suarez *d.* 5. *tom. diſp.* 49. & Thom. Sanch. *de matrim. lib.* 7. *diſp.* 83. 84. 85 *&* 86. D. Carrillo *in itinerario ordinandorum ſectione* 4. *capitulo* 4. *à numero* 10.

CAP. VII.

De ſcientia ſeu literatura.

SVMMARIA.

SCientia, ſeu literatura in beneficiando exigitur, n. 1. *& illiterati ab ordinibus etiam repelluntur, nu.* 2. *de qua ſcientia, & literatura ad beneficia, & ordines requiſita, qui ſunt videndi, n.* 3.

Licet ad primam tonſuram ſolum requiratur quod quis ſciat legere, & ſcribere tamen ad beneficium etiam ſimplex, maior ſufficientia requiritur, nempe quod ſciat legere, conſtruere, & cantare, n. 4. *imò videtur ſufficere, quod ſciat legere, & cõſtruere, vt eſt praxi receptum*

receptum,& quod dicitur ne cantu,procedet in beneficio seruitorio, modo requirat seruitium personale, quamuis nec in his soleat multum curari de cantu,nec in eo fieri examen, quia vsu & exercitio addisci solet,nu.5 & 6.

*Nec requiritur,quod illud exactè sciat,sed parũ sciẽs, & parum construens,est habilis ad beneficium simplex,&c.*à nu.7.& 2.seqq.

Ordinatus ordine sacro, censetur idoneus ad beneficium simplex,nu.10.

In beneficiis, quæ aliquem ordinem habent annexum ea scientia requiritur, quæ necessaria est in ordine annexo,nu.11.

An collatio beneficij facta imperito, seu illiterato, sit nulla ipso iure,à n.12. & 6.seqq. *resoluitur esse nullam,intelligenda non de his,qui non habent scientiam competentem requisitam, vt licite conferatur beneficium sed de penitus illiteratis,& imperitis,ita quod nesciant legere,&* n.20.*adducũtur & examinantur declarationes Gonçalez circa hoc.*

Obiectioni, quod illiteratus,seu imperitus sit irregularis,atque adeo collatio illi facta sit nulla,respondetur hanc non esse propriè, & strictè irregularitatem,maximè si non sit penitus, & omnino illiteratus, sicut etiam defectus morum non est irregularitas,n.19.

Beneficiatus, qui non habet scientiam competentem beneficio,quamuis collatio valuerit, tenetur addiscere quam primum commode possit,alias tenetur illud dimittere,nu.21. *& etiam fructus restituere,secundum Aragon.*n.22.*quod tamen non videtur verum*,n.23.

Collatores conferentes beneficia habentibus defectũ scientiæ competentis,seu alias indignis,non solum peccant mortaliter,sicut etiam indignus acceptãs, sed etiam tenentur Ecclesiæ de damno, & interesse,nu.24.&25. *tenentur Ecclesiæ restituere fructus, & reditus quos indignus quotannis percipit ex beneficio indigne* num.26.*licet non est indistincte verum,quod aliqui dicunt,quod collatio facta indigno est nulla in vtroque foro*,n.27.

Cum collatio non sit nulla, & ipse indignus non teneatur fructus restituere,sed illos faciat suos ratione tituli, videtur etiam conferentem non teneri illos restituere,sed solum ad damna inde sequuta,n.28. *& prædicta sententia procedere posset, quando collatio esset nulla, & quando non esset titulus beneficij,sed merum salarium,&c. in quibus etiam ipse indignus teneretur restituere fructus, siue emolumenta officij,&c.*n.29.&30.

Licet de iure communi antiquo in nullo beneficio,requiratur aliquis gradus Doctoratus, vel licentiæ, &c.tamen hodie,ex Concilio Tridentino in aliquibus requiritur gradus,n.31.

*In primis ad Episcopatum assumẽdus debet esse Magister,siue Doctor, aut Licẽtiatus in Theologia,vel iure Canonico,aut publicatum alicuius Academiæ testimonium habere,&c.*n.32.

Principalis dignitas in Collegiata exempta, cui ordinaria iurisdictio, cum omnibus iuribus quasi Episcopalibus, competit, necessario conferri non debet Licentiato,vel Doctori, ex sacra Congregatione,n.33.

Scholastria,de cuius origine,& officio remissiue, conferenda est Doctori, vel Magistro, aut Licentiato in Theologia, aut in iure Canonico, & alias prouisio est nulla,n.34.*sufficit autem quod sit Graduatus in qualibet Vniuersitate approbata,licet non sit ex illis, quæ essent in illa Regione, in qua esset scholastria,ex sacra Congregatione*,n.35.

*Archidiaconi,qui oculi dicuntur Episcopi,debent esse in omnibus Ecclesiis, vbi fieri poterit, Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, vel iure Canonico,ex decreto Conci.*n.36. *nec sufficeret gradus iuris Ciuilis, Medicinæ, vel Artium*,nu.37 & *intelligitur de Archidiaconis, de quibus loquitur titulus* de officio Archidiaconi,*qui sunt caput Capituli,& habent iurisdictionem, & ea munera exercent, quæ de iure cõmuni Archidiaconi exercent,&c.*à n.38.*& adducuntur declarationes S.Congregationis*,n.39.& 2.seqq.

Si iurisdictio,quæ Archidiacono à iure data est, esset in Archipresbytero, ex Ecclesiæ consuetudine ille Doctor esse deberet,&c.secundum Menochium numero 42.

Ad Decanatum non requiritur gradus, quia id nullo Concilij decreto statutum est, ex S.Congregatione,n.43.

Hortatur Concilium, vt in Prouinciis, vbi id cõmodo fieri potest,dignitates omnes,& saltim dimidia pars Canonicatuum,in Cathedralibus,& Collegiatis insignibus conferantur tantum Magistris, vel Doctoribus, aut Licentiatis in Theologia,vel iure Canonico, nu.44.*& cum Concilium hortetur, non autem præcipiat,id non est inducendum ex necessitate, nec per Concilium Prouinciale statui potest, secundum sacram Congregationem, cuius declarationes ponũtur*,n.45.*& sic decreta Concilij Prouincialis Toletani,& Compostellani,quibus id statuitur non habent vim.*n.46.*nec istud decretum Concilij Compostellani est confirmatum in confirmatione Pij V.* nu.47. *nec dicta decreta videntur vsu recepta.*n.48.

Canonicus pœnitentiarius Ecclesiæ Cathedralis debet esse Magister, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia,vel iure Canonico,seu aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperiatur. numero quadragesimonono.

Ad beneficia, seu dignitates requirentia gradum, sufficit gradus etiam sine scientia competens, num. 50. *non tamen grãdus, contra Academiæ statuta, vel consuetudines, vel aliàs nulliter receptus.* numero 51.

SCientia deinde, seu literatura † beneficiando 1
exigitur. *cap. cum in cunctis.de electione.c.graue nimis.de præben.Clem.1.de ætate & qualitate.*& Cõcil.Trid.*sess.24.de reform.cap.*18.quia circa spiritualium administrationem est potissimum necessaria, *nisi cum pridem.§.pro defectu.de renuntiat.* Et † illi- 2
terati ab ordinibus etiam repelluntur, *cap. præcipimus 4.distin.c.illiteratos 36.distinct.c.pœnitentes.55. distinct.&c.fi.de temporib.ordinat.in* 6.

De qua scientia seu literatura ad beneficia †, & 3
ordines requisita, videnda sunt Concil.Tridentin. *sess 23.de reformat.cap.*4.11.13. & 14. Concilium Prouinciale Mediolanen. quartum. sub Cardinali Carolo Borromeo, Imola Cardin. & Bonifac.*in d.Clemen.*1. Albertus Trocius *de vero & perfecto clerico. li.2.c.33.cum seqq.*Selua 3.*par.de benef.qu.*5.*ex num.*1. Rebuff.*in praxi tit.requisita ad collationem bonam, à num.*42. *& de pacificis possessoribus.num.*261. aliàs 213.Lamber. *de iure patron.1.part.2.lib.qu.*9. *art.*24. Corras.*de benefic.3. par.cap* 5. Ioan. Nicol. Gimonteus *titul.*11.*cap.*7.*à numer.*10.Duaren.*lib.*4.*cap.*2.P. Gregor. *cap.*37. *à numero tertio*, Quintanaduennas

*lib.1.Eccleſiaſticon.c.65.à num.12. vſque ad finem capitis.*Bernard.Diaz. *in pract.crimina.capit.21.* & ibi Salzed.Nauar.*in c. ſi quando.de reſcrip.excep.12.cum ſeqq.vſque ad* 18.*& in manua.cap.27.nu.*205.Hoieda late *de incompat.benefic.1.par.cap.fin.à num.*28.Menoch.*de arbitr.lib.2.caſu* 425. Villadiego *de irregul. cap.*15.Maiol *lib.1.cap.*12. Vgoli.*eod. tract. cap* 3.§.2. Flam. Pariſ.*de reſignat. beneficiorum,lib.4.q.4.à nn.* 2.*& lib.5.quaſt.3.à num.*67. Zerola *in praxi Epiſcopali.1.par.ver.ordo.*Sylueſt.*in ſumm.ver.clericus.2.*§. 1.Soto *in 4.diſt.25.qu.1.ar.*4.Enriquez *in ſumma lib.* 10.*cap.*16.§.2.Manu.Rodrig.*1.tom.ſumma,cap.*162.*&* 1.*tom.quaſt.regul.quaſt.*24.*artic.*7.Candelabrum aureum 2.*par.tit.de ſuſpenſione,à numer.*85. Lud.Lop. *inſtruct.conſcientia.2.tom.2. p.cap.*24. P. Ledeſma *in ſumma de Sacramento ordinis. c.* 7. & Sayrus *de cenſuris l.6.c.13.à n.*4.& Gonçalez *ad reg.menſium.gl.*4. *à n.*60. Leſſius *de iuſt.& iur.lib.2. cap.*34. *dub.*24.& Açor.*inſtit.moralium 2.par. lib.6. c.6.* & Gab.Vaſq. *3.p.3.tom.diſp.*246.*c.6.*

4 Et notandum eſt, primo, † quod licet ad primam tonſuram ſolum requiratur, quod quis ſciat legere, & ſcribere, Concilium Trident.*ſeſſ.*23.*c.*4.idque videtur ſufficere & requiri ad obtinendam penſionem, ad quam requiritur tonſura, ita vt poſſit & ſciat recitare officium paruum beatæ Mariæ, ad quod penſionarij tenentur ex Conſtit. Pij V. vt ſuprà dictum eſt 1. par.c.5. & ita videtur in praxi receptum: tamen ad beneficium, etiam ſimplex, maior ſufficientia requiritur, nempe quod ſciant legere, conſtruere, & cantare, gloſſ. *in Clemen.1. de conceſſ. prabend.verb. reputamus*, quam ibi ſequuntur Imola,Car.& Abbas *numero* 1.Franchus *in c.ſi pauper.de praben.in* 6. *ſub numero* 2.Gom. *de expect.numer.*79. Sindon.*de offic.Eccleſiaſtico.*6.*p.cap.*16. Enriq.*lib.9. cap.*31.*ſub* §.8. Piaſec.*in praxi Epiſc. par.*2.*c.*5.*nu.*20. Rota *deciſ.* 625. *nouiſ.Farin.* Nauarrus *de oratione, miſcella.*43.*num.*3.*& in dict.cap.ſi quando,excep.*13. *num.*13.

5 Vbi tamen videtur velle ſufficere, quod ſciat legere, & conſtruere, quod videtut verum, & praxi receptum, non ſolet fieri examen in cantu. & id quod dicit d. gloſſa. & Doct. de cantu procedet in beneficio ſeruitorio. Hoieda *ſup.n.*& Alexand.Monet *de diſtrib.par.*2.*q.*19.*nu.*15.

6 Modo † requirat ſeruitium perſonale, & non poſſit per ſubſtitutum deſeruiri: quamuis nec in his, vt in dignitatibus, Canonicatibus, portionibus & Curatis, ſoleat multum curari de cantu, nec in eo fieri examen, quia vſu, & exercitio addiſci ſolet, quod ſufficit ad exercendum officium, facit Domin.*in dict.cap. ſi pauper*, & quod tradit Gom. *ſupra.*

7 Nec † requiritur, quod illud exactè ſciat. Creſcen. *deciſ.*12. *de conceſſione prabenda.* Rota in vna Calagurritana portionis de Amarita 27. Ianuarij 1576. coram D. Cantucio, quæ eſt ſecunda pars diuerſorum *deciſ.*16.*numer.*5.vbi dicitur, quod parum ſciens, etiam ſine ſpe plus proficiendi, dicitur habilis ad beneficia non requirentia ſcientiam, vel magnam curam, vt per Imolam *num.*7. & Bonifacium 49. *in Clem.1. de etate, & qualitate*, & ſic quod parum conſtruens eſt habilis ad beneficium ſimplex, &c.

8 Et † accedit, quod docet Hoieda *ſup. numero* 39. nempe quod ad beneficium ſimplex, quod ſeruitium aliquod non requirit, nec ordinem aliquem habet annexum, ſufficit prima tonſura, & ſufficientia quæ ad eam requiratur, nempe quod ſciat fidei rudimenta,ac legere, & ſcribere, & quod aliquantulum linguam Latinam intelligat, vt poſſit eſſe aptus ad officium recitandum. Quod † etiam 9
docet Flam. Pariſ. *dict.l.*4.*quaſt.vlt.num.*30.dicens, quod obtinentes ſimplicia beneficia, ſufficit vt ſciant,& poſſint recitare horas Canonicas, ad quas tenentur: & poſt hæc Gonçalez *d.gloſſ.*4.*nu.*73.ait, quod ſufficit vt ſciant, & poſſint recitare horas canonicas,ad quas tenentur,necnon conſtruere,& intelligere,& Açor *d.c.*6.*qu.*2.*&* 3. quod ſcire debent Latine legere, & intelligere, vt preces horarias recitare poſſint. Accedit Genuen. *in praxi cap.*119.*in man.paſtor.c.*37.*n.*3.

Et ordinatus ordine † ſacro cenſetur idoneus ad 10
beneficium ſimplex. Rota *d.deciſ.*16.*part.*2.*diuerſorum,nu.*1.& in Burgen. beneficij de anno 1595.ſupra relata *cap.*1.*nu.*168. & in Abulen. beneficij 26. Iunij 1596.ſupra adducta,6.*par.cap.*2.4.*dub. nu.*47. Pacia. *de probat.lib.*2. *cap.*34. *num.*125. & poſt hæc Gonçalez *d.gl.*4.*num.*84.qui alios citat,& Genuen.*d.c.*116. *num.*4.

In beneficiis autem † quæ aliquem ordinem ha- 11
bent annexum,ea ſcientia requiritur,quæ neceſſaria eſt in ordine annexo. Hoieda *d.n.*38.Azor.*d.qu.*7.& Alexan.Monet *q.*19.*n.*37. & faciunt declarationes S. Congregationis, ſupra adductæ *d.*6.*par. cap.*2. *numer.*244.

Difficultas eſt,an collatio † beneficij facta impe- 12
rito,ſeu illitereto ſit nulla ipſo iure. Et † eſſe nullam 13
tenet Innoc.& Abb.*& ca.cum in noſtris, de conceſſ. prabenda*, Felinus *in capit per tuas, de ſimonia,*Rebuffus *de pacificis poſſeſſ.à num.*261.alias 213. Probus ad Monachum, *in ca.nullus, de temporib.ordina.in* 6.*à num.*25.Corraſ.*d.ca.*5.*num.*3. Bernar.Diaz *d.ca.* 21.*num.*6. & ibi Salzedo, dicens communem *litera H.*Hoieda *ſupra nu.*29.Flam.Pariſ.*d.quaſt.*4.*num.*3. Quintanad.*d.lib.*1.*cap.*6.*nu.*12.*& lib.*4.*nu.*130. Vgol. *d.c.*3.§.3.*nu.*1.*&* 2.Mand. Rod. *in ſum.*1.*tom.cap.*29. *num.*3. & Vega 1.*p.cap.*36.*caſu* 17.& Leſſius *d. lib.*2. *cap.*34.*nu.*129.& Açor *d.lib.*6.*c.*6.*qu.*3.4.*&* 5.*& cap.* 26.*q.*11.

Sed id non debet † intelligi de his, qui non ha- 14
bent ſcientiam competentem, aptam, condignam, & idoneam beneficio, quæ requiritur. vt licitè, rectè,& ſine peccato conferatur beneficium,iuxta dicta,& citatos: quamuis etiam in his id velle videantur Reb. Bernard. Salzed. Hoieda Flam. Man. Rodri.& Vega.*ibi.* Sed † penitus illiteratis, & imperi- 15
tis, ita quod neſciant legere, licet enim defectus ſcientiæ competentis reddat collationem iniuſtam, non tamen nullam, ſi non reddit prorſus illiteratum: facit *cap. fin.de etate & qualitate*, & Concil. Trid.*ſeſſ.*7.*de refor.cap.*3.ibi *Irritetur*, ita Nauarr.*de oratione miſcell.*40.*nu.*8. & idem dixerat *miſcell.*33. *nu.*7.vbi ait Alex.III.*in d.cap.cum in cunctis*,etiam requirere tantam literarum ſcientiam ad omnia beneficia, quanta eſt ad illa bene gerenda neceſſaria, ad hoc, vt illorum collatio ſit bene facta, libet non quoad hoc,vt ſit valida, *& in d.c.ſi quando, excep.* 13.*nu.*8.ait,collationem beneficiorum,factam eis,qui nil penitus Latine callent, modo ſciant legere, eſſe validam, ſaltim de conſuetudine, & praxi antiqua, & noua.

Licet † videatur ſibi contradicere *in excep.*16.ad 16
primum,ex *num.*1. ſed vt patet *numero* 11. loquitur ibi de omnino illiteratis. Et hoc † videtur tenere 17
Franch.*in dict.capit.fin. de temporibus ordina.in* 6.

numero

*n.*2.qui ait,quod collatio beneficij facta penitus illiterato non tenet,& idem ait Genuen.*d. cap.*37.*nu.*7. quòd collatio beneficij facta penitus illiterato eſt ipſo iure nulla,ſubdens tamen,ſed malè,id non procedere in eo, qui antequam declararetur priuatus, laborat vt ediſcat literas.

18 Pro qua ſententia facit, nam etiam in † promouendis requiritur grauitas morum in d. cap. cum in cunctis:& tamen collatio facta criminoſo,ſi crimen non inducit irregularitatem, valet, vt dicetur *cap. ſequenti,& nu.*47. & ita tenendum eſt omiſſa diſtin. Vgolin.

19 Nec obſtat,quod illiteratus, † ſeu imperitus ſit irregularis,*d.cap.illiteratos.* 36. *diſtin.* Nauarr.*cap.*27. *num.*205.Vgol.*d.cap.*3. & Suar. 5. *tom.diſp* 51. *ſect.*1.*à nu.*8.Auila *de cenſur.*7.*p.diſp.*4.*dub.*1. Gonç.*d.gl.*4. *n.*41.atque adeo collatio illi facta ſit nulla,iuxta tradita inf.*c.*11.quia quicquid illi dicant, hanc non exiſtimo eſſe proprie,& ſtrictè irregularitatem,maximè ſi non ſit penitus,& omnino illiteratus, ſicut etiam defectus morum non eſt irregularitas. Et ita tenet Enriq.*li.*10.*cap.*16.§.2.*& in gloſ.ibi litera Q.& li.*14. *cap.*8.§.11.*gloſſ.litera B.*

20 Et poſthæc † vidi Hier. Gonçalez *glo.* 4. vbi *à numero* 47.docet, quod collatio beneficij facta illiterato, eſt ipſo iure nulla. Quod tamen *numero quadrageſimo octauo*,declarat,primò,vt ſolùm procedat in eo, qui nunquam literas didicit, ita vt prorſus illas ignoret, quia ille dicitur prorſus illiteratus, qui non habet aliqua principia, in quo nobiſcum conueniat. Secundo declarat *numer.* 49. cum Salzedo *vbi ſupra*, quod licet collatio facta prorſus illiterato, ſit à principio nulla, ſi tamen poſtea addiſcat literas, & is qui contulit non pœniteat, priſtina collatio tacita quadam collatione ſuperueniente reuiuiſcit, quod tamen mihi non placet ex dictis alias infra de excommunicato, *cap.* 13. *huius partis,num.*88.tunc etiam, quia ex non pœnitentia, ſeu ex taciturnitate ſola non poteſt induci collatio.Selu.*de bene.*3.*p.quæſt.*10.3.*caſu,nu.*15. Sylu. *ver. beneficium* 3.*qu.*19.*cum aliis.*Tertio Declarat *numer.* 50.cum Rota,*dec.*13.*nu.*5.*de probat. in antiquis.* Staphileo 9.*forma expectatiuarum,num.* 23.& Rota *dec.* 13.*numer.*4.2.*p. diuerſo.* quod procedat in beneficiis curatiuis, ſeu Canonicatibus, vbi acquiritur induſtria & concilium : ſecus autem in beneficio ſimplici, quod etiam mihi non placet, nam etiam ad beneficium ſimplex, videtur inhabilis omnino illiteratus,iuxta ſupradicta.

21 Beneficiatus autem, qui † non habet ſcientiam competentem beneficio, quamuis collatio valuerit, tenetur addiſcere, quam primum commode poſſit,& alias tenetur illud dimittere, Nauarr. *in d. c.ſi quando,excep.*18.*n.* 4.*& conſ.*8.*nu.*4.*de præben.* Quintanaduenn.*d.capit.*6.*nu.*18.& Açor.1. *part.lib.* 10.*c.*13.*q.*18.

22 Et † etiam fructus reſtituere, tanquam indignus,Arag.2.*ſecunda quæſt.*62.*art.*2.*verſ.tertio,etiam eſt certum.*

23 Quod tamen de reſtitutione fructuum non videtur verum,nam ratione tituli eos facit ſuos,ad tradita ſupra,3.*p.c.*1.*illat.*1.*à n.*7.

24 Et collatores † conferentes beneficia habentibus defectum ſcientiæ competentis, ſeu alias indignis, non ſolum peccant mortaliter, ſicut etiam indignus acceptans beneficium peccat. Lambert.1. *p.*2.*lib.quæſt.*10.*art.*2.*nu.*10. & Coſmas Philiarch.*de offic.Sacerdo.*2.*lib.*4.*c.*22.*verſ. ratione Beneficiorum.* Sed † etiam tenentur Eccleſiæ de damno & intereſſe,Ancha.*in d.Clem.*1. *de ætate & qualit.vltim. notab.*Felin.*in dict.cap.ſi quando,de reſcrip. nu.*7.& ibi Nauarr.*excep.*16.*num.*3.*& de redditib. Eccleſ.q.*2. *monito.*23.Palac.Rub.*in repet.cap.per veſtras, notab.* 3.§.26.*num.*11.Couar.*in reg.peccatum,* 2.*p.*§.7.*num.*2. Ioan.Gutier.*canonic.quæſt.lib.*2.*cap.*11.*numer.*44.Soto *de iuſt.& iure,lib.*4.*qu.*6.*art.*3. *ad* 6.1. *conc.* Mercado *in ſum.li.*6.*c.*17.*verſi.pero ſi eligieron*, Coſmas Philiarc.*d.*2.*par.lib.*6.*cap.*23.1.*&* 3.*dicto.* P.Nauarra, *de reſtit.lib.*2.*cap.*2.*nu.*172.173.*&* 189. Aragon. *ſupra*, Salon.2.2.*qu.*63.*art.*2.Valentia 3.*tomo diſput.*5.*qu.*7. *pun.*2.6.*quæſt.*Man.Rodrig.*in ſum.*1.*tomo,cap.*29.*nu.* 2.*& cap.*108.*num.*3.Vega,1.*p.cap.*36.*caſu* 3.*&* 8.*&* 2. *cap.*17.*caſ.*1.*in prin.*& P.Ledeſm.*in ſum.*2. *part. tracta.*7.*c.*1.*circa* 15.*conc.*& Rebell.1.*p.li.*3.*q.*4.*n.*14.Leſſius *d.lib.*2.*c.*34.*numer.*74.Açor *d. lib.*6.2.*p. c.*15.*q.*15. & poſt hęc Gonçal.*d gl.*4.*à numero* 51.*& tracta.*8.*c.* 4.1.*conc.*2.*difficult.*Grat.*in addit.ad deciſ.*69.*numer.* 3.*&* 97.*numer.*11. Genuenſ. *d.cap.*37. *numero* 1.*&* 4.

Et † tenentur Eccleſiæ reſtituere fructus, & reditus, quos iſte indignus quotannis percipit ex beneficio indigne, Mercado *ſupra*, quem ſequitur Ioann. Gutierr. *vbi ſupra*, & idem dicunt P. Nauarra, Aragon. Valentia, & Man. *ſupra.* Non † eſt indiſtinctè verum, quod ipſe Nauarra ibi ait *d.numero* 189. & ſequitur Ioan. Gutierr. *numero* 45. & Man.Rodr.*vbi ſupra & quæſt. regular.* 2. *tom.qu.* 52. *artic.* 5. Vega *d. cap.* 17. *caſu* 1. *in prin.* & Iacob Sbrotius,*de Vicario Epiſcopi,libr.*2.*q.*100.*numero* 2. quod collatio facta indigno eſt nulla in vtroque foro,& contra eſt quod ait Leſſius *d.cap.*34. *num.*57. quod etſi omnis conditio, quæ reddit hominem indignum beneficio ſufficiat ad irritandam collationem,vel electionem indigni,non tamen omnis reddit ipſo facto collationem irritam,de quo ſupra à *n.* 14.*& c.ſeq.à n.*38.

Et cum collatio † non ſit nulla,ipſe indignus non teneatur fructus reſtituere, ſed illos faciat ſuos ratione tituli,vt dictum eſt,videtur etiam conferentem non teneri illos reſtituere, ſed ſolum ad damna inde ſequuta. Et † iſtorum ſententia procedere poſſet, quando collatio eſſet nulla, & quando non eſſet titulus beneficij, ſed merum ſalarium, vt in Cathedris, & aliis officiis : † in quibus etiam ipſe indignus teneretur reſtituere fructus, ſeu reditus ſiue emolumenta officij, cum non habeat alium titulum, ratione cuius illos percipiat, niſi ipſum officium, ad quod vt ſupponitur eſt indignus & inſufficiens : & ſic illud non adimplet, vt debet, &c. & ita procedet, quod ait Rebellus *ſupra.* quod Eccleſiæ, ſiue reipublicæ reſtituendum eſt principaliter ab ipſo miniſtro indigno, & in defectum eius à collatoribus ſtipendium,quod ipſe recepit dempta ea parte, quam arbitratu prudentis meretur.

Secundo notandum eſt, quod licet † de iure communi antiquo in nullo beneficio requiratur aliquis gradus Doctoratus, vel licentiæ, nec Eccleſiarum Baccalaureatus, tamẽ hodie ex ſacro Concil. Trident.in aliquibus requiritur gradus Doctoratus, vel licentiæ.

In primis † ad Epiſcopatum aſſumendus debet eſſe Magiſter,ſiue Doctor, ſeu Licentiatus in Theologia vel iure Canonico, aut publicum alicuius Academiæ teſtimonium habere, quo idoneus ad alios docendos oſtendatur, & ſi regularis fuerit, à ſuperioribus ſuæ Religionis ſimilem fidem habeat,

vt in S.Con.Triden.*seſſ.22.de refor.cap.2.*quod etiam habetur,ac declaratur *in d.conſtit.* Grego.XIV.*de forma faciendi proceſſus ſuper promouendis ad Eccleſias Cathedrales* quam ſupra poſui *cap. 4. nu. 77.* & in Concilio,Prouinciali Compoſtellano, *actio.2. decreto 2.*

33 Circa † quod decretum Conc. Trid. cum quæreretur, an principalis dignitas in Collegiata Eccleſia exempta cui ordinaria iuriſdictio, cum omnibus iuribus quaſi Epiſcopalibus competit, neceſſario conferri debeat Licentiato, vel Doctori, vt principalis dignitas in Cathedrali,Congregatio 12. Decemb.1585.cenſuit negatiuè, quia hoc nullibi cauetur eſſe neceſſarium, & Concil. quando loquitur de dignitatibus,*cap.12.ſeſſion.24.*hortatur, vt conferantur Doctoribus,non præcipit.

34 Secundo,Scholaſtria † (de qua dignitate, & origine, & officio vide Duarenum *de beneficiis, libr. 10. cap.15.* P.Gregor. *libro 5. Syntag.capit.19.* Sandoual. *de officio Canonico.5.part.cap.3. & l.7.tit. 6. par.1.*) conferenda eſt Doctori,vel Magiſtro, aut licentiato in Theologia,aut in iure Canonico, & alias prouiſio eſt nulla,ex decreto S.Concil. Trident. *ſeſſ.23.de refor.cap.18.verſi. de cætero*, vbi ſic ait:*De cætero vero officia, vel dignitates illa, quæ Scholaſtriæ dicuntur,non niſi Doctoribus vel Magiſtris, aut Licentiatis in ſacra Pagina, aut in iure Canonico, & aliis perſonis idoneis, & qui per ſe ipſos id munus explere poſſint,conferantur, & aliter facta prouiſio nulla ſit, & inualida, non obſtantibus quibuſuis priuilegiis, conſuetudinibus immemorialibus.*

35 Circa † quod ſacra Congregatio declarauit, conferendam eſſe ſcholaſtriam Doctoribus, vel Magiſtris aut Licentiatis in ſacra pagina, aut in iure Canonico in qualibet vniuerſitate approbata, nec obſtare quod non eſſet ex illis quæ eſſent in illa regione,in qua eſſet Scholaſtria,vt habetur in declarationibus ad dictum *capitulum* 8.& 14.Auguſt. 1597. eadem S. Congregatio Concilij cenſuit, id decretum *cap. 18. ſeſſ.23. verſ. deinceps*, non comprehendere Scholaſtrias exiſtentes in loco, in quo minimè erigendum eſt ſeminarium.

36 Tertio Archidiaconi, † (qui oculi dicuntur Epiſcopi,*cap.ad hæc,de officio Archidiaconi,*& ſic ſunt maiores poſt Epiſcopum de iure communi, *d. cap. ad hæc, & cap. mandamus eod tit.* Caſſan. *in catal. glor.mund.4.parte 39. conſid.* Sandoual. *de offic.Eccleſ.5.p.cap. 3.* debent eſſe in omnibus Eccleſiis, vbi fieri poterit, Magiſtri, ſeu Doctores, aut Licentiati in Theologia, vel iure Canonico, ex decreto Concilij Trident. *ſeſſ.24.de refor.cap.12.verſ.Archidiaconi etiam.*

37 Circa quod † decretum Nauarrus *in manua. cap.25.numero* 135. notat, non ſufficere, quoad hoc Doctoratum, vel licentiam iuris Ciuilis, medicinæ, vel artium, quod Curia ſeruat, & patet ex dicto decreto,ibi: *in Theologia, & in iure Canonico.* Et † quod per Archidiaconum intelligitur 38 ſolum is, de quo loquitur titulus de officio Archidiaconi, qualem in Hiſpania neminem ait ſcire, quia prædicta rubrica ſolum videtur loqui de illo,qui eſt caput Capituli, & primus poſt Pontificem, & tales Hiſpania in ſecularibus Eccleſiis vocat Decanos,& in regularibus priores, & Gallia, vt plurimum Præpoſitos: & huic alludere *cap. quamuis,de verb.ſignif.* Quæ ſententia Nauarri probatur ex eo,quia alias Archidiaconus non dicitur oculus Epiſcopi.

Et † Hoieda *ſupra numerr* 40.ait, dict. decretum 39 Concilij, moribus, & ſtylo Curiæ Romanæ interpretatum eſſe,vt intelligatur de Archidiaconis principalibus illius Eccleſiæ Cathedralis, non autem de aliis Archidiaconis ciuitatum, ſeu oppidorum Eccleſiæ Cathedralis, qui vocem, & ſedent habent in Cathedrali.

Et † ceſſat difficultas ex ſequentibus declaratio- 40 nibus S.Congr. ſuper *dict. capit.* 12. quæ approbauit dict.ſententiam Nauar. quam etiam tenet Cechus *de reped.Eccleſ.cap.24.de Canonic.num.3.verſi.2.*dicens Archidiaconos debere eſſe doctores, vt S. Congreg. reſpondit, ſcilicet ſi habent iuriſdictionem contentioſam, & tunc debere eſſe promotos in publico Gymnaſio, alias gradus eis non ſuffragari, ex Bulla 63.Pij V.

Prima declaratio Epiſcop.Legionen. *Congregatio* 41 *cenſuit decretum Concilij*, ſeſ.24.cap.12.verſ.Archidiaconi,*intellegi de illis Archidiaconis, qui ea munera exercent, quæ de iure communi Archidiaconi debent exercere, alias enim Archidiaconus non eſt ille Epiſcopi oculus de quo Concil.ſtatuit* 19. Decemb. 1770.*Secunda Epiſcop. Abulen. Congregatio cenſuit, eos Archidiaconos qui verè carent cura animarum, & omni prorſus iuriſdictione, & qui præter primum locum in choro, & ſtallum in Capitulo ſunt ſicut cæteri Canonici,& portionarij; non comprehendi decreto Conc.*ſeſſ.24.c.12.verſi. Archidiaconi. *Tertia, Archidiaconi, qui non habent curam animarum & iuriſdictionem, non comprehuntur hoc decreto, vt ſint, Doctores,vel Licentiati.* Refert Anaſ. Germonius,*de indultis Cardi.§.quibuſuis,nu.4.*Flam.Pariſ.*lib.4.de reſignati.q.1.n.9.*& Piaſec.*in praxi Epiſcop.par.2.c.5. n.20.* Quarta,*hoc etiam debet intelligi de illis Archidiaconis,qui reuera Archidiaconatus officium exercent ſecus ſi nomine tantum eſſent Archidiaconi.*

Ait † tamen Menoch. *d. caſ. 425.num.42* quod ſi 42 ipſa ius dicendi poteſtas & iuriſdictio, quæ Archidiacono à iure data eſt poſt Epiſcopum in Clericos ſuæ Eccleſiæ, eſſet in Archipresb. ex Eccleſiæ conſuetudine, illum Doctorem eſſe debere ex mente d. conſtitut. Conciliaris crederet, quaſi in Eccleſia Patauina, cuius Archipresbyter eo fungitur munere,quo in cæteris Archidiaconis dicerem, inquit, non niſi Doctorem eſſe ad eam dignitatem promouendum.

Circa Decanatum vero † ſic reſpondit S.Congreg. 43 Archiepiſcopo Hiſpalen. *Nullo Concil.Triden.decreto ſtatutum eſt, vt qui Decanatum conſequi velit, is neceſſario ſit Magiſter, ſiue Doctor, aut Licentiatus in Theologia,vel iure Canonico.*

Hortatur etiam † S.Concil. *d. cap. 12. hortatur vt* 44 *in Prouinciis,*vbi id commodè fieri poteſt, dignitates omnes, & ſaltùm dimidia pars Canonicatuum, in Cathedralibus Eccleſiis, & Collegiatis inſignibus, conferantur tantum Magiſtris, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia,vel iure Canonico.

Super quo † S. Congreg. declarauit,& cenſuit ſic. 45 *Concilium hic hortatur, nõ autem præcipit,vt vbi id cõmode fieri poteſt, dignitates in Cathedralibus Eccleſiis,& Collegiatis inſignibus cõferantur tãtũ Magiſtris,vel Doctoribus vel etiã Licẽtiatis in Theologia,vel iure Canonico.Secũda,Synodo Prouinciali nõ licet imponere onus dignitatibus q̃ quis niſi gradua-tus nõ poſſit eas obtinere ſine ſedis Apoſtolicæ authoritate.Tertia,q̃ dignitates,& Canonicatus in Cathedrali dentur tantũ graduatis, non eſt inducẽdum ex neceſſi-*

necessitate, nec per Concilium Prouinciale id statui potest.

46 Vnde apparet † decret. 29. Concil. Prouincialis Tolet. *act.* 2. & decr. 33. Conc. Prouincialis Compostel. *act.* 3. vbi cauetur, quod dignitates, & dimidia pars Canonicatuum, sint graduatorum in S. Pagina, vel iure Canonico, & tantum Doctoribus aut Magistris, vel Licentiatis in Theologia, vel iure Canonico necessario conferantur, vt latius habetur in dictis decretis, non habere vim, aut robur, nec id in dictis Conciliis statui potuisse.

47 Nec obstabit † confirmatio concordiæ initæ inter Metropolitanum, & Episcopos, ac Capitula dictæ Prouinciæ Compostell. facta Pio V. ann. 1569. quæ habetur impressa Salmanticæ, anno 1595. post dict. Conci. secunda vice impressum de ordine D. Ioannis de S. Clemente, Archiepiscopi Compostellani, in qua *in vltimo cap.* sic habetur: *Item 33. cap. eiusdem actionis, vbi cauetur, quod dignitates, & dimidia pars Canonicorum sit graduatorum in S. Pagina, vel iure Canonico, iuxta decretum ipsius Concilij Tridẽtini, cum declaretur, intellige citra præiudiciũ optionum, & optandi consuetudinis præscripta, vel à Sede Apostolica confirmata, quod declarationi & voluntati Sanctiss. D. N relinquatur. Et postea ait Pius V. in dict. confirmatione concordiam, & declarationes præditas, & omnia, & singula in eis contenta quacũque authoritate Apostolica prædicta per præsentes cõfirmamus, declarantes diffinitionem optionis nobis remissam, tunc dicta optioni locum esse debere, eo modo & tempore quo idi ante huiusmodi Concilium locus erat, & non alias, quia respondetur, quod in dicta confirmatione non confirmatur* d. decretum 33 *sed declaratio, quod intelligatur citra præiudiciũ optionis, declarãdo ei locum esse debere eo modo, & forma, quo illi ante huiusmodi Concilium locus erat, & nõ alias.*

48 Nec dicta decreta † Concilij Toletani, & Compostellani videntur vsu recepta. nam semper dignitates & canonicatus prouidentur indistinctè, etiam non graduatis in hac prouincia Compostellana, & etiam in Loretana.

49 Quarto Canonicus † pœnitentiarius Ecclesiæ Cathedralis debet esse Magister, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure Canonico, seu alias, qui aptior pro loci qualitate reperiatur ex decreto sacri Concilij Tridentini, *sess. 24. de reform. cap. 8.* vt dictum est supra *c. 4. num. 32.* vbi dicta vide.

50 Sed dubitatur, † an ad beneficia, seu dignitates requirentia gradum, sufficiat eum habere etiam sine scientia competente, ita vt nihilominus valeat adeptio, & impetratio talis beneficij, seu dignitatis. Resp. affirmatiuè, quia iste re vera est graduatus, licet indigne, & sic gaudet priuilegiis graduatorum, vt contra Barbatiam tenet Areti. *in cap. clerici, de iud.* & ibi Feli. *num. 2. & 3. in rub. de maiori. & obed. n. 4.* Ripa *in leg. Centurio. ff. de vulg. num. 17.* Boer. *de authorit. magni consilij, num. 94.* & Mandos. *reg. 16. Cancell. q. 13. num. 4. contra glossatorem, ibi,* & in proposito Azor 2. *p. lib. 6. cap. 6. quæst. 1.*

51 Sed † an sufficiat gradus contra Academiæ statuta, vel consuetudines receptus, vt quia quis falso probauit cursus necessarios, vel scriptionem in matricula, aut non fuit seruata forma præscripta in examine, seu alias, Azor ibi ait sufficere, & valere in eo adeptionem episcopatus, si promotio ad gradum Doctoris, vel licentiati non fuit ipso iure irrita, quamuis iudicis sententia rescindi potuerit, quod si ipso iure irrita est (vt mihi videtur esse, quando promotus, non habet requisita ad gradum, seu non seruatur forma) adeptio quoque episcopatus, seu aliorum beneficiorum illum gradum requirentium inanis est & irrita. Et idem erit quando ad gradum promotio esset nulla ob non factam professionem fidei, iuxta constitutionem Pij IV. 112. de qua sup. 3 *p. cap. 3. num. 3.* Et probatur, quia iura requirentia gradum debent intelligi de gradu, valido, *leg. 4. §. condemnatum, ff. de re ind. cum aliis,* vt alias dictum est, 5. *par. cap. 4. numer. 228.* Et paria sunt non habere gradum, vel illum habere nullum & inualidum, vt ibi, quamuis in beneficiis non requirentibus gradum, si impetrans narrat se graduatum, sufficiat verificare gradum de facto, vt supra dixi 6. *parte, cap. 2. à num. 205.*

CAP. V.

De moribus & vita.

SVMMARIA.

VIta quoque, ac morum honestas in promouendo ad beneficium necessaria est num. 1. *& oportet promouendum, cuius opinio in nullo vacillare debet, nulla nota, vel infamia respersum esse, nam notatis, & infamibus porta dignitatum patere non debent,* num. 2. *Accipitur dignitas in proposito pro quolibet beneficio,* num. 3. *& semper infamia impedit habere beneficium,* num. 4. *& omnis infamis tam de iure, quam de facto repellitur à promotione,* num. 5.

Ideo accusatus, seu denuntiatus de aliquo crimine, interim pendente accusatione, seu denũtiatione promoueri non debet, n. 6. *quod procedit, quando persona est infamata apud bonos & graues homines, alias accusatio non impedit promotionem.* numero septimo.

De hac materia qui sunt videndi, nu 8. *Reg. infamibus, procedit tam de infamia facti, quam iuris. n. 9. Dicitur infamia iuris illa, quæ irrogatur per sententiam vel ipso facto in casibus, in quibus iure cauetur tamẽ,* n. 10. *Et regulariter infames secũdum leges sunt infames secundum canones.* n. 11. *Infamia facti est cũ quis est notatus de aliquo crimine apud bonos & graues, seu eum opinio alicuius grauata est apud bonos & graues super aliquo crimine* nu. 12. *seu cum quis propter aliquod delictum graue apud bonos & graues viros male audit.* n. 13. *& non est aliud quam vita sordes, & vilitas diuulgata, & sic non potest esse occulta* num. 14.

Quando dicatur esse infamiam, seu aliquem esse infamatum de aliquo peccato, remissiuè nu. 15. *& ista infamia quomodo probetur, etiam remissiuè,* numer. 16.

Infamia iuris de iure bene potest esse occulta, & incurritur, quamuis delictum ex quo illa oritur, seu propter quod ipso facto irrogatur, sit occultum. nu. 17. *Sed contrarium tenent Alphonsus de Castro, Couarruuias & Enriq.* num. 18.

Sed verior est in rigore prima sententia, quamuis de æquitate canonica possit secunda procedere, aut saltem, quod non habeatur in consideratione talis infamia ex delicto occulto proueniens.

Quamuis in vsurariis, qui notãtur infamia, sit cõtrouersia, an id solũ procedat in vsurariis publicis, an etiã in occultis, & Couar. cũ Salicero ait, vsurariũ publicum etiam ante sententiam notatum esse in

famia facti & iuris, ac vſurarium occultum, nec iuris infamia affici, Paulus tamen de Caſtro tenet etiam occultum affici infamia iuris. Pro quo facit lex Regia Partita, & recopilationis. numer. vigeſimo & 4. ſeqq. *Nec pro prima ſententia vrget lex, improbum fœnus, dum exercentes infamia afficit: quia inde non infertur debere eſſe publicum ſed ad ſummum requiri vſum, qui poteſt eſſe occultus,* à numer. 25. & 2. ſeqq.

Quidquid eſſet in iſta controuerſia, certum videtur, vſurarios etiamſi non ſint publici, aut manifeſti, non debere ad ordines promoueri, nec eligi, aut promoueri ad dignitates Eccleſiaſticas & officia, repelluntur enim a beneficio obtinendo, nec poſſunt eligi, aut præſentari ad beneficium, à numero vigeſimooctauo & tribus ſeqq.

De pœnis vſurariorum, & qui dicantur manifeſti, remiſſiue, num. 32.

Infamia non ſolum impedit præfici, ſed etiam remoueri facit à dignitatibus habitis, n. 33. *Ipſo iure,* n. 34. *Sed id procedit ſolum in infamia iuris, nam infamia facti licet repellat quem à dignitatibus habendis, non tamen à dignitatibus quæſitis, niſi dicatur in ſententia,* nu. 35. *Et licet infamis infamia facti ſit inhabilis ad obtinenda beneficia, obtentis tamen non priuatur,* numero 36.

Secundo id procedit in dignitatibus & honoribus citra titulos beneficiales, ſecus vero in beneficialibus, quia non eſt text. hoc dicens, vnde hæc pœna ſpecialis priuationis ipſo iure imponi non debet, eſto infamis infamia iuris regulariter veniat priuandus, numero 37.

An collatio beneficij facta infami, ſeu crimino ſo ſit nulla ipſo iure, numer. 38. 39. cum 3. ſeqq. *Ponitur ſententia tenentium, eſſe nullam, qua fundatur,* à num. 43. cum 3. ſeqq. *Contraria ſententia ponitur,* num. 47. *quæ fundatur* à numero 48. & 2. ſeqq. *eo præcipue, quod non eſt textus, qui conuincat nullitatem talis prouiſionis: nam eſto crimen inducat priuationem beneficij, ſiue per ſententiam ſiue ipſo iure, & ob id ad alia non debeat admitti, tamen non ideo prouiſio eſt nulla, nam in priuatione ipſo iure non veniunt beneficia poſtea acquiſita. Et hæc ſententia tenetur amiſſa diſtinctione Nauarri, & Couarr. quæ iure non probatur,* num. 51. & ſeq. *& procedit etiam in collatione facta à Papa, etiam ad inſtantiam partis,* à num. 53. & 3. ſeqq. *Et etiam in prouiſione facta virtute literarum ad vacatura,* num. 57. 58. & numero 59. *reſpondetur fundamentis contrariæ ſententiæ.* num. 60. & ſeqq.

Regula l. non dubium Cod. de legibus *non procedit, quando lex eadem eſt prohibens, & puniens,* numero 62.

Non eſt omnino vera doctrina Abbatis, quod collatio facta non idoneo ſcientia, moribus, & ætate, ſeu facta indignis ex quatuor defectibus, qui continentur in ca. cum in cunctis, de electione, *eſt nulla ipſo iure* numero 63.

Infamis, maxime infamia facti non eſt proprie ſimpliciter & abſolute irregularis, ſed large, ſecundum quid nu. 64. *Et in materia irregularitatis pro regula habendũ eſt impedimentum illud, quod abſque diſpenſatione tollitur, & poteſt ceſſare facto, non eſſe proprie irregularitem,* num. 65.

Infamis eſt irregularis vere, etiam ſi infamia procedat ex delicto notorio depoſitione digno, numero ſexageſimoſexto.

Improbatur doctrina gloſſæ magnæ in cap. niſi cũ pridem, de renuntiatione, quod omne peccatum, quod ipſo iure irrogat infamiam, impedit executionem ordinis, etiam poſt peractam pœnitentiam, numero ſexageſimoſexto.

Nullum crimen occultum quantumlibet graue & enorme inducit irregularitatem, niſi illud, de quo iure ſpecialiter ſtatuitur, num. 68.

Si vſurarij pœniteant, & reſtituant vſuras, amittunt infamiam, de æquitate canonica, num. 69.

VLtra clericatum, legitimitatem, ætatem, & ſcientiam vitæ quoque, ac morum honeſtas in promouendo ad beneficium, neceſſaria eſt, cap. cum in cunctis, de electione, cap. graue nimis, de præbendis *clem. 1. de ætate & qualitate*, & Concilium Tridentinum *ſeſſ. 24. cap. 18. de reform.* quamuis de hoc, proh dolor, parum curetur, & quando fit informatio, eſt propter formam. Cum tamen huius conditionis potiſſima ratio habenda ſit, Leſſius *de iuſt. & iur. li. 2. c. 34. dub. 23.* 1

Vnde oportet † promouendum, cuius opinio in nullo vacillare debet *c. laici. 33. diſtin.* nulla nota vel infamia reſperſum eſſe, *c. ſi. de furtis,* Abbas *in c. ſuper eo, de electione,* Corraſ. *de beneſi. 3. p. cap. 6 num.* 8. nam notatis & infamibus portæ dignitatum patere non debent *l. vnica, C. de infamib. lib.* 10. *& l. 2. Cod. de dignitatibus, lib. 12. cap. inter dilectos, de exceſ. prælatorum, & reg. infamibus, lib.* 6. Molina *de Hiſpan. primog. lib. 1. c. 13. à num.* 7. 2

Et accipitur † dignitas in propoſito pro quolibet beneficio, vt per Abbatem, & Dd. *in cap. querelam, de iureiurand.* eundem Abbatem *in dict. cap. ſuper eo, de elect. num. 2. &* 5 Lambert. *de iure patron. 1. par. 2. lib. qu. 9. art. 6. numero* 3. & Couarr. *lib. 3. variarum cap. 3 num.* 3. 3

Et ſemper † infamia impedit habere beneficium Duarenus, *de benef. lib. 4. cap. 1.* & P. Greg. *cap. 37. numero 9.* 4

Et omnis † infamis tam de iure, quam de facto repellitur à promotione. Candelab. aur. *in append. tract. ſeu c. 10. num. 3.* 5

Et ideo accuſatus, † ſeu denuntiatus de aliquo crimine interim pendente accuſatione, ſeu denuntiatione promoueri non debet, *l. reus. ff. de muneribus l. reum criminis. C. de procurato. l. vnica. C. de reis poſtulatis, lib. 10. cap. 318. diſtin. cap. ſi. de teſtib. cap. omnipotens de accuſationib.* & ibi Dd. Abb. Ann. Feli. & alij, Roma. *ſing. 438.* Selua *de beneſi. 3. p. q. 5. num. 31.* Corraſ. *d. cap. 9. numer. 9. &* 10. Duaren. *d. cap. 1. P. de* Baiſio *in directorio electionum, cap. 23. 2. p.* Nauarr. *conſ. 6. & 7. de accuſat.* Cerola *in praxi Epiſcopali 2. par. verb. concurſus, §. 1. & verb. ordo §. 1.* Vgol. *de off. Epiſc. cap. 1. §. 1. num.* 8. 6

Quod tamen † procedit quando perſona eſt in famata apud bonos, & graues homines, alias accuſatio non impedit promotionem, vt docent Abbas. Felinus, Romanus, Selua, Baiſius, Nauarrus, & Cerola, *ibi* cum Hoſtienſe, & Ioanne Andrea *in cap. memi-nimus, de accuſat.* communiter receptis, & Manuel Podriguez *in ſum. 1. tom. cap. 105. numero 2.* Vgolin. *d. numero octauo,* & Rot. *deciſ. 677. nouiſſ. Farinac. numero tertio.* Et † de hac materia videndi ſunt Dynus *in d. reg. infamibus, & additiones ibi,* & Franchus, & alij *ibidem,* Specul. *titul. de diſpenſatione. §. iuxta, & §. qualiter.* Alber. Trocius *de viro & perfecto clerico, libro 2. cap. 29.* Rochus *de iure patronatus, verb. honorificum. queſtion. 4. numero 16. verſiculo quis autem dicatur indignus,* Lambertus *d. articulo 16. & per* 7

totam illam nonam quæstionem, Selua *supra*, Corrasius *d.c.6.à nu.9.* Petrus de Bayfio *d. 2.par. cap.16.&* 23. Maiolus *de irregularitate lib.3. cap.* 1. Hoieda *de incompatibilitate beneficiorum,1.part. cap.24.* Vgolinus *de irregularitate.cap.60. & de offic. Episc.d.c.* 1.§.1.*n.*7. Piasec. *in praxi Episcop. p.1. cap.1.nu.28. & seq.* Nauarr. *in manuali,cap.27.numer.*204. Angelus, Syuester, Armilla, & alij summistæ, *verbo, infamia* Henriquez *in summa libr.*14.*cap.*1. Valentia 4.*tomo disputat.* 7. *qu.* 19. *puncto* 3.2. *specie irregularitatis.* Ludouicus Lopez *in institutorio conscientiæ* 2 *tomo,* 2.*part.cap.*23. Candelabrum aureum latè *in appendice d,tract.* seu *cap.*10.*per totum*, Manuel Rodriguez *in summa* 1.*tom.c.*158.*nu.*13.*& q regularium.*1.*tom.q.* 24 *ar.*6. Toletus *in summa lib.*1.*cap.*62. Sairus *de censuris,lib.*7.*ca.*11.*& seq.* Suarez 1.*tomo,disp.* 48. & Azor *institutio.moral.*2.*par.lib.*6.*cap.* 7. Auila *de cen-*
9 *suris,*7.*par.disput.*4. *dub.*5. † & d.reg.*infamib.* procedit tam in infamia facti, quam iuris, vt ibi docent gloss, Dynus Franchus, & alij, Lamber. *d. art.*16.*n.*3.
10 & alij citati, Diciturque † infamia iuris illa, quæ irrogatur per sententiam, vel ipso facto in casibus, in quibus iure cauetur dumtaxat,*c.*2.§. *porro. & ibi gloss.*3 *q.*7.*l.*1 *cum seq ff de his,qui not.an.infam. l.*1.3. 4.*&* 5.*tit.*6.*p.*7. Vgol. *d.c.* 60. Tole. *dict.c.*64. Sair. *d.*
11 *lib.*7.*c.*11.*à nn.*3. Et tegulariter † infames secundum leges, sunt infames secundum canones, *cap. omnes vero,*7 *q.*1, ita Felin *in c.testimonium,de testib. nu.*15. Lambert. *d.art.*16.*n.*2.*additio capellæ Tolosanæ decisio.*174.*n.*4.*&* 5. Maiol. *sup.n.*3. Armil *supra*, & Suarez *dict.disput.*48,*sectio* 1. Auila *d.dub.*5.1.*concluf.* Azor *d.cap.*7.*quæst* 3.
12 Infamia facti est, cum quis † est notatus de aliquo crimine apud bonos, & graues, seu cum opinio alicuius grauata est apud bonos & graues supra aliquo crimine, seu peccato, Dynus *supra uu.*2. Felin. *in d.c.testimonium,num.* 14. Vgolinus *d. c.*60. *num.*4. Syluester *numer* 2. Enriq.3. & Candelabrum
13 4. *vbi sup.* seu † vt dicit Tolet *supra* cum quis propter aliquod delictum graue apud graues & bonos viros male audit, eiusque mala opinio concepta est,
14 † & non est aliud quam vitæ sordes, & vilitas diuulgata, & sic non potest esse occulta, Felin. *d.n.*15. & Auila *d.dub.*5.
15 Quando vero † dicatur adesse infamiam, seu aliquem esse infamatum de aliquo peccato, vide Nauarrum *in repetit.c.inter verba*, 11.*qu.*3. *concl.*6.*cor.*
16 48.*in fine*, & Suar. *sup.n.*19,20.*&* 21. Et ista † infamia quomodo probetur, vide Mascar. *de probationib. conclus,*896.
17 At infamia † iuris de iure bene potest esse occulta, secundum Feli. *dict. numero decimoquinto* cum Baldo *ibi*, & incurritur, quamuis delictum ex quo illa oritur, seu propter quod ipso facto irrogatur, sit occultum. Paul. de Castro *in l improbum fœnus,C. ex quibus causis infamia irroget.nu.*1. & Suar. *supra n.*13.
18 Contrarium † tamen tenet Alphonsus à Castro *de potestate legis pœnalis, cap.vltimo*, Couar. *lib.*3. *variarum,cap.*3. *numer.*2. & Enriquez *d.numer.*3. qui ad infamiam etiam iuris requirunt quod adsit fama publica & quod delictum sit publicum, alias, si sit occultum, non afficere infamia iuris, donec delictum sit detectum per sententiam, vel alias publicum, sequitur Auila *sup.*
19 Sed verior † est in rigore prima sententia, quamuis de æquitate canonica possit procedere secunda sententia, aut saltim, quod non habeatur in consideratione talis infamia ex delicto occulto prouenienti, *ex c.ex tenore, & cap.fin. de tempor.ordin.* & quæ infra dicemus.

Et † quamuis in vsurariis, qui notantur, & affi- 20
ciuntur infamia, *d.l.improbum fœnus, cap.* 2.§. *porro,* 3.*q.*7. Lambert. *d.*1 *part.*2 *lib.qu.*9.*art* 21. *num.*6. Mattheſil. *singul.*297. Corras. *d.c.*6.*num.* 2 4. P. de Bayfio 2.*part.c.*33. Bernar. Diaz *in practica crimin. cap.*88.*n.* 1. Espino *de testam. in glossa rubrica* 13.*part.num.*22. sit controuersia, an id solum procedat in vsurariis publicis, an etiam in occultis, † & Couar. *d.libr.*3. 21
*cap.*3.*numero* 2. cum Sali. *in d. l. improbum fœnus* ait, vsurarium publicum, etiam ante sententiam, notatum esse, & affectum infamia facti & iuris, ac vsurarium occultum, nec iuris infamia affici, donec eius crimen detectum fuerit per sententiam, & ad hoc suffragari textum *in d. l. improbum fœnus,* dum exercentes improbum fœnus infamia afficit, quasi exercitium eius criminis requirat, quod publicè pareat, & facit dictum *capit. inter dilectos. de excessibus prælatorum*, sequitur Peguera *in decisionibus criminalibus cap.*31.*num.*3. & videtur Salzedo ad Bernardum Diaz *dict. capit.* 88. *litera A.* & Corras. *d. numero vigesimoquarto*, in vsurariis manifestis loquitur, & citat *capit. quamquam, de vsuris in* 6.

Paulus † tamen de Castro *in dd. improbum fœnus* 22
numer. 1. tenet etiam, vsurarium occultum affici, & uotari infamia iuris, & idem videtur velle Baldus *ibi n.*2 & sequitur Gregorius Lopez *in l.*4.*tit.* 6. *partita* 7.*verb.vsurarios.*

Et † facit secundum eum illa lex, quæ ait, vsu- 23
rarios esse infames ipso facto. Et cum non distinguat, an sint manifesti, vel occulti, de omnibus videtur intelligenda.

Facit † etiam *lex* 5. *tit.* 6. *lib.* 8. *recopilatio* vbi 24
absolutè dicitur, quod vsurarius maneat inhabilis, & infamis perpetuò, vbi Azeuedo. Et hanc etiam sententiam videtur tenere Molina *de iustitia,*2.*to.tract.* 2.*disput.*334.

Nec pro prima † sententia vrget *d. lex impro-* 25
bum fœnus, dum exercentes improbum fœnus infamia afficit, quia non inde infertur, debere esse publicum, sed ad summum requiri vsum, ad tradita in simili de constitutione Pij Quinti contra exercentes crimen sodomiæ, per Nauarrum *in manuali,cap.* 27. *numero* 249. quem sequuntur relati infra, 11. *par. cap. vlt. dubio* 7. Qui tamen vsus po-
test esse occultus, & non publicus, & † ita viden- 26
tur posse ex æquitate accipi dictæ leges Regiæ, vt procedant in exercentibus vsuras, quod attinet ad infamiam, licet dicta lex recopilationis non videtur pati hanc interpretationem, iuxta eius verba, & tenorem.

Nec pro † prima sententia quidquam facit 27
dictum *caput quamquam*, quia non agit de infamia.

Et quidquid † dictum esset in ista controuersia, 28
certum videtur, vsurarios etiam si non sint publici, aut manifesti non debere ad ordines promoueri, iuxta *supra dicta in principio, cap. matrimonium*, 33. *distinct. cap.seditionarios.* 46. *dist. & c. de Petro*, 49. *dist.* Salzedo *d.cap.* 88. *litera A.* Nec † eligi aut pro- 29
moueri ad dignitates Ecclesiasticas, & officia, Peguera *d.c.*31.*n.* 2. Licet loquatur in publicis † vsura- 30
riis: repelluntur enim à beneficio obtinendo, gloss. *in d.c.præterea, de vsur.* Couar. *in dict.cap.*3.*numer.*3. Nec † vsurarij possunt intelligi, aut præsentari ad 31

Eccleſiaſticum beneficium, vt tradit Salzedo *vbi proxime*, cum Bertachino *de Epiſcopo*, 1. *par.* 2. *lib.* q. 33. & Lambert *d. artic.* 21. dicente, clericum vſurarium præſentari non poſſe, & ſi præſentetur, & de hoc crimine opponatur, & probetur, à præſentatione repellendum: nam ad hunc effectum dicetur vſurarius omnis ille, contra quem huiuſmodi crimen erit probatum, etiamſi non ſit manifeſtus.

32 Et † de pœnis vſurariorum, & qui dicantur manifeſti, vide Couar. *d. cap.* 30. Iulium Clarum, *lib.* 5. §. *vſura*, Bernard. Diaz. & Salzedo *d. cap.* 88. Didacum Perez, *tit.* 2 *lib.* 8. Ordinamenti, Pegueram *d. cap.* 31. *cum ſeqq.* Azeuedo *in l.* 4. & 5. *tit.* 6. *lib.* 8. *recopil.* Ioan. Gutierrez *Canonicarum quæſtionum, lib.* 2. *cap.* 18. & 19. Dom. Iuan Vela *de pœnis delictorum, cap. vltimo*, & Molinam *d. diſput.* 334. Zauallos *quæſtione vndecima* & 537.

33 Rurſus, infamia † non ſolum impedit præfici, ſed etiam remoueri facit à dignitatibus habitis, *l. infamia, C. de decurio. lib.* 10. & *l. iudices. C. de dignitatibus lib.* 12. Gloſſa, Dynus, Franc. & alij *in d. reg. infa-*

34 *nib.* † ipſo iure, *ex d. l. infamia*, ibi, *admit*, quod verbum eſt præſentis temporis, & *l.* 2. §. *miles, ff. de his, qui notantur infamia*, Roman. *ſingulari* 74. *fuit à me quæſitum*, Abbas *in c. querelam, n.* 3. *de iureiuran.* Rdditio Dyni *in d. reg. infamibus, verb. infamia*, Ripa *in cap.* 2. *de reſcript. nu.* 18. Couarruuias *Practicarum, cap.* 19. *n.* 5. *concluſione* 5. & Sylueſter *d. verb. infamia, n.* 15.

35 Sed id procedit † primo, ſolum in infamia iuris, nam infamia facti licet repellat quem à dignitatibus habendis, non tamen repellet à dignitatibus quæſitis, niſi dicatur in ſententia, vt poſt alios, quos refert, tradit additio Dyni, *d. verb. infamia, ver. aduerte tamen* Pariſ. *conſ.* 88. *n.* 5. *par.* 4. Enriquez *d. lib.* 4. *cap.* 5. *num.* 3. & *in gloſſa, litera O. P.* Auila *d. dub.* 5. *verſicul. ſecundo ſequitur.*

63 Et licet infamis † infamia facti ſit inhabilis ad obtinenda beneficia Eccleſiaſtica, obtentis tamen non priuatur, ſecundum Couarruu. *libro* 2. *variarum, cap. octauo, numero quarto*, Pariſ. *ſupra num.* 6. Abbas, & alij *in cap. at ſi clerici, de iudic.* Duaren. *lib.* 18. *c.* 6. §. 6. & inhabilitias ad obtinenda non priuat obtentis, gloſſ. *in Clem.* 1. *de pœn. verb. obtinenda*, quam ibi ſequuntur Imola *numero decimooctauo*, Boniſ. 54. & Card. §. *ipſius quæſtion.* 2. Thomas Sanchez *in præc. Decal. libro ſecundo, capite* 28. *numer.* 28.

37 Secundo id procedit † in dignitatibus, & honoribus citra titulos beneficiales, ſecus vero in beneficialibus, quia non eſt textus hoc dicens. Vnde hæc pœna ſpecialis priuationis ipſo iure imponi non debet, ex quo iure canonico non cauetur expreſſè ad gloſſam in capite finali, de iure patronatus, communiter approbatam, vt infra 11. *parte, cap. vltim. num.* 2. (Eſto infamis infamia iuris regulariter veniat priuandus) Ita Abbas *in d. cap. querelam, nu.* 3. ſequitur Felinus *ibi nu.* 2. & 3. & *in cap.* 2. *de reſcript. ſub n.* 3. & Duaren. *ſupra*, Sylueſter *nu.* 15. & Armilla *n.* 4. *d. verb. infamia*: quamuis Ripa *in d. ca.* 2. *n.* 18. & 19. ſit dubius, & eſt *deciſio* Rotæ apud Farinacium, 134. *n.* 2. & tradit idem Fari. *lib.* 5. *quæſt. crim. quæſt.* 160. *n.* 157.

38 Sed eſt grauis † difficultas, an collatio beneficij facta infami, ſeu criminoſo, ſit nulla ipſo iure.

39 Et eſſe † nullam collationem factam infami tenet Abbas *in d. cap. querelam, num.* 3. & *in d. cap. ſuper eo, de elect. numero* 5. vbi ait, quod collatio facta notoriè infami infamia etiam facti, non tenet, & *in dict. cap. inter dilectos, de exceſſib. prælat. numer.* 9. vbi ait quod collatio facta clerico aleatori eſt nulla, ſi de hoc conſtabat, tanquam facta vili & indigno: & ſi non conſtabat, quia erat occultus, debet irritari.

Sequitur † Rota in vna Pampilonem ſi parochia- 40
lis, coram ſanctiſſimo Clemente Octauo, 21. Maij 1574. quæ habetur 1. *prima parte diuerſorum, deciſio.* 426. *num.* 2. vbi dicitur, quod clericus aleator indignus eſt, cui beneficium conferri debeat, & ſi eſt publicus, eſt ipſo iure nulla collatio, ſi occultus, irritanda non eſt ratione conſuetudinis excuſandus, *ex d. cap. inter dilectos*, & refert Flam. Pariſ. *de reſign. benefi. lib.* 4. *quæſt.* 3. *ad fin.* & nouiſſime ſequitur Vgol. *de offic. cap.* 13. §. 23. *n.* 2.

Eandem ſententiam † tenent Selua 3. *par. q.* 2. & *q.* 41
5. *numero* 31. Lambert. *d. q.* 9. *art.* 16. *num.* 3. & 10. *num.* 5. & 15. *nu.* 6. Caputaquen. *deciſio.* 219. *numer.* 4. *part.* 3. Flamin. Pariſ. *d. q.* 3. *à num.* 2. Sylueſt. *d. ver. infamia. numero* 15. & Armilla *numero* 4. & *in fine*, & Cechus *de benefi. & penſio. cap.* 3. *verſi. Secundo, ſi collatio* & Auila *d. diſputat.* 4. *dub.* 7. qui ait, collationem beneficij factam infami infamia facti, vel iuris, eſſe nullam, & Suarez *de relig. ſecundo tomo. tract.* 5. *libro* 3. *capit. vltim. nu.* 4. 5. & 17.

Et videtur tenere Pariſ *d. conſi.* 88. *nu* 5. & 6. Cor- 42
raſ. *d. cap.* 6. *num.* 11. ibi: *Obtinendorum beneficiorum incapaces*, & Couar. *d. cap.* 8. *nu.* 4. quatenus ait, infamem infamia facti eſſe inhabilem ad obtinenda beneficia Eccleſiaſtica, & Rota apud Achillem, *deciſio.* 201. ſeu 1. *de iurepatron.* vbi dicitur, periurum ob non ſeruatam fidem eſſe infamem, & ideo inhabilem ad beneficia, & nouiſ. Farin. loquens de periuro *d. q.* 160. *à n.* 139.

Quæ † ſententia fundatur primo ex dicta *reg. in* 43
famibus 2. *ex d. cap. cum in cunctis, de electione*, dum ait, quod beneficia non ſunt conferenda, niſi ei, qui ſcientia, & moribus commendabilis exiſtat, qualis non eſt infamis, &c.

Tertio facit, quod infamis † tam facti, quàm iu- 44
ris infamia, eſt irregularis. Speculator *de diſpenſatione, §. iuxta, num.* 18. Villadiego *de irregul. cap.* 11. *num.* 31. & ibi Didacus Perez *in additione*, Nauarr. *c.* 27. *nu.* 204. Vgolinus dicens communem *d. cap.* 60. §. 5. *nu.* 1. Valentia *ſup.* Ludouicus Lopez *d. c.* 13. Manuel Rodrigez *d. c.* 158. *num.* 13. & *d. q.* 24. *art.* 6. Toletus *d. c.* 62. Hieron. Llamas *in ſua methodo. c.* 12. §. 10. Sairus *d. cap.* 11. *à num.* 1. præſertim *numer.* 6. & 11. & *cap.* 12. & *ſeq. nu.* 11. & Suarez *ſupra & diſput.* 48. *ſect.* 2. Auila *ſupra dict. dub.* 5. & 7. Et infamiam iuris facere irregularem, aiunt Alber. Trocius *dict. cap.* 29. *numero quarto*, & Enriquez *d. lib.* 4. *cap.* 5. §. 3. Ergo collatio infami facta eſt nulla ex doctrina infra tradita *cap.* 11.

Et † facit doctrina gloſſæ magnæ *in cap. niſi cum* 45
pridem, de renun. quæ ait, quod omne peccatum, quod ipſo iure irrogat infamiam, impedit executionem ordinis, etiam poſt peractam pœnitentiam, quia licet culpa per pœnitentiam tollatur, infamia tamen non aboletur. *c. Euphemium*, §. *hinc colligitur*, 2. *q.* 3. Quam gloſſam ait communiter approbatam Lamber. *d. q.* 9. *art.* 18. *n.* 5.

Et accedit † doctrina Baldi *in l. improbatum fa-* 46
net. numero ſecundo, C. ex quibus cauſis infamia irrogatur. qui ait, quod in magno periculo ſunt vſurarij maxime manifeſti, qui ſunt infames infamia iuris

ex

ex illa lege: quia etiam post pœnitentiam peractam, & restitutionem vsurarum, remanent infames, cum infamia iam sit inflicta, & sic sunt inhabiles ad testimonia, & dignitates. Sequitur Bernar. Diaz. *dict. cap.88.numero primo.* Et Gregor. Lopez *in l.4.titulo 6.par.7.verb.vsurarios.*

47 Contrariam † tamen sententiam, nempe, quod collatio, electio, seu prouisio facta infami, vel criminoso, crimine non inducente irregularitatem, seu inhabilitatem ad beneficia, non sit nulla ipso iure, sed valida, tenent Calder. *consi.20 de præben. & 4. de accusatio.* Compostel. *in cap.capitulum. de rescript. & in c.cõsiderauimus, de elect.* Card. *in d.c.querelam, de iure iuran.* & sequitur Felinus *ibi nu.4 & in cã.2. de rescrip. numer.4.* (vbi retractat dicta *in cap.fi. de præsump.3.conclus.*) *& in cap.postulasti, eod tit. de rescrip. sub num.1. versic.declara etiam, & in cap.dilecte de excep.num.5. & in d.cap.omnipotens, num.3. & 4. in cap.inquisitionis numero 8. de accusationibus & in cap.insinuatum, de simonia, ad principium,* Staphil. *de literis gratiæ, nona forma expectat. num.21.* Gomezius *de gratiis expectat. num.87.* Rota *decis.32. de rescrip. in nouis,* & Bella *decisio.497* seu *698.nu.5.* Rochus *dict.ver.honorificum, q.4.num.16.versic.quis autem dicatur indignus.* Nauarrus *in manuali, ca.27. num.249.versi quod alias numero 251. & in Extrauaganti de datis, & promissis, num.48, & consil.1. de constitut. num 51. & consil.48. numero 1. de regular. & cons.7.numero 4. & 9.num.3. de consanguinitat. & affinitat. & cons.10.numero tertio, de simonia, & cons. 3.numero 8. de raptorib.* Ludouicus Lopez *in instructo conscien.1.tomo, cap.243. versic.verum,* & videtur tenere Man Rodriguez *in summa, 1.tomo, ca.182. numero 126.*

48 Pro qua † sententia, quæ est æquior & benignior, præsertim iuxta mores huius temporis, bene facit textus *in d. cap. inter dilectos, de excessib. prælato.* Facit etiam † quod non est textus, qui conuincat nullitatem d.prouisionis, vt ex sequentibus apparebit, nam esto crimen, in quo quis est constitutus, inducat priuationem beneficij, siue per sententiam, siue etiam ipso iure, & ob id ad alia non debeat admitti, seu promoueri, vt etiam illis priuetur. Abbas *in d.c. super eo. de electio. numero 3.* Lamber. *d.1.par.2.lib q.9.art.16.num.3. & 19. num.2. & 21. num.4. & 22. num.2.* tamen non inde infertur esse inhabilem ad obtinendum, ita vt prouisio sit nulla.

49

50 Nam † in priuatione ipso iure non veniunt beneficia postea acquisita, ad tradita per Tellum Fernandez *in l.4. Tauri, numero 48. & 63.* Mieres de maioratibus, *1.part. qu.1. num.105.* Salzedo ad Bern. Diaz. *in pract.crim.c.86.addit.1. vers.tum quia dicta* Matienç. *in l.3.tit.4.li.5. Recopilat. glos.7.num.9.* Velazq. de Auendanno *in d.lege 4. Tauri, glo.7.n.4. & 17.* & Azeued. *in l.1.titulo 21. lib.8. Recopila. num.34. & in l.3.titulo 10. lib.4. à numero 141.* Quintanaduen. *q.10.* Siman. *de Catho. institutio.tutulo 9. numero 61.* Ioan. Gutierrez *pract. lib.2. quæst.39. à numero 6.* & Farinac. *in praxi crim.1.part. quæst.25. à numero 138.* Zauallos *quæst.320.* & alios, & nouissimè Paz. *in l.40. Styli, à numero 19.* & Thom. Sanchez *in præcept. Decal. lib.2.cap.14. à num.8.* Facit lex *si mandauero. §. is cuius. ff mandati,* & est glo. *in Clem.2. de pœnis verb. obtentis,* quam ibi sequuntur Cardinalis, Imola, Abbas, & Bonifacius, *numero 5.* Couarr. *dicto lib.2. var. cap.8. numero 4.* & Hoieda *de incompatibus benef. capitul.23.numero 101.*

Vnde hæc † sententia videtur tenenda omissa di- 51
stinctione Nauarri, *de oratione Miscellan.34. & in c. si quando, de rescrip. exceptio.17.numero 9.* quam sequitur Açor *d.libro 6.2.par.cap.7. quæstio.11.* quæ iure non probatur, & distin. Couarr. *in ca.quamuis pactum 1.parte §.7.numero 3.* quam sequitur Ioann. Gutier. *canonic.q.libro secundo cap.5. à numero 97.* quæ etiam iure non probatur, de quo etiam Salzedo ad Bernard. Diaz. *in pract.cap.70 litera D. & cap.92. addit.vltim.* & Humada ad Greg. Lop. *in l.57.tit.5.par. 1.glo.3.*

Et pro hac sententia † conducit regula, quam po- 52
nit Lamber. *d.q.9.art.23.n.2.* quam sequitur Hoieda *d.cap.24.numero 82.* nempe quod collatio beneficij facta criminoso, tunc demum est ipso iure nulla, cum hoc à iure sit expressum, quamuis fallatur Lamber. *ibi.* & vbi supra, quatenus existimat collationem factam periuro, & infami, de iure esse ipso iure nullam.

Quæ sententia † procedit, etiam in collatione fa- 53
cta à Papa, non facta mentione de crimine, vt tenet Felinus supra *in d.c.postulasti.* Rota, Bellam. & Nauar. *supra.*

Quamuis Lancellotus † *de attentatis. 2.part.cap.* 54
quinto, numero 27.28. & 29. ex Calder. *d.consil 20.* dicat impetrationem beneficij Ecclesiastici, factam per inquisitum, & de aliquo crimine diffamatum, non facta mentione inquisitionis, non valere, nec illius vigore subsequutam prouisionem, & inquisitum, & diffamatum beneficium impetrare non posse.

Et quamuis † Caputaquen. *decis. septima, & 135.* 55
parte prima, id intelligat, quando Papa facit collationem proprio, secus si ad instantiam partis.

At ratio, qua fundatur Felin. & sequaces, militat 56
etiam in collatione facta à Papa, ad instantiam partis.

Nec placet † mihi limitatio Felini *in d.c.2. numero* 57
5. & in d.cap.inquisitionis, num.8. qui ex Calder. *supra,* limitat, nisi prouisio criminoso, vel infami, fiat virtute literarum ad beneficia, intellige vacatura, quia propter maximam earum odiositatem, est nulla ipso iure interpretatio, & prouisio, & sequuntur Staphil. *dicta nona forma expectata, numero 21.* Gomezius *d.numero 87.* Rebuffus *de pacificis possess. num.268.* alias *222.* Couarr. *d.numero 3.* Lancel. *d.cap. 92. ad fin.* & Io. Gutier. *supra num.10.* & sequitur etiam *decisio.* Putei *508. & 514.l.2.* quando criminosus erat inquisitus, & erat graue crimen, nisi mandatum de prouidendo esset motu proprio, sed hæc limitatio iure non probatur, & ideo non videtur mihi tenenda.

Vnde quod tradit † Menochius *de arbitra. casu* 58
201. numero 33. & sequen. crimen, quod reddit indignum beneficio, narrandum esse, si vero indignum non reddit, narrandum non esse, Felinus *dicto capitul. postulasti, versi. declara etiam,* Selua *tertia parte quæst.11. numero 152. seu 48.* & alij, intelligendum est de crimine, quod reddit indignum, id est, inhabilem iuxta citatos.

Ad primum † fundamentum contrariæ sententiæ 59
ex dicta regula, infamibus, respondetur cum Felin. *in d.cap 2. & in d.c.querelam,* quod possunt, & debent excludi, sed non probat, quod sint ipso iure incapaces.

Nec obstat † dicta decisio Rotæ in causa Pam- 60
pilonen. quia in fine decisionis dicitur, quod quan-

uis illa, de quibus ibi, fortasse priuationem ipso iure non inducant, cum tamen ibi non agatur de eo priuando, sed de instituendo præsentato, videtur dominis alius quærendus, &c.

61 Ad secundum, † *in d cap.cum in cunctis*, respondetur, quod ibi non probatur electionem, aut collationem de criminoso factam non valere, sed eligentes, & conferentes ipso iure priuari pro illa vice potestate eligendi, & conferendi, vt in §.fi. quod intelligitur cassata illa electione de criminoso facta, quamuis istam solutionem impugnet Nauarrus *dict. excep.17.numero* 1.

62 Et sic non obstat † regula legis *non dubium, C. de legib.* quia non procedit quando eadem lex est prohibens, & puniens, Felin. *d.cap.2.numero* 4. de qua limitatione late Felin. post Abbatem *in cap.2. de testib.numero* 1. vbi plures pro ea refert Bar. *in d.l.non dubium, numero* 12. *& in l. Prætor. ff. de noui operis nuntiat. & ibi additis.*

63 Vnde † non est omnino vera doctrina Abbatis *in d.cap.cum in cunctis. § fin. numero* 6. quod collatio facta non idoneo, scientia, moribus, & ætate, est ipso iure nulla. & potestas prouidendi, illa vice deuoluitur ad alium, &c. *& in d.c.graue nimis, de præb. numero* 11. quod collatio facta indignis ex quatuor defectibus, qui continentur *in d. cap.cum in cunctis*, non habet vires ipso facto.

64 Ad tertium de irregularitate † respondetur, infamem, maxime infamia facti, non esse propriè simpliciter, & absolutè, strictèque irregularem, nec id est expressum in iure, & ideo non est dicendum, *c. is qui, de sentent. excommunicat. in* 6. sed large, & secundum quid, quatenus prohibetur promoueri stante infamia, *cap.omnes vero, cap.infames.* 6. *quæst.*1. *cap. qui in aliqno* 51. *distinct. d. cap. de furtis, & dict. reg. infamibus, & d.cap.omnipotens*, vt videtur innuere Candelabrum Aureum *supra*, nam ista prohibitio, & impedimentum cessat cessante seu sublata infamia.

65 Et † in materia irregularitatis pro regula habendum est impedimentum illud, quod absque dispensatione tollitur, & potest cessare facto, non esse proprie irregularitatem, vt defectus ætatis, tituli, literaturæ, morum, &c.

66 Et id existimo † verum, etiam si infamia procedat ex delicto notorio, depositione digno, nam adhuc non est irregularis verè, vt dicemus infra 11. *par. ca.*3. *à num.*113.

67 Nec obstat doctrina † glossæ *in d.cap.nisi cum pridem*, quia contrarium verius est, vt patet *ex c. de his.* 2.50. *distin. & cap. ex tenore, & cap. fin. de temporibus ordinan.* & facit textus *in cap. quoniam multi.* 14. *quæst.*4. *& cap. præterea. de vsuris*, iuncta lege *improbum fœnus, cap. ex quibus causis infamia irrogetur*, glos. *in cap. illi qui.* 6. *quæst. & glos. penu. in cap. presbyter.*15. *q.*5. qui etiam textus facit ad hoc, glo. etiam *in cap. fin.*25. *dist in.* & ibi Archidiacon. Lambert. *d. quæst.*9 *art.*18. *numero* 6. *& 7.*

68 Et facit doctrina † Nauarri, *dict. cap.*27. *num.* 248. quem sequuntur Cosmas Philia. 1. *par. li.*4. *c.*15. Enriquez, *lib.*13. *c.*36 *& li.*14. *c.*5. *§.*1. *& 2.* Ludou. Lop. *d.*2. *tomo* 2. *par. ca.*13. Valentia 4. *tomo disp.*7. *qu.*19. *punct. tertio de quinta specie irregu.* Toletus *libro* 1. *cap.*74. *numero* 3. & Vgolin. *de irregularitate, capitulo* 43. *§.* 2. *num* 3. Auila *de censuris* 7. *par. disp.*4. *dub.*7. & Sayr. *libro* 7. *capitulo* 12. *numero* 14. Quod nullum crimen occultum, quantumlibet graue, & enorme, inducit irregularitatem, nisi illud, de quo à iure specialiter statuitur, vt homicidium.

Nec obstat doctrina Baldi *in d.l. improbum fœnus*, 96 quia contrarium tenet idem Baldus *in l. Cassius, ff. de Senator. ad fin.* vbi docet, quod si vsurarij pœnitent, & restituant vsuras, amittunt infamiam de æquitate canonica, sequuntur Mattheſil. *singula.*197. Felin. *in cap.*1. *numero* 19. *in fine, de probatio.* Salzedo *d. cap.* 88. *litera B.* & don. Iuan Vela. *de pœnis delictorum, cap. vlt. versi. puniendus igitur erit.*

CAP. IX.

De Naturalitate.

SVMMARIA.

IN regnis vbi est tale priuilegium, seu consuetudo, requiritur in eo, cui de beneficio prouidetur, quod sit oriundus. seu naturalis regni, vbi est beneficium, n.1. *Exterus enim beneficium ibi obtinere nequit sine Regis permissu, & literis naturalitatis, vt in Gallia, & regnis Castellæ,* n.2 & 3.

Vbi non est tale priuilegium, seu consuetudo, potest cõferri beneficium clerico alias idoneo vndecunque sit, nu.4. *Sed qui ex loco, seu diœcesi beneficij debet, si est idoneus, aliis extraneis præferri,* nu.5. *Sicut etiam alteri præferendus est qui est ex gremio Ecclesiæ,* nu.6. *Sed id intelligitur de honestate tantum.* num.7. *Nisi simus inter duos præsentatos, aut alias habentes ius ad beneficium, tunc enim cæteris paribus præferendus esset de iure naturalitatis, & qui est de gremio Ecclesiæ extraneo.* num.8. *Et ita consuetudo interpretata est aut recepta,* nu.10.

In concursu ad parochiales præferendi sunt clerici ciuitatis ipsius exteris aliis, dummodo in maxima scientia non præcellant extranei, & c.n.9.

De qualitatibus considerandis in præsentatis, & in æquali gradu consanguinitatis, seu alias in paritate vocum debeant aliis præferri, & in concurrentibus in oppositione, qui sunt videndi, num.11. *vbi ponitur decisio Rotæ.*

Concurrentibus ad beneficium, vno habente alind, & alio non habente, non habens præferendus est habenti, ex Rota n.12. *Et* num 13. *ponitur eius decisio, & alias amplius fuit resolutum, quod non habens beneficiũ præferendus est habenti in concursu, quamuis habens sit magis sufficiens, & statutum dicat, dandum esse magis sufficienti & habiliori.* numero 14. *Sed ista decisio loquitur in beneficio simplici, & non in parochialibus, in quibus aliud dicendum est.* numero 25.

*Si forensis, seu alienigena impetrat beneficium, non facta mentione de loco sua originis, seu de sua diœcesi, gratia est subreptitia.*n.16.

Examinatur decisio *Rotæ* 76. de rescript. *alias* 628. in antiquis, *quæ ait, quod si aliquis est oriundus de aliqua diœcesi, & habet domicilium, vel beneficium in alia, si impetrat beneficium, dicendo se clericum diœcesis beneficij, & non originis, talis gratia valet, nec est subreptitia, quæ decisio videtur dubia, præcipue, cum dicens se clericum diœcesis beneficij, seu domicilij, impetrat ibi beneficium eiusdem diœcesis,* numero 17. & 18. *Nihilominus videtur vera, nàm vt quis vere dicatur esse diœcesis alicuius, satis est ibi habere vel originem, vel domicilium, vel beneficium,* numero 19. *Et prædicta doctrina procedit quando forensis impetrans simpliciter impetraret,* numero 20.

Quando impetrans se dicit clericũ Abulen. significatur

tur origo, quoniam verbum debet naturaliter intelligi, & non accidentaliter, n. 21. *sicut quando dicitur talis de Perusio, intelligitur naturaliter*, n. 22. *& ita cum in supplicatione quis se dicit clericum Abulen. in literis solet dicit oriundus*, n. 23. *& similiter quando in supplicatione dicitur, N. clericus Abulen. diœcesis, intelligitur secundum stylum ex diœcesi Abulen. oriundus: & ita dicitur in literis: & ita iam de stylo non videtur procedere dict. decisio Rotæ* 76. n. 24.

Verbum, oriundus, *vt apparet ex stylo, accipitur pro orto*, num. 25. *quamuis alias oriundus quis dicatur ab origine, seu natiuitate propria, vel paterna.* numer. 26.

Appellatione Abul. *venit ciuitas & diœcesis: & verbum* clericus Abulen. *est aptum capere vtrumque.* nu. 27. *& etiam appellatione* diœcesis *in proposito venit ciuitas*, n. 28.

Qui narrat se clericum Abulen. seu oriundum Abulen. debet id verificare, maxime, quando ibi impetrat beneficium. n. 29. *Ad cuius verificationem non sufficit habere ibi beneficium, vel domicilium, etiamsi habueris domicilium per decem annos, & vltra*, n. 30. *Et quamuis is posset dici naturalis ciuiliter, & proprie, ortus tamen, seu oriundus nullo modo dici potest.* n. 31. *Et quando quis diceret, se naturalem Abulen. seu diœcesis Abulen. intelligendum erat de naturalitate ratione natiuitatis, seu originis.* n. 32.

In dispensationibus matrimonialibus, in quibus, impetrantes narrant esse ortos ex tali loco, non sufficit verificare habitasse ibi, & habuisse domicilium vltra decem annos, n. 33. *Nec refert, si dicatur, quod si Papa sciuisset: nihilominus concessisset, quia casus omissus non habetur pro expresso, & concessio facta in vno casu, non porrigitur ad alium*, n. 34.

1 PRæterea in regnis † vbi est tale priuilegium, seu consuetudo, requiriturin eo, cui de beneficio prouidetur, quod sit oriundus, seu naturalis il-
2 lius regni, vbi est beneficium: † exterus enim beneficium ibi obtinere nequit sine Regio permissu, & literis naturalitatis, vt in Gallia, Cosmas *in proœmio pragmatica sanctionis, §. nam Ecclesiarum verbo, exterorum, ad finem*, Selua *de benefic. 3. p. q. 26.* Corras. *3. par. c. 5. num. 12.* Rebuff. *de pacificis possess. num. 265. alias 217. & in praxi tit. de rescript. mixtis. n. 7.* Guillermus Benedictus *in repetit. capit. Rainutius, verb. & vxorem nomine, el. 5. à numero 482.* Carolus de
3 Grassal. *libro 2. Regalium Franciæ, iure 8.* Et † idem habetur in his Castellæ Regnis, *vt in l. 18. cum seqq. ti. 3. libro 1. ordinamen.* vbi Diacus Perez hodie, *l. 14. cum seqq tit. 3. li. 1. recopil.* vbi Azeuedo Couarruuias *pract. cap. 35. n. 5.* Hoieda *de incompatibilit. beneficiorum, cap. 24. nu. 115. & 116.* Flam. Paris. *de resignatione beneficior, libro 4. q. 7.* Doctor Sahagun *in cap. eam te, de rescriptis, à n. 24.* Ceuallos *lib. 4 quæst. 1 sen. 897. à num. 309. & 417.* De quo late Salcedo *in practica*, Bernardus Diaz *capitulo* 54. & in Lusitaniæ regno, vt per Cadebum *de patronatibus Regiæ coronæ, capit. 29.* vt in Seguntina admissionis ad capitulum 5. Iun. 1589. coram Gipsio, quæ est decis. 24. nouis. Farin. vbi numer. 2. quòd statutum prohibens clericos forenses esse de capitulo, est contra ius, ideo non valet, ad c. ad decorem, Bert. *cons. 1. num. 2 lib. 3. &c.* cui consonat decis. 528. eiusdem nouissi. Farin. *sub. num. 4.*

4 Vbi † tamen non est tale priuilegium, seu consuetudo, potest conferri beneficium clericos alios idoneo vndecumque sit, *cap. ad decorem, de institutio. & ibi glossa, verb. vndecunque*, ibi: *Locus non obstat*, & Abbas *n. 4.* Selua *d. q. 26.* Corras. *d. cap. 5. n. 9.* & Lambertus *de iure patronatus, 1. par. 2. lib. q. 7. art. 24.* Sahagun *sura n. 27.* quidquid dicat Cabedo *sup. numero 3.* Vnde in causa Vallisoletana præeminentiarum, 24. Nouemb. 1603. coram Illustrissimo Pamphilio fuit dictum, *quod de iure quilibet potest eligi institui, dummodo sit idoneus*, d. cap. ad decorem, *& propterea statuta excludentia à beneficiis certum genus personarum dicuntur contra ius, Butrius* in cap. cum dilectus, de consue. à n. 38. in 2. lect. *& sæpissime fuit in Rota resolutum.*

Sed † qui est ex loco, seu diœcesi beneficij, debet si est idoneus, aliis extraneis præferri, *l. in Ecclesiis, C. de Episc. & cler.* Cosmas *in d. proœm. verb. exterorum.* Rochus *de iure patro. verb. honorificum, num. 47. & 48.* Rebuff. *de nominatio. q. 9. num. 57.* alias 48. Corra. *d. c. 5. n. 9.* Mand. *regula. 16. q. 41. & 43. & cons. 27. à nu. 18. & cons. 55. à nu. 1.* Greg. Lopez *in l. 1. tit. 15. verb. præsentare, & l. 13. verb. de aquel. p. 1.* Duennas *reg. 202.* Hoieda *de incompatibil. ca. 23. n. 85.* Azeue. *in l. 14. n. 10. tit. 13. lib. 1. recopil.* Spino *de testam. gloss. 3. à num. 32. & n. 7.* Surdus *de alime. tit. 1. q. 93 à n. 9.* Ioan. Gutier. qui alios refert *cons. 2. nu. 23. & 24.* & Zaallos *in suis communibus contra communes, quæst. 693.* Villar del patronado de Calatayud *3. p. in prin. à nu. 7. & 8. p. costumbre 4.* vbi qui dicantur filij parochianorum. latè Guill. Bened. *d. verb. & vxorem à num. 1048* Cassan. *in catal. glor. mund. 10. p. 32. consi. verf. licèt verò. & 11. par. 22. consid.* Genuens. *in man. pastor. c. 38. n. 4. & in praxi cap. 66. in annot. n. 13.* Vgoli. *de offic. Episcop. cap. 50. §. 12. nu. 5.* & in vna Calag. de Lequeitio 28. Iunij coram Gipsio fuit dictum, *Quod attenta iuris communis dispositione naturalibus, seu filiis patrimonialibus potius quàm extraneis debent beneficia conferri*, c. nullus 61. dict. *Et licèt loquatur in Episcopis, nihilominus ratio textus militat etiam quoad alia beneficia, & est valde honestum & fructuosum, vt in terminis dicit Abb.* in dict. cap. ad decorem n. 4 de instit. &c.

Sicut † etiam alteri præferendus est, qui ex gre- 6
mio Ecclesiæ, *c. nullus, & c. obitum*, 61. *dist. c. metropolitano 63. dist. & cap. ne pro defectu, de elect.* Cuchus *in institutu. maior. libro 4. tit. 1. nu. 127.* Rota *decis. 413. n. 1. p. 1. diuersorum.* Soto *de iust. & iur. libro 3. q. 6. ar. 2. ad 4.* Petrus Nauarra *de restitutione. libro 2. cap. 2. n. 196.* Genuen. *in man. pastor. dicto cap. 38. num. 2. & in praxi d. cap. 66. num. 13.* & Vgol. *d. c. 50. §. 12. num. 6.*

Sed id intelligo de honestate, quia valde hone- 7
stum est, & fructuosum, vt quisque in patria sua beneficietur, vt sic vnus non occupet beneficia, vel stipendia alterius, nec detur materia depauperandi beneficia, & quia facilius inducuntur ad residentiam indigenæ dulcedine patriæ allecti, quam extranei, & ita clare sentit Abbas *in d. cap. ad decorem, n. 4. gloss. in capit, cum inter. 3. de elect. verbo, aliam*, & ibi Doct. communiter, & Abbas *numero 9.* dicentes, eam approbare consuetudinem & gloss. fi. *in d. cap. ne pro defectu*, & ibi Ioannes Andreas. & Compostellanus, Abb. *nu. 7.* gloss. Bartholomæi Brixien. *in cap. in nomine, 23. dist. in verb. gremio, in fine. & in d. cap. nullus*, Felinus *in cap. sicut tuis, de simonia, col. 2 versi. in gloss. 1.* vbi ait, prædicta limitatio, si loquamur de rigore iuris, quia tunc valeret collatio etiam facta forensi, *cap. ad decorem*

& ibi per Doct. Cosmas *sup.* qui ait, quod quamuis indigenæ exteris deberent præferri, valeret collatio ordinaria facta cuicunque idoneo, *vt d. cap. ad decorem. & c.* & Selua *d. quæst.* 26. vbi etiam *numero secundo*, ait, quod quamuis indigenæ extraneis deberent præferri, valeret collatio ordinaria facta cuicunque idoneo, & postea *numero* 4. ait quod si extraneus eligatur, aut beneficium sibi conferatur, valebit, & tenebit electio, aut collatio per textum *in d. cap. ad decorem*, & ibi Doct. Sarnen. *de gratiis expectan. numero* 61. *& in reg. de idiomate, quæst.* 1. Franciscus Marcus *decis.* 1368. *& seq. parte* 1. Nauarrus *consil.* 9. *de electione, numero* 1. & Cerola *in praxi Episcopa.* 1. *parte verb. beneficia*, §. 8. vbi ait, quod beneficia debent conferri magis incolis, quam exteris, & Doctor Sahagun *supra, numero* 30. qui ait, alienum clericum naturali præferri, fas non esse: si tamen præferatur, collationem iure valere, & Genuen. *d. numero* 13. Et probatur ex *dict. cap. cum inter, & cap. cum nobis, & cap. in causis, de electione.* Nisi † simus inter duos præsentatos, aut alias habentes ius ad beneficium, tunc enim cæteris paribus, præferendus essèt de iure naturalis, & qui est de gremio Ecclesiæ, extraneo, vt per Zaallos supra post Decium, *consil.* 542. *numero* 13. Est enim qualitas de iure considerabilis ex iuribus supra citatis, & ita procedere quod tradit Lamb. 3. *parte*, 2. *libro, quæst. quinta artic.* 4. & 5. Mandosius Gutierrez, Rota, & alij *supra.* Et ita post hæc docet Perez de Lara, alios allegans *de anniuer. & capell. lib.* 2. *c.* 3. *num.* 19.

9 Vnde Fuscus † *de visitatione, libro* 2. *cap.* 5. *nu.* 14. ait, in concursu ad parochialem præferendos esse clericos ciuitatis ipsius exteris aliis, dummodo in maxima scientia non præcellant extranei ipsis ciuitatensibus, quod etiam ait Cechus *de Republica Eccles. cap.* 28. *de parocho, num.* 7. dicens, in paritate eum præponendum, qui sit incola loci, & P. Ledesma in *summa*, 2. *parte, tract.* 7. *cap.* 1. *conclusione* 7. 16. *difficultate* ait, cæteris paribus pertinen. ad dignitatem debere præferri naturalem Episcopatus, & alias non carere graui scrupulo. & sentit Vgol. *d. c.* 50. §. 12. *n.* 5. Et † ita consuetudo interpretata est, aut recepit illa iura.

10

11 Et de qualitatibus † considerandis in præsentatis, vt in æquali gradu consanguinitatis, seu alias in paritate vocum, debeat aliis præferri, & in concurrentibus in oppositione, vide Rochum *dict. verb. honorificum, quæst.* 15. 17. 18. & 19. & Lambert. *d.* 3. *p.* 2. *libro q.* 5. *per totam*, & Cechum *d. n.* 7. Ioan. Gutierr. *cons.* 1. & 2. Zauallos *dict. q.* 693. *ex numero* 28. & *q.* 263. Perez de Lara *dict. libro* 2. *c.* 2. *à numero* 27. & *c.* 3. *per totum, & c.* 4. *nu.* 1. Cæsarem de Grassis *decis.* 169. *ex num.* 9. & Genuen. *in praxi cap.* 66. *in annot. à num.* 12. & *cap.* 119. *n.* 4. & decisionem Rotæ in causa Salamantina capellaniæ del voto, 3. Iunij 1585. quæ conducit ad dicta, & ait sic. *Domini fuerunt pro informante, nisi aliud deducatur, quod nempe capellania, de qua agitur, sit adiudicanda Francisco: nam rationes pro eius parte deducta placuerunt dominis. Et primo, quia qualitas originis considerata in Fran̄cisco facit vt præferri debeat extraneo, ad Abbatem* in cap. ad decorem, in fine, de institutio, *Rochum.* de iure patron. verb. honorificum, quæst. 18. *Lamber.* eodem tract. libro secundo, par. 3. quæst. 5. art. 5. *Secundo, idem suadet qualitas nobilitatis iuncta cum paupertate, Hostien.* in c. tuam, & *ibi Butrius* de ætate & qualitate. *Rochus* in dict. verb. honorificum quæst. 15. *Lamber.* dict. 5. quæst. art. 3. in princip. *Quibus accedit, quod Franciscus est actu sacerdos, alter non: vnde cum capellania onus celebrandi missam annexum habeat, proculdubio inspecto illo tempore, magis idoneus & dignior qui præferatur, erit idem Francisco*, per caput primum, *& ibi Abbatem.* de maiorit. & obed. *& ita resolutum fuisse dicitur alias coram R. P. D. Cantucio, de anno* 1575. *& facit Barbacia* cons. 33. n. 8. & seq. col. 2. *Lambertus* eodem tract. libr. 2. part. 1. q. 7. art. 27. & seq. *Fortissimum etiam illud visum est argumentum, quod Francisco erat acquisitũ ius ad rem, cum fuerit præsentatus à patrono, & præsentatio ab eo acceptata, ac etiam facta Ordinario, quibus concurrentibus, absque dubio Rota sentit acquisitum esse ius ad rẽ, vt bene tradit post alios, quos allegat Sarnen. ad regulam* de iure quæsito, quæst. prima vers. 1. *nõ habere locum, & dicit idem D. meus Cantutius in vna sua Calagurritana portionis de Amarita, sub die* 27. *Iunij* 1575. *Sed Andreas aduersarius nullum ius habet, quia præsentatus à patrono, antequam acquireret possessionem iuris patronatus, & sic nulliter, quia ius præsentandi non potest exerceri, nisi post adeptam possessionem, cum sit de fructibus beneficij, vt fuit dictum per Rotam* decis. 7. de iure patronatus, in nouis, *& Felin.* in cap. cum olim. sub n. 2. de maioritate. & obed. *& Ripa* responso 31. n. 1. lib. 1. *vltra quod in prouisione Andreæ non fuerunt præmissa edicta, & sic non fuit seruata forma tradita* in capitale finali, de electione, in sexto *& ideo est nulla, & nullũ ius tribuit, & idem dicitur, & alias in hac eadem causa dictum fuit, vnde concluditur, sententiam de partibus approbandam, in quantum dicit, collationem per Episcopum Andreæ factam est nullam, sed inquantum illam de nouo illi faciendam esse dicit, domini reuocandam, & capellaniam ipsi Francisco adiudicandam esse censuerunt.*

12 Et alias in causa † Legion. capellaniæ de Mansilla, 10. Octobris, 1578. coram D. Blancheto, & in Calagurritana beneficij 20. Februarij 1587. coram domino Seraphino, & in Burgen. beneficij de Portugalete, 27. Nouembris, 1595. coram domino Pamphilio fuit resolutum, quod concurrentibus ad beneficium, vno habente aliud, & alio non habente, non habens præferendus est habenti.

13 Et illa decisio Calagurritana sic se habet: *Fuit resolutum beneficium de quo agitur: esse adiudicandum Petro Grau. ex ea potissimum ratione, quia cum ipse vsque de anno* 1550. *probauerit suas habilitates coram beneficiatis loci de Anseio, & ab eis fuerit admissus tanquam filius naturalis loci, & cantauerit epistolam, & immissus fuerit in possessionem talis admissionis, neque hactenus fuerit prouisus de aliquo beneficio, vtique in hoc concursu præferendus est Petro Merino aduersario, qui licet habeat qualitates requisitas, & prius fuerit admissus ad decantandam epistolam, tamen obtinet beneficium seruitorium, ex quo percipit congruam sustentationem, vt per testes probatur. Regula enim in hac materia est, quod non habens beneficium præferendus est ei, qui habet,* per capitulum is, cui, de præb. in sexto, *Rota* decis. 26. numero 2. eodem tit. in nouis, *Hostiensis* in capitulo tuam, *& ibi Butrius* de ætate & qualitate, *Rochus* de iure patronat. verb. honorificum, quæstion. 15. *Lambertus* libro secundo, parte 3. quæst. 5. artic. 13. in princip. *Accedit, quod post Concilium Tridentinum non fuerunt admissi in huiusmodi Ecclesia ad plura beneficia, nisi illi, qui obtinuerunt dispensationem, vt probatur per testes: vnde fit, vt is habeatur pro*

magis

magis idoneo, qui dispensatione non eget. Decius cons.542.n.14.cum aliis *Præterea, vbi requiritur seruitium personale, si habilior iudicatur ille, qui vnicum tantum habet beneficium, quamuis, qui plura obnet, vt fuit resolutum in vna Calagurritana de Illarduina coram Robasterio, Rebuffus* in concordatis, titulo de electione in glossa idoneorum, prope finem, *sed & ex alio videtur. Merinus se indignum reddidisse, nempe, ob pactum initum cum beneficiatis, de releuando eos indemnes ab omni damno, & interesse ob receptionem de eo faciendam, quod est omnino reprobatum à iure, & simonia, cum vt fuit resolutum coram domino Robusterio in vna Astoricen. de Villarin. & coram domino Vicecomite, in vna Salmantina portionis, Lambertus* parte 1.libro secundo q.9. artic.11. *Non obstat, quod per testes Merini probetur consuetudo admittendi etiam eos, qui sunt beneficiati in alia Ecclesia, quia dato, quod fieri possit, tamen in concursu præferendus est ille, qui caret beneficio, cum singulis personis conferenda sint singula beneficia, maxime, post sacrum Concilium Tridentinum. Non obstat, quod Merinus fuerit primo prouisus à beneficiatis, quia cum fuerit iste actus attentatus contra prohibitionẽ Episcopi, de eo nulla est habenda ratio. Vltimo non obstat noua prouisio, quæ allegatur, cũ neque sit producta, nec sint literæ expeditæ, & ideo nõ possumus super ea aliquod fundamentum facere, maxime stante noua regula sanctissimi domini nostri de non iudicando, iuxta formam supplicationis. Reliqua bene in memorialibus euacuantur, & ita conclusum.*

14 Et in causa † Calagurritana beneficij, 17. Ianuar. 1596.coram domino Penna amplius fuit resolutum, *quod non habens beneficium præferendus est habenti in concursu, quamuis habens sit magis sufficiens, & statutum dicat, dandum esse magis sufficienti & habiliori.*

15 Aduerte tamen, quod ista † decisio loquitur in beneficio simplici, & non in parochialibus, in quibus aliud dicendum est.

16 Cum ergo † in beneficiis indigenæ, seu naturales aliis præferri debeant, saltim de honestate, honestũquæ sit, ac rationi, & iuri conforme, quenque in patria sua beneficiari, inde est, quod si forensis, vel alienigena impetrat beneficium, non facta mentione de loco suæ originis, seu de sua diœcesi, gratia est surreptitia: quia in dubio Papa intendit cuique prouidere in patria sua: ideo taciturnitas nationis reddidit gratiam surreptitiam. Si enim expressisset, Papa sibi non dedisset gratiam in partibus alienis, vel non ita de facili, *cap. bona, 2. de postulat. prælator. circa finem*, ibi: *Nic vellemus ei præficere alienum.* Ita glossa *in cap. si proponente. de rescriptis*, quam sequuntur Abbas *ibi* Corsetus *in singulari, verb. surreptio*, Felin. *in cap. sicut tuis. de simonia, col.* 2. qui dicit, dictam glossam singularem, Cosmas *supra*, Selua *de beneficiis, 3. parte quæst. 26. num.* 2. Corrasius 3. *p. cap. 5. n. 11.* Sarnensis *d. quæstio. 1. de idiomate.* Espino *dict. gloss. 3. de testament. n. 34.* Cabedo *d. ca. 29. nu. 4.* Sahagun. *in dict. cap. eam te, num. 26.* dicens communem, & alij relati per Rebuffum *de nominatio. quæst. 9. numer. 57.* alias 48. licet contra eam teneat ibi Butrius.

17 Vnde *decisio* Rotę 76. *de rescriptis*, alias 628. *in antiquis*, quam † sequitur Rebuf. *in repetit. c. nulla, 2. de cõcess. præbẽd. 3. qualitate*, quæ ait, quod si aliquis est oriũdus de aliqua diœcesi, & habet domicilium, vel beneficium in alia diœcesi, si impetrat beneficium dicendo, se clericum diœcesis beneficij, & non originis, talis gratia valet, nec est surreptitia: ad notata per Doct. *in cap. statutum, §. cum vero, de rescript. li. 6. & cap. cum nullus. de temporibus ordina. eodem lib. & d. cap. ad decorem, de institutio.* Hæc † inquam 18 decisio videtur dubia, præcipue, cum dicens se clericum diœcesis beneficij, seu domicilij, impetrat ibi beneficium eiusdem diœcesis, ex traditis per compostella & Felin. *n. 8. in cap. significante, de rescriptis*, & Rebuf. *in praxi in forma signatura. verb. Magalonen.* Quod si studens Bononiæ impetrat beneficium in diœcesi Bononiensi, dicens se scholarem Bononiensem, cum non sit inde oriundus, non valet rescriptum, quia magis congruit negotio de quo agitur, scilicet, de isto beneficiando, quod verbum *Bononien.* determinet locum originis, potius quam studij: quamuis secus esset, vbi ille impetraret extra diœcesim Bononiensem. Ex quo tũc cessaret illa ratio, vt per Felinum *ibi*, & extra materiam impetrationis beneficij, vt per Rebuf. *supra, & de priuilegiis scholarum, priuilegio* 92.

Nihilominus tamen † dicendum videtur, illam de- 19 cisionem esse veram: nam vt quis vere dicatur esse diœcesis Abulensis, satis est ibi habere vel originem, vel domicilium, vel beneficium, *d. cap. cum nullus.* & quæ notant Dd. *in d. §. cum vero* & Mandosius *reg.* 16 *q.* 42. *n.* 8.

Nec obstat dicta † doctrina glossæ, & Abbatis *in* 20 *d. cap. si proponente*, quia procedit, quando forensis impetrans non faceret mentionem suæ originis, nec diœcesis, sed simpliciter impetraret: nam in dubio Papa intendit prouidere vnicuique in patria sua, At cum impetrans diceret, se esse clericum talis diœcesis, non videtur gratia surreptitia, etiam si ibi impetret, cum Papa possit intelligere, esse illius diœcesis, vel ratione originis, vel domicilij, vel beneficij, iuxta *supra dicta.*

Quando autem impetrans † dicit, se clericum 21 Abulensem, verbi gratia, prout solet dicit in supplicationibus, significatur origo, quoniam verbum debet naturaliter intelligi, & non accidentaliter, gloss. *in l. sed. & reprobari. §. amplius. ff. de excusatio. tutorum. verb. Comancus*, quæ explicat, id est, *de Comanca*, Baldus *in d. cap. significante, sub numero* 1. & ibi Felin. *d. numer.* 8. Rebuf. *supra d. verb. Magalonen. & in l. 2. ff. de verbor. significat.* Sicut † quando 22 dicitur talis de Perusio, intelligitur naturaliter secundum eos. Illi enim proprie dicuntur de aliquo loco, qui ratione originis sunt de illo, Bald. *in l. 1. §. quod autem, ff. de tutorib. datis ab his*, & Gregorius Lopez *in l. 32. tit. 2. par. 3. verb. natural. in fine.* Et † ita 23 cum in supplicatione quis se dicit clericum Abulensem, in literis solet dici, oriundus, vt quotidie videmus. Et † similiter, quando in supplicatione 24 dicitur, N. clericus, Abulensis diœcesis, intelligitur secundum stylum, ex diœcesi Abulensi oriundus, & ita dicitur in literis, & ita iam de stylo non videtur procedere dicta *decisio* Rotæ 76. *de rescript.*

Quod verbum, *oriundus*, vt † apparet ex stylo, ac- 25 cipitur pro *orto* iuxta *leg. assumptio*, iuncta glossa, *ibi verbo oriundus, ff. ad municip.* & quę tradit Mandos. *d. regula* 16. *q.* 40. *nu.* 3. Quamuis † alias oriundus 26 quis dicatur ab origine, seu natiuitate propria, vel paterna, Ias. *in huiusmodi, §. legatum. nu.* 18. *ff. de leg.* 1. Mandosius *dict. quæst.* 40. Ioseph. Gonçalez, Flores *variar. quæstion. capit. 36. ex numero tertio cum aliis.* Et appellatione † *Abulensis* venit ciuitas, & diœcesis. Et verbum, *clericus Abulensis*, est aptum capere 27

vtrumque Ferretus *consil.222. numero quinto* ex Bartolo *in leg. secunda columm. final. de verbor. significat.* & fuit resolutum in Toletana Parochialis, 10. Maij. 1596. coram D. Arigonio infra adducta *nona par. capitulo secundo, numero* 341. quam vide. Et

28 † etiam appellatione *diœcesis* in proposito venit ciuitas, iuxta dicta supra *prima parte, capitulo vltimo, à n.76.*

29 Et † qui narrat se clericum Abulen. seu oriundum Abulæ, debet id verificare, maxime, quando ibi impetrat beneficium, Flam. Paris. *de resignatione beneficiorum, lib.10, quæst.33. nume.28.* & fuit resolutum in vna Gienen. præstimonij, 19. Nouembris, 1593. coram domino Blanqueto, in qua fuit dictum, debere verificari per d. Quesadam, pro iustificatione suæ gratiæ narratiuam literarum, quod erat oriundus ex dicta diœcesi Gienen. Et idem fuit dictum in vna Ferdonen. Prioratus, 4. Maij, 1594. coram domino Penna.

30 Ad cuius † verificationem non sufficit habere ibi beneficium, vel domicilium, vt apparet ex dictis, etiam si habuerit domicilium per decem annos, & vltra, nam adhuc non potest dici ortus, seu oriundus, seu Abulen. proprie: illa enim habitatio solum facit incolam, seu domicialiarium, non tamen ortum, seu oriundum, *l. prima cum seqq C. de municipatib. & origin. & leg. secunda C. de incolis, libro* 10. Gregorius Lopez *in l.2. titulo* 24. *partita* 4. *verb. Maguer vers. aduerte tamen*, Menoch. *de arbit. libro secundo casu* 86.

31 Et † quamuis posset dici naturalis ciuiliter & improprie, ex *d.l.2. partita*, Burgos & Paz *in l.3. Tauri, 1. parte. nu.*372. Auendanno *de exequendis mandatis, li.1. cap.3. nu.*5. & Azeuedo *in l.19. tit.3. lib. 1. recopilationis, nu.*1. ortus tamen, seu oriundus, nullo modo dici potest, cum non nisi ab origine talis dicatur.

32 Et † quando quis diceret, se esse naturalem Abulæ, seu diœcesis Abulen. intelligendum erat de naturalitate ratione natiuitatis, seu originis, ex Gregorio Lopez *in l. 1. tit.20. partita 2. verb. la primera*, nam verba sunt naturaliter & proprie, non ciuiliter intelligenda, *l. fin. C. de his, qui veniam ætatis*, & ibi Baldus, Cardinalis Mantica *de coniecturis, lib.3. titul. 4. numero* 15. Gallinius *de de verb, significatio. lib.2. cap.21. numero* 8. *& libro* 3. *cap.19. num.*2. Salazar *de vsu & consuetudine, cap.1. n.* 57. *& 62.*

33 Ex † quibus infertur ad dispensationes matrimoniales, in quibus impetrantes narrant esse ortos ex tali loco, vt non sufficiat verificare habitasse ibi, & habuisse domicilium etiam vltra decem annos, quamuis contrarium aliquando seruetur in hoc Episcopatu.

34 Nec refert, si dicatur, quod † si Papa sciuisset nihilominus concessisset: quia vt inquit Baldus *in dict. cap. significante* casus omissus non habetur pro expresso, & concessio facta in vno casu non porrigitur ad alium. Decius *in ca. super literis, de rescriptis, n.*18. *in fine*, quod maxime procedit, quando ambo impetrantes narrant esse ortos ex vno & eodem loco.

CAP. X.

De beneficiis sæcularibus sæcularibus, & regularibus regularibus conferendis.

SVMMARIA

CVm beneficia alia sint sæcularia, scilicet sæcularibus addicta, qualia censenda sunt omnia, nisi contrarium probetur, alia regularia, quæ ex fundatione, vel consuetudine, &c. religiosis sunt addicta: & indecorum sit, rationi non congruat, homines dispares professionis, vel habitus, Ecclesiis præficere, &c. sæcularia sæcularibus, regularia regularibus conferri debent. à n.1. & seqq.

Beneficia regularia non possunt conferri nouitiis, sed debent dari expresse professis. nu.4.

Beneficia sæcularia non possunt conferri nouitio, & valebit collatio, seu electio de eo facta, n.5. *qui consentiendo, & beneficium acceptando, non videtur ipsi religioni renunciare, sicut è conuerso*, n.9.

Concilio Tridentino prohibetur, beneficia regularia sæcularibus vniri, n.7.

Eodem Concilio decretum est, vt regularia beneficia in titulum regularib. professis prouideri consueta, religiosis tantum illius Ordinis, vel iis, qui habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur, & non aliis conferantur. n.8.

Beneficia Commendatariorum Ordinis Diui Iacobi, & similium, aliis alterius professionis, nullatenus conferri poterunt, nec etiam Commendatarij ipsi ad beneficia sæcularia admitti poterunt. n.9.

Ponitur declaratio S. Congregationis circa dictum decretum Concilij, nu.10. *Vbi etiam habetur, quod Abbatiæ non nisi professis per Ordinarios conferri possunt Pro quo facere videtur* cap. 21. Iess. 25. de regularibus, vers. quæ vero imposterum vacabunt, &c. *Quæ verba licet non sint præceptiua, vt ait Rota, sed consultiua, secundum sanctam Congregationem, tamen procedit respectu Papæ, de quo ibi Concilium* n.11. & 2. seqq.

Reges Hispaniæ, quibus Adrianus Sextus indulsit ius præsentãdi Abbates, & alios præfectos, non potuerũt præsentare ante Concilii ad præfecturas regulares personas sæculares, nec regulares alterius Ordinis, & multo minus post Concilium potuerunt. nu.14.

Ponitur alia declaratio sanctæ Congregationis circa dictum decretum, n.15.

Dicta conclusio, quod sæcularia beneficia sæcularibus, regularia regularibus conferenda sunt, limitatur, nisi vrgeat necessitas, quia puta, idonei non reperiantur, n.16.

Secundo limitatur, vt non procedat in Ecclesiis parochialibus, seu curatis sæcularibus, ad quas promoueri potest monachus maxime si est aptus concionatur. à nu.17. & 2. seqq. *Sed contraria sententia tenetur quod monachi sint inhabiles ad beneficia sæcularia, etiam curata, nec Episcopus possit in hoc dispensare, Canonici tamen regulares possunt obtinere curata.* à n.20. vsque ad n.27.

Beneficiorum sæcularium simplicium sunt incapaces religiosi, etiam canonici regulares, nu.28. & 29. *vbi ponitur resolutio Rotæ.*

Ad dignitatem Episcopalem possunt monachi, & regulares de iure euehi, n.30.

Ponuntur declarationes sanctæ Congregationi, nu.31. & 32. *Ex quibus apparet, Papam nolle, quod regulares etiam canonici admittantur ad parochiales.* nu.33.

Tertio limitatur dicta cõclusio, nisi sit mutata qualitas, & status beneficij, ad q̃ requiritur quadraginta annorũ possessio cũ bona fide, scilicet quãdo constat de vera qualitate beneficij & anteriori statu, nam

alias

alias attendendus videtur vltimus ſtatus, maxime ſecularitatis, n.34. & ſeq. *vbi adducuntur reſolutiones Rotæ. Nec ſufficit quadragenaria, ſtante priuilegio, vel diſpoſitione Papæ cum decreto irritante, ſeu prohibitione, ſed opus eſſet immemoriali.* numer.36.

An clauſula poſita in commenda, attento, quod clericis, ſecularibus commendari conſueuit, verificetur in vno actu, n.37. *vbi quod non licet, ſecus ſi dixiſſet, ſolita eſt.*

An religioſi ſint omnino incapaces beneficiorum ſecularium, maxime in titulum, & Corraſ. ait, quod frater Eccleſias curatas & Cathedrales aliorum quorumcumque beneficiorum ſecularium, vt temporalium rerum, etiam ex diſpenſatione Papæ incapaces ſunt, nu.39. *Certum tamen eſt, ex diſpenſatione Papæ eſſe capaces beneficiorum ſecularium, etiam in titulum, ſicut poſſunt habere titum ſuorum beneficiorum regularium.* nu.39. & 40. *Sed inquit Corraſius, eſſe incapaces temporalium etiam ex diſpenſatione Papæ* n.41.

Verum eſt, religioſos ex diſpenſatione Papæ eſſe capaces temporalium rerum, non ſolum quoad adminiſtrationem, & diſpenſationem, ſed etiam quoad dominium, & proprietatem nu. 42. *Nam Papa poteſt ex cauſa diſpenſare in voto ſolemni religionis*, n.43. *Quamuis contrarium teneant Diuus Thomas, & alij.* n.44.

Communis ſententia Canoniſtarum, & Theologorum tenenda eſt, quæ comprobata eſt facto Pontificum, nu.45 *Et ratio eſt, nam ſicut in voto ſimplici & iuramento, quorum obligatio etiam eſt de iure diuino, Papa poteſt diſpenſare, ita in voto ſolemni, cuius etiam obligatio procedit ex actu humano*, numer.46.

Obiectioni, quod in voto ſolemni non poſſit diſpenſari ratione traditionis perſonæ, in qua ſolemnitas voti conſiſtit, ſatisfit, quod qua ratione poteſt Papa diſpenſando ex cauſa tollere obligationem voti ſimplicis & iuramenti, & ius ex promiſſione Deo quæſitum, eadem poteſt tollere ius ex traditione Deo quæſitum & traditionem reuocare. n.47. & 48. *Sicut etiam in matrimonio rato poteſt diſpenſare.* nu.49.

In voto ſolemni caſtitatis, quod ſit in ſuſceptione ſacrorum ordinum eſt etiam traditio perſonæ, & tamen in eo poteſt Papa diſpenſare, nu. 50. *Nec refert dicere, quod votum ſeu debitum continentiæ non ſit eſſentialiter annexum ordini ſacro, ſed ex ſtatuto Eccleſiæ, ſtatui vero religionis ſit eſſentiale: nam ſuppoſito quod ſi eſſet indiſpenſabile, ſicut votum religionis, ſi traditio eſſet ratio indiſpenſabilitatis*, nu.51.

Non eſt verum voti ſolemnitatem conſiſtere in traditione, ita quod votum ſolemne ſit promiſſio, & traditio, ſeu exhibitio perſonæ per aſſumptionem ſtatus, ſimplex vero ſola promiſſio: nam etiam in votis ſimplicibus poteſt eſſe traditio. ſicut in voto ſolemni quæ nihil aliud eſt, quam dedicare, & mancipare ſe Deo, & eius ſeruitio, nu.52. *Vt patet in eo, qui perpetuo vouet ſeruare caſtitatem, & in eo, qui extra religionem approbatam voueret perpetuo caſtitatem paupertatem & obedientiam vt in Societate Ieſu*, n.53.

Voti ſolemnitas ex ſola conſtitutione Eccleſiæ eſt inuẽta, vt per iſta verba inquit Bonifacius, & Gregorius XIII. n.54. *Quæ non poſſunt intelligi vt intelligunt Thomiſtæ de cæremonia ſolemnitatis*, n.5.

Votum ſimplex, & ſolemne non differunt eſſentialiter, & ſpecifice: ſed ſolum accidentaliter, & ex inſtitutione Eccleſiæ, ſuntque eiuſdem ſpecies ex parte obiecti, vnde ſumitur ſpecificatio. nu. 56. *Quamuis ſolus Aragon, & alij teneant differre ſpecie.* nu. 57.

Conſiſtit formaliter ſolemnitas voti in traditione, quam ipſum votum includit. ſed in hoc quod Eccleſiæ authoritate ſtatutum eſt tale votum eſſe ſolemne, ſcilicet, per quod homo inhabilis eſt ad matrimonium, ſeu in hoc quod fiat vt Eccleſia decernit. nu. 58.

Cùm voti ſolemnitas ſit de iure poſitiuo, apparet, poſſe Papam diſpenſare in voto ſolemni religionis, ſicut in voto ſimplici. nu.59. *Et quod poſſint diſpenſare in voto ſolemni paupertatis, docent relati.* nu. 60.

Obiectioni Nauarri, quod ad diſpenſandum in voto paupertatis, ita vt fiat verus dominus, nulla iuſta cauſa poteſt occurrere, Reſpondetur. quod voto paupertatis non tam repugnat dominium, quam vſus. n.61. & 62. *Sicut etiam voto caſtitatis ſolemni non tam repugnat vinculum, & dominium matrimonij, quam vſus*, n.63.

Votum ſolemne paupertatis ſola Eccleſiæ conſtitutione facit monachum inhabilem ad dominium, vel retinendum, vel acquirendum, num.64. *ſicut etiam votum ſolemne caſtitatis etiam monachi ſola Eccleſiæ conſtitutione facit inhabilem ad matrimonium, & illud dirimit.* n.65. *& quando id introductum ſit.* nu. 66. & 3 ſeqq. *Quamuis contrarium teneant Diuus Thomas & alij, ratione traditionis, quam includit votum ſolemne*, nu. 69. *Cui rationi reſpondetur* à n.70. & ſeq.

Si votum ſolemne religionis faceret inhabilem ad matrimonium ſua natura ratione traditionis, etiam votum ſolemne ordinis ſacri id faceret. nu. 72. *& etiam vota ſimplicia Societatis Ieſu.* n.73.

Vota Societatis Ieſu licet iam dirimant matrimonium ex conſtitutione Greg. XIII. adhuc dicuntur ſimplicia, quia non ſunt perpetua ex parte Societatis, ſed donec prælatis placuerit. n. 74. *Ex qua etiam ratione non diſſoluunt matrimonium præcedens.* n.75.

Cùm votum ſolemne religionis ſola Eccleſiæ conſtitutione dirimat matrimonium ſubſequens, conſequenter dicendum eſt à fortiori ſolo iure Pontificio diſſoluere præcedens ratum. n.76. & 77 *quamuis alij aliter, & varie teneant, quorum ſententiæ improbantur*, à n.78. & 4. ſeqq.

Cùm votum ſolemne religionis ſolo iure Eccleſiaſtico diſſoluat præcedens matrimonium ratum, ſequitur poſſe Papam ex cauſa diſpenſare in matrimonio rato, vt tenent communiter Canoniſtæ, numer. 83. *Quamuis contrarium teneant Theologi communiter* n.84.

Authoritas Matthæi & Marci: Quod Deus coniunxit homo non ſeparet, intelligitur de matrimonio conſummato, n.85. *in quo non poteſt Papa diſpenſare*, n 86.

Cum voto paupertatis & caſtitatis etiã ſolemni, non tam repugnat dominium, quã vſus, & ſola Eccleſiæ conſtitutione monachus ſit incapax dominij, ſicut & ad matrimoniũ inhabilis rectè poterit Papa illum facere habilem, & capacem dominij, etia manẽtem monachum. nu 87. *quod id non ſoleat facere, ſed concedere adminiſtrationem, & diſpenſationem rerum, qualem habent beneficiarij regula-*

res fructuum ſuorum beneficiorum,num.8.

Monachus factus Epiſcopus non habet bonorum, ſeu fructuum dominium,& proprietatem,ſed adminiſtrationem & diſpenſationem,n.89.

Cum Papa diſpenſat cum monacho,vt matrimonium contrahat,illo contracto,conſequenter etiam manet relaxatum votum paupertatis & obedientiæ, numer.90.

Reſpondetur c.cum ad monaſterium, de ſtatu monachorum,in fine,licentiam ibi intelligi voluntariã, & ſine cauſa,num.91.

*Secunda reſponſio,quod in ſenſu compoſito, id eſt, cũ monacho manente monacho, non poſſit Papa diſpenſare in votis caſtitatis,& paupertatis,&c.*n.92. & 93.*qua defenditur ab impugnatione Ledeſmæ.à* num.94.& ſeq.

Improbatur dictum Innocentij, quod abdicatio proprietatis,& cuſtodia caſtitatis ſunt annexa Ordini à iure poſitiuo,nu.96.& 97.

Profeſſio facta cum conditione,pacto,ſeu modo de retinendo,ſeu habendo proprio,non valet. numero 98.*contra aliquos citatos.*numero 99. *Et reſpondetur capiti finali,quod clerici vel vouentes.*num. 100.

1 CVm beneficia,vt † ſupra dictum eſt, *1.par.ca. 6. numero* 11. ſint ſecularia, ſcilicet ſecularibus addicta,qualia cenſenda ſunt omnia, niſi contrarium probetur,alia regularia, quæ ex fundatione, ſeu inſtitutione,vel conſuetudine, ſeu præſcriptione religioſis ſunt addicta,*ca.cùm de beneficio, de prebendis in 6.clem.vnica de ſupplenda negligentia prælatorũ*, Coſmas *in pragmatica ſanctione,tit.de collat.§.item placuit,verb.regularib.* Rebuff. *in praxi,tit.regularia beneficia multiplicia*,n.1.*& in concordatis,tit.de collat §.volumus,verb.regularia,& in tract.de nominatio.quæſt.15.num 26.alias* 23.Corraſ.*de beneficiis* 1. *parte,ca.5.num* 6.& Petrus Gregor.*ca.10. numero* 12. Petrus Pechius *in reg. beneficium, in 6.nu.6.* Hoieda *de incompatibilitate beneficior.in præfat. num.6.* & Cerola *in praxi Epiſcopali,2.parte verb. beneficium,*

2 §.12.& 19. Et † cum indecorum ſit, & rationi non congruat,homines diſparis profeſſionis,vel habitus Eccleſiis præficere, aut in eadem Eccleſia ſociari,*c.*

3 *9.16.quæſtione 7.& Clem.1.de electio.* ſecularia † beneficia ſecularibus, regularia regularibus conferri debent,dicto capite, cum de beneficio, cum aliis,vt per citatos,& Coſmam,*dict.tit.de collatio.§.illi vero verb.religioſis*,Rebuff.*in praxi,titul.de diſpenſatio. cum regul.& in tract.de pacificis poſſeſſoribus.nu.*311. *alias* 259.Corraſ.etiam 3.*par.capitul.5.num.*13.Mandoſium *de ſignatura gratiæ.tit.de prouiſio.verſic.beneficia regularia.& verſicu.Prioratus,& verſic.monacho.& ti.de diſpenſatione monachor. pro obtinendis beneficiis*, quem vide Couarruuiam *in cap.2.de teſtamentis,num.2.& 3.*Hoiedam *cap.final. num.* 92. Nauarrum *conſi.3.de prebendis.*Flamin.Pariſ.*de reſignat.lib.4.q.5.*Man.Rodrig.*quæſtio.regul.tom.1.qu.* 34.*artic.3.*& poſthæc Gonçal.*de reg.menſium. gloſſ.* 7.*à num.3.& glo.*8. & D.Card.Tuſchus, *concluſ.*67. *lit.*B.

4 Nec beneficia regularia poſſunt † conferri nouitiis,ſed debẽt dari expreſſe profeſſis.*c.nullus.de elec. in 6.Clemen.1.de ſupplenda negligẽtia prælatorum, & clem.1.§.ſanè.2.de ſtatu monachor.*Paulus Lapus. Domin.*num.6.ver. in eadem gl.* ibi, *nullus*, & Franchus,*num.1.circa fin.in cap.beneficium.de regu.in 6.* quidquid ſentiat gloſſ.*ibi,verbo conferendum.*Açor *lib.12.c.3.q.1.*

Beneficia vero † ſecularia poſſunt conferri nouitio, & valebit collatio, ſeu electio de eo facta, cum poſſit conſentire, & redire ad ſeculum, & non ſit vere Religioſus,quamuis contra teneat dicta gloſſa, *ver.conferendum*,dicens, quod conſtituto in probatione,non poterit conferri beneficium,quod per regulares poſſideri non poſſit, &c. quam ſequitur ibi Lapus,Anchar.& Domin.*vbi ſupra.* 5

Sed contra † eam tenet Franchus,*d.nu.1. verſic.in eadem*,gl.ibi,*poſſideri*,dicens,ſatis videri, quod licet id fieri non debeat, vt dicit gl. ſi tamen eidem conferantur,vel ad id eligatur,tenebit electio vel collatio,&c. qui tamen male ait, quod conſentiendo,& beneficium acceptando, videtur ipſi Religioni renuntiare ſicut è conuerſo, nam non eſt incompatibile beneficium cum nouitiatu,& probatione,idem tenet Açor *ſupra.* 6

Vnde in S.Concilio Trident. *ſeſſ.24.ca.13.& 15.de reformat.*prohibetur beneficia regularia ſecularibus vniri. 7

Hodie id eodem † Concilio, *ſeſſ.14.cap.10.de reform.*decretum eſt,vt regularia beneficia in titulum regularibus profeſſis prouideri conſueta, cum per obitum aut reſignationem, vel alias illa in titulum obtinentis vacare contigerit, Religioſis tantum illius ordinis, vel iis, qui habitum omnino ſuſcipere,& profeſſionem emittere teneantur, & non aliis ne veſtem lino,lanaque contextam induant, conferantur,tradit poſthæc Gonçalez,*gloſſa 8.à num.ſeptimo.*

Ex quo infert † Hoieda *d.c.fi.n.*105. quod beneficia Commendatariorum ordinis Domin. Iacobi, Calatrauæ,Alcantaræ, & Dom.Ioannis,& ſimilium, quæ eis, & Canonicis regularibus, & ſub regula D. Auguſtini, & Benedicti degentibus, ſunt concedi ſolita, aliis alterius profeſſionis nullatenus conferri poterunt,vt clare videtur probari *dict.cap.10.*neque etiam Commendatarij ipſi ad beneficia ſecularia admitti poterunt, cum ſint religioſi, ac Canonicorũ regularium regulam teneant,circa quod tamen vide dicta ſupra *1.part. capitul.4.numero* 18.& 19. 9

Circa quod decretum † Concilij Sanct. Congregatio Illuſtriſſimorum Cardinalium 12. Decembr. 1585.fecit talem declarationem: *Præter Papam ordinarij Collatores poſſunt conferre regularia in titulum regularibus profeſſis prouideri conſueta, etiam ſecularibus, qui illius ordinis habitum omnino ſuſcipere, & profeſſionem emittere teneantur, quia hoc cap.loquitur generaliter, & intelligit de ordinariis, nam quando vult intelligere de Papa, illum nominat*, vt capit.21.ſeſſione 25.de regul. *& quia loquitur per dictionem*, vel, *& ſic videtur hic æquiparare hos duos caſus: Abbatia vero, & beneficia adminiſtrationem habentia, nonniſi profeſſis, iuxta Canones per Ordinarios conferri poſſunt. Quam declarationem adducit Gonzalez*, gloſſ.8. numer.78. & Piaſec. *in praxi Epiſc. part.2. capitul. 5. numer.* 23. his verbis parum differentibus, *An præter Papam poſſint ordinarij collatores regularia beneficia in titulum, regularibus profeſſis prouideri conſueta, conferre etiam ſecularibus, qui illius ordinis habitum omnino ſuſcipere,& profeſſionem emittere teneantur? Sanct. Congreg. die* 12. *Decembris, ann.* 1585. *cenſuit iuxta hoc caput poſſe etiam ordinarios collatores portiones monachales, regularibus prouideri conſueta, conferre, nedum eius ordinis profeſſoribus,* 10

ſed

sed etiam secularibus, qui habitum suscipere, & professionem emittere omnino teneantur: Abbatias tamen, & beneficia administrationem habentia, non nisi professis iuxta canones per ordinarios conferre posse.

12 Et pro vltima † part. huius declarationis videtur facere *dict. capitul. 21. sessione 25. de regul. versicul. Quæ vero in posterum vacabunt, nonnisi regularibus spectatæ virtutis, & sanctitatis conferantur.* Quæ † tamen verba, licet secundùm Rotam sunt præceptiua, non consultiua, iuxta doctrinam Socini Iunioris. *consil. 144. numero 19. volumine 3.* Sacra vero Congregatio Concilij censuit esse consultiua, cùm descendant ab illo verbo, *Considit*, posito *in versiculo præcedente*, vt per Flamin. Paris. *dict. quæst. 10. 5. numer. 3.* & Gratian. *discept. forens. c. 123. numer. 12.*

13 Sed ista † declaratio, quod illa verba sint consultiua, procedit respectu Papæ, de quo ibi Concilium loquitur, & sic non est contraria præcedenti declarationi, quæ fundatur *in c. cum ad nostram, cap. officij, cap. cum in Magistrum, de election. cap. 1. nullus eodem, in 6. & Clemen. 1. eodem ti. cap. cum singula. §. prohibemus, de præben. in 6. Clemen. 1. de supplen. negligentia prælatorum & Clemen. 1. §. sane, 2. de statu monachor.* Put. *decisio. 261. lib. 2.* & post hæc Gonçalez *gloss. 8. ex d. n. 78.*

14 Ex quibus † Nauarrus *comment. 3. de regul. capitul. nullam, num. 2.* & Man. Rodrig. *quæstio. regul. 2. tomo, quæst. 123. artic. 4.* dicunt Reges Hispaniæ, quibus Adrianus V I. indulsit ius præsentandi in suis Regnis Abbates, & alios Præfectos Ecclesiarum collegiatarum, secularium, & regularium, saltim Consistorialium, per Breue, cuius copiam inquit Nauarrus se vidisse, non potuisse præsentare ante Concilium Tridentin. ad Præfecturas regulares personas seculares, nec regulares alterius ordinis, & multo minus post Concilium poterunt, licet id non videatur recte seruari.

15 Declarauit etiam Sancta † Congregatio: *In prouisionibus beneficiorũ, quas Ordinarij inferiores faciũt, non professis, non esse opponendum hoc decretum, ex nunc, prout ex tunc, & post quam, in solis prouisionibus Apostolicis apponi consuetum. sed prouisiones faciẽdas esse purè, & simpliciter ad formam Concily* d. cap. 10. *vt qui habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur.* Quę professio emittenda est post annum integrum probationis, & non ante, alias esset nulla, vt *in c. 15. sess. 25. de regul.* quicquid controuertat Gõçal. *supra, ex n. 87.* collatio tamẽ beneficij regularis facta seculari tanquã de beneficio seculari, est nulla, vt in sequẽti declaratione S. Congreg. 6. Iunij 1600. *Congregatio Concily censuit, si beneficium huiusmodi sit seculare, nihil subesse difficultatis, vt monachus non teneatur habitum religionis suscipere & profiteri: quòd si à principio fuerit regulare, & postea mutauerit statum, concurrentibus his, quæ à iure communi requiruntur ad inducendam huiusmodi mutationem: itidem cogi oratorem non posse, vt habitum religionis assumat, in eaque profiteatur. Quòd si beneficium sit regulare, taleque nunc permaneat, collationem oratori, qui secularis est, tanquam seculari factam, viribus carere.*

16 prædicta tamen constitutio, quod † secularia beneficia secularibus, regularia regularibus, conferenda sunt, limitatur, nisi vrgeat necessitas, quia puta idonei non reperiantur, capit. inter quatuor, de religiosis domibus, vbi Abbas, Rebuffus *in concord. tit. d. collat. §. 1. volumus, verb. & conformitatem, & in praxi, ti. de dispensatio. cum regular. n. 40.* & Corras. *1. par. c. 5. n. 7. & 3. par. c. 3. num. 13* pro quo facit regula *quod non est licitum 4. de regul. iur. in decretal.* & ibi gloss. *verb. necessitas*: & post hæc tradit Goncalez *gl. 8. n. 43.*

Secundo † limitatur, vt non procedat in Ec- 17
clesiis parochialibus, seu curatis secularibus, ad quas promoueri potest Monachus, seu Religiosus, maxime si est aptus concionator, *capitul. in parochia. 16. quæst. 1.* vbi gloss. *cap. quod Dei timorem, de statu monachor.* & ibi Abbas dicens communem Domin. *in dicto capitul. beneficium, de regul. in 6. numero 6. vers. in eadem* gloss. *ibi, nullus.* & Franchus *ibidem, num. 1. circa finem*, Cosmas *in pragmatica sanctio. titul. de collatio. §. illi vero, verb. Religiosis*, Rochus, *de iure patronat. verb. honorificum, num. 23.* Selua dicens etiam communem, *de benefic. 3. quæstione 70.* Corras. *dicta 1. parte capitul. 5. numero 7. & 3. part. capit. 5. numero 14.* Quintanaduennas, *libro 1. Ecclesiasticon, capitulo 4. numer. 16.* Tuschus *conclusio. 66. littera B. numero 4.* Syluester *verb. Religio, 7. quæst. 3. & 4.* & Manu. Rodrig. *dicto 1. tomo, quæst. reg. quæst. 34. artic. 4.* & nouissime Leonar. Lessius *de iustitia & iure, libr. 2. capitul. 34. numero 6.* Qui † tamen præter 18
Abbatem Corras. Tuschum, & Sylu. non videntur requirere, quod sit aptus concionator, sed absolute tenent, Monachum posse de iure promoueri ad Ecclesiam parochialem secularem, & est gloss. *in dict. Clemen. 1. de supplend. negligen. prælator. verb. secularibus*, & † Lamber. *de iure patrona. 1. part. 2. lib. quæst. 7. artic. 19.* ait, expresse monachum posse absque dispensatione præfici parochiali, etiam si non sit aptus concionator, seu prædicator, dummodo non reperiretur clericus secularis ita bonus, & idoneus, nam tunc inquit *ibi, artic. 22. sequenti. numero 2.* non debere præfici Religiosum. & est *l. 25. tit. 7. part. 1.* & ibi Gregor. 19

Sed contrariam † sententiam, scilicet, quod Mo- 20
nachi sint inhabiles ad beneficia secularia, etiam curata, tenuit Rota *decisio 5. de iure patronat. & 28. de præbendis. in nouis*, & Bellamera *decisio. 713. & 750.* sequuntur Felin. *in capitul. in nostra, de rescript. cor. 40.* Bertach. *in repert. verb. patronus.* Rebuffus *de pacificis possessoribus, dicto numer. 311.* alias *259. & in praxi, dict. titul. de dispensatio. cum regularibus, numero 513. & 40.* Gomez *de gratiis expecta. numero 70.* Couarruu. *in capitul. 2. de testamen. numero 3.* Nauarrus *consil. 10. de regul.* vbi loquitur in clerico Ordinis, seu Militiæ S. Stephani Florentiæ, sub regula D. Benedicti, *& consil. 11. de statu monach. numero 6.* & Zauallos, *quæst. 28.* qui tamen confundit beneficia curata cum simplicibus, nec distinguit Canonicos regulares. & nouissimè Gratianus *discep. foren. c. 123. à n. 10. & 22.*

Quæ sententia fundatur, † primò ex Concilio 21
Lateranens. sub Alexandro III. *incapitul. Monachi, de statu Monachor.* vbi id quod antea videbatur permissum, *vt in dict. capitul. in Parochia, 16. quæstio. 1.* cum multis aliis capitulis eiusdem causæ, & quęstionis, de quibus per Quintanaduennas. *libro 3. Ecclesiastic. numero 49.* iam prohibetur. Ex quo † 22
etiam videtur, Episcopum non posse in hoc dispensare, vt videtur sentire Gomezius *supra*, & Mandos. *dict. titul. de dispensatione Monachor. in princip.* cùm non possit contra Canones & Concilia dispensare Duennas *regul. 248.* Hoieda *cap. 11. numer. 4. & ca. 12. num. 13.*

23 Quamuis Rota, Bellamera, † & Felin. *vbi proximè*, & Caputaquen. *deciſion.* 85. *part.* 1. contrarium videantur tenere, & ſequuntur Staphil. *de variis modis vacationis*, 6. *modo numer.* 5. & Couarruu. *dict. numer.* 3. & Gonçalez *gloſſa* 7. *numero* 52.

24 Secundo videtur † etiam dicta ſententia probari *in d. cap. quod Dei timorem*, vbi ſolis Canonicis regularib. permittit Innocentius III. obtinere beneficia ſecularia curata. † De quibus non eſt dubium

25 ea poſſe obtinere. Caputaquen. *d. deci.* 85. Guido Bonus *deci.* 96. *in manuſcrip.* Mandoſ. *dict. tit. de proviſio. verſi. regularem.* & Nauar. *conſil.* 11. & 12. *de ſtatu monach.* niſi eſſet tranſlatus de vno ordine ad alium, ex Concilio Tridentino *ſeſſ.* 14. *de reformatio. cap.* 11. & nouiſſimè tradit Gratian. *d. c.* 123. *à num.* 22. Nec eſt neceſſaria diſpenſatio Epiſcopi, Guido Bonus *dict. deci.* 96. & fuit reſolutum in vna Papien. iuris patronatus. 6. Martij. 1598. coram Domino Seraphino Decano. Gratian. *ſupra.* Quidquid dicat Flam. Pariſ. *dict. lib.* 4. *quæſt.* 5. *num.* 5. & Caputaquen. *ibi*, quem

26 citat, loquitur reſpectu Monachi. † Quod intelligitur dummodo non remaneant intra clauſtra, Fa-

27 ſtol. *dub.* 65. Lambert. *dict. quæſt.* 7. *art* 21. Quamuis † Rebuff. *ſupra dict. titul. de diſpenſat. cum regular. numer.* 40. dicat, Canonicum regularem non poſſe parochialem obtinere regulariter, ſed ſolum vbi præficiatur cauſa prædicationis, aut ſi fuerit diſpenſatus, aut in ſubſidium aliis deficientibus ſecularibus.

28 Beneficiorum † autem ſecularium ſimplicium ſunt incapaces Religioſi, etiam Canonici regulares, Abbas, Rochus, Selua, & alij relati *ſupra*, Bellamera *deciſio.* 172. & Lambert. *dict. art.* 29. *num.* 24. etiam ex Epiſcopi diſpenſatione, Corraſius *d.* 3. *par. c.* 5. *num.*

29 13. & Nauarr. *dict conſil.* 11. Vnde † in dicta Papien. iuris patronat. 6. Martij coram domino Decano fuit reſolutum, *Beneficium ſeculare non poſſe conferri Canonico regulari ſine Apoſtolica diſpenſatione, niſi ſit parochiale.*

30 Ad dignitatem † tamen Epiſcopalem poſſunt Monachi & regulares de iure euehi, Abbas, Selua, Couarruu. & alij ſupra, & Corral. *dict.* 3. *parte. cap.* 5. *numer.* 14. & *l.* 13. *titul.* 5. *part.* 1. & ibi Gregor. & *in dict. l.* 25. *titul.* 7. quem vide, & Gonçalez *ſupra numer.* 48.

31 Circa dicta † aduertendum eſt, quod inter declarationes Sanct. Congregatio. Concilij, ſuper dicto capite 10. ſeſſione 14. habetur ſequens declaratio, *Regulares ſunt incapaces beneficij ſimplicis, etiam ſi eſſent Canonici regulares, non autem beneficij curati, iuxta diſpoſitionem cap.* quod Dei timorem, de ſtatu Monachor. *licet non hodie, cùm obſtet Concilium Lateranen. ad concordata.*

32 Et inter † declarationes ſuper *cap.* 18. *ſeſſione* 24. *de reformatione*, habentur ſequentes declarationes. Prima quæritur, *An Eccleſiæ parochiali, ex neceſſitate, nempe ob penuriam Sacerdotũ, regularis perpetuo poſſit præfici? Reſpondit Congregatio permitti poſſe, ita tamen, vt deducto victu, quod reliquum fuerit redituum, in vtilitatem Eccleſiæ, & pauperum conuertatur, ob id autem neceſſariam eſſe hodie diſpenſationem, contra opinionem communem antiquorũ Doctorum, quod ita de ſtylo obſeruari conſueuit, quod ſi magis placeret Sanctiſſimo Domino noſtro Sixto, poſſe quod petitur ad tempus cõcedi, quoad ſcilicet Epiſcopus prouideret de clerico ſeculari, nihil tamen concedendum, niſi inſtante Epiſcopo pro neceſſitate, vel vtilitate Eccleſiæ, ſupra dictam priorem ſententiam Congregationis probauit Sanctiſſimus.* Secunda. *Quidam clericus Miles Sancti Stephani petiit, admitti in concurſu cuiuſdam Eccleſiæ parochialis, Congregatio parua cenſuit, ſignificandum datariò, Concilium non prohibuiſſe, quod regulares poſſint habere ſeculares parochiales, ius etiam vetus non obſtare, videat ipſe ſi inſtitutum militiæ ſuæ obſtet, Sanctiſſimus noluit, quia dixit prohibere Concilium Lateranen.* in concordatis *cum Leone, Rebuffus* in concordatis, *& ideo ſcribendum Epiſcopo, ne regularem admittat ad concurſum, quod non debuit iſtum ſcilicet admittere.* Tertia, *Sanctiſſimus Dominus noſter Gregorius XIII. noluit licere Canonicis regularibus Congregationis Lateranen. etiam de licentia ſui Generalis, abſque permiſſu Summi Pontificis aſſumere curam animarum, etiam ad tempus, multoque minus beneficium curatum ad tempus.* Quam adducit Gonçalez *gloſſ.* 7. *num.* 53. & Piaſec. *in praxi Epiſc. part.* 1. *cap.* 5. *num.* 23.

Ex quibus † declarationibus apparet Papam nol- 33
le, quod regulares etiam Canonici admittantur ad parochiales, quia id prohibuit Concilium Lateranen. *in concordat.* quæ prohibitio videtur eſſe, titul. *de collatio.* §. *voluntas*, quam Papa extendi vult, etiam ad alias partes. Et poſt hæc tradit Gonçalez ex *dict. numero* 53. dicens, quod ita obſeruatur, & praxis ſemper admittit, quem ſequitur Proſper de Auguſtino *in appendice ad ſummam Bullarij, verbo Regularis Canonicus. pag.* 577. quamuis additio d. conſilij Nauarri 11. *de ſtat. Monach.* ait, aduertendum, referri à tempore Gregor. XIII. & citra, obſeruari, vt canonicis regularibus dentur beneficia curata ſecularia; quæ additio videtur eſſe mendoſa, & deeſſe dictio, *Non*, & debere dicere, *Non dentur*, iuxta dictas declarationes. 34

Tertio limitatur dicta conſtitutio † niſi ſit mutata qualitas, & ſtatus beneficij, ad quod requiritur quadraginta annorum poſſeſſio cum bona fide, *dict. cap. cum de beneficio*, & ibi Doctor ſcilicet, quando conſtat de vera qualitate beneficij, & anteriori ſtatu nempe fuiſſe regulare, vel è contra: nam ſi de contraria qualitate, & anteriori ſtatu non conſtaret, attendendus videtur vltimus ſtatus, maximè ſi eſt ſecularis, qui eſt magis iuri conformis. Ita tenet Rota *deciſione* 2. *de præbendis in nouis.* Felinus *in dicto capitulo in noſtro, cor.* 49. *numero* 43. Selua 3. *parte, quæſtione* 11. *qualitate* 22. *numero* 40. Rebuf. *in concordatis. titulo de collationibus*, §. *volumus. verbo regularia.* Hojeda *dicto capite finali, numero* 92. & Maſchardus *concluſione* 172. qui tamen ſatis confusè loquuntur, & Petrus Gregorius *de beneficiis, capite* 10. *numero* 12. & Pacianus *de probationibus libro* 2. *capite* 31. *à numero* 8. & 12. & poſt hæc Gonçalez *dicta gloſſa* 7. *à numero* 8. & 15. & *gloſſ.* 8. *à numero* 32. & Marc. Anton. Genuen. *in praxi cap.* 121. 35

Et quod, quando conſtat † de anteriori ſtatu, re- 55
quiratur poſſeſſio quadraginta annorum, ad mutationem illius, fuit reſolutum in vna Tridentina prioratus decimoſeptimo Nouembris anno milleſimo quingenteſimo nonageſimoquarto coram Domino Orano, & in Salamantina Vicariæ anno milleſimo quingenteſimo nonageſimo ſexto adducta ſupra 1. *parte, capite* 2. *numero nonageſimo quarto*, & in Bracharenſi Monaſterij, decimo nono Decembris, an-

no

no 1597. coram D. Pamphilio, in qua dictum eſt, *Quod vt recedatur ab anteriori ſtatu regularitatis beneficij, neceſſarium eſt, quod oſtendatur poſterior ſtatus ſecularitatis, qui ſit legitimè præſcriptus per poſſeſſionem quadragenariam, ſublatis prouiſionibus Apoſtolicis, & earum temporibus, quæ non mutant ſtatum. Achilles* deciſione vltima de iure patronatus *niſi appareat eſſe factas animo mutandi ſtatum, &c.* Et in Oſtunenſi Capellaniæ, 17. Ianuarij anno 1598. coram Domino Seraphino, & in Ferrarien. prioratus 1. Dec. 1608. & 25. Maij 1509. coram Domino Penna vbi fuit dictum, & in eadem 8. Mart. 1610. coram eodem fuit reſolutum, &c. Et in Capuana rectoriæ 12. Iun. 1609. coram eodem Domino Penna fuit reſolutum &c. *R. beneficij ſtatum.* Et quòd quando non conſtat de priori ſtatu, ex quo non agitur de immutatione ſtatus, alteri datur vltimus, & quaſi poſſeſſio, etiam ex prouiſionibus Apoſtolicis, fuit reſolutum in cauſa Terdonen. prioratus 5. Maij 1595. coram Domino Orano, vt in deciſion. ſequent. 155. ſequitur Genuen. *dict. capitul.* 121. *circa fin.* dicens &c.

36 Nec ſufficiet quadragenaria † ſtante priuilegio vel diſpoſitione Papę, cum decreto irritanti ſeu prohibitione Archidiaconi Ioannis Andreæ. Donatus *in num.* 6 Franchus tertio, & alij, *in dict. cap. cùm beneficio*, Creſcentius *deciſion. 4. de priuilegiis, num. 6.* Dominus Ioſephus Aldredus *in allegationibus pro regularium exemptione 2 part. cap. 3. n.* 8. & alij citati ſupra 5. *par. cap. 4. nu.* 176. ſed tunc opus eſſet immemoriali, *vt ibi n.* 180.

37 Et an clauſula † poſita in commendam, *Attento quod clericis ſecularibus commendari conſueuit*, verificetur in vno actu, vide Creſcentium *deciſion. 1. de præbendis.* & Mandoſium *d. tit. de prouiſionibus, verſic. præceptoria*, vbi quod non, quia verbum, *conſueuit*, requirit plures actus. Licet ſi dixiſſet *ſolita eſt*, vnus tantum actus ſufficeret, vt fuit aliàs dictum in cauſa Tiraſonenſi iuris præſentandi 16. Octobris anno 1592. coram Domino Blanqueto, & in Salamantina parochialis 5. Iulij anno 1593. coram Domino Atigonio. Perez de Lara *de anniuerſarijs lib. 1. cap. 12. à n.* 43. Qui alios allegat Rochus *in rubrica de conſuetudinibus à n.* 31.

Ex dictis infertur ad quæſtionem, de qua fui conſultus, an capellaniæ ſitæ & fundatæ in Eccleſiis ordinum militarium D. Iacobi, Calatrauæ, & Alcantaræ, poſſint teneri per fratres ipſorum ordinum, Hiſpanè, *freiles*, qui verè & propriè ſunt religioſi, cùm faciant tria vota ſolemnia ſubſtantialia, caſtitatis, paupertatis, & obedientiæ, vt admittunt Sot. *de iuſt. & iur. lib. 7. q. 5. art. 3. & in 4. diſt. 27. quæſt. 1. art.* 4. Arag. 22. *q.* 88. *art. 1.* Fr. Man. Rodr. *quæſt. reg. 1. tom. quæſt. 1. art. 6.* dicens communem, & alij. Nec in hoc eſt difficultas aut controuerſia aliqua, & ſunt veluti canonici regulares, vt de militibus dicit Hojeda *de incompat. c. fin. nu.* 105. Et dubium conſiſtit in hoc, an dictæ capellaniæ ſint beneficia regularia, an ſecularia. Et videtur eſſe regularia, cùm ſint fundatæ in Eccleſiis ordinum, & ſic præſumuntur regulares, Rebuf. *in praxi ti. quotuplex ſit beneficium, numer. 6.* quem ſequitur Maſcard. *de probat. concluſ. 172. num.* 17. & ex Abb. *conſil. 50. 2. part. verſ. 4. cap.* & Rota in vna Parmen. prioratus 5. Iun. 1595. coram Domino Corduba ſuprà relata, *1. par. cap. 2. numer. 67.* Et in terminis, quòd dictæ capellaniæ ſint regulares, cùm ſint ſitæ in Eccleſia regulari, & ſic ad eas poſſint admitti religioſi profeſſi dictorum ordinum, & ſi ad eas vocantur conſanguinei fundatoris ſunt adiudicandæ religioſo, ſi eſt propinquior, tenet fr. Man. Rodrig. *d. 1. tom. quæſt. reg. q. 34. art. 3.* & ſicuti ſunt aliqui iuriſperiti & cathedratici Salmantini ſuper eo conſulti.

Sed hoc non obſtante, ego teneo contrarium, & ita reſpondi, nempe, quòd dictæ capellaniæ ſunt ſeculares, & pro clericis ſecularibus, & conſequenter non poſſunt dari dictis fratribus & religioſis, vt apparet ex earum fundatione & vſu, & ſtylo horum regnorum; ſemper enim fundantur & inſtituuntur, licèt fundentur in monaſteriis & Eccleſiis regularibus, pro clericis ſecularibus, & ſic vocant de ordinario fundatores ad eas ſuos conſanguineos, & à principio fundationis dantur clericis ſecularibus ex præſentatione & vocatione ipſorum fundatorum: vnde declaratur eorum animus, quòd velint eſſe ſeculares, & pro clericis ſecularibus, Lambertin. *1. part. 2. libr. quæſt. 7. art. 23. ſub numer.* 3. & ita videmus.

Et ſi eſſent regulares prædictæ capellaniæ, non poſſent dari niſi regularibus, iuxta ſupra dicta: idque principaliter procedit, vbi capellaniæ ſunt tentæ per ſeculares ſpatio quadraginta annorum, per quod, quando eſſent regulares, mutabatur earum qualitas & ſtatus, vt *in dict. c. de præbend. in 6.* & ibi Doctores cum aliis ſuprà relatis. Et quòd fundator poſſit fundare & inſtituere capellaniam in monaſteriis & Eccleſiis regularibus pro clericis ſecularibus cum authoritate ſuperioris & ordinarij, eſt planum, argument. *l. in traditionibus. ff. de pact.* & quod latè docet Roch. *verb. pro eo quod quæſt.* 12. & Lambert. *1. par. 1. libr. quæſt. 9. artic. 1.* quicquid velit Abb. *dict. conſil. 59. verſ. 4. cap. & in cap. fin. de ſtat. monach. n.* 11. dicens ſe putare, quòd clericis ſeculares non poſſunt intitulari in monaſteriis: & ſic non poterit deputari altare in monaſterio, vt inſtituatur in eo clericus ſecularis, *ex iſto cap. fin. verſicul. præcipimus*: Quod tamen non obſtat, quia loquitur de præbendis monaſterij, ad quas non ſunt admittendi ſeculares, cùm ſint præbendæ monachales, & pro ſolis monachis inſtitutæ: non verò loquitur de beneficiis & capellaniis extraordinariis fundatis, & inſtitutis pro ſecularibus: nec id prohibet ille text. & ita practicari videmus. Requiritur tamen conſenſus ſuperioris & conuentus, nec ſufficit ſola authoritas ordinarij, vt in monaſteriis, & Eccleſiis regularibus fundetur capella, ſeu capellania, & vt ad eam poſſit præſentari clericus ſecularis, Rochus *verb. honorificum, q. 4. n. 13. & verſi. in Eccleſ. q. 1. & verſic. conſtruxit, q. 7. nu.* 10. & Lambert. *1. par. 1. lib. q. 3. art. 16. & q. 11. art. 7. & d. 1. par. 2. lib. q. 7. art.* 23. & hoc etiam vult Abb. *ſuprà d. conſ. 59.* ait enim, quòd monachis inuitis non poſſunt aliqui acquirere ius patronatus in eorum Eccleſia ſeu altari ad præſentandum clericos ſeculares: & ſequitur Greg. Lopez *in l. 1. tit. 15. par. 1. gloſſ.* 5.

Nec etiam obſtat doctrina Rebuf. & Maſcardi *ſupra*, quia non dicit, niſi quòd capellæ fundatæ in monaſterio præſumuntur regulares, id limitando, niſi per ſeculares teneri ſunt ſolitæ, ex *dict. c. cum de beneficio*, & à fortiori debet limitari, vbi ex fundatione aliud apparet, iuxta dicta, tunc enim ceſſat dicta præſumptio.

Sed hic eſt quæſtio †, an Religioſi ſint omnino 38
incapaces beneficiorum ſecularium maxime in titulum, in qua Corraſius 2. *par. cap.* 5. *num.* 15. ait quòd præter Eccleſias curatas, & Cathedrales, aliorum

quorumcunque beneficiorum ſecularium, vt temporallum rerum, ex diſpenſatione Papæ, *cap. cùm ad Monaſterium. in fine. de ſtatu Monachorum.* incapaces eſſe conſtat.

39 Certum † tamen eſt, nec id negat Corraſius *ibi*, Monachos & Religioſos ex diſpenſatione Papæ eſſe capaces beneficiorum ſecularium, & illa poſſe obtinere, etiam titulum, vt patet ex Mandaſio *dicto titulo de diſpenſatione Monachorum*, pro obtinendis beneficiis, & Nauarro *commentario 4. de regularibus, num. 69.*

40 Sicut enim † poſſunt habere titulum ſuorum beneficiorum regularium, vt Abbatiarum & aliorum, Rota *deciſio. 172. par. 1. diuerſorum*: & etiam Epiſcopatuum, ita etiam & aliorum beneficiorum ſecularium Papa diſpenſante, in iure Canonico diſponente, quod ſecularia ſecularibus conferantur. Circa quod vide Nauarrum *de reditibus Eccleſiaſticis qu. 1. monitione 9. ſeu 11. nu. 4.*

41 Inquit autem † Corraſius Monachos, & Religioſos eſſe incapaces temporalium rerum, etiam ex diſpenſatione Papæ, ex *d. cap. cùm ad Monaſterium. in fine*, vbi dicitur: *Quia abdicatio proprietatis, ſicut & cuſtodia caſtitatis, adeo eſt annexa regulæ Monachali, vt contra eam nec Summus Pontifex poſſet licentiam indulgere.*

42 Sed verius eſt † ex diſpenſatione Papæ eſſe capaces temporalium rerum, non ſolum quoad adminiſtrationem, & diſpenſationem, in quo non eſt difficultas, ſed etiam quoad dominium, & proprietatem.

43 Nam Papa † poteſt ex cauſa diſpenſare in voto ſolemni Religionis Innocenc. *in dict. capitul. cùm ad Monaſterium.* & ibi Abbas *numer. 21.* dicens fere omnes Canoniſtas ſequi, & Felin. qui plures citat, & dicit communiorem *in cap. ſi quando. num. 15. de reſcrip.* Tiraq. plures citans *de pœnis, in præfatione, nu. 46.* & Menoch. *de præſumption. lib. 2. præſump. 10. numer. 33.* Gregor. Lopez *in l. 2 ti. 7. par. 1. gloſſ. 3.* vbi Humada, Gratian. *reg. 320. num. 3.* Ant. Gom. *in leg. 40. Tauri. num. 66.* Ioann. Ramirez *de confirmatione Ordinis D. Iacobi. cap. 5. num. 15.* Couar. *in cap. 2. teſta. à num. 19.* Nauarrus *in manuali, cap. 12. nu. 75. & conſ. 3. n. 6. de his quæ vi. & conſ. 37. & 38. de voto.* D. Didacus de Zunniga, *de voto, q. 6. à num. 104.* & ex Theologis, Durandus, Richardus, Paludanus, Maior, & alij, *in 4. diſtinctio. 38.* Enricus *quodlibet. 5. quæſtion. 28.* D. Anton. *in ſum. 2. p. ti. 11. c. 2. §. 9. & 3. p. tit. 22. c. 7. 12. caſu*, Angelus *in ſumma, verb. votum, 4. quæſt. 5.* Roſel. *verb. Papa, numero 4.* Caietanus *2. ſecundæ, quæſtion. 88. articul. 11. & in opuſculis. tom. 1. tract. 17.* Corduba *lib. 1. quæſtion quæſt. 24.* Mich. de Medina, *de ſacrorum hominum continentia, lib. 5. ex cap. 7. & præcipue ex c. 21.* dicens communem Theologorum & Iuriſperitorum ſententiam, Angles *in floribus Theologicarum quæſtionum, in materia de voto articul. 8. 2. difficultate.* Candelabrum Aureum *de matrimonio, numero 143. alias 3. impedimento, num. 20.* Cechus *de ſacrament. cap. 16. de matrim. 9. propoſit.* citans Pet. de Soto *lect. 5.* Leo *in theſ. for. Eccleſ. c. 23. n. 52. & c. 26. à n. 55.* Graffiis *in deciſion aureis caſuum conſcientiæ, lib. 2. cap. 31. num. 22. & 23.* Entiquez *in ſumma, lib. 11. cap. 8. §. 11. & libr. 12. cap. 5. §. 3.* Valentia. *3. tom. diſputat. 6. quæſtion. 6. punct. 7.* Mota *de confirmat. Ordinis. D. Iacobi, lib. 2. cap. 1. §. 12. a numer. 7. & cap. 2. §. 7. ex n. 7.* Açor. *inſtitut. moralium, lib. 12. cap. 7. quæſt. 1. 2. & 3.* & Manuel Rodriguez *quæſt. regul. tom. 3. quæſtio. 1. art. 8.* & Thom. Sanchez *de matrimonio, lib. 8. diſp. 8.* qui plures citat, & nouiſſime Ribadeneira *in tract. de ratione inſtituti Societatis Ieſu. c. 15. 17. & 18.* Gabr. Vazquez *12. tom. 2. diſp. 165. nu. 104.* Leſſius *de iuſt. & iur. lib. 2. capit. 40. dubio 14.* & Rebell. *de obligation. iuſt. 2. part. lib. 3. qu. 4. n. 8.* & fr. Baſil. Legionen. *1. de imped. matrim. 1. 2. §. 3.*

Quamuis contrarium † teneat reuera D. Tho. 44
dict. articul. 11. & Syluester verb. votum. 4. quæſtio. 5. Tabiena *verb. diſpenſatio. quæſtion. 7.* Armilia *eodem verbo, numero 12.* Soto *de iuſtitia & iure, libro 7. quæſtione 4. articul. 2. & in 4. diſtinction. 38. quæſtion. 2. articul. 2.* Ludouicus Lopez *inſtruct. conſcien. 2. tomo 2. part. capitul. 48.* P. Ledeſma *in ſumm. 2. part. tract. 10. capitul. 8. pag. 2.* & Thomiſtæ moderni communiter, quam dicit probabiliorem. Aragon *dicto articul. 11.* & tutiorem, & à Paulo Quarto, vt audit comprobari Mandoſ. *de ſignatura gratiæ titulo de voti commutatione. verſicul. Papa an poſſit.*

Sed communis ſententia † Canoniſtarum, & 45
Theologorum tenenda eſt, quæ comprobata eſt facto aliquorum Summorum Pontificum qui iuxta eam diſpenſarunt, vt authores citati referunt, & Cenedo *collect. 124. ad decretales, n. 5.* Et nouiſſimè Cantarell. *in decem præc. Decal. lib. 1. c. 31.*

Et ratio eſt, nam ſicut † in voto ſimplici, & iu- 46
ramento promiſſorio, quorum obligatio, eſt de iure diuino, Papa poteſt diſpenſari, ita & in voto ſolemni, cuius etiam obligatio, quamuis ſit de iure diuino, procedit, & pendet ex actu humano.

Quod ſi dicas †, in voto ſolemni non poſſe diſpen- 47
ſari ratione traditionis perſonæ, in qua ſolemnitas voti conſiſtit, vt inquiunt Sotus *ſupra, & quæſt. 2. art. 5. eiuſdem libri 7.* Aragon. *dicto articulo 11. & 7.* Lud. Lopez, & Ledeſma *ſupra*, & Thomiſtæ moderni communiter ſic explicantes Diuum Thomam, *dict. articulo 11. & 7.* Replicatur, quod † qua ratione po- 48
teſt Papa diſpenſando ex cauſa tollere obligationem voti ſimplicis, & iuramenti, & ius ex promiſſione Deo quæſitum, eadem ratione, poteſt tollere ius ex traditione Deo quæſitum, & traditionem reuocare, ſicut & rem, quæ alteri tradita, & requiſita eſt, poteſt Princeps ex cauſa tollere, vt notatur *in c. quæ in Eccleſiarum. de conſtitutio.* vt recte aiunt Corduba, Michael. de Medina, *c. 51.* Valentia, & Manuel Rodriguez, & alij, *ſupr.* poſt Durandum Ricardum, & Paluda. maxime cum illud ius, & obligatio, ex voto ſolemni, ſit Religionis, & non iuſtitiæ, vt infra dicetur *n. 70.* ac proince ex eo non transfertur particulare dominium proprie, ſed improprie, & metaphorice. Et confirmatur, † nam in matrimonio rato, in 49
quo eſt traditio ad iuſtitiam pertinens, & ſic fortior, ex quo per eum transfertur dominium, & poteſtas corporum, proprie poteſt Papa diſpenſare, vt infra etiam dicetur, *n. 83.*

Rurſus in voto † ſolemni caſtitatis, quod ſit in ſu- 50
ſceptione ſacrorum ordinum, vt *in cap. vnico de voto, libro 6.* & Concilium Tridentinum *ſeſſione 24. de matrimonio, canone 9.* Caietanus *d. tractat. 27.* Medina *dicto libro 5. à cap. 1. ad 6.* eſt etiam traditio perſonæ ad caſtitatem perpetuo ſeruandam, vltra conſecrationem, ſeu deputationem perſonæ, quæ fit per ipſam ordinationem ad actus ordinis, & perpetuum Dei cultum, quicquid dicat Caietanus *dicto tract. 27.* & Aragon. *dicto articulo 11. 3. notabili*, & tamen in eo poteſt Papa diſpenſare, vt omnes concedunt. Nec refert dicere, † quod votum ſeu debitum 51
continen-

continentiæ non sit essentialiter annexum ordini sacro, sed ex statuto Ecclesiæ: statui vero religionis sit essentiale, vt dicit Sanctus Thomas *dicto articul.* 11. Soto *d.art.* 2. & Thomistæ, quia id solum arguit ex natura rei secluso statuto Ecclesiæ posse stare sacrum ordinem, sine voto, & debito continentiæ, supposito tamen quod votum sit vt Ecclesia statuit, esset indispensabile, sicut votum solemne Religionis, si traditio esset ratio indispensabilitatis, vt recte Medina *supra cap.* 8. & Lessius *d. dubitatione* 14. *sub num.* 111.

52 Præterea, non est verum † voti solemnitatem cõsistere in traditione, ita quod votum solemne sit promissio, & traditio, seu exhibitio personæ per assumptionem status, simplex vero sola promissio, & sic differant, vt matrimonium & sponsalia, vt dicunt Thomistæ, & Couarr. *in* 4. 2. *par. cap.* 7. §. 4. *numer.* 7. Matien. *in rubric. tit.* 1. *lib.* 5. *Recop. gloss.* 1. *numero* 78. Ioan. Gutierrez *Canonicar quæst. libro* 1. *quæst.* 17. *numero* 28. Zunniga *dict. quæst.* 6. *à numero* 99. Vega *in summa* 2. *part. cap.* 129. *casu* 86. & P. Ledesma *dict. tract.* 10. *cap.* 6. nam etiam in votis simplicibus potest esse traditio, sicut in voto solemni, quæ nihil aliud est, quàm dedicare, & mancipare se Deo, & eius seruitio, & obsequio. Caietanus *d. articulo* 7. & Michael de Medina *supra lib.* 4 *controuers.* 7. *cap.* 22. 25. 37. & 39. Enriquez *libro* 12. *capitul.* 5. §. 4. & 5. Man. Rodriguez *quæst. regul. tomo* 1. *quæst.* 1. *artic.* 4. Mota *dict.* §. 12. *numero* 9. & Azor *dicto libro* 12. *capitulo* 6. *quæst.* 1. & *dicto capitulo* 7. *quæst.* 1. Lessius *supra.* & *numero* 115. & Ribadeneyra *dicto capitulo* 15. & 17. Gab. Vazq. *dict. disput.* 165. *à num.* 71. vt patet in eo,
53 † qui perpetuo vouet seruare castitatem, & in eo, qui extra Religionem approbatam voueret perpetuo castitatem, paupertatem & obedientiam, nec refert ad hoc, quod non sit, qui acceptet ex parte Ecclesiæ: nam ipsemet Deus acceptat huiusmodi votum, & mancipationem, quamuis per illud, ex quo non sit in Religione approbata, & in manibus Prælati, non constituatur in statu Religionis vere & simpliciter, & in eo qui voueret in manibus Episcopi, esset traditio & acceptatio, tum à Deo, tum à Prælato: & clarius patet in Societate Iesu, in qua est vera traditio Religionis per vota simplicia, vt in constitutione Gregorij XIII. super instituto Societatis Iesu, de anno 1584 quæ est *in lib. literarum Societatis.* & affertur ab Azore *libro* 13. *cap.* 7. *ad finem.* & est confirmata per aliam constitutionem Gregorij XIV. quæ est *in d. lib.* in qua quidem constitutione Gregorius XIII. dicit, remittentes in Societate biennio probationis peracto tria vota, tametsi simplicia, in statu Religionis vere constitui, quippe qui per ea se Societati dedicant, atque actu tradunt, seque diuino seruitio in ea mancipant. Man. Rodriguez *d. art.* 4. Mota *d. c.* 1. §. 12. *numer.* 1. *cap.* 2. §. 19. *nu.* 16. Valentia 3. *tom. disp.* 10. *qu.* 4. *par.* 2. & 4. *tomo disput.* 10. *quæst.* 5. *punct.* 3. & nouissime Thom. Sanchez *de matrimonio. libr.* 7. *disp.* 25. & Ribadeneyra *supra*, & Gabr. Vazquez *d. disp.* 165. *à numero* 19. & 74. & 93. Lessius *d. num.* 111. & *c.* 41. *n.* 8. Rebellus *d. q.* 4. *n.* 5. & 29.

54 Sed voti solemnitas ex sola constitutione Ecclesiæ est inuenta, vt per ista verba inquit Bonifacius Octauus *in dict. cap. vnico*, & Gregorius XIII. *in d. constitutione*, docent Franchus, *num.* 1. & alij *in d. c. vnico.* Caietanus *d. artic.* 7. Michael de Medina, *d. controuersia* 7. *cap.* 38. Palacios *in* 4. *distinc.* 38. Man. Rodrig. *d. art.* 4. Mota *d.* §. 12. *n.* 1. 5. & 9. & Azor *d. l.* 6. *q.* 1. & 2. & Thom. Sanchez, & Ribadeneyra *supra* & Gabr. Vazquez *ex n.* 8. & Lessius *d. n.* 111. Rebellus *d. n.* 5. Et nouiss. fr. Basil. Legion. 1. *p. var. disp. q.* 4. Sanchez *c.* 4. & *de imped. matr. c.* 2. §. 1.

Quæ verba Bonifacij † & Gregorij, non possunt 55
intelligi, vt ea intelligunt Sotus *d. art.* 5. Victoria *in relectione de Potestate Papæ, & Concil. nu.* 13. Aragon. *d. art.* 7. Couar. *d.* §. 4. *n.* 8. Matiençó *d. n.* 7. Enriquez *d. c.* 5. §. 6. & 7. Vega *supra casu* 85. & P. Ledesma *d. cap.* 6. & Thomistæ communiter de cæremonia solemnitatis voti, & modo illud emittendi & recipiendi. Nam illud verbum, voti solemnitas, clare significat substantiam solemnitatis voti, & id, in quo formaliter consistit votum esse solemne, & constat ex ipso contextu *d. cap. vnic.* & ex dicta constitutione Gregorij, vt per Thom. Sanchez *supra numer.* 24. & Gabr. Vasquez, *numer.* 15. & 16. & Rebellum *num.* 5.

Vnde votum simplex † & solemne non differunt 56
essentialiter, & specifice, sed solum accidentaliter, & ex institutione Ecclesiæ sunt que eiusdem speciei ex parte obiecti, vnde sumitur specificatio, vt recte tenet Caietanus *d. artic.* 7. Michael de Medina *d. ca.* 38. Mota *d. c.* 1. §. 12 *num.* 9 & *d. c.* 2. §. 19. *numer.* 17. Azor *d. c.* 6. & 7. *q.* 1. Thom. Sanchez *supra n.* 6. & *disp.* 27. *n.* 18. & 27. & nouissime Salas 1. 2. *to* 2. *tract.* 13. *disp.* 3. *sect.* 2. *num.* 2.

Quamuis † Sotus *d. art.* 5. Aragon *d. art.* 7. & alij te- 57
neant differre specie, & ex natura sua, quia votum simplex est tantum promissio, solemne vero traditio, in quo etiam stando adhuc esse eiusdem speciei, tenet Valentia *d.* 3. *tomo disp.* 6. *quæst.* 6. *pun.* 3. *ad finem.* & P. Ledesma *de matrimonio. quæst.* 53. *art.* 2. *ad* 4. & *in summa* 2. *par. dict. tract* 10. *cap.* 6. maximè ad finem dicens, votum solemne non esse traditionem formaliter, sed promissionem, quæ sequitur ad traditionem.

Consistit ergo formaliter † solemnitas voti, non 58
in traditione, quam ipsum votum includit, sed in hoc, quod Ecclesiæ authoritate statutum est, tale votum esse solemne, scilicet per quod homo inhabilis est ad matrimonium, vt docet Caietanus *dicto art.* 7. & Hieronymus Platus infra referendus, *numer.* 66. seu in hoc, quod fiat vt Ecclesia decernit, & sub forma, & conditionibus ab Ecclesia præscriptis substans tali Ecclesiæ statuto, nempe in Religione approbata, & in manibus superioris, vel in susceptione sacri ordinis Soto. *in* 4. *dist in.* 38. Michael de Medina *d. c.* 38. & Azor, qui alios citat, *d. c.* 6. *quæst.* 1. & 2. & Thomas Sanch. & Ribadeneira *supra*, & Gabr. Vazq. *numer.* 83. & 92 & Lessius *d. c.* 40. *numer.* 11. Seu voti solemnitas consistit in acceptatione irreuocabili, facta, atque constituta ab Ecclesia traditionis, & voti, quo quis se statui Religionis, vel cleticali addidit, ex quo consequenter inhabilis redditur ab ipsa Ecclesia ad matrimonium. Rebellus *d. qu* 7. *num.* 4. Et ita re vera colligitur ex d. *ca. vnico*, vbi Franchus d. *num.* 1. Non autem cõsistit in illa inhabilitatione, seu illegitimatione, ex institutione Ecclesiastica, & in perpetuitate extrinseca ex parte acceptantis, scilicet quod prælato sublata facultas sit liberum dimittendi, & Summo Pontifici reseruata, vt male inquit fr. Basil. Legionen. d. *quæst.* 3 *schol.* 15. & *d. ca.* 2. *de impe.* §. 2. & 3. nam quidquid ipse *ibi*, & *d. quæst.* 3. *c. vltim.* contra Gabr. Vazquez dicat, prælati nunquam habuerunt istam facultatem liberos dimittendi religiosos, qui absolutè vouerunt, nec Papa eam habet sic, si obligatio voti sit de iure naturali & diuino,

ſed ſolum diſpenſandi ex cauſa: & de diſpenſatione loquuntur authores per eum citati, & cæteri: & ſi Præpoſitus Generalis Societatis Ieſu eam facultatem habet circa vota ſimplicia, eſt, quia illa emittuntur iuxta conſtitutiones ipſius Societatis, quandiu ei placuerit.

59 Cùm ergo † voti ſolemnitas ſit de iure poſitiuo canonico, clarum apparet, poſſe Papam diſpenſare in voto ſolemni religionis: ſicut in voto ſimplici. Et
60 in † ſpecie, de qua agimus, quod poſſit diſpenſare in voto ſolemni paupertatis, docet Innocentius *in d. c. cùm ad monaſterium.* & ibi Abbas, Couar. *in dict. cap. 2. de teſtamen.* Roſella *dict. num. 4.* Medina *dict. libro 5. cap. 26.* Leſſius *d. c. 40. num. 112.* & Ribadeneira *3. c. 18.* Mota *d. §. 12. nu. 8.* & Azor *d. c. 7. q. 2. imo* & Soto *dict. art. 2. ad fin. & lib. 10. q. 5. art. 7.* & alij ſuprà citati.

61 Nec obſtat, † quod dicit Nauarrus *dict. quæſt. 1. de reditib. mon. 9. num. 3. & commentario 2. de regularibus. num. 17.* quem ſequitur Manuel Rodriguez *d. to. 3. quæſtion. regularium. quæſt. 29. artic. 6.* quod licet ad diſpenſandum in voto ſolemni caſtitatis iuſta cauſa poſſit occurrere, ad diſpenſandum vero in voto paupertatis, ita vt fiat verus dominus, nulla talis poteſt occurrere, cum cuiùis neceſſitati, & vtilitati poſſit prouideri per conceſſionem adminiſtrationis, manente voto, & ſic ex defectu cauſæ non po-
62 teſt Papa diſpenſare in voto paupertatis. Quia † reſpondetur, quod voto paupertatis non tam repugnat dominium, quàm vſus, vt patet in religioſis Societatis Ieſu, qui ad gradus profeſſorum, & coadiutorum formatorum nondum peruenerunt, qui ſunt veri religioſi, & tamen bonorum ſuorum ius & dominium retinent, vt in dicta conſtitutione Gregorij XIII. Henriquez *dict. cap. 5. §. 5.* Manuel Rodriguez *dict. 1. tomo, quæſt. 1. artic. 4.* & Mota *dict. §. 12. numero 5. & 8.* Gab. Vaſquez *ſupra, à numer. 50. & 102.* Thomas Sanchez *numero 24.* & Ribadeneira *dict. cap. 18.* & Solis *de cenſibus, 2. tomo, libr. 1. cap. 10. num. 22.* Leſſius *dict. libr. 2. cap. 4. num. 22. & 27. & ca. 41. num. 72.* fr. Baſil. *dict. quæſt. 3. & pen. & dicto cap. 2. §. 3.*

63 Sicut † etiam voto caſtitatis ſolemni non tam repugnat vinculum & dominium matrimonij, quàm vſus, vt patet in coniugibus poſt matrimonium conſummatum profitentibus, vt *in cap. cum ſis cap. vxoratus. capitul. ex parte. capitul. ad Apoſtolicam. cap. conſtitutus. de conuerſione coniugatorum.* Mota *dict. §. 12. numer. 6.* Azor *dict. capitul. 6. quæſt. 3.* Ribadeneira *capitul. 15.* Leſſius *dict. libr. 2. cap. 41. numer. 68. & ſeq. & 72.*

64 Et præterea, votum † ſolemne paupertatis ſola Eccleſiæ conſtitutione facit monachum inhabilem ad dominium, vel retinendum vel acquirendum, vt recte tradit Azor *dict. c. 6. quæſt. 4.* Leſſius *dict. cap. 4. numer. 22. & dict. capitulo 41 numer. 71.* & Ribadeneira *dict. capit. 18.* & Solis *ſupra*, & Ga. Vazq. *à dict. num. 50.*

65 Sicut † etiam votum ſolemne caſtitatis, etiam monachi ſola Eccleſiæ conſtitutione facit inhabilem ad matrimonium, & illud dirimit, *dict. capitul. vnico. de voto. in 6.* & ibi Domin. *numer. 10.* Franc. *numer. 1.* & alij, Gloſſ. Hoſtien Præpoſit. & Abbas *numer. 6.* dicens, tenere communiter Doctores *in cap. rurſus, qui clerici, vel vouentes,* Scotus, Paluda, & Palacios *dict. diſt. 38.* Angelus *verb. matrimonij impedimentum. 5. an princip.* dicens, eſſe communem Canoniſtarum & Theologorum, Roſella *verb. impedimentum. 4. §. 2.* dicens, communiter Doctores hoc ſequi, Caietanus *dict. art. 7.* Veracruz, *in Speculo coniugiorum. 1. p. ar. 31.* latè Michael de Medina *dicto libro 4. controuerſia 7. ex cap. 22.* & præcipue ex *cap. 31.* Angles *ſupra artic. 6. difficultat. 1. & 2.* Bellarmin. *diſp. tomo 2. libro vnico. de matrim. capitulo 21.* Manuel Rodrig *dict. 1. tomo quæſt. 1. art. 4. & 3. tom. qu. 1. art. 2.* Mota *d. §. 12. & d. §. 19. num. 16. & 17.* Azor *d. c. 6. q. 3.* & alij relati per Henriquez *d. cap. 5. §. 7. in gloſſ. lit. N.* & Thomas Sanchez plures referens *dicto lib. 7. diſp. 25. & 26.* & Ribadeneira *ſuprà numero 15. & 18. &* Gab. Vazquez *à numero 63.* Leſſius *dicto cap. 4. numero 22. & dicto capitulo 41. numero 68.* & fr. Greg. Ruiz *controu. 101. & ſeq.* & Rebellus *dict. libro 3. q. 4. numero 5.* (qui tamen *numero 23. 27. & 29.* male ait, per profeſſionem includentem tria vota ſubſtantialia religionis dirimi matrimonium etiam ſubſequens ex priuilegio diuino, per votum vero ſolemne caſtitatis, vt ſic, ſeu præciſe dirimi iure humano: quæ diſtinctio eſt ſine fundamento, & contra dictas conſtitutiones Bonifacij, & Gregorij, & contra Doctores) & Hieronymus Platus *de bono ſtatu religioſi, libr. 2. cap. 21.* vbi † ait, vota religioſa eam 66
vim ſemper habuiſſe, vt matrimonium illicitum efficerent, illam autem vim, vt etiam irritum, ac nullum efficeret, quæ communiter à Theologis voti ſolemnitas appellari ſolet temporis progreſſu, & quaſi gradatim introductam. Et primum quidem, qui hoc generali decreto conſtituit, fuiſſe Innocentium II. in Concilio Romano, anno 1139. & habetur *in cap. vt lex. 27. quæſt. 1.* quem ſequitur Manuel Rodrignez *dict. art. 4. & 2.* & Mota *dict. §. 12. num. 5. &* fr. Baſil. *d. qu. 3. ſchol. c. 8. & dict. cap. 3. de imped. §. 4.* Licet † Michael de Medina *dicta controuerſ. 7. c 40.* 67
primum, qui hæc matrimonia reſcindit, fuiſſe Innocentium I. dicat, vt *in cap. quæ vero 27. q. 1.* & Bellarmin. *dict. cap. 21.* & Vazquez *num. 66. & 3. par. 3. tom. diſp. 249. cap. 4.* & Leſſius *dict. cap. 41. num. 68.* Alias authoritates antiquiores Conciliorum, & ſummorum Pontificum ad id afferunt, quæ huiuſmodi matrimonia dirimi, ſeu ſeparari iubent, quæ tamen de ſeparatione quoad thorum in pœnam intelligi poſſunt, vt per Hieronymum Platum, & Man. Rodrig. *ibi.* Et iſta † ſeparatio haberet locum, cùm alter 68
coniux ſcienter contraheret matrimonium cum religioſo, vel religioſa, vt *in cap. hi ergo. 27. quæſt. 1.* aliàs enim non deberet fieri ſeparatio in præiudicium innocentis, qui probabiliter ignorans alterum religioſum, cum eo bona fide contraxit, Vazquez *ſupra numer. 76.* & non facta ſeparatione durante aliàs matrimonio, religioſus non eſſet, pro tunc in ſtatu religionis vere, quia illi repugnat vſus matrimonij, quamuis non liceret ei petere, ſed ſolum reddere debitum, ſoluto autem, ſeu ſeparato matrimonio, rediret ad ſtatum religionis, in eoque permanere 69
deberet, ſicut antea. Et † ita tenendum eſt, quamuis contra teneant D. Thomas S. Bonauentura, Albertus, Durandus, & Ricardus *in 4. diſtinction 38.* & ibi Sotus *quæſt. 2. art. 2.* Caietanus ſibi contrarius *dict. tract. 27.* Aragon. *dict. art. 7.* P. Ledeſma *de matrimonio, quæſt. 33. art. 2. & dict. tract. 10. capitulo 6.* Henriq. *dict. cap. 5. §. 3. & 7.* Valentia *dict. puncto 5. & 3.* Vega *dict. 2. parte, cap. 129. caſu 85. & 86.* & in Eſpeio de curas, *cap. 15. numero 69.* & Thomiſtæ communiter, & Matienço *ſupra numer. 70. & 71.* Ioan. Gutierrez *dict. numero 28.* & ſentire Couarruuias *dict. num. 7.* nempe votum ſolemne religionis ex ſua vi & natura iure naturali & diuino dirimere matrimonium

ſubſequens

subsequens ratione traditionis, quam includit, quæ facit, inquiunt, hominem inhabilem ad se tradendum alteri per matrimonium, & sequitur Barbosa *in rubr. ff sol. matr. 2. par. n. 98. & seq.* idem dicens in voto sacri ordinis.

70 Cui tamen rationi † respondetur cum Azore *supra d. q 1. & 3.* & Thomas Sanchez *d. disput 26. numero 2.* & Ribadeneira, *dict. cap. 15.* & Gabriel Vazquez *supra à numer. 68* quod id procederet, si vtraque traditio ex iustitia existeret, seu ad iustitiam pertineret, ac traditio voti solemnis non pertinet ad iustitiam, sed ad religionem, vt inquit Ledesma *dict. art. 2. ad 4. & 6.* & ideo non repugnat ex se cum traditione ad iustitiam pertinente, qualis est traditio matrimonij, vt patet in coniugibus post matrimonium consummatum ex consensu profitentibus, qui Deo & religioni se tradunt, & mancipant, & nihilominus coniuges manent, quia matrimonium consummatum non dissoluitur quoad vinculum.

71 Et ratio † videtur esse, nam ex traditione ad religiones, & non ad iustitiam pertinente non transfertur particulare dominium proprie, vt supra dixi. Et accedit, quod statui religionis non repugnat ex se vinculum matrimonij, sed vsus, vt dictum est.

72 Et si votum † solemne religionis faceret inhabilem ad matrimonium sua natura, ratione traditionis etiam votum solemne ordinis sacri, quod, vt diximus, includit traditionem ad castitatem perpetuo seruandam, sua natura dirimeret matrimonium, quod tamen negant omnes, excepto Barbosa *supra*,

73 Et † etiam voti simplicia Societatis Iesu, in quibus etiam est traditio, vt dictum est, sua natura dirimerent matrimonium, quod tamen non dirimebant ante dictam constitutionem Gregorij XIII. quæ iam illud irritat & annullat. Gab. Vazquez *supra à num. 74.*

74 Vnde videbatur † iam posse dici, illa vota esse solemnia, ex quo dirimunt matrimonium, nihilominus tamen adhuc dicuntur simplicia, quia non sunt perpetua ex parte societatis, sed donec prælatis placuerit iuxta eius constitutiones, & sic ex ista parte non inhabilitant perpetuo ad matrimonium, quamuis ex parte ipsorum vouentium sint perpetua quod satis est, vt sint constitutiua religionis vere & simpliciter, vt in dicta constitutione Gregorij XIII. Man. Rodriguez *dicto 1. tomo. quæst. 1. artic. 4.* & Valentia *d. disp. 10. q. 4. puncto 2.* & Ribadeneira *supr. 15. 17. & 19.* & Gabr. Vazq. *sup. à nu. 84.* Lessius *d. c. 41. nu. 8.* Suarez *de relig. 2. tom. tract. 6. lib. 1. c. 19. n. 19. & seq. ad finem.*

75 Ex qua etiam ratione, quod † non sunt perpetua ex parte Societatis huiusmodi vota, non dissoluunt matrimonium præcedens ratum, nec, ante, nec post dictam constitutionem, quę in hoc nihil innouauit, quamuis, vt dixi, sint constitutiua religionis, & alias religioni competat illud dissoluere, siue de iure diuino, siue de iure Ecclesiastico, vt recte tradit Henriquez *d. lib. 11. c. 8. §. 7.* licet Ribadeneyra *d. c. 19.* dicat, ista vota illud non dissoluere, quia sunt simplicia, & Gabr. Vazquez *supra à n. 109. & 1. libr. schol. de matr. lib. 2. disp. 8. n. 6.* & sentit Lessius *d. cap. 41. num. 69.* licet etiam fr. Basil. *de imped. matrimon. cap. 19. §. 3.* è contra dicat, illam notam dissoluere matrimonium ratum.

76 Cum autem votum † solemne religionis sola Ecclesiæ constitutione dirimat matrimonium subsequens, consequenter etiam dicendum est à fortiori solo iure Pontificio dissoluere præcedens matrimonium ratum, vt tenent Hostiensis, Ioann. Andr. & Buttrius *in c. ex publico, de conuersione coniugatorum* Anchoran. *in repeti. c. 1. de constitution. numer. 28.* Felin. *consilio 26. numero 19.* Henriq. *quodlib. 5. quæstio 35.* Michael de Medina *d. libro 5. ex cap. 53.* præcipue *c. 81.* Summa Corona *4. parte de matrimonio, numer. 13.* & Manuel Rodiguez *d. 3. tomo, quæstione 1. articulo 4.* & Ribadeneyra *dicto cap. 19.* Lessius *d. cap. 41. num. 69.* Nam † minus est dirimere matrimonium 77
subsequens & impedire ne fiat, quam dissoluere factum, vt recte inquit Ledesma *dicto articulo 2. 5. probatione* & turpius eiicitur quàm non admittitur hospes. *c. quemadmodum, de iureiur.* Vnde si nec iure naturali, nec diuino dirimit matrimonium subsequens, nec etiam dissoluet præcedens: & è conuerso si iure naturali, aut diuino dissolueret matrimonium præcedens, quod est plus, eodem iure dirimere subsequens, quod est minus, vt recte arguit Ledesma *ibi.*

Et ita tenendum est, † quamuis alij velint id com- 78
petere professioni ex natura rei iure naturali, & diuino, quia professio est mors spiritualis, seu ciuilis, & matrimonium ratum, cum solo consensu contrahatur, vinculum spirituale. Et quia religio est perfectior status, ad quem ab imperfectiori tranre licet, non illata iniuria tertio, vt videntur tenere Bellarminus *1. tomo, libro 2. de monachis, capitul. 38.* Barbosa *in dict. rubric. ff soluto matrimonio, 2. parte. numero 76. & sequent.* & alij relati per Thomam Sanchez *de matrimonio, libro 2 disputat. 19. numer. 1.* Quam sententiam recte conuincit Medina *supra cap. 81. & 83.* & Thomas Sanchez, licet dicat probabilem. *ibi, num. 3.*

Et quamuis Couar. † *d. §. 4. numer. 6. 7. & 8.* & Ma- 79
tien. *d. numer. 70.* dicant, id competere voto solemni iure diuino, & ex natura rei, quia in eo fit realis traditio personæ, quæ in matrimonio ante copulam nondum est facta, & sic dissoluitur fortiori actu, ad *l. quoties, Cod. de rei vindicat.* Quod etiam tradit Ioannes Gutierrez *dicto numero 28.* (qui tamen *num. 30.* ait, non dissoluere, quod sit fortius vinculum, sed quod sit mors ciuilis,) & videatur etiam Valen. *4. tom. disputation. 10. quæstion. 1. punct. 7. quæstione 5. pun. 3.*

Quæ sententia † conuincitur, nam in matrimo- 80
nio rato fit vera traditio personæ quoad ius & dominium, & fortior, quam in voto solemni ex quo pertinet ad iustitiam, & per eum transfertur verum & proprium dominium, vt dictum est. Et † quamuis 81
alij teneant, professionem dissoluere matrimonium ratum præcedens in iure diuino positiuo concedente ei istud priuilegium in fauorem religionis. quam sententiam tenent Scotus *in 4. distinctione 31.* Cano. *de locis lib. 3. cap. 4* Verracruz *2 par. art. 28.* Angles *de matrimonio, distinct. 27. art. 3.* Victo. *supra.* P. Ledesma *de matrimonio, quæst. 61. articul. 2.* (qui tamen *in summa d. 2 par. tract. 10. c. 6. vers. lo segundo se prueua*, dicit, hanc non esse iuris positiui, sed diuini naturalis) Henriquez *d. lib. 11. c. 8. §. 6.* Cuchus *in institutionib. maiorib. lib. 5. titulo 12. nu. 377.* & alij, quos refert & sequitur, dicens probabiliorem Thom. Sanchez *d. n. 3.* & nouissimè Rebell. *d. 2. p. libr. 3. quæst. 4. sectione 2. & 3.* & fr. Basil. Legion. *de imped. matrim. d. c. 19. §. 2. 3. & 4.*

Quæ sententia † conuincitur, quia ad ius diui- 82
num in hoc casu recurrere est absque solido fund-

mento, & neceſſitate, vt inquit Medina *ſupra*, nec eam probat *cap. ſcripſit. 27. quæſt. 2.* cum loquatur de matrimonij conſummati ſeparatione, quo ad thorum ex conſenſu vtriuſque coniugis, diuini amoris intuitu, & non de diſſolutione matrimonij rati, quoad vinculum, ob ingreſſum religionis: vt aduertunt Summa Corona ſupra, & Thomas Sanchez *dicto libro 2. diſput. 13. numero 7.* Nec loquuntur in hoc conſequenter, qui tenent votum ſolemne religionis ſola conſtitutione Eccleſiæ dirimere matrimonium ſubſequens, vt Scotus, Veracruz, & Angles.

83 Et cum votum † ſolemne religionis ſolo iure Eccleſiaſtico diſſoluat præcedens matrimonium ratum, ſequitur euidenter, poſſe Papam ex cauſa diſpenſare in matrimonio rato, vt tenet gloſſa, & Dd. communiter *in cap. ex publico. de conuerſ. coniugator.* Felinus plures referens, & dicens communem *d. conſil. 26. & in c. quæ in Eccleſiarum. de conſtitu. num. 20.* & ibi Decius *num. 48.* & Beroius *num. 104.* Borgaſ. *de irregularitate 6. part. 11. de ſponſ. d. num. 21.* Tiraquel. *de pœnis in præfat. num. 147.* & Menoch. *de præſumptionibus libro 2. præſumptio. 10. ex num. 37.* Zauallos dicens communem *q. 343.* Vaſconcellos *diuerſorum iuris argum. li. 3. c. 5.* Nauarrus *in man. c. 22. n. 21. & conſil. 3. de ſponſal.* dicens, ter vel quater ad petitiones ſuo conſilio oblatas, Paulum III. & Pium IV. diſpenſaſſe, Barboſa *dict. ſecunda 2. part. rubrica à numero 102.* & de Theologis Caietanus *in opuſculis, tomo 1. tract. 26. de matrimonio.* Catha. *libro 6. contra Caietan. cap. 3.* Angelus *verb. matrimonij impedimen. 13. numero 3.* Syluester *verb. diuortium. qu. 4.* Roſella *verb. Papa, num. 2.* Armilla *verb. diſpenſatio. num. 8.* & Medina *dicto libro 5. c. 88. & 89.* Griſaldus *verb. matrimonium, n. 21.* Coſmas Philiarcus *de officio ſacerdotis, 2. part. 2. lib. c. 16.* Cãdelabrum aureum *de matrimonio. n. 33.* Summa Corona *d. num. 13.* Graff. *lib. 2. c. 82. n. 10.* Henriquez *d. lib. 11. cap. 8. §. 11. & li. 12. cap. 5. §. 3.* Manuel Rodriguez *dicto tomo 3. quæſt. 1. artic. 5.* & nouiſſime Thomas Sanchez, qui alios plures refert *libro 2. q. 14.* Leſſius *dicto libro 2. cap. 40. n. 116. & cap. 41. numero 69.* Azor *2. p. libro 5. cap. 2. quæſt. 3.* Rebell. *2. p. lib. 2. q. 15. ſect. 3.* & dicit probabilem Valentia *d. to. 3. diſ. 6. q. 6. pun. 7. & 4. to. diſ. 10. q. 1. punct. 7.* & nouiſſimè Suar. *de legib. lib. 2. cap. 14. numer. 3. & 10.* & in cauſa Burgen. diſſolutionis matrimonij 17. Iun. 1594. coram D. Iuſto Rota dixit, quoad poteſtatem Papæ diſſoluendi matrimonij rati non conſummati non eſſe dubitandum, quia hæc eſt communis opinio canoniſtarum, præſertim de conſenſu coniugum, & ex iuſta cauſa. Quamuis contrarium

84 † teneant Theologi communiter, Sotus *de iuſtitia & iure, lib. 7. q. 2. art. 5. & in 4. diſt. in. 27. q. 1. art. 4.* P. de Soto *lectione 12. de matrimonio. §. poſt hoc.* Veracruz *dict. artic. 28.* Corduba *lib. 1. q. 25.* Bartholom. Ledeſ. *de ſacramento matrimonij. difficultate 64.* Aragon. *dict. art. 11.* P. Ledeſma *de matrimon. qu. 67. art. 2.* Vega *in ſumma 2. par. cap. 34. caſu 1. 2.* & in Eſpeio de Curas *c. 15. num. 17.* Ludouicus Lopez *2. tomo 2. part. cap. 54.* quos ſequuntur ex Iuriſperitis Corraſius *in rubrica. ff. ſoluto matrim. 2. lectu. nu. 10.* Ioannes Lup. *de matrimonio, 1. par. n. 30.* Couarr. *d. §. 4. n. 14.* Cuchus *d. li. 5. c. 12. à n. 271.* Matienço *d. gloſſ. 1. n. 77.* & Ioann. Gutierrez *d. lib. 1. Canonic. quæſt. cap. 17.* & alios pro hac ſententia refert Thomas Sanchez *ſup. nu. 1.* & inclinat Baſil. *d. c. 19. §. 2.*

85 Nec noſtræ † ſententiæ obeſt authoritas Matthæi 19. & Marci 10. *Quos Deus coniunxit, homo non ſeparet:* nam intelligitur de matrimonio conſummato, per quod coniuges fiunt vna caro, vt apparet ex præcedentibus: *Et erunt duo in carne vna, itaque iam non ſunt duo, ſed vna caro: quos ergo Deus coniunxit, homo non ſeparet,* vt explicant Medina *d. c. 88.* Valentia *ſupra*, Thomas Sanchez *d. diſp. 13. n. 7. & d. diſp. 14. n. 3. ad 5.* & alij relati.

Vnde in matrimonio † conſummato nullo modo 86
poteſt Papa diſpenſare, vt tenent omnes relati, quamuis contra teneant Maria. Soci. *conſil. 28. volu. 1.* quem ſequitur Dec. *ſupra nu. 49.* Gratus *conſil. 1. n. 31. volu. 2.* & Sigiſmun. Lofredus *conſil. 50. num. 41.* quos merito reprehendunt Couarr. *d. §. 4. n. 15.* Matienço, Gutier. Barboſa, Medi. *cap. 92.* & Veracr. *vbi ſupr.* & Th. San. *d. diſp. 13. n. 11.* & alij citati, & Gaſp. Rodrig. *de reditibus, lib. 3. c. 4. n. 70.*

Cum igitur, vt ad noſtrum † propoſitum redea- 87
mus, voto paupertatis & caſtitatis etiam ſolemni, non tam repugnet dominium, quàm vſus, & ſola Eccleſiæ conſtitutione monachus ſit incapax dominij, ſicut & ad matrimonium inhabilis, recte poterit Papa illum facere habilem, & capacem dominij etiam manentem monachum, modo quoad vſum religioſam paupertatem ſeruet, vt in dicta conſtitutione Gregorij XIII. Quamuis † id non ſoleat facere, 88
ſed concedere adminiſtrationem, & diſpenſationem rerum, qualem habent beneficiarij regulares fructuum ſuorũ beneficiorum, Nauarrus *d. q. 1. de reditibus monito 8. ſeu 10.* Et † ideo monachus factus 89
Epiſcopus non habet bonorum, ſeu fructuum dominium, & proprietatem, ſed adminiſtrationem, & diſpenſationem, D. Thomas *2, 2. qu. 88. artic. 11. ad 4. & qu. 185. art. 8.* Nauar. *d. q. 1. monito 9. & 10 ſeu 11. & 13.* Sarmiento *de reditibus 1. par. defenſio. monito 11. & 13.* Aragon. *d. art. 11. ad 3.* Molina *de iuſtitia, tract. 2. diſp. 140. ad fi.* Valentia *d. §. tom. diſp. 10. quæſt. 3. punct. 8.* P. Ledeſma *in ſumma dict. ſecũda part. tractat. 10. cap. 8. 2. part. ad 4.* Leſſius *dict. lib. 2. cap. 4. num. 29. & cap. 40. numero 113.* & communis contra Sotum *libro 7. de iuſtitia. quæſt. 4. art. ſecundo ad finem, & lib. 10. quæſt. 5. art. 7.* (quem in hac parte ſequitur Medina *d. lib. 5. c. 26.*) vt per Enriquez *lib. 12. ca. 3. §. 5. in textu & gloſſa, lit. H.* quamuis Ribadeneira *ſup. c. 18. ait,* quod Papa in effectu diſpenſat cum religioſo Epiſcopo, vt ſit dominus, & habeat proprietatem redi- 90
tuum, & † contra Nauarrum *d. mon. 9. nu. 3. & d. commen. 2. de regul. num. 17* exiſtimo, quod cum Papa diſpenſat cum monacho, vt matrimonium contrahat, illo contracto conſequenter etiam manet relaxatum votum paupertatis, & obedientiæ, ex quo deſinit eſſe iam religioſus, & illa vota ſunt annexa ſtatui religionis, vt ait Manuel Rodriguez *d. tom. 3. qu. 29. art. 6.* Licet Leſſius *d. c. 40. n. 112.* tenet, non ceſſare tunc votum paupertatis, eſſe tamen iuſtam cauſam, vt ei laxetur.

Non obſtat † ſupradictis textus *in d. c. cùm ad mo-* 91
naſterium. in fine. quia omiſſa interpretatione Ferdi. de Mendoça *de cõfirmando Concilio Illiber. lib. 2. c. 3.* quod ibi ſummus Pontifex intelligitur pro Epiſcopo, quam refert Mota *dict. lib. 2. cap. 2. §. 7. num. 10.* & impugnat Gabriel Vazquez *dicta diſp. 165. num. 104.* quem etiam vide *3. part. 3. tom. diſp. 23. 6. c. 9. à nu. 102.* Reſpondetur primo cum Innocentio *ibi num. 4.* li- centiam intelligi voluntariam, & ſine cauſa, ex Laurentio Valla elegan. *lib. 4. cap. 17.* Quæ interpretatio confirmatur ex verbo, *indulgere*, quod in malam partem ſumi videtur, Medina *dict. lib. 5. cap. 33.* ta *dict. §. 7. numero 7.* quamuis aliàs verbum, *licentia*, intelli-

intelligatur de licentia iusta, & ratione regulata, vt per Bartol. *in l. aliud. ff. de aliment. legatis. & in Extrauag. ad reprimen. verb. videbitur.* Iason *in l. si sic. numero* 19. *ff. de legatis* 2. Menoch. *de arbitr. libr.* 148. *num.* 45.

92 Secundo iuxta supradicta † respondetur, quod regulæ, id est, statui monachali, est annexa abdicatio proprietatis, id est votum, quo quis se abdicet ab vsu bonorum, non quo se abdicet à dominio, sicut & custodia castitatis, id est, votum, quo se abdicet ab vsu coniugij, non quo se abdicet à vinculo & dominio coniugij, vt ait Azor *dicto ca. 6. quæstion. 3. versicul. porro*, & contra id non potest Papa dispensare cum monacho manente monacho, cum illa vota simul cum voto obedientiæ, sint de essentia religionis iuxta institutionem diuinam, vt per D. Thomam 2. 2. *quæst.* 184. Hieronymum Platum *lib. 2. de bono status religios.* Valen. *dicto 3. tomo. disputat. 10. quæst. 4. punct.* 2. Azor *libro* 2. *c.* 23. Lessium *dicto libro* 2. *ca.* 41. *à*
93 *numer.* 4. & alios supra. Et † ita quod vult ille textus est, quod in sensu composito, id est, cum monacho manente monacho, non possit Papa dispensare in votis castitatis, & paupertatis, quia sunt de essentia religionis, non tamen negat, quin possit cum eo dispensare in sensu diuiso, id est faciendo de monacho non monachum, & extrahendo eum à religione, vt explicant Dd. communiter supra citati, *nu.* 43. & Lessius *dicto libro* 2. *ca.* 4. *numer.* 22. *& ca.* 41. *numero* 7. & nouissime fr. Basil. dicens communem. *ca.* 2. §. 2. Alias etiam explicationes adducit Michael de Medina *dicto libro* 5. *ca.* 53. & aliam ponit Ioann. Ramirez *de Confirmatione Ordinis D. Iacobi, ca.* 5. *num.* 11.

94 Quamuis P. Ledesma † *supra dicto capitulo* 8. dicat, quod est res puerorum interpretari illum textum in sensu composito, vt Caietanus interpretatur: quia in isto sensu non est dubium aliquod, nec est differentia inter votum simplex, & solemne, si quidem est certum, quod Papa non potest dispensare in voto simplicis castitatis, loquendo in sen-
95 su composito, dum durabit tale votum. Sed † certe Ledesma non recte percepit dictam interpretationem: nam hic non accipitur sensus compositus respectu ipsius voti, sed respectu monachatus, seu Religionis.

96 Vnde falsum apparet, † quod ait Innocentius *in dict. ca. cum ad monasterium. numero* 1. & Hostien. *ibi* quod abdicatio proprietatis, & custodia castitatis sunt annexa ordini à iure positiuo, quia monachus nihil aliud est, quàm solitarius, tristis, *c. placuit* 16. *q.* 1. Quidquid ergo vltra additum est, de iure positiuo est, & sic Papam posse dispensare cum monacho, quod habeat proprium, vel coniugem, sequuntur Archidiaconus *in c. solet.* 32. *q.* 2. & Rosella *dict. verb. Papa. num.* 4. dicentes, quod monachus habeat proprium non esse contra substantiam monachatus,
98 sed contra constitutionem Ecclesiæ. Quæ † doctrina plane conuincitur ex dictis: nec enim est curandum de etymologia vocabuli, sed de substantia rei, licet quod attinet ad proprium sit vera in sensu explicato *supra n.* 62. & 87. & 92.

98 Et ita professio facta † cum conditione, pacto, seu modo de retinendo, seu habendo proprio, non valet, sed vitiatur ex tali adiectione, vt pote contra substantiam illius, *argument. ca. final. de conditionibus apposit. & l. per seruum. §. 1. ff. de vsu & habitatione.* vbi id tenet glossa. Abbas *in dict. ca. fin. numer.* 7. *& in cap. final. qui clerici, vel vouentes. numero* 6. Decius *in auth. ingressi. C. de Sacrosanct. Eccle. num.* 22. Couarruuias *in quarto* 2. *par. cap. tertio §. 1. numero* 118. Salzedo ad Bernardum Diaz *reg.* 521. Gratianus *regul.* 320. *numero* 2. Menchaca *libro* 3. *de successionum creatio. §. 21. numero* 177. Spino *de testament. gl.* 12. *numero* 12. Zauallos *quæstio.* 85. qui alios citant, & dicunt communem, & Ludouicus Lopez *instructor. conscien. 2. tomo, 2. par. cap. 42. circa finem.* & Lessius *de iustitia & iure. libro* 2. *capitul.* 41. *numer.* 63. & Ioan. Ramirez *de confir. ordin. D. Iacobi. cap.* 11. *à numer.* 18. & nouissimè Medrano *de consens. connub. capitul.* 16. *numer.* 9. & facit *decisio* 313. *nouis. Farin.* Licet † contra teneant gl. *in d. auth. ingressi. & in c. so-* 99
let. 32. *q.* 2. quam sequuntur Imola Felin. *numero* 75. & Ripa 82. *in capitu. cum Mt. Ferrar. de constit.* & Iason, qui quinque opiniones refert *in d. auth. ingressi, ex num.* 30. Bernar. Diaz *d. reg.* 521. Gregor. Lopez. *in l.* 2. *tit.* 7. *par.* 1. *gl.* 2. vbi Humada. Nec † obstat text in di- 100
cto capite finali, qui clerici, vel vouentes, quia intelligitur de retentione, seu reseruatione bonorum ad vsum professi in domo propria pro suis necessitatibus tanquam obedientiarij, & ex voluntate prælati, vt in dubio videtur iuxta naturam actus, & vt potius valeat, quàm pereat, glossa *ibi, verb. vt in domo propria.* & Abbas *numer.* 5. & 6. Nauarrus *commentario* 2. *de regularibus super cap. non dicatis.* 12. *quæst.* 1. *numer.* 4. *aliàs* 46. Couarruuias, Salzedo, Gratian. & Ludouicus Lopez, & Ramirez *supra*, de quo latius non aliàs in quadam repetitione *dicti cap. fin. de condit. apposit.* vbi interpretamur *l. cum precario. ff. de precario. & l. vbi ita donatur. ff. de mortis causa donatio. cum aliis.*

CAP. XI.

Quod non sit irregularis.

SVMMARIA.

CVm beneficium detur propter officium, oportet, quod promouendus ad illud non sit irregularis, numero 1. *Prouisióque beneficij facta irregulari est nulla*, n. 2. *& probatur*, n. 3. *Quamuis non esse nullam ipso facto, sed valere, donec priuetur, teneant Innocentius, & alij*, num. 4. *Et procedit etiam in beneficiis simplicibus, contra Cerolam.* numero quinto.

Homicida, qui est irregularis, nec ad ordines promoueri potest, beneficium obtinere nequit, & collatio illi facta, est nulla ipso iure, à numero 6. *vbi adducuntur decisiones Rotæ*, numero 7. & 2. sequentibus.

Prædicta doctrina procedit, etiamsi antea quis haberet ius ad rem, ad beneficium, nam huiusmodi ius expirat per irregularitatem sequentem contractam ex homicidio, vel aliàs, numero 10. *Quis possit cum homicida dispensare remissiuè.* numero vndecimo.

Hodie ex Concilio Episcopi possunt omnino dispensare in irregularitate ex homicidio casuali occulto, nec deducto ad forum contentiosum, vt in c. 6. sess. 24. *de refor.* n. 12.

In isto decreto Concilij non comprehenduntur inferiores habentes iurisdictionẽ ordinariam, & quasi episcopalẽ: nec etiam prælati regulares, sed tantum Episcopi priuatiue quoad omnes alios. n. 3. *Etiamsi*

inferiores sint nullius diœcesis, à num.14. & seqq. *Quorum subditi debent pro dispensatione seu absolutione, de qua ibi, recurrere ad Papam,* n.19. *& idem est in exemptis, licet non sint nullius diœcesis: nam non sunt subditi Episcopi, nec ei se possunt subtrahere, nisi in casibus à iure expressis.* numero 20.

Non excluditur Capitulum sede vacante, numer.21. *quamuis loquendo de absolutione hæresis contrarium teneat P. Ledesm. cuius rationibus satisfit.* nu.22.

Episcopi illarum regionum, in quib. Concil. Trid. receptum adhuc non est, non possunt vti ista facultate concessa in d. decreto. n.23.

Cum homicida voluntario etiam occulto, sub quo intelligitur etiam mandans & consulens, nullo modo poterunt Episcopi dispensare, nec etiam ad minores, aut beneficium simplex contra aliquos, num. 24. & 25. *Licet ante Concilium possent.* numero 26.

Nec cum homicida casuali non occulto, poterunt hodie Episcopi dispensare etiam ad minores ordines iam susceptos, aut beneficiū simplex, ad quod antea poterant. numer.27. *Quamuis contra teneant Nauar. & alij, dicentes, quod quantum ad homicidam casualem nihil innouauit Concilium.* num. 28. *quorum sententia poterit procedere in mutilatione membri, in qua etiam voluntaria nihil innouauit Concilium, & in ea etiam voluntaria, si est occulta, potest Episcopus dispensare ex dict. c.6.* nu.29. *Appellatione enim homicidij non venit mutilatio a* n.30. & 2. seqq. *Quamuis contrarium sentiant aliqui.* n.33.

Similiter quo ad homicidium voluntarium iustum nihil videtur innouasse Concilium, & sic in isto poterit hodie etiam dispensare Episcopus vt antea num.34.

Nuntij Hispaniarum solent habere facultatem dispensandi in homicidio casuali etiam publico. n.35. *& similiter Commissarius generalis Cruciatæ,* nu. 30. *ponitur clausula facultatis, quam explicant relati.* n.37.

An quando in facultate dispensandi super irregularitate excipitur irregularitas contracta ratione homicidij voluntarij sub illa exceptione veniat homicidium voluntarium iustum, ita vt vigore talis facultatis non possit in eo dispensari. n. 38. *Et certum est, Episcopum vigore facultatis Concilij* d.c. 6. *non posse in homicidio voluntario etiam iusto dispensare: nam in illo solum datur facultas dispensandi in irregularitate proueniente ex delicto & si ex illo decreto non potest dispensare super vlla irregularitate occulta proueniente aliunde, quàm ex delicto proprio.* n.39.

Quoad facultatē dispēsandi in omni irregularitate excepto homicidio voluntario, certum etiam videtur, non posse vigore illius dispensari in homicidio voluntario iusto, sed comprehendi etiam sub illa exceptione. num. 40. *quamuis multi contrarium teneant.* n.41. & 42.

Quod dicatur homicidium voluntarium & quod casuale in proposito, remissiue. numero 43. *& ponuntur declarationes Sanctæ Congregationes.* nu. seq.

Quod dicatur occultū in proposito, & Nauarrus & alij aiunt, illud esse occultum, quod non est publicū, etiam si ab aliquibus sciatur. n.45. *Sed quāuis ista sententia probabiliter possit admitti quoad breuia pœnitentiaria, tamen in proposito verius est occultum dici, quod non potest probari.* numer. 46. & seq. *vbi ponuntur declarationes S. Congregationis.*

Improbatur quod ait Candelabrum aureum, & alij, quod si delictum deductum sit ad forum contentiosum, non tamen probatum vnde reus absoluitur, aut in Ecclesiis etiam deprauatis potest Episcopus dispensare, à n.48. & 2. seq. *& illorum sententia admitti potest in secundo casu* d.c.6. *Concilij de absolutione,* numero 51.

Si post dispensationem delicta sunt deducta ad forum contentiosum, dispensatio facta prodest in foro interiori, non in exteriori, n.52.

Ponuntur declarationes S. Congregationis, super c.7. sess.14. de reform. nu.53.

An impetratio beneficij facta à Papa per irregularē, seu homicidam, valeat propter clausulam in literis Apostolicis apponi solitam, teque à quibuscuis, *&c. qua sumitur ex clausula supplicationis, & cum absolutione, ad effectum præsentium.* à numero 54. & seq. *Resoluitur negatiue contra Cordubam, & alios: nam in dicta clausula non venit irregularis, quæ non est censura, nec absoluitur, sed dispensatur* num.56.

Facultas absoluendi à censuris & pœnis, data per bullas, seu iubilea, non includit irregularitatem, & ita habet stylus curiæ. n.57.

Quæ sententia confirmatur ex iubilæis, quæ modo conceduntur. n.58. *& approbatur in Concilio 3. prouinciali Mediolanen.* num.59. *quamuis in irregularitate contracta ratione peccati contrariam teneant aliqui.* nu.60.

CVm beneficium detur† propter officium, vt statutum est 1. *p. c.* 2. oportet etiam, quod promouendus ad illud non sit irregularis. facit *cap.3. & ca. diuersis fallaciis, de clericis coniugatis.* Collatioque seu† prouisio beneficij facta irregulari, est nulla. Dy-nus *in reg.1. in 6. n.23.* Felin. *in c. inquisitionis. de accusat. num.* 7. Nec contrarium repetit n.8. quidquid dicat Suarez infra, Rebuff. *de pacificis possess. nu.280.* aliàs 226. Achilles *dec.341. num.3.* Caputaq. *236. numer.4. parte* 2. Couar. *in cap. Alma mater. 1. par. §.7. nu.1. & in reg. peccatum. 2. p. §.8. nu.6* Nauar. *in manu. c.27. nu.249. ver.6. quod omnis irregularitas,* aliàs *nu. 251. & consi.1. num.3. de Sacrament. non iteran. & cōsi. 7. de temporib. ordinationum. & consi.40. numer.3. & consi.61. numero* 2. & 6. *& consi.97. n.14. & 15. de simonia. & consi.42. & 44. de homicidio.* Hoieda *de incōpatibilitate beneficiorum. 1. par. ca.24. à num.83.* Flamin Paris. *de resignatione benefic. lib.4. quæst.3. à num. 32. & lib.5. quæst.3. num.181. & quæst.6. num.79.* Ioan. Gut. *Canonic. quæst. lib.1. cap.5. n.92.* Vgolinus *de irregularitate, c.65. in prin. & §.1. & de offic. & potest. Episc. ca.1. §.1. ad fin. & c.50. §.6. nu.4.* Cerola *in praxi epīscopali, 1. parte. verb. beneficia. §.5. §.5. dubio, & 2. par. verb. irregularitas. §.4. & 8.* Cosmas Philiarcus *de officio sacerdotis. 1. p. lib.4. c.6. ad finem.* Henriquez *in sum. lib.13. c.14. §.1. & c.56. §.1. & lib.14. c.2. §.5. in text. & gloss.* Manuel Rodrig. *in sum. 1. to. c.182. nu.3.* Vega in Espeio de curas, *c.12. nu.313.* & Sairus *de censuris, lib.6. c.2. n.21.* Lessius *de iust. & iure, lib.2. c.34. n.120.* & Azor *instit. mor. 2. p. li. 6. c.7. qu.2.* Auila *de cens. 7. p. disp.2. dub.6.* Moli. *de iust. tract.3. dis.78. n.2.* Quæ † 3 doctrina satis probatur ex *c.2. in fi. de clerico pugnante in duello. & ex c.2. de clerico non ordinato ministrante,* & ex

& ex c.fi.in fua ratione, ibi: *Pro eo quod, &c. de cler. excom. minist.*

4 Et ita tenendum est, quamuis † contrariam sententiam, nempe, collationem irregulari factam non esse nullam ipso facto, sed valere, donec priuetur, teneat Innocen. *in c. cum nostris de conces. præb. n.* 1. Anchar. *in regul. peccati venia in 6. 1. oppositio* & cum Speculatore Franc *in dict. reg. 1. n. 5. ad finem*, & cum Rainerio, Sylvest. *verb. excommunicatio. 4. n. 4.* & Nicol. Plouius *de irreg. reg. 44.* quam censet esse probabilem in rigore iuris, Sua. 5. *tomo de censuris. disp. 10. sect 2. ex n.* 29. Nostram tamen, quæ communis est esse securiorem, & practicè probabiliorem. Et

5 † procedit etiam in beneficiis simplicibus, licet Cerola 1. *par. verb. priuatio §. 2. 2. parte. ver. irregularitas §.* 10. ignoranter dicat, quod irregularis, & homicida, si non est homicida ex industria, non est ipso iure inhabilis ad beneficia simplicia, & quæ ordinem sacrum non requirunt, & Caputaquens. *dict. decisio.* 236. quem non intellexit, loquitur enim de irregularitate ex morbo sine culpa contracta, de quo infra *cap. seq. num.* 20. Et ipse Cerola *dict. §. 10. in fine.* dicit, quod communis est in contrarium, maxime quoad homicidam, secundum Couar. *dict. §. 7. n.* 1.

6 Igitur homicida, † qui est irregularis, nec ad ordines promoueri potest *c. sin. de temporib. ordin. ca. de cætero. de homicid.* Concil. Trid. *sess. 14. de refor. ca.* 7. nec in susceptis ministrare, *c. suscepimus. de homicid. & d. c. 2. de cler. pug. in duel.* beneficium obtinere nequit, *dict. ca. 2. in fin.* & Conci. Trid. *d. c.* 7. collatioque illi facta non valet, sed est nulla ipso iure, Fel. *in c. 2. de rescrip. n.* 4. *& in d. c. inquisitionis de accus. nu.* 7. Aufrer. *ad capellam Tolos. decis.* 208. *n.* 2. Salzedo *in pract. crimin.* Berna. Diaz *c.* 94. *lit. A. vers. notatu tamen*, Nauar. *in man. d. capitulo* 27. *nu.* 249. *aliàs* 251. Ioan. Gutierr. plures referens *cano. quæst. d. li. c.* 5. *nu.* 92. Cerola *in praxi secunda p. verb. homicida. §.* 1. Corduba *in sum. q.* 42. Man. Rod. 1. *tom. capitulo* 179. *n.* 1. Veg 1. *p. summæ, capitulo* 36. *casu* 13. & Toletus *in Summa libro* 1. *capitulo* 88. *vers.* 9. *secundum editionem Romanam.* Nolina *supr.* & Farí. 4. *par. quæst.* 119. *n.* 58.

7 Et facit † declaratio S. Congregationis Concilij super *d. capitulo* 7. supra adducta 1. *part. cap.* 5. *nume.* 136. Suarez *d.* 5 *tomo disput.* 44. *sectione* 4. *num.* 34. & vide ibi dict. Et facit etiam *declaratio* 1. infra adducta *n.* 53.

8 Et fuit resolutum † in vna Curçolen. canonicatus vigesimo quinto Maij 1601. & 22. Martij 1602. coram domino meo Corduba, vt in decisionibus seqq. 25. Maij, 1601.

Contra sententiam Ordinarij Varen. & Auditoris Camera opponebatur de nullitate, & iniustitia nullitatis respectu Vicarij deducebatur, quia fuit allegatus suspectus, & tamè processit in casu respectu Auditoris Camera: quia confirmauit sententiã nullã per illũ latã, sed hæc nullitas non placuit Dominis: quia cũ de ea non fuerit oppositum corã Auditore Camera, non potest post confirmationẽ amplius opponi. Rotæ decis. 72. de re iudicata in antiquis. *Feli.* in c. ea quæ. nu. 1. vers. prodest. auth. eod. titulo. *Quo vero ad iniustitiã illa pẽdebat à iustificatione gratia, in qua multa narrabatur, quæ nõ apparebãt verificata. Quibus omissis quoad principalẽ narrationem, quod scilicet Raphael homicidiis interuenerit, & ideo sua prouisio fuerit nulla, satis visum fuit dominis iustificatum ex testibus maxime* 5. 6. & 10. *deponentibus quod ipse interfuit in occisione Luscorum, & quod vnũ ex eis vulneraucrit, inferens autem vulnus ei qui propemodũ erat moriturus, nihilominus sit irregularis.* cap. significasti. el segundo de homicidio. *Tabiena* in summa, verb. irregular. 3. n. 6. *Maiolus* de irreg. lib. 5. c. 48. §. 4. nu. 6. *& Vgol.* tr. de irregul. c. 18. Fastoli. dub. 34. *Quod procedit, etiamsi homicidium fuerit iustum, & meritoriũ contra latrones publicos. Cornetus* consi. 57. n. 10. lib. 4. *Nauar.* conf. 11. ii. 12. & conf. 15. nu. 1. & 2. de homicid. par. 2. *Quinimo quamuis non appareat, an ex illa percussione fuerit mortuus, an vero ex percussione aliorum sociorum, nihilominus omnes sunt irregulares,* capite finali 23. q. 8. *dicit communem Conarruuias* in Clementin. si furiosus, p. 2. §. 2. n. 5. *& eadem irregularitas intraret, etiam si non vulnerasset, sed ex eo solum, quod armatus sponte exiuit ad occidẽdum Luscos cum aliis militibus, & fuerint occisi, etiamsi ipse nil commisisset.* cap. sicut dignum. §. si. de homici. *Spec.* lib. 1. tit. de dispensat. §. 4. nu. 56. *Candel. aur.* de irregul. n. 173. *Nec obstat, quod illo tempore Raphael erat laicus, quia nihilominus erat irregularis, & effectus inhabilis ad beneficia,* c. sicut. §. fi. *iuncta gl.* ver. consilium de homicid. *Card.* in Clem. 1. eod. tit. *Rota* diuer. in manusc. rip. dec. 188. *ex quibus dixerunt Domini gratiam fuisse iustificatam quoad vacationem: quia irregularis non potest impetrare beneficium, quamuis in impetrationibus gratiarum sit solita apponi clausula, & cum absolutione ad effectum præsentium duntaxat. De qua Rebuff.* super concord. in forma mandati Apost. in verbo, harum serie absoluẽtes. *Irregularis tamen non potest gaudere hac clausula, quia irregularitas non est censura.* c. quærenti. de verb. sig. *Et propterea quando absoluitur à censuris, non censetur dispensatum cum irregulari. Nau.* in man. ca. 27. n. 254. *Vgol.* de censur. c. 14. §. 1. n. 26.

In eadem corã † eod. 22. Martij, 1602. *Satis visa fuit* 9 *Dominis iustificata gratia Francisci, qui tantum informabat quoad vacationem in mense Maij, de anno* 1594. *qui semper est reseruatus Papæ, siue Ordinarius gaudeat siue nõ alternatiua. Dicta enim vacatio per obitũ Petri de Letis probabatur ex depositione triũ testiũ, 9. 11. & 14. iuxta 36. interrogatorium, & 1. art. Idem fuit iudicatũ circa narratiuam, quod Fraciscus sit oriundus ex ciuitate Curçolen. vt probãt plures testes,* in summario n. 2. *Quo vero ad obtenta, nempe duo beneficia simplicia, alterum sancti Nicolai, alterũ sanctæ Crucis, quorum quodlibet non excedebat valorem quinque ducatorũ de Camera, etiam probabatur per testes, de quibus* summatio. n. 3. *qui etiam deponebãt, personalem residentiam non requiri, quod erat conforme vniuersalis Ecclesiæ cõsuetudini, Cæsar de Graf.* decis. n. 5. nu. 3. *Et quod canonicatus, de quo agebatur, non excedebat valorem 24. etiam asserebant testes eodem summario,* n. 4. *quod erat etiã de iure. Rota* dec. 8. de præb. in nouis, & fi. eod. tit. in antiq. *Hoied.* 6. & 16. eod. tit. *Puteus* 464. lib. 2. *De clericatu vero constabat ex literis, Cæs. de Graf.* dec. 87. *De idoneitate autem ex fide examinatorum: quo vero ad irregularitatem incursam, Domini steterunt in decisis: sed quia in precibus narrabatur, Raphaelem non habuisse dispensationẽ d. irregularitatis, super qua, & defectu dispensationis gratia principaliter fundabatur, fuit cõclusum gratiã Francisci Ardẽtini esse iustificatã in omnibus, præter quam quo ad narratiuam non dispensationis, de qua particulariter videatur.* † Et prædicta 10 doctrina procedit, etiamsi antea quis haberet ius ad rem ad beneficium: nam huiusmodi ius expirat per irregularitatem, seu inhabilitatem se-

quentem contractam ex homicidio, vel alias Nauar. *in c. quando de rescrip. excep. 10. à nu. 10.* Salzedo *sup. vers. procedit equidem*, & Man. Rodrig. *sup. d. ca. 179. n. 1.*

11 Et quis possit † cum homicida dispensare, vide Villadie. *de irregularitate cap. 16. & vltim. vers. vlterius quaro.* Nauar. *capit. 27. n. 239. & seq.* Couar. *in d. Clemen. si furiosus. 2. par. §. 3.* Caiolum *de irregularitat. libro 5. c. 48. n. 3. & §. 3. n. 18. & c. 51. nu. 1. & 3.* Vgolinum *eod. trac. c. 33.* Syluest. *verb. homicidium. 3.* Bart. Medinam *in summa lib. 1. c. 11. §. 12.* Aragon. 2. *2. p. 64. art. 8. ad fi.* & ibi Bannes *4. p. dub. 2. vsque ad fi.* & ibi. Salon 4. *controuersia.* Cosmam Philiarcum *de offic. sacerd. 1. p. lib. 4. cap. 11. §. fin.* Ludouicum Lopez *instruct. conse. 1. tom. c. 143. & 2. to. 2. par. c. 22. & 30.* Candelab. aur. *de irregularitate, à n. 312. vsque ad fi. & in appen. c. 1. à n. 10.* Henriq *in summa li. 13. c. 57. & lib. 14. c. 9. §. 3. & c. 19.* Manuel. Rodriguez *in sum. 1. tom. c. 178. 179. & 180 & quæst. regul. 1. to. q. 24. F.* Hier. Llamas *method. 1. p. c. 12. §. 24.* Auilam de censuris, *7. par. disp. 6. sectione 5.*

12 Hodieque vide † Concil. Trid. *d. c. 7. & sess. 24. de refor, cap. 6.* ex quo hodie possunt Episcopi omnino dispensare in irregularitate ex homicidio casuali occulto, nec deducto ad forum contentiosum pro-

13 ueniente, vt *in d. c. 6.* in quo † non comprehenduntur inferiores habentes iurisdictionem ordinariam, & quasi Epi copalem, nec etiam prælati regulares, sed tantum Episcopi priuatiue quoad omnes alios, vt S. Congregatio Concilij his verbis declarauit, & tradit Suar. *4. tom. de pœnit. disput. 30. sect. 2. num. 6 & 7. & d. 5. tom de censu. disp. 41 sect. 2. num. 7. & disp. 45. sect. 1. num 2.* & docet Cenedo *in collectanea 4. ad 6. n. 5.* Toletus *d. lib. 1. capit. 85. nu. 5. ad fin.* & Arag. 2. 2. *q. 88. art. 12. concl. 4.* Rodrig. *in sum. 2. tom. cap. 10. num. 6.* & Sanch. *lib. 2. c. 11. num. 5.* Sair. *in claui reg. lib. 6. c. 11. n. 83* Et loquendo de absolutione hæresis, de qua ibi P. Ledesma *in sum. 2. p. tit. 1. c. 61. 20. concl. 2. diffi.* Quicquid dicant Henriq. *li. 6. c. 16. § 1.* Man. Rodr. *quæst. reg. 1. to. q. 44. art. 13. & 16. & q. 61. ar. 9.* & nouissime Flores *q. 24. nu. 18* & Thom. Sanchez *de matrimon. lib. 18. disp. 2. nu. 12.* Auila *d. 7. p. disp. 10. dub. 6.* Quod † videbatur intelligendum, nisi illi in-

14 feriores sint nullius diœcesis, nam alias subditi illorum non haberent Episcopum ad quem recurrerent

15 pro huiusmodi dispensatione. Sicut † subditi exemptorum & ipsi Prælati exempti, qui possunt recurrere ad Episcopum, in cuius diœcesi sunt, & ipsi se subiicere si velint, quoad hunc actum fauorabilem, vt ait Suarez *d. disp. 41. sect. 2. nu. 7. & 12* Et

16 facit quod † quando locus est nullius diœcesis, nec est in diœcesis nec de diœcesi, quando autem est exemptus licet non sit de diœcesi, est tamen in diœ-

17 cesi. Rota *dec. 207. p. 2. diuersor.* Sed † verius est, in illo decreto non comprehendi inferiores habentes iurisdictionem ordinariam, & quasi Episcopalem etiam nullius diœcesis, vt plane vult S. Congregatio,

18 & citati Doctores. Et eadem ratio † est in eis, nempe, quod cum illa facultas sit iure speciali & exorbitanti à iure communi concessa Episcopis, intelligi debet de Episcopis proprie & vere, & non de aliis, *ad reg. quæ a iure communi. in 6.* Maxime, quia magis confidunt iura & Concilium de Episcopis,

19 quam de aliis inferioribus. Vnde † illorum subditi debent pro dispensatione seu absolutione, de qua ibi, recurrere ad Papam, ad quem alias solum spectabat, vt de excommunicationibus ad finem reuelationis ex sententia eiusdem S. Congregationis dictum est, *sup. 5. part. cap. 8. num. 95.*

Et idem est † in exemptis licet non sit nullius 20 diœcesis, vt tenet P. Ledes. *ibi 3. diffic.* loquês de religiosis exemptis, & Marc. Anton. Genuen. *in praxi Archiepisc. curiæ Neapo. cap. 66. num. 19.* & nouissimè Vgol. *de offi. Epis. c. 57. §. 2. num. 6. vers. 5.* nam non sunt subditi Episcopi, nec ei se possunt subiicere, nisi in casib. à iure expressis, qualis non est iste, Vgolin. alios citans *de cens. tab. 1. c. 2. §. 17. n. 5.* Solis *de censib. 2. to. li. 2. c. 3. n. 13. & seq.* Quidquid dicat Suar. *d. nu. 7. & 12.* & Man. Rod. *in sum. 1. to. c. 130. n. 2. & quæst. reg. 1. tom. q. 20. art. 30. ad fi.* & Sair. *de censu. li. 7. c. 7. nu. 23.* Henri. *in sum. li. 6. c. 16. §. 8. & li. 7. c. 25. §. 2. & lib. 14. cap. vltimo §. 5. ad finem.* Auila *de censu. 2. p. c. 7. disp. 1 dub. 6.* Moli. *tra. 3. disp. 61. n. 4. & 5. & disp. 70. in fin.* & alij. Circa quod vide Breue Pij Quinti, concessum Superiorib. Ordinis Prædicatorum, quod ponit Man. Rodr. *dict. ar. 9.* & in explicatione Bullæ ad finem, & consonat censura Magistri S. Palatij, in Emanu. Sa. *pag. 415. numer. 61.* Non † tamen excludi- 21 tur *cap. sede vacante.* Henriquez *d. li. 6. c. 16. §. 1. & li. 14. ca. 20. §. 1.* Cenedo *supra*, Manuel Rodrig. *d. quæst. 61. ar. 9.* Suar. *d. 4. tomo disputatione 30. section. 2. nu. 4.* Auila *dict. disputatio. 10. dub. 6.* & dixi *supra 5. p. ca. 7. 41.* vbi alios citaui. Quamuis † loquendo de dicta 22 absolutione hæresis contrarium teneat P. Ledesma *supra 5. difficultate.* Cuius prima ratio, quod id solum conceditur Episcopis, & sic non est extendendum ad capitulum, tollitur, ex ibi dictis. Et secundæ quoad hæresim, quod id conceditur Episcopis per seipsos, & Capitulum non potest absoluere per se ipsum, ex qua ratione idem quoad hæresim tenet Suar. *d. nu. 4. & 9.* respondetur, quod cum sede vacante iurisdictio debeat exerceri per Vicarium Capituli ex eodem Concilio *sessione 24. ca. 16. de reformatione* ipse Vicarius loci Episcopi deberet ab hæresi absoluere per seipsum, & ad eum sine commissione speciali transiret talis facultas, iuxta dicta *d. cap. 7. à n. 28.*

Sed Episcopi illarum regionum, in quibus Concilium † Tridentinum adhuc receptum non 23 est, non possunt vti ista facultate concessa *in hoc* decreto *cap. 6.* tradit Vgolin. *de offi. Episc. cap. 57. §. 2. ad fin.* Suar. *5. tom. de cens. disput. 41. sect. 2. numero 6.* Sanchez *lib. 2. cap. 11. numero 3.* vt his verbis etiam censuit S. Congregatio Concilij, cum † homicida 24 vero voluntario etiam occulto, (sub quo intellige etiam mandantem, & consulentem, Toletus *infra vers. 6.*) nullo modo poterunt Episcopi dispensare, nec etiam ad minores aut beneficium simplex, *vt in dict. 7. & 6.* Concilij, & aduertunt Nauarr. *supra*, Ludouicus Lopez, Manuel Rodriguez *& consil. 13. numero 3. de homicidio.* & alij, & Ioannes Gutierrez *Canonic. quæst. lib. 1. cap. 13. nu 61.* Graffius, *in decis. aureis casuum conscien. libr. 1. cap. 13. nu. 36.* Cerola *in praxi 1. parte, verb. priuatio. §. 2* & optime Vgolinus *d. cap. 33. de irregularitate. §. 2. num. 1. & 2. & cap. 62. §. 2. num. 4. & de offic. Episc. cap. 57. § 2. numero 6.* Salc. *in praxi cap. 94. litera B.* & Farin. *4 part. qu. 119. nnmero 62.* Marc. Ant. Genuen. *cap. 66. numero 15.* Don Iuan Vela *de pœnis delictorum cap. 15. pag. 79* Flores de Mena. *qu. 9. num. 13. & 14.* & Sairus *lib. 7. capit. 7. num. 14. & 19.* Auila *d. disp. 6. sect. 5. dub. 3.* Tolet. *lib. 1. c. 88. vers. 6.* & quoad beneficium Moli. *d. tract. 3. disput. 77. numer. 11.* Quidquid † di- 25 cant Bannes sup. & Henriq. *d. lib. 13. c. 57. §. 1. & li. 14. cap. 19. §. 1.* Cerola, *2. p. ver. dispensatio. § 3.* & Piasec. *in praxi Episc. par. 1. c. 1. num. 56.* Licet † ante Con- 26

cilium

illium posſent cum eo dispensare ad beneficium simplex obtinendum, & etiam iuxta communionem sententiam ad minores ordines iam susceptos, vt *in c.2.de cler.pugnan.in duello*, quod de homicidio voluntario videtur loqui, Doct. *ibi*, maxime Hostien. Ioan. And. Cardi. But. & Alexan. de Neuo. *in addit ad Abbat. ibi. nu.*7. Staphil. *de litera gratia, titulo de variis modis vacationis. §. quando quis veniat priuandus beneficio. n.*11. Petrus de Baisio *in directorio electionum, 2.p.cap.*30. *nu.*6. Couar. *in d. Clemen, si furiosus. 2. par. §.3. n.*5. Plaça *de delict. cap.* 11. *n.* 11. Nauarrus *cons.*45. *n.*1. *de homicid.* Salzedo *in praxi cap.*94. *lit. B.* Far. *d. qu.*119. *n.*61. *& seq. ibi*, Couar. *n.* 5. *adde & 6. & idem numer.*27 Ioann. Gutierrez Genuen. & Don Ioan. Vela *supra*, Armill. *verb. irregularitas, n.*92. Man. Rodrig. *d. cap.*179. *nu.*2. Toletus *d. li.*1. *c.*88. *ver.*4. *&* 5. Auila *vbi proxime.* Molina *dict.*
27 *n.*5. *&* 11. Quinimo † nec cum homicida casuali non occulto, poterunt hodie Episcopi dispensare etiam ad minores ordines iam susceptos, aut beneficium simplex (an quod antea poterunt, etiamsi esset publicus, vt *in d. cap.2. & cap. continebantur, & c. ad audientiam. de homicid.* Villadiego Couar. *dict. num.* 5. Cosmas Philiar. & Toletus *ad fi. vbi supra* & Graf. *lib.*2. *cap.*62. *numero* 10.) vt apparet *ex d. cap.*7. Concil. vbi Concilium vult, Ordinarios non aliter dispensare in homicidio casuali, nisi ex commissione Papæ, & causa cognita, & ita tenent Maiolus *d. lib.*5. *c.*48. *§.*3. *n.*18. Vgoli. *d. c.*33. *§.*3. *numero tertio & quarto*, & Toletus *d. c.* 88. *ad fin.* Et sentire videtur Doctor Sahag. *in cap. at si clerici. §. de adulteriis. a numer.* 100. *de iudicis.* & facit quod in simili dicitur
28 *inf.*11. *p. c.*5. *numero* 371. *& seq.* Quamuis † contra teneant Nauar. Cosm. Philiar. Graf. Ludo. Lop. Man. Rod. & alij sup. & Henriq. *d. lib.*13. *cap.* 57. *§.*2. *& li.* 14. *cap.*9. *§.*3. *in gloss. lit. C. & c.*19. *§.*2. & Sairus *sup. numero vigesimo*, Auila *d. sectione quinta, dub.*2. Molina *d. n.*11. & Piasec. *d. capite* 1. *part. n.*57. dicentes, quod quantum ad homicidam casualem nihil innouauit Concilium.

39 Quorum sententia † poterit procedere in mutilatione membri, in qua, etiamsi sit voluntaria, nihil innouauit Concilium, & in ea etiam voluntaria, si est occulta, potest Episcopus dispensare, ex *d. c.* 6. quod solum excipit homicidam voluntarium:
30 sub qua † exceptione non intelligitur mutilatio voluntaria, cum vere non sit homicidium, Manuel Rodri. *d. cap.*180. *num.*1. *& d. q* 24. *ar.*10. & in additione Bullæ *ad §.*13. *num.*6. Suarez *d.*5. *tom. disp.*44. *sect.*2. *n.* 4. *& sect.*3. *seu* 4. *num.* 35. & tenet etiam in proposito Enriquez *d. c.*57. *§.*13. *glossa, lit. H. & d. cap.* 19. *§. in glossa, lit. I.* Tolet. *d. c.*88. *vers.*6. *& c.*89. *num.*3. & Genuen. *d. c.*66. *n.*9. Auila *d. sect.*5. *dubio* 4. Molina *dict. disput.*79. *sub n.*8. Vgol. *de offic. Episc. c.*57. *§.*2. *n.*4. & Piasec. *d. n.*57.

31 Et facit Constitutio † Pauli Tertij, anno 1549. in fauorem Societatis Iesu, vbi in facultate dispensandi in irregularitate cum personis Societatis excipit homicidium voluntarium, bigamiam, & mutilationem membrorum, vt in *libro literarum Apostolica-*
33 *rum Societatis Iesu, pag.*40. Et ita † censuit S. Congregatio Concilij super dictum *cap.*6. his verbis, ibi: *Homicidio voluntario, appellatione homicidij nõ venit mutilatio membri. Nec obstat glossa* in Clem. de homicid. *quia procedit quoad incurrendam irregularitatem, non quoad dispensationem.* Et † referunt Suarez & Genu. *ibi*, quamuis contrarium sentiant Nauar. *d. c.*27. *nu.*194. *vers. septimo, colligitur*, & Maiolus *d. lib.*5. *cap.*50. *num.*2. & tenent expresse Ludouicus Lopez *d.*2. *tomo*, 1. *part. capit.*22. & Candelabrum aureum *in appendice, capit.* 1. *numero vndecimo*, & aliàs Henriquez *dict. capit. nono, §. tertio, in text. & in gloss. litera Z.* & nouissimè Thomas Sanchez *in prac. Decal. libro primo, capit decimo. numero* 49. eo quòd irregularitas ex mutilatione sicut ex homicidio, non est ex solo delicto, sed etiam ex significatione, & ibi sola dispensatio irregularitatis ex delicto consurgentis conceditur Episcopis: & sic etiam si non exciperetur ibi irregularitas ex homicidio voluntario, censeretur excepta, &c. Sed respondetur, quòd esto ratio imponendi irregularitatem homicidio & mutilationi sit significatio, tamen absolutè simpliciter ex delicto, & in eius pœnam: & alias nec etiam in irregularitate ex homicidio casuali posset Episcopus dispensare ex dicto decreto: & quicquid Sanchez dicat, inepta est & impertinens exceptio de homicidio voluntario, cùm secundùm suam sententiam nullo modo comprehenderetur sub regula.

Similiter etiam quoad homicidium † voluntarium iustum videtur nihil innouasse Concilium, & sic in isto poterit hodie etiam dispensare Episcopus ad beneficium simplex obtinendum & minores ordines iam susceptos, vt antea poterat, *argument. dict. cap.2. de clericis pugnan. in duello.* Ita Manuel Rodriguez *cap.*183. *conclusione* 1.2. *&* 3. Toletus *dict. cap.*88. *vers. c.*3. & Auila *dict. sectione* 5. *dubio* 2. *ad finem.* qui male ait, quod potest dispensare etiam ad suscipiendos minores, cum Medina *dict. §.* 12. quem sequitur Ludouicus Lopez *d.*2. *tomo*, 2. *part. capit.* 30. cum tamen etiam in susceptis non posse dispensare, videatur velle Armilla *d. num.*92. & Toletus *ibi.* 34

Aduertendum est † tamen, quod Nuncij Hispaniarum solent habere facultatem dispensandi in homicidio casuali, etiam publico: solet enim eis dari facultas dispensandi super quacumque irregularitate, non tamen occasione homicidij voluntarij, hæresis, læsæ maiestatis, vel bigamiæ, vel indebitæ perceptionis fructuum Ecclesiasticorum quomodolibet contracta, vt in facultatibus D. Cæsaris Speciani Nuntij Sixti V. 35

Et similiter † Commissarius generalis Cruciatæ potest in homicidio casuali etiam publico dispensare, nam inter alia datur ei sequens facultas. 36

Item similiter conceditur facultas Commissario dispensandi, & componendi super irregularitate cum iis, qui quibusuis Ecclesiasticis censuris ligati, missas, & alia diuina officia, non tamen in contemptum clauium celebrauerunt, seu alias illis se immiscuerunt, & super alia qualibet irregularitate, præterquam ratione homicidij voluntarij, aut apostasia à Fide, aut hæresis, vel propter malam ordinum susceptionem contractam cum retentione beneficiorum, & fructuum ex eis perceptorum, & infamiæ, ac inhabilitatis exinde prouenientis, abolitione, & executione ordinum non male susceptorum. Vt in Bulla Latina, & Summario Latino confecto per Pium V. & Gregorium XIII. explicant Manuel † Rodriguez in explicatione Bullæ Cruciatæ, §. 13. *& in additione ad eundem §.* Henriquez *libro septimo, cap.*13. *§. quinto*, & Candelabrum aureum, *in appendice, cap.*1. 37

Circa quas facultates † est dubium, an quando in facultate dispensandi, super irregularitate excipitur irregularitas contracta ratione homicidij 38

voluntarij, ſub illa exceptione veniat homicidium voluntarium iuſtum, ita vt vigore talis facultatis non poſſit in eo diſpenſari.

39 In quo in primis † certum, Epiſcopum vigore facultatis Concilij *d. cap. 6.* non poſſe in homicidio voluntario etiam iuſto diſpenſare, nam in illo ſolum datur facultas diſpenſandi in irregularitate proueniente ex delicto, & ſic ex illo decreto non poteſt diſpenſare ſuper vlla irregularitate occulta proueniente aliunde quam ex delicto proprio, & conſequenter, nec ſuper homicidio iuſto, nec ſuper bigamia, nec illegitimitate. Nauarrus *in manuali cap. 27. num. 194. in fine & num. 217. etiam in fine, & conſil. 39. de homicidio* (nec in hoc tenet contrarium *d. cap. 27. numero* 240. quidquid dicat Man. Rodriguez ſtatim citandus) Salzedo *in praxi c. 14. litera C.* Vgolinus *d. ca. 33. §. 1. numero 1. & cap. 44. §. 2. numero 4 & cap. 62. §. 2. numero 5. & de offic. Epiſcopi ca. 57. §. 2. numero 6. verſic. ſicut, & §. 3. numero 2.* & Piaſec. *in praxi par. 1. cap. 1. num. 56.* Cerola *1. par. verſ. irregularitas, §. 8.* Genuen. *d. c. 66. num. 7.* Bannes *ſupra dubio 2.* Grat. *lib. 1. cap. 13. num. 37. & 39.* Summa Corona *3. part. de irregularitate, num 22. & 4. part. c. 6. de Sacrament. Pœniten. num. 26.* Vega *in ſumma 1. par. ca. 56. caſu 6. & ca. 127. caſu 27. & 2. part. c. 15. caſu 40.* & in Eſpejo de curas, *ca. 11. n. 287. & c. 12. num. 323.* P. Ledeſma *in ſumma de matrimonio, ca. 34. poſt quintam concluſionem,* & infra Suarez *d. 5. tomo, diſputat. 49. ſectione 6. numero 9. & diſputat. 50. ſectione quinta, numero quinto,* Medina *d. diſputat. 79. numero 8. verſiculo 4.* & Manuel Rodriguez *in ſumma 2. tomo, cap. 178. numero 5. & quæſtio regul. ſecundo tomo, quæſtione 105. articulo 2.* quamuis *1. tomo, d. quæſt. 24. articulo 8. & 9.* contrarium tenuiſſet. Et quamuis Auila *7. par. diſp. 3. dubio 7.* teneat Epiſcopum per Concilium *d. c. 6.* poſſe diſpenſare in illegitimitate ex delicto occulto proueniente, at *diſput. 6. ſectio. 5. dubio 1.* docet facultatem Concilij ibi non poſſe Epiſcopum diſpenſare in irregularitate ex defectu lenitatis.

40 Sed & quoad facultatem † diſpenſandi in omni irregularitate, excepto homicidio voluntario, mihi certum videtur, non poſſe vigore illius diſpenſari in homicidio voluntario iuſto, ſed comprehendi etiam ſub illa exceptione, nam nomine homicidij in iure quoad materiam irregularitatis comprehenditur etiam occiſio hominis iuſta, vt *in tit. de homicidio.* Vgolinus *de irregularitate, ca. 5. 2. §. nu. 4.* & Toletus *dicto libro 1. ca. 79.* Et non ſumitur ita ſtricte, metaphyſice & formaliter, vt Caietanus, & ſequaces ſtatim citandi, volunt pro occiſione hominis iniuſta tantum. Ita tenet Vgolinus *dicto c. 33. §. 1. numer. 1. & 2.* Aragon. *ſupra.* & Bannes *d. dubio 2.* (quem male pro contraria parte citat Manuel Rodrig. *dict. artic. 8. & 2.*) & Toletus *d. libro 1. cap. 88. verſicul. 10.*

41 Quamuis contrarium † teneat Caietanus *in ſumma verb. irregularitas. ad finem.* Armilla *eodem verbo, num. 13.* Nauarro *dicto cap. 27. numero* 240. Polanco *in directorio confeſſorij, titul. de irregularitate. reg. 3.* Candelabrum aureum *de irregularitate, à num. 327.* dicens, ſic fuiſſe in facti contingentia reſolutum in ſancta Pœnitentia Romæ (quod non credo) Summa Corona *dicto numero 22.* Ludouicus Lopez *dicto 2. tomo, 2. par. c. 30.* Henriquez *d. lib. 14. c. 9. §. 3. & cap. 19. §. 4.* maxime in gloſſa *lit. K.* Manuel Rodriguez *in ſumma, 1. tomo, cap. 173. numero 4. & quæſt. regul. 1. tomo, quæſtio. 24. articulo 8. & 9.* Qui tamen *2. tomo, q. 105. artic. 2.* forte variat, Vega *in ſumma prima per cap. 121. caſu 8. & cap. 127. caſu 27.* & in Eſpejo *d. cap. 12. num. 325.* P. Ledeſma *in ſumma 2. parte tract. 3. c. 13. 51. concluſione,* Cerola *ſupra* & Anton. Rochus Veronen. *de viſitatione, verb. homicidio voluntario.* & Compendium Bernardorum Hiſpaniæ, *ſub verb. homicidium.* & Auila *d. dubio 1.* Molina *à numero 8. verſ. 5.* Et ſequuntur † Couarruuias *dicto §. ad finem* 42 Plaça *d. cap. 11. num. 11.* Ioannes Gutierrez *Canonic. qu. libro 2. cap. 6. num. 170.* alia ratione, ſcilicet, quod tametſi hoc homicidium voluntarium vere ſit, tamē quoad hoc caſuale cenſetur, quippe nullam culpam habeat. Sed hæc ratio non habet in iure fundamentum, & ita eam impugnat Auila *d. dubio 1.* reprehendens Couarruuiam, & Plaçam † & quod dicatur 43 homicidium voluntarium, & quod caſuale in propoſito, vide Caietanum *22. quæſtione 64. articulo vltimo.* Nauarrum *dicto. cap. 27. num. 240.* Couarr. *in d. Clemen. ſi furioſus. 2. parte, initio, & §. 1. nu. 2.* Vgolinum *dicto cap. 33. de irregularitate.* Anton. Rochum *de viſitatio. d. verb. homicidio voluntario.* Marcum Anton. Genuen. *d. cap. 66. num. 7.* Ludouicus Lopez *2. tomo, 2. part. ca. 28. in principio, & c. 30.* Man. Rodriguez *in ſumma primo tomo, c. 176. 177. & 78.* Toletum *d. libro 1. cap. 77. & 79.* Gabr. Vazquez *1. 2. diſp. 100. num. 39.* Suarez *d. 5. tomo, diſputat. 44. ſect. 1. & diſp. 45 ſect. 2.* & Vegam in Eſpejo, *cap. 12. num. 325.* Auilam *de cenſuris, 7. part. diſput. ſexta, ſect. ſecunda, dubio 1.* Molinam *tract. tertio, diſput. 3. 33. & 39.* & alios. Et † ſequentes declarationes S. Congregationis 44 Concilij ſuper dictum *c. 7. ſeſſ. decimaquarta,* de reformatione. *Mandans homicidiū in perſona vnius, ſi committatur in perſona alterius, non incurrit irregularitatem, quæ contrahitur ex homicidio voluntario,* 1587. *Secundo quærebatur, an is, qui mandauit aliquem baculo vulnerari, eo expreſſo, ne occideretur, ſi mandatarius armis percuſſerit, & occiderit, intelligatur incidiſſe in hoc decretum Concilij, vt omni ordinatione, ac beneficio & officio abſque ſpe diſpenſationis perpetuo carere debeat: Congregatio cenſuit negatiue, & hanc opinionem confirmat Nauar.* in man. c. 27. nu. 240. *Concilium enim requirit homicidium per induſtriam, per inſidias & ex propoſito.*

Et quod dicatur † occultum in propoſito, Nauar. 45 *d. c. 27. num. 250.* aliàs 255. ait illud eſſe occultum, quod non eſt publicum etiamſi ab aliquibus ſciatur, ſequuntur Maiolus *dict. lib. 5. ca. 51. num. 4.* Ant. Rochus *de viſitatione verb. occultis.* Cerola *in praxi 2. parte verb. irregularitas, §. 1.* Genuen. *dict. ca. 66. numero ſecundo,* Candelabrum aureum *de irregularitate, num. 315.* Cechus *de caſibus reſeruatis, caſu vltimo, numero 1. & caſu 1. de irregularitate circa finem,* Sair. *de cenſur. lib. 4. c. 17. num. 21.* Vgol. *de offic. Epiſc. ca. 57. §. 2. nu. 3. & 5.* Piaſec. *in praxi Epiſc. par. 1. ca. 1. nu. 56.* Ludouicus Lopez *2. tom. 2. par. c. 8.* Henriquez *dict. lib. 14. ca. §. 4.* Vega *in ſummo 1. par. c. 49. caſu 16.* Sorbo *in Compendio Mendicantium in reſolutionibus materia abſolutionum. pagin. 48.* Toletus *dict. ca. 89. numero quinto,* & ibi Victorellus *in annotationibus* Compendium Bernardorum, *verb. abſolutio quoad monachos, ſub §. 11.* Azor. *1. part. lib. 8. c. 10. quæſtio. 9.* Thomas Sanchez *de matrimonio, libr. 2. diſputat. 7. numero vndecimo, & libr. 8. diſput. 34. numero quinquageſimoquinto, & d. libro ſecundo, ca. 11. numero 19.* Auila *de cenſuris 2. part. ca. 7. diſput. 1. dubio 11. 2. concluſion. & 7. part. diſputat. decima, dubio 6.* & Suarez *4. tomo diſput. 30. ſect. 2. num. ſecundo, & 5. tomo diſputat. 41. ſection. 2. numero ſexto,* Molina *dict. diſp. 79. numero octauo, verſicul. ſecundo,* & videtur Man-

Man.Rod.*dict.*1.*tomo. quæst. regul. quæstione vigesimaquarta art.*11.

46 Sed quamuis ista † sententia probabiliter possit admitti quoad breuia pœnitentiariæ in foro conscientiæ, in quibus adest clausula, dummodo impedimentum occultum sit, de quibus Thom. Sanchez *dict. numero quinquagesimoquinto*, tamen in proposito verius est, occultum dici, quod non potest probari, id enim proprie dicitur occultum, ca. vestra, de cohabitatione clericorum, facit glossa *in cap. manifesta.2.quæst.7.* Et ita videtur tenere Graf. *dict. libr.* 1. *cap.*13. *numero* 45. dicens occultum, id, quod processit in actu, prout opponitur probabili, id est, cuius non sunt legitimi testes, si ab aliquibus scitur, non autem vt opponitur publico, vel notorio

47 Et † ita censuit Sancta Congregatio Concilij, vt apparet ex seqq. declarationibus super dictum *c.6. sess.*24.ibi: *Occulto*, Intelligendum est occultum secundum terminos iuris. *Alia. Absolutus, vel dispensatus a proprio Episcopo in materia delicti perpetrati coram duobus, vel tribus testibus, quod tamen non fuit notorium, non est tutus in conscientia, quia Concilium vtitur termino occulti, quod proprie loquendo dicitur, quod probari non potest.*cap.vestra.de cohabitatione clericorum, *at per duos testes probari potest, & verba Concilij debent intelligi secundum proprietatem. Idem respondit de illis, qui occasione delictorum occultorum fuerunt inquisiti, sed quia non potuerunt delicta probari, rei ipsi non fuerunt quidem absoluti, nec diffinitiue, nec alio modo, sed simpliciter dimissi, recepta promissione de se præsentando, non posse istos vti huius Canonis beneficio, quia deducta ad forum contentiosum, sicque sufficit sola deductio quidquid in se sequatur.*

48 Ex qua declaratione † ad finem conuincitur, quod ait Candelabrum aureum *d.excommunicatione numero quadragesimo secundo*, & sequitur Graf. *dict.cap.*13.*numero*, Quod si delictum deductum sit ad forum contentiosum, non tamen probatum, vnde reus absoluitur, potest Episcopus dispensare, quia adhuc manet occultum, & non fuit deductum cum effectu, ex quo non fuit probatum, & quod ita grauissimi Doctores Salmanticæ tenuerunt, licet alij contra. Quod etiam tenent Vega *in summa* 2. *p. cap.*15 *casu* 2.Suarez *dict.disp.*41. *sectione* 2. *numer.*6. & Sairus *lib.*7.*cap.*7 *num.*12.& Molina *disp.* 79.*num.* 8.*vers.*2. & 3. dicens tamen, ante absolutionem non posse, licet crimen deductum non sit probatum. Et

49 † idem ait Henriq.*dict.lib.cap.*20.§.4. in reo qui in mediis etiam de priuatis vicit causam, & absolutus est. Et nouissime Marc. Anton. Genuen. *dict. cap.*66. *num.*5. & 6.& Sairus *ibi*, Vgol. *d.c.* 57.§.2.*numer.*4. *vers secundò ampliatur.*Piasec.*d.num.* 56. & Thom. Sanchez *dict.disputatione* 37. *numero duodecimo*, & *d. disputatione trigesimaquarta*, *numero* 57. Auila *supra* 3.*conclusione*, *dict. dubio* 11. & *dict. disputatione* 20.*dubio* 6.*ad finem*, qui *dubio* 7. *sequenti* idem

50 ait, quando iudicium est finitum, & punitum delictum, contra Ioannem Gutierrez & Manuel Rodriguez. Sed † re vera Concilium ibi absolute excipit deducta ad forum contentiosum, & sic sola deductio sufficit, vt Episcopus dispensare non possit,

51 vigore illius decreti. Et illorum † sententia admitti potest in secundo casu dicti decreti Concilij de absolutione in casibus occultis, etiam Sedi Apostolicæ reseruatis, vbi nihil dicitur, de deductis ad forum contentiosum, maxime, cum illa absolutio in foro conscientiæ tantum, licet Auila *dict.dubitatione vndecima*, id non aduertit, Si † tamen post dispensationem sint deducta, ait Toletus *dict.capit.* 89. *numero quinto*, dispensationem factam prodesse in foro interiori, non in exteriori.

Tandem notandæ sunt † sequentes declarationes S.Congregationis Concilij super dictum *c.7.session.* 14.*de reforma.* Prima, *An is, qui omni diligentia vt præcaueret adhibita, dum operam rei illicitæ daret, solo casu fortuito homicidium cõmisit, irregularitatẽ incurrit, adeò vt ordines suscipere, ac beneficiũ obtinere absque dispensatione non valeat. Congregatio censuit incidisse. Secunda, fuit dictum, quod istud caput non inducebat nouam irregularitatem, & ideo ille, qui dabat operam rei licitæ, & omnem adhibuit diligentiam, ne sequeretur homicidium, deinde sequatur, non incurrit irregularitatem.*capite ex literis.& capite finali de homicidio, *fuit resolutum, quod Concilium loquatur in eo, qui fuisset in aliqua culpa, & indigeret dispensatione. Tertia ibi. Repellendo, &c. Congregatio Concilij censuit, hoc etiam habere locum, cum agitur de repellenda vi illata patri.* 52 53

Sed restat dubium, † an impetratio beneficij facta à Papa per irregularem, seu homicidam valeat propter clausulam in literis Apostolicis apponi solitam, *teque à quibusuis*, &c. quæ sumitur ex clausula supplicationis, & cum absolutione ad effectum præsentium, &c. de qua infra *cap.* 13. *à nu.* 59.in † quo Corduba *in sum.quæst.*41.dicit, ordinarium stylum Curiæ Romanæ esse, quod dispensetur simul in censuris, vt collatio teneat, & sic homicidam, cui facta est collatio manere tutum, ex quo per dispensationem sublata est irregularitas, & ipse mansit habilitatus. Sequuntur Ludouicus Lopez 1.*tomo capit.*245.*vers. secundum à nobis.* Manuel Rodrigez 1.*tomo capit.*179.*numer.*1. & Vega 1. *parte summæ ca.* 36. *casu* 15. Et quod in literis absolui solet à censuris, & irregularitate, ait Lessius *libro* 2.*c.*34.*numer.*203.*in fine.* Sed † id non est verum, nam solum de stylo datur absolutio, non dispensatio à sententiis, censuris, & pœnis ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, sub quo non venit irregularitas quæ non est censura, *c. quærenti. de verbor. significat.*nec absoluitur, sed dispensatur. Et ita quod dicta clausula non prosit irregulari, tenet Nauarr.*consi.*17.*n.*1.*de clerico excommunicato.* & *cons.*48.*de sentent. excommunication. ad finem.*Flam. Paris.*de resignatione benefic. lib.*4.*q.*3.*num.*40. & 41. & *lib.*8.*quæst.*7 *à nu.*112. Ioannes Gutierrez *canoni. quæst.lib.*2.*cap.*5.*numer.*94.Vgol.*de offic. Episcop.c.*1. §.1.*ad fin.* & *c.*57.§.5.*numer.*4.& Man.Rodriguez *in summa* 1.*tom.cap.*29.*numero* 5.& Vega *dict. cap.*36. *casu* 15. qui sibi non constant. Sairus *libro* 2. *capit.*5. *numero sexto, ad finem*, & *lib.*6.*cap.*2. *numero vigesimo secundo*, & Rota in illa Curçolen. canonicatus supra adducta, *numero octauo.* Vnde † etiam facultas absoluendi à censuris & pœnis, data per bullas, seu iubilea, non includit irregularitatem, & ita habet stylus Curiæ, vt post Villadiego *de irregularitate, in fine* docet Nauarr. *in manuali capit.* 27. *numero* 194. & 250. *vers.*9. *quod* aliàs *numero* 254. & *consi.*7.*num.*2.*de temporibus ordinationum*, & 4.*nu. tertio*, *de filiis presbyteror.* & *consi.*81. *numero tertio*, *de simon.*sequuntur Maiolus *de irregular.libro* 5. *cap.*51.*numero septimo.*Flamin.Paris.*de resignation. benefic.libr.*8.*quæst.*7.*n.*213. dicens communem opinionem.Vgolinus *de censuris, tab.*1. *cap.decimo*, §.4. *nu.vndecimo*, ibi, *Nam & in irregularitate, &c.* & 54 55 56 57

*cap.26.numero secundo,& de irregularitat.cap.62.in princip.numero septimo,*Salzedo *in practica Bernardi Diaz,c.26.lit.C.vers.6.*Licentiatus Antonius Gomez *in explicat.Bullæ Cruciatæ ad 10.clausulam.numero trigesimoprimo,*Cerola *in praxi Episcop.1 part. verb.irregularitas.§.13.& 2.part.eod.verb.§.7.in praxi pœnitentiali.c.24.q.18.* Doctor Sahagun *in cap.at si clerici.§.de adulter.& indic.n.122.& 123.* Flores de Mena *q.9.numero vndecimo,*& communiter Canonistæ,& ex Theologis Cosmas Philiar.*de officio sacerdotis 1.par.lib.4.c.6.& in additione posita post finem 3.partis* Candelabrum aureum *de irregularitate,*seu *de dispensatione,nu.331.* qui citat Ledesmam *1. par.c.quarto,q.26.art.2.ad finem,*& dicit tenere communem Canonistrarum,& generalem Curiæ Romanæ stylum,Ludouic. Beia. *in resp.casuum conscientiæ,casu decisimoseptimo, ad fin.* Cechus *de casibus reseruatis, casu 1.de irregularitate, sub numero quadragesimo,* Graf.*lib.1.cap.32.numero decimoquarto,& lib.4.c.15.numero vigesimoseptimo, & de casibus reseruatis,lib.2.c.17.numer.trigesimoquinto.*Ludouicus Lopez *instruct.conscien.1.tom.ca.242.* & præsertim *2. tomo 1.part.c.62.& 2.part.c.8.* dicens contrariam nõ esse tutam,nec vlla firma ratione suffultam, Summa Corona *4.part.c.6.de sacramen. Pœnitentiæ,numero vigesimoquinto,notabili 3.* Henriquez *in summa li.7. c.13.§.6.& lib.14.c.17.§.4.* Bernar.*in sum.c.35. numero quinto &* 100.Pedraça *in summa li.2.c.4.in princip.* Sorbo *in compen.Mendican.verb. confessiones,ad finem,pagin.156.* Compendium Bernard.*verb.absolutio,quoad monachos.sub §.primo lit.* D. Llamas *1.par. methodi.cap.12.§.trigesimoquinto,* Toletus *in summa lib.1.c.31.*aliàs iuxta editionem Romanam.*cap.89.ad finem,*Saitus *de censuris.lib.1.cap. 1. numero decimooctauo & libr.6 cap.2.numero trigesimotertio, & lib. 7. cap. 14. à numero primo,* & constanter Manuel Rodriguez *in sum.1.tomo,cap.164. numero tertio,& q.regul.1.tomo qu.20.art.decimoseptimo, & quæstione 62. art. 12. & in additio. bullæ ad §. decimumtertium,numer.4.* quamuis in explicatione ipsius bullæ, *§.9.nu.64.* contrariam sententiam dixisset probabilem,& nouissime Suarez *dict.5.tom.de censuris disp. 1.sect.3.numero quinto & sexto,& disput. quadragesima,sect.3.num.3.* dicens contrariam sententiam esse falsam,quanquam nonnulli Theologi illam amplexi sint, & multi confessarij minus docti eorum auhoritate nixi,illa facultate vtantur,Auila *1.part.dubio 5.& 7.part.disp.1.dub.1.in fine.*& præsertim *disp. decima, dub. 4.* & late Molina *tractat.3.disp.80.* A-
58 costa de Andrada 48.in Bulla Cruciatæ. Quæ † sententia mihi est certa,& conformatur ex iubileis,quę modo conceduntur, in quibus declarat summus Pontifex non esse suæ intentionis, quod virtute illorum possit in aliqua irregularitate dispensari. Et
59 approbatur † in Cõcilio 3. prouinciali Mediolanen. *tit.de his quæ ad Sacramentum Pœnitentiæ pertinẽt. vers.ne confessarij,* vbi sic dicitur: *Ne confessarij sacerdotes cum sibi facultate,vel ex iubileo,vel ex aliis Apostolicis literis concessa pœnitentium confessiones audire,eosdemque à peccatis etiam grauioribus,quæ admiserunt,& à pœnis item, ac censuris, quibus irretiti sunt absoluere licet, cum eo qui in irregulari atem incurrerit, dispensẽt, nisi eius facultate illis literis nominatim expressa.* Quod Concilium licet nos non liget, tamen præstat maximum argumentum pro ista sententia, & pro dicto stylo Curiæ. De quo etiam nouissime testatur Magist.S.Pala.*in indice librorum expurg.in Eman.Sa pag.16.n.39.* sic corrigens.*Non est vllo modo tenenda sententia quorundam affirmantium: quia in contrarium est praxis Romanæ Curiæ, & omnis Canonistarum doctrina, quæ optima nititur ratione.* Potestas enim absoluendi non potest extendi ad irregularitatem,quæ tollitur dispensatione,non absolutione, & ita tenendum est,quamuis in irregularitate contracta ratione peccati,seu ob delictum contrarium teneant Soto *in 4. dist.22.quæst.3.art.primo* Cordoua *lib.5. quæstionum, quæst.43.dub.quarto,& in summa,quæstio.28.& 144. circa finem,*Barto.Medina *1.2.quæstion.nonagesimasexta,art.4.& in summa lib.1.cap.11.§.9. & duodecimo,& lib.2.cap.12.*Bannes *2.2,qu. 64. artic.8.4.parte, dub.1.* & ibi Salon *4. controuers.* Vega *in summa, 2. par. capit. decimoquinto, casu 2. 9. &* 10. & in Espeio de Curas *cap.12.nu.323.* P. Ledesma *in summa 1.par.tit.de censur.c.1.*& Ioan.Gutierr.*can. q. li.1.c.3.* & dicit satis probabile Arag.*d.art.8. circa finem,*dicens etiam nostram sententiam satis probabilem, & nouissime sequitur Nunno *3. part. in expositionem Bullæ Cruciatæ, §. vltimo.* & Salas de legibus disp.15 .sect.1.nu.16.referendo Sairum libro 3.capit.9. num.14. 60

CAP. XII.

De Corpore vitiatis.

SVMMARIA

*OPortet etiam promouendos ad beneficia non esse corpore vitiatos,nam & ij sunt irregulares,*n.1. *De qua irregularitate, seu inhabilitate ex vitio, seu defectu corporali,qui sunt videndi,* numero secundo.

Non solum ad sacros ordines,& beneficia, quæ sacrũ ordinem requirunt, sed nec ad minores ordines,& primam tonsuram, & consequenter nec ad vllum beneficium,promoueri possunt, qui corpore insigniter deformati sunt,ita vt sine notabili horrore aut scandalo ministri Ecclesiastici esse non possint, aut sibi absciderunt membrum, aut partem membri, numero tertio. *Nam isti simpliciter & absolute sunt irregulares,*nu.4.

*Quod dictum est de abscindente sibi partem membri,quod sit irregularis, procedat etiam si non sit notoria eius culpa,*nu.5. *Quamuis contrarium teneant Hostien.& alij,*n.6.

*Non sunt irregulares,qui non sua sponte,sed casu, aut in cunabulis,aut per vim,aut propter ægritudinem fecti sunt,*n.7.*Nisi id sua culpa acciderit,quia dabat operam rei illicitæ,vt in adulterio, cui à marito,vel à iudice sunt abscissa virilia, quem esse irregularem tenet communis,*nu.8. *Sed contrarium tenent alij,*n.9.

Ista sententia videtur verior, nam licet maneat irregularis,qui aliàs dans operam rei illicitæ, membrum casu perdidit, sicut dans operam rei illicitæ, ex qua mors alicuius secuta est, tamen id procedit,quando dedit operam rei illicitæ, exponendo se tali periculo,seu ex suo genere periculosæ, & inductiuæ homicidij,veluti periculosæ,clerico prohibitæ, n.10.& 11.*& sic ille adulter non videtur manere irregularis, nisi forte temere accessit ad vxorem alterius,& sine sufficienti cautela moraliter expones se tali periculo,*n.12.

Ista resolutio est vera,etiam iuxta sentẽtiam Toleti circa irregularitatẽ ex homicidio casuali positam, nu.13.

*nu.*13.& 14. *Quæ videtur bona cum additione posita*, num. 15.

Istis consonare videtur dictum Manu. Rod. esse irregularem, eum qui cognouit carnaliter mulierem habentem morbum Gallicum, ex cuius contagio amisit membrum, nisi ignoranter etiam cognouisset, quam sanam putabat, nu. 16. *Quæ tamen sententia videtur nimis dura*, n. 17.

Vitium, seu defectus corporis absque culpa proueniens impedimẽtum præstans executioni alicuius actus, seu officij ordinis propter impotentiam, seu debilitatem vel insignem deformitatem, licet quoad ordines suscipiendos absolute irregularitatem inducat, tamen quantum ad susceptos non reddit quem ex toto irregularem, sed solum quoad illum actum, seu officium ordinis, ad quem est inhabilis, num. 18. *Et sic ei, qui sine sua culpa incidit in irregularitatem, qua nascitur ex defectu ad vsum vnius ordinis, & non alius iam susceptj, potest dari beneficium non requirens maiorem vsum*, n. 19.

Ita laborans morbo caduco, aut sinistri oculi infirmitati aut capitis morbo non est inhabilis ad obtinenda beneficia simplicia, licet secus in beneficijs requirentibus ordinem sacrum, & agrotus morbo impediente vsum ordinis est irregularis ad beneficium curatum de nouo suscipiendum, non ad simplex, numero 20.

Clerico incidenti in cæcitatem non potest conferri beneficium n. 21.

An qui patitur vitium, seu defectum corporis celebrationem impediens tantum, vel qui caret vsu oculi canonis, vel pollice, &c. esto ob id impediatur à sacerdotio suscipiendo, possit nihilominus promoueri ad diaconatum & alios inferiores ordines, ad quorum actuum executionem non habet impedimentum, à n. 22. cum seqq. *Resoluitur negatiue, & n. 30. ponitur decisio Rotæ.*

Doctrina Nauarri de eo, qui vinum non potest bibere, quin eũmat, quod licet sit irregularis ad presbyteratum, possit promoueri ad ordines minores, & etiam ad diaconatum, & subdiaconatum, à nu. 24. & 5. seqq. *Respondetur, contrarium esse verius*, n. 31. & 32. *Et quidquid in eo esset, tamen in corpore vitiatis aliud dicendum esset, ex quo sunt absolute irregulares*. n. 33.

1 SImiliter etiam eadem ratione oportet † promouendos ad beneficia non esse corpore vitiatos, nã
2 & ij sunt irregulares. De † qua irregularitate, seu inhabilitate ex vitio, seu defectu corporali vltra titulũ de corpore vitiatis, & de clerico ægrotante, *& in decreto* 55. *distinct.* & ibi Ordinarios, videndi sunt Hostien. *in summ. tit. de corpore vitiatis.* Albert. Trocius *de vero & perfecto clerico. libro* 2. *c.* 16. Villadiego de irregularitat. *cap.* 11. *de corpore vitiat.* Borgas. *eod. tr. & tit.* Maiolus *libro* 1. *c.* 14. *cum seqq. vsque ad* 26. *& lib.* 2. *ca.* 16. *&* 18. *cum seqq.* Bertachi. *de Episcopo*, 2. *lib. quæst.* 24. *&* 1. *part. eiusdem* 56. *&* 57. *distin. &* 3. *lib. vltima part.* 7. *quæst.* P. à Baisio *in director. electionum*, 2. *par. c.* 18. *&* 19. Corras. *de benefic.* 3. *par. ca.* 6. Duaren. *libro* 4. *c.* 3. *&* 4. Couarruu. *in Clemen. si furiosus*, 1. *part. initio. ex numero* 5. Plaça *de delict. c.* 24. *&* 25. Rebuffus *in praxi, tit. de dispensatione cum corpore vitiatis*, Mandos. *de signatura gratiæ, eodem titulo*, Menoch. *de arbitr. lib* 2. *casu* 226. *& in additione*, Salzed. *in pract. Bernardi Diaz, cap.* 17. Quintaduẽnas *Ecclesiasticon, lib.* 1. *cap.* 6. *à num.* 3. Vgolinus *de irregularitate, ex cap.* 46. *ad* 55. Dominus Antonius *in summa*, 3. *par. tit.* 29. *cap.* 5. Soto *de iustit. & iur. lib.* 5. *q.* 2. *art.* 1. *& in* 4. *distin. vigesimaquinta, q.* 1. *art.* 3. Aragon. 2. 2. *q.* 65. *artic.* 1. & ibidem Salon. 4. *controuersia.* Valentia 4. *tomo disput. septima quæst.* 19. *puncto* 3. de secunda specie irregularitatis. Suarez 5. *tomo disput.* 51. Felicianus *de censuris, tit. de irregularit. c.* 6. Sairus *eodem tract. lib.* 6. *c.* 78. *&* 79. Angelus Syluest. Rosellus, Tabiena, & Armilla, *verb. corporis vitiatus*, Nauarr. *in manuali, cap. vigesimo septimo ex numero* 198. *& num.* 249. *vers. sexto, quod, seu numero* 251. Bernat. *in summa, cap.* 35. *ex numero* 12. Cechus *de casibus reseruatis & censuris, casu* 1. *de irregularitate ex numero* 129. Iacobus de Graff. *in decisionibus aureis casuum conscientiæ, libro* 4. *capite* 27. *ex numero* 36. Summa corona 3. *par. capit. de irregularitate, numero* 4. Henriquez *in summa, lib.* 14. *cap. octauo*, Ludouicus Lopez *instructorio conscientiæ*, 2. *tom.* 2. *p. ca.* 23. Man. Rodriguez *in summ.* 1. *tom. cap.* 158. *& quæstionum regul.* 1. *to. q.* 24. *art.* 3. Llamas 1. *part. methodi c.* 12. *à* §. 4. & Toletus *in summa, lib.* 1. *cap.* 63. Auila *de censuris* 7. *par. disputat.* 3. Do. Carillo *in itinerario ordinandor. sect.* 2. *cap.* 3. Molina *de iustit. tractat.* 3. *disput.* 70.

Et resolutiue dicendum est primo, quod non so- 3
lum ad sacros ordines, & beneficia, quæ sacrum ordinem requirunt, vt inquit Corras. *d. cap.* 9. *num.* 5. Sed nec ad minores, & primam tonsuram, & consequenter, nec ad vllum beneficium promoueri possunt, qui corpore insigniter deformati sunt, ita vt sine notabili horrore, aut scandalo, ministri Ecclesiastici esse non possunt, aut sibi sua sponte ferrum iniecerunt, abscindendo membrum, aut partem membri. nam † isti simpliciter & absolute sunt irregula- 4
res, *c.* 1. *cap. pœnitentes, cap. si quis.* 1. *cap. hi, qui, capite qui partem. cap. lator. cum aliis.* 55. *distinct. cap.* 1. *cum seqq. de corpore vitiatis*, & Doctores citati, & Lamber. *de iure patronat.* 1. *part.* 2. *libro, q.* 7. *art.* 12. *num.* 1. absolute dicit, corpore vitiatos non posse promoueri ad ordines, vt *in tit. de corpore vitiatis. per totum*, & sic non posse habere beneficia, & *numero* 4. concludit, corpore vitiatum non valentem promoueri ad ordines, non posse præsentari, Azor *instit. moral.* 2. *par. libro* 6. *cap.* 4. *quæstione* 13. Et † id, quod di- 5
ctum est de abscindente sibi partem membri, quod sit irregularis, procedit etiamsi non sit notoria eius culpa gloss. *in cap. fin. de corpore vitiatis.* Villadiego *supra* & recte Toletus *dicto cap.* 93. *vltima regula.* Molina *supra numer.* 16. *& seq. & disputat.* 67. *nu.* 8. & videtur tenere Summa Corona *sup.* Suarez *sectione* 2. *numero* 6. *&* 8. & Sairus *dict. cap.* 7. *num.* 12. nam tex. *in dict. cap. qui partem. & in dict. cap.* 1. *de corpore vitiatis.* non fundantur in notorietate culpæ & delicti, sed in excessu & fœuitia, quam in se exercuit. Quamuis † in hoc contrarium, nempe, re- 6
quiri notoriam culpam quando totum membrum non est abscissum, teneant Hostien. Cardin. Butr. & Abbas *in d. ca. fin.* Sylvest. *quæstione* 4. Couar. Plaça *dicto capitulo* 14. *num.* 13. Nauar. *dict. numero* 198. Vgolin. *cap.* 51. *numero* 7. *&* 52. *numero* 5. Graf. *nu.* 41. Henriquez *dict. capitulo* 8. §. 4. *& ca.* 19. *eiusdem libri* §. 4. Ludouic. Lopez. Auila *dub.* 1. & alij *supra* & Valen. qui etiam id dicit in abscindente sibi membrum non impediens vsum ordinum, sed sine fundamento. Non † tamen sunt irregulares, qui non sua sponte, sed casu, aut in cunabilis, aut per vim, seu insidias hominum, aut propter ægritudinem secti sunt, *capitulo ex parte.* 1. *&* 2. *& cap. fin. de corpore vitiatis. capitulo qui partem. capitulo cunuchus. capitulo si*

quis à medicis. cap. ſi quis pro agritudine & cap. præcepta. §. 1. 55. diſtin. & docent authores citati, † niſi id ſua culpa acciderit, quia dabat operam rei illicitæ, *argum. cap. continebatur. & cap. dilectus & cap. ex literis. 2. de homicid.* vt in adultero, cui à marito mulieris, cum qua fuit deprehenſus, vel à iudice in pœnam ſunt abſciſſa virilia, quem eſſe irregularem tenet Hoſtien. *ſupra.* & communis, quam refert & ſequitur Nauar. *dict. 6. num.* 198. Villadiego, Coua. Plaça, Salzedo, Vgolinus, *c.* 51. 3. Sylueſter, Armilla, Candelabrum, Graf. Lud. Lopez. Manuel Rodr. Suar. *ſect. 2. n.* 8. Sairus *dict. cap. 7. n.* 12. & 13. Auila & alij ſupra, Molina *d. diſp. 70. num.* 18.

9 Contrarium vero † tenet Henriquez *dict. c.* 8. §. 4. *& capit. 3. §. 4. & cap.* 10. §. 4. dicens recentiores tenere contra Nauarrum, contra quem etiam tenuit P. Gabriel Vazq. in materia *de irregularitate.*

10 Quæ ſententia videtur verior, nam licet † maneat irregularis, qui alias dans operam rei illicitæ membrum caſu perdidit, vt tenent dicti authores, *argument. dictorum iurium.* ex quibus dans operam rei illicitæ, ex qua mors alicuius ſecuta eſt etiam præter eius intentionem, eſt irregularis, vt ibi tenent Doctores communiter, Sylueſter, *de Homicidio §.* 2. Ta-

11 men † id intelligitur, quando dabit operam rei illicitæ, exponendo ſe tali periculo, ſeu ex ſuo genere periculoſæ & inductiuæ homicidij, vel vti periculoſæ clerico prohibitæ, vt per Ancharranum *in capit. finali. de homicidio, in 6.* Socin. *in capit. ad audientiam. de homicid.* Couar. *ſupra 2. p §. 4. numero* 10. Sotum. *d. lib. 5. quæſtio. 1. articul. 9.* Caſtrum *de lege pœnali, libro 2. c.* 14. Cordu. *quæſt. lib. 2. quæſt. 26.* Medina *1. 2. quæſt. 73. art.* 8. Valentia *3. tomo. diſputation. 6. q. 3. puncto 3. & 4. tomo, diſpu. 7. quæſt. 19. puncto 3. de quinta ſpecie irregularitatis.* Gabrielem Vazquez. *1. 2. diſtutation. 124. num. 4. & 5.* D. Ioan. Vela *de pœnis delictorum, cap. 15. pagin.* 80. Vgol. *ſup. c. 18. §. 1. & 2.* Cerolam *in praxi Epiſc. 1. p. ver. irregularitas. §. 7.* Suar. *diſp. 45. ſect. 6.* Sairum *lib. 7. capit. 5. à num.* 12. Vegam *1. par. ſumma, capit. 15. caſu* 17. & in Eſpeio de curas *c. 12. à nu.* 239. P. Ledeſmam *in ſumm. 2. 2. tract. 8. cap. 18. 4. diffic. 14. concluſionis.* & Toletum *libr. 1. capit. 29. verſicul. 2. in impreſſ. Lugdunenſ.* Zumel. *1. 2. quæſt. 76. artic. 4. diſput. 4.* Auilam *7. p. diſp. 6 ſect. 1. dub. 1.* Moli. *de iuſtit. d. tract. 3. diſp. 71. num. 4. diſp. 75. numer 2. & 3. & late diſp. 77.* & nouiſſime Salas *1. 2. tract. 31. diſput. 5. ſect. 16.*

12 Et ſic ille adulter † non videtur manere irregularis, niſi forte temere acceſsit ad vxorem alterius, & ſine ſufficienti cautela moraliter exponens ſe tali periculo, vt in ſimili caſu de adultero, ob cuius cauſam vxor à marito occiditur, tradit Suarez *d. ſectione 6. num.* 7. Licet etiam tunc non eſſe irregularem, velit Gabriel. Vazquez, vt colligitur ex eo, quod tradit alias dicta *1. 2. diſp. 100. n. 45.* & Salas *ſupra ad nu.* 180. Et facit etiam quod docet idem Suarez *ſup. diſp. 46. ſect. 1. n.* 11. & vide Auilam *d. 7. p. diſp. 5. ſect. 3. dub. 1. in fin. & dub. 3.*

13 Et iſta reſolutio † eſt vera, etiam iuxta ſententiam Toleti *dict. li. 1. c. 79. ſeu 82. in editionibus nouiſſimis,* vbi docet, dictam doctrinam Aucharrani, Socini, Soti, Couar. & aliorum non eſſe abſolute probandam, vtpote contra text. canonicos, & communem ſententiam, ſed diſtinctione opus eſſe, aut enim opera illicita cauſa eſt immediata homicidij, nempe, per quam occiditur homo, vt quando quis mittens ſagittam aut ſcindens arborem, aut proiiciens lapidem, aut quid ſimile faciens occidit hominem, aut ex cauſa mediata, nimirum, quando aliquid fecit, vnde mors hominis aliunde euenit, vt qui commiſit adulterium, propter quod adultera occiſa eſt à marito, aut protulit verbum iniurioſum, propter quod iniuria affectus ſe occidit, aut induxit alterum ad rixam, in qua occiſus eſt ab aduerſario. In primo caſu ait, quomodocunque ſit illicita, & prohibita opera, facit hominem irregularem etiam præmiſſa omni diligentia, *dict. capitulo dilectus. & dicto capitulo ex literis.* à contrario ſenſu, Hoſtien. Panorm. & Anania *ibi, in ſecundo caſu,* diſtinguit, aut erat periculoſa in ſe, vel ex circumſtantia aliqua, vel conſuetudine, aut non: ſi erat periculoſa inducit irregularitatem, ſi non adhibita ſit diligentia: ſi vero non erat periculoſa, non inducit irregularitatem.

Et † ita ait de eo, qui commiſit adulterium, aut ſtuprum, propter quod occiſa eſt à marito, vel parentibus fœmina, quod non erit irregularis, niſi quando periculum aliquod imminebat, vt quia erant fœminæ nobiles, vel maritus, aut parentes tales, de quibus præſumi poterat, eos ſcire poſſe, & ſcientes occiſuros. Et ait confirmari ex *cap. de homicidio. in ſexto.* Quæ † doctrina videtur bona, & menti iurium conformis. Addendum eſt tamen, quod vbi opera illicita eſt vti periculoſa clericis prohibita, tunc ſi ex ea ſequitur mors, erit indiſtincte irregularis, quantacunque diligentia ſit adhibita, vt in caſu *captua nos. de homicid.* & recte tradit Couar. & alij *ſupra*, licet id limitet Auila *d. diſp. 6. ſect. 1. dub. 1.* & contra dicat Lorca 12. *diſp. 33. de peccatis.* iuxta quæ videtur accipienda dicta declaratio S. Congregationis adducta *cap. præced. numero quinquageſimo tertio.*

Supradictis conſonare † videtur, quod ait Manuel. Rodrig. *ſupra numer. 7.* nempe, eſſe irregularem eum, qui cognouit carnaliter mulierem habentem morbum Gallicum, ex cuius contagio amiſit membrum genitale, attento, quod ex hoc id ſolet ſuccedere, niſi ignoranter eam cognouiſſet, quam ſanam putabat. Quod etiam videtur tenere ſumma Corona *ſupra* ibi: *Aut à medicis propter infirmitatem cauſatam, non ex illicito actu aut ſua culpa.*

Quæ tamen ſententia † videtur nimis dura, licet enim iſta amiſſio membri proceſſerit ex dicta copula illicita, tamen ea eſt cauſa multum remota ipſius amiſſionis membri, & ſic non videtur cauſare irregularitatem, Couar. *d. §. 4. numero 9. in fin.* & Ludouic. Lopez *ſupra ca.* 27. nam copula eſt cauſa contagij, & morbus contagio receptus cauſa cancerationis, ſeu putrefactionis membri, canceratio autem ſeu putrefactio eſt cauſa amiſſionis, ſeu abſciſſionis illius, maxime cum iſte non peccauerit, niſi contra caſtitatem, & charitatem, exponendo ſe periculo talis morbi.

Secundo principaliter † dicendum eſt, quod vitium, ſeu defectus corporis abſque culpa proueniens, impedimentum præſtans executioni alicuius actus, ſeu officij ordinis propter impotentiam ſeu debilitatem, vel inſignem deformitatem, licet quoad ordines ſuſcipiendos abſolute irregularitatem inducat, tamen quantum ad ſuſceptos non reddit quem ex toto irregularem, ſed ſolum quoad illum actum, ſeu officium ordinis, ad quem eſt inhabilis propter dictam impotentiam, vel debilitatem, aut deformitatem inſignem. *ca. 2. de clerico*

agrot.

agrotan.& Abbas,Villadiege, Coua.Salzedo, & Nauarr.*numero* 20c. *& ſup.& conſ.6.numero* 1. *de ætate & qual.*Vgolin.*d.cap.*52.§.1.*numero* 2. *& capit.* 64.§. 1.Graf.& Summa Corona,Henriquez,Lud.Lopez & Man.Rodrig.*ſup.* & Toletus *d.cap.* 57.1.*reg.* Suar.*d. diſp.*51.*ſect.*2.*à num.*9.Sairus *d.cap.*7. *numer.*7. Auila *ſupra diſp.*2.*dub.*6.*& diſp.*3.*dubio* 1.Molina *num.*14. & alij *ſup.*

19 Et ſic† vt ait Nauarr.*d.num.*249. *ſeu* 252.ei,qui ſine ſua culpa incidit in irregularitatem, quæ naſcitur ex defectu,ad vſum vnius ordinis, & non alius iam ſuſcepti, poteſt dari beneficium non requirens maiorem vſum. Et conſequenter in caſu dict. cap. 2. ei qui duos digitos, & dimidium palmæ amiſit ſine ſua culpa,poſſet conferri beneficium non requirens celebrationem, non autem requirens illam, & ſic poſſet illi conferri beneficium ſimplex ſequitur Vgol *cap.*65.§.1.*numer.*4,Coſm.Philiar.1.*p.lib.*4. *cap.* 6.*ad finem* Hentiq.*l.*13.*c.*14.§.1.*in gloſſ.lit.F. & c.*56. §.1.*gl.lit.E.& lib.*14.*c.*2.§.5.*glo.lit.E.* Tolet.*ſupra* 4. *reg.*& Sair *libro* 6.*c.*2.*numero* 23. & Leſſ.*de iuſt.& iu.*
20 *libro* 2.*c.*34.*numero* 121. Auila *d.dub.* Et † ita in vna Tullen.canonicatus, & præbendæ de anno 1551. fuit per Rotam reſolutum, quod laborans morbo caduco non ſit inhabilis ad obtinenda beneficia ſimplicia, quia non eſt delictum, licet ſecus in beneficiis requirentibus ordinem ſcil. ſacrum, vt per Caputaquen.*deciſio.*236.*p.*2. Concordat Azor *dict.l.*6.2.*p.c.* 4.*quæſtione* 14. vbi ait,eum, qui poſtquam legitime primam tonſuram ſuſcepti, ſiniſtri oculi infirmitate, aut capitis morbo ita laborat, vt ad ſacros ordines promoueri non poſſit,poſſe beneficium ſimplex obtinere, dummodo deformitatem non afferat talis morbus, & Suar. *d.ſect* 2. *numero decimooctauo* quod ægrotus morbo impediente vſum ordinis eſt irregularis ad beneficium curatum de nouo ſuſcipiendum, ad ſimplex non ita ſi iam ſit clericus, vt
21 inde ſuſtentetur. Verum † clerico incidenti in cœcitatem, non videtur poſſe conferri beneficium etiam ſimplex, nam cœcus eſt incapax, quia preces Canonicas recitare nequit,Leſſius *dicto capitul.*34. *numer.*130.

22 Sed eſt difficultas † an qui patitur vitium, ſeu defectum corporis celebrationem impediens tantum,vt in caſu dicti *ca.*2.vel qui caret viſu oculi canonis abſque deformatione tamen, vel pollice, &c. eſto ob id impediatur à ſacerdotio ſuſcipiendo,iuxta dicta,poſſit nihilominus promoueri ad diaconatum,& alios inferiores ordines, ad quorum actuum executionem non habet ob id impedimentum aliquod conſiderabile.

23 Et videtur † poſſe ad illos promoueri, & conſequenter obtinere beneficium non requirens alium ordinem, præter illos, nam cum ad executionem actuum illorum ordinum non adſit vllum impedimentum,nec debilitatis,aut deformitatis inſignis,vt ſupponitur, non eſt cur ad illos irregularis cenſendus ſit, quod videtur tenere Valentia ſupra, ait enim defectum alicuius membri, qui efficit irregularem reſpectu inferioris ordinis,conſequenter etiam efficere irregularem reſpectu ſuperioris, cum non poſſit ſuperior ordo ſine inferiori ſuſcipi, ſed non è contrario. Et idem videbatur tenere Sairus *d.c.*7.*n.* 8.qui tamen id inuoluit, nec poteſt ſatis percipi eius ſententia.

24 Et facit quod docet † Nauar.*d.c.*27.*numero* 204.de eo qui vinum nõ poteſt bibere, quin euomat, quod licet ſit irregularis ad presbyteratus ordinem, non videt tamen, cur is non poſſit promoueri ad ordines minores,ſequuntur Felicia.Valen. & Ludouic. Lopez *ſupra.*

Et quamuis Nauarr.tantum † exprimat ad ordines 25
minores, tamen eadem ratio videtur in propoſito de ordine diaconatus,& ſubdiaconatus, & ita Henriquez *dict.ca.*8.§.7.expreſſe dicit,iſtum non prohiberi initiari etiam diaconatu, cum Maiolo *libro ſecundo,ca.*25.*numero ſecundo,* qui id videtur ſentire tantum.

Quamuis † Manuel Rodrig.ſup.*c.*158.*num.*11.& 26
12.dicat iſtum, qui vinum non poteſt bibere, poſſe ſine diſpenſatione promoueri ad ordines minores quia iſti non ſolent recipi tam proxime reſpectu ordinis ſacerdotalis, ſicut diaconatus, & ſubdiaconatus,& ſic ad illos non poſſe promoueri ſine diſpenſatione Papæ.

Quæ tamen ratio † non videtur concludens 27
nam bene poteſt recipi ordo diaconatus, & ſubdiaconatus ſine reſpectu ordinis ſacerdotalis recipiendi, quia inter eos non eſt neceſſaria actualis connexio,vt patet in primitiua Eccleſia, in qua diaconatus & ſubdiaconatus recipiebantur ſine reſpectu ordinis ſacerdotalis ad permanendum & miniſtrandum in illis, & hodie in Cardinalibus diaconis.

Nihilominus tamen † in propoſita difficultate 28
contrarium ſentire videntur Doctores ſupra citati, & particulariter Suarez *dict. ſect.* 2. *numero* 11. *&* 15. *& diſp.*40.*ſect.*3.*nu.*25. & expreſſe tenent Vgolin. *d. c.*52.§.1.*n.*4.*& d.c.*64.*in pr.n.*4.& Tolet. *d.c.*57.1.*&* 4.*reg.*

Quod videtur † verius ex *c.non confidat.*50.*diſtin.* 29
vbi abſolute prohibet Gelaſius Papa, corpore vitiatos diuinis applicare miniſteriis. Et † ita tenuit Rotá 30
in vna Romana penſionis, 3.Iunij, 1583. coram illuſtriſſimo Cardinali Seraphino, vt in ſequenti deciſione,in qua alij plures pro ea citantur. *Dubitatum fuit,an D. Pirrus eſſet inhabilis ad ſuſcipiendũ clericatum,propter vitium ſeu effoſſionẽ oculi. Et quidem Domini,qui ipſum viderunt, iudicabant erutum eſſe oculum,aut ſaltim eam partẽ,qua pupilla dicitur,per quam tranſfunditur ſpirituviſorius,omnino effoſſam eſſe,ita vt non poſſet dici,habere maculã in oculo, vt loquuntur Summiſtæ,ſed potius dicendum ſit, carere oculo,cum ea parte,in qua ineſt videndi facultas, careat:quo ſuppoſito fuit itũ in eam ſententiam non potuiſſe ſine diſpenſatione ad clericalẽ tõſuram promoueri,& adeſſe authoritates in ſpecie, non ſolũ de presbyteratu,ſed etiã de clericatu loquentes,Propoſitus* in c.fi.55.diſt.verſ.oppono. *quod imo.Geminia.& Turrecrem.*ib. *Et licet Bellamera* in c.de gradib.35. q.8. *dicat quod iura loquẽtia de hac prohibitione, loquũtur reſpectu presbyteratus,& ſacrorum ordinum, non autem reſpectu promotionis ad beneficia, tamen prohibitionem hanc generaliter inductam eſſe negare non poſſumus,nempe à Gelaſio* in c.non confidat.50. diſt.*vbi vetat corpore vitiatos diuinis applicari miniſteriis,& in confeſſo eſt eum,qui admittitur ad clericalem tõſuram diuinis applicari miniſteriis. Et illum textũ generaliter intelligũt Præpoſitus, Geminianus,& Turrecremata,dicentes,ex huiuſmodi corporis vitio contrahi irregularitatem:& hinc ſequitur impedire non ſolũ maiores ordines,ſed etiam minores,& clericatum.Sumiſtæ* in verb.irregularitas. *Præterea, caſus propoſitus per Bellameram eſt valde diuerſus à noſtro,agit enim de eo,qui habebat maculam in oculo,qua viſum impediebat,ſeu inducebat magnam de-*

formitatem, nec generabat ſcandalum in populo: & tamen etiam hoc caſu requirit diſpenſationem Epiſcopi. Praterea, quamuis Doctores communiter in cap. Thomas de corpore vitiatis, *tradant, quod vt vitiũ corporis repellat à promotione, requiritur, vt ſit tale vitium, quod ſcandalum generet in ſolẽniter celebrãte, vel in actu ſolemniter celebrandi, vt poſt Butriũ* in cap. primo & in dict. capit. Thomas, *tradit P. Baiſio* in directorio election. c. 19. 2. par. *& B. Ant.* in tr. de irregularit. c. 5 *tamen non videtur tutum in caſu propoſito dicere, quod vitium non ſit tale, quod non inducat magnã deformitatem & non ſit aptum generare ſcandalum, maxime cum Doctores paſſim hãc diſtinctionem adhibeant in quibuſdam vitiis albugiuum, & macularum, non autem effuſionis oculi, vel mutilationis membri, vt videre eſt ex his, quæ tradũt prafati Doctores, & Pauinus* de viſitat. qu. 6, 2. part. n. 21. *& in hoc caſu verſatur arbitrium iudicis, non autem in mutilatione, vt colligitur ex traditis per Menoch. qui alios citat* de arbitr. caſu 226. *longe enim differũt huiuſmodi vitia à mutilationibus.* & quantum, cum ſex, vel 7. legib. ſeqq. de ædil. edict. *Hinc inferebatur, neceſſarium fuiſſe hoc caſu diſpenſationem Papæ, vt tradunt ſupradicti Dd.* in dict. cap. non confidat. *& Bellamera* in d. c. de gradib. col. 1. *Specul.* de diſpenſatio. §. iuxta, num. tertio & 61. *cum ſimus in mutilatione. Et facit* cap. primo de re iudicata in 6. *& ibi Archidiac. Millis* in verb. diſpenſare, *Ioan. Andr.* in capit. primo de corpore vitiatis. *Et ſecundum iſtam diſtinctionem ſunt intelligendi moderni, qui tradunt in nõnullis vitiis & deformitatibus non requiri Papæ diſpenſationem, quia procedit in leuibus vitiis, & debilitatibus, nõ autẽ in membrorũ principaliũ mutilationibus: vel quãdo quis diſpenſatur, vt iam ſuſceptis ordinibus miniſtret, quod facilius permittitur, & ita procedit textus* in cap. 1. & 2 de corpore vitiatis. & c. quincũque. 50. diſt. *Sed dato etiam, quod in caſu iſto nõ requireretur diſpenſatio Papæ, ſeu ſufficeret diſpẽſatio Ordinary, vtique clericatus non poteſt ſuſtineri, quia non reperitur diſpenſatus cum cauſæ cognitione, prout requiritur in Epiſcopo. Speciale enim eſt in Papa, vt ſcienter gratiam faciens inhabili, cenſeatur cum eo diſpenſare, Speculat.* de diſpenſat. §. qualiter, num. 2. 3. & 4. *Abbas* in cap. cum in cunctis, §. inferiora. num. 8. de election. *& ibi Dec. num.* 8. *Et ita concluſum pro inualiditate clericatus.*

31 Nec obſtat dicta † doctrina Nauarri, de eo, qui vinum non poteſt bibere, nam contra eum tenet Toletus *dict. ca.* 57. 1. *regu.* dicens, non eſſe probandam eius ſententiam, nam longe aliud eſt cum ordinato, ſiue cum ante promotionem ſuperuenit defectus, & cum poſt promotionem: ſi enim ante promotionem defectus eſt, ad nullos debet promoueri: quia omnes homines ordinantur ad ſacramentum altaris, ad quod ille inhabilis eſt, iam vero ordinatus toleratur in ſuſceptis, ad quos habilis eſt, & ſine deformitate, aut ſcandalo poteſt exercere, vt colligitur ex *d. capit. 2. de clerico agrotante,* & ibi Panorm. & eſt
32 communis ſententia. Ita Toletus. Et † ad id quod diximus, quod inter ſacerdotium, & alios ordines inferiores non ſit neceſſaria actualis connexio, poteſt dici, requiri nihilominus habilitatem, & capacitatem ad ſacerdotium, ad quod reliqui ordinantur.

33 Præterea reſpondetur, † quod quidquid eſſet in eo, qui vinum non poteſt bibere, tamen in corpore vitiatis aliud dicendum eſſet, ex quo ſunt abſolute irregulares, *vt in d. c. non confidat.*

CAP. XIII.

Quod non ſit excommunicatus.

SVMMARIA.

OPortet eum, cui de beneficio prouidetur, *non eſſe aliqua cenſura ligatum,* nu. 1. *Quæ ſecundum Canoniſtas triplex eſt, excommunicatio, ſuſpenſio, & interdictum,* n. 2.

Imprimis oportet, quod non ſit excommunicatus, nam excommunicato beneficia conferri non poſſunt. n. 3. *Et collatio excommunicato facta de iure eſt nulla.* num. 4. *Etiam ſi ſit facta motu proprio.* nu. 5. *Et ideo non præſtat titulum coloratum, & ſic poſſeſſio illius non eſt reſtituibilis, conſtando ex actis, quod collatio fuit facta excommunicato,* nu. 6. *Licet ſecus ad effectum regulæ de triennali.* n. 7.

Non conualeſcit collatio per ſequentem abſolutionem n. 8.

Pradicta doctrina procedit etiam in collatione facta excommunicato occulto, & ignoranti etiam probabiliter, & inuincibiliter ſe eſſe excommunicatum, nam adhuc collatio eſt nulla, n. 9.

Secundo procedit etiam in foro conſcientiæ in qua beneficium excommunicato collatum ab ipſo retineri non poteſt, num. 10.

Tertio procedit etiamſi excommunicatio ſit iniuſta contra Suarez. n. & 12. *quamuis ſecus excommunicatio ſit nulla,* num. 13.

Quarto procedit etiam in electione, & præſentatione, ſeu nominatione. num. 14.

Quinto procedit etiam in permutatione beneficiorũ facta per excommunicatum, quæ non valet nu. 15. *& 16. Sed quamuis non valeat quoad excommunicatum, tenet tamen quoad non excommunicatum compermutantem,* num. decimoſeptimo. *Et non valet collatio facta excommunicato ex cauſa permutationis quamuis tempore reſignationis, & admiſſionis, non eſſet excommunicatus.* num. 18. *E cõuerſo, ſi tempore collationis non erat excommunicatus, valebit collatio, & permutatio, quamuis tẽpore reſignationis, & admiſſionis Ordinary eſſet excommunicatus,* num. decimonono. *Quamuis ſi fieret coram Papa ſeu Legato reſignatio etiam ex cauſa permutationis in fauorem excommunicati, ſine abſolutione ad effectum, quæ dari ſolet, non valeret admiſſio in fauorem illius,* num. 20.

Caput. 1. de reſcriptis in 6. *vbi quod non valet gratia, ſeu reſcriptum impetratum ab excommunicato, non habet locum in gratiis conceſſis ab Ordinario,* num. 27.

Sexto procedit nõ ſolũ in quibuſuis beneficiis Eccleſiaſticis, ſed etiã in quacunq; dignitate, & officio Eccleſiaſtico, etiã tẽporali, habente vſũ iuriſdictionis, ſeu ordines. n. 22. *Nã horũ eſt incapax excõmunicatus, quia eſt incapax vſus iuriſdictionis, & ordinis, ad quẽ ordinatur,* n. 23. *Et idẽ eſt eadẽ ratione in Dignitatibus, ſeu officiis non Eccleſiaſticis habentib. iuriſdictionẽ, nã etiam horũ collatio facta excommunicato, ſeu electio eſt nulla, cõtra Suarez.* n. 24. & 25. *Licet ſecus, vbi obueniunt ſucceſſione ſeu ratione honorum, vel maioratus.* num. 26.

Septimo procedit etiã in excommunicato minari excõmunicatione, nã collatio, electio, ſeu præſentatio illi facta, eſt nulla. n. 27. *Etiamſi electores, vel collatores eũ excommunicatum probabiliter ignorarẽt.*

num.

num.28. *Quamuis alij aliter teneant,à* nu.29. *vbi respondetur* c.fi.de cler.excom.*ibi*, scienter. num. 30.& 3.seqq.

*Octauo procedit etiam in pensione.*n.34.

*Limitatur dicta doctrina primo, vt non procedat in beneficij iam collati,vel sub sua expectatiua cadẽtis acceptatione facta ab excõmunicato, qua valida est.*n.35.*& ratio est, quod acceptatio ius titulũque non tribuat, sed potius ad factum, quàm ad ius pertineat.* n.36. *Beneficium tamen acceptatum vigore expectatiuæ non potest ei conferri ante absolutionẽ,sed collatio suspendetur.*n.37.*Et respõdetur difficultati, quam mouet Couarruuias, quod acceptatio beneficij iam collati iuris in re acquisitionem inducere videtur, à* nu.38. *Et inxta dicta accipiendus Caietanus.* num.39. *&* 3.seqq.

*Si collatio fiat excommunicato, qui eam acceptauit, ablata excommunicatione,non valebit.*n.43.

*Improbatur quod ait P.Ledesma,& alij,excommunicatum acceptantem collationem beneficij, seu electionem peccare nihilominus mortaliter, & satisfit eorum rationi.*n.44.*&* 45.& seqq.

Quando excommunicatus peccaret acceptando coram aliis, cum quibus communicare non posset, propter communicationem cum illis solum esset peccatum veniale n.47.

An excommunicatus possit optare,à n.48.*vbi resoluitur,quod poterit optare,quando non mutatur titulus, sed optio sit tantum quoad præbendam temporalem, etiam si esset notorius excommunicatus, seu denuntiatus & extra Kalendarium,& communionem Ecclesiæ. vbi vero mutatur titulus, & debet fieri noua collatio beneficij, poterit optare, id est, declarare suam voluntatem ad optionem, seu illam acceptare, non tamen sibi facere prouideri de beneficio optato, sed tunc differri debet prouisio, donec sit absolutus.* numero 49 & 3.seqq.

*Vbi optio solum operatur retentionem vnius beneficij,&dimissionem alterius,proculdubio valet optio facta ab excommunicato.*n.53.*Et respondetur cap. referente.de præbendis.*n.54.

*Accessus, & coadiutoriæ cũ futura successione, si sunt in forma commissaria, nihil refert, quod tempore vacationis beneficij impetrans sit excommunicatus,modo tempore collationis sit absolutus,*n.55. *Si vero essent in forma gratiosa, ita quod succedente vacatione Papa ex nunc, prout ex tunc confert, & valet collatio, & prouisio facta per Papam, etiam si tempore vacationis impetrans esset excommunicatus.* à numero 56.& seq. *Et conducit decisio Gambari adducta.* numero 58.

Secundo limitatur prædicta doctrina, vt non procedat in prouisione facta in fauorem excommunicati à Papa, vel Legato, cum clausula absolutionis à censuris ad effectum gratia consequendum in literis Apostolicis apponi solita. n.59.*&* 60. *vbi referuntur agentes de ista clausula, qua non prodest insordescentibus nec irregulari.*n.61.

Cum absolutio illa, quæ datur in literis, sit ad effectũ præsentium dumtaxat consequẽdum, excommunicatus, qui impetrauit beneficium in forma commissaria, debet absolui, antequam fiat collatio à commissario,alias collatio erit nulla num.62. *nam ista absolutio ad effectum operatur impetrationis validitatem,propter* cap.1.de rescript.in 6. *& solum prodest ad effectum,vt litera sint validæ: & si sunt in forma commissaria ad effectum solum, vt valeat mandatum de prouidendo,si vero in forma gratiosa,vt valeat prouisio.*n.63.*Et si illa absolutio prodesset, vt valeret prouisio per Commissarium, & executorem facienda, prodesset etiam quoad censuram futuram,*num.64.

Impetrans sic absolutus ab excommunicatione non poterit celebrare, nec diuinis interesse, nec alia facere, cum illa absolutio sit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum. num.65. *nec faciet fructus suos beneficij sic collati* num.69.

Per dictam clausulam.teque à quibusuis, &c.positam in literis Papæ,absoluitur etiã impetrãs ab excommunicationibus,& censuris reseruatis Papæ etiam in Bulla Cœnæ n.67. *At per dictã clausulam positam in literis Legatorum, solum absoluitur à censuris,à quib.ipse aliàs poterat absoluere.*n.68. *Sed quauis hoc de iure verum sit, videtur Nuntium Hispaniæ posse per dictam clausulam absoluere ad effectum à quibuscunque censuris etiam Papæ reseruatis, à quibus alias nõ posset absoluere ex clausula suarum facultatum posita.*num.69.& 70.

*An Ordinary possint vti dicta clausula in suis prouisionib.*n.71.*vbi resoluitur affirmatiue, quamuis nõ soleant eam apponere, & per eam tantum possint absoluere ab iis, à quibus aliàs poterant. Facit, quod iudex potest suspendere interdictum ad aliquem effectum,& etiam cessationem.*n.72.

*Tertio limitatur, vt possit quis post absolutionem retinere beneficium tẽpore excommunicationis collatum,si cum eo fuerit dispensatum.*n.73. *Quæ dispensatio ab Episcopo fieri potest.*n.74. *Et dispensatione facta non requiritur alia collatio.* n.75.

Nõ poterit Episcopus dispẽsare vbi beneficium illud conferre nõ potest. n.76.*Et ideo vbi collatio,electio, seu præsẽtatio ad alium spectat,nõ potest Episcopus dispẽsare,nisi illo cõsentiẽte.*n.77. *Et vbi Papa beneficium prouidit, non potest etiam Episcopus dispensare,quia beneficium manet affectum* n.78.

Non potest etiam dispensare Episcopus, qui scienter huic beneficium contulit n.79 *Sed contrarium tenetur cum Suarez., quia non est priuatus potestate illud iterum conferendi. Nam* cap. in cunctis §.final.de electione,*habet locum solum in defectibus ibi expressis, & non in alio, aliter de se temporali & facile mobili,contra glossam & alios,* à num. 80. & 6. numeris seqq. *Et facit consilium Nauarri, quod Episcopus authoritate Concilij* capit.6. session.24. *potest dispensare in irregularitate descendente ex delicto occulto, & ipso sciente, etiam de consensu & mandato eius facto.* numero 87.

Non potest etiam Episcopus dispẽsare, vbi quis scienter intrusus est in beneficio sibi excommunicato collato propter inhabilitatem ex intrusione contractam num.88.

*Quarto & vltimo limitatur prædicta doctrina, vt non procedat in possessione beneficij capta ab excommunicato,qua valida est.*n.89.

DEnique oportet eum, cui de beneficio prouide- 1
tur,non esse aliqua censura ligatũ,seu irretitum, Cechus *de Republica Ecclesiastica.c.beneficiatis n.3. vers.*6.Lessius *de iust.& iur.li* 2.*c.*34.*dub.*22.& Açor. *instit.mor.*2.*p.li.*6.*c.*7.*q.*2. Quę † secũdũ canonistas 2
triplex est,scil.excom.suspẽsio, & interdictũ tãtũ,ex *c.quarẽti,de verb.signif.*Lamber.*de iure patron.*1.*p.*2. *lib.q.*9.*art.*3.*n.*3. Vgolin.*de cẽsuris.tab.*1.*cap.*26. Nauar.*in man.cap.*27.*num.*1. Leo *in thes.for. Eccles.cap.* 39. *&* 40. *num.*1. Suarez Theologus doctissimus

5.tom.de censuris. disp.1. sect.3. recte Auila *de censuris.1.p.dub.5.* Acosta de Andrada ad bullam cruciatæ.48.

3 Et in primis oportet, † quod non sit excommunicatus, nam excommunicato beneficia conferri non possunt.*c.postulastis.de Clerico excommunicato ministrante.* Quod † adeo verum est, vt collatio excõmunicato facta de iure sit nulla, vt *in d.c.* & ibi Doct. Selua *de benef.3. p. quæst.4.* Caputaquen. *decis.* 305. *p.2.* Flam. Paris. *de resignat.benef.lib.4.q.3. à n.44. & l.5.q.6.à n.77.* Doct Frechilla *de excom.ar.5.2.p.n.6. & 10.* Cardin. Toletus *in sum.lib.1.c.13.* in editione Rom. & Sairus *de censuris.lib.2.c.5.n.1.* & alij. Etiamsi
5 facta † sit non motu proprio Rebuff. *in concord.tit. de excommunicatis non vitam. vers.aduertendum est,* Sairus *ibi,n.6.* & Couar.*nu.2.* & Suarez *n.13* & alij citandi,*n.9.* Et † ideo non præstat tit.coloratum, & sic
6 possessio illius, non est restituibilis constando ex actis, quod collatio fuit facta excommunicato, vt fuit decisum in vna Conchen. Capellaniæ de anno 1547.
7 vt per Puteum *dec.78.lib.3.* Existimo † tamen secus esse dicendum ad effectum reg. de triennali, cum in ea excipiantur tantum simoniacus, & intrusus in beneficio reseruato in corpore iuris, Rebuff. *de pacificis possessor.n.253.* alias 205. *& in rep. d.c postulastis. in gloss.verb.retinere.nu.69.* contrarium velit, contra quem ex Sarnen. *in d.reg.de triennali quæst.17. & 28.* tenet in terminis Nauar. *in c. si quando de rescript. excep.10.n.9.*

8 Nec conualescit collatio † per sequentem absolutionem, Rebuff. *d.vers.aduertendum est.* Corras. *de benef.4.p.c.1 n.13.* Sayrus *sup.n.7.* Vega in Espeio de curas,*c.12.n.83.* & statim citandi.

9 Et prædicta doctrina † procedit etiam in collatione facta excommunicato occulto, & ignoranti, etiam probabiliter, & inuincibiliter se esse excommunicatum, nam adhuc collatio est nulla gl. Panorm. & communis *in capitulo penul. de clerico excommunicato.* Rebuff *in repet.d.cap.postulastis.2.notab.& cons.53.* Cassad. *decis.1.de præben.* Puteus 67. *libro* 1. Mandos. *de signatura gratiæ. tit. de prouision. vers.clausula, & cum absolutione.* Couarr. *in c. alma mater.1.p.§.7.* Nauar. *in man.ca.27.numero 21. & 271. vers.8.* quod aliàs *numero 273. & in cons.13.numero 4. de clerico excommunicato.* Salzedo *in pract.Bernardi Diaz ca.33.addit.1.* Cæsar de Grassis *decis.191. numero 12.* Frechilla *sup.* Vgol. *de Censur.tab.2.c.13. numero 2. & §.1.* Cosm. Philiar. *de officio Sacerd.1. p.li.3. c.12.* Enriq. *in sum.libro 13.c.3.§.3. & c.13 §.1.* Lud. Lop. *instr.conscient.2.tom.2.par.c.17.* Man. Rod. *in sum. 1. to.c.29,nu.5.* Vega *1.p.summa,c.36.casu 15.* Toletus *supra* & Sairus *n.8. & 9.* & Suarez *d.5.tom disp.13.sect.1. num.2.25. & 30.* Auila *de censuris.2.p.c.6.disp 5.dub.2.* & Azor *d.c.7.q.8.* qui late hoc explicant, & Rota in Calagurr. beneficij de Braintiuill a 8 Iun.1607. coram D. Sacrato infra adducta *num.61.* Quamuis Nauar. *in c.fratres de pœnitentia.dist.5.n.46.* dicat, quod impetratio beneficij facta per eum, qui se probabiliter ignorabat excommunicatum, tenet ex *gl 2.allim cap. Apostolicæ.penult.* putata singulari à Felin. *in cap. sicut tuis.col.2.de simon.* & probata per Card. *in cons.* 40. & dicit probabile Less. *sup.nu.117.* sed communis est in contrarium, quam putat veriorem Lessius ibi, & eam potius tenet d. gl. vt sup. citauimus, vt constat circa medium, ibi: *Non credo, quod electio de ipso facta teneat, &c.* Et antea solum dicit, quod ignorans se excommunicatum non peccat, si literas obtinuerit pro beneficio, vel alio negotio, nec qui ipsum eligerent hoc ignorantes.

Secundo procedit † etiam in foro conscient. in 10
quo beneficium excommunic. collatum ab ipso retineri non potest *d.cap.postulastis* & ibi Rebuff. *in d. gloss.verb.retinere.nu.62.* Vgol. *d.c.13.§ 5.n.1.* & Sairus *num.21.*

Tertio procedit etiamsi excommunicatio sit in- 11
iusta, Rebuff. *d.2.notab.n.723.ampliat.* Couarr. *d.§.7. n.7.ad fin.* Vgolin. *d.ca.12.§.1.n.1.* Enriquez *d.libro 13. c.14.§.1.in gloss.lit.A, & c.15.§.2.* & Sairus *n.10.* Cæsar de Grassis *d.decis.191.nu.19. & 20.* Quidquid † Suarez *d.5.tom.disp.4.sect.7.à nu.26.* dicat esse validam, donec in iudicio irrita declaretur, & alij Theologi male tenentes excommunicationem iniustam ex parte causæ esse nullam. 12

Quamuis secus † si excommunicatio sit nulla, Re- 13
buff. *ibi, & num.24. & 29. & d. titul. de excommun. non vitan.vers.1.fallit,* & Couarr. *ibi,nu.5.* Nauarr. *in cap.cum contingat.de rescrip.rem.6.n.9. & 11.* Cæsar de Grassis *d.dec.119.* Vgo. in *d.§.1.nu.2.* Enriq. *d.c.14. §.1.in tex. & gl.litera A. & d.c. 15. §.2. in gl.1.lit.K.* Lud. Lop. *d.c.17.* Cuchus *d.vers.6.* Sair. *d.n.10.*

Quarto procedit etiam in electione, & præsenta- 14
tione, seu nominatione, Lamb. *de iure patron.1. p.2. lib.q.9 ar.1* Rebuff. *d.2.notab.nu.43. & 55. seu n.89. & 97. & d.tit.de excommunicatis non vitan. vers.item electio. & seqq.* Couarr. *n.1.* Flam. Paris. *d.li.4.q.3.n.47. & d.lib.5.q.6.n.80. & 81.* Vgolin. *d.c.13.§.2.* Frechilla *à n.6.* Enriquez, Lud. Lop. Toletus, Sairus *à n.16. ad 19.* & Suarez *n.10. vbi sup.* Lessius *n.16.* & Azor *d.q. 8.* & Auila *supra.*

Quinto, procedit etiam † in permutatione bene- 15
ficiorum facta per excommunicatum, quæ non valet. nam permutatione nouum beneficium, nouumque ius acquiritur, cuius est incapax excommunicatus, Cosmas *in pragm. sanct. titul. de collatio. §. item super verb.disponere.* Rebuff. *in d.c.postulastis d.2. notab.n.73. seu nu.15. & d.tit.de excomm. non vitan. versic. nec valet etiam & vers.8.* Couar. *supra num.2. vers.5.* Flam. *d lib.4.q.3.num 45.* Vgolin. *d.cap.14.§.2. num.6.* Frechilla *supra n.8.* Lud. Lop. *d.cap.17.* Sairus *n.14.* & Suarez *supra num. 11.* dicens resignationem beneficij in fauorem excommunicati, siue simplex sit, siue per modum permutationis, inualidam esse, &c. & Azor *d.quæst.8.* & Auila *supra.*

Et facit † gloss. *in Clem.1.de pœnis verb.obtinenda.* 16
quam ibi sequuntur Card. *§.ipsius.quæst.3.numero 4.* Anchar. *numero 10.* Bonifacius *numer.54. & 108.* de qua memini infra *11.par.c.3.*

Aduerte tamen, quod quamuis † non valeat per- 17
mutatio, quoad excommunicatum, tenet tamen quoad non excommunicatum compermutantem, Cosmas *d.vers.disponere, circa fi.* Rebuff. *d.vers.nec valet* & Frechilla *d.num.8.*

Aduerte etiam, quod non valet † collatio facta 18
excommunicato ex causa permutationis, quamuis tempore resignationis & admissionis non esset excommunicatus. E conuerso † si tempore collatio- 19
nis non erat excommunicatus, valebit collatio, & permutatio, quamuis tempore resignationis, & admissionis, ordinarij esset excommunicatus, nam licet ex resignatione ex causa permutationis factæ, & admissione illius acquiratur ius compermutanti, vt sibi fiat collatio beneficij, *capit. primo, de rer.permutation.in 6. & clement. prima eodem.* tamen id ius non impeditur per excommunicationem, cum non proueniat ex dispositione beneficij facta circa excommunicatum, sed ex facto ipsius

ipsius resignantis ex illa causa cum admissione ordinarij, & quasi ex conuentione ipsorum permutantium, licet contrarium videatur velle Suarez *d. nu. 11.*

20 Quamuis si fieret † coram Papa, seu Legato resignatio, etiam ex causa permutationis in fauorem excommunicati, sine absolutione ad effectum, quæ dari solet, non valeret admissio in fauorem illius, quia non valet gratia, seu rescriptum impetratum ab ex-
21 communicato, *cap. 1. de rescript. in 6.* Quod † non habet locum in gratiis concessis ab ordinario, Nauar. *consil. 48. de senten. excom.* Enriquez *d. lib. 13. §. 1. in tex. in fin. & gl. 1. & litera M.* & Suarez *d. 5. tom. disp. 17. sect. 1. n. 2.*

22 Sexto, procedit † non solum in quibusuis beneficiis Ecclesiasticis, quæ conferuntur in titulum, sed etiam in quacumque dignitate, & officio Ecclesiastico etiam temporali habente vsum iurisdictionis, seu ordinis, vt est munus Vicarij, Administratoriis, seu Gubernatoris Episcopatus, Legati, Delegati, vt
23 inquisitoris. Nam † horum omnium, licet non sint beneficium, est incapax excommunicatus: quia est incapax vsus iurisdictionis, & ordinis, ad quem hæc ordinantur, arg. *c. fi. de clerico excommunicato. & d. cap. postulastis, in sui ratione.* Felin. *in cap. cum dilectus. n. 2. de accusat.* Vgolin. *d. c. 1. 3. §. 3. num. 3. & 4.* Enriquez *dict. cap. 13. §. 1.* Sairus *supra num. 35.* & Suarez *d disput. 13. sect. 1. num. 6.*

24 Et idem est eadem † ratione in dignitatibus, seu officiis, non Ecclesiasticis habentibus iurisdictionem, nam etiam horum collatio facta excommunicato, seu electio est nulla cap. venerabilem. de electio. & ibi notat gl. *verb. electus*, & Dd. Vgol. *d. §. 3.* & Enriquez *ibi.* Toletus, & Sairus *num. 36. sup.* & Auila *d. c. 6. disp. 6. dub. 7. ad fin.*

25 Licet contra teneat † in his Suarez *disp. 16. sect. 2.* nempe non esse irritã, sed irritandã consequẽter ad suam intelligentiam *dict. c. fin.* de qua infra *num. 30.*

26 Quod tamen † accipiendum est, vbi electione, seu libera collatione conferuntur huiusmodi dignitates, seu officia, secus vbi obueniunt successione, seu ratione bonorum, vel maioratus, in quibus excommunicatus potest succedere, & solum durante excommunicatione suspenditur vsus iurisdictionis, Vgol. *dict. §. 3. numero secundo.* Sairus *numero trigesimo septimo*, & Suarez *ibi, nu. 6* Facit quod tradit Molina *de Hispanorum primogeniis, lib. 1. c. 13. nu. 13. 14. & 67. & lib. 4. c. 11. n. 54.*

27 Septimo procedit etiam in † excommunicato minori excommunicatione, nam collatio, electio, seu præsentatio illi facta est nulla, *dict. c. fi. de cle. excom.* intelligendo verbum, *irritanda*, i.e. irrita denũtianda iuxta subiectam materiam & rationem, de qua ibi ita, gl. *ibi, verb. scienter*, Cardin. & Abb. *n. 3.* & Decius *in c. dilecti n. 5. de excep tio.* Lamber. *sup.* Rebuf. *in d. cap. postulastis. d. 2. notab. num. 22. & 51. seu 64. & 95.* Corr. *d. 4. p. c. 3. n. 22.* Couarr. dicens, magis communiter receptum, *d. c. alma mater. 1. p. §. 8. n. 3.* Cuchus *in instit. maiorib. l. 4. ti. 1. n. 132.* Vgol. *de censur. tab. 3. c. 6. §. 3. n. 2.* & Frechilla *de excommunicatione. 5. art. 2. p. n. 12. &* 13. dicẽs cõmunem Armilla *verb. excommunicatio. n. 5.* Cosmas Philiar *sup. & 1. p. lib. 3. c. 17.* Candelabrũ aureum, dicens communem de excomm. *n. 48.* Gonçalez *gloss. 58. nu. 25.* & Azor. *d. lib. 6. 2. p. c. 7. qu. 7.*

28 Etiamsi † electores vel collatores eum excommunicatum probabiliter ignorarent, *d. gl. verb. scienter.* & ibi Card. & Abb. *n. 8.* P. de Baisio *in directorio electionum. 69. 1. p. n. 3.* Coua. Cuchus, Vgol. Frechi. *n. 14.* Armilla & Candelabrum *nu. 49.* vbi proxime, & est communis secundum Sylues. *excomm. 1. numero 3.*

Quamuis † ipse *de excom. 4. n. 4.* & Corras. *d. numer.* 29
22. contrarium teneant *ex d. c. fin.* ibi, *scienter.* Cui tamen respondetur, quod ratio illius tex. est generalis, & ideo comprehendit etiam casum, vbi fuit facta ignoranter, vt ait Vgol. *ibi.*

Et ita tenendum est, † quamuis Felin. *in c. dilecta.* 30
de excep. sub. n. 4. teneat quod excommunicatio minor non reddit electionem nullam, imo tenet, sed est irritanda per sententiam vt *d. c. fi.* ibi, *irritanda.* & sequuntur Ricar. *in 4. dist. 18. art. 7. quæst. 4.* & Tolet *infra* Sair. *lib. 2. c. 22.* & Suarez *d. 5. to. disp. 24. sect. 2. à numero 13.* & Lessius *dict. lib. 2. cap. 34. numer. 116.* Auila *infra.* & videtur tenere Reb. sibi contrarius *d. 2. notab. n. 62.* seu *n. 104.* Sed † D. Ant. *3. p. tit. 25. c. 2. §. 1.* 31
& Soto *in 4. dist. 22. q. 2. ar. 3.* & Tol. *lib. 1. c. 17.* & Auil. *d. c. 6. disp. 12. dub. 4.* dicunt esse irritandam, si sciẽter fuerit facta, vt esse clarum in iure ait Man. Rodrig. *in sum. 1. to. c. 105. n. 1.* allegans *c. fi. de election.* voluit allegare *d. c. fi. de clerico excommunicato.* cui responsum est supra.

Et quamuis † Lud. Lop. *2. to. 2. p. c. 17. &* 18. teneat, 32
quod talis electio est valida, sed tamen venit rescindenda per sententiam, si facta est de excommunicato minori scienti, seu in quo fuit ignorantia crassa, non alias, & Ema. Sa. *verb. excommunicatio. num. 33.* quod si se ignorabat excommunicatum, non videtur inualida. Et † quicquid inuoluant Didac. Perez ad 33
Villad. *de irregularitate. c. 2 à numero 2.* Enriq. *lib. 13. c. 3. §. 3. & in gl. litera V. & X. c. 13. §. 1.* & Man. Rodr. *d. 1. tom. c. 29. n. 5.*

Octauo procedit † etiam in pensione, vt dictum 34
est s. 1. *p. c. 5. numero* 130. vbi vide.

Sed limitatur prædicta doctrina †, primò vt non 35
procedat in beneficij iam collati, vel sub sua expectatiua cadentis acceptatione facta ab excommunicato, quæ valida est *dec. 5. de conces. præb. in nouis. & 8. de sent. excomm. in antiquis. & 4. eod. in antiquior.* Feli. *in c. cum dilectus. de accus. n. 1. vers. pro quo vltimo.* Staphil. *de literis gratiæ. tit. de vi & effectu clausularum. §. executor. quomodo beneficio vacanti prouideri possit. num. 22.* Rebuff. *dict. 2. notab. numero octuagesimo seu 124. & d. tit. de excommunicatis non vitandis, vers. 3. fallit.* Gomet. *de expectatiuis, numero sexagesimo.* Naua. *in d. c. si quando excep. 10. n. 9.* Ant. Gab. *concl. 8. de probat. n. 43.* Coua. *lib. 3. var. c. 16. n. 4. & in d. c. alma mater. 1. p. §. 7. nu. 4.* Flam. Paris. *de resig. li. 10. q. 8. nu. 39.* Vgol. *d. tab. 2. c. 13. §. 1. nu. 2. & §. 2. num. 7.* Frechilla *d. art. 5. 2. par. num. 10.* Cerola *in praxi 1. par. ver. beneficia, §. 5. 3. dub. & verb. excommunicatio. causa formalis. 8 dub.* Enriquez *d. cap. 13. §. 3.* Lud. Lopez *d. c. 17.* P. Ledesma *in sum. tit. de excom. c. 6. penul. dubio. seu difficult.* Toletus *supra cap. 15.* & Sairus *num. 11.* & posthæc Gonçalez *ad reg. mensium gl. 58. numer. vigesimo sexto* & Azor *2. par. lib. 6. ca. 7. q. 9 & lib. 7. c. 23. q. 5.* & Alex. Monet. *de opt. canonica c. 4. num. 25.*

Et ratio est, quod acceptatio ius † titulumque non 36
tribuat, sed potius ad factum, quam ad ius pertineat, &c. Licet contrarium videatur velle Nauar. *cons 53. n. 34. & 5. de sent. excom.*

Beneficium tamen † acceptatum vigore expectati- 37
uæ non potest ei conferri ante absolutionem, sed collatio suspenditur, d. on ec fuerit absolutus, Nauar. Couarr. Flam. *n. 40.* Lud. Lopez *ibi.* & Sairus *d. nu. 11.* & Suarez *n. 18.* Auila *d. c. 6. disp. 5. dub. 6.* aliàs collatio esset nulla, iuxta dicta, Crescen. *decisio. 14. de probat. ad fin.*

38 Nec obstat difficultas †, quam contra mouet Couarr. *ibi*, nempe quod acceptatio beneficij iam collati, iuris in re acquisitionem inducere videtur, nam licet ex collatione ius in beneficio detur, id tamen non acquiritur donec acceptatio fiat,
39 *cap. si tibi absenti. de præben. in* 6. Et † quo Suarez *vbi supra numero decimoquinto* contra communem ait, acceptationem factam ab excommunicato esse inefficacem quoad effectum acquirendi beneficium, & plus iuris quam antea habebat donec absoluatur non tribuere, quod etiam tenet Auila *dict.6.dub.*& Lessius *di.libro secundo cap.*34.*numero* 118. licet fateatur contrarium esse probabile, & vi-
40 detur tenere Cerola *dict. 3. dub.* Imo † videtur amplius tenere, quod valeat non solum acceptatio, sed etiam collatio facta excommunicato, sed quod
41 non acquirat ius donec absoluatur. Quia † respondetur, quod licet ante acceptationē non acquiratur ius in beneficio collato, tamen acceptatio ipsa non tribuit ius in ipso beneficio, sed collatio præcedens, & acceptatio tantum declarat consensum illius, cui beneficium est collatum, & habet se tan-
42 quam conditio sine qua non. Nec † refert, quod tempore acceptationis acquisitio iuris spiritualis fiat nam ius solum prohibet fieri collationem excommunicato. Vnde è conuerso si collatio fiat ex-
43 communicato, qui eam acceptauit, ablata excommunicatione non valebit, vt recte tradit Enriq.*d.li.*13.*c.* 57.*§.*3.& Lessius *d.c.*34.*n.*119. quicquid velit Nauar. *d.cons.*53.*de senten.excom.nu.*3.*&* 4.& eidem Henriquez *d.lib.*13.*c.*13.*§.*3.*gl.h.in fin.*

44 Et iuxta dicta est accipiendus † Caietanus *in sum. verb. excommunicatio. circa fin.§. excommunicato plura sunt illicita,&c.*

45 Ait tamen † Pet. Ledesma *sup.* & alij excommunicatum acceptantem collationem beneficij, seu electionem, peccare nihilominus mortaliter, quia offert se tanquam minister ad exercendum ministerium Ecclesiasticum, quod non potest sine peccato, & est indignus.

46 Sed hoc non videtur † verum, & contrarium tenet Enriq.*d.c.*13.*§.*3. dicens, non videri peccare excommunicatum, qui sic acceptat, nisi habeat animum exercendi officium absque absolutione excommunicationis, sequitur Sairus *d.numero* 11. *ad fin.*& Auila *supra* & idem tenet Suarez *supra numero vigesimosecundo* & 23. dicens, non esse considerandum statum, in quo acceptat, sed pro quo acceptat, est enim illa indignitas, & inhabilitas temporanea, & facile mutabilis, & collatio fuit legitima. Ex quo satisfit rationi contrariæ.

47 Et quando excommunicatus † peccaret acceptando coram aliis, cum quibus communicari non posset, propter communicationem cum illis, solum esse peccatum veniale, iuxta tradita per Caiet. *supra Sotum in* 4.*distinct.*22.*quæst.*1.*art.*4.Nauar.*ca.*27.*num.* 12. Couaruu. *dicto cap. alma mater.*1.*parte* §.3. Bart. Medi.*in sum.libro primo, capite* 11.*§.*5.Angles *de excomm.art.*3.7.*&* 8.*difficul.*Cosm.Philiar.1.*p.libro* 3.*c.* 15. Candelab. aur. *de excomm.numero* 90. Cechum *de casibus reseruatis casu* 1. *de excomm.vers.an participans cum excommunicato peccet mortaliter.* Enriquez *dicto libro* 13. *capite* 8. Ludouicus Lopez *dicto cap.*18. Valen.4.*tom.disputat.*7.*quæst.*17.*punct.*2. Veg.*in Speio de cura.c.*12.*numer.* 92. Tolet.*libro* 1. *c.*11.*&* 17.Sairum *lib.*2.*c.*11.*à n.*20.Suar.*disp.*15. *sect.*2. Auil *dicto ca.* 6. *disp.* 8. *dub.* 3. Zauallos dicentem communem, *quæst.* 505. & alios communiter contra Vgolin.*tab.*2.*capite* 23.*§. vltimo.*

Vnde infertur † ad illam quæstionem an ex- 48
communicatus possit optare, in qua dicendum est quod poterit optare, quando non mutatur titulus, sed optio fit tantum quoad præbendam temporalem, & solam temporalitatem, Rota *dec.* 5. *de concess.prab.in fi.*aliàs 195.*in nou.*& 8.*de senten.exc.*aliàs 126.*in antiq.*Domi.*in cap.fi.in fi.* & Franch. *numero sexto, de consum.in* 6.Rebuff.*in d.c.postulastis*, 2.*notab. numero* 87. Gomet *de expectatiuis, numero* 60. Gigas *de pensio. q.*63.*nu.*15.Ant.Ga. *d.conc.*8.*de prou. n.*43.Cassad.*decis.*17.*n.*5.*de præb.*Frech.*d.art.*5.2.*p.n.* 10.& Tolet.*d.c.*13.& Gonç.*glo.*34.*nu.*65. Auil. *disp.*5. *dub.*6.& Alex.Monet *d.cap.*4.*de optione qu.*21.*n.*20. dicens communiorem & verissimam, quam sequitur Ripa *de nocturno tempore cap.*101.*nu.*4. quamuis Moneta non procedat satis consequenter ad ea quę dicit *eodem tract.cap.*7.*q.*1.

Quod procedit etiam † si canonicus optans a- 49
liam præbendam esset notorius excommunicatus, seu denuntiatus, & extra calendarium, & communionem Ecclesiæ Hispane, puesto eo discuento, quicquid dicat Frechilla, *ibi*, cum doctore Michaele Costa *in lectura capit. referente. ne præben.* quod is optare non poterit aliam præbendam, nec valebit optio ab eo facta, quia notorius excommuninatus non potitur fructibus *cap. pastoralis,§.verum.de appellatio.* & per consequens, nec optione, siquidem est fructus canonicatus, sicut electio, &c. Guil. Bened. *q. de camerariatu Lugd. Eccles. numero* 1. 11. *&* 12. Cui † rationi respondeo, quod optio non est proprie inter fructus beneficij, quibus priuatur excommunicatus, & si electio facta ab excommunicato non valet, non est, quia sit fructus, sed quia excommunicatus specialiter prohibetur eligere & conferre, & si illa ratio valeret, idem concluderet in excommunicato occulto, qui etiam priuatur fructibus, vt *in dicto§. verum.*

Vbi vero mutatur titulus † & debet fieri noua 50
collatio beneficij, vt quando portionarius optat canonicatum, & canonicus dignitatem, & dimidius portionarius integram portionem, vel obtinens vnam dignitatem, aliam dignitatem, &c. tunc excommunicatus poterit optare, i. e. declarare suam voluntatem ad optionem, seu illam acceptare, *arg.l.ex fact.§.si quis regatus*, 2. *ff.ad Treb.* Rota *d.dec.*5 *in fin.*Frechil.*ibi*, Sairus *libro secundo cap.*6.*numero decimotertio*,& Suar. *d.sect.prima numero* 19.Auil.*supra*, non tamen sibi facere prouideri de beneficio optato, sed tunc differri debet prouisio, donec sit absolutus, Frechilla, & Auila *ibi.* Et ita procedet † sententia Cardin. *in d. capit. postulastis.*Alciati *in capit.*1. *de iudiciis*, *num.*10.Ænex de Falcon.*de reseruatio* 4.*q.*5.*effectu,nu.* 3. *& add.vlt.in fi.d.decis.*5.Rebuff.*d.tit.de excom. non vitan. vers.idem in alia.vers.*11.Couar.*d.§.*7.*n.*4. Vgol.*d.c.*13.*§.*2. *n.*7.Ludouicus Lopez *d.capit.* 17. & Suar. *d. numero* 19.tenentium excommunicatum non posse optare, & Hier.Gonç.*d.gl.*34.*n.*72.

Vbi vero optio † solum operatur retentionem 51
vnius beneficij, & dimissionem alterius, vt in terminis *ca.*1.*referente de præben.* tunc proculdubio valet optio facta ab excommunicato, quia tunc nullum beneficium acquirit, sed potius dimittit. Vgolin. Frechilla & Suarez *ibi*, quicquid dicat *d. add.vltima*, cum Pet.de Perusio *in d c.referente.*

Nec obstat tex. ille † vbi excommunicatus ante 52
optio-

optionem fuit absolutus, quia illud factum fuit, non quia esset necessaria absolutio ad valorem optionis, de qua ibi, sed quia erat excommunicatus propter eandem causam, quæ pendebat coram Papa, iuxta *c. prudentiam, §.6. de offic. del. & c. venerabilib. de sent. excom. in 6.* ita Frech. *sup.* cum D. Costa *in d. lect.* & quicquid velit Rota *ibi d. declar. 5.* dicens, quòd potest responderi ad illud caput, quòd per illam optionem acquiritur ius in re, & censetur collatio, siue nouus titulus, vt refert Gregor. *suprà.* Et quamuis Alex. Mone. *d. c. 4. n. 30. & 23.* dicat illum textum loqui de optione inter duo beneficia, quæ requirunt collationem, & ideo excommunicatum optare non posse, sed ante optionem fuisse absolutum.

55 Vnde infertur † ad accessus & coadiutorias cum futura successione, quod si sunt in forma commissaria, ita quod in euentum vacationis beneficij committatur collatio ordinario, prout committi solet, quando expediuntur in forma digno, nihil refert, quod tempore vacationis beneficij impetrans sit excommunicatus, modo tempore collationis sit absolutus. Si † veto essent in forma gratiosa, ita quod succedente vacatione beneficij Papa *ex nunc, prout ex tunc*, & è contra illud conferret, tunc si tempore vacationis impetrans esset excõmunicatus, est difficultas, quia videtur facta collatio in tempus inhabile, vel conferri in tempus inhabile, *ad l. in tempus, ff. de hæred. instituen. leg. quid sponsa. cap. de donat. ante nup.* Nihilominus † dicendũ est valere collationẽ, & prauisionem factam per Papam, &c. non obstante d. excommunicat. ex d. clausula *ex nunc, prout ex tunc*, & è cõtra, quæ facit, quod succedente vacatione collatio videatur facta tempore datæ, Cassad. *decis. 3. de præb. n. 15.* Ioan. Paul. *decis. 71.* & Mand. *cons. 10. n. 6.* Et † cõcludit ad prædicta *decis.* Gambari 44. quod habẽs, regressũ per cessũ, vel decessum, licet sit excommunicatus tẽpore mortis rectoris, est locus regressui, quia excõmunicatus absolutus recuperat omnia iura pristina, *c. Maximum. 1. q. 7.* Fel. *in c. cum inter, de excep.* Item quia *excommunicatus potest ea quæ sunt executionis gratiæ præcedentis, quia non requiritur nouus titulus, nec noua prouisio, sed satis est, ipsum intrare possessionem beneficij sic vacantis, quæ possessio est actus naturalis, excommunicatus autem in dubio potest ea, quæ sunt facti, vbi non requiritur actus, vel exercitium iuris, vt acceptare, secundum ea, quæ tradit Bisig.* decis. 4. de sententia excom. *Rota* in antiquis 720. & in nouis 195. & 307. *ita concluſit Rota vigesimoprimo Ioan.* 1525.

59 Secundo limitatur, † vt non procedat in prouisione facta in fauorem excõmunicati à Papa, vel Legato, cũ clausula absolutionis à censuris ad effectum gratiæ dũtaxat cõsequendũ in literis Apostolicis apponi solita per illa verba, *teque à quibuſuis, &c.* Quę nascitur ex ventre supplicationis *in 2. parte in princ.* ibi: *Et cum absolutione à censuris ad effectum, &c.* De 60 qua clausula † Feli. *in c. Apostolicæ, in princ. de excep.* & Staphil *de literis gratia, tit. de vi & effectu clausularũ, §. 1. à n. 7.* Boerius *dec. 290.* Rebuff. *in praxi in forma & declaratione nouæ prouisionis, verb. teque absoluentes, & in concord. in forma mandati Apostolici, verb. quauis occasione, & seqq. & in d. c. postulastis, 2. notab. à n. 67.* Gigas *de pensio. qu. 14. in fi.* Mand. *de signatura d. tit. de prouisio. vers. clausula, & cum absolutione, & tit. de absolutione ab excom.* & bene Nauar. *in c. ita quorumdam, de Iudæis. notab. 11. à n. 14. & in man. c. 27. n. 23. & nu. 271. vers. 8. quod aliàs 273.* Flam. Paris. *de resignatione. li. 4. qu. 3. nu. 53. & 62. & lib. 8. quæst. 7. à num. 100.* Vgoli. *de censur. tab. 1. c. 4. §. 5. num. 7.* Ioannes Gutierrez *can. quæst. lib. 2. ca. 5. num. 94.* Cosmas Philiar. *de offic. Sacerd. 1. part. li. 3. cap. 26.* Enriquez *d. lib. 13. cap. 13. §. 3.* Man. Rodrig. *in sum. 1. tom. capit. 29. num. 5.* Vega *1. par. cap. 36. casu 15.* Toletus *d. cap. 13.* & Sairus *d. lib. 2. capi. 5. numero sexto & 12.* & Auila *d. cap. 6. dis. 5. dub. 2.* qui istam limitationem tenent.

Quæ tamen clausula † non prodest insordescen- 61
tibus, *reg. hanc, c. 65. de insordescentibus*, quam vide, & gloss. Soto *ibib.* Rebuff. *ibidem reg. vltim.* Nauar. *dict. notab. vndecimo, à numer. decimoquinto.* Enriq. *d. §. tertio, & in gloss. litera F.* & Sairum *numero decimotertio*, & Auil. *ibi*, nec irregulari, vt dictum est *c. 11. præceden. à n. 54.* & circa ist am clausulam & regulam de insordescentibus est decisio Rotæ in causa Calagurritana beneficij de Brantiuilla 8. Iun. 1607. d. 108.

Aduertendum est † tamen, quod cum absolutio 62
illa quæ datur in literis, sit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum excommunicatus, qui impetrauit beneficium in forma dignum, seu aliàs in forma commissaria debet absolui, antequam fiat ei collatio à commissario, aliàs collatio erit nulla, Enriq. *d. li. 13. cap. 13 §. 3. in fi.* & in simili de literis ad vacatura, quod acceptans non possit habere beneficium, sine alia absolutione, nec valeat collatio illi facta per executorem, seu commissarium, quamuis mandati impetratio teneat, docet Rebuff. *in d. forma mandati. verb. absoluentes.* Nam 63
† ista absolutio ad effectum operatur impetrationis validitate propter *c. 1. de reser. in 6.* vt per Dd. citatos, & solum prodest ad effectum, vt literæ sint validæ, & sic si sunt in forma commissaria ad effectum solum, vt valeat mandatum de prouidendo, si vero forma gratiosa, ad effectum, vt valeat prouisio. Et a- 64
liàs si illa absolutio prodesset ad effectum, vt valeret prouisio, & collatio, per commissarium & executorem faciendi, prodesset etiam quoad excommunicationem, & censuram futuram post ipsas literas commissarias incursam, in qua ille erat tempore prouisionis, & collationis factæ per commissarium. Quod tamen dici non potest, nam solum datur à censuris de præsenti, vt patet ex verbis: *Si quibus quomodolibet innodatus existis.*

Vnde etiam impetrans † sic absolutus ab excom- 65
municatione non potest celebrare, nec diuinis interesse, nec alia facere, cum illa absolutio sit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, Rebuff. *in praxi in dict. forma, & declaratione nouæ prouisionis verb. teque absoluentes, à numer. 15. & in dict. forma mandati, verb. ad effectum*, & Cerola *in praxi. 2. parte, verb. ordo. §. 4. ad fin.* Cosmas Philiart. *d. 1. p. lib. 3. cap. 26.*

Nec facit suos fructus † beneficij sic collati, Re- 66
buff. *ibi, numer. 18.* Vgolin. *d. tab. 2. cap. 12. in princip. sub nu. 1. vers. 6.* Alexand. Monet. *de distrib. par. 2. qu. 15. n. 23.*

Aduertendum est † etiam, quod per d. clausulam, 67
teque à quibuſuis, &c. positam in literis Papæ absoluitur impetrans etiam ab excommunicationibus, & censuris reseruatis Papæ etiam contentis in bũlla Cœnę Domini, vt recte aduertit Nauar. *in d. capit. ita quorundam. notabili 11. num. 21.* ex dicta regula Cancellariæ, *dicto capit insordescentibus.* & sequitur Auila *dicto dubio 2.* limitans tamen, vt non procedat in excommunicatione incursa propter hæresim, ex Felino *supra*, & Couarruu. *in cap. alma mater. 1. par.*

§.11.*numero decimoquinto.* At † per dictam clauſulam poſitam in literis legatorum ſolum abſoluitur à cenſuris, à quibus ipſe aliàs poterat abſoluere, non autem à cenſuris Papæ reſeruatis, à quibus aliàs non poteſt abſoluere, vt aduertit idem Nauarrus ibi, *numero* 18. & Auila, quidquid dicat Rebuff. *in dict. forma mandati. verb. innodatus exiſtit. verſ. & an legatus.* cum Felino *in cap. ad eminentiam. de ſentent. excommunicat.*

69 Sed quamuis hoc † de iure verum ſit, videtur Nũtium Hiſpaniæ ex ſuis facultatibus poſſe per dictam clauſulam abſoluere ad effectum à quibuſcunque cenſuris etiam Papæ reſeruatis, à quibus aliàs non poſſet abſoluere, nam in ſuis facultatibus habetur ſequens clauſula: *Et conceſſiones gratia, & literæ prædicta, vigore præſentium concedenda, ſublatis obſtaculis ſuum ſortiantur effectum, quaſcunque perſonas ad effectum duntaxat omnium, & ſingulorum præmiſſorum conſequendum ab omnibus, & quibuſcunque excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati fuerint, dummodo in eis per annum non inſorduerint, abſoluendi, & abſolutos fore cenſendi, &c. authoritate Apoſtolica prædicta, tenore præſentium plenam, & liberam licentiam. facultatem & authoritatem concedimus, & in-*

70 *dulgemus.* Faciunt † illa verba: *Ab omnibus & quibuſcunque,* quæ important omnimodam generalitatem, & comprehendunt, quæ aliàs non venirent, vt per citatos ſupra 1.*par. cap. quinto, numero* 97. Et ſi non comprehenderent etiam cenſuras Papæ reſeruatas, ſuperflua eſſet iſta clauſula, *& conceſſio.* Et certe videtur Papa in iſta clauſula dare facultatem nuntio apponendi in ſuis literis clauſulam abſolutionis ad effectum, quam Papa ſolet apponere, & abſoluendi per eam à cenſuris, à quibus Papa ſolet abſoluere.

71 Sed eſt difficultas, an Ordinarij † poſſint vti dicta clauſula in dictis prouiſionibus? Et dico, quod quamuis non ſoleant eam apponere, nihil tamen obſtat, quo minus ea vti poſſint, licet per eam tantum poſſent abſoluere ab iis, à quibus aliàs poterant, Nauarr. *dict. notabili* 11. *num.* 18. & 22. Cuchus *in inſtitut. maioribus libro* 4. *tit.* 1. *num.* 89. & Vgolin.

72 *dict. tab.* 1. *capit. quarto,* §. 5. *numero* 18. Facit † doctrina Nauarri *in manuali, capit. vigeſimo ſeptimo, numero* 183. vbi ait, iudicem poſſe ſuſpendere interdictum ad aliquem effectum, Couarruu. *in dicto cap. alma mater,* 2. *part.* §. *ſecundo, numero quarto,* Vgolinus *d. tab.* 1. *capit. nono,* §.11. *numero nono,* & Suarez *d. quinto tomo, diſputat.* 38. *ſection.* 3. *numero* 5. qui idem ait in ceſſatione, *diſputat.* 39. *ſectio.* 4. *numero* 4. Et ita ſeruat conſuetudo Eccleſiæ, quamuis contradicat Coſmas Philiarcus, & Auila 5 *parte diſputatio.* 6. *dub.* 4. & 6. *part. diſputat.* 3. *dub. vlt.*

73 Tertio limitatur, vt poſſit † quis poſt abſolutionem retinere beneficium, quod ſibi fuit tempore excommunicationis collatum, ſi cum eo fuerit di-

74 ſpenſatum, vt *in dicto cap. poſtulaſtis,* † quæ diſpenſatio ab Epiſcopo fieri poteſt, *gloſſ. ibi. verb. diſpenſatum,* quam ibi ſequuntur Abbas *num.* 8. & alij, & Rebuff. *ibidem in gloſſ. numero* 64. dicens communem Couarruu. *dicto cap. alma mater.* 1. *par.* §. 7. Vgolinus *d. tab.* 2. *cap.* 13. §. 1. *numero* 3. Henriquez *libro* 13. *cap.* 14. §. 2. & *cap.* 56. §. 1. Ludouicus Lopez *dicto capite* 17. Sair. *d. cap.* 5. *numero* 21. & Suar. *d. diſputat.* 13. *ſect. prima, numero* 34. & *diſput.* 6. *ſection.* 4. *numero* 8. & 9. & Azor 2. *parte, lib.* 6. *cap.* 7. *quæſtio.* 2. & Auila *ſecunda parte, cap.* 6. *diſput.* 5. *dub.* 4. licet contra teneat Cardinalis *in dicto cap. poſtulaſtis.* Quo † caſu diſpenſatione facta, non requiritur alia collatio, inquit ibi Abbas, Vgolinus, & Suarez *dicto num.* 34. quia diſpenſatio eſt quædam virtualis beneficij collatio, licet Rebuffus *ibi numero* 70. & Sairus *numero* 23. tutius eſſe dicant, vt fiat noua collatio. 75

Non poterit tamen Epiſcopus † diſpenſare in 76 ſequentibus caſibus. Primo, vbi beneficium illud conferre non poteſt. Rebuffus *ibi, num.* 68. Nauarrus *dicto cap.* 27. *numero* 271. *verſicul. octano, quod,* aliàs *num.* 273. Vgolinus *ſupra* Henriquez *d.* §. *ſecundo,* Sairus *num.* 22. *verſiculo ſecundo,* & Suarez *d. numero* 34. & *ſeq.* Auila *d. dub.* 4. *diſput.* 5. licet contra teneat Abbas *ibi, numero* 9. quem ſequitur Azor *vbi proxime,* & in caſu particulari, Leſſius *lib.* 2. *cap.* 34. *numero* 122.

Et ideo vbi collatio, † electio, ſeu præſentatio ad 77 alium ſpectat, non poteſt Epiſcopus diſpenſare, niſi illo conſentiente, vt contra Abb. *ibi* docent Couarruu. Ludouicus Lopez, Sairus *num.* 23. & Suarez *num.* 37. *ibi.*

Et ideo etiam † vbi Papa beneficium prouidet, 78 non poteſt Epiſcopus diſpenſare, quia beneficium manet affectum, Abb. *num.* 10. & Rebuff. *ibi num.* 66. Couarruu. Vgol. Ludouicus Lopez *ibi,* Sairus *num.* 22. & Suarez *d. numero* 34. & dixi *ſup.* 5. *part. cap.* 1. *num.* 138. & Simoneta *de reſeruat. quæſtio.* 64. *num.* 6. & poſt hæc Gonçalez *ad reg. menſium gloſſ.* 52. *num.* 22. Auila *num.* 3.

Secundo, non poteſt † diſpenſare Epiſcopus, qui 79 ſcienter huic beneficium contulit, quia cum peccauerit in conferendo non eſt dignus habere hanc poteſtatem, &c. Ita Abb. *d. c. poſtulaſtis, num.* 9. & ibi Alex. de Neuo. *in addit.* Rebuff. *ſup. num.* 65. & Sylueſt. *verb. excommun.* 3. *num.* 1. *verſ.* 9. & Sairus *ſup. nu.* 22. *verſi.* 3. Auila *d. dub.* 4.

Sed contra † tenet Suarez *ſup. num.* 36. dicens, 80 quod nulla eſt lex, quæ huiuſmodi pœnam illi imponat ipſo iure incurrendam, neque etiam eſt ipſo iure priuatus poteſtate iterum conferendi illud beneficium: nam *in dicto cap. poſtulaſtis,* dicitur debere à beneficiorum collatione ſuſpendi, quæ verba non continent pœnam ipſo iure latam, vt conſtat, ergo.

Reſpondetur † tamen, non eſſe veriſimile tex- 81 tum illum concedentem hanc facultatem diſpentandi eam concedere illi, qui ſcienter beneficium tali contulit. Et quia † contulit indigno, & incapaci, 82 eſſe pro illa vice ipſo iure priuatum poteſtate conferendi illud beneficium, *ex c. cum in cunctis, §. fin. & cap. ſcriptum, verſic. ſi vero de electio.* Rebuff. *ſup. num.* 147. Vgol. *d. c.* 13. §. 5. *nu.* 3. & Sairus *d. cap.* 5. *nu.* 33. Manuel Rodrig. *d. cap.* 105. *nu.* 1.

Et facit doctrina glo. *in fi. de clerico excomm. verb.* 83 *ſcienter, in fin.* quæ ait priuatos eſſe iure eligendi pro ea vice, qui excommunicatum minori excommunicatione ſcienter eligunt, *ex dictis iuribus,* quam ſequuntur Ricar. *in* 4. *diſt.* 18. *art.* 7. *q.* 4. & Atmilla, *verb. electio. num.* 21.

Contra quam † tamen tenet Abb. *ibi in cod. cap.* 84 *fin. num.* 8. dicens, contrarium communiter teneri, *ibi, & in d.* §. *fin.* vbi *numero* 6. cum Ioann. Andr. *in reg. odia,* docet, quod ille § habet locum ſolũ in defectibus ibi expreſſis: ſcilicet quando eligitur patiẽs defectum

defectum in natalibus, in ætate, & scientia, & moribus: si autem canonici eligerent patientem alium defectum, tunc non incurrunt pœnam de qua *ibi*, quia iure non cauetur, & quod idem est in collatoribus, sequuntur Frechilla *d.5. art 2. par. numer. 15. ad fin.* Toletus *d. libro 1. cap. 48. versic. 6.* & Sua rez *disp. 24. sect. 2. num. 22.* & Auila *d. p. cap. 9 dispu. 12. dub. 4. ad fin.* & conducit consilium Pauli de Castro 365. numero 2. part 1. quod per collationem factam incapaci, non tamen indigno, vt quia non erat canonicus, cui erat facienda collatio dignitatis ex concordia & conuentione, non priuatur Episcopus potestate conferendi, & sic intra semestre potest alteri conferre, quia non habet defectus dicti cap. *cum in cunctis, de elect.*

85 Et hoc mihi videtur † verius saltim quando ille alius defectus de se est temporalis, & facile mobilis, vt in proposito, seu concernens fauorem aliorum, vt in specie dicti cons. Pauli de Castro: cum pœnæ non sint extendendæ vltra casus expressos, vt alias dicitur *vndecima part. cap. vlt. 7. dub. nume-*
86 *ro 206.* Et consequenter † tenendum est contra ipsum Abb. *in d. ca. postulastis*, & citatos, Episcopum qui scienter contulit beneficium excommunicato, posse cum eo dispensare, ex quo non est priuatus potestate illud iterum conferendi, vt tenet Suarez *dict. n. 36.*

87 Et facit consilium † Nauarr. 97. *de simonia ad 8. quæst.* vbi concludit, quod Episcopus authoritate *Concilij Trid. sess. 24. c. 6.* potest dispensare in irregularitate descendente ex delicto occulto, & ipso sciente facto, imo etiam si de consensu, & mandato eius esset perpetratum, sequuntur Cerola 2. *part. verb. Episcopi*, Manuel Rodriguez *in sum. 2. tom. c. 18. n. 1.* & Vega 2. *part. c. 101. casu 34.*

88 Tertio, non potest Episcopus † dispensare, vbi quis scienter intrusus est in beneficio, sibi excommunicato collato, propter inhabilitatem ex intrusione contractam, iuxta dicta *sup. 11. par. c. vl. dub. 8. à n. 224.* Licet contra videatur tenere Enriquez *in sum. lib. 7. c. 36. §. 2. in tex. & glo. litera N.* & Auila *d. c. 6. disp. 5. dub. 3 & 4.*

89 Quarto & vltimo limitatur † prædicta doctrina vt non procedat in possessione beneficij capta ab excommunicato, quæ valida est, non obstante excommunicatione: nam non est ius eam annullans, &c. Et illa est quid facti potius quam iuris, Selua *de benef. 3. par. quæst. 4. vers 10. numero 15. decis.* Gambati *supra relata, numer. 58. 1. p. verb. excommunicatio, causa formalis, 8. dubio*, Henriquez *d. li. 13. c. 13. §. 3.* & Sairus *d. libro secundo cap. 5. nu. 11.* & Azor. 2. *par. lib. 6. cap. 7. quæst. 10.*

§. 1.

De fructibus beneficiorum excommunicati.

SVMMARIA

EXcommunicatus non amittit titulum beneficiorum ante excommunicationem habitorum, etiam insordescens: priuatur tamen ipso iure fructibus ipsorum, eosque non facit suos, nec lucratur, quamdiu est in excommunicatione maiori, etiam occulta, licet id in sententia non exprimatur. n. 90. Quamuis glo. teneat eis non priuari, nisi in sententia exprimatur, &c. n. 91. Quod quamuis verum sit in suspenso ab officio, secus tamen de excommunicato, n. 92.

Excommunitatus priuatur fructibus, etiamsi non maneat in contumacia, seu non dormiat in sententia, nec sit in mora petendæ absolutionis, nu. 93 Quamuis contra teneant aliqui, n. 94. Imo, & si iudex iniuste absolutionem differat, non erunt ei fructus reddendi, nec eos lucratur contra Suarez, licet contra iudicem habeat ius ad illos, &c. num 95. & seq. Et quamuis Vgolinus dicat, quod fructus habebit, vbi impeditur quo minus absolutionem consequatur, &c. n. 97.

Quamuis deposito, & suspenso à beneficio ob pœnam propter crimen, & non in contumaciam sint alimenta exhibenda, ex redditibus sui beneficij, si non habet alias vnde viuat, secus tamen in excommunicato, etiamsi egeat, nu. 68. Quamuis contrarium tenent Syluest. & alij, n. 99.

Improbatur, quod ait Henriquez, quod beneficiatus, qui manet contumax in maiori excommunicatione, non facit fructus suos, sed si horas recitauit, & fecit officium parochi aut canonici, retinere potest fructus suo seruitio respondentes. Nam seruitium illius, qui alias non habet ius ad fructus beneficij, quia est illis priuatus, non est sufficiens titulus ad quicquid idem dicat, nu. 100. Et similiter in eo, qui non habet legitimum titulum beneficij, seruitium non est sufficiens titulus, vt possit partem fructuum pro seruitio retinere, maxime si erat intrusus mala fide, nu. 101. & seq. Vbi ponitur decisio Rotæ, solum posset percipere distributiones quotidianas, & alia emolumenta similia, quæ dantur pro labore, & ministerio personali, incerta tamen, n. 103.

Quod dicitur de sustentatione excommunicati, solum potest procedere pro tempore, quo excommunicatus non posset habere absolutionem, & recessit à contumacia n. 104. vel quando esset in extrema necessitate, n. 105.

Excommunicatus amissos fructus recuperare, aut retinere non potest post absolutionem, nu. 106. Et improbatur consilium Nauarri dicentis, excommunicatum satis iuste posse retinere fructus alios à distributionibus quotidianis receptos tempore excommunicationis, postquam fuerit absolutus ab ea. Et respondetur eius fundamento, num. 107. & sequenti.

Excommunicatus, amittit fructus etiam vbi ante excommunicationem fructus percipiendi ipsius creditori assignati essent contra Vgolinum, cuius rationi respondetur, &c. peruenit. de fideiuss. & longe diuersum est in pensione, & subsidio, à n. 109. vsque ad n. 113. ponitur dec. Rotæ.

Pensionarius excommunicatm non lucratur reditus pensionis pro tempore excommunicationis, numero 114.

Cum excommunicatus sit priuatus fructibus beneficij, est etiam priuatus administratione bonorum eius, n. 115.

Excommunicatus non amittit fructus, quando excommunicatio est nulla. n. 116. Onus tamen docendi de nullitate incumbit excommunicato, & non capitulo, quod ei denegauit distributionem, &c. ex Rota, n. 117.

Non amittit etiã fructus excõmunicatus iniuste, nec etiam quotidianas distributiones, n. 118. Nec placet quod aiũt Vgolinus, & alij, quod quando distributiones aliis acquisitæ, seu adiudicatæ vt quia illis accrescunt, non sunt ab illis, petendæ, sed ab eo, qui au-

thor fuit, ſeu cauſa iniuſta excommunicationis, à num.119.120. *Quamuis appellatio ab excommunicatione, tanquam iniuſta, non ſuſpendat executionem priuationis, nec ſit attentata*, nu.121. *Diſtributiones vero, ſeu fructus remanentes in menſa capitulari, ab ipſo Capit. reddendi ſunt excommunicato, cum conſtiterit excommunicationem fuiſſe iniuſtam, aut nullam, &c.* num.122.

Non placet etiam quod aliqui dicunt, quod excommunicatus iniuſte, qui fuiſſet in mora petendæ abſolutionis, ſeu qui ſe abſoluendum non curaret, fructus eo tempore perceptos non recuperabit, à nu.123. *Quod procedet in diſtributionibus, & fructibus, qui reſidendo, & diuinis intereſſendo lucrifiunt, &c.* num.124.& ſeq.

Canonicus ſeu beneficiatus excõmunicatus pro cauſa ſuæ Eccleſiæ non amittit fructus maxime ſtante ſtatuto de hoc, & idem in canonico vicario Epiſcopi, ſeu capit. vel à Legato Apoſtolico ratione officij excommunicato, ſecundùm Ioan. Gutierrez., de quo tamen valde dubitat author, n.126.& 127.

Excommunicatus non amittit fructus, vbi conſuetudo eſt, vt eos non amittat, nu.128. *Quæ videtur eſſe in Hiſpania*, nu.129. *Et ſolum in Eccleſiis Cathedralibus, vel Collegiatis, ſeu quaſi, eſt in vſu non computare canonicos, & beneficiatos excommunicatos, &c.* n.130. *Et ſtante illa conſuetudine beneficiatus excommunicatus, non videtur teneri reſtituere fructus temporis, quo fuit excommunicatus, ſed illos lucrari, nec poſſe illis priuari*, n.131.

Canonicus etiã excommunicatus, cuius excõmunicatio ſeu declaratoria, non fuit intimata punctatoribus, & ſic nõ fuit poſitus extra calendariũ, nõ videtur tenere reſtituere fructus, & diſtributiones illius tẽporis ex d. cõſuetudine, quãuis ſi interfuit diuinis excõmunicatus, poterit in pœnam priuari fructibus, & diſtributionibus tũc lucratis, n.1.2.& 133.

Fructus amiſſi per excommunicatum ad quem pertineant Doctores communiter dicunt, quod in vtilitatem Eccleſiæ ſunt conuertendi, nu.134. *Et ſub Eccleſiæ vtilitate comprehenditur ſubuentio pauperum, licet non ſit neceſſarium vt aliqua pars fructuum in vſus pauperum expendatur contra Suarez* à num.135.& duobus ſeqq.

Diſtributiones quas excommunicatus amittit, ad eos pertinent, ad quos alias pertinere ſolent, quotieſcũque amittuntur à non reſidente, de quo alias n.138.

Reditus penſionis amiſſi ob excommunicationem penſionarij remanent ipſi titulari, & ipſi ſunt reſtituendi, num.139.

90 HActenus actum eſt de beneficiis † excommunicato prouiſis, & in excommunicatione obtentis, de beneficiis autem ante excommunicationem habitis, dicendum eſt excommunicatum non amittere titulum illorum, etiamſi inſordeſcat, in excommunicatione per annum, & amplius Abb. *in c.1. de iudic. à num.*24.& ibi Decius 2. *ſect. à num.*83.& Ripa *nu.*78. Rom. *ſing.*303. Ang. *in ſum. verb. excommunicatio, numero decimoſeptimo*, quorum ſententiam, vti veriorem confirmauit Rota in vna Segorbicen. inſordeſcentiæ, 5. Iun. 1598. coram D. Seraphino contra Meno. *de arbitr. caſu* 416. *à num.*52.& Salcedum *in praxi cap.*16. *numero* 13. & 14. vt per Gonçalez *ad reg. de menſibus, glo.*15. *à numer.*101.& Grat. *diſcept. for. cap.*119. & dicitur in Oſcen. Archid. 10. Iun. 1602. coram D. Lancelloto *nouiſ. Farin. dec.*612. *num.*7. Priuari tamen ipſo iure fructus ipſorum, eoſque non facere ſuos, nec lucrari, quamdiu eſt in excommunicatione, ſcilicet maiori etiam occulta, licet id in ſententia non exprimatur, *cap. paſtoralis, §. verum, de appellat.* vbi Imola,& Abb. Franchus, & Decius, Marian. Socin. Senior *in c. ſacris, à num.*109. *de ſenten. excommun.* Ripa dicens communem *in c.1. numer.*27. *de iudiciis*, Borgaſius *de irregularitate. 6. par. tit. quot ſint effectus excommunicationis*, Maranta *in ſpeculo aduocator. 6. part. tit. de appellatio. numero* 179. Gigas *de penſion. quæſt.*64. Mandoſ. *de ſignatura gratiæ, tit. de abſolutione ab excommunicatione, in fin.* Couarr. *lib.*3. *variarum, cap. decimotertio, numero* 8. Did. Perez *in leg.*1. *tit.*5. *libro octauo, ordin.* Iulius Clarus *libro* 5. *quæſt.*37. *numero ſeptimo*, Lancellotus *de attentatis*, 2. *part. cap.*12. *limitatione* 22. D. Ioan. Ocon Senator Regius *in repet. cap. vnic. de cleric. non reſiden. in 6. ex numero* 72. Flam. Pariſ. *de reſignatione beneficij, lib.*4. *quæſt.*3. *num.*52. & *lib.* 5. *q.*6. *num.*76. Ioann Gutierrez *canonic. q lib.*1. *cap.*1. *ex num.*90. *vſque in fin.* Vgol. *de cenſur. tabula* 2. *ca.* 12.& Manu. Rodriguez *in ſum.*1. *to. c* 23. *num.*4. Vega 1. *part. ſum. ca.*36. *caſu* 1. P. Ledeſma *in ſum.*1. *part. de excommunic. cap.*6. Toletus *in ſumm. li.*1. *c.*13. *vltimo effectu in nouiſſimis editionibus*, Sairus *de cenſuris libro* 2. *c.*5. *num.*24. & 30.& Suarez 5. *to. diſp.*13. *ſect.*2.& eſt l. *p.*31. *tit.*9. *partita.*1. vbi Gregor. Lopez, & eſt *deciſ.* Putei 280. *lib.*1. & *deciſ. Thanis* 20. *in manuſcrip.* & *deciſio. Farin.* 121. quam etiam refert Genuen. *in praxi cap.*21. *in annot. nu.*16.& nouiſſimè docet Scaccia, *de opt. quæſt.*17. *lib.*22. *à n.*8.& latè tradit Alexan. Monet. *de diſtrib. p.*2. *qu.*15. 1. *concl. à numero* 18. qui ibi *numero* 19. & *quæſtio.*20. *numero* 12. malè & ſine fundamento id extendit ad excommunicatum minori excommunicatione, per ea quæ tradit Vgolinus *d. cap.*12. *num.*1. poſt Innocentium *in cap.*1. *de iudic.* qui non dicit id habere locum in excommunicato minori excommunicatione, ſed in quocunque clerico excommunicato, vel minor, maior ve ſit: nam & Epiſcopus hac pœna conſtrictus huiuſmodi fructibus caret, vt dixit Innoc. *in d. cap.*1. *in verbo Epiſcopatum*: & ſic quod vult Vgol. eſt id habere locum tam in clericis & beneficiatis maioribus, vt ſunt Epiſcopi, quàm in aliis clericis, & beneficiatis minoribus.

Quamuis † glo. *in d. §. verum, verb. ſubtrahuntur*, 91 teneat excommunicatum non priuari fructibus, niſi in ſententia hoc exprimatur, quod etiam tenet Pet. Nauarra *de reſtitutione li.*2. *c.*2. *n.*243. & ſeq. dicens, quod præciſe ratione cenſuræ non eſt priuatus reditibus, quicunque beneficiatus excommunicatus, vel ſuſpenſus ab officio, ſiue curatus, ſiue canonicus, ſiue ſimplex habens beneficium, modo tamen officia exequatur, licet cum peccato, & Auila *de cenſur. 2. par. cap.*6. *diſp.*6. *dub.*1. dicens, quod excommunicatus ſi præſtat officium, lucratur fructus, nec eos tenetur reſtituere ante ſententiam, & condemnationem iudicis, &c.& ait ſatis probabile Thomas Sanchez *de matrimonio lib.*3. *diſp.*51. *numero* 12. & idem tenuit P. Gab. Vazquez dicens, quod *in d. §. verum*, non dicitur quod excommunicatus ipſo facto ſit priuatus fructibus, nec alibi id in iure habetur, ſed quod merito auferuntur, & nouiſſime Alex. Monet. ſibi contrarius *de opt. can. cap.*4. *numero* 30. dicens, quòd fructus non auferuntur ipſo iure excommunicato, ſed per ſententiam: & quidem id expreſſe continere debet ſententia, vt notat gloſ. *d. §. verum*.

Sed quamuis † id verum ſit in ſuſpenſo ab officio, 92 quia

quia nullibi ipſo facto priuatur fructibus, tamen excommunicato communis ſententia bene probatur *in d. §. verum*, vt recte expendunt Vgolinus *d. cap. 12. num. 1.* & Suarez *d ſect. 2. num. 4. & 5.* poſt Abb. *vbi, num. 17.* & Franchum *n. 15.*

93 Quæ concluſio † ampliatur primo, vt procedat, etiamſi excommunicatus non maneat in contumacia, ſeu non dormiat in ſententia, nec ſit in mora petendæ abſolutionis, vt tenent relati, maxime Ledeſma, Toletus & Suarez, quia id non fundatur in mora, & duratione contumaciæ, ſed eſt effectus ipſius excommunicationis ob culpam, & contumaciam latæ

94 Quamuis contra † teneant Sylueſt. *verb. clericus, 4. quæſtion. vigeſimaquinta & verb. excommunicatio, 3. numero 1. verſic. 9.* Armilla *verb. clericus, numero vigeſimooctauo*, Enriquez *lib. 7. cap. 36. §. 1. & li. 13. c. 3. §. 3. ad fin. & cap. 13. §. 4.* Cechus *de caſibus reſeruatis, caſu 1. de excommunicatione, §. de malis excommunicationis, verſ. 7.* Vega *in ſum. d. c. 36. caſu 2. & in eſpeio de curas. cap. 12. num. 83.* Sairus *d. c. 5. num. 26.* Lud. Lopez *ſecundo tom. 2. part. cap. 18.* qui ait, quod excommunicatus, & ſuſpenſus in contumaciam, per quos non ſtat quo minus abſoluantur, non amittunt fructus.

95 Imo & ſi iudex † iniuſte abſolutionem differat, non erunt ei fructus reddendi, nec eos lucratur: ſufficit enim à principio iuſte excommunicatum fuiſſe, licet Suarez *ſup. num. 16. & 20. ad fin.* dicat, quod ſi iudex iniuſte abſolutionem differat, ex eo tempore quo talis iniuſta dilatio incipit, omnes fructus ſui beneficij ſunt tali excommunicato reddendi, quia iam illud nocumentum non ex eius culpa, ſed ex alterius iniuria ortum eſt.

96 Sed re vera iniuſta † iudicis dilatio non tollit effectum excommunicationis iuſtæ, ſolum facit, vt contra eum habeat ius, & actionem ad fructus pro illo tempore amiſſos, & ad reſartionem damni ex eius culpa ſubſecuti, &c. *arg. cap. ſacro, verſic. cumque. de ſentent. excommunicat.*

97 Et quamuis † Vgolinus *ſup. n. 4. verſ. 3.* dicat quod fructus habebit, etiamſi iure excommunicatus ſit, vbi impeditur, quominus abſolutionem conſequatur, huic enim ſubueniendum eſſe inquiunt Cardin. & Ioan. de Lignano, quos refert Decius *in citato §. verum. num. 7.* alias 18. Certe fallitur Vgolinus, nam illi ſolum loquuntur de ſuſtentatione, de quo infra.

98 Secundo ampliatur, † vt quamuis depoſito, & ſuſpenſo à beneficio ad pœnam propter crimen, & non in contumaciam, ſint alimenta exhibenda ex reditibus ſui beneficij, ſi non habet aliàs vnde viuat, ne mendicare cogatur, ſecus tamen in excommunicato, etiamſi egeat, cum poſſit à contumacia reſipiſcens abſolutionem conſequi, & ſic ab excommunicatione liberari, *gloſſ. ſin. in cap. ſtudeat. 50. diſtinct. & gloſſa recepta. in dicto §. verum, verb. ſubtrahuntur*, & ibi Abbas *numero 16.* Franchus 13. & 14. Deci. *cap. 3.* & alij, Borgaſ. Couarruu. Didacus Perez, Iulius Clarus, Ioan. Gutierrez *à num. 1.* Vgol. *num. 1.* Manu. Rodriguez *numero 5.* Vega *caſu 1.* Ledeſma, Toletus, Suarez *à numer. 12.* & alij *ſupra* & Nauar. *in man. capit. 25. numero 124.* Ludouicus Lopez, *1. tom. inſtruct. cap. 247.* & Surdus *de alimentis. tit. 1. quæſt. 82. & tit. 7. quæſtione 36.* Alexan. Monet. *de diſtrib. par. 2. d. qu. 5. num. 26. 40 & 41.* & Scaccia *ſup. numero 10.* & Doctores communiter. Quamuis † contrarium teneat Sylueſt. *d. verb. clericus. 4. quæſtio. 25.* Sair. *ſupra num. 82.* & Enriquez *dicto verb. libro 13. cap. 13. §. 4.* dicens, excommunicatum fructus ſuæ ſuſtentationi neceſſarios retinere poſſe, etiam qui fuit in mora, quod non eſt verum. Nec illud † quod ait, *dict. cap. 3. §. 3. ad fin.* quod beneficiatus qui manet contumax in maiori excommunicatione, non facit fructus ſuos, ſed ſi horas recitauit, & fecit officium parochi, aut canonici, retinere poteſt fructus ſuo ſeruitio reſpondentes: nam ſeruitium illius, qui alias non habet ius ad fructus beneficij, quia eſt illis priuatus, non eſt ſufficiens titulus, vt ratione eius poſſit partem fructuum recipere, quicquid etiam dicat idem Enriquez *dicto libro decimotertio, cap. trigeſimoſecundo, §. tertio litera X.* ſed tunc alius ſumptibus illorum fructuum beneficio inſeruire, & eius munera obire debet, Vgolinus *numer. tertio*, & Suarez *numero 24. ſupra.* 100

Et ſimiliter in eo, † qui non habet legitimum titulum beneficij ſeruitium non eſt ſufficiens titulus, vt poſſit partem fructuum pro ſeruitio retinere, maxime ſi erat intruſus male fide, quicquid dicat Nauar. *conſilio 2.* alias *5. numero 5. de filiis presbyteror.* & cum eo ipſe Enriquez *d. ca. 3. §. 3. litera C. & ca. 14. §. 3. ad fin.* Manu. Rodriguez *1. tomo, ca. 29. numero 5. ad fin.* & Suarez *diſp. 13. ſect. 1. num. 3.* & Auila *dict. c. 6. diſp. 6. dub. 7. verſi. ex dictis in hoc dubio*, cum iſtud ſeruitium ſit exhibitum gratis, ſine titulo beneficij, & ex alia parte non ſit conductus ad illud, ſed illud fecerit tanquam titularis, & ratione beneficij, quod non eſt ſuum. 101

Et ita videtur † tenere Rota in vna Placentina parochialis de Malpartida 20. Octobr. 1595. coram D. Lita, quæ ſic ait: *Domini cenſuerunt poſſe procedi ad declaratoriã contra Michaelẽ pro illo reſiduo ducatorũ 400. occaſione fructuũ perceptorũ à die motæ litis citra, nec non & pro expenſis, in quibus alias per tres confermes condemnatus fuit, nam ſtãte eius proteruia in ſoluendo, quòd debet, & quod literæ executoriales eidẽ intimatæ fuerunt, quodque iã diu lapſus eſt terminus, eidem poſtmodũ ex benignitate Rotæ pro dicta ſolutione facienda conceſſus, & nunquã paruit, aliaque omnia de iure ſeruanda ad effectũ prædictũ ſeruata fuiſſe ex actis conſtet. Nec obſtare dixerunt Domini, quod dicti ducati 400. ab Archidiacono de Medellin fuerunt detracti ex fructibus contra dictum Michaelem liquidatis pro ſeruitio, quod præſtitit in dicta Eccleſia, quia vltra quod Archidiaconus prædictus vti merus Rotæ executor, non habuerit circa hoc iuriſdictionẽ aliquã, Innoc.* in c. de cæteto, num. 1. *ibi*, mora eſt, de re iudicata, *cũ aliis per Spec.* de executione ſententiæ, *§. 2. n. 6. verſ. ſed vtrum ſententia, iſta detractio eſt iniuſta, cum iniuſtus beneficij poſſeſſor teneatur reſtituere à die motæ litis, non tantũ omnes fructus, ſed etiã diſtributiones quotidianas perceptas, quæ non dantur, niſi intereſſentibus pro ſeruitio, vt fuit dictũ in cauſa Sacenſ. beneficij de Anſo. 16. Ianuarij 1577. corã Illuſtriſſimo Lãcelloto, quod fortius procedere habet hoc in caſu, ex quo Dom. Michael erat intruſus*, auth. multo magis, C. de ſacroſ. Eccl. *Neque etiam obſtare dixerunt Domini commiſſionẽ admiſſionis*, ad c. Odoardus, *obtentã pro parte Michaelis, per quam mandatur, quod reſeruata in fine litis ſolutione ducatorũ 400. & expẽſarũ, procedatur in cauſa ad vlteriora, quia fuit dictum, quod ex quo dicta cõmiſſio continet clauſulam conſtito de paupertate, ei nõ poteſt ſuffragari, niſi prius dicta conditione purificata, & ſic probata ipſa paupertate, quã nõ probari fuit reſolutũ ſub die 26. Mar. 1593.* Quæ deciſio eſt 102

iam impreſſa in nouiſſimis Farin. 521. & in alia Placentina fructuum 9. Decembr. 1596. & 4. Iul. 1597. coram D. Gipſio amplius fuit reſolutum, ſcilicet, ſalarium ſolutum capellano pro celebratione miſſarum capellaniæ & ſeruitio beneficij non eſſe deducendum ex fructibus reſtituendis, quia cùm poſſeſſor per ſeipſum inſeruire, & eas celebrare potuiſſet, inter onera neceſſaria computari non debet. Caſſad. *deciſio. decimanona, de præben.* & dixerunt Domini in vna Hiſpal. beneficij 24. Maij 1561. coram D. Decano. Ratio eſt, quia ſi poſſeſſor dimiſiſſet poſſeſſionem, victor reſidendo, & inſeruiendo euitaſſet has expenſas, idcirco hoc damnum illi deputandum eſt, ad *l. quod quis, de reg. iur. cap. damnum, eod. tit. lib. 6.*

103 Solùm poſſet is † qui non habet legitimum titulum percipere diſtributiones quotidianas, & alia emolumenta ſimilia, quæ dantur pro labore, & miniſterio perſonali, ex quo ſunt merces laboris, incerta tamen, nam diſtributiones certas, & aſſignatas perceptas teneretur etiam reſtituere, iux. *d. deciſionem Placentinam & d. præced parte, cap. 3. à num. 116.* quæ ſunt videnda.

104 Illud autem de ſuſtentatione † excommunicati ſolum poteſt procedere pro tempore, quo excommunicatus non poſſet habere abſolutionem, & receſſit à contumacia, Decius *numero 18.* & Nauarr. *ſup.* idem Nauarr. *conſil. 37. de ſententia excommun. num. 10. &* 11. Ioannes Gutierrez *num. 101.* Surdus *dicto tit. quæſtio. 82. num. 10. & d. tit. 7. quæſt. 36. num 7. & tit. 8. priui leg. 83. num. 16.* Manuel Rodriguez *d. numero 5.* Vega *d. caſu 1.* & Suarez *num. 16.* Alexan. Monet. *d. 2. p. de diſtrib. q. 15. num. 27.* & alij. Vel quando

105 eſſet † in extrema neceſſitate, *gloſſ. dicto verb. ſubtrahuntur, in fi.* quam omnes ſequuntur teſte Decio *ibi, num. 19.* Abb *d. numero 16.* Franchus *num. 13. & 14.* Ioann. Gutierrez *num. 102. & 134.* Vgolin *ſupra num. 41. verſ. 4.* Surdus *d. q. 82. à num. 9. & d. q. 36. n. 6. & 7. & d. priuil. 83. nn. 4.* Manuel Rodriguez & Vega *ibi*, Toletus *ſupra* & Monet *d. quæſtione 15. numero 28.*

106 Tertio ampliatur † vt excommunicatus amiſſos fructus recuperare, aut retinere non poſſit poſt abſolutionem, vt per allegatos, maxime Abb. *numero 22.* Franchum 21. & Baldum 20. *in d. §. verum,* & Vgolinum *d. num 1. verſ. 7.* & Toletum *ſup.* Sairum *numero 24.* & Suarez *numero 20.* & Monet. *d. qu. 15. num. 24.*

107 Vnde apparet eſſe falſum † *conſilium* Nauarr. 54. *de ſententia excommun. numero 2.* vbi ait excommunicatum ſatis iuſte poſſe retinere fructus alios ex diſtributionibus quotidianis ſui beneficij receptos tempore excommunicationis, poſtquam fuerit abſolutus ab ea, arg. eorum quæ ipſe tradit *in cap. non*

108 *liceat Papæ, 12. quæſtione 2. §. 12.* Quæ tamen † longe diuerſa ſunt, nam excommunicatus non priuatur fructibus ratione defectus tituli, ſed ratione cenſuræ, nec abſolutio dat nouum titulum, ſed ſolum tollit impedimentum cenſuræ reſpectu fructuum futurorum, non vero reſpectu fructuum iam amiſſorum, & ſi poſt abſolutionem reſtituendi eſſent fructus amiſſi, excommunicati diutius in contumacia permanerent, &c.

109 Quarto ampliatur, vt procedat † etiam vbi ante excommunicationem fructus percipiendi, creditori ipſius clerici aſſignati eſſent, ſecundum tradita à Doctor. *in cap. peruenit. de fideiuſſor.* quicquid dicant Vgolinus *ſup. num. 4.* verſic. 7. & Sairus *numero 25. ad fin.* & Monet. *d. qu. 15. num. 30. & 31.* in aliis fructibus præter diſtributiones id admittens, quia illa aſſignatio intelligitur ſi illos clericus lucratus fuerit, non alias.

Nec obſtat ratio † Vgolini, quod alteri per alte- 110
rum iniqua conditio fieri non debet, nam cum iſti fructus non ſint excommunicati, nulla fit iniuria creditori, & ſi ille incidit, aut perſeuerat in excommunicatione in fraudem creditoris, male facit, non tamen propterea illos debet lucrari, & per conſequens non poteſt illos habere creditor cum eos debeat habere ex perſona clerici.

Nec obſtat † tex. *in d. cap. peruenit.* & quod dicit 111
Abb. *in cap. Apoſtolica, numero ſeptimo, de except.* nam ibi non agitur de ſuſpenſione à beneficio abſolute lata, ſed de ſuſpenſione lata poſt aſsignationem creditori factam, ſine præiudicio ipſius, vt ibi ait Abbas. Et longe † diuerſum eſt in penſione, & ſubſi- 112
dio, de quibus ſupra *1. part. capit. 5. à numero 226.* nam illa ſunt onus ipſorum fructuum, & ſic cum ipſis tranſeunt ad quemcunque vadant, vt ibi diximus.

Et ita plane † tenuit Rota in vna Mediolanen. fru- 113
ctuum 20. Iunij 1597. coram Domino Pamphilio, *in qua fuit reſolutum, Dandam eſſe declarationem cõtra S. ſtante eius contumacia in non parendo literis executorialibus, Dd.* in cap. primo *vbi Abb.* num 10. *Ripa 29. de iudic. & non obſtante præiudicio, quod ex ea infertur anterioribus creditoribus in fructibus beneficij eis aſſignatis,* cap. paſtoralis, §. verum. de appellatio. *Quia non eſt impediendus,* cap. poſterior creditor, *quo minus contra perſonam debitoris, cuius reſpectu non conſideratur prioritas hypothecæ, vtatur hoc remedio in ſubſidium à iure inuento contra inobedientes, vt à communione fidelium excluſi, & fructibus beneficiorum priuati, & ad omnes actus legitimos inhabiles redditi tandem tædio affecti pareant mandatis ſuperiorum, ſicut vti potuiſſet remedio iuſtæ carcerationis ex qua idem præiudicium anterioribus creditoribus oriretur, iuxta notata* in cap. vnico, *vbi Probus* numero vigeſimoſecundo, de cleric. non reſiden. in 6. *Felin.* cap. cum omnes, num 22. de conſtitutio. & in cap. Apoſtolicę, nu. 2. de exceptio. *cum aliis per Couarruu.* variar. lib. 3. cap. 13. numero 8. verſic. 11. cum ſeqq. *Nec obſtat quod S. fuerit admiſſus ad beneficium,* cap. Odoardus, *quia iſta admiſſio non afficit C. quem non conſtat fuiſſe citatum ſaltem legitime, & potius contrarium ſuadetur ex appellatione per ipſum interpoſita à die habitæ notitiæ, quæ non admittitur, niſi in ignorante, vel in ficto contumace, Rota* deciſ. 1. & 16. de dolo, & contumac. in nouis, *vltra quod ſententia reſpectu C. eſſet manifeſte iniuſta, cum iam reſolutum fuerit S. tanquam improbum, & doloſum litigantem dicto beneficio,* capit. Odoardus, *iuuari non poſſe aduerſus C.*

Quinto ampliatur † in penſionario excommu- 114
nicato, vt non lucretur reditus penſionis pro tempore excommunicationis, Suarez *ſup. numero vigeſimoprimo.* & dictum eſt *1. par. cap. 5. à numero 131.* vbi vide.

Sexto ampliatur, † vt cum excommunicatus ſit 115
priuatus fructibus beneficij, ſit etiam priuatus adminiſtratione bonorum eius, Abb. *numero 18.* Franchus 17. & Decius 22. *in d. §. verum,* Nauarr. *cap. 27. numer. 22. verſic. 10.* dicens excommunicationem ſuſpendere ab officio, & beneficio, Vgolinus *dict. cap. 12. §. 1.* plures allegans, Sairus *ſupra num. 31.* & Suarez *numero 6.* facit *capit. veritatis, in fin. de dolo & contumac.*

Limi-

116 Limitatur tamen prædicta concluſ. primo, † vt non procedat, quando excommunicatio eſt nulla, nam quod nullum eſt, nullum producit effectum nec dicitur quis excommunicatus, niſi excommunicatio valeat, *l.4.§. condemnatum ff. de reiudicata*, & tenent Dd. citati *limitatione ſequenti*, & Rota in vna Salamantina cenſurarum, 1. Iunij 1594. coram Domino meo Corduba. *In qua* † *tamen* 11 *Decembri* 1595. *coram D. Seraphino fuit reſolutum, Onus dicendi de nullitate cenſurarum incumbere excommunicato, & non cap. quod ei denegauit diſtributiones ratione excommunicationis, & cenſurarum ad deciſionem Veralli* 16. *lib* 1. *&c.*

117

118 Secundo limitatur, vt non † procedat in excommunicato iniuſte, gl. *in d §. verum, verb. ſubtrahuntur*, & ibi Bald. *n.*20. Abbas, Franchus, Decius, & alij Feli. *in c. Apoſtolica, de excep. n.*12. Borgaſius, Couar. Didacus Perez, Iulius Clarus, Lancellotus, D. Ioann. Ocon *ſup.* Vgolinus, *dicto cap.*12. *num.*4. Ioann. Gutierrez *à num.*135. Follerius *in pract. crim. can.*3. *p. ca.* 33. *num.*111. Surdus *dicto ti.*1. *quaſt.* 82. *à num.*14. Enriquez *lib.*13. *c.*13. *§.*4. *& cap.*15. *§.*2. Manuel Rodriguez *ſup. num.*6. Vega *dicto caſu* 2. Toletus *ſup.* Sairus *nu.* 25. 27. & Suarez *d. ſectio.*2. *num.*20. Alex. Monet. *dict. quæſt.*15. *à num.*32 *&* 42. & alij ſup. relati. Qui dicunt quod excommunicatus iniuſte non ſolum fructus, ſed etiam quotidianas diſtributiones, ſicut alij legitime impediti habebit, & eſt *deciſ.* Thanis 26. & fuit reſolutum in dicta Salamantina cenſurarum, 1. Iunij 1594. Nec contrarium vult Scaccia *de opt. d. q.*17. *lim.* 22. *num.* 8. dicens, quòd excommunicatus priuatur fructibus, & diſtributionibus, etiam pendente appellatione, & licet dicatur ſententia iniuſta, &c.

119 Aiunt tamen † Vgolinus *ibi*, Sairus *n* 27. & Suarez *n.*23. quod quando diſtributiones aliis acquiſitæ, ſeu adiudicatæ ſunt vt quia illis accreſcunt, non ſunt ab illis petendæ, ſed ab eo qui author fuit, ſed cauſa iniuſtæ excommunic. *arg. d. ca. ſacro verſ. cumque, de ſent. excommun.*

120 Quod mihi non placet, † nam excommunicatio iniuſta non habet in rei veritate hunc effectum priuationis fructuum, cum res quæ culpa caret, in damnum vocari non debeat, *capitul. ſecundo, & ibi gloſſa prima de conſtitut.* & ideo excommunicatus iniuſte nunquam amiſit fructus, aut diſtributiones etiam durante excommunicat. quicquid dicat idem Suarez *numero vigeſimo*, & conſequenter illi reddendæ ſunt diſtributiones ab eis, quibus adiudicatæ, & etiam traditæ fuerint. & ita contra Vgolin. tenet Monet *dict. quæſtion.*15. *numero vigeſimotertio*, 44. *&* 45.

121 Quamuis † verum ſit, quod appellatio ab excommunicatione, tanquam iniuſta non ſuſpendat executionem priuationis, nec fit attentata, quia excommunicatio trahit ſe cum executionem, vt *in d. §. verum*, & ibi Imola *numero* 21. & alij, Maranta, Lancellotus, & Ioan. Gutierrez *numero* 136. *ſupra*. & Duennas reg. 42. *num. octauo*. Diſtributiones † vero ſeu fructus remanentes in menſa capitulari, ab ipſo capit. reddenda ſunt excommunicato, cum conſtiterit, excommunicationem fuiſſe iniuſtam, aut nullam, etiamſi fuiſſent iam aliis diuiſi, & diſtribati, quia capit. ſemper eſt idem *l. proponebatur, ff. de iudic.* Ioan. Gutierrez *dicto num.* 236. *in fin.* Vgolin. *dict. cap.*12. *num.*5. & Monet. *d. q.* 15. *num.*20.

122

123 Sublimitatur † tamen hæc limitatio, vt non procedat in iuſte excommunicato, qui fuiſſet in mora petendæ abſolutionis, ſeu qui ſe abſoluendum non curaret, qui fructus eo tempore perceptos non recuperabit, eo quod ſua culpa tunc in excommunicatione iacet, ita Borgaſius *ſupra num.*17. quem refert Ioan. Gutierrez *num.*135. *in fin.* Vgolin. *d. num.*4. & Sairus *d. num.*25. & Monet. *d. quaſtion.*15. *num.*35.

Sed hæc ſublimitatio mihi non placet, nam ſi excommunicatio iniuſta non habet effectum priuationis fructuum ex ſe, non habebit eum etiamſi excommunicatus fuerit in mora petendæ abſolutionis. 124

Procedet tamen † ſublimitatio in diſtributionibus, & fructibus, qui reſidendo, & diuinis intereſſendo lucrifiunt, vt tenet Didacus Perez *ſupra*, quem refert Ioannes Gutierrez *num.*137. *in fin.* idem Manu. Rodrig. *dict. num.*6. & Vega *dict. caſu* 2. nam ſi per excommunicatum ſtetiſſet quo minus abſolutus eſſet, & mora ei poſſet imputari in petenda abſolutione, per eum ſtaret quo minus reſideret, & diuinis intereſſet, cum poſſet remouere impedimentum, & non remoueret & per conſequens non lucraretur illos fructus, & diſtributiones, tanquam legitime impeditus, quamuis ſi haberet dies abſentiæ, & recreationis, lucraretur tunc in illis dictos fructus. 125

Tertio limitatur † *dicta concluſ.* vt non procedat in canonico, ſeu beneficiato excommunicato pro cauſa ſuæ Eccleſiæ, maxime ſtante ſtatuto de hoc, prout adeſt in hac Eccleſia, & Ciuitaten. ita Ioann. Gutierrez *ſupra num.*124. qui idem dicit in canonico, ſeu alio beneficiato exiſtente in ſeruitio Epiſcopi, nempe eius Vicario, & à fortiori Vicario *cap. ſede vacante*, vel delegato Apoſtolico, qui ob eam cauſam ratione officij fuit excommunicatus. Sed ego † valde dubitio de tota hac limitatione, videtur enim eſſe contra ius canonicum. 126 127

Quarto limitatur, † vt non procedat vbi conſuetudo eſt, vt excommunicati fructus non amittant, ita Rebuff. *in repetit. dict. capit. poſtulaſtis. de clerico excommunicato*, *notab.*2. *numero octuageſimoquarto.* qui conſuetudine non obſeruari inquit, vt clerici excommunicati beneficiorum fructibus priuentur, niſi quoad diſtributiones quotidianas, & refert, & ſequitur Vgolinus *dicto capitulo* 12. *ad fin.* & eodem relato Suarez *dict. ſection.* 2. *ad fin.* ait, cum hoc ius poſitiuum ſit, non eſſe dubium, quin potuerit per contrariam conſuetudinem derogari, ſibi tamen non conſtare talem conſuetudinem vniuerſalem eſſe, vbi tamen illa conſtiterit, poſſe quem cum ea conformari. 128

Et quidem in Hiſpania † videtur eſſe huiuſmodi conſuetudo, & ita obſeruari, videmus enim frequenter clericos habentes beneficia excommunicatos, tam à iure, quàm ab homine & nunquam viſum eſt, nec auditum, nec intellectum, aliquem reſtituere fructus temporis, quo fuit excommunicatus, nec ab eorum perceptione, & adminiſtratione ſe abſtinere, nec ad id cogi per ſuperiores. Et ſolum † in Eccleſiis cathedralibus, vel collegiatis, ſeu quaſi eſt in vſu non computare, ſeu numerare canonicos, & beneficiatos excommunicatos, quoad diſtributiones, & fructus, quos habent in menſa, ſeu maſſa communi, ſed illos ponere extra calendarium Hiſpane en di- 129 130

ſcuento, quando excommunicatio, ſeu declaratoria eſt intimata punctatoribus Hiſpane contadores, quod etiam videtur faciendum, quando eſſet excõmunicatus notorius, ſeu manifeſtus, maxime ſi eſſet notorius clerici percuſſor.

131 Vnde ſtante illa † conſuetudine beneficiatus excommunicatus non videtur teneri reſtituere fructus temporis, quo fuit excommunicatus, ſed illos lucrari, nec poſſe illis priuari, etiam per ſententiam, etiam aliquo petente, cum ius nil aliud ſtatuat, niſi priuationem ipſo iure, quæ tamen per dictam conſuetudinem videtur ſublata.

132 Imo & Canonicus † ſeu præbendatus Eccleſiæ Cathedralis excommunicatus, cuius tamen excommunicatio, ſeu declaratoria non fuit intimata punctatoribus, quia forte erat excommunicatus à iure, vel alias, & ſic non fuit poſitus extra calendarium, non videtur teneri reſtituere fructus, & diſtributiones illius temporis ex d. conſuetudine. Quamuis † ſi interfuit diuinis excommunicatus, poterit in pœnam priuari fructibus, & diſtributionibus tunc lucratis.

133

134 Sed ſtante, quod † excommunicatus fructus amittat, quæritur ad quem illi pertineant, & Dd. cõmuniter dicunt, quod in vtilitatem Eccleſiæ ſunt conuertendi, *argumen. ca. penultim. in fin. de clericis non reſiden. & cap. 2. de offic. ordinarij in 6.* ibi. *Sed ipſi Eccleſiæ cedere* & ita Abb. Franchus *num. 22.* & Decius *21. in dict. §. verum.* Felin. *in dict. ca. Apoſtolica, num. 12. de excep.* Nauar. *conſ. 37. ad fin. de temp. ordin.* Vgolin. *dict. cap. 12. num. 3.* Surdus *dict. titul. 1. quæſt. 82. numer. 19.* Toletus *ſup.* & Sairus *numero 28.* (qui idem dicunt de ſuſpenſo cum gloſ. *verb. ſuſpenſus in cap. 2. de vita & honeſtate clericor.*) & Suarez

135 *ſup. num. 24.* Qui tamen † exiſtimat ſub Eccleſiæ vtilitate comprehendi ſubuentionem pauperum, & egenorum, imo exiſtimat neceſſarium fore, vt aliqua pars fructuum in huiuſmodi vſus expendatur, præſertim illa, quam ſecundum prudentis arbitrium deberet beneficiatus ipſe, ſi conuenienter dictis fructibus vteretur, in huiuſmodi eleemoſynas expendere, & hanc diſtributionem, ſi res ſit publica, & præſertim ſi ad forum contentioſum deducta eſt, authoritate ſuperioris, aut iudicis fieri debere: ſi vero ſit occulta, ab ipſomet excommunicatõ, eiuſque arbitrio fieri poſſe, qui ſi huiuſmodi fructus in pios vſus expendat in ſua Eccleſia, ſuæ obligationi ſatisfaciet. Hæc Suarez. Cuius doctrina † mihi pla-

136 cet, quatenus ait ſub Eccleſiæ vtilitate comprehendi ſubuentionem pauperum; quod etiam videntur tenere Nauarr. *capitulo vigeſimoquinto, numer.* 123. & Ludouic. Lopez *1. tomo inſtruct. capitul.* 145. dum quoad modum reſtituendi æquiparant perditum, ſeu amiſſum ob excommunicationem, ſuſpenſionem, aut aliam quancunque cauſam perdito ob cauſam non recitandi, quia de ſimilibus idem eſt iudicium: at perdito ob cauſam non recitandi erogandum eſt in vtilitatem, ſeu fabricas ipſorum beneficiorum vel pauperum eleemoſinas, vt in conſtitutione concilij Lateranen. vltimi, & Pij V. 138. ſupra adducta *3. p. c. 1. num. 5.* & ſequitur Auila *2. p. c. 6. diſp. 6. dubio 2.*

137 Non placet tamen, quod † Suarez ait neceſſarium fore, vt aliqua pars fructuum in vſus, & eleemoſinas paupetum expendatur, ſatis enim eſt in vtilitatem Eccleſiæ, ſeu beneficij, aut alium vſum pium expendi, non enim eſt lex, aut ratio, quæ ad aliud cogat.

De diſtributionibus † autem quotidianis, & fructibus habentibus modum diſtributionum, dicendum eſt, vt *ſup. 3. p. c. 2. 24. dubio ex num.* 443. nam vt ait Suarez *ſup. numer. 22. & 23.* & Monet. *p. 3. de diſtrib. quæſt. 5. numer.* 40. diſtributiones quas excommunicatus amittit, ad eos pertinere ſolent, ad quos alias pertinere ſolent, quotieſcunque amittuntur à non reſidente, & vide *dicta 3. par. cap. 3. dubio 13 à num. 36.* 138

Reditus etiam penſionis, † amiſſi ob excommunicationem penſionarij remanent ipſi titulari, & ipſi ſunt reſtituendi, & dictum eſt *d. 1. par. cap. 5. nu.* 133. cum ab ipſo ſoluantur, & ſit onus ei impoſitum, à quo manet liber pro tempore excommunicationis, &c. 139

CAP. XIV.

Quod non ſit ſuſpenſus, ſeu interdictus.

SVMMARIA.

SVſpenſis ab officio, vel beneficio, non poſſunt beneficia conferri, ſed illorum ſunt incapaces, prouiſioque eis facta eſt nulla. n. 1. *Quamuis Suarez. dicat non eſſe irritam, ſed irritandam,* n. 2. & n. 3. *ponitur deciſio Rotæ,* & nu. 4. *allegatur alia, & idem eſt in interdictis perſonaliter,* n. 5.

In prouiſionibus Apoſtolicis ſit abſolutio, non ſolum ab excommunicatione, ſed etiam à ſuſpenſione, & interdicto ad effectum gratiæ conſequendum per illam clauſulam, teque à quibuſuis &c. num. 6.

Videbatur collationem beneficij factam clericis concubinariis ſeu fornicariis notoriis eſſe nullam, n. 7. *nam ij ſunt ſuſpenſi ab officio, & eorum officia audire eſt prohibitum,* n. 8. *Etiam in minoribus conſtituti contra aliquos,* n. 9. & 10. & nu. 11 & ſeq. *ponitur declaratio S. Congregationis atque adeo ſi celebrans, ſunt irregulares,* n. 13. & ſeq. *& ſunt etiam ſuſpenſi à beneficio à* n. 15. & ſeqq.

Sed contrarium tenent alij, nempe clericos concubinarios notorios non eſſe ſuſpenſos, vera ſuſpenſione cenſura directe inducta in pœnam, ſed ſuſpenſione ratione cuiuſdam honeſtatis ad ipſo canone facta ob decorem potius quàm in pœnam directam criminis, vel principaliter à Deo, & à canone per approbationem, & ſic celebrantes non effici irregulares, à n. 19. & ſeqq. *Et reſpondetur cap. præter, &* c. ſi qui ſunt 32. diſt. & c. ſacerdotes 50. diſt. & c. ſi. de cohabitat. clericorum à numer. 25. & ſequent. *Quod magis obſtat eſt dict. declaratio S. Congregationis,* numero 31.

Dato quod iſta ſuſpenſio eſſet vera cenſura de iure, poteſt dici eam iam non eſſe in vſu, à numero 32. & ſeqq. *& ad d. declarationem S. Congregationis dici poteſt reſpondere de iure, & non tollere conſuetudinem.* num 35.

Etiam ſeclusa conſuetudine non teneremur hodie vitare clericos cõcubinarios, ſeu fornicarios notorios per ſentẽtiam aut cõfeſſionẽ in iudicio factam, aut per operis euidentiam, & notorietatẽ facti, niſi per iudicẽ fuiſſent publicati, & denũtiati, ex extrauagante ad euitan. ſcandala relata per citatos, n. 36.

Quæ etiã hoc caſu procedit, & eſt ſeruanda, nu. 37.

Quod

Quod procedit etiam in concubinariis notoriis notorietate facti, n. 38. *Quamuis in hoc contrarium teneant Cosmas, & alij, ex exceptione de notorio excommunicato posita in d. extrauagante iuxta literam Concilij Basilien.* n. 39. *Quam exceptionẽ habere etiam locum, & extendi paritate rationis ad suspensos, & interdictos, ita notorios, tenet Cosmas, & alij*, n. 40.

Resp. 1. d. extrauagantem non esse vsu receptam cum dicta exceptione de notorio excommunicato, sed cũ sola exceptione de notorio clerici percussore, iuxta literam Concil. Constan. n. 41. & 42.

Resp. 2 quod etiam retenta litera Conci. Basilien. verius exceptionem de notorio excommunicato non habere locum in suspensis, & interdictis notoriis, num 43. *Nec potest dici esse eandem rationem*, numero 44.

Hodie solum tenentur euitare excommunicatos in duobus casibus, scilicet, quando est notorius clerici percussor, aut publice denuntiatus specialiter, & expresse, n. 45. *Quod non solum procedit in excommunicato generaliter à iure, vel ab homine, sed etiam in excommunicato ab homine specialiter, & nominatim, nam etiam iste non est euitandus, nisi sit publicatus, & denuntiatus in Ecclesia, seu loco publico*, n. 46. & seqq. *vbi recte expenditur, & inducitur dicta extrauagans, quamuis contrarium teneant Felinus, & alij*, n. 49. & 50. *Et quid seruetur in Episcopatu Abulen.* n. 51.

Contra illam sententiam, quod clerici concubinarij notorij sint suspensi à beneficio, tenent alij, & vsus & consuetudo est in contrarium, n. 52. *Et supposito quod non sint à iure suspensi ab officio suspensione censura, nec etiam à beneficio*, nu. 53. *& supposito, quod ita essent ab officio suspensi, verius est, non esse à beneficio suspensos*, n. 54. & 55. *Resp. d. c. præced.* & n. 56. *c. si quis amodo*, 81. *dist.*

Esto vera esset illa sententia, quod suspensi ab officio sunt suspensi à beneficio, tamen supposito, quod clerici concubinarij notorij non sunt ab officio suspẽsi censura, non potest dici, quod sint à beneficio suspẽsi, n. 57. *Sed absolute verius est, suspensum ab officio, siue à iure, siue ab homine, nõ esse suspẽsum à beneficio, quod ea, qua competunt non interessentibus diuinis, nisi aliud constet ex mente disponentis*, n. 58. *& suspensus ab officio, si interfit diuinis, quamuis peccet, lucratur distributiones*, n. 59.

Cum clerici concubinarij notorij non sint suspẽsi à beneficio, nec ab officio suspensione censura, saltim ex consuetudine, valebit collatio beneficij eis facta, n. 60. *Quamuis clericis concubinariis etiam nõ notoriis non debent beneficia conferri ex defectu morum*, n. 61. *Nec debent præsentari ad beneficia: & si præsentarentur, & opponeretur de concubinatu, seu fornicatione, præsentatio non procederet, nisi essent emendati*, n. 62.

De pœnis concubinariorum, & an sint priuandi beneficiis, remissiue. n. 63.

1 SVspensis itidem ab officio, vel beneficio, nõ possunt beneficia conferri, sed illorum sunt incapaces, prouisioque eis facta est nulla, *cap. cum dilectus, vers. quia nobis, de consuetud. & ibi gl. verbo, cessauimus, ca. per inquisitionẽ, de elect. & ibi gl. fin. in fin.* & Abb. *num.* 8. *c. cum bona, de ætate, & qualit. & ibi gl. verb. suspensi, & verb. postmodum*, & Abbas *num.* 6. Et facit *c. si. de clerico excommunicato*, gl. etiam *in c. tanta, de excess. prælat. verb. irritas*, & gl. *in c. cupientes, §. caterum, de elect. in 6. verb. beneficijs, in fi.* Abbas etiam *in c. Apostolicæ, de excep. n.* 8. Bertach. *de Episcopo, 2. lib. 1. par. q. 5.* Lambert. *de iure patron. 1. par. 2. lib. quæst. art. 2.* Corras. *de benef. 4. par. c. 3. n. 22.* Nauar. *in man. c. 25. n. 233. & cons. 10. de tempo. ordin.* Maiolus *de irregularitate, lib. 3. c. 19. num. 10.* Vgolinus *de censuris, tab. 4. de suspensione, c. 6. §. 7. n. 4. & c. 8. §. 6. nu. 1.* Flam. Paris. *de resign. benef. lib. 5. q. 6. nu. 84.* & Candelabrum aureum *de suspensione, nu. 139.* Lessius *de iust. & iur. lib. 22. c. 34. n. 116.* & Azor *de instit. mor. 2. part. lib. 6. c. 7. q. 2.*

Quamuis † Suarez *5. tom. disput. 26. sectio. 3. num.* 8. male & perperam dicat, electionem seu collationẽ factam suspenso ab officio, non esse ipso iure irritam sed irritandam, nec suspensum ab officio esse personam inhabilem, sed prohibitam, quod etiam dicit de suspenso à beneficio *disp. 27. sect. 1. numero vigesimosexto.* 2

Et quod suspenso beneficia † conferri non possunt, & præsentatio, & prouisio ad eius fauorem facta non subsistat, fuit resolutum per Rotam in vna Meliten. Abbatiæ, 24. Ianuar. 1590. coram D. Gipsio, vt in seq. decisione. 3

Præsentationem, & decisionem ad fauorem Dom. Horatij factas, de Abbatia S. Bartholomæi, non subsistere, Domini resoluerunt, quoniam vt est in confesso apud partes, citra tamẽ veri præiudicij, D. Horatius in 22. suæ ætatis anno tantum constitutus, ad sacerdotium se promoueri fecit, & sic tẽpore inhabili, vt habetur Concilio Tridentino, cap. duodecimo, sess. 13. *propterea tanquam suspensus ab executione ordinis suscepti, non potuit consequi dictam Abbatiam, quæ, vt præsupponitur, ordinem sacerdotij requirit, si quidẽ suspenso beneficia conferri non possunt*, cap. fin. de clerico excommunicato, *gl. magna* circa medium, in c. tanta de excessibus prælatorum. *Specul.* de dispensation. §. iuxta, numero 16. *declar. Abbas* cap. cum bonę, numero sexto, de ætate & qual. *Gemin.* cons. 91. num. 3. & 133. numero 2. *Nec refragatur, quod iure veteri, siue communi inspecto, talis suspensio sit temporalis, & durat solum, donec promotus ad congruam veniat ætatem*, cap. vel non, de tempor. ordin. cap. ex ratione, de ætate, & qualitate, *notant DD. per illum tex.* in Clem. generalem, eodem tit. B. *Ant.* tract. de irregularitate, c. 1. numero decimotertio. *Et quod tẽpore præsentationis Horatius esset annorum 25. quia fuit per Dominos responsum nos versari in terminis constitutionis Pij Secundi*, cum ex sacrorum, *qua promotus ante legitimam ætatem ipso iure suspenditur, & sic perpetuo ad tradita per Tiraq.* in l. si vnquam, verb. reuertatur, nu. 144. *Stephanus de Gaeta* cap. ad limina §. 3. num. 111. 30. quæst. 1. l. seruus, C. de pœnis, c. si autem, *vbi glossa* in fine de cohabitatio. clericor. *gloss.* cap. cupientes, §. cæterum, verb. perpetuo, de electio. in 6. *Abb.* cap. ex literis, numero decimo, de constit. *Et quod prædicta constitutio de suspensione perpetua loquatur, animaduertit Rebuff.* de male promotis, glos. 10. numero tertio, *Nauar.* cons. 30. in fine, & 33. de tempor. ordin. *Et ratione suaderi potest, si quidem constitutio promotis extra tempora, & ante legitimam ætatem eandem pœnam imponit: sed in primo casu suspensio est perpetua*, cap. cum quidam, de tempor. ordi. 9. *Fuit insuper dictum omnem prorsus cessare dubitationem, ex eo quod D. Horatius ordinem diaconatus ante vigesimumtertium ætatis annum suscepit, contra dispositionem prædicti Concilij: quocirca remansit ipso iure suspensus, vt supra dictum est, qua suspensione stante, suscipiendo presbyte-* 4

tatum, ſententiam irregularitatis incurrit. c. primo de eo qui ordinem furtiue ſuſcepit, *Nauarr.* man. c.27. num.241. & conſilio quinquageſimoprimo de temp.ordi. *qua irregularitas ipſum non capacem ad beneficia reddit, Pariſ.* conſ.136.num.40.lib.40. *Nec legitima ætas ſuperueniens tollit dictam irregularitatem, iuxta notata* in c.Neophytus, 61.diſt. *ſed neceſſe eſt abſolutio Pontificis, vt in iſtis terminis voluit Stephanus de Gaeta* vbi ſup. nu.60. *Aliquibus etiam ex Dominis non diſplicebat illud motiuum deſumptum ex* conſil. *Nauarri 4. lib.* 5. de clerico excommunicato. *nempe quod ordinatus ante legitimam ætatem, concelebrans cum Epiſcopo, efficitur irregularis, vt latius ibi per eum.*

Quæ de bona fide D. Horatij in medium afferuntur, obſtare non videntur, tum, quia non probantur, tum etiam, quia iuris vel craſſa ignorantia non excuſet. c. Apoſtolicæ, de cler. excomm. & *Nauar.* conſ.50. de temporibus ordi. *loquitur de perſona, quæ circa ætatem potuit, & debuit ſuis parentibus credere, quod conſtitutio Pij Secundi debet intelligi ſecundum ius commune, non placuit Dominis, quia reddit nouam pœnam, vt bene deducunt informantes pro Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. Domino Cardinali Columna. Nec dicatur, conſtitutionem Pij Secundi,* cum ex ſacrorum, *non fuiſſe vſu receptam, quia cum fuerit ſolemniter publicata in quinterno Cancellariæ regiſtrata, ac in Bullario impreſſa, præſumitur vſu recepta, & qui contrarium dicit tenetur hoc probare, Gozadi.* conſ.16. n.16. *Puteus* deci.281.lib.1. *Quidquid dixerit Mohedanus* dec.6 *cuius opinio in Rota non ſeruatur, eoque magis dici debet, eſſe in viridi obſeruantia, quia Pontifices in eorum regulis illam ſeruari mandant, vt teſtatur Diaz.* in pract.crim.c.22. verb.extra tempora. *Ad alia quæ obiiciuntur, bene reſpondent informantes. Quæ deciſio fuit confirmata coram eodem* 17. *April.* 1592. *vt in* dec.Farin.89.

4 Idem fuit † reſolutum in illa Vergellen. canonicatus, 3.Mar. 1595. ſup. adducta 2.p *c.5.n.12.*

5 Et idem eſt in interdictis † perſonaliter. gl. *in d.c. tanta.* Lamber. *de iur. art.3.* Corraſ. *d. nu.22.* Nauar. *d.c.25. n.133.* & Vgolinus *tab.5.cap.3.§.1.numero 2.* Leſſius & Azor *ſupra.*

6 In prouiſionibus † vero Apoſtolicis fit abſolutio non ſolum ab excommunicatione, ſed etiam à ſuſpenſione & interdicto ad effectum gratiæ conſequendum per illam clauſulam, *teque a quibuſuis, de* qua late *cap. præced.*

7 Vnde videbatur, † collationem beneficij factam clericis concubinariis, ſeu fornicariis notoriis, eſſe

8 nullam: nam † ij ſunt ſuſpenſi ab officio, & eorum officia audire eſt prohibitum, *c. nullus, cap. prater, & c. ſi qui ſunt, 32. diſt. c. veſtra & c. fin. de cohabit. cleric. l. 43. tit. 6. par. 1.* & ibi Greg. Lopez. Abb. *in d.c. veſtra,* Coſmas *in pragmatica ſanct. tit. de excommunicatis, non vitan. verb. ſuſpenſionis.* Rebuff. *in concord. tit. de publicis concubinariis, prima, tertia & nona pœna,* Guido Papa *deciſ.* 558. Villadiego *de irregularitate, cap. 3. numero decimoquinto.* & ibi Didacus Perez, Lambert. *de iure patronat. 1. par. 2. lib. quæſt. 9. art. 20.* Corraſ. *3. part. cap. vltimo, numero* 82. Bernard. Diaz *in practica crimin. cap.79.* vbi Salzedo, Nauarrus *in manuali, cap.25 à numero 77. & cap.27. numer.154. & conſ.17. numero 2. de clerico excommunicato,* Iulius Clarus *§. fornicatio. numero quarto, & lib.5. quæſt.75. numero tertio.* Maiolus *de irregularitate, lib.5. ca.37.* Ioan. Gutierrez *Canonic. quæſt. lib.1. cap. 1. numer.44.* Azeuedo *in l.1. tit.19. lib.8. recep. à numer.61. & 109.* Leo *in theſ. for. Eccleſ. cap.135. numer.27.* Alex. Monet. *de diſtrib. 2. quæſt.17. numero 21.40. & 41.* & nouiſſime Farin. *prax. & quæſt. crim. par.4. quæſt.138. à n.55. & 64.* D. Ant. *3. par. ſumma, tit.27. cap.3.* Sylueſt. *verb. concubinarius, numero 4.* Armilla *eodem verbo, nu.5. & verb. clericus, nu.13.* Candelabrum aureum *dict. ti. de ſuſpenſione, nu.19. & ſeqq.* Cechus *de caſibus reſeruatis, caſu primo, de ſuſpenſione, num.19. 2. caſu,* Vega *in ſumma 2. parte, cap.108. caſu* 5. & in Eſpeio de curas *cap.12. num.124.* Toletus *in ſumma libr.1. cap.47.* Auila *de cenſuris, 3. part. diſp.5. dub.2.* Azor *d. lib.6. c.7. quæſt.5.* Ludouicus Lopez *inſtruct. conſcien. 2. tom. 2. p. cap.23. & 31.* qui id ait † procedere quoad ſacerdotes, diaconos & ſubdiaconos, nam in clericis minoribus ait, non inuenire ius, in quo id fundetur, quod etiam placet Manuel. Rodrig. *in ſumma 1. tomo, cap.202. num.3.* Vega *1. parte ſummæ, cap.55. caſu 3. ad finem. & 2. par. dict. cap.108. caſu* 5. & Fran. Suarez *5. tomo, diſp.31. ſect. quarta, numero octauo,* & 15. & dicit valde probabile. P. Ledeſma *in ſumma 2. part. tract.27. cap.18. 1. concluſ. vlt. difficultatis,* & videtur tenere Auila *dict. diſp. quinta, in prin.* & Azor *dict. quæſt.5.* 9

Sed tex. † in *d. cap. veſtra. & in d. cap. fin.* generaliter loquitur de clericis, quidquid dicat Suarez *ibi,* & etiam de conſtituto in minoribus expreſſe loquitur Bernard. Diaz, Didacus Perez, Nauarr. Maiolus, Gutierrez, Farinac. 71. *poſt Açor, & 3. part. lib.3. ca.6.* D. Anton. Sylueſt. Armilla, Candelabrum Aureum *num.* 20. & Toletus *ſup.* & videtur ſequi Auila *dict. dub.* 20. 10

Et eſt declaratio † S. Congregationis Concilij ſuper *c.14. ſeſſ.25. de reform.* quæ ſic ait: *Clerici concubinarij notorij ſunt etiam hodie ipſo iure à diuinis ſuſpenſi, prout in veteri iure ſunt.* 11 12

Quamuis † Oldradus *conſilio* 288. *numero 1.* id intelligat quando eſt monitus, & in crimine perſeuerat. 13

Atque adeo † ſi celebrant, ſunt irregulares. *ca.1. de re iudicata, & ca.1. verſic. fin. de ſent. excommunicat. in 6.* vt tenent Abbas. Rebuff. Guid. Pap. Villadiego, Didaco Perez, Corraſ. Gregorius Lopez, Nauarr. Maiolus, Azeuedo, Leo, Farina, Anton. Sylueſt. Armilla, Candelabrum *numero* 23. Cechus, Auila, Azor. & Ludouicus Lopez ſupra citati, & Coſmas *in dicta pragmatica, tit. de concubinariis, §. nihilominus, verb. inhabilis,* Bermondus *de publicis concubinariis. p.270.* dicens communem, idem Didacus Perez *in li.23. tit.3. lib.1.* Ordinamenti, Matien. *in l.6. tit. 8. lib.5. noua recopil. gloſſ.2. numer.23.* Abulen. *in tract. de clericis concubinariis, conclu.3.* Coſmas Philiarchus *de officio ſacerd. 1 parte, lib.4. ca.15. ad fin.* Machuel Rodriguez *in ſum. 1. tomo, ca.182. num.2.* & Toletus *ca.47. ver. aduerte quinto.* Qui † ſequenti *verſic. aduerte ſexto,* ait, eſſe etiam irregulares propter crimen, licet non celebrent, ſed ſine fundamento, prout etiam Valentia 4. *tomo, diſp.7. quæſtio. 18. puncto 1. circa finem.* qui etiam concubinarium occultum vult eſſe ſuſpenſum ab executione ſacri ordinis, & illum exequentem incurrere irregularitatem. 14

Et dicti clerici concubinarij, ſeu fornicarij notorij non ſolum ſunt ſuſpenſi ab officio, ſed etiam à beneficio, ſecundum Abbatem *numero octauo,* & Corraſium *ſupra,* & Bermon. *fol.* 161. qui dicit communem, Gregor. Lopez *verbo, ſuo,* Bernard. Diaz *num.12.* & ibi Salzedo *litera* B. Azeuedo *d. num.61* Leonem *d. ca.35. nu.27.* Farin. *d. q.138. à nu.55. ad* 64. Sylueſt. 15

Sylueſt. *ſup. n.* 4. & Toletum *dict. c.* 47. *verſ. aduerte quarto*, qui citat etiam Archidiaconum, & Turrecrematam *in d. c. prater.*

16 Quæ ſententia videtur † probari ex *d. c. prater*, ibi; *Neque partem ab Eccleſia ſuſcipiat*, & ibi gloſſa *verb. ab Eccleſia*, illa enim verba videntur denotare non ſolum imponi ſuſpenſionem ab officio, ſed etiam à beneficio in pœnam delicti, Vgolin. *tab.* 4. *c.* 6. §. 3. ibi: *Nam in eodem c. prater.*

17 Secundo videtur † probari ex *cap. ſi quis amodo*,
18 *81. diſt.* Tolet. *ſupr.* Tertio probatur, vt Corraſius ait, ex eo quod ſuſpenſus ab officio propter graue crimen videtur ſuſpenſus à beneficio, Abb. *in c. veſtra. n.* 8. Couarr. *in* 4. 2. *par. c.* 6. *in princ. numer.* 14. Armilla *verb. ſuſpenſo*, *num.* 11. Valentia 4. *tomo. diſpu.* 7. *q.* 18. *puncto* 1. Cechus *dict. caſu* 1. *de ſuſpenſione*, *nu.* 14. Lud. Lopez *d.* 2. *tomo*, 2. *p c.* 51. *&* 39. Vega *in ſumma* 2. *p. c.* 108. *caſu* 3. & in Eſpeio de curas. *c.* 12. *n.* 104. *&* 105.

19 Sed contra prædicta tenent Couar. *in Clem. ſi furioſus*, 1. *p.* §. 1. *numer.* 5. Salzedo ad Bernardum Diaz *d. c.* 89. Ioann. Gutierrez *d. c.* 7. *n.* 85. D. Ioannes Vela *de pœnis delict. c.* 6. *verſ. ſed eorum ſententiam*, & Vgolinus *de irregularitate*, *c.* 43. §. 3. cum Innocentio, Ioanne Andrea, Speculat. Cardin. Imola, Archidiacono, & Nauarro *in c. ſi quãdo*, *de reſcrip.* quos citat ibi Couarr. nempe, clericos concubinarios, ſeu fornicarios notorios non eſſe ſuſpenſos vera, ſuſpenſione cenſura, nec celebrantes effici irregula-
20 res, quia id iure non cauetur. Nec obſtare † regulam textus *in d. c.* 1. quod ſuſpenſus celebrans efficitur irregularis, quia reſpondent, eam procedere in ſuſpenſione ab homine, vel à iure directe inducta propter delictum in eius pœnam quæ eſt vere cenſura, ſecus in ea, quæ ratione cuiuſdam honeſtatis ab ipſo canone fit ob decorem potius, quam in pœnam directam criminis, & ipſius delinquentis, qualis eſt iſta clerici concubinarij notorij, quæ non eſt vera cenſura. Ita Couatruuias *ibi*, quem Salzedo, Ioannes Gutierrez, D. Ioan. Vela, & Vgolinus *ſupr.* ſequuntur.

21 Vel poteſt † reſponderi cum Innocentio, *in cap. fin. de clerico excommunic. numer.* 3. quod notorius fornicator, ſeu concubinarius non eſt ſuſpenſus principaliter à canone, ſed à Deo, & à Canone per approbationem, quod ex eo apparet, quod quam cito pœnitet, licite celebrat, *dict. c. ſi qui ſunt*, *& dict. c. de cohabitat. clericor.* licet per canonem in odium criminis aliquid adiectum ſit, quod euidenter ab aliis, & idem videtur etiam velle Vgolinus *ſup.*

22 Et ita † Lamber. *dict.* 1. *p.* 2. *libr. quæſt.* 9. *ar.* 26. *numero* 21. ait, quod omiſſo caſu ſententiæ, per quam ſuſpendatur concubinarius, non dicitur ſuſpenſus
23 ſuſpenſione cenſura, † & nullam eſſe propriam ſuſpenſionem ipſo iure latam, dicit probabile Suarez *ſupr. à numero* 11. reſpondens iuribus in contrarium.

24 Quamuis Ludouicus † Lopez ſupra dicat, iſtam ſuſpenſionem propriam eſſe, & non ſolum ratione honeſtatis, ſed in pœnam, vt inſinuare (inquit) videtur *dict. c. prater*, ibi, *Præcipimus*, *& omnino contradicimus*, *vt miſſas non cantet*, *&c.* per quæ vi-
25 detur imponi ſuſpenſio directe. Sed eis poteſt † reſponderi iuxta dicta, omiſſa interpretatione Suarez *ſupr. nu.* 12. quod præcipitur, & omnino contradicitur publico concubinario, vt non celebret ratione honeſtatis, & ad euitandum ſcandalum, vel, vt dicit Innocentius in approbationem ſuſpenſionis, quia ſuſpenſus à Deo propter peccatum.

Et idem † poteſt reſponderi ad *d. c. ſi qui ſunt in princ.* omiſſa explicatione Suarez *ibi n.* 13. Quod confirmatur, nam etiam de fornicario occulto videtur accipiendus ille textus in principio, cum generaliter & indiſtincte loquatur. 26

Et ad *c. ſacerdotes.* 50. *diſtinct.* ibi: *Non poſſunt ſacerdotis habere honorem*, *&c.* reſpondetur, iſta verba nõ importare pœnam ipſo facto incurrendam, quia intelligi poſſunt de pœna imponenda per ſententiam, Suarez *d. n.* 13. 27

Magis † obſtant illa verba *dicti c. prater. Neque partem ab Eccleſia ſuſcipiat*, quæ videntur denotare, vt dictum eſt, non ſolum imponi ſuſpenſionem ab officio, ſed etiam à beneficio in pœnam delicti, ſed eis infra ſatisfiet. *n.* 15. 28

Magis etiam † videtur obſtare textus *in d. c. ſi. de cohabitat. clericorum.* ibi. *Quia quantum ad alios ſuſpenſus non eſt niſi peccatum huiuſmodi ſit notorium per ſententiam*, *ſeu confeſſionem factam in iure*, *aut per euidentiam rei*, *quæ tergiuerſatione aliqua celari non poſſit.* Apparet ergo, concubinarium notorium ſuſpenſum eſſe non tantum quoad ſe, ſed etiam quoad alios, & ſic ſuſpenſione cenſura, quæ ſuſpendit quoad alios. 29

Sed poteſt † reſponderi, dici ſuſpenſum quoad alios, non quia ſit ſuſpenſus ſuſpenſione cenſura, ſed quia alij prohibẽtur ab eo audire diuina. Quod magis † obſtat eſt dicta declaratio S. Congregationis Concilij, quæ videtur amplecti, & canonizare communem ſententiam. 30 31

Sed dato, quod iſta ſuſpenſio eſſet vera † cenſura de iure, poteſt dici eam iam non eſſe in vſu, vt dicunt Sotus *in* 4. *diſt.* 1. *q.* 5. *art.* 6. circa ſecundum argumentum diui Thomæ, & *diſtinct* 13. *qu.* 1. *artic.* 9. *circa finem.* B. Medina *in ſumma di.* 1. *c.* 11. §. 8. & cum eo Manuel Rodriguez *in ſumma* 2. *tomo. c.* 67. *nu.* 1. Vega 2. *p. Summæ. c.* 108. *caſu* 3. & in Eſpeio de curas *c.* 12. *numero* 124. Henriquez *libro* 9. *capitul.* 25. *numero* 13. *in gloſſ. lit. S. & libro* 13. *capitul.* 5. §. 3. *in fine. & capitul.* 31. §. 3. *gloſſ. lit. P. & capitul.* 36. & Valentia *dict.* 4. *tomo. diſput.* 3. *quæſt.* 4. *puncto* 3. *& diſput.* 6. *quæſt.* 10. *puncto* 5. qui ait, illam prohibitionem audiendi diuina à concubinariis notoriis eſſe antiquatam, & eneruatam conſuetudine contraria, Nunno 3. *p. quæſt.* 64. *ar.* 6. & nouiſſimè Suarez *dict. ſectio.* 4. *numero* 10. Qui ait, † id etiam videri aperte ſup- 32 33
ponи in Concilio Tridentino *ſeſſio.* 45. *c.* 14. *de reformatione.* vbi varias pœnas imponit clericis concubinariis, & nullam mentionem facit de ſuſpenſione ab ordine ipſo facto incurrenda, vt etiam conſiderauit Henriquez *dict. c.* 36. dicens, conſuetudinem interpretari ob notorium concubinatum non incurri ſuſpenſionis cenſuram ante nouam iudicis monitionem. Et Concilium Tridentinum *dict. c.* 14. *& ſeſſio.* 21. *c.* 6. renouans pœnas iuris ſolum iubere. iſtum puniri per iudicem. Et Auila *de cenſuris* 2. *p. c.* 6. *diſpu.* 2. *dub.* 5. *&* 3. *p. diſpu.* 5. *dub.* 2. vbi ait, Canones citatos abrogatos eſſe per contrariam conſuetudinem, & ſic modo clericos concubinarios non eſſe ipſo iure ſuſpenſos, & probari efficaciter ex Tridentino *dict. c.* 14. vbi loquens de clericis concubinariis, ait, quòd præmiſſa monitione ſunt ſuſpendendi. Sed & Vgolinus *dicto c.* 43. §. 3. pro ſententia Innocentij, & Couarr. adducit *dict. c.* 14. Concilij, dicens, per eum canonem Innocentij opinionem

veriſſimam cenſere, vt ſcilicet ſuſpenſio illa, ſuſpenſio à Deo ſit, & non ſpecies cenſuræ Eccleſiaſticæ, quoniam ſancta ſynodus *eodem capite* 14. recenſens pœnas, quas vult inferri in clericum concubinarium, ſuſpenſionem ab ordine etiam proponit: at ſi antiquo iure concubinarius clericus ſuſpenſus eſſet, fruſtra & inutiliter mandaretur ibi, vt ab ordine ſuſpenderetur, ex quo vbi ſuſpenſus eſt ab omni officio, & ab ordine pro ſuſpenſo haberetur. Sed iſtæ conſiderationes eliduntur ex dicta declaratione Sanctæ Congregationis. Et præterea reſpondetur, Concilium ibi non loqui in ſpecie de clericis concubinariis notoriis, ſed de quibuſcunque clericis concubinariis, proponendo pœnas illis imponendas pro ſecunda, tertia & quarta vice, & quod pro prima vice puniantur pœnis à ſacris canonibus, vel ſtatutis Eccleſiarum impoſitis, nec tollit pœnas alias ipſo iure impoſitas. Sed quidquid ſit de hoc, dicta ſuſpenſio non videtur eſſe in vſu, vt dicunt prædicti authores.

34 Quamuis † Ludouicus Lopez *dicto capitul.* 31. dicat dubium eſſe, an in omnibas prouinciis ſit in vſu hæc ſuſpenſio, vel non, & ideo ſtandum eſſe vſui prouinciæ.

35 Et ad dictam † declarationem S. Congregationis, quæ omnibus ſupradictis obſtare videtur, dici poteſt reſpondere de iure, & non tollere conſuetudinem, ſi qua eſt.

36 Præterea etiam ſecluſa † conſuetudine, non teneremur hodie vitare clericos concubinarios, ſeu fornicarios notorios per ſententiam, aut confeſſionem in iudicio factam, aut per operis euidentiam, & notorietatem facti (ſicut antea tenebamur, ex iuribus adductis, ſicut eſſet vera ſuſpenſio cenſura, ſiue non) niſi per iudicem fuiſſent publicati, & denunciati. Et *extrauagan. ad euitanda ſcandala*, relatam per Felin. *in c. Rodulphus, de reſcriptis. num.* 39. Nauarr. *in c.* 1. §. *laboret, num.* 10. *de pœnitentia, diſtinct.* 6. & *in manuali. c.* 27. *numero* 35. Couarr. *in cap. alma mater. 1. parte.* §. 2. *numer.* 7. Paz. *in praxi. 1. tomo.* 5. *tempore. numero* 72. Ioannes Gutierrez *cononicar. quæſtion. libr.* 1. *capitul.* 1. *in princip.* Vgolin. *de cenſuris, tab. 1. c.* 13. §. 7. *numer.* 1. D. Anton. 3. *par. ti.* 25. *cap.* 3. Sylueſtrum, *excommunio.* 5. *num.* 7. Sotum *in* 4. *diſt.* 22. *qu.* 1. *art.* 4. Aragon. 2. 2. *quæſt.* 10. *art.* 9. Coſmam Philiar. 1. *par. lib.* 3. *c.* 11. Toletum *libr.* 1. *c.* 12. Sairum *de cenſuris lib.* 2. *cap.* 12. *numer.* 6. Suarez 5. *tomo. diſp.* 9. *ſect.* 2. & alios.

37 Quæ etiam hoc † caſu procedit, & eſt ſeruanda, Coſmas *in pragmatica ſanctione, ti. de excommunicatis non vitand. verb. ſuſpenſionis.* Nauar. *d.* §. *laboret. n.* 10. Couat. *d.* §. 2. *n.* 10. Eſpino. de teſtamen. *gl.* 3. *num.* 43. Humada ad Gregorium Lopez *in leg.* 43. *ti.* 6. *partita* 1. *gloſſ.* 2. Ioannes Gutierrez *dict. c.* 1. *numer.* 45. & *lib.* 2. *c.* 7. *num.* 85. Azeuedo *in l.* 1. *ti.* 15. *lib.* 8. *recopil. numero* 65. & Cenedo *collectanea* 19. *ad decretum*, D. Anton. *vbi ſup.* & 2. *p. ti.* 9. *c.* 10. §. 1. Maior *in* 4. *diſt.* 9. *in fine.* Adria. *in eodem* 4. *de Euchariſtia qu. penul.* M. Ledeſma 1. *p.* 4. *quæſt.* 5. *art.* 6. *dub.* 9. Angel. *verb. miſſa*, Syluеſter *eod. ver. qu.* 3. Graf. *lib.* 4. *c.* 11. *n.* 9. Cechus *d. caſu* 1. *de ſuſpenſione, nu.* 19. 2. *caſu.* Henriquez *lib.* 13. *c.* 5. §. 3. Ludouic. Lopez 2. *tomo, inſtruct. conſc. cap.* 78. Manuel Rodrig. *in ſumma.* 1. *tomo. cap.* 82. *ſub num.* 6. P. Ledeſma 1. *par. ſum. de Euchar. cap.* 27. *circa fin.* Vega in Eſpeio de curas, *c.* 12. *num.* 124. Sairus *d. c.* 12. *nu.* 20. & Suarez 3. *tomo. diſp.* 18. *ſect.* 1. & *diſp.* 88 *ſect. vlt. circa fin.* & 5. *tomo diſp.* 31. *ſect.* 4. *numero* 16. & Nunno *ſup.* & Auila *dict. dub.* 5. Azor *d. q.* 5. Cabreta 3. *par. D. Thoma q.* 64. *art.* 6. *diſp.* 2. *nn.* 7. & 8.

Quod procedit † non ſolum in concubinariis no- 38
toriis, per ſententiam, aut confeſſionem in iudicio factam, ſed etiam in notoriis notorietate facti, ita vt nulla tergiuerſatione poſſit celari.

Quamuis in hoc † contrarium teneat Coſmas *in* 39
Pragmatica ſupra ex exceptione de notorio excómunicato, poſita *in d. extrauag.* iuxta literam Concilij Baſilienſis acceptata in dicta pragmatica ſanctione, & renouata in Concilio Lateran. ſub Leone X. *ſeſſ.* 11. & *in concordatis* inter eum, & Franciſcum I. Galliæ Regem, vt per Nauar. *dicto capit.* 27. *num.* 35. Vgolinum, Philiarcum, & alios ſupra, quæ ita ſe habet, *Aut ſi aliquem ita notorie in excommunicationis ſententiam conſtiterit incidiſſe, quod nulla poſſit tergiuerſatione celari, aut aliquo iuris ſuffragio excuſari.* Quam exceptionem † de notorio ex- 40
communicato habere etiam locum, & extendi paritate rationis ad ſuſpenſos, & interdictos ita notorios, vt nulla poſſit tergiuerſatione celari, tenet Coſmas *ſupra d. verb ſuſpenſionis*, & *verb. excommunicationis*, Nauarr. *in d.* § *laboret, à numero* 10. Ioann. Gutierrez *dicto cap.* 1. *numero* 43. & 45. & Vgolinus *ſupra numero* 9. & in propoſito, licet confuſe Didacus Perez ad Villadiego *de irregularitate. cap.* 3. *numero* 15.

Sed reſpondetur † primo, dictam extrauagantem 41
non eſſe vſu receptam cum dicta exceptione de notorio excommunicato, iuxta literam Concilij Baſilien. ſed cũ ſola exceptione de notorio clerici percuſſore, iuxta literam Concilij Conſtantienſis, quæ ſic ait: *Saluo, ſi quem pro ſacrilega manuum iniectione in clericum ſententiam latam à canone adeo notorie conſtiterit incurriſſe, &c.* Ita Nauarr. *d. c.* 7. *n.* 15. *conſi.* 1. *de conſtitutio. q.* 24. & poſt alios Ioan. Gutierrez *d. c.* 1. *n.* 7. & 14. Cerola *in praxi Epiſcopali.* 1. *par. verb. excomm. cauſa formalis* 3. *dubio.* & 2. *p. verb. excommunicatio.* §. 9. Soto *in* 4. *diſt.* 22. *q.* 1. *art.* 4. Magiſter Ledeſma 2. *par.* 4. *quæſt.* 25. *artic.* 1. Aragon *ſupra*, Angles *de excommunicatione, articulo* 2. 3. *difficultate*, Candelabrum aureum *de excommunic. ex numero* 70. Graff. *libro* 4. *c.* 11. *ex numero* 1. *ad* 5. Valentia 3. *tomo diſp.* 1. *quæſt.* 12. *puncto* 2. 4. *aſſertione*, & 4. *tomo, diſp.* 7. *quæſt.* 17. *puncto* 2. Henriquez *dict. lib.* 13. *cap.* 5. §. 3. Ludouicus Lopez 2. *tomo.* 2. *par. cap.* 15. & 16. Vega *in ſumma.* 1. *par. cap.* 85. *caſu* 78. & in Eſpeio de curas. *d. c.* 12. *nu.* 90. P. Ledeſma 1. *parte ſumma de excommun. cap.* 63. *concluſione.* Toletus *dict. cap.* 12. Sairus *dicto libro* 2. *cap.* 12. *numero* 9. & Suarez 5. *tomo dicta diſputa.* 9. *ſect.* 2. *num.* 5. Auila *de cenſuris.* 2. *par. cap.* 6. *diſput.* 2. *dub.* 2. & Sanch. *libr.* 2. *cap.* 9. *num.* 5.

Quamuis Vgolinus † ſupra *numero* 7. dicat, hunc 42
vſum non probari. Sed re vera ita videtur, nam omiſſo, quod in terris hæreticorum fideles communicant abſque ſcrupulo cum hæreticis notoriis excommunicatis, quod propter multitudinem illorum & neceſſitatem communicandi, & negotiandi poterat excuſari, vt ait Nauarr. *dicto numero* 35. & *dicta qu.* 24. Manuel Rodriguez *d.* 1. *tomo. c.* 82. *numero* 6. & Valentia *dict.* 3. *tomo. diſput.* 1. *q.* 10. *puncto* 5. *num.* 4. quam videmus alios excommunicatos quantumuis notorios ante declarationem & publicationem euitari.

Secundo reſpondeo, quod etiam † retenta litera 43
Concilij Baſilien. verius eſt exceptionem de notorio excommunicato non habere locum in ſuſpenſis,

sis,& interdictis notoriis,nam si dicta constitutio id voluisset, vtique expressisset, & non faceret mentionem solum de excommunicatis, sed etiam de suspensis,& interdictis,vt fecit in versic.per hoc tamen, & exceptio firmat regulam in casibus non exceptis, nec à verbis recedendum est sine manifesta ratione, *cap.ex literis*, 1.*de sponsalibus*, *l.non aliter*, *ff.de legat.*3.

44 Et præterea non potest † dici, esse eandem rationem, nam magis exosi sunt excommunicati, quam suspensi,& interdicti, vt patet, & sic solum excepit notorios excommunicatos tanquam magis odiosos, quia nulla est maior pœna in Ecclesia excommunicatione,*c.corripiantur*,24.*q.*3.*c.per venerabilem*, *qui filij sint legitimi*,*gl.verb.tantam*,*in c.sacro*,*de sententia excom.* quam sententiam valde probabilem ait Suarez *vbi sup.n.*14.

45 Vnde hodie solum † tenemur euitare excommunicatos in duobus casibus, scilicet, quando est notorius † clerici percussor, aut publice denunciatus spe-
46 cialiter,& expresse, Quod non solum † procedit in excommunicato generaliter à iure, vel ab homine, sed etiam in excommunicato ab homine, specialiter & nominatim: nam etiã iste non est euitandus, nisi sit publicatus,& denunciatus in Ecclesia,seu lo-
47 co publico. Quamuis † enim dicta extrauagans solũ videatur loqui de excommunicato generaliter à iure,vel ab homine,tamen cum in illo non contineatur,quod sit à iudice specialiter declaratus, incidisse in talem excommunicationem generalem, sed vlterius requirat publicationem, & denuntiationẽ, manifestum apparet etiam in excommunicato, nominatim requiri denuntiationem, ex *d.c.extrauag.* nã idem est esse quem specialiter & nominatim excõmunicatum, & esse specialiter & nominatim declaratum, incidisse in aliquam excommunicationẽ ge-
48 neralem iuris,vel hominis.Et hanc † sententiam tenent Cosmas *supra verb.generaliter*. Nauar. *in d.§. laboret*,*à num.*22.*& d.c.*27.*nu.*35. Couart.*in cap.alma mater*, 1.*par.*§.2.*num.*7. Paz *in praxi*,1.*tomo*,5.*tempore*,*num.*76.Espino *de testam.gloss.rubr.*11.*par. num.*65.Ioannes Gutierrez *dict.cap.*1.*num.*29.Cerola *dicta* 1.*par.verb.excommunic.causa formalis.*3.*&* 4.*dub.&* 2.*par.verb. excommunicatio*, §.9. Frechilla *de excommunicatione*,2.*par.artic.*6.*num.*1.*&* 2.*&* 3.*par.artic. vnic.num.*7. & Collantes *in pragmatica agricolarum*,*libr.*2.*ca.*14.*num.*1.Armilla *verb.excommunicatio*,*num.*6. Caietanus *in summa*, *verb. absolutionis impedimenta*, *& verb.excommunicatio*, *ad finem*,Palatio *in* 4.*distinct.*18.*disput.*1. *B.* Medina *in summa*, *lib.*11.*c.*11.§.6. Catechesis Neapolitana *lib.*5. *c.*14.*directorium curatorum*,*c.*10.§.3. Polanco *in directorio confessarij*,*pag.*131. Candelabrum aureum *de excommunic.n.*75.Graff.*d.lib.*4.*c.*11.*n.*1.*&* 2.Ludou. Lopez *instructo consc.*1.*tomo*,*c.*26.38.*&* 58.*&* 2.*tomo* 2.*par.c.*15.*&* 16.Henriquez *dict.lib.*13.*c.*5.§.1.Manuel Rodriguez *dict.cap.*82.*nu.*7. Vega *in sum.*1.*par.cap.* 6.*casu* 46.*&* *c.*85. *casu* 78. & in Espeio de curas *cap.* 12.*num.*90.P.Ledesma *dict.cap.*6. *de excommunicatione*, 3.*conclusione*. Sairus *dict.libro* 2.*ca.*12.*num.*16. & Suarez *dict.*5.*tomo*, *disputat. sectione* 2.*numero* 8. Cabrera *numero* 4. Auila *supra dub.*3. qui dicunt ita communi vsu, & consuetudine, quæ est optima legum interpres, receptum esse, non tamen recte expendunt dictam extrauagantem, nec eam inducunt,vt sup.

49 Quamuis † Felin.*in dicto cap. Rodulphus. numero* 39.*vers.primum colligo*, contrariam sententiam teneat,ex illo verbo,generaliter,de quo *in dict.extrauag.*& Adrianus *in* 4.*de Eucharistia*,*c.viso*,*de impedimentis*,*versic.quantum ad* 3. *& de confessione dub.* 9.Ioannes Medina *de confessione.quæst.*22. P.de Soto *de confessione*,*lectione* 6. *& de excommun.lectione vltima*,quam de iure scripto,veriorem censet Vgolinus *sup.nu.*8.& videntur tenere Sotus,& Valentia *supra*,Victoria *in summa*,*de excomm.n.*239.alias 10. Philiarc.*d.cap.*11.*&* 13.Summa Corona 3.*par.c.*10.*de censuris*,*seu excommunic. num.*87. & alij Theologi.

† Et quamuis Toletus *d.ca.*12. dicat denuntiari dici 50
quando declaratur à iudice, eum contraxisse excõmunicationem. Quod conuincitur ex illis verbis extrauagantis, Publicata,vel denunciata. Ex quibus apparet,requiri publicam denunciationem ad istum effectum euitandum.

In hoc tamen † Episcopatu Abulensi videtur re- 51
ceptum,parochos, quibus intimata est excommunicatio,seu declaratoria contra aliquem, eum euitare in diuinis, etiam ante publicationem, & denunciationem,quam multi parochi non faciunt.

Rursus † contra illam sententiam Abbatis,Corras. 52
& aliorum, de qua supra *num.*15. quod clerici concubinarij, seu fornicarij notorij sunt suspensi à beneficio,tenent Hostiensis & Butrius *in cap.sicut*, *de cohab. cler.* & etiam vsus, & consuetudo est in contrarium.

Et supposito, quod non † sint à iure suspensi ab 53
officio suspensione censura, consequenter dicendum videtur, nec etiam à beneficio esse suspensos. Nam dicere,quod *in d.ca.præter*, ponitur directe in pœnam delicti suspensio à beneficio, non vero ab officio,non videtur recte dictum, nam eodem modo,& eodem tenore,& sub eadem clausula loquitur de vtroque.

Imo etiam supposita † communi sententia, quod 54
sunt ab officio suspensi suspensione censura, verius existimo, non esse à beneficio suspensos, quia non est augenda pœna sine necessitate.

Nec obstat † textus *in dict.cap.præter*,ibi. *Neque* 55
partem ab Ecclesia suscipiat, qui fortiter vrget. Nam respondetur, quod illa verba intelliguntur de parte quæ datur interessentibus diuinis officiis, sicut sunt distributiones quotidianæ, & præbendæ Ecclesiarum habentium collegium, seu conuentum, quæ residendo, & diuinis interessendo solent lucrifieri, *cap. olim tibi*, *de verb. signific.* nam cum isti concubinarij non possint diuinis interesse,consequenter non deberent lucrari dictam partem. Et quod ita intelligenda sint illa verba, videtur colligi ex verbis præcedentibus, ibi: *Neque in presbyterio ad diuina officia cum his, qui præfatæ constitutioni obedientes fuerint*, *maneat*.Et statim sequitur: *Neque partem ab Ecclesia suscipiat*, quasi dicat: *Et cum non possit cum aliis interesse diuinis partem ab Ecclesia non suscipiat*, *&c.* Et ex sequen.verbis *in vers.præcipientes.*

Nec obstat secundum † fundamentum dictæ sen- 56
tentiæ, ex *c.si quis amodo*, 81.*distin.*nam vltra quod potest eodem modo intelligi,respondetur,quod loquitur ille textus de suspensione, seu priuatione ferenda per sententiam, nec agit de notorio concubinario.

Non obstat tertium † fundamentum: nam esto 57
vera esset illa sentẽtia,quod suspensi ab officio sunt suspensi à beneficio, tamen supposito, quod clerici

concubinarij notorij non sunt ab officio suspensi vera suspensione censura, non potest dici, quod sint à beneficio suspensi.

58 Item absolute verius † existimo, suspensum ab officio, siue à iure, siue ab homine non esse suspensum à beneficio, quoad ea, quæ competunt non interessentibus diuinis, nisi aliud constet ex mente disponentis, vt docent Bonifacius *in Clem. finali de pœnis, num.* 48. Nauarrus *in manuali, cap.* 27. *num.* 160. *& consil.* 41. *numero* 2. *de homicid.* Didacus Perez *in l.* 1. *tit.* 1. *lib.* 5. *ordinamenti, vers. oppositum,* & Vgolinus recte probans, *tab.* 4. *de suspensione, c.* 6. *§.* 3. Alexand. Monet. *de distrib. p* 2. *q.* 15. *nu.* 9. Perez de Lara *de anniuer. & capel. lib.* 2. *cap.* 8. *numero* 13. Candelabrum aureum *de suspensione, numero* 156. Ludouicus Lopez 1. *tomo instructorij, cap.* 247. Henriquez *in summa lib.* 13. *c.* 32. *§.* 3. Toletus *lib.* 1. *cap.* 43. 5. *regula, & cap.* 45. *sub* 4. *effectu,* Sairus *lib.* 4. *cap.* 5. *n.* 16. Suarez dicens communem, & certam sententiam, *dict.* 5. *tomo, disput.* 26. *sect.* 3. & late Thomas Sanchez *de*

59 *matrimonio, lib.* 3. *disp.* 51. qui recte ait, † suspensum ab officio si intersit diuinis, quamuis peccet, lucrari distributiones, cum Petro de Nauarra *de restitutione, lib.* 2. *cap.* 2. *num.* 243. licèt eum reprehendat Monet. *d. q.* 15. *n.* 39. *& qu.* 17. *nu.* 41. *circa fin.* malè æquiparans illum excommunicato. & dixi *cap. præcedenti, numero* 92. *&* 93. & Auila 3. *parte, disputat.* 2. *dubio* 16. *conclusione,* qui ait, posse interesse diuinis, & canere in choro sicut laicum, vt infra 11. *cap. vltim. à num.* 50.

60 Cum ergo clerici † concubinarij notorij non sint suspensi à beneficio, nec etiam ab officio suspensione censura, saltim ex consuetudine valebit collatio beneficij eis facta, iuxta tradita *supra cap.* 8. *à numero* 37.

61 Quamuis clericis † concubinariis etiam non notorijs, non debeant beneficia conferri ex defectu

62 morum, vt *ibi in princip.* Nec etiam † debent huiusmodi clerici præsentari ad beneficia, & si præsentarentur, & opponeretur de concubinatu, seu fornicatione præsentatio non procederet, nisi essent emendati, vt per Lambert. *d. i. p.* 2. *lib. q.* 9. *art.* 20. *nu.* 21. *&* 22.

63 Et de pœnis † concubinariorum, & an sint priuandi beneficiis, vide infra 11. *p. c. vl. dub.* 6.

CAP. XV.

De beneficiis certis personis, seu certo generi personarum debitis.

SVMMARIA.

Cum sint aliqua beneficia, quæ ex fundatione, vel alias sunt debita certis personis, seu certo generi personarum, illis, & non alijs sunt conferenda, vnde eorum collatio dicitur necessaria, numero 1. *vt cum debent conferri filiis patrimonialibus, vel clericis eiusdem Ecclesiæ, vel cum ad capellaniam vocantur consanguinei fundatoris,* numero 2.

Istam conditionem recte potest fundator apponere, numero 3. *& est omnino seruanda in prouisione beneficij,* numero 4. & 5. *vbi ponitur decisio Rotæ. Et aliter facta præsentatio, seu prouisio de non habente prædictam qualitatem parentelæ, seu consanguinitatis est inualida.* num. 6.

Id accipiendum est contradicente, & opponente se aliquo consanguineo, & sibi fieri prouisionem petente, alias enim præsentatio, seu prouisio alteri facta sustineretur nisi aliter dicatur ex defectu potestatis, quia potestas conferendi erat concessa cum limitatione, n. 7. & 8. *vbi ponitur decisio Rotæ.*

Permutatio etiam de tali beneficio facta cum alio nõ habente prædictam qualitatem parentelæ, seu consanguinitatis, non valeret, seu potius annullaretur, contradicente, & opponente se aliquo consanguineo, n. 9.

Quod dicitur, valere collationem factam non habenti qualitatem requisitam, si aliquis qualificatus non petit collationem sibi fieri, non est verum in beneficiis, quæ sunt conferenda personis qualificatis non ob respectum, & fauorem personarum, sed Ecclesiæ & beneficij, vt graduatis in communi, vel habentibus talem ætatem, seu ordinem melius prouideatur, n. 10.

Quamuis sustineatur prouisio facta non habẽti qualitatem consanguinitatis, seu àliam similẽ requisitam ob respectum, & fauorem personarum, si aliquis consanguineus, seu qualificatus non petit sibi fieri prouisionem, & prosequitur: tamen si is petit à patrono, quod cum præsentet, & patronus non vult, tenetur illi ad restitutionem damni, seu interesse, quamuis ille non velit litigare, seu prosequi litem, &c. Sicut conferens alteri, quam cui beneficium patrimoniale, tenetur ad restitutionem, n. 11.

Quando beneficium debet conferri certæ personæ, seu certo generi personarum, intelligitur data habilitate talis personæ, & si illa idonea sit, non alias. Et qualibet dispositio quantumuis generalis, recipit interpretationem de habilitate, n. 12. *& sic inhabilis non potest optare, ex Rota* n. 13. & n. 14. *ponitur alia resolutio Rotæ ad id: sed id de opinione intelligendum est quando mutatur titulus beneficij, secus vbi non mutatur, sed optio sit tantum quoad præbendam temporalem,* n. 15.

Quando vocantur consanguinei fundatoris ad beneficium, seu capellaniam, an satis sit præsentare quẽlibet consanguineum, an debeat præsentari proximior, à n. 16. & seqq. *resoluitur, quod debet præsentari proximior. Et respondetur l. vnum ex familia, §. si de falcidia. An attendatur proximitas respectu fundatoris, an respectu vltimi capellani,* à n. 19. *resolnitur respectu fundatoris,* numero 20.

An in æquali gradu sit præferendus consanguineus ex linea masculina seu ex parte matris, à n. 21. *resoluitur, quod non,* n. 22.

Quomodo sit facienda computatio graduum, an secundum canones, an secundum leges, à n. 23. *resoluitur secundùm leges,* n. 24. & seqq.

Quomodo sit probanda consanguinitas seu parentela fundatoris in proposito, à nu. 28. *Resoluitur probari per indicia & coniecturas, seu communem reputationem, & famam: nec requiri probationem per gradus distinctos, nisi agatur de probanda consanguinitate restricta ad certum gradum, seu intra certum gradum, aut detur concursus alterius, & adducuntur resolutiones & decisio Rotæ* n. 29. & seqq.

Descendẽtia antiqua probatur per enuntiatiuã plurium instrumentorum diuersorũ notariorum, quia æquipol-

aquipollet fama, quæ ſufficit ad probationem huiuſmodi deſcendentiæ, n. 32. *& deſcendentia probatur per fidem libri baptiſmi, addito aliquo adminiculo, ex Rota*, n. 33. *Non vero ſufficit ad probationem deſcendentiæ etiam antiquæ vna enunciatiua, ſed ad minus requiruntur duæ de antiquo emanatæ à diuerſis perſonis non ſuſpectis*, n. 34. *vbi ponitur deciſio Rotæ.*

Parentela antiqua probatur per teſtes de auditu: & in antiquis teſtes de auditu probant plene, numero 35.

An quando vocantur ad capellaniam conſanguinei fundatoris, ſeu qui ſunt de eius parentela, genere, ſeu familia, cenſentur etiam vocati ſpurij, ſeu illegitimi. & deſcendentes ex illis, & videtur, quod non, nam non dicuntur, nec ſunt de familia, agnatione, domo, ſeu caſata, n. 36. *neque etiam de parentela patris*, n. 37. *nec cum illis eſt cognatio, conſanguinitas, aut coniunctio ex parte patris*, n. 38. *& ideo appellatione coniunctorum non veniunt*, n. 39. *Sed diſtinguitur, an ſint apposita verba iuris, ſeu ciuiliter ſignificantia, & tunc illi veniant, & comprehendantur*, à n. 40. & ſeqq. *Et cum vocatur conſanguineus proximior, præfertur remotiori legitimo*, n. 47. *& idem in legato pio*, n. 48.

Naturales attenta conſuetudine, ſeu lege particulari, qua gaudent nobilitate parentum, vt in Hiſpania ſunt de familia, domo, ſeu caſata paterna, genere, & agnatione: & ſic naturales, & deſcendentes ex eis veniunt vocatione eorum, qui ſunt de familia, domo, &c. niſi ſubiecta materia aliud importet, vt ſucceſſio maioratus, ſeu iuriſpatronatus, n. 49. 50 & 51.

Illegitimi etiam ſpurij ex parte matris ſunt de eius parentela, genere, & cognatione, & ſic cenſentur vocati ad capellaniam, n. 52.

Circa materiam huius c. remiſſiue, n. 53.

Refertur quod tradit Gonçalez in prædicta quæſtione, & quædam deciſio Rotæ, n. 54.

1 DEnique cũ ſint aliqua beneficia, † quæ ex fundatione, inſtitutione, ſtatuto, conſuetudine, vel priuilegio ſunt debita certis perſonis, ſeu certo generi perſonarum, illis, & non aliis ſunt conferenda huiuſmodi beneficia, vt notum eſt, vnde eorum collatio dicitur neceſſaria, vt ſupra dictum eſt 5. *par. c.* 2 7. *&* 73. Vt cum † verbi gratia beneficia debent cõferri filiis patrimonialibus, ſeu naturalibus loci, vel præbendæ alicuius Eccleſiæ, debent conferri portionariis, ſeu clericis eiuſdem Eccleſiæ, vel cum ad capellaniam vocantur conſanguinei fundatoris. 3 Quam † conditionem recte poteſt teſtator ſeu fundator apponere, ad *l. in traditionibus, ff. de pactis*, Felin. *in tract. quando litera Apoſtolica, ſub num. 1. ver. corroborari poteſt*, Rochus *de iure patron. verb. honorificum, q.* 18. *ad fin.* Lamber. *3. p. 2. lib. q. 5. artic. 4. n. 8.* & 11. Couarr. *in reg. peccatum, in 6. 2. par. §. 7. num. 5.* Didacus Perez *in l. 1. tit. 6. libr. ordin. verſic. ex quibus infero*, Ioann. Gutierrez *conſil. 2. numero 3.* & *Canon. q. libro 2. c. 11. num. 37.* Hoieda *de incompatibil. benefic. c. 23. numero 132. & ca. 24. num. 107.* Azeuedo *lib. 14. tit. 3. lib. 1. num. 13.* Cenedo *collect. 89. ad decretales*, & nouiſſimè poſt hæc Perez de Lara *de anniuerſ. & capel. libr. 2. c. 2. à numero 1.* & Azor *inſtit. moralium 2. p. libr. 6. ca. 4. quæſt. 25.* Et ſic huiuſmodi 4 † conditio & forma in fundatione apposita eſt omnino ſeruanda in prouiſione beneficij ſecundum ipſos. Et fuit reſolutum in vna Cæſaraugustana capellaniæ, 16. Mart. 1587. coram illuſtriſſimo Seraphino, vt *in deciſ. ſeq.* Fuit reſolutum, † *ſententias de partibus eſſe reuocandas, cum adiudicent capellaniam Bartholomæo contra formam contentam in fundatione iuriſpatronatus, in qua fundator voluit, quod præſentaretur vnus ex conſanguineis deſcendentibus ex cognatione ſua.* cap. decernimus, 16. q. 6. cap. illud, in fin. *& ibi Abbas, & alij* de iure patron. *Mohed.* deciſ. 268. *Put.* 11. & 12. de iure patronat. *& conditiones in fundatione appoſitæ ſunt ſeruandæ, Socin.* conſil. 30. n. 4. lib. 3. *Rochus* de iure patronat. verb. pro eo, q. 12. *Lamber.* lib. 1. 1. part. q. 9. in fin. n. 109. & lib. 2. 3. par. q. 5. art. 5. in fin. *Non obſtat, quod Bernardus obtineret aliud beneficium quia tam fuit reſolutum per illuſtriſſimos Cardinales Congregationis Concilij non facere incompatibilitatem reſpectu adoptionis, ſed reſpectu tantum retentionis, & ita fuit in aliis cauſis in Rota receptum, vltra quod hæc incompatibilitas videtur tolli ex forma fundationum. Non obſtat, quod non beneficiatus præferendus ſit beneficiato, quia hoc procedit in electione, ſeu admiſſione, quæ fit ad beneficia, in quibus nulla adeſt certa forma & conditio in fundatione apposita, ſecus verò in beneficiis iuriſpatronatus, in quibus forma illa ante omnia eſt attendenda, alioqui is, qui non habet qualitates requiſitas in fundatione, & qui non eſt præſentatus, nec etiam præſentari potuit, præferretur iis, quos fundator prius admitti voluit, quod eſt abſurdiſſimum, quare apparet manifeſte, ſententias fuiſſe iniuſtas, & ideo reuocandas.* quæ deciſio eſt *in noniſ. Farin.* 582. & in vna Peruſina, &c. *R. beneficia debita certo generi perſonarum.*

Et aliter facta † præſentatio, ſeu prouiſio de non 6
habente prædictam qualitatem parentelæ, ſeu conſanguinitatis eſt inualida, vt cum Cardin. *conſil.* 48. tradit Didacus Perez *ſupra, verſicul. quod adeo procedit*, & cum eo Ioann. Gut. *dict. conſil. 2. numero 3.* Azeuedo & Cenedo *ſupra* & Aimon *conſil.* 63. *numero* 5.

Quod tamen † procedit, & accipiendum eſt con- 7
tradicente, & opponente ſe aliquo conſanguineo, & ſibi fieri prouiſionem petente, alias enim præſentatio, ſeu prouiſio alteri facta ſuſtineretur, ſicut prouiſio facta ſpreto patrono, de quo *ſupra c. par. c. vlt. n.* 232. vt in vna Tarraconen. ſacriſtiæ, 19. Martij, 1601. coram D. Iuſto, quamuis in ſpecie de qua ibi, aliter dicatur, ex defectu poteſtatis conferendi erat conceſſa cum limitatione, vt in quæſtio. Probi ad Mona. *in c. cum illis, de præben. in 6. à numero* 50. & *conſil. Pauli* 365. *par.* 1. Quæ † deciſio ſic ait: *Præſuppoſita concordia inter Archiepiſcopum Tarrac. & Capitulum eiuſdẽ Eccleſiæ, & circumſcripta quaſi poſſeſſione Archiepiſcopi conferendi ſacriſtiam, de qua agitur, aliis, quàm canonicis, dubitatum fuit, an collatio facta per Archiepiſcopũ Antonio Teres ſit nulla, ex eo quod non ſit facta canonico, & dominis viſum fuit, eſſe nullam. Dicebant enim, ex præſuppoſitis inferri, Archiepiſcopum habuiſſe poteſtatem conferẽdi à concordia, & vigore illius contuliſſe ſacriſtiã ſine Capitulo, cuius collatio de iure ſpectat communiter ad vtrumque, vel coniunctim, vel ſeparatim, ſecũdùm* deciſionem *Caſſadori* 22. de præb. *Achillis* 4. *eodem titulo, & Puteum* deciſio. 52. etiam eodem titulo. *Et vlterius, quod huiuſmodi poteſtas ſecundũ concordiam eſt qualificata, vt collatio ſit faciẽda canonico, quam Archiepiſcopus alterare non poteſt, conferendo non canonico, & ideo collationẽ factam Amo-* 8

nio remanere sine fundamento, & non posse subsistere, Federic. consil.69. n.2. vers. item cum in Ecclesia San. Laurentij, *Puteus* decis.338.lib.1. *Thomas de Thanis* decis.59. *& est glossa communiter recepta* in clem.1. in verb.in huiusmodi, de iure patron. *Abbas* disp.5. *incipit*, Augerio, sub n.6. vers. Secundo probatur, *Felin.* in c.ex parte, sub n.1.col.4. vers. Secundo limita, de constitutio. *Henriquez* in cap.dilectus, num.5.de concess. præb. *quæ procedunt etiamsi in concordia partes vlterius non progrediantur ad annullandum actum, vt per Puteum, & alios allegatos. Et tanto magis, quia circumscripta concordia ex alia parte collatio huiusmodi erat inualida stante alternatiua acceptata ab Archiepiscopo, secundùm decisionem factam in hac eadem causa coram me, nono Iunij, anni præteriti. Quibus ita constitutis his, quæ opponebantur particulariter responsum fuit primo non obstare, quod quando electio, vel collatio est facienda de certo genere personarum si alteri fiat, qui non sit sub illo genere, valeat collatio*, glossa fin. circa med. in cap. ne pro defectu, de electione, *quam opinionem contra Hostiensem sequitur ibi Cardinalis*, versi is vero, in 2. oppositione, *Anton.* numero 23. cum allegatis *per informantes pro Antonio, qui deducunt hanc opinionem esse communiter approbatam, siquidem id verum est ea ratione, quia ibi electio spectabat ad Capitulum, quare sicut Capitulum poterat eligere aliũ, quàm de gremio, & valuisset electio*, capite cùm inter canonicos, capite cum nobis, *& ibi glossa*, de electio. *non mirum, si tunc potuit valere collatio per collatorem facta, ad quem fuerat deuoluta. Quinimo eadem conclusio nullo modo procedit quando a collatione appellatur, Aegid.* ibi, n.15. *Puteus* decis.100.n. 4.lib.3. *& in hoc casu non est dubium, tres canonicos de nullitate collationis dixisse, vti non canonico facta vigore concordiæ, & appellasse à censuris, & pœnis fulminatis contra Capitulum pro traditione possessionis, qui tres possunt prosequi litem etiam cedentibus aliis, vt fuit resolutum coram Ioanne Card. Aldobrandino in vna Calagurritana medietatis fructuum*, 14. *April.* 1567. *& coram Cardi. Plato in Virdunen. electionis Episcopi* 17. *Maij*, 1589. *& corã me in Siracusana creationis canonicatus*, 16. *Februarij proxime præteriti, præterquã, quod præsuppositio defectu potestatis conferendi iure primæuo ordinario, sed tãtum vigore concordiæ nihil prohibet, quod nõ possit Capitulũ quocunque iuris remedio prosequi grauamẽ sibi illatũ*, capite concertationis, *vbi Dd.* de appellatio. in 6. *præsertim stãte protestatione Capituli, qua reseruat ius, Paris.* cum allegatis consil.87. nu.12. libr.1. *Secundo non obstat, quod quando collatio faciẽda est certo generi personarũ, vt puta graduatis nominatis canonicis, vel alio modo qualificatis, id intelligatur ipsis volentibus, & aliquo qualificato patente sibi fieri collationem, & prosequente, cũ ordinarius collator non teneatur requirere qualificatos an velint sibi fieri collationem*, Rebuffus super concordatis, titul. de collatio. §. si quis vero, verb. ipso iure nullæ, & in §. vlt. verb. prosequentibus, *plenius* in tract. nominationum, q.17.n.34. & seq. *alias secundùm paruã impressionem*, n.24. cum seqq. *vbi multa opponit in contrarium, sed* n.37. cum seqq. *aliàs* nu.14. vers. contrarium tenetur, *resoluit pro hac parte, &* qu.18. nu.7. & 10. *& loquitur in fortioribus terminis, vbi adest decretum expressum, quod collatio aliter facta sit nulla. Additur simile iuri patronatus, de quo per Rebuffum* dict. §. fin. *nam valet collatio etiam spreto patrono, si infra sex menses patronus non præsentauerit*, *Felin.* *qui Abbatem & alios allegat* in cap.cum ex officio, sub n.36. vers. ad idem, & sub n.37. vers. nec per hoc recedo, de præscrip. *vbi dicitur, quod collatio huiusmodi à principio est valida, & quod irritatur patrono præsentante infra sex menses, alias perpetuo remanet valida, in casu autẽ nostro, nullus canonicus se opposuit, nec hodie se opponit pro collatione sibi facienda, si quidem respondebatur, ista procedere in conferente proprio iure sibi suffragante, non vigore constitutionis alicuius, vel concordiæ, vt in casu nostro, vbi concordia non limitat ius prius competens Archiepiscopo, sed concedit, vel dimittit potestatem, vt solus conferat, cum limitatione tamen, & qualificatione conferendi canonicis quod percutit radicem & fundamentum potestatis, & hoc videtur considerasse Rebuff.* in d.q.17.n.40. *vbi dicit, tenere collationẽ sublato impedimento quoad ordinarium. Et procedit doctrina glossæ* in clemen.1. vers. inhibentes, post medium, de iure patron. *vbi Zauarola* n.5. *Imola* n.7. & 8. *Vital.* n.48. & 50. *vbi dicitur, quod cum diœcesanus non recipiat potestatem confirmandi ab illa constitutione, sed constitutio habenti iurisdictionem det certum modum, valet confirmatio facta contra inhibitionem, secus si constitutio tribueret potestatẽ. Et hæc distinctio placuit dominis in casu nostro, quæ non tollitur ea consideratione, quod concordia nihil aliud disponat, quam quod est statutum de iure*, cap.cum singula, §. prohibemus, de præbend. in 6. *nam iure cõmuni poterat fieri collatio canonicis aliunde trãslatis. Domin.* in d. §. prohibemus, n.1. *quod inter dicitur in concordia, quæ disponit, quod sacristia conferatur canonicis, post annum probationis in dicta Ecclesia professis. Neq. prædicta possunt hodie dici mutata, post quam Ecclesia regularis redacta ad secularitatem, cum ista sint comparibilia*, *Puteus* decisio. 235. libro 2. *notant Dd. in* cap. Abbate, de verb. signif. *vbi Butrius* num.22. *Abbas* nu.16. *Oldrad.* consil.227. numer.3. *Rebuff.* super concord. in tit. de Regia nominatione ad prælaturas facien. §. fin. cum aliis allegatis. *Ex quibus cum nullitas collationis videatur resultare ex defectu potestatis collatoris, quam habet à concordia, concluſum fuit, vt supra collationem non posse subsistere. Refert & sequitur Gonçalez ad regulam mensium*, glossa 56. numero 88. & sequent.

Vnde etiam permutatio de tali beneficio facta cum alio non habente prædictam qualitatem parentelæ, seu consanguinitatis, non valeret, seu potius annullaretur contradicente, & opponente se alio consanguineo ante illius effectuationem, & collationem factam, & petente sibi conferri, seu cum primum sciuit permutationem factam. Faciunt quæ de permutatione facta sine consensu patroni dicuntur infra 11.*p.c.3. à num.*19. & de permutatione beneficiorum vnitorum *eadem par. cap.* 4. *à numero* 27.

Animaduertendum tamen † est id quod dicitur, quod quando collatio est faciẽda certo generi personarum, valet collatio facta non habenti qualitatem requisitam, si aliquis qualificatus non petit collationem sibi fieri, non esse verum in beneficiis, quæ sunt conferenda personis qualitatis, non ob respectum, & fauorem personarum, sed Ecclesiæ, & beneficij, vt melius & magis idoneis personis prouideatur vt graduatis verbi gratia in communi, non talis Vniuersitatis, vel Ecclesiæ, aut habentibus talem ætatem, seu talem ordinem, vt scholastria, & pœnitentiaria, quæ sunt conferendę Licentiatis, seu Doctoribus

Doctoribus, tunc enim non valeret collatio aliter facta, etiam si nullus qualificatus peteret sibi fieri, quilibetque etiam non qualificatus posset petere declarari collationem nullam. facit Dec. Rot. coram Card. Lancelloto in Burgen. portionis 29. Iun. 1583. quam refert Gratian. *in add. ad decis. 202. n. 3. quod si perstat, &c.*

11 Secundo animaduertendum est, † quod quamuis sustineatur prouisio facta non habenti qualitatem consanguinitatis, seu aliam similem requisitam ob respectum & fauorem personarum, si aliquis consanguineus, seu qualificatus non petit sibi fieri prouisionem, & prosequitur, tamen si consanguineus, vel alias habens ius petit à patrono, quod eum præferat, & patronus non vult, videtur, quod teneatur illi ad restitutionem damni, seu interesse, ex quo eum prætermittit contra iustitiam, quamuis ille non velit litigare, seu prosequi litem, quia est inimicus litium, ex Magistro Ledesma 2. *parte quarti, quæst.* 18. *artic.* 2. *fol.* 256. vbi ait, quod conferens alteri, quam ciui beneficium patrimoniale tenetur ad restitutionem ciuibus, seu filiis patrimonialibus talis loci, & vni, si solus esset vnus ciuis, seu filius patrimonialis, quem sequitur Ioann. Gutierrez *dicto libr. 2. cap. 11. numero* 39. & quæ dicemus *c. sequent. dubio* 2.

12 Tertio animaduertendum † est, quod quando beneficium debet conferri certæ personæ, seu certo generi personarum, intelligitur data habilitate talis personæ & si illa idonea sit, non aliàs *l. vt gradatim, versic. & si lege. ff. de muneribus & honor.* Et quælibet dispositio quantumuis generalis recipit interpretationem de habilitate, text. & ibi Bart. *in leg. 2. §. prætor. ff. qui satisdare cogant.* vbi Iaso, *numero* 4. & Oroscius hanc esse communem doctrinam ait, Azeuedo *in l. 4. titul. 17. lib. 4. recopil. num.* 8. & ita in proposito docet Azor *dict. libr. 6. cap. 4. qu. 25. versic. obiicies.*

13 Et sic in vna † Salamantina integræ portionis, 24. Aprilis, 1582. coram D. Clemente VIII. fuit per Rotam resolutum inhabilem, vt cœcum, non posse optare aliud beneficium. Tradunt Granutius ad Simonetam, *de reseruatio, quæst.* 45. *addit.* 1. *ad fin.* & nouissimè Gonçalez *glossa* 34. *numero* 60. *à numero* 72.

14 Et *in † vna Pacen. iuris conferendi, 4. Maij, 1601. coram D. Penna fuit resolutum, Collationem dimidiæ portionis factam Francisco Mogardo per Capitulum, contradicente Episcopo, fuisse nullã: licet enim constitutio, & Bulla Innocentij generaliter disponat dimidias portiones vacãtes antiquioribus, capellanis conferendas, intelligendũ est de antiquiori habili, & idoneo, nã quælibet dispositio quãtumuis generalis, recipit interpretationem de habilitate, Iaso* d. leg. 2. §. Prætor ait, n. 4. qui satisdare cogant. *Surdus* cons. 28. à n. 8. lib. 2. *Rebuff.* de nominat. q. 21. nu. 2. vers. Tertio fallit, & q. vlt. nu. 12. *Et sic antiquiori inhabili omisso, collatio fieri debet secundo sequenti habili, quia paria sunt non esse, & inhabilem esse, Gabriel,* consil. §. numero 28. lib 2. *Rebuff.* d. qu. 21. numero 22. *& de inhabilitate Francisci constabat ex dictis testium, & medicorum relationibus, asserentium Franciscum præteratatem septuaginta annorum multis & aliis impedimentis fuisse implicatum, cum nec ambulare, nec sine magno auxilio stare, nec legere, nec aliquod officium exercere posset, nec nisi miraculose sanari posset, &c. Notum est autem, istas inhabilitates reddere inhabilem ad obtinenda beneficia,* capit. hinc etenim, 49. distinct. *& ad alia optanda, vt fuit decisum in dicta Salamantina integræ portionis,* 1585. 24. *Aprilis, coram Sanctissimo &c.* Vnde etiam inhabiles non poterunt ex permissione nouum beneficium acquirere, glos. *in Clem. de pœnis, verb. obtinenda,* & ibi Bonifac. *num.* 54. *& vlt.* & Card. §. *ipsius q.* 3. & Sanch. *lib.* 2. *c.* 28. *nu.* 33. facit quod infra dicitur 11. *par. c.* 3 *à nu.* 6. quicquid velit Gonçalez *glos.* 14. *numero* 55. dicens quod prohibitus acquirere non prohibetur permutare, ex Domin. *numer.* 3. & Franco *in c. 1. de excess. Prælat. lib.* 6. & Tiraquel. *de retract. lign.* §. 32. *glos.* 1. *numero* 28. dicentibus, quòd prohibitus nouum locum acquirere, non videtur prohibitus antiquum cum alio permutare, sed id procedit in rebus temporalibus & materialibus, seu profanis, in quibus loquuntur isti Doctores, nec potest applicari beneficium, seu officium, ad quæ de nouo acquirenda semper requiritur habilitas. Et ita consultus respondi non valere permutationem factam inter duos parochos, quorum vnus erat paralyticus, & impeditus celebrare & administrare sacramenta, maximè cùm esset expedita in forma dignum, &c.

Id autem de optione intelligendum est quando † mutatur titulus beneficij, vt in casu dictæ Salamantinæ, in quo dimidius portionarius volebat integram portionem optare, secus vbi non mutatur titulus, sed optio fit tantum quoad præbendam temporalem, iuxta supra *dicta capit.* 13. *à numero* 48. & Gonçalez *supra.* & nouissimè in vna Salamantina dimidiæ portionis 23. Ianuarij 1606. coram Domino Marcomontio fuit resolutum, &c. *R. irreg.* 15

Sed licet sunt aliqua † dubia breuiter examinanda. Primum est, quando vocantur consanguinei fundatoris ad beneficium, seu capellaniam, an satis sit præsentare quemlibet consanguineum fundatoris, licet non sit proximior, an debeat præsentari proximior. Et videtur, quod si fundator non dicit, quod præsentetur proximior, sed quod præsentetur consanguineus, seu clericus de sua parentela, satis sit consanguineum præsentare, licet non sit proximior ex *l. vnum ex familia, §. si de falcidia. ff. de legat.* 2. 16

Contrarium tenet † Lamber. 3. *par.* 2. *lib. qu.* 5. *art.* 4. *num.* 12. vbi ait, quod si testator voluerit esse præsentandum aliquem de familia, de illa familia debet esse præsentandus, si autem diceret de progenie, de genere, vel de linea ab eo descendente, sufficiet præsentandum ab eo descendisse, quocunque modo descendat, siue agnationis, siue cognationis: & si duo reperirentur eiusdem generis, esse instituendum magis propinquum fundatori, vel patrono, quem sequitur Cordub *in summa, quæst.* 72. dicens, quod quando certa quantitas testamento relinquitur danda consanguineis pauperibus testatoris, quæ se præsentauerint, seu opposuerint ad talem præbendam relictam dandam vni soli, propinquior debet præferri minus propinquæ etiam pauperiori, quia propinquior censetur magis dilecta à testatore. Idem Lud. Lopez *instruct. conscien. 1. tomo, c.* 137. & 2. *tomo* 1. *par. c.* 107. & Man. Rodriguez *in summa, 1. tomo, c.* 197. *numero* 7. *& quæstion. regular. 1. tomo, quæstio.* 34. *artic* 3. vbi de capellaniis, & Azeuedo *consil.* 16. *in prin. & à numero* 12 *ad* 19. Ioann. Gut. *can. qu. libr. 2. c.* 11. *numero* 38. *consi.* 26. *num.* 11. & nouissimè sequitur Perez de Lara *d. lib.* 2. *c.* 2. *à n.* 7. in terminis capellaniarum, & consonat quod tradit 17

Peralta *in d.§.si de falcidia,num.*13. quod si testator ad fundum vocauit in genere vnum pauperem cõsanguineum,& supersint duo consanguinei, quorũ alter sit pauperior, tamen remotior in gradu, alter vero non ita pauper, tamen testatori propinquior, hic secundus præferendus est. sequitur Lara *in l. si quis à lib.§.etsi impubes,nu.*40. Quæ omnia probantur *ex l.peto,§.fratre,& l. cum ita,§.in fideicommisso ff. de leg.*2.*& l.fin.C.de verb.signific.& l.*1. *C.de secundis nuptiis,in fin.*ibi,*Gradibus seruatis*, & DD. ibi, & Anton. Gomez. *in leg.*40. *Tauri, à numero*40.

18 Nec obstat † *d.l.vnum ex familia,§.si falcid.*quia illud procedit in specie,de qua ibi, quia fuit data electio hæredi,seu commissario,dicendo,quod eligat quem velit ex familia, seu quod relinquat vni de familia,secus quando testator simpliciter aliquid reliquit familiæ, generi, seu parentelæ, aut consanguineis, quia tunc intelligitur gradatim, seu de proximiori, vt per glossam *in dict.§.si de falcid.verb.vni*, Anton.Gom.*n.*41.Peralt.13.Azeue.19.*vbi sup.*Tiraq. *de retract.lignag.§.*11.*gloss.*4.*n.*2.*& gloss.*6.*n.*7.Mier. *de maiora.*1.*p.q.*72.Mant.*de coniect.lib.*8.*tit.*12.*num.* 15. Cras.*de succes.§.fideicommissum,qu.*16. qui alios referunt, & Cordub. & Lud.Lopez supra Zauallos *quæst.*265.*à numer.*5. Vnde si fundator diceret,quod præsentetur vnus de familia, seu aliquis consanguineus, non deberet necessario præsentari proximior, quia electio data videtur,Man.Rodriguez *d.*1.*tomo, c.*106. *nu.*8. licet contra videatur tenere Lamber.supra relatus, & nouissimè prædictam resolutionem tenet Ceuall. *qu.*905.*à n.*42.vbi docet,quòd vocatis ad capellaniam sine gradus prærogatiua, præferendus est propinquior absque aliqua præsentatione patronorum remotiori præsentato, & quod ita se defendente iudicatum fuit in consilio Archiepiscopi Toletani: quia licèt verum sit, quod habens electionem à testatore eligendi consanguineum, potest eligere remotiorem *dict.l.vnum ex famil.* idem procedere videtur in proposito,vbi electio non fuit data patrono,sed simpliciter dictum,quod nominetur, & præsentetur consanguineus. Quæ verba non denotant electionem absolutam, sed secundùm ius, in quo disponitur, quòd proximior præferatur remotiori, & intelligenda sunt secundùm verisimilem mentem disponentis, & rationem naturalem, secundùm quam magis propinquus censetur magis dilectus.

19 Secundum dubium est,†an in capellaniis,ad quas vocantur cõsanguinei proximiores, attendatur proximitas respectu fundatoris, an respectu vltimi capellani,de quo alias late agunt Doctores *in l.cum ita*, §. *in fideicommisso*, vbi Peralta, & Sarmien. *ff. de leg.* 2. *& in l. si cognatis, ff. de reb. dub.* & post alios Coua.*pract.quæst.c.*38.Hieron.Gab. *consil.* 86.107.*&* 121.Iulius Clarus §.*testamentum,q.*76.Menchaca *de succes.creatione,lib.*3.§.27.Moli.*de Hispan. primog. lib.*1.*c.*6.*à num.* 46.*& lib.*3.*c.*9.Mieres *de maiorat.*2. *parte,c.*8.Mantica *de coniecturis, lib.*8.*tit.*12.Simon de Præt.*de interpretatione vltimar. volunt. libr.*3. *dub.*3.*solutio,*3. Marçarius *in epit. de fideicomm.*2.*p. quæst.*35.Ant.de Petra *de fideicom.quæst.*11.Peregrin. *eodem tract.art.*20.Anton.Thesaurus, qui plurimos refert *decis. Pedemontan.* 65. *& sequent.* Crassus *de succes.§.fideicommissum, qu.*18. Angelus Matthæatius *de via & ratione iuris,lib.*2. *c.*21. Velazquez *in l.*40 *Tauri,gloss.*20.*à num.*17.Azeuedo *consi.*2.*à numero* 5.Ioannes Gutier. *pract. libr.*3. *qu.*66. & plures referens *qu.* 398. & Rota *decisio.* 72. *part.* 1. *diuers.*

Et in proposito † resolutiue dicendum est,attendendam esse proximitatem respectu fundatoris,vocatisque simpliciter consanguineis propinquioribus, etiamsi non dicatur, meis, admittendum esse proximiorem fundatoris non vltimi capellani, etiamsi sit alterius lineæ,vt in terminis tenet Zauallos *dict.qu.*398.& Perez de Lara *dict.*2.*libr.*2.*c.*2. *à numero* 7.cum Lambetto *dict. libr.*2. 3.*par.qu.*5. *art.*4.*nu.* 12.*&* 15.& ita practicatur, & consonat communiori sententiæ Doctorum in similibus terminis, & vocationibus fideicommissorum,& substitutionum. Et idem est in dotibus, seu legatis piis,etiam perpetuis relictis consanguineis, in quibus etiam attenditur proximitas respectu fundatoris, quamuis in maioratibus,& primogeniis attendatur proximitas respectu vltimi possessoris: & ingressa vna linea, non fit regressus ad aliam quoad vsque omnes de illa deficiant,vt per Tiraquel. *de iure primogen.qu.* 40. Couar.Molin.& alios, maxime Hispanos, *supr.* Vnde prædicta resolutio limitatur à Perez de Lara *supra.* vt procedat, nisi vocatione ad capellaniam fuerint ad instar maioratuum, & vocentur per verba de futuro posteri de familia, & nomine fundatoris, ex Lamber. *supra* & Cabedo *decis.* 51.*num.*42.*p.* & traditis à P. Cauallo *consil.*60.*num.*8.*&* 16. & fauet *d. decisio Rotæ* 72.*num.*2.4.*casu.* Nec prædictæ resolutioni obstat decis. Rot. in vna Toletana capellaniæ de Ietafe 28.Ian.1605.infrà relata, *num.*22, vbi dicitur, in capellaniis attendendam esse proximitatem vltimi possessoris, quia contrarium fuit postea in eadem causa ducisum 10.Maij 1606. vt *in decis. ibi relata*, quæ in hoc non fuit reuocata per decisionem vltimam ibidem relatam.

Tertium dubium † est, an concurrentibus *ad capellaniam* duobus cõsanguineis eiusdem gradus, vno per lineam masculinam, & altero per lineam fœmininam sit præferendus proueniens ex linea masculina, & breuiter respondetur, quod cum in capellaniis non agatur de conseruanda agnatione, ista non est causa prælationis,*leg. maximam vilium, Cod.de liber. præter. cum aliis*,atque ita idem erit in hoc casu, ac vbi concurrerent duo consanguinei eiusdem gradus, ambo per lineam masculinam, aut fœmininam, vt qui sit præsentatus à patrono, seu maiori parte patronorum, præferatur & instituatur, Zauallos *qu.*693,*n.*28. Perez de Lara *dict.lib.* 2.*c.*3.*nn.*22.post Corneum *consi.*49.*nu.*9.*vol.*3. si vero nulla facta fuerit præsentatio,aut vnus sit præsentatus ab vna parte patronorum, & alter ab alia æqualiter, tunc præferatur dignior, seu qui maioribus iuuatur meritis, & qualitatibus, dataque paritate, eurit locus gratificationi, Perez de Lara *dict.ca.*2. *numero* 33. *& dict. c.*3.vbi de causis prælationis, & Zauallos *dict. qu* 693. *à numero* 28. de quo *supra c.*9. *à numero* 11. Et ita † tenendum est, quamuis contrarium velit decis.Rot.in causa Cęsaraugustana beneficij 4.Maij 1594. coram D.Mantica supra relata *c.*1. *nu.*96.quamuis Zauallos *d.q.*265.*à n.*24. prædictam resolutionem solum admittat, quando testatoris voluntas repugnat diuisioni capellaniæ, ex eo, quod disposuit, quod capellania perueniat ad vnum consanguineum,& quod non diuidatur: alias, inquit, capellaniam diuidendam esse inter dictos consanguineos eiusdem gradus etiamsi alter proueniat ex linea masculina,& alter ex linea fœminina,quod est falsissimum & cõtra mentem fundatoris capellanię, & contra

20

21

22

& contra ius prohibens diuiſionem beneficiorum *in cap. maioribus, cap. dilecto, cap. vacante, & ca. cum cauſam, de præben.* & ita merito eum impugnat Perez de Lara *dict. c. 2. à nu. 27.* Nec etiam placet, quod docet idem Zauallos *dict. quæſt. 265. à numero 13.* dicens, ita fuiſſe iudicatum in concilio Archiepiſcopi Toletani, circa quandam capellaniam oppidi de Valdepennas, quod cum maritus, & vxor ſimul in eodem teſtamento, prout moris eſt, capellaniam fundarunt de bonis vtriuſque, vocando ad eam conſanguineos propinquiores, concurrentibus ad eam duobus conſanguineis, altero ex parte mariti, & altero ex parte vxoris vtroque in eodem gradu conſanguinitatis, præfertur conſanguineus mariti, eique debet conferri capellania ex *leg. cum pater, §. à te peto marite, penult. ff de leg. 2.* & Gregorio Lopez in ſimili caſu maioriæ factæ in eodem teſtamento per maritum, & vxorem. *in leg. 2. tit. 1. par. 2. verb. el mas propinquo pariente, col. 3. ſed pone retento.* Verius enim eſt, etiam in iſto caſu procedere dictam reſolutionem. Nec ille textus *in dict. §. pen.* probat ſententiam Zauallos, quia ibi conſtat de ordine. vocauit enim vxor alternatiue mariti propinquos, ſiue ſuos: & ex ordine ſcripturæ præſumitur voluntas, vt per Dd. *ibi*, maxime Paulum de Caſtro, Ant. Gom. 1. *tomo var. c. 2 n. 4. & 5. limit. verſic. Secundo facit*, Peregrinum *de fideicomm. artic. 18. num. 24.* in propoſito autem non datur talis ordo. Et ſi ille textus intraret in propoſito, etiam conſanguinei mariti minus propinqui viderentur præferendi conſanguineis vxoris proximioribus, quod tamen eſt falſum, & contra ipſum Zauallos *ibi.* Nec obſtat ſimile de maioratu, de quo Gregor. *ſupra.* nam in maioratu eſt diuerſa ratio. Suppoſito enim, quod vnus eſt maioratus, in quo vnus tantum debet ſuccedere abſque miniſterio, & authoritate alicuius, in pari gradu præfertur conſanguineus mariti tanquam dignioris: & ſicut ipſe vir præfertur, quia caput mulieris, *cap. fin. 32. quæſt. 6.* ex quo videtur ordine ſaltim tacito à iure ſubintellecto prælatus, at in capellania ſecus eſt, quia eſt patronus ad præſentandum, cuius erit in paritate gradus præferre, & præſentare quem voluerit, & etiam iudex ad conferendum, qui ceſſante præſentatione, ſeu data etiam paritate in illa debet capellaniam conferre magis digno, ſeu qualificato alias. Et idem videtur, quando ſolus maritus, aut ſola vxor fundaſſet capellaniam, vocando ad eam abſolute, & promiſcue ſuos conſanguineos, & coniugis abſque prælatione, niſi tantum propinquiorum, ex quo illos parificauit: quando vero vocaret diſiunctiue ſuos conſanguineos, aut coniugis, ſeu è cõuerſo, conſanguineos coniugis, aut ſuos, tunc primo nominati præferrentur ſecundo nominatis, etiam propinquioribus, iuxta ordinem ſcripturæ, *ex dict. §. pen. & l. hæredes mei, §. fin. ff. ad Trebell.* & Doctores *ibi, & in l. cum quidam, Cod. de verb. ſignific.* & Caſtillo, qui plures refert, *libr. 2. quotid. controuerſ. cap. 29.* Nec prædictis obeſt conſilium Ioannis Gut. loquitur enim in duabus capellaniis fundatis in vno teſtamento à marito, vxore, vna à marito & alia ab vxore, &c. Aduerte tamen, quod ex conſanguineis exiſtentibus in eodem gradu, ille præferri debet & præſentari tanquam magis conſanguineus, qui duplici conſanguinitatis nexu eſt coniunctus fundatoribus, etiam vltra filios fratrum, vt per Perez de Lara *dict. libr. 2. cap. 3. à numero 32.* & Ceuall. *quæſt. 398. numero 21. & 23.* & latius *2. tom. quæſt. 778. à numero 27. cum aliis*, quamuis vltra filios fratrum contrarium alias in ſimili de eleemoſyna perpetua videatur tenere Azeuedo *conſil. 14.* concurrente autem ad capellaniam (ad quam vocantur conſanguinei, ſeu de genere fundatoris propinquiores) coniuncto ex vno latere tantùm, nempe deſcendente à fratre vterino, ſeu cõſanguineo, cùm vtrinque coniuncto remotiori, nempe deſcendente à fratre vtrinque coniuncto, præferendus eſt coniunctus ex vno latere, cùm ſit propinquior, & ſic in eo verificetur diſpoſitio fundatoris. Quòd non ſolùm procedere exiſtimo vltra filios fratrum, ſed etiam in aliis, nam ſi concurreret ad huiuſmodi capellaniam frater conſanguineus, ſeu vterinus, cum filio fratris vtrinque coniuncti, præferendus videtur frater cõſanguineus, ſeu vterinus, cùm ſit propinquior fundatori, licèt ſecus ſit in ſucceſſione hæreditaria ab inteſtato, vt *in authent. de conſanguin. & vterinis fratribus, & in authentic. ceſſante, authentic. poſt fratres, C. de leg. hæredib.* & ibi Doctores. Et quicquid ſit in ſucceſſione maioratuum & fideicommiſſorum in quæſt. patrui & nepotis per Doctores innumeros tractata: in capellaniis enim, ac legatis piis, non eſt ſuccedendum per repræſentationem, ſed quilibet ex ſua perſona: facit quod tradit Couarr. *in pract. cap. 38. numer. 4.* cum aliis, & conducunt tradita per Manticam *de coniect. lib. 6. tit. 6 à num. 20. & lib. 8. tit. 15.* & per Angulum *in l. 11 de las mejoras, gloſſ. 5* aliàs 8. *ex numero 4.* Quamuis contradicendum in propoſito videatur Ceuallos *dicta quæſtione 778. à numero 22.* Vnde mihi non placet reſolutio Rotæ in cauſa Toletana capellaniæ de Ietafe coram Domino Iuſto, in qua 28. Iunij 1605. fuit deciſum quòd cùm, &c. *R. Capellania.* Hæc Rota in dicta Toletana, in qua verior mihi videtur deciſio facta 10. Maij 1606. ex ſupradictis & allegatis in ea, vt in deciſione præcedenti 13. Martij eiuſdem anni, & Molina *de Hiſpan. primogenit. libro 3. capitul. 4. numero 10. & 11.* Velazquez *leg. 40. Taur. gloſſ. 9. numero 20. & 24.* qui alios allegant, & Cephal. *conſil. 5. à numero 37.* & Decius *conſil. 379.* & Capitio *deciſio. 159.* citatis *in vltima deciſione*, in qua malè ab ea receſſerunt.

Quartum † dubium eſt, quomodo ſit facienda computatio graduum in capellaniis, ad quas vocantur conſanguinei proximiores, an ſecundum canones, an vero ſecundùm leges, multum enim refert in hoc, nam ſecundum computationem canonum, ſecundum quam collateralium in linea inæquali quoto gradu remotior diſtat à communi ſtipite, toto diſtant inter ſe, vel ſibi attinent, poterunt aliqui concurrentes eſſe in eodem gradu cum fundatore, qui ſunt in diuerſo ſecundùm computationem legum, ſecundùm quam collateralium in linea inæquali, quot ſunt perſonæ, ſtipite dempto, tot ſunt gradus. Verbi gratia, vnus eſt in 2. cum 4. gradu conſanguinitatis, alter in 3. cum 4. ſecundùm computationem canonicam facta computatione à remotiori, vt *in c. fin. de conſanguin. & affin.* vterque eſt in 4. gradu conſanguinitatis, at ſecundùm computationem ciuilem, vnus eſt in 6. alter in 7. gradu, vt patet ex regulis conſanguinitatis in eius arboribus poſitis, & communiter tradunt Dd. agentes de materia iſta. 23

In quo † dubio Zauallos *quæſt. 398. à num. 9.* tenet, computationem faciendam eſſe ſecundùm ius canonicum, dicens, ita fuiſſe iudicatum per con- 24

silium Archiepiscopi Toletani, in quadam capellania oppidi de Valdemoro, se & alio aduocato Toletano id patrocinantibus, ea ratione, quia in beneficialibus, & capellaniis collatiuis non datur successio: nec potest dici congrue loquendo, quod illæ deferantur iure hæreditario, vel successionis, *cap. Apostolica, 8. qu. 1.* & in foro Ecclesiastico non sunt seruandæ regulæ, & decisiones iuris ciuilis, quando adinuicem sunt contrariæ, & in contractibus, actibusque indifferentibus quælibet computatio in proprio foro seruanda est, vt docet Ioannes Andreas *in addit. ad Spec. tit. de succes. ab intest. § 1 in fi.* quem sequitur Couar. *in 4. 2. parte, capit. 6. §. 6. numero 8.* Quod quidem à fortiori in beneficialibus locum obtinet, & sic in foro Ecclesiastico in prouisione rerum spiritualium computatio canonica seruanda est, & non Cæsarea, maxime, cùm fundator capellaniæ est clericus in sacris vt in illo casu, qui videtur potius secundum iuris canonici regulas, quam ciuilis disponere, vt *in cap. cùm esses*, vbi Couarr. & Dd. *de testam.* Ita Zauallos, cuius decisionem optimam dicit Parladorus ad eum remittens, *diff. 120. num. 11.* & sequitur Gratian. *discept. forens. c. 77. n. 10. & seq.* Et facit quod ait Ant. Matth. *de via & ratio. iur. lib. 2. c. 21. n. 14.* quod in statutis si subiecta materia fuerit spiritualis, Pontificios, si vero sæcularis Cæsareos amplectemur gradus.

25 Sed ista sententia nullo modo mihi placet, certumque existimo seruandam esse computationem legalem, nam quoad successiones, & in earum materia seruanda est in vtroque foro computatio legalis, nō canonica gloss. *in §. hactenus. Instit. de gradibus, & in leg. Iurisconsultus, verb. item liberi*, vbi Bar. *§ fi. ff. eod.* Imola *in rubr. ff. solut. matrimon. num. 6.* Alexan. *in l. fin. Cod. vnde legitimi, nnm. 7.* Bart. *consil. 224. lib. 1.* Bald. Salic. Alexand. Ias. *num. 2.* & alij *in l. fin. Cod. de successorio edicto*, Felin. *in cap. ex literis, nu. 4. de constit.* Gozad. *consil. 19.* Guil. Bened. *in cap. Raimutius, de testam. verb. & vxorem nomine Adelasiam, num. 85.* Tiraquel. *de retract. lignag. §. 1. gloss. 9. num. 23.* Couarr. *dict. num 8.* Grat. *d. cap. 77. à num. 1.* Mierez *de maioritatib. lib. 2. qu. 7. nu. 1.* Henriquez *in sum. lib. 12. c. 19. §. 2.* Lud. Lop. *instruct. conse. 2. to. 2. p. c. 49. pa. 1137.* & Tho. Sanchez *de matrim. lib. 7 disp. 50. n. 8.* Et quamuis in beneficiis, & capellaniis non succedatur iure hæreditario, & successionis meræ, tamen negari non potest, quin vbi consanguinei vocantur, sit materia successionis, saltim aliquo modo, seu ad instar.

26 Rursus in † quacunque materia, vbi agitur de proximitate, & consideratione propinquioris, procedit sine dubio computatio legalis, etiam in foro Ecclesiastico, & in terris Ecclesiæ, & ideo in materia retractus, etiam in foro Ecclesiastico, & in terris Ecclesiæ proximitas consideratur secundùm computationem legalem, non canonicam. Cisuētes *in leg. 73. Tauri, ad fi.* & Matien. *in l. 7. tit. 11. gloss. 5 num. 7. libr. 5. Recop.* Azeu. *in l. 12. dict. tit. 11. num. 6.* Et ratio est, nam computatio canonica, quæ est propter matrimonia, quæ non nisi inter duas personas dari possunt, *cap. ad sedem 35. qu. 5. l. 3. tit. 6 p. 4.* Ioan. And. *in arbore consanguinitatis*, Cuchus *in instit. maior. lib. 5. tit. 13. num 23.* Molin. *de iust. tract. 2. disp. 161.* Couar. & alij supra non est inuenta ad cognoscendum proximitatem in concursu, sed gradus ad matrimonia: at computatio legalis, quæ est propter hæreditates, & successiones, *dicto capitulo ad sedem, dicta 4. par.* & citati, inuenta est ad cognoscendum non solum gradus, sed etiam proximitatem in concursu consanguineorum. Et ita in simili de eleemosyna, & memoria perpetua pro fœminis consanguineis pauperibus, tenet Azeuedo *consil. 24. num. 57.* graduum computationem faciendam esse attento iure ciuili, non canonico. Et conducit quoad propositum de capellaniis adducit Perez de Lara *d. lib. 2. c. 3. n. 33.* & Alex. Rauden. *cons. 1. n. 95. & 99.* ponente doctrinam Bart. *consil. 10. libr. 1.* communiter receptam ad hoc, quod si de iure canonico sint duo in æquali gradu, eo in casu, quo ius canonicum est attendendum, & alter sit proximior, inspecto iure ciuili is sit præferendus. Quod ex eo nimirum est quod diximus, quod proximitas attenditur secundum computationem ciuilem, &c. licet contra teneat Gozad. *dict. consil. 19.* nisi vbi vnus solum debeat admitti, vt in proposito de capellaniis.

Nec obstat ratio † contrariæ sententiæ, cui ex dictis satisfactum manet, nam quicquid sit in aliis, in materia successionis, & proximitatis, proculdubio procedit computatio legalis, etiam in foro Ecclesiastico, & negotiis Ecclesiasticis, seu clericorum, vt satis patet ex dictis. Nec etiam obstat doctrina Angeli Matthæacij, nam in materia successionis, & proximitatis, potius tenet absolute seruandam esse computationem Cæsaream, ait enim, quod vbi excluſis fœminis vocant statuta mares agnatos, vsq. ad tertium gradum de iure canonico, licet quoad exclusionē fœminarum numeremus, & metiamur secundum ius Pontificum, tamen quoad successionē hæreditatis dubiam inter ipsos agnatos, proximiorem agnatum præferemus secundum gradum iuris ciuilis, vt minus quam possibile sit ius commune à statutis lædatur, &c. quod alludit ad d. doctrinam Bart. adductam per Alex. Rauden. & Perez de Lara. Fateorque, quod vbi ad capellaniam, vel legatum, maxime pium, vocantur absolute consanguinei intra certum gradum, verbi gratia, intra quartum gradū, intelligitur secundum computationem canonicam, ex communi sensu, & modo loquendi, qui debet attendi, Mandos. *reg. 16. cancel. qu 38. à n. 6.* Couar. *lib. 3. var. c. 5. n. 1.* Mantica *de coniect. lib. 3. ti. 8. & de tacit. & ambig. conuent. lib. 2. ti. 8.* Mascard. *conclu. 1129. n. 15.* Ioan. Gut. *can. q. lib. 1. c 21. à nu. 3. & cap. 32. num. 46.* Gonçalez *ad reg. mensium, gloss. 13. nu. 62. & gloss. 35. num. 10.* & in proposito, Bar. *cons. 13. lib. 2.* & Felin. *in proœmio decretalium, numero 6.* vbi ex *numero 3.* plura adducit, ex quo & aliis, Parlad. *differ. 109. §. 1. à numero 15.* contra Cisuen. Matien. & Azeued. *sup.* tenet, quod lex Regia Hispaniæ de retractu consanguineorum vsque ad quartum gradum intelligitur secundum computationem canonicam, nihilominus tamen in concursu consanguineorum proximitas semper consideranda est iuxta computationem ciuilem, vt dixi. Vnde etiam conuincitur distinctio, quam nouissimè posthæc in proposito affert Ceuallos *quæst. 905. à num. 37.* dicens, eam semper obseruasse, quia aut vocatur ad capellaniam consanguineus proneus propinquior in gradu, vel consanguineus proportionaliter simpliciter, non facta de graduum commemoratione. In primo casu, cùm computatio fiat à remotiori, qui est secundus in quarto gradu, aliæ ceremoniæ & qualitates considerandæ sunt. In secundo verò casu cùm nō vocetur consanguineus in gradu proximior, sed solum propinquior præferatur, ille profecto dicitur propinquior consanguineus,

neus, qui est in secundo cum quarto, magis quàm ille qui est in tertio cum quarto, cùm illa sit maior qualitas & coniunctio sanguinis, &c. quia ille qui est proximior secundùm computationem iuris ciuilis & canonici simul, præfertur illi, qui solùm de iure canonico est in eodem gradu, vt tradit Alban. *consil.40.versic.nullo.* & Decian. *consil.71.libro 3.numero 7.* & Perez de Lara *suprà.* Quæ doctrina & distinctio, inquit Ceuall. est vera, & menti tenenda: quia sæpe casus de facto contingit. Et ita iudicatur, prout in casu simili fuit iudicatum per dominum Doctorem Dominum Ioannem de Hozes iudicem Apostolicum 31. Ianuarij 1609. in cuius distinctionis secundo casu Ceuallos certè mutat sententiam, & tenet iam nostram sententiam, licèt dicat eam semper obseruasse. In primo verò casu conuincitur eius doctrina, idemque dicendum est ac in secundo: nam ille propinquior est in gradu, qui est proximior secundùm computationem ciuilem, quæ semper est attendenda, vbi agitur de proximitate & consideratione propinquioris, vt dixi. Item illa differentia est verbalis tantum: & in re idem est vocare consanguineum propinquiorem absolutè, ac pro-
28 pinquiorem in gradu.

Quintum dubium est, † quomodo sit probanda consanguinitas, seu parentela fundatoris in proposito.

Et breuiter dicendum est probari per indicia, & coniecturas, seu communem reputationem & famam, nec requiri probationem per gradus distinctos, nisi agatur de probanda consanguinitate restricta ad certum gradum, aut detur concursus alterius, Mascard. *de probatio. concl.409. cum seqq.* & Pacian. *eod. tract. lib.2. c.2.* post alios, & Rota in vna Placentina capellaniæ (ad quam vocabatur presbyter de prosapia & progenie de Platono) coram Domino Penna 15. Nou. 1593. in qua fuit resolutum, *Quod ad probandum quem esse de genere, progenie, vel prosapia, sufficiunt indicia, & præsumptiones, seu communis reputatio, gl.* in l.1. verb. quoties. ff. de probatio. & *ibi Salic.* nu.2. *Aretin.* consi.37.n.2. versi. venio igitur ad secundum, & *quod verbum* prosapia *nedum descendentes, sed etiam transuersales cõprehendit.* l. pronuntiatio. §. communi. ff. de verb. signifi. c. progenie 35. q.3 *Cassad.* dec.1. de iure patronat. *Paris.* consi 93. n.33. libro 2. *Gabri.* 132. n.58. libro 1. *Menoch.* de præsumpt. libro 4. præsumpt. 8. numer. 2. *Bald* consi. 334. libro 3. *Et quemcunque de familia aptum est comprehendere, Manticam* de coniectur. libr. 8. tit. 8. nu. 12. &c. Peregrin. *de fideicommiss. artic.43. ex numero 60.* Ceual. *quæst.778. ex num.49.* Et in eadem causa coram eodem D. Penna 10. Ian. 1594. fuit resolutum. *Quod cũ testator disposuisset, quod presbyter admittendus ad capellaniam esset de prosapia, & progenie illorum de Platono, ideoque perinde esset, ac si dixisset de familia. Franchus* in cap. si pater, n.110. de testam. in 6. versi. 5. quid si fiat. *Paris.* consi. 51. nu. 11. & 93. nũmero 33. libro 2. *vigore dictorum verborum continebatur nedum familia, & progenies effectiua, sed etiam contentiua quales sunt transuersales,* Gabr. consil. 132. numero 58. libro 1. *Mantica* de coniectur. libr. 8. tit. 12. num. 12. & seq. *Beroius* consil. 6. num. 10. lib. 2. *quibus non refragatur Corneus* consi. 317. n. 3. libro 3. & *Socin. Iunior* consi. 97. nu. 68. libro 2. *quia loquuntur, quando verbum* familia, vel progenies, *est restrictum ad certam aliquam personam, ita vt fundatoris tantum descendentes comprehensi viderẽtur,* &c. *Rursus, quod quãdo à lege, statuto, vel homine postulatur probatio consanguinitatis, aut alterius qualitatis intra certos gradus, tunc non sufficit probatio in genere, sed in quacunque materia requiritur probatio specificata per certos gradus, Anchar.* consi. 52. n. 7. & 8. *Alex.* consi. 52. lib. 1. *Natta* 388. *lib. 2. Alciat.* reg. 1. præsumpt. 8. n. 9. *Quando vero non habetur ratio certi gradus, vel descendentia, sed sufficit quem esse consanguineum sine gradus præfinitione, satis est probare esse consanguineum, quamuis nullus gradus distincte probetur. Anchar.* d. consi. 52. *Alex.* 82. lib. 1. *Fulg.* 184. num. 1. & *quod ideo in hoc art in quo nulla certi gradus probatio requirebatur, testes pro Francisco Platono inducti in genere, satis probant per reputationem, & famam, eum esse de familia Platonorum, quam probationem sufficientem censuit Rota in materia consanguinitatis, quæ cum sit difficilis probationis, sufficiunt in ea probanda indicia, coniecturæ, & præsumptiones, Alex.* consi. 90. n. 12. lib. 6. *Decius* 595. n. 1. *Iaf.* 114. n. 20. lib. 1. cum aliis, &c.

Et est decisio † eiusdem Rotæ in vna Burgen. ca- 29
pellaniæ de Poça 13. Mar. 1595. coram illustriss. Card. Blancheto, quæ sic ait: *Licet in probanda consanguinitate præsentati cum testatore non requiratur probatio per distinctionem graduum, iux.* cap. licet ex quadam. de testibus *sed sufficiat leuior probatio, scil. per indicia, & præsumptiones, gloss.* in l.1. verb. quoties. ff. de probat. *Aret.* consil. 37. *& fuit resolutum coram Domino Penna in vna Placentina capellania 15. Nou. 1593. & hic satis videatur probata consanguinitas, ex eo quod testes deponunt P. Hilarium fuisse consanguineum patronis, qui obtinuerunt hanc capellaniam, quia si non fuissent magis propinqui testatoris, obtinere non possent, & ipse sit in possessione sepulturæ testatoris: tamen cum detur concursus, & testator velit magis propinquum sui stipitis obtinere hanc capellaniam, debet descendentia probari per gradus distinctos, nisi Petrus sit in possessione, tunc enim sibi satis est ad obtinendum, quod non constet de iure actoris.*

Et in vna Valentina † beneficij de Mercato, 6. 30
Matt. 1598. coram illustriss. Card. Pamphilio fuit resolutum, *Sententiam esse reuocandam, quia ad beneficium ex fundatione est præsentandus clericus de parentela fundatricis, vel eius mariti, & sic admitti nõ debuit extraneus omisso Ioan. qui est de parẽtela mariti, nec referre, quod non probetur descendentia per gradus distinctos, quia hic agitur de probãda parentela in genere, non restricta ad certum gradũ quo casu sufficit generica probatio parentelæ, absq. alia graduum distinctione, Rubeus* consi. 16. n. 16. *& late fuit deductum coram D. Penna in d. Placentina capellania 15. Nouemb. 1593. & 10. Ian. 1594. præsertim cum agatur de parentela antiquissima longe vltra centum annos, in qua sufficiunt leuiores probationes, etiã per indicia, & coniecturas Aret.* consi. 37. n. 3. *Alex.* 90. n. 12. lib. 6. *plures cumulat Ioann. Cephalus* consi. 177. n. 45. lib. 1. &c.

Et alias in vna † Alexandrina decanatus 17. Mart. 31
1600. coram D. Lancelloto fuit resolutum. *Quod petens institutionẽ tanquam præsentatus à proximiori vocato ad ius patronatus debet probare, quod ille sit proximior, quod facere non potest, nisi probata descẽdẽtia sigillatim, ac per gradus distinctos, iux.* c. licet ex quadã. de testib. *vbi DD. & fuit resolutum in vna Sutrina beneficij 18. Decemb. 1587. corã D. Plato, & alias sæpe. neq. sufficit probare esse proximũ, nisi alius doceat se proximiorẽ, quia id non procedit concurrẽte præsentatione alterius, qui etiã est de familia. Ma-*

tiençó in l.7.tit.11.lib.5.Recop.gloſſ.5.nu.4. *& debet præterea probari aliquis gradus conſanguinitatis, Matien.*ibi.n.5.*Et qui prætendit maiorem proximitatem, vel ſaltim æqualem cum alio, id probare debet.&c.& iuxta dicta eſt accipiendus Simon de Prætis* de interpretatione vlt.volunt.lib.5.interpretatione 2.dub.vlt.à n.222.

32 Deſcendentia tamen † antiqua, vt fuit in vna Mediolanen. iuris patronatus 29. Febr.1589. coram D. Comitulo reſolutum, probatur per enuntiatiuam plurium inſtrumentorum diuerſorum notariorum, quia æquipollet famæ, quæ ſufficit ad probationem huiuſmodi deſcendentiæ.Puteus *deciſio.*5.8. *libro* 2. Rota *in Sutrina beneficij infra adducta, numero* 34. facit *deciſio* Cæſaris de Graſſis 181.*num.* 10. & quod dicitur 5.*par.c.vlt.à numero* 87. & infra. *vltim.par. capitulo* 2.*à numero* 248. & tradit Simon de Prætis *ſup.à num.*225.& Peregr.*de fideicommiſſ.artic.*43.*à num.*83.

33 Et alias in † vna Regien. prioratus 29. April.1592. coram illuſtriſſimo Millino fuit reſolutum, quod deſcendentia probatur per fidem libri baptiſmi addito aliquo adminiculo, vt fuit dictum in vna Aretina capellaniæ 10.Maij 1591.coram D. Comitulo, &c.

34 Non vero ſufficit † ad probationem deſcendëtiæ, etiam antiquæ, vna enuntiatiua, ſed ad minus requirũtur duæ de antiquo emanatæ à diuerſis perſonis non ſuſpectis, vt fuit reſolutum in d. Sutrina beneficij 18.Decembr.1587.coram D.Plato,vt in ſequenti deciſione.

Dixerunt Domini nõ conſtare,quod illi,qui D.Mutium præſentarunt, deſcendant à Dom. de Ventiotiochio,& Ioan.de Montanea fundatoribus, quia reſpectu deſcendentiæ à Domin.non probatur,quod Iacobus Iunior deſcendat à Hieron.nec Hieronymus à Iacobo Seniore, & reſpectu alterius deſcendentiæ à Ioan.de Montanea, non probatur, quod Baptiſta deſcendat à Francis.& Laurentius à Baptiſta, & cum deſcendentia debeat ſigillatim,& per gradus diſtinctos probari,vt dicit text. in cap.licet ex quadam,ibi, ſingulos gradus de teſtibus *vbi Abb.*ſub n.12. *& alij. Anchарr.*conſil.52.n.7.*Bald.poſt Innocen.*in capitulo ſeries,ſub n.3.de teſtib.& in l.1.ſub n.14. Cod.de teſtam. *Decius* conſil.321.ſub nu.4. cum aliis allegatis, *cũ vtique deficiente vno gradu deſtruatur tota probatio ipſius deſcendentiæ, vt* in d.cap. ſeries, *tradit Innoc.Cardin.Butrius,Bald.*in vlt.notab.& ſub n.3: *& alij. Nec obſtat,quod ſimus in antiquis quo caſu leniores probationes admittuntur,& ſufficit fama publica,vel teſtes de auditu,* d.cap.licet ex quadam, *Aretin.*conſil.37.*Alexan.*conſil.90.lib.6. *plures cumulat Cephalus* conſil.137.ſub n 45.lib.1. *Quia quod Iacobus Iunior deſcendat à Hieron. qui & ipſe deſcendat à Iacobo Seniore,probatur ex vnica tantum enũtiatiua inſtrumenti anni* 1514.*quæ præter id quod eſt poſita in inſtrumento non antiquo, ad notata per Aym.*de antiquitate,in pr.*Put.*dec.209.lib.2. *eſt vnica.quæ etiam in antiquis non ſufficit, Bald.*d.cap.ſeries.n.3.*ſed ad minus duæ requiruntur emanatæ a diuerſis perſonis,& illis quidem non ſuſpectis,Peregrin.* ſup.n.84.*Aretin.*in capitulo cum cauſam, nu.20. de probatio.*Socin.*conſil.194.ſub nu.9.lib.2. *Aymon.*de antiquitate,par.1.§.ampliatur,n.14.cum ſeq. *Achilles* deciſ.5.de iure patron.*Puteus* deciſ.207.lib.2. *& fuit dictum in cauſa Romana capellaniæ de Capiſuchis, coram bonæ memoriæ D. Cota de ann.* 1570. *& in alia Vrbenetana fideicommiſſi de Corbaria, coram illuſtriſſimo D.Card.Lancellotо.die* 30.*Ianuarij* 1575.*& in plurib.aliis cauſis, & ita etiã tollitur probatio,quod Laurentius ſit filius Baptiſtæ, quod tantum deducitur ex vnica enuntiatiua de anno* 1509. *quæ & ipſa non eſt de antiquo,& tanquam vnica nõ ſuffragatur ex prædictis, quod Baptiſta deſcendat à Frãciſco,nec etiã bene probatur,quia licet in inſtrumento anni* 1466.*enuntietur Baptiſta nepos Franc.nõ tamen dicitur cuius ſit filius,neque quòd ſit de Moſcardis,& ſic non concludit,prout nec etiam ſuffragatur alia enuntiatiua in inſtrumento, anni* 1590.*vbi fit mentio de quodam Baptiſta Moſcardis,ibi tamen non dicitur, quod ſit nepos, vel aliter deſcendat à Franciſco,* ad caput in præſentia, de probatio.l.non hoc. Cod vnde legitimi.cum concord.*neque quicquam faciunt teſtes, quia loquuntur de ſimplici auditu,nec habent requiſita. Dd.* in d.c.licet ex quadã, *& nihil dicunt, quoad deſcendentiam Hieron.à Iacobo, & Baptiſtæ à Franciſco, & ad deſtructionem deſcendentiæ ſufficit,quod tollatur vnus gradus,Inn.* in d.c.ſeries,*& alij ſupra citati.*

Parentela etiam ſeu conſanguinitas† antiqua me- 35
moriam hominum excedens ad iſtum effectum, & vbi non agitur ad dirimendum matrimonium,probatur per teſtes de auditu, etiam ſine fama, & adminiculis.& ſine requiſitis *c.licet ex quadam,de teſtib.* Aret.*conſil.*37.Decius 595. Cephalus *conſi.*137.*nu.*46. *lib.*1.Gregor.Lopez *in l.*20.*ti.*6.*par.gloſſ.*1.Simon de Prætis *de interpr.vltimar.volun. libr.*5.*interpr.*2.*dubitatio.*4.*numero* 224. Maſcard.*concl.*419.*à numero* 9.Peregrin *de fideicommiſſ.art.*43.*à numero* 81.Cabedo *deciſio.*73.*par.*2. Perez de Lara *de anniuerſ.& capell.libr.*2.*cap.*4.*numero* 11.*&* 12.& alij. Quicquid velit Farin. *de teſtibus quæſt.*69.*cap.*2.*&* 3.*à numero* 103. In antiquis enim excedentibus memoriam hominum teſtes de auditu probant plene.*l.ſi arbiter.ff. de probatio. leg.* 2 §. *idem Labeo. ff.de aqua pluuia arcen.*vbi DD.*l.*29.*ti.*16.*par.*3.Felin.*in cap.veniens,el primero.numero* 16.*de teſtibus.* Gregor.Lopez *dict. gl.*1. Anto.Gabr.dicens communem, & magis communem. *conclu.*3.*de teſtib.*Mieres *de maioratib.*4.*p.* 2.20.*à n.*56. Ioan. Garcia plures referens *de nobilit. gl.*18.§.1.Perez de Lara *d.c.*4.*à nu.*11.*&n.*141.& plures relati per Farin.*d.q.*69.*c.*3.*à num.*125.& quamuis *d.lex.par.*9.requirat etiam famam,& multi Dd.relati per Gab.*ſup.num.*2. & per Ojedam *de incompatibil.benefi.c.*23.*nu.*14 & Farin.*ſup.num.*134. Tamen id intelligendum videtur in factis,ſeu rebus,in quibus commode datur fama, quia ſunt de ſe publica, ſeu patentia, & expoſita ſenſibus, ac iudicio hominum, vt in terminis *d.l.par.de opere,* ſeu fabrica patente,& viſibili.Et ita poſſunt concordari opiniones contrariæ omiſſa diſtinctione de magno,ſeu graui, & paruo præiudicio, de qua Aymon.*de antiqu.temporis.* 1.*p.*§.*viſo de fam.numero* 3.Maſcard.*concluſione* 104. & Farin.*ſup.numero* 135. *& ſeq.* nec *dict.lex* 29. *par.* excludit alia facta antiqua, ibi: *Mas en otro pleito.* *&c.*ſed non antiqua,quicquid Ioan.Grac. dicat ſup. *num.*5.

Sextum dubium † eſt,an quando vocantur ad ca- 36
pellaniam conſanguinei fundatoris, ſeu qui ſunt de eius parentela,genere,ſeu familia, cenſeantur etiam vocati ſpurij, ſeu illegitimi, (ſuppoſito quod alias ſint habilitati,ſeu diſpenſati ad beneficia)& deſcendentes ex illis. Et videtur quod non,nam ſpurij,ſeu illegitimi non dicuntur,nec ſunt de familia,agnatione,domo,ſeu caſata. Bar.*in l.pronunciatio.*§.*familia, nu.*2.*ff.de verb.ſignif.*& ibi Alciat. & alij, idem Bar. *in l.*

in l.tutelas,num.4.ff.de cap.dimin. & *in l.fin. numero* 1.C.*de verb.signif.* & ibi Bald.*n.*4.idem Bart.*de insignis, & armis,num.*11.Angel.Imola,Alex.& alij *in l. ex facto* §.*si quis rogatus.*1.*ff.ad Trebell.* Iaſ.*in d.l.fin. num.*13.& 14.Felin.*in cap.præſentia. de probatio.nu.* 23. Guillem. Benedict. *in rep. cap. Raynutius de teſtam.verb.Raynutius de Clera à nu.*33. Caſſan.*in Catal.glor.mund.*1.*par.conſ.*24.& 75.*verſ.item arma,&* 11.*par.conſid.* 15. Rochus *de iure patron.verb. competens,*2.*quæſt.in fi.n.*10.Lamber.2.*part.*1.*lib.*2.*quæſt.artic.*27.Tiraquell.plures referens *de nobilitate.ca.*15.*à nu.*11.& *n.*12.& *n.*24.& *de retractu lignag.* §.1. *gloſſa* 8.*n.*6.Paleot.*de nothis & ſpuriis,c.*59 & 60. Caſtillo *in l.*74 *Taur.num.*24. Gregorius Lopez *in l.*1.*titulo* 11. *parte* 7. *gloſſa* 4. Antonius Gomez *in l* 70. *Tauri, numero quarto,*Roias *de ſucceſſio.cap.*20. *numer.*104. Molina *de Hiſpanorum primogen.libro primo,ca.*4. *num.* 46. & *ſeq.* Mieres *de maioratibus* 2. *par. quæſt.* 2.*numero* 19.& 23.Matienço *in Rub.tit.*1. *numer.* 126. & *in l.*7.*titulo vndecimo.gloſſ.*2.*numero* 2.*libro* 5.*Recopil.*Mantica *de coniectur.libr.*8.*tit.*12. *à numero* 20. Spino *de teſtam.gloſſ.*16.*à n.*26.Menoch.*de præſump. lib.*4.*præſumpt.*88.*num.*5.& 13. Peregrin.*de fideicom. art.*22 *à num.*82.D.Ioan.Gutierrez *pract.quæſt.lib.*2. *q.*155.*num.*1.& 3. Velazquez *in l.*40. *Tauri gloſſa* 11. *nu.*44.Ceruantes *in l.*10. *Tauri,n.*34. Farin.*in praxi crim.*1.*par.q.*13.*à nu.*53.Michael Martinez del Villar del Patronado de Calatayud.4.*par.*5.3.*n.*30.Azeuedo *conſ.*24.*ex n.*4.Tuſchus *concl.*414.*litera S. tom.*2.& alij,quicquid dicant Salyc.*nu.*5.& Fulgoſ.*in d.l.fin. C.de verb ſign.*& Pariſ.*conſ.*58.*n.*41.*p.*4.

37 Neque etiam ſunt † de parentela patris, Butr.*in c. per venerabilem, qui filij ſint legitimi*, quem refert,& ſequitur Alexa. *ſupra*,& Caſſan. *d. conſid.*15. Rochus & Lambertus *ibi*, qui inde dicunt, quod quando ius patronatus ex fundatione competeret ſolum illis de parentela, tunc non competeret baſtardis,vel illegitime natis.Nec cum †illis eſt cogna-
38 tio,conſanguinitas, aut coniunctio ex parte patris,*l. ſi ſpurius.ff.vnde cognati.* §. *vulgo quæſitos, inſtit.de ſucceſſ.cognator.*Felin.*in cap.nonnulli.*§. *ſunt & alij, num.*56.*de reſcrip.* Gulliel.Bened. *ſup.num.*34. & 36. Tiraq.*d. c.*15.*nu* 10.& *d.gloſſ.*8.*nu.*6.Villalpendo *in l.*22. *tit.*1. *par.* 7.§. 42.*à num.*7.Roias, & Molina,& Matienço *d.num.* 2. & Spino *ſup.*& Ioan. Garcia *de nobilitate.gl.*20.*num.*17.& 19. Et ideo appellatione *coniunctorum* non veniant Bald. *in l.*1*d quod pauperibus,num.*35.*C.de Epiſcop.& cler.* & Felin. *d.n.*56.& Caſſan.*d.conſid.*11.

39 Sed oportet diſtinguere † in propoſito cum Bar.*in d.l.pronunciatio,*Iaſ.*d.numer.* 13. Felin. *d. numero* 123.Molina,Peregrino, Farin. præſertim *numero* 73 & aliis ſup.an ſint appoſita verba iuris, ſeu ciuiliter ſignificantia, an verba naturæ, ſeu naturali-
40 ter ſignificantia. Verba iuris † ſunt familia,agnatio, & etiam cognatio, domus, ſeu caſata, genus, proſapia, progenies, ſtirps, ſeu ſtipes, ſanguis, conſanguinitas, & ſimilia, & etiam parentela, licet in hoc contradicant ibi, Bart. & Peregrin. *numero* 89. & facit, quod cum Simon de Prætis interpretationem *dubitat.*1.*ſolut.*11.*numer.*59.tradit Perez de Lara *de anniuer. & capell. lib* 2.*cap.*2.*numero* 25.Quod hæc vocabula *de mi linage,generation,*parentela,caſa,cepa, gente, progenie, conſanguinidad,familia, proſapia, ſynonyma ſunt: vnde videtur omnia eſſe verba iuris, & tunc ſpurij, & illegitimi etiam naturales non veniunt, quia de iure non dicuntur de familia,domo,ſeu caſata, agnatione, nec etiam cognatione ſtirpe,ſeu ſtipite, &c. nec etiam de parentela patris, & conſequenter, nec deſcendentes ex eis,etiam legitimi,vt per citatos.Niſi aliud † conſtet 41 ex communi vſu loquendi,vel ex aliqua coniectura, & mente,ſeu ratione diſponentis, Bart.*ibi,& in dicta l.fin.*vbi Bal.& Iaſ.Paleotus *ſup.* Ioan. Gutierrez *conſi.*3.*n.*11.& alij.

Quamuis † Azeuedo *d.conſi.*24.*ex num.*23. & 38. 42 dicat cum Benedicto de Barcis *in tract. de filiis non legitime natis, in princ.à numero* 11. naturales eſſe de domo,caſata, & agnatione, genere, ſanguine,& parentela,etiam de iure ciuili, *arg. auth.licet. C.de natural. libr.* ex qua naturalis filius morienti ab inteſtato, ſine filiis legitimis ſuccedit in duabus vnciis,& ſic venire in relicto conſanguineis, & de genere, ſanguine, & parentela, &c. Quod eſt contra communem, & Doctores citatos, nec id conuincit d.auth.licet.

Verba naturæ † ſeu naturaliter ſignificantia 43 ſunt coniunctus, conſanguineus, cognatus, Hiſpane pariente,o deudo,pater, filius, nepos, parentes,liberi,deſcendentes, & ſimilia, & idem videtur de verbo Hiſpano, *parenteſco*, quod idem eſt ac conſanguinitas.quando diceretur,*que tengat parenteſco*, ſeu vocaretur, *el que tiene parenteſco, o conſanguinidad*, (ſi enim diceretur, *de ſu parenteſco*, ſeu Vocaretur, *el que deſſu parenteſco*, tunc illud videtur accipi pro parentela,licet barbare, & ſic eſſet verbum iuris,ſicut etiam conſanguinitas,quando diceretur de conſanguinitate) & tunc cum apponuntur verba naturæ, ſpurij, & illegitimi, & conſequenter deſcendentes ex eis veniunt, quia ex eodem ſanguine procedunt naturaliter,& vere, maxime in diſpoſitione hominis, in qua verba ſunt proprie & naturaliter intelligenda, niſi aliud appareat, *l.non aliter,ff.de legat.*3.*l.fin. C. de his qui veniam ætatis.l.*5.*tit.*33. *partita* 7. Salaçar *de vſu, & conſuetudine,cap.*1.*à numer.*57. & dictum eſt ſupra *cap.*9.*numero* 32. Niſi ſimus † in materia iuris, & mere ciuili, 44 vt ſucceſſionis ab inteſtato,vt *in dict. l. ſi ſpurius,& d.* §. *vulgo quæſitos*, & accuſationis, Villalpando *dict.numero* 7. Aut † niſi ſubiecta materia, quæ hic 45 eſt attendenda, Bart. *in dict. leg.pronunciato*, aliud ſuadeat,vt materia ſucceſſionis maioratus, ſeu iuris patronatus, vt per Molinam *ſupra numero* 48. *& libro* 3.*ca.*3.*ad fin.*Mieres *d.q.*2.& alios,quidquid velit Ioan.Gut.*d.conſ.*3.*a n.*16.

Vnde in prædicto † dubio videtur concludendum 46 quod ſi in fundatione capellaniæ dicitur, quod præſentetur clericus de familia, domo ſeu caſata, genere, agnatione, cognatione, ſanguine, vel parentela,ſeu conſanguinitate, non comprehenduntur, nec cenſentur vocati ſpurij, & illegitimi.ſeu deſcendentes ex eis, etiam legitimi, niſi aliud conſtet ex communi vſu loquendi, aut mente fundatoris, & ſic etiam deficientibus legitimis non habebunt ius ad capellaniam, vt neceſſario dedeant præſentari magis,quàm alij extranei.ex quo non habent vocationem,cum non veniant ſub illis verbis. Bene tamen comprehenderentur ſi eſſent legitimati, authoritate Apoſtolica,vel Regia,ex traditis per Tiraq. *in l.ſi vnquam,verb.ſuſceperit liberos, a numero* 77. *ſeu* 63.Couar.*in* 4.2.*p.c.*8.§.8. *numero* 4. & §. 10.*numero* 2.Anto.Gom.*in l.* 9. *Tauri, numero* 66.& 69. Roias *de ſucceſſ.c.*23.Moli.*de primog.libr.*1.*c.*4.*n.*44. & *lib.*2.*c.*11.*num.*18.Azeue.*in l.*6.*tit.*8.*libro* 5.*Recop.*

*num.*4. & DD. *in l.*12. *Tauri*, Medin. *de iust. tract.*2. *disp.*173. & 589. *numero* 5. Peregrinus *de fideicomm. art.*23. *à numero* 26. Zauallos *quæst.*2. *à numero* 1. *l.*4. *tit.*15. *par.*4. & ibi Greg. Doct. *in c. per venerabile, qui filij sint legitimi.* & alios citatos supra *c.*2. *num.* 46. ex quib. apparet, quod legitimati ex rescripto principis sunt de familia, & agnatione, &c. & cum capellania sit res spiritualis, & Ecclesiastica sufficiet etiam legitimatio Papæ. Quamuis ad maioratus, & fideicommissa perpetua non sufficiat simplex legitimatio per rescriptum principis, vt per Molin. *de primogen. libro* 3. *cap.*3. Velazq. *in l.*40. *Tauri, glo.*11. *à n.*6. Ceruan. *in d. l.*12. *Tauri, à n.*48. Molin. *d. disp.*173. & *seq.* Gama. *dec.*279. & ibi Flores de Mena *in add.* Si vero dicitur, quod præsentetur clericus coniunctus, consanguineus, seu cognatus, Hispane, *pariente, ò deudo, ó que tenga parentesco, ò consanguinidad*, vel descendens, comprehenduntur etiam spurij, & illegitimi, & descendentes ex eis, vt in terminis tenet Nauarr. *cons.*4. *de iure patr.* nec refert, quod in casu illius consilij filia clerici erat legitimata per rescriptum principis quia in eo non fundatur Nau. Et ita

47 † si in fundatione capellaniæ dicitur, quod præsentetur consanguineus proximior, spurius, seu illegitimus, vel descendens ex eo, proximior præferretur remotiori, etiam legitimo, & de legitimo descendenti, Nauar. *supra*, & nouissimè Ceual. *quæstio.*762. *à numero* 24. nam cum illegitimus comprehendatur sub vocatione consanguinei, & ex alia parte ipse fit proximior, vocatio consanguinei proximioris intrat, & verificatur in eo, quicquid teneat Man. Rodriguez *in sum.*1. *tom. capitulo* 106. *numero* 8. *ad fin.* vbi ait, quod si testator mandauerit eligi consanguineum magis propinquum, legitimus remotus debet præferri illegitimo magis propinquo, quod non est verum ex dictis. Nec id quod ibi antea ait, quod habens ius præsentandi aliquem de certa familia, qui non tenetur proximiorem eligere deficientibus legitimis illius familiæ potest eligere vnum de illegitimis idoneum, quia existentibus legitimis ipsi sunt præferendi, licet sint magis remoti, si enim isti illegitimi conferentur de familia, vt ipse supponit, posset ille illegitimum eligere, etiam stantibus legitimis, & Ioann. Gutierrez quem allegat *libro* 2. *pract. quæst.*67. *non* 66. *num.*3. & 4. loquitur in diuersis terminis, nempe *legis* 27. *Tauri.* Et quicquid dicat Peregr. *supra numero* 89. vbi ait, quod naturales, & bastardi continentur appellatione coniunctorum, & consanguineorum, nam ex eodem sanguine procedunt, ac ideo in relicto coniunctis consanguineis, & parentibus, & per huiusmodi nomina naturalitatem significantia includerentur, intelligens tamen in defectum legitimorum, & non tamen spurij, quæ intelligentia non est bona, nec procedit consequenter, si enim naturales, & bastardi, etiam spurij appellatione coniunctorum, & consanguineorum continentur, & sic in relicto coniunctis, & consanguineis includuntur, non est cur defectum legitimorum expectemus, & cur spurij excludantur.

48 Vnde etiam legatum † pium, & dos relicta consanguineis testatoris, potest & debet dari ipsius consanguineis illegitimis, seu venientibus per viam bastardiæ, & spuriis, quemadmodum legitimis: quamuis Azeuedo *dict. consil.*24. *num.*37. & 50. confundens nomina iuris & naturæ dicat spurias nullo modo admittendas esse ad huiusmodi legata pia, & eleemosynas. Et quamuis Corduba *dict. quæstione* 72. *ad fin.* quem sequitur Ludou. Lopez *instructorij conscientiæ* 1. *tom. capitulo* 137. & 2. *tom. capitulo* 107. solum dicat, quod potest dari nisi aliud dicat testator, venientibus per viam bastardiæ, si ipsæ sunt legitimæ. In quo non bene loquitur, nam non solum potest eis dari, sed debet dari, & etiamsi ipsæ non sint legitimæ iuxta dicta. Quamuis etiam Manuel Rodriguez *dict.*1. *tom. cap.*179. *ad fin.* dicat, quod legitimæ licet sunt per viam bastardiæ, sunt præferendæ illegitimis, &c. quod solum procedet, quando sunt in eodem gradu, iuxta dicta infra *numero* 53. *ad fin.* & tam in legato pio quàm capellania, ad quam fundator vocat per verba naturæ consanguineum propinquiorem, præferri debet descendens à fundatore, etiam per viam bastardij, consanguineis transuersalibus eiusdem fundatoris in gradu propinquiori existentibus: nam descendens censetur propinquior, & magis consanguineus, nec transuersales concurrunt cum descendentibus, in quibus datur repræsentatio sine gradus limitatione, vt per Ceuallos *d. quæstio.*762. *à numero* 24. qui ait ita fuisse iudicatum per Concilium Archiepiscopi Toletani in quadam capellania de Ietafe in fauorem Ioannis de Benauente descendentis ex filio spurio Ioannis Martinez de Benauente presbyteri fundatoris. Sed certè in ista causa contra dictum Ioannem de Benauente tenuit Rota 1. Iulij 1605. coram D. Iusto, quia fundator vocauit presbyterum de suo genere, seu progenie de Salmax: & sic vsus est verbis iuris, & cùm Ioannes proueniret ex radice infecta, dici non poterat de radice & progenie testatoris, vt in dec. supra relata *numero vigesimosecundo.* Quod non considerauit Ceuallos d. Ioannis de Benauente aduocatus in d. causa: & similiter etiam in alia capellania de los Chaues de Bonilla huius diœcesis Abulen. per iudicem Metropolitanum Salmanticæ residentem, reuocata sententia ordinarij fuit iudicatum contra descendentem ex filio spurio fundatoris in fauorem transuersalis, quia fundator vsus est verbis iuris.

Videtur tamen, quod naturales † attenta consue- 49
tudine, seu lege particulari, qua gaudent nobilitate parentum, vt in Hispania ex *leg.* 1. *titulo* 11. *parte* 7. vbi Greg. Lop. & Roias *de succes sio. cap.*15. Ioan. Garcia *de nobilitate, glo.*20. *numero* 36. & *gl.*21. *numer.*33. Azeuedo *in l.*10. *tit.*8. *libro* 5. *Recop. num.*31. & Ceruantes *dict. l.*10. *Tauri, num.*164. Zauallos *q.*2. *à n.*47. & *q.*203. *à nu.*6. qui alios plures referunt, & Molina *de iustitia, 1. tomo tract.*2 *disp.*165. sint de familia, domo, seu casata, genere, & agnatione, stirpe, sanguine, & parentela patris, ex quo gaudent eius nobilitate, vt legitimi, vt per Guid. Papam *decis.*580. & *ibi addit.* Tiraq. *dict. c.*15. *de nobilitate, n.*25. Paleotus *d.*61. *n.*8. Villalpandum *sup. n.*3. *ad fin.* Roias *d. c.*15. *de succes. num.*22. & clarius Matienço *d. gl. rubr. tit.*1. *n.*126. & *seq.* & *d. glo.*2. *l.*7. *tit.*11. *n.*5. Menoc *de præsumptio. lib.*4. *n.*14. Ioan. Gutier. *lib.*2. *pract. q.*155. *n.*2. & *lib.*3. *q.*81. *n.*7. & Flores de Mena, *qu.*16. *§.*1. *à nu.*9. & *§.*2. *à num.*9. Et sic naturales, & descendentes ex eis veniant appellatione, & vocatione eorum, qui sunt de familia, domo, seu casata, genere, agnatione, cognatione, stirpe, sanguine, & parentela, &c. vt tradit etiam Azeuedo *d. consil.*24. *ex numero* 27. & *num.*39. dicens naturales clarissime esse de domo, casata, & agnatione patris, ex naturali & notoria Hispaniæ consuetudine eos admittente ad insignia, nomen, & arma, honores, & nobilitatem patris, & sic in elee-

in eleemosyna, seu relicto fœminis consanguineis, seu de genere pauperibus comprehendi naturales, & præferri legitimis nõ existentibus in eodem gradu, &c. Quod † procedit nisi subiecta materia aliud importet, vt successio maioratus, in quo non succedunt naturales, seu descendentes ex eis, etiamsi simpliciter vocentur filij descendentes, aut consanguinei, quia est res honorifica, & ad decus, & splendorem familiæ, quæ non ita per illegitimos decoratur, & illustratur, nisi ex serie, seu circunstantiis maioratus aliud colligatur, Greg. Lopez *in lib. 2. tit. 15. par. 2. gl. 10.* Molina *dict. libro 1. cap. 4. numero 48. & libro 3. ca. 3. ad fin.* Mieres *d. 2. par. quæstio. 2. numer. 1.* Velazquez *d. l. 40. Tauri, glo. 11. numer. 43.* Aluarado *de coniectura ta mente defuncti lib. 2. c. 1. §. num. 13. & ca. 3. num. 56. & 57.* & Flores de Mena *d. q. 16. §. 1. à numero 13.* quicquid velit d. Greg. Lopez *in l. 32 tit. 9. par. 6. gl. magna, col. 6.* & Azeuedo *dict. consil. 24. nu. 35.* etiam ex parte matris, Mieres *ibi, numer. 5.* & Velazquez *num 45.* Aluarado 75. Ioann. Gutierrez *pract. lib. 3. q. 52. num. 8.* & Flores de Mena *d. §. 1. numero 33.* dicens, hoc in praxi seruari, & Greg. Lopez *l. vlt. tit. 13. par. 6. gloss. vlt.* licet ibi cogitandum relinquat, & contra teneat *d. l. 2. gloss. 15.* & Azeuedo *l. 11. tit. 6. li-*
51 *bro 5. Recop. num. 45.* Et idem † est in iure patronatus, quod est etiam honorificum, maxime in quo succeditur ad instar maioratus iux. supra *dict. 5. p. capitulo 9. num. 146.* Quamuis in vna Ianuen. iurispatron. 12. Febr. 1607. coram D. Lancelloto Rota tenuerit, *R. illeg. 2.*

52 Illegitimi autem, † & spurij ex parte matris, bene sunt de eius parentela, genere, sanguine, & cognatione, *l. hac parte. l. si spurius. l. Modestinus. ff. vnde cognati, & d. §. vulgo quæsitos. de succ. cognator.* Spino *d. gloss. 16. numero 31. 60. & seqq.* Paleotus *de nothis & spuriis cap. 41. numero 3. & ca. 43. numero 2.* Peregr. *d. art. 22. numero 85.* & Azeuedo *d. consil. 24. num. 37.* Id intelligentes dummodo non sint ex damnato, & punibili coitu, qui non succedunt matri, Paleot. *ibi,* Couarr. *in 4. 2. p. capit. 8. §. 5. num. 15.* Anton. Gom. *l. 9. Tauri, numero 13.* Molina *de iust. 2. tract. disput. 167.* & alij. Et cum illis est coniunctio ex parte matris, Felin. *dict. cap. nonnulli. §. sunt,* & alij, *de rescrip. num. 57.* quia semper est certa mater, *l. quia semper. ff. de in ius vocan. lib. 11. & 12. tit. 13. partita 6.* & sic censentur vocati ad capellaniam, dotationem, seu eleemosynam, ad quam vocantur, qui sunt de parentela, genere, & cognatione fundatoris, Azeuedo ibi dicens, sic fuisse determinatum, & executoriatum in cancellaria Pinciana; licet secus sit in maioratu, & iure patronatus, vt supra dictum est.

53 Post hæc scripta vidi † Hieronymum Gonçalez *ad reg. de mensibus,* qui *gloss. 5. à numero 109.* mouet prædictum dubium, quærit enim quid si fundator vocauit ad capellaniam clericum ex sua familia, aut sanguine, an clericus filius legitimus natus ex patre, aut matre, auo, vel auia illegitimis dicatur de familia fundatoris, vel sanguine, vt censeatur vocatus ad talem capellaniam, & pluribus hinc inde adductis, tandem videtur tenere partem affirmatiuam, quam ait tenuisse Rotam in vna causa Hispalen. illegitimitatis 22. Februarij 1574. coram D. Rubeis, & nouissime etiam fuisse decisum in vna causa Tirasonen. eleemosynariæ 14. Nouembris 1603. coram D. Lancelloto, quod illegitimitas patris non obstabat filio legitimo, vt præsentari non posset ad eleemosynariam iurispatronatus, ad quam testator vocauerat clericum descendentem à quodam Ioanne, & dictus clericus erat filius legitimus patris spurij, qui descendebat à dict. Ioanne, quia licet legitimi, ex patre illegitimo sint incapaces eorum, quę proueniunt ex persona patris, seu contemplatione illius, tamen sunt capaces omnium ex persona propria prouenientium, Bart. *consilio centesimo decimooctauo, libro primo,* Paleotus *de nothis & spuriis, capitulo 53.* Cephalus *consilio 103. numero septimo cum seqq. libro primo,* qui late prosequitur, sicut etiam quamuis fœminæ sint excluſæ à maioratu, seu fideicommisso, admittitur masculus descendens ex fœmina, vbi non agitur principaliter de conseruanda agnatione, sed præcipue fundatur in masculinitate, Rubeus *consilio vigesimosecundo, à numero 10.* Molina cum aliis *libro 3. capitulo 5. numero 48.* Mantica *de coniecturis, libro 8. tit. 18. à numero 53. & libro 5. tit. 14. numero 6. & 7.* & Rota *deci. 15. par. 2. diuer.* & alij, & conducit, quod ait Anton. Gabr. *concluſ. 6. de fideicommiſſ. numero 7. & 8.* Et quod respondetur ista decisio ad fundamenta eorum, qui tenent, quod filius legitimus natus ex patre spurio, non dicatur de familia, iuxta *consilium* Fulgosij 159. *numero primo,* cum similibus adductis per Gamam *decisio. 278.* quod procederet, quando testator, seu fundator loquitur per verba ciuilia, veluti, si vocaret capellaniam ex sua familia, vel cognatione, ita vt constaret excluſisse nominationem naturalem: secus tamen esset quando loqueretur per verba naturalia, veluti si vocaret descendentes, aut consanguineos, iuxta distinctionem Bart. *in l. tutelas, numero quarto. ff. de capit. diminut. & in leg. pronuntiatio. §. familiæ. ff. de verborum signiſi.* nam filium non esse legitimum, non est de iure naturali, de quo omnes filij legitimi, & spurij sunt æquales, sed est de iure positiuo, vt *in auth. quibus modis natural. efficiant legitimi. §. liceat, colla. 6. in auth. quib. mod. nat. effic. ſui. §. illud tamen, verſic. ſi quis ergo, collat. 7.* imo Bart. *vbi supra* non loquitur in legitimo proueniente ex patre spurio, sed in ipso filio spurio, & sic in fortiori casu. Vnde apparet Rotam in d. Tirasonen. amplexam esse nostram sententiam, & distinctionem in terminis nostræ quęstionis, & subdit Gonçalez *à numero 123.* quod in summa attendenda est in hoc mens, & voluntas testatoris, & communis vsus loquendi, & an materia, de qua agitur, sit proportionabilis, vt in ea includatur, vel excludatur talis spurius, aut filius legitimus ex illo descendens veluti testator reliquit legatum, aut perpetuum anniuersarium pro alendis pauperibus scholaribus in studio, aut clericis, aut maritandis virginibus de genere, aut agnatione sua, quo casu minime sunt excludendi, nec spurius, nec multo minus filius legitimus ex eo, vt per Tiraquel. *in præfatione, tract. de pia causa. colum. 7. verſic. & facit pro 1. parte.* Mantica *libro 8. tit. 5. nu. 16. cum seqq.* Sed cum ista sint verba ciuilia, id reuera est contra dict. decisionem Tirasonen. & distinctionem à nobis factam, & sic non placet. Item considerandum erit, ait, quid fuerit obseruatum, *l. ſi de interpretatione, ff. de legibus, cap. cum dilectus, de conſuetudine,* & quod fuit dictum *in dict. decisi.* Tirasonen. nec non an ceteris paribus concurrat alius de familia, & genere testatoris, qui sit legitimus, ac filius partis legitimi, nam tunc illum præferendum fore indubitatum erit inquit, quod placet, ita vt in pari gradu legitimus sit præferendus, & presentandus cum Azeu. *d. consilio vigesimoquarto, num. 36.* Et quod in dubio

quando non bene constat, quod fundator capellaniæ voluerit excludere etiam descendentes legitimos ex patribus spuriis, erit ad fauorem illorum interpretandum, tum quia de iure communi sunt habiles, & idonei ad quæcunque beneficia, dignitates, & honores, &c. Tum quia in huiusmodi filiis, & patribus eorum spuriis, bene cadit affectio naturalis, &c. & quod in summa continet illa decis. est, quòd leg. &c. *R. illegit.*

54 Tandem circa † materiam huius cap. videnda sunt d. *sup. 4. p. c. 1. 12. modo.*

CAP. XVI.

An beneficia sint conferenda digniore, an satis sit digno conferre.

SVMMARIA.

DVo sunt dubia. Primum, an eligens dignum ad beneficium omisso digniori, peccet mortaliter. Secundum, an teneantur illi ad restitutionem, n. 1.

In primo est communis sententia Theologorum promouentem, eligẽtem, seu præsentantem dignum omisso notabiliter digniori, peccare mortaliter, licet prouisio sit valida, n. 2. *Et probatur ex iuribus, & authoritatibus adductis*, n. 3. *& Concil. Trideni adducto*, nu. 4. *& confirmatur ex electionibus à Deo factis*, n. 5. *Secundo probatur, quia violatur iustitia distributiua, ex quo beneficia sunt etiam bona communia, & præmia meritorum, & committitur peccatum acceptionis personarum, &* c. n. 6. *Violatur etiam secundum aliquos iustitia commutatiua, &* c. n. 7.

In beneficiis sine cura, licet præteritis dignioribus contra iustitiam distributiuam delinquatur, non tamen committitur peccatum mortale, & c. *secundum Sotum, quem alij sequuntur*, nu. 8. *Sed merito reprehenditur per alios*, n. 9. *& à fortiori sententia Pedraca*, n. 10.

Contraria sententia, nempe non esse peccatum mortale dignioremdimittere, sed sufficere dignum, & idoneum eligere, seu præsentare, ponitur n. 11. *qua fundatur* à n. 12. & seqq.

Tertia sententia, quod prima vera sit in Episcopatibus, de beneficiis curatis, ex Conc. Tridẽt. Secũda procedat in beneficiis sine cura, n. 16. *Quia placet, & est intelligenda, nisi aliqua lege, vel constitutione particulari, aut iuramento aliud cautum sit in beneficiis simplicibus*, nu. 17. *& maxime procedit in patronis, non solum laicis, sed etiam Ecclesiasticis*, nu. 18. *& in patronis laicis videtur sufficere dignum præsentare, etiam ad curata*, nu. 19.

Ad iura, & authoritates adducta pro prima sententia respondetur, n. 20. 21. 22. *& ad confirmationem*, n. 23. & seq.

Ad secundum respondetur, beneficia non esse bona communia, & præmia meritorum, & sic non violari iustitiam distributiuam, nu. 24. *Nec violari iustitiam commutatiuam, eligendo ministros idoneos prætermissis dignioribus, &* c. n. 23.

Id 2. dubio, an eligens dignum prætermisso digniori, teneatur illi ad restitutionem, prima sententia est non teneri, num. 26. *quæ fundatur*, à numer. 27. & seqq.

Contraria sententia, nempe quod teneatur illi ad restitutionem ponitur n. 30. *quæ fundatur* & n. 31. & seqq. *& clarius procedit in beneficiis, quæ per examen & oppositionem conferuntur, & vbi ex lege, vel statuto sunt danda digniori, &* c. à num. 37. *& eam aliqui admittunt, quando edictum propositum fuerit, quo promittatur beneficij collatio digniori, vel sit oppositio sub huiusmode pacto, saltim implicito*, n. 40. & 41.

Primum dictum, quod in beneficiis sine cura, in quibus non est peccatum digniorem dimittere, non est obligatio restituendi ei, n. 42.

Secundum dictum, quod in Episcopatibus, & beneficiis curatis, & aliis, quæ ex aliqua lege, vel constitutione danda sunt dignioribus, & magis idoneis, verior videtur prima sententia, nam cum beneficia sint instituta propter seruitium Ecclesiæ, constitutio illa, quæ est iuris humani, quod dentur dignioribus, & magis idoneis, facta videtur in fauorẽ Ecclesiæ vt ipsa habeat meliores ministros, & non in fauorem ipsorum ministrorum, & c. nu. 43. *& confirmatur exemplo domini, qui suo operi præciperet eligi operarios magis idoneos, &* c. nu. 44.

Idem dicendum est in cathedris, & aliis officiis publicis, quæ ex lege, seu ordinatione debent dari dignioribus, n. 45.

In præbendis collegiorum, quia sunt institutæ, non vt stipendia pro labore, sed vt præmia meritorum, & in sustentationem pauperum dantium operam literis, & sic principaliter propter ipsos eligendos, eligentes dignum omisso digniori contra statuta collegij, non solum peccarent mortaliter contra iustitiam distributiuam, sed etiam tenerentur ad restitutionem digniori, nu. 46. *Et si eligerent indignum non habentem qualitates, & conditiones requisitas, tenerentur etiam collegio restituere, quod cum illo expendit ipso non restituto, prout tenetur admittere collegium*, n. 47. & 48.

Constitutio, quod dignior eligatur, non est facta fauore eligendorum, etiam minus principaliter, sed fauore solius Ecclesiæ, ex quo beneficia sunt instituta propter seruitium Ecclesiæ in stipendium ministrorum, n. 49. & 50.

Quamuis collatio beneficiorum, quæ dignioribus sunt conferenda, instar fieri debeat distributiuæ iustitiæ, tamen ibi non est verè, & propriè distributiua iustitia, etiam minus principaliter, nec eligens dignum omisso digniori peccat peccato acceptionis personarum propriè sumptæ contra iustitiam distributiuam, sed solum peccato iniustitiæ contra commutatiuam iustitiam, & fidelitatem, ex officio debitam Ecclesiæ, nu. 51. & 52. *Vnde si ex omissione dignioris sequerentur Ecclesiæ aliqua damna, vel interesse, teneretur ei ad restitutionem illorum, exemplo œconomi*, n. 53. & 54.

Id non solum procedit in beneficiis, quæ sine edicto, & oppositione prouidentur, sed etiam quæ prouidentur per edictum, & oppositionem, n. 55. *Nisi forte in edicto promitteretur collatio digniori*, nu. 56. *Quatamen non videtur promitti dicendo, quod seruabitur vnicuique sua iustitia*, n. 57. *Quamuis oppositores descripti, & concurrentes in tempore præstituto habeant ius ex iustitia commutatiua, vt vni ex illis prouideatur, alias teneretur collator ad restitutionem*, nu. 38. *Et quomodo sit facienda ista restitutio*, n. 59. & 60.

Hodie stante constitutione Pij V. super collatione parochialium, videtur dignior habere ius de iustitia, vt ad parochialem præligatur, & consequenter ordinarius eligens minus dignum, tenetur digniori præter-

prætermisso ad restitutionem damni, numero sexagesimoprimo.

1 HIc duo † sunt dubia, 1. an eligens dignum adbeneficium omisso digniori peccet mortaliter. 2. an teneatur illi ad restitutionem.

2 In primo † Theologi communiter docent promouentem, eligentẽ, seu præsentãtem dignũ omisso notabiliter digniori peccare mortaliter, licet prouisio, electio, vel præsentatio sit valida. Ita D. Tho. 2. 2. *q.* 63. *ar.* 1. *&* 2. *&* *q.* 185. *art.* 3 *&* *quodlibet.* 4. *arti.* 15. *&* *quodlib.* 6. *art.* 9. *&* *quodlib.* 8. *art.* 6. D. Anton. 2. *p. tit.* 1. *cap.* 20. §. 1. Adria. *in* 4. *de restit quæst. de collat. beneficior.* Caiet. *d. q.* 63. *art.* 2. *&* *qu.* 185. *art.* 3. *& in summ. verb. acceptio personarum*, Sylu. *eod.* *&* *verbo*, *electio*, 1. *quæst.* 16. Soto *de iust. & iure li.* 3. *q.* 6. *art.* 2. *& lib.* 10. *q.* 2. *art.* 3. Marcado *in sum. de contractib. li.* 6. *c.* 17. Arag. 2. 2. *q.* 62. *art.* 2. *ad* 4. 1. *concl.* *&* *q.* 63. *art.* 2. & ibi Salon 3. *controuersia*, Bannes *dub.* 3. 4. *&* 5. Cosm. Philiar. *de officio Sacerdotis*, 2. *par. lib* 4. *c.* 23. Valen. 3. *tom. disp.* 5. *q.* 7. *pun.* 2. 2. *q.* Manu. Rodrig. *in sum.* 1. *to. ca.* 106. *&* 108. Vega *in sum.* 1. *p. ca.* 97. *&* *cap.* 109. *casu* 1. *&* 2. *p. cap.* 17. *casu* 1. Tolet. *in sum. lib.* 5. *ca.* 4. *vers.* 9. *&* *cap.* 78. Zechus *de benef. &* *pension. cap.* 4. *nu.* 8. *&* 9. *&* *de munere Episcopali*, *cap.* 4. *n.* 5. Açor. *instit. moral.* 2. *p. lib.* 6. *cap.* 15. *qu.* 1. 8. *&* 9. *&* *cap.* 21. *q.* 5. *&* *c.* 26. *q.* 12. & Cantarel. *in decem præc. Decal. lib.* 2. *cap.* 50. & ex canonistis Abb. *nu.* 7. & Deci. *à num.* 13. *in c. constitutis.* 2. *de appellatio.* Gomet. *in c.* 2. *de constitutio. in* 6 *à num.* 22. dicens communem P. de Baisio *in directorio elect.* 3. *p. c.* 24. Coua. *in reg. peccatum* 2. *p.* §. 7. *nu.* 4. *&* 5. Nau *in man. c.* 17. *num.* 73. *& de ora. miscell.* 28. *cum seqq. vsque ad* 42. *&* *cons.* 8. *alias* 2. *num* 1. *de simonia.* Cuchus *in institutio. maior. lib.* 4. *tit.* 1. *n.* 123. Dida Perez *in l.* 2. *tit.* 6. *lib.* 1. *ordin. gl.* 1. Padilla *in l. cum quidam ff. de leg.* 2. *nu.* 19. Molin. *de Hispanor. primog. l.* 2 *c.* 5 *a num.* 50. *&* *nu.* 69 Flam. Paris. *de resignat. benef. lib.* 4. *quæst. vlt. num.* 35. *&* 36. *&* 39. & 40. Cardin. Paleotus *de sacri Consistorij consultationibus, quarta parte quæst.* 1. *in princ.* Zauall. *in suis communibus contra communes quæst.* 659. *numero primo* Marc. Ant. Genu. *in praxi Archiepiscopali curiæ Neapolitanæ. cap.* 65. *n.* 8. aliàs *c.* 66. *& in man. past c.* 37. *&* 38. *n.* 1. Grat. *dec.* 97. *n.* 2. Vgol. *de offic. Episc. cap.* 50. §. 13. *n.* 2. & Villar. del patronado de Calatayud, 4. *p. in prin. à num.* 15. vbi docet, quod omnia beneficia debent dari dignioribus sub peccato mortali, qui tamen §. 3. *num.* 16. ait secundum Nau. in beneficiis simplicibus sufficere eligere dignum licet non eligat digniorem, & idem videtur 8. *par. costumbre* 7. *num.* 7. Azeu. *cons.* 9. *num.* 30. *&* *cons.* 24. *a numer.* 40. Parlad. *differ.* 8. *num.* 8. & plures relati per Bobadillam *in sua Politica libr.* 1. *cap.* 3. *numer.* 76. & Hiero. Flatus *de Cardin. dignitate, & officio cap.* 31. qui ait, quod eligendus est dignior, non solum ad summum Pontificatum, sed etiam ad quemlibet Episcopatum, & decis. Rotæ in causa Toletana canonicatus 18. Maij, 1584. coram sanctissimo Clemente VIII. sup. adducta 5. *p. cap.* 4. *num.* 166. & in causa Vallisoletana præeminentiarum 24. Nouem. 1603. coram illustrissimo Pamphilio.

3 Quæ sentẽtia† probatur 1. ex Leone Papa *in c. Metropolitano* 63. *dist.* vbi ait: *Metropolitano defecto cũ in loco eius alius fuerit subrogandus prouincialis Episcopi ad ciuitatem Metropolis conuenire debebunt, vt omniũ clericorum, atque ciuiũ voluntate discussa ex presbyteris eiusdẽ Ecclesiæ, vel diaconis optimus ordinetur,* & D. Hiero. *in c. Moises, & in c. licet* 9. 8. *q.* 1. & aliis authoritatibus sanctorum, & ex *cap.* 2. *de off. custodis*, ibi: *Vt ad hoc opus tales ordinentur, quales sanctiores & meliores esse viderint,* & ex *cap. vni. vt Ecclesiast. benefic. sine diminut. conferant.* vbi sic ait Innoc. III. *Debuisti Ecclesiasticum officium, & beneficium in persona magis idonea dispensare.*

Et accedit † S. Concil. Trid. sess. 24. de refor. c. 1. vbi sic ait: *Omnes vero, & singulos, qui ad promotionẽ præficiendorum, quodcunque ius quacunque ratione à Sede Apostolica habent, aut alioquin operam suam præstant, nihil in iis pro præsenti temporum ratione innouando hortatur, & monet, vt in primis meminerint, nihil se ad Dei gloriam, & populorum salutem vtilius posse facere quam si bonos pastores, & Ecclesiæ gubernandæ idoneos promoueri studeant, eosque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis vtiles ipsi indicauerint, non quidem precibus vel humano affectu, aut ambientium suggestionibus, sed eorum exigentibus meritis præfici diligenter curauerint, &c.* Et in cap. 18. eiusd. sess. *vbi ait ad parochiales ex dignis, & approbatis eligendum esse digniorem, & magis idoneum.* 4

Et confirmatur † ex electionibus à Deo factis in veteri, & nouo testamento, vbi semper eligit meliores, &c. 5

Secundo probatur, quia † dimittendo digniorem sine causa debita, violatur institia distributiua, ex quo beneficia sunt, etiam bona communia, & præmia meritorum, & committitur peccatum acceptionis personarum, quod illi contrariatur, & est morale genere suo, & hæc est ratio communis Theologorum. Violatur † etiam secundum Sotum, Aragon. Salon. & Bannes supra, iustitia commutatiua (quæ in beneficiis distribuendis præcipue spectatur, cum primario, & principaliter sint instituta in stipendium laborantium, vt Ecclesia habeat bonos ministros) nam electo, seu prouisor beneficiorum cum non sit dominus, sed dispensator, & administrator institutus in bonum Ecclesiæ, tenetur ex officio, & fidelitate debita Ecclesiæ, atque adeo ex iustitia commutatiua consulere vtilitati Ecclesiæ, atque adeo optimum ei ministrum prouidere, quod etiam inquit Rebel. relatus *num. seq.* 6 7

Ait † tamen Soto supra, quod in beneficiis sine cura, licet præteritis dignioribus contra iustitiam distributiuam delinquatur, tamen subest tantum periculi, atque ob eam rem, aut nunquam, aut perquam raro peccatum illic mortale committitur, dummodo non concedatur indignis, cuius sententiam veram existimat Arag. *supra* quia in ordine ad hæc adeo parum requiritur de dignitate personæ, vt omnes qui sunt digni, sint ferè æque digni, nisi in canonicatibus, & aliis beneficiis, quæ per oppositionem, & concursum prouidentur. In quibus non dubitat esse peccatum mortale, prætermittere notabiliter digniorem, cum grauis ei fiat iniuria in hoc, quod impeditur à consecutione eius, quod secundum statuta Ecclesiæ sibi debetur, & illam etiam sententiam Soti videtur sequi Flam. Paris. *supra num.* 46. & accedit, licet non in totum, Rebellus *de obligat. iust.* 1. *p. lib.* 3. *q.* 4. *num.* 11. *&* 12. qui tenet, quod peccatum est lethale regulariter digniorem notabiliter & euidẽter cognitum prætermittere, quoad beneficia curata, non solum quando per oppositionem aliumve titulum acquisiuit ius commutatiuum, sed etiamsi nullum tale ius habeat, quia collatores non sunt 8

domini, ſed diſpenſatores beneficiorum, & non ſolum in proprio euentu contra iuſtitiam diſtributiuam, ſed etiam contra fidelitatem Chriſto & Eccleſiæ debitam delinquunt in re graui, & notabili, & fructu per digniores præſtando Eccleſias defraudant, & quod peccatum lethale etiam eſſe videtur eligere minus dignum ad cardinalatus, canonicatus, decanatus, & alia beneficia ſimplicia magni momenti, quando notabilis, & euidens eſt inter promotum & digniorem prætermiſſum exceſſus, ſi vero paruus ſit veniale videtur, vel ſi beneficium ſimplex non tanti momenti ſit, quia violatio iuſtitiæ diſtributiuæ per acceptionem perſonarum ex genere ſuo mortale eſt, quare niſi ex patuitate materiæ per reſpectum ad exceſſum eligendorum, vel beneficiorum excuſetur, lethale erit.

9 Sed hanc Soti † ſententiam merito reprehendunt Naua. *d. miſcell.* 38. & P. Nauar. *de reſtitut. lib. 2. cap. 2. numero* 184. nam ſi vt ipſe dicit, etiam in beneficiis ſimplicibus peccatum eſt contra iuſtitiam diſtributiuam dimittere digniorem, erit mortale, cum materia ſit grauis reſpectu ipſius
10 dignioris cui fit iniuria. Vnde à fortiori † conuincitur ſententia Pedracæ *in ſum. 7. præcepto. 7. §.* 36. dicentis abſolute ſolum eſſe peccatum veniale eligere dignum præterito digniori, quamuis peccetur contra iuſtitiam diſtributiuam, & citat Caietan. *tentaculo* 12. *ad* 4. qui tamen id non tenet ſed quod, conſiderato officio, labore, & onere, non ſit mortale, quod etiam dicit *verb. beneficium,*
11 *& verb. electio.* Contrariam † tamen ſententiam, nempe non eſſe peccatum mortale digniorem dimittere, ſed ſufficere dignum, & idoneum eligere, ſeu præſentare, tenet gloſſ. *in d. cap. licet ergo*, 8. *qu.* 1. *& in c. monaſterium. 16. qu. 7. & in cap. 2. de officio cuſtodis, & in cap. 3. de iure patr. & in d. c. conſtitutis. 2. appellatio*, ibi Imola & Francus, *nu.* 4. Rochus *de iure patronat. verb. honorificum, quæſt. decimaquinta, ad fin.*

12 Quæ ſententia probatur 1. nam D. Paulus 1. *ad Tim. 3. & ad Titum* 1. ponens conditiones eligendi in Epiſcopum non loquitur comparatiue, ſed abſolute dicit illum debere eſſe virum probum, Doctorem, &c. vt etiam dicitur *in cap. cum in cunctis de election.*

13 Secundo probatur, ex † tex. *in c. ſi in plebibus* 63. *diſt. in d. c. monaſterium. & in c. cum nobis de election. & in c. graue nimis*, ibi: *Præcipimus, vt prætermiſſis indignis idoneos aſſumant, de prabend.* & Conc. Triden. *ſeſſ. ſeptima de reform. cap. 3.* ibi, *Perſonis dignis, & habilibus.*

14 Tertio probatur, quia † eligendo dignum omiſſo digniori, non fit iniuria Eccleſiæ, ex quo datur ei idoneus miniſter, nec digniori præmiſſo, ex quo beneficia non ſunt præmia meritorum, ſed ſtipendia laborantium. Confirmatur, nam ſi Dominus diceret œconomo, quod conduceret operarios ad opus ſuum, ſatis eſſet ſi idoneos conduceret, &c.

15 Tertia ſententia † eſt Leonardi Leſſij *de iuſt. & iur, lib. 2. ca. 34. dub. 14.* dicentis, ad beneficia habentia curam animarum, vel aliam functionem magni momenti, eligere, poſtulare, aut præſentare dignum vel libere conferre omiſſo digniori, quia in promptu eſt eſſe peccatum mortale, in cæteris vero beneficiis, vt in canonicatibus, capellis, &c. non videri peccatum mortale ſemel, vel bis prætermittere digniorem, modo conferantur ei, qui verè dignus ſit, quia quod ſemel, vel iterum dignior prætermittatur in huiuſmodi beneficiis, non cenſetur notabile incommodum, aut notabilis iniuria in Eccleſiam, paucorum enim mediocritas aliorum virtute facile compenſatur, nec fit propriè iniuria digniori, &c. videri tamen eſſe mortiferum, ſi quis id paſſim faciat, aut ſi raro curet, vt digniores præferantur, qui enim ſæpe hoc faceret, vel non curaret præponere digniores cenſeretur grauiter peccare, contra fidelitatem Eccleſiæ debitam, eiuſque magnum bonum negligere, &c. & ſic ſemper eſſe peccatum, ſaltim veniale, digniorem & aptiorem prætermittere, ſi autem id ſæpe fiat, eſſe peccatum mortiferum: quod ſi ex ſua inſtitutione habeat, vt debeat dari digniori, vel per oppoſitionem, tunc ſemper eſſe peccatum mortale.

Quarta ſententia eſt, quod prima † ſententia 16
vera ſit in Epiſcopatibus & beneficiis curatis ex Concil. Triden. *vbi ſup.* decernente ad illa digniores, & magnis idoneos eligendos eſſe. Secunda vero procedat in beneficiis ſine cura. Nam Concilium de Epiſcopatibus & curatis loquitur, & de aliis non dicit, quod dentur dignioribus, antiqua vero iura non ita plana, quæ ſi eſſent, *vt* eſt *d. capit.* 1. vt *Eccleſiaſtica beneficia*, vbi ſermonem facit Innoc. III. de beneficio non curato, tamen iam oppoſitum eſt introductum, & ipſe Papa facit, vt abrogata videatur illa conſtitutio, de iure vero diuino & naturali ſecluſa ordinatione Eccleſiæ, beneficia non videntur eſſe bona communia, & præmia meritorum, nec eſt præceptum, quod dentur dignioribus, &c. ita Nauarr. *d. libro 2. capit. 2. numero* 172. *& à numero* 182. quem ſequitur Ioan. Gutierrez *canon. quæſt. libro 2. capit. 11. numer. 12. & 28.* dicens, quod ſi aliud diceremus, omnes fere prælati eſſent in ſtatu damnationis prouidentes beneficia ſimplicia dignis, prætermiſſis dignioribus, quæ acerbiſſima eſſet profecto ſententia, &c. & Vega *d. 2. p. cap. 17. caſu* 1. qui *in fin.* ait quod Epiſcopi, qui ſunt diſtributores beneficiorum ſimplicium, non tenentur eligere digniorem, ſed ſufficit, quod eligant dignum, ſiue ſit præſens dignior potens beneficium, ſiue non, & ita tenere Bannes *d. quæſt. 63. art. 2. dub. 5. pap.* 301. (quem tamen male allegat) potius tenet contrarium: idem tenet P. Ledeſ. *in ſum. 2. p. tract. 7. cap. 2. concl.* maxime *in prin. & 9. & 15. difficul.*

Quæ ſententia † mihi placet, & eſt intelligen- 17
da, niſi aliqua lege, vel conſtitutione particulari, aut iuramento, aliud cautum ſit in beneficiis ſimplicibus.

Et maxime † procedit in patronis, non ſolum lai- 18
cis, ſed etiam Eccleſiaſticis, *licet in* Eccleſiaſticis primam ſententiam tenet Lamber. *de iure patr. 1. p. 2. li. q. 10. ar. 3. ad fi.* Quinimo † in patronis laicis vide- 19
tur ſufficere dignum præſentare, etiam ad curata, ex *d. c. monaſterium*, & docet Lambert. *ibi, nu.* 17. & dicunt probabile Bannes *dub. 4. concl. 3.* Man. Rodrig. *d. c. 106. ſub n. 8.* & P. Ledeſm. *d. 9. difficul.* nam Concilium Trid. *d. cap. 18.* poſtquam dixit in parochialibus iuriſpatr. Eccleſ. eligendum eſſe digniorem ex approbatis ab examinatoribus in concurſu, dicit quod ſi ius patronatus laicorum fuerit, debeat qui à patrono præſentatus erit, examinari, & ſi idoneus repertus fuerit, admitti, vnde patronum laicum non arctat ad præſentandum digniorem, quod non videtur,

videtur aduertisse Ioan. Gutierrez *supra numero 27. & 28.*

20 Nec huic † sententiæ obstant arg. 1. sententiæ: nam ad primum, ad d.c.metropolitano, vltra quod loquitur in Episcopatibus,potest responderi,ibi non induci necessitatem,vt optimus eligatur,& ita etiam potest responderi ad *caput secundum de offic. custodis.*

21 Ad authoritates † Hieron. & aliorum sanctorum potest responderi,quod intelliguntur de honestate, & consilio,&c. & quod non sunt leges, & constitutiones pontificiæ.

22 Ad *cap.vnicum,vt Ecclesiastica beneficia*,potest etiam responderi, quod † ibi Papa dicit Archiepiscopo Mediolan.quod debuit Ecclesiasticum officium, & beneficium in persona magis idonea dispensare, quia forte prouisus non erat persona satis idonea, & non quia digniori esset necessario conferendum, vt colligitur ex verbis versic. cum enim, *videlicet vt ostenderes quod prædictam Cancellariam personæ idoneæ modo canonico, & tempore competenti donasses.*

23 Ad † confirmationem de electionibus à Deo factis respondetur solum conuincere,id melius esse,& de consilio.

24 Ad 2.resp.secluſa † ordinatione Ecclesiæ,seu institutoris,beneficia non esse bona communia, & præmia meritorum,vt dictum est, & consequenter non
25 violari iustitiam distributiuam. † Et rursus non violatur iustitia commutatiua eligendo ministros idoneos prætermissis dignioribus,nisi Ecclesia expresse præcipiat suis dispensatoribus, quod ei dent optimos ministros, & magis idoneos, sed satis implent suum officium, & debitam fidelitatem dando ministros idoneos iuxta dicta.

26 In 2.dubio, an eligens † dignum ad beneficium, prætermisso digniori, teneatur illi ad restitutionem : prima sententia est non teneri, quam tenent Adrianus *in 4. tract. de restitutione. capit. quia iam determinatum est*,Sotus *de iust. & iure,lib.4.q.9.artic.3.ad 6.*M.Ledes.2.*p.quæstione* 18.*artic.*2.Naua.*in man.cap.*17.*num.*72.*& seq. & consi.*8.*alias* 2.*de simonia,num.*2.Couarruu.*in reg.peccatum*, 2.*p, §.*7.*nu.*6. Cuchus *in institutio.cano.libro* 4.*titulo* 1.*numer.* 123. Didacus Perez *in l.*2.*tit.*6.*libro* 1.*ordin.* Padilla *in l. cum quidam, ff.de legat.*2.*numero* 18. Molina *de Hispanorum primogen.lib.*2.*cap.*5. *numero* 57. Spino *de testament gloss.*18. *numero* 9. & 10. Ioan. Gutierrez *dicto libro* 2.*cap.*11.*à numero* 47. Zaualllos,*d.quæstio.* 659.*numero* 12.Mercado *libro* 6. *cap.*17. *fol.*257. alias 208. Angles *de restitut. quæst.de clericis restitutioni obnoxiis*,4.*difficult.*Pedraça 7.*præcepto* §.36.Cosmas Philiar. 2. *p. libro secundo cap.* 23. Summa Corona 2.*part.de restitutione,numer.*10.Vega,1 *part.cap.*109. *casu* 1.*&* 1.*p.c.*17.*casu* 1 Valen.3.*tom.disput.*5.*quæst.*7. *pun.*2 6.*q.*Lud.Carb.*de restitutione,quæst.*30.*concl.*4. & Toletus *libro* 5.*cap.*4.*vers.*4 *& cap.*78. & nouissime Lessius *dict.libro* 2.*cap.*34.*dub.*15.& magis placet Azori *d.libro* 6.*cap.*15.*q* 12. & sequitur Rebellius 1.*p. libro* 3.*quæstio.*4.*&* 5. Vgolin. *de offic. Episc. d.c.*50. §.13.*n.*2. dicens tamen non satis consequenter, quòd digniori prætermisso, aliquid restituendum est ratione iniuriæ illatæ, non vero ratione beneficij non collati.

27 Quæ sententia † probatur primo, quod beneficia sunt principaliter instituta, propter ipsos ministros, & in præmium meritorum, suntque stipendia ministrorum, & non bona communia, vnde dicitur, quod beneficium datur propter officium, *cap.fin.de rescript.in* 6.

Secundo probatur, nam † si paterfamilias dice- 28
ret œconomo, quod conduceret ad opus suum operarios idoneos, aut magis idoneos, & ille conduceret non idoneos, aut minus idoneos, profecto nihil teneretur restituere idoneis, aut magis idoneis omissis, vt patet, ergo similiter in proposito.

Tertio, quia † si dignior haberet ius ad benefi- 29
cium, tanquam sibi debitum, sequeretur, quod non solum prælatus teneretur illi restituere, sed etiam dignus, cui fuit collatum, teneretur illi dimittere beneficium, consequens autem est falsum & contra omnes : ergo. Probatur sequela, nam si bonum aliquid commune mihi debitum ex iustitia distributiua datur alteri, tenetur ille illud mihi restituere, vt si certa quantitas ex institutione distribuenda pauperibus, seu magis egenis per dispensatorem daretur diuitibus, seu minus egenis, tenerentur illi eam restituere pauperibus seu magis egenis, quibus danda erat, nec enim dispensator bonorum communium potest illa conferre, nisi iuxta voluntatem veri domini, & facultatem sibi commissam, nec refert, quod beneficium detur propter ministerium Ecclesiæ, & non gratis, vt ait Aragon. infra, nam si deberetur nihilominus ex iustitia distributiua digniori, illud ei volenti cum suo onere esset restituendum, iuxta dicta. Hæc sunt præcipua arg. huius sententiæ.

Contrariam tamen † sententiam, nempe quod 30
eligens dignum, seu digno conferens beneficium prætermisso digniori teneatur ad restitutionem ipsi digniori prætermisso,tenet Palud. *in 4. dist. 15. quæstio.*2.*art.* 2.*num.*12. & ibidem Ricar.Caiet.2.2.*qu.*62. *art.*2.*ad* 4.*in* 3.*dub.& in sum. verb.acceptio personarum*,Sylues.*verb.restitutio.*3.*q.vlt.vers.*2. B.Medina *in summ.libro primo cap.*14. §.32. Ludouicus Lopez *instruct conscien.*1.*tom.cap.*125.*&* 127. P.Nau *d.lib.*2. *cap* 2.*à num.*176. Aragon.*d.ar.*2.Salon.*qu.*63.*artic.*4. *controuer.*3. *conclus.* 4. & ibi Bannes Man. Rodrig. 1.*tom.cap.*108.*numero* 6. P.Ledes. 2. *p. tract.*8.*cap.* 4. 1.*concl. & c.* 8. & magis communiter Theologi moderni.

Quæ sententia † probatur, nam ille peccat con- 31
tra iustitiam distributiuam, est enim acceptor personarum, vt omnes dicunt. Et † violatio iustitiæ 32
distributiuę inducit obligationem restituẽdi, Dom. Thom.receptus. *dict.quæstio.*62. *artic.*1. *ad* 3. & ibi Caiet. *& d. artic.* 2. *seq.* P. Nauar. *ad restitut. libro* 1. *à numero* 10. P. Ledesm. *d. cap.* 4. Molina *de iust.tract.*2.*disputat.*714. quicquid dicat Valen. *supra* & Rebellus 1.*p.libro* 1.*quæstione* 3. *numero* 18. *& libro* 3. *quæstione* 3. Nec † valet dicere, vt dicunt 33
authores contrariæ sententiæ, id procedere, vbi principaliter agitur de distribuendis bonis communibus institutis in bonum, & vtilitatem particularium, & sic quando est mera iustitia distributiua, seu principaliter intenta, secus in bonis principaliter institutis in bonum, & vtilitatem Ecclesiæ, seu Reipublicæ : nam si damus, vt prædicti authores dare videntur, quod in collatione beneficiorum interueniat etiam iustitia distributiua, saltim secundario & minus principaliter intenta, quia beneficia instituta, seu ordinata videntur secundario, propter eligendos in præmium meritorum, profecto violatio illius iustitiæ distributiuæ respectu dignioris

inducet obligationem reſtituendi, vbicunque enim fuerit violatio iniuſtitiæ,& æqualitatis ſeruandæ,reſultat inæqualitas per reſtitutionem ad æqualitatem
34 reducenda. Et † facit ſimile quod violatio immunitatis Eccleſiæ extrahendo ab ea delinquentem obligat ad reſtitutionem, ſeu ſatisfactionem non ſolum Eccleſiæ, ſed etiam ipſi delinquenti faciendam, licet illa immunitas ſit principaliter propter reſpectum, & reuerentiam Eccleſiæ, & minus principaliter propter delinquentes ad ipſam confugientes.

35 Secundo probatur hæc ſententia, nam ſi Dominus præciperet diſpenſatori, quod tribueret eleemoſynam pauperibus non conſanguineis, ſeu magis egenis, & daret illam pauperibus non conſanguineis, ſeu minus egenis teneretur reſtituere pauperibus conſanguineis ſeu magis egenis, ergo ſimiliter cum Chriſtus Dominus ſeu Eccleſia præcipiat diſpenſatori beneficiorum, quod conferat illa digniori, ſi cõfert minus digno tenetur ad reſtitutionem digniori.

36 Tertio † probatur, ex doctrina D. Thom. *dicta quæſt. 26. artic. ſecundo ad quartum*, vbi docet, quod impediens ne detur beneficium digniori tenetur ei ad reſtitutionem, nec meminit vis aut fraudis, ergo à fortiori tenebitur confetens digno omiſſo digniori.

37 Hæc ſunt arg, præcipua † huius ſententiæ ad quæ reducuntur alia, quæ pro ea fieri ſolent, & huius ſententiæ authores (exceptis Nauar. *ſup. numero 203, & ſeq.* Manu. Rodriguez *ſup.* qui eam intelligunt in beneficiis, quæ per oppoſitionem, & concurſum conferuntur, in quibus eam, etiam tenet Leſſius ſup.) loquuntur indiſtincte de qui-
38 buſuis beneficiis. Quam † tamen clarius procedere in beneficiis, quæ per examen obtinentur, vbi iubet lex vel ſtatutum, quod dentur digniori, aiunt B. Medina *ſupr.* & Ludou. Lopez *d. cap. 127.* Aragon. dicit certiſſimam de cathedris, & beneficiis quæ oppoſitione obtinentur, & maxime procedere in his, quæ conferuntur per oppoſitionem, & præcedente rigoroſo examine, dicit Salon ſup.

39 Et hanc † ſententiam admittit Lud. Carb. *ſup. 4. & 12. concluſione.* quando ex aliqua lege, vel ſtatuto beneficia danda eſſent digniori, & Marc. Anton. Genuen. *d. cap. 65. num. 8.* dicens, quod quando ex aliquo ſtatuto, vel lege beneficium, vel officium debetur digniori reperto in concurſu, Epiſcopus non ſolum peccat, ſed tenetur ad reſtitutionem, ſi minus digno conferat: quod etiam ait Gratianus *deciſ. 97. num. 21.* Sed contra tenet d. Genuen. *in man. paſtor. cap. 37. artic. 5.* cum Soto, &c.

40 Eam etiam † admittunt Molina, & Ioannes Gutierrez cum eo, *numero 55. vbi ſupra.* quos ſequitur Gratia *in add. ad d. deciſio. 97. numero vndecimo.* quando edictum propoſitum fuerit, quo promittatur beneficij collatio illi, quem digniorem eſſe conſtiterit prout in electione canonicatuum magiſtralium, vel doctoralium, vel etiam cathedrarum ſeu præbendarum collegij (inquiunt) effici ſolet, in eo namque caſu exiſtimãt limitandam primam ſententiam, & eum qui digniorem neglexerit ad damni reſtitutionem eidem teneri, hic namque non ſolum iuſtitia diſtributiua ſed etiam commutatiua violatur ob non adimpletam promiſſionem, quia ex huiuſmodi edicti propoſitione quidam contractus vltro citroque obligatorius inter digniorem, & electores reſultat, quem tenentur electores præciſe obſeruare, prout in ſimili in ſubhaſtatione, in qua promittitur quod res dabitur plus offerenti, vt tradit Bart. communiter receptus *in l. limitatio. in princ. numero quarto, ff. de vectigal. & publican.* & alias tradit Ioann. Gutierrez *conſil. 44. numero 9.* Et † nouiſſime id tenet Rebellus *d. libr. 3. quæſtione* 41
quinta, quando ſit oppoſitio propria, ac formalis, nempe ſub pacto explicito, & in edicto expreſſo, vt digniori conferatur, vel ſaltim implicito, quale eſſe ait ſtante conſuetudine, aut lege præcipiente dari digniori.

In hoc dubio † dico quod in beneficiis ſine cu- 42
ra, in quibus dubio præced. diximus, non eſſe peccatum digniorem dimittere, non eſt obligatio reſtituendi ei, nam ceſſante peccato conſequenter etiam ceſſat obligatio reſtituendi, quæ hic non poterat eſſe, niſi ratione iniuſtæ acceptationis, ſeu iniuriæ factæ digniori. Dico 2. quod † in Epiſcopatibus, & beneficiis curatis, & aliis, 43
quæ ex aliqua lege, vel conſtitutione danda ſunt dignioribus & magis idoneis, verior mihi videtur prima ſententia, nam cum beneficia ſint inſtituta propter ſeruitium Eccleſiæ, conſtitutio illa (quam iuris humani eſſe diximus dubio præcedenti) quod dentur dignioribus, & magis idoneis, facta videtur in fauorem Eccleſiæ, vt ipſa habeat meliores miniſtros, & non in fauorem ipſorum miniſtrorum, quod ex eo apparet, quod vacantibus duobus Epiſcopatibus vno minus pingui, ſed maioris diœceſis, & indigentioris doctrina, & altero magis pingui, ſed minoris diœceſis, & minus indigentis, minus pinguis debet conferri digniori.

Et confirmatur † exemplo domini, qui *ſuo operi* 44
præciperet eligi operarios magis idoneos, quod quidem non in fauorem, & gratiam ipſorum operariorum, ſed in fauorem, & bonum ipſius domini præceptum eſt, & ideo œconomus digniores dimittens illis non faceret iniuriam, ſed domino, vt *in 2. arg. d. 1. ſententiæ.*

Et idem dicendum eſt in cathedris, & † *aliis offi-* 45
ciis publicis, quæ ex lege, ſeu ordinatione debent dari dignioribus. In † præbendis autem collegio- 46
rum quia ſunt inſtitutæ, non vt ſtipendia pro labore, ſed vt præmia meritorum, & in ſuſtentationem pauperum dantium operam literis, & ſic principaliter propter ipſos eligendos, eligentes dignum omiſſo digniori contra ſtatuta collegij præcipientia dari digniori non ſolum peccarent mortaliter contra iuſtitiam diſtributiuam, ſed etiam tenerentur ad reſtitutionem digniori prætermiſſo, *ita* Pet. Ledeſma, *d. tract. 8. cap. 8. 13. concl.* Et † ſi eligerent indi- 47
gnum, & non habentem qualitates, & conditiones requiſitas, tenerentur etiam collegio reſtituere, quod cum illo expendit, ipſo non reſtituente, prout † te- 48
netur, ac dimittere collegium, in quo eſt contra ſtatuta, & voluntatem fundatoris, Petr. Ledeſma *ibi*, 4. *concluſione.* & 12.

Nec obſtat † dicere, quod eſto ratione Eccleſiæ 49
principaliter ſit dignior eligendus, tamen non eſt negandum, quin etiam fauore eligendorum ſit illa edita conſtitutio licet minus principaliter, ita vt ceſſante vtilitate Eccleſiæ habenda ſit ratio vtilitatis eligendorum, quia vnde colligitur oppoſitum, cum hæc obligatio prima ſecundam non tollat? vt inquit Naua. *ſup. num. 178.* ego enim dico,

vnde

ende colligitur, quod etiam fauore eligendorum, li-
cet minus principaliter sit facta illa constitutio? Et
50 †quod potius sit facta fauore solius Ecclesiæ colli-
gitur ex eo, quod beneficia sunt instituta propter
seruitium Ecclesię in stipendium ministrorum, & ab-
sque sufficienti fundamento non est addenda illa
secundaria & accidentaria obligatio respectu eli-
gendorum. & quamuis in illa constitutione habea-
tur aliquis respectus ad eligendos, vt excitentur, &
inducantur ad studium, & virtutem, non tamen ita
vt tribuatur eis aliquod ius de iustitia ad benefi-
cium.

51 Vnde dicendum est, quod quamuis collatio be-
neficiorum, quæ dignioribus sunt conferenda, de-
beat fieri instar distributiuę iustitiæ, tamen ibi non
est vere & proprie distributiua iustitia, etiam minus
principaliter, quicquid dicant authores tam primæ,
quam secundę sententię, nec eligens dignum omis-
so digniori peccat peccato acceptionis personarum
proprie sumptæ contra iustitiam distributiuam. Sed
52 solum † peccato iniustitiæ contra iustitiam, & fide-
litatem ex officio debitam Ecclesiæ, ex qua stante
constitutione, seu ordinatione, quod beneficium da-
retur digniori, & magis idoneo, debebat ei optimum
ministrum prouidere, & magis idoneum.

53 Vnde † si ex omissione dignioris sequerentur Ec-
clesiæ aliqua damna, vel interesse, teneretur ei ad re-
stitutionem illorum, vt inquiunt Salon, & Bannes ad
consummationem 6. *vbi sup.* & dicit probabile Pet.
54 Ledesma *sup. 2. difficultate.* Sicut †œconomus, cui
dominus præciperet, quod conduceret operarios
meliores, & magis idoneos, teneretur domino ad re-
stitutionem damni, vel interesse ei secuti ex omissio-
ne illorum, quicquid velit Rebellus *sup. q. 4. nu.* 14.

55 Quod † non solum procedit in beneficiis, quæ
sine edicto, & oppositione prouidentur, vt in Epi-
scopatibus, in quibus id facilius procedit. vt per Na-
uar. *sup. nu.* 202. & 203. Sed etiam in beneficiis, quæ
prouidentur per edictum, oppositionem, & concur-
sum, nam dignior ex oppositoribus non habet ius de
iustitia, vt sibi prouideatur iuxta dicta. Nisi † forte 56
in edicto promitteretur collatio, seu electio digniori
iuxta limitationem Molin. & Ioan. Gutierrez, de
qua *sup. num.* 40.

Quę † tamen non videtur promitti dicendo 57
quod seruabitur vnicuique sua iustitia, nam verba
ista solum important, quod seruabitur iustitia, quam
habuerit, non amplius.

Quamuis † oppositores descripti & concurrentes 58
in tempore præstituto, habeant ius ex iustitia com-
mutatiua, vt vni ex illis prouideatur, & sic si alij non
descripto prouideretur, teneretur collator ad resti-
tutionem. Nau. *d. c.* 17. *num.* 74. & Philiar. *d. lib.* 6. 2. *p. c.* 23. *ad fi.* & Rebellus *d. q.* 5. *num.* 5. *vers.* 4. qui aiunt
quod tenetur restituere digniori ex rescriptis.

Sed † cum ille non habeat ius de iustitia, vt sibi- 59
prouideretur, & iniuria omnibus oppositoribus di-
gnis sit facta, potius videbatur omnibus illis restitu-
tio facienda, vt alias ait M. Ledesma, *sup.* quod con-
ferens alteri beneficium conferendum ciuibus te-
netur ad restitutionem prædictis ciuibus, & vni,
si solus esset vnus ciuis, quem sequitur Ioan. Gutier-
rez, *d. cap.* 11. *num.* 30. Imo cum † nulli in particulari 60
sit facta iniuria, sed omnibus in communi, non vi-
deo quomodo commode fieri possit restitutio. Et
iuxta prædicta dicendum est de cathedris.

Hodie † tamen stante constitutione Pij V. super 61
collatione parochialium, ex qua digniori reiecto
datur appellatio à mala electione, vt infra 9. *pag. ca.*
2. *à numero* 239. videtur dignior habere ius de iusti-
tia, vt ad parochialem præeligatur, & consequen-
ter ordinarius eligens minus dignum, teneri di-
gniori prætermisso ad restitutionem damni. Et ita
posthæc videtur tenere Genuen. *in Man. past. d. ca-
pite trigesimo septimo, numero quinto*, sic limitando
sententiam Scoti.

OCTAVA PARS
DE REQVISITIS
PROVISIONIS
beneficij.

CAPVT I.

Quod fiat gratis, liberè, & sine pacto, modo, seu conditione, ac sine diminutione.

SVMMARIA.

NECESSARIVM *requisitum est, quod prouisio fiat gratis, id est, non pretio, præmio, seu mercede,* numero 1. *liberéque, & sine pacto, modo, seu conditione,* num. 2. *Alioquin contraheretur simonia, qua prouisio beneficij vitiatur, & nulla est ipso iure impediente illius acquisitionem,* num. 3. *Etiamsi simonia sit facta ignorante prouiso, contra Felinum, & alios, à* num. 4.

Et verbum, penitus. de quo in capit. nobis, de simonia, *significat nullitatem ipso iure,* numero quinto, & seqq.

Quod procedit etiam in eo, qui acquisiuit beneficium per simoniam cum consiliario, seu amico commissam, ipso prouiso, & etiam collatore ignorantibus, nisi factum esset in fraudem prouisi. numero octauo. *Et etiam si collator alias esset collaturus, si etiam fuit motus consilio, vel intercessione illius,* num. 9.

Procedit etiam, quamuis illa simonia fuisset commissa cum vno ex multis electoribus, præsentatoribus, aut collatoribus, quorum maior pars alias eum elegisset. numer. 10. *Sed contra videtur* decisio *Rotæ Farin.* 103. *vbi, quod præsentatio simoniaca vnius patroni non vitiat præsentationes aliorum.* nu. 11. *Concordia* num. 12.

Procedit etiam, licet ad beneficium per huiusmodi simoniam quæsitum antea ius haberet contra Nauar. num. 13.

Et tunc non solum vitiatur confirmatio, seu institutio, sed etiam amittitur ius ad rem ex electione, seu præsentatione. num. 14.

Possidens tamen beneficium habitum per simoniam, se ignorante commissam, habet titulum coloratum & gaudebit beneficio regulæ de triennali, numero 15.

An quod dictum est, prouisionem beneficij simoniacè factam esse nullam ipso iure, procedat tantum in simonia reali ab vtraque parte completa per datione rei spiritualis, & temporalis, an vero procedat etiam in simonia conuentionali, in qua deuentum est ad datienem beneficij tantum. n. 16. *Et Nauarri sententia est nullitatem collationis, seu tituli, & excommunicationem non incurri per simoniam conuentionalem ab vtraque parte completam, ex Cassadoro,* deci. 5. de constitutionibus, *docente* Extrauagantem, cum detestabile, de simonia, *quatenus inducit pœnam priuationis ipso facto, loqui in simonia reali, non in conuentionali, & ita tenere Rotam.* numero decimo septimo, & 18. *Quam sententiam Nauarri sequuntur plures relati,* num. 19.

Contraria sententia tenetur, nempe prouisionem beneficij per simoniam conuentionalem factam, esse nullam, numero vigesimo. *Quæ probatur, à* numero vigesimoprimo, & seqq. *& eam tenent citati.* à numer. 28. & seqq. *Et tantum abest, quod contraria sententia sit in Rota recepta, vt potius Rota hanc sequatur, vt apparet ex decisionibus allegatis, à* num. 32. *Et ad d. decisionem Cassadori respondetur, quod procedit quoad pœnam priuationis ipso iure respectu beneficiorum obtentorum, de qua in dicta extrauagan. cum detestabile. in princip. à* num. 36. & seqq. *Itaque stylus, & interpretatio Rotæ de qua Cassador. ibi, procedit in diuersis terminis, nempe, in priuatione beneficiorum obtentorum ipso iure noue inducta per dictam extrauagantem,* num. 37.

Pœna depositionis contra simoniacos posita solum habet locum in vera, & pura simonia, nã propter pactiones, & conditiones illicitas, modo non contineant veram, & puram simoniam, dato, quod habeant speciem simoniæ, non est quis deponendus, nec beneficio priuandus, & idem erit in aliis pœnis extrinsecis. n. 38. & seqq.

Improbatur sententia Rebuffi, dicentis, quod simoniacus non priuatur ipso iure beneficiis ante simoniam adeptis, sed est opus priuatione. n. 41.

Improbatur etiam sententia Suarez dicentis, ex vi illius extrauagantis, nõ incurri ipso facto censuras, quæ in antiquioribus erant tantum seruandæ, at deposito non incurritur ipso facto. n. 42.

Esto pœna excõmunicationis posita in dict. extrauag. cum detestabile, vers. statuentes, *restringatur ad simo-*

simoniam realem ex illis verbis, qui quomodolibet dando, vel recipiendo simoniam commiserint, tamen id non potest referri, ad versiculum, per electiones, vbi agitur de nullitate prouisionis simoniace facta, num. 43. *& verius est, per illa verba non restringi excommunicationem ibi positam ad simoniam realem completam, etiam ex parte rei temporalis, nam illa referuntur solum ad spirituale, nempe, ordines, vel beneficia: ita quod tam dantes ordines, vel beneficia per simoniam, quam illa sic recipientes sint excommunicati, nisi obstaret stylus & intellectus Rotæ contrarius.* n. 44.

Simonia mentalis non inducit nullitatem, nec simoniacus mentalis tenetur ad resignationem vel restitutionem. num. 45. *licet contra teneant aliqui citati.* num. 46.

Non obstat, quod vsurarius mentalis teneatur ad restitutionem, quando mutuatorius coactè dat vltra sortem ratione mutui, secus quando libere, & sponte dat, licet mutuans iniquam habeat intentionẽ. num. 47. & 48. *nam plures assignantur differentiæ rationes inter simoniam, & vsuram.* num. 49. *Et verior videtur ratio Caietani.* num. 50. *est etiam optima ratio, quam adducit Villoria.* numero 51. *Quæ confirmatur, quia vsura est contra iustitiam, simonia vero contra religionem.* numer. 52. *Est etiam bona ratio Vgolini quæ in idem recidit, quam etiam tradit Philiar.* num. 53.

Itaque simonia mentalis non inducit nullitatem, nec obligationem restituendi, quia nec ex natura rei, nec ex iure naturali, aut diuino simonia eam inducit, quia nulli fit iniustitia, cum volũtarie hinc inde detur, nec de iure humano ea introducta est in simonia mentali, sed solum in exteriori. n. 54. *Et reprobatur sententia Lessij, & Suarez.* n. 55.

Non solum prouisio beneficij simoniace facta est nulla, sed etiam simoniaci inhabiles sunt ad illud. numero 56.

Simoniaci infames sunt infamia iuris. nu. 57. *non tamen ipso facto, sed cum per sententiam de hoc crimine fuerint damnati, secundum Abbatem, contra aliquos dubitantes,* à n. 58. & seqq. *Et videtur non sufficere esse sequutam sententiam super crimine simoniæ, nisi in ea imponatur pœna d. infamiæ, saltim, si ad alias pœnas est processum.* n. 61.

Ad alia quæcunque beneficia simoniaci reddunturinhabiles. n. 62. *etiam in simonia conuentionali secundum Rotam.* n. 63. *Pro quo facit, quod simoniacus etiam in beneficio est irregularis secundum aliquos, & committentes confidentiam,* n. 64. & 65. *Sed id de iure communi difficultatem habet, etiam in simonia reali, præcipue, quia ista inhabilitas non videtur in fine expressa.* n. 66.

Quamuis ob simoniam etiam conuentionalem, seu pactum simoniacum quis reddat se indignum ad acquirendum beneficium, n. 67. *Et contrarium tenent alij.* n. 68. *Nec est verum illud de irregularitate.* num. 69.

Nec simoniacus in beneficio est ipso iure suspensus, vt simoniacus in ordine, sed solum excommunicatus. n. 70. *tamen hodie id de inhabilitate ad beneficia, sine difficultate procedit ex constitutione Pij Quinti, etiam in foro conscientiæ contra Nauar.* n. 71. & 72. *Non tamen ex eo simoniacus potest dici irregularis sicut nec confidentiarius.* n. 73.

Quis possit dispensare in prædicta inhabilitate, remissiue n. 74. *vbi ponuntur declarationes S. Congregationis Concilij.*

Adeo gratuita prouisio beneficij esse debet, & sine præmio, & mercede, vt ex collationibus, seu institutionibus, ac possessionibus, seu mandatis possessionum beneficiorũ, & capellaniarũ non possint exigi sportulæ, nec aliquid pro pastu, nõ obstante quacunque consuetudine etiam immemoriali, nu. 75. & n. seq. *ponuntur declarationes S. Congregationis.*

Episcopus, vel vicarius nõ potest aliquid recipere pro collationibus beneficiorum, etiam parum, contra Cechum. n. 78. & seq.

An ex possessione beneficij, seu mandato, & actis illius possint notarij, & alij officiales, quibus alias salariũ constitutum est aliquid accipere pro suo labore, videtur id non tolli dictis declarationibus, quæ non loquuntur de possessione. n. 80.

Quamuis ex mandatis possessionum beneficiorum, Episcopi seu alij iudices non possint accipere sportulas, alias committant simoniam, non tamen videtur incurrere pœnas impositas contra simoniacos in beneficio vel ordine, n. 81.

Qui accepit possessionem simoniacè, quamuis peccauerit, & fuerit nulla, tamen si alias beneficium est suum, & in eo habet legitimum titulum, poterit illam continuare. n. 82.

A nouiter recepto, seu in admissione ad possessionem canonicatus, seu prebendæ, aut beneficij, non potest exigi, nec solum aliquod modicum conuertendum incommodum, & vtilitatem canonicorum, & beneficiariorum, & personarũ Ecclesiæ, sed est simoniacum, non obstante aliquo statuto, vel consuetudine etiam immemoriali, n. 83. & seq. *vbi ponitur declaratio S. Congregationis.*

Approbantur per Concilium huiusmodi statuta, vel cõsuetudo, quando id in vsus pios cõuertitur, vt in vsum fabricæ Ecclesiæ, &c. nu. 85. *Quamuis de iure communi communis esset opinio valere huiusmodi consuetudinem in vsum pium, quando nõ præcessit exactio, non tamen statuta imponentia onus recepto, vel recipiendo etiam in vsum pium.* n. 86.

De cætero non possit fieri statutum, vt aliquid soluatur in vsum pium, nisi fuerit per Papam ex certa scientia approbatum, nu. 87. & 88. *Nec potest post Concilium capi pro rebus piis, quod consueuit capi pro commodo proprio.* n. 89.

Illud etiam capitur pro commodo proprio, & tendit in vtilitatem canonicorum, quod soluitur mensæ capitulari, seu conuertitur in reparationem bonorum mensæ capitularis, n. 90. *vbi ponuntur declarationes S. Congregationis.*

Consuetudo, & constitutio cuiusdam Ecclesiæ, quæ habet, nouiter receptos soluere certam quantitatem mensæ capitulari, & certam fabricæ, & certũ quid capellanis, & pueris chori, est iniqua, & simoniaca, nec potest tolerari quoad id, quod soluitur mensæ, & etiam capellanis & pueris, numer 91. *Quamuis alias quod erogatur in sumptus ministrorum Dei, pium reputetur.* n. 92. *vbi quid in pios vsus conuerti intelligatur.*

AEquum videtur, & praxi consentaneum, non esse simoniacos illos, qui coacti dant sportulas pro collationibus, quia non possunt resistere, dummodo voluntariè non dent, nec etiam soluentes Capitulo in admissione ad possessionem, quod solum consuetum est. numero nonagesimotertio, *maximè, in foro conscientiæ, modo nõ dent pro pretio, nec pro causa principali & immediata beneficij, seu possessionis,* num. 94. & seq. *Et licet prouisio simoniace facta etiam cum ignorantia & bona fide est nulla, id*

procedit, quando beneficium eſt acquiſitum per ſimoniam directe: ſecus in propoſito, vbi non eſt ſimonia directe, num. 97. *Et ſic nullitas actus eſt pœna propriè, quæ ceſſante peccato ſimoniæ debet ceſſare*, num. 98.

Similiter etiam diſpenſationes gratis concedi oportet. num. 99. *quod procedit in compoſitionibus, non vero in iuribus expeditionis bullarum*, num. 100. *Quamuis etiam reſpectu compoſitionum non ſeruetur*, num. 101.

Adeo gratis diſpenſationes concedendæ ſunt, quod ordinarius quibus committuntur diſpenſationes matrimoniales, & alia, non poſſunt quidquam accipere pro labore & receptione, & examinatione teſtium, vel alio quouis titulo à n. 102. & ſeq. *Vbi ponuntur declarationes S. Congregationis, & decretum, & clauſula literarum diſpenſationum matrimonialium. Nec poſſunt excuſari dicendo, quod per d. decretum non prohibentur accipere ſtipendium, ſeu mercedem pro labore, ſed donatiuum, quia vtrumque clare prohibetur*, n. 109. *Nec rurſus poſſunt excuſari aliqua conſuetudine etiam immemoriali*, à n. 110 111. 112. & n. 113. *ponitur decretum Concilij Mediolanen.* & nu. 115. *ſententia Genuen. pro acceſſu tamen ad examinandos teſtes commorantes in aliis locis, abſolute poſſet accipere moderatas expenſas, ſi expediret eũ ire, & nõ committere examen*. nu. 66. *pro tranſumpto etiam vltra inſtrumẽtũ diſpẽſationis poſſet aliquid accipi*. n. 117.

Prouiſio beneficij fieri debet non precibus, obſequiis, aliaue humana gratia. num. 118. *alias eſt ſimoniaca, ſecundum gloſſam & alios*. num. 119. *Sed tenendum eſt cum Innocentio, & aliis citatis*, numero 120.

Collatio beneficij ſine diminutione fieri debet. n. 121.

An Epiſcopus poſſit ſtatuere, quod fructus beneficiorum vacantium primi anni applicentur fabricæ alicuius Eccleſiæ, vel menſæ Epiſcopali, ſeu capitulari remiſſiue. n. 122.

De materia ſimoniæ, qui ſunt videndi, n. 123.

1 NEceſſarium imprimis † requiſitum eſt, quod prouiſio fiat gratis, id eſt, non pretio, præmio, ſeu mercede, *cap. ordinationes, 1. q. 1. 2. 3. 4. & 5. & cap. ſi quis obtulerit, cap. Saluator, cap. ex multis, & cap. fin. 1. q. 3. c. 1. 2. & 31. q. 3. cum aliis tit. de ſimonia*. liberè-

2 que † & ſine pacto, modo, ſeu conditione, *cap. cum pridem, c. cum clerici. c. ſi de pactis, cum alias, & cap. quam pio, 1. qu. 2.* Probus ad monachum *in cap. cum nullus, de temporibus ordin. in 6. n. 20.* Rebuff. *in praxi, tit. requiſita ad collationem, n. 2. & in concord. tit. de collation. in rubr. verſ. ad primum.* Corraſ. *de benefic. 1. par. cap. 2. ad finem, & 4. parte, c. 1. n. 2.* Ioan. Nicol. Gimon. *in Enchirid. benef. tit. 2. c. 3. ex nu. 46.* Petrus Pechius *in regula, beneficium, in 6. n. 27.* Nauar. *conſ. 32. de ſimonia*, Flam Pariſ. *de reſignatione beneficior. li. 8. q. 8. à nu. 28.* Vgol. *de ſimon. tabula 1. de ſimoniæ genere. cap. 8. §. 3.* & Cechus *de benefic. penſion. c. 1. num. 3.* Rota in Calagurritana beneficij, 1587. ſupra adducta *præcedenti par. cap. 9. n. 14.* Et facit quod tradit Mandoſ. *conſ. 8.*

3 Alioquin contraheretur ſimonia, † qua prouiſio beneficij vitiatur, & nulla eſt ipſo iure impediente illius acquiſitio. *vt in c. ea, quæ cum aliis 1. q. 3. & d. c. cum clericis*. ibi, *Spolietis, de pactis, extrauag. cum deteſtabile, de ſimon.* in commun. Abbas *in d. cap. cum clerici*, Corraſ. 3. *par. c. vltim. n. 13. & 4. par. c. 1. nu. 2.* & alij infrà citandi.

Quod procedit etiam in prouiſione ſimoniace 4
facta ignorante prouiſo, quæ etiam eſt nulla ipſo iure, *cap. ex inſinuatione, de ſimonia, & c. nobis, eodem.* ibi: *Penitus reprobanda*, † nam verbum, *penitus* ſignificat nullitatem ipſo iure, *gloſ. fin. in l. ſi qui aduocatorum, C. de poſtulando*, quam ſequitur & commendat Corſetus *in ſing. ver. penitus*. Felin. *in cap. Rodulphus de reſcrip. num. 34.* & plura dictione, *penitus, & omnino*. Tiraqu. *in l. ſi vnquam verb. reuertatur, à numero 96. & 87. ſeu 76. & 105.* Sylueſt. *verb. excommunicatio 1. nu. 22.* Ludou. Lopez *inſtruct. conſc. 2. tom. 2. p. c. 18. circa fin.* & in terminis, *d. capitulo nobis*. Felin. *in c. inſinuatum, ſub principio, verſi. & prædicta ſimonia*, Coſmas *in pragmatica ſanctione, tit. de election. ca. 1. §. deinde eligant. verb. ipſo iure*, & Boerius *deciſ. 117. ſub num. 4.* & dicetur infra *num. 23.* Et de *dictione* prorſus. 11. *part cap. vlt. n. 58.*

Et † hanc ſententiam tenent Abbas *in cap. penult.* 6
de electio. numero ſecundo, & ibi Barbatia, Annania *in d. cap. nobis, de ſimonia. numero ſecundo, & tertio*, Coſmas *ſupra additio deciſ. capellæ Toloſ. 439. num. 3.* Caſſad. *deciſ. 3. numero 3. de ſequeſt. poſſ.* & Sarnen. *in reg. de triennali, quæſtione 12. verſi. & iſta*. qui ait, ſequutam eſſe Rotam in vna Meſſanen. capel. de anno 1536. coram D. Vortio Creſcen. *dec. 4. de ſimon.* Rota *deciſ. 191. numero 5. parte 1. diuerſorum*, quæ eſt etiam apud Farin. *deciſ. 9. numero 7.* & Vega *in ſumma 2. par. cap. 101. caſu 33.* Leſſius *de iuſt. & iure libro 2. capit. 35. numero 142.* & Suarez *de relig. 1. tomo, tract. 3. lit. C. cap. 38. numero 35.* fr. Raph. de la Torre *eodem tract. 2. tom. quæſtione 100. art. 6. diſput. 5. pag. 798.* & etiam Ioan. Gud. *can. quæſt. lib. 2. c. 23. à nu. 24.* Quamuis † contrarium teneant Felin. *in d. c. inſinuatum.* 7
n. 5. Corraſ. 4. *par. c. 1. nu. 3.* & Nauarr. *in manuali, c. 25. n. 113. & conſ. 73. n. 3. & conſ. 95. & 96.* ſic intelligendo, *& 97. num. 7. de ſimon.* & Vgol. *tabula 4. c. 7.* nempe prouiſionem factam per ſimoniam ignoranti valere ipſo iure, ſed cum primum ſcierit ſimoniam commiſſam, teneri beneficium renuntiare, & quidquid inuoluat Couar. *in reg. peccatum, 2. par. §. 8. numero 8.*

Quæ ſententia † ampliatur, vt procedat etiam *in* 8
eo, qui acquiſiuit beneficium per ſimoniam cum conſiliario, ſeu amico commiſſam, ipſo prouiſio, & etiam collatore ignorantibus, nam is etiam ex dictis tenetur reſignare beneficium tanquam nulliter collatum, dum hoc ſciretur, niſi factum eſſet in fraudem ipſius, Summa corona 3. *parte tract. de ſimonia, ſub n.* 30. quamuis contrarium in hoc teneat Contradus *in reſponſis caſuum conſcientiæ, q. 39. & 45. in additione.*

Quod procedit, etiam ſi collator † alias eſſet 9
collaturus, ſi etiam motus fuit conſilio, vel interceſſione illius gloſ. & Felin. *in d. c. nobis, in fine*, quid quid dicat Abbas *ibi*, & Nauar. *d. capit. 25. numero 113. ex §. vltimo, 1. q. 6.* qui tamen videtur loqui quando illa ſimonia nullo modo concurrit ad electionem.

Secundò ampliatur, † vt procedat etiam, quamuis 10
illa ſimonia fuiſſet commiſſa cum vno ex multis electoribus, præſentatoribus aut collatoribus, quorum maior pars alias eum elegiſſet, vt clare probatur *in d. cap. nobis*, & ibi notat Abbas 1. *notabili*, & Nauar. *d. n.* 113. licet quoad forum conſcientiæ videatur contradicere.

Ex quo in vna Cautien. canonicatus, 10. Maij, 1581.
coram D. Seraphino fuit reſolutum, *electionem eſſe ſimoniacam, & ideo reprobandam, etiam quod ſimonia*

nia commissa fuisset cum vno solo, d.c. nobis, vbi abbas, de simonia. Vt in decis. quam ponit Farin. *decisio.* 22.

11 Sed contra istam † ampliationem videtur decisio Rotæ in vna Comen. iurispatronatus 6. Martij, 1595. coram illustrissimo Mellino, posita per Farin. *decis.* 103. *lib.* 1. & in nouis. *decisio* 550. vbi fuit resolutum, quod præsentatio simoniaca vnius patroni non reddit præsentationes aliorum simoniacas in præiudicium præsentati, qui nullam scientiam habuit simoniæ, sed sunt validæ ad effectum, vt sustineatur præsentatio in fauorem præsentati ignorantis.

12 Pro concordia dicendum est, † quod ea resolutio Rotæ procedit, & est vera in patronis præsentantibus, vt singulis: quilibet enim præsentat de per se, & tot sunt præsentationes, quot patroni. Et sic vna præsentatio, vitiosa, seu simoniaca, non influit in alias. Et intrat regula iuris in 6. vtile per inutile non vitiatur: at dicta ampliatio procedit in eligentibus, præsentantibus, aut conferentibus, vt vniuersis, seu iure collegij, vt in dict. capitul. nobis: nam tunc omnium vna est electio, præsentatio, aut collatio, & sic simonia cum vno commissa tangit, & vitiat electionem, præsentationem, aut collationem.

13 Tertiò ampliatur, vt procedat † etiam, licet ad beneficium per huiusmodi simoniam quæsitum antea ius haberet, quamuis contra teneat, Nauar. *d. numero* 113. *ex capitul. sicut, 2. de simonia*, quod tamen id non probat, nam non fundatur in iure prius habito per electionem, sed in contradictione ipsius electi.

14 Videtur tamen quod tunc † per simoniam istam solum vitiabitur confirmatio, seu institutio, manente valida electione, seu præsentatione, in quib. nullum vitium interuenit, ad *c. si confirmationem, de electio. in 6.* & dicta infra *9. p. c. 4. num. 3.* & decisionem in causa Otcen. canonicatus 1. Februarij, 1593. supra relatam *par. 5. cap. 4. n. 141.* & ita tenet Lessius *sup. nu.* 138. loquens etiam cum ipse electus, vel præsentatus committit simoniam pro confirmatione, vel institutione obtinenda, & putans sufficere, vt tollatur inhabilitas contracta per actum posteriorem, nec opus esse noua electione, aut præsentatione, & Suarez *de religiosis, tract. 3. libr. 4. cap. 58. num. 7* contra Vgolinum *tabula 4. cap. 6. num. 4.* Sed verior est sententia Vgolini, quia per inhabilitatem, quam contrahit confirmatus, vel institutus simoniace, etiam eo ignorante ad illud beneficium, *vt in dicto cap. nobis, de simonia, & cap. penult. de election.* amittit ius ad rem, vt supra *præcedenti parte, cap. 11. numero* 10.

15 Possidens † tamen beneficium habitum per simoniam se ignorante commissam, habet titulum coloratum, & gaudebit beneficio regulæ *de triennali*, Sarnen. *sup.* & Rebuff. *de pacificis possess. n.* 241. alias 198. Vgolinus *d. c. 6. §. 4. n. 2.* Lessius *supra, num. 140. &* tenet Rota, vt in decis. Calagurritana confidentiæ, infra adducta *11. par. c. 3. nu. 169.* Et in Ciuitaten. confidentiæ 23. Ianuar. 1593. coram Illustrissimo Cardin. Mantica.

16 Sed est grauis difficultas, † an id quod dictum est, prouisionem beneficij simoniacè factam esse nullã ipso iure, procedat tantum in simonia reali ab vtraque parte completa per dationem rei spiritualis, & temporalis, ita vt non sufficiat quoad priuationem beneficij ipso iure, & nullitatem tituli, seu prouisionis, beneficium fuisse simoniacè acquisitum, per promissionem, seu conuentionem, si promissio, seu conuentio non fuit executa, an vero procedat etiam in simonia conuentionali, in qua deuentum est ad dationem beneficij tantum, ita vt sit nulla ipso iure collatio, seu prouisio beneficij simoniacè facta, etiamsi promissio temporalis, seu conuentio non sit executa.

In qua difficultate † Nauar. *in repet. cap. fin. de si-* 17
non. à numero 28. *& in cap. si quando. de rescrip. excep-tione* 4. *& in Man. Latino cap.* 23. *à numero* 103. *& in variis consiliis de simonia* docet, nullitatem collationis, seu tituli, & excommunicationem non incurri per simoniam conuentionalem, id est ab vtraque parte non executam, & completam, sed collationem, seu prouisionem beneficij per simoniam conuentionalem factam valere, ex Cassadoro *decis. 5. de constitut.* (quem sequitur Sarnen. *de triennali, qu. 12. in fine*, & Cerola *in praxi Episcopali, 1. par. verb. simonia, §. 9.*)

Qui docet, dictam extrauagantem, *cum detestabi-* 18
le, quatenus inducit pœnam priuationis ipso facto loqui in simonia reali, non in conuentionali. Et ponderat verba illa *versic. statuentes, Qui quomodolibet dando, vel recipiendo simoniam commiserint*, vbi datio, vel receptio requiritur, per quæ videtur declarari, quod de pœna priuationis, & aliis statuerat ipso facto: & ait, quod sicut antiquiores, vt audit, ita & moderni patres Rotæ intelligunt, vnde ita videtur habere stylus Curiæ.

Et hanc sententiam † Nauarri sequuntur Couarr. 19
in reg. peccatum. 2. par. §. 8. n. 7. Salzedo *in pract. crimi. Bernardi Diaz. c. 91. litera D.* Ioan. Gutierrez *canon. q. lib. 1. c. 9. nu. 10.* Flam. Paris. *de resigna. benef. lib. 7. q. 2. nu. 16. & de confiden. q. 1. num. 142. &* 158. (qui tamen varius est, vt infra apparebit) Vgolinus *de simonia conuentionali, cap. 2.* Cerola *2. par. verb. simonia. §. 14.* Humada ad Greg. *in l. 63. tit. 5. par. 1. nu. 4.* D. Ioan. Vela *de pœnis delictor. c. 32.* & Summa Armill. *verb. simonia, num. 4.* Viguerius *c. 5. §. 9.* Ludou. Beja *in respon. casuum consc. casu* 37. Lorençana *in compendio casuum, tit. de simonia, c. 9.* Cosm. Philiar. *de officio sacerdot. 2. p. li. 6. c. 14. 15. &* 16. Summa Corona *3. p. tract. de simonia, nu. 9. &* 35. Iacob. Graf. *in decis. aur. casuum consc. li. 2. c. 96. à nu. 20.* Candelab. aur. *in appendice cap. 1. num. 24. &* 29. Ludou. Carbon. *de rest. quæst. 60. d. 23.* Man. Rodrig. *in sum. 2. tomo cap. 55. num. 5. & cap. 56. num. 6.* Vega *in summa, 2. par. c. 101. casu* 13. & Ludou. Lopez di ens æquiorem & probabiliorem, *instruct. consc. 1. tomo, c. 305. &* 256. & nouissime P. Ledesma *in summa 2. par. tract. 12. ad finem*, & alij. Et post hæc videtur tenere Gonçalez *ad regul. de mensib. gloss. 15. num. 69. &* 70. & Prosper de Augustino *ad summam bullar. verb. simonia, 1. additione*, & Piasec. *in praxi Episc. par. 2. cap. 4. num. 48.* sequuntur etiam Lessius *lib. 2. cap. 35. dubitat. 27.* Auila *de censu. 3. par. disp. 5. dub. 9. 2. supp.* Azor *2. par. libro 7. c. 17. 1. quæst. 9. crimine, & cap. 27. q. 10. &* 3. *par. lib. 12. cap. 21. q. 10. &* Suarez *d. lib. 4. c. 56. num. 35. & c. 57. à nu. 51.* & Fr. Raph. de la Torre *d. q. 100. art. 6. disp. 8.*

Contraria † tamen sententia vera est & tenenda, 20
nempe, collationem, prouisionem, seu aliam dispositionem beneficij per simoniam conuentionalem factam esse nullam, etiamsi promissio temporalis, seu conuentio, & pacta non sint executa. Itaque ad effectum nullitatis tituli, seu prouisionis non est necessarium implementum ex parte promittentis temporale.

21 Quæ ſententia † expreſſe probatur per textum *in c.ea,quæ,1.q.3.* vbi Vrbanus II.in Concil.Placen.ſic ait:*Ea,quæ à SS.Patribus de ſimoniacis ſtatuta ſunt,nos quoque & indicio S.Spiritus, & Apoſtolica authoritate firmamus. Quidquid ergo vel in ſacris ordinibus,vel in Eccleſiaſticis rebus, vel data,vel promiſſa pecunia acquiſitum eſt,non irritum eſſe, & nullas vnquam vires habere cenſemus.*

22 Probatur † etiam *ex d.c.cum clerici,de pactis*,ponderando illud verbum, *Spolietis*, quod executionem importat, & ſic denotat priuationem ipſo iure, ex Butrio *in c.ſi.de poſtuland.*Felin.*in c.2.nu.3.& in cap. Rodulphus,nu.25.de reſcrip.& in d.c.inſinuatum,in pr. de ſimonia.*

23 Probatur † etiam ex *d.c.nobis de ſimonia*,ibi,*Penitus reprobanda.*Quę verba denotant nullitatem ipſo iure,vt ponderant Felinus *in d.c.inſinuatum*,& Coſmas,& Boerius infra citandi *n.*28.& dictum eſt *ſup. num.*5.

24 Probatur etiam † ex conſtitutione Martini V.edita in Concilio Conſtantienſi, *ſeſſ.*43. incipien. *Multæ*,& alia *extrauag.* eiuſdem quæ incipit, *damnabile*,quas refert Felin.*in c.de ſimoniac.nu.6.de ſimonia*,& Boer.*deciſ.*117.*ad finem*, & Supplementum *verb.ſimonia,ad finem*, Redoanus *de ſimonia 2.p.c.*10. *num.*33.& Flam.Pariſ.*de reſign.libr.*14.*q.*2.*num.*7.vbi ſtatuitur,collationes, & prouiſiones per ſimoniam factas eſſe nullas,&c.& in dicta conſtitutione Concilij Conſtantien.habentur eadem ferè verba, quæ in dicta *extrauag.cum deteſtabile*,Pauli II. ex qua etiam probatur iſta ſententia *in verſic. per electiones vero*, cuius verba ad ſimoniam realem ex vtraque parte completam abſque manifeſta violentia reſtringi non poſſunt.

25 Probatur † etiam clare hodie ex *conſtitutio.*5.Pij V.incipien.*Cum primum,verſi.& vt ſimoniacè*,vbi ſic dicitur:*Qui dignitates Eccleſiaſticas ſimoniacè acquiſierit,illis ſit ipſo iure priuatus, & in futurum inhabilis ad eas,& quaſcunque alias obtinendas, qui beneficium,aut officium Eccleſiaſticum ſimoniacè adeptus fuerit,illis ſimliter ſit ipſo iure priuatus, & ad fructuum omnium,quos perceperit,reſtitutionem teneatur, & perpetuò ſit inhabilis ad ea, & quæcunque beneficia Eccleſiaſtica obtinenda.* & clarius probatur d.ſententia ex clauſula bullæ 72.Pij IV.ſuper reformatione pœnitentiariæ,quam adducit additio ſum.Bullar. Quar. *d.verb.ſimonia*, & Piaſec. *in praxi,par.2.c.4.num.*50. quæ ſic ait:*Caueat autem pœnitentiarius,ne in abſolutionibus à ſimonia reali vel conuentionali etiam occulta vnquam concedat,vt ipſi ſimoniaci beneficia,ſuper quibus ſimoniam commiſerunt,ſeu pecunias,vel alia pro illis accepta,aut fructus exinde poſt commiſſam ſimoniam acceptos,in totum,vel in partem retinere poſſint: quinimo in abſolutionibus huiuſmodi apponatur clauſula, quòd vterque ad beneficium, ſuper quo fuit commiſſa ſimonia, perpetuo inhabilis exiſtat.* Ex quibus verbis apparet, beneficium per ſimoniam etiam conuentionalem quæſitum retineri non poſſe ſine diſpenſatione Papæ, atque adeò penſionem eſſe nullam, &c.

26 Sufficit ergo ex iſta conſtitutione † & aliis relatis ad effectum priuationis ipſo iure beneficij, & nullitatem prouiſionis beneficium ſimoniacè fuiſſe acquiſitum, quod ſatis verificatur, etiamſi prouiſio rei temporalis, ſeu conuentio non ſit executa, & completa, vt patet, quia non datur gratis & liberè.

27 Et ſimonia † inducitur & cauſatur ex ſola promiſſione,Abbas *in d.c.nobis,num.*3. & ibi Felin.*nu.*2. Lambertus *de iure patron.1.par.2.lib.q.*9. *art.*1. *&* 2. *p.2.lib.q.*9.*art.*3.*num.*8.& Flamin.Pariſ.*d.lib.*14.*q.*7.*à nu.*31.

Et hanc † ſententiam tenent Calderin.& Abbas 28
*num.*2.per text,ibi,*in d.c.cum clerici, de pactis* qui docent,quod collatio & renuntiatio ſimoniacè facta, & cum pacto non valet,ſed eſt mala à principio,& ſequitur Fel. *in d.c.inſinuatum,de ſimon.ad princip.& n.*4.*&* 5. vbi etiam citat Calder.Antonium,& Imolam *in c.niſi cum pridem,de renuntiat.* concludentes, quòd collatio facta per ſimoniam non conferat aliquem titulum,*&* *in c.in noſtra.de reſcrip.com.*2. Eandem ſententiam tenet Annania *in d.c.nobis,n.*2.*&* 3. Capella Toloſana *deciſ.*439.*&* *ibi Additio.* Coſmas *in progmatica ſanctione, tit.de electio.c.*1.§.*deinde eligant,verb.ipſo iure*,Boerius *d.deciſ.*117.*n.*4.Sarnen.*d. q.*12.Corral.3.*par.c.vlt.n.*13. & Clarus 4.*par.c.*1.*nu.*2. Duaren.*de beneficiis,lib.*6.*c.*2.*&* *lib.*8.*c.*6.& videntur tenere Rochus *de iure patronat.verb.& vtile,qu.*3.& Mandoſ.*de ſignatura gratiæ,ti.de priuation.verſi.nullitas prouiſionis.*

Eandem † ſententiam tenet Rebuf.*in praxi,tit.de* 29
ſimonia,in reſignatione,*à num.*7.*vſque ad* 10. habita iuris noui conſideratione ex dicta *extrauag.cum deteſtabile*, & dicta conſtitutione Concilij Conſtantien. quamuis de iure Decretorum (inquit *num.*6.) & Decretalium priuatio eſſet neceſſaria ex *cap.preſbyter.1.quæſt.1.& cap.2.de confeſſis. & dict.ca.inſinuatum*,ſed non conſiderauit iura per nos allegata. Ex quibus apparet etiam de iure antiquo,collationem per ſimoniam factam eſſe nullam,& iura quæ citat procedunt in beneficiis alias obtentis. Et ita ipſe Rebuf. videtur tenere *in praxi,tit.requiſita ad collationem,n.*2.*&* *tit.de modis amittendi beneficia,n.*33.*&* 37.*&* *in tract.de pacificis poſſeſſor.nu.*239. alias *198.&* *conſ.*64.*in fine,&* 94.*&* 187. Flamin.Pariſ.*d.lib.*14.*q.* 7.*num.*35.qui ex dicta conſtitutione Concilij Conſtantien.quod ait,loqui de ſimonia conuentionali, tenet eandem ſententiam *eodem lib.*14.*quæſt.*2.*n.*9.*&* *de confidentia,quæſt.*1.*num.*157. qui tamen parum ſibi conſtat.nam *numero ſeq.*158. cum Nauarro *ſupra*,inquit, quod per ſimoniam conuentionalem non annullantur acta, cum quo etiam tenuit *num.*142. vt dixi ſupra.

Hanc † etiam noſtram ſententiam tenent ex 30
Theologis Caiet.2 2.*q.*100.*art.*6. & clarius opuſc. *tom.2.tract.*9.*de ſimonia,qu.*2.*&* *in ſumma*, *verb.ſimonia*,Victoria *in relectione de pœna ſimon.n.*2. Soto *de iuſtitia,&* *iure,li.*9.*q.*8.*art.*1. Honcala noſtræ Eccleſiæ Abulen.canonicus magiſtralis *opuſculo 1.tract.de ſimonia*, Barthol. Medina *in ſumma lib.1.c.*14.§.20.*&* 21.Aragon 2.2.*q.*32.*art.*7. *&* *d.q.*100.*art.*6.*concluſ.*5. Valentia 3.*tomo*,2.2.*diſput.*6.*q.*16.*puncto* 6. Corradus *in reſponſo caſuum conſcientiæ.q.*38.*&* 45. *in additione*, & Cardinalis Toletus *in ſumma lib.*5.*c.*93. qui docent, ſolum requiri ſimoniam eſſe completam, & conſummatam ex parte rei ſpiritualis ad pœnas contra ſimoniacos latas incurrendas,quia res ſpiritualis in hoc contractu tenet principalem locum, & eſt radix totius repugnantiæ ad venditionem, licet dictus Toletus *lib.*1.*c.*48.*nu.*17. loquendo de ſuſpenſione contra ſimoniacè ordinatos, poſita *in d. extrauag.cum deteſtabile*, dicat, intelligi de ſimonia reali ex vtraque parte perfecta.

Quorum ſententiam † ait de iure veriorem, P. 31
Nauarra *de reſtitutione,libr.*2.*c.*2.*numer.*402.*&* *ſequ.* licet de conſuetudine veriorem dicat ſententiam Nauarri,

Nauarri,& aliorum,cum eam dicant in praxi obſeruari.idem Cantarell. *in decim. prac. Decal. lib. 2. c. 54. à n. 254.* licet *c. 51. praced. n. 225.* abſolutè ſequatur ſententiam Nauarri Et facit,quod dicetur infra *11. part. c. 3. n. 145.*

32 Et tantum abeſt † quod contraria ſententia ſit in Rota recepta, vt potius Rota hanc noſtram ſequatur,vt apparet ex *deci.* Creſcen. *5. de ſimonia*, vbi in vna Mediolanen. capellæ fuit reſolutum, quod præſentatio facta cum pacto,ſeu conditione, quod præſentatus ſoluat,vel eroget, etiam in fauorem Eccleſiæ,vt ſimoniaca non valebit, & ex *deciſ.* Mohedan. *4. & 5. de ſimon.*

33 Sed præcipue id apparet † *ex deci.* Putei *80. lib. 2. & deci. 83. p. 3. diuerſorum lib. 1. & 145. & 150. libr. 3.* & Achilles *341. ſeu 2. de ſimonia*, & Creſcen. *3. de ſimon.* & Caputaquen. *201. p. 1. & 238. p. 3.* vbi in vna S. Andreæ canonicatus coram Puteo, de anno 1544. & in vna Tolet. theſaurarię coram D. Peregrino de anno 1548. poſt multas informationes, & in vna Regien. canonicatus coram Creſcen. & in vna Cæſarauguſtana confidentiæ coram D. Guidobono de anno 1551. fuit reſolutum, quod ſimonia conuentionalis facit inhabilem,nedum ad obtinenda beneficia, ſuper quibus facta fuit conuentio,verum etiam ad alia obtinenda.

34 Et in vna † Gadicen. canonicatus 5. Martij 1574. coram ſanctiſſimo D. Clemente VIII. quæ habetur *1. par. diuerſorum, deci. 405.* fuit reſolutum ſimoniam conuentionalem impedire,ne quæratur ius reſignatario,ſed remanere penes reſignantem. Quod etiam fuit reſolutum in Elnen. præceptoriæ,vltimo Ianua. 1582. coram Illuſtriſſ. Lancelloto apud Farin. *deci. 3.* & eandem ſententiam videtur tenere Rota in Aquen. canonicatus,1. Iul. 1591. coram D. Orano poſita per Farin. *deci. 83. n. 2. & 3.*

35 Facit etiam † deciſio in cauſa Pampilonen. Prioratus de anno 1551. in qua fuit reſolutum, quod prouiſio facta cum onere legendi, alias non annexo illi Prioratui,eſt nulla, vt per Puteum, *deciſ. 396. lib. 3.* & Caputaquen. *241. p. 3.*

36 Et ad dictam † *deci. 5.* Caſſadori quam Sarnen. ſequitur dicta *q. 12. in fi.* ex qua Nauar. & ſequaces decepti ſunt, reſpondet Rota *in dictis deciſionibus*, quod procedit quoad pœnam priuationis ipſo iure reſpectu beneficiorum obtentorum,de qua in dicta *extrauag. cum deteſtabile. in prin.* ibi: *Prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum veſtigiis inhærẽtes, ac etiam omnes & ſingulas excommunicationis, ſuſpenſionis, priuationis, & interdicti ſententias, cenſuras, & pœnas dudum à Romanis Pontificibus prædictis, & pro talibus reputatis contra ſimoniacos quomodolibet latas, &c. quas ipſo facto eos incurrere volumus, confirmantes, & innouantes, &c.*

37 De † qua pœna priuationis ipſo facto ibi inflicta loquitur expreſſe Caſſadorus in tota illa deciſi. vt ex lectura apparet,dicens,quod illa extrauagans, quatenus ibi inducit ipſo facto pœnam priuationis,quæ de iure communi generalitet cõtra ſimoniacos imponebantur per ſententiam, *vt in dict. c. 2. de confeſ. & in d. c. inſinuatum, & c. de hoc, cum aliis, de ſimon. & d. c. presbyterum, & c. erga 1. q. 1. & c. ex multis, 1. quæſt. 3.* vbi contra ſimoniacos ponitur pœna depoſitionis. (Quæ † tamen ſolum habet locum in vera, & pura ſimonia, nam propter pactiones, & conditiones illicitas,modo non contineant veram; & putam ſimoniam,dato, quod habeãt ſpeciem ſimoniæ, vt in tranſactione, non eſt quis deponendus, nec beneficio priuandus,vt tenent Innoc. & Abbas, *n. 2. in cap. conſtitutus, de tranſactio.* per tex. *ibi* Pariſius dicens communem *conſi. 29. n. 19. lib. 4.* Iul. Clarus *§. ſimonia. nu. 10.* & Mandoſ. *11. de priuatio. verſic. aduertendum tamen eſt*, Vgolinus *de ſimonia, tabula 1. c. 26. § 2. n.* Farin. *conſi. 75. n. 11. & 14.* & idem erit in aliis pœnis extrinſecis, vt excommunicationis:) intellecta eſt,& interpretata per rotam in ſimonia reali tantum, non in conuentionali, prout etiam intellexit Rota in d. Gadicen. canonicatus,& in d. Elnen. præceptoriæ, & ſe præſente in multis cauſis ſæpe deciſum fuiſſe teſtatur Sarnen. *dict. queſt. 12. verſ. ſed quod regula*, & ſequitur Mandoſ. *ſupra verſic. impetratio beneficij.*

Quamuis † Duareno *d. li. 8. c. 6.* videtur generali- 39
ter accipienda conſtitutio, etiam quod priuationem aliorum beneficiorum leg. time acquiſitorum, quæ ibi ipſo iure imponitur, ſiue datum aliquid, ſiue promiſſum fuerit,cum hæc paria ſint,nec aliter ſenſiſſe Paulum II ſi quis commode, & abſque cauillatione verba conſtitutionis interpretetur. Et rationes Caſſadori, & Gomezij dicit leuiſſimas, quæ ſententia Duareni in puncto iuris rectè procedit ſeclu-ſo ſtylo. Vnde ſtylus, † & interpretatio Rotæ 40
non obeſt noſtræ ſententiæ, cum in diuerſis terminis procedat illa interpretatio Rotæ, de qua Caſſadorus, & Sarnen. nempe in priuatione beneficiorum obtentorum ipſo iure noue inducta per dictam extrauagantem, nullitas enim prouiſionis per ſimoniam etiam conuentionalem factæ antea erat inducta de iure antiquo, vt ex iuribus citatis apparet.

Ex † dictis obiter conuincitur ſententia Rebuff. 41
d. tit. de ſimo. in reſignatione n 13 & conſi 64. vbi ait, quod ſimoniacus non priuatur ipſo iure beneficiis ante ſimoniam adeptis,ſed eſt opus priuatione. Quæ ſententia clare eſt contra *d. extrauag.* quamuis eam ſequantur Nauar. *conſi. 92 de ſimonia.* Vgol. *tab. 4. c. 6. § 6. n. 3.* & Suar. *d. lib. 4. c. 55. n. 8. & c. 58. à nu. 1. ad 6.* & Azor *2. p. lib. 7. c. 17. q. 1. 9 crimine ad fi.* & fr. Raph. de la Torre *de relig. 2. to. quæſt. 100. art. 6. diſp. 5. circa fin. p. 799.* & videatur tenere Rota *deciſi. 411. lib. 3. p. 3. diuerſorum*, quæ eſt Paleoti. *57. & in deci.* Farin. *134. num. 2.*

Conuincitur etiam † ſententia dicti Franciſci 42
Suarez *dict. c. 55. n. 7. & 8. & de cenſuris diſp. 22. ſect. 5. num. 22.* vbi affirmandum eſſe ait,ex vi illius extrau. non incurri ipſo facto cenſuras, quæ in antiquioribus iuribus erant tantum ferendæ. Quæ ſententia, quicquid ipſe dicat, eſt expreſſe contra illa verba, *Quas ipſo facto eos incurrere volumus*, licet eum notiſſimè ſequatur fr. Raph. de la Torre *d. q. 100. art. 6. diſp. 7. circa finem.* Nec obſtat quòd in præcedentibus verbis loquitur Pontifex de ſententiis latis à ſuis prædeceſſoribus, & non dicatur in ſententia lata ex vi iuris,niſi quando eſt ipſo facto incurrenda. Quia reſpõdetur, quòd verbum *latas*, non ſignificat aliud quàm promulgatas ſeu impoſitas, vt ex eo contextu patet: & aliàs ſuperflua eſſent illa verba, quas ipſo facto eas incurrere volumus, depoſitio autem ab ordine non incurritur ipſo facto, per d. extrau. quæ ſolum loquitur de excommunicatione, ſuſpenſione, priuatione & interdicto. Et ſic ceſſat obiectio Suarez *d. nu. 8.* nec eſt neceſſaria benigna interpretatio, de qua idem Suarez *c. 56. n. 22.*

Nec contra noſtram † ſententiam obſtant illa ver- 43
ba *ver. ſtatuentes.* ibi. *Qui quomodolibet dãdo, vel recipiendo ſimoniam commiſerint.* Quia eſto, vt volũt

Doct. primæ ſententiæ ex iſtis verbis pœna excommunicationis ibi poſita, reſtringatur ad ſimoniam realem, nempe, quando aliquid datur, vel recipitur pro ordine, vel beneficio dato, vt explicant Caſſadorus *ſupra*, & dicta deciſio Gadicen. quæ ait, quod ea verba in ea parte poſita declarant caſum, in quo tota illa conſtitutio loquitur, tamen id non poteſt referri ad verſiculum per electiones, vbi agitur de nullitate prouiſionis ſimoniacè facta, quæ vt diximus, etiam antea erat inducta in prouiſione per ſimoniam conuentionalem facta, vt apparet ex iuribus citatis, & ita clarè ſentit Calladorus *ibi in fine.*

44 Rurſus verius exiſtimo † per illa verba, *dando, vel recipiendo*, non reſtringi excommunicationem ibi poſitam ad ſimoniam realem completam, etiam ex parte rei temporalis, nam illa referuntur ſolum ad ſpirituale, nempe, ordines, vel beneficia, de quibus in præcedentibus actum erat. Eorumque planus ſenſus eſt vt ſequitur, quod qui quomodolibet ſimoniam commiſerint dando, vel recipiendo ordines, vel beneficia per ſimoniam, ſententiam excommunicationis incurrant: ita, quod tam dantes ordines, vel beneficia per ſimoniam, quam illa ſic recipientes, ſint excommunicati, vt docent Caietanus, Soto, Medina, Aragonen. & Nauarra *ſupra.* Quod ipſum ſtatutum fuerat in dicta conſtitutione Concilij Coſtantienſis *ad finem.* Et ita eſſet dicendum, niſi obſtaret ſtylus, & intellectus Rotæ contrarius. Et vide Suarez *d. ſect. 5. diſput. 22. de cenſur. n. 22.* & de religioſis, *tract. 3. libro 4. c. 56. num 23.* vbi *n. 24.* ſic intelligit illa verba, *dando vel recipiendo*, vtique ordines ad beneficia, vel officia, de quibus Pontifex loquutus fuerat.

45 Simonia autem † mentalis non inducit nullitatẽ, nec ſimoniacus mentalis tenetur ad reſignationem, vel reſtitutionem capit finali, de ſimonia vbi Dd. & cum communi tradunt Nauarra *in commentar. dict. cap. fin. & in manuali cap. 23. num. 102. libr. 5. tit. 17. p. 1.* & ibi Gregorius Lopez, & Humada ad eum *in lib. 63. ti. 5. p. 1. num. 3.* Ioann. Gutierrez *can. quæſt. 10. libr. 2 cap. 23. à num. 31.* Flamin. Pariſ. *de conſidentia quæſt. 26. num. 40.* late Vgolin. *de ſimonia. tab. 2. de ſimonia mentali cap. 2.* Diuus Thom. *2. 2. quæſt. 100. art. 6.* & ibi Caietanus, *& in ſumma verb. ſimonia*, Sylueſter *eodem verbo. §. 20.* & Armilla *nu. 58.* Angles *in Floribus Theologic. quæſt. de reſtitutio. quæſt quis à reſtitutione ſit liber. 15. difficultate*, Petrus Nauarra *de reſtitutione. lib. 2. cap 2 à num. 370.* Coſmas Philiarcus *de offic ſacerdotis. 2 par. lib. 6. c. 16.* Graff. *lib. 2. c. 96. numero 18* Summa Corona *3 parte, tract. de ſimonia. nu. 8. & 35.* Lorençana *in compendio caſuum, ti. de ſimonia. cap. 114.* Manuel Rodriguez *in ſumma. 2. tomo. c. 66. numer. 1.* Vega *in ſumma 2 parte. cap. 101 caſu 7. 9. 21. & 23.* Ludouicus Carbo. *de reſtitutione. quæſt. 60. 22. dict.* & Valentia *3. tomo. diſputat. 6. quæſt. 16. puncto 6.* Gaſpar Rodriguez *de annuis redditibus libr. 1. q. 3. numero 25. & ſequen.* Toletus *in ſumma libro 5. c. 93* Rebel *de oblig. iuſt. 2. par. libr. 18. quæſt. 21. num. 2.* Rota *deciſio.* Farin. *63. num. 5.* & Piaſec. in praxi Epiſc. *par. 2. c. 4. numer. 48.* Cantarell. *libr. 2. cap. 54. a numero 249.*

46 Licet contra teneant † Maior *in 4. diſt. 15. quæſt. 1. articulo 7.* Enriq. *quod lib. 6. quæſt. 26.* Adrianus *quod lib. 9* Soto *de iuſtitia & iure. lib. 9 quæſt. 8. articulo 1. ad 6.* Ioan. Medina *c. de rebus per vſuram acquiſitis, qu. 4. de vſura reſtituenda in 2. argum. verſic. tam ad rationes*, Bartholom. Medina *in ſumma libro primo, c. 14. §. 20. & 21.* Aragon. *2. 2. d. qu. 100. art. 6.* Salon. *eadem 2. 2. q. 78. art. 3. controu. 10.* & nouiſſime P. Ledeſma *2. p. ſumma. tract. 12. concl. 43. 1. & 4 difficultate.* fr. Raph de la Torre *d. qu. 100. art. 6. diſp. 6* & etiam Lud. Lopez *in prælatis 1. to. c 206.* male interpretantes dictum *c. fin.*

Nec obſtat, quod vſurarius † mentalis teneatur ad 47
reſtitutionem, cap. conſuluit, de vſuris, † quod in- 48
telligitur, quando mutuarius coacte dat vltra ſortem ratione mutui, ſecus, quando libere, & ſponte, & gratioſe dat, licet mutuans iniquam habeat intentionem, & prauum animum, nempe accipiendi ratione, & vi mutui, vt contra Innocent. Abbatem, Ananiam, & Dd. *in dict. c. conſuluit*, Palatium *libr. 4. de contractibus. c. 9 p. 333. & 346* Summam Coronam *2. p. c. 7. de vſura nu. 14.* & alios docent cum aliis Couarr. *in reg. peccatum. 2. p. initio. à numero 4.* Cauallinus *de vſuris. n. 7. & 8.* Syluester *in ſumma. verb. vſura 6. qu. 3.* Armilla *eodem verbo. numero 35.* Caietanus *opuſculo 2. tomo. tract. 8. de vſura. quæſt. 3. & in ſumma. verb. vſura mentalis*, Solis *de cenſibus libr. 1. cap. 5. numero 13.* Rodriguez *de annuit redditibus. dict. quæſt. 3. numero 23.* Sotus *de iuſtitia & iure. libro 6. quæſt. 1. artic. 4.* P. Nauarra *de reſtitutione. lib. 3. cap. 2. à numero 172.* Aragon *2. 2. quæſt. 78. articulo 1.* & Bannes *ibi, articulo 3.* & ibidem Salon *10. controuerſia*, Ludou. Lopez *inſtruct. conſcien. 1. tomo. cap. 105.* & Ludouic. Carbo. *de reſtitutio. quæſt. 57. 1. concluſ.* & alij.

Nam omiſſa noua † differentiæ ratione Ioannis 49
Gutierrez *ſupra. num. 46. & ſeq.* quæ eſt merè verbalis, & non attingit naturam & ſubſtantiam rei, plures aſſignantur differentiæ rationes inter ſimoniam, & vſuram, vt per Flam. Par. & Vgol. Rodrig. *n. 26.* & alios *ſup.* inter quas Flaminius probat rationem diuerſitatis aſſignatam à Nauarro *d. c. 23. nu. 102. verſi. tum quia etiam.*

Sed mihi verior † videtur ratio Caietani *ſup. dict.* 50
artic. 6. quam ibi adducit Decius, & ſequuntur Lorençana, Manuel Rodriguez, Vega *d. caſu 7.* & Valentia ſupra allegatus, nempe, quod id, quod datur vſurario, non datur ſponte, ſed inuoluntarie: quod autem datur ſimoniaco, datur voluntariè per viam contractus voluntarij, emptionis, & venditionis, ſeu commutationis, &c.

Eſt etiam optima ratio, † quam adducit Victoria 51
in relectione de pœnis ſimon. nu. 4. quod in vſura affligitur iniuria ille, à quo ea exigitur, & ideo illi reſtituenda eſt, ſed in ſimonia non fit iniuria illi, qui libenter dedit pecuniam, ſed iniuria facta eſt rebus ſacris, & ſpiritualibus, & ideo nulla reſtitutio eſt 52
illi facienda de iure diuino, † quam rationem confirmo, quia vſura eſt contra iuſtitiam, ſimonia vero contra religionem, P. Nauarr. *dict. libr. 2. cap. 2. numer. 386.* & Valentia *ſupra.* & Cantarell. *num. 250. & 251.*

Eſt etiam † bona ratio Vgolini *ſup. num. 6.* quæ in 53
idem recidit, nempe, quod recipiens vltra ſortem ex mutuo, quod gratis fieri debet, facit contra naturam contractus, & iuſtitiam commutatinam, ideo reſtituere tenetur, ſimoniacus mero mentalis non tenetur reſtituere, quia id, quod datur, contra iuſtitiam commutatiuam non eſt, ſeruatur enim natura contractus emptionis, & venditionis reſpectu habito ad ipſos contrahentes, ex quo alter rem tradit, alter pretium, eſto ſuper materia inhabili contractus fiat. Quam etiam rationem tradit Philiar. *ſupra* dicens vſuram eſſe contra iuſtitiam commutatiuam, nam,

vel

vel venditur id, quod non est, vel idem bis venditur, & propterea semper obligat ad restitutionem. Per simoniam autem non fit contra iustitiam commutatiuam, quia hinc inde datur, & accipitur, & fit cõmutatio, & quædam emptio, & venditio, licet iniqua, & sacrilega, & propterea ex natura rei simonia non obligat ad restitutionem nisi quatenus in pœnam præcipitur.

54 Itaque simonia † mentalis non inducit nullitatẽ, nec obligationem restituendi, quia nec ex natura rei, nec ex iure naturali, aut diuino, simonia eam inducit, quia nulli fit iniustitia, cùm voluntarie, hinc inde detur, nec de iure humano ea introducta est in simonia mentali, vt patet ex *d.c.sin.* sed solum in simonia exteriori, vt rectè Syluester *d.§.20.* & P. Nauarr. *d.lib.1.c.2. num.*378.382. & 383. & etiam Caiet. *supra*.

55 Nec placet † sententia Lessij *lib.2.c.35. dubitatione* 8. & Suarez *de relig. tractu 3. lib.4.c.4.* & 59. præsertim *à num.*43. Quod quamuis ratio & malitia simoniæ formaliter opponatur religioni, nihilominus habere potest frequenter malitiam iniustitiæ adiunctam ex parte vendentis, nempe, cum ratione solius spiritualitatis rei aliquod temporale pretium accipitur, quia ratione solius spiritualitatis, non est pretio æstimabilis, & vendibilis. & quod sic quando simonia includit iniustitiam etiamsi mentalis sit obligat ad restitutionem pretij ex lege naturali seu ex natura rei, & *dict.c.fi de simonia*, explicat procedere in simonia commissa in ingressu religionis, in qua data fuit responsio, quæ non habet necessario iniustitiam annexam. Retineri enim potest pecunia pro alimentis religiosi, quæ sunt pretio æstimabilia, & quod idem erit in simonia mentali simili, scilicet, non excludente iniustitiam. Verius enim est, simoniam non includere iniustitiam, secluſa obligatione officij: nam vt supra dictum est, quod datur in simonia, datur voluntarie per viam contractus voluntarij, nec fit iniurie danti pretium, sed ipsis rebus sacris, & spiritualibus, quæ ratione religionis, & non iustitiæ debent dari gratis, & non sunt pretio æstimabiles. Nec etiam placet sententia & distinctio Açoris 3. *par. lib.*12.c.20.*q* 2 post Ostien. *in sum. de simonia n.*1. & Angel. *verb. simonia 7. nu.*1. quod pecunia accepta per simoniam mentalem iure diuino prohibitam, est restituenda, quia accipitur contra voluntatem domini, & contra ipsam naturam, & argument. *de vsuris.*1. Quod verò est acceptum per simoniam mentalem solo canonico iure damnatam non est restituendum, & de hac intelligit c.fi. Ista enim distinctio est sine fundamento, & d.c.fi. loquitur etiam de simonia iure diuino prohibita: tum quia generaliter loquitur, tum quia expresse loquitur de simonia in spiritualibus commissa, vt patet ibi *ad resignationes spiritualium, & c.* quę iure diuino est prohibita: tũ etiã, quia in principio loquitur de simonia cõmissa in ingressu religionis, quæ planè est iure diuino prohibita, vt rectè animaduertunt Nauar. Caiet. Syluest. & alij supra, & etiam Torr. Non solum autem prouisio
56 beneficij illius facta per simoniam realem, aut conuentionalem, est nulla, sed etiam simoniaci inhabiles sunt ad illud beneficium obtinendum, vt patet ex *c.nobis, de simon. & c.penul. de elect.* vbi Dd. Vgol. *tab.4.c.6.§.6.nu.*2. Lessius *lib.*2.*c.*35.*nu.*139. & Suarez *d.lib.4.c.*58.*num.*6. & alij. & facit clausula bullæ 72. Pij IV. super reformatione pœnitentiæ suprà posita
57 *nu.*27. Ac etiam † simoniaci sunt infames, *c.fin.1. qu. 3. gloss. in cap.1. de resti. in 6. versic. mediatores.*2. infamia iuris. *c. sane.*15.*qu.*3. Corras. *de benefi.3.p c.fin. nu.* 20. cum Abb. *in c. ex diligenti.* vbi gloss. *de simon. n.6.* qui † tamen putat, quod simoniaci non incurrunt 58 hanc infamiam iuris ipso facto, sed cum per sententiam de hoc crimine fuerint damnati (licet antea possint incurrere infamiam facti) vt videntur sonare dicta iura, cum loquantur de futuro, & constitutio odiosa debet in dubio intelligi, vt sit ferendæ sententiæ potius, quam latæ gloss. *in reg. in pœnis, in 6.* & quia hoc est regulare in criminibus publicis, vt quis efficiatur infamis sequuta sententia. *l.1. ff. de his qui not.* Hæc. Abb. & inclinat additio, *ibi verb. per sententiam.*

Licet † de hoc videatur dubitare Annania *ibi, n.* 59 10. & 11. *ex dict. c. sane*, quod est originaliter, *in l. si quemquam. § sane. Cod. de Episcop. & cler.* ibi. *Sed & perpetua etiam infamiæ damnari decernimus* (quæ tamen verba potius faciunt pro Abbate.) Et quia crimen simoniæ æquiparatur hæresi, *cap quoties. de sim.* in qua ipso facto incurritur infamia, *auth. Gazaros, Cod. de hæretic.* ibi, *Perpetua damnamus infamia.*

Et † licet etiam dubitet Fel. *in d.c. ex diligenti n* 2. 60 quod imo ista infamia incurratur ipso iure, quia istud est crimen exceptuatum, sicut hæresis, & læsæ Maiestatis *d.c. sanè* in quibus statim incurritur infamia secundum gloss. *d.l.1.* Sed hoc non vrget, cùm in pœnis non debeat fieri extensio, vt dicetur infra 11. *parte c. vlt. dub.7. n.*206.

Vnde mihi placet † sententia Abbatis, quam se- 61 quuntur Armilla, verbo *simonia, n.*55. Vgolin. *tab.*1. *c.*18. *§.*2. *num.*8 Suarez *de relig. tract.3. lib.4.c.*56. *n.*21. Torre *d.q.*100. *art.*6. *disp.*7 *ver.*3. Lud. Lop. 1. *tom. c.* 307. Quinimo videtur non sufficere esse sequutam sententiam super crimine simoniæ, nisi in ea imponatur pœna dictæ infamiæ, saltim si ad alias pœnas est processum, iuxta dicta infra 11. *p.c.*3. *n.*106. Ex dictis verbis *d.c. sanè. & d.c. fi* 1. *q.*3. ibi. *Nota infamiæ procellantur*, quæ videntur requirere condemnationem super infamia.

Et etiam ad alia † quæcunque beneficia simoniaci 62 redduntur inhabiles, vt docet Rebuff. *consil.* 59. & Corras. *d.c. vlt.*3. *parte nu.*22. allegans dictum *c. cum clerici, de pœnis*, qui tamen textus id non probat, & quod simoniacus non possit eligi, tradit Petrus de Baisio *in directorio electionum. c.*28.1. *parte.* Et in simoniaco reali, quod sit inhabilis ad beneficia, docet Lancellotus *de attentatis*, 3. *parte. c.*24. *q.*27. *n.*3. cum Paris. *consil.*29. *n.*26. *li.*4. & allegat *c. consuluit, de sim.* voluit allegare *c. consulere*, qui textus id etiam non probat.

Sed id etiam in † simonia conuentionali tenuit 63 Rota in causa S. Andreæ canonicatus coram D. Puteo, de anno 1544. vt per Puteum *dec.*80. *li.*2. & Rotam *decis.*83. *par.*3. *libr.*1. *diuersorum*, & in Toletana Thesauratiæ post multas informationes coram D. Peregrino, de anno 1548. vt per Rot. *dec.*145. & 150. *d.p.*3. *lib.*3. *diuersorum*, & Achill. *dec.*34. *seu* 12. *de simonia*, & in causa Regien. canonicatus coram Crescen. vt per eum *dec.*3. *de simonia*; & in causa Cæsaraugustana confidentiæ coram D. Guidobono, de anno 1551. vt per Caputaq. *dec.*201. *p.*1. & 238. *p.*3. requisitis per Io. Andream, Butr. Anchar. & alios *in c. pen. de elect.* Abbat. Felin. & alios *in c. de simoniaco, de simonia*, & Millis *in reper. verb. simoniacus in beneficio*, & sequitur Flamin. Paris. *de confidentia, q.*1. *n.*147. & 158. & post hæc Gonçalez, *d. gl.*15. *nu.*70. & Rota apud Farin. *dec.*34. *n.*3.

64 Pro quo facit, quod ſimoniacus † etiam in beneficio eſt irregularis, vt cum Lambert. *de iure patron.* 1. *p.* 2. *li.* 4. *q.* 9. *ar.* 10. *n.* 4. dicit Achilles *d. dec.* 341. *n.* 4. Maiol. *de irreg. lib.* 5 *c.* 45. *n.* 2. Didac. Perez ad Villadiego *de irregul. addit. vlt. verſic. ſimoniacus eſt irregularis*, & Flamin. Pariſ. *de confidentia, qu.* 61. dicens, communiorem ſententiam.

65 Ex quo † etiam dicit, committentes confidentiam eſſe irregulares, vt videtur firmare Maiolus *ſup. n.* 5. Et mouetur etiam ex conſtitutione Pij V. *de conſi.* quatenus eos priuat obtentis, & reddit inhabiles ad futura, quod eſt præcipuus effectus irregularitatis, & ſequitur Proſper. de Auguſtino *ad ſummam bullarij*, verb. *ſimonia, ad finem.*

66 Sed id de iure † communi difficultatem maximam habet, etiam in ſimonia reali, ex adductis *in dictis* Rotæ *deciſionibus*, & præcipuè, quia iſta inhabilitas non videtur in iure expreſſa.

67 Quamuis † ob ſimoniam etiam conuentionalẽ ſeu pactum ſimoniacum quis reddat ſe indignum ad acquirendum beneficium, vt in Calagurritana beneficij, 20 Febr. 1587. ſupr. adducta 7. *p. c.* 9. *n.* 14.

68 Vnde contrarium † etiam in ſimonia reali tenet Nauarr. *conſi.* 10. *&* 91. *&* 97. *n.* 8. *de ſimonia.* Et videtur etiam tenere Boer. *dec.* 117. & ſtando in iure communi ſequitur Suar. *lib.* 4. *c.* 58. *à n.* 9. *&* *c.* 61. *n.* 11.

69 Nec obſtat † illud de irregularitate, nam contrarium rectè tenet Nauar. *d. conſi.* 91. *&* 97. *num.* 8. *&* 11. quia non inuenitur in iure expreſſa, idem Vgol. *tab.* 4. *c.* 6. §. 5. *nu.* 2. & Suarez *d. lib.* 4. *c.* 56. *n.* 20. quod etiã in ſimoniaco in ordine videtur dicendum, quidquid teneat Nauarr. *d. conſi.* 97. *n.* 10. quem ſequitur Vgolin. *d. tabula* 4. *c.* 4. §. 2. contra quos tenent Leſſius *li.* 2. *c.* 35. *n.* 136. *ad fi.* & Suarez *d. n.* 20. Nec Lambert. ſupra id dicit, ſed ſolum dicit, ſimoniam eſſe maius delictum quàm homicidium.

70 Nec † ſimoniacus in beneficio eſt ipſo iure ſuſpẽſus, vt ſimoniacus in ordine, ſed ſolum excommunicatus excommunicatione Papę reſeruata, *vt in d. extra. cum de teſtib. de ſim. verſi. ſtatuentes*, Nauarr. *d. c.* 23. *n.* 11. *verſi. ad* 15. Coſmas Philiar. 2. *p. lib.* 6. *c.* 15. Valentia 3. *to. diſp.* 6. *q.* 16. *punct.* 6. Vgol. *d.* §. 5. *n.* 5. Suarez *d. c.* 56. *n.* 19. Nec contra dicit Lamber. *ibi.*

71 Tamen hodie † id de inhabilitate ad beneficia ſine difficultate procedit ex conſtitutione 5. Pij V. relata ſupra *n.* 25. & à Nauarr. *conſi.* 92. *de ſimon.* vbi expreſſe ponitur iſta inhabilitas ad beneficia obtinenda ipſo facto contra eum, qui dignitatem, ſeu beneficium, aut officium Eccleſiaſticum ſimoniacè adeptus fuerit. Tradit Vgol. *d. tab.* 4. *c.* 6. *n.* 2. ex qua conſtitutione requiritur quod ſimonia ſit executa, ſaltim quoad ſpirituale.

72 Quamuis † Nauar. *d. deciſ.* 92. dicat, eam conſtitutionem ita videri intelligendam, vt non cenſeatur habere locum in foro conſcientiæ ante ſententiam, quem ſequitur Eman. Sa, *verb. ſimonia, n.* 9. quod nõ habet fundamentum. Et conuincitur clarè ex verbis ipſius conſtitutionis, vt per Vgolin. *vbi proximè*, & Suarez *ſupra d. c.* 58. *nu.* 10 *&* 11. qui tamen *ibi, & d. c.* 61. *n.* 11. cum Nauar. ait, dictam pœnam non eſſe vſu receptam, & ideo poſſe in praxi ſeruari opinionem Nauarri. & nouiſſimè Torre *d. q.* 100. *art.* 6. *diſp.* 5. *ad* 4. *argum. p.* 799. ſequitur Vgol. dicens, quòd ſibi non conſtat non eſſe vſu receptum, illi tamen ſi vigeat, ſtandum erit, de quibus etiam *diſp.* 9.

73 Non † tamen ex eo ſimoniacus poteſt dici irregularis, ſicut ex confiden. ſit ipſo iure priuatus obtentis, & inhabilis ad obtinenda. Et quis poſſit diſpenſare in prædicta inhabilitate ſimoniaci, vide Vgol. *d. c.* 6. §. 7. & Suarez *d. li.* 4. *c.* 61. *n.* 10. *&* 11.

Et conducunt ad † iſta ſequentes declarationes S. 74
Congregationis Concilij ſuper *c.* 6. *ſeſſ.* 24. *de reform.* Prima. *Epiſcopus etſi à ſimonia occulta diſpenſare poteſt, non tamen ſimoniacum rehabilitare ad beneficia in poſterum obtinenda, nec ad ea retinenda quæ per ſimoniam occultam obtinuit. Secunda, an Epiſcopum in vim huius decreti, vel Capituli poterit abſoluere ſacerdotem ſuum ſubditum in ſimonia occulta, & rehabilitare ad ordines, & beneficia tam obtenta, quam obtinenda. Congregatio cenſuit, potuiſſe abſoluere, & ad ordines rehabilitare, & ad beneficia, non tamen rehabilitare ad beneficia, quibus propter ſimoniam priuatus fuiſſet, nec ad obtinenda. Quas adducit, licet truncatas, & ſequitur Suarez* dict. cap. 61. numero 11. *& cum eis concordat Leſſius* lib. 2. cap. 35. n. 140.

Et adeo † gratuita prouiſio beneficij eſſe debet, 75
& ſine præmio & mercede, vt ex collationibus, ſeu inſtitutionibus, ac poſſeſſionibus (quæ ſunt etiam quid ſpirituale, ſeu ſpirituali annexum, vt dictum eſt *ſup.* 1. *p.* 2. *c.* 2. *nu.* 53. *&* 54. ſeu mandatis poſſeſſionum beneficiorum & capellaniarum non poſſunt exigi ſportulæ, vulgò derechos: nec aliquid pro paſtu, non obſtante quacunque conſuetudine etiam immemoriali. *cap. ſi.* 1. *quæſt.* 3. *cap. cum ſatis, cap. cum in Eccleſia c. Iacobus de ſimon.* vbi Dd. Coſmas *in pragmat. ſanctio. tit. de annatis, in princ.* præcipuè verbo, *conſuetudinis*, Rebuff. *in praxi, tit. quot modis beneficia acquirantur, num.* 13.) quamuis dicat, decreto Senatus Pariſ. permiſſum eſſe collatoribus aureum accipere pro collationibus beneficiorum. Nauarr. *conſil.* 1. *&* 2. *cum aliis, de ſimon.* Fuſc. *de viſit. lib.* 1. *c.* 32. *num.* 8. Sbrocius de Vicario Epiſc. *lib.* 2. *quæſt.* 103. *num.* 1. & Cerola *in praxi Epiſc.* 2. *p. ver. bulla*, §. 3. & 5. Proſper. de Auguſt. *ad ſum. bul. dict. verbo ſimonia. addit.* 2. Flamin. Pariſ. *de confid. quæſt.* 28. *à num.* 117. Genuen. *in man. paſt. c.* 78. *num.* 6. Piaſec. *in praxi Epiſc. part.* 2. *c.* 5. *n.* 28. Suar. *de relig. tract.* 3. *lib.* 4. *c.* 47. *à n.* 5. *&* *c.* 48.

Et † ita cautum eſt in Concil. Prouinciali Com- 76
poſtel. *act.* 3 *decr.* 28. & eſt declaratum per Sanctiſſimum, & S. Congregationem Concilij, vt patet ex declarationibus ſeq. *Prima, Epiſcopo Melphi. Sanctiſſ. Do. noſter etiam ex ſententia S. Congreg. cenſuit, declarauit, & ſanxit collatoribus beneficiorum, quacunque dignitate præfulgeant, nil pro collatione, ſeu quauis alia diſpoſitione beneficiorum, quouis quæſito colore, directe, vel indirecte, etiam ſub nomine annatæ, aut cuiuſuis alterius portionis fructuum, etiam à ſponte dantibus, vel offerentibus accipere, aut exigere poſſe, eorundem quoque collatorum notarios, & alios quoſuis officiales, quibus tamen certum ſalarium aliunde conſtitutum eſt, eadem omnino obſeruare debere, illis vero, quibus ſalarium pro officio ſuo exercẽdo nullum conſtitutum eſt, licere in qualibet huiuſmodi beneficiorum collatione, ſeu alia diſpoſitione pro ſuo labore aliquam mercedem accipere, quæ tamẽ ſcriptura ſigillo & cæteris omnibus computatis vnum aureum non excedat, & inde collatores ipſi nil emolumenti percipere poſſint: alioquin tam dantes, quam accipientes pœnis contra ſimoniacos editis ſacris canonibus teneri, ipſaſque ipſo facto incurriſſe cenſeri, notarios autem, ſeu officiales alios à ſuis officiis ſuſpenſos eſſe. Secunda Sanctiſſ. Dom. Gregorius XIII. declarauit decretum* c. 1. ſeſſ. 21. de reformatione, *vẽdicare etiam ſibi locum in collatione beneficiorum, præſer-*

præsertim curatorum, nec pro sigillo aliquid accipere posse, non obstante quacunque immemoriali consuetudine. Tertia. Rauenaten. Ordinarius in collatione beneficiorum pro sigillo nihil potest accipere, etiamsi ab immemorali fuerit obseruatum, vt certum quid recipiat. Cum quibus declarationibus consonat Cõcilium Prouinciale Mediolanen. 4. par. 2. tit. de beneficiorum collatione, ac prouisione, vers. vt auaritiæ.

77 † Est etiam alia declaratio Gerunden. præcipuè ad primum, & secundum, quam totam hîc ponere placuit, quia est optima, & alias allegata per nos. Gerunden. libellus. *Illustriss. & Reuerendiss. Domini, Canonici, & Capitulum Ecclesiæ Gerunden. animaduertentes, quòd Reuerendiss. Dom. Iacobus Cassador. modernus Episcopus Gerunden. quotidie contra stylum antiquum dictæ Ecclesiæ multa indebitè extorquet, & multa grauamina infert, & quod non curat se ab illis abstinere, sed de die in diem illis continuando causam querelandi & murmurandi aliis præbet cũ maximo damno, & scandalo populorum, ideo, vt ex dicta eorum Ecclesia extorsiones, & grauamina huiusmodi de medio tollantur, & ne abusus huiusmodi in prauam consuetudinem transeat, aliique successores in dicto Episcopatu malum exemplum huiusmodi imitari possint, deliberarunt, nonnulla capitula extorsionum, & grauaminum huiusmodi vestris Illustriss. DD. deferre, ad hoc vt ex sola benignitate in his, in quibus eis videbitur, prouidere dignentur.*

In primis Reuerendissimus Do. Episcopus à prouisis de beneficiis à Sede Apostolica in forma dignum extorquet pro collatione in vim mandati Apostolici faciendæ, Iulios duos pro quolibet scuto valoris dicti beneficij. Secundò item, pro collationibus beneficiorum, quæ ipse iure ordinario facit extorquet pro qualibet prouisione aliquando scuta sex, & aliquando septem. Et hoc idem vult extorquere à prouisis ab inferioribus, quos collatio spectat. Si verò collationes fiant ab Abbatibus, vel aliis inferioribus à sua iurisdictione exemptis, ipse dominus Episcopus vult, quòd collationes ab ipso, vel eius Vicario approbentur, ac ratæ, & gratæ fiant, & tantundem persoluant, alioquin nõ vult, quod possint gaudere dictis beneficiis. Tertio, item pro literis dimissoriis, seu testimonialibus, aut commendatitiis, Do. Episcopus exigit vndecim grossos, & vnum nummum contra formam Concilij Tridentini cap. 1. sess. 21. de reformatione. *Quarto, item facit soluere clericos volentes se ordinare ad aliquem ordinem sacrum pro literis publicatoriis duos grossos, & quatuor denarios, & id repetit in quolibet ordine suscipiendo. Quinto item pro licentiis exercendi curam animarum, & confessiones audiendi siue coadiutoriis, exiguntur tredecim grossi pro quolibet, quæ quolibet anno, sine alio examine renouari debẽt, & iterum persolui contra formam* cap. 15. sess. 25. *vbi expresse cauetur, quod gratis concedantur. Sexto itẽ, pro dispensationibus matrimonialibus, quæ in vim literarum Apostolicarum conceduntur, exigit vnum marcum argenti, quod est valoris trium ducatorum, & vltra, contra formam ipsarum literarum Apostolicarum, in quibus sua Sanctitas mandat, quod nihil percipiant à sponte offerentibus. Septimo item, pro examine in concursu siendo pro obtinendo parochiales quocunque mense vacantes, facit solui ab examinatis & approbatis, cuilibet examinatori Iulios quatuor, contra formam* cap. 18. sess. 24. *Octauo item, quia de consuetudine dictæ Ecclesiæ, Episcopi in eorum ingressu solent exigere à personis Ecclesiasticis quoddã donatiuum, dictus modernus Episcopus ampliando hanc consuetudinem, vult exigere, & exigit etiam dictum donatiuum ab illis, qui postea beneficia obtinuerunt & successiuis temporibus obtinent, nec permittit ipsos capere possessionem beneficiorum, nec bullas, nec literas prouisionis expedire vult, nisi prius soluant dictum donatiuum. Nono item infligit quotidie pœnas, & censuras Ecclesiasticas in causis ciuilibus, & parui momenti, etiam pro debito duorum Iuliorum, non aliter seruata forma Concilij,* cap. 3. sess. 25. *sed contra illius formam, quo fit, vt censuræ huiusmodi parui pendantur. Decimo item confert ordines generales, vt plurimum in quadam capella sui palatij, & si quando illos in cathedrali conferat, id in capella remota, & obscura, nulla præcedente intimatione, nec vocatis aliquibus canonicis facit contra formam* cap. 18 incip. Ordines, sess. 23. de reformat. *Hæc & multa alia dictus, Dom. Episcopus extorquet, & in multis aliis grauat subditos, ideo supplicatur humiliter vestris Illustrissimis, & Reuerendissimis DD. vt præfolita benignitate dignentur consulere benignitati subditorum, ac simul cupiditati dicti Prælati.* Responsio. *Reuerendissime Domine vti frater, Canonici, & Capitulum istius Ecclesiæ, libellum, qui erit cum his literis, sacræ Congregationi Cardinalium Concilij Tridentini interpretum obtulerunt, in eo, qui de amplitudine tua conquerantur, ipsa perspiciet, simulque videbit, quid ad vnumquodque ipsius libelli caput S. Congregatio responderit. Nempe, ad primum, & secundum pro collatione, aut institutione Ecclesiarum, & præsertim curatarum Cancellarium posse in singulis accipere mercedem suo labori conuenientem, quod tamen scriptura, sigillo, & cæteris omnibus computatis, vnum aureum non excedat, & dummodo ipsi Cancellario salarium nullum pro suo officio exercendo constitutum sit, & ex pecunia, quam accipiet prorsus emolumenti collatores, aut institutores vllo modo directe, vel indirecte percipiant. Ad tertium, nihil exigendum pro dimissoriis commendatitiis, aut testimonialibus literis,* iuxta caput sess. 21. *Concilij eiusdem. Ad quartum, de literis publicatoriis id prohiberi* eodem cap. 1. session. vegesima prima versic. nec alia quacunque de causa. *Ad quintum, gratis opertere concedi huiusmodi licentias,* iuxta capitul. 15. sessio. 23. ad 6. *pro dispensationibus matrimonialibus non licere Episcopo, vel eius Vicario quidquam accipere, nec ratione taxæ etiam ex immemoriali consuetudine, nec ratione sigilli, vel alicuius alterius rei, quapropter decretum illud, quod solet poni in literis dispensationum matrimonialium, vt nihil muneris, aut premij sponte acципi possit pro illarum executione, ita intelligendum est, vt neque Ordinarius ipse, nec Vicarius eius quidquam pro mercede laboris, quem ea in re susciperent, capere possent, notarios vero pro examine testium quartam aurei, seu ducati partem licite accipere posse. Ad septimum, non debere examinatores occasione examinis ad parochiales Ecclesias quidquam accipere, alioquin puniendos arbitrio Ordinarij. Ad octauum, de donatiuo in ingressu respondet, istam consuetudinem esse sublatam per Concilium* capit. 14. sess. 24. *Ad nonum, non debere censuras infligi, nisi secuta forma* capit. 3. sess. 25. *Ad decimum, sacrorum ordinum collationes in cathedrali Ecclesia vocatis, præsentibus ad id Ecclesiæ canonicis publice celebrari debere,* iuxta cap. 8. sess. 23. *Quæ illi sigillatim præscribere voluimus, vt cum videat ea minimè licere, ab illis Amplitud-*

do tua abſtineat, quod facere debebit, nec cuiquam relinquere offenſionis aut querelæ locum, interea eam bene in domino valere, gratiæque ſuæ donis cumulari optamus. Romæ die 12. Auguſti, 1588. Amplitudinis tuæ Reuerendiſſ. vti frater Cardinalis Carrara.

78 Vnde apparet Epiſcopum, vel Vicariũ non † poſſe aliquid recipere pro collationibus beneficiorum etiam patum, quidquid dicat Cechus *de repub. Eccleſiaſtica, c. 23. de Vicario Epiſcopi, verſi. 2 ſub nu. 4. verſi. ideo Epiſcopus, p. 246.*

79 Et † huc ſpectant dicta *par. ſeq. c. 2. dub. vlt. à nu.* 368 de mercede examinum, quæ ſunt videnda.

80 Sed † an ex poſſeſſione beneficij, ſeu mandato, & actis illius, poſſint notarij, & alij officiales, quibus alias ſalarium conſtitutum eſt, aliquid accipere pro ſuo labore, difficultas eſt. Et videtur id non tolli dictis declarationibus, quæ non loquuntur de poſſeſſione, nec eſt in ea tanta ratio ac in collatione, ſeu alia diſpoſitione ipſius beneficij, quod tamen relinquo declarationi S. Congregationis.

81 Et quamuis ex mandatis † poſſeſſionum beneficiorum Epiſcopi, ſeu alij iudices non poſſunt accipere ſportulas, alias committant ſimoniam, vt dictum eſt, nõ tamen videntur incurrere pœnas impoſitas contra ſimoniacos in beneficio, vel ordine, ad Nauar. *in man. c. 23. n. 11.*

82 Et qui accepit † poſſeſſionem ſimoniacè, quamuis peccauerit, & fuerit nulla *c. ea, quæ, 1. q. 3.* tamen ſi alias beneficium eſt ſuum, & in eo habet legitimum titulum, poterit illam continuare. Nauar. *conſi. 44. n. 3. de ſimon.*

83 Similiter à nouiter recepto, † ſeu in admiſſione ad poſſeſſionem canonicatus, ſeu præbendæ aut beneficij non poteſt exigi, nec ſolui aliquid etiam modicum, conuertendum in commodum & vtilitatem canonicorum, & beneficiariorum, & perſonarum Eccleſiæ, ſed eſt ſimoniacum non obſtante aliquo ſtatuto, vel conſuetudine etiam immemoriali, *d. c. ſi. 1. q. 3. & dict. c. Iacobus*, vbi Abbas, Annania, Felin. & alij, idem Abbas *à numer* 25. Felin. *numero* 20. Dec. *à numero* 110. Rip. *à numero* 175. *in ca. cum M. de conſtitutio.* Coſm. *in pragmat. ſanctione, tit. de annatis, verb. conſuetudinis*, Rebuff. *in concordat. tit. de reſeruatio. §. fin. verſic. 5.* Ioann. Gutierrez, *cano. qq. lib. 1. c.* 29 *à numero* 26. Azeu. in Curia Piſana, *libro 1. c. vlt. lit. B.* & Gregorius Lopez *in l. 15. tit. 17. p. 1. in gloſſ. 3.* & Humada ad eum, *ibi*, D. Card. Tuſchus *concl.* 252. *lit. S. à numero* 12. Sylueſt. *numero* 13. & Armilla *n.* 24. *verb. ſimonia*, Manuel Rodriguez *in ſumma 2. tomo, c.* 58. *numero* 12. Vega 1. *parte, c.* 101. *caſu* 50. Palatius *de contract. lib. lib. 2. c. 7.* & alij relati per Cenedum *in collectanea* 16. *ad decretales. num. 2.* Concil. Trident. *ſeſſ. 22. c. 14. de reformat. & conſtitutio Pij V.* 106. & nouiſſimè tradit Leſſius *lib. 2. c. 35. num.* 211. qui ait, *videre tamen paſſim non ſeruari, & omnino ignorari, &c.*

84 Et eſt declaratio † S. Congregationis in vna Leodien. quæ ſic ait, *Canonicis Eccleſiæ S. Foliani Leodien. diœceſis, admodum Reuerendi Domini, nomine Arnoldi Berigelet, veſtræ Eccleſiæ canonici, expoſitũ fuit Congregationi Illuſtriſſimorum Patrum Trid. Concilij interpretum iſtic abuſum vigere, vt noui canonici* 153. *florenos nobis ſoluere cogantur, neque fructus vllos ex ſuis canonicatibus per triennium percipiant, ſed inter vos diuidantur, quod, quia contra ipſius Concily decreta inductum eſt, ideo Cardinales his literis ad vos ſcribi voluerunt, vt neque prædictã ſummã florenorum, neque fructus canonicatus ipſius oratoris exigi, & inter vos diuidi potuiſſe, refragante ipſo Concilio Trid. c. 14. ſeſſ. 24. Quinimo ſi in vſum fabricæ, vel ſacriſtiæ, ſiue in alium vſum pium vltra ſemeſtre tempus ſui canonicatus fructus reperirentur conceſſi, horum dumtaxat dimidia pars ipſi fabricæ, aut pio loco tribuenda eſſet, altera vero ipſi oratori, iuxta S. memoriæ Pij V. conſtitutionem, Romæ 8. Octobris, 1592. Veſter in Domino Hieron. Cardin. Matthæus.*

Et facit *Extrauagans 1. de ſimon.* inter communes.

Approbat tamen † Concil. ibi huiuſmodi ſtatuta 85
vel conſuetudinem, quando id in vſus pios conuertitur, vt in vſum fabricæ Eccleſiæ, aut ſacriſtiæ, vel pauperum.

Quamuis † de iure communi communis eſſet o- 86
pinio, valere huiuſmodi conſuetudinẽ in vſum piũ, quando non præceſſit exactio, nõ tamen ſtatuta imponentia onus recepto, vel recipiendo etiam in vſum pium, vt per Abbat. Annan. Felin. Sylueſt. & Armil. *vbi ſupr.* Nauar. *d. c. 23. n. 101. ſiu* 102. *verſi. 11.* Ioan. Gutier. *d. c. 29. n. 26. &* 31. Man. Rodrig. 1. *tom. c. 33. n. 1. & 2. tom. d. c. 58. n. 12.* & Vegam 36. *p. c. 3. caſu 19. ad fi. & 2. p. d. c. 101. caſu* 50.

At de cætero † non poterit fieri ſtatutum, vt ali- 87
quid ſoluatur in vſum pium, vt cenſuit S. Congregatio ſuper *d. c. 14.* his verbis: *Non poteſt de cætero ex quocunque ſtatuto imponi, vt aliquid ſoluatur in locum pium cedens, veluti pro fabrica, vel ſacriſtia Eccleſiæ*, niſi fuerit per Papam ex certa ſcientia approbatum † & confirmatur declaratione Segob. ad 9. 88
ſup. adducta 3. *p. c. 2. n.* 198.

Imo † nec poteſt poſt Concilium, capi pro rebus 89
piis, quod conſueuit capi pro commodo proprio, Nau. & Ioan. Gut. *n.* 28. *vbi ſup.* & cenſuit S. Congregatio vt in ſeq. declaratione *d. c.* 14. ibi. *Nec poteſt Epiſcopus conuertere id, quod datur pro admiſſione in vſum pium, cum huiuſmodi admiſſiones cedentes tamen in propria lucra ſint ſublatæ.*

Et † aduerte, illud etiam capi pro commodo pro- 90
prio canonicorũ quod ſoluitur menſæ Capitulari, ſeu conuertitur in reparatione bonorum menſæ capitularis, ex quo cedit & redundat in vtilitatem ſingulorum vt in declarationibus ſeq. ſuper *d. c. 14. ibi. Item cenſuit Congregatio, conſuetudinẽ, quæ imponit onus recepto, quod tendat in vtilitatem canonicorũ non valere, ſecus in vtilitatem Eccleſiæ, vel augmentũ cultus diuini, item quod conuertitur in vtilitatẽ fabricæ intelligendum Eccleſiæ.* Alia ibi: *Vt laudabiles, &c. ſed non cẽſentur laudabiles, quæ ſunt pro inſtauratione, vel reparatione bonorũ menſæ capitularis, cederent tamen in vtilitatẽ ſingulorum, ſed ſi extaret talis conſuetudo, vt fructus puta cuiuslibet præſtimonij dimidy anni poſtquam vacauerit, cederent in vtilitatẽ menſæ capitularis, talis vtique conſuetudo per hoc decretũ non eſt ſublata, eſt enim onus impoſitum beneficio, & non beneficiato, & ita cenſuit Congregatio in vna Palentina conſuetudinem, qua id quod à recepto in canonicum ſoluebatur, conuertebatur in reparationem, & inſtaurationem molendinorum menſæ capitularis eſſe ab hoc decreto reprobatam: in qua cauſa eſt conſilium Nauar. 84.* de ſimonia.

Vnde infertur † conſuetudinem, & conſtitutio- 91
nem cuiuſdam Eccleſiæ, quæ habet nouiter receptos ſoluere certam quantitatẽ menſæ capitulari, & certam quantitatem fabricæ, ad quod ſe obligant in admiſſione ad poſſeſſionem dando fideiuſſorem, &c. Quod dicitur introitus in menſa, & fabrica, & inſuper certũ quid capellaniæ, & pueris miniſtris chori eſſe

esse iniquam & simoniacam, nec posse tolerari, quod id, quod soluitur mensæ, & etiam capellanis & pueris ministris chori, cum id non conuertatur in vsum pium, iuxta d. Concilium, & d. constitutionem Pij V. & declarationes adductas.

92 Quamuis alias † id quod erogatur, in sumptus ministrorum Dei pium reputetur, *cap. indices, vers. hoc ipsum* 1. q. 1. & Dei ministri inter pauperes computentur, *l. primilegia. Cod. de SS. Eccles.* At Octauius Frangipanus *in directorio Ecclesiastica disciplina, tit. de beneficiis Ecclesiast. numer.* 25. ait. quod in pios vsus pro intelligentia *dict. capitul.* 14. Concilij conuerti intelligatur, quod vel in seminarij subsidium, vel in pauperum eleemosynas, vel in Ecclesiæ fabricam destinatur iuxta dicta, & adducta supra.

93 Æquum tamen † videtur, ac praxi consentaneum quod ait Rebuff. *d. tit quot modis beneficia acquirantur, nu.* 13. Non videri simoniacos illos, qui coacti dant sportulas pro collationibus, &c. quia non possunt resistere, dummodo voluntarie non dent, quod etiam dici potest de soluentibus etiam capitulo in admissione ad possessionem, quod solui consuetum est, Lessius *lib. 2. c. 35. nu. 59. 62. & 133* dicens, quod est quædam redemptio vexationis, & fauet Suarez *de relig. tract. 3. li. 4. c. 48. n. 1.*

94 Quod maxime procedit in foro conscientiæ, † modo non dent pro pretio, nec pro causa principali, & immediata beneficij, seu possessionis, ex Nauar. *d. c. 23. num. 101. vers. 11.* & facit quod tradit D. Thom. 2. 2 *quæst. 100. art. 2. ad quartum.* & post eum Suarez 5. *tom. de censuris, disput. 31. sect. 4. numero* 23. & quod tradit Petrus Ledesma *in sum. 2. part. tract. 12. conclus.* 10.

95 Et † facit etiam, quod tradit Sebast. Sapia. *in additione vltima verb. vexatione.* ab Abb. *in cap. cum pridem de pactis*, quod non committit simoniam, qui est necessitatus dare pecuniam pro spiritualibus, vt notatur *in c. cum in Ecclesiæ corpore, de simonia*, vnde quando datur pecunia ob aliquod statutum, vel constitutionem, non est simonia, vt tradit Abbas *in cap. sicut pro certo, de sim.* sed non vi-

96 deo Abbatem ibi hoc dicere. Et alias † esset condemnare plurimos, alias timoratos obtinentes, & beneficia & præbendas, maximè in Hispania, in qua est magna barbaries & ignorantia circa hæc, & qui sciunt non possunt id tollere seu excusare.

97 Nec obstat, quod promisio † simoniace facta, etiam cum ignorantia, & bona fide adquirentis est nulla, vt supradictum est à *numero* 4. quia id procedet quando beneficium est acquisitum per simoniam directè, nempe interueniente pretio, seu pacto, secus in proposito, vbi quamuis id sit prohibitum, tanquam simonia, tamen non est simonia directè, cum non interueniat pretium, seu pactum, D. Thom. & Suarez *ibi*, & facit quod ait Abb. post Innoc. *in c. cum M. Ferrarien. n. 24. de constitut. & decis.* Achillis 344.

98 Et † sic nullitas actus est pœna propriè, *ad l. Senatus. 52. ff. de contrah. emp. & si religiosus, de elect. in 6.* & tradita per Baldum *in l. non dubium, n. 5. C. de legib.* Abb. *in c. 2. de constitutio. n. 5.* & ibi Decium 1. *lectur. nu. 14. & 16. & 2. lectura, n. 10.* Menoch. *de arbitrariis lib. 2. casu 276. nu. 18.* Lancellot. *de attentatis cap. 31. numero 9.* & Thomam Sanchez *de matrimonio lib. 3. disp. 4. nu. 9. & disp. 17. num. 11.* quæ cessante peccato simoniæ debet cessare ad *dict. c. 2. de constitutio.* & sic procedit quod ait Suar. *de legib. lib. 3. c. 35. num. 25.* quod irritatio in simonia est pœna.

Similiter etiam † dispensationes gratis concedi o- 99
portet, Concilium Tridentinum *sess. 22. de reform. c. 5. & sess. 24. de reform matrim. c. 5. & sess. 25. de refor. c. 18* don Ioann Vela *de pœnis delictor. c. 32. vers. ex quibus deducitur*, P. Ledesma *d. 2. part. tract 12. conclus. 9* Fulcus *de visit. lib. 1. c. 42. num. 7.* Vgolin *de simon. tab. 1. c. 52. num. 4. & 5.* Lessius *lib. 2. c. 35. dub. 9.* Suarez *de relig. 1. tom tract. 3. lib. 4. c. 20. ex num. 8. de legib. lib. 6. c. 16. n. 5.* fr. Raph. de la Torre *d. q. 100. art. 2. & 3. disp. 3.* & Piasec. *in praxi Episc. par. 1. c. 1. nu. 61. in fi.* & alij.

Quod † procedit in compositionibus non vero in 100
iuribus expeditionis Bullarum, vt S. Congregatio Concilij censuit, his verbis. *Decretum Concilij, quod aut dispensationes gratis concedantur, habet locum in compositionibus non in mercede, quæ propter bullarum expeditionem soluitur ex Congregationis sententia.*

Quamuis † etiam respectu compositionum non 101
seruetur, propter necessitates, & onera Papæ & Sedis Apostolicæ, cuius authoritas salua est in dictis Decretis, vt in Decreto vltimo *sessione 25. de reformat.* de quibus compositionibus, & titulis, quibus illæ accipiuntur, Vgolin. Lessius, & Suarez *supra*.

Et adeo † gratis dispensationes concedendæ sunt 102
quod Ordinarij, seu Vicarij, quibus committuntur dispensationes matrimoniales, & aliæ non possunt quicquam accipere pro labore & receptione, & examinatione testium, vel alio quouis titulo, vt in sequ. declarationib. S. Congregationis, *Gratis adeò dispensationes matrimoniales concedendæ sunt, quod etiam ordinarij, quibus ista dispensationes committuntur, suum officium gratis præstent, ita vt nec ipse Vicarius aliquid suscipiat pro mercede: notarius verò pro examinando testes, & sumendo cateras informationes quartam partem aurei, seu ducati accipere possit, pro literis verò absolutionum, & dispensationum in foro conscientiæ tantum nihil à quoquam accipi possit, vt Romæ sit declarauit S. D. noster Gregorius XIII.* Alia. *Gratis adeo dispensationes matrimoniales sunt, quod si quibus committuntur, suum officium gratis præstare debent examinando testes, & sumendo cateras informationes, & Vicarius Episcopi nihil prorsus potest accipere siue pro laboribus in studendo processu, siue pro decreto super dispensationibus matrimonialibus habitis à S. Sede Apostolica.*

Et ita etiam declaratum fuit à S. Congregatione † 103
contra Vicarios Archiepiscopi Burg. vt per D. Ioan. Vela sup. quæ declaratio Burg. sic ait: *Officiales ordinariorum, nec ipsi ordinarij pro dispensationibus matrimonialibus ad eos remissis, nihil possunt accipere, non obstante, quacunque consuetudine, etiam immemorali in contrarium.*

Est etiam † alia Hispal. quæ sic ait: *Statutum con-* 104
cedens Episcopis, vt certum quid possint accipere in causis commissariis, non habet locum in dispensationib. matrimonialibus, etiam si factum sit in Synodo prouinciali, notarius autem quartam partem vnius ducati accipere potest.

Et ideo in literis † dispensationum matrimonia- 105
lium ponitur decretum, quod pro illarum executione nihil muneris, aut præmij, etiam sponte oblati, accipi possit, vt in clausula posita supra 6. *part. ca. 2. n. 105.*

Vnde † minor de officialibus, seu vicariis aliquo- 106
rum Episcopatuum huius Regni, & particulariter

huius Episcopatus Abulen. qui contradict. Decretum pro dispensationibus matrimonialibus, quæ in vim literarum Apostolicarum conceduntur certum stipendium, seu sportulas exigunt in magnum periculum animarum.

107 Et † nescio quomodo excusari possint ab excommunicatione contra eos lata in fine ipsarum literarum dispensationum his verbis: *Volumus autẽ quod si spreta monitione nostra, huiusmodi aliquid muneris, aut præmij occasione præmissorum exigere, aut oblatum recipere temere præsumpseris, excommunicationis latæ sententiæ pœna innodatus tamdiu existas,*

108 *donec per satisfactionem condignam à Sede prædicta absolutionis beneficium merueris obtinere.* †Et in literis dispensationum pro pauperibus cum copula, quæ propter infamiam concedi solent, additur, *Et nihilominus absolutio, & dispensatio per te facienda prædicta nullius sint roboris, vel momenti*, quæ clausula annullatiua inducit formam, vt per Dd. *in l.1. de liber. & posthum.* & citatos *par. sequen. cap. 2. numero* 230.

109 Nec possunt † excusari dicendo, prout aliqui dicunt, quod per d decretum non prohibentur accipere stipendium, seu mercedem pro labore, sed donatiuum, & quod Hispane dicitur, *cohecho*, quia vtrumque clare prohibetur per d. verba, per verbum enim *muneris* prohibentur donatiua, seu cohecho, & per verbum *præmij* prohibetur stipendium, seu merces pro labore.

110 Nec † rursus possunt excusari aliqua consuetudine, etiam immemoriali, vt patet ex dict. declaratione Burgen. Tum quia est corruptela & abusus, præsertim stante dicto decreto Papæ. Tum quia est interrupta per dictum decretum ad Nauarrum *cons. 1. de feriis*, & quæ diximus *supr. 5. par. capit. 1. numero* 454.

111 Tum etiam † quia illa non potest iuuare contra speciale decretum, & præceptum Papæ, qui omnino vult gratis fieri dispensationes, P. Rauenas *de consue. sect. 4. n.* 18.

112 Et ita † fuit declaratum in illa Gerunden. supra adducta *nu.* 77. *ad* 6. & iuxta id in Concilio prouinciali Mediolan. 5. *par. 3. tit. quæ ad matrimonium pertinent*, sic statuitur, *Pro dispensationum matrimonialium executione, nihil quicquã prorsus muneris præmiive etiam sponte oblati, ac ne pro labore quidem, qui in testibus ea causa examinandis, aliisve testificationibus excipiendis ponitur, Episcopus, aut vicarius eius capiat, notarij vero pro examine testium quartam duntaxat partem aurei ad summum capiant licet.*

113 Vnde plane † conuincitur contraria sententia Thom. Sanchez *de matrimon. lib. 8. disp. 35. à nu. 9.* & aliorum, quos sequitur nouiss. Salas *de legib. disp. 20. sect. 10. num. 99.* dicens, quòd commissarij dispensationum possunt accipere stipendium non obstante clausula.

114 Et in terminis † ita tenent Nauar. *consil. vlt. de rescrip.* & Cerola *in praxi Episcopali 2. par. verb. delegatus. § 2 & verb. dispensatio. § 2.* vbi affert declarationes S. Congregationis, Leo *in thes. for. Eccl. c. 17. n.* 49. referens dict. declarationem Gerunden. & Sbroc. *de vicario Episcopi in addit. ad q. 36. li. 2.* referens etiam declarationem Gerunden. & alias. & nouissime Mar. Ant. Genu *in praxi Archiepiscopali curiæ Neapolitanæ. c. 25. n.* 13.

115 Qui † ait, quod delegatus, cui commissa est dispensatio, nil potest percipere pro labore impenso in capienda informatione, & aliis actis dispensationis ex claris verbis breuis ibi, *cuiuscunque muneris, aut præmij, etiam sponte oblati, neque esculenta, aut poculenta*, Nauarr. *cons. 1. de resc.* neque pro studendo processu, vt declarauit S. Congregatio, neque etiam pro accessu ad examinandos testes commorantes in aliis locis: si tamen esset pauper, quod crederet, quod ratione interesse, quod pateretur in accessu pro vecturis equorum, posset aliquid accipere, & pariter si post concessam dispensationem vellent impetrantes habere transsumptum dispensationis, non videtur cur aliquid à Vicario accipi non possit, sicut pro transsumpto aliarum scripturarum, cum id non concernat dispensationem, notarius vero pro actis conficiendis, potest aliquid accipere, vt declarauit S. Congregatio. *Hæc Gennen.*

Circa illud autẽ, † quod ibi ait, quod pro accessu 116
ad examinandos testes commorantes in aliis locis, nõ posset aliquid accipere, nisi esset pauper, videtur quod absolute posset recipere moderatas expensas, si expediret eum extra suum domicilium proficisci ad illos examinandos, (& non committere examen, nec cogere testes, vt ad se veniant) iuxta declarationem S. Congregationis Concilij in vna Castri Durantis, quæ sic ait: *Episcopus potest, sed non cogitur concedere literas dimissorias ordinario inferiori, pro examinandis testibus in executione dispensationis matrimonialis, potest autem cogere testes, vt ad se veniant.* arg. c. statutum. § insuper de rescrip. in 6.

Præterea, † circa illud de transsumpto videtur, 117
quod sit intelligendum de transsumpto vltra instrumentum dispensationis, pro quo instrumento dando cum literis originalibus, seu bulla dispensationis aut earum transsumpto, nihil potest delegatus accipere, &c.

Præterea prouisio † beneficij fieri debet *non pre-* 118
cibus, obsequiis, aliaue humana gratia, *cap. ordinationes. 1. q. 1. & c. Moyses, & q. 1.* Corras. 4. *p. c. 1. num. 2. & 3.*

Vbi docet † collationem precibus ex carnali affe- 119
ctu procedentibus obsequiis, aliaque humana gratia factam simoniacam esse ex glo. verb. nullum. in cap. cuam de ætate & qualitate, cui communis ibi concordat teste Nauarr. statim citando. & gloss. *in d. c. ordinationes, verb. vel precibus*, Ripa *in cap. cum M. Ferrarien. de constitut. n. 30. & sequ.* Rebuff. *in praxi. tit. quibus modis beneficia acquirant. num. 7. & 8.* Sartinen. *in reg. de triennali. qu. 12. versic. cum igitur reg.* Syluest. *nu. 16.* & Armilla *nu. 11. verb. simonia*, & vide Flamin. Parisium *de resignatione benef. libro 1. qu. 7. 5. casu.*

Sed in hoc † tenendum est cum Innoc. *in dict. c.* 120
tuam, quem ibi sequitur Abb. *n. 3.* & cum Caiet. 2. 2. *q. 100. art. 5. & in sum. verb. simonia. 5. not. ab.* Victoria *in relectione de simonia, à nu. 30. vsque ad 37.* Soto *de iust. it. & iure. lib. 9. q. 7. art. 3. ad 3.* Nauar. *in man. c. 23. nu. 101. versi. 10. quod*, Lud. Lopez *instruct. conscien. 1. to. c. 304.* Man. Rodriguez *in sum. 2. to. c. 59. à num. 7.* Vega 2. *par. sum. c. 101. casu 36. & 37.* Valentia 3. *to. 2. 2. disp. 6. q. 19. pun. 3. versi. 4. sequitur*, & P. Ledesma *in sum. 2. par. tractat. 12. circa 40. conclusionem.* Toleto. *libro 5. cap. 84. num. 3.* Lessio *libr. 2. cap. 35. dub. 20. &* Suarez *de relig. tract. 3. lib. 4. c. 37. ad 40.* & fr. Raph. de la Torre *eod. tract. de religion. 2. to. qu. 1. art. 5. disp. 1. 2. 3. & 4.*

Tandẽ collatio † beneficij, sine diminutione fie- 121
ri debet, capit. vnico, vt Ecclesiastica beneficia, sine diminutione conferãtur, & ibi Dd. Rebuff. *ti. requisita*

ſita ad collationem bonam,numero 6. Corraſ.*1.par.cap. 2.in fin.& 4.par.cap.1. numero 4.* Ioann.Nicol.Gimon. *in Enchiridio beneficiorum, tit.2.cap.3.num.70.* Guillel.Bened. *in repet.cap.Rainutius, verb. ſi abſque liberis.2.de fideicomm.ſubſtitutione,à numero 32.* Maſcard.*de probatio.concluſ.313.à nu.5.* Flamin.Pariſ.*de reſignatione benef.lib.8.q.9. nu 32.* & vide *d.cap.ſeq.à nu.30.*

122 Et an Epiſcopus † poſſit ſtatuere,ſeu ordinare, quod fructus beneficiorum vacantium primi anni applicentur,fabricæ alicuius Eccleſiæ,vel menſæ Epiſcopali,ſeu capitulari,vide *d.c.vnicum,*& ibi gloſſam vltimam, & Doct.& alios relatos ſup.*2.p.cap.1. nu.93.*

123 Et de materia † ſimoniæ late viden.ſunt.*1.quæſt. 1.& 1.quæſt.3.& tit.de ſimonia,*& ibi Dd.Hoſtienſ. *in ſum.*Redoanus & Ioann.Carrafa.*in tract.de ſimon.*& nouiſſime Bart.Vgolin.*eod.tract.*& Flamin.Pariſ.*de reſign.benef.lib.14.& de confiden.*Rebuf.*in praxi ti.de ſimonia in reſignatione,* Iul.Clarius *libro 5.§.ſimonia,* Bernar.Diaz.*in pract.criminali,cap.91.* & ibi Salzedo,Naua.*in man.c 23.ex nu.99.& in rep.c.fin.de ſimonia,& in conſiliis ti.de ſimonia,* Maſcard.*de probatio. concluſ.1310.cum 2.ſeq.* Ioan.Gutier.*canonica.quæſt. lib.1.c.9.& c.29.& lib.2.c.23.* Me o.*de præſump.lib.5. præſump.8.*& D.Ioan.Vela *de pœnis delictorum, c 32.* Tuſchus *à concluſ.249.ad 254.littera S.* & ex Theologis D.Thom.*2.2.quæſt.100.* & ibi Caiet.*& opuſc. tom.2.tract.9 de ſimonia,& in ſum.verb.ſimonia,* Victoria *in relectione de ſimonia,1.& 2.* Soto *de inſtitia & iure,lib.9.quæſt 5.cum ſeqq.* P.Nauarra *de reſtitutione libro 2.c.2.à num.365.vſque ad fin.*Arag.*d.q.100. per totam,*Valent.*3.to.22.diſp.6.q.16.* Roſella Angel. *tab,1.*S lueſt.Arm.& alii *ſum.verb.ſimonia,* & Summa Corona,*3.par.tract.de ſimonia,* Iacob de Graffis *in deciſion.aureis caſuum conſcientiæ, libro 2.cap.96. 97.& 98.* Candelabrum aureum *in appendice,cap.1.* Ludouicus Lopez *inſtruct.conſcientiæ. 1.tom.cap.302.* Manuel Rodriguez *in ſumm.2.tom.à cap.55.vſque ad 66.* Vega *2.par.ſummæ,cap.101.* & P.Ledeſma *in ſumm.2.p.tract.12.*Tolet.*libr.5.ex cap.84.ad 93* Leſſius *lib.2.c.35.* Suarez.latiſſime,*1.tom.de religio.tract. 3.libro 4.* Fr.Raph.de la Torre *eod.tract.2.tom.quæſt. 100.de ſimonia per totam,* Açor *3.part.libro 12.per totum.* Cantarell.*in decem præcept.Decal.libr.2.cap.52. 53.& 54.*

CAP. II.

Quod pure fiat collatio,non conditionaliter, nec alternatiue,nec copulatiue.

SVMMARIA.

Requiritur, quod pure fiat collatio non conditionaliter nec alternatiue, numer.1. *nam* cap.2. de electione in 6 *habet locum in collatione ſeu prouiſione,*numero 2.

*In præſentatione non procedit ille tex. ſed præſentatio, non ſolum alternatiua,ſed etiam conditionalis,incerta dubia, & obſcura procedet, dummodo infra tempus datum ad præſentandum purificetur,&c.ſi venit purificanda per habentem inſtituere,ſaltem dicitur purificata,&c.*n.3.

*Prædicta doctrina non procedit in conditione, quæ ineſt de iure,puta ſi vacat beneficium ſub qua ab ordinario,etiam ignorante mortem,ſeu vacationem collatio fieri poteſt,*nu.4.*& etiam electio,*nu.5.&6. *Quamuis in electione contrarium teneat gloſſ.& aly,*nu.7. *Quorum opinio procedet in conditionibus de futuro, quamuis tacite inſint* numer. 8. *& in conditione de præterito, aut de præſenti,quæ tamen non ineſt, quæ vitiabit electionem, quamuis non collationem, quæ ſolum vitiabitur ex condition ſuſpenſiua,* numero 9.

*Improbatur ſententia Cuchi dicentis, quod illæ conditiones electionem non vitiabunt,videlicet eligo, ſi iuramentum ſolitum præſtiterit, vel ſi prius beneficium dimiſerit,vel in Eccleſia reſederit, modo exprimantur,ſicuti inſunt actu,&c.*n.10.

Approbatur reſponſum Rotæ electionem factam ſub illa conditione,ſi placuerit ſummo Pontifici, irritam fieri, quamuis contra eum teneat Cuchus, numero 11.

*Non valeret collatio parochialis,ſic facta, confero tibi ſi infra annum te feceris ad ſacerdotium promoueri, valeret tamen ſi diceretur dummodo infra annum te facias ad ſacerdotium promoueri,*n.12.& n.13. *adducitur reſolutio Rotæ.*

Licet expreſſio eorum, quæ tacite inſunt,non vitiat collationem, nec inducit ſimoniam, & ſic in collatione beneficij poſſunt exprimi onera, ſeu obligationes illi annexæ numer.14.*Et ita pactio facta inter reſignantem,& reſignatarium,vt ipſe reſignans poſſit exigere fructus ante reſignationem decurſos, & inexactos, non eſt confidentaria,nec ſimoniaca,&c.* numero 15. *Tamen id procedit ſecundum citatos,vbi exprimuntur eo modo quo inſunt,alias ſecus,* numero 16. *Sicut etiam quando ſit expreſſio eius, quod non ineſt, vel oneris non annexi,etiam pij, eſt ſimonia,* numero 17.

*Illud quod de iure ineſt,non poteſt deduci in pactum ad inducendam ſpecialem obligationem, quæ eſt fortior, & excuſandam contradictionem, nec obligatio antidotalis,*n.18.

*Non poteſt deduci in pactum ad tollendas differentias ſeu lites illud,in quo verſantur opiniones,ſeu prætenſiones partium diuerſæ, quamuis verior ſit opinio de eo,quod in pactum deducitur,*nu.19.*Et ſic accipiendum eſt,quod ait Flam.Pariſius,&c.*num.20.*& ita poſſet procedere quædam deciſio Rotæ ſupr. relata,* n.21.

*Tenet collatio parochialis ab ordinario facta habenti aliam ſub conditione,ſi primam reſignauerit, ſeu dimittat ſecundum Abb. quia iſta conditio tacite inerat de iure,*numero 22.& numero 23. *ponitur reſolutio Rotæ,& ſecus eſſet ſi conditio tacite non ineſſet, vt quia primum non erat vacaturum ipſo iure,* numero 24. *Quamuis penſio bene poſſet reſeruari per legatum,vel Epiſcopum ſub conditione,vt cum primum habuerit beneficium,cenſeatur caſſa,*numero 25.

Sed non poſſet quis dare clerico beneficium cum conditione,quod illud ei dimittatur,ſeu reſignet libere,cum dederit ei aliud pinguius, imo eſſet ſimonia, numero 26.

Iſta ſententia Abbatis eſt accipienda, quando collatio ſecundæ parochialis ſit, non cum conditione ſuſpenſiua dimittendi primam, ſed cum modo, & pacto, quod dimittat, ſeu reſignet primam, numero 27. & 28.

An ordinarius poſſit in collatione alicuius beneficij exigere iuramẽtum à collatario de non reſignando illud cum penſione,nec in fauorem alicuius,ſed libere,&c.

num.29.& *Nauarr.& alij tenent negatiue,quia beneficia sunt conferenda sine diminutione, & committitur simonia, nam in huiusmodi collatione interuenit conditio,modus,vel pactum,quod iure non inest*, nu. 30.31.

Ista resolutio videtur habere difficultatem, ex eo enim non confertur beneficium cum diminutione, num.32. *& istud de simonia procederet, cum non exigeretur iuramentum ante collationem, sed collatio fieret cum conditione, modo, vel pacto, quod præstaret postmodum illud, secus vbi ante collationem exigeretur*, num.33. & 34. *sicut si exigeretur ante collationem iuramentum de residendo, seu de dimittendo primum incompatibile, aut quod non accipit illud cum intentione dimittendi, vel de seruandis statutis, etiam quando non est consuetudo illud præstandi,&c.* à n.35.

Distinguitur in prædicto dubio,quod aut collatio fit cum conditione,modo,seu pacto præstandi postea dict.iuramentum,& tunc est simoniaca,& nulla, numer.39. *Aut ante collationem exigitur dict.iuramentum, & tunc collatio non videtur simoniaca,nec exactio iuramenti illicita*, num.40. *N si forte ille à quo exigitur, habeat ius ad beneficium*, num.41. *Quod tamen non videtur militare in parochialibus, quæ prouidentur in concursu,&c.* numer.42. *nec videtur istud iuramentum inualidum contra Flamin.Parisium*, num. 43.

An iuramentum de non petendo relaxationem sit validum,&c.remissiue, n.44.

An quando Episcopus vult conferre parochialem alicui oppositori habenti aliam, seu eligere, & nominare eum ad illam,possit ei dicere, quod prius resignet parochialem quam habet, num.45. *Resoluitur,licet non videtur adesse simonia,si libere, & sine vllo pacto, & conditione fiat resignatio,tamen non posse,si is est constitutus in sacris,nec habet aliunde, vnde sustentari possit, & maxime si est ordinatus ad titulum primæ*, num.46. *Si tamen faceret resignationem cum conditione, quod Episcopus ei conferret secundam, esset simonia*,n.47. *& similiter si resignatio fieret saluo iure, &c.*n.48.

Collatio copulatiue fieri non debet, ne duo in eodem beneficio intitulentur,aut beneficij diuisio fiat, numero 49.

A Papa ex suprema plenaque quam habet in beneficiis potestate,collatio fieri potest sub conditione, etiam de futuro,& quæ non insit,alternatiue,copulatiue,& ad tempus,n.50.

1 EST etiam aliud †requisitum,quod pure fiat collatio,non conditionaliter,nec alternatiue,*c.2.* 2 *de elect.in 6.* Quod †habet locum etiam in collatione,seu prouisione,gl *ibi,verb.incerta*, Domin.*num.* 9.Franchus 4.& alij *ibidem*, Lapus *allegatione 6.n.9.* Selua *de benef.3.par.quæst.20.nu.3.& 5.* Rebuf.*in concordatis in forma mandati,verb.innodatus existit,versi.notandum,& in repeti.c.2. de conceff.præbend.3.notab.*& Corras.*de benef.4.par.1.nu.4.& 5.* & Açor *instit.moral.2.p.lib.6.c.26.q.2.3.& 6.*

3 In præsentatione †tamen non procedit ille tex. sed præsentatio,non solum alternatiua, sed etiam conditionalis incerta, dubia, & obscura procedet, dummodo infra tempus datum ad præsentandum conditio purificetur, incertitudo, dubietas,& obscuritas certificetur, & si conditio vel incertitudo venit purificanda, vel certificanda per habentem instituere,statim dicitur purificata,& certa præsentatio,vt *arg.clem.plures.§.si.de iure patron.*cum Dom. *in d.c.2.sub numero 4.* docet Lamber.*de iure patron. 2.par.2.lib.quæst.3.art.5.n.5.& art.9.*contra Rochum. *verb.honorificum, q.8.nu.29.* (dicens contra Domin. *ibi*, id procedere etiam in patrono Ecclesiastico, dummodo non præsentet plures,nisi vnum,de quo *supr.5.par.c.vl.circa fin.num.217.*) Rebuf.*d.verb.innodatus.ad fin.*

Sed prædicta † doctrina limitatur, vt non pro- 4
cedat in conditione,quæ inest de iure, puta si vacat beneficium,sub qua ab ordinario,etiam ignorante mortem seu vacationem collatio fieri potest. gl.*in d.c.2.*& ibi Domin.*nu.*10.Franchus 4.& alij Monachus *in cap.si tibi absenti.de præben.in 6.à nu.5.* & ibi Probus *à num.19.* Rota *decis.36.de præben.* alias 172.*in antiquis*, Lapus *d.allegat.6.num.2.*& ibi Mandos.Felin.*in c.cum contingat.de officio deleg.nu.17.* Ripa *lib. 1.respons.16.* Rebuf.*d.verb.innodatus*, Corras.*1.par.c. 7.n.7.& 4.par.cap.1.n.5.& cap.3.n.24.* Gimon.*in Enchir.benef.tit.2.cap.3. numer.48.* Mohed.*decis.30.de præben.*Mandos.*reg.30.quæst.1.*& Couarr.*lib.3.var.c. 16.nu.2.* Açor *d.quæst.3.*Rota in vna Virdunen.canonicatus,6.Martij 1595.supra addecta. *par.5.cap.3.numero 43.*

Sed & Corras. *d.c.3.num.24.* verius † existimat 5
non esse in hoc constituendam differentiam inter collationem,& electionem, sed sicuti collationem, ita etiam electionem factam sub conditione, *si vacat*,aut simili,non vitiari, & idem esse in aliis quibuscunque conditionibus,quæ ad præsens, aut præteritum tempus referuntur, vt *eligo si possum,eligo Titium si viuit,aut si legitime natus est*,adiectiones enim istæ non suspendunt actum, nec faciunt illum conditionalem, *l.3.ff. de legat.1.l.aliquando.ff.de conditio. & demonstratio.*

Quod etiam †tenet Lamber.*2.par.2.lib.q.3.art.9.6* *n.2.*qui ait,quod si conditio est,quæ insit in electione,tenet electio cum dict.conditione, & idem Cuchus *in institutio.maior.li.4.tit.1.à n.216.* & Man.Rodriguez *reg.q.2.to.9.51.ar.3.*

Quamuis in electione † contrarium teneant gl. 7
in d.c.2.verb.incerta, & Archidia.Domin.*num.10.11.* Franchus *n.5.*& alij *ibidem.* Decius *in reg.actus legitimi.ff.de regul.iuris, num.*14.Rebuf.*dict.verb.innodatus,versi.intellige*, & Couarr.*d.lib.3.variar.c.16.nu.2.* nempe non valere electionem factam sub conditione,*si vacat*,& simil. & in ea nihil adiici posse,quod sonet in conditionem,etiam de præsenti,vel de præterito.

Quorum † opinionem probat Corrasius *dict.c.3.* 8
*num.24.*in conditionibus de futuro, quamuis tacite insint,veluti eligo Titium, si maior pars cap. consentiat, aut si electus infra tempus legitimum se fecerit consecrari,& ratio est,nam tunc istæ conditiones videntur exprimi suspensiue, & faciunt actum conditionalem, & sic non exprimuntur eo modo, quo insunt,non enim insunt suspensiue ad *l.si ita relictum.§.illi si volet.ff.de legatis* 1. Monachus *in d.c.2. n.7.*

Et eorum opinio, etiam † vera est in conditione, 9
de præterito aut de præsenti, quæ tamen non inest, nam ista vitiabit electionem,Monachus *ibi,num.5.* & 6. contra,quamuis non collationem,quæ solum vitiabitur ex conditione suspensiua, qualis non est conditio de præsenti,aut de præterito.*l.cum ad præsens.ff.si certum petat.* & sic debet accipi Corrasius *d. n.24.*

Vnde

10 Vnde conuincitur, quod † ait Cuchus *vbi supra, num.* 220. quod illæ conditiones electionem non vitiabunt, videlicet eligo si iuramentum solitum præstiterit, vel si prius beneficium dimiserit, vel in Ecclesia resederit, modo exprimantur sicuti insunt actui, nam per ista verba conditiones istæ non exprimuntur, sicut insunt, sed suspensiue, & tunc exprimerentur sicuti insunt, quando diceretur, modo iuramentum solitum præstet, &c.

11 Apparetque † bene respondisse Ripam *libr.* 2. *responsorum cap.* 32. electionem factam sub illa conditione, *si placuerit summo Pontifici, irritam fore,* quia licet inquit in omni electione intelligatur voluntas summi Pontificis reseruata, conditio tamen ista inest resolutiue, & contra eligentium voluntatem, at expressa est suspensiue, & iuxta eligentium voluntatem, quamuis contra eum teneat Cuchus *vbi supra nu.* 221. dicens distinctionem Ripæ à se non percipi, vt probari mereatur, quem sequitur Manu. Rodriguez *dict. ar.* 3. *ad fi.*

12 Vnde idem † erit in collatione, & sic non valeret collatio parochialis, sic facta, *confero tibi, si infra annum te feceris ad sacerdotium promoueri, &c.* Nam licet de iure insit, quod promotus ad parochialem teneatur infra annum ad sacerdotium promoueri, *vt in cap. licet canon. de election. in* 6. Tamen id non inest suspensiue, & conditionaliter, vt exprimitur per illam conditionem, valeret tamen si diceretur, *dummodo infra annum te facias ad sacerdotium promoueri,* seu cum conditione, *quod infra annum te facias ad sacerdotium promoueri,* tunc enim exprimitur eo modo quo inest.

13 Iuxta † quæ erit accipienda resolutio in causa Calagurritana beneficij de Nauarrete 30. Ianua. 1587. coram D. Blancheto, vbi fuit resolutum, *Receptionem, & collationem factam domino Licentiato Sanctio Conçalez fuisse legitimas, clarum est enim, quod in electione vota conditionalia non admittuntur,* c. 2. de electione in 6. *Ex quo ius eligendi manfit penes eos, qui pure votarunt,* c. cum Vintonien. & c. dudum de electione, *vbi Innocen. & Abbat. Pet. de Baisio* in directorio electionum, par. 1. c. 11. *quare cum ipse habeat quatuor vota pura, & absque aliqua conditione, in consequentiam eius electio sustinetur, nec obstare, quod de iure quilibet teneatur residere in suo beneficeo, quia de iure non inest, vt collatio fiat sub hac conditione, sed si non resideat, procedatur contra ipsum, vel ad subtractionem fructuum, vel prinationem beneficij, prout longitudo absentiæ suadet. Præterea, & consuetudinem residendi, & aliam iurandi non probari, cum exprobatione D. Sanctij reddatur debilior probatio Capituli, &c.*

14 Et licet verum † sit, & receptum, expressionem eorum, quæ tacite insunt, non vitiare collationem, nec inducere simoniam, & sic in collatione beneficij, posse exprimi onera, seu obligationes illi annexas, *c. significasti. de elect.* vbi gloss. *verb. conditione,* Abb. *n.* 6. & Decius 37. Felin. *in cap. ad audientiam.* 2. *de rescript. à nu.* 8. vbi alias glossas refert, Bellam. *de permut. beneficior.* 2. *par. qu.* 3. Cosmas *in pragmatica sanctione, tit. de collatio. §. sequuntur qualificationes, verb. voluerit, & verb. alio,* Selua *de benefic.* 2. *par. q.* 20. *num.* 2. & 3. Caputaquen. *decis.* 132. *par.* 1. Nauar. *in man. c.* 23. *sub nu.* 100. *versic.* 2. *quod, & conf.* 1. *vt Ecclesiastica beneficia, n.* 2. & *conf.* 3. *nu.* 4. & *conf.* 37. *ad* 1. *quæst. de simonia, & conf.* 18. *n.* 5. *de pœnitent. & remiss.* Redoa. *de simonia,* 2. *par ca.* 21. Flam. Paris. *de resignat. benef. lib.* 14. *q.* 6. *n.* 1. & *q.* 7. *à n.* 22. V. golin. *de simon. tab.* 1. *cap.* 11. & Cosm. Philiar. *de offic. Sacerdotis* 2. *part. lib.* 6. *cap.* 10. Açor 2. *par. libro* 7. *cap.* 27. *quæst.* 6. & Suarez *de relig. tract.* 3. *libro* 4. *cap.* 39. *à nu.* 9. & 16. Rota *in decis.* Farin. 137. *n.* 1.

Et ita † pactio facta inter resignantem & resignatarium, vt ipse resignans possit exigere fructus beneficij resignati ante resignationem decursos, & inexactos, non est confidentiaria, nec simoniaca, qui a pactio continens id quod ius commune, non est simoniaca, nec confidentialis, Fla. Paris. *de confident. q.* 45. dicens, ita fuisse resolutum in Cusentina confidentiæ, 4. Febru. 1591. coram D. Orano, posita per Farin. *dec.* 102. *nu.* 12. & idem esse dicit si paciscerentur, quòd resignans posset exigere fructus, vsque ad diem præstiti consensus, iuxta tradita per eum *de resignat. benef. lib.* 1. *q.* 12. de quo sup. 2. *par. c.* 1. *à nu.* 125. 15

Tamen illud † procedit secundum citatos, vbi exprimuntur eo modo, quo insunt, alias secus, Achilles *dec.* 343. seu 4. *de simonia,* Puteus 234 *lib.* 2. & in vna Hispal. Caurien. permutationis, 10. Mar. 1597. coram D. Gipsio fuit dictum, quòd quando in beneficialibus apponitur pactum alio modo expressum, quam de iure inest, pactum est simoniacum, &c. Et conducit quod de expressione eius quod tacitè inest, alio modo tradit cum aliis Casanate *cons.* 1. *à n.* 61. *d. cons.* 51. *nu.* 16. Sicut † etiam quando fit expressio eius, quod non inest, vel oneris non annexi, etiam pij, est simonia Cosm. *de verb. alio,* Puteus *dec.* 396. *lib.* 3. & Caputaq. 241. *p.* 3. V gol. *de simonia tab.* 1. *c.* 2. §. 4. *n.* 5. & *c.* 8. §. 3. & *c.* 10. §. 3. *nu.* 4. & *de offic. Epis. c.* 50. §. 9. 2. Et conducit decis. Rotæ in causa Salmant. integræ portionis 19. Octob. 1579. coram D. Vicecomite, in qua fuit resolutum, *R. simonia* de quo tamen vide *d. decisionem* Farin. 137. 16 17

Vnde infertur illud, quod † de iure inest, non posse deduci in pactum, ad inducendã specialem obligationẽ, quæ est fortior, & excusandam cõtradictionem, Feder. *de permuta. benef. q.* 39. Gambarus *in c. vnico de rerum permutat. in* 6. *ad fi. n.* 150. & *seqq.* & vide Petrum de Perusio *eod. tracta. de permutatione benef. p.* 3. *q. vltim. n.* 68. & sic etiam non licet antidotalem obligationẽ deducere in pactũ, quod nouam obligationem, seu robur adiiciat. Couarr. *li.* 1. *variar. c.* 20. *n.* 4. & Suarez *d. lib.* 4. *c.* 45. *à nu.* 9. & fr. Raph. de la Torre 2. *tom. de relig. q.* 100. *ar.* 6. *disp.* 3. *dec.* 3. 18

Secundo infertur, non posse † deduci in pactum ad tollendas differentias, seu lites, aut controuersias illud, in quo versantur opiniones, seu prætensiones partium diuersæ, quamuis verior sit opinio de eo, quod in pactum deducitur, vt si inter resignantes, seu permutantes fiat pactum, quod fructus debeant lucrari è tali tempore, &c. Nam esto insit de iure, id quod deducitur in pactum secundum veram opinionem, tamen alio modo exprimitur, quam inest. nempe ita vt alter non possit aliud prætendere, seu litem mouere, &c. Et † sic quod ait Fla. Paris. *d. q.* 45. accipiendum est, quando simpliciter in pactum deducitur, tanquam quod inest de iure, non quando ad tollendas differentias, lites, & controuersias, & omnem difficultatem, &c. 19 20

Et ita etiam † posset procedere illa decisio Calagurritana sup. relata, *nu.* 13. iuxta id quod in ea ad finem dicitur, quod consuetudo residendi non erat certa, & plana, &c.

Tertio ex prædictis † refert Abb. *in d. cap. significasti, numero* 6. cum Collectario ibi tenere collationem parochialis ab ordinario factam habenti aliam sub conditione, si primam resignauerit, seu

dimittat, quia ista conditio tacite inerat de iure, ex *c. de multa. de præben.* sequitur Cosmas *d. verb. voluerit*, Paninus *de offic. & potestate Cap. sede vacante, 1. quæst. 2. p. nu.* 8. Selua *sup.* Rebuf. *in praxi, titu. requisita ad collationem bonam, n. 3.* Redoa *sup. n. 7.* Hieron. Gabr. *cons. 193. libro primo*, Mascard. *de probatio. conclus. 313. n. 3.*

23 Et in vna Taurinen. commendæ 10. Febru. 1595. domini dixerũt: *Non † obstare quod prouisio, de qua ibi, fit conditionalis, & simoniaca, quia conditio de dimittenda priori commenda, si de nouo prouideatur, illi inest de iure forma stabilimentorum, & ideo non vitiat gratiam*, d. cap. significasti. de electione, *Caputaq* 243. par. 3. &c.

24 Vnde secus † esset si conditio tacite non inesset, vt quia primum beneficium non esset vacaturum ipso iure, Cosmas, & Selua *ibi.*

25 Quamuis pensio † bene posset reseruari per Legatum, vel Episcopum sub conditione, vt cum primum habuerit beneficium, censeatur cassa, hoc est constitui posset pensio, donec beneficium habuerit, quia assignatio huiusmodi pensionis non est conditionalis, sed ad tempus, Gambarus *offic. legati. lib. 6. ex n.* 175.

26 Sed non posset † quis dare clerico beneficium cum conditione, quod illud ei dimittat, seu resignet libere, cum dederit ei aliud pinguius beneficium, imo esset simonia, quia ista conditio tacite non inest, licet contra teneat Corduba *in summ. casu* 30. quem sequuntur Ludouic. Lopez *instruct. conscien. 1. tom. c.* 307. *ad fi.* Man. Rodrig. *in sum. 2. tom. c.* 60. *n.* 4. & Vega 2. *p. c.* 101. *casu* 61.

27 At ista illatio † Abbatis eget explicatione, nam patitur difficultatem ex eo, quod dixi, *num.* 12. non valere collationem parochialis factam sub conditione, *si infra annum se fecerit ad sacerdotium promoueri*, quia licet id de iure insit, tamen non inest per modum conditionis suspensiue, vt exprimitur per illam conditionem, quod etiam militat in proposito, quamuis enim insit de iure, quod assecutus secundam parochialem cum effectu teneatur resignare, seu dimittere primam, cum vacet ipso iure per assecutionem secundæ, non tamen inest, quod ante collationem, & assecutionem secundæ, debeat dimittere primam, & per illam conditionem cum sit de futuro videtur suspendi collatio in euentum, quo resignet, seu dimittat primam.

28 Quare dicendum est dictam † illationem esse accipiendam, quando dicta collatio secundæ parochialis fit non cum conditione suspensiua dimittendi primam, sed cum modo, & pacto, quod dimittat, seu resignet primam, & ita bene intelligunt Vgolinus *d. c.* 11. *num.* 4. Nam dicit, quod habenti beneficium curatum, si aliud conferatur hac pactione, vt reliquat prius, hæc pactio licita erit, nec simonia committetur, & Cosmas Philiar. *sup.* qui ait, quod si Episcopus beneficium conferre debens, quod obligat ad residentiam, conuenit cum petente illud, quod resideat, vel aliud beneficium incompatibile, quod habet, resignet, & eo promittente ei beneficium confert, nulla est simonia, quia est expressio eorum, quæ tacite insunt, & facere tenetur.

29 Quarto, ex prædictis † infertur ad decisionem illius dubij, quod agit Nauar. *d. consi. 1. vt Ecclesiastica beneficia*, an ordinarius possit in collatione alicuius beneficij exigere iuramentum à collatario, de non resignando illud cum pensione, nec in fauorem alicuius, sed libere, &c. prout in Archiepiscopatu Toletano fieri dicitur in prouisione parochialium.

In quo Nauarr. ibi respondet † negatiue, tum 30
quia beneficia sine diminutione sunt conferenda, *dicto c. vnico, vt Ecclesiastica beneficia*, & conferens beneficium cum huiusmoni oneribus videtur conferre cum diminutione, tum quia Episcopus non potest facere huiusmodi pacta cum eo cui collaturus est beneficium, *arg. cap. quam pio, prima quæstio. secundo, cap. fin. de pactis.* Secundo ait, quod non auderet excusare conferentem, nec collatarium à simonia, quia negari non potest interuenire in huiusmodi collatione conditionem, modum, vel pactum, quod iure non inest actui conferendi vel recipiendi beneficium. Sequitur † Flam. Paris. *de* 31
consiuden. quæstion. 52. dicens, quod licet huiusmodi collatio facta ab ordinario recipiendo dictum iuramentum non est confidentialis, quia non comprehenditur in constitutionibus Pij IV. & V. *de consiuden.* huiusmodi tamen conditio apposita in collatione per ordinarium est illicita, quia beneficia sunt conferenda sine diminutione, & redolet simoniam, nam in huiusmodi collatione interuenit conditio, vel modus, qui iure non inest. Sequitur etiam Vgolinus *d. tabula 1. de simon. cap. 8. §. 3. num. 2.* ait etiam Flaminius, *ibi*, cum Nauarro huiusmodi iuramentum non esse validum, & posse eo non obstante resignare, cui voluerit, & cum pensione, nam iuramentum non debet esse impedimentum maioris boni.

Sed hæc resolutio † Nauarri videtur habere 32
difficultatem, nam quantum ad primum, quod ait illam exactionem iuramenti non esse licitam, quia beneficia sunt conferenda sine diminutione, ex reg. d. cap. vnici, ista regula non videtur *hic* intrare, ex eo enim non confertur beneficium cum diminutione.

Quoad secundum † vero, quod ait committi simoniam isto casu, quia negari non potest interuenire in huiusmodi collatione conditionem, modum, vt pactum quod iure non inest, istud procederet, cum non exigeretur iuramentum ante collationem, sed collatio fieret cum conditione, modo, vel pacto, quod præstaret postmodum illud iuramentum, vt *in principio*, & *ibi gl. &c. Arnaldus. 8. q. 3.* At † vbi collator ante collationem diceret, *ego volo* 34
tibi conferre hoc beneficium, sed præsta prius iuramentum de non resignando illud cum pensione, &c. non videtur posse dici interuenire in collatione conditionem, modum, vel pactum, nec ex tali iuramento ante collationem præstito, quia alias collator non vult conferre, dici potest induci simoniam, cum illud iuramentum non sit de præstando, vel faciendo aliquid in vtilitatem & commodum ipsius collatoris, vel alterius directe, quo casu esset simonia, *c. talia 8. q. 3.* facit quod tradit Thom. Sanchez *de matrim. lib. 1. disp. 39. n. 4.*

Sicut si exigeretur † ante collationem iuramen- 35
tum de residendo, seu de dimittendo primum incompatibile, vt in casu Cosmæ Philiarchi, de quo *sup. num.* 28. aut quod non accipit illud beneficium cum intentione dimittendi, vt exigitur Romæ in beneficiis residentiæ tempore examinis, vel de seruandis statutis, etiam quando non est consuetudo illud præstandi, non diceretur ex hoc committi simoniam. Quamuis † Franchus *in capitulo 1. de iure iur. in 6. numer. 1.* post Archidiacon. & Ioann. Andr. *ibi*

ibi dicat ante electionem iurare seruare statuta & consuetudines Ecclesiæ, esse simoniacum, nisi tale iuramentum exigeretur à superiore, vt per glossam *in dict.principio*. Quod † non videtur verum,& 37 d.glossa est intelligenda de iuramento in vtilitatem eligentium, iuxta text.in quo fundatur *in dict. capitulo talia*, facit gloss. 2. *in dicto principio*, & quod tradit Abbas cum Innocent.*in cap.cum M.de* 38 *constitutio.numer.* 25. Et quod ordinarij possunt exigere dictum iuramentum de non resignando beneficium in fauorem, &c. ab iis qui ad beneficium promouentur,tenet Açor *in institutio. moralibus* 1. *par.libro* 11.*capit.*5.*ad fin.& 2.p.libro* 6.*capit.*9.*quæst.* 9.& sequitur Thom.Sanch.*in præc. Decal. lib.*3.*cap.* 17.*n.*11.

39 Vnde in prædicto † dubio videtur distinguendum, quod aut collatio sit cum conditione, modo, seu pacto præstandi postea dictum iuramentum,& tunc est simoniaca,& nulla ex *d.c.quam pio.* 1.*qu.*2. *dict.cap.Artaldus* 8.*q.*3. *cap. fi. de pactis*, *capt. tua nos de simon.cum aliis*,*& dictis cap.præcedenti*,& fa- 40 cit quod tradit Nauar.*cons.*37.*de simon.n.*1. Aut ante collationem exigitur dictum iuramentum, vt dixi, & tunc collatio non videtur simoniaca ex dictis, nec exactio iuramenti illicita, quia iuramentum illud non est de re illicita, & contra bonos mores. Nisi † forte ille à quo exigitur, habeat ius 41 ad beneficium, vt quia esset ad illud præsentatus, vel haberet literas in forma dignum, &c. nam tunc videretur sibi fieri iniuria exigendo ab eo tale iuramentum, ad quod non tenebatur. Quod 42 † tamen non videretur militare in parochialibus, quæ prouidentur in concursu, iuxta formam Concilij, etiamsi ille à quo exigeretur tale iuramentum, esset dignior repertus in concursu, quia non videtur habere ius ad parochialem simpliciter, sed ex suppositione, quod ordinarius velit conferre, seu eligere, vt dictum est *sup.* 5. *parte cap.* 7. *à num.*83.

43 Nec videtur istud iuramentum † inualidum, vt ait Flam. quia vt dixi non est de obiecto illicito, sed potius licito & honesto, & ob bonum finem, nempe vt Ecclesiæ habeant meliores ministros, nec contrariam inquit Nauarrus, quia solum ait, quod iuramentum de non petendo relaxationem ab illo iuramento non est validum, nec est seruandum saltim quando occurreret casus, in quo seruatum esset maiori bono impedimentum, & quod si vellet renuntiare in manibus Papæ cum pensione potest in ipsa supplicatione narrare iuramentum, & causam aliquam honestam, & 44 sic obtinebit petitum. De † quo an iuramentum de non petendo relaxationem sit validum, &c. vide Felin.*in cap.constitutus.de rescript à numer.* 9.& 13.& 14. Afflict.*decis.*220. *numero* 11. Parisium *consil.* 96.*numero* 93.*lib.*1.Paz *in praxi* 2.*tom.* 2. *præludio*,*n.* 38.& Sotum *de iustitia & iure*,*libro* 8. *q.* 1. *art.* 9.& *decis.*Farin.78.*nu.* 2. *& addit.ibi*,& Suarez *de relig. tract.*6.*libro* 2.*cap.*11.*n.*6.

45 Quinto ex prædictis † infertur ad aliud dubium, an quando Episcopus vult conferre parochialem alicui oppositori, & concurrenti habenti aliam parochialem seu eligere, & nominare eum ad illam quæ vacauit in mense Apostolico, seu alias est reseruata, possit ei dicere, quod prius resignet, & dimittat parochialem, quam habet, ne forte eam resignet cum pensione, vel ne vacet sub reseruatione.

In quo dicendum est, licet † non videatur ad- 46
esse simonia, si libere, & sine vllo pacto, & conditione fiat resignatio, tamen non posse, si is est constitutus in sacris nec habet aliunde vnde sustentari possit, nam tunc non habet secundam parochialem, & maxime si est ordinatus ad titulum primæ, ex decreto Concilij *sess.* 21. *de reformatione. c.* 2. & *constitutione* 58.Pij V.de qua supra 2.*p.c.*5.*nu.*198.Si † tamen faceret resignationem cum conditione, 47
quod Episcopus ei conferret secundam,seu ad illam nominaret, esset simonia Et † similiter si resignatio 48
fieret saluo iure,prout in hoc Episcopatu aliquando fieri intellexi,id est,quod si non assequeretur secundam,reuerteretur ad primam resignatam, nam resignatio debet esse libera,& sine vllo pacto,modo,vel conditione,alias est simoniaca, & nulla, vt dicetur infra 11.*par.c.*3.*à n.*145.

Similiter etiam collatio † copulatiue fieri non 49
debet, ne duo in eodem beneficio intitulentur, aut beneficij diuisio fiat contra Concilium Turonen.*c.maioribus.c. vacante*, & *c. dilecto de præben.* Fel.*in c.*2.*de appellatio.sub n.*5.Selua 3.*par. q.*20.*n.*5. Lamber 2.*p.*2.*lib q.*3.*art.*6.*n.*2.& Corras. 4. *p. c.*1.*n.*4. & Açor.*d.lib.*6.*c.*26.*quæst.*6.

A Papa tamen ex suprema † plenaque, quam 50
habet in beneficiis potestate. *c.* 2. *de præben. in* 6. & *clem* 1.*vt lite pendente*,collatio fieri potest sub conditione, etiam de futuro, & quæ non insit,alternatiue,copulatiue,& ad tempus,*c.pastoralis*,7.*q.*1. *cap. veniens.de filiis presbyterorum*,Franch.*dict.c.*2.*de elect.in* 6.*n.*4 Felin.*vbi proxime*,Selua *d.q.*20.*nu.*2.& 5. Rebuff. *in praxi tit. requisita ad collationem bonam*,*n.*14 Corras.*dict. cap.*1.*nu.*5. & Nauarr.*in cap.si quando de rescript.præludio* 2.& Açor.*d.cap.* 26.*q.*1 & *cap.præced.q.*1.

CAP. XIII.

Quod non sit surreptitia prouisio.

SVMMARIA

REquiritur,quod collatio non sit surreptitia, alias non tenet,nu.1.*nam surreptio vitiat gratiam ipso iure,quamuis rescripta iustitia non nisi ope exceptionis*,n.2.

Id in Papa, & Legato procedit,non in ordinario,in quo nõ datur surreptio,sed dicitur prouidere motu proprio,& Ecclesijs nõ personis,sicut Papa,& Legatus,& sic prouisio ordinarij non potest de surreptione impugnari.n.3. *Quod tamẽ nõ procedit quando Episcopus dispensauerit cum illegitimo,vt possit habere beneficiũ,& postmodũ tacita prima dispensatione ab eodẽ impetratur secunda super pluralitate beneficiorum,qua nõ valet secundũ Seluã*, n.4.*Sed id est quãdo ex iure speciali,& ex dispensatione fit collatio beneficij. Et supponunt falsum, quod Episcopus possit dispensare cum illegitimo super pluralitate beneficiorum simplicium*, nu.5.

Id procedit non solum in gratia beneficiali,sed etiam in qualibet gratia ordinarij,quæ non vitiatur surreptione,n.6.

Qualibet licentia ab ordinario per surreptionem,seu deceptionem obtenta, erit valida, quamuis obtinens decipiendo peccet,n.7.

Ille qui cũ reuera haberet sufficiens patrimoniũ arbitrio prudentũ, probauit habere maius ad satisfaciendũ Episcopo,qui plus petebat,nõ potest dici or-

dinatus sine licentia Episcopi, & propterea suspensionem incurrisse, etiamsi cum eius licentia fuerit ab alio Episcopo ordinatus contra Ledesman. nu. 8. *Et qui ob fictum patrimonium sic ordinatur, non incurrit suspensionem latam contra eos, qui absque licentia proprij Episcopi ordinantur,* n. 9.

Absolutio excommunicationis ab ordinario, vel alio inferiore, extorta ex falsa causa ipsius absolutionis, est valida, n. 10. *contra aliquos citatos,* n. 11. *quorum sententia solum procedet, in absolutione facta ex falsa causa excommunicationis, quæ non valet.* n. 11. *Sicut excommunicatus, vnica excommunicatione ob plures causas tacita aliqua, non censetur absolutus, & ligatus pluribus excõmunicationibus absolutus ab vna non censetur absolutus ab aliis,* n. 13. *Valet tamen quoad excommunicationem expressam absolutio facta etiam ab ignorante alias per surreptionem contra Frechillam,* nu. 14. *At absolutio impetrata per rescriptum à Papa, vel legato ex falsa causa, etiam ipsius absolutionis, tanquam surreptitia non valet,* n. 15.

Surreptitio in vno capite, seu in vna parte non vitiat rescriptũ quoad alia capitula separata regulariter, nisi surreptio sit dolosa, nam tunc vitiat in totum, quod non procedit vbi capitula videntur omnino separata. n. 16. & nu. 17. *ponitur decisio Rotæ tamen quando surreptio in vno fuit causa obtinendi quoad omnia rescriptum vitiatur in totum.* nu. 18.

Licet falsa expressio, quæ mouere potuisset principẽ ad facilius concedẽdum regulariter facit surreptitiã, seu obreptitiam, & vitiat gratiã, tamen nõ omnia tacita, quorum expressio mouere potuisset Principẽ, etiam ad negandum, vitiãt gratiam, sed ea solũ, de quibus reperitur expressum, & quæ ex iuris dispositione exprimi debent, vel de quibus in iure est cautum, quod eis expressis gratiam non cõcessisset, n. 20. *& idem est in his, quæ ex stilo curiæ exprimi debent,* n. 21. *Quamuis Couarr. & alij contrarium teneant, à* n. 22. *Sed predicta resolutio probatur, nam valet collatio facta criminoso, &* c. nu. 25. *Item quia alias non esset vlla fere gratia tuta & certa, & esset valde durum, & onus graue,* num. 26.

Contraria sententia posset procedere in rescriptis ad lites ex cap. super literis, quod in eis loquitur, & ponitur ratio differentia, n. 27.

Infertur ratio ad doctrinam Guill. de Cuneo in l. 3. C. de Episcopali audientia, *quam plures sequuntur, nempe remissionem secundi homicidij, non facta mentione de remissione alterius, esse surreptitiam, & nullam,* n. 28. *& ratio ponitur* nu. seq.

An valeat dispensatio matrimonialis super impedimento consanguinitatis, vel affinitatis non facta mentione de copula inter impetrãtes habita, an vero sit surreptitia, & nulla, n. 30. & n. 31. *ponitur prima sentẽtia, dispensationem valere, ex predicta doctrina: secunda sententia talem dispensationem esse surreptitiam, & nullam,* n. 32. *Et ratio est quia incestuosi etiam cum propriis consanguineis iure prohibentur matrimonium contrahere iuxta communem Canonistarum contra Theologos, & alios, à* n. 33. *Et sic ius tacite exprimi iubet incestum, qui de iure est impedimentum, licet non dirimens, & intrat predicta doctrina,* num. 40. *Et etiam de matrimonio de facto contracto debet fieri mentio, quamuis non sit consummatum,* n. 41.

Quod de incestu debeat fieri mentio in dispensatione facit doctrina Couarr. quod in dispensatione super impedimẽto dirimente est faciẽda mẽtio de cognatione spirituali per catechismũ tantũ contracta quæ impedit, & non dirimit matrimonium, n. 42. *Quod intelligitur, quando illud impedimentum dirimens non esset cognatio spiritualis ex eodem baptismo tunc enim sufficeret exprimere cognationem spiritualem ex baptismo, cum qua cõfunditur cognatio ex cathechismo,* n. 43. *Sicut impedimentum publicæ honestatis ex sponsalibus, aut matrimonio rato, cũ affinitate superueniente ex matrimonio consummato confunditur,* n. 44. *Licet secus quando impedimentum publicæ honestatis ex sponsalibus concurreret cum affinitate ex copula illicita, aut affinitas ex copula illicita precedenti, cum publica honestate ex matrimonio rato subsecuto, &* c. n. 45.

Illa doctrina Couarr. procedit in vtroque foro contra Enriquez, n. 46. *Et etiam post Concil. Trident. per quod non est sublatum hoc impedimentum cognationis spiritualis ex catechismo,* n. 47. *Licet esse sublatum teneant aliqui,* n. 48.

Contra supradictã sententiam obiicitur, quod cõsuetudine seruatur ob nullum incestum dispensationẽ peti, nec à Papa, nec ab Episcopo, quæ videtur excusare, etiamsi non constet Episcopos scienter dissimulasse, maxime si est immemoralis, à nu. 49.

Respondetur verum videri id consuetudine seruari, quod non petatur dispensatio ob incestum, nisi quando petitur dispensatio ad contrahendum cum ipsa cognata, vel affini, cum qua est commissus incestus, n. 52.

Obijcitur etiam valere dispensationem super vno impedimento non facta mentione de alio, super quo postea de per se poterit obtineri dispensatio, sicuti valet impetratio absolutionis ab vna excommunicatione, non facta mentione de alia, & c. nu. 53. *Sed respondetur, id non esse verum in dispensationibus, quæ se contingunt, & impedimentum tacitum auget expressum, tunc enim necesse est de vtroque mentionem facere, alias dispensatio est nulla omnino, vt in exemplis adductis,* nu. 54. *Nam vbi plura obstant impedimenta, difficilius conceditur dispensatio, & vbi plura sunt obstacula, est necessaria mentio singulorum,* n. 55. *Et idem est in impetratione dispensationis vnius irregularitatis non facta mentione de alia,* nu. 56. *Et quod obijcitur solum habet locum in dispensationibus, quæ non se contingunt, nec tacitum auget expressum, &* c. à nu. 57. *nec absolutio ab vna censura contingit aliam, nec vna censura auget aliam,* n. 60.

Contra responsionem obijcitur, quod ex ea sequeretur dispensationem, quam quis impetraret ad contrahendum cum consanguineã, vel affini habens votum simplex castitatis, seu sponsalia de futuro cum alio contracta, non facta de eo mentione, esse surreptitiam, & nullam, & c. nu. 61. *Respondetur diuersam esse rationem in impedimento voti simplicis, aut sponsalium,* n. 62.

Remanet recte probata secunda sententia, nempe dispensationem super impedimento consanguinitatis, vel affinitatis, non facta mentione de copula, esse surreptitiam & nullam omnino, num. 63. *Et idem est in impedimento cognationis spiritualis, & etiam in impedimento publicæ honestatis,* numero 64.

Cessat omnis difficultas in quæstione, nã ista seruatur de stylo curiæ notissimo, qui facit ius, etiam in partibus, nec solum est pro foro exteriori, numer. 65. *Et quia ita declarauit sacra Congregatio Concilij, vt in declarationibus positis.* nu. 66. *& aduertit addi-*

tio

tio Nauarri relata, num.67. & P. Ledesma relatu, num.68.

Procedit ista secunda sententia, etiamsi copula sit habita post impetratam dispensationem in forma commissaria, antequam ordinarius dispenset, nam etiam tunc dispensatio est nulla ob non factam mentionem de copula, n.69. & sequentibus, vbi ponuntur declarationes S. Congregationis, & pœnitentiariæ.

Si copula sit habita post dispensationem perfectam, & factam ab ordinario, vel post dispensationē impetratam in forma gratiosa, non commissaria, dispensatio, & matrimonium secuta sunt valida, nu. 73. Nec obstat copula superueniens, nam cum impetrantes iam sint dispensati, & habilitati ad matrimonium, non est incestuosa: & esto esset incestus, non dirimeret matrimonium, nu 74. Et facit quod copula cum affine in 3. vel 4 gradu ex actu fornicario, non est hodie incestuosa, ex quo possunt matrimonium contrahere, n.75. & n.76. ponitur declaratio S. Congregationis, quæ facit etiam.

Sufficit narrare Papæ in supplicatione dispensationis copulam, non dicendo, quot vicibus sit habita, licet sæpe habita fuerit, num.77. Sicut si quis leuet, seu teneat in baptismo plures filios alicuius, vnica tantum est compaternitas, n.78. & si quis ter, vel quater contraxit nuptias, non est necesse id exprimere in dispensatione bigamiæ, n.79. Et in dispensatione irregularitatis contractæ, ex eo quod quis excommunicatus celebrauit, non videtur necessarium exprimere, quod pluries celebrauit, aut pluribus excommunicationibus ligatus, quia vna tantum videtur irregularitas, licet secus in eo, qui celebat ligatus diuersis censuris, à n.80.

Non solum ob celebrationem in excommunicatione, seu alia censura iteratam, vna tantum incurritur irregularitas, & non plures, sed etiam ob homicidium, rebaptizationem, seu aliud delictum iteratum, quamuis secus sit in censuris, quæ multiplicantur, multiplicatis trangressionibus, seu peccatis, etiam eiusdem generis, à nu. 84. & rario differentiæ, num.87.

Improbatur quod ait Enriquez, quod si quis cū duabus sororibus eius, cū qua vult contrahere, copulam habuit, non sit necessarium in dispensatione id exprimere, nec in dispensatione patruelium, seu consobrinorum exprimere, quod sunt per viam vtriusque parentis, quod est falsum: nam ibi duplex gradus, n. 88. Vnde etiā in descendentibus ab illis erit duplex gradus exprimendus, n.89. Quamuis vbi duo consobrini ex dispensatione matrimonium contrahunt, in eorum nepotibus non videtur considerandus nisi secundus gradus, nam alter confunditur, & cessat per matrimonium, & dispensationem auorum, & secus esset, si sine matrimonio, & dispensatione habuissent filios incestuosos, nu.90. & 91.

Si copula sit habita, antequam supplicatio Papæ porrigatur, & in ipsa fiat mentio de copula, erit dispensatio valida, licet antequam ordinarius dispenset, iterum copula habita sit, &c. num.92. Sed si impetrantes post factam separationem à Vicario delegato de nouo carnaliter se cognouissent, est opus noua dispensatione, seu perinde valere, &c. nu 93.

Si coniuncti narrent copulā inter eos esse habitam, & copulā ipsam, seu potius notam, & infamiam ex ea ortā tradāt pro causa, vt facilius dispensetur, surreptitia erit, & nulla dispēsatio, si eo fine habita fuit copula, & non exprimunt, etiam in foro conscientiæ, contra Enriquez, & ita in literis dispensationum dicitur, quod eam habuerunt fragilitate carnis, & non animo facilius obtinendi dispensationem, & ponitur clausula, quod accipiatur ab impetrantibus iuramentum de hoc, à n.94.

Si impetrantes non traderent pro causa dispensationis copulam expressam, seu notam, & infamiam ex ea ortam, sed aliam causam, non esset surreptitia dispensatio, quamuis non exprimant talem intentionem, & finem, n.97.

Ad effectum contrahendi impedimentum incestus sufficient habere copulam penetrando vas, etiam sine seminatione intra ipsum vas, n.98. Sicut ad rationem adulterij & petendi diuortij, sufficeret similis copula, nu.99. Licet ad contrahendam affinitatem requiratur copula consummata, per quam seminetur intra vas, n. 100. & ad consummationem matrimonij. n.101. Quamuis contrarium in proposito teneant aliqui. n.102.

E conuerso ad contrahendum impedimentum incestus non videtur sufficere seminare inter vas, si vir illud non penetrat, & idem ad rationem adulterij & diuortij saltim respectu viri, n.103. Quamuis sufficiat ad contrahendam affinitatem, nu.104. & ad consummationem matrimonij, n.105.

Si copula sit habita inter coniunctos ignorantes probabiliter, seu bona fide esse coniunctos, non erit opus in dispensatione narrare copulam, quia tunc non contrahitur impedimentum incestus, nu.106. Quia tunc non est incestus formaliter, nec fuit commissum peccatum incestus, n.107. Et ideo etiam in concessione non esset opus tunc dicere circumstantiam consanguinitatis, n.108. Habens tamen copulam cum coniuncta scienter ignorans pœnam contra incestuosos iure positam, incurrit illam contra Vegam, nu. 109. Quamuis verum sit, quod quoties narratur copula in dispensatione, etiamsi dicatur igneranter habita, soluitur maior compositio, sicut quando scienter sicut etiam quando dispensatio petitur ob notam, & infamiam mulieris, etiam non secuta copula, n.210.

Respondetur cap. si quis cum duabus, & c. quidam 34. q.2. vbi iis, qui commiserunt incestum ignoranter, non permittuntur coniugia absolute, sed post pœnitentiam à n.11.

De surreptione rescriptorum iustitiæ non datur in curia propter facilem recursum ad signaturam, n.114. Et idem videtur etiam seruari in rescriptis, & commissionibus emanatis à nuntio, ad quem recurritur pro reformatione, n.115.

NEcessarium † quoque requisitum collationis est, quod non sit surreptitia, alias non tenet *c. cum adeo. de re iudicata, cum aliis.* Nam † surreptio, vitiat gratiam ipso iure, *c. ad aures. cap. constitutus, cū aliis de rescrip. cap. si motu proprio. de prabend. in 6. clem. 1. eodem titu.* ibi: *Gratiam huiusmodi, &c.* Quāuis rescripta non nisi ope exceptionis, *gloss. fin. in ca. ad audientiam, 2. de rescript.* & ibi Abb. *n.* 14. Feli. 22. & communis, Oldra. *cons.* 257. *nu.* 27. Rebuf. *in praxi. tit. de differentiis inter rescripta gratiæ, & iustitiæ.* 1. Nauarr. *in cap. si quando de rescript. præludio* 1. Dida Perez *in l. 1. tit. 12. lib. 3. ordin. quæst.* 8. & 9. Menoch. *de arbitr. lib. 2. casu* 201. *n.* 2. & 3. & *à n.* 16. Farin. *in praxi crimin. 1. p. q. 6. nu.* 46. Tuschus *conclus.* 722. *lit. S. D.* Sahagun. *in cap. ceterum. de rescript. nu.* 6. Açor. *instit. moral. 1. p. lib. 5. cap. 24. qu.* 4. Thom. San-

chez *de matrim. lib. 8. disp. 21. in 3.* & alij plures: Caputaquen. *decis. 123. part. tertia*, & sunt aliæ infinitæ decisiones Rotæ impressæ, & manuscriptæ ad hoc.

3 Id tamen in † Papa, & legato procedit, non in ordinario, in quo non datur surreptio, sed dicitur prouidere motu proprio, & Ecclesiis, non personis, sicut Papa, & Legatus, & sic prouisio ordinarij non potest de surreptione impugnari, *clem. 2. de offic. ordin.* & ibi Card. *ad fi.* Abb. *in c. cum nostris, num. 19. de conces. preb.* Felin. *in d. c. aures, num. 15 & in c. nostra eor. 29. de rescript.* Selua *de benef. 3. p. qu. 12. 13. qualitate. num. 19.* seu 58. Sarnen. *in reg. de annali, q. 9. ad fin. & q. 10. versi. & quod ista reg.* Gambarus *de offic. legati, lib. 3. num. 29. & 35.* & Caputaq. *decis. 406. p. 2.* Menoch. *d. casu 201. à numero 155.* Nauarr. *cons. 24. num 1. de temporibus ordinat. & consil. 48. numer. 3. de sement. excom.* Flam. Paris. *de resign. benef. lib. 8. qu. 9. num. 75.* & posthæc Gonçalez *ad reg. 8. de mensibus glo. 4. a num. 173.* vbi istud dictum commune declarat, & Açor 2. *p. lib. 5. c. 28. qu. 23.* & dictum est sup. 6. *p. c. 2. à num. 219.*

4 Quod † tamen limitat Selua ibi non procedere, quando Episcopus dispensauerit cum illegitimo, vt possit habere minores ordines & simplex beneficium, & postmodum tacita prima dispensatione ab eodem impetretur secunda dispensatio super pluralitate beneficiorum simplicium, non valet hæc secunda dispensatio. *gl. verb sedem in c. 2.* & ibi DD. *de filiis presb. in 6.* sequitur Menoc. *vbi sup. num 156.* dicens, in iure reperiri istam qualitatem coram ordi-

5 nario exprimendam. Sed † melius ait Franchus *in d. c. 2. num. 3. in fin.* quod *d. clement. 2. de offic. ordin.* loquitur de iure communi, hic vero quando ex iure speciali, & sic quando ex dispensatione fit collatio beneficij, &c. Sed isti authores videntur supponere Episcopum posse dispensare cum illegitimo in pluralitate beneficiorum simplicium, cuius tamen contrarium dixi *sup. 7 p. capit. secundo, numero* 30.

6 Illudque procedit † non solum in gratia beneficiali, sed etiam in qualibet gratia ordinarij, quæ non vitiatur surreptione, vt apparet ex citatis, & Eman. Sa, *verb. gratia, num. 22.* licet contra teneat Thom. Sanchez *d. lib. 8. disp. 21. num. 4. & in prac. Decal. lib. 4. cap. 47. à num. 10.* & Suarez *de relig. tract.*

7 *6. de voto. lib. 6. cap. vlt. a n. 14.* Vnde † infertur, quod quælibet licentia ab ordinario per surreptionem seu disceptionem obtenta, erit valida, quamuis obtinens decipiendo peccet.

8 Infertur † etiam contra P. Ledesi. *in sum. de Sacr. Ordinis. c. 7. sub 5. concl.* illum qui cum reuera haberet sufficiens patrimonium arbitrio prudentum, probauit habere ius ad satisfaciendum Episcopo, qui plus petebat, non posse dici ordinatum sine licentia Episcopi, & propterea suspensionem incurrisse, nam licet fuerit ordinatus cum falsa informatione maioris patrimonij, tamen licentia fuerit ab alio Episcopo ordinatus.

9 Nam † & qui ob sictum patrimonium sic ordinatus non incurrit suspensionem latam contra eos, qui absque licentia, & reuerendis proprij Episcopi initiantur, Enriquez *in sum. libro 13. cap. 37. §. 2.* Auil. *de censur. 1. p. disput. 5. dub. 5. vers. ad tertium, & in simili.* Nauarr. *cap. consiliu. de temporibus ord. numero 1.* quicquid sentiat idem Nauar. *in man. cap. 27. numer. 138. vers. 10.* & contra teneat Suarez *5. tom. de censur. disp. 31. sect. 1. num. 36. & 37.* quem sequitur Prosper de Augustino ad summam bullarij quarantæ. *in app. verb. ordo par. 559.* Fornar. *tract. de ordine. addito ad summ. Toleti cap. 8. num. 9. vers. 3.*

Infertur † etiam quod absolutio excommunica- 10
tionis ab ordinario, vel alio inferiori extorta ex falsa causa ipsius absolutionis, & cum mendacio, vt quia falso dixit, se satisfeciisse, est valida, Rota *decis. 7. sent. excom.* alias 399. *in nouis.* Franch. *in c. venerabilibus. §. sane num. 2. de senten. excomm. in 6.* per tex. *ibi*, Caputaquen. *decis. 1. p. 1.* Nauarr. *in man. cap. 27. num. 38.* Couarr. *in cap. alma mater 1. p. §. 11. num. 14.* Vgol. *de censur. tab. 1. ca. 19. §. 4. num. 3.* D. Frechin. *de excomm. art. 4. 2. par. num. 6.* Ludou. Lopez *instruct. conse. 2. tomo 2. p. c. 19.* & alij. Quamuis † contra teneant sum- 11
mæ confessorum *libro 3. tit. 33. quæst. 74.* Ang. *verb. absolutio 3. num. 12.* Syluest. *verb. absolutio 1. num. 11. q. 5.* Armi. *eod. verb. du. 65.* Cosm. Philiar. *de offic. sacerd. d. 1. p. lib. 3. c. 24. 2. conclus.* Tolet. *in sum. lib. 1. c. 14. sub vers. 11.* Auila *de censuris 2. p. ca. 7. dub. 4.* & Cerola *in praxi Episcopali. 2. p. verb. absolutio. §. 13. in fi.* quibus accedunt Feli. *in cap. quod super his, de fide instrum. n. 13.* Palud. *in 4. distin. 18. q. 5. n. 21.* dicens, quod si homo suppressa veritate, vel expressa falsitate obtinuit absolutionem, videtur esse non absolutus, Enriquez *lib. 13. cap. 30. §. 3. & 4.* & alij. Quorum † sententia so- 12
lum procedet in absolutione facta ex falsa causa excommunicationis, id est, cum excommunicatus ob aliquam causam, ea non expressa, sed alia obtinet absolutionem, tunc enim absolutio non valet, sed manet ex vera causa excommunicatus, quia ab excommunicatione ob eam causam lata, & sic à vera excommunicatione nullo modo, nec bene, nec male fuit absolutus, vt in *cap. ex parte. de offic. ord. & ibi gloss. communiter recepta.* Innocen. *in princ.* Abb. *n. 1. & 3.* & alij. Imola *in d. c. quod supradictus. l. 29. tit. 9. partita 1.* & optime Couarru. *d. n. 14.* maxime *ad fin.* Quamuis in hoc contra communem male teneat Vgolin. *d. num. 3.* Sicut † etiam excommunicatus vni- 13
ca tantum excommunicatione ob plures causas non censeretur ab ea absolutus si in impetratione absolutionis tacuerit aliquã causam, saltim æque principalem, gl. Abb. *n. 3.* & alij. *in d. c. ex parte*, glo. etiam, & Abb. *in c. cum pro causa de senten. excom.* D. Tho. & alij Theologi *in 4. dist. 18. q. 2. ar. 5.* Ang. *verb. absolutio. 3. n. 10. d. l. 29. partita.* Couarr. *d. §. 11. nu. 13. 1. concl. & n. 14. ad fin.* Lud. Lopez *d. c. 19.* Enriq. *d. cap. 30. §. 2.* Frechilla *sup. ar. 4. 4. par. num. 2.* dicens communem & ligatus pluribus excommunicationibus absolutus, ab vna, seu ab incursa ob vnam causam, non censetur absolutus ab aliis, seu quod in idem recidit ligatus pluribus excommunicationibus obtinens absolutionem expressa vna causa, seu vna excommunicatione, non habetur pro absoluto quoad aliam, *vt in d. c. cum pro causa, & c. officij, de sentent excomm.* vbi glossa, & Doctores *& in dicto cap. ex parte, & d. l. p. 29.* Anchar. *in clem. 2. de sentent. excom.* Rom. *consil. 326. num. 7.* D. Tho. & Ang. *supra*, Couar. *d. numero 13. 2. concl.* & Ludou. Lopez *d. c. 19.* Armilla *d. verb. absolutio, num. 94.* Vgol. *d. §. 4. num. 4.* & Frechilla *d. numero 2.* Qui † contra istos DD. & communem ma- 14
le ait, quod absolutio facta ab ignorante alias excommunicationes, per surreptionem, etiã si illa impetretur ab ordinario, nihil valet quoad excommunicationem expressam, ex *dict. cap. cum pro causa*, quod tamen potius probat contrarium, & aptius ex *d. c. officij*, ibi: *Absolutio subrepta non prodest*, sed ista verba *cum gl. & DD. ibi, & in d. c. pro causa, & in d. c. ex par.* & citatis maxime Vgol. *d. num. 4.* & intelli-

genda

genda ſunt, quoad effectum, & admiſſionem communionis, & alias excommunicationis, & etiam tenet Nauar. *conſ.16. de cler. exc. numero primo*, quod abſolutio à cenſura incurſa ob vnam cauſam valet, ſed non extenditur ad incurſas, quod etiam tenet alias Nauar. & alij infra relati *num.* 51. quod procedit etiam in abſolutione impetrata à Papa, vt *in d.c.cum pro cauſa*, nam quoad excommunicationem expreſſam non eſt ſurreptio ob taciturnitatem aliarum, vt infra *num.*60. Male etiam intelligit d.iura Frechin. *d.art.4.2.pun.6.*

15 At abſolutio impetrata † per reſcriptum à Papa vel legato ex falſa cauſa, etiam ipſius abſolutionis, tanquam ſurreptitia non valet ex dictis ſup. *n.2.& 3.* & ita etiam poſſet procedere tex. *in d. cap.ex parte*, qui loquitur in Papa, & tex. *in d.c.officij*, qui loquitur cum legato, vt patet ex inſcriptione, & poſſet in-
16 telligi de ſubrepta ab eo. Sed † an ſurreptio in vno capite, ſeu in vna parte vitiat reſcriptũ, quoad alia capitula ſeparata, dicẽdum eſt nõ vitiare regulariter, *vt in c. ſi eo tempore de reſcrip. in 6.* ibi DD. Domin. Frãchus, & alij, Abb. *n.4* & Felin. 2. *in c. ſedes. de reſcrip.* niſi ſurreptio ſit doloſa, nã tunc vitiat totum, *c. ſedes ex tenore, & c. ſuper literis de reſcrip.* DD. citati, & idẽ Abb *in d.c. ſuper literis, num.2.* & ibi Sahagum *num.* 11. quod intelligit ibidem Deci. *num.7* vt non procedat, vbi capitula videntur omnino ſeparata & ſequitur Thom. Sanchez *d. libro 8. diſput.21. numero 71. &*
17 *ſeq.* Et † eſt deciſ. Rotæ in cauſa Legionen. præſtimoniorum 26. Mar. 1593. coram D. Pamphilio, quæ ſic ait, *Reſoluerunt Domini gratiam Ambroſ. reſpectu valoris eſſe ſufficienter iuſtificatam, nam quod præſtimonia de Valle, & de Poçadurama, de quibus agitur, non excedant ſummam* 300. *ducatorum, bene probatur ex* 1. 2. *&* 3. *teſte, qui deponunt de publica voce & fama, quæ ſufficit pro iuſtificatione narratiuæ. Aegid.* 675. *Mohed.* 148. *Puteum* 29. lib. 1. *Caputaq.* 277. p. 1. *neque obſtat, quod interrogati quid ſit fama, non videãtur reddere bonam rationem, quia imo primus teſtis illam bene deſcribit dicendo eſſe id quod cõmuniter, & ordinarie dicitur, quando de aliqua re tractatur ad notata per Caſſad.* deciſ. 3. de probatio. *& licet poſtea ſubdat famam conſtitui, ex eo quod ab octo, decem, quindecim, viginti, vel pluribus auditur, ipſius tamen dictum iuxta tex.* in c. cũ tamen de teſtibus *eſt benigne interpretandum habito reſpectu ad locum, cuius qualitate inſpecta talis numerus conſtituat maiorem partem populi, quod ſufficit, ex Bart.* in l. de minore, §. plurium, ſub num. 13. & ſeq. de teſtibus. *Et ita etiam coadiuuãdum eſt dictũ alterius teſtis, dicentis, famam eſſe illud, quod venit ad notitiã habentis de aliqua re, ſuper qua tractatur, quia intelligendũ eſt maiori parte illorum qui habent notitiam beneficiorũ de quib. agitur, non autem de eorum valore, ad excluſionem aliorum, qui habent notitiam prædictorũ beneficiorum. Vltra quod dictum iſtorum coadiuuatur etiam ex tertio teſte, qui bene deponit, & licet ſit familiaris Ambroſij, tamẽ vna cũ aliis admittitur, ad notata per gloſſam,* l. 3. §. 2. verb. numerus, de teſtib. cũ vulga. *Quantũ vero ad valorẽ aliorũ præſtimoniorum impetratorum in eadem gratia placebat etiam dominus adeſſe ſufficientem probationẽ, ex teſtibus, qui licet deponant de auditu, ſufficiũt tamen in hoc caſu, vbi nõ agitur de canonizatione gratia reſpectu iſtorum præſtimoniorum, ad inſtar verificationis valoris obtentorũ, in quib. Rota contentatur qualiquali probatione, Aegid.* 674. *etiam minori, quã ſemipiena, vt de vno teſte de fama, cum adminiculo, tradit idem Aegidius* 683. *& in omnem euentũ gratiam ſuſtineri reſpectu aliorum beneficiorum, cũ ſubreptio in vna parte reſcripti, quando nõ eſt doloſa, prout hic non vitiet in parte ſeparata,* c. ſi eo tempore, *vbi Franc.* n. 4. de reſcrip. *Felin.* c. ſedes, n. 1. & ſeq. eod. *& ceſſare difficultatem, quia impetratio quoad iſta præſtimonia non habuit effectum, & Ambroſius illis ceſſit, quo fit, vt nulla eorum iuſtificatio requiratur, ſicut non requiritur de valore etiam narrato beneficiorum, quæ quis offert ſe dimiſſurum, Rota* deci. 20. de præbend. in nouis cum vulg.

Tamen quando † ſurreptio in vno fuit cauſa ob- 18
tinendi quoad omnia, reſcriptum vitiatur in totum, Dd. ſupra citati, & Rota in cauſa Burgen. decimarũ de Eſcalante 30 Ian. 1589. & 16. Febr. 1590. coram D. Bubalo. & in Oſcen. indulti 10. Decembr. 1599. coram D. Millino fuit dictum, quòd defectus intentionis in vna parte gratiæ non vitiat gratiam in alia parte diſtincta & ſeparata, in qua ceſſat defectus intentionis, &c.

Rurſus † notandum eſt, quod licet falſa expreſ- 19
ſio, quæ mouere potuiſſet Principem veriſimiliter ad facilius concedendum, regulariter facit ſurreptitiam ſeu obreptitiam, & vitiat gratiam, vt dictum eſt *ſupra 6. par. cap.2 dub.11. à numer.161. &* 197. quia literæ habent tacitam conditionem, *ſi preces veritate nitantur, cap. 2. de reſcriptis.* Tamen non omnia taci- 20
ta, quorum expreſſio mouere potuiſſet Principem etiam ad denegandum vitiant gratiam, ſed ea ſolum, de quibus reperitur expreſſum, & quæ ex iuris diſpoſitione exprimi debent, vel de quibus in iure eſt cautum, quod eis expreſſis, gratiam non conceſſiſſet. Calderinus *conſilio decimo de reſeruation. & 1. de rerum permut. & 6. de præbend. & conſilio 1. & 10. de ſil. presbyt.* Rota *deci.32. numero quinto, de reſcript. in nouis*, Bellamera *deci.* 697. ſeu 698. Felin. *in cap. poſtulaſti, de reſcript ſub d. numero verſic. declara etiam, & in cap. ſuper literis, numero ſecundo, & in cap. noſtra. cor.3. & 20. eod. tit. de reſcri.* notabiliter Selua *de beneficiis. 3. par. q.11. num.48. q.11. numer.3.4. qualit. & num.48.27. quæſt. & quæſt.12. num.11.5. quæſt.* Puteus *deci.97. numero ſexto, libro 2.* vbi, quod non dicitur ſurreptio, niſi in caſibus à iure expreſſis, & Caputaquen. *deci.310. num.3. par.1.* Mohedanus *deci. ſeptimæ de reſcrip.* alias 335. *& 13. de conceſſ. prebendæ, ad fin.* alias 317. Mandoſ. *de ſignatura gratiæ, tit. de abſolutione ab hæreſi, verſi. diſpenſatum fuerat.* vbi ait, ita reſpondiſſe Rotam in vna Hiſpalẽ. portionis, de anno 1541. Nauarr. *in man. ca.22. numero octuageſimo ſexto, & de datis, & præmiſſis, numero quadrageſimo octauo, & conſil.1. quæſtione 19. de conſtitutio. & conſi. vltimo de cognatione ſpirituali, & conſil.9. num.3. & 4. & conſil.9. num.3. de conſanguin. & affin. & conſil. 43. num 4. de homicid. & conſil.3. num 7. de raptorib.* Maſcard *de probationib. conclu.* 846. *numero* 2. Flam. Pariſ. *de reſigna. benefic. libro 6. quæſtion. 2. numer.86.* Boſſius *in praxi. titul. de remediis ex ſola clementia Princip. numero* 34. Farin. *in praxi crimi. 1. par. quæſt. 6. num.48. & conſil.93. num.6.* Hortig. *in patrocinio pro Ceſaraugustano Gymnaſio 1. par. a num.77.* Rot. in Caunen. penſi. 15. Ian. 1607. coram Coctino infra adducta 11. *par. c.5. numero* 253. Salas *de legib. diſp.20. ſect.5.* dicens, quòd ſola taciturnitas eorum, quæ iure vel ſtylo ſunt exprimenda, vitiat. Henriq. *in ſumma li.12. c.2. §.6. & c* 3. §. 7. Ludouicus Lopez *inſtructorio conſcien. 1. tom. 2. par. c.296. & 2. tom. 2. par. cap.59.* & Manuel Rodriguez *quæſt. regul. 2. tom. quæſt.46. artic. 6.* in idem recidit quod tradit Sarmiento *libro*

primo Selectarum, cap. nono ſolum eſſe narrandum, quod de iure præſtat impedimentum. Et eſt gloſſa *in Clement. 1. de præbend. verb. alteri*, quam ſequuntur plures relati per Menoc. *de arbit. lib. 2. caſu* 201. *num.* 26.

21 Et idem † eſt in his, quæ ex ſtylo Curiæ exprimi debent, vt per Menoch. ibi, *numero* 27. & Maſcard. *ſupra num.* 8. Salas & alios *vbi ſuprà*. Rotam in d. Burgen decimarum, 16. Februar. 1590. vbi, quod communis ſtylus aliarum expeditionum attendi debet in materia ſurreptionis, Felin. *in cap. in noſtra 2. com. de reſcript.* Caſſadorus *deciſ. 12. numero 14. de præben.* & in abulen. Parochialis S. Thomæ ſupra adducta *præcedenti parte, cap. 2. num. 77.* vbi alij citantur, & in Salamantina dimidiæ portionis infra adducta 11. *par. cap. vltim. dubio 8. num.* 242. & in d. Caurien. penſ. Vnde in vna Legionen. canonic. 15. Martij 1577. coram Clemen. VIII. fuit reſolutum, &c. *R. diſpenſ. illeg.*

22 Quamuis † Couarruuias *lib. 1. variarum cap. 20. num. 5. verſic. verum vt his*, contrarium teneat, nempe, taciturnitatem earum qualitatum, quarum expreſſionem ius nominatim non exigit, tunc demum obeſſe Principis conceſſioni, cum eis ſibi ſignificatis petitum minime conceſſiſſet: & dixit Rota in vna Calagurritana iuriſdictionis 8. Aprilis, 1585. coram
23 D. Rubeis. Sequitur † Menoch *ſupra à num.* 27. dicens, quod licet tunc nulla ſurreptio vere dici poſſit ex parte impetrantis, inſpecta vero perſona concedentis ſurreptio dici poteſt, quia ſi illa cogno-
24 uiſſet non conceſſiſſet. Et † ſequitur Ioannes Gutierrez *canon. quæſt. lib. 2. cap. 15. num.* 51. etiam quando veritas occultata, ſi exprimeretur, difficiliorem Principem redderet ad concedendum, dummodo difficultas iſta ſit conformis iuri communi, vel ex cauſa iuſta & debita, & non ex affectu, vel ex alia cauſa exorbitanti odioſa, & minime conſiderabili, vt *numero* 29. ait cum Mandoſio *in regula* 32. *Cancel. quæſtio. 9. num.* 10. *& quæſtione* 11. *ſub numero* 4. & Thom. Sanchez *de matrim. libro 8. diſput. 21. & in prac. Decal. lib. 4. ca. 47. à num.* 10. & Suarez *de relig. tract. 6. de voto lib. 6. cap. vlt. à n.* 11. *& de legib. lib. 6. c. 24. num.* 10. & Rebell. *de obligationibus iuſtitia, 2. par. lib. 3. q. 5. nu.* 25. ait, quod ſi aliquid ſubticeretur, quod ſi exprimeretur magnopere & euidenter difficiliorem redderet gratiæ conceſſionem, inualida cenſeatur gratia, & iuxta prædictam doctrinam eſt accipiendum quod Rota *deciſ. 21. de præben. in nouis, num.* 7. ait, quod non omnia tacita reddunt gratiam ſurreptitiam, ſed illa ſolum, quę vel ſunt expreſſa in iure, vel in non expreſſis illa, de quibus eſt veriſimile de iure & in iure, quod ſi Papa illa ſciuiſſet, nunquam gratiam conceſſiſſet.

Sed prædicta † reſolutio abſolute eſt verior, quæ
25 probatur ex eo, nam valet collatio facta criminoſo, niſi ſit crimen inducens inhabilitatem ipſo iure, vt dictum eſt ſupra, *parte præcedenti, cap.* 8. Et tamen ſi id noſſet Papa veriſimiliter non conceſſiſſet, vt re-
26 cte aduertunt citati. Item † quia ſi eſſent exprimenda omnia quæ retraherent, ſeu retardarent Principem, etiam ſi iure, vel ſtylo non cauetur eſſe exprimenda, nec de iure præſtarent impedimentum, non eſſet vlla fere gratia, & conceſſio tuta, & certa, & eſſet valde durum, & onus graue, iuxta quam reſolutionem eſt accipiendum *c. poſtulaſti, de reſcript.* & alia iura in hac materia.

27 Et contraria † ſententia poſſet procedere in reſcriptis ad lites, *ex ca. ſuper literis de reſcript.* quod in eis loquitur. Et ratio differentiæ eſt, nam in reſcriptis gratioſis agitur de vitiatione, & nullitate gratiæ ipſo iure, & ſic præiudicio valde conſiderabili, in reſcriptis vero iuſtitiæ ſolum agitur de reformatione, ſeu mutatione iudicis, aut modi procedendi ope exceptionis, & ſic ad illud ſufficit quælibet taciturnitas, qua ceſſante, Princeps rationabiliter reſcriptum non conceſſiſſet, aut non in forma ſpeciali, vt d. cap. ſuper literis.

Ex dicta reſolutione † infertur ratio ad doctri- 28
nam Guillem. de Cuneo *in l. tertio per text. ibi, C. de Epiſcopali audien.* quam ibi ſequuntur Bald. *numero quarto*, Paul. 9. & alij communiter, Felinus *ſupra* & Tiraqu. plures referens *de pœnis temperan. cauſa 10. numero* 4. & Ioann. Gutierrez, qui etiam plures refert. *dicto cap. 15. ex num.* 86. & Boſius *ſup. num.* 35. & 38. Medices dicens communem, *de regul. iuris, reg. 3. numero* 54. Farin. *dict. quæſtione 6. num.* 49. & D. Cardin. Tuſch. *concl.* 730. *lit. S. tomo* 7. & alij relati per Cenedum *collectanea* 34. *ad decretales, numero quarto*, gratiam, ſeu remiſſionem ſecundi homicidij, non facta mentione de remiſſione alterius antea facta eſſe ſurreptitiam, & nullam. Cuius † quidem 29
doctrinæ ratio vera eſt, nam cum ex *dicta l. ante fin.* colligatur, crimina non niſi ſemel eſſe remittenda, tacite ſignificatur, & videtur exprimi in impetratione remiſſionis ſecundæ, primam exprimendam eſſe, vt recte tradit Nauarr. *d. numero* 48. *& dict. quæſtion. decimanona*, Thomas Sanchez *ſupra numero* 15.

Secundo, ex prædicta † reſolutione decidenda 30
venit frequens illa quæſtio, an valeat diſpenſatio matrimonialis ſuper impedimento conſanguinitatis, vel affinitatis, non facta mentione de copula inter impetrantes habita, an vero ſit ſubreptitia & nulla.

In qua quæſtione † ſunt diuerſæ ſententiæ. Prima 31
eſt, diſpenſationem valere ex prædicta doctrina, quod illa ſola taciturnitas veri nocet, quod iura iubent exprimi, & in hac ſpecie non iubent iura exprimi copulam, & quia de crimine non eſt facienda mentio, iuxta dicta. Ita tenent Nauarr. *dicto conſilio 1. quæſtio. decimanona de conſtitutio. & vltim. de cognation. ſpirituali, & dicto conſilio 8. & 9. de conſanguinitat. & affinit.* Henriquez *dicto libro duodecimo, capit. ſecundo ex §. 4. & etiam §. 7.* Manuel Rodrig. *in ſumma, 1. tomo, capit. 236. numero 5.* Vega *2. parte ſumma, cap. 34. caſu* 97. & tenuerunt Doctor. Nauarrus Iunior *in lectura de matrimonio*, & alij Doctores Salmantini: & nouiſſime Zaualos *in ſuis communibus opinionibus, quæſtio. 737.* tenet etiam Salzedo *in praxi* Bernardi Diaz *cap. 126. verſicul. vnde merito*, vbi damnat conſuetudinem in aliquibus tribunalibus receptam, quod in matrimonialibus diſpenſationibus, qui contrahere volunt ſolicite interrogantur, an ſe carnaliter cognouerint, de quo infamati minime ſunt. Et in vltima editione addit, quod nec contrahentes tenentur iudici commiſſario diſpenſationis interroganti reſpondere, cum factum occultum ſit, & cum interrogatio ad ſubſtantiam diſpenſationis neceſſaria non eſt, vt poſt quendam Thomam Correctorem S. pœnitentiariæ, tenet Nauarr. *conſil. 2. de ſponſalibus.* quod in 2. editione eſt 10. *de conſanguinitat. & affinitat.* Hæc Salzedo. Et hanc ſententiam dicit probabiliorem, ſtando in iure communi P. Ledeſma *de matrimonio, qu. 56. art. 5. & in ſumma de matrimonio, capit. 27. 3. difficultate 1. concl.* & ſequitur in foro conſcientiæ,

Ce-

Cechus *de rep. Eccl. cap.* 28. *de parocho, pag.* 367. & absolutè *de Sacramen. cap. de matrim.* 4. *propos. vers. hodie tamen.*

32 Secunda sententia † est, talem dispensationem esse surreptitiam, & nullam, quam tenet Sarmiento *dict. lib.* 2. *selectarum, c.* 9. *num.* 3. & Melchior Gallego *de cognatione spirituali, c.* 24. *à numero* 1. Ioan. Gutierr. *can. quæstio. lib.* 1. *cap.* 15. & Nauarr. *in man. d. c.* 22. *numero* 86. *in nouissima editione*, Cerola *in praxi Episcopali* 1. *parte, verb. dispensatio, §.* 4. & Mar. Ant. Genuensis *in praxi Archiepiscopalis Curiæ Neapolitanæ, ca.* 25. *num.* 4. dicens, non valere dispensationem, non facta mentione de incestu contra Nauarrum, vt refertur censuisse S. Congregationem, & sequuntur Manuel Rodriguez sibi contrarius del orden iudicial. *cap.* 10. *numero* 4. *ad finem*, & Thomas Sanchez *de matrimonio libro tertio, disputat.* 14 *numero* 3. & *libro* 8. *disput.* 25. qui inde dicunt, Salcedum supra immerito damnare dictam consuetudinem interrogandi de copula. Et hanc sententiam in terminis copulæ, & incestus cum affine sequitur Ludouic. Lopez *instructorio conscientiæ* 1. *tomo, ca.* 296. *pag.* 886. & absolute Rebellus *dicto libr. tertio, quæstio.* 5. *numer vigesimoquarto*, & nouissime Magister sacri Palatij *in indice librorum expurgan. in Eman. Sa pagina* 119. *initio*, sic corrigens, *Item non valet dispensatio super cognatione, tacito, quod se carnaliter cognouerunt. Ita censuit S. Congregatio.*

33 Et ratio huius † sententiæ est, quia incestuosi etiam cum propriis consanguineis iure prohibentur matrimonium contrahere, *ca. si quis viduam.* 32. *q.* 7. *cap. qui propinquam, c. de incestis*, 35. *quæst.* 3. *c. si duo*, 34 35. *quæstio.* 6. *cap. fin.* 35 *quæst.* 8. *cum alius*, quamuis † ob crimen incestus cum propria consanguinea non prohiberi quem matrimonium contrahere, sed solum ob incestum cum consanguinea vxoris viuæ, vel mortuæ: *c.* 1. *&* 2. *& c. transmissæ, & c. ex literis, de eo, qui cognouit consanguineam vxoris suæ*, teneant D. Thomas *in* 4. *dist. in.* 34. *quæstio.* 1. *art. fin.* & Ricar. D. Anton. 3. *parte, tit.* 1. *ca.* 16. §. 4. Syluester *in summa. verb. matrimonium*, 7. *sub numero* 8. Armilla *eodem verbo numero* 57. Caietanus *in summ. verb. matrimonium.* Veracruz *in speculo coniugiorum* 1. *p. art.* 23. *&* 3. *part. art.* 17. *ad fin.* Couarr. *in* 4. 2. *parte, c.* 6. *in princ. numero* 4. Matiençø *in rubrica, tit.* 1. *libro* 5. *recopil. gloss.* 1. *numero* 137. *&* 138. Candelabrum aureum *de matrim. num.* 94. & Iacob. Graf. *in decisionibus aur. casuum conscientiæ. libro* 2. *c.* 80. *numer. decimotertio.* Henriquez *dict. lib.* 12. *cap.* 2. §. 4. Ludou. Lopez *instruct. conscien.* 1. *tomo, d. c.* 296. *&* 2. *to.* 2. *par. ca.* 46. respondens iuribus allegatis, & Cardinalis Toletus *in summa, libro* 5. *capit. duodecimo & lib.* 7. *ca.* 15. & nouissime Zaullos *supra numero tertio*, Lessius *de iustitia & iure, lib.* 4. *c.* 3. *num.* 82. & sequitur Sarmiento *libr.* 7. *select, ca.* 10. *numero quarto.* nisi ea pœna à iudice, vel confessario imponatur sibi contrarius *iuxta* 55 *bro sup. citato.* Et † dicit Ricardus, quem alij sequuntur, id fuisse inductum ob iniuriam illatam matrimonio per coitum cum consanguinea vxoris. Quod etiam tenent Thomas Sanchez *lib.* 7. *disput.* 15. *numero decimosexto & dict. disput.* 15. dicens fundamentum prædictæ sententiæ non esse, quod incestus præbeat impedimentum matrimonio, sed stylum Curiæ.

56 Sed contra † est communis sententia Canonistarum, quæ efficaciter probatur prædictis iuribus quam tenet Abb. & Præpositus *in d. cap.* 1. *&* 2. *& l. Par.* 13. *tit.* 2. *p.* 4. & ibi Gregor. Lopez *ver. con su parienta*, Ang. *in summa. verb. matrimonium*, §. 5. Menoch. *de arbitrar. centu.* 6. *addit. casu* 502. *num.* 98. *&* 106. Nauarr. *in man. c.* 22. *n.* 74. *&* 75. *& d. cons.* 8. *nu.* 1. *& cons.* 10. *de consang. & affi.* Et probat stylus Curiæ, vt ipse dicit, & sequuntur Soto *in* 4. *dist.* 37. *qu.* 1. *art.* 1. *& secundo* Castro *de potest. legis pœnalis, c.* 7. 3. *docum. circa finem*, & Cord. *lib.* 1. *quæst. q.* 12. Summa Corona 4. *p. de matrim. de impedimento criminis*, Man. Rodrig. *in summa* 1. *tomo, ca.* 227. *num.* 3. *&* 236. *numero* 8. Vega *in summa* 2. *parte, c.* 5. *casu* 4. & in Espeio de curas *ca.* 15. *num.* 62. Valen. 4. *tomo, disput.* 10. *qu.* 5. *pun.* 4. & Rebell. *supra, qu.* 18. *numero* 7. Açor. 3. *part. libr.* 3. *c.* 10. *quæst.* 1. & dicit probabiliorem P. Ledesma *de matrimon. quæstione* 58. *artic.* 4. *& in sum. de matrim. c.* 22.

Solum est differentia † inter hos authores, quod 37
aliqui dicunt, non solum incestuosum cum consanguinea prohiberi matrimonium contrahere, sed etiam post contractum non posse debitum exigere, Angelus, & *d. l. Bart.* & ibi Gregor. & Nauar. *dict. cons.* 10. *num.* 3. & Vega *dict. num.* 62. & probatur ex *d. c. transmissa*, quamuis loquatur in incestu cum consanguinea vxoris mortuæ, Soto vero, Castro, Corduba, Manuel Rodrig. Vega *dict. casu* 4. *&* 1. *& d. c.* 34. *casu* 97. & Ledesma & Rebellus *numer.* 13. dicunt, quod licet prohibeatur matrimonium contrahere, non tamen debitum exigere.

Nec ratio † Ricardi quidquam valet, cum incestus 38
cum affine nullo præcedente matrimonio etiam impediat, *c. si quis cum duabus*, 33. *q.* 2. *ca. si quis cum matre*, 35. *quæst.* 3.

Vnde etiam † conuincitur quod ait Soto *d. art.* 1. 39
& sequitur Candelabrum aureum *supra num.* 95. & Vega *d. c.* 5. *casu* 2. Incestum cum consanguinea vxoris mortuæ non impedire matrimonium contrahendum, quod est contra textum expressum *dict. ca. transmissa*, Thomas Sanchez *d. lib.* 7. *disp.* 15. *num.* 12. Rebell. *d. q.* 18. *num.* 10.

Cum ergo incestuosus † etiam cum propria con- 40
sanguinea iure prohibeatur matrimonium contrahere, & omnis incestus sit de iure impedimentum impediens, licet non dirimens matrimonium, ius tacite exprimi iubet, & intrat supradicta resolutio, & doctrina. Et † etiam de matrimonio debet fieri 41
mentio in impetratione dispensationis, si illud de facto contraxerunt coniuncti in gradibus prohibitis, quamuis non sit copula consummatum, ex Triden. *sess.* 24. *de reform. matrim. capitulo* 5. alias etiam dispensatio nulla erit. Et tradit Sarmiento *dict. c.* 9. *numero* 3. Ledesma *in summa dict. c.* 272. *difficultate* 1. *concluf.* & Thomas Sanchez *d. lib.* 8. *disput.* 25. *à numero* 21. Et † pro hac sententia, quod de incestu debeat fieri mentio in dispensatione, facit in simili doctrina Didaci Couarruu. *in* 4. 2. *par. capit.* 6. §. 4. *numero vltim.* vbi ex Dominico *consil.* 33. docet, dispensationem ad matrimonium contrahendum concessam, sublato aliquo impedimento quod legitime illud matrimonium contractum dirimeret, nullam esse, si in eadem dispensatione mentio non fiat de cognatione spirituali, quæ inter impeditos aderat, per Catechismum tantum contracta, quæ tantum impedit, & non dirimit matrimonium, *cap.* 2. *de cogn. spirituali in* 6. Sequitur Ludou. Lop. *instructorio conscientiæ* 2. *tom. par.* 2. *ca.* 46. *ergo similiter in proposito.* Thom. Sanchez *de matrim. lib.* 7. *disp.* 10. *num.* 8. cum Palacios *in* 4. *dist.* 42. *disput. vnica*, dicens, quoties esset idem in catholico & baptizato, vnicâ pullulare cognationem, &c. Quod † tamẽ vide- 42

tur intelligendum, quando illud impedimentum, dirimens non eſſet cognatio ſpiritualis ex eodem baptiſmo, tunc enim ſufficeret exprimere, cognationem ſpiritualem ex baptiſmo, cum qua confunditur cognatio ex catechiſmo. Sicut † impedimentum publicæ honeſtatis ex ſponſalibus, aut matrimonio rato, cum affinitate ſuperueniente ex matrimonio conſummato confunditur. Licet † ſecus, quando impedimentum publicæ honeſtatis ex ſponſalibus concurreret cum affinitate ex copula illicita, aut affinitas ex copula illicita præcedenti cum publica honeſtate ex matrimonio rato ſubſequuto. Et ſic procedet, quod ait Marcus Anton. Genuen. *d.cap.25. num.10.* quando concurrit impedimentum publicæ honeſtatis, & affinitatis, debet vtrunque exprimi in diſpenſatione, ſicut quando concurrit impedimentum affinitatis & conſanguinitatis, & ceſſat difficultas de qua Thomas Sanchez *diſt. libro 8. diſput. 24. à num.36.* & ita tradit Henriq. *libro 12. capit.10. §. 3.* contra Toletum *libro 7. capitulo 11.*

Et illa doctrina † Couarr. procedit in vtroque foro, licet Henriq. in ſumma, *l. 11. ca.12. §. dicat id pro exteriori verum eſſe*, & ſic limitandum eſſe Couarr. cum Dom.

Et procedit † etiam poſt Concil. Trident. nam hoc impedimentum cognationis ſpiritualis ex catechiſmo non eſt ſublatum per illud *ca.2. ſeſſ.24. de reform.matr.* nec de iſta cognatione loquitur, ſed ſolum de cognatione ex Bapt. ſeu Confirmatione, quamuis cenſeatur reſtrictum, ſicut illa. Ita Nauarr. *in manuali c.22. num.72.* Bart. Ledeſ. *in ſummario de Sacramentis, de matrim. difficult.45.* Coſmas Philiar. *2. parte, lib.2. c.4.* Candelabrum aureum *de matr. num.90.* Summa Corona 4. *parte de matrim. nu.21.* Ludou Lop. *ſupra*, Man. Rodrig. *1. to. cap.224. ſub numero primo*, & Valentia *ſupra*, & Azeuedo *in l.7. tit. 20. libr.8. recopil. numero 44.* D. Sahagum *de Baptiſ. num.118.* Rebell *2. parte. li.3. q.18. numero ſecundo*, Licet † eſſe ſublatum teneant Veracruz *1. parte art.22. & 55. ad finem*, Henriq. *ibi*, Vega *in ſumma 1. parte, cap.33. caſu 24.* & in Eſpeio de curas *cap.8. numer.78. & c.15. num.59.* Petr. Ledeſ. *de matr. qu.56. art.3. & in ſumma c.17. & de baptiſmo c.13. concl.5. dubio 2.* Emanuel Sa, *verb. matr. impedimenta non dirimentia, numero 4.* Thom. Sanchez *lib.7. diſp.10.* Pro quibus videtur facere declaratio S. Congreg. ſuper d. cap.2. quam refert Leo *in theſ. for. Eccleſ. cap.24. à num.70.* eam tamen intelligit ibi *à numero 69.* procedere, non quia impedimentum ex catechiſmo ſit omnino ſublatum per Concilium, ſed quia baptiſmus ibi præceſſit catechiſmum, & ſolennitates poſteà in Eccleſia adhibitas, & ſolùm ex catechiſmo, qui præcedit baptiſmum, contrahitur dictum impedimentum, ex *d.cap.2. de cognat. ſpir. in 6.* quod loquitur de catechiſmo, qui præcedit baptiſmum, de quibus etiam loquuntur D. Anton. Caiet. Armil. Sot. & Angles, hanc cognationem explicantes, relati per Thomas Sanchez *d. diſp.10. num.7.* atque ita tenet Bart. à Ledeſ. *de matrim. dub.46. §. de catech.* relatus etiam per Thom. Sanch. *ibi*, qui tamen cum Couar. *d. ca.6. §.4. num.11.* & aliis allegatis veriùs tenet, quòd ex catechiſmo poſt baptiſmum facto oriebatur impedimentum, & tex. *in d.cap.2.* loquitur de catechiſmo præcedente baptiſmum, quia ita regulariter & ordinariè fit, & gratia frequentioris vſus.

Sed † contra iſtam ſententiam videtur obſtare, quod conſuetudo ſeruatur ob nullum inceſtum diſpenſationem peti, nec à Papa, nec ab Epiſcopo, vt cum Paludano *in 4. diſt.34. quæſt.1. num.14.* dicente, quod in criminibus impedientibus matrimonium hodie de conſuetudine non petitur diſpenſatio, teſtatur Corduba *d. quæſt.12. verſ. ſed vtrum ſit*, & alij. Quæ † conſuetudo videtur excuſare, etiamſi non conſtet, Epiſcopos ſcienter diſſimulaſſe. Angelus *ſupra*, licet contra teneant Paludanus *ibi*. Syluеſter, & Summa Corona, & Rebell. *numero 9. vbi ſupra.* Maxime, ſi conſuetudo eſt immemorialis, Caietanus 5. & Ludou. Lopez *d.c.46.* & Vega *d.c.5. caſu 1. & d.c. 15. nu.62.* & late Thom. Sanch. *lib.7. diſp.17. à num.4* & Açor 3. *par. lib.3. cap.10. q.1.*

Ex † quo aliqui etiam tenent, non eſſe opus facere mentionem de inceſtu in diſpenſatione ſuper cognatione, vel affinitate.

Reſpondetur, verum † videri id conſuetudine ſeruari, quod non petatur diſpenſatio ob inceſtum, niſi in noſtra ſpecie, quando petitur diſpenſatio ad contrahendum, cum ipſa cognata, vel affini, cum qua eſt commiſſus inceſtus: quia in hoc caſu in vſu eſt diſpenſationem, ſeu abſolutionem peti ob inceſtum, vt teſtantur Nauar. *d. num.75. in fine*, Graf *ſupra num.11.* Ludouicus Lopez *d. cap.296.* Vega *ibi*, & Valentia *d. quæſtione 5. pun.5.* & quotidie videmus in bullis diſpenſationum.

Sed dices cum † Nauarro *d. conſ.1. quæſt.19. de conſtitutio. & vlt. de cognatione ſpirituali. & d. conſil.7. 8. 9. & 10. de conſanguin. & affin. & 6. de reſcrip.* Enriquez *diſt. lib.12. ca.2. §.6. & cap.3. §.4.* Man. Rodrig. *diſt. capit.236. numero 5.* & Vega *d. caſu 97.* valere diſpenſationem ſuper vno impedimento, non facta mentione de alio ſuper quo poſtea de per ſe poterit obtineri diſpenſatio, ſicut valet impetratio abſolutionis ab vna excommunicatione non facta mentione de alia. (Quod etiam tenet Marcus Anto. Genuen. *d. cap.25. numero 10.* in habente duplex impedimentum affinitatis, & conſanguinitatis, vel publicæ honeſtatis, & affinitatis.) Atque adeo valere diſpenſationem ſuper impedimento conſanguinitatis, vel affinitatis, non facta mentione de impedimento inceſtus, ſuper quo poſtea poterit obtineri diſpenſatio, ſeu abſolutio, & quando non obtineretur, valebit matrimonium, cum ſolum ſit impedimentum impediens.

Reſpondetur † tamen, id non eſſe verum, in diſpenſationibus quæ ſe contingunt, & impedimentum tacitum auget expreſſum ſuper quo diſpenſatur, tunc enim neceſſe eſt de vtroque mentionem facere, alias diſpenſatio eſt nulla omnino, vt videmus, quando concurrit impedimentum conſanguinitatis cum impedimento affinitatis, quidquid dicat Genuen. ſupra, vel quando eſt coniunctio ex duplici parte, ſeu linea, Couar. *in 4.2. parte. ca.6. §.7. num.1.* Mandoſ. *de ſignatura gratiæ, tit. de diſpenſationibus matrimonialibus circa finem*, & eius filius Horatius, Mandoſ. ad Roman. *conſil.194. numero primo litera A.* Enriquez *lib.12. ca.10. §.3.* & P. Ledeſma *de matrim. quæſt.56. articul. quinto verſic. quinto ſequitur, & in ſumma de matrim. cap.27. ſexta concluſione*, & in exemplo eiuſdem Couarr. *vbi ſupra de conſanguinit. ſeu affinit.* cum impedimento ex Catechiſmo, & ſimil. Tum enim iſtæ diſpenſationes ſe contingunt, & vnum impedimentum auget aliud: nam † vbi plura obſtant impedimenta, difficilius conceditur diſpenſatio, Menoch. *de arbitrar. li.2. caſu 203. numero 13.* & vbi plura ſunt obſtacula, eſt neceſſaria mentio ſingulorum: Felin. *in c. poſtulaſti, numer.*

numero 2. de rescript. & in terminis dispensationis matrimonialis, quod si adsint plura impedimenta, omnia sint exprimenda, alias dispensatio nulla erit, tradit Mandos. senior *vbi supra*, & Menoch *ibi numero* 11. & Melchior. Gallego *supra, cap. 23. à num. 6.* & late Thomas Sanchez *lib. 8. disp. 23.* & nouissimè Suar. *de legib. lib. 6. c. 42. num. 2. 3. & 9.* & conducit decisio Rotæ 117 *lib. 1. & 70. lib. 2. par. 3. diuersorum*, quod procedit in proposito, nam impedimentum incestus auget impedimentum consanguinitatis, seu affinitatis.

56 Et idem est eadem † ratione in impetratione dispensationis vnius irregularitatis, non facta mentione de alia, Nauarr. *consil. 17. de rescript.* licet contra teneat *consil. 16 de clerico excommun. numero secundo.* & 3. & Suar. *d. cap. 24. a num. 10.*

57 Et illud, quod dictum est in contrarium solum habet locum in dispensationibus, quæ non se contingunt, nec tacitum auget expressum, vt in terminis dicti *consilij*. Nauarri 6. *de rescriptis*, quando sacris initiatus impetrat à Papa dispensationem, vt possit vxorem ducere, & deinde nulla huiusmodi dispensationis facta mentione impetrauit, vt cognatam ducere possit, tunc enim vtraque dispensatio est valida, vt ibi docet Nauar. quem sequuntur Manuel Rodriguez *d. cap. 236. numero quarto*, Vega *in summa 1. par. c. 88. casu 3.* & Petrus Ledesma *d. co. 27. 3. diffic. 7. conclusione.* & Thomas Sanchez *lib. 8. disput. 22. numero sexto.* Quia dispensationes istæ non se contingunt, sed sunt res separatæ, & super rebus differentissimis, nec vna auget aliam.

58 Quamuis è conuerso, † si talis prius impetrasset dispensationem, vt posset cognatam ducere vxorem, non facta mentione de impedimento sacri ordinis, esset nulla dispensatio, quia impedimentum sacri ordinis cum faciat illum omnino inhabilem ad contrahendum matrimonium, auget impedimentum consanguinitatis.

59 Et † similiter dispensatio concessa irregulari seu inhabili, vt plura possit habere beneficia, non facta mentione de irregularitate, seu inhabilitate esset nulla, quidquid velit Rebuff. *in praxi tit. de dispensatione ratione ætatis, verb. si tibi alias canonicè conferantur. à num. 4.*

60 Nec obstat † simile de excommunicatione, nam absolutio ab vna excommunione, seu alia censura, nec contingit aliam, nec vna censura auget aliam, & sic quoad expressam non est surreptio, vt dictum est *sup. num. 14.*

61 Sed contra istam † responsionem facit difficultatem, quod ex ea sequeretur, dispensationem, quam quis impetraret ad contrahendum cum consanguinea, affini, habens votum simplex castitatis, seu sponsalia de futuro cum alio contracta, non facta mentione de eo, esse surreptitiam, & nullam, & consequenter matrimonium ex ea contractum nullum, quod tamen non videtur dicendum.

62 Respondetur, diuersam esse † rationem in impedimento voti simplicis, aut sponsalium: nam cum ista solum impediant matrimonium propter iniuriam quæ fieret Deo, vel parti, nec inhabilitent ad contrahendum, non augent impedimentum consanguinitatis, seu affinitatis, nec sunt dispensationes, quæ se contingant, & ideo valet dispensatio super impedimento consanguinitatis, vel affinitatis, non facta mentione de voto, vel sponsalibus, remanentibus illis in suo robore, licet in voto contrarium teneat Thomas Sanchez *d. disputat. 23. numero quarto*, & Suarez *dict. capitulo 24. à numero quarto.* Dispensatio etiam obtenta super gradu prohibito valet, &c. Mediol. matt. *R. dispensatio.* Quando prius impetratur dispensatio consanguinitatis.

Remanet ergo † ex dictis rectè probata, & defensata secunda sententia, nempe dispensationem 63
super impedimento consanguinitatis, vel affinitatis, non facta mentione de copula inter impetrantes habita, esse surreptitiam & nullam omnino.

Et † idem est in impedimento cognationis spiri- 64
tualis, & etiam in impedimento publicæ honestatis, ex *d. cap. 2. de eo, qui cognouit consanguineam vxoris suæ*, vbi Abbas, *& cap. duo pueri, de dispensation. impub.* glossa, *ver. abusus, in cap. lex illa, 36. quæstion. 1.* Mariença *in d. rubrica, tit. 1. lib. 5. recopil. gl. 1. nu. 137.* Ioan Gutierrez *canonic. quæst. lib. 1. cap. 23. num. 15.* & nouissime Menoch. *d. centuria 6. addita, casu 502. à num. 1. ad 30.* Follet. *in praxi crim. 6. par. numero 8.* P. Cauall. *crim. res. casu vlt.* & Açor *3. par. libro 3. c. 9.* vbi tradit quod incestus committitur cum consanguineis, affinibus, & cognatis cognatione spirituali, & publica honestate, licet in cognatione spirituali contra teneat Thomas Sanchez *lib. 7. disput. 15. nu. 8. & lib. 8. disput. 25. numero 9.* cum Nauarro *d. consil. vltim. de cognatione spirituali*, & aliis, contra Gallego supra *d. cap. 24.*

Et cessat omnis † difficultas in hac quæstione, 65
primò, nam ita seruatur de stylo Curiæ nouissimo, qui habet in dispensationibus super impedimento consanguinitatis, affinitatis, cognationis spiritualis, vel publicæ honestatis faciendam mentionem de copula, & soluitur maior compositio. Et stylus Curiæ facit ius, *c. quamquam graui, de crimine falsi*, cum ei adnotatis, etiam in partibus, vt dictum est supra *1. parte, cap. 5. num. 87. & 88.* quidquid dicat Zaualllos supra *à num. 20.* Nec iste stylus est solum pro foro exteriori, vt sine fundamento perperam inquit Enriquez supra.

Secundo † *quia ita declarauit S. Congregatio Cõ-* 66
cilij, vt in sequẽtibus declarationibus super c. 5. sessione 24. de reformatione matrimonij. *Prima, Qui se cognouerunt carnaliter sine tractatu & cogitatione matrimonij, postea volentes matrimonium contrahere, & petentes secum dispensari in aliquo impedimẽto, tacentes se carnaliter cognouisse. si obtinent ex aliqua causa iam probata dispensationem, possunt dici obreptitie ac surreptitie, & sic nullam obtinuisse dispensationem, ex eo solo, quia non narrauerunt cognitionem carnalem. Secunda, Congregatio Cardinalium Concilij censuit, dispensationem surreptitiam, si inter consanguineos, vel affines, vel spirituali cognatione coniunctos carnalis copula præcessisset, cuius mentionẽ in supplicatione non fecissent, propterea quod tales consanguinei, affines, & cognati spirituales per hanc carnalẽ copulam reddit i sunt inhabiles ad contrahẽdum matrimoniũ, ex eo quod dicũtur commisisse incestum, qui impedit incestuosos contrahere matrimoniũ, ideo pro validitate dispensationis super gradu prohibito, necessariam esse de iure expressionẽ copulæ carnalis, prout stylus Curiæ obseruat.* Quas declarationes adducit post hæc Rebellus *2. parte ad finẽ, li. 4.*

Et apparet etiam † ex declaratione vltima infra 67
adducta, *n. 70.* & aduertit additio Nauarri *dicto consilio nono de consanguin. & affinit.* dicens: *Aduerte, quia refertur Congreg. censuisse, consanguineos, vel*

affines, qui tacita copula obtinuerunt dispensationē super impedimento consanguinitatis, vel affinitatis, esse surreptitios, & matrimonium postea contractum esse nullum. Cui sententiæ videtur etiam ipse D. Nauar. postea adhæsisse in 4. editione *sui manualis confess. 22. num. 86. in fin.* & ita obseruat praxis, & refert Ceuall. *in add. ad d. q. 737.* dicens tamen, quòd licèt illud procedat de stylo curiæ, pro contraria opinione vidit pluries in tribunali Archiepiscopi Toletani iudicatum.

68 Et ita certam † rem esse, standō determinationi Congregationis Cardinalium, vt standum esse ait, tenet P. Led. *de matrim. d. q. 56. art. 5. in summa d. c. 27. 3. diffic.*

69 Proceditque ista secunda † sententia, etiamsi copula sit habita post impetratam dispensationem in forma commissaria, antequam tamen Ordinarius, cui dispensatio commissa est iuxta decretum Concilij *sess. 22. de reform. cap. 5.* dispenset, nam etiam tūc dispensatio est nulla ob non factam mentionem de copula. Et ratio est, quia cum antequam Ordinarius dispenset authoritate Apostolica ex commissione sibi facta, nondum sit dispensatio perfecta, & in esse deducta, surreptitia videtur, non facta in ea mentione de dicta copula, cum incestus sit de iure impedimentum, iuxta dicta, atque adeo necessarium erit obtinere nouam dispensationem, seu perinde valere, iuxta stylum Curiæ & si copula est secreta, potest expediri gratis in foro conscientiæ per S. Pœnitentiariam) & ita contra Cordubam *in summa, quæst. 45. optione 2. puncto 5.* quem sequuntur Ludouic. Lopez *d. 1. tomo, cap. 296.* Man. Rodrig. *1. tom. d. cap. 236. numero octauo.* Vega *2. par. d. c. 30. casu 97.* (qui *casu seq. versi. empero.* & Man. Rodrig. *num. praced.* vbi variare videntur, loquuntur, quando ante factam dispensationem ab Ordinario contraxerunt de facto, male intelligentes Ioannem Gutierrez *infra*) & Cerola *in praxi Episcopali, 1. parte. versic. dispensatio. §. 6.* dicens, valere dispensationem, quando copula fuit habita post datam supplicationis, quod etiam consequenter tenuit Nauarrus *consilio 10. & 11. de consanguinit. & affinit.* & cum eo Zechus *de Sacram. d. c. 9. de matrim. 4. propos. versi. hodie tamen*, dicens, quòd valet dispensatio super impedimento gradus prohibiti, licèt non sit facta mentio copulæ incestuosæ inter eos habitæ, maximè post commissionem Papę. & standō in iure communi P. Ledesma *d. art. 5. cap. 27. 4. difficultate 1. conclusionis*, rectius tenet Ioan. Gutierrez, *dict. lib. can. q. ca. 15.* dicens ita declaratum à S. Congregatione Concilij.

70 *Prout* † *re vera est, & apparet ex declarationibus sequent. super dictum c. 5. si post impetratas literas dispensationis ante illarum præsentationem, & decretum Ordinarij se cognouerunt, nullis factis, aut adhibitis solemnitatibus committitur Ordinario, quod si dictæ literæ dispensationis sibi præsentabūtur & causa in eis expressa probabitur legitime coram se, & quod oratores post impetratas se cognouerunt, dispenset cum eis, iniuncta tamen ipsis salutari pœnitentia propter incestum arbitrio suo quod si tales contraxerunt coram parocho, habita notitia obtenta dispensationis, & se carnaliter cognouerunt committitur, vt supra, & additur, & punito parocho, quod non seruata forma Concily coniunxit oratores in matrimoniū, & grauius, si tunc sciuit illos in gradu prohibito se attinere, nec literas dispensationis vidit.* Alia. *Qui Romam miserunt pro dispensatione, & habito nuntio, quod literæ fuerunt expeditæ contraxerunt, vel se cognouerunt, & ita verum est, fuisse expeditas, & habere datas ante contractum, vel commixtionē dādas dispensationes esse, Congregatio Cardinalitū censuit, idem visum est, etiam quod literæ essent expeditæ, sed supplicatio signata, datata, & ex toto expedita.* Alia. *Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini censuit, dispensationem reddi nullam ex copula precedente dispensationem, si de ea non fuerit facta mentio in supplicatione, copulam verò superuenientē post dispensationem ab Ordinario factam, non impedire matrimonij validitatē. Quas declarationes adducit etiam post hæc Rebellus* d. 2. par. ad fi. lib. 4.

71 Et aduertit † addititio Nauarri *d. cons. 10.* dicens, aduertendum casum, *de quo in præsenti consilio differre ab illis, de quibus in duobus precedentibus cōsiliis, sed nihilominus referri S. Congregationem inclinasse, & in hoc casu hoc ad sedem Apostolicam pro quibusdam certis literis obtinendis remittendos à iudicibus, antequam in vim priuatarum literarum dispensent.*

72 Et idem declaratum † intellexi à S. Pœnitentiaria, ad instantiam D. Petri Fernandez Terminij Episcopi Abulen. & standō in declaratione S. Congregationis prout standum esse ait, tenet Petrus Ledesma supra, præsertim *d. c. 27. 4. difficultate, 1. conclus.* & nouissime tenet Thomas Sanchez *li. 8. disput. 25. n. 8. & 11.* & sentit Humada ad Gregorium Lopez *in l. 2. ti. 15. par. 2. gl. 10. à num. 5.* & sequitur Prosper de Augustino *in appendice ad summam bullarij Quarantæ 2. p. verb. matrimoniales dispensationes. pag. 585.* dicens, quod praxis Romanæ Curiæ paritérque S. Concilij Congregatio censuit, quod dispensationes factę non expressa copula habita inter consanguineos, vel affines etiam post commissionem Romani Pontificis factam Ordinario de dispensando, ante tamen quod ab ipso dispensetur, surreptitiæ sunt, & nullæ. Leo *in thes. for. Eccle. ca. 33. à num. 46.* dicens requiri reualidationem per nouam expeditionem, perinde valere, &c. Et ita planè tenet Rota in causa Cęsaraugustana status coram Bubalo *decisi.* Farin. *35. & 56. n. 1.*

73 Si autem † copula sit, habita post dispensationem perfectam, & factam ab Ordinario, vel post dispensationem impetratam in forma gratiosa non commissaria, non dubium est, quin dispensatio super impedimento cognationis, seu affinitatis, & matrimonium sequuta sint valida, cùm dispensatio sit rectè facta, & tenet Corduba supra in fine, & Ioannes Gutierrez & Humada *supra*, & Rebellus *d. l. 3. quæst. 5. num. 24. versic. dixi ante confirmationem*, & facit *reg. factum legitimè, de reg. iur. in 6.* Et patet ex declaratione vltima supra adducta *numer. 70.* licèt in hoc malè teneat contrarium Melchior Gallego *supra à num. 16.*

74 Nec obstat † copula superueniens, nam cum impetrantes iam sint dispensati, & habilitati ad contrahendum matrimonium, non est incestuosa, & consequenter non induxit impedimentum incestus, Manuel Rodriguez *d. capitulo 236. numer. 7. in fin.* & Vega *d. 2. par. capitulo 34. casu 98.* Thomas Sanchez *libro 7. disp. 67. numer. 9.* & Rebell. *vbi proximè.* Et esto esset incestus, non dirimeret matrimonium, cum solum sit impedimentum impediens, & in eo possēt Ordinarius dispensare, Nauar. *capitulo 22. numer. 75. & 85.* Valentia *4. tom. disput. 10. quæst. 5. puncto 5.* & Thomas Sanchez plures citans *d. lib. 7. disp. 17. num. 15.*

75 Et facit quod in simili † de copula cum affine in ter-

tertio, vel quarto gradu ex actu fornicario, recte tradunt Bartholomæus Medina *in summa li.1.c.14. in declaratione sexti præcepti.§.versic. secundo.* Ioan. Gutierrez *d.lib.1.c.23.num.3.* Petrus Ledesma *de matrim.quæst.55.art.3.5.dubio, & in summa,c.15.3. difficultate,6 conclusione,& 2.par.tract.27.cap.3.conclusione 5.* Manuel Rodriguez *1.tomo,c.207.n.2.* & Vega *1.parte,c.55.casu 7 notabili 5.* & Thomas Sanchez *d. disp.67.n.8.* non esse hodie incestuosam, ex quo possunt matrimonium contrahere, quamuis contra teneant Candelabrum aureum *de matrim.nu.* 209. & Ludouic.Lopez *2.tomo,2.partis,cap.50.* Azeuedo *in l.7.tit.20.lib.8.recopi.à nu.* 34. qui tamen cogitandum relinquit.

76 Et facit † declaratio S. Congregationis Concilij, quæ sic ait: *Sanctus Dominus noster Gregorius ex sententia Congregationis dixit decreto* ca.4.sessione 24.de reformatione matrimonij, *sublatum impedimentum quoque superuenientis affinitatis post contractum matrimonium, quia si impedimentum dirimens sublatum est, quod maius est: ergo & istud, quod solum impedit, ne is per quem contracta est affinitas, sine peccato possit exigere debitum, quod minus est. Præterea Concilium substulit tertium, & quartum gradum, ergo in omnibus.*

77 Aduertendum † autem est, sufficere narrare Papæ in supplicatione dispensationis copulam non dicendo, quot vicibus sit habita, licet sæpe habita fuerit, non enim est vis in hoc, quod semel, aut pluries sit habita, quia non est maius, aut plus impedimentum ex copula pluries habita, quam ex semel habita, & ita practicatur, Thom. Sanc. *li.8.disp.24.nu.7.* Acor.*3.par lib.3.cap.* 10. *quæst.1.* & Melchior Galleg. *de cognat spir.c.19 à nu.7.* Tolet *in summ. lib.7.c.19. ad fin.* & Vgol.*de offic. Episcop. cap.* 60. *§.3.* & alij, qui docent, in omnibus impedimentis saltim impedientibus matrimonium præter votum & sponsalia posse Episcopum dispensare.

78 Pro quo facit, quod si quis † leuet, seu teneat in baptismo plures filios alicuius, vnica tantum est compaternitas, vt audiui declarare D. Clementem VIII. dum esset Datarius Sixti V.

79 Et si quis ter, † vel quater contraxit nuptias, non est necessarium id exprimere in dispensatione bigamiæ. Nauarrus *cons.2.de bigamis,* & Vgol.*de irregularitate,capit.56.§.7.nu.3.* Thomas Sanchez *libro septimo,disput.86.nu.* 24. Enriquez *libro* 12.*capitulo* 6.§.9. Auila *de censur.7.parte,disput.8.in fine.*

80 Et in dispensatione † irregularitatis contractæ, ex eo quod quis excommunicatus celebrauit, non videtur necessarium exprimere, quod pluries celebrauit, aut pluribus excommunicationibus ligatus, quia vna tantum videtur irregularitas, Enriquez *lib.12.c.19.§.3.& libro* 14.*cap.7.§.5.* Thom.Sanchez *lib.8.disp.14.num.7.* Auila *disp.10. dub.8.* Et in excommunicato, qui pluries celebrauit in excommunicatione, tenet Nauar. *consil.3.de raptoribus numero* 6.& Cerola *in praxi,2.parte, verb. irregularitas,§.12.ad fin.*

81 Licet in eo, qui celebrauit ligatus pluribus excommunicationibus, contra Nauarr. *consil.* 16 *de clerico excommunic.* nempe, quod contrahat plures
82 irregularitates. Quod † verum erit in eo, qui celebrat ligatus diuersis censuris, nempe, excommunicatione, & interdicto, seu suspensione, *vt in cons.* 15. *præced.* Auila *sup.*

83 Et licet † Manuel Rodriguez *1.tom.ca.267.num.1.* & Vega *2.p.c.15.casu 2.in princ.* dicant, quod excommunicatus, seu interdictus ex duabus causis celebrando incurrit irregularitatem ex duabus causis in dispensatione exprimendis. Cuius Contrarium tenet idem Man. Rodrig. sibi non constans, inferius *cap.181.n.3.* vbi ait, quod ligatus pluribus excommunicationibus, celebrando prima vice non incurrit nisi vnam irregularitatem, quia non committit nisi vnum delictum.

Et non solum ob † celebrationem in excommunione, seu alia censura iteratam, vna tantum incurritur irregularitas, & non plures, sed etiam ob homicidium, rebaptizationem, seu aliud delictum iteratum, ex quo incurritur irregularitas, quia eadem est ratio, licet contra teneat Man. Rodrig.*d.cap.181.nu.12.* vbi ait, quod irregularis ob homicidium, rebaptizationem, aut celebrationem cum aliqua censura, si iterum id faciat, incurrit secundam irregularitatem. 84

Nec enim † multiplicantur irregularitates multiplicatis transgressionibus, seu peccatis eiusdem generis, seu speciei, licet contrarium teneant Suarez *5.tomo,disp.42.sectio. 1.n.2.* vbi de irregularitate ex rebaptizatione, *& de leg.lib.6. cap.24. sub numero 12.vbi de irreg.& homicidio.* & Molina *de iustitia, tract. 3.disputat. 41.numer.3. & 7.* Quamuis † secus sit in censuris, quæ multiplicantur multiplicatis transgressionibus, seu peccatis etiam eiusdem generis, vt per Suarez *d. 5.tomo, disputat.5. sect. 3.* & Vgolinum *de censura, tabula 1. cap.16.§.3.* Molinam *ibi.* 85 86

Et ratio † differentiæ est, quod irregulatitas est quædam inhabilitas per modum habitus, & permanentis, & sic non multiplicatur multiplicatis actibus eiusdem rationis, seu generis, censura autem est quædam pœna per modum transeuntis, cum fit de se absolubilis, seu vinculum dissolubile, Vgolin.*dict.tab.1.capitulo* 12. *& 13. & cap.* 16.§.4. Suarez *disp.1.sect.1.* 87

Non tamen videtur † verum, quod ait Enriquez *d. capitulo* 10. §. 3. quod si quis cum duabus sororib. eius, cum qua vult contrahere, copulam habuit, non sit necessarium in dispensatione id exprimere (quod etiam tenent Manuel Rodriguez *dict.1. tom. capitulo* 236. *nu.1.in fine,* & Vega *d.2 part.c.34.casu 98.in fine*) nec in dispensatione patruelium, seu consobrinorum sit necessarium exprimere, quod sunt per viam vtriusque parentis, quod re vera videtur falsum, nam ibi est duplex gradus, & ita tenent Thomas Sanchez *lib.8 d.disput.24.à num.4.* Vnde † etiam in descendentibus ab illis erit etiam duplex gradus exprimendus in dispensatione. Quamuis † vbi duo patrueles, seu consobrini ex dispensatione matrimonium contrahunt, in eorum nepotibus non videtur considerandus, nisi secundus gradus: nam alter confunditur & cessat per matrimonium, & dispensationem auorum: vnde † secus esset si sine matrimonio & dispensatione habuisset filios incestuosos. 88 89 90

Ex † prædictis infertur, quod si copula sit habita, antequam supplicatio Papæ porrigatur, & in ipsa fiat mentio de copula, erit dispensatio valida, licet antequam Ordinarius dispenset, iterum copula habita sit inter eos, de qua non est facta mentio, quia ea non auget, nec facit nouum impedimentum, Thomas Sanchez *supra,n.8.* 91

Placet tamen, quod ait † Marcus Anto. Genuen. *d.cap.25. num.* 5. nempe, fuisse etiam rescriptum ab vrbe anno 1601. quod si impetrantes post factam 92

ſeparationem à Vicario delegato, de nouo carnaliter ſe cognouiſſent, eſt opus noua diſpenſatione, ſeu perinde valere quando tamen inceſtuoſi expreſſerunt inceſtum, & non ſeparauerunt, valet diſpenſatio, vt patet ex verbis diſpenſationis, dum præcipitur fieri ſeparationem.

93 Aduertendum eſt etiam, † quod ſi coniuncti in gradibus prohibitis narrent, copulam inter eos eſſe habitam, & copulam ipſam, ſeu potius notam, & infamiam ex ea ortam, tradant pro cauſa, vt facilius cum eis diſpenſetur, ſurreptitia erit & nulla diſpenſatio, ſi eo fine habita ſit copula, & illum non exprimunt, tunc enim non ſolum videntur tacere verum, ſed etiam æquipollenter exprimere falſum, ſcilicet, quod non eo animo deliquerunt, vt eis fieret illa gratia, id enim ſubindicant, dando illud pro cauſa

94 † gratiæ quam petunt, Nauarrus *d.ca.22.num.86.& in c.ſi quando.de reſcript.except.5.numero* 5. & Ioannes Gutierrez *d.ca.15.num.20.* Ludouicus Lopez *inſtructorio conſcientiæ 1.tom.cap.48 prope finem, & d. cap.296.2.tom.2.part.cap.43.* Toletus *in ſumma lib.7. cap.18.* & Manuel Rodriguez *quæſt.regularium 2.tomo, quæſt.46. artic.6.* & Rebellus *2.parte, lib.3. qu.5. num.24.*

95 Quamuis Enriquez † *d.libro 12.cap.3.§.8.* dicat, in foro conſcientiæ non eſſe neceſſarium exprimere

96 iſtam doloſam intentionem talis finis. Et † ita in literis diſpenſationum quando narratur copula, & petitur diſpenſatio ob infamiam &c. dicitur, quod eam habuerunt fragilitate carnis, & non animo facilius obtinendi diſpenſationem: & ponitur clauſula, quod accipiatur ab impetrantibus iuramentum de hoc.

97 Si tamen impetrantes non traderent pro cauſa diſpenſationis copulam expreſſam, ſeu notam & infamiam ex ea ortam, ſed aliam cauſam, ſeu cauſas traderent, non eſſet ſurreptitia diſpenſatio, quamuis non exprimant talem intentionem, & finem, nam tunc non videntur vllo modo, nec etiam æquipollenter falſum exprimere, cum eam non tradant pro cauſa, ſed eam exprimant ratione impedimenti, atque adeo ceſſat dicta ratio. Et ita tenendum eſt, quidquid dicat Ludou.Lopez *d.cap.296.* & Thomas Sanchez *lib.8.diſput.25.n.38.*

98 Rurſus aduertendum † eſt, quod ad hunc effectum contrahendi impedimentum inceſtus, ſufficiat habere copulam penetrando vas, etiam ſine ſeminatione intra ipſum vas, quia talis vere eſt copula ince-

99 ſtuoſa. Sicut † ad rationem adulterij, & petendi diuortij, ſufficeret ſimilis copula, Petrus Ledeſma *de matrimon.quæſtione 55.artic.3. dubio 2.ad 3.* Licet

100 † ad contrahendam affinitatem requiratur copula conſummata, per quam ſeminetur intra vas, *capitulo extraordinaria, 35. quæſtio. 3.* Nauarrus *in manuali capitulo 22.numer.42.* Soto *in 4.diſtinct.41. quæſt.vnica, art.2.* Candelabrum aureum *de matrimon. numero 198.* Petrus Ledeſma *d.art.3.dubio 2. & in ſumma de matrimon.ca.15.5.concluſ.* Enriquez *libro 12. c. 10.§ 1.* Ludouicus Lopez *d. cap. 50.* Manuel Rodri-

101 guez *1.tom. cap. 226. num.1.* & alij, † & ad conſummationem matrimonij, vt per Thomam Sanchez *de matrimon.lib.2.diſput.21.* qui plures refert. Et quam-

102 uis † contrarium in propoſito teneat candelabrum aureum *de matrimon. numero 69.* dicens, quod ad hoc vt impedimentum hoc inceſtus incurratur, oportet vt vir talem conſanguineam cognouerit intra vas, & cum aliis circumſtantiis requiſitis in affinitate. Et nouiſſimè Thomas Sanchez *libro ſeptimo, diſputat. 15. numero 11. & libro 8. diſputat. 25. num.20.*

Et è conuerſo † ad hunc effectum contrahendi 103 impedimentum inceſtus non videtur ſufficere ſeminare intra vas, ſeu ſemen intus intrare, ſi vir non penetrat vas, & intrat clauſtra pudoris, quia ibi non eſt copula vera & perfecta, & itidem ad rationem adulterij, & diuortij, ſaltim reſpectu viri. Quamuis id ſufficiat † ad contrahendum affinitatem, ex quo eſt 104 commixtio ſeminis, & fiunt vna caro, vt per citatos, maximè Candelabrum aureum, *nu.198.* Petrum Ledeſmam, & Manuel Rodrig. *vbi ſupra*, & Thomam Sanchez *lib.7.diſp.64.*

Et eadem † ratione ad confirmationem matrimo- 105 nij, vt per Thomam Sanchez *d. diſp. 21. num.2.* qui alios citat.

Vltimo aduertendum † eſt, quod ſi copula ſit ha- 106 bita inter cognatos, ſeu affines ignorantes probabiliter, ſeu bona fide, ſe eſſe cognatos, vel affines, non erit opus in diſpenſatione narrare copulam, quia tunc non contrahitur impedimentum inceſtus, *ca.ſi quis cum duabus, & c.ſi quis cum matre, & c.quidem. 34.quæſt.2. & d.cap.qui propinquam, & c.ſi quis cum matr.35.quæſt.3. & d.cap.ex literis, de eo, qui cognouit conſanguineam vxoris ſuæ.* Et facit *ca.diſcretionem, eod.tit. & c.2.de cognatione ſpirituali, & ca.ſi vero, 2 de ſentent.excom.* Soto *in diſtin.37.quæſtion.vnica, art.2.* Corduba *lib.1.quæſt.12.* Petrus Ledeſma *de matrimon.q.55.artic.6.5.difficultate, & in ſum.d.cap.15. de matrim. 13. concluſ.1. de offic.* Victoria *in ſum. de matrim.num.288.* & Candelabrum aureum, *num.97.* Graff. *d.lib.2.cap.81. numer. 4.* Manuel.Rodrig. *d.1. tom.c.241.num.11.* & Vega *2.par.ca.5. caſu 1. & 5.* Rebellus *2.par.lib.3 quæſt.18.num.11.* & Thom.Sanchez *lib.7.diſp.15.n.9. & lib.8. diſput.25. n.10.* vbi id tenet etiamſi alter tantum coiens ignorarit (quod tamen non placet, quia eſt impedimentum ex parte ſcientis.)

Et ratio eſt, † quia tunc non eſt inceſtus formali- 107 ter, nec fuit commiſſum peccatum inceſtus, ſecundum citatos, & quod tradit D.Thomas *1.2. quæſt.76. artic.3.* & ibi Caietanus, & Molina, Syluester *verb.ignorantia, quæſt.6.* Caſtro de lege pœnali *lib.2.ca.14.* Couarruu. *in cap.alma mater.1.par.§.10.num.13.15. & 16.* Gabriel Vazquez *1.2.diſput.124. nu.3. & 4.* Suarez *5.tomo, diſput.4.ſection.8.numer.12. & 13.* Graff. *lib.4. cap.9.numer.41.* Vgolin. *de cenſur. tab.1.cap.9. §.8.à numer 7.* & Zumel. *1.2.quæſt.76.art.3. & art.4.diſputat.3.* Auila *de cenſur. 2.par. cap.5. diſput.5. dubio 6.* Molina *de iuſtitia, tract.3.diſput.23.* Lorca *1.2. diſputat.33.de peccatis, memb.1.* & Salas *1.2.tract. diſp.8.ſection.11.num.78.*

Et ideo † etiam in confeſſione non eſſet opus 108 tunc dicere circumſtantiam conſanguinitatis, ſeu affinitatis, Vega *d.caſu 1. & 1.par. capite 55. caſu 7. notab.2.*

Qui tamen † male *ibi, & d.c.5.caſu 1. & 5.* ait con- 109 tra Man.Rodrig. *d.c.241.n.11.* quod habens copulam cum ſua affini, ſeu cognata ſcienter, ignorans tamen inuincibiliter pœnam contra inceſtuoſos iure poſitam non incurrit illam.

Quamuis verum † ſit, quod quoties narratur copu- 110 la in diſpenſatione, etiam ſi dicatur ignoranter habita, ſoluitur maior compoſitio, ſicut quando fuit ſcienter habita, ſicut etiam quando diſpenſatio petitur ob notam, & infamiam mulieris, etiam non ſequuta copula.

Nec obſtat † tex. *in d.cap.ſi quis cum duabus, & in 11 cap.*

cap. quidem 34. quæst. 2. vbi iis, qui commiserunt incestum ignoranter, non permittuntur coniugia absolutè, sed post pœnitentiam etiam septem annorum.

112 Quia vltra quod Concilium Triburiense, ex quo sumpta sunt, non est generale, sed prouinciale, vt patet in tomis, & summa Conciliorum, id videtur intelligendum, quando imponebatur huiusmodi pœnitentia, & prohibitio, iuxta Canones pœnitentiales antiquos, qui iam non sunt in vsu, vt alias in casu *c. si homo 35. q. 3.* vnde videtur processisse dictus stylus soluendi maiorem compositionem in partem pœnitentiæ.

113 Incestuosi † vero scienter, absolutè, & perpetuo prohibentur iure contrahere matrimonium, & sic non erat canon pœnitentialis.

114 Tandem pro conclusione † huius capituli notandum est, quod de surreptione rescriptorum iustitiæ non datur in curia propter facilem recursum ad signaturam, & ita fuit dictum in causa Toletana primitiarum, 23. Febr. 1590. coram domino Comitulo, & ita videmus reformationes commissionum semper proponi in signatura.

115 Et idem videtur † etiam seruari in hoc Regno in rescriptis, & commissionibus emanatis à Nuntio, nam semper pro reformatione recurritur ad ipsum Nuntium, qui solet reformare commissionem, quando aliquid rationabile, seu aliqua iusta causa allegatur.

CAP. IV.

An requiratur, quod collatio fiat publicè, seu palam, & non clandestinè, & de probatione illius.

SVMMARIA.

AN necessario requiratur collationem palam fieri, non clandestinè. à numero primo, & sequentibus, *resoluitur, quod licet collatio facta clandestinè, & secretè suspicione non careat, non tamen est nulla, sed valet, nec ideo est irritanda, & etiam facta de nocte, licèt speciale sit in electione, quod facta clandestinè, & de nocte non valeat in ea dumtaxat, in qua seruanda est forma*, cap. quia propter, de election *alias enim etiam facta occultè, & clandestinè valet sicut collatio.*

Quamuis collatio clãdestina, & secreta valeat, requiritur tamè ad eius probationem, vt fides de ea quoquo modo fieri possit, per instrumenta, vel testes, quibus probatur collatio, nu. 10. *Quæ iuxta stylum Palatij, & Curiæ Romanæ, non probatur literis Ordinarij, seu Legati suo sigillo sigillatis contra impetrantes, seu prouisos Apostolicos, & in eorum præiudicium ad euitandas fraudes, &c. etiam si essent nominati testes, si secretarius non esset notarius, vel si testes non essent subscripti*, à nu. 11. & seqq.

Circa quod adducuntur variæ resolutiones, & decisiones Rotæ, à n. 14. & seqq. *quarum summa ponitur* nu. 27.

Quot testes requirantur, vt titulus, seu prouisio Ordinarij cum subscriptione notarij, & testibus recte probet, vti publicum instrumentum, de iure communi certum est, duos sufficere in instrumentis. nu. 28.

Difficultas est in Regnis Castellæ, an tres requirãtur, attento iure regio, cui in eis standũ est etiã in causis Ecclesiasticis, cum non sit ius Canonicum contrarium, & resoluitur, duos sufficere etiam de iure Regio, quamuis tres communiter apponantur contra aliquos, n. 29. & seqq.

Vbi non agitur de antidatione, seu anterioritate prouisionis, statur literis Ordinarij solo suo sigillo roboratis in his, quæ ad eius officium pertinent coram eo, vno & eodem tempore factis, alias solum probarent vltimum actum, contra Mascard. à n. 34. & seqq.

Sententia Mascardi procedit quoad solemnitates requisitas ad actum enunciatas, saltim in genere in literis Episcopi, n. 38. *Ex qua ratione præcipuè procedit* decisio *Rotæ* penult. 11. de iure patronat. in nouis, *alias 423. quæ ait, præsentationem probari per solam narrationem Episcopi factam in literis institutionis, quia factum præsumitur solemniter actum, nisi contrarium probetur, quam sequuntur relati*, nu. 39. *& intelligitur in Episcopo narrante de facto coram eo, non autem in Vicario asserente de facto coram Episcopo, nempe, de præsentatione facta coram Episcopo, ex Rota* n. 40. *Quæ tamen intelligentia non videtur, & difficultatum patitur, ex alias dictis* n. 41.

Ponuntur aliæ resolutiones Rotæ circa dicta, vbi an credatur literis Episcopi de resignatione, à n. 42. *Et placet decisio Crescentij, quod literæ Episcopi solo sigillo sigillatæ sine tabellione non probent resignationem, etiamsi esset eodem tempore facta, intelligendo contra eum quem dic. resignasse id negantem, & contradicentem, alias secus* nu. 47.

Vnde dicta decisio penult. de iure patronat. in nouis, *non procedit contra ipsum patronum negantem se præsentasse, & reclamantem, saltim infra tempus datum ad præsentandum*, n. 48. *Nec etiam procedit vbi agitur de præiudicio alterius, seu tertij.* nu 49. & nu. 50. *ponitur* decisio 20. *Rotæ.*

Instrumentum præsentationis requirit testes, n. 51. *vbi ponitur resolutio Rotæ.*

Adducitur doctrina Hieron. Gonçalez de probatione collationum Episcoporum, & ponitur eius regula, quæ tamen in parte reprobatur. num. 52. & seqq. *Et septem ampliationes illius adducuntur.* nu. 54. *vbi aliquæ earum examinantur.*

QVæstio est, an necessario † requiratur collationem palam fieri, & non clandestinè. Et videtur † requiri, nam electio clandestina non valet, *cap. quia propter, §. fi. de elect.* & idem in collatione videtur tenere Archidiaconus *in c. si tibi absenti, de præben. in 6.* 1 2

Nihilominus † dicendum est, quod licet collatio facta clandestinè, & secretè suspicione non careat, *c. vnico. § porro vt Ecclesiast. benefic. sine diminut. conferat*, & ibi Abbas *n. 7. & in cap. de clandest. desponſ. n. 2.* glos. *in cap. consuluit, verb. odit lucem, de offic. deleg.* nam actus clandestini sunt suspecti, *d. ca. consuluit, & dict. glos. & in l. C. de interdict. matrim.* non tamen est nulla, sed valet, & tenet, nec ideo est irritanda, vt ex *d. cap. vnico* colligitur, glossa *ibi, verb. occulta*, & ibidem Imola & Abbas *d. n. 17. & 18. & in d. cap. 1. n. 2.* Domin. & Franchus *nu. 1. in d. cap. si tibi absenti*, Selua *de benefic. 3. parc. quæst. 17. nu. 4.* Lambert. *de iure patronatus, 3. part. 2. lib. q. 11. art. 13.* Rebuff. *in concor. rub. de collatio. vers. c. palam etiam*, Corras. *de benefic. 4. p. c. 1. nu. 7. & 8. & cap. 3. num 26.* Ioan. Nicolaus Gimon. *in Enchirid. benefi. tit. 2. cap. 3. ex nu. 57.* Petrus de Basio *in directorio electionu, 3.* 3

parte,cap.37.nu.3.& Maſcard. *de probationibus concluſ.176.nu.7.*& Azor *inſtit.mora.2.p.libr.6. cap.26. quæſtion.*

5 Et collatio † etiam facta de nocte valet, Felinus *in d.cap.conſuluit,nu.20.*& ibi Decius *num.32.* Selua *ſupra,*& Gimon.*n.60.*Creſcen.*dec.13.de reſcrip. n.2.* & Polidorus Ripa *de nocturno tempore cap.*100.Nec
6 † obſtat textus *in d.c.quia propter, §.fin.*nam ſpeciale eſt in electione, quod facta clandeſtinè non valet,gloſſa *d.verb.occulta,*Abbas *in d.cap.1.n.2.*Selua, Gimon.*nu.*58.& Petrus de Bai *ſup.*& Lambert.*2.p.2. lib.quæſt. 9.art. 9.* Cuchus *in inſtitutio.maior.lib.4. tit.1.n.238.& ſeq.*

7 Nec etiam electio † facta de nocte valet, Felinus Selua,& Gimon.*n.61.ſup.* & Ripa *lib.2.reſpon.c.13.*& Cuchus *ſup.nu.22.*qui ait non decere, vt electio nocte fiat, niſi neceſſitas fortè aliqua vrgeat, quo tamen caſu non ſine tribus luminaribus celebranda erit,ne clam facta dici poſſit, ſequitur Manuel Rodrig.*quæſt.regul.2.tom.q.51.art.15.*

8 Idque non in † omni electione procedit, ſed in ea dumtaxat ,in qua ſeruanda eſt forma *d. cap. quia propter,* alia enim etiam facta occulte , & clandeſtinè valet,ſicut collatio,Abb.*in d. cap. vnico.num.18. & in d.cap.quia propter,§ fin.*Selua *ſupra.*Corraſius *d.cap.3 nu.27.*Gimo.*d.num.61.* & P. de Baiſio *ſupra numero 3.*&Cuchus *num.246.*Rip.*de noct. temp.cap.* 98.Nauarr.*conſi.8.de elect. numero 2.* & Manuel Rodriguez *ſupra,*qui duo † vltimi dicunt, quod etiam
9 electio,quæ fit per ſchedulas ſecretas, iuxta formam Concilij Tridentini,*ſeſſ.25.de regular.cap.6.*non poteſt fieri poſt tenebras ſine lumine artificiali, ſeu candela,quia alias commode fieri non poteſt: & ſequitur Ripa *de noct.temp.cap.99.*

Sed quamuis † collatio clandeſtina, & ſecreta
10 valeat , requiritur tamen ad eius probationem, vt fides de ea quoquo modo fieri poſſit, Abb. *in dict.capit.1.numero ſecundo* , ſcilicet per inſtrumenta , vel teſtes, quibus probatur collatio. Rota *deciſ. trigeſimaoctaua,de probationibus* alias 780. *in antiquis.*Maſcard.*concluſ.*174.*numero primo*,*& concluſ.* 313 *numero* 21.*& concluſ.*845. *numero octauo* 11.*&* 12. qui alios refert, & Perez de Lara *de anniuerſariis & capellan.libro ſecundo, capitulo* 10.*numero* 84. &
11 85.Quæ † tamen iuxta ſtylum Palatij, & Curiæ Romanæ non probatur literis Ordinarij , ſeu legati ſuo ſigillo ſigillatis contra impetrantes,ſeu prouiſos Apoſtolicos,& in eorum præiudicium ad euitandas fraudes.Rota *deciſ.1.*& 10.*de probat.* alias 22. & 348. *in nouis,*& *deciſ.17.de probationibus in antiquis,* Ægidius *deciſ.*321.& 326. Creſcen. *deciſ.decimatertia numero primo,de probatio.*Puteus 324. *libro* 2. & Achilles 171. & 172. 7 & 8. *de probationibus* Milles *in repert.verb.literis Ordinarij,* Selua *tertia parte,quæſtion.*23.Rebuffus dicens communem opinionem *in dict.rubrica de collatio.verſi.palam etiam* , Lambertus *ſecunda parte, ſecundo libro quæſtion.* 10. *art. ſeptimo, & tertia parte , quæſt.* 11. *artic. tertio.* Corraſ. *dict. capitulo primo , numero nono.* Mandoſius *conſilio decimo ſexto , numero decimoſeptimo , & conſi.*30.*numero ſeptimo,*& *conſi.*50.& Maſcard.*concluſ.*991. *à numero decimotertio , cum aliis,* & ita eſt accipiendum quod Azor ſup.ait vſu Curiæ Romanę receptum eſſe , ne collatio ſine teſtibus facta ſit rata & firma.

Quod *in d. dec.* Achillis 172. empliatur, † etiam
12 ſi in literis Ordinarij ſuo ſigillo ſigillatis eſſent nominati teſtes, ſi ſecretarius non eſſet notarius, vel ſi teſtes non eſſent ſubſcripti.

Limitatur † tamen ibidem , ſi poſt primas literas 13
prouiſus reſignaſſet, & de conſenſu reſignationis conſtaſſet per duos teſtes, quia ob id ceſſabat omnis timor antidationis.

Et etiam *deciſio* Chiſanen.81.*in manuſcrip.* in qua 14
habetur † quod *literis Ordinarij,& etiam legatorum, non creditur,nihil habeat teſtes in præiudicium impetrantium Apoſtolicorum , intelligendo tamen quod teſtes ſubſcripſerint,vel notarius fuerit rogatus de ipſorum præſentia,& interuentu, non autem , quod Epiſcopus apponat præſentibus talibus,niſi illi poſtmodum examinati deponant interfuiſſe,& hoc fallere in reſignationibus.Item,ſi adeſſet inſtrumentum poſſeſſioni,tunc enim per illud iuſtificatur collatio,ſi tamen poſſeſſio præcedat impetrationem Apoſtolicam.*

Fuit † etiam reſolutum *in vna Auximana caſtri* 15
Baldi coram Roſanen.de anno 1552.*quod prouiſio Ordinarij habentis teſtes,notarium,& ſigillū , præfertur Apoſtolica,& deciſiones Rotæ habent locum, quando prouiſio Ordinarij eſt ſine teſtibus , & quod erat etiam ibi iuſtificata prouiſio Ordinarij per inſtrumentum poſſeſſionis a tergo confectum per notarium , & coram aliis teſtibus , vt per Cotam* deciſ. 58. *cui conſonat Nando.*reg.8.Cancellariæ quæſt.8.nu.4.

Eſt etiam alia † *deciſio* Thanis 50.*in manuſcripto,* 16
in qua habetur,quod *non ſtatur literis Ordinarij ſine teſtibus in præiudicium Apoſtolici:& limitatur,niſi prouiſus ab Ordinario ſit in poſſeſſione , quia tunc tolleretur præſumptio fraudis,per addit.*ad d.deciſ.22. *alias* 1.de probationibus. *Quod vltimum in vna Foroliuien. Domini intellexerunt , quando prouiſus ab Ordinario,Nuntio,vel Legato vigore prouiſionis huiuſmodi poſſeſſionem acciperet ante prouiſionem Apoſtolicam,ſecus ſi aliunde poſſeſſionem habuiſſet,& ad excludendum Apoſtolicum,produceret titulum Ordinarij,Nuntij,vel Legati,ſine teſtibus, quo caſu Domini voluerunt , quod non ſtaretur ei propter præſumptam fraudem.*Hæc in dicta deciſione Thanis.

Fuit etiam † reſolutum per Rotam, quod *prouiſio* 17
Ordinarij ſine notario , & teſtibus ſub die 3. Martij, cuius vigore fuit capta poſſeſſio beneficij de ſequenti , probat contra impetrantem Apoſtolicum prouiſum ſub die 4. Martij , quia apprehenſio poſſeſſionis concurrens cum prouiſione Apoſtolica opitulatur prouiſioni Ordinarij , cum ſit inſtrumentum publicum,& facit præſumi pro validitate,& veritate prouiſionis antecedentis Ordinarij.Et facit cap. ſi à ſede de præb. in 6. *vt per Guidobonum* , deciſ. 69. in manuſcrip.*& per Caputaquen.*408.parte 2.

Et † *in vna Virdunen.canonicatus 6.Martij,* 1505. 18
coram D.Pāphilio ſupra addu&a in 5.part.c.3.nu.43. *fuit reſolutum quod literæ prouiſionis Legati,quæ non ſolum erāt ſigillatæ ſuo ſigillo,ſed etiam ſubſcriptæ à Legato,& ab eius Vicelegato,qui erat protonotarius Apoſtolicus,& à ſecretario, qui & ipſe erat notarius Apoſtolicus , probant anterioritatem gratiæ contra prouiſum Apoſtolicum,quia, vt declarat Achilles d.* deciſ. 172. d. dec. 1. & 10. de probationib. in nouis, *non procedunt, vbi eſt ſubſcripta à ſecretario Legati, qui ſit notarius publicus,prout in illo caſu,&c.*

Quod † tamen intelligitur iuxta dictam deciſio- 19
nem Achillis, quando etiam eſſent nominati teſtes, qui ſi non eſſent nominati , non probarent literæ Ordinarij,ſeu Legati,etiam ſubſcriptæ à ſecretario notario.

Quamuis in caſu † dictæ deciſionis Virdinen. 20
recte probarent , etiamſi non eſſent nominati teſtes

teſtes, ex quo erant ſubſcriptæ non ſolum à ſecretario, ſed etiam Vicelegato, & ſic intrabat alia limitatio dictæ deciſionis Achillis, & Chiſanen. quando teſtes ſubſcripſerunt, nam illi ad minus de-
21 ſeruirent de teſtibus ſuſcriptis,† quorum ſuſcriptiones parte opponente deberent comprobari, & recognoſci in forma ſaltim per alios teſtes, qui alias eos viderunt ſcribere, ſicut ſubſcriptio notarij, Rota *deciſ.* 570. *par.* 1. *diuerſorum*, Gonçalez *gloſſ.* 64. *n.* 6. *cum aliis.*

22 Et iuxtà † prædicta *in vna Mediolanen. canonicatus, & prebenda* 1. *Iunij*, 1592. *coram D. Blancheto fuit reſolutum, ſtante reſeruatione facta per Sixtum V. de beneficiis vacantibus, ſed per obitum Gregorij XIII. vacante, non obſtare prouiſo Apoſtolico prouiſionem Archiepiſcopi cum data præcedente reſeruationem, quia cum careat ſubſcriptione notarij, & teſtibus propter timorem antidatæ, non ſuffragatur ex allegatis, nec obſtare inſtrumentum captæ poſſeſſionis, quia tunc poſſeſſio ſuffragatur, quando præcedit reſeruationem Chiſanen. Thanis, & Guidobonus ſup. & ibi reſeruatio præceſſit apprehenſionem poſſeſſionis, nec obſtare, quod tunc temporis non adeſſet prouiſus Apoſtolicus, quia ſtante reſeruatione poterat dubitari in futurum, & habitura potiora iura, &c.*

23 At in Placentina † beneficiorum de anno 1601. ſupra adducta 6. *parte c.* 3. *nu.* 28. fuit reſolutum, prouiſionem Ordinarij habentem ſubſcriptionem notarij, teſtes, & ſigillum, probare contra prouiſum Apoſtolicum, illam factam ante diem 5. Decembris, 1600. & ſic ante reſeruationem Gregorij XIV. &c. iuxta ſupradictas reſolutiones.

24 Prouiſio tamen † Ordinarij non habens ſubſcriptionem notarij, probat contra Apoſtolicum, quando non tractatur de antidatione, ſed prouiſus ab Ordinario fatetur prouiſionem Apoſtolicam eſſe anteriorem, ſed dicit inualidam, ex eo quod cum Papa ordinario indultum conceſſiſſet, ſibimet manus ligauerat, tunc enim cum conferre beneficia ſpectet ad Ordinarium, creditur eius literis cum ſolo ipſius ſigillo, Mill. *verb. literis. Epiſcopi.* Nauarr. *conſ.* 1. *de fide inſtrumen.* Cerola *in praxi Epiſcopali*, 2. *parte, verb. bullæ*, §. 7. vt habetur *in dec.* Veralli. 341. *lib.* 1. *in manuſcript.* & quod ita fuit ſæpe reſolutum.

25 Et in vna † Leodien. canonicatus 18. Ianua. 1557. coram D. Chiſanen. fuit reſolutum, *prouiſionem Epiſcopi conferentis vigore indulti, quæ habet teſtes, ſigillum, & ſubſcriptionem Epiſcopi, licet non notarij, eſſe in forma probante, quia ceſſat præſumptio fraudis, de qua* in deciſ. 10. 22. & 348. in nouis, *ex quo contulit vigore indulti, & eſt præferenda prouiſioni nuntij vigore ſuarum facultatum, quocumque tempore conferat Epiſcopus, quia nuntius non poterat derogare indulto.*

26 Et in cauſa † Theanen. beneficij S. Euſtachi, 20. Aprilis, & 20. Maij 1587. coram D. Gipſio fuit reſolutum, quod literis prouiſionis Epiſcopi ſolo ſuo ſigillo roboratis creditur, licet careant teſtibus.

27 Apparet ergo in ſumma † ex reſolutionibus adductis, quod iuxta ſtylum Curiæ, ſeu Rotæ literæ, & titulus ordinarius etiam cum ſigillo ipſius non probant contra prouiſum Apoſtolicum, quando agitur de anterioritate propter timorem antidatæ, etiam ſi ſint nominati teſtes, niſi ſubſcripſerint vel poſtmodum examinati deponant interfuiſſe, vel niſi poſſeſſio capta vigore illius prouiſionis præcedat prouiſionem, ſeu reſeruationem Apoſtolicam, antequam prouiſio Ordinarij facta prætenditur, titulus vero, prouiſio Ordinarij cum ſubſcriptione notarij, & teſtibus, recte probat, vti publicum inſtrumentum.

Sed licet eſt † difficultas, quot teſtes requirantur. 28
Et quidem de iure communi certum eſt, duos teſtes ſufficere in inſtrumentis, & ſcripturis publicis, *authen. de inſtrumen. cautela, & fide*, §. *ſed etſi inſtrumenta*, & ibi gloſſ. *verb. adiiciatur*, quam ſequuntur plures relati per Burgos de Paz *in l.* 3. *Tauri*, 1. *par. nu.* 127. *& gloſſ.* 1. & Dd. *in cap. primo de fide inſtrum.* communiter recepta, teſte Couarr. *practic. cap. vigeſimo, n.* 4.

Difficultas eſt in † his Regnis Caſtellæ, an tres 29
requirantur, attento iure Regio, cui in eis ſtandum eſt, etiam in cauſis Eccleſiaſticis, cum non ſit ius Canonicum contrarium, *cap.* 1. *de noui operis nuntia.* & tres † requiri, *ex l.* 54. *tit.* 18. *partita* 3. *& l.* 1. *tit.* 30
9. *lib.* 2. *fori*, tenet Couarruuias *ſupra*, & Oroſcius *in l. ſi quis ex argentariis*, §. *ſi initium, nu.* 54 *ff. de edendo*, Olanus *in concordia & differentia iuris communis, & Regij, litera I. n.* 29. & 30. & Villad. *lib.* 1. *tit.* 15. *lib.* 2. *for. iud. n.* 11.

Sed verius eſt, duos † ſufficere etiam de iure Re- 31
gio, tametſi tres communiter apponantur, ex *l.* 111. & 114. *d. tit.* 18. *part.* 3. & tenet Gregorius Lopez *in d. l.* 54. *verb. tres, & in d. l.* 114. optime Burgos de Paz ſupra ex *numero* 124. *ad* 133. Doctor Paz *in praxi* 1. *tomo, vltim. annotatione, numero* 26. & Ioann. Gutierrez *practicarum, libro* 1. *quæſt.* 140. & Parladorus *libro* 2. *rerum quotidianarum, cap.* 20. *à numero* 16. qui maxime Burgos de Paz recte ſatisfaciunt *d. l.* 54. & *dict. l. fori.* & Curia *Philipp.* 1. *parte*, §. 17. *numero* 30.

Et contra Olanum † aduerte, quod *d. l.* 114. ibi, *Ca-* 32
mo de ſuſo moſtramos, non refertur ad *d. l.* 54. ſed ad *d. l.* 111. proximiorem.

Et quamuis † Azeuedo *in l.* 13. *titulo vigeſimo-* 33
quinto, libro quarto recopilationis, numero 37. teneat regionis conſuetudinem ſeruandam, non eſt recedendum à dicta ſententia, quia non apparet conſuetudo contraria. Nam quamuis communiter apponantur tres teſtes, vt dixi, non ſequitur quòd ſint neceſſarij, & quòd non ſufficiant duo, nec id eſt contra legem, quæ contentatur cum duobus teſtibus: nam ſi poſſunt opponi duo, multò magis tres, & ad maiorem cautelam & abundantiam, & ad excuſandam controuerſiam & difficultatem: nec conſtat fuiſſe annullatum aliquod inſtrumentum ob oppoſitionem duorum teſtium tantùm: facit conſ. Decij, *nu.* 12. Farinac. *de inuent. par.* 3.

Apparet etiam † ex adductis, illa procedere vbi 34
agitur de antidatione, ſeu anterioritate prouiſionis, alias enim ſtatur literis Ordinarij ſolo ſuo ſigillo roboratis in his, quæ ad eius officium pertinent, *c. poſt ſeſſionem, de probationib. cap.* 2. *de offic. ordin. in* 6. Abbas, Felin. *n.* 15. Decius & alij *in d. cap. poſt ceſſionem*, Selua 3. *par. quæſt.* 23. Lambert. 2. *part.* 2. *lib. q.* 10. *art.* 7. & Maſcardus plures referens. *concluſ.* 99. alias 998. *à num.* 1. *& concluſ.* 492. alias 448. *numer.* 1. qui ſunt videndi circa materiam ſigilli (de qua etiam Abbas, Felinus, & Decius *in ca* 2. *de fide inſtrumen.* Couarruuias *practicarum, ca.* 22. & Menochius *de arbitr. caſu* 113. Tuſchul. *concluſione* 240. *litera S. tomo* 7. Gonçalez *gloſſ.* 61. & Paz *in l.* 66. *ſtyli. à nu.* 36. Cotraſ. *d. cap.* 1. 4. *parte, numer.* 9. Mandoſ. *conſilio* 16. *num.* 16. *& conſi.* 30. *num.* 7. *& conſi.* 50. Nauarr. *d. con-*

ſil.1.de fide inſtrument. Rota *d.deciſ.1. de probationibus,in nouis,*alias 22.*& deciſ.*16.*eodem in antiquis,* alias 397.

35 Vbi habetur,† quod creditur literis Epiſcopi ſolo ſigillo ſuo ſigillatis ſine notario, & teſtibus ſuper reſignatione facta in ſuis manibus per eum admiſſa, & collatione ſubſequuta, & faciunt plenam fidem, dummodo omnia in literis ſuis contenta,coram eo, & per eum vno & eodem tempore facta,& completa exiſtant,alias non facerent fidem,niſi de vltimo actu, quia omnia & ſingula prædicta ſpectant ad officium ſuum, & inter ſubditos ſuos extra iudicium per eum expediuntur, idem Felinus *dicto numero decimoquinto.* & Millis, *verb.literis Epiſcopi,cuius ſigillo,* Puteus,*deciſio.*384.*libro primo.* Caputaquen. 87.*par.3.& deciſio.* Achillis 173.*ſeu* 9.*de probatio.* vbi habetur quod literis ordinarij narrantis partes præſentes, & reſignationem coram ipſo factam creditur, iuxta dictas deciſiones, & *deciſio* Chiſanen.81. de qua ſupra *numero decimoquarto.* Cæſar de Graſſis *deciſio.*132.*numero decimoſeptimo &* 18. quam vide Flamin.Pariſ.*lib.*8. *de reſignatione benefic. quæſt.* 11.*à numero* 35.

Quinimo Maſcard.*d.concluſ.*991. *numero* 10. con-
36 tra dictam † limitationem Rotæ amplius ait literas Epiſcopi ſuo ſigillo ſigillatas in pertinentibus ad eius officium probare omnia in eis narrata, etiamſi diuerſo tempore geſta ſint, & non ſolum vltimum actum.

37 Sed limitatio Rotæ † verior videtur ex dictis per eundem Maſcard.*ibi,numero vigeſimoprimo,& ſeq.* & Felin.*ſupra numero* 13.*verſi. item, nota.*2. & Flam. Pariſ.*num.*41.

38 Sententia autem † Maſcardi procedet, quoad ſolemnitates requiſitas ad actum enuntiatas, ſaltim in genere in literis Epiſcopi, ex Decio, *in cap. quoniam contra,de probatio.num.*183.*&* 191.*& dicta infra vlt.par.c.2.num.*122.

39 Ex qua ratione † præcipue procedit *deciſio* Rotæ *penult.*11.*de iure patron. in nouis*, alias 423. quæ ait præſentationem probari per ſolam narrationem Epiſcopi factam in literis inſtitutionis, quia factum. præſumitur ſolemniter actum, niſi contrarium probetur, *cap. in præſentia.de renunciat. &c.* quam ſequuntur Felin.*in c.poſt ceſſionem,d.numero* 13.*verſi. quid autem, & in cap. ſicut. de re iudic. numero* 26. Rochus *de iure patron. verb. honorificum, quæſt.*50 *num.*8. Lambert.2.*par.*2.*lib.quæſt.*10.*art.*4.*num.*7.*& ar.*7.*&* 3.*p.*2.*lib.q.*11.*art.*11. Rebuff.*in praxi* 3.*part.ſignaturæ. verb.necnon iuriſpatronatus.num.*14.*&* 15. Euerard.*in topicis iuris in loco ab extremis,ſub num.* 3. & Rota in illa Oſtumen.capellaniæ, de qua infra ad finem,*num.*50.& Menoch.*de præſump.lib.*6.*præſump.*36.*num.*4.

40 Et iſta deciſio † intelligitur in Epiſcopo narrante de facto coram eo, non autem in vicario aſſerente de facto coram Epiſcopo, nempe de præſentatione facta coram Epiſcopo, vt in vna Vercellen. capellanię de anno 1552.in qua fuit deciſum, quod narratiua inſtitutionis facta per Vicarium Epiſcopi non probat præſentationem, & dictum extitiſſe, & præceſſiſſe coram Epiſcopo, quia ſunt ſolemnitates extrinſecæ,quæ non præſumuntur *l.quæcunque.§.fi. de Publiciana*, vt per Caputaquenſem *deciſio.*238. *parte* 2.

41 Quæ tamen deciſio, † & intelligentia non videtur certa, & difficultatem patitur, ex dictis *dicto ca.ſecundo vltimæ partis, à numero* 121.quæ etiam in terminis iſtius deciſionis Caputaq. videntur procedere, maxime cum idem ſit tribunal Epiſcopi, & eius vicarij.

Et in vna Fauentina † prætenſæ dotis 5.Iunij 1560. 42
coram D.Verallo fuit tenta *d. deciſ.* 1. *de probat. in nouis*, & dictum quod Rota non ſeruat *deciſionem* Guidonis Papæ 175. nec dictum Baldi *in Rubr. C.de fide inſtrum.num.*40.vt per eundem Verallum *deciſio.*240.*lib.*1.*in manuſcriptis.*

In vna tamen † Dolen. coram D. Ioan. Maria 43
cum fuiſſet dubitatum, an literæ Epiſcopi ſolo ſigillo ſuo ſigillatæ ſine tabellione, quod conferebat beneficium vacans per reſignationem hodie in manibus eius factam, & per eum admiſſam probarent reſignationem, maior pars dominorum tenuit negatiue, vt ſicut talibus literis non creditur in præiudicium impetrantis Apoſtolici, & ſic tertij propter fraudes præſumptas ita, nec in iſto caſu, propter maiorem fraudis preſumptionem,alias enim eſſet in facultate ordinariorum priuare beneficiatos ſuæ diœceſis aſſerendo eos in manibus ſuis reſignaſſe, & ad ſupradictas deciſiones, quæ contrariæ videntur, reſpondetur, quod intelligi debent ſanè, & ſecundum rationem ex qua mouetur, ſcilicet, quia creditur Epiſcopo,& ordinario in his,quæ pertinent ad eius officium, vnde id procederet in admiſſione reſignationis, & collatione, non autem in reſignatione, quæ fit per tertium. Item reſpondetur, quod illa verba per reſignationem hodie in manibus noſtris ſponte factam poſſunt verificari per plures horas ante, & ita non concludenter probant omnia eod.contextus facta eſſe,vt volunt dictæ deciſiones,vt per Creſcen. *deciſ.* 13. *de probatio* alias 157. qui etiam ait ita in alia Burgen. coram eo determinatum fuiſſe, & idem videtur tenere Felin. *in d. capit.poſt ceſſionem, numero decimoſeptimo.verſic.*5. *conſidera.*

At in vna Barchinonen. coram Achille de anno 44
1554. dum dubitaretur, † an eſſet credendum literis ordinarij de reſignatione facta, non aliter conſtito de conſenſu reſignantis, domini fecerunt diſtinctionem, quod aut Epiſcopus atteſtatur reſignationem fuiſſe factam in manibus ſuis eodem tempore, quo refert, & admiſit & tunc creditur Epiſcopo atteſtanti de his, quæ facta ſunt coram ipſo, & ad eius officium pertinent, *iuxta deciſio. primam*, & ſine conſuetudine, aut Epiſcopus atteſtatur reſignationem factam in manibus ſuis, & non dicit, hodie, vel eodem tempore coram eo, & tunc non creditur atteſtationi ipſius, niſi cum conſuetudine probata per decem annos, quia non eſt contra ius, ſed contra ſtylum Rotæ, & communem opinionem, vt dicit *dict. deciſio.1.* aut Epiſcopus confert beneficium narrando, quod vacat per reſignationem,nec dicit coram quo ſit facta, & quando & tunc non creditur ſuæ atteſtationi,quia atteſtatur de facto, quod poteſt eſſe factum coram notario citra præſentiam ipſius, & quia eſt dictum vnius ſine iuramento, quo caſu quia conſuetudo eſt contra ius,ad illius probationem,requirerentur quadraginta anni,& ita fuit declarata, *dict. deciſio.* Creſcentij 157.*& d.deciſio.*1. *de probatio. in nouis.* vt per Verallum *deciſio.* 99. *libro* 2. *in manuſcriptis*, refert & ſequitur Flam. Pariſ. *d.libro* 8.*quæſtio.*11. *à numero* 35. licet non ita extenſe.

Et conſonat † deciſio Rotæ in vna Portugallen. 45
Vicarię,21.Maij 1599. corã D.Pẽna,quę ſic ait, *Dubitaui an erectio vicariæ facta per ordinarium Portugallen.*

rugallen. anno 1588. *esset valida, & Rota vtraque parte informante inualidam esse censuit, ex hoc potissimum fundamẽto, in quo omnes domini consenserunt, quia non constabat, quod hæc parochialis esset vnita monasterio aliunde, quam ex assertione ipsius Episcopi in erectione, & non creditur ordinario, quoad narratiuam in his, quæ coram eodem ordinario vnico contextu non sunt facta*, Cresc. decis. 157. *alias* 13. de probatio. *& fuit decisum coram Achille in vna Barchinonen. de Monte mellorie, die* 12. *Octob.* 1554.

46 Vnde apparet † non esse verum *consilium* Ferreti 302. vbi ait standum esse, & adhibendam esse fidem sigillatis literis ordinarij collatoris narrantis resignationem factam fuisse in manibus alterius, maximè subscriptis per notarium, & testibus roboratis, ex *d. decision. penult. de iure patron. in nouis*, alias 423. de qua supr. *num.* 39. quæ tamen loquitur in diuersis terminis.

47 Mihi vero satis † placet d. decisio Crescentij, dum dicit literas Episcopi solo sigillo sigillatas, sine tabellione non probare resignationem, etiamsi esset eodem tempore facta, intelligendo scilicet contra eum, quem dicit resignasse, id negantem, & contradicentem ex ratione, de qua *in d. decisione*, alias vero secus, & sic procedet *dict. decis.* 1. *cum aliis supra adductis.*

48 Vnde infertur † dictam *decision. penultim.* 11. *de iure patron. in nouis*, de qua *dict. numer. trigesimonono*, non procedere contra ipsum patronum negantem se presentasse, & reclamantem saltem infra tempus datum ad præsentandum, & ita colligitur ex eadem decisione *circa finem*, & tenet Euerar. *dict. loco ab extremis, num.* 3. & Menoch. *d. lib.* 6 *præsumptione* 36. *num.* 5.

49 Quæ etiam non procedit, vbi agitur † de præiudicio alterius, seu tertij, Felin. *in d. cap. sicut. de re iudicat. num.* 26. & Rochus *d. verb. honorificum, qu.* 50. Rota in causa Ostunen. capellaniæ. 17. Nouembr.

50 1600. coram D. Iusto in qua † fuit resolutum, *Non constare de legitima præsentatione, & sic non obstare clausulam, dummodo non sit alteri ius quæsitum, quia præsentatio ad hoc, vt tribuat ius, fieri debet coram habente instituere, Lamber.* de iure patron. 2. par. 2. lib. quæst. 4. art. 1. *qui intelligitur esse Episcopus, & eius vicarius officio vicariatus in genere qui habet ex generali mandato institutionem, Lambert.* sup. numero quinto, *& quod ex rescriptis committentib causarum decisionem, & in quib. non committatur super præsentatione, intelligatur commissa collatio, & institutio, vel vt possit retici præsentatio, hoc non reperitur iure cautum, nisi in auditore curiæ*, clem. auditor de rescript. *Barbatia* in cap. super eo, n. 38. de offic. delegati, *quicquid sit in casu, de quo* in d. cap super eo *& per Lambert.* 3. par. 2. lib. q. 1. ar. 9. &c. *nec obstare quod assertio ordinarij satis concludenter probet corã ipso præsentationem esse legitime factam. Rota* decis. 22 de probatio. in nouis. & 11. de iure patron. *quoniam loquuntur probata vacatione & institutione, tunc enim de facili præsumitur mediũ, quod est præsentatio. Ita intelligit Rochus* de iure patron. verb. honorificum, sub n. 83. *Rebu.* in praxi. 3 part. signature, verb. necnõ iurispatronatus. n. 14. *Euerar.* loco ab extremis sub numero tertio, versic. hinc etiam: *præterea non procedunt d. decisiones, vbi agitur de præiudicio tertij. Rochus sup. Fel.* c. sicut. sub nu. 26. vers. tamen illam decisionem. de re iudicat. *vbi dicit, quod ita seruant domini illam decisionem, & ita dixit Rota coram Paleoto in vna Aretina Porochialis* 7. *Febru.* 1562. *& ita procederet ad euitandam deuolutionem in præiudicium ordinarij, vel ad probandam validitatem institutionis, Ferretus* consil. 328. n. 3.

Instrumentum tamen † præsentationis requirit 51
testes, Lambert. *de iure patron. 2. lib. quæst.* 10. *artic.* 6. & fuit resolutum in vna Mediolanen. iurispatronatus 20. Maij 1596. coram Illustrissimo Cardinali, Blancheto, in qua fuit resolutum, *Scripturam præsentationis non esse in forma probanti, tum ex defectu testium, tum etiam quia non fuit expressus locus loci, vtrumque enim concurrere oportet, vt instrumento fides adhibeatur* leg. instrumenta. leg. rationes. C. de probatio. d. capit. contractus. de fide instrum. *Puteus* dec. 386. in fi. lib. 1. *Couar.* pract. cap. 20. n. 3. & quarto, *& de præsentatione. quot requirantur testes, tradit Lambert.* 2. part. 2. lib. quæst. 10. articul. sexto, numero secundo & sexto, cum aliis allegatis: *non obstat, quod iste actus sit indicialis, in quo non requiruntur testes, nam non concurrunt ea, quæ requiruntur ad iudicij substantiam, videlicet actor, reus, & persona iudicis*, cap. forus de verbor. significat. & totus tit. ff. & Cod. de iudic. *Præterea iste propositus nullam habebat penitus iurisdictionem, & cætera.* Postea tamen in vna Firmiana iurispatr. 16. Iun. 1608. coram D. Cauallerio fuit resolutum, quod licèt præsentationes, &c. *R. præsentatio* 4.

Post hæc vidi Hieronymum † Gonçalez *ad reg.* 52
de mensibus, qui. §. tertio proœm. ex numero centesimoquadragesimoseptimo agit de probatione collationum Episcoporum, & ponit regulam cum septem ampliationibus, & quinque limitationibus, & regula est, quod Episcopi faciant suas collationes per instrumentum celebratum coram notario, & testibus se subscribentibus in eodem instrumento, alias non probat in præiudicium prouisi Apostolici, etiamsi sit suo sigillo munitum, ne confingantur fraudes in anticipanda data, vt sæpe accidit, & quod ita de stylo curiæ seruatur, & allegat Rotam, & aliquos supra citatos à me *numero vndecimo vndecimo*, & alios.

Sed in primis † errat Gonçalez in constituenda 53
regula, quatenus in instrumento collationis factæ coram notario requirit subscriptionem testium, quæ solum requiritur, quando non est facta coram notario, sed per literas ipsius Episcopi suo sigillo munitas, vt ex supradictis apparet, nam in instrumento publico non requiritur subscriptio testium, sed satis est quod eorum nomina inscribantur à notario, vt cum communi tradit Couarru. plures citans *pract. capite vigesimo, numero quarto*, & decis. Rotæ in causa Conchen beneficij de Valdeiudios 14. Nouemb. 1611. coram D. Sacrato: & ita practicatur.

Prædictam autem † regulam ampliat primò 54
Gonçalez *numero centesimoquinquagesimo*, vt procedat non solum in Episcopis, & aliis collatoribus inferioribus, sed etiam in Cardinalibus legatis de latere, nam si suæ prouisiones careant prædicta solemnitate, nõn probant contra prouisos à Papa, Rota, *dict. decis. 10. de probat. in nouis*, Achil. *dict. decis. 7. & 8. numero secundo. de probat.* vt dixi *numero vndecimo.*

Secundo ampliat *numero centesimo quinquagesi-* 55
moprimo. vt etiam procedat, si ab Episcopo fuerit facta collatio vni, & à nuntio intra limites suæ facultatis alteri, nam d. prouisio ordinarij, licet anterior, non probabit sine notario, & testibus contra prouisum à nuntio vt per Puteum *decisione* 324.

lib. ſecundo per me allegatam *dict. numero vndecimo*, quæ loquitur in prouiſione legati non nuntij, ſed eadem eſt ratio in vtroque. Tertiò ampliat *numer. centeſimoquinquageſimoſecundo*, quod idem procedat eadem, imò fortiori ratione in aſſertione facta ab ordinario de reſignatione, coram eo facta in præiudicium Apoſtolici prouiſi, nam alias eſſet in facultate ordinariorum eludere omnes prouiſiones per obitum aſſerendo beneficia fuiſſe in eorum manibus prius reſignata, & allegat *deciſionem* Creſcentij 13. *de probation.* ſed male, nam non dicit id, ſed quod ſupra *numero* 43. Vera tamen videtur iſta ampliatio, vbi is quem ordinarius aſſerit coram ſe reſignaſſe, eſt mortuus, & agitur contra prouiſum Apoſtolicum per obitum illius, nam militat eadem ratio euitandæ fraudis, &c. Quartò ampliat *numero* 153. & 154. vt non ſufficiat, quod collatio fuerit facta coram ſecretario Epiſcopi, & teſtibus, ſi ſecretarius non eſſet notarius, vel ſi teſtes non eſſent ſubſcripti, vt per Achillem *d. dec.* 8. *numero ſecundo, de probatio.* quod eſt accipiendum, iuxta ſupradicta. Quintò ampliat *numero* 155. quod non ſolum procedat in antidatione, ſed etiam in clauſula, in qua eſſet aliqua ſuſpicio, & quæ auferret beneficium Apoſtolico, Achill. *d. deciſione* 7. *num.* 3 *de probat.* Sextò ampliat *à numero* 156. vt neque ipſi ordinarij collationes per ipſos factas, vt per Rom. *ſing.* 725. Aufrer. *de reproba. teſtium, numero* 19. & Maſcard. *de probat. conclu.* 315. *cum aliis.* Septimò ampliat, *numero* 160. vt teſtes adhibendi in collationibus Epiſcoporum ſint omni exceptione maiores, ideo familiares, & domeſtici, quibus imperari poteſt, non probarent, Rebuf. *in Rubric. de collatio. verſicul. non admittuntur tamen collationes ſub verſic. palam etiam.* Sed id videtur procedere, quando non fierent coram notario, nam ſi fierent coram notario, probarent, etiamſi teſtes in inſtrumento deſcripti eſſent familiares, & non omni exceptione maiores, propter publici inſtrumenti authoritatem.

55 Limitat nunc †prædictam regulam, & ſtylum curiæ *numero* 161. Primò, quando conſtaret de poſſeſſione anteriori habita à prouiſo ordinario ante datam literarum impetrantis Apoſtolici, nam tunc fraus excluditur, &c. allegat Maſcar. *concluſione* 991. *numero* 18. *& deciſionem* Thanis 50. ſupra adductam, *numero* 16. Guidoboni ſexageſimamnonam relatam *numer.* 17. Chiſanen. octuageſimamprimam adductam, *numero* 14. *& deciſionem* Veralli 146. *lib.* 1. *& quinquageſimamquintam lib. tertij in manuſcrip.* & deciſionem Placentinam beneficiorum ſecundo Maij 1603. coram Domino Mellino, de qua ſupra *num.* 23. Secundo limitat *numer.* 162. quando poſt datam literarum ordinarij abſque dict. ſolemnitate ille, cui erat prouiſum reſignaſſet, ante datam literarum Papæ, & de conſenſu reſignationis conſtaret per duos teſtes, quia ob id ceſſabit omnis timor antidationis, per Achillem *d. deciſio.* 172. alias 8. *de probatio. num.* 3. & dixi *numero* 13. Tertio limitat *num.* 163. quando prouiſio ſpectaret ad duos prælatos, & eſſent literæ illorum, quia tunc magis creditur illis, quam literis vnius tantum, ac excluditur fraudis ſuſpicio, Pauinus *de officio & poteſtate Capituli ſede vacante* 1. *part. quæſtio.* 3. *numer.* 10. *ante fin.* quem ſequitur Achilles *dict. deciſio.* 7. *numer.* 4. *de probatio.* & Maſcard. *dict. concluſ.* 991. *nu.* 19. & idem ait Gonçalez *à num.* 164. in literis prouiſionis præbendarum factæ ab Epiſcopo, & Capitulo Eccleſiæ cathedralis, vel collegiatæ, cum ſubſcriptionibus & ſigillis illorum, quamuis deficerent notarius & teſtes, quia non eſt veriſimile, quod tot perſonæ capitulares acquieſcant d. fraudi. *gl. verb. collegium in fi. in l. metum* 2. §. *animaduertendum. ff. quod metus cauſa.* Quarto limitat *à numero* 167. quotieſcunque concurreret pro literis Epiſcopi carentibus notario & teſtibus aliqua præſumptio, ſeu veriſimilitudo, quæ excluderet dict. præſumptionem fraudis, & antidationis, nam vna præſumptio potentior, & maior excludit aliam, Puteus *dict. deciſ.* 7. *num.* 4. *de probat.* Menoch. *de arbit. l.* 2. *caſu* 472. *cum aliis, & num.* 171. adducit reſolutionem Rotæ in Virdun. canonicatus 6. Martij 1595. coram Domino Pamphilio ſupra relatam *numer.* 18. Quintò limitat, ſeu declarat *num.* 172. quod collatio facta ab Epiſcopo, ſeu nuntio, legitime probetur, quando adſunt notarius, & teſtes, ac illorum ſubſcriptiones cum ſigillo Epiſcopi, ſeu nuntij, quamuis talis notarius rogatus non fuerit de prouiſione, de qua agitur, Rota *deciſio.* 163. *libro ſecundo, parte tertia diuerſorum.* Sed ibi non dicitur, quod adeſſent ſubſcriptiones teſtium, ſed notarij, licet non atteſtaretur de præmiſſis ſe fuiſſe rogatum, & tamen fides adhibetur literis prouiſionis Nuntij, quæ habebant teſtes ſigillum Nuntij, & ſubſcriptionem dicti notarij, quia erat notarius publicus legalis, & fide dignus, & quia erat ſecretarius Nuntij ſolitus recipere conſenſus præſtitos in curia eiuſdem Nuntij, & alios actus legales, ſi enim adeſſent ſubſcriptiones teſtium, non eſſet difficultas, etiamſi omnino defuiſſet notarius iuxta ſupradicta.

NONA

NONA PARS DE FORMA IN PROVISIONE SERuanda.

CAPVT I.

De forma in communi, & an ea non seruata, prouisio sit nulla, etiam in foro conscientiæ.

SVMMARIA.

PORTET *in prouisione beneficiorum obseruare formam à iure, statuto, consuetudine vel fundatione præscript am, alias nulla erit, nam forma non seruata actus corruit.* n. 1. *Quod procedit etiam in foro conscientiæ, in qua nõ poterit acceptari, nec retineri beneficium prouisum, non seruata forma requisita,* n. 2. *Contra Fla. Parisium relatum, cuius dicta videntur falsissima,* nu. 3.

Licet in illa controuersa quæstione, an contractus minus solemnis, seu actus nullus de iure positiuo, sit nullus in foro conscientiæ, an validus, sint variæ Dd. sententiæ, prima, quæ ait esse validum, secunda, quæ ait esse nullum, & tertia media: verissima est secunda sententia, & reliquæ improbabiles, vt bene ostenditur à num. 4.

Licet olim prima sententia fuerit communis, iam tamen communiter reiicitur, & secunda est magis communiter recepta, præsertim per Iuristas. nu. 13.

Quibus in hoc de intentione legum, etiam pro foro conscientiæ magis deferendum est, quam puris Theologis, &c. num. 14.

Quicquid esset de aliis actibus, seu contractibus minus solemnibus, in proposito tamen de electionibus seu prouisionibus beneficiorum tenenda est dicta secunda sententia, num. 15.

1 RVrsus oportet † in collatione, & prouisione beneficiorum obseruare formam à iure, statuto, consuetudine, vel fundatione præscriptam, aliasnulla erit. Puteus *decis.* 338. *lib.* 1. & Than. *dec.* 99. *in manuscrip.* nam forma non seruata actus corruit, vt per Feli. *in c. cum dilecta. de rescrip.* Ias. & alios *in l. cum hi. §. si prætor. ff. de transact.* late Brunus *in tract. de forma*, Euerard. *in loco à defectu forma cum aliis.*

Quod procedit † etiam in foro conscientiæ, in quo non poterit acceptari, nec retineri beneficium prouisum, non seruata forma requisita, Couar. *in reg. peccatum. 2. par. §. 3. n. 9.* Molin. *de iust. 1. to. tra. 2. disp. 81. circa fi. versi. ad dictum Innocentij.* 2

Quamuis † Flamin. Parisius *de consiben. quæst. 114. à num. 34.* dicat, quod forum conscientiæ ligat, & validat actum, in quo est prętermissa forma tradita, vel non seruata, dummodo dolus non interuenerit, Innocen. *in cap. quod sicut. de election. & in cap. fin. de clerico excommun.* Abb. *in cap. 1. de constit.* vbi Felin. *numero 39.* Decius 1. *lectura. numero 28.* seu 70. & 2. *lect. numero 19.* seu 32. Ias. *in l. si non sortem in princip: ff. de condict. indebit. num. 4.* Gigas *de pensio. quæstio. 34. num. 9.* quod nota (inquit) pro eo, qui non publicat resignationem iuxta Gregorianam, non emisit professionem fidei, non fuit approbatus ab examinatoribus synodalibus, habuit beneficium per electionem, non seruata forma tradita à iure, vel per præsentationem patroni elapso tempore, aut per collationem non habentis facultatem, vel habentis, & non valentis conferre propter excommunicationem, suspensionem, aut aliam causam. nam isti omnes videntur tuti in foro conscientiæ. Abb. *in capit. 1. de in integrum restitution. in fin.* Anchar. *reg. 1. in 6. quæst. 7.* Tiraquel. *de legibus connub. gloss. 2. numer. 20.* Boer. *decis. 1. nu. 15.* cum aliis relatis per Couarruu. *in cap. cum esses. numero 5. de testam. & in d. reg. peccatum. §. 3. numero 9.* Soto *lib. 4. de iustitia & iure. q. 5. art. 3.* & plura exempla huius notabilis conclusionis affert Niconitius *in c. quoniam contra. par. 1. num. 682. de probationib.* Hęc Flaminius, quæ mihi videntur falsissima. 3

Nam † licet in illa controuersa quæstione, an contractus minus solemnis, seu actus nullus de iure positiuo sit nullus in foro conscientię, an validus, sint variæ Dd. sententiæ, vt per relatos à Cenedo *collectan. 67. ad decretales, num. 2.* 4

Prima quæ ait † esse validum, quam vltra citatos per Flamin. tenet Butrius, & Abb. *in c. quia plerique de immun. Eccles.* idem Abb. *in d. ca. cum esses.* Domi. *in cap. 1. in princip. de sponsal. in 6. num. 3.* Bar. *in tract. Minoritarum, in 1. cap. 3. 1. & 2. distinctione.* Ias. *in l. post diuisionem, numero 11. & in l. cum quis, numero 9.* Couarr. *de iuris & facti ignoran. & in l. 2. à numer. 3. C. de fideicomm. & in l. 1. à num. 16. ff. de condit. indebiti. & in l. nemo potest. 1. lect. à num. 75. ff. de lega. 1.* vbi Ripa *à num. 96.* Alciat. *de quinque pedum præscrip. a num. 34.* Corn. *cons. 119. & 137. libr. 2.* Boer. *dec. 240. sub num. 19.* Brun. *in tract. de forma. 111. de potentia & effectu formæ, fol. 57. & 60.* Didacus Perez *in l. 1. tit. 2. lib. 5. ordina. verb. Si el testador.* Oroſc. dicens communem *in l. omnes populi, num. 65. ff. de iustit. & iure,* Menchaca *de succeſſio. creatione. §. 1. nu. 24. & §. 2. numero 9. & 11.* Nauarr. *in commentario de vsuris, numero 88.* & D. Anton. *3. part. tit. 10. ca. 3. §. 14. in fin.* Sylueſt. *in ſumm. verb. alienato §. 13. & verb. hæreditas. 3 §. 7. verb. legatum. 4. §. 10. & verb. teſtamentum 1. §. 5.* Armi. *verb. hæreditas, nu. 14.* Adrian. *quod lib. 6. art. 1.* Ioan. Medina *C. de reſtitu. quæſtione 23. ad finem,* Angles *in Floribus Theologic. quæſtion. quæſt. de dominio, artic. vlt.* & videtur tenere Coſta *in cap. ſi pater. de teſta. in 6. verb in ſuo teſtamento, numero decimoquarto &* 15. & Caldus *in leg. ſi curatorem habens verb. læſis, num. 71.* & dicit communem Soto *ſupra,* & magis communem Couarruuias *dict. num. 5.* & Mantica qui eam ſequitur *de coniect. lib. 2. titul. 14.* vt etiam Graſſus *de ſucceſſ. §. 1. à num. 12. & lib. 2. communium, cap. 4.*

6 Secunda, quæ ait † eſſe nullum, etiam in foro cõſcientiæ, quam tenet Innocen. *in d. ca. quia plerique,* Fortu. Garcia *de vltimo ſi. illat. 15.* Couarr. *d. cap. cum eſſes à num. 6. & d. §. 3. num. 9.* Anton. Gom. *in leg. 13. Tauri. numero 123.* Padilla *in dict. l. cum quis. C. de iuris & facti ignoran ex num. 7.* Mexia *ad legem ſum. concluſ. 6. a numer. 75.* Matienço *in l. 1. titul. 4. libro 5. Recopilat. gloſ. 10. à numero ſexto,* & Azeuedo *in l. 2. titul. 3 numero quadrageſimoſecundo, eodem lib.* Parlad. *differ. 12. §. 1. à numero 2 & 17.* Ceruantes *in d. l. Tauri. à num. 189.* Zaullos *quæſt. 71. & 137.* qui alios referunt, & Vltramontani relati per Iaſon. *in prædictis locis,* dicentes relicta in minus ſolemni teſtamento non deberi naturaliter: & ex Theologis, Mar. Ledeſ. 2. 4. *quæſt. 18. art. 1. dub. 12.* Bart. Medin. 1. 2. *qu. 90. art. 2. poſt ſolutionem 4. & in ſum. lib. 1. cap. 14. § 26. & in lectu. de cenſib.* Nauar. *de reſtit. libr. 3. cap. 2. numer. 350.* Salon. *2. quæſtione quinta de dom. articul. quarto,* Gabr. Vazquez *1. 2. tom. 2. diſp. 163.* Lorca *ead. 1. 2. diſp. 21. de legibus ad fin.* & Mag. Cano. & ait probabiliorem Aragon. *2. 1. qu. 62. de do. p. 160.* & Pater Mich. Marcos, nec diſplicet Iulio Clar. *§. teſtamentum, quæſtione nonageſima* & ſequuntur Molina *d. diſpu. octuageſimaprima,* & Leſſius *de iuſt. & iur. li. 2. ca. 9 dub. 2.* Licet quoad vltimas voluntates ſint in particulari ſententia, quod non ſit legum intentum eas irritare, ſed quod non faciant fidem in teſtamento non ſit de forma ſubſtantiali teſtamenti, ſed tantum probatoria, vt contra communem voluit tenere Ripa *in dict. leg. nemo poteſt, à numero 27.* & ibi Crotus.

7 Tertia ſententia † media, quæ ait eatenus eſſe nullum, vt bona conſcientia poſſit quis contra eum agere, & petere declarari nullum, ante ſententiam vero ex æquitate eſſe validum in conſcientia, & ex eo transferri dominium, licet reuocabile, quam tenent Soto *ſupr.* Victoria, & Fr. Ioan. de la Penna, Beia *in reſpon. caſuum conſcientia caſu 53.* Philiar. *de officio Sacerdotis 2. par. libr. 6. cap. 20. & ſeq.* Fr. Lud. Lopez *inſtr. conſcientiæ. 1. tom. cap. 164.* Bannez *2 2. præanb. ad quæſt. 62. 3. diſput.* Valen. *3. tom. diſp. 5. quæſt. 6. punct. 5.* Fr. Manuel Rodriguez *in ſum. 1. tom. cap. 132. num. 3.* Vega *2. par. ſum. c. 114. caſu ſecundo & 3.* Lud. Carbo *de reſtitur. qu. 45. & in 2. & 3. concluſ.* Bernar. *in ſum. cap. 18. num. 111. & 112.* & nouiſſime Petr. Ledeſ. *2. par. ſum. tract. 8. cap. à pag. 494* & alij Theologi, & ex Iuriſtis, Ias. *in l. ſi poſt diuiſionem, numero 13. verſ. poſſet in prædictis, & in dict. l. nemo poteſt. 2. lect. à num. 96.* cum Alex. *ibi,* idem Ias. *conſ. 67. lib. 3.* Tiraquel. *de leg. connubialibus. gloſ. 2.* ſeu *4. à numero 20.* Burgoz de Paz *in l. Tauri, à numero 1406.* & particulariter *1460.* & 1482 & Ioann. Gutierrez *in d. l. nemo poteſt, ex numero 456. & can. quæſt. li. 2. cap. 25. numero decimo, & vndecimo,* & hanc tenet Menoch. *de præſumpt. lib. 1. q. 80.* licet eum pro ſecunda ſententia citet Ioan. Gutierrez *dict. numero 11.* & in ſimili ſententia eſt Laçar. *de monit. ſect. 3. qu. 6.* ſatis confuſè loquens & procedens. Sequuntur etiam nouiſſimè hanc ſecundam ſententiam Açor *3. par. lib. 6. ca. 9. quæſtio 1. &* 2. Salas *de legib. diſp. 16 ſect. 2.* Suar. *eodem tract. lib. 5. cap. 20. num. 14 & cap. 24. a numero 4. & cap. 32. à numero 6.* & tandem fr. Baſilius Legionen. *de impedimen. matrim cap. 9. § 25.* licet quoad teſtamenta teneat cum Molina.

Mihi eſt † veriſſima ſecunda ſententia, & reli- 8
quæ improbabiles cum Salon ſupra, nam omnis lex iuſta non fundata in falſa præſumptione eſt ſeruanda in foro conſcientiæ, ſed iſtæ leges ſunt iuſtæ, vt ſupponimus, & non fundatæ in falſa præſumptione, ergo ſunt ſeruandæ in foro conſcientiæ. Conſequentia eſt euidens, & maior certa: minor autem, quod non ſint fundatæ in falſa præſumptione, probatur clare, nam lex irritans teſtamentum, ſeu aliud actum, in quo non eſt ſeruata forma, & ſolemnitas requiſita, non fundatur in præſumptione falſitatis, & fraudis hic & nunc, & in quolibet, ſed in vniuerſum illum irritat ex defectu ſolemnitatis, & forma, quantuncunque fraus abſit, ad vitandas fraudes, quæ alias poſſent aliquando committi. Quod † etiam pa- 9
tet, nam quamuis certo conſtet de veritate, & voluntate teſtantis, ex confeſſione partium, non valet teſtamentum minus ſolemne, ſed adhuc per iudicem eſt irritum declarandum, gloſſa, & Doct. communiter *in l. 2. C. de bonor. poſſeſſ. ſecundum tabul.* Couarr. *d. cap. cum eſſes, numero ſeptimo.* Burgos de Paz plures referens ſupra *numero 1394. & ſeq. & numero 1456.* Matien. *numero 16. 18. 25. & 34.* & alij ſupra citati, quod ſecus eſſet ſi fundaretur in præſumptione fraudis iuxta notata *in capit. is qui fidem de ſpons.* Præterea forum † interius, & exterius 10
non ſunt diuerſa, abſque vlla exceptione, quoties forum exterius præſumptione non fundatur, nam cognita veritate in idem omnino vtrumque forum ſemper conſentit, Gabr. Vazquez *1. 2. diſput. 66. numero tertio,* & Suarez *5. tom. diſput. 40. ſectio. 5 numer. 16. & ſect. 6 numero 1.* quod forum interum non diſcrepat ab externo, niſi vbi ex præſumptione ſola procedit præter rei veritatem ſecreto cognitam.

Quod ſi dicas † cum tertia ſententia huiuſmodi 11
leges nolle irritare actum in foro conſcientiæ ante ſententiam: probatur id eſſe gratis dictum, & ſine fundamento, cum lex abſolute loquatur, nec iſta æquitas eſt contra ius ſcriptum attendenda, cum non ſit iure ſcripta, *capit. fin. de tranſact. & leg.*

13 *leg.placuit.Cod.de iudiciis*,& ibi Doctores. Et † vt inquit Fortu.*supra numero* 236.relatus perBurgos de Paz *supra numero* 1460. Hoc in negotio potius legum authoritati ſtandum eſt,quam interpretum aſſertionibus eas in interiori foro non ligare explicantibus.

14 Et licet olim † prima ſententia fuerit communis, iam tamen communiter reiicitur,& ſecunda eſt magis communiter recepta,præſertim per Iuriſtas,qui-

15 bus † in hoc de intentione legum, etiam pro foro conſcientiæ magis deferendum eſſe exiſtimo, quicquid Soto ſupra velit, maxime aliquam Theologiæ peritiam habentibus,quam purisTheologis,qui ſuo modo, & ex proprio capite leges interpretari ſolent eas etiam canonicas potius ſuo iudicio metientes, & regulantes,quam cum legibus,vt par erat,contra quos Cano.de locis.*libro* 8.*cap.* 6. & 7. & conducit quod tradit fr.Ioan. Marquez *del gouernador Chriſtiano,libro* 1.*cap.*7.*pag.*101.de examinantibus & iudicantibus legem contra id quod ait *in B.Iacob. Epiſt.cap.*ſicut eſt iudicans legem,non eſt factor legis ſed iudex.

16 Præterea quicquid eſſet † de aliis actibus,ſeu contractibus minus ſolemnibus, in propoſito tamen de electionibus,ſeu prouiſionibus beneficiorum tenenda omnino eſt prædicta ſecunda ſententia, vt per Salon.*ſupra verſic.excipitur* 3. Bannez 4.*concluſ.* & Pet.Ledeſm.*pag.*497.quicquid è contra teneat Parlad.*d.differ.*12.§.2 *num.*24.

CAP. II.

De forma ſeruanda in prouiſione parochialium.

SVMMARIA.

*IN prouiſione parochialium ſeruanda eſt forma præſcripta à Concilio Trid.de examine per cõcurſum.*n.1.*Et pius V.in ſua conſtitutione ſuper collatione parochialium ſtatuit omnes prouiſiones propter, & contra dictam formam factas, nullas eſſe &c.*n.2.*& ponitur d.conſtit.*n.3.

*Iſta conſtitutio non habet locum, niſi in his diœceſibus in quibus fuit coacta ſinodus, & in eis iuxta formam Concilij deputati examinatores,ex declaratione Greg.XIII & S.Congregationis,*n.4.

Circa decretum Concilij & conſtitutionem Pij V.aliqua dubia ſunt explicanda.

*An ſede Epiſcopali vacante, capitulum, ſeu eius vicarius poſſit facere concurſum ad parochiales vacantes: & ad ipſum ſpectet obire illa munia, quæ Concilium ſtatuit obeunda ab Epiſcopo, ſeu eius vicario cum parochialis Eccleſia vacatio contigerit.*nu.6.*reſoluitur affirmatiuè, & ponitur declaratio S.Congreg.Toletana.*nu.7.& 8.

*Iſta declaratio,licet loquitur de examinibus & concurſu faciendis pro collatione parochialium, ſede cathedrali vacante,procedit etiam in examinibus & concurſu faciendis per Epiſcopum, ſeu eius vicarium ſede plena.*n.9.

Ex iſta declaratione apparet primo,ſtatim habita notitia vacationis parochialis conſtituendum eſſe in ea idoneum vicarium per Epiſcopum,ſeu vicarium ſede vacante, quod procedit etiam in parochialibus ſpectantibus ad collationem aliorum. n.10. & nu. 11. *ponitur quædam declaratio S.Congregat.quæ declaratur.*nu.12.

Quorſum tendant illa verba Concilij, ſi opus fuerit; cum ſemper videatur eſſe opus vicario. numero 13. *vbi reſpondetur cum declaratione S.Congregationis poſita.*

*Secundo apparet vicarium eſſe conſtituendum, cum congrua fructuum portionis aſſignatione,*n.14.*circa quod ponuntur declarationes S. Congregationis,*num.15.

*Vicario parochiali vacante ſimpliciter dato, non omnes fructus,ſed congrua portio arbitrio ordinarij iuſte determinanda debetur, nec Epiſcopus à principio poſſet omnes aſſignare, niſi omnes eſſent neceſſarij ad congruam portionem,*n.16.

*Non tollit declaratio S. Congregationis, quin ſi pro loco, & tempore videatur plus neceſſarium ad congruam portionem,quam duorum aureorum pro ſingulis menſibus aſſignari poſſit,*n.17.

*Tertio apparet, quod vicarius ſic poſitus parochialis onera ſuſtinebit,donec de rectore prouideatur,qui etiam debet habere cuſtodiam omnium bonorum parochialis,*num.18.*vbi ponitur declaratio S.Congregationis.*

*Deputatio vicarij,ſeu œconomi cum congrua, donec de rectore prouideatur per eum ad quem ſpectat, non eſt de forma concurſus, & prouiſionis, ita vt alias non valeat quicquid alias vellet Rota, quæ tamen poſtea hoc admittit,&c.*n.19.& 20.

*Quarto apparet parochialem vacantem, non poſſe conferri in commendam temporalem ei,qui magis idoneus fuerit iudicatus,& electus,dum aſſert bullas Papæ, nec poſſe interim conſtitui vicarium in ea,aut ei quoquo modo præfici,*n.21.& 22.*vbi ponitur declaratio S.Congregationis,quamuis contrarium ſeruetur.*n.23.

Id videtur iuri conforme ex c.auaritiæ de electio, in 6.*quod procedit in quibuſlibet beneficiis,*n.24. *Ex quo etiam non poteſt dignior electus ante collationem fructus percipere, etiam vti adminiſtrator, etiamſi antea eſſet conſtitutus adminiſtrator, &c.* n.25. *Nec videtur valere conſuetudo contraria.* n.26. *Quamuis videatur excuſare à pœna priuationis beneficij,ſeu iuris,de qua ibi,*n.27.*Nam conſuetudo etiã mala,nõ tamen euidenter,tribuit iuſtam cauſam ignorantiæ,& qui facit quod alij faciunt,excuſatur,&c.*n.28 *Et qui haberet in eo malam fidem,& conſcientiam leſam,non excuſaretur à dict.pœna priuationis,*num.29.

*Dato, quod magis idoneus iudicatus, & electus ad parochialem, ex eo quod in ea adminiſtrauit vt vicarius, amitteret ius ſibi competens, an gratia, & prouiſio de illa à Papa ei facta ſit valida, non facta mentione de dicta intruſione,ſeu adminiſtratione,*à n.30.*reſoluitur eſſe inualidam.*

Quinto apparet,per edictum publicum vocandos eſſe, qui voluerint examinari pro obtinenda parochiali vacante nu.35. *Quod accipiendum eſt vbi Concilium prouinciale id ſtatuerit, vt Toletanum, & Compoſtellanum.*nu.36.& ſeq. *Vbi ponitur declaratio S. Congregationis, quamuis aliqui abſolute dicant eſſe neceſſarium,*num.38.

Edictum apponendum erit ad ſummam cum termino 20.*dierum, cum ſuccedat loco nominationis ab Epiſcopo facienda, ad quam ex Concilio præfixum eſt tempus decem dierum, nec vltra alios decem prorogari poteſt, ex conſtitutione Pij V.* num. 39. *& ſic erit accipiendum decretum Concilij Compoſtellani,*num.40.

Terminus edicti curret,ex quo tam in valuis Eccleſiæ

cathedralis, quam Ecclesiæ beneficij præfixum est, iuxta dict. decretum Concilij Compostellani, num. 41. Nec est necessarium, quod stet affixum per illud tempus, sed est arbitrarium quanto tempore debeat manere affixum, numero 42. Et sufficit quod nuntius, vel notarius referat, quod edictum fuit affixum in loco, licet non dicat quanto tempore steterit, n. 43. Debet etiam apponi dies affixionis, & propositi edicti, vt sciatur an intra terminum, vel post sit factum examen, n. 44. & sufficit, quot affigatur, nec est necesse, quod prius legatur, n. 45.

edictum cum maiori termino 20. dierum ponatur, an ideo vitietur prouisio parochialis. à n. 46. resolvitur ex æquitate, & mente Papæ edictum positum cum maiori termino 20. dierum, etiam à principio, non esse nullum in totum, sed quoad excessus, & sic qui se opposuerint infra 20. dies, legitimos esse oppositores, non vero qui postea, nisi quando infra 20. dies nullus se opposuit, &c.

Cum quo termino debeat poni edictum, vbi Concilium prouinciale illud requirens non designat, à n. 50. resolvitur esse arbitrarium, modo non excedat 20. dies. num. 51.

Sexto apparet examen ad parochiales debere fieri cum examinatoribus saltim tribus, num. 52. circa quod ponitur declaratio S. Congregationis, n. 53.

Septimo apparet, quod si vota examinatorum paria, aut singularia fuerint, accedere potest Episcopus, seu vicarius, quibus magis videbitur, numer. 54. Nam Episcopus tantum, vel vicarius habet votum decisiuum in hoc casu, ex S. Congregatione, num. 55. 56. & 57.

Ista accessio Episcopi, seu vicarij, videtur debere fieri in ipso examine, seu coram ipsis examinatoribus simul congregatis, & non separatim, n. 58. Quamuis electio ex approbatis facienda ab Episcopo possit ab eo fieri, ex post facto, & separatim, n. 59.

Quod dicitur de votis singularibus, quod Episcopus possit accedere, quibus videbitur, non procedit quando singuli examinatores approbant vnum, quem alij reprobant, nu 60. vbi ponuntur declarationes S. Congregationis.

Quando dicantur vota singularia, vt Episcopus possit accedere, quib. videbitur, supposito quod examinatores debēt esse tres ad minus, n. 61. Resolvitur, quod cum ex tribus vnus approbat vnum, quem alter reprobat, & alter nec approbat, nec reprobat, n. 62.

Reprobatur quod ait Ledesma, quod si tres examinatores fuerint diuisi in suis votis, potest Episcopus accedere cui voluerit, & si duo fuerint pro vna parte, & alius pro alia, potest etiam accedere parti cui voluerit, num. 63.

Octauo apparet debere singulis annis in diœcesana synodo, quam etiam Capitulum, seu vicarius sede vacante facere potest, deputari examinatores saltim sex, qui debent proponi ab Episcopo, & à synodo approbari, &c. n. 64. Ex quibus Episcopus, vel vicarius debeat saltim tres eligere, vt secum examen perficiant, &c. nu. 65.

Si pauciores quam sex examinatores in synodo deputantur, non erit legitima deputatio, & examen, & concursus, cum illis factum erit nullum, n. 66.

Debent deputari in synodo vera, & formali, quæ est Congregatio legitima, quam facit Episcopus cum clericis sibi subditis, ad tractandum de his, quæ curæ pastorali incumbunt, &c. n. 67. & non sufficeret congregari clerum ad effectum solum nominandi examinatores, & iudices synodales, &c. n. 68.

Nono apparet, quod si ex sex examinatoribus aliqui intra annum mortui fuerint, aut alias absuerint, tota facultas examinandi ad superstites spectabit eo anno durante, etiamsi vnus tantum superesset, numero 69.

Quid si intra annum omnes mortui sint, vel absuerint, & videbatur Episcopum eo casu posse per se ipsum examinatores deputare, nam vbi forma præcise seruari non potest, sufficit actum facere eo modo, quo fieri potest, n. 70. & 71. sed Clemens VIII. facit decretum super hoc, vt in declaratione S. Congregationis posita, num. 71.

Decimo apparet examinatores semel deputatos, quorum officium non expirat cum morte Episcopi, durare etiam post annum, donec alij fuerint electi, dummodo sex supersint: at si pauciores supersint lapso anno, alios loco mortuorum esse eligendos in synodo, alias qui supererunt, pro legitimis non esse habendos, nu. 73. & non solum alij loco mortuorum sunt tunc eligendi, sed etiam qui supererant, sunt de nouo eligendi, vel relinquendi pro examinatoribus, vel alij loco eorum, &c. num. 74.

Non requiritur pro forma, quod examinatores singulis annis deputentur in synodo, dummodo post annum, saltim sex remaneant contra Rotam, n. 75.

An idem sit in iudicibus synodalibus in terminis Concilij. c. 10. sessione 25. de reform. an si quatuor saltim non adessent, alij essent legitimi iudices, n. 76. Resolvitur tunc recte posse à Nuntio, vel Legato causas aliis committi, quamuis si committantur iudicibus synodalibus, recte etiam possit rescriptum illis præsentari, num. 77.

Episcopus, seu Capitulum sede vacante in locum examinatorum defunctorū, vel absentium alios deputare nō potest, nec intra annū, nisi omnes deficiāt, nec post annum, etiāsi omnes deficiāt. n. 78. Quamuis in iudicibus synodalib. detur facultas ordinario ad substituēdum, &c. nu. 79. Quæ facultas substituendi videtur intelligenda, quando nondū aduenit tēpus faciendæ synodi, & trāsibit in Capitul. sede vacāte, n. 80. Et ponūtur declarationes S. Cōgregationis, à nu. 81. Quamuis Rota teneri deficientibus examinatoribus synodalibus posse Episcopū deputare examinatores absque celebratione synodi, vt in decisionibus positis, à num. 86.

Magis cōformis Cōcilio videtur sententia S. Cōgregationis, nā lapso anno defectus examinatorū cōtingit culpa ipsius Episcopi non facientis synodum, & sic nō excusat eum ab obseruatione formæ, & cessat ratio Rotæ, n. 92. Quod procedit etiamsi Episcopus de nouo veniat ad Episcopatum, &c. n. 93.

Sententia Rotæ posset procedere in terminis decisionum Literen. nempe in beneficiis iuris patronatus laicorum, à quibus præsentati, si non sunt examinatores synodales, poterunt examinari coram aliis ab ordinario deputatis, à n. 94. & ponitur resolutio Rotæ num. 95.

In literis resignationum parochialium in forma dignum dicitur, quod examen fiat adhibitis examinatorib. synodalibus. si illic. sint, vt esse debent, aliquin ab ipso ordinario nominandis. n. 96.

Isto casu est difficultas, an si illic sint examinatores, qui habentur pro synodalibus, tamen non sunt legitimi, & coram illis tanquam synodalibus fiat examen in forma dignum, sit validum. à nu. 97. resolvitur negatiue. n. 98.

Vnde-

Vndecimo apparet examen, & approbationem in concursu requiri semper pro forma ad singulas parochiales,nu.99.& seq.*vbi ponitur declaratio S. Congregationis, & reprobatur quadam sententia Cerola*,n.101.

Ista forma omitti non potest, etiamsi Episcopus velit parochialem conferre personæ, quantumcunque,& notorie doctæ,idoneæ.n.102. *& etiam vicario, vel doctori,sine licentiato in Theologia,seu iure canon. &c.ex S.Congregatione* n.103.

Duodecimo apparet requiri pro forma, quod examinatores renuntient, quotquot idonei reperti fuerint,n.104.

Debent facere relationem, & approbationem de omnib.non solum quoad literaturam, sed etiam clericatum,ætatem,legitimitatem,mores, &c. nu.105.*alias videntur peccare mortaliter examinatores*.nu. 106.

Circa modum dandi vota ponitur quædam declaratio S.Congregationis, n.107.

Decimotertio apparet,quod ex approbatis per examinatores solus Episcopus,vel vicarius, & non ipsi examinatores,debet eligere magis idoneum,numer. 108.

Ex approbatis Episcopus suo iudicio,& non ex votorum calculo,numero, & collectione potest eligere,& debet eum,qui sibi magis idoneus videatur, n.109. *vbi ponitur declaratio S.Congregationis.*

Poterunt examinatores priuatim, præsertim Episcopo petente renuntiare,quis sit magis idoneus,& nisi Episcopo id alias constet,poterit, & debebit priuatim se informare de hoc ab ipsis examinatoribus,& n.110. *& sic procedit quædam declaratio S. Congregationis posita*.n.111.

Quamuis aliqui teneant ad examinatores spectare renuntiare,qui sit magis idoneus,n.112.*& respondetur constit.Pij V*.nu. 113. *nec contrarium tenet Cechus relatus*,n.114.

*Decimoquarto apparet S. Congregationem sentire, quod capitulum sede vacante, etiam stante Concilio,non posset facere collationem parochialium, in quocunque mense vacarent, etiam secluſa reseruatione beneficiorum vacantium sede Episcopali vacante,qua tempore facta d declarationis Toletanæ non stabat,&c.*n. 115. *ad quod facit alia declaratio addu&ta*,n.116.

1 VNnde in prouisione† parochialium obseruanda est forma præscripta à S.Concil. Trid. *sess.24.de refor.c.*18.vbi S.Syno.statuit,vt occurrente vacatione parochialis Ecclesiæ,etiam generaliter, vel specialiter reseruatæ, seu affectæ, debeat Episcopus statim habita notitia vacationis, si opus fuerit,idoneum in ea vicarium,cum congrua eius arbitrio fructuũ portionis assignatione constituere, qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec ei de rectore prouideatur,& deinde præuio cõcursu,& examine coram examinatoribus,saltim tribus iuxta formã eiusdẽ Concilij in Synodo deputatis,ex approbatis Episcopus eum eligat,quẽ cæteris magis idoneũ iudicauerit, atque illi, & nõ alteri collatio Ecclesię ab eo fiat,ad quẽ spectabit eã conferre, &c. alias prouisiones omnes præter dictam formam factæ surreptitiæ censeatur,&c.

2 Et pius V.*in sua cõstitutione* 32.*super collatione parochialium Ecclesiarum* statuit omnes prouisiones parochialium præter & contra formam ab eodem Concil. Trid. præsertim in examine per concursum faciendo prescriptam factas,& faciendas nullas,irritas,ac nullius roboris,vel momenti esse, nullumque prouisi ius, aut titulum etiam coloratum possidendi præbere, &c.vt in dicta cõstitutione, quam hic ponere placuit.

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei,
Ad perpetuam rei memoriam.

In conferendis† beneficiis Ecclesiasticis, & præsertim parochialibus Ecclesiis personis dignis, & habilibus,qua in loco residere, & per seipsos curam exercere valeant,quantam diligẽtiam adhiberi oporteat, Alexandri III.in Lateranensi,& Gregorij X.in Lugdunensi generalibus Conciliis, ac Innocentij similiter Tertij,& aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum edita constitutiones testantur: quod vt deligentius,ac rectius perficiatur, statuit etiam Synodus Tridentina, vt occurrente vacatione parochialis Ecclesiæ,etiam generaliter,vel specialiter, etiam vigore indulti in fauorem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, aut alias quomolibet reseruatæ, vel affectæ,debeat Episcopus habita notitia vacationis Ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum in ea vicarium cum congrua eius arbitrio fructuum portionis assignatione constituere, qui onera ipsius Ecclesiæ sustinere,donec ei de rectore prouideatur. Et deinde Episcopus,& qui eius patronatus habet intra decẽ dies, aut aliud tempus Episcopo præscribẽdum aliquos clericos ad regendum Ecclesiam idoneos examinatoribus,iuxta formam eiusdem Synodi deputatis, nominet, & non nisi ab eisdem examinatoribus per concursum aliorum examinatorum,etiam tanquam magis idoneo ab Episcopo iudicato,& electo de Ecclesia prouideatur,alias prouisiones,seu institutiones omnes præter formam præditam factæ, surreptitiæ censeantur.Sed quoniam res humanæ semper in deterius prolabuntur,nisi sit,qui eas retineat, ac debitæ executioni demandet,& verendum sit,ne propter constitutionum huiusmodi transgressionem maximi abusus oriantur. Nos ad quorum notitiam non sine graui nostra molestia peruenit nonnullos ex venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis, & Episcopis occurrente vacatione parochialium Ecclesiarum eas nullo, aut minus rite seruato examine, præsertim illo, quod per concursum fieri debet ex Concilio Tridentino, vel etiam examine rite seruato personis minus dignis,carnalitatis, aut alium humanæ passionis affectum, non rationis iudicium sequentes contulisse, & de eis prouidisse, volentes, quantum cum Deo possumus,huiusmodi,ac etiam futuris periculis occurrere, eorundem prædecessorum nostrorum constitutiones præfatas etiam innouando,authoritate Apostolica tenore præsentium omnes & singulas collationes,prouisiones,institutiones,& quasuis dispositiones parochialium Ecclesiarum ab eisdem Episcopis, & Archiepiscopis,ac quibusuis aliis collatoribus tam ordinariis, quàm delegatis,etiam S.R.E. Cardin. ac Sedis Apostolicæ Legatis,vel Nuntiis,præter & contra formam ab eodem Concilio Tridentino, præsertim in examine per concursum faciendo præscriptam,factas, aut in futurum faciendas, nullas, ac nullius roboris, vel momenti fore,& esse,nullumque prouisi ius, aut titulum etiam coloratum possidendi præbere, & parochiales Ecclesias huiusmodi,vt prius ante collationes huiusmodi vacabant,ex nũc vacare statuimus,decernimus, & declaramus, easque omnes pro tempore sic vacantes nostræ,& Sedes Apostolicæ,seu eorum, quibus ius conferendi eas,præterquam Episcopis, & Archiepiscopis, qui curam dicti examinis iuxta de-

creatum eiusdem Concilij habere debent, competere, dis-
ſpositioni reſeruamus. Inſuper ne parochiales Eccleſiæ
diu in ſuſpenſo maneãt, in maximum animarum pe-
riculum quarumcunque parochialium Eccleſiarum,
quarum, dum pro tempore vacant, ad Epiſcopos, Ar-
chiepiſcopos, Primates, & Patriarchas, & quoſuis a-
lios ordinarios collatores in mẽſibus ordinariis colla-
toribus, etiã per noſtras regulas aſſignatis prouiſio, &
collatio ſpectat & pertinet, de quibus iſdẽ Epiſcopi,
& Ordinarij prædicti intra ſex menſium ſpatium, à
die vacationis, earundem perfecto examine, iuxta for-
mã Concily Tridentini præfati nõ prouiderint, ac il-
larum etiam, quarum collationes nobis, & dictæ Sedis
generaliter, vel ſpecialiter, & ex quauis cauſa reſer-
uatæ ſeu affectæ exiſtũt, aut aliis ex indulto Sedis A-
poſtolicæ cõpetunt, ad quas occurrente illarũ vacatio-
ne Epiſcopi, & Archiepiſcopi præfati perſonas per e-
xamẽ concurſu mutuo habito, iuxta dicti Cõcily Tri-
dentini formam approbatas, & magis idoneas nõ ele-
gerint, aut electas nobis, vel ſucceſſoribus noſtris, aut
iis, ad quos collatio ſpectabit, pro collatione obtinẽda
intra quatuor mẽſium ſpatiũ à die illius vacationis nõ
ſignificauerint, necnõ parochialium Eccleſiarũ ſimi-
lium, quæ iuris patronatus Eccleſiaſtici, vel aliorum,
ſeu clericorum, & laicorum ſimul fuerint, ſi præſentatus
intra tempus eiſdem patronis à iure præfixũ præ-
uio examine iuxta formam dicti Concily approbatus
petatur inſtitui, inſtitutioque ipſa per duos menſes à
die præſentationis dilata fuerit, collationem, prouiſio-
nem, inſtitutionem, ac commodam diſpoſitionẽ nobis,
& ipſi Sedi, ac perſonis indulta huiuſmodi conferẽdi,
prouidendi ſeu inſtituendi obtinẽtibus reſpectiue re-
ſeruamus, data tamen in parochialibus iuris patrona-
tus optione ipſis patronis, vt ſi inſtitutio ad ordina-
rios ſpectabit, ipſis ordinariis illa facere negligẽtibus,
& vltra dictos duos menſes differentibus, poſſint pro
huiuſmodi inſtitutione obtinenda habere recurſũ ad
Metropolitanum, vel viciniorẽ ordinariũ, aut ad Se-
dem Apoſtolicam. Prohibentes etiam eiſdem ordina-
riis, ne tempus decẽ dierum eiſdẽ ordinariis & patro-
nis ab eodem Concilio Tridentino ad nominandum
idoneos clericos corã deputatis examinatoribus præfi-
xum vltra alios decem dies prorogare audeant, vel
præſumant. Diſtrictius inhibentes, ne quis præter Ro-
manum Põtificem, aut alios indulta huiuſmodi obti-
nentes, vt præfertur, quacũque ſit ſuper hoc authorita-
te munitus, de huiuſmodi beneficiis ſic reſeruatis (vt
præfertur) diſponere, vel circa etiã per viam permu-
tationis, vel alias innouare quoquo modo præſumat.
Vt autẽ non ſolum dignis, ſed magis idoneis reperti
iuxta eiſdẽ Concily decretum parochiales Eccleſiæ
conferantur, volumus, & eadem authoritate decerni-
mus, quod ſi Epiſcopus minus habilẽ poſthabitis ma-
gis idoneis elegerit, poſſint ij, qui reiecti fuerint, à ma-
la electione huiuſmodi ad Metropolitanũ, vel ſi ipſe
eligens Metropolitanus, aut exemptus fuerit, ad vici-
niorẽ ordinarium vti noſtrũ, & Sedis huiuſmodi de-
legatum, aut alias ad ipſam Sedẽ Apoſtolicã appel-
lare, ac prælectum ad nouum examen coram ipſo ap-
pellationis iudice, & eius examinatoribus prouocare,
& conſtito de prioris eligendis irrationabili iudicio,
eoque reuocato, parochialis magis idoneo per eundem
iudicẽ appellationis authoritate noſtra (quatenus col-
latio Epiſcopũ à quo appellatiõ fuit ſpectaret) confe-
ratur, alias eidem magis idoneo per iudicem appella-
tionis approbato conferenda remittatur ad eum, ad
quem collatio, prouiſio, vel inſtitutio ſpectabit. Hac
tamen appellatio interpoſita interim non impediat,
aut ſuſpendat, quominus electio per ordinarium, pri-
mo loco facta interim demandetur executioni, & pro-
uiſus ab eadem Eccleſia cauſa appellationis huiuſ-
modi pendenti non amoueatur. Et ſi quis à ſententia
per iudicem appellationis lata duxerit appellandum,
is tunc ad Sedem ipſam Apoſtolicam appellabit. Si
ſecus in præmiſſis omnibus & ſingulis actum, aut at-
tentatum fuerit, irritum decernimus, & inane. Volu-
mus autem quod præſentium præſumptis manu alicui-
us notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius per-
ſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis ea-
dem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ
præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſten-
ſæ, quodque litera ipſa Cameræ Cancellariæ Apoſto-
licarum, & audientiæ cauſarum Palatij Apoſtolici
valuis, & in acie Campi Floræ dimiſſis inibi coptis
publicatæ, & affixæ omnes, ita afficiant, & arctent,
ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo
omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ decla-
rationis, ſtatuti, decreti, reſeruationis, prohibitionis,
inhibitionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu te-
merario contraire. Si quis autem hoc attentare præ-
ſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Bea-
torum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit in-
curſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, An-
no Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſi-
moſexageſimoſexto. Quintodecimo Kalend. Aprilis,
Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Quam conſtitutionem Pij V. ſanctiſſimus D. N. 4
Gregorius XIII. audita † relatione Congregationis
reſpondit, non habere locum, niſi in his diœceſibus,
in quibus fuit coacta ſynodus diœceſana, & in eis,
iuxta formam *ca. 18. ſeſſione 24* fuerunt deputati exa-
minatores, & ita Anaſ. Germo *de indultis Cardina-*
lium. §. quibuſuis, nu. 8. ait Cardinalem Carrafam 9.
Mar. 1589. reſpondiſſe Epiſcopo Volaterrano.

Circa quod decretum † Concilij, & conſtitutio- 5
nem Pij V. oportet aliqua dubia ſcitu digna, & in
praxi occurrentia breuiter explicare.

Et in primis † dubitatur, an ſede Epiſcopali vacan- 9
te Capitulum, ſeu eius vicarius poſſit facere concur-
ſum ad parochiales vacantes, & ad ipſum ſpectet o-
bire illa munia, quæ Concilium vbi ſupra ſtatuit o-
beunda ab Epiſcopo, ſeu eius vicario, cum parochia-
lis Eccleſiæ vacatio contigerit.

In quo probatur † affirmatiue ex regula tradita 7
ſupra 5. *par. c. 7.* quod capitulum ſede vacante fungi-
tur vice Epiſcopi, & ſuccedit in his, quæ ſunt iuriſ-
dictionis ordinariæ, exceptis caſib. in iure expreſſis,
& iuriſdictio data à Concilio Epiſcopis circa con-
curſum parochialium eſt ordinaria ad tradita per
gloſſa. *verb. Specialiter, in l. 1. C. ne liceat potentiorib.*
& Doctores *in l. morte. ff. de iuriſdictio. omnium iu-*
dicum, & in c. licet de officio ordin. & Couarruu. *lib.*
3. variar. c. 20. num. 1. verſic. & id deducitur num. 5. 6.
9. & 10. & Thom. Sanch *de mat. lib. diſp. 40. num. 14.*
& ita poſt hæc reſoluit Molina *de inſt. tract. 5. diſp.*
11. *n. 11.*

Et ita in terminis † cenſuit S. Cõgregatio Cõcilij, 8
per quandã declarationẽ factã ad inſtantiã Capituli
Toletani, anno 1577. ſede Archiepiſcopali vacante,
quę ſic ſe habet: *Obſeruanda in examinibus facien-*
dis per collationes parochialium ſede cathedrali va-
cante, in primis capitulum nullam ſibi hiſce examini-
bus authoritatem vindicauit, ſed conſtituit officia-
lem, & vicarium infra octo dies poſt mortem Epiſco-
pi, prout mandat Concil. Trident. ſeſſ. 24. c. 16. Secũdo
is vicarius ſic cõſtitutus obibit illa omnia munia, qua
Concilium

Concilium seſſio.24.c.18.*ſtatuit obeũda ab Epiſcopo, ſeu eius vicario, cum parochialis Eccleſia vacatio cõtigerit. Tertio,& in ſpecie ſtatim habita notitia vacationis Eccleſiæ,& antequã vllum fiat examẽ, cõſtituit idoneũ in ea vicarium cum congrua fructuũ portionis aſſignatione reſeruatis reliquis fructib.iis,quib. vere debebuntur, hic autẽ vicarius ſic poſitus eiuſdẽ parochialis onera ſuſtinebit, donec de rectore prouideatur. Quarto,poſtea per edictum publicũ vocabit eos omnes,qui voluerint examinari pro obtinenda ea parochiali vacante. Quinto,deinde examinabit eos, qui concurrerint adhibitis etiã aliis examinatoribus, ſaltim tribus,quorũ vota ſi paria, aut ſingularia fuerint,accedere poſſit ipſe vicarius quib. magis ei videbitur. Sexto,curabit idem vicarius, vt ſingulis annis in diœceſana ſynodo probentur examinatores ſaltim ſex,ex quibus tres ipſe eliget, eoſque congregabit, qui ſecũ examẽ perficiant ad ſingulas vacantes parochiales, & ſi duo vel vnus tantum ex dictis examinatoribus,etiã cum vicario, vel omnes tres,atque etiam ſex abſq. vicario ſeipſo cõgregauerint, ac examẽ perfecerint,nullum erit. Et ſi ex dictis ſex examinatoribus, aliqui intra annum ſuæ electionis mortui fuerint, tota facultas examinãdi vna cum vicario ad ſuperſtites,etiã vnus tãtum ſupereſſet,expectabit eo anno durãte.Septimo,ſi contingat ſequentib.annis nullos examinatores eligi in ſynodo diœceſana, illi ſex, qui ſemel præcedẽte anno ex decreto Concilij fuerint electi, pro legitimis habeãtur,etiam poſt lapſum ſuæ electionis, & ſic in officio ſuo perſeuerare poſſint, donec alij ſeruata forma Concilij fuerint electi, & ſi ex dictis ſex examinatoribus aliqui mortui fuerint, curabit vicarius, vt lapſo anno alij in locum mortuorum ſufficiãtur,ſeu eligantur in ſynodo diœceſana, alioquin qui ſupererint, pro legitimis non habeantur. Octauo, examẽ, & approbatio pro legitimis nõ habeantur, ad parochiales vacantes, ſi antea ad alias parochiales, quæ prius vacauerint, fuerit facta, ita vt nõ ſufficiat, quẽ iudicatũ fuiſſe idoneũ præteritis mẽſibus, aut annis ad aliquas parochiales,ſed ſemper opus ſit nouo examine, & noua approbatione ad ipſam parochialẽ, de cuius collatione ſingulis vicib. agetur. Nono,examinatores ex plurib.examinatis,nõ vnum ſolum,ſed plures, quos iudicauerint idoneos, ſignificabãt vicario,& ex iſtis pluribus per examinatores iudicatis,nõ ipſi examinatores,ſed ſolus vicarius eliget, quẽ cæteris magis idoneũ iudicauerit, hæc enim facultas nullo modo examinatoribus cõpetit, cũ ſoli Epiſcopo à Cõcilio ſit attributa, cuius loco erit vicarius ſede vacãte. Decimo, ipſe etiã vicarius ſolus, abſque examinatoribus ſcribet literas ad S.dominum noſtrũ, ad quem collatio parochialis ſpectabit, quibus præcipue teſtabitur vacaſſe parochialem, propoſitumfuiſſe edictũ, & ex examinatis fuiſſe tot idoneos à tribus ſaltim examinatoribus iudicatos, ſe vero ex iſtis idoneis talem cæteris magis idoneum iudicaſſe, & elegiſſe. Vndecimo, Capitulũ, aut decanus cathedralis Eccleſiæ, nullũ ius ſibi vendicet proponendi edictum, aut deputãdi, ſeu eligendi, vel conuocãdi coram ſe examinatores, nec iubendi, aut curãdi, vt corã ſe, aut examinatoribus deputatis ab eo examen fiat, minus eligendi magis idoneum, aut literas teſtimoniales de eo ſcribẽdi, ſed hæc omnia, vt ſupra dictum eſt, exequetur partim ſynodus diœceſana, partim vicarius ſede vacãte conſtituens, quem capitulum omnino, vt ſupra quoque in principio iniunctum eſt, conſtituere debebit, ex* d. capit.19. *Duodecimo, Multo magis idem capitulum abſtineat à conferẽdo parochialem vacãtem in commendam temporalem ei, qui magis idoneus fuerit iudicatus, maximéque etiam caueat, ne concedat omnes fructus ipſius parochialis eidem dicta commenda durante, quoniam Concilium hæc omnia prohibuit, dum ſtatuit debere Epiſcopum, ſtatim habita notitia vacationis parochialis idoneum in ea vicarium, cum congrua fructuum portione conſtituere, quod munus, vt ſupra quoque dictum eſt, obibit præcisè vicarius ſede vacante deputatus, canebitque etiam ipſe à dicta commenda, & conceſſione omnium fructuum, & illud quoque interdictum ſciet, ne eum quem magis idoneum ipſe iudicauerit, conſtituat vicarium in parochiali, aut ei quoquo modo præficiat, donec collatio fiat. ſed debebit omnino à principio vacationis, & antequam vllum examen fiat, conſtituere in ea alium vicarium, qui curam animarum interea gerat, donec parochialis fuerit à ſede Apoſtolica collata magis idoneo.*

Quæ declaratio † eſt ſummè notanda, & licet 9
loquitur de examinibus, & concurſu faciendis pro collatione parochialium ſede cathedrali vacante procedit etiam in examinibus, & concurſu faciendis per Epiſcopum, ſeu eius vicarium ſede plena: nam quoad formam examinis & concurſus,non eſt aliquid ſpeciale in capitulo, ſeu eius vicario ſede vacante.

Ex † qua declaratione §.3. apparet primo, ſtatim 10
habita notitia vacationis parochialis conſtituendum eſſe in ea idoneum vicarium per Epiſcopum, ſeu vicarium ſede vacante, quod procedit etiam in parochialibus ſpectantibus ad collationem aliorum, vt infra dicemus,3.*dubio*,*num*.127.

Circa quod aduertenda † eſt quædam declaratio 11
S.Congreg.ſuper *d.c.*18.quæ ſic ait: *Licet conſtituere Vicarium tempore vacationis ad cuſtodiã Eccleſiæ vacantis,ſpectet ad Epiſcopum,tamen in caſib.repentinis,ſi vicaria eſt ad præſentationem alicuius Collegij,illum poteſt conſtituere quamprimũ, donec Epiſcopus certior ſit factus,& prouiderit.* Non † tamen in- 12
telligas, quod collegium iſto caſu poſſit dare iuriſdictionem alias non habenti, & approbationem ad Sacramentum Pœnitentiæ adminiſtrandum,&c.ſed ſolum poteſt illum ponere ad cuſtodiam,&c.

Sed ſtatim offert † ſe difficultas quorſum tendãt 13
illa verba Concilij *d.cap.*18.ibi:*Si opus fuerit.* nam ſemper videtur eſſe opus vicario, ad quod reſpondetur cum declaratione S. Congregationis ſuper *d.c.*18.quæ ſic ait: *Quo pacto ſuccurrendum erit parochialis curiæ, quando onus nemo ſubire duxerit, poſtremo quærendum erit,quorſum huiuſmodi verborũ ſi opus fuerit, tendat intellectus, cum continuo locus, vbi animarum cura imminet,ſacerdote,ſacrorumque adminiſtratione indigeat, donec loco prædefuncti alius inſtituatur. Cõgregatio reſpõdit,ordinariũ omni diligẽtia vti debere,vt aliquẽ inueniat, qui velit,& poſſit hoc munus obire, qui ſi reperire nequiuerit, ſaltim illud curare,vt aliqui mercenarij diurni,vel hebdomadarij, aut vicini parochi curam animarum interea exerceant. Ad ſecundũ,eo nempe,qui in eadem Eccleſia poſſent adeſſe miniſtri ſacramentorũ,qui interea curã quoque illam, quæ ad defunctum ſpectabat, exercerent,vel aliqui vicini parochi libenter idẽ præſtarent, aut alij ſimiles caſus euenirent, quibus appareret,non opus eſſe conſtituere alium vicarium.*

Secundo † apparet *ex d.*§.3. vicarium eſſe conſti- 14
tuendum cum congrua fructuum portionis aſſignatione, vt inquit S.Conciliũ *d.c.*18.ibi,*Cum congrua eius arbitrio fructuũ portionis aſſignatione*,circa quę

verba, aliàs S. Congregatio sic censuit: *duorum aureorum pro singulis mensibus visa fuit congrua portio. Secunda, hoc ipsum potest sede vacãte capitulum, quod si in portionis assignatione grauamẽ intulerit, poterit nouus Episcopus corrigere. Tertia, fructuum portio constituenda parochiarum Ecclesiarum vacãtium vicario curam exercenti quousque ad nouam institutionem deueniatur, an referri debeat ad solam ipsius sustentationem, aut ad ipsarum vacantium annuum valorem, vel ad ipsius vicarij qualitatem, & quid ab ordinario super præmissis erit agendum, & portio hæc vnde sumenda sit, quando constet fructus esse consumptos, aut stantes, ita tennes sint, vt vicarij sustentationi non sufficiant. Congregatio respondit ad hæc omnia referenda ad congruam portionem, & stipendium arbitrio ordinarij, & sumendam ex fructibus percipiendis, nisi aliqua persona sint iure obligata ad supplendum aliunde.*

16 Vnde recte † respondit Nauar. *consilio 5. de officio ordinarij*, quod vicario parochiali vacanti simpliciter data, non omnes fructus, sed congrua portio arbitrio ordinarij iuste determinanda debetur, nec Episcopus à principio posset omnes eidem assignare, nisi omnes essent necessarij ad congruam portionem.

17 Nec tollit dicta † prima declaratio, quin si pro loco, & tempore videatur plus necessarium ad congruam portionem, quam duorum aureorum pro singulis mensibus assignari possit, non enim in hoc potest dari certa regula, omni loco & tempore.

18 Tertio apparet † *ex d.* §. 3. quod vicarius sic positus parochialis onera sustinebit, donec de rectore prouideatur, vt inquit ipsum Concilium, qui etiam debet habere custodiam, & administrationem omnium bonorum ipsius parochialis, vt inquit quoque Concilium *d. c.* 18 *versic. alioquin* & censuit S. Congregatio, ibi: *Idoneum in ea vicarium, qui vicarius debet habere custodiam & administrationem omnium bonorum vt infra*, vers. alioquin vicarius. *etiã Ecclesia, cuius institutio non ad Episcopum, sed ad inferiorem spectaret, non obstantibus his, quæ traduntur per DD.* in c. cum vos. de offic. ordin.

19 Aduertendum est † tamen circa prædicta, quod deputatio vicarij, seu œconomi cum congrua fructuum portionis assignatione, donec de rectore prouideatur per eum, ad quem spectat, non est de forma concursus, & prouisionis, ita vt alias non valeat, quidquid vellet Rota in vna Dertusen. parochialis de Tibisa 12. Febr. 1593. coram D. Penna supra adducta 4. *p. capitulo 3. ad fi.* Quæ † tamen in eadem causa coram D. meo Corduba 24. Nou. 1595. hoc admittit, & respondet ad dictam decisionem D. Pennæ, vt videre est in decis. D. Cordubæ adducta *d. c.* 3 *a B fi.*

20

21 Quarto apparet † ex *d.* §. 3. & 12. parochialem vacantem, non posse cõferri in commendam temporalem ei, qui magis idoneus fuerit iudicatus, & electus, interim quod affert bullas Papæ, vt dictum est 4. *p. c.* 4. *n.* 15. nec posse interim cõstitui vicarium in ea, aut ei quoquo modo præfici. Quod etiam fuit declaratum pro parte Episcopi Placentini, Anno 1593. vt in sequenti declaratione, *Illustriss. & Reuer. Dom. vacãte parochiali Ecclesia in mẽse ad S. Pontificẽ reseruato Episcopus Placẽt. habito concursu ex dignis digniorẽ elegit, supplicatur pro parte eiusdẽ Episcopi sequentia declarari. Primo, si potest in dicta parochialis constitui vicarius, qui vti dignior ad parochialem nominatus est. Secundo, si potest magis idoneus in commendam temporalem dictam parochialem habere. Tertio, si virtute mandati Episcopi, potest antequã sit facta ei à Papa collatio, capere possessionem parochialis. Quarto si dignior ante cõfirmationem potest fructibus parochialis gaudere sub pretextu Rectoris, commendatary, seu vicary. Quinto si facit contra formam Concily agendo aliquid ex supradictis, tam Episcopus mandans, quam dignior obediens. Sexto, si faciendo contra Concilium, an amittat aliquod ius, si forte ei cõpetebat ex nominatione, ex eo quod ante confirmationem se immiscuit in administratione parochialis. Ad primum, Congregatio Concily censuit statim habita notitia vacationis parochialis debere Episcopum constituere vicarium idoneum, & sic non esse expectandum tempus, quo dignior ad ipsi parochiali præficiendum nominatus sit. Ad secundum, minime posse. Ad tertiũ, pariter nõ posse. Ad quartũ, ante collationem non posse fructus percipere, nisi vti administratorem. Ad quintum, facere contra Concily decretum. Ad sextum, prouisum Apostolicum apprehendentem possessionem beneficij literis non expeditis ex Iulij III. constitutione amittere beneficium, siue ius ad illum habentem, ac ad aliud obtinendum de cætero inhabilem effici.* Quam declarationem vidi in forma authentica manu Illustrissimi Cardinalis Matthæi, eiusque sigillo munitam.

Quamuis in his † Regnis Castellæ ei particulariter in hoc Episcopatu contrarium seruetur, & male, quod tamen in hoc Episcopatu videtur iam emendatum. 23

Et quod dictum est † videtur conforme, ex *c. auaritia. de elect. in 6.* quod procedit in quibuslibet beneficiis, vt dicitur infra 11. *par. ca. vltim. dub. vlti. numero* 216. 24

Ex quo etiam † textu videtur, non posse dignio- 25
rem electum ante collationem fructus percipere, etiam vti administratorem, etiam si antea esset constitutus administrator, Ioannes Andr. *ibi*, & Dominicus, *num.* 4. & Franchus 1. Quamuis contrarium velle videatur dicta declaratio Placentina *ad* 4. *Cui* responderi potest, illud ibi esse obiter dictum, & non principaliter resolutum. Vnde etiam videtur, quod is non poterit esse Vicarius, etiam si antea esset talis constitutus.

Non videtur valere † consuetudo contraria, Ab- 26
bas *in c. transmissam. num.* 5. *de election.* Franchus *in d. c. auaritia. nu.* 2. Dominicus *in c. cum qui. §. i. super. nu.* 7. *de præben. in* 6. & ibidem Franchus *n.* 5. Selua *de beneficiis.* 2 *par. quæst.* 15. *num.* 4. Rochus *in c. fin. de consuet. sect.* 5. *nu.* 41. Gigas *de intruso. sub nu.* 25. 6. *falentia*, Rebuff. *in praxi super reg. de subrogan. collitigan. gl.* 4. *n.* 8. *& reg.* 29. Cancel. *versic. secundo etiam.* Lamber. *de iure patron.* 2. *par.* 2. *lib. quæst.* 5. *art.* 11. *n.* 7. & 8. Cuchus *in institution. moribus lib.* 4. *tit.* 4. *num.* 3.

Quamuis consuetudo † ista videatur excusare à 27
pœna priuationis beneficij, seu iuris, de qua *ibi*, Ancharanus *consil.* 51. *cum aliis.* vt per Alexand. *consilio* 107. *lib.* 2. *seu* 8. *lib.* 6. Rochum *in dict. cap. fin. de consuetud. in princ. numer.* 35. *& sectio.* 6. *num.* 19. Rebuff. *vbi supra.* Probum ad Monach. *in cap.* 1. *de clericis non residen. in* 6. *numer.* 29. & Flam. Paris. *de consident. quæst.* 5. *num* 24. Ludou. Gom. *in cap.* 1. *de constitution in* 7. *num.* 131. Farin. *in praxi crimin* 3. *part. quæst.* 95. & Villar del patronado de Calatayud, 4. *part.* §. 3. *num.* 1.

Nam consuetudo etiam mala, † non tamẽ euiden- 28
ter

ter mala tribuit iuſtam cauſam ignorantiæ & qui facit illud, quod alij faciunt, excuſatur, & puniri non debet, qui communi iudicio non peccat, vt ibi per eos. Et conſuetudo inualida, & irrationabilis nondum reprobata excuſat à pœna, Felinus *in c. ex tenore. de reſcrip. nu.* 12. Nacar. *conſi.* 29. *de ſent. excommunicationis n.* 9.

29 Vnde qui haberet in † eo malam fidem & conſcientiam læſam, vt quia ſibi conſtaret, conſuetudinem non eſſe bonam, vel ſaltim de eo dubitaret, non excuſaretur à pœna priuationis, de qua in dicto capite auaritia, maxime, in foro conſcientiæ, in quo irrationabilis conſuetudo non excuſat, Ludo. Gom. *ſupra*.

30 Sed eſt difficultas, an † dato, quod magis idoneus iudicatus, & electus ad parochialem in concurſu, ex eo quod in ea adminiſtrauit vt Vicarius contra ſupradicta, amitteret ius ſibi competens, ex *d. c. auaritiæ*, gratia, & prouiſio de illa à Papa ei facta, ſit valida, etiam non facta mentione de dicta intruſione, ſeu adminiſtratione

31 Et videtur inualida † ex doctrina Abbatis *in cap. qualiter. de election. n.* 8. Petri Baiſij *in directorio electionum. 2. par. c.* 8. & Cuchi *lib. 4. tit. 1. nu* 147. *& ſeq.* Et ex hoc capite fuit Romæ impetrata parochialis oppidi de Ontiueros huius diœceſis Abulenſis, quamuis non habuit effectum impetratio, ſed tandem fuit concordatum inter partes, concordia confirmata per Papam.

32 Nihilominus † videtur eſſe valida, nam prædicta non videtur vera intruſio, ex quo non adminiſtrat tanquam titularis, & ſic non intrant, nec applicantur *dicta* 11. *parte, capitul. vltim. dubio vltim. à numero* 224. Nec poteſt dici gratia ſurreptitia, nam non narrat parochialem ſibi eſſe debitam, ſed ſolum exhibit ſuam approbationem, & literas teſtimoniales Ordinarij, & ex clauſulis generalibus ſit gratia, etiam ſi alias ſpecialiter, vel generaliter reſeruata exiſtat.

33 Nec rurſus † his inſtrat conſtitutio trigeſima tertia Iulij Tertij, de qua ſupra 4. *parte, c.* 2. *à numer.* 47. Quia illa loquitur de apprehendente poſſeſſionem beneficij virtute ſupplicationis, literis non expeditis.

34 Sed verius eſt † huiuſmodi poſſeſſionem eſſe inualidam per ſurreptionem, quia exhibendo, & ſignificando Papæ, electionem de ſe factam ab Ordinario in concurſu, videtur etiam ſignificare habere aliquod ius ad Eccleſiam parochialem.

35 Quinto apparet ex dicta † declaratione Toletana, §. 4. per edictum publicum vocandos eſſe qui voluerint examinari pro obtinenda parochiali vacante.

36 Sed hoc † recipiendum eſt, vbi Concilium prouinciale id ſtatuerit, vt fecit Concilium prouinciale Toletanum, factum anno 1566. *act.* 2. *decret.* 24. & Compoſtellanum, factum anno, *action.* 2. *decret.* 3. nam Concilium Tridentinum, *d. c.* 18. *verſi. & ſi Epiſcopo.* id relinquit arbitrio Epiſcopi, vel ſynodi prouincialis, & ita docet Nauarrus *conſil.* 4. *de præbend.* & nouiſſime Vgolin. *de offic. & poteſt. Epiſc. c.* 50. §. 4. *n.* 3.

37 Reſpondit † S Congregatio Concilij Epiſcopo facien. his verbis: *Congregatio cenſuit, faciendum examen per concurſum, quoties contigerit vacare parochialem eccleſiam: nec ideo à decretis Concilij Tridentini recedendum erit, quo rixæ & tumultus oriantur, & alia forſan peiora ſequantur: quod vero ad propoſitionem edicti publici attinet, hoc totum poſitum eſſe arbitrio ipſius Epiſcopi faciat, necne, niſi prouincialis Synodus aliquid circa hoc præciſe ſtatuerit, quod obſeruandum erit.* Alia. *Congregatio Concilij cenſuit, propoſitionem edictorum publicorum relictam eſſe arbitrio Epiſcopi, vel ſynodi prouincialis.*

Quamuis † Cerola *in praxi Epiſcopali* 1. *parte,* 38
verbo, parochia. §. 2. 2. *dubio,* & Cechus *de republ. Eccleſiaſtica, capite* 28. *de paroch. ſub numero* 6. dicant, edictum eſſe neceſſarium ex dicta Bulla Pij V. & declaratione S. Congregationis, dicentibus, collationem parochialis, factam ſine examine per concurſum eſſe nullam. Sed falluntur, nam edictum non eſt præciſe neceſſarium ad concurſum, qui ſine edicto fieri poteſt, vt in dicto decreto Concilij. In quo etiam nouiſſimè fallitur Ioann. Franciſ. Leo *in theſ. for. Eccl. c.* 18. *n.* 28.

Edictum autem † apponendum erit ad ſum- 39
mum cum termino viginti dierum, cum ſuccedat loco nominationis ab Epiſcopo faciendæ, ad quam ex dicto Concilio præfixum eſt tempus decem dierum, nec vltra alios decem dies prorogari poteſt ex dicta conſtitutione Pij V. *verſicul. prohibemus etiam*, quod ſimiliter in edicto dicendum eſt, vt vltra alios decem dies prorogari non poſſit, Cerola *dict. §.* 2. 3. *dubio*, & Cechus *ſupra*, & Leo *ſupra n.* 29.

Et † ſic erit accipiendum dictum decretum Con- 40
cilij prouincialis Compoſtellani, vbi ſtatuitur, quod Epiſcopi intra quindecim dies à tempore notitiæ vacationis per publicum & neceſſarium edictum conuocent omnes quotquot voluerint examinari, quod in valuis Eccleſiæ Cathedralis, & Eccleſiæ beneficij, & vbi aliàs Epiſcopo viſum fuerit per viginti dies, vt minimum præfigatur ſub cenſuris & pœnis contra eos, qui tale edictum, vel tollere, vel delere auſi fuerint.

Qui terminus † edicti currit, ex quo tam in valuis 41
Eccleſiæ Cathedralis, quàm Eccleſiæ beneficij præfixum eſt, iuxta dictum decretum Concilij Compoſtellani, & ſic expectandum erit, quod labatur terminus, ex quo vltimo præfixum eſt.

Nec eſt neceſſarium, quod edictum † ſtet affixum 42
per illorum viginti dierum ſpatium, ſed eſt arbitrium quanto tempore debeat manere affixum, Cerola *d. §.* 2. *dubio.* Socin. *de citat. art.* 23. *q.* 10. Rebuf. *ad ll. Call. tract. de citat. in præf. nu.* 102. & nouiſſimè Ceuall. *q.* 898. *n.* 36. dicens, quod edictum debet manere affixum per aliquod tempus &c.

Et † ſufficit, quod Nuntius, vel Notarius referat 43
quod edictum fuit affixum in loco, licet non dicat quanto tempore ſtetit ad Bart. *in extrauag. ad reprimendum. verb. publice.* Socin. & Rebuf. *ſupra.* Marin. *6. par. membr. 1. de citation. n.* 96. & ita practicatur. Et illa verba decreti Concilij Compoſtellani, *Per viginti dies vt minimum præfigatur*, deſignant terminum edicti, non tempus affixionis, quamuis Cechus *d. n.* 6. *circa fin.* dicat, quod edictum debet ſtare affixum per totum tempus illius.

Debet † etiam apponi dies affixionis, & propoſiti 44
edicti, vt ſciatur, an intra terminum, vel poſt terminum ſit factum examen, vt in deciſione Toletana parochialis, 3. Iulij 1595. coram D. Seraphino infra adducta, *dubio* 20. & 26. Decemb. 1597. coram dom. Corduba infra adducta. *dub.* 21.

Et quamuis † Cerola *d.* 1. *dubio.* dicat, quod edi- 45
ctum ipſum prius debet legi publicè & poſtea affigi, ex Bartol. & Marant. *ſupra*, & Fuſchus de viſit. *li.*

2.*cap.*5.*nu.*1. *ad fin.* tamen id etiam non eſt neceſſarium,nec ſeruatur,ſed ſufficit,quod affigatur. & Fuſcus ibi ait,quod id non in omnibus ſeruatur. Et *Clemen.*1. *de iudic.* quam allegat Bartolus loquitur in longe diuerſis terminis: & accedit quod tradit Vantius *de nullitate ex defectu citationis,n.*135.

46 Sed eſt difficultas †, ſi edictum cum maiori termino viginti dierum ponatur, an ideo vitietur prouiſio parochialis. Et videtur,quod non,quia licet faciat Epiſcopus contra prohibitionem Concilij, & dictæ conſtitutionis, aſſignando maiorem terminum, tamen id non videtur pertinere ad formam neceſſariam prouiſionis, ſicut nec deputatio Vicarij idonei, &c. Sed quod ſolum erit nullum edictum quoad exceſſum termini vltra viginti dies, ex dicta conſtitutione Pij V. & conſequenter non eſſent oppoſitores legitimi, niſi qui ſe opponerent intra viginti dies,& non poſt.

47 In contrarium † tamen, nempe quod vitietur prouiſio, & ſit nulla, facit, nam edictum poſitum à principio cum maiori termino viginti dierum, videtur in totum nullum ex dicta conſtitutione Pij V. & eius decreto irritante,nam forma eſt indiuidua, Decius *conſil.*532.*num.*5. & in ſimili de locatione rerum Eccleſiæ vltra triennium,diximus ſupra 2.*par. cap.*1. *num.*56. & conſequenter prouiſio videtur nulla,tanquam facta ſine edicto valido requiſito,ex Concilio prouinciali.

48 Et † tunc non eſſet edictum nullum in totum, quando à principio poſitum eſſet cum termino competenti, & poſtea prorogaretur vltra viginti dies, tunc enim ſola prorogatio, vtpote de per ſe, & ſeparatim facta, eſſet nulla ad regulam,*vtile per inutile non vitiatur,libro* 6.

49 Nihilominus † tamen in propoſito ex æquitate, & monte Papæ, verius videtur edictum poſitum etiam à principio cum maiori termino viginti dierum, non eſſe nullum in totum,ſed quoad exceſſum,& ſic qui ſe oppoſuerunt infra viginti dies legitimos eſſe oppoſitores,non vero qui poſtea ſe oppoſuerunt,niſi quando infra viginti dies nullus ſe oppoſuit. Sed hoc vide infra *dub.*10.*a num.*200.

50 Rurſus eſt difficultas † per quod tempus, ſeu cum quo termino debeat poni edictum, vbi Concilium prouinciale illud requirens, non deſignat tempus, vt Concilium prouinciale Toletanum ſupra.

Et videbatur ponendum eſſe,ſaltim cum termino decem dierum, ex dicto decreto Concilij Tridentini, & conſtitutione Pij V.

51 Nihilominus tamen † dicendum eſt, tempus eſſe arbitrarium arbitrio boni viri, modo non excedat viginti dies,ad *l.*3.*ff. de iure deliberandi.* nam dictum decretum Concilij ad nominationem faciendam, non aſſignat præciſe decem dies, ſed eos, aut aliud tempus ab Epiſcopo præſcribendum.

52 Sexto † apparet ex d. declaratione Tolet. §.5. examen ad parochiales vacantes debere fieri cum examinatoribus ſaltim tribus, quod patet ex ipſo Concilio dicto *c.*18 ibi: *Non paucioribus,quam tribus,*& notat Petrus Ledeſma 2. *par.ſumma,tractat.*7.*c.*1.7. *concluſione circa* 12.*difficultatem.* & Marc. Ant. Genuen.*in praxi c.*66.*in annot.n.*17.

Circa quod Sacra Cõgregatio Cõcilij declarauit,

53 † quod *non ſtatuit præcise,vt examinatores ſint tres, ſed quod non poſſint adeſſe pauciores tribus, ita quod tres ſunt tantũ examinatores,vota non poſſint eſſe paria, ſed ſingularia, quando ſinguli ſingulos approbant. Declarauit etiam, quod tres examinatores etiam adhiberi debent in parochialibus modici valoris. Declarauit rurſus, quod ſatisfactum erit huic decreto,ſi tertius examinator examinauerit, & ſit præſens in approbatione, licet votum ſuum non explicauit.*

Septimo apparet † ex dicta declaratione Toleta- 54
na,*d.*§.5. quod ſi vota examinatorum paria, aut ſingularia fuerint,accedere poteſt Epiſcopus,ſeu Vicarius quibus magis ei videbitur,vt patet ex ipſo Concilio,*verſi. tranſacto.*

Nam † vt cenſuit S. Congregatio, *Epiſcopus tan-* 55
tum, vel eius Vicarius habet votum deciſiuum in hoc caſu.

Et † ita Flaminius Pariſius *de reſignatione benefi-* 56
*cior.lib.*8.*quæſt.*9.*nu.*105,& 106. ait,per S. Congregationem fuiſſe reſolutum, examen eſſe faciendum coram Epiſcopo, vel eius Vicario abſque ipſorum voto deciſiuo, & tantum eos poſſe accedere,vbi vota ſunt paria, vel ſingularia, quod etiam ait Cechus *d.n.*6.& 7. & Gratianus *dec.*97.*nu.*18. Sbroc.*de vicar. Epiſc.lib.*2.*q.*211.*nu.*8.& *in addit.ibi,* Vgol.*de offic. Epiſc.c.*50.§.3 *n.*1.& §.12.*num.*3.

Accedit etiam † alia declaratio S. Congregatio- 57
nis quæ ſic ait: *An ſi exiſtentibus quatuor examinatoribus ſinguli examinati dimidiam tantum ſuffragiorum retulerunt, ex non approbatis Epiſcopus aliquem poſſit facere approbatum, Congregatio cenſuit poſſe.*

Quæ acceſſio Epiſcopi † ſeu Vicarij videtur debe- 58
re fieri in ipſo examine, ſeu coram ipſis examinatoribus ſimul congregatis, & non ſeparatim, nam approbatio, vel reprobatio eorum, qui examinantur, non poteſt fieri ſeparatim,ſed examinatoribus ſimul cum Ordinario congregatis, vt in *d. ver.tranſact.*& *in verſi.ſeq.aduenientes.*

Quamuis † electio ex approbatis facienda ab Epi- 59
ſcopo ex verſiculo,peracto deinde examine, poſſit ab eo fieri ex poſtfacto, & ſeparatim, cum ad ipſum ſolum ſpectet,vt diximus infra *verſi.*13.apparet.

Illud autem quod dicitur de votis ſingularibus, 60
quod † Epiſcopus,ſeu Vicarius poſſit accedere,quibus magis videbitur, non procedit, quando ſinguli examinatores approbant vnum,quem alij reprobãt. nam tunc reuera non ſunt vota ſingularia, vt in ſeq. declarat. S. Congregationis. *Prima,vtrum ſtantibus verbis Concily,ibi,* Quorum votis,ſi pares aut ſingulares fuerint,&c.& *ſi ex trib. examinatorib. quilibet eorum vnum approbauerit, & alij duo approbatũ ab altero reprobauerint,accedente Epiſcopo vni, vincat alios duos reprobãtes, ex quo ſunt numero pares probantium & reprobantium. Congregatio reſpondit,nõ vincere,& neminem iſtorum videri approbatum. Secundo. Item,an idem dicendũ ſit, quando ſunt quinque examinatores,& quilibet eorum approbat vnum ex examinatis,& cæteri quatuor reprobant approbatum ab altero Epiſcopo vni illorum accedente,ex quo vota ſunt ſingularia, an iſte, cui accedit Epiſcopus, ſit præferendus, & ſic vnus ex examinatoribus cum Epiſcopo vincat alios quatuor reprobantes. Idem reſpondit Congregatio. Tertia, Similiter,ſi vnus tantum compareret ad ſe examinandum coram tribus examinatoribus, vno illorum approbante, cæteris reprobantibus,an illi accedere poſſit Epiſcopus. Reſpondit Congregatio, non poſſe, & examinatum dici reprobatum.* Et ita eſt accipiendum quod tradit Genuen.*d.c.*66.*nu.*4.& *in annot.n.*18.

Sed iuxta hoc ſuccedit difficultas, quando dican- 61
tur † vota ſingularia, vt Epiſcopus poſſit accedere, quibus

quibus magis videbitur, ſuppoſito quod examinatores debent eſſe tres ad minus, vt dictum eſt.

62 Reſpondetur, quod † cum ex tribus examinatoribus vnus approbat vnum, quem alter reprobat, & alter non approbat, nec reprobat, tunc dicerentur vota ſingularia, vt Epiſcopus poſſit accedere quibus magis videbitur. Et ita procedit quod ait Vgol. *dict. cap.* 50. *§.* 12. *nu.* 3. quòd ſingulares ſunt, quando quiſque examinator vnum approbauerit: & idcirco ſinguli ſingulos.

63 Vnde videtur † falſum, quod ait Petrus Ledeſma ſupr. quod ſi tres examinatores fuerint diuiſi in ſuis votis, poteſt Epiſcopus, vel Vicarius accedere cui voluerit, & ſi duo fuerint pro vna parte, & alius pro alia, poteſt etiam Epiſcopus, vel Vicarius accedere parti, cui voluerit, quod eſt omnino falſum, nam ſi duo ſunt pro vna parte, & vnus pro alia, non ſunt pares, nec ſingulares, &c.

64 Octauo apparet † ex dict. declar. Toletana. *§.* 6. debere ſingulis annis in diœceſana ſynodo, quam etiam Capitulum, ſeu Vicarius eius ſede vacante facere poteſt, deputari, & probari examinatores, ſaltim ſex qui debent proponi, ſeu nominari ab Epiſcopo vel Vicario, & à Synodo approbari, &c.

65 Ex quibus Epiſcopus, vel Vicarius debeat † ſaltim tres eligere, vt ſecum examen perficiant ad ſingulas parochiales vacantes, quod eſt ſatis conforme Concilio dicto *c.* 18. *verſi. examinatores*, & notat Ledeſma *ſupra*.

66 Vnde infertur, quod ſi pauciores † quàm ſex, puta quatuor, vel quinque examinatores in ſynodo deputantur, non erit legitima deputatio, & conſequenter examen & concurſus cum illis factum erit nullum tanquam factum contra formam Concilij, vt tenuit Rota in vna foro Sempronien. parochialis 15. Ian. 1593. coram Domino Mantica, quam infra adducam *num.* 133.

67 Et aduertendum eſt, debere † deputari in ſynodo, vera, & formali, quæ eſt congregatio legitima, quam facit Epiſcopus cum clericis ſibi ſubditis in ſua diœceſi ad tractandum de his, quę curæ paſtorali incumbunt, & de ſpectantibus ad reformationem & bonum regimen Epiſcopatus, vt per Botteum *de Synodo* 1. *p. nu.* 5. *&* 3. *in pr. per totum*.

68 Vnde non ſufficeret † congregari clericum ad effectum ſolum nominandi examinatores iudices Synodales, prout audiui factum eſſe in hoc Epiſcopatu Abulen. in quadam ſede vacante, tunc enim reuera non deputantur in Synodo, & ſic examen, & concurſus, cum eius factum eſſet nullum.

69 Nono apparet † ex *dict.* *§.* 6. quod ſi ex ſex examinatoribus aliqui intra annum mortui fuerint, aut alias abſuerint, tota facultas examinandi vna cum Epiſcopo, vel Vicario ad ſuperſtites ſpectabit eo anno durante, etiamſi vnus tantum ſupereſſet, quod etiam eſt conforme Concilio *dict. verſicul. examinatores*, nam Synodus diœceſana non debet niſi ſingulis annis congregari, vt *in capit.* 2. *ſeſſione* 24. *de reformatione*.

70 Sed ſtatim offert † ſe difficultas, quid ſi intra annum mortui ſint, vel abſuerint. In qua dicendum videbatur, Epiſcopum eo caſu poſſe per ſeipſum examinatores deputare, & nominare abſque celebratione Synodi, quæ, vt dixi, non debet niſi ſingulis annis celebrari.

71 Nam † vbi forma præciſe ſeruari non poteſt, & impleri, ſufficit actum facere eo modo quo fieri poteſt, Aimon. *conſil.* 12. *num.* 2. *& conſil.* 177. *numero* 5. cum aliis adductis per Tiraquellum *de legibus connubialibus. gloſſa* 6. *numer.* 6. 32. *&* 69. & Flam. Pariſ. *de reſignatione beneficiorum, libr.* 7. *quæſt.* 5. *n.* 19. & in deciſione Placentina parochialis, coram D. Lita. 26. Nouemb. 1539. infra adducta ſub *num.* 90.

Verum cum † anno 1593. apud S. Congregationem Concil. propoſitum eſſet pro parte Epiſcopi Ciuitaten. ſequens memoriale. *In Epiſcopatu Ciuitaten. fuerũt deputati examinatores Synodales, iuxta S Cõcilij formam, & intra annum faciendi aliam ſynodum, omnes mortui ſunt, ante finẽ anni, quaſi in medio parochialis vacauit, ſupplicatur declarari, an Epiſcopus ſolus illi prouidere poſſit, precedente publico edicto cum examinatoribus nominatis ab eo, qui tamen non ſint pauciores tribus. Sic reſponſum eſt. Sanctiſs Dominus noſter Clemẽs VIII. decreuit, hoc in futurum obſeruari, quando omnes examinatores ſynodales intra annum eorum deputationis mortui fuerint, nẽpe, vt Epiſcopus ex examinatoribus antiquis ſynodalibus, ſi fuerint, ſubroget alios non pauciores numero ſex, & ſi non fuerint tot examinatores ſynodales antiqui, qui ad hunc numerum aſcendant, tunc Epiſcopus eligat illos, qui fuerint, ac alios ſuppleat de nouo, approbatos tamen a Capitulo vſque ad numeri prædicti complementum: verum ſi nulli antiqui ſynodales examinatores ſuperſtites fuerint, tunc Epiſcopus omnes nouos examinatores probitate, ac ſcientia idoneos, qui a Capitulo probati ſint, non pauciores præfato numero ſubſtituat, & veniente vacatione cuiuſlibet parochialis Eccleſiæ Epiſcopus debebit ex præfatis examinatoribus eligere tres, qui cum eo examen iuxta decretum Concilij* cap. 18. *ſeſſ.* 24. *perficiant, officium autem omnium prædictorum examinatorum ſynodalium ſubrogatorum expiret, cum primum aduenerit tempus nouam ſynodum iuxta* cap. 2. *ſeſſione* 24. *celebrandi*. Hieronymus Card Matthæus, quam declarationem adducit Leo in *theſſor. Eccleſ. ca.* 18. *num.* 25. 72

Apparet ex dicta declaratione † Toletana *dict.* §. 7. examinatores ſemel deputatos (quorum officium non expirare cum morte Epiſcopi, alias Sanct. Congregatio cenſuit, & in Turolen. infra adducta, *num.* 116. & notat Petrus Ledeſma *ſupra*) pro legitimis eſſe habendos, & durare etiam poſt annum ſuæ electionis, donec alij, ſeruata forma Concilij fuerint electi, dummodo ſex ſuperſint, at ſi pauciores ſupereſſent lapſo anno, alios in loco mortuorum eſſe eligendos in ſynodo diœceſana, aliàs, qui ſupererunt, pro legitimis non eſſe habendos. Quod eſt conforme Concilio *dict. verſicul. examinatores.* quod vult adeſſe ſex ſaltim examinatores ſynodales, vt occurrente vacatione parochialium, tres ex illis eligat Epiſcopus, vel Vicarius, qui cum eo examen perficiant. Et ita eſt intelligendum quod dicit Ledeſma *ſupra*. 73

Et † intellige non ſolum alios in loco mortuorum eſſe tunc eligendos, ſed etiam de nouo eligendos in ſynodo illos qui ſupererant, vel alios loco eorum, vel ſaltim illos eſſe relinquendos pro examinatoribus, ſicut antea, vt videntur relinqui, ſi ſolum in loco mortuorum, alij eligantur, ita, vt maneat numerus ſaltim ſex examinatorum. 74

Vnde † etiam apparet contra deciſionem Rotæ foro Sempronien. infra adductam, *num.* 133. non requiri pro forma, quod examinatores ſingulis annis deputentur in ſynodo, dummodo poſt annum, ſaltim ſex remaneant. Et iuxta iſta intelligenda eſt 75

declaratio S. Congregationis quam adducunt Genuen. *in praxi cap. 66. in annot. n. 17.* & Leo *c. 18. nu.* 25. quòd examinatores licet debeant quotannis deputari in ſynodo, nihilominus ſi ſynodus non celebretur, examinatores ſemel deputati munus ſuum exerceant, donec ſynodus habeatur: intelligenda enim eſt, dummodo ſex remaneant. Et alia declaratio eiuſdem S. Congreg. in vna Soanen. 1. Febr. 1593. quæ ait: *Congreg. Concilij cenſuit, examinatores ſynodales durare, donec alij in ſynodo deputati fuerint: verùm ſi anno elapſo aliqui ex eis mortui fuerint, officium omnino expirare*: intelligenda eſt, vbi ſex tantùm deputati fuerant, ſeu anno elapſo aliqui mortui fuerint, ita vt ſex non remaneant.

76 Sed hic ſe offert † dubium, an idem ſit in iudicibus ſynodalibus in terminis, *Cap. 10 ſeſſ. 25. de reformat.* vbi Concilium ſtatuit in ſingulis Conciliis prouincialibus, aut diœceſanis aliquot perſonas deſignari, vt præter Ordinarios iis cauſæ delegandæ committantur, & ſi aliquem interim ex deſignatis mori contigerit, ſubſtituat Ordinarius loci, cum conſilio Capituli, alium in eius locum vſque ad futurã prouincialẽ, aut diœceſanã Synodum, ita vt habeat quęq; diœceſis quatuor ſaltim iudices ſynodales, quibus cauſæ à quolibet Nuncio vel Legato, atque etiam à Sede Apoſtolica cõmittantur, &c. an ſi tot nõ adeſſent, alij eſsẽt legitimi iudices ſynodales.

77 In quo dicendum videtur, tunc rectè poſſe à Nuntio, vel Legato cauſas aliis committi, cum non adſit numerus à Concilio requiſitus, quamuis committantur iudicibus ſynodalibus, rectè etiam poſſit reſcriptum illis præſentari, quia verum eſt, eſſe in ſynodo deputatos, nec eſt prohibitum, cauſas illis committi, cùm aliàs habeant etiam qualitates, iuxta *c. ſtatuimus. de reſcrip. in 6.*

78 Ex quibus colligitur † Epiſcopum, ſeu Capitulum ſede vacante in locum examinatorum defunctorum, vel abſentium alios deputare non poſſe, nec intra annum, niſi omnes deficiant, vt dictum eſt, *nu.* 70. *& ſeq.* nec poſt annum etiamſi omnes deficiant. Et Sbrocius de vicar. Epiſc. in addit. quæſt. 211. libr. 2. ait, quòd S Congreg. cenſuit vicarium ſede Epiſcopali vacante in locum examinatorum abſentium, vel defunctorum, alios autoritate propria ſufficere non poſſe, ſed cùrare debere, vt elapſo anno alij in locũ demortuorum ſufficiantur, ſeu eligantur in ſynodo: alioquin pro legitimis non haberi qui ſupererunt.

79 Quamuis iudicib. † in ſynodo prouinciali, vel diœceſana deſignatis, iuxta dict. *c. 10. ſeſſ. 25.* ſi aliquem interim ex deſignatis mori contigerit, datur ibi facultas Ordinario ad ſubſtituendum cum conſilio Capituli alium in eius locum, vſque ad futuram prouincialem, aut diœceſanam Synodum. Quæ

80 facultas ſubſtituendi videtur ſolum intelligenda quando nondum aduenit tempus faciendæ Synodi, & tranſibit in Capitulum ſede vacante. Et ita inter

81 alia † reſpondit S. Congreg. Concilij Epiſcopo Segobien. 11. Iulij 1590. ad 14. an. deficientib. examinatorib. ſynodalib. vel ipſis impeditis, Epiſcopus, vel Capitulum ſede vacante alios poſſit creare, donec ſynodus habeatur, cenſuit ita non poſſe. Et Epiſcopo Placentino ſic † reſponſum eſt, *Illuſtriſſ. & Reuerend. Domini poſt Concilij Trid. publicationem fuit in Epiſcopatu Placẽtino prouinciæ Cõpoſtellanæ diœceſana Synodus cõgregata de anno 1586. per Epiſcopũ pro tẽpore exiſtentẽ, qui in ea ſynodales examinatores elegit, quorũ interuentu & concurſu ſeruato Parochiales pro tẽpore vacãte, iuxta formã S. Concilij prouiſæ fuerunt ferè vſque ad ann. 1581. vacante autem quadã parochiali eodẽ anno 1581. poſt eius vacationẽ nouus Epiſcopus accepit poſſeſſionẽ Epiſcopatus, qui vnũ ſynodalẽ tantũ in diœceſi viuũ inuenit, reliquis præmortuis, & alio in remotis agente. Et cum in hac S. Congregatione non ſemel reſponſum ſit, prouiſionẽ parochialium ſine concurſu, & ſynodalibus non valere, maxime, in ea diœceſi, vbi Conciliũ publicatum, & receptum eſt, & ſynodus diœceſana iam congregata, formáq. Concilij in prouiſione parochialiũ obſeruata, ſi poſt lapſum annũ congregandi ſynodũ nõ fuerit congregata, nec examinatores ſynodales electi, & d. modernus Epiſcopus hoc cõſiderato ſynodũ congregauit, & cũ examinatorib. ibi deputatis prouidit, humiliter ſupplicatur pro parte Epiſcopi Placentini ſequentia declarari. Primũ, an ad prouiſionem d. parochialis neceſſe fuerit, d. Epiſcopo Synodũ congregare, & examinatores eligere, & cũ illis in concurſu parochialẽ prouidere, vt fecit. Secundũ, an ſi non feciſſet, ſed iudices nominaſſet, vel cũ ſolo illo viuente cõcurſum, & examen faceret, an prouiſio valeret, nam hoc nõ ſolet S. Cõgregatio admittere, niſi quando tempus cõgregandi ſynodum nondum aduenit, vẽl vbi poſt S. Cõcil. nulla fuerat Synodus cõgregata, quod ceſſat in caſu noſtro. Reſp. Perilluſtr. & Reuer. do. vti fratri Epiſcopo Placentino. Perilluſtr. & Reuer. Dn. vti frater ad duas dubitationes, quæ amplitudinis tuæ nomine per libellum his literis adiunctum propoſita fuerũt Cõgregationi Illuſtr. Card. Trid. Concilij interpretũ id reſponſum datum fuit, videlicet, ad primam vtique neceſſe fuiſſe, ad alteram minime quidem valuiſſe. Hæc fuit de vtroque propoſito ipſorum Cardinalium ſententia, qui Amplitudini tuæ omnia proſpera & ſalutaria à Domino precantur, Romæ, die 28. Aprilis 1593. amplitudinis tuæ perilluſtris & Reuerendiſſimæ vti frater, Hieronymus Card. Matthæus.*

Et ita etiam in † vna Toletana ſic reſponſum eſt, 83 *Illuſtr. & Reuer. Dn. ſupplicatur Illuſtr. & Reuerend. DD. veſtris ad effectum videndi, ſi prouiſiones factæ de parochialib. præuio infraſcripto examine & cõcurſu teneant, vel potius ſint nullæ, & ad ſedem Apoſtolicã deuoluta. ſtantib. trib. examinatorib. vel plurib. ſynodalib. in vltima Synodo ab annis 14. vel circiter celebrata deputatis, & ſtante obſeruãtia d. Synodi vltimæ in illa diœceſi fuit factum examen, & concurſus cuiuſdam parochialis ab aliis examinatorib. ab Ordinario, vel eius Vicario deputatis, non interuenientẽ in d. examine, niſi vnico dictorum examinatorum ſynodalium in d. Synodo deputatorum. Quæritur, an d. examen & concurſus factus fuerit contra formam Concil. Trid. ac proinde prouiſio d. parochialis taliter ab Ordinario facta fuit nulla, & Sedi Apoſtolicæ reſeruata. Congreg. Cõcil. cenſuit, eſſe nullam collationem, & ex conſtitutione S. memoriæ Pij V. Sedi Apoſtol. reſeruatam eſſe. Hier. Cardin. Matthæus.* Et in v- 84 na † Saſenat. ſic reſponſum eſt. *Illuſtr. & Reuer. Domini, ex parte Capituli Saſenaten. ſupplicatur Illuſtriſſimis & Reuer. Domina. veſtris ſequens dubium declarari ſuper c. 18. ſeſſ. 24. Concil. Triden. quæritur, an ex ſex, vel plurib. examinatorib. ſynodalib. in vlt. Synodo deputatis, vno vel duob. tantum ſtantibus, deficientib. reliquis, concurſus facti pro parochialib. prouidendis, illo vno, vel duob. illis non interuenientibus, ſed aliis examinatorib. ab Ordinario extra Synodum deputatis, ſint contra formam Concil. Trid. & prouiſiones dictarum parochialium ab Ordinario taliter factæ ſint nullæ, & Sedi Apoſt. reſeruatæ. Cõgreg. Concilij cenſuit, huiuſmodi prouiſiones veluti factas, non*

ſeruata

seruata forma Concilij, esse nullas, & collationem earum parochialium esse ex constitutione sanctæ memoriæ Pij V. Sedi Apostolicæ reseruatam 1596. Hieronym. Cardinal. Matthæus.

85 Nam in istis † duabus declarationibus Toletan. & Salsenate non ex eo solum, sic responsum est, quod non interuenerunt examinatores synodales stantes, post annum enim non stantibus saltim sex, illi non erant legitimi, vt supra dictum est, sed ex eo præcipue, quod Ordinarius non potest examinatores deputare absque Synodo. & ita etiam ait Genuens. *in praxi c.66. in annot. numero decimo septimo.* quòd in vna Patauina S. Congreg. censuit, quòd Episcopus, qui non constituit examinatores in Synodo, sed ex se ipso deputauit: vel quia priores erant mortui, vel quia nulla aderat facultas congregandi synodum, nempe propter pestem, nulliter prouidet de parochialibus, licèt quandoque summus Pontifex mandauerit istos tolerari iniungendo, vt quam primùm facta synodo noui eligantur examinatores: & quòd prouisi per concursum cum examinatoribus ab Episcopo solo deputatis nouas prouisiones impetrent vel denuo legitimè examinati & approbati ab Episcopo, de iisdem parochialibus prouideantur, si in mensibus ordinariis vacauerint. Hæc S. Congregat. Quare (inquit Genuens.) Episcopi ad tollendas difficultates solent impetrare licentiam à summo Pontifice deputandi alios examinatores in locum demortuorum, & quòd ita vidit seruatum Neapoli.

86 Quamuis Rota in vna Litteren. Archipresbyteratus, 6. Iunij, 1582. coram Domino Blancheto, & in Placentina parochialis de Malpartida, 20. Decembris, 1585. coram Domino Pamphilio, adducta *parte seq cap. 2. numero* 23. Et in eadem coram Dom. Lita. 29. Nouembr. 1595. Et in vna Pampilonen. de Munnain. 23. Ianuarij 1591. coram Dom. Bubalo, & 29. Aprilis eodem anno coram Dom. Pamphilio tenuerit, deficientibus examinatoribus in Synodo deputatis, posse Episcopum deputare examinatores absque celebratione synodi, vt in decisionibus sequentibus.

87 Litteren. † Archipresbyteratus 6 Iunij, 1582. coram D. Blancheto *Dubitaui in causa Litteren. Archipresbyteratus, an Institutio Ferdinandi sit ritè & rectè facta, & Domini 6 Iunij, 1582. dixerũt, institutioni Ferdinandi obstare nõnulla deducta per Decium, quod non fuerit ipse examinatus ab examinatoribus non deputatis in synodo diœcesana, cum synodus non fuerit facta, non vitiat institutionem, vbi enim forma seruari nõ potest, sufficit actum facere eo modo, quo fieri potest, Aymon* conſ. 177. n. 5. & c. 12. nu. 2. *Et placuit simile deductum ex Dd.* in l. turpia. §. 1. ff. de leg. 1. *quod statutum mandans mulieres debere contrahere cũ consensu consanguineorum, intelligitur, quatenus adsint in loco contractus. Secundum obiectum pariter receserunt circa citationem personalem Decij, cum ipse cõparuerit die 12. Septembris, & asserat ad suam notitiã deuenisse edictum Episcopi, ex quo comparuit tollitur omnis defectus. Quo vero ad tertium, videlicet, quod examen fuerit factum extra terminum in edicto præfixum, domini dixerũt, quod si in beneficiis de iure patronatus, quando plures sunt nominati, non requiritur examen per cõcursum, defectus iste non obstat, quia per examen & approbationem nullum infertur præiudicium, si ante requiritur, domini inclinabant pro nullitate: quomodo autem Concilium hoc casu veniat intelligendum, cum Rota non possit illud interpretari sine commissione speciali, consulant Illustriss. D. Cardinalem Carrafam, addiderunt tamen, quod in institutione Ferdinandi veniebat citandus Decius, nisi sibi obstet protestatio, quod nolebat comparere coram ipso quod pendet à iustitia causæ recusationis, de qua erit particulariter discutiendum. Quatenus tamen dicta institutio ex prædictis non subsisteret, Domini censebant, non esse ex hoc extinctum ius ex præsentatione Ferdin. adquisitum, sed locum esse nouo concursui. Pampilonen. parochialis de Munnain, 23. Ian. 1591.*

Coram D. Bubalo.

Vna tantum parte informante proposui dubium 88
in hac causa, an sententia de partib. lata in fauorem D. Andreæ de Luquin, sit confirmanda, vel infirmãda, & Domini dixerunt, sententiam esse confirmandã, quia cum duo concurrant, ad huiusmodi parochialẽ, nempe, Andreas, & Mar. de Torres, & Andreas fuerit repertus idoneus, & approbatus ab examinatoribus deputatis ab Episcopo & Martinus fuerit declaratus per eosdem examinatores inhabilis, iuste protulit sententiam Ordinarius ad fauorem Andreæ, declarãdo, illum esse instituendum. Quæ sententia est conformis dispositioni S. Concilij Trid. c. 18. sess. 24. *Nec refert, quod Martinus fuerit præsentatus, à maiori parte patronorum, quoniam hoc casu quando præsentatus à maiori parte est habilis & idoneus, præfertur inhabili præsentato à maiori parte* c. dudum, el primero. de elec. *vbi Abbas* vltimo notabili. *Rochus de Curte* de iure patronatus verb. honorificum. q. 16. n. 47. *Lambert.* co. tr. lib. 2. part. 3. q. 4. art 5. n. 2. *ea ratione, quia præsentatio facta de inhabili est nulla. Minus obstat, quod examinatores non sint deputati in Synodo diœcesana, prout requirit Concilium Triden. quia non existentibus examinatoribus deputatis in Synodo, sufficiunt examinatores deputati per Ordinarium, vt fuit resolutum in pluribus causis à sacra Congregatione S. Cõcilij Trid. & Domini hoc firmarunt in causa Litteren. Archipresbyteratus coram R. P. D. Blancheto, 6. Iunij, 1582. Reseruarunt Domini videndum, an stante appellatione interposita per Martinum à dicta sententia, ipse sit admittendus ad nouum examen.*

In eadem † 29. Aprilis, 1591. coram Do- 89
mino Pamphilio.

Domini steterunt in resolutis coram bonæ memoriæ Domino Bubalo, non obstantibus depositionibus testiũ de nouo examinatorum, qui licet dicant in Synodo cõuocata de anno 1587. per quendam Petrum de la Fuente prædecessorem moderni Episcopi fuisse nominatos sex examinatores, subdunt tamen, quod propter cõtradictiones & appellationes Capituli, & clericorũ Ecclesiæ Pampilonensis, Synodus non fuit cõclusa, nec perfecta, vnde sequitur, quod dicti examinatores non censeantur Synodales, ita quod eorum prætermissio vitiet examen, cum in condẽdis constitutionibus in Synodo diœcesana necessario requiratur consilium Capituli. c. quanto. *& ibi Hostiensis* de iis, quæ fiunt à Prælatis. *Archidiacon. & Geminian.* in summa, distinct. 18. *Abbas* in capitul. cum consuetudinis numero 5. de consuetudin. *Decius* in capitul. cum omnes. 2. lect col. 3. de constitut. *cum aliis per Henriq. Bottæum*, trid. Synodo, part. 3. numero 137. *qui testatur de communi, & tenuit Rota sub die 30. Martij anni præteriti in causa Hispal. Synodi coram*

bo.mem.D.Bubalo.quod eo magis videtur admittendum in hoc casu, quia vt idem testes asserunt, obseruantia non recipit tales examinatores pro Synodalibus, sed tam præfatus quondam Petrus de la Fuente, quam etiam modernus Episcopus semper nominarunt examinatores, l.illud *vbi Bald.* de excusation. tutor. *Decius* cons.344.n.2. *Et tales nominati semper fuerũt habiti, & tẽti pro valide deputatis, ad* leg.Barbarius. ff.de offic.Prætor. *quod etiam videtur admisisse ipse Martinus, qui acquieuit huiusmodi deputationi, & passus est se ab illis examinari, absque eo quod nunquam allegauerit, illos non esse synodales, & maxime, quia ex trib.examinatoribus adhibitis in approbatione Andreæ duo fuerunt nominati in Synodo, alius nõ bene probatur, quod nõ fuit nominatus: imo primus testis dicit, se credere fuisse Synodalẽ, & non bene probatur, quod de tempore examinis alij essent in rerum natura, vt deducitur per informantes pro Andrea.*

90 Placentina † parochialis de Malpartida 29.Nouem.1593.coram D.Lita.

Præsupposito quod in diœcesi Placentina fuit Synodus celebrata de anno 1566. post S.Concilij Tridentini publicationem, in qua fuerunt nominati tredecim examinatores synodales, eo quod de tẽpore vacationis parochialis de Malpartida, omnes illi obierant præter vnum, & quod à dicto anno 1566. vsque ad idem tẽpus anni 1582. nunquã fuerat alia Synodus celebrata, fuit dubitatum, an tunc Episcopus ad effectum prouidendi de parochiali, de qua agitur, & aliis potuisset deputare nouos examinatores absque celebratione Synodi, & cõclusum fuit, eum potuisse. Primũ, quia cum eo tempore non adessent examinatores synodales, de quibus loquitur Sacrum Concil.Trident sess.24.c.18. de refor. *potuit Episcopus non obseruata forma Concilij prouidere, nam vbi forma à lege inducta non potest præcise impleri, tunc illa remittitur, & actus aliter actus sustinetur, Roman.* cons.431.nu.5. *cum aliis adductis per Aymonem* cons.177.n.2 *& Tiraquell.* de legib.connubia.glos.6. & n.6. & 32. & 69. *Rolan.* cõs. 81.n.25. & sequ.lib.1. & cons.43.n.36.lib.2. & cons.30. n.3.lib.3. *Alciat.* in l.1.n.41. de liber. & posth. *Concilium enim loquitur cum præsupposito, quod examinatores synodales existant, ergo cessante hoc præsupposito, cessat eius dispositio, vt notatur* in l.mãcipia.Cod. seru.fug. *& ibi Fulg. & Salic.*n.3. *Decius* cons.201.n. 2. *& Ruinus* cõs.55.in fin.li.3 & cõs 83.n.5.lib.5. *& Socin.iun.* cons.154.n.22.lib.3. *Secundo, quia quando constitutio inducit nouam formam, & illa de facto non potest obseruari, veluti, quia non adsunt personæ, vel qualitates requisitæ, sufficit, quod actus fiat eo modo, quo prius fieri poterat.* cap. quia propter. *& ibi Abbas* n.12.de elect. *Idem Abb. post Ioannem Andream* in cons.25.n.12.lib.2. & in cons.1.nu.11.de elect. *Aymon.* cons.12.n.2. cum seq. *Quare Episcopus, qui cum synodalibus examinatoribus, qui nondum erant deputati, non potuit de parochialibus, vt Concilium disponit, prouidere, potuit per se ipsum examinatores deputare, sicut ante Concilium hoc ei permissum fuit, vt in* c.accepimus. *& ibi gl.* verb. examinari de ætate & qualitate. *quod eo facilius Dominis placuit esse recipiendum, quia in casu proposito Episcopus, qui intra tempus constitutionis non prouidit de parochiali, vult se excusare à deuolutione, vt ius habeat conferendi: vnde nõ potest ad commodum cedere, quod debet in pœnam potius retorqueri.* c. & si necesse. de donation.inter virum, *atque ita ex sua negligentia non debet Episcopus commodum reportare, non enim negligentibus subuenitur, sed necessitate rerum impeditis.* l.non enim negligentib.ff.de quib.cau. maior. *nã cum adhuc ipse esset intra annum sibi constitutũ ad Synodum faciendam, potuit vel extra synodum examinatores deputare vt dictum est, vel saltim, si eos nõ deputauit, potest ei negligentia imputari, quia erat in eius potestate Synodum intra sex menses perficere, & ideo impedimentum, quod potuit adhibita diligentia remouere, eum non excusat.* l. sed si per prætorem. §. hæc clausula, sed non ad eos. ff. ex quibus caus. maiores. *glos.* in cap.quia diuersitatem, verb.suspensionis, *ibi*, Et hoc, quod tempus istud non currit.de concess.prębend. *Barto.* in l.quibus diebus, in pr. *& ibid. Socin.*n.3.de cond. & demonst. *Ruin.* cons.15.n.3.li.4. *Et hanc opinionem communem dicit Socin.iun.* cons. 76.n.79. & 80. lib. 2. *& ex his ad ea, quæ obyciuntur, colligitur responsio. Neque obstat decretum irritans Concilij, quia fuit à Dominis responsum, illud tanquã accessorium esse intelligendum secundum ea, quæ sunt disposita. Puteus* decis.309.nu.2. & seq.libr.1. *Cassad.* dec.10.n.4. super regulis Cancel. *Nec etiam obstat, quod Episcopus non potuerit ante celebrationem Synodi prouidere de Ecclesiis parochialibus propter defectum examinatorum synodalium, quia satis est, eum potuisse examinatores deputare. Nec iustum dicitur esse impedimentum, quod ex culpa propria procedit,* c.1.de ætate & qualit. *Gemin.* cons.42. nu.12. & seq. & cons.42.n.1.versic. & ex prædictis apparet. *Neque ad rem pertinet, quod ad excusandum Episcopum etiam deductum est, sex tantum dies fuisse elapsos post semestre præstitum Ordinariis ad conferendum Ecclesias parochiales, ex constitutione fel. record. Pij V. qua est in ordine 32. Quia Domini dixerunt tempus constitutionis ad vnguem obseruari oportere.* l. scire oportet. §. quando autem est, *ibi*, non alibi audietur, quam si constitutum tempus. ff.de excusat.tut. *& notat Felin.* in ca.cum dilecta.n.6.de rescript. *& Curt. Iun.* consi.66.nu.4, *& Rui.* in consi.144.nu.6.lib.4.

Et idem etiam † tenuit Rota in vna Volater.pa- 91
rochialis, 20.Maij, 1591. coram D. Gipsio, *vbi fuit resolutum propter erroneam expressionem factam in edicto, quod parochialis erat reseruata, non esse locum reseruationi, nec constitutioni Pij V. quia talis expressio tanquam non necessaria, non vitiat.* l. tenstium.Cod.de test. *Et qui impugnat prouisionem Ordinarij, quia non fuit factus concursus coram examinatoribus synodalib. quemadmodum fieri debere in edicto dicebatur debere ostendere, cum sit fundamentum suæ intentionis, tunc temporis affuisse examinatores deputatos in Synodo, & in locum examinatorum Synodalium defunctorum potuisse Episcopum examinatores deputare, probari, tum ex Epistola Cardinal. Carrafæ, tum ex decisionibus Rotæ. in similibus causis factis, præsertim, in Pampilo. parochialis.28. Apr. præteriti coram D. Pamph. & idem fuit dictum in Toletana parochialis 10. Maij 1596. coram D.Arigonio infra adducta nu.341. & refert Genuen. in praxi cap.66. in annot.num.17. & nouissimè idem fuit resolutum in alia Pampilonens. parochialis de Badoztain. 5. Iul. 1600. coram Dom. Mançanedo, vbi quòd gratia Bernardi non est iustificata, &c. R.gratia.*

Sed magis conformis † Concilio videtur senten- 92
ia S.Congregationis, nam lapso anno, defectus examinatorum

minatorum contingit culpa ipsius Episcopi non facientis synodum, in qua illi deputentur vt disponit S Concilium *in d.c.2.& in d.c.18.ver. examinatores.* & sic defectus iste culpa sua & negligentia contingens, non excusat eum ab obseruatione formæ, & sic cessat ratio Rotæ, quæ malè in illa dec. parochialis de Muñain suprà adducta *num.*88. & in Volaterrana parochialis, & Pampilonen parochialis de Badoztain relatis in præced. allegat pro sua sententia S. Congreg. Concil. cùm imò teneat contrarium, vt patet. facit regula *l.in iure ciuili. ff.de reg. iuris. & l. iure ciuili, ff.de condit. & demonstr. & in l. executione.§.final ff de verbor.obligationibus,* & quæ dicuntur infra 11. *part. c.3. numero* 36. & ita tenet Azeuedo *consil.* 9. *à numero* 31. vbi loquitur *in c. sede vacante.*

93 Quod procedit etiam si Episcopus † de nouo veniat ad Episcopatum, vt in casu dictæ causæ Placentinæ, nam si annus celebrandæ Synodi est elapsus, statim sibi currit tempus celebrandi, annus enim faciendi synodi non currit à tempore captæ possessionis Episcopatus, vt videtur in dicta decis. Placentina coram Lita, sed ab vltima Synodo, vt clare patet ex decreto Concilij *d.c.12.& d.c.*18. *versic.examinatores.*

94 Sententia tamen Rotæ † posset procedere in terminis dictarum decisionum Litteren. quam sequitur Flamin. Paris. *d.lib.7.quæst.5. num.*2. & Pampilonen. nempe, an beneficius iurispatronatus laicorum, à quibus præsentati, si non sunt examinatores synodales, poterunt examinari coram aliis ab Ordinario deputatis, ex d. ratione Rotæ, quod vbi forma à lege inducta præcisè seruari & impleri non potest, sufficit factum facere eo modo, quo fieri potest, & culpa, & negligentia Episcopi in non faciendo Synodum, non debet nocere patronis, & præsentatis ab eis.

95 Pro quo facit † alias resolutio Rotæ in vna Casalen. parochialis 9. Nouemb. 1597. coram D. Seraphino, in qua fuit resolutum, *quod licet institutio parochialis fuit nulla ob non seruatam formam Concilij Tridentini.*sess.24.c.18.*vt in specie censuit Congregatio Concil. tamen præsentatio facta per patronos in tempore fuit valida, & per illam quæsitum præsentato ius ad rem considerabile, quod censetur præseruatum per clausulam,* dummodo non sit alteris ius quæsitum, *vt fuit resolutum in causa Astoricen. Archidiaconatus coram Sanctissimo, & ideo potuit Rota instituere illum præsentatum, seruatis seruandis* per Clem. auditor. de rescrip. *nec dict. præsentatio annullatur per constitutionem Pij V. super collatione parochialium, quia Bulla, quæ venit in executionem Concilij. loquitur retentis iisdem terminis, & sic in prouisionibus Episcoporum, & aliorum inferiorum ordinariorum, & non de patronis præsentantibus, nec debet culpa Episcopi patronis nocere, vt fuit alias resolutum coram D. Robusterio. Facit* capitul. si confirmationes. *vbi DD.* de election. in 6. *Neque obstare, quod ille se ingesserit in administratione ante validã institutionẽ, & sic inciderit in* cap. auaritiæ, de electio. in 6. *quia cũ esset in possessione vigore institutionis Ordinarij. cessat pœna* illius capit. *tum ratione bonæ fidei, tum etiam, quia in materia pœnali qualibet causa colorata excusat, Decius* consil. 452. numer. 12. *Aymon.* 18. numero 9. *& in terminis nostris gloss.* in c. fin. versi. inanes. de elect. in 6.

96 Facit etiam quod in literis resignationum † parochialium in forma dignum dici solet iuxta *Constitutionem* Pij V. 162. quod examen fiat adhibitis examinatoribus synodalibus, si illic sint, vt esse debent, alioquin ab ipso Ordinario nominandis. *vt in decis.* 546. *nouiss. Farin.* & 10. April. 1598. coram eodem steterunt in decisis: nec obstare, quòd examinatores retulerint tantùm eum idoneum respectu literaturæ: quia Episcopus præsumitur fuisse informatus de omnibus requisitis ad Felin. *c.fi. de præsump. n.*2. quod sufficit ad institutionem Rotæ.

Quo casu est difficultas, † an si illic sint examinatores, qui habentur pro synodalibus, tamen non sunt illegitimi, vt quia sunt deputati in genere, vel non sunt sex, &c. & coram illis tanquam synodalibus fiat examen in forma dignum, sit validum. Et videtur, quod sic, nam cum Ordinarius tunc posset illos eligere, seu nominare, valebit examen factum coram illis, saltim tanquam electis ab Ordinario. Et accedit, quòd deficit iuramentum, quod examinatores ab ordinario tunc nominato præstare debeant de nouo. Contrarium † tamen verius videtur, nam 98
examen sit cum illis tanquam synodalibus, & non tanquam electis ad illud ab Ordinario, & sic intrat reg. *c.cum super. de off. deleg.* quod potui, nolui, & quod volui, non potui.

97

II. Apparet † ex d. declar. Tolet. §.8. examen, & 99
approbationem in concursu requiri semper pro forma ad singulas parochiales, quod est satis conforme d. decr. Concil. *c.*18. & constit. Pij V. vbi adest decretum irritans, quod formam inducit, Bart. & alij *in l. non dubium. C. de legib.* & infra *dub.* 15. Facit etiam 1. declarat Congreg. sup. adducta *n.*37. & † alia 100
quæ sic ait: *An satis sit cum quem Episcopus idoneũ iudicat, proponere examinandum absque alio concursu,* Resp. Congre. non esse satis, imo decr. Conc. *teneri Episcopum plures nominare examinatoribus, & nullos etiam ab aliis nominatores admittere, sicque examen per concursum omnino facere, prout ex Bulla Pij V. statuitur, exceptis illis casibus, in quibus præsenti decreto,* versic. si tamen. *adeo permittitur, posse omitti examen per concursum, si Episcopus pro sua conscientia cum consilio deputatorum ita expedire arbitrabitur. Vnde apparet, parochiales vocantes per assecutionem aliarum, & resultantes ex alio concursu non posse absque nouo concursu & examine prouideri approbatis in præcedenti concursu, quamuis in Archiepiscopatu Toletano secus fiat, vt mihi relatum est.*

Vnde etiam apparet falsa † sententia Cerolæ *in* 101
praxi Episcopali, 2 *par. ver. parochia. §.* 1. dicentis, quod approbatus alias ad parochialem non debet examinari quoad literaturam, si concurrat solus, licet secus, si alij concurrant, & circa mores.

Vnde etiam ista forma † omitti non potest, etiam- 102
si Episcopus velit parochialem conferre personæ & quantumcunque & notoriè doctæ, idoneæ, & benemeritæ, Fusc. *de visit. li.*2.*c.*5.*n.*10. Cenedo *in collectan.*15. *ad decretum. n.*15. Fla. Paris. *de resignat. li.*8. *q.*9. *a n.*83. & Cechus *d.n.*6. Vgol. *de off. Episc. c.*50. §.6. *numer.*6. *& §.*10. *num.*6. & dictum est supra 6. *p.c.*2. *à num.*265.

Vnde etiam eadem † Congregatio Concilij cen- 103
suit, quod *Episcopus vacante Ecclesia parochiali debet seruare formã examinis per concursum, licet velit eã Vicario cõferre.* Et aliàs *quod Doctor, siue Licẽtiatus in Theologia, siue in iure Canonico etiã in publica Vniuersitate graduatus, non excusatur ab examine, quando petit sibi prouideri de aliqua Ecclesia parochiali.* Et Fla. Par. *d.li.*8. *q.*9. *n.*8. & 91. & Cechus *supra,* Cerola *d.*2. *p. verb. Doctor. §.*1. & Marc. Anton.

Genuen. *in praxi Archiepiſcopali Curiæ Neapolitanæ,ca.65.nu.1.ad finem.*& poſt hęc Gonçalez *gloſſ.4. à nu.90.*& Proſper de Auguſt. *in additione ad ſummam bullarij quaranta.verb.parochialium beneficiorum collatio.quæſt.1.*& Leſſius *de inſtit. & iure.lib.2. c.34.num.82.*Vgol.*d.c.50.§.10.nu.6.*& notiſſimè Piaſec.*in praxi Epiſcop.part.2.ca.5.num.17.12.* Apparet

104 † ex d.declar.Tolet.§.9.& Concil. *d.18.verſic.peralio.* requiri pro forma, quod examinatores renuntient quotquot idonei reperti fuerint, vt habetur etiam in declaratione Abulen. ſup. adducta 5. *part. c.7.num.11.ad 3.*& in alia Abulen.ſupra adducta *d.5. par.ca.8.ſub numer.87.ad 7.* & in alia Abulen. infra adducenda ſub *num.295.ad 4.*& in alia declaratione ſuper *dicto cap.18.*quæ ſic ait: *Examinatores peracto examine debent eos ex communi ſententia renunciare Epiſcopo,quos idoneos repererint.*

105 Et debent facere † relationem, & approbationem de omnibus,non ſolum quoad literaturam,ſeu ſcientiam,ſed etiam quoad clericatum, ſeu ordinem,ætatem,legitimitatem,mores,&c.vt in dict.verſic. *Peracto deinde examine renuntientur, quotcunque ab his idonei iudicati fuerint ætate,moribus, doctrina, prudentia, & aliis rebus ad vacantem Eccleſiam gubernandam opportunis.* & notat P. Ledeſma ſupr.quidquid velit Cerola, qui confuſe loquitur, vt ſolet *1.p. verb.parochia. §.2.dub.10.* de quo dictum eſt ſupr.*6. part. c. 2. numero* 236. vbi ad hoc adduxi declarationes Sanct. Congregat. & alia quæ ſunt videnda.

106 Vnde videtur † peccare mortaliter examinatores facientes relationem,& approbationem ſolum quoad literaturam, etiamſi Epiſcopus ita velit, quia non adimplent,nec faciunt ſuum officium vt debent.

107 Et circa modum † dandi vota eſt quędam declaratio ſacræ Congregationis *d.c.18.* quæ ſic ait: *Licet Concil. non expreſſerit, an vota examinatorum palam aut ſecrete fieri debeant, magis tamen expedit, vt examinatores palam inter ſe ſua vota conferant, deinde notario iubeant, vt in actis ſuis ſimpliciter ſcribat,Titium approbatum idoneum, Seium vero reprobatum, vt Romæ ſit.* refert Genuenſ. *in prax. ca.66.in annot.c.66.numer.17.*Vgolin.*de offic.Epiſc. dict.ca.50.§.11.*& Leo *in theſaur.for.Eccleſ. ca.18.numero trigeſimoquinto*, qui tamen ait, quòd Bononiæ vota examinatorum per fauas albas & nigras ſecretè in pixidem inijciuntur, indeque apertis votis pronuntiatur examinatus vel approbatus, vel reprobatus, & hoc modo ceſſant diſputationes, quæ aliàs quandoque ex affectione oriri poſſent: in vrbe tamen ob maximum concurſum ad examen confluentium hic modus haud facilè obſeruari poteſt: verùm extra vrbem putat per ſecretos calculos licitè vota cribrari poſſe. Quod mihi certum videtur: nam in d. declaratione Sanct. Congregat. non imponit neceſſitatem, vt vota eo modo ferantur, ſed ſolum ait id magis expedire.

108 13.Apparet ex *d.*§.quod ex approbatis,† & renunciatis per examinatores ſolus Epiſcopus, vel Vicarius,& non ipſi examinatores, debet eligere magis idoneum,vt in declarationibus Abulen.ſupra cit.*numero centeſimoquarto*,& in alia declar.ſuper *dict. ca.* 18.quæ ſic ait:*Item cenſuit Congregatio, non ſpectare ad examinatores,ſed ad Epiſcopum eligere ex approbatis magis idoneum. Et in alia Peruſi. & Barchinon.*quæ ſic ait: *Sciendum, quod aliqui examinatores prætendebant, ad eos ſpectare idoneiorem eligere, & ita de facto plures fuerunt promiſi, quibus ex gratia Sanctiſſimus mandauit,vt expediret nouas proviſiones.Et in alia Paduana,quæ ſic ait. Per hoc decretum nulla vnquam facultas data eſt examinatoribus in electione idoneioris, ad ei beneficium conferendum, ſed ea ſolum Epiſcopum ſpectat.* & ita etiam cenſuit S. Congregat. 5. April.1598. & in vna Conchen.5.Iulij 1599.& tradit Leo *d.c.18.n.34.* referens dictam declarationẽ Barchinonenſ.& Paduan.

Vnde ex approbatis † Epiſcopus ſuo iudicio, & 109
non ex votorum calculo,numero & collectione poteſt eligere,& debet eum, qui ſibi magis idoneus videatur, vt aliàs cenſuit S. Congregatio ſuper dictum *c.*10. his verbis: *Singuli examinatores poſſunt & debent dare vota ſuper qualitate cuiuſlibet examinati, ex forma* verſic. tranſacto. *& Epiſcopus non ex collectione horum votorum debet eligere,ſed ex* verſi.peracto.*Examinatores debẽt ſolum renuntiare duos, vel tres,verbi gratia examinatos idoneos,deinde Epiſcopus abſque votorum calculo, ſed duo iudicio eligere debet digniorem.*Alia. *An ſi pluribus examinatis aliqui vltra dimidiam vocum fuerint conſequuti, & ſic approbati, & vnus omnia ſuffragia proſpera reportauit, Epiſcopus facta per examinatores relatione poſſit poſtpoſito illo,in quem omnia ſuffragia confluxerunt, alium ex eis eligere, qui vltra dimidiam partem vocum habuerint,cum omnes approbati dicantur. Reſpondit Congregatio poſſe.* tradit Genuen. in praxi *c.66.in annot.n.*108.& Leo *d.c.*18.*n.*32.

Poterunt tamen † examinatores priuatim, præ- 110
ſertim, Epiſcopo petente, renunciare, quis ſit magis idoneus, & ita ceſſat difficultas, quæ contra dicta ſe offerebat quomodo Epiſcopus intelliget, quem ex approbatis debeat eligere, vti magis idoneum, præſertim, literatura, ſi examinatores non debent renunciare, quis ſit magis idoneus: nam niſi Epiſcopo id alias conſtet,poterit & debebit priuatim ſe informare de hoc ab ipſis examinatoribus & aliàs, ſi nolit ſcire,quis ſit dignior,ſed ſolum,qui ſint digni, peccat mortaliter, vt per Medinam, & Fr. Ludouicum Lop.infra citandos.*n.*112.

Et ſic procedit ſequens † declaratio S. Congre- 111
gationis, *Approbantibus licet examinatoribus aliquem tanquam magis idoneum in ſcientia, cuius tamen mores ignorantur,& habentibus alium non tam doctum,ſed ab eis cognitum, & approbatum in moribus hic vltimus eſt præferendus.* Cui conſonat alia, quæ ſic ait: *Præferendus eſt minus doctus modo idoneus, quando eius mores ſunt noti, & approbati, doctiori cuius vita ignoratur.* Quam adducit Gonçalez *gl.4.n.*112.Genuen.*d.c.66.in annot.n.*11. Vgol.*de offi. Epiſc.c.*50.§.12.*nu.*4. Piaſec. *in praxi Epiſc.par.2.c.5. num.*19.& etiam Leo *d.c.*18. *nu.*33. qui etiam *num.*31. ait,quòd Epiſcopus eum eligere debet,quem examinatores magis idoneum iudicauerint, &c.

Quamuis † Cerola *d.*§.2.*in princ.* & in dubio ve- 112
lit ad examinatores ſpectare,renunciare,quis ſit magis idoneus. Et quamuis Bart.Medina *in ſum. lib.1.* c.14.§.32.& cum eo F.Ludou.Lopez *inſtructo. conſ.1. tom. c.* 127. dicunt quod *examinatores ab Epiſcopo, vel Vicario,quibus beneficia prouidere incumbit, ac-* cerſiti tenentur ſignificare, & ſubſcribere, quis ſit dignus,& quis dignior,alias peccant mortaliter,&c.& Pet.Nauar.*de recti.lib.2.c.2.nu.*187. inquit,*examinatores ſynodales teneri ex officio,& iuſtitiæ commutatiua meliorem iudicare,&c.* Quam & ſententiã,quod examinatores ex officio teneantur nominare non ſolum dignos,ſed etiam digniores,alias peccent grauiſſime,dicit probabiliorem P. Ledeſma *d. tract.7.c.* 1.7.*concl.*

1.7. *concl.*13. *diffic.* noſtram dicens probabilem, quæ tamen eſt certa ex Concilio, & dictis declarationibus. Quamuis etiam in deciſio. Dertuſen. parochialis infra adducta *numero* 232. quem refert & ſequitur Genuen. *à capit.66.in annot.numero decimoquarto* dicatur, quòd redditur ſuſpectum iudicium Epiſcopi, qui noluit relationes ab examinatoribus iuxta ſolitum fieri de magis idoneo, ſed ſolùm ſibi reſeruari iuſſit, an illi qui concurrebant, eſſent idonei, quod feciſſe præſumendum eſt, vt faciliùs relinqueretur locus gratificationi, idcirco nulla cenſeri debet electio, &c. Quæ reſolutio conuincitur ex dictis, & licet ab examinatoribus ſolerent fieri relationes de magis idoneo, tamen cum non eſſet conforme Concilio, nec ad eorum officium ſpectaret, rectè potuit Epiſcopus id vetare.

113 Nec obſtat † dicta conſtitutio Pij V. in qua principaliter fundatur Ledeſma dicens, quod ſi examinatores iuridice non nominant digniorem, ſed ſolum dignos nunquam poterit eſſe locus appellationi, de qua ibi ab electione digni, quam facit Epiſcopus, omiſſo digniori, quia nunquam poterit conſtare, quod Epiſcopus elegit dignum, omiſſo digniori. Reſpondetur enim, quod id non debet conſtare ex actis primæ inſtantiæ, nec ex examine facto coram Epiſcopo, ſed ex examine faciendo coram iudice appellationis, & eius examinatoribus, vt expreſſe dicit dicta conſtitutio.

114 Nec contrarium † tenet Cechus *de repub. Eccl. dict. ca.28.de parocho.numero 7.in prin.* qui ait, quod *peracto examine renuncientur, qui magis idonei, ſcientia, moribus, & ætate ad Eccleſiam regendam per fabas ſecretas, albas, & nigras fuerint iudicati, ex quibus Epiſcopus eliget, quem cæteras magis idoneum iudicauerit, &c.* Non magis idoneos videtur intelligere, reſpectu eorum, qui non ſunt idonei: quod patet, nam per fabas votatur circa approbationem, vel reprobationem vniuſcuiuſque examinati per fabam albam, approbando, & per nigram reprobando.

115 Apparet ex d. declaratione † Tolet. §.10. ibi, *Ad quem collatio parochialis ſpectabit.* & §.12. *in fin.* ibi: *Donec parochialis fuerit a Sede Apoſtolica collata magis idoneo*, congregationem ſentire, quod Capitulum ſede vacante, etiam ſtante Concilio non poſſet facere collationem parochialium in quocunque menſe vacarent, etiam ſecluſa reſeruatione beneficiorum vacantium, ſede Epiſcopali vacante, quæ tempore factæ d. declarationis non ſtabit. Quamuis ad illa verba, *Ad quem collatio parochialis ſpectabit*, poſſet reſponderi, quod intelligerentur, id eſt, ſi & quatenus ad eum collatio parochialis ſpectabit, *ad l. Stichus, qui meus erit. ff. de legat.1.*

116 Ad quod etiam † facit alia declaratio ſuper *d. c.* 18. quæ ſic ait: *Datarius teſtatur Papam prouidere de beneficiis vacantibus in menſibus non reſeruatis, ſede Epiſcopali vacante, licet de his nulla habeatur relatio reſeruationis, vel in corpore iuris vel in extrauagantibus, vel in regulis.* Quam declarationem videtur allegare Manuel Sa. *verb. Capitulum. numero* 1. dum ait, quod Capitulum ſede vacante non confert beneficia, id enim Papæ reſeruatum ſecundum declarationem Congregationis Concilij, de quo diximus ſup. 5. *p. cap.7.a num.*79. vbi vide, & iſta declaratio videtur ſumpta ex quadam declaratione ſuper *d. ca p.*18. quæ ſic ait, 59. Cui conſonat alia adducta 5. *par. c.4. num.*150. Quæ quidem declarationes, quatenus volũt collationẽ parochialium, & aliorum beneficiorum vacantium ſede Epiſcopali vacante pertinere ad Papam priuatiue, non erant ſatis iuri conformes, cùm de iure iſta collatio reſeruetur futuro Epiſcopo *c. illa 2.ne Sede vacante*, vbi Doctores, Paui. *de offic. & poteſt. c. ſede vacante. q.*1.2. *par.* & alij citati 5. *par. c.7. nu.*51. & in his parochiis Rot. *d. n.*442. *par.*1. *diuerſ.* & accedunt declarationes Placent. Parochialis de Malpartida coram D. Seraphino, Pamphilio, & Bubalo inf. adductæ 10. *par. c.*2. *n.*22. 23. & 24. & ideo cùm à tempore Sixti V. per omnes Pontifices regula 2. Cancellariæ reſeruantur iſta beneficia vacantia Sede Apoſtolica vacante, vt ſ. 5. *par. c.*1. *à num.*221.

§.1. *De his dubiis.*

SVMMARIA.

AN Vicarius Epiſcopi ex generali commiſſione abſque ſpeciali mandato poſſit facere cõcurſum ad parochiales, & ex approbatis digniorem eligere. Reſoluitur affirmatiue, n.117. *Quod procedit etiam vbi eſſet locus gratificationi inter plures approbatos, aquè idoneos. Nec per Cõciliũ id tollitur, etiamſi Epiſcopus non ſit impeditus.* n.119. *Nõ tamẽ poterit Vicarius abſque ſpeciali mãdato facere collationẽ parochialium magis idoneo electo.* n.120.

An concurſus poſſit fieri ab inferioribus Epiſcopo, habentibus ius conferendi, à n.121. *reſoluitur negatiuè, & adducuntur declarationes S. Congreg. & Decretum Concilij prouincialis Mediolan.* 5. & n. 125. *alleganturdeciſiones Rotæ, per quod tamen non tollitur præuentio inferiori competens in collatione.* num.126.

Deputatio etiam Vicarij ſpectat ad Epiſcopum, ſeu Vicarium eius in parochialibus ſpectantibus ad conditionem aliorum. nu.127. *& in locis exemptis Vicarij electio ad eum ſpectat, ad quem ſpectat concurſus ex* S. *Congregatione.* n.128.

Limitatur prædicta reſolutio, niſi inferior Epiſcopo ſit nullius diœceſis, habens proprium & diſtinctum territorium, & omnimodam, & quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem, & ius congregandi ſynodum, à nu. 129. *vbi ponuntur declarationes* S. *Congregationis, & deciſiones, & reſolutio Rotæ id tenentis. Et idem videtur in inferiori exempto, licet non ſit nullius diœceſis, habente tamen proprium diſtrictum, & Epiſcopalem iuriſdictionem priuatiuè, & ius congregandi Synodum*, n.136. *& n. ſeq. adducitur declaratio S. Congregationis. Et ita eſt intelligendum, quod dicit Ledeſma relatus.* n.138.

Eo ipſo quod quis habet iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, videtur habere ius congregandi Synodum, niſi aliud ſit in contrarium. n.139.

Quamuis habeat ius congregandi Synodum, ſi nondum illam congregauit, aut examinatores non deputauit, ſpectabit concurſus ad Epiſcopum, intra cuius fines, ſeu diœceſim parochialis exiſtit, ſeu ad viciniorem, num.140. *Quod tamen videtur ceſſare ſemel congregata Synodo, & in ea deputatis examinatoribus, licet illi extincti fuerint, ſed tunc fieret deuolutio ad Papam.* nu.141.

Diſpenſationes ſubditorũ inferiorum, qui ſunt nullius diœceſis, & iuriſdictionẽ quaſi Epiſcopalẽ habent, illis ſunt cõmittendæ, ex S. *Congregatione, à* n. 142. *prius tamẽ corã datario dicendũ eſt habere dictas qualitates, vel eſſe in quaſi poſſeſſione, vt ei cõmittantur ex eadem* S. *Congregatione.* nu.143. *& idem*

videtur in inferioribus exemptis, habentibus quasi Episcopalem iurisdictionem, & proprium districtum, licet non sint nullius diœcesis, cum sint ordinarij, à num. 146. *Vnde etiam vicariis huiusmodi prælatorum poterunt committi, sub* nu. 147.

An Episcopus qui facit concursum ad parochiales spectantes ad collationē inferioriū, si ex approbatis reperit plures atque idoneos, debeat omnes illos eligere, vt inferior parochialem conferat cui maluerit, an vero possit Episcopus gratificare, & vnum solum eligere, à num. 148. *Resoluitur, posse Episcopum vnum solum eligere, & respondetur cuidam declarationi S. Congr. quæ videtur contra.*

Intra quatuor menses à die vacationis nota debet Ordinarius facere concursum ad parochiales spectātes ad collationem aliorum, & illis significare personas electas pro collatione obtinenda, aliàs omnimoda dispositio illis reseruatur. num. 152.

An Episcopus possit facere, concursum ad parochiales vacātes in mensib. reseruatis, vel alias reseruatas, seu affectas, non obstantibus regulis reseruatoriis, resoluitur affirmatiue. nu. 153. *& n seq. ponitur declaratio sacræ Cōgregationis. Et ita intelligitur, quod ait Nauarrus, parochiales esse ab omni reseruatione exēptas, scilicet ad effectū concursus tantum, non collationis, quæ a Papa facienda est.* n. 155.

An in beneficiis vacantibus per resignationē debeat fieri concursus, à nu. 156. *resoluitur, in resignatione simplici debere fieri, secus in resignatione in fauorem, in qua non requiritur examen per concursum, sed solum in forma dignum, & ponuntur declarationes S. Congregationis. Et idem in beneficiis resignatis ex causa permutationis, vt non sit faciendum examen per concursum.* n. 161.

An esto non requiratur examen per concursum in prouisionibus faciendis de beneficiis resignatis ex causa permutationis, requiratur tamen nouum examen ipsorum compermutantium corā examinatorib. synodalibus à nu. 162. *Resoluitur, non requiri nouum examen, nisi fiat permutatio cum beneficio simplici, aut nisi esset magna inæqualitas numeri parochianorum, vel permutantes alias non fuissent examinati, ex sacra Congregatione, cuius declarationes ponuntur, & decretum Concily prouincialis Mediolan. 5. Expediret tamen tunc fieri examen ante renunciationem.* num. 166.

In permutationibus tamen quæ fiunt coram Papa, semper committitur Ordinario in forma dignum. num. 167.

Circa parochiales obtentas ex regressu, ponuntur declarationes sacræ Congregationis. n. 168.

An in parochialibus litigiosis vacantibus habeat locum concursus, non obstante lite, à nu. 169. *Resoluitur affirmatiue ex sacra congregatione, cuius declaratio ponitur. Electo tamen, & iudicato magis idoneo ab Episcopo, non potest fieri interim collatio de parochiali litigiosa ab Episcopo, seu alio inferiori, ad quem alias collatio spectaret.* nu. 172. *Sed el erit recurrendum ad Papam, vel expectandus vnis litis.* n. 173. *Et talis electus si petierit, ad defensionem litis admittetur.* n. 174.

An ut, sit faciendus concursus, in beneficiis, quorum cura per plures administra- num. 175. *Resoluitur, esse faciendum ex Concilio, quamuis alias beneficia ista non dicantur curata, tamen ex authoritate Papæ, & sacræ Congregationis non esse receptum decretum Concily de concursu quoad ista beneficia, maxime in Ecclesia, vel collegiata.*

Poterit Episcopus Canonicos, seu capellanos ad exercendam curam animarum deputatos à Capitulo, vel aliis examinare, neque eis permittere absque eius approbatione curā exercere, licet ab immemoriali per eos exerceatur, absque examine, & approbatione Episcopi ex sacra Cōgregatione, cuius declarationes ponuntur nu. 182. & n. 183. *ponitur alia, quæ declaratur* nu. 184. *& alia declaratur* nu. 185.

Quamuis Nauarr. dicat, quod si canonici, & capellani eo ipso, quod fiunt canonici & capellani, habent annexam facultatem exercendi curam, non potest Episcopus illos examinare, secus, si requiratur deputatio ad curam exercendam, tamen additio ibi ait, quod Congregatio, vt refertur absolute censuit, Episcopum posse eos examinare. n. 186. & seq.

Quamdiu tamen Episcopus eis non inhibuerit, ne alias curam exerceant, poterunt eam exercere absque examine & approbatione Episcopi, quando non requiritur deputatio, aliàs secus, n. 188.

Si cura animarum pertineret ad vnum canonicum ratione sui canonicatus, cui est annexa, in prouisione talis canonicatus esset faciendus concursus. numero 189. *vbi ponitur declaratio sacræ Congregationis.*

Si cura animarum toti Capitulo incumbens, transferretur in certam dignitatem, seu canonicum Ecclesiæ, prout fieri potest per Episcopum de consensu Capituli, ex sacra Congregatione, in prouisione talis dignitatis, seu canonicatus esset faciendus concursus. n. 190.

Et videtur faciendus concursus in prouisione beneficij simplicis alicuius Ecclesiæ parochialis habentis de per se administrationem curiæ in aliquo loco dictæ parochialis. n. 191.

An in prouisione dignitatum habentium vnitam parochialem faciendus sit concursus. Resoluitur negatiue, cum vnio perpetua & accessorie facta est. nu. 192. *& declarauit S. Congregatio in declarationibus positis.* n. 193. *Sed si esset vnita æque principaliter, faciendus esset concursus.* n. 194.

An in dignitatibus habentibus curam animarum in Ecclesiis collegiatis faciendus sit concursus, resoluitur, quod non. num. 195. *vbi ponitur declaratio S. Congregationis.* & seqq.

An in beneficiis regularibus curatis faciendus sit concursus, resoluitur negatiue. nu. 197. *vbi ponitur declaratio S. Congregationis, & num. seq. resolutio Rotæ, quod videtur procedere etiamsi sint solita commendari sæcularibus.* n. 199.

An qui se opponit post terminum edicti, possit & debeat admitti cum descriptis, præsertim, nondum facto examine, videtur resoluendum negatiue, nu. 200. *Et idem videtur vbi non apponeretur edictum, sed examinandi nominati essent coram examinatoribus intra decem dies, aut aliud tempus ab Episcopo præscribendum.* num. 201. & seq. *vbi ponitur declaratio S. Congregationis.*

Id videtur limitandum, nisi in edicto diceretur, quod etiam post eius terminum admitteretur, qui vellet examinari, aut si decreto Concily prouincialis sui bentis apponi edictum, id caueretur, vt in Concilio prouinciali Toletano, nu. 203. *& Concilio Compostellano censent aliqui cautum esse.* nu. 204. *Sed faluntur.* n. 205. *vbi illud explicatur.*

Nihominus resoluitur esse admittendum rē integra. num. 206.

An ad cōcursum possit admitti habens aliud curatū, resoluitur affirmatiue. n. 207. & seq. *vbi ponitur declara-*

claratio S. Congregationis, nec eſt in poteſtate Epiſcopi illum non admittere, nec valet conſtitutio contraria, n. 209.

An Epiſcopus poſſit admittere ad concurſum parochialium in ſuis manibus reſignatarum conſanguineos, & affines, aut familiares ſuos, vel reſignantium, ſtante conſtitutione Pij V. 58. n. 210. *Reſoluitur, non poſſe, vt cenſuit S. Congregatio.* n. 211. *Quod non procedit in vacatione per obitum, vel alias*, n. 212. & ſeq. *vbi ponitur deciſio Rotæ.*

An ſi vnus tantum ad concurſum apparuerit, debeat examinari, & ei ſi reperitur idoneus de parochiali prouideri, n. 214. *Reſoluitur, quod ſic, & adducuntur declarationes Sacræ Congregationis*, n. 215.

Si ex oppoſitoribus deſcriptis aliqui non compareant ad examen in die pro examine & concurſu deputato, nec ſe excuſent legitime, poterit ſine eis examen & concurſus fieri. n. 216. & ſeq. *vbi ponitur declaratio S. Congregationis.*

Quid faciẽdum ſi ſemel edicto propoſito nullus cõpareat, vel ex oppoſitoribus nullus repertus ſit idoneus, n. 218. *Reſolnitur, vt in declarationibus Sacræ Congregationis, poſitis* num. 219. *Circa quod etiam conſideranda ſunt alia declarationes poſitæ.* n. 220.

An ſi facto concurſu deſiſtat magis idoneus, ex reliquis oppoſitoribus ſit eligendus magis idoneus, an vero ſi faciendus alius concurſus de nouo, propoſito nouo edicto, n. 221. *Reſoluitur, quod ſi ante factã per Ordinarium electionem de magis idoneo, ille deſiſtat, non eſt faciendus nouus concurſus, ſed ex reliquis eligendus eſt magis idoneus intra eundem terminum: ſi vero facta per Ordinarium electione de magis idoneo reperto, ille deſiſtat, vel decedat: non poterit eligi alius ex oppoſitoribus eiuſdem concurſus, ſed faciendus erit nouus concurſus, ad quem Ordinarius habebit nouum terminum, à die deſiſtentiæ ſeu ceſſionis, vel mortis ei notæ*, n. 222. & 223. *Id tamen intelligitur quando deſiſtit, cedit, aut decedit ante lapſum quadrimeſtre, datum ad ſignificandum Papæ, alias enim infra quadrimeſtre, non facta ſignificatione, ad Papam deuoluitur*, n. 224.

An electio minus digni ex approbatis, omiſſo digniori, & prouiſio parochialis ſubſequuta ſit nulla ipſo iure ex decreto Concilij & conſtitutione Pij V. An vero ſit inualida, à n. 225.

Et multis hinc inde adductis contra Rotam, cuius deciſiones ponuntur, reſoluitur eſſe validam, non obſtante decreto irritante Concilij, & conſtitutionis Pij V. quod inducit formam, nam non videtur referendum ad prouiſiones factas de minus dignis.

Vnde talis electus & prouiſus videtur facere fructus parochialis ſuos, donec eius prouiſio per iudicem appellationis reuocetur, & ſic non eſt condemnandus in fructibus, niſi ad ſummum à tempore primæ ſententiæ reuocatoriæ, & non à die motæ litis, vt dicebat Rota, nec à die intruſionis, vt videbatur, ſuppoſito quod prouiſio eſſet nulla propter decretum irritans. 237. & 238.

An & quando detur appellatio à mala prouiſione, ſeu diſpoſitione parochialis, à n. 239. *reſoluitur, non dari appellationem à relatione examinatorum, nec ab eorum reprobatione, à mala tamen Ordinarij electione, dari appellationem, & adducitur declaratio ſacræ Congregationis & reſolutio.*

Quod dictũ eſt, non dari appellationẽ à reprobatione examinatorum, quod etiã de deuolutiua intelligitur, ſolum procedit in beneficiis curatis. n. 242. *Secus in ſimplicibus, in quibus licet præſentati à quibuſcunque Eccleſiaſticis perſonis non debeant inſtitui, niſi prius fuerint ab Ordinariis examinati, & idonei reperti, tamen à reprobatione examinatorum datur appellatio ſuſpenſiua, non obſtante* c. 9. ſeſſ. 25. verſi. adhæc. n. 243. & ſeq. *Imo etiam in parochialibus iuris patronatus laicorum datur appellatio præſentatis, quando vnus ſolus eſt præſentatus: nec habet locum concurſus à probatione examinatorum, ſicut habenti gratiam in forma dignum*, n. 245.

Licet parochialibus detur appellatio à mala Ordinarij electione, eſt ſolum ad effectum deuolutiuum, nam non impedit, aut ſuſpendit, quo minus executioni demandetur, & prouiſus, pendente appellatione à parochiali non eſt amouendus. n. 46.

Etiam ſi contra eum ſit lata ſententia per iudicẽ appellationis, à qua ipſe appellauit: nam iſta ſecunda ſententia non eſt executioni demandanda, pendẽte appellatione, quæ habet vtrumque effectum, ſicut etiam quando cõceditur gratia per Papam de parochiali, & adeſt certus poſſeſſor, datur appellatio ſuſpenſiua à ſententia executoris. nu. 247. *vbi quod procedit etiã quando examinatores ſunt diſcordes.*

Lata prima ſententia contra poſſeſſorem apud Curiam, parochialis ſequeſtrabitur, non obſtante conſtitutione Pij V. quia loquitur in prima ſententia Ordinarij, n. 248.

Tunc datur appellatio à mala Ordinarij electione, quando alias ſeruata eſt forma Concilij, illa enim non ſeruata, prouiſio eſt nulla, & parochialis manet Papæ reſeruata. n. 249.

Circa hoc de appellatione à mala Ordinarij electione, notanda eſt deciſ. Rotæ poſita, n. 250. *de qua late*, nu. 251. & ſeq. *Vbi quando ſit locus huiuſmodi appellationi, & an requiratur dolus Epiſcopi.*

An auditor Rotæ, cui commiſſa eſt cauſa appellationis, poſſit appellanti obtinenti conferre parochialem reſeruatam. n. 253.

An quando electus cedit, vel decedit ante factum examen coram iudice appellationis, expiret ius appellantis. n. 254.

SEcundo principaliter dubitatur, an † Vicarius Epiſcopi ex generali commiſſione abſque ſpeciali mandato poſſit facere concurſum ad parochiales, & ſucceſſiue ex approbatis, digniorem eligere. In quo breuiter reſpondetur affirmatiue, nam regulariter Vicarius ex generali commiſſione poteſt exercere quæ ſunt iuriſdictionis, niſi in caſibus exceptis, ad tradita ſup. *5. par. cap.* 8. Et hic caſus non reperitur exceptus. Facit etiam d. declaratio Toletana adducta ſup. *in dubio præcedenti, numero* 8. & ita docent Grat. *deciſ.* 97. *numero* 18. Leo *in theſ. for. Eccl. c.* 18. *num.* 31. & Sbrotius *de vicario Epiſc. in add. ad quæſt.* 148. *lib.* 2. 117

Quod procedit etiam † vbi eſſet locus gratificationi inter plures approbatos æque idoneos, ad tradita *d. cap.* 8. *n.* 88. 118

Nec obſtat † Concilium *d. cap.* 18. *verſ. tranſacto.* ibi: *Ab Epiſcopo, ſiue eo impedito, ab eius Vicario generali.* vbi videtur velle Concilium ita demum Vicarium poſſe facere examen per concurſum, ſi Epiſcopus ſit impeditus, & videbatur ſentire Sbroc. *d. li.* 2. *q.* 211. *nu.* 7. quia reſpondetur, per illa verba non tolli, quin coram Vicario poſſit fieri examen, etiam Epiſcopo non impedito, ſed poſita eſſe ad denotandum conuenire, quod ab ipſo Epiſcopo, ceſſante impedimento, fiat examen, &c. & ſic cauſa 119

admonitionis. Et ita etiam accipiuntur illa verba, *vel eo impedito, &c. in c.12. verſ. prouiſi etiam ſeſſ.24. de reform.* vt dicemus *cap. ſeq.*

120 Non tamen poterit † vicarius abſque ſpeciali mandato facere collationem ipſarum parochialium magis idoneo iudicato, & electo, vt dixi *d.5. part. ca. 8. num.109.*

121 Tertio principaliter † dubitatur, an concurſus poſſit fieri ab inferioribus Epiſcopo habentibus ius conferendi. Et reſpondetur non poſſe, quia Concilium *d.c.18.* hoc committit ſolis Epiſcopis, vel vicariis, & nõ aliis collatoribus, vt colligitur ex *verſ. peracto.* ibi: *Atque illi, & non alteri collatio Eccleſiæ ab eo fiat, ad quẽ ſpectabit eam conferre,* & ex dicta conſtitutione Pij V. *verſ. ac illarum etia* & docent Anaſt. Germo. *de indultis Cardinalium. in §. quibuſuis. ad fin.* Cerola *d.1. par. verb. parochia. §.2.4.* & eo dubio, Cechus *d.c.28. de paroch. n.6.* Marc. Anto. Genuen. *d.c.65. n.1.* Leo *d.c.18. a nu.49.* Vgol. *de offic. Epiſc. c. 50. §.4. n.2. & 3.* & Flam. Pariſ. *d. lib.8. q.9. n.96.* dicens, hoc ſæpe fuiſſe in Congregatione Concilij reſolu-

122 tum. Et † vltra declarationes, quas ibi ipſe affert, *à n.97.* apparet ex quadam declaratione data Epiſcopo Palentino, quæ ſic ait: *Reuerendiſſime Domine actum fuit in S. Congregatione Cardinalium Concilij Trident. interpretũ de his, quæ in libello his literis adiuncto continentur, & matura conſideratione decretũ eſt ex Concilio Tridentino, non licuiſſe Abbati oppidi Valliſoleti, nec in poſterum licere parochiales ſeculares conferre, niſi his, qui ab examinatoribus in Synodo Palentina conſtitutis idonei fuerint iudicati, & ab amplitudine ſua vti ordinario, tanquam magis idonei electi, collationeſque ab ipſo Abbate poſt Conciliũ non ſeruata hac forma factas nullas eſſe, iuſque parochiales ipſos conferendi ex Bulla S. memoriæ Pij V. ad Sedem Apoſtolicam deuolutum eſſe, ideoque amplitudinem tuã debere poſſeſſione deiicere eos, qui ab Abbate ſic immiſſi fuerint, & edictis propoſitis, examen per concurſum indicere, & nomina eorum, quos examinatores iudicauerint idoneos, quique abs te tanquam magis idonei electi fuerint, ad ſanctiſſimũ dominum noſtrum mittere, vt parochiales eis conferri poſſint, quæ omnia, vt quamprimum efficiatur, amplitudo ſua, quãtum in ſe eſt, curabit, cui bonam valetudinem, & perpetuum diuinæ gratiæ præſidium opto. Romæ 24. die Octob. 1573. amplitudinis tuæ tanquam Frater Philippus Bo. Compag. Cardi. S. Sextio.*

123 Apparet etiam ex † quadam declaratione Salamantina, Veronen. & Rauennaten. quam adducunt Leo *d.c.18. n.53.* quæ ſic ait: *Commendatarius Abbatiæ exemptæ exiſtentis intra fines alicuius diœceſis, & habens iura quaſi Epiſcopalia, non poteſt facere concurſum beneficiorum curatorum, ſed hoc ſpectat ad Epiſcopum, in cuius diœceſi eſt Abbatia, qui electo magis idoneo mittet eundem ad commendatarium pro collatione.*

124 Et aliàs S. Congregatio † declarauit, quod *in vacatione parochialis Eccleſiæ, cuius collatio etiam ab immemoriali tempore ad inferiorem, vel Patriarcham pertinet, examen, & electio perſonæ idoneæ, ac edictorum oppoſitio, & etiam vicariũ conſtituere, & omnia alia facere ad ordinarium ſpectat:* de quo etiã ſunt plures declarationes, & decretum Concilij prouincialis Mediolan. *5. par. 3. tit.* quæ ad beneficiorũ collationem attinent, *verſ. vacãte,* quod ſic ait: *Vacante Eccleſia parochiali, cuius conferendi ius, non ad Epiſcopum diœceſanum, ſed ad alium, etiam ab Epiſcopali iuriſdictione exemptum, & regularem item ſpectat, edictum de concurſu proponat Epiſcopus diœceſanus, & quicunque examen eo nomine ſubire volent ad ipſum conueniant, qui exploratione per examinatores Synodales facta ex probatis digniorem, & magis idoneum deligat, cui vacans illa Eccleſia ab illo conferatur, cuius ius eſt, ſi ſecus fiat, collatio reſciſſa, nullaque ſit.*

Nec per hoc tollitur † præuentio competens in- 125
feriori in collatione parochialis, ad quam præſeruãdam S. Congregatio ſic faciendum cenſuit, *Si inferior haberet præuentionem cum ordinario, debet habita notitia vacationis parochialis corã notario declarare ſe velle dict. parochialem conferre, & ideo rogare Epiſcopum, vt proponat edicta, & hac ratione tuebitur ius ſua præuentionis.* Tradit Gonçalez ad *reg. menſium. §.3. proœm. n.16. &* 17. Leo *d.c.18. n.51.*

Et illud ipſum † tenuit Rota in vna foro Sempro- 126
nien. parochialis 15. Ian. & 7. Maij 1593. coram D. Mantica, vt in deciſionibus ſtatim adducendis, *n.133. & ſeq.* & in vna Taruiſina iuriſdictionis, de qua infra, *num.135.*

Vnde apparet † etiam deputationem vicarij ſpe- 127
ctare ad Epiſcopum, ſeu vicarium eius in parochialibus ſpectantibus ad collationem aliorum. Vnde
† etiam Congregatio cenſuit, *In locis exemptis vica-* 128
rij electionem ad eum ſpectare, ad quem ſpectat concurſus.

Limitatur tamen † prædicta reſolutio, niſi inferior 129
Epiſcopo ſit nullius diœceſis habens proprium, & diſtinctum territorium, & omnimodam, & quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem, & ius congregandi Synodum, Anaſt. Germon. *ſupra* & Flam. Pariſ. *d. quæſt. num.98.* dicens ita cenſuiſſe S. Congregationem Cõcilij: Rectéque etiam poteſt Epiſcopus alicui qui non ſit vicarius, committere & delegare huiuſmodi examen & concurſum cum electione dignioris, vel ſine ea, cùm id competat ipſi Epiſcopo ex iure ordinario, vt ſuprà dictum eſt *n.7.* facit cap. *ſin. de offi. ord.* & Doctores, ibi & Thom. Sanch. *de matrim. lib.2. q.* 130
21. nu.7. & † conſtat, ex ſequenti declaratione ſuper *dict. c.18.* ibi: *Poterit ordinarius ſi pro ſua conſcientia, & c. ex hoc verbo, ordinarius, colligitur hoc decretum locum habere in inferioribus prælatis, vnde inferior Epiſcopo, qui omnimodã iuriſdictionem habet Epiſcopalem, nec alicui ſubditur, ſed eſt immediate ſubiectus Sedi Apoſtolicæ, nullius diœceſis proprium territorium habens, ſi habet ius congregãdi Synodum, & legitime conſtat illam congregaſſe, & elegiſſe examinatores, poterit concurſum inſtituere, examinare, & approbare, ac œconomos, & vicarios deputare, deniique omnia illa, quæ per hoc decretum permittuntur* 131
præſtare. Et ſuper *ca.10. ſeſſion.23. de reform.* eſt † alia declaratio, quæ ſic ait: *Abbati habenti iura quaſi Epiſcopalia, licet dare dimiſſorias ſubditis, intellige regularibus, vt in* d. cap.10. *Concurſum facere non licet, niſi probetur habere ius congregandi Synodum, & alias legitime congregaſſe, vt* capit.18. ſeſſione 24. *ſequitur Proſper de Auguſtino ad ſummm Bullarij,* verb. parochialium, beneficiorum, collatio, quæſtio- 132
ne 2. Leo *d.c.18. numero* 54. & Vgolinus *d.c.50. §.4. numero* 3.

Et ita etiam ex ſententia † S. Congregationis, te- 133
nuit Rota in d. foro Sempronien. vt in deciſ. ſequentibus.

Foro † Sempronien. parochialis 15. Ianuarij 1593. coram D. Mantica.

Placuit Dominis gratiã Baptiſtæ Fortunæ in omnibus

brus esse iustificatam,&c.Item vacatio ex constitutione Pij V. ex eo probatur, quod Abbas, à quo Lucas Anton.fuit prouisus,in districtu Rabignanæ, in quo sita est Ecclesia parochialis, non habet omnimodam, & quasi Episcopalem iurisdictionem,sicuti S.Concilium Tridentin.disponit,& à S.Congregatione Illustrissimorum,ac Reuerendissimorum dominorum Cardinalium sapissime fuit declaratum, & à Rota decisum in Legionen.S.Facundi,& in Marsicana exemptionis,neque etiam Abb. docet se esse solitum conuocare Synodum,& in ea deputare examinatores: quinimo Episcopus foro Sempronien. tanquam vicinior est, in quasi possessione conuocandi ipsam Synodum, & deputandi examinatores,& à S.Congregatione Illustrissimorum ac Reuerendissimorum Dominorum Cardinalium eiusdem Concily Tridentin.interpretũ super hoc,die 18.Ianuar.1585. obtinuit mandatum de manutenendo in sua quasi possessione,donec Abbas legitime probauerit ius cogendi Synodum habere, & alias coegisse, & in ea examinatores ad præscriptum Concily deputasse.Accedit etiam quod, & si Abbati eo in loco plena iurisdictio, & facultas deputandi examinatores in Synodo ab eo congregata competeret,non tamen in collatione huius parochialis forma præcepta à S.Concilio in capitulo 18.sessione.24.de reform.*fuit obseruata,quia anno 1590. quo tempore parochialis vacauit, non fuerunt deputati examinatores.sed anno 1588. & in singulis annis debent deputari in Synodo diœcesana, quæ etiam singulis annis celebranda est,vt in* d.Concilio capite 20.conuento. dict.ca.18.§.examinatores sessione 24.*neque etiam d. examinatores de anno 1588.deputati,iuxta decretum Concily præstiterunt iuramentum, & cum sex requirantur,& non pauciores,* vt in dict. §. examinatores. *quatuor tantum fuerunt deputati, igitur collatio Abbatis non seruata forma Concily facta nullius est momenti.* l. constitutionibus ff.ad municipalem l.1. non dubium. Codic. de legibus l. 1. §. si quis ita,de verborum obligationibus,& Doctores ibidem, & in lege prima de liberis & posthumis.

134 In eadem † coram eodem 7.Maij 1593.

Placuit dominis,&c. quod vero attinet ad vationẽ ex constitutione Pij V.domini censuerunt à decisione in causa facta die 15.Ianuar.proximè præteriti non esse recedendum,illa etenim verificatur, quia vacante parochiali Episcopus foro Sẽpronien. tanquã vicinior illius loci,in quo sita est, fecit concursum, & Abbas Classen.ad quem spectat ius conferendi noluit conferre d.parochialem ei,qui in d.concursu fuerat approbatus,sed ipsemet facto alio concursu eam Luca Antonio Archangelo,tanquam legitime approbato, quæ quidem prouisio non potest sustineri, quia vt inferior collator possit facere concursum,iuxta formam S. Cõcily Trident.ca.18.sessione 24.tria necessaria requiruntur. Primum, quod locus, in quo parochialis sita est,nullius sit diœcesis, & immediate subiectus Sedi Apostolicæ. Secundum, quod collator in ea habeat omnimodam,& quasi Episcopalem iurisdictionẽ.Tertium,quod habeat ius congregandi Synodum, & sit solitus congregare, sicuti fuit in S. Congregatione d. Concily Trident. sæpe, & in specie in hac causa resolutum,quæ cum in casu proposito non concurrunt,prouisio facta ab Abbate Luca Anton.Archãgelo præter formam S.Concily Triden.d.c.18.sessione 24.corruit. l.si plures.in princip.de conditionib.instit.cap.quoniam frequenter.§.porro coniuncto.§.sin autem & *ibi notat Abb.*vt lite non contestat.*Ripa* in l.1.n.125. ff. soluto matrimonio. *quod multo magis dicebant domini esse recipiendum, quia extat vltimus status anni 1582.& 1588.quibus Abbas fecit collationem his, qui facto concursu coram Episcopo foro Sempronien. ab eius examinatoribus fuerunt approbati. Præterea S.Congregatio declarauit, Episcopum foro Sempronien.esse manutenendum in quasi possessione deputandi examinatores, etiam pro collatione parochialis istius loci,donec Abbas legitime docuerit ius competere faciendi concursus, quod cum ipse adhuc non docuerit, quia probatio non excludit probationem. Puteus* decision.203. lib. 3. *sane Episcopus debet interim manu teneri,*c.1.& 2.vt lite pendente.

Et in d.Taruisina † iurisdictionis coram D.Lita 17. Februar. 1592. fuit resolutum, *concursum facere ad parochiales spectare ad Episcopum diœcesis, & non ad Abbatem,qui non docet se esse nullius diœcesis,& Synodum legitime congregasse, minus examinatores deputasse, iuxta declarationem S. Congregationis Concily.* 135

Et idem videtur † in inferiore exempto, licet non sit nullius diœcesis, habente tamen proprium districtum, & Episcopalem iurisdictionem priuatiue, & ius congregandi Synodum, nam eadem videtur ratio,Rota in Vrbinaten. iurisd. 4. Maij 1594.coram Gipsio.nouissim. Fari.*dec.* 619. & ita videtur tenere Flores *quæst.*24.*num.*21.loquens de Abbate S.Facundi Legionen.diœcesis, quem *numer.* 25. 29. 32. & 33. ait Synodum facere, & ait Congregationem Cardinalium Concilij declarasse *dict. cap.* 18. Concilij, quod loquitur de modo prouidendi Ecclesiæ parochiali vacanti, intelligi etiam debere in dict. Abbate ordinario, & ita in causa inter eum, & Episcopum Legionen. à Rota decisum esse, de qua decisione meminit *dicta prima decis.* foro Sempronien. & sic quotidie dictum Abbatem conferre beneficia, & ponere edicta, & admittere concursum,& nominare examinatores. Et † facit declaratio S. Congregationis in vna Farfen. Legionen. Marsicana,& Cremonen.quæ sic ait,*Commendatarium Abbatiæ habenti iura Episcopalia, posse coram se,vel suo vicario de curatis vacantibus concursum facere, si modo habeat ius congregandi Synodum,& eligendi examinatores.* 136 137

Et ita est intelligendum, quod dicit Ledesma *d. tractat.7. ca.1. 7. conclusion. circa 23. difficultatem,* quod priores ordinum militarium habentes iurisdictionem quasi Episcopalem, vt prior Emeriten.possunt nominare examinatores Synodales congregando Synodum,intelligendum est enim,si alias habent ius congregandi Synodum,&c. 138

Et aduerte,quod eo † ipso, quod quis habet iurisdictionem quasi Episcopalem, videtur habere ius congregandi Synodum, cum sit ius Episcopale,*c. conquerente.de Offic.Ordinarij,* nisi aliud sit in contrarium. 139

Quamuis autem habeat ius congregandi Synodum,si nondum illam congregauit, aut examinatores non deputauit, spectabit concursus ad Episcopum,intra cuius fines,seu diœcesim parochialis existit, seu ad viciniorem, vt colligitur ex adductis. Quod † tamen videtur cessare semel congregata Synodo, & in ea deputatis examinatoribus, licet illi extincti fuerint,sed tunc fieret deuolutio ad Papam, iuxta dictam constitutionem Pij V. 140 141

Ex quibus infertur † ad decretum Concilij *sess.* 142

22. *de reformat. capitulo* 5. vbi cauetur, quod diſpenſationes quacunque authoritate concedendæ, ſi extra Romanam Curiam committendæ erunt, committantur ordinariis impetrantium, vt ſi impetrantes ſint ſubditi inferiorum Epiſcopis, qui ſunt nullius diœceſis, & iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem habent, illis ſint committendæ, vt S. Congregatio declarauit anno 1593. in vna prioratus de Vcles ordinis D. Iacobi his verbis: *Congregatio Concilij cenſuit diſpenſationes matrimoniales, & alias quaſcunque quæ ſubditis inferiorum Epiſcopis à Sede Apoſtolica conceduntur, ſi eas extra Romanam Curiam committi contigerit, & illi inferiores nullius diœceſis exiſtunt, & iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem habeant, eiſdem inferioribus, non autem vicinioribus Epiſcopis eſſe committendas. Hieronym. Card. Matthæus.*

143 In eadem tamen † poſtea eadem S. Congregatio dedit ſequentem declarationem ad inſtantiam Cardinalis Toletani. *Congregatio Concilij cenſuit prius coram D. Datario eſſe docendum priorem habere qualitates requiſitas, vt ipſi diſpenſationes matrimoniales committi poſſint, vel eſſe in quaſi poſſeſſione, vt prædictæ diſpenſationes eidem committantur. Hier. Card. Matthæus.*

144 Et in vna † Prioratus de Magacela Congregatio ſic ait: *Congregatio Concilij alias cenſuit, ſi prioratus, vt proponitur, nullius ſit diœceſis, & quaſi Epiſcopalẽ iuriſdictionem habeat, literas diſpenſationum matrimonialium, & alias eiuſdem generis priori committendas* 5. *Maij*, 1593. & 5. Iul. 1509. Congreg. &c. 160.

145 Et alia declaratio † eiuſdem Congregationis, ſic ait: *Præpoſito Piſcien. cui mandata eſt iuriſdictio, viſitatio, correctio, & ſuperioritas, etiam quoad inſtitutionem, præſentationem, & nominationem; prout illam habebat Epiſcopus Lucanus, ſunt committendæ litera in forma dignum, & diſpenſationes matrimoniales.*

146 Id tamen non † videtur procedere in inferioribus, quantumuis exemptis, & habentibus Epiſcopalem iuriſdictionem, ſi non ſunt nullius diœceſis, nam diſpenſationes eorum ſubditis concedendæ, videntur committendæ Epiſcopis, intra quorum diœceſim ſunt, ex iſtis declarationibus, quæ id velle videntur, ratio poteſt eſſe quod Curia in rebus ab ea committendis, non confidit de aliis ab Epiſcopis, & ita etiam capitulo ſede vacante, ſeu eius vicario, non vult committere, vt dictum eſt ſup. 6. *part. cap.* 2.

147 Nihilominus verius † videtur idem eſſe dicendum in inferioribus exemptis habentibus quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem, & proprium diſtrictum, licet non ſint nullius diœceſis, cum ſint ordinarij, & ſic verificentur in eis verba Concilij, nec dictæ declarationes excludunt caſum ſimilem, & habentem eandem rationem, & dicta declaratio adducta *numero* 145. non dicit, quod ſit nullius diœceſis, & ita Flores *d. q.* 24. *nu.* 22. dicit diſpenſationes & commutationes vltimarum voluntatum ex *d. c.* 6. & 5. *ſeſſ.* 22. debere committi d. Abbati S. Faciundi, cum ſit ordinarius, &c. Vnde etiam vicariis, huiuſmodi prælatorum habentium iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem poterunt dari dictæ commiſſiones, Thom. Sanchez *de matrimon. lib.* 8. *diſp. vigeſima ſeptima, numer.* 34. Sed Thom. Sanchez ibi loquitur de vicarijs prælatorum nullius diœceſis, in quibus etiam verius exiſtimo non habere locum dictas commiſſiones: nam vicarij inferiorum Epiſcopi nullo modo ſunt in dignitate conſtituti, nec ſunt capaces huiuſmodi commiſſionum, vt tenent gloſſ. *verb. Epiſc. in Clemen. etſi principalis de reſcript.* & ibidem Zencel. Guillelm. & Paulus Anchar. *numero* 1. Card. *quæſt.* 14. Imola *numero* 19. Bonifa. 30. Abbas *numero* 1. per illum text. qui ſolum loquitur de officiali Epiſcopi: & ita plane ſentit S. Congregat. in d. declarationibus, in quibus ſolum dicitur, committendas eſſe ipſis prælatis: & ita, vt exiſtimo, eis diriguntur huiuſmodi commiſſiones, & non eorum vicariis, nec officiali illius diœceſis, vt perperam inquit Thomas Sanchez ibi: nam pro locis nullius diœceſis non dantur reſcripta nec commiſſiones ſub nomine talis diœceſis, ſeu nullius diœceſis. Vnde etiam male pro ſe allegat praxim ipſe Thomas Sanchez, cùm potius ſit contra eum, & patet ex pract. Cancell. Hieron. Paul. *titul. de iudicibus & eorum ordine, verſ. item quando ſcribitur officiali*, vbi ait, quòd non ſcribitur niſi officiali maiorum prælatorum. Et rurſus verius exiſtimo, prælatis exemptis, qui non ſunt nullius diœceſis, non eſſe prædictas commiſſiones faciendas, ſed Epiſcopis, ſeu eorum officialibus, quorum diœceſis ſunt. nam ita reuera vult Sacra Congregat. in dictis declarationibus, quæ loquuntur ſub conditione, † nullius diœceſis exiſtant, & ita expreſſe vult Rota in deciſ. Burg. adducta 3. *part. capit.* 2. *numero* 209. nec eſt eadem ratio in ſubditis prælatorum exemptorum habentibus proprium Epiſcopum diœceſanum, cui dirigantur dictæ commiſſiones, ac in ſubditis prælatorum nullius diœceſis, qui non habent talem Epiſcopum.

Sed hic offert † ſe difficultas, an Epiſcopus qui ſacit concurſum ad parochiales ſpectantes ad collationem inferiorum, ſi ex approbatis reperit plures æque idoneos, debeat omnes illos eligere, vt inferior parochialem conferat cui maluerit, an vero poſſit ipſe Epiſcopus gratificare, & vnum ſolum eligere. Et videtur debere eligere omnes æque idoneos repertos, nam non eſt maior ratio de vno, quàm de altero. Et † ita videtur velle ſacra Congregatio in quadam declaratione data Epiſcopo Vicen. quæ ſic ait: *Quoties aliqua Eccleſia parochialis vacauerit, ad quam aliquis Abbas habet ius nominandi, quemcunque Abbas nominauerit, cum ordinarius ad examen admittere debet: ſi autem Eccleſia vocabunt ob mortem Rectorum, in quibus Abbas habet ius conferendi, earum curationem, quæ ſuſcipere volunt, eos ordinarius probare debet illo examinis genere, quod vacatur per concurſum, nec Abbas ob eam cauſam vllum examinis edictum proponere poteſt, nec illius officij partem aliquam attingere, ſed id pertinet ad ordinarium, qui debet ipſe proponere edicta, & examinatores ex Concilij præſcripto deputatos adhibere, à quibus omnes iſtiuſmodi concurſu examinentur, quo examine confecto ex his, quos vita integritas, & doctrina commendabit, ordinarius debet eligere magis idoneos, ac poſtea Abbati relinquere, vt ex electis cui maluerit, curam conferat, quam declarationem affert Flamin. Pariſ. ſupra* n. 101. *ſed diminute.*

Nihilominus tamen † verius videtur poſſe Epiſcopum vnum ſolum eligere, cui inferior collator debeat conferre, etiamſi ſint plures æque idonei reperti, nam cum ordinario detur electio dignioris, videtur etiam ei dari gratificatio in caſu quo ſint plures æque idonei, & ita videmus ſeruari in parochialibus Papæ reſeruatis, de quibus

quibus dicemus *dubio sequ.* & conducunt, quæ tradimus infra *dub.* 18. *à numer.* 265. de patrono Ecclesiastico.

151 Nec obstat † dicta declaratio Vicen. *in fin.* nam procedet vbi Episcopus eligeret plures æque idoneos, tunc enim inferior collator poterit parochialem conferre, cui maluerit ex illis.

152 Et intra quatuor † mensium spatium à die vacationis, intellige notæ, iuxta *dicta parte sequenti, capite secundo*, debet ordinarius facere concursum ad parochiales spectantes ad collationem aliorum, & illis significare personas electas pro collatione obtinenda, alias omnimoda dispositio illis reseruatur, ita vt libere eam possint conferre, vt disponit Pius Quintus *in dicta constitutione, versic. ac illarum.*

153 Quarto principaliter † dubitatur, an Episcopus possit facere concursum ad parochiales vacantes in mensibus reseruatis, vel alias reseruatas, seu affectas, non obstantibus regulis reseruatoriis, &c. In quo respondetur affirmatiue ex *dicto capite decimooctauo* Concilij, ibi: *Etiamsi ipsa parochialis Ecclesia reseruata, vel affecta fuerit generaliter vel specialiter, &c.* Et ex dict. constitutione Pij Quinti. Cerola *dict. verb. parochia. §. secundo dub.* 4. & 10. Cechus *dicto c.* 28. *de parocho. numero sexto.* & Marcus Anton. Genuen. *dict. c.* 65. *numero primo.* & post hęc *glos.* 6. *à numero* 111. Rota *decis.* 48. *part.* 1. *diuer. numero* 1. Leo *in thes. for. Eccles. c.* 18. *num.* 23. & 59. Vgolin. *de offic. Episc. c.* 50. §. 4. *numer.* 2. & nouissimè Piasec. *in praxi Episc. part.* 2. *c.* 5. *num.* 9. & 17. qui cum Gonçal. *n.* 116 ait quod de curatis tantùm vacantibus per obitum in curia, siue per resignationem, seu dimissionem, in manibus Papæ, solet dataria prouideri sine concursu præmisso solo examine super sufficientia, quod quotidie videmus.

154 Et ita censuit sacra Congregatio † his verbis, *In beneficiis curatis reseruatis Sedi Apostolicæ, & quibusuis aliis, etiam ex antiqua consuetudine ordinarij proponunt edicta concursus, & à Sede Apostolica prouisio fiat approbato ab examinatoribus in Synodo diœcesana deputatis, si habet fidem approbationis suæ ab ordinario, & de hoc est bulla Pij Quinti.* Et ita ait respondisse sacram Congregationem Anastas. Germon. *de indultis Cardinalium. §. quibusuis, numero decimoseptimo*, & Flamin. Paris. *supra num.* 103. & *libro* 10. *quæst.* 10. 7. *numero duodecimo*, & Gonçalez *s. num.* 112.

155 Et ita est intelligendum, † quod ait Nauarrus *in capite si quando de rescript. in actuario, numero decimoquinto*, omnes Ecclesias parochiales esse ab omni reseruatione exemptas, ex *dict. cap.* 18 intelligendum enim est ad effectum collationis, quæ ab ipso Papa facienda est iuxta dictum decretum, ibi *Ab eo ad quem spectabit*, & dictam constitutionem Pij Quinti, &c. & dictum est supra 2. *par. c.* 1. *numero* 508. & minus bene locutum fuisse Nauarrum *ibi*, ait Gon-
156 çalez *vbi proxime.*

Quinto principaliter † dubitatur, an in beneficiis vacantibus per resignationem debeat fieri concursus. In quo videtur dicendum, quod sic, ex *dicto capite decimooctauo*, ibi, *Vel resignationem etiam in curia.* Fuscus *de visitatione. lib.* 2. *cap.* 5. *num.* 3. Vnde etiam in parochialibus resignatis in manibus legati debet fieri concursus ab ordinario, vt in sequenti declar. 78.

157 Sed hoc procedit in resignatione † simplici, secus in resignatione in fauorem, in qua non requiritur examen per concursum, sed solum in forma dignum, nisi Romæ sit examinatus, & approbatus, vt pluries S. Congregatio Concilij respondit, Fla. Paris. *de resignat. lib.* 1. *q.* 7. *nu.* 8. & late *lib.* 10. *q.* 7. *à num.* 13. vbi ponit declarationes S. Congregationis, Ioann. Gutierrez *canon. quæst. lib.* 2. *c.* 11. *num.* 11. Cerola *d.* §. 2. *dub.* 5. & 6. Cechus *d. num.* 6. Mar. Ant. Genuen. *d. c.* 65. *num.* 1. & 2. & posthæc Gonçalez *supra à num.* 121. & *gl.* 14. *num* 14. Prosper de Augustino *sup. quæst.* 3. & Lessius *lib.* 2. *cap.* 34. *num.* 84. Leo *in thes. Eccles. c.* 32. *num.* 27. & 32. Vgolin. *d. c.* 50. §. 3. *num.* 2. & 3. & §. 18. *numero* 1. & 5. Piasec. *d. part.* 2. *cap.* 5. *numero decimooctauo.*

158 Et ratio est, nam beneficia † resignata in fauorem non dicuntur vacare ad effectum, vt alteri conferri possint, vt dicetur infra 11. *par. c.* 3. *n.* 4. & 10. & *c.* 4. *numero* 40.

159 Et confirmat † S. congregatio, vt in declarationibus sequentibus, *Cum Parochialis Ecclesiæ resignatio fit in Manibus sanctissimi, quia tunc non dicitur vacare ante quam alteri adquiratur, nec in ea potest statim deputari vicarius, non est necessarium examen per concursum, & aptiorem esse eligendum per ordinarium, sed satis est resignatarium ab examinatoribus in Synodo deputatis simul cum ordinario probari idoneum.* Alia. *In parochialibus per resignationem in fauorẽ, quã appellãi, concursus fieri non debet, cũ proprie non dicatur vacare, prouisiones tamen istarum ordinariis committuntur, qui examinatis, prouisis, sine resignatariis, & idoneis repertis, iis parochiales huiusmodi conferãt.* Et
160 † alias sic censuit Congregatio. *In cessione iurium in fauorem eius, qui prætendit habere ius, nec examen, nec expressio beneficiorum, aut valoris est necessaria si vera lis fuerit. Et in vna Gienen. in prouisionibus a Sede Apostolica factis non est necessaria, nec de iure fieri debet examinatio, quæ fit per concursum, quia dũ ex Papæ cõmissione, quis examinatus, & approbatus fuerit Romæ, debet haberi tãquã si fuisset examinat°, & approbatus per cõcursum*

161 Vnde etiam in beneficiis † resignatis ex causa permutationis, non est faciendum examen per concursum. Flam. Paris. *lib.* 8. *qu.* 9. *numero* 95. Cechus *d. num.* 6. Genuen. *d. num.* 2. Prosper de Augustino *q.* 3. quicquid dicat Lessius *s. num.* 85 quando fit permutatio cum simplici, vel cum alia parochiali, vbi maior requiritur industria.

162 Sed difficultas est, an esto † non requiratur examen per concursum in prouisionibus faciendis de beneficiis resignationis ex causa permutationis, requiratur tamen nouum examen ipsorum compermutantium coram examinatoribus Synodalibus. In
163 quo † Cechus *d. num.* 6. ait, Quod si ambo sunt curata non requiritur nouum examen, at inferius, *cap. de beneficiatis, circa finem* ait, quod non est faciendum examen in beneficiorum permutatione si ambo sint curata & paria, secus de simplici ad curatũ, vel inæquali, ex *declaratione Congregationis* 352. & *in tract. de beneficiis, cap.* 10. *num.* 2. *vers.* 14. ait, quod debent permutantes examinari circa scientiam, & inquiri de eorum ordine, moribus & ætate, & si Ecclesiæ sint parochiales ij denuo debent examinari coram Episcopo, vel eius vicario eo impedito, & tribus examinatoribus in Synodo constitutis, vt mos seruat.

164 Sed Flam. Paris. *lib.* 8. *quæst.* 9. *num.* 95. docet ex declaratione S. Congregationis, quod in prouisioni-

bus faciendis de beneficiis, ex cauſa permutationis, nõ ſit neceſſarium nouũ examen, poteſtque apponi clauſula, *vt non obſtantiæ beneficiales, &c.* Et dummodo permutatio non ſit fraudulenta, nec de ſimplici ad curatũ, nec in valore ſit magna inæqualitas, nec aliud ſimile, aliàs debet fieri examẽ. Quæ declaratio ſic habetur ſuper *d.c.*18. Sunt etiam † circa hoc 165
alię declarationes S. Congregationis. *Prima, ſi permutatio parochialis cum beneficio ſimplici corã ordinario iure fieri poteſt, requiri nouum examen quoad parochialem, ſed abſque concurſu.* Secunda, *in vacationib. etiã per permutationem nullum prorſus examẽ requiritur, cum propriè non dicãtur vacare.* Clementin. 1. de rerum permutatione. *ſic etiã eſſet magna inæqualitas numeri parochianorum, & quod aliàs iſti permutates non fuerint examinati, iterum examinabuntur ab ordinariis, ſed abſque concurſu.* Tertia, *in permutationibus, quæ, ſiunt de beneficio ſimplici, & curato, licet non ſit neceſſarius concurſus, examẽ tamẽ neceſſariũ eſt.* Quarta, *in permutationib. Eccleſiarum parochialium non requiritur examen, ſi tamen adſit magna inæqualitas numeri parochianorũ, vel permutantes non fuiſſent examinati eo tempore, quo parochiales adepti ſunt, tunc eos examinãdos eſſe, ſed abſque concurſu, & ſi fiat permutatio cum beneficio ſimplici erit neceſſarium examen. ſed non per concurſum.* Quinta, *præſuppoſito, quod alicubi à tempore, cuius initij non eſt memoria, parochi Eccleſiarum Eccleſias parochiales pro tempore vacantes optare conſueuerũt, reſpondit Congregatio, non eſſe ſublatam per Concilium huiuſmodi conſuetudinem, & in illis parochialibus, quæ optantur, non eſſe neceſſarium examen per cõcurſum, vt in decreto de permutationibus, quia omnes ſunt examinati per concurſum cum vltimis, & qui de nouo admittitur per concurſum erit examinandus.* Et iſta clarius habẽtur in ſeqq. declarationib. 56. & 57. Et in Concilio prouinciali Mediolan. 5. *par. 3. tit.* quę ad beneficiorum collationem attinent, ſic ſtatuitur: *In Eccleſiarum curatarum permutatione coram ordinario facienda, ne locum habeat, quod primo prouinciali Cõcilio decretum eſt proponendo edicto examinis cauſa in vacatione Eccleſiarum parochialium, ſi tamen vel parochialium hominum multitudo valde inæqualis eſt, vel qui permutant, quo tempore parochiales illas Eccleſias adepti ſunt, examẽ præſcriptum non ſubierunt, fiat tunc de illis experimentum examinis, ſed abſque concurſu, idem examen ſine concurſu adhibeatur de eo, qui beneficium ſimplex commutat cum alio, quod curam animarum habeat, ſi quando eiuſmodi permutatio coram ordinario fieri iure poteſt.* Et ita cum S. Congreg. tradit Leo *d.ca.*18. *n.*62. & Vgol. *d.c.*50. §. 3. *n.*3. *verſ.*7. *&* §. 20. *n.*3. Aduerte autem, quod cum in permutatione parochialium examẽ requiritur, licèt ſine concurſu faciendum eſt cũ tribus ſaltem examinatoribus ſynodalibus, vt inquit Cechus ſupra relatus *nu.*163. & ſentit S. Congregatio & d. Concilium Mediolan. & clarius Leo 161. ſicut in parochialib. iuriſpatr. laicorum dicetur infra 255.

166 Expedire tamen, quando † aliqui vellent facere huiuſmodi permutationes, in quibus requiritur examen ad curatum, quod ante renuntiationem fieret examen ad illud, vt fieri recte poteſt, ne forte poſtea inueniatur non idoneus, &c.

167 In permutationibus tamen, † quæ fiunt coram Papa, ſemper committitur ordinario in forma dignum, niſi mittatur approbatio ordinarij cum examinatoribus Synodalibus ad parochiales, quæ permutantur, aut ad parochiales in communi, aut niſi permutantes ſint Romæ examinati, &c. Sed & cum approbatione ad quamlibet parochialem expenduntur in forma gratioſa, & ſine commiſſione examinis permutationes, & reſeruationes in fauorem, & alię prouiſiones Papę, vt vidi tẽpore S. D. N. Pauli V.

Et circa parochiales † obtentas ex regreſſu Con- 168
gregatio ſic cenſuit, *Qui parochialem obtinuit poſt Concilium, ex regreſſu vero ante Concilium acquiſito, non eſt examinandus.* Alia. *In parochialibus, quas quis acquirit per regreſſum, non eſt neceſſarium examen, quod intelligendum ſi eam poſſederit, ſecus ſi eam nunquam poſſederit.*

Sexto principaliter † dubitatur, an parochialibus 169
litigioſis vacantibus habeat locum concurſus non obſtante lite. In quo videbatur dicendum, quod non ex *c.*1. *&* 2. *vt lite pendente in 6. & clem.*1. *eodem tit.* & Gonçalez *d. gl.*6. *n.*142.

Nihilominus tamen † contrarium cenſuit Sancta 170
Congregatio, 23. Iunij 1594. his verbis: *Congregatio Concilij cenſuit decretum Concilij Trident.* cap. 18. ſeſſ. 24. de reform. *vbi de concurſu faciendo ſuper parochialib. agitur, habere locum, etiam quod parochiales litigioſæ ſint, quando in illis S. Pontifex noluerit collitigantem ſubrogare, verum ius demortui in aliũ transferre, niſi conſtet ſanctitatem ſuam voluiſſe d. decreto Concilij derogare. Hieronymus Card. Matthæus.* Quæ † declaratio poteſt fundari *d.cap.*18. ibi, 171
Non obſtantibus huic decreto, &c. Pondero illa verba, *Et aliis impedimentis quibuſcunque.* Accedit alia declaratio infrà relata *num.*259.

Exiſtimo tamen, quod electo † & iudicato ma- 172
gis idoneo in concurſu ab Epiſcopo ad parochialem litigioſam non poſſet fieri interim collatio de ea ab Epiſcopo, ſeu alio inferiori ad quem aliàs collatio illius ſpectaret, ex *dict. capit.*1. *&* 2. *& Clementin.*1. *vt lite pendente.* Sed † vel erit recurrendum ad 173
Papam vel expectandus finis litis, iuxta dicta ſupra, 5. *par. c.*1. *à n.*133. nam licet intra quatuor menſes non recurratur ad Papam pro ſubrogatione, & iure defuncti, nec fiat illi ſignificatio, ſed expectetur finis litis, vt ab ordinario tunc fiat collatio, non intrabit deuolutio, ſeu reſeruatio ex d. conſtitutione Pij V. ex quo parochialis non erat Papæ reſeruata propter litem, quæ non inducit reſeruationem, vt dictum eſt ſ. *d.cap.*1. Et talis † electus ſi petierit, erit ad defen- 174
ſionem litis in ſtatu in quo eſt admittendus pro ſuo intereſſe, iuxta *d.cap.*2. *ver. ſane.* & ibi gloſſa & Doctores.

Septimo principaliter † dubitatur, an in benefi- 175
ciis, quorum cura per plures adminiſtratur, & exercitio, quorum cura per plures adminiſtratur, & exercitio ſit faciendus concurſus, ex *d.c.*18. In quo reſpõdendum videtur, quod quamuis aliàs beneficia iſta non dicantur curata, ex *conſilio Oldradi* 67. quod ſequuntur Felin. *in cap. noſtra. de reſcript.* Corollario 10. & Staphil. *de literis gratiæ. tit. de qualitate & ſtatu beneficij,* §. *circa ſecundum. de qualitate beneficiorum quæ ſunt curata. num.*11. Prob. ad Mona. *in cap. ſuper eo. de præbe. in 6. n.*20. Rebuff. *in praxi, tit. de nõ promotis. à num.*63. Sarnen. *in reg. de idiomate. qu.*11. Hoieda *de incomp. benef. cap.*13. *num.*7. Quintanad. uen. *Eccleſiaſticon, lib.*4. *nu.*69. & Rota *deciſio.*52. *à numero* 17. *par.*2. *diuerſorum.* & Gonçalez *gl.*6. *à nu.* 42. Tamen † ad effectum concurſus cenſentur cu- 176
rata ex decreto Concilij d. cap.18. ibi (*Etiamſi cura Eccleſiæ vel Epiſcopo incumbere dicatur, & per vnum, vel plures adminiſtretur, etiam in Eccleſiis patri-*

patrimonialibus, seu receptiuis, in quibus consueuit Episcopus vni, vel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad infra scriptum examen teneri mandat, &c. Quę verba sunt expressa, & ita in terminis tenuit Rota in vna Gerunden. Sacristiæ, 26. Maij, 1567. coram D. Cota, quæ habetur *p. 1. diuersorum decis. 48.* in qua obtinẽtes tale beneficium exercebant curam
177 alterius hebdomadis, & Gonçal. *sup. nu. 114.* Et † aliàs per S. Congregationem, *Collatio mansionariorum curatorum facta sine examine concursus nulla est indicata, etiam quod consuetudo esset, quod conferrentur simpliciter.* Vt in declarationibus super *d. ca. 18.*
178 In † quibus tamen statim dicitur, *sciendum tamen est, quod postea fuit a sanctissimo domino nostro decisum in huiusmodi mansionariis concursum non esse necessarium.*
179 Et † Flam. Paris. *d. lib. 8. quæst. 9. num. 95.* ait, dictum decretum non procedere in cura animarum, quæ in ecclesia collegiata exercetur per canonicos, vel hebdomadarios, aut alios clericos, namque in vacatione cuiuslibet canonicatus hebdomadariæ, aut clericatus non requiritur concursus, & quod ita censuit S. Congregatio Concilij in vna Neapolitana hebdomadariæ S. Ioannis Maioris 15. Calendas Augusti 1569. per dictum *consilium* Oldradi 67. &c. Quamuis in puncto iuris contrarium dicit aliàs de-
180 fendisse ex pluribus. Et † est alia declaratio super *dict. cap. 18.* ibi: *Vni vel pluribus, &c.* quæ sic ait, *Sed non intelligitur de canonicis cathedralis, & collegiatæ Ecclesiæ, quibus cura animarum incumbit, & per quos ipsa cura animarum exercetur.* Tradit etiam Marcus Anton. Genuen. *d. capit. 65. numer. 2.* & post hæc Gonçalez *supr. numero 158.* Et Piasec. *in praxi Episc. par. 2. c. 5. num. 18.* quamuis additio sum. Bullar. *verb. beneficiorum parochialium collatio. quæst. 3.* & nouissimè Vgolin. *de offic. Episc. c. 50. §. 3. ad finem* cum Rot. *dict. decisio. 48. part. 1. diuers. in d. Gerund. sacristiæ* id intelligunt, vbi promiscuè & indetetminatè cura per plures exercetur & administratur, nec Ecclesiæ vel Episcopo incumbit ex consil. Oldr. secus vbi cura Ecclesiæ, vel Episcopo incumbit & per plures exercetur propriè & districtè, veluti singulis hebdomadis, ex dict. decret. Concil. quod ita intelligi dicunt. Quæ intelligentia & conciliatio nihil valet: nam dictæ declarationes generaliter & indistinctè loquuntur: & dicta declar. Neapol. loquitur de hebdomadaria, & sic vbi cura exercetur per plures discretè alternis hebdomadis. Rationes consilij Oldr. procedunt etiam, vbi cura exercetur per plures discretè, & semper cura vel Ecclesiæ vel Episcopo incumbit necessario, vbi non adest vnus rector, vt in eodem consilio, nec Concilium facit talem distinctionem.
181 Vnde d. decretum † Concilij de concursu faciendo non videtur receptum, seu intellectum, ex authoritate Papæ, & S. Congregationis Concilij quoad beneficia, quorum cura per plures administratur, maxime in Ecclesia cathedrali, vel collegiata. Et est alia declaratio super *d. c. 18.* quæ ait: *Quod sanctissimus statuit in dignitatibus & mãsionariis seu hebdomadariis habentibus curam animarum in Ecclesiis cathedralibus, vel collegiatis, non esse necessarium examẽ per concursum quia Concilium non fecit expressã mẽtionem dignitatum, & ex c. statutum. de elect. in 6. In mãsionariis autẽ & hebdomadariis, ex* cons. Old. 67. & Anchar. 56. *quãuis Concilium videatur ea tollere, in parochialib. autẽ, quæ nõ sũt in cathedralibus, nec collegiatis, in quib. adsũt tres, vel quatuor exercẽtes curã animarũ alternis vicibus, nihil decisum, licet Congregatio senserit absque dubio faciendum examen per concursum, iuxta* dictam decisionem *Rotæ Gerunden. Sacristiæ.* Vnde in hac re concludendum existimo, quòd in beneficiis Ecclesiæ cathedralis vel collegiatæ, in quibus cura exercetur per plures, siue promiscuè, siue alternatiuè, non requiritur concursus: quod videtur certum ex dictis declarationibus S. Congregat. maximè vbi sunt ad nutum amobilia, vt in hac Ecclesia Abulen. in qua cura exercetur per duos capellanos maiores ad prouisionem Episcopi, & capituli capitulantium, & ad eorum nutum amobiles, vt habetur in bulla Apostolica, in quibus id multò faciliùs procedit, vt non requiratur concursus, nec in eis dici potest loqui Concilium, cùm non sint perpetua. In beneficiis verò Ecclesiæ parochialis non collegiatæ, in quibus cura exercetur per plures, alternatiuè vel promiscuè, absque alia particulari deputatione, seu commissione, requiritur concursus, ex dicto decreto Concilij, quod in his loqui videtur, & non de Ecclesia collegiata. Et ita rectè ait Gonçalez supra *numero 159.* licèt sub verbo, *forsan*, quòd ad Concilium potest responderi, quòd non loquitur de Ecclesia collegiata, sed de alia Ecclesia, quæ collegiata non sit. Pro qua interpretatione faciunt verba Concilij, ibi: *Vt cum parochialis Ecclesiæ vacatio, &c.* Ex quibus apparet, Concilium loqui de parochiali Ecclesia, qualis absolutè dici non potest collegiata: & constitutio loquens simpliciter de Ecclesia parochiali, non extenditur ad collegiatam, *dict. cap. statutum. de electio. in sexto.* & ibi Doctores. Quamuis quod ibi addit Gonçalez & *numero 160.* quod etiam idem Concilium dum loquitur de cura incumbente Episcopo, videtur intelligendum in casu, quo parochialis esset distincta & diuisa, secus autem si limites certos non haberet, quia deficit vnum requisitum parochialis, & quòd sic in isto casu examen non debeat fieri, falsum mihi videtur, licèt ea non sit parochialis in vigore ob defectum parochiæ & territorij distincti & limitati: tamen est ecclesia curata, si habeat populum & subditos, vt per Doctores citatos suprà 1. *part. cap. vltim. numero quarto.* Quod sufficit, vt requiratur concursus, & ad eius effectum potest dici parochialis: aliàs enim ad Ecclesiam curatam non habentem territorium distinctum, etiamsi cura Episcopo non incumberet, sed proprio rectori, non esset faciendus concursus: quòd tamen dici non potest: & ita planè est de mente Concilij, & practicatur particulariter in hoc Episcopatu Abulensi, in quo in ciuitate, & in oppidis de Areualo, & Olmedo, & Madrigal, & in oppido de Oropesa, & eius districtu, non sunt parochiæ distinctæ, tamen earum beneficia curata semper prouidentur per concursum, & communiter dicuntur Ecclesiæ parochiales, &c. In beneficiis autem Ecclesiæ parochialis, in quibus cura exercetur per vnum vel plures beneficiatos, quibus Episcopus eam committit ad annum, vel aliud tempus, vt in diœcesi Calagurr. & aliis Gonçalez *d. glos. 6. à numero 65.* non requiritur concursus, cum talibus beneficiis non inhæreat per se cura animarum, vel exercitium eius. Nec obstat Concilium *d. c. 18.* ibi, *In quibus consulis Episcopis vni, vel pluribus curam animarum dare, &c.* quia intelliguntur ista verba de illis, quibus per Episcopum data est cura animarum, perpetuò annectendo eam ipsis beneficiis, ita vt ipsa beneficia vacent, seu prouideãtur cum

iſto onere,&cura annexa,ad quod facit *d.conſ.Oldr. & d.deciſ.Rot.*48. Et iſta interpretatio confirmatur & comprobatur, nam Concilium ibi agit de examine per concurſum faciendo ad prouiſionem beneficiorum vacantium, & ſic dum ad illud teneri vult illos,cura animarum per Epiſcopum data eſt Eccleſiis patrimonialibus, ſeu receptiuis, neceſſario intelligendum eſt de beneficiis tempore vacationis, ſeu penſionibus, habentibus curam animarum annexam: ſi enim tunc illam non haberent,non verificarentur in eis verba Concilij de cura data ab Epiſcopo.

182 Poterit tamen Epiſcopus Canonicos, ſeu capellanos ad exercendam curam animarum deputatos à capitulo, vel aliis ad id authoritatem habentibus examinare, neque eis permittere abſque eius approbatione curam exercere, licet ab immemoriali tempore per eos exerceatur cura abſque examine, & approbatione Epiſcopi,Gonçalez *d.gloſſ.6.num.*160. vt cenſuit S. Congregatio concilij in declarationib.ſequentibus, *Licet Epiſcopis, capellanos, ſeu adiutores ad exercendum curam animarum deputatos à capitulo, ſiue à quocunque ad id authoritatem habente examinare, nec permittere illis abſque eius approbatione curã exercere, nec Sacramenta adminiſtrare. Secunda etiã in Eccleſiis cathedralibus vel collegiatis, in quibus exercetur cura animarum per capellanos amobiles ad nutum capitulorum, aut per ſe ipſoſmet canonicos abſque examine ab immemoriali tempore hoc non obſtante, omnes tenentur ſubiicere ſe examini Epiſcoporum. Tertia, an iuriſdictione, & quaſi poſſeſſione immemoriali tempore præſcripta à capitulo exercendi cura in ciuitate, & deputadi ad id capellanos adiutores, ad nutum amobiles poſſint ſe tueri poſt Cõciliũ,quod nõ licet Epiſcopo eos examinare,& approbare.Cõgregatio cẽſuit ordinario licere.*

183 Pro † quo etiam facit declaratio S. Congregationis in vna Calagurritana,his verbis:*Congregatio Cõcilij cenſuit ad beneficia in Eccleſiis patrimonialibus ſiue receptiuis numeratis,& non numeratis, neminem admittendum eſſe,niſi prauio examine,& approbatione Epiſcopi, & cum illis, quibus in prædictis Eccleſiis per Epiſcopum cura animarum demandata eſt, ſeruandum eſſe decretum Concil.* ſeſſione 24.c.18.

184 Quæ † *in 2. part.* intelligenda videtur de examine & approbatione ad exercendam curam, non tamen per concurſum aut cum examinatoribus Synodalibus, vel de illis beneficiis, quib. in perpetuum cura animarum demandata eſt,vt per vnum ſolum adminiſtretur,aut etiam per plures, cum loquatur de Eccleſiis parochialibus,non collegiatis, iuxta ſuprà dicta *num.*181.

185 Et ſic etiam poteſt † intelligi *declaratio. 3.ſupra addu&ta.2.p.c.2.ſub n.*167.ibi: *Eodémque iure examinandi, &c.* iuxta aliam declarationem infra adduc&am,*num.*103.

186 Quamuis Nauar.*conſ.8.de priuilegiis,nu.9.*tenuerit, quod † ſi canonici capellani eo ipſo, quod fiunt canonici, & capellani à Capitulo, vel alio, habent annexam facultatem exercendi curam, non poteſt Epiſcopus illos examinare,ſi vero requiritur alia deputatio ad curam exercendam, poterit Epiſcopus eos examinare, & prohibere, ne antea exerceant illam.

187 Sed † additio ibi ait, quod *Congregatio*, vt refertur, *abſolute cenſuit Epiſcopum poſſe examinare dictos capellanos,canonicos, & dignitates volentes curã exercere,& eiſdem inhibere,ne curam exerceãt, vel ſacramenta miniſtrent,abſque ſua probatione.*

Quando tamen Epiſcopus † eis non inhibuerit, 188
ne aliàs curam exerceant, poterunt eam exercere abſque examine, & approbatione Epiſcopi, quando non requiritur deputatio, alias ſecus ex Concilio, *capite decimoquinto, ſeſſione vigeſimatertia, de refor.*

Sed ſi cura † animarum pertineret ad vnum ca- 189
nonicum ratione ſui canonicatus, cui eſt annexa, tunc in prouiſione talis canonicatus eſſet faciendus concurſus,ex *d.c.*18. vt cenſuit ſacra Congregatio in vna Segouien. his verbis: *Quando cura animarum pertinet ad canonicum, & præſentationem Capituli, ad quod collatio huiuſmodi canonicatus ſpectat,Epiſcopus debet ponere examen concurſus, & ſi hoc examen ab alio fieret,collatio eſt nulla.*

Vnde ſi cura animarum † toti Capitulo incum- 190
bens transfertur in certam dignitatem, ſeu canonicum Eccleſiæ, prout fieri poſſe per Epiſcopum de conſenſu Capituli cenſuit Congregatio, his verbis: *An poſſit Epiſcopus curam animarum toti Capitulo cathedralis Eccleſiæ incumbentem transferre per viã vnionis perpetuæ in certam perſonam ſeu dignitatem eiuſdem Eccleſiæ, Congregatio reſpondit poſſe de conſenſu Capituli,ſi in prouiſione talis dignitatis,ſeu canonicatus eſſet faciendus concurſus,&c.*

Et etiam videtur † faciendus concurſus in prou- 191
iſione beneficij ſimplicis,alicuius Eccleſiæ,parochialis habentis de per ſe adminiſtrationem, & exercitium curæ, in aliquo loco dictæ parochialis. Et ita practicari vidi in hoc Epiſcopatu Abulenſi in aliquibus beneficiis huiuſmodi: ſecus tamen in beneficiis vel capellania habente onus adiuuandi rectorem in adminiſtratione curæ ipſius Eccleſiæ, in quibus non requiritur concurſus, ſed ſolùm approbatiõ Epiſcopi, vt in declaratione infra addu&a *numero* 303.

Octauo principaliter † dubitatur, an in prouiſio- 192
ne dignitatum habentium vnitam parochialem, faciendus ſit concurſus. In quo reſpondetur negatiue, cum vnio perpetuo & acceſſorie facta eſt, ex dictis infra *vltima parte cap. ſecundo à num. duodecimo.*

Et † ita declarauit S.Congregatio,his verbis:*Examẽ* 193
concurſus non eſt neceſſarium in dignitate,quæ parochialem perpetuo & acceſſorie vnitam habet. Refert *Anaſtaſius Germo.* de indultis Cardin. §. quibuſuis, nu.7.& 8. *& Epiſcopo Conchenſi, & Nuntio Hiſpaniæ,ſic reſpondit 22.Iunij* 1575. *S.D.noſter, ex ſententia Congregationis Concilij declarauit examen, quod ex decreto Concilij*, ſeſſione 24. c. 18. *faciendum eſt per concurſum in collatione parochialium, non debere fieri in prouiſione dignitatis Abbatiæ, tametſi vnita ſit ei parochialis Eccleſia,dummodo hæc vnio authoritate Sedis Apoſtolicæ,ac perpetuo & acceſſorie facta ſit.& tradit Gonçalez* gl.5.§.7.n.13.& gl.6.n.162.*Proſper de Auguſtino* ſupra quæſtione tertia. *Leſſius* dict.capitulo34.num.82.Vgolin.*de offic.Epiſc.ca.50.* §.3.*num.*3. *verſ.*5. & 9. Pialec. *in praxi Epiſc. par.* 2. *cap.*5.*num.*18.

Vnde colligitur, quod † ſi parochialis eſſet vnita 194
dignitati, æque principaliter faciendus eſſet concurſus ratione parochialis,ex dictis *d.c.2.à num.*37.

Sed an in † dignitatibus habẽtibus curam anima- 195
rum in Eccleſiis collegiatis faciendus ſit concurſus, dicendũ eſt,quod non ex *c.ſtatutum. de elect.in 6.* & declarauit ſacrę Congregationis verbis. *Cõgregatio cẽſuit in dignitatibus habẽtibus curã animarum in Eccleſiis collegiatis, non eſſe neceſſarium examen per*

concur-

concurſum, quale requiritur in parochialibus Eccle-
196 *ſiis, per hoc* cap. decimumoctauum. Et † Cechus *d. c.* 28. *de parocho, numer.* 6. ait, quod ſi Eccleſia ſit collegiata, Papa eam conferet ſine concurſu, ex declaratione S. Congregationis, & vide declarationem ſup. adductam *num.* 181. & aliam ſuprà adductam *numer.* 156. ad 3. & 26. Ian. 1601. Congregatio Concilij cenſuit beneficia curam animarum habentia, quæ verè ſunt dignitates, non ſubiacere concurſui.

197 Nono principaliter dubitatur, an † in beneficiis regularibus curatis, faciendus ſit concurſus. In quo reſpondetur negatiue, nam de his non loquitur Concilium *dicto capite decimooctauo.* & ita cenſuit S. Congregatio, his verbis: *Hoc decretum de concurſu non habet locum in beneficiis regularibus, quæ regularibus conferri conſueuerunt*, & approbatur, & confirmatur per Breue Sixti V. poſitum per Manuelem Rodriguez *collect. priuileg. reg. bulla*, 22. Sixti Quinti *pagina* 1173. & poſt hæc tenet Gonçalez adducens prædictam declarationem, *gloſſa ſexta, numero* 162. Vgol. *d. cap.* 50. *§.* 3. *verſ.* 4. Piaſec. *d. c.* 5. 2. *p. numer.* 18. Rota in vna Ferrarien. parochialis, 8. No-
198 uembris 1596. coram Domino Corduba, in qua † fuit reſolutum, *Dandum eſſe mandatum de manutenendo Abbati Sancti Georgij, & in quaſi poſſeſſione conferendi clericis ſecularibus, aut regularibus, quia apparet de pluribus deputationibus ſecularium, & etiam de pluribus deputationibus regularium: tum etiam, quia per ſententiam Cardinal. Iordan Latamanno, 1537. conſtabat de faculcate Abbatis deputandi in dicta Eccleſia monachos, ſiue clericos ſeculares, & per vſum facultatis ſtatus non mutatur nec inducitur neceſſitas ita faciendi in futurum.* Ripa in capite cum Eccleſia de cauſis poſſeſſionis, numero 4. *& collationes Papales non mutant ſtatum, nec poſſeſſionem inferioris collatoris*, Achilles deciſione 13. de iure patronatus. *Rota* diuerſorum deciſion. 545. parte 1. *AEgid.* deciſione 107. *& etiam dandam eſſe manutentionem Michaeli Angelo prouiſo ab Abbate, de cuius poſſeſſione conſtat ex præcepto, ſibi facto ad inſtantiam Horatij per iudicem ſuarum literarum de dimittendo poſſeſſionem liberam, & ſic præſupponit, & fatetur illum poſſeſſorem, Rota* dec. 62. & dec. 681. & 802. par. 1. diuerſorum, *nec impedire decretum Concilij* ſeſſione 24. cap. 18. *diſponens, quod beneficia curata ſecularia non conferantur ſine examine per concurſum, quia non habet locum in beneficiis regularibus, quæ regularibus conferri conſueuerunt, licet ſecus dicendum ſit ſi ſecularibus conferantur, ac ideo non impedit manutentionem interim, dum conſtat beneficium, de quo agitur eſſe regulare, &c.* Et in vna Fauen. beneficij *R. con.* 1.

199 Quod videtur † procedere etiamſi ſint ſolita commendari ſecularibus, vt in ſequenti declaratione ſacræ Congregationis, die 26. Iulij 1590. *Congregatio cenſuit in prioratibus regularibus habentibus curam animarum ſolitis commendari ſecularibus, non requiri concurſum.* & alias ſic ait 30.

200 10. Principaliter † dubitatur, an qui ſe opponit poſt terminum edicti petens admitti ad examen, & concurſum præſertim nondum factum, poſſit, & debeat admitti cum deſcriptis. In quo breuiter videtur reſpondendum negatiue, quia fieret iniuria deſcriptis, qui ex dicti oppoſitione cum certo termino ius habent, ne alij admittantur, ad tradita per Molinam *de Hiſpanorum primogen. libro* 2. *cap.* 5. *numero* 57. Nauarr. *in manu. cap.* 17. *numero* 74. & Ioann. Gutierrez *conſ.* 44. *numer.* 9. *& canonic. quæſt. libro* 2. *ca.* 11. *nnm.* 55. *& libro* 3. *pract. quæſt.* 42. *à numer.* 45.

Et idem videtur † dicendum, vbi non apponere- 201
tur edictum, ſed examinandi nominati eſſent coram examinatoribus intra decem dies, aut aliud tempus ab Epiſcopo præſcribendum, iuxta formam Concilij. nam tranſacto dict. tempore, ij etiam ex eodem Concilio videntur habere ius, ne alij admittantur.

Et † ita cenſuit S. Congregatio ſuper *dict. ca.* 8. his 202
verbis: *Alius non deſcriptus petens admitti ad examen iam peractum, ſed beneficy nondum facta collatione, non eſt audiendus, nec ſi non eſt factum examen, ſed terminus tantum lapſus, non eſt admittendus cum deſcriptis.* refert & ſequitur & Genuen. *in praxi c.* 66. *in annot. n.* 17. *ad fin.* & Leo *theſſor. Eccl. c.* 18. *nu.* 30. Vnde conſuetudo contraria videtur eſſe contra ius & rationem.

Hoc tamen † videtur limitandum, niſi in ipſo e- 203
dicto diceretur, quod etiam poſt eius terminum admitteretur, qui vellet examinari, tunc enim ceſſat prædicta ratio, aut ſi decreto Concilij prouincialis iubentis apponi edictum id caueretur, tunc enim perinde eſt, ac ſi edictum cum illa conditione poneretur, vt in dicto Concilio prouinciali Toletano cauetur, *actione* 2. *decreto* 24. vbi dicitur, quod qui poſt diem edicto præfinitum ante renunciationem ab examinatoribus Epiſcopo faciendam venerint, æquo cum aliis iure examinari poſſint vt & examinatores, & Epiſcopi, vel eorum Vicarij generales, ſeruata Synodi Tridentinæ forma eorum rationem habeant, & parochialium regimini ſalubrium conſulatur.

Et dicto Concilio prouinciali Compoſtellano 204
cenſent aliqui cautum eſſe, vt qui poſt terminum edicti, antequam examen ſit abſolutum comparuerint admittantur, vt *in actione ſecunda, decreto tertio.*

Sed falluntur, nam ibi ſolum † dicitur, quod 205
tempore edicti, ſi qui ab Epiſcopo nominati fuerint, & antequam examen eorum qui prius comparuerint, ſit abſolutum, venerit ab ſubeundum examen, admittantur, vnde Concilium ibi non dicit abſolute, quod qui poſt terminum edicti ſe oppoſuerint, ſeu comparuerint admittantur, ſed quod nominati ab Epiſcopo in termino edicti, ſi venerint antequam examen oppoſitorum ſit abſolutum, admittantur: amplexum eſt enim dictum Concilium prouinciale & modum edicti, & modum nominationis faciendæ ab Epiſcopo, de qua Tridentinum *dicto capite decimooctauo.* Qui tamen modus nominationis vſitatus multis in locis non videtur, vt monuit Vgolin. *de offic. Epiſc. c.* 50. *§.* 4. *num.* 3. & certe in Hiſpania eum non videmus in vſu.

Nihilominus † tamen tenendum eſt abſolute 206
opponentem ſe poſt terminum edicti re integra, id eſt, ante peractum examen poſſe, & debere admitti, vt verius ſeu poſtea cenſuit S. Congregatio, vt in ſequenti declaratione, manu Illuſtriſſimi Cardinalis Matthæi ſubſcripta, ciuſque ſigillo munita, *An occurrente vacatione beneficy in cõcurſu prouidẽdi, ad quod intra terminum in edicto præfixum*, plures ſint oppoſiti, ſi dicto termino elapſo alter ſuperueniat, re integra debeat admitti. Congregatio Concilij cenſuit re integra eſſe vtique admittendum. Hieronymus Cardinalis Matthæus. Quæ declaratio fuit adducta in vna Calagurritana di-

midij, ſeu portionis, 22. Aprił.1602. coram Domino Ortembergo, & iuxta eam fuit per Rotam reſolutum. Nempe quod *prouiſor potuit admittere ad concurſum veniente elapſo termino ab eo præfixo, licet contradicat aduerſarius, qui comparuit in termino, propter authoritatem Congregationis Concilij, quæ in ſimili caſu reſpondit, ſi termino elapſo alter ſuperueniat cum re integra eſſe admittendum. Idque æquitas & fauor Eccleſiæ ſuadere videtur, cui* intereſt *plures oppoſitores concurrere, & hanc opinionem domini, tanquam receptiorem, & de iure veriorem laudarunt*.argum.l.etſi poſt tres. ff. ſi quis cautionibus. cap.conſuluit. *& ibi* verb.gratiam. *& Fel.*n.1.de offic. delega.l.1.C.quomodo & quando iudex.l.cum dies. §.ſi quis ex arbitratoribus. ff.de arbitris. *nec enim in electionib. & prouiſionibus, ſicut in iudiciis circumducitur edictum*.c.Eccleſia.2. *& ibi* gl.1.& 2.de elect. *Innoc.*in d.c.conſuluit,nu.3. *Hoſtien.5. Butrius* 27. *& fuit deciſũ in vna Firmana parochialis 6. Mar.* 1592. *coram Illuſtriſſimo Pamphilio: in qua non ſolũ agebatur de poteſtate, verum etiam de neceſſitate admiſſionis. Non obſtat* conſ.*Oldradi* 3. *quia ibi agitur de accuſatione, & oppoſitione criminum, & obiectuum, quæ ſtatum hominis reſpiciunt, ideoque lapſus temporis à iudice præfixi omnibus viam claudit, vt amplius audiri non debeant. Aliud eſt, ſi quis ius ſuum, vel ſibi debitum proſequatur, aliud etiam reſpectu ſuperioris, vt ad deliberationem & expeditionem per propoſita extra tempus viam aperiat. Old.*ibi,n.6. & 12.&c. Et fuit etiam dictum in vna Valen. beneficij de Octinente 27.Iunij 1607. coram D. Penna, & ita tenent Gonçalez *glo.*9.§.1. *à num.* 115. referẽd declarationem S.Congregationis,& deciſionem Calagurritanam,& in annotationibus ſub *n* 183.ait,quod ſi is non admitteretur, poſſet à tali denegatione appellare. Et ex dictis tollitur ratio contraria de iure oppoſitorum, nam cum principaliter agatur de re & vtilitate Eccleſiæ, ea attendenda eſt & terminus non præfigitur, vt poſtea alij nequeant admitti, ſed vt ſciatur non eſſe amplius expectandum,&c.

207 11 Principaliter † dubitatur,an ad concurſum poſſit admitti habens aliud beneficium curatum, in quo reſpondetur affirmatiue ex traditis per Roch. *de iure patron.verb.honorificum.nu.*18.Lamber.1.*p.*2.*lib. q.*7.*art.*5. Hier.Gabr.*conſ.*193. *n.*7.*lib.*1. & dictis infra 11.*p.c.*5.*n.*297.

208 Et ita cenſuit S. Congregatio,his verbis:*Epiſcopus poteſt occurrente vacatione beneficij curati vocare, & admittere ad concurſum habentem aliud beneficium curatum.ſed non poteſt ſine concurſu, licet obtinuerit ille beneficium, quod poſſidet per concurſum, & poſtquam vacauerit adepta pacifica poſſeſſione alterius beneficij curati, poterit Epiſcopus ponere edicta per concurſum.*

209 Vnde cum habens † beneficium curatum, non habeat de iure vllum impedimentum, quo minus poſſit admitti ad concurſum alterius,non erit in poteſtate Epiſcopi, illum non admittere, Genuen. *in praxi cap.*26.*in annot. numero* 17. nec videtur valere conſtitutio Synodi diœceſanæ,vel prouincialis,qua ſtatuatur,ne habens beneficium curatum admittatur ad concurſum alterius intra certum tempus, v.g. intra tres vel quatuor annos: conducit ad hoc, quod omnes debent admitti ad concurſum, & peccat Epiſcopus nolens admittere ad examen volentes concurrere,vt cum Bellug. *in ſpec. in prin. Rub.*11. §. *præſtat. num.*5. docet Genuen. *in man. paſt. cap.*39. *nu.*5. id credens verum, niſi aliqui ſint notoriè inhabiles: nam tales neque deſcribendi ſunt, inquit in concurſu, circa quod eſt declar. S.Congreg. quæ ſit ait 55. &c.

12. Principaliter † dubitatur, an Epiſcopus poſſit 210 admittere ad concurſum parochialium in ſuis manibus reſignatarum conſanguineos, vel affines, aut familiares ſuos, vel reſignantium, ſtante conſtitutione Pij V.58.de qua infra 11.*p.c.*3.*à num.*267.

In quo reſponderur † ſtante dicta conſtitutione 211 non poſſe,& ita S.Congregatio Concilij cenſuit,his verbis, *Epiſcopus non poteſt admittere in parochialibus in ſuis manibus reſignatis conſanguineos, vel familiares, tam ſuos, quam reſignãtium, ex Bulla Pij V. anno eius* 3. *Kalendis April. ita S. dominus noſter Gregorius XIII. ex ſententia Congregationis declarauit, & ideo admonendum Epiſcopum, ne huiuſmodi conſanguineos vel familiares admittat ad concurſum.* tradit Leo *d. cap.*18. *num.*69.

Quod tamen † non procedit in vacatione per o- 212 bitum, vel aliàs, vt fuit reſolutum in vna ciuitatis Caſtelli parochialis 16. Iunij 1589. coram domino Orano,& in vna Fanen.parochialis 28.Iunij 1596.coram Domino Corduba,vt in ſequenti deciſione.

Contra † *electionem factam per Reuerendiſſimum* 213 *Epiſcopum Fanen. de perſona Petri Pauli Eliſei, qui per tres aut quatuor examinatores Synodales, qui interfuerant examini, fuit iudicatus idoneior ad parochialem, de qua agitur, cauſa coram me pendente multa opponebantur per Aſcan. Faurelium appellãtem à dicta electione. Primo, quod examinatores non iurauerant, iuxta formam Concilij, ſed hac obiectio dominis non placuit, cum conſtet de iuramento ex atteſtatione notarij, & per literas teſtimoniales ipſorum examinatorum, qui dicunt ante examen ſe præſtitiſſe illud in manibus notarij. Minus placuit ſecundum obiectum, quod fuerit approbatus familiaris Reuerendiſſimi Epiſcopi, quia licet in vacatione per reſignationem poſſet hoc procedere, non tamen habet locum in vacatione per obitum, quo caſu familiaris Epiſcopi admittitur ad concurſum, & ita fuit intellecta quædam reſolutio Congregationis Concilij, quæ indiſtincte loquitur, ne familiares Epiſcopi admittantur ad concurſum, illam enim in quadam cauſa ciuitatis Caſtelli parochialis 16. Iunij 1589. coram R.P.D. Orano domini intellexerunt in vacatione per reſignationem non per obitum, ex mente bonæ memoriæ Cardin. Carrafæ, qui de hac re alloquutus eſt Pontificem illius temporis. Tertium aliud, quod Aſcan. eſſet doctor, ac magis qualificatus, & non habens beneficium, domini reiecerunt, quia concurrunt etiam plures qualitates in Eliſeo, quæ ſufficiunt ad defectũ, vt iudicium Epiſcopi non poſſit dici irrationabile, vt Bulla requirit ad hoc, vt ſit locus appellationi, & ſapius Rota reſoluit. Quartum oppoſitum de indulto conferendi beneficia originariis fuit etiam reiectum, quia vſu non fuerit receptum, & adſunt plures prouiſiones facta clericis extraneis. Fuit etiam oppoſitum, quod in dicto concurſu interuenerunt examinatores, qui non ſunt Synodales, quo caſu electio & collatio ſunt nulla, vt ex reſolutione Congregationis Concilij fuit deciſum in cauſa Toletana parochialis coram Illuſtriſſim. Arigonio, ſed quantum ad perſonam Michaelis de Petra acuta Lectoris Ordinis Minorum, domini cenſuerunt, illum fuiſſe Synodalem, quia conſtabat extitiſſe Lectorem, quo tempore fuit nominatus in Synodo, & de tempore prouiſionis parochialis, de qua agitur. Difficultas verſabatur reſpectu alterius Fratr. Ioannis de firmo Ordinis Prædicatorũ, quem*

quem constabat non fuisse electorem, & ideo nec potuisse intervenire, nec obstabat, quod eius loco soleat mitti prædicator, vt in fide data, nam esto quod esset prædicator, non poterat intervenire obstante decisione Congregationis, quæ impedit, ne ista facultas transeat ad subrogatum, vt fuit resolutum in dicta Toletana parochialis: quare ad tollēdam dictam difficultatem placuit dominis quòd de novo fieret examen in concursu, non obstante alio facto in Curia, cui Eliseus non interfuit prætendens fieri non potuisse, & ita Sixtus Quintus facta ei relatione per Congregationem decrevit, & die 15. Iun. 1589. S. Congregatio declarauit, tradit Genuen. *in praxi c. 66. in annot. n. 16.*

214 13. Principaliter † dubitatur, an si vnus tantum ad concursum apparuerit, debeat examinari, & ei si reperitur idoneus, de parochiali prouideri. In quo respondetur quod sic, Prosper de Augustino ad summam bullarij, verb. parochialium beneficiorū col.
215 latio, q. 5. Vt † S. Congregat. Concil. censuit, his verbis: *Congregatio censuit, si vnus tantum ad concursum comparuerit intra terminum, posse solum examinari & approbari.* Secunda, super illis verbis: *Ex hisque Episcopus eū eligat, &c. non ideo prohibetur quin si vnus tantum comparuerit in concursu, is que repertus fuerit idoneus, ei debeat Ecclesia conferri.* Tertia, *item, an vno comparente possit prorogari terminus, & proponi aliud edictum: Congregatio censuit edictum aliud non esse proponendum, sed illum qui comparuerit, examini subyciendum, & si idoneus repertus fuerit, eidem beneficium esse conferendū, nisi qui descripti sunt, excusent se legitimo impedimento detineri, quo minus valeant ad concursum accedere, tūc enim poterit Episcopus legitime terminum prorogare.* tradit Leo *d. c. 18. n. 55 & 56.* Vgol. *d. c. 50. §. 10. nu. 4.*

216 Ex qua vltima † declaratione apparet, quod si ex oppositoribus descriptis aliqui non compareant ad examen in die pro examine, & concursu deputato, nec se excusent legitimè, poterit sine eis examen &
217 concursus fieri. Vt † etiam alias censuit S. Congregatio, his verbis: *Episcopus vacāte parochiali proposuit edicta ex hoc cap. & infra sex dies quatuor comparuerunt qui adscripti fuerunt, iuxta formam Concilij, sed in die pro concursu, & examine deputato ex ipsis quatuor duo tantum comparuerunt, qui examini se subiicerent, idoneique reperti sunt, dubitatum fuit, an examen prædictum subsistat, ex quo duo alij adscripti non fuerunt examinati, cum Cōcilium præcipiat, quod omnes adscripti examinentur, Congregatio censuit subsistere, quia verba Concilij intelliguntur, quatenus veniant ad examen, alias in potestate vnius esset nolle venire, impedireque, ne vlterius procederetur.*

218 14. Principaliter † dubitatur, quid faciendum si semel edicto proposito nullus compareat, vel ex oppositoribus nullus repertus sit idoneus. Respondeturt † S. Congregationem sic censuisse *d. c. 18.* Item, *si Episcopus semel edictum proposuit per concursum, & ex multis examinatis nullus repertus sit idoneus, licet Concilium non videatur necessario requirere edictū per concursum, fuit tamen rutius iudicatum aliud edictum proponi, vt supra, & si nemo comparuerit idoneus, tunc alicui præuio examine sine concursu beneficium conferetur. Et Episcopo Vicen. sic responsum est, perillustri & Reuerendissimo Domino vti fratri Domino Episcopo Vicen. Reuerendissime Domine vti frater vacante aliqua parochiali Ecclesia, si intra terminū edicti vnus solum comparuerit, & nolit se examini subiicere, nec parochiale curet obtinere, cen-*

fuerunt Illustrissimi Patres, qui Tridentini Concilij decretis interpretandi sanctissimi Domini nostri authoritate præfecti sunt, ab amplitudine tua assignandum esse aliud edictum, rursusq; vocandos oppositores, ita igitur obseruauit amplitudo tua, cui optimā valetudinem, & cœlestis gratia dona à Domino exoptamus. Romæ 4. Martij 1592. amplitudinis tuæ illustr. & Reuerendis. vti frater Hieronymus Cardin. Matthæus, & ita tradit Prosper de Augustino d. qu. 5. & Vgol. d. c. 50 §. num. 4.

Circa quod † etiam considerandæ sunt sequen- 218
tes declarationes S. Congregationis, *d. c. 18.* Prima, *Episcopo Vercellen. S. Dominus noster Greg. XIII. audita relatione Congregationis censuit, vt in collatione parochialiū, quæ sunt tenues, quarū fructus 24. ducatos auri de Camera non excedunt, si proposito primo edicto examinis per cōcursum nemo comparuerit, fiat secundū edictū examinis, sed sine concursu, si Episcopus Vercel. pro sua conscientia cū deputatorū consilio, ita expedire arbitrabitur, seruatis tamen temporib. præscriptis à Pio V. in sua bulla super collatione parochialium. Secunda, Beneficia curata, cuius reditus adeo exigui sunt, vt ea aut nullus idoneus requirat, vel comparēt in concursu presbyteri ita rudes, vt neque vulgarem linguam calleant, an melius sit non idoneis conferre, vel ea diu vacare permitti, sanctissimus Dominus noster, ex sententia Congregationis dixit esse conferenda illis, quos inter omnes maioris literaturæ esse cognouerit Episcopus, eosdemq; amplius erudiri curabit, vbi vero ob dominos temporales, vel aliam iustam causam concursus non esset liber, & fructus parochialis essent pingues, dixit ponendos vicarios, donec conferri poterunt magis idoneis seruata forma Concilij. Tertia, nullius diœcesis, quod si nullus sit idoneus, sanctissimus mandauit parochiale cōferri vni ex comparentibus minus insufficienti, quem postea instrui curare debeat Episcopus, vt idoneus euadat,* referunt has declarationes 2. & 3. Genuen. *d. c. 66. in annot. sub nu. 17.* & Leo *d. c. 18. num. 64.*

15. Dubitatur, an si facto † concursu desistat magis 221
idoneus ex reliquis oppositoribus sit eligendus magis idoneus, an vero sit faciendus alius concursus de novo proposito novo edicto, &c.

In quo distinguendum † existimo, quod si ante 222
factam per ordinarium electionem, seu nominationem de magis idoneo ille desistat, non est faciendus novus concursus, sed ex reliquis oppositoribus eligendus est magis idoneus intra eundem terminum. Si enim nondum sequuta est electio, seu nominatio magis idonei reperti ex approbatis, non dicitur finitus primus concursus. Si † vero facta per 223
ordinarium electione, seu nominatione de magis idoneo reperto, ille desistat, seu cedat, vel decedat, non poterit eligi alius ex oppositoribus eiusdem concursus, qui per electionem semel factam finitus est, & consequenter faciendus erit novus concursus posito novo edicto, &c. Ad quem secundum concursum ordinarius habebit novum terminum, qui incipiet currere à die desistentiæ seu cessionis, vel mortis ei notæ ad *ca. si electio. de election. in 6.* & tradita infra *par. seq. secundo a numero decimoquinto*, vbi de termino ad prouidendum parochialibus agitur, Nauarrus *consilio vndecimo, num. 3. de rescriptis.* & Cerola *in praxi Episcopali. 2. part. verb. concursus. §. 25.*

Id tamen intelligendum † est, quando ille ele- 224
ctus desistit, cedit, aut decedit, ante lapsum quadrimestre datum per constitutionem Pij Quinti ad si-

gnificandum Papæ, aliàs enim infra quadrimestre non facta significatione, omnimoda dispositio ad Papam libere deuoluitur, iuxta dictam constitutionem, etiamsi Episcopus dedisset literas electo ad significandum Papæ, quicquid dicant Nauarrus, & Cerola *ibi*.

225 16. Principaliter † dubitatur, an electio minus digni ex approbatis omisso digniori, & prouisio parochialis subsequuta sit nulla ipso iure ex dicto decreo Concilij *cap.*18. & dicta constitutione Pij V.

226 an vero sit valida. Et videbatur † esse valida, ex traditis per D. Thom. 2.2. *quæst.* 63. *artic.* 2. *ad tertium*, Imolan, Abbatem, Franchum, Decium & alios *in cap. de constitutis.* 2. *de appellation.* Couarr. *in reg. peccatum.* 2. *par.* §. 7. *n.* 3. Molinam *de Hispanor. primogeniis, libro* 2. *cap.* 5. *à n.* 47. Ioan. Gutierrez *canonicar. quæst. libro* 2. *cap.* 11. *à n.* 15. Petr. Ledesma *in summa* 2. *par. tract.* 7 *c.* 1. *concl.* 6. & alios relatos *sup.* 7. *par. c.* 16.

227 Ex quibus in causa † Toletana canonicatus S. Scripturæ inter dominum Gabrielem de Cardenas, & Doctorem Barrio, qui in concursu habuerunt paria vota, & possessio fuit data domino Gabrieli, tanquam magis nobili, cum pro parte Doctoris Barrio prætenderetur prouisionem factam D. Gabrieli fuisse nullam, quia ipse erat magis idoneus, iuxta decretum Concilij prouincialis Toletani, *actione* 2. *decreto vigesimooctauo*, vbi statuitur, quod ista præbenda prouideatur in concursu magis idoneo, aliter facta prouisio sit irrita, & inanis, Rota coram sanctissimo 22. Iunij 1582. resoluit constare Doctorem Barrio esse magis idoneum ex probationibus, postea tamen in alia positione coram eodem 18. Maij 1584. resoluit, quod dictum decretum Concilij Toletani erat contra ius, quatenus annullabat prouisionem factam digno omisso digniori, & quod sic indigebat confirmatione Apostolica, vt in decisionibus supra adductis, 5. *par. c.* 4. *num.* 166. Et fuit dictum in causa Calagurritana reductionis Motus proprij 29. Martij, 1591. coram Domino Seraphino, & refert post hæc Gonçalez *gloss.* 4. *à numero* 126. dicens, quod fuit etiam confirmatum in vna Vallisoletana præeminentiarum, 24. Nouemb. 1603. coram Dom. Pamphilio. Et sic dominus Gabriel remansit cum canonicatu.

228 Et in terminis tenet † Couarruuias *supra, in nouioribus editionibus* dicens, quod Tridentina Synodus *sessio.* 24. *cap. primo, & cap. decimooctauo*, digniorem esse eligendum asseuerat, vt à peccato elector immunis sit, nec tamen statuit electionem digni omisso digniori rescindendam fore, & videtur tenere Cechus *de Republic. Ecclesiastica dict. cap.* 18. *de parocho, n.* 7. qui ait, quod si Episcopus digniori omisso minus dignum eligat, tanquam personarum acceptator mortaliter peccat, &c. Et Petrus Ledesma *supra.*

229 Nihilominus † tamen in proposito dicendum videbatur electionem, & prouisionem digni omisso digniori esse nullam, vti forma Concilij non seruata volentis eligendum esse magis idoneum, &c. Et prouisiones præter supra dictam formam factas subreptitias censeri, quod clarius patet ex dicta constitutione Pij Quinti, vbi prouisiones, & quasuis dispositiones parochialium, præter, & contra formam à dicto Concilio præscriptam factas, nullas, irritas, ac nullius roboris, vel momenti fore, & esse decernitur, & declaratur: & in fine adest etiam decretum irritans, si secus in præmissis omnibus, & singulis actum, aut attentatum fuerit. Et † clausula annullatiua, seu decreti irritantis in- 230
ducit formam. Iason. *in l. omnium, num.* 8. *C. de testamen.* Felin. *in cap. cum accessissent, nu.* 8. *de constit.* Staphi, *de literis gratia in præfatione, nu.* 15. Anton. Gab. *de clausul. conclus.* 3. *nu.* 70. Matienço *in l.* 1. *tit.* 4. *lib.* 5. *Recopil. glos.* 4. *n.* 19. Ioan. Garcia *de nobilitate, glos.* 18. *num.* 9. & Flamin. Paris. *de resignatione lib.* 5. *quæst. vltim. numer.* 226. Mand. *reg.* 27. *Cancell. quæst.* 24. *numero* 15. Auend. *resp.* 14. *numero* 1. & 2. Ioan. Gutierrez *pract. lib.* 3. *quæst.* 15. *à num.* 4. & nouissimè Suarez *de legib. lib.* 5. *capit.* 32. *à n.* 1. & declaratio S. Congregationis Concilij supra adducta 2. *p. cap.* 5. *numer.* 193. est dictum est *sup.* 4. *p. c.* 2. *num.* 42. Et ita † in pro- 231
posito tenet Spino *de testament. glossa quarta, nume.* 86. & tenuit Rota in vna Dertusen. parochialis de Villafranca 18. Decembris 1581. & 4. & 10. Maij 1582. coram D. Gipsio, vt in decisionibus sequentibus.

Dertusen. parochialis † de villafranca, 18. Decembr. 1581. 232

Die 18. *Decemb.* 1581. *fuit resolutum constare, D. Capellotum fuisse ab examinatoribus Metropolitanis iudicatum magis idoneum D. Gaudioso, hocque sibi sufficere ad obtinendam parochialem, de qua agitur, moti fuerũt domini, quia ex huiusmodi relatione dignoscitur esse locum dispositioni Concilij Tridentin. sess.* 24. *ca.* 18. *& constitutioni felicis' recordationis felicis Pij V. quibus cauetur licere electum ad nouum examẽ prouocare, & qui magis idoneus repertus fuerit reuocata prima electione, parochialẽ obtinere debeat, quod in proposita facti specie haud difficulter procedit, cũ D. Capellotus, etiã ab examinatoribus Episcopi Dertusen. fuerit ætate, idoneitate, prudentia vna cum aliis habilis iudicatus: de bonis eiusdem moribus non videtur hæsitandum, tũ quia contra ipsum nihil obiicitur, aut probatur, ex iurisque præsumptione idoneus censetur,* ad cap. dudum, de præsumptionibus decis. 2. de testamen. in nouis, *tum de illis in testimonialibus literis, & licentia prædicandi, audiendique confessiones à Vicario generali eiusdẽ Episcopi Dertusen. obtẽta sufficienter constat, talia enim, nisi Doctrina, vita, & moribus approbatis non cõceduntur,* d. Conailium, sess. 5. c. 12. §. caueant. *Accedunt etiã testes vltimo loco examinati qui simul cũ aliis præmissis bene probant intentionem domini Capelloti. Non placuit dominis, quod Episcopus possit eũ eligere quẽ cæteris magis idoneũ iudicauerit, quasi hoc eiusdẽ iudicio, & arbitrio relinquatur, quia dicebant intelligendũ esse illud Episcopo commissum, tanquam bono viro, vt indicat verbum,* Iudicauerit, *Abbas* cap. cũ autẽ n. 6. de iure patrona. in ca. 2. de corpore vitiatis. l. fideicõmissa. §. quanquam. de legat 3. *tenebatur igitur Episcopus iustum, & rationabile iudiciũ proferre,* §. omnes in authentic. de iudicibus glos. in c. 1. de cõstitut. *& sic D. Gaudiosum, eius Secretarium, non magis idoneum cateris iudicare, & eo magis redditur suspectũ eius iudiciũ, qui noluit relationes ab examinatoribus, iuxta solitũ fieri de magis idoneo, sed solũ sibi referri iussit, an illi, qui cõcurrebãt, essent idonei, quod fecisse præsumẽdũ est, vt facilius relinqueretur locus gratificationi, id circo nulla censeri debet dict. electio. Facit, quod in simili dicitur de creatione officialis, quæ nisi fuerit facta secundũ antiquã consuetudinem, non valet.* l. actuarios. C. de numerat. & actua. li. 12. *vbi Bar. notat,*

Corse-

Consetus singulari 56.*incip.* consuetudo. *Preterea dicebatur, quod si Episcopus posset pro eius voluntate hoc pacto eligere, sequeretur, quod facillime Bulla redderetur elusoria, & nunquam esset locus prouocationi. Insuper visum etiã fuit non obstare, quod ex quinque examinatoribus Metropolitanis duo nõ erãt Synodales, quia cũ tres ex dispositione Concilij sufficerent, alij qui ad maiorem cautelam fuerunt adhibiti, non possunt vitiare.* l. testamentum. C. de testamen. *Modernus* in l. quæ dubitationis. ff. de reg. iur. *sed potius tenuit ad illius augmentum, nec Concilium vbi supra hoc prohibet, nec vitiur aliqua taxatiua, propterea licuit Metropolitano vltra Synodales duos alios examinatores eligere, & ita conclusum fuit non obstantibus aliis ex aduerso adductis.* quæ decisio est *in nouis. Farin.* 672. refert Genuen. *in praxi c.* 69. *in annot.*

233 In eadem coram † eodem 4. & 10. Maij 1582.

Retentis aliis decisionibus in hac causa factis dubitaui, *an & in quibus fructibus Gaudiosus veniret condemnãdus: & dubio bis proposito domini pro maiore parte firmarunt ipsum teneri ad illorum fructuũ restitutionem, quos ex decimis & primitiis rectori eius Ecclesiæ debitis, à die motæ litis ipse percepit, in hanc enim iuerunt sententiam, eo potissimum fundamento, quia hæc electio forma Concilij non seruata, vti surreptitia nulla, & nullum ius irrita, aut iustum possidendi titulum ipsi Gaudioso præbere potuit, vt clarè demonstrant Concilium Tridentinum* sess. 14. cap. 18. *& constitutio Pij V. super collatione parochialium quapropter fructus absq. dubio restituendi sunt, quod etiam sibi locum vendicasset, vbi Episcopus tantum sine ordine processisset. Afflictis* dec. 218. n. 5. *Quamobrem cessare dicebatur obiectum, quod licuerit Gaudioso, dictos fructus veluti bona fide, ac iusto titulo perceptos in proprios vsus conuertere, ad* l. qui authore. ff. de reg. iur. l. bonæ fidei de acquir. rerum dom. *Dd.* in c. grauis. de restit. spol. *cum aliis adductis per informantes, cum enim ius hoc pacto dictæ electioni, ac prouisioni resistat, visum fuit, non esse hæsitandum Gaudiosum prædictum restitutionem minime euitare posse, idem voluit Abbas* in c. dilecto. de præb. nu. 12. *per doctrinam Bartoll* in l. sed etsi. §. scire. de petitio. hered. *quam vti pulchram sequitur Felinus* in d. c. 4. nu. 31. vers. 3. restrictio de præscriptionibus. *Nec placuit dominis ex eo Concilij formam satis posse dici iuxta seruatam, quod in proposita facti specie huiusmodi electio Episcopi iudicio relinquatur, quia vt aliàs resolutum fuit, Concilium de iusto, & irrationabili iudicio loquitur, & ita intelligi debet, vt aperte summus Pontifex in dicta constitutione demonstrat, nam is profecto non seruat legem, quinimo in illam cõmittit, qui legis verba amplexus contra legis mentem vocem iuuat.* l. non dubium. C. de legibus capit. certum de reg. iur. in 6. *facit illud vulgare sensum magis quã verba spectari.* l. 3. §. conditio. de adimen. legat. l. 3. C. de liberis præter. *Non obstat, quod appellatione pendente prouisus ab eadem Ecclesia moueri non possit, quasi quod interim fructus suos facere valeat: quia responderunt domini hoc sibi non suffragari, cum electio, vt dixi, contra formam à iure præscriptam inducta fuerit, & eo magis cum sententia Episcopi, si ne iudicium ex eisdem reuocetur quo sit, vt à die motæ litis in mala fide præsumpta constitutus censeatur, & ideo fructus huiusmodi lucrari non debet. Rota* decis. 4. de restit. spol. in nouis. *& ita etiam dicere nos cogit ratio, vt fraudibus & malitiis, quantum fieri potest, occurratur, alioquin minus idonei ab ordinariis sic electi, & in possessionem immissi, vt diuturni præditos fructus consequi possent, lites immortales proculdubio reddere conarentur. Faciunt notata* in Clementina vnica. de sequestration. possession. & fructuum. *& posthac ita tenet Gonçalez* glossa 4. à numero 136. *& Azeuedo* consilio nono, à numero 27. *& Rebellus* 1. parte, libro tertio, quæstion. 4. numero 15. & quæstion. 5. numero quinto. vers. 5. quæ decis. est *in nouis. Farin.* 674. refert Genuens. *d. c.* 69. *num.* 15.

Sed quod attinet † ad fructus, quamuis in ista 234
vltima dec. dicatur teneri ad fructuum restitutionem à die motæ litis videtur teneri, etiam à die intrusionis, supposito quod prouisio sit nulla propter dict. decretum irritam ex dictis sup. 5. *p. ca.* 5. *à num.* 24.

Sed adhuc † verior videtur prima sententia, quod 235
d. electio minus digni, & prouisio subsecuta sit valida, neque obstat dictum decretum irritans Concilij, & Constitutionis Pij V. nam non videtur referendus ad prouisiones factas de minus dignis, sed ad factas, non seruata aliàs forma ibi præscripta, nam si referendum esset ad prouisiones, & institutiones factas de electis minus dignis, sequeretur prouisiones factas à collatoribus inferioribus electis ab Episcopis, & institutiones factas de præsentatis per patronos Ecclesiasticos esse nullas, si forte non sunt electi magis idonei: cum tamen tales collatores, & instituentes, ad quos electio non spectat, nullam habeant culpam. Præterea † in dicta 236
constitutione Pij V. *versicul. vt autem.* specialiter prouidetur de remedio appellationis, quando Episcopus minus habilem elegerit, vt eius iudicium irrationabile reuocetur, & interim electio & prouisio habeant effectum, vnde videtur illa esse valida, donec reuocetur per iudicem appellationis, & nouissimè post hæc ita tenet Vgol. *de offic. Episc. cap.* 50. §. 23. *num.* 4.

Et secundum † contrariam sententiam nulla fere 237
electio & prouisio esset certa, & secura, & daretur locus mille scrupulis. Et si talis electio & prouisio esset nulla, vti forma non seruata, etiam reiecto non appellante posset, ac deberet retractari, & nulla declarari. Quod tamen videtur contra dictam constitutionem Pij Quinti, quæ solum dignioribus reiectis concedit tunc ius appellandi.

Et hæc sententia videtur magis conformis vsui, & communi sensui.

Vnde talis electus † & prouisus videtur facere 238
fructus parochialis suos, donec eius electio & prouisio per iudicem appellationis reuocetur & rescindatur, & consequenter non esse condemnandum in fructibus, nisi ad summum à tempore primæ sententiæ reuocatoriæ, vsque ad illud enim tempus iuste possidet, & cum iusto, ac legitimo titulo, faciunt tradita per Felin. *in dicto capitulo* 4. *numero* 33.

17. Principaliter † dubitatur, an & quando detur 239
appellatio à mala prouisione, seu dispositione parochialis, in quo dicendum est, non dari appellationẽ à relatione examinatorum, nec per eam impediri, aut suspendi, quo minus executionem habeat, vt *in dict. capitulo* 18. *versic. nec prædictorum examinatorum*, & sic à reprobatione examinatorum non dari appellationem, à mala tamen Ordinarij electione dari appellationem, ex constitutione Pij V. *versicul.*

vt autem non ſolum, vt in dict. deciſione Dertuſen.
240 ſupra adducta *dubio præcedenti*. Et ita † cenſuit S. Congregatio Concilij his verbis: *Ex Bulla Pij V. quæ incipit, In conferendis Congregatio reſpondit, non dari appellationem à reprobatione examinatorum, ſed duntaxat à mala Ordinarij electione.* Flamin. Pariſita accipiendus *dict. libro 8. quæſt. 9. n. 104.* Cechus *d. capitulo 28. de parocho, nu. 6. & 7.* Marcus Anton. Genuenſis *d. capitulo 65. nu. 5.* Gratian. *deciſ. 97.* Leo qui refert d. declarationem *d. cap. 18. n. 36.* & Vgolin. *d. cap. 50. §. 5. ad fin.* vbi an examinatores recuſari poſſint, & in effectu concludit, ex accidentali cauſa recuſari poſſe. & ſic eſt intelligendus Cerola *dict. 1. parte, verb. parochia, §. 2. dub. 9.* circa quod vide dicta ſupra *6. p. capitulo 2. à nu. 76.* eſt & alia declaratio S. Congreg. quæ ſic ait 90.

224 *Et in vna Lucana plebis, ſeu † parochialis 8. Iun. 1571. coram D. Lancelloto, ſeu Binarino, fuit reſolutum, relationem examinatorum non poſſe ſuſpendi per appellationem, quo minus ex ea fiat inſtitutio, ex Concilio Tridentino ſupra, licet ſecus ſi agatur de inſtitutione facienda vigore iuris patronatus, & non relationis, vt in deciſione adducta* c. 4. ſeq. n. 18.

242 Id autem quod dictum † eſt, non dari appellationem à reprobatione examinatorum, quod etiam de deuolutiua intelligitur, vt ex adductis apparet, ſolum procedit in beneficiis curatis, in quibus lo-
243 quitur *d. capitulo. 18.* Secus in † beneficiis ſimplicibus, in quibus licet præſentati, ſeu electi, vel nominati à quibuſuis Eccleſiaſticis perſonis non debeant inſtitui, niſi prius fuerint ab Ordinariis examinati, & idonei reperti, & nullus appellationis remedio ſe tueri poſſit, quo minus examen ſubire
244 teneatur, vt *in capitulo 13. ſeſſio. 7.* Tamen † à relatione & reprobatione examinatorum datur appellatio ſuſpenſiua non obſtante *capitulo 9. ſeſſio. 25. de reformat. verſi. ad hæc*, quod quatenus refert ſe ad alia ſtatuta, relatio quoad beneficia patronata curata debet fieri, ad *dict. caput. 18.* Quo vero ad beneficia patronata ſimplicia ad *dict. caput. 13.* vt fuit reſolutum in cauſa Calagurritana portionis de Amarita, de anno 1575. coram D. Cantucio, vt *in deciſione 6. & 10. par. 2. diuerſorum*, & tradit Gonçalez *gloſſ. 9. in annotationibus à numer. 184. & numer. 209.* iuxta quod procedit quod Genuenſ. *in praxi cap. 66. in annot. num. 9.* refert fuiſſe dictum in Rota in vna Legionen. beneficij 13. Febr. 1588. coram illuſtriſſimo Pamphilio eſſe admittendum ad nouum examen reiectum ab examinatoribus & ab Epiſcopo pro beneficio ſimplici presbyterali, quem Epiſcopus ordinauerat presbyterum contra diſpoſitionem *c. accepimus, de ætate & qualitate, &c.* Quinimo † etiam in parochialibus iuris patronatus
245 laicorum puto dari appellationem præſentatis, quando vnus ſolus eſt præſentatus, nec habet locum concurſus à reprobatione examinatorum, ex quo ex præſentatione habent ius ad parochialem, ſicut de habente gratiam ad parochialem in forma dignum, dixi *ſupra 6. p. cap. 2. n. 76.* Sed contra id quod diximus in beneficiis curatis non dari appellationem etiam deuolutiuam à reprobatione examinatorum, eſt declaratio Sacræ Congregationis in vna Vrbinaten. 4. Maij 1592. quæ ſic ait: *Congregatio Concilij, cenſuit à reprobatione examinatorum dari appellationem ad effectum deuolutiuum à die ſcientiæ.* Et alia 7. Auguſti 1600. quæ ait: *Congreg. Concilij cenſuit, à reprobatione examinatorum, qui aliquem ex concurrentibus ad parochialem Eccleſiam vacantem minus idoneum renunciarunt, dari appellationem ad effectum deuolutiuum, non autem ſuſpenſiuum.* Reſpondetur, iſtas declarationes non eſſe contrarias ſupradictis, & declarationi ſupra adductæ *num. 240.* nam dicta declaratio, & quod dictum eſt, non dari appellationem deuolutiuam à reprobatione examinatorum, intelligitur ad effectum infringendi electionem & prouiſionem Epiſcopi, & vt ſibi parochialis conferatur, ad quem effectum non datur appellatio deuolutiua à reprobatione examinatorum, vt colligitur ex Concilio *d. cap. 18.* & conſtit. Pij V. Iſtæ verò declarationes, quæ dicunt dari appellationem deuolutiuam à reprobatione examinatorum, intelliguntur ad affectum, vt reprobatus declaretur idoneus ad parochialem, & auferatut nota ſeu infamia ex reprobatione illicita. Pro qua intelligentia & concordia facit declaratio relata per Genuenſ. *in praxi cap. 62. in annotat. numero* 10. dicentem, quòd S. Congregat. Concilij cenſuit, reprobato ab examinatoribus non dari appellationem ab electione Epiſcopi, qui elegit approbatum ab examinatoribus, ſed à reprobatione examinatorum, ad effectum deuolutiuum, non autem ſuſpenſiuum. Et iſta appellatio videtur poſſe interponi ad Epiſcopum, qui eſt ſuperior examinatoribus, à quibus appellatur, vt cum aliis examinatoribus ſynodalibus eum examinet, &c. niſi quando reprobatio facta eſt ex voto Epiſcopi, quia vota examinatorum erant paria, aut ſingularia, & Epiſcopus acceſſit reprobantibus, iuxta Concil. *d. cap. 18.* & ſupra dicta *à num. 54.* tunc enim cùm appelletur etiam ab ipſo Epiſcopo, appellandum erit ad ſuperiorem.

Sed aduertendum eſt, quod licet † in parochia- 246
libus detur appellatio à mala Ordinarij electione, eſt tamen ſolum ad effectum deuolutiuum, nam ea interpoſita interim non impedit, aut ſuſpendit quo minus executioni demandetur, & prouiſus pendente appellatione à parochiali non eſt amouendus, vt in dict. conſtitutione Pij V. *verſic. hæc tamen*, Cerola, Cechus & Genuen. *vbi proxime*, & dictum eſt *dubio præcedenti, à numero 36.* Quod † 247
procedit, etiamſi contra eum ſit lata ſententia per iudicem appellationis, à qua ipſe appellauit: nam iſta ſecunda ſententia non eſt executioni demandanda, pendente appellatione, quæ habet vtrumque effectum deuolutiuum, & ſuſpenſiuum, vt per Ioan. Gutierrez *dict. lib. 2. canonicarum quæſt. capitulo 11. num. 25. & pract. quæſt. libro primo, quæſt. 146.* & Gonçalez poſt hæc vſum, *gloſſ. 6. à numero 163.* qui plura affert, & ſequitur *Cenull. quæſt. 897. à numero 862.* Sicut etiam quando conceditur gratia per Papam de parochiali, & adeſt certus poſſeſſor, datur appellatio ſuſpenſiua à ſententia executoris, nec tunc procedit dicta conſtitutio Pij Quinti, vt fuit reſolutum in vna Agrigentina beneficij 12. Nouembris, 1601. ſupra adducta *6. part. capitulo ſecundo, numero* 130. & vide aliam quæſtionem per Goncalez *dict. gloſſ. 6. ex numero 222.* vbi multa vtilia tradit. Et procedit etiam, quod dictum eſt, dictam appellationem non ſuſpendere, etiam quando examinatores ſunt diſcordes, quamuis tunc contrarium teneat Gonçalez *gloſſ. 9. in annotationibus numero 209.* vbi cum dixiſſet, quod collationes, & poſſeſſionum traditiones Eccleſiarum parochialium per nullam appellationem ſuſpenduntur, vt in Concilio *dict. capitulo 18.* & in dicta conſtitutione

Pij

Pij Quinti subdit, id non procedere ex sententia Sacræ Congregationis, quando examinatores sunt discordes, vt per Flam. Paris. *de resignat. beneficior. libro octauo quæstion. 9. num.* 104. & sequitur Ceuall. *dict. quæstion. 897. numero* 842. Sed Flamin. ibi solum ait, quod in vna Vicentina fuit resolutum in Congregatione Concilij, pridie Kalend. Septembris, 1570. quod datur appellatio à mala electione, quam facit Episcopus, quoties examinatores sunt discordes: quod quidem est intelligendum de appellatione deuolutiua tantùm, sicut etiam si examinatores fuissent concordes, vt patet ex dicta constitutione Pij, *versic. hac tamen*, quæ generaliter & indistinctè loquitur. Et supposito, quod tam electus, quam appellans sint de approbatis ab examinatoribus, iuxta formam Concilij, nil refert, quod illi fuerunt concordes, aut discordes, à quorum approbatione, seu reprobatione, siue in concordia, siue in discordia facta non appellatur, sed ab electione Episcopi, in qua non attenditur, an examinatores fuerint concordes, seu discordes in approbatione, sed quis ex approbatis sibi magis idoneus videatur.

248 † Nihilominus vero lata prima sententia contra possessorem apud Curiam parochialis sequestrabitur, iuxta Clementinam vnicam, de sequestratione possessionum, & fructuum, & ita in dict. Dertusen. parochialis 18. Martij, 1582. coram Domino Gipsio fuit resolutum, parochialem sequestrandam esse in illo casu non obstante dicta constitutione Pij Quinti, quæ prohibet, pendente appellatione prouisum amoueri, quia loquitur in prima sententia Ordinarij: vt *in decis. 673. Far.* & tradit referens istam decisionem Genuens. *in praxi c. 66. in annot. nu. 15.*

249 † Rursus aduertendum est, tunc dari appellationem à mala Ordinarij electione, quando alias seruata est forma Concilij, illa enim non seruata, electio, & prouisio est nulla, & parochialis manet Papæ dispositioni reseruata, iuxta dict. constitutionem Pij V.

250 † Et circa hoc notanda est decisi. Rotæ in causa Rauenaten. parochialis, Decemb. 1592. coram illustrissimo Arigonio, quæ sic se habet: *In concursu ad parochialem ab examinatoribus, Zauara, & Morigia fuerunt æquè idonei reperti, & approbati, & quia Reuerendissimus Archiepiscopus horum vnum eligere debebat, & elegit Morigium, Zauara dixit, in huiusmodi electione fuisse grauatum, cum ipse esset Sacerdos, Doctor, & pauper, & sine beneficio, & consequenter præferendus erat Morigio. Hac controuersia coram me per appellationem pendente, illam in Rota proposui & per Dominos fuit responsum, non constare de grauamine. Et quamuis qualitates Doctoratus, Sacerdotij, & aliæ supra dictæ sint considerationi dignæ, Abbas* in cap. primo de maior. & obed. *Decius* cons. 502. num. 12. & 13. *nihilominus ipsæ solæ non faciunt aliquem digniorem pro obtinenda & gubernãda parochiali Ecclesia, cum vltra doctrinam, in qua ambo fuerant approbati æquè idonei, erant quoque considerandi mores, prudentia, & alia opportuna ad gubernandam Ecclesiam, vt apparet in Concilio Tridentino*, sess. 24. c. 18. & in c. cum in cunctis, in princ. de elect. & *plures tradit Lambert.* de iure patronat. secundo libro prima p. 10. quæst. & *præsertim* versiculo trigesimo requiritur, &c. *Imo neque etiam aliquando ille, qui est Doctor, & sanctior, est iudicandus dignior, sed is, qui iuxta munus & rem, cui præficiendus est, aptior eius ministerio apparet. Et fieri potest, quod Doctor, & pauper non sit ita aptus, vt non Doctor, & non pauper, & merito non Doctor, & non pauper iudicandus sit dignior*, vt post alios annotauit *Couarr.* reg. peccatum. par. 2. §. 7. n. 4. vers. dignior vero, & *etiam ita fuit dictum in causa Beneuentana parochialis, 13. Junij, 1590. coram Reuerendissimo P. D. Orano. Vnde cum Archiepiscopus vnum ex æquè idoneis ab examinatoribus approbatis elegerit, dicendũ est, maiores qualitates agnouisse concurrere in Morigio circa mores, prudentiam, & alia, quæ sunt necessaria pro gubernanda parochiali, quam in Zauara, cũ pro iudicio Episcopi, sit præsumendum*, cap. in præsentia, de renuntiat. & *idem colligitur ex const. fel. recor. Pij Papæ V. cum permittat tantum appellationem, quando appellans docet de dolo & irrationabili iudicio Episcopi, vt apparet in illius narratiua. ibi, Carnalitatis, aut alium humanæ passionis affectũ, non rationis iudiciũ sequentes, &c. Et in dispositione, ibi, & constito, &c. quod non docetur in casu de quo agitur, præter illas solas qualitates, quando in illo possunt cõcurrere maiores qualitates circa mores, & alia, quæ reddunt illũ habiliorẽ ad gubernandam parochialẽ, de quibus omnibus cum Morigius esset ciuis, & canonicus eiusdem ciuitatis, & semper ibidẽ permansisset, Archiepiscopus habuit plenam notitiam*, Caputaq. dec. 406. 2. p. *Et licet Zauara esset eiusdem diœcesis, & in diuersis locis, Archiepiscopus non poterat ita de facili habere notitiam de eius moribus, vita, & aliis qualitatibus, sicut de Morigio, & Ordinarius debet præferre illũ, de quo est melius informatus, vt post alios tradit Lambert.* d. tract. de iure patron. 24. art. 7. q. principali, par. 1. 2. lib. *Neque decisiones in causa ciuitatis Castelli parochialis, & in causa Aretina capellaniæ dant contrarium. Nam in illa ciuitatis Castelli docebatur de grauamine ostendendo irrationabili, & doloso iudicium Ordinarij per multa, quæ adducebantur, & præsertim, cum electus esset eius familiaris, & forensis, non electus esset eiusdem diœcesis & repertus magis idoneus ab examinatoribus, & sic non fuit sola qualitas Doctoratus. Idẽ erat in causa Aretina, in qua nõ solũ concurrebat huiusmodi qualitas Doctoratus, sed etiam concurrebant alia in præsentato, propter quæ veniebat præferẽdus, & præcipuè qui erat vnus de compatronis. Præterea fuit dictũ, & dummodo absit dolus, & irrationabile iudiciũ Ordinarij multas esse qualitates, propter quas aliquẽ reputandũ esse magis dignum, & esse tales, quas si Ordinarius nõ attẽdit, eligẽdo alterum dummodo sit idoneus, & dignus malefaciet, non tamen annullabit electiones, Decius*, in cons. 129. col. 1. & *ita post Hostien. Io. Andream, Ant. de Butrio, Cardin. & alios declarat, & de magis communi attestatur Couar.* in d. ca. peccatum, 2. parte, §. 7. sub num. 4. vers. qui tamen in consensu accipiendus est, & in vers. igitur iura humana, *quia alias esset locus mille litibus, & nulla electio fieri posset, quæ litibus & controuersiis non vexaretur, in magnum damnum Ecclesiarum, & idem refert Molina* in tract. de Hispanorum primogeniis, c. 9. num. 47. & ista dec. de mense Decemb. 1592. & iam impressa in nouiss. Farin. 654. *circ. fin.*

Sexta Iunij 1594. coram eodem Domini steterunt in hac decisione, & dixerunt: Ex eo quod quis sit Doctor diœcesanus, & maior ætate, non censetur magis idoneus, vt sit præferendus in parochiali prouiso Ordinario. & refert Genuen. *d. c. 66. numero vndecimo.* & decisio. Beneu. parochialis in ea citata, est 655. & illa ciuitatis Castelli parochialis, de qua etiam in ea fit mentio, est 677. *quæ sunt videndæ.*

& in Pampilonensi parochialis 12. Decemb. 1597. coram D. Isita.

251 Concordat etiam † decisio Fanen. parochialis supra adducta dubio 12. n. 213.

Et post hæc scripta vidi Hieronymum Gonçalez qui *glos. 4. à numero 114.* refert dictam decisionem Rauenaten. 2. decis. 1592. & in ea contenta, & allegat aliam concordantem in alia nullius concursus, 4. Decembris. 1600. coram Domino Ludouisio. Et addit, quod non solum interest habere notitiam pristinam de vita & moribus, & aliis qualitatibus, sed etiam de scientia & literatura, quia potest quis in vno examine apparere magis doctus ex fortuna puncti assignati, vel quæstionis propositæ, cum re vera sit minus, & è conuerso, vt per Tiraquell. *de pœnis temperan. causa 51. numero 159.* Et quod ideo appellantes ab iniusta electione, vel iudicio Episcopi, non facile possunt docere de grauamine, & iam factam electionem euertere, ex quo Concilium Tridentinum multum deferat iudicio Ordinarij, qui ex variis animi sui motibus pensatis, & consideratis omnibus supradictis se informare potuit, & à *num. 141.* refert decisionem Dertusen. supra adductam *numero 232.* & idem fuisse nouissime resolutum in vna Tuden. parochialis, 18. Aprilis, 1603. pro maiori parte dominorum coram D. Sacrato. vbi fuit decisum electionem factam ab Ordinario Tuden. ad fauorem cuiusdam sui familiaris esse irrationabilem, & reuocandam, & parochialem adiudicandam cuidam Doctori Schobar appellanti, vti magis idoneo, ac plures & maiores qualitates habenti, quas memorat ibi decisio, quæ decisio Tudentina est iam impressa in nouis. Farinac. 628. & sequitur Gratian. *in addit ad decis. 97. à numero 4.* & nouissimè in Camerinen. concursus R. *ap. 2.* & respondet ad dictam decisionem Rauenaten. & reliquas superius citatas, dicens, quod quamuis relinquatur iudicio Episcopi, an quis sit magis idoneus: hoc procedit dumtaxat, quatenus Episcopus recte iudicauerit, secus quando constat de iniqua, & irrationabili electione. Vnde Gonçalez ait, quòd quamuis semel Rota dixerit, quod ad hoc vt appellans à mala electione Episcopi, iuxta formam constitutionis Pij Quinti possit in secunda instantia prouocare ad nouum examen, debeat prius docere de fumo lesionis, & grauaminis, alias audiri non debet, tamen nouissimè S. Congregatio Concilij Tridentini in vna causa Pistorien. contrarium sensit, quia aliter, esset ligare manus appellanti, vt non possit docere de grauamine, præsertim cum sæpe & vt plurimum acta examinis primæ instantiæ tali modo componantur, & fabricentur, vt ex illo de læsione apparere minime valeat, nec non esset frustratoriam fere reddere dictam constitutionem Pij Quinti, ac illius literam, & mentem violare, quæ ideo disponit, vt in secunda instantia possit appellans ad nouum examen prouocare, vt ex illo liqueat de irrationabili, vel rationabili iudicio Ordinarij, & in summa ait ad iudicandum, an sit magis idoneus electus vel non, multum valere iudicis superioris arbitrium, pensatis & consideratis omnibus, Menochius *de arbitrar. casu 67. num. 3. & casu 69. nu. 4. cum aliis.* Et tandem *num. 146.* ait, vnum certum esse, quod quicquid sit in foro exteriori, in interiori saltim Episcopus minus bene eligens exactam rationem Deo reddet, apud quem nulla excusatio valebit, cum arca corum cognitor & iudex sit. *capitulo erubescant, in fine, 32. dist. in capitulo nouit.* vbi Nauar. *notabili 1. de indic.* Hæc Gonçalez.

Circa quæ animaduerto 1. quod certum videtur, quod ad hoc † vt appellans à mala electione 252
Episcopi possit in secunda instantia ad nouum examen prouocare, non debeat prius docere de fumo grauaminis, id enim non dicit constitutio Pij V. maximè, cum appellatio interim non impediat, aut suspendat, quo minus electio Ordinarij effectum habeat, vt in dicta constitutione dicitur. Secundo, quod ad hoc vt dicta constitutio Pij V. locum habeat, non est opus, quod appellans doceat de dolo & irrationabili iudicio Episcopi ex proposito, sed satis est, quod per examen factum coram iudice appellationis, & eius examinatoribus constet de mala electione, & irrationabili iudicio Episcopi re ipsa, appellatio enim inuenta est ad corrigendum grauamen, non solum ex dolo, & animo illatum, sed etiam re ipsa, Bart. *in l. 1. in princ. nu. 5. de appella* Abbas *in cap. suggestum, numero 3.* & ibi Franch. *2. notab. eodem tit. cum aliis.* & examinatores secundæ instantiæ, attento examine literaturæ eis facto, & visis informationibus super moribus & vita, prudentia & aliis qualitatibus appellantis, & appellati, solum debent renuntiare, & declarare, quis eorum sit magis idoneus, non autem an Episcopus dolose versatus fuerit, quod ad eos non attinet. Et magis idoneo ab examinatoribus iudicato, debet ipse iudex appellationis parochialem adiudicare, reuocata prius Episcopi electione, vt in dicta constitutione. Quamuis enim examinatores concursus primæ instantiæ non debeant renuntiare, quis sit magis idoneus, sed ex approbatis ab eis Episcopus eligere debeat quem cæteris magis idoneum iudicauerit, vt in Concilio *dist. capitulo 18. sess. 24.* & dictum est supra *à numero 108.* tamen examinatores secundæ instantiæ renuntiare debent, quis ex duobus sit magis idoneus, ad hoc enim fit nouum examen coram eis, ex dicta constitutione Pij Quinti. Cum autem ipsorum vota essent paria, seu singularia, quia duo, verbi gratia, renuntiant magis idoneum appellantem, & alij duo renuntiant magis aut æque idoneum appellatum, aut quia vnus ex tribus approbat tanquam magis idoneum appellantem, & appellatum tanquam magis, aut æque idoneum, & alius nec approbat vnum, nec alterum tanquam magis idoneum, nec tanquam æquè idoneos. Vt enim appellans vincat, debet declarari magis idoneus, tunc iudex appellationis accedere posset quibus magis videbitur, arbitrio boni viri, vt alias dicitur in examinatoribus primæ instantiæ *d. ca. 18. vers. transacto*, & dictum est supra *à n. 54.* & tunc solum habebit locum, quod ait Gonçalez *n. 145.* quod ad iudicandum, an sit magis idoneus electus, vel non, multum valet iudicis superioris arbitrium. Nec obstant illa verba narratiua d. constit. *Carnalitatis, aut alium humanæ passionis affectum, non rationis indicium sequentes, &c.* quæ ponderat dicta decisio Rauenaten. quia illa denotant causam impulsiuam constitutionis, & non restringunt dispotionem *leg. 1. §. sexum. ff. de postulando, cum aliis.* Tertio animaduerto, quod illæ qualitates, de quib. in decisione Rauenatem. quod reiectus sit Doctor sacerdos, diœcesanus, pauper, & maior ætate, non sic electus, nõ insufficiunt, quamuis de eis constet in processu primæ instantiæ, & essent alias æquè idonei reperti per examina-

minatores, vt absque alio examine sit ei adiudicanda parochialis per iudicem appellationis, quia Episcopus ad quem spectat eligere magis idoneum, potuit ex aliis iudicare alterum magis idoneum, & sic procedet decisio Rauennaten. & concordantes. Quartò & vltimo animaduerto, quod quamuis à relatione examinatorum primæ instantiæ non detur appellatio etiam deuolutiua, *vt in dict. capitulo* 18. Concilij, *versic. nec prædictorum examinatorum*, & supra dictum est *à num.* 239. sed solum à mala electione Ordinarij: tamen à relatione examinatorum secundæ instantiæ in effectu datur appellatio etiam suspensiua, ex quo potest appellari à sententia per iudicem appellationis lata, quæ fundatur in relatione examinatorum, iuxta dictam constitutionem Pij V. & supradicta: & conducit ad prædicta decis. Rot. in caus. Pampilon. *R. cons.*

253 Et circa supradicta, † & dictam causam Tuden. parochialis addit Gonçalez *glos.* 31. *à numer.* 51. quod Auditor Rotæ, cui commissa est causa appellationis à mala electione Ordinarij, non potest appellanti in causa obtinenti conferre parochialem vacantem in mense Apostolico, seu alias reseruatam, vigore Clementinæ, Auditor, de rescriptis, nisi ad hoc habeat specialem Papæ commissionem, & ita nuper respondisse in dict. causa Tuden. parochialis. nam cum vacaret illa parochialis in mense reseruato, affixis edictis se opposuerunt A. & B. & præuio concursu Ordinarius elegit A. qui obtinuit collationem Apostolicam, iuxta formam Concil. *d. ca.* 18. B. autem appellauit à mala electione Ordinarij, & commissa causa in Rota obtinuit declarari, constare de irrationabili electione A. & illam reuocari debere cum omnibus inde secutis. Et dubitatur, an D. Sacratus Rotæ Auditor, & causæ iudex posset conferre d. B. eandem parochialem vigore *d. Clementinæ* 3. dixit quod non, quia regula ligat omnes non solum Rotæ Auditores, sed etiam Cardinales legatos de latere, vt dixit *glos.* 24. *num.* 29. 39. & 44. Item, quia Rotæ Auditor in casu dictæ Clementinæ succedit in locum Ordinarij, Cæsar de Graf. *decis.* 14. *de præben. num* 9. & ideo sicuti Ordinarius solummodo eligere poterat in hoc casu, sic & D. Rotæ Auditor. Item quia resultaret aliter præiudicium tertij, hoc est, officialium Cancellariæ, & quando resultat præiudicium tertij, Auditor delegatus conferre non potest, *ca. super eo, de offic. deleg.* latè Selua *de benefic. 2. par. quæst.* 13. & ita inquit fuit seruatum, quia dict. B obtinuit de ordine Rotæ prouisionem Apostolicam de d. parochiali, & de d. Clementina, Auditor, vide dicta supra 5. *par. c.* 8. *à num.* 100.

254 Sed offert se † dubium, an quando electus, seu prouisus, à cuius electione per reiectum fuit appellatum, cedit, vel decedit, seu obtinet aliam parochialem, seu beneficium incompatibile, antequam coram iudice appellationis sit factum examen literaturæ, expiret ius appellantis, an vero possit illud prosequi? Et ratio dubitandi est, quod tunc non potest electus ad examen coram ipso appellationis iudice, & eius examinatoribus prouocari, vt ait dicta constitutio Pij Quinti, etiam si adhuc viuat, ex quo iam ius suum expirauit. Nihilominus tamen dicendum videtur, non expirare ius appellantis, sed posse illud prosequi. Licet enim electus non possit ad examen vocari, potest alias probari maior, vel minor idoneitas, & literatura per examinatores concursus, vel alios testes habentes notitiam literarum, & scientiæ veriusque. Vbi enim forma præcise seruari, & impleri non potest sufficit actum facere eo modo quo fieri potest, Aymon *consil.* 177. *cum aliis*, vt in decisione Litteren. Archipresbyteratus supra adducta, *nu.* 87. & Placentina parochialis adducta *numero* 90. Faciunt decisiones Barchinon. parochialis relatæ 2. *part. cap. 1. numero* 144. & 145. & si dictus electus viuit, & percepit aliquos fructus, saltim post motam litem, quos appellanti in causa obtinenti debet restituere, secundum Rotam, vt *in decis. supra adducta, numero* 233. posset ratione illorum, nisi illis cederet, ad examen prouocari, stando in illa sententia Rotæ, contra quam tamen ego teneo *supra num.* 238.

§. 2.

De aliis dubiis.

SVMMARIA.

AN in parochialibus iuris patronatus requiratur examen per concursum, resolvitur primò in parochialibus iuris patronatus laicorum non requiri examen per concursum, sed solum præsentatum examinandum esse ab Ordinario cum tribus saltim examinatoribus synodalibus, & illi idoneo reperto institutionem faciendam. nu. 255. *vbi ponuntur declarationes S. Congregationis.*

Id limitatur, quando fuerint plures præsentati à patronis laicis, nam tunc inter ipsos requiritur examen per concursum, n. 256. *vbi ponitur declaratio S. Congregationis. Quod intelligitur, quando singuli præsentati habent æqualem vocem, nam si aliquis haberet plures voces, is solum esset examinandus.* num. 257.

In proposito nil videtur referre, quod iuris patronatus sit ex fundatione, vel dotatione, aut ex priuilegio, seu consuetudine, num. 258.

Lite pendente super iure patronatus seu præsentandi, manutenendus est Episcopus in possessione conferendi parochiales, seu faciendi concursum, numero 259. *vbi ponitur resolutio Rotæ, sicut manutenendus est Episcopus in iurisdictione in tota sua diœcesi contra inferiores prætendentes immemorialem, donec de ea constet ex iuris communis assistentia, non aliter, probata quasi possessione Episcopi,* num. 260.

In parochialibus iuris patronatus Ecclesiastici requiritur examen per concursum, ita vt si institutio ad Episcopum pertineat, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus iudicabit, Episcopo præsentare teneatur, vt ab eo instituatur, cum vero institutio ab alio erit facienda, Episcopus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præsentet ad quem institutio spectat, nu. 261. *circa quod ponuntur declarationes S. Congregationis,* num. 262. & 263.

Debent examinatores approbare quotquot idonei reperti fuerint, vt ex eis patronus eligat, num. 264. *vbi ponitur declaratio S. Congregationis.*

An si reperiantur duo æque idonei, patronus Ecclesiasticus possit gratificare, & præsentare Episcopo quem maluerit, an vero debeat ambos præsentare, vt Episcopus instituat vnum ex eis, quem voluerit à num. 265. *Resolvitur, patronum posse gratificare, & ponitur declaratio sacræ Congregationis.*

An si patronus digniorem non elegerit, Episcopus eũ instituere teneatur, à nu. 268. *Resolvitur teneri, nisi*

alius ex approbatis in termino edicti pro institutione appositi seu saltim ante institutionem se opposuerit.

Quod dictum est de parochialibus iurispatronatus Ecclesiastici procedit, nisi aliud in institutione, & fundatione tantum sit, quæ erit seruãda, n.270. & seq. *& ipsi institutio facienda sit à S. Pontifice, vt quia vacauerunt in mensibus Apostolicis, vel alias sint reseruatæ, nam tunc Ordinarius nulla habita ratione patronorum, debet facere concursum, & magis idoneum eligere, ac instituendum remittere & significare S. Pontifici* n.272. & seq. *vbi ponuntur declarationes S. Congregat.*

Quid in parochialibus iurispatronatus mixti, an ad istum effectum concursus censendum sit Ecclesiasticum, an potius laicale, à nu.276. *Resoluitur, censendum esse Ecclesiasticum, ex sacra Congregatione, cuius declarationes ponuntur* n.278.

Quod dictum est de parochialibus iurispatronatus Ecclesiastici, idem dicẽdum videtur de parochialibus, in quibus persona Ecclesiastica habet ius nominandi Rectorem, nam idem in effectu est, numero 281. *& declaratur quædam declaratio S. Congregationis.* num.282.

Supposito quod iurispatronatus mixtum ad effectum concursus censendum sit Ecclesiasticum, an parochiales talis iurispatronatus cadant sub reseruationibus, ita vt si vacauerint in mensibus reseruatis, Ordinarius, nulla habita ratione patronorum debeat facere concursum, & eligere magis idoneum, nu.283. *Resoluitur, non cadere, sed ad istum effectum censendum esse laicale.* n.284.

An in vicariis perpetuis parochialium vnitarum debeat fieri concursus, sicut in parochialibus iurispatronatus Ecclesiastici, à nu.285. *Resoluitur, non debere fieri concursum, sed ad nominationem illorũ, quorum dignitati, vel Ecclesia parochialis est vnita, deputandos Vicarios cum examine, & approbatione Ordinarij, etiam sine examinatoribus synodalibus, nec valere decretum Concilij Toletani contrarium, nec suffragari possessionem contrariam etiam in iudicio possessorio, & adducuntur declarationes S. Congregationis, & alia.*

Id non procedit in beneficiis curatis, quæ dicuntur vicariæ, non tamen sunt vicariæ parochialium vnitarum, sed de per se, nam in his debebit fieri concursus. num.298. & num.seqq. *ponuntur resolutiones Rotæ. Et idem est in vicariis erectis in Ecclesiis vnitis, abdicando & separando curam ab ipsis Ecclesiis, & transferendo eam in vicarias, huiusmodi enim vicariæ sunt vere beneficia curata, de per se*, num.301. & 302. & num.seq. *adducitur declaratio S. Congregationis.*

An quod dictum est de vicariis perpetuis parochialiũ vnitarum procedat etiam quando vicaria vacat in mensibus reseruatis, à num.304. *adductis variis decisionibus Rotæ, resoluitur, vicarias perpetuas electas ante Concilium comprehendi sub reseruationibus, & tunc earum prouisionem ad Papam spectare absque præuio concursu: in vicariis vero perpetuis ex decreto Concilij erectis vacantib. in mensibus Apostolicis posse fieri nominationem, & deputationem, non obstante reseruatione, ita tamen, quod vicarij teneantur expedire nouam prouisionem, nec alias ad possessionem admitti possunt, ex* constitutione *Pij V.* 46. *quæ solum loquitur de vicariis Ecclesiarum vnitarum, quæ ante Concilium non habebant vicarios perpetuos, sed amouibiles, sicut Concilium, nec habeat locum in Ecclesiis, in quibus ante Concilium vicariæ perpetuæ iam erectæ erant ex S. Congregatione, contra Rotam.*

Alia beneficia, quæ dicuntur vicariæ, quæ tamen sunt beneficia de per se, & vicariæ erectæ in Ecclesiis vnitis, abdicando ab illis curam, & transferendo in vicarias, comprehenduntur certè sub reseruationibus, num.319.

De vicariis parochialium vnitarum, qui sunt videndi, n.320.

An examen, & concursus factum cum tribus examinatoribus synodalibus, adhibito etiam alio, vel aliis non synodalibus vitietur, à n.321. *Resoluitur vitiari ex S. Congregatione, & cum ea Rota, licet alias tenuisset contra.*

An examen factum ante lapsum termini edicti subsistat, à n.326. *Resoluitur negatiue, etiam nullo post modum comparente, nam non seruatur forma Concilij, quæ est præcisa, & non ad effectum, vt apparet ex decreto irritanti, vt alias fuit resolutum per Rotam in decisione posita*, n.329. *& in proposito in decisione posita* n. 331. *licet antea secus tenuisset in* decisione *posita* num.327. *& ex quadam doctrina Lambertini, cui respondetur* n.332.

An examinatores in Synodo deputandi sint in particulari, & nominatim, an vero possint deputari in genere à n.333. *Resoluitur, non posse in genere deputari, ita vt successores, seu subrogati in officio, seu præbenda comprehendantur, sed solum comprehendi tunc stantes, ex S. Congregatione, cuius declaratio ponitur* num.339. *& Rota in decisionibus positis* à n. 341. *& obseruantiam & consuetudinem contrariam non videri rationi multum conformem, nec præscriptam, nec posse introduci propter decretum irritans, nec releuare quod dicatur Concilium quoad id non esse à principio receptum*, à num.345.

Cum deputatio examinatorum in genere verbi gratia, lectorum, &c. non comprehendat successores, seu subrogatos, sed solum tunc stantes, videtur illos etiam dimisso officio manere examinatores, numero 348.

Iudices Synodales similiter debent deputari, & designari nominatim, & in particulari, & non possunt designari in genere num.349. & sequente, & numero 351. *ponitur quædam declaratio sacræ Congregationis.*

Decretum Concilij de committendis causis iudicibus Synodalibus, solum videtur esse in vsu respectu Nuntij seu Legati, non vero Papæ, n. 352. *Circa quod decretum notandæ sunt declarationes positæ* n. 353.

An requiratur pro forma, quod examinatores iurent se quacunque humana affectione postposita fideliter munus executores, alioquin examen, & concursus coram eis facta nulla sint, n.354. *Resoluitur affirmatiue*, n.355.

Quando & quomodo præstandum sit hoc iuramentum, resoluitur expedire, vt publice in Synodo quotuis primum tempore delecti sunt, illud præstent, quamuis hoc non videatur necessarium, n.356. & seq. *vbi ponitur formula iuramenti. Et præstandum est tactis Euangeliis, & alias non seruaretur forma Concilij*, n.358. *Nec opus est illud præstare in quolibet examine, sed satis est iuramentum generale semel præstitum*, n.359.

An

An vbi concurſus, & examen non fuit factum legitimè, iuxta formam Concilij, gratia, & prouiſio Apoſtolica facta in fauorẽ illius, qui præſentauit approbationẽ, & literas Ordinarij, quibus teſtatur, cõcurſum factum legitimè, & ex approbatis illũ elegiſſe, iuxta formam Concilij, ſit valida, & bona, an vero ſurreptitia & nulla, n. 360. *Et videtur dicendum, non eſſe ſurreptitiam, ſed validam, quia prouiſus non narrat concurſum legitimè factum, ſed ſolam præſentat literas Ordinarij id teſtantis, quibus Papa dans fidem id ait ſibi innotuiſſe & ſic nõ eget iuſtificatione*, à n. 361. *Sed contrarium videtur verius, quia fundatur falſa cauſa, & ex verbis Concilij*, a num. 365.

An examinatoribus, qui ex decreto Concilij nihil prorſus occaſione examinis, nec ante, nec poſt, poſſunt accipere, quacunque etiam immemoriali conſuetudine non obſtante, &c. poſſit ſtipendium pro ſuo labore dari, præſertim ex fructibus beneficij, à nu. 368. *Reſoluitur negatiue, ex S. Congreg. & aliis, licet contrarium ſit ſtatutum Concilio Compoſtellano, & Toletano, & ita practicetur.*

Multo minus poſſunt Epiſcopi, ſeu eorum Vicarij aſſiſtentes examinibus & cũ examinatorib. aliquid accipere, ſeu ſportulas ex huiuſmodi examinibus, quia cum non poſſint id accipere ex prouiſionibus beneficiorum, ita nec ex examinibus, n. 380.

Item, quia accipere ſportulas iudices Eccleſiaſticos, eſt contra ius canonicum. nu. 381. *Et quando detur valere conſuetudinem in contrarium, vt tenet Speculator, & alij relati*, n. 382. *In quo tamen non valeat talis conſuetudo, tenent Abbas, & alij dicẽtes communem*, n. 383. *tamen in propoſito non eſt conſuetudo præſcripta*, n. 384. *& quod tempus requiratur ad eam*, à nu. 585. *Sed ſtando in primo fundamento, nulla conſuetudo etiam immemorialis excuſaret*, num. 389.

Dicto decreto Concilij videtur plane prohiberi examinatoribus, quidquid dicatur occaſione examinis, ſiue ante, ſiue poſt, etiam gratioſe, & liberaliter & ad captandam beneuolentiam, & etiam ſi ſit modicum, id enim rectè poteſt prohiberi tanquam ſimoniacum. num. 390.

Ponuntur quæ de examine per concurſum habeantur à Concilio Prouinciali Bononien. Primo, à S. Congregatione approbato. n. 19.

255 DEcimooctauo principaliter† dubitatur an in parochialibus iuriſpatronatus requiratur examen per concurſum.

In quo dico primo, in parochialibus iuriſpatronatus laicorum non requiri examen per concurſum, ſed ſolum præſentatum examinandum eſſe ab Ordinario cum tribus ſaltim examinatoribus Synodalibus, & illi idoneo reperto inſtitutionem faciẽdam ex *d. c.* 18. Concilij, *verſ. quod ſi ius patronatus laicorum*, & ita ſæpe S. Congregatio Concilij reſpondit vt ſequentibus declarationibus ſuper *d. c.* 18. *Congregatio iamdudum cenſuit hoc cap. non requirere examen per concurſum ad parochialem, quæ ſit iuriſpatronatus laicorum validi, ideo admittendum ad eam illum qui intra tempus, quod iure patronatus laicis præfixum fuit Epiſcopis, præſentatus, & à deputatis examinatus, & idoneus repertus fuit.* Alia. *Examẽ per concurſum fieri non debet in vacatione parochialiũ, quæ ſunt iuriſpatronatus laicorum, ſed ſufficit, quod deputatus à patronis examinetur ab examinatoribus in diœceſana Synodo deputatis, & idoneus iudicetur, prout ſtatuit hic Concilium Trid. non poſſunt tamen patroni, quacunque conſuetudine cõtraria nõ obſtante, ad nutũ amouere ſemel inſtitutos, & Rectorem deputatum & tradit Flamin. Pariſ.* lib. 8. qu. 9. n. 111. *Cerola* d. verb. parochia, §. 2. 7. dub. *Cechus* d. c. 28. de parocho, n. 2. *& poſt hæc Gonçalez* d. gloſ. nu. 134. *Leſſius* lib 2 cap. 34. num. 58. & 81. Leo *in theſ. for. Eccleſ. c.* 18. *numero* 39 *& ca.* 21. *num.* 10. *&* 12. *& c.* 32. *n.* 32. Genuenſ. *c.* 66. *in annot. n.* 19. Vgol. *de offic. Epiſc. ca.* 50. *§.* 3. *n* 3. *verſi.* 1. Piaſec. *in praxi Epiſc. part.* 2. *c.* 5. *n.* 18.

Hoc tamen primum† dictum limitatur, quando 256
fuerint plures præſentati à patronis laicis, nam tunc inter ipſos præſentatos requiritur examen per concurſum, vt S. Congregatio cenſuit his verbis: *Veniente vacatione parochialium de iure patronatus laicorum, quando plures ſunt præſentati, requiritur examen per concurſum inter ipſos præſentatos tantum, ex his, qui facto examine ab examinatoribus renuntiati fuerint, Epiſcopus eum eligat, quem cæteris magis idoneum iudicauerit, atque illum & non alterum inſtituat, iuxta hoc decretum.* de quo fuit dubitatum in deciſio. Literen. Archipresbyteratus coram D. Blancheto 6. Iunij 1582. adducta *ſup. numero* 87. & dictum quod conſuleretur illuſtriſ. Cardin. Carrafa præfectus S Congregationis Concilij, quæ tenuit vt ſupra, & fuit tentum in Rota 30. Iunij 1587. coram eodem D Blancheto, vt per Flamin. Pariſ. *lib. 7. quæſtione quinta, numero* 21. & nouiſſimè tradit Gonçalez *dict. gloſ. 6. numero* 138. vbi adducit d. declarationem Congreg. Leo *d. c* 21. *numero* 12. Genuen. *d. numero* 19. dicens, quòd dictam declarationem ſacræ Congreg. retulit, & ſequuta fuit Rota in vna Legionen. parochialis 30 Mart. & 9. April 1590. coram *D.* Comitulo, Vgol. ſupra & Piaſec. ponens dictam declarationem, & nouiſſimè Rot. in cauſ. Pampilonen. de Yſal. *R. parocho, &c.*

Quod tamen† intelligo, quando ſinguli præſen- 257
tati à patronis laicis habent æqualem vocem, nam ſi aliquis haberet plures voces, is ſolum eſſet examinandus, vt diximus, & idoneus repertus inſtituendus, ex *ca. iure patronatus*, & ibi gloſſa Couarru. *reg. Peccatum*, 2 *p.* §. 7. *numero quarto*, Lambert. 1. *parte*, 2. *lib. quæſt.* 10. *ar.* 3. *numero* 17. *&* 3. *par.* 2. *lib. quæſtio.* 4. *artic.* 1. Ioan. Gutierrez *d. lib.* 2. *q.* 11. *nu.* 20. & Vega *in ſum.* 1. *p. c.* 36. *caſu* 34.

Secundò limitatur in parochialibus iuriſpatr. laicorum deuolutis, vt *in decl.* 165. refert & ſequitur Genuenſ. *dict. c.* 66. *num.* 19.

Et in propoſito† nil videtur referre, quod ius pa- 258
tronatus ſit ex fundatione, vel donatione, aut ex priuilegio, ſeu conſuetudine, ſuppoſito quod non ſit de reuocatis.

Aduertendum† eſt autem, quod lite pendẽte ſu- 259
per iure patronatus, ſeu præſentandi manutenendus eſt Epiſcopus in poſſeſſione conferendi parochiales, ſeu faciendi concurſum, vt in vna Portugal. iuris præſentandi 3. Nouemb. 1599. coram Domino Corduba, vbi fuit reſolutum, *Reuerend. Epiſcopo Portugalen. concedendum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione cõferendi parochiales de quib. agitur in menſibus ordinariis, & in Apoſtolicis faciendi concurſum, & approbandi, pendente lite ſuper iure præſentandi, quia iſta Eccleſia exiſtunt intra ſuam diœceſim, quod ſufficit non dicto de alterius poſſeſſione, vt ſit manutenendus propter iuris aſſiſtentiam. Caputaquen.* deciſ. 306. part. 1. & 201. part. 2. *& fuit reſolutum*

in causa Vlisbonen. iuris conferendi, 27. Nouem. 1596. coram D. Lita, & alibi sæpe. Et facit declar. Sacræ Congreg. Concil. super dicto cap. 18. quam refert Leo *in thes. for. Eccles. c. 18. num. 40.* nempe, quod vacante Ecclesia parochiali, &c.

260 Sicut manutenendus † est Episcopus in iurisdictione in tota sua diœcesi contra inferiores prætendentes immemorialem, donec de ea constet ex iuris communis assistentia, non aliter probata quasi possessione Episcopi, vt censuit S. Congregatio Concilij, & Rota in causa Veronen. iurisdictionis 28. Martij 1596. coram D. Pamph. vt sup. 3. *p. ca. 2. nu. 194. & seq.* & in causa Valen. iurisd. 9. April. 1594. coram D. Bubalo, & in causa Burgen. iurisdict. 20. Iun. 1594. coram D. Seraphino, &c. Et in alia Burgen. iurisdict. de Castrojeriz 19. Decembr. eiusdem anni coram eodem D. Seraphino.

Dico secundo, in parochialibus iurispatronatus
261 Ecclesiastici requiri † examen per concursum, ex *d. c. 18. versic. porro Episcopus, & qui ius patronatus, & vers. si vero iurispatron. Ecclesiastici*, ita vt si institutio ad Episcopum, & non alium pertineat, is quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus iudicabit, Episcopo præsentare teneatur, vt ab eo instituatur, cum vero institutio ab alio quam Episcopo erit facienda, tunc Episcopus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præsentet, ad quem institutio spectat, *vt in dict. versic. si vero, & seq.* Conc. prouinc. Mediol. *quinta parte tertio titul. qua ad beneficiorum collationem attinent, versi. eadem ratio.*

262 Quod confirmatur ex declarationibus sequen. S. Congreg. super *d. c. 18.* Prima. *Cum nominatis à patrono Ecclesiæ potest Episcopus etiam clericos ad concursum admittere.* Secunda. *Episcopus instituere debet in beneficio præsentatum ab Ecclesiastico patrono, si digniorem elegerit ex approbatis ab examinatoribus.* Tertia. *Si institutio istarum parochialium de iure patronatus Ecclesiastici ad inferiores pertinent: licet exemptos, & Abbates, nihilominus Episcopus Ordinarius debet edicta concursus proponere, & inferior instituet magis idoneum approbatum ab Episcopo, quod si secus actum fuerit, collatio est nulla.*

Est etiam Breue Sixti Quinti, positum per Man. Rodriguez in collectione priuilegiorum regularium, Bulla 22. Sixti V. *pagina* 1173. vbi sic dicitur. *Insuper etiã volumus, & iuxta eiusdem Concilij dispositionẽ, & mentem statuimus, & mandamus, quod in parochialium Ecclesiarum, & beneficiorum curam animarum habẽtium qua de eiusdem ordinis, & cõgregationis iure patronatus Ecclesiastico, extiterunt, & secularib. clericis conferri consueuerunt earum vacatione quandocunque occurrente, quamuis per dictos Episcopos ad cõcursum & examẽ admitti possint alij, vltra eos, qui per eiusdẽ Cõgregationis Abbates, & alios superiores patronos erũt nominati, nequeãt tamẽ per eosdẽ Episcopos, si ad eos institutio, & non ad aliũ pertineat institui, & ordinari, nisi illi tantum, qui inter approbatos, & ab examinatoribus idoneos repertos, ab eiusdem ordinis, & cõgregationis Prælatis, patronis, digniores & magis idonei iudicati, & pro institutione recipiẽda eiusdẽ Episcopis præsentati fuerint: quod si institutio non ab ipsis Episcopis, sed ab aliis fuerit facienda, tunc quidem soli Episcopi ex dignis digniorem eligere debeãt, sed nõ ante ab eo, ad quem spectat, institui possint, quã ab eisdem patronis ei fuerint præsentati.* Et tradit Leo *ca. 18. à num. 43. & add. consilij* Nauarr. 5. *de iure patr.* ait, ad primum, &c. & in Flor. paroch. &c. *R. parochiales.*

Vnde, † cum inter alia dubia, quæ petierunt Se- 263
renissimus Rex Portugaliæ tanquam administrator perpetuus militiarum Iesu Christi, Sancti Iacobi, & Auis in suo Regno consistentium, & Ordinarij eiusdem Regni, à Congregatione Concilij Tridentini decidi & determinari, proponeretur sequens dubium.

Quinta dubitatio est ex *c. 18. sess. 24.* vbi agitur de *modo prouidendi, seu disponendi de parochialib. Ecclesiis iurispatronatus Ecclesiastici, quemadmodum Serenissimus Rex prætendit, ex his, quæ fuerunt edicta in informatione, non debere obseruari in Ecclesiis pertinentibus ad illius præsentationem ratione magistratuum militiarum Ordinariis contrarium asserentibus. Congregatio censuit, imo debere obseruari & in istis. nam istud iurispatronatus est Ecclesiasticum, vt diximus sup. 5. par. cap. 1. num. 515.*

Et debent examinatores † approbare quotquot 264
idonei reperti fuerint, vt ex eis patronus eligat, vt in seq. declar. S. Congreg. super *d. c. 18.* Atreuaten. per hæc verba: *Inter approbatos fuit resolutum, examinatores plures approbare debere, vt patronus Ecclesiasticus vnum eligere possit Episcopo præsentandum pro institutione, & repugnat hoc decretum examinatoribus, qui vnum tantum probant, vt electio patrono tollatur.*

Sed est difficultas, an † si reperiantur duo æquè 265
idonei, patronus Ecclesiasticus possit gratificare, & præsentare Episcopo quem maluerit, an vero debeat ambos præsentare, vt Episcopus instituat vnum ex eis, quem voluerit, & sic gratificatio ad eum spectat. In † qua breuiter resp. patronum 266
Ecclesiasticum posse gratificare & præsentare vnum ex illis, quem maluerit, nam cum ad eum spectet præsentatio, & electio dignioris, ad eum etiam videtur spectare gratificatio, vbi sunt plures æquè idonei, vt in simili dixi supra *dubio 3. num. 150.* Et ita tenet Nauarr. *consil. 5. de iure patro.* Cerola 2. *part. ver. ius patronatus, §. 10.* Genuen. *d. ca. 65. num. 5.* Azor 2. *p. lib. 6. ca. 22. quæst. 15.* Gratian. *dec. 97. num. 20.* Leo *in thes. for. Eccles. c. 21. nu. 13.* Et † censuit S. Con- 267
greg. super d. cap. 18. versic. si verò, ibi: *Is quem patronus digniorem inter approbatum ab examinatoribus iudicabit, &c. Et ad eundem Patronum Ecclesiasticum spectabit, quando duo æquè idonei ab examinatoribus fuerint iudicati, quia electio dignioris spectat ad patronum, institutio ad Episcopum, quando ad Episcopum pertinet.*

Est etiam difficultas, an † si patronus digniorem 268
non elegerit, Episcopus eum instituere teneatur? Et videtur quod non ex 2. *declar. sup. adducta num.* 262. Nihilominus † tamen probabilius videtur, 269
quod cum ad instituentem non spectet electio, debet instituere præsentatum à patrono, nisi alius ex approbatis in termino edicti pro institutione oppositi, seu saltim ante institutionem se opponat, dicens, non esse præsentatum magis idoneum, sed sibi vti magis idoneo, esse parochialem conferendam, tunc enim constando ita id esse ex relatione examinatorum, facta vel facienda, vel alias videbatur parochialis oppositori conferenda *arg. d. cõst.* Pij V. *versic. vt autem.* & id forte intendit *dict. 2. declaratio.* Hoc † tamen secundum dictum procedit, nisi aliud in institutione, & fundatione cautum sit, quæ erit seruanda, non obstante hoc de- 270
creto, vt S. Congregatio censuit super *d. vers. si vero*, his verbis: *Non habet locum hoc decretum contra institu-*

institutionem, & fundationem, sed seruanda est lex in ipsa institutione posita, sed tantum præsentatus est examinandus, & approbandus ab Ordinario citra concursum, si repugnaret institutioni, siue fundationi, alia 6. April. 1598. 157. tradit Mar. Anton. Gen. *d. c. 65. n. 3.* & Cech. *de benef. & pensio. ca. 12. numer. 52.* Et nouissimè Vgol. *de officio Episcopi c. 50. §. 3. numer. 3. versic. 3.*

271 Et † alias, quod hoc decretum non procedit, vbi in fundatione fuit data diuersa forma, quę est obseruanda, fuit dictum in vna Vlisbonen. prioratus 4. Iulij, 1601. coram D. Seraphino sup. adducta 4. *part.*

272 *ca 3. nu. 74.* Secundo † procedit, nisi institutio ad parochiales iurispatronatus Ecclesiastici facienda sit à summo Pontifice, vt quia vacauerint in mensibus Apostolicis, vel alias sint reseruatæ, nam tunc Ordinarius nulla habita ratione patronorum debet facere concursum, & magis idoneum eligere, ac instituendum remittere, & significare summo Pontifici,

273 vt S. Congreg. censuit, vt † in declarationibus sequen. Prima, *si institutio ad parochiales Ecclesias, quæ iurispatronatus Ecclesiastici sint, facienda erit a summo Pontifice, quia forte assis in mensibus reseruatis vacauerit, ius eligendi digniorem ad solum Episcopum pertinet, qui transmittere debet attestationem examinis facti, & concursus, quot in eo approbati, & quem ex approbatis vti digniorem, cui & Sanctitas gratiam faciat, nominarit, ita Congreg. censuit, Sanctissimus voluit, quia Episcopus melius cognoscit personas.* Secunda *Barbinon. Electio digni oris ad Episcopum spectat, licet institutio à Papa facienda sit.* Tertia. *si beneficiũ curatum iurispatronatus Ecclesiastici in mensibus Sedi Apostolicæ reseruatis vacauerit, Episcopus ipse ordinarius, nulla habita ratione patronorũ, debet edicta cõcursus proponere, & idoneum eligere, ac Romam mittere cum fide Ordinarij à Sum. Pontifice instituendum, sicut fit in aliis curatis, quæ*

274 *non sunt de iure patronatus. Et † Archiepiscopo Bracaren. sic responsum est. Cõgregatio censuit, si institutio ad parochiales Ecclesias, quæ iurispatronatus Ecclesiastici sint facienda est à Sum. Põtifice, ius eligẽdi digniorem inter approbatos ab examinatoribus ad solum Episcopum, non ipsum patronum pertinere.*

275 Et † cũ pro parte Ordinis S. Benedicti Congregat. Hisp. propositum esset sequens memoriale *Illustriss. Domini, quia Abbates Congreg. S. Benedicti Hispan. in omnibus, & per omnia decretis S. Concilij obedire desiderãt, & intellectum, & interpretationem eorum, quæ obscura & ambigua videntur, ab hac S. Congregatione petere tenentur, ideo humiliter supplicãt Illustriss. & Reuerendiss. DD. vestris dignentur decidere, & explicare, an idem S. Concil.* sess. 24. ca. 18. de refor. §. cum vero, *quando institutio ab alio, quã ab Episcopo erit facienda sub illa generalitate, & dictione*, ab alio, *cõprehendat etiam Sum. Põtificem, an vero solos alios collatores inferiores, & quod desisum & decretũ fuerit ipsis oratoribus tradi, vt sciant quid obseruare teneantur. Sic resp̃ōsum est. Congregatio Concilij censuit*, verba illa, ab alio, *intelligenda esse de inferiori collatore. Consonat Concil. Mediol. sup.* Leo *d. c. 18. nu. 42.* Gonçalez *gloss. 6. num. 112.* qui ponunt dictam 3. declarationem. Piasec. *par. 2. c. 5. numero 17.*

276 Sed hic se offert † præcipua difficultas, quid in parochialibus iurispatronatus mixti clericorum, & laicorum, an ad istum effectum concursus censen-

277 dum sit Ecclesiasticum, an potius laicale. Et † dicendum videbatur, censendum esse laicale, ad tradita per Fel. *in tract. quando litera Apostolica, ampl. 6. & lim. 3.* Roch. *de iure patr. verb. ius, numero 15.* Lambert. *3. p. 2. lib. qu. 9. artic. 9.* Couarr. *pract. ca. 36. num. 5. vers. 3. opportune*, & alios per nos citatos *sup. 5. p. ca. 1. numero 558.*

Nihilominus tamen in proposito † contrarium, 278
nempe censendum esse Ecclesiasticum, censuit Sacra congregat. vt apparet ex declarationib. seq. super *d. ver. si vero.* Prima, *idem in collatione, & institutione iurispatronatus mixti, scilicet, partim laici, partim Ecclesiastici.* Secunda, *si iuspatronatus mixtũ sit laicale, scilicet, & Ecclesiasticum, quoad examen per cõcursum, Ecclesiasticum censendum est.* Tertia. *In collatione Ecclesiæ parochialis, quæ sit iurispatronatus, partim Ecclesiæ, partim laici, seruanda forma est examinis per concursum hic posita, quam Concil. præstituit in conferenda parochiali, quæ iurispatronatus sit mere Ecclesiastici. Idem dicendum est quando patronatus pro duabus partibus pertinet ad laicos, pro vna tantum ad Ecclesiasticum.* Consonat Concilium Mediolanense *suprà*, & tradit Genuens. *d. c. 65. seu 66. num. 2.* Zechus *d. c. 12. num. 52.* Leo *ca. 18. à numero 46* & nouissimè Vgolin *de offic. Episc. ca. 50. §. 3. numero 3. versic. 3.*

Cuius ratio † esse potest fauore Ecclesiarum, vt 279
illis melius prouideatur. Et quod qualitas clericalis attenditur, cum Ecclesiæ, vel personæ Ecclesiasticæ prodest, Felin. *in tract. quando literæ Apostolicæ, conclus. 6.* Rochus, Lambertus. *1. p. libro 1. quæst. 1. artic. 6.* & alij. Quæ clariùs constat in sequentibus declarationibus Sacræ Congreg. 52. & 53.

Et hæc † omnia in hoc dubio dicta habentur 280
in Concilio prouinciali Bononiens. de quo infra *in fine.*

Et quod dictum † est de parochialibus iurispatro- 281
natus Ecclesiastici, idem dicendum videtur de parochialibus, in quibus persona Ecclesiastica habet ius nominandi Rectorem, nam idem in effectu est habere ius præsentandi, & habere ius nominandi Rectorem.

Et ita † declaratio Vicen. supra adducta 3. *dubio,* 282
num. 149. quæ ait, quod vacante parochiali, ad quam Abbas habet ius nominandi, quemcunque Abbas nominauerit, eum Ordinarius ad examen admittere debet, intelligitur de examine concursus, sicut patronus potest ad concursum aliquos nominare, vt *in d. c. 18. versi. porro Episcopus*, & facto concursu, quem digniorem ex approbatis iudicabit, Episcopo nominabit.

Sed supposito, quod † ius patronatus mixtum ad 283
effectum concursus censendum sit Ecclesiasticum, succedit alia difficultas, an parochiales iurispatronatus mixti cadant sub reseruationibus, ita vt si vacauerint in mensibus reseruatis, Ordinarius nulla habita ratione patronorum, debet facere concursum, & eligere magis idoneum à Summo Pontifice instituendum, vt in parochialibus iurispatronatus Ecclesiastici dictum est.

In qua difficultate † dico, quod quamuis ad effe- 284
ctum concursus istud iuspatronatus censeatur Ecclesiasticum propter fauorem Ecclesiarum, vt melius prouideantur, vt dixi, tamen ad effectum reseruationis ipsarum parochialium censendum est laicale, ex traditis *d. c. 1. 5. p. à num. 558.* ne laicus ex societate clerici nimium præiudicium patiatur, quamuis dict. Concilium Mediolanen. supra contrarium videatur sancire.

19. Principaliter † dubitatur, an in vicariis perpe- 285
tuis parochialium vnitarum debeat fieri concur-

286 ſus,ſicut in parochialibus ſaltim iuriſpatronatus Eccleſiaſtici. In † quo videbatur dicendum,quod ſic, *argum.Clem.vnica, de offic.vicar.* nam vicatiæ perpetuæ ſunt beneficia, Rota *deciſ.2. numero primo,de exceſ.prælat.in nouis*, Rebuff.*in praxi,tit.de vicariis perpetuis,&in tract.de nominatio.q.9.num.*8.alias 7. Gimon.*in Enchirid.beneficiorum, tit.3.c.1. numer.*37. Gambarus *de offic.legati,lib.*5. *Rubrica* 1.*numer.*100. *& lib.6.num.*11.Mandoſ.*regul.*34.*quæſt.*17.&Hoied. *de incompatibilitate beneficiorum, cap.*15. *numero* 11. Ioannes Quintus *in repet. cap. de multa, de præben. numero* 27. Leſſius *libro ſecundo, cap.*34.*numero tertio*, & Azor 2.*parte,libr.*3.*cap.*6. *quæſtione* 5. *&* 6. *& libro quinto, cap.*28. *quæſtione ſexta, & cap.*29.*quæſt.* 19. non ſimplicia,ſed curata, *cap.final. de offic.vicar. gloſſ.fin.in dict.Clementina*, & ibi Bonifacius *numero* 42. Rebuff.*in praxi titul.de diſpenſatione ratione ætatis,verb.vel earum perpetuæ vicariæ*, Nauarr.*conſilio vndecimo, de ſtatu monachor.numero* 3. & poſthæc late Gonçalez *gloſſa* 5. §. 3. *à numero decimonono*. Et diſpoſita in beneficiis habent locum in vicariis perpetuis,Hoieda *d.tractatu* 2. *par.ca.*10.*numero decimo* , & in eis habent locum iura ſtatuentia de Eccleſiis parochialibus , vt ex *dict. Clemen. vnica*, dicit Nauarr.*d.numero* 3. & quæ dicuntur in beneficio curato,habent locum etiam in vicaria perpetua, Rebuff.*dict quæſt.nona,numero octauo*, Gonçalez *ſupra num.*21.

287 Et in dicto Concilio † prouinciali Toletano de anno 1565.*actione* 2.*decreto* 24.*in fine*,ſtatuitur,quod in parochialibus Eccleſiis quibuſcunque , quæ dignitatibus, præbendis, capitulis, monaſteriis, collegiis, aliiſue locis piis vnitæ ſunt quocunque modo, vicarij perpetui ſeruata forma , quæ in eligendis, atque inſtituendis presbyteris parochialibus à Tridentina Synodo , & illo decreto præſcripta extat, deputentur : ita tamen , vt is , ad quem parochialis Eccleſia iure vnionis pertinet , quem digniorem inter probatos ab examinatoribus iudicauerit , præſentare Ordinario teneatur , vt ab eo per-
288 petuus eiuſdem Eccleſiæ vicarius inſtituatur. Et † ita etiam vidi ſeruari in hoc Epiſcopatu Abulen. in vicaria de Cebreros, & de Niarra , & del Herradon.

289 Nihilominus † tamen dicendum eſt,in huiuſmodi vicariis non debere fieri concurſum , Vgolin. *de offic. Epiſc. cap.*50. §.3. *verſiculo* 8. ſed ſolum ad nominationem ſeu præſentationem illorum , quorum dignitati , vel Eccleſiæ parochialis eſt vnita , & annexa , deputandos , & inſtituendos eſſe, *c.extirpanda,§.qui vero,ex cap.de monachis,de præbend. capit. vnico.de capell.monachor.in 6. & Clement.*1.*de iurepatron.*Abbas *in repetit. d.§.qui vero,numero* 9. Petrus de Peruſio *de vnionib.cap.*11. *quæſtione* 6. Ripa *lib.*2.*reſponſo* 18.*num.*4. Nauarr. *d.conſilio* 11.*de ſtatu monachor.num.*3.*&* 7. Ioan.Gutierr. *conſil.*44. Rota in vna Tiraſonen.iuris præſentandi, 18. Iun.1584. vt. *in deciſio. 798. numero* 5. *parte* 1. *diuerſorum in impreſſis*, & alias coram Domino Bubalo 37. Maij 1588 *vt in deciſione ſeq.*

290 Tiraſonen. iuris † præſentandi 27. Maij 1588.

*Domini concorditer tenuerunt ius præſentandi competens Capitulo Tiraſonen. ad vicarias, de quibus agitur, non eſſe ſublatum per Concilium Tridentinum,*ſeſſio.25.c.9. *Neque per erectionem Eccleſiæ B. Mariæ de Borgia in collegiatam, nam quod attinet ad diſpoſitionem Concilij,dum abrogat patronatus, ſeu ius præſentandi aliter quam ex fundatione & dotatione, hoc non procedit in caſu de quo agitur, quia Capitulum Tiraſonen. non habet hoc ius præſentandi ex priuilegio,ſed ex diſpoſitione iuris communis.Cum enim Capitulum & Canonici ſint Rectores, vt pluries fuit reſolutum, ad ipſos ex diſpoſitione iuris communis pertinet ius præſentandi vicarios , qui exerceant curam animarum, & vt ſuſtineant vices ſuas, & deſeruiant in locum ſuum, & ius inſtituendi ſpectat ad Epiſcopum.*cap.de monachis.de præbendis.ca.1. *vbi gloſſa*, verb.præſentatur, *& ibi Doctores* de capellis monachorum in 6.& nouiſſimè in vna Vlisb. fuit reſolutum *R. vicaria.*

Et confirmat † *conſtitutio* Pij V. 4.6. ſuper decla 291
ratione portionum aſſignandarum vicariis perpetuis parochialium vnitarum , quæ incipit *Ad exequendum,ver.volumus*, vbi Papa ſic ait: *Volumus inſuper, & ita mandamus quod dicti vicarij perpetui non ad liberam ordinariorum electionem , ſed ad nominationem illorum , in quorum Eccleſiis vnitis ponentur cum ipſorum ordinariorum , ſeu eorum vicariorum præuio examine approbatione deputentur*, & ita ſolet indici in ipſis literis vnionum. Et † Concilium Tri- 292
dentinum *dict.ca.*18. & conſtitutio Pij Quinti ſuper collatione parochialium , loquuntur de parochialibus ipſis , non vero de vicariis ipſarum parochialium vnitarum , in quibus vicarios nominari per eos , in quorum Eccleſiis vnitis ponuntur , iuri & rationi conſonum eſt , cum ſuarum parochialium vnitarum vicarij ſint , & vices ſuas ſuſtineant. Nec dict.*conſtitutio* 46. Pij Quinti eſt in hoc correctoria , ſeu limitatoria Concilij , quidquid dicat Gonçalez *d.gloſſa* 5.§.*tertio. numero* 53.*& gloſſ.*6.*numer.*161.

Vnde in huiuſmodi † vicariis non ſolum non re- 293
quiritur concurſus , ſed nec examen nominati cum examinatoribus ſynodalibus , ſed ſufficiet examen, & approbatio Ordinarij , iuxta dictam *conſtitutionem* 46. Pij Quinti,decretum Concil.*ca.*5.*ſeſſion.*7. *de reform.*

Et ita † cenſuit S. Congregatio , vt in ſequentibus 294
declarationibus ſuper c.7.*ſeſſ.*7.*de refor.Prima Congregatio cenſuit,nominationem vicariorum ad beneficiatos pertinere,hoc eſt,ad eos,ad quos beneficia expectant. Sic etiam Pius Quintus dicta Bulla addens: Ordinarij , vel eius vicarij præuio examine approbationem neceſſariam eſſe.* Secunda. *Ex dicta Bulla Pij Quinti Kalendas Nouembr.anno ſecundo,nominatio vicariorum perpetuorum ſpectat ad Eccleſias , ſeu loca,quibus dictæ parochiales ſunt vnitæ. Et ad dictam nominationem poterit Epiſcopus præficere terminum decem dierum.* Tertia. *Nominationem vicarij perpetui Sanctiſſimus Dominus noſter Gregorius Decimus tertius audita relatione congregationis reſpondit , ſpectare non ad Ordinarium , ſed ad eum , cuius eſt beneficium,in quo erigitur vicaria.* & 28.April.1594. Congregat. Concilij cenſuit , vicarios perpetuos in parochialibus capitulo vnitis non eſſe præuio concurſu inſtituendos.

Et fuit † reſponſum Epiſcopo Abulen. de anno 295
1593.vt in declaratione ſequen.Ad primum *Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi Domini pro parte Reuerendiſſimi Epiſcopi Abulen.ſupplicatur declarari ſequentia, circa quæ dubitari contingit. Primum dubium,an in aſſignanda portione vicariis attendenda ſit diſpoſi-*
tio S.Cõcil.ſeſſ.7.de refor.c.7. *an vero Bulla Pij V. &*

na illa sit renalidata, & nominatio vicarij spectet ad eum, cuius dignitati, vel beneficio parochialis est vnita, vt in dict. Bulla. Secundum, *an parochi possint abesse duos menses absque Ordinarij licentia ex causa, quæ sibi videatur iusta, vt tradit. Nauarr.* in man. c. 25. n. 121. versic. & quamuis Tertium dub. *an matrimonium contractum coram parocho, qui non sit sacerdos, valeat.* Quartum, *an examinatores peracto examine ad parochiales, quos iudicauerint idoneos, ita debeant renuntiare, vt explicent, quis inter illos sit magis idoneus, absque eo tamen quod ipsi eligant vt sic Episcopus melius intelligat, quē ex illis debeat eligere vt digniorem, quod menti Conci. consonū videtur, Perill. & R. D. vti frat. D. Episc. Abulen. Perillustris & R. D. vti frater quatuor dubitationibus, quæ Amplitudinis tuæ nomine per libellum his literis adiunctum propositæ fuerūt Illustrissimis Cardinalibus, qui Tridentini Concilij decretis interpretandis præsunt, ita sigillatim responsum fuit, nempe ad primā de assignanda portione vicariis, vtique seruandam esse Sanct. memoriæ Pij V. constitutionem, & nominationē vicariorum secularium ad tempus in beneficiis curatis vnitis, spectare ad amplitudinem tuam, perpetuorum in vim eiusdem constitutionis spectare ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis vnitis ponentur, ipsi tamen, præuio examine, & approbatione, erunt ab Amplitudine tua deputandi.*

Ad secundum de licentia parochorum, censuit Congregatio, eos minime abesse posse absque Amplitudinis tuæ licentia.

Ad tertium respondit, matrimonium contractum coram parocho non sacerdote vtique valere.

Ad quartum, examinatores debere renuntiare quotquot idonei reperti fuerint, non autem quis eorū dignior sit, Amplitudinem vero tuā debere eligere digniorem, de quibus singulis cū teneat Congregationis sententiam, eam sedulo obseruandam curabit, & benevalebit in Domino, qui illi gratia sua munera abunde largiatur. Romæ die 14. Decembr. 1593. Amplitudinis tuæ Perillust. & Reuerend. vti frater studiosissimus Hieronymus Cardinalis Matthæus.

Et prædicta resolutio, & declarationes S. Congregationis approbantur, & confirmantur per Breue Sixti V. positum per Man. Rodriguez in collectione priuilegiorum regularium, Bulla 2. Sixti V. pag. 1173.

296 Vnde dictum † decretum Concilij Toletani videtur contra ius, & egere confirmatione Papæ, & alias non valere.

297 Nec videtur † suffragari possessio contraria, etiam in iudicio possessorio, & manutentionis, quia ius commune illis assistit, quorum Ecclesiæ, seu beneficio parochiales vnitæ sunt, qui de iure fundatam habent intentionem in libera nominatione vicarij perpetui, & Ordinarius resistit quoad concursum, præsertim, stantibus dict. *constitutione* 46. Pij V. & dictis declarationibus S. Congregationis, ex *cap. ad decimas, de restitut. spoliator. & c. cum persona, de priuileg. in 6.* & Rotam in vna Conchen. exercitij notariatus, 14. Martij, 1594. coram D. Blancheto, & in causa Veronen. iurisdictionis, 28. Martij 1596. coram D. Pamphilio, & in aliis causis supra relatis *num.* 260. & declarationibus S. Congregationis supra adductis *3. p. cap. 2. num.* 194. & maxime, stante decreto irritan. & clausula sublata dict. constitutionis ad effectum *decisio. 4. de priuileg. ad fin.* & quod dixi supr. *p. 5. c. 5. n. 102.*

298 Hoc tamen † non procedit in beneficiis curatis, quæ dicuntur vicariæ, non tamen sunt vicariæ parochiales alicui beneficio vel loco vnitarum, sed de per se, nam in his debebit fieri concursus sicut in aliis parochialibus, ex dicto decreto Concilij. Et de his vicariis loquitur in decisione Pampilonen. decimarum, 14. Ianuarij, 1591. coram Domino Bubalo, in qua fuit resolutum, *Vicarios perpetuos habere fundatam* 299 *intentionem super decimis, quando non adsunt alij Rectores, Rota* decisione 5. de officio vicarij, in antiq. *Rebuff.* de congrua, n. 110. *licet alias non habeant, gloss.* in cap. G. perpetuus. de fide instrumentorum, *Cardinalis* in Clementina 1. de decimis quæstion. 10. *& vacante Ecclesia parochiali, vel tantum stante vicario temporali debuisse deputari legitimum defensorem, vel causam agendam cum Episcopo super decimis, ad notata per Doctores, post glossam,* verb. defensore, in c. 1. de reb. Eccl. in 6.

Et in vna † Cæsaraugustana fructuum, 10. No- 300 uembris 1595. coram Domino Iusto fuit dictum, quod cum non ostenduntur isti duo tituli, Rectoris, & Vicarij sepatati, sed videmus ipsum Vicarium sine Rectore; Vicarius reputatur verus Rector, & talis dici potest, Bonifacius *in Clem. Dudum, §. cæterum. n. 4. de sepultur.*

Et idem † est *in Vicariis erectis in Ecclesiis vnitis* 301 *alicui beneficio, vel loco abdicando, & separando curam animarum ab ipsis Ecclesiis, & transferendo eam in vicarios, vt in vicaria per Gregorium XIII. de anno* 1583. *erecta in Ecclesia loci de la Ventosa, Abulensis diœcesis vnita per eum monasterio Beatæ Mariæ de la Melorada ordinis Diui Hieronymi.*

Huiusmodi † enim vicaria appellantur, & sunt 302 *vere beneficia curata de per se, & sic in eis debet fieri concursus, sicut in aliis beneficiis curatis.*

Ad quod est † declaratio S. Congregationis super 303 dictum *cap.* 18. quæ sic sit: *Præsupposito, quod Ecclesia parochialis, quæ proprium Rectorem habebat, nec vlli pio loco erat vnita, authoritate Apostolica post Concilium redacta fuerit in simplex, & sine cura beneficium erecta ibidem vicaria perpetua, & capellania etiam perpetua, cum onere coadiutoria in cura animarum ipsi vicario perpetuo, dotata ab ipsi Rectore, & stante constitutione Pij V. de vicariis perpetuis, an præsentatio vicarij perpetui & capellani pro tempore spectet ad prædictum Rectorem, vel horum prouisio pertineat ad Episcopum, in cuius diœcesi est Ecclesia. Respondit Congregatio, in vicario seruandum esse hoc decretum, vt vicaria detur per concursum, & capellanum sufficere, vt approbatus ab Episcopo, ab ipso detur, iuxta* cap. 6. sess. 21. *& sic vtrumque beneficium spectare ad Episcopum.*

Sed offert se † difficultas, an id quod diximus 304 de vicariis perpetuis parochialium vnitarum, procedat etiam, quando vicaria vacat in mensibus reseruatis? In † qua dicendum videbatur, non pro- 305 cedere: sed tunc prouisionem vicariæ ad Papam spectare absque præuio concursu, ex regula reseruatoria mensium, quæ capit etiam beneficia iurispatronatus Ecclesiastici, vt supra dictum est 5. *par. c. 1. à numer.* 505. Atque adeo etiam vicarias istas, in quibus habent ius præsentandi, seu nominandi illi, quorum Ecclesiæ, vel beneficio parochiales sunt vnitæ.

Et hoc † videtur tenuisse Rota in vna Tira- 306 son. iuris præsentandi, & inualiditatis præsentationis 19. Ianuarij, 1583. coram Domino Robust. in qua agebatur de simili vicaria, quæ decisio sic se habet.

Fuit resolutum, quod præsentatio Capituli Ecclesiæ Tirasonen. fuit nulla, quia beneficiũ vacauit in mense reseruato, & regula reseruatoria octo mensiũ capit etiam ista beneficia, etiam quod sint debita certo generi personarum, vt Papa, & non alius conferat illa dictis personis, vt per Puteum decis. de mense, & *latius* decisio. 164. libr. 2. *refert Ant. Augustin. in eadem* reg. de mense n. 5. *prout Papa prouidit in casu isto personæ habenti qualitates Bullæ Alexandrinæ, qualitas enim ista quod conferantur istis personis, non contradicit reseruationi, sed tuetur ius illarum partium, vt illis dicantur debita ista beneficia. Sarnen.* de iure quæsito, q. 1. & *ideo ista causa debet astringere reseruationes, iuxta limites illius, quia limitata causa, limitatum producit effectum, & sic quoad ipsas personas tantum comprehensas dicta Bulla, vt Papa solus possit illis prouidere, & non alius. Nec mouebat Dominos clausulæ,* nõ obstantibus reseruationibus, *quia recipiunt interpretationem à principali dispositione 5. ad effectum prouidendi illis personis, & sic vt illa beneficia non conferantur aliis, non autem vt Papa non possit illis quouis modo prouidere, præuenriendo, aut reseruando, præsertim, cum Papa non dicat etiam per* Nos. *Nec placebat decisio ex aduerso adducta quia est defectuosa, & acephala.*

Considerabant etiam Domini, quod clausulæ illæ executiuæ de reseruationibus, sunt intelligendæ & referendæ respectiue singulæ singulis, vt sint conferenda per Ordinarios istis personis, vbi non adsunt reseruationes, & per Papam, vbi sunt reseruationes, quia quælibet dispositio recipit passiuam interpretationem à iure communi. Et ista clausula regularum reuocatoriarum istarum facultatum conferendi reseruatæ sunt prægnantes, & appositæ in legibus vniuersalibus, quæ capiunt omnia.

Nec facit Concilium Tridentinum, quia agimus de præsentatione patroni, & institutione Ordinarij, quæ nullæ sunt, cum sint clericorum & comprehensæ sub reseruatione. Et non est necesse disputare de prouisione Papæ, & de illius validitate, quia sufficit, vt obtineat per non ius actoris, vltra quod Concilium in casu isto non intrat, vt per informantes, sed hoc est ex abundanti.

107 Et idem † tenuit Rota in d. Tirasonen. iuris præsentandi 18 Iunij, 1584. quæ habetur *d. 1. parte diuersorum decis. 798. n. 4. ad 5.*

108 Postea tamen in alia Tirasonen. vicariæ † coram Domino Lita 13. Octobris, & 4. Decembris, 1595. Rota tenuit etiam, in mensibus Apostolicis posse nominare, seu præsentare ad vicarias eos, quorum Ecclesiis parochiales sunt vnitæ ex *d. constit.* 46. Pij V. quam ait procedere etiam in mensibus reseruatis, ex eo præcipue, quod *in versicul. & quoniam iniquum esset*, statuitur, quod Ecclesiæ, monasteria, & loca pia, in quorum parochialibus Ecclesiis vnitis continget vicarias perpetuas erigi pro quantitatib. fructuum ipsis vicariis perpetuis assignatorum ad solutionem quinquenniorum, vlterius non teneantur, ita tamen, quod Vicarij perpetui, qui pro tempore deputabuntur, teneantur expedire nouam prouisionem suæ deputationis, & soluere annatam pro portione fructuum sibi assignata, &c. quod procedit in reseruatis, nam expeditio nouæ prouisionis, & solutio annatæ non solet fieri, nisi quando beneficium est reseruatum, vel alias eius prouisio spectat ad Papam, vt latius habetur in dictis decisionibus, quarum tenor talis est.

Tirasonen. Vicariæ † S. Michaelis 13. Octobris 1595. 109

Tenuerunt Domini, præsentationem factam à Capitulo Tirason. ad vicariam S. Michaelis esse validam in casu, & ad effectum, de quo agitur, vt scilicet, noua prouisio concessa Michaeli sustineatur. Moti, tum, quia certum ius præsentandi ad istam vicariam spectaret ad Capitulum Tirasonen. illudque non fuisse sublatum per Concilium Tridentinum, vt alias decisum fuit coram bonæ memoriæ Bubalo, cuius decisionis copia exhibita fuit per informantes pro ipso Capitulo. Tum, quia constitutio Pij V. in ordine 46. tribuit facultatem nominandi vicarios perpetuos Rectoribus Ecclesiarum vnitarum. Vnde cum apud Capitulum Tirasonen. ius Rectoriæ, seu parochiæ etiam respectu huius Ecclesiæ S. Michaelis resideat, ad text. in cap. extirpandę, §. qui vero parochialem habet Ecclesiam, *vbi scribentes hoc passim notant.* de prębend. & dignitab. *Sequitur propterea, præsentationem ipsa de persona Michaelis factam, & in concursu per Ordinarium approbatam validam censeri debere ad effectum, de quo agitur. Nec obstare dixerunt Domini, quod vicaria ista vacarit in mense reseruato, quod regula reseruatoria etiam capiat beneficia iurispatronatus Ecclesiastici, ad notata per Fel.* in tract. quãdo literę Apostolicę in 3. limitatione, *etiamsi sint debita certo generi personarum, Puteus* dec. 2. super reg de mense, *& alias fuit resolutum in simili vicaria coram Reuerẽdissimo Oriolen. cuius decisionis copia data fuit, tum, quia Papa satis ipsam præsentationem approbasse videtur, dũ facta expressione per supplicantẽ, quod vicaria vacauit in mense reseruato, & quod Michael fuit ad eam præsentatus, & ab Ordinario in concursu approbatus, eidem concessit ipsam nouam prouisionem, ad textum* in c. ex ore. de his, quæ fiunt à Prælatis. *Tum etiam, quia supradicta cõstitutio Pij V. habet locum etiam quando vicariæ vacant in mense reseruato, seu cadunt sub alia reseruatione. Quod patet ex eo, quia alias fuisset non solum superflua,* ex cap. de monachis, de prębendis, cum notatis in c. 1. de capel. monach. in 6. *sed etiam esset valde exorbitans, grauando prouisos ab Ordinariis in eorum mensibus, ad accipiendum nouam prouisionem, expediendum literas, & soluendum annatã, quod non solet fieri, nisi quando beneficium est reseruatum, vel alias eius collatio spectat ad sedem Apostolicam, quo casu ne Cancellaria defraudetur suis regalibus, opus est noua prouisione, quæ reualidet præsentationem alias defectiuam. Puteus* dec. 2. de prębend. *& solutionem annatæ expeditionem nouæ prouisionis: at si solutio quinquennij prius fiebat à Rectoribus pro beneficiis reseruatis: ergo pariter Vicarij tenentur in reseruatis ad expeditionem nouæ prouisionis, & solutionem annatæ, cum regulariter translatio fiat cum suo onere, ad textum in lege Caio, & ibi glossa, & Dd. ff. de aliment. & cibar. legat.*

Nec obstare dixerũt Domini, quod de hac vicaria nõ soluatur annata: & cõstitutio videtur loqui de illis, quæ soluunt annatã, ex portione sua, quia fuit dictum, constitutionem esse generalẽ, & ita comprehendere

dere etiam casum vbi vicaria non soluat annatam, cum talis solutio dependet ab expressione valoris, an excedat 24. maxime cum in hoc nulla possit constitui ratio differentiæ, ex quo vbi sumus in reseruatis, semper facienda est expeditio in Curia, & sic siue sit soluenda de dicto beneficio annata, siue nõ. Vnde sequitur, quod illa qualitas solutionis annatæ, de qua in d. constitutione fit mẽtio, non habet restringere generalem dispositionem ipsius cõstitutionis, sed potius intelligi debet in casu, quando esset soluenda, vt sic censeatur data lex generalis, quæ capiat vtrumque casũ ad notata per Bart. in l. quæsitum. §. si quis fundum, n. 1. & seq. de fundo instructo, & instrumẽt. leg. ad illud, quod constitutio loquatur de vicariis illarum parochialium, quæ ante Concilium non habebant vicarios perpetuos, sed amouibiles, & quod ideo nõ procedit in ista vicaria perpetua erecta ante Concilii, fuit respõsum, quod licet in proœmio loquatur de vicariis, qui ante Concilii erãt amouibiles, tamẽ in dispositiua loquitur, tam de vicariis perpetuis, quã temporariis, & ratio ipsa est etiã generalis, & cõuenit, tam perpetuis vicariis ab initio constitutis, quam amouibilibus, & post Concilii perpetuis effectis, vt ex lectura ipsius cõstitutionis videre est. Quo fit, vt cũ in omnẽ casũ rationi legis magis sit concedendum, quã cortici verborum. l. scire oportet. §. aliud. ff. de excusationib. tutorũ. l. nominis. §. verbum ex lege. ff. de verbor. sign. c. propterea, &c. intelligẽtia eod. tit. Cassad. decis. 16. n. 5. super regulis, nec incongruum sit, vt constitutio vna restringatur, vel amplietur ad limites rationis. l. cum pater. §. dulcissimis ff. de legatis 2. cũ aliis, per Cassad. vbi supra, n. 6. ideo, &c. Ad illud autem, quod in prouisione Michaelis dicatur ius præsentandi spectare ad Tirason. cessantib. reseruationib. Apostolicis fuit respõsũ, quod vltra quod illa est clausula ordinaria, quæ nõ alterat, debet intelligi de iure præsentãdi plene, ita vt præsentatus nõ egeat noua prouisione Apostolica. Et dũ dicebatur, quod constitutio illa est reuocata per superuenientiam regularum, fuit dictum contrarium verius esse, stante quod procedit per viã legis, vt per Sarnen. in proœm. q. 5. in fi. Vltimo ad decisionem in simili vicaria, alias facta coram Reuerẽdissimo Oriolen. fuit respõsum, quod tunc nõ fuit deducta ista constitutio Pij V. sed tantum quædã Bulla Alexandri mandãs prouideri filiis patrimonialibus, cui respondetur ex regula reseruatoria, quæ capit etiã beneficia debita filiis patrimonialibus, vt dicitur in d. decis. vltra quod in illo casu vicarius institutus ab Episcopo non obtinuerat nouam prouisionem, neque hic in Curia expedierat literas, iuxta dispositionem d. constitutionis, prout in casu, de quo agitur obseruatum fuit. Refert Conçalez gl. 5. §. 3. à n. 59.

310 In † eadem 4. Decemb. 1595.

Placuit dominis decisio in hac causa facta sub die 13. Octobris proxime præteriti, & propterea ab ea recedendum non esse dixerunt, & ad illud, quod constitutio Pij V. fuit reuocata per regulam reseruatoriã octo mensium, fuit respõsum, quod sicut regulæ reseruatoriæ non tollunt facultatem concessam disponendi de reseruatis, Gemi. cons. 3. Simoneta de reseruatio. q. 47. ita reg. de qua agitur non tollit ius nominandi rectores ad vicarias, quod Capitulo Tirasonen. competit, etiam in reseruatis vigore dictæ constitutionis, & ad illud, quod reg. vlterius procedat tollendo indulta, & priuilegia disponendi de beneficiis reseruatis fuit diẽ, quod non per hoc tollit facultatẽ concessã per viã legis, quæ est speciali nota digna, vt censeatur sublata, Crescen. decis. 194. alias 11. de priuil. & 221. alias 16. eo. ti. Et ad illud quod credatur Papæ attestanti beneficium esse reseruatum, fuit dictum non negari reseruationem, sed ea non obstante Capitulum potuisse præsentare, & hoc vigore d. constitutionis, & ad illud quod Papa in prouisione facta Michaeli declarat, quod nemo disponere possit, non obstante si Episcopo, vel Capitulo, aliquod ius præsentãdi spectat, cessantibus reseruationibus Apostolicis fuit dictũ, ex tali declaratione potius censeri præseruatum, quam sublatũ ius præsentandi, seu nominandi rectorem ad dictam vicariam, quod Capitulo Tirason. competit vigore d. constitutionis Pij V. stante quod Papa videtur eo præsupposito loqui, quod huiusmodi facultas Capitulo non competat in reseruatis, cuius tamẽ contrarium verius esse dignoscitur ex lectura d. constitutionis, ad tex. in l. mancipia. Cod. de seruis fugiti. cum vulgaribus, & illud quod vicaria non est beneficiũ per se, sed vnitum cum portione, & quod principalis denominatio fit à portione, & ideo non est locus d. cõstitutioni, quæ de vicariis loquitur, fuit responsum, alias fuisse resolutum extare vicariam hãc, & alias duas S. Mariæ, & S. Bartholomæi in ciuitate Borgiæ, & eius præsentandi ad eas spectare ad Capitulum Tirasonen. in tantum vt præsentati ad eas, simul cum eis portiones eis respectiue annexas consequi debent, & cum circa hoc adsit res iudicata, frustra nunc prætenditur sub falso prætextu d. principalis denominationis, non intrare constitutionem Pij V. de vicariis generaliter, & indistincte loquentem. Et ad illud quod prouisio Michaelis sit simplex prouisio, vti de reseruato facta, & non noua prouisio, fuit dictum huiusmodi prouisionem Michaeli suffragari, maxime cum ipse non sit causæ, & agatur de beneficio, cuius prouisio propter reseruationem spectet ad Papam: sed per hoc non sequi, quod præsentatio seu nominatio de eo facta à Capitulo Tirasonen. sit inualida stante, quod constitutio Pij V. de qua supra d. Capitulo huiusmodi facultatem, tribuit etiam in reseruatis, vt latius in alla decisione explicatum fuit, nec fuit in potestate Michaelis facto suo præiudicare d. Capitulo, sicut nec mediante illa assertione, quod scilicet ius præsentandi personam idoneã ad dictam vicariam spectet ad Capitulum Tirasonen. cessantibus reseruationibus, & affectionibus Apostolicis, maxime cum huiusmodi verba non excludant, quin etiam de Capitulo competere possit eadem facultas nominandi, etiam in reseruatis, prout vere eidem competere dignoscitur, ex lectura d. constitutionis, ideo, &c. Quæ decis. est nouissim. Farin. 294.

Mihi in hac re † primo dicendum videtur, dict. 311
constitutionem 46. Pij V. sicut & Concilium Tridentinum *sess. 7. de reform. c. 7.* loqui de vicariis illarum parochialium vnitarum, quæ ante Concilium non habebant vicarios perpetuos, sed amouibiles, nec habere locum in Ecclesiis, in quibus ante Concilium Tridentinum vicariæ perpetuæ iam erectæ erant, quamuis contrarium teneat Rota in d. Tirasonen. vicariæ, & cum ea Gonçalez *d. glos. 5. §. 3. n. 75.* vt S. Congregatio censuit, his verbis: *In Ecclesiis, in quibus ante Concilium Tridentinum vicariæ perpetuæ iam erectæ erant, nec decretum Concilij, nec constitutio Pij V. de vicariis perpetuis habet locum.*

Illud † tamen, quod dicitur in d. constitutione, 312
versi. volumus, de deputatione vicariorum ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis vnitis ponentur, habebit etiam locum in vicariis perpetuis erectis ant Concilium ex quo est iuri antiquo cõforme, *vt in d. c. extirpanda. §. qui vero, ex d. c. de mo-*

nachis,& d.c.vnico,& d.clem.1.citatis ſupra numero 289.

313 Secundo videtur † dicendum vicarias perpetuas erectas ante Concilium Tridentinum, ex quo ſunt vere beneficia,vt dictum eſt *num.*286.comprehendi ſub reſeruationibus beneficiorum, vt in dictis deciſionibus Tiraſonen. iuris præſentandi, & apparet ex Bulla prouiſionis d.vicariæ Tiraſonen. de qua fit mentio in dictis deciſionibus Tiraſonen.vicariæ,in qua declaratur dictam vicariam eſſe reſeruatam, & neminem de ea diſponere potuiſſe,&c. Quod etiam vidi in alia Bulla vicariæ del Herradon, huius diœ-
314 ceſis Abulen.de ann.1551. Quamuis † in Hiſpania id non ſeruatur,ſicut nec in beneficiis iuris patronatus Eccleſiaſtici,vt diximus ſupra 5.*par.c.1.nu.*516. & ibi dicta poſſunt hic accommodari.

315 Vnde prouiſio † huiuſmodi vicariarum vacantium in menſibus reſeruatis,ſeu ſub aliis reſeruationibus ſpectabat ad Papam, abſque præuio concurſu iuxta dicta.

316 Tertio † dicendum videtur in vicariis perpetuis erectis,ex d.decreto Concilij, *c.*7.de quibus loquitur dict. conſtitutio Pij V. vt dictum eſt, vacantibus in menſibus Apoſtolicis, ſeu alias reſeruatis, poſſe fieri præſentationem, ſeu nominationem, & deputationem,non obſtante reſeruatione,ita tamen quod Vicarij deputati teneantur expedire nouam prouiſionem,nec alias ad poſſeſſionem admitti poſſint,ex dicta conſtitutione Pij Quinti,quatenus ſtatuit,quòd vicarij perpetui pro tempore deputandi teneantur expedire nouam prouiſionem, & ſoluere annatam pro portione fructuum ſibi aſſignata pro qua debet fieri detractio in ſolutione quinquennij, ex d.conſtitutione,&c.

317 Quod intelligendum videtur de vicariis vacantibus in menſe Apoſtolico, ſeu alias reſeruatis, vt tenuit Rota in d.Tiraſonen. vicariæ, ex rationibus de quibus ibi.

318 Et ſic vult illa † conſtitutio,non obſtare reſeruationes,ſi enim obſtarent, & vti reſeruatæ à Papa eſſent prouidendæ,non opus eſſet ſtatuere, quod expediretur noua prouiſio, & ſolueretur annata, ne Cancellaria defraudaretur,cum in prouiſione à Papa facienda de illis, quando vacarent in menſibus reſeruatis,ſeu ſub aliis reſeruationibus, eſſent literæ expediendæ,& ſoluenda eſſet annata,& ſic Cancellaria non defraudaretur. Et ita poſthæc. tenet Gonçalez ſup ex *d.nu.*59.qui tamen *nu.*63.male ait,quod d.conſtitutio Pij V. grauat vicarios ad obtinendam nouam prouiſionem, etiam in menſibus ordinariis.

319 Certum † vero eſt,alia beneficia,quæ dicuntur vicariæ,quæ tamen ſunt beneficia de per ſe,& non vicariæ parochialium vnitarum, & vicarias erectas in Eccleſiis vnitis abdicando ab illis curam, & transferendo eam in vicarias,comprehendi ſub reſeruationibus ad dicta ſupra *à n.*298.

320 Et de huiuſmodi † vicariis perpetuis parochialium vnitarum videndi ſunt Dd. maxime Abbas *in d.§. qui vero,& in d.c.de Monachis*,& Dd.*in c. ſuper eo. de præbend.in 6.& in d.c. vnico.de capell. monachor. eo.lib.& in d.clem.1.de offic.vicarij,& de iure patronatus*,Rebuff.*in praxi tit.de vicariis perpetuis, & in repetit.1.d.§.qui vero,& in tract.de congrua portione*,Hoieda *de incompatibilitate beneficiorum,c.*15. Ioann.Gutierr.*conſ.*8.& Flores de Mena *q.* 10. Açor *2.par.lib.3.c.6.& lib.6.c.29.* & vide deciſionem Rotæ in cauſa Salamantina vicariæ de anno 1596.adductam *1.par.c.2.nu.*94. vbi de vicariis amouibilibus,& infra *11.par.c.2.*

Vigeſimo principaliter † dubitatur, an examen, & concurſus factum cum tribus examinatoribus Synodalibus adhibito etiam alio,vel aliis non Synodalibus,vitietur. 321

In quo Rota † in cauſa Dertuſen. parochialis de Villa franca,18.Decemb. 1581.ſupra adducta *dub.16. nu.*232.tenuit non vitiari ex regula *leg.teſtamentum. C.de teſtam.*quod ſuperabundans, & maior cautela non nocet.Et dictam deciſionem Dertuſen.refert & ſequitur in propoſito Genuen.*in praxi c. 66. annot. nu.*18 ſed id intelligit, dummodò attendatur maior pars votorum examinatorum ſynodalium, quòd aliàs poſſet fieri fraus.& † facit, quod tenet Rota in cauſa Legionen.capellaniæ, 6. Iunij, & 5. Decemb. 1575.coram Domino Cæſare de Graſſis, quod præſentatio non dicitur nulla,ſi rector,qui ex forma erectionis,& fundationis adhibere debebat in electione vnum parochianum adhibuit duos, ad *capitul. cum Eccleſia Sutrina.de cauſa poſſeſſion.* & quia non ſolent,quæ abundãt vitiare,nec in hoc caſu eſſe violatam formam,ſicut non eſſet violata,ſi in teſtamento adhiberentur nouem teſtes, vt per Cæſarem de Graſſis *dec.*169.*nu.*4.5.*&* 6.*&* *dec.*170.*nu.*8.*&* 9. 322 323

Nihilominus tamen † contrarium cenſuit Sanct. Congreg.Concilij in vna Toletana infra adducenda *dubio* 22.*n.*339.*ad tertium*, & cum ea Rota in Toletana parochialis de Alcaudete, vt in deciſionibus adducendis *d.dubio à n.*341.Nam † cum Concilium velit examen, & concurſum fieri coram examinatoribus Synodalibus,ſaltim tribus faciendo examen cum quinque,verbi gratia,examinatoribus, quorum duo non ſint Synodales, non ſeruatur forma Concilij, quod vult omnes examinatores eſſe Synodales,& ſic illi duo non poſſunt dici adhibiti ad maiorem cautelam,& abundantiam,vt in exemplo de teſtamento,& in caſu d.deciſ. Legionen. & ceſſat ratio d. deciſionis Dertuſen. facit quod formæ nihil addi, vel detrahi poteſt,Felin. *in c. cum dilecta de reſcrip.n.6. verſi.amplia.*1.& Mando.*reg.*27.*Cancell.q.*24.*n.*16.*&* 18.*cum aliis.* 324 325

21. Principaliter † dubitatur, an examen factum ante lapſum termini euicti ſubſiſtat. In quo Rota in vna Carthag.parochialis de Iorquera, 9. Decembr. 1588.coram D. Orano reſoluit examen, & prouiſionem factam ante lapſum termini in edicto expreſſi, nullo poſtmodum comparente ſuſtineri, ex Lambertino de iure patronatus *2.par.2.lib.q.6.art.*25. qui ait, quòd inſtitutio, ſeu confirmatio facta ante lapſum termini appoſiti in edicto,licet ſit nulla, ex *c. fin.de elect.in 6.* nemine tamen comparente validatur, prout ex nunc, ad inſtar collationis factæ per ordinarium ſpreto patrono, quæ patrono non comparente infra tempus datum ad præſentandum tenet. 326

Quæ deciſio † Cathaginen.ſic ſe habet: *Ioan. de Cerro ſub prætextu inter alia, quod ordinarius in collatione parochialis Eccleſiæ loci de Iorquera, iuxta decretum S. Concil. Triden. & conſtitutionem Pij Papæ V. ſuper modo & forma prouidendi de parochialib.Eccleſiis editam præmiſſis edictis concurſum facere neglexiſſet, obtinuerat à felic. record. Papa Gregor. XIII. de illa ſibi prouideri. Pro cuius adiudicatione facta inſtantia,dedi dubium an narratina ſuæ gratiæ ſit iuſtificata, ita quod intret, Domini vnanimiter pro negatiua concurrunt, nam quamuis teſtes pro illius iuſtificatione adducti deponant* 327

deponãt se nõ vidisse proposita edicta, & quod vidissent si fuissent valuis Ecclesiæ affixa, tamẽ ex quo testes plures numero de cõtrario attestantur, magis placuere affirmantes vidisse edicta, quam negantes, iuxta gl.leg.diem proferre.§.si plures.ff.de arbit. & c.1.gl. fi.de præscrip.in 6 Felin.in c.in nostra.n.4.de testib. cum similib. Hoc autẽ tanto magis, quia quãdo actus qui affirmantur, vel negantur, habent tractum tẽporis, vt in hoc casu, tunc præferuntur affirmantes negatibus, in tantum quod negantes suspiciones falsi non euitant.vt per Aretin.in cap.in nostra.n.17.de testibus. Nec refert, quod testes pro affirmatiua deponẽtes sunt Episcopi familiares, præterquam enim, quod omnes non sunt tales, nullam propterea exceptionẽ patiuntur, cum interesse Petri hic tractatur, non autẽ Episcopi, & eorum dicta coadiuuantur partim assertione Episcopi, qui in collatione parochialis dicit præmisisse edicta, Rota decis.11.de iure patrona.in nouis. *Caputaquen.238.p.2.partim ex versi militudine, cũ in confesso sit apud partes oppositores cõcursus faciẽdi gratia cõparuisse. Non obstat, quod prætenditur Episcopum, quo facilius suo familiari de parochiali prouideret, noluisse ad concursũ admittere oppositores, sub prætextu autẽ dismembrationis de illius fructibus faciendæ fraudulenter eos auertisse, quia domini respõderunt non constare præstitum fuisse oppositorib. aliquod impedimentum, quo ex facto poterant corã notario, & examinatorib. iuxta tenorem edictorũ comparere, & de impedimentis, si qua occurrissent, protestari: fraudulenta vero auersio Episc. à concursu remouetur. Ex quo satis notũ est, non modo ipsam Regiam Maiestatem pro impetranda à Papa dismembratione in vsum seminarij interpellasse, sed etiam hanc animi sui voluntatem Capitulo communicasse, vt bene hic deducit in facto scribens. Minus relevat, quod nõ probetur præcise dies affixionis edictorum, ex quo etiam infertur, certam notitiam haberi non posse collationem ab ordinario factam fuisse transacto tempore in edictis expresso, quia huius defectus probatio incumbit parti alleganti formam traditam ex Concilio & Constitutione Pij V. non fuisse seruatam, & nihilominus quando collatio doceretur facta ante temporis lapsum in edictis expressi nullo postmodum comparente collatio sustinetur, Lambertinus* de iure patronat. *in terminis, 2.par.2.lib.q.6.art.25. & ex his fuit conclusum, narratiuam Ioannis non fuisse iustificatam.*

328 Nihilominus † tamen contrarium verius est in prædicto dubio, nam tunc reuera non seruatur forma Concilij *d.c.18.versi. transacto.* & sic examen & prouisio sunt nulla ex decredo irritanti, de quo *ibi in fine.* & in dict. constitutione Pij V.

329 Ex † quo apparet formã istã esse præcisã, & non ad
330 effectũ, vt aliàs fuit resolutũ in vna Toletana professionis, 27. Februar. 1595. corã D. Pãphilio, quam † hic ponere placuit, quia est etiam aliàs per nos allegata, *Domini steterant in resolutis 13. huius, quod professio Ioannis fuerit nulla, ex quo iuxta formam constitution. felic. recor. Sixti V. non fuit approbata in Capitulo generali, vel prouinciali, sed tantum per diffinitores Ordinis Discalciatorum, quos non constat habuisse facultatẽ admittendi aliquod ad Religionem contra formã prædicta constitutionis, qua vult admissiones & approbationes fieri debere in Capitulo generali, vel prouinciali prauia plena, & indubitata fide super parentibus, patria, vita, & morib. ipsius admittendi. Nec contrarium dicit secund a constitutio eiusdem Sixti, quatenus* in §.neque vero. *vult in receptione religiosorũ sufficere numerũ vocalium, suffragiorũ, qui legitimus à iure, vel per ordinis statuta fuerit præfinitus, quia loquitur respectu receptionis faciẽdæ in Capitulo generali, vel prouinciali, quod nõ vult ideo minus habere facultatem recipiẽdi religiosos, licet aliquis vocalis desit, vel à diffinitorum consensu discrepet, dummodo adsit sufficiens vocaliũ & suffragiorũ numerus à iure, & per statuta ordinis requisitus. Nec obstat fides secretarij in qua dicitur, inquisitionẽ, & admissionẽ Ioannis fuisse approbatã in Capitulo generali, quia ipsemet secretarius postea se correxit, declarando approbationem fuisse factam antequam Capitulum celebraretur eo medio tempore, quo Gremiales simul se congregabant, quod manifeste cõstat, ex eo, quod approbatio & admissio Ioannis, quæ fuit sub die 24 Maij, precedit fere per mensem ipsum Capitulum generale, quod postea sub die 22. Iunij sequentis fuit inchoatũ. Et tãto magis, quod ex attestationibus datis constat non fuisse adhibitã in hac admissione illã diligentem inquisitionem super parentibus, patria, vita, & moribus admittendi, quã cõstitutio requirit, cũ illa fuerit fundata super erronea attestatione testium deponentium, Ioannem fuisse filium Laurentij Oliuerij, cum tamen vere esset filius Ioannis Ruiz de Ribera, quo fit, vt licet aliàs potuisset hæc inquisitio fieri extraindicialiter, iuxta* consilium *Abbatis 41. tamen cum fuerit adhibita scriptura, ex qua constat de mala informatione, cessat omnis præsumptio alterius bona informationis aliunde habita, ad* cons. *Castren.81.n.3.lib.2. Felin.* in c.sicut.col. 15.ver. 7. & vltim. de re iud. *Cassad.*dec 12.n.6.super.reg. *Paris.*cons.15.n.21.lib.4. *Dec.*cons.13.nu.2. *Neque obstat quod ideo non reddatur nulla professio cum constitutio, saltim respectu huius inquisitionis faciendæ, non procedat vlterius annullando, quia cum statuat non aliter ad Religionem aliquos esse admittendos, nisi prius facta diligenti inquisitione, de qualitatibus professionis, dicitur inducere formam, ita vt ea non seruata actus sit nullus, ad notata in* l.si non dubium. C. de legib. cum aliis *per Brunum de forma,* in tit. quan. aliquid censeatur datum pro forma, col.5. in 2.concl. *præsertim stante decreto irritanti, quod in fine positũ refertur ad totam dispositionem* l. talis scriptura. §.fi. ff. de leg.1. *Rebuff.* in tit. de firma & irreuocabili concordator. stabilitat. ver. vlt. notand. est, & *cessat difficultas ex 2.constit. ipsiusmet Sixti, qua in §.quod autẽ expresse annullat professiones factas, non seruata forma in prima constitutione præscripta. Neque obstat, quod ista forma sit ad effectũ, vt nõ admittãtur inhabiles, & ideo satis esse, quod hodie cõstet Ioannẽ habere qualitates requisitas ad suscipiendũ habitũ, iuxta formã præfata const. quia hoc non procedit quando adest decretũ irritans, vel constitutio vlterius procedit annullãdo professionem aliter factã, vt in hoc casu ad tradita præscribentes* in l.1. *vbi Ias.*nu.11.ff. de lib. & post *Alex.* in l.fi.n.3. C. de procuratorib. *Paris.*cons. 19.n.187.lib.2. *Sylvester Aldobrand.*cons.92.n.27. cum aliis allegatis. *Alia in contrarium deducta bene soluuntur per informantes, conducit etiam* decisio *Pedem. Cacher.*165. à n.7. & *Paz.* in l.200. styli à n.61.

Et in proposito † ita tenuit Rota in d. Toletana. 331
parochialis de Alcaudete coram D. Seraphino 3. Iulij 1595. vt in deci. seq. *Fuit de ordine sãctissimi Domini nostri dubitatũ in Rota præsuppositio cõcursu, & collatione per sereniss. Cardinalem ab Austria de parochiali de qua agitur, Michaeli de Ayalia de mẽse Aprilis 1595. an ei cõcedẽda sit prouisio simplex, vel saltim noua prouisio, & difficultatẽ faciebat prouisio facta à Papa de mẽse Februarij Hieronymo de Leina,*

tanquam de vacante per obitum cuiusdam Christophori de Bustamante, vsque de anno 1593. cum clausula, seu alio quouis modo, & ex alterius cuiuscunque persona *quare in concursu prouisorum orta est dubitatio super validitate concursus, & collationis factæ Michaeli, & causa per me vtraque parte informante proposita, pro parte Hieronymi duo apponebantur cõtra huiusmodi concursum, & prouisionem Michaelis, & primo fuit oppositum de reseruatione ex secũda regula reseruatoria, in qua reseruantur beneficia vacãtia sede Episcopali vacante, vsque ad promotionẽ successoris, & adeptam possessionem. Verum hæc oppositio non placuit, quia cũ Cardinales non ligentur dispositione extrauagãtis iniunctæ, vt fuit alias in Rota resolutum corã Illustrissim. Lãcelloto, vt possint etiam ante adeptam possessionẽ conferre, vt post Belorci.* de charitatiuo subsidio, q. 66. *qui dicit, ita fuisse resolutũ in Rota, tradit Sarnen.* in Proœmio regularium q. 4. n. 9. *vtique non applicatur regula, maxime cũ requirat vacationem, quæ hic non datur propter gratiam coadiutoriæ cum futura successione, & cum clausula,* ex nunc, prout ex tũc, *neque facit, quod dicitur, quod quando in regulis Papa voluit excipere Cardinales, hoc expressit, vt etiam habetur in vltima regula, de edendo, à qua excluduntur Cardinales, quia hoc est intelligendum de his regulis, quæ possunt applicari Cardinalibus, non autem in illis, quarum rationes nõ applicantur, vt est ista, in qua neque ratione expeditionis literarum, neque ratione fructuum debitorum Cameræ qui ad prouisos spectant statim post præconizationẽ in Consistorio, maxime in Regnis Hispaniæ, potest verificari ratio finalis regulæ. Et hoc quidẽ sensit Rota, nuper in causa Toletana canonicatus à me proposita. Secũda oppositio facta fuit cõtra huiusmodi concursum præsentatũ in dataria sanctissimi domini nostri, & domini censuerunt ex pluribus concursum hunc esse defectiuum, nec in eo seruatam formam Cõcilij Triden. Primo, quia nõ fuit oppositа dies propositi edicti, adeo vt sciri non possit, an intra terminum, vel post terminũ fuit Michael examinatus, quod tamen videtur necessarium ad examinis validitatem, cum terminus ille qui præfigitur, iuxta dispositionem Concilij Trident.* sess. 24. c. 18. *sit ad conuocandum eos, qui concurrere voluerint, & eo transacto, nõ prius debeant examinari: cum quo concordat Concilium prouinciale Toletanum, & ista non est forma ad effectum, sed præcisa, vt fuit dictum coram R P.D. Gipsio in vna Volaterrana parochialis, 20. Maij* 1591. *& ratio potest esse, ne per præuentionem vnius alij supplantentur. Secũdo, quia ex testibus apparet fuisse examinatum, & approbatum Michaelem intra tempus pendentis termini, qui licet sint examinati ad perpetuã rei memoriam: tamen reddunt negotium suspectũ, ex quo in concursu non fuit apposita dies edicti, prout ex stylo solet in aliis, qui præsentantur apponi, & quorũ nonnulli fuerunt dominis meis ostensi. Tertio, quia cũ adessent plures examinandi, vnicus Michael examinatus, & statim approbatus reliquis non expectatis, eique facta collatio, quæ etiam ex eo redditur suspecta, quia erat familiaris Archiepiscopi, neque fuit expectatum tempus, intra quod potuissent alij concurrentes sese examini subycere. Et quamuis per vnum ex Reuerendis dominis meis fuit allegata coram Reuerendo Patre Domino Orano in vna Carthaginen. parochialis, 9. Decembr.* 1588. *in qua dictum fuerat, quod examen poterat fieri pendente termino, & quod partim pugnanti concursum incumbebat onus probandi adfuisse alios, qui concurrere volebant, & non fuerant admissi: tamen hoc casu non fuit habita ratio huius decisionis, quia his constabat de existentia aliorum concurrentium, quod non apparebat in illa Carthaginen. & ideo concluſum, nihil esse concedendum Michaeli, nec concursum eidem suffragari.*

Et d. doctrina Lamber. † *d. art.* 25. mihi non videtur vera, ex *d. c. fi. de elect. in* 6. nec facit simile de collatione facta spreto patrono, vt apparet ex *dict. sup.* 5. *par. c. fi. à. n.* 241. 332

22. Principaliter dubitatur, an † examinatores in Synodo deputandi sint in particulari, & nominatim N. N. N. an vero possint deputari in genere, verbi gratia, prior, seu lectores talis monasterij, canonicus Doctoralis, Magistralis, Canonicus lecturæ, & Pœnitentiarius, ita vt comprehendantur etiam successores. 333

In quo dubio † dicendum videbatur posse ita deputari in genere, nam cum obtinentes talia officia, & præbendas, soleant esse personæ doctæ, & qualificatæ, videntur recte posse Synodo satisfacere, & ab ea probari, & ita factum est in aliquib. Episcopatib. Hispaniæ, & particulariter in hoc Episcopatu Abulen. cum quibus non solum qui tunc erant, sed etiam successoribus fiunt examina ad parochiales vacantes, & ita tenet P. Led. *in sum. 2. p. tr. 7. cap. 1. 7. conc. circa tertiam difficultatem.* dicens, ita tenere communiter homines doctos Hispaniæ, & ita habere vsum communem Ecclesiarum Hispaniæ, quod ordinarie facta est nominatio ita. 334

Nihilominus tamen † tenendum est, non posse examinatores in genere deputari, ita vt successores seu subrogati comprehendantur, sed solum comprehendi tunc stantes, quod videtur esse de mente Concilij, nam cum velit examinatores in Synodo diœcesana ab ordinario proponi, qui Synodo satisfaciant, & ab ea probentur, videtur velle eos in particulari, & nominatim deputari, successores enim cum sint incerti & incogniti, non possunt recte probari. 335

Nec † obstat, quod obtinentes prædicta officia, & præbendas soleant esse personæ doctæ, & qualificatæ, nam licet ita soleat esse, potest tamen id in aliquib. deficere, & quamuis sint docti, possunt esse malæ, seu nimis amplæ conscientiæ, & malæ vitæ, & morum, & econtra. Et demum satisfactio & approbatio debet esse de personis in particulari, non in communi, & in genere. 336

Et ita in Concilio † prouinciali Mediolan. 5. *par.* 3. *tit. quæ ad Synodum attinent,* dicitur, quod in synodo ab Episcopo proponantur examinatores nominatim, & de his probandis suffragia recte ferantur. Et in Archiepiscopali Bonon. Card. *Palcoti*, seu de Bonon. Ecclesiæ administratione, *par. 4. de Synodo diœcesan. n. 28. pag.* 208. ponitur forma deputandi examinatores in Synodo hoc modo, quod lecto decreto Concilij Trid de eligendis examinatoribus, tunc subiungunt, *Nos igitur Gabriel, &c. hoc decretum exequi cupientes proponimus vobis* RR. N.N.N. N. qui nominatim (inquit) promulgantur, *placent ne vobis?* Secretarius autem accipit vota à Synodo, & dicit, *Si quis est, cui non placeant, assurgat, & ad Illustriss. Archiepiscopum accedat.* 337

Et † Prosper de Augustino in appen. ad summam Bullarij, *par. 2. verb. Synodus diœcesana. pag.* 596. ait, quod pro examinatoribus probandis suffragia ferantur, & electi nominatim promulgentur, & quod de hoc S. Congregatio Concilij Patriarchæ Venetiarum sic rescripsit, *Illustris & Reuerendissime Dñ.* 338

Dn. vti frat. consultat. amplitudinis tuæ super examinatoribus in Synodo approbandis, sic respondit Congregatio S. Tridentini Concilij interpres, nempe examinatores, qui ab amplitudine tua propositi fuerunt à Synodo, tã per vota secreta, quàm aperta posse probari: itaque amplitudo tua eum modum in probatione seruari faciat, quem magis expedire iudicauerit, quod reliquum est Deum illi quam beneficentissimum precamur, Romæ die 11. Iul. 1592. amplitudinis tuæ Illustriss. & Reuerend. vti frat. Hieronymus Cardinalis Matthæus. Quæ declaratio est impressa in Synodo Veneta celebrata in mense Septembr. 1592. pag. 46. & eam ponit Piasec. *in praxi Episc. part. 2. cap. 2. num. 4.*

339 Et in terminis † ita censuit Sacra Congregatio Concilij in vna Toletana de anno 1594. his verbis: *Exponitur in diœcesi Toletana ab annis quatuordecim citra nullam fuisse celebratã Synodum diœcesanã, in vltima vero, quæ fuit celebrata de Anno 1580. fuisse deputatos certos examinatores Synodales, ex quibus aliqui diuersis occupationibus detinẽtur, alij vero promoti, & aliqui mortui sunt, vltra præfatos, fuerunt deputati in genere auditores consilij ipsius Archiepiscopi absque certa expressione personarum, quæritur nunc, an ista deputatio auditorum sic generice facta valeat, vel non, & dato quod valeat, an cõprehendantur deputati examinatores Synodales, illi tantum auditores, qui tempore Synodi erant, an vero cæteri, qui fuerunt in locum illorum subrogati: & præsuppositio, quod comprehendat etiam auditores subrogatos, an concursus factus cum tribus ex istis auditoribus, vna cum aliis nominatis ab Archiepiscopo Toletano, absque eo quod à Synodo approbati sint, valeat. Et omnia prædicta quæruntur ad effectum vidẽdi, si collationes factæ de parochialibus præmiis talibus concursibus teneant, vel potius ad Sedem Apostolicam sint deuolutæ. Ad primum Congregatio Concilij censuit valere, si tamen in Synodo ab Archiepiscopo auditores propositi fuerint, & ab ea probati. Ad secundum minime comprehendi subrogatos. Ad tertium non valere, & ideo collationes factas inualidas esse, easque ad Sedem Apostolicam esse deuolutas. Hieron. Cardin. Matthæus.*

340 Et idem tenuit † Rota in d. Toletana parochialis de Alcaudete, 10. Maij 1596. coram D. Arigonio, & 16. Decembr. eodem anno coram D. Corduba, & 2 Maij 1597. coram D. Lita, vt in decisionib. seqq.

341 Toletana parochialis † de Alcaudete 10. Maij 1596.

Cum Hieronymus de Leyua prouisus fuisset de parochiali Ecclesia de Alcaudete, in cuius prouisione, quæ erat facta ad sui supplicationem, multa fuerunt narrata, & controuerteretur super illorum iustificatione, propterea dubitaui, an dict. gratia esset iustificata, qua dubitatione proposita, fuit resolutũ omnia esse iustificata, nam vacationem huius parochialis per obitum Petri Zarate de mense Decembr. 6. de anno 1564. fuit dictum probari per plures testes deponẽtes de publica voce & fama primus super quinto, secundus, tertius, & quintus super primo, quæ probatio sufficit ad hunc effectum, Bartol. in l. 2. §. si dubitetur, ff. quemad. testam. aperiant. Tanis in decis. 75. *serenissimum Cardinalem ab Austria tunc temporis non adeptum fuisse possessionem Archiepiscopi probari per fere omnes testes super 2. art. & licet deponant de publica voce, & fama, tamen vt narratiua dicatur in-*

stificata, non requiritur plena, sed sufficit etiam semiplena probatio, ad tradita per Aegidiũ in dec. 116. cir. fi. *qualitates Hieronymi, nempe doctoratũ, & presbyteratum, & esse oriundum ex diœcesi Corduben. per tres testes similiter deponentes de publica voce & fama. Bald.* in l. prouidendum. C. de postulan. *Alex.* in add. ad Bart. in l. de minori. §. plurium. col. fi. in verb. vana vox. ff. de quæstionib. *Caputaq.* dec. 277. p. 1. *imo respectu presbyteratus existant duo testes, qui dicũt, vidisse illum celebrare Missam. Valorẽ annuũ istius parochialis non excedentem ducatos 266. per testes super 5. art. deponentes de publica voce & fama. Aegid.* in dec. 675. *Puteus* dec. 29. *incip.* in vna Colon. li. 1. *& perficiunt tempus obtentæ gratiæ. Cassa.* in dec. 19. in fin. supra reg. *Non obstat, Hieronymum non esse oriundum de ciuitate Corduben. prout continetur in literis expeditis, sed esse ex diœcesi, quia in supplicatione dicitur tantum presbyter Corduben. quæ supplicatio debet attendi, tanquam prima matrix, Bart.* in l. Sempronius. ff. de lega. 2. & in l. si librarius, num. 9. ff. de reg. iur. *Alex. & Ias.* in l. si quis ex argentariis. §. prætor. ff. de eden. *& expeditores non possunt præiudicare partibus in expeditione literarum. Caputaq.* in dec. 217. lib. 1. *circa aliam difficultatem, quod dispositio huius parochialis spectaret Sedi Apostolicæ, iuxta constitutionem felic. record. Pij Papæ V. prout ipse Hiero. narrauit, domini dixerunt, hoc quoque esse verificatum, quia cum ex examinatoribus Synodalibus adhuc viuerent, & extarent tres, & inxta formam Concilij Trid.* sess. 24. ca. 18. *ad minus debent interuenire tres, & tamen in examine Michaelis non interfuit, nisi vnus, merito ob non seruatam formam fuisse factum locum reseruationi, de qua in d. constitutione, & nihil refert, quod notarius in instrumento concursus asserat omnes illos examinatores, qui interuenerunt, esse Synodales, quia in hoc non est standum notario, cùm ei non credatur, nisi de his, de quibus fuit rogatus.* §. non autem. in auth. de tabellio. *Innoc.* in c. 1. sub num. 5. de fi. inst. *vltra quod contrarium apparet de ipsamet deputatione facta in vltima Synodo, in qua sunt descripti omnes examinatores, quorum vnum tantum constat interuenisse. Non obstat, quod in Synodo fuerunt etiam deputati examinatores consiliarij Archiepiscopi, & quod in hoc examine interuenerint tres Consiliarij, quia non erant ex illis, qui tunc fuerant deputati, sed alij, qui successerant in officio, quos successores & subrogatos, deputatio minimè comprehendebat, prout fuit resolutum in Congregatione Concilij in alia Toletana, & quatenus etiam illos comprehẽdisset, fuit dictum, ex quo interuenerũt alij, qui non fuerant approbati in Synodo, ideo cõcursum, & examen ex hoc quoq; capite fuisse nullum, & inualidum, & collationem deuolutam fuisse ad Sedẽ Apostolicam, vt in* ead. decis. *Toletana. Nec supradictis obstat decisio facta in causa Placẽtina parochialis de Malpartida, in qua fuit dictum Episcopũ posse deputare alios examinatores, quia loquitur in casu, quando non extarent amplius examinatores Synodales, quod non erat in casu, de quo agitur, cum tuc temporis tres alij extarent. Et eo magis quam plures ex dominis veniebant in hanc sententiam, quia cum infra terminum editti plures alij se opposuerint, & se describi fecerint, vt apparet quoq; ex instrumento ipsiusmet concursus, ideo examinato Michaele concursus non debebat statim eadem die, qua fuit inceptus claudi, prout fuit clausus, sed erat expectandum per aliquot dies videdi gratia, si alij oppositores volebant se examini subiycere, nã si à die finito termini, de quo*

in edicto vsque ad diem, in quo fuit cœptus, & apertus concursus, & examinatus Michael. fuerat elapsum tempus vnius mensis, infra quod tẽpus illi alij oppositores habebant iustam causam, de non comparendo. At primo subinciendo examini tanto magis erat expectandum post examen Michaelis, vt alij quoque possent venire ad se examinandum, & præsertim, ita erat faciẽdum, quia prout deponũt testes, quando existant plures oppositores, examen durat per plures dies, & non omnes simul examinantur, primus & secundes testes repetiti, iuxta 29. interrogatorium.

362 In eadem † 16. Decembr. 1597. coram D. Corduba.

Domini steterũt in decisis non fuisse seruatã formã Concilij in concursu, de quo agebatur, quia non solum in eo non interuenerunt tres examinatores Synodales, prout requirebatur, quinimo fuerunt adhibiti alij non Synodales, quod illud annullant, prout declararunt Illustrissimi Cardinales Concilij Trident. interpretes, ex actis enim per Dom. Michaelem præsentatis constat, ex sexdecim examinatorib. deputatis in Synodo, de anno 1580. solum interuenisse D. Anton. de Couarr. scholasticum, ex quo Hieronymus habet intentionẽ suã fundatam, eo ipso quod oſtẽdit in eo concursu interuenisse examinatores non Synodales, Alex. conſ. 5. n. 12. lib. 5. *Decius* conſ 483. nu. 5. *Sylueſ. Aldobran.* conſ. 113. n. 26. *nec tenetur probare, id quod eſt de intẽtione & replicatione Michaelis dãtis de aliorum examinatorum defectu, vel impedimẽto, iuxta* conſilium *Oldradi* 229. n. 3. *Curtius Senior* cõſ. 72. n. 1. *Ruin.* conſ. 120. n. 5. lib. 4. *quod maxime procedere dixerunt domini, quia erant tres examinatores, qui possent interuenire cũ de mense Aprilis* 1595. *quo fuit concursus factus, residerẽt in ciuitate Toletana R. P. Ribadeneira, & R. P. Mariana, & Licentiatus Briuiesca, & Murcion examinatores deputati in vltima Synodo, vt deponunt testes in summario. n. 3. qui non se restringunt ad publicã vocem & famam, sed exponũt de publica reputatione, & tertius de visu. Sed quamuis ex aduerso prætẽdatur Briuiescã defuisse, esse examinatorẽ Synodalẽ eo ipso, quod fuit prouisus de canonicatu, hoc tamẽ nõ probatur, & sunt satis adinuicem cõpatibilia esse quem canonicũ, & examinatorem, neq; etiã apparebat de vlla incõpatibilitate circa officium examinatoris, & inquisitoris, ad quod D. Antonius Moreion fuerat assumptus. Verũ quidquid in hic sit, difficultatem cessare dixerũt domini respectu Patrũ Mariana, & Ribadeneira, quos non solum nõ apparet renũtiasse, quinimo primus & secũdus testis Michaelis deponũt cõtrarium, & quod sæpius interuenerũt in multis concursibus, & respectu Patris Mariana cõcludunt, de dicto mense Aprilis* 1595. *fuisse præsentem Toleti, ex quib. satis probata videbatur ista reseruatio. Neque obstabant testes in contrarium adducti, qui vltra quod sunt nulliter examinati, non probant sufficienter ad elidendam contrariam probationẽ Hieronymi, quo casu nõ sufficit ordinaria, sed requiritur plena, & concludens probatio. Nec dominis placuit, quod eodem die, quo fuit inceptũ examen, fuerit clausus concursus, examinatus, & approbatus Michael, & facta illi collatio, nõ vocatis, nec expectatis reliquis oppositoribus, qui intra tẽpus edicti fecerãt oppositionem, at debebat saltim vocari, cum concursus fuisset dilatus per mensem, postquã erat transactum tempus edicti, prout iura postulant, & fert consuetudo, maxime obseruantia illius diœcesis vocandi oppositores, vt deponunt testes in summario. nu. 2. ad notata per Abb.* in c. quam graui. de crimine falsi, n. 2. *Felin.* in c. 2. n. 16. de reſcript. *Menoch.* de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 20. n. 21. *Aymon* conſ. 28. n. 2. *Qua nimis festinatio nõ arguit eam fidem bonam, qua in similibus actionibus desideratur, pro quo fundamento non parũ facit, quod prima scriptura data concursus erat absque die affixionis edictorum, vt non posſit cognosci, an concursus fuisset factus intra tempus legitimum necne, & postea sequuta decisione coram R. P. D. meo Decano fuit data alia noua cum assertione notarij, quod tempus edictorum durabat vsque ad diem 8. Martij, sine eo tamen, quod notarius dicat quo die fuerunt affixa edicta, quod ad eius solius officium spectabat, & de quo fidem facere tenebatur. Cum vero scriptura concursus fuerit data parti, & super ea disputatum, notarius nihil potuit addere, & si addat, ei non creditur, nisi probato coram iudice errore, Caputaq.* dec. 247. par. 2. *Decius* in l. si librarius. num. 7. verſ. secus si fuit data copia parti. de regu. iur. *& multo magis consideratio, quod eſt ius in tempore, quo casu minime statur notario circa tempus omissum. Dec. vbi supra,* nu. 6. verſi. in quo eſt aduertendum. *Alex.* conſ. 180. n 3. lib. 6. *Caputaq.* dec. 35. li. 1. in manuſcriptis, *quoniam an cœperint, vel non cœperint currere edicta, non eſt factum, sed ius, cum multa possent euenire, quæ etiam stante affixione edictorum illorum cursum incipere, aut inceptum currere impedire possent.*

363 In † eadem 2. Maij 1597. coram D. Lita.

Domini tenuerunt remissoriam Michaeli esse denegandã moti rationib. infrascriptis. Primo, quia ex decisionib. huc vsq; factis satis superq; constat de iustitia sententiarũ contra eum latarum, quo fit, vt petitio huius remissoriæ, quæ ex sui facie studiosè concepta videtur ad euitandas dictas decisiones, non caret maxima suspicione calumniæ, propter quam indistincte denegari solet. Rom. conſ. 273. in fi. *quem sequitur Feli.* in c. de cẽtero. num. 12. de re iudic. *contra Milis* in suo repertorio. in verb. remiſſio. verſ. 4. *Idem tenẽt Angelus, Paulus, Alexander, & alij omnes in* l. de die. §. tutor. ff. quis satisdare cogatur. *Caputaq.* dec. 63. li. 3. *Seuerolus* de remissionib. c. 6. *& fuit tentum in illa Toletana puritatis sanguinis, 6. Nouemb.* 1595. *coram R. P. D. Millino, calumniosa enim arbitrari potest ex variis circunstantiis ad decisionem Cassador.* 3. de dilatio. *& fuit dictum in d. Toletana, vnde cum hoc in casu non vna, sed plures concurrant, grauitas scilicet causæ, additio illa temporis in instrumento concursus per compulsum producto, quæ non aderat in instrumento eiusdem concursus extraiudicialiter per prius in manibus R. P. D. Decani, in prima positione huius causæ pro parte Michaelis, dato quod Michael ipse est familiaris Archiepiscopi potens in illius partibus, contemptor mandatorum Rotæ, vt latius infra dicetur, & adeo officialibus illis de partibus gratus, vt pluribus descriptis pro concursu faciendo meruerit spreta omni iuris dispositione solus examinari, & eodem tempore aliis oppositoribus non expectatis, sed statim clauso concursu approbare, quod vt iam resolutum fuit, fieri non potuit, stante maxime dispositione Concilij Tridentini, sess. 24. capitul. 18. ideo, & c. Secundo, quia circa illos examinatores, qui interuenerunt, non deputatos in Synodo, & propter quorum interuentum nullus fuit ipse concursus, iuxta resolutionem Illustrissimorum interpretum*

pretum S.Congregationis Concilij, quam Rota ſecuta eſt, non datur fumus, quod fuerint deputati per Archiepiſcopum, & Capitulum loco Synodalium abſentium prout prætenditur ex parte Michaelis, nam licet teſtes deponant de deputatione nonnullorum, & aliquos nominent, qui interfuerunt concurſui, & ſufficit pro victoria Hier.vnum interfuiſſe, qui non fuerit deputatus, & ſine fumo clarum eſt in beneficialib. non dari remiſſoriam. Thom.de Thanis deciſione 6. Illuſtriſſim.Paleotus deciſ. 93. *Rota* diuerſorum 183. par.1. *Vltra quod de tali deputatione Archiepiſcopi, & approbatione Capituli conſtare debet per ſcripturam, & de more Romanæ Curiæ non datur remiſſoria pro his, quorum probatio habetur, vel poteſt faciliter fieri per ſcripturas. Aegid.*dec.9.numer.1.*Felin.*in c.1. parum ante finem. de appellation. *Rota* deciſio.46. de teſtibus in antiquis. *Milles* in ſuo repertorio. in verb.remiſſio. verſic.6. *qui allegat Romanum idē tenentem* conſil.248. *Tertio, quia ſtante relaxatione ſequeſtri per Rotam, iuxta clement.vnicam de ſequeſtr. poſſeſſo. & fructuum, & illius intimatione Michaeli perſonaliter facta, ipſemet auxilio prouiſionis Regiæ obtinuit illius reuocationem, & quod peius eſt, facto proprio, hoc eſt, vlteriori perceptione fructuum, in hoc Rotæ decreta inexcuſabiliter contemnendo illam violauit, quo fit, vt eo ipſo videatur incidiſſe in pœnas. d.clem. hoc eſt amiſſionis iuris, quod aliàs ei competeret, & excommunicationis: quo fit, vt tanquam excommunicatus, etiam vigore Bullæ Cœnæ Domini, non ſit in hac ſua prætenſione audiendus. Ad textum* in cap.fin.de exceptionib.in 6. *ita gloſſa* antepen. in dict.clem.vnica.*vbi Ancha.*nu.8.*Imol.*n.7.*& Vital.* ibid.in §.ſi quis autem.num.1.& 4.de ſequeſtrat. poſſeſſ.& fructuum.

344 Idem fuit † in propoſito reſolutum in vna Fanen.parochialis,28.Iunij 1596.coram D.Corduba ſupra adducta,*dub.12.n.*213. Et in Pampilon. ſuprà relata *num.*91.

345 Et obſeruantia,† & conſuetudo contraria, ſi quæ eſſet, non videtur rationi multum conformis ex dictis, vltra quod non poteſt eſſe præſcripta, cum tamen ſit contra ius ſtante declaratio S. Congregationis, nec videtur poſſe introduci, propter decretum irritans d.conſtitutionis Pij V. iuxta *dub.5.par.cap.4. num.*175.

346 Et ſi prætenderetur † Concilium quoad in aliqua parte, ſeu prouincia non eſſe à principio receptum, non videretur releuare, eſto ita eſſet maxime quoad concurſus, in parochialibus reſeruatis, ſeu affectis, nam cum Concilium det facultatem ordinariis, aliàs non habentibus faciendi in eis concurſum, & eligendi magis idoneum, cui collatio fiat, cum iſto modo & forma, debent eam acceptare cum ſua qualitate, ad *l.4.* & 5.*ff.de legat.*2.& aliàs ſupra 5.*par.c.*4. *num.*178.

347 Et ſuppoſito quod † in concurſu faciendo in non parochialibus reſeruatis ea forma ſit omnino ſeruanda, erit etiam ſeruanda in concurſu faciendo in non reſeruatis, non obſtante prætenſa non receptione, nam non debent diuerſo iure cenſeri huiuſmodi concurſus. Nec ſupradictis obeſt, quod quidam Theologus Canonicus huius Eccleſiæ, & examinator ad defendendam ſuam deputationem dicebat, aliud eſſe deputari examinatores in genere verborum, dicendo deputamus auditores Concilij, vt in terminis d. declarationis Toletanæ ſuprà adductæ *nu.*339.aliud deputari ſubrogatos expreſsè, verbi gratia dicendo, deputamus auditores Concilij præſentes & futuros, ſeu qui nunc ſunt, & eorum ſucceſſores, aut lectores Theologiæ, ſeu Canonicos doctoralem, magiſtralem, lectorem & pœnitētiarium, qui nunc ſunt, & eorum ſucceſſores. Et in primo caſu non comprehendi ſucceſſores ſeu ſubrogatos, quia per illam deputationem in genere factam non intelliguntur nominati ſucceſſores, ſed tantùm præſentes, & id eſſe quod vult d. declaratio Toletana. In ſecundo verò caſu ſucceſſores eſſe legitimos examinatores, quia ſunt expreſſe deputati, & poſſunt deputari. Nam illa diſtinctio & explicatio conuincitur ex dictis, & non eſt ad mentem d. declarationis Toletanæ, in qua ex eo certè dicitur, quod in illa deputatione examinatorum genericè ſeu in genere facta de auditoribus Conſilij non comprehenduntur ſubrogati: quia illi non potuerunt deputari: ſi enim poſſent deputari, rectè in ea comprehenderentur, cùm verba ſint generalia, & ſub nomine officij, & non reſtricta ad auditores præſentes, ſicut delegatio facta ſub nomine dignitatis ſeu officij tranſit ad ſucceſſores. *c.cum Abb.de off. deleg.*& Doctor. & ex iſta cauſa fuerunt Romæ impetratæ parochiales loci de Mingonia & de Miurel huius Abul. diœceſ. quæ vacarunt anno 1612. ſede Epiſcopali vacante, & ad eas vicarius fecerat concurſum. Et ſtante, quod 348
deputatio † examinatorum in genere, v. g. lectorum, ſeu auditorum, &c. non comprehendit ſucceſſores, ſeu ſubrogatos, ſed ſolum tunc ſtantes, vt dictum eſt, videtur etiam conſequenter dicēdum illos tunc ſtantes tempore deputationis, etiam dimiſſo officio lectoris, ſeu auditoris, ſub cuius nomine fuerunt deputati, maneant examinatores. Vnde infertur † ad 349
decretum Concil. Triden. *ſeſſ.25.de reform.c.*10.vbi ſtatuitur in ſingulis Conciliis prouincialib. aut diœceſanis, aliquot perſonas, quæ qualitates habent iuxta *c.ſtatutum. de reſor. in* 6.& alioquin ad id aptas deſignari, quib. præter ordinarios cauſę delegandæ à Sede Apoſtolica & Legatis ac Nuntiis committan-
,&c. qui dicuntur iudices Synodales, vt ſimiliter debeant deputari, & deſignari nominatim, & in particulari, vt in d. Archiepiſcopali Bonon. ſup. *num.*29. *pag.*208.vbi ponitur forma eos deputādi, & nō poſſint deſignari in genere, v.g. canonicus doctoralis, obtinentes dignitates, &c. ita vt ſucceſſores comprehendantur, vel ad eos tranſeat deputatio, ſed ſolum cōprehendantur tunc ſtantes, & facit idē decretum, *ver. & ſi aliquem interim.* quamuis hoc male ſeruetur in hoc Epiſcopatu Abulen. & credo etiā in aliis.

Et † ita in terminis tenuit D. Michael à Coſta *in* 350
*lectura.c.quoniam. Abb.de off.deleg.*an.1580.vbi docuit, ex Cōcilio ſup. corrigi, vt plurimum deciſionē illius textus, nam ſi habens dignitatem deputetur à Synodo, etiam expreſſo ſolo nomine dignitatis, poſt illius mortem non ſuccedit in iuriſdictione, nec in deputatione ſucceſſor in eadem dignitate. ſed debet ſuccedere is qui ab Epiſcopo cum Conſilio Capituli fuerit nominatus, vſq. ad futuram Synodum, vt aperte declarat Cōcilium *in d.verſ. & ſi aliquem.* quā ratione ſi poſt mortē obtinētis dignitatē, qui fuerat deputatus à Synodo, reſcriptū directum iudicib. Synodalib. & eorum cuilibet præſentetur coā ſucceſſore in eadē dignitate, proceſſus nihil valet ex defectu iuriſdictionis, & ita, inquit, in practica fuit declaratū & obtentū in Regia Cācel. Pinciana, in quadam cauſa Salamātina. Et † facit declaratio S. Congreg. ſu- 351
per *d.c.*10. quæ ſic ait: *An is, qui tempore cōmiſſionis reperiebatur cōſtitutus in dignitate, & deſignat⁹ inter iudices Synodales, ſi cā reſignauerit, poſſit de eadē*

causa cognoscere, vel potius is, qui eam dignitatem obtinuit, vel neuter, Congregatio censuit, die 21. May 1587. etiamsi eam resignasset, de eadem causa resignantem cognoscere posse, quia sufficit ab initio fuisse capacem, non autem resignatarium. Et refert Flamin. Parisius de resignatione beneficior. lib. 1. qu. 11. num. 14. *& Zanallos* quæst. 666. *& consonat Concilium prouinciale Bononien.* tit de iudicibus delegandis. versic. at si is. *positum in dict. Archiepiscopali Bononien.* par. 4.

352 Circa quod decretum † de committendis causis iudicibus Synodalibus, aduerto illud solum videri esse in vsu respectu nuntij, seu legati, non vero Papæ, qui canonicis, & aliis personis in Ecclesiastica dignitate constitutis, etiam non deputatis in Synodo, solet causas committere, & executionem literarum Apostolicarum faciendo eos executores mixtos, & etiam auditores Rotæ, & auditor Cameræ faciunt eos iudices remissoriarum, & compulsoriarum & liquidationum, &c. quod ex eo prouenisse existimo, quod Episcopi huiusmodi nominationes, & designationes iudicum factas ad Summum Pontificem transmittere non curant, vt præcipit Concilium, *d. c.* 10. Sed & Nuntij Hispaniæ aliquando causas committunt personis in dignitate Ecclesiastica constitutis etiam non deputatis in Synodo, maxime in curia Regia vbi ipsi Nuntij residunt, vbi etiam solent causas committere iudicibus Synodalibus aliarum diœcesium in dicta curia residentibus. Quod non videtur conforme Concilio, sed potius contra illud, quod vult, vt quæque diœcesis habeat suos iudices deputatos, saltim quatuor, vt in vnaquaque diœcesi causæ committantur iudicibus illius diœcesis, non alterius. Facit simile de confessario approbato in vna diœcesi, qui non censetur approbatus in alia, nec potest ibi eligi in confessarium, vt censuit S. Congregatio Concilij, vt dictum 5. *part. c.* 8. *num.* 132.

353 Et circa dictum † decretum notandæ sunt sequentes declarationes. Prima, ibi: *Ad id aptos designare, quorum nominationem ad Episcopum quidem principaliter, non tamen priuatiue quoad alios spectare Congregatio respondit: quia & cæteri, qui in Synodo interesse debent alios quoque nominare possunt, vt in d. Concilio prouinciali Bononien. supra versic. horum vero.* Secunda, ibi: *Aliquem ex designatis mori contigerit, habet etiam locum in diuturna absentia quæ æquiparatur morti.* Tertia ibi: *Substituat ordinarius loci cum consilio Capituli. Congregatio 26. Ianuarij 1588. censuit consilium requiri pro forma.* Felin. in capit. ex parte. de const. *quod consilium ordinarius non poterit prætermittere, sed non tenetur illud sequi.* Consonat cum his declarationibus d. Concil. Bononien. versic. quod si ex designatis.

23. Principaliter dubitatur, an requiratur pro forma, quod examinatores † iurent se quacunque humana affectione postposita fideliter munus executuros, vt dicitur in d. decreto Concilij, *c.* 18. *versic. iurentque.* & alioquin examen, & concursus coram eis facta nulla sint.

355 In quo respondetur † affirmatiue, vt apparet ex dicto decreto, maxime stante decreto irritante prouisiones aliter factas, de quo *in fine dicti decreti.* & in constitutione Pij V. & tenuit Rota in illa foro Sempronien. supra adducta *dub. 3. num.* 133.

356 Sed hic † se offert difficultas, quando, vbi & quomodo præstandum sit hoc iuramentum, & dico breuiter expedire, vt publice in Synodo, quo primum tempore delecti sunt, hoc iuramentum præstent (quamuis hoc non existimem necessarium) vt dicitur in Concilio prouinciali Mediolanen. 5. *par. 3. tit. de examinandi ratione.* ibi: *Iurisiurandi quo publice in Synodo, quo primum tempore delecti sunt, sese obstrinxerint, memores, &c.*

Et † in d. Archiepiscopali Bononien. *d. part. 4. de* 357
Synodo diœcesana. num. 28. vbi ponitur forma huius iuramenti, sic dicitur: *Tunc illi qui denunciati sunt examinatores, & præsentes adsunt singuli vocati à magistro cæremoniarum, & deducti, in manib. Illust. Archiepiscopi iuramentum præstant in hunc modũ, Ego N deputatus in præsente Synodo examinator eorum, qui eligentur ad parochiales Ecclesias, iuro me fideliter hoc examinandi munere perfunctum, reiecto omni humano respectu, ita me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.*

Ex qua formula, † & ex d. decreto Concilij *d. c.* 18. 358
ibi: *Ad sancta Dei Euangelia.* apparet huiusmodi iuramentum præstandum esse tactis Euangeliis, & faciunt, quæ de professione fidei dixi supra 3. *part. c.* 3. *dub.* 20. *à numer.* 69. & aliàs non seruaretur forma Concilij.

Apparet † etiam non esse opus istud iuramentum 359
præstare in quolibet examine, & concursu, sed satis esse iuramentum generale, semel præstitum de fideliter exercendo munere examinatoris, &c.

24. Principaliter dubitatur, an vbi concursus, & ex- 360
xamen non fuit factum legitime iuxta formam Concilij, vel quia examinatores non erant legitimi Synodales, vel quia interuenit aliquis non Synodalis vel quia non approbarunt, & fecerunt relationem, quoad omnes qualitates necessarias, vel quia non fecerant iuramentum à Concilio requisitum, vel aliàs, gratia, & prouisio Apostolica facta in fauorem illius, qui præsentauit approbationem, & literas ordinarij, quibus testatur concursum factum legitime, & ex approbatis se illum tanquam magis idoneum elegisse, iuxta formam Concilij, sit valida, & bona, an vero surreptitia & nulla.

In quo videtur dicendum, non esse surreptitiam, 361
sed validam, præsertim stantibus clausulis generalib. *Etiamsi specialiter, vel aliàs generaliter reseruata existat*, quia ipse prouisus, non narrat concursum legitime factum, sed solum præsentat literas testimoniales ordinarij, id testantis, quibus Papa dans fidem, sic ait: *Nos tibi, quia dilectis filiis examinatoribus in Synodo diœcesana, iuxta formam Concilij Tridentini deputatis, seruata forma Concilij huiusmodi in concursu aliorum examinatus, & idoneus repertus, & testimonio ordinarij de vita, & moribus prædictis, ac idoneitate commendatis.* Vnde ista non est narratiua partis, sed ipsius Papæ, 362
& sic non eget iustificatione. Nam † licet narratiua Papæ de facto alieno in qua fundatur gratia, non probet, nec faciat fidem, nisi scribat motu proprio, Nauar. dicens communem *in c. si quando de rescr. exception. 8. n. 5.* Ant. Gabr. *de probat. conclusio. 2.* Rota *decisio. 154. numero 4. parte 2. diuersorum.* Masc. *conclusion. 622 numero 3 & 1233 à numero 52.* Farinac. *de testib. quæstio. 63. à numer. 98. & 157.* Tuschus *conclusio. 62. litera P. tom. 6.* tamen narratiua ista non est de facto alieno omnino, sed de facto proprio, nempe illud sibi innotuisse testimonio ordinarij, & sic intrat *clement. 1. de probationib.* & facit decisio Bonon. canonicatus de anno 1591. de qua supra 6. *par. cap. 2. num.* 181.

Et †

363 Et † creditur principi asserenti fuisse informatum de aliqua. Socin. *consi.* 87. *n.* 18. *volum.* 3. Alexand. *consi.* 15. *n.* 3. *volum.* 5. Grammaticus *decisio.* 104. *n.* 228. *l.* 32. *titul.* 16. *partita* 3. & ibi Gregorius Lopez *glos. penultim.* Mascard. *d. conclusion.* 622. *n.* 7. & *conclusione* 1233. *n.* 68. Farinacius *supra num.* 110.

364 Et facit etiam † resolutio in causa Parmen. iurispatronatus 9. Maij 1594. coram Domino Corduba, in qua fuit tentum, Papæ assertionem dicentis *sibi innotuisse aliquam Ecclesiam esse de iure patronatus alicuius, & sic illud præseruantis probare ex d. clementina* 1. Crescen. *decision.* 2. *de renuntiatione. Achilles* 10. de probationibus *Gabriel.* dict. conclusione 2. *maxime si motu proprio, & ex certa scientia, quia tunc enim etiam de facto alieno facit fidem. Gabriel* supra numero 53. *& cum non constet, an sit ex fundatione, & dotatione, vel non, credendum esse ex fundatione, quia Papa tale esse declarauit, cum præseruari voluerit non ignarum dispositionis Concilij*, sessione 25. de reformatione, cap. 9. &c. Et in decis. 522. nouis. Farin. in qua etiam causa sunt aliæ decisiones sequentes.

365 Sed in contrarium facit primo, † quod licet standum sit dictæ assertioni, & narratiuæ Papæ, nempe sibi innotuisse dictam approbationem testimonio ordinarij, & sic ille prouisus non teneatur amplius iustificare dictam suam approbationem iuxta dicta, & *decision.* 171. *nu.* 3. & 6. *parte* 1. *diuersorum* vbi quod super narrata consuetudine Papa fundat intentionem suam, tunc statur eius narratiuæ, donec contrarium probetur, tamen constando de contrario, nempe dictam approbationem non fuisse factam legitime, & iuxta formam Concilij, prout Episcopus perperam testabatur, d. gratia & prouisio non videtur subsistere, ex quo fundatur falsa causa de approbatione legitima, & falso testimonio, ad dicta supra 1. *par. c.* 5. *à n.* 502. de expressione falsa in gratia motu proprio, & dictam *decisio.* 171. *n.* 6.

366 Secundo faciunt † verba Concilij *d. cap.* 18. *ad finem*, ibi: *Alias prouisiones omnes, seu institutiones præter supra dictam formam futuræ surreptitiæ esse censeantur, &c.* Quæ verba etiam prouisiones Papæ comprehendunt, Rota *decis.* 48. *num.* 3. *par.* 1.

367 Vnde † hæc pars videtur verior, & ideo oportere in supplicatione apponere clausulam, *Etiamsi forma Concilij non sit recte obseruata, &c.* si dataria eam vellet admittere, quod non puto. Et confirmatur ista pars, nam cum parochialis loci de Mingatia Abul. diœcesis, quæ vacauerat de mense Ian. 1612. sede Episcopali vacante fuisset Romæ impetrata cum pensione centum ducatorum habita, vel non habita possessione, iuxta constitutionem Pij V. ob defectum examinatorum synodalium legitimorum, vt dixi *supra numero* 347. & impetrans expedisset literas in forma gratiosa, quarum virtute statim cepit possessionem, electo in concursu qui se præsentauerat, in dataria in tempore ante dictam impetrationem cum testimonialibus suæ electionis & concursus fuerunt oblatæ & datæ etiam cum pensione & gratia, & bullæ cum data anteriori de tempore præsentionis, & posset litigare, si vellet, cum dicto impetrante, qui erat in possessione, & idem etiam contigit sub eodem tempore in parochiali loci de Muriel eiusdem diœcesis, quæ etiam fuit Romæ impetrata: quod tamen non fieret, nec deberet, si ex illa gratia suppleretur defectus ille in præiudicium impetrantis, maxime soluentis pensionem. Quando verò per resignatarium, seu impetrantem parochialem exhiberetur testimonium approbationis ordinarij ad aliam parochialem, vt gratia expediretur in forma gratiosa, & non in forma dignum, tunc quamuis illa approbatio non fuisset ritè & rectè facta, non videtur gratia surreptitia & nulla, quia ea non fundatur in illa approbatione & testimonio: sed solum fuit causa, quòd in forma gratiosa expediretur, ad quod dataria contentatur illa tali quali approbatione, & testimonium ordinarij, nec in huiusmodi prouisione procedit decretum Concilij *d. c.* 18. iuxta d. *supra* 5. *dubio:* & idem esset, quando ad beneficium simplex, seu præbendam, exhiberetur approbatio ordinarij, quæ non esset rectè facta, &c.

25. Principaliter dubitatur, † an examinatoribus 368
qui ex d. decret. Concil. *c.* 18. *ver. caueant*, nihil prorsus occasione huius examinis, nec ante, nec post possunt accipere, (quacunque etiam immemoriali consuetudine non obstante, vt censuit S. Congregatio, & quòd non licet eis aliquid ab eo recipere, cui beneficium collatum fuit.) Alioquin simoniæ vitium, tam ipsi, quàm alij dantes incurrunt, à qua absolui nequeunt, nisi dimissis beneficiis, quæ quomodocunque, etiam antea obtinebant, & ad alia in posterum inhabiles redduntur, quod etiam habetur in d. Concilio prouinciali Mediolan. 5. *par.* 3. *tit. de examinandi ratione. ver. examinis causa.* possit nihilominus aliquod stipendium, seu merces pro suo labore dari, præsertim ex fructibus beneficij.

In quo videbatur † dicendum posse, cum dignus 369
sit mercenarius mercede sua, *c. cum secundum Apostolum. de præbend.* nec videntur posse cogi hoc munus subire, sine stipendio, ac præmio. Et † ita vti licitum, & Concilio Tridentino non contrarium statuitur in Concilio prouinciali Compostellano, *actione* 2. *decret.* 3. vbi sic dicitur: *Quibus* (scilicet examinatoribus) *munus suum ex eiusdem Concilij sententia fideliter exequentib. aquam laboris mercedem prælati suæ rectæ conscientiæ arbitrio iubeant persolui, quæ omnia expensis beneficij vacatis fieri debent.* Et in d. Concilio prouinciali Toletano, *actione* 2. *decreto* 24. *versic. horum vero.* vbi † sic dicitur: *Horum vero examinatorum cuilibet pro muneris suscepti labore ordinarius post beneficij collationem, ex reditibus Ecclesiæ vacatis, qui alioqui rectori debeatur, iustam aliquam mercedem eius arbitrio reddi curabit, cum & dignus sit mercenarius mercede sua.* Et † ita practicatur in hac 372
prouincia Compostellana, & Toletana, & tenet Petrus Nauarra *de restitutione, li.* 2. *c.* 2. *n.* 188. & nouissime P. Ledesma *d.* 2. *par. summæ, tract.* 7. *c.* 1. 7. *concluf. circa* 13. *difficultatem.* dicens esse communem sententiam omnium Doctor. & vsum communem omnium Ecclesiarum Hispaniæ, &c. & sequitur fr. Raph. de la Torre *de relig.* 2. *tom. q.* 100. *artic.* 6. *disp.* 3. *pag.* 387. dicens, quòd per modum stipendij aliquid examinatores recipere ex fructib. beneficij receptissimũ esse. Et ad dicta verba † Cõcilij potest respon- 373
deri, quod intelligũtur, quãdo examinatores aliquid accipiunt extra stipendium, vel quando aliquid datur examinatorib. pro approbatione obtinenda, quo casu, licet committatur confidentia, quia iste casus non comprehẽditur, neque in ratione, neque in verbis constitutionum Pij IV. & V. de confidentia, committitur tamen simonia, nam per approbationem factam in concursu acquiritur approbato ius ad beneficium, & pro illo beneficio, & pro illo iure spirituali fuit datum, vt ex Nauarro *conf.* 67. *vers. ad* 4. *de simo.* tradit Flam. Paris. *de cõfidẽtia, q.* 48. sequitur Cerola *in praxi Episcopali,* 2. *par. verb. dimissoria. §.* 7.

Add.ſumm.Bull.Quar.*verb.ſimonia, pag.*463. & Vgol.*de ſimonia,tab.*1.*c.*48.§.3.*& de offic.Epiſc.c.*50.§.5.*n.*2.& ita interpretatur Ledeſma *vbi ſupra*.& Torre ſuprà ait, Concilium ibi intelligẽdum eſſe de acceptatione alicuius rei temporalis per modum pretij,quæ verè ſimonia eſt. Nihilominus tamen † dicendum eſt contrarium, ex d.Concilij decreto,verſi.caueant, vbi id etiam prohibetur, & ita cenſuit S. Congregatio Concilij in declaratione Gerund.ſup. adducta *præced.parte,c.*1.*nu.*77.*ad* 1.& in illa Abul. ſup.adducta 5.*par.c.*7.*n.*11.*ad* 2.quæ ſunt omnino videnda,& in vna Salernitana, quæ ſic ait,*Non poteſt ordinarius ſtatuere aliquod ſtipendium,etiã minimũ examinatoribꝰ deputatis in Synodo pro concurſu parochialiũ,& ſi Synodus diœceſana ſecus ſtatuerit,decretum eſſet irritum & nullum.* Tradit & refert Genuen *in praxi c.*66.*in annot. n.*17. Et hoc idem † videtur velle d.Concilium prouinciale Mediolane. 5. *d.ver.examinis cauſa.*vbi ſic dicitur: *Examinis cauſa occaſione, nihil quicquam, ne minimum quidem, neque vero poſt accipiant,alioquin ſciant,&c.*

Quod eſt † conforme iuri antiquo,tum quia cum ex prouiſionibus, & collationibus beneficiorum, non poſſit aliquid accipi vllo modo,nec ſportulæ, vt ſupra diximus *parte præcedenti,d.c.*1.*à num.*75.ita nec ex examinibus, quæ ſunt præparatoria ad prouiſionem,facit *s.quando* 24.*diſtinction.*Tum, quia† in iudicibus Eccleſiaſticis prohibentur ſportulæ, *ex c.cum ab omni,ſin.de vita & honeſtate clericorum.*vt ſtatim dicam, & dicti examinatores ſunt quodammodo iudices,Suarez *de religion.tract.*3. *lib.*4.*ca.*22. *num.*17.

Ex quibus ceſſat † ratio in contrarium adducta & rectè poſſunt examinatores cogi hoc munus gratis ſubire,cum ſit munus publicum,& à S.Concilio Triden.inductum,facit *dict.c.ſin. de vita & honeſtate clericorum, & cap.ſtatutum. de reſcriptis in ſexto.*

Poterit tamen † Epiſcopus, ſi ſponte velit, aliquod præmium ſeu ſtipendium eis de ſuo dare,hoc enim nullibi videtur prohibitum. de quo poſt hæc vidi declarationem S Congregationis, quæ ſic ait,

51. Et multo minus † poſſunt Epiſcopi, ſeu eorum vicarij aſſiſtentes examinibus, cum examinatoribus aliquid accipere,ſeu ſportulas,ex huiuſmodi examinibus,primo ex allegatis *dict.ca. præcedent. par. à d.num.*75. quia cum non poſſit aliquid accipere ſeu ſportulas, ex prouiſionibus, & collationibus beneficiorum, ita etiam non poſſunt accipere ex examinibus, quæ ſunt præparatoria ad prouiſionem, vt dixi.

Item, quia accipere † ſportulas, ſeu propinas, iudices Eccleſiaſticos, eſt contra ius canonicum, vt tenet Io.Andreas,& Abb.*n.*9.& 10.& alij *in d.c.cũ ab omni tit.de vita & honeſt.cleric.* per illum textum gloſſ.*in clem ſtatutum.verb.ex iuriſdictione.de elec.* & ibi Bonifacius *n.*45. Neuizanis *in Sylua nuptiali, in tit.iudican.pro communi.nu.*97. Grauatius ad Veſtrium *in praxi lib.*7.*c.*1.*num.*31.vt communiter Dd. vt inquit ipſe Abb. *ibi*, Angelus *in ſumma, verb. iudex.*§.15.Sylueſt.*eod. verb.iudex.*1.*q.*8.& 10. Armilla *eodem num.*9.Roman.*ſingulari* 180. & Corſetus *in ſuis ſingularib.verb. ſportulæ.* maxime in Epiſcopis ſeu ordinariis, qui habent reditus ſui Epiſcopatus, ſeu Eccleſiæ, vt ſubeant onera omnia, & officium, quod eis incumbit, propriis oportet explere ſtipendiis Coſmas *in pragmatica ſanction.tit.de elect.*§.& *vt omnia.verb.ſcripſerint.*Surdus *de alimentis. titul.* 1.*quæſtio.*64.*num.*1.& 2. Et Epiſcopi ideo poſſident Epiſcopatuum reditus, vt ſuo ſumptu iuſtitiam miniſtrare faciant.Segura de Aualos in directorio iudicum Eccleſiaſt.1.*par.c.*14.*num.*39. Suarez *de religion.* 1.*tom.tract.*3.*lib.*4.*c.*20.*nu.*15. quidquid in ordinariis aliqui dicant, vt per Cardinalem *in d. Clem. ſtatutum,num.*4.

Et quando demus valere † conſuetudinem in contrarium,nempe exigendi ſportulas,ſeu propinas, vt tenet Speculator 1.*par. tit.de ſalariis, nu.*9.& 13. Veſtrius *ſupra nu.*13. & ſequuntur Segura de Aualos *d.c.*14.*n.*36.Flores *qu.*8.§.4.*num.*8. & Pater Molina *de iuſtitia.*1.*tom.tract.*2.*diſput.*84. & videtur tenere Cerola *in praxi Epiſcopali.* 1.*part. verb.trigeſima* dicens, hodie indifferenter videri obſeruari in curiis ſpiritualibus accipi quotam litis, ſeu ſportulas pro munere iudicandi, & 2. parte, verbo, delegatos, dicens, ſic ſe habere conſuetudinem, & communem vſum, omnes delegatos ſumere propinas pro quolibet actu, imò trigeſimam pro decretis, & ſic vidiſſe practicari,&c.& verbo, *Epiſcopi*,§.16. vbi ait, quod licet Afflictus in conſtitutionibus iudiciariis,*notab.*3.*n.*4.dicat Epiſcopum, ſeu vicarium, non poſſe accipere duos ducatos, vel aliquid pro actuario pro ferenda ſententia, nec valere conſuetudinem in contrarium, & ita ſe conſuluiſſe Archiepiſcopo Neapolitano, tamen videt ipſe Cerola obſeruari oppoſitum vbique.

In † quo tamen contrarium,quod non valeat talis conſuetudo, tenet Abbas *vbi ſupra num.* 10. per illum textum gloſſ.& Bonifacius *ſupra*.Romanus,& Corſetus Coſmas, *verb.conſuetudinis.* Neuizanis 5. *ampliatione.*& Sylueſter *vbi ſupra*,& Felinus *in c.ad Apoſtolicam de ſimon. num.*2.*ad fin.* dicentes communem,& Gratianus *diſc.for.c.*55.*nu.*40. dicens eam non validam de iure Canonico. Tamen † in proposito non eſt, aut vix eſſe poteſt conſuetudo præſcripta, cum ad ſummum inceperit à tempore Concilij Tridentini, ex quo introducta ſunt huiuſmodi examina & concurſus.

Et conſuetudo, in qua ſunt Epiſcopi, † & eorum prouiſores exigendi aliquas ſportulas, ſi eſt proprie conſuetudo, vt quia viget in aliquo Regno,ſeu prouincia, vniformiter debet eſſe ad minus quadraginta annorum, vt ſit præſcripta, prout debet eſſe contra ius canonicum,*ex cap.ſin.de conſuetudin.*vbi notant Dd.præcipue Rochus *ſection.*3. *numero* 35. *& ſequenti.*

Si vero non eſt † proprie conſuetudo, ſed præſcriptio, vt quia non viget, niſi in vno Epiſcopatu, ad tradita per relatos *ſupra* 5.*par.c.*4. *numero* 73. vel eſto vigeat in Regno, vel Prouincia, eſt difformis, quia in vno Epiſcopatu exigitur certa quantitas, & in alio alia, &c. (Nam † conſuetudo non inducitur ex actibus difformibus, ſeu in his,quæ vario modo obſeruata fuerunt, Bartolus *in leg.*2. *num.*22.*ff.ſolut.matrimon.* Aymon.*conſil.*96.*numero* 5.& 134.*numero* 20.& 313. *numero* 4. Menoch.*conſil.*8.*nu.*1. Rota *deciſio.*338.*num.*3.*par.*1. *& deciſio.*10.*n.*6. *& deciſio.*72.*nu.* 28.& 29. *par.*2. *diuerſorum.*) Tunc debet † eſſe immemorialis cum reſiſtat ius communi, & non adſit titulus, ex *c.*1. *de præſcriptionibus. in* 6.

Vltra quod ſtando in primo † fundamento nulla conſuetudo, etiam immemorialis excuſaret, cum ſit materia,ſeu ſpecies ſimoniæ, ex adductis *d.c.*1. *præcedentis partis, à num.* 75. & Suarez *de relig. tract.*4. *lib.*4.*c.*48. *&* c.29.*ſub n.*3. quamuis valere conſuetudinem

dinem in his, quæ prohibentur, vt ſimoniaca iure humano, velit Villar del patronado de Calatayud, 4. par. §. 3. n. 36. & Leſſius *de iuſt. & iur. lib. 2. cap. 3. nu.* 31. 49. 58. 59. & 62.

390 Ex dicto decreto † Concilij videtur plane prohiberi examinatoribus, quicquid datur occaſione examinis, ſiue ante, ſiue poſt, etiam gratioſe, & liberaliter, & ad captandam beneuolentiam, & etiam ſi ſit modicum, quicquid dicat Cerola *prima parte verb. parochia. §. ſecundo. dubio* 11 *& 2. par. verb. dimiſſoria.* §. 7. & Petrus Ledeſma & Torre, *ſupra*, id enim recte poteſt prohiberi à Concilio. tanquam vitium ſimoniæ, propter ordinem ad beneficium, eſtque ſimonia, quia prohibita à iure poſitiuo, iuxta dicta ſupra 1. *parte cap. 7. num.* 8. Suarez *de religion. 1. tom. tract. 3. lib. 4. cap. 7. n. & cap. 49.*

391 Pro concluſione † & ſumma huius capitis, & materiæ, operæ pretium duxi hic ponere, quæ de examine per concurſum habentur in Concilio prouinciali Bononien. primo ſupra allegato facto ab illuſtriſſimo, doctiſſimo, & pientiſſimo Cardinali Paleoto primo Archiepiſcopo Bononien. Anno Domini 1586. & Romæ à S. Congregat. Concilij I I. Illuſtriſſimorum. Cardinalium approbato, vt in eiuſdem præfatione dicitur, & habetur ad finem illius, his verbis: *Superiora omnia Synodi huius prouincialis decreto recognita, & approbata fuerunt à Sacra Congregatione Concilij Tridentini. Hieronym. Cardinal. Matthæus.* Ibi enim continentur omnia fere, quæ à nobis tradita ſunt (ex quo ſummopere confirmantur) ſumpta, ex ipſo Concilio Tridentino, & eius mente, & ex declarationibus S. Congregationis, & traditur forma in huiuſmodi examinibus, & concurſibus ſeruanda.

Quod Concil. ita habetur in dicta Archiepiſcopali Bononien. *par.* 4. de examine per concurſum. *Ex omnibus Eccleſiaſticis functionibus, cum illæ, quæ in Sacramentorum adminiſtratione, ac morbis animarum curandis verſantur, cæteri vtilitate, miſterio, ac poteſtatis vi præſtare cenſeantur, merito ſacrum Concilium priuſquam huiuſmodi munera aliquibus committantur, de illorum meritis diligentius, ac maturius deliberandum duxit. Nam ſi in ſæcularibus certaminibus, non iis, qui aut nobilitate, aut diuitiis, aut ornatu ſplendido antecellant, palma brauiumque decerni ſolet: ſed iis, qui pugna, aut curſu cæteros ſuperarunt: ſic in ſacra hac, ſpiritualique militia, non eos belli Duces, aut caſtrorum præfectos deſignandos Concilium ſtatuit, qui ſponte currentes pugnent, quaſi incertum, ac veluti aerem verberantes, ſed qui collato cum aliis morum & doctrina prælio, ſe illis prudentia, ſcientia, ac bonitate præſtantiores oſtenderint. Hinc igitur quamuis ſapienter admodum eodem fuerit Concilio ſancitum, vt illi ad parochiales Eccleſias tantum admittantur qui inito antea per concurſum examine, cæteris digniores fuerint renunciati. Quoniam tamen multa frequenter ad hoc ſaluberrimum Synodi conſilium impediendum, aut implicandum, a nonnullis obtrudi ſolent: Synodus noſtra prouincialis, vt difficultates huiuſmodi, ſeu callida multorum inuenta prorſus amoueantur, hæc quæ ſequuntur, ex eiuſdem Tridentini Concilij ſententia ſubijcienda eſſe decreuit.*

De edicto proponendo.

IN primis enim quoties vacare parochialem aliquam Eccleſiam contigerit, tunc mandat, habita notitia vacationis parochialis, edictum per Epiſcopum, vel eius vicarium generalem per valuas cathedralis, & vacantis Eccleſiæ, aliiſque publicis locis, ſi videbitur, proponi, in eoque omnes conuocari, qui ſe poſt decem dies ab affixionis tempore, examini per concurſum ſubijcere voluerint hac forma, videlicet.

Forma edicti.

VAcante parochiali Eccleſia, S. N. noſtræ diœceſis, cupientes eidem de idoneo prouidere Rectore, atque ſacri Concilij Tridentini decreta pro viribus Deo adiuuante exequi, tenore præſentium requirimus, & monemus primo, ſecundo, tertio, & peremptorie omnes, & ſingulos presbyteros, & clericos volentes ad examen per concurſum faciendum ſe præſentare, ac omnes volentes clericos ad id aptos nominare quatenus infra decem dies proxime futuros à die executionis præſentis edicti computandos, debeant in actis notarij infraſcripti N. noſtræ Curiæ deſcribi facere eorum nomina, cognomina, ætatem & patriam, ad effectum, vt de eorum natalibus, vita, moribus, & aliis rebus ad vacantem Eccleſiam gubernandam opportunis, iuxta decreta dicti ſacri Concilij inquiri, & tranſacto conſtitutio tempore examinari poſſint. In quorum fidem, &c. Dat. &c.

De quibus beneficiis edictum ſit proponendum per concurſum.

HOc edictum non ad dignitates canonicatus, aut beneficia ſimplicia pertinet, nec ad beneficia regularia quæ regularibus conferri conſueuerunt, neque ad permutationes beneficiorum, neque ad Eccleſias iuris patronatus laicorum, niſi aliter in ipſa fundatione cautum exiſteret. At vbi Eccleſia parochialis iuris patronatus Eccleſiaſtici fuerit, aut etiam partim Eccleſiaſtici, partim laicorum, etiam ſi pro duabus partibus ad laicos pertineret, & pro vna tantum ad Eccleſiaſticum, erit edictum proponendum, debebitque Epiſcopus cum nominatis a patrono Eccleſiaſtico, alios etiam clericos ad concurſum admittere, niſi in inſtitutione, aut fundatione aliter cautum eſſet, tunc enim tantum debebit præſentatus examinari citra concurſum, & approbari ab Ordinario, etiamſi inſtitutioni, & fundationi repugnaret.

A quibus proponendum.

PRætereà edictum hoc ab aliis Epiſcopis inferioribus non eſt proponendum, niſi omnimodam iuriſdictionem Epiſcopalem haberent, nec alicui ſubderentur, ſed immediate ſedi Apoſtolicæ ſubiecti eſſent, ac nullius diœceſis cenſerentur, propriumque territorium haberent, cum facultate congregandi Synodum, quam antea etiam coegiſſent, & in ea examinatores elegiſſent. Tunc enim in collatione parochialium, tum edictum, tum alia, ab Epiſcopis ſeruari debent erunt & ab ipſis obſeruanda.

Quando edictum proroganda.

NOn aliter licebit Epiſcopo diē examinis ad aliū terminū prorogare, niſi qui deſcripti ſūt, legitimo impedimēto detēti fuerūt, quo minus præſtito tēpore ad concurſū acceſſerint: ſiue etiā, ſi in tempore quidē ſe obtulerint, ſed legitima aliqua cauſa, ne ad con-

cursum accederent, impediti fuerint, nam tunc poterit Episcopus vsque ad alios decem dies terminum prorogare.

At si nullus intra priorem terminum se obtulerit, vel ex accedentibus nullus idoneus repertus fuerit: tunc aliud edictum erit proponendum, cuius termino elapso, si nemo se exhibeat, aut ex oblatis nullus idoneus inueniatur, tunc omisso edicto, atque concursu, praecedente tamen examine, alteri beneficium poterit conferri. Non etiam aliud edictum erit necessarium proponere, aut propositum prorogare, si infra terminum vnus tantum se exhibuerit, nam de eo solo periculum erit faciendum.

De venientibus ad examen.

PORro, qui ad examen sunt accessuri, ea quae in edicto constituta sunt, ad vnguem obseruare debebunt, ac saltem per tres dies ante examinis faciendi terminum per se, vel alios dare nomina, cognomina, aetatem, & patriam: doceréque de natalibus, & moribus, aliisque necessariis, tum praesentare se in habitu, tonsura, ac totius corporis compositione congruenti, paratosque in primis ad peritiam suam declarandam in legendo, exponendo, respondendo, concionando, atque etiam in cantu firmo, si videbitur.

De examinatoribus.

ITem, examinatores, modo plures pro Ecclesiarum conditione, modo pauciores, non tamen infra tres ab Episcopo conuocentur, qui in Synodo diœcesana sint delecti, & qualitatibus à Trid. Concil. requisitis praediti, ac praestito iuramento, nihil se prorsus occasione huius examinis ante, vel post accepturos, sub pœnis ab eodem Concilio constitutis. Quos quidem Synodus nostra biduo saltem ante diem examinis, de Ecclesia vacantis atque examinandorum qualitatibus ab Ordinario admoneri mandat, vt maturius de totare deliberare possint: cauentes tamen sub pœnis arbitrio ordinarij infligendis, ne quemquam ex descriptis, à die, quo edictum propositum fuit edocere de examinibus habendis, vel exercere audeant.

De ratione examinandi.

NEc vero vniformis examinandi ratio illis erit praescribenda, sed pro varia Ecclesiarum conditione, prudenti eorum arbitrio relinquenda, cum ad insigniores Ecclesias per grauiora certamina clericos ascendere aequum esse videatur.

Illud tamen nostra Synodus obseruandum esse ducit, vt cum plures se obtulerint examinandos, illi, qui prius nomina dederint primi ad examen admittantur, aut si ita expediat, omnes simul coram examinatoribus conuocentur, vt de vnoquoque coram examinatoribus periculum fiat, ac si ex re magis videatur, liceat singulis examinatoribus aliquid interrogare, ea semper ratione seruata, vt inter examinandos, quanta fieri poterit aequalitas obseruetur, & super eadem re, & per easdem interrogationes singuli examinentur, & omnis collusio, siue instructio praecedens amoueatur sub periurij periculo.

Quod quidem & in patronatu laicorum, vbi plures sunt praesentati, erit retinendum, nam & concursum fieri inter ipsos praesentatos tantum, & ex pluribus praesentatis digniorem eligere oportebit: at si vnus tantum fuerit legitime praesentatus, illum quoque subijci examini necesse erit, sed non per concursum.

De votis examinandorum.

PEracto examine licebit examinatoribus aliqua inter se de illorum conditionibus, & peritia, seu imperitia in examine cognita, in morem colloquij tractare: certum tamen illorum iudicium, constansque determinatio non à verbis palam prolatis, sed à secreta suffragiorum per albas fabas, & nigras decisione pendebit: ita tamen, vt nec etiam priuatas illas sermocinationes cuiquam sub pœna arbitrio Ordinarij infligenda liceat propalare.

Suffragiis detectis, si plures approbati fuerint, in patronatu quidem Ecclesiastico ad patronum spectabit gratificatio, si institutio ad ipsum Episcopum, non autem ad inferiorem spectet. In aliis vero eliget Episcopus digniorem ex renunciatis, nec à reiectione examinatoris licebit appellare, sed bene à mala electione Episcopi, verum appellatio interim non suspendet executionem.

De collatione beneficiorum, & institutione.

HIs absolutis collatio Ecclesiae, & institutio erit faciendа ab eo, ad quem spectat: & si fuerit beneficium, iuris patronatus Ecclesiastici, quod vacauerit in mense reseruato, institutio spectabit ad Papam, facta ei attestatione examinis per concursum, & digrioris ab Episcopo electi.

CAP. III.

De forma seruanda in prouisione beneficiorum simplicium.

SVMMARIA.

AGendum de forma seruanda in prouisione beneficiorum simplicium, n. 1.

In prouisione beneficiorum simplicium spectantium ad liberam collationem Ordinariorum etiam inferiorum Episcopo nulla specialis forma à iure prascripta reperitur. n. 2. nec in collationibus beneficiorum requiritur citatio, aut vocatio etiam per edictum. n. 3. Nec de iure requiritur concursus, sed sufficit, vt is, cui prouidetur, sit idoneus.

In beneficiis simplicibus praesentati, seu electi vel nominati à quibusuis Ecclesiasticis personis, non debent institui, neque confirmari, nec admitti etiam praetextu cuiusuis priuilegij, vel consuetudinis, nisi prius fuerint ab Ordinariis examinati, & idonei reperti, nu. 5. Et si institutio ad inferiores Episcopo pertineat, nempe ex fundatione ante Concilium aut immemoriali, quae non tolluntur per Concilium, praesentati debent prius ab Episcopo examinari, & approbari, alias institutio erit nulla. n. 6. & in praesentatis patronis laicis. n. 7. & 8.

Vbi institutio ad Episcopū pertinet in praesentatis, à patronis laicis, quos Episcopus, si velit, potest examinare, nō requiritur examē necessario ex Concilio, c. 13. sess. 7. Quod solū loquitur in praesentatis, à personis Ecclesiasticis, ac videtur etiam procedere in iure patronatus mixto. nu. 9. In quibus datur forma, ex quo, cū examē praecedere debeat, datur consequenter ordo, qui inducit formam, qua non seruata, actus est nullus. numer. 10. & seq. vbi ponitur decisio Ro-

ta,

ta, quamuis alias in terminis statuti Romæ statuentis, quod ante executionem sententiæ fiat certum monitorium, & sic datis ordinem, sit resolutum executionem aliter factam, non esse nullam. num.12. *quod impugnatur.* num.14.

Improbatur quod ait Flaminius Parisius decreta Concilij omnia habere decretum irritans, ex constitutione Pij IV. super eius confirmatione. n.13.

Cum dicta examinatio & approbatio requiratur pro forma, non poterit omitti, quantumuis præsentatus sit notorie idoneus.

Videtur iam cessare decisio *Caputaq.*367.p.2. *Episcopum non posse examini denuo subiicere pro beneficio simplici præsentatum à clericis, quem iam examinauerat, quando illum promouit ad sacros ordines.* nu.16.& nu.17. *adducitur quædam declaratio S. Congregat. quæ tamen decisio posset hodie procedere in præsentatis à patronis laicis, quando institutio ad Episcopum pertinet. Et etiam in præsentatis ab Ecclesiasticis quoad literaturam.* n.18.

Supradicta doctrina confirmatur, & declaratur ex declarationibus S. Congregationis positis. numero 19.

1 ACtum est de forma seruanda in prouisione parochialium, & beneficiorum curatorum, nunc agendum erit de forma seruanda in prouisione beneficiorum simplicium.

2 De quo dico † primo, quod in prouisione beneficiorum simplicium spectantium ad liberam collationem Ordinariorum etiam inferiorum Episcopo nulla specialis forma à iure præscripta reperitur.

3 Nec in collationibus † beneficiorum requiritur citatio, aut vocatio etiam per edictum, glossa *in c. fin. de elect. in 6. verb. obseruari.* Franch. *in c. constitutis. 2. n.12. de appellationib.* Prob. ad Monach. *in ca. licet Episc. de præben. in 6. nu.2.* Sarnen. *in reg. de infirmis, qu.18. ad fi.* Flores *q.3. à n.54.*& Rota *dec.*309. *n.2. p.1. diuer.*& nouissimè Ceuallos *quæst.*809. *n.28.*

4 Nec de iure in † eorum collatione requiritur concursus, sed sufficit vt is, cui prouidetur, sit idoneus iuxta glossam *in cap. monasterium. 16. qu. vltim. & in cap. tertio, de iure patron.* verb. qui maioribus. vbi Abbas *num.*11. Decius *consil.*129. *nu.2. cum aliis.* Ita in Calagurritana reductionis motus proprij, 29. Martij 1591. coram D. Seraphino, vbi quod ita sæpissime Rota resoluit, vt per Caputaquen. *decis.*69. *libro 1. in manuscrip.*& Crescen. 12. *de concep. præben.* & post hæc tradit Gonçal. *ad reg. mensium. glossa 6. à num.*242. Vgolin. *de offic. Episc. ca.*50. *§.3. numer.*3. Nec in beneficio simplici requiritur, quod prouisus sit approbandus ab examinatoribus synodalibus, iuxta formam Concilij, Marc. Anton. Genuens. *in praxi cap.*119. *numero* 5. dicens fuisse dictum in vna Burgen. portionis 19. Octobr. 1579. coram Bubalo, & quod potest probari habilitas per testes, &c.

5 Dico secundo, † quod in beneficiis simplicibus præsentati, seu electi, vel nominati à quibuscumque Ecclesiasticis personis etiam Apostolicæ Sedis Nuntiis non debent instituti, neque confirmati, nec admitti, etiam prætextu cuiuscumque priuilegij, vel consuetudinis etiam immemorialis, nisi prius fuerint ab Ordinarijs examinati, & idonei reperti. Nec appellationis remedio vllus se tueri potest, quominus examen subire teneatur, vt in S. Concil. Trident. *sessio. 7. de reformat. capit.* 13. quod tamen male seruatur in hoc Episcopatu Abulen. Et † si institutio ad inferiores Episcopo pertineat, (nempe, ex fundatione ante Concilium, aut immemoriali, quæ non tolluntur per Concilium *session. 14. de reformation. capit. duodecimo*, quod solum loquitur de iuribus patronatus de nouo erigendis, vt censuit S. Congregatio, nec per caput sequens, quod solum tollit priuilegium, non autem fundationem, nec immemorialem, vt eadem Sacra Congregatio censuit) præsentati debent prius ab Episcopo examinari, & approbari, aliàs institutio ab inferioribus facta erit nulla, vt in eodem Concilio *sessione* 25. *de reform. cap. nono, versic. ad hæc.* de quo *supra cap. præceden. num.*243.

Quod vltimum videtur † procedere etiam in 7
præsentatis à patronis laicis, cum Concilium dicto *versicul. ad hæc.* generaliter & indistincte loquatur. Nisi dicas, Concilium ibi ex illis verbis, *iuxta aliàs statuta ab hac sancta Synodo*, referre se 8
quoad beneficia patronata simplicia ad dictum *capit.* 13. & quoad curata ad *cap.*18. *sessione* 24. vt dictum est *cap. præceden. numero* 244. ac ideo quoad beneficia simplicia, intelligendum esse, iuxta terminos dicti *cap.* 13. Sed potest responderi, illam relationem fieri quoad formam & modum examinis. (At † vbi institutio ad Episcopum pertinet 9
in præsentatis à patronis laicis, quos Episcopus, si velit, potest examinare, ex dicto *versicul. ad hæc.* non requiritur examen necessario, ex *dict. cap.* 13. quod solum loquitur in præsentatis, seu electis, vel nominatis à personis Ecclesiasticis. Ac videtur etiam procedere in iure patronatus mixto, ad dicta *cap. præced. à numero* 278.) in quibus datur forma, 10
ex † quo, cum examen precedere debeat, datur consequenter ordo, qui inducit formam, qua non seruata, actus est nullus. Felinus *in cap. cum dilecta. de rescrip. numer. 6. versic. sextum signum*, Brun. *in tract. de forma. tit. quatenus censeatur datum aliquid pro forma.* Cacheran. *decisio. Pedemontana* 65. *num.*14. cum Neuiz. *consil.*87. *num.*13. Mandos. *reg.*24. *q.*3. *n.*9. Imola, Alexand. *n.*38. & Ias. *n.*19. *in l. à diuo Pio. §. in venditione, ff. de re iudic.* Angulo *in l.*19. *meliorationum gloss.*4. *num.*2. & fuit dictum in Toletana professionis 27 Februarij 1595. coram D. Pamphilio supra adducta *præcedenti cap. dub.*21. *n.*330. Et in Treuerin. loci capitularis 10. Mart. 1606. coram D. Mançanedo, & Abulen. præstim. 15. Februar. 1610. coram eodem suprà relata 5. *par. c.*3. *nu.*91. & ita tenuit Rota in vna Calagurrit. beneficij de Archua, 7. Maij 1584. coram Sanctissimo, vt † in decisione sequenti, *Tenuerunt* 11
Domini, receptionem non suffragari Ioanni ex declaratione S. Cõgregationis. Non obstat, quod decretum S. Cõcilij Tridentini nõ annullat, quia imo annullat, ex quo cum examen præcedere debeat, ca.13. sess.7. *datur consequenter, quoniã ordo inducit formam, qua nõ seruata actus est nullus ex Bruno, qui reliquos cumulat de forma*, tit. quatenus censeatur datum aliquid de forma, fol.4. concl.15. *Non obstat, quod hæc forma sit ad effectum, qui hic adest, ex quo hodie Vrbina potest examinari, quia cũ receptio huiusmodi, præsertim facta à beneficio cõstituto in extremis, non esset bona, interim alteri fuit ius quæsitũ per Ordinarij prouisionẽ, duob. enim indigebat Ioãnes, receptione, & examine, vnũ ergo sine alio sibi suffragari nõ potuit.* l. si hæredi plures. de condit. instit. *Non obstat, quod per ipsum nõ steterit, quia imo nunquam se obtulit examinandum, sed prætendebat, non esse necessariũ examẽ, & quando Vicarius mandauit Petrũ, & Martinum*

examinari, appellauit ipſe ab hoc decreto, non autem obtulit ſe examinari.

12 Quamuis aliàs in † vna Romana Vincę, 5. Maij, 1589. coram D. Orano fuerit reſolutum, *quod licet per ſtatutum Romæ ſtatuatur, quod ante executionem ſententiæ fiat certum monitorium, tamen executio aliter facta non eſt nulla, cum non procedat vlterius annullando actum in contrarium factum.* Dd. in l. nō dubium. C. de legib. *non obſtante decreto irritante, poſito in confirmatione ſtatutorum Romæ, nam illud non alterat naturam ſtatutorum, ſed operatur, quod non poſſint per inferiores reuocari ſeu interpretari.* c. delicto. de præben. *& poſitum in principio, & confirmatione, ſiue in fine, ſolum habet locum in illis ſtatutis, quæ de iure communi ſunt talia, vel ex quorum tenore talis expreſſio colligatur, quod inducat nullitatē. Abbas, Felin. & Ripa* in c. cum acceſſiſſent. de conſtitut. *Brunus* de forma ſtatutorum, fol. 36. *Ita ibi.*

13 Ex quo obiter infertur, † falſum videri, quod tradit Fl. Pariſ. *de confidentia. q. 38. n. 26. de reſignatione beneficiorum, lib. 4. q. 9. num. 28.* quem poſt hæc ſequitur Gonçalez *ad regul. menſium, gloſſ. 15. num. 37.* decreta Concilij omnia habere decretum irritans, ex conſtitutione Pij IV. ſuper eius confirmatione, dicens, ita omnes tenere, & fuiſſe reſolutum in Rota, in vna Seguntina vnionis coram D. Blancheto, 1. Iulij 1592. maxime, quod decretum irritans in d. confirmatione Concilij poſitum, videtur referri ad interpretationes, & ſtatuta ſuper ipſius decretis facta, quæ ibi inhibentur. Nec etiam placet quod in vna Calagurrit. iuris votandi 28. Maij 1586. coram D. Blanqueto fuit dictum, quòd conſtitutio, concilians habeat decretum irritans, cap. ex parte de cap. min. &c. quia ex illo tex. ſolùm poteſt deduci, quòd conſtitutio conciliaris habeat clauſulam derogatoriam ad ſequentes diſpoſitiones contrarias, ſeu futura reſcripta, vt dictum eſt 4. *part. cap. 5. nu. 50. & 51.* non verò decretum irritans omnia in contrarium acta, ſeu quicquid ſecùs à quo quam contigerit attentari.

14 Sed cum in terminis † dicti ſtatuti Romæ detur ordo, ex quo monitorium præcedere debet executionem ſententiæ, qui inducit formam, iuxta dicta, verius videtur executionem aliter factam eſſe nullam, etiamſi ſtatutum non procedat vlterius annullando.

15 Vnde cum dict. † examinatio, & approbatio, de qua *n. 5. & 6.* requiratur pro forma, non poterit omitti, quantumuis præſentatus ſit notorie idoneus, iuxta dicta *ſupra 6. par. c. 2. à n. 275. & cap. præced. nu. 102.* & facit declaratio 8. infra adducta *n. 19.*

16 Et videtur iam ceſſare *deciſio* Caputaq. 367. *part.* 2. vbi fuit reſolutum Epiſcopum non poſſe examini denuo ſubiicere pro beneficio ſimplici præſentatum à clericis, quem iam examinauerat, quando illum promouit ad ſacros ordines, ſed teneri illum inſtituere abſque nouo examine, ex *cap. accepimus. de ætate & qual.* Ex † quo aliàs S. Congrega-

17 tio de anno 1573. reſpondit Patauino, & Hiſpalen. quod Epiſcopus non poteſt examinare promotos à ſuo prædeceſſore, niſi poſt promotionem aliqua noua cauſa ſuperuenerit quod ſi ipſemet Epiſcopus aliquos minus idoneos ordinauerit, eos ſuſpendere debet. De quo vide Nauarrum *conſ. 8. de priuilegiis*, Gonçalez *gl. 4 à n. 85.*

18 Quæ tamen deciſio † Caputaquen. poſſet hodie procedere in præſentatis à patronis laicis, quando inſtitutio ad Epiſcopum pertinet, cum in eis non requiratur tunc examen pro forma, vt dixi, & etiam in præſentatis ab Eccleſiaſtis, quoad literaturam, iuxta declarationes S. Congregationis Concilij adductas 6. *p. c. 2. nu. 234.* vbi etiam examen erat pro forma.

Et ſupradicta † doctrina confirmatur, & declara- 91
tur ex ſeqq. declarationibus S. Congregationis ſuper dictum *c. 13. & dict. c. 9.* Prima, *an approbatio facta ab Epiſcopo, etiam ſi inſtitutio pertineat ad inferiores iuxta formam* c. 4. ſeſſ. 25. & c. 13. ſeſſ. 7. *debeat fieri etiam in beneficiis, quorum inſtitutio pertinet ad Epiſcopos, aut monachos. Congregatio cenſuit, etiam in iſtis beneficiis debere fieri.* Secunda. *Adeo verum eſt, quod in beneficiis iuriſpatronatus examē ab Epiſcopo fieri debet, quod procedit, etiamſi inferiores inſtitutores haberēt iuriſdictionē ordinariā in clericos ad dicta beneficia præſentatos, & comprehenduntur Abbates, Commendatarij, & quicunque inferiores qualibet exemptione muniti etiamſi ordinariā iuriſdictionem haberent in locis beneficiorum, & ordinarij inſtitutorū ſint, vt in eos omnē iuriſdictionem habeāt, aliàs irritam eſſe iuſtitutionem.* Tertia. *In beneficiis ſimplicibus, quæ nō ſunt de iure patronatus, ſed ſunt ad collationē inferiorū, examen Epiſcopi non eſt neceſſarium.* Quarta. *Congregatio cenſuit, dictam approbationē nō requiri in beneficiis ſimplicibus, quorū collatio libere pertinet ad inferiores* Quinta. *Super dict. capit. 13. non comprehenditur in hoc decreto Eccleſia collegiata, cuius canonicatuū collatio libere ſpectat ad Capitulum.* Sexta, ibi: *Non inſtituantur, nec confirmentur, Congregatio cenſuit, hoc non procedere in Eccleſiis electiuis.* Septima. *Qui admittuntur in Eccleſiis patrimonialibus ſiue receptiuis, tam numeratis, quam non numeratis, ad beneficia ſeruitoria nō poſſunt admitti, niſi præuio examine, & approbatione Epiſcopi, iuxta hoc decretum. Cōcordat alia declaratio Calagurritana adducta* cap. præced. n. 183. Octaua. *In illis Eccleſiis, in quibus occurrēte vacatione canonicatus ad illum præſentare debeat, & ab inferiori inſtitui antiquior portionarius, ad portionem antiquior beneficiatus, ad beneficiū antiquior expectās, cēſuit Congregatio, nō ſufficere aliquē examinatū, & approbatū fuiſſe ab Epiſcopo, quando admiſſus fuiſſe ad expectandum, iuxta diſpoſitionē huius decreti, ſed neceſſarium eſſe in quolibet aſcenſu nouum examen. Ita etiam fuit reſolutum iuxta hanc reſolutionem per Rotā in cauſa Calagurritana beneficij de Hornillos, 12. Oct. 1587. coram D. Pamphilio. Et in alia Calagurritana aſcendendi 28. Iun. 1599. coram D. Seraphino, vt per Gonçalez gl. 34. nu. 74.* Nona. *Si inſtitutio legitime pertinet ad inferiorem, ita vt non depēdeat aliquo iurepatronatus, quod per Concilium ſublatum eſt, c. 9. ſeſſ. 25. præſentatio ſoli Epiſcopo faciēda eſt ad effectū examinis dumtaxat, non attenta quacunque conſuetudine immemoriali contraria, prout hic ſancitum eſt.* Decima. *Compoſtellana. Illuſtriſſ. & Reuerendiſſime Dn. qui-*
dā Archidiaconi, & forſan alij Dignitates obtinētes
prætēdunt in eorū diſtrictibus poſſe inſtituere ad præ-
ſentationem patronorum, tam clericorū, quam laico-
rū, allegātes immemorialē, & quia hoc videtur contra
Concil. ſeſſ. 14. c. 13. vbi diſponitur, vt nō liceat patro-
nono cuiuſuis priuilegij prætextu, aliquē ab beneficia
iuriſpatronatus, niſi Epiſcopo loci ordinario præſenta-
re cū decreto irritante, & annullatiuo, ideo quaritur
primo, an huiuſmodi inſtitutiones factæ ab Archidia-
conis & aliis minoribus ſuſtineātur vigore immemo-
rialis, attēto, quod cū Cōciliū tollat priuilegia, multo
magis videtur tollere, immemorialē, quæ inducit ſolū
priui-

priuilegium præscriptũ. Congreg. Cõcilij respõdit inferiores Archidiaconis, & aliis inferioribus ex immemoriali competente, nõ esse per Concilium sublatas. Secundo quæritur, vtrũ in casibus in quibus dicti Archidiaconi possunt instituere, possint id facere, nõ examinatis prius præsentatis per Ordinarium, nã in hoc videtur prouisio expressa Concilij sess. 7. c. 13. vbi disponitur, vt præsentati ad quæuis beneficia Ecclesiastica, à quibuscuis Ecclesiasticis personis, etiã sedis Apostolicæ Nuntiis, nõ instituãtur, nisi fuerint à locorũ Ordinariis examinati, & idonei reperti cũ derogatione cuiuscunque priuilegij, & immemorialis. Et idem statuitur in Concil. sess. 25. c. 9. ver. ad hæc liceat, & Congregatio iam resoluit hoc seruandum esse in quibuscuis beneficiis, & in Ecclesiis patrimonialibus, ita vt quatenus concernãt curã animarũ, seruetur etiam forma cap. 18. sess. 24. vt in copia, quæ datur. Congregatio Cõcilij respõdit, Si de simplicibus beneficiis agatur, præsentatos absque prævio examine Episcopi institui nõ posse, iuxta c. 13. sess. 7. si autem de parochialibus, seruãdam esse formã capitis 18. sess. 24. Tertio, Posito, quod supradicta facere possint, an interim quod probãt immemorialẽ R. Archiep. possit & debeat exercere iurisdictionem circa præmissa. Quod videtur, quia cũ Reuerendissimus D. Archiepiscopus habeat fundatam suam intentionem de iure, nec inferiores ostendãt priuilegiũ per se sufficiens, vel quod saltim præstet legitimæ præscriptionis titulũ, sed allegent solum immemorialẽ. donec probetur dicta immemorialis, non impeditur iurisdictio ordinarij, vt ex text. in capitulo cũ personæ 9. fin. de priuileg. in 6. Congregatio Concilij respondit, non videri Archidiaconos spoliandos sua quasi possessione, donec probẽt immemorialẽ, quatenus institutiones dependeant à patronatibus validis, qui non sint de reuocatis per Concilium, potest tamẽ ordinarius cõpellere patronos, & titulum patronatus ostendant, quo valido reperto, ad examen præsentatũ admittat, vt postea, si fuerit approbatus, Archidiaconis pro recipienda ab eis institutione præsentetur. Vndecima. Regien. præpositura S. Chirini sub Leone, & Clemente Papis fuit erecta in collegiatã cũ duodecim canonicis institutis, tã ex introitibus dictæ præpositurã, quàm etiã aliorum Ecclesiarum, ei à Rom. Pontif. vnitarũ, quæ ad liberam ordinarij spectabant collationem, prædicta vero præpositura erat iurispatronatus Domicellorum oppidi, in qua erectione fuit per eosdẽ Papas concessum iurispatronatus dictorum canonicatuũ maiori numero delictorum Domicellorum, & institutio canonicorũ ipsismet canonicis nullo requisito, nec intercedente ordinarij consensu. Modo ad quæstionem de iure patronatus huius Ecclesiæ collegiatæ, an institutio canonicorũ, qui præsentatur à patronis, pertineat ad canonicos ipsos, vt prætendunt, ex priuilegio, an ad ordinariũ, cum ex ca. 9. sess. 25. huiusmodi priuilegia sint abrogata, & ex c. 13. sess. 14. ad ordinariũ spectet, cessante omni priuilegio: quoniã ius patronatus hoc est de illis, quæ reuocata sunt, d. c. 9. & fuit concessum ex lege expressa, vt institutio fieret ab ipsis canonicis. Congregatio censuit, hoc ius constitutionis non esse à Concilio sublatũ, sed saluũ adhuc manere, ex c. 9. sess. 6. & dict. c. 9. Si tamẽ de simplicibus beneficiis agatur, præsentatos nõ posse institui à canonicis, priusquã fuerint ab Episcopo examinati, & idonei reperti, vt decretum est d. c. 13. & d. c. 9. Si vero de parochialibus Ecclesiis agatur, seruandam esse formam examinis, quæ prescribitur sess. 24. cap. 18. Duodecima. Congregatio Concilij censuit, præsentationẽ Episcopo faciendam esse quoad effectũ examinis dumtaxat, nec opus esse vt edicta proponantur ab Episcopo de viribus iurispatronatus, &c. Deinde, si controuersia fuerit circa illud, dilucidato, & approbato iure patronatus, Episcopus debet remittere ad inferiorem pro institutione, sed si præsentatus fuerit illegitimus, inferior cognoscet de validitate, & inualiditate dispensationis, etiam esset præsentatus ad beneficium curatum, ex c. 18. sess. 24. Decimatertia. Episcopus cum examinatoribus non ageret, nisi de vita, moribus, & doctrina, & ætate. Decima quarta. Congregatio censuit, Episcopum debere admittere examẽ eius, qui est præsentatus a patrono, de cuius patronatus validitate in petitorio controuertitur coram eodem Episcopo, facta tamẽ per Episcopũ protestatione de iuribus suis, & sine eorũ præiudicio, vel committere alteri Episcopo viciniori. Decimaquinta. Congregatio censuit, cognitionẽ validitatis & inualiditatis iurispatronatus controuersi ad Episcopum dumtaxat, non ad inferiores, qui ius habent instituendi pertinere, secus vero, si huiusmodi inferiores ordinariam, & in loco habuerint iurisdictionem. Decima sexta. Congregatio censuit pertinere edictorum, siue citationum ad vocandos oppositores relaxationẽ, quæ fieri debeat in præsentationibus patronorũ, edicta ponere ante institutionem iurispatronatus, ad eos, ad quos ante Concilium spectabat, cum de his nihil per Concilium fuisset dispositum. Decimaseptima. Super dictum cap. 9. vbi: Irrita sit & inanis: non sufficit, quod præsentatus fuerit alias examinatus, & approbatus ab alio ordinario, ad beneficium curatum.

CAP. IV.

De forma edicti, seu vocationis in institutione facta.

SVMMARIA.

IN institutione præsentati seruanda est forma ca. fi. de elect. in 6. Vnde institutio facta non proposito edicto est nulla, nam illud cap. etiam in institutione procedit. nu. 1. & procedit etiam in canonicatibus, & præbendis absque simplicibus beneficiis. nu. 2. & num. 3. ponitur decisio Rotæ, & nu. 4. allegantur aliæ decisiones, & n. 5. & 6. adducuntur resolutiones Rotæ.

In edicto debet assignari terminus competens & peremptorius n. 7.

Non sufficit citatio generalis per edictum, quando sunt alij patroni certi, sed debent specialiter & nominatim citari, aliàs institutio est nulla, nu. 8. & 9. vbi ponuntur resolutiones Rotæ.

Prædicta resolutio non procedit, vbi esset consuetudo in contrarium. num. 10. & seq. vbi ponitur resolutio Rotæ. Et cum non sit contrarius, sed contra communem opinionem, sufficeret decennalis. n. 12. & in his partibus non est in vsu specialiter citare alios patronos, licet sint certi, sed solum fit citatio generalis per edictum. n. 13.

Quamuis Doctores dicant, post terminum edicti non esse quem admittendum, seu audiendum, etiam re integra, id est, institutione non secuta, tamen contrarium seruatur, nam ante institutionem semper admittuntur qui præsentantur ab aliis patronis, seu prætendunt habere ius. nu. 14. *quod non videtur contra ius, ex quo in edictis non dicitur, quod post terminum illius non admittentur, sed procedetur in causa.* n. 15.

An quãdo institutio est facta in cõtradictorio iudicio

seu sententia lata super ea facienda, causa sit appellabilis. Resoluitur institutionẽ præsentandi factam pendente appellatione per alteram interposita à sentẽtia ordinarij, & possessionem subsequutam, & etiam possessionem à præsentato instituto captam, pendente appellatione iudiciali interposita ab institutione facta in sententia, esse attentatam, à n.16. *& adducuntur variæ resolutiones & decisiones Rotæ,* & n.20. *respondetur doctrinæ Lambertini, quod loquitur quando institutio fuit facta extraiudicialiter & sine contradictore, &c.* & nu. 26. *improbantur Zauallos & Azeuedo contrarium tenentes.*

Non est curandum de stylo contrario, seu consuetudine, qui in aliquibus Episcopatibus seruatur, nam non est toleratus, sed admissus, sed per superiores reuocantur tamquam attentata. n.27. *sicut etiam non est curandum de stylo tribunalis iudicis metropolitani, Salmanticæ residentis, qui semper dat executoriam suæ sententiæ, quando est confirmatoria primæ ordinarij,* n.26.

Si illa consuetudo exequendi sententiam, & mittendi in possessionem capellaniæ, seu beneficij, eum, in cuius fauorem lata est, reuera staret, & ea constaret, cessarent attentata. n.29. *& idem esset stante statuto seu constitutione Synodali id statuente, seu prohibente appellationem respectu effectus suspensiui.* numer. 30. *vbi ponitur decisio Rotæ, & declaratur* num.seq.

Prædicta resolutio procedit etiam quando plures sunt præsentati ab vno patrono, vel æquali patronorum suffragio, nam cum tunc Episcopus teneatur digniorem instituere, dignior prætermissus poterit ab eo appellare. nu.32. *quamuis contrarium teneant aliqui.* num. 33. *Et quamuis à gratificatione Episcopi, quando sunt æque digni, non detur appellatio.* num.34.

1 PRæterea in institutione † præsentati seruanda est forma *cap. fin. de elect. 6.* Vnde institutio facta non propositio edicto iuxta *d. c. fin.* est nulla, nam illud etiam in institutione procedit, vt post glossam ibi notant Ioan. And. Dominic. Fran. & alij, Lapus *allegatione 8. num. 4.* & ibi Mandos. *litera V.* dicens communem, & ita seruari, Rochus *de iure patron. verb. honorificum. quæst. 2. num. 5. & quæst. 38. numero* 69. Lamber. qui dicit communem *2. p. 2. lib. q. 6. artic.* 2. 4 12. *&* 16. qui per totam illam quæstionem videndus est de hoc, Hieronymus Gabriel. *cons.* 199. *n. 2. li. 1.* & Flores de Mena *q. 3. n. 55.* Aym. *cons. 63. nu. 2.* & nouissime Perez de Lara, *de annuer. & capell. lib. 2. c.* 10. *n. 32. & 59.*

2 Et procedit etiam † in canonicatibus, & præbendis, aliisque simplicibus beneficiis, vt ibi notant Io. Andr. Dominic. & Anchar. & Gabr. *supra,* & Lata *num.* 40.

3 Et est † *decisio* Guidoboni 55. *in manuscriptis,* vbi habetur, quod *institutio præsentati facta non seruata forma* d cap fi. *est nulla, quia semper tentum est, quod dictum* ca. fin. *habet locum etiam in præsentatione & non tenetur decisio Bellamera* 620. *tamen, quod per præsentationem factam ordinario, etiam ante institutionem fuit quæsitum ius parti, quod non tollitur per prouisionem Papæ. Et quamuis institutio subsequuta fuerit nulla propter non seruatam formam* d. cap. fi. *præsentatio tamen facta firma manet,* Lamb. sup. art. 17. *& sic impetratio facta à Papa de dicto beneficio, non facta mentione dictæ præsentationis, & institutionis alterius est nulla. Hæc Guidobonus.* Cui † concordat *decisio* Crescen. *vltim. de iure patron.* Caputaquen. 37. *part. 2.* & Cotæ 387. *in miscellaneis manuscriptis.* Et etiam *decisio* Putei 484. *libro 2.* Lara *sup. n. 41.* Et facit decisio in causa Oscen. canonicatus 1. Febr. 1593. relata supra *5. par. cap. 4. n. 141.*

Vnde in vna † Lucana capellaniæ 13. Maij 1553. 5
coram D. Augustino fuit resolutum, *institutionem factam eadem die, qua fuit facta præsentatio, non tribuere titulum coloratum, quia est contra decretum* d. c. fin. *iuncta gl. 1.* in fin. *& ibi Domin. & Franc & dictum fuit, quod aliàs fuit idem resolutum coram Achille in Lucana.*

Et quod institutio † facta non præmissis edictis, & 6
sic nõ seruata forma tradita *in d. c. fi.* est nulla, & nullum ius tribuit, fuit dictum in vna Salmantina capellaniæ del Voto 3. Iunij, 1585. sup. adducta *6. p. c. 9. n. 13.* & vide dicta *5. p. c. 5. n. 9.* Et † in edicto debet assignari terminus competens & peremptorius. 7
vt in d. c. fin. & ibi Dd. Lamb. *sup. ar. 21.* Perez de Lara *à n. 44.* Rota in decisionibus relatis *nu. seq. & 9.* & in vna Parmen. beneficij 28. Nou. 1586 coram D. Gipsio, in qua fuit resolutum, institutionem beneficij, &c. refert & sequitur Marc. Anton. Gen. *in praxi c. 100. nu. 15.*

Et non † sufficit citatio generalis per edictum, 8
quando sunt alij patroni certi, sed debent specialiter & nominatim citati, aliàs institutio est nulla, *d. c. fin.* vbi Dd. Perez de Lara *sup. n. 42. &* 43. Vt in vna Foroliuien. iurispatronatus, & 8. Februarij 1599. coram Domino Lancelloto, in qua fuit resolutum, *Petrum præsentatum fuisse in tempore, quia præsentatio fuit facta infra quadrimestre, quod competit patronis laicis ad præsentandum.* c. vnico. de iure patron. lib. 6. *Et quamuis potuerit iudex abbreuiare terminum,* iuxta c. fi. de elect. in 6. *Rochus.* verb. honorificum. nu. 5. *ita vt post terminum edicti, & institutionem primi præsentati non sint amplius audiendi alij patroni, & pro illa vice ius præsentandi amiserint, Rochus* supra, *Lambertinus* 2. parte, 2. lib. quæstion. 1. articulo secundo, *tamen in hoc erat seruanda forma* dict. cap. fin. *quæ habet locum in præsentatione, & institutione, vt ibi notant gl. & Dd. communiter. Puteus* decis. 306. libro 1. *Guidobonus* 55. *Aymon.* cons. 60. numero secundo, *aliàs institutio est nulla, cum habeat decretum irritans, Lambert.* supra quæstio. sexta, articulo 12. *hic autem non fuisse seruatam formam dicti* capit. fin. *apparet ex eo, quia patroni non fuerunt citati, prout requirit textus ibi, vocationem autem huiusmodi. Et secundo, quando sunt certi, non sufficit generalis citatio, sed debent specialiter citari, aliàs institutio est nulla.* Lambert. d. quæst. 6. artic. 11. & 13. *Nec obstare, quod patroni non erant certi, quia satis erant certi apud vicarium, à quo rogati prius fuerant vt eius fratrem præsentarent, prout colligitur ex attestatione, de qua in processu. Addebat vnus ex Dominis, quod ad hoc sufficiebat, quod potuisset haberi certitudo per inquisitionẽ, & de facili sciri potuisset. Et mouebatur ex iis, quæ dixit Ancharanus* dict. c. fi. vers. & pondera. *quem sequitur Geminianus* ibi. *Secundo non fuit seruata forma* dicti c. fi. *quia non fuit seruatus terminus cõpetens. Licet enim nõ declaretur, quot dierum esset talis terminus, tamen trium dierũ fere in continenti post vacationem est nimis breuis, & non competens, &c.* Et † 26. *Aprilis* eiusdem anni coram eodẽ Domino Lancellato, *Domini stetcrũt in decisis, ex duobus fundamentis cõsideratis in decisione. Primo, quia patroni nõ fuerũt nominatim citati, pro hunc effectũ, vt ibi notat Anchar. quod non sint pene-* 9
tus,

tu incerti, nam si per inuestigationem possit haberi certitudo, vt inquirere, quis sit hæres talis, vel quis possideat, non valet citatio generalis, sicut etiam, quod certi dicantur, qui verisimiliter sciri possunt, tradit Lamber. 2. par. 2. libr. quæst. sexta, articulo duodecimo. *Et facit* decisio 387. part. 1. diuersorum. *& ista scientia sufficit, si adsit in præsentato, vel in præsentante, vel in instituente, Lamber.* d. art. 12. nu. 8. *Neque obstare, quod scientia respectu Elisabetha non iuuet alios compatronos, vt per Franch.* d. capit. fin. numero nono, versic. quarto quæritur. *quia in specie Franchum reprobat Lamber.* supra attic. 20. & 28. *qui dicit Ioan. Andream tutius fuisse loquutum, quia* in d. c. fi. *irritatur institutio, ideo si est nulla, ipso facto non citato vno de certis, non potest pro parte valere & pro parte non, quia est actus indiuisibilis, & ea, quæ affert Franchus, & Baldus, dicit procedere in actu diuisibili, &c. Nec obstare stylum, qui vti aduersans iuri communi esset alio modo probandus, & saltim, quod fuerit in iudicio contradictorio obtemum, vt* in iuribus vulgaribus. *Placuit etiam secundum fundamentum de nimia temporis breuitate, &c.*

10 Prædicta resolutio † nullo modo procedit, vbi esset consuetudo in contrarium, Lambertin. *dict. quæst. 10. 6. articulo* 14. Aymon. *d. consil. 63. numero secundo.* Puteus *decisio. 306. lib.* 1. vbi quod allegans talem consuetudinem, ex quo erat contra communem opin. debebat illam probare, quidquid dicat Ægid. *dict. decision.* 620. & Rota in vna Lamascen. beneficij, 21. Iunij 1596. coram domino
11 meo Corduba, in † qua fuit resolutum, quod *licet institutio præsentati debeat fieri prauiis edictis,* ca. fi. de elect. in 6. *termini tamen assignatio commissa est arbitrio iudicis,* glo. ibi competenti. *& stante vsu illius regionis potest fieri institutio sine edictorum præfixione, ad tradita per Lamber.* lib. 2. part. 2. quæst. 6. art. 14.

12 Et cum ista † consuetudo seu stylus non sit contra ius clarum, quidquid velit Rota in dicto Foroliuien. 26. April. sed contra communem opinionem, vt dicit Puteus *dict. decisio.* 306. & contra decisiones Rotæ, sufficeret decennalis ad tradita *in cap. fin. de consuetudine.* & supra *quinta parte, ca.* 4. *à numero nonagesimoseptimo* 1. *tomo.* Puteus *deci-*
13 *sio.* 241. *libro* 3. Et † in hoc Episcopatu Abulensi, non est in vsu specialiter citare alios patronos, licet sint certi, sed solum fit citatio generalis per edictum.

14 Et quamuis Doctores † dicant post terminum edicti non esse quem admittendum, seu audiendum, etiam re integra, id est, institutione non sequuta, Oldrad. *consil.* 3. Felin. *in ca. cum Bertoldus. numero* 13. *dere iudicata,* Rochus *verb. honorificum. numero* 5. *& verb. competens. numero* 51. Lambert. *dicta quæstion. 6. articul.* 26. *&* 28. qui ait, post tempus edicti non esse quem admittendum etiam re integra, ignorantem tamen, vel impeditum, admittendum esse lapso termino edicti, re tamen integra, id est, institutione non sequuta: tamen contrarium seruatur, nam ante institutionem semper admittuntur, qui præsentantur ab aliis patronis, seu prætendunt
15 habere ius, † quod non videtur contra ius, ex quo in edictis non dicitur, quod post terminum illius non admittentur, sed quod procedetur in causa, & fient acta in absentia, seu in ftratis. Et quod transacto edicti termino, ante institutionem tamen, poterit patronus comparere, & præsentare, inquit Perez de Lara *libro* 2. *cap.* 9. *numero* 47. & 50. citans Felinum, Rochum, & Lambertinum *supra,* qui tamen id non dicunt, sed potius contrarium, vt sup. Melius fauet idem Felin. *in cap. gratum de offic. deleg. numero* 3. vbi ait, quòd effectus citationis per edictum elapso tempore non facit, quin audiantur illa, quorum interest etiam post tempus, nisi iudex interloquatur, imponendo silentium illis, ex Innocen. *in cap. fin. qui matrim. accus. poss.* Angel. *in l. prima, C. vt nemo inuitus,* & Bald. *in l. diffamari, C. de ingen. & manum.* audiuntur enim isti regulariter elapso termino, nisi quando res non est integra per *dict. cap. fin.* & Bald. *supra,* & quando in assignatione termini apponitur clausula ista, aliàs enim tunc imponitur silentium, Abb. *in cap. penul. de iud.* post Card. &c. Ita Felin. & nouissimè sequitur Ceuall. *q.* 898. *à numero* 43. dicens esse vtile in praxi, & sic obseruari in constitut. Archiepiscop. Toletani, quòd etiam elapso termino citationis per edictum, audiendi sunt illi quorum interest, si compareant re integra pro suo interesse, vt tradit Felin. *ibi,* & sequitur And. Gail. *lib. 1. pract. obser. in obseru. 57. num. 8. & 12.*

Sed hic offert † se difficultas, an quando institutio 16
est facta in contradictorio iudicio, seu sententia lata super ea facienda, causa sit appellabilis, in qua resolutiue dicendum est, institutionem præsentati factam, pendente appellatione per alterum interposita à sententia Ordinarij, & possessionem subsequutam, & etiam possessionem à præsentato instituto captam pendente appellatione iudiciali, interposita ab institutione facta in sententia, esse attentatam, Ioan. Andreas, Lapus, Dominicus. *numero* 7. & Francus *supra in capitulo auaritiæ. de election. in sexta,* & tenuit Rota in pluribus causis, & signanter in v- 17
na Neapolitana capellaniæ de mense Decembris 1562. coram Domino Oradino, & in Calagurritana beneficij, 7. Maij 1574. coram Domino Blancheto, & in alia Calagurritana portionis de Amarita, 27. Iunij, 1575. coram Domino Cantucio, quæ est 2. *par. diuersorum, decision.* 6. & in vna Lucana plebis, seu parochialis, 18. Iunij 1571. coram Domino Lancelloto, seu Binarino, vt in decissone sequenti.

Domini dixerunt, possessionem esse attẽtatam, quia 18
captam appellatione pendente. Non obstat, quod Ordinarius processerit tanquam executor deputatus in confirmatione donationis, quia hoc non procedit, quãdo assumit partes iudicis. Felin. c. fi. de præsumpt. *& pronunciauit parte citata, institutionem faciendam. Non obstat, quod attentata, deserta appellatione non sint reuocanda, quia hoc tollitur ex facto, cũ appellatio nõ sit deserta, & in appellatione apostoli sint data & terminus præsentationis non sit elapsus, & etiã per Papã prorogatus. Minus facit, quod passus fuerit procedi in negotio principali, quia cum nõ constet, quod scierit possessionem captam, non potest induci aliqua renuntiatio attentatorum. Minus facit allegatum* capitulum *Concilij Trid. quia loquitur in relatione facienda, ab examinatoribus, quæ non potest suspendi per appellationẽ, quo minus fiat institutio, secus in casu isto, in quo agitur de iure patronatus, & institutione facta vigore illius, & non relationis. Nõ obstat noua prouisio, quia vltra hoc appellans habet anteriorem nouam prouisionem, sed quidquid sit, non potuit vigore nouæ prouisionis capere possessionem, alias incidit in pœnas extrauagantis Iuly Tertij contra capientes possessionem literis non expeditis.*

Et † tradit recte Lancellotus *de attentatis 2. part.* 19

cap.4.num.614. & 627. & cap. 12. in præsentatione. num. 79. & præsertim *limitatione 40. & 49.* vbi respondet *cap. constitutis. 2. de appellationibus* quod loquitur in appellatione extraiudiciali, vt etiam intelligunt Ioann. Andreas, Lapus, Dominic. & Francus *supra*, & Cuchus *in institutionibus, maior. lib.4. tit.4.n.67.*

20 Et similiter † cum Rota in dicta Neapolitana respondet idem Lancellotus doctrinæ Lambertini *de iure patron. 2. par.2. lib. quæstio.11. articul.5. num.2.* dum dicit, institutum posse pendente appellatione ab institutione capere possessionem, quia est quid facti, & effectus consecutiuus institutionis, quod eius lectura est corrupta, & loquitur quando institutio non habet vim diffinitiuæ, sed fuit facta extraiudicialiter, & sine contradictore, vt aperte colligitur ex his, quæ ipse dicit *numero præcedenti, in fine*, quo casu appellatio tanquam interloquutoria non debet facere attentata, vt pro regula firmauit *dict. c.12. 1. limitation.* & est etiam decisio 534. in nouis. Farinac.

21 Et idem etiam † tradit Brederodius *in tract. de appellationibus 1. parte, à quibus actibus. titul.20. versicul. ab institutione præsentati. pagin.* 419. & Marcus Antonius Genuensis *in praxi Archiepiscopali Curiæ Neapolitanæ, cap. sexagesimoprimo, numero* 19. dicens, receptum in dicta Curia Archiepiscopali Neapolitana, & vbi post sententiam est facienda institutio, seu collatio, tenet Azeuedo in Curia Pisana, *lib.2.cap.4. numer.*14. & nouissime Perez de Lara *lib.2.cap.11. à num.1.*

22 Et nouissimè in vna Aurien. † parochialis, prima Iulij, anno 1596. coram Domino Penna fuit resolutum, *quando institutio facta est in contradictorio iudicio, & per sententiam, tunc causa est appellabilis, ex Lancelloto*, dict. numero 79. & dict. limitatione 49. *& quod appellatione pendente, capta possessio est sequestranda, maxime, quia fuit capta infra decem dies datos ad appellandum, Cæsar de Grassis* dec.108. n. 5. de appellationibus.

23 Et in alia † Aurien. Parochialis quarta die Decemb. 1598. coram Domino Lancelloto fuit resolutum, *constare de attentatis, & possessionem, sequestrandam, fuit enim facta institutio, & possessio capta post appellationem, &c.*

24 Et ita fuit etiam † resolutum in vna Compostellana parochialis de Bayona 9. die Decembris, anno 1592. coram Domino Penna, *vt in sequenti decisione* videri potest.

Dubitaui, an mandatum de manutenendo, alias Alphonso Lasso concessum esset reuocandum, vel confirmandum, & licet causa sæpe proposita propter multas obscuritates insertas per informantes, non potuerit capi resolutio. In ista parte fuit conclusum, mandatum fuisse reuocandum, & possessionem sequestrandam, nam cum possessio Alphonsi esset capta appellatione pendente, non erat manutenibilis, ca. non solum de appellationibus lib.6. cum ibi notatis, *quod procedit, quamuis esset capta authoritate Ordinarij instituentis, ad late tradita per Modernum*, de attentatis, parte 2. cap.4. num.627.

Nec refragatur decisio nona *Antonij Augustini*, li.1. *na eo casu cõstabat de consuetudine exequẽdi sententias, quæ in casu proposito, ex deductis pro parte Alfonsi, nõ videbatur Dominis probata, qua cessante, licet Ordinarius procedat iudicialiter, pendẽte tamẽ appellatione ab aliquo vitio attẽtatorum non potest capi possessio. Anton. Augustinus* in epitome, tit. vt lite pendente, n.22. *Quod habet etiam locum, licet Ordinarius non sit in lite, sed tantum ea controuerteretur inter præsentatos à diuersis patronis, vt aperte cõstat per eundem modernum Lancellotum supra relatum*, de attentatis par.2. c.4. nu.618. & seq. *& quamuis etiam possessio foret vacans, Puteus* dec.35. *incip.* processus. tit. de iudic.

Satis enim est ad causandum attentata, si possessio capiatur infra terminum ad appellandum, licet nulla adhuc appellatio sit interposita, vt fuit decisum corã me in vna Nolana capellania, die 3. Martij, 1589.

Nec obstat, quod in proposita facti specie nõ erat appellatum à mala electione & grauamine. Quo casu a Concilio Tridentino, & constitutione Pij V. admittitur appellatio, sed erat appellatum ab inualiditate præsentationis ex defectu potestatis Gregorij, vnius ex præsentantibus: vnde appellatio non poterat suspendere nec retardare possessionem, Decius in c. constitutis, el 2. nu.12. de appellationib. *Lambertin.* de iure patron. lib.2. par.2. art.5. q.11. n.2. *quia licet in facto id potuisset admitti, adhuc quidam ex dominis referebat, in eisdem terminis fuisse contrarium decisum in Rota die* 10. *Iunij*, 1575. *in vna Camoren. beneficij coram Cota, vbi fuerat facta distinctio inter appellationem iudicialem, quæ suspendit, & extraiudicialẽ, quæ non operatur suspensionem, in quibus terminis procedunt supradicta doctrina. Vnde cum hic adesset iudicialis appellatio processum suspendens, possessio fuit attentata. Guidobonus* dec.104. *& fuit resolutum in vna Calagurritana beneficij, die 7. Maij, 1574. coram D. Blancheto, & ideo non potuit esse manutenibilis, sed sequestranda, & videndum de bono iure in negotio principali.*

Idem fuit † resolutum in vna Pintiana iurispa- 25
tronatus, 9. Maij 1598. coram domino Corduba, vt in sequenti decisione.

Dixerunt Domini constare de attentatis, nã institutio fuit facta pendente tẽmino ad appellandũ, ac inde vt attentata venit reuocanda. c. non solum. de appellat. in 6. cum vulgaribus. *Mohedanus* dec.11. de præb. *quod maxime locum habet, quando fuit iudicialiter processum, Calderinus* cons.1. vt lite pendente, *Sarnen.* dec.31. *& fuit dictum in Calagurritana de Amarita, 29. Iunij, 1575. coram Reuerendissimo Lauretano, & consequenter fuit etiam attentata possessio subsequuta, Guidobonus* dec.104. *tradit Modernus* de attentata appellatione, limitat.49. *quæ inde venit sequestranda. Cassadorus* dec.3. num.6. de restit. spol. *Cæsar de Gras.* de appellationibus *Anton. Augustin.* in epitome titul. de sequestratione ex officio. §.3. & 6. *Caputaquen.* decisione septima, parte 1. & 157. parte 3. *Puteus* decisione 414. libro secundo, *& sæpe Rota tenuit. Neque obstabat, quod opponebatur non constare de iure Caualcantium, quia ad hunc effectum requiritur notorietas non iuris: quæ nec colorate impugnari possit, vel modo aliquo velari, Ægidius decisio.173. qualis est quæ resultat ex re iudicata, vel confessione partis, Rota* decis. tertia de restitutione spoliatorum, in nouis, *Tanis* decis.19. *& fuit resolutum in Eugubina S. Petri de Vignate. 21. Iunij coram Domino Orano, & 4. Iulij* 1597. *coram me in alia sancta Agatha Gotorum* ad caput fi. de cohabitatione clericorum.

Minus obstabat. quod dicebatur, dictos dominos de Caualcantib. fuisse passos cognosci de meritis causæ, nam vltra quod ex aduerso negatur, cũ vendemur instantione facta pendente termino ad appellandum, qua ex capite nullitatis reuocatur etiã post rem iudi-

catam

catam, & litem desertam, vt tenuit Rota coram Domino Decano, 7. Maij, 1574. in vna Calagurritana beneficij del burgo, quæ est diuersorum 406. parte 1. relata etiam per Cæsarem de Graf. decisio. 2. numero 5. de appellationibus, *illud impedimentum obstare non debuit, cum causa attentatorum statim fuerit commissa.*

Et post hæc tradit Gonçalez *ad reg. de mensibus glossa 9. in annotationibus, à num.* 203. dicens, idem fuisse resolutum in Calagurritana beneficij, 18. Aprilis 1603. coram Domino Lancelloto, & in alia Calagurritana de Ollauari, 28. Ianuarij, & 22. Martij 1604.

26 Et prædicta † resolutio tenenda & practicanda est, quamuis contrarium teneat Zaualos *in suis communibus contra communes. quæstion.* 693. *num.* 31. *& quæstio.* 830. *à num.* 44. dicens faciendam esse prouisionem capellaniæ appellatione spreta, & in casu confirmationis, seu institutionis factæ in sententia, Azeu. *vbi supra.*

27 Nec curandum videtur † de stylo contrario, seu consuetudine, qui in aliquibus Episcopatibus, & particulariter in hoc Abulen. seruatur: nam iste stylus, seu consuetudo non est toleratus, sed quoties recurritur ad superiores, reuocantur tanquam attentata, nisi forte, quando constat, appellantem nullum ius habere, & Perez de Lara *dicto capitulo vndecimo, numero octauo*, ait, quod cum fertur causa ad Regiam Cancellariam, prætextu violentiæ, iubentur reponi omnia in eo statu, quo erant tempore sententiæ prælationis. Si tamen ex actis appareret de notoria iniustitia appellantis, ex eo, quod non est deferendum appellationibus friuolis, *capitulo cum appellationibus. de appellationibus. libro sexto*, iudices Regij declarant vim non fieri in executione sententiæ, & collatione capellaniæ. Et ideo est quod ait Ceuall. *dict. quæst.* 693. *num.* 31. quòd in regali Cancellaria per modum violentiæ aliquando tales prouisiones rescinduntur, aliquando non, prout iudices supremi arbitrantur, quòd etiam repetit *dict. quæst.* 830. *numero* 49. dicens, quòd in Regali Cancellaria Pinciana variè solet iudicari, licèt practica communior sit, vt prouisio & collatio tanquam attentata reuocetur, &c. & *in add. ad dict. qu.* 693. *à numero* 3. vbi videtur remanere cum nostra sententia, ait, quòd sic practicatur in curia Regis, licèt aliquando determinetur contrarium, secundum causæ merita, & litigantium iustitiam, & nouissimè *libro* 4. *qu.* 1. *seu* 897. vbi *à numero* 818. pro quarto tractat istam quæstionem, tandem *à numero* 838. cum Lara *dict. numero octauo*, videtur resoluere, collationem, seu possessionem datam post dictam appellationem, esse attentatam, & reuocandam, nisi vbi de iustitia instituti ad oculum constaret.

28 Sicut etiam non videtur † curandum de stylo tribunalis iudicis Metropolitani Salmanticæ residentis, qui semper dat executorias suæ sententiæ quando est confirmatoria primæ ordinarij, nam similiter per iudices appellationis ab eo interpositæ, reuocatur executio tanquam attentata.

29 Quamuis si illa consuetudo † exequendi sententiam, & mittendi in possessionem capellaniæ seu beneficij eam in cuius fauorem lata est, reuera staret, & de ea recte constaret, cessarent attentata, vt per Antonium Augustinum *dec. 9. libro* 1. quæ est 3. *part. libro primo, diuersorum* 1155. Lancellotum *de attentatis. 2. par. ca. 12. limitatione* 48. & Rotam in d. Compostellana supra adducta *numero* 24. & tradit post hæc Gonçalez *sup. num.* 211. *& seq.* & Perez de Lara *sup. numero* 13. dicens, esse talem consuetudinem in consilio Archiepiscopi Toletani, & nouissimè Ceuallos *dict. qu.* 897. *à numero* 843. testificans coram Deo & hominibus, istam consuetudinem vigere & seruari in tribunali Archiepiscopi Toletani cuius origo memoriam excedit, & sic collationes capellaniarum in eos factas non debere reuocori, cùm causæ deferuntur in modum violentiæ ad Regalem Cancellariam, licèt secus in sententijs aliorum tribunalium, vbi non viget talis consuetudo, quam etiam in dicto tribunali Toletano non credo esse toleratam, & sic de ea non erit habenda ratio, vt *suprà num.* 27.

Et idem esset stante † statuto, seu constitutione 30
synodali id statuente, seu prohibente appellationem respectu effectus suspensiui, Lancellot *dict. limit.* 48. & Rota in vna Pampilonen. parochialis de Illundam, 16. Iunij 1597. coram D. Lita, his verbis: *Domini tenuerunt, non esse locum sequestro, ea moti ratione, quia licet Ioannes fuerit immissus in possessionem beneficij, de quo agitur post appellationem interpositam pro parte Saluatoris, non tamen attentata dici potest immissio ad effectum opponendi sequestrum, stante constitutione synodali, qua prohibetur omnis appellatio respectu effectus suspensiui. Anton. Augustin.* decis. 1155. lib. 3. part. 3. diuersorum. *Lancellot.* part. 2. cap. 12. limitat. 48. *maxime, quia dicta constitutio facta fuit, ne interim Ecclesiæ pateretur detrimentum in seruitio* Quæ decis. est in nouis. Farinac.

Et post hæc tradit † Gonçalez supra à *numer.* 213. 31
dicens huiusmodi statutum, seu constitutionem synodalem debere esse clarum, non autem dubium & turbidum, vt recte declarauit Rota in dicta Calagurritana de Ollauari coram Domino Penna, 22. Martij 1604. circa quandam *constitutionem* synodalem Calagurritanam *decimoquarto, titulo de institutionibus*, vt latius per eum ibi *numero* 216. *& sequenti, & numero* 218. ait, quod sufficeret tamen, si esset sublata appellatio per verba æquipollentia, vt per Lancellot. *dict. capit.* 12. *limitatione* 8. *numero quarto & quinto, & limitat.* 53. *numero sexagesimotertio.* Sed addit ipse Gonçalez ibi, *numero* 214. & 215. quod dictum statutum, aut constitutio debet esse Apostolica authoritate confirmatum, aut longo tempore obseruatum, nam alias non teneret, cum nullus alius præter Principem possit auferre appellationem, *l. prima, §. interdum, ff. a quibus appellare non liceat. cap. quod super his, de maioritate & obedient. cap. Pastoralis.* 53. *de appellatio.* Francus *in rubr. de appellat. numero vigesimotertio, l.* 13. *ad fin.* & ibi Gregorius *verb. ningun juzgador, titulo vigesimotertio, partita* 3. cum aliis adductis per Lancellot. *dict. cap. duodecimo, limitat.* 8. *ex numero* 118. Quæ sententia mihi non placet, & reuera est contra Lancellot. *dict. limitat.* 48. & Rotam *in decisionibus allegatis*, vbi non requiritur talis confirmatio, aut obseruantia, quamuis enim appellatio non possit tolli per dispositionem hominis inferioris principe, ex allegatis per Gonçalez, bene tamen potest tolli per statutum in aliquo casu ex rationabili causa, vt in proposito ad Botteum, *de synodo tertia parte articulo primo, numero* 62. & etiam potest tolli per fundamentum beneficij Lancellot. *d. limitat.* 8. *numero* 7. & Gonçalez *sup. numero* 219. & quòd possit tolli per constitutionem synodalem, etiam sine confirmatione Apostolica, contra gloss. nouis. post Aze-

ued.tenet Ceuallos *d.qu.* 897. *à numero* 853. dicens valere talem conſtitutionem, quæ fit de conſenſu omnium Eccleſiaſticorum authoritate prælati, qui poteſt conſentire, vt ſententia capellaniæ mandetur executioni, & quòd à principio non ſuſpendat executionem: quia aliud eſt tollere appellationem, aliud quòd appellatio non ſuſpendat collationem, maximè interueniente conſenſu quorum intereſt, v vt probaui *in d.l.* 13. *par.* & ibi Greg. *verb. Fiziere poſtura*, & *verb. Ningun. iuzgador*, & *in l. fi. C. de temp. appel. & c.* Sed iſta ratio de conſenſu & renunciatione appellationis nihil valet, nec intrat in propoſito: nam ad tollendam appellationem ratione conſenſus & renuntiationis, requiritur in particulari conſenſus partium litigantium, vt *in d. §. fin. & d.l. partita.*

32 Prædictaque reſolutio † procedit etiam, quando plures ſunt præſentati ab vno patrono, vel æquali patronorum ſuffragio, nam cum tunc Epiſcopus teneatur digniorem inſtituere, *c. 3. de iure patron. ca. ſi forte. 63. diſt.* Rochus *verb. honorificum. q.* 16. Lambertus 2. *par. 2. lib. q. 5. art.* 1. & 2. Greg. Lopez *lib. 5. tit.* 15. *part.* 1. *verb. digno.* Perez de Lara *d. lib. 2. c. 2. à nu.* 34. Azor 2. *p. lib. 6. cap. 22. qu.* 14. & Vega *in ſum. 1. p. cap. 36. caſu* 34. dignior prætermiſſus poterit ab eo appellare. Abbas *in c. cum autem, n. 5. de iure patron.* Lambert. *d. art. 26. & d. art.* 2. qui pro contraria parte male citatur, nam quod ibi in fine cum Decio *conſ.* 129. ait, quod quamuis præferendus ſit idonior ante factum, ſed ſi idoneus fuerit inſtitutus, tenebit inſtitutio, non obſtante quod alter ſit idonior, procedit non appellante idoniori, &c. Azor *ſupra* & ita videtur ſeruare Rota, vt in Salmantina capellaniæ adducta ſupra 7. *p. c. 9. nn.* 11.

Quamuis contrarium † teneant Couar. *in reg. peccatum*, 2. *p. §. 7. nu.* 4. Didacus Perez *in l.* 2. *tit. 6. l.* 1. *ordinamenti verſ. notum.* & Ioan. Gut. *canonic. quæſt. li.* 2. *c.* 11. *nu.* 23. & nouiſſime Gratian. *in add. ad deci.* 79. *num.* 9. & 10. 33

Et quamuis à gratificatione † Epiſcopi, quando ſunt æque digni, non detur appellatio. Decius *dict. conſ.* 129. *nu.* 1. & ita iudicauit Rota coram Domino Brauo in vna Hiſpalen. beneficij, vt per Fuſcum *de viſitat. l.* 2. *c.* 10. *nu.* 3. & conducit reſolutio Rotæ in cauſa Calagur. beneficij de Zurbano 29. Octob. 1608. & 4. Nouemb. 1609. coram D. Penna, quòd gratificatio Epiſcopi eſt valida nec vitiatur ex eo, quod alter non fuerit ad eam citatus, quia non eſt iudicatum quòd in ea requiratur citatio, cùm pendeat à libera Epiſcopi voluntate. 34

DECI-

DECIMA PARS DE TEMPORE, QVO, ET INTRA QVOD DEBET PROuideri de beneficiis.

CAPVT I.

Quando debeat prouideri de beneficiis.

SVMMARIA.

POST *vacationem oportet beneficium conferri, non antea, nam beneficium nondum vacans, non poteſt conferri, vel promitti,* numero 1. *nec iuramento confirmabitur,* num. 2. *præterquam à Papa, qui ex plenitudine poteſtatis ius tribuit ad vacatura.* num. 3.

Patronus non poteſt præſentare ad beneficium vacaturum antequam vacet, nec poteſt fieri promiſſio obligatoria de facienda præſentatione ad beneficium vacaturum, nec valet conſuetudo contraria. num. 4. *Nec præſentatio facta per patronum ante vacationem beneficij quidquam obſtat præſentationi poſtea factæ.* n. 5.

Legatus non poteſt alicui committere receptionem reſignationis beneficiorum & collationem ipſorum in genere, aut in ſpecie. numero 6. *quod habet locum in aliis collatoribus,* num. 7. *licet legatus bene poſſit reſignationes beneficiorum recipere, & illa conferre,* n. 8.

Quamuis Epiſcopus poſſit committere vicario ſuo, aut officiali generali facultatem recipiendi reſignationes, & conferendi beneficia, non tamen poterit id committere ſingulari perſonæ, nec etiam ipſi vicario de certo beneficio, numero 9. *quamuis contrarium tenuerit Rota, & Staphileus,* a numero decimo.

In permutatione, quam partes facere deſiderant, poſſet procedere opinio Rotæ, & Staphilei, quando eſſet de beneficiis diuerſarum diœceſium. numero duodecimo.

Diuiſim bene poteſt concedi facultas admittendi reſignationem, & poſtea illa admiſſa, facultas conferendi. num. 13.

Non poteſt conſtitui procurator in ſpecie ad præſentandum ad beneficium vacaturum. numero decimoquarto. *Non ſolum in beneficiis vacaturis per mortem, ſed etiam per renunciationem, vel aliàs.* numero 15.

Id limitatur primo, niſi perſona ſit Illuſtris, vt Epiſcopus, per caput ſignificaſti de iure patronatus, ſecundum vnum intellectum, qui tamen non conuenit illi, nec placet iſta limitatio. numero decimo ſexto & decimoſeptimo.

Secundo limitatur, niſi ex iuſta cauſa patronus haberet ſe abſentare in longinquas partes: quia tunc poterit authoritate ordinary interueniente aliquam ponere, vt præſentet ad vacatura numero decimooctauo.

Tertio limitatur, vt non procedat quando daretur poteſtas præſentandi in genere numero decimonono.

Quarto limitatur, vt non procedat in procuratore, ſeu adminiſtratore generali negotiorum patroni, ex iuſta cauſa abſentiæ conſtituto ante vacationem beneficij, cui præſentationem committeret, nam tunc valet datio procuratoris etiam quod vnicam præſentationem haberet, numero vigeſimo & ſeq. *vbi ponitur reſolutio Rotæ, quod tamen ſecus eſſet, ſi eſſent nominatæ perſonæ præſentandæ.* numero vigeſimoſecundo.

De impetrante, ſeu obtinente beneficium viuentis, qui ſunt viuendi. n. 23.

Beneficium viuentis vniuerſitati conferri poteſt ſecundum Corraſium numer. vigeſimoquarto, *ſed ſecundum Rebuffum non poteſt conferri in titulum, ſecus in proprietate, id eſt per vnionem abſque præiudicio poſſidentis.* numero vigeſimoquinto & vigeſimoſexto, *nec poteſt ei conferri beneficium in titulum, etiamſi non ſit viuentis, ſed ſolum in proprietate per vnionem, & ſic eſt intelligendus Corra.* numero 27. *Et collatio, ſeu reſignatio facta in fauorem Capituli, vel Collegij, vnioni æquipollet.* numero vigeſimooctauo. *Et vnio de beneficio viuentis poteſt fieri non ſolum Collegio, vel Capitulo, ſed etiam dignitati, aut beneficio alicuius perſonæ particularis.* numero 29. capit. 1. 2. & 3. de conceſſ. præben. *loquuntur de collatione tituli,* numer. trigeſimo.

Cum vacat beneficium, non ſolum conferri, ſed etiam promitti poteſt, & promiſſum debetur, licet aſſectus non ſit, ſed valeat collatio alteri facta, nu. 31. *& patronus qui promiſit alicui cum præſentare ad beneficium vacans, licet poſſit variare, tenetur etiam ib-*

lum præsentare, secundum Rochum num. 12. *Contra quem tenet Lamber. cuius tamen rationes non videntur bonæ.* numero trigesimotertio & numero trigesimo quarto, *refertur sententia Gabrielis Vazq. Authori vero satis probabile videtur, promissionem etiam de beneficio vacante, licet iure non sit prohibita, nunquam tamen obligare.* numero 35. & 36.

Conferri beneficium potest simul atque beneficiatus mortuus est, vel aliàs vacat ab ordinario etiam ignorante mortem, seu vacationem, & sub cõditione, si vacat, n. 37. *Cum per obitũ vacat beneficium, conferri potest, etiam nondum sepulto corpore defuncti, quidquid sit in electione Prælati, quæ aliàs videtur cassanda,* à n. 38. *An beneficium quod vacat de iure, licet non de facto, quia aliquis est in possessione, conferri possit,* n. 41. *Et posse conferri docent relati,* num. 42. *quod procedit, quando possessio est euidenter iniusta, aut eius color cassatus à iure,* n. 43. *secus vbi possessio est colorata, & color non est cassatus à iure. vel ab homine, nam tũc collatio est nulla, etiam facta ab ordinario ex defectu potestatis.* n. 44. & seq. *Sed contrarium tenetur, quia in ordinario nõ datur sumptio, qua solum cõsideratur in proposito,* à nu. 46. *licet in prouisione Papæ, vel Legati, in quibus cadit surreptio faciendæ est mentio de colorata alterius possessione, alias est surreptitia & nulla.* n. 48.

Id non procedit in prouisione facta motu proprio, qui excludit surreptionem, contra aliquos à n. 46. *nec in possessione beneficij generaliter, vel specialiter reseruati ex prouisione inferioris à Papa, nam illa possessio non est colorata, nec considerabilis, sed caret omni effectu.* n. 51. *etiam si fuisset acceptata ignoranter, contra Felin. & Seluam,* n. 52.

Impetrans tamen beneficium tunc per annum pacifice possessum, debet facere mentionem de possessione illius ex regula de annali, cui tantum quoad istam primam partem solet derogari, quæ habet locum etiam in beneficiis reseruatis non solum specialiter, sed etiam generaliter, quamuis tempore Gregorij vndecimi loqueretur solum de specialiter reseruato. à num. 53. & numero quinquagesimoquinto *ponitur resolutio Rotæ.*

Tertio id non procedit stante clausula in supplicatione, ac d. N. & aliorum quoruncunque concessiones, prouisiones & possessiones habeant pro expressis. n. 56. *& idem stante clausula,* ac d. N. & aliorum quorumcumque concessiones, iura, prouisiones, &c. *habeantur pro expressis.* n. 52.

Quarto non procedit, quando in rescripto est clausula, vocatis vocandis, quæ operatur expressionem coloratæ possessionis. n. 58. *& vbi ea apponatur.* à nu. 59. *Quinto non procedit, quando in rescripto est clausula, dummodo non sit alteri ius quæsitum.* numer. 61. *& vbi ea ponatur.* n. 62. *& ratio limitationis ponitur.* n. 63. *quæ clausula non suspendit gratiam &* n. 64. *de ea remissiue.* n. 65. *Sexto non procedit, quando in literis est clausula, amoto quolibet detentore, nam satis videtur facta mentio de possessione colorata per istam clausulam, quæ habet vim expressionis illius.* num. 66. *quæ limitatio procedit, quando ista clausula apponeretur in literis gratiosis secus si in literis executoriis, vel in executione gratiæ, prout consueuit poni, secundum Dd.* à numero sexagesimoseptimo, *quamuis contrarium tenetur* a n. 70. *Et de d. clausula amoto remissiue.* num. 73.

Ponitur decisio Rotæ Colonien. canonicatus. n. 74.

POst vacationem oportet † beneficium conferri, non antea, nam beneficium nondum vacans, non potest conferri, vel promitti, ne desiderare quis mortem proximi videatur, seu ne alienæ mortis votum ingeratur, aut captandæ alienæ mortis occasio tribuatur: *cap. 2. & 3. de concess. præbenda. & cap. 2. eod. tit. in 6.* & ibi Dd. & Rebuffus videndus *in proœmio concorda. verb. fati. & in repet. dict. cap. 2. de concess. præbenda.* Corras. *de benef. 1. par. cap. 7. numero 1.* Syluester *in summa, verb. beneficium. 2. num. 5.* Nec † iuramento confirmabitur, Rebuff. *in dict. repet. cap. 2. 1. notab. 4. ampliat.* præterquam † à Papa, qui vt dicit Corrasius *ibi,* ex plenitudine potestatis ius tribuit ad vacatura, *c. proposuit. de concess. præb. & cap. 2. de præben. in 6.* 1 2 3

Hinc etiam patronus † non potest præsentare ad beneficium vacaturum antequam vacet, nec potest fieri promissio obligatoria de præsentatione ad beneficium vacaturum, *cap. final. de concess. præbend.* Lamber. *de iure patron. 1. par. 2. lib. quæst. 6. art. 6. art. 1. & 19.* Ioan. Nicol. Delphinas *eodem tract. num* 190. & Didacus Perez *in l. 1. tit. 6. libro 1. ordinat. gloss. 2. versic. non minus elegans, & seq.* Nec videtur valere consuetudo contraria, etiam immemorialis, vtpote irrationabilis, & iniqua, quicquid dicat Cabedo *de patronatibus Regiæ coronæ, cap.* 14. vbi ait, *id non seruari de consuetudine Regni Lusitaniæ, & passim Reges suos consueuisse, & solere promittere præsentare aliquem in Ecclesia sui patronatus in genere ob merita, & seruitia, & de hac promissione prouisionem Regiam fieri.* Nec † præsentatio facta per patronum ante vacationem beneficij quicquam obstat præsentationi postea factæ, cum fuerit nulliter facta, *reg. non præstat impedimentum lib. 6.* cum aliis per Felin. *in ca. ex tenore, n. 4. de rescrip.* ita resolutum in causa Pampilonen. beneficij de Vgarte, 13. Februarij 1595. coram D. Iusto. 4 5

Et ne † aperiatur via ad beneficia vacatura contra Lateranens. Concilium, prohibitum est, ne legatus possit alicui committere receptionem resignationis beneficiorum, & collationem ipsorum in genere, aut in specie, *vt in cap. deliberationes. §. prohibemus. de offic. legati. lib. 6.* 6

Quem † textum non habere locum in aliis collatoribus docet Domin. *ibi numero quarto,* & Flamin. Parisius *de resign. benef. lib. 7. quæstion. vltim. numer. primo.* Licet † legatus bene possit resignationes beneficiorum recipere, & illa conferre. glossa *in dict. §. prohibemus. verb. cuicunque. & in ca. dudum. verb. potestate. de præben. in 6.* Rota in Virdunen. canonicatus, 6. Martij, 1595. adducta supra *5. par. cap. 3. numero* 45. 7 8

Vnde quamuis Episcopus † possit committere vicario suo, aut officiali generali facultatem recipiendi resignationes, & conferendi beneficia, *ca. vltimo.* vbi Doctores *de officio vicarij in* 6. de quo supra *quinta. par. capit. 8. ex numero* 112. Non tamen poterit id committere singulari personæ, nec etiam ipsi vicario de certo beneficio, ex *dict. §. prohibemus,* & ratione ibi expressa tenet glossa *ibi d. verb. cuicunque. in fine,* & Fran. *numero secundo.* Rota *decision. 1. & 4. de officio vicarij in antiquis. & decis. 1. eodem titul. in nouis.* & ibi Papaz. Selua *de benef. c. 2. par. qu. 21.* Rebuffus *in praxi. titul. de vicariis, pisc. numero vigesimo, & in forma vicariarum, num. 10. & in regula decimatertia Cancellar. ver. aut vicarios perpetuos.* 9

tuos. Gambarus *de officio legati, libr. secundo à numero* 363. Flamin. Pariſ. *dict. quæſtion. vltima, numero trigeſimo.* & Sbrocius *de vicario Epiſcopi, lib. 1. quæſtione quinquageſima ſecunda, numero quarto, & vigeſimoquinto.*

10 Quamuis contrarium † tenuerit Rota *deciſi. 5. de conceſſ. præbendæ in antiquior* & Staphil. *de literis gratiæ. titul. de modis vacationis. §. reſignationis modus. numero* 21. dicentes, quod compilatores *lib. 6.* errauerunt in reddenda ratione *dict. §. prohibemus.*

11 quæ † reſponſio eſt contra textum, *in proœmio 6.* vt inquiunt Domin. & Franc. s. & Gambarus *numero* 366. Vnde etiam conuincitur ratio, quam aſſignat Couarruu. *lib. tertio, var. capit. vigeſimo, numero ſexto*, quem ſequitur Thom. Sanchez *de matrimon. lib. 2. diſput. 40. num. 16.* quod ea ratione obtentum eſt, Epiſcopum non poſſe poteſtatem conferendi beneficia committere alteri quam eius vicario generali, quia ea iuriſdictio magni ſit momenti: text. enim *in diſt. prohibemus*, ex quo communis, id docet, non tradit iſtam rationem, ſed quod per hoc aperiri poſſet via contra Lat. Concil. ad beneficia vacatura.

12 In permutatione tamen †, quam partes facere deſiderant, ex quo in ea collatio eſt neceſſaria, & debita compermutantibus, poſſet procedere opinio Rotæ *dict. deciſio. 5. de conceſſ. præbenda.* & Staphil. maxime quando eſſet de beneficiis diuerſarum diœceſum, Puteus *deciſi. 76. lib. 3. gloſſ. in c. vnico. de rerum permutat. in 6. verb. collationem. verſic. in 2. communiter approbata*, vt infra *ſequenti par. c. 4. num. 65.* & fauet Villadiego *de legato, qu. 9. 1. p. num. 98.*

13 Diuiſim autem bene poteſt † concedi facultas admittendi reſignationem, & poſtea illa admiſſa facultas conferendi, gloſſa, Francus, & alij s. & Rota *d. deciſi. de officio vicarij in nouis in additione. nu. 10.* Sbrocius *d. q. 52. nu. 28. & q. 53. num. 7.* fauet Villadiego *ſup.*

14 Similiter etiam † non poteſt conſtitui procurator in ſpecie ad præſentandum ad beneficium vacaturum, Rebuff s. & Lamber. etiam s. & 4 *qu. art. 1. 2. & 3.* & Caſſad. *deciſi. 5. de iure patr.* Mand. ad Lapum *allegat. 8. litera N.*

15 Quod procedit † non ſolum in beneficiis vacaturis per mortem, ſed etiam per renuntiationem, vel aliàs ex *d. §.* prohibemus, quamuis contra teneat Lamber. *d. art. 2. n. 6.*

16 Sed limitatur primo, niſi perſona † ſit Illuſtris, quod procederet tantum in Epiſcopo, intellexerunt domini in vna Burgi ſancti ſepulchri, coram Achille 1555. vt apud Verallum *lib. 1. deciſi. 377. in manuſc.* Lamber. *d. q. 4. art. 2. num. 7. & 7. qu. artic. 24. num. 13.* per textum *in c. ſignificaſti. de iure pat.* ſecundum

17 vnum intellectum, de quo per Dd. *ibi.* Sed † iſte intellectus non conuenit illi textui, vt patet ex verbis, ibi, *Pro eccleſiis ſibi commiſſis adepti fuerint*, vt recte aduertit Lambert. *d. n. 13.* qui plures intellectus affert ad illum textum, vnde mihi non placet iſta limitatio.

18 Secundo limitatur, niſi ex iuſta † cauſa patronus habeat ſe abſentare in longinquas partes, quia tunc poterit authoritate ordinarij intercedente aliquem ponere loco ſui, vt præſentet ad vacatura, vt cum Corſeto tradit Lambert. *dict. qu. 4. articulo 2. num. 3.*

19 Tertio limitatur, vt † non procedat, quando daretur poteſtas præſentandi in genere, Abbas *in dict. c. ſin. num. 6.* Probus ad Monachus *in c. 1. de offic. vicar. in 6. num. 9.* & Lambert, *dict. quæſt. quarta, artic. 3.*

Quarto limitatur, vt † non procedat in procu- 20
ratore, ſeu adminiſtratore generali negotiorum patroni, ex iuſta cauſa abſentiæ conſtituto ante vacationem beneficij, cui præſentationem committeret, nam tunc valeret datio procuratoris, etiam quod vnicam præſentationem haberet, Ioann. Andreas in cap. fin. Panin. *de officio & poteſtate Capituli ſede vacante, ſecunda parte, qu. quinta*, Rebuffus *in forma vicariatus. num. 1.* & 71. Probus s. & Lamber. s. *dict. articul. 3.* & 8. *qu. 9. num. 4.* & fuit reſolutum in dict. Pampilonen. beneficij de Vgarte 15. Februarij 1595. coram Domin. Iuſto. Nempe † *præſentatio-* 21
nem factam per procuratorem, ſeu adminiſtratorem generalem patroni datum ante vacationem beneficij ſuſtineri, præſertim ex iuſta cauſa ratione longæ abſentiæ, vt per Ioann. Andream, numero 3. in fin. *Imolam, Anton. & alios* in d. c. fin. de conceſſ. præbendæ. *Millis* verb. patronus poteſt. & *Lambert.* ſupra, &c.

Quod tamen ſecus eſſet, ſi † eſſent nominatæ per- 22
ſonæ præſentandæ, vt fuit reſolutum in alia Pampilonen. parochialis de Licaroz, 17. Maij 1595. coram Domino Orano. Et poſtea coram Dom. Peregrin. 19. Ianuar. 1598. vbi quod non habet mandatum datum procuratori ad præſentandum certam perſonam ad beneficium vacaturum, non ſolum certum ſed etiam incertum, ſiue ad omnia, ſiue ad particularia beneficia, ad *c. 2. & fin. de conceſſ. præbend.* ſeu ad certum beneficium, etiam non expreſſa certa perſona, &c. Et circa dicta eſt deciſio Rotæ in cauſa Valentina beneficij 15. Iunij 1609. coram Domino Ludouiſio, quæ ſic ſe habet 176.

Et de impetrante ſeu obtinente † beneficium vi- 23
uentis, vide textum, & ibi Doctores *in capite 1. de conceſſ. præbenda.* Rebuffus *in praxi, titul. de reprobata beneficiorum viuentium impetratione.* Corraſ. *dict. c. 7. numer. 2. & 3.* Roſinus *de beneficiis. c. nono*, Bernard. Diaz *in praxi crimin. Canon. c. quinquageſimo*, & ibi Salcedum vbi late de hoc, & in regula Cancellariæ, *de non impetrando beneficia per obitum viuentis.* & ibi gloſſatorem, Soto, & Rebuffum, ac Sarnen. qui eam per ſeptem quæſtiones tractat, & Mandoſium, qui per duodecim, & P. Gregorium *de beneficiis, c. 32. numero ſecundo.*

Ait tamen † Corraſ. *dict. c. 7. nu. 4.* quod cum im- 24
probabile captandæ mortis veriſimiliter in collegio ceſſet, quando ſoleant negligi, quæ communiter poſſidentur, *l. 2. C. quando & quibus. 4 pars debeat. lib. 10.* & nemini datum cenſeatur, quod vniuerſitati conceditur viuentis beneficium ei conferri poſſe proditum eſt, *c. cum veniſſet.* vbi gloſſa, & Panorm. *de reſt. ſpoliat.*

Rebuffus † veto *in dict. proœmio, verb. fati.* aut 25
etiam Collegio, vel Capitulo non poſſe conferri in titulum beneficium viuentis, ſecus ſi in proprietatem, id eſt, per vnionem, per quam non confertur Eccleſia, vt titulus, ſed conceditur, tanquam proprietas. P. de Peruſio *de vnione, c. 4. numero* 32. Et

† idem quod poſſit vniri abſque præiudicio poſſi- 26
dentis, dicit *in praxi, dict. titul. de reprobata beneficiorum viuentium impetratione, nu. 56. & 57.* quia *licet forte*, inquit, *omnes de collegio deſiderabūt mortem poſſeſſoris, tamen quia per vnionem non fit. præiu-*

dicium viuenti, ideo vnio valet.

27 Sed ego non video,† quomodo Collegio,vel Capitulo possit conferri beneficium in titulum,etiamsi non sit viuentis, sed solum concedi in proprietate per vnionem, de qua loquitur textus, & glos. *in dict. c. cum veniſſet.* & Abbas *ibi.num.*10. Et sic etiam erit intelligendus Corras. iuxta textum, & au-
28 thores quos citat. Nam† collatio,seu resignatio facta in fauorem Capituli, vel Collegij vnioni æquipollet,cum talis beneficij collati, seu resignati vlterius vacatio contingere non soleat,Mando.*de signatura gratiæ.tit.de vnio.vers.idem sit.* & Flam. Paris. *de resignat.beneficio,lib.*4.*qu.*10. & Vgol. *de offic. Epis.c.*52.*in princ,n.*3.

29 Rursus existimo vnionem † posse fieri de beneficio viuentis, non solum Collegio, vel Capitulo in quo procedit ratio, quam ex glossa,& Panorm.assignat Corras.sed etiam dignitati,aut beneficio alicuius personæ particularis. In qua licet videatur posse cadere votum captandæ mortis,tamen in vnione,in qua concessio non fit ipsi particulari personæ, sed eius dignitati, vel beneficio, non consideratur ista
30 ratio. Et † textus *in dict. c.*1.2. *&* 3. *de conceſſ. præbend. cum aliis*, loquuntur de collatione respectu tituli.

31 Verum cum † vacat beneficium, non solum conferri, sed etiam promitti recte potest *dict. c.*2. ibi, *Antequam vacent*, & promissum debetur, licet affectum non sit, sed valeat collatio alteri facta, *c. si soli. de conceſſ. præbendæ. in* 6. Abbas *in dict. c.* 2. *numero* 2. Rebuffus *dict.verb.fati,versi.quod verum est,quando promissio valeret.*qui erit videndus,Corras *d.c.*7. *num.*6.& Rochus *de iure patron. verb. ho-*
32 *norificum,q.*36. Qui † ex hoc ait,quod patronus qui promisit alicui eum præsentare ad beneficium vacans, licet possit variare, tenetur etiam illum præsentare, quia talis promissio de præsentando obligat.

33 Contra quem † tamen tenet Lamber. 2. *par.*2.*lib. quæst.*7.*art.*15. dicens huiusmodi promissionem esse nullam, quia sapit simoniam, & quia videretur acceptasse præsentationem antequam præsentaretur. Sed hæ rationes Lambert. non videntur bonæ, nec veræ.

34 Pater Gabriel Vazquez † Societatis Iesu in materia de beneficiis dicebat,promissionem de beneficio iam vacante obligare,si is cui fit,sit benemeritus, dũ tamen alius non sit magis benemeritus, nam tunc esset contra iustitiam.

35 Mihi vero satis † probabile videtur promissionem etiam de beneficio vacante, licet iure non sit prohibita, nunquam tamen obligare, ex eo quod in beneficiorum prouisione debet esse libertas, vt Ecclesiis melius possit prouideri, maxime cum collator non sit dominus, sed administra-
36 tor, & dispensator beneficiorum. Nec obstat textus in *dict. c.* 2. *& in dict.c.final.de conceſſ præbend.* à contrario sensu, quia ex eis solum potest colligi promissionem istam de beneficio vacante, non esse iure inhibitam, non tamen colligitur eam esse obligatoriam.

37 Conferri autem beneficium † potest, simulatque beneficiatus mortuus est, vel alias vacat, ab ordinario etiam ignorante mortem,seu vacationem, & sub conditione si vacat,Corrasius s.*nu.*7. & diximus 8.*p. c.* 2.*à n.*4.

38 Et cum per obitum vacat † beneficium, conferri potest, nondum etiam humato, seu sepulto corpore defuncti, glossa *in c. bonæ.* 2. *de electio. verb. tractatum.* & ibi Abbas *numero vndecimo*, qui ait, Innocentium Compostell. Ioan. Andream, & communiter Dd. sequentes tenere opinionem glossæ, scilicet non esse necessarium ad electionem exspectare sepulturam prælati, licet id sit honestum, ex *c. nullus.*2. 79. *distinct.* quod etiam tenet Bertachinus *de Epis.*1. *parte,*1.*libr.*3.*quæstion.*P.de Baisio *in directorio electionum*, *c.*2.3.*par.*Matthæus Bois *Miscell. in materia electionis.*§. *quando tempus currat.* Ripa *lib.*2.*respons.*12.*num.*4. Lamber.2. *p.*2. *lib quæst.*2.*artic.*1.vbi ait,id multo magis procedere in præsentatione,& videtur tenere Cuchus *in inst. maior .lib.*4.*tit.*1.*n.*20.

Et quidquid sit † in electione prælati, de qua lo- 39
quitur textus *in dict. c. nullus. & in dict. c. bonæ.* ex quibus eam non posse fieri, antequam mortuus sit traditus sepulturæ, tenent Maiolus *de irregular. libro quarto c.* 35 *num.*6. & Franc.Manu. Rodrig.*qu. regul.tom.*2. *qu.*53. *art.*13. pro qua sententia satis reuera vrgent illa iura maxime *dict. c. bonæ* non vt electio sit nulla ipso iure, sed cassanda.In † collatio- 40
ne tamen certum videtur, non esse opus exspectare sepulturam defuncti,quia est diuersa ratio,quamuis etiam in collatione contra teneat,ex *dict.iuribus* Corras.*dict c.*7.*numero* 7.& Duarenus *de benefi. lib.* 6. *c.*1. ait,fuisse quorundam opinionem, ne mortuo quidem beneficiario posse beneficium dari antequam demortui cadauer sepulturæ traditum fuerit, *dict. c. bonæ.*2. hoc tamen vsquequaque receptum esse.

Difficultas est, an beneficium † quod vacat de 41
iure, licet non de facto, quia aliquis est in possessione, seu intrusus, recte conferri possit. Et † pos- 42
se conferri, docent Rota *decisi.*9. *de iure patron.in antiquis.* Lapus *allegatione* 16. vbi Mandos. *add.*1. dicens, veram & communem conclusionem, Felin. *in c. ceterum, de rescr. num.* 24. Rebuffus *in praxi, titul. requisita ad collationem. num.* 60. *& de prohibita beneficiorum viuentium impetratione.num.*47. *&* 48. Rochus *verb. honorificum*, *num.*86.Lamber. 1.*part.*2.*lib.quæst.*6.*artic.*9.Corras.*d.*2.7.*num.*4.Duaren.*d.lib.*6 *c.*1.& Hoieda *de incompatib.benefi.c.*4.*à nu.*7. *& c.*13.*num.*60.& posthæc Gonçal.*de reg.mensium.gl.*15.§.1. *à n.*39.

Quod procedit, quando possessio est † euidenter 43
iniusta, aut eius color cassatur à iure, vt in terminis *c. licet Episcopus, de præbend. in* 6. *per c.de multa. eod. titul.* Secus † vero vbi possessio est co- 44
lorata, & color non est cassatus à iure, vel ab homine, nam tunc colorata possessio alterius ante cassationem reddit inualidam collationem alteri facta. Et † attenditur ista inualiditas, etiam in col- 45
latione ordinarij ex defectu potestatis, ne videatur conferre beneficium viuentis, & non ratione subreptionis, quæ non cadit in ordinario, ita Abbas *num.*16. post Butrium *in c. cum nostris. de conceſsione præbend.* & Imol. *ibi*, Francus *in dict. c. licet Epis. num.*2. & videntur tenere Felinus *in c. in nostra de rescr.cor.vigesima nona*, & Selua *tertia parte,quæstione duodecima*, *decimatertia qualitate,nu.* 19./*seu* 58.

Contrarium tamen, † scilicet, quod valeat colla- 46
tio facta ab ordinario de beneficio vacante de iure, non obstante colorata possessione alterius, ex quo in eo non datur surreptio, vt supra dictum est 8.*par. c.* 3. *num.* 3. quæ solum consideratur in proposito. tenet Calder. Hostien. & Ioann. And.*in dict.c.cum nostris*

noſtris. Menoch. *de arbitrar. libr. 2. caſu* 201. *num.* 152. Flamin. Pariſ. *de reſignat. lib. 8. quæſt. 9. num.* 69. Et idem videtur tenere Gambatus *de offic. legati. libr. 3. num.* 511. iuncto *num.* 566. & Gregorius Lopez *in l. 10. titul. 16. par. 1. gloſſ. fin.* ibi; *Aliàs autem conferri poteſt.* Et † hoc etiam tenet Coſmas *in pragmatica ſanctione. titul. de pacificis poſſeſſoribus ad fin. verb. prouideatur.* niſi collatio fiat poſt triennalem pacificam poſſeſſionem, cum titulo colorato declaratione non precedente, ex illo textu, & regula, quod etiam ait Franciſc. Marcus *deciſi.* 141. *part. 2. num. 1. & decimo*, & videtur ſentire Lapus *dict. allegatione decima ſexta.* ibi, *Quia ibi literæ fuerant ſurreptitiæ, &c.* 47

In prouiſione † autem Papæ, vel legati, in quibus cadit ſurreptio, vt dictum eſt *d. 8. p. c. 3. num.* 3. faciendæ eſt mentio de colorata alterius poſſeſſione, aliàs eſt ſurreptitia, & nulla *d. c. cum noſtris* & ibi DD. Felin. *in d. c. in noſtra. cor.* 36. Selua. 3. *par quæſt.* 11. 20. *qualitate. num.* 34. *ſeu* 102. Beroius *in c. ſuper literis de reſcr. numero* 72. *verſ.* 17. & Menoch. *dict. caſu* 201. *num.* 139. 48

Quæ concluſio limitatur primo †, vt non procedat in prouiſione facta motu proprio, qui excludit ſurreptionem, vt poſt Chalder. *conſ.* 13. *de reſcr. & in d. c. cum noſtris.* docent Felin. *d. cor.* 36. *num.* 35. Selua 5. *num.* 37. *ſeu* 115. & Menoch. *num.* 142. Quamuis † contrarium teneant Imola, Butrius, & Abbas. *nu.* 19. *in d. c. cum noſtris.* ex eo quod in propoſito adſit in Papa defectus intentionis, qui non tollitur motu proprio. 49 50

Secundo limitatur † ſeu declaratur, vt non procedat in poſſeſſione beneficij, generaliter, vel ſpecialiter reſeruati, ex prouiſione inferioris à Papa, nam illa poſſeſſio non eſt colorata, nec conſiderabilis, ſed caret omni effectu, & iuris adminiculo, vt dictum eſt 5. 5. *par. c.* 1. *à num.* 427. *& c.* 5. *à num.* 21. Imola *in d. c. cum noſtris.* Felinus *num. trigeſimotertio*, Selua 35. *ſeu* 105. & Menochius 147. *vbi* 5. Lapus *d. alleg.* 16. *numero ſecundo*, & ibi Mandoſ. *litera E.* 51

Vnde non eſt verum, quod † aiunt Felin. *ibi n.* 36. & Selua *nu.* 34. quod ſi poſſeſſio fuiſſet accepta ignoranter contra reſeruationem, & decretum Papæ, qui prius reſeruaſſet beneficium, eſſet facienda mentio de eo, cuius contrarium videtur tenere Menoch. 5. *num.* 144. 52

Impetrans † tamen beneficium, tunc per annum pacifice poſſeſſum debet facere mentionem de poſſeſſione illius, &c. ex regula de annali (cui tamen quoad iſtam primam partem ſolet derogari,) quæ habet † locum etiam in beneficiis reſeruatis, non ſolum ſpecialiter, ſed etiam generaliter, quia regula indiſtincte loquitur, & eſt fauorabilis, & militat eadem ratio in propoſito, vt per Mandoſ. *d. reg. de annali. quæſt. decimaquinta, in 3. opinione.* Quamuis tempore Gregorij XI. ſolum loquerentur de beneficio ſpecialiter reſeruato, vt per Rotam *deciſ.* 78. *de reſcr. in antiquis.* & ita tenendum eſt, quidquid teneant Felin. 5. *num. trigeſimotertio.* & Selua *d. num. trigeſimoquinto.* Caſſad. *dec.* 14. *numero nono ſuper regulis.* & Sarnen. *d. regul. de annali. quæſt.* 23. & ita fuit reſolutum per Rotam in vna Calciaten. ſcholaſtriæ 16. Maij 1588. coram D. Plato & in vna Cracouien. canonicatus, 24. Ianuarij 1594. coram D. Seraphino. *In † qua domini dixerunt, Quod regula de annali contentatur ſola detentatione de facto etiam ſine titulo, Caſſadorus* dict. deciſio. 53 54 55

Tom. II.

14. numero 9. & 10. *& habet locum in omni modo vacandi, Caſſad.* deciſ. 15. ſuper regulis. *etiamſi ex perſona alterius, quam annalis poſſeſſoris vacet. Sarnen.* de annali, quæſt. 34. *& licet beneficium ſit reſeruatum, tamen intruſus poteſt dare de regula, quicquid teneat Felin.* dicto numero 35. *Caſſad. d. dec.* 14. *num.* 9. Sarnen. *q.* 23. & Rota Colonien. canonicatus, coram D. Verallo 29. Maij 1570. quia fuit ab iſta opinione receſſum per Rotam in d. Calciat. Et poſt hæc tradit Gonçalez *& gl.* 31. *n.* 26. dicens nouiſſime fuiſſe reſolutum in vna Seguntina canonicatus 28. Maij 1603. coram D. Lita.

Tertio limitatur, vt non † procedat ſtante clauſula *in ſupplicatione, ac dicti N. & aliorum, quorumcunque conceſſiones, prouiſiones, & poſſeſſiones habeantur pro expreſſis, &c.* Rota in Colonien. canonicatus infr. adducta, *numero* 74. Et † idem videtur ſtante clauſula, *Ac dicti N. & aliorum quorumcunque conceſſiones, prouiſiones, aliaque iura habeantur pro expreſſis*, ſeu clauſula, *Ac d. N. & aliorum quorumcumque iura, prouiſiones, &c. habeantur pro expreſſis*, nam ſub verbo, *iura*, videtur *poſſeſſio* venire. 56 57

Quarto limitatur, vt non procedat † quando in reſcripto eſt clauſula, vocatis vocandis, quæ operatur expreſſionem coloratæ poſſeſſionis, cum per eam citandus ſit poſſeſſor, ita Felin. *d. cor.* 36. *num trigeſimoſecundo*, Selna *dict. num trigeſimoquarto. ſeu* 103. & Menoch. *num.* 140. *vbi ſupra* poſt Cardin. *conſil.* 93. Et † dicit Menoch. *ibi*, quod ſcribunt relati omnes clauſulam hanc, *vocatis vocandis*, ſolum in ſcriptis executoriis apponi conſueuiſſe, quod nunc non declarat. 58 59

Sed ego non video † quod id relati dicant, & ſi in literis executoriis apponerentur, eſſet difficultas, de qua aliàs infra 6. *limitatione*, imo dicta clauſula *vocatis vocandis*, non ſolet poni in literis beneficialibus, nec in gratioſis, nec in executoriis ſolum quando exprimitur detentor, ſeu intruſus, in ſupplicatione datur mandatum de prouidendo, committendo collationem cum clauſula, *Vocato poſſeſſore*, &c. & cum detentor, ſeu intruſus, exprimitur in literis tantum, & non in ſupplicatione, prouiſio fit in forma gratioſa, ſi impetrans habet approbationem, & in executione dicitur, quod citetur poſſeſſori, &c. 60

Quinto limitatur, † vt non procedat, quando in reſcripto eſt clauſula, dummodo non ſit alteri ius quæſitum, ita citati *limitatione præcedent.* & Fel. *in capit. ſuper literis, num. vndecimo, de reſcriptis*, & Gonçalez *dict. gloſſa decimaquinta*, §. 1. *num.* 67. & Rota in dict. Colonienſ. canonicatus infra adducta. 61

Quæ † clauſula, *vt videmus*, ponitur in omnibus literis, de beneficiis non reſeruatis, ac etiam in literis, de beneficiis non reſeruatis, quando exprimitur detentor, ſeu intruſus, Hieronym. Paulus *in prælt. Cancel. in notab. ſuper vacantibus non reſeruatis. verſic. clauſula, alias ius quæſitum.* Sarnen. *in reg. de non tollend. iure quæſito. quæſt.* 1. *in princ.* Et † ratio huius limitationis eſt, nam iſta clauſula tollit omnem ſurreptionem quæ poſſet allegari à tertio prætendente reſcriptum eſſe ſibi præiudiciale, & non eſt opus alia mentione ſuæ coloratæ poſſeſſionis, ex quo per illam clauſulam præſeruatur eius in beneficio quæſitum, & conceditur gratia ſub conditione, vt tunc tantum procedat, quan- 62 63

do per eam non præiudicatur iuri quæſito, vt per
64 Cardin. *d. conſi. 93.* & Felin. *d. nu. 11.* Quamuis † clauſula non ſuſpendat gratiam, & ſic non eſt aliàs iuſtificanda, Achilles *deciſ. 18. nu. 2. de probat.* & Rota in d. Colonien.

65 Et de dicta clauſula † dummodo non ſit alteri ius quæſitum, vide dicta ſupra *4. parte, c. 3. à numero 19.*

66 Sexto limitatur, vt non procedat, quando in literis eſt clauſula *amoto quolibet detentore*, nam ſatis videtur facta mentio de poſſeſſione colorata per iſtam clauſulam, quæ habet vim expreſſionis illius, ita Rota *deciſion. 38. & 69. de reſcri. in antiquis.* quæ ait, quod hodie propter dictam clauſulam, quæ ponitur in bullis, non eſt neceſſaria mentio coloratæ poſſeſſionis, & Ioann. Andreas. Cardin. Imola, Butrius, & Abbas *num. 21. in dict. c. cum noſtris.* idem Cardinal. *conſil. 31.* Domin. *in c. nemo. de election. in 6.* Felin. *dict. cor. 36. num. 32.* Selua *dict. num 34. ſeu 104.* Staphil. *tit. de vi & effectu clauſularum. §. de clauſula, amoto quolibet detentore.* Rebuffus *in praxi in forma & declaratione nouæ prouiſionis verb. amoto, exinde, & in concord. in forma literarum executor. verb. contradictores,* Menoc. *ſ. cum.* 141. & nouiſſime Rota in d. Colon. canonicatus, Gonçalez *ſ. n. 68.*

67 Sed hæc limitatio procedit, quando iſta clauſula poneretur in literis gratioſis, ſecus ſi in literis executoriis, vel in executione gratiæ, id eſt, intra clauſulas executorias, (prout hodie conſueuit poni,) ex *clement. prima in fine. de præbend.* vbi verba poſita in executione non augent diſpoſitionem, Lapus *allegat. numero quinto & ſexto,* vbi Mando. *litera N. & litera B.* Calder. *conſil. 25. de præbend.* Cardinal. Imola, Butrius, & Abbas *vbi ſ.* Domin. *conſil. octuageſimo ſexto.* Staphil. Re-
68 buff. & Menochius, *ibi.* Et † facit quod dicunt Imola in dict. clemen. prima, quod tales clauſulæ executoriæ apponuntur in Cancellaria, præter intentionem Papæ, qui non exprimit, niſi diſpoſitiua fundantia gratiam, ergo ſolum illa exclu-
69 dunt ſurreptionem, non alia. Et † eſt notandum, quod iſti authores, excepto Rebuffo, parificant, quod illa clauſula ponatur in executione gratiæ, id eſt, inter clauſulas executiuas, vel in literis executoriis ſeparatis, vt per Felinus *id c. licet num. 7. de offic. ordinarij.* Rebuffus vero, *dicto verbo amoto*, facit differentiam inter iſta, nam dicit dictam limitationem procedere, quando iſta clauſula appoſita ſit in literis principalibus gratiæ, licet inter clauſulas executiuas, vt ibi in forma nouę prouiſionis, quam ponit, & declarat, ſecus ſi tantum in literis executoriis ſeparatis, in quo Rebuffus non loquitur conſequenter, nam in vtroque caſu eadem eſt ratio.

70 Batt. tamen, Zauarella † nepos Cardinalis, quem refert & ſequitur Fel. *d. cor. 36. num. 32.* & Selua *dict. num. 34. in ſuo conſi. 8.* tenet contra iſtam limitationem & conſiderationem, dicens, non eſſe veram, quia ſtylus Curiæ non habet, nec vnquam habuit talem clauſulam apponi in literis gratioſis, nec illis conuenire poteſt, cum illæ ſimpliciter dirigantur ad eum, cui fit gratia, ſed talis clauſula ſolum conuenit, & apponitur literis, ſeu clauſulis executoriis, vt *in c. propoſuit de conceſſ. præbend. & c. cum vniuerſor. de rer. permut.* ideo concludit ſimpliciter tenendum, quod dict. clauſula poſita in literis executoriis operatur mentionem coloratæ poſſeſſionis, quando literæ gratioſæ, & executoriæ ſunt ſimul factæ, id eſt ſub eadem data, vt ſolet, & quod dicta conſideratio forte procedere poſſet, vbi literæ executoriæ fuiſſent factæ ex interuallo poſt gratioſas. Quæ ſententia mihi placebat, & ita plane videtur tenere, Rota *ſ.* & in dict. Colonien. infra adducta *ad fin.*

Nec obſtat *d. clem. 1. in fin.* quia in propoſito non 71
agitur de augenda diſpoſitione, ſed de excludenda ſurreptione, quæ recte excluditur per clauſulas in executione, ſeu in literis executoriis poſitas, ex quo per illas conſtat de ſcientia Papæ, & eius intentione. Felin. *in c. nonnulli, de reſcr. num. 27.* Iaſ. *in l. ex pupillari. ff. de vulgari. num. 2.* Surd. *de alimen. tit. 2. q. 1. n. 18. & alij.*

Nec obſtat † dictum Imolæ *ibi*, quia verius eſt ta- 72
les clauſulas executiuas, apponi ex intentione, ordine, & commiſſione Papæ, vt placet, maxime quia ſemper in ſupplicationibus dicitur, cum clauſulis opportunis. Sed † nihilominus tenenda videtur d. 73
ſublimitatio & communis ſententia, quæ plane probatur ex *d. clem. 1. in princ. de præben.* vbi per clauſulam in executione poſitam non excluditur ſurreptio Gonçalez *gloſſ. 9. in annotat. num. 243.* & de dict. clauſula amoto, vide *d. ſ. 6. p. c. 3. a num. 48.* & Mand. *d. tit. O.*

Et dict. deciſio Colonien. † canonicatus 20. Maij. 74
1602. coram D. Pamphilio poſt hæc ſcripta viſa, ſic ſe habet, *Fuit reſolutum gratia nouæ prouiſionis Ioannis eſſe iuſtificatam, vacationem enim canonicatus, de menſe Septem. extra Romanam Curiam per obitū Chriſtophori fatetur Iniquez, qui & ipſe in ſua prouiſione nititur eadem vacatione, Aegidius* deci. 595. *& inſuper in inſtrumento adeptæ poſſeſſionis fatetur obitū Chriſtophori de menſe Septem. Aegid.* deci. 263. *& in commiſſione cauſæ narrat obiiſſe extra, Curius.* l. cum pretium C. de lib cauſ. *quod de huiuſmodi canonicatu ſic vacante fuerit ipſe Ioan. prouiſus ab Archiep Colon. in vim indulti, iuſtificatur ex literis ipſius Archie. cum eius ſubſcriptione & ſigillo, quæ probant prouiſionem, Rota* dec. 16. de prob. in antip. *Fel.* in c. poſt ceſſion. ſub n. 3. *inſr.* & n. 15. eo. tit. *præſertim ad effectum verificationis prouiſionis narratæ, quam ſufficit iuſtificare de facto Aegid.* deci. 16. in fi. *Creſc.* dec. 154. *aliàs* de præb. *Caputaq.* dec. 407. p. 2. *habilitates Ioannis iuſtificantur ex eo, quod Papa in ſua gratia atteſtatur illum fuiſſe examinatum ab examinatoribus deputatis in vrbe, & idoneum repertū fuiſſe, vltra quod adſunt teſtes, qui deponunt de eius idoneitate, & publica voce & fama, & communi reputatione, & probant habilitates impetrantis. Rota* in ant. dec. 114. Moheda 128. in fin. cum vulg. *Clericatus Ioannis probatur ex eiſdē teſtibus, qui viderūt ipſum inceſſiſſe in habitu, & cum tonſura, & deponūt de clericatu ex cōmuni reputatione, quæ ſufficit, vt in ſupra allegatis deciſionibus. ceſſat difficultas ex ſuſceptione minorū ordinū, & presbyteratus in vrbe, vt patet ex literis illuſtriſſ. vicarij, quæ probant etiam clericatū, cum non ſoleat vicarius ſequentes ordines conferre, niſi ſibi prius conſtet de præcedentibus, Innocentius* in c. 1. in verb. inferioribus, n. 3. *& ibi Io. Andreas, & Butrius* num. 17. de clericis peregr. *Abbas* in cap. niſi in 1. notab. de præbend. *Felin.* in c. vnico. ſub nu. 2. de litis conteſt. *Familiaritas bonæ memoriæ Cardinalis Madritij probatur ex atteſtatione eiuſdē vicarij vrbis in literis promotionis ad ordines, in quib. etiā dicitur illum eſſe clericum Colon. & coadiuuatur ex eiſdem teſtibus, qui dicunt vidiſſe illū inſernire præ-*

dicto

dicto Cardinali, & hoc ſufficit ad iuſtificandam familiaritatẽ narratam, cum de ea nõ agatur ad effectũ reſeruationis, vt pluries fuit deciſum. *Valor canonicatus, quod non excedat 24. non eget alia iuſtificatione, quia fructus canonicatus Germaniæ, qui conſiſtunt in diſtributionib. & ex eis non ſoluitur annata ſemper habẽt exprimi ad hãc ſummã. Sarnen.* ſuper reg. de valore. q.8. ſub n.5 *Rebuff.* in forma nouæ prouiſionis, verb. cuius & illi forſan. & in 3. par. ſignaturæ, verb. nec non verus valor. num.4. & 7. & ſuper reg. vnio. glo.5. & 7. *& fuit reſolutum coram me in cauſa Leodien. canonicatus 9 Decembr.* 1589. *& ſæpius pluribus aliis, & hanc conſuetudinem ita exprimendi valorem in his canonicatibus notoriam eſſe aſſerũt etiam teſtes in cauſa examinati ſuper 8. art. De valore obtentorum ſatis conſtat, quantum enim ad canonicatum, & præbendam Sanctorum Caſſi, & Florentis in oppido Bomien. diœceſis Colonien. quod non excedat 24. ſatis iuſtificatur, ex ſupra dictis. Valor autem Præpoſituræ S. Stephani, Mogunt. probatur ex eiſdem teſtib. ſuper 8. qui dicentes articulum verũ probant omnia cõtenta in art. & ſic quod habet exprimi in hac ſumma, quod non excedit 24. Bart.* in leg. Labeo, n. 8. ff. de ſuppellectili legata. *Bal.* in repet. *l. de quibus, nu.* 40. *verſ. ſed quid. ff. de legib. Felin.* in c. auditis, nu 24. circa finem. verſ. vnde ſi in capitulo de præſcript. *& iſte etiam valor comprobatur ex impetratione prædeceſſoris, & notiſſimum eſt in iuſtificatione valoris obtẽtorum admitti qualemqualem probationẽ. Aegid.* 674. *Puteus* 29. lib. 1. *Cota* 198. *etiamſi ſit minor quam ſemiplena, vt de vnico teſte de fama cum adminiculo tradit Aegid.* deciſ. 683. cum aliis allegatis. *Non obſtant deducta contra gratiam Ioannis, quod enim nõ fiat in ea mentio prouiſionis ordinarij ad fauorẽ Enrici, & eius poſſeſſionis, & inde ſecutorum, iuxta* cap. cum noſtris. de conceſſ. præb. *Non obſtat ſtante clauſula, de qua in ſupplicatione dict. defuncti, & aliorum quorumcumque prouiſiones, conceſſiones, inſtitutiones, collationes, & poſſeſſiones, pro expreſſio habendo, qua operatur indiuiduam omnium expreßionem,* iuxta conſilium *Butrij* 2. *alias* 49. *ſæpius à Rota approbatum. Tollitur etiam iſte defectus ex aliis clauſulis, nempe,* amoto quolibet illicito detentore, *qua poſita in eadem gratia habet vim expreſſionis colorata poſſeſſionis.* cap propoſuit. de conceſſ. præben. *Ioann. Andreas* in d. cap. cum noſtris. in gl. penult. *Rota* deciſ. 38. & 69. de reſcript. in antiquis. *Felin.* in c. in noſtra. 36. cor. verſ. 2. nota. de reſcript. *Rebuff.* in forma nouæ prouiſionis. verb. amoto. num. 1 *& inſuper adeſt alia clauſula,* dummodo non ſit alteri ius quæſitum, *per quam excuſatur gratia à vitio ſurreptionis, propter ius, vel poſſeſſionem alterius, quod per hanc clauſulam cenſetur præſeruatum. Cardin.* conſ. 92. num. 4. *Feli.* d. c. in noſtra. d. 36. cor. verſ. 1. nota. & in c. ſuper literis. num. 11. eodem tit. de reſcript. *Selua* de benef. par. 3. q. 11. num. 103. *non obſtat, quod dicitur non fuiſſe iuſtificatam hanc clauſulam,* dummodo tempore datæ non ſit alteri ius quæſitum, *quia non eſt alias iuſtificanda, cum non ſuſpendat gratiam. Achilles* dec. 18. nu. 2. in fine. de probatio *per eam enim præſeruatur tantum ius alteri competens, de quo non docet Enricus, qui ſolum nititur collatione ſibi facta vigore expectat. quæ ab ordinario emanata, quæ non ſuffragatur, cũ concedi non poſſit ab inferiore a Papa,* c. nulla. c. relatũ. c. ex tenore. & c. conſtitutus. de cõceſſ. præb. *& ſit etiam prohibita, ex Concil. Trid.* ſeſſ. 24. c. 19. *& conſequẽter videtur quoque excluſa ab indulto, quod remouet tantũ obſtacula, & vult, vt collationes fiat ſecundum ſacros Canones, & decreta Concilij Tridentini. Quod dicitur in hac prouiſione non fuiſſe factã mentionem litis inter Ioan. & Enricum, tollitur ex clauſula, etiam inter aliquos lis,* cuius ſtatum, &c. *pendeat indeciſa per quam dicitur facta ſufficiens mentio litis, & ſic ita vt Papa intellexerit litem eo modo, quo pendebat, Rota* deciſ. 20. de reſcript. in nouis. *Gemin.* conſ. 120. n. 6. & ſeq. *Puteus* dec. 2. de reſcrip. *Achilles* dec. 9. eod. tit. *& fuit dictum coram me in cauſa Mediolan. Capellæ de Valdarno, 3. Iulij, 1595. Non obſtat, quod in ſupplicatione Ioannis dicatur tempus octo menſium ad obtinendam nouam prouiſionem, nondum fuiſſe elapſum, cuius contrarium dicitur in literis, quia fuit expedita alia ſupplicatio cum expreſſione, quod tempus erat elapſum, & hæc concordat cum literis, quæ ſuper iſta fuerunt expedita.*

CAP. II.

De tempore, intra quod debet de beneficiis prouideri.

SVMMARIA.

DE beneficiis debet prouideri *infra ſex menſes,* n. 1. *Quod habet locum non ſolum in collatione, ſed etiam in electione.* n. 2. *Niſi ſit cathedralis, vel regularis Eccleſia, quæ vltra tres menſes prælato vacare non debet.* n. 3. *Quod intelligitur reſpectu principalis prælati perpetui.* n. 4. *In cæteris autem Eccleſiarum ſæcularium prælaturis, ac in dignitatibus, & aliis beneficiis, in quibuſlibet Eccleſiis conſtitutis, habet locum ſemeſtre.* n. 5.

Secundo habet locum in præſentatione, niſi ſint patroni laici tantum, qui ſolum habent quadrimeſtre. num. 6.

Tertio habet locum in prouiſione parochialium, etiam ſtante Concil. quando earum collatio ad Epiſcopos ſpectat, licet quando ad Papam aut alios ſpectat, debeant infra quatuor menſes perſonam magis idoneam præuio concurſu eligere, & electam illis ſignificare. n. 7.

Quarto habet locum, etiam in hoſpitalibus, quæ conferuntur in titulum beneficij. nu. 8. *& quod dicunt Dd. quod non eſt tempus ſtatutum ad conferendum hoſpitalia, accipitur de hoſpitalibus, quæ non conferuntur in titulum beneficij.* n. 9.

Quinto, habet locum in habente à Papa indultũ conferendi beneficia reſeruata, licet prorideat virtute indulti, alias prouiſio deuoluetur ad Papam, n. 10. *Licet ſecus ſit in executore Papæ, qui Papæ vicẽ fungitur,* n. 11. *Papa etenim nullus terminus eſt præfixus, contra Paulum de Citadinis.* n. 12. & 13.

An iſtud tempus currat legato, & nuntio remiſſiue, num. 14.

Dicti ſex menſes dati ad conferendum ſunt à tempore ſcientiæ vacationis numerandi. nu. 15. *Nam dantur in odium negligentis,* nu. 16. *Et ſic etiam non currunt impedito, ſiue fuerit impedimentum iuris, ſiue facti,* n. 17. *Et in tempore impedimenti computatur tempus ſuſpenſionis, & peregrinationis pro abſolutione obtinenda, &* c. n. 18.

Durante lite ſuper iure conferendi, ſeu eligendi, non currit tempus, licet ſecus ſit in patronis, n. 19.

Quod neceſſario requiratur notitia vacationis, vt currat tempus ad conferendum, & c. *adducitur reſolutio Rotæ,* n. 20.

Tempus ſex menſiũ datum ordinariis ad conferendũ

parochiales ad eorum collationem ſpectantes per bullam Pij V. quæ dicit à die vacationis, intelligitur à die vacationis notæ, quamuis Epiſcopus nondum accepiſſet poſſeſſionem Epiſcopatus, cum per ipſum ſtetiſſet, ex Rota in deciſionibus poſitis, à nu. 21. *Ex quibus conuincitur ſententia Flores docentis ſemeſtre datum in dicta bulla currere à die vacationis, etiam ignorantibus,* n. 25. *& quædam doctrina Rebuffi,* n. 26.

Sex menſes numerandi ſunt à tempore ſcientiæ, vel à tempore, quo ſcire potuit, & debuit collator, vt Epiſcopus qui tenetur viſitare ſingulis annis, nu. 27. & ſeqq. *vbi adducuntur reſolutiones Rotæ. Oportet enim, quod ignorantia Epiſcopi non ſit ſupina,* n. 30.

Et debet intelligi de notitia vera, vel præſumpta vacationis, quæ determinari debet per iudicem conſiderata qualitate beneficij, modo vacationis, & longitudine temporis illius, diſtantia locorum, & fama, n. 31. & n. 32 & 33. *ponuntur reſolutiones Rotæ.*

Patronis tempus datum ad præſentandum, ſiue à iure, ſiue à fundatore, currit non à die vacationis, vt tenuit Rota antiqua & alij, ſed à die notitiæ vacationis, à n. 34. *& adducuntur reſolutiones Rotæ,* nu. 36. & 37.

Sufficit contra patronum ſcientia præſumpta, nec id negant qui dicunt non ſufficere ſcientiam interpretatiuam, n. 38. *& ad deciſiones Putei, & Mohedani in contrarium citatas, reſpondetur, quod in propoſito non agitur de omiſſione, vel priuatione iuris conferendi, vel præſentandi abſolute, ſolum pro ea vice, quod non eſt maximi præiudicij, & ideo ſufficit ſcientia præſumpta, etiamſi ſit narrata in gratia,* n. 39.

Scientia vnius patroni nõ nocet alteri, ex Rota n. 40. *Et ius præſentandi etia in vno ex patronis, qui non habuit ſcientiã, conſeruari poteſt aliis propter ſcientiã excluſis ex Rota, cuius reſolutio proponitur,* n. 41.

Dicti menſes debent computari ſecundum calendarium, & ſecundum quod menſes occurrent, & quod deficit de primo menſe accipiendum eſt de vltimo, cum aſſignetur tempus à quo debeant incipere, nu. 42. *& de momento ad momentum eſt huiuſmodi computatio facienda, à tempore ſcilicet ſcientiæ, ſeu vacationis notæ, &* c. n. 43.

1 DE beneficiis † vacantibus prouidere debent ij, ad quos prouiſio ſpectat infra ſex menſes, *cap. nulla 2. de conceſ. præbend. & c. licet. de ſupplenda negligentia prælato. & Clem. 1. eodem tit. d. 8. tit. 16. par.* 1. de quo late Rebuff. *in praxi, tit. de deuolut. & in repet. d. cap 2. circa fin.*

2 Quod habet † locum non ſolum in collatione, ſed etiam in electione, vt docet Abbas per textum *ibi in cap. dilectus. de conceſ. præbenda, numero* 2. &
3 alij, † niſi ſit cathedralis, vel regularis Eccleſia, quæ ob maius periculum impendens, ſiue imminens, vltra tres menſes prælato vacare non debet, *cap. poſtquam* 50. *diſt. cap. obeuntibus. 63. diſt. & c. ne pro defectu de electione.*

4 Et † intellige in Eccleſiis cathedralibus reſpectu principalis prælati, nempe Epiſcopi, & in regularibus, in quibuſcunque eorum prælatis principalibus perpetuis, quocumque nomine nuncupentur, ſiue Abbates, ſiue Priores ſiue præpoſiti.

5 In cæteris autem † Eccleſiarum ſecularium prælaturis, ac in dignitatibus, & aliis beneficiis in quibuſlibet cathedralibus, & aliis Eccleſiis, tam ſecularibus, quam regularibus conſtitutis, habet locum ſemeſtre, de quo *in d. capit.* 2. Innoc. Ioan. And. & Abbas *in d. cap. ne pro defectu*, idem Abbas *in d. cap.* 2. Rota *deciſ.* 5. *de electione in nouis.* Rebuff. *d. tit. de deuolutio num.* 4. *& in concordatis, tit. de Regia ad prælaturas nominatione.* §. 1. *verb. intra ſex menſes*, Mandagotus *in tract. de electione nouorum prælator.* 1. *part. cap.* 1. & ibi Boer. Pet. de Baiſio *in directorio election.* 3. *parte, cap.* 42. Matt. Boiſ. *in Miſcell. in materia electionis*, §. *tempora electionum*, & Cuchus *in inſtitutio. maioribus libro quarto, tit.* 1. *numero* 168.

Secundo, habet † etiam locum dictum capitu- 6
lum ſecundum in præſentatione, niſi ſint patroni laici tantum, qui ſolum habent quadrimeſtre ad præſentandum, *c. vnico. §. verum. de iure patronat. in* 6. & ibi gloſſ. & Dd. & dictum eſt ſupra 5. *part. cap. vltim. 9. notab. à n.* 209.

Tertio, habet † locum in prouiſione parochia- 7
lium, etiam ſtante Concilio Tridentino, *ſeſ. 24. de reformat. cap.* 18. quando earum collatio ad Epiſcopos ſpectat, licet, quando earum collatio ad Papam, aut alios ſpectat, debeant infra quatuor menſes perſonam magis idoneam præuio cõcurſu eligere, & electam illis ſignificare, &c. vt in conſtitutione Pij V. ſupra adducta *præcedenti parte, cap. 3. nu. 3.* quæ eſt videnda.

Quarto, habet locum † etiam in hoſpitali- 8
bus, quæ conferuntur in titulum beneficij. Et † quod dicunt Feder. *de permutat quæſt.* 29. Paulus 9
in clem. 2. *de religioſ. domibus.* Coſmas *in pragmatica ſanctione, tit. de collatio.* §. *item circa verb. reſpectiue*, Selua. *de benefic.* 3. *parte, quæſtion.* 64. *numero tertio*, Corraſ. 4. *parte, cap.* 1. *n.* 6. Gambarus *in cap. vnico de rerum permutat. in* 6. *n.* 137. & Cerola *in praxi Epiſcopali*, 1. *parte, verb. beneficium.* §. 3. quod non eſt tempus ſtatutum ad conferendum hoſpitalia, accipiendum eſt de hoſpitalibus, quæ non conferuntur in titulum beneficij Eccleſiaſtici, de quibus ſupra 1. *parte, cap.* 3. & ita in terminis tradit Rebuff. *d. verbo, intra ſex menſes, verſic. Item quando*, & ante eum Calder. *conſi. vnico. de ſupplenda negligentia prælatorum.*

Quinto, † habet locum in habente à Papa in- 10
dultum conferendi beneficia reſeruata, licet prouideat virtute indulti, alias prouiſio deuoluetur ad Papam, Caſſadorus *deciſ.* 8. *de præben.* Creſcen. 15. *eodem tit.* Mandoſ. *de ſignatura gratiæ, tit. de prouiſo verſi. in beneficiis reſeruatis*, Anaſt. Germon. *de indultis Cardi, §. volumus, n.* 56. & facit, quod dicitur in deciſione Colonien. canonicatus circa finem adducta. *cap. præcedenti, ad fin.* Licet † ſecus ſit in exe- 11
cutore Papæ, qui Papæ vice fungitur, Caſſad. *d. deciſ.* 8. *numer.* 6. Selua *dict. quæſt.* 64. Coſmas *dict. verb. reſpectiue*, Rebuff. *dict. verb. intra ſex menſes. & in forma mandati, verb. inducentes, verſi. quæritur, intra quod* Corraſ. *d. cap.* 1. *num.* 6. Cerola *d. §.* 3. & Flores, *quæſt.* 4. *n.* 73.

Papæ † etenim nullus terminus eſt præfixus, 12
Francus *in cap. ſtatutum. de præben. in* 6. *nu.* 6. Caſſad. *ibi*, & Rebuff. *d. verb. intra ſex menſes, & d. tit. de deuolutionibus, num.* 5. Lambert. *de iure patronatus* 2. *parte*, 3. *lib. quæſt.* 2. *art.* 8. *num.* 9. & Mandoſ. *reg.* 34. *de annali qu.* 90. *num.* 5. qui † merito reprehendit 13
Paulum de Citadinis *de iure patro.* 6. *par. ar.* 3. *q.* 26. *n.* 44. dicentem, quod Papa, etiam habet ſex menſes, ex *dict. cap. licet de ſupplenda negligent. prælator.* quod id

id non probat. & dictum est supra 5. *par. cap. 1. numero* 97.

14 Et an istud † tempus currat legato, dictum est dicta 5. *parte, c. 3. ex num.* 22. & de Nuntio, *numero vltimo.*

15 Et dicti sex menses † dati ad conferendum sunt à tempore scientiæ vacationis numerandi, *cap. quia diuersitatem, in fine, de concessione præbendæ, & d. c. licet*, & ibi Innocentius, & Abbas, & alij, & *dict. l. 8. tit. 16. parte 1.* & ibi Gregorius Lopez, Selua 3. *parte, quæstio* 59. Rebuf. *d. tit. de deuolutio. à numero* 10. *in repet. d. cap. 2. circa finem. versic. 3. quæritur*, Mandagotus *supra 1. par. cap. 1. & 3.* & ibi Boerius, Petrus de Baisio 1. *par. c. 23. & 3. par. cap. 42.* Corras. 1. *par. cap. 7. numero* 8. Ioan. Nicol. Gimon. *in Enchiridio benef. ti. 2. c. 3. ex numero* 26. *& tit. 3. numero* 30. & 34. Cerola *d. 1. part. verb. ius patronatus. §. 8. 1. dubio.* & Flores de Mena, *quæst. 3. numero* 6. Ioan. Quintin. *in repet. cap. multa. de præbend. numero* 97. & Azor *instit. moralium, 2. par. libro* 6. *cap.* 26. *quæst.* 10. & de tempore dato ad eligendum, idem dicunt Mandagot. Boerius, Pet. de Baisio, & Flores *ibi*, & Tiraq. *de retractu lignag. §. 35. gl. 4. num.* 7. & Cuchus *d. lib. 4. tit. 1. numero* 170.

16 Nam istud † tempus datur in odium negligentis,

17 Francus *in d. cap. statutum*, & Dd. *in dictis iuribus*, & sic etiam † non currit impedito, siue fuerit impedimentum iuris, siue facti, Abbas *in d. c. quia diuersitatem, num.* 3. Cosmas *d. §. item circa. verb. tempus*, Selua, & Rebuf. *supra*, Mandagor. *d. c. 1. & 2.* & ibi Boerius, & Pet. de Baisio *supra*, Rochus *de iure patron. verb. honorificum quæst. 28. n. 58.* Ioan. Gutierrez *canon. quæst. lib. 1. c. 28.* Cerola & Flores, *n. 4. supra, & decisio* Placent. *vltima ad finem* adducta infra, *n. 24.* quæ est videnda.

18 Et in tempore impedimenti, † computatur tempus iuspensionis, & peregrinationis pro absolutione obtinenda, quousque perueniat in domum suam, etiam data notitia vacationis, vt reuera videtur probari *in d. cap. quia diuersitatem*, & ibi tenet glossa penultima, Innocentius *numero* 5. & Abbas *num.* 3. idem Innoc. *in d. c. 1. eod. tit.* quamuis contra dicant Cosmas, & Selua *supra.*

19 Vnde durante lite super iure † conferendi, seu eligendi, non currit tempus, licet secus sit in patronis, Feder. *cons.* 232. Rebuf. *in concord. d. tit. de Regia ad prælaturas nominatione. §. 1. verb. intra sex menses*, Lamber. 2. *par.* 12. *lib q. ar.* 2 Beroius *in c quoniam de iure patr. n.* 42 Flores *d. q. 3. n.* 33. & 34.

20 Vnde in vna † ciuitatis Castellanæ 18 Iun. 1557. coram Illustriss. Quiroga fuit per Rotam resolutum, *Quod capta possessione canonicatus vigore supplicationis literis non confectis die* 10. *Augusti, & sic facto loco extrauaganti Iulij* 3. *si quis illum impetrasset die* 10. *Februarij sequentis certo modo cum narratiua deuolutionis ad sedem Apostolicam, non probatur deuolutio, quia licet lapsi erant sex menses dati ordinariis ad conferendum, quibus dies termini computatur in termino secundum communem, vt per Francum* in c. quam sit. *§.* electus, n. 3 de elect. in 6. 1o. *Andr. & Abbas* in c. bonæ. 2. de elect. *Lamber.* 2. p. 2. lib. q. 2. art. 1. n. 3. *Tamen ob tam modicum tempus lapsum vnius, vel quatuor dierum, non constabat de notitia vacationis, quæ necessario requiritur, vt currat tempus ad conferendum, &c.*

21 Et in † vna Placentina parochialis de Malpartida, *coram D. Seraphino, 28. Iunij* 1585. *& coram D. Pamphilio 20. Decemb. eiusdem anni, & præsertim coram D. Bubalo, 24. Mart.* 1586. *Rota resoluit tempus sex mensium datum ordinariis ad conferendum parochiales ad eorum collationem spectantes per bullam Pij V. quæ dicit à die vacationis, intelligi à die vacationis nota, quamuis Episcopus nondum accepisset possessionem Episcopatus cum per ipsum stetisset, vt in sequentibus decisionibus.*

Coram † D. Seraphino, 28. Iunij 1585. 22

Fuit resolutum gratiam D. Bartholomæi esse canonicandam, cum Papa in collatione huiusmodi parochialis præuenerit, cum enim vacasset 16. mensis Decemb. 1581. quo tempore Reuerendissimus Episcopus habebat literas suæ promotionis ad Episcopatum in manibus, & habuerat notitiam vacationis huius parochialis 25. eiusdē mensis, vt ex eiusdē depositione cōstat, vtique sex menses dati in bulla fœli. recor. Pij V. ad faciendum concursum, & prouidendū, etiam quod præsupponamus incipere, non à die vacationis, sed à die scientiæ, durabāt vsque ad 25. Iunij 1582. *Quare cū approbatio examinatorum fuerit 28 Iunij, & prouisio Episcopi 3. Iulij, vtrumque extra tempus, & post sex menses datos à Pio V. intra quos vtrumque expedire debebat, intrat prouisio Bartholomæi, sed die 1. Iulij cū Papa, tā potestate ordinaria præuenire possit*, c. dudū, & c. si à sede de præb. in 6. *quam vigore bullæ Pij V. reseruātis beneficia huiusmodi, de quib. nō fuit facta prouisio intra sex menses, & hoc respectu subsequentis prouisionis Episcopi, potest dici præuentio innecta reseruationi. Nū obstat dispositio Cōcilij* sess. 24. c. 18. de refor. *quia eius obseruatio debet fieri, iuxta terminos bullæ Pij V. cuius dispositio est clara, & ideo nō habet locū in casu isto, in quo lapsum erat tempus dictorum mensium quod Episcopus nōdum fuisset assecutus possessionem Episcopatus non refert, ex his quæ deductæ fuerunt coram Illustrissimo Lancello. in Burgen. canonicatus* 28. *Iunij* 1583. *maxime cum haberet per multos dies ante vacationem literas suæ prouisionis in manibus. Vltimo non obstat quod deducitur de iure quæsito, ex oppositione, & examine, quia id procedit in terminis statutorum quarundam Ecclesiarum patrimonialium, non in casu isto, in quo ex dispositione bullæ supradictæ intra sex menses requiritur, quod quis fuerit examinatus, & prouisus de beneficio, alias eius dispositio ad solum Papam spectat. Et ex his cessant omnia ex aduerso deducta.*

In eadem † coram D. Pamphilio 20. Decemb. 1585. 23

Dixerunt domini, gratiam domini Bartholomæi esse canonizandā ex rationibus, alias per R. P. D. meū Seraphinum diligenter, & accurate more suo consideratis, in eius decisione sub die 28. *Iunij proxime præteriti, non obstantibus his, quæ nunc pro parte D. Michaelis deducuntur, nam quod spatium sex mensium datum ordinariis ad conferendum parochiales, ex constitutione felicis record. Pij V. non currat Episcopo, nisi a die captæ possessionis Episcopatus, repugnat d. constitutioni, quæ loquitur expresse à die vacationis, & tamen in casu, de quo agitur, etiam incipiendo à die notitiæ, quæ fuit* 25. *Decemb.* 1581. *collatio fuit facta post sex menses, videlicet sub die* 3. *Iulij* 1582. *& eo magis cū Episcopus haberet literas expeditas, iam de mese Nouemb* 1581. *& sic longe ante vacationem, ita quod potuit capere possessionē Episcopatus, & ideo cū per ipsum steterit, perinde est, ac si illā accepisset, & ideo tempus currit*, c. fi. de elect. *nō enim dicitur impeditus, qui de facili poterat impedimen-*

zum remouere, l. qui potest facere, cum ibi notatis. ff. de reg. iur. *& licet fuerit detentus per Regem, nihilominus quia poterat capere possessionem per procuratorem, prout postea illam accepit de mense Ianuar. huiusmodi impedimentum non suffragatur. Bart.* in l. sed & si per prætorem, §. 1. ff. quibus ex causis maiores. *Bal.* in l. eos, §. apostolos, in prin. C. de appel. *Boerius* cons. 43. nu. 9. *Aymon* cons. 179. nu. 9. in fin. *benefacit* de iure patronatus in antiquis, *& alias fuit dictum coram R. P. D. meo Cantucio, in vna Foroliuien. fideicommissi 21. Aprilis* 1582. *impedimentum infirmitatis non excusare appellantem, qui non rediit pro apostolis, cum potuerit mittere procuratorem. Neque obstat, quod in Episcopatu non adessent examinatores Synodales, & ideo esset expectandus aduentus Episcopi, qui congregaret Synodum, quia vt alias fuit resolutum in vna Literen. Archipresbyteratus, coram R. P. D. meo Blancheto, die 6. Iunij* 1582. *vbi illi nõ adsunt, potest examen fieri ab aliis, etiam quod non sint in Synodo deputati. Neque etiã obstat clausula*, dummodo non sit alteri ius quæsitum, *quia placuit respõsio data in decisione, vltra quod etiamsi fuisset Michaeli aliquod ius quæsitum ex oppressione, illud esset resolutum non secuta collatione intra sex menses à die vacationis, vel notitiæ, iuxta dictam constitutionem Pij V. ius enim dicitur acquisitum cũ sua causa, Iaſ. post alios*, in l. qui Romæ, §. Flauius n. 14. ff. de verbor. oblig. *Decius* in c. Ecclesia sanctæ Mariæ. sub num. 35. de constit. *Neque obstant, quæ dicuntur de surreptione, & obreptione, quia non sunt narrata ista præparatoria ad collationem, quia stante, quod vigore bullæ nedũ examen, sed etiam collatio erat facienda intra sex menses, & ideo ea non facta beneficium erat affectũ & reseruatũ, ista qualitas non est talis, quæ retraxisset Papam à concessione, & sic non vitiat. Innoc.* in c. cum nostris. de concess. prebend. *Felin.* in c. super literis. sub num. 8. de rescript. *A Egidius*, dec. 4. *quod vero sit narratum, prouisionem Episcopi non fuisse canonice, iuxta formam Concilij, & constitutionis Pij V. factam, & Michaelem nullo canonico titulo, vel iuris adminiculo intrusum, satis ex præmissis est verificatum, stante dicta reseruatione, quia si collatio fuit facta per ordinarium de beneficio reseruato, nullum fuit ei acquisitum ius, & dicitur intrusus, Rota* dec. 2. de rest. spol. in antiquis, *Cassadorus* dec. 2. eodem tit.

24 In eadem † coram domino Bubalo, 24. Martij 1586.

Proposui dubium in hac causa stantibus summariis testiũ, & iurium, & aliis hinc inde deductis, à quo tempore sex menses dati in constitutione felic. recordatio. Pij V. inceperint currere Reuerẽdissimo domino Episcopo Placentino de nouo prouiso ad prouidẽdum de Ecclesia parochiali de Malpartida in casu, & ad effectum, de quo agitur, & domini concorditer concluserunt, quod tempus sex mensium tantũ incipiat currere à die, quo dominus Episcopus habuit notitiam vacationis huius parochialis, quæ fuit 25. *Decembr.* 1581. *per text.* in c. quia diuersitatem. de concess. præb. c. licet de supplend. neglig. prælat. *Rebuffus* in praxi tit. de deuolut. num. 10. *quamuis domini admitterent, ex testibus examinatis pro parte Episcopi probare consuetudinem Hispaniæ, quod Episcopi de nouo prouisi non admittantur à Capitulis ad possessionem suorum Episcopatuum, nisi prius ostensis, & visis literis Apostolicis, iuxta* extrauag. iniunctæ de elect. *necnon nisi visis literis in consilio Regio, & obtẽta scedula manu serenissimi Regis subscripta pro executione literarum Apostolicarum. Nihilominus dixerunt domini ex hoc nõ probari tale impedimentum, vt Episcopus Placent. non potuerit accipere possessionem sui Episcopatus ante diem 22. Ianuar.* 1582. *quo die fuit capta possessio per procuratorem, seu ante diem tertiam eiusdem mensis. In confesso enim est inter partes, quod bulla Episcopatus expedita fuerũt in Curia, & transmissa ad partes* 18. *Septemb.* 1581. *& quod peruenerunt Vlissipon. die* 19. *Nouemb. sequẽtis, vbi etiam accessit modernus dominus Episcopus Placentinus, ex ciuitate Poltalegren.* 30. *eiusdem mensis Nouembris, à quo tempore vsque ad diem* 27. *Decembris, vel saltim ad diem tertiam Ianuarij sequentis potuerũt omnia de facili expediri, præsertim cum ex interuallo temporis duorũ mensiũ, quo literæ peruenerũt Vlissipo. multum verisimile fuit, quod iam bullæ essent visæ per consiliũ Regiũ in oppido de Madrid, vel quod postea potuerint expediri in dicto cõsilio ex quo qualibet hebdomada per tabellarios citatis equis transmittuntur literæ ab oppido Madritij ad ciuitatem Vlissiponem, & cũ pars domini Michaelis de Ayala se fundet in impedimento Episcopi, debet illud cõcludenter ꝓbare, quia sumus in impedimento, quod scripturis, & testib. probari potest, puta per exhibitionem scedulæ Regiæ, ex cuius data apparebit de impedimento, item per productionem expeditionis factæ in cõsilio Regio, & hoc casu requiritur plena ꝓbatio, vt per Iasonem post alios* in l. 2. §. quod diximus, n. 2. ff. si quis cautionib. *vel quatenus hæc probatio in iudicis arbitrio resideat, ex allegatis per Menoch.* de arbitris casu 118. n. 3. *videbatur dominis, hoc impedimentũ nõ ꝓbari, ex supra deductis, & hoc maxime dicendũ est, cũ nõ sufficiat allegare impedimentũ, nisi etiã probet fuisse adhibitã omnem diligentiã in illud removendo Bartolus* in l. quibus diebus, in principio, *& ibi Socinus* num. 3. de conditionibus & demonstrationibus, *Felin.* in capit. ex transmissa, in princip. de rescript. *Ruinus* cons. 15. num. 5. lib. 4. *Socinus iunior* cons. 76. num. 79. & seq. lib. 1. *Ayzon* cons. 279. sub numero 3. versic. 3. dico, *Felinus* in cap. venerabilis, numero 5. in fin. versic. 3. limita de iudiciis, *alias quis dicitur impedimentum pati ex propria voluntate, vt per Aymon.* vbi supra, *& ex his cessant ea, quæ dicuntur pro parte domini Michaelis, quod impedito impedimento iuris, vel facti non currit tempus ad conferendum, iuxta textum* in c. quia diuersitatem ad finem, *vbi Abbas* num. 3. de concessione præbendæ, *& Imola* num. 13. *qui testatur de communi Panormitan.* in d. cap. ex transmissa, numero 28. de præscript. *cum aliis per Tiraquel.* de retractu lignag. §. 35. glosla 4. nume. 5. *quia vt supra dictum est, hic non constat sufficienter, de impedimento Episcopi, quinimo potius de negligentia in non adipiscendo possessionem Episcopatus, saltim per procuratorum ante diem* 22. *Ianuar.* 1582. *& consequenter tempus sex mensium incepit currere à die notitiæ vacationis, & ita domini concluserunt.* Quæ decisiones nouissime sunt confirmatæ per aliam decisionem in eadem causa coram D. Lancell. 29. Maij 1610. quæ sic ait 159.

Ex quibus † conuincitur sententia Flores dicta 25
quæst. 3. à num. 36. docentis semestre datum in dicta bulla ad parochiales conferendas currere à die vacationis etiam ignorantibus.

Conuincitur, etiam † doctrina Rebuffi, *d. tit. l. de* 26
Regia ad prælaturas nomina. §. 1. verb. à die vacationis, quem sequitur Flores *ibi a num. 23.*

Intelligi

27 Intelligi autem tes menses † numerandos à tempore scientiæ, vel à tempore quo scire potuit, & debuit collator, vt Episcopus qui tenetur visitare singulis annis, Rota *decis. 7. de præbend. in antiquioribus* quæ in antiquis est 13. *de iure patronatus*, alias 556. & *decis. 6. eodem tit. de iure patronat. in nouis*, alias 263. Lapus *allegatione* 80. alias 51. *num.* 17. & ibi Mandos. *litera L.* Abbas *in d. c. licet de supplenda negligent. prælator. num. 3.* Felinus *in c. 2. num. 2. de exceptionibus* Decius *consil. 135. in fine*, Bertachin. *de Episc. 1. p. 1 lib. quæstione 7.* Selua *dict. quæst. 59.* Rebuffus *dict. tit. de deuolutiõ. num. 10.* Rochus, *verb. honorificum, quæst. 27. num. 57.* Lambert. *2. p. 2. lib. quæst. 1. articul. 8. & 3. p. 2. lib. quæst. 2. artic. 8.* Gimon. *titu. 3. c. 3. sub num. 34.* Gregorius Lopez s. Hieronym. Gabriel. *consil. 185. lib. 2.* Mascardus *conclu. 879. num. 10.* Anastas. Germon *de indultis Cardin. §. volumus, numero 63.* Cerola *in praxi. 2. parte, verb. deuolutio. §. 2.* Flores s. *à num. 8.* Cechus *de benefi. & pensio. c. 5. num. 5.*

28 Et ita fuit dictum in Burgen. canonicatus 27. Martij 1583. coram Dom. Bubalo supra adducta *5. p. c. 4. num. 34. Tempus sex mensium non currere a die vacationis, sed à die illius notitiæ, vel ab eo tempore quo scire potuit, vel debuit, iuxta opinionem, quam tenet Rota, &c.*

29 Et in vna Macerat. beneficij 1. Iunij 1594. coram D. Lita fuit dictum, *Quod licet tempus conferendi non currat à die vacationis sed à die scientiæ, tamen iuxta opinionem, quam amplectitur Rota, currit ab eo tempore, quo Episc. facultatem conferendi iure potuit, vel debuit habere, Rota* d. decis. 13. *Bisignetus* d. decis. 7. de præb *Rebuff.* d. n. 10. &c.

30 Oportet † enim, quod ignorantia Episcopi non sit supina, Abbas *in c. fin. num. 7. de iure patron.* Bertachinus *in repert. verb. patrono non præsentante, nu.* 28. Gomez *in c. 2. de constitut. in 6. num. 54.* Mascard. *conclu. 626. num. 9.* & Cerol. d. *verb. ius patronatus. §. 8. 2. dub.* & vide dicta supra *5. par. c. 1. circa finem, num. 790.*

31 Et † debet intelligi de notitia vera, vel præsumpta vacationis, quæ determinari debet per iudicem considerata qualitate beneficij, & modo vacationis, & longitudine temporis illius, distantia locorum, & fama ista, Hostien. & Ioan. Andreas *in c. ex parte de conces. præbend.* & ibi Abbas *num. 13. & in d. c. quia diuersitatem, numero* 17. Rota *dict. decis. 6.* Roman. *consil. 481. num. 4 5. & 6.* Cosmas *dict. tit. de collatio. §. item circa, verb. præsentandum ad finem,* Selua s. Lamber. *d. 2 p. 2. lib. quæst. 2. art. 18. nu. 2.* Masc. *dict. concl. 626. à num. 9.* & Cerola *d. §. 8. 1. & 2. dubio,* & alij, & fuit dictum in dict. Burgen. & in d. Maceraten.

32 Vnde in vna † Toletana beneficij 18. Nouembris 1578. coram D. Seraphino, quę est *1. p. diuersorum, decis. 481.* fuit resolutum, *Tempus quatuor mensium per d. bullam Pij V. datum ordinariis ad significandam Papæ personam præuiso concursu electam ad parochiales reseruatas non currere, nisi à die notitiæ habitæ vacationis, quamuis bulla dicat à die vacationis, ex* d. c. quia diuersitatem, & d. c. licet, *tamen ignorantiam debere esse probabilem & verisimilẽ, qualis non erat in illo casu, attenta qualitate beneficij, & longitudine temporis vacationis, & ideo bullam obstare,* &c. Flam. Paris. *de resignat. benefi. lib. 8. qu. 9. nu. 107.* & Mar. Anto. Genuen. *in praxi Archiepiscopali Curiæ Neapolitanæ, c. 65 n 5* & posthæc Gonçalez, *glo. 6. num.* 132. & Prosper de Augustino *ad summam bullarij, verb. parochialium beneficiorum collatio. quæst. 4.*

In vna tamen † Eugubina præpositur.e de anno 33
1548. tenuerunt domini, *Famam quæ constituit Episcopum in negligentia de morte beneficiati, ad hoc, vt possit ei conferendi deuoluatur, iuxta dictam* dec. *6. seu 265. Bellameram* dec. 659. *& quæ tradit Rom.* s. *procedere, quando fama esset omnino clara, secus si esset dubia, & dubiam esse famam, si habuerit ortum a duobus, vel tribus, qui dicebant se audiuisse, vel quia affines, aut coniuncti, dato quod adesset fama de morte, tamen non fecerunt luctũ. ad notata per Bart. l. 2. §.* quod si dubitetur. ff. quemadmod. testam aperiant. *vt per Achillem* dec. 46. *seu* vnica de supplend. negl. prælator. *sequitur Maje.* d. concl. 626. numero 11.

Similiter etiam † patronis tempus datum ad 34
præsentandum, siue à iure, siue à fundatore currit, non à die vacationis, vt tenuit Rota *decis. 1. de iure patron. in antiquis,* & Lamber. *d. 2. p. 2. lib. quæst. 1. art. 8.* & videtur sequi Mandos. *reg. 34. quæst. 53. numero* 14. & nouissimè ex professo sequitur Flores *d. quæst. 3. à num.* 20. qui tamen male pro se citat Rebuffus *de deuolut. num. 15.* Sed à die notitiæ vacationis Rota *dict. decis. 7. de præbend. in antiquior. & 13. de iure patron. in antiquis,* Caputaquen. *decis. 248. parte 3.* & Rota in vna legionen. parochialis de anno 1577. quæ est *par. diuersorum, decis. 421.* & in Spoletana iurispatr. seu beneficij 3. Iulij 1589. coram Bub. quæ est decisi. 520. nouiss. Farina dicens pluries in Rota resolutum. & cùm non probetur patronos habuisse notitiam vacationis, ignorantiam præsumi &c. Lapus *allegatione 78. ad 4. quæstionem, num.* 12. (vbi Mandos. *litera T.*) qui ait, quod intelligitur hoc de scientia certa, & non interpretatiua, Bertachin. s. Cosmas *dict. titul. de collatio. §. item circa, verb. præsentandum,* Selua *dict. qu.* 59. qui postquam dixit, quod tempora conferendi, ac præsentandi non currunt, nisi à tempore notitiæ, ait illud debere intelligi de notitia vera, vel præsumpta vacationis, quæ, vt diximus, debet determinari per iudicem, considerata beneficij qualitate, & quantitate, locorum distantia, & fama &c. Quod etiam ait Reb. *in concordatis dict. tit. de regia ad prælaturas nomina. §. 1. verb. intra sex menses,* Rochus *dict. qu.* 27. qui cum Abbate *in c. nos quidem. de testa.* recte ait, hoc esse verum, etiam si testator mandasset præsentationem esse faciendam infra quatuor menses à die mortis, vel vacationis, quia debet intelligi, & suppleri, & à die notitiæ, & cum Lapo s. quod requiritur scientia vera, non interpretatiua, & Paulus de Citadinis, *6. p. articul. 3. num. quadragesimo secundo.* Petrus de Baisio *1. p. c. 23.* Beroius *in c. quoniam de iure patronat. num.* 52. Gimon. *titul. 2. c. 3. num. 28. & titul. 3. c. 3. num.* 32. Ioann. Nicol. Delphinas *de iure patron. lib. 2. num. 178.* Tiraquel. *de retractu lignag. §. 35. glossa 4. num. 7.* qui etiam dicit, quod requiritur vera, & certa scientia, nec sufficit interpretatiua, quod etiam cum Lapo, & aliis ait Caldas de reuocatione emphiteusis, *qu. 6. à numero* 23. Hieronym. Gabriel. *dict. consil. 186. lib. 2.* qui ait, quod non currit nisi à die scientiæ certæ, aut saltim requiritur adeo fuisse notam vacationem, vt inde appareat negligentia patroni, qui scire debuerit, ex Rocho s. (dicente, quod tempus currit patronis à tempore scientiæ, vel à die, quo scire debuit.) Et quod quamuis ordinario, qui visitare debet, & perquirere, imputetur negligentia;

si nesciat beneficium vacasse, cum de facto vacat, iuxta supra dicta: tamen patronus non debet censeri negligens, si ignorat vacationem, tametsi notam in loco, vel Ecclesia beneficij eius iurisdictioni non subiectis, quia id inuestigare non tenebatur. Et quod præsentatio debet præsumi facta tempore debito, nisi ex aduerso scientia patroni probetur, cuius scientiæ tempus probandum est plenè, cum sit de substãtia. Hieronym. Gabriel. Spino *de testamen. glossa* 4. *num.* 21. Anastas. Germon. *supra num.* 69. & Cerola *dict. §.* 8. 1. *dubio*, qui ait, quod tempus ad præsentandum currit à die verisimilis notitiæ. Idem Perez de Lara *de anniuers. & capellan. lib.* 2. *c.* 9. *num.* 35. Lessius *de iustit. & iure, lib.* 2. *c.*34. *num.* 27. & Azor *dict. lib.* 6. *c.* 21. *quæst.* 11. & Cabedo *de patronatibus Regiæ Coronæ. c.* 28. *à num.* 5. qui ait Regi ignoranti non currere tempus ad præsentandum, sicut nec cuilibet alij patrono. Et quamuis officiales Regis id sciant, negligentiam eorum Regi non nocere, & etiam si Rex sciat non currere ei tempus quatuor mensium ex legitima præscriptione, qua omnes Reges Hispaniæ tuti sunt, eo quod impediti multis occupationibus, tam in bello, quam in pace, non possunt intra illud tempus præsentare, & ita obtinuisse, &c. Et ita semper practicari videmus, cum Rege enim non curatur de tempore, & termino ad præsentandum, tam in Episcopatibus, quam in aliis præsentationibus.

35 Et fundamentis † contrariæ sententiæ satisfacit
36 Beroius, & alij *supra*. Et † sic in vna Parmen. beneficij, coram D. Pamphilio 1590. fuit resolutum, *Patrono non currere tempus ad præsentandum ad beneficium vacans per priuationem, nisi à die notitiæ sententiæ, & priuationis, Lapus* allegatione 78. *& cum agatur de excludendo patrono à iure præsentandi, debere probari veram scientiam, ex Puteo* decis. 147. libro 1. *Mohed.* 160. *quæ est* 4. de probatio. *præsertim, cum est narratum in gratia impetrationis patronum habuisse scientiam illius, & sic istam narratiuam debere verificari, & scientiam vnius patroni non nocere alteri &c.*

37 Et in vna Firmana † altaris, coram D. Blancheto, 5. Decembris 1594. fuit resolutum. *Quod habens gratiam fundatam in deuolutione ob negligentiam patronorum in præsentando intra tempus à iure præfixum debet probare sufficienter scientiam ipsorum, Rebuff.* de deuol. n. 12. *Deinde quod Episcopus neglexerit post lapsum dictum tempus conferre, iuxta* cap. de concessione præbendæ. *Præterea, cum vna pars patronum prius præsentasset, & præsentatus acceptasset præsentationem, non currit tempus, nisi à die, quo ipsum pœnituit prosequi ius suum, & patroni sciuerunt, & quando testator mandat præsentari presbyterum, seu rectorem causa celebrandi Missas, beneficium non dicitur Sacerdotale, &c.* ita in dict. Firmana, in qua vide alias decisiones *c. sequenti.* & in vna Signina iurispatr. 12. Iun. 1596. coram D. Orano fuit dictum, quod si impetratur beneficium de iure patronatus laicorum per deuolutionem ad Sedem Apostolicam ob non factam præsentationem intra tempus à iure statutum, non valet impetratio, nisi probetur scientia certa & indubitata patroni vacationis beneficij, quia tempus limitatum patronis non currit à die vacationis, sed scientiæ, Abb. *in c. fin. num.* 6. *de iurepatr.* Roch. *in verb. honorificum, quæst.* 27. *num.* 57. & scientia est probanda certa & indubitata, Lap. *alleg.* 78. *num.* 12. Beroi. *consi.* 68. *num.* 86. *lib.* 1. Put. *dec.* 6. *de præb.* & ignorantia verisimilis præsumitur propter absentiam beneficiati à loco beneficij quando decessit, Abb. Felin. & alij *c. cognoscentes de constitut.* & impossibile est patronos neglexisse ius suum si sciuissent obitum beneficiati, Angel. *l. cum de indebito de probat.* facit quod communiter receptum est, ignorantiam semper præsumi, nisi scientia probetur, *l. verius, ff. de probat. c. præsumitur, de regul. iur. in* 6. quam decis. refert & sequitur Mar. Ant. Genuens. *in praxi c.* 100 *n.* 7.

Aduertendum † est tamen quod licet Rota in d. 38
Parmen. videatur velle non sufficere contra patronum scientiam præsumptam, tamen contrarium dicendum est, vt patet ex *citatis*, & ex *supradictis*, nec id negant, qui dicunt, non sufficere scientiam interpretatiuam, aliud enim est scientia interpretatiua à præsumpta.

Nec obstant † decisiones Putei, & Mohedani ci- 39
tatæ in d. Parmen. quia in proposito non agitur de amissione, vel priuatione iuris conferendi, vel præsentandi absolutè, sed solum pro ea vice, quod non est maximi præiudicij, & ideo sufficit scientia præsumpta, iuxta supradicta 5. *p. c.* 5. *à num.* 134. etiam si sit narrata in gratia, nam illa est probatio plena, iuxta subiectam materiam. Et ita in Pampilonen. de Cicur. maior 30. Octobr. 1602. coram à Lancelloto dicitur, quòd ius præsentandi, non incipit currere à die vacationis, sed à die verisimilis scientiæ illius &c. vt *in decis.* 532. *nouiss. Farin.*

Et vt dicitur † in d. Parmen. & in d. Firmana, 12. 40
Maij 1595. adducta *c. seq. nu.* 13. scientia vnius patroni non nocet alteri.

Et ius † præsentandi, etiam in vno ex patronis, 41
qui non habuit scientiã, conseruari potest, aliis propter scientiam exclusis, vt fuit resolutum in causa Spoletana beneficij, 28. Maij 1590. coram Domino Blancheto, in qua fuit dictum. *Quod cum tempus ad præsentãdum non currat patronis, nisi à die scientiæ, vt in hac causa fuit resolutum coram Domino Bubalo sententia eiusdem Dom. Bubali est confirmanda: nec obstare, quod dicitur constare de scientia patronorum, ex præsentatione per ipsos facta, die* 9. *Maij* 1588. *di persona Ioannis Anton. Bar. & sic præsentatio postea facta de persona Vincentij* 17. *Septemb. eiusdẽ anni sit post tempus quatuor mensium, & sic Vincentio minime suffragetur, quia fuit responsum, quod in illa præsentatione facta* 7. *Maij non interuenerunt omnes patroni, & sic ex ea probatur tantum scientia illorum, qui dictæ præsentationi,* 7. *Maij nomina sua dederunt, non autem eorum, qui in illa non interuenerunt sustinetur præsentatio Vincentij, cum ius præsentandi, etiam in vno ex patronis conseruetur, Fedc.* consil. 102. *Abbas* 54. numero 3. parte 2. *& quod scientia vnius non noceat alteri compatrono, fuit superioribus mensibus resolutum in vna Parmen. beneficij coram Bubalo. quare qui vult ostendere nullitatem istius præsentationis, debet probare scientiam istorum omnium patronorum, qui Vincentium præsentarunt, cum illa possit etiam ex persona vnius, qui ignoranit, sustineri, &c.*

Rursus d. menses † debent computari, secundum 42
Calendarium, & secundum quod menses occurrunt, & quod deficit de 1. mense accipiendum est de vltimo, cum assignetur tempus, à quo debeant incipere, verbi gratia, si beneficium vacat 8. Februarij 7. die Iulij finietur semestre, etiam si sit bissextus, ita glossa *in c. quam sit, verb. mensem, de elect. in* 6. & ibi Archidiacon. Ancharan. Dominic.

&

& Franch. Ioann. Andreas, & Baldus *in c. ne pro defectu. de elect.* Butrius *num.* 12. & Abbas 6. *in c. licet. de supplend. negligen. Prælat.* Bartol. & Dd. *in l. cum bissextus, ff. de verb. significat.* Mandos. *dict. tract. de election. nouor. prælator. 1. parte, c. 3.* & ibi Boerius *in additio.* qui plures refert, Rochus, *verb. honorificum, qu. 52.* Lambert. *secunda parte, 2. lib. qu. 1. articul. 14.* Menoch. *de arbitr. lib. 2. casu 50. à num. 21.* nouissime Thomas Sanchez *de matrimon. lib. 2. disput. 24. num. 15.* & Gutier. *de gabell. quæst. 143.* & Staphileus *tit. de vi, & effectu clausular. §. mensis in data.* Quamuis Ioannes Quintinus in repetitione *c. de multa, num. 97.* cum Hostien. *in dict. c. licet*, dicat hoc semestre tempus ita computandum esse, non vt medium conficiat annum, sed vt in singulis mensibus vnus & triginta dies numerentur, *argum. l. 2. & fin. C. de tempor. appellat.*

43 Et de momento † ad momentum est huiusmodi computatio facienda, à tempore scilicet scientiæ, seu vacationis notæ, ita quod si beneficium vacauit, & fuit nota vacatio 1. Martij, hora 11. vsque ad primam Septembr. hora 10 per totam, & non post, prouidere possunt Mandos. *dict. cap. tertio*, & ibi Boerius. P. de Baisio. *3. part. c. secundo, numero quarto*, Math. Boisius *in dictis Miscellan.* in materia electionis, *§. quando tempus currat.* Lambertus & Thomas Sanchez *vbi proximè*, & Rota in illa ciuitatis Castellanæ supra relata, *n 20.*

CAP. III.

De deuolutione.

SVMMARIA.

SI non prouidetur de beneficiis intra tempus præfixum ad superiores gradatim fit deuolutio, nu. 1. *& idē est vbi prouident indignis, seu inhabilibus, & incapacibus.* n. 2. & 3. *vbi ponitur resolutio Rotæ, quod etiam locum habet in patronis etiam laicis*, n. 4. *quamuis in patronis laicis contra teneat glossa, & alij*, n. 5.

Patronus non excusatur à lapsu temporis ad præsentandum, ex eo quod præsentauit Ordinario electū, vt examinaretur, quando collatio facienda est per inferiorem, nisi actualiter intra tempus præsentet coram illo, qui est facturus collationem, ex Rota, num. 6.

Excusatur patronus à deuolutione per præsentationē factam ei, quem habuit iustam causam credendi habere ius instituendi, licet in veritate non haberet, n. 7. & seq. *vbi ponitur decisio Rotæ.*

Cuilibet superiori, ad quem gradatim fit deuolutio non currit semestre, quod sibi datur ad conferendum, etiam si deuolutio fiat à patrono laico, nisi à die notitiæ, n. 9 & seqq. *vbi ponuntur resolutiones & decisiones Rotæ.*

Qui impetrat certo modo tanquam deuolutum, debet probare deuolutionem, nec clausula generales supplicationis, siue alio quouis modo, &c. *alias locū habēt, præsertim quia ponitur in calce supplicationis clausula, & de deuolutione detur dispositiue in literis*, n. 16. *maximè stante in literis clausula*, dummodo collatio sit deuoluta, *vt præfertur*, n. 17. *Vnde, si beneficium erat reseruatū, gratia locū non habebit, nam deuolutio non cadit in beneficia reseruatis*, n. 18. *& vacationis tempus, non deuolutionis debet considerari, vt dicatur beneficiū liberum, vel reseruatum*, n. 19. *& clausula generalis apponi solita* etiam si reseruatum, *& c. operatur, quādo Ordinarius vigore indulti reseruatum conferre possit*, n. 20.

Quando beneficium existens in diœcesi suffraganei impetratur, vt deuolutum ad sedem Apostolicam, iuxta Concilium Lateranense, quomodo sit probanda deuolutio gradatim, virū præsumatur scientia Archiepiscopi de vacatione beneficij in diœcesi suffragonei, & ei currat tempus, à n. 21. *Et ei currere, tenent Rota & alij, quia debet celebrare Concilium prouinciale, & in eo statuere personas, quæ solicite inuestigent quæ correctione sunt digna, & referant in Concilio seq. & quia habet visitare prouinciā. Sed resoluitur id de personis statuendis, nihil referre ad propositū, vltra quod non videtur vniuersaliter esse in vsu, & similiter non esse in vsu, Archiepiscopos visitare prouinciam, nec ex Concilio pōsse, nisi causa cognita & probata in Concilio prouinciali, & sic non præsumi scientiam dictæ vacationis, nec currere tempus, nisi probata aliàs scientia*, n 22. & seqq.

Duobus modis potest quis à Papa impetrare beneficia deuoluta, vel tanquam ad sedem Apostolicam deuoluta, iuxta Concilium Lateranen. & tunc debet probari deuolutio gradatim, vel tanquam deuoluta ad inferiores ob negligentiam primi collatoris, vel patroni, quia Papa cum illis concurrit, & tunc sufficit probare negligentiam primi. numero 30.

Collatio facta à secundo collatore ante factā deuolutionem non valet. nec conualescit, etiamsi primus non conferat intra tempus, nu. 31. *Etiam si collatio sit facta simpliciter, non dicendo iure deuoluto, quāuis secus sit in collatione facta ab Ordinario de beneficio iurispatronatus spreto patrono*, n. 32.

Sicut de Capitulo ad Episcopum, ita de Episcopo ad Capitulum sit deuolutio. nu. 33. *quoad beneficia spectantia ad collationem Episcopi proprio iure, secus si iure speciali, vel deuoluto*, n. 34.

Cum ius conferendi spectat simul ad Episcopū, & Capitulum, qui inter se prouisionē diuiserunt per turnos, si Capitulum in suo turno non confert infra tēpus, aut confert indigno, nōn fit deuolutio ad Episcopum, sed ad superiorem. n. 35. *Et idem est quando per canonicū, cui in turno capituli ex commissione ipsius prouisio cōpetit, nōn prouideretur infra tēpus*, n. 36. *quando vero iste Canonicus prouideret indigno, prouisio infra semestre reuerteretur ad Capitulā, nisi scienter eam ratā habuerit*, n. 37. *Nec isto casu Capitulum haberet nouum semestre, vbi prouisio ipso iure est nulla*, n. 38. *& ponitur resolutio Rotæ.* n. 39. *& alia* nu. 40.

Ad quos fiat deuolutio remissiue, n. 41.

Deuolutio fit cum onere, & qualitatibus requisitis in prima prouisione. n. 42.

An in beneficiis manualibus, & ad nutum amouibilibus, habeat locū deuolutio, à n. 43. *Resoluitur, dari in eis deuolutionem contra Aen. de Falc. ad effectum, vt superior suppleat negligentiā inferioris, qui tamen re integra poterit morā purgare, & prouidere, quamuis in aliis non est locus purgationi moræ, nec valet collatio facta post deuolutionem ab inferiori, etiam re integra.* n. 44. & seq.

SI ij, ad † quos spectat non prouident de beneficiis vacantibus infra tempus præfixum, ad su-

periores gradatim fit deuolutio. *c. licet de supplenda negligent. Prælatorum, & c. 2. de concessione præbendæ* vbi Doctores, Corrasius *de beneficiis, 1. p. c. 7. nu. 8. & 4. parte c. 1. nu. 11.* Caldas Pereira *responso 3. num. secundo*, Azor *institutio. moralium, 2. p. lib. 6. c. 27.* & alij.

2 Et idem † est vbi prouident indignis, seu inhabilibus, & incapacibus, *c. cum in cunctis, §. final. de election.* vbi Doct. *& c. scriptum, versic. si vero, eodem titul. & capit. si compromissarius, eodem in 6.* Corras. *dict. numero vndecimo*, Cechus *de beneficiis, & pensio. c. 5. num. 5.* & fuit resolutum in vna Toletana portionis. 9. Decembris. 1559. coram Illustrissimo Mantica, in † qua fuit dictum, *collationem istius portionis, ex iure deuoluto ad Papam pertinere, cum Archiepiscopus soli Papæ subiectus sit, & eam Dionysio incapaci propter impuritatem sanguinis contulit*, c. licet. de supplend. negligent. prælatorum, *& constitutio Gregorij Decimi tertij, 68. Et quamuis non possit argui negligentia ordinarij, nisi a die scientiæ.* d. c. licet, *tamen Archiepiscopus debuit scire conditionem eius, cui confert beneficium, & ita præsumitur, quia antequam ei conferat, de vita & moribus illius, tenetur inquirere, & plenam eius notitiam habere debet*, cap. innotuit, de electione, cap. bonæ, 2. in fine, *& ibi notat Abbas* numero decimoquinto de postulatione Prælatorum, *Reb.* de pœnis contra collatores indignis conferen. numero tertio. *Et hic cessat omnis dubitatio, quia idem Archiepiscopus huic Dionysio aliam prius contulit portionem, sed ille propter inquisitionem factam a Capitulo, fuit exclusus, vnde nulla eum ignorantia in prouisione huius portionis excusat, & ideo pro hac vice potestate conferendi intelligitur esse priuatus*, c. cum in cunctis. §. fi. de elect. *Rebuff.* sup. n. 1.

4 Quod etiam † locum habet in patronis etiam laicis, Rota *decision. quinta de iure patronatus, in nouis*, Abbas *num. 5. & 6. & ibi Additio*, & alij *in c. cum vos, de officio Ordinarij*, Rochus *de iure patronat. verbo, honorificum, nu. 36.* Lamber. *1. p. 2. lib. quæst. 10. artic. 4. & 3. p. 2. lib. qu. 2. articul. 2. num. 27.* Probus ad Monachum *in c. si tibi absenti, de præbend. in sexto n. 53.* Crescen. *d. decis. 11. de iure patronat.* Padilla *in l. cum quidam, num. 17. ff. de legat. 2.* Quintanaduennas *Ecclesiasticon lib. 1. c. 7. nu. 10.* & decisio Rotæ in causa Valentina iurispatro. 20. Martij 1589. supra adducta, *7. p. c. 1. n. 112.* ex qua & eo quod ibi dicitur *numer. 65.* conuincitur *consilium* Aimonis 63. *numer. 10.*

5 Quamuis in patronis † laicis contra teneat glossa *in dict. c. cum vos*, quam sequuntur *l. 5. titul. 15. partita 1.* vbi Gregorius Lopez *verb. otro*, & Corras. *dicta 4. parte, c. vltim. num. 10. & 31.* Fuscus *de visitatione lib. 2. c. 10. num. 10.* & Spino *de testament. glossa 4. num. 87.* & ex dicta *4. part.* Zaballos *qu. 659.* (de qua tamen leg. partitæ non est curandum ex defectu potestatis, ad tradita *in c. Ecclesia S. Mariæ, de constit. & in c. 2. & 3. de iudic.*) & Lessius *de iust. & in lib. 2. c. 34. num. 24.* Azor *d. lib. 6. c. 21. q. 13. & c. 22. q. 6.*

6 Nec patronus † excusatur a lapsu temporis ad præsentandum, ex eo, quod præsentauit ordinario electum, vt examinaretur, quando collatio facienda est per inferiorem, iuxta Concilium Tridentinum, de quo supra *par. præceden. c. tertio*, nisi actualiter inter tempus præsentet coram illo, qui est facturus collationem, vt fuit resolutum in vna Mediolanen. iurispatronatus 22. Maij 1595. coram Illustrissim. Blancheto.

Excusatur tamen † patronus à deuolutione per 7
præsentationem factam ei, quem habuit iustam causam credendi habere ius instituendi, licet in veritate non haberet, Lapus *allegatione 95. ad finem* Rochus *verb. honorificum, qu. 37.* & alij, quos citat Mandosius, *ibi*, & † tenuit Rota in d. causa Me- 8
diolanen. iurispatronatus, 29. Ianuarij, 1596. coram Domino Blancheto, his verbis: *Fuit resolutum, Fuluium esse instituendum, cum enim fuerit resolutum coram Reuerendiss. Perusino constare de iurepatronatus coram me 10. Nouemb. 1595. præsentationem factam Præposito de Aliate impedire ius deuolutionis, & ad hunc effectum esse validam, quia ad hunc effectum sufficit, patronos iustam causam credendi illum, cui præsentarunt, habere ius instituendi, licet in veritate non haberet, Reb.* de deuolutio. nu. 56. *Lapus* allegatione 95. in fine, *vbi Additio. Reliquum est, vt à me instituatur*, Clement. Auditor de rescript. *Rota* de iurepatronatus in nouis, decisione 4. *Crescen.* de iurepatronat. decisione 12. in fine. *aliàs frustratoria fuisset excusatio, si nunc non liceret præsentare, nec posset præsentatus instituì. Non obstat prudentia litis, quia patronus, qui est in quasi possessione præsentandi, litis pendentia non obstante potest præsentare, Abbas* in capit. ex literis, de iurepatronatus, numero sexto, *Aegidius* decisione 700. *Lapus* allegatione centesima trigesima sexta, numero septimo. *Modernus* de attentar. 2. par. capit. 4. numero 546. & sequen. *Præterea, pendentia litis impedit præsentationem tertij, non autem illius, qui est in lite, Rochus* verb. honorificum quæstion. 23. *Tertio. Litispendentia operatur, ne mortuo altero ex collitigantibus fiat noua præsentatio, non autem vt præsentatus instituì non possit, vt hoc casu, & ex his ita decisum.*

Cuilibet autem † superiori, ad quem gradatim fit 9
deuolutio, non currit semestre, quod sibi datur ad conferendum etiam si deuolutio fiat à patrono laico, qui tantum habet quadrimestre, nisi à die notitiæ iuxta dicta *c. præcedenti*, Innocent. *in dict. c. licet*, Abbas *in c. quia diuersitatem, numero 18. & in 10. parte, numero 13. de concessione præbend. & in c. final. numero septimo, de iurepatronat.* Rota *decis. 6. de iure patronat. in nouis.* Lamber. *3. par. 2. libr. qu. 2. artic. 8.* & Cerola *in praxi Episcopali. 1. p. verb. beneficium, §. 3.* ibi, *à die deuolutionis, vel verisimilis notitiæ.*

Et † sic in vna Calciaten. coram D. Orano, de an- 10
no 1584. fuit resolutum *Deuolutionem ad Papam nõ probari nisi constet de lapsu temporis superioribus etiam præfixi, de quo non constat, nisi probetur scientia illorum &c.* Et est decisio in d. Valentin. iurispatronatus, de qua supra *n. 4.*

Et † in vna Spoletana beneficiorum coram Do. 11
Mantica 31. Ianua. 1594. fuit resolutum, *Deuolutionem debere probari gradatim de inferiori ad proximum superiorem, & quemlibet eorum habere sex mẽses ad conferendum a tempore scientiæ. Et sic in casu, de quo ibi, debere probari de Abbate, ad cuius collationem spectabat ad Episcopum, & de Episcopo ad proximos superiores, nec constare de scientia vacationis Abbatis licet scierit, fuisse resignationẽ admissã a vicario Episcopi, nam ad admittendã resignationẽ, requiritur speciale mandatũ, alias non inducitur vacatio, vt in vna Nolana Abbatia coram D. Blancheto de mense Iunij, 1588. contra Rotam* decis. 7. de præb. in antiquioribus num. 85. *cui consonat.* decisio. num. 2. de renunciat. in antiquis, & 1. de electio. in anti-

antiquiot. quæ decisio Spolet. est in nouissimis Farin. 529. & 631. & fuit confirmata 28. Martij eiusdem anni, vt *in decis. seq.* 632. vbi tamen malè fuit resolutum quod in casu resignationis gradatim debeat fieri deuolutio ad Sedem Apostolicam, etiam stante constitutione Gregor. XIII. *de public. resign.* & quòd tempus vnius mensis ibi prefixum ordinariis ad prouidendum vnicuique superiorum gradatim concessum, intelligatur, vt ius commune minus corrigatur quàm fieri possit, quòd certè est contra dictam constitutionem, quæ immediatè inducit deuolutionem ad sedem Apostolicam in casu resignationis.

12 Et † in causa Firmana alteris, 27. Ianuar. 1595. coram D. Blancheto fuit resolutum, *Narratiuam factam in gratia, quod aduersarius non est constitutus in ordine presbyteratus debere probari per narrantem, & qui impetrat vti deuolutum debere probare scientiam collatoris, à quo tẽpore currit tempus cõferendi.* dict. cap. quia diuersitatem. *Narratiuam quoque, quod sit præsentatus à maiori parte, esse iustificandam, etiam si dicatur obiter dictum, quia ea, quæ potuerunt Papam ad concedendum gratiam facilius mouere, sunt verificanda,* cap. 2. de rescript. *Caputaquen.* decisio. 128. p. 1.

13 Et idem decisum † est in eadem Firmana beneficij coram eodem, 12. Maij, 1595. vt in sequenti decisione. *Domini steterunt in decisis, gratiam Ricardi non esse iustificatam.* Primo, *dum narrat se præsentatum à maiori parte patronorum, hoc est falsum. Cum enim habuerit Coriolanus viginti quinque suffragia, & ipse Ricardus decem & octo, tantum apparet de falsitate narratiua. Nec obstat, quod narratiua prædicta inspecto numero eorum, qui ipsum non præsentarunt, satis sit verificata, quia Papa intellexit de præsentatione facta à maiori numero, respectu eorum, qui præsentarunt Coriolanum, cum dicatur in literis, ipsum ad præsentationem aliquorum hominum fuisse præsentatum. Nec obstat minuta in forma perinde valere, in qua ista declaratur narratiua, perinde ac si fuisset expositum, quod à medietate vniuersitatis fuisset præsentatus, quia in hoc casu medietas suffragiorum nullum ius tribuit Ricardo, cum vniuersitas præsentetur per consensum saltim duarum partium, ex tribus, qui consensus operatur vt à tota vniuersitate dicatur præsentatio Coriolani facta, non obstante aliorum contradictione.* Lapus allegatione 78. cum aliis allegatis *per Dominum Nicolaum, & ideo præsentatio ipsius habetur perinde ac si facta non fuisset. Nec etiam iuuari potest derogatione pro medietate, quia talis derogatio non potest applicari iuri patronatus vniuersitatis quæ vnum tantum corpus constituit, licet secus esset dicendum si ad singulos pertineret. Non etiam est iustificata quoad deuolutionem, quia cum ex præcepto testatoris deuolutio fieri debeat ad Plebanũ Sancti Saluatoris & Rectorẽ Sanctorum Iacobi, & Philippi, coniunctim vtriusque scientia euenit concludenter probanda cum de illorum præiudicio agatur, vt fuit decisum coram Rubeis die 20. Octobris, anno Domini 1582 in vna Bononien. terrarũ, ideo non probata scientia Rectoris, intrat deuolutio. Nec quidquam facit allegata scientia Plebani, quia cum beneficium vacaret de iure & non de facto, collator non dicitur in mora, nisi data scientia vacationis de iure, Rota* de rerum permutatione, decisione 5. in antiquis. *Quæ decisio non fundatur super colorata possessione, sed super possessione de facto. Minus probatur scientia ordinarij, tum, quia licentia Vicarij, quod traderetur possessio Coriolano, non infertur ad scientiam Archiepiscopi. Et talis enunciatiua nec etiam probat scientiam Vicarij, quia notario non creditur in hoc casu, authentic.* Si quis in aliquo, Cod. de edendo. *Præterea, cum Coriolanus fuisset præsentatus ab vniuersitate & institutus, ac possideret, & obtinuisset gratiam Apostolicam cum derogatione fundationis requirebatur scientia, quod de iure vacaret, vt supra dictum fuit ex* dicta decisione de rerum permutatione: *Aliquibus etiam ex Dominis placebat, gratiam Ricardi non sustineri, quia non fecit mentionem de gratia Apostolica obtenta à Coriolano, & his ita decisum. In eadem coram Domino Seraphino, 4. die Martij, 1596. Domini dixerunt, standum esse in decisis non constare de deuolutione.*

Idem fuit resolutum † in vna Casertana beneficij, 5. Maij, 1595. coram Domino Blancheto: vt in sequẽti decisione. *Domini dixerunt, non esse locum executioni sententiæ in hac causa latæ.* Primo, *quia est nulla ex defectu iurisdictionis, cum Auditor Cameræ iuxta suas facultates ordinarias non habeat iurisdictionem in beneficialibus. Ægidius* decisio. 210. *& fuit resolutum coram Bubalo in Mantuana capella, neque potest in vim prorogationis sustineri, quia vbi nulla est iurisdictio, prorogationi locus non est,* leg. priuatorum, Cod. de iurisdict. omnium iudic. *Non fuit etiam iustificata gratia circa caput deuolutionis, nam cum in gratia adsit limitatio, dummodo collatio deuoluta existat, debet probare gradatim lapsum temporis præfixi inferioribus collatoribus, iuncta eorundem scientia, vsque ad sedem Apostolicam,* capit. 2. & capitul. licet, de supplenda negligentia prælatorum, capitul. 2. de concession. præbend. *Rebuff.* in praxi, titul. de deuõlutione, n. 30. *& tenuit Rota coram Rubeis in causa Salamantina portionis, & coram Mantica in causa Spoletana benefic. 31. Ianuar. 1594. quia Papa non intelligitur aliter voluisse prouidere, quam si esset deuolutum, Mohed.* decisio 210. 14

Idem etiam † in vna Barchinon. beneficij 23. Iunij, 1595. coram Domino meo Corduba, & quod cum beneficium est iuris patronatus, maxime, mixti, maius tempus requiritur, vt detur deuolutio ad Papam, &c. 15

Et qui impetrat certo † modo tanquam deuolutum, debet probare deuolutionem, nec quamuis aliud velit Abbas *in dict. capitul. ex parte, de concessione præbendæ, numero* 13. clausulæ generales supplicationis, *Siue alio quouis modo, &c.* alios locum habent, præsertim, quia ponitur in calce supplicationis clausula, *& de deuolutione detur dispositiue in literis,* quæ significat, in expeditione literarum exprimendam esse deuolutionem pure & simpliciter, & non conditionaliter & sic esse verificandam, Cassadorus *decisio. 5. de præbendis,* Crescen. 15. *eodem titul.* Caputaquen. 253. *parte* 1. Mohedanus 17. *de præbendis,* alias 210. Mandosius *de signaturâ gratiæ, titulo de certo modo,* & fuit resolutum in dict. Spoletana beneficiorum, de qua supra, *numero* 11. & in Maceraten. beneficij 1594. de qua *cap. præceden. numer.* 29. & in dicta Casertana adducta *num.* 54. & facit decisio Bellameræ 734. & dicta infra *par. seq. cap.* 1. *à numero* 36. & post hæc tradit Gonçalez *ad reg. de mensibus,* §. 4. *procm. à nume.* 75. *& gloss.* 32. *nu.* 9. 16

Quod † maxime procedit stante in literis clausula, *Dummodo collatio sit deuoluta, vt præfertur,* Cassad. *d. decis.* 5. *n.* 3. 17

18 Vnde ſi beneficium † erat reſeruatum, dicta impetratio, & gratia locum non habebit Creſcen. & Caputaquen. *vbi proxime*, & Mandoſius *verſic. amplia etiam*, nam deuolutio non cadit in beneficiis reſeruatis, cum in eis non detur negligentia ordinarij, Caſſadorus *deciſio. 8. de præbendis*, Creſcen. & Caputaquen. *ſupra numero ſecundo*. Mandoſ. *de prouiſionibus, verſicul. in beneficiis reſeruatis*, & fuit reſolutum in vna Placentina de Valuerde, 1554. coram Dom. Antonio Auguſtino, vt apud Guidobonum, *deciſio. 120. in manuſcriptis*, & fuit dictum in cauſa Salamantina parochialis de los Villares, de anno 1593. coram D. Argonio. Et poſt hæc tradit Gonçalez *gloſſ. 11. numero 61.* & additio conſil. Nauarr. 11. *de reſcrip.* quamuis in cauſ. Mediolanen. beneficij 5. Iun. 1569. coram Domino Pamphilio, de qua ſuprà 11. *par. cap. 1. numero quadrageſimoquinto, & vltim. par. cap. 2. numero* 192 ſit dictum, ad iuſtificationem gratiæ ſufficere verificationem deuolutionis de facto, vt impetrans poſſit vigore clauſularum generalium capere vacationem antiquam, etiam ex parte reſeruationis reg. reſeruatoriarum beneficiorum vacantium Sede Apoſtolica vacante, vel omni alio modo, Rot. *deciſio. 17. de præbend. in antiqu.* Sarnenſ. *ad regul. de infirm. quæſt. 34. numero 2. cum aliis, &c.* Quod non videtur verum ex dictis, nec in deuolutione poteſt dari verificatio de facto tantum, & in vna Aquen. ab vſu presbyter. 11. Martij 1602. coram Domino Lancelloto fuit reſolutum, gratiam Petri, &c. *Renio.*

19 Et vacationis † tempus, non deuolutionis, debet conſiderari, vt dicatur beneficium liberum, vel reſeruatum, vt in pulchro caſu reſoluit Rota *deciſ. 774. lib. 3. par. 3. diuerſorum*, Gonçal. *ibi, n. 66. & glo. 15. §. 2. n. 21. & gl. 51. n. 10.*

20 Et † clauſula generalis apponi ſolita, *etiamſi reſeruatum, &c.* operatur ne fruſtratorie videatur apposita, quando ordinarius vigore indulti reſeruata conferre poſſit, nam tunc poſt negligentiam temporis, iuris communis, amplius conferre nequit, & ad ſedem Apoſtolicam collatio deuoluitur, Caſſador. *dict. deciſion. 8. de præbendis*, & dictum eſt *cap. præcedenti, numero* 10. Ita Creſcen. *dicta deciſione 15. num. 3.*

21 Sed difficultas † eſt, quando beneficium exiſtens in diœceſi ſuffraganei, impetratur vt deuolutum ad ſedem Apoſtolicam, iuxta Concilium Lateran. de quo *dict. capitul. ſecundo*, quomodo ſit probanda deuolutio gradatim. Et difficultas verſatur circa ſcientiam Archiepiſcopi, ad quem de Epiſcopo fit deuolutio, & de eo ad Papam, Vtrum præſumatur ſcire vacationem beneficij in diœceſi ſui ſuffraganei.

22 Nam † quamuis Doct. dicant, quod iudex arbitrabitur, an præſumatur ſcire ex qualitate beneficij, & modo vacationis, de quantitate temporis, diſtantia locorum & fama. Hoſtienſis, & Ioan. Andr. *in d. c. ex parte*, & ibi Abbas *num.* 13. Annania *in c. ſicut, de accuſatio. nu.* 4. & alij citati *c. præceden. num. 1.* Tamen re vera ex his fere nunquam, aut raro poteſt præſumi ſcientia Archiepiſcopi circa vacationem beneficij in diœceſi ſuffraganti, maxime, cum Archiepiſcopatus, & prouincia ſunt magni, & Epiſcopatus ſuffraganei longe diſtantes ab Eccleſia Metropolitana, vt patet experientia.

23 Et † regula eſt in contrarium, quod præſumitur ignorantia, niſi ſcientia probetur, vt eſt regula iuris in 6. & in propoſito Rebuf. *d. tit. de deuolutio. nu. 12.* Lamber. *d. art. 8. num. 1.* de qua regula late Maſcar. *de probationib. concl. 879.*

In hac difficultate † primo Rota *d. deciſion. 6. de iurepatronatus in nouis*, alias 263. ait, quod cum Archiepiſcopus debeat celebrare Concilium prouinciale cum ſuis ſuffraganeis, & in ea ſtatuere perſonas idoneas, quæ ſolicite inueſtigent quæ correctione, vel reformatione ſunt digna, & referant in Concilio ſubſequenti, *ca. ſicut de accuſationibus* ei currit tempus, ex quo ſcire potuit, & debuit, ſequitur Abbas *in dict. ca. ſicut, numero ſecundo* dicens, quod inducitur ille textus per Doctores in argumentum contra Archiepiſcopos prætendentes ignorantiam circa vacationes beneficiorum prouinciæ, nam præſumuntur ſcire, cum debeant ibi habere perſonas idoneas, vt in illo textu, & ſi non ſtatuunt tales perſonas ſunt in affectata ignorantia, &c. Et Anan. *ibi, numero* 4. dicens, Nota, ſecundum Ioann. Andr. quod Archiepiſcopus non poteſt probabiliter ignorare facta ſuæ prouinciæ, & ſic facit contra Metropolitanos, qui conferunt beneficia, quæ longo tempore vacauerunt, quaſi liceat eis ignoraſſe vacationes, & ſic ſibi non cucurriſſe tempus. Sequuntur etiam Lamber. *d. artic. 8. num. 2.* & Maſcard. *concluſ. 879. num. 10.* 24

Secundo † Rota *deciſio. 7. de præbend. in antiquior.* quæ in antiquis eſt 13. *de iure patron.* alias 556. *numero* 4. ait, quod Archiepiſcopo, qui ſcire debet, cum ſuam prouinciam habeat etiam viſitare, *cap. ſopita, cap. cum nuper. de cenſib. & ca. 1. eodem in ſexto*, currit tempus, ex quo ſcire potuit, & debuit, ſicut Epiſcopo in ſua diœceſi, ex quo habet illam viſitare. 25

Sed quoad primum † de perſonis ſtatuendis, &c. nihil videtur referre ad propoſitum, cum illæ non eſſent ſtatuendæ ad inueſtigandam beneficiorum vacationem, quarum in Concilio prouinciali non eſt danda ratio, ſed ſolum ea, quæ ſunt correctione, & reformatione digna referenda in Concilio ſubſequenti, vt *in dict. c. ſicut*, & ita ex culpa non ſtatuendi dictas perſonas, non infertur culpa circa ignorantiam vacationum beneficiorum in diœceſi ſuffraganeorum. 26

Vltra † quod non videntur vniuerſaliter eſſe in vſu ſtatuere dictas perſonas, & ita in hac prouincia Compoſtellana in Concilio prouinciali vltimo, facto anno 1566. non ſunt ſtatutæ, quamuis in Concilio prouinciali Toletano facto eodem anno, ſint ſtatutæ decreto vltimo. 27

Rurſus quoad † ſecundum de viſitatione quod magis faciebat ad propoſitum, ſimiliter non eſt in vſu, maxime in Hiſpania, Archiepiſcopos viſitare prouinciam, nec eſt memoria in contrarium, & ſic cum ratione conſuetudinis Archiepiſcopi ſint excuſati ab huiuſmodi viſitatione prouinciæ, conſequenter etiam ſunt excuſati ab ignorantia vacationis beneficiorum in diœceſi ſuffraganei. 28

Præterea, iam ex Concilio † Tridentino *ſeſſio. 24. de reformatione ca. 3.* Metropolitani non poſſunt viſitare diœceſes comprouincialium, niſi cauſa cognita, & probata in Concilio prouinciali, & aduertit Fuſcus *de viſitatione li. 1. q. 2. n. 11.* Nec refert, ſi cõtra hoc dicas, quod ſunt in culpa in non celebrando Concilio prouinciali, vbi de hoc agatur, prout tenẽtur quolibet ſaltim triennio, Concilij Trid. *ca. 2. ſeſſ. 24. de reformatione*, nam ex eo, quoad propoſitum nõ poteſt inferri culpa, aut negligẽtia, & ſi aliqua eſt, 29

eſt

est valde remota, quæ non habetur in consideratione.

30 Sed est † aduertendum cum Mandos. *regul. 34. de annal. quæst. 90. num. 6.* quod duobus modis potest quis à Papa impetrare beneficia deuoluta, vel tanquam ad sedem Apostolicam deuoluta, iuxta Lateranen. statuta Concilij, & tunc debet probari deuolutio gradatim, iuxta supradicta, vel tanquam deuoluta ad inferiores ob negligentiam primi collatoris, vel ob non præsentationem patroni in tempore, iuxta *regulam Cancell. 41. de derogatione iurispatronatus*, quia Papa potest concurrere cum Episcopo, seu Archiepiscopo, aut Capitulo, ad quos facta est deuolutio, Abbas *in d. c. quia diuersitatem, n. 5.* & dictum est supra 5. *par. c. 1. à n. 8.* & tunc sufficit probare negligentiam Cap. & tradit posthæc Gonçal. §. 3. *poæm. à n. 3. & §. 4. à n. 88.*

31 Secundo † aduertendum est, quod collatio facta à secundo collatore, verbi gratia Archiepiscopo, ante factam deuolutionem, non valet, cum antea is non habeat facultatem conferendi. Nec conualescit, etiamsi primus non conferat infra tempus. Felinus *in cap. cum ex officij, de præscriptionibus nu. 37.* Rebuff. *dicto titulo de deuolutio. numero 32.* Additio magna Rotæ *decisio. 10. de iurepatronat. in antiquis.*

32 Quod † procedit etiam si collatio sit facta simpliciter, non dicendo iure deuoluto, quamuis collatio facta ab Ordinario iure ordinario de beneficio iurispatronatus spreto patrono valeat non præsentante, nec contradicente infra tempus datum ad præsentandum, vt dictum est 5. *part. cap. vlt. nu. 242.* Ex quo Ordinarius tunc confert ex iure & potestate originali, & collatio ab eo facta, spreto patrono, solum est nulla in fauorem patroni, atque adeo eo volente, & reclamante, non alias, vt ibi. Similiter etiam collatio facta ab ordinario iure deuolutionis, ex sententia reijciente presentatos, à qua fuit appellatum, seu intra tempus datum ad appellandum, est attentata: quia cùm contulerit ex prætenso iure deuolutionis post appellationem, proculdubio attentauit, Oldrad. *consil. 299. num. 5.* Paul. de Castro *consil. 403. libr. 1.* Mohedan. *decisio. 11. de præbend. numer. 1. in fin.* Ita in Aretina capellaniæ 19. Martij 1601. coram Domino Penna. Sed mihi non placet ista resolutio: nam hîc deuolutio non oritur ex sententia, sed ex præsentatione extra tempus facta, seu de indigno, seu incapaci.

33 Tertio † aduertendum est, quod sicut de Capitulo ad Episcopum, ita de Episcopo ad Capitulum fit deuolutio, *dict. capitul. 2. de concessione præbenda, capitul. cum in cunctis, §. fin. de election.* ob magnam, quæ est inter eos communionem, *capitul. requisisti, de testam.* Corral. 4. *part. capitul. 1. numero 12.*

34 Quod † tamen intelligitur quo ad beneficia spectantia ad collationem Episcopi proprio iure, secus si iure speciali, vel deuoluto, Abbas *in dict. c. 2. numero 6. & 8. & in dict. §. fin. num. 5. & in d. c. quia diuersitatem. numer. 10.* Francus *in capitulo vnico, §. cum vero. numer. 3. & 4. ne sede vacante, in 6.* Felin. *in capitul. irrefragabili, de officio ordinarij, numer. 3.* Rebuff. *dict. titul. de deuolutione à numero 21.* Cassador. *dict. decisio. 8. de præbend.* Mandos. *d. q. 90. nu. 5.* Gregorius Lopez *in leg. 9. titul. 16. par. 1.* Anast. Germon. *de indultis Cardinalium, §. volumus, nu. 56.* Acor *c. 27. q. 2.*

35 Quarto aduertendum † quod cum ius conferendi spectat simul ad Episcopum, & capitulum, qui inter se prouisionem diuiserunt, per turnos si Capitulum in suo turno non confert infra tempus à iure statutum, aut confert indigno, non fit deuolutio ad Episcopum, qui est par collator cum Capitulo, sed ad superiorem, quia diuisio, non tollit, aut mutat ius deuolutionis, quæ est ad proximum superiorem, & non ad eundem inferiorem, qualis est in hoc casu Episcopus.

Et † idem est, quando per canonicum, cui in turno Capituli ex commissione, seu ordine ipsius, prouisio competit, non prouideretur infra tempus. 36

Quando † vero iste canonicus prouideret indigno, prouisio infra semestre reuerteretur ad ipsum Capitulum, nisi scienter talem prouisionem ratam habuerit, *capitul. si compromissarius, de elect. in 6.* 37

Neque † isto casu Capitulum haberet, nouum semestre, vbi prouisio ipso iure est nulla, quidquid velit glossa, *ibi verb. libere*, nam committens, & commissarius non debet habere nisi vnum terminum, seu semestre. 38

Et † ita in vna Romana beneficiatus S. Petri, in qua cum ius conferendi ista beneficia priuilegio Apostolico spectaret simul ad Archiptesbyterum, & Capitulum, & inter eos collatio esset diuisa per turnum, & in turno Capituli prouideret canonicus hebdomadarius, & in illo casu hebdomadarius de beneficio vacante in turno Capituli prouidisset indigno & incapaci, nempe, non clerico, *Fuit resolutum 28. Aprilis 1595. coram D. Gipsio, & 20. Nouembris 1596. coram D. Corduba. & 8. Martij, 1602. coram Domino Penna, Deuolutionem fieri ad Papam, cui Ecclesia est immediate subiecta Capitulo, ad quod prouisio reuertitur*, dict. cap. si compromissarius, *non conferente infra tempus digno*, capitul. ex parte. de concession. præbend. *vbi Abbas, & non ad Archipresbyterum, qui est par collator cum Capitulo, & deuolutio fit ad superiorem. Nec obstare dictam diuisionem, quia ea non tollit, aut mutat ius deuolutionis, quod datur ad proximum superiorem, & non ad eundem inferiorem, qualis in hoc casu erat Archipresbyter: quamuis stante dicta diuisione quilibet eorum in suo turno iure proprio conferat, nec collatio sit communis, Ioann. Andr.* in capitul. cum in illis. §. si vero, *vbi Geminian.* numero 3. *& Francus* nu. 1. de præbend. in 6. *& fuit dictum in Salamantina, alternatiua coram Domino Robusterio.* 39

Præterea † dicta die 8. Martij fuit resolutum, quod *ex quo lis per sententias, & rem iudicatam, erat extincta, non erat locus restitutioni in integrum contra triennalem pacificum possessorem, non obstante commissione, quæ erat cum clausula, prout de iure, & de iure post lapsum triennium, à die vltimæ sententia, non potest competere restitutio, Cassador.* decisio. 2. de restit. in integrum. & 11. super regulis, *Achillei* decision. secunda & septima super regul. de triennali. 40

Et ad quos † fiat deuolutio, vide Abbatem *in d. §. fin. numero 5.* & textum, & Doctores *in cap. quanquam. de election. in 6.* Rebuff. *dict. titul. deuolutio, n. 17. & in repetit. dict. capitul. 2. de concessio. præbend. circa finem, vel sic. Quarto quæritur. in concorda. titul. de collatio. §. si quis vero, verb. immediatum,* Paulum de Citad. *6. par. articul. 3. q. 26. num. 4.* Mandos. *dict. quæst. 90. numero 5.* P. Greg. *de benefic. capitul. 39. numero 1.* Gerolam 1. *parte verb. beneficia. §. 2. 2. fallen.* & Cechum *de benefic. capitulo quinto,* 41

*numer.*5.& Azorem *d.lib.*6.*capitul.*29.

42 Vltimo eſt † aduertendum, deuolutionem fieri cum onere, & qualitatibus requiſitis in prima prouiſione,Felin.*in cap.cum acceſſiſſent, de conſtitutionibus nu.*18. Rochus *verb. honorificum quæſt.*3.Lamber.3.*p.*2.*lib.quæſt.*7.Selua 3.*parte quæſt.*49. Rebuf.*d. titul.de deuoluit.à nu.*40.*& in dict.repetit. cap.*2.*in fine.*Corral.4.*parte cap.*4. *num.*16. Ferret. *conſil.*211. *num.*12.Azeuedo *in leg.*5.*tit.*6.*libr.*1 *recopil.numer.*2. Ioann.Gutierrez *conſil.*1.*num.*31. & Cauedo *deciſio.* 52.*nu.*4.*& deciſio.*97.*nu.*9.*par.*2. & de patronatibus Regiæ Coronæ,*capitul.*28.*numero* 3.*&* 4. Azor.*d.c.* 27.*qu.*8.Perez de Lora *de anniuerſar. & capell.lib.*2. *c.*10.*n.*27.

43 Sed reſtat † difficultas, an in beneficiis manualibus, & ad nutum amobilibus habeat locum deuolutio.

44 Et † Æneas de falcon.*de reſeruatione,*3. *qu.princ. nu.*24. ait, in beneficiis manualibus non habere locum deuolutionem ſecundum Franciſcum de Aretio *conſ.*63. *in præſenti conſultatione,verſicul.ſed ad iſtud.*

45 Et † Puteus *deciſio.*180.*numero* 1. *libr.* 3. ait, dixiſſe Dominos,quod beneficia regularia non cadunt ſub reſeruatione *capitul.*2.*de præbendis in* 6. cùm ſecundum Archidiaconum ibi, *illa beneficia veniant in reſeruatione illius capit.*quæ adducuntur ad ſuperiorem ex *c.*2.*de conceſſione præbendæ*, & regularia non deuoluuntur:quod non alia ratione videtur eſſe,niſi quia ſunt manualia,vt dictum eſt ſupra 1.*part.cap.*2. *nu.*66.

46 Sed † contrarium,ſcilicet, quod in eis habeat locum deuolutio ad ſuperiorem, & ſic locus ſuppletioni negligentiæ,probat *Clem.vnica de ſupplen.negligentia prælat.*& ibi gloſſa,*§. præmiſſa. verb. reuocari,*& Cardinalis *ibidem,n.*4.& Bonifacius *nu.*8.& Aretinus ſupra potius tenet hoc,quod in beneficiis manualibus detur deuolutio ob lapſum ſemeſtris, iuxta dict.*c.*2. Quamuis cuſtodia, & deputatio œconomi interim ad collationem ſpectet.Et idem tenet poſt hæc Gonçal.*gl.*5.*§.*6.*n.*55.

47 Vnde † exiſtimo in beneficiis manualibus dari deuolutionem ad effectum, vt ſuperior ſuppleat negligentiam inferioris,qui tamen re integra poterit moram purgare,& prouidere in iſtis beneficiis manualibus,ex quo ad eius nutum ſunt amouibilia:quam-

48 uis † in aliis non eſt locus purgationi moræ. Nec valet collatio facta poſt deuolutionem ab inferiori etiam re integra,*c.licet, &c. ſeq.de ſupplenda negligentia prælator.* & ibi Abbas, & Doct. *& in d.c.*2. Roch.*verb.honorificum.n.*62.Rebuf.*d.tit.de deuolutionibus à n.*27.*& in repetit.d.c.*2. *circa fin.ver.octauo quæritur,*Azor *d.c.*27.*q.*16.

CAP. IV.

De tempore intra quod debet fieri inſtitutio. & confirmatio, & collatio neceſſaria

SVMMARIA.

Supradicta ſolum procedunt in prouiſione voluntaria, & libera,ad inſtitutionem vero præſentati,& confirmationem non eſt præfinitum tempus à iure, n.1. *Et idem eſt in beneficiis reſignatis ex cauſa permutationis,ad quorum collationem tempus præſtitutum non eſt.*nu. 2. *Quamuis contra teneat Ioannes Nicolaus Delphinus.* n. 3. *Quod eſt falſum,quia in collatione neceſſaria non habet locum c.*2. *de conceſſione præbendæ, ſed in habente liberam poteſtatem conferendi.*n.4.

*Si habens inſtituere, vel confirmare, aut conferre beneficia permutata ſit negligens, & differat, ſeu recuſet id facere,recurrendum eſt ad ſuperiorem,qui tempus præfigat,quo elapſo,ipſe ſupplebit, vel compellendo,vel inſtituendo.*n.5. *Quidquid dicant Bellamera,& Gimon.relati.*n.6.

*Data negligentia habentis inſtituere ex præfixione termini illi facta à ſuperiore,& ſic ad eum facta deuolutione non intelligitur ei præfixum ſemeſtre ad inſtitutionem faciendam contra Lambertinum.*n. 7.& 8.

*Præſentatus,etiamſi Epiſcopus differat eum inſtituere ſine cauſa,poteſt appellare à grauamine ſibi illato,*n.9.

QVæ duobus præcedentibus capitulis dicta ſunt, ſolum † procedunt in collatione, ſeu prouiſione volũtaria,& libera:& ad inſtitutionem vero præſentati, & confirmationem non eſt præfinitum tempus à iure, Vnde in Dertonen. iuriſp. 8. Febr. coram Domino Penna,de quibus 5. *part. cap.* 6. *numero* 30.fuit dictum, quòd beneficium non eſt deuolutum ex eo, quòd ordinarius diſtulit inſtituere, cum non ſit tempus præfixum, &c. quamuis anteà in vna Caſalen.parochialis 2.Mart.1584.quia ſufficit, quòd ſaltim ſit infra ſex menſes datos ad conferendum.Rota *deciſion.*4.*de iurepatron.in nouis*, Abbas *in capitul.*2.*de conceſſ.præbendæ,nume.* 12. *&* 13.Coſmas *in pragmatica ſanctione,titul.de collatio.§.item circa.verb.reſpectiue.* Selua *de benefic.*3. *parte quæſt.* 64.*numer.*1. Rochus *de iurepatronat.verb honorificum,numero* 55. Paulus de Citadinis 6.*parte, articulo* 3.*numero* 103.Lambert.3.*parte,* 2.*lib. quæſt.*2. *articulo* 6.*&* 7.*Gloſſa reg.*40.*Cancell.* Rebuff.*in praxi, titul.de deuolutio.num.*6.*& in concordatis,tit.de regia ad prælaturas nominatione*, §. 1. *verb. intra ſex menſes,*Ioan.Nicol.Gimon.*in Enchir.benef.tit.*5.*c.*7. *n.*24. Anaſtaſ. Germon.*de indultis Cardin.* §. *volumus,à n.*76.& Cerola *in praxi Epiſcopali* 1. *p. verb. beneficium,*§ 3.*& verb.ius patronat,*§.8.3.*dub. &* 2.*p. verb.inſtitutio.*

Et † idem eſt in beneficiis reſignatis ex cauſa 2
permutationis, ad quorum collationem tempus præſtitutum non eſt Federic.de Senis,*de permut. benef.quæſtion.*29.P.de Vbal.ſeu Peruſ.*eod.tractat.*2.*p. quæſt.vltim.numer.*31.aliàs *à numero* 52.Franc.*in capitul.vnico,de rerum permut.in* 6. *numero* 10. & ibi Gambar. *numero* 137. Coſm. & Selua *numero* 2. *&* 3. *vbi ſupra,*Rebuff.*dicto titulo de deuolutio. numer.*6. *& tit.de permutat.numero* 39. Corral.*de benef.*4.*p.c.* 1.*numero* 6.Gimon.*dicto titulo* 5. *capitul.* 8. *numero* 1. & Cero. *dict.*§. 3. Azor *libro* 7. *capitul.* 30.*quæſtion.*2.

Quamuis † Ioann.Nicol.Delphinus *de iure patro-* 3
*nat.lib.*2.*q.*11. teneat etiam in beneficiis renuntiatis ex cauſa permutationis, habere locum text.*in d.c.*2. *de conceſſ. præbend.* & ſic Epiſcopum intra ſemeſtre teneri conferre beneficium in ſuis manibus reſignatum ex cauſa permutationis, quod † eſt falſum,quia 4
in collatione neceſſaria non habet locum ille text. ſed in habente liberam poteſtatem conferendi,Selua *d.nu.*2. & alij.Sed circa permutationẽ vide hodie conſtitu-

constitutionem Gregorij XIII. de publicandis resignationibus, & quæ dicemus *p. seq. c. 3. à num. 273. & 282.*

5 Si tamen habens † instituere, vel confirmare, aut conferre beneficia resignata ex causa permutationis, sit negligens, & differat, seu recuset id facere, recurrendum erit ad superiorem, nempe, metropolitanum, seu Legatum, aut Nuntium, qui tempus præfigat, infra quod id faciat, quo elapso ipse supplebit, vel compellendo, vel instituendo, &c. vt per Doct. citatos *n. 1. & 2.*

6 Quamuis † Bellamera *de permutat. beneficiorum, 5. parte. q. 1.* & cum eo Gimon. *d. tit. 5. c. 7. n. 24. & c. 8. nu. 1.* teneant, post lapsum tempus à superiore præfixum ad instituendum, vel conferendum beneficia resignata ex causa permutationis, non deuolui ad eum potestatem conferendi, quia hoc iure cautum non reperitur, sed permutantes ad sua beneficia re-
7 dire posse, & † data negligentia habentis instituere ex præfixione termini illi facta à superiore, & sic ad eum facta deuolutione, non intelligitur ei præfixum tempus semestris ad hanc institutionem faciendam.

8 Quamuis † contrarium teneat Lambertus *d. q. 2. articulo 8. num. 3. & 6. ex d. c. 2. de concession. præben.* quod tamen, vt diximus, in collatione necessaria nunquam habet locum.

9 Abbas † etiam *in c. Pastoralis, de iure patronat. nu. 6.* dat aliud remedium præsentato, si Episcopus differat eum instituere, sine causa legitima, vt appellet à grauamine sibi illato. Sequitur Rota *d. decisio. 4. in fin.* Rochus *d. n. 55.* Paulus de Citadinis *6. parte, articulo 2. nu. 3.* Ioann. Gutierrez *de iuramento confirmatorio, 3. p. c. 13. num. 8.* & Cerola *d. §. 8. dubio 3.* Circa quod tamen Rota in Peltrina canonicatus, 5. Decembr. 1603. coram D. Ortembergo resoluit, quòd vt possit appellari à retardata, seu denegata institutione & negligentia, requitur trina interpretatio, & aliàs non deuoluitur negotium ad superiorem, Ioan. Andr. *in cap. dilecto, col. 2. de appell.* Abb. *in capitul. ex parte, el. 2. num. 3.* vbi Dec. *num. 11. eodem.* Felin. *in cap. proposuisti prope fin. de for. compet.* Alexandr. *in l. hoc amplim §. Celsus, numer. 13. de damno infecto, decisio. Pedem. 12. à numer. 2.* & quod fuit dictum in Calagurr. iur. ingrediendi 28. April. 1580. coram Domino Seraphino, &c. Sed quòd requiratur trina interpellatio, sed vna tantùm sufficiat ad constituendum iudicem in mora seu negligentia, à qua possit appellari, rectius tenet Roman. *sing. 424. ego dixi, & cons. 427.* Felin. *in cap. ex literis de constit. numer. 8.* Felin. *in capitul. cùm causam in fin. de offic. deleg.* & Franch. *in dict. capitul. ex parte, num. 6.* qui ait, quòd requiratur tertia monitio, procedere ex abundanti, & de cautela, cùm de iure sufficiat semel requirere iudicem, *l. Titia Seio. §. vsuras. ff. deleg. 2. & l. mora, ff. de vsuris,* & ibi Bart. & ad *cap. 1. de supplend. neglig. prælat.* in quo communis fundatur. Respondetur, quòd loquitur in casu speciali, vt reuera est, & longè diuersus, prout etiam *cap. si quis erga 2. q. 7. authent. statuimus in fine, Cod. de Episc. & cleric.* loquuntur in aliis casibus specialibus, vt ex ipsis patet.

VNDECIMA PARS
DE MODIS VACANDI, ET AMITTENDI BENEFICIA.

CAPVT I.

De Vacationis modis in communi.

SVMMARIA.

ACATIO beneficij variis modis contingit, quos ponunt relati. numero 1. *& vacant aliquando de iure & de facto, aliquando de iure & non de facto, aliquando de facto & non de iure.* numero secundo.

Omnes vacationis modi verbo vacationis veniunt, præsertim, vbi eadem esset ratio, n.3. *& verbum, vacatio, simpliciter prolatum, comprehendit omnem modum vacationis, etiam in materia pœnali.* n.4. *Et ita quando in supplicatione fit mentio de vacatione simpliciter, comprehenditur omnis modus vacandi.* n 5. *& idem in expectatiua.* nu.6. *in gratia tamen de beneficio vacante requiritur de stylo, quod exprimatur modus vacandi, & ex qua persona, nisi quando impetratur certo modo.* n.7.

Vno expresso vacationis modo, alij non veniunt, n.8. *cuius quinque limitationes ponunt Felin. & Selua* num.9.

Prima est, quod capitulum, susceptum, non procedat, vbi communis opinio est, quod vacet beneficium vno modo, nam quamuis re vera vacet alio modo, tamen illa communis opinio excusat impetrantem, quando est vnicus impetrans. n.10. *Qua limitatio intelligitur, quando exprimitur vacatio ex persona eius, qui communiter reputabatur verus beneficiatus, alias secus.* n.11.

Si prædecessor triennio pacifice possedit, & communiter reputabatur beneficiatus, & in possessione cessit, seu decessit, non tenetur amplius successor iustificare illius titulum, & præferetur cuilibet alij impetranti ex persona alterius, ex allegatione Lapi, quam palatium seruat, & reducit ad triennium. numero 12. *& qui sint videndi de ea.* numero decimotertio.

Probatur vacatio beneficij ex persona alicuius, probata possessione, & obitu eius, nisi detur titulus alterius. n.14.

Secunda limitatio, nisi aliud appareat de intentione impetrantis, vt dicitur in d.c. susceptum. nu.15. *seu potius de intentione mandantis, videlicet Papæ,* num.16. *& quando dicatur de ea constare,* à n.17. & seqq.

Tertia limitatio est in acceptatione, n.20.

Quarta limitatio, quando exprimitur certus vacationis modus, cum clauſ. vel alio quouis modo vacet, *tunc enim venit omnis modus vacandi ex persona expressa, licet non ex alia, nisi addatur, aut ex alterius cuiuscunque persona, qua clausula communiter apponuntur.* n.21. & 22. *& tamen satis probabile, quod si diceretur,* vel alio quouis modo vacet, *tunc propter verbũ* vacet, *non comprehendatur modus vacandi, etiam ex alterius persona,* numero 23. *& ita potest accipi decisio Rotæ,* n.24.

Per dict. clausulas solum venit modus vacandi de præsenti, non autem de futuro. n.25.

An per eas veniant vacationes, etiam beneficiorum reseruatorum, resoluitur negatiue, si non est facta mentio reseruationis. n.26.

Facta autem mentione reseruationis per dictam clausulam venit omnis reseruatio. n.27. *præterquã per vacationem apud sedem, seu in Curia, nam hæc requirit specialem mentionem,* n.28. *Et ad quandam decisionem Rotæ in vna Spoletana, quam Mando. allegat in contrarium, respondetur quod ibi aderat etiam clauſ.* verusque, & vltimus vacationis modus, *etiamsi ex illo quauis generalis reseruatio, etiam in corpore iuris clausa resultet, habeatur pro expresso.* n.29.

Quod dictum est, quod facta mentione reseruationis per d. clauſ. siue alio quouis modo *veniat omnis reseruatio, procedit maxime stante clauſ. ac dispositioni Apostolicæ specialiter, vel alias generaliter reseruatum existat.* n.30. *& quando illa apponatur, & quando solum dicatur, ac dispositioni Apostolicæ specialiter reseruatum existat, quo casu non venit generalis reseruatio.* n.31. *Dicta clausula, siue alio quouis modo, capit etiam vacationem per priuationem,* num.32.

Resignatarius, seu cessionarius virtute clausulæ, siue alio quouis modo, *potest capere beneficium tunc vacans per obitum alterius quamuis resignans, seu cedens nullum ius in eo haberet.* numero trigesimotertio, *& præferetur alteri, qui postea impetrasset per obitum, etiam ab eo-*

ab eodem contra Rebuf. numer. 34. *Si quis velit capere beneficium per d.clauſulas generales, obſtabit reg.* de menſe, *ſi vacauit in menſe reſeruato, nec eſt alias alia ratione reſeruatum, quia erat neceſſaria expreſſio menſis.* n.35.

Im demum per dictas clauſulas generales poteſt impetrans conſequi beneficium ex alia vacatione, ſi vacationis modus diſpoſitiue, ſeu aſſertiue expreſſus, ſaltim de facto inſtificetur, prout fieri debet, vt poſſit recurri ad clauſulas generales, & ſtant iſta ſimul. n.36. *& im procedunt deciſiones citatæ.* numero 37. *Et fuit reſolutum in deciſionib. relatis,* à n.37.38.ad 46. *Et facit reſolutio adducta,* num.47. *iuxta quod ſunt accipiendæ deciſiones, & Dd.citati.* num.48.

Vera videtur ſententia AEgidij, quod quando plures modi vacandi copulatiue narrantur, omnes debent ſaltim de facto verificari contra alios. numer.49.

Non videtur vera dec.2045.lib.3.p.3. *diuerſorum,* nu. 50. *nec deciſio Supporegien. canonicatus relata.* numero 51.

Infertur ad deciſionem Ceneten. parochialis relatam. numero 52. *quæ declaratur* ibi, & numer. ſequentib.

Gratia de beneficio vti vacãte tali menſe, non valet, ſi vacauit in alio, nec poteſt capi beneficiũ ex clauſulis generalibus, niſi ſaltim de facto veriſicetur vacatio in menſe narrato. n.55. & ſeq. *vbi adducitur reſolutio Rotæ. Quod procedit ſine dubio, quãdo beneficium vacaſſet in menſe reſeruato, nec eſſet alias reſeruatum alia ratione, propter regulam de expreſſione menſis.* nu.57. *vbi ponitur reſolutio Rotæ. Procedit etiam, quamuis menſis narratus eſſet reſeruatus, & vacaſſet in menſe ordinario, aut alias eſſet reſeruatum beneficium.* n.58. & n.ſeq. *ponitur reſolutio Rotæ, quamuis alias Rota teneat, nõ debere verificari menſem vacationis reſeruatum narratum, non dato cõcurſu prouiſionum, vt in reſolutionibus adductis,* à n.60. *Sed verius eſt etiam tunc debere verificari ſaltim ſemiplene.* n.63.

Non videtur vera doctrina Seluæ, tenentis, quod ſi Papa in conferendo beneficium, cuius collatio ad eum ſpectat iure deuoluto aut alias fundat ſe ſuper reſeruatione, tenet prouiſio, non obſtante narratione reſeruationis. n.64.

Non poteſt capi beneficium per obitum, ex clauſula, ſiue alio quouis modo *poſita in reſignatione, cum ante factam reſignationem per procuratorem principalis eſt mortuus, & ſic reſignatio non poteſt verificari, nec de iure, nec de facto,* numer.65. *Quidquid ſit de alio capite, ex reg.* de veriſimili, *quæ non videtur intrare, cum non principaliter impetratur per obitum.* numero 66. & ſeq. *vbi ponitur deciſio Rotæ.*

Vacatio narrata non eſt neceſſario verificanda, quãdo gratia non eſt ad illam reſtricta, ſed narrat etiam aliam vacationem, ſaltim in genere, dicendo, aut alias certo modo, & ideo ſufficit illam verificare, n.68. cum ſeq. *vbi adducuntur reſolutiones & deciſiones Rotæ.*

An Ordinarij poſſint in prouiſionibus vti dict. clauſul. vel alias quouis modo, a num.73. *reſoluitur affirmatiue contra Rebuf. & poſſe conferre vacationis modo non expreſſo, & habere modum vacationis pro expreſſo.*

In Ordinario non procedit d.c.ſuſceptum, ſed etiam vno modo expreſſo continetur alius, ſecundũ Dom.

quod probabiliſſimum videtur, à n.77. *& quidquid eſſet de hoc, certum eſt in Ordinario apponente clauſulam,* ſiue alio quouis modo, *non eſſe neceſſarium vllo modo verificare modum expreſſum, nec etiam de facto.* n.80.

In executore ſeu commiſſario Papa recte procedit deciſio d.c.ſuſceptum.num.81. *ſicut etiam in legato,* num.82.

Quinta, & vltima limitatio eſt in materia non odioſa, in qua veniunt omnes vacationes, licet exprimatur vacatio per mortem. n.93.

In literis ad beneficia, quæ ambitioſa reputantur, expreſſo vno modo vacationis non venit alius. n.84. *alias vero in diſpoſitione hominis expreſſo vno modo vacationis non includitur alter, etiam in materia fauorabili.* num.85. *niſi fieret mentio de morte, & in caſu de quo agitur, eundem effectum operaretur mors ciuilis, quẽ naturalis, tunc enim mors ciuilis, & naturalis aquiparantur, etiamſi materia non ſit fauorabilis.* num.86. *In diſpoſitione iuris facta mentione de vacatione certo modo, puta, per mortem, etiamſi materia ſit odioſa, includetur alius, quando in eo eſt eadem ratio, ac in expreſſo, alias ſecus.* nu.87. *Ex quo reprobatur quoddam dictum Franchi.* n.88.

Alia ſexta limitatio ponitur quãdo beneficium iamdiu vacauit, ita quod de eius vero vacationis modo certa notitia non habetur, quod tunc falſa expreſſio reſcriptum non vitiat. n.89. *ſed hæc limitatio reprobatur.* n.90.

VAcatio † beneficij variis multiſque modis contingit, quos ponunt Staph. *de lit. gratia, titul. de variis modis vacationis, per totum,* Pauin. *de offic. & poteſta. Capituli ſede vacante, vlt. prælud.* Rebuff. *in praxi, tit. requiſita ad collationem bonam, à num.49. & in concor. tit. de Regia ad prælaturas nominatio. §. monaſteriis verb. vacantibus, & in repet. cap. nulla, 2. de conceſ. prab. 6. præmiſſo.* & Corraſ. *de benef. 1. par. cap.8.* 1

Et vacant † beneficia aliquando de iure, & de facto, aliquando de iure, & non de facto, aliquando de facto, & non de iure, vt per Mand. *conſ.4. à num.20.* & Gonçalez *ad reg. menſium gloſſ. 25. §.1. à numero 2.* 2

Omnes † autem vacationis modi verbo *vacationis* veniunt præſertim, vbi eadem eſſet ratio. gloſſ. *in cap. ſi propter. de reſcrip. verb. vacabunt, & in c. quia ſæpe. de præb. in 6. ver. vacat, & in c. cupientes, in pr. de elect. eod. libro ver. vacationibus.* & ibi Ioan. Monach Archid. & Fran. *numero 2. & in cap. ſuſceptum, de reſcrip. in 6. num.3.* qui notat † quod verbum, *vacatio,* ſimpliciter prolatum comprehendit omnem modum vacationis, etiam in materia pœnali: ſequuntur Staph. *d. tit. de variis mod. vaca. numero 6.* Felin. *in c. in noſtra. de reſcrip. cor.37.* Selua *de benef. 3. p. q.12. n.21.* Paui. *ſup.* & Corraſ. *dict. c.8. nu...* Mando. *reg.19. q.17. n.2. & reg.30. q.7. num.21.* Meno. *de arbit. lib.2. caſu 201. num.100.* Flam. Pariſ. *de reſig. benefi. lib. 1. q.14. numero 24.* Conducit quod ait Gonçalez *gloſ. 15. num.2.* 3

Ita † Rebuff. *in cap. nulla, §. præmiſſo,* ait, quod quando in ſupplicatione fit mentio de vacatione ſimpliciter, comprehenditur omnis modus vacandi, quod etiam ait Mando. ad Lapum, *allegatione 6. n.5. litera K.* 4

Et † Mohed. *deciſio.10. de præbend.* alias 134. ait, quod cum expectatiua dat beneficium vacans, per 5

vacationem ſimpliciter comprehenditur omnis modus vacandi.

7 In † gratia tamen de beneficio vacante requiritur de ſtylo quòd exprimatur modus vacandi, & ex qua perſona, niſi quando impetratur certo modo, vt per deuolutionem.

8 Sed † vno expreſſo vacationis modo, alij non veniunt. *ca ſuſceptum, de reſcrip. in* 6. Rota *deciſio. 53. de reſcrip.* alias 743. *& 17. de præb.* alias 726. *in antiqu. & deciſ. 22. de præb.* alias 338. *& 1. de cler. coniug. in ſi.* alias 26. *in nouis*, Faſtol. *dub. 46.* Fr. *numero* 3. & alij *in d.c. ſuſceptum*, Fel. *d.cor. 37. & in ca. ſuper literis, numer. 3. de reſcr.* Selua *vbi ſupra.* Rebuf. *in concord. titulo de forma mandati. verſicul. aliam quamcumque, & in tract. de nominatio. q. 17. nu. 25. alias* 62. Sarnen. *in reg. de impetrand. benef. per obitum familiarium.* Cardi. *q. 7. verſic. vl. ne aliquid*, Gigas *conſil.* 131. Corraſ. *dict. nu.* 2. Petrus *deciſ. 25. lib.* 1. Rota *deciſ. 80. lib. 3. p. 3. diuer.* Mandoſ. *d. reg. 30. qu. 7. num. 22. & d. reg. 19. qu. 17. num.* 3. qui cum Franco *ſupr.* id ampliat, eſto, quod in aliis ſit fortior ratio, & Menoch. *dicto caſu* 201. *numero* 203.

9 Cuius doctrinæ † quinque limitationes ponit Felin. *dict. cor. 37.* & Selua, qui eius dicta refert *vbi ſupr.*

10 Prima † eſt, quod deciſio *d.c. ſuſceptum*, non procedat, vbi communis opinio eſt, quod vacet beneficium vno modo, nam quamuis re vera vacet alio modo, tamen illa communis opinio excuſat impetrantem, quando eſt vnicus impetrans, ex illo capite putatiuo & non habet competitorem, qui impetrauerit etiam poſterior, ex alio vero capite, qui concurrat, & ſe opponat ante completum negotium, id eſt, ante adeptam poſſeſſionem ab illo.

11 Quæ † limitatio intelligitur quando exprimitur vacatio ex perſona eius, qui communiter reputabatur verus beneficiatus, & ſic loquuntur Lap. *alleg. 89. n. 14. &* 15. & Dominic. *in d. ca. ſuſceptum*, & Socin. *in repet. c. poſtulaſti, de reſer.* quos Felin. & Selua citant. & ſequitur Fran. *d.c. ſuſceptum, num. 5. &* 11. & alij citati per Mand. ad Lap. ibi, lit. P. & Q. alias enim communis opi. non excuſaret, ſi re vera beneficium non vacabat modo expreſſo, ex *d.c. ſuſceptum.* Et iſtam limitationem ponunt etiam Rebuff. *d. verb. aliam quamcunque, ad ſi.* & Menoch. *ſup. n.* 104. Tho. Sanch. *de matr. lib. 8. diſp. 24. n. 20.*

12 Aduerte tamen, quod † ſi prædeceſſor triennio pacifice poſſedit, & reputabatur beneficiatus, & in poſſeſſione ceſſit, ſeu deceſſit, non tenetur amplius ſucceſſor iuſtificare illius titulum, & præfertur cuilibet alij impetranti ex perſona alterius, ex *d. alleg.* Lapi, quam Palatius ſeruat, & reducit ad triennium, Caſſad. *dec. 2. 3. & 4. de cau. poſſ.* Achill. *dec.* 178. Creſcen. 21. *de proba.* Guidobon. *deci. 1. & 2. in manuſcrip.* Sarnen. *in reg. de trienna. q. 16. &* 3. Maſcard. *de prob. concl.* 175. *&* 1379.

13 Et † de *d. allegat.* Lapi, videndus eſt Mandoſ. *ibi*, qui latiſſime agit de ea, Hieron. Gabr. *conſi.* 190. *lib. 1.* Maſc. *ſupr.* & Flam. Pariſ. *libr. 10. de reſig. queſtio. 4. & lib. 11. q. 6. à n. 95. & deciſio. 779. lib. 3. p. 3. diuer. &* 189. *p. 2.*

14 Aduerte etiam † probari vacationem beneficij ex perſona alicuius probata poſſeſſione & obitu eius, niſi detur titulus alterius, Puteus *deciſio.* 87. *libro* 3. & fuit reſolutum in cauſa Gienen. præſtimonij. 19. Nouemb. 1593. coram Dom. Blancheto, & in Placentina beneficiorum, 23. Martij 1609. coram Domino Pamphilio.

Secunda limit. quam † ponit Feli. & cum eo Selua eſt, niſi aliud appareat de intentione impetrantis, vt dicitur *in d.c. ſuſceptum*, & notat Lap. *ſupr.* & eam ponunt Mand. *d. reg.* 30. *q. 7. n.* 22. & Menoch. *ſup. nu.* 105. 15

Circa † quam eſt aduertendum cum Papaz. *in add. deciſio. 1. de reſcrip. in nou. numero* 4. quod litera Felin. & ſequacium, eſt corrupta dum dicit de intentione impetrantis, intentio enim impetrantis nihil poteſt operari in propoſito, & text. quem allegat *in dicto capitulo ſuſceptum*, non loquitur de intentione impetrantis, ſed mandantis, ſcilicet Papæ. 16

Et † de intentione conſtare dicitur (inquiunt Mand. & Meno.) ex veriſimili coniectura, ſi talis ſit impetrans, cui Pontifex conceſſiſſet, quod tamen apud ſe ait, non catere dubitatione: Mando. Nec mihi † placet, nam ſecundum hoc *dict. cap. ſuſceptum*, nunquam fere haberet locum, quoniam cui Papa concedit gratiam per vnum modum vacandi, maxime, difficiliorem, fere ſemper concederet per alium, ſi exprimeretur, cum nō ſit maior ratio in vno, quam in alio. Facit quod tradit Fel. *in d.c. ſuper literis, nu. 3. limit. 4.* 17 18

Vnde † tunc dicerem, conſtare de intentione mādantis, quando id ex aliquibus verbis literarum conſtaret, ſeu colligeretur, vt ſi ſcriberet, *motu proprio*, vel adeſſet clauſula, *ſiue alio quouis modo*, de quo infra Franchum *in d.c. ſuſceptum, nu. 9.* 19

Tertia † limit. quam ponit Felin. & Selua, eſt in acceptatione, quam etiam vltra citatos ab eis tenet Franc. *in dict. cap. ſuſceptum, numero* 12. Rebuf. *dict. queſt. 17. de nominat. à dict. nu. 25. & dict. verb. aliam quancunque, verſi. fallit in acceptatione*, & Meno. *ſ. num. 106.* 20

Quarta limit. eſt, quando † exprimitur certus vacationis modus, cum clauſula, *vel alio quouis modo*, qua vti commodiſſimum eſſe ait, Corra. *d. nu. 2.* cum Coſma *in pragm. ſanct. tit. de cauſis, §. item quod monaſteria, verb. alias quouis modo*, Tunc † enim venit omnis modus vacandi ex perſona expreſſa, licet nō ex alia, niſi addatur, *Aut ex alterius cuiuſcunque perſona*, (quæ clauſula communiter apponitur, Mādoſ. *de ſigna. gra. ti. de reſig. verſic. clauſula, ſiue præmiſſo*) ita Feli. & Selua *ſupr.* Franc. *d.c. ſuſceptum, n. 8. &* 9. Staph. *de lit. gra. titul. de expectatiuis ad diuers. benef. §. quo vero ad alias*, Sarnen. *reg de inſir. q. 34. & de public. q. 16.* Hier. Pau. *in pract. Cancel. in not ab. ſuper vacantib. non reſerua. verſ. clauſula, aut ex alterius.* Rebuf. *d. verb. aliam quamcunque, & d. q. 17. n. 26.* alias 63. Mando. *d. reg. 19. q. 17. à n. 4. & d. reg. 80. q. 7. n. 22. & conſ. 4. n. 17.* Nauar. *in c. ſi quando de reſcrs. excep. 2. num. 3.* Menoc. *ſup. n. 107. &* 122. Flam. Pariſ. *lib. 8. de reſig. benef. q. 7. num. 65. & à nu. 119.* & Rom. *d. dec. 1. de reſcri. in nouis. & ibi Additio.* maxime Papaz, qui refert plures Rotæ deciſiones circa hoc. Marc. Ant. Genuenſ. *in praxi ca. 120.* vbi latè de hac clauſula. 21 22

Eſt tamen ſatis probabile, quod cum Cardi. tradit Felin. & Selua *ſupr.* quod ſi diceretur, *vel alio quouis modo vacet*, tunc propter verbum, *vacet*, comprehendatur modus vacandi, etiam ex alterius perſona, & ſequuntur Mohed. *2. de offic. deleg.* alias 265. *n. 2.* & Flam. Pariſ. *ſ. n. 116.* & Genuenſ. *ſup. declar. 6. verſic. item ſublimita.* 23

Et † ita poteſt accipi *deciſio. 52. de conceſſ. præben.* alias 613. *in antiq.* & quod tradit Maſc. *concluſ. 181. ad fin.* 24

Et †

25 Et † est aduertendum quod per dictas clausulas solum venit modus vacandi de præsenti, non autem de futuro, vt contra Sarnen. *d.qu.34.de infirm.* recte docet & explicat Mando.*d.q.17.num* 13. Caput.*decis.* 256.*p.*2. Flam.Paris.*sup.nu.*133. Genuens*supr.declar.*2. & conducit *dec.*36.*libr* 2.*&* 10.*lib* 2. *part.*3.*diuersor.* & fuit resolutum in Virdunen. canonicatus 16. Martij, 1595. *supra adducta* 5. *parte capitul.* 3. *numero* 43.

26 Et † an per dictas clausulas, veniant vacationes etiam beneficiorum reseruatorum, dicendum est, quod clausula prædicta nulla facta mentione alicuius reseruationis, non se extendit ad reseruata, Rebuff.*in praxi in forma signaturæ, verb.affectum versic.imo si Papa*, Mand.*d.q.*17.*nu.*7.*&* 8. Simon.*de reser.q.*14. Æneas de Falc.*cod.tract.*4 *q* 4.*effect.* Quamuis contrarium teneant Sarn.*d.q.*34.*in pr.* & Flamin. Paris.*sup.n.*131.*&* 132.

27 Facta † autem mentione reseruationis per d. clausulam venit omnis reseruatio, Mando.*ibi.* Præterquam † per vacationem apud sedem, seu in Curia, 28 nam hæc requirit specialem mentionem, Domin.& Fran.*in c.*2.*de præb.in* 6.Simon.*q.*4.*n.*15.*&* *q.*73.*nu.*1. & Gonç.*gloss* 13.*à num.*35. Quamuis Mand.ibi velit venire etiam tunc vacationes apud sedem, dicens, Rotam in vna Spoletana beneficiorum, 4 Iulij, 1550. coram Domino Vertano resoluisse, stante clausula, *quouis modo*, & clausula *quamcunque generalem reseruationem* importante, venire etiam vacationem per obitum in curia Roman. de quo modo vacandi nulla fuit facta mentio.

29 Sed † respondetur, quod in *illa decis.* quæ est Fabij, & habetur 2.*p.diuer lib.*2 *dec.*266.*&* *lib.*3.*decisio.* 341. vbi pro Spoletana dicitur Toletana, fuit ita decisum, quia vltra clausulam, *quouis modo*, & clausul. *quacunque generalem reseruationem* importante aderat etiam clausul. *Verumque, & vltimus vacationis modus, etiamsi ex illo quauis generalis reseruatio etiam in corpore iuris clausa resultet, habeatur pro expresso, seu in toto, vel in parte exprimi possit.* Et sic erat perinde ac si obitus in Curia fuisset expressus, & in literis potuisset exprimi. Æneas *dict.effectu* 36. Vnde illa decisio potius est pro nostra sententia. Pro qua etiam est decisio Calagurritana de Arcaya, 28. Iunij, 1591. supra adducta 5.*p.c.*1.*n.*527.

30 Et id † quod diximus, quod facta mentione reseruationis per d. clausulam, *siue alio quouis modo veniat omnis reseruatio, &c.* procedit maxime stante clausul. *Ac dispositioni Apostolicæ specialiter, vel alias* 31 *generaliter reseruatum existat*, quæ † in literis Apostolicis apponitur, quando fuit facta mentio dispositiue, id est, assertiue, pure, & determinate alicuius reseruationis, & non exprimitur detentor, seu intrusus, alias solum dicitur, *Ac dispositioni Apostolicæ specialiter existat*, iuxta *reg.Cancell.*55.*de clausulis in beneficiis vacan. ponen.* vbi glossator *reg.* 62. & Hier. Paul.*in pract.Cancell.in notab.super vacantibus non reseruatis, versic. quando non præponitur reseruatio.* Et si tunc non venit generalis reseruatio: & quæ sit illa, & quæ specialis videndum est *sup.*5 *p.c.*1.*à n.*56. & nouissime tradit Genuens. *d.c.*120 *ampliat.*6. allegans etiam decisionem Virdunen. canonicatus 15. Mart. & 13. Maij 1596. coram D. Pamphilio infr. adducta *c.*3.*n.*332. vbi de priuatione ob homicidium.

32 Vnde dicta † clausula, *siue alio quouis modo*, capit etiam vacationem per priuationem Mohed. *decis.*2.*de sequestr.poss.* alias 333 Flam.Paris.*sup. numer.* 146. & fuit resolutum in vna Burgen. canonicatus 27. Iun. 1586. coram D. Gipsio, in qua fuit tentum, prouisionem Aloisij sustineri vi d. clausul. generaljs, quamuis constaret simoniam realem inter Antonium & Georgium commissam fuisse, vt per Flam. ibi.

Vnde † etiam resignatarius, seu cessionarius virtute 33 clausul. *seu alio quouis modo* potest capere beneficium tunc vacans per obitum alterius, quamuis resignans, seu cedens nullum ius in eo haberet, Puteus *dec.*25.*lib.*3. Mohed.*dec.*5.*de præbend.* alias 107. Rota *dec.*266.*libro* 2.*&* 305.*&* 341.*libro* 3.*par.diuer.* Mando.*de signatu.titul.de resign.versi.non addita autem illa*, & Flamin. Paris.*supra nu.*64.*&* *à n.*120. Genuen. *suprà ampliatione* 3. allegans etiam dictam decisionem Virdunen. canonicatus. Et fuit resolutum in vna Pacen. canonicatus, 27. Febr. 1559. coram Dom. Chisanen.

Et præfertur † alteri, qui postea impetrasset per 34 obitum etiam ab eodem, quidquid dicat Rebuf.*dict. verb. aliam quancunque, ver. nam hoc intelligerem*, nec Lap. quem citat loquitur in his terminis.

Aduerte † tamen primo, quod si quis velit ca- 35 pere beneficium per dictas clausulas generales, *siue alio quouis modo, &c.* obstabit reg. *dict.mense*, si vacauit in mense reseruato. Neque est alias alia ratione reseruatum, quia erat necessaria expressio mensis, ex *dict.reg.* vt diximus supra 5. *par. capitul.*1. *à numero* 654.

Secundo † aduerte, quod ita demum per clausu- 36 las generales, *siue alio quouis modo*, potest impetrans consequi beneficium ex alia vacatione, si vacationis modus dispositiue, seu assertiue expressius saltim de facto iustificetur, prout fieri debet, vt possit recurri ad clausulas generales, & stant ista simul, quod beneficium vacet alio modo, quàm narrato, & tamen vacatio narrata possit iustificari saltim de facto, quia ille ex cuius persona vacatio narratur habebat possessionem, seu aliquod ius in illo beneficio. Addi. Rotæ *dec.*1.*de rescrip.in nou.à n.*8. & facit *d.decisio.* 305.*&* 475.*n.*2.*lib.*3.*p.*3 *diuer.&* *dec.* Putei. 400.*lib.*1. *&* 266.*num.*5.*libro* 3. Flam. Paris.*lib.*10.*de resig.qu.*3. *num.*11.*&* 12.

Et † sic procedit *d. decisio.*266. *libro* 2.*&* 341.*lib.*3. 37 *p.*3 *diuers.* quæ sunt eiusdem causæ cum *dict.decisione* 305.

Et † ita fuit resolutum in causa Salamantina Ar- 38 chidiaconatus de Alba, de anno 1582. in qua fuit consideratum, clausulis generalibus non fuisse locum, quia narratiua resignationis neque de iure, neque de facto iustificabatur.

Et † in vna Calagurrit. thesaurariæ 11. Ianu. 1578. 39 coram D. Cæsare de Grassis, in qua fuit dictum, quod viderentur bene literæ an modus vacandi per contractum matrimonij sit datus dispositiue, quia si id esset, non posset impetrans ex clausula, *siue præmisso*, alias vacationes capere, quam per contractum matrimonij, vt *in decision.* eiusdem Gras.125.*num.*6. 7. & 8.

Idem † fuit resolutum in causa Mediol. præposi- 40 turæ, 17. April. 1589. coram Domino Plato, in qua fuit dictum, *impetrantem teneri concludenter verificare vacationem narratam ob non publicationem, nec posse se iuuare ex eo quod alias vacet per promotionem: quia nihilominus tenetur probare vacationem narratam.* & 28 Iun. & 10. Decembr. eiusdem anni coram eodem, vt *in dec.*752.*nouis.Farin.*

Et in † vna Bononien. canonicatus, 1. Decemb. 41 1589. & 19 Mart. 1590. coram D. Pamphil. in qua fuit dictum idem fuisse tentum in d. causa Salamantina

Archidiaconatus de Alba, 22. Maij, 1582. coram Do. Decano, & in pluribus aliis cauſis. Idem fuit tentum in Spoletana beneficiorum de anno 1595. ſupra ad-
42 ducta 5. *p.c.1.n.92.* & in † Oxomen. capellaniæ, 13. Ianuarij 1595. coram D. Lita fuit dictum, *vacationem narratam debere verificari ſaltim de facto, vt intret clauſula generalis vacationis alterius, &c.* In qua coram eodem 25. Iunij eiuſdem anni fuit reſolutum,
43 *A. impetrantem, cui facta † fuerat gratia per obitum Hieronymi cum clauſula*, ſiue præmiſſo, ſiue alio quouis modo, &c. *non teneri probare obitum Hieronymi in poſſeſſione, dummodo probetur, eum aliquando obtinuiſſe beneficium de facto, vel de iure, quia cum non nitatur ſubrogatione gratioſa contenta in ſua prouiſione, ſed intendat iuſtificare gratiam ſuam ad effectum conſequendi poſſeſſionem beneficij, ſufficit, vt iuſtificet, Hieronymum aliquando habuiſſe ius in dicto beneficio, & quod illud de tempore collationis vacabat.*

44 Quæ † tamen deciſio erit intelligenda dummodo illud ius, quod Hieronymus aliquando habuerat in beneficio, ſiue bonum, ſiue malum, ſtaret adhuc tempore obitus ipſius, & non ceſſaſſet iam per ceſſionem, ſiue rem iudicatam contra eum latam, alias enim non ſtante tunc tali iure, nec poſſeſſione, non verificaretur vllo modo vacatio narrata ex eius perſona, neque de iure, neque de facto, vt requiritur.

45 Et † in vna Mediol. beneficij, 11. Decemb. 1595. & 5. Iunij, 1596. fuit reſolutum, *quod ad effectum iuſtificationis narratiuæ, ſatis eſt, quod probata ſit vacatio ex reſignatione narrata ſaltim de facto, vt intrent poſtea clauſulæ generales, atque ita vacatio per aſſecutionem, aut alias, &c.*

46 Idem † fuit reſolutum in Virdunen. canonicatus 15. Martij, & 13. Maij, 1596. coram D. Pamphilio, vt *in deciſione* infra adducta *ca.3.n.332.* & in illa Taruiſina paroch. 11. Ianuar. 1602. coram D. Ludouico ſupra adducta *6. p.c.2.num.239.* vbi dicitur quod *cum probetur vacatio narrata de facto ſaltim, intrat clauſula*, vel alio quouis modo, *vt fuit dictum in Placentina capellania, 27. Iunij, 1597. coram Domino Penna*, & in cauſa Meten. Monaſterij 17. Mart. 1600. coram Domino Lita, vbi fuit reſolutum, *Barbaram non obſtantibus illis verbis in diſpoſitiua ſua gratiæ appoſitis, ſiue vt præmittitur ſeu alio quouis modo vacet, & illis, de quibus in narratiua, aliàs certo modo Abbatiſſa regimine deſtitutum exiſtat, non poſſe aliam vacationem capere niſi iuſtificata ſaltem de facto vacatione illa per eam diſpoſitiuè narrata, & expreſſa, & quod deciſiones in contrarium allegatæ procedũt, quando duo modi fuerint alternatiuè expreſſi, vt in Bononien. canonicatus 19. Febr. 1590. coram D. Pamphilio, tunc enim ſufficit alterum verificari, &c.* Idem in Tiraſonen. canonicatus 24. Maij 1612. coram Pamphil. & in Pampilonen. de Ianzi 28. Iun. 1612. coram Do. Seraphino, & in Romana clericatus S. Petri 27. Nouemb. 1602. nouiſſ. Farin. 616. & 21. Maij 1603. coram Pamphilio, & nouiſſimè tradit Genuen. alias etiam deciſiones allegans *d.c.120. declar. 1. & 2.* Conducit *deciſ.* Farin. 134. *n.4.* & eſt videnda illa deciſ.

47 Et prædictis facit † deciſio in cauſa Cremonen. parochialis 18. Decemb. 1556. & 15. Ianuar. & 8. & 26. Mart. 1557. coram D. *Quiroga, in qua fuit reſolutum, quod impetrans beneficium per obitum cum narratiua, quod defunctus erat familiaris Cardinalis, tenetur pro canonicatione gratiæ verificare familiaritatem, quia Papa facilius concedit, vbi narratur familiaritas, quia ſcit cõſenſum etiam Cardinalis requiri, ideo Papa libere concedit, quia ſcit ad ſe plene non pertinere. Et per notata per Aegid.* deciſio. 76. *Rotam* de præb. 20. in nouis. *Gem.* conſ. 15. *Nec obſtat, quod in eadem gratia ſit derogatum indulto Cardinalis Epiſcopi diœceſ. vbi eſt beneficium in clauſulis generalibus, quia illa habent contradictionem tacitam in euentum, in quem haberet indultũ, ideo nõ ita expreſſe oſtendunt mentem Papæ. Vnde ſequitur, quod ſi Cardinalis ille non habebat indultum, Papa nil ei derogauit, & tunc remanet obiectio, ſcilicet Papam fuiſſe inductum ad facilius concedendum ob expreſſam familiaritatem alterius Cardinalis. Et clauſula*, ſiue alio quouis modo, *non tollit qualitatem familiaritatis expreſſam, Rota* deciſ. 1. de ſequeſtratione poſſeſſ. & 1. de reſcript. in nouis. *Gem.* d. conſ. 15.

Et iuxta prædicta eſt † accipienda Rota *deciſio.* 17. 48
de præben. in antiquis, & Felin. *in c. in noſtra de reſcrip. cor. 6. & deciſ.* Caputaquen 256. *par.2.* & quod dicit Ripa *in cap.2. de reſcrip. num.60.* & Ioann. Gutierrez *cano. quæſt. lib.2. cap.15. nu.60. & deciſ.* Legionen. præſtimoniorum *ad fin.* ſupra adducta *5. par. c.1. num.136.*

Ex quibus † infertur primo veram videri ſenten- 49
tiam Ægidij *deciſ.* 734. ſeu 735. *in ſi. verſi. & ideo cum forſan*, quod quando plures modi vacandi copulatiue narrantur, omnes debent ſaltim de facto verificari contra *deciſionem 14. de reſcrip. in nouis*, & dict. *deciſionem* Ægidij *num.5. & 6.* quam ſequuntur Felin. *in c.2. de reſcrip. nu.23. & in c. licet cauſam de probatio. n.40.* Rebuff. *in concord. titul. de collatio. §. præfatique ordinarij, verb. collationem*, Maſcard. *de probatio. concl.* 181. *& 886. ex num.13. & 1128. numer.26.* & Ioann. Gutierrez *ſupr. num.58.* contra quos facit deciſio Fabij Acoramboni, & *deciſio. 674. num.6. par.1. diuerſorum*, de quibus *ſupra 6. par. c.2. num.192. & ſequenti.*

Secundo † infertur, non videri veram *deciſ.* 1045. 50
lib.3. par.3. diuerſorum.

Tertio † infertur, non videri etiam veram deci- 51
ſionem Rotæ in vna Hipporigien. canonicatus 22. Octob. 1584. *coram D. Orano, in qua domini confirmarunt literas gratiæ Petri non eſſe ſubreptitias cum enim haberent clauſulam*, quouis alio modo, *capiunt quemlibet modum vacationis, adeo, quod ſi nõ ſic verificetur ex correſpectiuitate admiſſionis, & promiſſionis in cõtinenti corã eiſdem notario & teſtib. modus vacationis expreſſus, nihilominus intrat vacatio, ex quo vicarius Hipporigien. per reſignationem de canonicatu & præbenda, contra formam conſtitutionis Pij V. conſanguineo reſignantis prouidit, ex Rota* deciſ. 1. de reſcript. in nouis, & 52. de conceſſio. præben. in antiquis, *qua reſolutio conuincitur ex dictis*, quamuis eam ſequatur Genuen. *d.c.120. ampliat. 1.*

Quarto † infertur, ad deciſionẽ Rotæ in cauſa Ce- 52
neten. parochialis, 11. Iunij 1557. coram D. Iunio, in qua fuit reſolutum. *Impetrãtem beneficium vti reſeruatum per obitum prothonotarij, non teneri verificare reſeruationem, ſed poſſe capere ex clauſulis generalibus, quia ſi Papa cõceſſit beneficium vti reſeruatum, facilius conceſſit, ſi non fuiſſet reſeruatum, quia ſi eſt reſeruatum, eſt proprium Papæ, & difficilius concedit. ſi autem non eſt reſeruatum, eſt aliorum, & facilius concedit, Rota* deciſ. 73. de reſcript. in antiquis. Quæ deciſio intelligenda erit, quod in illo caſu neceſſarium eſſet verificare vacationem narratam per obitum illius ſaltim de facto, vt eſſet locus clauſulis generalibus. Quãuis † non eſſet neceſſariũ verificare 53

protho-

prothonotariatum,& ſic reſeruationem,niſi daretur concurſus cum prouiſione ordinarij anteriori ex ratione,de qua ibi.

54 Qui † tamen hodie videtur neceſſario verificandus, etiam non dato concurſu cum prouiſione anteriori ordinarij, quia hodie non ſolum Papa non concedit facilius beneficia ſpectantia ad collationem ordinariorum,quinimo regulariter non vult illa prouidere,ne illis præiudicet. Ægidius *deciſ.*654. ſeu 655.*verſi.tamen contrarium puto*,& Achilles *deciſ.*264.*ſtatim referenda.*

55 Quinto † infertur, quod gratia de beneficio vt vacante tali menſe non valet,ſi vacauit in alio,ex *d.* 1 *c.ſuſceptum*,& ibi Franc.*num.*7.*additio.*3. *d.deciſio* 1.*de reſcrip.in nouis.* Genuen. *d.cap.*120. *ſub declar.*6. Nec poteſt capi beneficium ex clauſulis generalib. *ſiue alio quouis modo, &c.* niſi ſaltim de facto verificetur vacatio in menſe narrato ex dictis,& eſt optima deciſio Achillis de Graſſis 264. ſeu 1.*de præbend.*

56 Vbi † in vna Palentina coram D. Reomano, de anno 1548.fuit tentum. *Quod prouiſio beneficij per Nũtium Apoſtolicum facta de beneficio,tanquam vacate de menſe Pontificis,nõ capit beneficium, quod vacaſſet alio menſe ordinarij, etiamſi adeſſet clauſula,* quouis modo. *Tum, quia illa clauſula reſtringitur, ne contradicat expreſſis,& non capit vacationem per aliam perſonam, &c. item quia tempus eſt adiectum cauſa taxationis,vt perOldra.*conſ.330.*conſideratum etiam fuit,quod facilius Pontifex,& Nuntius prouident de beneficiis in ſuis menſibus, quam quod velint grauare ordinarios collatores.* Et deciſio Virduen. canonicatus 19.Iunij 1595.coram D.Pamphilio ſupra adducta 5.*par.c.*3.*n.* 44. & poſt hæc tradit Gonçalez *regulam de menſibus,*§.4.*proœm.nu.*80.vbi allegat aliam deciſionem nouiſſimam, & *gloſſa* 32.*numero* 9. & 59.

57 Quod procedit † ſine dubio,quando beneficium vacaſſet in menſe reſeruato, nec eſſet alias reſeruatum alia ratione, propter regulam *de expreſſione menſis*, vt in vna Toletana canonicatus de Talauera,24.Februar.1552. coram Domino Caputaquen.in qua fuit reſolutum, *Quod impetranti per obitum in menſe ordinarij,non ſufficit verificare obitum præceſſiſſe impetrationẽ,ſed debet verificare menſem narratum,quia ſi non vacaſſet in mẽſe ordinarij, tenebatur facere mentionem de menſe,propter regulam reſeruatoriam,quia ſi Papa intellexiſſet vacationem in mẽſe reſeruato, difficilius conceſſiſſet, quam ſi intellexiſſet vacationem in menſe ordinario, & licet de iure non teneatur exprimere menſem vacationis, tamen quia expreſſit, tenetur verificare, ſicut dicitur de valore,* Rota dec.524.in antiquis,*Felin.* in c. in noſtra de reſcrip.*idem dicitur de ætate,quando eſt expreſſa,tenetur impetrans illam verificare, vt per Cotam* dec. 61. in Miſcellaneis manuſcriptis, *quidquid dicat Gonçalez* gl.32.num.61.

58 Procedit † etiam ex dictis, quamuis menſis narratus eſſet reſeruatus, & vacaſſet in menſe ordinario, aut alio reſeruato, aut alias eſſet reſeruatum beneficium,vt *in dict. deciſion.* Achillis 264.& dicta Virdunen.canonicatus:& vide ſupra 5.*par.cap.*1. *numero* 656.

59 Et in † vna Sutrina parochialis 8.Iunij 1588.coram D.Plato fuit reſolutum, *Quod obitus licet probetur per teſtes dicentes vidiſſe ſepeliri,tamẽ non probatur obitus in menſe Ianuar. per teſtes dicentes vidiſſe ſepelire 2.Ianua.cũ ex aliqua cauſa potuerit funus differri per duos dies,& ideo magis fuit data fides teſtibus qui in iſto caſu depoſuerunt vidiſſe mortuum, die S.Syluestri 2.hora noctis,& licet velit capere beneficiũ vigore clauſula generalis*, ſiue præmiſſo, ſiue alio quouis modo, &c. *nec ſic neceſſaria expreſſio mẽſis, quando reſeruatio aliunde ſumitur, quam ratione menſis,tamen quia fuit expreſſus obitus in menſe Ianuar.debet iuſtificari ille menſis,vt fuit reſolutum in vna Toletana canonicatus coram Cantucio.*

Quamuis † in vna Corduben. beneficij 21. April. 60 1559. coram D. Quiroga fuit reſolutum, *Quod prouiſus à Papa de beneficio per obitũ N.in menſe Auguſti,cum clauſula*, ſiue alio quouis modo,etiamſi reſeruatum, &c. *non tenetur verificare vacationem per obitum in mẽſe Auguſt.cum non datur concurſus cũ prouiſione ordinarij, vel alia prouiſione alicuius qui ſe opponeret,ſed agitur contra intruſum, & ſi Papa dedit beneficium tanquam reſeruatum, multo magis dediſſet,ſi ſciuiſſet non reſeruatum, Rota* dec. 73. de reſcr.in antiquis, *præſertim quia adcrãt clauſula generales,*ſiue alio quouis modo, &c. *ex quibus poteſt capi nec beneficiũ,& ſapius fuit firmatũ,Caſſad.*dec. 5.de præb. *Simoneta* de reſeruat.q.61. *Felin.*in ca.in noſtra 6.cor.de reſcrip. *& quæ adducebantur ex aduerſo,quod procedunt, quando datur recurſus ordinarij, tunc enim quia reſeruatio affertur ad eum excludendum,ideo plenè eſt probanda,Sarnen.*de impetran.beneficia per obitum familiaris, *Cardin.* qu.13. *Ægid.*dec.342.& 612. *Caſſadorus* deciſ.2.de conſtit. *Puteus* dec.10.de præb.*& fuit reſolutum in vnaCremonen.præpoſitura coram D.Oradino, Simoneta* de reſeruat.q.29.*& illud fuit dictum procedere,etiam ſi in prouiſione Papæ adeſſet clauſula*, dummodo hac vice collatio ad nos pertineat, *quia ſatis dicitur pertinere,ſi non apparet de contrario, licẽt aliqui tenerent contrarium in hoc per* deciſionem 5. *Caſſad,* de præbend.*& Gemin.*conſil.92. *Hæc in dict. Corduben.*

Quod † etiam videtur tenuiſſe Rota in Burgen. 61 præſtimonij de Pancoruo 28.Nouemb. 1588. ſup.adducta,6.*par.c.*4.*n.*12. & Clarius in Placentina canonicatus, 1.Mart.1599. coram D. Orano, in qua † fuit 62 reſolutum, *Gratiam Baecæ eſſe iuſtificatam, quo ad vacationem narratam de menſe Febr.vti de reſeruato per teſtes de publica voce & fama, quod ſufficit, quãdo de ſimplici probatione vacationis agitur,Puteus* dec.266.li.3.*licet enim aliud ſit receptum,quãdo prouiſio in reſeruatione fundatur,vt hic,cum eo caſu plena probatio obitus requiratur, ex quo agitur de præiudicio ordinarij, vel alterius prætendentis collationẽ beneficij ad ſe ſpectare, vt fuit reſolutum in Elnen.ſacriſtia coram Lancelloto,& Pampilon.beneficij de Allo coram Lauretano, hoc tamen intelligendum venit dato concurſu alterius, ita quod impetrans pro victoria egeat probatione reſeruationis, nam alias nõ dato concurſu ſufficit ſola iuſtificatio ad ſuſtinẽdam prouiſionem Apoſtolicam, vel tãquam ad ſe ſpectantem,vel per viam præuentionis,vt fuit dictum coram Quiroga in Corduben.benef.de Caſtro del Rio,21.Aprilis 1559. & in Burgen. de Pancoruo coram Gipſio 28.Nouembr.1588.& c.*

Sed † nihilominus ex ſupradictis verius videtur, 63 etiam non dato concurſu prouiſionum debere verificari menſem vacationis reſeruatum narratum, quamuis non dato concurſu alterius, qui exhibeat prouiſionem ordinarij, vel alterius prætendentis ad ſe ſpectare, ſufficiat illum ſemiplene probare, cum non agatur de præiudicio alterius, iuxta aliàs deducta, 6.*par. c.*4. & poſthæc tradit Gonçalez *gloſſ.*11.

*ex n.*100.& 104.& dictum est 6. *par. cap.*2.*n.*229. vbi vide.

64 Sexto † infertur, non videri veram doctrinam Seluæ *de benef.*3.*par.quæst.*41. tenentis, quod si Papa in conferendo beneficium, cuius collatio ad eum spectabat iure deuoluto, aut alias, fundat se super reseruatione generali, vel particulari tenet prouisio, non obstante narratione reseruationis.

65 Septimo † infertur, in terminis quæstionis quam ponit Sarnen. *in reg. de verisimili. quæstione*3. non posse capi beneficium per obitum ex clausula, *siue alio quouis modo, &c.* posita in resignatione. Nam cum ante factam resignationem per procuratorem principalis sit mortuus, resignatio non potest verificari, nec de iure, nec de facto, cum mortuus non possit vere dici resignare vllo modo, Flamin. Paris. *de resignatione lib.*4.*quæst.*2. *num.*72. & 73. & conducunt quæ ipse tradit *libro* 9. *quæstio.*24. & decisio in causa Burgen. decimarum de Escalante, 30. Ianua. 1589. coram Domino Bubalo, vbi quod mortuus non potest dici vere supplicasse: & sic non potest recurri ad dictam clausulam generalem, & intrat decisio Rotæ in illa Salamantina, Archidiaconatus de Alua sup. relata, *n.*38.

66 Quicquid † sit de alio capite, ex regula *de verisimili*, de quo ibi agit Sarnen. & Mandos. *ibidem reg.* 30. *quæst.*2. tenens contra Sarnen. contra quem etiam tenet cum aliis Corras. 2.*par.c.*3.*nu.*9. & eorum sententia mihi verior videtur, quod attinet ad dict. regulam.

67 Pro † qua est *deci.* Chisanen. 168. *in manuscrip.* vbi habetur, *Quod gratia, si neutri. si obtineatur, etiamsi per obitum non subijcitur regulæ de verisimili, etiam si capiat per obitum, quia non principaliter impetratur per obitum, & regula loquitur in impetratione principali, ita decisum in Conchen. de la Molilla coram D. Thoma* 1546. *licet cum Sarnen. teneat Nauar.* in cap. si quando. de rescrip. except. 2. n. 3.

68 At † vacatio narrata non est necessario verificanda, quando gratia non est restricta, sed narrat, etiam aliam vacationem, saltim in genere dicendo, *Aut alias certo modo.* Et ideo sufficit illam verificare, nam in alternatiuis sufficit vnum verificare, *reg. in alternatiuis lib.*6.*c inter cæteras. de rescrip.* Mascard. *conclus.* 1128. *n.*31. ita fuit resolutum in vna Lunen. Saçarnen. prioratus, 9. Februar. 1590. coram domino Seraphino, & in causa Bononien. canonicatus, 19. Februarij 1590. coram D. Pamphilio, in

69 qua † fuit decisum, *Quod vacatio narrata non est necessario verificanda, quando gratia non est restricta ad illum, sed narrat etiam aliam vacationem saltim in genere, & ideo sufficit illam verificare, cum adesset clausula* seu alio certo modo, *nam in alternatiuis sufficit vnum verificare*, reg. in alternatiuis lib.6. *vt fuit resolutum in dict. Lunen. Saçarnen. prioratus. Nec obstat, quod clausula* seu alias certo modo, *non sit in literis, quia stante expedito perinde, & etiam valere, nihil refert, & in omnem euentum potest recurri ad supplicationem tanquam matricem, quando litera sunt semel expedita, &c.*

70 A qua decisione † quamuis recesserunt domini, coram eodem 19. Martij 1590. ex eo, quod clausula, *seu alias certo modo, non sint in literis, &c.* tamen idē postea fuit decisum coram eodem 24. Maij 1591. *nam tenuerunt domini, Quod vacatio ex constitutione Pij V. de non conferendis beneficiis resignatis consanguineis resignantium verificatur ex confessione aduersarij, qui in sua gratia confessus est vacasse per resignationem sui patrui, &c. nec est necessarium in casu de quo agitur, verificare alium modum vacandi ob non factam publicationem, vt fuit in hac eadem causa resolutum coram eodem, &c.* & fuit confirmatum in illa Meten. monasterij supra relata *nu.*46.& idem fuit tentum in Placentina capellaniæ 23. Maij 1598. coram D. Penna, & in Tirason. canonicatus 24. Maij 1602. coram Pamphilio, & nouissimè tradit Genuen. *d.c.*120. *sub declar.*1.

Idem fuit resolutum † in vna Calagurritana be- 71
neficij de Ariola 16. Nouemb. 1592. coram D. Gipsio vt in decisione sequenti. *Dubitaui an gratia Petri Ruiz esset iustificata, & esse iustificatam domini concluserunt, quoniam siue beneficiū vacet per obitum Ioan. siue Dominici, satis verificantur narrata, maxime stante clausula*, aut alias certo modo, *quo fit vt sufficiat Petro ex plurib. modis narratis verum verificare per regulam* in alternatiuis in 6. *Et fuit resolutum in vna Bononien. canonicatus de anno* 1590. *coram D. Pamphilio, & sat est, quod gratia de facto verificetur, Rota* decis. 8. de electio in antiq. *Aegid.* decis. 116. in fin. *eoque magis hoc dicendum videtur, cum in supplicatione legatur clausula*, siue præmissis, siue alio quouis modo, *Dd.* in cap. susceptum de rescript. in 6. *obitum Ioannis de mense Octobr.* 1588. *probant testes, primus super quarto, & tertius super octauo, & coadiuuantur ex fide notarij. Nō obstat, quod in supplicatione fuerit expressus* 1589. *quia huiusmodi error fuit in literis correctus, & corrigi potuit propter clausulā, quod præmissorū verior expressio in literis fieri possit, quamuis ad alias habilitates Petri, & quod sit filius patrimonialis prædicti loci, bene probāt dicti testes, qui dicunt ipsum esse filium patrimonialē, & habilem, & intelligi debet de habilitate, iuxta formam per cōstitutiones requisitam, maxime quia in hac materia leuiores probationes admittuntur. Nec refragatur, quod testes videantur nulliter examinati ex defectu iurisdictionis, ex eo quod literis non expeditis causa cōmissa fuerit, quod fieri non poterat propter* regulam Cancellariæ 29. *de qua per Caputaqu.* decisio. 37. & 38. par. 3. *quoniam cum lis ageretur inter D. Ruiz. & D. Garciam, qui literas expedierat, & Petrus obtinuit postea commissionem cum clausula*, quam, & quas, vigore cuius fuit ad causam admissus, *nō potest dubitari de iurisdictione, quia* d. reg. *nō habet locū in commissione non dependenti, vt per Anton. August.* super d. reg. nu. 10. *quæ obijciuntur de regula* de annali, & triēnali, *erunt particulariter discutienda.*

Et in dicta † Calagurritana Thesaurariæ 13. Ia- 72
nuarij 1578. fuit resolutum, *quod narrata vacatione, siue per resignationem, siue per matrimonium potest capi vacatio per resignationem, & eius casus intrare, vt* in dicta decisione *Cæsaris de Grassis.*125. numero 10.

Sed dubitatur, an ordinarij possint † in prouisio- 73
nibus vti dicta clausula, *vel alias quouis modo.* In quo Rebuffus *in praxi, titul. requisita in literis collationum, numero* 16. tenet Episcopum non posse in literis collationum apponere clausulam, *quouis modo vacet*, quia non potest in omnibus vacandi modis prouidere, & si apponat dictam clausulam, nihilominus beneficium non deberi, nisi per modum expressum, sequitur P. Gregor. *de benefic. cap.*25. *numero* 11. dicens ordinarium non posse vti clausula, *vel alias quouis modo*, quæ solum potest adiici à S. Pontifice.

Et *numero* 15. † ait ibi Rebuf. ordinarios non pos- 74
se habere modum vacandi pro expresso, quia hoc ad

Papam

Papam ſolum pertinet, & ſequitur Flam. Pariſ. *lib.* 8.*quæſt.* 9.*numero* 50. idem docet Rebuff. *conſi.* 35. vbi ait, opus eſſe exprimere, ex cuius perſona vacauerit, vt ſciatur, an collatio ad ordinarium ſpectet, necne.

75 Verius tamen eſt Epiſcopos, † & alios collatores poſſe in ſuis prouiſionibus vti dicta clauſula, *quouis modo*, vt omnis modus, ex quo poſſint conferre, contineatur, cum non inueniatur prohibitum, vt tenent Francus *in d.cap.ſuſceptum, nume.*10. *& in cap.*2.*num.* 4. *de electio. in* 6. Coſmas *in pragmat.ſanct.tit.de cauſis, verb.alias quouis modo*, Puteus *deciſ.* 181. *lib.*3. Papaz *in additione dictæ deciſ.*1. *de reſcrip. in nouis*, *numero* 14. & bene Hieron.Gabr. *conſi.* 188.*lib.* 1. quod tenet iam idem Rebuffus *in nouis oribus editionibus, in additione d. numero* 16. & in patronis idem tradit Lapus *allegat.* 78. *numero* 14. alias 9. *& in add.*3.*deciſ.* 10. *de iure patron. in antiquis* & in electoribus, idem Lapus *allega.*6. Rebuff. *in concordatis, tit.de forma mandati*, *verb. innodatus*, & quòd prædicta clauſula operetur etiam in gratia ordinarij nomine tradit Genuenſ. allegans aliquas deciſiones Rotæ modernas *d. cap.* 120. *am-*
67 *pliat.*5. Et † præterea verius eſt poſſe conferre vacationis modo non expreſſo & habere modum vacationis pro expreſſo, Franc. & Hieronym. Gabriel, *vbi proximè*, & Rebuff. *d. verb.innodatus, & conſ.* 73.

77 Quinimo Dominicus † *conſil.* 52. *&* 119. *col. fin.* notat in ordinario non procedere *dict. capit. ſuſceptum*, ſed etiam vno modo expreſſo contineri alium, Staphileus *de lite. gratia, tit. de variis modis vacationis, §. reſignationis modus, numero vigeſimo ſecundo*, ait aliter pro nunc non diſcutere, & Hieron.Gabr. ſup. *numero* 1. ait, ſe nunc non affirmare.

Et † contrarium tenet Francus *in dict. capit. ſuſ-*
78 *ceptum, num.* 10. & Rota loquendo in electione *in d.deciſ.* Putei 181. *numero primo, libro tertio*, & videtur tenere Lapus *dict.allegat.*6. *nu.*5. & ibi Mandoſ. *litera l.*

79 At mihi probabiliſſimum videtur, † quod notat Dominicus *ibi*, & ſequitur Ferretus *conſil.* 304. nam in ordinario, in quo non datur ſurreptio, *Clem.*2.*de offic.ordinarij*, & dictum eſt ſupra 8.*part. cap.*3.*nu.* 3. modus vacationis expreſſus non videtur cauſa taxationis ſicut nec in Papa, quando prouidet motu proprio, vt cum Franc. *ibi, nu.*9. diximus ſupra *num.*19.

Et quicquid eſſet † de hoc, certum tamen exiſti-
80 mo in ordinario apponente clauſulam, *ſiue alio quouis modo*, non eſſe neceſſarium vllo modo verificare modum expreſſum, nec etiam de facto.

81 In executore † tamen, ſeu commiſſario Papæ, rectè procedet deciſio *d.cap.ſuſceptum*, Puteus *deciſ.* 25.*lib.*1. Rota *deciſ.*830. *lib.*3.*par.*3.*diuerſorum*. Sicut
82 † etiam in legato, in quo cadit ſurreptio *dict.Clem.* 2. *& capit.fin.de offic. legati in* 6. ad dictam *deciſ.* Achillis 264. & Virdunen. canonicatus 13. Maij 1596. infra adductam *cap.*3.*n.*332.

Quinta, & vltima † limitatio, ſeu fallantia, quam
83 adducit Felin. & cum eo Selua, eſt in materia non odioſa, quia veniunt in ea omnes vacationes, licet exprimatur vacatio per mortem, ex gloſſ. *in Clem. ne Romani de elect.verb.moriente*, Domin. *in d.cap. ſuſceptum.in fin.* Abbas, *q.*1.*ad fin. cum aliis*, & tenent Boerius *deciſ.*2.*numero quarto*. Corral. *dict. capit.*8. *numero* 2.*verſi. in aliis tamen*, & hanc limitationem ponit etiam Menoch. *ſupra numero* 108.

Ego autem † omnia comprehendens ſic reſol- 84
uendum puto, quod in literis ad beneficia, quæ ambitioſæ reputantur, expreſſo vno modo vacationis non venit alius *dict.cap.ſuſceptum, & ibi glo.* Alias † vero in diſpoſitione hominis, ſi verbum 85
vacatio profertur ab hoc homine, tunc etiamſi materia non ſit ambitioſa, ſeu odioſa ſed fauorabilis, expreſſo vno modo vacationis, non includitur alter, vt eſt textus iuncta gloſſa. *verb. cedentium in cap. quamuis* 2.*de præben. in* 6. *& in c.ſi.de verb.ſignificat. eodem lib.* Franc. *in dict.capit.ſuſceptum n.*6. *&* 17. *& in cap.ſi propter eod.tit.de reſcript.ſub nu.*7. Gigas *d. conſ.*131. *à n.*4.

Quod † tamen ego limito, vt non procedat vbi 86
fieret mentio de morte, & in caſu, de quo agitur eundem effectum operaretur mors ciuilis quem naturalis, tunc enim mors ciuilis & naturalis æquiparantur, etiam ſi materia non ſit fauorabilis, ex *l. Gallus. §. & quid ſi tantum. ff. de liber. & poſthum.* & ibi Dd. Felin. *in cap. quia licet. de offic. delegati numero* 2. Rodericus Suar. *allegatione* 20. Gigas *d. numero quarto*. Mandoſ. *reg.*30. *quæſt.* 7 *numero* 16. *& conſ.*9. *à numero* 6. *cum aliis*. In diſpoſitione † iuris 87
ſi ſit mentio de vacatione certo modo, puta per mortem, etiamſi materia ſit odioſa, includetur alius modus, quando in eo eſt eadem ratio, ac in expreſſo, aliàs ſecus: gloſſ. *in cap.penult.verb.ſed capitulum. de ſupplen.negligent.prælator. libr.* 6. *& gloſſ.* 2. *in cap. vni. ne ſede vacante, & in cap. ſicut, verb. moriatur, de præben. & in cap.fin.verb. deceſſum, de conceſſio. præbend. eodem lib. & in d. Clem. ne Romani, verb. moriente, & in Clem.* 1. *verb. mori, vt lite penden.* (quæ gloſſæ ſunt communiter approbatæ. Ita Franch. *d.n.*17.

Ex quo non videtur verum, † quod idem 88
Franch. *ibidem numero* 4. *in fin.* dicit cum Ioann. Andr. & Domin. de ſtatuto facto, & iurato, quod mortuo plebano non eligatur aliquis, qui non ſit in Sacerdotio conſtitutus, quod ſi non vacat per mortem, ſed alio modo, & eligunt non presbyterum, non erunt periuri, ex dictis enim conuinci videtur.

Aliam ſextam † limitationem ponit Menoch. 89
ſupra numero 109. ex Rebuff. *in praxi, tertia part. ſignaturæ, verb. alia clauſula, num.* 4. quem id ſentire ait, ſcilicet quod quando beneficium iam diu vacauit, ita quod de eius vero vacationis modo certa notitia non habetur, tunc falſa expreſſio reſcriptum non vitiat.

Sed † hæc limitatio vera non videtur, nam tunc 90
non debebat impetrans certum modum exprimere determinate, & ſi expreſſit, ſibi imputet, ſi poſtea falſus apparet. Nec Rebuffus contradicit.

CAP. II.

De vacatione per obitum.

SVMMARIA.

PEr mortem beneficiati vacat beneficium, nam mors omnia ſoluit, n.1.

Fallit vbi beneficium ſuppreſſum eſſet ab habente teſtatem, vel vnitum, n.2.

Secundo fallit vbi beneficiũ eſſet de menſa prælati, dignitatis, ſeu Cap. quod non vacat per mortẽ clericorum illi ſeruientiũ, quibus illius fructus quandoque

*conceduntur,& huiusmodi beneficiis, etiam curatis potest seruiri per vicarium temporalem, & ad nutum amouibilem,&c.*num.3.

Hodie in huiusmodi beneficiis curatis vnitis mensæ, seu quoad spiritualia, & temporalia, ordinarius potest facere deseruiri per vicarium perpetuum,ex decreto Concilij, vbi derogatur priuilegio ponendi vicarium temporalem seu amouibilem,&c. habet etiam locum in vnitis mensæ, &c. num.quarto, quinto & sexto, *& derogatur etiam immemoriali deseruiendi per vicarios temporales,seu amouibiles,*num.7.

*Non potest ordinarius libere, & sine causa id facere, quia eius arbitrio videtur relictum nempe arbitrio boni viri,& sic ratione regulato,*numero 8.& seq. *vbi ponuntur declarationes S.Congreg. nec nisi citatis & auditis partibus,*numero decimo.*Nec appellatione remota,nisi in visitatione, & tunc tollitur quoad effectum suspensiuum tantum.* num.11. *Nec potest fieri nisi in visitatione, quando beneficia sunt vnita monasteriis,&c.* num.12. *In quibus hodie ex constitutione Pij V. debet deputari vnus ex ipsis regularibus ad nutum amouibilibus, &c.* num.13.*In parochialibus tamen,quæ non sunt vnita monasteriis, sed eorum membra, nec decretum Concily,nec constitutio Pij Quinti locum habent,* num.14.

*In executionem d. decreti debet prius erigi vicaria perpetua,*num.15.*Et si non constat de erectione,non est attendendus vltimus status,quod sit collata, vt perpetua,&c.*num.16.

*Tertio illud fallit, vbi canonicatuum, & præbendarum non est certus numerus,vbi vacatio etiam per mortem dari nequit,*num.17.

1 PEr mortem † beneficiati vacare beneficium euidens est,*cap.susceptum, de rescrip.in 6.cum aliis.* nam mors omnia soluit, *auth.de nuptiis. §. deinceps,* de quo assumpto tractatum edidit Sebast. Medices, qui dicitur mors omnia soluit, & tradit post hæc Gonçalez *ad reg.mensium gloss.*15.*à numero tertio.*

2 Id tamen fallit, vbi beneficium † suppressum esset ab habente potestatem, *cap. cum accessissent. de constitutio.* vbi Doctores, vel vnitum accessoriè, vt infra *vltima parte, capite 2.ex numero* 12. Gonçalez *ibi,num.*7.

3 Secundo fallit, vbi beneficium † esset de mensa prælati, dignitatis, seu Capituli, nempe quod est vnitum eorum mensæ, seu quoad spiritualia, & temporalia. Nam huiusmodi beneficia non vacant per mortem clericorum illis seruientium, quibus illorum fructus quandoque conceduntur, quia illi non sunt proprij rectores, seu beneficiati, sed veluti vsufructuarij, & sic eis mortuis ad instar vsusfructus mensæ consolidantur. Et huiusmodi beneficiis, etiam curatis potest seruiri per vicarium temporalem,& ad nutum amouibilem,quamuis vbi vnita sunt quoad temporalia, debeat curatis deseruiri per vicarium perpetuum. *ca. extirpandæ. §.qui vero de præbend.* Ita gloss.*in Clem.1. de rescript. verb. haberent.&in Clem. §.eadem verb.de mensa de supplend.negligent.prælator.& in Clem.1. §. quidam etiam,verb.ad mensam,de excessib. prælator.* per textum *ibi*,& Dd.*ibid.*Rota *dec.2. de excessib. prælator.* alias 273.*in nouis.* Felin. *in cap. cum accessissent, numero secundo de constitutio.* Corral.*de benef.1.parte, cap.8.numero* 4. Hoieda *de incompatibil. beneficiorum,1.part. cap.15. numero quarto & octauo*, & nouissime Flores de Mena, qui alias plures refert,*q.10. numero* 13.

Hodie tamen † in huiusmodi beneficiis curatis 4
vnitis mensæ, seu quoad spiritualia, & temporalia, ordinarius potest facere deseruiri per vicarium perpetuum,ex decreto Concilij Trident. *sess 7.de reform. c.*7.vbi datur facultas ordinariis deputandi vicarios perpetuos in beneficiis curatis vnitis, nisi aliter expedire videbitur, non obstantibus appellatione,priuilegiis,& exemptionibus,&c.

Et sic † derogatur priuilegio ponendi vicarium 5
temporalem, seu ad nutum amouibilem,& literis vnionis contrariis.Nauar.*cons.*11. *de statu monach.* alias 9 *de præben.num.*7.Flores *d.q.*10.*num.*38.nisi sint concessa post Concilium,etiam sine eius derogatione,ex dictis 4.*p.c.*5.*à num.*130.licet difficulter Flores *num.*50.

Et habet etiam † locum in beneficiis vnitis men- 6
sæ,seu quoad spiritualia,& temporalia, ex mente & verbis Concilij,quod generaliter loquitur de beneficiis vnitis.Flores *num.* 39. & est declaratio S.Congreg.infra adducta,*num.*9.

Et ex mente eiusdem Concilij derogatur etiam 7
immemoriali deseruiendi per vicarios temporales, seu amouibiles, vt censuit S.Congregatio super d. decreto,his verbis:*Per hoc decretum tollitur consuetudo immemorialis,vt in illis beneficiis vnitis deseruiatur per capellanos amouibiles, si aliter Episcopo videbitur:* Quamuis contrarium teneat Flores *num.* 44. facit quod in simili dicitur supra *tertia parte c.* 2.*num.*197.

Sed † non potest ordinarius libere, & sine causa 8
id facere, quia eius arbitrio, & iudicio videtur relictum, vt colligitur ex illis verbis, *solicitè prouidere procurent*, & ex illis, *nisi aliter expedire videbitur*, quæ denotant arbitrium boni viri,& sic ratione regulatum, & in hac mutatione inspiciendam esse expedientiam & vtilitatem Ecclesiarum, vt in terminis Nauarr.ꝫ.& Flores *numero* 47. Et † ita tenet S. 9
Congregatio, vt in declaratione supra adducta, *numero septimo*, & in declarationibus sequentibus, *Congregatio censuit relinqui arbitrio Episcopi ponendi perpetuum vicarium in parochialibus vnitis Archidiaconatui, seu aliis dignitatibus,seu canonicatibus secundum facultatem, & prout colligitur ex hoc decreto,nec constitutio Pij V. obstat, quod & de vnitis anteConcilium intelligatur. Alia de parochialibus vnitis Capitulis cathedralium,seu collegiatarũ Ecclesiarum,sic censendum est,si cura animarum incumbit certæ personæ per illam exercenda est,si immineat toti Cap.vt per singulos per vices exerceatur,ipsi cogendi sunt ad illam exercendam,vt per notata, ca.* statutum,de elec. in 6. *si spectat ad illorum mensam, ita vt institutio illarum personarum, quæ illam curam exercent, à nullo superiore facienda esset, canonici non possunt compelli, vt nec per se ipsos, nec per vicarios perpetuos illam exerceant,glo.*in Clem.1.de excessib.prælator. verb.mensam, *& ibi Card.Imola, Anchar.*in c.extirpandæ.§.4.de præben.*idem dicendum si per Sedem Apostolicam eis esset indultum, vt per temporarios cura exerceatur: sed in istis duobus casibus postremis, ex Congregatione cogi possunt ad constituen.vicarios perpetuos,iuxta tamen decretum Congregationis supra non præcisè. Vt in declarationibus super d.decreto habetur.*

Et non † potest Episcopus procedere ad execu- 10
tionem d. decreti, & positionem vicarij perpe-

tui,

tui, nisi citatis, & auditis partibus, Flores *num.* 80.

11 Nec † potest procedere appellatione remota, sed videtur esse locus appellationi, etiam suspensiue, Nauar *supra*, nisi id faciat in visitatione, nam quatenus d. decretum tollit appellationem, loquitur de ordinario visitante, Flores *num.* 75. & tunc tollitur quoad effectum suspensiuum tantum, vt in sequenti declaratione Sacræ Congregationis super d. decreto, *Hæc appellatio deuoluit, sed non suspendit.* Et circa alia decreta Concilij, vbi tollitur appellatio, censuit alias ead. Sacra Congregatio, vt supra 4. *par. c.* 5. *numero* 10.

12 Nec † videtur id posse fieri, nisi in visitatione, quando beneficia sunt vnita monasteriis, & locis regularibus, & exemptis, contra quæ non videtur dari iurisdictio à Concilio, nisi in visitatione, vt videtur velle quædam declaratio S. Congregationis super d. decreto, quæ sic ait, *ni fallor, Hoc decretum videtur habere locum in actu visitationis, non cum causæ cognitione, & via ordinaria procedendo, sed si essent monasteria, & loca regularia. Et facit alia declaratio, quæ sic ait, Si Ecclesiæ curatæ sint vnita monasteriis, possunt ordinarij locorum eas visitare, & ponere in eis vicarios perpetuos, siue temporaneos, iuxta dispositionem huius decreti, prout eis expedire videbitur.*

13 Sed hodie ex † constitutione 46. Pij V. de vicariis perpetuis in parochialibus vnitis monasteriis regularium mendicantium, ad nominationem superiorum debet ab Episcopo deputari vnus ex ipsis præuio examine approbatus ad nutum superiorum amouibilis, & idem in regularibus monachis, dummodo cum monacho sic deputato habitent saltim quatuor alij monachi, licet ex decreto Gregor. XIII. sufficiat, quod vnus tantum habitet, vt in sequenti declaratione S. Congregationis, *S. D. N. Greg. XIII. non habet pro reuocata bullam Pij V. de vicariis perpetuis in parochialibus vnitis monasteriis regularium, vbi Episcopus ad nominationem monachorum deputat vnum ex ipsis præuio examine approbatum ad nutum ipsorum amouibilem, & cum vicario sic deputato debet habitare vnus dumtaxat alius monachus, ne plures extra clausuram maneant.*

14 In parochialibus † tamen, quæ non sunt vnitæ monasteriis, sed eorum membra, aut quoquo modo dependentes sunt, nec d. decretum Concilij, nec constitutio Pij V. locum habent, vt S. Congregatio declarauit.

15 Et vbi ordinarius † voluerit in executionem dict. decreti Concilij vicarios temporales in perpetuos mutare, debet prius erigi vicaria perpetua, nam ea est beneficium, vt supradictum est 9. *p. cap.* 2. *numero* 284. quod antea non erat, quia vicaria temporalis non est beneficium, vt supradictum est, 1. *p. cap.* 2. *numero* 93. cum Rota in Salaman. vicariæ 15. Martij 1596. ibi adducta, *numero nonagesimoquarto* quæ est videnda, & sic modo debet de nouo erigi. Et ita ait quædam declaratio S. Congregat. *vicarij perpetui non possunt institui, absque erectione tituli vicariæ.* Et facit d. constitutio Pij V. ibi: *In quorum parochialibus Ecclesiis vnitis continget vica-*
16 *rias prædictas erigi.* Et si † non constat de erectione, quæ est quid facti, & non præsumitur, non est attendendus vltimus status, nempe quod sit collata, vt vicaria perpetua, nisi probetur spatio 40. annorum, vt *in d. decis. Salamantina.* Imo stante bulla vnionis cum facultate ponendi vicarium amouibilem, & decreto irritan. videtur requiri immemorialis, vt supra 7. *p. cap.* 10. *numero* 36. licet alias ad inspiciendum, an sit vicaria perpetua, vel temporalis, sit attendendus vltimus status, Gonçalez *glos.* 5. §. 3. *num.* 18. dicens ita resolutum in vna Pampilonen. decimarum 1. April. 1591.

Tertio fallit, † vbi canonicatuum, & præben- 17
darum, non est certus numerus, ibi enim canonicatus, aut præbendæ vacatio, etiam per mortem dari nequit, nam illud ius nascitur cum electo, & desinit cum defuncto, *ca. dilecto. de præben. & ca. ex parte, de conces. præbend.* & ibi Dd. Gonçalez *glos. 9.* §. 3.

CAP. III.

De renuntiatione.

SVMMARIA.

VAcat renunciatione beneficium, per quam amittitur omne ius in beneficio competens, proprietas, titulus, & possessio, num. 1. *de qua materia resignationis beneficiorum videndus copiosus tractatus Flamin. Paris.* n. 2.

Id verum est, etiam si ex causa permutationis facta sit renuntiatio, quæ est vera resignatio, licet ad effectum reseruationis, suppressionis, & vnionis habentur pro non vacantibus, præsertim, quando non sunt de primo vacaturo, à num. 3. & seq.

Qualitas requisita in beneficiis alias vacantibus, requiritur etiam in vacantibus ex causa permutationis, n. 6. *Et sic beneficia, quæ debentur filiis patrimonialibus, non possunt permutari ad fauorem aliorum,* n. 7.

Priuilegium de fructibus primi anni beneficiorum vacantium comprehendit etiam vacantia causa permutationis, num. 8. *Et reprobatur consilium 2. Mandos.* n. 9. & seq.

Doctrina Mascardi, quod licet beneficia resignata ex causa permutationis vacent, tamen de aquitate quadam, non dicuntur vacare ad effectum, vt alteri conferri possint, & vt comprehendantur in iuribus, & priuilegiis loquentibus de beneficiis vacantibus, & in expectatiuis intelligitur de iurib. & priuilegiis, per quæ permutatio posset impediri conferendo beneficia alteri. n. 11.

An si beneficium est patronatus, requiratur in resignatione ad eius validitatem patroni consensus, à n. 12. & seqq. *Resoluitur negatiue contra Abb. & alios, quorum sententia procedet in resignatione facta coram Papa in fauorem alicuius, sine consensu patroni laici, & absque derogatione iuris patronatus, quæ patrono reclamante intra tempus datum ad præsentandum est irrita.* n. 16. & nu. seqq. *adducitur resolutio Rotæ.*

Permutatio facta absque consensu patroni nõ est nulla ipso iure, sed venit annullanda patrono intra tempus datum ad præsentandum contradicente, nisi facta sit in magnam Ecclesiæ vtilitatem, n. 19. *Vbi ponitur decisio Rotæ, quamuis esse nullam teneant Bellamera, & alij,* n. 20. *& alia dicta Cabedi reprobantur,* num. 21. *Et idem erit in permutatione facta sine consensu electorum vel inferiorum collatorum,* n. 22.

Quando permutatio fieret corã ordinario, illis quorũ interest, scilicet patronis, collatoribus, seu electorib. inuitis, & contradicentibus, esset nulla, ita quod ab-

Jque alia cassatione poterit prouisio fieri, nisi fiat propter necessitatem, vel vtilitatem ipsarum Ecclesiarum numer. 23. *Sed si fieret per Papam, aut nisi essent patroni laici per legatum, absolutè valeret,* num. 24.

Reprobatur Staphileus dicens in permutatione, quæ fit inter beneficiatos de authoritate Episcopi, non requiri consensum patroni n. 25.

Refertur dictum Rebuffi hodie vsum communem obtinuisse, quod post requisitionem patroni maxime etiam eo non consentiente, permutatio approbatur ab Episcopo, & valet, n. 26. *Quod videtur approbare S. Congregatio in declaratione posita,* numero vigesimo septimo: *Sed accipienda erit quando permutatio fieret in magnam Ecclesiæ vtilitatem.* numero 28.

Rescissa permutatione ob contradictionem patroni, absque cuius consensu fuit facta, possunt permutantes, etiam inuito patrono redire ad sua beneficia mediante noua collatione, quando non fuerunt in culpa, num. vigesimonono. *Alias si essent in culpa, redire non possunt,* n. 30. & seq. *Et numero sequenti adducitur resolutio Rotæ, nec excusat in proposito ignorantia iuris, cum requiratur ignorantia probabilis* numero trigesimo secundo. *Quod contra teneat Bellamera, cuius sententia solum procedet in ignorantia iuris* n 33. *Et sic quando essent in culpa, patronus posset præsentare, & collator conferre talia beneficia tanquam vacantia per resignationem,* nu. 34. *Et idem videtur in resignatione in fauorem coram Papa facta scienter, sine consensu patroni laici,* n. 35.

Quoties resignãs in fauorem, seu conditionaliter & scienter, nulliter resignat, per talem resignationem ius abdicatur ab illo, nu. 36. *Ex quo procedit, quod tradit Zanallo citatus,* n. 37.

Si quis resignauit beneficium in fauorem alterius in forma dignum, qui non fuit repertus idoneus, non potest redire ad beneficium, sed remanebit vacans libere per resignationem, quia sciuit, vel scire debuit illum non esse idoneum, nisi probaret diligentiam adhibitam, aut iustam ignorantiam, &c. & si resignauit reseruata sibi pensione, non valebit etiam reseruatio, n. 38.

Si quis resignat beneficium in fauorem alterius reseruata sibi valida certa pensione, non alias, & reseruatio fuit nulla ob expressionem maioris valoris beneficij factam ab ipso resignante scienter, & sic culpa sua non poterit redire ad suũ beneficiũ sed ius ab eo abdicatur, nec tenebitur successor in beneficio ad solutionem pensionis, quamuis resignatarius, qui consensit, non possit excusari ab eius resolutione, nisi fuerit in errore iusto, nu. 39.

Expressio valoris maioris vero beneficij resignati facta à resignante, & resignatario, vt Papa signet supplicationem cum maiore pensione pro resignante, non efficit eos simoniacos, vel confidentiarios, licet peccent mortaliter, & idem quoties non fuerit expressus verus valor aliorum beneficiorum obtentorum per resignatarium, super quibus imposita est pensio pro resignante, n. 40.

Ponitur resolutio Rotæ, quæ conducit ad prædicta, n. 41. *Iuxta quam est accipienda alia citata.* numero 42. *Et quod resignans cum reseruatione pensionis, si pensio non est valida, possit agere spolio, fuit alias resolutum, quod intelligitur iuxta dicta, nisi culpa ipsius resignantis pensio non sit valida,* nu-

mero 43.

VAcat item † renuntiatione beneficium, toto titulo de renuntiatione, per quam amittitur omne ius in beneficio competens, proprietas, titulus, & possessio, Cassad. *dec. 4. de restituit. spoliator.* Ferret. *consil. 6. numero nono, & cons. 207. num. 17.* Hieronym. Gabr. *consi. 192. lib. 1.* Rota *decis. 197. num. 1. par. 1. diuers.* Cechus *de benef. & pensio cap. 13. num. 8.* & latè Flamin. Paris. *de resignatione benef. lib. 1. q. 5. à num. 15.* qui † de hac materia resignationis beneficiorum edidit copiosum tractatum duobus tomis contentum, ad quem in materia ista recurrendum est, de qua etiam multa Azor *instit. moralium 2. p. lib. 7. à capit. 19. ad 28.* † 1 † 2

Idque verum est, † etiamsi ex causa permutationis facta sit renunciatio, *cap. 1. de rerum permutat. in 9. & Clem. 1. eodem,* Rota *decis. 7. de rerum permutat.* alias 399. & 16. *eod. tit.* alias 863. *in antiquis. & decis. 10.* alias 398. *de renuntiat. etiam in antiquis, & decisio. prima de rerum permut.* alias 23. *numero 4. in nouis.* Domin. *in capit. vnico de rerum permutatio. in 6. n. 11.* & ibi Francus, *num. 4.* & Probus ad Monach. *ex num. 10.* & Gambarus *nu. 53. & 54.* Bellam. *de permut. beneficiorum 9. par. quæst. 1.* Petr. de Perusino *eodem tra. 2. par. nu. 21. 23. & 24.* Staphil. *de literis gratiæ tit. de variis modis vacationis à num. 10.* Selua *de benef. 3. p. quæst. 24.* Boerius *decis. 2. nu. 2.* Sarnen. *in regu. de publican. quæst. 3.* Corras. *de benef. 1 par cap. 8. num. 4.* Lamber. *de iure patron. 1. par. 2. lib. q. 6. ar. 3. & 6. n. 2. & 16.* Ioan. Nicol. Delphinas *eodem tract. libro 2. à n. 136.* Mandos. *de resignatura gratiæ, tit. de permutat. versic. 2. & de noua prouisione, vers. in noua prouisione,* Mascard. *de probatio. concl. 1401.* Petr. Gregor. *de ben. cap. 31. n. 2.* Vgol. *de offic. & potest Episc. cap. 50. §. 20. numero quarto,* & Flam. Paris. *lib. 11. q. 5. num. 20.* Hier. Gabr. *cons. 199. lib. 2.* † 3

Vbi dicit, quod beneficia resignata ex causa permutationis, licet vacare dicantur, tamen ad effectum reseruationis, suppressionis, & vnionis habentur pro non vacantibus, præsertim, quando sunt de primo vacaturo. † 4

Nam † renunciatio ex causa permutationis vera resignatio est, *d. c. 1. de rerum permut.* ibi, *resignantur,* & *Clem. 1. eodem* ibi, *resignata,* Rota *d. decis. 16. de rerum permutat. in antiquis, & prima eodem in nouis,* Domin. *dict. cap. 1. nu. 2. & 11.* & Probus *num. 10.* Sarnen. *d. q. 3. vers. 1. quia,* Mandos. *reg. 19. q. 12. ad fin.* Ioan. Nicol. *d. nu. 136.* Flam. Paris. *d. lib. 11. q. 5. n. 19. & lib. 12. q. 5. n. 19. & de confiden. q. 25.* Azor. *d. lib. 7. c. 29. q. 20. & c. 30. q. 19.* † 5

Vnde qualitas † requisita in beneficiis, alias vacantibus requiritur etiam in vacantibus ex causa permutationis, Puteus *decis. 331. & 338. lib. 1.* Mohed. *decis. 7. de concess. præbendæ* & Rota *decis. 1135. lib. 3. p. 3. diuersorum* Flam. Paris. *de resignatione. lib. 4. q. 9. n. 25. & 42.* † 6

Et sic in vna † Iacen. rectoriæ de Anso. 19. Octo. 1598. coram D. Decano fuit resolutum, *Quod beneficia, quæ debentur ex indulto Apostolico filiis patrimonialibus, non possunt permutari ad fauorem filiorum non patrimonialium.* † 7

Vnde etiam priuilegium de fructib. † primi anni beneficiorum vacantium, vt in terminis *Capit. si propter. de reser. in 6.* comprehendit etiam beneficia vacantia in causa permutationis, *gloss. ibi, verb. vacabunt,* & DD Feder. *consi. 156.* Ioan. Nicol. *supra num. 46.* † 8

Vnde etiam non † videtur verum *cons. 2.* Man- † 9

10 Nec obſtat † doctrina Maſcar. *dict. concl.* 1401. vbi dicit quod licet beneficia reſignata ex cauſa permutationis vacent, & tanquam vacantia indigeant collatione, tamen de æquitate quadam non dicuntur vacare ad effectum, vt alteri conferri poſſint, & vt comprehendantur *in iuribus, & priuilegiis loquentibus de beneficiis vacantibus, & in expectatiuis* & ſequitur Flam. Pariſ. *lib.* 1. *q.* 4. *a num.* 24 & dicetur *c. ſeq. à nu.* 38.

11 Quia † reſpondetur illam intelligi de iuribus, & priuilegiis, per quæ permutatio poſſet impediri cõferendo beneficia reſignata cauſa permutationis alteri. Sed eſt difficultas, an ſi beneficium, † eſt patronatum, requiratur in reſignatione ad eius validitatem patroni conſenſus. Et requiri tenet Abb. *in cap. quod in dubiis de renunt. num.* 6. *& in c. ſignificatum de præben.* Rochus *de iure patron. verb. honorificum. quæ.* 3. *numero octauo. & quæſt.* 51. Lamber. *lib.* 3. *quæſt.* 5. *ar.* 5. Gigas *de penſio. q.* 23. *numero quarto.* Duar. *de benef. lib.* 8. *cap.* 2. Corraſ *d. ca.* 8. *numero* 4. *&* 13 Mandoſ. *conſ.* 7. *à num.* 1. Zaullos *quæſtio.* 282 *num.* 13. & alij, quos refert & ſequitur Flam. Pariſ. *libr.* 2. *qu.* 4. *à numero* 4. *& libro* 8. *qu.* 10. *à numero* 2. & Proſper de Auguſtino *in additio. ad ſummam bullarij quarantæ, verb. beneficiorum permutatio, verſi. quos terminos*
13 *intelligo.* Contrarium tamen nempe † quod reſignatio beneficij iuriſpatron. ſine conſenſu patroni valeat tenuit Calder. *conſ.* 6. *de renuntiat.* quem ſecuta eſt Rota in vna Hiſpalen. de anno 1538. vt per Mohed. *deciſ* 6. *de iure patron.* alias 268. idem tenet Pauinus *de offic. & poteſtat. Capituli ſede vacante, q.* 22. *p. num.* 16. & ſequitur Tuſchus *conclu.* 257. *num.* 9. *& concl.* 262. *n.* 1. *litera R. com.* 6. Quæ † ſententia mi-
14 hi placet in reſignatione ſimplici, in qua ipſi loquũtur, vnuſquiſque enim libere poteſt reſignare ſuum beneficium in manibus ſuperioris, nec poteſt in hoc conſiderari conſiderabile præiudicium patroni, cui manet ſua præſentatio ſalua, & ita videtur in praxi ſeruari.

15 Ex quo † idem exiſtimo quando beneficium ſpectat ad collationem inferioris, vt non requiratur illius conſenſus, & ſimiliter nec eligentium, contra Abb. *in d. c. quod in dubiis. d. n.* 6.

16 Prima vero ſententia † procedet in reſignatione facta, coram Papa in fauorem alicuius, ſine conſenſu patroni laici, & abſque legitima derogatione iuriſpatronatus (nam de iure patronatus Eccleſiaſtico non eſt neceſſaria mentio, nec derogatio in literis Apoſtolicis, vt dictum eſt ſupra 5. *p. c.* 1. *nu.* 506. *& c.* 3. *numero decimooctauo*,) quæ patrono reclamante intra tempus datum ad præſentandum eſt irrita, Rota *deciſ.* 203. *numero* 5. *lib.* 3. *p.* 3. *diuerſ.* quia in hac reſignatione in fauorem non poteſt patronus præſentare quem vult, Mohed. *dec.* 8. *de iure patro.* alias 326. *& deciſ. vlt. de renuntiat.* alias 341. Puteus 412. *libro* 1. Thanis *dec.* 81. *&* 82. *in manuſcriptis.* Et fuit reſolutum in cauſa Mediolanen. iuriſpatronatus, de anno
17 1588. corã D. Blancheto. In † qua fuit deciſum *Quod reſignatio facta in fauorem de beneficio iuriſpatronatus laicorum, ſine ipſorum conſenſu, & mentione eſt nulla, & ideo ius non abdicatur à reſignante, & per conſequens præſentatio facta per patronum, tunc de illo beneficio, tanquam vacante non valet, tamen ſi poſtea beneficium vacat ex perſona reſignantis, vt quia contraxit matrimonium & patronus continuat litem cum reſignatario, vt conſtituatur ille præſentatus, hæc proſecutio litis æquipollet nouæ præſentationi facta in tempore, & ſic non poteſt dici diſpoſitionem fuiſſe deuolutam ob non factam præſentationem infra quatuor menſes, & licet lis penderet, nihil obſtat, quoniam illa tacita præſentatio valeat. ſicut etiam expreſſa, cum ſit facta de collitigante, iuxta doctrinam Rochi* de iure patronatus verb. honorificum, quæſtio. 23. quæ deciſio fuit alias allegata & confirmata in vna Vercellen. capellaniæ 7. Maij 1601. coram Domin. Millino, vt in deciſi. 545. nouiſs. Farinac. numero tertio, & in vna Bononien. iuriſpatron. de Marſiliis 19. Februar. 1608. coram Domin. Sacrato fuit reſolutum, &c. *R. reſign. ben. iuriſpatron.*

Tom. II.

Nec ab hac diſtinctione † diſtat Couarr. *pract.* 18 *ca.* 36. *num.* 9. *verſ.* 9. *ab eadem*, vbi ſolum conſiderat præiudicium patroni in eo, quod per reſignationem fiat collatio ſine eius conſenſu. Et Zaullos *ſupra*, quod etiam conſiderat præiudicium patronorum, quia alias raro aut nunquam eſſet locus ſuis præſentationibus. Et Sarnen. *in reg. de infirmis. q.* 17. 2. *&* 3. *caſu*, Cabedo *de patronatibus Regiæ Coronæ. cap.* 10. qui loquitur de renuntiatione in fauorem, *vt in tit. quæſtionis, & num.* 7. & Leſſius *de iuſt. & iur. lib.* 2. *c.* 4. *numero* 193. *&* 207. & tenet Cechus *de benef. & penſio. cap.* 3. *num.* 3. *veriſimili modo*, & Azor *d. lib.* 7. *cap.* 25 *q.* 4.

Permutatio vero facta † abſque conſenſu patroni 19 non ſolum laici (ſed etiam Eccleſiaſtici, ſi facta eſt coram ordinario) non eſt nulla ipſo iure, ſed venit annullanda, patrono intra tempus datum ad præſentandum contradicente. (Niſi facta ſit in magnam Eccleſiæ vtilitatem, Couar. *infra*, & Vgolin. ex Lambert. 1. *par.* 2. *lib. q.* 6. *art.* 6. quo pacto ſunt accipiendi ſtatim referendi, nec ſufficit eſſe vtilem Eccleſiis, P. de Peruſio *de permutatione benef.* 3. *par. num.* 34.) Ita Feder. *de permutat. benef. quæſt.* 30. Rota *deciſ.* 5 *de rerum permutat. in nouiſ. deciſ.* Ægidij 87. *&* 179. Felin. *in cap. cum Bertholdus, numero* 15. *de re iudica. & in tract. quando litera Apoſtolica, ampliatione* 9. *additio.* Ant. Fran. & Sapiæ ad Abb. *in cap. quæſitum. de rerum permut.* Ptobus ad Monach. *in Rubrica de rerum permut. in* 6. *num.* 5. *& in cap. vni. numero* 11. *&* 13. Rochus. *verb honorificum. quæſt.* 3. Rebuff. *in praxi* 3. *p. ſignatura. verb. necnon iuriſpatronatus, num.* 40. *&* 41. Aym. *conſ.* 83. *num.* 2. Corraſ. *de benef.* 4. *p. c. vlt. num.* 2. Ioan. Nicol. Gimon *tit.* 5. *cap.* 7. *ex numero* 2. & Ioan. Nicol. Delphinas *de iure patron. lib.* 2. *num.* 153. 6. *fallentia, & numero* 137. Ferret. *conſ.* 211. *num.* 15. Couarru. dicens frequentiorem, & communiorem, *dict. cap.* 36. *numero nono.* Dida. Perez *in l.* 1. *tit.* 6. *libro* 1. *ordin.* Eman. Suar. *in theſauro receptar. ſententiar. verb. beneficiorum permutatio*, Maſcard. *concluſ.* 178. *numero* 12. *&* 3. Spino. *de teſtam. gloſſ.* 4. *numero* 101. & Flamin. Pariſ. qui ait pluries in Rota deciſum, *libr.* 2. *quæſtion.* 4. *numero* 18. Thanis *d. deciſ.* 81. Azor *d. lib.* 7. *cap.* 29 *quæſt.* 16. *&* 32. & dicit magis communem ſententiam, Proſper de Auguſtino *d. additione, verb. beneficio. permutatio.* & nouiſſimè Vgol. *de offic. Epiſcopi. cap.* 50. §. 19. *num.* 4. Et tenuit Rota in vna Gerunden. permutationis 5. Iulij 1593. coram Dom. Lita, vt in deciſ. ſequenti. *Dubitaui an ſit locus reſciſſioni permutationis, de qua agitur, ita vt vnicuique permutantium competat ius redeundi ad prima ſua beneficia, & domini dixerunt eſſe locum reſciſſioni permutationis, & requiri nouam collationem, vt permutantes conſequantur prima beneficia, quam patronus prætenſus impedire non poteſt, & moti fuerunt eo fundamento, quia cum fuerit facta permutatio, de qua agitur, abſq; conſenſu Archidiaconi præ-*

tenſi patroni, non eſt nulla ipſo iure, ſed venit annullanda ipſo prætenſo patrono contradicente infra tempus datum ad præſentandum, Aym. conſ. 82. n. 2. *Rota* deciſ. 5. de rerum permutat. in nouis *de frequẽtiori, & communiori teſtatur Couar.* pract. c. 36. n. 9. verſ. tametſi, *& ea reſciſſa non poſſunt permutantes redire ad priora beneficia ſine noua collatione, Dd.* in cap. vni. de rerum permut. in 6. *ea ratione, quia beneficium vacans per liberam reſignationem, ſine noua collatione recuperari non poteſt.* cap. ex frequentibus. de inſtit. *Rota* deciſ. 1. nu. 5. verſ. nam beneficium. de rerum permutat. in nouis, *& hanc opinionem tutiorem, & ſecuriorem dicit Rota* eodem tit. in antiq. deciſio. vltim. *Ioan. Selua* tract. de benef. p. 3. q. 24. n. 3. *& Rebuff.* in praxi, titul. de permutatione, num 11. & 16. *Quod autem huiuſmodi collatio fieri debeat non obſtante oppoſitione prætenſi patroni, ex eo cenſuerunt domini, quia non conſtat permutantes habuiſſe notitiam prætenſi iuriſpatronatus ante ipſam permutationem, ad* l. verius. ff. de probatio. *vnde cum ipſis aliqua culpa aſcribi non poſſit, merito etiam inuitis patronis ad priora beneficia, mediante tamen noua collatione reintegrari debent, ad notata per Dd.* in cap. nemo deinceps, *vbi Gemin.* numero 11. verſ. poterit etiam, *Butrius* numero decimo, verſi. ſin autem ignorabat, *Anchar* numero tertio, verſ. ſi autem ignorabant de elect. in 6. *quod tanto magis eſt dicendum, cum concludenter non iuſtificetur prætenſum iuriſpatronatus, ſatis ſuperque ſit confeſſiones permutantium poſt permutationem emanatas permutantibus ipſis nocere reſpectu ipſius permutationis, ſecus quoad alia, ad* l. ſi quis intentione. & iudic. *Mohed.* deciſ. 37. *nec fama iuriſpatronatus probatur, vltra quod ſi probaretur, ex ea non induceretur ſufficiens probatio iuriſpatron. cum ſit de recenti, Caſſad.* deciſ. 2. de probationibus.

20 Quamuis contrarium, † nempe eſſe nullam ipſo iure, teneant Bellamera *in d. deciſ.* 87. *&* 179. *de permutat. benef. 4. parte, queſt.* 2. *&* 3. Petr. de Peruſio *d. 3. parte, numero* 35. *&* 36. Gambarus *d. cap. vnico, ex nu.* 119. Paulus de Citadinis *de iure patronatus* 6. *part. artic. 3. queſt.* 52. & relati per Couar. *ſupra*, & Zauallos *ſupra n.* 14. confundens permutationem cum reſignatione

21 Et quamuis Cabedo † *de patronatibus cap. 11. num.* 3. dicat, quod permutatio facta irrequiſitis patronis firma eſt, quamuis poſſit poſtea infirmari probata legitima cauſa ſecundum communem, verius enim eſt ſecundum communem, ex parte patroni reclamantis non requiri probationem legitimæ cauſæ, ſed ſolum quod contradicat cum cauſa, quod ita eſt niſi ex aduerſo probetur, ſeu conſtet factam eſſe in magnam Eccleſiæ vtilitatem, vt colligitur ex Couar, *d. numero* 9. quem allegat: & quod dicit idem Cabedo *ibi numero* 4. quod permutatio facta in Curia Romana, non facta mentione iuriſpatronatus laicorum, nulla eſt propter ſurreptionem vt ſentit, inquit Collectarius *in cap. cum olim, numer.* 5. *de iure patron.* Lapus *allegat.* 96. Gigas *de penſio. q.* 24. *num.* 5. Couar. *vbi ſup.* & Rebuff. *ſupra num.* 21. non eſt abſolutè verum, nam illa non eſt nulla propter ſurreptionem, ſed annullanda patrono intra tempus præſentandi contradicente, propter præiudicium illius, cui Papa non intendit præiudicare, & ita planè tenet Couarr. *ſupra*, dicens, quod permutatio beneficij iuriſpatronatus laicorum facta in Curia Romana ſummi Pontificis authoritate, non præmiſſa mentione iuriſpatronatus laicorum, eſt nulla ipſo iure in caſibus, quibus apud Epiſcopum, & Ordinarium eſſet nulla, & deinde per ſententiam erit reſcindenda, quoties foret iudicis ſententia reſtringenda, ſi facta fuiſſet apud Ordinarium inferiorem, quemadmodum inquit, iure probatur, & explicat optime Lamber. 2. *lib. 3. p. q. 9. art.* 12. & Pauinus *de poteſtate, cap. ſede vacan. 2. qu. 2. par. verſ. adde etiam quod non valet.* & ita eſt accipiendus Lapus *d. allegatione* 96. *n.* 4. quem allegat etiam Couar. *ibi*, dum ait, *quod permutationes, quæ fiunt in curia talium Eccleſiarum non facta mentione, quod in illis ſpectat præſentatio ad laicos, non valet, ſed ſunt ſurreptitiæ, &c.* & hoc reuera eſt, quod vult Fel. *d. tracta. quando literæ Apoſtolicæ ampl.* 9. explicando Lapum *ibi*, licet eum carpat Couarr. *ibidem*, quaſi velit eam abſolute valere, & facit quod dictum eſt ſupra 5. *p. c. vltim. ad fin.* Nec etiam verum eſt, quod ait Cabedo *d. cap.* 11. *numero* 5. quod in patronatibus Regiis indiſtincte dicendum eſt, *non valere permutationem Eccleſiæ, abſque Regis conſenſu, & illo inſcio, &c.* idem enim eſt *quoad hoc in patronatibus Regiis, ac in aliis patronatibus priuatarum perſonarum, &c.*

Et idem erit in permutatione † facta ſine conſenſu electorum, vel inferiorum collatorum vt non ſit nulla, ſed annullanda, ſi volunt agere de contemptu infra tempus datum ad prouidendum. Feder. Gimon. & alij *ſupra*, & Franc. *in d. cap. vni. de rerum permutat. in 6. num.* 7. quamuis eſſe nullam teneant P. de Peruſio, Gambarus, & alij relati, *num.* 20. *precedenti.* 22

At vero † quando permutatio fieret coram ordinario, illis quorum intereſt ſcilicet patronis collatoribus, ſeu electoribus inuitis, & contradicentibus, tunc eſſet nulla, ita quod abſque alia caſſatione, vel declaratione poterit præſentatio, collatio, ſeu electio fieri, niſi talis permutatio fiat propter neceſſitatem, vel vtilitatem ipſarum Eccleſiarum, Lapus, & Francus, *num.* 7. *in d. c. vnico*, Rota *d. deciſ.* 5. *de rerum permutat. in nouis ad fin.* (quæ ſic debet intelligi) Açor *d. q.* 6. quicquid contra teneat Ioan. Nicol. Delphinas *ſupra n.* 134. & vtilitatem intellige magnam, ex Couar. *ſupra*, cum Lambert. & ſic procedet *conſilium* Calder. 2. *de rerum permut. & conſi.* Aym. 82. *&* 153. 23

Dixi coram ordinario, nam ſi talis † permutatio fieret per Papam, cum ipſe poſſit eis inuitis conferre, & diſponere, aut ſi fieret per legatum de latere (niſi eſſent patroni laici, quibus legatus præiudicare non poteſt, vt dictum eſt 5. *p. cap.* 3.) abſolute valeret d. permutatio facta illis inuitis, Franchus *vbi proxime.* 24

Et ita † tenendum videtur, quamuis Staphil. *de lite gratia, tit. de modo & forma impetran. §. de iuriſpatro. permutatione, nu.* 3. dicat in permutatione, quę fit inter beneficiatos de authoritate Epiſcopi, non requiri conſenſum patroni, quem ſequitur Cerola *in praxi Epiſcopali. 1. p. verb. ius patronatus. §. 6.* dicens, ſe ita obtinuiſſe in facto in Curia Archiepiſcopali Beneuenti. 25

Sed † Rebuff. *de permutatione. n.* 22. ait hodie vſum communem obtinuiſſe, quod poſt requiſitionem patroni, maximè etiam eo non conſentiente permutatio approbatur ad Epiſcopo, & valet, &c. ſequitur Leſſius *lib. 2. c. 34. n.* 198. 26

Quod videtur † approbare S. Congreg. Concilij, vt in declaratione ſequenti ſuper *c. 9. ſeſſ. 25. de refor. ibi, In permutatione beneficij iuriſpatron. non* 27

requiri-

requiritur consensus patroni, sed satis est illum tantum requirere, Rebuf. *de permutatione.*

28 Sed ista † declaratio accipienda erit quando permutatio fieret in magnam Ecclesiæ vtilitatem, iuxta dicta, & sic etiam procedet quod ait Cabedo *d. c. 11. numero 1.* quod quando patroni absque causa legitima contradicerent, tunc permutatio valida erit.

29 Rescissa autem permutatione † ob contradictionem patroni, absque cuius consensu fuit facta, possunt permutantes, etiam inuito patrono redire ad sua beneficia, mediante tamen noua collatione de quo *seq. cap. à num. 5.* quando non fuerunt in culpa, ex quo non constat illos habuisse notitiam iurispatronatus ante ipsam permutationem, vt fuit resolutum in illa Gerunden. permutationis supra adducta, *numero 19.* ex ibi citatis, quibus addo Federicum *de permutat. benef. qu. 8. & 9.* Bellam. *decis. vlt. & cod. tract. 9. p. q. 2. 3. & 5. & 11. p. q. 1. 2. 4. & 5.* Petr. de Perusio *cod. tract. 6. parte numer. 15.* alias 84. 86. & 87. Francum post alios *in d. cap. vni. de rerum permutat. in 6. num. 11.* & ibi Gambarum, *numero 92.* Bonif. *in Clemen. 1. cod. tit. ex num. 92* præcipuè 95. 96. & 98. Lambert. *d. art. 6. num. 52. & 74.* Gimon *d. tit. 5 cap. 14. numer. 1. 5. & 14.* qui communiter requirunt ignorantiam probabilem.

30 Alias si essent † in culpa, redire non possent, Feder. *quæstio. 6. & 7.* Bellam. & Petr. de Perusio *supra*, Domin. *num. 20.* & Francus *in d. cap. vnico*, & ibi Gamb. *num. 114. & 115.* & Probus ad Monach. *ibi sub num. 14. circa fin.* Bonif. ex *d. numero 92.* Cosmas *in pragm. sanction. tit. de collatio. § sequitur qualitates, verbo, alio*, Selua *de benef. 1. p. quæst 24.* Rebuf. *in praxi, tit. de permutat. num. 17.* Aufrer. ad Cap. Tolosanam, *decis. 261. numero tertio.* Lamber. *vbi proximè*, Gigas *de pensio. quæstion. 23. numero quinto.* Gimon. *d. cap. 14. numero quinto.* Rossin. *de benef. ca. 36. n. 19. additio. vlt. ad decis. 1. de rerum permutat. in nouis*, Cassad. *decis. 1. num. 2. cod. tit.* Achill. *decis. 405.* seu 3. *super reg. de valore, n. 4.* Prosper de Augustino & Vgolin. *supra.*

31 Et ita † in Salmantina pensionis, 13. Iunij 1586 coram D. Bubalo fuit resolutum. *Quod quando permutatio, seu resignatio conditionalis culpa resignantis non habet effectum, non potest redire ad suum beneficium, & quod sic in permutatione constitutio de publican. solum annullat illam resignationem, in qua non fuit reseruata forma, non vero aliam in qua forma seruata est, cum sint separatæ, non obstante correspectiuitate, &c.* Flam. *Paris.* de resignatione, lib. 11. qu. 5. num. 27. *& posthac Gonçalez* glo. 15. num. 50. & Thom. Sanchez *in præcep. Decal. lib. 2. ca. 28. num. 34.* dicens, quòd quoties culpa permutantis non tenuit permutatio, nec fortita est suum effectum, valet permutatio in ipsius præiudicium, ita vt nequeat ad beneficium proprium regredi.

32 Nec † excusat in proposito ignorantia iuris, cum requiratur ignorantia probabilis, vt dictum est, tenet in expresso Gambarus *vbi proxime*, & faciunt in simili decisiones Rotæ in causa Toletana capellaniæ de Baraias infra adductæ, *capit. 5. à numero 223.*

33 Quamuis † Bellamera supra, etiam iuris ignorantiam excusare dicat, quia agitur de damno vitando. Cuius sententia solum procedet in ignorantia iuris dubij, & difficultatem habentis, vt *in decisio. 214. numer. 5. par. 1. diuersorum*, de qua infra, *num. 36.* iuxta dicta supra *5. p. c. 5. n. 88.*

Et sic † quando essent in culpa, patronus posset 34
præsentare, & collator conferre talia beneficia, tanquam vacantia per resignationem, Feder. *d. q. 6. & 7.* & ibi additio Lapi. Bellam. *supra.* & Pet. de Perusio *d. 6. par. n. 45.* alias 87. Domin. Aufrer. & Ruffin. *supr. & d. additio vlt. ad fin.* & post alios, Franc. *d. num. 11.* qui tamen male ait vacare per iuris priuationem, quando permutantes sunt in culpa, & scienter permutauerunt, nam etiam tunc vacant per resignationem, Bonif. *supra.*

Vnde idem videtur dicendum † in resignatione 35
in fauorem coram Papa facta scienter, sine consensu patroni laici, vt eo contradicente resignans non possit ad beneficium redire, sed potius patronus possit ad illud præsentare, tanquam vacans per d. resignationem, *d. additio vlt. ad fi.* Sarnen. *quæst. 17. de infirmis, 2. casu*, quem sequitur Cabedo, *cap. 10. numero 1.* quamuis contrarium videantur tenere Mohed. Puteus, Achilles & Thanis citati supra *num. 16. & 30.* & Rota in illa Mediolanen. iurispatro. de qua supra, *numero 17.* & Flam. Paris. *de resignat. libro 1. q. 3. numero 96. & lib. 2. q. 4. num. 23.* qui iuxta dicta accipienda erunt.

Nam quoties resignans † in fauorem, seu conditio- 36
naliter, scienter nulliter resignat, per talem resignationem ius abdicatur ab illo, vt resoluit Rota in vna Romana canonicatus 17. Nouembr. 1567. coram D. Seraphino. Flam. Paris. *d. libro 1. qu. 3. numero 71. & 118. & lib. 2. q. 9. num. 21. & lib. 4 quæst. 2. numer. 26. & lib. 9. q. 21. numero 8.* & Rebuff. *conf. 192. numero 5.* inquit, quod clausula *non alias, nec alio modo*, non operatur, quando adest culpa resignantis, & per eum stat. Et in vna Claramonten. monasterij, 20. Octobr. 1574. coram Sanctissimo Clemente VIII. quæ habetur *par. 1. diuersorum. decis. 214. num. 5.* fuit dictum, *Quod clausula* non alias &c. *non operatur in fauorē illius, qui sciens defectum tacuit, nisi habuerit probabile dubium, ex ignorantia iuris dubij, & difficultatem habentis.* Tacit. reg. *l. in iure ciuili. ff. de reg. iur. & l. iure ciuili. ff. de cond. & demonst. & l. in executione. § si ff. de verb. oblig.* & Pet. Greg *de benef. capitul. 28. numero 11.* ait, quod quando resignatio in fauorem, vel ex causa permutationis, non potest sortiri effectum propter dolum vel culpam resignantium, tunc resignatio, & ex ea vacatio, firma remanent: & potest beneficium libere prouideri, & vide dicenda infra, *num. 217. & c. seq. num. 34.*

Ex quo procedit, † quod tradit Zauallos, *quæstion.* 37
147. numero octauo, de permutatione Rectoris de Batres in facti contingentia, de quo infra *numero 71.*

Ex quo etiam videtur, † quod si quis resignauit 38
beneficium in fauorem alterius in forma dignum, qui non fuit repertus idoneus, non potest resignans redire ad beneficium, sed remanebit vacans libere per resignationem, quia culpa sua non habuit effectum, ex quo prius tenebatur inquirere, & se informare de idoneitate resignatarij, & sic sciuit, vel scire debuit illum non esse idoneum, nisi probaret diligentiam adhibitam, aut iustam ignorantiam, quia communiter reputabatur idoneus, vel alias erat approbatus, &c. *cap. innotuit. de elect.* vbi glos. *verb. ignorantiam.* Abb. *numero nono. & vigesimo primo.* & alii glos. *in reg. præsumitur, libro 6.* Decius *in c. cum in cunctis, § fin. de elect. numero 2. & 14.* Rochus, *verb. honorificum, numero 17.* Lamber. *1. p. 2. libro quæst. 10. ar. 4.* Anton. Gabr. *de regulis iuris, concluf. 5. numero 12. & 13. & concl. 6. numero 43.* Rota in decis. Pisto-

rien. alternatiuæ de anno 1558. ſupra adducta 5. p. c.1.n.739.Maſcard.*concl.*879.*nu.*7.Io.Garcia *de nobilit.glo.*4.*n.*28. & 29. & Flores de Mena *qu.* 3. *numero* 9. & ſi is reſignauit reſeruata ſibi penſione, non valebit etiam reſeruatio illius, ex quo fuit reſeruata de aſſenſu reſignatarij, qui non ſucceſſit in beneficio, nec habuit ius in illo. Facit Rota *deciſio.*191. *p.*1.*diuerſorum, numero* 5. quæ etiam eſt apud Farin.*deciſ.* 9.*numero* 7.

39 Ex quo etiam infertur ad † caſum in praxi frequentem, quod ſi quis reſignat beneficium in fauorem alterius reſeruata ſibi valide certa penſione,non alias, & reſeruatio penſionis fuit nulla ob expreſſionem maioris valoris beneficij factam ab ipſo reſignante ſcienter, & ſic culpa ſua, non poterit redire ad ſuum beneficium, ſed ius ab eo abdicatur per talem reſignationem,nec tenebitur ſucceſſor in beneficio ad ſolutionem penſionis, ex quo fuit nulliter reſeruata, quamuis reſignatarius ipſe, qui conſenſit penſioni cum dicta expreſſione valoris, non poſſit excuſari ab eius ſolutione, iuxta dicta *ſupra* 1.*par. capit.*5. *à numero* 442. niſi fuerit in errore iuſto, nam probando iuſtum errorem valoris, poſſet etiam ipſe dare de nullitate penſionis ad dicta infra, *à numero* 132. & *dict. capit.* 5. 1. *par. num.*514.

40 Circa quod obiter nota † cum Flam.Pariſ. *de confidentia, quæſtio.*41. quod expreſſio valoris, maioris vero beneficij reſignati facta à reſignante, & reſignatario ad effectum,vt Papa ſignet ſupplicationem cum maiori penſione pro ipſo reſignante, &c. non efficit eos ſimoniacos, vel confidentiarios, Nauarr. *conſil.*28. & 29. *de ſimonia*, licet peccent mortaliter, & idem erit quoties non fuerit expreſſus verus valor aliorum beneficiorum obtentorum per reſignatarium, ſuper quibus impoſita eſt penſio pro reſignante, vt reſignationi conſentiret, vt latius per Flamin. *ibi*, & vide dicta infra, *numero* 149. & *ſeq.*

41 Conducit ad prædicta deciſio † in cauſa Placentina portionis, 10. April. 1559. coram D. Chiſanen. in qua fuit reſolutum, *Quod ſi quis reſignat reſeruata ſibi penſione valida, & non alias qui per* 20. *annos percepit dictam penſionem, & poſtmodum reſignatarius ceſſit in fauorem alterius, qui dicit de nullitate dictæ penſionis,quia tempore reſignationis beneficium erat grauatum alia penſione,de qua nõ erat facta mẽtio, poteſt reſignans agere ſpolio ſtante dicta nullitate,quia licet vbi agitur de amittenda poſſeſſione, non requiritur authoritas Papæ, ſed ſufficit ſolus animus,* Caſſad. deciſ.2.de renuntiat. *Aegid.*in c.quod in dubiis.de renuntiat.n.10. *tamẽ in propoſito nõ apparet animus amittendi poſſeſſionẽ quia ab initio fuit cõditionalis,tam quoad titulum,quam quoad poſſeſſionẽ, ſcilicet reſeruata valide penſione,& non alias,glo.*in c.olim de reſtit.ſpoliat. *Rota* deciſ.2.de renuntiat.in antiq. *vnde videtur hic animus eodem modo conditionalis ſemper duraſſe:& quamuis ipſe exegerit penſionem, tamẽ intelligitur cum eadem conditione exegiſſe, quia mutatio animi non præſumitur, & potuit ſemper quando exegit, credere penſionem validã eſſe, alias non exegiſſet: cum autem reſignatio eſt conditionalis,non impleta conditione poſſe agere ſpolio, ſatis notum eſt,Mohed.*deciſ.83.& 91. *Puteus* 145. lib.1. *& fuit ſæpe reſolutum, & contra ſpolium non datur præſcriptio.Caſſad.*dec.5.de reſtit.ſpolia. *Nec obſtat, quod ipſemet reſignans tacuerit primam penſionem, quia ſatis conſtabat fuiſſe per errorem, & nullã fraudem fuiſſe, vt rei euentus, dum litigatum eſt, docuit, niſi probetur vera ſcientia.*

Et iuxta hanc † deciſionem erit accipienda reſo- 42
lutio in vna Tarraconen. de qua Mandoſ. *reg.* 33. *Cancell.q.*6.*n.*9.

Et quod reſignans beneficium cum † reſeruatio- 43
ne penſionis, ſi penſio non eſt valida, poſſit agere ſpolio,fuit etiam reſolutum coram eod. Chiſanen.in cauſa Biſignaten. Archidiaconatus 7. Maij 1559. vt per Cotam *deciſio.* 401. & coram D. Orano in cauſa Illerden. canonicatus 27.Nouemb.1595. quod eſt intelligendum iuxta dicta, *niſi culpa ipſius reſignantis penſio non ſit valida,&c.* & vide dicta, *dict. cap.* 5. 1. *par.à num.*534.

§. I.

Qui poſſint renuntiare beneficio.

SVMMARIA.

*REgulariter cuique liberum eſt proprio renuntiare beneficio,*n.44. *Hodie tamen in Curia non admittuntur abſolutæ reſignationes parochialium, & aliorum beneficiorum reſidentia, nam dataria vult, quod exprimatur per quantum tempus beneficium poſſedit reſignans, ſeu à quo tempore illud obtinet,& ſi tempus eſt breue, reſignatio reiicitur,* num.45. *& idem eſt in permutationibus huiuſmodi beneficiorum cum aliis non reſidentia,* num.46. *Qui ſtylus incepit à tempore Gregor. XIV. & hodie regulariter requiritur, quod poſſederit per quinque annos,vel circa,&c.*n.47.

Quantum tempus importet dictio, vel circa, *quando narratur,quod reſignãs poſſedit beneficiũ per quinque aut ſex annos,*vel circa,*& quando dicitur eſſe in tali ætate,&c.*à nu.48. *reſoluitur importare ad ſummum ſex menſes, ſeu per illam tolli ſex menſes. Alias ſi diceretur ſine dictione,* vel circa, *deberet illud tempus integre verificari,*n.49.

An ſit differentia inter expreſſionem, quod poſſedit beneficium per tantum tempus,vel quod illud obtinet à tanto tempore, à n 51. *Reſoluitur expreſſionẽ, quod poſſedit per tantum tempus, importare, quod illud poſſedit,ſaltim de facto, & ſic cum titulo,vel ſine, expreſſionem vero quod à tanto tempore obtinet importare, quod à tanto tempore in illo habet ius in re,vel illud de facto poſſidet, nam is dicitur obtinere, qui habet ius in re, vel qui poſſidet de facto.*

Hodie ſacris ordinatus præſertim ad titulum illius, non poteſt libere renuntiare beneficio,nam non poteſt illud reſignare, niſi aliunde habeat,vnde commode viuere poſſit, num.56.

Licet de iure communi infirmus poſſet beneficio renuntiare,tamen hodie non valet renuntiatio infirmi infra 20.*dies decedentis ex reg. Cancellariæ* de infirmis,n.57.*& qui ſcribunt ſuper ea* n.58.

An minor poſſit beneficio renuntiare, remiſſiue, n.59. *Et an minori in beneficialibus competat reſtitutio, etiam remiſſiue,* num.60. & num.61. *ponitur reſolutio Rotæ in iſta quæſtione.*

*An accuſatus de crimine, ex quo veniret priuandus beneficio,poſſit illud renuntiare,*num.62. *reſoluitur poſſe,*num.63.

*Ampliatur primo, vt procedat etiam in renuntiatione in fauorem alterius,*nu.64. *contra aliquos citatos,* num.65. *Cautela tamen Ferratij in propoſito,*

quam

quam Felin. & alij ſequuntur, non eſt tuta, maxime attentata conſtitutione Pij V. de confidentiis, num.66.

Secundo ampliatur, vt talis accuſatus pendente lite poſſit permutare, n. 67. *Quamuis contrarium teneant aliqui relati*, n.68. *Sed prima ſententia eſt verior, niſi forte obſtet ei infamia orta ex accuſatione, apud bonos, & graues viros, ne poſſit ad aliud beneficium promoueri, & ſic permutare, &c.* nu.69. *Aut niſi ob delictum eſſet de iure inhabilis ad beneficia obtinenda*, num.70. Et num.ſeq. *ponitur caſus practicatus Rectoris de Batres.*

Tertio ampliatur, vt procedat etiam ſi quis prius impetraſſet beneficium in euentum priuationis, adhuc enim poterit accuſatus valide renuntiare, nec impedietur renuntiatio, & eius effectus, ex dicta impetratione, nec poſt renuntiationem poterit procedi ad priuationem, n. 72. *Hoc tamen fallit ſecundum Gambarum, & Villad. quando quis impetraſſet per priuationem, & quouis alio modo vacaret, quia tunc comprehenderetur, etiam vacatio per renuntiationem, niſi fieret in Curia*, num. 73. *ſed reprobatur*, num.74.

Contra hanc ampliationem obiicitur doctrina gloſſæ verbo, finita, in c.2. vt lite pendente in 6. in fin. *& deciſiones relatæ*, à nu.75. *Ex quibus videtur, quod cum agitur cõtra aliquem, vt à beneficio amoueatur, & ſibi adiudicetur, tanquam debitum, beneficium ſit litigioſum, &c. Reſpondetur ea procedere, quando agitur de priuatione incurſa ipſo iure, & remotione à poſſeſſione, quo caſu non eſt materia priuationis, ſed magis cauſa beneficialis, & declaratoria iuris, & pœna incurſa, & quando principaliter agitur ad canonizationem gratiæ, & incidẽter deducitur delictum, cauſa eſt beneficialis*, n.80. & 81. *at vbi agitur de priuatione per ſententiã infligenda, vt hic, beneficium nõ fieri litigioſum, nec eſſe cauſam beneficialem, niſi ſuperueniat ſententia quæ priuet beneficio, & illud alij adiudicet, cui facta erat gratia in euentum priuationis*, n.82.

Etiam vbi ageretur de priuatione ipſo iure incurſa, etiam ad inſtantiam habentium intereſſe, & ius prætendendi beneficium, ſi tamen non petebant adiudicationem, ſeu collationem illius, in illo iudicio beneficium non eſſet litigioſum, vt in reſolutione Rotæ poſita. num.83.

Quarto ampliatur, vt poſſit renuntiare, ſiue ſimpliciter, ſiue in fauorem alterius, etiam poſt ſcientiam impetrationis factæ à tertio de beneficio in euentum priuationis, vel poſt impetrationis præſentationem, n.84. *Et decretum irritans poſitum in impetratione ſolum operatur in euentum priuationis*, n.85. *& ſi illud obſtaret, obſtaret etiam, ſi renuntiatio fieret ab ignorante impetrationem, vt tenet Flores.* n.86. & 87. *Nec* deciſio *Rotæ* 5. de re iudic. in antiq. *facit contra*, num.88.

Quinto ampliatur, vt procedat etiam poſt concurſum in cauſa, num.89 *etiam in renuntiatione in fauorem*, n.90.

Sexto ampliatur, vt accuſatus poſſit renuntiare etiã lata priuationis ſententia, ſi ab ea fuerit legitime appellatum, quoniam per appellationem integrum manet ius eius, n.91. *cum per eam extinguatur, aut ſaltim ſuſpendatur ſententia*, n.92. *Quam ampliationem tenent relati*, nu.93. *Nec eſt neceſſe facere mentionem priuationis, & proceſſus*, n.94. *Et procedit etiam ſi appellatio poſtea pronuntietur mala, & iniuſta*, n.95. *non tamen procedit, quando priuationis ſententia contineret in ſe adiudicationem beneficij*, n.96.

Septimo ampliatur, vt procedat, etiamſi pro homicidio quis ſit condemnatus pœna perpetui carceris, vel alias ſi non eſt priuatus beneficiis, nihilominus enim poterit renuntiare, & collatio ſequuta erit valida, n.97. *Et ratio eſt, quia cõdemnatus per ſentẽtiam latam ſuper homicidio, vel alio crimine priuatione digno, non eſt priuatus beneficiis, niſi exprimatur in ſententia, ſecundum Innocentium, & alios*, n.98. & ſeq. *vbi ponitur reſolutio Rotæ.*

Obiicitur l.1. ff. ad Turpil. *ibi:* Si autem pronuntiauerit, &c. *ex qua apparet damnatum de crimine, quod de iure meretur priuationem, eo priuatum eſſe, licet in ſententia non exprimatur, & ita videtur alias tenere Innocen. quamuis alias etiam videatur velle, quod requiratur noua ſcientia in executione pœnæ*, à num.100. *vbi ponuntur ſententiæ Dd. in hoc.*

Concordantur opiniones, vt ſecunda ſententia Innocentij procedat quando iudex pronuntiauit tantum ſuper crimine, nullam imponendo pœnam expreſſe, tunc enim videtur intrare d.l.1. *Prima vero ſententia Innocentij, & aliorum procedat, quando iudex in ſententia condemnatoria aliquam pœnam impoſuit, non faciendo mentionem de priuatione*, n.105. & 106.

An in hoc vltimo caſu poſſit & debeat iſte condemnatus priuari beneficiis, à n.107. *Reſoluitur affirmatiue in condemnato pro delicto inducente irregularitatem, licet ſecus in condemnato pro delicto, quod licet ſit dignum priuatione, non tamen inducit irregularitatem.*

Obiicitur, crimina depoſitione digna, ſi ſunt notoria, irregularitatem inducere, & crimen notorium dici, de quo lata eſt ſententia, quæ tranſiit in iudicatum, & ſic omnem criminoſum condemnatum de crimine priuatione digno, poſſe etiam poſtea priuari beneficiis, tanquam irregularem ex crimine notorio per ſententiam, à n.10.

Reſpondetur, verius eſſe indiſtincte non eſſe irregularem notorium peccatorem, & explicatur capitulum finale de tempor. ordin. quo fundatur communis, à n.113. *Nec etiam crimen notorium, etiam enorme, inducere irregularitatem ratione infamiæ.* nu.118. *Et iſtam ſententiam videri magis conformem praxi, & conſuetudini, & ideo tenendam contra communem*, n.119.

Octauo ampliatur, vt poſſit renuntiare etiam in fauorem & renuntiatio valeat etiam, non facta mentione de crimine, nec de accuſatione, ſeu inquiſitione, aut proceſſu, nec de priuatione. n.120. *quia id iure non cauetur*, n.121. *Sed limitatur, primo, vt non procedat, quando in impetratione facta à tertio in euentum priuationis fuerit adiecta clauſula, & cum decreto, quod reſignatio illius cedat in fauorem impetrantis*, n.122. *ex eo tamen non tollitur Epiſcopo diſpenſandi poteſtas in caſibus, in quibus alias poteſt, ipſaque diſpenſatio impediet priuationis ſententiam*, n.123.

Secundo limitatur, vt non procedat in criminoſo priuato ipſo iure beneficiis, qui renũtiare non poteſt, maxime in fauorẽ, n.124. *& idẽ erit in priuato beneficiis per ſentẽtiam, quæ tranſiit in iudicatũ, per quã beneficiũ vacat*, n.125. *quamuis Rebuffus dicat, quod ante executionem poteſt reſignare quia ſola ſentẽtia nõ priuat iure, nec poſſeſſione, quod ſolũ verũ eſt reſpectu poſſeſſionis, qua nõ eſt priuatus ante*

executionem,& sic procedit dictũ Felini, quod canonicus priuatus per sententiam non perdit ipso iure stallum in choro,& locum in Capitulo,sed oportet, quod distalletur per superiorem, non tamen est verum quoad ius, & titulum beneficij, quo statim priuatus est,& potest conferri,n.126.& 127.

Renuntiatio facta in fauorem à priuato beneficio ipso iure, vel per sententiam ante executionem, vel ab obtinente beneficium,alias sine titulo erit bona nihilominus & valida ex clausulis generalibus,siue præmisso,siue alio quouis modo, &c. *dummodo alteri non sit antea ius quæsitum*,n.128.*vbi ponitur resolutio Rotæ:in permutatione vero secus erit,propter clausulam,qua in permutationibus apponitur iuxta* reg.Cancel.39.n.129.

An valeat pensio reseruata tali resignanti, qui resignauit reseruata pensione, non facta mentione de defectu tituli,à n.130.

Resoluitur contra Nauarrum,non valere,& adducũtur aliquæ resolutiones Rotæ ad propositum,& fundamentis Nauarri respondetur,num.138.& seq.

Pensionarius agens ad pensionem sibi reseruatam ex causa resignationis nõ tenetur probare resignationẽ fuisse validã,etiam aduersario opponẽte, sed ei incũbit onus probandi contrariũ,n.136.*vbi adducitur resolutio Rotæ. Et is,cui est reseruata pẽsio ex causa cessionis iuris,non tenetur iustificare ius cessum,quamuis contra successorẽ in beneficio debeat docere de aliquo iure,licet non illud iustificare*, n.137. *Obiicitur, quod si non valet reseruatio pensionis facta resignanti, qui non habebat ius in beneficio,non valebit prouisio beneficij, etiam ex clausulis generalibus,cum reseruatio sit conditionalis reseruata valide prouisione,& non alias*,nu.140.*Respondetur, quod cum pensio alias sit valide reseruata, defectusque illius conditionis solum proueniat ex defectu iuris ipsius resignantis,perinde est, ac si impleta fuisset*,n.141.

Potest quis beneficio renuntiare non solum per se, sed etiam per procuratorem,n.142.*vbi de procuratore ad resignan.remissiuè.*

44 NOtandum autem est primo, quod † regulariter cuique liberum est proprio renuntiare bene-
45 ficio,Corras.2.*par.cap.octauo,numero* 5. Hodie † tamen in Curia non admittuntur absolutè, & indistinctè resignationes parochialium, & aliorum beneficiorum personalem residentiam requirentium, præsertim cum pensione, nam quoties resignatur parochialis, vel aliud beneficium residentiam requirens, dataria vult, quod exprimatur per quantum tempus illud possedit resignans, seu à quo tempore illud obtinet,& si tempus est breue resignatio reiicitur,vt per Flam.Paris.*de resignat.libro* 3.*q.* 2.*num.*21.

46 Et † idem est in permutationibus huiusmodi beneficiorum cum aliis non requirentibus similem
47 residentiam. Qui † stylus datariæ incepit à tempore Gregorij XIV.in quo fuit datus iste ordo, & hodie,vt videmus,regulariter requiritur,quod illud possederit per quinque annos, vel circa, aut saltim tres, quamuis antea requirerentur septem, vel sex anni.

48 Sed est dubium, quantum † tempus importet dictio, *Vel circa*, quando narratur, vt solet, quod resignans possedit beneficium per quinque, aut sex annos, vel circa, & quando in dispensationibus, vel aliis concessionibus, dicitur esse in tali ætate,vel circa,&c.

In quo † omissa doctrina Redoani *de reb.Ecclesiæ* 49 *non alienan.rubr.quid,& quando dicatur modicum, num.*15.16.& 17. breuiter dicendum videtur, importare ad summum sex menses, ita quod narrato quod possedit per quinque annos, vel circa, sufficiat verificare, quod possedit per quatuor annos & dimidium,& similiter in ætate,*argum.l.non tantum,ff.de excus.tut.*Alexand.*consilio* 88. *libro* 6. Rebuff.*in l. caterorum,ff.de verborum signif.in fine,& in praxi, ti.de dispensatione ratione ætatis,versic.seu circa,& in concord.in forma mandati Apostolici, verb.pro expressis,versic.*29.& *cons.*73.Menoch.*de arbitr.libr.* 2.*casu* 46.*num.*5.& Rota in vna Meliten. parochialis 2. Iunij, 1552. coram D. Caputaquen. in qua fuit dictum,quod cum testes dicunt, à tot annis vel circa, Rota per illam dictionem, *vel circa*, tollit sex menses,vt per Cotam *decision.*86. *in miscellaneis in manuscriptis*,& Rota *decisio.*297.*libro* 2.*par.*3.*diuersorum,numero* 1. vbi de ætate narrata in coadiutoria 60. annorum, vel circa, solum tollitur dimidius annus.

Et alias si diceretur † quod illud possedit per 50 quinque annos, vel quod illud obtinet à quinque annis, sine dictione, *vel circa*, deberet illud tempus integrè verificari, iuxta dicta supra 6.*par.cap.*2.*numero* 174.

Est etiam dubium, an sit † differentia inter ex 51 pressionem, quod possedit beneficium per tantum tempus, vel quod illud obtinet à tanto tempore.

In quo dicendum † videtur, expressionem, quod 52 possedit per tantum tempus, importare, quod illud possedit saltim de facto,& sic cum titulo, *vel sine*: vnde quoad illam sufficeret verificare possessionem de facto,iuxta tradita *d.cap.*2. 6.*par.numero* 206. expressionem vero, quod à tanto tempore obtinet, importare, quod à tanto tempore in illo habet ius in re, vel illud de facto possidet.

Nam † is dicitur obtinere, qui habet ius in re, 53 *c.si gratioſe,c.si pro te,de rescrip.*Paris.*cons.*74.*numero* 21.*versicul. ipse enim Ioannes obtinebat præposituram,dato,quod non haberet possessionem,libro* 4.Millis *in rep.verb.obtinere.*Rebuff.*in concor.ti.de collat. §.volumus,verb.obtineat,& in forma mandati Apostolici,verb.obtineat*,Mand.*reg.*3.*q.*13.*& reg.*16.*quæst.* 39 *& reg.* 27.*quæst.*22.*sub num.*3.& Rota in Salamantina capellaniæ del Voto. 20.Nouembr.1592. coram D.Pamphilio, supra adducta, 6. *par. cap.* 4. *numero* 59.

Vel † qui possidet de facto, Millis *sup.*Mandosius 54 *d.q.*13.& 39.& *d.q.*22.*sub num.secundo*, & vide dicta *supra* 5.*parte,cap.*1. *à numero* 197. Quod est etiam notandum circa coadiutorias, in quibus similes expressiones fieri solent. Licet † Cosmas *in pragma.* 55 *sanct.ti.de collatio.§.item insuper.ver.obtinebunt.* dicat quod qui habeat solum titulum beneficij sine possessione, non dicitur obtinere beneficium, *cap.si tibi concesso,de præbend. in* 6. & sic verbum, *obtinebunt*,de quo ibi explicat,cum apprehensione possessionis. Quod etiam tenet Ioannes Quintinus *in repet.ca.de multa,de præbend.à numero* 10.& 74.& *numero* 146. Sed id non probat dictum *cap.si tibi concesso.*

Rursus, hodie sacris ordinatus, † præsertim ad 56 titulum illius, non potest libere renuntiare beneficio,nam non potest illud resignare, nisi aliunde habeat

habeat vnde commode viuere poſſit, vt dictum eſt *ſupra 2.par.c.5.à n.192.*

57 Præterea, licet de iure communi † infirmus poſſet beneficio renuntiare, *cap.penult.* vbi Abbas *de renuntiat.* tamen hodie non valet renuntiatio infirmi infra viginti dies decedentis, ex *reg. Cancellaria de*
58 *infirmis reſignantibus.* Super † qua vltra gloſſ. antiquum, Soto, & Rebuff. *ibi, & in praxi 3. parte,* late ſcribunt Sarnen. & Mandoſius, & Roſſin. *de benefic. ca.29.* & Petr. Gregorius *cap.31.à numero 12.ad 17.* & Flamin. Pariſ. *de reſignatione. libro 12. per totum, per 14. quæſtiones,* ad quos lectorem remitto, de qua etiam Azor *2.p.lib.7.c.28.*

59 Et an minor † poſſit beneficia renuntiare, vide Rebuf. *in praxi, titul. ratione perſonæ, & rei vitiatur reſignatio,* Corraſ. *d.c.8.num.5.* Petr. Gregorium *c.31. nu.7.* & Flamin. Pariſ. *lib.3.qu.7.* vbi latè agit de hoc, & an minori in beneficialibus competat reſtitutio.

60 De † quo vltra eum vide Probum ad Monach. *in rubrica de renunt. in 6. ex num.4.* Sarnen. *in reg. de triennali, quæſt.15.* Boerium *deciſ.350.* Roſiniacum *de benef. ca.17.* Couar. *lib.1. variarum ca.1 à num.5.* Coſtam *in §. & quid ſi tantum, num.62.* Cald. Pereiram. *in l. ſi curatorem habens, C. de in integ. reſtitut. verb. laſis, à num.38.* Menoch. *de recuperan. remed. 10. num. 104.* & nouiſſime Doctorem Sahagun. *in c. at ſi clerici, §. de adult. de iudic. ex num.17. & 43.* & Frechillam *in cap. admonet. de renuntiat. num.40.*

61 In qua quidem quæſtione † Rota in vna Pampilonen. beneficij de Andron. 10. Martij 1593. coràm D. Orano reſoluitur, *Reſtitutionem in integrum non competere minori aduerſus reſignationem beneficij poſt collationem alteri factam licet in hoc ſint variæ ſententiæ, quas adducit Caldas* ſupra, *tamen in ſacro Rota Auditorio hæc ſententia præualuit, ad notata per gloſſam, & ibi Abb. & Dd.* in capitulo ex parte, de reſtitut. ſpoliat. *Puteum* deciſio. 9. libro 3. & vlt. numero 8 & 9. libro 1. *Thanis* deciſio. 54. *Achillem* deciſio. 88. *ſeu* vlt. de in integ. reſtitutio. *& hoc niſi probetur, reſignantem facto reſignatarij, vel alterius tertij fuiſſe laſum, vel etiam ad reſignandum dolo circumductum; tunc enim metus, & doli incuſſi, potius quàm ætatis ratio habetur: & non obſtare deciſiones Putei 437.* libro primo *& Than.47. quia procedunt re integra, quando beneficium non eſt collatum, &c.* & hanc reſolutionem tenet poſt alios Doctor Sahagun. *ſupra.*

62 Sed eſt alia † grauis & difficilis quæſtio, *an accuſatus de crimine, ex quo veniret priuandus beneficio,*
63 *poſſit illud renuntiare.* Et † concludendum eſt *poſſe,* ex gloſſa, quam ibi ſequuntur Dd. *in ca.2. vt lite pendente, lib.6. verb. finita,* quæ ait, quod ſi accuſatus lite pendente cedit, non impedietur tunc prouiſio per illum tex. propter litem, cum non ſit ſuper beneficio, ſed ſuper crimine, ſequuntur Rebuff. *in praxi, tit. de modis amittendi beneficia, num.51. & in regul. in infirmis reſignan. gloſ.12. num.19. & de pacificis poſſeſſor. num.315.* alias 262. gloſſa *reg. de annali circa principium,* & Sarnen. *ibi quæſt.42. & in reg. de ſubrogan. collitigan. q.7.* Corraſ *d.c.8.num.6.* Mandoſ. *de ſignatura gratiæ, tit. de priuatio. ad finem.* Couar. *in Clem. ſi furioſus, de homicid. 2. par. 3. num.7.* Plaça *de delictis, ca.11. num.3. & 9.* Lancellot. *de attentatis, 2. parte, cap.5. num.6.* Hieron. Gabr. *conſil.196. libro 1.* Salcedo ad Bernardum Diaz *in practica crimin. canon. capitulo 94.* Petrus Gregor. *de benefic. capitulo 26. nu.35. & capitulo 33. num.3.* Flamin. Pariſ. *de reſignat. libro 3. quæſtion.16. a numero 8.* Ioannes Gutier. dicens communem. *canon. quæſtio. libro 2. ca.5. num.29.* D. Ioan. Vela *de pœnis delicto. c.15. pag.74.* Zauallos *qu.147. num.7.* & Flores de Mena, *quæſtio.13. num.8. & 9.* qui plures alios idem tenentes referunt. Et tenuit Rota in vna Parmen. parochialis coram D. Rubeis de anno 1562. vt refert Lancellot. *ſupra num. 7.* & alias ſæpe, vt per Gambarum *de offic. legati lib.10. numero 137.* & nouiſſime in vna Virdunen. canonicatus *6.* Martij, 1595. coram D. Pamphilio ſupra adducta *5. par. capitulo 3. numero 43.* Et poſt hæc tradit Gonçalez ad *reg. menſium, gloſſa 15. numero 147.* dicens; idem reſolutum in Legionen. canonicatus, 15. Februarij, 1593. coram illuſtriſſimo Arigonio, Proſper. de Auguſtino *in additione ad ſummam bullarij quarantæ, verb. beneficiorum reſignatio 5. cauſa,* & Azor. *2. par. libro 7. cap.17. quæſtio.2. verſic.3. & capitulo 20. quæſtio.8.* Molina *de iuſtitia, tract.3. diſput.78. num.2.* Tuſc. *concluſ.166. & 260. lit. R. tomo 6.* Leo *in theſ. for. Eccl. ca.35. numero 39.* Farin. *par.4. quæſtion.119. à numero 70.* Rota etiam in vna Conchen. Archipresbyteratus de Buendia 23. Martij, 1607. & 10. Nouembr. 1608. coram D. Penna, vbi quòd propter homicidium, &c. *R. homicidium.* Et facit declaratio S. Congregationis Concilij, quam ſupra retuli *1. par. cap.5. numero 299.*

Quæ † concluſio ampliatur primo, vt procedat e- 64
tiam in renuntiatione in fauorem alterius, Felin. *in cap. inquiſitionis, de accuſationibus numero 4.* Ferratius *cautela 44. numero 2.* Rebuff. *d. tit. de mod. amittendi beneficia, numero 53. & de pacificis poſſeſſ. numero 316.* alias 263. Roſiniacus *de beneficiis, capit.20. numero 4.* Couarr. Salcedo, Flamin. Pariſ. *numero 45.* Ioan. Gutierrez *numero 30.* D. Ioannes Vela, & alij *ſupra*, & Flores qui ait poſſe reſignare in fauorem alterius, etiam cum reſeruatione penſionis, & Henriquez *in ſum. libro 13. capit.56. §.4. & caput.57. §.1. in fine,* & Thomas Sanchez *de matrimo. libro 7. diſp.42. numero 2. & in præcepta Decal. lib.2. cap.26. numero vlt.* & Farin. *numero 72. & 75.* Gonçalez & Molina *ſupra.*

Quamuis modernus † Pariſien. *in reg. Cancellaria* 65
18. numero quinquageſimoquinto, contrarium in hoc tenuerit, cuius ſententiam fortaſſis iure, & æquitate præualere ob fraudem, quæ in hac ſpecie manifeſta videtur, inquit Couarr. *ſupra,* qui tandem relinquit cogitandum. Et quidquid dicat Marc. Anton. Genuen. *in praxi Archiepiſcopali Curiæ Neapolitanæ, cap.64. numero 9.* quando teſtes ſunt recepti, & nihil reſtat, niſi ſententia ferenda. Sed *in 2. editione. Romana in annot. d. ca.1. quod cùm eſt 65. circa d. numerum 9. infra relata numero 193.* videtur mutaſſe ſententiam.

Obiter tamen † aduerto, cautelam Ferrarij ſupra, 66
quam Felin. & Rebuff. *vbi proxime* ſequuntur, & Petrus de Baiſio *in directorio elect. 2. parte. ca.30. numero 3.* & Didacus Perez ad Villadiego *de irregularitate, cap.1. num.21.* non eſſe tutam, maxime, attenta *conſtitutione* Pij V. *87. de confidentiis,* vt bene aduertit Ioan. Gutierrez ſupra, & antea Maiolus *de irregularitate libro 5. cap.45. in fin.* qui dicit, erroneam eſſe hodie dictam cautelam, nam tali caſu committeret crimen confidentiæ.

Secundo ampliatur, † vt talis accuſatus pendente 67
lite poſſit permutare, vt docet gloſſator dicta *reg. annali,* & cum eo Sarnen. *dict. quæſtio.7. & 42.* Æneas de Falcon. *de reſeruatio. quæſtione perſonali effectu 47. num.12.* Petrus Gregorius *dict. cap.26. numero 15. & dict. cap.33. numero 3.* Flam. Pariſ. dicens commu-

nem ſupra *numer.* 10. cum Nauarro *conſil.2.de accuſationibus* apud quem id non inuenio, & ſequitur Salcedo *ſupra* in vltima editione anni 1594.

68 Quamuis † contrarium in hoc teneant Staphileus *de literis gratia, tit. de variis modis vacationis, numero* 15. Rebuff. *dict. gloſſa* 12. *in reg. de infirmis, numero* 19. Boer. *deciſio.* 205. *numero ſexto*, Mandoſ. *ſupra*, & Lancello. *numero* 14. cum Dominico *conſilio* 105. *verſicul. ad ſecundum*, quem refert etiam Sarnen. *in reg. de non tollendo iure quæſito, quæſtio.* 1. *verſic.* 9. *modus* ſaltim quando alius impetrauerat in euentum priuationis, quo caſu id etiam tenet eos ſequutus Flamin. Pariſ. *jup. numero* 49. & Farin. *numero nonageſimo.*

69 Sed primam ſententiam † veriorem exiſtimo, niſi fortè obſtet ei infamia orta ex accuſatione apud bonos & graues viros, ne poſſit ad aliud beneficium promoueri, & ſic permutare. ex *cap. omnipotens, de accuſationibus* vbi Abbas, Felin. & alij ſupra relati 7. *par. cap.* 8. *numero* 6. & 7. qui docent, quod ſi accuſatus non eſt infamatus apud bonos, & graues homines, accuſatio non impedit promotionem,

70 † aut niſi ob delictum eſſet de iure inhabilis ad beneficia obtinenda, gloſſa *in Clemen.* 1. *de pœnis. verb. obtinenda*, & ibi ardin. *§. ipſius, numero quarto.* Ancharran. *numero* 10. & Bonifac. *numero* 54. & 108. Coſmas *in pragmat. ſanitione, tit. de collatio. §. item inſuper, verb. diſponere*, & Vgolinus *de cenſuris, tab. 2. capit. 3. §. 2. numero ſexto*, aut ſaltim indignus.

71 Et ita tenet † Zaualloſ *ſupra numero octauo*, qui ait, vidiſſe practicari in negotio Rectoris de Batres, qui renuntiauit ſuum beneficium curatum lite pendente, imo permutauit illud cum beneficio curato de Almorox, & admiſſa fuit permutatio, & literis Apoſtolicis expeditis miraculoſa Dei prouidentia vtroque beneficio priuatus fuit, primo de Batres per renuntiationem & permutationem, ſecundo de Almorox, quia idoneus non fuit repertus ab Ordinario, cum plurima ſcelera perpetraſſet, & ſic illud beneficium de Almorox, quod vacauit per dictam permutationem, in Curia Romana impetratum fuit à Licentiato Ludouico de Molina, qui nunc eſt in quieta & pacifica poſſeſſione illius beneficij curati, quod procedit iuxta ſupra dicta *numero trigeſimoſexto*, & Bonifacius *in Clemen. vnica, de rerum permut. numero nonageſimoſeptimo.*

Tertio ampliatur, vt procedat † etiamſi quis

72 prius impetraſſet beneficium in euentum priuationis, ad hunc enim poterit accuſatus valide renunciare, nec impedietur renunciatio, & eius effectus ex dicta impetratione. Nec poſt renunciationem poterit procedi ad priuationem, Sarnen. *d. quæſtion.* 42. Probus ad Monach. *in cap. alma mater, de ſententia excomm. in 6. numero* 6. Gambarus *ſupra, à num* 321. *ad* 351. Couar. *dict. numero* 7. dicens magis communem, Plaça *ſupr. numero* 10. qui tamen varius eſt, Salcedo, & Ioannes Gutierrez *numer.* 39. & D. Ioan. Vela, & Molina *ſupra*. & Farin. *d. quæſt.* 119. *à numer.* 86. & Piaſec. *in praxi Epiſc. par.* 2. *cap.* 4. *numero* 96. & Thom. Sanchez *in præcepta Decal. d. lib.* 2. *cap.* 26. *numero vlt.* Facit *deciſio* Rotæ 14. *vt lite pendente, in nouis*, quam ſequuntur Villadiego *in tractat. de legato*, 1. *par. quæſtio.* 14. & Roſin. *cap* 21. *numero* 7. & Capel. Toloſ. *deciſio.* 437. & ibi Aufrer. quidquid teneant Domin. *dict. conſilio* 105. Boer. *dict. deciſ.* 205. *num.* 7 & Flam. Pariſ. *num.* 41.

Ait tamen Gambarus *dict. num.* 351. hoc fallere, 73
quando quis impetraſſet per priuationem, & quouis alio modo vacaret, quia tunc comprehenderetur etiam vacatio per renuntiationem, niſi fieret in curia, *c.* 2. *de præben. in* 6. quod etiam tradit Villadiego *de leg. q.* 14. 1. *par. n.* 54.

Sed † hoc non videtur verum, nam clauſula, *ſiue* 74
alio quouis modo, ſolum intrabit, quando tempore gratiæ, aut etiam priuationis, alias vacabat, ſequuta tamen priuatione de facto, iuxta dicta ſup. *c.* 1. *numero* 25. & 36.

Verum contra † hanc ampliationem videtur fa- 75
cere doctrina gloſſæ, *verb. finita, in d. cap.* 2. *vt lite pendente, in* 6. *in fine*, vbi docet, quod ſi quis agit contra clericum, petens illum ab Eccleſia remoueri, & illam ſibi aſſignari, quia dicit, ad ſe ſpectare, tunc locum habet ille textus, ſic illo cedente, lite pendente impeditur prouiſio, donec lis pendet, & ſequuntur ibi Francus *num.* 6. *verſic. ſed ſi petitor.* & alij, *ibidem, & d. deciſ.* Capellæ Toloſanæ, 437. *num.* 1. & ibi Aufrer. *num.* 6.

Et † Putei *deciſio.* 496. *libro ſecundo.* vbi habetur, 76
quod quando petitur, quod quis amoueatur, vt beneficium ſibi adiudicetur tanquam debitum, tunc dicitur beneficium litigioſum ex *dicta gloſſa*, & quod licet lis ſuper priuatione non facit beneficium litigioſum, hoc tamen non procedit, quando lata eſſet vna ſententia priuationis continens in ſe adiudicationem beneficij, nam tunc licet penderet cauſa appellationis, beneficium effectum eſſet litigioſum, vt docet Staphileus *de literis iuſtitiæ, §. ſubrogatus an teneatur iuſtificare, numero decimo ſexto*, qui ait, quod licet vbi de crimine agitur ad priuationem, non datur ſubrogatio, nec gratia, ſi neutri, vel ſi nulli, quia beneficium non eſt litigioſum, ſed perſona propter crimen, & ideo antequam priuetur, poteſt cedere in fauorem alterius, tamen poſt diffinitiuam priuationis ſententiam gratiæ prædictæ, & ſubrogatio dari poſſunt, quia per ſententiam prouidetur de beneficio. Et tacito authore, ſequitur Sarnenſis *dict. quæſtione ſeptima, de ſubrogand. collitigan.* & Mandoſ. *de ſignatur. gratia, tit. de ſi neutri, & tit. de priuatio. verſic. in priuationibus.*

Et † Rota apud Chiſanen. *deciſ.* 171. *in manuſcri-* 77
ptis, vbi fuit tentum, quod *licet iudicium ſuper priuatione beneficij ob non ſolutionem penſionis, &c. ſit perſonale, tamen quando ſuperuenit ſententia, quæ priuat ipſum beneficio, & alij adiudicatur, tunc aſſicitur ius beneficij & dici nõ poteſt, quia adſit aliqua moleſtia, quæ ſufficit, vt per Geminian.* conſ. 76. *Sarnenſem* de triennali, q. 53. *& quando præcedit iudicium priuatorium beneficij alteri aſſignando, dicitur introducta lis ſuper beneficio, dicta gloſſa* verb. finita, in fine, *& ideo ſuper dicto beneficio obtinens ſententiam, poteſt habere ſequeſtrum.*

Et † Rota in cauſa Placentina canonicatus, die 26. 78
Nouemb. 1593. coram Dom Orano, in qua fuit reſolutum, quod *lis narrata per Petrum in gratia ſubrogationis, nempe, inter fiſcum, & Petrũ pro ſuo intereſſe illi, & liti adhærentem ex vna, & Chriſtophorum, canonicatus Placentini poſſeſſorẽ coram iudice confidẽtiarũ, ex altera ſuper canonicatu, & quod lite huiuſmodi indeciſa pendente, obiit Chriſtophorus, hac inqua lis narrata diſpoſitiue & aſſertiue debet iuſtificari, & pro eius iuſtificatione requiritur, quod fiſco Petrus adhæſerit ante obitũ Chriſtophori, & ſola lis cũ fiſco ſuper priuatione nõ facit beneficiũ litigioſũ, gloſſa d.*

sa dict. verb. finita. *Puteus* decis. 66. lib. 3. *Sarnensis* de subrogandis, quæst. 7. *nisi adsit etiam lis super eo, vt sequuta priuatione alteri omnino adiudicetur, cui incumbere debebat Petrus, vt beneficium redderetur litigiosum, Puteus* dict. decision. 496. *Alias potuit prouideri per Ordinarium, si vacat suo mense, & clausulam* statum litis, & merita causæ, &c. *operari veram expressionem status litis, non autem expressionem eius, quod non erat, & sic litis, per quam censeretur affectio inducta, possessionem autem defuncti satis verificari ex instrumento, cuius continuatio vsque ad obitum præsumitur, non obstante pretenso sequestro, quod possessione non priuat.*

79 Ergo † cum quis impetrauit beneficium alicuius in euentum priuationis, & agit contra eum petens beneficio priuari, & sibi adiudicari, ex impetratione, & gratia, sibi facta, non videtur accusatus posse lite pendente renunciare cum effectu, ita vt ex ista renuntiatione possit fieri prouisio.

80 Sed † respondetur doctrinam glossæ *in dict. verb. finita, in fine*, de Franci, & aliorum, *ibi*, & Rotæ in dict. Placentina canonicatus, in qua agebatur de confidentia, quæ priuat ipso iure, procedere, quando agitur de priuatione incursa ipso iure, & de remotione à possessione, seu detentione, quo casu non est materia priuationis, sed magis causa beneficialis, & declaratoria, non iuris, & pœnæ incursæ, Achilles *decision.* 416. & 417. seu 4. & 5. *de pensionibus in impressis*, quæ multum placuerunt Rotæ in causa Placentina decanatus, 26. Octobr. 1594. coram D. Penna. Et ideo vbi agitur de priuatione incursa ipso iure, vt quis declaretur priuatus, & beneficium alteri adiudicetur, beneficium statim effectum est litigiosum, glossa *dict. regul. de annali*, & Probus ad Monach. *in cap. præsenti, numero* 16. *de offic. leg. in 6.* cum Capella Tholosan. & Aufr. ẽ.

81 Nam quando † principaliter agitur ad canonizationem gratiæ, & incidenter deducitur delictum, tunc causa est beneficialis, vt fuit dictum in vna Casalen. præposituræ, 9. Iunij 1597. coram Do. Gipsio, ex dicta gloss. *verb. finita*, Puteo *dict. decisio.* 496. Achille *dict. decisi. quinta, numero sexto de pension.* Tolomeo *decisi. secunda*, & ideo causam esse beneficialem, quando quis non petit aliquem ob homicidium priuari, sed tantum declarari vti ab initio inhabili, non potuisse eidem conferri, & ideo beneficium vt prius vacare, & sibi concedi, gloss. *in Clem. dispendiosam, verb. beneficialis, in fin. de iudic.* quam sequitur ibi Imola *num.* 30. *vers. vlt. quæro*, Vital *n.* 28.

82 At vbi agitur † de priuatione per sententiam infligenda, vt hic, beneficium non efficitur litigiosum, nec est causa beneficialis, gloss. ẽ. Probus *in dict. cap. præsenti. nu. decimo sexto &* 23. nisi superueniat sententia, quæ priuet beneficio, & illud alij adiudicet, cui facta erat gratia in euentum priuationis, tunc enim ex quo beneficium tanquam vacans per priuationem est alij adiudicatum, effectum est litigiosum, ex Staphileo, Sarnen. Mandos. Puteo, & Chisanen. ẽ. & tunc non habebit locum hæc *tertia ampliatio.*

83 Cæterum † etiam vbi ageretur de priuatione ipso iure incursa, etiam ad instantiam habentium interesse, & ius prætendendi beneficium, si tamen non petebat adiudicationem, seu collationem illius in illo iudicio, beneficium non esset litigiosum, vt in vna Calagurritana beneficij coram D. Lancelloto, 29. Octobr. 1601. in qua fuit resolutum, *prouisionem Ordinarij non fuisse attentatam, nec esse locũ sequestro, nam lis moderna commissa in Rota super simonia ad instantiam filiorum patrimonialium non facit beneficium litigiosum, cum non esset super titulo beneficij, Puteus* decis. 496. lib. 2. cum aliis: *filij enim patrimoniales non habebant titulum, nec petebat adindicationem beneficij, Lancell.* de attentatis, c. 3. nu. 119. *& fuit dictum in Terdonen. præposituræ in Rota præcedenti, coram D. Coccino, & in similibus in Calagurritan. de* Iocano 8. *Nouembr.* 1599. *coram Dom. Seraph. Et licet filij patrimoniales haberent interesse, ex quo sequuta priuatione, poterant petere collationem, & vigore consuetudinis, ac constitutionis haberent ius, de quo etiam fuit oppositum, tamen interim beneficium non fit litigiosum, vt dictũ est, nec lis generalis inter Episcopum & clerum facit prouisionem attentatam, cum ea non obstante Episcopum potuisse facere collationem, fuerit iam decisum coram D. Lita.*

Quarto † ampliatur, vt possit renuntiare, siue sim- 84
pliciter, siue in fauorem alterius, etiam post scientiam impetrationis factæ à tertio de eius beneficio in euentum priuationis, vel post impetrationis præsentationem, quia qui renuntiat, suo iure vtitur, & ideo nullam fraudem committit, quippe, qui sibi ipsi consulturus, vel consanguineo, aut amico renuntiet, non vt noceat impetranti, nisi ex aliquibus coniecturis, alias fraus appareat, *vt in c. 2. de renuntiat. in 6.* Ita Couar. ẽ. quem sequitur Plaça *dict. numero decimo* & Salcedo ẽ. & Ludou. Lopez *instructor. consc. 2. tom. c.* 30. & Manuel Rodriguez *in summa, 1. tomo, 179. num. tertio*, & Molina ẽ. & videtur tenere Gambarus supra contra Antonium de Butrio, *consil.* 43. quem sequuntur Sirnen. *dicta q.* 42. *de annali*, Boerius *dict. decis.* 205. *num.* 8. Aufrer. *d. decisi.* Capellæ Tolosanæ 437. *num.* 5. & Felin. *in c. cui nostra, de rescri. nu.* 38. & Lancellot. ẽ. *num.* 10. Flamin. Pariſ *num.* 34. *&* 35. *&* 48. Ioann. Gutierrez *num.* 41. & Mar. Anton. Genuen. Prosper. de August. ẽ. Leo & Farinac. *numer.* 88. *&* 89. & Henriquez *dicto lib.* 13. *c.* 56. §. 4. & refert Rosiniacus *c.* 21. sed Genuen. *in annot. circa dict. locum infra relata nu.* 193. videtur mutasse sententiam.

Nec obstabit decretum † irritans positum in im- 85
petratione, quia istud solum operatur in euentum priuationis ex traditis per Rotam *d. decisi.* 14. *n.* 1. *vt lite pendente in nouis*, Oldrad. *consi.* 229. *n.* 4. Cassad. *decisi.* 1. *&* 2. *de decretis, &* 3. *de præb.* Caputaq. 251. *p.* 1. & Mohe. 21. *de præb* Puteum *decisi.* 281. *n* 3. *lib.* 1. Probum ad Monach. *in c. tibi, qui de reser. in 6. nu.* 16. Simon. *de reseruatio, c.* 60. *ad finem.* Mandos. *de signatura gratiæ. tenut. de priuatio. ver.* 2. & Flam. Pariſ. *de resignatio. lib.* 8. *q.* 7. *n.* 175.

Et si illud † decretum obstaret, obstaret etiamsi 86
renuntiatio fieret ab ignorante impetrationem, cum decretum irritans etiam ignorantes afficiat, *c. dudum, de præb. in 6. c.* 1. *de concessio. præb. eodem lib.* Anton. Gabriel. *de clausulis. conclus.* 3. & Lancellot. *de attentatis, 2. p.* 1. *decimo, a num* 27. vt contra Butrium, & sequaces recte aduertunt Couarr. & Plaça ẽ. Et † ita magis consequenter procedebat. Flo- 87
res *dict. quæstio.* 13 *numero* 18. tenens, in casu huius ampliationis non valere resignationem etiam ab ignorante factam in præiudicium gratiæ impetrantis.

Nec † *decisio.* Rotæ 5. *de re iudic. in antiquioribus* 88

probat vllo modo ſententiam Butrij, quamuis Sarnen. ſupra pro ea illam alleget.

89 Quinto † ampliatur, vt procedat etiam poſt concluſum in cauſa, *argum. cap. dudum. 2. de election.* & ibi Butr. Rebuf. *d. tit. de modis amittendi beneficia, 51. & de pacificis poſſeſſor. dict. num. 315.* alias 263 Boerius *deciſ. 206. num. 3.* Plaça *ſup. numer. 9.* Petrus Gregor. *cap. 33. numer. 4.* & Flores *ſupra à numero 12.* maxime, *numero 16.* & eſt de mente Couar. & Salcedi *ſupra:* & alios refert Flam. Pariſ. *ſupra numero 11.* & nouiſſimè Farin. *à numer. 78.* quamuis contrarium teneat Lancell. *ſupra num. 13.* qui male citat pro ſe Boerium *d. deciſ. 206.* Nec. Felin. *in cap. per tuas, nu. 5. de ſim.* probat ſententiam Lancelloti, quamuis pro ea etiam citetur, ſolum enim ibi agit, an inquiſitus renuncians iuri, & liti poſt concluſum in cauſa euitet infamiam.

90 Et iſta † ampliatio procedit non ſolum in renunciatione ſimplici, ſed etiam in renunciatione in fauorem, licet in ea contrarium teneat, Flamin. Pariſ. *ſupra numero 16. & 46.* ſic intelligens Felin. *dict. num. 5.* & Roſiniacum *de beneficiis, cap. 20. num. 8. & ſeq.* & Ioan. Gut. *ſupra num. 33. &* Proſp. de Aug. & Farin. *ſupra num. 81.*

91 Sexto † ampliatur, vt acculatus poſſit renunciare etiam lata priuationis ſententia, ſi ab ea fuerit appellatum, quoniam per appellationem integrum manet ius *l. qui à latronibus, §. fin. ff. de teſt. l. ſi quis filio. §. hi autem, ff. de iniuſto rupto, l. 2. verſi. ſi quis, de pœn. l. 1. ff. nil nouari appellatione pendente, l. furti, ff. de his qui not. infamia.*

92 Cum † per appellationem extinguatur, aut ſaltim ſuſpendatur ſententia, *l. 1. §. fin. ff. ad Turpillian. capi. venientes, de iure iuran.* vbi explicant Abbas & alij, *& in Rubr. eodem tit.* & Couar. *practicarum cap. 23. numero 1.* Duennas *regul. 42.* Paz *in praxi, 6. parte, 1. tomo in proœmio, numero 11. & 12.* Scaccia *de appell. qu. 3. à num. 82.* Facit *deciſio* Rotæ 834. *lib. 3. pa. 3. diuerſorum, &* Putei, 3 o *lib. 1.* Mohed *12. de prebend.* & Chiſanen. *1. in manuſcr.* & in cauſa Pampilonem beneficiorum 4. Iulij, 1607. coram D. Caullerio, vbi fuit reſolutum, collationem factam per priuationem, antequam ſententia priuationis tranſeat in iudicatum, ſeu intra tempus datum ad appellandum, eſſe nullam, & licèt non appelletur, poſtea non conualidari, ex Mohed. *dict. deciſ. 11. de præben.* Et quòd appellatio à ſententia priuationis, vel pendente termino ad appellandum, non poſſit dici priuatus, & poſſeſſio virtute illius capta ſit attentata, & non impedit manutentionem condemnari, qui non habuit ſe pro ſpoliato, fuit reſolutum in Brixien. canonicatus 22. Iun. 1609. coram domino Mançanedo.

93 Et † hanc ampliationem tenent in terminis Rebuff. *dict. titul. de modis amittendi beneficia, numer. 52. & de pacificis poſſeſſor. dict. num. 315.* alias 262. *& in conſil. 82.* Corraſ. *d. 1. parte, cap. 8. num. 6. & 3. parte, cap. vltimo. num. 15.* Roſiniacus *d. cap. 20. num. 6.* Petrus Gregor. *cap. 33. num. 3.* Flamin. Pariſ. *à num. 17.* & Ioan. Gutier. *num. 38. ſup.* & Conçalez. *ſup.* qui ait, poſſe reſignare ante priuationem per tres ſententias conformes ſubſequutam. Farin. *dict. quæſt. 19. à numer. 82.* Piaſec. *d. 2. par. cap. 4. num. 99.* & Genuenſ. *in praxi dict. cap. 65. in 2. editione num. 18. in annot. circa num. 9.* dicens in Rota Romana haberi pro indubitato, quòd beneficia poſſunt reſignari appellatione pendente à condemnato ad priuationē beneficij, & poſſunt reſignari ad fauorem, etiamſi habeatur notitia collationis factæ per Papam in caſu priuationis. Quare in vna canonicatus Legionem. 15. Februar. 1593. coram illuſtriſſimo Arigonio fuit dictum, reſignationem canonicatus factam poſt appellationem à condemnato ex diuerſis criminibus in pœnam perpetui carceris, & depoſitionis, & priuationis canonicatus, & omnium beneficiorum, & admiſſam appellatione pendente fuiſſe validam, & impetrantem à ſede Apoſtolica eſſe excludendum, Anton. de Butr. *in conſil. 43. numero tertio,* Creſcent, *deciſion. 6. numero tertio, de ren.* Nec poteſt dici, huiuſmodi reſignationes eſſe in fraudem collationis factas tanquam de canonicatu vacante per priuationem, & meritò non eſſe admittendas, ad tradita per Butr. *dict. conſil. 43.* quia Butrius loquitur in reſignatione facta in manibus ordinarij, etiam poſt habitam notitiam de collatione facta à Papa: ſecus vbi tractatur de reſignatione facienda in manibus eiuſdem Pontificis, & pendente iudicio nullitatis & iniuſtitię, non poteſt dici vacare canonicatum per priuationem. Ant. Aug. *deciſ. 3. lib. 1.* Put. *dec. 30. lib. 1.* ita Genuenſ.

Nec eſt neceſſe † facere mentionem priuationis & proceſſus, vt dicemus, 8. *ampliatione.* 94

Et procedit † hæc ampliatio, etiamſi appellatio poſtea pronuncietur mala & iniuſta, *arg. d. l. furti,* & eſt de mente allegatorum.

Limittanda † tamen eſt hæc ampliatio, vt non procedat quando priuationis ſententia contineret in ſe adiudicationem beneficij, ex dictis ſupra 3. *ampliatione à numero 76.* 95

Septimo † ampliatur vt procedat etiamſi pro homicidio quis ſit condemnatus pœna perpetui carceris, vel alias, ſi per ſententiam latam ſuper crimine non eſt priuatus beneficiis. Nihilominus enim poterit renunciare, & collatio inde ſequuta erit valida Rota *deciſi. 5. de re iudic.* Viſig. in antiquit. ſequuntur Sarnen. *quæſt. 42. de annali,* Rebuff. *dict. tit. de modis amittendi beneficia, num. 64.* Flamin. Pariſ. *numero 28.* & Ioannes Gutierrez 36. *vbi ſupra.* Farinac. 85. & Piaſec. Et aduerte, quod in iſta ampliatione ſupponitur, ſententiam illam tranſiiſſe in rem iudicatam. 96

Et ratio † iſtius ampliationis, & deciſionis eſt, quia condemnatus per ſententiam latam ſuper homicidio, vel alio crimine priuatione digno, non eſt priuatus beneficiis, niſi exprimatur in ſententia, Innocentius *in cap. qualiter, 2. de accuſatio. num. 10.* Felin. *in d. cap. inquiſitionis, eodem tit. num. 7. & in cap. caterum, num. 24. & cap. ſciſcitatus, num. 2. de reſcri.* Hippol. *ſingulari. 200.* Rebuff. qui plures refert, *de pacificis poſſeſſ. dict. num. 315.* alias 262. *& dict. titul. de modis amittendi beneficia, num. 64.* Simone *de reſeruatio. qu. 29.* & ibi Granu. *lit. B.* Lambert. *de iurepatronatus, prima parte, 2. lib. quæſt. 6. art. 9. num. 1.* Bernard. Diaz *in practica crimin. cap. 131. nu. 3.* Mandoſ. *de ſignatura, d. tit. de priuatio. verſ. condemnatus, de homicid.* Petr Gregor. *cap. 26. num. 9. & cap. 31. num. 3.* Flamin. Pariſ. *numero 29. & ſeq.* Ioan. Gurierrez *num. 7. vbi ſupra,* & Cerola *in praxi Epiſcopal. 1. part. verb. priuatio, §. 1.* Proſper de Augu. *ſupra, ver. ſi quid in ſententia.* 97

Vnde in † vna Fauentina de anno 1945. Rota reſoluit, quod condemnatus de homicidio, ex quo in ſententia non erat poſita priuatio beneficiorum antea obtentorum, non erat priuatus iure ſibi in beneficio ante homicidij condemnatio- 98

nationem competenti, vt per Puteum *decisi 233. lib. 2.* & nouissime Rota in vna Fo. oliu. canonicatus coram Illustriss. Mellino sequitur *d. decisi. 5. de reiud.* dicens, quod Rota solita est eam sequi, *in dec.* Fatin. *134. n. 3.*

100 Sed ista sententia magnam difficultatem patitur, ex *lib. 1. ff. ad Turpill.* ibi: *Si autem pronunciauerit calumniatus, & condemnauit eum, & quamuis nihil de pœna subiecerit, tamen legis potestas aduersus eum exercebitur*, & ibi gloss. *verbi facti*, & Bart.

101 Ex † quo text. qui reuera loquitur etiam in pœna infligenda per sentẽciam, apparet damnatum de crimine, quod de iure meretur priuationem, eo ipso priuatum esse beneficio, licet id in sententia non exprimatur, & quod ex hoc tex. apparet defendi non posse opinionem Innoc. *in d. c. qualiter*, tradit Sarn. *lib. 1 select. c. 13. num. 3.* sed quod falsa est, vbi pœna est certa, ita vt non cadat arbitrium, &c. & ita sentit idem Innoc. *in c. inter dilectos, de excess. prælat. nu. 1.* ibi: *Vel de crimine condemnatus.*

102 Quamuis Abbas † *ibi numero vndecimo*, & Bernard. Diaz s̃. & eos sequutus Rebuffus *dict. tit. l. de modis amit. beneficia num. 65.* videntur eum intelligere, quando crimen erat tale, quod ipso facto inducebat priuationem prout loquitur etiam Felinus *in c. Rodulph. de rescr. num. 35.* vbi ait, quod licet in pœnis ipso iure incursis non requiratur, quod iudex per sententiam puniat, sed satis est quod pronuntiet, seu declaret delictum commissum, pœna autem sequitur à iure, tamen vbi lex non priuat ipso iure, sed mandat priuari, tunc iudex non declarat solum delictum esse commissum, sed priuat, & *nu. 37.* quod vbi lex imponit pœnam per sententiam, etiamsi factum esset notorium semper opus est sententia priuationis, & Cerola s̃. Accedunt Suar. *de leg. lib. 5. c. 10. n. 7.* & Thom. Sanc. *in præc. Decal. lib. 2. c. 22. nu. 27.* dicentes, quòd quando continet pœnam ferendam requiritur sententia condemnans ad illam, secus quando imponitur ipso iure, vel facto, & allegat *l. præses, C. de sent. & interloquut.*

103 Sed re † vera Innoc. *in dict. c. inter. delictos, numero 1.* ibi. *Verbi gratia quod sit hæreticus*, loquitur de crimine, quod ipso facto inducit priuationem, & ibi, *Vel de crimine condemnatus*, loquitur de condemnato de crimine digno priuatione, quamuis eam non inducat ipso facto, & ita eum intelligit Alex. de Neuo *in additio. magna ad Abb. ibi.* Idem clare videtur tenere Abb. *in c. postulasti, de foro comp. numero septimo.* vbi dicit, quod lata sententia tantum super crimine priuatione digno, immediate, & incontinenti sequitur iuris pœna, & iuris effectus priuationis, *vt in dict. l. prima ff. ad Turpill. & in c. si quem, §. notandum, 2. quæstione tertia.* Nec requiritur noua sententia priuationis, sed de facto priuabitur, imponendo pœnam iuris, vbi etiam sic intelligit Innocent. *in dict. capit. inter dilectos, numero 1.*

104 Quamuis † idem Innocent. *in dict. c. postulasti, in princ.* dicat quod lata sententia super crimine, quæ erit talis, *Condemno te de tali crimine*, postmodum executio pœnæ fiet, secundum Canones, qui præcipiunt criminosos & damnatos deponendos, *capit. 1. 25. distinct. &c.* & sic videtur velle Innocent. cum glossa *ibi*, quod requiratur noua sententia priuationis, quasi in executionem sententiæ generaliter latæ, super crimine, vt etiam voluit *in dict. capit. qualiter*, & Alexandri de Neuo *in dict. additione magna ad Abbat. in dict. capitul. inter dilectos*, ait, *Nota bene verba Innocentij in dict cap. postulasti, nam vult, quod condemnatus de crimine non intelligitur in continenti priuatus beneficio, licet pœna criminis sit priuatio beneficij sed debebit ab eo deponi in executionem sententiæ latæ, &c.* Et pro hoc allegat textum *in capitul. ex literis, eodem titulo de excessibus prælatorum.* Sed ille textus parum facit, nam ibi ipsa sententia Papæ exprimitur, quod ille Episcopus moueatur vt Episcopatui cedat, alias ab eo amoueatur, & sic Papa noluit eum statim priuare.

In hac difficultate, omissa † concordia, quam 105
adducit Alexand. de Neuo *vbi s̃.* sic videntur posse concordari opiniones, vt sententia Innocentij *in dict. c. inter dilectos*, & Abbatis *in dict. c. postulasti*, procedat quando iudex pronunciauit tantum super crimine, dicendo, vt dicit Innocent. *Condemno te de tali crimine.* vel dicendo, *Declaro, te commisisse tale crimen*, nullam imponendo pœnam expresse. Tunc enim videtur intrare decisio *dict. l. 1. ff. ad Turpill.* quæ re vera loquitur in his terminis, *glo. ibi, verb. facti* Fauet Simanc. *tit. 9. num. 164. & seq.* dicens, quòd sententia declaratoria criminis vim condemnationis habet, & nihil distat ab ea, quæ reum nominatim condemnet ad subeundas omnes pœnas iure statutas, *d. l. 1.* Vnde non obest *d. l. præses.* Alia † 106
vero opinio Innocentij *in d. c. qualiter*, & *in d. c. postulasti*, & Rotæ *d. decisi. 5.* & aliorum quos supra citauimus *num. 98.* procedat quando iudex in sententia condemnatoria de crimine digno priuatione, non tamen eam ipso facto inducente, aliquam pœnam, prout communiter fit, imposuit, non faciendo mentionem de priuatione beneficiorum, vt in terminis dictæ *decisi 5.* vbi fuit imposita pœna perpetui carceris, tunc enim cùm iudex processerit ad impositionem pœnæ, non videtur succedere pœna legis non imposita ipso iure, Bar. *in d. l. 1. ad Turpil. n. 9. & in l. quid ergo, §. pœna grauior. nu. 4. ff. de his, qui notant. infamia.*

Sed restat modo dubium, an in hoc † vltimo casu 107
possit, & debeat iste condemnatus priuari beneficiis, nam videtur, quod non, ex quo pro delicto exstitit semel condemnatus, & iudex functus est officio suo quo ad punitionem istius & sic non videtur posse ferre aliam sententiam priuationis super eodem crimine, vt dicitur *in d. dec. 5. n. 3.* facit *l. de crimine, C. de accusatio. & c. at si clerici, §. de adulteriis de iudic.* ibi: *Cum suo sit functus officio, nec duplici debeat ipsum contritione conterere.*

Ex alia † vero parte videtur, quod sic, nam si est ir- 108
regularis, vt homicida, non debet cum beneficiis remanere, nisi secum dispensetur, cum sit inhabilis ad illa, maxime, si beneficia requirunt residentiam, & seruitium personale, *c. fraternitati, de clerico excommunicato ministrante*, Nauarr. *in c. cum contingat, de rescr. 2. remed. nu. 5.* Molin. *d. tract. 3. disput. 78. num. 2.*

Vnde dico, istam partem † esse veram in condem- 109
nato pro delicto inducente irregularitatem ex ratione tacta, & tunc priuatio non fit tam in pœnam, quam ratione inhabilitatis, & sic satisfit rationi in oppositum adductæ, quæ militabit in condemnato pro delicto, quod licet sit dignum priuatione, non tamen inducit irregularitatem, vt adulterium, periurium, &c.

Sed dices, crimina † depositione digna vt a- 110
dulterium, &c. si sint notoria, seu manifesta,

irregularitatem inducere, capite finali, de temporibus ordina. & ibi Abbas, Syluester, *verb. irregularitas, quæst. decima quarta.* Nauarrus *in manuali c.25. num.73. & c.27. num.248.* Maiolus *de irregularitate libr. quinto, c.1. num.6. & c.12. num.1.* Flamin. Paris. *libro 5. de resignatione, quæst.3. num.184. & seq.* Cosmas Philiarchus *de officio sacerdotis, 1. parte, lib.4. c.15.* Ludouicus Lopez *instructorio conscientiæ, 2. tomo, p. 2. c.23.* Manuel Rodrig. *in summa 1. tomo, c.182.* Valentia *4. tomo, disput.7. quæst.19. pun. tertio de quinta specie irregularitatis,* Sairus *de censuris. lib.7. c.12. nu. 12. & 13.* & Toletus *in summa, lib.1. c.93. ad finem, & c.74.* vbi ait, in hoc non esse controuersiam Doctorum, & Auila *de censuris, 7. parte, disput.4. dubio 7.*

111 Et † crimen notorium dicitur, de quo lata est sententia, quæ transiit in iudicatum, capit. finali de cohabitatione clericorum, *in dict. c. finali de temporibus ordinat. ver. notoria,* Nauar. Philiarcus, Ludouic. Lopez, Manuel Rodrig. & Sairus *nu.6. vbi* s. & Toletus *d.c.74.* Ergo † omnis criminosus condemnatus de crimine priuatione digno, etiamsi sit imposita aliqua pœna poterit etiam postea priuari beneficiis tanquam irregularis ex crimine notorio per sententiam.

112

113 Sed respondeo, veriorem † mihi videri sententiam Couarr. *in d. Clem. si furiosus, 1. p. §.1. num.5.* qui indistincte ait, non esse irregularem notorium, seu manifestum peccatorem, & sic intelligendum esse tex. *in d.c. fi. de tempor. ord.*

114 Qui re † vera non probat dictam communem sententiam. Solum enim dicit, quod qui per adulterium, periurium, &c. bonum conscientiæ rectæ perdiderunt, si eorum crimina ordine iudiciario comprobata, vel alias notoria non fuerint, non debent propter reos homicidij post pœnitentiam in iam susceptis, vel suscipiendis ordinibus impediri, ex quo non infertur, quod si dicta crimina fuerint notoria, illis notati sint irregulares, etiam post actam pœnitentiam. Sed dicit, si non fuerint notoria, quia si talia sunt, vel ordine iudiciario comprobata, debent deponi. *vt in c. at si clerici, versicul. si vero, & 9. de adulteriis, de iudiciis,* text. optimus *in c. presbyter, 11. q.5.*

115 Pro qua † sententia & interpretatione facit, nam tex. *in dict. c. fin.* non solum dicit si notoria non fuerint, sed etiam, vel ordine iudiciario comprobata, & tamen per probationem factam iudicio non sunt notoria, vt patet ex *dict. c. fi. de cohabit. cleric.* & glo. *d. verb. notoria,* Nau. Lud. Lopez, & Man. Rodriguez s. quidquid dicat Tolet. *dict. c.74.* Nec obest text. *in c.2. de apostatis,* quem ita interpretatur Toletus, *c. 70. versicu. 4.* quia ille textus loquitur in casu speciali, nec est trahendus in consequentiam, cum sit pœnalis.

116 Accedit, quod † irregularitas non est inducenda, nisi vbi est expressum in iure, *c. is, qui, de sent. excom. in 6.*

117 Et † hanc sententiam nouissime tenent Cechus *de casibus reseruatis, casu 1. de irreg. num.38.* & Vega in Espeio de curas, *c.12. num.305.* & Suar. *3. tom. disp. 43 sect.5. num.4. & 5.* dicens *in dict. c. fin.* excepto homicidio propter alia crimina non imponi irregularitatem, neque incurri supponi, neque aliquod impedimentum canonicum, vt prouauit *disput.1. sect. 4.* sed solum, supponi propter huiusmodi crimen publicum, posse clericum, qui tale crimen publice commisit, impediri ab vsu ordinum, in quo ius prælatorum Ecclesiæ, & prouidentia ab eis adhibenda declaratur, non vero speciale impedimentum ipso iure incurrendum imponitur. Et ibi etiam explicat alia iura, quæ pro contraria sententia adducuntur.

Rursus etiam † existimo, crimen notorium etiam enorme, non inducere irregularitatem ratione infamiæ, etiam pro tempore, quo durat talis status personæ, vt dictum est s. *7. p. c.8. à num.64.* quamuis in hoc contra teneat Suar. *d. num.5. in fi. & disp.49. sect. 2. n.8. cum aliis.* 118

Et ista † sententia videtur magis conformis praxi, & consuetudini, & ideo tenenda contra communem, ad Hoiedam plures citantem *de incompatibilitate benefi. 1. p. c.19. n.46.* & Simonce. *de decretis, lib.1. tit. 1. n.68.* Nau. *in man. c.27. n.285.* & Lud. Lop. *instr. conf. 1. to. c.287 & seq.* 119

Octauo † ampliatur, vt possit renuntiare etiam in fauorem, & renuntiatio valeat, etiam non facta mentione de crimine, nec de accusatione, seu inquisitione, aut processu, nec de priuatione, vt est de mente Ferrarij, Felin. Sarnen. Couarr. Lancell. Salcedi, & aliorum sup. citatorum, & probat *dict. decisi. 5. de re iud. in antiq.* & Rebuffus *consil. 82.* quamuis idem Rebuff. *dict. tit. de modis amittendi benefi. num.52.* & Flam. Paris. *nu.23. & 24.* & Ioan. Gut. *num. trigesimo secundo & 38.* & Prosp. de Aug. *vbi* s. & Farin. *num.76. & 77. & 84.* contrarium teneant. 120

Et ratio † est, nam iure non cauetur, talem mentionem fieri debere, vel quod eis expressis Papa gratiam nullatenus concessisset, & non omnia tacita, quorum expressio mouere potuisset, ad denegandam gratiam, vitiant, sed ea solum, quæ de iure, vel stylo sunt exprimenda, seu de quibus reperitur expressum, vel est in iure cautum, quod eis expressis Papa gratiam non concessisset, Rota *decisi. 32. de rescr. in nouis.* Ægid. *decisi.697. num.4.* Felin. *in c. postulasti, de rescr. sub num.1.* & alij citati *8. p. c.3. nu.20. & seq.* 121

Sed dicta † conclusio limitatur primo, vt non procedat, quando in impetratione facta à tertio in euentum priuationis fuerit adiecta clausula, *Et cum decreto, quod resignatio illius cedat in fauorem impetrantis.* de qua per Probum ad Monach. *in dict. c. Alma mater, de sentent. excommunicat. in 6. numero 7.* & Mandos. *dict. tit. de priuatio. versic. penult.* quæ solet concedi post primam sententiam priuationis, vt per Mandosium *ibi.* Ita Probus *ibi,* Staphileus *tit. de variis modis vacationis, num.19.* Rebuffus *in d. reg. de infirmis. gloss.12. num.19.* Couar. Plaça *num.10.* Lancellotus 14. Flamin. Parisius 63. Ioann. Gutierrez 40. Farin. 91. Domin. *consil.105. col. fin.* Bernard. Diaz *dict. c.94. num. secundo, ad fin.* vbi Salced. *litera C.* & Manuel Rodrig. *vbi supra* & Molina *dict. disput.78. num.2.* 122

Ex eo tamen † non tollitur Episcopo dispensandi potestas in casibus, in quibus alias potest, ipsaque dispensatio impediet priuationis sententiam, Couarr. Plaça, Ioan. Gutierrez & Manuel Rodrig. s. & Henriquez *dict. lib.13. c.57. §.1.* & Thom. Sanch. *dict. lib.7. disputat.42. num. secundo,* & Molina s. Quamuis contrarium teneat Gambarus *dict. lib. 10. num.227.* & 317. & Villadiego *dict. quæst.14. numero 53.* Flamin. Paris. *numero 52.* dicens communem & Farinac. *numero 60. cum aliis,* ex eo quòd non valet talis dispensatio in præiudicium impetrantis, cùm iam est quæsitum ius ad beneficium, quorum sententia procedet, vbi non simpliciter fuit impe- 123

impetratum beneficium in caſu ſeu euentu permutationis. Sed quando mandatur priuari, & beneficiũ conferri impetranti, vt per Abb. *in c. at ſi clerici §. de adult. de ind. n.* 18. cum Ioan. de Lig. & facit. c. *quamuis de reſcr. in 6.*

124 Secundo † limitatur, vt non procedat in crimine priuato ipſo iure beneficiis, quoniam is renuntiare non poteſt, maxime in fauorem. Felin. *in c. in noſtra, de reſcr. num.* 38. Aufrer. *ad dict. deciſi.* Capellæ Toloſ. 437. *numero quinto.* Boerius *deciſi.* 205. *numero octauo.* Rebuffus *conſil.* 59. *dub.* 3. *verſicul. imo non ſolum, ad finem,* Gamba. *dict. libro decimo, numer.* 340. Roſin. *de benefi. c.* 7 & Petr. Greg. *c.* 26. *num.* 15. & *ca.* 33. *num.* 4. Hoieda *de incompatib. p. c.* 4. *numer.* 11. & *c.* 15. *num.* 62. & Lancello. ſ. *num.* 12. & 34. & Flamin. Pariſ *num.* 33. *vbi* ſ. & *lib.* 3. *queſt.* 2. *a numer.* 20. & 21. dicens eſſe communem omnium ſententiam, vbi ponit, quod priuentur ipſo iure, & *queſt.* 2. *nu* 22. Io. Gutier. ſ. *num.* 44. Azor. 2. *p. lib.* 7. *c.* 17. *qu.* 2. *verſ.* 3. & *c.* 20 *q.* 8. Gonçal *gloſſ.* 15. *num* 146 & Flor. *q.* 13. *num.* 7. faciunt quæ tradit Tir. *in l. ſi vnquam verb. reuertatur, num.* 267. & Flam. Pariſ *d. q.* 3. *num.* 23. Nec obſtat quod cum Açore 1. *tom. l.* 8. *quæſt.* 5. nouiſſimè ait Sanch. *lib.* 2. *in præc. Decal. c.* 26 *num.* 6. quod donec crimen hæretici, vel alterius priuati ipſo iure declaretur, valet eius reſignatio, & acquirit ius ille, in quem beneficium reſignatur, ſiue ſimpliciter, ſiue via permutationis, &c. eſt enim contra prædictam doctrinam, & præterea conuincitur ex dictis infrà *c. vlt. à num.* 18. Et caſus in quibus quis ipſo iure priuatur beneficio, vide infra *c. vltim.* & per ibi citatos *num.* 6.

125 Vnde † idem erit in priuato beneficiis per ſententiam, quæ tranſiit in iudicatum, vt fuit reſolutum in vna Romana beneficiatus S. Petri coram D. Oradino de anno 1561. vt per Flam. Pariſ. *dict. qu.* 1. *num.* 151. nam per ſententiam priuationis, quæ tranſiit in rem iudicatam, beneficium vacat, Puteus *deciſi.* 30. *lib.* 1. Mobed. 12. *de prab.* Rota *deciſi.* 434. *lib.* 3. *p.* 3. *diuerſorum.*

126 Quamuis Rebuffus *conſil.* 82. dicat quod priuatus per ſententiam beneficio ante executionem poteſt reſignare, quia ſola ſententia priuationis ſine executione non priuat iure, nec poſſeſſione beneficij, & citat *caput grauem, de exceſſibus prælator.* nam id ſolum eſt verum reſpectu poſſeſſionis, qua non eſt priuatus per ſententiam priuationis ante executionem, Nauarr. *in c. accepta, de reſtit. ſpol. oppoſi.* 10. *ſolut. à num.* 35.

127 Et † ſic procedit quod ait Felinus *in c. inquiſitionis, numer.* 7. *de accuſ.* quod canonicus priuatus per ſententiam non perdit ipſo iure ſtallum in choro, & locum in Capitulo, ſed oportet, quod diſtalletur per ſuperiorem, non tamen eſt verum quoad ius & titulum beneficij, quo ſtatim priuatur per ſententiam priuationis, quæ tranſiit in rem iudicatam, Felinus *in c. cum venerabilis, num.* 29. *de exce.* & ſtatim ante executionem poteſt conferri, Archid. num. 3. & Domin. §. 1. *num* 7. & Franch. *ſub num.* 5. *in c. ordinarij, de off. ordinarij, in* 6. nec contrarium probat *d. c. grauem.*

128 Aduerto † tamen, quod renuntiatio facta in fauorem à priuato beneficio ipſo iure, vel per ſententiam, quæ tranſiit in iudicatum ante executionem, ſeu ab obtinente beneficium alias ſine canonico titulo erit bona nihilominus & valida, ex clauſulis generalibus apponi ſolitis, *Siue præmiſſo ſiue alio quouis modo, &c.* dummodo alteri non ſit antea ius quæſitum in tali beneficio. nam ſtante iſta reſignatione de facto facta à poſſeſſore, licet priuato, veniet vigore d. clauſ. vacatio ex priuatione, ſeu alias, iuxta ſupradicta *c. 1. à n.* 21. Rota in vna Salamantina dimidiæ portionis 11. Decembr. 1585. coram D. Orano, in qua fuit tentum, quod *quamuis dimidia portio vacaret ipſo iure per aſſecutionem canonicatus ex decreto S. Congreg. Concilij: hoc tamen non obſtante fuit locus reſignationi in iſta cauſa cum capiatur portio ex aliis clauſulis generalibus vt etiam alias in eadem cauſa fuit reſolutum, non obſtante deciſione in cauſa Archidiaconatus de Alba, quia ibi fuit conſideratum, quod clauſulis generalibus non fiat locus, quia narratiua reſignationis, neque de iure, neque de facto iuſtificabatur, quod ſecus in præſenti, in qua ceſſio ſatis verificatur, cum obtinens portionem, ius ſuum ceſſerit ſaltim de facto, &c.* & in terminis etiam tenet Nauarr. *conſi.* 12. *de reſcr. n.* 7. & 10.

In † permutatione vero ſecus erit propter clauſ. quæ in permutationibus apponitur, iuxta *regul Cancellar.* 39. quod neuter permutantium ius acquirat, niſi quilibet ipſorum ius habuerit in beneficio per ipſum reſignato. 129

Sed hic eſt difficultas, an valeat penſio reſeruata tali reſignanti, qui reſignauit reſeruata penſione, non facta mentione de defectu tituli. 130

In qua † Nauarr. *dict. conſil.* 12. *ex numero quarto* tenet valere, ex eo quod ex tenore ordinario ſupplicationis colligitur *ſufficienter eſſe factam mentionem Papæ de defectu tituli generaliter, vel ſpecialiter. Primo ex illis verbis.* Ex certis cauſis animum ſuum mouentibus reſignare proponat, & reſignet. &c. *Secundo per illa verba*, reſeruatis valide infra ſcriptis & non alias, &c. *Tertio, per illa verba,* ſiue præmiſſo, ſiue alio quouis modo, &c. *Et per illa verba,* Quomodolibet ſe intromittente moleſtan. perturban. &c. *& per illa,* illaque ex quauis cauſa nulla, & inualida, &c. vel ſimilia in reſeruatione penſionis apponi ſolita. *Per quæ omnia,* inquit, *colligitur, Papam velle penſionem reſignanti reſeruare, etiamſi nullum ius in beneficio reſignato haberet, & quia paſſim de ſtylo Curiæ fiunt cauſa concordiæ reſignationes, ſeu ceſſiones litigantium reſeruatis penſionibus, de quibus nunquam dubitatum eſt, an deſinerent valere, eo quod reſignantes ſeu cedentes non haberent ius in illis beneficiis.* 131

Nihilominus † tamen verius exiſtimo, non valere reſeruationem dictæ penſionis, ex eo præcipue, quod penſio reſeruatur reſignanti cum clauſula, ne ex reſignatione nimium diſpendium patiatur, Mandoſ. *de ſigna. gra. tit. de penſio. verſi. aut datur,* & ſic ex cauſa onerosa, Flamin. Pariſ. *libro* 6. *de reſignatio. quæſt.* 2. *num.* 10. Quæ non verificatur in reſignante beneficium, in quo ius non habet, nam cum illud dimittere habeat, nullum ex reſignatione diſpendium reuera patitur. Et hanc ſententiam tenet Gambar. de *officio Legati, lib.* 6. *num.* 150 & 151. Gigas *conſil.* 128. *num. tertio & quarto,* alias *reſponſ* 19 *de penſio.* & Flamin. Pariſ. *dict. lib.* 3. *qu.* 2 *ex num.* 24. & *additio* Nauarr. *dict. conſil.* 12. *de reſcr.* Et videtur etiam tenere Mandoſ. ſ. *verſicul. clauſula in ſupplicatione penſionis,* vbi ait, quod in ſupplicatione penſionis ex cauſa ceſſionis nonnunquam conceditur clauſula, *Et quod penſio debeatur, etiamſi nullum ius cedenti competeret,* ad tollendas lites, quæ inter penſionarium, & ceſſionarium oriri poſſent, illo aſſerente ius ceſſiſſe, hoc negante, &c. aliquando denegatur, ergo ſine illa clauſula non deberetur pen- 132

sio, si nullum ius cedenti competeret, Flam. Paris. *lib.* 6. *q.* 2. *n.* 105.

133 Et † facit *decisio* Caputaquen. 300. *p.* 2. vbi habetur, quod pensio reseruata in fauorem Rectoris ex causa resignationis in manibus Papæ, cuius Rectoris ius super dict. beneficio per sententias & rem iudicatam in Rota fuerat canonizatum, non poterit per successorem in beneficio tanquam nulla impugnari, ex eo, quia ille primus Rector non habebat ius: & ita fuit tentum in vna Calagurritana pensionis coram D. Chisanen. die 1. Apr. 1552. Innuit ergo quod si ius illius Rectoris non esset per rem iudicatam canonizatum, posset dict. pensio tanquam nulla impugnari, ex eo quod non habebat ius.

134 Facit † etiam *decisi.* Moheda. 25. *de præb. ad fi. lib.* aliis 166. quam refert Mandos. *s. versic. quæro subsequenter.* quatenus innuit, quod si cessionarius, de quo ibi, qui consensit pensioni ex causa cessionis iuris cum quo se contentauit, & remansit satisfactus, expertus esset in iudicio cum illo iure, & ex illo succumberet, non teneretur ad pensionem.

135 Et tandem † id videtur tenuisse Rota in vna Cremonen. 4. Nouembr. 1585. coram Do. Cantucio, & in vna Valentina 4. Iun. 1585. coram Do. Robusterio, in quibus fuit resolutum, resignatarium posse annullare pensionem, aut reseruationem fructuum, quia resignans habebat ius, & beneficium ex resignatione mortui, qui non publicauerat, ex quo omne ius amiserat, & sic iste secundus resignatarius potest dicere de nullitate pensionis, aut reseruationis fructuum, quamuis consenserit, iuxta *decisi.* 9. Achil. *de pensio.* alias 421. refert, & sequitur, dicens, valde notandum, & mente tenendum, Flamin. Paris. *de resig. lib.* 11. *q.* 8. *n.* 61.

136 Pensionarius † tamen agens ad pensionem sibi reseruatam ex causa resignationis, non tenetur probare resignationem fuisse validam, etiam aduersario opponente, sed aduersario incumbit onus probandi contrarium, vt in vna Salamantina pensionis 26. Iunij, 1582. coram D. Bubalo, in qua fuit resolutum, quod *pensionarius agens ad pensionem sibi reseruatam ex causa cessionis, resignationis, aduersario opponente, resignationẽ non fuisse publicatam iuxta constitutionem Pij V. nõ tenetur probare fuisse publicatam, sed aduersario incumbit onus probandi contrarium. Nam licet in resignatione se fundans dato concursu alterius tituli, ad exclusionem tituli aduersarij, teneatur concludenter probare titulum validum, & sic procedunt decisiones, in cau. Calagurritana Thesauraria coram sanctissimo Clemente* VIII. *& Hispal. Archidiaconatus, de Rayna, coram D. Blancheto, quod dans de resignatione debebat illam ostendere publicam, secus vero vbi non agitur de exclusione alterius tituli, tunc sufficit verificare narrata de facto, &c.*

137 Vnde is cui † est reseruata pensio ex causa cessionis iuris, ne ex ea nimium dispendium patiatur non tenetur iustificare ius cessum, quamuis contra successorem in beneficio debeat docere de aliquo iure, licet non illud iustificare, ne de facili grauentur beneficia pensionibus contra successores sub prætextu cessionis iuris, Puteus *decisi.* 342. *& seq. lib.* 1. Flam. Paris. *lib.* 6. *q* 2. *n.* 106.

138 Nec obstant † fundamenta Nauarri. Negamus enim ex tenore supplicationis colligi, factam esse mentionem Papæ de defectu tituli generaliter, vel specialiter. num ex illis verbis, *ex certis causis animum suum mouentibus &c.* aut ex illis, *Reseruatis valide infrascriptis, &c.* id nullo modo colligi potest, maxime cum postea petatur reseruari pensionem, ne ex resignatione nimium dispendium patiatur. Et clausulæ generales, *Sine præmisso, siue quouis modo, &c.* solum referuntur ad prouisionem beneficij resignati, & non ad reseruationem pensionis. Et illa verba, *quod resignatario illam impugnante, seu annullante,* aut etiam illa, *nulla & inualida existente, liceat resignanti ad beneficium liberum habere regressum, potius denotant, ipsum habere ius in beneficio.*

139 De pensionibus † autem reseruatis litiganti, resignanti, seu cedendi causa concordiæ, diuersa est ratio, nam quamuis pensiones istæ reseruentur etiam ne ex cessione nimium dispendium patiatur, tamen reseruantur respectu cessionis iuris, talis qualis, ac litis, & causæ, Mohed. *decis.* 14. *de renunc.* alias 110. quam refert Mandos. *de signatura, ti. de regressibus vers. regressus concessus fuerat.*

140 Sed dices, si † non valet reseruatio pensionis facta resignanti, qui non habet ius in beneficio: ergo nec valebit prouisio ipsius beneficij resignanti, etiam ex clausulis generalibus, *Sine præmisso sine alio quouis modo, &c.* cum resignatio sit conditionalis reseruata valide pensione, & non aliàs, qua conditione non impleta, non datur resignatio, etiam de facto, vt sit locus dictis clausulis, iuxta supradicta *d. c.* 1. *à nu.* 39.

141 Respondetur, † quod cum d. pensio aliàs sit valide reseruata, & quantum est ex parte Papæ, & resignatarij, defectusque illius conditionis solum proueniat ex defectu iuris ipsius resignantis, perinde est ac si impleta fuisset.

142 Secundo notandum est, † quod potest quis beneficio renuntiare non solum per se, sed etiam per procuratorem, vt per Corras. *dict. c.* 8. *n.* 7. Rossin. *c.* 22. & 24. Flam. Paris. *lib.* 9. *de resignatione.* vbi per 31. quæstiones late agit hanc materiam de procuratore ad resignandum, & ideo ad eum lectorem remitto, de qua etiam Azor 2. *p. lib.* 7. *c.* 22.

§. 2. *Quod renuntiatio debeat esse libera & pura.*

SVMMARIA.

VT renuntiatio consistat, debet esse libera & spontanea, non metu facta, aut per dolum, vel fraudem, donec rescindatur, mero iure teneat, numero 143. *& de renuntiatione sic facta. aut post spolium, & de prouisione metu facta remissiue,* numero 144.

Resignatio etiam pura esse debet non solum à pecunia, sed etiam ab omni pactione, debet enim esse libera, & sine vllo pacto, modo, vel conditione, aliàs simoniaca est, & nulla, nu. 145. *Quamuis non est confidentialis resignatio beneficij facta cum pacto, quod resignatarius suffragetur resignanti, vel alteri in aliqua electione committitur.*

Resignatio facta cum pacto, quod resignatarius faciat omnem impensam in admissione & expeditione literarum pensionis pro resignante, & simoniaca, etiamsi postea retineat in primo termino solutionis pensionis, contra Flam. Paris. nisi fiat cum beneplacito Papæ, n. 147. & seq.

Gratia & beneplacitũ Papæ, vt expensa fierent per resignatariũ obiẽta ex falsa causa expressa in supplicatione,

catione, putà, quia fuit dictum, attenta paupertate reſignantis, præcedente tractatu eſt confidentialis, niſi illa clauſula fuiſſet poſita in ſupplicatione à reuiſoribus, inſciis reſignante, & reſignatario, n.149.

Sed obiicitur, quod ſupradictũ eſt 40. de expreſſione valoris maioris vero beneficij reſignantis, n.150.

Quæ doctrinæ concordantur & explicantur, n.151.

Renuntiatio facta in fauorẽ certæ perſonæ, ſeu vt beneficium alicuius conferatur, ſimoniaca eſt, & nulla, n.52. *Quidquid dicant alij relati,* n.153. *quorum opinionibus omiſſis, communis tenetur, & probatur,* nu.154. *Nec poterit inferior à Papa conditionem reiicere, & reſignationem ſimpliciter admittere, contra aliquos,* n.155. *Vnde reſignatio facta in manibus Legati ſimpliciter, cum mandatum ad cedendum eſſet in fauorem certæ perſonæ, licet enim prouiderit, fuit nulla, ex Rotæ contra Rebuffum & alios,* n.156.

Obtinens beneficium non poteſt illud renuntiare ſeu cedere in manibus Epiſcopi, ad effectum, vt vniatur alicui loco, ſeu Eccleſiæ & non alias, quamuis contrarium videatur ſupponere Rota in vna Segob. relata, n.157.

An eſto, quod non poſſit fieri coram Ordinario renuntiatio in fauorem alterius, poſſit tam quis conſentire, quod ſuum beneficium conferatur certæ perſonæ ſeu vniatur certo loco in ſui præiudicium, ſicut poteſt abſolute conſentire, quod prouideatur, à nu. 158. *reſoluitur affirmatiue. An coram Ordinario fieri poſſit ceſſio iuris, litis, & cauſæ in fauorem collitigantis,* n.160.

Renuntiatio facta, & ab aliàs non renuntiaturo etiã in manibus inferioris, ea intentione, & ſpe, vt alicui certæ perſonæ conferatur, ſine pacto tamen, aut conditione valet, nec committitur vlla ſimonia, etiam mentalis, nu.n.161. *& ſic non eſt ſimonia, cum mandatũ ad reſignandum certa beneficia in manibus inferioris à Papa, pure, libere, & ſimpliciter, nec non petendum, & obtinendum de eis prouideri certæ perſonæ, ex Rota apud Caſſadorum,* n.163. *& ſimile ait Rebuff. relatus* n.ſeq.

Obiicitur conſtitutio Pij V. de confidentia, ibi, etiam ſola dimittentis intentione, & ibi licet ipſum confidentiæ crimen alterius tantum partis conſcientia ſit admiſſum, n.194.

Pro reſponſione dicitur, quod abſque pacto, modo, ſeu conditione, confidentia beneficialis non eſt ſimoniaca, prohibita, & punibilis per dictam conſtitutionẽ Pij V. & Pij IV. contra aliquos, abſque pacto enim, modo, ſeu conditione non inducitur ſimonia, n.165. 166. 167. & ſeq. *adducuntur reſolutiones Rotæ, &* n.168. *deciſio Rotæ.*

Vnde ex mutuo inducitur ſimonia, & confidentia, quando adeſt pactum tacitum, ſiue expreſſum, ceſſante vero pacto non. n.170. *quamuis aliqui tenuerint ex mutuo non committi confidentiam, etiam ſtante pacto: quæ opinio certa videtur, quando mutuum fuit factum ante reſignationem, vel in ipſa reſignatione,* n.171. *Vnde etiã renuntiãtes beneficia reſeruata penſione, ea ſpe & intentione, vt illa ſtatim redimatur, non committit confidentiã, nec ſimoniam, niſi pactum interuenerit,* n.172.

Et conuincitur opinio Io. Gutierrez dicentis in dictis conſtitutionibus comprehendi confidentias illicitas, licet non ſimoniacas quoad vtrunque forum, & etiam licitas quoad forum exterius, n.173.

Et ſuppoſito ad dicta verba conſtitutionis Pij V. etiam ſola dimittentis intentione ponitur prima reſponſio Fla. Pariſ. n.174. *Quæ non ſatisfacit,* n.175. *Secunda reſponſio eiuſdẽ cum Hier. Gab. quam ſequitur Suarez, ponitur* à n.176. *qui reprobat interpretationem Nauarri,* n.177. *Sed iſta reſponſio, & interpretatio Flam. reprobatur* a n.181.

Author dicit, quod intentio renuntiantis, vt beneficium alteri detur, &c. duplici modo poteſt ſe habere. Primo quod non intendat ad id arctare, & obligare, ſed vt libere & ſponte fiat, & tunc nulla committitur ſimonia etiam mentalis. Secũdo modo, quod intendat, ad id arctare, non tamen declarat prauam ſuam intentionem, & tunc committitur ſimonia mentalis, n.184. & 185. *Sicut in ſimili dicitur de vſura mentali, quæ non eſt perpendenda ex intentione principali, vel minus principali, ſed ex eo, quod mutuãs inteñdat aliquid ſibi dari gratis, vel non gratis.* n.186. *& d. ſecundo modo intelligit d. verba conſtitutionis Pij V. qui voluit prohibere, & punire ſaltim in quatuor caſibus crimen confidentiæ ſimoniacæ mentalis, etiam vnius tantum partis intentione, & conſcientia commiſſum* n.187. & 188.

In iſtis caſibus ſimonia mentalis confidentialis ſubiecta erit obligationi reſtitutionis, & cenſuris, & pœnis ex dicta conſtitutione, licet aliàs ſimoniæ mentalis nullo modo obliget ad reſtitutionem, nec ſubiaceat cenſuris, ex c. fi. de ſimonia. *ex quo tantum colligitur, quod de facto non punitur, non tamen, quod Eccleſia non poſſit illam punire.* nu.189. *Sicut etiam conſtitutio Gregorij XIII. de datis & promiſſis pro gratia, vel inſtitua obtinẽda, & eius pœnæ locum habent etiam in ſimonia mentali.* nu. 190. *& eſt in ſimili* conſtitutio 33. *Pauli IV. quæ declaratur.* n.191.

An in verſiculo quare nos, dictæ conſtitutionis Pij V. ibi, Aut illius fructus legendum ſit illi, vel aliis, aut alij, vel aliis, *à* n.192.

Reſoluitur legendum eſſe illi vel aliis, *contra aliquos.*

Reliqua de confidentia apud quos videndæ ſunt.

Hallucinatur Nauarrus confundens quatuor caſus confidentiæ, qui ponuntur in d. conſtitutione Pij V. à verſ. quare nos cum coniecturis. *quæ etiam ſunt quatuor, & ponuntur* in verſ. ad probandum. *& illi quatuor caſus vocantur præſumptiones iuris, & de iure, & non ſunt arbitrariæ, ſed iure definitæ.* n.196.

Licet perceptio fructuum per reſignantẽ poſt reſignationem inducat præſumptionẽ confidentiæ, purgatur tamen conſtito de cauſa, ex qua fuerunt percepti, nã contra quatuor coniecturas poſitas à Pio V. admittitur probatio in contrarium, n.197.

Ex donatione omniũ fructuum, aut partis facta à reſignatario reſignanti intrat præſumptio confidẽtiæ, quoties fuit facta illico poſt reſignationẽ, ſecus, ſi poſtea aliquo tẽpore interiecto, vel ex aliqua cauſa. n.198. *Et ex iſta prima coniectura nõ inducitur, nec concluditur vera confidẽtia, ſed colligitur præſumptio, ex qua aliis concurrentibus vult Papa probationem reſultare, & idem in 2. & 4. coniectura, contra aliquos. à* n.198.

Obiicitur etiã cõtra iſtã reſolutionẽ alia conſtitutio *Pij V.* 58. verſ. caueant, *ex quo apparet, non poſſe coram Ordinariis renuntiari beneficia, deſignando quonis modo ſucceſſorẽ, aut ea intentione, vt alteri conferantur etiam libere.* n.202. *nec poteſt pro-*

cedere d. decisio Cassadori. numero 203.

Et conuincitur interpretatio Flaminij Parisij, quod intelligatur de intentione tacite, vel expresse in conuentionem deducta. n. 104.

Et interpretatio Io. Guttierrez quod procedat in foro exteriori, secus in interiori, n. 205.

Existimat author ex ista constitutione noue prohiberi resignationem coram Ordinariis factam cum mutua intentione, vt certæ personæ beneficium conferatur, etiam sponte, aut designando etiam nutu, vel signo futuros successores, alias resignatio erit nulla propter decretum irritans. num. 206. *& tamen beneficium tanquam vacans manebit reseruatum Sedi Apostolicæ, aut superioribus Ordinarij.* num. 207. *ac admittens talem resignationem, incurrunt suspensionis pœnam.* num. 208. *si vere resignatio fieret cum intentione, & spe resignantis tantum, vt beneficium conferatur alteri, pro quo postea rogare intendit, non tamen vllo modo illum designando, non videtur esse contra dictam constitutionem, quæ tamen videtur prohibere mutuam intentionem.* n. 209.

An non obstante d. constitutione 58. d. vers. caueant. *possit resignari beneficium coram Ordinario cum intentione mutua, vt libere vniatur alicui certo loco seu beneficio, vel designando locum, cui vniri desideratur, absque vllo tamen pacto, modo, vel conditione,* à n. 210. *resoluitur negatiue.*

An per renuntitationem simoniacam, quamuis sit nulla, abdicetur ius à resignante, & valeat in eius præiudicium, à numero 213. *resoluitur negatiue contra aliquos, quamuis sic renuncians non poterit repetere beneficium à resignatario, seu alio possessore illius, allegando propriam turpitudinem.* n.

143 TErtio notandum est, quod † vt renuntiatio consistat, & firma sit, oportet eam liberam esse, & spontaneam, non metu factam, aut per dolum, vel fraudem extortam, licet donec rescindatur, mero iure teneat. *c. super hoc. c. penult. de renun. c. Abbas. c. ad aures. & c. ad audientiam, de iis quæ vi.* vt per
144 Corras. *d. c. 8. n.* 10 *&* 11. Et † de renun. metu facta, vide Rebuff. *in praxi, ti. de resig. metu extor. & ti. de vi in resignationibus adhibita.* Rosin. *c. 19. de benefic.* & Nau. *in c. accepta. de restit. spol. opposi. 4. 5. & 6. solu.* & Flam. Paris. *lib.* 13. *q.* 1. *&* 2. Azor 2. *p. lib.* 7. *q.* 1. *&* 2. & de prouisione metu facta, Seluam *de benefic. 2. p. q.* 32. & de renuntiatione per dolum, vel fraudem facta, vide Rebuff. *ti. de causis resignationem irrit. & 1. de dolo,* & Flam. Paris. *d. lib.* 13. *q.* 13. *&* 4. *& q.* 5. agit de renuntiatione post spolium, & Azor *dict. capitulo* 26. 1. *quæst.* 3.

145 Deinde resignationem † puram esse oportet, non solum à pecunia, *dict. c. super hoc. de renun.* sed etiam ab omni pactione, debet enim esse libera, & sine vllo pacto, modo, vel conditione aliàs simoniaca est, & nulla, *c. cum pridem, c. fi. de pactis. c. ex p. 1. de off. deleg. & c. 1 ua nos. de simo.* Felin. *in c. ad audientiam 2. de resc. n.* 3. Staphil. *de literis gratiæ ti. resignationis modus. n.* 5. Rebuff. *in praxi, ti. de pura resig.* Corras. *d. c. 8. n.* 12. Ioan. Nicol. Gimon. *ti. 5. c. 5. n.* 6. Fla. Paris. *lib.* 14. *q.* 3. *n.* 1. Armil. *verb. renun. n.* 2 & Cechus *de benefi. & pensio. c.* 13. *n.* 7. *vers. 2. loco.* Tuschus *concl.* 253. *litera S.*

146 Vnde recte docet † Flamin. Paris. *de consid. q.* 48. *in fi.* quod quamuis non est confidentialis resignatio beneficij facta cum pacto, quod resignatarius suffragetur resignanti, vel alteri in aliqua electione, in qua ipse habet vocem, vel multum potest, quia hic casus non comprehenditur in constitutionibus Pij IV. & V. *d. consid.* verum ex hoc committitur simonia, Nauarrus *c.* 25. *num.* 100. *versic. nam cum quis.*

Vnde etiam † resignatio facta cum pacto, quod 147
resignatarius faciat omnem impensam in admissione & expeditione literarum pensionis pro resignante, est simoniaca. Nauarrus *consil.* 25. *&* 30. *de simo.* & Flamin. Paris. *dict. lib.* 14. *de resig. quæst.* 7. *numero* 9. *& decimo.* Qui tamen ait, id procedere, quando postea illam non retinuit, nam stylus satis vulgaris est, quod resignatarius expendat in expeditione pro resignante, retinet autem id quod impedit in primo termino solutionis pensionis, & quod ita practicatur absque scrupulo, sequitur Azor 2. *p. lib.* 7. *c.* 27. *quæst.* 7.

Quod tamen † ego non existimo verum, quan- 148
do præcedente pacto resignatarius facit impensam pro resignante etiamsi postea illam sit retenturus in primo termino solutionis pensionis. nam etiam tunc committitur simonia ex dictis. Nec practica est in contrarium, quidquid dicat Flamin. sed vt id licite fiat, solet requiri, & peti beneplacitum Papæ ad Rebuff. *ti. de noua prouisione n.* 35. & Cotam *decis.* 338. *in miscell. manusc.* Et quod pacta, quod vnus permutans soluat omnes expensas, vel expediat suis sumptibus bullas ad vtrumque permutantium pertinentes, & similia, simoniaca sunt, nisi Pontifici declarentur, & ipse consentiat, docet Suarez *de relig. tract. 3. lib. 4. c. 34. n. 19.*

Et gratia & beneplacitum † Papæ, vt expensæ, 149
verbi gratia faciendæ in expeditione fierent per resignatarium obtenta ex falsa causa expressa in supplicatione, puta quia fuit dictum, *Attenta paupertate resignantis*, præcedente tractatu est confidentialis, nã cum dicta gratia sit surreptitia, & nulla, negotium remanet in statu, quo erat ante dictam concessionẽ, quo considerato constat de pacto illicito prohibito, & confidentiali, quod fuit consummatum, nam fuerunt factæ expensæ, ex quo sequitur esse commissam confidentiam, sicuti esset commissa non obtenta dicta concessione faciendi dictas expensas secuto effectu, iuxta d. const. *de consid. q.* 46. qui in fine limitat non procedere, quoties illa clausula, attenta paupertate, fuisset posita in supplicatione à reuisoribus inscijs resignante & resignatario, nam hoc casu excusarentur à confidentia, ex verisimili ignorantia, clausulæ appositæ, vt in terminis fuit resolutum in causa Aretina confidentiæ 23. Ianuar. 1565. coram D. Lita, posita per Farinac. *consione 75. à n.* 65. *& decis.* 101. licet ante contrarium iudicasset iudex confidentiarum.

Sed obstat, quod † cum eodem Flam. Paris. *q.* 41. *n.* 150
diximus *n.* 40. quod expressio valoris maioris vero beneficij resignati facta à resignante, & resignatario, vt Papa reseruet maiorem pensionem resignanti, non inducit simoniam, vel confidentiam, &c. & tamen illa reseruatio est etiam surreptitia & nulla.

Concordari † possunt istæ doctrinæ, quod id 151
quod *dict. n.* 40. dictum est, procedat cum resignans, & resignatarius simpliciter tractant, quod maior valor exprimatur, vt reseruetur pensio inter eos conuenta, non tamen tractant, quod pensio sit soluenda à resignatario, non obstante, quod reseruã-

ſeruatio ſit ſurreptitia, & nulla, & ſic non eſt conuentio de ſoluenda penſione nulla, & inualide reſeruata, id vero quod ſupradictum eſt *numero* 149. procedat cum reſignans, & reſignatarius tractant, quod dict. expenſæ fiant per reſignatarium, & ad colorandum, iſtum tractatum & pactum, petunt beneplacitum Papæ, cum clauſula attenta paupertate reſignantis, quia forte aliàs non concedet, cum tamen ea cauſa ſit falſa, & ſic in effectu expenſæ fiunt per reſignatarium ex pacto, quia non tractant ſimpliciter de petendo à Papa, quod ſolutio expenſarum fiat per reſignatarium attenta paupertate reſignantis, ſed de expenſis faciendis per reſignatarium, obtento beneplacito Papæ, cum dicta cauſa falſa.

152 Vnde etiam renuntiatio † facta in fauorem certæ perſonæ, ſeu vt beneficium alicui conferatur ſimoniaca eſt, & nulla, gloſſa *in dict. c. ex parte 1. de offic. deleg.* & Abb. *ibi, & in c. dilecto. de præben. & in c. cum vniuerſorum. numer. 5. de rerum permutation.* Felin. *in c. ad audientiam. 2. de reſcr. num. 3.* Ripa *in c. cum M. de conſtitut. numero* 174. Mill. *in rep. verb. renuntiatio beneficij ſimoniace facta, additio deciſionis* Capellæ Toloſ. 439. *num.* 4. Rebuff. *in praxi, tit. de reſignatione pura, & tit. de reſignatione conditional. num. 1. & pacificis poſſeſſ. num.* 178. *aliàs* 154. *& conſi.* 94. Sarnen *in reg. de triennali. quæſt. 16. verſi. poſtremo.* Aymon. *conſil.* 122. Corraſ. *dict. c. 8. num.* 12. Petr. de Baiſio *in directorio elect. 3. par. c. 1. numer.* 4. Ferretus *conſi. 95. num. 13. & 14.* Nauarr. *in c. ſi quando. de reſcr. excep. 4. num. 2. & in man. c. 23. num.* 107. *verſi. ad* 10. Mandoſ. *reg. 19. de infirmis. qu. 16. num. 11. & reg. 34. de annali. q. 46. num. 2.* Redoa. *de ſimonia. p. 2. c. 22.* Roſin. *de benefic. c. 14. à num.* 4. & Petr. Gregor. *c. 28. num.* 8. Flamin. Pariſ. *de reſignatione. lib. 1. q. 3. num. 3. & lib. 5. quæſt. 6. num. 1. &* 189. *& lib.* 8. *qu. 7. num. 11. & 12. & lib. 9. q. 9. & lib. 14. q. 3. num.* 12. qui plures refert, & dicit communem, & in praxi obſeruatam, Vgolin. *de ſimonia. tab. 1. c. 28. §. 2. num. 1. & 5. & c. 3. §. 4. num. 5. & de offic. Epiſc. c. 50. §. 18. num. 1. & 5. & 19. num. 3.* Ioann. Gutierrez *conſi. 42. num. 7. & 8.* & D. Spino. *in c. admonet de renuntiatione num. 11.* & D. Frechilla *in Rubrica eod. titul. num. 29.* & Caſſad. *deciſi. 3. num. 1. de renuntiat. & deciſi. 2. de ſimonia.* Puteus *deciſi. 455. num. 3. libro 2.* quæ loquitur in nuntio. Caputaquen. *deciſi. 192. p. 2. & deciſi. 93. p. 3.* & Rota *deciſi. 146. lib. 2. & 921. lib. 3. p. 3. diuerſ. & deciſi. 265. num. 2. p. 2. & deciſ. 666. nouiſſ. Farin. ad fin.* ſum. Bullar. Quar. *verb. beneficiorum reſignationes, & add.* & ex Theologis D. Antonin. *ſum. 2. p. tit. 1. c. 5. §. 11.* Sylueſt. *verb. renuntiatio. q. 6.* Coſmas Philiarcus *de off. Sacer. 2 p. li. 6. c. 3.* Ludouic. Lopez *inſtruct. conſcien. 1. tom. c. 303.* Man. Rodriguez *in ſum. 2. to. c. 60. n. 1.* & Cechus *de benefi. & penſio c. 13. num. 2. verſic. qua quidem reſignatio. & num. 7. verſic. dicitur autem.* & poſthæc Goncalez *gl. 14. num. 21. &* 57. Açor 2. *p. lib. 7. c. 21. q. 1. & 2. & c. 27. q. 1. & 4. & 3. p. lib. 12. c. 8. q. 3. & 4.* & attento ſtylo Curiæ, Leſſius *lib. 2. c. 35. num.* 87. & ſtante conſtitutione Pij V. Suarez *dict. lib 4. c. 35.* & fr. Raph. de la Torre *de relig. 2 tom. quæſt. 100. arti. 5. diſp. 11.* & Gratian. *diſcep. forenſ. capit. 155. numero* 5. & videnda ſunt dicta ſupra 8. *part. capitul. 1. ex numero 2.*

153 Quamuis Soto † *iuſtit. & iure. lib. 9. quæſtio. 7. articul. 2.* doceat licite poſſe fieri coram ordinario renuntiationem in fauorem deſignatæ perſonæ, & non aliàs, quoniam, inquit, nullo iure prohibetur in prælati arbitrio ponere, ſi voluerit conferre Petro, quod ſi noluerit aliter ille, qui iure poſſidet, non renunciat: ſequuntur Arago 2. 2. *qu. 100. art. 4. verſi. eſt aliud dubium. de permutationibus 2. conclu.* Valentia 3. *tom. diſputat. 6. quæſt. 16. nu. 3. verſic. 2. circumſtantia.* & Vega *in ſum. 2 par. c. 101. caſu* 54. Quod etiam tenet Duaren. *de benefic. lib. 8. c. 2. §. quomodo beneficium euitandum ſit. & in parte.* ſequitur Couarr. *lib 1. variar. c. 5. num. 5* dicens in ea renuntiatione nullum adeſſe vitium, ſaltim ſimoniæ, cum ea conditionalis reſignatio in hunc ſenſum, tantum iure prohibeatur, vt ex ea prælatus minime teneatur præciſe beneficium conferre ei, cuius fauore adiecta fuerit conditio. Quod ipſum videtur tenere Staphileus, *de literis gratiæ. titulo de variis modis vacationis §. reſignationis modus num. 8. 9. 10. 11. &* 12. & ſequitur Cerola *in praxi Epiſcopali 1 par. verb. renuntiatio. §. 2. &* 3. *verſi. 10.* Quintanaduennas *libro ſecundo. Eccleſiaſticon, ex numero* 19. *ad* 28. addens, quod quamuis huiuſmodi renuntiatio, apud ordinarium conſtitutione Pij V. poſtea prohibita ſit, & collatio irritetur, non tamen eſt ſimoniaca. Et Duarenus *vbi ſupra in fin.* inquit, *Hoc tamen iure vtimur, vt Pontifices, ſeu antiſtites conditionem reſignationi adiectam velut turpem, ac bonis moribus contrariam reiiciant, & beneficium quaſi pure, ac ſimpliciter euirátium arbitrio ſuo alij concedant, non ſine magna euirantium captione, præterquam ſi ex cauſa permutationis euiratio facta fuerit.* Probus vero ad Monach. *in capitul. 2. de offic. legati in 6. num. 5.* vult quod reſignatio in fauorem alicuius intelligitur, ſi ille ſit benemeritus, & idoneus, aliàs poteſt alteri conferri, nec inducitur ſimonia, & *in capitul. nullus. de temporibus ordinat. num.* 20. videtur velle talem renuntiationem valere, niſi appareat Epiſcopum, in cuius manibus fiebat renuntiatio conſenſiſſe proteſtationi, quod tali conferatur.

Sed omiſſis omnibus iſtis opinionibus, communis 154
tenenda eſt, quæ recte probatur ex *dict. c. cum pridem. & c. ſi. de pactis. & c. ex parte. 1. de offic. deleg. & d. c. tuanos. de ſimon. cum aliis.* & eſt approbata per Pium IV. *in ſua conſtitutione* 144. de beneficiorum fraudulentis permutationibus & per *conſtitutionem* Pij V. 58. *verſ. caueant.* vbi abſolute prohibetur reſignatio in fauorem coram ordinario, etiam in caſibus, in quibus in dicta conſtitutione permittitur fieri reſignatio in manibus ordinarij, qui de reſignatione ſimplici, & pura loquuntur, quicquid dicat Ioan. Gut. *d. conſi. 42. n. 9.*

Nec poterit inferior à Papa † conditionem re- 155
iicere, & reſignationem ſimpliciter admittere, vt recte tradunt Rebuff. *d. tit. de reſignat. conditional. num.* 7. Roſiniacus *d. c. 14. à nu.* 18. & Ioan. Gutierr. *d. conſi. 42. nu. 8.* quamuis contrarium teneant Boerius *in tract. de dignitate legati. qu. 2. num.* 115. Staphileus *d. §. reſignationis modus. nu. 9. &* 10. & videtur Probus *in d. c. nullus n.* 20. & inclinat Fuſcus *de viſitatione lib. 2. c. 28. n. 20.*

Vnde in vna Sarſinaten. beneficij coram D. No- 156
uato † de anno 1549. Rota reſoluit reſignationem factam in manibus legati ſimpliciter, cum mandatum ad cedendum eſſet in fauorem certæ perſonæ, licet eidem prouiderit fuiſſe nullam, vt per Mandoſ. *dict. reg. 19. quæſt. 16. numero* 11. quamuis contrarium teneat Rebuf. *d. tit. de reſignat. conditionali, num. 23. &* 18. cum Paulo Pariſ. *conſi. 15. vol. 4.* idem Rebuff. *conſil. 85. &* 87. & Ferretus *conſil. 208.* quod conſ. Pariſij ſequitur poſthæc Gonçalez *gloſſ.*

duodecima, numero 91. & Azor 2. *parte, lib.* 7. *cap.* 23. *quæſt.* 6.

156 Ex dictis infertur † obtinentem beneficium, non poſſe illud renunciare, ſeu cedere in manibus Epiſcopi ad effectum, vt vniatur alicui loco, ſeu Eccleſiæ, & non alias, vt videtur tenere Rota in Elnen. præceptoriæ vltim. Ianuar. 1582. apud Farinac. *deciſi. vigeſima tertia*, quamuis contrarium videatur ſupponere Rota in vna Segouien. præſtimonij 24. Octobris 1580. coram D. Cantucio, quæ habetur *ſecunda parte, diuerſorum deciſio.* 133. in qua fuit reſolutum vnionem factam per Epiſcopum Segobien. fabricæ Eccleſiæ cathedralis, propter eius paupertatem, de quodam præſtimonio reſignato in eius manibus per illius poſſeſſorem, ad effectum, vt vniretur dictæ fabricæ, fuiſſe validam: in qua cauſa quamuis multa opponerentur contra dictam vnionem, non tamen fuit facta vlla difficultas in hoc, quod fuiſſet facta ab ordinario per viam ceſſionis factæ ad effectum, vt vniretur, & nouiſſimè ſequitur Gratian. *diſcept. forenſ. ca.* 155 *à numero quinto*, dicens, quòd dicta conſtitutio Pij V. non habet locum in reſignatione beneficij facta ad effectum illud vniendi fabricæ Eccleſiæ, quia bulla loquitur de beneficiis reſignatis ad effectum transferendi illorum titulos in alienam perſonam per viam prouiſionis faciendæ per ipſum ordinarium, & ſic de illis beneficiis reſignatis, quibus dantur ſucceſſores, vt patet ex lectura eiuſdem conſtitutionis. Sed quando vnitur beneficium, non ſolum transfertur titulus, ſed penitus extinguitur, ita vt procedat nomen beneficij, vnde cùm deficiat perſona ceſſionarij, non intrat conſtitutio, prout in ſpecie fuit deciſum per Rotam in dicta Segouien. & coram Cardinali Lancelloto ad cauſam 28. Iunij 1581. cùm præſertim dicta conſtitutio concedat ordinariis, vt admittant permutationes permiſſas à ſacris ſanctionibus, & Apoſtolicis conſtitutionibus. Id etiam extenditur ad iſtas vniones beneficiorum, quæ admittuntur pro fabrica Eccleſiæ, Imola *in capitul. cùm acceſſiſſent numero decimoquarto de conſtit.* ita vt etiam Epiſcopus cogatur vnire cauſa ſubſiſtente, Mand *regul. duodecima, quæſt. ſexta, numero* 3. & 4. Hæc Gratianus. Sed certè cum talis reſignatio non fiat liberè & ſimpliciter, ſed in fauorem illius, cui vnitur, & cum pacto ſeu modo vt illi vniatur, videtur eſſe ſimoniaca, & comprehendi in dicta conſtitutione: nam & fabrica cui vnitur beneficium, eſt ſucceſſor ſuo modo, ſeu largè, vt *infra numero* 212. & ſimonia etiam vitiat vnionem. Rebuffus *in praxi, titul. de vnionis reuocatione. numero* 8.

157 Sed offert ſe dubium, † an eſto, quod non poſſit fieri coram ordinario renuntiatio in fauorem alterius, poſſit tamen quis conſentire, quod ſuum beneficium conferatur certæ perſonæ, ſeu vniatur certo loco in ſui præiuditium, ſicut poteſt abſolute conſentire, quod prouideatur, *c. beneficium. de regul. in* 6. & *c. commiſſa. de elect. eod. lib.* & ibi Francus *num.* 2. & *in d. c. beneficium. num.* 5.

158 Et videtur quod non, nam conſentiendo, beneficio renunciat, vt dicit gloſſa *verb. aſſenſus. in dict. capite beneficium.* & ſic ſicut non poteſt renuntiare in fauorem certæ perſonæ, ſeu loci, ita nec conſentire.

159 Nihilominus † tamen videtur poſſe, quia conſentiens, vt ſuum beneficium prouideatur, non renuntiat vere, & proprie, ſed tantum fictè, & improprie, & ita eſt intelligenda *dicta gloſſa*, & colligitur ex Franco, *ſupra.* & Mohed. *deciſion. decima de priuil.* & Flamin. Pariſ. *lib.* 1. *de reſignatione quæſt.* 1. *numer.* 23. qui loquitur per verbum, *videtur*, quod denotat improprietatem, & fictionem. Quod patet, quia antequam prouideatur conſentiens, manet beneficiatus, & poteſt reuocare conſenſum, & ſic conſentiens, quod huiuſmodi beneficium conferatur certæ perſonæ, ſeu vniatur certo loco, non renuntiat in fauorem, &c. nec ibi interuenit pactum conditio, ſeu modus, ſeu nudus conſenſus, qui non inducit ſimoniam. Et idem videtur in renuntiatione in fauorem ſub conditione propria, & ſuſpenſiua, nempe ſi beneficium conferatur tali; nam in effectu eſt quidam conſenſus, quod conferatur illi, nec etiam hic interuenit pactum, ſeu modus, licet Suarez *d. c.* 35. *à nu.* 5. contradicat.

160 Rurſus ſe offert † dubium, an ſaltim eorum ordinario fieri poſſit ceſſio iuris litis, & cauſæ in fauorem collitigantis, in quo quidem Rota in vna Gienen. Archidiaconatus, 1. Iulij 1580. coram Illuſtriſſimo Lancelloto, poſita per Farin. *deciſi.* 20 tenuit talem ceſſionem factam in manibus prouiſoris validam eſſe. Sed quamuis id ſit verum in ceſſione litis, & cauſæ, quæ etiam ſine authoritate ſuperioris fieri poteſt, & etiam in ceſſione iuris ſimpliciter facta, quæ in manibus ordinarij, ſine difficultate fieri poteſt. Rota *deciſ. 3. de renuntiatione. alias* 306. *in nouis.* Ias. *in l. poſtquam iur. num.* 1. & ibi alij *C. de pactis.* de quo tamen vide infra *num* 249. at in ceſſione iuris facta in fauorem alterius ad effectum, vt ordinarius, ſeu alius à Papa illi conferat ius ceſſum, non videtur ſecurum, nec certum, cum fiat ceſſio iuris ſpiritualis cum modo, ſeu conditione, iuxta dicta. Vnde ea reſolutio videtur intelligenda de ceſſione iuris facta in fauorem collitigantis, non vt illi ordinarius conferat ius ceſſum ſed vt careat omnino aduerſario, & tollatur penitus cedenti recurſus ad beneficium, & cauſam, & ita in dicta deciſione ſolum dicitur, quod prouiſor dictam ceſſionem admiſit, & non quod contulerit ius ceſſum, vt dicit de ceſſione facta in manibus Papæ, de qua *num* 3. inquit, quod fuit prouiſus is, in cuius fauorem facta eſt, & ad iſtum tantum effectum videntur fieri huiuſmodi ceſſiones extra Curiam.

161 Renuntiatio vero † facta etiam ab aliis non renunciatur, etiam in manibus inferioris ea intentione, & ſpe, vt alicui certæ perſonæ conferatur, ſine pacto tamen, aut conditione valet, nec committitur vlla ſimonia, etiam mentalis cum nulla emptio, vel venditio, nec contractus, non gratuitus ſit, nec ſpes facit ſimoniam. Ita tenent gloſſ. & Dd. *in dict. c. ex parte* 1. *de offic. deleg.* gloſſ. etiam communiter recepta *in c. ordinationes. 1. qu... verb. pretio.* Felinus 3. *in dict. c. ad audientiam. 2. de reſcr. num.* 3. Auſterius *d. deciſi.* 439. *num.* 4. Rebuff. *titul. de pura reſignatione.* Corraſ. *dict. c.* 8. *num.* 12. Roſiniacus *dict. c.* 14. *num.* 6. Nauarr. *in dict. c. ſi quando, de reſcr. exceptione* 4. *nu.* 2. & *in man. c.* 23. *num.* 107. *verſ. ad* 10. & *num.* 109. & *conſi.* 18. 19. 20. 35. & 38. *num.* 3. *de ſimon.* Petr. Gregor. *c.* 28. *num.* 7. Flam. Pariſ. *dict. lib.* 14. *qu.* 6. & Vgol. *dict. tab.* 1. *de ſimon. c.* 22. §. 1 *à nu.* 4 & *c.* 28. §. 2. *num.* 5. & *de offic. Epiſc c.* 50. §. 18. *num.* 5 & addit. ſum. Bull. Quar. *d. verb. beneficiorum reſignationes circa finem.* Ioan. Gut. *can. q. lib.* 2. *q.* 23. *n.* 75. D. Frechilla *in d. rub. de renuncia. num.* 38. & D. Ant. *d.* 2. *p. tit.* 1. *c.* 5. §. 11. Syluest. *verb. renuntiatio. q.* 6. Armilla *eod. verb. num.* 3. Coſm. Philiar. *dict. c.* 3. Man. Rodrig. *d.* 2. *tom. c.* 56. *numer.* 8. & *cap.* 60. *num.* 3. *ad fin.* & Vega. *dict.* 2. *p. c.* 1. *dub. caſu* 56. &

56. & 62. *cir. fi.* Azor. *lib.* 7. *c.* 21. *qu.* 3. & *c.* 27. *qu.* 6. & 3. *par. lib.* 12. *c.* 8. *qu.* 5. *in fine*, & Torre *d. q.* 100. *ar.* 5. *disp.* 11. Suarez *d. libro* 4. *c.* 35. *num.* 16. & 18. & *capitulo* 44. *ad fin.*

162 Et sic Rota † resoluit, non esse simoniacum mandatum ad resignandum certa beneficia in manibus inferioris à Papa pure, libere, & simpliciter, nec non petendum, & obtinendum de beneficiis resignatis prouideti certæ personæ, vt per Cassad. *dict. decisi.* 2. *de simon.* & clarum est ex illo mandato colligi intentionem resignantis, vt conferrentur nominato per eum, sed quia non fuit id positum sub pacto, modo, vel conditione cessabat simonia, vt Nau. Flam. Par. & Philiar. *vbi s.* & Vgolinus *dict. cap. vigesimo octo, § secundo, numero quinto*, & Azor *dict. cap.* 27. *quæst.* 6. inquiunt, facit *dict. cap. tua nos. versi. si vero, de simonia.*

163 Et similiter † dicit Rebuffus. *dict. titu. de resignat. condit. nu.* 12. quod in mandato ad resignandum coram legato potest adiici clausula, quod roget constituens legato, vt tali N. conferat, & tunc legatus si velit, conferet illi, quia non arctatur *dict. capitulo tua nos. de simonia.*

164 Sed huic † resolutioni videtur obstare *Constitutio* Pij V. *de confidentiis* 87. *in ordine*, ibi: *Etiam sola dimittentis intentione*, & ibi, *Licet ipsum confidentiæ crimen alterius tantum partis conscientia sit admissum.* Ex quibus videtur, dictam reuuntiationem factam cum intentione, vt beneficium certę personæ conferatur, esse simoniacam, & confidentialem.

165 Pro responsione dico, quod † absque pacto, modo, seu conditione confidentia beneficialis non est simoniaca, prohibita & punibilis per dictam *constitutionem* Pij IV. & Pij V. 169. vt contra Mascardum *de probation. conclusion.* 1312. aliàs 1307. & Cordubam *in sum. quæst.* 32. *ad fin.* quem videntur sequi Manuel Rodriguez *dict. 2. tom cap.* 60. *numero septimo*, & Vega *in sum. 1. par. capitul.* 39. *ad fin.* & contra Petrum Ledesmam *in sum. 2. par. tract.* 12. *conclu.* 40. *vltrum diffic.* dicentem esse valde verisimile, quod in dicta constitutione prohibetur, & tollitur quilibet modus confidentiæ, non solum ex iustitia, sed etiam ex gratitudine, licet confidentia sit solius partis dimittentis beneficium, propter periculum magnum, quod erat committendi simoniam, &c. tenent Nauarrus *dict. c.* 23. *numero* 107. & 109. & *in multis consiliis de simonia* Hieron. Gab. *consil.* 172. *numero* 4. *lib.* 2 Bocacius *in com. const.* Piceni, *num.* 60. & 68. Menoch. *præsumpt. lib.* 5. *præsum.* 9. Vgoli. *dict. c.* 22. *§.* 1. *num.* 1. & 3. Zauallos *quæst.* 280. *à num.* 20. Ludo. Lopez *instruct. conscien.* 1. *tom. c.* 240. & 207. Ioh. Bap. Corrad. *in resp. casuum conscien. quæst.* 42. *in addition.* quamuis *quæst.* 218. contra teneat, & Man. Rodriguez *dict. 2. tom. cap.* 56. *numero* 8. & *cap.* 60. *num. quinto*, & Vega *dict. 2. par. c.* 101. *casu* 56. & Magister Fr. Ioan. Vincentius cathedraticus S. Theologiæ Salmanticæ, & postea procurator generalis, seu Vicarius Ordinis Prædicatorum Romæ, in materia, quam legit Salmanticæ de simonia, & Enriquez in eadem materia, qui dicit, ita etiam tenere viros doctos Romæ, & Salmanticæ consultos. Et inde infert, quod si beneficiatus aliquis esset valde amicus collegio pauperi religionis, & in gratiam illius resignat beneficium confidens ex gratitudine, se recepturum magna, & tamen exprimit, se non intendere pactum, aut obligationem induci, præsumi quidem potest, sed non est simonia, quamuis habito beneficio superior ex gratitudine obliget se etiam instrumento soluere aliquid quotannis. Infert secundo, quod si quis resignauit in me beneficium, certo confidens absque pacto me resignaturum in illum alterum, non est simoniaca confidentia, nec peccatum, idque licere quando difficile est permutare vnum beneficium cum altero alterius diœcesis, & *in sum. libr.* 13. *c.* 56. *§.* 1. *in text. & gloss. litera C.* ait, non prohiberi confidentiam, nisi in qua interuenit pactum simoniacum, Lessius *libro* 2. *c.* 35. *num.* 95. & 96. Azor *d. lib.* 7. *c.* 27. *qu.* 6. *ad fi.* & 3. *p. lib.* 12. *c.* 10. *q.* 2 Suarez *d. lib.* 4. *c.* 43. *n.* 9. & 12. nouissime fr. Raph. de la Torre *d. q.* 100. *art.* 6. *disp.* 4.

Et istam sententiam sequitur Flam. Paris. dicens, ita † in praxi receptum, de confidentia, *quæst.* 26. & 166
27. *à num.* 76. & *quæst.* 31. 49. 51. & 53. absque pacto enim modo, seu conditione, non inducitur simonia, *cap. Archaldus* 8. *quæst.* 3. & *gloss. verb. post modum. in c. quam pio.* 1. *quæst.* 2. gloss. & communiter Dd. *in d. c. tua nos. de simon. & in c. venies*, 1. vbi Felin. & Decios *num.* 9. *de testibus.* idem Decius *cons.* 118. *num.* 4. Paris. 30. *num.* 21. *lib.* 4. Natta *consil.* 299. *num.* 11. Sarnen. *de triennali, quæst.* 12. *versi. principaliter.* Puteus *decisi* 171. *à num.* 9. *lib.* 2. Mohed. 167. alias 1. *de simo.* Farin. *cons.* 75. *num.* 3. & 24. & hoc sæpe in Rota fuit resolutum, vt in vna Firmana Capellaniæ, 7. Maij 1582. coram sanctissimo Clemente VIII. posita per Farin. *dict. consil.* 75. *à num.* 40. & in Britorien. commendæ 12. Decembr. 1588. coram D. Gipsio posita per Farin. *decisione* 63. & in vno Tollen. parochialis 28. Maij 1593. coram D. Seraphino, posita per Farin. *d. cons.* 75 *à num.* 45. & in Aquen. simoniæ 1594. coram D. Blancheto posita per Farinac. *ibi, à num.* 61. & in Romana seu Hispalen. simoniæ 7. Febr. 1596. coram eodem D. Blancheto posita per Farin. *ibidem à numero* 76. & in Tarusina prætensæ simoniæ 13. Maij 1596. coram D. Corduba, posita per Far. *decisi.* 111. & in Tullen. prætensę simoniæ, vltimo Ian. & 21. April. 1597. coram D. Orano, positis per Farin. *dict. consi.* 75. *num.* 105. & 106. & idem Flamin. *eodem tract. quæst.* 10. cum Nauarr. *dict. ca.* 23. *num.* 109. docet, prædictas constitutiones Pij IV. & Pij V. solum emanasse contra confidentiam beneficialem & simoniacam, nec inducere aliquam nouam prohibitionem confidentiæ beneficialis. Quod docet Suarez *d. c.* 43. *num.* 5. & 9. & addit recte *d. numer.* 5. per eas non omnes simoniacas confidentias esse prohibitas, sed illas quæ circa talem materiam, & sub tali quasi precio, seu in eo genere confidentiæ, & quasi pretij fierent. Et ita in 167
terminis † fuit tentum per Rot. in vna Cosentina confidentiæ 4. Feb. 1591. coram D. Orano, posita per Farinac. *decisi.* 102. & in Buxien. confidentiæ 5. Iunij 2591. coram D. Penna supra adducta 1. *par. c.* 5. *num.* 52. & in causa Imolen. confidentiæ 24. Febr. 1592. coram D. Pamphilio, posita per Farin. *d. consil.* 75. *à nu.* 108. & in Lunen. Sarçanen. confidentiæ 9. Iun. 1600. coram D. Pamphilio, posita per Farinac. *decisi.* 135. in quibus fuit dictum, solam fructuum perceptionem non inducere confidentiam, sed animum, & conuentionem hoc faciendi ab initio. Et in vna Carthaginen. confidentiæ 21. Iunij 1591. coram D. Gipsio, † in 168
qua fuit dictum, *Confidentiam licet sit cum simonia, & sic occulte fiat, & per consequens difficilis probationis, possit probari per coniecturas & præsumptiones. Iulius Clarus* libr. 5. recept. sentent. § simonia num. 12. *tamen. debere esse euidentes, & claras, ac ita confidentiam, & simoniam includere, vt nihil aliud importare valeant, Felin* in cap. super his. num. 17. de

accuſat. *Natta*.conſi.299.nu.13. *Iulius Clarus* ibi, *Caputaq*.deciſi.202.p.1. (*de quo Flam Pariſ*.q.64. & de reſignatione lib.4.q.8 & dec citatæ,) *& confidentiã non probari ex ſola perceptione fructuum facta poſt reſignationẽ per reſignantem de mandato reſignatarij, niſi ante reſignationẽ præceſſerit conuentio, vel ex aliis coadiuuetur, ſecus vero ſi poſt reſignationẽ libere & ſponte aliquid detur reſignãti. Natta* d.conſ.299. n.10. *Mohed*.dec.167. *cũ aliis adductis in d.Coſentina cõfidentia, non obſtante d.conſtitutione Pij V. &c.*

169 Idem fuit † tentũ in vna Calagurritana confidentiæ 14.Decembr.1592 coram D.Penna, vt in ſeq.deciſi. *Franciſcus Ximenez quondam canonicus Calagurr.die 1.Nouemb.anno 1561. Did.Vaz.in Rom.Curia reſidentem procuratorem conſtitui ad conſentiendum coadiutoriæ ſui canonicatus cum futura ſucceſſione ad fauorem Iuſtini Sanctorij, filij Io.Sanct.etiã canonici Calagurritani, & die 3.eiuſdem menſis idẽ Ioannes eundem Didacum procuratorẽ fecit ad conſentiendum coadiutoriæ ſui canonicatus cum futura ſucceſſione ad fauorẽ Didaci Ximenez filij Fran. Ximenez. quarũ coadiutoriarum ſupplicationes, 3. Idus Dicemb.eiuſdẽ anni, ſe.recor.Pius Papa IV. ſignauit, & procurator literas Apoſtolicas expediuit, quarum vigore Didacus die 17. Iulij, quo tempore Ioannes obierat, & Iuſtinus die 23.eiuſdem menſis, & anni 1563. poſſeſſionem dictorum canonicatuum apprehendentes in eadem pacifice per 25.annos, & amplius vſque ad annum 1589.permanſerunt, quo anno cum quidã Andreas Martinez coram iudice confidentiarũ in Rom. Curia Iuſtinum, & Didacum accuſaſſet, & ſententiã fauorabilẽ à prædicto iudice reportaſſet, & cum voto Rotæ deinde procedere iuſſus eſſet, dubitaui, an conſtaret de tali confidentia, quæ præiudicaret Iuſtino & Didaco. Et dominire mature diſcuſſa pronunciauerunt non conſtare de tali confidentia, ſiue ſimoniaca pactione, quæ prædictis Iuſtino & Didaco præiudicaret, rationes viuas, & ſpirantes, quibus hæc ſententia roboraretur has eſſe cenſuerunt. Primum quia nuſquã apparebat Franciſcum primum reſignantem dediſſe mandatum ſub confidentia, vel præcedente pactione, vt Ioannes poſtea ſimile mandatũ daret ad reſignandum ſuum canonicatũ filio d. Franc. vnde cum fieri potuerit, vt Franciſcus primo loco ſponte, & nulla præcedente pactione confidentiaria mandatũ ad reſignandam dederit, & poſtea Ioannes idem quoque ſponte præſtiterit, in dubio eam interpretationem accipere oportuit, quæ delictum excluderet.* l.merito.ff. pro ſocio.c.eſtote. de reg.iuris *S.Thom.2.2.q.6.ar.4. Bar.* l.nõ ſolum § ſed vt probari.n.2. verſ.dico quod in delictis.ff.de noui op.nunciat. *Primus enim actus reſignationis ſecluſa pactione, non erat illicitus, neque ſecundus gratuito, & ſpõte factus fuerat ſimoniacus, Felin.* in pr. *& ibi cõmuniter canoniſtæ*, in c.tua nos de ſimonia. *Et cum à gratitudinis fonte manare potuerit, & qui accipit beneficium, lege naturali obligatus ſit ad antidora, & ad habendam, agendam, & opportuno tempore gratiam referendam.* l.ſi non ſortẽ. §.libertus. *vbi* gl. verb.naturaliter.ff.de cond.indeb, l.ſed etſi.§.conſuluit.ff.de petit.hæred.c.cum in officiis.de teſta. *S.Thom.2.2.q.106.ar.3. Nauar.* de datis & promiſſis. not.11. *pactione, modo, & conditione deficiente, non poterat ob prædictos reſignationis actus ſimonia iudicari. Altera ratio fuit, quia cum in propoſita facti ſpecie ageretur de prætenſa confidentia commiſſa inter Franciſcum, & Ioannem, & ſic inter tertios iam defunctos, non autem de perpetrata inter Iuſtinum & Didacum longo tempore bona fidei poſſeſſores, licet inter primos reſignantes ſimonia confidentiaria probaretur, adhuc iſtis non præiudicaſſet, cum beneficio regulæ de triennali tuti adderentur. Sarnen* d.reg.de triennal.q.12. *& fuit deciſum in vna Hiſpa.beneficij de Ecija, die 16. Nouemb.1579. coram S.D.N. Clemente* VIII. *tunc Rotæ auditore*, p.2. diuerſ.329. *Nec prædictis refragabantur mandata infra modicum trium dierum interuallum ad reſignãdum data, quaſi ex eorum vicinitate correſpectiuitas præſumenda foret. Anch.* conſil.434.nu.3. *Aym.* conſil. 153.nu.8. & 9. *quoniam cum non eſſent eodem die rogata, non poterunt omnino correſpectiua cenſeri. Verall.* deciſ.197.2.part. *incip.* mandata nu.1. *Peregrinus* dec.289. *incip.* in cauſa.lib.3. *quando enim inter duos actus contrahentes digreſſi fuerunt ad alios extraneos actus, tunc enim illi duo actus non cenſentur correſpectiui. Verall.* d. deciſ.197.num.3. *deciſio in illa Oſcen. prioratus. coram Reuerendiſſimo Oriolen die 20.Iunij* 1582.2.par. diuerſorum.234. *non oppugnabat præcedentem reſolutionem, quia præterquam quod loquebatur ad alium effectum in fine, etiam addebatur, quod prædicta fortaſſis non ſufficerent ad inducendam ſimoniam. Similiter non intrabant deciſiones nuper editæ in illa Gerunden.præceptoriæ, coram R. R.P.P. dominis Gipſio, & Decano neque enim ibi deciſum extitit, actus fuiſſe correſpectiuos, propter mandata facta infra paucos dies, ſed ideo ita pronuntiatum fuit, quoniam locus erat conſtitutionib. Pij* IV. *& Pij V. quibus expreſſe, tanquam ſimoniacæ, & confidentiariæ annullabantur reſignationes, & retroceſſiones, cum reſeruatione regreſſus, circumſcriptis enim præfatis conſtitutionibus nunquam Rota voluit declarare præfatas reſignationes confidentiarias, aut ſimoniacas, licet modicum tempus inter data mandata ad reſignandum interceſſiſſet. Ad deciſionem in cauſa Reatina penſionis coram R.P.D.Pamphilio reſpondebatur multa in ea aſſuiſſe iudicia, & præſumptiones confidentiam probantia, quæ in caſu propoſito deſiderabantur. Quod à Franciſco & Ioanne reſignantibus idẽ Did. Vazquez fuerit conſtitutus procurator, non concludebat ſimoniam, aut confidentiã, neque releuabant allegatæ deciſi. Paleoti* 150. *& Peregrini* 81.lib.1. *cùm expreſſe loquerentur, quando mandata erant facta eodem die, & coram eodem notario, & teſtibus, ſecus vero dicendum, ſi diuerſis dieb. conceſſa reperirentur. Veral.* d.deciſi.197.p.2. *neque quod eodẽ die & hora, & coram eodem notario per eundem procuratorẽ in Curia, fuerit præſtitus conſenſus, inducebat ſimoniacam correſpectiuitatem, nã ſi principales eum conſtituerunt, omni ſimoniæ & confidentiæ vitio ceſſante, non poterat procurator per aliquem actum vel delictum dominis præiudicare, ita vt ex facto procuratoris in aliquam pœnam incideret.* l.i. § ſi procurator.ff.ſi quis ius dicendi. *Bar.* in l.ſi procurator.n.8. *vbi Laſ.*n.5.ff.de cond.indeb. *Alex.* conſ. 17.n.3.lib.6.dec. *Achilles* 4.de renunt. *& illa in cauſa Bono. translationis penſionis, coram S.D.N. Clemẽt.* VIII. *die 23.Ianu.A.*1579. *non applicabantur ad propoſitam facti ſpeciem, cum non loquerentur de præſtatione conſenſus procuratoris à diuerſis, & in diuerſis diebus conſtituti: imo in illa Bonon. conſenſus fuerat præſtitus ab ipſis principalibus in Curia præſentib. ex cõceſſione Iuſtini ad interrogationẽ iudicis quærentis, an permutationes canonicatuũ inter Frãc. & Ioannem fuerint factæ ſub beneplacito Sedis Apoſtolicæ, reſpõdentis ſub d. beneplacito fuiſſe factas, nulla certa aſſertio ſuper permutatione colligi poterat cũ reſponſio principaliter interuentũ beneplaciti Sedis*

dis, Apoſtolica, enuntiatiuè autẽ dictum permutationem reſpicere videretur : vnde cum non dubitaretur de eo, ſuper quo confeſſio principaliter emanauerat, enunciatum minus principaliter non probat, Alex. conſ.136.nu.11.lib.1. *Decius* in auth.ſi quis in aliquo, num.37.Cod.de edend. *quod ipſum in depoſitionibus teſtium, vt enunciata in eorum depoſitionibus nõ probent, voluit Bartol.* conſil.113. *incip.* proceſſum eſt, numero 5. *quam interpretationem aperte ſuadebat altera Iuſtini depoſitio, cum interrogatus, an ſciret cauſam ob quam Franciſc. ſibi reſignauerit canonicatũ, ſe nihil ſcire reſponderit, itaque in altera diſpoſitione noluit aliquid dicere de ipſis permutationibus: minus etiam obſtare videbatur alia confeſſio Didaci ex literis eius collecta, nam præterquam quod ſolum referebat prætenſionem contra ipſum motam, ex qua nulla certa confeſsio poterat deprehẽdi, non loquebatur affirmatiue cum dixerit, vt aſſerit Caſſad.* deciſ.4. n.8.de probat. *& licet præfata Didaci litera legitime recognita ipſi ſcribenti præiudicare potuiſſent, non tamen poterunt nocere Iuſtino. Quantum attinet ad famam ſuper probatione prætenſi tractatus, ſeu præcedentis conuentionis inter Franciſcum, & Ioannem reſignantes, fuit dictum in cauſis maximi præiudicij, non eſſe multum famæ tribuendum, cum ſit indicium inconſtans, vagum, & à delicto longe remotum, & cum totum probationis pondus à fama proueniens in eo conſiſtat, vt à fide dignis, probis, honeſtiſque perſonis ortum habeat, non autem à maleuolis & malignis*, cap. qualiter. 2. de accuſat. cap.licet Heli. §.fin.in fin.de ſimonia. *Gandinus* tract.de malefic titul. quomodo cognoſcatur de maleficio per inquiſitionem, nu. 6. verſic.5.*quod non prouenerit à maleuolis. Achill.* deciſio,321. *incip.* alia tamen vice, *aliàs eſt* 8 tit.de iure patronat.in impreſſis. *Neque hic docetur de legitimo famæ initio, non videbatur huic generi leuis probationis ad priuandum & condemnandum aliquid deferendum, præſertim cum non concurrerint alia indicia, quæ ſimul cum fama aliquem legitimæ probationis gradum conſtituerent, Gratus* conſ.57.nu.8.lib.2. *Iulius Clarus* pract.crim. q.21.verſ.fama ſola. *Neque Veralli* 299.*incip.* ad probandam famam, lib.1.in manuſcrip. *firmat contrarium, dum indicat non eſſe neceſſarium, vt teſtes dicant à quibus fama ortum habuerit, quia ex fine deciſionis apparet, nihil fuiſſe ſtabilitum, cum fuerit dictum, quod diligenter iterum videretur, ex eo quod reſignatarij forent filij reſignantium, non concludebatur ſimonia, vel confidẽtia, præſertim cum mandata non fuiſſent correſpectiua. Poſtremo in bullis Py IV. & Py V. non poterat fieri aliquod fundamentum, nam confidentia, quam in caſu propoſito Fiſcalis affuiſſe contendebat, non erat talis qualis damnatur in præfatis conſtitutionibus: cum enim duplex ſit confidentia beneficialis, vna ſimoniaca, qua quis confidit quem collaturum beneficium, mediante precio, pacto, vel conditione expreſſa, vel tacita, digno, vel indigno, altera qua quis confidit aliquẽ collaturum aliquod beneficium ob cognationem, vel amicitiam, digno, vel indigno, ſine tamen pacti, modi, vel conditionis interuentu, prout contigit in hoc caſu, in quo non apparebat inter reſignantes præceſſiſſe pactum aliquod, conditionem, vel modum, talis confidentia non damnatur per illas conſtitutiones, cũ non fuerint edita contra omnem confidentiam beneficialem, nec contra quamlibet confidentiam illicitam, ſed tantum contra illicitam ſimoniacam. Nauarr.* in man. c.23.nu.109. verſ.ad 12.*ex prædictis autem patebat talem confidentiam illicitam ſimoniacam præcedente videl. pactione, conditione, vel modo irritam pro parte Fiſci, & Andreæ ei adhærentis, non fuiſſe probatam, & propterea Iuſtinum & Didacum fore abſoluendos, & in ſtatum priſtinum plenarie reſtituendos. Quæ deciſio fuit confirmata coram D. Famphilio, 25. Iun.* 1593. vt in deciſ. poſita per Farin. *conſil.* 75.*à n.*53. circa eam tamen obiter aduerto, quod ſi in eius ſpecie mandata fuiſſent correſpectiua interueniente pactione, eſſet ſimonia, non tamen confidentialis, Suarez *d.c.*43.*n.*5. iuxta dicta ſup. *n.*166. Et ita in eadem cauſa tenuit Rota coram D. Penna de menſe Iun. 1592. vbi *domini conformiter cenſuerunt ſententiam per iudicem confidentiarum latam contra dictos Iuſtinum Sanctorium, & Didacum Ximenez canonicos Calagurritanos, fuiſſe nullam, & reuocandam ex manifeſto defectu iuriſdictionis prædicti iudicis, qui licet habeat facultatem cognoſcendi de confidentiis beneficialib. ſimoniacis, non tamen de ſimonia, quæ latius patet quam iſta confidentia, quamuis enim omnis beneficialis confidentia illicita ſimoniaca, ſit ſimonia, non tamen reciprocatur, vt omnis ſimonia ſit confidentia : in hoc autem caſu dicebant dõmini, quod tametſi aliqua poſſet eſſe ſimonia, de qua erat videndum, nulla tamen erat confidentia beneficialis illicita ſimoniaca, qualem prohibent Apoſtolicæ conſt. Py IV & Py V. ſuper quibus iſte auditor cõfidentiarum vigore particularis indulti fuit conſtitutus iudex, ad tradita per Nauar.* c.23.n.109.verſ.ad 12.*vt in* deciſ.*Farin.*80. n.3. & nouiſſime in vna Lucana confidentiæ 27.Febr.1606. coram D.Ludouiſio fuit reſolutum, non conſtare de confidentia, in qua, & quando ciuiliter agatur requiritur plena & concludens probatio, vt in plurib.cauſis fuit reſolutum: & licet teſtes dicant, Coſinum dixiſſe ſe impetraſſe canonicatum, vt rem gratam decano, & aliis: hoc tamen nullo iure eſt prohibitum, & confidentia non conſiſtit in hoc, vt gratificetur tertius in impetratione, ſed vt gratificetur in dimiſſione & diſpoſitione beneficij impetrati, & ex ſequutis abſque præcedenti pactione & tractatu ante impetrationem, non probatur confidentia, nec ſimonia, &c.

Vnde Flam.Pariſ.*d.tract.de confidentia.q.*36. vbi 171
agit, quando † ex mutuo præſumatur ſimonia, & confidentia docet, quod ex mutuo inducitur ſimonia, & confidentia, quando adeſt pactum tacitum, ſiue expreſſum, & hoc ſiue fiat ante, vel poſt, vel in ipſa reſignatione ipſum mutuum, ceſſante vero pacto non adeſt ſimonia, nec confidentia. Nauarr. *conſ.*22.*&* 23. *de ſimonia.* & idem Fla.Pariſ.*de reſignatione. lib.*14. *q.*7.*à n.*2. qui *d.q.*36.*n.*40. ait negatiuam opinionem, ſcil. ex mutuo non cõmitti confidentiam, etiã ſtante pacto vidiſſe cõſultam per viros peritiſſimos in facti cõtingentia, qui mouebãtur, quia verba cõſtitutionis huic caſui non adaptãtur, nec applicãtur, &c. quæ opinio mihi placet, & eſt certa, quando mutuũ fuit factum ante reſignationẽ, vel in ipſa reſignatione, quia tũc non videtur committi confidẽtia, ſed ſimonia. Et quod ex mutuo cõmittitur ſimonia ſtante pacto, ſeu conditione, aliàs non, tradunt Vgol. *tab* 1.*c.*9.§.5.*n.*2. Azor 2.*p.lib.*7.*q.*2. & Suarez *d.lib.*4.*cap*38.*à n.*6.

Vnde etiam infertur † ad caſum frequentẽ, quod 172
renunciantes beneficia reſeruata penſione, ea ſpe & intentione, vt illa ſtatim redimatur, non committunt confidentiam; nec ſimoniam, etiamſi reſignatarius id intelligat, & præſtet intentionem illam redimendi, niſi pactum interuenerit, prout loquitur Gigas *de penſion.queſt.*87.*ad fin.* vt patet ex illis verbis : *Et ita paciſcentes*, imo & pacto interuenien-

te erit ſimonia, non tamen confidentia prohibita per dict. conſtitutiones, quæ non loquuntur in hoc caſu.

173 Vnde etiam † conuincitur opinio Ioann. Gutierrez *dict. libro ſecundo, numero 83. ad fin.* qui ait in dict. conſtitutionibus comprehendi confidentias illicitas, licet non ſimoniacas, quoad vtrumque forum, & etiam licitas, quoad forum exterius quæ eſt ſine fundamento, & contra id quod eſt ſupra dictum, *num.166.*

174 Hoc ſuppoſito † ad d. verba conſtitutionis Pij V. ibi, *Etiam ſola dimittentis intentione, &c.* Flamin. Pariſ. *dict. quæſtio.16.* primo reſpondet, ea verba declarari per alia poſita *in §. ſeq.* ibi: *Ea conditione tacita, vel expreſſa*, ſequentia enim declarant præcedentia, *l. ſi ſeruus. §. ſi. ff. de legat.1.* cui videtur accedere Açor *d.3 par. libro 12. cap.10. quæſt.2.* dicens quod in dicta conſtitutione per illa verba, *ſola dimittentis intentione*, comprehenditur non ſolum confidentia in pactum expreſſum deducta, ſed etiam ea, in qua pactum tacitè continetur, & ea quæ in iudicio aliqua poſſit coniectura probari.

175 Sed iſta † interpretatio non ſatisfacit, nam dicta verba, *Etiam ſola dimittentis intentione, &c.* non recipiunt commodam declarationem per illa, *Ea conditione tacita, vel expreſſa*, vt patet ad ſenſum.

176 Secundo, & melius, † vt ipſe ait, reſpondet cum Hieron. Gabr. *dict. conſilio 172. libro ſecundo, num.3.* illa verba eſſe intelligenda de intentione nota ei, qui beneficium recepit, qui ſciens mentem renunciantis, vel concedentis, videtur aſſentiri, non autem de eo cui intentio nota non fuit. Et ita etiam reſpondet *in dict. qu.27. & 53.* & ſequitur Rota in vna prioratus 17. Maij 1600. coram D. Seraph. poſita per Farin. *deciſ.133.n.4. & 5.*

177 Et † Flamin. Pariſ. *dict quæſtio.16. numero 27.* reprobauit interpretationem Nauar. *d.qu.23.num.210. 6.notab.* dicentis, quod Pius V. non intendit aſſerere, per dict. verba, quod ſola intentio renunciandi beneficium, vt detur alicui abſque pacto, conſtituat in foro interiori ſimoniam, ſed probatio eius faciat in exteriori preſumi illam: quam interpretationem Nauar. ſequitur Vgolin. *dict. quæſt.22. §.3.num.1.* & Ioan. Gutier. *d.q.23.n.80.* & Zauallos *d q.280.n.20.* & Rota *ſup.d.n.5.* & Torre *d.art.6.diſp.4. ſub 1.dubio.* reprobat, inquam, eam Flam. quia ſi non probetur, etiam illam intentionem fuiſſe notam alteri, non committitur, nec præſumitur confidentia, vt etiam videtur intelligere Rota *ibi.*

178 Et † iſtam interpretationem Flamin. nouiſſime tenet, Fran. Suarez *5.to. de cenſuris diſp.22. ſect.6.n.15. & 16.* vbi ait, in d. conſtitutione Pij V. non puniri actum mere internum, ſed exteriorem à praua intentione interiori procedentem, nempe receptionem beneficij ab eo, qui tali intentione confidentiali confert, non poſſe autem hanc excommunicationem incurri, ſi intentio dantis ita ſit interna, & occulta, vt à recipiente nullatenus cognoſci queat, nam tunc non poſſet ipſe recipere, quaſi conſentiendo illi intentioni confidentiali, quia confidentia neceſſario debet incipere ex voluntate, & parte dantis, alioqui confidentia non eſt, & ſic etiam neceſſe eſt, vt hęc intentio dantis ſit etiam nota recipienti, &c. & quod ait Pontifex, *Sola dimittentis intentione*, ſubintelligere cognita quacunque ratione à recipiẽte id probabiliter credente, etiamſi inter eos non intercedat pactum, vel expreſſus ſermo de hac re, ſed coniecturis & quaſi nutib. ſe intelligant, &c. ſed *nu.20.* intelligit illa verba, *Licet ipſum confidentiæ crimen alterius tantum partis conſcientia ſit admiſſum*, pertinere ad præſumptionem fori exterioris cũ Nauar. *ſupra.*

Concludit † igitur Flam. Pariſ. *ibi, d.q.26.* ſolam 179
voluntatem reſignantis, aut collatoris, vel alterius, non inducere confidentiam illicitam, & punibilem per d. conſtitutiones, ſed eſſe neceſſarium pactum, aut conuentionem, modum, ſeu conditionem, expreſſam, vel tacitam.

Ait tamen † *num.39.* quod inficiari minime po- 180
teſt, quin collator, aut reſignans ex cogitatione mentis, & praua animi intentione, ſine aliquo exteriori actu incidat in eam ſpeciem ſimoniæ, quam mentalem vocant, opere tamen ſubſecuto, id eſt adepta re, quæ ſperatur, & ſecuto effectu cum Abb. *in cap. nemo, numero 6. de ſimonia, & in cap. tua nos. & in c. conſulere, num.5. eod.ti.* Decio *in dict. c. ex parte.1. de off. delegati. numer.17.* & Angel. *in ſum. verb. ſimonia 1. verſ. penul. cum aliis.* vt per Rodoar. *de ſimonia 1.p. c.3.num.6.*

Sed circa iſta, † quæ Flam. docet, in primis ani- 181
maduerto mihi non placere etiam dictam interpretationem, quam cum Hieron. Gabr. aſſignat ad dict. verba conſtitutionis Pij V. *Etiam ſola dimittentis intentione, &c.* Conuincitur enim ex *dict. deciſione* Caſſadori *2. de ſimonia*, quam ipſe Flam. adducit, & ſequitur *d. lib.14. de reſigna. q.6.n.6.* in qua ex verbis mandati, ſatis non erat collatori intentio reſignantis, vt beneficia reſignata conferrentur certæ perſonæ nominatæ in mandato, & tamen deciſum eſt, non eſſe ſimoniam.

Præterea, ex eo † quod intentio reſignantis, ſeu 182
dantis beneficium, ſit nota collatori, ſeu beneficium recipienti, non ſequitur adeſſe pactum, vt conſtat, quod eſt duorum, pluriumve in idem placitum, & conſenſus, id eſt, placidus conſenſus. *l.1. ff. de pactis.* iuncta *gloſſ. ibi, verb. placitum & conſenſus*, intellige, *obligatorium. & animo ſe obligandi, &c.*

Secundo † animaduerto, Flam. Pariſ. in eo quod 183
dicit *d.nu.39.* quod inficiari non poteſt, quin collator, aut reſignans ex cogitatione mentis, & praua animi intentione incidit in ſimoniam mentalem, &c. videri contrariari ſibiipſi, *d. libr.14. de reſigna. q.6.n. 7. & 8.* vbi ait, cum communi opinione ex Nauarr. *c.23.n.107. verſi. ad 10.* contra Abb. Decium, & alios, non committi ſimoniam, nec etiam mentalem à renuntiante hac intentione, vt beneficium conferatur certæ perſonæ, etiam aliàs non renuntiaturo, ſi hoc non expreſſit.

In qua contrarietate † & controuerſia dico, quod 184
intentio renuntiantis, vt beneficium alteri detur, &c. duplici modo poteſt ſe habere. Primo, quod ita renuntians non intendat ad id arctare, & obligare, ſed vt libere, & ex voluntate, ac ſponte fiat. Et tunc nulla committitur ſimonia, etiam mentalis, etiamſi eſſemus in ſimoniacis de iure diuino, quamuis talis intentio nota eſſet conferenti, & etiamſi aliàs non eſſet renunciaturus, iuxta ſupradicta, quia habere ſpem non eſt ſimonia, Sylueſt. *d. verb. renunciatio. q. 6. verſi. ad ſi.* recte Vgol. *dict. cap.22. §.1. num.4. ad 6.* & Leſſius *dict. libr.2. cap.35.n.95.* & ſic procedit quod Flam. Pariſ. tradit *d. lib.14. q.6. nu.7. & 8.* & conducunt, quę tradit Caiet. *in ſumm. verb. ſimonia. verſ. circa primum cap.*

Secundo † modo poteſt ſe habere, quod renun- 185
cians tali intentione intendat ad id arctare, & collatorem obligare, non tamen declarat prauam ſuam inten-

intentionem, & tunc reuera committitur ſimonia mentalis, Leſſius *ibi num.96.* & ſic eſt accipiendum, quod tradunt Abb. & Decius *ſupra*, & alij citati, & cum eis Flam. Pariſ. *d.q.26.num.39.* & ſi aliud volunt, non bene dicunt, & conducunt tradita per Sotum *de iuſt. & iure lib.6.q.8.art.1.verſ. poſthac.* Rebellum *de oblig.iuſt.2.p.lib.8.q.3.nu.2.* & Suarez *dict.libr.4. cap.44. & ſequent.tract.3.de relig.* & Fr. Raph. de la Torre *eod.tractat.2.tom.quæſt.100. artic.6. diſput.2. 3. & 4.*

186 Et pro hac † diſtinct. facit tex. *in dict.ca.tua nos. de ſimonia.* qui ſic debet intelligi. Et quæ in ſimili de vſura mentali tradunt Caietan. *1.2. quæſt.78. artic.1. & in opuſc.2.tom.tract.8.de vſura, quæſtion 2. & 3. & in ſumm.verb.vſura. §. de vſura mentali.* & Soto *de iuſtitia & iure, lib.6.q.1.art.2.2.* Salon *12.d.qu.78.art. 2.controuer.1. & art.3. controuer.10.* Valent. *3.tom. diſp.5.quæſt.21.pun.1. & diſp.6.quæſtio.16.pun.3.* Molina *de iuſtitia. 2.tom.diſp.305.* Ludouic. Carbo. *de reſtitutione, quæſt.57.11.concluſ.* & Ludou. Lopez *inſtruct.conſcien.1.tom.cap.204.* Leſſius *de iuſt. & iur. lib.2.cap.20.dub.5.* Rebellus *d.quæſt.3.* & Açor *3.p.li. 5.c.17.q.3.* qui bene aduertunt contra Sylueſt. *in ſum. verb.vſura.1.in princ.* Nau. *in comm.de vſuris, à n.19. & in man.c.17. num.209.* & alios, vſuram mentalem (& idem eſt de ſimonia) non eſſe perpendendam ex intentione principali, vel ſecundaria ſeu minus principali, ſed ex eo mutuans intendat aliquid ſibi dari gratis, vel non gratis, ita quod ſibi intendat aliquid ſibi dari immediate pro mutuo, & ratione, & vi mutui præciſe, licet minus principaliter intendatur, ſed principaliter intendatur ſubuentio proximi, ſit vſura, ſi vero intendat ſibi dari gratis, & liberaliter, ac ratione beneuolentiæ, ſeu gratitudinis, ex mutuo prouenientis, non eſt vſura. A quo non multum diſtat Nauar. *ſup. & c.23.num.100. verſ.3.* & ſumma Corona *2.par.c.7.de vſura, n.13.* & Morla *in emporio iuris, tit.2.q.10. num.13.* ait, quod tunc cenſetur aliquis liberaliter dare, quando non dat in pretium, nec cum pacto explicito vel implicito rei faciendæ, quia cum nihil eorum interuenerit, non ponitur, nec intenditur obligatio iuſtitiæ, ergo totum negotium eſt gratia, & liberalitas, quod oportet, inquit, notare contra Nauar. *in extrauag.de datis & promiſſis*, tenentem quando principalis, vel dotalis intentio eſt iudicem corrumpere, vel beneficium obtinere, non eſſe dationem gratuitam, & liberalem. Quod etiam eſt notandum contra Couarr. *lib.1.variarum.cap.20. num.3.4. & 5. & in reg.peccatum.2.part.initio.ad fin.* quem ſequuntur Ioannes Gutierrez *canonica. q lib. 2.c.15.ex n.4.* & Vega *in ſumma 2.par.ca 101. caſu 30.* Flam. Pariſ. *de conſiden.q.36. à num.10.* Sandou. *de offic.Eccle.6.par. c.17.* ſed contra eſt Leſſius *d.li.2.c.35. n.10.* Rebellus *dict.num.2.* & Suarez *d.c.44.* & Torre *d.diſp.2.*

187 Et dicto ſecundo † modo intelligo illa verba d. Conſtitutionis Pij V. ibi: *Etiam ſola dimittentis intentione*, & ibi, *Licet ipſum confidentiæ crimen alterius tantum partis conſcientia ſit admiſſum.* Nempe quando renunciatio beneficij fit cum confidentia, & praua intentione, vt illud eidē dimittendi, vel alteri poſtea conferatur, aut fructus, vel eorum pars aliis concedantur, aut quando confertur beneficium cum confidentia & praua intentione, vt poſtea in alterum pro arbitrio collatoris, ſeu alterius diſponatur, &c. intendendo ad id arctare, & obligare. Et vt in ſumma dicam, quando dans, vel recipiens beneficium animo interius ideo dat, vel recipit, vt poſtea debeat dari beneficium, penſio, ſeu fructus, &c. etiāſi alteri parti nihil de eo ſit notum.

Itaque voluit † ibi Pius V. prohibere, & punire, 188
ſaltim in illis quatuor caſibus, de quibus *à ver. Quare nos vſque ad verſic. poſtremo ſi quis* crimen confidentiæ ſimoniacæ mentalis, etiam vnius tantum partis intentione, & conſcientia commiſſum. Et hæc interpretatio videtur eſſe Menochij *d.lib.5. præſum. 9.n.12.*

Vnde in his † caſibus ſimonia mentalis confiden- 189
tialis ſubiecta erit obligationi reſtitutionis, & cenſuris & pœnis, ex d. conſtitutione Pij V. (quamuis ignorans alterius partis prauam intentionem, à cenſuris & pœnis excuſetur durante ignorantia) quicquid contra videatur tenere, Flaminius Pariſ. *d.quæſtio.26.dicto numero 39. & 40.* quando intentio alteri parti nota non eſt, & expreſſe Suarez *ſupra dicta diſputation.22.de cenſuris, ſect. 6. numero 15. & 16.* qui *dict.tract.3 de relig.libro 4.cap.43.numero 12.* requirit etiam pactum exterius expreſſum, vel tacitum, vt etiam Leſſius *dict.cap.35. numer.95. & 96.* & Azor *d. c.27.q.6.* & fr. Raph. de la Torre *d.q.100.art.6. diſp. 4.verſic. Sed vt diſcernas.* Licet alias ſimonia mentalis non obliget ad reſtitutionem, nec ſubiaceat cenſuris, vt diximus *8.p.c.1.a n.45. ex c. fin. de ſim.* ex quo tantum colligitur, quod de facto ſimonia mentalis non punitur cenſuris Eccleſiaſticis, & obligatione reſtituendi, non tamen quod Eccleſia non poſſit illam punire, vt contra Nauarr. *in com.d.c.fin. de ſimonia.* quem ſequitur Vgol. *de ſimonia.tab.2. de ſimonia mentali.ca.2.num.3.* P. Naua. licet ſub *verb. fortaſſe. de reſtitutione libr.2.cap.2.num.378.* & Suar. *d.5.tom.diſp.4.ſect.2.n.18 & 20. & 21.* recte cum communi Dd. tradit P. Ledeſm. *in ſumm de cenſuris. c.30 dub.3.* & dicit valde probabile d. Suarez *de relig.tr.3 lib.4.c.55.n.10.* & ſentit Torre *d.art.6 diſp.8. in prin.* & dicetur inf. *c.vlt.dub.1.a n.101.* & ſic bene potuit Pius V. punire dict. crimen ſimoniæ cenſidentialis mentalis.

Sicut etiam † conſtitutio Gregor. XIII. *28.de datis* 190
& promiſſis pro gratia, vel iuſtitia obtinen. & eius pœnæ locum habent etiam in ſimonia mentali, ſc. vbi aliquid datum, acceptumve eſt pro gratia, vel iuſtitia obtinenda, nullo pacto, conuentioneque, ac nulla promiſſione præcedente, vt tradit Nauarr. *de datis, & promiſſis, n.32. verſi. ex quo ſequitur.* & cum eo latius Vgol. *tab.1.de ſimonia.ca.21. in prin. ſub n.4* qui ſibi certe non conſtant, nec procedunt conſequenter.

Et etiam *conſtitutio 33.* Pauli IV. † quam adducit 191
Gonçalez *gl.15.n.90.* punit pœna excommunicationis, priuationis beneficiorum, & inhabilitatis ad illa, ac nullitatis prouiſionum ipſo facto, inter alios, eos qui beneficia pro aliis, cum ſpe penſionem aut aliud temporale commodum ab eis conſequendi, vel pro ſeipſis principaliter animo & intentione ea poſtmodum in fauorem aliorum, etiam quantumuis idoneorum, & benemeritorum cum ſimili penſione, aut commodo, aut etiam ſine eo reſignandi obtinere procurauerint, &c. quæ conſtitutio planè loquitur, & procedit etiam nullo pacto, ſeu conuentione præcedente. Vt euidenter conſtat ex verbis proœmij eiuſdem conſtitutionis, ibi, *Et interdum pacto expreſſe firmato.* Videtur tamen intelligēda de habentibus animum, & intentionem ea poſtmodum reſignandi ſtatim, ſeu infra paruum tempus, non de habentibus animum, & intentionem ea reſignandi poſt aliquot annos, ſeu longum tempus, in

hoc enim nullo apparet ordinatio, nec tenetur quis habere animum tenendi ſemper beneficium, maxime, cui incumbit onus curæ animarum, aut reſidentiæ perſonalis, & ita videtur vſu receptum. Et ita etiam videtur accipiendum iuramentum, quod Romę exigitur in beneficiis reſidentiæ tempore examinis, quod non accipit beneficium cum intentione dimittendi, vt referuut Flam. Pariſ. *de reſignatione lib. 9. quæſt. 10. ad fin. additio conſilij* Nauar. 16. *de clericis non reſiden.* & Gonçalez *dict. nu. 90.* & dixi ſupra 8. *par. c. 2. num. 35.* & expertus ſum. Vnde non videtur ſatis tutum, & firmum dictum *conſilium* Nauar. 16. quod non peccaret quis accipiendo beneficium curatum animo permutandi cum alio ſimplici vel renuntiandi reſeruata penſione, ſi proponat ſeruire illi, vt debet tempore magno, vel paruo quo ipſum tenuerit, &c. Et aduertit dict. additio eiuſdem Nauarri *ibi*, & Gonçalez *vbi ſupra dict. numero 90.* quamuis recte procedat iſtud conſilium in habente animum illud renuntiandi poſt magnum tempus, vt dixi, & etiam in habente animum permutandi etiam ſtatim, quod attinet ad dictam conſtitutionem Pauli IV. quæ non videtur loqui de habentib. animum permutandi: ſed dict. iuramentum, quod Romæ exigitur, videtur etiam comprehendere, in ſui generalitate permutationem ſaltim cum beneficio non requirente ſimilem reſidentiam. Sicut etiam dicta conſtitutio non procedit in habentibus animum renunciandi ſimpliciter, & libere, & non in fauorem, quia ſolum loquitur de habentibus animum reſignandi in fauorem aliorum. Dictum vero iuramentum comprehendit etiam ſimplicem dimiſſionem, quamuis Gonçalez *dict. numero 90.* videatur velle dictam conſtitutionem Pauli IV. etiam in habentibus animum ſimpliciter dimittendi procedere, ait enim ex ea non procedere, quæ dicit Nauar *in man. de oratione, cap. 21. num. 52. & miſcell. 49. alias 44. numero 2.* vbi Nauarr. loquitur de capientibus beneficium animo relinquendi illud ſimpliciter. Præterea dicta conſtitutio, & etiam d. iuramentum non videntur procedere in obtinentibus beneficia cum animo dubio, aut conditionali illa reſignandi, etiam in fauorem aliorum, iuxta alias dictum *3. p. c. 2. dub. nu. 48.* & quamuis dicta conſtitutio loquatur de obtinere procurantibus, & accipienda eſt de obtinere procurantibus cum efectu, id eſt, de facto obtinentibus, vt colligitur ex eius verbis, ibi, *Et nihilominus ſicut præfertur, obtentæ prouiſiones, &c.* & ibi, *Tam ſi impetrata, &c.* maxime cum ſit pœnalis, & ſic reſtringenda *regula odia lib. 6. cum aliis.* Rurſus iſta conſtitutio procedit in ſic obtinentibus, ſeu impetrantibus beneficia in Curia Romana, ſeu à Papa, non ab ordinariis, ſeu extra Curiam, vt ex dictis verbis, & toto tenore ipſius apparet, & conducunt alias tradita per Mandoſ. *reg. 29. de ſubrogan. collitigan. q. 3.*

192 An autem † *in verſi. quare nos*, dict. conſtitutionis Pij V. ibi: *Aut illius fructus, &c.* legendum ſit, *illi, vel aliis*, aut, *alij, vel aliis*, Fla. Pariſ. *q. 27. de confidentia n. 99.* ait, legendum eſſe *illi*, vel *aliis*, cum Maſcardo ſup. adducta *concluſ. 1312. alias 1307.* & committi ſimoniam confidentiariam, ſiue fructus dentur reſignanti, ſiue alij, quod etiam tenuit Nauarr. *conſ. 75. n. 1. & conſi. 78. de ſimon.* & videtur tenere Menoch. *de præſum. 9. n. 8.*

193 Contrarium † nempe legendum eſſe alij, vel aliis, & ſic non eſſe confidentiam à Pio V. damnatam, licet ſit ſimonia reſignare cum pacto, vt dentur aliqui fructus reſignanti, tenet Nauarr. *conſilio 33. num. 4. & conſi. 76. n. 6. de ſimon.* quem ſequitur Vgol. *d. tab. 1. de ſimon. c. 22. §. 1. nu. 8.* & Menoch. *de arbitrar. centur. 6. addito caſu 566. num. 8.* & additio Nauar. *dict. conſi. 78.* quæ ait, hanc lecturam eſſe modo vſu receptam, & hanc opinionem modo teneri, & ita legitur in bullario impreſſo Romæ, & in motibus propriis impreſſis Lugduni, anno 1582. & in manu. Naua. *c. 23. nu. 110.* vbi ponitur d. conſtitutio Pij V. & in ſumma Bullarij quarantæ, *verb. ſimonia.* & ſic legit Leſſius *li. 2. c. 35. n. 94.*

Nihilominus tamen † mihi verior videtur prima 194
ſententia, ex *verſi. ad probandum.* ibi, *Aut fructus perceperit, &c.* vbi inter præſumptiones & coniecturas confidentiæ ponitur perceptio fructuum per reſignantem poſt reſignationem, quæ præſumptio, & coniectura ceſſaret, ſi non eſſet confidentia reſignare cum pacto, vt dentur aliqui fructus reſignanti. Præterea pro hac ſententia, *verſic. vt idem.* ibi, *ſiue, vt de eo prouiſus, &c.* maiorque ratio erat ad damnandam hanc confidentiam, quæ eſt frequentior, quam aliam de dandis fructibus aliis, & hoc videtur ſentire Rota *in deciſionibus ſupra allegatis*, & DD. communiter, & dicit valde probabile Leſſius *ſupra*, licet credat non eſſe receptum, & nouiſſime ſequitur Suarez *d. tract. 3. de relig. li. 4. c. 43. à n. 6.* qui recte aduettit, quod illa verba, *Alij vel aliis*, non debent intelligi reſpectu reſignantis, ſed reſpectu recipientis beneficium, à quo eſt alius reſignans, & ſic comprehenditur ſub *illo* relatiuo, pro quo ſingulare videtur poſitum, & plurale pro *aliis*, &c. & ſubdit ſibi non conſtare, aliud conſuetudine receptum eſſe: ſequitur etiam nouiſſimè fr. Raph. de la Torre *d. q. 100. art. 6. diſp. 4. verſ. ſed exceptis.*

Reliqua de confidentia † videnda ſunt apud Na- 195
uar. & Maſcard. *ſupra*, Menoch. *dict. libr. 5. præſump. 9. & dict. centuria 6. caſu 566.* Vgol. *dict. tab. 1. c. 22.* & præcipue apud Fla. Pariſ. *d. tract. de confidentia.* Proſperum de Auguſtino *ad ſummam bullarij, d. verb. ſimonia.* & Suarez *d. c. 33.* & fr. Raph. de la Torre *d. art. 6. diſp. 4.*

Solum aduerto † primo cum Flaminio Pariſ. *ibi,* 196
quæſt. 7. n. 21. hallucinari Nauarr. *in d. c. 23. n. 110. verſ. not. 7.* nam confundit quatuor caſus confidentiæ, qui ponitur in dict. conſtitutione Pij V. à *verſic. quare nos.* cum coniecturis, quæ etiam ſunt quatuor, & ponuntur, *à verſi. ad probandum.* & ita ait Fla. aduertiſſe Rotam in d. Coſentina confidentiæ coram Orano, & illos quatuor caſus vocat præſumptiones iuris, & de iure, Menoch. *de præſum. 9. n. 12.* & non eſſe arbitrarias, ſed iure definitas ait *dict. centuria 6. caſu 566. n. 1.*

Secundo aduerto, quod licet perceptio † fructuũ 197
per reſignantem poſt reſignationem inducat præſumptionem confidentiæ, vt fuit reſolutum in dict. Coſentina confidentiæ, pũrgatur tamen conſtito de cauſa, ex qua fuerunt percepti, Hieron. Gabr. *d. conſ. 172. lib. 2. n. 8.* ita Flamin. Pariſ *q. 27. nu. 124.* nam contra quatuor coniecturas poſitas à Pio V. *d. verſ. ad probandum.* admittitur probatio in contrarium, & ita communiter practicatur, & fuit dictum in d Coſentina, & Brixien. ita idem Flamin. *q. 77.* † qui *q. 11.* 198
num. 27. & quæſt. 49. ait, ex donatione omnium fructuum, aut partis facta à reſignatario reſignanti, intrare præſumptionem confidentiæ, intelligit tamen hoc quoties remiſſio, ſeu donatio fuit facta illico poſt reſignationem, ſecus ſi poſtea aliquo tempore interiecto, vel ex aliqua cauſa, nam hoc caſu nulla

committitur confidentia, vt fuit resolutum in d. Cosentina, & in alia Oriolen. confidentiæ 1. Febr. 1591. coram D. Bubalo.

199 Et † idem Flaminius *dict. quæst. 31. n. 29. & d. quæst. 49.* ait, ex ista prima præsumptione, seu coniectura non induci veram confidentiam, sed ex ea colligi coniecturam, & præsumptionem, ex qua aliis concurrentibus vult Papa delicti commissi probationem resultare. Et idem ait *in 2. coniect. q. 32. num. 69. & in 3. quæst. 33. num. 43. & in 4. quæst. 34. in fin.* & ita fuisse resolutum in dicta Cosentina, in qua domini concluserunt coniecturas positas in dicta constitutione, non concludere necessario, vt ex illis constet commissum fuisse delictum confidentiæ, & simoniæ, sed ex vna illarum elici præsumptionem, ex qua & pluribus aliis coniecturis concurrentibus vult Pius V. delicti commissi resultare probationem, vt ait etiam Flamin. *d. qu. 77.* & in d. Brixien. & in Imolen. confidentiæ 24. Februar. 1594. coram D. Pamphilio. Et idem fuit resolutum in dict. Carthaginen. confidentiæ supra relata, *num. 168.* & id probatur ex dict. constitutione Pij V. *versic. testes.* ibi, *Pluresque huiusmodi præsumptiones, &c.* Et tenet Nauarr. *dict. ca. 23. n. 110. not. 8.* & Mascard. *d. conclusio. 1312.* aliàs 1307. *num. 17.*

200 Quicquid † velit Maiolus *de irregularitate, lib. 5. cap. 45. numer. 5. versicul. sed etsi nulla. & sequ.* Et licet Menoch. *de præsum. præsump. 9. circa fin.* teneat vnam illarum coniecturarum, seu præsumptionum plenam probationem facere, non recte intelligens d. verba, *pluresque, &c.* quæ potius contra eum faciunt.

201 Et † licet idem Flamin. Paris. *quæst. 73. numer. 15.* concludat vnam illarum præsumptionum, de quibus in dict. constitutione probatam per duos testes contestes sufficere, & probare confidentiam, vel duas probatas per testes singulares, in margine tamen habetur, sed à contraria opinione non est recedendum.

202 Sed adhuc † suptadictæ resolutioni, de qua *nu. 161. 192. 163.* & obstat alia *Constitutio* Pij V. *58. in versic. caueant.* vbi sic dicitur: *Caueant autem Episcopi, & alij prædicti, itemque omnes electores, præsentatores, & patroni, tam Ecclesiastici, quam laici, quicunque sint, ne verbo quidem, aut nutu, vel signo futuri in huiusmodi beneficiis, & officiis successores ab ipsis resignantibus, aut aliis eorum significatione, vel hortatu designentur, aut de his assumendis promissio inter eos, aut etiam intentio qualiscunque intercedat.* Ex quibus plane colligitur, non posse coram ordinariis renunciari beneficia designando quouis modo successorem, aut ea intentione, vt alteri conferantur, etiam libere, & sponte, nam etiam ista intentio videtur excludi per dictum verbum, *qualiscunque*, quod omnimodam generalitatem importat.

203 Per quam † constitutionem ait Vgolinus *d. tab. 1. de simonia. c. 18. §. 2. ad fi.* prohibitum esse hodie designari successores quacunque ratione à resignante, nec posse procedere dictam *decisionem* Cassadori 2. *de simonia.*

204 Ex quo conuincitur † interpretatio, quam ad dict. constitutionem videtur assignare Flamin. Paris. *dict. libr. 14. de resignatione benef. quæst. 6. numer. 7.* vt intelligatur de intentione tacite, vel expresse in conuentionem deducta, vt etiam videtur intelligere Prosper de Augustino *in additione ad summam bullarij, verb. beneficiorum resignatio. ad fin.* quæ interpretatio ex eo etiam conuincitur quod per verbum *promissio* conuentio excluditur, & sic per verba illa, *Aut etiam intentio qualiscunque amplius prohibetur.*

Ioann. Gutierrez † *consilio 42. numero 9. circa finem*, ait, dictam constitutionem in illis verbis *procedere*, intelligi in foro exteriori, secus in interiori, quemadmodum interpretatur Nauarr. & ipse cum eo similia verba constitutionis Pij V. *de confiden.* de quo sup. *nu. 177.* sed hoc caret fundamento, nam illa verba non denotant præsumptionem, maxime stante decreto irritanti. 205

Quare existimo † ex ista constitutione noue prohiberi resignationem coram ordinariis factam cum mutua intentione, vt certæ personæ beneficium conferatur, etiam sponte, aut designando etiam nutu, vel signo futuros successores, aliàs resignatio erit nulla propter decretum irritans ibi positum. 206

Et tamen † beneficium sic resignatam, tanquam vacans manebit reseruatum Sedi Apostolicæ, aut superiorib. ordinariis, qui talem resignationem admisit, iuxta aliam constitutionem eiusdem Pij V. 42. de suspensione facultatum Episcoporum, & aliorum admittendi resignationes, vel permutationes beneficiorum, quam aliàs Pius V. *in dict. constitut. 58.* in suo robore reliquit perpetuo valituram. 207

Ac † puto, quod admittentes talem resignationem incurrunt suspensionis pœnam, de qua *in d. constitut. 58. versi. qui vero.* qui ad omnia supra contenta refertur *ad c. inquisitioni. de appell. cum aliis.* quicquid dicant Flam. Par. *li. 5. de resignation. q. 6. à n. 123.* Prosper de Augustino supra *circa fi.* & Azor *d. li. 7. c. 19. q. 5.* & Vgolin. *de offi. Episc. c. 50. §. 18. in fi.* 208

Si vero resignatio fieret cum intentione & spe resignantis tantum, vt beneficium sponte conferatur alteri, pro quo postea rogare intendit, non tamen vllo modo illum designando, non videtur esse contra dictam constitutionem, quæ tantum prohibere videtur mutuam intentionem resignantis, & collatoris, seu patroni, vt colligitur ex illis verbis, *inter eos*, quæ tam ad verba, *qualiscunque intentio* quam ad verbum *promissio* referuntur, vt constat ex illa dictione, *etiam*, quæ illa repetit, ad tradita per Fast. *dub. 46. n. 8.* & Bart. *in leg. Seia. §. Caio. ff. de fundo instructo*, & ita videtur tenere Cech. *de benef. & pens. c. 13. n. 2. ver. quæ quidem resignatio.* & nouissime post hæc ita explicat Suar. *de relig. tr. 3. li. 4. c. 35. n. 18.* dicens, Pontificem ibi loqui de intentione, quæ aliquo modo exterius proditur, & tacitam petitionem offert, & hanc solam voluisse prohibere, pro quo recte considerat, Pontificem ibi non dirigere sermonem directe ad resignantes, sed ad prælatos, sic enim habet, *caueant Episcopi, &c.* qui non possunt cauere ab intentione resignantis mere interna, & sic non loquitur de illa, &c. 209

Sed dubitatur, an non obstante † dicta *constitut. 58. d. versicul. caueant.* possit resignari beneficium coram ordinario cum intentione mutua, vt libere, & sponte vniatur alicui certo loco, seu beneficio, vel designando locum, cui vniri desideratur, absque vllo tamen pacto, modo, vel conditione. 210

Et † videtur, quod sic, nam per vnionem extinguitur & supprimitur titulus, & nomen beneficij, ita vt amplius beneficium dici non possit, sed prædium beneficij, cui facta est vnico, vt dicetur *infra vltima parte, cap. 2. num. 12.* & sic non est dare successorem 211

in beneficio,& conſequenter,non videtur hoc caſu procedere d. conſtitutio, quæ cum ſit correctoria, ſeu exorbitans, quantum ad hoc non videtur extendenda.

212 Verius tamen videtur † oppoſitum, quia omnes rationes, quæ in dicta conſtitutione conſiderari poſſunt, militant in propoſito, & locus, cui fit vnio beneficij, dici poteſt ſucceſſor ſaltim large.

312 Sed reſtat difficultas, † an per renunciationem ſimoniacam, quamuis ſit nulla, abdicetur ius à reſignante,& valeat in eius præiudicium:& abdicari ius à reſignante, valereque in eius præiudicium, & ſic poſſe beneficium, vt vacans impetrari, tenet Corraſ.*d.c.*8.1.*p.num.*2.citans Panormitanum *in c. penul. de rer.permutat.numer.*5 qui tamen id non dicit clare. Idem tenet Rebuff. *in praxi, titul. de ſimonia in reſignatione. numero decimo*, vbi ait, reſignationem ſimoniacam tenere in præiudicium reſignantis, etiamſi clauſula fuerit in ea non aliter, nec aliàs, &c. & P.de Baiſio *in directorio electionum*, 2.*p.c.*1.*numero* 4.dicens,renunciationem factam in fauorem certæ perſonæ eſſe ſimoniacam quam inferior Rom. Pontifice non poteſt admittere,& beneficium ſic renuntiatum poſſe impetrari tanquam vacans. Idem etiam tenent Tiraquel.*de retract.lignag.*§.26.*gloſſ.*2. *numero* 10.& Flam.Pariſ. *de reſigna.benef.lib.*7.*qu.*1. *numer.*15. qui dicunt, quod licet renuntiatio beneficij ſimoniace facta nulla ſit, valet tamen in præiudicium renuntiantis, & citant gloſſ. *in cap. ſuper hoc. verb. pecunia. de renunciatione.* quæ ſolum dicit, quod quamuis renuntiatio ſimoniaca non teneat, non tamen poteſt reſignans beneficium repetere, quiâ priuari debet iſte, qui ſimoniam commiſit pecuniam recipiendo, quod etiam inquit Flamin. Pariſ.*dict.libr.*14.*de reſign.queſt.*2.*num.*16. Idem etiam nouiſſimè tenet Leo *in theſ.for. Eccleſ. capitul.*17. *à num.*40.

214 Contrarium tamen, nempe, † quod reſignatio ſimoniaca non teneat etiam in præiudicium reſignãtis,nec per eam abdicetur ius ab illo, videtur tenere Innocentius *in d.c.penul.de rerum permut.ad fin.* ſequuntur Rota *deciſio.*7.*de renunt.in antiqu.*alias 236. Staphil. *de lit.gratiæ tit. de variis modis vacationis.* §.*reſignat.modus.nu.*10. *additio* Capellę Tholoſ.*deciſ.*439.*num.*3.Coſmas *in pragm.ſanct.tit.de elect.c.*1. §.*& cum humanæ.verſic.deinde eligant.verb.ipſo iure.*Lamber.*de iure patr.*1.*par.*2.*lib.queſtio.*6.*ar.*3.*n.*4. & Rebuff.*in praxi. ti.de modis amittendi beneficia. num.*35.Caſſad.*deciſio.*3.*numer.*1.*de renuncia.* Creſc. *deciſ.*4.*de ſimon. alias* 231. Caputaq.83.*num.*1. *par.*3. & Mohed.*deciſ.*4.*de ſim.aliàs* 245. Roſin.*de benefic. cap.*18.*à num.* 8. Nauarr.*in man. cap.*23. *num.*105.*in fin. & conſil.*36. *num.*2.*&* 43.*num.*7.*de ſimon.* Flam. Pariſ.*libr.*9.*de reſign.quæſt.*9.*num.*4 Cenedo *collect.* 174.*ad decretales. num.*2. Vgolin. *de ſimonia. tab.*1. *ca.*28.§.2.*num.*5. Petr.Gregor *de benef.cap.*31.*num.*11. *ad fin.* (qui ait cum Rota *dict. deciſio.* 236. dicens notabile,quod reſignatio facta ſimoniace, non tenet etiam in præiudicium reſignantis, nihilominus tamen,quod verum erit priuandum beneficio, qui cõmiſit ſimoniam, ex *d.glo. verb. pecuniæ.* vt etiã aiunt Coſ.& Roſin. *vbi ſup.*) & Cechus *de benef & penſio. c.*13.*num.* 7.*verſic.*2.*loco*, Tuſc.*concl.*251.*litera S.nu.*4. Rota *deciſio.*191.*n.*4.(quæ eſt etiam apud Farin.*dec.*9. *& deciſ.*305.*p.*1.*diuerſorum.& dec.*319.*par.*2.*& deciſ.* 146.*lib.*2 *par.*3.*nu.*1.& in Elnen.præceptoriæ.vlt.Ian. 1582.coram Lancelloto,apud Farin.*deci.*23.*n.*2.& nouiſſime in vna Taruiſina canonicatus 16. Nou. 1601. coram Do. meo Corduba, in † qua fuit reſolutum, 215
Quod quamuis fuerit reſolutum in ea 13. *May* 1596. *probari ſimoniam reſpectu reſignatarij,qui illam confeſſus eſt, non vero reſpectu reſignantis, cui reſignatarij confeſſio præiudicare non potuit, non tamen poteſt prætendere reſignans ſibi adiudicari beneficium, ex eo quod non fuerit ab eo ius abdicatum propter dictam ſimoniam confeſſatam per reſignatarium,& ſibi reſtitui, quia non poteſt in propoſito diuidi confeſſio, & ita per maiorem partem fuit concluſum.*

Et hæc ſecunda opinio mihi † videtur verior, pro 216
qua facit regula *non præſtat de reg. iuris in* 6. *&* l. 4. §.*condemnatum. ff.de re iudicata*, & approbatur per magiſtrum S. Palatij in indice librorum expurgan. in Eman.Sa. *pag.* 444.*num.*7. corrigens ſic, *Renuntians ſimoniace puniri poteſt, & priuari beneficio, non tamen perdit ipſo iure illud, quia renuntiatio eſt nulla,Nauar.*capit.23.numer.105. *nec obſtat conſtitutio Pij V. quæ de acquirentibus ſimoniace, non de reſignantibus loquitur.*

Nec obſtabit, † quod ſupra diximus *num.*36. re- 217
nuntiantem nulliter ſcienter abdicare ius, nam illud procedit in eo, qui renuntiat in fauorem, ſeu conditionaliter nulliter tamen, quia non adimpletur conditio, nec acquiritur ius reſignatario, talis enim ſic renuntians ſcienter abdicat ſibi ius, quia culpa ſua, & per eum videtur ſtetiſſe, quominus conditio impleretur,& ſic ad eius præiudicium habetur pro impleta, ex reg. *l. in iure ciuili, ff.de regul.iuris.l.in re ciuili.ff.de condi.& demonſtr.& l.in executione,*§.*fi. ff. de verb. oblig.* at renunciatio ſimoniaca eſt de ſe ratione ſimoniæ, non propter defectum conditionis, nam etiam renuntiatio ſimplex ſimoniace facta nulla eſt.

Verum eſt tamen quod † ſimoniace renuntians, 218
quamuis nulliter,non poterit repetere beneficium à reſignatario,ſeu alio poſſeſſore illius,dicendo renuntiationem fuiſſe ſimoniacam, & ſic ab eo ius non fuiſſe abdicatum, nam etiam ſecluſa priuatione allegans propriam turpitudinem non auditur, Rebuffus *d.tit.de ſimonia in reſignatione,num.*2. Bernar.Diaz *reg.*24. Gratian. *reg.*477. & Laſſarte *de decima venditionis c.*14.*n.*64.

§. 3.

Quod renuntiatio cum authoritate ſuperioris fieri debet.

SVMMARIA.

Renuntiatio cum licentia, ſeu authoritate ſuperioris fieri debet,numer.219. *Alias non tenebit in præiudicium Eccleſiæ, aut ſuperioris, tenebit tamen in damnum, ac præiudicium renuntiantis, quia ex hoc videtur feciſſe tacitum pactum de non petendo beneficium, & c. ſecundum gloſſas, & Dd. relatos*, n. 220. *Pro quo faciunt deciſiones Rotæ relatæ*, num.221. & ſeq. *ſed verius eſt non tenere etiam in præiudicium renuntiantis, nec quoad ipſum beneficium valere,ſed adhuc verum habere titulum, & ius in eo, donec ea renuntiatio per ſuperiorem admittatur,ſeu ratificetur*,numer.223. *Et ſic de beneficio taliter renuntiato debet fieri mentio in impetratione.* numer.224. *& adducitur reſolutio Rotæ*, num. 225.

Quod dicitur, renuntiationẽ factam ſine authoritate ſupe-

superioris tenere in præiudicium renuntiantis, est quoad hoc, vt superior possit eam approbare, & ratam habere, n.226. *Nisi si ante admissionem, & ratificationem reuocauerit renuntiationem, nam re integra poterit pœnitere*, n.227. *Et ideo in supplicationibus, & in literis ponitur illa clausula siue præmisso, &c. quæ operatur, vt Papa per eam approbare videatur renunciationem factam coram non superiori de beneficio illo, & de illo sic vacante prouidere*, n.228. & seq.

Dicitur etiam renunciationem tenere in præiudicium renuntiantis, quoad hoc, vt superior possit eum priuare ob delictum suum, quia resignauit sine consensu superioris, ex c. quod in dubiis de renuntiatione. n.30. *Sed ille tex. id non probat, sed tantum renunciantem in manibus laici, & ab eo denuo suscipientem, quod maius delictum est, eodem beneficio esse priuandum*. n.231.

Decisionibus Rotæ pro contraria sententia adductis, numero 221. & sequ. *respondetur* numero 232. 233. & seq.

Licet renuntians sine superioris authoritate non amittat ius, & proprietatem beneficij, amittit tamen possessionem, quæ facilius amittitur, num.235. *circa quod remissiue*, n.236. *& ita videtur procedere decisio Rotæ relata*, n.237.

Etiam in renuntiatione tacita, vt quæ fit per adoptionem secundi, requiritur licentia, seu approbatio superioris, alias non vacat primum, secundum communem, n.238. *Contrarium tamen tenet gl. & alij relati*, n.39.

Author dicit, quod duplex est renũciatio tacita quadam, quæ sine verbis fit facto hominis, & in hac requiritur consensus superioris, sicut in expressa, & ita procedet communis, numer. 240. *Sufficit tamen consensus tacitus ipsius superioris in acceptando*, n.241. *Alia renuntiatio tacita est, quæ à iure inducitur, & ipso iure fieri intelligitur, etiam parte contrarium protestante, vt quæ fit per adoptionem secundi incompatibilis, & in aliis casibus quæ non est vera renunciatio*, numero 242. *Et in hac contra communem non requiritur licentia, seu approbatio superioris, & procedit sententia glossæ*, numero 243. *pro quo faciunt iura adducta à* numero 244.

Supradicta non procedunt in renuntiatione literarum ad beneficia seu iuris ad rem, nam absque superioris authoritate illis potest renuntiari, numero 247. *Reprobatur tamen dictum Flaminij Parisij, quod potest quis absque authoritate superioris tacite renuntiare literis beneficiorum vacantium, in quibus per collationem, & acceptationem habet ius in re, non capiendo possessionem illorum*, numero 248.

Non procedunt etiam in renuntiatione beneficij litigiosi, in qua, si ius anceps sit, superioris authoritas non desideratur, n.249.

Intrusus etiam potest renuntiare beneficio detento propria authoritate, quando est intrusus existenter, & apparenter carens titulo, numero 250.

Superior hic intelligitur non collator, sed is, qui potestatem habet instituendi, & destituendi. num. 251. *vt Papa*, numero 252. *& Episcopus*, numero 253. *& inferior habens episcopalem iurisdictionem*, numero 254.

Vicarius Episcopi non potest resignationem admittere, nisi habeat speciale mandatum, numero 255.

Bene potest eas admittere Capitulum sede vacante contra Rebuffum, n.256. & seq.

Quod procedit non solum in resignatione, quæ fit in resignantis pœnam, sed etiam in qualibet resignatione, contra Flamin. Paris. numero 258. *Cuius rationi respondetur* num. seq. *procedit etiam in beneficiis spectantibus ad collationem solius Episcopi*, num.260.

Qui solum haberet potestatem conferendi, vt executor datus ad prouidendum de beneficiis vacantibus, non posset recipere resignationem alicuius volentis in eius manibus beneficium suum resignare, vt de eo prouideat, nisi hoc ei nominatim esset iunctum, n.261.

Generaliter qui iure speciali beneficium confert, quoniam destituere non potest, resignationi authoritatem non interponit, n.262.

Non videtur verum dictum Flaminij Parisij, quod si priuilegium conferendi concessum fuerit ab eo, cuius iurisdictioni tantum detrahitur, venit facultas destituendi, & per consequens, recipiendi resignationem, nisi addatur dictio taxatiua, nam & vicarius Episcopi habens facultatem conferendi, non potest recipere resignationes, secundum eundem Flamin. Parisium, n.263.

Beneficium resignatum potest ab Ordinario libere cõferri, & à clerico impetrari, numero 264. *intelligẽdo de beneficiis simpliciter resignatis, quæ quibuslibet alias idoneis possunt libero conferri, & impetrari. Nam resignata in fauorem non nisi his, in quorum fauorem resignantur, possunt conferri*, nu. 265. *Et cum coram ordinariis non renuntientur beneficia, nisi simpliciter, possunt per eos conferri libere quibuslibet, excipiendo casus exceptos per* constitutionem 58 *Pij V. videlicet, quod beneficia communia ordinariis resignata non possunt conferri consanguineis, affinibus, aut familiaribus ipsorum collatorum, vel resignantium*, n.266. *quod etiam procedit in parochialibus prouidendis per concursum*, n.267. *non tamen in beneficiis iurispatronatus*, num.68.

Videnda est d. constitutio, quæ præscribit casus, in quibus ordinarij possunt admittere resignationes, num.269. *vbi de ea remissiue.*

Ista constitutio non videtur bene seruari in Hispania, in qua prætenditur eam non esse receptam. Sed ab ea supplicatum, n.270.

Circa quod ponitur resolutio Rotæ, n.271.

An supplicatio interposita à lege, & constitutione generali suspendat interim eius executionem, donec secunda iussio superueniat, resp. quod non cum Manuel. Rodriguez contra alios, numer. *ducentesimo septuagesimo secundo.*

QVarto notandum est, † quod renuntiatio, cum licentia, seu authoritate superioris fieri debet, *capitul. admonet, quod in dubiis, capit. nisi cum pridem, & capit. fin. de renuntia. cap. denique, 6. quæstione tertia, & capitul. primo, 17. quæstio. cum aliis*, alias † non tenebit in præiudicium Ecclesiæ, aut superioris: tenebit tamen in præiudicium renuntiantis, quia ex hoc videtur fecisse tacitum pactum de non petendo beneficium, vt tradit glossa *in d. c. quod in dubiis*, & idem tenet glossa 2. *in ca. quod Dei timorem, de stat. monach.* quæ tenet, renuntian-

tem ſine authoritate ſuperioris, cum quantum in ſe fuit, renuntiauerit, non poſſe in beneficio miniſtrare ſine licentia ipſius ſuperioris, & gloſſa *in c. ſi qui vero, 7. quæſt.* 1. quæ dicit, quod taliter renuntians non poteſt Eccleſiam repetere, Corraſ. *1. par. ca* 8. *num.* 13. & 14. idem etiam tenet Felin *in ca. lator, numero* 13. *de re iudic.* qui dicit, quod renuntiatio facta coram non ſuperiore valet ex parte renuntiantis, & ad inducendam vacationem, Rebuf. *in praxi in forma ſignatura, verbo, etiam coram notario*, & Mand. *in reg.* 30. *Cancellaria, q.* 7. *n.* 4. qui aiunt, quod per renuntiationem factam non accedente authoritate ſuperioris, ſed coram laico in præiudicium renuntiantis, vacat beneficium, & poteſt impetrari, ſed Mandoſius ibi falſo allegat plures Doctores. Eandem ſententiam, quod renuntiatio facta coram non ſuperiori, licet ſit nulla quoad præiudicium ipſius ſuperioris, teneat tamen, & ſit valida in præiudicium renuntiantis tenet Flamin. Pariſ. *libro* 7. *de reſignatione beneficior. qu.* 1. dicens communem, qui tamen non bene citat Doctores, ſed eorum ſententias confundit, & ſibi contradicit. Nam à *num.* 27. *ad* 42. tenet, taliter renuntiantem non priuari ex hoc proprietate beneficij ipſo iure, ſed requiri ſententiam declaratoriam priuationis ob delictum commiſſum, renuntiando in manibus non ſuperioris, *& num.* 28. *& ſeq.* cum Abbate *in d. c. quod in dubiis, num.* 8. ait beneficium ex hoc non vacare, ſed interim eſſe in pendēti ad iudicium ſuperioris, & ideo poſſe interim taliter renuntiantes beneficia poſſidere, & in eis miniſtrare ſine nouo conſenſu ſuperioris, & gloſſam, quæ contrarium vult *in d. c. quod Dei timorem*, communiter damnari, Poſtea vero *num.* 51. ait, veram tamen eſſe concluſionem, vel taliter renuntiantes abſque ſuperiori non poſſint abſque ſuperioris conſenſu redire ad beneficia ita reſignata, cum *d. gl. in d. c. quod Dei timorem & lib.* 10 *q.* 2 *n.* 83. & 86. tenet cum Felin. Selua, & Caſſad. *infra*, idem Cechus *de beneficiis & penſion. c.* 13 *n.* 1 & 2.

221 Et pro iſta ſententia † facit *deciſio* 4. *de renuntia. in nouis*, alias 352. quæ ait, quod per renuntiationem factam in manibus ſuperioris, licet non admiſſam, amittit renuntians ius, & poſſeſſionem, quamuis illa in nullo præiudicet ſuperiori, quo minus poſſit ipſum retinere, ſi velit, ſequuntur Sarnen. *in regul. de infirmis, q.* 29. & Mandoſius *in eadem reg.* 19. *q.* 15. *numer.* 10.

222 Facit etiam † *deciſ* 1. *de electione in antiquioribus & 8. de renunt. in antiq. nu.* 2. quæ dicunt, quod tempus conferendi currit Epiſcopo à tempore renuntiationis factæ in manibus priuati, & non à tempore ratihabitionis.

223 Sed his non obſtantibus, † dicendum eſt, renuntiationem fieri non poſſe ſine ſuperioris authoritate, neque factam valere, etiam in præiudicium renuntiantis, *d. c. admonet, cap. quod in dubiis, cap. niſi cum pridem, & cap. fin. de renuntia. ca.* 1. 17. *quæſtio.* 2. *cum aliis*, ac ipſum beneficium nondum vacare, etiam quoad ipſum renuntiantem, ſed adhuc poſt ipſam renuntiationem verum habere titulum, & ius in eo, donec ea renuntiatio per ſuperiorem admittatur, ſeu ratificetur, Innocent. *in dicto cap. quod in dubiis, numer.* 1. & ibi Hoſtien. Cardinalis, Henriquez, Butrius, & Imola, Abbas *in cap. ad aures, num.* 7. *de his, quæ vi, & in dicto cap. quod Dei timorem, num.* 4. vbi dicit contra gloſſam ibi tenere omnes fere Doctores, Rota *deciſio.* 3. *& 4. de renuntia. in antiquioribus & 14. eodem, in antiq.* alias 573. Felin. *in cap. in noſtra de reſcrip. corol.* 34. Staphil. *de literis gratia, ti. de variis modis vacationis. §. reſignationis modus, num.* 13. Selua *de beneficiis, 3. par. quæſt.* 11. *numero* 32. Rebuf. *in praxi, titul. de reſignatione expreſſa, num.* 11. & 13. Beroius *in ca. 2. à numer.* 16. *de reſtitut. ſpolia.* Roſin. *de benefic. ca.* 14. *num.* 1. & 2. *& à num.* 14. & 17. Caſſador. *deciſio.* 2. & 3. *de renuntia.* Puteus *deciſio.* 420. *libro* 3. Caputaquen. *dec.* 45. *par.* 1. & Mohedanus *deciſ* 22. *de renunt.* alias 135. Nauarr. *in cap. accepta. de reſtitutione ſpoliator. oppo.* 7. *ſolutione, numer.* 23. 26. 27. 32. & 35. vbi reprobat, & bene conuincit nouam interpretationem, & intellectum, quem ad dictum *ca. quod in dubiis*, aſſignat Rebuff. *de pacificis poſſeſſor. num.* 171. alias 149. optime Couar. *libro* 1. *variar. c.* 5. *numer.* 6. Menoch *de arbitr. lib.* 2. *caſu* 201. *nu.* 47. Quintanaduennas *lib. de Eccleſiaſticon, num.* 10. Ioan. Gutierrez *conſil.* 42. *num.* 4. Cabedo *dec.* 23. *n.* 4. & 5. 2. *par.* Spino *in c. admonet, num.* 2. & Frechilla *in d. Rubrica de renunt. numer.* 5. & 6. Tuſchus *concluſio.* 165. 256. & 257. *lit. R.*

Ex† quo inferunt Felinus, Selua, Roſin. & Me- 224
noch. *ſupr.* de beneficio, taliter renuntiato, debere fieri mentionem in impetratione ſecundi.

Et † in vna Spoletana beneficiorum coram Do. 225
Mantica 31 Ianuarij, 1594. de qua ſupra *præced. par. c.* 3. *num.* 11. fuit tentum, non conſtare de ſcientia vacationis Abbatis ad quem collatio ſpectabat, licet ſciuerit, fuiſſe reſignationem admiſſam à Vicario, nam ad admittendam reſignationem requiritur ſpeciale mandatum, alias non inducitur vacatio, vt in vna Nolana Abbatiæ coram D. Blancheto, de menſe Iunij, 1588.

Et quod dicitur, † renunciationem factam ſine 226
authoritate ſuperioris tenere in præiudicium renuntiantis, eſt quoad hoc, vt ſuperior poſſit eam approbare, & ratam habere, Abbas *in d. ca. quod Dei timorem*, Rota *ſup. & deciſ. 1. de renuntia. in antiq.* Felin. Selua, Roſin. *n.* 34 & 36. Caſſador. Puteus, Caputaqu. & Mohedanus *ſup.* idem Puteus *dec.* 16. *nu.* 3. *lib.* 2. & Mandoſius, qui ſic debet intelligi, iuxta allegata per eum *de ſignatura gratia, ti. de reſignatione, verſ. concedi paſſim conſueuit.*

Hoc tamen intelligo, niſi ante admiſſionem, † & 227
ratificationem reuocauerit renuntiationem, & mutauerit voluntatem: nam re integra poterit pœnitere, Rota *d. dec.* 1. *in fi. & d. dec.* 3. *n.* 2. *verſ. dicunt tamen quidam, de renunt. in antiquiorib.* Sarnen. *de infirm. quæſt.* 29. *circa fi.* & Petrus Gregorius *de benefic. ca.* 31. *numer.* 11. quamuis contrarium dicant *dict. deciſio.* 4. *de renunt. num.* 2. *in antiquiorib.* & Felinus, & Selua *ſupra.*

Et ideo in ſupplicationibus, † vt dicit Mandoſius 228
vbi proxime, & in literis ponitur illa clauſula *ſiue præmiſſo, ſiue alio quouis modo, aut ex alterius cuiuſcunque perſona, ſeu per liberam reſignationem d. N. vel cuiuſuis alterius de illo in Romana Curia, vel extra eam etiam coram notario publico, & teſtibus ſponte factam.*

Quæ operatur, † vt Papa per eam approbare vi- 229
deatur renuntiationem factam coram non ſuperiori de beneficio illo, & de illo ſic vacante prouidere. Rota *d. dec.* 1. *de renuntia. in antiquiorib.* Caſſadorus *dict. dec.* 3. *poſt principium*, Puteus *dict. deciſ.* 420. & Caputaq. *dict. dec.* 45. quamuis alias Rota fuerit diuiſa apud Mohedanum *d. dec.* 22. Granutius ad Simonetam *de reſeruat. 10. qu.* 46. *num.* 6. Flamin. Pariſ. *libro* 7. *de re-*

de reſignatio.q.25.n.5.& libro 8.q.7. n.66.& à numero 147.

230 Dicitur etiam, renuntiationem † tenere in præiudicium renuntiantis, quoad hoc vt ſuperior poſſit eum priuare ob delictum ſuum, quia reſignauit ſine conſenſu ſuperioris, ſecundum Innocent. *in dict. ca.quod in dubiis, numer.* 1. per textum, *ibi*, cuius literam ait, hoc ſonare, & Abb. *in d.c.quod Dei timorem, n.*4. Rota *d.deciſ.*3. & 4. & Petrus Gregorius *d. ca.*31. *num.*11.

231 Sed re vera † ille rex, non dicit, renuntiantem in manibus laici, ſeu alterius non ſuperioris ob hoc ſolum priuandum, ſeu ſpoliandum eſſe beneficio, ſed tantum probat renuntiantem in manibus laici, & ab eo denuo ſuſcipientem, quod maius delictum eſt, in pœnam ſuæ temeritatis, eodem beneficio eſſe priuandum & ſpolian. vnde cum pœnæ non fuit extendendæ renuntians ſolum in manibus non ſuperioris etiam laici, non videtur ob hoc debere priuari beneficio ratione delicti, quamuis renuntiatione per ſuperiorem admiſſa, & ratificata ſaltim antequam renuntians illam reuocauerit, poſſet amoueri ab illo tanquam vacante per renuntiationem, iuxta dicta.

232 Nec obſtat † *dict.deciſio.* 4. *de renuntiat.in nouis*, quam Sarnen. & Mandoſ. ſequuntur, nam de veritate illius deciſionis multum dubitat Papaz. *in additione, num.*5. & contra eam tenent Caſſadorus *d. deciſ.*2. & 3. *de renuntia.* Nauar *ſup.à n.*26. & Couarr. & Frechilla *d.n.*5. & Petrus Gregorius *d.c.*31. *n.*3. & Flamin. Pariſ. *lib.*1. *de reſign.benefic. qu.à nu.*41. & *qu.*5. *num.*9. 24. & 25.

233 Nec rurſus obſtat † *d.deciſio* 1. *de elect.in antiquiorib.* cui conſonat dicta *deciſio* 8. *de renunt.in antiq.* nam de eius veritate videtur dubitare Caſſadorus dicta *deciſ.*2. *n.*6. & Nauar. *ſupra, n.*31. ait, dubiam eſſe, & facile negari poſſe, & mihi quidem falſa videtur, ſicut & *deciſio* 7 *prabend.in antiquior.* cuius contrarium tenuit Rota in dicta Spoletana beneficiorum, de qua ſupra *num.* 225. & dixi *d. cap.*3. *parte præcedenti, n.*11.

234 Præterea, quando illa deciſio † eſſet vera, non obſtaret ſupradictæ reſolutioni, vt oſtendunt Caſſado-
235 rus, & Nau. *vbi proxime.* Aduertendum † eſt tamen, quod licet renuntians ſine ſuperioris authoritate non amittat ius & proprietatem beneficij, vt remanet dictum, amittit tamen poſſeſſionem, quæ facilius amittitur, Innocent. *in d.ca. quod in dubiis, num.*1. & ibi Abbas, *num.*8. Rota *d.deciſ.*3. *num.*2. *de renuntiat. in antiquior.* Felin. *d.corol.*34. Selua *d.qu.*11. *num.*32. Probus ad Monach. *in ca.*2. *de renuntiat.in* 6. *nu.* 30. Rebuff. *in praxi d.tit. de reſignatione expreſſa nu.*13. Roſin. *ſupra num.*35. & 36. Caſſadorus *deciſio.*2. *num.* 3. Menoch. *d.caſu* 201. *num.*47. Rota *deciſio.*519. *num.* 2. *parte* 1. *diuerſorum.* Cechus *dict.cap.*13. *numer.*2. *in princip.*

236 Circa † quod vide Nauarrum *in d.ca.accepta, dicta appoſitionis,* 7. *ſolutione, num.*33. & 37. *& per totam,* Mohed. *deciſio.*1. *de renuntiat.* & Flamin. *dict. lib.*1. *cap.*5.

237 Et ita videtur † procedere deciſio in cauſa Conchen. monaſterij, 14 Decemb. 1551. coram D. Verallo, quam adducit Cota *in ſuis Adiſcellaneis manuſcriptis, dec.*250. in qua fuit reſolutum, communem opinionem eſſe, quod quando quis renunciat licet nulliter, tamen quoad renuntiantem, renuntiatio valet, & ei præiudicat, & amittit poſſeſſionem, ita quod non poteſt agere ſpolio, niſi incubuerit poſſeſſioni de facto, & hoc, quod incubuerit poſſeſſioni de facto eſt probandum per renuntiantem, cum ex voluntate ſua & animo iam conſtet, quod voluerit poſſeſſionem dimittere.

Ampliantur autem † ſupradicta, vt etiam in re- 238
nuntiatione tacita, vt quæ fit per adeptionem ſecundi incompatibilis, requiratur licentia, ſeu approbatio ſuperioris, alias non vacat primum. Ita Innocen. *in d.c.admonet*, & ibi Abbas, *& in d. ca.quod in dubiis, num.*9. *& in ca.de multa, num.*5. *de prabend. & in cap.ex ore, de his, quæ fiunt à maiori parte Capituli, numero* 10. & ibi Imola, gloſſa *in d.ca.ſi quis vero, in fine,* 7. *q.*1. Corraſ. *d.ca.*8. *numero* 14. Roſin. *dict. c.*14. *à num.*36. Ioannes Quintinus *in repet. cap.de multa, de prabend. num.*89. Rota *deciſ.*6. *de conſuetud. in nouis, num.*4. dicens tamen contrarium ſeruari de conſuetudine, Puteus, qui dicit communem *deciſ.*94. *lib.*1. Hoieda *de incompatibilitate beneficiorum*, 1. *parte ca.*13. *num.*36. Petrus Gregor. *ca.*25. *numer.*3. Flaminius Pariſius, qui etiam dicit communem, *lib.* 7. *de reſignatione, qu.*3. Spino *in d.cap.admonet, numero* 34. & ibi etiam Frechilla *numero* 21. Et inde eſt, quod concludit Bonifac. *in Clement. ſi Romanus, de prabend. numero* 31.

Contrariam tamen ſententiam † tenet gloſſa *in* 239
d. cap.ex ore, verb. renuntiaſſe, per textum *ibi*, & ibi Hoſtien. *n.*9. qui, vt inquit Abbas *in d.c.admonet*, dicit, quod ita quotidie ſeruatur, eandem tenet Stephanus relatus per Cardin. *in Clement.gratia, de reſcrip.num.*1.

Pro huius † difficultatis explicatione dico, quod 240
duplex eſt renuntiatio tacita, quædam, quæ ſine verbis fit facto hominis, vt in terminis *dict. cap. ex ore*, per reuerentiæ exhibitionem tanquam ſuperiori, & in hac, cum ex conſenſu immediato renuntiantis fiat, requiritur conſenſus ſuperioris, ſicut in expreſſa, & ita procedit dicta communis ſententia.

Sufficiet † tamen conſenſus tacitus ipſius ſu- 241
perioris in acceptando iſtam renuntiationem tacitam, quemadmodum ſufficit conſenſus tacitus renuntiantis, vt dicit Abbas *in dicto capitulo ex ore, numero* 10. qui ita intelligit illum textum: nam ex quo ſuperior non contradixit, videtur tacite acceptaſſe.

Alia renuntiatio † tacita eſt, quæ à iure inducitur, 242
& ipſo iure fieri intelligitur, etiam parte contrarium proteſtante, vt ea, quæ fit per adeptionem ſecundi incompatibilis, & in aliis caſibus relatis per Corraſium *d.*1. *parte, ca.*10. *nu.*1. *d.Clement.gratia, de reſcri.* ibi: *Renuntiare videris*, iuncta glo. *ibi*, & Imola *num.*16. Rebuff. *in praxi, tit. de tacita renuntiatione*, Roſiniacus *d.c.*14. *num.*3. Petrus Gregor. *de benefic.ca.*28. *num.*4. & Flamin. Pariſ. *d.lib.* 1. *qu.*1. *à n.*9. Leſſius *libro* 2. *cap.*34. *numer.*189. Azor 2. *par.lib.*7. *ca.* 19. *quæſtio.*2. quæ non eſt vera renuntiatio expreſſa, neque tacita, ſed perditio iuris, & ficta, & impropria renuntiatio, Nauar. *in dict.ca.accepta, oppoſit.*8. *ſolutione, num.*6. Frechilla *in rubrica de renuntiatione, num.*24.

Et in hac † exiſtimo contra communem non re- 243
quiri licentiam, ſeu approbationem ſuperioris, cum ab ipſo iure inducatur. Et procedit ſententia glo. & Hoſtien. *in dict.cap.ex ore*, ac Stephani citati, quæ re vera in praxi videtur recepta, vt tradit idem Hoſtien. *in d.cap.admonet, numero* 15. *ad finem*, cum quo ſacra Congregatio Concilij viſa eſt inclinare, cum in ea iſta quæſtio proponeretur, cuius ſolutionem ad ſe

non pertinere dixit ſed petendam eſſe ex diſpoſitione iuris communis, & ita recte tenet Quintanaduennas poſt hæc ſcripta viſus *lib.4. Eccleſiaſt. numer.*89. & Gonçal. *gl.*14. *n.*71. vbi ait, quod huiuſmodi tacita reſignatio non requirit authoritatem ſuperioris ſicut expreſſa, & allegat Capram *in Clem. gratia, n.*5. *de reſcrip.*

244 Pro qua ſententia facit in ſimili † textus *in c. fin. de foro competenti, & in ca.*1. *§. contrahentes. eod. ti. in* 6. *& in c.*1. *&* 2. *de mutuis petitionib. & in ca. diſpendia, §. reus quoque, de reſcrip. in* 6. vbi etiamſi clericus non poſſit conſentire in alium iudicem, nec illius iuriſdictionem prorogare, ſine conſenſu, & licentia proprij Epiſcopi, *ca.*1. *& ca. ſignificaſti, de foro competenti*, tamen ratione delicti, aut contractus, & etiam in cauſa reconuentionis, manet prorogata iuriſdictio aliena ſine licentia proprij Epiſcopi, quoniam prorogatio fit legis authoritate.

245 Facit etiam pro iſta ſententia † tex. *in d.c. de multa, de præbend. & in Extrauag. execrabilis, de præben. verſic. qui vero*, vbi dicitur, quod per aſſecutionem ſecundi incompatibilis, eo ipſo vacat ipſo iure primum beneficium. & quod is, ad quem prioris ſpectat collatio, illud poſt receptionem alterius libere conferre poteſt: videtur ergo, non eſſe neceſſaria licentia ſuperioris.

246 Et illa † dimiſſio quæ iubetur fieri *in d. verſiculo, qui vero*, non eſt ad effectum, vt per eam vacet beneficium, quod iam vacauerat ipſo iure, vt ibi dicitur, vt optime dicit gloſſa Cencelini, *ibi, verb. dimittere in extrauag* Ioannis XXII. quæ ait, quod illa dimiſſio ad factum refertur ſolum, cum iure in illo competenti ſint priuati ſed vt vere, & cum effectu dimittatur, & materiæ fraudum non ſit locus. Ægidius Bellamera *dec.*754. *ſub n.*3. vel vt dicit Ægidius, *ibi*, vt Ordinarius citius ſciens dimiſſionem, citius de reſeruatis Papæ referat, vtque ipſe citius conferat.

247 Limitantur † vero ſupradicta, vt non procedant in renuntiatione literarum ad beneficia, ſeu iuris ad rem, nam abſque ſuperioris authoritate renuntiari poteſt literis ad beneficia, ac iuri ad rem, ad beneficium competenti per electionem, præſentationem, &c. *vt in cap. ad audientiam, 2. de reſcrip. & ca. ſane, de renuntia.* & docet gloſſa, & Doctores *in cap. ſi electio, de elect. in* 6. Innocent. *in dict. cap. quod in dubiis*, & ibi Dd. Lambert. *de iure patron. lib.*3. *quæſt.*5. *artic.*5. Corraſ. *dict. ca.*8 *numer.*15. Rofiniacus *ſupra à numero* 41. Nauar. *in cap. ſi quando, de reſcrip. excep.* 6. *numero* 3. Flamin. Pariſius, qui plures Dd. & deciſiones Rotæ refert, & dicit communem *dict. libro* 7. *quæſt.*1. *à numer.*74. *ad* 99. *& libro* 2. *quæſt.*23. *numero* 18. & Cechus *dict. cap.*13. *numero* 2.5. *lim.* Frechilla *in cap. admonet, de renuntia. num.*20. *& in rub. num.*25. *&* 26.

248 Aduertendum † tamen eſt, falſum videri quod Flamin. Pariſ. *ibi d. quæſt.*1. *num.*100. dicit, quod poteſt quis abſque authoritate ſuperioris tacite renuntiare literis beneficiorum vacantium, in quibus per collationem in ipſis literis factam, & acceptationem habet ius in re, non capiendo poſſeſſionem illorum, nam cum illis non poſſit renuntiare expreſſe abſque authoritate ſuperioris, quia iuri in re non poteſt renuntiare abſque ſuperiore, vt ipſe Flamin. ait, *n.* 99 & Rota *dec.*14. *de renuntia. in antiq. ante num.*2. non poterit etiam illis renuntiare tacite, non capiendo poſſeſſionem abſque authoritate ſuperioris, ſaltim tacita, iuxta ſupradicta *à nu.*238. & Abbas quem ipſe allegat *in d.c. ad audientiam.* 2. *de reſcrip. num.*3. loquitur expreſſe in literis ad beneficia obtinenda, & non obtenta.

Secundo limitantur, † vt non procedant in renuntiatione beneficij litigioſi, in qua, ſi tamen ius anceps ſit, & ambiguum, ſuperioris authoritas non deſideratur, *cap.*2. *de in integr. reſtitut.* ita poſt Abbatem *in d.c. quod in dubiis, n.*4. Corraſ. *d.c.*8. *nu.*16. & Rofiniacum *ſupra nu.*43. & 44. & alios plures, quos refert, tradit Flamin. Pariſ. *d. lib.*7. *quæſt.*1. *n.*104. *&* 105. dicens communem, & Cechus *d. cap.* 13. *numer.*2. 6. *limit.*

250 Præterea intruſus † poteſt renuntiare beneficio, detento propria authoritate, quando eſt intruſus exiſtenter, & apparenter carens titulo, gloſſa *in cap. niſi cum pridem, de renuntia, verb. ſed dumtaxat*, Felin. *in dict. cap. in noſtra, de reſcrip. corol.*2. *num.*13. de quo Flamin. Pariſ. *dict. lib.*2. *qu.*2. Cech. *dict. num.*2.7. *fallen.*

251 Superiorem † autem hic intellige non collatorem, ſed eum, qui poteſtatem habet inſtituendi, & deſtituendi, gloſ. *in Clem. vnica. de renuncia.* Staphil. *d. §. reſignationis modus, n.*13. Corraſ. *d.c.*8. *n.*13. Flam. Par. *d. lib.*7. *q.*10. *per totam, & q.* 15. *&* 16. qui plures refert, & Cechus *d. n.* 2. Azor 2. *par. lib.*7. *c.*19. *q.*7. † vt 252 Papam *ca. denique,* 5. *q.*3. Corraſ. *ibi*, & Flamin. Pariſ. *d. lib.*7. *qu.*11. legatum à latere, *c. ſi Abbatem, §. fi. de elect. in* 6. Corraſ. *ibidem*, & Flam. Pariſ. *d. lib.*7. *qu.*13. † & Epiſcopum *c. cum ex iniuncto, §. fi. de hæret. cap.* 253 *nullus,* 16. *q.*7. *cum aliis*, Corraſ. *ibidem*, & Flam. Pariſ. *d. lib.*7. *q.*14.

Et idem † erit in inferiori habente Epiſcopalem 254 iuriſdictionem, Flores *q.*24. *nu.*21. vt de permutatione dicetur *c. ſeq. n.*70.

Vicarius autem ipſius † Epiſcopi non poteſt reſi- 255 gnationes admittere, niſi habeat ſpeciale mandatum, vt in illa Spoletana beneficiorum ſupra relata *numer.*225. Staphileus *dict. §. reſignationis modus, numero* 19. Pauinus *de offic. & poteſtate Capituli ſede vacante,* 2. *parte, quæſt.*10. Rebuff. *in forma vicariatus, numero* 106. Cuchus *in inſtitutionibus maioribus libr.*2. *titul.*8. *numero* 82. Flamin. Pariſ. *dict. libr.*7. *quæſtio.* 24. Strocius *de vicario Epiſcopi, libro* 2. *quæſtione* 130. Cerola *in praxi Epiſcopali* 1. *parte, verb. renuntiatio, §.*4. & Cechus *dict. ca.*13. *numero* 2. *vicarius, verſicul. quoque*, & eſt *conſilium* Calder. 3. *de renuntiat.*

Sed bene poteſt eas admittere † Capitulum ſede 256 vacante cum fungatur vice Epiſcopi, & ſuccedat in eius iuriſdictione, Abbas *in ca. cum olim, de maiorit. & obedientia.* & ibi Felinus *numer.*4. Rota *deciſio.*6. *de rerum permutat. in nouis*, Pauinus *dict.* 2. *parte, quæſtion.*2. *à numero vndecimo.* Corraſ. *dict. ca.*8. *numero* 17. Cuchus *dict. libr.*2. *tit.*9. *à num.*40. qui receptum dicit, Flaminius Pariſius *d. lib.*7. *quæſt.*23. *num.* 20. & Sbrocius *d. libr.*2. *quæſt.*71. *numero* 12. qui plures referunt, Azor 2. *parte, libr.*3. *ca.*38. *quæſtio.*3. *& lib.*7. *c.*19 *q.*7.

Quamuis † contrarium teneat Rebuff. *in praxi,* 257 *titul. de deuolutio. numer.*94. *&* 95. niſi in reſignatione, quæ fit ex cauſa permutationis, quam ait ſolum poſſe recipere, quia eſt neceſſaria, & cum cauſa, cum quo videtur tenere Rofiniacus, *capit.*33. *numero ſecundo.*

Et procedit † non ſolum in reſignatione quę fit in 258 reſignantis pœnam, ſed etiam in qualibet reſignatione, Pauin. *ſupr. nu.*13. & Sbrocius *d. nu.*12. quamuis contrarium cum Lapo dicat Flamin. Pariſ. *vbi proxime, numer.*

me,n.35.&36.&Cech.*d.c.13,n.2.sub verſ.quinto loco,* & Proſper de Auguſt. *in additione ad ſummam Bullarij,verb.Capitulum ſede vacante.ſub n.1.q.9.limitatione* 5.

359 Nec obſtat † ratio Flaminij,quod Capitulum ſolum ſuccedat in his quæ ſunt iuſtitiæ, non autem in his quæ ſunt gratiæ,Ioannes And.*in c.vnico de maior.& obed.in* 6.Quia reſpondetur, imo regulam eſſe,quod Capitulum ſede vacante fungitur vice Epiſcopi,& ſuccedunt in omnibus , quæ ſunt iuriſdictionis ordinariæ, exceptis caſibus à iure expreſſis, vt dictum eſt ſupra 5.*par.c.*7. & hic caſus non reperitur in iure exceptus.

360 Procedit etiam † non ſolum in beneficiis ſpectantibus ad collationem Epiſcopi, & Capituli,ſed etiam in ſpectantibus ad collationem ſolius Epiſcopi,vt tradit Panin. *ſup. num.*13. & Doctores citati, generaliter & indiſtincte loquuntur, quamuis Flaminius Pariſius *dict.quæſtione* 23.*numero* 37.*&* 38. & Proſper de Auguſt *ſupra* contrarium dicat. Et Rota *dict.deciſio.*9. *de rerum permut. numero* 2. *in fine*, & Puteus *deciſio.*329. *libro* 2. quos pro ſe allegat , loquuntur in reſignatione ex cauſa permutationis , in qua eſt diuerſa ratio, vt videbimus *cap. ſequenti , à num.*75.

361 Itaque qui † ſolum haberet poteſtatem conferendi, vt executor datus ad prouidendum de beneficiis vacantibus, vel vacaturis non poſſet recipere reſignationem alicuius volentis in eius manibus beneficium ſuum reſignare , vt de eo prouideat , niſi hoc ei nominatim eſſet iniunctum , *cap. dudum, in princ.de præbend in* 6.Rota *deciſio.*5.*&* 13.*de renuntia.*alias 218.*&* 531.*in antiq.*Corraſ.*dict.ca.*8.*num.*17. & Flaminius Pariſius *dict.lib.*7.*quæſtion.* 10. *num.*36. *&* 37.

362 Et generaliter,qui iure† ſpeciali beneficium confert , quoniam deſtituere non poteſt , reſignationi authoritatem non interponit, gloſſa & Abbas *in d. c.cum ex iniuncto.*§.*fi. de hæretic.* Felinus *in c.auditis,num.*13.*de præſcrip.* Staphileus *d. §. reſignationis modus à numero* 13.Rebuff *in d. forma vicariatus, num.*108 Corraſ *dict.ca.*8. *numero* 18 Roſiniacus *de benefic. c.*1. *numero* 13.14. *&* 15. *&* c.14 *à numero* 52. Flaminius Pariſius *dict.libro* 7.*quæſt* 10. *à numero* 21. Cerola *d.verb.renuntiatio.* §.4. & Azor *dict.libro* 7. *c.*19.*q.*7. quidquid velit Leſſius *libro* 2.*c.*34.*numero* 191.

363 Aduerte tamen, † quod illud quod ibi dicit Flamin.*numer.*26.quod ſi priuilegium conferendi conceſſum fuerit ab eo , cuius iuriſdictioni tantum detrahitur, venit facultas deſtituendi, & per conſequens recipiendi reſignationem, vt tradit Abbas *in d.c.cum ex iniuncto, num.*5. vbi id ſequitur Alexander de Neuo *in additione ad eundem*, niſi addatur dictio taxatiua in priuilegio, mihi non videtur verum,nam conferre,& deſtituere ſunt longe diuerſa, Hieronymus Gabriel *conſ* 187.*lib.*1. Vnde quamuis ſimus in priuilegio latiſſime interpretando contra concedentem,non poteſt venire facultas deſtituendi,*argum.l.Papinianus exul.ff de minoribus*, Francus,*in c.ſuſceptum, de reſcrip. in* 6.*num.*6. Cæſar de Graſſis *dec.*118.*num.*11.*&* *dec.*120.*num.*8. Et conuincitur etiam ex eo quod ipſe Flaminius Pariſius *ibi n.* 38.*&* *q.*24.*eiuſdem libri,numer.* 15. poſt alios docet, quod vicarius Epiſcopi habens facultatem conferendi beneficia,non poteſt recipere eorum reſignationes, & tamen hic agitur de præiudicio Epiſcopi tantum.

Quinto notandum eſt , quod † beneficium reſignatum poteſt ab ordinario libere conferri , & à clerico impetrari,*c.2.de reſcrip.* cum vacet per reſignationem vt in principio capituli diximus , Corraſ.*dict.c.*8.*num.*9.& Flamin. Pariſ. dicens communem,& plures referens *libro* 1.*quæſtio.*4.*numer.*57.*& ſequ.* 364

Quod tamen intellige de beneficiis † ſimpliciter reſignatis , quæ quibuſlibet aliis idoneis poſſunt libere confetri & impetrari , nam reſignata in fauorem, & ſic conditionaliter , non niſi iis , in quorum fauorem reſignantur,poſſunt conferri,Puteus *deciſ.* 177.*lib.*3.*n.*3.Roſiniacus *d.c.*14.*à n.*14. Granutius ad Simonetam,*de reſignationib. q.*89.*n.*9. & Flaminius Pariſius *d.q.*4.*à n.*59.†*qui num.*62. inquit,quod cum coram ordinariis non renuntientur beneficia , niſi ſimpliciter, poſſunt per eos conferri libere quibuſlibet,excipiendo tamen caſus exceptos per *conſtitutionem* 58.Pij V.de qua ſupra 2.*par.cap.vl.a numer.* 198 videlicet,quod beneficia coram ordinariis.reſignata, non poſſunt conferri conſanguineis, affinibus,aut familiaribus ipſorum collatorum , vel reſignantium, iuxta dictam conſtitutionem, *verſ.caterum præcipimus.* 365 366

Quod etiam procedit † in parochialibus Eccleſiis prouidendis per concurſum , vt ſacra Congregatio Concil.cenſuit,& dictum eſt ſupra 9.*par. c.*12.*dubio* 12.*an* 210. 367

Non tamen procedit † in beneficiis iuriſpatronatus,vt declarauit Gregorius XIII.vt in fine & declaratione ſequ. *Nos Hieronymus tituli S. Pancratij S. R.E. presbyter Cardinalis Matthæus fidem facimus, & atteſtamur in libris S.Congregationis Concilij,qui apud nos aſſeruantur, adnotatũ eſſe, quod fel. record. Greg.XIII.declarauit, beneficia iuriſpatronatus non comprehẽdi* in §.ceterum contento.in conſtit. *S.memoriæ Pij V.relaxante prohibitionem de nõ admittẽdis reſignationibus: quo §. prohibentur Epiſcopi beneficia in eorum manibus reſignata, eorum, aut reſignantium affinibus conſanguineis , vel familiaribus conferre.Hieron.Card.Matthæus.*Quam declarationem ponit Proſper de Auguſt.*in appen.ad ſummam bullarij Quarantæ,p.2.verb. reſignatio beneficiorum, pag.*608.eamque ex authentico habuiſſe ait & factã fuiſſe fidem iſtam ad requiſitionem Reuerendiſ Archiepiſcopi Salernitani:& eam refert (licet locus ſit diminutus & mendoſus) Vgolini*de off. Epiſc.ca.*50. §.8 *num* 5. Et ratio iſtius declarationis eſt,quia beneficia iuriſpatronatus debent conferri præſentatis à patronis quibus *dict. §.caterum*, non interdicitur præſentatio conſanguineorum affinium , vel familiarium,nec de eis loquitur *ille §.* qui tamen procedit , & loquitur in collatoribus etiam inferioribus Epiſcopo. 368

Et videnda † eſt d.conſtitutio Pij V. quæ præſcribit caſus , in quibus ordinarij poſſunt admittere reſignationes,& eam ponit, & latè declarat Flaminius Pariſius *lib.*5.*de reſigna.qu.vlt.* Proſper. de Auguſt. *in addi.ad ſum.Bullar.verb.beneficiorum reſignatio.* Azor 2.*p.lib.*7.*c.*19.*q.*5.poſt Fuſc.*de viſit.libr.*2.*capit* 28.*ex nu.* 14. videque circa eam deciſ. Rotæ Virdunen.canonicatus,13.Maij.1596.inf.adductam *numer.* 332.& Greg. Brand.*ad concordata Germaniæ,quæſtio.* 12.quam refert Gonçal.*ad reg.menſium,glo.*14.*num.* 25.*&* 31. 369

Quæ tamen † conſtitutio non videtur bene ſeruari in Hiſpania,vbi prætenditur , eã non eſſe receptã, ſed eſſe ab ea ſupplicatum , ſaltim quoad illud de 370

non conferendis beneficiis resignatis consanguineis, affinibus, aut familiaribus collatorum, vel resignantium, & audiui ita fuisse per Consilium Regium scriptum Episcopis.

271 Et cum in vna † Hipporegien. canonicatus, 24. Maij, 1584. coram D. Orano prætenderetur, d. constit. non habere locum in ciuitate & diœcesi Hipporegien. nec ibi fuisse vsu receptam, Domini firmarunt, habere locum in d. ciuitate, & diœcesi, quia publicata Romæ, & Papa voluit omnes, & singulos perinde afficere, & obligare, ac si illis fuisset singulariter intimata, & presumi esse in vsu, quamdiu non fuit probatum contrarium, Crescen. *dec.* 79. Roland. *cons.* 90. *n.* 54. *lib.* 1.

272 Et an supplicatio † interposita à lege, & constit. generali suspendat interim eius executionem, donec 2. iussio superueniat vide Man. Rod. *qq. regul.* 1. *tom. qu.* 6. *art.* 7. Gab. Vaz. 1. 2. *tom.* 2. *disp.* 156. *num.* 43. Lorcam *ead.* 1. 2. *disp.* 20. *de legib.* & Suar. *de leg. lib.* 4. *cap.* 16. *numer.* 8. *& libr.* 5. *cap.* 33. *num.* 9. qui recte ostendunt, non suspendere, licet contrarium teneat F. Franc. de Sosa Generalis sui Ordinis S. Francisci Episcopusque Canarien. & nunc Consilij Inquisitionis super constit. Clementis VIII. de largitione munerum Regularibus interdicta §. 12. *numero* 109. & 112. & alij circa constit. Pij V. *de censib.* & Salas *de legib. disp.* 13. *sect.* 1. *numer.* 6. *& sect.* 4. qui tamen inferius disp. 16. sect. 11. numero 48. tenet non suspendere.

§. 4.

De publicandis resignationibus.

SVMMARIA.

Resignatio etiam causa permutationis publicari debet iuxta constit. Gregorij XIII. & eius formam, per quam constitutio Pij V. fuit in totum abrogata, nu. 273. *& summa dict. constitut. Greg. ponitur*, num. 274.

Ea constitutio solum loquitur de resignationibus etiam causa permutationis, & cessionibus, & sic non procedit in coadiutoria etiam de consensu cum futura successione, nam licet videatur habere naturam resignationis, non est vere resignatio. num. 275.

Dicta constitutio habet etiam locum in resignationibus nullis, seu inualidis, n. 276. *sed non intrat vacatio, ex d. constitutione, ob non publicationẽ, quando resignatio alias est nulla ex defectu consensus: nam tunc vere non est resignatio. Et sic quamuis tempus publicandi currat à data gratia, intelligitur, modo sit præstitus, & extensus consensus*, nu. 277. *Et adducitur resolutio Rotæ.* n. 278. *Et ita accipitur Flam. Paris.* n. 280.

Similiter non videtur intrare vacatio, ex d. constitutione, ob non publicationem, quando resignatio est nulla: quia resignans in sacris constitutus non habet aliunde, vnde viuere possit, vt Papa vult; aut quia non fuit facta mentio, quod ad illius titulum est ordinatus. n. 279.

Nec intrat vacatio ex dicta constitutione, ob non publicationem, quando resignatarius decessit intra tempus datum ad publicandum, numero 281.

Dicta constitutio capit resignationem factam in manibus ordinarij. num. 287. *etiam quod ordinarius de beneficio resignato non disposuit*, num. 283. *vbi ponitur resolutio Rotæ in vna Mediolanensi, in qua habetur, quod licet in vnione non sit necessaria publicatio, id procedit data validitate vnionis, secus vbi beneficium resignatum vnitur nulliter, quamuis in eadem, & antea in alia Mediolanensi relata fuisset contrarium decisum*, n. 284. *Sed verius, necessariam esse publicationem, quando vnio est inualida, & intrare d. constitut. Gregor. XIII.* num. 285.

Etiam in vnione valida beneficij resignati requiritur publicatio, & habet locum const. Greg. XIII. quamuis constit. Pij V. non procederet in vnionibus, num. 286.

Cum impetratur beneficium coram ordinario resignatum ob non factam prouisionem per ordinarium, seu publicationem infra tempus d. constitutioni præfixum, impetrans debet publicare infra sex, aut nouem menses: & non infra tres, contra notata, numer. 287. *& restitutio ad publicandum impetrata ante lapsum tempus non suffragatur, nisi Papa id intellexerit, contra eandem.* numero 288.

Quoad resignationes & permutationes coram ordinario factas ista constitutio non videtur vsu recepta in his partibus. n. 289.

Publicatio facienda est cum literis, seu earum transumpto authentico in manibus. n. 290. *vbi ponitur formula publicationis. nec opus est ipsas literas legere, nec earum datam*, nu. 291. *& oportet eam facere in lingua vulgari, quamuis non sit necessarium*, num. 292.

Non valet publicatio facta summissa voce, & in tali loco, quod plerique eam non intelligunt, sed solum illi, qui sunt in testes adhibiti: & si qui forte prope sint. n. 293. *nam & publicatio facta in choro coram canonicis & presbyteris dumtaxat est nulla, ex Rota*, num. 294.

Debet affigi in valuis Ecclesiæ exemplum continens ea, quæ dicta sunt, & debet affigi quædam charta, quæ sufficit quod sit simplex, in qua dicatur, vt in formula posita, n. 295. *Et sufficit affigi in vna porta, quamuis Ecclesia plures habeat.* nu. 296. *praxis tamen habet, vt affigatur copia integra ipsarum literarum quo pacto pinguius adimpletur forma dictæ constitutionis*, num. 297. *sicut etiam pinguius adimpletur affigendo ipsummet originale.* n. 289. *vbi adducitur decisio Rotæ.*

Publicatio, & apprehensio, seu petitio possessionis in tempore, est pars resignationis, & sic qui nititur resignatione, id probare debet. n. 299. *vbi ponitur decisio Rotæ, &* n. 30.

Quod etiam procedit in gratia, & impetratione ob non publicationem. numero 301. *vbi adducitur resolutio Rotæ.*

Publicatio probari potest, non solum instrumento authentico, nempe à notario cum testibus nominatim expressis confecto. num. 302. *sed etiam testibus*, num. 303.

Publicatio facta extra tempus constitutionis non suffragatur, nec restitutio obtenta ad publicandum, si fuit impetrata lite pendente, nec de ea fuit facta mentio: numero 304. *vbi ponitur resolutio Rotæ.*

Quod debeat doceri de publicatione, hodie stante dicta cõstitutione Greg. XIII. tantũ procedit, quando resignatarius agit ad canonizationem suæ gratiæ,

tia, secus quando non vult suam gratiam canonizare, sed tantum nititur excludere vacationē per obitum, de qua in gratia aduersarij.n.305. vbi ponitur decisio Rotæ,& n.seq. vbi ponitur resolutio eiusdē. Idem fuit resolutum in causa Abul. beneficij, fuit tamen dictum, quod ad excludendam vacationem per obitum contra actorem, qui probauit intentionem suam, debet in ceteris iustificari resignatio, etiam per eum,& possessorem, vt dec. posita,n.307.

Impetrans ob non publicationem tenetur istam negatiuam plene probare, nu.308. nam negatiua debet plene probari per eum, qui in ea se fundat, siue agendo, siue excipiendo.n.309. & adducitur resolutio Rotæ.n.310.& decisio eiusdem.n.311.

Id in tantum est verum, vt etiam post probatam non publicationem, donec declaretur id per iudicem, detur manutentio resignatario,n.312.

Illud maxime procedit, quando resignatarius est triennalis pacificus possessor, quia ex triennali possessione præsumitur publicatio.num.313. quæ tamen præsumptio non habebat locum in spolio, quando resignans in terminis constitutionis Pij V. agebat contra resignatarium, qui non docebat de publicatione.n.314. nam nec triennalis, nec allegatio Lapi, habent locum in spolio,n.315.

Quib. modis possit probari huiusmodi negatiua non publicationis, remissiue.n.316. & adducitur resolutio Rotæ, quod non probetur nisi per confessionē partis, vel probato quod literæ nō fuerunt expeditæ intra tempus ad publicandum. Et idem est, quando fuerunt expeditæ intra tempus, ad finem tamen termini, ita vt non potuerit deferri in tempore ad locum,n.317. Et negatiua non expeditionis literarum probatur ex diligentiis factis in Cancellaria, Camera,& registro secreto, parte citata,n.318.

Probatur non publicationis negatiua ex non petitione possessionis infra tempus,& ex eo quod infra tempus datum ad publicandum non habuit resignatarius collationem, sine qua possessio adipisci non potest: nam constitutio intelligitur de valida possessione.n.319.& seq. vbi ponitur decisio Rotæ, & intrat vacatio ex dicta constitutione, si non est petita possessio infra tempus, etiam quod resignatio alias fuerit nulla: nec est satisfactum per præsentationem commissionis super executione literarum, & petitionem executionis earum, nisi copulatiue etiam concurrat, quod possessio instanter petatur, ex Rota n.321. nec satisfit per mandatum de immittendo datum in ipsa collatione, seu purificatione gratia in forma dignum, ex eadem,n.322.

Contra prædictam resolutionem, quod non publicationis negatiua probetur ex eo, quod infra tempus datum ad publicandum non habuit resignatarius collationem, obicitur primo, quod cum litera resignationis nullæ publicantur, & capitur possessio, obtento postea perinde valere, non est opus alia publicatione: & quod dicta constitutio vult resignationes etiam nullas, & inualidas publicari, & ex eis apprehendi, seu peti possessionem, &c. nu.323. Secundo quod ex actu nullo amittitur, & acquiritur possessio nu.324. & possessio capta sine titulo est mala, & iniusta, non tamen nulla n.325.

Author dicit, prædictā resolutionē Rotæ procedere in casu, in quo loquitur, nempe quando resignatarius non habuit collationem, nec bene, nec male, aut eam non habuit ab executore deputato, tunc enim etsi infra tempus apprehenderet possessionem, non satisfaceret d. constitutioni.n.326. Quamuis ad publicationem non sit necessarium factam esse collationem ab executore,n.327. At ibi virtute resignationis & literarum facta esset collatio resignatario per executorem, siue bene, siue male, siue valide, siue inualide, & successiue apprehensa possessio infra tempus datum in dicta constitutione, non videtur illa intrare,n.328.

Si probatur publicatio facta non debito tempore, præsumitur non fuisse facta alias debito tempore,n.329. Quod procedit, dummodo constet illam publicationem esse factam per resignatarium, seu de eius ordine, non alius, nu.330. vbi ponitur decisio Rotæ sic accipienda

An dicta constitutio obstet resignatario, quod non vult capere beneficium ex resignatione, sed ex alia vacatione propter clausulas generales, n.331. & non obstare fuit per Rotam resolutum in decisibne adducta n.332. Sed ista decisio non placet, ex vers. quod si quicquam *d. const.n.333.*

Dicta constitutio non habet locum in beneficiis vacātibus per adoptionem aliorum, iuxta decretum apponi solitum de dimittendo libere in manibus Sanctissimi intra duos menses, ex Rota, nu. 334. Et alia decisio, quæ contrarium videbatur decidere, loquitur in resignatione facta ad fauorem, licet de vacante per adoptionem secundi, iuxta decretum,n. 335. Et ratio est, quia respectu resignationum in manibus Papæ dicta Constitutio solum videtur loqui de resignatione in fauorem arctando resignatariū ad publicationem intra tempus, de quo ibi, & non de resignationibus simplicibus, maxime ex decreto, in quibus Papa potest libere, & quandocunque prouidere,n.336. Quamuis respectu resignationum coram ordinario loquatur de resignationibus libere, & simpliciter factis, etiam coram ordinario, qui non prouidit intra mensem, ita vt collatio sit deuoluta ad sedem Apostolicam, & c.n.337.

Alia circa d. Constitutionem videnda per Flamin. Paris.n.338.

VLtimo notandum † est, quòd resignatio etiam causa permutationis, publicati debet iuxta perpetuam constitutionem Greg. XIII. & eius formam, quæ hodie viget & est in bullar. 87. *in ordine*, & apud Flam. Paris. *de resignat. benef. lib. 11. in præfat. n. 5.* & Quarantam, *in summa bullarij verb. beneficiorum resignatorum publicationem*, Prosper de August. *in addit.* per quam constitutionem alia *constitutio* perpetua Pij V. 182. posita per eundem Flam. *ibi, n. 3.* fuit in totum abrogata, vt per eundem Flam. *ibi à n. 6. & in quæst. 11.* 273

Et quod † in summa continet d. constitut. Gregor. XIII. est primo, quod omnes resignationes, etiam causa permutationis, de quibuscunque beneficiis, nec non cessione litis, & iurium beneficij per cessionarium, tempore cessionis non possessi factæ in manibus Papæ, & super eis prouisiones, seu mandata de prouidendo, publicari debeant cum literis Apostolicis desuper confectis intra sex menses, si beneficium intra menses fuerit, siue vero, vt in Hispania, intra nouem à data prima concessionis gratiæ, non autem à die præstiti consensus numerandos. Secundo, quod ipsa publicatio fiat in cathedrali, & in beneficij ecclesia, vel ecclesiis, si illud in pluribus sit: & ecclesia est ruralis in parochiali, intra cuius limites consistit: & si locus bello, pesti, aliisve manifestis periculis subiacet, in proxima parochiali, dum frequens popu- 274

his ad Missarum solemnia conuenerit, palam omnibus prædictas literas Apostolicas, earumve transumptum authenticum exhibendo, claraque, & intelligibili voce pronunciando resignationem, seu cessionem, ac beneficij qualitatem, & inuocationem, nominaque, & cognomina resignantis, seu cedentis, ac illius, in cuius fauorem gratia facta est, ita vt hæc omnia possint ad notitiam ibi existentium verisimiliter peruenire, & de quibus omnibus scripto exemplo collato valuis aliarum Ecclesiarum affixum relinquatur. Tertio, quod intra dictum tempus gratiam habens possessionem beneficij, etiam litigiosi, & à cedente non possessi, vigore literarum Apostolicarum desuper confectarum, nec alias apprehendere debeat, & si propter litem, vel aliud legitimum impedimentum, nequiuerit saltim literas Apostolicas cum earum publicatione, si tunc facta erit iudici, seu executori illarum, vel iis, ad quos pertinet, intra idem tempus præsentare & apud illum, vel illos, pro ipsarum literarum executione instare, & possessionem huiusmodi instanter petere teneatur: alias gratia sit irrita, & inanis, nullaque alia gratia super huiusmodi beneficio, seu iure cesso, iis quibus concessa fuerit suffragetur, sed ipsi inhabiles, & incapaces sint ad huiusmodi beneficia quandocumque obtinenda, ipsaque, siue iura, ab ipsa statim prima resignatione, seu cessione etiam si illæ alias nullæ, & inualidæ essent, vacauisse, & tunc vacare censeantur eo ipso, &c. Quarto, quod resignationes beneficiorum etiam ex causa permutationis in manibus ordinariorum, & aliorum inferiorum à Papa factæ infra mensem debeant admitti, vel reiici, & prouisio, si per eos facienda erit, fieri, & prouisus infra tres menses à die factæ prouisionis illam publicet, & possessionem beneficij capiat modo & forma prædictis, alioquin nulla sit prouisio, & beneficium vacare censeatur eo ipso, eiusque dispositio ad sedem Apostolicam deuoluta existat, &c.

275 Ex qua constit. apparet † primo eam solum loqui de resignationibus etiam causa permutationis, & cessionis, & sic non procedere in coadiutoria, etiamsi de consensu cum futura successione: nam licet videatur habere naturam resignationis, Mand. *de sign. gratit. de coadiuto. verb. si in Papa* ea non est vere resignatio, Mohedanus *dec. 1. de prin.* alias 338. Putei 108. *lib. 2. decis. 10. numero 5. par. 3. diuers.* & sic ei non conueniunt verba constitutionis, nec etiam eius rationes. Nec eius dispositio potest illi adaptari cum in coadiutoria non possit capi possessio beneficij infra sex aut nouem menses à tempore datæ, & ita sine dubio tenendum est quamuis aliqui de hoc dubitauerint, & aliqua coadiutoriæ sint publicatæ, & ita post hæc vidi tenere Gonçal. *glo. 5. §. 6. à num. 69.* & particulariter *num. 2.* & Leonem *in Thes. for. Eccles. cap. 19. à num. 48.*

276 Secundo † apparet, dictam constitutionem habere etiam locum in resignationibus nullis, seu inualidis, vt in ipsa dicitur, & fuit dictum in vna Lugdun. canonicatus, 8. Iunij 1598. coram D. Lita.

277 Aduertendum † vero est non intrare vacationem ex d. constitutione ob non publicationem, quando resignatio alias nulla est ex defectu consensus, vt fuit dictum in vna Hispalen. & Cordub. præstimoniorum, 14. Iunij 1600. coram D. Lancelloto, vbi dicitur, ita in illa, & aliis causis fuisse resolutum. Et est ratio, nam tunc vere non est resignatio. Vnde, quamuis tempus publicandi currat à data gratiæ, intelligitur, modo sit præstitus & extensus consensus talis resignationis. nam alias non dicitur esse resignatio. Flam. Paris. *libro 1. quæst. 12. à num. 16. & libro 8. quæst. 8.* & ipsa constitutio præsupponit præstitum consensum.

Vnde † in vna Vercellen. canonicatus. 23. Ianuar. 1598. coram D. meo Corduba fuit resolutum, quod *stante resignatione non sortita effectum, nec abdicato iure à resignante propter non adimplementum conditionum, & pactorum, quæ fuerant apposita in resignatione, non potest esse locus constitutioni Gregoriana de publicandis, quæ licet annullet resignationes nullas, hoc tamen non procedit in nullitate proueniente ex defectu consensus, vt fuit resolutum in causa Brixien. parochialis sub die 10. Maij, 1589. coram D. Plato, quamuis non publicatio, quæ est probanda ab eo, qui fundat suam intentionem super ista negatiua, vt fuit alias resolutum, satis videbatur probata ex diligentiis factis in Cancellaria, Camera, & registro secreto, parte citata, quæ bene probant negatiuam non expeditionis literarum, iuxta* decisio. *Cassador. 5.* numero quarto super reg. *Et fuit dictum in Calagurr. de Arriola, 26. Iun. 1595. coram D. Gipsio, in Oxom. scholastr. 9. Septemb. 1590. coram D. Bubalo, & consequenter non factam publicationem, quæ præcedentem literarum expeditionem requirit, iuxta dict. constit. Greg. quamuis secundum illam Pij V. potuisset fieri ante expeditionem. Et idem fuit resolutum in illa Aretina plebis 4. Decemb. 1600. coram D. Mellino sup. adducta* 1. p. cap. 5. num. 438. ad quam remittit decis. Mutinen. can. 10. Nouemb. 1612. coram Lita, quæ est 614. nouis. Farin.

Et † similiter non videtur intrare vacatio ex dict. constitut. ob non publicationem, quando resignatio est nulla, quia resignans in sacris constitutus non habet aliunde, vnde commode viuere possit, vt Papa vult: nam tunc resignatio est nulla, quasi ex defectu consensus Papæ, qui non vult aliter eam admittere, ne resignans cum ordinis dedecore mendicare cogatur, iuxta supradicta 2. *par. cap. vltim. à numero* 198. & quia tunc in resignante non est potentia ad resignandum, iuxta constitutionem Pij V. de qua *ibi.* 279

Et ita est † accipiendus Flamin. Paris. *dict. libro 11. quæstio. 7. numero* 36. vbi ait, ex *d. constit.* induci vacationem beneficij resignati, vbi resignatio est nulla ex defectu publicationis, non autem de alio, vt fuit resolutum in Rota in causa Brixien. parochialis de mense Maij 1589. coram Illustrissimo Cardin. Plato. Accipiendus inquam est, quando resignatio alias est nulla ex defectu consensus, iuxta dictam decisionem Brixien. quam allegat. 280

Nec † etiam intrat vacatio ex dict. constitutione ob non publicationem, quando resignatarius decessit intra tempus datum ad publicandum. nam cum ipse resignatarius arctetur ad publicandum, & ante lapsum tempus decesserit, non intrat d. constitutio, ex quo iam non est, qui debeat publicare, & ita post hæc tenet Gonçalez *glo. 15. §. 2. numero* 53. & 54. 281

Tertio † apparet, d. constit. capere resignationem factam in manibus ordinarij, vt *in vers. de beneficiis.* auth. Fla. Paris. *d. lib. 11. q. 5. à nu. 1.* & fuit resolutum in vna Aretina commendæ 27. Februar. 1595. coram D. Pamphilio, in qua fuit dictum, *quod si intra publicationis tempus non præsentatur litera prouisionis cũ publicatione, si est facta corã executore, seu iudice alias competẽte, & possessio petitur, obstat constit. Greg.* 282

13. *etiam si sit resignatio facta coram ordinario, & sic prouisio est nulla, & quod illa constitutio habet locum etiam in commendis ordinis Hierosolymitani, & in Spoletana beneficiorum 28. Iunij 1595. coram D. Mantica supra addncta* 5.p.ca.1.n.92. Et † procedit etiam quod ordinarius de beneficio resignato non disposuit, Flam. Par. *d.q.5.nu.*10.49. & 50. & fuit resolutum in vna Sabinien. beneficiorum 5. Martij 1586. coram D. Gipsio, dt in decis. 662. nouiss. Farin. quæ tamen loquitur de constitutione Pij V. & in vna Mediol. Parochialis 26. Martij 1599. coram D. Seraphino, in qua Domini recedẽtes à resolutis coram eod. 27. Octob. 1598. resoluerunt impetrantem parochialem vacantem ex causa resignationis *coram Ordinario, iuxta constitutionem Pij V. teneri docere de publicatione, quæ est pars gratiæ, & cum non ostendatur alia vacatio, non intrare clausulas generales, & ratione vnionis annullatæ non dari nouam vacationem, sed remanere antiquam, licet secus esset, si fuisset valida, & dissolueretur, Cassad* decis. 2. de vnio. *& sic non facere decisionem allegatam in causa Virdu. Nec etiam ratione deuolutionis, quia deuolutio non mutat modum vacandi sed præsupponit, beneficium vacare, illudque deuolui cum qualitatibus requisitis. Rota* dec. 774. n. 2. par. 3. in nouiss. *& vacationem ex d. constitutione de publicandis debere dispositiue narrari, nec intrare sub clausulis generalibus, & esse publicandam, vt cauetur in d. constitutione. Neque in terminis istius constitutionis esse differentiam inter resignationem factam manibus Papæ ad fauorem, & quæ fit in manibus Ordinarij, nam vtraque est publicanda. Et quamuis in vnione non sit necessaria publicatio, id procedere data validitate vnionis, hic vero contrarium supponi, cum fuerit beneficium vti adhuc vacans impetratum, Caputaq.* decis. 345. p. 3.

284 Quamuis in ista causa † d. die 26. Octobr. 1589. fuisset dictum, non requiri publicationem, quando beneficium resignatũ vnitur etiã nulliter, & inualide, & fuit antea decisum in causa Mediolan. beneficij 13. Ian. 1597. corã D. meo Corduba, in qua fuit resolutũ, *confirmandã scientiam Rotalem, canonizantẽ literas prouisionis Fabij, nam cum fuerit resolutum coram D. Orano, vnionem ad fauorem seminarij nulliter factam, recte Fabius impetrauit beneficiũ tãquam vacans ex resignatione, & deuolutum ad Sedem Apostolicam, & solum tenebatur exprimere resignationẽ, nomen, & cognomen resignatis, & publicare, prout fecit infra tempus à constitutione præfixum. Nec obstabat, quod Fabius non ostenderit resignationẽ Antonij resignantis factam in manibus Ordinarij fuisse publicata, & inde beneficiũ non posse dici vacare per resignationẽ, sed potius ob non publicationẽ, vt resolutum est in causa Spolet. 28. Iun. 1595. coram D. Mantica, quia fuit respõsũ distinguẽdos duos casus, vnus, quãdo resignatio fit in manibus ordinarij, qui prouidit, sed prouisus nõ publicauit, & tunc intrat constitutio, quod beneficium ad Papam deuoluitur, & impetrãdum est ab eo cũ expressione, quod non sit seruata forma cõstitutionis, & cũ expressione nominis, & cognominis resignãtis, ac prouisi. Alter est, quãdo Ordinarius nõ prouidit, sed illud vniuit, quo casu non intrat constitutio de publicandis, quæ nõ habet locũ in vnionibus, Rota diuersorũ* 133. p. 2. *Minus obstabat, quod publicatio Fabij non apparebat facta in tempore, ex eo quod fuit facta post sex mẽses, nã gratia fuerat expedita sub 8. Idus Decemb. 1593. & publicatio facta 3. Iul. 1594. prorogatio vero ad duos alios mẽses fuit obtenta per viã restitutionis in integrũ, durante termino ad publicandũ, quæ non datur, vbi durat remediũ ordinarium,* in l. causæ, de minor. *& ibi gloss. & Doct. nam placuit responsio, quod cum resignatio fuisset facta in manibus ordinarij, & Papa de beneficio vti deuoluto prouidisset deuolutio facta intelligitur cum qualitatibus requisitis* in collatione, *& sic cum onere publicandi infra tres menses, vt in* d constitut. § de beneficiis, *ibi* quod collatio, &c. *& §. illorum, Dicebant etiam Domini, quod licet prorogatio, & restitutio, ad publicandum sint obtenta, sub prætextu lapsus trium mensium, hoc tamen æquinocium non nocet. Et suffragaretur etiam quod haberet sex mẽses, quod Papa intellexit, cum in dictis gratiis fiat mentio de collatione habita, & sic intellexit, quod prouisus haberet semestre, Fel. c. super literis. de rescript. n. 8. 2. reg. Vltra quod istæ prorogationes soleant de facili cõcedi, & non omnis surreptio vitiat gratiam, sed illa, quæ difficiliorem Papam reddidisset ad eam concedẽdã, Aegidius* dec. 4. *Cass.* 6. 10. & 17. de præbend. *Crescẽ.* 1. de feriis, *nec in publicatione sunt exprimenda prorogatio, & restitutio obtentæ, quia non legitur in cõstitutione. Et fuit resolutum de restit. in causa Oxomen. beneficij. Decembr.* 1585. *coram D. Oriol. de prorog. in Iacen. vicariæ* 31. *Ian.* 1590. *coram D. Plato, Et ad obiectum, quod Fabius non probabat, literas fuisse exhibitas, vt ab omnibus tangi, & legi possint, fuit dictum, quod satis est quod notarius illas publice haberet præ manibus, vt ipse testatur, qui dicit, se alta & intelligibili voce publicasse literas Apostolicas, & illas ad omnium notitiam deduxisse, & transumptum earum in valuis dimisisse. Nec obstabat, quod in valuis Ecclesiæ dimiserit tantum transumptum literarum, non autem instrumentorum ipsius publicationis, quoniam visum est Dominis hoc sufficere, & verba constitutionis, scriptoque de iis omnibus exẽplo, &c. referri ad omnia contenta in literis Apostolicis, non autem ad instrumentum publicationis, quod affigẽdum non est, vt fuit resolutum in causa Salamatina dimidiæ portionis,* 8. *Aprilis,* 1585. *coram D. Orano, & Leodien. canonicatus,* 7. *Iun.* 1596. *coram D. Pen.*

Sed verior est d. decisio † Mediolan. parochialis, 285
26 Martij, 1599. necessariam esse publicationẽ, quando vnio est inualida & intrare *d. const.* Greg. XIII. Nam tunc verũ est dicere: Ordinarium de beneficio resignato non prouidisse infra mensem, &c. vt constitutio requirit. Imo † etiam in vnione valida bene- 286
ficij resignati existimo requiri publicationem, & habere locum *d. const.* Greg. XIII. vt patet ex verbis illius *in prin.* ibi. *Et quæcunque aliæ dispositiones, siue tẽporales, siue perpetuæ,* quæ verba, *dispositiones perpetuæ,* plane de vnionibus intelligũtur, & ibi: *ac piis locis quocunque priuilegio suffultis facta.* nam piis locis non possunt fieri nisi vniones, quamuis constitutio Pij V. in cuius terminis loquitur *d. dec.* 133. *p. 2. diuer.* non procederet in vnionibus, quia de eis non loquebatur. Et † cum impetratur beneficium coram 287
Ordinario resignatum ob non factam prouisionem per Ordinarium, seu publicationem infra tempus dicta constitutione præfixum, impetrans debet publicare infra sex aut nouem menses, & non infra tres. Id enim important verba dicti *vers. de beneficiis, modo & forma prædictis,* quidquid dicat Rota in d. Mediol. beneficij. Contra † quam etiam existimo, quod 288
restitutio ad public. impetrata ante lapsum tempus non suffragatur, nisi Papa id intellexerit, ex reg. *cap. cum super. d. offi. del.* Cæterum † quoad resignatio- 289
nes & permutationes coram Ordinario, factas, ista constitutio non videtur vsu recepta in his par-

tibus ſaltim in hoc Epiſcopatu Abul. in quo nunquam fit publicatio earam, vt eſt notorium, quamuis Flam. Pariſ. *d. li.* 11. *qu.* 9. dicat iſtam conſtitutionem eſſe vbique receptam.

290 Quarto † apparet, publicationem faciendam eſſe cum literis, ſeu earum transſumpto authentico in manibus, vt per Flam. Pariſ. *d. l.* 11. *q.* 6. *ex n.* 28. dicendo verbi gratia: *Notum ſit omnibus, quatenus A. Gonçalez reſignauit in manibus ſuæ Sanctitatis beneficium ſimplex Eccleſiæ D. Petri huius ciuitatis, ſeu beneficium curatum Eccleſiæ de Cardennoſa, huius diœceſis, & de eo facta eſt gratia N. Martinez, vt apparet ex his bullis ſeu literis Apoſtolicis, aut transſumpto authentico, quas in manibus habeo.* Nec †

291 opus eſt, ipſas literas legere, nec earum datam, Fla-

292 min. *d. q.* 6. *à nu.* 41. Quam † publicationem oportet facere in lingua vulgari, quamuis in rigore id non videatur neceſſarium.

293 Quinto † apparet non valere publicationem factam ſummiſſa voce & in tali loco, quod plerique eam non intelligunt, ſed ſolum illi, qui ſunt in teſtes adhibiti, & ſi qui forte prope ſunt, vt ab aliquibus annis fit ordinarie in hac Eccleſia Abul. culpa notariorum, qui re vera non videntur poſſe excuſari à mala publicatione, & à falſitate, dando, prout dant fidem, publicaſſe alta & intelligibili vo-

294 ce. Nam † & publicatio facta in choro coram canonicis, & presbyteris dumtaxat, eſt nulla, vt fuit reſolutum in vna Tarentina canonicatus 12. Maij 1589. coram D. Orano. Flam. Pariſ. *dict. lib.* 11. *quæſt.* 6. *numero decimooctauo.*

295 Sexto † apparet debere affigi in valuis Eccleſiæ exemplum continens ea, quæ dicta ſint, nempe reſignationem, ac beneficij qualitatem, & inuocationē, nominaque & cognomina reſignantis, ac illius in cuius fauorem gratia facta eſt, eo modo quo dictum eſt in publicatione, & ſic debet affigi quædam charta, quę ſufficit, quod ſit ſimplex, in qua dicant v. g. *A. Gonçalez reſignauit in manibus ſuæ Sanctitatis beneficium ſimplex Eccleſiæ D. Petri huius ciuitatis, &c. de quo facta eſt gratia N. Martinez: Nec exiſtimo amplius eſſe neceſſarium. Et hæc ſibi volunt illa verba conſtitutionis, Scriptoque de his omnibus exemplo collato valuis dictarum Eccleſiarum affixum relinquatur.* Et ita ſentit Fla. Pariſ. *dict. quæſt.* 9. *numero quinquageſimo ſexto &* 59. & ſic eſt accipien-

296 da dicta *deciſ.* Mediol. ſupra relata *n.* 284. Et † ſufficiet affigi in vna porta, quamuis Eccleſia plures habeat vt videmus in praxi.

297 Praxis tamen, vt † etiam ibi ait Flamin. habet vt affigatur copia integra ipſarum literarum, vt fuit factum in dicta Mediolanen. beneficij, quo pacto pinguius adimpletur forma dictæ conſtitutionis. Sicut

298 † etiam pinguius adimpleretur, affigendo ipſummet originale, vt fuit reſolutum in cauſa Legionen. præſtimoniorum, vndecimo Martij, 1594. coram Dom. Pamphilio, vt *in ſequenti deciſione.* Dixerunt Domini, gratiam Si neutri obtentam de anno 1587. per Ferdinandum de Palatios non eſſe iuſtificatam quantum ad vacationem ex perſona Gutierrij ob contractum matrimonium, quia conſtat ipſum antea, valide reſignaſſe præſtimonia, de quibus agitur ad fauorem Gabrielis de Couarruuias, quæ reſignatio cum habuerit effectum, ſequuta etiam poſſeſſione reſignatarij, & fuerit firmiter publicata, etiam cum affixione ipſiuſmet originalis, & ſic pinguius & perfectius adimplendo formam conſtitutionis Gregorianæ, quæ contentatur affixione ſimplicis tranſumpta ad notata per Iaſ. *in l. ſi quis mihi bona §. coram, in 2. notab. ff. de acquiren. hared.* abdicauit à reſignante omne ius, & poſſeſſionem, ita vt penes ipſum nihil remanſerit, quod tempore contracti matrimonij ex eius perſona potuerit vacare, iuxta notata per Ioannem Andream, & alios *in capit. ſolicite, de reſtitut. ſpoliat.* Caſſadorum *deciſ. 4. eodem tit. & deciſ. 2. de renun.* & tanto magis non aliter iuſtificato iure ipſius Gutierrij, quod cum non fuerit triennalis pacificus poſſeſſor, debuit iuſtificari per Ferdinandum, qui illud alias impugnauit, & modo ex eo agit ad canonizationem gratiæ contra tertium poſſeſſorem non habentem ius à Guterrio, quo caſu non ſufficit iuſtificatio vacationis de facto, ſed probandum eſt ius actoris, vt tradit Ægidius *deciſio.* 112. & Caſſad. *2. de cauſa poſſeſſor. & proprietat.* alia deducta contra iſtam gratiam. Domini reſoluerunt particulariter diſcutienda, ſi opus erit.

Septimo † apparet, publicationem, & apprehen- 299
ſionem, ſeu petitionem poſſeſſionis in tempore eſſe partem reſignationis, & ſic qui nititur reſignatione, id probare debet, vt ſæpe fuit reſolutum in Rota & particulariter in dict. Spolet. beneficiorum, 28. Iunij 1595. coram D. Mantica ſupra adducta *5. p. c. 1. n.* 92. & in vna Abulen. beneficij de Monueltran. 30. Octobr. 1595. coram D. Blanch. vt in deciſ. ſeq. *Fuit per Dominos reſolutum, gratiam vltimo loco per Ferdinandum obtentam illi ſuffragari, & eſſe iuſtificatam, nam quoad vacationem per obitum Caroli de menſe Iunij, cum non agatur ad effectum reſeruationis, ſatis probari per teſtes de publica voce & fama, Put.* dec. 266. libro 3. dec. 75. *Guidob.* dec. 145. *habilitates etiam Ferdinandi Domini habuerunt ſatis pro probatis, non publicationem reſignationis probare, non tenetur, cum non ex* hoc cap. *ſed per obitum Caroli imperauerit id, Aluarus ſi reſignatione nititur, illam tenetur oſtendere cum ſuis qualitatibus requiſitis, vt fuit reſolutum coram ſanctiſſimo Domino noſtro in cauſa Calagurrit. Theſauraria, & poſtea in pluribus cauſis in Rota, valor beneficij, de quo agitur, ſatis eſt iuſtificatus per teſtes, de quibus in ſum.* Ferd. num. 5. *qui bene deponunt de publica voce & fama, qua ſufficit. Ægid.* dec. 675. *Put.* 29. lib. 1. *Caputaq.* dec. 277. p. 1. *quo vero ad valorem obtentorum, ille ſatis videtur probatus, nam quoad duo beneficia exiſtentia in diœceſi Hiſpal. teſtes* nu. 6. *bene probant, quia ſæpius Rota tenuit, iuxta* deciſ. *Ægid.* 624. *ſufficere qualemqualem probationem etiam ſemiplenam minorem, in caſu autem iſto vltra vnum teſtem de fama adeſt adminiculum alterius teſtis deponentis de aſcenſu ad valorem* 130. *vel* 140. *ducatorum circa. Id etiam putauerunt Domini circa alia beneficia Corduben. Burgen. Gien. diœceſis ex eiſdem rationibus, & authoritatib. Quod autem beneficium de quo agitur, pariter non requirat reſidentiam, ſatis ex eo probatum videtur, quod teſtes dicunt eſſe beneficium ſimplex, quia omnia beneficia præſumuntur ſimplicia. Ægi. dec.* 766. *Staph.* de ſtatu & qualit. benef. in pr. *& fuit reſolutum* 1571. *in vna Calagurr. congruarum, coram bon. mem. Oradino, & per conſequens de conſuetudine perſonalem reſidentiam nō requirit, Doct.* in c. ſi. de cler. non reſid. *quo ad penſionem illam non eſt iuſtificanda, quia regula de valore nō loquitur de pēſionibus, & placuit Dominis, quod etiam ſi non iuſtificetur, per hanc gratia nō redditur, nulla, quia ſi illam Ferdinand. non obtinent, facilius Papa gratiā conceſſiſſet de valore beneficiorū, ad quæ ains ſibi cōpetit, eſſe alias agendū. Non obſtat, quod no-*

na

na prouiſio ſuppleat tantum defectum litis narrata in prima gratia, non autem alias ſurreptiones, quia procederent allegata ſi Papa conceſſiſſet reualidando primam gratiam in forma perinde valere, ſecus quando concedit nouam gratiam, tunc enim ſufficit illam verificare de facto, Paleot. 338. & in omnibus, & per omnia iudicatur, ac ſi eſſet prima, &c.

300 Idem † in cauſa Zamoren. beneficij de Morales 28. Iun. 1576. coram Dom. meo Corduba, in qua fuit reſolutum, *P. qui vtitur ceſſione ſibi facta per Hieronymum, teneri docere de illius publicatione intra tempus conſtitutionis, nempe 9. menſes à die data, quod non probauit, quia publicatio facta fuit 20. Iul. 1592. & ſic longe poſt tempus legitimum 9. menſium à die data quæ eſt 10. Calend. Octobr 1591. Nec obſtabat impedimentum ſedis vacantis, quo tempore litera non potuerunt expediri, imputet enim ſibi, ſi illas ſaltim in intermedio Pontificatu Innocent. non expediuit. Minus obſtabat, quod non tenebatur, ex quo non aderat ſufficiens tempus, iuxta* deciſ. *Aegidij 83. quia hanc rationem potius in ipſum domini retorquebant, ex quo poſt aſſumptionem ſanctiſſimi domini noſtri aderant 4. menſes quibus poterat, & literas expedire, & illas in partibus publicare, & diuerſum eſt in ſatalibus, ex quibus ſubducitur totum tempus ſedis vacantis, quia illo tempore litigari non poteſt, cum ius nõ reddatur: in propoſito vero in principio Pontificatus potuerunt litera expediri, & tempore ſedis vacantis publicari, quare impedimẽtum ſuperueniens non excuſat illum, qui ſe arctauit, & intrat etiam aliud motiuum de petitione poſſeſſionis, quæ peti debet infra d. tempus nec refragabatur commiſſio admiſſionis ad cauſam pro intereſſe ſub die 4. May 1592 coram D. Gipſio, & quod procederetur ad executionem literarum, prout iuris eſſet, & deinde facta citatio ad videndum procedit, iuxta formã commiſſionis, quia illa non poteſt deſeruire pro petitione poſſeſſionis, iuxta cõſtitutionẽ, ſecundum quã petenda eſt inſtãter, & copulatiue cum petitione executionis literarum, vt fuit reſolutum in cauſa Aretina commenda 16. Febr. 1596. coram Dom. Lita.* & in vna Bracaren. parochialis de Moreira 11. Ianuar. 1602. coram D. Iuſto fuit reſolutum, gratiam, *ſi neutri*, Petri eſſe iuſtificatam quoad non ius Amari, quoniam ex reuolutione actorum de eo non conſtat, &c. neque obſtare reſignationem in fauorem Amari, ex qua prætendit oriri ius ipſius, quia oportet oſtendere eam validam, quæ non eſt talis, niſi oſtendatur publicata, &c.

301 Quod † etiam procedit in gratia, & impetratione ob non publicationem, vt patet ex *dict. conſtit. verſ. illorum vero*, Flamin. Pariſ. *d. libro 11. quæſtio. 4. numero 25.* & fuit reſolutum in vna Teleſina beneficij, vltim. Ianuarij 1594. coram Domin. Seraphino, in qua fuit dictum, *Gratiam, quæ pendet à reſignatione prius obtenta, & non publicata, eſſe quoque publicandam, vt cauetur in conſtitutione Gregor. XIII. & qui nititur hac gratia, debere docere eam eſſe validam, quod ſine publicatione fieri nequit, ex d. conſtitutione, idem enim eſt iudicandum de eo, qui impetrat ob non publicationem, quod de primo impetrante ex cauſa reſignationis, quod pluries fuit in Rota reſolutum, &c.*

302 Et † publicatio probari poteſt, non ſolum inſtrumento authentico nempe à notario teſtibus nominatim expreſſis confecto, Flamin. *d. lib. 11. quæſt. 6.*

303 *à numero 65. & qu. 14. à numero 40.* Sed † etiam teſtibus. *l. in exercendis. C. de fide inſtrum.* vt in illa Abulen. canonicatus 16. Iunij 1589. coram D. Gipſio ſupra adducta *7. p. cap. 1. num. 47.* de qua Flam. *d. q. 6. num. 69. & q. 14. num. 48.*

Publicatio † vero facta extra tempus conſtitutio- 304
nis non ſuffragatur, vt in d. Zamoren. beneficij, nec reſtitutio obtenta ad publicandum, ſi fuit impetrata lite pendente, & de ea non facta mentione, vt in vna Pacen. capel. 16. Febr. 1598. coram Dom. Pamphilio, in qua viſum fuit dominis, *Gratiam Angeli non eſſe iuſtificatam quoad publicationem, cum ſit facta extra tempus conſtitutionis, & reſtitutio poſtea obtenta ad publicandum non ſuffragatur vti impetrata lite pendente coram Ordinario, de qua nõ fuit facta mentio* c. 1. vt lite pendente c. cauſam, quæſt. 2. de teſtib. *Feli.* c. cæterum, ſub num. 2. de reſcrip. *& alias fuit deciſum in hac cauſa coram D. Penna. Dependentia autem litis non dubitabant, quia purificata per ordinarium, vti executorem gratia Aug. in forma dignum, potuit idem ordinarius ex propria iuriſdictione ad inſtantiam præſentati cognoſcere de inualiditate, ſeu ſurreptione prouiſionis Apoſtolicæ, iuxta not.* in cap. cum veniſſent. de iudic cum allegatis *per Gabr.* conſilio 182. numero 15. libro 2. *& ex obſeruantia Rotæ non dicitur conſtare de non iure collitigantis, vt intret limitatio Ægidij*, dec. 249. *Gabr.* concl. 4. de iud. num. 39. *donec de eo doceri poteſt, &c. quod maximè procedit, vbi tempore impetrationis erat in actis oppoſitum de nullitate ob non publicationem, Oldr.* conſ. 229. num. 5. &c.

Id † tamen quod debebat doceri de publicatio- 305
ne, &c. hodie ſtante dicta conſtitutione Gregorij Decimitertij tantum procedit quando reſignatarius agit ad canonizationem ſuæ gratiæ, ſecus quãdo non vult ſuam gratiam canonizare, ſed tantum nititur excludere vacationem per obitum, de qua in gratia aduerſarij, vt fuit reſolutum in vna Mediolanen. præpoſituræ, 28. Iunij, 1589. coram D. Plato. vt in ſequen. deciſione fuit reſolutum, *gratiam Si neutri, productam per D. Carpanum non intrare. Cum enim gratia Si neutri recipiat duplicem conditionem, alteram ſcilicet, vt beneficium vacet, alteram vt neutri collitigantium ius competat, Rota* dec. 24. de reſcr. in nouis, *Puteus* 48. n. 4. li. 1. *incumbit Carpano agenti, & gratiam producenti, vtranq; conditionẽ verificare. Caputaq.* dec. 30. li. 2. *at ipſe Carpanus neutrã harum conditionum verificat, nam quod attinet ad vacationẽ, ſi vult capere vacationẽ, ob non publicationẽ reſignationis, iam fuit reſolutũ, cum non eſſe in probatis, ſi vero vult capere vacationem ob promotionem Lely Morelij reſignãtis ad Epiſcopatum, cõſtat, huiuſmodi vacationem intrare nõ poſſe. Ex quo etiã ex cõfeſſione Carpani cõſtat, Leliũ Morellũ reſignaſſe præpoſituræ ante promotionem. Nõ obſtat, quod dicitur, Garimbertũ reſignatariũ ex quo opponit de reſignatione ante promotionem facta, debere docere de reſignatione valida, & ſic publicata, iuxta reſolutionem factam coram Illuſtr. Aldobrandino in Calagurritana Theſauraria, 4. Febr. 1579. quia dicebãt Domini, illã deciſionem procedere, ſecundũ illa tempora, quib. vigente cõſtitutione Pij V. de publicandis reſignationibus, non facta publicatione, remanebat ius apud reſignãtem, vnde ſi poſtea reſignãs matrimonium cõtraxiſſet, vel fuiſſet ad Epiſcopatũ promotus, tũc temporis beneficiũ non per reſignationem, ſed per contractũ matrimonij, aut per promotionẽ vacabat: quapropter iure merito qui volebat inhærere vacationi per reſignationẽ, tenebatur docere de reſignatione valida ac tali, vt per eã fuiſſet ius abdicatũ à reſignante, ac poſtquã per Greg. conſtitutionem fuit diſpoſitũ, quod*

non facta publicatione, nihilominus beneficium statim ab ipsa prima resignatione vacet ad probandum vacationem per resignationem, non est amplius necesse docere de publicatione. Quia sive fuerit publicata resignatio, sive nõ, satis est quod beneficium vacauit per resignationem, ita vt non possit amplius, sive per promotionem sive alias vacare. Nec ad rem facit, quod potuerit resignatio esse nulla ex alia causa, quam ob non publicationem, & propterea tam facta, quam non facta publicatione posse vacare beneficiũ per promotionem, nisi doceatur, quod resignatio ex aliis causis fuerit valida. Nam responsum fuit, quod constitutio Greg. inducit vacationem, beneficiorum resignatorũ, nõ facta publicatione, etiamsi alias resignationes nulle atque inualidæ forent, quare, si præsupponimus, non fuisse factam publicationem, nõ est tractandum de validitate, & inualiditate resignationis, quia sive alias valida, sive inualida fuerit, vacat beneficium per ipsam resignationem, nec ius aliquod remanere potest penes resignantem, vt ostendunt aperta verba constitutionis, si vero præsupponimus, factam fuisse publicationem tempore debito, tunc Garimbertus reus & possessor non est grauandus onere probationis, sed Carpanus agens, & obiiciens nullitatem, tenebitur illam verificare, ad tradita per Mohed. dec. 130. *sæpe, ac sæpius.*

306 Idem † in causa Placentina capellan. Angelorũ 21. Octobris 1594. coram Domino Pẽna, in qua fuit decisum, quod *impugnanti resignationem, ex eo quod conditio apposita, dummodo patronorum ad id accedat assensus, non fuerit verificata, & sic in negatiua ista se fundãti incumbit onus eã concludẽter probãdi contra reũ, & possessorem, quinimo nõ probata negatiua, nõ præstiti cõsensus, effectuatio resignationis vsque ad obitũ resignãtis sine reclamatione, aut cõtradictione patronorũ faciebat illũ præsumi, & opponens anteriorẽ resignationẽ ad excludendũ vacationẽ per obitũ in terminis constitutionis Gregoriana, nõ tenetur docere de publicatione, cũ resignatio etiã non publicata & nulla, inducat vacationem, quidquid alias dicendum foret in terminis constitutionis Pij V. vt sæpe Rota decreuit, & præsertim in Mediolan. præposituræ 28. Iun. 1589. coram illustriss. Plato, quod procedit etiam si resignatio non publicata, alias nulla esset,* vt in §. quod si quidquam, *sufficit que reo excludere prætensam vacationem per obitum, ex quo aduersarius non capit alium vocandi modum, præsertim cũ reus, & possessor nõ teneretur aliquid iustificare.*

307 Idem † etiam fuit resolutum in Abulen. beneficij de Mombeltran coram D. Blãcheto 24. Ian. 1596. fuit tamen dictum, quod ad excluden. vacationem per obitum contra actorem qui probauit intentionem suam, debet in ceteris iustificari resignatio, etiam per reum, & possessorem, quia possunt dari plures casus, quod per resignationem, etiam publicatam, non sit abdicatum ius à resignante, &c. vt sequenti decisione, *Fuit per dominos resolutum, resignationem Caroli obstare Ferdinando, etiamsi de publicatione non doceatur, dummodo in ceteris iustificetur: non enim tenetur resignatarius, qui non agit ad canonizationem suæ gratiæ, sed tantum nititur excludere vacationem per obitum post constitutionem Gregor. de publican. docere de publicatione resignationis, quia sive fuerit publicata, sive non publicata semper excluditur vacatio per obitum, cum ius omne fuerit abdicatum à resignante, prout fuit decisum in causa Mediolanen. præposituræ coram illustrissimo Plato, & alia Placentina corã Domino Pẽna, quibus non obstãt decisiones in causa Calagurritana thesaurariæ coram sanctissimo domino nostro, & Salamantina coram D. Bubalo, quia procedunt iuxta terminos constitutionis Pij V. per quam annullabatur resignatio, non facta publicatione, & ius remanebat penes resignantem, ideo probato obitu resignantis, quia allegabat resignationem, tenebatur docere de illius publicatione: secus in hoc casu, in quo ad eliden. probationem actoris impetrantis beneficium per obitum deducitur resignatio. Sed quia possunt dari plures casus, quod resignatio, etiã publicata patiatur tales defectus, per quos ius resignantis, non fuerit ab eo abdicatũ, iuxta* decisionem *Putei* 158. libro secundo, *ad hunc effectum tenetur Alnarus iustificare, taliter esse satisfactum menti resignantis, vt exclusa remaneat vacatio per obitum præcipue cum gratia sit in forma dignũ, vnde de illius executione doceat oportet: nec hoc casu sibi suffragatur possessio ad exclusionem iuris actoris, quia cum actor probauerit intentionem suam, reus debet etiam ipse probare suam exceptionem,* leg. 1. ff. de except. leg. quinquaginta. ff. de probation. *Aymon.* consil. 226. *qua in eo consistit, vt dictum est, quod ius fuerit omnino abdicatum à resignante, ita vt per eius obitum vacare non potuerit.*

Rursus impetrans † ob non publicationem, te- 308
netur istam negatiuam plenè, & concludenter probare, tanquam fundamentum suæ gratiæ, vt fuit resolutum per Rotam in pluribus causis relatis per Flam. Parisi. *d. lib. 11. qu. 6. num. 71. & qu. 10. n. 3. & seq. 14. nu. 5.*

Et ratio est, nam negatiua debet plene proba- 309
ri per eum qui in ea se fundat, sive agendo, sive excipiendo, *l. in illa,* vbi Bart. & Ias. ff. *de verbor. oblig.* Herculanus late *in tract. de negatiua proban.* Puteus *decis. 39. lib. 2.* Bernar. Diaz *reg.* 488. Anton. Gabr. *de prolation. conclus. 6.* & Mascard. *de probatio. conclus.* 1092. & Pacianus *lib. 1. cap. 51. a numero* 28. Zaullos *quæst.* 145. Rota in vna Cremon. monasterij 19. Decembr. 1583. coram sanctissimo Clemente VIII. & in vna Virdunen. canonicatus 19. Iunij 1589. coram Domino Gipsio. Et ita in terminis late tradit Flam. Parisi. *dict. q. 14.* sequitur Prosper de Augustino *supra.*

Et fuit resolutum † in d. Mediolanen. præpo- 310
situræ coram Dom. Plato 17. Aprilis 1589. nempe, Quod *impetrans tenetur verificare vacationem narratam ob non publicationem, & requiritur concludens probatio, nec potest se iuuare, ex eo quod alias vacet per promotionem, quia nihilominus tenetur probare vacationem narratam,* vt in decis. 752. nouis. Farin.

Et in vna Aretina parochialis 25. Iun. 1559. corã Do- 311
mino Orano, quæ sic ait, *Domini tenuerunt gratiam Pyrrhi non esse iustificatam, quia non probauit, quod Sebastianus fuit de ista parochiali prouisus, non facto concursu, ita quod prouisio sit nulla, & parochialis adhuc vacet per obitum Laurentij Bosci, quod tamen concludenter probare debet, cum sit fundamentum suæ impetrationis, ad tradita per Bart. & alios,* in leg. in illa ff. de verb. oblig. *Craueta* consil. 112. n. 6. *& fuit in terminis resolutum coram me in vna Salamantina prætensa parochialis 21. huius, à pari enim procedit cum eo, qui impetrat ob non promotionem, nã debet nõ promotio probari, vt nouissime tenuit Rota coram D. Seraphino in 5. Marci Abbatia, & cum eo qui impetrat propter nõ publicationem, vt fuit dictũ in vna Bononien. canonicatus corã D. Pamphilio.* Et in vna Leodien. beneficij 17. Ian. 1601. coram Dom. Ludouisio, vbi fuit dictum, quòd narratiua, quod

quod aduersarius retinebat duo beneficia incompatibilia absque dispensatione videtur iustificanda, tanquam pars gratiæ,& quòd contineat negatiuam, vt fuit dictum in Salamantina pensionis 25.Iun.1582. coram Bubalo de impetrante ob non publicationē, tantò magis quia non sumus in negatiua improbabili cùm probari possit per diligentiam registri, vbi omnes gratiæ registrantur.Corn. *consilio* 191.*libro* 1. *Mohed.dict.cap.9.de caus.possess.*Caputaquen.45.& 193.*part.3.& in terminis* est cons.Paris.138.*numero* 1. & 7.*libro* 4. Quamuis in hoc Domini non fuerunt concordes,& fuit allegatus Rebuf. *in forma dispensationis ratione ætatis numero* 14. qui tenet contra Paris fuit allegata etiam decis. Auximana Molendini 13. Iun. 1572. de agente ex titulo prohibente alienationem in forensem sine licentia,quòd non tenetur probare licentiam non interuenisse, sed sufficit probare alienationem in forensem, &c. Sed cum Parisio contra Rebuff.tenuit Rota in Burgens. canonic.6.Martij 1606.coram eodem D.Ludouisio, & in Bononien. prioratus 9.Iun.eiusdem anni coram D. Manęanedo, & illa Burgen. fuit confirmata coram D.Ortembergo 4.Iul.1608.& 19.Februar.1609. qui a narratiua gratiæ siue affirmatiua siue negatiua est iustificanda, Gabr. *conclusio. 6. de probat. &c. Et conducunt tradita supra* 9. part. capit. 2.2. à numero 275.

312 Et id † ait Flamin.Paris.*d.q.*15. *num.* 50. in tantum esse verum, vt etiam post probatam non publicationem,donec declaretur id per iudicem, detur manutentio resignatario, non obstante constitutione, vt fuit resolutum in Rota in vna Asculana coram D. Blancheto 28.Iun.1589.

313 Et illud maxime procedit, † quando resignatarius est triennalis pacificus possessor, quia ex triennali possessione præsumitur publicatio, vt fuit resolutum in vna Placentina applicationis fructuum 24.Febr. 1584. coram D.Bubalo, & 3. Iun. eiusdem anni coram D. Orano, & nouissime in vna Ripana beneficij 15.Decembr.1599.coram D.Sacrato,in qua fuit dictum *Triennalem, possessorem præsumi publicasse,& fecisse omnia necessaria requisita in d. constitutione,&c.*Flam.Paris.*dict.l.*14.*à numero* 26.quia licèt regul. *de trien.* non profit resignatario qui non publicauit, quia nullus ei remanet titulus, nec etiam coloratus, sed titulus redit ad non titulum, & ipse manet inhabilis, & incapax ad illud beneficium, vt dicitur *in dict. constitutione,* §.*quod si quicquam.*Paris.*quæstion.6.numero* 7. *& quæstio.*7. *numero decimonono,allegans dict.*§. *vers nec qui,solum loquitur de resignantibus remanentibus in possessione.tamen* Ex triennali,*&c.in fine,*& est dec.671. nouis.Farin.

314 Quæ tamen præsumptio † non habebat locum in spolio,quando resignans in terminis constitutionis Pij V.agebat spolio contra resignatarium, qui non docebat de publicatione, vt tenuit Rota in vna Auximana parochialis 14.Ianuar.1585.coram D.Brauo, & in Cæsaraugustana parochialis 13. Nouembr. eiusdem anni coram D.Robusterio, vt in *decis.*663. *nouis. Farin.* & in Vergomen. parochialis 28. Februarij coram domino Cantucio & in Abulen præstimoniorum 10. Octobr. 1587. coram Domino Comitulo, & in dict.Abulen.canonicatus 16.Iun.1589. coram D.Gipsio adducta 7.*p.cap.*1.*numero* 47. Flam. Paris.*d.quæst.*14.*numero* 31.& Prosper de Augustino *supra.*

315 Nam nec triennalis, † nec allegatio Lapi habent locum in spolio.Sarnen. *de triennal. q.* 11. Cassad. *decisio.*5. *de restit. spoliat.* Simoneta *decisio.*37. Puteus *decis.*10.*de allegatione Lapi,* & fuit resolutum in causa Lucana S.Annæ 7.Febr.& 4.Mart.1558. coram D.Chisanen. & in d.Cæsaraugustana,& Bergomen.Flam.*dict.quæst.*14.*numero* 32.*& quæst.*6.*numer.*108.

Ex quibus modis possit probari † huiusmodi ne- 316
gatiua non publicationis,tradit Flam.Paris. *d.q.*14.*à num.*56.& Prosper de Augustino *supra ad fi.* & in d. Ripana beneficij 17. April. 1600. coram D. Sacrato fuit resolutum, *Quod negatiua non publicationis, non probatur,nisi per confessionem partis,vel probato quod litera non fuerunt expedita intra tempus ad publicandum,&c.*

Et † idem est, quando fuerunt expeditę intra 317
tempus datum ad publicandum,ad finem tamen termini, ita vt non potuerunt deferri in tempore ad locum, vbi erat facienda publicatio, vt fuit resolutum in vna Salamantina pensionis 27. Iun.1584. & in vna Oxomen.scholastrię 9. Februar. 1590. coram Domino Bubalo, Flamin. *ibi, dicto numero* 56. & 57.

Et negatiua † non expeditionis literarum pro- 318
batur ex diligentiis factis in Cancellaria, Camera, & registro secreto parte citata, vt in illa Vercellen. supra relata *numero* 269.& in illa Leodien. suprà relata *numero* 311. & in vna Compostellana canon. 5. Iul.1599. coram D. Lancelloto, vbi fuit resolutum, quòd vt factus sit locus decreto vacationis posito in coadiutoria canon. ob non dimissionem parochialis in manibus Papæ,postquam cœperit exercere officium coadiutoris,vel per eum steterit, duo erant probanda. Primum, quòd cœperit exercere coadiutoriam, de quo aderat plena probatio ex vno teste de visu,& aliis de fama, Bartol.*in l.admonendi.de iureiurand.numero* 48.& ibi Ias. *num.*257. *&c.*Secundum, quòd non dimiserit, quod etiam est sufficienter probatum ex diligentiis factis in registris,tam secretis,quàm publicis, & Cameræ, in quibus locis adnotantur huiusmodi dimissiones, cùm istæ perquisitiones sint factæ parte citata, sufficiunt pro probatione negatiuæ, Cassad. *decis.*8. *super reg. Archi.*387.Caputaq.339.*lib.*1.*in manuscriptis,* & sæpè tenuit Rot.& in vna nullius cantoris 13. Ian.1603. coram D.Lita,quòd negatiua dispensationis probatur ex diligentiis factis in registris expeditionum Cameræ,& Cancellariæ,Castan.*decis.*5. *num.*4.*super reg.*Caputaquen.192.*nu.* 3. *par.*3. qui modus probandi negatiuam fuit pluries approbatus per Rotam signanter in vna Senogalien.Scilicæ.24.Maij 1577.coram Cota,&c. conducunt tradita per Pacianum supra *cap.*44.*& seq.*

Addo, non publicationis † negatiuam probari 319
ex non petitione possessionis infra tempus,& ex eo, quod infra tempus datum ad publicandum non habuit resignatarius collationem, sine qua possessio adipisci non potest, nam constitutio intelligitur de valida possessione, & apprehensio possessionis sine collatione nulla est.*cap.*2.*ne sede vacante,cap.pastoralis de priuileg.*Abb.*in ca.cum iam dudum. de præben.* Rebuff. *in praxi, tit. de missione in possessionem, num.*7. *&* 8.Ita resolutum † *in causa Iacen.portionis* 320
14.*Maij seu Iun.*1593.*coram D.Orano his verbis.Constitutum est bulla felic.record. Greg. XIII. de public. resignationibus,quod beneficiorum resignatorū vltra montes existentium ne dum intra nouem menses à data cōcessionis publicatio,sed etiam possessionis eorū*

apprehensio fiat: cum igitur Petrus Masse impetrasset portionem, de qua agitur, tanquam vacantem, ex causa intra tempus ordinatum non publicata per Ioãnem Romero resignationis, neque accepta illius possessionis, dubitatum fuit, an impetratio esset iustificata. Et domini habuerunt eã in omnib. pro iustificata, nam quoad defectum publicationis, cum appareat literas resignationis fuisse in forma dignum expeditas, vigore illarũ resignationis collationẽ post duos menses extra dictos 9. menses, factam, impossibile est, quod fuerit in tempore facta publicatio, & apprehẽsa eius possessio, maximè, quo constitutio de publicandis, intelligitur de validis resignationibus, vt fuit resolutum in vna Calagurritana prioratus coram Domin. Blancheto, resignatio autem non potest iudicari valida ante collationem, quia potest esse, quod ex aliqua causa gratiam habens non sit capax collationis, & apprehensio possessionis sine collatione est nulla. cap. 2. ne sede vacante, cap. pastoralis de priuil. *Abb.* in cap. cum iam dudum de præb. *Reb.* in praxi, titul. de missione in possess. numer. 7. & 8. &c. Fuit etiam resolutum in causa Leod. canonicatus coram D. Pamphilio 23. Maij 1597. & fuit confirmata 26. Ian. 1598. coram eodem, & vide dicta supra 6. *par. cap. 2. num.* 59.

321 In qua Leodien. fuit † etiam resolutum intrare vacationem, ex d. constitutione, si non est petita possessio infra tempus dict. constitutionis, etiam quod resignatio alias fuerit nulla, & idem fuit resolutum in d. Aretina commendæ 16. Februa. 1596. & Gerunden. beneficiorum 23. Februa. 1598. coram eodem D. Pamphilio, nec esse satisfactum dict. constitutioni per præsentationem commissionis super executione literarum, & petitionem executionis earum, nisi copulatiue etiam concurrat, quod possessio instanter petatur, vt fuit etiam resolutum in d. Zamoren. beneficij de Morales supra relata, *num.* 300.

322 Et in † d. Leodien. 15 Nouembr. 1596. coram Do. Penna fuit resolutum, *Non satisfieri dict. constitutioni per mandatum de immittendo, datum in ipsa collatione, seu purificatione gratia in forma dignum, maxime quia huiusmodi mandatum est pars ipsius prouisionis, &c.*

323 Sed prædicta resolutio, † quatenus ait non publicationis negatiuam probari, ex eo quod infra tempus datum ad publicandum, non habuit resignatarius collationem, nam constitutio intelligitur de valida possessione, &c. difficultatem patitur. Primò, ex eo quod docet Flamin. Paris. *d. lib. 12. quæst. 7. num.* 89. quod si literæ resignationis sunt nullæ ob surreptionem, quas resignatarius publicauit, & post publicationem habuisset gratiam perinde valere, sufficiet illa publicatio, & non est opus alia, & in praxi constat multas resignationes inualidas publicari, & ex eis capi possessionem, & postea obtineri perinde valere, nec fieri aliam publicationem, &c. Quod confirmatur ex d. constitutione Greg. XIII. quæ vult resignationes, etiam nullas & inualidas, publicari, & ex eis apprehendi, seu peti possessionem, alias beneficia ipsa, ab ipsa statim prima resignatione vacare censeri ob non seruatam formam d. constitutionis, &c. *vt in versicul. illaque.*

324 Secundo, † quia ex actu nullo amittitur, & acquiritur possessio. *l. 1. §. si vir vxori. ff. de acquir. possess.* & ibi Dd. Tiraquel. *de iure constituti. 3. par. 7. limitatione*, Rota *decisio. 519. num. 2. & 612. num. 2. par. 1. diuersorum.*

Et tex. † *in d. ca. 2. & in d. c. pastoralis*, & Abbas & Rebuff. allegati solum probant, quod capiens possessionem sine titulo & collatione est intrusus, & sic quod possessio sit mala, & illicita, & iniusta, non tamen nulla. 325

Ego dicerem † prædictam resolutionem Rotæ procedere in casu, in quo loquitur, nempe quando resignatarius non habuit collationem nec bene, nec male, aut eam non habuit ab executore, & commissario deputato, tunc enim, etsi infra tempus apprehenderet possessionem, non satisfaceret d. constitutioni, quæ vult capi possessionem vigore literarum Apostolicarum desuper confectarum, nec alias, quod debet intelligi seruatis seruandis, atque adeo præuia collatione executoris, quando literæ sunt in forma dignum, seu alias in forma commissaria, cum sine collatione vigore talium literarum capi possessio non possit. 326

Quamuis † ad publicationem non sit necessarium factam esse collationem ab executore, vt in vna Burgen. canonicatus 19. Ianuar. 1598. coram D. Pamphilio, in qua fuit resolutum, *Quod prouisus in forma dignum per resignationem publicans literas resignationis, ante collationem sibi factam per executorem, satisfacit constitutioni de publicandis resignationibus, &c.* & facit decis. in dict. Authen. canonicatus adducta 7. *parte, cap. 1. num.* 47. 327

At vbi virtute dictæ † resignationis, & literarum Apostolicarum desuper confectarum facta esset prouisio, & collatio resignatario per executorem, & commissarium in eis deputatum, siue bene, siue male, siue valide, siue inualide, & successiue apprehensa esset possessio infra tempus datum in dict. constitutione, non videtur illa intrare ex dictis. 328

Præterea, si probatur † publicatio facta non debito tempore, præsumitur non fuisse facta alias debito tempore, ad decisionem Rotæ in causa Toletana possessionis supra adductam 9. *p. ca. 2. num.* 330. & tradita infra *vlt. par. c. 2. à num.* 188. 329

Quod tamen procedit, † dummodo constet illam publicationem esse factam per resignatarium, seu de eius ordine, non alias secundum Rotam, vt in vna Palentina, & Oxomen. præstimoniorum 11. Martij 1594. coram D. Penna, quæ sic est accipienda, & ait sic, *Dubitani de iustificatione gratia Didaci de Monterroso, & domini responderunt eam non fuisse iustificatam respectu vacationis narrata ob non publicationem, cum enim esset fundata in publicatione non facta, aut non facta debito tẽpore, id concludẽter probare tenebatur, vt fuit decisum in causa Tullen. Abbatissatus coram sanctissimo. Didacus autem, licet produceret publicationem factam per D. Ludouicum Ronquillo, extra terminum nouem mensium, non habebat concludentem probationem, nam cum Ludouicus haberet prorogationem, & publicatio sit actus reiterabilis, possibilis erat alia, atque alia publicatio: & huic cessabat obiectio, quod productio tituli infecti probaret non adesse alium titulum, nam cum productio non adesset facta à Ludouico, sed à Didaco, propterea non tollebatur præsumptio alterius publicationis, Cassad.* decis. vlt. nu. 7. de procurator. *Crescen.* decisio. 21. de probat. *& in hanc sententiam eo potissimum nomine itum est, quia materia erat obiectiua, & Didacus agebat ad priuan. Ludouicũ istis præstimoniis impetratis: ideo ne caderet à iure suo, præsumenda fuit pluralitas, licet alias nõ soleat præsumi, Cardin.* in c. cũ Ioannes de fide instrum. 330

ſtrum. numero 1. *Felin.* cap. auditis, num. 27. verſ. limimita ex dicto de præſcript. *Neque eliciebatur probata invaliditas publicationis ex atteſtatione notarij aſſerentis ſe ad inſtantiam Ludouici eam feciſſe, quia non creditur notario, non actuario atteſtanti de geſtis coram ſe de tempore præterito, Crauetta* conſil. 88. nu. 21. *Puteus* deciſ. 17. de fide inſtrum. *maxime cum atteſtatio illius notarij eſſet ſine teſtibus, Creſcen.* deciſ. quarta, num. 1. de fide inſtrum. *Puteus* deciſ. 5. numero 1. lib. 3.

331 Sed eſt grauis † difficultas, an d. conſtitutio obſtet reſignatario, qui non vult capere beneficium ex reſignatione, ſed ex alia vacatione, propter clauſulas generales, *Siue præmiſſo, ſiue alio quouis modo, &c.* iuxta ſuprádicta *c. 1. à n. 21.*

332 Et non † obſtare fuit per Rotam reſolutum in cauſa Virdunen. canonicatus 15. Maij 1596. coram illuſtriſſimo Pamphilio, vt in ſequenti deciſione, *Domini non obſtantibus deductis fuerunt in reſolutis quod gratia Arturi impediat canonizationem gratiæ Petri, quia quicquid dicendum ſit, ſi eſſet reſtricta ad vacationem ex reſignatione, & Arturus vellet capere canonicatum ex reſignatione, quo caſu dicendum eſſet de iure reſignantis, & de reſignatione valida, & publicata, vt loquuntur deciſiones allegatæ pro Petro, tamen quia gratia non eſt reſtricta ad vacationem ex reſignatione. Sed propter clauſulas generales,* ſiue præmiſſo, ſiue alio quouis modo, &c. *capit etiam vacationem per homicidium concanonici, quam iuxta tex.* in c. in quibuſdam de pœnis, *Arturus prætendit, ſufficit ei, quod reſignatio narrata verificetur ſolum de facto, vt in* deciſ. 1. de reſcript. in nouis, & 14. eodem in antiquis, *Caſſad.* deciſ 5. in princ. de præben. *& in his terminis, Puteus* deciſ. 25. in libro 3. *& fuit reſolutum in cauſa Placentina canonicatus, de anno* 1559. *coram Chiſanen. & in deciſione ſub die* 15. *Martij, in hac cauſa facta, & ideo cum in hoc caſu reſignatio Iacobi ſatis dicatur de facto iuſtificata per illius exhibitionem, Aegid.* deciſ. 116. in fin. *maxime cum reſignans adhuc eſſet in poſſeſſione, & nondum conſtaret homicidium ab eo fuiſſe commiſſum, niſi præſumptiue ob defectum in purgatione ſibi indicta*, capite inter ſolicitudines de purgatione canon. *non eſt quærendum, an conſtet de iure reſignationis & de publicatione reſignationis, & an conſtitutio Gregoriana de publican. annullet reſignationes ab initio, ita vt in dio tempore potuerit acquiri ius Petro, iuxta* deciſ. *Caſſadori* 24. n. 7 ſuper regulis, *vel potius annullet nõ ſecuta publicatione, vt pendẽte tempore ad publican. non dicatur quæſitum ius Petro, iuxta notata per Sarnen.* in reg. de publican. q. 17. n. 6. cum aliis in deciſione allegatis, *quia iſta reſpiciunt validitatem ipſius reſignationis, quando quis vult capere beneficium ex reſignatione, in quibus terminis loquitur & procedit conſtitutio de publicandis, non autem quando quis nititur alia vacatione, vt fuit reſolutum in cauſa Tudertina commendæ 8. Iunij 1590. coram me, & tanto magis, quod dominis viſum fuit conſtitutionẽ prædictam non annullare reſignationes vſque ab initio, quia licet ad differentiam regularum antiquarum, & conſtitutionis Pij V. inducat vacationem facta reſignatione, abſque eo quod ius redeat ad reſignantẽ, prout redibat ſecundum conſtitutiones antiquas, tamen ſtatuit nouum modum vacandi ob non ſeruatã formam conſtitutionis, qui nouus modus vacandi repugnat annullationi ab initio, quæ induceret vacationem ex reſignatione. Neque obſtat, quod in §. quod ſi quicquam, &c. conſtitutio annullet gratiam ab ipſa ſtatim prima reſignatione, quia non loquitur de ipſa prima reſignatione, quam in principio* dict. §. *annullat. ſi in omnibus non ſit ſeruata forma conſtit. ſed loquitur de aliis reſignationibus, ceſſionibus, & gratiis ſubſecutis poſt primam reſignationem, quæ vult ſtatim ab ipſa prima reſignatione eſſe irritas, & inanes, vt clare colligitur ex eo, quod annullata prima reſignatione ſubdit, nullaque alia gratia ſuper huiuſmodi beneficio, ſeu iure ceſſo iis, quibus conceſſa fuerit ſuffragetur, vltra quod in omnem euentum, vt dicitur in vltima deciſione, conſtitutio* in dict. §. quod ſi quicquam *annullat reſignationes, vbi conſtat, non fuiſſe ſeruatam formam ibi præſcriptam, quod in caſu non apparet, nec Petrus oſtenderet, prout tenetur, cum excipiat de incurſu conſtitutionis contra Arturum reũ & poſſeſſorem, qui nititur ſua poſſeſſione ad excludẽdum. Petrum actorem per non ius, vt fuit reſolutum in cauſa Salamantina penſionis 15. Iunij* 1582. *coram D. Bubalo, & alias ſæpius, quicquid alias dicendum ſit, ſi Arturus fundaret ſe in ſua reſignatione, & illã allegaret ad excluden. titulum Petri, prout loquuntur deciſiones facta in cauſa Calagurritana theſaurariæ coram ſanctiſſimo, & in cauſa Hiſpalen. Archidiaconatus de Reina coram D. Blanchetto, & alia in contrarium allegata, vt bene declarat, bona memoria Bubalus in dict. Salamantina. Quantum vero ad aliam conſtitutionem Pij V. de non admitten. reſignationibus allegatam contra prouiſionem Arturi, placuit reſponſio data in dict. deciſione, quod loquatur de iis quibus de iure, vel conſuetudine competit ius admittendi reſignationes, & conferunt authoritate ordinaria, non autem comprehendat legatum, qui non iure ordinario ſuæ legationis ſed vigore indulti, & facultatis ſibi expreſſe, & ſpecialiter conceſſæ prouidendẽ de vacantibus per reſignationem, etiam cauſa permutationis authoritate Apoſtolica contulit, iuxta notata per gloſſam* in cap. ſi Apoſtolicæ, verb. legatus, de præbend. in 6. *Butrig.* in capitulo penult. in fin. de filiis presbyt. *Gamb.* de offic. legati, libro 1. num. 40. verſ. fallit, & n. 42. *Quod dicitur ex prouiſione legati non fuiſſe quæſitum ius Arturo obtinenti duo incompatibilia.* cap. ordinarij. §. in conferendis, de officio ordinarij, in 6. *tollitur ex facto, quia non conſtat de poſſeſſione pacifica Arturi, & adeſt decretum dimittendi habita pacificata poſſeſſione, &c.*

Sed iſta deciſio, ſalua pace, † mihi non ſatisfacit, 333
nec placet, ex verſ. quod ſi quicquam d. conſtitutionis, vbi dicitur, quod non ſeruata forma ibi præſcripta omnes diſpoſitiones, & gratiæ reſignatorum, & ceſſorum beneficiorum, ac iurium ſint irritæ, & inanes, nullaque alia gratia ſuper eis reſignatariis ſuffragetur, ſed ipſi inhabiles, & incapaces ſint ad huiuſmodi beneficia, quandocunque obtinenda, illaque ſiue iura ab ipſa ſtatim prima reſignatione, ſeu ceſſione, etiamſi illæ alias nullæ, & inualidæ eſſent, vacauiſſe, & vacare cenſeantur ex ipſo, &c. cum ergo non facta publicatione reſignationis, etiam alias nullæ, & inualidæ, gratia ſit irrita, & inanis, &c. clare appareret reſignatarium, non poſſe ſe iuuare clauſulis generalibus illius. Et vide quæ circa dictam deciſionem alias diximus ſupra *quinta parte, cap. primo, à numer. 90.*

Tandem aduertendum eſt, † quando dicta conſtitutio Greg. de publican. non habet locum in beneficiis vacantibus per adeptionem aliorum, iuxta decretum opponi ſolitum de dimittendo libere in manibus Sanctiſſimi intra duos menſes, vt fuit reſolutum in cauſa Feltren. parochialis 10. Nouẽb. 1600. coram 334

335 D. Lancelloto. Vbi † respondetur ad decisionem factam coram sanctissimo Clemente VIII. in causa Cæsaraugustana canonicatus 30. Martij 1579. quæ contrarium videbatur decidere, videlicet, quod loquatur in resignatione facta ad fauorem, licet de vacante per adeptionem secundi iuxta decretum: & quod continet illa decis. Feltren. est quod constitutio Gregor. &c. R. constitutio, de publican. vt *in decis. 599. noui. Farin.*

Sed rationes istius decisionis mihi non placent: nam prima, quòd tale beneficium non vacat per resignationem, sed per assequutionem, est reuera contra stylum cancellariæ & datariæ, vbi prouisiones de huiusmodi beneficiis dantur tanquam de vacantibus per dimissionem, & resignationem. Nec refert, quod apponatur etiam clausula, *seu alio quouis modo, &c.* nam in omnibus prouisionibus illa apponitur, vt videmus: vt si fortè beneficium vacat alio modo non expresso, ille veniat, vt dictum est *suprà cap. 1. huius partis*, & stante illo decreto de dimittendo in manibus Papæ non vacat statim primum per assecutionem secundi: quia per illud tacitè dispensatur, vt interim retineri possit, vt dicitur *infra cap. 5. numero 56. & seq.* Nec etiam est bona secunda ratio, quia ista dimissio etiamsi esset resignatio, non esset vera & propria resignatio, cùm non sit libera & spontanea, sed coacta: nam cùm ista resignatio habuerit principium voluntarium, & quo is sua voluntate acceptauit pensionem secundi cum illo decreto, necessitas ista non habetur in consideratione, iuxta alias dictum *2. par. cap. vltim. numero quadragesimoprimo, & ibi allegatos*: vltra quod de essentia resignationis non est, quòd sit libera & spontanea, nam resignatio coacta, seu metu facta, non est nulla ipso iure, sed mero iure valet, donec rescindatur, secundum communem, vt per Nauarr. *in cap. accepta de restit. spol. 5. op.* & Flamin. Paris. *de resign. libro 13. q. 2.* & voluntas coacta voluntas est, *cap. maiores, §. item quæritur, de bapt. cum aliis.*

336 Et ratio prædictæ † resolutionis est, quod respectu resignationum in manibus Papæ dict. constitutio solum videtur loqui de resignationibus in fauorem arctando resignatarium ad publicationem intra tempus, de quo ibi à tempore datæ suæ gratiæ numeran. & non de resignationibus, seu dimissionibus simplicibus, maxime ex decreto, in quibus Papa potest libere, & quandocumque prouidere, quicquid velit Flam. Paris. *dict. libro 11. quæst. 5. dub. 7. num. 48.*

337 Quamuis † respectu resignationum coram Ordinario loquatur de resignationibus liberè & simpliciter factis etiam coram Ordinario, qui non prouidit infra mensem, ita vt collatio fuerit deuoluta ad sedem Apostolicam, à qua prouisus tenebitur publicare, *vt in versic. de beneficiis autem*, & fuit solutum in d. Sabinen. parochialis, de quibus supra *numero 283.* Flam. *dict. quæstio 5. 7. dub. numero 49. & 50.*

338 Alia circa dict. constitutionem † videnda sunt per Flamin. Paris. *dict. libro vndecimo per totum.* vbi late tractat istam materiam, adducendo resolutiones Rotæ, vsque ad suum tempus in ea factas.

CAP. IV.

De Resignatione beneficiorum.

SVMMARIA.

VAcant beneficia renũciatione facta ex causa permutationis, quæ potest fieri etiam exprimendo Episcopo, quod renunciant ex ista causa, nu. 1. & 2. & n. 1. *referunt agentes de materia permutationis beneficiorum, quamuis non debeant, nisi permutantibus conferri*, n. 3. *Adeo vt non solum expectatiua, sed nec optio permutationis effectum impediat*, num. 4.

Cum beneficium vacet renuntiatione facta, ex causa permutationis non poterit ad illud redire renuntians sine noua collatione, etiamsi permutatio non sequatur, seu non teneat, nec habeat effectum, n. 5. *Quamuis contra teneant alij relati*, nu. 6. *Nempe, quod si permutatio non habuit effectum, permutantes possunt redire ad sua beneficia, absque noua collatione, quorum opinio tantum procedet in permutatione facta in manibus Papæ, nisi quando culpa eorum non habet effectum* n. 7. & seq. *vbi ponitur decisio Rotæ. Et ratio est, quia in permutatione facta coram Papa, si non habet effectum, ius non abdicatur a resignante, sicuti in resignatione in fauorem, & conditionali*, n. 9. *Non tamẽ potest, quis redire ad beneficiũ à se dimissum, ex eo, quod compermutans decesserit ante factam ei collationẽ, quamuis superstes, cui fuit collatum beneficium compermutantis, possit vtrumque retinere illa decedente ante ipsius resignationem.* n. 10.

Possunt omnia beneficia libere permutari, n. 11. *non solum habita in titulum, sed etiam commendam*, numer. 12. *Sed cum beneficia commendata sint affecta non potest eorum permutatio fieri, nisi coram Papa*, n. 13.

Et procedit etiamsi pro duobus vnum commutetur, si nihil aliud obstat, nu. 14. *& etiamsi nondum adepta sit possessio, nam habens ius in re, non tamen possessionem, potest cum alio permutare*, numero decimoquinto.

Permutatio solum fieri potest de beneficiis propriis. n. 16. *Et sic non potest fieri de iure ad rem*, n. 17. *nec de pensionibus*, n. 18.

Si vnus ex permutantibus non habet ius in beneficio, non valet permutatio contra Gambarum, & à fortiori non valet permutatio facta cum beneficio ficto, num. 19.

Si duo litigarent super aliquo beneficio, etiam ab vno ex illo possesso, non posset coram Ordinario, ex causa concordiæ fieri permutatio illius cum alio beneficio, n. 20.

Non valet permutatio pro tertio n. 21. *& debet esse inter duos, non triangularis, vel quadrangularis*, num. 22.

Ita demum beneficia possunt permutari, si cui vnita non sint, nam beneficia vnita permutari non possunt, n. 23. *Quod potest intelligi primo de beneficiis vnitis postquam vnio sortita est effectum*, n. 24. *Sed beneficium vnitum capitulo potest permutari cum alio Petri, vt hoc vniatur capitulo, & illud conferatur Petro, &c.* n. 25 *Et beneficia vnita videntur posse permutari inter se*, n. 26.

Secundo potest intelligi de beneficiis vnitis, antequam vnio sortiatur effectum, quæ etiã permutari nõ possunt, n. 27. *non solũ coram ordinario, sed etiam coram Papa: nã effectus vnionis nõ tollitur per prouisionẽ Papæ subsequentẽ, nisi sit facta motu proprio*, n. 28. *& nisi permutatio, seu resignatio in fauorẽ fiat coram*

coram Papa cum narratiua vnionis: nam tunc videtur ſuſpendi pro illa vice, etſi non ſit derogatum regulæ de iure quæſito, numero 29. *Et in reſignationibus, ſeu permutationibus ſolet dari ſuſpenſio vnionum ſuppreſſorum, & aliarum gratiarum*, n. 30. *Et ſic procedunt declarationes S. Congreg. adductæ*, n. 31.

An facta reſignatione ex cauſa permutationis, ſeu in fauorem, non facta mentione, ſeu ſuſpenſione vnionis, ſtatim ſubintret vnio, à n. 33. *reſoluitur negatiue, niſi ſit facta ſcienter, quamuis in reſignatione ſtatim ſubintret: iuxta quæ accipitur declarat. S. Congreg. adducta, &c.*

Iſta procedunt in vnione de beneficio certo, ſeu beneficiis certis, per quam acquiritur ius ad tale beneficiū, ſaltim ad rē, n. 37. *Vnio vero de beneficio primo vacaturo non capit beneficium reſignatum ex cauſa permutationis, ſeu in fauorem*, n. 38.

Et prædicta de plano procedunt in vnione de beneficio, ſeu beneficiis certis ſimpliciter facta: vnio vero de beneficiis etiam certis per ceſſum vel deceſſum facta non videtur habere locum in beneficiis reſignatis in fauorem, ſed intelligi de ceſſu ſimplici, niſi diceretur per ceſſum etiam in fauorem. n. 39. *nam beneficia reſignata ex cauſa permutationis, ſeu in fauorem, non dicuntur vacare ad effectum, vt alteri conferri poſſint, &c.* n. 40. *Sed verius eſt, non valere talium beneficiorum reſignationem in fauorem, ſeu ex cauſa permutationis, niſi facta mentione, & ſuſpenſione vnionis*, n. 41. & ſeq. *vbi ponitur deciſio Rotæ: & ſi facta eſſet ſcienter, intraret ſtatim vnio*. n. 43.

Permutatio debet fieri ex cauſa, nam ad eam iuſta cauſa requiritur, quā Epiſc. diſquirere, & cognoſcere debet, n. 44. *An debeat fieri ex cauſa neceſſitatis, ſeu vtilitatis Eccleſiæ, an vero poſſit fieri ex ſola expedientia, & vtilitate perſonarum*, à n. 45. *Reſoluitur poſſe fieri ex expedientia, & vtilitate perſonarum, quæ redundat in vtilitatem Eccleſiæ, quamuis ad hoc vt ſuperior teneatur admittere permutationem, requiratur cauſa neceſſitatis, vel magna, & euidentis vtilitatis Eccleſiæ.*

Permutatio facta abſque vlla cauſa iuſta, quæ ſaltim redundet in vtilitatem Eccleſiæ, & ad eam ſaltim reductiue pertineat, nulla eſt, ſi coram inferiore à Papa fiat: ſufficeret tamen cauſa ex parte vnius permutantium modo ex parte alterius non ſit in damnum Eccleſiæ conſiderabile, n. 49. *Quod maxime procedit ſtante conſt. 58. Pij V.* verſ. ad hoc, n. 50. *ex qua, iuncta* conſt. 42. *eiuſdem, beneficia ſic permutata coram ordinariis, abſque iuſta cauſa, manebunt tanquam vacantia reſeruata, & admittens ſuſpenſus*, n. 51.

Non præſumitur in dubio permutatio facta ex iuſta cauſa, nec credetur ordinario dicenti ſe facere illam iuſta de cauſa, niſi probetur illa ſi non eſt facta cum cauſa cognitione, n. 52. *Quamuis contrarium teneant Bellamera, & Ancharran. cuius ſententia procedet, quando ordinarius in ipſa permutatione enuntiaret adhibuiſſe cauſæ cognitionem.* n. 53. *Et pro prædicta doctrina fuit, quod cum regula ſit, permutationes beneficiorum de iure fieri non poſſe, qui dicit fuiſſe factum ex cauſa, quo limitatur regula, debet probare cauſam, &c.* nu. 54. *Facit etiam, quod aſſertioni iudicis non ſtatur ſuper cauſa, ſine qua actum facere non poteſt*, numero 55.

Permutatio debet fieri authoritate ſuperioris: & licet clerici inter ſe tractare de permutando valeāt, per ſe tamen permutare beneficia nullo modo poſſunt, nu. 56. *alias permutatio propria authoritate facta erit ſimoniaca, & ſic nulla*, num. 57. *Et ſua beneficia perdunt, qui ea ſic permutant, quia illis priuātur per ſententiam*, num. 58. *Imo ex Extrauag. cum deteſtabile, de ſimonia, videntur illis priuari ipſo iure, & incurrere excommunicationem, contra aliquos*, num. 59.

Superior hic intelligitur non ſolum Papa, ſed etiam Epiſcopus, nu. 60 *Et etiam coram Legato à latere poſſunt fieri permutationes, licet ſecus ſi non ſit de latere*, num. 61.

Improbatur Flaminius Pariſius dubitans, an hodie Epiſcopi poſſint admittere permutationes beneficiorum, quia dicta conſtitutione 58. *Pij V.* verſic. adhæc *expreſſe id conceditur ordinariis, &c.* à nu. 62. *Et ceſſat iam dictum Mandoſij, quod permutationes in manibus Papæ tantum fieri poterant ex alia bulla Pij V.* nu. 64.

Quid ſit faciendum, quando beneficia, quæ permutāntur, ſunt in diuerſis diœceſibus, remittitur ad gloſſam in cap. 1. de rerum permutat. in 6. verb. collationem, *& ibi Doctores*, num. 65. *& ſententia gloſ. eſt communiter approbata, quam ſequuntur relati*, num. 66.

An in permutatione beneficiorum inæqualium in valore coram ordinario poſſit authoritate ipſius reſeruari penſio, ſeu refundi pecunia ad coæquandos fructus, remiſſiue, num. 67.

Epiſcopo inferior non poteſt permutationi authoritatem præſtare contra Sylueſt. num. 68. & ſeq. *niſi iuriſdictionem haberet Epiſcopalem, aut id præſcripſiſſet*, num. 70. *Nec Epiſcopus habens ius conferendi beneficium in aliena diœceſi, poteſt admittere reſignationem illius, etiam ex cauſa permutationis*, num. 71.

Requiritur in permutatione conſenſus illorū, ad quos collatio, electio ſeu præſentatio pertinent, quamuis Epiſcopus totum debeat expedire, &c. num. 72.

An requiratur conſenſus omnium habentium eligere, præſentare, vel conferre, an vero ſufficiat conſenſus maioris partis, remiſſiue, n. 73.

Nec etiam vicarius Epiſcopi poteſt permutationes expedire, niſi mandatum habeat ſpeciale, numero 74.

An Capitulum ſede vacante poſſit permutationi authoritatem præſtare, à num. 75. *Reſoluitur poſſe, niſi beneficium ſpectaret ad prouiſionem Epiſcopi ſolius, ſine capitulo, quamuis alij aliter teneant. Sed ſi Epiſcopus admiſiſſet reſignationem ex cauſa permutationis de beneficiis ad eius collationem ſpectantibus, & antequam conferret decederet poſſet Capitulum illa compermutantibus conferre*, numero 81.

Nec etiam Epiſcopus poteſt permutationem expedire, ſi beneficia ſunt reſeruata, quorum permutationi ſolus Papa authoritatem interponit, nu. 82. *pro quo allegatur extrauagans* execrabilis de præb. verſ. inhibentes, *ſed non multum facit*, numer. 83. *Verum tamen eſt, quia de beneficiis reſeruatis inferior non poteſt ſe intromittere, &c.* numero 84.

Poſt reſignationem, quæ in permutatione debet interuenire, à ſuperiori admiſſam, requiritur collatio beneficiorum ſic vacantium, num. 85.

An sufficeret, si præsentibus permutare volentibus, & petentibus renuntiationem admitti, & collationem fieri, Episcopus dicat placet nobis & permittimus, à n.86. *Resolvitur non sufficere, sed opus esse, quod fiat expressa renuntiatio, & collatio contra Bellam. &c.*

Cum, coram Papa fit permutatio debent permutantes de aliis beneficiis obtentis, & de qualitatibus beneficij, alias exprimendis mentionem facere, n.89. & 90. *& idem erit in permutatione facta coram Legato,* num.92. *Quamuis aliqui teneant contrarium, quia hic non est impetratio, nec collatio simpliciter facta, sed ob causam permutationis,* nu.93. *cui rationi respondetur,* nu.94. *Nec obstat alia ratio, quod in permutatione collatio non est gratiosa, & libera, sed necessaria, nam admissio non est necessaria,* n.95.

Ex ista ratione videbatur, non esse necessariam mentionem obtentorum in prouisione de parochiali, quæ à Papa fit electo in concursu ab ordinario, nam est illi debita collatio, n.96. *Sicut etiam in institutione præsentati facta à Papa, non est necessaria mentio obtentorum,* n.97. *Nihilominus in prouisione parochialium praxis, consuetudo, & stylus videtur habere contrarium,* n.98.

In permutatione facta coram Ordinario, non est opus facere mentionem de obtentis, sicut nec in illa prouisione ab eo facta, n.99.

Quia superioris authoritas fraudis suspicionem tollit, nec delictum præsumendum est, permutationem non in fraudem, sed ex honesta affectione processisse credendum est, n.100. *nisi in contrarium vrgeant coniecturæ,* nu.101. *Sed coniecturæ istæ, quas adducunt Doctores citati, militant respectu expectantium, quando erant expectatiuæ, nunc autem cum non adsint expectantes, quia sunt sublati per Concilium, istæ coniecturæ fraudis permutationum videntur cessare,* n.102.

1 VAcant † etiam vt *cap. præced. in princip.* diximus, beneficia renuntiatione facta ex causa permutationis, de qua materia permutationis beneficiorum vltra ordinarios, *in tit. de rerum permutatione in Decretal. Sexto, & Clem.* sunt tract. Feder. de Senis, & P. de Vbaldis, de Perusio, Ægidij Bellameræ, late etiam scripsit Gambarus super tit. *de rerum permutatione in 6.* qui omnes habentur *in 15. tom. tract. nouorum, parte prima,* & Rebuff. *in praxi tit. de permutatione,* & Ioann. Nicol. Gimon. *in Enchirid. benef. titulo quinto de permutatione benefic.* & Ioann. Nicol. Delphinas *de iure patron. libro secundo ex num.* 136. Corra. *de benef. 1. parte cap. 9.* Roffin. *benef. ex cap. 31. cum seq.* Mandos. *de signatura gratiæ, tit. de permutatione,* Barthol. Vgolinus *de simonia, tab. 1. cap. 27. per totum,* D. Anton. *in summ. Theolog. p. 3. tit. 15. ca. 3.* Sylvest. *verb. permutatio 2.* & alij Summistæ *eodem verb.* Lessius *de iustit. & iure, lib. 2. cap. 34. dub. 36. & cap. 35. dub. 17.* & Suarez *de relig. tractat. 3. lib. 4. c. 31. 32. 33 & 34.* Azor *institit. moralium. par. 2. libro 7. ca. 29. & 30.* & Tuschus *a conclusio. 303. litera P.* & fr. Raphael. le la Torre *de relig. tom. 2. quæst. 100. art. 5. dissput. 7. 8. 9 & 10.*

2 Vacant ergo beneficia † renuntiatione, ex causa permutationis, quæ potest fieri etiam exprimendo Episcopo, quod renuntiant ex causa permutationis, vt constat ex *cap. 1. de rerum permut. in 6. & Clem. 1. eodem tit.* & ibi Imola, Bonif. *numer. 22. & numer. 87.* & Dd. & Petr. de Perusio *d. tract. de permutat. benef. vlt. p. num. 56.* alias 90. Gamb. *d. cap. 1. de rerum permut. in 6. nu. 4.* Cerola *in praxi Episcopali 2. p. verb. renuntiatio. §. 3.* Cechus *de benef. & pensio. Eccles. c. 2. numero 2. vers. 11.* & formularium instrumentorum, *pag. mihi* 334. & vbi ponitur collatio ex causa permutationis.

Quamuis non debeant † nisi permutantibus beneficia, ex ista causa resignata conferri, *d. cap. 1. & dict. Clim. 1.* Adeo † quidem, vt non solum expectatiua, sed nec optio permutationis effectum impediat, *d. cap. 1.* Feder. *qu. 28.* Card. *in d. Clem. 1. q. 16.* & Bonif. *numero 60.* Bellam. *d. tract. 7. p. qu. 2. & 12. p. q. vlt.* de Perusio late *vlt. p. q. vlt. à numero 57.* alias 91. Gamb. *d. cap. 1. numero 43.* Corras. *d. cap 9. numero 9.* Gim. dicens receptam communiter *d. tit. 5. cap. 10. numero 3.* Ioan. Nicol. Delphinas *d. lib. 2. qu. 16. à numero 156.* Rota *decisio 1. de rerum permut. in nouis in addit. numero 7.* Feder. *consil. 21. numero 14.* Bursat. *consil. 351. numero 6. lib. 4.* Pet. Greg. *de benef. cap. 39. num. 4.* Flam. Paris. *de resign. benef. libro 2. q. 20. num. 2.* Azor *cap. 30. q. 7.* & vide Gigan *de pensio quæst. 63. numero 4.*

Vnde cum beneficium † vacet renuntiatione facta ex causa permutationis, non poterit ad illud redire renuntians sine noua collatione, etiamsi permutatio non sequatur, seu non teneat, nec habeat effectum, ita glo. *in ca. penul. de rerum permut* Domin. *in d. cap. 1. numero 21.* & ibi Prob. ad Monach. *a numero 14.* Felin. *in cap. cum venerabilis. num. 11. de excep. & in cap. cum ex officij. in fin. de præscrip.* Auffer. ad Capellam Tolos. *decis. 261.* Selua *de benef. 3. p. qu. 24.* Bellam. *d. tract. 11. p. q. 3.* Petr. de Perusio *6. p. ex numero 51.* alias 84. Gamb. *in dict. cap. ex numero 62.* Rebuf. *d. tit de permut. numero 11. & 16. & pacificus possess. numero 166.* alias 145. Corras. *d. 1. p. cap. 8. numero nono.* Ioan. Nicol. Gimon. *d. tit. 5. cap. 14. ex numero 5.* Ioan Nicol. Delphin. *d. libro 2. q. 6. numero 146.* Mascard. *de probatio. conclus. 1401. num. 5.* & Rota *decis. 3. in antiquior. & 9. & vlt. in antiq. de rerum permut. & 1. & 4. in nouis eod. tit. & 1. de filiis presbyt. etiam in nouis in fine,* quæ dicit, quod noua collatio debet fieri per superiorem habentem ad hoc potestatem, & sic per Papam, si beneficia sunt reseruata, alias per Ordinarium collatorem, vt inquit Francus statim citandus, casu quo sit necessaria noua collatio: & idem fuit resolutum in illa Gerund. permutationis coram domino Lita 5. Iulij 1593. supra adducta *cap. præceden. numero* 20. & est videnda in proposito.

Quamuis † contrarium teneant Ioann. Andr. & Francus cum aliis, quos refert *in d. cap. 1. de rerum permu. in 6. num.* 11. Feder. *quæst.* 8. dicens opinionem Ioan. Andr. æquiorem, quia per eam vitatur circuitus, & incommoda beneficiorum, & Bonif. *in d. Clem. 1. n. 96.* & Papaz. *in additione ad decis. 4. de renunt. in nouis, num. 10. & additio vlt. d. decis. 1. de rerum permut. in nouis,* Rosin. *de benefic. cap. 38.* & Duare. *lib. 8. cap. 3.* Mandos. *d. tit. de permut. vers. clausula vt alteri,* Flam. Paris. *lib. 1. quæst. 14. numero 12.* Zauallos *qu. 561. à num. 6. &* D. Frechilla *in rubrica de renunt. numer. 51. & de excommunic. 5. art. 2. p. num. 9.* qui alios referunt, & dicunt quod si permutatio non habuit effectum, permutantes possunt redire ad sua beneficia, absque noua collatione & Azor *d. cap. 29. qu. 21.* & Lessius *d. cap. 34. num. 195.* & Thom. Sanch. *lib. 2. cap. 26. num. 9.*

Quorum

7 Quorum opinio tantum † procedit in permutatione facta in manibus Papæ, tunc enim si permutatio non habet effectum, potest permutans sine noua collatione redire ad suum beneficium, vt *in dict.c. 4.de rerum permut.*alias 293. *& 2.de renun.* alias 67. *in antiq.* & fuit resolutum in causa Salamantina pensionis 8.Iunij 1585. coram Domin.Bubalo, nisi quando culpa eius non habet effectum,vt in eadem causa 13 Iunij 1586.& diximus *c.præced.à numero* 30. quamuis eadem causa 24. Maij 1585. domini fuissent varij, an correspectiuitas in permutatione inducat conditionem suspensiuam taliter, quod possint redire sine noua collatione, si fiat in manibus Papæ.

8 Et est † decisio in vna Barchinonens. parochialis 10.Decembr.1601.coram D.Sacrato,quæ sic ait, *Dixerunt domini Ioannem Caluum,non cecidisse à possessione beneficij,de quo agitur per resignationem ad fauorem Iacobi,quia resignatio non fuit simplex, sed conditionalis,nempe ex causa permutationis,vnde cũ alterum ex beneficiis permutatis non fuit acquisitum Iacobo,resignatio ex c.*non impletæ conditionis, *cessauit*, *Rota* decis.4.de rerum permut.in antiq.*Guidobo.*decis.58.*Puteus* 158.lib.3. *Chisanen.*155.*Achilles* 10.n.4. de restit.spoliat.

9 Et ratio est, quia † in permutatione facta coram Papa,si non habet effectum, ius non abdicatur à resignante, vt *in dict.decis. quarta, de rerum permu. & 2.de renun in antiq.* Probus ad Monach. *in capit. 2.de præbend. in 6.num.*29.& Flamin.Paris.*dict.lib.1. quæst.3.num.*49.*&* 95. sicuti in resignatione in fauorem,& conditionali,Flamin.Paris.*dict.qu.3.num.*95. *& per totam,*vbi id late probat, multas decisiones & authoritates afferens de resignatione conditionali, & in fauorem, quod tamen magis videtur de stylo, & æquitate,quam de rigore iuris, quia in huiusmodi resignationibus conditio magis videtur resolutiua,quam suspensiua in rigore.Vnde sicut in renuntiatione conditionali, & in fauorem, non seruatis conditionibus resignans potest redire sine noua collatione, quia non abdicatur ius ab eo, & resignasse non censetur.Flamin.Paris.*dict.lib.*1.*qu.*14.*à nu.*6.ita in resignatione ex causa permutationis facta coram Papa.

10 Aduerte † tamen quod si duo resignant sua beneficia, causa permutationis, & facta collatione vni alter decedat ante factam sibi collationem, superstes non habet ingressum ad beneficium à se dimissum, quia quoad eum permutatio habuit effectum, vt per Gonçal.ad *regul.mensium gloss.*15.*§.*2.*à numero* 40.quem vide, quamuis superstes, cui fuit collatum beneficium à compermutante resignatum, possit vtrumque retinere illo decedente,antequam ipse suum resignaret, cum per eum non stet, quin permutatio adimpleatur, & consequenter, licèt Gonçalez *à numero* 55. dubitet de hoc, an beneficium maneat vacans ex illa resignatione, siue fuerit facta coram Papa, siue coram ordinario, & non per obitum. Et ratio dubitandi Gonçalez tollitur infrà *numero* 88. Rebuffus *dict.titul. de permut. num.*28. Lessius *dict.cap.trigesimoquarto.numero* 97.& Azor *dict.c.*29.*quæst.*29. nisi ambo essent incompatibilia, nam tunc mortuo compermutante vacaret beneficium superstitis,tanquam prius ab eo obtentum, aut certe ei dabitur optio, vt dimittat, quod voluerit, arg.eius,quod tradit Hoieda *de incompatib.benef.*1. *P.c.*13.*n.*56.*&* 57.& quod dicitur infra *c.*5.*num.*312. *&* 319.Si vero compermutans,qui resignauit, decederet ante factam collationem superstiti, qui nondum suum resignauerat, cùm permutatio iam non possit habere effectum, non debebitur illud beneficium superstiti, sed libere prouidebitur, tanquam vacans per d.resignationem.

Possunt autem † omnia beneficia libere permutari, vt *in titulo de rerum permu.* Corras. *dict. capitulo 9.numero* 1.& Suarez *dict.lib.*4. *capitulo* 34. *numero* 1. 11

Quod procedit † non solum in beneficiis habitis in titulum,sed etiam in commendam, Corras.*ibi, & c.*6 *eiusdem* 1.*par.num.*7.& vide Feder.*qu.*15 Bellam.3.*p.q.*4.Pet.de Perusio 1.*p.q* 3.*n.*6. alias 9 Gamb. *in d.c.*1.*num.*87.*&* 88.*& de off legati libr.*4.*rubrica de potestate legati in commendando beneficia,nu.*113. *& seq.*Seluam 3.*p.q.*33.*nu.*2. Probum ad Monachum *in c.nemo de elect.in* 6.*n.*33.Gimon.*dict.ti.*5.*c.*6.*ex n.* 1.Cuchum *in inst.maior.lib.*3.*ti.*6.*num.*20.&Flamin. Paris.*lib.*2.*q.*17.Azor *c.*29.*q.*11.& D.Card Manticam *de tacitis & ambiguis conuentionibus lib.*25.*tit.*9.*à num.*26. 12

Et quidem † cum beneficia commendata sint reseruata, seu affecta vt dictum est supra 4.*p.c.*4.*à numero* 64.non potest eorum permutatio fieri, nisi coram Papa iuxta dicta infra *à num.*82. & docet Mantica *ibi.* 13

Secundo procedit † etiamsi pro duobus, seu pluribus vnum commutetur,si nihil aliud obstat,Feder. *quæst.*12.Domin.*in d.c.*1.*n.*8. Bonifac.*in d. Clem.*1. *à num.*76.Bellam.3.*p.q.*9. Pet.de Perusio 1.*p.q.*1.*num.* 4.alias 5.Gamb.*in d.c.*1.*ex num.*73.Rebuff.*tit. de permutatione,num.*40.Corras *d.c.*9. *num.*1. Gimon.*d.c.* 6.*num.*17.*&* 18.Ioan. Nicol. Delphinas *d.lib.*2 *q.*20. *num.*164.Nauarr. *consi.*43.*numero* 3.*de simon.*& Cechus *d.c.*2.*num.*2.Azor *d.c.*29.*q.*12.& Mantica *s.numero* 65. 14

Tertio † procedit etiam si nondum adepta sit possessio,nam habens ius in re,non tamen possessionem,potest cum alio permutare,Franc.*in d.c.*1.*num.* 16.& ibi Gamb.*num.*86. Petr.de Perusio 1.*p. num.*1. Probus ad Monach. *in c.licet Episcopus de præben. in* 6.*num.*6.Corras.*d.c.*9.*num.*1. & Mantica *s. num.* 2.*&* 9. 15

Intellige tamen † permutationem solum fieri posse de beneficiis propriis *dict.c.*1. & ibi, Domin. ex *num.*5.Franc.*nu.*1.*&* 15.& alij.Bonif.*in d.Clem.*1. *ex nu.*70.Feder.*q.*13.Bellam.2.*p.q.*1.Petr.de Perusio 1. *p.n.*1.*&* 2.Felin.*in c.ad audientiam* 2. *de rescr.num.* 11.Corras.*d.c.*9.*n.*2. Gimon *d.ti.*5.*c.*2.*nu.*5.*&* c.5.*nu.*1. Rosin.*de benef.c.*35.Nauarr.*in man.c.*23. *n.*100.*vers.* 3.*quod,& consi.*43.*de simon.nu.*2.& Vgolin.qui alios refert *d.c.*27.*§.*1.*n.*4.& Cechus *d.n.*2.& nouissime D. Card.Mantica *de tacitis & ambiguis conuent.libr.* 25.*ti.*9.*à n.*2. 16

Ex quo † infertur non posse fieri permutationem de iure ad rem,quod etiam tenet Ioann. Nicol.Delphinas *s.q.*21.*n.*156.Flam.Paris.*lib.*2.*q.*21.*&* 2.Cerola *d.*2.*p.verb.renun.§.*1.& Cechus *d.num.*2.*vers.*9.Azor *c.*29.*q.*22.Torre *disp.*7.quamuis contrarium posse sustineri doceat Gamb.*in rubrica de rerum perm. in* 6.*num.*8.*& in dict.c.*1.*num.*42. cuius opinio communiter reprobatur,secundum Flam.Paris.*dict.q.*21. *num.*15. & quamuis has permutationes non esse irritas,si ordinarius illas admittat, putet Lessius *de ius. & iure,lib.*2.*c.*34.*num.*199. & in manibus prælati fieri posse,si alias habentes talia iura haberent facultatem transferendi in alios,concludat Suarez *d. lib.*4. *c.*31.*n.*19. 17

18 Nec etiam fieri poteſt † permutatio benefic. cum penſione, nec penſionum inter ſe, quamuis ſint cum facultate transferendi, quia penſio non eſt beneficium, vt dictum eſt *1.p.c.5.*& Epiſcopis ſolum conceſſum eſt permutationes beneficiorum authorizare, iſta Suarez *d.lib.4.c.31.*& Torre *diſp.9.* Azor *1.p. lib.8.c.12 quæſt.8.*& Vgolin.*de off. Epiſc. ca.50.§.10. num.4.*

19 Secundo † infertur, quod ſi vnus ex permutantibus non habet ius in beneficio, non valet permutatio, vt per Domin. *numero 6.*& Franc. *17. in dict.c.1.* Feder.*q.10.* Bellam.*2.p.q.9.* & *10.p.q.2.* Petr.de Peruſio *1.p.numero 3.* Coſm.*in pragm.ſanctione, ti.de collatio.§.item inſuper, verb.diſponere, circa fi.* Gimon. *d.ti.5 c.5.num.2.*& Cechus *ſ.verſic.6.* & *8.* Leſſius *d. c.34.num.195.* Azor.*dict.c.29. qu.19.* & alij, quamuis Gamb.*dict.c.1. ex numero 58.* teneat valere collationem, ex parte eius, qui ſuum beneficium bene obtentum reſignauit, niſi antea ius fuerit quæſitum alteri in hoc per permutationem adepto. Vnde à fortiori infertur contra Rebuff.*dict. titu.de perm.num. 14.*& *15.* non valere permutationem factam cum beneficio ficto, quod non habet compermutans, ſed falſo illud nominat. Leſſius *ſ.num.vigeſimo,*& Azor *c.30 qu.vltim.*& *c.praced.qu.16.*& Suarez *d.lib.4.c. 35.n.19.*& *20.*

20 Tertio † infertur, quod ſi duo litigarent ſuper aliquo beneficio, etiam ab vno ex illis poſſeſſo, non poſſet coram Ordinario ex cauſa concordiæ fieri permutatio illius cum alio beneficio, beneficia enim debent eſſe permutantium pacifice, nec coram Ordinario poteſt in his fieri concordia, ad tradita ſupra *1.p.c.5 à nu.350.* quicquid dicat Torre *diſp.12. 3.dicto.*

21 Quarto † infertur, non valere permutationem pro tertio, Domin. *num.5* & Gamb. *num.56.* quem vide *in dict.c.1.* Feder.*q.40 ad fi.* Bonif. *in d.Clem.1. num.43.* Petr.de Peruſio *vlt.p.n.56.* Ioan.Nicol.Delphinas *ſ.q.19 num.162.* Nauarr. *d.conſi 43.de ſimon. num.3.*& Cechus *d.nu 2.verſ.11.* Leſſius *lib 2. c.35.n. 87.* Azor *dict.c.30. quæſt.6.* & Suarez *dict. lib.4. c.35. num.18.*

22 Et † permutatio debet eſſe inter duos, non triangularis, vel quadrangularis, Achill. *deciſ.298.* & Caputaq.*325.p.2.* Gonçal.*gl.14.n.58.* Leſſius *ibi, num.88.* & Suar. & Boetius Epon. de Saturnino permutationis beneficialis, etiam triangularis iure commentarium fecit.

23 Secundo † intellige, ita demum beneficia poſſe permutari, ſi cui vnita non ſint, nam beneficia vnita permutari non poſſunt, vt docet Corraſ. *dict. capit. 9.num.1.*

24 Quod poteſt † intelligi dupliciter, primo de beneficiis vnitis, poſtquam vnio ſortita eſt effectum, nam cum per vnionem extinguatur titulus, & nomen beneficij, & non dicatur amplius beneficium, nec cenſeatur beneficium ſeparatum, ſed ſub titulo beneficij, cui facta eſt vnio, ſit confuſum, vt dicit infra *vltim. p c.2. à numero duodecimo,*& ideo non poſſit renuntiari, Ferret. *conſil.255.num.9.* nec poſſit per ſe impetrari, etiam à Romano Pontifice, niſi narrata vnione, &c. Hoieda *de incompatibilitate benefic.2.p.c 3. num. duodecimo.* non valet de tali permutatio, Sarnen. *in regul.de infirmis quæſt.15.* & Bellamera *3.p qu.7.ad fi.* dicens, quod de ſuppreſſo eſt indubitatum permutari non poſſe, quia illud, quod non eſt permutari non poteſt, niſi ſuppreſſio veniſſet poſt renuntiationes, & tradit Gonçalez *gloſſ.5. §.7.num.11.14.*& *22.* Azor *dict. c.29. qu.7.* Mantica *ſ. num.11.*

Sed an beneficium † vnitum, verbi gratia, Capitulo, poſſit permutari cum alio Petri, vt hoc vniatur Capitulo, & illud conferatur Petro, Bonifacius *in dict.clem.1.ad fi.* tenet, quod ſic, ſed id fit diſſoluta prima vnione ex cauſa vtilitatis, ſeu neceſſitatis Eccleſiæ. 25

Et etiam beneficia † vnita videntur poſſe permutari inter ſe, ad *c. cum venerabilis de excepti.* & Corr.*d.c.9.n.1.* ibi: *Siue proprietatis iure.* 26

Secundo † poteſt intelligi de beneficiis vnitis, ante quam vnio ſortiatur effectum, & de his loquitur Corraſ. *ibi,* vt patet ex *deciſione* Rotæ, quam allegat *160. in antiquis,* quæ alias eſt *3.de rerum perm.* & dicit, quod beneficium vnitum non poteſt permutari per eum, qui illud tenet, ante quam vnio ſortiatur effectum, idem ait *deciſio 1.eo 11. in antiquior.*& Franc.*in dict c.1.num.quarto* Oldrad.*conſi. 257. à num vigeſimo.* Paninus *de off.*& *poteſt a.Capitul.ſede vacante 3. quæſt. ſecunda parte, numer.18.* Staphil.*de literis gratiæ, ti de vi.* & *effectu clauſula. de clauſula motu proprio, §.ſexto, num.6.* Bellam.*d. tract.de permutatione bene. 3. p.quæſt.7.* dicens, in hoc omnes concordare, & ipſum cum eis, dummodo vnio ſit iuridice facta, ita quod de iure teneat, quia ſi de iure non valeret, propter aliquem defectum, tunc non impediret permutationem, *regu. nun præſt.lib.6.* & dummodo vnio ipſa tota permutationem, & renuntiationes, ſeu renuntiationem factam ex cauſa permutationis præcedat. Et Petr. de Peruſio *eo.tract.1.par. quæſt.6. à num.10.* alias *15.* Caccialup.*de vnio artic.8 quæſt.13.* & Gambat. *in dict. c.1. num.81.* Rebuff.*in praxi reg.de vnio. gloſſ.11.num.8.* & de vnionis reuocatione, *num.32.*& *33.*& *ti. de vicariis perpetuis num.18.* Gimon. *dict.ti.5.c.6.num.9.* Hoieda *dict.c.3.num.9 verſ. ſed virum practicabilia.* Rota *c.de vnione, num.14.* Cerola *in praxi Epiſcopali 1.p.verb.vnio.§.71.*& *ſub.*& *2.p.eod.verbo.§. 14.* Azor *dict quæſt.7.*& eſt communis opinio, vt per Elami. Pariſ. *lib.2.de reſign.qu.9.num.2.* qui alios refert, & idem in reſignatione in fauorem, vt per Flamin. *ibi,* cum communi. & Azor *d.lib.7 c 25.qu.8.* & facit decretum Concil. Trid. *ſeſſ.25. c.5 ad fi.*& *ſeſſ. 23.c.18.verſ.nec per reſignationem,*& *ſeſ.24.c.15.ad fi. de reform.*

Quod non ſolum, † procedit coram Ordinario, ſed etiam coram Papa, nam effectus vnionis non tollitur per prouiſionem Papæ ſubſequentem, quia alias ſequeretur, quod vnio poſſet eſſe inutilis per frequentes, & plures permutationes, ſeu prouiſiones, quod non eſt de mente Papæ, Rota *dict. deciſ.3.de rerum perm.in antiq.* Staphil.*dict.numero 6.* Bellam.*ſ.*& *3.p.quæſt.9.num.vndecimo,* Caccialup. *art.9 quæſt.5.* Rebuff.*dict.titul de vnionis reuocatione, numero 32.practic.* Rota, *num.15.verſicul.vnio per prouiſionem,*& Cerola *ſ.*& Azor *dict.qu.8.* & Rota in Agrigentina beneficij S. Anton. 12. Nouemb. 1601. coram D.meo Corduba adducta *6.par. c.2. numero 130.* niſi ſint factæ motu proprio, Cerola *dict. §.7.1. dub.* iuxta dicta *vltim.par.c.2. numer.94.* contra Staphil.*dict.num.6.*& Selua *de benef.c.3.p.qu.11.num.26. 14.qualit.* 28

Hoc † tamen non procedit, quoties permutatio ſeu reſignatio in fauorem facta eſſet coram Papa cum narratiua vnionis, nam tunc videtur ſuſpendi vnio pro illa vice, etiamſi non ſit derogatum regulæ *de iure quæſito.* Puteus *deciſi.337. lib.1.* Flam. Pariſ. 29

Paris. s. *à n.* 8. Cechus *d. c. 2. num. 3. vers. si vero beneficium*, & post hæc Gonçal. *gl. 5. §. 7. à n.* 137. & videtur tenere Azor *d. q.* 8.

30 Et in † resignationibus, seu permutationibus, solet dari suspensio vnionum, suppressionum, & aliarum gratiarum, Mandos. *de resigna. gratiæ tit. de resignatio. vers. datur suspensio.* Flamin. Paris. *lib.* 8. *qu.* 7. *numero* 172.

31 Et † sic procedunt sequentes declarationes S. Cõgregationis Concil. *d. c.* 15. Prima, *Vniri possunt beneficia viuentium, sine tamen præiudicio obtinentiũ seruata forma huius decreti: sed si beneficium viuentis vnitum contingat resignari, & resignationem per Sedem Apostolicam admitti, vnio pro illa vice suspenditur.* Secunda, *Quando beneficium à Sanctissimo confertur, etiam ex causa resignationis etiam si per ordinarium cap. sit vnitum, & in literis Apostolicis non adsit specialis derogatio, tunc valet collatio, dummodo habeat suspensionem generalem, vel specialem.*

32 Sed † an facta resignatione ex causa permutationis, seu in fauorem, non facta mentione, seu suspensione vnionis, statim subintret vnio, Franc. *vbi* s. cum Feder. & Imola docet, quod statim facta resignatione ex causa permutationis vacant beneficia, & habet locum vnio, quia ille text. *in d. c. 1. de rerum permut. in 6.* non habet locum in beneficiis vnitis, & facit *dec.* Putei 292. *n.* 2. *& lib.* 2.

33 Cæterum † Flam. Paris. *d. lib. 2. qu. 9. n.* 20. ait communem opinionem esse per resignationem in fauorem sic factam de beneficio vnito non abdicari ius à resignante & per consequens resignantem posse continuare, seu redire ad suum beneficium, cum Paulo Parisio *cons.* 114. *à n.* 7. *vol.* 4. & sic fuisse iudicatum per S. Congreg. Concilij.

34 Quod † tamen limitat. *num.* 21. non habere locum quoties resignans sciens vnionem non fecit de ea mentionem, nam cũ tunc scienter nulliter resignare videatur, amittit ius per resignationem, iuxt. decisionem Rotæ in causa Romana canonicatus coram D. Seraphino, de anno 1567. de qua supra *c. præced. numero* 36. & quæ ibi diximus, quamuis in resignatione simplici statim subintret vnio, vt per Flam. *d. qu.* 9. *à num.* 22.

35 Iuxta † que accipiẽda est declaratio S. Cõgregatiõnis Concilij super *d. c.* 18. *sess.* 21. quæ sic ait, *Vniones legitime facta sortiri debent effectum, non tantum cũ vnita beneficia vacare contigerit per obitum, sed etiam cum per resignationem, eaque de re poterit Episcopus datarium docere*, & quod ait Azor *d. q.* 8.

36 Ex quibus † dicendum erit in permutatione contra Francum, quod si permutatio facta fuerit ignoranter coram ordinario, vel coram Papa, non facta mentione, & suspensione vnionis, permutantes possunt redire ad sua beneficia, & vnio pro tunc non habet locum, sed erit expectanda vacatio libera, si verò scienter facta sit talis permutatio, subintrabit vnio, & sic procedit sententia Franci, Rebuff. *d. ti. de vicariis perpetuis, n.* 19. *&* 20 pro distinctione est *decis.* Cassadori *vnica de rerum permut. nu.* 2. & sic est accipiendum, quod tradit Francus s. *num.* 6. *vers. imo statim.*

37 Sed aduertendum † est, ista procedere in vnione de beneficio certo, seu beneficiis certis, & ita loquuntur citati, per quam acquiritur ius ad tale beneficium, saltim ad rem: Puteus *d. decis.* 357. *n.* 10. *lib.* 1. Flam. Paris. *d. q.* 9. *nu.* 6. sicut per reseruationem de certo beneficio pro aliquo factam, Sarn. *in regul. de non tollendo iure quæsitõ, qu.* 1. *vers.* 6 *modo.* & Simoneta *de reseruatio, qu.* 26. vt dicitur s. 4. *p. c.* 36. *modo num.* 41.

Vnio † vero de beneficio primo vacaturo, non 38
capit beneficium resignatum ex causa permutationis, seu in fauorem. Hieron. Gabr. *cons.* 199. *lib.* 2. vbi loquitur de indulto concesso S. Inquisitioni Hispaniæ, de primo canonicatũ, & præbenda vacante, in vnaquaque Ecclesia, sequitur Flamin. Paris. *lib.* 10. *q.* 7. *n.* 18.

Item † prædicta de plano procedunt in vnione 39
de beneficio, seu beneficiis certis simpliciter, & absolute facta, vnio vero de beneficiis, etiam certis per cessum, vel decessum facta, & sic restricte ad istos modos vacandi, non videtur habere locum in beneficiis resignatis in fauorem, sed intelligi de cessu simplici, nisi diceretur per cessum etiam in fauorem certæ personæ, Puteus *dict. decis.* 357. Flamin. Paris. *lib.* 1. *q.* 4. *n.* 38. *& lib.* 2. *q.* 9. *n.* 2. *& qu.* 17. & facit *decis.* Cassadori 3. *de renunt.* & Putei 513 *lib.* 2. *&* 177. *lib.* 3. & Mohed. *vltim. de renunt.* alias 341. & Paleoti 402. *lib.* 3. *par.* 3. *diuers.* Mandos. *de resignatura gratia, ti. de regressibus. vers. notandum est*, & Flam. Paris. *d. lib.* 2. *qu.* 18. *&* 19. *numer.* 9. & in terminis *decis.* Putei 262. *lib.* 2. sententia ipsius Putei. & Aquen. de qua ibi *à num.* 4.

Nam † beneficia resignata ex causa permutationis, seu in fauorem, non dicuntur vacare ad effectum 40
vt alteri conferri possint, Probus ad Monac. *in dict. c. 1. de rerum permut. in 6. num.* 11. *ad fi.* & vt comprehendantur in iuribus, & priuilegiis loquentibus de beneficiis vacantibus, Mascard. *de probatio. conclus.* 1401. alias 1395. Flamin *dict. lib.* 1. *q.* 4. *num.* 24. *& lib.* 10. *q.* 7. *à numero* 18. & dictum est *c. præceden. numer.* 4. *&* 10. *&* 9 *p. c.* 2. *à numero* 157. & conducit 2. declaratio S. Congregationis ibi adducta *numero* 159. vnde vnio per cessum vel decessum, non intraret facta resignatione in fauorem, seu ex causa permutationis, Puteus *d. decis.* 357.

Nihilominus † tamen dicendum est, non valere 41
talium beneficiorum resignationem in fauorem seu ex causa permutationis, nisi facta mentione, & suspensione d. vnionis ex supradictis, Rebuff. *dict. ti. de vnionis reuocatione, numero* 32. Puteus *d. decis.* 357. Rota in vna Eugubina beneficij S. Stephani 10. Decembr. 1590. coram D. Pamphilio, quæ † sic ait: *Fuit* 42
resolutum vnionem factam per Leonem, & Clementem Congregationi Montis Oliueti fuisse purificatam per obitum Aurelij, per cuius cessum, vel decessum, facta fuit, non obstante resignatione de anno 1554. *per Aurelium in manibus Roman. Pontificis ad fauorem Lactantij, quæ tanquam nulla propter non factã mentionem vnionis non abdicauit ius à resignante, quæ resignatio non expressa vnione fuit nulla, & surreptitia, tradit Rotã* decis. 3. de rerum permutat. in antiq. *vbi post Ioan. And.* in additionibus ad Specul. in tit. de præben. in princip. *dicit, quod prouisio Papæ non tollit effectum vnionis, nisi fiat mentio de vnione, quæ alias de facili posset reddi inutilis, propter frequentes renuntiationes, Oldrad.* consi. 257. *Felin.* in cap. in nostra cor. 27. de rescript. *Boer.* decis. 346. in fin. *Selua.* de benef. par. 3. quæstion. 11. numero 75. *præsertim stantibus clausulis amplissimis, de quibus in literis vnionis cum decreto irritan. ad futuras dispensationes, & licet hoc non procedat, vbi in gratia est apposita clausula suspensionis vnionis, Puteus* decision. 357. libr. 1. *Fabrus* decision. 20. libr. 1. *in quibus terminis loquitur Cassad.* decis. 3. renuntiat. *vbi erat clausula*

cum ſuſpenſione omnium gratiarum, quæ habet vim ſuſpenſionis vnionis vt habetur in d. dec. paulo ante n.1. *& tradit Rebuff.* tit. de reuocatione vnionis. n.32. *Hæc tamen ſuſpenſio non legitur in iſta reſignatione, in qua adeſt tantum clauſula generalis derogatoria omnium obſtantiarum, per quas effectus gratiæ differri, vel impediri valeret, quæ non operatur ſuſpenſionẽ vnionis, de qua non eſt facta mentio, cum non tollat vitium ſurreptionis, nec referatur ad non expreſſa, Bald.* conſ. 400. ſub n. 2. *Corneus* conſi. 245. lib. 1. *Aym.* conſ. 296. ſub n. 3. *quod autem per reſignationem nullam non fuerit abdicatum ius à reſignante, & conſequenter beneficium vacauerit per obitum, & ex perſona Aurelij, ſatis conſtat ex eo quod eſt facta in fauorem certæ perſonæ, quæ dicitur conditionalis, quatenus reſignatario ius quæratur, & alias conditione non ſecuta euaneſcit, & non abdicat ius à reſignante, Abb.* in c. cum pridem circa fi. de pact. *Puteus* deciſ. 158. lib. 3. *Guidobon.* 59. *Achil.* 10. de reſtit. ſpoliat. *Mohed.* deciſi. 83. *Caputaq.* deciſi. 2. lib. 1. *in manuſcr. & in impreſſis* 215. p. 1. & 84. p. 3. *& ita ceſſant, quæ dicuntur quod vnio non purificatur exceſſione facta ad fauorem certæ perſonæ, ex Caſſad.* d. deciſi. 3. de renunt. *Puteus* 357. lib. 1. cum aliis allegatis, *quia Congregatio non prætendit effectuationem vnionis exceſſione Aurelij, ſed per eius obitum de anno* 1564. *non obſtante præfata reſignatione nulla, per quam non fuit abdicatum ius à reſignante, vt ſupradictum fuit, & ita domini concluſerunt, reſeruata tamen facultate Do. Lactantio Mariano videndi, an poſſit iuuari ex longiſſima poſſeſſione, iuncta taciturnitate monaſterij, quod erit particulariter videndum, &c.* & ita iuxta hanc deciſionem procedet reſolutio eiuſdem Rotæ in cauſa Monaſterienſ. capellaniæ 10. Mart. 1604. coram Domin. Ludouiſio, qui allegat dict. Eugub. S. Stephani 17. Mart. 1599. nempe quod vnio, &c. *R. vnio* 2.

43 Et ſi talis † reſignatio in fauorem, ſeu ex cauſa permutationis de beneficio vnito per ceſſum, vel deceſſum, eſſet facta ſcienter, intraret ſtatim vnio, iuxta dicta, & in terminis Rebuff. *dict. ti. de vicariis perpetuis, n.* 20.

44 Tertio intellige permutationem debere fieri ex cauſa, nam ad permutationem iuſta cauſa requiritur, quam Epiſcopus diſquirere, & cognoſcere debet (licet male ſeruetur) *c. quæſitum de rerum perm.* & ibi doct. *l.* 63. *in fi. ti.* 5. *partita* 1. Card. *in d. clem.* 1. *n.* 15. Anchar. *conſi.* 279. Rota *deciſ.* 8. *de procurator. in antiq. n.* 4. Bellamera *deciſ.* 94. *& de perm. beneſi.* 6. *p. in princ. & qu.* 1. Staphil. *de literis gratiæ, ti. de modo & forma impetran. §. de iurepatron. perm. num.* 2. Decius *conſil.* 141. *num.* 4. Aym. *conſil.* 82. *num.* 8. *& conſil.* 153. Probus ad Monach. *in c. 2. de renun. in 6. n.* 24. *&* 25. Rebuff. *in praxi ti. de perm. num.* 19. Gimon. *dict. tit.* 5. *c. 2. num. duodecimo, & ca.* 5. *num. decimo, & c.* 7. *num.* 6. Duaren. *de beneſi. lib.* 8. *c.* 3. & Cechus *ca.* 10. *num.* 2. *verſ.* 2. conducit *conſi.* Cald. 2. *de rerum perm. num.* 2. vbi *ait*, quod permutationes ſunt odioſæ, & reſtringendæ, quia contra Concilium, *c. maioribus de præb.* ideo requiritur cauſa, vt contra illud Epiſcopus diſpenſet, Tuſchus *concluſ.* 303. *num.* 1. *&* 365. *num.* 2. *&* 5. *litera P.*

45 Sed dubitatur, an † permutatio debeat fieri, ex cauſa neceſſitatis, ſeu vtilitatis Eccleſiæ, an vero poſſit fieri ex ſola expedientia, & vtilitate perſonarum. Et quidem videtur requiri cauſa neceſſitatis ſeu vtilitatis Eccleſiæ, ex *dict. c. quæſitum verſ. ſi autem Epiſcopus*, & tradunt Anchar. Bellam. Staph. Aymon. Probus, & Gimon. ſ. & Boerius *deciſio* 205. *numer.* 7. Flamin. Pariſ. *lib. vndecimo, qu. quinta, num.* 24. Cerola *in praxi Epiſcopali* 1. *p. verb. renun. ſeu perm. §.* 3. 5. *dub.* & D. Thom. *in* 4. *diſtinct.* 25. *qu. tertia, artic.* 3. ait, quod permutatio debet fieri pro cauſa ſpirituali, puta, vt melius Deo ſeruiatur, ſeu vt tali loco poſſit quis Deo melius ſeruire, alias ſi pro aliquo terreno commodo vtriuſque, vel alterius fiat permutatio, eſt ſimoniaca, ſequitur Sylueſt *verb. perm.* 2. *num.* 3. Ioann. Baptiſt. Corraſ. *in reſpon. caſuum conſcientiæ, quæſt. quadrageſima ſecunda*, & Vgolinus *de tab.* 1. *de ſimon. c.* 27. §. 1. *num.* 6. qui ait, quod ſimonia committitur, vel certe peccatur vbi non ob neceſſitatem vtilitatemve Eccleſiæ, & idcirco, vt melius Deo inſeruiat permutatio fit, vt debet, ſed ob terrenum commodo nullo habito reſpectu ad diuinum cultum, &c. quare qui beneficium permutat cum alio ob id, quod vbi aliud beneficium eſt, venationibus, & piſcationibus operam dare poteſt, plane hic peccabit, ex quo ob has cauſas permutatio prætermiſſa non eſt, ſecus autem ſi permutatio fiat, vt Dei cultus magis augeatur, & liberius ac tutius Deo inſeruiat. Et §. 3. *num.* 6. *verſicul.* 6. ait ſimoniam ceſſare, vbi ob vtilitatem neceſſitatemque Eccleſiæ permutatio fit, & ſecundum formam traditam à Pio V. *in conſtitutione* 58. & Cechus ſ. & Azor *d. lib.* 7. *c.* 30. *q.* 4. & eſt declaratio S. Congreg. Concil. ſ. adducta *qu. p. c.* 2.

Sed † quod ſufficiat expedientia, ſeu vtilitas perſo- 46
narum tenet gloſſ. 2. per text. ibi *in c. cum vniuerſorum de rerum permu.* & ibi Abb. *numer.* 7. *& in dict. c. quæſitum, numero ſexto* Cardinal. *in dict. clement.* 1. *num. duodecimo.* Francus *in dict. c.* 1. *num.* 6. Petr. de Peruſio *dict. tract. de permu. benefic.* 3. *parte, qu.* 2. *&* 7. *& vltim. parte, num. quinquageſimoquarto*, alias 88. Lambert. *de iurepatronat.* 8. *par.* 2. *lib. qu.* 6. *arti.* 6. *num.* 39. (qui etiam *num. ſeq* male ait permutationem poſſe fieri per Ordinarium ex ſui libito) nam expedientia, ac vtilitas perſonarum redundat in augmentum cultus diuini, & vt melius, ac promptius ſeruiatur Deo.

Vnde † Sylueſt. ſ. *numer duodecimo*, ait requiri, 47
quod permutatio fiat ex cauſa ſpirituali, & talem cauſam eſſe ſecundum S. Thom. vt melius ſeruiatur Deo, quod etiam innuitur in dict. cap. quæſitum, & timorem inimicorum ſecundum Ioann. Andr. & generaliter credere, ita eſſe de omni cauſa, quæ non reſoluitur in pecuniam, vel aliquid menſurabile pecunia, cum quo Vgolinus *dict. §.* 1. *numer.* 6. *in fin.* ait, quod ſimoniam non committit, qui ob inimicitias ob peſtilentem aerem, & huiuſmodi cauſas beneficium permutat, & Gambarus *in dict. c.* 1. *de rerum perm. in* 6. *numero nono*, ait, poſſe etiam fieri permutationem attenta vtilitate perſonarum, modo non reſultet Eccleſiæ damnum, ſed vtilitas ſecundum Anchar. *in dict. clem.* 1. Anton. *in dict. c. quæſitum*, & Calder. *in conſil.* 1. *hoc titul.* vbi dixit, quod licet permutatio poſſit fieri vtilitate permutantium, tamen ſemper debet adeſſe Eccleſiæ vtilitas ſaltim conſecutiua, vt iuſtitiæ innitatur: idem ait Azor *dict. quæſtio.* 4. & ita eſt accipiendum, quod tradit Bellamera 6. *par. qu.* 2. & Gimen. *dict. titul.* 5. *capitul. nono, num.* 4.

Quamuis † ad hoc, vt ſuperior teneatur admitte- 48
re permutationem, requiratur cauſa neceſſitatis, vel magnæ & euidentis vtilitatis Eccleſiæ, iuxta dicta *vlt. p. c.* 2. *n.* 110.

Apparet † ergo ex dictis permutationem 49
factam,

factam, absque vlla causa iusta, quæ saltim redundet in vtilitatem Ecclesiæ, & ad eam saltim reductiue pertineat, nullam esse, si coram inferiore à Papa fiat, sufficeret tamen causa ex parte vnius permutantium, modo ex parte alterius non sit in damnum Ecclesiæ considerabile (quamuis vtilitatem vtriusque Ecclesiæ requirat Tuschus *dict. conclus.* 305. *numero quinto.* ex Gemin. *consil.* 105. *numero quinto.*) Nam ita demum datur ordinariis facultas faciendi permutationes, quæ sunt de iure prohibitæ, Bellamera *dict. sexta par. in princ.* & dicetur infra *num.* 54. si ex causa fiant, vt *in dict. c. quæsitum*, quamuis idem Bellamera *dict. sexta par. qu.* 2. *n.* 12 teneat permutationem sine vlla causa ab Episcopo factam, quamuis male faciat, & possit irritari, non esse ipso iure nullam.

50 Quod † maxime procedit stante *dict. const.* 58. Pij V. *versic. adhæc*, vbi solum conceditur ordinariis admittere beneficiorum & officiorum permutationes, quæ canonicis sanctionibus, & Apostolicis constitutionibus permittuntur cum decreto irritanti si secus, &c.

51 Ex qua † etiam constitutione iuncta *constit.* 42. eiusdem Pij V. de suspensione facultatis Episcoporum, & aliorum admittendi resignationes, vel permutationes beneficiorum, &c. quam alias Pius V. *in dict. constit.* 58. in suo robore relinquit, beneficia sic permutata coram ordinariis, absque iusta causa, manebunt tanquam vacantia reseruata Sedi Apostolicæ, aut superioribus ordinarij qui talem permutationem admisit, & admittens talem permutationem incurret suspensionis pœnam, de qua *in d. const.* 58. *versi. qui vero*, vt etiam alias diximus, *c. præced. n.* 207. *& seq.*

52 Nec præsumetur † in dubio permutatio facta, ex iusta causa, nec credetur ordinario dicenti se facere illam de iusta causa, nisi probetur illa si non est facta cum causæ cognitione, ad tradita de dispensatione inferioris per Abb. *in c. diuersis fallacijs de clericis coniug. nu.* 3. Rebuff. *in praxi ti. de dispensatione super defectu natalium, nu.* 9. *& in repetit. c. extirpandæ, §. qui vero de præbend. circa quintam conclusionem Abbatis de pluralitate beneficiorum*, Mandos. *de signatura gratiæ, titul. dispensatio. versi. aduertendum tamen est* Nauarr. *in man. præludio* 9. *num.* 15. alias 13. *& c.* 25. *n.* 74. *& consil.* 1. *num.* 4. *qui filij sint legitimi.* Vgolin *de irregularitate, c.* 44. *§.* 2. *nu.* 5. *& c.* 62. *§.* 1. *n.* 9 vbi bene Sylu. *verb. dispens. n.* 4. Ludouic. Lopez. *instruct. conscien. 1. tom. c.* 4. & Mand. Rodrig. *in sum. 1. tom. c.* 235. *n.* 1. *& q. regul. 1. tom. qu.* 22. *art.* 4. & ad tradita per Sarmiento *lib. 1. selectarum, ca.* 8. *numero* 19.

53 Quamuis contrarium † teneat Bellamera *dict. 6. par. qu. secunda, numero duodecimo*, dicens, quod in dubio permutatio facta ab Episcopo præsumitur bene facta, & ex iusta causa ex *c. in præsentia. de renunt.* & quamuis contrarium etiam in proposito videatur velle Anchar. *consil.* 279. cuius sententia procedet, quando ordinarius in ipsa permutatione enuntiaret adhibuisse causæ cognitionem, tunc enim pro eo præsumeretur, iuxta dicta alias de vnione *vlt. p. c.* 2. *à num.* 121.

54 Et pro † prædicta doctrina facit, quod cum regula sit, permutationes beneficiorum de iure fieri non posse, *c. minoribus de præb. & d. c. quæsitum*, qui dicit fuisse factam ex causa vtilitatis, seu necessitatis Ecclesiæ, quo casu limitatur d. regula, & dicitur dispensatio *in d. l.* 63. *ti.* 5. *p. in fi.* debet probare causam limitationis, & specialitatis per Pinel. *in l.* 1 *C. de bonis matern.* 3. *p. n.* 23.

Facit † etiam doctrina Decij *in c. quæ in Ecclesiarum nu.* 130. *de const. & in c. cum sit Romana, n.* 7. *de appel.* quod assertioni iudicis non standum super causa, sine qua actum facere non potest, Aym. *de antiqui. tempor.* 2. *p. §.* 1. *n.* 13 & 21. Alciat. *de præsum. reg.* 2. *præs.* 6. *n.* 27. & in simili de pensione tradit Corras. 1. *p. c.* 4. *n.* 14. & diximus 1. *p. c.* 5. *à n.* 325. & de vnione *dict. c.* 2. *nu.* 120. 55

Quarto † intellige permutationem debere fieri 56
authoritate superioris, & licet clerici inter se tractare de permutando libere, & licite valeant, per se tamen permutare beneficia nullo modo posse, *c. quæsitum, & c. penult. in de rerum permutatione*, vbi Abb. gl. & DD. *in dict. c.* 1. *& dict. clement.* 1. Petr. de Perusio 2. *p. numero* 30. alias 51. Decius *consil.* 210. *numero* 3. Probus ad Monach. *in c.* 2. *de renun. in* 6. *numero* 22. Corras *dict. c.* 9. *numer.* 2. *&* 3. Gimon. *dict. ti.* 5. *c.* 2. *numero* 13. Nauarr. *cons.* 42. *num.* 1. *de simon.* & Vgolin. *dict. c.* 27. *§.* 2. Lessius *lib.* 2. *c.* 34. *num.* 19. *& c.* 35. *numero* 10. Azor *dict. lib.* 7. *c.* 29 *qu.* 3 *&* 4. *&* 18 *&* 3. *par. libro* 12. *c. duodecimo.* Suarez late *dict. lib. quarto, c.* 32. Torre *disp. u.* 8. & alij, qui dicunt id procedere non solum in beneficiis diuersarum Ecclesiarum, sed etiam in præbendis eiusdem Ecclesiæ, Mantica *ũ. numero* 55.

Et † alias permutatio propria authoritate facta, & 57
sine authoritate superioris, erit simoniaca, *dict. ca. quæsitum*, & ibi Abb. *num.* 3. Decius *consil.* 141. *num.* 1. Nauarr. *in man. c.* 23. *versic.* 3. *quod* Mand. *de signatura gratiæ, ti. de permu. ad fin.* qui ait, quod quælibet permutatio facta præter formam iuris simoniaca est, & Card. Toletus *in sum. lib.* 5. *c.* 91. & Cechus *c.* 10. *n.* 1. & 2. Lessius *d. num.* 100. Azor *d. q.* 3. & Suarez *d. c.* 32. *& præced.* Torre *ũ, disp.* 7. & sic nulla P. de Perusio *d. n.* 30. alias 51. ex dictis *c. præced. n.* 145. *&* 8. *p. c.* 1. *à nu.* 3. *&* 20.

Et † sua beneficia perdunt, qui ea propria permu- 58
tant authoritate, quia illis priuantur per sententiam, *vt in c. cum olim de rerum permu.* vbi Petr. de Perusio *dict. numero trigesimo.* & Cechus, & Lessius *supra.*

Imo † hodie ex *extrauag. cum detestabile. de sim.* 59
in princ. videntur illis priuari ipso iure, & incurrere excommunicationem, de qua ibi *§. statuentes.* atque hæc videtur communis sententia, vt fatetur, Petr. Nauarr. *de restitutione lib.* 2 *c.* 2. *à numer.* 410. quamuis ipse contrarium teneat (citans Couarr. *lib.* 1. *variar. c.* 5. *num.* 3. *in fin. & num.* 5. *versic. item quod vidimus*, & Nauarrum *c.* 23. *num.* 105. *in fi.* qui tamen id non dicunt) quem sequuntur Aragon. 2. *secunda qu.* 200. *art.* 6. *circa fi.* Man. Rodrig. *in sum.* 2. *tom. c.* 56. *num.* 6. *versi. lo quarto, & c.* 64. *nu.* 6. Vega *in sum.* 2. *p. c.* 101. *cas.* 12. & Corrad. *in respon. casuum conscientiæ qu.* 42. *in additione*, licet non citet Nauarrus & Lessius *d. c.* 35. *n.* 100. *&* 141. vbi istam sententiam esse probabilem, licet fateatur nostram esse communiorem, quam nouissime sequitur Suarez *d. lib.* 4. *c.* 55. *à numero decimooctauo*, citans pro ea Nauarr. *in c. si quando de rescr. exceptione quarta*, & Torre *d. q.* 100. *art.* 6. *disp.* 7. *versi. sed dubitat.* & videnda sunt dicta *d. c.* 1. 8. *p.*

Et superior † hic intelligitur, non solum Papa, 60
sed etiam Episcopus *dict. capit. quæsitum.* vbi Abb. & alij, *& dict. capitul.* 1. *eodem titul. in* 6. Petr. de

Perusio 2.*part.quæstio.vltim. numero vigesimoseptimo*,alias 46.& 4.*par.in princip. numero* 42. alias 69. Corras.*dict. cap.9.numero* 3. Gonçalez *infra*, Azor *dict. qu.quarta*, & Suarez *dict.cap.32. numero nono*, Tuschus *concl.*304.*litera P.* Torre *d.q.*100. *art.*5. *disput.*3.

61 Et etiam † coram Legato à latere possunt fieri permutationes,licet secus si non sit de latere, Bellamera 1.*p.q.*6 Gambarus *de off. legati lib.*5.*tit. de permu.*& Flam.Paris.*de resign.benefic.lib.*7.*q.*13.*num.*16. Azor *d.c.*29.*q.*4.

62 Sed an hodie † Episcopi possint admittere permutationes beneficiorum, dubitauit Flam. Paris. & vidisse dubitari ait *lib.*5.*q.*6.*nu.*231. quia Pius V.*in d. const.*42 suspendit facultates ordinariorum recipiẽdi resignationes, & permutationes beneficiorum donec detur modus,*& in d.const.*58.dat modum resignationibus : ergo suspensio durat in permutationibus.

63 Sed minor † de Flaminio Parisio,cum *in dict.constitut.* 58. cuius tenorem ipse ponit in principio illius quæstionis,*versicul. ad hæc* expresse concedatur ordinariis admittere beneficiorum permutationes, quæ canonicis sanctionibus, & Apostolicis constitutionibus permittuntur,vt dictum est supra *numero quinquagesimo*, & ita recte aduertit Tuschus *de visitatione lib.*2.*cap.*28. *num.vigesimosecundo*,dicens, quod permutationes beneficiorum fieri possunt coram Ordinariis ex *d.versic.adhæc*, licet per primas literas fuissent abrogatę,sed tamen seruata forma canonicarum sanctionum, &c. & recte etiam Cerola *in praxi* 1.*par.verb.renuntiatio,seu permutation.*§.3. 1.*dub.* dicens, quod d.bulla admittit beneficiorum permutationes,iuxta canonicas sanctiones,*cap.quæsitum.de rerum permut.& c.*1. *eodem tit.lib.*6.*&c.*& Flores de Mena.*quæst.*24.*num.*21.dicens, quod in d. vers.adhæc concessum est ordinariis admittere permutationes simpliciter, secundum ius commune, & clare sentit Vgolin.*d.c.*27.§.3.*num.*2. & clarius *de offic. Episc.cap.*50.§.19. *num.*1. vbi carpit Parisium & Cechus *de Republic.Ecclesiastica,cap.de beneficiatis,nu.*8.

64 Et cessat iam,quod dicit † Mand.*dict.titul.de permuta.ad fin.*quod permutationes in manibus Papæ tantum hodie fieri possunt, prout *in dict. bulla* Pij V.& contra Flamin.Paris. nouissime posthæc tenet Gonçalez *gl.*14.*à nu.*33.Quaranta in summa bullarij, *verb.beneficiorum permu.*& Azor *d. lib.*7. *c.*19. *qu.*5. *circa fi.& c.*29.*q* 16.

65 Et quid † sit faciendum quando beneficia, quæ permutantur,sunt in diuersis diœcesibus, vide optimam glossam *in dict.cap.*1.*de rerum permutat.in* 6. *verb.collationem*,& ibi Domin.*numero decimonono*, & Francum, & alios, & formularium instrumentorum *fol. mihi* 334. vbi ponitur collatio ex causa permutationis.

66 Et † quidem sententia gloss. est communiter approbata,quam sequuntur Bellamera *dict.tract.*1.*pa. quæst.*5.*&* 5.*par.quæst.*3.Pet.de Perusio 2.*part.sub vltim. quæst. num.*27. alias 50. & 4.*par.quæst.*1.*numero* 43.alias 70.Gambarus *in dict.c.*1.*num.*133. *& seq.* Rebuffus *in praxi, tit.de permut. numero* 36.*& de noua prouisione numero* 34. Gimon *dict.ti.*5.*cap.secundo, num.*21. *& c.*8.*à num.*2. & Rofin.*de benefi.c.*34.*ad fi.* Azor s̃.*c.*29 *quæst.*8. *& c.*30.*quæst.*1. & vide quod dictum est supra *præced.par.capit.primo, numero duodecimo.*

67 Et † an in permutatione beneficiorum inæqualium in valore coram Ordinario possit authoritate ipsius reseruari pensio, seu refundi pecunia ad coæquandos fructus,vide dicta supra 1.*par. cap.* 5.*à numero* 344.

Episcopo † vero inferior non potest permutationi authoritatem præstare gloss.*in dict clemen.*1.quæ dicit cum Hostien.*in summ.eodem titul.* quod Episcoporum est permutare, seu permutantibus authoritatem præstare, & non inferiorum, sequuntur ibi Cardinal. *numero decimoquinto*, & Bonifac.52.Abbat.*in dict.c.quæsitum, numero quarto*, dicens communiter receptum, & Francus *in dict.c.*2.*numero octauo,nono & vndecimo*, Federicus *qu.*22.*&* 32.Bellamera 1.*p.quæst.*1 *&* 7.*&* 2.*par.qu.*8.*num.*5. Petr. de Perusio 2.*par.qu.*7.*numero vigesimoquinto*, alias 42. Gamb.*in dict. c.*1.*num.*122. Corras.*dict.cap.*9.*numero quarto*,Gimon.*dict.titul.*5.*cap.*2.*num.decimoquarto & cap.*4. *&* 5. *numero vndecimo*, Rebuffus *in praxi dict.tit.de permu.num.*20. *& in* 3.*par.signatura,verb.necnon iurispatronatus, numero quadragesimosecundo*,Ioan.Nicol.Delphinas *de iurepatron. lib.* 2.*qu.*4.*à num.*139.Rosinus *de benef.c.c.*10.*num.*18. *& c.*31.*num.*5. & Nauarrus *consil.*97.*numer.* 2. *de simon.* & Cerola *dict.verb.renuntiatio,*§.4 Lessius *de iust. & iure lib.*2.*c.*34.*num.*196.Azor *c.*29 *qu.*4.*versicul si quæras.*

Quamuis† Syluest.*verb.permutatio* 2 *n.*2. Angel. *eodem verb.nu* 5.dicant superiorem,cuius authoritate fit permutatio non esse Episcopum, quando ad eum non spectat collatio, seu institutio, sed eum ad quem pertinet collatio,seu institutio, quod non est verum.

Nisi ille † inferior iurisdictionem haberet Episcopalem,seu quasi,Abba.*in dict.c.quæsitum,num.*4. Franc.*in dict.c.*1.*num.*8.*&* 9. & ibi Gambar. *numer.* 112.*&* 148. Corras. *dict.c.*9.*num.*4.Gimon.*dict.ca.*5. *num.*12.Gregor.Lopez *in lib.*2.*ti.*6.*partita* 5.*gloss.*6. & Flores *q.*24.*num.*21.& Azor *dict.q.*4.quicquid dicat Bellamera 1.*p.q.*2 aut id præscripsisset, Rebuff.*d. ti.de permut.*20.& Cechus *d.c.*10.*de benefi.& pensio. n.*2.Lessius *d.n.*106.Azor.*d.q* 4.*in fi.* & Suarez *dict.c.* 32.*n.*14.admonens,vt alias receptissima in praxi seruetur,licet sententia Angeli & Sylvestri, sibi videatur valde verisimilis,& dicitur alias infra *vlt.p.c.*2.*à num.*71.

Vnde † etiam Episcopus habens collationem,seu ius conferendi beneficium in aliena diœcesi ex consuetudine, vel alio iure speciali non potest admittere resignationem illius, etiam ex causa permutationis,Rota *dec.*6.*de rerum permu.*alias 398.*in nouis,* & ibi Papaz,Abb.*in c.cum ex iniuncto.in fi.de haret.* & Corras.*d.c.*9.*n.*3.

Requiritur † tamen in permutatione consensus illorum, ad quos collatio, electio, seu præsentatio pertinet,quia ipsorum interest, quamuis Episcopus totum debeat expedire,gloss.*in d.c.*1.*verb. collationem*,& ibi Franc.*num.*6.7.*& sequent.* gloss.etiam *in d.clem.*1.& ibi Card.*num.*12.*&* 16.& Bonif.*nu.*33.47. *&* 48.Abb.*in d.c.quæsitum,nu.*9.Feder.*q.*19.22.*&* 32. Bellam.1.*p.q.*7.*&* 2.*p.q.*4.*n.*5.*&* 4.*p.q.*1.2.3.*&* 4. Pet. de Perusio 2.*p.q.*9. *& vlt.&* 3.*p.à qu.*1.*vsque ad* 6.*ex num.*33.alias 55.*&* 4.*p.in princ.n.*42.alias 69. Probus *in rubrica de rerum permu.in* 6.*num.*6. *&* 7. Gamb. *in dict.c.*2.*numer.* 110.112.118. *&* 121. Gimon. s̃.*c.*3. *& c.*5.*numer.*9.*&* cap.7.*numer.* 18. Rebuffus *dict.titul. de permu. numer.*20.*&* 21. Ioann. Nicol. Delphinas *d.q.*4.*numer.*142.*&* seq.*&* qu.14. *num.*154. Rosinus *c.*32. & Cechus s̃. Lessius *dict.cap.*34. *numer.*198. Azor

zor *d.c.29.q.6.&* 32. & Suarez *d.c.32.nu.*12. qui tamen *nu.*14. male ait executionem, & collationem remittendam esse ad inferiorem collatorem contra communem, & si permutatio fieret sine illorum consensu an sit nulla, vel annullanda, vide dicta *c.præced.à nu.*19.

73 Et an † requiratur consensus omnium habentium eligere, præsentare, vel confetre, an vero sufficiat consensus maioris patris, vide Cardin. *in dict. clem. 1.num.*12. & ibi Bonifac. *num.*47.& 48. Franc. *in dicto c.1.num.6.* Feder *quæst.*20.& 21. Bellan. *2.p. quæst. 8.& 4.p.quæst.*5. Petr. de Perusio *dict.3.p. quæst.2.&* 3. Gamb. supra *num.*117. Gimon. *dict.c.à num. decimo*, & quæ tradunt Felin. Decius, & alij, *in c.cum omnes de const.*

74 Nec † etiam vicarius Episcopi potest permutationes expedire, nisi mandatum habeat specialeBellam. *1.p.q.*3. Gamb. *in d.c.1.n.*116. Gimon. *d.ti.*5 *c.2.nu.* 17.*& seq.* & Roffin. *d.c.*10.*n.*18.*& c.*31.*n.*5. & Cechus *d.c.*10.*n.*2. Azor *d.c.*29.*q.*4. cum communi: nec videtur sufficere, quod habeat potestatem conferendi, contra Calder. *cons.*7. *de rerum permut.* vt prædicti authores sentiunt.

75 Sed an † capitulum sede vacante possit permutationi authoritatem præstare, gloss. *in dict. clemen. 1.verb.conferantur, vers.quid de cap.* putat, quod sic, cum hoc sit iurisdictionis Episcopalis, in qua tunc succedit, nisi beneficia illa, aut alterum illorum spectaret ad collationem, electionem, vel præsentationem Episcopi solius sine Capitulo quia cum in talium beneficiorum collatione, electione, vel presentatione, non succedat, neque etiam in consensu, quē necesse habet præstare collator, &c. ne vna via concedatur, quod alia prohibetur, *regul. cum quid lib.* 6. si vero vna cum Capitulo haberet facere prædicta, cum Capitulum tunc possit conferre, eligere, vel præsentare, *c. vni. ne sede vacante lib.*6. poterit, vt Capitulum consentire & vt Episcopus authorizare. Quam doctrinam glossæ sequuntur ibi Cardinal. *num.*17. & Bonifac. licet cogitandum relinquat ex numero 34. & alij, Rota *decis.* 6. *de rerum permu. in nouis, num. secundo*, Felinus *in c.cum olim de maioritate. & obedi.num.*3. *versicul.ad* 3. Prob. *in dict. rubrica de rerum permut.in 6.num.*4. Gamb. *in dict. c.1.num* 114. Corras. *dict.c.nono, à num.* 6. Puteus *decis.*329. *lib* 2. Cuchus *in instit.maior.lib.secundo, ti.*9. *num.*39. & Cechus *de benefic. & pensio c.*12. *num. secundo sub vers. quinto loco*, Prosper de August. *in addi.in summam bullarij Quarantæ verb. Capitul. sede vacante sub num.*1. 9. *quæst.*4. *limi.* dicens, posse interponere authoritatem in beneficiorum permutatione, quando eorum collatio spectabat communiter ad Episcopum, & Capitulum, & quando beneficia pertinent ad collationem tertij, & Azor idem dicens *dict.c.vigesimonono sub* 4. *quæst.* Et conducit quod ait Probus ad Monach. *in c.cum in illis de præ-*
76 *ben.in 6.num.*62. *versic.tu tamen.* Et † tenenda est, quamuis Bellam. *dict.tract.de permu. benefic.*1.*p. qu.* 4. & cum eo Gimon. *dict.ti.*5.*c.*2. *num. decimooctauo & sequ.* dicant Capitulum sede vacante, non posse permutationes facere, etiamsi ad suam collationem
77 spectent beneficia. Et † quamuis Pauinus *de off. & potest.Capituli sede vacante 2.quæst.2. p. num.*19. & cum eo Rebuffus *in praxi, ti.de deuolut.num* 95. & Cerola *in praxi.2.p. verb. Capitul.* §.7. absolute videantur velle Capitulum sede vacante posse admittere permutationes, etiam beneficiorum ad solius
78 Episcopi collationem spectantia. Quamuis † etiam Imola in capit. de rerum permutatione, & cum eo Gregor. Lop. *in dict. lib secundo, ti.6.p.*5. *gloss.*6. Petr. de Perusio *2.p.quæst.6.num. vigesimoterzio & vigesimoquarto*, alias 41. & 42. quem sequitur Cechus *d. c.decimo.num.secundo & c secundo, versic. vicarius etiam*, post Feder. *quæst.*36. quem sequitur Azor *dict. 2.p.lib.*3.*c.*38. *quæst.*4. dicant Capitulum sede vacante posse recipere resignationes beneficiorum ad collationem solius Episcopi pertinentium ex causa permutationis, licet permutationem authorizare, & perficere non possit, sed sit expectandus, qui perficiat permutationem beneficiorum renuntiatorum in manibus Capituli: & si perficere illam nolit, per superiorem cogetur, vel redibunt renuntiantes ad eorum beneficia, *argum.c.si beneficia de præben.lib.6.* Quod impugnat † Gambatus supra dicens, quod si 79
Episcopus nolit permutationem explicare, isti non habebunt regressum ad primum beneficium, quod culpa sua amiserunt, renuntiando ex causa permutationis coram Capitulo, quod non poterat permutationem expedire, quamuis posset talem renuntiationem admittere, sicut dicitur de beneficiis reseruatis resignatis ex causa permutationis coram Ordinario, quorum renuntiatio valet, quamuis ipse non possit permutationem expedire, Federin. *quæst.*3. Bellam. *1.par.quæst.*8. Petr. de Perusio 5. *par. numero quinquagesimo* alias 83. Bonifac. *in dict. clem. à num. nonagesimoquarto*, circa quod vide dicta *c.præced.à num.*30.

Et Capitulum sede vacante non posse conferre 80
beneficia spectantia ad collationem Episcopi, vacantia per resignationem ex causa permutationis, fuit dictum in causa Abul. parochialis de la Calcada 22. Iun. & 24. Octobr. 1584. coram Do. Blancheto, vt in decisionibus supra adductis 5 *par. c.*5. *num.*92. *&* 93.

Existimo, † tamen quod si Episcopus admisisset 81
resignationem, ex causa permutationis de beneficiis ad eius collationem spectantibus, & antequam conferret decedere posset Capitulum sede vacante, seu eius vicarius illa compermutantibus conferre, ex Millis *in rep.verb.Capitulum vacante sede*, quia potest, nam in isto casu præcessit iam consensus Episcopi, ad cuius collationem beneficia spectant, & ex alia parte collatio est debita compermutantibus ex *dict.cap.primo, de rerum permu.in 6. & Clemen. 1.eodem ti.* & sic necessaria, in qua succedit Capitulum sede vacante, vt dictum est *cap.septimo*, 5.*pa: à nu.*54.

Nec etiam † Episcopus potest permutationem ex- 82
pedite, si beneficia sunt reseruata, quorum permutationi solius Papæ authoritatem interponit, Rota *decis.*1. *de rerum permu.* alias 23. *in nouis*, Feder. 1. *quæst. à num.* Bellam. *1.p.quæst.*6. vbi loquitur in Legato de latere, & *quæst.*8. & 3.*p.quæst.*1. & 7.*p.quæst.*4. Petr. de Perusio *2.p.quæst.*1. & 2. *ex numero decimonono.* alias 32. & 5. *part.numero quinquagesimo*, alias 38. Bonifac. *in dict. Clemen. 1. à numero sexagesimosexto & nonagesimoquarto*, Felin. *in capit.in nostra de rescr.numero duodecimo*, Corras. *dict.cap.*9. *numero quarto*, Gimon. *dict.ti.*5. *cap.*2. *numero* 6. *& cap.*3. Æneas de Falcon *de reseruatio.*4. *quæst.*3. *effectu*, Cassad. *decis. 1.de rerum permu.* Mandos. dicens esse communem opinionem *regul.*1. *Cancell.quæst* 13. & Granutius dicens illud pro constanti tradi, ad Simon. *de reseruatio.quæst. quadragesimasecunda, numero secundo & quæst.*46. *num.*4. qui dicunt permutationem reseruati beneficij, siue generaliter, siue specialiter, coram

Ordinatio fieri non posse, & fuit resolutum in vna Ilerden. coram Domino Ioann. Paulo de anno 1545. in qua omnes domini conuenerunt, quod beneficium reseruatum non poterit permutari in manibus Ordinarij, vt per Puteum *decis. 262. lib. secundo*, & est *consilium* Cald. 3. *de rerum permutat.* & sequitur Azor *lib. septimo, cap. vigesimonono, quæst. decima*, & Tuschus *conclus. 307* P. & nouissime Mantica *de tacitis, & ambiguis conuentionibus lib. 25. ti. 9. à num. duodecimo.*

83 Pro quo † allegatur tex. *in extrauag. execrabilis, versic. inhibentes*, ibi, *Vel circa illa per medium permutationis, & c. de præbend.* Sed meo videri, iste tex. non multum facit, nam beneficia, de quibus ibi antequam vacent, vt ibi, *non cadunt sub reseruatione, cum sint incerta*, quamuis glos. Cencelini *ibi, verb. permutationis in extrauag.* Ioan. 22. velit beneficia, de quibus ibi etiam vacatura esse per reseruationem affecta, & tamen Papa ibi specialiter voluit, vt non possent permutari: nos autem agimus de beneficiis reseruatis plenis, de quorum permutatione agunt ea obtinentes, & vide Colmam *in pragmatica sanctione, titul. de collatio. §. item insuper, verb. disponere.*

84 Vera † tamen est d. doctrina ea ratione, quia de beneficiis reseruatis Papæ inferior non potest se intromittere, nec illa conferre, *c. 2. de præb. in 6. cum aliis, vt in d. decis. 1.* quamuis in beneficiis reseruatis in specie vigore huius reseruationis non impediri permutationem, posse probabiliter defendi, cum Azone de Ramengis, contra omnes teneat Gambarus *in d. c. 1 ex n. 33.*

85 Post resignationem † autem, quæ in permutatione debet interuenire à superiori admissam, requiritur collatio ipsorum beneficiorum sic vacantium. Bonifac. *in dict. Clem. 1. numero 17.* Petr. de Perusio *4. par. numero 42.* alias *65.* Lessius *dict. lib. capit. numero 197.*

86 Sed † an sufficeret, si præsentibus permutare volentibus: & petentibus renuntiationem admitti, & collationem hinc inde fieri, Episcopus dicat, placet nobis, & permittimus: Feder. *quæst. 28.* ait, quod licet de subtilitate iuris possit sustineri ista breui locutione verborum videri illos renuntiasse, & Episcopum acceptasse, & contulisse ad *l. iam hoc de iure, ff. de vulgari*, tamen tutius, & securius est, vt etiam consulit Hostiens. *in c. ex ore de his quæ fiunt à præl.* quod fiat expressa renuntiatio & collatio, ex *dict. Clem. 1.* & quod sic seruat consuetudo, sequuntur Petr. de Perusio *4 p. 2. quæst. num. 45* alias *71.* & *72.* Gim. *dict. tit 5. c. 5. num. 17.* & Ioann. Nic. Delphinas *d. lib. 2. de iure patr. n. 155.*

87 Et † hoc esse verum etiam de subtilitate iuris tenet Alexand. de Sintilla relatus per Bellam. *3. p. qu. secunda.* Nam illo modo non datur vacatio, quæ in permutatione interuenire debet, quia licet isti peterent admitti renuntiationem, nondum supponitur admissa per Episcopum (seu potius nondum supponitur facta) & sic non vacabant ad *c. quidam de renuntiat.* vbi quod petitio licentiæ cedendi non est
88 cessio, &c. Quod mihi † placet, licet Bellamera ibi censeat de veritate iuris per talium verborum breue compendium fieri permutationem, quoad renuntiationes, & collationes, *arg. c. beneficium de regul. in 6.* & quæ notat Innocent. *in dict. capitul. ex ore 1. gloss.* qui tamen fatetur cum Hostiens. & Fed. quod ad tollendas difficultates, quæ contrarietate opinionem occurrere possunt, consultius est ante factum, quod omnia expresse fiant. Nec placet, quod posthæc dicit Gonçalez *gl. 14. à nu. 47.* ex Rota *dec. 16. sub n. 6. de rerum perm. in antiq.* & aliis, quod admissio resignationis ex causa permutationis continet in se tacitam collationem &c. quod etiam ait *gl. 15. §. 2. à n. 57.*

Aduertendumque † est, quod cum coram Papa 89
fit permutatio, debent permutantes de aliis beneficiis obtentis mentionem facere, Rota *dec. 5. de resc. & 12. de præb. in antiq.* alias *593.* quæ ait ita obseruare sacrum Palatium, & ad idem est *decis.* Rotæ *15. de rerum permut. in antiq.* alias *722.* quæ ait ita tenere Rotam, sequuntur † Bell. *3 p. quæst 2. ex numero de-* 90
cimo, dicens curiam id seruare, Felin. *in d. c. in nostra cor. 13 nu. decimo sexto*, Rebuff. *dict. ti. de permutatione, num. 34. & 35.* & Corras. *d. c 9. nu. 8.* Azor *d. lib. 7. c. 29. q. 27.*

Et similiter erit facienda mentio de qualitatibus 91
beneficij, alias de iure, vel stylo exprimendus, Lapus *in d. c. 1. de rerum permu. in 6.* & ibi Gamb. *nu. 138. & seq.* & Azor.

Et idem † erit in permutatione facta coram Lega- 92
to, ex *c. fi. de off. Legati in 6. & Cl. 2. de officio ord.* vt sentit Rota *d. dec. 15.* ibi, *Si fiat in manibus alicuius non ordinarij*, & tenent Bell. & Azor ſ.

Quamuis † Fed. *quæst. 18. & consil. 70.* indistincte 93
teneat in permutatione non esse necessarium facere mentionem de obtentis, nec de qualitatibus beneficij, etiam coram Papa, & Legato, saluo stylo Curiæ, quia hic non est impetratio, nec collatio simpliciter facta, sed ob causam permutationis, & non additur beneficium beneficio, sed vnum in locum alterius subrogatur, sequuntur Francus *in dict. c. 1. num. 13.* Gimon. *dict. tit. 5. c. 13. ad fin.* & Ioann. Nicol. Delphinas *dict. lib. secundo, qu. 17. numer. 159.* & quod permutatio fit propter vtilitatem, vel necessitatem Ecclesiarum, Pet. de Perusio *4. p qu. 4. ex n. 48.* alias *79.*

Cui rationi respondetur, † esse impetrationem, & 94
collationem noui tituli, licet ex causa permutationis, quod satis est.

Nec obstat † alia ratio, ex qua Federicum sequun- 95
tur Domin. *in dict. c. 1. numero 25.* & Villadiego *de legato quæst. nona, 1. p. num. 31.* & Gambarus *de off. legati, lib. 3. nu. 39* quod in permutatione collatio non est gratiosa, libera, & voluntaria, sed necessaria &c. Nam respondetur, quod licet admissa renuntiatione, ex causa permutationis collatio sit necessaria, & debita compermutantibus, tamen admissio non est necessaria.

Ex † qua tamen ratione Domin. obiter videbatur 96
inferri, non esse necessariam mentionem obtentorum in prouisione de parochiali, quæ à Papa sit ei, qui in concursu est electus ab ordinario & significauit in tempore iuxt. constitutionem Pij V. nam ex Concilio *sess. 24. c. 18. de reform.* ibi: *Atque illi, & non alteri*, est illi debita collatio.

Sicut † etiam in institutione præsentati facta à Pa- 97
pa non est necessaria mentio obtentorum, non solum ex eo, quod præsentatus nil petit, sed patronus cum præsentat, vt tenuit Rota *decis. 350. p. 1. diuersorum*, sed etiam quia institutio est debita præsentato, &c.

Nihilominus † tamen in prouisione parochialium 98
praxis, consuetudo & stylus videtur habere contrarium.

In permutatione † vero facta coram Ordina- 99
rio, non est opus facere mentionem de obtentis, sicut

ſicut nec in alia prouiſione ab eo facta, *d.Clem.2.* ita Rota *dict.deciſ.*15. Lapus & Felinus ſ. Corraſ.*dict.c.* 9.*numero* 8. & Menoch. *de arbitr.lib.2.de caſu* 201. *num.*150.

100 Tandem, quia † ſuperioris authoritas, & præſentia fraudis ſuſpicionem tollit, nec delictum præſumendum eſt, permutationem non in fraudem, ſed ex honeſta affectione proceſſiſſe credendum eſt Franc. *in dict.capitul.1.num.duodecimo.* Rota *deciſ.* 8.*num.*4.*de procurator,in antiq.* Petr.de Peruſio 1.*p.* *q.vlt.num.*18.alias 31. Deciua *conſ.*210.*num.* 5.Corraſ. *d.c.*9.*nu.*10. & Menoch. *de præſum.lib.*6.*præſum.*78. *num.*4.

10 Niſi † in contrarium vrgeant coniecturæ, vt per Abb.*in c.quia veriſimile de præſum.* & ibi Felin.*nu.* 1.*& reper.* ipſius Felini,*verb.permutans beneficium te-nue,* Franchus *in d.c.*1.*nu.*12.& DD.*in c.*2. *de renun.* *in* 6. & ibi Probus ad Monach. Bellamera *dict. tractatu de permutatione benefi.*2.*p.q.*2. Gambar.*in d.c.* 1.4.*notab.ex n* 18.Decius *dict.conſ.*210.*nu.*5.Selua *de benefi.*3.*p.q.*18.*nu.*2. Rebuff.*in praxi,tit.de permutatione à nu.*42.Corraſ.*d.n* 10. Ioan.Nicol. Delphinas *d.lib.*2.*nu.*138.Iul.Clar.*lib.*5.*receptar.ſenten.§.ſi. q.*73. *num.*7. Maſcard. *de probat.concluſ.*178. *&* 1175.Menoch.*d.præſum.*78.Flam.Pariſ.*de reſignatione benefic.lib.*12.*q.*5.*n.*20.*& lib.*13.*q.*4 *à nu.*5.*ad* 15. Azor *d.c.* 29.*q.*15.*&* 30.& Mantic. *de tacitis & ambiguis conuentionibus lib.*25. *tit.*10.

102 Circa quod ego aduerto † coniecturas iſtas, quas adducunt Dd. citati militare reſpectu expectantiũ, quando erant expectatiuæ,vt recte aduertit Menoc. ſ.*n.*2.vbi ait, quod quando facta eſt renuntiatio, vel permutatio beneficij authoritate ſuperioris, & de nullius præiudicio agitur, quippe nullus adeſt expectans primum vacaturum,renuntiatio,vel permutatio non præſumitur fraude facta. Nunc autem cum non adſint expectantes, expectatiuæ enim ſunt ſublatæ S.Concilio Trident. *ſeſſ.*24. *de reformat.c.*19. iſtæ coniecturæ fraudis permutationum videntur ceſſare.

CAP. V.

De vacatione per aſſecutionem alterius.

SVMMARIA.

*PRo intelligentia materiæ de incompatibilitate beneficiorum & vacatione vnius per aſſecutionem alterius, de qua eſt copioſus tractatus Hoiedæ, ſunt conſideranda, & diſtinguenda quatuor tempora,ante Concilium Triden.cum Doct.relatis,*n.1.

Primum tempus eſt ante Concilium Lateranen. ſub Alex.III.& tunc obtinenti duo curata,vel dignitates,vel alias incompatibilia, dabatur optio, & non vacabat primum ipſo iure per aſſecutionem alterius,nec priuabatur ſecundo n.2.

*Secundum tempus eſt d. Concilij Lateran. ſub Alex. III.in quo fuit prohibitum, vt nullus diuerſas dignitates,& plures Eccleſias reciperet,alioquin priuaretur ſecundo,&c.*n.3.

Improbatur Quintanaduennas dicens ca.referente, & c.præterea. de præb. *non eſſe ante,ſed poſt dict. Concilium Lateranen.*nu.4.& 5.& c. eam te de ætate & qualitate, *in quo fundatur, explicatur,* numero 6.

Tertium tempus Concilij Lateranen.ſub Innocen.III. in quo ſtatuit,quod ſi habens beneficium curatum, aut perſonatum,vel dignitatem, recipiet ſecundũ, ipſo iure vacet primum, & ſi illud retinere contenderit, etiam ſecundo ſpolietur per ſententiam, n.7.*Et idem in officiis,& in beneficiis regularibus curam animarum habentibus, & in dignitatibus regularibus,etiam manualibus,ac in vicariis perpetuis.*n.8.

Improbatur Quintanaduennas dicens,quod ſi in variis Eccleſijs plures aliquis dignitates conſecutus ſit,non amittet priorem ipſo iure, ex cap.de multa *&c.*n.9.

Quartum tempus extrauagantis execrabilis.de præben. *in qua ſtatuitur, quod recipientes ſecundum beneficium curatum,aut dignitatem,perſonatum, ſeu officium,primum,quod ipſo iure vacat, abſque mora coram Ordinariis dimittere debeant, verbo, & facto,&c. alioquin ex tunc ſint ipſo iure ſicundo priuati,& ad ſacros Ordines,& beneficia inhabiles.*n.10.

*Ante iſta quatuor tempora poſſunt notari alia tria cum Quintanaduennas,*n.11. *Primum ex Concilio Calcedonen.de quo* in capit. clericum 21. quæſt.1. numero 12. *Secundum, ex Nicena ſynodo* 2.ſeu 7.*generali, de qua* in cap.1. 21. quæſtio. 1. numero 23.*Tertium,ex Concilio Vrbani II. Placentiæ, de quo* in c.ſanctorum 70 diſt. *vbi titulorum pluralitas generaliter prohibita eſt,*n.14. *Antiquitus enim nemo poterat ordinari,ſine titulo certæ Eccleſiæ,ſeu beneficij,in qua Eccleſiaſtica munia perſonaliter obiret,*n.15.

*Cum poſtea ex generali conſuetudine in beneficiis ſimplicibus requireretur miniſterium,ſeu reſidentia perſonalis, conſequenter variatũ eſt circa pluralitatem beneficiorum, & ſecutæ ſunt prædictæ conſtitutiones,&prædicta quatuor tempora,*numero 16.

Redeundo ad vltimum tempus d.extrauag. execrabilis,*notatur, quod inhabilitas ibi poſita cum inducatur in obtinendis,non extenditur ad obtenta.* n. 17.*Nec habet locum in legitime diſpenſato ad plura qui illa recepit non canonice,* num.18. *quando diſpenſatio eſt conceſſa circa obtinenda, ſecus ſi circa obtenta,*numer.19. *Secus etiamſi ſit conceſſa conditionaliter, ſi alias canonice conferantur eidem,ſecundum Butreum,& alios,*numero 20. *Sed contrarium tenetur, nam illa clauſula non inducit formam, & conditionem, ſed eſt expreſſio eius, quod tacite ineſt, & ſic nihil operatur,* numero 21.

Nec etiam habet locum pœna dict. extrauag. in habente diſpenſationem, quamuis ſurreptitiam, & inſufficientem,niſi ſurreptio,& inſufficientia eſſet clara, numero 22. *Nec in retinente plures parochiales obtentas cum diſpenſatione Papæ,quas ipſo iure perdidit ob non promotionem, vel alias,* numero 23.

Dicta extrauagans,& eius pœna,habet locum,etiamſi dignitas, perſonatus,aut officium ſit ſine cura, nu.24. *Quamuis contrarium teneant Staphil. & Hoieda.*nu.25.*nec d.extrauag. id requirit* in verſ. qui vero,nu.26. *nec contradicit in verſ. quantum autem,* nu.27.& 28.*nec obſtat ratio Hoiedæ,quod pœna ipſo iure ibi impoſita non debet extendi, quia hic non agitur de extenſione,ſed de comprehenſo in verbis* d.verſ.qui vero,n.29.

Ex iſta ratione infertur, quod pœna d.extrauag. non

habebit locum in retinente, alias duo beneficia vniformia sub eodem tecto,nu.30. *Quamuis ea retinens, vel alia incompatibilia, sine dispensatione legitima sit indignus & ineligibilis*, n.31. *non tamen vere dici potest irregularis*,nu.32.*nec inhabilis,ita vt prouisio sit nulla, nisi iuxta Capitulum Ordinary.*§.in conferendis,n.33.

An dimissio primi beneficij,quæ in dict.vers.qui vero *iubetur fieri coram ordinario, sit facienda intra mensem,sicut in versiculis præced. an vero statim, & quam primum secundi possessionem prouisus habuerit,&c.à* n.34. *Resoluitur faciendã esse statim, & in continenti cum gl.Cencelini, & aliis, contra gl.Guillielmi,& alios: & quando dicatur fieri statim,& in continenti,&c. intelligitur cum aliquo temperamento secundum subiectam materiam arbitrio boni viri*,nu.38. *Et quomodo sumantur dictiones istæ*,in continenti,mox,statim,illico,quam primum,& circa,*remissiue*,n.39.

Ad euitandas pœnas d. extrauagantis sufficit, quod quis dimittat primum realiter, & cum effectu, ac sine fraude,licet corã Ordinario sub publico testimonio,illud verbo tenus non dimittat,n.40. *Quod licet in rigore non sit verum, quia repugnant verba d.extrauagantis, quæ sunt clara, videtur consuetudine receptum,& approbatum*,n.41.

Ad probandã execrabilitatem requiritur, quod probetur eum possedisse,n.42. *Et debet liquido constare de possessione incompatibilium ex Rota*, nu.43. *Ex qua etiam non sufficit producere instrumenta possessionum parochialium,nisi probetur perceptio fructuum, vel tantum tempus effluxisse, quod ei posset pro notabili negligentia imputari, quæ decisio si requirit actualem perceptionem fructuum, non videtur vera, maxime si ingessit se administrationi*,n.44.

Per extrauag. vers. qui vero,& seq.*non reseruantur beneficia priora,quæ per adeptionem posteriorũ vacant virtute* c.de multa,*sed solum posteriora quæ propter indebitam retentionem priorum vacant virtute* d.extrauagantis, n.45. *quicquid dicant alij relati* à n.46.*Iuxta quæ est accipienda reseruatio* regulæ 1.Cancellariæ, *in qua reseruantur beneficia,quæ per constitutionem* execrabilis *vacant, vel vacare contigerit*,n.49. *Beneficia tamen priora,quæ tempora illius constitutionis quis retinebat de facto sine dispensatione,comprehenduntur in d. reseruatione*,n.50.

*Beneficia vacantia per assecutionem alterius authoritate Apostolica facta sunt reseruata Papæ per extrau.*ad regimen,*quæ renouatur per omnes Sum. Pontifices in* reg.1.Cancellariæ,n.51.& 52.*Quæ reseruatio procedit in beneficiis vacaturis per assecutionem alterius,non solum ex dispositione iuris, sed etiam ex decreto Papæ*,n.53.

Similis erat reseruatio,quam pro suo tempore fecerũt Clemens VI.& Vrbanus VI. de omnibus beneficiis vacantibus per assecutionem alterius incompatibilis virtute expectatiuarum,n.54.

Hodie in gratia facta de aliquo beneficio habenti aliud incompatibile,seu ius ad illud, apponitur decretũ, quod infra duos menses primum dimittere, seu iuri cedere in manibus Ro. Pontificis omnino teneatur,alioquin ambo vacent eo ipso,&c. nu.55. *Per quam clausulã tacite dispensatur, vt per illos duos menses possit retineri primũ cum secundo, & ideo ratione illius bullæ pluris taxatur,quæ maior taxa excusatur expediendo bullam cum clausula, quod si habita possessione, quam primum dimittere teneatur*.nu.56. *Quamuis etiam ista clausula importare videatur, quod non vacat primum per assecutionem,& possessionem secundi,interim dum fit dimissio in manibus Papæ*,n.57.

Istud decretum de dimittendo obtentum intelligitur de dimissione pura & simplici,& nõ ex causa permutationis,seu in fauorem, non obstante stylo prætenso,quia non constat, Papã sciuisse fuisse factam ex decreto,& quia si aliquas admisit, id fuit in eius voluntate,&c.ex not n.58. *Quamuis Fla.Par. videatur velle, stante illa clausula posse resignare in fauorem,& cum pensione, quia ait, quod hodie apponitur, vt libere dimittant: vnde non possunt resignare in fauorem,vt antea fiebat*.n.59.

Hodie ad magis euitandas similes renuntiationes, dicitur *quod libere,cum specifica mentione præsentis decreti dimittere omnino teneatur,&c.*n.60.

Is cui positũ est huiusmodi decretũ, siue post habitam possessionem secundi,siue ante,non poterit resignare primũ coram Papa conditionaliter,seu ex causa permutationis,non facta mentione dicti decreti,alias resignatio esset surreptitia & nulla à principio, & non facta alias dimissione iuxta formã decreti lapso bimestri, vtrũque vacaret ex dicto decreto,n.61. *Nec etiam poterit corã ordinario resignare simpliciter, vel ex causa permutationis: alias lapso dicto termino vacabit vtrũque ad dispositionẽ solius Papæ:& quamuis interim valuisset, tamen habita possessione secundi, & adueniente tẽpore admittendi,irrita censebitur*,n.62.*moriente tamen illo,&c.ante aduentũ dicti tẽporis, non intrabit decretũ in beneficiis sic vacantibus,nec erũt reseruata,&c.*nu.63. *vbi forma dictæ dimissionis, &c.Prædicta reseruatio est extensa per Paulum V. ad vacatura ante assecutionem resignata, seu dimissa.& per constitutionem positam*,n.64.

Cum cap.quia nonnulli,& cap.de multa,& extrauagans, execrabilis, *solum loquantur in beneficiis curatis & dignitatibus,ac personatibus, seu officiis sequitur decisionem* c.referente,& c.præterea, de præben. *dantiũ opinionem,non esse correctam per d.iura in aliis beneficiis incompatibilibus,&c. nec in eis per assecutionem secundi vacare primum*, nu.65.*contra* Innocentium,*& alios relatos.* nu.66.

Consideratur incompatibilitas duplici modo, quædã est illorũ beneficiorũ,quæ simul teneri non possunt: & primũ vacat ipso iure per assecutionem secundi. Alia est quoad retentionem tantũ, scilicet beneficiorũ,quæ simul licite retineri non possunt, licet nõ vacat primum ipso iure per assecutionem secundi, n.67. *Et ad ista reducitur triplex incompatibilitas,quam considerat Card.*n.68.

Prædicta doctrina declaratur primo,vt non procedat in iure ad rem ad aliquod beneficium, cui conferetur quis renuntiare per assecutionem alterius beneficij, quod simul retineri non posset cum illo, etiamsi non sit curatum,dignitas,personatus,n.69.

De materia Clem.gratiæ, de rescr.*videndi sunt relati* n.79.*& dec.Rotæ ibi posita.*

Secundo declaratur,vt non procedat,quando beneficiatus in vna diœcesi accepit aliud beneficium requirens similiter residentiam in alia, & ibi commemoratur: nam tunc tacite inducitur renuntiatio primi,nisi aliud appareat.nu.71.*sed contra tenetur*,n.72.& seq.

Tertio declaratur,vt nõ procedat,quãdo beneficia simplicia

plicia requirerent residentiam, ita quod non posset in eis deseruire per alium: nam tunc per adoptionem secundi videtur renuntiari primo, nu. 74. *sed non placet*, n. 75.

Successit postea secundum tempus Concilij Trid. sess. 7. de reform. c. 4. n. 76. *cui decreto non aduersatur alius eiusdem Concilij* sess. 24. de reform. c. 17. *quod obtinentes plures parochiales, vna retenta, alias infra spatium sex mensium dimittere teneantur: na loquitur de obtinentibus tunc plures parochiales, &c. non autem de pluribus parochialibus, aut alias incompatibilibus beneficiis post Concilium obtentis, de quibus loquitur* d. c. 4. n. 77. *Et ita accipitur quod tradunt Salzedo, & alij relati.* n. 78.

An in beneficiis residentiam requirentibus, etiã simplicibus, vel alias quomodolibet incompatibilibus per d. decretum Concilij ca. 4. *inducatur vacatio primi ipso iure per adoptionem secundi*, nu. 79. *Ponitur sententia Nauarri, & aliorum negatiua*, nu. 20. *quam tenuit Rota in decisionibus relatis*, n. 81. *& est in praxi seruata in Hispania*, n. 82. *Contraria sententia, & sic affirmatiua tenetur, quæ est approbata per S. Congreg. Concily, vt in declarationibus adductis, & recepta, & practicata in dataria, & Cancellaria, & tenetur iam à Rota, vt in resolutionibus, & decisione adductis, & est reuera satis conformis Concilio, quod extendit* capit. de multa *ad quæcunque beneficia incompatibilia*, à num. 85.

Addit etiam Concilium cap. de multa, *quod quamuis in terminis* dict. cap. de multa *contendens retinere primum, quod ipso iure vacauerat, etiam secundo esset priuandus per sententiam, tamen ex decreto Concily ipso iure est priuatus etiam secundo*, n. 94.

Addit etiam, quod licet in dict. cap. de multa *vt priuaretur secundo requiratur monitio, vel quod retineret vsque ad litis contestationem: tamen cum Concilium dicat, retinere præsumpserit, non videtur necessaria iudicialis contentio, nec monitio.* n. 95. *nam illa verba solum denotant, dolosam, seu malitiosam retentionem saltim ex lata culpa*, numero 96. *quæ recte datur sine monitione, aut litis contestatione, &c.* n. 97. *& adducuntur declarat. S. Cong.* n. 98. *Sufficeretque ad pœnam Concilij retinere primum de facto cum secundo, licet fructus non reciperet*, n. 99.

1 PRo pleniori intelligentia huius † grauissimæ, frequentissimæ, & vtilissimæ materiæ *de incompat. benef. & vacatione vnius per assecutionem alterius*, de qua copiosum tractatum edidit Alph. de Hoieda, oportet considerare & distinguere quatuor tempora ante Concilium Tridentinum, cum Card. & Imola *in c. referente de præb.* & Abbate *in c. quia nonnulli, num. 4. de cler. non resid. & in d. c. referente num.* 3. & ponunt Cassad. *d. c. 1. de const.*, Gamb. *de off. legati lib. 5. rubr. an legatus possit plura beneficia vni conferre, à n. 67.* Rosin. *de benef. c. 5. à n. 18.* & Hoieda *d. tract. de incompatib. benef. 1. p. c. 7. n. 7.* & post hæc Gonçalez *ad reg. de mensib. gl. 15. à n. 10.* Azor *2. p. lib. 6. c. 13. q. 1.*

2 Primum † tempus est ante Concil. Lateranen. sub Alexandro III. de quo fit mentio *in dict. c. quia nonnulli*, & tunc obtinenti duo beneficia curata, vel dignitates, seu alias incompatibilia, dabatur optio, vt vnum retineret & alterum dimitteret & non vacabat primum ipso iure per assecutionem alterius, nec priuabatur secundo, vt *in d. c. referente, & c. præterea de præb.*

Secundum tempus † est dicti Concil. Lateran. sub Alexand. III. in quo fuit prohibitum, vt nullus diuersas dignitates, & plures ecclesias reciperet, alioquin priuaretur secundo, & conferens potestate cõferendi pro illa vice, vt *in d. c. quia nonnulli*, & refertur *in c. de multa in princ. de præb.* & si tunc obtinenti duo curata, vel dignitates, non dabatur optio, sed debebat amittere secundum, non ipso iure, sed per sententiam. 3

Quamuis † Quintanaduennas *Eccles. lib. 4. sub n.* 46. dicat *d. c. referente, & ca. præterea*, non esse ante, sed post dictum Concil. Lateran. ex *c. eam te 4. de etat. & qualit.* quod cum illis concordat, & Conc. Lateranensis decreta non quidem antecessit: quod falso (inquit) Panormit. in dicto c. quia nonnulli, *nu.* 4. & alij in temporum descriptione decepti crediderunt, sed secutum est, vt indicant illa archetypæ constitutionis verba, *Ne vllus in eis contra decreta quæ in Lateran. Concilio edidimus, vel contra antiquas sacrorum canonum sanctiones clericus ordinetur:* & patet ex verbis capituli, ibi. *Quæ scientia, moribus, & ætate Concily non congruant institutis*, vbi in margine dicitur, *Concil. Lateranensis, &c.* 4

Sed † nihilominus verius est, dictum Concilium Lateranense posterius *d. c. referente, & ca. præterea*, vt colligitur ex *d. c. de multa*, de quo sequenti tempore, vbi in principio refertur constitutio dicti Concilij Lateranensis, de qua in *d. c. quia nonnulli*, tanquam tunc vigens. 5

Nec † obstat text. *in d. c. eam te*, quod re vera est post dictum Conc. Lateranese, quia potest intelligi de Ecclesiis collatis ante Concil. Lateranense, vt ibi dicit Ioan. Andreas, & Panormitanus *nu.* 8. & est additio glossæ, *verb. dimittendam*, qui etiam dicunt, quod vel ibi fuit gratia, quod sequitur Ioan. Quintinus *in repet. c. de multa sub nu.* 69. nec Panormitanus *in d. c. quia nonnulli. n.* 4. dicit *d. c. eam te*, esse d. Concilium Lateranense. 6

Tertium † tempus fuit Concilij Later. sub Innocentio III. in quo statuit, quod si habens beneficium curatum, aut personatum, vel dignitatem, reciperet secundum, seu secundam, ipso iure vacet primum, & si illud retinere contenderit, etiam secundo spolietur per sententiam, vt *in d. c. de multa, & in c. dudum 2. de elect.* 7

Et idem † in officiis, ex *cap. 1. de consuet. in 6.* & in beneficiis regularibus curam animarum habẽtibus, etiamsi cura per alium hebeat exerceri, & in dignitatibus regularibus etiam manualibus, ex *c. cum singula, de præb. in 6. & Clemen. 1. de supplenda negligentia prælat.* ac in vicariis perpetuis, ex *Clem. 1. de off. vica.* Corras. *de benef. 1. p. c. 10. & vlt. n. 6.* & Quintanaduenna, *d. lib. 4. n. 97.* qui † *n.* 118. male ait, quod si in variis ecclesiis plures aliquis dignitates consequutus sit, non amittet priorem ipso iure, ex *d. c. de multa*, sed habebit locum dictum *cap. quia nonnulli*: nam cum hæc species, inquit, ab Innocentio prætermissa sit, non videt cur eiusdem constitutionis pœnis contineatur, sed reuera de his etiam loquitur Innoc. ibi, vt patet ex *principio, & vers. hoc idem.* 8

Quartum † tempus est *extrauag. execrabilis* Ioan. XXII. *de præben.* in qua *in vers. qui vero*, statuitur, quod recipientes secundum beneficium curatum, aut dignitatem, personatum, seu officium primum, quod ipso iure vacat, postquã secundi posset- 9

sionem habuerint, vel per eos steterit quominus habeant, absque morae dispendio coram ordinariis dimittere debeant verbo & facto, ac sine fraude, sub testimonio publico, alioquin ex tunc sint ipso iure secundo priuati, & ad sacros ordines suscipiendos, & ad habendum quodcunque beneficium inhabiles. Haec *in dicta extrauagante.*

11 Sed † ante ista quatuor tempora, quae Dd communiter considerant, possunt notari alia tria, cum Quintana duennas *d. lib. 4. ex principio*, praecipue *d. num. 46.*

12 Primum † ex Concilio Calcedonen. *canon. 10.* de quo *in c. clericum. 21 qu. 1.* quamuis Gratianus ibi addidit illa verba, *eodem tempore.* vt per Quintanadu. *ibi n. 6.*

13 Secundum † ex Nicena Synodo 2. seu 7. Synodo generali, de qua *in c. 1. 21. q. 1.* vbi pluralitas beneficiorum nominatim prohibita est in vrbe Constantinopolitana.

14 Tertium, ex † Concilio Vrbani II. habito Placentiae, de quo *in c. sanctorum 70. dist.* vbi titulorum pluralitas generaliter prohibita est.

15 Antiquitus † enim nemo poterat ordinari sine titulo certae Ecclesiae, seu beneficij, in qua ecclesiastica munia personaliter obiret, *vt in c. neminem, & d. c. sanctorum. 70. dist.* Quintanaduennas *d. l. 4. nu. 60. & 61.*

16 Cum † vero postea ex generali consuetudine in beneficiis simplicibus non requireretur ministerium, seu residentia personalis, consequenter etiam variatum est circa pluralitatem beneficiorum, & subsecutae sunt praedictae constitutiones, & praedicta quatuor tempora.

17 Redeundo † autem ad vltimum tempus dictae *extrauag. execrabilis*, notandum est, quod inhabilitas ibi posita cum inducatur in obtinendis, non extenditur ad alia, puta ad obtenta. Cassad. *d. decis. 1. de const.* glos. *in Clem. 1. §. ipsius de poenis, vers. obtinendis*, quam sequuntur ibi Card. Imola, & Bonifacius *n. 54.* & Abb. *in Clem. 2. eod. tit.* Hoieda *de incompatibilitate. c. 23. n. 101.*

18 Nec habet † locum in legitime dispensato ad plura, qui illa recipit non canonice, nam licet peccet, & contra eum procedi possit, quia male tenet, & sine titulo canonico, non tamen quia plura tenet, ex quo habet dispensationem, Specul. *in titul. de dispensatione. §. dicendum, num. 23.* Ioann. Andr. *in ca. non potest, de prabend. in 6.* & ibi Dominic. *§. 1. num. 5. & consil. 126.* & Franc. *dict. §. 1. numero 4.* Millis *in repertorio vers. dispensatus*, vt possit plures, & Cassad. *decis. 36. super reg. numero 3.* Hoieda *de incomp. benef. 1. p. c. 17. numero 29. & 2. p. c. vlt. numero 80.* Tuschus *concluf. 69. lit. B. à num. 37.* & Anton. de Butr. *in c. dudum 2. de election.* qui tamen † id primo limitat, vt procedat in dispensatione concessa circa obtinenda, secus si circa iam obtenta: nam tunc cum dispensatio sit surreptitia, non exprimendo vitium ipsorum beneficiorum, in nullo prodest, &c. sequuntur Dominic. *ibi dict. numer. 5.* & Franc. *dict. numero quarto.*

20 Secundo † limitat, vt procedat in dispensatione circa obtinenda simpliciter concessa, secus si conditionaliter, si alias canonice conferantur eidem, quia tunc dispensatio non prodest, nec habet locu, ex quo non adest conditio & forma in ea expressa, sequitur Dominic. & Franc. *ibidem*, & Rebuffus *in praxi ti. de dispensatione ratione atatis, vers. si tibi alias canonice conferantur.*

Sed † contra istam limitationem expresse tenent 21
Specul. Millis, & Cassad. & Hoieda & Tuschus s. meritoque, nam illa clausula, *si alias canonice conferatur eidem*, non inducit formam & conditionē, sed est expressio eius, quod tacite inest, vt *in dicto capitul. dudum ad fi. & c. si gratiose, de rescr. in 6. & in dict. c. non potest. §. 1. & ibi gloss. verb. canonice.* & sic nihil operatur *l. tertia, ff. de legat. 1. l. conditiones extrinsecus. ff. de conditio. & demonstrat.* Thomas Sanchez *de matrimon. libro 2. disput. 11. num. 18. & libro 3. disput. 33. numero 3.* & dicetur alias infra *numero 135.*

Nec † etiam habet locum poena dictae extrauagā- 22
tis in habente dispensationem, quamuis surreptitiā, & insufficientem, quae nihilominus excusat assequētem secundum curatum à poena illius, secundum Gomez. *in reg. de annali q. 14.* dicentem saepe approbasse Rotam hoc dictum: quod mihi videtur intelligendum, nisi surreptio, & insufficientia dispensationis esset clara, &c.

Nec etiam † habet locum in retinente plures pa- 23
rochiales obtentas cum dispensatione Papae, quas ipso iure perdidit ob non promotionem infra annum, vel alias, vt per Nauarr. *cons. 12. de rescr. à numero 12.* & conducit *decisi.* Guidob. 57. de qua infra *numero 190.*

Secundo notandum † est, quod dicta *extrauagans* 24
& eius poena habet locum etiamsi dignitas, personatus, aut officium sit sine cura, ita quod ad incurrendam eius poenam non est necessarium retinere duo curata, aut beneficium curatum cum dignitate, personatu, vel officio habentibus curam animarum, saltim fori contentiosi, sed sufficit retinere beneficium curatum, siue stricte siue large, cum dignitate, personatu, vel officio sine vlla cura, vel duas dignitates, personatus, aut officia sine cura, aut dignitatem cum personatu, vel officio sine cura, &c. vt recte inquit glossa Zenzelini *ibi, verb. simile, in extrauagantibus* Ioannis XXII. & videtur tenere Abbas *in dict. capitul. quia nonnulli numero 4. versicul. quantum fuit tempus.* & sequuntur Staphileus *de literis gratia, tit. de variis modis vacationis, §. tertius vacationis modus, n. 1. & ti. de qualitate, & statu benefic. §. huius modi, num. 7.* alias 41. Cassad. *dict. decis. 1. de constitutionibus, num. 2.* ibi: *Sed curatis, & aliis, de quibus &c.* Nauarr. *in c. si quando. de rescr. excep. 6. nu. 5.* & sentit idem Nauarr. *in c. accepta, de restit. spolia. oppos. 10. solut. n. 30.* & Mandos. *in reg. 1. Cancel. q. 14.* Azor *d. li. 6. c. 13. q. 1.*

Quamuis contrarium † teneat d. Staph. *d. §. huius* 25
modi, num. 9. & 10. vbi dicit, quod ad hoc, vt sit locus dictae *const. execrabilis*, & poenis in ea contentis circa dignitates, & beneficia incompatibilia, requiritur quod sint curata stricte, vel saltim large: & ideo quòd obtinentes personatum, seu dignitatem sine cura si retinerent illum absque dispensatione cum beneficio curato, non incurrit poenas dictae constitutionis: quod sequitur Hoieda *c. 16. n. 4. 5. & 6. & c. 13. n. 8. vers. quarto declaratur.*

Sed reuera † dicta *extrauagans in dict. vers. quae-* 26
ro, non requirit, quod ambo sint curata, vt ex eius verbis apparet: nam illa verba, *Animarum curam habens annexam*, solum referuntur ad verbum immediate praecedens, *Aut aliud beneficium*, & non ad dignitatem, personatum, seu officium, vt apparet ex contextu, alias enim diceret in plurali, *Animarum curam habentia.*

Nec contrarium inquit, aut minuit dicta extra- 27
uagans

uagans in finalibus verbis, nempe *in verſi. quantum autem*, in quibus fundatur Staphileus *d. nu.* 9. & Hojeda *d. verſi. quarto declaratur*, quia vt ibi dicitur, ſolum ibi declaratur, quæ dicantur beneficia curata circa modificationem ante factam, nempe, *in verſic. nos itaque.* vt ibi notat gloſſa Zenzelini *verb. ante factam*, vnde nihil poteſt inferri contra noſtram ſententiam.

28 Et quando † declaratio, de qua *in dict. verſicul. quantum autem*, referat ad omnia præcedentia, & ad dictum *verſicul. quæro*, vt videtur ſentire gloſſa Gulielmi, *ibi*, in extrauagantibus communibus non faceret etiam contra noſtram ſententiam, nam ſolum ibi declaratur, quæ beneficia cenſeantur curata in terminis dict. conſtitut. non vero dicitur, quod ambo beneficia, quæ quis retineat, debeant eſſe curata, vt habeat locum illa conſtitutio, & eius pœna.

29 Nec obſtat † ratio Hojedæ *dict. cap. 16. numero* 5. & 6. quod pœna ipſo iure ibi impoſita non debet extendi, &c. quia hic non agimus de extenſione, ſed de comprehenſo in verbis *dict. verſicul. quæro*, ibi, *Dignitatem, vel perſonatum, ſeu officium*: & ibi: *Simile.*

30 Ex iſta tamen † ratione bene infertur, quod pœna dictæ *extrauagantis*, non habebit locum in retinente alias duo beneficia vniformia ſub eodem tecto, quamuis ſint incompatibilia, ita quod per aſſecutionem ſecundi vacet primum ipſo iure, *cap. literas, de conceſſ. prabend. & Clemen. fin. de prabend.* neque in retinente alia beneficia incompatibilia. Faciunt quæ tradit Caſſadorus *dict. deciſio.* 1. & Bellamera *deciſio. penuli. 754. num. 3. verſic. nam certum eſt.* Mandoſ. *dict. reg.* 1. *quæſt.* 14. & Nauarr. *conſi.* 13. *nu-*
31 *mero* 3. *de prabend.* quamuis † retinens duo vniformia ſub eodem tecto, vel alia incompatibilia ſine diſpenſatione legitima, ſit indignus, & ineligibilis, ad dictum *cap. dudum* 2. *de elect.* cuius ratio eſt
32 generalis, non † tamen vere dici poteſt irregularis, vt male aiunt Mandoſ. *de irregularitate libr.* 3. *c.* 4. & Enriquez *in ſumma lib.* 14. *c.* 9. §. 1. cum Speculatore *de diſpenſatione*, §. *iuxta, n.* 37. & §. *dicendum, n.* 11. nam id non eſt iure expreſſum, *ea ratione qui, de ſententia excommunicat. in* 6. imo nec inhabilis, ita vt collatio, ſeu prouiſio ſit nulla, iuxta dicta ſup. 7. *par. cap.* 8. *à n.* 47. niſi iuxta *c. ordinarij* §. *in conferendis, de offi. ordin. in* 6. de quo infra *à n.* 170. & *nu.* 109. & 299.

34 Sed circa † dictum *verſ. qui vero* dubitatur, an dimiſſio primi beneficij, quæ ibi iubetur fieri coram ordinario, ſit facienda intra menſem, ſicut in verſic. præced. an vero ſit facienda ſtatim, & quamprimum ſecundi poſſeſſionem prouiſus habuerit, vel per eum ſteterit.

35 In quo gloſſa † Gulielmi *ibi, verb. pari modo*, dicit faciendam eſſe intra menſem, ita intelligens verbum illud, pari modo, ſcilicet intra menſem, ſub teſtimonio publico, verbaliter, realiter, & cum effectu. Idem tenent Rebuf. *in praxi, in forma ſignatura, verb. aut per conſtitutionem, execrabilis, & titul. de diſpenſatione ratione ætatis, verb. quoad vixeris, num.* 12. Ferretus *conſil.* 255. *nu.* 2. & Zerola *in praxi Epiſcopali* 1. *par. verbo. beneficium*, §. 3. *circa fin.* & idem videtur tenere Ægidius Bellamera *dict. deciſio.* 754. *in princip.* ibi: *Et infra menſem à tempore huiuſmodi aſſecutionis computan.* & Hieronym. Paulus *in pract. Cancellariæ* §. *nota plura notabilia, tam circa beneficia reſeruata, quam non reſeruata, verſicul. habens beneficium curatum.* Staphil. *dicto* §. *tertius vacationis modus, ad finem.* & Hojeda *capitulo* 9. *num.* 6. *ad finem.*

Contrarium † tamen, videlicet quod dicta dimiſ- 36
ſio debeat fieri ſtatim, & in continenti, videtur tenere gloſſ. Zenzelini *ibi, verb. abſque morâ diſpendio, & verb. pari modo*, & Abb. *in dicto capitulo quia nonnulli, n.* 4. *verſicul. quartum fuit tempus*, ibi, *Niſi de facto in continenti poſt habitam ſecundi pacificam poſſeſſionem, &c. & in dicto capitulo de multa, numero* 10. ibi, *Tenetur illico*, & Gambatus *ſupra numer.* 71. ibi, *Niſi ſtatim*, & Hoieda *dict. cap.* 7. *num.* 8. *ad finem, & cap.* 13. *nu.* 79. qui idem dicit, & Bernard. Diaz *in pract. crim. can. c.* 48. *ad fin.* & ita habet ſummarium dict. extrauagantis, *in extrauag.* Ioan. XXII. & nouiſſime ita tenet Flores de Mena: *quæſt.* 13. *nu.* 2. & 4.

Quæ ſententia mihi videtur † verior, & probatur 37
ex illis verbis, *Abſque morâ diſpendio*: & illa verba, *Pari modo*, ſolum ſignificant, quod fiat dimiſſio verbo & facto, & ſic ſine fraude, cum effectu, ac ſub teſtimonio publico, vt dicitur *in verſiculis præcedentibus*, vt recte explicat *gl.* 3. Zenzelini, *ibi*: nec enim poſſunt referri ad tempus, cum circa illud hic particulariter diſponatur per illa verba, *Abſque morâ diſpendio*, ad reg. *generi per ſpeciem derogatur, in* 6. *l. ſanctio legum. ff. de pœnis, & l. doli clau. ff. de verbor. obliga. & ibi gloſſ.*

Et quando † dicatur fieri ſtatim in continenti, & 38
abſque morâ diſpendio intelligendum eſt cum aliquo temperamento ſecundum ſubiectam materiam arbitrio boni viri, *l. ratum, l. quod dicimus, ff. de ſolutionib.* Abbas *in cap. potuit, de locato*, Menoch. *de arbitrar. libr.* 2. *caſu* 9. *cum* 5. *ſeqq.* Puteus *deciſi.* 266. *numero* 4. *libro* 1. Anton. Theſaur. *deciſio.* Pedemontan. 77. *nume.* 3. & Gonçal. *gloſſ.* 9. *in annotationib. numero* 217.

Et quomodo † ſumantur deciſiones iſtæ, incontinenti, mox, ſtatim, illico, quamprimum, & circa, vide 39
per Romanum *in l.* 1. *ff. de verb. oblig.*

Tertio notandum eſt, † quod ad euitandas pœ- 40
nas *d. extrauag. verſi. qui vero*, ſufficit, quod quis dimittat primum beneficium curatum, ſeu dignitatem, &c. realiter, & cum effectu, ac ſine fraude, & eius poſſeſſionem, licet coram ordinario ſub publico teſtimonio illud verbo tenus non dimittat, vt docent Staphileus *d.* §. *tertius vacationis modus, n.* 6. 7. & 8. & Hojeda *c.* 9. *n.* 6. & *c.* 13. *nu.* 80. *verſic. ſexto declaratur*, & Zerola *d.* §. 3. *circa fin.* ex Bellamera *dict. deciſio.* 754. quæ † ſententia quamuis in rigore non 41
ſit vera, quia repugnant verba *dict. extrauagan.* quæ ſunt clara, vt inquit Zerola, *vbi proxime*: tamen, vt inquit Bellamera *ibi, numer.* 6. *verſic. tamen de facto videtur conſuetudine recepta*, & approbata, quia nunquam, aut raro fiat talis verbalis dimiſſio coram ordinario.

Quarto notandum eſt, † quod ad probandam exe- 42
crabilitatem requiritur, quod probetur eum poſſediſſe ex dicta extrauagante, execrabilis, vt fuit dictum in vna ciuitatis Caſtellanæ 6. Decembr. 1556. coram D. Oradino.

Et † in alia Cracouien. canonicatus 13. Octobris
1562. coram Domino Rubeis fuit deciſum, *Ad execra-* 43
bilitatem, & incapacitatem indicandam debere liquido conſtare de poſſeſſione incompatibiliu. Fabius deciſ. 25. *& fuit reſolutum in vna Oſcenſ. parochialis*

44 9. *Iunij* 1559. † *ait tamen Thanis* decis. 93. *quod non ſufficit ad probandum quem execrabilem, producere inſtrumenta poſſeſſionum parochialium, niſi probetur perceptio fructuum ad* caput de multa. de præbend. & caput ſi tibi conceſſo, *iuncta gloſſa* de præbend. in *6. vel niſi probetur tantum tempus effluxiſſe, quod ei poſſet pro notabili negligentia imputari:* quæ deciſio ſi requirit actualem perceptionem fructuum, non videtur vera, maxime ſi ingeſſit ſe adminiſtrationi.

45 Quinto notandum eſt † quod per dictum *verſ. qui vero,* & ſequentem *verſi. quæ omnia,* non reſeruantur beneficia priora, quæ per adeptionem poſteriorum vacant virtute dicti *cap. de multa*, ſed ſolum poſteriora, quæ propter indebitam retentionem prioris vacant, virtute dictæ *extrauagantis*, vt recte tenet gloſſa Zenzelini *ibi, verb. vt præmittitur, & verb. vel dimiſſa*, Oldrad. *conſil.* 152. *numer.* 2. Felin. *in cap. cauſam quæ, de reſcrip. numero* 4. *limitat.* 5. ſequuntur Nauarr. *in dict. cap. accepta oppoſitionis* 10. *ſolutione, numero* 31. *& conſil.* 12. *de reſcrip. num.* 12. *& 14. verſic. quarto principaliter, & conſil.* 18. *nume.* 3. *de præbend.* Quintanaduennas *dict. lib.* 4. *numero* 94. & Zerola *dict. verb. beneficium*, §. 3. *circa finem*, dicens ſic vidiſſe ſeruari in praxi, & in facto non vidiſſe adiri ſedem Apoſtolicam pro collatione parochialis, quæ vacabat per aſſecutionem alterius: 2. *par. eod. verb.* §. 22. neque contrarium tenet gloſſ. Guilielmi *ibi, verb. vacatura:* & poſthæc tenet Gonçalez *gl.* 15. *numero* 42. *& gloſſ.* 51. *numero* 38. & eſt declaratio Sacr. Congreg. Concil quæ ſic ait, *Congregatio cenſuit*, 43.

46 Quamuis † Æneas de Falcon. *de reſeru.* 3. *quæſt. princ. num.* 12. *& 4. quæſt. effectu* 18. *&* 41. dicat, quòd beneficia incompatibilia poſt tempus præfixum in dicta *extrauag.* ſunt reſeruata ex *d. §. quæ omnia*, licet non antea.

47 Et † quamuis Coſmas *in pragma. ſanctione, tit. de reſeruatio. verb. execrabilis*, dicat per dictam *extrauag. inter cætera.* reſeruari omnia beneficia vacantia per aſſecutionem aliorum incompatibilium, & Flamin. Pariſ. *de reſign. benef. libro* 2. *quæſt.* 16. *n.* 22. quod primum curatum, quod vacat per receptionem alterius, eſt reſeruatum ex *d. extrauag. quæ omnia*: quod ſentit Rebuff. *in praxi in forma ſignaturæ, ver. aut per conſtitutionem execrabilis*, & Flor. *d.*

48 *q.* 13. *nu.* 7. † qui tamen *q* 23. *nume.* 53. ait, iſtam reſeruationem eſſe iam antiquatam, & qui adipiſcitur beneficium incompatibile, ipſo iure priuatum eſſe primo, & ordinarium conferre primum, ſiue illico dimittat, ſiue non, iuxta tex. *in cap. licet Epiſcopus. de præbend. in* 6 & ita ſemper vidiſſe practicari, & nunquam de tali reſeruatione vidiſſe mentionem, aut exiſtimationem fieri, & in regno Galliæ eſſe antiquatum, ſecundum Rebuf. *ibi.*

49 Et iuxta dicta eſt † accipienda reſeruatio *regul.* 1. *Cancellariæ*, in qua reſeruantur beneficia, quæ per conſtitutionem execrabilis vacant, vel vacare contigerit.

50 Verum eſt † tamen, quod beneficia priora, quæ tempore illius conſtitutionis quis retinebat de facto ſine diſpenſatione, de quibus *in verſicul. porro*, comprehenduntur in reſeruatione *d. ver. quæ omnia*, quod tenet *dict. gloſſ.* Guliel. quamuis contra teneat gloſſa Zenzelini *de verb. dimiſſa*, & Quintanaduennas *ſupra.*

51 Beneficia vero vacantia † per aſſecutionem alterius authoritate Apoſtolica factam ſunt reſeruata Papæ, Rebuf. *in d. forma ſignaturæ verb. ſeu per aſſecutionem*: nam † beneficia quæcunque vacantia per 52
aſſecutionem quarumcunque dignitatum, perſonatuum, officiorum, canonicatuum, & aliorum beneficiorum per Papam collatorum, ſeu authoritate literarum ipſius, reſeruantur *in extrauag. ad regimen de præbend.* quæ ſemper renouatur per omnes ſummos Pontifices *in reg.* 1. *Cancel.* Gonzal. *gl.* 15. §. 2. *n.* 13. *& gl.* 51. *n.* 36.

Quæ reſeruatio † procedit in beneficiis vacaturis 53
per aſſecutionem alterius, non ſolum ex diſpoſitione iuris, ſed etiam ex decreto Papæ, Simoneta *de reſeruation. qu.* 26. Rota in Segouienſ. canonicatus 24. Nouembr. 1588. coram D. Plato, de qua ſupra 5. *part. c.* 1. *n.* 685.

Et ſimilis † erat reſeruatio, quam pro ſuo tem- 54
pore fecerunt Clemens VI. & Vrbanus VI. de omnibus beneficiis vacantibus per aſſecutionem alterius incompatibilis virtute expectatiuarum, quæ iam non extant: de qua Burſat. *conſil.* 126. *numero* 96. *libro* 2.

Et hodie † in gratia facta de aliquo beneficio ha- 55
benti aliud incompatibile, ſeu ius ad illud, apponitur decretum, quod ipſe orator infra duos menſes à die habitæ poſſeſſionis ſecundi, ſeu qua per eum ſteterit, quominus illam aſſequatur, primum dimittere, ſeu iuri competenti cedere in manibus Romani Pontificis omnino teneatur, alioquin ambo vacent eo ipſo, ita vt de illis per ſedem Apoſtolicam dum taxat, diſponi poſſit, ac irritum, &c.

Per † quam clauſulam tacite diſpenſatur, vt per il- 56
los duos menſes poſſit retineri primum cum ſecundo, & ideo ratione illius bulla pluris taxatur, quæ maior taxa excuſatur, expediendo bullam cum clauſula, quod habita poſſeſſione quamprimum dimittere teneatur, & non infra duos menſes, vt dicebatur in ſupplicatione: † quamuis etiam iſta clauſula 57
importare videatur, quod non vacet primum per aſſecutionem & poſſeſſionem ſecundi, interim dum fit dimiſſio in manibus Romani Pontificis: & vide infra ſub *n.* 106.

Et illud decretum † de dimittendo obtentum, 58
intelligitur de dimiſſione pura, & ſimplici, & non ex cauſa permutationis, ſeu in fauorem non obſtante ſtylo prætenſo, quia non conſtat, Papam ſciuiſſe fuiſſe factam talem dimiſſionem ex cauſa permutationis, ſeu in fauorem ex decreto: & quia ſi aliquis admiſit, id fuit in eius voluntate, & ideo dans mandatum ad permutandum, ſeu reſignandum conditionaliter, non ſatisfacit decreto Rotæ *deciſio.* 13. *& 14. de rerum permut. in antiq. & 65. de reſcrip.* Simoneta *dict. quæſt.* 26. & Rebuff. *in praxi, tit. de diſpenſatione ætatis, verſi. quoad vixeris, numer.* 8. *&* 9. & ita fuit reſolutum in vna Illerden. portionis de anno 1593. coram illuſtriſſimo domino Pamphilio, & poſthæc tradit Gonçalez *ad regul. de menſibus gloſ.* 15. *numero* 125. *& ſequ.* vbi *ex num.* 109. agit de iſto decreto.

Quamuis † Flamin. Pariſ. *libro* 3. *de reſignation.* 59
quæſtion. 1. *numero* 64. *&* 95. videatur velle ſtante illa clauſula poſſe reſignare in fauorem, & cum reſeruatione penſionis, qui ait, quod hodie in dicta clauſula apponitur, vt libere dimittat: vnde non poſſunt reſignare in fauorem, neque etiam cum aliqua reſeruatione penſionis, aut fructuum, vt antea fiebat tempore felicis recordationis

Gregorij

Grægorij XIII. & quod ita quotidie practicatur.

60 Et hodie à tempore † sanctissimi domini nostri Clementis VIII. ad magis euitandas similes renuntiationes, dicitur in dicto decreto, quod in manibus Romani Pontificis tantum libere, cum specifica mentione præsentis decreti, dimittere omnino teneatur, &c.

61 Vnde is, cui positum † est huiusmodi decretum, siue post habitam possessionem secundi, siue ante, non poterit resignare primum coram Papa conditionaliter, seu ex causa permutationis, non facta mentione dicti decreti, alias resignatio esset surreptitia, & nulla à principio, *vt in decisio. 13. ad fin.* licet non simoniaca. Farin. *consil. 75. à numero 1. & 17.* & non facta alias dimissione, iuxta formam decreti lapso bimestri vtrumque vacaret, ex dicto decreto, &c.

62 Nec † etiam poterit coram ordinario resignare simpliciter, vel ex causa permutationis, alias lapso dicto termino vacabit vtrumque ad dispositionem solius Papæ, ex dicto decreto, cui non paruit. Et quamuis interim valuisset resignatio, seu permutatio facta coram ordinario, tamen habita possessione secundi, & adueniente tempore dimittendi, irrita censebitur ex dicto decreto maxime irritante: mo-

63 riente † tamen illo, seu matrimonium contrahente, &c. ante aduentum dicti temporis, non intrabit decretum in beneficiis sic vacantibus, nec erunt reseruata, &c. ex quo vacarunt alias ante aduentum temporis & conditionis. Nec irrita censebitur dicta resignatio, seu permutatio: facit quod dictum est *supra 5. parte, capitulo 1. numero 152.* & iuxta hoc videtur accipiendum quod ait Gonçalez *gloss. 52. numero 14.* Et formam dimissionis, seu resignationis, iuxta decretum ponit Flamin. Paris. *libro 8. quæstio, 7. sub numero* 103. quem etiam vide *quæstio. 8. numero* 74. Et dicto decreto satisfit per æquipollens, vt fuit resolutum in vna Compostellana Canon. 10. Maij 1600. coram Domino Lancelloto, vbi quòd saltem per æquipollens fuit adimpletum, ita vt veniat excusandus dimittens, & absoluendus ab impetratione vltimi beneficij per alium facta, Gonçalez *gloss. 15. numero* 119. in qua etiam coram eodem 29. Ianuarij 1601. fuit resolutum quod quamuis tempus ad dimittendum ex decreto currat à die, in qua per prouisum stetit quominus possessionem adipisceretur, & in solo lapsu temporis sit fundata intentio aduersarij, ex *Consil. Calderini 5. de præben.* tamen stantibus impedimentis non currit ad *capitul. commissa*, & ibi gloss. *verb. iusto impedimento, de elect. in 6.* qualia sunt ante expeditionem literarum preuisio pecuniæ in notabili summa, & post expeditionem difficultas & dilatio, vt literæ perueniant ad manus, &c. Quod in eadem 20. Iunij 1601. coram Domino Corduba fuit confirmatum: & quod satisfit decreto per dimissionem in manibus notarij in partibus factam cum mentione decreti, transmissam ad Curiam, vt Papæ præsentaretur, cuius instrumentum fuit productum in dataria, licet dataria noluerit approbare ratione stylì: quia forma data per decretum est ad effectum, qui potuit adimpleri per æquipollens. Cassad. *decisio. 2. n. 2. de iudiciis*, Ægidius 754. Put. 100. *n. 6. lib. 2.*

64 Et prædicta † reseruatio beneficiorum vacantium per assecutionem aliorum est extensa per S. D. N. Paulum V. etiam ad vacatura ante assecutionem resignata, seu dimissa, vt in sequenti constitutione.

S. D. N. Pauli diuina prouidentia Papæ V.

Declaratio reseruationis beneficiorum per assecutionem pacificam vacaturorum.

SANCTISSIMVS in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Paulus diuina prouidentia Papa V. qui in crastinum eius assumptionis ad summi Apostolatus apicem vestigiis felicis recordationis Benedicti XII. & aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum suorum inhærendo, omnia & singula beneficia Ecclesiastica per pacificam assecutionem quorumcunque aliorum, & per sanctitatem suam, seu eius authoritate conferendorum beneficiorum Ecclesiasticorum, ex tunc vacatura, ordinationi, & dispositioni suæ, cum decreto irritanti desuper apposito inter alia reseruanda, & cui ex fide dignorum relatione innotuit, quod plerique de beneficiis Ecclesiasticis, præsertim curam animarum habentibus, seu alias personalem residentiam requirentibus, dum pro tempore vacant, Apostolica authoritate prouisi, seu prouidendi, ante illorum assecutionem alia cum eisdem incompatibilia beneficia Ecclesiastica per eos tunc obtenta, in fraudem reseruationis, & decreti prædictorum resignabant, seu dimittebant. Cupiens opportunum super his remedium adhibere, Voluit, decreuit, & declarauit, quod si in posterum quibusuis personis de aliquibus beneficiis Ecclesiasticis tunc vacantibus, seu vacaturis per sanctitatem suam, aut eius authoritate prouideri, ipsosque prouisos, seu prouidendos intra vacationis, & prouisionis, seu assecutionis eorundem beneficiorum tempora quæcumque alia cum illis incompatibilia beneficia Ecclesiastica secularia, vel quorumuis ordinum, ac etiam Hospitalium regularia, per eos tunc obtenta, nulla speciali, & expressa de eisdem in prouisionibus prædictis facta mentione, simpliciter, vel causa permutationis, ac alias quomodolibet, siue in sanctitatis suæ, vel alterius Romani Pontificis pro tempore existentis, aut Legatorum, vel Nuntiorum dictæ Sedis, siue ordinariorum, vel aliorum collatorum quocumcunque manibus resignare, seu dimittere aut iuribus sibi in illis, vel ad illa competentibus cedere contigerit omnes, & singulas concessiones, collationes, prouisiones, & quæuis aliæ dispositiones de beneficiis, seu iuribus sic resignandis, dimittendis, & cedendis pro tempore facienda, cum inde secutis quibuscumque cassis, & irritis, nullíusque roboris, vel momenti existant, nec cuiquam suffragentur, sed beneficia, & iura, vt præfertur, resignata, dimissa, & cessa, ipso iure vacent, & vacare, ac sub reseruatione, & priori decreto præfatis, quæ Sanctitas sua, etiam quoad hoc extendit, & ampliauit, comprehensa censeatur. Ita quod de illis per alium quam eandem sanctitatem suam, vel pro tempore existentem Romanum Pontificem nullatenus disponi possit in omnibus, & per omnia, perinde, ac si per pacificam assecutionem aliorum beneficiorum huiusmodi vere, & realiter vacaniſſent. Decernens sic per quoscunque iudices, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, dictæque Sedis Legatos, & Nuntios. Sublata, &c. iudicari, & diffiniri debere, irritumque, &c. attentari. Placet publicetur, & describatur C. Lecta, & publicata fuit supradicta regula Rom. in Cancellaria Apostolica, anno Incarnationis Dominicæ 1609. die vero Iouis vigesimo quinto mensis Februarij, Pon-

tificatus prædicti ſanctiſſimi Domini noſtri Papæ anno 5. *M. Perettus Cuſtos.*

65 Cum autem ex dictis † appareat, *d. cap. quia nonnulli, & d. cap. de multa, & dict. Extrauag. execrabilis*, ſolum loqui in beneficiis curatis, & dignitatibus, ac perſonatibus, ſeu officiis, ſequitur deciſionem dicti *cap. referente, & d. c. præterea*, non eſſe correctam per *dicta iura* in aliis beneficiis incompatibilibus, vt in curato cum canonicatu, & in duobus ſimplicibus reſidentiam requirentibus, &c. *arg. l. præcipimus*, C. *de appell.* & ſic in eis per aſſecutionem ſecundi non vacare primum ipſo iure, ſed obtinenti dari opinionem dimittendi quod voluerit, vt poſt Ioann. Andream tenet Lapus *allegatione* 116. *& ſeq.* Oldrad. *conſ.* 165. Abbas *in c. cum in cunctis. §. 1. num.* 9. *de electio. & in c. ſi. num.* 6. *de clericis non reſidentibus, & in d. c. referente, num.* 3. *& in d. c. multa, num.* 2. *& repet. c. extirpandæ, § qui vero, de præbend. à numer.* 47. *ad* 52. & ibi Rebuf. circa materiam pluralitatis *verſi. ſucceſſione circa* 4. Abbatis, Imola *in d. c. ſi. & in d. c. de multa*, qui ait, quod curia eam ſeruat, & ſibi placet, Franc. *in c. 1. de conſuetud. in* 6. *num.* 7. Staphil. *de literis gratiæ tit. de qualitate, & in ſtatu benef. §. huiuſmodi, numero* 8. *& tit. de variis modis vacationis, § tertius vacationis modus, numero* 5. *& in tertia forma expectatinarum num.* 5. Coſmas *in pragmat. ſanction. tit. de collat. §. ſequuntur qualificationes, verb. reſidentia*, Millis *in repertorio, verſ. beneficium curatum*, Robin. *de benef. cap.* 5. *à numer.* 28. Ioan. Quintinus *in dict. cap. de multa, numero* 80. *& ſeq.* Greg. Lop. *in l.* 3. *ti.* 16. *par.* 1. *verb. de ſeruir le*, vbi Humada, Nauar. qui dicit communem *in cap. ſi quando, de reſcrip. excep.* 6. *numero* 4. *& conſ.* 13. *num.* 4. *& conſ.* 17. 24. *&* 25. *de præbend.* Capr. qui ait veriorem, & communem ſententiam, *reg.* 90. *numero* 110. Hojeda *de incompatibilitate cap.* 9. *num.* 5. *& cap.* 11. *à numero* 5. *& cap.* 12. *numero* 12. *& cap.* 13. *numero* 79. *verſic. quæ concluſio, & c.* 17. *à numero* 37. *& cap.* 18. *numero* 30. Quintanaduennas *d. libr.* 4. *numero* 96. *&* 120. Flamin. Pariſ. *de reſign. lib.* 3. *quæſt.* 1. *numero* 132. *&* 138. *&* 147. & Zech. *de repub. Eccle. tit. de beneficiatis, num.* 4. *verſi. in* 2. *capite, & verſi. ad dignoſcendum, in fin.* Azor 2. *par. cap.* 13. *quæſt.* 2. 5. 7 *&* 8. *& lib.* 7. *cap.* 16. *q.* 9. D. Card. Tuſch. *concl.* 69. *litera B. à numero* 25. & Rota *deciſio.* 37. *de præbend. in antiqu.* alias 184. Puteus *deciſio.* 441. *numero* 2. *libro* 1. Achil. 269. *numero* 3. *&* 4. & Mohed. *deciſio.* 15. *de præbend.* alias 176. & tenuit Rota in cauſa Macerat. parochialis coram Illuſtriſſimo Lancelloto de anno 1575. quæ eſt *p. diuerſ. deciſio.* 484. & in cauſa foro Sempronien. canonicatus coram Domino Rubeis. de anno 1582. & in Gerunden. beneficij 27. Mart. 1596. coram Domino Iuſto, vbi fuit dictum quòd incompatibile non impedit aſſecutionem ſecundi: ſed retentionem, *cap. non poteſt. §. vlt. de præbend. in* 6. & ſi eſt incompatibilitas primi gradus, vacat primum per aſſecutionem ſecundi *cap. de multa de præbend.* ſi verò eſt incompatibilitas ſecundi gradus, datur electio dimittendi, *cap. referente. eodem tit.* & ibi Doctores, &c. & in alia Virdunenſ. canonicatus, de anno 1589. in qua fuit dictum, quod de iure communi canonicatus non dicatur incompatibilis, nec vacat per aſſecutionem

66 parochialis, contra † Innocen. *in cap. ex tua. numer.* 4. *& in capitul. ſin. in fine, de clericis non reſidentibus*, & ibi Caldetinum Enricum *dict. cap. de multa, numero* 6. & alios, quorum opinionem curiam ſeruare inquit Buttius *in dicto capitulo præterea, numero* 9. *de præbend.* & ſequitur Burſat. dicens communem *conſilio* 446. *numero* 3. *lib.* 4. Et probauit Rota in Toletana capellaniæ de Baraias 3. Martij 1589. coram illuſtriſſimo Mantica infra adducta ſub *numero* 222.

Vnde Dd. conſiderant † incompatibilitatem duplici modo, & diſtinguuntur duo genera incompatibilium beneficiorum: quædam incompatibilitas eſt illorum beneficiorum, quæ ſimul teneri non poſſunt, & quorum primum vacat ipſo iure per aſſecutionem ſecundi qualia ſunt illa, de quibus *in dicto capitulo de multa, & in dict. extrauag. execrabilis, & in capitul. literas, de conceſ. præb. & in dict. Clemen. fin. de præbend.* Alia incompatibilitas eſt quoad retentionem tantum, ſcilicet beneficiorum, quæ ſimul licite retineri non poſſunt, licet non vacet primum ipſo iure per aſſecutionem ſecundi, vt in parochiali cum canonicatu, & duobus ſimplicibus reſidentiam requirentibus, &c. Ita Staphileus *dict. tit. de ſtatu & qualit. benefic. §. vt ſciri poſſit, numero nono.* Rebuff. *in praxi, titul. de diſpenſatione ratione ætatis, verbo, incompatibilia*, & Nauarr. *dicto conſilio* 24. 67

Et ad iſta reducitur † triplex incompatibilitas, quã conſiderat Cardinalis cum gloſ. *ibi, verb. beneficium in Clem. gratiæ, nu.* 5. *de reſcr. & conſ.* 3. de qua *in d. dec.* 483. *p.* 1. *diuerſorum.* 68

Prædicta tamen † doctrina declaratur primò, vt non procedat in iure ad rem ad aliquod beneficium cui cenſetur quis renuntiare per aſſecutionem alterius beneficij, quod ſimul de iure retineri non poſſet cum beneficio, ad quod habebat ius, etiamſi non ſit curatum, dignitas, perſonatus, vt ex *d. Clem. gratiæ, de reſcrip.* tenet gloſſ. *ibi verb beneficium*, & Dd. Abbas *in d. cap. fin. de cleric. non reſid. & in d. repet. §. qui vero, numero* 52. Capra *ſupra à num.* 115. optime Nauar. *in d.* 6. *excep. & conſ.* 13. *de præb. numero* 7. qui receptum dicit Hojeda *dicto cap.* 17. *numero* 41. & Burſat. *ſupra numero* 5. quamuis Reb. ſupra eam intelligat iuxta terminos *c. de multa*, cum Anch. Card. Imola, *ibi.* 69

Et de † materia *d. Clem. gratiæ*, vltra Dd. ibi vide Staphileum *ti. quib. mod. expirent literæ ad beneficia § quarto modo*, & Puteum *dec.* 346. *lib.* 2. *& dec.* Rotæ in cauſa Toletana parochialis de Huerta 3. Ianuarij 1589. coram illuſtriſſimo Pamphilio, quę ſic ait. Fuit reſolutum, gratiam, ſi neutri, Gundiſalui non ſuffragari, quia cum hæc gratia ſit conditionalis pendens à futuro litis euentu, & antequam vigore illius ſit facta collatio, *Gundiſaluus aſſecutus fuerit dignitatẽ ſcholaſtriæ, quæ cum hac parochiali ſimul retineri nõ poteſt, cenſetur dictæ gratiæ renuntiatum, ita vt in illius executionẽ beneficiũ amplius conſequi non poſſit iuxta tex.* in Clem. gratiæ de reſcr. *vbi Imola* in 4. notabili *dicit, hãc præſumptionẽ eſſe iuris, & de iure, & quod proteſtatio contraria non iuuat, vt ibidem ſubdit* num. 16. cum aliis allegatis. *Neq; obſtare, quod AEgid.* dec. 563. *dicat dictam Clemẽtinã nõ procedere data ignorantia, qui loquitur in eo, qui ignorabat beneficiũ ſecundo loco acquiſitũ nõ poſſe cũ primo retineri: & procedit facta proteſtatione in aſſecutione ſicundi, vel alias, vt declarat Staphileus* in tit. quib. mod. expirent literæ, ad beneficia in quarto modo, verſ. limita tamen, *quẽ ſecuta fuit Rota, vt per Putẽ* dec. 346. *incipit deciſio AEgidij* lib. 2. *& ideo non applicatur huic caſui, vbi nulla adeſt proteſtatio, ſed potius concurrit mala fides, & ſcientia ipſius Gundiſalui, quia tẽpore aſſecutionis ſcholaſtriæ iam nõ erat talis ſuper qualitate huius parochialis, quod eſſet* 70

curata

curata actu,& habitu,vulgar.l.sed etsi lege, §. ante litem.ff.de petitio.hęredit.*& cessat omnis difficultas quia nunc nõ agitur de prima gratia Gundisalui,facta tanquã de simplici:quo casu,ob ignorãtiam,quod esset curatiũ,posset forsan se tueri, quominus per assecutionẽ incõpatibilis non debeat illa priuari,sed agitur de gratia,si neutri, quæ facta est,vti de beneficio curato:& ideo non potest Gundisaluus prætextu ignorantiæ se excusare,quominus acceptãdo aliud incompatibile non dicatur ei renuntiasse:quia cũ sciret vigore illius non posse sibi beneficiũ conferri,nisi vti curatum,debuit cogitare, quod acceptando aliud incõpatibile,reddebat se inhabilem ad obtinẽdum vigore dictæ gratiæ,si neutri,hoc beneficium, quotiescumque declararetur curatum*,vt in dict.Clem. *Neque obstat quod Gundisaluo saltim sit aliquod tempus indulgẽdum ad dimittendum alterũ ex istis beneficiis incõpatibilibus:quia quidquid dicendũ sit in terminis*,c. de multa,de præbend.*prout loquũtur ex aduerso allegata in casu* Clem.gratiæ,*non est præfigendum aliquod tẽpus,quia per assecutionem incompatibilis inducitur tacita renuntiatio prioris gratiæ, ita vt illius vigore non possit quis amplius assequi beneficiũ,etiam quod impetrãs resignet incõpatibile,postea adeptum, vel,illud resignare,paratus sit, vt expresse dicitur* in d.Clement.*& tradit ibi Imola* col.penul. *& Ronifacius* n.36. *quod ad excludendum ius Didaci,dicitur gratiam illius non capere hanc futuram vacationem ortam post suam gratiam vigore tacitæ renũtiationis ob assecutionem scholastriæ,quæ fuit acceptata post impetrationem Didaci,ad notata per Felin.*in cap.constitutus,colum.penult.de rescript.*modern.Super* reg. Cancellarię de impetrãd. beneficia vacãtia per obitum familiarium,*Cardin.*q.3.n.7.*Non obstat,quia vltra quod hoc est extra dubium,in quo tantum quæritur,an integret gratia Gundisalui,fuit dictum, quod per tacitam renunciationem gratiæ,si neutri,ob assecutionem scholastriæ,cessat tantum illud ius conditionale pendens à futuro litis euentu,& redditur Gundisaluus inhabilis ad obtinend.illius executionẽ non tamen inducitur noua vacatio,sed remanet antiqua, quia Gundisaluo non fuit quæsitum aliquod ius in re Sarnen.*in reg.de infirmis resignan.qu.17. nu.6.versi. quia vt dicatur,&c.*Prima enim prouisio, vti de simplici facta non valuit,quia resolutum fuit beneficium esse curatum.ad notata in* decisione 75. *Papæ supplicatur*,de rescriptis in antiquis,*alia gratia, si neutri, non fuit executa, & cum expectet post se collationem faciendam per auditorem, si ei per euentum litis constiterit,neutri ius competere,in ea non attenditur tẽpus datæ,seu purificatæ conditionis,quando per euentum litis constat neutri ius competere,Rota* decisio.1. de sequest.possess.& fruct.in nouis,*Geminianus* cõs. 79.n.9.& 10.*Sarnen.*de publican.q.16.in fine,*Ripa* in cap.eam te,n.27.de rescriptis,*Caputaq.* decis.42.li.2. *in impressis,& tanto magis,quia ista gratia,si neutri fuit præsentata, post quam iam fuerat facta inutilis, & ei fuerat renuntiatum, per assecutionem scholastriæ:& sic in tempore, quod in illius executione non poterat amplius Gundisaluo huiusmodi beneficium conferri: quo casu tempus præsentationis attenditur per ea, quæ de mense Decembris* 1587. *dicta fuerunt in causa Calciaten.scholastriæ coram R.P.D.meo Gipsio, & alias sæpius. Et ex his resoluerunt Domini gratiam, si neutri, non suffragari Gundisaluo, reiectis aliis oppositionibus, quæ pro parte Didaci contra illam deducebantur,quæ dominis non placuerunt, & bene tolluntur per informantes pro Gundisaluo.* Vide etiam resolutionem in causa Florentina canonicatus supra adductam,*nu.*106.*ad finem:*

Secundo declaratur † prædicta doctrina, vt non procedat quando beneficiatus in vna diœcesi acceptat aliud beneficium requirens similiter residentiam in alia,& ibi commoratur, nam tunc tacite inducitur renuntiatio primi, nisi aliud appareat. Ita Abb.*in d.cap.fin.n.6. de cleric.non resid.* ita intelligens glo.*in cap.ex parte* 1. *eod. tit. de cler. non resid.* & Innocen.*vbi supra*,sequuntur Cosm.*supra*,& Capra *n.*125.Hojeda *d.cap.*17.*num.*47.& Bursat.*numero* 7. 71

Sed contra hanc † declarationem tenet Rosin. *supra*, & merito: etenim si primum beneficium residentiam requirens,non vacat ipso iure per adeptionem secundi, similis acceptatio secundi extra diœcesim,& commoratio ibi, nisi alia concurrant, non est sufficiens ratio ad inducendam tacitam renuntiationem primi,*arg.d.c.ex parte.* 72

Nec † est sufficiens differentiæ ratio inter acceptationem secundi in alia diœcesi, & commorationem ibi, ac inter acceptationem secundi in eadem diœcesi,in diuerso tamen loco, & commorationem ibi. 73

Tertio declaratur,vt non † procedat,quando beneficia simplicia requirerent residentiam, ita quod non posset in eis deseruire per alium, nam tunc per ademptionem huiusmodi secundi beneficij,videtur renuntiari primo ex eo, quod impossibile est, vt in vtroque beneficio per se quis deseruiat. Ita Capra *nu.*120. Hojeda *d.cap.*17.*num.* 44.& Bursat.*num.*6. supra cum Floriano *in dict.cap. fin.de cleric. non residen.* 74

Sed † ista declaratio & limitatio non est bona alias enim destrueret totaliter prædictam communem doctrinam, quæ procedit in beneficiis requirentibus residentiam personalem: nam si posset deseruiri per alium,non possent dici beneficia incompatibilia ratione residentiæ. 75

Successit postea † quintum tempus S.Concil. Tridentini,in quo *sess.7.de reform.cap.* 4. decretum est, quod quicunque de cætero plura curata, aut alias incompatibilia beneficia Ecclesiastica,siue per viam vnionis ad vitam,seu commendæ perpetuæ,aut alio quocunque nomine & titulo contra formam sacrorum canonum, & præsertim constitutionis cap.de multa,recipere, ac simul retinere præsumpserit beneficiis ipsis iuxta ipsius constitutionis dispositionem ipso iure, etiam præsentis canonis vigore, priuatus existat. 76

Cui decreto † non aduersatur aliud decretum eiusdem Concilij *sess.24.de reform.cap.*17. vbi decernitur, quod obtinentes plures parochiales, vna retenta,alias infra spatium sex mensium dimittere teneantur, ex quo aliqui vulgo existimant, obtinentem incompatibilia habere sex menses ad dimittendum quod voluerit: nam illud decretum solum, loquitur de obtinentibus tunc plures parochiales aut vnam cathedralem,& aliam parochialem ex dispensatione, seu vnione ad vitam, quibus iniunxit Concilium,quod vna retenta, alias infra sex menses dimitterent,alias tam parochiales,quam alia beneficia,quæ obtinebant,ipso iure vacare censerent,&c. non autem loquitur Concilium ibi de pluribus parochialibus, aut alias incompatibilibus beneficiis post Concilium obtentis,de quibus loquitur dictum *cap.*4. 77

Et ita est accipiendum † quod tradunt Salzed.*in* 78

practic. Bernard. Diaz capitul.48.litera C. Manuel Rodriguez *in summa, capitul.31. numero* 4. Vega 1. *parte cap.36.cas.24.* & Petr. Ledesma, 2. *parte summ. tract.7.cap.2.12. conclusio.6.diffi.* qui satis confuse loquuntur.

79 Sed circa dictum † decretum Concilij *sess.7.cap.* 4. est grauis difficultas, an in beneficiis residentiam requirentibus, etiam simplicibus, vel alias quomodolibet incompatibilibus per istud decretum inducatur vacatio primi ipso iure per ademptionem secundi.

80 In qua difficultate † Nauarrus *consi.17.de præben.* ait, quod nisi authoritas S. Congregationis Concilij eum in contrariam sententiam traheret, putaret de iure respondendum esse negatiue, *arg.l.præcipimus. Cod.de appell.& l.si vero, §.de viro.ff.soluto matrim.* & quod ibi notat Bart. communiter receptus, & *gl. penult.in c.fi.de iure patron.* quam dicit memorabilem: nam dictum decretum Concilij non dicit contrarium expresse, & per tacitos intellectus non debet fieri iuris correctio, iuxta glossam, quam dicit solemnem, & receptam *in cap.cupientes, §.quod si.de ele. in 6.* & solum loquitur expresse de curatis, & de incompatibilibus generaliter, & sine correctione iurium antiquorum potest intelligi de dignitate, & personatu, non de curatis, de quibus loquitur dictum *cap.de multa*, quod ibi allegatur, & de simplicibus vniformibus sub eodem tecto, de quibus *in d. cap.literas, de concess. prebend. & in Clem.fin.de præbend.* & quod verbum, *etiam*, in eo positum, clare significat noluisse Concilium includere ibi vacationem nouam ipso iure, sed veterem confirmare, & disponere, quod beneficia incompatibilia, quæ per vetus ius vacabant, etiam per illud nouum vacent ipso iure. *Hæc Nauar.* Et hoc videtur tenere Quintanaduennas, Flamin. Parisius, & Zechus supra citati *num.65.* cum scripserint, Concilium Tridentinum, & Flor. de Mena *qu.13.numero 5.& seqq.& quæst.23. numero 59.* dicens, quod hæc opinio semper in praxi recipitur, & nouissime tenet Marc. Anton. Genuen. *in praxi Archiepiscopali curiæ Neapolitanæ cap.64. numero* 4. & 5. Prosper de Augustino ad summam bullarij Quar. *verbo. beneficiorum resignatio. 6. caus.* & Piasecius *in praxi Episc. par. 2. c.5. num.26. versi. secundò.*

81 Et ita † tenuit Rota in dicta Maceraten. parochialis de anno 1575. coram illustrissimo Lancelloto, *vt in decisio.484.part.1.diuersorum*, & in dict. Foro Sempronien. canonicatus de anno 1582. coram Domino Rubeis, & in vna Calagurritana beneficij de Subiçana 30. Octobris 1577. coram Domino Brano, in qua fuit resolutum, *beneficia omnia de iure esse compatibilia*, *Cardin. consilio 3. Capra* reg. 90. numero 109. *& sic beneficium nunquam vacare regulariter per assecutionem secundi, nisi in casibus à iure expressis*, *&c.* Et in alia Calagurritana de Triuinno 1. Iunij 1582. coram Domino Orano & in aliis causis.

82 Et hanc sententiam † vidi in praxi sæpe seruari in Hispania, & particulariter in hoc Episcopatu Abulensi.

83 Contrariam † tamen sententiam, & sic partem affirmatiuam in prædicta difficultate tenet Hojeda *capitul.9.num.5.* dicens, quod tex. *in dict.capitul.de multa*, qui loquitur in curatis, & dignitatibus, & personatibus extenditur ex dict. decreto Concilij ad quæcunque beneficia incompatibilia, & idem vult *cap.11.in fine.* & idem videtur tenere Ioann. Gutier. *consilio 10.num.3.* & 4. ex decreto eiusdem Concilij *sess.24. de reform.capitul.17.* Sed hoc decretum id non probat, solum enim ex eo deducitur, duo beneficia sufficientia ad congruam sustentationem, aut residentiam requirentia, esse incompatibilia: non tamen probat induci vacationem ipso iure. Et Zechus *in tractat.de benef.& pensionibus ecclesiastic.c. 5.sub numero* 4. ait verius esse, quod si obtinet canonicatum, vel aliud beneficium requirens residentiam, si postea consequitur curatum, vel è contra primum vacat ipso iure, ex declaratione S. Congregationis.

Et enim hæc sententia, † vt etiam fatetur Nau. *supra*, 84 approbata est per S. Congregationem Concilij, quæ ita declarauit per multas declarationes, quas hic pono. *Prima super* d.c.4 *Quod de incompatibilibus beneficiis dicitur, id intelligendum est de omnibus beneficiis residentiam requirentibus, quæ aliquis post publicationem Concilij receperit, veluti duos canonicatus, vel canonicatum cum parochiali. Secunda in vna Leodiens. Hoc incompatibilitatis decretum procedit etiam in illis, qui post Concilium Tridentinum recipiunt duo canonicatus, & retinent sine dispensatione sedis Apostolicæ. Tertia Cardinal. Borron. Episcopus potest habenti canonicatum, aut beneficium simplex, quod ad vitam eius sufficit, parochialem ecclesiam conferre, & adepta possessione pacifica parochialis, vacabit canonicatus. Quarta, eidem. Habens beneficium simplex sufficiens ad eius victum, si adipiscatur pacificam possessionem parochialis Ecclesiæ, sibi legitimè collatæ vacat beneficium simplex. Quinta super* dict. c.17. *dum hoc decretum loquitur de beneficiorum pluralitate tollenda, scire oportet, quod ante Concilium non erat necessaria dispensatio pro retentione parochiæ cum canonicatu, quod si iam habenti parochialem canonicatus conferatur, adepta possessione canonicatus, vacat parochialis, nec ad obtinendos duos canonicatus ante Concilium opus erat dispensatione. Sexta, in vna Salamantina dimidiæ portionis Congregatio censuit, in residentiam requirentibus, aut aliàs quomodocunque incompatibilibus, etiamsi canonicatus sint, vel portiones, induci vacationem primi ipso iure per ademptionem secundi pacifice possessi, per decretum Concilij Tridentini* sess. 7.c.4. *iuxta dispositionem* ca. de multa, de præbend. *In qua S. Congregatio solum remisit ad Rotam, vt videretur an hoc procederet, quando primum esset litigiosum, vt fuit dictum in vna Tarraconen. Archidiaconatus coram Domino Lita, de qua infra numero* 88.

Sunt aliæ plures † declarationes de hoc, quarum 86 aliquæ adducentur *infra numero* 8. & primam & sextam declarationem supra adductam adducit posthæc Gonçalez *dict.gloss.15.numer.* 16. ex quibus indubitanter tenendum esse ait, quod in beneficiis etiam simplicibus residentiam requirentibus, primum vacat ipso iure per assecutionem secundi, quando residentia est præcisa & obligatoria, secus si causatiua, respectu amissionis fructuum, aut non continua, sed ad certum tempus, quia tunc beneficium non dicitur incompatibile. Sed id de residentia ad certum tempus accipiendum est, quando in eodem tempore non concurrit residentia, seu seruitium alterius beneficij, vt *infr.nu.* 261. & facit 2. & 3. declaratio infra ad *numer.98.* Est etiam alia declaratio, quam nouissime adducit VVamesius *consilio 23. in additione supra posita numero vltimo*, & Farinac. *nouiss. decis.* 608. & stante declaratione, sequitur etiam

etiam nouiſſime Leonar. Leſſius *de iuſt. & iur. libro 2. capitul. 34. numero* 145. quamuis alias teneret cum Nauarr. eandem ſententiam tenet Azor *2. p. libro 6. cap. 13. quæſtio. 2. 4. 5. 7. & 8.* Gratian. *diſcep. forenſ. capitul. 133. numero* 28. & etiam Genuen. *in 2. capitul.* & Roman. *dicto cap. 64. quod ibi eſt 65. in annot. numero 6.*

87 Et hæc ſententia recepta eſt, † & practicatur in dataria & cancellaria Apoſtolica, & tenetur iam à Rota, quæ per dictam declarationem ſacræ Congregationis in illa Salamantina receſſit à prima opinione, vt in dicta Salamantina dimidiæ portionis 11. Decembris 1583. coram Do. Orano, in qua Rota *reſoluit vacare dimidiam portionem per aſſecutionem canonicatus, ex dict. declaratione S. Congregationis, idque multo magis procedere, quando dimidia portio eſt, litigioſa, &c.*

88 Idem fuit tentum † in cauſa Virdun. canonic. 2. Iunij 1589. coram Domino Pamphilio & in Toletana capellaniæ de Baraias coram eodem 15. Februar. 1591. ſupra adducta, *num.* 224. & in dicta Tarraconen. Archidiaconatus 22. Martij 1593. coram Domino Lita, quibus fuit dictum, *Hodie per diſpoſitionem Concilij* d. c. 4. *ex declar. Illuſtriſſimorum dominorum Cardinalium S. Concilij interpretum indiſtincte per adeptionem ſecundi induci vacationem primi ipſo iure in omnibus beneficiis reſidentiam requirentibus, etiam ſi ſint canonicatus, vel portiones, aut aliter quomodocunque incompatibilibus, &c.*

89 Idem fuit † reſolutum in cauſa Conchin. Archipresbyteratus de Huete 17. Maij 1593. coram Domino Penna, in qua concluſum fuit, *Per aſſecutionẽ dimidiæ portionis D. Hieron. Badillo collatæ, de cuius pacifica poſſeſſione conſtabat per inſtrumentũ adeptæ poſſeſſionis vacaſſe ipſo iure dictum Archipresbyteratum, quem idem obtinebat, ſuppoſito, quod archipreſbyteratus haberet curam iuriſdictionalem, quæ faceret incompatibilitatem, iuxta diſpoſitionem* d. ca. de multa, *& Concilium Trid.* d. c. 4. *& dictam declarationem S. Congregationis in Salamantina dimidiæ portionis: nec obſtare quod archipresbyteratus eſſet litigioſus, quia ad inducendam vacationem primi ſatis eſt ſecundum incompatibile non eſſe litigioſum, glo.* in Clem. gratiæ de reſcript. in verb. renuntiare, *vbi Bonifacius, & alij, & fuit ſæpe dictum in Toletanâ capellaniæ de Baraias, &c.* Idem in vna Leodicen. 26. Febr. 1597. coram Domino Gipſio, vbi ſic dicitur, & quod per aſſecutionem ſecundi, &c. vt in dec. 607. nouiſſ. Farin.

90 Hæc † in d. Conchen. in qua vide aliam deciſionem adductam. Idem fuit reſolutum in vna Zamoren. canonicatus de Toro 12. Ianua. 1598. coram Seraphino, vt in deciſ. 659. nouiſſ. Farin. *Cenſuerunt Domini, ſtandum eſſe in deciſis coram Domino Decano, quia non eccleſia de Toro habeat omnia requiſita, ad hoc, vt dici poſſit collegiata, nempe Abbatem & canonicos, vt apparet ex ſtatuto antiquiſſimo de anno 1493. & ex aliis nouioribus, rurſus archam communẽ, ſigillum, & tractatus capitulares, ad Alex.* conſ. 75. n. 2. lib. 4. *Dec.* conſ. 6. n. 2. lib. 2. *& fuit deciſum in hac cauſa coram Domino Decano, & in illa Oritan. parochialis coram Domino Orano 26. Maij 1598. vbi late, non dubium, quin canonicatus, de quo agebatur, ſit incompatibilis cum parochiali, quia vtrumque beneficium requirit perſonalem reſidentiam, vt de canonicatu ſunt tex.* in cap. inter quatuor. de cleric. non reſiden. *& Concilium Trident.* ſeſſ. 24. c. 12. verſ. pro-

pterea, de paroch. vero *tex.* in cap. extirpandę, §. qui vero de præbend. cap. quia nonnulli. de cleric. non reſid. cum ſimil. *ac inde per aſſecutionem ſecũdi vacare primum ipſo iure, vt ſæpe fuit in Rota deciſum. Non obſtabat differentia incompatibilitatis ex aduerſo conſiderata narratione tituli, quæ in præſenti nõ adeſt, ſed ratione fructuum, & hæc per acceptationem ſecundi non inducit priuationem primi ipſo iure. Abb.* in c. de multa. num. 2. de præb. & in c. fi. num. 4. de cler. non reſiden. *Staphil.* de qualitat. & ſtatu benef. num. 42. *Put.* dec. 441. lib. 1. *Achill.* dec. 6. *Mohedanus* 15. *vterque* de præb. *Nam dixerunt Domini, quod in præſenti incompatibilitas nõ cauſabatur ratione fructuum tantum, ſed ratione reſidentiæ requiſitæ, & ſeruitij perſonalis per ſe, & non per ſubſtitutum præſtandi: quo caſu incompatibilitas comparatur illi quæ prouenit ratione tituli, & inducit vacationem ipſo iure. Cardin.* conſ. 3. n. 5. *quod vtrumque cenſuit S. Congregatio Concilij in canonicatu, & parochiali, & quod requiratur perſonalis reſidentia per ſe, & nõ per ſubſtitutum,* ad ſeſſ. 24. c. 12. *& quod aſſecutione ſecũdi ipſo iure vacet primum, ad* c. 4. ſeſſ. 27. *& fuit reſolutum coram illuſtriſſimo Lancelloto* 14. *Martij* 1575. *in vna Maceraten. parochialis, quæ eſt* diuerſorum 483. par. 1. *ita vt hæc inſpectio tam in controuerſiam deduci non poſſit, quicquid ſit ex diſpoſitione iuris communis ante Concilium Tridentinum, vt per Anchar.* conſ. 26. *Minus obſtabat, quod iſti canonicatus non requirant continuam reſidentiam ex ſtatutis eccleſiæ, quia ad effectum, de quo agitur, ſufficit eos habere aliquam, quæ ſatis eſt ad inducendam incompatibilitatem cum parochiali habenti continuum onus reſidentiæ annexum reſpectu adminiſtrationis ſacramentorum. Nec placuit Dominis, quod canonicatus poſſint ſeruiri per ſubſtitutum ex conſuetudine, tum quia teſtes non concludunt conſuetudinem cum requiſitis neceſſariis iuxta* dec. *Aegidij* 64. *Alex.* conſ. 196. n. 14. lib. 2. *Tum etiam, quia cum fructus canonicatus conſiſtant in diſtributionibus quotidianis, quæ non dantur niſi intereſſentibus, canonici per ſeipſos, & non per ſubſtitutos debent ſeruire, Concilium Tridentinum* ſeſſ. 24. ca. 12. §. omnes, *in quo omnis in contrarium inducta conſuetudo tollitur, vltra quod erat neceſſaria quadragenaria, quæ nõ interuenit, cum tempora ante & poſt Concilium iungi non valeant ſtante maxime, quod de anno* 1590. *fuit per viſitatorem prohibitum ſub pœna excommunionis quibuſdam canonicis, ne retinerent parochiales cum canonicatibus, ſed perſonaliter reſiderent: cum ergo nulla adſit conſuetudo, illa non potuit excuſare Petrum.*

Quæ ſententia † & interpretatio eſt re vera ſatis 91
conformis S. Conc. *d. ſt. cap.* 4. nam vt dicitur *in deciſio. 483. p. 1. diuerſorum,* & per Genuen. *dict. cap. 65 numer.* 16. Concilium ibi loquitur de quibuſcunque incompatibilibus vigore quorumcumque canonum, nec ſe reſtringit ad dictum *caput, de multa,* quia dicit, *præſertim,* quæ dictio eſt ampliatiua, & implicat idem in aliis, & includit alia, *l. qui ſe patris, C. vnde liberi,* & ibi Dd. & Iaſo. *num.* 34. Abbas *in ca. ſicut. de re iudi. num.* 14. *&* 15. & ibi Felin. *numero* 21. Euerardus *loco à natura dictionum implicatorum, numero* 1. Mandoſ. *regula* 29. *Cancel. quæſtione* 6. *numero* 2. & Ioann. Gutierr. *canonic. quæſt. lib. 1. capitul. 20. numer. 3. & 6.* & quoad vacationem primi inducit vacationem ſecundùm terminos *cap. de multa,* illud extendendo ad quæcunque beneficia incompatibilia.

Et hoc eſt, quod denotant † illa verba. *Iuxta ipſius conſtitutionis diſpoſitionem, etiam in præſentis canonis vigore*, quaſi dicat beneficia quæcumque incompatibilia vacent ipſo iure per aſſecutionem ſecundi, iuxta diſpoſitionem conſtitutionis *cap. de multa*: & quia illa conſtitutio non loquitur in quibuſcumque incompatibilibus: etiam vigore præſentis canonis illam extendẽtis ad quæcumque incompatibilia vacent.

93 Ex quibus ſatisfit rationibus Nauarri † in contrarium. Et iſta ſententia videtur iam excepta in practica.

94 Alia duo † addit S. Concil. ibi conſt. *dict. cap. de multa*: primum quod quamuis in terminis conſt. *d. c. de multa*, contendens retinere primum, quod ipſo iure vacauerat, etiam ſecundo eſſet ſpoliandus & priuandus per ſententiam, vt dictum eſt ſupra *num.* 7. quidquid dicat Maiol. *de irrog. lib. 3. cap. 4.* & cum eo Enriquez *in ſumma libr. 14. cap. 9. §. 1.* & ſentiat Ioann. Quint. *in ca. de multa, numero* 90. tamen ex decreto Concilij ipſo iure eſt priuatus etiam ſecundo.

95 Secundum quod addit eſt, † quod licet *in dict. c. de multa*, vt priuaretur ſecundo, requiratur monitio, vel quod retineret vſque ad litis conteſtationem, ex gloſſ. *ibi, verb. contenderit, & dict. l. par. 3. tit. 16. p. 1.* Rota *d. deciſio. 584. num. 3. part. 1. diuerſorum*, tamen cum Concilium dicat, *retinere præſumpſerit*, non videtur neceſſaria iudicialis contentio, nec monitio, quamuis contrarium videatur velle Rota *in*

96 *deciſio. 484. numero 4.* nam † illa verba, *Retinere præſumpſerit*, ſolum denotant doloſam, ſeu malitioſam retentionem (ſaltim ex lata culpa) *l. quod Nerua. ff. depoſiti*, ad tradita per Cardinalem *in Clement. 1. de priuileg. quæſt. 39.* Nauarr. *in ca. accepta, de reſtitut. ſpoliatorum, oppoſit. 8. ſolutione, à numero* 32. & in Manuali *capitul. 27. numero* 74. 107. & 155. & Ludouic. Lopez *inſtruct. conſcientiæ 2. tom. 2. parte capitul. 13.* & in propoſito Flor. de Mene *quæſt. 13. numero* 4.

97 Quæ doloſa, † ſeu malitioſa retentio, recte datur ſine monitione, aut litis conteſtatione: ſufficit etenim ad id retinere ſine legitima diſpenſatione primum beneficium incompatibile, quod ſcit, vel ſcire debet ipſo iure vacaſſe per aſſecutionem ſecundi.

98 Et conſtat ex quadam † declaratione S. Congregationis Concilij, ad inſtantiam Capituli Eccleſiæ Caurien. quæ ſic ſe habet, *Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi Domini dubitatur pro parte Cap. Caurien. ſi tres capellanas ſub eodem tecto vniformes quis per annum ex collatione Epiſcopi retinuerit, an incidat in priuationem omnium ipſo iure, non obſtante Epiſcopi diſpenſatione, Congregatio cenſuit incidere. Hieronym. Cardin. Matthæus.* Conſtat enim ex declaratione Hiſpalenſi 7. de qua infra *numero* 310. *ad* 2. & ex declaratione illata *numero* 301. & ex alia poſita *numero vltim.* & alia quæ ſic ait, 7. & ex alia Hiſpan. 49.

99 Sufficeretque ad pœnam † Concilij retinere primum de facto cum ſecundo, licet fructus non reciperet, quia Concilium ibi de ſola retentione loquitur, quamuis Flores, *dicto numero* 4. etiam fructuum receptionem requirat, pro quo faciebat *deciſio* Thanis 93. ſupra adducta *numero* 44.

§. 1.

De declaratione prædictorum, & requiſitis ad huiuſmodi vacationem.

SVMMARIA.

Ad inducendam vacationem primi beneficij incompatibilis per aſſecutionem ſecundi, non ſufficit collatio ſola, & acceptatio eius, ſed requiritur adeptio poſſeſſionis ſecundi pacificæ, vel quod per prouiſum ſtet, quominus eam adipiſcatur, n. 100. *Collatio vero non acceptata, vel ius ad rem, non ſufficit ad inducendam vacationem primi, quamuis per eum ſtet, quominus habeat ius in re, & poſſeſſionem*, numero 101.

Si aliquis eſſet prouiſus de beneficio incompatibili, in quo alius eſſet intruſus, non vacabit primum, licet contra intruſum nullam faciat diligentiam pro capienda poſſeſſione ſecundi, nu. 102. *etiamſi eſſet monitus, & præfixus terminus per ſuperiorem ad faciendam diligentiam*, n. 103.

Prouiſus à Papa de ſecundo incompatibili non poteſt excuſare vacationem primi, ex eo quod non expedierit bullas, ſine quibus non poteſt capere poſſeſſionem, ſi per eum ſtat, num. 104.

Ita demum per aſſecutionem ſecundi beneficij incompatibilis vacat primum, ſi aſſecutio & poſſeſſio ſecundi ſit pacifica, non ſolum de facto, ſed etiam de iure, id eſt, non litigioſa, ſed abſque controuerſia iuris & facti iudiciali, & extraiudiciali, contra Innocentium & alios, n. 105. & ſeq. *vbi ponitur deciſio Rotæ: nec alias intrat decretum de dimittendo, quod non currit, niſi à die captæ poſſeſſionis pacificæ, & notæ: ſufficit tamen, quod poſſeſſio ſecundi ſit pacifica quoad obtinentem, &c.* n. 106.

Vt per aſſecutionem ſecundi beneficij incompatibilis vacet primum, non requiritur, quod vtriuſque habeatur pacifica poſſeſſio, nam quamuis primum ſit litigioſum, multo magis vacabit per aſſecutionem ſecundi pacifice poſſeſſi: & ſic intelligitur declaratio S. Congreg. allata: nec per poſſeſſionem pacificã, id eſt, aceptam poſt obtentionem ſecundi litigioſi, iſtud vacat, num. 107. & 108. *In terminis vero cap. ordinarij, §. in conferendis, vt collatio tertij facta habenti duo ſimilia incompatibilia non valeat, nil refert, quod tertium ſit litigioſum, quamuis valeret, ſi fieret collatio tertij retinenti duo incompatibilia, quia ſecundum erat litigioſum, quæ tamen vacarent per aſſecutionem tertij pacificam.* num. 109.

Non videtur quis adeptus pacificam poſſeſſionem, quando ſtatim, & in continenti, ſeu in limine legitimæ poſſeſſionis, fuit in ea turbatus, ſeu lis mota, nu. 110. *& quando dicatur in continenti turbari*, nu. 111. *ponuntur ſententiæ Doctorum, & reſoluitur tunc dici, quando infra duos menſes lis ſuperuenit, ſeu turbatio, non ſi poſtea. Et ſi intra duos menſes lis nõ fuerit mota, primum cenſetur vacare à principio captæ poſſeſſionis, &c.*

Similiter ſi prouiſus de parochiali poſſeſſionem illius aliquando, id eſt, ſaltim per duos menſes obtinuit ſine litigio, arctatur conſtitutione c. commiſſa, de elect. in 6. *& tenetur infra annum ad ſacerdotium promoueri*

promoueri, & ſufficit quod ſemel cœpit pacifice poſſidere, quamuis poſtea lis moueatur ſecundum gloſſam, & alios, n.117. *Sed in terminis d.cap. commiſſa verius videtur, quod etiamſi poſt duos menſes lis ſuperueniat, prouiſus de parochiali nec tenetur ſe promoueri facere, nec arctatur illa conſtitutione, ſaltim, ſi adhuc reſtabat tempus ſufficiens ad ſe promouendum*, nu. 118. *Sed contrarium tenet S. Congregatio, etiamſi à principio parochialis ſit litigioſa, vt in declarationibus poſitis* n.121. *cui erit ſtandum*, n.122.

Impedimentum in fine anni ſuperueniens non excuſat à promouendo, ſi intra illud tempus non poterat promoueri, cum Bellamera contra Rebuffum, n.119. *Et parochus in fine anni impeditus reſtituitur, non ad alterum annum ſed ad tempus, in quo fuit impeditus*, n.120.

Vt inducatur vacatio primi beneficij incompatibilis per aſſecutionem ſecundi, requiritur quod habeat pacificam poſſeſſionem, nedum beneficij & tituli, ſeu exercitij, curæ, vel officij, ſed etiam bonorum, & fructuum, ſeu maioris partis eorum: nam ſi fructus, ſecundi non poteſt habere, quia ex priuilegio, vel alias ad alium pertinet ad tempus, non vacat primum, ex capitulo, ſi tibi conceſſo, de præbendis, in 6. num.123. *Et idem eſt in beneficiis promoti ad Epiſcopatum*, num 124. *& deciſio* dict.cap.ſi tibi conceſſo, *non eſt correcta per* extraua. execrabilis, n.125.

In terminis, dict. cap. commiſſa, & cap. licet canon. de elect. in 6. *ſufficit habere pacificam poſſeſſionem beneficij, ſeu tituli, & liberum curæ exercitium vt prouiſus teneatur ad ſacerdotium promoueri, & currat tempus, de quo* ibi, num.126. & ſequent. *vbi ponitur declaratio S. Congregat. & reprobatur, ſeu declaratur quædam doctrina Rebuffi*, numero 128.

Durante tempore perceptionis fructuum per priuilegiatum obtinens ſecundum beneficium, etiam poſt adeptam eius poſſeſſionem poteſt ipſum dimittere, & primum retinere, ſicut poſſet ante adeptam poſſeſſionem, quia interim non vacat, contra Ioan. And. & alios, à num. 129. *Et quando illorum opinio vera eſſet, non procederet, vbi ante aſſecutionem fructuum moueretur lis ſuper beneficio*, num. 132.

Deciſio dicti capituli ſi tibi conceſſo, *non videtur procedere, quando maior pars fructuum ſecundi beneficij, aut etiam omnes ſunt alteri reſeruati, ſi non eſt etiam reſeruata tota adminiſtratio*, n.133. & ſequent. *Vbi adducitur declaratio S. Congreg. & d.c.* ſi tibi conceſſo, *accipitur, quando ad certum tempus alter fructus percepit, aut quando beneficium eſt de vento, quod nondum habet fructus, licet ſuccedente vacatione alterius eos ſit habiturus*, nu.135. *& adducitur deciſio Rotæ* numero ſequent.

Deciſio dicti cap. ſi tibi conceſſo, *non procedit, vbi ſolutio fructuum differtur poſt mortem, quia quod differtur, non aufertur*, nu 137. *Et qua ratione huiuſmodi ſtatuta, ſeu conſuetudines Eccleſiarum, non comprehenduntur Decreto Concily* ſeſſio.24. de reformat.cap.14. *nec bulla Pij V. ex S. Congregatione*, nu.138. *vbi ponuntur declarationes*, & nu. 139. *vbi refertur, ita fuiſſe declaratum in cauſa Ciuitaten. & ita fuit per Rotam reſolutum in deciſione poſita* num.140. *Quamuis contrarium tenuerit Palatios, & alias Rota in deciſ. poſita*, nu. 141. *& in reſolutione adducta*, numer.142. *& procedit etiamſi illi fructus non dentur renuntianti, aut permutanti, aut qui non ſepelitur in ipſa Eccleſia*, n.143.

Quid dicendum ſit in Eccleſiis, in quibus ex earum ſtatutis, & conſuetudinibus noui beneficiati, non percipiunt fructus primi anni, nec reſeruantur eis poſt mortem à nu.144. *Reſoluitur, quod ſi illi fructus applicantur fabricæ, aut aliis piis vſibus, habebit locum deciſio* dict.cap.ſi tibi conceſſo, *nam illa non reuocantur per Concilium, & conſtitutionem Pij V. niſi pro dimidia, quando vltra ſemeſtre reperiuntur conceſſi: ſi vero fructus cedunt antiquis, non habebit locum* dict. cap. ſi tibi conceſſo, *cum ceſſent iam dicta ſtatuta & conſuetudines etiam immemoriales ſtante Concilio & conſtitutione Pij V. quibus reuocantur, etiam ſi iuramento, & confirmatione Apoſtolica, etiam ex certa ſcientia munita ſint, &c. Quamuis ante Concilium videbatur habere locum, quia nunc tolerabantur talia ſtatuta, & conſuetudines, ſaltim ab immemoriali tempore obſeruata.*

An in Eccleſiis, in quibus non eſt receptum dictum Decretum Concilij, & conſtitutio Pij V. ſed adhuc ſeruantur prædicta ſtatuta, & conſuetudines, procedat hodie dict.cap.ſi tibi conceſſo, nu. 149. *Pro parte affirmatiua adducitur reg. quod lex etiam canonica non recepta non obligat, quamuis primi non recipientes peccauerint*, n. 150. *& ratio ponitur*, n. 151. *Et procedit etiam ſi lex habeat Decretũ irritans*, n.152. *& etiam ſi deroget conſuetudini*, n. 153. *& etiam ſi non ſit recepta per ignorantiam*, n.154. *& quando dicatur lex non recepta, & an requiratur decennium*, n.155. & 156. *Nec obeſt, quod Concilium eſt in Hiſpania receptum, nam receptio iſta eſt in genere, & verbalis, cui non receptio in ſpecie, & re derogat*. n.158. *Nec referi, quod ſit non receptio vnius Eccleſiæ, ſeu Capituli, nam Capitulum in propoſito, non conſideratur vti perſona particularis ſed vti vniuerſitas, &c.* à n.159.

Contra iſtam rationem obijcitur, quod cum Concilium ibi reijciat, & aboleat huiuſmodi conſtitutiones, & conſuetudines, vt prauas, ac ſcandaloſas, non videtur excuſare non receptio, n. 161. *Nam & maiorem vim habere videtur conſuetudo immemorialis, quam non receptio, & tamen illa tunc non valet, nec excuſat*, nu.162. *& quod non excuſet non receptio in propoſito, videtur ſentire Nauarr. & S. Congregat. in declaratione poſita*, nume.163. & 164.

Quidquid ſit de hoc, an non receptio dicti Decreti Concilij, & conſtitutionis Pij V. excuſet, vel non, tamen in Eccleſiis, in quibus prædicta ſtatuta, & conſuetudines adhuc ſeruantur, ſiue de iure, ſiue de facto, videtur habere locum deciſio dicti cap. ſi tibi conceſſo, &c. n.165. *Niſi dicatur, quod in terminis prædictorum ſtatutorum, & conſuetudinum, ex quibus noui reſidentes non lucrantur fructus, ſed remanent in menſa diuidendi inter antiquos, ſiue ſeruentur de iure, ſiue de facto, non habeat locum deciſio* dicti capituli ſi tibi conceſſo, *nam Capitulum non percipit illos fructus, tanquam fructus præbendæ noui reſidentis, ſed iure proprio, &c. quod videtur probabile, ſuppoſito quod nouus reſidens lucretur aliquos fructus, ſeu diſtributiones, &c.* n.166.

Simſiliter dicendũ videtur in Eccleſiis, vbi eſt ſtatutũ ſeu conſuetudo, quod beneficiati, qui nondum ſunt

promoti ad presbyteratus, vel diaconatus, aut ſubdiaconatus ordinem, non lucrentur fructus, quod non eſt contra d. Decretum Concilij, & conſtitutionem Pij V. num. 167. & ſeq. *vbi ponitur declaratio S. Congregationis.*

Si habenti duo, vel plura beneficia incompatibilia cõferatur aliud, eius poſſeſſione adepta pacifice vacant etiam omnia prima, Clem. ſi plures de præbend. n. 169. *Cuius Clem. deciſio difficultatẽ patitur ex* c. ordinarij, §. in conferendis. de offic. ordinarij in 6. *ex quo enim collatio tertij non tenet, nõ poteſt inducere vacationem priorum,* num. 170.

Reſpondetur, quod licet collatio tertij non valeat, tamen eius poſſeſſione pacifica adepta vacant priora, ex c. eum qui, 1. p. de præben. in 6. n. 171. *Et idem erit ſi per prouiſum ſteterit, quominus eam adipiſcetur, quamuis collatio non valeat, niſi antea ei renuntiauerit,* n. 172. *Sed verior eſt contraria ſententia glo.* n. 173.

Circa d. c. eum qui, 1. *p. qui ſint videndi,* n. 174. *& ponitur reſolutio Rotæ,* n. 175.

Poteſt etiam dict. Clem. ſi plures, *intelligi in obtinente plura incompatibilia ex diſpenſatione, qui acceptat tertium ex prouiſione Papæ, in qua fuit mentio priorum, ſeu ſunt habita pro expreſſis, quo caſu tenet prouiſio tertij, quia dict. §. in conferendis non habet locum in Papa,* n. 176. & ſeq. *vbi adducitur deciſ. Rotæ, qua impugnatur, quatenus dicit regreſſum ad incompatibilia cauſare impedimentum collationi tertij, ſicut ipſa beneficia,* numero 178.

Ex d. Clem. ſi plures, *credit Gambarus diſpenſatum, vt poſſit tenere quartum beneficium ad annum, ſi completo anno illud non dimittit, vacare alia tria,* n. 179. *ſed contrarium tenuit Rota in deciſione poſita,* n. 180.

Ad inducendam incompatibilitatem debent eſſe beneficia perpetua, ſaltim aptitudine, vt ſunt beneficia manualia, ſeu ad nutum amouibilia, quæ etiam cum dentur in titulum, & poſſint eſſe perpetua, inducunt incompatibilitatem: officia vero, ſeu dignitates, quæ conferuntur ad certum tempus, non inducunt talem incompatibilitatem, n. 181. *vbi ponitur deciſio Rotæ.*

100 DEclarantur autem prædicta † primo, quod ad inducendam vacationem primi beneficij incompatibilis per aſſecutionem ſecundi, non ſufficit collatio ſola, & acceptatio eius, ſed requiritur adeptio poſſeſſionis ſecundi pacificæ, vel quod per prouiſum ſtet, quominus eam adipiſcatur *q. e. de multa,* ibi, *Receperit, cap. licet Epiſcopus de præben. in 6. dict. extrauag. execrabilis. de præben. verſ. qui vero, & Clemen. ſi plures,* & ibi gloſſ. *de præbend.* & facit *cap. commiſſa. de elect. in 6.* & patet ex declarationibus 3. 4. 5. *& 6. ſup.* adductis *num.* 84. (quæ iuxta hoc intelligi debent) *gloſſ. verb. pacifice, in Clem. gratia, de reſcrip.* Abb. *in cap. de multa, numer.* 16. Franc. *in dict. c. licet Epiſcopus num.* 1. Coraſ. 1. *p. ca.* 10. *numero* 4. *&* 5. Burſat. *conſil.* 353. *libro* 4. Nau. *conſil.* 14. *&* 18. *de præbend.* Maſcar. *de prob. concl.* 183. Flamin. Pariſ. *libro* 3. *de reſignat. quæſt.* 1. *num.* 129. Caputaq. *dec.* 294. *p.* 2. & facit *deciſ.* Mohed. *de conceſ. præbend.* iuxta quod eſt accipiendum quod tradit Cerola *in praxi Epiſcopali,* 2. *p. verb. alternatiua, §.* 1.

101 Collatio vero non acceptata, † vel ius ad rem, non ſufficit ad inducendam vacationem primi incompatibilis, quamuis per eum ſtet quo minus habeat ius in re, & ſucceſſiue poſſeſſionem, quia id non reperitur iure cautum.

Si tamen aliquis † eſſet prouiſus de beneficio in- 102
compatibili, in quo alius eſſet intruſus, non vacabit primum, licet contra intruſum nullam faciat diligentiam pro capienda poſſeſſione ſecundi, quia tunc non videtur ſtare per eum, ſed per intruſum ad *dec.* 148. *p.* 1. *diuer.* præſertim, ſi non ſit monitus, aut ei præfixus terminus per ſuperiorem ad faciendam diligentiam, ad *deciſ.* Mohed. 32. *de præben.* alias 348. *& dec.* 827. *libr.* 3. *p.* 3. *diuerſ.* Achil. *deciſio.* 358. & poſthæc Gonçal. *gl.* 15. *n.* 116. *& ſeq.*

Quod † etiam videtur procedere, licet eſſet 103
monitus, aut præfixus terminus per ſuperiorem ad faciendam diligentiam, quia non poteſt cogi agere titul. *cap. vt nemo inuitus agere, vel accuſare cogatur,* & in terminis dict. deciſionis eſt longe diuerſa ratio.

At prouiſus à Papa † de ſecundo incompatibili, 104
non poteſt excuſare vacationem primi, ex eo quod non expedierit bullas, ſine quibus non poteſt capere poſſeſſionem, ſi per eum ſtat quo minus expediat, iuxta deciſionem Rotæ in cauſa I. eodien. canonicatus 9. Decembris, 1589. coram Domino Pamphilio, in qua fuit reſolutum, *Quod ſi alicui apponitur in gratia ſecundi decretum de dimittendo primum in manibus Sanctiſſimi infra duos menſes à die poſſeſſionis, alias vacet vtrumque, ſi non expedit bullas ad capiendam poſſeſſionem, & ſic ſtat per eum, vacat vtrumque iuxta Decretum, &c.*

Secundo declarantur, † vt ita demum per aſſecu- 105
tionem ſecundi beneficij incompatibilis vacet primum ſi aſſecutio & poſſeſſio ſecundi ſit pacifica, non ſolum de facto, ſed etiam de iure, id eſt, non litigioſa, ſed abſque controuerſia iuris, & facti iudiciali, & extraiudiciali, Archid. & Ioann. Andr. *in dict. cap. commiſſa.* Card. *in dict. Clem gratia, num.* 8. Abbas *in dict. ca. de multa, numero* 16. Felin. *in cap. cum Ioannes, numero* 33. *de fide inſtrum.* Ripa *in rubrica de cauſa poſſeſſ. num.* 39. Staphil. *tit. de qualitate, & ſtatu benefic. §. huiuſmodi. numero* 12. *& tit. de variis modis vacationis, tertio vacationis modo à numer.* 3. Villadiego *de legato quæſt.* 14. 1. *par. num.* 96. Rebuf. *de pacificis poſſ. num.* 197. alias 164. Coſmas *in pragm. ſanct. tit. de collatio. §. item quod vniuerſitates, verb. poſſederint,* Bellam. *deciſio.* 596. Caſſad. *deciſio.* 9. *numero* 1. *de cauſa poſſeſſ.* Sarnen. *in regul. de triennali, quæſtio.* 53. Mandoſ. *reg.* 34. *q.* 26. Hojeda *c.* 13. *num.* 80. Maſcard. *dict. concluſio.* 183. *numero* 40. Quintanadouennas *dict. lib.* 4. *n.* 77. & Fla. Pariſ. *lib.* 3. *q.* 1. *num.* 130. Azor 2. *p. lib.* 7. *c.* 16. *q.* 9. & reſoluit Rota in cauſa Toletana Archidiaconatus de Talauera de menſe Iunij 1592. coram D. Seraphino reiecta opinione Innocentij *in c. conſtitutus* 2. *de appell.* Rot. *dec.* 3. *de cauſa poſſ. in antiq.* alias 36. & addit. *deciſ.* 3. *de præben.* alias 61. *in nouis,* dicentium, quod vbi aliquis eſt in poſſeſſione beneficij, licet ſibi moueatur lis ſuper beneficio, tamen videtur pacificam poſſeſſionem habere, quia ad hoc, vt aliquis videatur pacificam poſſeſsionem habere, ſufficit, quod de facto poſsideat, licet ſuper iure ſibi controuerſia moueatur. Et ſequitur Io. Quintinus *in c. de multa, num.* 73. addens etiam per ſolam acceptationem beneficij litigioſi ſcienter factam, ſine corporali receptione vacare primum per *leg. ſin. C. de litigioſis,* vbi id non probatur, & Tuſchus *cõcl.* 69. *litera B. nu.* 3. Quæ deciſio Toletana ſic ſe habet, *Fuit dubitatũ, an Archidiaconatus vacaret de tẽpore facta*

re facta prouisionis D. Didaco, ita vt prouisio censeatur valida, & domini cẽsuerunt non fuisse tunc tẽporis vacantẽ, ideoque gratiam fuisse nullã. Moti fuerũt, quia cũ bonæ memoriæ Cardinalis de Mẽdoça teneretur dimittere Archidiaconatũ infra spatium anni, isque obtinuisset plures prorogationes, quæ durabant vsque ad diem 23. Iulij 1588. & interim fuisset ei mota controuersia super Decanatu, quem Papa prætẽdebat vacare per promotionẽ ad Cardinalatum, non currebat ei tẽpus sed interim cessabat, donec molestiæ cessarent, nam impedito non currit tempus l. quibus diebus. de condit. & demonstr. l. non possunt. C. de dolo malo, capite imputari. de reg. iur. in 6. *& in propriis terminis materiæ, de qua agitur, probatur* in cap. commissa, *& ibi glossa* de elect. in 6. cap. licet Episcopus, *& ibi* Doctores de prẽben. lib. 6. Clem. 1. §. cẽterum. de statu Monach. *Vital.* in Clem. gratiæ, n. 43. in fin de rescrip. & in Clem. si plures. n. 27. de prẽben. *Aegidius* decis. 43. & 153. & 593. *Tiraq.* de retractu lignag. gloss. 10. n. 32. *Rebuff.* in praxi beneficia. titul. de nõ promotis intra annum, n. 47. *quod etiam obseruatur in eo, qui vigore Decreti tenetur expedire literas intra sex menses, Mohed.* decis. 161. *Neque obstat, quod hæc controuersia non fuerit iudicialis, quia hoc procedit indifferenter in omni molestia, siue iudiciali, siue extraiudiciali, vt post gloss. tradit Cardi.* in d. Clem. gratiæ, n. 8. *& ibi Andr. Barbatia*, n. 22. *Probus adait. ad Monach.* in c. commissa, num. 2. de elect. in 6. *Felin.* in cap. cum Ioannes. n. 33. de fide instr. *Cassad.* decis. 9. de causa possess. & proprie. *Rebuff.* in tract de pacificis possess. n. 165. *& siue molestia sint de iure, siue de facto, & post glossam tradunt Anchoranus, & Gemin.* in d. c. commissa, *& Cassad.* d. decis. 9. *molestia illata Cardinali visa fuerunt maxime considerabiles, cum prouenirent facto Principis, qui poterat ad libitũ voluntatis suæ disponere de beneficio, etiam priuãdo sine causa, vt tradit Mohed.* decis. 86. *& cum introducta esset cognitio in Principis Consistorio, non currebat dilationis tempus, quemadmodum etiam dicitur non currere fatalia, & resolutum fuit coram me in Imolen. Castri* 16. *Ian.* 1573. *Neq. releuat, quod à principio possessio fuerit pacifica, tã respectu tituli, quam perceptionis fructuum, quia sufficit, quod quandocunque præstetur impedimentum circa culpam impediti, vt per Archid.* in c. cum ex eo, n. 2. de elect. lib. 6. *quẽ sequitur Ioan. And.* in d. c. imputari. col. 1. de reg. iur. libr. 6. *ideoque tantum temporis ei restituendum est, quantum per impedimentum ablatum fuit. Aegid.* d. decis. 83. *& fuit resolutum in Salamãtina parochialis coram R. P. D. Orano* 1589. *quod intelligendum est respectu temporis, quod dilationi concessæ propter molestias subtractum est: non obstat, quod quidquid sit de lapsu temporis respectu Decreti, quo inducebatur priuatio vtriusque beneficij, tamen respectu iuris communis non posse dici Archidiaconatum non vacasse statim expiratis dilationibus, maxime cum post quã cessarunt molestiæ, adhuc supererat tempus, quo poterat fieri dimissio Archidiaconatus, quia loco duorum mensium, qui ex benigna interpretatione dantur ad dimittenda incompatibilia, vt tradit gl. & Dd.* in c. commissa, *& Cassad.* d. dec. 9. de causa possess. & propr. *Papa subrogauit tempus illud anni, quod postea fuit pluries prorogatum, & ideo quemadmodum de iure communi non vacasset Archidiaconatus per lapsum illorum duorum mensium, si interim superueniisset molestia, ita neque per lapsum termini à Papa constituti potest intrare vacatio stantibus molestiis prædictis. Et hoc maxima ratione constitutum est, videlicet, ne clericus dimittendo prius obtentum careat vtroque beneficio, & mendicare cogatur, prout tradunt Dd.* in d. c. commissa, *Gem.* cons. 82. *Cassad.* decis. 9. *Rebuf.* in praxi tit. de non promotis, nu. 41. & 45. *Postremo non obstat, quod non sufficeret molestia super titulo, nisi etiam esset super fructib. Rota* decis. 3. de præb. in nouis, *vbi addit. quia fundata est in doctrina Innocentij* in c. constitutus. de appell. *quam Rota reprobat, vt per Aegid.* dec. 596. *& Cassad.* 9. de causa possess. & proprie. *Sarnen.* q. 53. in 1. col de triennali. *vltra quod illud tendit ad diuersum effectum, nempe quando quis dicatur possessor pacificus. Et ex his concluditur Archidiaconatum non vacasse, ideoque collationem non valere.* & in causa Tirasonen. can. 8. Nouembr. 1596. coram D. Orano fuit resolutum decretum. &c. R. decr. dedi, ibi vna die ista.

Est etiam ad id † alia Rotæ decisio coram eodem 108
domino Seraphino, in vna Tirasonen. canonicatus 9. Ianuar. 1598. quæ sic ait, *Domini steterunt in decisis, etiam circumscripto fundamento sententiæ, ex solo capite molestiarum, cum enim prouisus debeat esse in pacifica possessione secũdi, antequam teneatur ex Decreto dimittere primum, ita vt sit certus de assecutione secundi, ne detur casus, quod careat vtroque* c. licet Episcopus, cum ibi not. de præben. in 6. *vbi Frãcus* nu. 4. *ad hunc effectum sufficiunt molestiæ, etiam extraiudiciales, & de facto Paul. de Eleaz.* in Clem. gratiæ, *& ibi Cardin.* quæst. 13. *& Vital.* nu. 50. de rescript. *Gemin.* consil. 78. num. 3. *Abb.* in cap. de multa, num. 18. de præbend. *Cassad.* decis. 9. de causa possess. & propr. cum aliis allegatis *in causa Toletana Archidiaconatus, quicquid sit ad effectum interrumpendæ possessionis, quo casu molestiæ debent esse circa possessionem, & fructuum perceptionem, & ad hunc effectum tendunt omnia in contrarium allegata, secus in casu isto, in quo adest timor, ne quis careat vtroque beneficio, ad notata* in ca. si tibi concesso. de prẽben. in 6. *maxime cum molestiæ præcesserint facto ipsius aduersarij, qui in dataria se opposuit obtinendo, nihil transeat, & allegando collationem spectare ad Episcopum, & se ab eo prouisum, & sibi esse faciendam nouam prouisionem, vt bene probant testes. Nec obstat, quod postea fuerit relaxata prouisio: nam non ideo cessauit molestia aduersarij volentis prosequi ius suum, & iactando se habere prouisionem ab Episcopo, quam etiam aliquibus ostendit, vnde fuit necesse committere causam super iactationibus, & molestiis contra aduersarium, qui citatus dixit generalis contra, & citatus ad sententiam appellauit, & vltimo expiscatus est istam gratiam, & prosecutus est hanc litem, quæ adhuc durat. Non obstat notorietas non iuris Bernardi ob mensis reseruationem, quia multa in facto poterant turbare hanc reseruationem, vel ratione alternatiuæ, vel ratione simultaneæ collationis cum Capitulo, ideo conclusum non intrare Decretum, & standum esse in decisis.* Ex quibus decisionibus apparet, per assecutionem secundi beneficij incompatibilis non vacare primum, nisi possessio secundi sit pacifica, & sine controuersia, & molestia, etiam extraiudiciali, & de facto, nec alias intrare Decretum in prouisione secundi positum de dimittendo primum habita possessione secundi, & tradit posthæc visus Gonçalez ad *reg. mensium glos.* 15. *numero* 117. vbi allegat d. decisionem Tirasonen. canonicatus sub 8. Septemb. 1598. coram D. Orano, & *numero* 111. ait, quod tempus dimittendi ex Decreto nõ incipit currere, nisi à die captæ pacificę possessionis, non autẽ à die prouisionis sine possessione pacifi-

ca,ita vt verba Decreti ciuiliter intelligantur, id eſt, ſecuta pacifica poſſeſſione,&c. *& num.*112. ait,quod non ſolum non incipit currere, niſi à die captæ pacificæ poſſeſſionis, ſed etiam eſt neceſſaria notitia d. poſſeſſionis pacificæ, vt incipiant termini curſus, vt late fuit reſolutum in d. Tiraſonen. canonicatus coram D.Orano 8.Nouemb.1596. vbi propterea fuit excuſatus vnus à pœna dicti Decreti de dimittendo infra quatuor menſes primum beneficium, quia allegabat ignorantiam adeptæ poſſeſſionis de ſecundo, & in contrarium nihil releuans probabatur. idem etiam nouiſsime fuit reſolutum in cauſa Cordubenſi capellaniæ 27.Ian.1606. coram D. Pamphilio,ibi,*quod vt fuit, &c. R.decr.de dim.* videtur tamen ſufficere ad vacationem primi beneficij incompatibilis, quod poſſeſsio ſecundi ſit pacifica quoad obtinentem,licet beneficium ſit litigioſum quoad alios, niſi ignorantia excuſetur, ex Sarnen. *in reg. de triennali,quæſt.*41.& Ægid.Bellamer.*deciſio.*562. *ſeu* 563. & Rota in vna Florentina canonicatus 14. Iun. 1557. coram Dom. Chiſanen. in qua fuit reſolutum, *Quod per acceptationem canonicatus inter alios litigioſi poſſeſſione ſubſecuta vacat ius ingrediendi ad alium canonicatum in eadem Eccleſia, ſi acceptatio fuit ſimplex ſine proteſtatione,*c.eum qui,de præben. in 6.clem.gratiæ,de reſcrip.*præſertim ſi ille qui acceptauit, permanſit in poſſeſſione vltra triennium, & ſemper quo ad eum pacifica fuit poſſeſſio, quamuis quoad alios beneficium poſſet dici litigioſum, quia iſta ſunt diuerſa,Sarnen.*de triennali q.41.*& facit Ægid.* deciſ.562. *alias* 563. *& quia* Clem.gratiæ,*loquitur de pacifica poſſeſſione, quæ poteſt ſubſiſtere, licet res ſit litigioſa quoad alios.*

107 Aduertendum eſt autem,† quod ad hoc,vt per aſſecutionem ſecundi beneficij incompatibilis vacet primum, non requiritur, quod vtriuſque habeatur pacifica poſſeſſio,vt perperam dicunt Staphil.*dict.§. huiuſmodi,num.*12.& Hojeda *d.ca.*13,*numer.*79. nam quamuis primum ſit litigioſum, multo magis vacabit per aſſecutionem ſecundi incompatibilis pacifice poſſeſſi, quæ eſt determinatio Innocent. *in cap. in noſtra.de reſcript.*quam ſequitur,& dicit ab omnibus receptam,Nauar.*conſil.*14.*num.*1.*de præbend.*Rebuf.*in praxi tit.de tacita renuntiatione, verſic.*3. *qui litigat,*& reſoluit Rota in vna Barchinonen. Archidiaconatus 9.Decembr.1560. coram D.Groperio, & in d.Salamantina dimidiæ portionis, & in dict.Conchen.Archipresbyteratus de Huete, vt ſupra *nu.*87. & 89.Et ſic declaratio S. Congregationis ſuper *d.c.* 17.*ſeſſ.*24. quæ ſic ait, *Reiecta eſt à S. Congregatione petitio N.de duabus parochiis,quarum altera eſt litigioſa,vt poſſit vtramque retinere,dum alterius lis terminatur, intelligenda erit, quando prima eſt litigioſa,& non ſecunda.*

108 Et nouiſſime idem † tenet Leſſius *de iuſt.& iure, libro ſecundo, cap.*34.*numero* 141. dicens, quod ſi beneficium ſecundum ſit litigioſum, non vacabit prius, donec pacificus ſecundi poſſeſſor fueris. ſi autem ſecundum pacifice poſſederis, vacabit prius, etiamſi ſit litigioſum. Et addit, quod ſi obtento titulo vnius talis beneficij, abſque poſſeſſione accipias ſecundum litigioſum, & poſtea, antequam incipias eſſe pacificus poſſeſſor ſecundi, accipias pacificam poſſeſſionem primi, non ideo amittis ſecundum litigioſum, vt quidam putauerunt, quia id iure ſtatutum non eſt, vt docet Nauarr. *dict. conſil.* 14. alias 31.*de præbend.* quod mihi placet, & videtur certum.

E contra † vero in terminis *cap. ordinarij. §. in conferendis.de offic.Ordin. in 6.* ad hoc, vt collatio tertij beneficij facta habenti duo ſimilia incompatibilia non valeat, nihil videtur referre, quod tertium ſit litigioſum, & non pacificum, quidquid velit Rota in illa Virdunen.canonicatus 13. Maij 1596. ſupra adducta *cap.*3.*num.*332. Rot.in dict.Barchin.Archid. 21.Decemb.1560.coram Dom.Groperio, vbi fuit deciſum,quod ſi quis efficitur triplex,proculdubio prouiſio non valet, non obſtante qualibet lite & cauſa, arg.*l.diximus in princ. ff.de excuſ.tut.* Quod etiam fuit deciſum in Oxomen. capellaniæ de anno 1582. coram Robuſterio: quamuis valeret,ſi fieret collatio tertij retinenti duo incompatibilia, quia ſecundum erat litigioſum, quæ tamen vacarent per aſſecutionem tertij pacificam. 109

Aduertendum eſt etiam, † quod non videtur quis adeptus pacificam poſſeſſionem, quando ſtatim, & in continenti, ſeu in limine legitimæ poſſeſsionis fuit in ea turbatus, ſeu lis mota, *gloſſ.verb. pacificam, in dicto capitulo commiſſa, de elect. in 6.* Abbas & Staphileus *locis citatis ſupra numero* 105. Bellamera *dicta deciſione* 596.Caſſadorus *dicta deciſio. 9. de cauſa poſſeſſ. numero* 2. Tiraquell. *in leg. ſi vnquam,verb ſuſceperis liberos,num.*149. Hojeda *dicto capitulo* 13. *numero* 49.& 80. Maſcard. *dict. concluſ.*183.*numero* 42.& Flamin.Pariſ.*dict.libr.*3.*quæſt.*1. *num.*130. 110

Et † quando dicatur in communi turbari, *dicunt* Probus ad Monach.*in dict. cap.commiſſa.numero* 2. Villadiego *de legato* 1.*p. q.*14. *numero* 105.Roſin. *de benefic.cap.*2. *numer.*57. & Hojeda, & Flamin.Pariſ. *ſupra,*cum Tiraq.Menochio, & aliis, id relinqui iudicis arbitrio. 111

Bonifacius † in *Clementin. ſi plures. de præbend. numero* 63. dicit, quod quamdiu durat annus, cenſetur adeptio poſſeſsionis in ſuo limine, & ſic quod vbi quæſtio, vel controuerſia mota eſt infra annum, non cenſetur poſſeſsio pacifica, & ſic non vacant priora beneficia, &c. cum quo Maſcardus *ſupra numero* 6. & 48. tenet requiri annalem poſſeſsionem, vt pacifice dicatur poſſediſſe, per ea, quæ tradit Felinus *in capitulo in noſtra, numero* 33. *de reſcript.* ſed illa ſunt ad effectum regul. *de annali.* 112

Lapus † tamen *in dict. capitulo commiſſa.* interpretatur, ſi infra duos menſes lis ſuperueniat, ſeu turbatio, non ſi poſtea: cuius opinionem ait bis vidiſſe ſeruari in Rota *dict. additio* 1. *deciſionis* 3. *de præbend.in nouis,* & ſequuntur Caſſador.*dict.deciſio. nona,numero* 2. Staphil. *dict.* §.*huiuſmodi,numero* 13. Rebuffus *in repet.cap.*1.*poſtulaſtis. de clerico excommunicato miniſtrante in gloſſ.num.*72. Quintanaduennas *dict.lib.*4. *num.*80. & Hieron.Gabriel. *conſilio* 191.*num.*7. *libro primo,* vbi dicit per extrauagantem *execrabilis,* non poſſe dari vacationem primæ parochialis, cum non ſunt elapſi duo menſes, qui dantur ad dimittendum primum, iuxta notata *in d. cap.commiſſa,*& Caſſador.*ſupra,* & cum intra eos lis ſuperuenerit, retineri illam adhuc poſſe, quouſque poſſeſsionem ſecundæ pacificam haberet.Et Rota in dict.Toletana Archidiaconatus ſupra,*nu.*106. in qua fuit dictum, iſtos duos menſes ex benigna interpretatione dari ad dimittendum incompatibilia, & per lapſum eorum non vacare primum incompatibile, ſi interim ſuperueniſſet moleſtia ſuper ſecunda. Rota etiã in Calagurr.dimidij beneficij de Ocon.17.Mart. 1603.corã Dom.Ortembergo, in qua fuit reſolutum, 113

quòd

quod dimidia portio, &c. *R. vac. in comp.*

114 At si infra † duos menses lis non fuerit mota, nec molestia superuenerit, primum incompatibile censetur vacare à principio captæ possessionis, vt apparet ex decis. Rotę in dict. Salamantina dimidiæ portionis coram Domino Orano, de anno 1585. in qua fuit resolutum, vt supra diximus, *Per assecutionem canonicatus vacare dimidiam portionem, ex declaratione S. Congregationis Concilij, & rursus non obstare, quod deberet expectari per duos menses, iuxta dicta, quia hoc procedit, si constaret, quod lis fuisset super canonicatu infra duos menses*, &c. Et ita sunt accipiendi Doctores citati.

115 Quamuis † Rebuf. & Hier. Gabr. *supra* videantur sentire, non dari vacationem ante lapsum duorum mensium, etiamsi in eis non sit mota lis, & Nauarr. *cons.* 18. *de præben. in fin.* ait, quod possessio accepta in continenti non dicitur pacifica.

116 Apparet † ergo ex his, quod si prouisus de secundo incompatibili steterit in pacifica possessione secundi, saltim per duos menses, censetur à principio primum vacare, & sic collatio, & prouisio de eo à principio facta erit bona, quamuis post duos menses lis, seu controuersia super secundo ei moueatur, saluo tamen remedio, & beneficio, *cap. si beneficia de præbend. in 6.* Falsum tamen videtur, quod in Calagurr. *supra relata numer.* 113. dicit Rot. cum Paulo *cons.* 265. *in fin. par.* 2. quod vbi agitur de iure impetrantis primum beneficium, tanquam vacans per assecutionem secundi, satis est quod alius assecutus sit secundum incompatibile litigiosum, deinde pendet ex futuro litis euentu, an benè impetrauerit, &c. nam quandiu secundum est litigiosum, primum non vacat, quicquid posteà eueniat in lite, ex supra dictis & allegatis, & sic impetrans illud tanquam vacans per assecutionem secundi ante finitam eius litem, non benè impetrauit, impetrauit enim beneficium tanquam vacans.

117 Et similiter † dicit glo. *in d. c. commissa, verb pacifica. ver. si autem possessionem*, quam ibi DD. sequuntur, & Staphil. *d. §. huiusmodi, num.* 12. quod si prouisus de parochiali possessionem illius aliquandiu, id est, saltim per duos menses, vt Lapus exponit, obtinuit sine litigio, illa constitutione arctatur, & tenetur infra annum ad sacerdotium promoueri, & sufficit. quod semel cœpit pacifice possidere, quamuis postea lis moueatur, sequuntur etiam Sarnen. *in reg. de triennali, q.* 53. *vers. & ideo*, & P. Gregor. *de benef. cap* 25. *n.* 10.

118 Ego autem † in terminis *d. c. commissa*. verius existimo, quod etiamsi post duos menses lis superueniat, prouisus de parochiali nec tenetur se promoueri facere, nec arctatur illa constitutione, saltim si adhuc dum superuenit lis, restabat tempus sufficiens ad faciendum se promoueri ad sacerdotium, vt tenet expresse Ægid. Bellamera *decis.* 83. Sufficit adesse impedimentum litis, dummodo fraus cesset antequam labatur tempus, quo poterat se promoueri facere, durum enim videtur cogi quem promoueri ratione beneficij litigiosi, in quo posset succumbere, Monachus *in d. c. commissa nu.* 1. pro quo benefacit *decis.* Mohed. 8. *de conces. præbend.* alias 161.

119 Citca † quod vide Rebuff. *in praxi tit. de non promotis, nu.* 48. vbi contra Bellam. inquit, quod impedimentum in fine anni superueniens excusat à promouendo, etiamsi intra illud tempus non poterat promoueri, quem sequitur Salcedo in pract. Bern. Diaz *cap.* 53. *litera C.* in quo verior videtur sententia Bellameræ.

Vide † etiam Nauarr. *cons.* 1. *de in integrum restitut.* vbi docet parochum in fine anni promoueri impeditum restitui, non ad alterum annum, sed ad tempus, in quo fuit impeditus. 120

Verum S. Congregatio † Concilij, sic respondit Episcopo Veronen. *Obtinens parochialem Ecclesiam per prouisionem Sedis Apostolicæ habens liberum curæ exercitium, & omnium bonorum fructuum, & prouentuum ad d. Ecclesiam parochialem pertinentium possessionem, licet in limine adeptæ possessionis prædictæ mota lis fuerit per aliquem in petitorio, tamen tenetur se promoueri facere intra annum lite pendente, & ad residendum in d. Ecclesia, etiam præsupposito, quod non tenetur residere, Episcopus eo casu debet deputare vicarium, partemque fructuum ei pro sufficienti victu assignare, iuxta Concilij Triden. formam.* Vt habetur inter declarationes *cap.* 4. *sessio.* 22. *de refor.* & alias *n.* 258. Et inter declarationes super *cap.* 2. *sess.* 21. *de refor.* habetur alia, quæ sic ait, *Quod si beneficium esset litigiosum, & curam animarum haberet, tenebitur obtinens sacros ordines suscipere, si modo liberum habeat curæ exercitium.* 121

Quæ † declaratio licet non videatur iuri conformis iuxta supradicta, tamen ei erit standum, dum aliud non decernatur, & forte ita declaratum est, quia sic placuit Papæ propter seruitium parochialium. 122

Tertio † declaratur prædicta, quod ad hoc, vt inducatur vacatio primi beneficij incompatibilis per assecutionem secundi, requiritur, quod habeat pacificam possessionem, nedum beneficij, & tituli, seu exercitij, curæ, vel officij annexi beneficio, sed etiam bonorum & fructuum beneficij, seu maioris partis eorum, nam si fructus, seu maiorem partem eorum secundi non potest habere, quia ex priuilegio, vel alias ad alium pertinent ad tempus non vacat primum, text. *in cap. si tibi concesso de præbend. in 6. & ibi gloss. fin.* Abb. *nu.* 16. & DD. communiter *in d. cap. de multa, & in d. cap. cum in cunctis. §.* 1. *de electione*, Francus *in d. cap. commissa, num.* 3. & ibi Prob. ad Monach. *numero* 2. Staphil. *dict. §. huiusmodi, num.* 14. & 15. Villadiego *supra num.* 95. *addit.* 1. Rotæ *decis.* 3. *de præbend. in nouis*, Cassad. *dict. decis.* 9. *de causa poss. nu.* 2. Sarnen. *in reg. de annali q.* 47. *vers. hinc videmus, & de triennali q.* 53. *vers. & ideo*, Corral. *d. 1. p. cap.* 10. *n.* 8. & Hoieda *dict. cap.* 13. *n.* 48. *& n.* 80. *vers.* 3. *declaratur*, Azor 2. *p. lib.* 7. *c.* 16. *q.* 9. 123

Et ita intelligunt † text. *in d. cap. cum in cunctis*, §. 1. quod in beneficia promoti ad Episcopatum non vacent, etiam post consecrationem: & adeptam possessionem, si fructus Episcopatus non percipit, sed ex causa aliquo tempore alteri debentur, vt etiam docet Roma. *consilio* 335. *numero* 4. & 355. *num.* 17. vbi tamen Horatius Mandos. *in additione d. cons.* 335. *litera B.* ait, *Sed aduerte, quod ista opinio non seruatur.* 124

Et † decis. *d. cap. si tibi concesso*, non est correcta per *extrauag. execrabilis, de præbend.* vt docet Oldrad. *cons.* 152. *n.* 1. 125

Quamuis † in terminis *d. c. commissa. & c. licet canon. de elect. in 6.* sufficiat habere pacificam possessionem beneficij, seu tituli. & liberum curæ exercitium, vt prouisus teneatur ad sacerdotium promoueri, & currat tempus, de quo ibi gloss. *d. verb. pa-* 126

cisicam in d.ca.commissa, & ibi Franc. *numero* 3.& Prob.2.& alij,& *d.gl.fi.in d. ca. si tibi concesso*, Staphil.*d.additio* Rotæ, Cassad. & Sarnen. *vbi proxime*,& Rebuff.*d.titul.de non promotis intra annum à n.*11.& Graffiis *in decisio.aureis casuum conscien.lib. 2.c.97.n.49.*

127 Vnde † S.Congreg. Concilij sic censuit, *Licet reseruati sint fructus in fauorem alterius, tamen non reseruata administratione,nec domo abbatiali,reseruatio non tollit curam & administrationem,vnde tenetur promoueri, & curam exercere, gl.* in cap. si tibi concesso de præben. in 6. *vt habetur inter declarationes* c.2.sess.6.de reform.

128 Vnde etiam † non videtur vera doctrina Rebuf. *d.tit.de non promotis, nu.* 13. nisi intelligatur de resignatario,cum reseruatione fructuum,& totius administrationis in fauorem resignantis,iuxta dicta *supra 3.p.c.2.à n.55.*

129 Et adeo procedit ista declaratio, quod durante tempore perceptionis fructuum per priuilegiatum obtinens secundum beneficium, etiam post adeptam eius possessionem possit ipsum dimittere, & primum retinere, sicut posset ante adeptam possessionem,cum non videatur adhuc adeptus plenè secundum beneficium,vt ait *gloss. fin. in d. cap.si tibi concesso.*

130 Quamuis † contra teneant ibi Ioann. And. Domin.& Francus, *num.* 2. & Bonifacius *in Clement.si plures de præben.n.*60. & Cosmas *titul. de collatio.*§. *item insuper, verb. disponere*, ad medium dicentes, quod iste tex. non tollit vacationem inductam per *d.ca.de multa*,quia in veritate vacat statim, sed tantum suspendit eius effectum : & quod ideo non dicit tex quod non vacet,sed quod non debet reputari vacare.

131 Mihi † vero non videtur eam fuisse mentem istius tex. sed potius limitare decisionem *d. capit. de multa*, & prorogare tempus vacationis in illo casu, vt primum beneficium nullo modo interim vacet, ex d. ratione glossæ, sicut non vacat ante adeptam possessionem, & ita videtur esse de mente Abbatis, & aliorum supra,& d.gl.& Card.*in d.clem.si plures, de præb. q.*1. qui dicit quod tunc non dicitur adepta possessio,& Rebuf.*supra,n.*12.*&* 13.

132 Et quando opinio Ioan. And. Domin. Franci.& aliorum vera esset, non procederet vbi ante assecutionem fructuum moueretur lis super beneficio, iuxta dicta *declaratione præcedenti*, & fuit dictum in Placentina portionis infra adducta, *numero* 136.

133 Decisio † tamen *d.cap. si tibi concesso*,non videtur procedere, quando maior pars fructuum secundi beneficij, aut etiam omnes fructus sunt alteti reseruati, si non est etiam reseruata tota administratio, iuxta dicta *supra*,& *d.c.*2.3.*par.à n.*46.

134 Et facit † declaratio S.Congregationis super *d.c.* 17. *sess.*24. *de refor.* quæ sic ait, *Habens vnam parochialem,& titulum alterius, cuius fructus omnes sunt alteri reseruati,nihilominus alteram dimittere tenetur.*

135 Alias † enim esset maximum inconueniens,quod pro tota vita reseruatarij, seu pensionarij posset vtrumque retinere, & tex. *in d. c. si tibi concesso.* loquitur, & accipiendus est, quando ad certum tempus alter fructus percipit,aut quando beneficium est de vento, quod nondum habet fructus, licet succedente vacatione alterius eos sit habiturum, quandiu enim beneficium est de vento, & sine fructibus, æquum est, quod non inducat aliquam incompatibilitatem,seu vacationem alterius.

Et † fuit resolutum in causa Placentina portionis 136
vltima Maij 1591.coram D.Seraphino, vt in sequen. decisione, *Domini sine difficultate cẽsuerunt esse procedendum ad vlteriorem executionem sententiæ latæ in Rota,nam de eius iustitia constat. Etenim ad effectum,vt per assecutionem vnius incompatibilis vacet primum,requiritur perceptio fructuum ex aquitate,*c. si tibi concesso,de præben.in 6. *& ibi per DD.ne interim beneficiatus cogatur mendicare, vt bene declarat additio ad* decisionem *Rotæ* 3. de præben.in nouis,*quæ requirit, vt concurrat administratio bonorũ Ecclesiæ,vel maioris partis ipsorum,& faciunt notata per Vitali.*in dict.Clem.gratiæ,nu.52.de rescript. *maxime attenta qualitate huius canonicatus de vento qui nullos habet fructus,nisi secuta dismembratione facta vigore bullæ Adriani, & sic versamur in propriis terminis* capitis,si tibi,*quod loquitur,quando fructus erant alteri reseruati ad certum tempus, nec stallum in choro, & vox in Capitulo habetur pro fructu ad hunc effectum, cum ex his nemo se sustentare valeat.Nec obstat, quod assecuta possessione vacet primum, nec possit dimitti secundum, ex notat. per Gemin.& Francum.*in d.capit. si tibi, *quia hoc non suffragatur Francisco, ex quo ante assecutionem fructuum fuerit mota lis, quæ impedit vacationem primi,*Clemen. si plures de præben. *vltra quod ex fide data apparet statim in ipsamet prouisione, & illius possessione fuisse motam litem quæ excludit vacationem ob assecutionem, iuxta gl.* in capit. commissa cum ibi not.de electione in 6.refert & sequitur Genuens.*d.cap.*65.*n.*17. Idem fuit resolutum in alia Placentina canonicatus 26.Febr.1596.coram D.Orano. supra adducta 5.*p.c.*4.*numero quarto*, quòd tamen solùm videtur procedere in beneficio de vento quod nondum habet frectus,eos tamen expectat,& habiturum est ex vacatione alterius, seu aliàs, vt in istis canonicatibus Placentinis. nam illud quidem est nudus titulus, & honorarium tantùm : vt dignitas, seu personatus sine fructibus incompatibilitatem inducit saltim sub eodem tecto,vt in seq.declar. Sac.Congreg.Concil. 44. & facit quod pœnitentiario infra dicitur *n.*251.

Præterea † decisio *d.ca.si tibi concesso*,non proce- 137
dit, vbi solutio fructuum differtur post mortem, prout in aliquibus Cathedralibus Hispaniæ, ex eorum statutis, priuilegiis, aut consuetudinibus,vt tenuit Rota in d.Salamantina dimidiæ portionis 11. Decembr.1585.coram D.Orano.in qua fuit resolum, *Per assecutionem canonicatus vacare dimidiam portionem,& istud procedere,etiamsi fructuum solutio differatur post mortem, non obstante* dict. cap. si tibi concesso,&c. *Et ratio est, quia quod differtur, non aufertur.*

Ex † qua ratione alias S. Congregatio Concilij 138
censuit, *Quod nec decreto Concilij* sess.24.de reform. ca.14.*nec bulla Pij V. super hac eadem re edita comprehenduntur statuta Ecclesiarum deseruiendo per annum,vel aliquod tempus, & nihil percipiendo interim de massa,glossa,nisi peracto integro dicto seruitio,vel quod post obitum hæredibus debeatur, cum sit potius differre, quam auferre. Et in vna Mediolanen.sic censuit.Si in aliqua Ecclesia sit consuetudo,vt duobus primis annis, quibus quis fuerit canonicus, fructus canonicatus sint hæredum antecessoris, iste casus non comprehenditur Decreto* cap.14.sess.24.*nec bulla Pij V.*Quod refert.Leo *cap.*32.*n.*6.

Et

139 Et ita † etiam D. Ioann. Gutierrez. *canon. quæstio. libro primo, cap. 29. numero* 30. refert fuisse declaratum per d. S. Congregationem, prædictum Decretum Concilij, & bullam Pij V. quæ in bullario est 106. *in ordine*, minime esse contraria constitutionibus Ecclesiæ Ciuitaten. ex quibus fructus primi anni auferuntur primis residentibus, & inter aliquos distribuuntur, reseruantur tamen totidem eis post mortem eorum pro solutione debitorum, & funeralium. Sequuntur Man. Rodriguez *in sum. 1. tom. capit. 33. num. 1.* & Vega *in sum. 1. par. c. 36. casu* 19. & nouissime Suarez *de relig. 2. tom. tract. 4. lib. 4. capit. 20. num. 9.*

140 Et ita † fuit per Rotam resolutum in vna Oriolen. fructuum 26. Nouemb. 1593. coram D. Seraphino, vt in decisione sequen. *Domini censuerunt quantum ad fructus primi anni post obitum beneficiati eos deberi eius hæredibus, præsupposita consuetudine, quod beneficiati primo anno non percipiant fructus beneficiorũ, sed eorum solutio differatur post eorum obitum, quam consuetudinem informantes pro hæredibus dicunt esse notoriam, & si opus fuerit se eam probaturos, quæ ideo videtur introducta, vt prouideri possit de his, quæ ad sepulturam sunt necessaria, quæ plerumque ob inopiam defuncti negliguntur cum magno ordinis Ecclesiastici dedecore. Ioan. Andr.* in reg. nemo plus iuris 1. de reg. iuris in mercurial. *Abb.* in c. cum in officij, n. 5. in fin. *& ibi Couarr.* numero 9. de testamen. *Feder. de Senis* conſ. 246. n. 1. *Lamb.* de iure patro. libro 3. art. 8. qu. 2. num. 1. *Paris.* conſ. 35. num. 4. *And. ab Exea* in c. cum omnes, num. 13. de constitut. *& fuit decisum in causa Burgen. fructuum* 13. *Iunij* 1590. *coram R. P. D. meo Pamphilio. Nec obstat constitutio Pij V. super qua est fundata decisio in causa Zamoren. neque Concilium Trident.* sess. 24. de reform. c. 14. *quia loquuntur de ea consuetudine, in qua fructus applicantur mẽsæ Episcopali, vel Capitulari, vt in communes vsus cedant, seu inter canonicos diuidantur, quibus casibus adest præsumptio simoniæ, vt per Lambert.* vbi supra num. 5. *Secus vero vbi fructus reseruantur hæredibus, ex causa non solutionis fructuum primi anni, quæ consuetudo nullam habet iuris resistentiam, imo potius assistentiam ex supra deductis, cum sit potius dilatio solutionis, quam dispositio fructuum ad alium spectantium. Et ita declaratum fuit per S. Congregationem* dict. cap. 14. de reform. *& constitutionem Pij V. non habere locum, quando fructus primi anni reseruantur hæredibus post obitum beneficiati. Neque hic locum habet constitutio Iuly III. quia non versamur in fructibus non exactis, sed vt dictum est, in fructibus, quorum resolutio dilata est post obitũ beneficiati. Non obstat constitutio synodalis, quia per eam est derogatum huic consuetudini, quæ nullam habet iuris resistentiam. Quantum ad fructus decursos in vita beneficiati, domini non fuerunt concordes, ideo de illis erit particulariter agendum, & difficultas versatur in ea Doctorum controuersia, quæ est circa articulum, qui beneficiati dicantur habere administrationem, de qua per glossam* in ca. si propter. *vbi Gemin.* num. 9. de rescript. in 6. *glos.* in cap. præsenti, de officio ordin. libro 6. verb. reseruari videantur ij, *quos cumulat Mascard.* de reditibus Eccles. part. 2. cap. 24. & parte 3 cap. 34. num. 18 &c. 35. *Gutierrez* in canonic. quæst. cap. 33. Quæ decisio est in nouissim. Farin. 660.

141 Quamuis † contrarium tenuerit Palacio *de contractibus lib. 2. cap. 7.* & Villar. del patronado de Calatayud, 4. *part. §. 3. numero* 23. *ad fin.* & alias Rota in causa Zamoren. dimidiæ annatæ 5. Martij 1586. coram D. Gipsio, vt in decisio. sequenti, *Præsentis dubij resolutio modicam difficultatem penes dominos habuit, tum quia testes consuetudinem, de qua agitur, non bene probant, cum per dictionem* citra *sine copula,* & *loquantur, ad Bar.* in l. Celsus, num. 23. & 28. de vsucapio. *& ibi Bald.* tract. de prescript. 4. par. principali, num. 10. 14. & 17. *Tum etiam, quia publica voce & fama fere omnes per verbum,* est, *solum testantur, vnde ipsorum depositio non concludit, & animaduertit Bart.* in loco supra citato: *nec de frequentia actuum satis deponunt, prout ad consuetudinem proban. requiritur, Decius* conſ. 215. num. 2. circa medium, *Curtius Iunior* 184. n. 10. *Aymon.* 134. n. 6. *Sed esto millies, quod dicti testes huiusmodi consuetudinem probauerint, attamen, hæredibus decani defuncti suffragari non potest, quandoquidem ex Pij V. felic. recor. constitutione super reuocatione priuilegiorum, & statutorũ,* quod fructus primi *anni, & c. omnis consuetudo, etiam immemorialis sublata existit, siue pro soluendis oneribus Ecclesiarum, vel prælatorum debitis, siue pro supportandis illorum oneribus siue aliis, etiam maioribus, maximis, & vrgentissimis causis inducta, atque approbata fuerit, ex dict. præfata constitutionis verbis clare patet in hac specie locum sibi eam vindicare, ac etiam omnia, quæ in contrarium pro hæredibus afferuntur, non obstare.*

142 Et idem † tenuit Rota in illa Leodien. canonicatus 9. Decembr. 1589. coram D. Pamphilio, de qua supra, *num.* 104. in qua fuit resolutum, *Quod,* d. ca. si tibi concesso, *non habet locum, quando quis percipit, aut potest percipere maiorem partem fructuum beneficij, cum fundetur in æquitate, & c. & ita tollitur impedimentum perceptionis fructuum, ex asserta consuetudine Ecclesiæ Leodien. assignante, vt prætenditur pro primo anno fructus hæredibus canonici defuncti, & pro aliis tribus annis sequentibus fabricæ ipsius Ecclesiæ, quia non sufficit allegare impedimentum, nisi quis probet feciſſe diligentiam pro illius amotione,* l. quibus diebus, in prin. *& ibi notant Bald. Socin. & alij.* ff. de condit. & demonstrat. *Felin.* in c. ex transmissa, in princ. de præscript. *Aymon,* conſ. 270. sub num. 3. *præsertim cum de facili potuisset illud remoueri stante constitutione felic. recor. Pij V. quæ præsumitur vsu recepta, quamdiu contrarium non probetur, Mohed.* decis. 89. *& reuocat huiusmodi priuilegia, statuta, & consuetudines, etiam immemoriales, quoad fructus applicatos hæredibus absolutè, quo vero ad applicatos fabricæ, vel sacristiæ, vel alterius pij loci vsibus, vltra tempus sex mensium pro dimidia, quod ita beneficiatus semper habeat vnam dimidiam* l. qui potest, cum ibi not. ff. de reg. iuris, & c.

143 Sed † vt vides, iam Rota mutauit sententiam, ex sententia S. Congregationis, & nouissime id tenet Vuamesius consil. 213. quòd videtur procedere, etiamsi fructus, qui post mortem reseruantur, non dentur renuntianti, aut permutanti, vt fit in d. Ecclesia Ciuitaten. & aliis, vbi sunt huiusmodi constitutiones, seu consuetudines, vel etiam decedenti eum præbenda, qui non sepelitur in ipsa Ecclesia, vt audiui fieri, esse tamen iam alteratum in Ecclesia Salamantina, nam adhuc non possunt dici auferri illi fructus, sed differri, & reseruari post mortem, licet cum illis conditionibus, quæ videntur rationabiles, & iustæ. Et ita est de mente S. Congregationis, & Rotæ iam, Ioannis Gutierrez, & aliorum allegatorum.

144 Ex quibus † resultat dubium, quid dicendum sit

in Eccleſiis, in quibus ex earum ſtatutis, & conſuetudinibus noui beneficiati non percipiunt fructus primi anni, nec reſeruantur eis poſt mortem. In quo dicendum eſt, quod ſi illi fructus applicantur fabricæ, aut aliis piis vſibus, habebit locum deciſio *d.cap. ſi tibi conceſſo*, & ſic per aſſecutionem canonicatus, ſeu portionis, aut dignitatis in illis Eccleſiis, non vacabit primum beneficium incompatibile quod quis obtinet, quouſque lucretur fructus canonicatus, ſeu portionis dignitatis integre, ſeu maiorem partem, nam dicta ſtatuta, & conſuetudines applicantia fructus fabricæ, aut aliis piis vſibus, non reuocantur per dictum Decretum Concilij, & conſtitutionem Pij V. niſi pro dimidia, quando vltra ſemeſtre reperiuntur conceſſi, ex d. conſtitutione Pij V. Quod maxime † 145
procederet vbi iſta conſtitutio Pij V. non fuiſſet vſu recepta, quoad dictam reuocationem pro dimidia, vt alicubi poſſe contingere ait Suarez *d.cap. 20.n.10.*

Si vero † fructus quos amittit nouiter receptus, 146
cedunt antiquis, aut menſæ Epiſcopali, ſeu menſæ Capitulari remanent inter antiquos diuidendi, maior eſt difficultas, an in talibus Eccleſiis habet locum *d.c.ſi tibi conceſſo*, ita vt per aſſecutionem canonicatus, portionis, aut dignitatis in tali Eccleſia non vacet primum incompatibile, quouſque incipiat lucrari ſeu per eum ſtet.

Et quidem † ante Concilium Triden. & d. conſtitutionem Pij V. videbatur habere locum, quia 147
tunc tolerabantur & tolerari poſſe videbantur talia ſtatuta, & conſuetudines ſaltim ab immemoriali tempore obſeruata, ad Rochum *in c. fi. de conſuetud. ſectione 6.n.15.* maxime ſi eſſent à Papa confirmata in ſpecie, quamuis Concilium prouinciale Senonen. quod eſt 5. *tom. Concilium c.21.* damnabilem iudicet huiuſmodi conſuetudinem, & veram corruptelam & notorium abuſum.

Stante † vero dicto Decreto Concilij, & conſti- 148
tutione Pij V. quæ venit in executionem, & declarationem dicti Decreti, quibus reuocantur prædicta ſtatuta, & conſuetudines, etiam immemoriales Ioan. Gutierrez *d. cap. 29. num.29.* Cenedo collect. 16. ad Decretales *numero* 2. Man. Rodriguez *d. ca. 33.num.1. & in addit.* ad bullam compoſitionis *nu.* 8. & Vega *d.c.36.caſu* 19. Suarez *d.c.* 20 *a nu.6.* & declaratio Leodien. ſupra adducta 8. *p. cap. 1. nu* 84. etiamſi iuramento, confirmatione Apoſtolica, aut alio quouis præſidio munita ſint, per quæ verba tollitur confirmatio Apoſtolica, etiam ex certa ſcientia: gl. *in extrau. ſuſcepti, de elect.* Ioan. XXII. *verb. confirmatione*, non habebit locum in illis Eccleſiis *dict. capit. ſi tibi conceſſo*, cum ceſſent iam dicta ſtatuta, & conſuetudines.

Sed cum in aliquibus Eccleſiis non ſit receptum 149
dictum Decretum Concilij & conſtitutio Pij V. ſed adhuc ſeruentur prædicta ſtatuta, & conſuetudines difficultas eſt, an in illis procedat hodie *d. cap. ſi tibi conceſſio.*

Et pro † parte affirmatiua facit regula, quod lex 150
etiam canonica non recepta, non obligat, quamuis primi non recipientes peccauerint. *l. de quibus. ff. de legib. c. in iſtis §. leges. 4. diſt.* vbi Domin *gloſ. 2. ad fin. in c. 1. de treuga & pace*, & ibi Calder. Card. Imola, & Fel. Bott. *de ſynodo 3. p. ar. 2. à nu. 60. ad 63.* Capra *regul. 5.* Iaſ. *in l. rem non nouam, à n. 4. C. de iudic.* Rolan. *de lucro dotis qu. 99* Puteus *dec. 1. l. 1.* Naua. *in man. cap. 23. n. 41. & 62. & conſ. 1. de conſtit. q. 5. & 6. à numero 23. & conſ 18. de ſtatu monach. & conſ. 44. à numero 4. de ſentent. excommunicat.* Couar. *lib. 2. vari. c. 16. numer. 6.* Duenn. *reg. 79. ampliatione 5.* Mandoſ. *reg. 23. Cancell. quæſt. 1. a numero 4.* Granutius ad Simon. tam *de reſeruatio q 99. nume. 12.* Menoch *de præſumpt. lib. 2. præſumpt. 2. num. 1.* Ioan. Gutierrez *de iurament. confirm. 1 par. capit. 38. num. 9. & cano. quæſt. li. 1. capit. 8. à num. 2.* Flam. Pariſ. *de reſignat. benef. lib. 11. q. 9. n. 26. & de confiden. quæſt. 11. n. 21* & Solis *de cenſibus lib. 1. cap. 9. ex nu* 8 & Sylueſt. *verb. lex, quæſt.* 6. Armill *eodem verb. numero* 11. B. Medina 1. 2. *qu. 90. art. 3. ad ſecundum.* Valen. 2. *tom. 1. 2. diſp. 7. quæſt. 5. pun. 5. 4. quæſt.* Man. Rodrig. *in ſum. 1. tom. ca. 193. a num. 9. & qu. regul. 1. tom. q. 6. art. 10. 11. & 12.* Salas *de leg. diſp. 13. ſect. 1.* Suarez *eodem tract. lib. 3. cap. 19. a n. 1. & libr. 4. cap. 16. a nu. 9.* Vega *in ſum. 2. part. c. 23. caſu 11.* Azor *lib. 5. c. 4.* & Tho. Sanc. *de matrimonio lib. 3. diſp. 18. n. 1.* Mantica *de tacitis & ambiguis conuentionib lib. 5. tit. 13. a nu. 35.* & Rota in vna Valliſoletana præeminentiarum 23. Maij. 1608. coram D. Lancelloto. Flam *lib. 8. quæſt. 8. n. 154.* Grat. *in addit. dec. 186. a n. 1.*

Et ratio † eſt, nam vt inquit Domin *ſupra*, quem 151
reliqui ſequuntur, lex cenſetur lata ſub conditione, *ſi recipiatur*, nam & præſumendum eſt eam legem, quiæ à Republica non recipitur, ei non conuenire, Couarr. & alij *ſupra.*

Et ita † reg. procedit etiamſi lex habeat Decre- 152
tum irritans. Puteus *dict. deciſ* 1. & Anton. Gab. *de clauſulis concluſ. 3. numer. 43.* Flamin. Pariſius *ſupra d. numero* 154. & Rota in d. Valliſoletana poſt Alexand. *conſil. 132. vol. 1.* & Ruinum dicentem communem *conſi. 13. numero 27. vol. 2.* & Rochum *infra.* Quicquid dicat Gratian. *ſupra numero quinto*, cum Caputaquen. *deciſion. 204. part. 3.* & Doctores poſt eos allegatos *in cap. cum beneſ de prabend. in 6.* loquuntur in conſuetudine, vt *ſupra 5. part. capit. 4. num. 175.*

Et † etiamſi deroget conſuetudini, Rochus *in d.* 153
ca. fin. de conſuetud. ſect. 7. numero decimoquinto, Bot. *dict. artic. 2. numero ſexageſimo quarto.* Duennas *reg. 144. 2. limitat.* & Man. Rodriguez *dict. artic. vndecimo* Salas *dict. diſp. 13 ſect 5.*

Etiamſi † non ſit recepta per ignorantiam. Nau. 154
d. conſ. 2 qu. 6. à n. 25. Manu Rodriguez *d. cap. 95. nu.* 10. & Vega *ſupra.*

Et tunc † dicitur lex non recepta, quando ali- 155
qui contractus contra eam fiunt, ſeu à principio per maiorem partem, communiter non ſeruatur principe ſciente, & tolerante, & quando eo ignorante per decennium negligitur, & non admittitur, Calder. Car. Imola, Felin. Iaſ. Puteus, Nauar. Couarr. Ioan. Gut. Flam. Pariſ. Manu. Rodriguez, Azor. Rota, Alexand. Monet. *de diſtrib. ar. 2. q. 12. nu. 5.* & Salas *d. diſp. 13. ſect. 2 3. & 6.* & alij ſupra.

Et † probabile etiam eſt non requiri tempus 156
decennij, ſed ſufficere actus contrarios etiam principe ignorante, vt per Feli *ſupra*, & tenet Bott. *num. 63.* Nauarr. *d conſ. 44. num. 7.* & in effectu Manu. Rodrig. *d. art. 10. & 12.* licet plus velit Suarez *d. tract. 4. de reli. libr 4. cap. 22 nume. 5. & leg. libro quarto. cap. 16. numero* 12. & ita videtur in praxi ſeruari, nam ſolum videtur attendi non vſus per actus contrarios. &c.

Vbi ergo dictum † Decretum Concilij, & con- 157
ſtitutio Pij V. non ſunt recepta, poterit ſeruari prædictum ſtatutum, & conſuetudo, quod nouiter recepti non lucrentur primo anno, ſicut ante

Conci-

Concilium, & consequenter habebit locum *dict. ca. si non concesso.*

158 Nec huic † rationi obest dicere, quod S. Concilium Triden. est in Hispania receptum, & particulariter in Concilio prouinciali Compostellano facto anno 1565. per Episcopos, & procuratores Ecclesiarum, vt in actione prima. Respondetur enim receptionem istam esse in genere, & verbalem, cui non receptio in specie, & re derogat, ex *reg. generi per speciem derogatum in 6.* & quia voluntas magis factis, quam verbis declaratur, Tiraquel. *de retractu conuent. in fin. tituli, numero 75.* Rota *decisio. 811. numero 21. par. 1. diuersorum*, & in proposito receptio, vel non receptio maioris partis populi, seu communitatis facto ipso, & praxi videtur attendenda quicquid dicat Valentia *supra*: facit quod dicit Azor *lib. 10. capit. 11. qu. 6.* de quo supra *3. p. cap. 2. numer. 522.*

159 Nec rursus † obest dicere, quod ista ratio procederet, si generaliter, & à maiori parte Ecclesiarum, saltim vnius prouinciæ, non esset receptum dictum Decretum Concilij, & constitutio Pij V. & quod non receptio vnius Ecclesiæ, seu Capituli, nihil refert, tanquam non receptio vnius particularis.

160 Respondetur † enim, Capitulum in proposito non considerari vti personam particularem, sed vti vniuersitatem, cum non agatur de acquirendo ipsi Capitulo, vt Capitulo, & vti priuatæ, & singulari personæ, sed omnibus, & contra omnes de Capitulo in communi, ac in publico, & in vniuersum promiscue: nam omnibus nocere, & prodesse potest, & agitur de fauore, & præiudicio incertarum personarum, & sic versamur in materia consuetudinis Capituli, & non præscriptionis, Rota *dec. 6. de consuetud. in nouis*, Butrius *num. 49.* & Abb *20. in c. fin. de consuet.* & ibi Rochus *sect. 5. num. 3.* Rebuff. *ad leges Gallicas 3. tom. tit. de consuetud. in præfat. nu. 23.* Aym. *de antiquitate temporis 4. par. 7. differentia*, & fuit alias resolutum in vna Hispal. voti 26. Nouemb. 1594. coram D. Gipsio.

161 Sed contra istam rationem facit, quod cum Concilium ibi retineat, & aboleat huiusmodi constitutiones. & consuetudines, vt prauas, & scandalosas, non videtur excusare non receptio, illa enim reg. quod lex non recepta non obligat, non videtur procedere quando lex, quæ semper loquitur, *l. Arriani. C. de hæret.* aliquid prohibet tanquam alias malum, seu scandalosum, & quando derogat consuetudini non simpliciter, sed illam damnando, & reprobando, vt iniquam, & irrationabilem, nam tunc cessat ratio illius regulæ: & ita videtur docere Suar. *de leg. lib. 7. c. 7. nu. 7. 8. & 9.*

162 Et confirmatur, nam † maiorem vim habere videtur consuetudo immemorialis, quæ habet vim priuilegij quam non receptio, & tamen illa tunc non valet, nec excusat, Cou. *lib. 3. variarum c. 13. n. 5.* Duennas *reg. 144. ampliatio. 3.* Ceuallos *quæstio. 897. num. 474.*

163 Et quod † non excuset non receptio in proposito, videtur sentire Naua. *de orat. c. 7. n. 30.* relatus supra *3. par. c. 1. num. 79.*

164 Et ita † videtur sentire S. Congregatio Concilij in sequenti declaratione, cuidam Episcopo directa, *Perillustris, ac reuerendissime domine vti frater, ista in Cathedrali ante Concilium à tempore cuius initij memoria non existit conditum esse, & adhuc post Concilium obseruari statutum nuper declarũ est, ad S. Congregationem Cardinalium Concilij Trid. interpretum videl. canonici, aliiq; beneficiati, qui in dies recipiũtur, prioribus decem mensibus exiguam distributionum partem percipiant, residuumq; canonicos, & beneficiatos antiquiores inter se partiri, ac in suos vsus, & vtilitatem conuertere, itaq; illustrissimi Patres amplitudini tuæ serio iniungunt, vt huiusmodi constitutionem, tanquam prauam, & scandalosam reiicias, atque aboleas, neque vllatione seruari permittas, & contrafacientes pœnis contra simoniacos sacris canonibus, & variis summorum Pontificum constitutionibus propositis coerceas, quemadmodum prouide cauetur Decreto Triden. Concilij c. 14. sess. 24. Romæ die 18. Iulij, anno 1601. Hier. Card. Matthæus.* Quam declarationem suo breui, vt intellexi, confirmauit Clemens VIII.

Sed quicquid † sit de hoc, an non receptio dicti 165
Decreti Concilij, & constitutionis Pij V. excuset, non tamen in Ecclesiis in quibus prædicta statuta, & consuetudines adhuc seruantur, siue de iure siue de facto, videtur habere locum decisio dicti *cap. si tibi cõcesso.* Ita quod per assecutionem canonicatus portionis, aut dignitatis in huiusmodi Ecclesiis nõ censeatur vacare primum beneficium incompatibile, quamdiu is non lucratur fructus canonicatus portionis, aut dignitatis in totum aut saltim maiorem partem, nec stat per eum alias, ex eo quod de obligatione recitandi in terminis huiusmodi statutorum dicit Naua. *d. cap. 7. de oratione, num. 30.* & diximus supra *d. cap. 13 p. num. 76.*

Nisi † dicas, quod in terminis prædictorum sta- 166
tutorum, & consuetudinum, ex quibus noui residentes non lucrantur fructus, sed remanent in mensa Capitulari diuidendi inter antiquos, siue seruentur de iure, siue de facto, non habet locum decisio *dict. cap. si tibi concesso*, nam in terminis talium statutorum capitulum non percipit illos fructus tanquam fructus canonicatus, aut præbendæ noui residentis, sed potius iure proprio: quia prębenda noui residentis, non videtur habere tunc fructus, nec d. nouus residens eos lucratur, ex forma dicti statuti, seu consuetudinis, & sic tunc non potest dici auferri ei fructus, sed potius non dari, & perinde est quoad illos fructus, ac si non resideret: faciunt quæ dicit Ioannes Gutierrez *canon. quæst. libro primo c. 1. numero 108.* & diximus supra *1. par. cap. 5. numero 208.* decisio autem *d. ca. si tibi concesso*, videtur procedere, quando alius percipit fructus secundi beneficij, tanquam fructus illius, quod videtur probabile, supposito tamen, quod d. nouus residens lucraretur aliquos fructus, seu distributiones, licet non maiorem partem, & sic non esset pro tunc beneficiorum de vento, quod nullus haberet fructus, ex supra dictis.

Et similiter † dicendum videtur in Ecclesiis, vbi 167
est statutum, seu consuetudo, quod canonici, & beneficiati, qui nondum sunt promoti ad presbyteratus, vel diaconatus, aut subdiaconatus ordinem, non lucrentur fructus: quod non est contra dictum Decretum Concilij, & constitutionem Pij V. sed est rationabile quicquid contradicat. Man. Rodrig. *in add.* ad bullam compositionis *à numero 6.*

Et † patet ex declaratione S. Congregationis Cõ 168
cilij in fortioribus terminis, quæ sic ait, *Congregatio censuit cõsuetudinem Ecclesiæ Malfitan. authoritate Apostolica Leonis X. confirmatam, vt presbyteri, & canonici ad participationẽ massæ cõmunis ipsius Ec-*

cleſiæ non admittitur, niſi prius decẽ annos acolithatu, ſubdiaconatu, & diaconatu, videlicet in quolibet ex dictis ordinibus per triennium, & in ſacerdotio per annum dictæ Eccleſiæ ſeruierint, ſublatum non eſſe per Concilium c.14. ſeſſ. de reform. *& per bullam, Pij V. quia dictæ conſtitutiones loquuntur in diuerſis terminis: imo quod dicta conſuetudo eſt rationabilis, tendenſque ad cultus diuini augmentum. Ita cenſuit Congregatio, id tamen temporis, quo quis in ſeminario degit, computandum in decennio.*

169 Quarto † declarantur prædicta, quod ſicut ſi habenti beneficium conferatur aliud incompatibile, habita eius poſſeſſione pacifica vacat primum, ita ſi habenti duo, vel plura beneficia incompatibilia conferatur aliud, eius poſſeſſione adepta pacifice, vacant omnia prima, *Clem. ſi plures de præb.*

170 Sed iſtius † Clem. deciſio difficultatem patitur, ex *ca. Ordinarij. §. in conferendis. de officio Ordinarij, in 6.* vbi dicitur, quod habenti plura incompatibilia, etiam cum diſpenſatione ſufficienti, non poteſt aliud tale conferri, niſi diſpenſatio etiam ad illud extendatur, vel niſi prius habita reſignet, & alias collatio nullius eſt momenti, contra Azor 2. *par. libro ſexto, cap.* 13. *q.* 10. ergo ſi collatio tertij non tenet, nõn proteſt inducere vacationem priorum, ex reg. *non præſtat impedimentum quod de iure non ſortitur effectum lib.6.*

171 Sed reſpondetur, quod † licet collatio tertij non valeat, tamen eius poſſeſſione pacifica adepta vacant priora, ex *cap. eum qui prima parte de præben. in 6.* vbi per adeptionem beneficij incompatibilis de facto obtenti, ita vacat primum, ſicut per adeptionem iuſtam. Et ita intelligunt *dict. Clem. gloſſ. ibi, verb. vacare*, & Cardin. 4. *oppoſ. & 5. quæſt.* & alij, Domin. *in §. in conferendis, num.* 5. & 7. & Franc. *nu.* 2. Gambarus *de offic. legati libro* 5. *tit. an legatus poſſit vni plura beneficia conferre n.* 150. & Roſſin *de benef. c.* 5. *n.* 37.

172 Et idem † erit ſi per prouiſum ſteterit, quominus adipiſceretur pacificam poſſeſſionem tertij, quamuis eius collatio non valeat, niſi antea renunciauerit collationi minus legitime factæ de tertio *argum. cap. licet Epiſcopus, de præben. in 6. & extrauag. execrabilis*, §. *qui vero, de præbend.* ne ſit melioris conditionis is, qui acceptat collationem tertij illicitam quam qui licitam, *argumen. dict. cap. eum qui*, vt cum Laurentio tenet Cardinal. *ſupra quinta oppoſit.* contra gloſſam *ibidem, verb. adepta*, & Paulum *ibidem.*

173 Sed nihilominus † verior eſt ſententia gloſſæ, quam ibi ſequitur Bonifacius *numero* 10. & 24. *& à numero* 33. reddens rationem differentiæ, & Maſcard. *de probatio concluſ.* 183. *in fin.* qui ait, quod in habente titulum reprobatum iuducitur vacatio per ſolam aſſecutionem poſſeſſionis de facto, nec conſideratur potuiſſe aſſequi, & videtur tenere Domin. *d. numero* 7. & ſequitur Villadiego *de legato, quæſt.* 14. 1. *p. num.* 97. *ſequenti.* Text. autem *in d. cap. ord. §. in conferendis*, non procedit in obtinente in eadem Eccleſia dignitatem & canonicatum, ſeu portionem ex conſuetudine, ex qua ſine diſpenſatione poſſunt ſimul obtineri, iuxta infrà dicta *à nu.* 230. nam tali bene poterit conferri alia dignitas, aut canonicatus, abſque eo quòd prius dimittat dicta obtenta, cùm ſtante dicta conſuetudina non ſint incompatibilia, quamuis contrarium videatur velle Rota in Burg. canonicatus 21. Iun. 1596. coram D. Seraphino ſupr. à adducta 5. *part. ca.* 4. *num.* 173. per aſſecutionem tamen vltimæ dignitatis, aut præbendæ, prima vacabit, arg. *Clemen. ſin. de præbend.*

Et circa † text. *in d. c. eum qui. 1. par.* & eius interpretationem vide vltra ordinarios ibi, Maſcardium *d. concluſ.* 183. *à numero* 8. & deciſiones Rotæ in cauſa Toletana Capellaniæ de Baraias infra adductas *à num.* 22. 174

Circa † quem etiam tex. alias in vna Cæſaraugu- 175
ſtana penſionis 13. Nouembris 1591. fuit reſolutum *Quod penſio non extinguitur per aſſecutionem beneficij ſuper quo fuit impoſita, quando aſſecutio non fuit valida, vt quia penſionarius accepit poſſeſſionem beneficij vigore regreſſus, qui tamen non habebat locũ, quia non fuit declaratus, prout declarari debet in vita titularis, Caſſad.* dec. 4. de locat. *Puteus* deciſ. 341. lib. 1. *& requiritur ſententia declaratoria ad canonizandum regreſſum, etiamſi adſit clauſula capiẽdi poſſeſſionem propria authoritate, Caſſad.* dicta deciſ. 4. *Gigas* q. 78. *& requiritur nimia contumacia in non ſoluendo penſionem, Sarnen.* de ſubrogan. n. 7. *Anton. Auguſt.* in epitome, tit. de priuatione ob non ſolutionem. *Nec obſtat, quod ſciat, vel ſcire debeat, non habere locum regreſſum, quia requiritur dolus, vt extinguatur pẽſio adepta poſſeſſione beneficij ratione regreſſus, qui ceſſat quando accipit proteſtando, non velle eam accipere, niſi quantum de iure, &c. vt in caſu de quo agitur, nec etiam* c. eum qui de præben. *li. 6. habet locum, vbi ceſſat dolus, Ægid.* dec. 563. *nec cum ſit pœnale, debet extendi ad penſionem.*

Poteſt † etiam dicta *Clem. ſi plures*, intelligi in 176
obtinente plura incompatibilia ex diſpenſatione, qui acceptat tertium ex gratia, ſeu prouiſione Papæ, in qua fuit facta mentio priorum, ſeu ſunt habita pro expreſſis beneficia, quæ impetrans obtinebat, quo caſu tenet prouiſio tertij, quia textus *in d. §. in conferendis* non habet locum in Papa, Rota *deciſio.* 1095 *libro* 3. *parte* 3. *diuer.* quamuis non facta mentione priorum gratia eſſet ſurreptitia, & nulla, ex *cap. ſi motu proprio de præbend. in 6. & Clem. 2. de offic. Ordin.* &c. Et ita tenuit Rota in vna Hiſpalen. canonicatus 1554.

In qua † dixerunt domini, *Quod ſi obtinenti duo* 177
incompatibilia ex diſpenſatione confertur tertium, collatio eſt nulla d. cap. ordinarij, §. in conferendis, *vbi DD. gl.* in d. Clem. ſi plures, *vbi omnes, & eodem modo regreſſum ad incompatibilia cauſat impedimẽtum, ſicut ipſa beneficia*, Clem. gratiæ, de reſcript. *tamen iſta eſſent vera, vbi huiuſmodi collatio fieret ſine mentione priorum: at cum Papa in prouiſione habuit pro expreſſis omnia beneficia quæ impetrans obtinebat, & ad quæ ius ſibi competebat, tenet collatio facta habenti duo incompatibilia, ſeu regreſſum ad illa ex diſpenſatione, quamuis non cenſeatur diſpenſare ſuper retentione priorũ, per* cap. non poteſt, de præben. in 6. *& ſic per aſſecutionem tertij vacant priora: & ita præmiſſa intelligunt Card. & Boniſ.* in d. Clem. ſi plures. *Gemin.* in d. cap. non poteſt, §. fin. addit. *Mohed.* in d. cap. ordinarij, in fine, *& ſentit in ratione Pariſ.* conſ. 74. lib. 4. *vt per Guidobon.* dec. 58.

quamuis † id, quod ibi dicitur, eodem modo regreſ- 178
ſum ad incompatibilia cauſaret impedimẽtum collationi tertij, ſicut ipſa beneficia, mihi non videtur verum: nam *d. §. conferendis* ſolum loquitur in obtinente plura incompatibilia: nec *d. Clem. grata.* obſtat, nam ſolum probat gratiæ ad beneficium cenſeri renunciatum per aſſecutiouem alterius, quod cum illo retineri non poteſt.

Et †

279 Et † ex dicta *Clem. si plures*, in odium pluralitatis credit Gambarus supra *num.* 156. dispensatum, vt possit tenere quartum beneficium ad annum, si completo anno illud non dimittit, vacare alia tria, paria enim sunt non habere titulum, vel ex post deuenisse ad non titulum, *l. quia in eum. ff. ad l. Aquil.* nam post annum remanet merus detentor, & sine titulo, ideo non debet esse melioris conditionis, eo qui haberet perpetuum titulum, *capit. eum, qui de præbend. in 6.* Hæc Gambar.

280 Contrarium † tamen tenuit Rota, scilicet, quod *cum dispensatus ad tria, quæ fuerat assecutus, postea obtinuit dispensationem ad quotcumque, & qualiacunque beneficia incompatibilia, ad annum, & similiter fuit assecutus quartum, quod retinuit vltra annum, propter huiusmodi retentionem quarti vltra tempus dispensationis vacat tantummodo quartum, & non priora, quia* cap. de multa, de præben. & Clem. gratiæ de rescript. *procedunt in eo, qui à principio assequitur sine dispensatione incompatibile, & habet malum initium, quod à canone consideratur, & eo casu sit execrabilis, & vacant priora: at hic habet bonum initium, quia licet per lapsum temporis iniuste retineatur, non est casus à iure consideratus, ita quod incidat in pœnam priuationis obtentorum, & vbi à iure non reperitur imposita pœna priuationis expressa, illa non venit imponenda, not.* in cap. fin. *vbi Abb. & alij* de iurepatronat. *Alex.* in l. etiam §. licet, num. 7. ff. soluto matrim. *Pro qua decisione facit quod ait Cardi.* consil. 132. *quem sequitur Felin.* in cap. quoniam frequenter. §. porro. col. 7. vt lite non cont. *Ita Guideb.* decis. 57. in manuscriptis.

281 Vltimo † declarantur prædicta quod ad inducendam incompatibilitatem debent esse beneficia perpetua, saltim aptitudine, vt sunt beneficia manualia seu ad nutum amouibilia, quæ etiam cum dentur in titulum, & possint esse perpetua, inducunt incompatibilitatem, sicut perpetua: officia vero, seu dignitates, quæ conferuntur, & dantur ad certum tempus, non inducunt talem incompatibilitatem, vt fuit late resolutum in vna Seguntina thesaurariæ 29. Aprilis 1596. coram D. Orano, vt in decisione sequenti. *Ioan. Morales impetrauerat thesaurariam ecclesiæ Seguntinæ sub eo prætextu vacan. quod Rodericus de Lorençana miles ordinis S. Iacobi de Spata, illam possidens, prioratum militiæ S. Iacobi monasterij regularis S. Marci Legionen. ad triennium in gubernium, siue administrationem concedi solitum, fuisset assecutus: introducto autem coram me in gradu appellationis indicio, dubitaui, an per assecutionem d. prioratus vacasset thesauraria Segunt. in casu, & ad effectū, de quo agitur: Domini vnanimi suffragio concluserunt, nullum inductum fuisse vacationis modum: nam cum huiusmodi prioratus non detur in titulum, sed in administrationem ad triēnium, cum facultate semel tātum illud prorogandi, non potest dici vllam causatam ex eius assecutione incompatibilitatem, cum receptissima sit conclusio quod officia & dignitates, quæ non sunt perpetuæ, nec in titulum perpetui beneficij conferuntur, non faciunt incompatibilitatem, vt est text.* in cap. de multa, de prebend. *ibi:* nunquam autem reputamus, aliquem ad hanc constitutionem teneri, nisi perpetuam habeat dignitatem: *notant ibi Innoc.* numer. 6. *Anchar.* num. 15. *Imola* numero 136. *Abbas* numero 22. & 23. & in capit. 1. de consuetud. lib. 6. *Capra*, reg. 90. numero 67. *Gambar.* de offic. legati lib. 5. titul. an possit legatus vni plura beneficia conferre num 23. *Hoieda* de incompatibilitate benef. p. 2. c. 10. n. 13. & 14. in fi. & 1. par. c. 12. n. 52. *cui non repugnat.* c. cum singula de præbend. lib. 6. *vbi post gl.* in verb. intelligibilis *Domin.* n. 9. *& post eum Franc.* n. 5. *voluerunt beneficia regularia, etiam quod non sint perpetua, causare incompatibilitatem, quia ipsi loquuntur de beneficiis regularibus manualibus ad differentiam aliorum beneficiorum regularium, quæ non sunt manualia, sed perpetua, prout equidem omnia beneficia regularia electiua, & curata sunt de sui natura perpetua, & simpliciter tanquam talia in titulū perpetui beneficij conferuntur, non adiciendo prouisioni certum, nec determinatum tempus, ideoq; ad ea electi vel prouisi non possunt ad nutum superiorum remoueri,* c. nullam 18. q. 2. cap monasterij. §. priores, de statu Monach. *Cassad.* dec. 4. num. 2. & 3. & dec. 52. num. 9. de præbend. *quod secus est in beneficiis regularibus, quæ sunt ad nutum superiorum amouibilia, & quæ hoc respectu per Domin. & Francum dicuntur non perpetua, licet de sui natura sint perpetua, Cardin.* in Clem 2. qu. 15. de rescript. *Vitali* Clem. vni. numero nono, de supplen. negligen. prælator. *Ægid* dec. 203. *quilibet prioratus. Nam etiamsi sint ad nutum amouibilia, tamen quia possunt aptitudine esse perpetua, non mirum si inducunt incompatibilitatem: verum quando regularia beneficia, vt inter illa est prioratus, de quo agitur, non conferuntur in titulum beneficij perpetui, sed ad certum tempus, non possunt causare incompatibilitatem, Imola* in Clem. & si principalis, num. 22. *& ibidem Barbat.* eodem numer. de rescript. *ex quo non sunt beneficia, sed potius temporales administrationes, Vital* in dict. Clem. vni. numero quarto, *allegans Hostiensem* in d. cap. de multa numero decimo, *vbi quærens qualis debeat esse dignitas siue beneficium in casu,* d. c. *respondit debere esse perpetuum. Propterea, quod temporales administrationes non sunt beneficia, neque inducunt incompatibilitatem, Gamb.* de officio legati. tit. de potestate legati in reseruan. num. 12. in fi. & seq. *vt etiam cadunt sub reg. reseruatoria, Cald.* cons. 26. de præben. *Aeneas de Falcon.* tract. de reseruat. 3. quæst. principali, nu. 25. *Achilles* dec. 2. de reseruat. *Itaque ad esse beneficij Ecclesiastici requiritur, vt eius titulus sit saltim aptitudine perpetuus, Oldra* cons. 81. *Anch.* in Clem. per literas 3. not. de præbend. & in cap. beneficium 2. col. de regul. iuris libr. 6. *Felinus* in cap. in nostra, columna 6. vers. restant. multa. de rescript. *Ex quo tollitur dictum Calder.* cons. 9. de rescript. *& ibi Gemin.* in annotatio. ad Calder. *dum dicunt dari titulum beneficialem, licet non perpetuum, sed ad tempus, quamuis non loquuntur de beneficio manuali quod confertur ad certum tempus, cuius non est facienda mentio, Felinus* dicto cap. in nostra numero decimo octauo: *Nam in consequentiam, si eius non est facienda mentio, nō inducit incompatibilitatem, vel etiam non dicitur beneficium, quod inducat incompatibilitatem, cum de beneficio simplici ad effectum euitandæ surreptionis sit facienda mentio, quod tamen non causat incompatibilitatem. Non obstat, quod prioratus iste nedum est dignitas simpliciter, sed curata, habens curam iurisdictionalem fori exterioris suspendendi, excommunicandi, absoluendi, inquirendi, visitandi,* ca. dudum, el segundo, §. sed cum iure, *vbi Abb.* numero septimo, de elect. *quia cum insit illi cura temporalis temporalitate determinata, non causat incompatibilitatem, Ioan. And.* in cap. de offic. deleg. libro sexto, *Anchar.* in dict. capit. de

multa numero 10. *Capra* d.reg.90.num.67.12.*fallit*, *Hoieda* dict.cap.13.num.61. *& hoc vltra omnem contentionem, quia prior non habet iurisdictionem, iure proprio sed vice magistri magni, vt probant testes ad 17.interrogatorium, Puteus* decis.117.lib.2. *vbi firmat procuratores, & officia, quæ alterius vice geruntur, & exercentur, non inducere incompatibilitatem, nec etiam habet fructus aliquos, nec mensam distinctam à conuentu, sed solum alimenta, prout prior claustralis,* capite secundo, cap. ad monasterium, de regular. *& tenetur de illis reddere rationem, gloss.* dict. Clement. vnica, §. præmissa, verb. de mensa. *Vltra quod quando probatum esset ipsum esse curatum, in consequentiam veniret, quod esset perpetuus, Cassad.* decis.4.de præbend. *cum temporalitas repugnet curæ, Oldrad.* cons. 277.num.8. *curatus enim dicitur pater qui non datur ad tempus, sed est perpetuus, ex quo naturam ars imitatur, quod eo ipso, quod quis est curatus, sit perpetuus, vt bene hic per informantes, &c.*

§. 2.

De incompatibilitate duorum beneficiorum sub eodem tecto.

SVMMARIA.

NOn solum duæ dignitates, personatus, seu officia, sed etiã duo canonicatus, seu præbendæ, aut portiones, vel duo simplicia beneficia vniformia, siue similia, sub eodem tecto, sunt incompatibilia adeo, vt per assecutionem secundi: vacet primum ipso iure, etiam de iure antiquo, n.182. *Nec valet statutum Episcopi in contrarium,* n.183. *Nec etiam consuetudo contraria, etiam immemorialis,* n.184. *Neo Episcopus potest dispensare,* n.185. *& improbatur dictum Zerolæ,* n.186.

Quamuis possit quis tenere duo curata, quando vnum venit per annexionem, tamen in eadem Ecclesia, non potest quis habere duas præbendas, etiamsi altera sit annexa dignitati, n.187. *Vnde dispensatus ad duo sub eodem tecto, non poterit illa obtinere, si alteri sit annexa capellania, vel aliud beneficium in eadem Ecclesia, nisi hoc quoque dispensatione fuerit expressum, secundum Rebuffum,* n.188. *Nec potest quis sine dispensatione retinere beneficium simplex seu præbendam cuiusdam Ecclesiæ, cum rectoria alterius, cui annexum erat aliud beneficium simplex Ecclesiæ primæ, secundum Nauarr.* n.189. *& dicunt Doctores, quod iura magis abhorrent pluralitatem duarum præbendarum, seu duorum beneficiorum similium sub eodem tecto, quam duorum curatorum,* n.190. *Et duæ præbendæ sunt magis incompatibiles sub eodem tecto, etiamsi altera sit annexa, quam dignitas cum parochiali annexa præbendæ in Ecclesia Cathedrali, secundum Gomezium,* n.191.

Secundum autherem, non est differentia in hoc inter curata, & duas præbendas in eadẽ Ecclesia, sed solum est differentia in modo annexionis: nam per annexionem, & vnionem Ecclesiæ parochialis factam præbendæ supprimitur & extinguitur titulus parochialis, &c. n.192. *Et si tunc non intitulatur quis in parochiali annexa, sed in præbenda,* n.193. *Et non censetur habere curam,* n.194. *& consequenter parochialis possessa vti vnita, & membrum alterius, non inducit incompatibilitatem.* num. 195. *Et qui habet duo curata, quando vnum venit per annexionem, non dicitur habere duo curata, sed vnum curatum, & aliud simplex, nam curatum annexum simplici assumit naturam simplicis.* n.196. & seq. *Vbi adducuntur declarationes S. Congregationis, & idem esset in annexione portionis factæ dignitati accessorie, & sic obtinens talem dignitatem, cui est vnita portio, si simul obtineret aliam portionem, seu præbendam eiusdem Ecclesiæ non esset triplex, aut in eadem specie duplex.* nu. 198. *At per annexionem præbendæ, nempe canonicalis, quæ proprie dicitur præbenda, factum dignitatem eiusdem Ecclesiæ, etsi videatur fieri accessorie, non solet extingui titulus, & nomen præbendæ, & canonicatus, sed vti duo beneficia obtinentur, & ideo non possunt duæ præbendæ, simul teneri in eadem Ecclesia, etiamsi vna sit annexa dignitati, vt in* Clem.fin.de præben.num.199.

Ista Clementina intelligitur de præbendis canonicalibus, seu quasi, n.200. *Et præbenda quasi canonicalis est quando eam habens reputatur pro canonico, & habet vocem in Capitulo, vt canonicus, licet non sit canonicus,* n.201. *Et intelligitur de præbendis spiritualibus & titulis beneficialibus, secus vero de præbendis, seu portionibus temporalibus, quæ non inducunt incompatibilitatem,* n.201.

Quando aliqua dignitas habet duas præbendas, seu portiones, neutra illarum est proprie præbenda canonicalis, nec censetur duplex titulus beneficialis, sed tantum vnus, nempe ipsius dignitatis cum duplici reditu, præbenda, seu portione temporali, nu. 203. *Nisi aliunde constet aliquam illarum esse vere canonicalem, seu quasi, &c.* n.204. *Quod tamen constare non dicetur ex eo solo, quod obtinens talem dignitatem habeat vocem in Capitulo, seu sit de Capitulo,* n.295. *Nam licet de iure communi id competat solis canonicis, & rationi canonicæ,* num. 206. *Tamen de iure speciali potest aliis competere, & ratione dignitatis, a* n.207. *vbi adducuntur resolutiones Rotæ.*

Quamuis ex eo solo, quod habeant vocem in Capitulo, etiam in omnibus, non sequitur eos esse de Capitulo, n.210 *Et dignitas habens de consuetudine, vel priuilegio vocem in Capitulo, si assequatur canonicatum, debet habere duplicem vocem, sicut etiam duplices distributiones, nisi aliud habet consuetudo,* n.211. *Quod quoad vocem non seruatur, in Ecclesia Abul.* n.212. *Et ita in Ecclesia Palentina decanus, & in Seguntina decanus, & thesaurarius, qui habent duas præbendas, & vocem in Capitulo solent simul obtinere aliam præbendam canonicalem, seu portionem, non obstante impetratione, & contradictione facta, &c. a* n.213.

Tenetur contra Rebuffum supra, quod dispensatus ad duo sub eodem tecto, poterit illa obtinere, etiamsi alteri sit annexa capellania, vel aliud beneficium in eadem Ecclesia, num.216. *Et contra Nau supra quod non impeditur retentio beneficij simplicis cuiusdam Ecclesiæ cum Rectoria alterius, propter annexionem factam Rectoriæ de alio beneficio simplici Ecclesiæ primæ,* n.217.

Sententia eorum solum procederet, quando vnio facta esset æque principaliter, vel ad tempus, seu vita obtinẽtis tantum n.218. *Nam vnio ad vitam inducit incompatibilitatem, saltim hodie ex Concil. Trid. Quamuis antea secus esset, sicut in commenda ad vitam* num.219. *Et sic habens in aliqua Ecclesia digni-*

dignitatem ad sui vitam erectam, cui pro eius dote portio d. Ecclesiæ est vnita, non potest iam obtinere aliam portionem, seu præbendam eiusdem Ecclesiæ, nec in ea coadiutor deputari, sine speciali dispensatione Apostolica, quæ tamen vix concederetur num. 220.

Duæ capellaniæ sub eodem tecto sunt incompatibiles, tanquam beneficia vniformia, & non possunt simul teneri absque dispensatione Papæ, sed per assecutionem secundæ, prima vacat, nu 221. *Et tenuit Rota in decisionibus positis,* à n. 222.

Secundum Nauar. & alios duæ capellaniæ, seu altaria sub eodem tecto, non sunt beneficia vniformia ad effectum incompatibilitatis, nisi sint instituta ad vnum finem, & ad eadem munera, & vnam Congregationem, secus si ad diuersa, & separata munera, numero 225. *Quod videtur seruari in aliquibus partibus Hispaniæ,* numero 226. *Sed contrarium tenent relati supra, & Rota in decisionibus adductis,* numer. 227. *Et stante, quod sint beneficia vniformia, consuetudo in contrarium non erit habenda in consideratione, nec dispensatio Nuntij, sicut nec Episcopi,* numero 28. *Sed cum non sit ius clarum esse beneficia vniformia, sed in eo sint opiniones, consuetudo tenendi in eadem Ecclesia duas capellanias huiusmodi sine dispensatione, aut cum dispensatione Ordinarij, seu Nuntij, videtur tolerabilis, etiam post Concilium, vbi illud quoad hoc non sit receptum,* n. 229.

An duo beneficia disformia, & dissimilia sub eodem tecto sint incompatibilia, vt dignitas, & canonicatus, curatum & simplex, canonicatus, & capellania, &c. n. 230. *Prima sententia, esse incompatibilia, ita tamen, vt non vacet ipso iure vnum per assecutionem alterius, & ex consuetudine, seu statuto, aut dispensatione Episcopi possint retineri,* à num 231. & num. 232. *adducuntur resolutiones Rotæ, & obiectioni, quod si de iure sunt incompatibilia, non potest statui contrarium per statutum, respondetur potest stando in ista sententia, quod non est ius clarum, &c.* à nu. 233. *Contraria sententia, quod sint incompatibilia de iure, nisi alias sint sibi repugnantia ratione residentiæ, seu seruitij,* nu 235. *Pro qua allegantur iura,* num. 236. *Et videtur verior de iure* num. 237.

Quicquid sit de hoc in eadem Ecclesia, nullo modo potest quis esse triplex absque Papæ dispensatione, nec valet consuetudo vel statutum in contrarium contra Botteum, à num. 238. *Et reprobatur consilium Nauar. docentis posse teneri duas capellanias cum dignitate in eadem ecclesia ex consuetudine, si dignitas non est sufficiens,* num. 240. *Et alia doctrina Cerolæ,* num. 241. *Nec poterit Nuncius, seu Legatus in hoc dispensare, nisi haberet specialem facultatem,* n. 242.

S. Congregatio Concily approbauit primam sententiam, quod duo beneficia disformia sub eodem tecto sint incompatibilia, vt in declarationibus positis, numero 243. *Et sic consequenter dicendum est primum ipso iure vacare per assecutionem alterius ex Concilio,* numero 244. *Potest tamen ex consuetudine teneri dignitas cum canonicatu in eadem ecclesia, cui non est per Concilium derogatum, ex eadem S. Congreg. vt in declarationibus positis,* à num. 245. *Nec huiusmodi consuetudo est periculosa, sed rationabilis contra Hoiedam,* numero 248.

Ista cõsuetudo nõ procedet in canonico pœnitẽtiario, vt in declaratione S. Congregationis posita, num. 249. *Habet enim officium pœnitentiary, & insuper canonicatum tali officio annexum,* num. 250. *Nec refert, quod officium pœnitentiary de per se non habet fructus, quia sufficit, quod eos habeat ratione adiũncti canonicatus,* n. 251. *Aliquando tamen ex gratia, & dispensatione Apostolica obtinet simul dignitatem,* n. 252. *Et ista ratio consistebat in pœnitentiario, non militat in canonico lecturæ, nec in canonico doctorali, aut magistrali, in quibus solum consideratur canonicatus, & prabenda cum tali onere, &c.* num 253.

Supradictus videtur conformis stylus Curiæ, qui facit ius adductum, n 254.

An si consuetudini tenendi dignitatem cum canonicatu, vel portione in eadem ecclesia non est derogatum per Concilium, ita etiam non sit derogatum consuetudini tenẽdi duo alia beneficia disformia, & videbatur similiter dicendum non esse illi derogatum, n. 255. *Sed contrarium censuit S. Congregatio, & ponitur ratio differentiæ,* n. 256. *Sed vbi Cõcilium non sit quoad hoc receptum videtur posse adhuc seruari dicta consuetudo, quæ tamen non videtur certo stare in Episcopatu Abul.* n. 257.

Quando beneficia dicatur sub eodem tecto, seu in eadem Ecclesia, an si vnum sit in Ecclesia, & aliud in capella, claustro, aut cœmeterio, vel ambitu eiusdem Ecclesiæ censeantur esse sub eodem tecto, & in eadem Ecclesia, n 258 *Resoluitur, quod beneficium situm in capella, claustro, cœmeterio, seu ambitu contiguis Ecclesiæ, censetur esse in eadem ecclesia, si vero non essent ecclesiæ contigua sed extra septa illius, beneficium ibi situm non censeretur esse in Ecclesia principali,* n. 259.

182 NVnc operæ pretium erit aliqua † tractare circa incompatibilitatem duorum beneficiorum sub eodem tecto. In quo certum est, non solum duas dignitates, personatus, seu officia, sed etiam duos canonicatus, seu præbendas, aut portiones, vel duo simplicia beneficia vniformia siue similia sub eodem tecto, id est, in eadem Ecclesia esse incompatibilia, adeo vt per assecutionem secundi vacet primum ipso iure antiquo, tex. *in d. cap. de multa, de præb.* ibi: *Addentes vt in eadem ecclesia, & c. literas, de cõcess. præb. c. 1. de consuet. in* 6. vbi DD. *Clem. si. de præb.* & ibi *glos.* & DD. Card. *in Clem. gratiæ, n. 5. de rescript.* Imola *in d. c. de multa, sub n. 5.* Staphil. *de literis gratiæ 2 forma expectatiuarum, n. 44.* Rebuff. *in concord. tit. de mand. Apostolicis. §. 1. verb. ita tamen,* Probus ad Monach. *in d. cap. 1. de consuet. in 6. sub n. 6.* Lamber. *de iure patron. 1. par. 2. lib. q 7 art. 15* Greg. Lopez *in l. 3. tit. 16 par. 1. verb. otro en otra Iglesia.* dices procedere, etiamsi sint talia, quæ non requirant residentiam in conformibus titulis. Duennas *reg. 71. num. 5.* Ferret. *conf. 255. nu. 4.* Nauarr *conf. 16. 18. & 22. num. 1. & conf. 24. num. 2. de præben.* Hoieda qui plures refert *de incompatibilitate, ca. 10.* Quintanaduennas *lib. 4. Ecclesiasticon. numero* 120 & Flam. Paris. *de resignat. beneficior. lib. 3. quæst. 10. 1. a numero* 121. Et nouissime Vuamesius *conf.* 235. Prosper de Augustino *ad summam bullary, verb. beneficiorum resignatio 9. causa* Azor 2. *parte. libro sexto. cap. vndecimo, quæst. 1. & 3. & cap. decimo tertio quæst. 10. 6. & lib 7. cap. 16. qu. 10.* Tusch. *conclus. 64 & 66. litera B.*

183 Quod adeo † verum est, vt non valeat statutum Episcopi in contrarium, Bott. *de synodo 3. part. art. 1. num. 88.*

184 Nec † etiam consuetudo contraria etiam immemorialis *d. cap. literas.* & ibi gloss. Abb. *numero* 2. & Dd. idem Abb. *in repet. cap. extirpanda. §. qui vero de præben. num.* 41. Dom. *in d. ca.* 1. *num.* 12. & ibi Probus sub *d. n.* 6. Gomezius Rebuf. Lamber. & Duennas *vbi proxime*, Caputaquen. *dec.* 356. *num.* 4. *&* 5. *p.* 2. Hoieda *d. cap.* 20. *num.* 3. & Flam. Paris. *d q.* 1. *num.* 124. qui dicunt communem, & Azor *d. qu.* 1. & Gratian. *decis.* 155 *à num.* 17. *& discept. forens. ca.* 133. *à num.* 18. quamuis dicat, quòd in exiguis saluari potest dicta consuetudo.

185 Nec Episcopus † potest dispensare *gloss. vlt. in d. Clem. si* Abb. *in d. cap. literas num.* 3. *&* 6. *& in d. rep. §. qui vero, num.* 41. *& in c. cum iam dudum. de præb. num.* 9. Dom. *num.* 12 & Franc. 7. *in d. ca.* 1. Probus sub *d. numero* 6. Selua *de benef.* 4. *p. q.* 7. *casu* 171. *& vltim.* Gomez. Rebuff. & Lamber. *supra.* Hoieda qui alios citat *d. c.* 20. *num.* 2. *& cap.* 12. *num.* 13. Quintanaduennas *d. lib.* 4. *num* 131. Flamin. Paris. *d quæstio.* 1. *numero* 123. Azor. *d* 2. *p. lib.* 3. *cap.* 50. *qu.* 6. *& lib.* 6 *ca.* 11. *q.* 4. *& ca.* 12 *q.* 6. Mosconius *de maiest. milit. Eccles. lib.* 1. *par.* 3. *c.* 2. *pag.* 453.

186 Et † cauendum est à Cerola *in praxi Episcopali* 1. *par. verb. beneficia. §.* 7. 6. *conclus.* qui ait, quod hodie per Decretum Concilij *sessio.* 24. *ca.* 17. *de reform.* potest quis habere duo beneficia conformia sub eodem tecto, modo sint simplicia, & non requirentia personalem residentiam, & non sufficientia quæ doctrina est falsa, & absque fundamento, nam Concilium ibi nihil innouat, seu disponit circa hoc. Quamuis nouissime referat, & videatur sequi Perez de Lara *de anniuers. & capel. libro* 2. *capitul.* 7. *numero* 13.

187 Et quamuis † possit quis tenere duo curata, quando vnum venit per annexionem, vt *in cap. super eo, de præbend. in* 6. tamen in eadem Ecclesia non potest quis habere duas præbendas, etiamsi altera sit annexa dignitati, vt *in d. cap. literas*, vbi Abb. *num.* 2. & alij, & tex. *in dict. Clem. si. & ibi glo. vlt.* & Cardin. 4. *oppositione*, & alij DD. & Domin. *in dict. ca.* 1. *num.* 12. dicens, quod quis non potest esse triplex in eadem Ecclesia, nec iure annexionis, & ibi Francus *num.* 7. & Hoieda *d. ca.* 20. *num.* 1. & Prosper de Augustino *supra.*

188 Vnde † Rebuff. *in praxi titul. de dispensatione ratione ætatis, verb. etiamsi sub eodem tecto, verb. quinimo si fuerit*, docet, quod dispensatus ad duo sub eodem tecto, non poterit illa obtinere, si alteri sit annexa capellania, vel aliud beneficium in eadem Ecclesia, nisi hoc quoque in dispensatione fuerit ex-

189 pressum *d. Clem. si.* & † Nauar. *consil. vigesimotertio, de præbend.* consuluit non posse quem sine dispensatione retinere beneficium simplex, seu præbendam cuiusdam Ecclesiæ cum rectoria alterius, cui annexum erat aliud beneficium simplex Ecclesiæ primo dictæ.

190 Vnde † dicunt Doctores, quod iura magis abhorrent pluralitatem duarum præbendarum, seu duorum beneficiorum similium sub eodem tecto, quam duorum curatorum, Abbat. *in d. c. literas. sub num.* 2. Francus *sub num.* 7. *circa fi.* & alij *in d. c.* 1. & ibi Probus *sub num.* 6. & dicitur in Toletana capellaniæ de Baraias 15. Febr. 1591. coram Do. Pamphilio infra adducta.

191 Et † Gomezius *de expectat. numero* 45. dicit, quod duæ præbendæ unt magis incompatibiles sub eodem tecto, etiamsi altera earum sit annexa, quàm sit dignitas cum Ecclesia parochiali, quæ est annexa præbendæ in Ecclesia cathedrali, vt probatur in *cap. super eo. de præben. libro* 6. licet aliquando disputando publice sustinuit contrarium, tam Romæ, quam Patauij, &c.

Ego † autem contra Dd. animaduerto, non esse 192
in hoc differentiam inter curata, & duas præbendas in eadem Ecclesia, sed solum esse differentiam in modo annexionis, nam per annexionem, & vnionem Ecclesiæ parochialis factam præbendæ, cum fiat accessorie, supprimitur, & extinguitur titulus parochialis, & perdit nomen beneficij, ita vt amplius beneficium dici non possit, sed prædium præbendæ, vt dicitur infra *seq. par. cap.* 2. *à numero* 11.

Et sic † tunc non intitulatur quis in parochiali 193
annexa, sed in præbenda, seu beneficio principali, Abb. *in d. §. qui vero in lectura in fin.* Franc. *in c.* 1. *n.* 7. *de filiis presbyter. in* 6.

Et non † censetur habere curam, Felin. *in cap. in* 194
nostra de rescript. cor. 10. Decius *in cap. ad aures, eodem tit. nu.* 13. Sarnen. *in regul. de idiomate, quæst.* 11. Menoch *de arbitrariis lib.* 2. *casu* 201. *n.* 67. Nauar. *consil.* 14. *n.* 4. *de rebus Ecclesiæ*, & Quintanaduennas *d. lib.* 4. *num.* 70.

Et † consequenter parochialis Ecclesia possessa 195
vti vnita, & membrum alterius, non inducit incompatibilitatem, Rota *decisio* 786. *numero* 3. *part.* 1. *diuersorum*, & Quintanaduennas *supra*, & Mandosius ad Lapum *alleg.* 35. *addit. vltim.* dicens, quod annexum non facit incompatibile, Gonçalez *gloss.* 5. *§.* 7. *numero* 21.

Et qui † habet duo curata, quando vnum venit 196
per annexionem, non dicitur habere duo beneficia curata, seu duas Ecclesias curatas, Abb. *vbi proxime*, sed vnum curatum, & aliud simplex, nam beneficium curatum annexum beneficio simplici assumit naturam simplicis, cui est vnitum, Probus ad Monach. *in dict. cap. super eo, à numero* 2. Rebuff. *in praxi titul. de non promotis. numero* 31. Capra *regul.* 90. *numero* 65. Hoieda *capit.* 13. *numero* 50. & Aluarus Valascus *consultatione* 14. *num.* 1. Leffius *de iustit. & iure lib.* 2. *ca.* 34. *num.* 148. & Azor 2. *par. lib.* 6. *cap.* 28. *q.* 20. *in fin.*

Et † censuit S. Congregatio Concilij, vt apparet 197
ex declarationibus sequentibus, Prima, *beneficia, etiam curata aliis beneficiis annexa, transeunt in simplicium naturam, dummodo accessorie sint vnita, & illorum per vicarium ab ordinario positum exerceatur cura.* Secunda, *Congregatio Concilij censuit parochialem perpetuo vnitam beneficio simplici desinere esse parochialem, & assumere naturam simplicis, dummodo vnio sit facta accessorie, & cura per vicarium temporalem non exerceatur.* & vide dicta supra 5. *par cap* 3. *à num.* 122.

Et idem † esse in annexione portionis factæ di- 198
gnitati accessorie, vt in terminis decisionis Burgen. seruitij, supra adductæ 3. *par. cap.* 1. *numero* 510. nam per eam extinguitur, & supprimitur nomen, & titulus portionis, & sic obtinens talem dignitatem, cui est vnita portio, si simul obtineret aliam portionem, seu præbendam eiusdem Ecclesiæ non esset triplex, aut in eadem specie, seu genere beneficij duplex, &c.

At vero per † annexionem præbendæ, nempe 199
canonicalis, quæ proprie dicitur præbenda, factam dignitati eiusdem Ecclesiæ, etsi videatur fieri accessoriè, non solet extingui, & supprimi titulus, & nomen præbendæ, & canonicatus, sed vti

duo

duo beneficia obtinentur. Quamuis contrarium velit Nauarr. *d. conſ.* 14. *num.* 4. *de rebus Eccleſiæ*, vt dicetur infra *par. ſequen. cap.* 2. *à numero* 57. vbi vide, & ideo non poſſunt duæ præbendæ ſimul teneri in eadem Eccleſia, etiamſi vna ſit annexa dignitati, ſeu officio, vt *in dict. Clemen. fin. de prabend.* & in declaratione S. Congregationis ſuper pœnitentiaria infra adducta, *num.* 249.

200 Quæ † Clementina intelligitur de præbendis canonicalibus, ſeu quaſi canonicalibus, vt per Bonifacium *ibi, numero* 42. 43. & 46. & Rotam in vna Lucana beneficiorum 22. Februar. 1580. coram D. Seraphino, quæ habetur 1. *part. diuerſorum deciſion.* 684.

201 Et † præbenda quaſi canonicalis eſt, quando eam habens reputatur pro canonico, & habet vocem in Capitulo, vt canonicus, licet non ſit canonicus vt in ſpecie *cap. cum in Eccleſia, de præben. in* 6. Bonif. *vbi proxime*, præſertim *num.* 46.

202 Et rurſus † intelligitur de præbendis ſpiritualibus, & titulis beneficialibus, de quibus *in deciſio.* Rotæ 6. *de conſuetud. in nouis:* ſecus vero de prebendis, ſeu portionibus temporalibus, quæ cum non ſint tituli beneficiales, non inducunt incompatibilitatem, vt per Roma. *conſil.* 328. præſertim, ex *numero octauo*, Caputaquen. *dict. deciſione* 356. *parte* 2. & Bonifacium *dict. numero* 43. qui ait, quod in pluribus locis dignitatem principalem obtinens habet duas præbendas, vel duplicem portionem canonicalem, nam vna illarum proprie non eſt canonicalis, & habetur ſolum pro quodam iure, & beneficio temporali, ex quo differt à præbenda, quæ eſt ius ſpirituale.

203 Imo amplius † dico, quod quando aliqua dignitas habet duas præbendas, ſeu portiones, neutra illarum eſt proprie præbenda canonicalis, nec cenſetur duplex titulus beneficialis, ſed tantum vnus nempe ipſius dignitatis, cum duplici reditu, præbenda, ſeu portione temporali.

204 Niſi aliunde † conſtet aliquam illarum eſſe vere canonicalem, ſeu quaſi, vt quia habens talem dignitatem habeatur pro canonico, & inter eos numeretur, vel ex canonicatuum, & præbendarum numero, aut ex diſtributione miſſarum, tanquam canonico, &c. vt *in d. deciſ.* 684.

205 Quod † tamen conſtare, non dicetur ex eo ſolo (quamuis aliquod adminiculum faciat, vt *in dicta deciſion.* 684. *numero* 2.) quod obtinens talem dignitatem habeat vocem in Capitulo, & etiamſi ſit de Capitulo.

206 Nam † licet de iure communi id competat ſolis canonicis, & ratione canoniæ, Compoſtellanus *in ca.* 1. *de elect.* Abb. *in ca. auditis, numer.* 3. *& in cap. reſcriptum, num.* 4. *eodem tit. & in cap. cum olim. nu.* 8. *de re iudicata*, & Felin. *ibi num.* 4. *& in cap. cum M. numero* 18. & ibi Ripa *numero* 186. *de conſtitutionibus.* Decius *in cap. eam te.* 2. *not. numero* 24. *de reſcrip. & in ca. relatum. de præb. numero* 5. Pauinus *de offic. & poteſtat. Capitul. ſede vacante præludio* 5. *numer.* 4. Pet. de Baiſio *in directorio. elect.* 1. *par. cap.* 2. *numer.* 2. & 3. Cechus *de republica Eccleſiaſtica cap.* 24. *de canonicis, &c. numero* 4. *verſic.* 7. Azor 2. *par. libro* 3. *cap.* 10. *qu.* 1. *& cap.* 11. *qu.* 18. Genuenſ. *in praxi cap.* 85. *in annot. num.* 20. *& 21. & cap.* 116. *ad fin.* Rota *in d. deciſ.* 684. *num.* 2. *& 411. num.* 5. *& 6. ead.* 1. *par. diuerſor. & deciſ. num.* 5. *par.* 2. Cæſar de Graſſis *deciſ.* 131. *nu.* 6. Rota in Calagurritana fructuum 1. Iun. 1583. coram D. Bubalo, de qua 3. *par. cap.* 2. *num.* 377. & in Abulen. iuriſdictionis contrarios portionarios 6. Februar. & 17. April. 1589. coram D. Pamphilio, & in Corduben. iuriſdictionis 17. Iun. 1596. coram D. Orano, & declaratio S. Congregationis Concilij ſupra adducta 5. *parte, capite ſeptimo, numero vigeſimotertio.*

Tamen † de iure ſpeciali, vt de conſuetudine, 207
ſtatuto, vel priuilegio poteſt aliis competere, & ratione dignitatis, Abb. Felin. Ripa, Decius, & Baiſius, & alij *ſupra*, Domin. *in cap. fin. de prabend. in* 6. *num.* 5. *circa fin.* & ibi Franc. *numero* 6. Ferretus *conſil.* 204. *numero* 15. & Rota *deciſ.* 713. *numero* 5. *par.* 1. *diuerſor.* & in dict. Corduben. iuriſdictionis 7. Februar. & 17. Martij 1597. coram eodem Domin. Orano.

Vbi tandem fuit † reſolutum, *Portionarios Eccle-* 208
ſia Corduben. eſſe de capitulo ex ſtatuto, conſuetudine, & concordia confirmata faciente eos de Capitulo, & perſonas capitulares conſtituentes capitulum, licet in aliquibus non habeant vocem, vt in electione, ſiue admiſſione prælati, & aliis, & ſic corrigendos eſſe cum adiunctis, iuxta formam Concily ſeſſ. 25. de reformat. cap. 6. &c.

Et in cauſa † Calagurritana iuriſdictionis 10. De- 209
cembr. 1599. coram Do. Iuſto. in qua fuit reſolutum, *Dignitates, & portionarios eſſe de Capitulo, quod & alias Rota reſoluit in alia Calagurritana iuris votandi* 27. *Febr.* 1595. *coram Dom. Orano, & in hac eadem cauſa coram D. Corduba* 25. *Maij* 1598. *nam etſi de iure communi perſonæ exiſtentes in Eccleſia extra numerum canonicorum, non dicuntur eſſe de Capitulo, Roma.* conſi. 332. num. 10. *Abb.* cap. auditis num. 3. de elect. cum aliis allegatis, *quia ſoli canonici faciũt Capitulum, & vnum corpus cũ Epiſcopo*, c. quanto, c. nouit, de his, quæ fiunt à prælatis, *tamen dicit Abb. & alij Dd. quod ſtatuto, & conſuetudine induci poteſt dignitates, & alios in Eccleſia eſſe poſſe de Capitulo, & omiſſo ſtatuto, ſeu ſententia arbitrali de anno* 1235. *domini fundarunt ſe in obſeruantia, cuius pro dignitatibus, & portionariis dantur actus multiplices, & antiquiſſimi, qui non poſſunt cõuenire perſonis non exiſtentib. de Capitulo, & ex quibus inducta eſt cõſuetudo, vt ſint de Capitulo, & inter alios actus præcipue conſideratum fuit, quod interuenerunt in ſtatutis cõdendis cum aliis canonicis, qui eſt actus proprius Capituli Eccleſiæ, Abb.* in c. cum omnes, n. 4. de conſtit. *& Rota coram D. Corduba in Illerden. ſtatuti* 3. *Decemb.* 1593. *&* 19. *Martij* 1597. *Secundo interuenerũt in Capitulo cõgregato ſuper expediendis negotiis, & adminiſtratione iuriſdictionis Eccleſiæ ſede vacante. Tertio interuenerunt capitulariter congregati in traditione poſſeſſionis Eccleſiæ Epiſcopo, & aliis præbendatis, qui actus ſpectant ad capitulares*, Caſſad. dec. 8. de cauſa poſſ. *Puteus* 20. lib. 2. *& licet omnes actus non probarentur ſucceſſiue, & continuati, & in aliquibus nõ conſtaret dignitates, & portionarios interueniſſe, nihilominus non conſequeretur, non eſſe de Capitulo, quia ad iſtum effectum eſſet neceſſaria quaſi poſſeſſio negatiua cum contradictione, & acquieſcentia, quam D. Epiſcopus non probauit, &c. Et dicta* 25. *May* 1598. *coram D. Corduba fuit reſolutum, Pendente lite, an illi ſint de Capitulo, vel non, non debere interim ab Epiſcopo turbari in poſſeſſione, in qua ſunt.* Rot. etiã in cauſa Caluaten. com. iudic. 24. April. 1600. coram D. Ottembergo, ibi tamen reſolutum, &c. *R. eo. iudices ibi*, 1595. *coram D. Orano*, quæ eſt deciſio. 658. in nouiſ. Et tradit poſt Gonçalez *gloſſ.* 45. *à num.* 43.

Quamuis † ex eo ſolo, quod habeant vocem in 210

Capitulo etiam in omnibus non sequitur eos esse de Capitulo, vt Congr. Concilij censuit circa *d. cap. 6.* & principaliter 22. Ian. 1593. his verbis, *Congregatio Concilij censuit, ex eo quod portionarij & dimidij habent vocem in capitulo, illos esse capitulares, sed tunc inter capitulares censendum, cum ex Apostolico priuilegio, vel ex consuetudine, aut Ecclesiæ statuto inter capitulares connumerentur. imo si ipsi talibus facultatibus non potiantur, Episcopus poterit contra illos, non cum additis solum procedere.* Et nouissimè tradit Genuen. *supr.* cum Domin. & Franc. *in ca. fin. de præb. in 9.* & Felin. *in cap. cum olim de rescript.* & resoluit Rota in Abul. iurisdictionis, & in d. Corduben. 17. Iun 1596.

211 Et ita † dignitas habens de consuetudine, vel priuilegio vocem in cap. si assequatur canonicatum, debet habere duplicem vocem, sicut etiam duplices distributiones, nisi aliud habeat consuetudo, vt post Ioan. Andr. tradit Card. *numero 4.* Abb. ex *numero 2.* & Felin. *numero 1. & 2. in d. ca. cum olim, de rescript.* Francus *in d. cap. cum Ecclesia, de præbend. in 6. sub numero 4.* Couarr. *lib. 3. variar. c. 13. numer. 6.* & Hoieda *de incompatibilitate. ca. 12. num. 15. & 19.* dicentes communem, Azor *2. p. libro 3. c. 11. q. 19.* Quicquid cum aliis contra teneat Alexand. Monet. *de distribut. par. 2. qu. 4.* qui tamen nostram sententiam fatetur communiorem.

212 Quod † tamen quoad vocem non seruatur in hac Ecclesia Abulen. in qua dignitates ex consuetudine sunt de Cap. & tamen si simul obtinent canonicatum prout consueuerunt, non habent, nisi vnam vocem, quamuis habeant duas distributiones.

213 Et ita redeundo † ad nostrum propositum, in Ecclesia Palentina decanus, & in Seguntina decanus, & thesaurarius, qui habent duas præbendas, & vocem in Capitulo, solent simul obtinere aliam præbendam canonicalem, seu portionem.

214 Et tunc † modernus decanus Palentinus obtinuit simul canonicatum, non obstante, quod quidam curialis in eo tempore impetrauerat illius decanatum tanquam vacantem per assecutionem canonicatus, iuxta *d. Clem. fin. de præben.* nam dicta impetratio, antequam ad registrum peruenirent, fuit contradicta, & impedita pro parte decani allegando dictum decanatum, quamuis habet duas præbendas, non tamen habere annexam præbendam canonicalem iuxta dicta.

215 Et similiter † modernus decanus Seguntinus obtinuit simul cum decanatu portionem, quamuis tempore prouisionis portionis pro parte Capituli fuit facta contradictio in dataria allegando, quod d. decanatus habet duas præbendas annexas &c. in qua causa D. Iustus Rotæ auditor: cui fuit commissa, extra Rotam dedit votum D. datario in fauorem decani ex dictis.

216 Vnde † in casu Rebuf. *vbi supra, d. tit. de dispensatione ratione ætatis, versic. etiamsi sub eodem tecto, versic. quinimo si fuerit,* tenendum est contra ipsum, quod dispensatus ad duo sub eodem tecto poterit illa obtinere, etiam si alteri sit annexa capellania vel aliud beneficium in eadem Ecclesia, quamuis hoc in dispensatione non fuerit expressum, nam beneficium illud vnitum non habetur in consideratione, cum per vnionem de illo factam accessorie sit suppressum, & extinctum, & sic ille non dicitur obtinere, nisi duo beneficia, ad quæ erat dispensatus iuxta dicta.

217 Vnde etiam † in terminis *d. cons.* Naua. 23. *de præbend.* tenendum est contra ipsum non impediri retentionem beneficij simplicis cuiusdam Ecclesiæ cum rectoria alterius propter annexionem factam dictę rectoriæ de alio beneficio simplici Ecclesiæ primo dictæ, cum per illam factam accessorie extinctum sit, & suppressum nomen, & titulus talis beneficij simplicis annexi, & confusum sub dicta rectoria, cuius sit quasi prædium, & sic sola rectoria est in consideratione iuxta dicta.

218 Et sententia † Rebuffi, & Nauarri solum procederet, quando vnio facta esset æque principaliter, vel ad tempus, seu vitam obtinentis tantum, iuxta *d. c. 2. seq. à n. 37.*

219 Nam vnio ad † vitam inducit incompatibilitatem saltim hodie, ex Concilio Triden. *d. cap. 4. sess. 7.* ibi, *Siue per viam vnionis ad vitam & sess. 24. c. 17. de reform. § illi vero,* ibi, *Ac vnionibus ad vitam,* & ita sentit Mand. *de signatura gratiæ, titul. de vnio. versic. contra vniones.* dicens contra vniones ad vitam habes nouissime Concilium Tridentinum *sess. 7. de reform. cap. 4. & sess. 24. de reform. ca. 17. versic. illi vero,* & tenet Quintanaduen. *libro 1. Ecclesiastic. cap. 4. numero 12. & cap. 7. numero 6.* & præcipue *libro 4. numero 46. 8. tempore.* Quamuis antea secus esset (sicut in commenda ad vitam, de qua *supra 4. par. cap. 4. à numero 35.*) ad *decisionem* Mohedani *2. de præbend.* & Putei 246. *libro 1.* Domin. *cons. 38. numero 11. gloss. regul. 11 Cancell. vers. vnum tamen,* Cassad. *decis. 33. numero 5. super regulis, & 2. de vnio. numero 8. & 3. de iudic. numero 3.* Mandos. *regul. 19. quæstion. 10. numero 5.* & Flamin. Paris. *de resignat. benef. libro 12. quæst. 3. num. 49.* Gonçalez *gloss. 5. § 7. numero 145.*

220 Vnde infertur † habentem in aliqua Ecclesia dignitatem ad sui vitam erectam, & institutam, cui pro eius dote portio d. Ecclesiæ est vnita, annexa, & incorporata, vt in hac Ecclesia Abulen. Archidiaconus de Oropesa, non posse iam obtinere aliam portionem, seu præbendam eiusdem Ecclesiæ, nec in ea coadiutorem deputari, sine speciali dispensatione Apostolica, quæ tamen vix conceditur, & fuit denegata tempore Clementis Octaui, & Pauli V. quamuis contrarium in facti contingentia tenuerint aliqui aduocati, & iuristæ Hispani, qui non sciunt, neque callent materias beneficiales, & res Curiæ Romanæ, sed omnia fere semper male, perperam, & præpostere intelligunt.

221 Ex supradicta † autem resolutione infertur, duas capellanias sub eodem tecto esse incompatibiles, tanquam beneficia vniformia, & non posse simul teneri absque dispensatione Papæ, sed per assecutionem secundæ primam vacare, Domin. *numer. 14.* & Francus *numer. 8. in d. cap. 1. de consuetud. in 6.* vbi tradunt duo altaria in eadem Ecclesia, quæ dantur in titulum, non posse teneri sine dispensatione Papæ, ex illo text. quem habere locum & procedere etiam in beneficiis simplicibus, tenuit Rota in vna Barchinonen. Archidiaconatus 21. Octobr. 1560. coram D. Groperio, idem tenent Rebuff. *in concord. 11. de mandat. Apostolic. § 1. verb. ita tamen,* Sylueft. *in summ. verb. beneficium 4. num. 11.* & Armilla *eodem verb. num. 46.* & sequitur Fuscus *de visitatione libro 2. cap. 11. num. 9.* qui ait non posse quem habere duas capellanias, in eadem Ecclesia, nec duo altaria in titulum, nec etiam Episcopum dispen-

diſpenſare poſſe, ex *d. capit.* 1. & in eis procedere Concilium Trident. *d. ſeſſ. 7. de reform. cap.* 4. Et nouiſſime Genuen. *in praxi capite* 65. *in ann. n.* 12. & 13.

222 Et fuit † reſolutum in cauſa Toletana capellaniæ de Baraias 3. Martij 1589. & 4. Iunij 1590. coram D. Mantica, & 15. Feb. 1591. coram D. Pamphilio, vt in deciſionibus ſeqq.

3. Martij 1589. coram domino Mantica.

Apud me fuit quæſitum, an gratia ſi neutri D. Hippolyti ſit iuſtificata, deciſum fuit illam fuiſſe iuſtificatam, & nunc vtroque informante, idem concluſum fuit, hoc tamen reſeruato, vt particulariter videatur, an hæc capellania à Franciſco de Henao fuerit primo, vel ſecundo loco obtenta, quia ſi ſecundo loco eſt obtenta, non vacat, ſed prima, cap. de multa, de præben. cum concordan. *Alia vero quæ obiiciuntur, fuerunt reſoluta. Et primo non obſtat, quod obiicitur non conſtare de lite, ſine qua gratia, ſi neutri non poteſt conſiſtere*, in reg. de annali, quæſtione 28. numero 3. verſ. præterea, *nullamque litem fuiſſe probetur, quia tempore datæ non erant litteræ expeditæ, ex regula, quod commiſſiones cauſarum, cui ſane fuit derogatum cum illa clauſula, dummodo litteræ expediantur intra terminum ad articulandum, & interim non eſt vera lis, Staphil.* de literis gratiæ ſuper ſignatura parte 2. titulo de clauſula, *ſi neutri*, in literis ſuppoſita numero 2. *Rebuff.* in praxi de reſcript. ſi neutri, num. 12. cum ſeq. *quia a Dominis fuit reſponſum, non probari, quod tempore quo gratia ſi neutri fuit conceſſa, litteræ non fuerint expeditæ, imo cum illæ ſint in actis expeditæ, legitimo tempore præſumuntur expeditæ. Caſſad.* deciſ. 1. num. 2. in fin. cum ſeq. ſuper regula. *Moheda.* deciſ. 141. *ex hoc tollitur etiam quod dicitur ius patronatus fuiſſe derogatum cum clauſula quatenus ſit vera lis, quia cum litteræ intelligantur expeditæ, apparet fuiſſe veram litem, quæ etiam calumnioſa dici non poteſt, ex eo quod diuerſus valor fuerit expreſſus, quia hoc facile potuit contingere per errorem, qui in dubio magis præſumitur, quam dolus* l. quoties, §. 1. ff. de probatio. cum concordan. *& ob id ſecunda gratia ſi neutri fuit impetrata. Nec etiam obſtat, quod lis dicatur extincta per regulam*, de annali, *quæ quandocunque poteſt opponi, & habet oculos retro, Caſſad.* deciſ. 12. nu. 4. & 5. ſuper reg. *Sarnen.* de annali, qu. 5. *quia regulæ fuit, quoad omnes eius partes derogatum, & cum prima gratia fuerit nulla ob non expreſſionem veri valoris, & ſic aliter, quam ex regula, illa non habet locum in hac gratia ſi neutri, Sarnen.* reg. de annali, qu. 28. n. 4. verſicul. vt tamen iſta concluſio, *& fuit deciſum in cauſa Brixien. parochialis coram R. P. D. Bubalo 22. Iunij 1587. Neque etiam refragatur, quod ſecundo loco obiicitur, non conſtare de vacatione, quia agitur de capellaniis ſimplicibus, quarum vna per aſſecutionem alterius non vacat ipſo iure, ſed per optionem, quæ datur, Ioan. Andr.* in cap. 1. gloſſa penultim. de conſuetud. libro 6. *Abb.* in cap. referente, n. 5. de præbend. *quia diuerſa ſententia magis probatur, Innocen. & Hoſtien.* in ca. extuæ, de clericis non reſiden. *& ſequitur Henric. Boic.* in cap. de multa ſub. nu. 6. *Item nō credo verum* de præben. *& Antonius de Butrio* in ca. præterea, n. 9. in fin. de præbend. *dicit, quod hæc opinio ſeruatur in Curia, quam etiam communem fatetur Abbas in* cap referente, nu. 3. eodem tit. *quæ multo etiam facilius eſt recipienda in beneficiis conformibus in eadem Eccleſia, vt in caſu propoſito, quia ſine diſpenſatione Sedis Apoſtolicæ non poſſunt obtineri, Imola* in cap. de multa, ſub n. 3. verſ. ſed ſuper duabus, de præbend. *& fuit deciſum in cauſa Barchinonen. Archidiaconatus coram R. P. D. Groperio 21 Octobr. 1560. Longe minus officit, quod tertio loco obiicitur à fundatore fuiſſe diſpoſitum, vt præſentatus poſſit vtramque capellaniam retinere iuxta Feder. de Senis* conſ. 120. *quia hoc in fundatione non fuit expreſſum, ſed poſtea longe ex interuallo, & ideo patronus contra iuris diſpoſitionem nouam legem beneficio non potuit imponere, Imola poſt gloſſam in* cap. cum dilectus, n. 21. *Abb.* n. 5. de conſuetud. *Felin.* in ea. ſignificauit n. 3. de teſtibus. *Neque obſtat, quod Franciſcus de Henao eſſet triennalis, & ideo prima capellania nō poſſit vacare per aſſecutionē alterius, cum poſſit allegare diſpenſationē, & quemlibet meliorē titulum de mūdo, vt vulgo dici conſueuit, quia fuit reſponſum eum, non eſſe triennalem pacificū poſſeſſorem, quoniam litem habuit cum Ferdin. Solier. vt ex actis conſtat & deducitur per informantes: atque his reſolutis, reſtat ſolum videre, an capellania, de qua eſt controuerſia, fuerit primo, vel ſecundo loco obtenta.*

In eadem † coram eodem 4. Iunij 1590. 223

Dubitaui, an per aſſecutionem capellaniæ de Pēnaloſa facta à D. Franciſco de Henao anno 1583. cēſeatur vacare capellania de Baraias, quam ipſe prius obtinuit 1579. & cauſa ſepius propoſita diuerſæ fuerūt sētentiæ dominorum. Sed tandē concluſum fuit eam vacaſſe, quia idē D. Franciſcus poſtea de facto aſſecutus fuit d. capellaniam de Pennaloſa, & qui ſe ſcienter in aliquo beneficio intrudit, ipſo iure priuatur eo, quod prius obtinebat, ca. eum qui de præben. lib. 6. *nam vitioſa poſſeſſio poſterioris beneficij facit vacare priora, gl.* in Clem. ſi plures in verb. vacare in fin. de prēben. *Rota* deciſ. 3. eodem tit. in nouis. *Quod domini dicebant eſſe intelligendū, non ſolū de beneficiis cum cura, ſed etiam ſine cura, dummodo ſint incompatibilia, vt ſentit. Archidia.* in d. c. eum qui, n. 2. *Gemin.* n. 7. verſ. an autem, *& Francus* n. 4. *& alij, & ideo habet etiam locū in duabus capellanis exiſtentibus in eadem Eccleſia, quæ cum ſint beneficia vniformia, non poſſunt abſque diſpenſatione ſub eodē tecto retineri*, c. 1. de cōſuetud. lib. 6. c. literas, de conc. præb. *Abbas* in ca. extirpandæ §. qui vero in 2. lectura nu. 41. de prēb. *imo maior videtur incompatibilitas duarum præbendarum in eadem Eccleſia, quam duorum curatorum, vt tradit Card. Zan.* in Clement. ſi iuxta 4. oppoſit. de prēbend. *Neque dictum* c. eum qui, *debet intelligi de eo tantū, qui occupat beneficium, vt videtur ſentire Caſſador.* deciſ. 6. n. 6. de cauſa poſſeſ. *quia ille textus loquitur alternatiue de eo, qui beneficium vi occupat, ſeu ſe ſcienter iniuſte in eo intruſerit: & ideo ſufficit alterā partē eſſe veram*, l. ſi hæredi plures ff. de cond. inſtit. l. ſi quis ita ſtipulatus, de verbor. obligat. reg. in alterna iuris in 6. *& ita videtur ſentire Dd.* in d. c. eū qui. *& bonif. de Vital.* in Clem. gratiæ num. 12. de reſcript. *itaque ſufficit, dictū Franciſcū ſe ſcienter iniuſte in dicta capellania intruſiſſe, etiāſi per vim eā non occupauerit, vt ſit locus vacationi alterius. Neque dici poteſt, dictum Franciſcum ignorāte poſſeſſione dictæ capellaniæ de Pēnaloſa accepiſſe, & conſequēter ceſſare pœnam dicti* cap. eum qui, *vt explicat gloſſ.* ibid. verb. ſciēter. per cap. ſi beneficia, eodem tit. *quia gloſ. aperte loquitur de ignorantia facti, & aliud dicit de ignorantia iuris, quæ non excuſat*, cap. ignorantia de reg. iur. in 6. *& ita intelligit etiam Gemin.* conſil.

78.col.1.in fine,vers.nec obstat si dicatur,& *Præb.* in addit.*ad Monach.*in d.c.eum qui.n.3.vers.ex præmissis,& *Vital.*in d.Clem.gratię,n.13.*in proposito autem Franciscus scire potuit, aut ignorare non debuit, vacare capellaniã de Pẽnalosa, quia hoc à iure statutum est*,d.ca.eum qui,*paria enim sunt scire,& scire debere*,l.si Titius,ff.de fideiussor.l.quod te mihi.ff.si cert. petatur,l.si duo,de acquir.hæred. *Angel.*consil.160. circa finem,*Tiraquell.* de retract.lign.§.duodecimo, gloss. vndecima. num.9. *nam stultus non debet esse melioris conditionis quam peritus*,l.Seruius,ff.quod vi aut clam.*Et hæc ratio expressa est* in d.ca.eum qui. *Porro dictus Franciscus* in 6.positione *aperte confitetur, quod quando assequutus fuit capellaniam de Pennalosa,habebat capellaniã de Baraias,igitur scire debuit tandem Capellaniã de Baraias ipso iure vacare. Idem quoque,quod sciens se habere aliã capellaniam assecutus fuit d.capellaniam de Pennalosa,colligitur ex petitione ipsius facta coram illustrissimo Toletano* in processu paruo fol.4. *dum dicit non obstare,quod dicta capellania de Pennalosa sit incompatibilis cum altera quam obtinet in eadem Ecclesia,& quod non possit obtineri,cum ambæ sint sub eodem tecto,quia quantum ad primum fuit, inquit,satisfactũ, & responsum, cum ipsamet institutrice, quæ dicit, quod prædictus Franciscus obtineat dict. capellaniã in dicta Ecclesia quãus habeat aliã, seu alias, & sic, inquit,cum ista libertate,& dispositione sufficit,& potest illam obtinere. Ex quibus verbis colligitur eum sciuisse incompatibilitatem, sed se ipsum tuetur ex dispositione testatricis, qua defensione idem etiã vtitur* in quinto articulo in eodem processu paruo fol. octauo,*igitur factum non ignoranit,sed ius, & ignorãtia iuris non potest ei suffragari,vt dictum est.Neque obstat, quod dictum* cap. eum qui, *habeat locum in eo, qui se sine vllo titulo scienter intrudit in alio beneficio, vt sentit Vital.* in Clem.si plures, num.4. de præben. & *Gigas* de intrus.num.2. & 4. & *quod d. Frãciscus habeat titulum in capellania de Pennalosa,licet nõ sit canonicus, quia primo responsum fuit dictum* cap.eum qui,*loqui de eo,qui se scienter iniuste in beneficio intrudit,intrusus autem dicitur nõ solum is,qui nullum habet titulum,sed is etiã,qui habet titulum ab eo,ad quem non spectat ius conferendi, vt notat Abb.per illum text.* in capit. quia diuersitatem num.2.de concess.pręben.*Calder.*consil.13.de verbor. signific.& *Decius* cons.121.n.4. *Cassad.* decis.7 nu.3. super regulis.*Secundo responsum fuit,quod Frãciscus nullum habet titulum, quia per assecutionem capellaniæ de Baraias ille titulus, quẽ obtinuerat in capellania de Pennalosa,fuit extinctus vt in hac eadem causa decisum fuit, die 7. Octobris* 1589. *igitur perinde habetur, ac si nunquam illum titulum habuisset, Sarnen.*in reg.de triennali,quæstio,18.num.1.in fin. *Nec obstat,quod expectatiua,quamuis fuerit reuocatæ, tribuat titulum coloratum.Mohed.*decis.184.*Sarnen.*de triennali.quæst.24.n.4. *Caputaq.* decis.312.lib.3. *quia hoc intelligitur ad effectum spolij,& in odium spoliatoris,quia spoliatus ante omnia est restituendus*, ca.in literis,de restitut.spoliat.cap.licet Episcopus,de prębend.libro 6. *Præterea hoc intelligitur, quando quis probabiliter ignoranit expectatiuam esse reuocatam, & conceditur pœnam* d.cap. eum qui,cum simil. *locũ non habere in eo, qui recipit beneficium incompatibile credens se habere ius in eo,& non habet, Ægid.* decis.563. & *Staphil.* de literis gratiæ fol.110. versic. limita tamen, & *Puteus* decisione 346. lib.3. *diuersum est autem in eo,qui sciuit, aut ignorare non debuit titulum esse reuocatum, & ideo cum in casu proposito Franciscus sciuerit illum titulum, quem habuerat in capellania de Pennalosa, fuisse extinctum, aut saltim hoc ignorare non debuit,quia hoc à iure statutum est*, Clemen.gratiæ,de rescript. *à pœna dicti* ca.eum qui, *excusari non potest. Vnde non obstat decisio Virdunen.canonicatus R.P.D.Pamphilio die* 28.*Iunij* 1589. *quia illa ex eo potissimum nititur,quod Guido factum ignorauit,& facti ignorantia excusat* d.ca ignorantia de reg.iur.lib.6.cum concordan.*at in casu proposito Franciscus errauit in iure, cuius ignorantia neminem excusat, vt superius dictum est. Ex his etiam tollitur, quod dicitur titulum etiam nullum, inualidum, surreptitium, & putatiuum, excusare à pœna priuationis propter incompatibilitatem, quia dominj dicebant, hoc non habere locum, quando quis scisuit, aut ignorare non debuit vitium ipsius tituli, vt ex prædictis apparet. Neque enim placuit Franciscum posse excusari,ex eo quod Maria testatrix voluit eum dictam capellaniam de Pennalosa simul cum alia sub eodem tecto posse retinere, quia hæc est crassa iuris ignorantia, cum potius hoc non possit disponere, Abb.*in d.c.extirpandæ, §. qui vero, in 1.lectura numero 41.de præben.& in cap.præterea num.7.de iure patronat. *itaque subdictis contrariis rationibus, domini censuerunt, propter assecutionem capellaniæ de Pennalosa vacasse capellaniam de Baraias. Hanc decisionem, sed non integram, ponit Farin.* decision.66.

In eadem † 15. Februar. 1591. coram D. Pamphilio. 224

Fuit resolutum sententias ad fauorem D.Hippolyti latas esse confirmandas, quia pro parte Frãciscj nihil deducitur quod alias coram R.P.D.Mantica discussum,& resolutum non fuerit. Nam quod cap.eum qui,in princip.de præbend.in 6. *loquatur tantum in beneficiis curatis,* & *ideo non debeat extendi ad alia beneficia simplicia,quamuis incompatibilia, fuit sublatum in decisione facta 4.Iunij anni præteriti, vbi ex Archid.*in d.c.eum qui,n.2.*Gemin.*num.7.vers.an autem,& *Franco* num.1.*Fuit resolutum illud habere locum in quibusuis beneficiis incompatibilibus, propter rationem text.ne melioris conditionis existat stultus, quam peritus,& innasor eo,qui iuste ingreditur. Quæ ratio cum sit expressa in textu,& militet in omnibus beneficiis incompatibilibus,facit,vt constitutio etiam pœnalis illa comprehendat, glossa* in Clem.1. in verb. eligatur.*& ibi Imola* de elect. *Alexan.*consil.171.numero 4.libro 7.*& Francus* in d.cap.eum qui, numero 1. in fin. *maxime cum versemur in duabus capellaniis in eadem Ecclesia, quæ cum sint beneficia vniformia, æquiparantur duobus curatis, & non possunt absque dispensatione sub eodem tecto retineri,* c.literas,de consuet.in 6. Clemen.fin.de prębend. *Abb.*in cap.extirpande,§.qui vero,num.41.eod.tit.*Cardin.*in Clem.gratiæ sub nu. 5.de rescript. *Rebuff.* in tit. de dispensatione ratione ętatis,in verb. incompatibilia, numero 4. & in verb. etiamsi sint sub eodem tecto,in princ.*Nauar.*de prębben.d.consil.26.num.6.& cons.29.numer.5.*vbi quod sunt incompatibilia primi generis* libro 3. *imo maior est incompatibilitas duorum vniformium sub eodem tecto, quam duorum curatorum, vt tradit glossa* in dict.Clem.fi.*& ibi Cardi.*in 4.oppositione, *& Abb.* in d.cap.literas,in 1.not.sub num.2. in fin. *iura enim magis abhorrent pluralitatem in eadem Ecclesia,*

quam

quam in diuersis, Probus in addit. *ad Monachum* in d.c.1.sub n.6. *& Franchus* sub n.7.circa fin. *& alij* de consuetudine in 6. *vnde sequitur, quod constitutio* dict.ca.eum qui, *loquens in vno ex aquiparatis, vendicet sibi locum in alio, etiam respectu pœnæ, quæ vni adiecta, censetur etiam in altero repetita, gloss.* in ca.si postquam, verb.prouisione, de elect.in 6. *Cassad.* decis.5.de constit. nu.4. *Non obstat, quod* capite eum qui, *emanauerit ad declarationem* cap. de multa, de Præbend. *quod non habet locum in beneficiis simplicibus, quia cum hodie ex declaratione illustrissimorum dominorum Cardinalium S. Concilij interpretum indistincte per adeptionem secundi inducatur vacatio primi ipso iure in omnibus beneficiis residentiam requirentibus, etiam sint canonicatus, vel portiones, satis potest dici* capite de multa *procedere de omnibus beneficiis, quæ residentiam requirunt, & per consequens, quod* capitulum eum qui *illa comprehendat, quia cõstitutio declarans, etiamsi sit pœnalis, extẽditur ad omnes casus, in quibus habet locum constitutio declarata gloss.* in cap. is qui de elect.in 6. *Archid.* in dict.ca.eum qui, in 1.not. *Francus* in princip. *& Gemin.* nu.7. *Neque obstat, quod quicquid dicendum sit in duabus præbẽdis, dignitatibus. & personatibus, tamẽ in pluribus simplicibus, etiãsi residẽtiam requirant, per adeptionem secundi non inducitur ipso iure vacatio primi, sed datur obtinẽti optio dimittẽdi quod voluerit, vt post Ioan. And. & alios* in c.1. de consuetudine in 6. *tradit Oldra.* cons. 165. *Lapus* allegat 116. cum aliis allegatis, *quia vt fuit consideratum in decisione sub die 3. Martij 1589. hæc opinio nõ caret difficultate, ex notatis per Innocent.* in c.ex tuę, *& ibi Hostien.* de clericis non residen. *Butrium, qui dicit curiam contrarium obseruare* in cap. præterea, nu.9. in fin. de præbend. cum aliis in decis. allegatis *præsertim in beneficiis vniformibus existentibus sub eodem tecto, qua, vt dixi, nõ possunt, absque dispẽsatione retineri, & æquiparantur curatis* d.c. de consuetudine in 6. *quod loquitur etiam in beneficiis simplicibus: vt tenuit Rota in vna Barchinonen. Archidiaconatus* 21. *Octobr.* 1560. *corã D. Groperio, & cessat hodie difficultas stante supradicta Illustrissimorũ Cardinalitũ declaratione, quæ tollit omnẽ scrupulũ, vt in fortioribus terminis beneficiorũ existentiũ in diuersis Ecclesiis, fuit resolutũ corã me in causa Virdunen. canonicatus sub die 2. Iunij 1589. & sic cessant omnia, quæ deducebantur pro excusatione Franciſci, quia versamur in ignorantia iuris satis clari, quæ non excusat, vt in istis terminis post Gemin.* cons.78.col.1. in fin. vers. nec obstat si dicatur, *tradit Probus* in addit. *ac Monach.* in dict.cap.eum qui sub n.3. vers. ex præmissis, *paria enim sunt scire, vel scire debere,* l. quod te, ff. si certum petatur cum simil. *& eo magis, quia vt alias deductũ fuit corã D. Mãtica, die 4. Iunij, Franciſcus non se fundabat in ista dubietate iuris communis, sed nitebatur alia ratione, videlicet ex facultate sibi data à Maria fundatrice retinendi capellaniam à se fundatam vna cum alia, etiam sub eodem tecto, quæ ratio nullam ei præbet causam excusationis, cum in ipsa fundatione hoc non fuerit expressum, nec possit patronus, saltim ex interuallo imponere nouam legem beneficio contra iuris dispositionem, gloſſa* in capite cum dilectus, *& ibi Abb.* n.5. *& Imola* nu.21. de consuetudine, *Abb.* in cap. præterea, sub n.1. de iure patronat. *Felin.* in cap. significauit sub n. 2. de testibus. *Non obstat, quod* capitulum eum qui, *loquatur in eo, qui scienter absque titulo se intrudit in beneficio, quia fuit responsum in decisione sub die 4. Iunij, quod Franciſcus scienter, & absque titulo se intruserat, quia titulus habitus à Maria per assecutionem capellaniæ, de qua agitur, euanuerat,* Clement. gratiæ, de rescript. *Nec tanquam titulus reuocatus poterat ei deseruire, cum sciret, aut scire debuerit, reuocationem, vltra quod illud, quod dicit de titulo reuocato, procedit tantũ ad effectũ spolij in odiũ spoliatoris. Nõ obstat triẽnalis possessio Frãciſci, quia sub die 3. Martij* 1589. *fuit resolutum, illam non fuisse pacificam propter litem motam per Ferdinandum de Solier, quæ lis non impedinit vacationem istius capellaniæ de Baraias, quia per rem iudicatam ad fauorem possessoris postea fuit extincta, Sarnen.* de annali, quæst. 44. in fin. *Mohed.* decis. 206. *vt bene deducunt informantes pro Dn. Hyppolyto, qui bene euacuant cætera in contrarium deducta,* & has duas decisiones refert & sequitur Genuens. d.c.65. *num.* 12. *&* 13.

Nauarrus † tamen *in consil.* 16. *&* 22. *de præbend.* 225
secundum vltimam impressionem, & secundum primam 35. & 36. tenet duas capellanias, seu altaria sub eodem tecto, non esse beneficia vniformia ad effectum incompatibilitatis, quamuis vno, & simili nomine capellaniæ nominentur, nisi sint institutæ ad vnum, & eundem finem, & ad eadem munera, & vnam Congregationem, vt sunt in multis capellis Hispaniæ, secus si sint institutæ ad diuersa & separata munera. Quod etiam videtur tenere, Mandos. *de signatura gratiæ, tit. de dispensatione ad beneficia sub eodem tecto, vers. ad duo,* & sequuntur Cerola *in praxi Episcopali* 2. *part. verb. beneficium,* §. 13. *& verb. conformitas.* §. 1. & Cechus *de rep. Ecclesiastica. cap. de beneficiatis sub n.4. versic. in* 1. *cap. & de benef. & pensio. cap.* 5. *n.* 4. & posthæc Gonçalez *gloss.* 10. *à num.* 34. & Prosper de Augustino *supra d. verb. beneficiorum resignatio* 9. *causa* & Gratian. *discept. forens. cap.* 133. *à n.* 20. Piasec. *in praxi Episc. par.* 2. *c.* 5. *num.* 26.

Quæ sententia † Nauarri videtur seruari in ali- 226
quibus partibus Hispaniæ, præsertim in hoc Episcopatu Abulen. nam sæpe obtinentur ab vno duæ capellaniæ in eadem Ecclesia absque Papæ dispensatione, imo nec Episcopi, & aliquando cum dispensatione Nuntij, qui eam solet concedere, & sæpe in praxi seruatam percepisse, ait ibi Gonçalez.

Sed contrarium, vt dictum est, † tenent relati, & 227
Rota in dicta Toletana capellaniæ de Baraias, in qua capellaniæ erant distinctæ, & diuersæ, & à diuersis fundatoribus fundatæ.

Et stante, quod sint † beneficia vniformia, con- 228
suetudo in contrarium non erit habenda in consideratione, ex dictis *numero* 184. nec dispensatio Nuntij, sicut nec Episcopi, ex dictis *ibidem numero* 185. *&* 221. & Rota in dict. Toletana capellaniæ de Baraias, qui non potest contra Concilia, & canones dispensare, Hoieda *cap.* 11. *nu.* 4. *& cap.* 11. *num.* 13. *cum aliis.*

Verum cum † non sit ius clarum, esse beneficia v- 229
niformia, sed potius in eo sint opiniones, consuetudo tenendi in eadem Ecclesia duas capellanias iuxta iusmodi, sine dispensatione, aut cum dispensatione Ordinarij, seu Nuntij videtur tolerabilis, etiam post Concilium, sine dispensatione, vbi illud quoad hoc non sit receptum, vt infra, *n.* 257.

Sed difficultas est, † an duo beneficia difformia, 230
& dissimilia sub eodem tecto sint incompatibilia, verbi gratia, dignitas & canonicatus, beneficium curatum, & simplex, canonicatus, & capel-

lania, beneficium curatum, ſeu ſimplex cum capellania.

231 Et eſſe incompatibilia, † ita tamen, vt non vacet ipſo iure vnum per aſſecutionem alterius, & ex conſuetudo, ſeu ſtatuto, aut diſpenſatione Epiſcopi poſſint retineri, tenet gloſſ. *verb. niſi vnicum, in d. cap.1. de conſuetudine in 6. & gloſſ. fin. in cap. ſuper eo. de prabend. gloſſ. etiam fin. in d. Clemen. fin. eodem tit.* Ioan. Andr. & Abb. *numero 6. in d. cap. literas*, idem Abb. *in cap. cum iam dudum numero 9. & in rep. cap. extirpanda, §. qui vero, numero 41. de praben. Dom. in d. cap. 1. numero 13. & in cap. gratia, de reſcript. in 6. ſub numero 8.* Francus *in d. cap. 1. numero 7.* & ibi Probus *ſub numero 6.* Ripa *in cap. eam te, de reſcrip. numero 28.* Selua *de benef. 3. par. quæſt. 39. numero 1. & 4. par. quæſt. 7. caſu vltimo*, Staphil. *de literis gratia ſecunda forma expect. num. 5.* Gomezius *de expectat. numero 44.* Gregor. Lopez *in d. l. 3. tit. 16. par. 1. verb. otro en otra Igleſia*, Duennas *reg. 71. numero 5* Ferretus *conſil. 255. num. 4.* Mandoſ. *de ſignatura gratia, tit. de diſpenſatione ad beneficia ſub eodem tecto, verſ. ad duo, & verſ. canonicatus, & dignitas*, Hoieda *cap. 11. numero 4. & 5. & cap. 20. numero 25.* Quintaduennas *dict. libro 4. numero 131.* Cechus *de republica Eccleſiaſtica, cap. de beneficiatis ſub numero 4. verſ. in 1. cap. & de benef. & penſio. cap. 5. ſub nu. 4.* & Achilles dicens communem *deciſ. 269.* Puteus *466. lib. 2. num. 3. & dec. 189. lib. 3.*

232 Et fuit † dictum in cauſa Lucana beneficiorum coram D. Seraphino 4. Nouembr. 1579. *Archipresbyteratum cum ſit dignitas, etiam ſine prabenda, eſſe incompatibilem ſub eodem tecto cum canonicatu, &c. Et in vna Teleſina beneficij coram eodem vltima Ianuar. 1594. fuit dictum. Diſpenſationem narratam ad retinendum plura ſub eodem tecto debere iuſtificari, etiam quod poſſint retineri ex diſpenſatione ordinarij, ſi ſunt difformia, iuxta notata per gloſ.* in d. cap. 1. de conſuetud. in 6. *& ita fuiſſe reſolutum ex voto habito à dominis de Parco in cauſa Iuuenacen. Archypresbyteratus 26. Iunij 1561. coram Domin. Pamphilio, &c.* In qua quidem Iuuenacen. fuit reſolutum, habita etiam ſententia d. abbreu. de Parco maiori, quòd ſi habens beneficia deformia ſub eodē tecto, impetrat aliud, debet in narratiua dicere, quòd duo beneficia ſub eodem tecto obtinet ex diſpenſatione Apoſtolica, vel ex conſuetudine, & narratur confirmatio hoc pacto, videlicet, quæ inſimul obtineri conſueuerunt abſque diſpenſatione Apoſtolica: & talis narratiua eſt neceſſaria, quòd ſi in ſupplicatione nihil fuiſſet expreſſum, ſupplendum eſſet ex officio alterum illorum ad iuſtificationem partis, & aliter literæ non expedirentur: & dicta narratiua eſt iuſtificanda. Et fuit concluſum, narrantem in ſua gratia ſe obtinere canonicatum cum capellania ſub eodem tecto ex diſpenſatione Apoſtolica, teneri iuſtificare diſpenſationem Apoſtolicam, non obſtante quod dicta beneficia obtineri poſſint abſque diſpenſatione Apoſtolica, ſed ex diſpenſatione ordinarij vel conſuetudine, propter ſtylum Cancellariæ, & ex vulgari regula, quod omnia narrata tanquam pars gratiæ ſunt verificanda, Felin. *in cap. conſtitutus in princ. de reſcru. &c.* vt per Genuenſ. ita referentem iſtam deciſionem Iuuenacen. *in praxi 2. edit. capit. 65. in annot. n. 14.* & in Campanien. canonicat. 26. Octobr. 1598. coram Seraphino, quę eſt deciſio 164. nouiſſim. Farinac. fuit dictum, vacare canonicatum per aſſecutionem canonicatus in eadem Eccleſia, id eſſe indubitatum, & extare deciſionem coram Gypſio in cauſa Leodien. canonicatus 26. Febr. 1567. Et iſta ſententia eſt communis, vt per Nauar. *conſil. 18. nu. 1. de præben.* & eam tenet Azor *2. p. lib. 3. cap. 50. qu. 6. & lib. 6. cap. 11. q. 2. & 4. & cap. 12. quæſt. 6. & c. 13. qu. 6.* licet non poſſe Epiſcopum diſpenſare dicat *dict. lib. 3. cap. 7. quæſt. 4. cap. 8. quæſt. 6. ca. 9. quæſtio tertia & ſexta, ca. 10. quæſt. 4. & cap. vndecimo, quæſtion. 18. & 23.* & nouiſſimè Genuenſ. *d. numer. 11. & 14. & in Man. paſt. ca. 72. numero 15*, dicens non poſſe retineri beneficia difformia. ſub eodem tecto, poſſe tamen ab ordinario obtineri, ſi ita habeat conſuetudo, quod obtineantur in eadem Eccleſia, vel ſtatutum Eccleſiæ, aut diſpenſationes Epiſcopi, & Moſcon. *de maieſt. milit. Eccleſ. lib. 1. par. 3. capit. 2. pag. 453.* dicens quod plura ſimplicia ſub eodem tecto difformia quis retinere poterit cum diſpenſatione Epiſcopi ex cauſa.

Quæ tamen † non videtur procedere conſequen- 233
ter in eo, quod dicit poſſe ex ſtatuto retineri, nam ſi de iure ſunt incompatibilia, non poteſt ſtatui contrarium per ſtatutum, ex traditis per Felinum *in cap. quod ſuper his, de maiorit. & obedient.* Rochum *in cap. fin. de conſuet. ſect. 3. à num. 7.* Bott. *de ſynodo 3. part. art. 1. à n. 36.* & Alexan. Monet. *de diſtrib. par. 2. quæſt. 13 ex n. 2.*

Sed reſponderi † poteſt ſtando in iſta ſententia, 234
quod licet ſint incompatibilia de iure, non tamen eſt ius clarum, ſed dubium, in quo verſantur opiniones, & ideo recte valet ſtatutum, ex traditis per Felinum *ſupra n. 9.* Rochum 23. & Bott. 96. *& ſeq.* & Monetam *n. 21.*

Verum contrariam ſententiam, nempe quod 235
ſint compatibilia de iure, niſi alias ſint ſibi repugnantia ratione reſidentiæ ſeu ſeruitij, tenent Abb. *conſi. 96. dub. 2. part. 2.* Domin. *in c. cum in Eccleſia de prabend. in 6. num. 7.* & ibi Francus *nu. 4.* Lapus *allegat. 116. &* 127. vbi Mandoſ. Millis *in repet. verb. beneficia plura in fin.* Felin *in cap. ex part. 2. n. 3.* & ibi Decius *nu. 4. de reſcript.* Staphil *tit. de qualitate, & ſtatu benef §. circa iſtam nu. 1.* Lambert. *1. part. 2. lib. quæſt. 7. art. 15. nu. 5. & 14.* & Rebuff. *in concordan. tit. de mandatis Apoſtolicis. §. 1. verb. ita tamen prope fi. verſ. nota tamen, quod ſine diſpenſatione, & in praxi tit. de non promotis, numero ſeptuageſimo ſexto, & tit. de diſpenſatione ratione ætatis, verb. incompatibilia, num. 4.* qui tamen ſibi contrariatur ibi, *verb. in cathedralibus, verſ. & quamuis Epiſcopus*, Flam. Pariſ. *d. lib. 3. quæſt. 1. num. 128.* dicens communem. Et ſequitur Nauar. *conſ. 21. de præb.* vbi docet, quod dignitas, & canonicatus iure communi in eadem Eccleſia ab vno poſſunt obtinere, & *conſ. 24. eodem tit. nu. 4. & 6.* vbi ait, quod de iure communi duo beneficia difformia eiuſdem Eccleſiæ ſibi alioqui non repugnantia propter onera vtrique eodem tempore incumbentia, nunquam ſunt incompatibilia, etiam quoad retentionem, quia non facit ea incompatibilia neceſſitas reſidendi, nam cum conſiſtant in eadem Eccleſia, poteſt quis in vtroque reſidere regulariter, vt in dignitate, & canonicatu, &c. Proſper de Auguſtino ſupra, Leſſius *de iuſt. & iure, lib. 2. cap. 34. n. 144.* Perez de Lara *de annuer. & capell. libr. 2. cap. 7. à num. 17.* & hanc ſententiam videtur tenere Francus *in d. cap. 1. num. 8. verſ. ſoluit tamen Lapus.* Et nouiſſime tenet Marcus Anton. Genuen. *in praxi Archiepiſcopali curiæ Neapolitanæ, ca. 64. n. 5.* & poſt hæc Gonçalez *gloſſ. 10. à nu. 41.* dicens veriorem, & communiorem, quamuis dicat, quod cum hodie ex

diſpo-

diſpoſitione S. Concilij Trident. omnes dignitates & canonicatus, & portiones requirant præciſam reſidentiam, ac ſint incompatibilia, minime poſſit quis habere ceſſante conſuetudine, aut diſpenſatione Papæ, vel ſaltim Epiſcopi dignitatem cum canonicatu, vel portione, nec canonicatum cum portione, quamuis ſint beneficia difformia, cum neque in diuerſis Eccleſiis inſimul retineri poſſint, ſed certe ſi ratione reſidentiæ eſſet incompatibilis dignitas cum canonicatu, ſeu portione in eadem Eccleſia, non poſſent teneri cum diſpenſatione Epiſcopi, iuxta dicta infra *à numero* 370. ſicut teneri non poſſunt in diuerſis Eccleſiis, nec canonicatus & portio poſſunt teneri in eadem Eccleſia cum diſpenſatione Epiſcopi Genuen. (qui tamen iam mutauit ſententiam, vt *ſupra numer.* 232. *in fin.*) tenet etiam iſtam ſententiam cum Gonçale, Grat. *diſcept. forenſ. cap.* 133. *à numero vigeſimoprimo*, & Rota in Ceſanaten. canonicatus 19. Februarij 1590. coram Gipſio 119. nouiſſimè Farinac. vbi quòd de iure capellania & canonicatus in eadem Eccleſia non ſunt beneficia incompatibilia, ex Lapo & aliis.

236 Et pro † prædicta ſententia facit tex. *in cap. ſuper eo de præbend. in 6.* vbi abſolute dicitur, non eſſe neceſſariam diſpenſationem, quod non ita abſolute diceretur, ſi diſpenſatio Epiſcopi eſſet neceſſaria. Allegatur etiam pro iſta ſententia tex. *in c. eam te, de reſcrip. & in c. cum olim. de re iudic.*

237 Et hæc ſententia † mihi videtur verior de iure, nam non video aliquem text. ex quo contraria ſententia probetur.

238 At quicquid ſit de hoc, in eadem Eccleſia nullo modo poteſt quis eſſe triplex abſque Papæ diſpenſatione, nec valet conſuetudo, vel ſtatutum in contrarium, *ex d. cap. 1. de conſuetudine in 6.* & ibi Dom. *numer. 5. & 12.* Francus 7. & Probus *ſub numero 6. & glo. fin. in d. Clemen. fin. de præbend.* Alexan. de Neuo. *in addit. 1. ad. Abb. in c. Iacobus, de ſimon.* Puteus *d. deciſione* 446. *lib. 2. nu. 3.* Ferret *de conſil. 155. nu. 4.* & Marc. Anton. Genuen. ſupra dicens ſeruari in vrbe & Gratian. *dec. 155. n. 19. & diſc. forenſ. c. 133. nu. 18.* ET facit declaratio S. Congregationis infra adducta, *num. 249.*

239 Quamuis † Botteus *de ſynodo 3. p. ar. 1. num. 88.* dicat valere ſtatutum EPISCOPI, quod quis poſſit in eadem ECCLESIA eſſe duplex, vel triplex in beneficiis difformibus, citans Dominicum & Francum *in dict. cap. 1.* qui non dicunt de triplici, ſed potius contrarium.

240 EX quo videtur falſum † *conſilium* Nauarr. 22. *de præbend.* vbi docet poſſe teneri duas capellanias, cum dignitate in eadem ECCLESIA ex conſuetudine, ſi dignitas non eſt ſufficiens ad ſuſtentationem, ſequitur Cerola *in praxi 2. parte, verb. conformitas.*

241 Cuius † etiam doctrina falſa videtur 1. *parte, verb. beneficia, §. 7. 3. & 4. concluſ.* vbi ait, quem in eadem ECCLESIA poſſe habere canonicatum cum prebenda, & dignitate, & ſimplex beneficium, quando ſimplex beneficium, vel ille canonicatus non eſſet per ſe ſufficiens, ex Cardin. *conſilio* 3. & Staphil. 4. *forma expectat. numero* 5. qui tamen id non dicunt. Nec obſtat ratio, quod canonicatus cum præbenda, & dignitate habentur loco vnius Staphil. *ibi, numero* 2. nam in triplicitate ea non procedit, facit d. declaratio S. Congregationis adducta, *num. 249.*

242 Nec poterit Nuntius, † ſeu Legatus in hoc diſpenſare, niſi haberet ad id ſpecialem facultatem, quam tamen non ſolent habere maxime Nuntij, quamuis ſciam aliquando Nuntium Hiſpaniæ diſpenſaſſe ad tria ſub eodem tecto, & ita quando in ſupplicatione & gratia beneficij impetrans narrat obtinere tria ſub eodem tecto, additur ex diſpenſatione Apoſtolica.

243 S. tamen † Congregatio Concilij approbauit primam ſententiam, quod *duo beneficia difformia ſub eodem tecto ſint incompatibilia, vt apparet ex declarationibus ſequentibus.* Prima *Epiſcopo Ferrar. Reuerendiſſime domine S. Congregatio cenſuit, ſi re ipſa vera ſunt, quæ in hoc libello commemorãtur, ſanctorum Coſmæ, & Damiani capellaniam ipſo iure nõ vacaſſe, nec item ex Conc. Decretis incompatibilem cum manſionaria, de qua agitur, habita ratione annorũ fructuum vtriuſq; beneficij, qui perquam tenues ſunt, opus tamen eſſe diſpenſatione Sedis Apoſtolicæ, vt Ferrinus iſte vtrumque beneficiũ retinere poſſit ea ratione, quia vtrumque eſt ſub eodem tecto, die 9. Decembr.* 1570. Secunda *eidem 17. Decemb.* 1570. *Capellania & monaſterium, quorum fructus ſunt tenues ſunt incompatibilia beneficia, nec poſſunt retineri ſub eodem tecto, ſine diſpenſatione Apoſtolica.* Sed iſta declaratio cum loquatur in monaſterio, poteſt procedere, iuxta dicenda infra *c. 7.* Tertia, ſuper *cap. 7. ſeſſ. 24. Capellania, cui adiunctum eſt onus deſeruiendi in choro, obtineri non poteſt cum canonicatu per hoc Decretum, non autem ſi haberet ſimpliciter onus celebrandi Miſſam, niſi eſſent ſub eodem tecto, & tunc poteſt cum diſpenſatione Apoſtolica.* Et ex declaratione Abulen. ſupra adducta *5. par. cap. 8. numer. 87. ad 6.* de qua infra *num. 156.* & ex declaratione ſupra adducta, *num. 136.*

244 Vnde cum † ex ſententia S. Congregationis talia beneficia ſint incompatibilia, conſequenter dicendum eſt primum ipſo iure vacare per aſſecutionem alterius, ex *d. cap. 4. ſeſſ. 7.* iuxta declarationes ſupra adductas, *numero* 84. nec hoc negatur in d. declaratione Ferrari. 9. Decembr. quia ſolum ibi dicitur non vacaſſe, nec eſſe incompatibilem capellaniam cum manſionaria habita ratione fructuum, id eſt, ratione ſufficientiæ. Et ita apparet ex alia declaratione eiuſdem S. Congregationis, quæ ſic ait, *Canonicus obtinens dignitatem perdit canonicatum.* Quam refert Cechus *d. cap. de beneſi. citatis, ad finem.*

245 Alias † tamen Congregatio cenſuit, *Poſſe aliquem in vna Eccleſia ex priuilegio, vel conſuetudine fungi duplici officio, vt ſit theſaurarius, & canonicus, & propterea duplices lucrari diſtributiones, quia obtineat eas diuerſo iure, cum inter dignitates ſuppleat numerum dignitatum, & inter canonicos ſuppleat numerum canonicorum, nec eget ſubſtituto, Abb.* in c. cum olim, num. 6. de re iudicata.

246 Et quod dignitas † poſſit retineri cum canonicatu in eadem ECCLESIA, vbi eſt conſuetudo abſque alia diſpenſatione, eſt declaratio ſupra adducta. 3. *part. capit. 2. numero* 483. & alia ſupra adducta *numero* 136. & in vna Valentina 1593. Congregatio cenſuit, *Conſuetudini permittenti, quod in eadem Eccleſia dignitates cum præbendis canonicalibus teneantur, non eſſe derogatum à S. Concilio Tridentino,* ſeſſ. 24. c. 17.

247 ET poſtea dato † huiuſmodi memoriali, *Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi domini in Metropolitana Eccleſia Valẽtina ex antiquiſſima, & immemoriali con-*

ſuetudine abſque diſpenſatione Apoſtolica conſueuerunt illius dignitates canonicis eiuſdem Eccleſia, tam Apoſtolica, quam ordinaria authoritate conferri, & per eoſdem canonicos obtineri, idque licite fieri poſſe per S. Congregationem declaratum fuit, quærit tamen D. Archiepiſcopus, an quando canonicus ex illius præbenda honeſte ſuſtentari poteſt pro ſui gradus qualitate, liceat ſibi eidem canonico aliquam ex huiuſmodi dignitatibus conferre. Sic reſponſum fuit, Congregatio Concilij cenſuit conſuetudini permittenti, vt in eadem Eccleſia dignitas cum canonicatu per eundem obtineri, & retineri poſſit, non cenſeri derogatum, ex Decreto Concilij 17. ſeſſ. 24. de refor. *vbi diſponitur habenti beneficium Trid.* cap. *competens, non poſſe conferri alterum, Hieron. Card. Matthæus.*

248 Ex quibus † declarationibus apparet huiuſmodi conſuetudinem non eſſe periculoſam, quicquid dicat Hoieda *cap.* 19. *numero* 12. Videtur enim rationabilis, & introducta, vt decentius obtinentes dignitates ſuſtentarentur, &c. Et eam approbat Azor 2. *part. lib.* 3. *cap.* 11. *qu.* 18. *& lib.* 6. *cap.* 11. *qu.* 1. *& ca.* 13. *q.* 6.

249 Quæ tamen conſuetudo non procederet, nec habebit locum in canonico pœnitentiario, vt in ſequenti declaratione S. Congregationis. *Iuxta declarationem Congregationis, alias editam poſſe canonicum ex conſuetudine Eccleſiæ in eadem Eccleſia obtinere dignitatem, an obtinens canonicatum, cui poſt Concilium iniunctum eſt onus pœnitentiarij, poſſit vigore d. conſuetudinis obtinere, etiam dignitatem in eadem Eccleſia. Congregatio cenſuit non poſſe, quia conſuetudo ſtrictè eſt interpretanda, & quia nemo poteſt eſſe triplex in eadem Eccleſia* 8. *Ianuar.* & 29. Martij 1594. Congr. Concilij cenſuit obtinentem canonicatum, cui poſt Concilium munus ſit iniunctum pœnitentiarij, non poſſe in eadem Eccleſia vna cum dicto canonicatu obtinere dignitatem in vim conſuetudinis Eccleſiæ permittentis canonicatum poſſe retinere canonicatum cum dignitate, & tradit Salaçar de Mend. §. 3. *c. fi* ponens iſtas declarationes.

250 Pœnitentiarius † enim habet officium pœnitentiarij, & inſuper canonicatum tali officio annexum, vt clare colligitur ex Concilio *ſeſſ.* 24. *de reformat. ca.* 14. & Nauarr. *d. conſil* 14. *de rebus Eccleſiæ numero* 4. Licet ipſe male velit præbendam per illam annexionem eſſe extinctam, vt ſupra dixi, *numero* 199. & dictum eſt alias 5. *part. cap.* 1. *numer.* 756. quamuis etiam contra Nauarr. teneat Alex. Monet. *de optio. cap.* 4. *numer.* 12. *&* 13. officium potius ipſum, & onus pœnitentiariæ habere ſe ſicut acceſſorium quoddam mortuum & extinctum reſpectu præbendæ, quàm contra. Sed quicquid ipſe dicat, pœnitentiarius principaliter habet officium: præbendam autem per annexionem, licet non extinctiuam, vt patet ex decreto Concilij, cui non bene reſpondet Moneta *d. n.* 13 dicens illud ſolum intendere Concilium, præbendam aliquam cum tali munere connectere, ita vt ſi non vacaret alia præbenda, ſtatim inſtitueretur officium, quod ſi iam vacaret, & præbenda, potuiſſet Epiſcopus iuxta mentem Concilij præbendæ vacanti officium ipſum vnire & annectere: nam imo mens Concilij eſt, vt pœnitentiarius & eius officium inſtituatur cum vnione præbendæ vacaturæ, ſeu vacantis, ſi tempore inſtitutionis vacaret: & ſic ex diſpenſatione Concilij officium ipſum eſt principalius, & præbenda acceſſoria, & illi vnita.

Nec refert quod officium † pœnitentiarij de 251
per ſe non habet fructus, & beneficium ſine fructibus, & de vento, non inducit incompatibilitatem, vt ſupra dictum eſt, *num.* 135. Quia ſufficit, quod habeat fructus ratione adiuncti, ſeu annexi canonicatus, refert & ſequitur Salaçar vbi ſuprà, item id procedit, vt dixi, *n.* 136.

Aliquando tamen † ex gratia & diſpenſatione 252
Apoſtolica, canonicus pœnitentiarius obtinet ſimul dignitatem in eadem Eccleſia, vt vidimus in Eccleſia Salamantina.

Eſt iſta ratio † conſiderata in pœnitentiario, non 253
militat in canonico lecturæ, nec in canonico doctorali, aut magiſtrali, nam in eis ſolum conſideratur canonicatus, & probenda, cum tali onere, & non tale officium, cui ſit annexus canonicatus, vt alias dixi *d. capitul.* 1. 5. *par. numero* 762. & ſic iſti canonici, iuxta dictam conſuetudinem poterunt ſimul obtinere dignitatem eiuſdem Eccleſiæ, & ita practicatur ſequitur Salaçar. 6. §. 3. *in fin.* quamuis in vna Lucana optionis domus 24. Iun. 1607. coram Mançanedo idem dicatur de canonico lecturæ quod de pœnitentiario, nempe quòd pœnitentiarius & Theologus Canonicus principaliter habent officium pœnitentiariæ, aut lectionis: præbendam autem habent per annexionem, & quòd ſic in iſtis præbendis non datur optio actiuè nec paſſiuè. Vnde obiter conuinci videtur eiuſdem Rotæ deciſio in cauſa Caurien. penſionis 15. Ian. 1607. coram D. Coccino, quæ ſic ait 173. *contra* quam deciſionem verius exiſtimo, reſeruationem dictæ penſionis fuiſſe inualidam, tum quia licèt per annexionem offici pœnitentiarij præbenda dicti canonicatus non extinguatur, tamen officium ipſum eſt principalius, vt dixi *ſupra numero* 250. *& dict. cap.* 1. 5. *part. numero* 730. & ſic oportebat illud exprimere in gratia penſionis, iuxta dicta *d. numero* 730. Tum, quia quando ipſi canonicatus eſſet annexum onus pœnitentiariæ, vt dicitur in iſta deciſ. Caurien. & ſic conſideraretur canonicatus cum iſto onere, ſicut canonicatus lecturæ, & Doctoralis, & Magiſtralis cum ſuo onere, non valeret reſeruatio penſionis ſuper eo reſeruata, non facta mentione de tali onere, quia eſt canonicatus qualificatus, & ſpeciali nota dignus, & ſicut non valeret impetratio & gratia talis canonicatus, ea qualitate tacita, vt dicitur in dicta deciſione, eadem ratione non debet valere reſeruatio penſionis, quemadmodum etiam in beneficio curato, ſicut non valet eius gratia & impetratio, non facta mentione de cura, *cap. cum in illis, de præbend. in* 6. *& Clement.* 1. *eodem titul.* & ibi Doctores, ita etiam non valeret penſio ſuper eo reſeruata ſine expreſſione curæ.

Supradictis etiam † videtur eſſe conformis ſty- 254
lus Curiæ, qui, vt dictum eſt 1. *p. capitul.* 5, *numero* 87. facit ius, nam non ſolet dari dignitas canonico, ſeu portionario, vel è contra, niſi cum narratiua, quod dignitas per vnum ex ipſius Eccleſiæ canonicis, ſeu portionariis, etiam cum illius canonicatu, & præbenda, ſeu portione, abſque diſpenſatione Apoſtolica obtineri conſueuit. Vnde videtur ſtylus habere dignitatem cum canonicatu, ſeu portione in eadem Eccleſia eſſe incompatibilem de iure, nec poſſe obtineri abſque diſpenſatione ſecluſa conſuetudine, & inſuper iſti conſuetudini non eſſe derogatum per Concilium. Et quando in gratia, ſeu impetratione narratur aliquod ob-

tentum, etiam dissimile sub eodem tecto, solet apponi Decretum de illo dimittendo, tanquam incompatibili, nisi petatur, & detur dispensatio ad retinen.

255 Sed hic se offert † difficultas, an sicut consuetudini tenendi dignitatem cum canonicatu, vel portione in eadem Ecclesia non est derogatum per Concilium, ita etiam non sit derogatum consuetudini tenendi duo alia beneficia disformia, vt beneficium curatum, vel simplex cum capellania, in eadem Ecclesia. ET videbatur similiter dicendum non esse illi derogatum.

256 Nihilominus † contrarium censuit S. Congregatio, vt in illa declaratione Abulen. adducta. 5. *par. c.* 8. *num.* 87. *ad sextum*, & potest esse ratio differentiæ, quod præbenda, & dignitas in eadem Ecclesia habentur loco vnius. Staphil. 4. *forma expecta. n.* 2. *&* 5. ad illum effectum, & in præbenda, & dignitate, videtur inducta consuetudo, ex ratione particulari, de qua supra, *num.* 248.

257 Sed vbi Concilium non sit quoad † hoc receptum videtur posse adhuc seruari dicta consuetudo. iuxta supradicta, *numero* 150. Quę tamen consuetudo non videtur stare in hoc EPISCOPATU, aut saltem non est certa, & firma, quamuis in quæsito dictæ declarationis Abulen. supponatur, & aliquando ità prætendatur, nam licet per aliquos habeantur talia beneficia sine dispensatione, tamen per alios habentur cum dispensatione Nuntij, iuxta dicta *numero* 231. & infra *à num.* 374.

258 Sed antequam hinc discedamus, † oportet scire, quando beneficia dicantur sub eodem tecto, seu in eadem Ecclesia, quod idem est, Hoieda *dict. cap.* 20. *num* 27. an si vnum sit in Ecclesia, & aliud in capella, claustro, aut cœmeterio, vel ambitu eiusdem ECCLESIÆ, censeantur esse sub eodem tecto & in eadem ECCLESIA.

259 ET omissa distinctione † Rotæ *decis.* 9. *de præbend.* alias 549. *in antiq.* & Dominici *in d. ca.* 1. *de consuetud. in* 6. *numero* 10. *ver. vltimo quæro*, ad quem se refert Franc. *ibi, numero* 7. *ad fin.* dicendum est cùm Rota *decisio.* 6. *de concess. præbend.* aliàs 197. *in nouis*, quam sequitur Pacianus *de probatio. libro* 1. *cap.* 26. *numero* 31. *& seq.* & posthæc Gonçalez *glos.* 10. *à numero* 24. quod beneficium situm in capella, claustro cœmeterio, seu ambitu contiguis ECCLESIÆ, censetur esse in eadem ECCLESIA, & pars illius ECCLESIÆ sunt, & ideo polluta, seu interdicta ECCLESIA, etiam capella, claustrum, & cœmeterium, prædicta polluta seu interdicta censentur *capit.* 1. *de consecrat. Ecclesia in sexto, cap si ciuitas. de sentent. excommunicat. eodem libro.* facit *decisio.* 15. *&* 16. *de iure patronat. in antiq.* & ita videtur communiter intelligi: si vero capella, seu cœmeterium, non essent ECCLESIÆ contigua, sed extra septa illius, tunc beneficium ibi situm, non censeretur esse in ECCLESIA maiori, seu principali, *argumen. dicto cap. si ciuitas. in fine*, licet capellanus, seu beneficiatus illius haberet facere aliquod ministerium in ECCLESIA maiori, puta, interesse diuinis, vel celebrare in festiuitatibus, vel alia similia: attendendus enim est locus, vbi beneficium est situm, erectum, & fundatum, quamuis secus sit ad effectum decreti Concilij Tridentini, sess. 25. *de reform. cap.* 5. *de filiis clericorum*, quia in ECCLESIA paterna prohibentur, quoquo modo ministrare, vt supra, *capit.* 3. *numero* 69.

§. 3.

De incompatibilitate, seu compatibilitate beneficiorum simplicium.

SVMMARIA.

SVpereſt agendum de incompatibilitate, seu compatibilitate beneficiorum simplicium, n. 260. *Et primo certum est, duo beneficia etiam simplicia non posse simul teneri, si ambo requirunt personalem residentiam incompassibilem*, n. 261. *Secundo certũ est, posse quem licite obtinere duo beneficia simplicia personalem residentiam non requirentia, quando alterum eorum non est sufficiens ad congruam sustentationem*, nu. 262.

Difficultas est, an plura beneficia simplicia residentiam non requirentia sint incompatibilia & non possint retineri, quando alterum eorum est sufficiens, num. 263. *Et prima sententia Innocentij, & aliorum est, posse teneri, quam seruat consuetudo, quam Papa scit, & tolerat, &c.* à n. 264. *Contraria sententia est glossæ, Abbatis, & aliorum, & communem obseruantiam, & consuetudinem contrariam non valere*, à num. 268.

Secundum authorem, loquendo ante Concilium Tridentinum secunda sententia est verior de iure, ex c. conquerente, de cleri. non resid. num. 272. *Prima tamen sententia Innocentij posset procedere ex consuetudine, modo non esset magna coaceruatio, & nimia pluralitas beneficiorum arbitrio boni viri, etiamsi congruam excederent sustentationem: nam & duo beneficia incompatibilia possunt teneri ex consuetudine: & beneficiorum non curatorum multitudo prohibita diuina lege non est*, à n. 273.

Prædicta sententia Innocentij, & consuetudo sublata est per Concil. Trid. sess. 24. c. 17. *cuius verba ponũtur*, n. 279. *quod decretum comprehendit beneficia iuris patronatus non obstante quadam declaratione S. Congregationis, cui respondetur*, n. 280.

An habenti beneficium sufficiens nequeat conferri aliud nisi prius illo dimisso, & alias collatio sit nulla ex d. decreto, vt videtur ex eius verbis, & facit c. is cui, de præb. in 6. n. 281. & seq. *Sed contrarium resoluitur, nam verba dicti decreti intelliguntur ad effectum retentionis tantum, ex S. Congregatione, & Rota*, num. 283.

Dictum c. is cui, *procedit in habente potestatem delegatam prouidendi de beneficio persona idonea, qui non potest prouidere beneficiato sufficienter, quia ad istum effectum non dicitur persona idonea de iure*, numero 284. *Secus vero est in collatore ordinario, & conferente authoritate ordinaria*, numer. 285. *& in patrono*, numero 286. *Et quamuis in delegatione non apponatur verbum, persona idonea intelligitur, nisi exprimatur, quod alias beneficiato possit prouidere*, num. 287. & seq.

Prouisio legati, qui prouidit authoritate Apostolica, & sicut delegati habenti aliud est nulla, secundum Rotam ex d. cap. is cui: *quod tamen non habet locum in habente beneficium insufficiens, & tenue*, num. 289. & seq. *& sic Nuntius Hispaniarum, cui datur facultas beneficia 24. ducatorum personis idoneis prouidendi, non potest prouidere alicui aliud beneficium sufficiens obtinenti, & alias prouisio erit nulla*, num. 291.

Vicarius Episcopi habens specialem facultatem conferendi, poterit conferre omnibus, quibus potest Episcopus, & sic etiam habentibus beneficium, etsi dictum sit, quod conferat idoneis, non obstante d.c.is, cui, *quod non procedit in delegato ordinarij, sed solum in habente potestatem delegatam conferendi authoritate Apostolica*, n.292.

Improbatur Sbrocius id verum non putans, vbi fieret collatio beneficiatis aliorum beneficiorum collatorum, vel alias incompatibilium: nec iura per eum adducta id probant, sed solum quod per assecutionem secundi vacat primum, &c. solum procedet in terminis cap. ordinarij §. in conferendis de offic. ordin. *quod non solum videtur procedere in habentibus plures personatus, dignitates, vel beneficia curata, sed etiam alia beneficia incompatibilia, à* num.295.

An si habenti beneficium sufficiens conferatur alind non sufficiens, per assecutionem istius vacet ipso iure primum num.300. *Resoluitur affirmatiue*, numer. 301. *Et idem si habenti vnum non sufficiens, conferatur aliud sufficiens de per se*, à nu.302. *Nec tollit Concilium, quin habenti beneficium simplex non sufficiens, liceat conferre aliud non curatum*, &c. n.304.

An habenti duo, vel tria beneficia, quæ non sufficiunt ad congruam, possit aliud, vel alia beneficia vsque ad congruam conferri ad effectum retentionis, nu. 305. *Et certum est, ante Concilium licuisse plura beneficia alias non incompatibilia etiam vltra duo tenere vsque ad congruam*. n.306.

Sed stante Concilio id non licet, vt contra Nauarrum, & alios, & Rotam, tenet Sacra Congregatio in declarationibus adductis, à n.307.

Ex quibus apparet, Episcopum habenti duo simplicia, etiam insufficientia, non posse conferre aliud ad effectum retentionis, & si contulerit tertium quod sit sufficiens, per assecutionem illius duo priora ipso iure vacare: si vero tertium non sit sufficiens vacabit vnum ex prioribus, quod maluerit dimittere, & sic tunc habet locum optio, sicut quando duo curata simul conferuntur, &c. num.311.& seq.& numero 313. *ponitur decretum Concily prouincialis Mediolanensis V.*

Dictum decretum Concilij non habet locum in pensionibus, ex Sacra Congregatione, licet enim pensiones hodierno succedant loco beneficy, tamen non sunt titulibeneficiales, n.314. *vnde pensio non facit incompatibilitatem sub eodem tecto*, n.15. *Sed contrarium tenet Rebuf. & habere videtur stylus curiæ*, n.316.& seq.

Ponitur quædam declaratio Sacræ Congregationis, quæ est notanda in proposito, n.318.

Si quis habeat duo beneficia, quorum quodlibet de per se non est sufficiens, & postea aliquod eorum contingit fieri sufficiens, an possit adhuc illa simul retinere, stante dicto decreto Concilij, resoluitur non posse, sed debere vnum ex eis dimittere, numero 319.

Quod dicatur beneficium sufficiens remissiue nu.203. *& ad istum effectum computandæ sunt distributiones quotidianæ certæ in beneficiis requirentibus residentiam, & de grossa canonicatuum certum videtur licet residendo lucrisiat, & ideo etiam non computetur in fructibus ad effectum regulæ de valore*, n.221.& seq.

Licet dicta recte procedant, stante & attento decreto Concilij, illud non videtur vsu receptum, saltim in Hispania, nam post illud, sicut antea, ordinarij conferunt plura beneficia, etiam vltra duo vni, etiam quod vnum sit sufficiens, & omnia simul retinens, dummodo alias non sint incompatibilia, num. 323. *& etiam in curia idem fit: nam summi Pontifices narranti plura obtenta, solent alia concedere, nec apponitur decretum de dimittendo obtenta, nisi sint incompatibilia*, numero 324. *Nec potest dici, Papam super illis tacite dispensare contra Ledesmam* à numero 326.

Et id solũ posset procedere, vbi Papa illa simul conferret. n.327. *Vbi ponitur declaratio sacræ Congregationis. Nec etiam dici potest id in Papa procedere ex facultate sibi tradita ab ipso Concilio per decretum vltimum* sess.25 de reform. *quia id intraret, si Concilium prohiberet collationem: sed non prohibet nisi retentionem*, n.318.

Et non solum retinentur plura ex prouisione manu sanctissimi signata, sed etiam ex prouisione signata per concessum manu Cardinalis, vel alterius, qui non possunt dici dispensare contra Concilium numero 329. *Et refertur quod circa hoc ait Zechus*, n.330. *Et quod successit Romæ de impetrationibus, quæ fieri prætendebantur iuxta decretum Concilij, & declarationes S. Congreg.* n.331. *Vnde videtur probabile, opinionem Innoc. de qua supra, quam consuetudo antiquissima approbauit, etiam hodie posse procedere, &c.* n.332.

An illegitimus, seu irregularis dispensatus, vt quæcũque, & qualiacunque beneficia recipere & retinere valeat, dummodo plura simul non sint, quam quæ à Concilio Trid. permittuntur seu dummodo plura non sint, quod idem est, iuxta stylum vigore talis dispensationis possit retinere plura beneficia alias non incompatibilia, etiamsi vnum sit sufficiens. stante quod Concilium in eo non liget, vt pote non receptum, &c. à n.333. *& resoluitur affirmatiue.*

SVpereſt agendum de † incompatibilitate ſeu compatibilitate beneficiorum ſimplicium. 1

In quo primo certum eſt, † duo beneficia etiam ſimplicia, non poſſe ſimul teneri, ſi ambo requirunt perſonalem reſidentiam incompatibilem, vt apparet ex ſupradictis, Abbas *in repetit. dict. capit. cum pandæ. §. qui vero, de præbend. numero trigeſimo.* Corraſ. 1. *part. cap. 5. num. 2.* Greg. Lop. ſupra *l. 3. tit. 16. p. 1.*& Hoieda *capit. 17. num. 30.* & conſtat ex decreto Concilij *dict. cap. 17. ſeſſ. 24. de reſor.* ibi: *Dummodo vtrumque perſonalem reſidentiam non requirat*, ex quo id notat Zerola 1. *par. verb. beneficium, §. 7. & 2. part. verb. incompatibilitas, §. 2.* Quod intelligo, quando reſidentia eſt præciſa, & ſimpliciter requiſita ratione tituli, & ſub eius priuatione, ſecus quando non præciſa, & ſimpliciter requiſita, ſed cauſatiue, quia non reſidendo priuaretur fructibus, ſeu non lucraretur, quia tunc beneficium non eſt incompatibile, vt cum Imola, Abbate, & aliis *in capit. fin. de cler. non reſid.* Capra *reg. 99. numero* 11. & Nauar. *conſil. 4. num. 1. de cleric. non reſid.* docet Gonçalez *gloſſ. 5. à num.* 20. & Villar del patronado de Calatayud, *9. part. coſtumbre 9. numero* 1. & notiſsimè Gratian. *diſcept. forenſ. cap. 133. à num.* 25. circa quod vide dicta *ſupra 3. part. capit. ſecundo, numero* 187. quamuis ex eo, quod de licentia alicuius poſsit ſeruiri per ſubſtitutum, non deſinunt eſſe reſidentia præcita, & beneficium incompatibile, cùm beneficium ex ſe, & abſolutè illam requirat, & obtinens ad eam cogi poſsit ceſſante licentia. Et ita cenſuit S. Congregat.

gregat. Concilij in ſeq. declar. *Dubitatur, an capellania, quibus incumbit onus celebrandi Miſſas, & in choro inſeruiendi, ſint incompatibiles cum canonicatibus & parochialibus, cùm per earum conſtitutiones liceat eis inſeruire per ſubſtitutum cum licentia ordinarij & capituli Congregatio Concilij cenſuit non eſſe compatibiles.* Intellige etiam quando reſidentia eſt continua, & perpetua, ſecus ſi ad certum tempus: nam tunc beneficia non ſunt incompatibilia, quamuis & gratia ibi, quando ſcilicet in eodem tempore non occurrerit reſidentia, ſeu ſeruitium vtriuſque beneficij, vt ſuprà dixi *numero octuageſimoſexto*, & eſt deciſio Rot. in vna Bononien. prioratus 9. Iun. 1606. coram Domin. Mançanedo, vbi fuit reſolutum, quòd reſidentia non continua, ſed temporalis, & certis diebus dumtaxat non inducit incompatibilitatem cum alio reſidentiam requirente, ex quo poteſt vtriuſque onus adimplere, Imol. *in capit. final. numero quarto, de cler. non reſid.* Capra *regul. 99. numero* 102. Hoied. *de incompat. benef. parte* 1. *capit. decimoſeptimo, numero trigeſimoquinto*, Rot. *deciſ.* 483. *n.* 3. *par.* 1. *diuerſ.*

262 Secundo certum eſt, poſſe † quem licite obtinere duo beneficia ſimplicia, reſidentiam non requirentia, ſeu vnum reſidentiam requirens cum alio eam non requirente, quando alterum eorum non eſt ſufficiens ad congruam ſuſtentationem. Nauarr. *in Man. capit.* 25. *numero* 127. Greg. Lopez *ſupra*, Hoieda 2. *par. cap.* 1. & 2. & Man. Rodriguez *in ſumma* 1. *tom. cap.* 31. *nu.* 2. & conſtat ex dicto decreto Concilij *cap.* 17.

263 Difficultas eſt, an plura beneficia ſimplicia reſidentiam non requirentia, ſint incompatibilia, & non poſsint retineri, quando alterum eorum eſt ſufficiens ad congruam ſuſtentationem.

264 In qua † difficultate Innocentius *in cap. ſi. de cleric. non reſid. numero primo, & in capit. cum iam dudum, numero* 2. & 4. *de prabend.* ait indiſtinctè, licere tenere plura beneficia non requirentia reſidentiam puta mente, non propter auaritiam, vel ambitionem: ſequitur gloſ. *in cap. gratiam, de reſcript. in* 6. Lapus *allegat.* 36. ſeu 35. *numero primo.* vbi Mandoſ. *additione* 1. & 2. Cardinalis *in dict. capit. cum iam dudum, & in Clem. gratia, de reſcrip. numero duodecimo.* Rebuf. *in praxi, titul. de diſpenſatione ratione ætatis, verb. in cathedralibus, verſic. quod eſt verum, & in repet. d. cap. extirpandæ, §. qui vero*, circa materiam pluralitatis beneficiorum, vbi ait communem, & ab ea non eſſe recedendum in conſulendo, & iudicando, licet non procedat de rigore iuris, Ferret. *conſilio* 255. *numero tertio* & ante Concilium Trident. Nauarr. *in Man. capit.* 25. *numero* 129. & *de Horat. miſcel.* 60. *numero* 12. & 13. & *de reditibus Eccleſiaſticis, quæſtio. prima, mon.* 76. *numero ſecundo, & in tract. de incompatibil. benef. numero vigeſimoquinto*,

265 *& conſ.* 11. *num.* 1. & *conſ.* 19. *nu.* 1. *de præben.* & vt † inquit Gloſ. & Card. *ibi*, opinionem Innocentij ſeruat conſuetudo, quam Papa ſcit & tolerat, & aliter dicendo totus modus damnatur: & ita etiam communiter ſeruari teſtatur Capra *regul. 90. num.* 96. & Rebuf. *ſupra* ait, quod iſta opinio de conſuetudine inualuit, & cum Spec. *tit. de diſpenſatione. §. dicendum num.* 6. inquit, quod cum iſtam conſuetudinem Papa ſciat & toleret, videtur excuſare, quod etiam ait Ferretus *ſupra.*

266 Eandem ſententiam † videtur tenere Soto *de iuſtit. & iure libro* 3. *quæſtio.* 6. *artic.* 3. *conc.* 4. vbi ait, in beneficiis ſimplicibus reſidentiam non exigentibus nullam eſſe neceſſariam diſpenſationem, vt plura eadem perſona obtineat, & quod non ſolùm iam receptus vſus, verum & ratio id docet, & eum ſequuntur Dd. *tract. de benef. ſimplic.* Aragon. 2. 2. *quæſt.* 63. *art.* 2. *concluſ.* 3. & Valentia 3. *tom. ſuper* 2. 2 *diſput.* 5. *quæ.* 7. *punct.* 2. *verſ. quarto quæritur*, dicens, plura beneficia ſimplicia eatenus poſſe quem licite habere, quatenus id fuerit vſu, & probata conſuetudine receptum. & P. Ledeſma *in ſumma* 2. *part. tract.* 7. *capit.* 1. 11. *concl.* & nouiſsime D. Cardin. Tuſch. *concluſ.* 61. *lit. B.*

Id tamen intelligunt, dummodo † non fiat ma- 267
gna beneficiorum coaceruatio, quæ non poteſt carere culpa, & quandoque mortali, ac grauiſsimo ſcandalo.

Contrariam tamen ſententiam † tenet gloſ. *in c.* 268
dudum 2. *de elect. verb. intitulatam, & verb. retinere*, quam ibi ſequitur Abbas *num.* 36. *& in dict. cap. cum iam dudum. num.* 8. *& in repet. d. §. qui vero, num.* 34. *de prabend. & in cap. conquerente num* 2. *de clericis non reſiden.* Bertach. *in rep. verſ. beneficia plura*, Gregor. Lop. *ſupra*, Bernard. Diaz *in pract. crim. cau. cap.* 47. ſeu 48. *numero* 5. vbi Salzedo *litera C.* Hoieda 1. *par. capit.* 19. *numero* 1. Flamin. Pariſ. *de reſignatione benef. libr.* 3. *quæſtio.* 1. *numero* 138. *& libr.* 5. *quæſtio.* 6. *num.* 115. Zerola 2. *part. verb. incompatibilis* §. 2. Leo *in theſ. for. Eccleſ. cap.* 18. *à num.* 10. *& cap.* 23. *num.* 25. & 26. Vgol. *de offic. Epiſc. cap.* 14. §. 2. *n.* 1. & 2. Dionyſ. Carthuſian. *in tract. de pluralit. beneficior.* Syluester *in ſumma. verb. beneficiorum* 4. *num.* 2. Armil. *eodem verb. num.* 24. Salon 2. 2. *quæſt.* 63. *artic.* 2. *concluſ.* 3. Ludouic. Lopez. *inſtructo. conſcientiæ. t. tomo capit.* 251. Manuel. Rodriguez *in ſumma. t. tomo cap.* 31. *n.* 2. & 3. Vega 1. *par. c.* 36. *caſu* 25. 26. & 27. Zech. *de benefic. & penſ. cap.* 5. *numero* 4. *verſ. circa tertium*; & P. Ledeſma *in ſum. dict. tract.* 7. *cap.* 1. 12. *concluſ.* 5. *diffic.* & Açor 1. *part. lib.* 5. *cap.* 19. *verſ. conſuetudo, qua quis in eadem Eccleſia, &* 2. *part. lib.* 3. *cap.* 7. *quæſt.* 4. *cap.* 8. *q.* 6. *cap.* 9. *quæſtio.* 3. & 6. *cap.* 20. *q.* 4. *cap.* 11. *quæſt.* 23. & *capit.* 50. *quæſt.* 6. & *lib.* 6. *capit.* 3. *quæſtio.* 4. & eſt communis ſecundum Hoiedam, & Flam. Pariſ. *ibi*, & ſecundum Nauarr. *dict. capit.* 25. *num.* 125. & *aliis locis citatis, & miſcel.* 62. *numero primo & conſil.* 13. *n.* 1. *de prabend.*

Quæ ſententia de iure antiquo † videtur probari 269
ex *d. cap. conquerente, de cleric. non reſident.* & hodie probatur per S. Concilium Trident. *d. cap.* 17. *ſeſſ.* 24. *de reformat.*

Et communis † obſeruantia & conſuetudo con- 270
traria non valet, nec excuſat retinentem plura beneficia, quorum vnum eſt ſufficiens, à mortali ſecundum Abb. *in d. repet. §. qui vero num.* 36. Bertach. *in dict. repet. verſic. beneficiorum ſufficientia*, Gregor. Lopez *ſupra*, Hoiedam *dict. capit.* 19. *num.* 8. & Flam. Pariſ. *dict. qu.* 6. *num.* 219. & Dd. communiter ſecundum eum, Açor. *d. lib.* 5. *cap.* 19. & 2. *par. lib.* 6. *cap.* 11. *q.* 5. & 6.

In quo † tamen Florianus *in d. cap. cum iam du-* 271
dum, quem refert & ſequitur Capra *d. reg.* 90. *n.* 190. contrarium tenet.

In hac re mihi videtur † quod loquendo ante 272
Concilium Tridentinum, ſecunda ſententia gloſſ. *in dict. capit. dudum*, & ſequacium, ſit verior de iure, ex *dict. cap. conquerente.* Prima tamen ſententia † In- 273
nocentij poſſet procedere ex conſuetudine, vt tenent Florian. & Capra *vbi proxime*, & Rebuffus *in praxi, titul. de diſpen. ad plura, numero* 29. & *in drep. qui vero ſupra, circa* 4. *artic.*, Abbat. & Ferret. *vbi*

ſupra, modo non eſſet magna coaceruatio, & nimia pluralitas beneficiorum, etiamſi congruam excederent ſuſtentationem: nam conſuetudo iſta non videtur omnino ſine ratione, ſed tolerabilis, ex traditis per Sot. & Arag. ſup. & Cord. *lib. quæſtio. 20. propoſ. 3. cum limit. dicta, ex cap. quia in tantum. de*
274 *prab.* & quæ tradit Hoied. *d. 1. p. cap. 21.* † nam & duo beneficia incompatibilia poſſunt teneri ex conſuetudine, Feder. *conſil. 206.* & fuit dictum in cauſa Tiraſonen. iuris præſentandi 20. Martij 1588. coram D.
275 Bubalo. Et † beneficiorum animarum curam non habentium multitudo prohibita diuina lege non eſt, Quintanaduen, *Eccleſiaſt. libro quarto, capit. 4. num. 59. & 119.*

276 Et hoc idem † videtur tenere Abbas *in dict. capit. dudum, numero trigeſimoſexto*, dicens valere conſuetudinem, quando diſponit ſolum circa potentiam retinendi plura beneficia ſimplicia, ſecus ſi diſponeret, vt pro libito voluntatis poſſet beneficiatus de fructibus illorum diſponere, & ſic intelligit glo. *ibi*, ſequuntur Coſm. *in pract. ſanct. tit. de collat. §. 1. verb. pluralitate*, & Selua 3. *part. quæſtio. 39. num. 2.* qui ait, quod iura, quæ videntur innuere valere in hoc conſuetudinem, debent intelligi ſecundum Dd. quando conſuetudo diſponit ſolum circa potentiam retinendi plura ſimplicia ſine nimia multitudine, &c. & Sylu. *d. verb. beneficium. 4. numer. 4.* & accedit Ioan. Quintinus *in cap. de multa, à num. 145. & 197.*

277 Et quando ſi magna † coaceruatio, & nimia pluralitas beneficiorum, relinquendum eſſet arbitrio boni viri, qui conſideratis numero & valore beneficiorum, ac qualitate, dignitate, & idoneitate, ſeu ſufficientia perſonarum, & aliis circumſtantiis, id arbitrabitur, ex traditis per Hoied. *d. ca. 21. à num. 14.* & Flam. Pariſ. *d. lib. 3. q. 1. à n. 142.*

278 Stanteque magna coaceruatione, † & nimia pluralitate beneficiorum, non videbantur poſſe à peccato mortali excuſari, nec acceptantem, nec retinentem, nec etiam conferentem, propter deformitatem, deordinationem, & ſcandalum, quæ inde in Eccleſia ſequuntur, & ex *ſupradictis, & allegatis.*

279 At prædicta † ſententia Innocentij, & conſuetudo, ſublata eſt per S. Concilium Tridentinum *d. c. 17. ſeſſ. 24. de reform.* cuius verba ſunt, *cum Eccleſiaſticus ordo peruertatur, &c.*

280 Quod decretum comprehendit † etiam beneficia iuris patronatus, nam eadem eſt ratio in omnibus non obſtante quadam declaratione Sacræ Congregationis ſuper eo, quæ ſic ait: *Hoc decretum non comprehendit beneficia iuris patronatus*: nam vel eſt mendoſa, vel eſt intelligenda de beneficiis iurispatronatus, quæ ex fundatione poſſunt cum aliis ſimul retineri, & ita planè tenet Rota in vna Cęſarauguſtana capellaniæ 16. Martij 1587. coram Cardinali Seraphino ſuprà adducta 7. par. cap. 15 numero 5. & cum ea Genuen. *in praxi cap. 65. in annot. num. 15.*

281 Et circa iſtud decretum † dubitatur primo, an habenti beneficium ſufficiens nequeat conferri aliud, niſi prius illo dimiſſo, & alias collatio ſit nulla.

282 Quod † ita videtur ex eius verbis, ibi: *Vnum tantum beneficium Eccleſiaſticum ſingulis conferatur*, & facit tex. *in capit. is cui. 19. de præbend. in 6.* & videtur ſentire D. Ioan. Gutierrez *conſil. 1. numero 42. & 43. conſil 2. numero duodecimo & conſil. 10. numero tertio.*

Sed contrarium eſt dicendum, † nempe, quod 283
habenti beneficium ſufficiens recte poteſt conferri aliud illo prius non dimiſſo: quamuis per aſſecutionem ſecundi vacabit primum ipſo iure, ex *d. cap. 17.* iuncto *cap. 4. ſeſſ. 7. de reform.* iuxta ſupra dicta *à numero 83.* quidquid dicat Gonçalez *d. gloſ. 15. numero 26.* qui certe non loquitur conſequenter. nam illa verba citata *dict. capit. 17.* intelliguntur ad effectum retentionis tantum, vt Sacra Congregatio Concilij declarauit ſuper illis verbis, *Singulis conferatur*, in hunc modum, *Id intelliguntur cum effectu, vt vnum poſſit retinere, quia ordinarius poteſt inſtituere præſentatum, vel conferre aliud beneficium incompatibile, vel ratione reſidentiæ, vel ratione ſufficientiæ, dummodo habita poſſeſſione pacifica ſecundi beneficij dimittatur primum.*

Alia etiam declaratio eiuſdem Sacræ Congregationis ſic ait: *Habenti beneficium ſufficiens poteſt conferri aliud, ſed habita poſſeſſione ſecundi beneficij ſufficientis vacat primum ſufficiens.* Et idem conſtat ex declarationibus tertia & quarta ſupra adductis *numero octuageſimoquarto*, & tenuit Rota in cauſa Calagurritana de Subiçana coram Dom. Brauo, & in alia de Triuinno coram D. Orano, de quibus *ſupra numero octuageſimoprimo*, & in Aſſiſien. beneficij 9. Martij 1587. coram Domino Orano ſupra relata 5. *par. cap. 3. n. 42.* & in Cæſarauguſtana capellaniæ 16. Martij 1587. coram D. Seraphino ſupra adducta 7. *part. c. 15. num. 5.* & in aliis cauſis, & docet Genuen. *d. c. 65. in annot. n. 15.*

Non obſtat † tex. *in dict. c. is cui*, quia procedit in 284
habente poteſtatem delegatam prouidendi de beneficio perſonæ idoneæ, qui non poteſt prouidere de beneficiato ſufficienter, qui ad iſtum effectum non dicitur perſona idonea de iure ex *c. ſuper inordinata de præbend.*

Secus vero eſt † in collatore ordinario, & confe- 285
rente authoritate ordinaria, nam is recte poteſt prouidere, etiam alias beneficiato competenter, vt notant Lap. Dominic. & Franc. *numero 1. in d. ca. is cui*, Paul. Pariſ. *conſ. 40. n. 10. 4. p.* & Caputaquen. *deciſio. 411. part. 2. num. 5.* & colligitur ex *Clem. 2. de offic. ordinat.*

Et ſimiliter † patronus, tam clericus, quam laicus 286
poterit præſentare aliud beneficium habentes, quicquid dicat Pauinus *de offic. & poteſtate capit. ſede vacant. quinta quæſt. ſecunda parte, numero tertio* ibi: *Pratermiſſa intellige, dummodo præſententur idonei id eſt, aliud beneficium non habentes*, ca. is cui, de præbend. lib. 6.

Et quamuis in † delegatione & commiſſione non 287
apponatur verbum, *Perſona idonea*, intelligitur tamen, vt docet gloſſ. *in dict. cap. is cui. verb. idonea*, & Probus ad Monach. *ibidem num. 5.* Pariſ. *d. conſil. 40. numero 14.* & Pauinus *vbi proxime*, & ſentit Caputaquen. *dict. deciſio. 411. num. 4.* ibi, *Præſertim*, quæ dictio implicat caſum magis dubitabilem, vt eſt vulgatum.

Quamuis † Francus *dict. numero 1.* ibi, *Secus ta-* 288
men eſt, ſi authoritate delegata ad perſonam idoneam reſtricta, videatur velle contrarium: ſed explicari poteſt quod id dicat ad excludendum caſum, quando exprimitur in commiſſione, quod alias beneficiato poſſit prouidere. Et ita Villad. *de legato qu. 9. num. 34.* ait, quod quando legatus confert beneficia in vim ſpecialis commiſſionis, debet tenere formam circa perſonam cui prouidet, de qua in *dict. cap. is cui.*

Et

289 Et quod ideo † ipsi obtinent à Papa apponi in simili facultate, quod possit conferre beneficia idoneis personis quotcunque, & quæcunque & qualiacunque beneficia obtinentibus, vt iam ipse vidit, & cum hoc se eximunt ab obseruatione illius c. & per textum *in d.is cui.* Rota in vna Maioricen. beneficij 1552. resoluit, quod prouisio legati, qui prouidet authoritate Apostolica, & sic vt delegatus, de duobus sub eodem tecto, cum dispensatione ad illa obtinenda, illi, qui iam in eadem Ecclesia aliud obtinebat, est nulla, vt habetur apud Guidobonum *dec.* 83. *in manuscriptis*, & latius apud Caputaquen. *d. decis.* 41.

290 Et in eadem † fuit dictum *d.ca.is cui*, non habere locum in eo, qui habet beneficium insufficiens & tenue, Caputaquen. *dec.* 62. *p.*1. Franc. *ibi num.*3. & Paris. *supra num.*17.

291 Ex quibus infertur, † quod Nuntius Hispaniarum, cui inter alia datur facultas beneficia 24. ducatorum personis idoneis prouidendi, vt in clausula supra posita 5. *par. c.*3. *num* 84. non potest prouidere de aliquo beneficio, alicui aliud beneficium sufficiens obtinenti, & alias prouisio erit nulla, ex *d. cap. is cui.* Cuchus *in institutionibus. li.*2. *ti.* 5. *num.*155. quamuis Nuntij de hoc curare non soleant. Faciunt dicta supra 1. *par. c.*5. *n.*289.

292 At vicarius episcopi † habens specialem facultatem conferendi poterit conferre omnibus, quibus potest episcopus & sic etiam habentibus beneficium Paris. *supra num.*11. Rebuf. *in praxi in forma vicariatus, num.*84.

293 Et si in vicariatu † seu facultate dictum sit, quod conferat idoneis, non ex hoc prohibetur vicarius conferre beneficiatis, sed intelligitur de idoneis morib. scientia, & ætate, &c. Paris. *d. cons.*40. *à nu.*10. Rebuff. *supra n.*87. & Iacob. Sbrocius *de vicario Episcopi lib.*2. *q.*109. & 101. *n.*1.

294 Nec obstat † textus *in d. c. is cui.* nam etiamsi vicarius habens specialem facultatem conferendi conferat vt delegatus, vt quando datur talis facultas separatim ab ipso vicariatu, iuxta supra dicta 5. *par. c.* 8. *à numer.*40. Tamen sicut ordinarius non prohibetur conferre alias beneficiato, vt dictum est, ita nec delegatus ordinarij, vt est glo. *verb. habentibus.* iuncto tex. *in d. Clem.*2. *de off. ordin.* & docet Parisius *supra num.*10. & *d. c. is cui*, loquitur tantum in delegato à Papa, vt tenent Lap. & Dominic. *ibi*, & Parisius *d. cons.*40. *num.*14. Itaque solum procedit in habente potestatem delegatam conferendi authoritate Apostolica.

295 Quod tamen † verum non putat Sbroc. *ibi d. qu.* 101. *nu.*2. vbi fieret collatio beneficiatis aliorum beneficiorum curatorum, vel alias incompatibilium, per tex. *in d. c. de multa. de præb.* & Concil. Trid. *sess.* 7. *de refor. c.*4. & *seq.*

296 Sed ista iura † non probant, quod non possit fieri collatio beneficiatis aliorum beneficiorum curato-
297 rum, vel alias incompatibilium, † sed solum quod per assecutionem secundi vacat primum, & collatio ab ordinario facta de parochiali habenti aliam non est inualida, sed tenetur is adepta possessione secundæ, primam dimittere, vt patet ex notatis *in c. ordinarij. de offic. ordinarij. in* 6. & *in Clem. si plures. de præb.* & docent Rochus *de iure patron. verb. honorificum. num.*18. Lamber. 1. *par.*2. *li. q.*7. *art.*15. Hier. Gabr. *cons.*193. *num.*7 *lib.*1.

298 Vnde quod ait Sbrocius, † solum procedet in terminis *d. c. ordinarij, §. in conferendis.*

Quod non solum † videtur procedere in habentibus plures personatus, dignitates, vel beneficia curata in quibus loquitur, sed etiam in habente sub eodem tecto plura beneficia incompatibilia, vt duas præbendas, vt non possit ei conferri alia in eadem ecclesia, & hodie stante Concilio, in habente plura beneficia incompatibilia ratione sufficientiæ aut numeri, aut ratione residentiæ, vt non possit ei conferri aliud simile, cum militet eadem ratio. 299

Secundo circa dictum † decretum Concilij *c.*17. dubitatur, an si habenti beneficium sufficiens conferatur aliud non sufficiens, per assecutionem istius vacet ipso iure primum. 300

Et quidem videtur † vacare, nam cum ex dicto decreto habenti beneficium sufficiens non possit aliud conferri ad effectum retentionis, apparet secundum etiam non sufficiens, esse incompatibile cum primo sufficienti & consequenter primum vacabit ipso iure per assecutionem secundi. *ex d. cap.*4. *& declarationibus supra adductis*, & sibi imputet qui accipit secundum beneficium minus sufficiens, & hoc potest colligi ex *declarationibus* 3 *&* 4 adductis *nu.* 84. quæ indistincte dicunt, per assecutionem secundi vacare primum sufficiens: & ex alia declaratione eiusdem S. Congregat. quæ sic ait: *Episcopus habenti congruam non potest aliud beneficium dare, & si dederit, vacat primum illud, quod habebat, dummodo beneficium titulare sit, quamuis differme à secundo recepto: & si vtrumque retinere tentauerit, accepta pacifica possessione secundi, vacabit vtrumq;*, licet contrarium videatur colligi ex 2. *declaratione* adducta *num.*283. sed in illa non negatur, nec agitur de secundo non sufficienti. 301

E conuerso vero, si habenti † vnum beneficium non sufficiens conferatur aliud sufficiens de per se, non videbatur vacare primum, sed posse retinere vtrumque, dummodo alias non sint incompatibilia ratione residentiæ, vel alia ratione: nam Concilium ibi permittit, vt habenti beneficium minus sufficiens liceat aliud sufficiens conferre. 302

Nihilominus † tamen idem erit dicendum, nempe vare primum, nam intentum Concilij est, ne quis habeat duo beneficia, quorum alterum est sufficiens de per se, siue illud sit primo collatum, siue secundo: & ita colligitur ex declaratione sacræ Congregationis supra adducta *numero* 277. & idem est de mente Doctorum: & illa verba Concilij. *Aliud sufficiens*, intelliguntur de sufficienti simul cum primo: quamuis super hoc fuerit magna controuersia in S. Congregatione Concilij & diuersæ sententiæ illustrissimorum Cardinalium. 303

Et quamuis † Concilium dicat, *Aliud simplex sufficiens*, non tollit quin habenti beneficium simplex insufficiens, quod residentiam non requirat liceat conferre aliud curatum, &c. solum enim est vis in eo, quod vtrumque personalem residentiam non requirat, vt recte considerat Hoieda 2. *par. ca.*2. *num.*1. *ad fin.* 304

Tertio, circa d. decretum † dubitatur, vtrum habenti duo, vel alia tria beneficia, quæ non sufficiunt ad congruam sustentationem, possit aliud, vel alia beneficia vsque ad congruam sustentationem conferri, vel vtrum habenti vnum beneficium insufficiens, possint alia duo plurave vsque ad competentem sustentationem conferri, etiam ad effectum retentionis. 305

306 In quo in primis † certum est, ante Concilium Tridentinum licuisse plura beneficia, alias non incompatibilia, etiam vltra duo, tenere vsque ad congruam sustentationem, Abb. *in d.c.cum iam dudum, n.8. & in d.repetit.§. qui vero, nu.*34. Francus *in d.c.is cui, nu.*3. Greg.Lopez *supra*, Hoieda 2.*p.c.*1.*&* 2.Nauar. *conſ.*10 *&* 19.*n.*2.*de præben.* & Flam.Pariſ. *d.lib.*3. *quæſt.*1.*num.*141. ſaltim vbi non eſſet magna, & nimia multitudo beneficiorum, iuxta tradita per Hoiedam *dict.cap.*21.

307 Difficultas eſt, an † ſtante Concilio *d. c.* 17. id liceat: videtur enim non licere, vltra duo beneficia vni conferre, ex illis verbis : *Quod quidem, ſi ad vitam eius, cui confertur, honeſte ſuſtentan. non ſufficiat, liceat nihilominus aliud ſimplex ſufficiens, &c.* cum ſolum dicat. *Aliud*, in ſingulari, tenet Marc.Ant.Genuen.*c.*63. ſeu 64. *num* 3. dicens ita obſeruari in vrbe, Leo *in theſſor.Eccl.ſ.c.*18.*n.*11. *&* *c.*23.*n.*7. *&* *c.*32.*n.* 25. Vgolin. *de offic.Epiſc.cap.*145.§.2.*num.*2. & ſentit Gonçalez *gloſſ.*15.*num.*39.

308 Nihilominus etiam ſtante † Concilio id licere, tenet Nauarr. *d conſ.*10.*&* *in Man.c.*25.*n.*129.*&* *miſcel.* 60. *de orat.num.*13. late Hoieda *d.*2.*p.cap.*1. *à num.*24. qui *à num.*32. id probat pluribus rationibus, & fundamentis, & *nu.*36. dicit hanc opinionem receptam eſſe, & approbatam ſtylo curiæ: nam poſt Concilium Tridentinum Romani Pontifices ſæpe conceſſerunt vni plura beneficia ſimplicia reſidentiam non requirentia, ad quam ſe refert Zenedo *collectan.* 150. *ad Decretales num.*1 & ſequitur Flamin. Pariſ. *d.nu.*141. Azeued. *conſ.*20.*num.*1.& Perez de Lara *de anniuerſ. & capel.libro* 2.*cap.*7. *num.*12. & ſentiunt Quintanaduennas *dict. libro* 4. *num.*119. Zerola 1. *p. verb. beneficium* §.7.2 *&* 6. *concluſ. & ſub* 8.*concluſion.principali.&* 2.*par.verb.conformitas*, Salon.*d.q.*63.*ar.*2 *concluſ.*3 *controuerſia* 5.*&* 3. & Zechus *de republica Eccleſiaſt. cap.de beneficiatis, verſic. ad dignoſcendum vero*, & Piaſec. *in praxi Epiſc. par.*2.*cap.*5.*numero* 26.

309 † & tenuit Rota in vna Theanen. S. Euſtachij 20. April. 1587. coram Dom. Gipſio, in qua agebatur de prouiſione ordinaria facta vni de rectoria, ac aliis ſine cura beneficiis : & fuit dictum, non obſtare Concilium Tridentinum *dict. c.*17. quia Concilium non loquitur de pluribus beneficiis ſimplicibus ad vitæ ſuſtentationem non ſufficientibus : & ſequitur ſaltim ex conſuetudine Açor 2. 2.*part. lib.*6.*capit.*11. *quæſt.*8.

310 At S. Congregatio † Concilij primam partem approbauit Leo, & Vgolin. *vbi ſupra* vt apparet ex declarationibus ſequentibus. Prima Epiſcopo Segouien. *Epiſcopus habenti vnum ſimplex beneficiũ quod non ſufficiat ad eius ſuſtentationem, poteſt aliud ſimile conferre abſque diſpenſatione Apoſtolica : ſed non poteſt plura ſimplicia vſque ad ſufficientem eius ſuſtentationẽ cõferre citra diſpẽſationem Apoſtolicam.* Refert Zechus *d. c. de beneficiatis, ad finem.* Secunda, *Epiſcopus poteſt conferre ſecundum beneficium, ſi primum non ſufficit ad ſuſtẽtationem : ſed ſi duo nõ ſufficerent, non poſſet conferre tertium abſque diſpenſatione Apoſtolica.* Tertia. *Vltra duo beneficia ſimplicia Epiſcopus vni conferre non poteſt.* Quarta. *Nuntio Hiſpaniarum, Plura beneficia non poſſunt obtineri, licet ſint ſimplicia, ſine diſpenſatione Papæ. Quam refert Sa.zedo* in praxi cap.47. litera C. *Mandoſ.Rodrig* in ſum.1.tom.cap.31.nu.2.*&* *Zerola* d.§.7.6.concluſ. *eam intelligens, quando vnum eſſet ſufficiens.* Quinta *pro Epiſcopo Zamoren. Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi Domini, ſupplicatur Illuſtriſs. & Reuerendiſſ. Dd. veſtris pro declaratione infra ſcripti dubij, vtrum Epiſcopus poſſit obtinenti duo præſtimonia, vel beneficia ſimplicia perſonalẽ reſidẽtiam non requirẽtia, quæ ad congruam ſuſtentationem non ſufficiãt, cõferre ei authoritate ordinaria aliud, ſiue alia præſtimonia, vel beneficia ſimplicia, vel curatũ, aut dignitatem, quæ vna cum obtentis ad congruam ſuſtentationem ſufficiãt, & quatenus nõ poſſit, an vacent priora obtenta, vel vltimũ, quod cõfertur ſtãte decreto Cõcilij Trid. ſeſſ.*24.*c.*17.*cũ Eccleſiaſticus ordo, Reuerendiſſ Dom. Epiſcopo Zamoren. Reuerend. D. vti frater, mittimus, ad amplitudinem tuam libellum, in quo duæ continentur declarationes, quæ Sacræ Cõgregationi Cardinalium Cõcilij Trid. interpretũ eius nomine propoſitæ fuerunt, ad quorum primã de cõferendo tertio beneficio Eccleſiaſtico, ei qui duo obtinet, Congregatio cenſuit, Epiſcopum non poſſe. Ad ſecundã, ſi cõtulerat adepta pacifica poſſeſſione tertij, vnũ ex priorib. vacare, quod ſupereſt Deum rogamus, vt illã incolumẽ tueatur, gratiaque ſua donis ſanctiorem faciat, Romæ die* 5.*Octob.*1587. *Sexta, Placent. Illuſtriſſ. & Reuerend. Domine, quidam Lupus Ochoa de Mãçanas, canonicus Calagurritanus, dictum canonicatum obtinens, fuit prouiſus per Epiſcopum Placentinum eius patruum de vno in Deleitoſa, & altero capellania del Hoyo nuncupato perpetuis ſimplicib. beneficiis Eccleſiaſticis, quorum duorum vltimorum beneficiorũ inſimul fructus* 240. *ducatos auri de camera aſcendunt: & quoniã de dictis beneficiis ſimplicib. fuit authoritate Apoſtolica prouiſus Ioannes de Monte mayor clericus Placent. illuſtriſſ. Card. de Terra noua familiaris, vtpote Sedi Apoſtolicæ reſeruatis cum penſione* 80.*ducatorum, ſupplicatur Illuſtriſs. & Reuerendiſſ. Dd. veſtris declarari, an prouiſio dictorum beneficiorũ per Epiſcopum d. Lupo facta fuerit contra formã Concil. Trid. ſeſſ.*24.*ca.*17 *Congreg. Concilij ſapius reſpondit, Epiſcopũ habẽti vnum ſimplex beneficium, quod non ſufficiat ad eius ſuſtentationem, poſſe aliud ſimile cõferre, ſed non poſſe plura ſimplicia vſque ad ſufficiẽtem ſuſtentationẽ eidem cõferre citra diſpenſationem Apoſtolicam. Hier. Card. Matthæus.* Septima *pro Archiep. Hiſpal. Illuſtriſſ. & Reuerend. Domini, cum in S. Concil. Trid. ſeſſ.*24.*c.*17. *deciſum ſit, Epiſcopum nõ poſſe habenti beneficium ſufficiens aliud dare, ideo ſequuntur ſequentes dubitationes. Primo, an ſi ordinarius conferat tertium beneficiũ habenti iã duo beneficia ſimplicia, & dicta duo non ſufficiãt ad ſuſtentationem, talis prouiſio tertij beneficij ſit valida, vel potius nulla, vel per aſſecutionem tertij vacent omnia dicta priora, iam alias obtenta, aut quodnã ipſorum. Secundo, an in caſu, quo ex decreto Concil. Trid. ſeſſ.* 24.*ca.*17. *per aſſecutionem ſecundi beneficij vacet primum, & nihilominus illud habens continuat poſſeſſionem amborum, recipiendo ex eis fructus, poſſit a ſede Apoſtolica fieri impetratio iã de primo, quã de ſecũdo beneficio Tertio, an decretum Concil. Triden. ſeſſ.* 24.*c.*17. *habeat locum, quãdo beneficium primo obtentum eſt ſufficiens, iuxta ſuum verum valorem & honeſtã poſſidentis ſuſtentationem, quãuis tempore, quo ſecundum beneficium confertur, non ſufficiat propter onus penſionis ſuper tali beneficio impoſitum. Quarto, an quod dicitur in beneficiis, habeat locum in penſionibus, ſcilicet quod ordinarius non poſſit conferre beneficium habenti iã in penſionibus Eccleſiaſticis ſufficientem ſuſtentationem. Ad primum S. Congreg. Concil. cenſuit, collationem tertij beneficij eſſe validã : ſed ſi tertium ſit ſufficiens, vacare illa duo priora beneficia : ſin minus tenere prouiſũ dimittere alterũ ex illis.*

Ad

Ad secundum, vtrumque beneficium vacare. An autem collatio spectet ad sedem Apostolicam, Congregat. id remisit ad S. D. N. Ad tertium valere, dummodo prouisus post collationem sibi factam non consenserit pensioni. Ad quartum, minime habere locum in pensionibus.

311 Ex quibus declarationibus † apparet, Episcopum habenti duo beneficia simplicia etiam non sufficientia, non posse conferre aliud ad effectum retentionis, iuxta supradicta: quamuis Caualc. 3. *p. decis.* 33. *n.* 6. dicat, quod qui habet duo insufficientia, non potest habere aliud sine dispensatione Episcopi, & si contulerit tertium, quod sit sufficiens, per assecutionem illius illa duo priora ipso iure vacare, ex *d. c.* 17. iuncto *d. c.* 4. *sess.* 7. *de reform.* si vero tertium non sit sufficiens, vacabit vnum ex prioribus, quod maluerit dimittere.

312 Et † sic in hoc casu, cum non sit maior ratio de vno quam de alio, habebit locum optio, sicut quando duo curata simul conferuntur vni, Abb. *in dict. capitul. de multa, de prabend. numero* 11. Bernar. Diaz *in pract. cap.* 48. *nu.* 7. & Hojeda 1. *part. cap.* 13. *n.* 56. *cum aliis:* & idem quando ordinarius vni simul conferret duo beneficia sufficientia, seu plura beneficia.

313 Iuxta quod † in Concil. prou. Mediol. 5. *par.* 3. *tit. quæ ad beneficiorum collationem attinent, vers. quod synodi*, ita statuitur, *quod synodi Trident. authoritate 4. Concil. prou. nostro permissum est simplex beneficium habenti alterum, etiam eiusdem generis, quod personalis residentia munus non requirat, ob honestam illius sustentationem conferri, id ita locum habeat, vt ne tamen eo prætextus, causaue vitæ honestæ sustentandæ, plura quam duo beneficia simplicia vni, eidemque conferri liceat sine consensu, permissuve Sedis Apostolicæ.*

314 Apparet etiam † ex dicta declaratione Hispalensi ad 4. dictum decretum Concilij *c.* 17. non habere locum in pensionibus: & ratio quæ potuit mouere sacram Congregationem, est, quod licet pensiones hodiernę succedant loco beneficij, &c. vt dictum est 1. *par. c.* 5. tamen non sunt tituli beneficiales, vt ibi dictum est, & Concilium videtur habuisse respectum ad pluralitatem titulorum beneficialium, vt colligitur ex illius verbis ibi. *Quando vnus plurium officia occupat clericorum*, & ibi: *Neminem oportere in duabus ecclesiis conscribi, &c.* Et quod pensiones etiam plures non faciunt incompatibilitatem cum beneficiis, tradunt Duennas *regul* 71. *limit.* 5. Hojeda 5. *par. c.* 7. & nouissime Gonçalez *gl.* 5. §. 5. *n.* 14. *cum aliis:* & Açor 2. *par. lib.* 8. *c.* 10. *q.* 8. & *c.* 12. *q.* 6. Conducit quod ait Mandos. *reg.* 16. *Cancel. q.* 38. *circa finem*, quod maius odium est habere plura beneficia, quam plures pensiones, potest enim vnus habere beneficium de iure, licet reditus essent ad mille ducatos, & tamen non habere centum beneficia, quorum quodlibet valeat decem ducatos *argu. capitul. singula*, 89. *distinct.* at in pensione, quid refert habeat vnam pensionem mille, an centum pensiones decem ducatorum?

315 Vnde etiam pensio † non facit incompatibilitatem sub eodem tecto, vt cum Hieronymo Paulo *in practica Cancellaria, seu prouinciali, versicul. & inter cætera est necessaria*, tradit Gigas *de pensionibus, quæstion.* 32. Mandos. *de signatura gratiæ, titul. de dispensatione ad benefic. sub eodem tecto, versicul. an autem pensio*, & Hojeda 1. *parte, capitul.* 20. *numero* 18. & 22. facit decretum Sacri Concilij Tridentini *session.* 25. *de reformat. capitul.* 15.

Sed contrarium † tenet Rebuff. *in praxi, tit. de dispensatione ratione ætatis, vers. etiam si sunt sub eodem tecto*, nempe pensionem esse incompatibilem cum non possit simul obtineri sine dispensatione, nisi alia seu cum alio beneficio in eadem Ecclesia, & consuetudo illud suadeat, quia pensionem Papa concedit loco beneficij, *cap. ad audientiam, 2. de rescript.* & ideo consuluisse, quod acceptans præbendam in eadem Ecclesia, in qua habet pensionem, eidem pensioni renuntiare videtur per *Clem. gratiæ, de rescript.* nisi fuerit dispensatum, ad obtinen. vtrumque. 316

Quam sententiam † habere videtu stylus curiæ, 317
vt apparet ex claasula in pensionibus pro palatinis apponi solita, supra adducta *d. c.* 5. 1. *parte, nu.* 89. ibi, *Etiam sub eodem tecto, &c.* Et quia quando impetrans beneficium narrat habere pensionem super fructibus certi beneficij, additur, *Non tamen in eadem Ecclesia consistentis.*

Notanda tamen est † in proposito quædam declaratio S. Congregat. super *d. c.* 17. quæ sic ait. *Congregatio Concilij censuit, hoc decreto non comprehendi terrulas beneficiales, seu pia legata cum onere missas, aliaue diuina officia celebrandi, quæ neque Ecclesiæ habent aliquam denominationem, conferri tamen consueuerunt in titulum simplicis beneficij vni, vel pluribus presbyteris ad præsentationem hæredum, siue patronorum, & singula duorum, aut trium aureorum valorem excedunt: quod decretum Congregationis sanctissimus Dominus Noster probauit, & placuit seruari stylum Cancellariæ, vt vnica collatione plura vni conferri possint in titulum simplicis beneficij.* & alias S. Congr. respondit, beneficia, seu legata pia, quæ non habent altare, seu capellam, non inducere incompatibilitatem, de qua in *dicto capitulo decimoseptimo, session.* 24. 318

Quarto, circa dictum † decretum dubitatur, si 319
quis habeat duo beneficia, quorum quodlibet de per se non est sufficiens, & postea aliquod eorum contingat fieri sufficiens, an possit adhuc illa simul retinere, stante dicto decreto Concilij: & videtur dicendum non posse illa retinere, sed debere vnum ex eis dimittere, ad tradita in simili per Hojedam 1. *par.* 2. 13. *n.* 57.

Et quod dicatur † beneficium sufficiens, vide Ca- 320
putaquen. *decision* 63. *part.* 1. Nauar. *miscel.* 62. *de orat.* Menochium *de arbitrar. lib.* 2. *casu* 216. Gomezium *de expectat. n.* 107. Hojedam 1. *par. c.* 19. *à nu.* 22. Burs at. *consil.* 186. *libro* 2. *nu.* 12. Flamin. Paris. *de resignatione benefic. libro* 5. *quæst.* 6. *à num.* 131. Zerolam *verb. beneficium* §. 7. 8. *conclus. principali*, & Marcum Anton. Genuen. *d. c.* 64. *num.* 1. & Gonçalez *dict. glos.* 15. *numero* 39. Prosperum de Augustino *in addition. ad summam bullarij Quarantæ, verb. beneficiorum resignationes* 8. *causa*, Açor 2. *par. libro* 6. *cap.* 10. *quæst.* 8. & 9.

Existimo vero, ad istum † effectum computandas 321
esse distributiones quotidianas certas in beneficiis requirentibus residentiam, vt in canonicatibus, &c. Cosm. *in pragmat. sanct. tit. de collatio.* §. *quod si quis ex dictis, verb. residendo, & verb. interessendo*, licet contrarium videatur tenere Caputaquen. *d. dec.* 65. *n.* 3. & Flam. Paris. *d. n* 11. quamuis ad effectum regulæ de valore secus sit, ad dicta supra 5 *par. cap.* 3. *n.* 97.

Et de † glossa canonicatuum id certum existi- 322
mo, licet residendo lucrifiat, & ideo non compu-

teturin fructibus,ad effectum dictæ regulæ, *de valore.*

323 Sed licet † dicta procedant ſtante & attento decreto Concilij *dict.capitul.* 17. tamen illud non videtur vſu receptum ſaltim in Hiſpania:nam poſt illud,ſicut antea,ordinarij communiter contulerunt, & conferunt plura beneficia, etiam vltra duo vni, etiam quod vnum ſit ſufficiens ad congruam ſuſtentationem, & omnia ſimul retinent, dummodo alias non ſint incompatibilia: & etiam in curia idem ſit,
324 etiam poſt Concilium Tridentinum ſummi Pontifices narranti plura obtenta beneficia ſimplicia, niſi forte narretur magna multitudo titulorum, ſolent alia concedere:nec apponitur decretum de dimittendo obtenta intra duos menſes, quod ſolet apponi,quando narratur aliquod obtentum incompatibile.

325 Nec poteſt † dici,Papam ſuper illis tacite diſpenſare,quia hoc tollitur ex *c.non poteſt,verſi.cum vero, de præbend. in 6.* & tradit in propoſito Nauar. *de orat.miſcell.61.num.*2.alias *c.22.miſcellan.16. num.64.* Et Salzedo,*in pract. Bernardi Diaz, dict.c.* 47. ſeu 48.*litera C.*Manuel Rodriguez *in ſumma 1.tom.c.*31. *num.* 2. & Vega 1. *par.c.*36.*caſu* 25.& poſthæc Gon-
326 çalez *dict.gloſſ.*15. *numero* 27. licet contrarium dicat valde probabile, non ſtante ſtylo curiæ Romanæ contrario,Petrus Ledeſma *in ſumma 2.part. tract.7. capitul.*1.12.*concluſione,*4. *difficult.* non reſpondens *dict. capitul.* non poteſt. Et ſentire videatur Mandoſius ad Lapum *allegatione* 117.*litera B.ante finem,* & quicquid alias dicat Menoch.*de præſumptionibus libro 2.præſumptione* 20.*numer.*15. ex Imola *numero* 8. & Bonifacio *numero* 10. & 30. *in clauſula, ſi Romanus, de præbend.* qui non dicunt, quod ipſe dicit.

327 Et id † ſolum poſſet procedere,vbi Papa illa ſimul conferret, vt in ſequenti declaratione S. Congreg. ſuper *d.c.*17. ibi, *Quidam obtinuit duo beneficia incompatibilia à ſummo Pontifice:& illa in literis expreſſit,ſed non fuit diſpenſatum:reſpondit Congregatio teneri poſſe,niſi eſſent duæ parochiales ante Concilium obtentæ.*

328 Nec rurſus † dici poteſt, id in Papa procedere ex facultate ſibi tradita ab ipſo Concilio per decretum vltimum, *ſeſſion.* 25. *de reformat.* iuxta dicta ſupra 4.*par.capitul.*5.*à numero* 30. quia id intraret, ſi Concilium *dict. capitul.* 17. prohiberet collationem:ſed, vt diximus, non prohibet niſi retentionem.

329 Et præterea † non ſolum retinentur plura ex prouiſione manu Sanctiſſimi ſignata per fiat, ſed etiam ex prouiſione ſignata per conceſſum manu Cardinalis, vel alterius prælati, qui habent ſignaturam per conceſſum, qui non poſſunt dici cenſeri, & poſſe tacite diſpenſare contra Concilium, vt apparet ex declaration. Abulen. adducta *dict. capitul.* 5.*n.*34.

130 Vnde † Zechus *de republic. Eccleſiaſt.c.de beneficiatis n.*4.*verſ.notandum tertio*, ait *pro pluribus beneficiis ſimplicibus ſimul obtinen. & retinendis, quantum ex vſu & conſuetudine colligi poteſt, non eſſe neceſſariam diſpenſationem, paſſim enim ſine diſpenſatione acquiruntur, & retinentur, raro tamen forte tuta conſcientia, &c.* Et eodem *numero* 4.*verſ. notandum ſecundo, ad finem, & verſ.circa tertium caput.* ait,quod Papæ tolerantia, qui id ſcit & tolerat,in foro exteriori videtur excuſare, *argument.c.* 1.*de conſtit. in 6.* & regulariter in hoc diſpenſatio non petitur, & videtur id relinqui conſcientiæ cuiuſque, cum non poſſit tradi certa regula, quantum cuique ob perſonarum diuerſitatem ſufficiat ad honeſte degendum. *Hæc Zechus.* Et Moſcon. *de maieſt. milit. Eccleſ. libr.* 1. *part.*3. *capitul.*2. *pag.* 452.*in fin.*ait,quòd hodie de conſuetudine non datur diſpenſatio ad plura beneficia ſimplicia, ſed prælati inferiores videntur quòd conferre, poſſunt & de facto conferunt quibus placuerit,nulla habita ratione,an ſint pinguia,vel tenuia,quæ ſecundùm ea quæ habentur in *dicto Concilio ſeſſ.* 24. *cap.* 17. non ſatis laudabilia ſunt.

Et cum † meo tempore Romæ per aliquos Hi- 331
ſpanos prætenderentur fieri aliquæ impetrationes, iuxta dictum *caput.*17.Concilij,& dictas declarationes ſacræ Congregationis de beneficiis per ordinarios prouiſis, & aliquæ eſſent ſignatæ, tandem ad inſtantiam Regis noſtri Philippi Secundi, cuius anima requieſcat in pace, & eius ambaſſiatoris,ceſſauerunt, & non fuerunt ad effectum productæ.

Vnde videtur poſſe † probabiliter dici, opinio- 332
nem Innocentij, de qua ſupra,à *numero* 264.quam conſuetudo antiquiſſima approbauit, etiam hodie poſſe procedere, etiam in foro conſcientiæ, iuxta ibi dicta, non obſtante dicto decreto Concilij *capitul.*17. quia non eſt vſu receptum, ad notata *in c. erit autem lex,*4.*diſtinction.*& per Felinum, Nauarrum,& alios citatos ſupra, *numero* 150. & alia ibi dicta.

Quo † ſtante,offert ſe dubium, cum in diſpenſa- 333
tionibus cum illegitimis, vel alias irregularibus,ſeu inhabilibus diſpenſetur, vt quæcunque & qualiacunque beneficia Eccleſiaſtica,recipere, & retinere, dummodo plura ſimul non ſint, quam quæ à Concilio Tridentino permittuntur, iuxta ſtylum curiæ, libere,& licite valeant, an vigore talis diſpenſationis poſſit quis retinere plura beneficia,alias non incompatibilia, etiamſi vnum ſit ſufficiens ad ſuſtentationem.

Et videtur † quod non, propter illa verba, *Dum-* 334
modo plura ſimul non ſint,quam quæ à Concilio Tridentino permittuntur: quæ reſtringunt diſpenſationem,& ſic quoad illa retinenda non videtur diſpenſatus.

Nihilominus tamen † contrarium videtur dicen- 335
dum, ſtante quod Concilium in hoc non liget, vtpote non receptum,ſed adhuc poſſit procedere opinio Innocentij:nam illa verba, *dummodo plura non ſint*,&c.non reſtringunt, & modificant diſpenſationem, ſed exprimunt id quod ineſt de iure Concilij, quod receptum præſumitur, & ponuntur ad denotandum, quod Papa ibi per illa verba, *Quæcumque & qualiacumque beneficia,&c.*non intendit diſpenſare ſuper retentione incompatibilium, & ſic non ſonant in conditionem, ſeu modificationem, ſed in monitionem,& inſtructionem,*ad l.*3 *ff.de legat.*1. & tradita per Innocentium,Abbatem, & alios,*in c.fin. de præſump.*vbi Felin.*n.*29. Nauar. *in c.ſi quando,de reſcrip.excep.*9.*numero* 9.*& in Manuali c.* 27. *nu.*37. Couarr *in c.alma mater* 1.*par.*§.9.*ad finem*, & Thomas Sanchez *de matrin.lib.*3.*diſputat.*33.*num.*3.& dicta ſupra *numer.* 21. & ſic illegitimus taliter diſpenſatus, retinendo plura incompatibilia, non faceret contra ius eum inhabilitans, & prohibens tenere beneficia, ſed contra ius prohibens tenere beneficia incompatibilia, vt alias in ſimili dictum eſt ſup. *num.*18.

Diſpenſatus

Diſpenſatus tamen cum clauſula, *dummodo*, plura ſimul non ſint, non poteſt virtute talis diſpenſationis obtinere plura quàm vnum, etiamſi non ſit ſufficiens ad ſuſtentationem: quia iſta clauſula magis reſtringit diſpenſationem, ſolum diſpenſando ad vnum retinendum abſolutè & ſimpliciter: & ita declarauit S. Congreg. Concilij 1. Iulij 1595 his verbis: *Congregatio Concily cenſuit, qui diſpenſatus eſt ad beneficia, dummodo plura ſimul non ſint, non poſſe obtinere plura quàm vnum, quamuis illud ad vitam obtinentis honorifice ſuſtentandam non ſufficeret.* Et facit Concil. Nauar. 26. *de prabend.* vbi ait, Datarium ei reſpondiſſe, mentem Papæ eſſe, vt virtute diſpenſationis cum dicta clauſula, *dummodo non ſint plura*, nullus duo beneficia ſimul retinere poſſit. Sed quòd in hoc tantum profit, quod abſque illa non poterat obtinere niſi vnum ſimplex ex diſpenſatione ordinarij: & primum quod ſibi conferretur, virtute huius poterit obtinere, & retinere aliud quodcunque maluerit, modo non retineat duo ſimul.

§. 4.

De diſpenſatione ſuper pluralitate beneficiorum.

SVMMARIA.

An Epiſcopus, ſeu Legatus poſſit diſpenſare ſuper pluralitate beneficiorum incompatibilium, nu. 336. *In dignitatibus, perſonatibus ſeu officiis & curatis, indiſtincte diſpenſare non poteſt, ſed ſolus Papa diſpenſat*, numero 337. *Etiamſi diſpenſatio fieret principaliter, propter neceſſitatem, ſeu vtilitatem Eccleſiæ, contra Hoſtien. & alios.* numero 338.

Quod Epiſcopi poſſunt diſpenſare contra ius canonicum, etiam Concily, ex magna cauſa neceſſitatis, ſeu vtilitatis, procedit, quando ſuperior conſuli non poteſt: & in propoſito non videtur poſſe conſiderari periculum in dilatione ad conſulendum ſuperiorem. n. 336. & 340.

Infertur ad illam quæſtionem, an Epiſcopus poſſit diſpenſare in impedimentis matrimonium dirimentibus, quando impedimentum eſt occultum, & ad Papam non poteſt haberi recurſus propter paupertatem, vel alia impedimenta, & in ſeparatione eſſet magnum ſcandalum, n. 341. *Et communiter tenetur pars affirmatiua, ex dicta doctrina, quod Epiſcopi poſſunt diſpenſare contra ius etiam concily, ex cauſa neceſſitatis, qua hic concurrit*, nu. 342. *Contrariam ſententiam tenent Sot. Corduba, & alij relati*, n. 343. *Quæ probatur quia Epiſcopus non poteſt diſpenſare in lege Papæ, vel Concily qualis eſt iſta, niſi ei ſpecialiter concedatur, quod tamen nullibi ei conceditur in hoc caſu*, nu. 344. *Et idem eſt in Legato, ſeu Nuncio, niſi vbi habeat ſpecialem facultatem*, nu. 345. *Et procedit iſta ſententia, non ſolum quando mala fide contractum eſt matrimonium, ſed etiam quando bona fide*, &c. num. 346.

Rationi primæ ſententiæ reſpondetur, quod illa doctrina intelligitur ex magna cauſa neceſſitatis, non particularis, ſeu priuatæ, ſed publicæ, & communis, ſeu Eccleſiæ ſicut ex cauſa vtilitatis publicæ, & non priuatæ, à n. 347. *& alias poſſet aliquando Epiſcopus diſpenſare in prædictis impedimentis, etiam ante contractum matrimonium, licet impedimentum eſſet publicum, & tamen id non conceditur*, n. 349. & 350.

Non obſtat alia ratio primæ ſententiæ, quod tunc propter epicheiam videatur Papa dare facultatem diſpenſandi Epiſcopis, aut eam ſibi non reſeruare: quia quod Epiſcopus non poſſit diſpenſare in lege Papæ, vel Concily, prouenit ex natura rei, quia eſt inferior, qui non habet poteſtatem in ſuperiorem, nec in eius legem, & non ex eo, quod Papa ſibi reſeruet poteſtatem diſpenſandi, & eam tollat Epiſcopis: & epicheia eſt moderatio legis, non vero dat poteſtatem aut iuriſdictionem alias non habenti, quamuis poſſet moderari legem Papæ ſibi reſeruantis id, quod alias poterat Epiſcopus, vt in voto, nu. 351. & 352. *quod confirmatur exemplis adductis*, n. 353.

Ad replicã, ius naturæ, quod inferior diſpenſare nequeat in lege ſuperioris, interpretari ex epicheia, vt non intelligatur in caſu magnæ neceſſitatis, reſpondetur procedere, quando neceſſitas eſt publica, non priuata, n. 354.

Nec in impedimento affinitatis ſuperueniente matrimonio poteſt Epiſcopus diſpenſare ad petendum debitum, niſi forte ex conſuetudine, numero 355.

Quando prima ſententia admittenda eſſet, quæ tamen abſolute placet, eſſet accipienda, quando bona fide contractum eſſet matrimonium ex parte vtriuſque, ex decreto Concil. ſeſſio. 24. de reform. matrim. c. 5. *contra Thomam Sanchez, & alios*, à nu. 356.

Non admittit Author ſententiam Gabr. Vazquez docentis, poſſe nos operari contra noſtram opinionem, & ſequi opinionem contrariam, quam viri docti ſequuntur, & communiter exiſtimatur non continere errorem, ſed adhuc probabilitatem habere, quamuis ex propriis, & exintrinſecis principiis, & rationibus non probetur, &c. n. 360. *nam quamuis poſſit ſequi opinio probabilis relicta probabiliori*, n. 391. *quod etiam procedit in iudice, qui poteſt iudicare ſecundum opinionem probabilem, relicta probabiliori, non ex parte facti, ſed iuris*, n. 362. *tamen ea opinio probabilis eſt, quam aſſerunt viri ſapientes, & confirmant optima argumenta, quæ ſequi nihil improbabile eſt: & ſic, debet eſſe conformis, non ſolum exiſtimationi ſapientum, ſed etiam rectæ rationi*, nu. 363. *Et vt poſſit quis ſequi opinionem probabilem, debet eam iudicare veram probabiliter, etſi non veriorem, nec id repugnat etiam ex propriis principiis, & rationibus*, num. 364. & ſequent. *Et ſententia Gabr. Vazquez ſolum videtur vera in ſubdito obedienti ſuperiori*, &c. nu. 366.

Nuncio Hiſpaniæ ſolet dari facultas diſpenſandi ſuper quocunque impedimento publicæ honeſtatis ex ſponſalibus, &c. *vt in clauſula poſita* num. 367. *Et Commiſſario Cruciatæ conceditur facultas in foro conſcientiæ diſpenſandi cum his, qui primo & ſecundo affinitatis ex fornicatione contractæ gradibus coniuncti matrimonium contraxerunt, nec non in ſuperueniente ſimili affinitatis impedimento*, &c. *vt in clauſula poſita*, n. 368.

Circa alia beneficia Epiſcopi, ſeu Legati poteſt diſpẽſare, vt quis habeat plura beneficia, etiã reſidẽtiam requirẽtia, quæ nõ ſũt curata, aut dignitates, perſonatus, vel officia, vel duo vniformia ſub eodẽ tecto,

vel duæ prabendæ diuersarum Ecclesiarum, quarum qualibet per se sufficiat, secundum Abbatem, & alios, ita explicantes ca. sanctorum, 70. distinct. num. 369.

Sed in requirentibus residentiam verius est, non nisi Papam posse dispensare, ex d. c. sanctorum. n. 370. *Et hodie certum est, ex Concilio Tridentino, contra quod Episcopus seu legatus dispensare non potest.* num. 371.

Ex quo etiam non potest dispensare, vt quis habeat duo simplicia sufficientia, numero 372. & numero 373. *adducitur declaratio sacræ Congregationis.*

An hodie stante Concilio possit Episcopus, Nuncius, seu Legatus, dispensare ad duo beneficia difformia sub eodem tecto, sicut antea poterat, ex communi, à num. 374. *Resoluitur posse: nam ista facultas non apparet sublata per Concilium, non obstante* c. 4. sess. 7. *& clare censuit S. Congregatio in declaratione posita*, n. 377.

An obtinens plura beneficia ex dispensatione Papæ, sine causa tamen rationabili, sit tutus in foro conscientiæ, remissiue, n. 378.

Regula de triennali non suffragatur contra decreta Concilij. d. c. 4. sess. 24. & c. 17. sess. 24. *ex S. Congregatione*, num. 379. *de quo remissiue* numero 380. Et numero 381. *adducitur alia declaratio S. Congregationis.*

336 PRo complemento † huius materiæ videndum est, an Episcopus, seu Legatus possit dispensare super pluralitate beneficiorum incompatibilium.

337 In quo † breuiter dico, quod in dignitatibus, personatibus seu officiis, & curatis distincte dispensare non potest, sed solus Papa dispensat, vt tenet glos. *in cap. dudum 2. de elect. & in d. c. de multa, de prabend.* vt ibi glos. *verb. per sedem, & in c. 1. de consuetudin. in 6. verb. absque dispensatione, & in c. ordinarij, de officio ordinarij in 6. verb. sui beneficij, & in capit. non potest, de prabend. eod. lib. verb. Apostolicæ sedis*, & glos. Guliel. *in extrauagant. execrabilis, de prabend.* inter communes, *verb. quæ alias*, Domin. *in dict. capit. 1. numero decimotertio*, & Francus *ibi numero 7. & in capit. super eo, de praben. eodem libro, numero quarto.* Felin. *in c. at si clerici. §. de adulter. de iudic. numero quinto.* Millis *in reperi. versicul. dispensare non potest legatus de latere super pluralitate*, Rota *decisio. 4. de offic. legati in nouis*, alias 286. Mandos. *de signatur. gratiæ, tit. de disp. ad plura, versicul. aut loquimur*, Granut. ad Simonet. *de reform. q. 50. nu.* 22. P. Ledesma *in summa 2. par. tract. 7. cap. 1. 9. & 12. concl.* & Doct. communiter, vt testatur Abb. *in repet. d. cap. extirpanda, §. qui vero, num.* 38. & faciunt quæ tradit Staphil. *tit. de qualitate & statu bene. §. 1. quod sit, num 5. & 6.* & vt dicit Hostiens. *in d. c. de multa*, & refert Abb. *num. 19. & in d. repet. §. qui vero, num.* 38. & ibi Rebuff. opinionem hanc seruat curia Romana, & eius stylus, & sequitur Villad. *de legat. qu.* 14. *1. par. num.* 81. dicens, quod ita stylus curiæ recipit, & Quintin. *in c. de multa, num.* 111. dicens, quod pars Dd. melior hoc tenet, forique Romani seruat vsus, &c.

338 Quamuis † ipse Hostiensis *ibi*, & Abbas *locis citatis*, Selua *4. par. quæst. 7. n. 29.* Rebuf. *in praxi, tit. de dispensatione ad plura, à num. 30. & in repet. d. §. qui vero, circa 5. artic.* Abbas, *de pluralitate beneficior.* Gambarus *de offic. legati, libro 5. tit. an legatus possit plura beneficia vni conferre, à n. 98.* Duaren. *de benefic. libro 8. cap. 4.* Gregorius Lopez *in l. 3. titul. 16. parte 1. gloss. vlt.* & Hojeda *2. par. cap. vl. à num. 16.* & alij teneant, Episcopum & Legatum de iure posse dispensare, quando dispensatio fieret principaliter propter necessitatem, seu vtilitatem Ecclesiæ, & non ob vtilitatem personæ, propter prærogatiuam meritorum.

Nec obstat, quod † Episcopi possunt dispensare 339
contra ius canonicum, etiam Concilij, ex magna causa necessitatis, seu vtilitatis, Rot. *decis. de iure patron. in nouis*, Abbas *in d. cap. at si clerici, §. de adult. num. 9.* post Ioan. de Lignano, *ibi*, Roman. *consil. 325. nu. 7. & 8.* vbi Horat. Mandos. *litera C. & singul. 486.* Felin. *in c. 1. de constitut. num. 49. & in c. 1. de sponsal. sub num. 5.* Millis *versic. dispensare potest Episcopus contra Concilium*, Gambarus *de officio legati lib. 10. à num. 400.* Tiraq. *de pœnis in præfat. nu. 31.* Duennas *reg. 248. num. 2.* Hojeda, qui plures refert *d. c. vltim. num. 22.* Ioan. Gutierrez *canonic. quæst. libro 1. cap. 23. num. 18.* Syluest. *verb. dispensatio, num. 15.* & Thomas Sanchez, qui plures etiam refert, *de matrimon. lib. 2. disputat. 40. num. 3. & lib. 7. disput. 7. numer. 6. & lib. 8. disput. 5. numer. 1.* nam † id procedit, quando supe- 340
riori consuli non potest, Felin. *in d. c. 1. de constitu. nu. 50.* Decius *in dict. §. de adulter. num. 82.* Rochus *in cap. fin. de consuetud. sect. 3. num. 13.* Bott. *de Synodo 3. par. art. 1. num. 50.* Duennas *ibi*, & Hojeda *num. 23.* & Ioann. Gutierrez Syluest. & Thom. Sanchez, & Armilla *verb. dispensatio, num. 19.* At in proposito non videtur posse considerari periculum in dilatione ad consulendum superiorem: & conducit quod tradit in proposito, Less. *de iust. & iur. libro 2. cap. 34. numero 150.*

Vnde obiter † infertur ad illam quæstionem, an 341
Episcopus possit dispensare in impedimentis matrimonium dirimentibus, quando impedimentum est occultum, & ad Papam, vel alium habentem facultatem dispensandi non potest haberi recursus propter paupertatem, vel alia impedimenta, & in separatione esset magnum scandalum.

In † qua Dd. communiter tenent partem affirma- 342
tiuam ex prædicta doctrina, quod Episcopi possunt dispensare contra ius etiam Concilij ex causa necessitatis, quæ hic concurrit. Ita Angelus verb. dispensatio, *numer. 5.* Syluester *dict. numero decimoquinto.* Tabiena *quæstio. 14. Margarita confess. eodem verb.* & Armilla *numero 19.* Nauar. *in Man. cap. 22. numero 85. & consilio decimoquarto de consanguinit. & affinit.* Cuchus *in institutionib. maioribus libro secundo, titul. 6. numero 310.* Spino *de testament. gloss. 15. numero 86.* Anton. Gomez. *in explicatione Bullæ Cruciatæ, ad 10. clausulam numero 58.* Zerola *in praxi Episcopali 1. part. verb. dispensatio. §. 3.* Bartholom. Ledesma *in summa Sacramentorum, de matrimonio dub. 50.* Man. Rodrig. *in explicatione Bullæ Cruciatæ. §. 13. numero 6. & in addition. numero 14. & in summ. 1. 10. cap. 234. numero 2.* Candelabrum aureum *de matrim. numero 248.* Graffius *libro 2. capitulo 81. numero 14.* Vega *in summa 1. par. capitulo 88. casu 1.* Ludou. Lopez *instructor. conscient. 2. tom. part. 2. capitulo 59.* Enriquez *in summa libro 12. cap. 3. §. 2. & libro 13. cap. 14. §. 3.* Valentia *4. tom. super 3. part. disput. 10. quæstio. 5. puncto 5.* Toletus *in summa lib. 7. cap. 18.* Azor. *2. part. lib. 3. cap. 51. quæst. 1.* Rebellus *de obligat. iust. 2. par. libro 3. quæst. 5. numero 20.* & nouissime Thom. Sanchez *dict. libro 2. disput. 40. & dicto libro 8. disp. 5. num. 1. & disp. 6. num. 20. & 24.* & Theologi moderni Hispaniæ

næ communiter: & ita practicari aiunt Manuel Rodriguez supra, & Enriquez *dict. §. 2. in gloſſa, litera K.* Tolet. *c. 18. ſeu 22. dic. 3.* Leo *in theſ. for. Eccleſ. ca. 23. n. 43.* Vgol. *de offic. Epiſc. ca. 60. §. 1.* Piaſec. *in praxi Epiſc. par. 2. ca. 1. ſub nu. 14. pag. 104.* Salas *de leg. diſp. 20. ſect. 3. à nu. 24.* D. Sahagun *in d. §. de adult. numero 79.*

343 Contrariam † tamen ſententiam tenent Sot. *de iuſt. & iur. libr. 1. quæſt. 7. artic. 3. & in 4. diſt. 37. quæſt. 1. artic. 2.* Corduba *libr. 1. quæſt. qu. 11. & in ſumma quæſt. 45. 2. puncto primæ opinionis*, Veracr. *in ſpec. coniug. 3. part. articul. 18. ad fin.* Bart. Medina 1. 2. *quæſt. 10. 97. articul. 4.* & Petrus Ledeſma *de matrim. quæſt. 56. articul. 5. dub. 1. & in ſumma de matrimon. capitulo 27. 1. difficult.* quam etiam communem, & practicari in Eccleſia dicit Corduba *dicta quæſtione 11.*

344 Quæ † ſententia probatur, quia Epiſcopus non poteſt diſpenſare in lege Papæ, vel Concilij, qualis eſt iſta, niſi id ei ſpecialiter concedatur, *cap. dilectus, de tempor. ordin. ibi, cum illi huiuſmodi diſpenſatio minime ſit permiſſa, & ibi gloſſ. verb. com. Pap. ibi. n. 3. & de leg. lib. 6. c. 14. à n. 4.* Salas *eod. tract. dict. diſp. 20. ſect. 3. à num. 19.* Vgolin. *de offic. Epiſc. ca. 57. §. 2. in princ.* vt notant Dd. *in d. §. de adulter.* Suarez 5. *tom. de cenſuris, diſput. 6. ſect. 4. numer. 7. & diſput. 7 ſect. 4. à num. 1. ad 6. & diſputat. 29. ſect. 1. num. 21. & diſp. 41. ſect. 2. numer. 3.* & in propoſito Couart. *in 4. 2. par. cap. 6 §. 10. numer. 11.* quod tamen nullibi ei conceditur in hoc caſu: & eſt declaratio S. Congreg. Concilij ſuper *capitul. 5. ſeſſion. 24. de reformat. matrimon.* quæ ſic ait: *Epiſcopus authoritate ordinaria non habet facultatem in gradibus affinitatis, ſeu conſanguinitatis à iure prohibitis, contrahentes matrimonia diſpenſandi.*

345 Et idem † eſt in legato, ſeu nuncio, niſi vbi habeat ſpecialem facultatem, Sanchez *de matrim. d. lib. 8. diſput. 6. n. 15.*

346 Et procedit † iſta ſententia non ſolum quando mala fide contractum eſt matrimonium, quo caſu ipſi contrahentes ſe ſua culpa in illam neceſſitatem & periculum iniecerunt, & ideo ſibi imputent, ſed etiam quando bona fide, & in facie Eccleſiæ, ignorando impedimentum, ex dicta ratione: quamuis tunc primam ſententiam dicant eſſe piam & probabilem, Sotus *d. art. 2.* Corduba, Veracruz, & P. Ledeſma *ſupra*, & eam admittat Gabr. Vazquez 1. 2. *tom. 2 diſputat 178. nu. 16.* niſi Pontifex conſuli poſſit per Epiſcopum, &c. qui male allegat Sotum *dict. art. 3.*

347 Nec obſtat † ratio primæ ſententiæ: nam illa doctrina, quod Epiſcopi poſſint diſpenſare etiam contra ius Concilij ex magna cauſa neceſſitatis, quando ſuperior conſuli non poteſt, intelligitur ex magna cauſa neceſſitatis, non particularis, ſeu priuatæ, ſed publicæ, & communis, ſed Eccleſiæ, vt patet ex citatis *numer. 338. & ſequ.* tunc enim ratio boni communis id expoſcit: nec de neceſſitate particulari & priuata eſt habenda ratio, cum lex in communi feratur, &c.

348 Et quod † intelligenda ſit de neceſſitate publica, conſtat: nam Dd. eodem modo loquuntur de magna cauſa vtilitatis, quæ neceſſario in propoſito intelligenda eſt de vtilitate publica, & non priuata, imo expreſſe Dd. citati *d. n. 338.* id negant de vtilitate perſonæ.

349 Et ſi † intelligeretur de neceſſitate particulari poſſet aliquando Epiſcopus diſpenſare in prædictis impedimentis, etiam ante contractum matrimonium: nam etiam tunc poſſet aliquando occurrere tali neceſſitati, & tamen tunc nullus ſcriptor id admittit præter Thomam Sanchez *ſupra numero 7.* & Salas, & aliquos Epiſcopos diſpenſaſſe audiui. quamuis ſciam Nuncium Hiſpaniæ ſemel diſpenſaſſe ante contractum matrimonium in impedimento primi gradus affinitatis ex copula fornicaria, de cõſilio aliquorum Theologorum. Et de menſe Auguſti 1610. diſpenſauit in ſimili impedimento primi & ſecundi gradus affinitatis ex copula illicita D. Lauræ, Ottanus Epiſcop. Abulen. de conſilio lectorum S. Thomæ, & aliorum Theologorum huius ciuitatis, quod & alij poſtea probarunt, vt Maria, quæ habuit copulam cum Petro, ex qua manſit grauida, nuberet nepoti ex ſorore d. Petri, & copula & grauidatio attribueretur nepoti, & non ipſi Petro, de quo erat rumor in populo, & ſic conſuleretur honori puellæ & auunculi, ſcandaliſque ac periculis, quæ inde oriri poterant: quod tamen ſucceſſit malè, ſicut factum eſt: nam poſtea ipſa rem detexit & receſſit à marito. Nec iſta erat iuſta cauſa ad talem diſpenſationem, quantumuis aliàs poſſet Epiſcopus diſpenſare etiam ante contractum matrimonium: nam non erat ſumendum matrimonium, vt medium ad id, nec erat abſolutè neceſſitas illud contrahendi, cum antea inter illos tractatum non eſſet niſi ad prædictum finem, qui non eſt procurandus medio matrimonij, ad quod propter affinitatem erant inhabiles, &c.

Et ſimiliter † poſſet etiam aliquando diſpenſare, 350
licet impedimentum eſſet publicum, nam etiam tunc poſſet occurrere talis neceſſitas, & tamen tunc nullus author id concedit, ſed omnes loquuntur quando impedimentum eſt occultum, &c. quamuis etiam tunc poſſe Epiſcopum diſpenſare in facti contingentia, quando etiam matrimonium erat iam ſeparatum, conſuluerint aliqui Theologi huius ciuitatis, & de facto diſpenſaſſe audiuerim: iam enim moris eſt Theologis Hiſpanis huius temporis, omne facere probabile, nouas inuentando opiniones, adeo vt nihil fere fit, quod ab eis non probetur: vnde veritas, & doctrina ſolida & antiqua, magnam iacturam fecerunt.

Nec obſtat † alia ratio primæ ſententiæ, nempe, 351
quod tunc propter epicheiam videatur Papa dare facultatem diſpenſandi Epiſcopis, aut eam tollat ſibi reſeruando, non enim vult iniicere laqueos peccatorum, & animas in huiuſmodi laqueis manere: quia pro reſponſione aduertendum eſt, hoc quod Epiſcopus non poſſet diſpenſare in lege Papæ, vel Concilij, prouenire ex natura rei, quia Epiſcopus eſt inferior, & inferior non habet poteſtatem in ſuperiorem, nec in eius legem. *c. inferior, 21. diſtinct. cap. cum inferior, de maiorit. & obedient. Clemen. ne Romani. in prin. de elect.* & non ex eo, quod Papa ſibi reſeruet poteſtatem diſpenſandi, & eam Epiſcopis, Suarez *d. §. tom. diſp. 7. ſect. 4. n. 4. & diſp. 41. ſect. 6. nu. 3.* ſequitur Thom. Sanchez *libr. 7. diſput. 7. num. 6. & lib. 8. diſp. 2. n. 12. & diſp. 6. n. 14.* quamuis contrarium videretur dicere *in d. lib. 2. diſp. 40. nu. 3. in 2. ratione*, dicens iſtam reſeruationem in caſu tantæ neceſſitatis intelligendam non eſſe, epicheia autem eſt moderatio legis deficientis propter vniuerſale, & temperat illius rigorem in caſibus ſpecialibus, & extraordinariis, non vero dat poteſtatem, aut iuriſdictionem alias non habenti, quamuis poſſet moderari legem Papæ, ſibi reſeruantis id, quod alias poterat

Episcopus, auferendo illi potestatem, alias competentem.

352 Vnde cum † Episcopus possit dispensare in omni voto, nisi Papa sibi specialiter reseruasset, posset Episcopus in casu magnæ necessitatis, cum ad Papam non posset haberi recursus, dispensare in voto reseruato, puta castitatis, vt dicunt Sylvest. Armill. Cuchus, & alij *supra*, & Pet. Ledesm. *in summa 2. par. tract. 10. capitulo 8. 3. p. dicto 4.* & Thom. Sanchez plures citans *libro 8. disput. 9. numero 22.* Açor *supra*, & *1. p. libro 11. capitulo 19. quæstio octaua.* Suarez *de relig. 2. tom. tract. 6. libro 6. capitulo 26. à numero nono*, quia quod Episcopus in illo nequeat dispensare, prouenit ex reseruatione Papæ, & non ex natura rei: vnde epicheia potest moderari legem, per quam fit illa reseruatio, vt non intelligatur in casu tantæ necessitatis.

353 Et quod † epicheia non det potestatem & iurisdictionem alias non habenti ex natura rei, etiam in casu magnæ necessitatis priuatæ, patet exemplo excommunicationis, à qua non potest quis absolui etiam in casu extremæ necessitatis, vt in articulo mortis, ab eo qui non est sacerdos: neque à simplici sacerdote posset, nisi ius id specialiter concessisset: & exemplo matrimonij, quod non potest contrahi coram non parocho, etiam in casu magnæ necessitatis, & mortis periculi. Accedit quod, vt inquit Gabr. Vazquez 1.2. *tom. 2. disp. 176. nu. 3.* epicheia non habet locum in iure naturali, quale est istud, quod inferior non dispenset in lege superioris, quia in eo non cadit emendatio, sicut in lege humana.

354 Quod si replices, ius † illud naturale, quod inferior dispensare nequeat in lege superiori, interpretari vt non intelligatur in casu magnæ necessitatis. Respondeo id procedere, quando necessitas est publica, non priuata, iuxta supradicta.

355 Vnde † etiam verior videtur opinio Cordubæ *libro 1. quæst. 9. c. 12. 4. dicto.* & Couarr. *in 4. 2. p. c. 7. § 2. numero 6.* quod in impedimento affinitatis, superueniente matrimonio, non posset Episcopus dispensare ad petendum debitum, nisi forte ex consuetudine, quamuis Dd. communiter contra teneant, & etiam Sot. & Medin. *sup.* & Ioan. Gutier. *à num. 15.* Manuel. Rodrig. *num. 7.* & Lud. Lop. *sup.* & *1. tom. c. 80.* & *296.* & Valen. etiam *vbi sup.* de quo late Thom. Sanchez *d. lib. 3. 8. disp. 12.*

356 Et quando † prima sententia admittenda esset (quæ tamen mihi absolute non placet) esset omnino accipienda, quando bona fide contractum esset matrimonium, vt voluit Barthol. Ledesm. Man. Rodriguez & Vega & Piasec. *supra.* & etiam Zerola, & Leo qui volunt quod matrimonium sit contractum ignoranter quoad impedimentum, & sit consummatum: & regulariter Reuel. quamuis Angel. Sylu. Tabiena, Margarita, Armilla, Nauar. Cuch. Spino, Ant. Gom. Candel. aur. Graf. & Valent. & Tolet. Vgol. & Salas *supra*, bonæ fidei non meminerint, & Enriquez *d. § 2. in gl. litera K. & litera O.* videatur eam non requirere.

357 Et † requireretur bona fides, non solum ex parte vnius, sed vtriusque, ita quod ambo contrahentes probabiliter impedimentum ignorassent, & in contrahendo solemnitates requisitas seruassent, vt recte inquit Lud. Lop. *d. c. 59.* ex decreto Concilij *sess. 24. de reform. matrim. c. 5* dicente, quod si quis intra gradus prohibitos scienter matrimonium contraxerit, aut solemnitatibus requisitis neglectis separetur, &

358 spe dispensationis consequendæ careat: quamuis † Thom. Sanchez *supra nu. 4.* teneat sufficere bonam fidem vnius, licet alter mala fide contraxerit, non obstante Concilio, quia Tridentinum, inquit, vocat hanc pœnam, ibi, *Eisdem subiaciatur pœnis*, non autem æquum est puniri innocentem ob alterius delictum, vt tenet P. Ioseph. de Acosta *lib. 6. de conuersione Indorum capitul. 22.* & quidam viri docti neoterici.

Sed respondeo, dicta † verba Concilij in vno sic 359
contrahente verificari, cum dicat, *Si quis, &c.* & ob delictum & pœnam vnius alterum non pœnam, sed damnum in consequentiam sustinere, quod iniquum non est.

Nec admitto, † vt obiter dicam, sententiam P. 360
Gabr. Vazq. 1.2 *disput. 62. c. 4.* præcipue docentis, posse nos operari contra nostram opinionem, & sequi opinionem contrariam, quam viri docti sequuntur, & communiter existimatur non continere errorem, sed adhuc probabilitatem habere, atque adeo non esse antiquatam, quamuis ex propriis, & intrinsecis principiis, fundamentis & rationibus illa nobis non probetur, sed nostram opinionem veram existimemus, & contrariam falsam, quia per extrinseca principia, nempe authoritatem Dd. qui contrariam sequuntur, possumus iudicare illam esse probabilem, & sic secundum eam operari, tenta adhuc propria opinione, & assensu illius per propria, & intrinseca principia, fundamenta, & rationes: quam sententiam tenet etiam Azor *part. lib. 2. cap. 17. 7. quæstio.* & Sairus *in claui regia, libr. 1. capitul. 6.* & videtur sequi Thom Sanchez *in præcept. Decalog. lib. 1. capitulo 9. numero 6. & 16.* hanc inquam sententiam non admitto.

Nam quamuis † possit sequi opinio probabilis re- 361
licta probabiliori, vt contra Sylvest. *verb. opinio, §. 2. ad fin.* Caiet. *eod. verb.* Corradum, *tract. 7. de contractibus, quæst. vlt.* Adrianum *quodlibet. 2. 3. part.* Sotum *lib. 3. de iustit. & iur. quæst. 6. artic. 5. ad 4.* Nauar. *c. 27. numero 286.* & Cordubam *libr. 2. quæst. qu. 3.* Anton. Perez *certamine 10. Scholast. numero 55.* tenent Armilla *verb. opinio*, Barthol. Medina 1.2. *quæstio. 19. articul. 6.* Aragon 2.2. *quæst. 63. art. 4.* & ibi Salon. 2. *controuersia*, Bannes *eod. 2. 2. quæstio. 10. articul. 1.* Valentia 3. *tom. disp. 5. quæst. 7. punct. 4.* & Ludou. Lop. *instruct. conscien. 1. tom. capit. 120. & 287.* Sairus *de censur. libr. 155. numero 4. & 8.* & P. Nauarr. *de restitutio. libr. 3. cap. 1. numero 237.* Sairus 1.2. *tract. 8. disp. vnica sectio. 6.* (qui tamen tenet tutiorem partem sequendam, si fieri potest absque notabili detrimento) Suarez *tom. 5. de pœnit. disp. 22. sect. 9. numero 6. & 5. tom. de cens. disp. 40. sect. 5. numero 6.* Thom. Sanchez *de matrimon. libr. 2. disp. 41. numero 30. libr. 3. disp. 20. numero 4. & libro 8. disp. 6. numero 18. & in præcept. Decal. d. libro 1. c. 9. à n. 14.* & nouissime Lorca 1.2. *disp. 36.* de actibus humanis (qui etiam tenet prædictam sententiam,) Gab. Vazq. *disp. 41.* & recentiores communiter.

Quod † etiam procedit in iudice, qui potest iu- 362
dicare secundum opinionem probabilem relicta probabiliori, non ex parte facti, sed iuris secundum prædictos, excepto Bannez, *dict. quæstio. 63. artic. 4.* & Gabr. Vazquez *disp. 64. cap. 2.* & Sanch. *dict. capit. 9. num. 47. dicente probationibus.* & Valent. *supra*, qui non solum in iudice, sed in qualibet materia iustitiæ, quando agitur de præiudicio tertij tenet contrarium.

Tamen † ea opinio probabilis, quam asserunt 363
viri sapientes confirmant optima argumenta, quæ

sequi

ſequi nihil improbabile eſt, vt diffinit Ariſt. 1. *topicor. cap.* 1. & 1. *ethicorum cap.* 4. & tradunt Medina, Aragon, & Salon *ſupra*, & Anto. Perez *ſupra nu.* 48. ait non omnem opinionem poſſe dici probabilem, ſed illam dumtaxat, quæ fulcitur, atque firmatur rationibus bonis, & authoribus authoritate dignis, &c. Itaque vt opinio probabilis ſit, non ſatis eſt quod eam aſſerant viri ſapientes, ſed etiam opus eſt quod eam confirment optima argumenta, &c. Et vt etiam dicunt Medina, & Aragon *ibidem*, opinio probabilis, non ſolum debet eſſe conformis exiſtimationi virorum prudentum, & ſapientum, ſed etiam rectæ rationi.

364 Et vt † poſſit quis ſequi opinionem probabilem, debent eam iudicare veram, etſi non veriorem, vt dicit Salon, & Valentia *ſupra*, & Ludou. Lopez *dict. capitul.* 287. & alij. Quod apertius tenet idem Salon *ſupra, quæſtio.* 5. *articul.* 4. dicens, quod quando variæ ſunt Dd. opiniones in his, quæ pertinent ad mores, & conſcientiam, & vtraque opinio habet authores grauiſſimos, vtraque eſt probabilis illi, qui non valet quæ verior ſit, & vim argumentorum expendere: qui vero valet attingere, quæ illarum verior ſit, ita vt vnam iudicet veram, & alias falſas, debet agere iuxta illam, quam iudicat veram, quia aliter ageret contra conſcientiam, & ita tenet etiam Valentia *ſupra*, & communiter Thomiſtæ.

365 Nec verum † eſt, quod dicunt Gabriel. Vazquez, & Açor *ſupra* repugnare ex propriis principiis, & rationibus haberi aſſenſum vtriuſque partis, & opinionis contrariæ, duo enim aſſenſus contrarij de eadem re in eodem eſſe non poſſunt, nam quamuis verum ſit quod duo aſſenſus contrarij certi, & euidentes de eadem re eſſe non poſſint, & quod ex propriis principiis, & rationibus veris in ſe, & à parte rei, non poſſit haberi aſſenſus circa oppoſita, tamen ex propriis principiis, & rationibus probabiliter veris bene poteſt haberi aſſenſus circa oppoſita vti probabiliter vera, quia bene poteſt quis probabiliter aſſentiri vni opinioni ex aliquibus rationibus & principiis, quæ videntur probabilia, & alteri contrariæ etiam probabiliter, aut probabilius ex aliis rationibus, fundamentis, & principiis quæ videntur etiam probabilia, aut etiam probabiliora, & bene poteſt quis vtramque opinionem iudicare probabiliter veram, qui tamen bene ſcit à parte rei vnam tantum, cum ſibi contradicant, eſſe veram, & aliam falſam, & ſic non poteſt habere iudicium de veritate, & falſitate rei, ſcilicet, quod res ipſa ſit, & non ſit vera vel falſa, vt recte Salon. *ſupra d.* 2. *controuerſia.* 4. *concluſ. verſi. obſeruandum quoque*, Ant. Perez *ſupra nu.* 39. & 41. & tenet etiam Salas *d. ſect.* 6. *in princip.* & Lorca *d. diſp.* 39. *n.* 1. & Sanch. *dict. ca.* 9. *num.* 12.

366 Sententia † autem Gabriel. Vazquez & Açor, ſolum videtur vera in ſubdito, qui ſuperiri præcipienti iuxta opinionem aliorum, quam ipſe ſubditus putat falſam, poteſt & debet contra propriam opinionem obedire formando conſcientiam, quod id ſibi licet ratione obedientiæ debitæ, vt tenet Cord. *lib.* 3. *quæſt.* 9. quem ſequuntur Gabr. Vazquez *d. diſp.* 62. *cap.* 6. & Azor ſupra *quæſt.* 9. & licet diuerſa ratione, nempe ſumpta à ſua opinione, de qua ſupra, & Salas *ſect.* 8 *à num.* 75. Et ita procedit quod ait Mag. fr. Ioan. Marq. *en ſu gouernador Chriſtiano, lib.* 1. *c.* 10. *pag.* 52. *ad fi. & ſeq.*

367 Et aduerte † quod nuntio Hiſpaniæ ſolet dari facultas ſuper quocumque impedimẽto publicæ honeſtatis & iuſtitiæ, vbi ſolum ſponſalia interceſſerint, vt matrimonium inter ſe contrahere, & in facie Eccleſiæ ſolemnizare, ac poſt quam contractum fuerit in eo remanere, ac pariter cum illis, qui huiuſmodi impedimentis non obſtantibus illud alias tamen rite iamiam contraxerint, etiamſi carnali copula conſummauerint, & prolem exinde ſuſceperint, ipſos ab inceſtus reatu, ac etiam à ſynodalibus cenſuris abſoluendi, vt matrimonium denuo inter ſe, dummodo propter hoc mulieres raptæ non ſint, cõtrahere, & vt præfertur ſolemnizare, ac pariter in eo remanere libere, & licite valeant diſpenſandi, prolemque exinde ſuſceptam, & ſuſcipiendam legitimam decernendi, atque nuntiandi, vt his verbis habetur in facultatibus Do. Cæſaris Speciani Nuntij Sixti V.

Ac commiſſario † Cruciatæ conceditur facultas 368
nullis datis literis ſeu per confeſſores laceratis cum his, qui primo & ſecundo affinitatis ex fornicatione contractæ gradibus coniuncti matrimonium contraxerunt, dummodo ſi poſt Concilium Tridentinum illius formam ſeruauerint, ac impedimenta huiuſmodi penitus occulta ſint, & alter contrahentium tempore contracti matrimonij impedimenti ignarus extiterit, vt altero ita, vt prædicitur, impedimentum ignorante de nullitate prioris conſenſus prius certificato, tacitoque, ſi videbitur ad euitanda ſcandala cauſa nullitatis matrimonium inter ſe, etiam ſecrete de nouo contrahere poſſint in foro conſcientiæ duntaxat, ſi ad euitanda grauia ſcandala diſpenſandum iudicauerit, diſpenſare, prolemque ſuſceptam, & ſuſcipiendam exinde legitimam decernere, nec non etiam in ſuperueniente ſimili affinitatis impedimento, ſimiliter diſpenſare, vt debitum petere poſſint, vt his verbis habetur *in ſummario Latino*, explicat Manuel Rodriguez *in d. explicatione bullæ* §. 23. *à numero* 6. *in addition. à numero* 13. Thomas Sanchez *dict. libr.* 8. *diſp.* 6. *à numero* 23.

Circa † alia vero beneficia Epiſcopus ſeu legatus 369
poteſt diſpenſare, vt quis habeat plura beneficia, etiam reſidentiam requirentia, quæ non ſint curata, aut dignitates, perſonatus, vel officia, vel duo vniformia ſub eodem tecto, vel duæ præbendæ diuerſarum Eccleſiarum, quarum quælibet per ſe ſufficiat, ſecundum Abbatem, *in dict. cap. cum iam dudum. num.* 9. *& in repetit. d.* §. *qui vero. nu.* 41. *&* 42. Staphil. 2. *forma expectat. num.* 4. *&* 5. & Seluam *d.* 4. *par. quæſt.* 7. *caſu vltim.* & Gambarum, *d. lib.* 5 *tit. an legatus poſſit plura beneficia vni conferre à n.* 231. *&* 238. qui ita explicant *c. ſanctorum* 70. *diſtinct.* Rebuff. *d. tit. de diſpenſatione ad plura. num.* 29. *& in repet. d.* §. *qui vero, vbi ſupra.* Ioan. Quintinum, *ſupra nu.* 112. *& ſeq.* Hojedam *d.* 2. *part. c. vlt. num.* 13. *&* 14. & Granutium ad Simonetam *dict. quæſt.* 50. *de reſeruat. verb. incompatibilia.* Poſt hos Piaſec. *in praxi Epiſc. par.* 2. *cap.* 25. *num.* 26.

Qui tamen † in requirentibus reſidentiam ait 370
non niſi Papam poſſe diſpenſare, quod etiam ait Rebuff. *tit. de diſpenſatione ratione ætatis, verb. in cathedralibus, ver. inſuper, quod eſt verius ex d. ca. ſanctorum* 70. *diſtinct.* quod ad omnia beneficia pertinet, & non ſolum ad præbendas Eccleſiarum Cathedralium ſeu collegiatarum, vt contra Doct. recte explicat Quintanaduennas, *d. lib.* 4. *ex nu.* 23. *ad* 44. qui eſt videndus.

Et eſt hodie † certum ex S. Concilio Trident. *d.* 371
cap. 17. *ſeſſio.* 24. *de reform.* ibi: *Dummodo vtrumque*

personalem residentiam non requirat, contra quod Episcopus seu legatus dispensare non potest, ex glo. per tex. *ibi in capit. dilectus 1. verb. cum se facultas, de præben.* communiter approbata, vt per Nauar. *de oration. cap. 11. numero 24.* Felin. *in d. c. 1. de constitution. num 49 & in d. c. 1. de sponsal. nu. 5. & in d. c. at si clerici, §. de adulteriis. num. 5.* & ibi Decius *numero 37.* Probus ad Monach. *in cap. fin. de consuetudin. in 6. num. 21. & 22.* Duennas *regul. 249.* Leo *in thes. for. Eccles. c. 23. nu. 44.* & in terminis Zerola *in praxi Episcopali, verb. benef. §. 7. concl. 7. & 8. principali ad fi.* & Zechus *de republica ecclesiast. c. de beneficiatis, nu. 4. versic. notandum 3.* & Açor *1. par. libr. 3. c. 8. quæstio. 6. c. 9. q. 3. & 6. c. 10. q. 4. c. 11 q. 23. & c. 50. nu. 6.* & nouissime Vgolin. *de offic. Episc. c. 14. §. 2. num. 1. & 2.* qui † ex eo etiam dicunt non posse dispensare, vt quis habeat duo beneficia simplicia sufficientia contra d. decretum, & Quintanaduennas *dict. lib. 4. n. 131.* Villar del patronado de Catalayud. 4. *par. in princ. numero 9.* & Lessius *d. lib. 2. cap. 34. num. 146.* Açor etiam *d. lib. 2. cap. 7. q. 4. & lib. 6. cap. 2. qu. 6.* & patet ex declarationibus supra adductis *num. 310.* & ex adducta infra *num. 377.*

372 † aduertendum est regulam de triennali possessore non suffragari contra decreta Concilij, *dict. ca. 4. session. 7. & dict. ca. 17. sess. 24. de reformatione*, vt censuit S. Congreg. Concil. his verbis: *An præsumpta dispensatio, in qua fundatur regula de triennali, habeat locum contra decreta Concily*, ca. 4. sess. 7. c. 17. sess. 24. & c. 15. sess. 25. de reformatione: *ita vt possidentes beneficia contra dispositionem dictorum decretorum, ex tali præsumpta dispensatione suam possessionem tueri valeant, sanctissimus dominus noster, ex sententia Congregationis respondit non habere locum contra citata Concily Triden. decreta à Cardin. Carrafa.* Et est alia declaratio S. Congregationis, & decis. Rotæ in causa Calagurritana canonicatuum supra adducta 7. *par. c. 3. numero 83. &* 88. Est etiam ad id decis. Rot. in caus. Leod. can. 26. Februarij, 1597. coram Gipsio nouissim. Farin. *607. in fin.*

373 Et † est alia declaratio supra *dict. ca. 17.* in vna Hieracen. quæ sic ait: *Dispensatus legitime sine dubio canonicatum, & parochialem retinere potest: sciendum tamen est ordinarium super hoc dispensandi facultatem habere. c. 4.* Et vide declarationem 5. supra adductam, *n. 84.*

374 Sed offert † se difficultas, an hodie stante Concilio possit Episcopus, & consequenter nuntius seu legatus dispensare ad duo beneficia difformia sub eodem tecto, sicut antea poterat ex communi, de qua supra *n. 231.*

375 Et videbatur † dicendum, quod non, ex *session. 7. de reform.* vbi Concilium videtur absolute prohibere retentionem beneficiorum quomodolibet incompatibilium, & in terminis ita videtur colligi ex declarationibus supra adductis *n. 243.*

376 Nihilominus † tamen contrarium est verius, nam ista facultas non apparet sublata per Concilium, nec obest decretum *dict. capitul. 4.* nam ibi Concilium solum inducit vacationem beneficiorum quomodolibet incompatibilium, quæ contra formam sacrorum canonum quis recipere, ac simul retinere præsumpserit, vnde non prohibet retentionem beneficiorum, alias incompatibilium in casu à iure permisso, & sic vbi Episcopus posset de iure dispensare, &c. & nuntius quotidie dat similes dispensationes.

377 Et ita † alias clare censuit S. Congr. vt in sequ. declaratione 11. Ian. 1594. super *dict. cap. 37. Congregatio Concilij censuit Episcopum ex causa posse dispensare, vt quis possit obtinere duo beneficia difformia sub eodem tecto, dummodo quodlibet per se non sit sufficiens ad sustentationem prouisi*, & tenuit Rota in illa Telesina beneficij 1594. supra relata *num. 232.* & docet Leo *in thes. for. Eccles. cap. 18. num. 21. & c. 23. num. 55.* dicens fuisse de mense Augusti. 1590. à S. Congregat. decisum.

378 Et an † obtinens plura beneficia ex dispensatione Papæ, sine causa tamen rationabili, sit tutus in foro conscientiæ, vltra Abb. *in repet. dict. ca. extirpanda, §. qui vero, de præben. numero 43.* & ibi Rebuff. *circa 6. & vltim. argum.* Abbatis, Gambarum, *libr. 5. tit. an legatus possit plura beneficia vni conferre, à numero 84.* Hojedam *dict. ca. vltim. 2. p. numero 38.* Nauarr. *supra & consil. 1. ne constitut. à numero 37.* Sotum, Aragon. & Salon *supra.* vide Caietanum *in summ. verb. beneficium*, Armillam *eod. verb. num. 43.* Cordubam, *lib. 1. quæst. q. 20.* Angles *de restitut. quæst. de restitut. facienda propter negligen. Ecclesiasticor. art. 1. 2. difficult. dub. 3.* Lud. Lopez *instruct. conscientiæ 1. tom. c. 252. & seq.* Manuel Rodrig. *in summ. 1. tom. cap. 31. n. 7. & 8.* Vegam 1. *par. cap. 36. casu 30.* Toletum *libr. 5. c. 81.* Corradum *in respons. casuum conscientiæ, qu. 35. in additione.* Pet. Ledesm. *in summ. 2. part. tract. 7. ca. 1. circa 9. conclusionem, & 11.* Didac. Perez ad Villad. *de irrigul. cap. 1. num. 13.* Lessium *d. lib. 2. cap. 34. n. 151. & seq.* Açorem *2. par. lib. 6. ca. 12. quæst. 7. 8. & 11. & lib. 5. c. 3. q. 2.*

379 Tandem † aduertendum est regulam de triennali possessore non suffragari contra decreta Concilij, *dict. ca. 4. session. 7. & dict. ca. 17. sess. 24. de reformatione*, vt censuit S. Congreg. Concil. his verbis: *An præsumpta dispensatio, in qua fundatur regula de triennali, habeat locum contra decreta Concily*, ca. 4. sess. 7. c. 17. sess. 24. & c. 15. sess. 25. de reformatione: *ita vt possidentes beneficia contra dispositionem dictorum decretorum, ex tali præsumpta dispensatione suam possessionem tueri valeant, sanctissimus dominus noster, ex sententia Congregationis respondit non habere locum contra citata Concily Triden. decreta à Cardin. Carrafa.* Et est alia declaratio S. Congregationis, & decis. Rotæ in causa Calagurritana canonicatuum supra adducta 7. *par. c. 3. numero 83. &* 88. Est etiam ad id decis. Rot. in caus. Leod. can. 26. Februarij, 1597. coram Gipsio nouissim. Farin. *607. in fin.*

380 De quo † vide tradita per Sarnen. *reg. de triennali, quæstio. 10.* Menoch. *de præsump. libro 3. præsumpt. 133. à numero 72.* & Flores *quæstion. 23. ex numero 51.*

381 Et nouissime † posthæc vidi aliam declarationem S. Congregationis Concilij adductam per Ioann. Vuamesium *cons. 233. in addition.* his verbis: *An duo canonicatus de iure in vim S. Concilij Tridentini Decretorum sint incompatibiles, Congregatio respondit esse incompatibiles. An per assecutionem secundi canonicatus ipso iure vacet primus, Congregatio cē fuit post adeptam pacificam possessionem secundi primum ipso iure vacare. An is qui duos canonicatus simul absque dispensatione Apostolica per triennium, & vltra detinet, vtroque ipso iure excidat in vim d. Decretorum Concilij Triden. Congregatio iudicauit, si duos huiusmodi canonicatus simul retinere perrexerit, vtroque esse ipso iure priuatum ex Decreto Cōcilij Trid. An vtriusque canonicatus possessionem tueri, & defendere valeat possessor, ex* reg. de triennali, *Congregatio respondit non posse.* Quæ declaratio quoad 1. 2. & 4. habetur eisdem fere verbis in decis. 608. nouissim. Farin.

CAP. VI.

De vacatione ob promotionem ad Episcopatum.

SVMMARIA.

Beneficia promoti in Episcopum vacant sine controuersia, numero 1. *vacantque omnia beneficia*, num. 2. *etiam simplicia*, num. 3. *Ac etiam pensiones*, numero 4.

Quando illa vacare cēseantur, controuersia est, & resoluitur

ſoluitur de iure non vacare, niſi poſt adeptam poſſeſſionem pacificam, & conſecrationem, ſeu huius loco lapſum trimeſtris ad conſecrationem dati, n. 5. *In curia tamen beneficia electi in Epiſcopum & in curia conſecrati ſtatim conferuntur etiam ante adeptam poſſeſſionem ſecundum gloſſam, & alios*, num. 6. *Alij vero dicunt, quod de ſtylo & conſuetudine curiæ beneficia promoti ſtatim vacant per promotionem: ſtatimq; vt vacantia per Papã conferuntur*, numer. 7. *Declarando tamen, quod licet ſtatim conferantur, tamen collatio non debeat habere effectum, & beneficia vere, & effectualiter vacare non cenſeantur, niſi ſaltim adepta poſſeſſione, vel per eum ſtante ſecundum Abb. & alios*, numero 8.

Rota tamen, & alij interpretantur iſtud de ſtylo curiæ procedere, quando in promotione Papa decreuit beneficia vacare, alias ſtari iuris communis diſpoſitioni, & ab eo regulari ſtylum curiæ, num. 9. *Et tunc non intrabit dicta declaratio Abbatis, ſed decernente Papa beneficia ſtatim vacare vacabunt vere, & effectualiter ſtatim, & prouiſus de eis poterit poſſeſſionem capere, etiam ante adeptam à promoto poſſeſſionem Epiſcopatus, quamuis ſi non poſſet, poſtea eam capere poſſet, & redire ad ſua beneficia, etiam ſine noua collatione*, numero 10.

An promotus intra trium menſium ſpatium datum à iure ad faciendum ſe conſecrari, debeat etiam poſſeſſionem Epiſcopatus adipiſci, & alias non dicto de impedimento dicantur vacare beneficia, à nu. 11. *Reſoluitur ad capiendam poſſeſſionem, non eſſe aſſignatum d. tempus, & ſolum ſpectabitur, an eam ſit adeptus, vel per eum ſteterit*, & nu. 13. *ponitur dec. Rotæ.*

An ſi cum promoto eſſet diſpenſatum, quod non teneretur conſecrari intra annum durante tempore talis diſpenſationis, beneficia vacent, reſoluitur non vacare, etiamſi diſpenſatio eſſet ad inſtantiam partis contra aliquos, num. 14. & 15. *Et idem in prorogatione temporis dati ad ſe conſecrandum, quia in effectu idem eſt, & eadem ratio*, numero 16.

An ſi electus adminiſtraſſet de facto, ante confirmationem vacent beneficia priora à num. 17. *Refertur ſententia Abb. & Decij, & reſoluitur vacare, quando ille eſt etiam conſecratus, licet illicite & illicitè, modo conſecratio ſit alias valida, & in forma Eccleſiæ.*

Beneficia promotorum ad Epiſcopatus in terris infidelium exiſtentes, ſeu titulares, non vacant, numero 24.

Licet per promotionem ad Epiſcopatum vacent penſiones, non tamen vacabunt, niſi adepta poſſeſſione, & conſecratione ſecuta, numer. 25. *Nec vacabunt põſiones promotorum ad Epiſcopatus in terris infidelium, ſeu Epiſcoporum titularium Eccleſiarũ, quæ ſunt in partibus infidelium*, numero 26. *Et quamuis in promotione decernerentur beneficia vacare, non facta expreſſa mentione de penſionibus, Decretum iſtud ad eas non extenderetur*, nu. 27. *Et quando penſiones etiam expreſſe decernerentur vacare, non cenſerentur effectualiter vacare ante adeptam poſſeſſionem Epiſcopatus*, nu. 28. *Sed verius eſt tunc ſtatim vere vacare, & ex tunc non deberi*. n. 29.

Beneficia, quæ promoti obtinẽt tempore promotionis ſuæ Papæ reſeruata, per extrauag. ad regimen, ſiue tunc, ſiue poſtea, quomodocunque vacent, num. 30. *Et quamuis* dict. extrauagans *ſit temporalis, tamẽ omnes Summi Pontifices eam renouant in prima regula Cancellariæ*, nu. 31. *Et ponitur deciſio Rotæ*, n. 32. *Et quod in ea dicitur beneficia promoti vacare in curia, & vt ſic eſſe etiam reſeruata, intelligitur quando in promotione Papa decernit ea vacare*, num. 33.

Prouiſiones, & quæcunque diſpoſitiones facta de beneficiis reſignatis ſimpliciter vel ex cauſa permutationis per promouendos ad Eccleſias cathedrales, & quaſcunque prælaturas inter earum vacationis, & promotionis tempora ſunt caſſæ, & irritæ, vt regula 25. *Cancellariæ*, num. 34. *Et qui eam explicant*, num. 35. *Quæ regula habet locum, non ſolum in reſignationibus factis in manibus ordinariorum, ſed etiam in manibus Papæ, etiam in fauorem, & cum reſeruatione aliqua, &c.* num. 36. *Beneficia tamen, quæ habent nominati ad Epiſcopatus, per Regem Hiſpaniæ reſignari ſolent cum derogatione iſtius regulæ in fauorem illorum, quos rex vult*, num. 37.

Supradicta procedunt in minoribus beneficiis, quæ promotus antea obtinebat, de quibus loquuntur iura citata, n. 38. & c. ſi quis iam translatus 21. q. 2. *de minoribus, tam primo, quam ſecundo*, num. 38. *Secus eſt in Epiſcopo tranſlato ad alium Epiſcopatum, nam primus ſtatim vacat per tranſlationem ad ſecundum, & abſolutionem à primo per prius factam a Papa accedente ipſius tranſlati conſenſus etiam non adepta poſſeſſione ſecundi contra Roman. & Felin.* num. 39. & ſeq.

Videtur conſuetudine receptum in Hiſpania, quod Epiſcopi tranſlati ad alium Epiſcopatum adminiſtrent in primo, & in eius poſſeſſione permaneãt, donec poſſeſſionem ſecundi adipiſcantur, vel promotus ad primum poſſeſſionem eius capiat, quamuis non lucrabuntur fructus a die tranſlationis facta cum conſenſu illorum, & ita ſeruatur, maxime cum lucrentur fructus ſecundi Epiſcopatus, num. 41. *Non tamen valebit prouiſio ab eis facta de beneficiis vacantibus poſt tranſlationem*, ex reg. 2. *Cancel.* num. 41.

Licet per Epiſcopatum priora beneficia vacent, per adeptionem tamen dignitatum, vel beneficiorum, non vacat Epiſcopatus, nec Abbatia, numero 43.

An collatio dignitatum, vel beneficiorum facta Epiſcopo valeat, Reſoluitur, quod non, niſi fiat ex diſpenſatione Papæ, aut ex iuſta & neceſſaria cauſa, numero 44. *Epiſcopo tamen titulari, vel qui renuntiauit Epiſcopatum, facta collatio, præſertim de beneficiis ſimplicibus, valebit contra Cardin. & Burſatum*, numero 45. *Et reſeruatio penſionis maxime facta mentione de Epiſcopatu*, numero 46.

Valebit collatio beneficij facta electo in Epiſcopum ante confirmationem, & vacabit poſt confirmationem, ſicut alia obtenta, nec per illius aſſecutionem ius per electionem quæſitum perditur, numero 47.

BEneficia † promoti in Epiſcopum vacare planum eſt, & ſine controuerſia, *c. cum in cunctis. §. 1. de elect.* 1

Vacantque † omnia beneficia. Caputaq. *dec.* 400. & 401. *p.* 2. 2

Etiam † ſimplicia, Lamb. *de iure patro. 1. p. 2. lib. q.* 3

6.art.15.à num.9.Hojeda *de incompatibilitate benef.* 1.p.c.4.n.3. & Flam.Paril.*de resign.benef.lib.3.qu.1.nu.* 76.& alij.

4 Ac † etiam pensiones, vt tradidi supra 1. *par. c.* 5. *num.*110.

5 Quando autem † illa vacare censeantur, controuersia est, in qua dicendum est de iure non vacare, nisi post adeptam possessionem pacificam, & consecrationem, seu huius loco lapsum trimestris ad consecrationem dati,& ita probat tex. *in d.c.cum in cũctis,§.1.& ibi glos.c.si qui Episcopi* 92.*dist.* Innoc.*nu.* 4.Ioan.Andr.Butr.Imola *n.*4.Abb.*à n.*1.*&* 6.Bellam. Decius *à n.*1.*&* 11.& alij *in d.* §.1. qui reprobant opinionem Hostiensis volentis, quod vltra possessionem, & consecrationem haberetur etiam tempus trium mensium,idem Oldra.*consil.*14.*à n.*4.Roman. *consil.*335 *&* 345.*nu.*17.Pauin.*de offic.& potesta.Cap. sede vacante* 2.*p.q.*9. Felin. *in tract.quando litera Apostolica limitat.*5. *versic. & bene considerata.* Hier. Paul. *in practica Cancell.* §. *notabilia de vacantibus speciali reseruatione*, Probus ad Monachum *in c.* 2. *de præb. in* 6. *nu* 49. Cosm.*in pragmatica sanctione, c.licet.§.censuit,verb.promotus*,Staphil.*de literis gratiæ,tit.de variis modis vacationis.* §.*secundus principalis modus*,Lamber.*de iure patro.d.*1. *par.*2. *lib.q.*6. *art.*15 Gigas *pensio.quæst.*56.*nu.*3.*&* 4. Rebuf. *in concord.tit.de mandat.Apostolic.§.statuimus.verb. Ecclesias.*Corras.*de benef* 1.*par. c.*10.*à num.*6. Rofiniacus *c.*5.*à num.*1.Petrus de Baisio *in Directorio electionum* 3.*par c.*48.*num.*2.*&* 3 Simoneta *de reseru.qu.*27. *numero* 2. & ibi Paulus Granutius, *numero* 6. Mandos.*reg.*1.*Cancell.quæstio.*15.*numero* 2.*&reg.*26. *quæstio.*4.*numero* 2.Ferretus *consil.*53 *num.*3.*&* 4.Bursat. *consil.*351.*libr.*4 Nauarr.*consil.*14.*de electione.* Hojeda *de incompatibilitate dict.ca.*4. *numero* 13. Petr. Gregor *de benefic.cap.*24.*numero decimo.* Anas. Germonius *de indultis Cardin.§.si vero à numero vigesimo.* Flamin.Paris.*dict.libro* 3.*quæstio.*1.*numero* 76. Quintanaduennas *libro* 4. *Ecclesiasticon. numero* 114. *&* 115 Cerola *in praxi Episcopali* 1. *part. verb.vacatio.* Et Achilles *decisio.*37. alias 1.*de promotis.* Caputaquen.*decisio.*401.*parte secunda.* Cuius literam *numero tertio* dum dicit, *Iuxta stylum, & consuetudinem Romanæ curiæ*, existimo esse mendosam, & debere dicere, *Licet non iuxta stylum, &c.* vt patet ex sequentibus, & allegationibus Abbatis, Felini & Gigantis, & maxime, quia dicit, quod non sufficit, sola allegatio consuetudinis, sed debet per testes probari. Et Rota in Toletana scholastriæ de Alcala 22. Iunij 1592. coram D.Orano infra adducta, *numer.*13. & in Barchinonen.canonicatus 9 Martij 1598.coram D.Millino supra adducta 6.*par. c.*4.*num.*23. Et post hæc Gonçalez *ad reg.de mensibus gl.*15.*num.*53.Azor 2.*par lib.*7.*c.*16.*q.*12. Card.Tuschus *concl.*71.*litera B.* Vgol.§.2 *num.*3.

6 Glossa tamen † in *Clemen.*1.*vt lite pendente, verb. collato*, ait, quod in curia beneficia electi in Episcopum in curia consecrati statim conferuntur, etiam ante adeptam possessionem. Et idem dicit Romanus *supra*, & Staphil. *numero* 2. *&* 3. Corras. *numero septimo*,& Horatius. Mandos.*in additio.ad Roman. dict. consil.*335. *litera A.* qui ait, quod ante consecrationem beneficia de stylo curiæ non conferuntur, licet post consecrationem illico conferuntur, etiam ante adeptam possessionem & Tuschus supra *numerum* 4.

7 Alij vero † dicunt, quod de stylo, & consuetudine curiæ beneficia promoti statim vacant per promotionem,statimque vt vacantia per Summum Pontificem conferuntur, Abb.*numero* 3. Decius 7. & alij *in d.*§.1. Card. & Imola *in Clem.*1. Lamb. *numero* 12. Gigas,Rebuff.Mandos.*dict. quæst.*15. *numero* 3. *& 4. & dict.quæst.*4.*num.*4.Ferretus *num.*5. & Bursatus *n.* 4.*&* 15,& Hojeda *numero* 14.& Azor *vbi supra.* & Vgol.

Quem † stylum, qui durus aliquibus videtur, ita temperat,& declarat Abb.*dict.num.*3. quod licet beneficia promoti statim conferantur, tamen illa collatio non debeat habere effectum,& dicta beneficia vere,& effectualiter vacare non censeantur, nisi saltim adepta possessione,vel promoto in mora existente in illam capiendo, quia quis non debet perdere primum beneficium, nisi secundum sit plene consecutus vt *in cap.si quis iam translatus, & ibi gloss. verb. translatus* 21. *quæst.* 2.*dict. cap. si qui Episcopi* 92.*distinct.*sequuntur Lambert.*dicto numero duodecimo.*Mandos.*dict.reg.*26.*quæst.*4. *numero* 5. Bursat. *num.* 4.Hojeda *numero* 15.& Flamin. Paris.*num.* 78. & Vgolin.*vbi supra.* Et istam declarationem Abbatis ad dictum stylum curiæ secuta est Rota in vna Panormitana beneficij, seu pensionis coram D.Fabio de anno 1548. vt per Achil. *d.decis.*37.*num.*1.& testatur Mandos.*d.q.*4.*n.*5. 8

Verum in dict. Toletana † scholastriæ inter Doctorem Neroni, & Doctorem Herrera dixerunt domini Rotam interpretari istud, quod Doct. dicunt de stylo curiæ procedere, quando in promotione Papa decreuit beneficia vacare, iuxta *decisio.* Cassad.2.*de constitut.numer.*3.& quod quando non adest expressum Decretum vacationis, statur iuris communis dispositioni,& ab eo regulatur stylus curiæ,vt fuit decisum in vna Vegelen. coram D.Seraphino, & idem fuit dictum in vna Pharen. pensionis coram sanctissimo Clemente VIII quæ est 1.*par. diuersor.decis.*233.vbi *numero* 1.dicitur,quod quamuis in curia sit introductum, quod vacent beneficia promoti per promotionem : hoc tamen est, quia eo ipso, quod Papa aliquem promouet ad Episcopatum decernit beneficia vacare illa illico conferendo. Et ita circa dictum stylum Anas. Germon. *supra numer.*27.ait sibi placere, quod ei dixit D.Iosephus Ferrerius, referendarius, & abbreuiator, vt de stylo tantum per promotionem beneficia non dicantur vacare,sed de stylo decernantur vacare,vt dicit Simoneta *supra nu.*3. & Nauar.*in c.accepta.de restit.spol.oppos.*10.*solutione,nu* 34. & D.Sahagun *in c.eam te de rescrip.n.*20.ait,quod praxi receptum est eodem Consistorio Episcopum à Pontifice confirmari, omniaque eius beneficia, & pensiones vacare pronuntiatum. 9

Sed an † intrabit tunc dicta declaratio Abbatis, credo quod non sed quod decernente Papa beneficia statim vacare,vacabunt vere,& effectualiter statim, & prouisus de eis poterit possessionem capere, etiam ante adeptam à promoto possessionem Episcopatus, quia ita videtur velle Papa, ita decernendo,quamuis si forte promotus non posset postea capere possessionem Episcopatus, posset redire ad sua beneficia, etiam sine noua collatione, quia illud Decretum Papæ intelligitur sub tacita conditione, nisi forte prouisus non possit consequi Episcopatum : facit *capitul. si beneficia de præbend. in* 6. 10

Sed dubitatur, an † promotus intra trium mensium spatium datum à iure ad faciendum se consecrari, vt dicunt Dd. citati,& probat tex. *in capit. quoniam,* 11

niam 75.distinct.& in c.quoniam 100.dist.& Concilium Tridentinum *sess.7.c.9. & sess.23.c.2. de reformation.*debeat etiam possessionem Episcopatus adipisci, & alias non docto de impedimento, quare intra istud tempus, possessionem etiam non sit adeptus, dicantur vacare beneficia, quod sentit Anas. Germonius *supra num.*24. & clarius *nu.*48. cum Caputaq.*dec.*401.*n.*5

12 Sed † verius est ad capiendam possessionem, non esse assignatum dictum tempus trium mensium, quia non est text. qui ita dicat, nec ex quo id colligi possit. Vnde ad vacationem beneficiorum, quod attinet ad possessionem, solum spectabitur, an possessionem Episcopatus sit adeptus, vel per eum steterit, quin eam acceperit, Roman. Staphil. Rosin. *nu.*1. & 6. Pet. de Baisio, Mandos. Hojeda, & alij *supra, ad ca. licet Episcopatus. de præben. in 6. & extranag. execrabilis, versic. qui vero, de præb. & c. commissa, de elect. in 6.*& hoc est, quod dicit Caputaquen. *d. decis.* 401.*n.*5. & 6.

13 Et ita † plane tenet Rota in dicta Toletana scholastriæ, quæ decisio sic se habet, *Toletana scholastria 22. Iun.*1592. *Ioannes Garcia scholasticus Ecclesiæ Cõpluten. fuit ad Ecclesia Almerien.*16.*Calend. Septem. anni* 1587. *promotus, concessa sibi retentione scholastriæ ad sex menses, & demum data prorogatione ad sex alios, à die quo Ecclesia possessionem foret assecutus, & consecratus, suscepto consecrationis munere,* 15.*Nouemb.*1587.*possessionem Ecclesiæ penul. Decemb. sequentis apprehendit. sed quia priuileg. felic. memor. Leonis X. & concordiæ scholastriæ collatio Archiepiscopo Toletano occurrente eius vacatione in mẽsibus Ianuarij, Martij, Maij, Iulij, Septemb. & Nouẽb. fuerat reseruata in reliquis mensib. Vniuersitati Complutens. permissa ad eam nominatio, & Regi Catholico præsentatio, ideo inter Franciscum de Herrera iuri vniuersitatis innitentem, & Ioanem Baptist. Neroni pronisum ab Archiepiscopo orta differentia dubitauit, an Francisci intentio respectu vacationis scholastriæ in mense Decembris esset iustificata, & domini tenuerũt pro affirmatiua, quia siue ius commune, siue stylũ curiæ inspiciamus, ad inducendam vacationem beneficiorum promoti, duo sunt requisita. adeptio, scil. possessionis, & consecratio, seu huius loco lapsus trimestris ad consecrandum, Innoc.* in c.cum in cunctis, numer.4. *Abb.*n.6. *Ioan. And. Bellamera, & alij, qui reprobant opinionẽ Hostiensis volentis vltrà consecrationem, & possessionem, quod etiam laberetur tempus trium mensium, idem Anton. de Butrio in* glos.3. vers. noto.1.*& ibi Imola* n.4. de elect. *Oldrad.* cõs.14.n.4. & seq. *Calder.*cons.1.n.2.de translatione prælati, *Achill.* decis.271.*alias* 1.de promotis. *Vnde cũ Ioannes* 15.*Nouemb. fuerit consecratus, & successiue penul. Decemb. possessionem Ecclesiæ adeptus, non potest dici inducta scholastriæ vacatio, nisi post prædictam diẽ penul. Decemb. qua possessionem Episcopatus accepit. Neque enim curandum est, quod multi Doctores teneant non expectari apprehensionem possessionis post consecrationẽ, vel lapsum tẽpus ad consecradum, & de stylo curiæ omnia beneficia promoti vacare glos.* in d.c.cum in cunctis. §. cum vero, verb. ad quem spectant, *& ibi Abb.*n.6.*& Enric. Bose.* n.6. *Ioan. Andr. in Clem.*1.*& ibi Imola, & Cardin.*verb. collatio, vt lite pendente, *Roman.*cons.335 *Gigas* de pensio. qu.56. num.3. *Staphil.* de literis gratiæ, fol.69. vers. secundus principalis modus. *quia Rota eorum dictum interpretatur procedere, quando in promotione, vel translatione Papa decreuit beneficia vacare, iuxta* decis. *Cassad.*2.de constitutio. *verum quando non adest expressum Decretum vacationis, statur iuris communis dispositioni, & ab eo regulatur stylus Curiæ, vt fuit decisum in vna Veglen. coram R.P.D. meo Decano. Neq; dicatur culpa Ioannis accidisse quominus prius possessionem Episcopatus non fuerit assecutus, nam satis verificatur, haud in sua potestate fuisse tẽpestiuius possessionem assequi ex infirmitate, quæ ei superuenit. glo.* in c.quam sit, verb. iusto impedimento de elect. in 6. Clem.1. §. cæterum, de statu monach. cum allegatis; *quãdo enim adest impedimentum, quod causam præstat quominus intra tempus debitum acciptiatur possessio, non vacant beneficia promoti, Innocent.* in d.c. eum in cunctis nu.4. *& ibi Bellamera* quæst.7. num. 24. de elect. *Caputaquens.* decis.401. num.5. libro 2. *Nec obstat, quod potuit procuratorem mittere ad capiendam possessionem, quia cum in adeptione possessionis, teneretur emittere professionem Fidei, necessum fuit, quod corporaliter id faceret iuxtà resolutionem Sacræ Congregationis Concily. non autem per procuratorem, vt notant Dd.* in cap. ego N. *vbi post alios, Abb.* numero 6. de iure iurando, *ea enim, quæ requirunt personalem residentiam, non possunt per procuratorem suppleri, Hostien.* in cap. cum desideres, de sentent. excommunicat. *Gemin.* in cap. eos qui, in princip. numero 6. eod. in 6. *& ita alias fuit conclusum in vna Carthaginen. fructuum coram illustrissimo Domino Cardinali Plato.*

Secundo dub. an si cum † promoto esset dispen- 14
satum, quod non teneretur consecrari intra annum, durante tempore talis dispensationis beneficia vacent, in quo dicendum est non vacare, etiamsi dispensatio concessa esset ad instantiam partis, ex quo tunc non est in mora, nec negligentia potest sibi imputari, Butrius, & Abb. *à nu.*7. & Decius, *num.*12. *in d. c.cum in cunctis. §.*1. Felin. *in c. postulasti, num.*13. *limit.*6. *de rescrip.* Staphil. *supra nu* 5. Cosmas *titul. de collatio. §. item insuper, verb. consecrari,* Rosin. *dict. c.*5. *à num.*13. *ad* 16. & Pet. de Baisio *supra à num.*4. & Thom. Sanchez *de matrim. lib.*8. *disp.*1. *num.*24.

Quamuis † contrarium videatur tenere Caputa- 15
quen. *d. decis.*401. *nu.*8. & quamuis in dispensatione ad instantiam partis contrarium teneat Probus ad Monach. *in d.c.*2. *de præben. in 6. n.*50. cum Io. Andr. *in d. §.*1.

Et idem † videtur dicendum in prorogatione 16
temporis dati ad se consecrandum, quia in effectu idem est, & eadem ratio, quamuis contrarium in ea, nisi concederetur motu proprio, tenet Gomezius *de breuibus, n.*12.

Tertio † dubitatur, an si electus administrasset 17
de facto, ante confirmationem vacent beneficia priora, in quo Abbas *in dict. §.*1. *num.*10. cum Collectario ibi ait quod sic, lapso tamen tempore trimestris ad consecrationem præfixi, *argum. c. cum qui, de præb. in 6.* Et facit text. *in c. quanto de translat. Episcopi,* qui loquitur in Episcopo, qui transtulit se de facto ad alium Episcopatum, nam quia de facto plene translatus est, perdit primum, & non debet habere secundum, vt sic careat, & habito, & ambito, vt recte ait Abb. *d. §.*1. *n.*11.

At Decius † *dict. §.*1. *numero* 14. docet, quod 18
per administrationem, & possessionem de facto, non vacant priora beneficia, nisi alia requisita concurrant, scilicet, quod sit confirmatus, & consecratus.

In quo † Decius videtur quæstionem hanc con- 19

fundere, nam si confirmatus est, & consecratus, non potest dici administrare de facto, nisi forte intelligat de eo, qui propria authoritate immiscuit se administrationi alio existente in possessione Episcopatus, eum spoliando, iuxta notata *in cap. transmissam, de elect. & supra 5. par. capitulo quarto, à numero* 243.

20 Rursus sententia † Abbatis non videtur posse stare, nam cum ad vacationem beneficiorum, non solum requiratur adeptio possessionis, sed etiam consecratio, iuxta dicta, per solam administrationem de facto non potest induci vacatio.

21 Nec † obstat quod loco consecrationis sufficiat lapsus temporis ad eam præfixi, vt supradictum est, nam id verum est, & procedit in eo, qui est negligens, & in mora eam petendi, & faciendi se consecrari: at ille qui non est confirmatus, licet de facto administret, non potest dici esse in mora petendi consecrationem, etiam lapso tempore alias præfixo ad eam petendam, nam quamuis eam peteret, non daretur nec posset dari illi, ex quo non est confirmatus, nec tempus illud currit, nisi confirmato.

22 Vnde † sententia Abbatis solum procedet, quando quis administrat de facto ante confirmationem, qui est etiam consecratus, licet illicite, & iniuste, nam si aliquis se faciat iniuste in Episcopum consecrari, eodem modo vacant beneficia, ac si canonice consecratus esset, glo. per text. *ibi in d. cap. eum qui, de præben. in 6 verb obtinebat*, quam ibi sequuntur. Monachus, Archidiacon. Ioann. Andr. Francus *num* 7. & alij,

23 Quod tamen † ego intelligo, modo consecratio sit alias valida, & in forma Ecclesiæ, alias enim perinde esset, ac si facta non esset.

24 Ex dictis † infertur primo, beneficia promotorum ad Episcopatus in terris infidelium existentes, seu titulares, non vacare cum non possint, nec per eos stet assequi possessionem illorum, Staphileus *titu. de qualitate, & statu benef. § huiusmodi autem, numero* 15. Mandos. *dict reg 26. quæst. 4. numero* 5. Bursat. *dicto cons.* 351. Nauar *dict. cons. 14. de elect. numero* 3. Hojeda *dict. cap. 4. numero* 16. Paulus Granutius ad Simon. *de reseruatio d. quæst. 27. numero* 7. Anast. Germon. *dict. § si vero, numero* 26. Quintaduennas *dicto libro 4 numero* 115. & Flamin. Paris. dicens communem *dict. lib. 3. quæst. 1. numero* 9. & 89. & *quæst. 6. numero* 49. & Achilles *dict. decis.* 37. Azor *dict. libro 7. cap. 16. quæst.* 12. & Vgol. *de offic. Episc. dict. cap. 1. § 2. num. 3. versic. excipitur.* nec contrarium dicit Lessius *de iust. & iure lib. 2. cap. 34. numero* 139. quia deest dictio *non.*

25 Secundo † infertur, quod licet per promotionem ad Episcopatum vacent pensiones sicut beneficia, vt in principio diximus, non tamen vacabunt, nisi adepta possessione, & consecratione secuta iuxta supradicta, & tenit Anast. Germon. *supra à numer.* 39. & Rota quamuis dubitanter *d. decis.* 233. *num. 1. part. 1. diuersor.*

26 Nec † vacabunt pensiones promotorum ad episcopatus existentes in terris fidelium, seu Episcoporum titularium ecclesiarum, quæ sunt in partibus infidelium, Puteus *decis. 16. de pensio.* Fla. Paris. *d. num. 9.*

27 Imo † quamuis in promotione decernerentur beneficia vacare iuxta supradictum stylum, non facta expressa mentione de pensionibus, Decretum istud ad eas non extenderetur, cum sit exorbitans, & pensio non sit beneficium, vt dictum est 1. *p. c. 5.* maxime cum sit diuersa ratio, quoad hoc in pensionibus, ac beneficiis. Nam in beneficiis sit istud Decretum, vt statim possint à Papa prouideri, quæ ratio cessat in pensionibus.

Et quando † pensiones, etiam expresse decernerentur vacare de stylo, non censerentur tamen effectualiter vacare ante adeptam possessionem Episcopatus, iuxta supradictam styli interpretationem Abbatis, & aliorum de qua supra *numero octauo.* 28

Sed † nihilominus verius puto, tunc statim vere vacare, & ex tunc non deberi, quia Papa ita vult iuxta dicta *n.* 10. 29

Aduertendum † est tamen, quod beneficia, quæ promoti obtinent tempore promotionis sunt Papæ reseruata per extrauag. ad regimen de præbendis, siue tunc, siue postea, quomodocunque vacent, Cassad. *dec. 2. & 3. de constitut.* Simoneta *d. q.* 27. Mandos. *reg. 1. qu. 15.* & Nauarr. *in d. c. accepta oppos. 10. solutione, num.* 34. 30

Et † quamuis *d. extrauagans, ad regimen.* sit temporalis, & ad vitam conditoris, non perpetua, tamen omnes summi Pontifices eam renouant *in 1. regul. Cancellariæ*, vt ait Cassad. *d. decis. 3. ad fin.* & ita videmus semper. 31

Vnde † alias Rota resoluit, *promoto ad Episcopatum spoliato beneficiis, quæ ante promotionem obtinebat, si non ostendit, quod in promotione habuit retentionem, non esse dandam restitutionem, quia per promotionem huiusmodi beneficia vacant in curia, & sunt reseruata, tam propter vacationem in curia, quam propter extrauagantem* ad regimen, *ac propterea stante Decreto irritanti, quod discolorat titulum, & possessionem inficit, non venire restituendam, & ita tenuerunt omnes domini vno excepto 2. Martij* 1554. *vt per Guidobonum* decisio. 106. in manuscript. 32

Id autem, quod † in ista decisione dicitur, beneficia promoti vacare in curia, & vti in curia vacantia, esse etiam reseruata intelligendum est, iuxta supradicta, quando in promotione Papa decernit ea vacare per promotionem ipsam, quæ fit in curia, iuxta dicta 5. *par. c. 1. à num.* 73. & circa istam decisionem, vnde dicta *d. c. 1. à num.* 413. 33

Rursus aduertendum † est, quod prouisiones, & quæcunque dispositiones factæ de beneficiis resignatis simpliciter, vel ex causa permutationis per promouendos ad Ecclesias cathedrales & quascunque prælaturas inter earum vacationis, & promotionis tempora sunt cassæ, & irritæ, nulliusque roboris, vel momenti, vt *regula* 125. *Cancellariæ, de beneficiis vacaturis per promotionem.* 34

Quam † vltra glossatorem, Soto, & Rebuff. *ibi, & in concord. titul. de mandatis Apostolicis, §. statuimus, verb. monasteria, versicul. quæro, an electius*, explicant Mandos. *super eadem regul.* quæ apud eum est 26. & Flam. Par. *d. lib. 3. qu. 1. à nu.* 83. & ex professo *quæst. 6. per totam.* 35

Quæ † regula habet locum, non solum in resignationibus factis in manibus ordinariorum, sed etiam factis in manibus Papæ, etiam in fauorem, & cum reseruatione aliqua, vt tenuit Rota in vna Cremon: pensionis coram Do. Canonico de anno 1584. vt per Flam. Paris. *d. q. 6. n. 19. & 35.* quæ decisio habetur *1. p. diuersor.* 791. & in eadem causa est alia 794. quæ mihi non videtur vera. 36

Beneficia

37 Beneficia † tamen quæ habent nominati ad Epiſcopatus per Regem Hiſpaniæ, reſignari ſolent cum derogatione iſtius regulæ, in fauorem illorum, quos Rex vult & nominat.

38 Supradicta † autem procedunt in minoribus beneficiis, quæ promotus antea obtinebat, de quibus loquitur text. *in d. c. cum in cunctis. §. 1. de elect. & in d. c. ſi qui Epiſcopi* 92. *diſt.* text. vero *in d. c. ſi quis iam tranſlatus, & ibi gl.* 11. *q.* 2. loquitur de minoribus beneficiis tam primo, quam ſecundo.

39 Secus autem † eſt in Epiſcopo tranſlato ad alium Epiſcopatum, nam primus Epiſcopatus ſtatim vacat per tranſlationem ad ſecundum, & abſolutionem à primo, per priùs factam à Papa, accedente ipſius tranſlati conſenſu, etiam non adepta poſſeſſione ſecundi, Abb. poſt alios *in cap. ſin. n.* 13. *de poſtulat. prælator.* & optime *conſ.* 101. *par.* 2. Pauinus *de offic. & potestate c. præludio vltimo, n.* 7. & 2 *par.* 8. *q. nu.* 30. Gregor. Lopez. *in l.* 3. *tit.* 16. *par.* 1. *gloſſ. penult.* Mand. *de ſignatura gratiæ, tit. de tranſlationib. verſ.* 2. 3. & 5. & cum communi, Maſcard. *d. concluſ.* 18. *à num.* 5. & particulariter *numero* 33. qui plures Doct. refert, Franc. Marcus *deciſ.* 1089. & Proſper de Auguſtino *in appen. ad ſummam bullarij quarantæ. verb. Capitulum ſede vacante, in princip. pag.* 520. qui ait, quod terminum octo dierum poſt mortem Epiſcopi præſcriptum *cap. ad conſtituen. vicarium*, ex Decreto Concil. Trid. *ſeſſ.* 24. *cap.* 6. refertur S. eiuſdem Concilij Congregationem declaraſſe currere Capitulo, etiam à die ſcientiæ tranſlationis Epiſcopi ad aliam Eccleſiam, quando tamen à ſummo Pontifice fuerit Epiſcopus abſolutus à vinculo prioris Eccleſiæ, quia tunc dicitur proprie vacare ſedes per tranſlationem, etiam ante adeptam poſſeſſionem ſecundæ Eccleſiæ, & tunc ceſſare adminiſtrationem, & fructuum perceptionem, cenſuit S. Congregatio ſuper cauſis Epiſcoporum, &c.

40 Quamuis † contra teneat Romanus *d. conſil.* 345. *nu.* 17. nempe, quod ad hoc, vt ipſius tranſlati vacet Eccleſia, neceſſe eſt, quod tranſlatus ipſe poſſeſſionem Eccleſiæ, ad quam tranſlatus extitit, quæſierit, aut per eum ſteterit, quem ſequitur Felin. *in c. cum te, de reſcrip. nu.* 8. *verſ. & dicitur tranſlatus*, & Hojeda 1. *p. c.* 3. *num.* 12. & Azor *d. lib.* 7. *c.* 16. *q.* 12. & Parlad. *differ.* 120. *nu.* 12. Nec multum diſcrepat Gonçalez *d. gl.* 15. *n.* 49.

41 Videtur † tamen conſuetudine receptum in Hiſpania, ſaltim frequentius, quod Epiſcopi tranſlati ad alium Epiſcopatum adminiſtrant in primo, & in eius poſſeſſione permaneant, donec poſſeſſionem ſecundi adipiſcuntur, vel promotus ad primum poſſeſſionem eius capiat, quamuis non facient fructus ſuos, nec eos lucrabuntur à die tranſlationis factæ, cum conſenſu illorum, arg. notatorum ſupra 2. *part. cap.* 1. *à numero* 125. & ita ſeruatur, maxime cum lucrentur fructus ſecundi Epiſcopatus. Et ita fuit ſeruatum in Eccleſia Pampilonen. in promotione Illuſtriſſimi D. Bernardi de Rojas Sandoual ad Eccleſiam Gienen. & in promotione D. Anton. Zapata Card. Illuſtriſſimi ad Burgen. nam non fuit publicata ſedes vacans, donec acciperetur poſſeſſio ſecundæ Eccleſiæ, & cum in promotione D. Bernardi de Rojas Capitulum prætenderet publicare ſedem vacantem, conſtando de promotione, & tranſlatione ante adeptam poſſeſſionem ſecundæ, conſilium Cameræ dedit prouiſionem, vt non publicaretur, donec eſſet accepta poſſeſſio Eccleſiæ Gienen. & ita etiam fuit ſeruatum in Eccleſia Lucen. & Segobien. & in aliis Eccleſiis.

Non tamen † valebit prouiſio ab *eis facta de beneficiis* vacantibus poſt tranſlationem, ex *reg.* 2. *Cancell.* vbi reſeruantur beneficia vacantia poſt Eccleſiarum dimiſſionem, ſeu amiſſionem, vſque ad promotionem, & poſſeſſionem ſucceſſorum, de quo ſupra 5. *par. cap.* 1. *à n.* 245. 42

Verum licet † per Epiſcopatum priora beneficia vacent, per adeptionem tamen dignitatum vel beneficiorum, non vacat Epiſcopatus, *c. cum noſtris, de conceſſ. præben.* vbi Abb. *nu.* 4. Rebuff. *in concord. tit. de mandat. Apoſtolic. §. ſtatuimus, verb. monaſteria, verſ. nota tamen, & in reg.* 56. *Cancellariæ circa fin.* vbi idem dicit in Abbatia, quod non vacat per adeptionem beneficij Cotraſ. *d. c.* 10. 1. *par. num.* 8. & Coſmas *d. tit. de collatio. §. item inſuper, verb. diſponere*, qui dicit, quod capitulum de multa loquitur in curatis, & dignitatibus, nec habet locum in Epiſcopatu, Nauarr. *d. conſ.* 14. *de elect. n.* 3. & Hojeda *d. c.* 4. *num.* 12. 43

Sed an collatio † dignitatum, vel beneficiorum facta Epiſcopo valeat, dicendum eſt quod non, niſi fiat ex diſpenſatione Papæ, aut ex iuſta, & neceſſaria cauſa, vt verbi gratia, quia Epiſcopus non erat in poſſeſſione Epiſcopatus, ſed exulabat, vel quia non habet fructus ſufficientes ad ſe ſuſtentandum, &c. vt *in d. c. cum noſtris*, & ibi Abb. *nu.* 4. 7. & 15. & communis ibi, idem Abb. *in c. Eccleſia veſtra* 2. *de elect. n.* 3. & *d. conſ.* 101. *par.* 2. *nn.* 6. Staphil. 7. *formæ expectat. n.* 3 Coſmas *d. verb. diſponere*, Lamb. 1. *par.* 2. *lib. q.* 7. *art.* 16. & Man. Rodrig. *in ſum.* 2. *to. c.* 10. *nu.* 7. Leſſius *de iuſt. & iur. lib.* 2. *c.* 34. *n.* 139. 44

Epiſcopo tamen † titulari, vel qui renuntiauit Epiſcopatui, facta collatio, præſertim de beneficiis ſimplicibus valebit, Nauar. *d. conſ.* 14. & 15. *de elect.* fauet Perez de Lara *de anniuerſ. & capell. lib.* 2. *c.* 7. *nu.* 16. pro quo facit text. *in c. ad ſupplicationem, de renuntiat.* quamuis Cardin. *ibi num.* 1. dicat, quod ei qui renuntiauit Epiſcopatui, non poſſit ſine cauſa, & diſpenſatione conferri beneficium. Et quamuis Burſatus *d. conſ.* 351. *lib.* 4. præcipue *nu.* 23. teneat, quod perſona promoti ad Epiſcopatum titularem redditur inhabilis ad alia beneficia in futurum obtinenda, ita vt ſine Pontificis indulto alia beneficia minime obtineat, dicens ita in ſpecie tenere Cardinalem *in Clem. in pleriſque. §. fin. de elect. quæſt.* 3. qui tamen id non dicit. 45

Et ita † conſultus reſpondi, penſionem reſeruatam Epiſcopo titulari, abſque diſpenſatione eſſe validam, maxime facta mentione Papæ, quod erat Epiſcopus, ex quo inducebatur diſpenſatio in caſu, quo eſſet neceſſaria ad *l. quidam conſulebant, in fin. ff. de re iudic.* & tradita per D. Card. Tuſchum *litera D. verb. diſpenſatio*, & Thom. Sanchez qui plures refert *de matrimonio lib.* 8. *diſput.* 4. *à numero* 2. Açor 1 *par. lib.* 5. *cap.* 15. *qu.* 10. & Salas *de legib. diſp.* 20. *ſect.* 2. *numero* 8. & Rotam in vna Ferentina penſionis 25. Ianuarij 1602. coram D. Ottembergo dicentem, quod eo ipſo, quod Papa ſciens & volens grauauit Eccleſiam penſione, licet fructus eſſent tenues, Decreto Concilij Tridentini, *ſeſſ.* 24. *c.* 13. *de reform.* ſatis derogauit ex *d. quidam conſulebant, &c.* Nec obſtat text. *in d. c. ad ſupplicationem*, quod in contrarium allegabatur, ibi: *ad ſuſtentationem conſeruos ipſius*, quaſi diſpenſatiue id ſit; quia reſpõdetur ex iſtis verbis non colligi diſpenſationem, ſed id eſſe 46

ſecundum ius. Secundo, quando ibi ſit diſpenſatio, ex eo eſſe, quod Archiepiſcopo, de quo ibi beneficium fuit collatum ante licentiam cedendi Archiepiſcopatui, & abſolutionem ab eo datam à Papa, vt videtur colligi ex ipſo textu.

47 Præterea valebit † collatio beneficij facta electo in Epiſcopum, ante confirmationem: nam ante confirmationem eſt capax alterius beneficij, ſi ſibi conferatur, & vacabit poſt confirmationem, ſicut alias obtenta, nec per illius aſſecutionem ius per electionem quæſitum perditur ipſo iure, cum non inueniatur iure cautum, &c. Coſmas *d. verb. diſponere.*

CAP. VII.

De vacationem ob promotionem ad Abbatiam.

SVMMARIA.

OMnia etiam beneficia promoti ad Abbatiam vacant adepta poſſeſſione pacifica ipſius, vel ſi per eum ſteterit, etiamſi non fuerit benedictus, n. 1. *Pro quo allegatur*, cap. presbyteros 16. quæſt. 1. *& facit* reg. Cancel. 25. n. 2.

Id procedit tam in Abbatiis regularibus, quam ſecularibus, n. 3. *intelligendo de Abbatiis ſecularibus, quando Abbas in Eccleſia collegiata habet generalem, & omnimodam, & quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem, ita vt dici poſſit ſponſus, & paſtor, ſecus in aliis Abbatiis ſecularibus*, n. 4.

Procedit etiam in Priori, ſeu prioratu: qui habet locum Abbatis, & eſt principalis prælatura in Eccleſia regulari, ſeu collegiata, & in effectu eſt eadem dignitas, ac Abbatia, & idem ſi vocaretur alio nomine, n. 5.

1 SImiliter † etiam omnia beneficia promoti ad Abbatiam vacant adepta poſſeſſione pacifica ipſius, vel ſi per eum ſteterit quominus eam adipiſcatur, etiamſi non fuerit benedictus, Oldrad. *conſ.* 14. Felin. *in cap. eam te, de reſcript. n.* 7. Decius *in c. cum in cunctis. §. 1. de elect. nu.* 4. Probus ad Monachum *in cap* 2. *de præbend. in* 6. *nu.* 31. Coſmas *in pragmatica ſanctione, tit. de elect. cap. licet, §. cenſuit, verb. benedictionis*, Selua *de benefic. 1. par. quæſt* 2. *n.* 49. Rebuf. *in concordatis, tit. de mandat. Apoſtolicis, §. ſtatuimus, verb. monaſteria, & conſ.* 14. & cum Pauino Gigas *de penſion. quæſt.* 65. Roſin. *de benef. cap.* 5. *à n.* 33. Pet. de Baiſio *in Directorio electionum* 3. *par. ca.* 48. *nu.* 7. & 8. Hoieda qui alios refert *de incompatibilitate benef. 1. par. ca.* 6 *à nu.* 1. Flamin. Pariſ. *de reſignatione benefic. lib.* 3 *quæſt. 1. à numer.* 95. & Zechus *de benefic. & penſion. Eccleſiaſt. cap.* 5. *n.* 4. & nouiſſime D. Cardin. Tuſchus *concluſ.* 71. *litera B. n.* 11. *&* 12.

2 Pro quo allegatur † text. *in cap. presbyteros* 16. *quæſt.* 1. & facit *reg.* 25. *Cancell. de beneficiis vacaturis per promotionem ad Eccleſias, & monaſteria*, tam in titulo, quam in tex. ibi, *Vacaturis per promotionem quorumcunque ad Eccleſiarum, & monaſteriorum regimina, &c.*

3 Quod procedit tam in Abbatiis † regularibus, quam ſecularibus, Hoieda *ibi nu.* 2. & Flam. Pariſ. *nu.* 99. & facit quod idem Hoieda dicit *ca.* 5. *præced. n.* 2.

4 Hoc tamen † de Abbatiis ſecularibus intelligo, quando Abbas in Eccleſia collegiata habet generalem, & omnimodam, & quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem, ita vt dici poſſit ſponſus, & paſtor, argum. eorum, quæ notantur per gloſſa, *verb. Eccleſiis*, Abb. *à n.* 7. & alios *in c. quia propter, de elect.* & per nos ſupra 1. *par. cap. vlt. n.* 19. ſecus in aliis Abbatibus ſecularibus, quorum beneficia non vacabunt per adeptionem Abbatiæ, magis quam per adeptionem aliarum dignitatum, & ita videtur vſu & praxi receptum.

Procedit etiam in priore, † ſeu prioratu, qui habet 5
locum Abbatis, & eſt principalis prælatura in Eccleſia regulari, ſeu collegiata, & in effectu eſt eadem dignitas, ac Abbatia, vt Prioratus Ronceuallis, &c. Selua *d. qu.* 2. *n.* 53. Hoieda *d. cap.* 6. *nu.* 2. & Flamin. Pariſ. *ſupra à numero* 100. & idem eſſet ſi vocaretur alio nomine, vt Præpoſitus, &c. non enim eſt ius in nomine.

CAP. VIII.

De vacatione ob contractum matrimonij.

SVMMARIA.

MAtrimonio etiam non ſecuta copula clericus ipſo facto beneficium perdit, nu. 1. *Et ſic etiam acceſſus, regreſſus, & alia iura ad beneficium competentia, licet non extinguatur diſpenſatio, & habilitas ad beneficia*, n. 2.

Admittuntur beneficia per matrimonium, etiamſi eo non conſummato vxor religionem ingrederetur, & ſic matrimonium diſſolueretur, n. 3.

Etiamſi per matrimonium cum conſanguinea, aut alias de facto contractum à beneficiato minorum ordinum, ſecundum communem contra Cardinalem, Butrium, Imolam, & alios dicentes, priuandum eſſe per ſententiam, quibus accedunt Decius, & alij quando ſcienter contrahit in gradu prohibito, dicentes communem habere, quando ignoranter contraxit. Quam Decij ſententiam reprehendunt Gregorius Lopez, Couarruuias, & alij: non enim ex eo quod ſcienter contraxit, videtur in eo deficere conſenſus contrahendi: & quia magis peccans non debet eſſe melioris conditionis, num. 4.

Author è diuerſo exiſtimat, quod talis beneficiatus contrahens matrimonium in gradu prohibito ignoranter, & cum debita ſolemnitate, non amittit beneficium ipſo iure, nec per ſententiam debet priuari, quamuis ſcienter contrahens illud amittat ipſo iure, n. 8. *& ratio differentiæ ponitur*, n. 9.

Si matrimonium eſſet nullum ex defectu conſenſus clerici, non perdet beneficium, nec ipſo iure, nec per ſententiam, nu. 10. *Et idem quando matrimonium eſt nullum ex defectu conſenſus mulieris, procedentis ab eius furore, ſeu amentia*, n. 11.

At ſi eſſet nullum ex defectu conſenſus legitimi mulieris, vt quia fuit vi, vel metu compulſa, clerico libere conſentiente, ipſo iure perdet beneficium, quando ipſe libere, & ſcienter contraheret cum muliere coacta, n. 12.

An ſi hodie ſtante Concilio Trident. beneficiatus contraheret ſine parocho, aut teſtibus, perdet ipſo facto beneficium, & partem affirmatiuam tenuit Rota in deciſione poſita, n. 13.

Sed contrarium verius videtur, nu. 14. *nam matrimonium iſtud nullum eſt ex defectu formæ contractus, & ex actu nullo, propter defectum formæ, ſeu ſolemnitatis, non incurritur pœna*, n. 14. *& ita tenent citati*, n. 15.

Bene-

Beneficiatus in ſacris conſtitutus matrimonium contrahens de facto, indiſtincte non perdit ipſo facto beneficium: ſed eſt priuandus per ſententiam, num. 17. *quamuis alij teneant, ipſo facto priuatum eſſe*, numero 18.

Per ſponſalia de futuro certum eſt non vacare beneficium nu. 19. *& ſic reprobatur deciſio Rotæ antiquæ dicens quod clericus contrahens matrimonium cum impubere vndecim annorum per verba de præſenti, etiam non ſecuta copula, perdit beneficium nam hic contractus cum impubere iuris interpretatione ſolum eſt ad ſponſalia de futuro, & contra illam tenet communis* num. 20. *Nec placet concordia quod communis procedat, quando clericus ſciebat eam eſſe impuberem: & opinio Rotæ, quando ignorabat*, n. 21. & 22.

Quod contractus matrimonij cum impubere iuris interpretatione ſit ad ſponſalia de futuro, procedit etiam hodie ſtante Concil. in matrimonio clandeſtino contracto ſine parocho & teſtibus, quamuis alias eſt omnino nullum, ex S. *Congreg.* n. 23. *vbi ponitur declaratio S. Congregat.*

1 MAtrimonio quoque, † etiam non ſequuta copula, clericus ipſo facto beneficium perdit *c.* 1. *ca. diuerſis fallacis, de cleric. coniug.* & ibi glo. & Dd. Rota *deciſ.* 1. *eod. tit. in nouis. & 21. de probat. in antiq.* capel. Tolof. *deciſ* 240. Palac. Rub. *in repetit. rubricæ de donatio.* inter virum §. 55. nu. 5. Roſiniac. *de benef. ca.* 3. P. Pechius *in reg. beneficium lib.* 6. *num.* 26. Mandoſ. *de reſignat. gratia tit. de priuat. ver impetratur beneficium ob contractum matrimonij*, Maſcard *de probat. concluſ.* 182. Zauallos *q.* 147. Rota in Lucana infra adducta *n.* 13. & Sairus *de cenſuris lib.* 6. *c.* 5. *nu.* 10. *& ſeq.* & & citandi infra *nu.* 4. & Tho. San. qui plures refert de matrimonio *libro* 7. *diſput.* 42. *à n.* 4. & poſt hæc Gonç. *ad reg. de menſ. gloſ.* 15. *nu* 43. Leſſius *de iuſt. & iur. lib.* 2. *c.* 34. *dub.* 21. Azor. *inſ. mo. p.* 1. *lib.* 7. *c.* 16. *à quæſt.* 4. Decia *tract. crim. lib.* 6. *c.* 22. Rot. *deciſ.* 125. C.ne Graſ. & Genuen. *in praxi, c.* 37. *n.* 24. Rot. in vna Siracuſ. capellaniarum 28. Febr. 1609. coram D. Penna, vbi quòd beneficium vacat ipſo iure per contractum matrimonij, &c. Vgol. *de offic. Epiſc. ca.* 50. §. 1. *verſ.* 3. Gratian. *diſcept. for. ca.* 5. *nu.* 39. & Farin. *part.* 4. *quæſt.* 138. *à n.* 101.

2 Vnde per matrimonium † amittit clericus acceſſus, regreſſus & alia iura ab beneficium competentia, Prob. ad Monach. *in cap.* 1. *de cleric. coniugat. in 6. ex numer.* 5. Couarr. *in* 4. 2. *par. c.* 6. §. 3. *numer.* 5. Iul. Clar. *libro* 5. *recept. ſentent.* §. 1. *quæſt.* 73. *numer.* 5. Salz. ad Bernard. Diaz *in pract. crim. can. ca.* 80. *litera E.* Fla. Pariſ. *de reſignat. benef. libro* 1. *quæſt.* 1. *numer.* 14. & Zauallos *ſupra numero* 2. Farinac. *ſupra numero* 102. Thom. Sanchez *ſupra numero* 7. qui tamen contra Probum ibi recte ait *numero* 9. per matrimonium non extingui diſpenſationem & habilitatem ad beneficia, quia per eam ſolum amouetur impedimentum.

3 Quod ampliatur primo † vt procedat, etiam ſi vxor non conſummato matrimonio religionem ingrederetur, & ſic matrimonium diſſolueretur iuxta *cap. ex publico, de conuerſ. coniugator.* nam adhuc ipſe beneficia amittit, nec ea recuperat, Dd. *in dict. ca.* 1. Gigas *de penſio. quæſt.* 54 *numer.* 8. Roſin. *num.* 20. Couarru. *num.* 6. Sairus 14. & alij ſupra citati, & citandi *ſeq. ampliat.* & Sanchez plures citans ſupra *n.* 6.

4 Secundo † ampliatur, vt etiam per matrimonium cum conſanguinea, aut alias de facto contractum à beneficiato minorum amittatur beneficium ipſo iure, Abb. *in d. ca.* 1. Rebuff. *de pac. ſic. poſſeſſor. numero* 223. alias 187. qui ait, ita ſeruari de ſtylo, Corraſ. *de benefic.* 1. *part. cap.* 10. Gigas *d. quæſt.* 54 *numero* 11. Tiraq. *de retractu lignagnier.* § 26. *gloſſ.* 2. *numero nono*, Mandoſ. *ſupra*. Gregor. Lopez *in l.* 1. *tit.* 6. *part.* 1. *verſic. el beneficio*, Couarru. 53 *numero* 4. Menchac. *de teſtament.* §. 22. *numero* 64. Nauarr. *in man. capit.* 25. *numero* 119. Bernard. Diaz *in addit.* ad Palac. Rub. *ſupra litera B.* & Salzedo ad eund. *in pract. d. capit.* 80. *litera F.* Didac. Perez *in l.* 1. *tit.* 1. *libro* 5. *ordinamenti, verſ. item quia*, Cuchus *in inſtitut. maior. libro* 5. *tit.* 12. *numer.* 226. Petrus Gregor. *de benef. ca.* 25. *numero* 4. Flamin. Pariſ. *d. lib.* 1. *quæſt.* 1. *numero* 12. Zauallos *ſupra num.* 5. Caldas Pereira 3. *part. de poteſtat. elig end. ad emphyteuſim ca.* 5. *numero* 14. Sylueſt. *in ſum. verb. beneficium* 3. *n.* 22. *& verb. clericus* 2. *numero* 2. *verſi. primo ſi contrahat*, Armilla *verb. beneficium nu.* 20. Ludou. Lopez *inſtruct. conſcientiæ* 1. *tom. c.* 256. *&* 1. *tom.* 2. *part. c.* 49 Man. Rodrig. *in ſum.* 1. *tom. ca.* 30. *num.* 9. Vega 1. *part. ca* 36. *caſu* 20. Ioann. Baptiſt. Conradus *in reſponſio. caſuum conſcientiæ quæſt.* 34. *in addit. ad fin.* & Sairus *ſupra n.* 13. qui plures alios referunt, & communem dicunt, & Rota *in dict. Lucana*, & Açor 1. *parte lib.* 13. *ca.* 13. *quæſt.* 8. *&* 2. *part. dict. lib.* 7. *ca.* 16. *quæſtione* 5. & poſt hæc Gonçalez *d. gloſſ.* 15. *num.* 44. *&* 57. *nu.* 44. Vgolin. Gratian. & Farin *à n.* 109 *vbi ſupra.*

Quamuis † Cardin. *in Clem. gratiæ, de reſcript.* 5 *numero* 10. Butrius, & Imola *in d. ca.* 1. & Bermondus *de publicis concubinariis fol.* 404. quem ſequitur Iul. Clarus *d. quæſtio.* 73. *numero* 5. & Decian. *d. lib.* 6. *ca.* 22. *numero* 5. dicant per tale matrimonium non amitti beneficia ipſo iure, ſed priuandum eſſe per ſententiam, ſequitur Leſſius *ſupra numero* 113. & ait probabilius, Thom. Sanch. *d. lib.* 7. *diſp.* quomodocunque, & ex quacunque cauſa matrimonium ſit irritum.

Cui opinioni accedunt, † Decius *conſil.* 166. Pro- 6 bus *d. c.* 1. *numero* 15. *&* 16. & Bernard. Diaz. *d. ca.* 80. quando beneficiatus ſcienter contrahit in gradu prohibito, dicentes communem habere locum quando ignoranter contraxit.

Quam Decij ſententiam † reprehendunt Greg. 7 Lopez Couar. Salzedo, & Zauallos & Fari. ſupra, non enim ex eo, quod ſcienter contraxit videtur in eo defuiſſe conſenſus contrahendi, ex traditis per ipſum Couarr. *d. 2. par. ca.* 3. §. *numer.* 2. Pet. Ledeſm. *de matrimon. qu.* 55. *art.* 9. *circa fin. & in ſum. de matrim. ca.* 15. 15. *concluſ. vltim. diffi.* & Thom. Sanch. *de matrimon. lib.* 2. *diſput.* 37. qui alios refert, & Suarez 5. *tom. diſput.* 23. *ſect.* 5. *nu.* 19. contra Nauar. *in man. ca.* 22. *n.* 43 Armilla *verb. matrimonium n.* 44. Vega 2. *par. ca.* 34. *caſu* 58. 59. *&* 84. & alios relatos per Thom. Sanch. *ibi*, & quia magis peccans non debet eſſe melioris conditionis.

At ego † è diuerſo exiſtimo quòd talis beneficiatus contrahens matrimonium in gradu prohibito ignoranter bona fide, & cum debita ſolemnitate non amittit beneficium ipſo iure, nec per ſententiam debet priuari, quamuis ſcienter ſeu mala fide contrahens illud amittat ipſo iure. 8

Et ratio differentiæ eſt, † nam is qui bona fide ignoranter contrahit, non facit actum beneficio 9 ſeu clericatui contrarium, cum matrimonium ſit nullum, & ſic non poteſt dici facto ſuo beneficio renuntiaſſe, & rurſus in eo ceſſat delictum, &

*argum.cap.cum qui,de prabend.in 6.*quod militat in contrahente ſcienter, cum loquamur de conſtituto in minoribus.

10 Si vero matrimonium † eſſet nullum ex defectu conſenſus ipſius clerici, vt quia non erat ſanæ mentis, vel fuit vi vel metu coactus, tunc non perdet beneficium, nec ipſo iure, nec per ſententiam, Probus *numero* 15. Gigas 9. & 10. Bernard. Diaz *numero* 5. & Roſin. *ad fin. vbi ſupra.* & ſentiunt relati, Rota *in d. Lucana*, & Sairus *d.n.* 13. & Açor *d.q.*8. & *d.q.*5. & Leſſius *d.n.*113. Gratian. *d.cap.*5. *nu.*39. & Farin.*n.*114.

11 Et idem videtur quando † matrimonium eſt nullum ex defectu conſenſus mulieris procedentis ab eius furore, ſeu amentis, quia perinde eſt ac ſi contraheret cum imagine, aut cum dormiente, vt dicit æquius Ioann. And. quem ſequitur Gigas *d. nu.*10. Roſiniacus *ibi*, & videtur tenere Probus *d.nu.* 15. & facit, quod dixi *nu.*8. & 9. de contrahente ignoranter. Quamuis contra teneant Staphil. *tit. de variis modis vacationis § quintus vacationis modus, n.* 9. & Bernard. Diaz *d.nu.*5. & Sairus *ibi*, & Açor *dict.cap.* 16. *quæſt.*6. & Farin. *d.n.*114.

12 At ſi matrimonium † eſſet nullum ex defectu conſenſus legitimi ipſius mulieris, vt quia fuit vi vel metu compulſa clerico ipſo libere conſentiente, tunc ipſo iure perdet beneficium, ſicut quando contraheret cum conſanguinea, Probus *d.num.*15. & poſt And. Gigas *d.numero* 10. Bernard. Diaz *d.numer.*5. & Sairus *d.numero* 13. Vgol. *ſupra*, & Farin. *d.n.*114. quod ego intelligo iuxta dicta, quando ipſe clericus libere, & ſcienter contraheret cum muliere coacta.

13 Sed hic eſt difficultas grauis, † an ſi hodie ſtante Concilio Tridentino *ſeſſ.*24. *ca. de reformatione matrimo.* beneficiatus contraheret ſine parocho, aut teſtibus, perderet ipſo facto beneficium, in qua partem affirmatiuam tenuit Rota in d. Lucana de inſula ſancta, coram illuſtriſſimo Cardinali Lancelloto, in qua 6. Iunij 1575. fuit concluſum, *Conſtare quod Michael contraxit matrimonium cum Virginea de anno* 1565. *de menſe* Septembr. *vt bene probant* 1. *&* 5. *teſtes, qui coadiuuantur* 2. 4. *&* 6. *& licet quintus in interrogatorio præciſe non recordetur de anno, tamen poſtea fatendo dictum articul. verum, in quo conſtituitur dict. menſis, & annus, cenſetur expreſſe deponere de eodem menſe, & anno. Nec obſtat, quod verba, de quibus deponunt quintus, & ſextus teſtis, important ſponſalia de futuro, non autem matrimonium de præſenti, ad quæ reſpondetur, quod cum ſint prolatæ ad interrogationem alterius, an velit ad inuicem matrimonium de præſenti contrahere videntur, vt per Couarruuias* in 4.2.par. cap. 4. *§.*1.n.4. *præſertim cum in continenti fuerit, vt ſubſecuta annuli immiſſio, vt deponunt* 4. 5. *&* 6. *teſtes: nam per hunc actum denotantem conſenſum coniugalem probatur etiam matrimonium de præſenti, vt late Couarruu.* dict.cap.4. in princip. nu.3. *maxime quia idem Michael confeſſus fuit, dum examinaretur, ſe ſuſcepiſſe filium ex Virginea ſub* 29. *vel* 30. *Octobr.*1566. *& poſtea de anno* 1576. 16. *Ianuarij fuit concluſum, quod matrimonium fuit contractum per verba de præſenti, vnde inducebatur vacatio beneficij ipſo iure* cap. primo, de clericis coniugatis, *& ibi notat gloſſ.* verb. delinquendo in princip. *quæ eſt communiter approbata. Couarru.* ſupra 2.part. cap. 6. §.3. numero 4. *& hanc opinionem tenet Cancellaria, vt dicit Collectarius* in cap. Ioannes numero 1. in fin. de cleri. coniugat. *quæ concluſio procedit, etiam ſi non fuerit ſubſecuta copula iuxta* d.c. *Rota* eod. tit. in nouis, & 1. de ſponſalib. in antiq. *& procedit, etiam vbi matrimonium ſit nullum ex alia ratione, quam defectu conſenſus, quia quantum in eo fuit, contraxit, & habuit beneficium pro derelicto, & quia non debet eſſe melioris conditionis qui contraxit nulliter, & illicite, quam qui licite, vt tradit Ioan. And.* in d.cap. Ioannes, colum. penul. *quem ibi cæteri ſequuntur, Roman.* conſi.283. col.3. n.5. verſi. videamus, *Abb.* in d.c.1. n.2. & in fin. *Brixien.* quæſt. dominica, *Marſil.* ſingul.386. *Auſrer.* in addit. ad deciſ. *Toloſ.*236. in fin. *Staphil.* de literis gratiæ fol.75. verſi. poſſet tamen, *Rebuff.* ſuper reg. de publican. in fin. *Iaſ.* in l. vbi pactum, nu.24. C. de tranſactio. *Gigas* de penſion. q.54. n.11. *Couarru.* d. §.3. *& eſt communis opinio, vt ait Barbat.* conſil.16. col.2. in fin. verſic. præterea accedit, *Imola* in d.cap. Ioannes n.24. verſi. quarto caſu, *bene Capra* regul.93. nu.93. *Non placuit dominis fundamentum factum exemplo ad probandum hic adeſſe defectum conſenſus, quia videlicet non fuit probatum in hoc matrimonio interueniſſe parochum, prout diſponit Concilium Trident.* ſeſſ.24. de reformatione c.1. *quod habet decretum irritans inducens reſiſtentiã iuris in actu in contrarium geſto, quia dixerunt, quod etiam lex cum decreto irritan. reſiſtit matrimonio contracto cum conſanguinea,* cap. non debet, de conſanguinit. & affinit. *& tamen communiter concludunt ſupradicti Dd. vacationem, quia in hac materia inſpicitur factum ipſum, non autem facti validitas. Præterea tunc dicitur deficere conſenſum, quando nullo modo fuit præſtitus, vt exemplificant Dd. in contrahente per metum, vel non habente intellectum, non autem quando eſt præſtitus, & illum lex annullat, imo dicunt quod Concilium in eius proœmio non negat adeſſe conſenſum in matrimonio clandeſtino. Nec obſtat, quod tunc non inducatur talis vacatio beneficij quando adeſt talis nullitas matrimonij, quæ inducit impedimentum publicæ honeſtatis, quia reſpondetur hoc nullibi probari, ſed potius contrarium eſſe verum per* c.1. de ſponſal. in 6. *vbi hoc impedimentum publicæ honeſtatis oritur ex conſanguinitate, & tamen vt dictum eſt, tenent beneficium per contractum matrimonij cum conſanguinea vacare: vnde eſt verificata narratiua Iuliani narrantis, quod beneficium vacauit per matrimonium, per verba de præſenti legitime contractum, quia cum fuit contractum interueniente conſenſu per verba de præſenti, verum eſt, quod fuerit legitime contractum ſecundum ſubiectam materiam. Præterea ea cum talis ſurreptio veriſimiliter non mouiſſet Papam ad concedendum, non vitiat,* Aegid. deciſ.4. cum vulgar. Quam deciſionem refert & ſequitur Gratian. *d.c.*5. *n.*39 dicens factam 13. Iun. 1576.

14 Mihi tamen † contrarium verius videtur in prædicta difficultate, nempe, quod contrahens matrimonium ſine parocho, aut teſtibus non perdat ipſo facto beneficium (licet poſſet priuari ſic contrahens) *argum. l. ſi quis legatum* 6. *ff. ad l. Cornel. de falſis.*

15 Nam matrimonium iſtud † nullum eſt ex defectu formæ contractus, & ex actu nullo propter defectum formæ ſeu ſolemnitatis non incurritur pœna, vt fuit dictum in vna Hipporegien. canonicatus 22. Octob. 1584. coram domino Orano *d. l. ſiquis legatum*, Iaſ. *in l. fin. C. de iure emphyt. numero* 139. Tiraquel. *de retractu lignagier. §.*1. *gloſſ.*2. *numero* 6. & §.26. *gloſſa* 2. *numero* 11. *& in leg. connubial. gloſſ.*8. *nu.* 207. Simoncellus *de decretis lib.*2. *tit.*6. *num.*30. Azeuedo

uedo *in l.1.tit.1 libro 5. recopil. num.* 48. & Thomas Sanchez *de matrimon. lib.3. disput.2. num.*8. *ad* 3. & non adhibita forma requisita, perinde est, ac si actus non fieret, quia forma dat esse rei, &c. conducunt tradita per Felin. *cap. ex tenore, de rescript. à numero* 6. & Molinam *de Hisp. primog. libro* 2. *cap.* 16. *num.* 17. & 18. & per Suar. *de leg. lib.*5. *cap.*34. *à num.* 10. nec hic inducitur vacatio propter factum matrimonium clandestin.

16 Et ita in proposito † tenet Man. Rodr. *in sum. d. c.* 30. *n.*9. & Vega *d. ca.*36. *casu* 20. *ad quartum*, & facit, quod in simili Pet. Ledesm. *de matrim. d. q.*55. *art.*9. 4. *dub.* & *in sum. d. c.*15. 15. *concluss.* 4. *diffic.* & Thomas Sanch. *d. lib.*7. *disp.*48. *nu.*8.

17 In beneficiato † autem in sacris constituto matrimonium contrahente de facto dicendum est indistincte non perdere ipso facto beneficium, cum sit omnino inhabilis ad matrimonium, sed illis est priuandus per sententiam iudicis, ita *glo. fi. in d. c.* 1. *de cleric. coniugatis*, & ibi Butrius, & Imola, Bernar. Diaz *d. cap.*80. & ibi Salzedo *liter. C.* dicens communem, & Mascard. *concl.*182. *n.*5. & 6. dicens communiorem Greg. Lopez, Nauar. Pet. Greg. *nu.*5. Decian. *d. lib.*6. *c.*22 *à num.*4. Farin. *num.*104 Syluest. Armilla, Ludouic. Lopez, Man. Rodrig. Vega, Corradus, & Sairus *num.*16. & Lessius *num.*115. *vbi supra*, & Enriquez *in sum. lib.*7. *cap.*36. §. 1. *lit. G.* & videtur inclinare Gigas *sup. num.*6.

18 Quamuis † Staphil. *vbi supra à num.*8. & Aufrerius *ad d. dec.* Capellæ Tolos. 240. *numero* 4. & Rofiniacus *à numero* 10. & Couarru. *supra* cum Ioan. Andr. Anchar. Cardin. Rom. & aliis teneant ipso facto priuatum esse, & Cuchus *d. libr.*5. *tit.*12. *numero* 215. & Açor *d. libro* 13. *cap.*13. *quæst.* 6. & *dict. libr.*7. 2. *par. cap.*16. *quæst.*5. & Vgol. *d. cap.* 50. *de offic. Episc.* §. 1. *vers.*3.

19 Per sponsalia vero de futuro † certum est non vacare beneficium, Rota *d. decis.*1. *de cleric. coniug. in nouis*: & 21. *de probatio in antiq.* Abb. *consil.*62. *num.* 18. *par.*2. Corras. *d. cap.*10. *numero* 11. Rofiniacus *dict. c.*3. *à num.*17. Mand. *supra*. Fuscus *de visit. lib.*2. *c.*28. *num.*18. Mascard. *d. concl.*182. Pet. Pechius *in dict. reg. beneficium num.*16. Decian. & Vgolin. *supra*, Farina. *num.*108. Man. Rodrig. dicens communem. Vega, & Sairus *num.*15. *vbi supra*, & alij citati, & Thom. Sanch. plures referens *d. lib.*7 *disp.*42. *num.*1. & Gonçal. *d. gl.*15. *num.*43. & Lessius *supra num.*114. qui tamen ait quod contrahens sponsalia meretur priuari beneficio, sed non placet mihi.

20 Ex quo † reprobatur *dec.* Rotæ 1. *de sponsal. in antiq.* alias 102. cum qua tandem tenent Staphil. *supra numero* 9 & Mandos. *de etate minori, qu.*24. & Vgol. *supra, ibi, versic. quid si, d. tit. de priuat.* Decian. *d. ca.* 22. *num.*7. quæ ait, quod clericus contrahens matrimonium cum impubere 11. annorum per verba de præsenti, etiam non secuta copula, perdit beneficiū. Nam hic contractus cum impubere iuris interpretatione solum est ad sponsalia de futuro. *cap. fin. de despon. impub. cap.*1. §. 1. *eod. in* 6. & ita contra illam tenent Rosin. *numero* 16. & Iul. Clar. *supra*, & Mandos. *versic. quid si*, Açor *dict. quæst.*5. Couarr. dicens communem *d. num.*4. & Bernard. Diaz *d. cap.*80. *nu.*
21 6. & ibi Salzed. *litera G.* † qui cum Menchaca *d. c.*22. *numero* 47. intelligit communem, quando clericus sciebat eam esse impuberem: & opinionem Rotæ procedere posse, quando ignorabat eam esse impuberem.

Sed hæc concordia † nimis restringit communem, & præterea conuincitur ex dictis supra *num.*8. *&* 9. de contrahente ignoranter in gradu prohibito: maxime quia etiamsi ignoraret eam esse impuberem, adhuc iuris interpretatione ille contractus esset ad sponsalia de futuro, ex *d. c.*1. §. 1. ibi: *Et matrimonium contrahere intenderent contrahentes.* Et ita eam distinctionem reprobat Thom. Sanch. supra *disp.*43. *num.*6. 22

Et adeo verum est, † quod contractus matrimonij cum impubere iuris interpretatione sit ad sponsalia de futuro, vt procedat etiam hodie stante Concilio in matrimonio clandestino contracto sine parocho & testibus, vt in vna Valentina censuit S. Cōgregatio Concilij his verbis, *Matrimonium contractum clandestine inter puberem in sponsalia de futuro resoluitur per cap. vnicum.* §. 1. *de desponsatione impub. in* 6. Quamuis alias matrimonium contractum sine parocho aut testibus, est omnino nullum, nec habet vim sponsalium, vt eadem S. Congregat. censuit. Thom. Sanch. *de matrimon. lib.*1. *disput.*20. & 21. qui alios cumulat. 23

CAP. IX.

De vacatione per ingressum religionis.

SVMMARIA.

QVemadmodū matrimonio, ita etiam per ingressum religionis vacat beneficium secuta possessione expressa, vel tacita, non ante, n.1. *Et de possessione tacita intelliguntur verba* cap. beneficium, de regular. in 6. *ibi*: Aut constet, &c. *& ibi*, seu scienter, *&c.* num.2. & 3.

Quamuis olim posset fieri professio expressa, vel tacita infra annum probationis: tamen hodie ex decreto Concilij Tridentini non potest fieri nec tacita, nec expressa, nec qua obliget religioni, etiam in genere, non solum in Mendicantibus, sed nec in alia religione, n. 4. & 5. *circa quod refertur declaratio S. Congregationis*, nu. 6.

Annus ꝓbationis debet esse cōtinuus intra claustra, nō interpolatus, nec priuilegium aliquod suffragatur, quia est sublatū, nec anno ꝓbationis renūtiari potest: & habet locū etiā in eo qui ex voto religionē ingreditur, & in ꝓfesso in vna transeūte ad aliā etiā laxiorē, nec potest abbreuiari etiā in ingresso post matrimonium ratum, &c. ex S. Congreg. n.7.

Seruato tempore præfixo, & concurrentibus aliis requisitis, professio tacita non est excluſa à Concilio, sed remanet in dispositione iuris communis ex S. Congreg. num.8.

An ingressus religionem possit in anno probationis beneficium resignare, & ante Concilium clarū est quod poterat, n.9. *Difficultas est, stante Concilio c.* 16. *sess.*25. de regular. *an illud decretum procedat etiam in renuntiatione beneficij, & procedere tenet Maiolus* n.10. *& Flam. Paris. relatus* n.11. *Sed contrarium tenetur* nu.12. *Nec Flam. loquitur consequenter*, nu.13. *Nec creditur sacram Congregationem censuisse, quod decretum habeat locum in renuntiatione beneficij*, num.14.

Nō est verū, illud decretū ex Cōgregationis sententia habere locū, quādo renuntiat ante ingressū, sed intuitu ingressus religionis, vt ait Flamin. sed cōtrariū sæpe censuit Cōgregatio, nēpe nō habere locum in donationibus & renuntiationibus factis ante ingressum sed per ingressum, seu in ipso ingressu, &

ita tenent aliqui Dd. licet alij etiam contra teneant, num.15.&16.

Non habet locum d.decretum in testamentis,& vltima voluntate,vel eleemosynis, ex eadem S.Congregat. num.17. *licet contra fuit dictum per Rotam*, num.18.

Non placet dictum Molinæ, valere renuntiationem, seu donationem factam à nouitio sub conditione professionis:nam non seruatur forma d.decreti, nu. 19. *Et videtur etiam facta in tempus inhabile: nã facta possessione non poterat donare. Nisi essemus in religione bonorũ incapace:nam tunc posset dici incipere ab hærede, nisi obstaret dictum decretum Concilij,vt quia esset facta à nouitio, licet renuntiatio hæreditatis futuræ, seu pactum de non succedendo factum sub dicta conditione professionis,valeret cum iuramento, &c.* numero 20. *sicut etiam donatio facta à nouitio cum pacto & modo, vt eo professe sit nulla,non valet*, num.21.

Non placet etiam doctrina Manuelis Rodriguez,dictum decretum non habere locum in donationibus causa mortis,nam licet sint reuocabiles, & quoad effectum legatis æquiparentur, tamen in fieri sunt instar contractus,& respectu formæ solemnitatis& ordinationis æquiparantur contractibus, nu.22.

Stante constitutione 58. *Pij V. non potest Ordinarius admittere resignationem beneficij religionem ingressuri, nisi statim re ipsa profiteatur: ita enim intelliguntur verba illius religionem ingressuri,& non de habitus susceptione, vt volunt Fuscus, & Flam. Paris qui reprobantur*, nu.23.& seq. *Et ita iuxta d.constitutionem,& non iuxta mentẽ Cõcilij procedet d.Man.Rodrig.relati*, nu.25. *In casibus tamen alias permissis poterit ordinarius admittere resignationẽ nouitij,seu religionem ingressuri,etiamsi statum non profiteatur, seu religionem ingrediatur,non obstante dicta constitutione*, n.26.

Cum per ingressum religionis ante professionẽ nõ vacent beneficia nouitij non resignata,an interim lucretur fructus, nu.27. *Resolvitur,quod in beneficiis habentibus fructus in absentia nouitius interim eos lucrabitur,nec debet eis priuari, siue postea exeat,siue profiteatur*, n.28. *interim tamen debet per alium deseruiri beneficio, si seruitium requirit,assignata sibi congrua de ipsius prouentibus*, n.29. *Et si est curatum, debet obtinere licentiam ordinarij in scriptis,& si nollet eam dare, esset recurrendum ad superiorem*, n.30. *In beneficiis vero non habentibus fructus in absentia, vt canonicatibus & prebendis, quorum fructus residendo lucrifiunt, non lucrabitur,cum non resideat*, num.1.

1 RVrsus, quemadmodum matrimonio,† ita etiam per ingressum religionis vacat beneficium, secuta tamen professione expressa,vel tacita, non ante. *cap.Gonsaldus*,17. *quæst.2.cap.beneficium,de regular.lib.6.* vbi Dd.Staphil. *de liter. gratia,tit. de var. mod.vacationis,6.modo*, Flam.Paris. *de resign.benef. libro 3.quæst.3.* Fuscus *de visitatione libro 2.ca.15.numero 84.*& Man Rodrig. *quæst.regul.1.tem. quæst.37.* & posthæc Gonçalez *ad reg. de mensibus gloss.15.numero 45.*& D.Card.Tusch. *conclus.72.lit.B.* Vgol. *de offic. Episc.cap.50.§. 1.vers.4.* Rot.in vna Toletana beneficij 6.Iun.1605.coram D.Lita,in qua fuit resolutum gratiam Gasparis esse iustificatam cum præsupposito, quòd instrumentum professionis sit in forma probanti, dum enim narrauit beneficium vacare per ingressum Augustini in monasterium, & emissionem professionis, probatur ex instrumento professionis extracto ex libro monasterij, in quo registrantur huiusmodi professiones, & ista annotata reperitur, talem autem librum probare, vt de libro baptismi & morientium sæpe fuit resolutum,& professio præsumitur valida, donec contrarium probetur(vt alias fuit resolutum in Abulens. cap. 17. Maij 1600.coram Dom.Seraphino)beneficium autem vacare ipso iure per emissionem professionis, probat text.*in cap.beneficium.de regul.in* 6.Rebuff.*in praxi part.3.de mod.amit.benefic.numero* 44.*&c.* Et in eadem coram eodem 7.Nouembr.1605 fuit resolutum instrumentum professionis esse in forma probanti, quia mediantibus compulsorialibus à Pota emanatis liber originalis monasterij fuit coram iudice cõpulsore parte citata & seruatis de iure seruãdis productus & recognitus,& inde extracta particula professionis Aug.& alia in similibus fieri solita impleta, &c. & alij, licet Menoch. *de præsumpt. libro 6. præsumpt.* 82. dicat, quod ingressus religionem præsumitur beneficiis renuntiasse,etiam intra probationis annum,&c.

Et de professione † tacita intelliguntur illa verb. 2
dict.cap.beneficium.ibi: *Aut constet quod vitam voluerit absolute mutare*,iuxta text.*in cap.consulti.& c.statuimus,eod.tit.& c.non solum.eod.tit.in* 6.Domi.*num.6.*& Franc.*nu.1.3.notab.* ibi,*in d.cap.beneficium*,† sicut etiam illa verba, *Seu scienter habitum* 3
receperit professorum,iuxta text. *in cap. constitutionem,eod.tit.in* 6.

In quo tamen † animaduertendum est, quòd 4
quamuis olim posset fieri professio expressa, vel tacita infra annum probationis,iuxta tex.*in d.c.ad Apostolicam,& d.cap.statuimus.de regul. & d.ca.non solum,& d.c.constitutionem,& d.c.beneficium, eod. in 6.cum aliis.*

Tamen † hodie ex decreto S. Concil. Trident. 5
sess. 25. de reg. cap. 15. non potest fieri professio infra annum probationis, nec tacita, nec expressa, nec quæ obliget religioni, etiam in genere, non solum in Mendicantibus, sed nec in alia religione.

Ex quo † S.Congr.Conc. censuit quod qui pro- 6
fessionem emisit infra annum probationis, non est obligatus neque ad religionem in genere,neque in specie,contra *d.c.non solum, & c.constitutionem,de reg.in* 6. nec etiam in foro conscientiæ vlla inducta est obligatio.

Et vt eadem † S.Cong.censuit,annus probationis 7
debet esse continuus intra claustra, non autem interpolatus,nec priuilegium aliquid suffragatur,cum censeatur sublatum *cap.22. eiusdem sessionis*, & huic anno probationis renuntiari non potest, & habet locum etiam in eo, qui ex voto religionem ingreditur, & etiam in eo, qui professus in vna transit ad aliam etiam laxiorem, authoritate Apostolica, nec potest abbreuiari etiam in eo, qui post matrimonium ratum, vt potest, est regionẽ ingressus, etiamsi de vna religione transeat ad aliam, & ita tempus professionis differatur. Licèt quando professio emittitur extra religionem in manibus executoris à S.Patre ad id deputati, non requiritur probatio, seu nouitiatus, tunc enim cùm Papa de Abbatia regulari alicui prouideat, & mandat executori extra religionem, vt illum in canonicum recipiat, regularem habitum exhibeat, & ad professionem admit-

admittat, non est expectandum aliquod tempus, cùm sit à Papa probatus, maximè quia prouisio est facta consistorialiter, quod est conforme regulæ 58. Ita in Legionen. professionis 18. Decembr. 1609. coram D. Lancelloto.

8 Seruato tamen tempore † ibi præfixo, & concurrentibus aliis ad tacitam professionem requisitis, professio tacita non est exclusa à Concilio *d. cap.* 15. & 16. sed remanet in dispositione iuris communis sicut ante, vt eadem Congregatio censuit, de quo Menoch. *d. libr.* 6. *præsumpt.* 83. & nouissimè docet fr. Basil. Legionen. de imped. matrim. capit. 5. circa finem.

9 Sed est † difficultas, an ingressus religionem possit in anno probationis beneficium resignare, & ante Concilium clarum est quod poterat, iuxta *capit. ex transmissa, de renunt. & d. cap. beneficium*, ibi: *Nisi ad id ipsius accedat assensus*, & ibi gl. *verb. assensus*, & Dd.

10 Difficultas est, † stante Concilio Tridentino *d. c.* 16. *sess.* 25. *de regul.* an illud decretum procedat etiam in renuntiatione beneficij, & procedere tenet Maiol. *de irregul. lib.* 3. *ca.* 6. *sub numer.* 2. dicens quod statuit Concilium ibi, *ne quis intra annum probationis possit beneficio renuntiare, quinimo facta renuntiatio nõ*

11 *teneat*, vt † & sequitur Flam. Paris. *d. lib.* 3. *q.* 13. *à nu.* 4. dicens *sæpius censuisse S. Congreg. Concil. illud decretum habere locum in renuntiatione beneficij, & sic esse faciendam de consensu superiorum ante duos menses professionis, ne temere quis renuntiet, dum est nouitius, & postea contingat carere beneficio & monachatu, si forte non admittatur ad professionem, vel ipse nolit postea professionem emittere, & Episcopum non debere conferre illa beneficia nisi facta professione, vt respondit pluries Sacra Congregatio. Et rursus illud decretum ex Congregationis sententia habere locum, etiam quando quis renuntiat ante ingressum, sed intuitu ingressus religionis, nam videtur renuntiatio facta in fraudem, & hoc quando ille non habet aliunde ex quo viuere potest, vel est ordinatus ad titulum illius beneficij: nam his casibus resignatio non debet admitti, nisi habeatur certitudo de professione, & eo modo, vt dictum est, de stylo exprimitur in supplicatione, &c.* Hæc Flam. Paris. Et quod decretum habeat locum in renuntiatione beneficij, tenet etiam Açor 2. *parte, lib.* 7. *ca.* 20. *quæst.* 6. & Vgol. *de offic. Episc. c.* 26. §. 6. *num.* 4. & *c.* 50. §. 1. *vers.* 4. *cum Parisio.*

12 Sed ista sententia mihi † non placet, & verius existimo, d. decretum Concilij non habere locum in renuntiatione beneficij, nam re vera Concilium ibi solum loquitur de renuntiatione, & obligatione bonorum, & renuntiatio beneficij, & collatio illius, non debebat esse in pendenti, vt non sequuta possessione non intelligeretur effectum suum sortiri, sed debet esse perpetua, & stabilis, & non temporalis, &c. vt per Manuel. Rodriguez *in summa* 2. *tom. c.* 7. *num.* 2. & *d. quæst.* 37. *art.* 2.

13 Nec Flaminius Parisius supra loquitur consequenter, nam si illud decretum haberet locum in renuntiatione beneficij, dicendum erat eam non valere, nisi iuxta formam, de qua ibi, etiamsi renuntians haberet aliunde, vnde viuere posset: nam in renuntiatione bonorum, non dubium est, quin habeat locum, etiamsi aliunde habeat, vnde viuere possit.

14 Nec credo † sacram Congregationem censuisse, quod dict. decretum habeat locum in renuntiatione beneficij, nec vidi, nec inueni talem declarationem.

Nec rursus verum † est illud decretum ex Con- 15
gregationis sententia habere locum, quando quis renunciat ante ingressum, seu intuitu ingressus religionis, quinimo contrarium sæpe censuit Congregatio, nempe illud decretum non habere locum in donationibus, & renuntiationibus factis ante ingressum, seu ante susceptionem habitus, sed in factis per ingressum, seu in ipso ingressu, vt habetur in declarationibus supet d. capit. 36. & 18. Mart. 1598. eadem Congregat. Concilij censuit, decretum Concilij *ca. 16. sessione vigesimaquinta de regul.* non vindicare sibi locum in donationibus, vel renuntiationibus ante habitus susceptionem, etiam animo & proposito religionem ingrediendi factis, & ita tenet Mandos. *consilio* 22. & Menoch. *de arbitrar. libro* 2. *casu* 436. maxime *in noua additione*, vbi adducit declarationem S. Congregationis de anno 1595. in vna Mediolan. & Prosper de Augustino *in appendice ad summam bullarij Quarantæ parte* 2. *verb. Monasteria, & conuentus regularium virorum, pag.* 590. ponens etiam declarationem, & Ioan. Baptist. Confert *in summa priuil. mend. tit.* 13. *c.* 13. *pag.* 325. dicens ipse responsum fuisse per illust. Card. S. Congreg. Concilij Trident. interpretes R. P. fr. Gaspari Passarelo ordinis Minimorum tunc Generali consulenti die 22. Octob. 1575. vt ipse in suis not. numero 57. testatur. Gratian. *decisio trigesimoseptimo, & in additio. ad eam.* & nouissimè Vgolinus *ne offic. Episcopi capit.* 20. §. 7. *numero tertio*, qui etiam adducunt declarat. S. Congreg. & Manuel. Rodriguez *quæst. regularium* 2. *tomo, quæstio.* 47. *artic.* 8. qui ait ita iudicatum esse in prætoriis, & consultos Doctorem Moya, Solis, & Pinciæ, Valdes, & alios hanc tenuisse opinionem, vt accepit à quodam viro docto, & ita declarasse Dominos Cardinales 22. die Octobris anno 1563. vt refert Passarelus *in suo compendio priuileg.* licet ad finem ipse Manuel Rodrig. ibi vacillare videatur, & contrarium tenet *in sum.* 1. *tom. ca.* 90. *nu* 2. & 2. *tom. cap.* 7. *num.* 8. dicens d. declarationis non vidisse literas authenticas.

Et licet contra teneant Nauar. *consil.* 81. & 82. *de* 16
regular. alias *consil.* 7. & 8. *de donatio.* (vbi tamen apostilla ait aduertendum, referri sacram Congregationem censuisse, dictum decretum non habere locum in donationibus factis ante susceptum habitum) & Ioan. Gutierrez *in capit. quamuis pactum. de pact. in* 6. *ver. dum nuptui, n.* 5. & Couarr. *in apostillis ad dictum decretum Concily.* & Pater Molina *de iustitia* 1. *tomo tract.* 2. *disput.* 146. & videtur tenere Roias *de succes. ca.* 7. *n.* 31. & Zauallos *qu.* 121. *numero quarto & quinto.*

Nec etiam habet locum † dictum decretum in te- 17
stamentis, & vltima voluntate, vel eleemosynis, vt eadem S. Congregatio declarauit: & quod non habeat locum in vltima voluntate, tenent Nauar. *consil.* 83. *de regularibus & comment.* 2. *de regular. num.* 51. Ioan. Gutierrez *dict. verb. Dum nuptui tradebatur, num.* 4. & *canonic. quæst. lib.* 2. *c.* 1. *à num.* 29. Gratia. *reg.* 456. *num.* 7. Cauale *decis.* 10. *num.* 113. 3 *par.* Humada ad Gregorium Lopez *in l.* 7. *tit.* 7. *part.* 1. *glossa* 3. Cenedo *collect.* 50. *ad decretum*, Zauallos *quæst.* 63. *n.* 7. & *quæst.* 121. *à numer.* 4. Men. *in dict. addit. cas.* 436. *numero* 16. & Gra. *in add decis.* 37. *numero* 3. & 4. Manuel Rodriguez *dict. capit.* 90. *numero* 5. & *d. cap.* 7. *num.* 8. & 9. & *d. quæst.* 47. *artic.* 19. Molina *supra*, &

Azor *inſtitut.moralium lib.*12.*capit.*2. *quæſt.*14. licet contrarium teneat Spino *de teſtamen. gloſ.*12. *nu.*50. & videtur tenere Caſtillo *de vſuf. capit.*65. *numero ſeptimo.*

18 Et licet † in cauſa Toletana nullitatis profeſſionis coram D. Orano 12. Ianuar. 1598. fuit dictum, *Quod teſtamentum à moniali factum ſit nullum, ſi non fuit factum intra duos menſes ante profeſſionem vt requirebatur iuxta ordinationem Tridentini* ſeſſio.25. de regular. capit. 16. *habentis decretum irritans, &c.*

19 Non tamen placet † quod docet Molina, ibi valere renuntiationem, ſeu donationem factam à nouitio ſub conditione profeſſionis, id eſt, ſi profeſſionem fecerit: nam non ſeruatur forma dicti decreti.

20 Et videtur † etiam facta in tempus inhabile, nam facta profeſſione non poterat donare, cum non ſit iuris, & omnia acquirantur monaſterio, *authent. ingreſſi, Cod. de ſacroſanct. eccleſ.* & paria ſunt aliquid fieri tempore inhabili, ſeu conferri in tempus inhabile, *l.quod ſponſæ, C. de donation. ante nupt.* niſi eſſemus in religione bonorum incapace: nam tunc poſſet dici incipere ab hærede, iuxta *l.vnicam, Cod.vt ab hæredibus & contra hæredes*, niſi obſtaret dictum decretum Concilij, vt quia eſſet facta à nouitio, licet renuntiatio hæreditatis futuræ, ſeu pactum de non ſuccedendo, factum ſub dicta conditione profeſſionis valeret cum iuramento, (niſi obſtet Concilium, vt quia ſit factum à nouitio) Couarr. *in d.cap.quamuis pactum* 3.*p.* §.2. *numer.*3 & 4. & ibi Ioannes Gutierrez *verb. Dum nuptui, numero primo.*

21 Sicut etiam † donatio facta nouitio, cum pacto & modo, vt eo non profitente ſit nulla, non valet, ob non ſeruatam formam dicti decreti, Nauar. *d.conſilio* 82. & 83. *de regul.* & videtur tenere Manuel Rodriguez *d.cap.*90.*num.*3. & *d.art.*8.

22 Nec placet quod docet idem † Manuel *d. ca.*90. *numero* 6. & *d.art.*10. dictum decretum non habere locum in donationibus cauſa mortis: nam licet iſtæ donationes abſolute, & ex natura ſua ſint irreuocabiles, & quoad effectum legatis, & vltimis voluntatibus æquiparentur, & connumerentur *leg.fin. C.de donat. cauſa mortis, & princip. inſtit. de donat.* vbi Dd. tamen in fieri ſunt inſtar contractus & actus inter viuos, & reſpectu formæ, ſolemnitatis, & ordinationis, æquiparantur contractibus, Anton. Gomez 2.*tom.variar.cap.*4.*numer.*16. Couarr. *in rubr.de teſtam.*3.*par.à num.*1. Craſſus *de ſucceſ.*§.*donatio cauſa mortis, quæſt.*2. qui alios plures referunt, & communem dicunt: & Zauallos *quæſt.*695.*numero ſecundo.* Mol.*de iuſtitia*, 2 *tom.diſp.*288. & Rota *deciſ.*245.*p.*1. *diuerſ.num.*4. vbi dicunt, *Doctores omnes conuenire, quod donatio cauſa mortis quoad ipſum in eſſe deducendum, ſit contractus, &c.*

23 Verum vt redeamus ad noſtrum † propoſitum, ſtante conſtitutione 58. Pij V. de qua ſupra *capitul.*3. *à numero* 267. ex qua non poſſunt ordinarij admittere reſignationes beneficiorum, niſi in certis caſibus ibi expreſſis, inter quos vnus eſt religionem ingreſſuri, vel matrimonium contracturi, ſi ſtatim poſtea id re ipſa exequatur, dicendum eſt, non poſſe ordinarium admittere retentionem beneficij religionem ingreſſuri: niſi ſtatim re ipſa profiteatur. Ita enim ſunt intelligenda illa verba, *religionem ingreſſuri*, ſcilicet *per profeſſionem*, non per habitus ſuſceptionem iuxta ſubiectam materiam de qua agitur, alias enim ſi poſſet admittere reſignationem illius qui vult habitum ſuſcipere, ſi poſtea exiret intra annum, remaneret ſine beneficio, & ſuſtentatione.

Nec † poteſt dici, vt dicunt Fuſcus, *d.lib.*2.*ca.* 28. 24 *numero decimooctauo*, & Flam. Pariſ. *libro* 5.*quæſtio. vltim. numero* 166. *& ſeq.* quod ordinarius poteſt admittere renuntiationem illius, qui vult ingredi religionem, ſi ſtatim ingrediatur, ſed eo ingreſſo ſtatim non poteſt conferre illud beneficium, ſed debet expectare per annum intra quem poteſt exire, & quod prius non dicitur vacare beneficium, &c. Nam ſi daremus, vt iſti volunt, quod illa verba, religionem ingreſſuri, intelligerentur de habitus ſuſceptione: & quod ſic ordinarius poſſet admittere renuntiationem illius, qui vult habitum religionis ſuſcipere, ſi ſtatim id exequatur, dicendum etiam eſſet poſſe ſtatim illud beneficium conferre, nam per renuntiationem legitime admiſſam ſtatim vacat beneficium, & poteſt conferri, vt ſupra dictum eſt *dict.capitul.*3.

Et ita † iuxta *d.conſtitut.* Pij V. & non iuxta men- 25 tem Concilij *d. capit.* 16. procedet quod ait Manuel Rodrig. *d quæſt.*37.*art.*2.1.*tom.qu.regul.* quod renuntiatio beneficij non poſsit fieri per nouitium, niſi paulo ante profeſsionem, quando ſcilicet d. nouitius iam ad ipſam profeſsionem accingitur, & eſt receptus ad profeſsionem à fratribus, & omnia ſunt parata, ita vt moraliter loquendo, profeſsio indubitanter fieri debeat, &c.

Videtur tamen, † quod in caſibus alias permiſsis 26 poterit ordinarius admittere reſignationem nouitij, ſeu religionem ingreſſuri, etiam ſi ſtatim non profiteatur, ſeu religionem ingrediatur, non obſtante d. conſtitutione Pij V. quia id quod dicit quod ſtatim id exequatur, &c. eſt quando reſignat ex cauſa ingreſſus religionis, &c.

Sed cum per ingreſſum † religionis ante profeſ- 27 ſionem non vacent beneficia nouitij non reſignata, reſtat dubium an nouitius interim lucretur fructus.

In quo † breuiter dicendum eſt, quod in benefi- 28 ciis habentibus fructus in abſentia nouitius interim eos lucrabitur, nec debet eis priuari, ſiue poſtea exeat, ſiue profiteatur, cum ſit abſens ex iuſta cauſa, *c.relatum, de cleric.non reſiden.* & lege permittente, & ſic non mereatur pœnam, *l.Gracchus, C.ad leg.Iuliam de adulter.* ita Archid. & Francus, *num.*2. & 6. *in d.cap.beneficium, de regular.in* 6. Sylueſt. *verb.religio.*2.*q.*8. Manuel Rodriguez *dict.q* 37.*art.*1. & ſentit Azor. *lib.*12.*cap.*3.*q.*1. quicquid teneant *gloſ.vlt.* & Domin. *in d.ca.beneficium.* & Fuſcus *d.lib.*2.*cap.*15. 29 *numero* 84. † interim tamen debet per alium deſeruiri beneficio, ſi ſeruitium requirit, aſsignata ſibi congrua de ipſius prouentibus portione, vt *in d.cap. beneficium.*

Et ſi eſt curatum, debet obtinere licentiam or- 30 dinarij in ſcriptis, iuxta decretum Concilij Triden. *ſeſſio.*23.*de reformat.capit.*1. & ſi ordinarius nollet eam dare, eſſet appellandum & recurrendum ad ſuperiorem, vt alias dictum eſt ſupra 3.*par.capitul.ſecundo, numero* 86. in † beneficiis vero non habenti- 31 bus fructus in abſentia, vt in canonicatibus & præbendis, quorum fructus reſidendo lucrifiunt, non lucrabitur nouitius interim fructus, cum nõ reſideat: licet enim abſit ex iuſta cauſa, non tamen ad effectum, vt habeatur pro præſenti, quia iſte non eſt de caſibus in iure expreſsis, maxime cum propter priua-

priuatam vtilitatem absit, vt ait Franc. *d.num.6.* & facit declaratio S Congreg. adducta, *d.c.2.num.332. an durante*: vbi dicta vide.

CAP. X.

De vacatione per priuationem.

SVMMARIA.

BEneficium vacat, & amittitur priuatione seu depositione, qua propter graue delictum imponitur, num.1. *nec est locus pœna priuationis beneficiorum, nisi in casibus à iure expressis*, nu.2. *sed quia non omnia crimina comprehenduntur certa diffinitione, debebit iudex in his quæ similia sunt expressis, in quib. imponitur depositionis pœna, eãdem regulam sequi*, n.3. *non tamen debet iudex attẽdere multum ad canones antiquos, quia illi de facili imponebant pœnam depositionis, nec nisi pro graui crimine depositioni, seu priuationi locus est*, n.4.

Nullum crimen, etiam depositione dignum, inducit priuationem beneficij ipso iure, nisi sit iure cautum, sed est priuandus per sententiam, & ita in dubio præsumitur nu. 5. *& casus in quibus quis ipso iure priuatur beneficiis, & in quibus venit priuandus remissiue*, n.6.

An qui commisit crimen, propter quod incurrit pœnam priuationis beneficij, ipso iure amittat statim titulum, ita vt teneatur in conscientia illud dimittere, etiam ante sententiam declaratoriam, nu. 7. *& partem negatiuam tenent relati* n 8. *pro qua facit quod de lege pœnali imponente pœnam ipso iure seu ipso facto, vltra eos tradunt Doctores communiter contra Abb. Felin. Castr. & alios quod nõ obligat in conscientia ad pœnam ante sententiam, quando requirit aliquam actionem seu executionem positiuam, seu imponitur iure tam quæsito*, &c. num.9. *adeo vt committens delictum propter quod ipso iure priuatur bonis, non amittat dominium eorum ante sententiam secundum aliquos*, num.10. *quamuis contrarium alij teneant*, num.11. *quæ sententiæ concordantur*, num.12.

Id in beneficiis intelligendum est, quando non subiũgitur aliud verbum, vnde constet mentem Papæ esse, vt amittantur nulla expectata sententia, secundum Molin. & alios, nu.13. *Sed etiam tunc non teneri delinquentem in conscientia dimittere beneficium ante sententiam, tenet Couarr. & alij* nu.14. *imo ait Couar. posse retinere beneficium priuatum per sententiam, vel ipso iure etiam sequuta sententia declaratoria donec sententiæ executio fiat, cui consonant Enriquez & Açor* nu.15 *pro quo facit quod priuatus bonis ipso iure, etiam post latam sententiam, non tenetur pœnam exequi & bona offerre fisco, nisi illi præcipiatur*, n.16. & seq.

Verius videtur quod cõmittens delictum, ob quod priuatur ipso iure beneficiis seu officiis publicis, tenetur in conscientia illa dimittere non solũ post sententiã, quod certum videtur contra Couarr. Enriquez & Açor, sed etiam ante sententiam, n.18. *nã licet in pœna amissionis propriorum bonorũ nõ debeat lex, imo nec secundum aliquos possit obligare delinquentem, vt executor illius contra se ante sententiam, & sic per illa verba* ipso iure *seu* ipso facto *non censeatur ad id obligari, tamen in bonis cõmunibus, quæ iam sunt beneficia, & officia publica, recte potest obligare delinquentẽ ad illa dimittenda ante sententiam.* nu.19. & seq. *quod confirmatur, nam lex potest in pœnam impedire acquisitionem fructuum beneficiorum, & aliorum publicorum, ita vt in conscientia debeant restitui*, &c. n.21. *& quod per illa verba* ipso iure *seu* ipso facto *censeatur velle obligare in conscientia ad illa dimittenda ante sententiam, patet ex ipsa significatione, & vi verborum, & subiecta materia, & etiam quia in pœna excommunicationis, suspensionis, inhabilitatis, & similib. ex illis solis verbis cẽsetur lex obligare ad pœnam in conscientia ante sententiam*, &c. num.23.

Confirmatur predicta sententia nam secundum Dd. communiter cum quis est priuatus beneficio ipso iure etiam in pœnam, statim potest prouideri, contra Lapum, & Lancellotum, n.23. & 24. *& sic tempus datum ad prouidendum curret à die sententiæ commissi criminis, ob quod quis priuatur beneficio ipso iure*, n.25. *vnde sequitur quod ille non habet in eo titulum, nec potest illud retinere, sed tenetur relinquere ei cui prouisum est*, n.26.

Confirmatur etiam, nam secundum Dd. communiter gesta ab eo, qui est priuatus beneficio seu officio ipso iure, non valent si priuatio est notoria, qua tamen alias deberent valere, n.27.

Confirmatur etiam, nam in casu cap. licet. canon. de elec. lib. 6. *obtinens parochialem, si non sit infra annum ad sacerdotium promotus, ob quod ipso iure illa priuatur, non potest illam retinere, sed debet relinquere* n.18. *nec satis, quod dicunt Nauarr. & alij, quod id illo casu constat de mente Legislatoris id volentis, & quod priuatio, de qua ibi, non imponitur proprie vt pœna, sed vt quædam conditio, vel motus rei traditæ*, &c. n.29. & 30.

Improbatur Zerola dicens in casu d.c. licet canon. *nõ teneri parochum dimittere parochialem, nisi post latam sententiam* n.21. *& D. Sahagun dicens, iudicis pronuntiatione opus esse in specie* d. ca. licet canon. n.32. *qui improbatur etiam dum ait iudicis pronuntiatione opus esse in specie*, c. licet Episcopus. 2. p. de præb. in 6. *vbi non agitur de pœna, & requiritur ibi vocatio possessoris, nam & iniustus possessor non debet amoueri à possessione inauditus, & sine causæ cognitione*, n.33. & 34. *Ex dictis plane conuincitur illa communis sententia, de qua* num.8. *quæ non potest admitti nisi forte ex vsu, & consuetudine, si illam recipit, nec tunc esset admittenda, vbi beneficium esset alteri collatum, nec vbi priuatio esset notoria*, num.35.

Infertur, leges collegiorum imponentes pœnam priuationis collegij ipso iure, seu ipso facto, tale quid facientibus obligare in conscientia ad pœnam, etiam ante sententiam contra aliquos, numero 36.

Qui effectus resultent ex illis verbis, ipso iure, vel ipso facto, remissiue, num.37.

Videndum est quæ crimina priuationẽ inducant, & 1. de homicidio an priuationem inducant, & quomodo n. 38. *Resoluitur homicidam non esse priuatum beneficiis ipso iure, sed priuãdum per sententiam*, n.39 *quod procedit non solum in simplici homicidio, in quo id receptissimum est, sed etiam in qualificato*, num.40. & seq. *quamuis in qualificato contra teneat Fel. & in parricidio Rebuf. & Corras.* n.42. *& ita intelligitur* cap. minor. 50. dist. *de priuatione per sententiam*, n.43. *potest etiam intelligi de priuatione executionis, & exercitij ordinis sacerdotij*, num.44.

Prædicta concl. procedit etiam stante Concil. Trident. sess. 14. c. 7. cuius verba accipienda sunt secundum ius antiquum contra Maiolum, & præcipue ibi agit Concilium de incapacitate homicidæ ad acquirenda beneficia de nouo, n. 45. & 46.

Regulariter irregularis non est priuatus ipso iure beneficio iam quæsito, sed illud retinere potest antequam priuetur per sententiam, per quam illo priuatur, quando irregularitas sequuta est ob eius culpam seu delictum, n. 47.

Cum homicida non perdat ipso iure beneficium antea acquisitum, faciet suos fructus illius irreuocabiliter, donec per sententiam priuetur n. 48. *quicquid dicant relati*, nu. 49. *Et si esset canonicus, posset canonicatui deseruire stando, & canendo in choro*, n. 50. *nã irregularis eas functiones obire potest, quas laici licite obeunt, vt canere*, num. 51. *& sic sacerdos excommunicatus in choro cantans cum aliis, licet peccet, non incurrit irregularitatem*, n. 52. *& similiter etiam suspensus ab ordine seu officio potest canere in choro sicut laici*, n. 53.

Prædicta conclusio non procedit in assassino, qui est priuatus beneficiis ipso iure. n 54. *nec in occidentibus Cardinalem, qui beneficiis sunt ipso iure priuati*, n. 55. *nec in occidentibus Episcopum qui etiã sunt priuati beneficiis, quæ Ecclesia, cui talis Episcopus præest, obtinet*, n. 56. *nec in occidente prælatum, vel conbeneficiatum, qui est priuatus ipso iure beneficio, quod obtinet in ea Ecclesia*, num. 57. & seq. *vbi quod dictio* prorsus *importat ipso iure.*

1 DEnique beneficium † vacat, & amittitur priuatione seu depositione, quæ propter graue delictum imponitur, vt homicidium, simoniam, periurium, &c. Selua *de benef. 3. p. q. 2. &* 3. Rebuff. *in praxi tit. de modis amittendi beneficia. nu. 61. &* 62. Corras. *de benef. 1. part. cap. 10. numero* 1. Rosiniacus, *cap.* 20. *num. 1. &* 2. Bernar. Diaz. de Lugo *in pract. crim. canonic. cap.* 131. & Mandos. *de signatura grat. ti. de priuatio. in princ.*

2 Quin etiam docent non esse locum pœnæ priuationis beneficiorum, nisi in casibus à iure expressis & Aymon *de antiquitate temporis, 4. part. sect. 1. nu.* 148. & Achilles *decisio.* 201. seu 1. *de iureiuran. nu. 5.* ex *gloss. in cap. fin. de iure patro.* communiter approbata, vt per Tiraq. *in l. si vnquam, C. de reuoc. donat. verb. reuertatur, num.* 249. seu 206. Didac. Per. ad Seguram, *in tract. de bonis lucratis constante matrim. n.* 166. & ad Villad. *de irreg. cap. 1. nu.* 17. *& seqq.* Holedam *de incompatib. benef. cap. à num. 5.* Azeuedum *in l. 2. tit. 1. lib. 2. recop. regul.* 10. & Piasec. *in praxi Episcop. part. 2. ca. 4. num.* 69. & Enriquez *in sum. libro* 13. *cap. 56. §. 4.* & post hæc tradit Gonçalez *ad regul. de mensib. gloss.* 15. *à num.* 136.

3 Sed quia non omnia † crimina comprehenduntur certa diffinitione, debebit iudex in his, quæ similia sunt expressis in quibus imponitur depositionis pœna, eandem regulam sequi, quia de similibus ad similia procedendum est, ita Abb. *in capit. at si clerici de iudic. numero* 34. Selua *d. quæstio. 3. numero secun-*
4 *do*, & Duaren. *de benefic. libro* 8. *cap. 6. §. 6.* qui † admonent non debere iudicem attendere multum ad canones antiquos, quia illi de facili imponebant pœnam depositionis ad text. *in cap. fraternitatis*, 34. *distinct.* nec nisi pro graui crimine depositioni, seu priuationi locus est, *capit. inuentum* 16. *qu. 7.* & Bernard. Diaz *cap.* 235. Iul. Clar. *§. fin. quæst. 74. num. 2.* Menoch. *de arbitr. casu* 266. Sahag. *d. cap. at si clerici, vers. si vero numero* 4. *& à num. 7.* & Dd. supra citati *num. 1.*

At nullum crimen, † etiam priuatione dignum, 5
inducit priuationem beneficij ipso iure, nisi sit iure cautum, sed est priuandus per sententiam, & ita in dubio præsumitur. Feli. *in cap. 2. de rescript. numero* 3. Selua *d. quæst. 2. num. 6. &* 9. Rebuff. *de pacificis possess. numero* 318. seu 264. Corras. *supra, &* 3. *part. cap. 6. numero* 12. Tiraquel. *d. verb. reuertatur num.* 248. seu 205. Bernard. Diaz *supra*, Mandos. *dict. tit. de priuatio. in princip. & vers. sciendum est, quod pœna.* Plaça *de delictis cap.* 11. *num.* 2. Holeda *cap.* 24. *numero* 82. Azeuedo *supra*, & Hieron. Gabr. *cons.* 196. *lib. 1. &* 187. *li. 2.* Enriquez *dict. lib.* 13. *cap. 56. §. quarto*, & Gonçalez *supra numero* 153. Ioan. Quint. *in repet. capit. de multa, de præbend. numero* 80. & Farin. *in praxi crim. 1. par. q. 19. num.* 46. Rota *decis. eiusdem Farin.* 134. & Achil. 366. *seu vnica de pœnis diuers. 1. part. decision. 769. n. 2.* Suarez *de relig. tract. 3. lib. 4. cap. 58. num. 4. & tract. 5. lib. 3. c. vlt. n. 4. &* 6.

Et casus in quibus † quis ipso iure priuatur benefi- 6
ciis, & in quibus venit priuandus, vide per Felin. *in d. cap. 2. & in ca. querelam. de iureiuran.* Staphil. *de literis grat. tit. de variis modis vacationis. §. quando quis veniat priuandus beneficio*, Rebuff. *in praxi tit. de modis amittendi beneficia, & pacificis possess. n. 319.* alias 295. *& in concord. rubrica de regia ad prælaturas nominatione, §. monasteriis, verb. vacantibus*, Iulium Clarum, *lib. 5. qu. 73.* Mandos. *d. tit. de priuatio.* vbi ponit casus, in quibus potest impetrari beneficium ob priuationem, Corras. *d. c. 6. 3. partis*, Hieron. Gabr. *d. cons. 196. &* 197. *p.* Greg. *de benef. c. 25. &* 20. Quintana duennas *Ecclesiast. lib. 1. c. 10. num. 1.* Flam. Paris. *de resignation. benef. lib. 3. qu. 1.* Zechum *de benef. & pension. cap. 5. num. 4.* & Lud. Carb. *de restitut. q. 61. 6. dicto*, Lessium *de iust. & iur. libr. 2. c. 34.* Açor *instit. moral. 2. p. lib. 7. c. 17 &* 18. Moscouium *de maiestate militantis Ecclesiæ, lib. 1. p. 3. c. ex pag.* 437. & post hæc late Gonçal. *d. gloss. 15.* ponit casus & modos vacationum ipso iure.

Sed hic est † grauis difficultas, an qui commi- 7
sit crimen seu delictum, propter quod incurrit pœnam priuationis beneficij ipso iure, amittat statim titulum: ita vt teneatur in conscientia illud dimittere, etiam ante sententiam declaratoriam.

Et partem † negatiuam tenet Couarru. *in 4. 2.* 8
part. capitul. 6. §. 8. numero octauo, vers. quod ipse intelligerem, Nauatr. *in comment. de dat. & promiss. numero* 61. Didacus Perez *in l. 2. titul. 8. libro secundo ordinam.* Simancas *de Catholicis instit. capit. 46. numero* 72. *ibi*: tum quia semper. D. Sahagun de Villasante *in capit. fin. de sequestratione possess. numer. 79.* 80. *&* 81. Ioann. Gutierr. *cano. quæst. libro secundo, c. 5. numero* 28. Vgolinus *de simonia tabula 1. capitul. 21. §. 3. vers. quo ad priuationem, & ca. 22. §. 4. numer. 4.* Zerol. *in praxi episcopali verb. priuatio.* Morla *in emporio iuris 1. par. tit. 1. quæst. 9. num. 42.* & Piasec. *in praxi Episc. par. 2. ca. 4. num. 96.* Suar. *de legib. libro 5. c. 8.* & Salas *disp. 15. sect. 2. &* 3. *præcipuè à numero* 45. Tho. Sanch. *in præc. Decal. lib. 2. c. 22. q. 2. & c. 26. nu. 7. & c. 39. n. 32.* & ex Theologis Soto *de iustitia & iure, lib. 1. quæst. 6. art. 6.* præsertim *ad vltim.* Enriquez *in sum. lib. 7. capit. 36. §. 1. litera F. & libro* 13. *capitul. 56. §. 2.* Manuel Rodrig. *in sum. 1. tom. capitul. 129. numero tertio, capit. 149. numero* 3. *& ca. 208. numer. secundo, & 2. tom. cap. 56. sub numero* 6. *vers. 9.* Vega 2. *part. ca. 101. casu* 68. Molin. *de iustitia, 1. tom. tract. 2. disput.* 96. Açor *instit. moral. 1. par. lib. 5. ca. 8. qu. 3.* Zechus *d.*

num.

numero 4. *circa fin.* Suarez 5. *tom. de censuris disp.* 27. *sect.* 1. *numero* 8. *ad fin. & disp.* 40. *sect.* 2. *num.* 17. *& de relig. tract.* 3. *lib.* 4. *cap.* 43. *num.* 13. *& cap.* 58. *nu.* 2. & nouissime P. Ledesma *in sum.* 2. *par. tract.* 1. *cap.* 6. 14. *concluſ. & tract.* 9. *cap.* 4. 21. *concluſ. vlt. difficultate, pag.* 1090. *& tract.* 27. *c.* 15. 4. *concl. vlt. diffic.* & Gabr. Vazquez 1 2. *tom.* 2. *disp.* 168. *1x num.* 23. Quaranta in ſumma bullarij, verbo, alienatio *num.* 49. & Proſper de Auguſt. *in addit. ad eum. verb. beneficiorum reſignationes, & verb. ſimonia, & verb. ſodomia,* Leſſius *d. lib.* 2. *c.* 29 *à num.* 63. *& d. c.* 34. *num.* 14 *&* 188. *& c.* 53. *num.* 47 *&* 148.

9 Pro quo facit quod de lege † pœnali imponente pœnam ipſo iure, ſeu ipſo facto, vltra iſtos tradunt Couarr. *ibi nu.* 10. *& in reg. peccatum* 2. *part. capit.* 8. § 6. Nauarr. *in manual. cap.* 2. *nu.* 69. Simancas latiſſime *dict. tract. de Cathol. inſtitut. capit.* 9. *à num.* 157. Lud. Mexia *in pragmatica frumen. concluſion.* 6. *à numero ſexageſimoquarto*, Penna *in directorio inquiſitorum.* 3. *parte, comment.* 158. Anton. Gomez *variarum* 3. *tom. cap.* 3. *numero quinto*, præſertim in nouis editionibus. *& cap. vltim. numero* 3. Botteus *de ſynodo* 3. *par. articul.* 2. *numero* 106. *&* 107. Padilla *in l. ſi quis maior. nu.* 58. *C. de tranſactio*, Azeuedo *in initio tit.* 1. *lib.* 2. *recopil. à num.* 23. Ioan. Gutier. *can. q. lib.* 1. *c.* 1. *numero* 23. *& lib.* 2. *d. ca.* 5. *num.* 28. Vgol. *de ſimonia tab.* 2. *cap.* 6. §. 1. *num.* 2. Zerola *d. verb. priuatio.* §. 5. Morla *d. quæſt.* 9. & Domin. Ioan. Vela. *de pœnis delictorum cap.* 24. *verſic. tertio hæretici. & ca.* 31. *verſi. contra eos vero*, Zaual. *quæſtio.* 113. *&* 87. Parla. *differ.* 1. *num.* 17. & ex Theologis, Caiet. 2. 2. *qu.* 62. *artic.* 3. *& in ſum. verb. pœna*, Syluest. *verſic. aſſaſſinus, numero* 4. *& verb. hæreſis* 1. §. *& verb. pœna num.* 25. Victoria *in relect.* 1. *de inſulanis* 1. *part. numero* 14. Cord. *lib.* 1. *quæſt.* 36. Bart. Med. 1. 2. *quæſt.* 96. *art.* 4. Bannez 2. 2. *quæſt.* 12. *artic.* 3. *& qu.* 62. *art.* 3. Aragon. *quæſt.* 12. *art.* 2. *& quæſt.* 62. *ar.* 3. *& ibidem* Salon *controuerſ.* 1. Valen 2. *tom. diſput.* 7. *quæſtion.* 5. *punct.* 6. *&* 3. *tom. diſputat.* 1. *quæſt.* 11 *pun.* 3. Molina *dict. diſput.* 96. *& præced. &* 715. *num.* 10. Ludou. Lopez *inſtruct. negotiantium lib.* 2. *c.* 30. *& inſtruct. conſcient.* 1. *tom. cap.* 296. Coſmas Philiarc. *de offic. ſacerdotis* 2. *part. libro* 6. *cap.* 22. Graſſiis *in deciſ. aureis libro* 2. *cap.* 11. Ludou. Carb. *de legib. libro* 8. *diſput.* 9. Vega *in ſum.* 2. *part. cap.* 23. *caſu* 6. *&* 7. Manuel Rodriguez *quæſt. regul.* 1. *tom. quæſt.* 6. *art.* 16. & Açor *lib.* 5. *capit.* 7. & alij plures quos refert Cenedo *collect.* 2. *ad decretum numero tertio*, qui contra Abb. & Felinum *in capit. de conſtitut.* Corſetum *in ſingular. verſic. pœna vbicunque*, Ludouicum Gomezium *in capitul.* 1. *de reſcrip. in* 6. *numero nono*, Tiraquel. *d. verb. reuertatur, num.* 446. ſeu 236. Guill. Benedict. *in repetit. ca.* 1. *Raynutius verb. & vxorem* 5. *numero* 276. Alphonſ. à Caſtro *de iuſta hæreticor. punition. libro ſecundo, capit.* 6. & latiſſime *de lege pœnali lib.* 2. *per totum*, fr. Franc. à Chriſt. *in* 3. *d.* 23. 24. *&* 25. *de hæreſi quæſt.* 6. & alios quos ipſi referunt, docent quod etſi lex pœnalis imponens ipſo iure ſeu ipſo facto pœnam, quæ conſiſtit in mera priuatione, & non requirit aliquam actionem ſeu executionem poſitiuam, ſed quod in idem recidit primam rei acquiſitionem impedit, obligat in conſcientia ad pœnam abſque alia iudicis declaratione, vt in excommunicatione, ſuſpenſione, irregularitate, inhabilitate, incapacitate, & ſimilibus: tamen quando pœna requirit aliquam actionem ſeu executionem poſitiuam, ſeu imponitur in re iam quæſita, non obligat in conſcientia ad pœnam ante ſententiam ſaltim declaratoriam, ſeu condemnationem de crimine *capit. cum ſecundum leges, de hæret. in* 6. facit *l. eius qui delatorem ff. de iure fiſci.*

Quod adeo verum † eſt ſecundum aliquos ex ci- 10
tatis, vt committens delictum, propter quod ipſo iure priuatur bonis, non amittat dominium eorum ante ſententiam, ſed illud retineat, & non ſolum legitimam poſſeſſionem, Archidiac. *in d. c. cum ſecundum leges*, Simancas *ſupra à numero* 228. & Ioan. Gutierrez *dict. numero vigeſimooctauo*, Victoria, Soto, Medina, Bannez, Enriquez, Molina, & Man. Rodrig. ſupra, & Ludouic. Lopez *inſtruct. conſcient.* 1. *tom. cap.* 112. Petrus Ledeſm. *dict. tractat.* 1. *capit.* 6. 15. *concluſio. & tractat.* 8. *capit.* 9. 7. *concluſion.* & dicit probabile Corduba *ſupra* & nouiſsime tenet Gabriel Vazquez 5. *diſputat.* 170. *à numero quarto.* Salas *d. diſputat.* 15. *ſectio.* 4. *à numero* 54. & Thomas Sanchez *d. capit.* 22. *numero* 3. *&* 30. qui tamen *cap.* 26. *num.* 7. 10. *&* 12. *de titulo beneficij* aliter dicit, non procedens conſequenter.

Quamuis contrarium, † nempe quod ſtatim amit- 11
tas dominium, & acquiratur fiſco, ſentiunt Ancharran. Domin. Francus, & alij, *in d. cap. cum ſecundum leges*, & tenet Caiet. *d. art.* 3. Ioan. Medina *C. de rebus reſtituen. quæſt.* 1. *§. poſt rerum dominium*, Cord. Aragon. Salon. & Carb. *ſupra* Valen. *dict.* 2. *tom. diſput.* 7. *quæſt.* 5. *punct* 6. *&* 3. *tom. diſput.* 1. *quæſtion.* 12. *punct.* 2. *ad fin.* Graff. *dict. capit.* 11. *numero vigeſimoquinto.* Veg. *dict. cap.* 23. *caſu* 6. & dicit probabile 1. *part. capit.* 125. *caſu* 6. licet ibi probabilius cenſeat Dom. Iuan. Vela *ſupra dict. capit.* 54. & Azor dicens communem *dict. capit.* 7. *quæſt.* 2. *& cap.* 8. *q.* 2. *&* 3. Leſsius *d. cap.* 29. *numero* 64. & videtur probari *in d. cap. cum ſecundum leges.* Quæ † tamen ſententiæ concor- 12
dari poſſunt, vt prima intelligatur de dominio naturali, ſeu de iure naturali, ſecunda vero de dominio ciuili, ſeu de iure ciuili, & canonico: ſeu prima de dominio imperfecto quod retinet, ſecunda de dominio imperfecto, quod admittit, fr. Franc. à Chriſt. *ſupra* 1. Siman. *ibi numero* 230. 233. *&* 242. Sed ait † Mo- 13
lina *dict. diſput.* 96. illud in beneficiis præſertim Eccleſiaſticis intelligendum eſſe, quando non ſubiungitur aliud verbum, vnde conſtet mentem ſummi Pontificis eſſe, vt amittantur nulla ſpectata ſententia, quale ait videtur eſſe illud Pauli Secundi *in extrauagant. ambitioſa*, clericus qui bona Eccleſiæ alienauerit, ipſo facto priuatus exiſtat beneficiis Eccleſiaſticis, illaque abſque declaratione aliqua vacare cenſeatur. Idem tenet Syluest. *verb. aſſaſſinus in fin.* & videtur tenere Sot. *dict. articul.* 6. *ad fin.* & ſequuntur Ioann. Gutierr. *dict. numero* 28. Salon. *d. controu.* 1. *ad fin.* Coſmas Philiar. *ſup. in fin.* Ludou. Carb. *circa fin.* Açor *dict. capit.* 7. *quæſtio.* 6. *& capit.* 8. *quæſtio.* 3. & Zech. *ſupra* Auila *de cenſur.* 1. *par. dub.* 7. & nouiſsimè Suar. *de leg. dict. libro* 5. *cap.* 8. 3. *reg. & capit.* 5. *numero* 8. & idem tenet Viuald. author Candelabri aurei *in explanat. conſtit.* Sixti V. *de habitu, & tonſura* 11. *notab.* in terminis illius conſtitutionis, vbi clerici obtinentes beneficia non deferentes habitum clericalem, & tonſuram, elapſo tempore eis præfixo priuantur beneficiis, ac ſine vlla alia monitione, citatione iudicis, decreto, aut miniſterio, ipſo facto priuati declarantur, &c. licet Ledeſma contradicat. *d. 2. p. ſum. tract.* 7. *cap.* 2. *circa* 14. *concluſ. ad fin. pag.* 384. *&* 385.

Sed etiam tunc non † teneri delinquentem in 14
conſcientia dimittere beneficium ante ſententiam tenet Couar. *in* 4. 2. *p. cap.* 6. §. 8. *n.* 10 *verſ.* 3. ibi Morla *ſupra n.* 43. Zerola *dict. verb. priuatio.* §. 6. Graſſiis *d.*

cap.11.numero 41.Man.Rodrig.*dict.1.to.c.*194. *num.*3. Vega *d.*2.*p.ca.*23.*casu* 7. & Enriq.*dicto libr.*13.*cap.*56. §. 3. *& addita sola particulæ absque declaratione,* Vazq.*dict.disp.*168.*à numero* 23.Quaran.*dict.verb.alienatio numero* 49. & Prosp.de Aug. *in append.ibi pag.*105.Lessius *d.ca.*29.*numero* 63. & Salas *d.sectio.*3. *à numero quadragesimoquinto,*& Sanch.*dict.cap.*22.

15 *numero* 20. Imo amplius † ait Couarr. *ibi numer.*8. non esse intrusum , imo posse retinere beneficium priuatum per sententiam , vel priuatum ipso iure etiam secuta sententia declaratoria , donec sententiæ executio fiat,sequitur Lessius *dict.numero* 63. & Sanchaz *d.ca.*26.*numero* 8. ad quod etiam alludit, quod dicit Enriq.*dict.*§.3.*in fine,* post datam sententiam,oportere vt reus spolietur antiqua possessione,alias in vtroque foro videri gaudere fructibus suæ præb. sequitur Prosp.de Aug.*d.append.pag.*506.*& in addit. ad verb.sodomia in fin.* etiam quod priuatus ipso iure , etiam post sententiam non teneatur in conscientia beneficium dimittere,donec sibi adimatur, tenet etiam Azor *dict.capit.*8. *quæstio.*4. qui tamen 2.*p.libro* 7.*cap.*17.*quæstio.*4. ait priuatum ipso iure beneficio non facere fructus suos,quia caret titulo, sed eos debere restituere,quod etiam dixit *d. cap.*8. *quæst.*3. & sic non procedit satis consequenter,& cum repro-

16 bat Sanch.*dict.c.*26.*numero* 10.Pro † quo facit,quod priuatus bonis ipso iure,etiam post latam sententiam non tenetur pœnam exequi , & bona offerre fisco, nisi illi præcipiatur, Couarr. §.8.*num.*3.*versic.secundo,infertur.*Simancas *d.ca.*9.*num.*184.209.*&* 233. Ludouic.Mexia *numero* 134 Padilla,& Azeuedo *numero* 24.*supra,* Bannez *d.q.*62. *art.*3.*dubio* 2. qui tamen contrarium tenet *dict.qu.*12.*artic.*2. 2.*concluf.* Molina *d. disp.*95.*ad* 2.*principale arg.& in fi.* Ludou. Lopez *d.c.*2.*num.*96.Ludou.Carbo.*d. disp.*9.*ad fi.* Vega 2.*par.ca.*63.*casu* 2.*ad fin.* Enriq. *d.c.*56. §.2.*in glos. liter.L.*& Açor *d.ca.*8.*q.*4.& Sanch.*d.c.*22. *à numer.*8.

17 † quamuis enim lata sententia saltim declaratoria statim reus amittit omnino dominium bonorum & transfertur in fiscum , quidquid sit ante sententiam *d.ca.cum secundum leges,* Bannez *d.dub.*2.*concluf.*7. tamen ea conditione censetur transferri in fiscum, vt ipse fiscus sit executor sententiæ illius , non vero reus,nisi illi in sententia iubeatur,Bannez *d.concluf.* 7. alias enim durum esset obligare reum ad se spoliandum bonis , & exequendum sententiam contra se &c.De quo Suar. *d.lib.*5.*de leg.c.*8.*num.*23. *& cap.* 10.*à num.*5.

18 Histamen non obstantibus † verius mihi videtur , quod committens delictum, ob quod priuatur ipso iure seu ipso facto beneficiis seu officiis publicis , tenetur in conscientia illa dimittere non solum post sententiam,quod certum existimo,quicquid dicant Couarr.Enriquez.& Açor,sed etiam ante sententiam,vt in specie tenent Abb.*in repetit.cap.extirpanda,*§. *qui vero,numero vigesimoquarto, de præben.* Felinus *in cap.in nostra de rescript.corol.*2.*numer.*12. *& in cap.inquisitionis,de accusatio. numero septimo,* Nauarr. *in man.capit.vigesimotertio, numero* 67.& Flamin. Paris.*dict.lib.*3. *quæstion.*1.*numer.*22. *&* 81.& posthæc Lorca 1.2.*disputat.*24.*de legibus mem.* 2.§. *vltim.*

19 Nam licet in pœna † amissionis proptiorum bonorum non debeat lex , imo nec secundum aliquos ex citatis possit obligare in conscientia delinquentem,vt sit executor illius contra se ante sententiam , talis enim non esset tolerabilis, & moraliter possibilis,vt requiritur *capitul.erit autem lex.* 4.*dist.* quamuis ad aliquas paruas pœnas recte possit lex obligare in conscientia ante condemnationem, Nauarr.*dict.cap.*23.*numero* 67.Molina *d.disput.*95. *circa fin.*& alij iuxta tradita per Suarez *d.*5. *tom. disput.*3. *sect.*1.*num.*10. & 11. Vasquez *dict.disput.*168. & Lorca *d.disput.*24.Suarez *de leg.d.lib.*5.*cap.*5.*num.*15.*&* 16. *& c.*7.*numero* 5.*& cap.*8.*numer.*9. & Salas *disp.*15.*sectio.*2.& sic per illa verba *ipso iure* seu *ipso facto* non censeatur ad id obligare.

Tamen in bonis communibus † qualia sunt be- 20
neficia , & officia publica , recte potest obligare delinquentem ad illa dimittenda ante sententiam,cum illa particulariter dependeant à lege Ecclesiæ , seu republica, vel principe, à quibus conferuntur, & sic possint ab eis dari , vel auferri , vt placuerit maxime ex causa, & tenent Sylvest.Soto,Ioannes Gutierrez, Salon,Molina,Viualdus,& Açor supra relati, *numero decimotertio,*& Enriquez *d.cap.*56. §.2.*in princip. cum aliis citatis in gloss.lit.T.* ait ius ob crimen posse clericum titulo de beneficij habiti , quod tanquam bonum commune pertinet ad dispensationem Ecclesiæ , priuare ipso facto absque alia declaratione.

Et confirmatur , † nam vt est in confesso apud 21
omnes , lex potest in pœnam impedire acquisitionem fructuum , & prouentuum beneficiorum , & aliorum officiorum publicorum , ita vt in conscientia debeant restitui absque aliqua sententia, ita sæpe de facto facit , vt in non recitantibus horas & non facientibus professionem fidei , &c. Ergo potest etiam obligare ad illa dimittenda, alias enim non posset impedire dictam acquisitionem fructuum , cum esset indirecte obligare ad illa dimittenda , sicut in bonis priuatis propriis , quemadmodum non potest , aut non debet lex obligare aliquem in pœnam ad illa dimittenda in conscientia , & se illis spoliandum , ita non potest aut non debet obligare ad restitutionem fructuum illorum, &c.

Quod autem † per illa verba *ipso iure* seu *ipso fa-* 22
cto cēseatur velle obligare in conscientia ad illa dimittenda ante sententiam , patet ex ipsa significatione,& vi verborum , & subiecta materia , tum etiam , quia in pœna excommunicationis , suspensionis,inhabilitatis,& similibus,ex illis solis verbis censetur lex obligare ad pœnam in conscientia ante vllam sententiam : ergo similiter in proposito dicendum est, per illa verba velle obligare in conscientia ad pœnam amissionis beneficiorum seu officiorum publicorum, stante,quod ad illam recte potest obligare, vt dictum est , & si aliquando adduntur alia verba , est ad maiorem declarationem, & abundantiam : facit quod tradit Suarez *d.*5.*tom.disp.*3.*sect.*3. *numero* 8.*& de leg.d.lib.*5.*c.*8.*numero* 1. & Salas *disp.* 15.*sect.*3.& ita tenet Lorca.*d.disput.*24.*mem.*1.*reg.*1.*& mem.*2.§.*vlt.*

Et confirmatur † prædicta sententia , nam secun- 23
dum Dd.communiter, cum quis est priuatus beneficio ipso iure,etiam in pœnam, statim nulla exspectata sententia, nec citato possessore potest conferri, & impetrari præsentatio,vel electio fieri,*vt in cap.licet Episcopus de præbend.in* 6. *& gloss.verb.te non vocato.*& Franc.*in fin.& in cap.*1.*de homicidio eodem lib. & ibi gloss.vlt.* Domin. & alij, *& in capit. felicis, de pœnis eodem lib.* & ibi Dd.*& in d.extrauagan.ambitiosa,in dict.constit.*Sixti V.*de habitu & tonsura.* ibi: *Ac tam beneficia ipsa per priuationem huiusmodi vacare, & libere aliis conferri posse.* Et in bulla Sixti

IV.de

IV. de qui in motu proprio, & bulla Leonis de canonicatu Doctorali, & magistrali, supra adductis, 5. p. capit. 4. numero 169. vbi diximus numero 125. Cardin. in Clem. 1. numero 15. de pœnis. Felin. in cap. caterum, numero 24. de rescript. Lapus allegation. 127. numero 7. & ibi Mandos. liter. P. & allegation. 16. addit. 1. Rochus de iurepatron. ver. honorificum, nu. 87. Lambert. 1. part. 2. lib. q. 6. articul. 10. Probus ad Monachum in cap. alma mater, sententia excommun. in 6. num. 8. Rebuff in praxi titul. de modis amittendi beneficia num. 5. Tiraquel. de verb. reuertatur, num. 275. seu 315. & seq. in fin. Farin. 4. par. q. 119. numero 67. Sanch. d. cap. 26. numero 12. Achil. dec. 366. numero secundo, Bernard. Diaz in pract. cap. 131. numero tertio, Rosiniacus de benef. cap. 20. numero septimo, Petrus Gregor. dict. cap. 16. numero 13. Hojeda cap. 4. numero 6. Caullinus milleloquio 69. numero 1. Flamin. Paris. d. libro 3. quæst. 1. nu. 32. & lib. 11. q. 10. num. 10. Achilles decis. 345. in fin. & Rota decis. 707. & 728. lib. 3. part. 3. diuer.

24 Quamuis † Lapus allegat. 78. ad 4. quæst. versic. imo etiam si sciuissent, teneat requiri sententiam declaratoriam priuationis. Et quamuis Lancellot. de attentatis, capit. 5. numero trigesimosexto, dicat id non videri omnino tutum cum etiam in hereticorum bonis, quamuis sint ipso iure confiscata requiratur declaratoria, vt per Misinger singular. obseruation. centur. 2. decis. 43. & Bursa. consil. 14. nu. 18. & 19. lib. 1. sed inde solum conuincitur requiri sententiam declaratoriam ante executionem, & ablationem possessionis, vt in capit. cum secundum leges, de hæretic. & cap. licet Episcopus, de præbend. in 6.

25 Vnde tempus † datum ad conferendum, seu præsentandum, curret collatori seu patrono à die scientiæ commissi criminis, ob quod quis priuatur beneficio ipso iure seu ipso facto. sed probabiliter & iuste ignoranti, non curret. Lapus d. allegat. 78. ad 4. quæst. Lambert. 2. part. 2. lib. artic. 20. & dixi alias 5. par. cap. 4. nu. 22.

26 Si ergo † beneficium, quo quis est ipso iure priuatus, potest tanquam vacans alteri conferri ante sententiam, sequitur quod ille non habet in eo titulum, nec potest illud retinere, sed tenetur relinquere ei, cui prouisum est, &c.

27 Confirmatur etiam † prædicta sententia, nam secundum Dd. communiter gesta ab eo qui est priuatus beneficio, seu officio, ipso iure non valent, si priuatio est notoria, vt per Dd. citatos d. part. c. 4. numero 329. vbi de hoc, quæ tamen deberent valere, si ille ante sententiam non teneretur dimittere beneficium, seu officium, alias enim daretur quædam implicatio.

28 Rursus confirmatur, † nam in casu cap. licet canon. de elect. lib. 6. omnes fere conueniunt obtinentem parochialem, si non sit infra annum ad sacerdotium promotus, ob quod ipso iure illa priuatur, non posse illam retinere, sed debere relinquere.

29 Nec satisfacit, † quod dicit Nauarr. in man. cap. 25. numero 117. & de orat c. 21. numero 54. Salzedo in praxi cap. 52. addit. 1. Ioan. Gutierr. d. cap. 5. num. 15. Lud. Lopez 1. to. cap. 256. Cosmas Philiarchus d. 2. par. lib. 6. cap. 22. circa fin. Man. Rodrig. 1. tom. cap. 30. num. 3. & Vega 1. p. c. 36. cas. 20. Lessius lib. cap. 34. numero 101. quod in illo casu constat de mente legislatoris id volentis, & quod priuatio, de qua ibi, non imponitur proprie vt pœna, sed vt quædam conditio, vel modus rei traditæ, sub qua beneficia conferuntur quodammodo, &c. Ad quod etiam alludit, † quod aiunt Soto lib. 10. quæstio. 5. articul. 6. & Bartol. Medin. 12. dict. quæst. 96. artic. 4. ad 9. quod ista lex non est pœnalis, sed conuentionalis, &c.

Nam magis † constat de ista mente in illo casu, quam in aliis, in quibus imponitur pœna priuationis beneficiorum ipso iure, & si in illo casu est vt quædam conditio, vel modus rei traditæ, idem etiam erit in aliis, & ita Naua. ibi non solum loquitur in illo casu, sed etiam in aliis, vt patet ibi vt illo, vel illo casu, &c. consequenter ad id, quod dicit d. c. 23. num. 67. Negari tamen non potest illam esse proprie pœnam, & legem pœnalem. Suar d. lib. 5. de leg. c. 5. numero 8. & cap. 8. à numero decimo, qui tamen male ait, illam obligationem in conscientia apertissimè declarari d. cap. licet canon. ibi, Nulla etiam præmissa monitione, ibi enim non agitur de monitione circa dimissorias beneficij, sed circa promotionem. 30

Nec audiendus † est Zerola 1. par. verb. benef. §. 4. d. 4. dicens in casu d. cap. licet canon, non teneri parochum dimittere parochialem, nisi post latam sententiam. 31

Nec † etiam audiendus est Doctor Sahagun. in d. ca. fin. de sequestrat. possessio. num. 81. dicens iudicis pronuntiatione opus esse in specie dict. c. licet canon. quem videtur sequi Morla dict. 1. parte, titul. 1. quæst. 9. nu. 45. in quo male loquitur, & contra communem. 32

Et peius † ibi loquitur idem Sahagun, dum ait, iudicis pronuntiatione opus esse in specie dict. ca. licet Episcopus, 2. parte de præbend. in 6. quem etiam videtur sequi Morla ibi numer. 46. nam in specie illius textus absque controuersia debet dimitti, etiam ante sententiam iudicis primum beneficium, quod vacauit per assecutionem secundi incompatibilis, quia ibi non agitur de pœna, Enriquez dicto libro 13. c. 56. §. 2. versicul. sic sine crimine, & in glos. littera C. & alij. 33

Requiritur autem ibi vocatio possessoris, † cui forsan ius posset competere retinendi, nam & iniustus possessor non debet remoueri à possessione inauditus & sine causæ cognitione, argum. cap. in literis, de rest. it ut. spoliator. Fel. in cap. fin. de præsumptio. nu. 24. Nauarr. in cap. accepta, de restitution. spoliat. oppositi. 8. solut. num. 18. Ferret. consil. 1. num. 4. & 9. & consil. 10. num. 10. & consil. 339. num. 7. Mandos. regul. 16. quæst. 23. nu. 5. & ad Lapum d. allegat. 16. lit. H. Grauatius ad Vestrium in pract. libr. 5. cap. vltim. num. 22. 34

Ex quibus tandem plane † conuincitur meo iudicio illa communi sententia, de qua supra numero 8. quæ non potest admitti, nisi forte ex vsu, & consuetudine; si illa recipitur, nec tunc esset admittenda, vbi beneficium vti vacans per priuationem ipso iure esset alteri collatum iuxta supradicta, nec vbi priuatio esset notoria; vt supra numero 27. 35

Et ex supradictis infertur † leges collegiorum imponentes pœnam priuationis collegij ipso iure, seu ipso facto tale quid facientibus, obligare in consequentia ad pœnam etiam ante sententiam, Soto d. lib. 1. q. 6. art. 6. Medin. d. quæst. 96. art. 4. ad 4. & alij, maxime cum istæ leges in effectu impediant acquisitionem eorum quæ accepturi sunt à collegio, Aragon. d. q. 11. art. 3. versi. ad aliud de legibus collegiorum, licet contra teneant Nauarr. d. 36

*c.23.n.62.*Ioan.Gutierr.*d.c.5.num.17.*Molin.*d.disput. 96.circa fi.* & Gosmas Philiar.*supra.*

37 Et qui effectus resultent † ex illis verbis *ipso iure*, vel *ipso facto*, vide Dd.citatos, & maxime Tiraquel. *d.verb.reuocatur à nu.266.*seu 249. Ludou. Gomezium *in d.c.de rescrip.in 6.à num.4.* & Petr.Gregorium *d.cap.26.de benefic.à numero* 13.Graffiis *d.lib.2. cap.11.à numero* 25. Vega *d.part.summæ cap.23. casu* 6.& Enriquez *d.lib.13.cap.56.§.2.vers.ea tamen verba legis in tex.& in glos.* & Gonçalez *dict.glos.15.ex numero* 141.qui *numero* 158.ponit *constit.20.*Pij IV. circa beneficia per priuationem vacantia ipso iure, vel per sententiam non conferenda iudicibus ipsarum causarum,&c. & Açorem *dicto libro septimo 2.parte c.17.quæst.2.*& Thom.Sanch.*d.lib.2.cap.22 à num.26.*

38 His præmissis † operæ pretium erit discurrere & videre,quæ crimina priuationem inducant : & in primis dubitatur de homicidio, an priuationem inducat,& quo modo.

39 Et concludendum est,† homicidam non esse priuatum beneficiis ipso iure, sed priuandum per sententia, *c.cum non ab homine,de iudic. cap.clericis,ne clerici vel monachi,& c.ex literis,de excess.prælat.*vbi Dd.

40 Quod procedit † non solum in simplici homicidio,in quo id receptissimum est, vt tenent capella Tolosana *decis.*208.Bernard.Diaz *in praxi crim.canon.cap.94.*& ibi Salzed.*addit.*1.Plaça *de delict.c.11. num.2.*Couar.*in Clem.si furiosus, 2.par.§.3.nu.6.* Iul. Clar.*§.homicidium,num.21.* Didac.Perez *addit. ad Villad.de irreg.c.1.numero* 21. Ioan.Gutier.*can.q.li. 2.c.5.num.6.*D.Ioan.Vela *de pœnis delictor.c.15.pag.* 74.Zerola *in praxi Episc.1.par.verb. priuatio. §.2.& 2.p.verb.clericus.§.6.& verb.homicida,§.11.*Zaullos *in suis communibus contra communes quæst.* 147. *nu. 9.& quæst.* 569. & Card.Toletus *in summa in edit. nouissim.lib.1.cap.88.vers.7.*qui alios plures referūt: Leo *in thes.for.Eccles.cap.35. num.38.*Farin. *4.par.q. 119.à numero* 63. & Piasec.*in praxi Episcopali par.2. cap.4.num.96.* & Rota in Posnanen. parochialis 16. Ian.1598.coram D.Penna, vbi quòd homicidiū non inducit priuationem,seu vacationem beneficij ipso iure:& in Conchen.Archipresbyt.de Buendia corā eodē 23.Mar.1607.& 10.Nouemb. 1608. supra relata

41 *cap.3.numer.* 63. sed † etiam in homicidio qualificato,vt tenent Ioan.Ign.*in l.necessarios,§.non alias.ff. ad Silania.* dicens quod omnes pene canonistæ & legistæ ita tenent Corras.*1.par.cap.10.numero 3.& 3. par.cap.6.numero duodecimo,&* 14. Rosin.*de benefic. 1.numero* 59.Iul.Clar.*dict.num.21.*Sazed.*supra.*& optime Hieron.Gabr.*cons.196.lib.1.&* 187.*lib.2.*vbi resoluit, beneficium aut pensionem non amitti ipso iure propter homicidium etiam qualificatum, & parricidium, sed esse priuandum per sententiam, quia, vt dictum est, pœna non incurritur ipso iure, nisi vbi ius exprimitur,&c. & Pet. Greg.*de benef.c. 6.à numero* 7.Tolet.*dict.cap.88.vers.7.&* 8. & Petr. Franc.Suar.*5. tom. de censur. disputat.44.sect.4.* & hęc Gonçal.*glos.15. numero* 79. *&* 80. & Açor *2.par. libro 7.capit.17. quæstio.1.*& Farin. supra *numero* 64. *&* 65.

42 Quamuis † in homicidio qualificato contra teneat Felin.*in dict.cap. acquisitionis nu.5.de accusat.* & Farin.*cons.14.num.5.*& in parricidio Rebuffus *in praxi tit.de modis amittendi beneficia numer.47.*& Corras.*d.cap.6.nu.15.*cum Felino *supra* de quo parricidij crimine curiosum librum nouissime edidit C.Ioannes Solorzanus, &de eius pœna & actione agit Far.*d.q.4.par.q.* 120.*sect.1.*

Et ita debet † intelligi tex.*in ca.minor.50.dist.*ibi 43 *Sacerdotio priuatus*, intelligendus est enim per sententiam,vt dicit Fel.*in dict.c.inquisitionis,n.4.& in c.2.de rescrip.n.3.*

Potest etiam iste † tex.intelligi de priuatione exe- 44 cutionis,& exercitij ordinis sacerdotij qua homicida priuatus est ipso iure propter irregularitatem, quam ex homicidio incurrit:qui videtur genuinus intellectus illius text.& ita intelligit Suar.*supra di-* 45 *sput.40.sect.8. numero decimoquinto.* Et † prædicta conclusio procedit etiam stante Concilio Trident. *sess.14 de reform.cap.7.* Nauar.*cons.13.de homicidio.* Man.Rodrig.*q.regularium 1.tom.quæst.24.art.16.& in summ 1.tom.cap.179.num.1.* Auila *de censuris.7.p. disput 9 sect.5.dub.3.in fin.* Molina *de iust tract.3. disp.78.nu.2.*quamuis Maiolus *de irregularitate lib. 5.cap.47.numero* 1. docet, quod illa communis opinio Dd. quam recensent Turzanus *in suis communibus opinionibus concl.*102. quæ habet, quod homicidium sine assassino non inducit vacationem ipso iure, non procedit hodie, neque in foro interno, neque in foro externo,ob verba *dict. cap.*7.neque potest defendi opinio Felin.*in c.de quarta,column.*10. *de præscr.* quæ habet, quod homicida irregularis potest retinere suas dignitates & beneficia,&c.Hæc Maiolus.

Sed certe † verba Concilij ibi accipienda sunt se- 46 cundum ius antiquum, cum non exprimat contrarium, & præcipue ibi agit Concilium de incapacitate homicidæ ad acquirenda beneficia de nouo,de qua supra 7.*par. cap.*11. & ita contra Maiolum recte tenet Suar.*d.sect.7.* 47.

Et regulariter † irregularis non est priuatus ipso iure beneficio iam quæsito, sed beneficium ante irregularitatem quæsitum retinere potest antequam priuetur per sententiam, per quam tamen illo priuatur quando irregularitas sequuta est ob eius culpam seu delictum, vt per Rebuff. *de pacific.possess. numero* 280.alias 226.Nauarr.*in Manuali cap.27.nu.* 251.alias 249.*vers.5.& in c.cum contingat de rescrip. 2.rem.num.5.& cons.* 13.41.*&* 43. *de homicid.& 44. & cons.10.de temp.ord.num.2.& cons.69.&* 91.*numero 2.& cons.97.numero* 14.*de simon.*Flamin.Paris.*libro 5.de resignat.quæst.3.à numero* 182. Vgol.*de irregul.c.65.§.2.* Zerolam *2.par. verb irregularitas.§.4.* Valen.*4.to.super 3.par.disput.7.quæstion.19.puncto 3.* Suar.*dict.disput.40.sect.2.ex numero* 14.Toletum *d. vers.c.7.*Sairum *de censur.libro 6.cap.2.numero* 24.& Vegam *in libro Espeio d.curas cap.12.numero* 315.Aquilam *dict.7.par.disput.2.dubio* 614.*concl.* Molinam *supra.*

Vnde cùm homicida † non perdat iure benefi- 48 cium antea acquisitum,faciet suos fructus irreuocabiliter, donec per sententiam eo priuetur,vt post alios tradunt Felin. *in dict. cap.de quarta. de præscr.* ex *num.33.*Boerius *decis.98.num.4.*Petr.de Baisio *in director.elect.2.par.cap.30. numero* 3. Ludou. Gomezius *in ca.1.de rescrip.in 6.numero* 9.Plaça *dict.cap.* 11.*à numero 3.& numero* 8.*&* 12.Salzedo *supra vers. ex quibus omnibus,* Nauar.*dict.cons.41.de homicid. & dict.cons.69.& dict.cons.97.numero 1.de simon.& cons.14.de cler.excomm.*Flam.Paris.*libro 3.de resign. quæst.16.numero* 7. D.Ioannes Vela *supra,* Zaullos *d. quæst.*569.& Cord. *in sum. q.*41. Ludouic.Lop.*instruct.conscien.1.tom.cap.193.* Gramis *libro 2.cap.162. num.* 11.Man.Rodriguez *in summa 1.tom.c.179. nu-*

mero

mero 1. & 2. *tom. ca.* 21. *numero* 10. Vega *in sum. 1. par. capitulo* 36. *casu* 13. & 2. *p. capitul.* 23. *casu* 6. & *ca.* 65. *casu* 8. Entiquez *libro* 13. *capitulo* 56. §. 4. & Suarez *d. disp.* 40. *sect.* 2. *numero* 20. & *seq.* Gonçalez *gl.* 15. *numero* 150. & Azor 2. *p. libr.* 7. *c.* 17. *q.* 2. 2. *effectu*, Mol. *supra.*

49 Quamuis † contradicat post alios Antonius de Burgos *in c. ad nostrum, de emp. & vendit. numer.* 34. & quidquid teneant Bernardus Diaz *in dict. pract. cap.* 131. alias 123. Iulius Clarus *libro quinto quæst.* 73. *num.* 9. Zerola *dict.* §. 4. Graffiis *dict. libro* 2. *cap.* 11. *n. mer.* 30. & Couarr. *in* 4. 2. *par. ca.* 6. §. 8. *nu.* 7 cum quo semper assentiendum existimat in proposito, Did. Perez *supra n.* 22. & Ioan. Gutierrez *d. c.* 5. *à num.* 8. & Farin. *d. q.* 119. *n.* 70.

50 Et si esset † canonicus, posset canonicatui deseruire, stando & canendo in choro, vt per Nauarrum *cons.* 14. *de rescript.* quod est 43. *de homicidio:* nam irregularis eas functiones obire potest, quas laici licite obeunt, & † laici licite possunt canere, & 51 psallere in choro officia diuina, vt videmus. Ita Nauarr. *ibi*, & Vgolin. *d. c.* 65 *de irregularitate* §. 4. *nu.* 2. Auila *d. dub.* 6. 5. *concluſ.*

52 Vnde etiam † Canonicus, vel alius sacerdos excommunicatus, quia in choro cantat cum aliis licet peccet, non incurrit irregularitatem, vt docet Nauarr. *cons.* 37. *num.* 9. & *cons.* 48. *num.* 9. de materia excommunicationis Man. Rodriguez *d. 1. tom. c.* 167. *n.* 8. Vega in Espeio de curas *d. c.* 12. *nu.* 226 Tolet. *d. lib.* 3. *c.* 72. *vers.* 4. & cum communi Suar. *d.* 5. *tom. disp.* 12. *sect.* 1. *n.* 12.

53 Et sim iliter † etiam suspensus ab ordine seu ab officio, potest canere in choro sicut laici, Nauarr. *in man. c.* 27. *n.* 163. Ludou. Lop. *d. 1. tom. instruct. cons. cap.* 247. & 2. *tom.* 2. *par. ca.* 21. & Valentia *dict.* 4 *tom. disput.* 7. *quæst.* 18. *puncto* 1. Auila *de censuris* 3. *par. disput.* 2. *dub.* 16. *concluſ.* & 7. *p. disput.* 9. *sect.* 2. *dub.* 2. & 3.

54 Limitatur † tamen prædicta concl. primo, vt non procedat in assassino, qui est priuatus beneficiis ipso iure, ex *c.* 1. *de homic. in* 6. vbi DD. Hier. Gabr. & P. Greg. *supra*, & Tolet. *d. cap.* 88. *vers.* 7. & 8. & Suar. *dict. disp.* 44. *sect.* 4. dicens nullum esse ius, quod priuationem ipso facto adiungat irregularitati homicidij voluntarij, etiam alias qualificati, nisi in assassimo, *in d. c.* 1. & alij supra citati, & Gonçalez *dict. gloss.* 15. *numer.* 76. & Farin. *d. qu.* 119. *numero* 66.

55 Secundo † limitatur, vt non procedat in occidentibus Cardinalem, qui beneficiis sunt ipso iure priuati, ex *cap. fœlicis, de pœnis. in* 6. Toletus *vbi proxime.*

56 Tertio † limitatur, vt non procedat in occidentibus Episcopum, qui etiam sunt ipso iure priuati beneficiis, quæ in Ecclesia, cui talis Episcopus præest, obtinet, ex *clem.* 1. *de pœnis*, & notat etiam Toletus *vbi supra*, & Gonçalez *nu.* 75. Molina *de iust. tract.* 3. *disput.* 65. *n.* 7.

57 Quarto † limitatur, vt non procedat in beneficiato occidente prælatum, vel combeneficiatum, is enim est priuatus ipso iure beneficio quod obtinet in ea Ecclesia, ex *c. in quibusdam, de pœnis*, vbi DD. quamuis in hoc contrarium teneat Felin. *in d. c. inquisitionis, de accusat num.* 3. & *in d. c.* 2. *de rescript. num.* dicens quod text. *in dict. cap. in quibusdam*, non loquitur de beneficio Ecclesiastico, sed de beneficio temporali seu profano, id est feudo, vel similibus: & placet Abbati *ibi numero* 6. Sed reuera de vtroque videtur expresse loqui, & tenent Rebuf. *d. tit. de modis amittendi beneficia numer.* 45. Hier. Gabr. P. Greg. & Toletus *supra*, & Farin. *n.* 68. & dicit communem Abb. *d. n.* 6. & communem & veriorem Alex de Neuo *in addit. ad eum ibi.*

Et tenuit † Rota in vna Virdunen. canonicatus Martij & 19. Iunij 1595. coram Illustrissimo Cardinali Pamphilio, vt in decisionibus supra adductis 5. *par. c.* 3. *nu.* 43. & *seq.* & in eadem coram eodem 13. Maij 1569. vt *in decis.* supra adducta *c.* 3. *n.* 332. & post hæc Gonçal. *gloss.* 15. *à num.* 77. & ita tenendum est, quamuis etiam Açor. *dict. libro* 4. *cap.* 18. *quæst.* 1. *versicul. deinde quares*, dicat, quod *in dict. c. in quibusdam*, non dicitur *ipso iure*, vel *ipso facto* amittat, sed simpliciciter tantum, amittat: quod verbum, vt omnes testantur, non continet sententiam ipso iure latam, sed iudicis sententia ferendam: & sic ex *eo cap.* non constare talem priuationem ipso iure, vt etiam quosdam dicere, ait Abbas *ibidem nu.* 7. Respondetur enim, *in dict. cap. in quibusdam*, non dici simpliciter amittant, sed prorsus amittant, quæ dictio, *prorsus*, importat *ipso iure*, vel *ipso facto*, vt ibi tenent communiter Dd. Abbas *num.* 7. & *additio eius* glos. *verb ipso iure in c. fin. de præscription. in* 6. vbi Dd. Matthesilan. *singulari* 112. Corset. *verb. penitus*, Felin. *in cap. Rodulphus, n.* 34. *de rescript.* & Lud. Lopez *instruct. conse. 2. tom. par. 2. c.* 18. *circa finem* & alij: & de simili dictione *penitus* dictum est supra 8. *part. c.* 1. *nu.* 5. 58

§. 1.

De Hæreticis, Apostatis & schismaticis.

SVMMARIA.

AN hæreticus sit priuatus beneficiis ipso iure, an sit priuandus per sententiam, n. 59. & *communis sententia est, esse priuatum ipso iure.* n. 60. *pro quo citatur* c. cum secundum leges, de hæretic. in 6. *Quod tamen non loquitur de beneficiis, sed de bonorum temporalium confiscatione*, n. 61. *Citatur etiam* cap. quo iure, 8. dist. *quod parum probat, vltra quod non est iuris decisio: sed D. Aug. sicut etiam alia tria iura allegata* n. 62. *Allegatur etiam* cap ad abolendam, §. 1. de hæretic. *ibi*, & sic omni officio, &c. *nam verbum* spoliatus, *executionem importat, ideo denotatur priuatio ipso iure* n. 63. *Sed hæc inductio cessat, & tollitur ex verbis præcedent.* numero 64.

Contrariam sententiam, quod hereticus non sit ipso iure priuatus beneficiis, sed per sententiam priuandus, tenent Castro & alij, quia in iuribus in quibus hæc pœna non statuitur, non inueniuntur verba significantia ipso iure, n. 65.

Nihilominus tenetur communis, quæ recte probatur per dictum ca. cum secundum leges: *nam verb.* bonorum, *beneficia etiam Ecclesiastica continentur, &c.* n. 66. *Probatur etiam per* c. vt commissi §. priuandi, *ibi*, vel priuatos nuntiandi *quæ expositiue accipiuntur, & non solum ad hæreticos, sed etiam ad receptatores, fautores, & defensores referuntur, contra Couarr. & c.* n. 67. & 68. *& reprobatur interpretatio, quam an dictum* §. priuandi *aliqui tradunt. quod verbum* priuandi *stet proprie, & referatur ad beneficia obtenta ante hæresim, & verba*, vel priuatos nuntiandi. *referantur ab obtenta post hæresim, &c.* n. 69.

Clarus probatur communis ex constitutione 2. *Nicolai III.* n. 70. *& facit* constitutio 29. *Pij V. vbi dispositioni Sedis Apostolicæ reseruantur beneficia vacantia propter hæresim, &c.* n. 71.

Non solum hæretici credentes, receptatores, & defensores ipsorum, sed & ipsorum filij & nepotes, priuantur ipso iure beneficiis obtentis tempore commissi criminis, ita quod non solum sunt inhabiles ad obtinenda beneficia, sed etiam ipso iure priuantur obtentis, n. 72. *quæ sententia omisso fundamento ex* c. felicis, §. quod si quis de pœnis lib. 6. *quod parum vrget, probatur ex* d. §. priuandi, *& ex* constit. 8 *Innoc. IV. & clarius ex d. constitutione Nicolai III.* n. 73. *& tenent relati.* n. 74. *licet contra teneant alij relati.* n. 75. *& 76.*

Primam sententiam tanquam magis de iure veram, & communiter receptam, amplexa est Rota dicens procedere etiam in pensionibus, nu. 77. *& præmittens communem conclusionem, filios natos ante hæresim pœnis canonicis affici, & comprehendi, contra alios,* numer. 78. *quæ decisio ponitur,* numero 79.

An hæreticus sit irregularis, & inhabilis ad acquirenda beneficia, & affirmatiue tenent Speculator & alij, n. 80. *qui tenent, quod qui est, vel fuit hæreticus, irregularis est, etiamsi conuersus fuerit ad catholicam fidem, & pœnitentiam peregerit: aiunt tamẽ, quod post abiurationem, & peractam pœnitentiam, dispensari potest, vt in susceptis ordinibus administret tantum,* n. 81. *Et quis possit cum eo dispensari, videndus Vgolinus & Suarez, qui tamen Vgolin. male ait, potestatem, quam de iure antiquo Episcopus habeat ad dispensandum cum eo, quoad ordines susceptos ante hæresim, ipsis sublatam esse iure nouissimo Concilij,* sess. 24. de reform. c. 6. *vbi hæresis non est occulta, & vbi ad forum contentiosum deducta est, &c.* n. 82.

Iura allegata videntur loqui & procedere in hæretico publico, & c. 2 §. hæretici, de hæretic. in 6. *loquitur de his qui sunt hæretici, & nondum conuersi, &c.* n. 83. *& secundum Sairum, cum Philiarcho & alios, ob crimen hæresis secundum se, & simpliciter sumptum, non incurritur irregularitas: & si sit hæreticus occultus, non est irregularis post pœnitentiam, & absolutionem ab excõmunicatione, quia in iure non est expressum,* n. 84. *Et sic hæreticus occultus, si à secreta hæresi, vel apostasia, sit in foro conscientiæ legitime absolutus, non videtur manere irregularis, quicquid alij dicant.* n. 85.

Iuxta id cessat illa quæstio, quam tractat Vgol. an irregularitate orta ex hæresi occulta dispensare Episcopus possit ex decreto Concilij d. c. 6. *in quo partem affirmatiuam tenet contra Maiolum: quia hic non agitur de absolutione ab hæresi, quæ est ablata Episcopis, sed de dispensatione irregularitatis eis permissa a Concilio, & sic cessabat ratio* cum illorum sententia excom. *& c.* n. 86.

Superstes de hæresi abiurans de vehementi, & publice priuatus, non est inhabilis ad beneficia, n. 87.

Hæretici sunt excommunicati de iure antiquo, sed illa excommunicatio non est reseruata, nu. 88. *Excommunicantur etiam excommunicatione reseruata in Bulla Cœna Domini, primo casu, quem explicant relati,* nu. 89. *Et an sit vna, vel plures excommunicationes, remissiue* n. 90.

Ista excõmunicatio non incurritur per hæresim mẽtalẽ, sed requiritur quod sit verbo aut facto exterius prolata: nã lex humana non ligat actus mere internos, nec in eos Ecclesia potestatem habet, etiam ad præcipiendum, n. 91. *Quæ sententia est hoc tempore communissima, & sumitur ex D. Thom. docente, quod de his potest homo legem facere, de quibus potest iudicare, &c. & habet fundamentum in scriptura,* nu. 92. *& tenenda est, quamuis contrarium teneant gl. & alij citati,* n. 93. *& ratio ponitur* n. 94. *quæ confirmantur, & explicatur,* n. 95.

Respondetur iuribus, quib. excommunicãtur aliquid credentes, seu sentientes, quod intelligunt de credentibus & sentiẽtibus in foro Ecclesiæ, &c. n. 96.

Propter opus factum cum ignorantia comitanti non incurritur excommunicatio, irregularitas, & obligatio restituendi, quæ cessante ignorantia incurreretur, n. 97.

Quanta expressio hæresis requiratur, vt excommunicatio incurratur, & aliqui dicunt requiri expressionem verbo, signo, vel opere exteriori, quod de se, vel ex circumstantiis illam significet, seu manifestet, alioquin non incurri excommunicationem, n. 98. *& idem tenet in effectu Nauarr. relatus, & alij,* numero 99. *& sequitur etiam Suarez relatus,* numero 100.

Secundum alios, actus exterior, qui est effectus interioris, non tamen repræsentans in se malitiam interioris, potest puniri ab Ecclesia per censuras, quia ille actus est peccatum extremum, &c. nu. 101. *sed quod de facto Ecclesia non punit tales actus, & sic quando in actu exteriori nulla est significatio expressa, vel interpretatiua malitiæ interioris, non incurritur censura lata simpliciter contra committentes tale peccatum,* n. 102. *Vnde secundum istam sententiam, quamuis posset, tamen de facto non punitur hæreticus, cum in actu exteriori nullo modo apparet malitia hæresis,* n. 103.

Author dicit, actum exteriorem, qui est effectus interioris, etiã non repræsentantẽ in se malitiã interioris, posse puniri ab Ecclesia per censuras, & generaliter posse ab Ecclesia præcipi, prohiberi, & puniri actus exteriores, vt procedentes à talibus interioribus, seu quod idem est, actus interiores, vt informantes, vel afficientes exteriores, n. 104.

Dicit etiam, hæreticum in casu quo hæresis in mente concepta oculis, vel digitis, aut capite, aliasve annuit, vel dicit, ita est, incurrere excommunicationem latam contra hæreticos, quamuis in illo actu exteriori non manifestetur vllo modo malitia hæresis, n. 105. *& respondetur* c. fi. de simonia *procedere in pœnis simpliciter latis contra aliquod vitium, seu peccatum: secus vero in proposito, &c.* num. 106.

Placet quod docet Açor, quod qui ex interna hæresi aliquod opus externũ indifferens facit, verbi gratia, corã sanctissimo sacramento caput non nudat, seu non flectit genu, non est hæreticus exterior, ita vt excommunicationem incurrat, &c. nu. 107. *licet secus quando omissio exterioris, quod debet quis facere, sit ad exprimendam hæresim, & sic intelligitur Toletus, &c.* n. 108.

Ab excommunicatione incursa propter hæresim Papæ reseruata in dicta bulla cœna non potest quis absolui virtute bullæ Cruciatæ, vel alterius priuilegij, seu iubilei, in quibus non datur specialis facultas absoluendi ab hæresi, quia in facultate generali nõ censetur concessa absolutio ab hæresi, nisi id exprimatur, n. 109. *quãuis contra teneãt Soto & alij* n. 110. *& patet ex breui Greg. XIII. ex quo hodie in bulla Cruciatæ Hispana expresse excipitur*

hæresis,

hæresis. sed contraria sententia approbatur per magistrum sacri Palatij, & sacram Congregationem, quæ non procedet in bulla Cruciatæ ex dicto breui, &c. n. 111.

Episcopi ex decreto Concilij sess. c. 6. *possunt ab hæresi occulta in foro conscientiæ absoluere per se ipsos, non per eorum vicarios vllo modo, quamuis in aliis casib. occultis, etiam sedi Apostolicæ reseruatis, possint absoluere per se ipsos, aut vicarium ad id specialiter deputandum,* n. 112. & 113. *vnde conuincitur sententia Cordubæ, quam alij sequuntur, & tenet Nauar.* &c. n. 114.

An dicta facultas concessas Episcopis ex dict. decreto sit hodie sublata, dicitur primo eam absque dubio fuisse sublatam per bullas cœnæ Domini, Pij V. & Gregor. XIII. vers. cæterum, *& alias similes,* n. 115. *quamuis contrarium teneant Bannes, & alij relati,* nu. 116. *qui non recte respondent verbis bullæ,* numer. 117. *nec fuit opus specialiter & expresse derogare Concilio* n. 118. *& ita fuisse sublatam censuit sacra Congregat. in declaratio. positis.* n. 119. *& an sit derogatum facultati Inquisitorum* numer. 120. & seq.

Accedunt ad prædicta Gregor. XIII. declarasset dict. decretum Concily non habere locum in casibus post Concilium ex noua lege reseruatis, quasi illa absolute reseruando censeat derogare Concilio, vt in declaratio. positis, n. 122. *& teneant relati,* nu. 123. *licet contrarium teneant Nauarr. & alij, & Suarez respondens primæ declarationi, quam adducit: sed eius interpretatio non satisfacit,* &c. numero 124. & 125.

Secundo dicitur quod videbatur sublata dicta facultas per bullas cœnæ Domini, Sixti V. saltim anni 1586. *& 1587. quia* in d. vers. cæterum in fine, *ponuntur illa verba,* nisi in eis etiam casus præsentibus literis expressi comprehendantur: *quæ etiam ponuntur à Clemen. VIII. in bulla anni* 1593. *&* 1598. n. 126. *per quæ verba videtur restituta, & correcta manere facultas Episcopi concessa in dicto decreto Concily circa absolutionem ab hæresi, & cæteris casibus bullæ cœnæ, qui etiam in dicto decreto comprehenduntur,* n. 127. *sicut etiam facultas bullarum, & priuilegiorum, & etiam Cruciatæ, in quibus datur facultas absoluendi à casibus sedi Apostolicæ reseruatis, etiam in bulla cœnæ: nam si horum non fit expressa mentio, non veniunt in generali facultate absoluendi à casibus sedi Apostolicæ reseruatis,* nu. 128. *licet quoad facultatem bullæ Cruciatæ, etiam si non ponerentur dict. verba, non censeri reuocatam per bullam cœnæ ex alia ratione doceant aliqui,* n. 129.

In bulla cœnæ Clemen. VIII. anni 1599. *non ponuntur illa verba,* & fuisse derogatam facultatem Cruciatæ quoad casus dict. bullæ cœnæ, & dict. facultatem à Concilio Episcopis concessam; *dixisse Clem. VIII. refertur* n. 130. *& sic videtur considerandus tenor. bullarum quæ singulis annis publicantur,* n. 131. *quamuis Man. Rodriguez dicat, quod etiamsi non exprimantur d. verba,* nisi in eis, &c. *non censetur Papa in bulla cœnæ reuocare facultates, & priuilegia, quæ concedunt expressa casus bullæ cœnæ, cuius interpretatio improbatur* nu. 231. *& eius ratio* num. seq.

Etiam stantib. d. verbis, nisi in eis, etiam casus præsentibus literis expressi comprehendantur, *verius videtur esse sublatam d. facultatem Episcopis* cõcessam. nu. 134. *nam illa verba non referuntur ad facultates, & indulta concessa, & innouata ad concedenda, innouanda post bullam, & ad verba immediate præcedentia* n. 135. *& regula cap. inquisitioni de appellat. quod claus. in fine posita refertur ad omnia præcedentia, non procedit vbi est diuersa ratio, nec vbi adest maior ratio, quod referatur ad proximiora, quam ad præcedentia, nec vbi constat de mente contraria, vt hic* n. 136.

Supposito, quod illa facultas absoluendi in foro conscientiæ data à Concilio Episcopis, adhuc duraret, quæ saltim durat quo ad alios casus ante Concilium sedi Apostolicæ reseruatos, quomodo intelligantur illa verba in foro conscientiæ, Doctores communiter ea intelligunt, quod absolutio data prosit, tantum quo ad forum conscientiæ: tamen quod ab excommunicatione poterit Episcopus absoluere extra confessionem Sacramentalem vigore illius decreti, n. 137. & seq. *sed aliud videtur dicere, quod absoluant in foro conscientiæ, aliud, quod absoluant quo ad forum conscientiæ, licet vbi agitur de dispensatione in foro conscientiæ, non requiratur sacramentalis confessio, & sic sacra Congregatio videtur intelligere illa verba in foro conscientiæ, id est in foro sacramenti pœnitentiæ, & in confessione sacramẽtali, vt in declaration. adductis* n. 136. *& ita tenet Candelabrum aureum, qui tamen male ait, quatenus idem dicit in dispensatione in qua non dicit Concilium, quod fiat in foro conscientiæ,* n. 140.

Infertur ad iubilea, in quibus datur facultas absoluendi in foro conscientiæ, quod virtute eorum non possit dari absolutio, etiam à censuris extra confessionem sacramentalem, n. 141.

Man. Rodriguez docet quod facultas data Episcopis Concilio circa absolutionem ab hæresi, intelligitur solum quando ipse hereticus solus absque eo, quod ab alio audierit, committit occulte crimen nemine audiente, & non extenditur ad hæresim occultam, quando adest complex, atque Concilium non dat facultatem absoluendi ab obligatione denuntiandi complicem &c. num. 143. *Sed ista restrictio non placet, nam ex vno etiam non complice non desinit esse occulta: neque etiam si sint plures complices, nisi sint plures quam duo, quia per duos solos non probatur, nec ex eo destruitur machina sancti officij, nec tollitur obligatio denuntiandi complicem,* &c. à n. 143.

De materia hæresis, ac de hereticis, qui sunt videndi num. 146.

De apostatis à fide idem dicendum, quod de hereticis, cum & ipsi hæretici, & plusquam hæretici sint: & sic ipso iure amittunt beneficia, nu. 147 *licet alij apostatæ non sint ipso iure priuati beneficijs,* n. 148. *& de apostatis qui sint videndi,* n. 149.

Similiter dicendum de schismaticis, quod vbi schisma est cum hæresi sunt ipso iure priuati beneficijs, vt hæretici, & vt tales etiam sunt excommunicati iure antiquo n. 150.

Si schisma est sine hæresi, non videtur ius expressum, vbi ipso facto priuentur beneficijs, n. 151. *& respondetur* ca. nos consuetudinem 12. distin. & ca. quia diligentia, de elect. *allegatis* n. 152.

Huiusmodi schismatici non videtur absolute, & in vniuersũ excõmunicati iure antiquo, quicquid aliqui dicant, nam c. licet de electione loquitur in casu particulari nu. 153. *nec capitulum firmissime deberet. probat contrarium* n. 154. *nec etiam excommunicantur* in cap. de liguribus 23. q. 4. *nec* in c. 2. de schismatic. n. 155. *nec etiam* in c. nulli 19. dist. n.

n.1586.*nec in* cap.1.de chiſmat.n. 157.*ſed quicquid ſit iam in bulla cœnæ caſu* 1.*excommunicantur abſolute ſciſmatici* n.158.

Non poſſunt etiam de iure antiquo ſchiſmatici conferre beneficia,n.156.*quamuis videatur valere collatio ratione publici officij facta à ſchiſmatico occulto,& tolerato*,n.160.

Non poſſunt ſine diſpenſatione obtinere beneficia etiamſi ad eccleſiæ vnitatem redierint, ſed ſchiſmaticus etiam ad vnitatem eccleſiæ reuerſus de iure communi contra,ineligibilis,inhabilis & irregularis remanet, nu.161. *quod videtur poſſe intelligi de ſchiſmatico publico,ſecus de occulto maxime emendato & conuerſo,qui non videtur inhabilis ſeu irregularis*,n.162.

An requiratur diſpenſatio Papæ, an vero ſufficiat diſpenſatio Epiſcopi à num. 163. *reſoluitur requiri diſpenſationem Papæ cum Abb.licet alias aliter dicat.*

De ſchiſmaticis qui ſunt videndi n.165.

59 SEcundo † dubitatur de crimine hæreſis,an hæreticus ſit priuatus beneficiis ipſo iure,an ſit priuandus per ſententiam.

60 Et quidem † communis ſententia eſt eſſe priuatum ipſo iure,quam tenent Ioann.Andr.Dom.Francus *num.*2.& Dd communiter *in cap.vt commiſſi §. priuandi de hæretic. in* 6. dum exponunt illa verb. *Vel priuatos nuntiandi*,vt dictio,*vel*,ſtet expoſitiue pro *id eſt*,& Abbas *in cap.inter dilectos,de exceſſibus prælator.numero* 11.Millis *in repert.verb.hæretic.*Probus ad Monach. *in cap. alma mater, de ſentent. excommun.in* 6.*num.*8.Caſſador.*deciſ.*14.*ſuper regulis numero* 1.Rebuff.*dict. tit.de modis amittendi beneficia na.*4. Corraſ.*de benefic.*2.*part.cap.*4.*numer.*13.& 3.*part.cap.*6. *numero* 13. & 17. Roſiniacus *cap.*10.*numero* 3.Duaren.*libro* 8. *cap.* 6. §. 5. Bernard. Diaz *in pract.crimin.ca.*114.*numero* 2. & ibi Salcedo 1.*addit.* Couarr.*libro* 2.*variar.cap.*8.*numero* 4. Roias *in ſingularibus in fidei fauorem ſingul.*73. D.Penna *in directorio Inquiſitorum* 3.*part.commun.*162.Lancel.*de attentatis cap.*5.*à num.*34. Flam.Pariſ.*libro* 3.*de reſignat.quæſt.*1.*nu.*31.*& ſeq.* dicens communem. Quintanaduennas *eccleſ.libro* 1.*cap.* 10. *num.*1.Açor *libro* 8.*cap.*13.*q.*3.*&* 8.Man. Rodriguez *in ſum* 1.*tom.cap.* 129.*numero* 3.& Pet.Ledeſm.2. *part ſumm.tractat.*1. *cap.*4.*dub.* 6.14.*concluſ.* & Rota in Mutien. Capellæ de anno 1562.quæ eſt 3. *pars diuerſor. libro* 3.*deciſion.* 707. & 728. de qua ſupra 5. *part. capitulo* 1.*numero* 80. & poſt hæc Gonçalez *gloſſ.*15. *numero* 65. Leo *in theſ.for.Eccleſ.capit.*37.*à numero* 51.Thomas Sanchez *lib.*2.*cap.*26.*ex numero* 6.Açor 2.*part.libro* 7. *capitulo* 17.*in princ.* & plures alij relati per citatos.

61 Pro † qua ſententia Corraſius. Roſiniacus, Duarenus,Rota, Azor, & alij citant text. *in cap.cum ſecundum leges,de hæret.in* 6. qui tamen non loquitur de beneficiis, ſed de bonorum temporalium confiſcatione.

62 Citat etiam † corraſius text.*in cap. quo iure* 8.*diſt.* qui text.parum probat, vltra quod non eſt iuris deciſio,ſed D. Auguſtini,ſicut etiam text. *in cap. ſi vos.* 23.*quæſt.*5.*& cap.* 1.& 2.23.*q.* 7. qui pro hoc etiam allegantur,& ſimiliter parum probant.

63 Rebuf.† vero,Roſiniacus,Duarenus,Flam.Pariſ.& Quintanaduennas,& Gonçalez, & Açor ſupra allegant text. *in cap. ad abolendum* §. 1. *de hæretic.* ibi: *Et ſic omni officio, & beneficio ſpoliatus eccleſ. ſeculari relinquatur arbitrio potectatis.* Nam verbum *ſpoliatus* executionem importat,ideo notatur priuatio ipſo iure,ex Butrio *in c.fin.de poſtul.* Felin.*in ca.* 2.*nu.*3.*& in cap.Rodulphus,num.*25. *de reſcript.& in cap.inſinuatum,de ſimon.in princ.*& dixi ſup.8.*p.c.*1. *n.*22.quod placet Salc.*vbi ſup.*

Sed hæc inductio † ceſſat, & tollitur ex verbis 64
præceden.ibi: *Totius eccleſ.ordinis prærogatiua nudetur.* Quæ verba important priuationem per ſententiam, vt patet ex adductis per Felinum *in d.cap. Rodulphus*: vnde dicta verba ſtatim ſequentia, *Et ſic omni officio,& beneficio ſpoliatus,&c.* important executionem dictæ priuationis per ſententiam faciendæ,non priuationis ipſo iure, & non intrat doctrina Butrij & Felin.*vbi ſupra.*

Vnde † contrariam ſententiam,nempe quod cle- 65
ricus hæreticus non ſit ipſo iure beneficiis priuatus, ſed per ſententiam priuandus, tenet Alphon.à Caſtro *lib.*2.*de iuſta hæreticor.punitione cap.*9. quia in iuribus quibus hæc pœna ſtatuitur, non inueniuntur verba ſignificantia priuationem, & ſententiam ipſo iure latam,vt *in d. c. ad abolendam, & in cap.excommunicamus* §. *credentes eod.* Sequitur Simancas *de Cathol.inſtitut.c.*46.*n.*72.quamuis *in Enchirid.iudicum violatæ religionis tit.*58. *de pœniten. nu.*3. videatur cum communi tenere,ibi:*Et hæretici beneficiis eccleſiaſticis priuati ſunt.* Sequuntur etiam Arag.2.2.*q.*11.*art.*3.*verſ.pœna*, qui tamen contrarium tenet *q.*1.*art.*10.*pag.*66.Candelabrum aureum *in appendice cap.*1.*n.*15. & Zerola *in praxi Epiſcopali* 1.*p. verb.priuatio,in princip.*

Nihilominus † tamen tenenda eſt communis 66
ſententia quæ recte probatur per *d.c.cum ſecundum leges*,ex quo bona hæreticorum ipſo iure confiſcantur,& eis priuantur,nam verbo,*bonorum*, beneficia etiam eccl.continentur *c.*1.*de præb. & l. bonorum ff. de verb.ſignif.*vbi Rebuff.*& in praxi titul. de ſimonia in reſignatione n.* 31. Quintaduennas *lib.*2.*eccl.n.* 3.*&* 93.*&* 94. & quamuis in beneficiis non habeat locum confiſcatio, quia non ſunt tranſitoria ad fiſcum,habet tamen locum priuatio,de qua ibi Achilles *dec.*345.ſeu 1.*de hæret.n.*5.

Probatur † etiam communis ſententia per text. 67
in d.c.vt commiſſi.§.priuandi,ibi: *Vel priuatos nuntiandi*, quæ verba expoſitiue accipienda ſunt,id eſt priuatos nuntiandi,vt ibi volunt Ioan. Andr. & alij Doct.vt diximus.

Et † non ſolum ad hæreticos, ſed etiam ad rec- 68
ceptatores, fautores, & defenſores hæreticorum referuntur,quicquid dicat Couarr. *ſupra*, & Farin.*d.c.* 20.*nu.*15.tenens hæreticorum fautores, & receptatores non eſſe ipſo iure priuatos beneficiis obtentis, ſed per ſententiam priuandos,iuxta *c.excommunicamus,§.credentes verſ. ſi vero clericus, de hæret.* quod idem tenet Penna ſupra: ſed licet verum ſit de iure decretalium iuxta *d.§.credentes*:tamen de iure nouo non eſt verum iuxta *d.§.priuandi.* & conſtitutionem Nicolai infra allegan.

Nec valet † ſolutio,& interpretatio, quam ad *d.* 69
§. priuandi, aliqui tradunt, nempe quod verbum, *priuandi*, ſtet proprie, & referatur ad beneficia obtenta ante hæreſim, quibus per ſententiam eſt priuandus hæreticus,& verba,*Vel priuatos nuntiandi*,referantur ad beneficia obtenta poſt hæreſim:& ſic nulliter collata ex *cap.*2.*§. hæretici, eod. tit.in* 6. conuincitur enim iſta interpretatio ex *ſeq. verſ.ſunt autem diœceſani in priuando tales, vel nuntiando priuatos*,&c. vbi apparet omnia iſta verba *priuandi*,

vel

vel priuatos nuntiandi, referri etiam ad beneficia obtenta post hæresim, & sic non potest stare ista solutio.

70 Et † clarius probatur communis ex constitutione 2. Nicolai III. quæ est in bullario *tom. 1. fol. 30.* vbi sic dicitur: *Hæretici autem, defensores, & fautores eorum, ipsorumque filij vsque ad secundam generationem ad nullum ecclesiasticum beneficium seu officium admittantur, quod si secus actum fuerit, decernimus irritum & inane, nos enim prædictos ex nunc priuamus beneficiis acquisitis, volentes vt tales, & habitis perpetuo careant, & ad alia similia nequaquam in posterum admittantur.* Quæ constitutio, licet non sit inserta *in lib. 6.* tamen non est per proœmium illius abrogata: nam constitutiones editæ super negotio hæreticæ prauitatis non contrariæ constitutionibus *eiusdem* 6. referuantur *cap. fi. in fi. de hæret. eod. lib.* & notat gloss. *in d. proœmio verbi reseruantur.*

71 Facit † etiam pro hęc sententia *constitutio* 29 Pij V. incipiens, *cum ex Apostolatus.* vbi dispositioni sedis Apostolicæ perpetuo reseruantur beneficia vacantia propter hæresim, & sic denotatur hæreticos ipso facto priuari beneficiis, vt per Penna supra, & Azor *d. q. 8.*

72 Non † solum autem hæretici credentes, receptatores, & defensores ipsorum, sed & ipsorum filij, & nepotes, priuantur ipso iure beneficiis obtentis tempore commissi criminis, ita quod non sunt solum inhabiles ad obtinenda beneficia, vt *in d. c. 2. §. hæretici, & cap. statutum 2 de hæret. in 6.* Palacios Rubios, & alij infra citandi, quicquid dicat Mandos. Rodriguez *d. cap. 126. numero 4.* & Pet. Ledesma *d. tractat. 1. ca. 6. 17. concl. 2. difficul* citantes Simancas, & Iulium Clarum. *vbi infra nu. 75. & 76.* qui tamen loquuntur de beneficiis antea obtentis: sed etiam ipso iure priuantur obtentis.

73 Quæ sententia † omisso fundamento desumpto ex *cap. fœlicis. §. qui. si quis, de pœnis, libro 6* quod parum vrget, cum in pœnalibus non sit facienda extensio, vt recte aduertunt Villad. Couarru. & Penna infra citandi probatur ex *dict. cap. vt commissi. §. priuandi*, qui simpliciter, & indistincte loquitur & ex constitutione 8. Innocentij IV. quæ est in bullario *tomo primo, folio 5. & versicul. cæterum.* ad quam se refert Bonifacius in dict. capit. vt commissi, & clarius ex dict. constitut. Nicolai III. supra adducta, & latius deducendi in decis. Conchen. quam infra adducam.

74 Quam † sententiam tenent Ioan. Andr. *in cap. vt commissi.* & ibi Domin. *dict. §. priuandi. numero 4.* & Francus *numero 3.* & alij, Enric. & Anania *in ca. vergentis, de hæretic.* Palatios Rubios *in tractat. de iustitia retentionis, & obtentionis Regni Nauarræ 5. part.* § 8. dicens quod cum hoc transeunt Doctores communiter *in dict. cap. vt commissi*, Gigas *in tractat. de crimine læsæ Maiestatis libro 7. titul. de pœnis, quas filij incurrunt quæstio. 11. numero 3.* & alij, quos referunt Couarru. & Penna statim citandi, & Rota in dict. Conchen. & Lamber. *de iure patro. 1. par. 2. libro quæstio. 9. articul. 6. sub numero septimo*, ait quod hæretici, & eorum filij, & nepotes, sunt priuandi iam habitis beneficiis, vt *in d. §. priuandi*, & quod vacent ipso iure beneficia, & pensiones etiam prius obtenta à filiis hæreticorum, cum communi, & Rota in dict. Conchen. tenet post hæc Gonçalez *gloss. 15. numero 67.*

75 Licet † contrariam sententiam, nempe, quod filij, aut nepotes hæreticorum non sint priuati, nec priuandi beneficiis antea obtentis, teneant Abbas, & Felin. *numero 3. in dict. ca. vergentis*, Villad. *de hæretic. quæst. 23. repertorium inquisitorum. verb. filij* Auferius ad Capellam Tolos. *decisio. 120. ad fin.* Rebuf. *in praxi tit. de modis amittendi beneficia numer. 25.* Couar. *dict. libro secundo variar. cap. 8. numero 4.* Simancas *de Cathol. instit. tit. 29. numero 20. & in Enchir. iudicum violata religionis tit. 63. numero 9.* Penna *dict. part. directorij inquisitorum comment. 163.* Otorala *de nobilitate 4. parte. cap. 9. numero 9.* Decian. *in prati. lib. 5 cap. 45. numero 6. lim. 7.* Azeued. *libro 1. tit. 3. à num. 204.* Menoch. *cons. 805. numero 33. & cons. 808. numero trigesimosexto, vol. 8.* Villad. *in for. iud. in prol. lib. 11. numer. 73.* Montal. *in lib 4. tit. 26. parte 7.* Paramo *lib. 3. q. 9. num. 203.* Card. Toletus *in sum. in edit. nouiss. lib. 1. cap. 67. vers. 9.* Azor 1. *part. d. lib 8. ca. 13. 8. pœna.* Pet. Led. *d. tract. 1.* & Suarez *d. 5. tom. disp. 43. sect. 3. nu. 2.* & videtur tenere Flam. Paris. *dict. libro 3. q. 1. num. 34. & 35.*

Quam † sententiam dicit mitiorem, atque benigniorem Iulius Clarus *libro 5. §. hæresis, numero 6.* & cum eo Salcedo ad Bernard. Diaz *d. cap. 114. addit. 1. in fin.* & consuetudine Hispaniæ receptam, & obseruatam, & ita tenendam contra communem dicit Hoieda *de incompatibil. benef. cap. 23. numero 100.* & cum eo Ioan. Gutier. *cano. q. lib. 2. c. 30. num. 38.* & huic tanquam probabiliori adhæret Sanch. *lib. 2. capit. 88. à num. 28.* 76

Sed primam † sententiam tanquam magis de iure veram, & communiter receptam amplexa est Rota in dict. Conchen. penfionis 6. Martij 1568. coram D. Peregrino, dicens procedere etiam in pensionibus iuxta tradita per Sanch. *dict. capitul. 29. numero trigesimosexto*, præmittendo prius, prout necessario supponi debet, communem conclusionem, filios † natos ante hæresim pœnis canonicis affici, & comprehendi, quam contra alios, quos sequuntur Simancas *dict. tit. 29. de Cathol. instit.* ex *numero 22.* Molina *de Hispanorum primogeniis lib. 4. c. 11. nu. 55. & seqq.* Vgolinus *de irregul. cap. 36. §. 1. num. 6.* Man. Rodriguez *in summ. 1. tom. dict. cap. 129. numero 5.* & Pet. Ledesma *d. tractat. 1. cap. 6. 17. concl. 1. difficul.* & P. Molina *de iust. it. tom. 2 disput. 658. numero 21.* & Zanallos dicens magis communem *qu. 653.* late tenent post alios plures quos referunt Couarru. *dict. cap. 8. numero 5.* Gregor. Lopez *in l. 2. titu. 2. part. 7. verb. sus hijas*, Anton. Gomez *tom. 3. variar. cap. 2. numero 16.* Otalora *dict. 4. par. cap 6. numero 8.* Roxas *de hæretic. 2. part. numero 354. & sing. 68.* Penna *d. comment. 163.* Hoieda *d. cap. 23. numero 99.* Velazquez *in l. 4. Tauri n. 10.* Menoch. *de præsump. lib. 5. præsump. 35. à num. 16.* Ioan. Gutierrez *dict. cap. 30. à numero 37.* Parlad. *differ. 108. numero 25.* Castro *de iusta hæreticor. punitione. lib. 2. cap. vlt. & lege pœnali lib. 1. 6. 7.* & magis communem dicit Rota *decis. 104. numero 4. lib. 2. part. 3. diuersor.* & fortiter probatur ex *d. c. statutum. 2. vers. hoc sane. de hæretic. in 6.* nec contrarium fuit iudicatum in causa comitatus de Bailem. 77

Quam † decis. Conchen. quia optima est & hanc sententiam exacte probat, hic ponere placuit. 78

Conchen. pensionis Veneris v. Martij M. D. XCVIII. decisio.

Coram R. P. D. Peregrino.

79

Fuerunt reseruata duæ pensiones à Felic.rec.Gregorio XIII.Gundisaluo, tunc in tertio, vel circa suæ ætatis anno constituto, vt succedentibus annis commodius se sustẽtare posset: Vna trium mille ducatorum super Archidiaconatu de Alarcon. ecclesiæ Conchen. altera medietatis fructuum super vno ex Canonicatibus, & præbẽdis eiusdem ecclesiæ soluenda Antonio Patri, tũc Catholici Hispaniarum Regis à secretis, & vbi ipse voluerit, durante minori ætate filij, cum primum fuisset clericali charactere insignitus. Verum, quia Antonius fuerat per sententiam diffinitiuam declaratus hæreticus, ac hæreticorum fautor, eiusque imago publicè combusta, postquam in ipsius personam, qui è manibus Curiæ se eximens & vt dicitur, ad hæreticos & hostes fidei, & Rubricæ Christianæ se contulerat sententia exequi non potuisset, fuit dubitatum, an dictæ pensiones ipsi Gundisaluo amplius deberentur.

Et re maturè discussa de expresso ordine sanctissimi Dn. nostri Papæ, præcipuè, quia vna tantum pars informabat DD. vnanimiter negatiuam fuerunt amplexi.

Dixerunt namque communem illam esse conclusionem, ac magis de iure veram, quod pœna imposita à sacris Canonibus filiis hæreticorum, comprehendunt natos ante, & post patris delictum.

Hanc enim probare dicebat text. in c.statutum, de hæret. in 6. *ibi*, qui tales esse, vel tales decessisse probentur, *ponderando verbũ*, esse, *per quod denotatur, quod ad hoc, vt filij hæreticorum puniantur, satis sit probare, quod tunc parentes ipsorum essent haretici.*

Ad hoc etiam adducebant text. in c. filij eod. tit. & lib. *vbi filios hæreticorum, qui articulos mortis hæresim commiserunt, puniri sancitum fuit, quod non potest intelligi, nisi de iam natis, necnon & tex.* in c. vt inquisitionis. eo. tit. & li. *vbi à pœnis eximuntur tantum filij qui reuelarunt delictum occultum patris, ita vt præsupponatur iam natos, qui non reuelauerint pœnas hæreticis statutas non effugere.*

Et quidem cum pœna filiis imponatur, non ex eo quod ipsi prouenerint ex radice infecta, & sanguine improbato, quandoquidem crimen sit mere spirituale non trahens originem vel commercium à carne, nõ intrat distinctio, an sint nati ante, vel post delictum patris, vt tollens obiectum considerat Claudius, qui late ad partes hanc quæstionem disputat in l. si quis id quod. num. 19. ff. de iurisd. om. iud. *& alij multi authores practici per informantes allegati.*

Hæreticorum enim filij puniuntur, vt filij, quod æque conuenit natis, & nascituris, Zabar. in c. ex quibusdam extra, de pœn. vers. quæro an filij, *& hoc, vt parentes ipsi in filiorum, personam acrius puniantur, & affligantur iuxta* l. isti quidem in fi. ff. quod met. cau. c. afferte de præsump. *cum pater magis terreatur posse affligi filios, quam se ipsum, vt considerat Host.* in c. vergentis, in fin. verbis, de hæret. *& ibi Io. And.* in vers. primogeniem, *& singulariter gl.* in extrauag. *Ioan. XXII.* §. filij eius in versic. quomodolibet, de pœn. *quæ quidem ratio magis militat in natis, quam in nascituris, quia fortasse hæretici post delictum filios non suscipient, & maior est pœna, & dolor videre infamatum filium iam adultum, & forte in dignitate constitutum, quam minorem, & fortasse infantem, qui nihil adhuc cognoscit, vltra quod iam nati facilius, quam nascituri possunt imitari patris actiones, quas vident, quæ fuit ratio præcipua, propter quam filios in hoc puniri ob parentum delicta fuerit sancitum.*

Quod etiam indistincte fuisse statutum per legẽs ciuiles in crimine læsæ Maiestis humanæ, ex l. quisquis, C. ad l. Iul. Maiestatis, *vbi communiter scribentes voluerunt, vt animaduertit Claudius* loco supra citato, *& Gig.* tract. de crimin. læsæ Maiestatis q. 5. *Vnde multo magis id seruandum erit in crimine læsæ Maiestatis diuinæ, vt in criminis argumentatur Innocentius III.* in c. vergẽtis, de hæret.

Cui firmæ conclusioni non obstare visum fuit text. in cap. iam itaque 1. q. 4. *desumptum ex dicto S. Augustini, tum quia S. Augustini dictum debet intelligi respectu pœnæ spiritualis, cum adducit illud Domini per Ezechielem, anima quæ peccauerit, ipsa morietur, vt bene ex eiusdem S. Augustini dictis declaratur* in cap. si habes 24. q. 3. *tum etiam, quia crescente hæreticorum corruptela ad illorum audaciam reprimendam, qui vix vllis pœnis recipiscunt, augendæ erant pœnæ, vt innuit summus Pontifex* in d. cap. vergentis in princ. de hæret. *vbi atque alibi ad hæreticorum filios pœnæ extenduntur.*

Et ad Concil. Toletan. c. 1. *dum mandat restitui ex benignitate ad pristinos honores filios hæreticorum natos post paternum delictum, si eorum parentes resipuerint vltra quod illud Concilium est generale, fuit dictum necessario non inferri natos ante delictum dicta benignitate non egere, cum per Concilium fuerit prouisum in eo casu tantum, vti magis dubitabili* arg. l. fi. C. qui ætat. se excus. lib. 10.

Prout cessare quoque fuit consideratum illud alterum quod ab impugnantibus hanc opinionem deducebatur, nempe hoc non reperiri iure cautum, cum imo contrarium verius sit, cum ex iuribus supra adductis hoc necessario inferatur, vt tenuit Ioan. Andr. in cap. vt commissi. n. 7. de hæret. in 6. *Geminia.* ibidem sub num. 4. vers. & per eundem modum *Henr. Boich.* in c. vergentis, nu. 3. de hæret *Couar.* variar. resol. lib. 2. c. 8. n. 5. *& illi omnes, quos ipse cumulat.*

Non tamen DD. approbarunt illius, ac aliorum, qui hanc sequuti sunt sententiam, dum voluerunt, vt hereticorum filij, licet inhabiles, reddantur ex delicto patris ad obtinenda beneficia, non priuentur tamen obtentis ante delictum, nam imo contrarium magis de iure verum & communiter receptum existimarũt, idque præcipue probari ex text. in c. vt commissi, de hæret. in 6. *dum enumerando Pontifex facultates Inquisitoribus hereticæ prauitatis concessas, illa vti præcipua ab ipso dinumeratur, videlicet priuandi, ac priuatos nuntiandi hereticos, hereticorum fautores, ac illorum filios, & nepotes, & hoc in executionem constitutionum Innocentij, Alexandri, & Clementis illius prædecessorum, si enim huiusmodi pœnæ hæreticorum filiis possunt ab Inquisitoribus imponi, vtique aut id iam fuisse cautum, aut postquam à potestate habente tales pœnas constituendi id exprimitur, de nouo statui necessario est præsupponendum.*

Sed vere dicebant hoc fuisse antea statutum, ab Innoc IV. in ipsius cõstitutione, quæ est octaua in ordine inter suas constitutiones in versicul. cæterum, *quæ habetur in* Bullario tom. 1. fol. 9. *ad quẽ se refert Bonifacius* in d. c. vt commissi, *dũ canonizat Federici cõstitutionẽ latam contra hæreticos, & hæreticorũ fautores, ipsorumque filios, & nepotes, priuando eos omnibus beneficiis, honoribus, & dignitatibus, quæ quidẽ constitutio licet ex defectu potestatis ad beneficia ecclesiastica non extenderetur, ad illa tamen extendi est dicendum, postquam Pontificis constitutio dicitur effecta per ipsius approbationem* l. 1. §. sed nec. C. de veter iur. enuel. c. ad Apostolicæ, de præb. in 6.

Et

Et certè ſatis foret abſurdum, vt hæreticorum filij priuarentur beneficiis, honoribus, ac dignitatibus ex benignitate ac largitate Imperatoris prouenientibus non quidem, quia particulariter eorum parentes in ipſorum Principem machinauerint, ſed quia in Deum peccauerint illius Catholicam Eccleſiam ſcindendo, ex permiſſu vero Pontificum, ad quos ex iniuncto officio præcipue ſpectat in huiuſmodi ſceleſtos homines, ac illorum progeniem animaduertere, bonis eccleſiaſticis, quæ dicuntur patrimonium Chriſti, potirentur, ac forſan luxuriarentur, nimirum igitur ſi pro abſoluto, præſupponitur in conſtitutione *Alexan. IV. quæ eſt* decima *in ordine, inter ſuas conſtitutiones* in fine verſ. frequenter in dicto Bullario 1. tom. fol. 19. *relata* in d. cap. vt commiſſi, *quod etiam beneficiis eccleſiaſticis ſint priuandi hæreticorum filij, dum explicando, quomodo ſe gerere debeant hæreticæ prauitatis Inquiſitores, ſi quando eis ab Apoſtolica Sede committitur, vt in hæreticos, & hæreticorum filios animaduertant, illos priuando beneficiis eccleſiaſticis, honoribus, ac dignitatibus, quod frequenter accidere dixit Pontifex, quod quidem non eſſet, ſi tales pœnæ cõtra eos à iure non fuiſſent ſtatutæ vt ſcilicet exequãtur, dummodo tunc tales reperti fuerint, non etiam in iis, quos emendatos conſtiterit.*

Prout etiam hoc pro abſoluto præſupponitur à Pontifice in c. 1. de ſchiſ. in 6. *vbi cum ſchiſmatici, & eorum filij, vti hæretici veniant puniendi, eos indiſtincte beneficiis omnibus eccleſiaſticis obtentis, & obtinendis indignos reddit, & propterea ex hoc ceſſat obiectio, quod ille ſit caſus ſpecialis, nam licet fuerit particularis prouiſio, pœnæ tamen in dicto caſu iniunctæ præſupponuntur omnibus hæreticis communes dum ſchiſmaticis vti hæreticis infliguntur, ita vt ſi qua extenſio ibi fiat, ea eſt, vt hereticorum pœnæ ad ſchiſmaticos etiã extẽdãtur, quod animaduertit etiã Bere.* in c. item cum quis, ſub n. 44. in fi. de reſt. ſpol.

Sed hoc clarius diſponitur in conſtitutione *Nicolai III.* in fine, quæ eſt *ſecunda* in ordine inter ſuas relata *in Bullario d. tom. 1. fol.* 30 ibi, *Nos enim prædictos ex nunc priuamus beneficiis acquiſitis, volẽtes, vt tales, & habitis perpetuo careant, & ad alia ſimilia nequaquã in poſterum admittantur, quæ conſtitutio non poteſt dici antiquata, & contrarium de cõſuetudine ſeruari, tum quia per* conſtitutionem *Pauli IV.* quæ eſt in ordine *quadrageſima ſecunda inter ſuas conſtitutiones* in Bullario d. 1. tom. fol. 620. *renouantur omnes antiquæ Summorum Pontificum conſtitutiones latæ contra hæreticos, & hæreticorum fautores, eorumque filios, tum etiam quia non multo ante à Paulo III. in eius* extrauaganti 20. *in ordine inter ſuos eodem Bullario* tom. 1. fol. 185. *& nouiſſimis temporibus ab aliis Summis Pontificibus contra hereticorum & criminis læſæ Maieſtatis reorum filios id ſeruatum videmus: tum denique quia ſacrorũ Canonum inſignes interpretes, hoc iuri cõſonum ſemper fuiſſe iudicatum atteſtantur, Io. And.* in d. c. vt commiſſi nu. 2. *Io. Monac.* ibi, ante nu. 1. ver. 6. *Gemin.* n. 4. *Fran.* in c. fœlicis numer. 5. de pœn. in 6. *hoc etiam videtur ſenſiſſe Annan.* in ca. vergentis ſub nu 12. de hæret. *& ibi Henric. Boich.* ſub n. 3. verſ. ſi de beneficiis Eccleſiaſticis, *Præpoſ.* c. ſatis peruerſum, n. 4. 56. diſt. *Bero.* in c. cum quis nu. 43. de reſt. ſpol. *Imol.* in l. inſulam. numer. 2. verſ. & adde. ff. ſolut. mat. *Alex. ad Barto.* in l. quiſquis in lit. L. C. ad leg. Iul. Maieſt. *Rom.* ſing. 693. *Reſtaur.* de Imp. q. 118. nu 13. *& idem videtur voluiſſe Direct. Inquiſ.* quæſtio. 114. *Lupus & Palat. Rub.* retent. *Reg. Naua.* p. 5. §. 8. verſ. quarta obiectio. *& alij multi relati per informantes, & qui contrarium ſenſerunt, hanc tamen eſſe communem opinionem affirmarunt, & propterea ab ea in iudicando non eſſe recedendum fuit dictum.*

Nec contrarium ſenſit gl. in d. c. ſatis peruerſum 56. diſt. *dum voluit, quod ſi pater commiſerit crimen læſæ Maieſtatis humanæ in Principem ſecularem filius beneficiis eccleſiaſticis non priuetur, ea ratione, quia ſecularis Princeps non poteſt ſuis legibus clericos ligare, & ſic in Prncipe eccleſiaſtico, cuius Maieſtas eſſet læſa aliter videtur ſenſiſſe, vt bene deducit Præpoſit.* ibi ſub numer. 4. verſ. & nota rationem, *Franc. Mart.* Dec. Delph. 1. 390. in fi. *& multo magis in crimine læſ. Maieſt. diuinæ, prout ita illam gloſſ. ad hoc ponderat Imo.* loco proxime citato, *Annan.* in dict. c. vergentis numero 12. de hæret. *Couarr.* variar. reſol. capit. 8. numero quarto, verſic. hoc vero glo. *licet ipſe ab hac opinione, quam communem dicit, diſſentiat, & male.*

Ex prædictis tollitur fundamentum illud præcipuum contrarias partes tenentium, nempe non fuiſſe iure cautum, quod hæreticorum filij obtentis priuentur, cum imo expreſſe id diſpoſitum fuiſſe, ex ſupra deductis ſatis apparet.

Nec ex eo, quod in cap. quicunque, *ſolum filij ad obtinenda inhabiles declarantur, ſequitur, quod etiã obtentis non priuentur, quia quod ibi ſtatutum non fuit, alibi cautum fuiſſe videmus, & hac ratione attenta, cum ibi heretici, & hereticorũ fautores ſolummodo ad beneficia obtinenda inhabilitentur, vtique obtentis priuandi non eſſent, quod tamen nemo vnquam dubitauit, licet diſputetur, an ſint priuati ipſo iure, an vero veniant per ſententiam priuandi.*

Imo cum ſemper reſpectu pœnarũ temporalium, & earũ, quæ non ſunt corporis afflictiuæ, parificentur heretici, hereticorum fautores, & illorũ filij, vtique quod de vno diſponitur, & de alio diſpoſitum cenſeri debet, & ſic etiam ceſſat illa alia obiectio, nempe quod inhabilitatus ad obtinenda non priuentur obtentis, gl. in Clem. 1. §. ipſius de pœn. *vbi Zauarel.* n. 3. *Imol.* ſub n. 33. *quia hoc procedit, quando ſimpliciter eſſent hereticorum filij ad obtinenda inhabilitati, ſed vt fuit demonſtratum, fuerunt etiam obtentis indigni, iudicati non ſolum in crimine læſæ Maieſtatis diuinæ, vt in iuribus ſupra deductis, ſed etiam in crimine læſæ Maieſtatis humanæ.* Et in c. fœlicis. §. quod ſi quis de pœn. in 6. *crimen enim de quo* in d. c. fœlicis. *puniri ratione læſæ Maieſtatis ex illis verbis deprehenditur* (ſicut reus criminis læſæ Maieſtatis) *vt in indiuiduo conſiderat Præpoſ.* in d. c. ſatis peruerſum in fi. 56. diſt. *& prius animaduertit. Gemin.* in d. c. vt commiſſi. §. priuandi ſub numero 4. verſ. nec obſtat de hæret. in 6.

Quæ pœna non per extenſionem, ſed per comprehenſionem capere dicitur etiam hereticorũ filios, poſtquam ſacri canones non ſolum parificent hæc crimina, ſed ſtatuant, tanto grauius puniendos fore hæreticorum filios, bonis omnibus illos ſpoliando, (quæ verba poſſunt comprehendere, etiam beneficia eccleſiaſtica) quando grauior eſt offenſa, quæ in æternam quam quæ in temporalem Maieſtatem committitur, ſic Innoc. III. in d. c. vergentis.

Nec aliter quidem dici poteſt, nam cum iſti hereticorum filij ſunt perpetuo infames infamia iuris ca. ſi quis 6. quæſt. 1. *iunct.* c. vergentis de hæretic. *Couarr.* variar. reſol. libro 2. cap. 8. ſub numero 1. verſic. tertio ab hac ead. reſolutione, *Alphonſus a Caſtro* de iuſt. hæret. puniuit. libro 2. c. 11. paulo poſt princip. verſic.

propter hanc cauſam filij hæreticorum, *ſequitur neceſſario, quod ſint ipſo iure priuati, vel ſaltem veniãt priuandi etiam beneficiis obtentis.* l.2. §.miles. ff.de his qui not.infam.l.infam.C.de decurio.libro 10.gl. in reg.infam de reg.iur.lib.9. *Ioan.de Imo.* in l.inſulam in fi princ. ff ſol.matr. *Præpoſ.* poſt gloſſ.in c.ſatis peruerſum 50.diſt. *Rom.* ſing 693. *Barb. ad Panorm.* in c.querelam ſub nu.3. de iure iur. *cum aliis per informantes adductis.*

Vnde iure Inquiſitores in ſententia per eos lata cõtra Anton.declararunt, eius filios inhabiles ad habẽdum, tenendum, & poſſidendum dignitates, beneficia, officia, tam eccleſiaſtica, quam ſecularia, quæ ſententia verba apte quidem comprehendunt, & obtenta, & obtinenda, vt bene per informantes.

*Et licet Rota non ſoleat attendere aliorum tribunalium ſententias niſi viſis actis, & conſtituo de bono iure, hoc tamen non ſeruat in ſententiis latis ab Inquiſitoribus hæretica prauitatis, quorum tribunalis acta pandi non ſolent, Veral.*dec.134 par.3.

Quod ſi priuantur hæreticorum filij quibuſcunque Eccleſiaſticis beneficiis, quinetiã penſionibus priuati cenſeantur, non dubitarunt Domini tum quia in hac materia verbum, beneficium *late ſumitur, vt dicit gl.* in c.quicumque. §. hæretici in verb.beneficium libro ſexto, *ex qua not.Gemin.* ibi ſub numero ſecundo, verſicul.nota bene, *quod conſtitutio pœnalis extenditur de ſtricta ſignificatione ad latam & in terminis, quod ob id comprehendat etiam penſionẽ voluit Abb.* in cap.ad audientiam, el 2.ſub nu 2.verſ.dicerem tamen, de reſcript. *cum quo tranſit ibi Felin.* in pr. *tum etiam quia canones nõ ſimpliciter eos priuant beneficiis ſed quibuſcunque beneficiis,* vt in d.c. vt commiſſi, *verbum enim* (quodcunque) *importat omnimodam generalitatẽ* c.ſolitæ benignitatis, circa fi.de maior.& obed. *in qua comprehenduntur etiam penſiones, vt voluit Caccialupus,* tract. de penſ.q.39. *etiam in literis ad beneficia quæ vti ambitioſæ ſtrictiſſime interpretantur, & de hoc eſt gl.* in Clem.2.in verb.quodcumque de vit.& honeſt cleric. *quam ſequitur Felin.* in cap.poſtulaſti, numero 39 de reſcrip. *& late proſequitur Gig.* de penſ.quæſt. 28. *multa ad propoſitum deducens. qui in propriis terminis penſionem comprehendi tradit* in quæſtion. nonageſima quarta, num.10.& 7.

Tum denique quia omnibus bonis priuatos hæreticorum filios canones voluni, d.c.vergentis, *& propterea ſi appellatione* beneficij *non veniret penſio, ſaltim ſub nomine bonorum, comprehenderetur, maxime vigente identitate rationis, prout in propoſito caſu vigere non fuit dubitatum, nempe vt hæreticorum filij in ſumma, ac perpetua egeſtate viuant, ac continuo mœrore tabeſcant, ita vt eis ſit mors ſolatium, & vita ſupplicium,* c.ſi quis cum militibus, 6. q.1. *& vt illorum parentes grauius, acriuſque puniantur, omnib. bonis ſpoliatos filios videntes,* vt in d. c.vergentis, *& hoc pro abſoluto alias habuit Rota in vna Hiſpal. portionis, de qua per Put.*dec.350. lib.1. *Peregr. Fab.* num.109.lib.2. *Acorambon.*17.libr.1. *Mohed.*6.de reſcrip. *Anton. Auguſt.*1266.libr.3.par.diuerſ.& in epito.tit.de penſio.c.2.

Nec obſtare dicebant quod Anton. fuiſſet in contumaciam condemnatus, quaſi ex hoc id præiudicium filiorum non haberetur pro hæretico, ad doctri. Bar. in l.cum filiisfam.ff.de verb.oblig.

Non in crimine hæreſis poſt annalem contumaciam iuxta terminos, ca.excommunicamus.el 1.de hæret. & cap.cum contumacia, eodem titulo in 6. *cum vehemens præſumptio tranſeat in violentiam, talis contumax æquiparatur pertinaci, & ob id habetur pro hæretico, ſic Hoſtien. Ioan. Andr. & cæteri* & in d.ca. excommunicamus, *& idem Ioann. Andr. Gemin. & Fran.* in dict. cap.cum contumacia, *& iſte dicitur vnus modus probãdi, quem eſſe hæreticum, vt animaduertit Socin.* in dict.cap.excommunicamus, numero 15. *& propterea omnes hæreticorum pœnas patitur, inter quas illa eſt præcipua, quæ in perſonam illius filiorum exequitur.*

Quod indubitanter procedit ſequuta ſententia cõdemnatoria contra contumacem, non propter contumaciam, ſed quia plene fuit probatum delictum, vt fuiſſe probatum enuntiatur in ipſa ſententia lata cõtra Antonium, priuando etiam illius filios omnibus dignitatibus, ac beneficiis, vt ſupra, ſic Bald. in l.2.n. 4.C.quibus res iudic noc. *Alex.* in l.cœpi. num.79. ff.de iudic, *Fel,* in c.cum Bertoldus, num.24. de iud. *& alij de quibus per informantes, cui ſententiæ in cauſa hæreſis, vt dixi, ſtandum eſt etiamſi non viſis actis, maxime cum ab ea reclamatum non fuiſſet, & duraret adhuc poſt quinquennium pertinacia d. Antonij, cum non redierit ad Eccleſiam.*

Et propterea ex his omnibus cenſuerunt vnanimiter DD. beneficiatos amplius ad dictarum penſionum ſolutionem non eſſe aſtrictos.

Quam quidem ſententiam eo libentius ſunt amplexi, tum quia animaduerterunt, hũc rigorem, quod filij puniantur ob delictum patris poſſe dici in æquitate canonica fundatum, cum etiam in aliis minoribus introduxerint canones, quos citat gl. in d.ca.vergentis, in verſ.canones, & in cap.cum multa 15.q.8. *dicti Pontifices ex multis exemplis, de quibus in teſtamento veteri,* Gen.29.Reg.21.c.12. & 13.& Ioſue c. 6.Exod.24.& Iudicum lib.2.cap.11.14. *quæ & alia in propoſito deducit Alphonſ de Caſtr.* de iuſt.hæret.punit.lib.2.cap.2. *Couar.* variarum reſol.lib.2.capitul.8. *Simanc.* de Cathol. inſtitut. titul.19. numero quinto.

Tum quia, ſi quando ab hoc rigore ex benignitate eſſet recedendum, quod tamen nequaquam DD. admiſerunt fauore fidei, propter quam nedum à iure ſcripto non receditur, ſed imo pœnales eiuſdem iuris conſtitutiones extenduntur, Io. Andr. in c.ex tenore.el 1. ver.dic ergo qui fil.ſint legit. *& ibidem Hoſt.* in fin. verſ. dicas ergo, *occurrentis tamen facti circumſtantia totum contrarium ſuaderent.*

Hæc enim penſio fuerat contemplatione reſeruata, quod patet ex literis reſeruationis, ibi : Dilecto filio Gundiſaluo Perez dilecti filij Antonij etiam Perez, laici multis virtutibus præditi, &c. *& quia dedit electionẽ patri durante minori ætate filij, quæ hodie durat, eligendi locum, vbi vellet penſionem ſolui, intra vel extra Hiſpaniam, vt in facto conſideratur, & colligi etiam ex eo facile poteſt, quia tũc in Gundiſaluo, in tertio vel circa ſuæ ætatis anno cõſtituto nulla merita conſiderari poterant, vltra quod de hoc cũ iuramento fuit atteſtatus excellentiſſimus Dux Sora, qui illius tunc fuit interceſſor apud Pontificem, & hoc, vt eſt credendum, in gratiam Sereniſſimi Hiſpaniarum Regis, cuius tũc D. Antonius pater erat à Secretis, & cuius Maieſtatem ipſe poſtea læſit, vt fidem faciunt ipſius Regis verba, de quibus in quodã mandato procura dato in perſonã fiſcalis Regni Aragoniũ ab eadẽ Maieſtate Catholica, & cum penſiones fuerint fere quatuor mille ducatorum, non quidem pro alimentis ſimpliciter, ſed ad dignitatẽ illam tuendam, quã vti intimus Regis acquiſiuerat, cõceſſa quo ij dicebantur,*

vnde

vnde & æquitas suadebat, & benignitas patiebatur, Gundisaluus amitteret, id quod contemplatione patris delinquentis acquisierat, in gratiam illius, cuius grauissime Maiestatem pater læserat, & ad dignitatem illam tuendam, qua ob tam graue delictum, imo delicta vna cum patre priuatus, ac perpetua notatus infamia reperiebatur.

80 Sed hic se offert difficultas, an † hæreticus sit irregularis, & inhabilis ad acquirenda beneficia, in qua affirmatiue tenet Specul. *tit. de dispensat. §. iuxta num. 16. versic. 6.* dicens, quod est irregularis hæreticus. cap. inter solicitudines, de purgatione canonica, & qui fuit hæreticus *ca. conuenientibus, & §. fin. 1. quæstio. 7. & capit. omnis, 1. qu. 1.* sequuntur Felin. *in capit. eam te, de rescript. numero duodecimo, limitat. 1.* Lamber. *de iure patron. 1. par. 1. lib. q. 7. cap. nos consuetudinem 12. distin.* ad idem *capit. si qui presbyteri. 1. capit. saluberrimum. 1. q. 7. artic. 4. num. 26.* Mandos. *de signatura gratiæ, titul. de absolutione ab hæresi in princ. & vers. vltra absolutionem,* Maiolus *de irregularitate lib. 5. cap. 46. num. 1. & 2.* Nauarr. *in man. c. 27. num. 105. & consil. 19. de hæretic.* qui allegat *ca. si quis omnem 1. q. 7. & caput 2. §. hæretici, de hæretic. libro 6.* Penna *d. 3. part. directorij inquisitorum, commen. 162. vers. num autem, & comment. 175.* Vgolinus *de irregularitate, c. 36. in princ. numero 1. 2. & 3.* Sylvester, *verb. irregularitas, 5.* Felicianus *de censuris, capite 7. de irregularitate,* Candelabrum aureum *de irregularitate numero septuagesimo primo, & 72.* Lud Lop. *2. tom. instruct. conscien. 2. part. c. 24.* Toletus *in sum. lib. 1. ca. 69.* in editionibus nouissimis, qui citat *cap. qui in aliquo 51. distin. & d. cap. 2. de hæret. in 6.* & nouissime Suarez *5. tom. disputatio. 43. sect. 2.* Auila *de censuris, 7. part. disput. 4. dub. 2.* & Thomas Sanchez *libro 2. capit. 45. à n. 2.* Açor *1. par. lib. 8. cap. 11. qu. 13. & c. 21. q. 8.*

81 Hi omnes † tenent, quod qui est vel fuit hæreticus, irregularis est, etiamsi conuersus fuerit ad catholicam fidem, & pœnitentiam peregerit: quamuis Parisius *consi. 2. num. 185. & 188. libr. 4.* & Rolan. *consil. 63. num. 26. lib. 3.* dicant communem esse opinionem, quod hæreticus formaliter abiurans prima vice, non efficitur inhabilis ad beneficia, sed illa retinere, & recuperare potest virtute reconciliationis Ecclesiæ etiam pro misericordia factæ: de qua opinione meminit Rota in Gadicens. canonicatus, de qua infra *numero* 87. aiunt, tamen prædicti Dd. quod post abiurationem & peractam pœnitentiam dispensari potest, vt in susceptis ordinibus administret, sed non vt ad alios ascendat, vel de nouo ordinetur. *d. cap. conuenientibus. d. c. saluberrimum, & dict. cap. nos consuetudinem,* Maiol. *num. 2.* Penna, Vgolin. *num. 1.* Sylvest. & Suarez, *num. 2. vbi proxime,* & Sanch. *ibi.*

82 Et † quis possit cum eo dispensare, vide eundem Vgolinum *d. cap. 36. §. 5.* & Suarez *ibi à num. 5.* & Sanchez *à numero decimotertio,* qui tamen Vgolinus *ibi numero secundo,* male ait potestatem quam de iure antiquo Episcopus habebat ad dispensandum cum eo quoad ordines susceptos ante hæresim ex *dict. capit. omnis, & dict. capit. saluberrimum,* vbi Archid. & *caput. presbyteros, 50. dist.* vbi glos. ipsis sublatam esse de iure nouissimo Concilij Trident. *sessio. 24. de reform. capit. 6.* vbi hæresis non est occulta, & vbi ad forum contentiosum deducta est, &c. non aduertens quod illud decretum non tollit facultatem dispensandi, quam alias Episcopi habebant, quia non venit in diminutionem, sed augmentum potestatis eorum.

Verum prædicta iura † videntur loqui, & procedere in hæretico publico, & text. *in d. §. hæretici.* loquitur de his, qui sunt hæretici; & sic nondum emendati, & conuersi, sicut respectu filiorum intelligitur de filiis hæreticorum, qui tales esse, vel tales decessisse probantur, non autem emendatorum, vt explicat in *capit. statutum 2. eod. titul.* de quo Less. *de iust. & iur. lib 2. cap. 34. num. 123. & 124.* Açor *2. part. libro 6. capit. 4 quæstio. 1. 2. & 3.* & Auila *supra dubio 3.* 83

Et † Sairus *de censuris lib. 7. capit. 12. num. 16.* cum Cosma Philiarco, *libro 4. cap. 15.* & aliis ait, quod ob crimen hæresis secundum se & simpliciter sumptũ, non incurritur irregularitas, & quod si sit hæreticus occultus, non est irregularis post pœnitentiam, & absolutionem ab excommunicatione, quia in iure non est expressum. *& d. ca. in aliquo.* non probat esse irregularem, sed quod non debet ordinari, sicut etiam alij, qui in aliquo crimine detecti sunt, aut qui concubinarias habuerunt, qui tamen non sunt irregulares, &c. Contra quem tamen & Sanch. *d. ca. 25. num. 1.* aduertendum est, hæreticum publicum esse irregularem irregularitate huius criminis peculiari imposita in dict. iur. & non irregularitate generali orta ex delicto notorio depositione digno, quæ cessat per pœnitentiam, de quo *capite tertio, à numero 110.* 84

Vnde hæreticus † occultus si à secreta hæresi, vel apostasia sit in foro conscientiæ legitime absolutus, non videtur manere irregularis, Enriquez *in sum. lib. 14. cap. 4. § 6.* & candelabrum aureum *in append. capitul. 1. numero decimotertio.* vbi ait hæreticum fieri irregularem, si hæresis sit publica, secus si sit secreta, etiam verbo, signo, vel aliter expressa exterius: quia tunc non inducit irregularitatem, & Auila supra *d. dub. 2.* & Sa *verb. irregularitas,* quamuis præcitati authores generaliter loquantur, & contrarium clare teneat Vgolinus *d. cap. 36. in princ. numero 6. & §. 5. numero 3.* & Manuel Rodriguez *in addit. bullæ ad §. 13. numero duodecimo,* & Suarez *supra numero quarto,* & Sanch *d. numero 2.* & quamuis Didacus Perez *in l. 3. tit. 4. libro 8. ordinam. in tract. de hæretic. 1. part. prope fin. pag. 99.* dicat hæreticos occultos ex Concilio, *dict. capitul. 6.* fieri irregulares, dispensationem tamen pertinere ad Episcopos, & eorum Vicarios, quod est sine fundamento, nam Concilium non inducit irregularitatem, nec loquitur de dispensatione, sed de absolutione in foro conscientiæ ab excommunicatione, & peccato hæresis, & & ita merito eum reprehendit Auila *supra*, & Sanchez *d. num. 1.* 85

Et iuxta † id cessat illa quæstio, quam tractat Vgolinus *dict. §. num. 3.* an in irregularitate orta ex hæresi occulta, & non deducta ad forum contentiosum, dispensare Episcopus possit ex decreto Concilij *dict. capit. 6.* in quo partem affirmatiuam tenet contra Maiolum *supra numero 5.* quia hic non agitur de absolutione à peccato hæresis seu ab excommunicatione ob eam incursa, quæ est iam ablata Episcopis. Nec obstat quod ex quo non permittitur eis absolutio, nec dispensatio, quod maius est, *c. cum illorum. de sententia excommunic.* ex qua ratione probabilissimum existimat Suarez *sup. numero 7.* etiam dispensationem huius irregularitatis nunc esse reseruatam summo Pontifici, non solum quoad promotionem, sed etiam quoad exercitium ordinum. Quia recte respondebat Vgolinus, quod ex quo à Concilio id eis vtrumque permissum est, & in ab- 86

ſolutione tantum prohibitum, in reliquo à Concilio non eſt diſcedendum: & ratio *d. c. cum illorum*, procederet, vbi maius non eſt expreſſe permiſſum: & idem tenet Toletus *d. cap. 69. in fin.* & Sanch. d. cap. 25. numero 18. aliter reſpondens d. cap. cum illorum, nempe quod intelligitur regulariter, & maior cenſetur diſpenſandi quam abſoluendi poteſtas: attamen valde diuerſa eſt ratio ob ſtrictiſſimam ab hæreſi reſeruationem, qualis circa diſpenſationem minime inuenitur, licet idem quod Suarez, videantur tenere compendium Bernardorum Hiſpaniæ, *verb. diſpenſatio 1 ſub §. 8.*

87 Suſpectus autem † de hæreſi, qui abiurauit de vehementi, & fuit publice pœnitentiatus, non eſt inhabilis ad beneficia, vt reſoluit Rota in Gadicen. canonicatus 20. Iul. 1587. coram D. Comitulo poſita per Farin. *deciſion. 51. libro 1.* Et relata per Genuenſ. *in praxi capite 35. in annot. numero ſexto.* Sa verb. *hæreſis numero 5.* Nauarr. *conſil. 18. & 19. aliàs 5. & 6. de hæret. tit. de reſc. libr. 4. q. 3. num. 17.* Enriq. *libr. 13. cap. 56. §. 1.* Sanch. *d. cap. 25. num. 12.* contra Açor 1. *par. dict. lib. 8. c. 21. q. 8. ad fin.*

88 Nunc non abs re erit † agere de excommunicatione, quam hæretici incurrunt, & de eius abſolutione: ſunt igitur hæretici excommunicati per *capit. ad abolendam, & cap. excommunicamus, 1 & 2. de hæret.* directorium inquiſitorum, *2. part. ca. 8. & 13. & 3. part. qu. 122.* P. Ledeſma 2. *part. ſumma, tract. 1. cap. 6. & concluſion.* ſed illa excommunicatio non eſt reſeruata.

89 Excommunicantur etiam † hæretici excommunicatione reſeruata in Bulla Cœnæ Domini 1. *caſu*, Valentia 3. *tom diſputat. 1. quæſtio. 11. pun. 3. 3. pœna*, explicant Caietan *verb. excommunication. c. 1.* Nauarr. *in Man. ca. 27. numero 55.* candelabrum aureum *in explanat. Bullæ Cœnæ 1. caſu a numero 1.* Graffiis *libro 4. ca. 18. a numero decimo.* Vega *in ſumma 1. par. ca. 85. caſu 133.* Vgolinus in Bulla Cœnæ, ſeu *de cenſuris Rom. Pontif. reſeruatis, 2. part. ca. 1.* Cardin. Tolet. *in ſum. in explicat. caſuum Bullæ Cœnæ Domini, 1. excommunicatione*, alias in editione Roma. *lib. 1. ca. 19.* Sairus *de cenſuris lib. 3. capit. 4. & 5.* & Suarez 5. *tom. diſput. 21. ſect. 2.* Acoſta de Andrada 2d Bullam Cruciatæ, *quæſtio. 61. 62. & 63.* & Thom. Sanch. *lib. 2. cap. 9. & 10.*

90 Et an ſit † vna vel plures excommunicationes, vide Nauarr. *in cap. ita quorumdam. de Iudæis notab. 11. ad fin.* Vgolinum *de cenſuris tab. 1. c. 16. §. 3.* Sairum, *libro 1. c. 10. num. 11.* & Suarez *d. diſputat. 21. ſect. 1. num. 3. & 4.*

91 Quæ tamen † excommunicatio non incurritur per hæreſim mentalem, ſed requiritur quod ſit verbo aut facto exterius prolata: nam lex humana non ligat actus mere internos, nec in eos Eccleſia poteſtatem habet etiam ad præcipiendum, Caietan. 2. 2. *qu. 11. artic. 3. & qu. & in ſumm. verb. hæreſis, in fin.* Sylueſt. *excommunicatio 7. numero 3. & 4.* Armilla *verb. hæreſis, numero 1. & 19.* Soto *in 4. diſtinct. 2. 2. qu. 2. art. 3. concluſ. 5.* Caſtro *de iuſta hæreticor. punitione lib. 2. ca. 18. & de lege pœnali libro 2. cap. fin.* Bannes *d. q. 11. art. 3. & 4. dub. 2.* & ibi Aragon. Valentia 2. *tom. diſputat. 7. quæſtio. 5. pun. 7. & d. 2. tom. vbi ſupra* Enriquez *in ſumm lib. 4. ca. 4. §. 1. in gloſſ. litera D.* Graffiis, *lib. 2. capit. 9. numero tertio*, Lud. Carbo. *de legibus libro octauo, diſput. 14.* Vega *dict. 1. part. cap. 54. caſu 1. & capit. 85. caſu 26. & 133. & cap. 125. caſu 10.* P. Ledeſma *in ſumm. 1. part. de cenſuris, ca. 3. & 2. par. dict. tract. 1. c. 69. & 10. conc.* Toletus *ſupra 1. concl.* dicens communiſſimam & tenendam, & ibi Victorellus *in annotat. & ca. 8.* Gabriel. Vazq. 1. 2. *tom. 2. diſput. 160.* & Lorc. *diſputatio 16. de leg.* Azor. *libro 5. ca. 10. & lib. 8. ca. 10. q. 3. & c. 19. qu. 4.* Sairus *lib. 1. cap. 9. numero 4. & 15. & libro tertio, c. 4. à numero 20.* & Suarez *d. ſect. 2. numero 2. & diſput. 4. ſectio 2. & diſput. 4. ſectio 3. à numero quinto, & de legibus libro 3. cap. 13. & libro 4. c. 12.* Salas *eod. tract. diſput. 9. ſect. 1. fr.* Franc. à Chriſt. *in 3. d. ca. 3. 24. & 25. de hæreſi quæſt. 8.* Thom. Sanch. *libro 2. ca. 8. à numero 1.* Auila *de cenſuris, 1. p. dub. 10. & 7. p. diſput. 2. dub. 1.* & ex canoniſtis, Couar. *in reg. peccatum 2. p. in princ. numero 7.* Nauarr. *in man. c. 11. numero 17. & ca. 27. num. 56. & in cap. cognationis, de pœniten. diſtin. 1. & in princ. de pœniten. diſt. 5. num. 19. & 20. & in rubr. de iudic. num. 67.* Simanc. *de Cathol. inſtit. titul. 42.* Ioan. Gutierrez *cano. q. 1. lib. 1. c. 13. numer. 4. 5. & 28.* Vgolin. *de cenſur. tab 1. ca. 9. §. 12. & de irregular. c. 36. in princ. num. 6.* & in Bulla Cœnæ *p. 2. c. 1. §. 1. num. 16. & ſeq. & §. 4. n. 12.* & alij plures, Villaguta *de extenſio. tit. de extenſione pœnarum inflictarum hæreticis à n. 94.*

92 Et hanc † ſententiam dicit hoc tempore communiſſimam Cordub. *infra*, prout reuera eſt maxime Theologorum, & ſumitur ex D. Thom. 1 2. *q. 91. articul. 4.* vbi docet, quod de his poteſt legem facere, de quibus poteſt iudicare, iudicium autem hominis non poteſt eſſe de interioribus motibus qui latent, ſed ſolum de exterioribus actibus qui apparent: & habet fundamentum in Scriptura 1. *Corint. 4. Nolite ante tempus iudicare, &c. 1. Regum, 16. Homo videt quæ apparent, Deus autem intuetur cor.*

93 Et † ita tenendum eſt, quamuis contrariam ſententiam teneat glo. *in Clem. 1. §. verum, verb. eo ipſo, de hæretic.* quam ibi DD. ſequuntur, D. Anto. 3. *p. tit. 24. ca. 4. & 7.* Adrianus *quodlib. 8. & 4. qu. 2. de confeſſ.* Roias *de hæretic. 1. p. num. 246.* Cantera *quæſtio. crimin. 2. p. ca. 1.* D. Ioan. Vela *de pœnis delictor. capit. 14. verſ. iure vero can.* Zauall. *qu. 698.* & Cordub. *libro 4. qu. 1. q. 13.* qui ait Eccleſiam habere poteſtatem in actus purè interiores, & illos poſſe punire pœna Eccleſiaſtica, vel ſpirituali, & dicit probabilem Ioann. Med. *de orat. q. 15.*

94 Et ratio † noſtræ ſententiæ eſt, Nam Eccleſia tantum poteſt leges condere circa actus, de quibus poteſt cognoſcere, & habere per ſe notitiam, licet per accidens ſint occulti, ſed actuum cordis, & pure internorum, nullam poteſt habere notitiam, ſed ſunt ei incognoſcibiles per ſe, & ex natura ſua: ergo circa illos non poteſt legem condere.

95 Confirmatur & explicatur † ratio, cum Suarez *d. diſp. 4. ſect. 2. num. 6.* nam Eccleſia eſt viſibilis ac ſenſibilis, & ideo ſicut directe non habet poteſtatem, niſi in homines ſenſibiles, & in animas non niſi vi in corporibus vnitas: ita non habet directe poteſtatem in actus pure internos, ſed in eos qui ex internis, & externis componuntur, & in internos non niſi vt informant externos. Aliam rationem adducit Gab. Vazq. *diſp. 160. num. 8.*

96 Et ad † iura & decreta, quibus excommunicantur aliquid credentes, ſeu ſentientes, dicendum eſt intelligi de credentibus & ſentientibus in foro Eccleſiæ, ſeu verbo aut opere, &c.

97 Vnde † Gabriel Vazquez, *diſputat. 123. numero 9. & 10.* docet propter opus factum cum ignorantia comitanti non incurri excommunicationem, irregularitatem, & obligationem reſtituendi, quæ ceſſante ignorantia incurreretur: nam Eccleſia non ligat.

ligat, nec ligare poteſt propter actus omnino internos, neque propter externos, qui non ſunt peccata: cum autem aliquis peccat ignorantia comitante, ſolo affectu peccare poteſt, & opus exterius non eſt peccatum: quod etiam docet Suarez 5.*tom.diſpu.*4. *ſect.*8.*num.*8. & 9. & Thom.Sanchez *de matrim.lib.* 9.*diſp.*32.*num.*26. & *lib.*1.*c.*16.*numer.*13. & Zumel.12. *quæſt.*76.*art.*4.*diſpu.*3. & Auila *de cenſur.*2.*par.c.*5. *diſp.*5.*dub.*6. Molina *de iuſt.tract.*3.*diſp.*53.*nu.*2.& 3. Lorca.1.2.*diſp.*32.*de peccatis mem.*2. & *diſp.*33. *mem.* 1. & Salas *tract.*13. *diſpu.*8. *ſect.*5. licet contra tentant Couar.*in c.alma mater.*1.*p.*§.10.*n.*15. Vgol.*de cenſur. tabul.*1.*c.*9 § 8.*num.*8. Graff. *lib.*4. *capitulo nono, numero* 42 & Ludoui.Lopez 2.*tom.*2.*par.capitulo* 13.& alij.

98 Sed eſt † difficultas quanta expreſſio hæreſis requiratur vt excommunicatio incurratur: in qua aliqui dicunt requiri expreſſionem verbo, ſigno, vel opere exteriori, quod de ſe, vel ex circumſtantiis illam ſignificet, ſeu manifeſtet, & alioqui non incurri excommunicationem, vt ſi quis præconcepta in mente hæreſi oculis, vel digitis, aut capite illi annuat, vel externis proferat, ita eſt, inquiunt, non incurrere excommunicationem, quia iſta non ſunt ſufficientia ſigna, per quæ poſſit deueniri in cognitionem hæreſis. Ita Bannes ꝛ. & candelabrum aureum *ti. de abſolutio.n.*10. & *de excommunicatione* 1.*caſu, bulla cœnæ n.*2. Vega *d.c.*125.*caſu* 13. P.Ledeſma *d.tract.*1. *c.*6. 10.*concl.*2.*dubio* & alij, & dicit ſatis probabile Azor *lib.*8.*c.*9.*q.*2. & tenet Gabr.Vazq. *d.diſp.*160.*nu.*20. & *ſeq.* allegans Caſtrum, *dict.c.*18. qui tamen id non tenet, ſed potius contrarium, nec inſinuat Simancas, & cum Vazq. nouiſſimè tenet Salas *de leg.diſput.*9. *ſect.*1.*n.*26.

99 Et idem † tenet in effectu Nauarr, *in ca.fin.de ſimon.numero* 20. dicit enim citans Almainum, quod ſicut Eccleſia propter malum opus omnino interius, ſeu mentale, punire non poteſt, ſi hoc propter exterius, quod ſolum malum eſt ratione, & relatione ad inordinatam voluntatem interiorem, ſicut inſinuat inquit, Bonifacius VIII. *in c.venerabilibus*, §. *penul.* cum ei annotatis *de ſenten.excommunicat.lib.* 6. & quod huiuſmodi eſt ſimonia mentalis, ſcilicet datio & acceptio exterior, nulla conuentione præcedente, de qua in illo *capitul.ſi.* quod dicit eſſe textum ſingularem pro prædicta concluſione ſequitur Vgolin.*de ſimon.tab.*2. *capitul.*2.*numero* 3. & P. Nauarr. licet ſub verbo fortaſſe de reſtitutione *lib.*2.*c.*2. *num.*378.

100 Et ſequitur † etiam Suarez *dict.diſpu.*4. *ſect.*2. *à numero decimo octauo.* vbi docet, quod quamuis Eccleſia poſſit prohibere, & per cenſuram ipſo iure punire actionem externam alioqui in ſe malam, vt procedentem ex tali intentione, vel affectu, aut diſpoſitione interiori, & non alias, vt *in Clemen.*1.§.*verum, de hæret.* nam illa limitatio non eſt ratio per ſe talis cenſuræ, ſed potius adhibetur ad coarctandam & reſtringendam prohibitionem, & cenſuram: & quamuis quando actus interior eſt veluti de ſubſtantia exterioris actus, vt moralis eſt, tunc recte poſſit ab Eccleſia præcipi, vel prohiberi, illo eodem præcepto quo præcipitur, vel prohibetur actus externus, vt talis actus moralis eſt, vt in præcepto de recitando attente, de quo in capit.dolentes de celebratione Miſſarum, & in præcepto confeſſionis exterioris fidei, &c. quia tunc exterior & interior non ſunt duo, ſed vnus actus, veluti compoſitus ex ſpirituali forma, & materia ſenſibili, & ideo totus ſenſibilis eſt, & ſub obiecto Eccleſiaſticæ poteſtatis contentus, &c. tamen quando actus exterior ſecundum ſe non eſt malus, nec abſolute prohibitus, non poteſt Eccleſia prohibere, nec ex praua intentione extrinſeca fiat, & conſequenter, nec cenſuram ferre in eum qui praua intentione talem actum effecerit: nam eſſet directe punire, vel prohibere intentionem, &c. hoc ait recte probari ex *dict.ca.ſi. & ca. tua nos.de ſimo.* idem nouiſſimè docet Suarez *dict. lib.*4.*de leg.ca.*13. & Thom.Sanchez *dict.lib.*2.*ca.*8.*à nu.*7. cum ergo in illo caſu, quo quis hæreſi in mente concepta oculis aut digitis, vel capite annuit, aut dicit ita eſt, actio exterior non ſit mala, ſed indifferens, & ſolum ex praua intentione interna habeat malitiam, non poteſt ab Eccleſia puniri, & conſequenter non incurritur excommunicatio lata contra hæreticos.

Alij dicunt, quod † actus exterior, qui eſt effectus 101
interioris, non tamen repræſentans in ſe malitiam interioris, poteſt puniri ab Eccleſia per cenſuras, quia ille actus eſt peccatum externum, non internũ, & Eccleſia habet poteſtatem ſuper peccata externa, & probatur *in Clemen.*1. §. *quia vero, verſi. quod ſi, de ſtatu mon.* vbi excommunicantur monachi, qui curiam adeunt animo nocendi prælatis, aut monaſteriis, etiam ſi cum licentia vadant, vt recte inquit glo. *ibi verb. ipſo facto,* & conſtat ex ipſo text. & tamen animus ille non apparet, nec manifeſtatur in illo itinere, ſeu acceſſu: probatur etiam *in Clem.*1. §. *verum, de hæret.*

Addunt † tamen quod Eccleſia de facto non pu- 102
nit tales actus, & ſic quod quando in actu exteriori nulla eſt ſignificatio expreſſa, vel interpretatiua malitiæ interioris, non incurritur cenſura lata ſimpliciter contra committentes tale peccatum, & probant ex *dict.c.fin.de ſimon.* & quia ſecundum regulas iuris odia ſunt reſtringenda, fauores vero ampliandi: ergo cenſurę ſimpliciter latæ contra aliquod vitium intelligendæ ſunt, quando exterius apparet tale vitium. Ita P.Ledeſma *d.c.*3. *dubio* 3. & 4. & ante eum Bannes *in lectura de cenſuris, in communi qu.* 4. & 5.

Vnde ſecundum † iſtam ſententiam, quamuis in 103
caſu propoſito poſſet hæreticus puniri ab Eccleſia per cenſuras, dicendum videtur de facto non puniri, cum in actu exteriori nullo modo appareat malitia hæreſis, & ſic videtur intelligendus Bannes in impreſſo *loco* ꝛ. *citato*, ne ſibi contradicat, & P.Ledeſma ꝛ.

In hac difficultate † dico cum Bannes, & P.Le- 104
deſma *ibi*, actum exteriorem, qui eſt effectus interioris, etiam non repræſentantem in ſe malitiam interioris, poſſe puniri ab Eccleſia per cenſuras & generaliter poſſe ab Eccleſia præcipi, prohiberi, & puniri actus exteriores, vt procedentes à talibus interioribus, ſeu quod idem eſt, actus interiores vt informantes, vel afficientes exteriores, vt videtur etiam tenere Vgolinus *dict.* §.*duodecimo, numero* 7. & alij ſupra citati, & recte probat *dict. Clemen.*1. §. *quia vero,* & §.*verum & ratio facta,* ſufficit enim actum eſſe exteriorem, vt legi humanę ſubdatur, nam licet in indiuiduo & particulari malitia actus non poſſit ab alio cognoſci, ſatis eſt eſſe cognoſcibilem de ſe, & ex genere ſuo tanquam exteriorem: nec Gabr. Vazquez ꝛ. *numero duodecimo.* bene reſpondet *dict. Clem.* ſed eius ſolutio eſt violenta & diuinatoria, & eam confutat Lorca *d.diſp.*16.*de leg.mem.* 2. tenens hoc dictum, & dicens quod opinio Vazqu.

est singularis, & verbis canonum repugnat, & communi omnium sententiæ, &c.

105 Rursus dico, hæreticum † in illo casu, quo hæresi in mente conceptæ oculis vel digitis, aut capite, aliasve annuit, vel dicit, ita est, incurrere excommunicationem latam contra hæreticos, quamuis in illo actu exteriori non manifestetur vllo modo malitia hæresis, quia ille actus est malus, malitia hæresis, & peccatum hæresis: & ita videtur tenere Caiet. *dict. q. 11. articul. 3. & 4. versicul. patet secundo*, ibi: *Etiam si nullus audiat, videat, aut quomodolibet percipiat, nisi ipsemet:* & Sylvest *dict. verb. excommunicatio. 7. n. 4.* vbi dicit, quod si hæreticus procedat in opus etiam occultissime scribendo, vel aliud faciendo quãtumcunque occulte, statim incidit, & Naua. *d. c. 11. n. 17.* vbi ait hæreticum esse excommunicatum, dummodo errorem verbo vel scripto, vel opere etiam sibi soli expressit alioquin vere non esse excommunicatum, quoniam ob solum actum interiorem non incurritur excommunicatio, & Toletus s. *3. conclus.* vbi inquit, quod *hæreticus, qui interius habet errorem, & exterius exprimit aliquo signo, vel verbo, vel omissione alicuius exterioris, quod debeat facere, & ex errore omitti, quantumcunque sit occultissimus, incidit in excommunicationem istam: nam ille talis est hæreticus, super quem Ecclesia facultatem habet, & ligat, hæreticos quoscumque ligare potest, &c.*

106 Nec obstat † text. *in dict. capitul. fin. de simonia*, vbi probatur, quod simonia mentalis non punitur, nec comprehenditur pœnis Ecclesiasticis contra simoniacos propositis, & respondet ibi Papa in facti consultatione, quia respondetur id procedere in pœnis simpliciter latis contra aliquod vitium seu peccatum, secus vero in proposito, nam vt dicit Toletus *ibi*, canon ligare intendit hæreticos quoscumque ligare potest, quod patet tum ex prauitate & magno odio criminis, tum etiam ex verbis valde generalibus, enixis, & prægnantibus, quæ videntur comprehendere hæresim quomodocumque exteriorem, vt *in d. c. ad abolendam*, ibi: *Aliter sentire, &c. & in d. c. excommunicamus*, 1. ibi, *omnem hæresim*, & ibi. *Condemnantes hæreticos vniuersos, & in d. c. excommunicamus.* 2. ibi: *Vniuersos hæreticos, &c.* & in Bullæ Cœnæ, ibi, *Quoscumque, &c. ac omnes, & singulos.*

107 Placet tamen † quod docet Açor *dict. libr. octauo, capitul. nono, quæstio. duodecima*, quod qui ex interna hæresi aliquod opus externum indifferens facit, verbi gratia, coram sanctissimo Sacramento caput non nudat, seu non flectit genu, quia interius credit non esse ibi corpus Christi, non est hæreticus exterior, ita vt excommunicationem contra hæreticos latam incurrat, quia cum illud factum sit sua natura indifferens, hæresim externam non exprimit, nec fit ad proferendam, seu manifestandam hæresim, sicut fit actus illius, qui hæresi mente concepta ore dicit, *ita est, &c.* itaque ille actus non est actus hæresis exterior, sed omissionis reuerentiæ, &c.

108 Et quod dicit Toletus † supra relatus, *numero* 109. qui videtur tenere contrarium, intelligitur quando omissio exterioris, quod debet quis facere, & ex errore omittit fit ad exprimendam hæresim, loquitur enim de exprimente hæresim omissione, &c. & iuxta hoc erit accipiendum quod tradit Sairus *dict. lib. 3. capitulo 4. numero* 30. & Sanchez *dict. cap. 8. numero* 16.

109 Et ab ista † excommunicatione incursa propter hæresim, quæ est Papæ reseruata in d. Bulla Cœnæ, non potest quis absolui virtute Bullæ Cruciatæ, vel alterius priuilegij, seu iubilei, in quibus non datur specialis facultas absoluendi ab hæresi, quia in facultate generali non censetur concessa absolutio ab hæresi, nisi id exprimatur, Nauarr. *in Man. c. 27. num.* 275. Couarr. *in c. alma mater, 1. par. §. 11. numero* 15. Simancas *de Catholic. institutionibus titul. 3. numer. 1. & 2. & in enchiridio c. 15. numero* 4. Rojas *de hæreti. assert. 39. numero* 321. *& de priuileg. inquisitor. num.* 416. vbi ait, id hodie plenius declaratum per motum proprium Pij V. datum 1572. Ioann. Gutier. *cano. qu. lib. 1. c. 13. n.* 26. Vgolin. *de censur. tab. 1. c. 10. §. 4. nu. 13.* Angles *in Florib. Theologicar. q. de confess. art. de casib. reseruatis difficul. 6.* Arag. *2. 2. qu. 11. art. 3.* Cosmas Philiar. *de off. Sacerdotis, 1. p. lib. 3. ca. 27. & 2. par. lib. 2. ca. 25. & in addit. posita in fi. 2. tom. candelabrum aureum, ti. de absolutione num.* 16. *& in explana. Bullæ Cœnæ, num.* 134. Graffiis *lib. 1. ca. 13. num. 33. & lib. 4. ca. 15. num.* 25. Manuel Rodriguez *in explica. Bullæ Cruciatæ, §. nono, num.* 70. Enriquez *in sum. lib. 3. ca.* 16. §. 2. *lib. 7 ca. 13. §. 1. & lib. 13. ca. 27. §. 5.* Vega *in sum. 1. p. ca. 125. casu* 12. Ludouic. Lopez *instruct. conscientiæ 2. tom. 2. par. ca. 8. &* 19. Sorbo *in compendio mendican. verb. absolutio ordinaria quoad fratres pag.* 20. Rutilius Benzonius Episcopus Lauretanus, dicens tutiorem, & practicatam *de fuga lib. 1. disp. 1. qu. 6.* Açor *1. p. lib. 8. c. 10. qu. 12. & c. 19. qu. 2.* dicens ita habere stylum, & vsum Curiæ Romanæ, Suarez *5. tom. dispu. 7. sect. 5. num.* 12. & P. Ledesma *dict. 2. par. tract. 1. ca. 6. conclus. 19. &* 20. *vltim. difficul.* Auila *de censuris secunda parte, capitul. 7. disputatio. 1. dub. 7.* Acosta de Andrada ad Bullam Cruciatæ, *quæstione 59. & sequen.* Et Thomas Sanchez *lib. 2. c. 11. num. 7. & ca. 12. num.* 10.

110 Quamuis contrarium † tenuerint Soto, & alij relati à candelabro s. & Penna *in directorio inquisitorum commentar.* 25. Doctor Frechilla *de excommunicatione 1. art. 4. p. num. 7. 1. dub.* & Zerola *in praxi Episcapali 1. p. verb. absolutio, §. 5. & 2. p. eod. verb. §. 8.* & quamuis Graffiis *d. nu. 25. in fi.* dicat aliter haberi in praxi de hæretico occulto incidente in excommunicationis censuram, de qua praxi non constat, maxime in Hispania.

111 Et patet prædicta † communis sententia ex Breui Gregor. XIII. quod ponit Manuel Rodrigez *in addi.* ad explicationem Bullæ, *ad §. 9. numero 66.* ex quo hodie in Bulla Cruciatæ Hispana, expresse excipitur hæresis, quamuis non sit excepta *in Latino summario*, & refert Arag. & Auilla s. Sed contraria sententia approbatur per magistrum S. Palatij *in indice librorum expurgan.* in Eman. Sa, 184. *num. 20.* corrigentem sic, *Concessis omnibus casibus huius Bullæ, intelligitur etiam concessus casus hæresis, ita declarauit S. Congreg. sed aduertendum, concessionem eiusmodi singulis annis reuocari, cum amplissimis derogatoriis, dum hæc Bulla in die Cœnæ Domini promulgatur.* Quæ sententia, & declaratio Sacræ Congregationis non procedet in concessione Bullæ Cruciatæ saltim Hispaniæ, ex dict. Breui Gregor. XIII.

112 Episcopi tamen † ex decreto S. Concilij Trident. *sess. 24. de reformat. ca. 6.* possunt ab hæresi occulta in foro conscientiæ absoluere per seipsos, tamen non eorum vicarios, vt patet ex illis verbis, *Eis tantum, non eorum vicariis.*

113 Per quæ † vult S. Concilium, quod quamuis in aliis casibus occultis etiam Sedi Apostolicæ reseruatis, possint

possint Episcopi absoluere per seipsos, aut Vicarium ad id specialiter deputandum, vt ibi: in hæresis tamen crimine non possint vllo modo per Vicarium absoluere, Suarez 4.*tom. de pœnitentia disp.* 30. *sect.* 2. *n.* 9.

114 Vnde conuincitur † sententia Cordubæ *in sum. quæst.* 8. *punct* 1. quam sequitur Man. Rodriguez *in d. explicat. Bullæ §.* 9. *num.* 79. *& in addit. eiusdem §.* 9. *n.* 69. *& in sum.* 1. *tom. c.* 130. *num.* 5. *& qq. regul.* 1. *tom. quæst.* 20. *artic.* 11. Enriquez *libro* 3. *c.* 14. *§.* 7. Ludouic. Lopez *d. c.* 8. Emanuel Sa. *verb. Episcopus, numero* 37. nec improbat Iacobus Seuertius *in summa excommunicat. & casuum reseruat, p* 2 *excommunicatione* 5. & tenet Nauar. *consil.* 1. *de constit. à num.* 88. *& consil.* 11. *de priuileg. numer.* 4. quem sequuntur Vega 1. *par. c.* 125 *casu* 12. Açor *libro* 8. *c.* 10. *quæst.* 11. & Zerol. 1. *par. verb. Vicarius,* 1. *dub. &* 2. *par. verb. absolutio, §.* 9. *& verb. hæretici, §.* 4. & Sbroc. *de vicar. Episc. in add. ad quæst.* 20. *lib.* 2. Sanchez *lib.* 2. *c.* 11. *numero* 23. *& sequen.* & in parte Lauretanus, *dict. quæstion.* 6. Sed etiam merito improbat Ioann. Gutierrez, *dicto ca.* 13. *numero* 29 & cum eo P. Ledesma, *dict. tract.* 1. *ca.* 6. 20. *concluf.* 6. *difficult.* & nouissime Acosta de Andrada, *qu.* 57. Molina *de iustit. tract.* 5. *disp.* 18. *numero* 2.

115 Difficultas est, † an dicta facultas concessa Episcopis ex dicto decreto sit hodie sublata. In qua difficultate breuiter dicendum est primo, eam absque dubio fuisse sublatam per Bullas Cœnæ Domini, Pij V. & Gregorij XIII. *versi. caterum* relato à Nauar. *d. c.* 27. *numero* 72. alias 73. & à Ioann. Gutierrez s. & in Bullario *constit.* 92. Greg. & alias similes Et ita tenet Nauarr. *dict. c.* 27. *num.* 260. *versicul.* 7. *dico &* 275. *in nouiss. editio.* alias 27. Simanch. *d. tit.* 3. *num.* 6. Penna *in d. directorio inquisitorum,* 3. *p. commen.* 141. qui ait in supremo Inquisitionis Prætorio sanctæ & Romanæ generalis inquisitionis sæpe pronuntiatum esse, nec posse, nec debere Episcopos amplius virtute Cõcilij absoluere occultos hæreticos in foro conscientiæ, siue quòd per processum Bullæ in Cœna Domini, sit Concilio Tridentino derogatum, siue quod ita Pius V. ac Grego. XIII. alias expresse declarauerunt, vt etiam præcitato loco Nauarr. testatur, Maiolus idem referens de irregularitate *libro* 5. *ca.* 46. *num.* 6. Ioann. Gutierrez s. *numero* 28. *&* 29. Zerola 1. *par. verb. absolutio,* § 4. Vgol. *de irregular. ca.* 36. *§.* 5. *numero* 3. Cosmas Philiarcus, 2. *par. libro* 2. *capital.* 25. dicens, quod priuilegium, de quo in d. decreto & alia priuilegia quoad casus Bullæ Cœnæ Domini, sunt sublata vigore dictæ Bullæ propter clausulas derogatorias in illa contentas, *& li.* 4. *c.* 22 *& in bull. Cœn. c.* 2. *versi. etiam per text. quarumuis facultatum num.* 3. Fusc. *de visit. lib.* 2. *c.* 31. *num.* 5. quod etiam ait Graffis *libro* 1. *c.* 13. *numero* 30. 31. *&* 34. post catechesim, Neapol. *libro* 1. *ca.* 25. *& libro* 3. *ca.* 2. *& lib.* 4. *ca.* 1. & Lauretanus *dict. quæst.* 6. qui ait, quod tempore Greg. XIII. est ablata sine dubio Episcopis facultas absoluendi ab hæresi, & cæteris casibus Bullæ Cœnæ, Toletus supra in explicatione casuũ Bullæ Cœnæ Domini, 14. *excommunicatione ad fin.* & in Rom. edit. *libro* 1. *c.* 30. *num* 2. *& c.* 41. *num.* 5. *versi. hic autem aduertendum est*, qui exponit Bullam Sixti V. anni 1586. vt patet *ca.* 18. Sorbo *in dict. compendio, verb. absolutio ordinaria quoad fratres pag.* 20. & in resolutionibus materiæ absolut. *pag.* 46. Açor *libr.* 8. *c.* 10. *qu.* 10. *& ca.* 19. *qu.* 3. Suarez 4. *tom. de pœnitentia disp.* 30. *sect.* 2. *num.* 10. *&* 11. *&* 5. *tom. disp.* 21. *sect.* 3. *num.* 3. & Marc. Anton. Genuen. *in pract. Archiepiscopali curiæ Neapolitanæ, ca.* 66. *numero* 10. dicens ita declarasse Gregorium XIII. Clementem VIII. & S. Congregationem, Leo *in thes. for. Eccles. ca.* 7. *num.* 16. & Piasec. *in praxi Episc. par.* 2. *capitul.* 1. *numero* 14. *pag.* 100. Paramo *de orig. inquis. lib.* 3. *quæst. nona, numero* 191. Felician. *de excom. capitul.* 18. & nouissime Victorellus in annotationibus ad Toletum *lib.* 1. *capitul.* 63. Acosta de Andrada *quæst.* 58. Molina *de iust. tract.* 3. *disp.* 64. *numero* 8. *& tract.* 5. *disp.* 18. *numero* 2. & Magister S. Palatij *in indice librorum ex purgandorum in candelabrum aureum de absol. fol.* 122. *numero* 13. & in Eman. Sa. *pagin.* 156. *numero* 27. corrigens sic, *& absoluere ab excommunicatione reseruata Papæ occulta, dummodo non sit lata in Bulla Cœnæ Domini aut modo simili reseruata,* Toletus *libro* 1. *capitul. quadragesimoprimo.* & ita declarauit S. Congregatio, & seruat consuetudo, estque de se clarum, si legatur tenor ipse Bullæ, qualis iam ab aliquot annis edi consueuit, idem tradit frater Iacobus Bleda *in defensione Fidei in causa Moriscorum, par.* 1. *c.* 13. *ex pag.* 91. & videtur tenere compendium Bernard. *versi. dispensatio sub §.* 8. & tandem tenet Thom. Sanch. *in præc. Decal. lib.* 2. *c.* 11. *num.* 26. *&* 27.

Quamuis † contrarium tenuerit Bannes 2. 2. *qu.* 11. *articul.* 3. *&* 4. *dub* 2. quem sequuntur Angles s. *dict. difficul.* candelabrum aureum *dict. titul. de absolutione numero* 13. & in explanatione Bullæ Cœnæ *numer.* 141. qui tamen in postrema edit. mutauit sententiam ex dicta censura, Enriquez *dict. lib.* 3. *capitulo* 14. *§.* 7. *litera M. & capitulo* 16. *§.* 1. *& libro* 13. *ca.* 27. *§.* 5. *litera O.* Manuel Rodriguez *in summ.* 1. *tom. ca.* 130. *numero* 3. *quæst. regul.* 1. *tom. quæst.* 20. *artic.* 10. Lud. Lopez *dict.* 2. *tom.* 1. *pa. ca.* 8. Veg. *dict. c.* 125. *casu* 11. Eman. Sa. *dict. num.* 37. Zerol. *dict.* 2. *qu. verb. absolutio, §.* 8. *&* 18. *& verb. hæretici, §.* 4. Iacob. Seuert. s. & P. Ledesma *dict. c.* 6. 20. *concluf.* 7. *diff.* & quidquid in Concilio prouinciali Toletano de anno 1583. dictum sit. 116

Nec Bannes † & sequaces recte respondent verbis Bullæ Cœnæ, & eius solutionem ait metaphysicam, & non correspondere formæ Bullæ, Lauretanus *d. q.* 6. nam stante reseruatione non poterat Episcopus absoluere, nisi ex facultate concessa per Cõcilium, quod non tollit reseruationem, sed dat facultatem absoluendi ea non obstante, sicut quando Papa dat priuilegium, & facultatem absoluendi à casibus reseruatis, non tollit reseruationem, &c. & illa facultas est renouata per Bullam Cœnæ *d. versi. caterum*, vt clarissime patet ex illis verbis, *At cuiusuis Concilij decreta.* 117

Nec fuit opus specialiter, † & expresse derogare decreto Concilij, vt perperam dicunt candelabrum aureum, Man. Rodrig. *dict. artic.* 10. Zerola *dict. §.* 8. & P. Ledesma s. quorum sententia, & responsio conuincitur ex dictis supra 4. *par. ca.* 5. *ex num.* 50. maxime cum simus in dispositione legis iuxta ibi dicta *num.* 47. & merito Lauretanus ibi reprehendit candelabrum. 118

Et ita fuisse sublatã † censuit S. Congreg. Concilij, vt per Nauar. *consil.* 11. *de priuileg. nu.* 1. Açor, Suar. & Genuen. s. & apparet ex declarationibus sequ. *super d. c.* 6. *Congregatio censuit huic decreto Concilij derogatum esse, non tantum in crimine hæresis, sed in omnib. casib. comprehensis in Bulla Cœnæ Domini Pij V.* Alia. *Episcopus, aut Inquisitor absoluere non potest hominem hæreticum in foro conscientiæ, licet hæc facultas à Concilio sit tradita Episcopis*, refert Zerola 119

d.1.part.verb.absolutio §.4. & 2.par.d.§.8. *ei non satisfaciens.*

120 Quamuis Graffiis † *dict.numero* 31.dicat fuisse decisum in quibusdam illustrissimorum Cardinalium decisionibus, quod per prædictam Bullam abrogata sit d.potestas Episcopis, non autem Inquisitoribus, & quod etiam videtur sentire Penna,& tenet Victorellus s. & quod non sit abrogata Inquisitoribus, Bannes,& Ludouic.Lopez s.& nouissime Franc Iacobus Bleda s.dicens, Dominos Inquisitores habere facultatem absoluendi à crimine hæresis, & apostasiæ:& Sanch.*lib.2.c.12.à numero* 1. dicens non dubitari de facultate inquisitorum absoluendi ab hæresi in vtroque foro causa cognita,quoniam manifestum est, eos illam habere : licet de facultate absoluendi in solo foro conscientiæ sit difficultas, quam ibi tractat.Sed reuera d. Bulla Cœnæ etiam facultati Inquisitorum ad absoluendum ab hæresi derogare
121 videtur: † quamuis quo ad facultatem Inquisitorum Hispaniæ,adhuc videtur tenendum non esse illi derogatum, quia ita habet obseruantia cum certa scientia Papæ, maxime quia Inquisitor generalis habet frequenter confirmationes, & reuocationes suarum facultatum: expediret tamen quod singulis annis post publicationem Bullæ Cœnæ statim peteretur reualidatio facultatum.

122 Accedit ad prædicta † Gregorium XIII. declarasse dict. decretum Concilij non habere locum in casibus post Concilium Trident. ex noua lege seu constitutione reseruatis, quasi illa absolute reseruãdo censeatur derogare Concilio, cuius non est necessaria expressa derogatio, maxime in lege contraria,vt dictum est *dict.c.5.4.partis,*vt in sequentibus declarationibus S.Congregatio. Concilij super *d.c.* 6. Item *quærentibus an hoc decretum locum habeat in casibus post Concilium Trident.ex noua lege Sedi Apostolicæ reseruatis, S.D.N.Gregor.* XIII. *audita relatione Congregationis non habere locum respondit.* Alia,*item in delictis occultis in materia clausuræ, idem respondit audita relatione eiusdem Congr. per constitutionem Pij V. censeri huic decreto derogatum.*

123 Et † tenet Lælius Zechus *de casibus reseruatis casu* 1.*de excommunicatione*, §. *de absolutione ab excommunicatione,versi.secundo sciendum est, & casu* 10.*de violatione monialium, & de sacram.ti.de pœnit.c.19.circa pr.*dicens, Episcopum absoluere non posse virtute d.decreti à casibus licet occultis, quos sibi Papa reseruauit post publicationem Concilij:& ita Congregationem Concilij censuisse, & respondisse Episcopo Cremon. & refert,& sequitur Vega in speio de Curas *c.*12. *n.*60.& nouissime Marc. Anton.Gen.*d.c.66.nu.*11.& Laçar.*de monitor.sect.4.qu.* 14.*n.*19.Io.Capeauil.*de casib.reseru.c.s.q.fi.*

124 Licet contrarium teneant† Nauar.*consi.*10.*de priuileg.* Man.Rodriguez *in sum.*1.*tom.c.*81.*nu.*4.Vega *in sum.*2.*p.c.*15.*casu* 2.& Lauretanus, *d.lib.*1.*disp.*1. *q.*6. (qui non viderunt dictas declarationes) & Toletus *dict.lib.*1.*c.*41. *circa fin.* id intelligens, quando excommunicatio est tantum reseruata,& non est apposita clausula *non obstantibus*:si enim inquit,*ita reseruatur Papæ,vt nemo alius possit absoluere non obstantibus,&c.& seq.*& Sanch. *d.c.*11.*num.*27. *& c.*39. *num.* 27.Episcopus vigore Concilij non potest, nam vt dicit Rota, per hanc clausulam tollitur facultas concessa per Concilium , & Bleda supra, sequens Toletum,& Suarez *d.*4 *tom.disp.*30.*sect.*2.*à num.*12. qui adducit d.primam declarationem, quam ad suas manus fide digna authoritate peruenisse ait.

Respondens † quod quamdiu de mente Apostolicæ Sedis certius non constiterit, & sub illius censura videtur probabile illam intelligendam esse de casibus postea reseruatis cum aliqua clausula, aut verbis sufficientibus,per quæ dicto decreto derogari videatur, qualia essent, si in ipsa reseruatione expresse adderetur,*Etiam in casibus occultis*, aut si adderetur clausula non obstante quocumque decreto etiam Concilij generalis,&c. Sed ista interpretatio non satisfacit, & conuincitur, ex d.2.declaratione, &c.& postea idem Suarez *de relig.tract.*3. *lib.*4.*c.*61. *num.*11.*ad fi.*absolute ait,quod illa facultas Concilij non extenditur ad casus noua lege Pontificia reseruatos post Concilium, iuxta quandam declarationem Gregor.XIII. audita prædicta Congre.quæ inter responsa eius refertur. 125

Secundo dico,† quod non videbatur sublata d.facultas per Bullas Cœnæ Domini Sixti V.saltim anni 1586.& 1587.quia *in d.versi.cæterum,in fi.* ponuntur illa verba : *Nisi in eis etiam casus præsentibus literis expressi comprehendantur*,vt apparet ex *d. versic.cæterum* Bullæ Sixti V.d.anni 1586. & 1587. relato à candelabro aureo *in d.explanat.Bullæ ante nu.*132. & à Manuel Rodriguez *d.addit. §.9. num.*64.*& qu. regul.*1.*tom.quæst.*20 *arti.*6. vbi ait eadem verba poni etiam à Clem.VIII. in sua Bulla publicata anno 1593.& eadem poni à Clemente VIII. in sua Bulla anni 1595.ait Suarez *dict.*5. *tom.disp.*21. *sect.*3.*num.* 4.iuncta *sect.*1.*num.*2.sed in indice dicitur anni 1595. & eadem ponuntur à Clemente VIII. in Bulla anni 1598.vt per Suirum *lib.*3.*ca.*25.*numero* 3. *&* 13.*& ca.*3. *numero* 2. & Vgolinum in bulla cœnæ, qui eam ponunt. 126

Per quæ quidem verba † videtur restituta & incorrecta manere facultas Episcopis concessa in dicto decreto Concilij, *ca.* 6. circa absolutionem ab hæresi, & cæteris casibus bullæ cœnæ (qui etiam in dicto decreto comprehenduntur,vt clare colligitur ex limitatione illa quoad hæresim, Nauarr. *dict.consil.*10. *de priuileg.numero* 3. Manuel Rodriguez *in sum.*1.*tom.ca.*81.*numero* 4 (Lauretanus *dict.quæst.*6. & Suarez *dict. disp.*21. *sect.*3. *numero* 5.) & sic intrat exceptio illa, *Nisi in eis,&c.*ita Manuel Rodriguez *in d.explicatione Bullæ §.*9.*n.*70.*& dict.art.*9. *&* 10. Ioann.Gutierrez *d.c.*13.*in fin.*in noua editione Lauretanus *d.q.*6. 127

Sicut etiam† facultas Bullarum & priuilegiorum, & etiam Cruciatæ, in quibus datur facultas absoluendi à casibus Sedi Apostolicæ reseruatis etiam in nulla Cœnæ Domini contentis (nam si horum non sit expressa mentio, non veniunt in generali facultate absolui à casibus sedi Apostolicæ reseruatis, vt cũ Staphileo , & Gomezio recte docet Manuel Rodriguez *dict.additio.§.*9.*numero* 64.*& dict.art.*9.Graffiis *lib.*4.*c.*15.*numero* 76.*& capitul.*18.*numero* 2.summa Corona 4.*par.c.*6. *de Sacramento pœnitentiæ numero* 25.7.*dubio*, Vgolinus *de censuris,tab.*1. *c.*10.*§.*4. *numero* 7. Frechilla *de excommunicatione artic.*1.4. *par.numero* 7.*ad finem primi dubij*, & Suarez *dict.*5. *tomo disp.*7.*sect.*5.*numero* 11.Et Sanch. *lib.*2. *cap.*12. *numero* 13.*ibi.numer.*4. *&* 5.& Sanch. *dicto numero* 27. *capitul.*11. propter dicta verba, & exceptionem, non est reuocata,vt per Manuel Rodriguez *in dict. explicat.Bullæ,§.*9.*numero* 69.*in fi.* candelabrum aureum *in dict. explanat. Bullæ*, *numero* 134. & Suarez *dict.*5.*tom.disp.*21. *sect.*3. *numer.*4. *&* 5. quamuis sit contra Vgolinum *dict.capitu.*2.*versi.nisi in eis etiam* 128

numero

numero ſecundo. qui illam exceptionem intelligit quando caſus Bullæ in indiuiduo expreſſi ſunt, & non generaliter dicendo à caſibus reſeruatis in Bulla Cœnæ.

129 Licet quod attinet † ad facultatem Bullę Cruciatæ, etiamſi non ponerentur d. verba, *& exceptio*, non cenſeri reuocatam per Bullam Cœnæ, ex alia ratione doceat Man. Rodriguez *d. nu. 69. & in addi. eiuſdem §. 9. n. 65. verſ. delo dicho*, & Sorbo *in d. Compendio mendicantium verb. Cruciata pag.* 181. & Acoſta de Andrada *q.* 55.

130 Sed in Bulla † Cœnæ Clementis VIII. publicata anno 1599. 8. non ponuntur illa verba, *& exceptio, niſi in eis, &c.* Et fuiſſe derogatam facultatem Cruciatæ quoad caſus dict. Bullæ Cœnæ, donec petatur reualidatio, audiui dixiſſe Clementem VIII. in quodam examine ad Epiſcopatum Caietanum, & refert Iacobus Bleda ſupra, *pag.* 93 quod duo viti Hiſpani cum examinarentur ad Epiſcopatum coram Pontifice Clemente VIII. repulſam tulerunt, quia reſponderunt à caſibus Bullæ Cœnæ Domini poſſe abſolui in Hiſpania virtute cuiuſdam priuilegij in his partibus valde vſu recepti, nempe Bullæ Cruciatæ, quod certe contigit in examine ad dictum Epiſcopatum Caietanum, & in propoſito Açor. *dict. qu.* 10. ait, audiuiſſe à viro religioſo, & docto, & fide digno idem reſpondiſſe Clementem VIII. nempe dictam facultatem à Concilio Epiſcopis conceſſam fuiſſe derogatam per clauſulam Bullæ Cœnæ, vt etiam dicit Genuen. *vbi ſ.* & Bleda ſupra dicens, idem etiam declaraſſe Paulum V.

131 Vnde videbatur † conſiderandus tenor Bullarũ, quæ ſingulis annis publicantur, & ſtante *d. verſi. cæterum* ſine dictis verbis *& exceptione, niſi in eis, &c.* ſtandum eſſe dictis in primo dicto, poſitis vero illis verbis *& exceptione* non eſſe ſublatam dictam facultatem, vt in ſecundo.

132 Quamuis nouiſſime Manuel Rodriguez *d. addit. §. 9. a nu. 63. & d. q. 20. art. 9.* dicat, quod etiam ſi non exprimantur dict. verba, *niſi in eis, &c.* non cenſetur Papa in Bulla Cœnæ reuocare facultates & priuilegia, quæ concedunt expreſſe caſus Bullæ Cœnæ, & quod ſolum vult quod ſub prætextu priuilegiorum & Bullarum, quæ dant facultatem abſoluendi à caſibus Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, nullus audeat abſoluere à caſibus in Bulla Cœnæ reſeruatis. Sed hæc interpretatio eſt reuera contra mentem & verba *dict. verſi. cæterum.* & propterea conuincitur ex declarat ſupra adducta.

133 Et minus valet ratio, † quam idem tradit *d. qu. 20. artic. 9.* quod ſicut in conceſſione generali caſuum Papalium non includitur poteſtas ad abſoluendum à caſibus Bullæ Cœnæ Domini, niſi expreſſe in ea comprehendantur, ita etiam in reuocatione priuilegiorum & facultatum abſoluendi, de qua in Bulla Cœnæ, non cenſentur reuocata priuilegia & facultates concedentia authoritatem ad abſoluendum à caſibus Bullæ Cœnæ, ex quo in ea non fit expreſſa mentio de huiuſmodi priuilegiis dicendo, etiam ſi in ipſis priuilegiis authoritas ad eorum abſolutionem concedatur: eſt enim longe diuerſa ratio in reuocatione, ac in conceſſione in propoſito, difficultas enim conſiſtit in conceſſione, non in reuocatione, & cum Bulla deroget priuilegiis & facultatibus contrariis reſeruationi, clare derogat priuilegiis & facultatibus quibuſcumque, per quæ daretur facultas abſoluendi ab illis.

134 Sed & ſtantibus d. verbis: † *Niſi in eis etiam ea-*
ſui præſentibus literis expreſſi comprehendantur, verius exiſtimo eſſe ſublatam d. facultatem Epiſcopis conceſſam, vt tenent Toletus *d. lib. 1. c. 30. & 41.* cum exponat bullam Sixti V. anni 1566. vt patet *ca. 18.* vt dixi, Sorbo *in dict. Compendio in reſolutionibus materiæ abſolutionum, pagin. 46.* & Suerez *dict. diſpu. 21. ſect. 3. num. 5.* quia licet fortaſſe, inquit, verba bullæ prout ponderata ſunt non cogerent: hanc tamen nihilominus intelligo eſſe voluntatem Pontificum, & praxim Romanam, &c. & Sanch. ſ. & videtur ſentire Molina & alij ſ. & Magiſter ſacri Palatij, ſupra relatus.

Nec obſtant † quidem illa verba, nam non refe- 135
runtur ad facultates & indulta conceſſa & innouata, ſed ad concedenda & innouanda poſt bullam, & ad verba immediate præcedentia: *Ad concedendorum, & innouandorum*, ad ſignificandum quod in futurum non manent ligatæ manus ipſius Papæ, vel eius ſucceſſoris, ſi velit dare facultatem, ſeu indultũ abſoluendi à caſibus ibi expreſſis qui tamen ſub facultate generali abſoluendi à caſibus, etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis non veniunt, nec comprehenduntur, vt ſupradictum eſt ſub *nu.* 128. vnde reſpectu facultatum, & indultorum conceſſorum & innouatorum non erat opus facere derogationem, ſi nollet derogare eis, in quib. caſus ibi expreſſi comprehenderentur. nec † obſtat regula *c. inquiſitioni, de appel-* 136
lat. quod clauſula in fine poſita refertur ad omnia præcedentia quia non procedit vbi eſt diuerſa ratio, Anton. Gabr. *de clauſulis conclu. 9. n. 3.* Rota *deci. 55. n. 18. p. 2. diuerſ.* Pereg. *de fideic. artic. 16. n. 106.* Menoch. *de præſum. lib. 4. præſum. 181. nu. 2.* Sanch. *lib. 4. c. 54. nu. 16.* nec vbi adeſt maior ratio, quod referatur ad proximiora quam ad præcedentia. Rota *dec. 666. n. 2. p. 1.* nec ibi conſtat de mente contraria, vt conſtat hic ex praxi Roma. & declarationibus ipſius Papæ, & Congregationis, &c.

Sed ſuppoſito ſiuod illa facultas † abſoluendi in 137
foro conſcientiæ data à Concilio Epiſcopis adhuc duraret, quæ ſaltim durat quoad alios caſus ante Concilium Sedi Apoſtolicæ reſeruatos, eſt difficultas quomodo intelligantur illa verba in foro conſcientiæ.

Et quidem † Doctores communiter intelligunt 138
illa verba, quod abſolutio data proſit tantum quoad forum conſcientiæ, tamen quod ab excommunicatione poterit Epiſcopus abſoluere, etiam extra confeſſionem ſacramentalem vigore illius decreti. Ita Nauarr. *d. conſil. 11. de priuil. numero 2.* Graſſis *libr. 1. c. 13. numero 32.* Enriquez *lib. 7. c. 13. §. 2* Mand. Rodriguez *qq. regul. 1. tom. q. 20. art. 7. & q. 61. art. 10.* Suarez *5. tom diſpu. 41. ſect. 2. numero 11.* P. Ledeſma *dict. c. 6. 20. conclu. 8. difficul.* & Marc. Anton. Genuen. *dict. c. 66. numero 18.* & Thom. Sanchez *de matrim. 8. diſp. 34. numero 29.* Auila *de cenſuris 1. p. c. 7. diſput. 3. dub. 13.* Suarez *de relig. 2. tom. tract. 6. lib. 6. c. 16. numero 4. Et de leg. lib. 8. c. 6. à num. 13.* & Laçarius *de monitor. ſect. 4. q. 15. n. 9.*

Sed aliud videtur dicere, † quod abſoluant in fo- 139
ro conſcientiæ, aliud quod abſoluant quoad forum conſcientiæ (licet vbi agitur de diſpenſatione in foro conſcientiæ, non requiratur ſacramentalis confeſſio, ſed idem ſit dicere, quod diſpenſent in foro conſcientiæ, vel quo ad forum conſcientiæ, vnde S. Congreg. Concilij videtur intelligere illa verba in foro conſcientiæ, id eſt, in foro ſacramenti pœnitentiæ, & in confeſſione ſacramentali, vt apparet ex declarationibus ſequentibus ſuper *dict. capitul. 6.*

Quæsitum fuit à Cardinalibus Congregationis, *an Episcopo in aliquod delictorum, de quibus hoc capite, prolapso liceat ad se absoluendum proprium confessarium deputare cum eadem authoritate, quam ipse potest ex eodem hoc capite in sibi subditos exercere, Congregatio censuit id Episcopo licere, etiamsi Episcopus Romæ esset, & si extra suam diœcesim.* Alia, *Archiepiscopo Compostellano, Ordinarius potest, ex decreto Concilij Trident.* sess.24.cap.6. *in illis verbis,* Sibi subditos, absoluere in Sacramento pœnitentiæ forensem, qui gerit officium Prætoris, medici, vel officialis, qui habet domum, & commoratur in ciuitate vel diœcesi, & in eis Ecclesiastica sacramenta percipit, non tamen poterit cum eisdem dispensare. *Alia, Qui non est subditus Episcopi, puta medicus, Prætor, & similes cæteri qui tantum habitant in ciuitate, hoc decreto comprehenduntur, etiam si commiserint crimina in aliis ciuitatibus, habita tamen hac distinctione, quod scilicet possint absolui in sacramento pœnitentiæ à suis criminibus, non tamen dispensari, & ita S.D.N. Gregor. XIII. audita relatione Congregationis declarauit.* Alia: *Quærebatur an Episcopus in casu huius* cap.6. *habeat facultatem dispensandi cum suo diœcesano absente, in aliena diœcesi legitime impedito commorante. Congreg. censuit, quod forensis in casu huius* cap.6. *potest absolui in Sacramento pœnitentiæ ab illo Episcopo, in cuius diœcesi, vel ciuitate commoratur, non autem dispensare facit ad hæc, quia Nuntij qui possunt absoluere excommunicatos ob iniectionem manus in clericos, non possunt absoluere subditos extra prouinciam excommunicatos ob iniectionem manus in clericos. Accedit etiam, quia Concilium loquitur de absolutione sacramentali in foro conscientiæ, quæ requirit præsentiam, exempla confessionis, quæ non potest fieri per nuntium vel per literas: quam refert Suarez.* d.sect.2.n.10.

140 Et ita Candelabrum † aureum *in appendice, c.1. num.2.* qui tamen male ait, quatenus idem dicit in dispensatione, nam quoad dispensationem in irregularitatibus, & suspensionibus non dicit Concilium, quod fiat in foro conscientiæ, vt alias aduertit Vgolinus *de irregular.c.36.§.5.n.3.* & Enriquez *lib.14. ca.20.§.1.in gloss.litera E.* & ita constat ex dictis declarationibus.

141 Ex quo infertur † ad iubilea, in quibus datur facultas absoluendi in foro conscientiæ, quod virtute eorum non possit dari absolutio etiam à censuris extra confessionem sacramentalem, imo ex eis maxime confirmatur dicta sententia, nam cum data sit facultas absoluendi in foro conscientiæ tantum, postea declaratur quoad absolutionem in foro conscientiæ, non autem in foro fori suffragari: Idque non solum probabile, sed etiam tutius sibi videri ait Laçarius *d.n.10.*

142 Tandem † aduertendum est, quod Man. Rodri. *d. addi.§.9.n.69.* docet, quod facultas data Episcopis à Concilio *d.c.6.* circa absolutionem ab hæresi, intelligitur solum quando ipse hæreticus solus, absque eo quod ab alio audiuerit, committit occulte crimen hæresis, manifestando illam aliquo actu exteriori, quamuis nemo eum audiat, & quod illa facultas nõ extenditur ad heresim occultam quando adest complex, nam alias, inquit, esset destruere machinam S. Officij, &c. & quod Concilium non dat facultatem absoluendi ab obligatione denuntiandi complicẽ, quem habet, alias est excommunicatus per edictum S. Officij, cuius excommunicatio stat semper.

Sed ista restrictio † non videtur omnino vera, & 143
potius dicendum, dict. facultatem (modo non esset reuocata) habere locum, etiam si ab alio audiuerit, & habeat complicem, maxime si non est nisi vnus complex, nam ex vno etiam non complice, non desinit esse occulta, iuxta declarat. alias adductas *7.p.c.11.n.47.*

Imo etiam si sint † plures complices, non ideo de- 144
lictum desinit esse occultum, nisi sint plures quam duo, quia per duos solos non probatur illud cap. *in fidei fauorem de hæret. lib.6.* Simancas *de Cathol. institit. tit.51.n.10.*

Nec ex eo quod † dicta facultas extendatur ad hę- 145
resim occultam, quando est complex, destruitur machina S. Officij, quia illa absolutio data virtute Cõcilij solum datur, & prodest in foro conscientiæ, vt dictum est: nec rursus ex eo tollitur obligatio denũtiandi complicem, bene enim stat quod ille possit absolui ab hæresi occulta in foro conscientiæ, & quod teneatur denuntiare complicem.

Et de materia hæresis † ac de hæreticis, videndi 146
sunt *ti. de hæreticis in Decretal. Sexto, & Clement.* & ibi Doct. Villad. Ambros. à Vignate, Ioann. Lupus decanus Segobien. Nicolaus Arelatanus, Zanchinus *cum addit.* Campegij, Grillandus, Conradus, Brunus, & Rojas *in tract. de hæreticis,* & idem Rojas *in singul. in fidei fauorem,* Simancas *de Cathol institutio. & in enchiridio indicum violatæ religionis, repertorium inquisitorium, & directorium inquisitorum cum comm. pœnæ, & lucerna inquisitorum, ac iudiciale inquisitorum,* Albertinus *ad ti. de hæretic. in 6. & in tract. de agnoscen. assertio.* Cantera *in quæst. criminal.* Castro *de iusta hæreticorum punit. & aduersus hæreses,* Bossius & Carrerius *in suis pract. ti. de hæreticis,* Bernard. Diaz *c.114. & sequ.* & ibi Salzedo, Iulius Clarus *lib.5.§. hæresis* Palatios Rubios *in allegatione in causa hæresis,* Corral. *lib.3. Miscel. ca.8.* Anton. Gom. *3. tom. cap.2.* Didacus Perez *in tract. de hæretic. super titul.4. lib.8. ordin.* Mascard *de probatio. à concluſ.855. ad 863.* Menoch *de præsump. libro 5. præsump.6. & 7.* Doct. Ioann. Vela *de pœnis delictorum. c.14.* D. Thom. *2.2. quæst. vndecima, per totam,* & ibi Caiet. Bannes & Aragon, Valentia, *3. tom. disput. 1. quæst.11.* Açor *libro 8. ex cap.9. ad 19.* Angelus, Syluest. Armil. & alij *summistæ verb. hæresis,* & Tabiena *verb. inquisitor,* Graffis *libro secundo, capitul.8. & 9.* Man. Rodrig. *in explication. Bullæ Cruciatæ, § 9. numero 60.* & ibidem Licentiatus Anton. Gomez *ad 10. clausulam à numero 19.* P. Ledesma *in sum. 2. par. tract. 1. c.6.* Leo *in thes. for. Eccles. c.37.* Paramo *de orig. inquis. præsertim libr.3.* Thom. Sanchez *in præc. Decal. lib.2.*

De apostatis † autem à fide idem dicendum quod 147
de hæreticis, cum & ipsi hæretici, & plus quàm hæretici sint, Abb. *in c.1. de apostat. num.3.* & sic ipso iure amittunt beneficia, Rebuff. *in praxi, titul. de modis amittendi beneficia, num.47.* & Gonçalez *glo. 15. num.66.* Accedunt Simanc. *ti.6. num.6.* Summistæ *verb. Apostasia,* Azor *1. par. lib.8. c.21. quæst.7.* & Tho. Sanch. *lib 2. c.7. à numero 16.* cum aliis dicentes, quòd omnes pœnæ impositæ hæreticis procedunt in huiusmodi apostatis veluti verè hæreticis: licet † alij 148
apostatæ non sint priuati ipso iure beneficiis, vt per eundem Rebuffus, *ibi,* quia non est in iure expressum.

Et de apostatis † vide titulum, & ibi Doct. *de apo- 149*
stat. in Decretal. & Cod. Hostiens. *in sum. eod.* directorium Inquisitorum, *2.p. quæst.49.* & ibi Penna

comment.

*comment.*74. Lucernam Inquiſitorum. *verb. apoſtata*, Simancas *de Catholic. inſtitu. ti.* 7. *& in enchiridio. ti.* 4. Rojas *de hæreticis 1. par. ex numero* 184. Alber. Trotium *de vero & perfecto clerico, libro* 2. *ca.* 30. Bertach. *de Epiſcopo, 1. par.* 2. *libro quæſt.* 35. Lambertin. *de iure patron. 1. par. 1. libro qu.* 7. *articul.* 7. *& 2. par.* 2. *libro qu.* 9. *art.* 9. Achilles *deciſi.* 346. ſeu *vnica de apoſtatis*, Bernard. Diaz. *in pract. crim. c.* 111. & ibi Salzed. Iulium Clarum, *lib* 5 *§. ſi qu.* 78. Maiol *de irregularitate libro* 5. *c.* 34. Nauarr. *conſil. de apoſtatis*, D. Ioann. Vela *de pœnis delict. c.* 2. Vgol. *de irregularitate c.* 36. *§.* 4. & in Bulla Cœnæ 2. *p. c.* 1. *verſic. & à Chriſtiana fide apoſtatas*, D. Thom. 2. 2. *qu.* 12. & ibi Caietan. Bannes, & Aragon. D. Anton. *in ſum.* 2. *par. ti.* 12. *c.* 6. Canum. de locis *lib.* 12. *cap.* 9. Caſtro *de iuſta hæreticor. punit. libro* 1. *c.* 7. *&* 23. Valentiam 3. *tom. diſput.* 1. *qu.* 12. Azor *libro* 8. *ca.* 21. Suarez 5 *tom. diſp.* 43. *ſect.* 2. *num.* 1. *&* 2. Angel. Sylueſt. Tabienam, Armillam, & alios Summiſtas. *verb. apoſtaſia*, & P. Ledeſm. *d. tract.* 1. *c.* 7.

150 Similiter etiam dicendum † eſt *de ſchiſmaticis*, quod vbi ſchiſma eſt cum hæreſi ſunt ipſo iure priuati beneficiis, vt hæretici, vt per Rebuff. *d. t. de mediis amittendi beneficia, n.* 29. & Flam. Par *li.* 3. *de reſignatione, q* 1 *nu.* 36. Et vt tales etiam ſunt excommunicati iure antiquo.

151 Si vero ſchiſma † eſt ſine hæreſi, non video ius expreſſum vbi ipſo facto priuentur beneficiis.

152 Nec obſtat † tex. *in c. nos conſuetudinem.* 12 *diſt. & in c. quia diligentia. de electio.* quos allegant Rebuff. & Flam. *ibi*, nam non agunt de priuatione antea obtentorum, vltra quod *dict. c. conſuetudinem*, loquitur de hæreticis.

153 Nec huiuſmodi ſchiſmatici † videntur abſolute, & in vniuerſum excommunicati iure antiquo, quicquid aliqui dicant, nam textus *in capitul. licet de electi.* in quo fundatur Abb. *in rubr. de ſchiſma.* Corraſ. 3. *p. cap. vltim. numero decimo octauo.* id dicentes, loquitur in caſu particulari, nempe de electo in Papam à tertia parte Cardinalium alio electo à duabus partibus, & illi adhærentibus, vt contigerat in electione Alexand III. cuius eſt ille text. vt per Platinam, & Chacon. in eius vita. vt recte aduertunt Açor *lib.* 8. *c.* 20. *qu.* 6. & Suarez *d.* 5. *tom. diſpu.* 23. *ſect.* 3. *num.* 2.

154 Nec capitulum † firmiſſime de hæreticis allegatum, etiam per Corraſium ibi probat contrarium, vt in eo patet.

155 Nec etiam † excommunicantur *in c. de liguribus*, 23. *queſt.* 4. nec *in cap.* 2. *de ſchiſmatic.* quos duos tex. ad id adducit Turrecremata *lib.* 4. *ſummæ par.* 1. *c.* 8. nam *in c. de liguribus*, Pelagius non excommunicat ſchiſmaticos, ſed dicit quod excommunicentur, & *in d. c.* 2. nihil dicitur de excommunicatione, vt inquit Valentia *d.* 3. *tom. diſp.* 3. *q.* 15. *punct.* 3. *verſi.* 3. *certum eſt.*

156 Nec etiam excommunicantur *in c. nulli*, 19. *diſt in.* quod ad id citat Sylueſt. *verb. ſchiſmaticus, n.* 5. & Valent. *ibi*, & ſequitur Toletus *in ſum.* in edit. Rom. *li.* 1. *c.* 19. *circa princi.* nam quando loqueretur de ſchiſmaticis, non eſt canon latæ ſententiæ, ſed ferendæ, vt patet ex illis verbis: *Sed extorris à ſancto miniſterio fiat*, & ibi: *Quia maioris excommunicationis deiectione eſt abiiciendus.* Nec obſtat verbum, *Iam damnatus*, quia intelligitur poſt latam ſententiam, vt patet ex eo textu, & quod ille tex. non agat de cenſura ipſo iure lata, ſed ferenda, non propter ſchiſma, ſeu hæreſim, ſed propter inobedientiam Eccleſiæ, tradit Suarez *d.* 5. *tom. diſp.* 22 *ſect.* 1. *nu.* 1. *&* 2. *& diſp.* 23. *ſect.* 2. *n.* 5.

Nec etiam † excommunicantur ſchiſmatici *in c.* 157
1. *eo. ti.* de quo Suarez *dict. diſp.* 23. *ſect.* 3. *numer.* 1. *& à num.* 4.

Sed quicquid ſit, iam † in Bullæ Cœnæ Domini 158
caſu 1. excommunicantur abſolute ſchiſmatici notat Açor *d. c.* 20. *q.* 5. & explicantes Bullam *ibi.* & Suarez *ſ. diſpu.* 21 *ſect.* 2. *a numero* 12 & Petr. Ledeſma 2. *par. tract.* 3. *cap.* 12. 10. *concluſ* Acoſta de Andrada ad Bullam Cruciatæ, *queſt.* 64. Sanch. *dict. capitul.* 36. *numero* 11.

Non poſſunt tamen † etiam de iure antiquo ſchiſ- 159
matici conferre beneficia, *c.* 1. *& ſi. de ſchiſmat.* Corraſ. *ſ. n.* 19.

Quamuis † videatur valere collatio ratione pu- 160
blici officij facta à ſchiſmatico occulto, & tolerato, ad tradita ſupra, 5. *p. c.* 4. *à n.* 276. Abb *in d. c.* 1 *circa fi.* Nauarr. *conſil.* 8. *de clandeſt. deſponſat.* & Açor *d. c.* 20. *q. vlt.*

Nec poſſunt ſine diſpenſatione † obtinere bene- 161
cia etiam ſi ad Eccleſiæ vnitatem redirent *d. c. quia diligentia, de elect.* & ibi Abb. & Decius, idem Decius *in c. at ſi clerici, §. de adulter. num.* 251. *de iudic.* Rebuff. *dict. num.* 29 Corraſ. *dict. num.* 19. P. de Baſilio *in directorio elect. c.* 2. 2. *par.* Lambert. 1. *par.* 2. *libr. qu.* 9. *articul.* 8. Maiolus *libr.* 5. *ca.* 46. *numero* 4. Penna *in dict. directorio inquiſitor.* 2. *par. commen.* 73. qui cum Buttrio, Imola & aliis *in dict. ca. quia diligentia*, & Maiolo ibi ait, talem etiam ad vnitatem Eccleſiæ reuerſum, de iure communi ineligibilem, inhabilem, & irregularem remanere, & idem Açor *d. c.* 20. *q.* 8. & ſequitur Vgolinus *de irregularitate*, *c.* 36. *§* 3. *n.* 7.

Quod tamen videtur † poſſe intelligi de ſciſma- 162
tico publico, ſecus de occulto maxime emendato & conuerſo, qui non videtur inhabilis ſeu irregularis iuxta ſupradicta de hæretico à *numero* 83. & in hoc caſu poſſet procedere ſententia, Aymon. Crauetæ *conſil.* 295. *numero decimo*, dicentis, quòd ſublato ſchiſmate per abiurationem eligi quis poteſt ac ſi nunquam ſciſmaticus fuiſſet, ex *dict. c. quia diligentia.* licet contradicat Açor ibi. Sed verior eſt ſententia Suarez *dict. quinto tomo, diſp. quadrageſima tertia, ſect. ſecunda, numero* 7. abſolute tenentis, huiuſmodi ſchiſmaticos etiam poſt pœnitentiam, & abiurationem ſchiſmatis eſſe inhabiles ad beneficia acquirenda, ex *dict. c. quia diligentia*, & ibi Doctores: nam ibi diſpenſatiuè tantùm electio permittitur, & confirmari ſine diſtinctione, an eſſet publicus vel occultus, non tamen eſſe irregulares: nam dict. cap. *quia diligentia*, & Doctores ibi nil dicunt de irregularitate, ſed ſolùm de inhabilitate ad beneficia, nec etiam imponitur irregularitas *in c. 1. de ſchiſ. nec in c. qui contra* 24 *q.* 1. *nec in c. in nomine* 23. *diſt.* nec in cap. *licet de elect.* vt ex ipſis text. conſtat, & latius oſtendit Suarez. ibi, cuius ſententiam nouiſſimè ſequitur Thom. Sanchez *d. c.* 36. *n.* 18. & 20. addens ex Sair. *de cenſur. lib.* 7. *c.* 12. *nu.* 16. exiſtente chiſmate notorio hos fore irregulares irregularitate generali, quæ ex quouis crimine notorio digno depoſitione oritur, quæ ceſſat ablata infamia per contrariam pœnitentiam, de quo vide quod dixi ſuprà *cap.* 3. *à num.* 113.

Sed an requiratur diſpenſatio † Papæ, an vero 163
ſufficiat diſpenſatio Epiſcopi, Abbas *in dict. c. quia diligentia*, tenet requiri diſpenſationem Papæ ex illo tex. ibi. *Diſpenſatiue permittimus.* & ſequuntur P.

de Baisio & Penna ſ. *& in d.c.at ſi clerici, §. de adulteriis*, tenet indiſtincte ſufficere diſpenſat. Epiſcopi, & ſequitur Decius *in dict.c.quia diligentia, nu.*17.& Lambert.ſ.

164 Verum † idem Abbas *in c.2.ſchiſmaticis, nu.*7.poſt Hoſtien. diſtinguit, quod in Epiſcopatu ſolus Papa diſpenſat, vt *in d.c.quia diligentia*, & idem in dignitate exempta: in aliis vero diſpenſat Epiſcopus, niſi receperint ordinem à ſchiſmaticis ſcienter, vel cum craſſa ignorantia, & ſequitur ibi Anania *n.*11. & Decius *in d.§. de adulteriis n.*124. primum tamen mihi magis placet: & ſequitur Sanch. *d.n.*18. dicens tamẽ, quòd ſi ſchiſmatis delictum eſſet occultum, poſſet Epiſcopus in dicta inhabilitate diſpenſare virtute Concil. Trid. *ſeſſ.*24.*c.6. de reform.* vt de quacumque inhabilitate ad beneficia ex delicto occulto conſurgenti, docet Enriq. *lib.*13.*c.*56.*§.*1.*lit.F.*

165 Et de ſchiſmaticis † vide late per Baldum *in tract. de ſchiſmate* Doct. *in tit. de ſchiſm.* directorium inquiſitorum, 2.*p.q.*48.& ibi Penna *commen.*73. repertorium & iudiciale, & Lucernam inquiſitorũ *verb. ſchiſma.* Palacios Rubios de iuſta retentione, & obtentione regni Nauarræ 5.*par.* Brunum *de hæreticis. lib.*1.*c.*16.*& lib.*2.*per totum*, Simancas, *de Catho.inſt. tit.*58.*& in enchiridio, tit.*5. Rojas *de hæreticis*, 1.*p. à n.*498. Lambert. *de iure patr.*1.*p.*1.*lib.q.*7.*art.*6.*&* 1.*p.* 2.*lib q.*9.*art.*8. Rebuff. *de paciſi. poſſeſſ. num.*238. alias 197. Bern. Diaz. *in pract. crim.c.*112. & ibi Salzedo, Vgol. *de irregul.c.*36.*§.*3. D. Thom. 2.2.*q.*39.& ibi Caiet. Bannes, & Aragon, & eund. Caietan. *in ſum. verb. excommunicatio.c.*7. D. Anton. *in ſum.*2.*p.ti.*3.*c.*11. Angelum, Syluestr. Tabienam Armillam, & alios ſummiſtas *verb. ſchiſma*, Valentiam 3.*to. diſp.*3.*q.*15. Açor *lib.*8.*c.*20.& P. Ledeſma *d.tract.*3.*c.*12.

§. 2.

De periuris, falſariis, ſacrilegis, concubinariis & ſodomitis.

SVMMARIA.

An periurus ſit priuatus ipſo iure, an ſit priuandus beneficiis à n.166. *reſoluitur cum communi non eſſe priuatum ipſo iure, ſed priuandum, contra Rebuffum, & de ſtylo non dari pro periurio priuationem beneficiorum, niſi ſit iudiciale,* & nu.169. *adducitur reſolutio Rotæ.*

Falſarij literarum Apoſtolicarum an ſint priuati beneficiis, reſoluitur affirmatiue ex capitul. ad falſariorum de crimine falſi, ex quo etiam excommunicati ſunt, & in Bulla Cœnæ caſu 5. ſeu 6. *explicato per relatos* numero 171. *& generaliter de falſariis huiuſmodi, qui ſunt videndi,* numero 172.

Sacrilegi an ſint priuati, ſeu priuandi beneficiis, reſoluitur eſſe priuandos per ſententiam: nam eſt graue delictum, & depoſitione dignum, numero 193. *ſacrilegique ſunt infames, & impediuntur promoueri,* numero 174. *ſacrilegi autem inſequentes, percutientes, aut capientes cardinalem, ſunt ipſo iure priuati beneficiis*, numero 175. *& percutientes, aut capientes, ſeu bannientes Epiſcopum,* numero 176. *& etiam procurantes capi Eccleſiaſticos, vt ſuis renuntient beneficiis, aut ne citati vadant ad Curiam Romanam,* n.177. *quamuis alias percutientes clericum non ſunt priuati, nec regulariter priuandi beneficiis, ſed incurrunt excommunicationem canon. ſi quis ſuadente diabolo,* n.178. *de cuius can. excommunicatione qui ſunt videndi*, nu.179. *& qui de ſacrilegiis generaliter,* n.180.

Concubinarij an ſint priuati, ſeu priuandi beneficiis, reſoluitur non eſſe priuatos, nec priuandos ſeu deponendos, ſed ſuſpenſionis pœna puniendos, nu.181. *niſi fuerint monſti, & ad ſecundam vel tertiam monitionem non deſtiterint, nam tunc ſunt priuadi beneficiis,* n.182. *& hodie debet præcedere tertia monitio, ex Concilio* ſeſſ.25.*c.*14. *vbi præfigitur ordo & modus procedendi, & puniendi concubinarios,* num.183. *& adducitur reſolutio Rotæ.* numero 184.

De pœnis concubinariorum, qui ſunt videndi num. 185. *& viden. Concilium & declarationes S. Congr. poſita* n.186.

Pius V. monet ordinarios, & præcipit, vt ſtatuta Cõcilij contra concubinarios diſtricte faciant obſeruari, &c. n.187. *nihilominus ea non obſeruant, nec puniunt concubinarios iuxta formam & diſpoſitionem Concily, ſed ſemper contra eos vtuntur pecuniariis pœnis, quæ non cauſant emendationem & correctionem delinquentium, ſed potius ſcandalum, & notam, &c.* à n.188.

Pœna priuationis fructuum ipſo facto impoſita à Cõcilio d.c.14. *non videtur recepta in conſcientia ante condemnationem, & ſic non videtur in ea obligare, quamuis deberent iudices eam exequi,* numero 190.

Sodomitæ an ſint priuati beneficiis ipſo iure, an priuandi, Rebuff. tenet quod ipſo iure, nu.191. *Sed id non eſt expreſſum, nec probatur in iure, ſed quod ſunt priuandi & deponendi*, n.192. *& qui videndi ſunt de hoc crimine*, numer.193. *nec etiam eſt expreſſum in iure, quod ſint ipſo iure ſuſpenſi, aut irregulares, contra Doctores*, numero 194. & ſequent.

Hodie ex conſtit Pij V. omnes clerici tam dirum nefas exercentes omni priuilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio Eccleſiaſtico ipſo iure priuantur, &c. & ſic ſunt in ipſo iure depoſiti, & in effectu irregulares, nu.196. *quod procedit etiam in foro interiori, ſaltim quoad priuationem executionis officij, & inhabilitatem ſeu irregularitatem*, n.197.

Cum de exercentibus ſedomiæ crimen iſta conſtitutio loquatur, non habebit locum in eo, qui ſemel aut iterum illud perpetrauerit, ſed ſolum in eis, qui quaſi ex vſu continuato id exercent, & dici poſſunt exercitores eius, num.198. *licet contra teneant Salzedo & alij, ex alia conſtit. anteriori eiuſdem Pij V.* numero 199. *cui reſpondetur, quod licet pœna iſtius prima conſtitutionis comprehendat perpetrantes, pœna tamen ſecunda, quæ ſunt graues, comprehendunt tantum exercentes, ſicut etiam ſecunda non habet locum in laicis, vt prima, quæ reſponſio eſt melior alia adducta per Man. Rodriguez, & Ledeſmam, quod ſecunda declarat primam,* à numero 200. *nec comprehendit exercentes pollutionem extraordinariam ſeu extra vas, ſed ſolum exercentes copulam ſodomiticam.* n.203. *An comprehendat exercentes beſtialitatem,* à nu. 204. *reſoluitur negatiue contra Mand. Rodriguez, & Ledeſm. ſaltim quoad pœnas ipſo iure impoſitas:*

nam

nam licet bestialitas sit crimen grauissimum, & contra naturam, & grauius sodomia, non tamen est sodomia, sed distincta species, & in pœnalibus non fit extensio, etiam ex identitate, & maioritate rationis, & c. procedit tamen in cognoscente fœminam præpostere, n. 207.

166 TErtio principaliter † dubitatur de periurio, an periurus sit priuatus ipso iure, an sit priuandus beneficiis: & esse priuatum ipso iure, defendit Rebuff. *de pacificis possess. à nu.* 269. alias 223. *& in repet. rubrica de rescrip. n.* 1.

167 Communis tamen † opinio est non esse priuatum ipso iure, sed priuandum, quam tenent Innoc. *in ca. inter dilectos, de excessibus prælator.* Abb. & Felin. *in c. querelam, de iureiuran. & in c.* 2. *de reseri.* & ibi Decius & Ripa, idem Decius *in c. cum non ab homine, de iudic.* & ibi Alciat. Selua *de benefic.* 3. *p. quæst.* 2. *à numero* 7. *& de iurament. quæst. vltim.* Lambert. 1. *p.* 2. *lib. qu.* 9. *articul.* 15. Rebuff. sibi contrarius *dict. titu. de modis amittendi beneficia. numer.* 58. Corras. 3. *p. c. vltim. numer.* 11. *&* 12. Duaren. *lib.* 8 *c.* 6. 9. 3. Bernard. Diaz *in pract. crimin. c.* 92. & ibi Salzedo, Iulius Clarus, *lib.* 5. §. *periurium*, Mandos. *de signatura gratiæ, titu. de priuatio. versi. impetratur etiam*, Rot in Tullen. monast. S. Mansueti 16. Maij 1597. coram D. Penna, quæ habetur apud Farin. *consi.* 80. *num.* 69. Coua. *in c. quamuis pactum*, 1. *p.* §. 7. Maiolus *lib.* 5. *ca.* 33. D. Ioann. Vela *c.* 28. & Ioan. Gutierrez *c. quæst. lib.* 2. *c.* 5. *à numero* 95. & Suarez *de relig.* 2. *tom. tract.* 5. *lib.* 3 *c. vlt. numero* 6. *&* 17. 21. *&* 22. qui sunt videndi de hac materia, & Staphileus *de literis gratiæ ti. de variis modis* §. *quando quis veniat priuandus beneficio à*

168 *numero* 6. Qui *numero* 8. ait, † quod signatura non dat pro periurio priuationem beneficiorum, nisi sit periurium iudiciale, quod etiam ait Rebuff. s. *de pacificis numero* 268. alias 221. & refert Bernard. Diaz *d. c.* 92. *in fi.* & Mandos. s. & sequitur Maiolus *numer.* 7. Piasec. *in praxi Episc. p.* 2. *ca.* 4. *numero* 96. & Farin. *lib.* 5 *quæst.* 160. *à numero* 191. dicens, quòd clericus periurus in iur. iud. priuatur beneficiis, non ipso iure, sed per sententiam.

169 Et † in vna Gerunden. priuationis regressus de anno 1550. coram D. Achille fuit resolutum: *Periurum ob non seruatam fidem, qui secundum omnes est infamis. Felin.* in c. testimonium, de testib. *& ideo inhabilem ad beneficia, tamen non priuari beneficiis obtentis, nec amittere regressum, ex quo habet causam de præterito, & c. Vt per Achillem* decis. 201. *seu* 1. de iureiuran.

170 Quarto principaliter † dubitatur de falsariis literarum Apostolicarum, an sint priuati beneficiis: & respondendum est affirmatiue ex *c. ad falsariorum de crimine falsi*, ex quo tex. falsarij literarum Papæ, qui per se, vel per alios eas falsant, excommunicati sunt, cum suis fautoribus, & defensoribus, & beneficiis priuati ipso iure, &c. Abb. Anania, & alij *ibi*, Lamb. 1. *p.* 2. *lib. quæst.* 9. *artic.* 22. Rebuffus *dict. tit. de modis amittendi beneficia num.* 43. P. de Basio *c.* 21. 2. *p.* & alij.

171 Et in bulla Cœnæ Domini † excommunicantur falsarij literarum Apostolicarum, & supplicationum, vt *in casu* 5. seu 6. explicant Rebuffus in bulla Cœnæ Domini posita post *pract. benefic.* ibi Caiet. *in sum. verb. excommunicatio c.* 16. Nauarr. *in man. c.* 27. *à nu.* 62. Salzedo ad Bernar. Diaz *in pract. c.* 117. Candelabrum aureum *in explanat. bullæ cœnæ à num.* 46. Vgol. *in bulla Cœnæ* 2. *p. c.* 6. Toletus *in sum. li.* 1. *c.* 22. Sairus *de censuris lib.* 3. *c.* 10. & Suarez 5. *tom disp.* 21. *à nu.* 44.

Et generaliter de † falsariis huiusmodi vide Bernard. Diaz & Salzedo *dict. c.* 17. Bossium *in pract. tit. de falsis*, Iulium Clarum *lib.* 5. §. *falsum*, & Menoch. *de arbi. lib.* 2. *casu* 306. Didacum Perez ad Villad. *de irregularitate addi. vlt. versic. quæritur an falsificans literas*, & D. Ioann. Vela *de pœnis delict. c.* 10. Farin. *lib.* 5. *q.* 15. 172

Quinto dubitatur de sacrilegis, † an sint priuati seu priuandi beneficiis: & dicendum est cum Rebuff. *dict. ti. de modis amittendi beneficia numer.* 56. esse priuandos beneficiis per sententiam, nam est graue delictum, & depositione dignum *cap. si quis presb.* 50. *dist.* idem *de pacificis numero* 248. alias 203. Bernard. Diaz *in pract. capitul.* 87. *num.* 2. Sacrilegique † sunt infames *c. infames* 6. *quæst.* 1. & impediun- 174
tur promoueri *c. venerabilem, versi. nunquid enim*, & ibi gloss. *verb. sacrilegum. de elect.* Rebuff. *ibi*, & Corras. *dict. c. vlt. nu.* 25. Salz. ad Bernard. Diaz *dict. c.* 87. *addit.* 1. 173

Sacrilegi autem † insequentes, percutientes, aut capientes Cardinalem, sunt ipso iure priuati beneficiis, vt *in c. fœlicis, de pœnis in* 6. vbi aliæ etiam pœnę in eos ponuntur, Rebuff. s. *num.* 39. & Corras. *d. c. vlt. num.* 14. 175

Et similiter † etiam percutientes, aut capientes, seu bannientes Episcopum, sunt ipso iure beneficiis priuati, vt *in Clemen.* 1. *de pœnis*, & notat Rebuff. *ibi, nu.* 40. 176

Et † etiam procurantes capi viros ecclesiasticos, vt 177
suis renuntient beneficiis, aut ne citati vadat ad Curiam Romanam, *Clem.* 2. *de pœnis*. Corras. *d. n.* 14.

Quamuis alias † percutientes clericum, & sic sa- 178
crilegium committentes, non sunt priuati, imo nec regulariter priuandi beneficiis, sed incurrunt excommunicationē *can. si quis suadente diabolo* 17. *q.* 4.

De cuius † canonis excommunicatione vide Re- 179
buff. *in repet. eiusdem*, Nauar. *in man. c.* 27. *à numero* 67. Didac. Perez *in lib.* 1. *ti.* 3. *lib.* 1. *ordin.* Iulium Clarum *lib.* 5. *quæst.* 77. *à numero* 2. 2. Folletium *in pract. crim. can.* 2. *p. c.* 17. Salzed. *dict. ca* 87. 2. *addit.* Caietan. *verb. excommunicatio c.* 10 Syluest. *excommunicatio.* 6. *& absolutio.* 4. *&* 5. & Armillam *verb. excommunicatio excomm.* 1. Angles *in floribus Theolog. q. de excommunicatione art.* 5. Cosmam Philiarcum *de officio sacerd.* 1. *p. lib.* 3. *c.* 22. 23. *&* 33. Graffis *in decis. aureis casuum conscientiæ lib.* 2. *ca.* 49. *per totum*, summam Coronam 3. *p. tract. de excommunicatione nu.* 15. Ludou. Lop. *instruct. conscientiæ* 2. *tom.* 2. *c.* 20. (qui sequitur Nauarrum 8.) Man. Rodriguez *in sum.* 1. *to. c.* 80. Vegam *in summ.* 1. *p. c.* 85. *casu* 147. *ad* 150. Toletum *in summ. in editione Rom. lib.* 1. *c.* 31. *cum seq. ad* 34. Sairus *de censuris lib.* 3. *ca.* 26. 27. *&* 28. Suarez 5. *to. disp.* 22. *sect.* 1. *à numero* 4. Auilam *de censuris* 2. *par. capitul.* 5. *disput.* 3. Molina *de iusti. tract.* 3. *à disp.* 50. *vsque ad* 66. qui late agunt de materia dicti canonis.

Et de sacrilegis † generaliter vltra Panorm. & a- 180
lios *in c. conquestus. de foro compet.* vide Bernardum Diaz *d. c.* 87. & ibi Salzedum, Iulium Clarum *lib.* 5 §. *sacrilegium*, Follerium *d.* 2. *par. ca.* 17. Maiolum *de irregularitate, lib.* 3. *c.* 30. Meno. *de arbitrariis lib.* 2. *casu* 289. Grillandum *de pœnis omnifariā coitus q.* 1. D. Io. Vela *de pœnis delict. c.* 30. Syluest. & alios summistas *verb. sacrilegium*, & vide Suar. *d. disp.* 22. *sect.* 2. *à n.* 4. *& disp.* 47. *sect.* 4. *à n.* 5. *& de relig.* 1. *tom. tract.* 3.

lib.3.& fr.Raph.de la Torre *eodem tract.2. tom.q.6. disp.9.ibi c.30.*Decian.*tract.crim.lib.6.ex c.14.*Farin. *4.p.q.146.*

181 Sexto dubitatur † de concubinariis, an ſint priuati,ſeu priuandi beneficiis, & dicendum eſt non eſſe priuatos,nec priuandos,ſeu deponendos,ſed ſuſpẽſionis pœna puniendos,gloſſ.*in ca.Maximianus* 81. *diſtinct.verb.remoueantur,*Imola,*num.*11.Felinus 14. Decius 225.alias 36. Beroius *à num.*165. *in c.at ſi clerici,in princ.de iudic.*Corſetus *in ſingul. verb.fornicatio*, Selua *de benefic.3.par.quæſt.3.numer.7.*alias *à numero* 13. Lambert. *de iure patron.1. par.2.lib.qu.9. artic.20.*Iulius Clarus *lib.5. §. fornicatio,num.3.* Follerius *in pract.crimin.can.fol.221.numero* 6.Duennas *regul.101.in princ.*& Ioann.Gutierrez *can.qu.lib.2.c. 7.numero* 54. qui dicunt communem,& plures alios referunt.Quamuis Farinac.*4.p. qu.*138.*à n.*37.cum aliis dicat, clericum pro concubitu regulariter deponi debere.

182 Limitatur † tamen prædicta reſolutio, niſi fuerint moniti, & ad ſecundam, vel tertiam monitionem non deſtiterint, nam tunc ſunt priuandi beneficiis cap.ſicut, & cap. ſi autem de cohabitatione clericorum,vbi Dd.Staphil.*dict.ti.de variis modis vacationis. §. quando quis veniat priuandus beneficio num. 4 dict.num.*7 alias 16.Corraſ.*3.p.c.vlt. numero* 28. &

183 Mandoſ. *titul. de priuatio.verb.concubinariis:* Et † hodie debet precedere tertia monitio ex ſacro Concilio Tridentin. *ſeſſ.25. de reform c.*14. vbi præfigitur ordo, & modus procedendi, & puniendi concubinarios, Farin. *conſil.*80.*num.*13. *& 47.& dict qu.*138. *num.*81.

184 Vnde in vna † Tullen.monaſterij ſancti Manſueti 27.Ianu.1597. coram D.Penna fuit per Rotam reſolutum, *Quod clericus concubinarius, etiam publicus,non eſt ipſo iure beneficiis priuatus,nec venit priuandus, niſi quando poſt legitimas monitiones indurato animo in conbubinatu perſiſtit*, cap. ſicut cap.ſi autem de cohabitatione clericor. *Conc.Trid.* ſeſſ.25. cap.de ref.*Probus* ad pragm.ſanctionem tit.de concubinariis §.nec non,verb.priuet,*& ad effectum priuationis neceſſaria eſt plena, & concludens probatio illius,etiam ſi ciuiliter ageretur, nec ſufficit probatio de publica voce & fama, &c.* vt in deciſ. poſita per Farin.*d.conſi.*80.*à n.*51.& relata per Genuen. *in praxi c.*37.*in annot.à n.*6.*ad* 9.

185 Et de pœnis concubinariorum † videndi ſunt Abbas,Felin.Decius,& alij *in d.c.at ſi clerici*, Bermon. *de concubinariis*, Lambert.*d.art.*20. Rebuff.*in concord.titul.de publicis concubinariis*, Bernar. Diaz *in pract.capitul.*79. alias 72.& ibi Salzedo, Iulius Clarus *d.§.fornicatio*,Maiol.*de irregul.lib.*5.*c.*37. Anto. Gomez *in lib.*80.*Tauri à num.*18. *lib.*43.*ti.*6.*p.*1.& ibi Greg.Lopez,Azeued.*de exequen. mandatis 2.p.c.* 26.Auiles *in c.pratorum.c.*47. Didac.Perez *in leg.*21. *cum ſeq.tit.*3.*lib.*1.*ordin.l.*1. *cum ſeq.ti.*19.*lib.*8.*recop.* & ibi Azeuedo,Matienço *in l.*6.*ti.*8. *lib.*5.*recop.glo.* 2.Menoch.*de arbitrariis lib.2.caſu* 418.D.Ioan.Vela *de pœnis delict.c.*6.late Ioan.Gutier.*d.c.*7.Decian. *tractatu crim. lib.*6.*c.*21.Farin.*dict.* 4. *par. quæſt.*137. *&* 138.Abulen.*tract.de clericis concubinariis*,Angel. Sylueſt. Armilla, & alij *ſummiſtæ verb.concubinarius*,Man.Rodrig.*in ſumm.*1.*tom.c.*102. Vega 1.*part. ca.*56.*caſu* 3. & Petr.Ledeſma 2.*par.ſummæ tract.*27. *cap.*18.

186 Et vide ſacrum Concilium Tridentinum † *ſeſſio.* 24.*capitulo* 8.*& ſeſſion.vigeſima quinta, dict.c.*14.*de reformat.* ſuper quo ſacra Congregatio ſic cenſuit, *Hoc decretum* de concubinatu, & impudicitiæ ſordibus clericorum, non procedit in ſimplici incontinentia abſque *qualitate concubinatus.* Secunda *habet locum*, etiam ſi quis clericus modo cum vna, modo cum alia *comprehendatur.* Tertia *patroni poſſunt*, ſi ad eos ſpectat præſentatio alicuius beneficij per concubinarium detenti, vel alij laici parochiani pro ſuo intereſſe,quia ab iis percipiunt ſacramenta,eos accuſare, quinimo poteſt ordinarius procedere contra ipſos prout de iure, nõ expectata forma huius tex.& huius literæ, *Ex congregationis ſententia.* Quarta ibi, *Quod ſi à ſuperioribus moniti, ſpecialiter,non autẽ generaliter, puta per edictũ.* Quinta,*Monitiones*,ex eod.decreto faciendæ non tantum in viſitatione,ſed aliis quoq.temporibus, *Fieri poſſunt.* Sexta,*Tempus quod* inter vnam & aliam monitionem intercedere debet,arbitrio Epiſcopi *Relinquitur.*Septima,*Poterit Epiſcopus* contra eos procedere etiam incarcerando, quando timetur de fuga iuxta formam traditam *in c. ſexto abſque monitione.* Octaua Epiſcopo Salmantino, *Ordinarius poteſt ipſe ſolus*,ex decreto Concilij *ſeſſ.*25.*c. in crimine concubinatus* ad informationem ſummarie, & incarcerationem procedere,vbi de fuga timetur, idque abſq. forma & monitione illa, quæ præſcripta eſt decreto Concilij Trident.*ſeſſ* 25.*c.*14.*2. Iun.*1575. Nona,*Pœna de qua in verſi.quod ſi à ſuperioribus moniti*, non habet locum in clericis, qui primo delinquerint, etiam ſi edicta generalia ordinaria præceſſerunt, ſed incurritur vbi clericus ſecundo deliquit: in primo enim puniri debet aliis pœnis à ſacris canonibus vel ſtatutis eccleſiarum impoſitis,& demũ ſi monitus fuerit,& quidem ſpeciali monitione, & ſecundo delinquat, priuatus eſt tertia parte fructuum, non tamen diſtributionibus quotidianis, quas ratione canonicatus, vel dignitatis diuinis intereſſendo, percipit præter fructus *prebenda diſtincta.* Decima,*eadẽ pœna* cenſetur repetita *in verſic. ſin vero in delicto eodem*,ſi ſecundæ monitioni non parauerit, qui ſuſpendendus eſt ab adminiſtratione beneficiorum,& cum non poſſit intereſſe choro, amittit etiam diſtributiones *quotidianas.* Vndecima,*Epiſcopus poteſt procedere* per denuntiationem, inquiſitionem ex officio, vel quo alio ſibi *videbitur modo.* Duodecima, *Prædictam executionem,exemptio,aut appellatio ante,vel poſt diffinitiuam ſententiã ſuſpendere non poteſt.* Decimatertia.*In hoc c.qui ſunt ſubcollectores,vel commiſſarij ſpoliorum,non comprehenduntur ſub diſpoſitione ordinariorum,ſed Nuntij Apoſtolici iuxta eorum priuilegia, quemadmodum reſpondit S.D.N. Gregor.XIII.* Decimaquarta ibi,*Non ad Archidiaconos,Congreg.cenſuit hoc non intelligi in immemoriali.*Et vide declarationes adductas *1.p.c.5.n.*299 & 304.& Leonem *in theſ.for.Eccl.c.*35.*à n.*23.& Genuc. *in praxi c.*37.

187 Et aduertendum eſt Pius V. *in ſua conſtitutione* 5. in ordine bullarij monere omnes locorum ordinarios, & in virtute ſanctæ obedientiæ eis præcipere vt ſtatuta Tridentin. Concil. contra concubinarios tam clericos, quam laicos edita diſtincte faciant obſeruari, reddituri Deo, ac ſibi, ſi id omiſerint,rationem,& aduertit.Io.Gutier.*d.c.7.numer.68. & ſeq.*

188 Nihilominus † tamen ordinarij ea non obſeruant, nec obſeruari curant, nec puniunt Concubinarios iuxta formam,& diſpenſationem Concilij, ſed ſemper contra eos vtuntur pœnis pecuniariis etiam ſi bis, ter, quater, aut pluries deliquerint,

ita vt censum annuum à concubinariis extorquere elaborent quo soluto adhuc indurato animo peccatis sordescant, quia nullam reus pertimescit culpam, maxime concubinarius, & carnalis, quam redimere nummis existimat, vt recte inquit Segura de Avalos *in directorio iudicum ecclesiastici fori 2.p.c.* 10.*num.*1 vbi merito inuehit contra huiusmodi pœnas pecuniarias, maxime in d. lictis perseuerantiam, & actum successiuum habentibus, vt concubinatu, & similibus.

289 Et † certe huiusmodi pœnę pecuniariæ non solum non causant emendationem, & correctionem delinquentium, maxime concubinariorum, sed potius scandalum, & notam contra ipsos iudices, & Episcopos, maxime quia eos conducunt à rege, seu Commissario Bullæ Cruciatæ eas Regi applicantis in expeditionem belli: quod non esset faciendum, sed quod colligerentur Regi, aut locarentur aliis. Et cõtra istas pœnas pecuniarias vide quod dicit Ribadeneira *in Flore Sanct. 1. p. in vita S. Hugonis Episcopi* 17.*Nouemb. pag.* 553.

290 Aduertendum etiam est, quod illa † pœna priuationis fructuum, quæ ipso facto imponitur à Concilio *dict. c.*14. non videtur recepta in conscientia ante condemnationem, nunquam enim vidimus, audiuimus, aut intelleximus aliquem clericum concubinarium, cum sint multi, semel, & bis, & pluries moniti, eos restituere, & ideo tanquam non recepta nõ videtur obligare in conscientia, iuxta supradicta *c.* 5. *à n.*150. quamuis deberent iudices nihilominus eam exequi, &c.

291 Septimo dubitatur † de sodomitis, an sint priuati beneficiis ipso iure, an priuandi? in quo Rebuffus *in praxi tit. de modis amittendi beneficia num.*38 tenet quod ipso iure perdit beneficium is, qui crimen sodomiticum commisit, grauissimum enim est crimen, &c.

292 Sed id non est † expressum, nec probatur in iure, sed quod sunt priuandi, & deponendi, *ca. clerici, de excess. prælator.* & notant Staphil. *ti. de variis modis vacationis, §. quando quis veniat priuandus beneficio numero* 4. Mandol. *de signatura gratiæ ti. de priuatio. versi. fortius procedere*, Bernar. Diaz *in praxi c.*86. alias 80. vbi Salzedo, Bermon. *de publicis cõcubin. c. de peccato Sodomiæ.* Duennas *regul* 101. *in fi.* Menoch. *de arbitr. casu* 286. Grillandus *q.*2. & 8. Farina. 4. *p. qu.*148. *num.*25. & Açor 2. *p. lib.* 7. *c.*18. *quæst. vltima &* 3. *p. libr.* 3. *capit.*19. & D. Ioann. Vela *cap.*
193 33. Qui † & Iulius Clarus *§. sodomia*, Anton. Gom. *in l.*80. *Tauri à n.*32. Azeuedo *in l.*1. *tit.*21. *lib.*8. *recopil.* & alij per eos relati videndi sunt de hoc crimine, & eius pœnis.

294 Nec etiam est † expressum in iure, quod sint ipso iure suspensi, aut irregulares, quamuis eos esse irregulares dicant Specul. *de dispensat. §. iuxta numero* 19. & Maiolus *lib.*5 *cap.*43. & esse suspensos, & celebrando irregulares Dd. communiter, quos sequuntur Lambert. 1. *par.* 2. *lib. quæst.* 9. *artic.*18. Couarru. *in Clem. si furiosus* 1. *par. §.*1. *num.*6. Iulius Clarus *num.* 5. Salzedo, Azenedo *num.*20. D. Ioan. Vela, Farin. *nu.* 27. & alij *ibi.*

295 Contra quos † tenent Aret. *in c. cum non ab homine. de iudic. num.* 90. Nauarr. *in man. c.*27. *num.*249. Vgol. *de irregul. c.*43. *§.*2. *num.*4. Candelabrum aureum *de suspens. num.*172. Graffius *lib.*2. *c.*90. *numero* 2. Enriquez *in Summ. lib.*13. *c.*36. *& lib.*14. *c.*5. *§.*1. in tex. & gloss. Ludouic. Lopez 2 *tom, c.*23. Manuel Rodrig. *in Summ.* 1. *tom. c.*208. *num.*1. Valentia 4 *tom. disp.*7. *qu.*19. *punct.*3. *quinta specie irregularitatis*, Toletus *lib.*1. *c.*74. *num.*3. Pet. Ledesma 2. *p. Summæ tract.*4. 27. *ca.*15. *circa* 3. *concluf.* Auila *de censuris* 3. *p. disp.*5. *dub.*3. & 7. *p. disp.*4. *dub.*7. & Prosper de Augustino *in addi.* ad summam bullarij Quarantæ *verb. sodomia*, 1. *limit.* & Farinac. *dicto capitulo* 19. *quæstion. vltima.*

Hodie vero † ex *const.*70. Pij V. in bullario o- 196
mnes clerici tam dirum nefis exercentes omni priuilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio ecclesiastico præsentis canonis authoritate priuantur, ita quod per iudicem ecclesiasticum degradati potestati statim seculari tradantur, &c. & sic ipso iure priuantur beneficiis, officiique executione, & sunt ipso iure depositi, & in effectu irregulares, Nauarr. *dict. cap.*27. *numero* 249. & alij infra relati.

Quod habet locum, † & procedit etiam in foro 197
interiore & in occulto, saltim quoad priuationem executionis officij, & inhabilitatem, seu in effectu irregularitatem, Nauarr. ibi iuxta dictum supra *numero nono.* quicquid dicant Graffius *à num.* 4. Enriquez, Manuel Rodriguez *num. secundo.* Vgolin. Toletus, Pet. Ledesma *circa* 4. *concluf. vltim. difficul.* Auila *dict. dub.*7. Prosper de Augustino 5. *limi. vbi* s. & Suarez 5. *tom disp.*31. *sect.*4. *num.*22. Quorum sententia solum posset procedere in priuatione beneficiorum obtentorum iuxta supradicta à *numer.* 7. an autem ea constitutio in foro conscientiæ vsu recepta sit, an non, vt ait Vgol. & inclinant Enriquez, Auila, Prosper de Augustino supra & Açor 2. *p lib.*7. *ca.* 18 *in fin.* res facti est, seu quæstio de facto, ad quam respondere non est iurisconsulti, vt inquit Nauarr. *supra.*

Sed cum de exercentibus † sodomiæ crimen ista 198
constitutio loquatur, non habebit locum in eo, qui semel aut iterum illud perpetrauerit, sed solum in eis qui quasi ex vsu continuato id exercent, & qui sic labuntur in tale crimen, vt arbitrio boni viri dici possint exercitores eius, *argum. l. sciendum. §. illud ff. de ædilitio edict.* & quæ tradunt Cassan. *in consuetu. Burgundiæ rubr.*4. § 1 *fol.*131. *B.* Straccha *de mercatura par.*1. *à numero* 6. & Salzedo *in praxi c.*55. *versic. & vt huius*, ita Nauarr. *supra* dicens, ita sibi respondisse Gregor. XIII. Matthæum Contarellum eius datarium, sequuntur Cosmas Philiarcus *de officio sacerdotis* 1. *p. lib.*4. *ca.*15. Candelabrum aureum *supra*, & Graffius *à numero* 3. Enriquez *dict. ca.*36. *in gloss. litera N. & dict. ca* 5. *gloss. litera F.* Ludouic. Lopez *dict. c.*23. Man. Rodriguez s. *num.*2. *& quæst. regul.*1. *tom. quæst.*30. *articul.*19. Vgol. s. Marcus Anton. Genuen. *in praxi Archiepiscopali Curiæ Neapolitanæ ca.*80. *numero* 1. Sairus *de censuris lib.*7. *c. duodecimo, num.*23. Auila *dict. dub.*7. Suarez *dict. sect.*4. *à numero* 20. Prosper de Augustino s. 4. *limit.* & Açor *dict. ca.* 18. *quæst. vltima, circa fi. & dict.*3. *par. lib.*3. *c.*19. *quæst.* 2. Leo *in thes. for. Eccles. c.*35. *numero* 29. & 30. Piasec. *in praxi Episc. par.*2. *capitul.*4. *numero* 94. & videtur Mar. del Rio *de magia libro* 5. *sect.*16. *versi.*2. *loco pagin.*408.

Licet contrarium, † nempe dictam constitutio- 199
nem habere locum in clerico, qui vnicum crimen tantum sodomiæ commisit, teneant Salzedo *dict. ca.* 86. *addit.*2. (quem sequuntur D. Ioan. Vela, & Azeuedo *numero* 22. *& 23. vbi* s. & Zauallos *quæst.*228. *numero* 4.) ex alia constitutione anteriori, cuius illa meminit eiusdem Pij V. quinta in ordine, vbi statuit, quod si clericus crimen nefandum contra na-

turam perpetrauerit, degradatus curiæ ſeculari puniendus tradatur,& non verb. *Exercuerit, ſed perpetrauerit* vtitur, quod non expoſcit criminis reiterationem,&c.

200 Sed † bene reſpondet Man.Rodriguez *d.artic.19.* quod licet pœna iſtius primæ conſtitutionis(de qua loquuntur D.Ioann.Vela,& Azeuedo) comprehendat perpetrantes pœnæ tamen ſecundæ, quæ ſunt grauiores, comprehendunt tantum exercentes. Et huc tendit quod Farin. ſupra *numero* 30.loquens de clerici ſodomitæ traditione curiæ ſeculari ait, quòd à ſententia in foro contentioſo non crederet in iudicando recedendum, ex §. *item Lex Iulia,inſtit.de publ.iudic.*vbi gladio puniuntur illi qui cum maſculis nefandam libidinem exercere audent: & tamen pœnam hanc à iudicibus imponi etiam pro vnica vice,& omnes Doctores communiter tenent, & etiam praxis paſſim recipit, &c. quamuis in foro conſcientiæ contrarium defendere conetur add. Quar. ſ.*d.q.limit.*

201 Et iſta reſponſio eſt melior † illa, quam ponit idē Manuel Rodriguez *in ſum.dict.c.*208.*num.*2.& cum eo Pet. Ledeſma dicens ambas ſententias probabiles ſupra 4.*concluſ.1.difficultate.* quod ſecunda conſtitutio ponens dictum verbum *Exercentes*, declarat primam ſolum ponentem verbum *perpetrauerit.*

202 Sicut etiam iſta ſecunda † conſtitutio non habet locum in laicis, vt habet prima, ſed ſolum in clericis,de quibus tantum agit Nauarr. Graffiis *numero* 11.Vgol. Toletus,Açor *dict.c.*19.*quæſt.prima*, & alij *ſupra.*

203 Nec comprehendit iſta † conſtitutio exercentes pollutionem extraordinariam,ſeu extra vas, ſed ſolum exercentes copulam ſodomiticam, vt per Nauarr.ſ.quem cæteri relati ſequuntur.

204 Sed eſt difficultas, † an comprehendat exercentes vitium beſtialitatis, & comprehendere tenent Man.Rodriguez *dict.c.*208.*numero* 2.Petr. Ledeſma ſupra *circa* 4.*conclu.*2.*diffic.* & Proſper de Auguſtino 2.*amplia.* & nouiſſime Farinac.*ſupra numero* 47. quia beſtialitas, etiam eſt peccatum contra naturam, & grauius ſodomia, & lex pœnalis extenditur de vno caſu ad alium grauiorem, in quo eſt eadem ratio,glo. *in capitul.1.de temporibus ordin.in 6.verb. Italia.*

205 Contrarium tamen † mihi videtur verius, nempe, quod iſta conſtitutio non comprehendat exercentes beſtialitatem, ſaltim quoad pœnas ipſo iure impoſitas: nam licet ſit crimen grauiſſimum & contra naturam, & grauius ſodomia,non tamen eſt ſodomia,ſed ſpecies diſtincta à Sodomia, D.Thom.2. *quæſt.*154.*artic.*11.& ibi Caiet.D.Ant.2.*par.ti.*5.*ca.*4. Sylueſt.*verb.luxuria.*§.1.Lud.Lopez 1.*tom.c.*73. Pet. Ledeſma ſupra 2.*concluſ.*1.*diſſic.* Açor 3.*par.lib.*3.*c.* 17.& alij.

206 Et in † pœnalibus non fit extenſio,etiam ex identitate,ſeu maioritate rationis,ex *regu.odia in 6.& c. pœna,de pœnitentia diſtin.*1.vbi Nauar.*à nu.*1. reprobans illam gloſſ.*verb.Italia*, Domin.*nu.*9 & Franc. 5.*in d.c.*1.*de temporib. ordi. in* 6.Iaſon *in l.cum quidam,ff. de liberis & poſth.à nu.*9. Decius *in l. ſi quis, id quod.num.*47.*ff.de iuriſdi.omnium iudic.& in l. factum cuique* §.*in pœnalibus*, *de reg.iuris*, Aymon *de antiquitate temporis* 4.*p.ſect. videamus modo nu.* 24. Euerardus *loco à ratione legis larga à numer.*63. Duennas *regul.*287. Caſtro *de poteſtate legis pœnalis lib.*1.*cap.*7 *docu.*3.Auila *de cenſuris* 7.*p.diſp.*7.*dub.*5. cum aliis, præſertim cum pœna ipſo iure imponitur,Tiraquel *in l.ſi vnquam.verb.reuertatur a num.* 248.ſeu 303 & Villaguta *de extenſio.titul. de extentione legum pœnalium reſpectu meræ pœnæ*, Salas *de legibus,diſp.*21.*ſect.quinta numero vndecimo.* dicens cum Rebello *de oblig.iuſt.& rel.lib.*1.*quæſt.*7,*ſect.*4. quòd lex pœnalis non extenditur de caſu ad caſum ex identitate vel maioritate rationis, maximè ſi pœna executionem ſecum afferat, & Suarez *eod.tract. lib.*6.*c.*3.*à num.*5.*& c.*4.*num.*2. Sanch.*lib.*2.*c.*24.*nu.* 5.*&* 37. maxime, quia in beſtialitate ceſſat illa frequentia (raro enim iſtud crimen committitur) qua videtur motus Pius V. ad ſodomiæ crimen comprimendum, vt ex ipſa conſtitutione colligitur, & ita plane tenet Bannes *de iuſtitia & iure* 2.2.*quæſt.*64. *articul.*8. *circa princ.* qui ait, quod ſi ſit impoſita irregularitas contra ſodomitas, non ſequitur, quod committentes peccatum beſtialitatis incurrant illā.

Recte tamen † ait Proſper de Auguſtino ſupra 207
*in princi.*dictam conſtitutionem procedere non ſolum in clerico ſodomita maſculorum concubitore, ſed & in eo qui fœminam præpoſtera venere cognouerit: cum in hoc caſu ſodomia proprie committatur,vt per citatos ſupra *num.*162.*&* 193.& alios, & præcipuè per Iul.Clar.*dict.*8 *num.*3.qui de communi teſtatur,Menoc.*dict.caſu* 286. *num.*5. *& in addit.ad eundem caſum num.*40. & Couarr. *in* 4. 2.*p. capitul.*7.§.7.*numero* 7.& Sair.*de cenſur.lib.*7.*capit.* 12.*num.*21.licet contra teneat Açor *dict.*3. *part. lib.*3. *capitul.*19.*quæſt.*3. dicens,in dicta conſtitutione non comprehendi clericū committentem copulam contra naturam cum fœmina extra vas debitum & ordinarium, quia licet extra vas ſit contra naturam, non eſt tamen peccatum Sodomiticum, quia Sodomia eſt concubitus, in quo non ſeruatur debitus ſexus, vt dixit *in capitul.*18.*in principio ex S.Thom.d.* 2.2.*quæſt.*154.*art.*11.& ibi Card.*ad* 4.*dubium*, & Sylueſt.*verb.luxuria,quæſt.*1.*circa finem.* Sed verius videtur,etiam concubitum cum fœmina extra vas debitum eſſe & dici peccatum ſodomiticum,licet ſpecie differat à concubitu in quo non ſeruatur debitus ſexus: & ſic ſodomia erit ſpecies ſubalterna, vterque enim concubitus videtur fuiſſe illorum de Sodoma,& filiorum diffidentiæ, vnde crimen nomen accepit, de quo loquitur dicta conſtitutio Et nouiſſime ſequitur Farin.ſ.*n.*35.*&* 36.

§. 3.

De violento beneficij poſſeſſore, & intruſo.

SVMMARIA.

An ob violentam beneficij apprehenſionem ſeu occupationem,quis priuetur beneficio, Corraſius dicit, quod ſic ex capitul. eum qui, de præbend. in 6. numero 208. *quem text. explicant relati*, numero 209. *& quando dicatur violentus poſſeſſor remiſſiue*, numero 210. *ſed id intelligitur reſpectu iuris,quod in beneficio violenter occupato, vel ad illud taliter occupanti competebat*, nu.211. *& non eſſet priuatus ipſo iure qui poſſeſſionem apprehenderet, niſi violentiam adhiberet illi qui iam eſt in poſſeſſione, quamuis capiens propria authoritate poſſeſſionem beneficij ab alio occupatam, debeat puniri, etiam ſi violentiam non adhibeat, nec*

lucraretur

lucraretur fructus, nec esset manutenendus secundum Rebuff. n.212.

de manutentione intelligitur, nisi possessor habeat se pro spoliato: nam etiam spoliatori, & detentori conceditur mandatum de manuten. etiam contra spoliatum, &c. n.213.

Quod non esset privatus iure, qui apprehẽderet possessionem, nisi violentiam adhiberet possessori, intelligitur de habente ius in re, secus in habente ius ad rem, n.214. *nam is privatur eo iure intrudendo, & ingerendo se administrationi beneficij, etiam si vacet, & nemo illud detineat, ex* cap. auaritiæ, de elect. in 9. *quod procedit in quibuslibet beneficiis, & inpræsentatis, seu nominatis,* n.215. & seq. *nec excusatur ab illa pœna etiam si sit institutus, si institutio sit nulla ex defectu iurisdictionis, vel alias, vt quia fuit facta non propositis edictis,* nu.217. & seq. *nisi excusaret error facti, aut iusta credulitas, vel sententia superioris declarantis non esse necessaria edicta,* n.219. & 220. *& adducitur resolutio Rotæ,* n. 221. *Non habet locum pœna* d. c. auaritiæ, *in capiente possessionem nisi se ingerat administrationi, aut fructus percipiat,* n.222.

Videtur quod capiens possessionem, etiam si non se ingerat administrationi, nec fructus percipiat, ac etiam si violentiam non habeat, sit privatus iure ad rem: quia eam capiens ante collationem, & ius in re, est intrusus, cum eam capiat sine titulo n. 223. *& intrusus non solum cadit à iure, si quod habeat ad beneficium, sed etiam fit inhabilis ad illud,* n. 224. *intrususque tenetur in gratia illius facere mentionem de sua intrusione, alias gratia est surreptitia, & nulla,* n.225. & seq. *vbi adducitur resolutio Rotæ. Et etiam de fructibus si quos percipit, tenetur mentionem facere, nam fructus indebite percipiens inhabilis fit, & rehabilitatione indiget.* nu.227. *quod tamen non habet locum in distributionibus, quando alias habet fructus præbenda, alioquin idem esset in eis saltim ingressa,* n.228. *& gratia non facta mentione de fructibus male perceptis non suffragatur,* n. 229. *iuxta quod erit accipiendum quod tradit Nau. & Enriquez citati* n.230.

Ad ista dicitur, verum esse de intrusione faciendam esse mentionem, etiamsi intrusus non administrauerit, nec fructus perceperit, & si fructus perceperit, etiam de illis faciendam esse mentionem n.231. *nisi fructus debeantur tertio,* nu.232. *vel nisi quando adest lis, ex qua timere potest restitutionem fructuũ* n.233. *vbi adducitur resolutio Rotæ, nullibi tamen recte probari, quod intrusus, aut percipiens fructus indebite, sit inhabilis ad beneficium illud, nisi in casu capit. quisquis de electione,* n.234. *& quamuis de stylo Curiæ videtur intrusum, quamdiu est intrusus, & qui percipit fructus indebite, quamdiu illos habet, esse inhabiles ad illud beneficium, nam de stylo datur illis rehabilitatio, tanquam inhabilib. cum compositione tertiæ partis fructuum perceptorum, tamen id non procedere in eo, qui habens ius ad rem intrusit se in beneficio per solam possessionem absque eo quod se ingesserit administrationi, vel fructus perceperit, &c.* n.235. & 236.

Secundum Mandos. stante in supplicatione clausula, necnon causæ annullatiuæ & infectiuæ etiam proprij tituli ac possessionis exprimi possint, & c non obstitisse præcedens occupatio, & intrusio, nec etiam mala fructuum perceptio, etiam si de illis non esset alias facta mentio, & c. nu.237. *qui bene ait non obstare tunc intrusionem, male tamen non obstare malam fructuum perceptionem,* nu.238. & 239.

Dictus stylus non videtur procedere in impetrante non habente alias bonum titulum, ad cuius vtilitatem, & instantiam fuit capta possessio nomine Cameræ, antequam ei cessa sit, nu. 240. *nec etiam in eo qui se intrusit in aliquo beneficio tanquam vnito accessorie alteri, & sic non vt titulo, si postea impetraret in titulum, quamuis procederet si de nouo impetraret vnionem,* n.24.

Non procedit etiam in bona fidei possessore, vt in decis. Rotæ posita, n.242. *& licet alias contra eam tentum est possidentem beneficium reseruatum ex prouisione ordinary, etiam cum bona fide, non facere fructus suos, etiam si reseruatio non sit clausa in corpore iuris, nec de certo beneficio, adhuc tamen potest in eo procedere ad effectum, vt in impetratione nouæ gratiæ non teneatur facere mentionem de fructibus perceptis, nec se super illis componere, &c.* num. 243.

Hoc quod dicitur de bona fidei possessore videtur posse procedere, etiam si tempore impetrationis nouæ gratiæ dubitet, seu habeat iam notitiam de suo malo titulo, si statim confugit ad remedium & ad Papam pro noua gratia, nec fuit in mora, etiam si interim permaneat in possessione, &c.

OCtauo & vltimo † dubitatur, an ob violentam beneficij apprehensionem, seu occupationem, quis priuetur beneficio: & quidem Corras. *de benef. 3. p. cap. vlt. numero* 14. inter alia dicit, quod etiam violenta beneficij apprehensio ipso facto priuat beneficiis, ex *cap. eum qui. de præbend. in* 6. Quem † text. præter ordinarios ibi, & alios explicant Ripa *in cap. sape de restitut. spol. numer. 68. add.* capellæ Tolosanæ *decis.* 444. Rebuff. *de pacificis possessor. ex num.* 186. alias 131. & Pontanus *de spolio lib. 1. cap. 9. à num.* 91. Et quando † dicatur violentus possessor, vide Lapum *alleg.* 127. & ibi Mandos. Francum *in d. c. eum qui, § insuper, numer.* 3. & ibi Probum ad Monach. Rebuf. *supra*, Couar. *lib. 3. variarum c. 16. num.* 7. quem sequitur Molina *de iustitia tom. 1. tract. 2. disp.* 16. Sed istud intellige † respectu iuris, quod in beneficio violenter occupato, vel ad illud taliter occupanti competebat, vt patet *in d. c. eum qui, versi. insuper*, vbi Dd. & notat Lapus *supra num.* 4. Cosmas *in pragmatica sanct. tit. de pacificis possessor. verb. violentus*, & Rebuff. *supra & in praxi, tit. de modis amittendi benef. nu.* 28. *& tit. de missione in possessionem, nu.* 3. *&* 4. † vbi ait, quod non esset priuatus iure qui possessionem apprehenderet, nisi violentiam adhiberet illi, qui iam est in possessione, quamuis capiens propria authoritate possessionem beneficij ab alio occupatam, debeat puniri, etiam si non adhibeat violentiam, nec lucraretur fructus, nec esset in illa possessione manutenendus, quia est vitiosa, &c. vt etiam inquit *n.* 37. & sequitur Rota *decis. 21. n. 3 & 6. par. 2. diuers.* 208 209 210 211 212

Quod † tamen de manutentione intellige, nisi possessor habeat se pro spoliato, nam etiam spoliatori, & detentori conceditur mandatum de manutenendo, etiam contra spoliatum, donec constiterit eum iniustum esse possessorem, quia sine causæ cognitione possessione priuari non debet, *c. in literis. de restit. spoliat. c. licet Episcopus de præb. in* 6. & notat Bar. *in l. 2. n. 2 C. si propter publicas pensitationes cũ aliis* adductis à Rom. *cons.* 158. *n.* 1. Decius 199. *n.* 9. & Cephalus 26. *à n.* 9. Paleot. *dec.* 87. *in manuscript.* quę est 3. *pars diuers. lib.* 3. 482. & Rota *decis.* 50. *n.* 29. *par.* 213

2.& fuit resolutum coram Dom.Oriolen. in Romana vineæ 23.Iunij 1581.quæ est 1.*pars decis.*641. *nu.*8. & in Abulen. Capellaniæ 27. Aprilis 1594. coram illustrissimo Mantica.

214 Præterea id † quod ait Rebuff. quod non esset priuatus iure, qui apprehenderet possessionem, nisi violentiam adhiberet possessori, intellige de habente ius in re beneficij contra Pontanum, supra *nu.* 93. *& seq.*secus in habente ius ad rem.

215 Nam is † priuatur eo iure intrudendo, & ingerendo se administrationi beneficij, etiamsi vacet, & nemo illud detineat,ex *ca.auaritiæ.de elect in 6.*

216 Quod † procedit in quibuslibet beneficiis, & in præsentatis seu nominatis Lapus *allegat.8.sub num.* 4.& ibi Mandos.*sup.liter.Y.*Francus *ibi sup.nu.*2. Rochus *de iure patron.verb honorificum.quæst.*39.*numero* 7. Rebuff.*in praxi 2.part.signaturæ, verb.nec non iuris patronatus à num.*54.*& reg.*29. *Cancell.versic. secundo etiam,ad fin.*& tenet Rota, Crescen.*decis.*6. *de iure patr.* Cota *dec.*127. in vna Eugubina canonicatus de anno 1561.Mandos.*de signatura gratiæ, tit. de priuat.versic.dubitabatur,*& Hier.Gabr.*consi.*199. *lib.*1. Prosper de Augustino *in additio. ad summam bullarij Quarantæ versic. beneficiorum possessio liter. D. & in append.ad eum locum pag.* 516. licet contra teneat Lessius *de iustit.& iur. lib.*2. *c.*34. *num.*15. ex Rebuff.*sup.a d.reg.*29.& Rocho *supra*,qui id non dicunt,sed potius contrarium, ad quod eos citaui, & fuit resolutum in vna Iuuenacen. beneficij 15. Decemb.1593. coram D Mantica.

217 In † qua etiam fuit resolutum, *Non excusari ab illa pœna, etiam si sit institutus, si tamen institutio sit nulla ex defectu iurisdictionis, & sic intelligit Millis* in reper.verb.pœna decretalis auaritiæ, *Hieron. Gabriel.*supra:*nec iuris ignorantia, nisi probabilis,& iuris dubij: nam alias iuris ignorantia non excusat in*
218 *compendijs.& c.*ita in d.decis. Et idem † dicit Hier. Gabr.ibi,etiam si non sit nulla ex defectu iurisdictionis,sed alias, vt quia institutio fuit facta non propositis edictis,contra Millis *supra cum gloss. in c.fin.de elect.in 6.verb.inanes,*& ibi Ioan.And.Domin.*nu.*18. & Fran.*num.*8 Rota in vna Viterbien capellaniæ 12. Iun.1606.coram D.Mançanedo.vbi quod præsentatus, qui ab ordinario fuit institutus sine causæ cognitione,nec seruato ordine c.fin.*de electa in 6.* ex possessione nomine illius institutionis capta, & fructuum perceptione, dicitur incurrisse in pœnas d. c. *auaritiæ de elect.in 6* ad tradita per Lamb.*de iure patron.lib.*2.*par.*2.*q.*6.*art.*12.*num.*6.

219 Quod intellige nisi excusaret † error facti, quia credidit edicta proposita, glo.ibi & Dd. aut alias iuste credere potuit seruatam esse debitam formam, vt in illa Casalen. parochialis 9.Nouemb.1597. supra relata 9.*part.ca.*2.*n.*95. quæ est decis.546. nouis. Farin. & in eadem 30. Maij 1586. coram Robusterio, vt in decis.652 & in Bracaren. parochialis infra relata numero 252.

220 Et nisi excusaret sententia † superioris declarantis non esse necessaria edicta,vt per Puteum *dec.*484.
221 *lib.* 2. Et † facit decis. facta in causa Calagurritana abbatissatus coram D. Peregrino, vbi tentum fuit, *Quod electus administrans in vim confirmationis nullæ defectu iurisdictionis, vel nouæ prouisionis non gratiosæ, aut surreptitiæ, efficitur inhabilis non obstante dicto Millis* in verb. pœna decretalis, *vt per Pap.*in addit.*ad Rotam* decis.6.de elect.in nouis.n.5.

222 Non tamen habet † locum pœna *d. cap. auaritiæ,* in capiente possessionem, nisi se ingerat administrationi, aut fructus percipiat: loquitur enim de ingerente se administrationi: ita Puteus *decisio.* 45.*libro tertio,*& Cota *decisio.*129. in d. Eugubina canonicatus,& fuit resolutum in d.Iuuenacen,beneficij. Nec etiam habet locum in prouisionibus Apostolicis in quibus non proceditur per viam confirmationis, nec est seruanda forma c.fin.*de elect.in 6.* Lamb.*lib.* 2.*part.*2.*quæstione 6.artic.*3. licet prouisus se ingesserit administrationi pendente appellatione ab eius prouisione facta per executorem.Ita in Bracaren.parochialis de Moreira 13. Iun.1605. coram Dom. Ortembergo,vbi etiam quòd cap.*auaritiæ* requirit dolum, vt patet ex illis verbis, *temeritate & fraudibus:* & ideo institutio etiam nulla ex errore facti excusat ab illius pœna, gloss.in d.cap.fin. verb.inanes in fine,& ibi Franc.*num.*8. Millis *verb.pœn. decret. auaritiæ,&c.*

223 Sed videtur quod capiens † possessionem etiamsi non se ingerat administrationi, nec fructus percipiat,ac etiamsi violentiam non adhibeat, sit priuatus iure ad rem sibi ad beneficium competenti, ex eo quod accipiens possessionem beneficij ante collationem,& ius in re,est intrusus, cum eam capiat sine titulo,*c.cum iam dudum. de præben.* vbi Dd. Rebuffus *in praxi in declaratione nouæ prouisionis verb.officiali Episcopi num.* 7. *& titul. de missione in possessionem n.*8.Ioan.Gutierrez *consil.*10.*n.*12.

224 Et intrusus non solum † cadit à iure, si quod habet ad beneficium, sed etiam efficitur inhabilis ad illud,vt ex *dict.ca.cum iamdudum, & cap.per inquisitionem.de elect.*docet Cosmas *d.tit.de pacificis possess. ad fin. verb.violentus,* & ait quod solus Papa potest cum eo dispensare, quod idem tenet Nauarr. *in cap.si quando.de rescript.excep.*18. *numero sexto,& in man.ca.*27.*numero* 194.*versic.ad quæsitum,& consilio* 12. *de rescript. numero* 13. *&* 14. qui tamen isto *numero* 14. ait non fieri inhabilem qui possessionem beneficij cum titulo quæsitum continuat post titulum ipso iure perditum, Ludou.Lopez *instruct. conscient.*2.*tom.*2.*part. cap.*22. Açor 2.*part.lib.* 6.*cap.*4. *quæst.*27.& Rebuff.*d.tit.de remissione in possessionem, numero* 8.vbi ait quod siquis acciperet possessionem ante collationem, esset intrusus, & postea collatio illi facta non valeret, sequitur Ioannes Gutierrez *supra.*

225 Intrususque in beneficio † tenetur in impetratione, & gratia illius facere mentionem de sua intrusione,alias gratia est surreptitia & nulla, Abbas *in d. ca.cum iam dudum, numero* 3. *& in cap.præterea,de iure patron. numero* 2. Millis *verb.gratiam beneficij impetrans.*Hier.Paul.*in pract.Cancell.§.notabilia super vacantibus non reseruatis versic. gratiam beneficij impetrans,*Felin.*in ca.postulasti de rescrip.ad fin.* Ripa *inter cæteras numero* 22.*& in cap.ad aures,numer.* 41.*de rescript.* Selua *de benef.c.*3 *part.q* 11.5.*qualis.*Villad.*de legato qu.*14.1.*p.nu.*118. Rebuff. *d.verb. officiali Episcopali nu.*7. *& in concord.in forma mandati Apostolici verb.pro expressis,versicul.quarto intrusio & seq.& in repet.c.nulla* 2.*de concess. præben.*31. *qualitate,decisio.*Capel.Tolos.484. & ibi Aufrer. Ægid.*decis.*497.seu 498. Cass.6.*de præbend.* Æneas de Falcon.*de reseruatio.*4.*quæst.effectu* 35.Mandos.*de signatura tit.de prouisio.ad fin. & cons.*4.*n.*19.Menoc. *de arbitrarijs lib.*2.*casu* 201.*n.*129. Nauarr.*supra dict. num.*194.*& cons.*2.*de state & qualit.nu.*2. Fla.Paris. *de signat.benef.lib.*10 *q.*2.*num.*38. Lud.Lop. & Açor *supra.*Man.Rodrig.*in sum.*1.*tom.c* 29 *num.*6. & Vega *in summ.*1.*p.c.*36.*casu* 36.& alij,licet Lessius *libro*

2 *cap.*

2.*cap.*34. *num.* 16. dicat intrusum non effici inhabilem ad idem beneficium iterum impetrandum, quia iure non eximitur, nisi quod amittat ius prioris electionis, citans Felin. *in d. cap. postulasti. in fin.* qui id non dicit.

226 Et ideo † in vna Tirason. capellaniæ 18. Decemb. 1559. coram Domin. Oradino fuit resolutum per maiorem partem, *Subrogationem in ius defuncti, non suffragari propter intrusionem, quia cum ceperit possessionem instrumentalem pendente lite, & hinc ad paucos dies fuerit subrogatus, præsumitur continuatio, &c.*

227 Et etiam de fructibus, si quos percepit, tenetur mentionem facere, nam fructus indebite percipiens inhabilis efficitur, & rehabilitatione indiget, Mill. & Hier. Paulus *supra*, Felin. *in c. in nostra. de rescript. coroll.* 2. Selua *supra.* & Villad. Rebuff. *supra*, & 3. *p. signatura, verb. necnon iuris patronatus. nu.* 56. & 57. & *tit. de dispensat. cum regular. num.* 66. & 67. Cassad. *d. dec.* 6. *de præbend.* Put. *dec.* 26. *lib.* 1. Rota *dec. cis.* 1922. *lib.* 3. *p.* 3. *diuers.* Mandos. *de signatura tit. de absolutione à mala fructuum perceptione*, vbi late de hoc, & *d. consi.* 4. *n.* 19. & Nau. *d. consi.* 2. *num.* 2. & Leo *in thes. for. Eccles. cap.* 332 *à num.* 35. (qui tamen male ait, fructus indebite percipientem incurrere pœnam inhabilitatis ad quæcunque beneficia obtinenda & irregularitatem, cum Abb. *in d. cap. iamdudum n.* 3. qui id non dicit, & Rebuff. *d. tit. de dispens. cum reg. n.* 66. qui de beneficiis, quorum fructus indebite percepit, loquitur, vt apparet *d. n.* 67.) & post hæc Gonçalez §. 7. *proœm. à n.* 171.

228 Quod † tamen non habere locum in distributionibus, quæ inter fructus non computantur & aiunt Cassad. & Gonzal. *ibi* Gambarus *de offic. legati lib.* 6. *n.* 36. intellige, quando alias habet fructus præbenda, alioquin idem esset in distributionibus, saltim in glossa.

229 Et gratia † non facta mentione de fructibus male perceptis non suffragatur, Peregri. *dec.* 41. *in manusc.* quæ est 3. *pars diuersor. lib.* 1. *dec.* 41. & fuit resolutum in vna Maceraten. parochialis 29. Aprilis 1580. coram D. Seraphino.

230 Iuxta † quod erit accipiendum, quod tradit Natiarr. *de spoliis*, §. 12. *nu.* 4. *versic. subinfertur etiam*, & *consil.* 12. *nu.* 11. & 16. *num.* 4. *de rescript.* & 70. *num.* 5. & 72. *num.* 1. & 79. *numero* 10. *de simon.* & Enriquez *in summ.* 7. *cap.* 36. §. 2. & *libr.* 13. *cap.* 3. §. *versi. at quia fructus*, & *cap.* 14. §. 3. *versi. circa fructus*, de quo vide infra *n.* 44.

231 Sed ad † ista dicimus verum esse de intrusione faciendam esse mentionem, vt docent citati, *num.* 225. ex *d. cap. cum iam dudum*, & *d. cap. per inquisitionem*, etiamsi intrusus non administrauerit, nec fructus perceperit, & si fructus perceperit, etiamsi de illis faciendam esse mentionem, vt docent citati *num.* 227.

232 Nisi fructus † debeantur tertio, vt per Cassad. *dec.* 7. *de præb.* Mandos. *d. tit. de absolutione à mala fructuum perceptione, versi. limitat. Cassadorus.*

233 Vel † nisi quando adest lis, ex qua timere potest restitutionem fructum: nam tunc de fructibus perceptis non est necessario facienda mentio, nec propterea gratia vitiatur, vt fuit resolutum in vna Parmen. prioratus 29. Iunij 1589. coram Domin. Mantica, in qua fuit resolutum, *Gratiam non posse dici surreptitiam, ex eo quod non fuerit facta mentio fructuum male perceptorum, quia in casu, quo Iulius Cæsar succumberet, fructus non deberentur Camera Apostolica, sed Angelo præsentato, & ideo cessat vitium surreptionis*, Cassad. decision. 6. de prebend. *& fuit dictum coram D. Pamphilio hoc anno in Toletana parochialis, &c.* & in Salamantina dimidiæ portionis 1591. infra adducta *numer.* 242. & in dict. Iuuenacen. beneficij 16. Maij 1594. coram D. Mantica.

Nullibi † tamen recte probatur, quod intrusus, aut 234
percipiens fructus indebite, sit inhabilis ad beneficium illud, nisi in casu *c. quisquis de elect.* nam *d. c. cum iam dudum. & d. c. per inquisitionem*, ad summum probant, quod est indignus, ita quod electio deberet cassari, non tamen inhabilis.

Et quamuis † de stylo Curiæ videtur intrusum, 235
quandiu est intrusus, & qui percepit fructus indebite, quandiu illos habet, esse inhabiles ad illud beneficium, nam de stylo datur illis rehabilitatio, tanquam inhabilibus cum compositione tertiæ partis fructuum perceptorum.

Tamen † id non procedit in eo qui habens 236
ius ad rem ad beneficium intrusit se in illo per solam possessionem, absque eo quod se ingesserit administrationi, vel fructus perceperit: nam iste talis non fit inhabilis ad beneficium cum non amittat ius, quod ad illud habet, vt in dict. cap. auaritiæ, & in decisionibus relatis supra *numero* 222.

Aduerte † tamen, quod Mandosius *d. tit. de pro-* 237
uiso. ad fin. ait, quod stante in supplicatione clausula, *Nec non causæ annullatiuæ, & infectiuæ, etiam proprij tituli, ac possessionis, exprimi possint, &c.* quæ concedi solet, non obstitisset præcedens occupatio, & intrusio, nec etiam mala fructuum perceptio, etiam si de illis non esset alias facta mentio, & ita si illa verba, *Ac possessionis*, fuissent in casu posito per Cassad. *d. decis. 6.* contrarium decidendum erat, sed in terminis Cassadori, vel dicta verba, *Ac possessionis*, non fuerunt posita in supplicatione, vel per signaturam deleta fuerant, vt aliquando deleri solent. Hæc Mandos. qui idem ait *d. consi.* 4. *n.* 18.

Qui † bene ait, quatenus docet stante dicta clau- 238
sula cum illis verbis, *Ac possessionis*, (quæ tamen hodie non conceduntur) non obstare intrusionem impetrantis, de qua alias non fuit facta mentio, nam per illa purgatur vitium intrusionis, iuxta dictam *decisionem* Cassadori, & Achillis 270 *seu* 7. *de præben.* & Paleoti 635. *nu.* 8. *libro* 3. *part.* 3. *diuersorum* in impressis.

In eo † tamen, quod ait, *stante dicta clausula, et-* 239
iam non obstare malam fructuum perceptionem, non bene loquitur: nam cum de fructibus verbum nullum, non purgatur per eam vitium malæ fructuum perceptionis, vt *in dict. decis.* Cassadori, maxime cum non soleat purgari, nisi cum compositione partis illorum.

Aduerte † etiam, quod dictus stylus non videtur 240
procedere in impetrante non habente alias bonum titulum, ad cuius vtilitatem, & etiam instantiam fuit capta possessio nomine Cameræ antequam ei cessa sit: quia donec ei cessa sit, seu translata possessio, non potest ipse vere dici intrusus.

Nec etiam † videtur procedere, in eo, qui se in- 241
trusit in aliquo beneficio, tanquam vnito accessorie alteri, & sic non vt titulo, sed vt prædio seu proprietate, si postea impetraret in titulum, quia vt sic non est intrusus, quamuis procederet, si de nouo peteret, & impetraret vnionem, vt vidi in

literis Gregorij XIII. vnionis abbatiæ de Parrazes in fauorem Regij monasterij S. Laurentij del Escurial, quia tunc est eadem ratio.

142 Rursus, non † procedit in bonæ fidei possessore, vt fuit resolutũ in dicta Salamãtina dimidiæ portionis 1. Aprilis 1591. corã D. Pãphilio his verbis: *Fuit resolutum gratiam si neutri, impetratam per Petrum non esse nullam, ob non factam mentionem fructuum, & distributionum perceptarum, quia tempore impetrationis non constabat fructus istos pertinere ad Cameram, ita vt de illis esset facienda mentio, iuxta* decis. *Cassadori* 6. n. 6. de præben. *nondum enim fuerat resolutũ in Rom. gratiam Ferdinãdi fuisse surreptitiã, vnde cũ potius adhuc esset dubius, an fructus deberentur Cameræ, vel collitigãti, ratione incertitudinis, etiam quod fuisset possessor malæ fidei, non tenebatur illos exprimere, ne alias contingeret ipsũ posse affici duplici dispendio, scilicet soluendo Camerę & collitigãti, si condemnaretur, Cassad.* decis. 7. de prębend. *præsertim cũ Petrus percipiendo istos fructus bona fide, & cum iusto titulo optionis vigore consuetudinis immemorialis à sede Apostolica confirmatæ, ad notata* in ca. fin. de consuetudine in 6. *illos suos fecerit, Rota* decis. 4. de restitutione spoliator. in nouis, *vnde illorum expressio non fuit necessaria, quia tantũ requiritur in malæ fidei possessore, qui sine titulo se intrusit in beneficio, Cassad.* dict. decis. 6. de præbend. *Rebuff.* super concord. in forma mandati Apostolici, verb. pro expressis, vers. 5. etiam: *neque obstare quod Petrus impetrando gratiam, si neutri, videatur, saltim implicite, confiteri, nec sibi, nec collitiganti ius competere, & propterea ipsum indebite percepisse istos fructus ex defectu non iuris sui, vel collitigantis, pendente conditione, & sic durante lite, ad notata per Rebuf.* in titul. de non promotis infra annũ n. 77. cum sequent. *neque etiam obstare, quod statim in ipso limine assecutionis dimidiæ portionis fuerit Petrus constitutus in mala fide per contradictionem Gasparis de Bustos prouisi ab ordinario, qui contra ipsũ litem induxit: quia neque hoc verificatur in facto, cũ Gaspar fuerit prouisus de mense Septembr. 1581. & sic per annum post possessionẽ apprehensam per Petrũ vigore suæ optionis, neque lis mota impedit, quominus possessor bonæ fidei lite pendente faciat fructus suos, licet si condemnetur, debeat illos restituere,* Bart. in l. 2. nu. 5. C. de fructib. & litium expens. *neque etiã obstare, quod statẽ vacatione in mense Aprilis Petrus dicatur intrusus, ex quo aut dimidia portio erat in turno Episcopi, & Petrus fuit in mala fide intrudẽdo se cũ prouisione capituli, aut erat in turno capituli, & tanto magis, quia mẽsis Aprilis erat reseruatus, Cossad.* dec. 1. de restitution. spoliator, *nec suffragabatur allernatiua, quia capit tantũ beneficia, quæ ab liberam ipsius Episcopi dispositionẽ pertineãt, vt in alia Salamãtina dimidiæ portionis corã R. P. D. Comitulo fuit resolutũ, quoniã ista vacatio de mẽse Aprilis per obitũ Didaci Valdes cõtrouertitur: nã vacãte canonicatu & præbẽda in Ecclesia Salamãtina per obitũ Ioann. de Mẽdoça de mense Septẽbr. 1580. & subsecutis optionibus antiquioris canonici, & antiquioris integri portionarij, Didacus antiquior dimidius optauit integram, & Petrus antiquior capellanus optauit dimidiã, de qua agitur, dimissã per dictũ Didacũ, & illius possessionẽ, in qua vsque ad præsẽs existit, adeptus fuit, & sic vacatio potius contigit in mẽse Septemb. quia vt pluries fuit resolutũ, omnes istæ optiones successiuæ habentur pro vnica vacatione: & licet coram illustrissimo. D. Cardin. Aldobrandino fuerit resolutũ, optionem Didaci propter eius cæcitatem non subsistere: tamen quicquid dicendum sit, si ageretur pro canonizatione ipsius optionis, ad effectum de quo agitur, vt Petrus tanquam habens titulum colorotum dicatur in bona fide, & fecerit fructus suos, sufficit hæc vacatio de facto per dimissionem Didaci, quia hoc casu no requiritur bona fides positiua, sed sufficit malam abesse, Rota* d. decisio. 4. de restitut. spoliat. in nouis, *Ægid.* in cap. grauis n. 40. eodem titul. *Cassad.* decis. 6. sub n. 9. de pręben. *quod procedit etiam in beneficiis reseruatis non data certa scientia reseruationis, nisi reseruatio sit clausa in corpore iuris, vel sub certo corpore beneficij, aut alias indubitata, & notoria, Puteus* decis. 180. lib. 3. *& fuit resolutum in causa Salamantina fructuum pro hæredibus Franciſci de Burgoa de anno 1587. corã D. Gipsio, & ita etiam tollitur, quod dicebatur, dimidiam portionem fuisse in turno Episcopi, non autem capituli, quia stante declaratione, seu cõcordia, per quatuor annos antea facta inter Episcopum, & capitulum, quod censeretur consumptus turnus Episcopi, & sequens esset capituli, Petrus dicitur in bona fide, quia hæc declaratio, licet erronea, præbet sibi iustam causam, & bonum titulum ad effectum acquisitionis fructuum, vt in similibus terminis fuit pluries dictum in præfata causa Salamantina fructuum. Vltimo non obstat, quod ex stylo dataria, qui in dignoscenda surreptione est attendendus, Cassad.* decis. 12. nu. 4. de præben. *Peregrin.* decis. 4. lib. 1. *hæc gratia cum mentione fructuum perceptorum non fuisset expedita absque compositione, quia iste stylus, vt sit conformis iuri communi, prout esse debet ex Sarnen.* in reg. de impetrantibus per obitum familiarium Cardinalium q. 6. *debet intelligi in casibus, in quibus de iure requiritur expressio fructuum perceptorum, vt puta si spectarent ad Cameram, vel versaremur in malæ fidei possessore intrudente se in beneficio absque titulo, non autem quando ista expressio non est necessaria, vt in possessore bonæ fidei: & quando fructus non pertinent ad Cameram, vt per Cassador.* d. dec. 6. & sequen. de præbend.

De qua † decisione meminimus supra 5. *par. ca.* 5. 143
nu. 28. & licet ibi contra eam tenuinus possidentem beneficium reseruatum ex prouisione ordinarij, etiam cum bona fide, nõ facere fructus suos, etiamsi reseruatio non sit clausa in corpore iuris, nec de certo beneficio: adhuc tamẽ hæc decisio potest in eo procedere ad effectum, vt in impetratione nouæ gratiæ non teneatur facere mentionem de fructibus perceptis, nec se super illis componere, sufficit enim ad istum effectum, quod illos bona fide, & non malæ perceperit, licet illos non fecerit suos, ex quo cessat vitium intrusionis, & malæ perceptionis fructuum, Cassad. *dict. decis. 6. n. 9. de præbend.*

Vnde etiam hoc, quod dicitur † de bonę fidei pos- 144
sessore, videtur mihi posse procedere, etiamsi tempore impetrationis nouæ gratiæ dubitet, seu habeat iam notitiam de suo malo titulo, si statim confugit ad remedium, & ad Papam pro noua gratia, nec fuit in mora, ex quo cessat in eo mala fides, etiamsi interim permaneat in possessione, & fructus occurrentes percipiat, iuxta tadita per Enriquez *dict. lib. 13. c. 14. §.* 2. sic non videtur habere necessitatem narrandi fructus perceptos, nec se componendi super illis, cum illos sine mala fide perceperit, nec egere rehabilitatione, & tunc recte intrabit doctrina Nauarri, & Enriquez. de qua supra *nu.* 230. quod ad eum tanquam successorem spectabunt.

De intruso † autem, & modis intrusionis, vide 145
Feli-

Felinum *in cap. in noſtra, de reſcript. coroll. 2. & in c. veniens. de accuſat. numer. 23.* Decium *conſ. 121. numero 4.* Seluam *de benefic. 3. part. quæſt. 11. n. 5.* Sarnen. *in regul. de triennali. quæſt. 27. & 47.* Rebuff. *in praxi ſuper reg. de ſubrogandis collitigan. gl. 4.* læte Gigan. *tract. de intruſo.* Mandoſ. *dict. reg. de ſubrogan. q. 4. & de monitoriis quæſtion. 60. numero 40.* Bernard. Diaz *in pract. crim. can. c. 49.* Maſcard. *de probation. concluſ. 937.* Flamin. Pariſium *de reſignat. benefic. lib. tertio, quæſt. 1. à numero 39. & libro ſeptimo, quæſt. 1. à numero 107.* & Zerolam *in praxi Epiſcopali, verb. intruſus,* & Moſconium *de maieſtate militantis eccleſiæ libro 1. part. 3. c. 2. pag. 427. & ſeq.* & Tuſchum *litera I. concluſ. 342.* Açor part. 2. *libr. 7. capit. 35. quæſt. 10.* & Vgolinus *de offic. Epiſcopi capit. 15. §. 1. numero ſecundo.*

DVODECIMA ET VLTIMA PARS, DE MODIS, QVIBVS EXTINGVITVR VEL ALTERATVR BENEFICIVM.

CAPVT I.

De ſuppreſſione & extinctione.

SVMMARIA.

Vppreſſione extinguitur beneficium, & deſinit eſſe, vt cum ſupprimitur dignitas, vel prebendæ, ſeu numerus illarum diminuitur, n. 1.

Suppreſſio, & diminutio, licet ſine cauſa fieri nõ poſſit, tamen ex cauſa, puta propter diminutionem redituum bene poteſt fieri ab Epiſcopo cum conſenſu capituli ſicut vnio, n. 2.

Licet vbi à Papa, vel eius authoritate numerus ſit præfixus, vel confirmatus, vel dignitas creata, non poſſint etiam ex cauſa diminuere, vel ſupprimere, tamen id intelligitur, niſi cauſa diminuendi, nempe diminutio reditum, ex poſt facto ſuperueniſſet, nu. 3. & 4. *Vt enim poteſt fieri augmentum excreſcentibus facultatibus, non obſtante confirmatione Papæ, ita & diminutio diminutis facultatibus,* n. 5. *& idem videtur etiã ſi in confirmatione ſit clauſula decreti irritantis, ſicut ea non obſtãte ſit augmentum auctis facultatib. ſecundum Felin. cõtra Abb. de diminutione ſtãte dicta clauſula aliter dicentẽ, qui tamen poteſt intelligi vbi non euenit dicta diminutio ſecundũ eund. Fel.* n. 6. & 7.

Author aduertit, quod vbi non euenijſſet diminutio, nõ poteſt fieri d. diminutio ſeu ſuppreſſio ſi authoritate Papæ numerus eſt præfixus, vel confirmatus, vel dignitas creata, etiamſi non adſit clauſula decreti irritantis, *quamuis ſecus ſit in augmento, quod poteſt fieri etiã non auctis facultatibus, non obſtante confirmatione, ſi non eſt clauſula decreti irritantis, per quam videtur Papa habere pro illicito, quod fieret in contrarium, & animaduertiſſe ad fauorem Eccleſiæ, & obuiare facilitati canonicorum, &c. à* num. 8.

Statuentes non poſſunt reuocare ſtatutum confirmatum à Papa, quando concernit fauorem alterius, & quando eſt confirmatum cum præcepto, quo omnino ſeruetur ex Rota, n. 12.

De Suppreſſione, & extinctione beneficij, remiſſiue, num. 13.

Extinguuntur etiam beneficia quando authoritate Papæ vel Epiſcopi, vel alio modo eccleſiæ deſtruũtur vna cum reditibus, num. 14.

SVppreſſione quidem extinguitur † beneficium 1
& deſinit eſſe, veluti cum in aliqua eccleſia ſupprimitur dignitas, vel aliquæ præbendæ, ſeu numerus illarum diminuitur vt *in l. cum acceſſiſſent, de conſtit.* vbi Doct. Pet. Greg. *de benef. c. 19. cum aliis.*

Quæ ſuppreſſio, & † diminutio, licet ſine cauſa fieri 2
non poſſit, *c. ex parte, de conſtit.* tamen ex cauſa puta propter diminutionem reditum bene poteſt fieri ab Epiſcopo, cum conſenſu capituli, ſicut vnio, de qua *ſequenti c.* ita Imol. Abb. *n. 4. & 9.* Felin. 17. Dec. *a num. 43. in d. c. cum acceſſiſſent,* & Açor *inſtit. moralium 2. p. lib. 6. cap. 30. quæſt. 11. & 12.* & ita in vna Calagur. de Iocano 9. April. 1601. coram D. Seraphino fuit reſolutum, quòd non fuit locus ſuppreſſioni, &c. R. *ſuppreſſio.*

Et licet † vbi à Papa, vel eius authoritate numerus 3
ſit præfixus, vel confirmatus, vel dignitas creata non poſſit etiã ex cauſa diminuere, vel ſupprimere, *arg.*

c.cum.veniſſent,de iudic.& c.1.& 2.de confirm.vtilis vt tenent DD. communiter ſecundum Abbatem *d. nu.*4. & Decius *à n.*4.

4 Tamen † intelligendum eſt, niſi cauſa diminuendi,nempe diminutio redituum ex poteſt facto ſuperueniſſet.

5 Quemadmodum † enim poteſt fieri augmentum excreſcentibus facultatibus, non obſtante confirmatione Papæ,*cap.cum M. Ferrarien. de conſtit.*ita & diminutio diminutis facultatibus,&c. Abb.*d.n.*4. & Felin.*d.n.*17.

6 Qui † ait quod per iſtam rationem idem videtur dicendum, etiamſi in confirmationem ſit clauſula decreti irritantis, ſicut ea non obſtante,à conuerſo fit augmentum auctis facultatibus, vt vbi ſuperius dixit *numero* 8.& 13.cum Abb *d.numero quarto.* (& ſequitur Açor *d.capit.*30.*quæſt.*10.) & quod ita ſentit Imol.*ibi.*licet Abbas *dict.num.*6.de diminutione ſeu ſuppreſſione ſtante dicta clauſula dicat,ſine lege loquutus,vt inquit Felin.

7 Qui tamen ſubdit,quod poſſit intelligi, vbi non euenit dicta diminutio.

8 Sed ego † aduerto, quod vbi non eueniſſet diminutio,non poteſt fieri dicta diminutio,ſeu ſupreſſio, ſi authoritate Papæ numerus eſt præfixus:vel confirmatus,vel dignitas creata,etiam ſi non adſit clauſula decreti irritantis.

9 Quamuis † ſecus ſit in augmento, poteſt enim numerus augeri, etiamſi non ſint auctæ facultates, non obſtante confirmatione Papæ, ſi in ea non eſt clauſula decreti irritantis, vt *in cap. dilecto. de præben.* Açor *d. q.* 10. quia augendo cultus diuinus ampliatur, & confirmatio videtur facta fauore ſtatuentium, & canonicorum quoad hoc, ne numerus ſit maior,& ſic illi renuntiare poſſunt, niſi in confirmatione ſit dicta clauſula,vt *in d.cap.dilecto*,& ibi glo*l. verb.huiuſmodi clauſula.*

10 Quia † per dictam clauſulam videtur Papa habere pro illicito, quod fieret in contrarium, & animaduertiſſe ad fauorem eccleſiæ, & obuiare facilitati canonicorum,Abb.*in d.c. dilecto,nu.*10.& 14. *& in d.c.cum acceſſiſſent,num.*4.& Felin.7.& 13.Anton.Gabriel plura adducens de clauſulis,*concluſ.*3.2. *effectu*,& alij citati ſupra 3.*p.c.*2.*n.*242.vbi vide, *& n. ſequenti.*

11 Diminuendo † vero cultus diuinus extenuatur,& confirmatio videtur facta non fauore ſtatuentium, ſeu canonicorum,ſed fauore eccleſiæ,& cultus diuini quoad hoc, ne numerus ſit minor, & ſic nullo modo poſſunt illi renuntiare,Abbas *in d. c.cum acceſſiſſent,n.*2.Felin.4.& Dec.à *n.*11.

12 Et † quod ſtatuentes non poſſint reuocare ſtatutum confirmatum à Papa, quando concernit fauorem alterius, & quando eſt confirmatum cum præcepto, quod omnino ſeruetur, fuit tentum per Rotam in vna Gerunden.Anniuerſariorum 3. Iulij 1581. coram D.Seraphino.

13 Et de ſuppreſſione,& extinctione beneficij videnda ſunt *d.c.ſeq.à n.*172.

14 Extinguuntur † etiam beneficia quando authoritate Papæ,vel Epiſcopi,vel alio modo eccleſiæ deſtruuntur vna cum reditibus,Pet.Greg. *de beneficiis ca.*21.& nouiſſime Gonçalez *ad reg.de menſib. gloſſ.* 5.§.7.*à nu.*147.vbi ex quibus cauſis poſſit de iure dari deſtructio eccleſiæ.

CAP. II.

De vnione.

SVMMARIA.

*PEr vnionem etiam beneficium extinguitur, ſeu ſaltim alteratur aliquo modo,*nu.1.*vbi ponitur ſumma totius materiæ vnionum, de qua qui ſunt videndi,*n.2.

*Diffinitio vnionis,*n.3.

*Vniri ſeu incorporari poſſunt fructus beneficij remanente beneficio penes ſuum rectorem ex Rota, ſed iſta potius eſt diſmembratio,*n.4.

*Quinque modis fit vnio,quos ponunt relati.*n.5.*primo quo ad ſpiritualium communicationem tãtum, ſed iſta non eſt vnio proprie,ſecundo, cum vna eccleſia ſubiicitur alteri:tertio, vt neutra alteri ſubiiciatur,ſed æque principaliter: quarto,cum ex duabus fit vna:quinto, cum vna eccleſia erigitur in Cathedralem vniendo illam alteri, vt idem ſit Epiſcopus vtriuſque,quæ reducitur ad tertium modum.*n.6.

Vnio tribus modis potiſſimum fit: primo vt ex duobus beneficiis,ſeu eccleſiis vnum fiat: ſecundo vt vna eccleſia alteri ſubiiciatur, ſeu vnius beneficij alteri acceſſorie:tertio, duorum beneficiorum, ſeu eccleſiarum inuicem æque principaliter, num.7.*& quando duæ eccleſiæ Cathedrales vniuntur,vtraque principaliter cenſeretur vnita,& c.& idem quando duæ parochiales vniuntur,*n.8.

*Vnio alia eſt perpetua,alia temporalis,ſeu ad vitam illius conceditur.n.*9.

*Vnio primo modo operatur,vt conſuetudo, & priuilegia data alteri competant alteri, & ſi ſunt cõtraria,meliora,& fauorabiliora conſeruabuntur,*n.10. *Operatur etiam, quod canonici qui ſunt in vna eccleſia,ſint in alia,& faciant vnum corpus,* num.11.

Vnio vnius beneficij facta alteri acceſſorie operatur extinctionem,& ſuppreſſionem nominis, & tituli beneficij vniti,ita vt amplius beneficium dici non poſſit,ſed iudicatur,vt prædium eius, cui fit vnio, n.12.& ſeq.*vbi adducitur reſolutio Rotæ,& ſic vnum tantum eſt beneficium, nam vnum omnino transfertur in aliud beneficium, & cum tit. illius cui facta eſt vnio confunditur & efficitur vna maſſa.ſeu vnum corpus.*n.14.*& non datur vacatio beneficij vniti,*n.15.*& non ſolum nomen,ſed etiam titulus beneficij extinguitur,contra Pet. Greg.*nu. 16.*& attenditur tantum qualitas,& natura beneficij principalis,non autem annexi,*n.17.*nam vnitum aſſumit naturam, conſuetudines, & priuilegia principalis* n.18.

Infertur primo non videri verum conſ.*Nauar.*de rebus eccleſiæ,nu.19.*ſecundo, quod in impetratione debet exprimi principale, nec eſt opus exprimere vnitum acceſſorie,*nu.20. *& per collationem principalis habetur vtrunque, nec eſt neceſſaria alterius collatio,*nu.21. *& capta poſſeſſione eccleſiæ ſeu beneficij principalis,etiam alterius illi vnitæ intelligitur capta,*n.22.

*Tertio infertur,quod habens canonicatum ſeu dignitatem, cui ſit vnita parochialis acceſſorie,& perpetuo debet reſidere in canonicatu, ſeu dignitate, & non in parochiali,*n.23.*& adducitur declaratio S.Congreg.*nu.24.*& declaratur alia, qua videtur contraria,*n.25.

Quarto infertur,quod ad canonicatum, ſeu dignitatem,cui eſt vnita parochialis acceſſorie, & perpetuo,non requiritur ætas 25.*annorum, quæ in parochiali requiritur, ſed ſufficit ætas alias in canonicatu, ſeu dignitate requiſita,*n.26.

Quin-

Quinto infertur, quod in resignatione sufficit facere publicationem in Ecclesia beneficij principalis, vbi fieri debet, n.29.

Sexto infertur, quod in beneficio vnito non habet locum reg. de triennali, numero 28. *& similiter, nec allegatio Lapi*, num. 29. *quamuis diuersum sit in reg. de annali, in qua non requiritur titulus, & sic obtinens beneficium, vt vnitum, potest excipere de regul. annali contra actorem qui illud impetrauit tanquam beneficium, quia ex persona actoris ius metimur*, numero trigesimo & seq. *vbi ponitur resolutio Rotæ.*

Septimo infertur, quòd lis introducta super beneficio, vt vnito non est super beneficio, nu.32. *vbi ponitur resolutio Rotæ.*

Vltimo infertur, quod litera vnionis nõ dicũtur litera de beneficio, sed de proprietate, & re profana, n.33.

Per istam vnionem omnia emolumenta beneficij vniti transeunt in Ecclesiam cui facta est vnio, & ad eam pertinent, n.34.

Per vnionem vnius Ecclesiæ ad aliam non alteratur status Ecclesiæ vnitæ, sed debet in ea more solito deseruiri, nempe per vicarium perpetuum, si est curata, & si sunt beneficia simplicia, per vicarium temporalem, nisi in Ecclesiis collegiatis vnitis, n. 35. *de vnitis vero mensæ prælati, vel cap. seu quoad spiritualia, & temporalia remisse.* n.36.

Vnio facta æque principaliter nihil aliud operatur, nisi vt rector vnius sit rector alterius, vtrumque tamen beneficium manet beneficium sicut erat, & qualibet ecclesia in suo stătu, & honore remanet, & proprios reditus agnoscit, & gaudet suis priuilegiis, n.37.

Id procedit, etiam quando vnio accessorie facta est ad tempus, seu vitam: nam non est extinctiua tituli, nec vera, & propria vnio, sed magis quædam palliata dispensatio, &c. n.38. *& sic hodie vnio ad vitam inducit incompatibilitatem*, n.39. *& obtinens canonicatum cui sit vnita parochialis ad vitam, debet in parochiali residere, & non in canonicatu.* num.40.

Quando beneficia sunt annexa inuicẽ æque principaliter, cuiuslibet qualitas, & natura est attendenda, & sic si alterum illorum curatum, vel incompatibile impediret assecutionem alterius similis sine dispẽsatione, alias per assecutionem alterius incõpatibilis vacaret vtrumque annexum, n.41. *quamuis ipsa beneficia alias incompatibilia inuicem vnita non sunt incompatibilia inter se ratione vnionis*, n.42. *vbi adducitur declaratio S. Congreg.*

In impetratione oportet facere mentionem de vtroque beneficio sic annexo, n.43. *quamuis si solum facta sit mentio de vno per clausulam cum annexis in literis opponi solitam confertur vtrumque, & per clauſ. supplicationis, quorum & illi forsan annexorum, &c.* n.44.

Habens duo beneficia vnita æque principaliter requirentia alias residentiam personalem, debet in digniori residere, & alias vbi commodius, & vtilius esse videbitur, ac in æqualitate, in quo maluerit, num.45.

In resignatione, seu permutatione beneficiorum sic annexorum facienda est publicatio in Ecclesia vtriusque n.46.

Si duo beneficia diuersorũ diœcesum, vel alias ad diuersos collatores spectãtia essent vnita æque principaliter, in prouisione illorũ requiritur consensus vtriusque, n.47. *sicut in Ecclesiis Cathedralibus, seu Collegiatis sic vnitis, quamuis canonici vnius non sint canonici alterius, electio deberet fieri ab omnibus communiter, & ab vtroque collegio simul, &c.* n.48. *quamuis in prouisione beneficij cui alterum alterius diœcesis est vnitum accessorie, sufficiat consensus Episcopi beneficij principalis*, n.49. *& sic si vnum monasterium vniatur alteri, Episcopus principalis habebit confirmare abbatem secundum Ioannem de Lignano contra Pet. de Perusio, cuius opinio solum procedet quando vnio est æque principaliter, contra Caccialupum, a* nu.50.

An vnio sit accessoriè, vel æque principaliter, colligendum est ex verbis ipsius vnionis, &c. num.55. *& alias quomodo id cognoscatur remisse*, num. 56.

Annexio prebendæ, scilicet canonicalis facta dignitati personatus, seu officio eiusdem Ecclesiæ, etsi videatur facta accessorie, tamen non fit per viam incorporationis, & suppressionis, sed vti duo beneficia obtinentur, &c. n.57. *& ideo collatio prebendæ pœnitentiarij spectat ad collationem illorum, ad quos ante spectabat, quamuis prouisio officij pœnitentiarij, cui illa est annexa, ad solum Episcopum spectet*, n.58. *& ideo etiam non possunt duæ prebendæ simul teneri in eadem Ecclesia, etiamsi vna sit annexa dignitati*, n.59.

1 PEr vnionem † etiam beneficium extinguitur, seu saltim alteratur aliquo modo, quod vt melius percipiatur, & materia vnionum explicetur, breuiter videndum est primo, quid sit vnio, secundo quotuplex sit, tertio, quid operetur, quarto quis possit eam facere, & ex qua causa: quinto quæ forma & solemnitas requiratur, sexto quomodo probetur, septimo quando dicatur sortita effectum, vltimo de eius reuocatione, quibus comprehenditur tota materia vnionum.

2 De qua † videndi sunt Ostiensis *in sum. tit. ne sede vacante*, Ioan. Baptista Caccialupus *in tract. de vnionibus*. Pet. de VValdis, seu de Perusio *in tract. de vnione Ecclesiarum*, Gamb. *de offi. legati lib. 5. rub. 1. de potestate legati in vniendo*, Rebuff. *in praxi tit. de vnio. benefic. & reg. 12. Cancell.* Mandos. *de signatura gratiæ, tit. de vnio. & in reg. 12. & 22. Cancellariæ*, Rosin. *de benef. c. 7.* Duare. *de benef. lib. 5. c. 6.* Hoieda *de incompatibilitate benef. 2. p. c. 3.* Lancell. *inst. lib. 2. tit. de vnio.* Fuscus *de visitatione lib. 2. cap. 26.* Zerola *in practica Episcopali, verb. vnio.* & practibilia Rotę impressa *in fine 2. partis decisionum Rotæ diuersorum c. de vnione*, & Açor *instit. moralium 2. part. lib. 6. cap. 28. & seq.*

3 Ad primum † omissa diffinitione, qua tradit Caccialupus *ar. 1.* vnio est beneficiorum, seu Ecclesiarũ ab Episcopo, vel alio superiore facta annexio, quam definitionem ponit, & explicat Rebuf. *d. tit. de vnio. ex num. 1.* & Lancel. *supra §. 1.* licet breuius.

4 Aduerte † tamen, quod vniri, seu incorporati possunt fructus beneficij remanente beneficio penes suum rectorem, quia aliud est habere beneficium, aliud fructus beneficij. Bonifacius *in Clem. 1. numero 40. de præb.* Mandos. *reg. 12. quæst. 2. & reg. 22. quæst. 4.* ita fuit resolutum per Rotam in causa Portalegren. vnionis coram D. Iusto 16. Decembr. 1594. & 17. Febr. 1595. Sed ista potius est dismembratio, de qua *cap. seq.*

5 Ad † secundum Ostiens. *sup. ver. quot modis fit vnio, & in c. 1. ne sede vacante*, ponit quinque modos, quibus fit vnio, quos refert, & sequitur Abbas

in d.c.1.numer.6. & Caccialup. *art.2.* Pet. de Peruſio *cap.1. verſ. hac vnio quinque modis.* Paninus *de offic. & poteſtate cap. ſede vacante 3.q.2.part.nu.20.* & Fuſcus *d.cap.26.num.4.*

6 Primo † modo quoad ſpiritualium communicationem tantum, ſed vt dicit Ioan. de Lignano relatus per Pet. de Peruſio, iſta non eſt vnio proprie, quia non vnitur vna eccleſia alteri, ſed ſpiritualium communicatio, & quædam confraternitas: ſecunda cum vna eccleſia ſubiicitur alteri: tertio, vt neutra alteri ſubiiciatur, ſed æque principaliter, & vnus ſit vtriuſque prælatus: quarto cum ex duabus fit vna, quinto cum vna Eccleſia erigitur in Cathedralem vniendo illam alteri, vt idem ſit Epiſcopus vtriuſque, vt in terminis *dict. capit.1.* ſed iſta partim eſt ſtatus Eccleſiæ commutatio, vt dicit Io. de Lignan. relatus per P. de Peruſio *ibi*, partim vnio æque principaliter, & ſic reducitur ad tertium modum.

7 Vnde vnio † tribus modis potiſſimum fit, vt tradit gloſſ. *in cap. & temporis 16. quæſtio.1. verb. vnire, & in dict. cap.1. verb. vniendo*, & ibi Innocen. & alij Peruſio *dict. cap.1. & 2. in princ.* Gambarus *ſup. à numero 7.* Rebuff. *à numero vndecimo, & in repetit. cap. extirpandæ, §. qui vero, de præbend. 4. præmiſſo.* Duaren. *d. cap.9.* Hoieda *ſup. numero 2.* P. Gregor. *de benef. capit.20. numero ſecundo.* Açor *d. cap.28. quæſt.2.* Primo modo fit vnio, vt ex duobus beneficiis, ſeu Eccleſiis vnum fiat, *cap. decimas, §. ſicut enim 16. quæſt.1.* quì modus videtur parum frequens, de quo tamen videtur loqui *deciſio* Putei 442 *libro 1.* & Cæſaris de Graſſis 128. *numero* 30. Secundo modo fit vnio, vt vna Eccleſia alteri ſubiiciatur, ſeu vnum beneficium alteri acceſſorie. Tertio fit vnio duorum beneficiorum ſeu Eccleſiarum inuicem æque principaliter, & tradit poſt hæc Gonçalez *ad regul. de menſibus gloſſ. 5. §.7. artic.26.* & Moſcouius *de maieſt. milit. Eccleſ. lib. 1. part.3. cap.12. pag.461.*

8 Et quando † duæ Eccleſiæ Cathedrales vniuntur, vtraque æque principaliter cenſetur vnita, ita vt nulla amittat ſtatum ſuum, ita fuit reſolutum in cauſa Maceraten. iuriſdictionis coram D. Gipſio 29. Aprilis 1596. & ita videtur procedere textus *in d.ca. ex temporis*, vt intelligit gloſſ. *ibi verb. & vtrarumque*, in primo intellectu: idemque videtur quando duæ parochiales vniuntur.

9 Rurſus † vnio alia eſt perpetua, alia temporalis, ſeu ad vitam illius cui conceditur, Rebuff. *d. tit. de vnio. à num.6.* vbi etiam tradit, quomodo cognoſcatur, Mandoſ. *ſup.* Fuſcus *d.c.29.n.1.* Hoieda *d.c.3.nu.1.* & Lancel. *ſupra §.2.*

10 Ad † tertium vnio primo modo operatur, vt conſuetudo, & priuilegia data vni competant alteri, & ſi ſunt contraria, meliora, & fauorabilia conſeruabuntur, d. gloſſ. Hoſtien. Abb. Caccialup. & Rebuff. *ſup.* & Pet. de Peruſio *capit.2. numero tertio.* P. Greg. *numero decimoquinto.* Gonçalez *numero* 28. & 55. & vt inquit ipſe ibi, fit retentione facta in vno priuilegiorum vtriuſque.

11 Operatur † etiam quod Canonici qui ſunt in vna Eccleſia, ſint in alia & faciant vnum corpus, &c. dict. gloſſ. Hoſtien. Abb. Caccialup. *ibidem*, & P. de Peruſ. *d.c.1. num.6. & dict. c.2. num.3. & d. deciſ.* Cæſaris de Graſſiis 128. *num.3.*

12 Loquendo † vero de vnione 2. & 3. modo qui ſunt in vſu, dicendum eſt, quod vnio vnius beneficij facta alteri acceſſorie operatur extinctionem, & ſuppreſſionem nominis & tituli beneficij vniti, ita vt amplius beneficium dici non poſſit, ſed iudicatur vt prædium eius cui fit vnio, Oldr. 257. *numero decimoquinto.* Felinus *in cap. in noſtra. de reſcriptis col.33.* Caccialup. *artic.8. quæſtio.11. & ſequen.* Selua *de benefic.3.p. quæſtio.12.14. qualitate numero* 20. Sarnen. *in reg. de triennali, quæſt.8. & de infirmis quæſt.15.* Rebuf. *in praxi in forma nouæ prouiſionis verb. cum annexis.* Gambarus *ſupra numer.139.* Mandoſ. *in reg.19. quæſtio.10. numer.2. & 3. & regul.22. qu.13. à numer.18.* Ferret. *conſ.125. numero 1. & 236. numero 1. & 242. numero 5.6. & 7. & 255. numero 7.* Hoieda *ſuprà num.11.* practabilia Rotæ, *d.ca. de vnione numero 13.* Rota *deciſion.11. de rebus Eccleſiæ in antiquis*, Caſſador. *deciſion.2. numero 2. de vnio. & 13. numero 1. ſuper reg.* Putei *deciſ.6. de vnio.* Caputaquen. *deciſ.* 349. *par.3.* Rotæ *deciſ.758. numero 6. part.1. & deciſ.133. numero 16. p.2. diuerſor.* vbi ex hoc fuit reſolutum, conſtitutionem de publicandis reſignationibus non procedere in beneficis vnitis per reſignationem, &c. & fuit reſolutum in vna Virdunen. decanatus de anno 1580. ſup. relata 5. *part. ca.1. numero* 270. & in cauſa Burgen. ſeruitij decani 13. Iunij 1594. quam ſupra adduxi 3. *part. c.2. numero* 510. & in cauſa Illerden. penſionis 6. Martij 1593. & in cauſa Compoſtellana prioratus 17. Mart. 1596. coram D. Lita. in qua † fuit dictum: *Quod quando vna dignitas minus principalis vnitur alteri principaliori, vel quando vnio fit per incorporationem, dignitas minus principalis, vel illa quæ alteri incorporatur, remanet ſuppreſſa, extinctus titulus, ac facta prædium illius magis principalis, vel cui incorporatur etiam.* 13

Et ſic † vnum tantum eſt beneficium, Mandoſ. *d. regul.9. quæſt.10. num.5. ad finem*, Ferret. *d. conſilio 236. num.1. & 242. num.7. & 255. numero 7.* & dictum eſt *d. capit.2. à numero* 508. vbi adduxi quandam declarationem S. Congregationis Concilij, nam per huiuſmodi vnionem vnum omnino transfertur in aliud beneficium. Caccialup. *artic.8. quæſtio.11.* & cum titul. illius cui facta eſt vnio, confunditur, & efficitur vna maſſa, ſeu vnum corpus, Sarnen. *d. quæſtio.* 15. Mandoſ. *d. quæſt.1. numero tertio*, Flamin. Pariſius *de reſignatione beneficior. libro 12. quæſtio.3 numero* 50. & Zerola *in praxi 1. part. verb. beneficium §.4. dicto.4.2. dubio.* 14

Et † non datur vacatio beneficij vniti, Oldra. *dict. conſil.257. num.20.* Rebuff. *in praxi d. tit. de vnio. nu.12. & tit. de Vicariis perpetuis numer.18. & conſi.106.* Sarnen. *d. quæſt.8.* Ferretus *ſupra, & d. conſil.242. n.8. & 14.* Nauarr. *conſ.6. num.2. de verbor. ſignific.* Hoieda *ſup. num.2. deciſio.* Pedemon. Cacherani 6. *num.3.* Rota *deciſ.114. num.5. part.2. diuerſor.* & P. de Peruſio *capit.9. num.1.* licet *numero* 2. 3. & 4. videtur variare. 15

Et licet P. Gregor. *ſup. numero 1.* dicat, quod vnitum perdit nomen beneficij, & non debet dici beneficium, ſicut ante, ſed per iſtam vnionem extinguitur, vel ſupprimitur nomen beneficij, & ſic per ſe non dicuntur talia beneficia vacare, *& numero 2.* dicat quod quando Eccleſia vna alteri ſubiicitur, quæ iungitur, non extinguitur, ſed amittit nomen ſuum, & accipit eius cui ſubiicitur, &c. quod non eſt verũ, nam non ſolum nomen, ſed etiam titulus beneficij extinguitur: & ideo priuilegium de percip. annat. benef. vacan. non habet amplius locum in beneficiis vnitis effectuata vnione, quando extinguitur vltimũ beneficiũ, & non datur vacatio, licet in prima vacatione, quando euenit vnio, debeatur annata, Rot. *deciſ.690. & 753. nouiſſ. Farin.* vbi etiã, quod ex eis non 16

deben-

debentur quindennia loco annatæ, nisi adsit particulare priuilegium & indultum, *vt in aliis decisio.787.*

17 Et † attenditur tantum qualitas & natura beneficij principalis, non autem annexi, glo. *in Clem. per litteras, verb. Ecclesias, de præbend.* & ibi Cardin. *q.17.* Imol. *à numero 15.* Abb. 5. Bonif. *a numero 20.* Rebuf. *in dict. repert. § qui vero 3. notab. 4. conclus.* Corras. *de benefic. 1 par. cap. 3. numero 1.* Rota *decis. 114. à numero quarto.*

18 Nam † vnitum assumit naturam, consuetudines & priuilegia principalis, cui est annexum, glos. *in d. cap. & temporis & in d. cap. 1.* P. de Perusio *cap. 2. numero 10. & 19.* Nauar. *dict. consil. 6. numero 2.* & per propriam prærogatiuam, Nauar. *consil. 10. de maioritat. & obedien. n. 2. & 3.* & dictum est sup. *11. par. cap. 5. à numero 192.* quidquid dicat Pacian. *de probat. lib. 1. capit. 27. à numero 14.* & tradit supradicta nouissime Gonçalez *dict. glos. 5. §. 7. ex numero secundo.* Et Rota in Seguntina dimidiæ annatæ 7. Maij 1607. coram D. Mançanedo, vbi fuit resolutum, &c. *R. annatæ indict.*

19 Vnde fit † primò non videri verum *consilium* eiusdem Nauarr. 13. *de rebus Ecclesiæ*, quod primitiatus, prima dignitas cuiusdam Ecclesiæ post Pontificalem, authoritate Apostolica vnitus mensæ capituli, non sit suppressus, nec extinctus, nec propter huiusmodi vnionem desierit esse prima dignitas, &c. Nam cum ista vnio sit accessorie facta mensę capituli, operatur suppressionem, & extinctionem iuxta supra dicta.

20 Secundo † fit, quod in impetratione debet exprimi principale nec est opus exprimere vnitum accessorie, Felin. & Selua sup. Caccialupus *d. art. 8. quæst. 11.* Petr. de Perusio *d. cap. 9. numero 1. glos. regul. 11. Cancel. ad finem.* Rebuf. *in praxi, in dicta forma nouæ prouisionis, verb. cum annexis, & d. tit. de vnio. numero 14. & in 3. part. signaturæ, verb. annexorum*, Ferret. *dict. cons. 236. & 255.* Menoch. *de arbitrariis libro 2. casu 206. numero 67.* Corras. *4. part. ca. 4. numero 56.* Hoieda *dict. numero 2. & 11.* Flam. Paris. *libro 10. qu. 2. num. 36.* Pacian. *d. c. 27. n. 7. & 54.* Açor *dict. capit. 28. quæst. 20.* & Rota *decis. 786. sub num. 3. par. 1. diuersor.* quicquid dicant Rom. *cons. 362. numero 3.* & Aymon *cons. 104. n. 12.*

21 Et † per collationem principalis habetur vtrumque, neque est necessaria alterius collatio, glos. *verb. de iure in c. gratia de rescript. in 6.* quam ibi sequuntur Domin. & Franc. *nu. 6* Nauar. *sup.* & Rota in dict.

22 Virdun. & † capta possessione Ecclesiæ seu beneficij principalis. etiam alteri illi vnitæ intelligitur capta, Ferretus *dict. cons. 236. numero 8.* Gonçalez *supra numero 6.*

23 Tertio † fit, quod habens canonicatum seu dignitatem, cui sit vnita parochialis accessorie, & perpetuo, debet residere in canonicatu seu dignitate, & non in parochiali, *ca. extirpanda, §. qui vero, de præbend.* & ibi Abb. & Rebuf. *ibidem in 4. notab.* Pet de Perusio *capit. 8. ad fin.* & S. Congregatio Concil. *in declaratione 12.* supra adducta dicta *3. part. capite 2. sub num. 179.*

24 Vnde † etiam alias censuit S. Congregatio super *c. 17. sess. 24. de reform.* quod *Habens duas parochiales, quarum altera est beneficio simplici, vel dignitati in perpetuum vnita, alteram dimittere non tenetur.*

25 *Et alia † declaratio quæ sic ait, Licet alias fuerit resolutum quod habens ante Concilium duos Canonicatus, quib. singulis esset vnita parochialis, per hoc decretum non tenetur ad eius dimissionem, nihilominus in contrarium est veritas, quod alterum dimittere teneatur, videtur intelligenda de vnione æque principali.*

Quarto † fit, quod ad Canonicatum seu dignitatem, cui est vnita parochialis accessorie, & perpetuò non requiritur ætas 25. annorum, quæ in parochiali requiritur, sed sufficit ætas alias in canonicatu seu dignitate requisita, vt in declarationibus sup. adductis *7. par. ca. 4. à numero 30.* Hoieda *sup. numer. quinto*, Gonçalez *numero 13.* licet Pet. de Perusio *d. tract. ca. 7. quæst. 3.* dicat quod si Ecclesię parochialis sit annexa beneficio sine cura, requiritur ætas 22. annorum, quod non videtur posse sustineri, neque habere fundamentum, cum beneficium sine cura non requirat eam ætatem, &c. 26

Quinto † fit, quod in resignatione sufficiat facere publicationem iuxta constitutionem de publicandis in Ecclesia beneficij principalis, vbi fieri debet, neque erit opus eam facere, etiam in Ecclesia beneficij vniti. 27.

Sexto † fit, quod in beneficio vnito non habet locum regula de triennali, quia regula loquitur in possessore titulo beneficij, & qui possidet beneficium vt vnitum, non possidet vt titulum beneficij, sed vt membrum, & prædium tituli iuxta dicta, & sic regula iuuari non potest. Et si aliter diceretur, daretur perpetua suppressio beneficij per præscriptionem triennalem, quod esse non debet, vt ex Sarnen. *de triennali quæstio. 8.* Paris. *consil. 121. numero 58. vol. 4.* Rebuf. *de pacificis num. 62. & 293.* resoluit Rota in vna Romana S. Priscę coram D. Chisanen. vt per eum *decisio. 202.* in manuscriptis, & in vna Beneuentana Sancti Festi de anno 1552. coram eodem, & per Caputaq. *dict. decis. 349. part. 3.* & idem fuit resolutum in vna Terdonen. prioratus 13. Iunij 1594. coram D. Penna, nempe in vnione inualida non intrare regulam *de triennali*, & in vna Mediolanen. beneficij 5. Iunij 1596. inf. relata *numero 192.* & posthęc tradit Gonzal. *supra numero 9.* id intelligens *numero 10.* quando opponitur de triennalitate ex parte eius, qui fundatur in vnione, secus vero, si opponatur ex parte possessoris titularis contra actorem prætendentem beneficium esse vnitum. 28

Et † similiter in vna Perusina eremitorij 10. Martij 1557. coram D. Chilanen. fuit resolutum, *In beneficiis vnitis non habere locum allegationem Lapi, quemadmodum etiam non habet locum dicta regula* de triennali, *Sarnen.* ibid. quæstion. 8. *quæ est prope similis regulæ, Cassador.* decis. 2. numero sexto, de causa possessio. *Et ideo dandam esse remissoriam ad probandam vnionem.* 29

Quàuis † diuersum sit in regula *de annali*, in qua non requiritur titulus: vt dictum est *in d. dec.* Chisanen. 202. & sic obtinens beneficium, vt vnitum, potest excipere de regul. *de annali* contra actorem qui illud impetrauit tanquam beneficium, & titulum, quia ex persona actoris ius metimur, Cassad. *decis. 13. sup. regulis*, Mandos. *regul. de annali. quæst. 14.* & fuit resolutum in causa Segobricen. Archipresbyteratus 28. Maij coram D. Bubalo in † qua fuit dictum *regula de annali esse locum, cum capitulum per plures annos possedisset Archipresbyteratum, quem alius impetrauit, & debuit iuxta illam intra sex menses ad iudicium euocare facere, non obstante, quod in beneficiis per viam suppressionis vnitis regula non habet locum, Sarnen. q. 25. quia est persona actoris, qui illud impetrauit tanquam beneficium, venit ius metiendum l. 1.* 30 31

§.1.ff.si pars hæreditat.petat. *Aegid.* decis.916. *Cassador.* dict. decis.13. &c. *& idem tenet Gonçalez* d.numero 10.

32 Septimo † fit, quod lis introducta super beneficio, vt vnito, non est lis super beneficio, vt fuit resolutum in vna Legionen. præstimoniorum de Palacios 16.Ian.1595.coram D.Pamphilio, in qua fuit resolutum: *Gratiam si neutri Palatij non esse iustificatam, quoad litem: nam lis introducta inter Franciscum de S. Petra actorem, cuius loco fuit subrogatus Palacios, & Antonium, erat super istis præstimoniis vti vnitis Archidiaconatui Calciaten. & sic cum ius metiatur ab actore.*l.1.ff. si pars hered.petat.*lis nõ erat super beneficio,Card.*Clem.dispēdiosam, q.36. de iudic. *Cassador.* decis.2.de iudic. *non obstante commissione obtenta per Guterrium, qui commisit causam restitutionis, & appellationis, &c. quia secunda instãtia reputatur eadem cum prima, & non mutat qualitatem primæ: rursus non obstante clausula*, quam & quas, *nec non clausula*, rebusque aliis, &c. *quæ erant in commissionibus dictæ causæ obtentis per Franciscũ de S.Petro, & Palacios, quia cum solum fuisset deductum ius annexionis, non fuit in aliis inducta lis, ad L.3.*C.de transactio.*nec dictam gratiam, si neutri, esse iustificatam quoad vacationem ex persona Antonij, quia non prodest decennalis successori in beneficio, si antecessor mortuus est in lite, ad hoc, vt non teneatur iustificare gratiã illius, etiamsi aduersarius fuerit mediatus successor illiusmet, & tenet Gonçalez* 3.n.17.

33 Vltimo † fit, quod literæ vnionis non dicuntur literæ de beneficio, sed de proprietate, & re profana, Rota *decis.*2.*num.*5. *de reb. Ecclesia in antiq.* & practicabilia Rotæ *d.n.*13.

34 Per istam † tamen vnionem omnia emolumenta beneficij vniti transeunt in Ecclesiam, cui facta est vnio, & ad eam pertinent: Petr. de Perusio *capit.*2. *numero primo.& 22.* Rota *decis.*758.*& 799.par.*1. *diuersor.*

35 Sed aduerte, quod † per vnionem vnius Ecclesiæ ad aliam non alteratur status Ecclesiæ vnitæ, sed debet in tali Ecclesia more solito deseruiri, Abb. per tex.*ibi in capit.proposuisti. num.*7.*de præbend.* Rota *decis.*133.*numer.*15.*part.*2.*diuersor.* & in dicta Virdunen.decanatus de anno 1580. nempe per Vicarium perpetuum, si est curata, vt *in d.extirpande, §.qui vero.de præbend.& in Clem.vnica de offic.Vicarij.* & si sunt beneficia simplicia per Vicarium temporalem, nisi in Ecclesiis collegiatis vnitis, in quibus debent deputari clerici perpetui, ita Rota *decis.*758. *numero secundo & tertio par.*1.*diuersorum* Hoieda 1.*par.c.*15. *numer.*8.

36 De † vnitis vero mensæ prælati vel capituli, seu quoad spiritualia, & temporalia vide dicta sup. *parte præcedenti cap.*2.*à n.*3.

37 Vnio † vero facta æquè principaliter nihil aliud operatur, nisi vt rector vnius sit rector alterius, vtrumque tamen beneficium manet beneficium sicut erat, & quælibet Ecclesia in suo statu, & honore remanet, & proprios reditus agnoscit, & gaudet suis priuilegiis glos.*in capit.& temporis.* 16.*quæstio.*1. *& in dict.capitul.*1.*ne Sede vacante*, & glos. *in d. Clem. per literas de præbend.* & ibi Cardin. Imol. Abb. & Bonif. supra citati *numero secundo.* Caccialupus *artic.*2.*numero* 2. *& art.*8.*quæstio.*3. Pet. de Perusio *capit.*1.*numero* 6.*& cap.*2.*sub numero* 3. Rebuf. *d.tit.de vnio.numero* 15.*& d.tit.*3.*de Vicar. perpetuis num.*3. *& in reper. d.*§.*qui vero* 3.*notabili ad fin. & 4.præmisso.* Corras. 4.*part.capitul.*4.*numero* 57. Mandos. *regul.*12.*quæst.*1.*num.*4.*& cons.*27.*num.*1.2.3.*&* 9.Hoieda *dict.*1.*par.cap.*3.*num.* P.Greg.*supra num.*15.& Rota *dicta decis.*114.*&* 73.*par.*2.*diuersor.* Et ita fuit resolutum in dicta Illerd. pensionis, de qua supra *numer.* 12.& in causa Tirason. iuris præsentandi 16. Octobris 1592.coram D.Blancheto & 21.Octob.1594. coram D.Lita inf.adductis *nu.*241.*& seq.* Gonçalez *supra à num.*112.

Quod † procedit etiam quando vnio accessorie facta est ad tempus seu vitam, vt fuit dictum in dicta Illerden. ex Cassador. *decis.*2.*de vnio.* & 3.*de iud.* nam non extinctiua tituli, nec vera, & propria vnio, sed magis quædam palliata dispensatio, licet non dicatur prælatus, aut rector beneficij vniti, sed administrator, Cassador.*ibi.* Mandos.*reg.*22.*quæst.*12.*& de signatura gratia titul.de vnio. versicul.vnio altera.* Fuscus *dict.lib.*2.*cap.*26.*numero* 1.*cum aliis adductis supra* 4.*par.cap.*4.*num.*75. Et probatur ex declaratione S.Congregationis Concilij sup.adducta 3.*par. cap.*2.*num.*509. 38

Et † sic hodie vnio ad vitam inducit incompatibilitatem, vt dictum est *præcedent.parte cap.*5.*numero* 219. 39

Et † si obtinens canonicatum, cui sit vnita parochialis ad vitam, debet in parochiali residere, & non in canonicatu, vt S.Congregatio Concilij censuit *in declaratione* 13.adducta *d.capit.*2.*sub numero* 179. 40

Vnde quando † beneficia sunt annexa inuicem æque principaliter, cuiuslibet qualitas, & natura est attendenda. ET sic si alterum illorum esset curatum, vel incompatibile, impediret assequutionem alterius similis sine dispensatione, Reb. *in repet.dict.* §. *qui vero.*3.*not. in fine.* Alias per assequutionem alterius incompatibilis vacaret vtrumque annexum. 41

Quamuis † ipsa beneficia, alias incompatibilia, inuicem vnita, non sunt incompatibilia inter se ratione vnionis, vt tenent Doctor.communiter, & est declaratio S. Congregationis Concilij *sup. cap.*17.*sess.* 24.*de reform.* quæ sic ait: *Si duæ vel plures parochiales sunt inuicem vnitæ, non sunt comprehensæ sub hoc decreto, sed possunt legitime retineri tanquam non incompatibilia.* 42

Secundo † in impetratione oportet facere mentionem de vtroque beneficio sic annexo, Fel.Selua, Caccialupus Petr.de Perus. gloss. Rebuff. Hoieda, & Flamin.Paris. citati supra *numero* 20. & Gimon. *in enchiridio beneficiorum. titul.*4. *cap.*5.*numero* 22. & Corr.*vbi supra* & Pacianus *d.capit.*27.*numero* 55. Açor *d.q.*20. 43

Quamuis † si solum facta sit mentio de vno, per clausulam, *Cum annexis*, in literis apponi solitam, confertur vtrumque, Rebuff.*d.verb.cum annexis*, Hoieda *d.c.*3. *n.*12. & per clausulam per supplicationem poni solitam. *Quorum & illi forsan annexo fructus, &c.* 44

Tertio † habens duo beneficia vnita, æque principaliter requirentia alias residentiam personalem, debet in digniori residere, & alias vbi commodius, & vtilius esse videbitur, ac in æqualitate, in quo maluerit, *dict.cap. & temporis* 16.*quæst.* 1.Pet.de Perusio *d.tract.c.*8.*& declaratio* S. Congregationis, 14.*&* 16.adducta, *d.c.*2.3.*p.numero* 179.*&* 3. adductæ ibi sub *numer.* 185. quæ sunt videndæ in proposito. 45

Quarto † in resignatione, seu permutatione huiusmodi beneficiorum, sic annexorum facienda erit publica- 46

publicatio in Eccleſia vtriuſque, iuxta conſtitutionem *de publicandis.*

47 Vltimo, ſi duo beneficia diuerſarum diœceſium, vel alias ad diuerſos collatores ſpectantia, eſſent vnita æque principaliter, in prouiſione illorum requiritur conſenſus vtriuſque Epiſcopi ſeu collato-
48 ris, ſicut in † Eccleſiis Cathedralibus, ſeu Collegiatis ſic vnitis, quamuis canonici vnius non ſint canonici alterius, electio facienda deberet fieri ab omnibus communiter, & ab vtroque collegio ſimul in loco, de quo in vnione conuentum eſt, vel in digniori, nempe in Cathedrali, quando vna eſt Cathedralis, alias conuentualis, vel alias vbi conuenient. Abbas *dicto cap. 1. numero ſexto.* Caccialup. *art. ic. 2. numero 2. & art. ic. 8. quæſt. 3.* Pet. de Peruſio *cap. 1. numero 6.*

49 Quamuis † alias in prouiſione beneficij cui alterum alterius diœceſis eſt vnitum acceſſorie, ſufficiat conſenſus Epiſcopi beneficij principalis, iuxta ſupra dicta, Petr. de Peruſio *de reuocatione vnionis cap. 6. 6. quæſtion. numero quarto.* Puteus *deciſ. 433. lib. 2. & deciſ. 40. lib. 1. & 15. lib. 2. part. 3. diuerſor.* Gonçalez *ſupra num. 4.*

50 Vnde † verum eſt, quod ait Ioann. de Lignano *in cap. 2. de religioſ. domibus* quod ſi vnum monaſterium vniatur alteri, Epiſcopus maioris monaſterij, nempe cui facta eſt vnio, habebit confirmare Abbatem, quia ſit denominatio à capit. *l. cum diuerſis, ff. de religioſ.*

51 Quamuis † iſtud non videri verum dicat Pet. de Peruſio *d. tract. de vnio. cap. 10. num. 4.* quia cum Epiſcopo reſeruetur iuriſdictio Epiſcopalis in monaſterio ſuæ diœceſis, vnito dicto *cap. 2. de relig. domibus* & dicemus infr. *num. 222.* videtur, quod vterque diœceſanus debeat illum Abbatem confirmare, alias derogaretur iuriſdictioni monaſterij vniti, quod fieri non debet, vt *d. c. 2.*

52 Nihilominus † doctrina Ioannis de Lignano eſt vera, ex dictis: nam quamuis alia iura, & iuriſdictio ſalua maneant Epiſcopo Eccleſiæ vnitæ, tamen confirmatio ſeu inſtitutio, aut collatio ceſſat in Eccleſia vnita ex natura vnionis acceſſorie, ex quo Eccleſia ſic vita non vacat, vt dictum eſt *ſup. num. 15.* & ita tenet Caccialupus *art. 8. q. 15. & 16.*

53 Et ipſe † P. de Peruſio *dict. cap. 10. num. 1.* ſibi non conſtans aduertit, quod dicit Innocen. *in cap. paſtoralis. de donationibus.* quòd diœceſanus in Eccleſia vnita habet ius inſtituendi, non procedere, quia vnita non vacat, *Clem. frequens. de exceſſib. prælat.* Ergo non fit inſtitutio rectoris in ea, ſed ſolum in ea, cui fit vnio.

54 Et † opinio Pet. de Peruſio *d. num. 4.* ſolum procedet, quando vnio eſt, æque principaliter, iuxta dicta: quamuis Caccialupus, *d. art. 8. q. 5.* dicat, quod Abbatem confirmabit Epiſcopus maioris monaſterij, etiam quando æque principaliter fieret vnio, neque Innocen. ibi loquitur de Eccleſia vnita abſolute, & ſuppreſſa.

55 Et an † vnio ſit acceſſorie, vel æque principaliter, colligendum eſt ex verbis ipſius vnionis; vt ſi dicat, *quod vnit vnum alteri*, &c. vnio fit acceſſorie, maxime ſi dicat, &c. *& incorporamus*: ſi vero dicat, quod *vnit tale, & tale beneficium, vnio ſit æque principaliter.*

56 Et alias † quomodo id cognoſcatur, tradunt Anchar. *conſil. 114. ad fin.* Felin. *in dict. cap. in noſtra, de reſcrip. conſ. 35. & in cap. tranſlata, numero 6. & 7. de conſtitut.* Solua *d. 3. part. 12. numero 20. gloſſ. verb. Eccleſias in d. Clem. per litteras.* & ibi Card. Imola, Bonifacius, & Abb. Rebuff. *d. titul. de vnio. numero 19. & 20. & in d. rep. §. qui vero, d. 3. nota. in fin.* Hoieda *d. c. 3. numero 5.* Maſcar. *de probat. conc. 1418.* Menoc. *de præſumpt. lib. 6. præſump. 80. num. 6.* & Rota *d. deciſ. 114. par. 2. diuerſor.* & poſt hæc Gonçal. *ſupra à numero 120.*

Aduertendum † eſt tamen, quod annexio præ- 57
bendæ ſcilicet canoniçalis facta dignitati, perſonatui, ſeu officio eiuſdem Eccleſiæ, etſi videatur facta acceſſorie, tamen non fit per viam incorporationis, & ſuppreſſionis, ſed vti duo beneficia obtinentur, quamuis contrarium velit Nauar. *conſ. 14. num. 4. de rebus Eccleſiæ.* Nam ad hunc effectum fit iſta vnio, vt praxis, & experientia docet, vt obtinens dignitatem ſit dignitas inter dignitates, & canonicus præbendatus inter canonicos, conſeruato numero canonicorum, & præbendarum, & tanquam canonicus habet vocem in capitulo, &c.

Et ideo † eſt quod collatio præbendæ pœniten- 58
tiatij ſpectat ad collationem illorum, ad quos antea ſpectabat, quamuis prouiſio officij pœnitentiarij, cui illa eſt annexa, vt in decreto S. Concilij *ſeſſ. 24. de reform. c. 8.* ad ſolum Epiſcopum ſpectet, vt dictum eſt *ſup. 5. par. c. 4. à n. 137.*

Et ideo † etiam eſt, quod non poſſunt duæ præ- 59
bendæ ſimul teneri in eadem eccleſia, etiam ſi vna ſit annexa dignitati, ſeu officio, vt dictum eſt *præcedent. par. à n. 192.*

§. I.

Quis poſſit vnionem facere, & ex qua cauſa.

SVMMARIA.

SOlus Papa poteſt vnire Epiſcopatus, n. 90. qui etiam poteſt vnire omnia alia beneficia. n. 61.

Epiſcopus etiam ex legitimis cauſis poteſt vnire beneficia ſuæ diœceſis non exempta, n. 62. non tamen poterit vnire omnia beneficia ſuæ diœceſis, nu. 63. vbi adducitur declaratio S. Congregationis quòd poſſunt plures Eccleſiæ, ſeu beneficia vni vniri, numero 64.

Legatus à Latere, qui eſt maior Epiſcopo, & omnia poteſt in ſua prouincia, quæ Epiſcopus in ſua diœceſi, poteſt ex cauſa rationabili, & legitima vnire beneficia ſua prouinciæ, quæ conferre poteſt nu. 65. quamuis legatus non alteret, ex quo non poteſt cõferre beneficia, non poſſit etiam illa vnire, nam qui non poteſt conferre, non poteſt vnire, n. 66.

In hac poteſtate vniendi ſuccedit capitulum Sede vacante n. 67. non tamen poterit ſibi vnire, ſicut Sede plena non poteſt conſentire vnioni faciendæ ipſi capitulo directe, & principaliter, &c. n. 68.

Vicarius generalis Epiſcopi vnire non poteſt ſine ſpeciali mandato, etiam ſi ſibi ſit data facultas conferendi cum clauſula generali, & ad omnia alia, & c. quæ non extenditur ad maiora, n. 69 quamuis contra teneant Mohed. & Heſeron. Gabr. & Gambarus relati, num. 70.

Inferior Epiſcopo, etiamſi habeat facultatẽ cõferendi non poteſt vniones facere, niſi hoc ei cõpetat ex priuilegio, vel præſcriptione immemoriali, aut quadragenaria cũ titulo, aut niſi haberet iuriſdictionẽ Epiſcopalẽ. n. 71. & 72. poſſunt etiã inferiores Epiſcopo facere vnionẽ, ſtante cõjunctim de proprie ſum-

pta præscripta, licet non immemoriali, n.73. *& pro præditis facit declaratio S. Congreg. adducta* nu. 74. *nec obstant aliæ declarationes adductæ*, nu.75. *quibus respondetur* n.76.

Potest Episcopus facere vniones etiam monasteriis, & locis religiosorum, n.77. *etiamsi religiosi & monasteria sint exempta*, n.78. *ac fabricæ Ecclesiæ etiam Cathedralis*, nu.79. *nec obstat declaratio adducta* n.80. *cui respondetur* n.81. *& comprobatur ex alia declaratione adducta* n.81.

Potest Episcopus facere vnionem cum onere legendi, num.82. *non tamen potest facere vniones ad tempus seu ad vitam, sed solus Papa* n.83. *& sic* cap.15. sess. 24. de reformat. *non habet locum in suppressionibus ad tempus, sed perpetuis ex S. Congregatione*, numero 84.

Hæc facultas vniendi restringitur à Concilio in aliquib. casibus, primo, in terminis ca.9. sess.14. de refor. *vt beneficia vnius diœcesis non vniantur beneficiis, seu locis alterius*, n.85. *secundo in terminis* c.13. sess. 24. *vt beneficia curata non vniantur monasteriis, dignitatibus, præbendis, seu aliis beneficiis simplicibus, &* c.n.86 *quo decreto non solum vnio parochialis est prohibita, sed etiam partis fructuum, ex S. Congregatione, sicut in terminis* ca.16. sess.25. de reform. *beneficia curata in simplex conuerti non possunt, etiam pro parte fructuum, vt in declarationib. positis* n.87. *& notatur error Gonçalez* n.88. *Tertio restringitur in terminis*, c.18. sess.23. & c.15. sess. 24. de refor. *ad beneficia simplicia, & sic* d.c.15. *non comprehendit dignitates, ex S. Congregatione* n.89. *Quarto in terminis* c.9. sess.25. *vt beneficia libera non possint vniri beneficiis, vel hospitalibus iuris patronatus*, n.90.

An Episcopus possit vnire beneficia reseruata, seu deuoluta à n.91. *resoluitur quod sic, nã reseruatio non impedit fieri vnionem per ordinarium, sed suspenditur eius effectus pro tempore prouisi de illo à Papa, præterquam si reseruatio esset perpetua, vt in prima dignitate. quicquid aliqui dicant.*

Similiter reseruatio superueniens impedit effectum vnionis, & illam suspendit. donec reseruatio cesset, ex quo fit motu proprio, quamuis aliud sit in prouisione Papæ subsequente ad instantiam partis, non facta mentione seu suspensione vnionis, numer.84. *quamuis contra teneat Felinus dicens vnionis effectum non suspendi per reseruationem superuenientem &* c. n. 95. *& quamuis Rebuffus dicat reseruationem generalem non impedire vnionem, quia beneficium per vnionem dicit suppressum, ob id non dicitur amplius vacare*, n.96 *vnio enim de beneficio non vacante impedit eius vacationem pro prima vice, imo vt vnio intret, & habeat effectum, requiritur vacatio illius*, numero 97. *vnio enim ista non fit, vt ex nunc, sed in futurum, cum vacauerit*, num.98. & seq. *vbi adducitur declaratio S. Congregat.*

In terminis Concilij, sess.21. c 5. & sess.23. c.18. & sess.24. ca.13. de refor. *reseruatio non impediet, nec suspendet effectum vnionis, ex illis decretis*, n.100. & seq. *vbi adducitur resolutio Rotæ.*

Id solum habet locum in vnionibus factis ante vacationẽ, alias non valẽt vniones de beneficiis reseruatis facta virtute illorum decretorum, ca.18. & 15. *ex S. Congregatione, vt in declarationibus positis*, nu. 102. *Consonat Concilium Bononien. adductum* nu- 0103. *nec obstant aliæ declarationes adductæ uia intelliguntur, vt possit Episcopus vnire beneficia reseruata, etiam post vacationẽ quãdo vacantia in suo mense, & ad eius collationem spectantia ipse prius vniuit, alias secus, vt in prioribus declarationibus, & idem quãdo vniret ante ipsorũ vacationẽ, si tempore vnionis erant affecta, eadẽ enim ratio fraudis tũc militat*, n.105. & seq. *ob quã fraudem fuit etiam alias decretum, quod si Episcopus beneficia vacantia seminario non applicauit, detrahat tantũ taxæ seminario, quantũ illa redderent, & de sua mensa assignet, &c. vt in declaratione S. Congregationis posita*, n.107.

Causæ, ex quibus ab ordinariis debet fieri vnio, ad duas reducuntur, scilicet ad euidentem necessitatem, vel vtilitatem, nu.108. *& plures adducuntur causæ, à citatis*, n.109.

Vnio magis concernit iustitiam quam gratiam, & cum causa præsertim necessitatis, tenetur Episcopus eam facere, & si recusaret, posset adiri superior, n. 110. *& similiter si capitulum nollet consentire, recurrendum est ad superiorem, & posset compelli. si iusta causa subesset*, n.111. *in terminis autem Concilij* d.c.15. sess.24. *potest Episcopus, sed non tenetur, nec Metropolitanus potest supplere ex S. Congregatione*, num.112.

Vnio facta per ordinarium sine causa, vel ex causa falsa, etiam seruata iuris forma, est nulla ipso iure, num. 113. *quicquid in facto ex falsa causa dicant citati.* numero 114.

Etiam vnio Apostolica facta ex causa falsa est nulla, num.115. *etiamsi facta sit Motu proprio*, numero 116. *& etiam surreptio vitiat ipso iure vnionem Apostolicam*, num.117. & seqq. *vbi adducuntur resolutiones Rotæ.*

Non præsumuntur causæ vnionis veræ etiamsi ordinarius, vel legatus eas inserat in vnione, & asserat esse veras, sed iuuans se vnione, tenetur illas probare, num.120.

Si ordinarius, vel legatus in ipsa vnione enunciet adhibuisse causæ cognitionem & solemnitates requisitas, & reperisse causas esse veras, videtur standũ eius assertioni, & præsumendum esse pro vnione, donec contrariũ probetur, etiamsi processerit parte non vocata, quia forte nullus tunc aderat, qui deberet vocari, num.121. *quamuis contradicat præfatibilia Rotæ*, num.122.

Ratio est, quod licet alias regulariter nõ præsumatur solemnitas extrinseca, etiam enunciata in instrumento qua tempore actus verisimiliter interuenire non potuit parte opponente, tamen pro decreto, vel actu iudicis in quo enunciantur solemnitates, præsumitur, quod omnia sint solemniter acta, nisi contra probetur, à n.123.

Id intelligitur quando causæ & solemnitates requisita nominatim, & in specie exprimuntur, secus in genere, num. 126. *Sed quod præsumatur etiam pro decreto, si in genere exprimantur solemnitates, dicendo in communi causa cognita, vel iuris solemnitate seruata, tenent alij* nu.127. *& absolute Surdus relatus* num.128.

Omissa cõcordia Alciati, quod prima procedat in decreto requirente diligentem, & magnam causæ cognitionẽ, secunda in requirente leuem quæ est probabilis, concordantur, vt prima procedat quando solemnitates enuntiantur à tabellione, seu notario, in instrumento decreti, secunda quando enuntiatio solemnitatum in genere fit ab ipso iudice, numer.129. & 130. *& declaratur quod ait Menoch. relatus*, num.131.

Tenetur

mc.

n.104.9.

Tenetur dicta doctrina, quamuis cõtra eam, quod non ſtetur aſſertioni, etiam iudicis, qui non poteſt facere actum ſine cognitione cauſæ, & ſolemnitate ſi dicat eam adhibuiſſe etiam in ſpecie, ſed debere aliter de eo apparere ex ſeparata ſcriptura, teneant Rom. & alij nu.132. *& regul.* l. ſi forte, ff. de caſtrenſi pec. *non procedit in iudice, pro quo iura preſumunt ſtante enuntiatione ſolemnitatum,* nu.133.

An ſi iudex delegatus, ſeu executor, cui iuxta regulam Cancellariæ committitur, vt ſi vocatis vocandis repererit cauſas eſſe veras, vnionem faciat, &c. referendo adhibuiſſe cauſſæ cognitionem, & cauſas reperiſſe veras, procedat ad vnionem, præſumatur pro illo, & ei fides in iudicio contradictorio adhibeatur ſuper veritate cauſarum à nu.134. *reſoluitur negatiue non obſtante ſupradicta doctrina, quæ nõ procedit in executore, & iudice delegato, pro cuius decreto non ita præſumitur.* n.135.

Obiicitur, quod delegatus, cui Papa committit, vt ſe diligenter informet de vtilitate cauſæ, & ſi reperierit in euidentem vtilitatem Eccleſiæ cedere alienationem, confirmet ſeu licentiam alienandi concedat, ſatis eſt, ſi adhibeat cognitionem extraiudicialem abſque citatione, & pro eo & eius ſententia præſumitur abſque proceſſu, & c.n.136. & ſeq. *vbi adducitur reſolutio Rotæ.*

Reſpondetur hoc procedere, quando Papa ſimpliciter committit alicui, vt ſe informat, & c. *tunc enim circa informationem ſtatur eius aſſertioni, & pro eius decreto præſumitur abſque proceſſu,* n.138.

Quod non ſolum videtur procedere, vbi non eſt clauſula vocatis vocandis, & nullus eſt contradictor, ſed etiam vbi eſt d. clauſula, nullus tamen eſt contradictor, nec qui debeat vocari, ex quo etiam tunc proceditur extraiudicialiter, n.139. *at ſupradicta reſolutio procedit, vbi committitur cũ clauſula vocatis vocandis, quæ facit executorem mixtum, & eſt intereſſe habens, qui debet vocari, ſeu alias eſt, contradictor, tunc enim debet fieri proceſſus, &* c.n.140.

Si apparet de proceſſu, ſeu actis ſuper vnione, & receptione teſtium ſine parte vocata, ſiue non, quia non erat qui deberet vocari, ſtabitur illis, donec contra probetur, ſi poſtea res deducitur in litigium, n.141. *Facit quod vbi in alienatione rerum Eccleſiæ ſeruata fuit forma, & iuris ſolemnitas, in dubio præſumitur facta ex cauſa iuſta,* n.142. *quamuis quando fuit proceſſum parte non vocata, etiamſi ſit in poſſeſſione, qui obtinuit vnionem, contra teneant AEgidius, & practicabilia Rotæ,* n.143.

Iuxta prædicta accipitur dictum Card. quod ſufficit, quod de vnione conſtet: debet enim præſumi omnia fuiſſe ſolemniter acta. & c.n.144.

60 AD Quartum † dicendum eſt, ſolum Papam poſſe vnire Epiſcopatus. *c. ſicut vnire, de exceſſibus prælatorum.* Rebuff. *d. tit. de vnio. n.* 22. 23. & 25. Duaren. *lib.* 5. *c.* 9. Pet. Greg. *c.* 20. *n.* 6. Hoieda *d. c.* 3. *num.* 7. Lancell. *d. tit. de vnio. §. non tamen*, & Cenedo plu-
61 res referens *collect.* 87. *ad Decretales, n.* 1. qui † etiam poteſt vnire omnia talia beneficia, cum in eis habet plenam poteſtatem, *c.* 2. *de præben. in* 6. & *Clem.* 1. *vt lite pendente*, Caccialupus *art.* 3. *n.* 1. & *ar* 4. *n.* 1. *ad* 2. P. de Peruſio *c.* 4. *n.* 2. Rebuff. *d. n.* 23. & Hoieda *ibi*, & Azor 2. *par. lib.* 6. *c.* 28. *q.* 6.

62 Epiſcopus etiam † ex legitimis cauſis poteſt vnire beneficia ſuæ diœceſis non exempta *d. ca. ſicut vnire*, vbi ſic dicitur, *Sicut vnire Epiſcopos, atque poteſtati ſubiicere alienæ, ad S. Pontificem pertinere dignoſcitur, ita ad Epiſcopum Eccleſiarum ſuæ diœceſis vnio, & ſubiectio earumdem. c. expoſuiſti de præbend.* vbi Panor. & alij *c. conſultationibus, c. paſtoralis. de dona. clem. ſi vna, de rebus Eccleſiæ, & clem.* 1. *§. ad hæc, de ſtatu monachor.* Rota *dec.* 1. & 2. *de offic. legati in nouis*, Caccialupus *ar.* 2. *q.* 5. *n.* 18. Pet. de Peruſio, *c.* 4. *ex n.* 21. Rebuff. *d. tit. de vnio. n.* 22. *& in rep. d. §. qui vero.* 4 *præmiſſo, & notab.* 3. *verſi. de iure autem*, Gambar. *d. lib.* 5. *rubr.* 1. *n.* 35. Mandoſ. *d. tit. de vnio* Duar. & P. Gregor. ſ. Hoieda *d. n.* 7. Lancell. *d. §. non tamen*, Fuſcus *de viſitatione lib.* 2. *c.* 2. *nu.* 19. Nauar. *conſi.* 9. *nu.* 1. *de off. ordinarij*, & 20. *de præb. &* 15. *n.* 1. *de rebus Eccleſiæ*, practicabilia Rotæ *d. c. de vnione, à n.* 10. Rota *deciſ.* 133. *nu.* 5. *par.* 2. *diuerſorum*, & Azor *d. q.* 6. Et nouiſſimè Vgol. *de off. Epiſc. c.* 52. *in princip. & §.* 1. *n.* 1.

Non tamen † poterit Epiſcopus vnire omnia be- 63
neficia ſuæ diœceſis, Oldrad. *conſi.* 262. *n.* 2. & S. Congregatio Concilij ſuper *c.* 18. *ſeſſ.* 21. *de refor.* ſic cenſuit, *Concilium non decernit, vt omnia beneficia ſimplicia vniantur Seminario, ſed aliquot, ideo vnio facta omnium beneficiorum non valet, vt alias decreuit Congregatio.*

Quamuis † poſſint plures Eccleſiæ, ſeu beneficia 64
vni vniri, Caccialupus *ar.* 4. *q* 12.

Similiter † etiam legatus à Latere, qui eſt maior 65
Epiſcopo, & omnia poteſt in ſua prouincia quæ Epiſcopus in ſua diœceſi, vt ſup. dictum eſt 1. *par. c.* 5. *numero* 183. poteſt ex cauſa rationabili, & legitima vnire beneficia ſuæ prouinciæ, quæ conferre poteſt, Rota *deciſion* 459. *in antiqu.* alias 3. *de off. legati. & deciſion.* 1. *& 2. eodem ti. in nouis*, Ægidius *deciſi.* 512. Abb. *in c. fin. de confirmatio. vtili* & ibi Dec. *à num.* 19. idem Abb. *in c. ſicut vnire. num.* 5. & 6. Rebuff. *in praxi d. ti. de vnio. num. vigeſimo quarto, & in regu. de vnio. gloſſ.* 11. *num.* 13. *& in repet. d. §. qui vero, d. notab.* 3. *verſicul. de iure autem.* Gambarus ſ. *à num.* 41. Petr. Gregor ſ. Hoieda *dict. num.* 7. Cuchus *in inſtitu. maioribus lib.* 2. *ti.* 5. *à num.* 87. practicabilia Rotæ ſ. *num. duodecimo.* P. de Peruſ. *c.* 4. *num.* 3. & Caccialup. *ar.* 3. 2. *qu. ex num.* 2. qui tamen videtur remanere dubius, Villad. *de legato. q* 9. *à num.* 82. & Azor 2. *p. lib.* 5. *c.* 29. *q.* 14. *& ſeq. & lib.* 6. *c.* 28. *q.* 8. & Vgol. *dict. c.* 52. *§.* 1. *ſub nu.* 1.

Quamuis † legatus non à latere ex quo non po- 66
teſt conferre beneficia *c.* 1. *de off. lega. in* 6. non poſſit etiam illa vnire, nam qui non poteſt conferre, non poteſt vnire, Caccialupus *ar.* 3. *num.* 12. & 14. Petrus Gregor. & practicabilia Rotæ *num. nono, vbi* ſ. & alij conducunt dicta in ſimili *de penſione §. d.* 1. *p. ca.* 5. *numer.* 286. licet contra teneat Villadieg. ſ. *numero* 87.

Et in hac † poteſtate vniendi ſuccedit capitulum 67
ſede vacante, Caccialup. *art.* 3. *quæſt.* 6. *num.* 19. Petr. de Peruſ. *cap.* 4. *num.* 29. Rebuff. *d. tit, de vnio. num.* 36. *tit. de deuolutio num.* 100. P. Gregor. ſ. *num.* 8. Zerol. *in praxi Epiſcopali.* 1. *part. verb. vnio §.* 11. & 2. *part. verb. capitul. §.* 4. *& verb. vnio. §.* 7. & Marc. Ant. Genuen. *in praxi Archiepiſcopali curiæ Neapolitanæ cap.* 85. *num.* 25. Azor. *d. lib.* 6. *cap.* 18. *q.* 9. Vgol. *d. cap.* 52. *§.* 1. *ſub. num.* 1. quicquid dicant Paulinus *de offic. & poteſtat. capit. Sede vacante* 3. *quæſt.* 2. *part. à numero* 17. Hoieda *d. num.* 7. & Cucus *d. lib.* 2. *tit.* 9. *numer.* 87. & Azor ſibi contrarius *dict.* 2. *p. lib.* 38. *quæſtion.* 9. Non † tamen poterit capitulum Sede va- 68
cante ſibi vnire, vt cenſuit S. Congregatio Concilij

super *cap.15.sess.de reform.* his verbis, *Capitulum Sede vacante non potest supprimere quodcumque benecium & sibi vnire.* & in vna Hieracen respondit non licere capitulo, etiam sede vacante supprimere portiones vigore huius decreti, vt per Alexand. Monet. *de distrib.part.1.quæst.iiin. 5.numero* 29. Sicut Sede plena non potest consentire vnioni faciendæ ipsi capitulo directe, & principaliter, & ideo requiritur authoritas Papæ, *dict.clem. si vna §.fin.vt inf. à nu.*168.

69 Vicarius autem etiam generalis † Episcopali vnire non potest sine speciali mandato, etiam si sibi sit data facultas conferendi cum clausula generali, & ad omnia alia, etiam requirentia speciale mandatum, quæ non extenditur ad maiora expressis, *cap. qui ad agendum, de procurat. in 6.clem.2. eodem tit.* ita Caccialupus *art.3.q.8.num.* 23. Pet.de Perus. *c.4. num.*32. Paris. *cons.*40. *lib.*4. Rebuf. *in praxi in forma vicariatus num.*102. *& dict.tit. de vnio.nu.*37. Mandos. *d. tit.de vnio. versic.vicarius tamen* Hoieda *d. num.*7. Cuchus *d. lib. 2. tit.*8. *nu.*106. Sbrocius *de vicario Episcopi lib.2.qu.* 115. Açor *d.lib.3.ca.44.qu.* 11. *& lib.6.ca.28.qu.*10. Vgol. s. Rot. *in Caputaq. benefi. inf.adducta num.*103.

70 Quamuis Mohedanus † *decis.3.de offic.vicarij*, & Hieronym. Gabr. *consil.* 200. *nu 3. lib.*teneant contrarium, nempe vicarium posse vnire, & quamuis Gambarus *su.*ex *numero* 115. teneat vicarium habentem mandatum ad conferendum beneficia, posse vnire. Inferior etiam † Episcopo, etiam si habeat facultatem conferendi, non potest vniones facere, nisi hoc ei competat ex priuilegio, vel præscriptione immemoriali, aut quadragenaria cum titulo *d. c. sicut vnire.& d. Clemen.* 1. *§.adhæc*, & ibi glos. *verb.ordinarios*, Abb. *in d.ca. sicut vnire.numero.3.* & ibi Alexand. de Neuo *in additio.* Felin. *in ca.auditis, nu. 9.de præscr.* Caccialupus *art.3.quæst.* 7. *&* 9. & Petr. de Perusio *ca.* 4. *numero.29.& 30* & idem *de permutat.beneficior.2.par.qu.8.num.quadragesimosecundo*, Gambar. *in ca. vnic. de rerum permutat. in 6.numero* 113. Gimon. *in enchiridio beneficio.tit.5. ca.2. num.16. &* 17. *&* 30. Nicol. Delphinas *de iurepatron.lib.2.qu. 12.num.*153. (qui aiunt posse præscribi ius vniendi, & authorizandi permutationem) & Rebuff. *tit de vnio.num.*32 *&* 33. & in forma vicariatus *numero* 102. *& in re.dict.§.qui vero.4.pramisso,& 3.notabi. verb de iure autem*, Paris. s. Hoieda *dict.num.*7. Petr. Gregor. *num.*7. s. Fuscus *dict.ca.26.nu.*7. Lancellot. *dict. §.non tamen*, in text. & in glos. *verb.inferiores*, Sbrocius *numero* 12. & practicabilia Rotæ *numer.* 10. *vbi* s. Açor *dict.ca.28.quæst.*11. Vgolin. *dict.ca.*52. *§.1. numero* 1.

72 Aut † nisi haberent iurisdictionem Episcopalem, quia posset vnire. Cardin. *consil.*47. Abb. & Alexand. de Neuo s. Caccialupus *d. qu.* 7. Gambarus *d. lib.* 5. *rubrica* 1. *num.*16. Petr. Gregor. s. Lancellot. *d. verb. inferiores*, practicabilia Rotæ, s. *nu.* 11. Flores *qu.*24. *nu.*15. Manuel Rodriguez *quæst.reg.tom.3.qu.*80. *art.* 1. & Vgol. s.

73 Possent † Etiam inferiores Episcopo facere vnionem stante consuetudine proprie sumpta præscripta, licet non immemoriali, ex Bellamera *de pernus.benefi.1.p.qu.2.nu.*9.

74 Et pro prædictis † facit declaratio S. Congregationis *su. ca.* 5. *sess.* 21. *de reform.* quæ sic ait *Censuit Congregatio dignitati curatæ posse vniri aliam dignitatem ex causa paupertatis iuxta hoc decretum. & sess.*24. *c.*13. *eamque vnionem facere posse Abbatem, si sibi hanc facultatem vniendi legitime præscripsit, aut ex priuilegio in Ecclesia sibi pleno iure subiecta iurisdictionem quasi Episcopalem habet in omnibus,& per omnia, alioquin vnionem faciendam esse per Episcopum cum consensu ipsius Abbatis & capituli.*

Neque obstant † sequentes declarationes sup. 75
ca.15.sess.24.de reform. ex quibus videtur inferiorem etiam habentem iurisdictionem quasi Episcopalem nō posse facere vniones, Prima, *an Abbati exempto collegiata secularis iurisdictionē ordinariā & quasi Apiscopalem, licet in sua Ecclesia, vbi præbendæ simul cum distributionibus quotidianis adeo tenues sunt, vt pro sustinēdo decenti canonicorū gradu, loci, & personarum qualitate, non sufficiant, cum consensu capituli aliquibus ex iis suppressis, & earū fructibus, & prouentibus reliquarū præbendarū distributionibus applicatis eas ad pauciorē numerū reducere. Congregatio censuit non licere id Abbati, sed Episcopo, tamen cū cōsensu capituli, si modo ipsa collegiata Ecclesia insignis sit, & alias seruētur, quæ præcepta sunt à Concil. in hoc ca.* Secunda *quæsitū fuit, an hoc idem liceret Abbatibus, & secularibus exēptis habentibus iurisdictionē ordinariā, & quasi Episcopalē? Respon. Abbati qui iurisdictionem quasi Episcopalem habet, etiam si esset exemptus, & ordinarius illius Ecclesiæ, & si in dicta Ecclesia omnia quæ in hoc decreto continentur, concurrant, non licet, sed tantam Episcopo prout hic.* Tertia, *prælatus collegiatæ Ecclesiæ hanc tenuium præbendarum suppressionem facere non potest, licet sit exemptus & Ecclesia sit insignis. cum hāc solis Episcopis Concilium concesserit cum consensu suorum capitulorum* Quam refert Alexand. Monet. *de distribut.par.1.qu.5.nu* 50.

Quia istæ † declarationes solum id negant in spe- 76
cie illius decreti quod solis Episcopis id concedit cum consensu capituli, quod *Censuit congregatio intelligendum esse tantum de consensu illius capituli, cui sit vnio.*

Et potest Episcopus † facere vniones etiam mo- 77
nasteriis, & locis religiosorum, *vt d. ca.consultationibus, & d.ca.pastoralis & d.Clem.si vna*, Rota *decis. 2.de offic.ordinarij in antiq.* Felin. *in ca.in nostra nu. 42.de rescri.* † etiamsi religiosi, & monasteria sint e- 78
xempta, Cald. *cons.*5. *de rebus Ecclesiæ*, Card. *in d.Clemen.si vna nu.*11. Caccialup. *art* 4.4. *qu.* & practicabilia Rotæ *su.num.*1. quamuis contra teneat Petr. de 79
Perus, *ca.*4. *nu.*10. ac † fabricæ Ecclesiæ etiam cathedralis, Imol. *in d. Clem. si vna num.* 14. *& in ca.cum accessissent.nu.*4. *de constit.* & ibidem Felin. *num.*22. Rota *d.decis.*133. *nu.*6. *p.*2. *diuers.*

Neque obstat † sequens declaratio *su.d.ca.* 15. *sess.* 80
24. data Episcopo Tudertino, *Episcopus, seu ordinarius nō potest simplicia beneficia vnire distributionibus capellanorū Ecclesiæ cathedralis pro diuini cultus augmēto, & similiter non potest eas vniones facere fabricæ, seu sacristia ob eius paupertatē ad ornatū, & alia Ecclesiæ necessaria: etiā attēto sufferat omnia* 81
onera dicta Ecclesiæ, & parum possideat, † *quia intelligenda est non posse Episcopū per illud decretum*, d.c.15. *& ex vi eius facere istas vniones, cum loquatur solum de præbendis.* Non tamen negat id posse facere alias ex iure communi. &c. 82

Quæ † intelligentia comprobatur ex alia declaratione super *d.c.*15. quæ videtur eadem cum illa, & sic ait. *Per hoc decretū non licet Episcopo vnire beneficia capellaniis, etiam Cathedralib. quæ habeant reditus tenues, cum loquatur solum de præben. item neque sacristiæ, neque fabricæ.* Sed hoc erit intelligendum, quando

quando talis vnio fuit alicui Eccleſiæ,ſeu loco religioſo,vt in vna Burgenſ.præſtim.27.Iul.1603.coram D.Lita,vbi fuit reſolutum, quòd vnio facta per ordinarium,&c.*R.vnio.1.*

83 Poteſtque Epiſcopus † facere vnionem cum onere legendi,Caputaquen.*dec.348. par.3.* & Zerola *2.par.verb.vnio §.2.*

84 Non tamen † poteſt facere vniones ad tempus, ſeu ad vitam,ſed ſolus Papa,Staph.*de literis gratiæ. tit.de modis prouiſionis, num.19.* Gambarus *d.lib.5. rub.1.à n.17.& 127.*dicens,quod hæc vnio,neque Epiſcopo, vel legato conceditur, niſi habeant ſpecialem facultatem,&c.Mandoſ.*in reg.12.q.6.n.5.& reg. 19.q.10 num.5.& q.16.num.4.& reg.22.q.11.numero 2. & in praxi ſignaturæ tit.de vnio.verſic.vnio altera,* Moheda.*deciſ.1.de officio vicary,*alias 94.*& deciſ.3. de locato,*locato 95. Zerola *1.part. verb. vnio.§.7.*& Concilium Prouinciale Bononien. *titul.de vnio.§. quæ obſtant vnionibus beneficiorum,* vbi *in fine* ſic ait: *Quocumque autem caſu beneficia quæcunque ad vitam vnire omnino & interdictum*, & nouiſſime Açor *d.lib.6.c.28.q.17.*

85 Vnde S.Congregatio † cenſuit, quod decretum Concilij *cap.15.ſeſſ.24. de reform.* non habet locum in ſuppreſſionibus ad tempus,ſed perpetuis non tamen vniones ad vitam fieri prohibentur per Concilium,*ſeſſ.7. cap.4.* vt perperam ait Gonçalez *gloſſ. 5.§.7.num.146.*ſed ibi ſolum decernitur,quod inducant incompatibilitatem,vt ſupra 11. *p.cap.5. numero 219.*

86 Hæc autem facultas vniendi † reſtringitur à S. Concil.Tridentin. in aliquibus caſibus,videlicet in terminis *cap.9. ſeſſ.14. de reform.* vt beneficia vnius diœceſis non vniantur beneficiis ſeu locis alterius, notant Fuſcus *d.lib.1.c.26.num.24.* Hoieda *d.c.3.nu. 6.*Zerola *1.par.verb.vnio.§.8.* Açor *d.q.17.* quamuis antea poſſent vniri, vt per Caccialupum *c.4.q.13.& art.6.num.8.*

87 Secundo † in terminis *cap. 13.ſeſſ.24 de reformat.* vt beneficia curata non vniantur monaſteriis,dignitatibus,præbendis, ſeu aliis beneficiis ſimplicibus, &c.Hoieda *ibi*, & Zerola *ibi,& §.2.* Açor *d.quæſtione 17.*

88 Quo † decreto cenſuit S. Congregatio, *Non ſolum vnio parochialis eſt prohibita, ſed etiam aliqua pars fructuum earum vniri non poteſt*, ſicut in terminis *c.16.ſeſſ.25.de reform* beneficia curata in ſimplex conuerti non poſſunt,etiam pro parte fructuũ, &c. vt in ſequentibus declarationibus ſuper *d.c.* 16. Prima, *Parochiales Eccleſiæ in ſimplex beneficium conuerti non poſſunt,quod intelligendum eſt etiam in aliqua parte fructuũ ipſius parochialis.* Secunda,*Nec ordinarius diſmembrare poteſt beneficia curata, ac vnire beneficiis ſimplicibus.* Tertia,ibi:*Nõ cõuertantur,etiam pro parte,videlicet ex parte etiam minori fructuum parochialis conſtituere beneficium ſimplex.* Quarta, *Non poterit ordinarius ſeparare ab Eccleſiis parochialib. beneficia ſimplicia ſiue oratoria, ſi illis vnita eſſent:etiãſi illis ſeparatis parochiales nõ egeãt.*

89 Ait autem poſt hæc † Gonçalez *gloſſ. 6. num.96.* quod decretum Concilij *d.cap.* 13. vbi diſponitur, quod Eccleſiæ parochiales non vniantur, locum habet,quando vere ſit Eccleſia parochialis,& habet certos fines, alias non, vt cenſuit S. Congregatio Concilij per hæc verba:*Parochiæ,quæ certos fines nõ habent ſed certum tantum populum,& per certas familias diſtinguuntur,vſque adeo vt ſacramẽta promiſcue non adminiſtrentur,hoc Concilij decreto vtiquam non comprehenduntur, in quo certe fallitur Gonçalez*,nam iſta declaratio non refertur ad dictũ decretũ *in verſ.vnionibus*, ſed *in verſ.in iis quoque.* ſicut alia declaratio, quæ ait: *Congregatio Concilij cenſuit ſufficere ad hoc,vt non ſit locus* ca.13.ſeſſ.24. de reform.*curam eſſe diſtinctam.*

Tertio reſtringitur † in terminis *c.18.ſeſſ.23. & ca.* 90
15.ſeſſ.24.de reform. ad beneficia ſimplicia. Vnde in vna Elnen. *Congregatio cenſuit dictum decretum c. 15.non comprehendere dignitates.*

Quarto in † terminis *c. 9.ſeſ. 25.de refor. verſ.in-* 91
ſuper, vt beneficia libera non poſſint vniri beneficiis, vel Hoſpitalibus iuris patronatus. Circa quod vide Leonem *in theſ.for.Eccle.c.31.n.14.*

Sed an Epiſcopus poſſit † vnire beneficia reſerua- 92
ta,ſeu deuoluta,dic quod ſic: nam reſeruatio non impedit fieri vnionem per ordinarium, ſed ſuſpenditur eius effectus pro tempore prouiſi de illo à Papa,Rota *dec.4.& 6.de rebus Eccleſiæ,in antiq.*Card. *in d.Clemen.ſi vna in prin.q.6.* Franc.*in c.ſi ſibi abſenti,num.11.de prabend.in 6.*Felin.*in c.in noſtra de reſcrip.conſilio* 27.Staphil.*de literis gratiæ,2.forma mandati,num.7.*Selua *3.par.q.11. numero 26.14.qualitate,*Æneas de Falcon.*de reſeruatio. quæſt.4.principali effectu* 23.Mandoſ.*reg.12.quæſt.5.numer.3.*Granutius ad Simonetam *de reſeru. q.3.* Zerola *d.verb. vnio.§.7.1.dub.*ſic intelligendus *2.dub.ſeq.& 2.part. eodem verb.§.8.10.& 16.* practicabilia Rotæ,*d.ca.de vnione,n.12.*& Hoieda *d.c.3. num.7. & 22.* qui id recte intelligit *num.7.*

Præter † quam ſi reſeruatio beneficij eſſet perpe- 93
tua,vt in *1.*dignitate poſt Pontificalem, quæ ſemper reſeruata eſt, ſeu affecta per regulam Cancellariæ, & ideo non poteſt vniri per Epiſcopum.

Et ita abſolute † tenendum eſt,quamuis Abb.*in d.* 94
c.ſicut vnire,ad fin. & ibi Alexand. de Neuo *in additio.*Caccialupus *art.4.q.6.* & P.de Peruſio *c. 4.n. 6.& 24* & Açor *d.lib.5.c.29 q.17. & lib.6.c.28. q.16.* dicant quando Papa ſuæ diſpoſitioni, ſeu ordinationi reſeruat, ſeu reſeruauit ſibi ordinationem, & diſpoſitionem,non poſſe vnire:& quamuis Nauarr. *conſ.12.de rebus Eccleſia* videatur velle non ſuſpendi effectum vnionis per deuolutionem,vel reſeruationem:& ita poſthæc & tenet Gonçalez ſupra *d.gl. 5.§.num.136.*

Et ſimiliter etiam reſeruatio † ſuperueniens im- 95
pedit effectum vnionis, & illum ſuſpendit, donec reſeruatio ceſſet, ex quo fit motu proprio. (Quamuis aliud ſit in prouiſione Papæ ſubſequente ad inſtantiam partis,non facta mentione,ſeu ſuſpenſione vnionis,Rota *dec.3. de rerum permut.in antiq.* Bellamera *de permutat.benefi.3.par.q.9.nu.11.* practicabilia Rotæ *ſup.numer.15. verſ.vnio per prouiſionem,* Zerol.*1.par.verb.vnio.§.7.1.dub.*&dicitur *ſup.11.par. 4.nu.28.*)Rota *d.dec.4.& 6.*Caccialup.*art 9.q.5.* Æneas *d.q.4.effectu* 42.practicabilia Rotæ *nu.12. verſ. vnio facta ab ordinario de beneficio.*

Quamuis contrarium in hoc teneat Feli.*d.conſi.* 96
27. dicens vnionis effectus non ſuſpendi per reſeruationem ſuperuenientem etiam motu proprio, non facta mentione de vnione, quem ſequitur Selua *vbi ſupra.*

Et quamuis † Rebuff.*d.tit.de vnio.n.*31.abſolute & indiſtincte dicat, generalem reſeruationem non 97
impedire vnionem, quia beneficium per vnionem dicitur ſuppreſſum,ob id non dicitur amplius vacare,*c.cum acceſſiſſent.de conſtitutio.* & ſequitur Menoc.*conſ.294.n.4.10.& 17.lib.3.*

97 Sed falſum eſt, vnionem † factam de beneficio non vacante impedire eius vacationem pro prima vice, imo vt vnio intret, & habeat effectum, requiritur vacatio illius, Mandoſ. *reg.* 12. *q.* 5. *n.* 2.

98 Vnio † enim beneficij ante vacationem facta non fit, vt ex nunc, ſed in futurum, cum vacauerit, gloſſ. *in d. Clem.* 1. vna verbo *vocatus*, & ibi Doctores.

99 Et eſt † declaratio S. Congregationis *ſup. cap.* 18. *ſeſſ.* 23. ibi: *Ante vacationem, &c. vt vnio facta ſit, non prout ex nunc, ſed in futurum, vt per deceſſum obtinentis cenſeatur beneficium incorporatum, & vnitum Seminario.*

100 In terminis autem † Concilij *ſeſſ.* 21. *cap.* 5. *& ſeſſ.* 23. *c.* 18. *& ſeſſ.* 24. *cap.* 15. *de refor.* reſeruatio non impediet, non ſuſpendet effectum vnionis ex illis decretis, quod non aduertit Menoch. *d. conſ.* 294. vbi agit de vnione facta Seminario de beneficio, quod prætendebatur reſeruatum, &c.

101 Et ſic Rota in vna † Tudertina beneficij 25. Maij 1594. coram D. Seraphino reſoluit, *vnionem factam de beneficiis reſeruatis Eccleſia parochiali pauperi valere, neque eſſe neceſſariam mentionem de reſeruatione, nec per eam ſuſpendi, ex* dict. cap. 5. ſeſſ. 21. de reformat. *& in terminis*, d. ca. 18. *eſt* deciſio *Cæſaris de Graſſis* 132.

102 Si tamen Gongregatio † Concilij declarauit, id ſolum habere locum in vnionibus factis ante vacationem beneficiorum, & alias non valere vniones de beneficiis reſeruatis factas virtute illorum decretorum, *ca.* 18. *&* 15. vt apparet ex declarationibus ſeq. Prima ſuper *d. cap.* 18. Gienen. *Congregatio Concilij cenſuit, vniones beneficiorum reſeruatorum validas eſſe, modo factæ fuerint ante ipſorum vacationem, ſeruata forma à Concilio Triden. præſcripta anno* 1589. Secunda *ſup.* d. cap. 15. *Idem ſeruandum eſt hic, quod S. memoriæ Pius V. & ſanctiſ. D. N. Gregor. XIII. decreuerunt in vnionibus factis, ſeu faciendis ſeminariis, quod vniones de beneficiis reſeruatis validæ ſunt, ſi modo fuerint factæ ante ipſorum vacationem: quod ſi poſt vacationem factæ reperiantur, nullæ ſunt, & prouiſi à Sede Apoſtolica mitti debent in poſſeſſionem dictorum beneficiorum.* Tertia 18. *Decembr.* 1597. *Congreg. Concilij cenſuit, ſi Epiſcopus beneficia ſimplicia ſeruata forma Concilij ſeminario vniuerit ante eius vacationem, etiam in menſe reſeruato, vnionem debere effectum ſortiri.*

103 Conſonat † Concilium Bononien. *tit. de Seminario, §. qua beneficia Seminario vniri nequent*, vbi ſic dicitur, *Sicuti nec beneficia reſeruata, quando poſt eorum vacationem vnio fieret: nam ſi ante vacationem vnita fuiſſent, vnio obtineret*, & tradit Leo *in theſ. for. Eccleſ. cap.* 31. *n.* 23. & fuit dictum in cauſa Aſiſſien. beneficij 11. Maij 1607. coram D. Marcomontio, quòd S. Congreg. Concilij cenſuit, vnionem, de qua ibi, factam ſeminario, tanquam de reſeruato, fuiſſe inualidam, &c. Et eſt deciſ. in cauſa Caputaquen. benef. coram eodem 12. Decembr. 1608. quæ ſic ait 133.

104 Neque obſtat alia † declaratio Epiſcopo Aquilano 20. Aprilis 1572. quæ ſic ait: *Beneficia ſimplicia, quæ per mortem vacant, poſſunt vniri per Epiſcopum Seminario, licet eſſent reſeruata, vel affecta, niſi tamen alia beneficia, quæ iam vacaſſent in menſe ſuo, ſcilicet Epiſcopi prædicti, & quorum collatio ad ipſum ſpectabat, non Seminario vniuiſſet, ſed aliis contuliſſet, vel eandem vnionem factam non continuo enuntiaſſet*, refert Cerola 1. part. verb. Seminarium §. 5. *Et alia quæ ſic ait: Si Epiſcopus beneficia in ſuis mẽſibus vacãtia non vniuerit, videlicet & vacãtia in menſibus reſeruare vnire non poteſt, cum fraus in hoc cẽſeatur.*

Quia † iſtæ duæ vltimæ declarationes intelliguntur, vt poſſit Epiſcopus vnire beneficia reſeruata, etiam poſt vacationem, quando vacantia in ſuo menſe, & ad eius collationem ſpectantia, ipſe prius vniuit: tunc enim ceſſat omnino fraus, & ratio priorum declarationum, quæ procedunt, quando Epiſcopus prius non vniſſet beneficia vacantia ad ſuam collationem ſpectantia, tunc enim ad euitandam fraudem negatur illi facultas vniendi beneficia reſeruata poſt ipſorum vacationem. 105

Et idem erit quando † vniret ante ipſorum vacationem, ſi tempore vnionis erant affecta, vt quia erant ſubcollectorum familiarium, militum, vel officialium curiæ, &c. eadem enim ratio fraudis tunc militat. Et ita 22. Febr. 101. Congregat. cenſuit de cætero ad obuiandum fraudibus oportere decerni, vt non poſſint etiam ante vacationem vniri ſeminario beneficia, quæ obtinent perſonæ, quæ ob familiaritatem Cardinalium, vel aliam rationem tales ſint, vt quocunque menſe decedant, certum ſit ea fore affecta ſedi Apoſtolicæ. Ob quam † fraudem fuit etiam alias decretum, quod ſi Epiſcopus poſt erectionem Seminarij beneficia ſimplicia vacantia ei non applicauit, ſed ſuis conſanguineis, vel familiaribus contulit, detrahat tantum taxæ Seminarij, quantum illa redderent, & id de ſua menſa Epiſcopali aſſignet Seminario quoad vixerit, vel alia beneficia vacãtia, ſaltem eiuſdem valoris, & ad eius collationem ſpectantia, eiuſdem Seminario vnierit, Zerola *d. verb. Seminarium §. 5.* vt in ſequen. declaratio. S. Congregationis data Vicario Aquilegien. *Epiſcopus, qui ante diem* 11. *Iulij* 1567. *re ipſa Seminarium non erexit, quandocumque illud erigere conſtituerit, ab ipſa reali erectione, nihil eius nomine, niſi dimidiam decimam redactam ad antiquam taxam exigat: & ſi quid amplius exegerit, vel reſtituat, vel cũ eo compenſet, quod in poſterum poſt ipſam erectionem ad eam rationem exigendum erit, niſi tamen clare appareat totum illud, quod amplius exactum erit, tã vere fuiſſe conuerſum in præparamẽta neceſſaria, aut aliam ſimilem operam Seminarij. Antiqua autem taxa in hoc dominio Veneto, eſt intelligenda, quæ antea in vſu fuit, antequam alia nouiſſima in vſu fuerit*, ibi, Quicumque vero Epiſcopus ante diem illum 11. Iunij re ipſa Seminarium erexerit, *& ſeruata forma Concilij Trident. certam taxam ſtabiliuit, eamque à maiori parte taxatorum rationem ſumme exigere incepit, ſeu illi ſponte, aut ex conuentione, aut metu executionis factæ, vel faciendæ ſoluerint, dummodo ſit Epiſcopus in hac quaſi poſſeſſione ſic exigendi, eaque taxa in vſum Seminarij verſa ſit, & quotidie vertatur, in exactione huiuſmodi perſeueret, & omnes, qui detrectauerint ſoluere dictam ſummam, & taxam ſtabilitam, poſſit rigore, & iuris remediis compellere. Si aliqua tamen beneficia ſimplicia poſt erectionem Seminarij vacaſſent in ſua diœceſi, quæ non applicaſſet Seminario, ſed familiaribus ſuis, vel conſanguineis contuliſſet detrahat taxæ Seminarij tantam ſummam, quantam reditus illorum beneficiorum capit, & tantundem de ſua menſa Epiſcopali aſſignet Seminario quoad vixerit, vel donec alia beneficia vacantia, ſaltim eiuſdem valoris, & ad eius collationem ſpectantia eidem Seminario vnierit, & eorum fructus cum effectu applicauerit. Si vero beneficia aliqua Seminario vniuiſſet, & nihil propterea taxæ iam* 106 107

ſtabilita detraxiſſet, cogatur omnino tãtum inde detrahere, quantum eſt reditus illorum beneficiorum vnitorum Seminario præſcripto. Sãctiſſimus tamen D. N. Clemens VIII. die 7. Octobeis 1562. facultatẽ fecit, vt Epiſcopus in taxa facienda pro Seminariis poſſit, ſeruata tamen forma tradita in d.c.19. *onerare beneficia nedum in dimidia decima, habito reſpectu ad antiquam taxam, iuxta Pij V. decretum verum & in maiori ſumma, prout beneficiorum, & locorum habito reſpectu, iuſtum & aquum viſum fuerit.*

108 Cauſæ autem, ex quibus † ab ordinariis debet fieri vnio, ad duas reducuntur, ſcilicet ad euidentem neceſſitatem, vel vtilitatem. *d. cap. expoſuiſti, de præbend.* vbi Dd. Oldral. *conſ.* 261. *& ſeq.* Rebuff. *d. tit. de vnio. n.* 38. *& in d. repet. §. qui vero,* 3. *not. ab verſi.* 2. *poſſetis quærere,* Duaren. *ſup.* Mandoſ. *d. tit. d. vnio. & in regul.* 22. *quæſt.* 4. *nu.* 4. Lancellot. *in inſtit. Cano. de vnio. §.* 3. Hoieda *d.* 2. *part. cap.* 3. *n.* 8. Açor 2. *part. lib.* 6. *c.* 28. *q.* 4. *&* 13.

109 Et † plures adducuntur cauſæ à Caccialupo *art.* 5. & à Petr. de Peruſ. *de vnic. cap.* 3. *& de reuocatione vnio. cap.* 1. & aliquas ponit Fuſcus *d. lib.* 2. *ca.* 26. & P. Greg. *de benef. cap.* 20. *n.* 14.

110 Vnde vnio magis † concernit iuſtitiam, quam gratiam, Abb. *d. cap. ſicut vnire n.* 6. & practicabilia Rotæ *ſup. nu.* 3. & cum cauſa, præſertim neceſſitatis, tenetur Epiſcopus vnionem facere, & ſi recuſaret, poſſet adiri ſuperior, vt per Rebuf. *d. tit. de vnio. nu.* 42. cum Caccialupo *art.* 5. & Pet. de Peruſio *cap.* 3. *&* 10. In quo tamen *c.* 10. nihil dicit, voluit allegare *ca.* 11. 3. *quæſt.* (vbi tamen potius dicit contrarium: nam ait, quod dictum *cap. expoſuiſti,* dicit, quod Epiſcopus poteſt id, diſcretione prætia: & ſic videtur relinqui arbitrio Epiſcopi: verbum enim, poteſt, importat voluntatem, & non neceſſitatem, &c.) & per Mandoſ. *regul.* 12. *q.* 6. *n.* 4.

111 Et ſimiliter ſi capitulum † nollet conſentire, recurrendum eſt ad ſuperiorem, Bonifac. *in d. Clem. ſi vna. numero* 20. & poſſet compelli, ſi iuſta cauſa

112 ſubeſſet. Caccialup. *art. num.* 2. in terminis † autem Concilij *dict. cap.* 15. *ſeſſ.* 24. *de reform.* ſuper illis verbis: *liceat Epiſcopis,* ſic cenſuit S. Congregatio. *Ergo poteſt, ſed non tenetur: vnde metropolitanus non poteſt ſupplere in hoc.*

113 Et vnio facta † per ordinarium ſine cauſa, vel ex falſa cauſa; etiam ſeruata iuris forma, eſt nulla ipſo iure, ex *d. c. expoſuiſti.* vbi Abb. & Imola, Oldral. *d. conſil.* 261. *& ſeq.* Caccialup. *art.* 5. Mandoſ. *d. regul.* 12. *quæſt.* 6. *numero* 3. *& de ſignatura gratiæ, d. tit. de vnio. verſi. ſine cauſa vero,* Duare. *d. c.* 6. Hoieda *d. c.* 3. *à num.* 16 Burſat. *conſi.* 185. *nu.* 13. *lib.* 2. qui ait, quod vnio beneficiorum, vt valeat. manifeſta Eccleſiæ vtilitas, neceſſitaſque requiritur, cauſæ cognitio, ac omnium, quorum intereſt, citatio: & Rota *dec.* 123. *n.* 3. *p.* 2. *diuerſor.*

114 Quicquid in vnione † facta ex falſa cauſa dicat Rota *dec.* 1. *de exceſſib. prælator. in nouis, &* 2. 8. *&* 12. *de rebus Eccleſiæ, in antiq. &* 2. *eodem in antiquior.* Ægid. *deciſ.* 617. ſeu 618. *ad fin.* Caſſador. *deciſ* 1. *de vnio.* Boerius *dec.* 345. *n.* 1. Millis *in reper. verb. vnio facta ex falſa cauſa,* Rebuff. *in praxi in d. regul. de vnio. gloſſ.* 5. *&* 9. *& in d. rep. §. qui vero d. verſ.* 2. *poſſeſſ.* Ferret. *conſ.* 236. *n.* 4. Maſcard. *de probat. concluſ.* 1419. Petr. Gregor. *d. c.* 20. *nu.* 13. & practicabilia Rotæ, *ſupra n.* 2. & Açor *d. ca.* 28. *quæſt.* 14.

115 Et etiam vnio † Apoſtolica facta ex falſa cauſa, eſt nulla, Ægidius, Caſſador. & Millis, *vbi proxime,* Felin. *in cap. poſtulaſti, numer.* 3. *de reſcript.* Rebuff. *d gloſſ.* 5. *&* 9. Maſcard. & practicabilia Rotæ *numero* 6. *ſupr.*

Etiamſi † facta ſit motu proprio, iuxta dicta *ſup.* 116 1. *part. ca.* 5. *num.* 502. & ſequenti. Cardin. *conſil.* 96. Socin. Senior. *conſi.* 1. *num.* 7. *vol.* 3. Felin. *in cap. ad aures, de reſcript. nu.* 9. *verſic. & pulchre, & in cap. cauſam. de teſt. ib. numero* 3. Staphil. *de literis gratiæ 1. it. de vi & effectu clauſular.* De clauſula *motu proprio, verſi.* 7. *& vltimo, n.* 5. Selua 3. *parte quæſt.* 12. *num.* 3. Mandoſ. *regul.* 22. *qu.* 2. *n.* 3. practicabilia Rotæ *d. numero* 6. & Gambarus *d. lib.* 5. *rubric.* 1. *de poteſtate legati in vniendo à num.* 94. idem dicens in vnione facta à legato, quia in eius literis ſurreptio vitiat, ſicut in literis Papæ. Quamuis contrarium in vnione Apoſtolica facta motu proprio teneant Millis, & Maſcard. *ſupra* & abſolutè Rota. Boerius, & Ferretus ſup. citati *n.* 114.

Et etiam ſurreptio † vitiat ipſo iure vnionem A- 117
poſtolicam, Abb. *conſil.* 101. *part.* 1. Felin. *in d. c. poſtulaſti. n.* 3. Ripa *lib.* 2. *Reſpon. ca.* 10. Rebuff. *d. gloſſ.* 5. *& conſil.* 195. *verſi.* 10. *ſurreptitia,* & Mandoſ. *d. tit. de vnio verſi. penultim. & fin.* Concilium Tridentin. *ſeſſ.* 7. *c.* 6. *& ſeſſ.* 25. *ca.* 9. *verſic. inſuper, de reform.* Rota in vna Volaterana vnionis 3. Ianuarij 1594. coram D. Blancheto, † in qua fuit reſolutum, *quod vnio eſt ſur-* 118
reptitia facta monaſterio ad ſupplicationem prioris in conuentu ſi tamen conſtat, quod ibi quandoque vnus monachus, quandoque vnus preshyter pro ſeruitio Eccleſiæ degebat. Eſt etiam ſurreptitia non facta mẽtione qualitatum beneficiorum annexorum, vt quia ſunt curata. Rota in antiquis deciſ. 37. & 75. de reſcript. *& etiam non narrata diſtantia loci, qua vel retraxiſſet Papam à concedendo, vel ſaltim difficiliorem reddidiſſet, & etiã nõ narrato, quod Eccleſia monaſterij, cui fit vnio, ſit vnita alteri monaſterio, &c.*

Rota etiam † in vna Auellina vnionis 13. Ianuarij 119
1594. coram D. Penna, in qua fuit reſolutum, *vnionem monaſterij factam à Leone X. ſurreptionis vitio laborare, primo ex omiſſa ſpecificatione* 50. *& amplius monaſteriorum, quæ venebant in vnione, de quibus non fuit facta mentio. Secundo, ex eo quod aliquot monaſteria dicerentur eſſe de iurepatronatus laicorum ad Couarr.* pract. c. 36. n. 1. *Rebuff.* in praxi tit. de vnio. n. 28. *Tertio ex tacita qualitate Abbatis monaſterij vniti, quem ſi Papa intellexiſſet habere mitra, & baculi paſtoralis vſum, & ſolemniter populo benedicere, & iuriſdictionis cognoſcendi inter vaſſallos cauſas matrimoniales, participem fuiſſe, non eſt dubium, quin vel negaſſet, vel difficilius vnionem conceſſiſſet,* cap. ſuper literis, & cap. poſtulaſti, de reſcript. &c.

Nec præſumuntur † cauſæ vnionis veræ, etiam 120
ſi ordinarius, vel legatus eos inſerat in vnione, & aſſerat eſſe veras, ſed iurans eſſe veras, tenetur illas probare, Oldrad. *d. conſ.* 261. Caputaquen. *deciſ.* 350. *numero* 30. *part.* 3. & practicabilia Rotæ ſupra *num.* 6. Quamuis Rebuff. *in praxi tit. de vnionis reuocatione, numero* 10. videatur velle credendum eſſe Epiſcopo, vel alteri facienti mentionem de cauſa vnionis, ſi exprimatur: & facit doctrina Decij *in cap. qua Eccleſiarum, num.* 130. *de conſtitut. & in cap. cum ſit Romana, numero* 7. *de appellat.* quod aſſertioni iudicis non ſtatur ſuper cauſa, ſine qua actum facere non poteſt, Aymon. *de antiquit. temporis,* 2. *part. §.* 1. *numer.* 13. *&* 21. Alciat. *de præſumpt. reg.* 3. *præſumpt.* 9. *num.* 27.

Si vero ordinarius, † vel legatus in ipſa vnione 121
enuntiet adhibuiſſe cauſæ cognitionem, & ſolemnitates requiſitas, & reperiſſe cauſas eſſe

veras, videtur ſtandum eius aſſertioni, & præſumendum eſſe pro vnione, donec contrarium probetur, etiamſi proceſſerit parte non vocata, quia forte nullus tunc aderat qui deberet vocari, Cæſar de Graffiis *dec.*132.*numer.*16. vbi inter alia dicitur in caſu illius deciſionis conſtare de conſilio quatuor Deputatorum requiſito ex forma Concilij Tridentin. *ſeſſion.*23. *cap.* 28. in vnione per Epiſcopum facienda ſeminario ex ipſa enunciatione, de qua in vnione, &c.

112 Quamuis practicabilia Rotæ *ſup.nu.*6.*verſ.adde, quod ſi inſtrumenta*, cum Calderino *conſ.*4.*de rebus Eccleſiæ*, dicat quod ſi in inſtrumento vnionis dicatur per ordinarium habito prius ſpeciali tractatu & conſilio cum multis canonicis, & cum authoritate & conſenſu canonicorum, & præpoſiti, &c. iſta verba non probant tractatum præcedentem. Quod etiam dicit Rot. deciſion. 716. part. 2. diuerſ. circa finem, non ex aſſertione prælati, ſed aliter probari debet.

123 At noſtræ ſententiæ † ratio eſt, quod licet alias regulariter non præſumatur ſolemnitas extrinſeca etiam enuntiata in inſtrumento, quæ tempore actus veriſimiliter interuenire non potuit, *l.quacumque. §.fin ff.de publican.* Felin.*in cap.ſicut, de re iudicat. numero* 26. & 27. Anton. Gomez 2.*tom.variarum.ca.* 11.*numero* 17. Maſcard.*de probat.concluſ.*1321.*ex numero* 1. Menoch.*de præſump.libro* 3.*præſump.*132.*à numer.*28. & 33.*deciſ.* Pedemontani Cacherani 172. Cæſar de Graffiis *d.deciſ.*132.*numero* 15. & 17. Parte

124 † tamen opponente, Felin.*dict.cap.ſicut, numer.*28. Aymon.*de antiquitate temporis*, 1.*part.ſectione quæritur.num.*30. Anton. Gomez. & Menoch.*num.*55. ibi Maſcardus *d.concluſ.*1321.*numer.*19 & 946.*numer.*5. & 1412.*num.*8.

125 Tamen † pro decreto, vel actu iudicis, in quo enuntiantur ſolemnitates, præſumitur quod omnia ſint ſolemniter acta niſi contra probetur, *l. ab ea parte*, 2.*reſpon.ff.de probat.c.in præſentia, de renunt. l.*1.*in fine principij.ff.de rebus eorum, l.etſi præſes, C. de prædiis minorum, & l.*1.*C.de fide inſtr. & iur.haſt. fiſc.lib.*10. & *ibi gl.*1.*in fin.* & nouiſſimè Gratian.*diſcept.forenſ.cap.*153.*à numero* 16. Speculator *titul.de empt. & vend.§.nunc demum reſtat numero* 5. Alex. Iaſon, & alij *in l.ſciendum, ff.de verborum obligat.* Baldus & Paulus *numero* 2.*in l.cum hi, §.ſi prætor.ff. de tranſact.* Faber *in §.fin.numero* 3.*de fideiuſſor.* Fel. *in c.quoniam contra, numero* 37.*conclu.*7. & Decius *à numero* 187.*de probat.* idem Felin. *in c.Albericus, de teſtib.ſub num.*4. Alciat.*d.reg.*3.*præſumpt.*10. Aymon *ſupra* 2.*par.§.*1. *à numero decimoquarto*, Ang. Gabr.*de ſententiis concl.*5, *in princ. & numero* 37. & 38. Maſcard.*concl.*487. & 489. & *d.concl.*1321.*numero* 21. & Menoch.*de præſumptio. libro ſecundo, præſump.*75.*à numero* 12. dicens magis receptum, & plures per eum relati, & per Simoncell.*de decretis libro tertio, titul.*7. *num.* 41. Achilles *deciſ.*99. alias 2.*de decretis*, Puteus *deciſ.*410.*libro* 2. & Rota *dec.*589.*ex num.*3.*part.*1. & *deciſion.*71.*numero* 34. & 36. & *deciſion.*179.*numero* 4. & *deciſio.*193. & 316. *num.*7.*par.*2. *diuerſ.*

126 Quod tamen intelligitur † quando cauſæ, & ſolemnitates requiſitæ nominatim, & in ſpecie exprimuntur, ſecus in genere, Faber. & Felin.*ſup.* Pariſius *conſil.*12.*numero* 58.*libro* 2. & *conſilio* 85.*num.*39.*lib.* 3. Anton. Gabr.*d.numero* 38. & Achilles *ſupra* Rota *d.deciſ.*72. & Menoch. *vbi proxime numero* 22. dicens communem, & veram opinionem, & alij, vt per Alciat.*ſupra num* 2. & in terminis vnionis, Oldrad.*d.conſ.*262.*num.*4. & practibilia Rotæ *ſup.nu* 6.*in fin.*

Sed † quod præſumatur etiam pro decreto, etiã ſi in genere exprimantur ſolemnitates, dicendo in communi, cauſa cognita, vel iuris ſolemnitate ſeruata, tenent Baldus, & Paulus *ſupra*, & Aymon.*nu.* 9. & 14. dicens communem, & alij per eum relati, & per Simoncellum *ſup.nnm.*42. & Gratian. etiam *ſupra* & quod † ex decreto præſumatur cauſę cogni- 128
tio, & ſolemnitates requiſitæ, abſolute ait Surdus *de alim.tit.*8.*priuil.*56*num.* 113. & *ſeqq.*

Et omiſſa † concordia Alciati *de præſump.* 10.*n.*5. 129
quod prima procedit in decreto requirente diligentem, & magnam cauſæ cognitionem, ſecunda vero in requirente leuem cauſæ cognitionem, quã ſequitur Angel. Gabriel *ſupra num.*42. & 43. & Maſcard *d.concl.* 487.*à num.*6. qui eandem diſtinctionem videtur facere in aſſertione notarij *ibi num.* 23. & eſt probabilis.

Poſſunt concordari, † vt prima procedat, quando 130
ſolemnitates enuntiantur à Tabellione, ſeu notario in inſtrumento decreti, & ita loquuntur Faber, Felin. & alij: eo quod alias notarius videretur ſcripſiſſe, vt iudex, & non vt teſtis. Secunda vero procedat, quando enuntiatio ſolemnitatum in genere fit ab ipſo iudice, tunc enim ceſſat dicta ratio, Faber *ſup.* Et ita diſtinguit Decius *ſupra num.*183. dicens, quòd diſtingui poteſt quod inſtrumentum nomine iudicis concipitur, & ſatis eſt, quod generaliter dicat, ſecus eſt, ſi nomine notarij, vt colligitur ex deciſio. Ioann. Fabri.*in dict. §. ſi.* & ſequitur Aymon. *ſup.num.*10. in actu, in quo præiudicatur tertio, vel in quo partes ſibi præiudicare non poſſunt, quia tunc magis præſumeretur pro actu iudicis quam notarij.

Et quod † ait Menoch.*ſupra numero* 46. citans a- 131
lios, quod quando decretum fuit interpoſitum à iudice, ſed ſolus notarius iudice ipſo non mandante aſſeruit adhibitas eſſe ſolemnitates, antequam decretum interponeretur, non præſumitur pro ipſo decreto, ſiue de leuibus, ſiue de grauioribus cauſis agatur, procedit quando notarius ſeparatim id aſſereret, & non in ipſo inſtrumento decreti concepto nomine notarij, & in eius perſona, maxime ſi eſt ſubſcriptum, aut ſigillatum à iudice: nam tunc, etiamſi enuntiatio ſolemnitatum fieret in genere, ſufficeret propter approbationem iudicis.

Et ita tenendum eſt, quamuis contra dictam doctrinam, quod non ſtetur aſſertioni etiam iudicis ſeu prælati, qui non poteſt facere actus ſine cognitione cauſæ, & ſolemnitate, ſi dicat ſe adhibuiſſe cauſæ cognitionem, & debitas ſolemnitates, etiam in ſpecie, ſed debere alias de eo apparere ex ſeparata ſcriptura, teneant Romanus *in dict.l.ſciendum numero* 36. & Paulus *conſil.* 38. quem ſequuntur Rebuff.*in concordatis, rubr.de Con.Lateranen. Concilij* 23. & 4.*illatione*, & alij relati per Simoncellum *dict. tract.de decretis lib.*1.*tit.num.*101. & per Menoch. *ſupra numero* 16. & Rota *dec.*716. & 752.*numero* 3.*part.* 1. & *dec.*160.*par.*2.*diuerſ.* quam opinionem in puncto iuris dicit veriorem Alciatus *dict. præſumpt.*10. *numer.* 3. & 4. Sed iura per eum allegata eam non probant, vt recte oſtendit Menoch. *ſupra numer.*16. & 17. Et de iure † etiam dicit certiſſimam Simon- 132
cellus *d.lib.*3.*tit.*7.*num.*42. quamuis ex conſuetudine dicat præſumi pro decreto, in quo enuntiantur ſolem-

ſolemnitates etiam in genere.

133 Nec obſtat † regula *l. ſi forte, ff. de caſtrenſ. pecul.* quia non procedit in iudice, pro quo iura præſumũt ſtante enuntiatione ſolemnitatis, iuxta dicta, & Dd. citatos. Nec etiam obſtat text. *in capitul. primo, de rebus Eccleſ. non alienand.* ex quo notant ibi Doctores, Archid. 3. not. Domin. *numero quinto.* Franc. & alij, quòd liçèt in inſtrumento alienationis rei Eccleſiaſticæ dicatur, vtilitatem, vel neceſſitatem alienandi ſubeſſe, niſi aliter probetur, non adhiberetur fides, ſequitur Genuenſ. *in praxi cap. ſexageſimoquinto, in annot. numero vigeſimoprimo.* & ex eo tenere videtur contra prædictam doctrinam. Nam reſpondetur, quòd ille text. & Doctores ibi non loquuntur de decreto iudicis, ſeu prælati, & aſſertione in eo contenta, de quo nos agimus, ſed inſtrumento alienationis, & aſſertione ipſorum contrahentium & alienantis (ibi enim ipſe Epiſcopus vt patet, fuit author alienationis & conceſſionis decimarum) pro quo non debet præſumi, quòd non ſtatur aſſertioni alienantium, Rot. deciſio. 722. nouiſſim. Farinac. numero ſecundo cum alienans & contrahens ſit pars formalis in illo actu: & ita etiam procedit deciſio. Rotæ in cauſa Toletana parochialis de Madrid. 19. Nouemb. 1601. coram D. Corduba infra adducta *capit. tertio. ſeq. numero ſeptimo.* nam ibi etiam ordinarius eſt author diſmembrationis, & ideo non ſtatur eius aſſertioni de cauſa, ſed erit per proceſſum iuſtificanda.

134 Sed eſt difficultas † an ſi iudex delegatus, ſeu executor cui iuxta *regul. Cancellaria 21. ſeu 22 de vnio.* committitur, vt ſi vocatis vocandis repererit cauſas eſſe veras, vnionem faciat &c. referendo adhibuiſſe cauſæ cognitionem, & cauſas reperiſſe veras, procedat ad vnionem, præſumatur pro illo, & ei fides in iudicio contradictorio adhibeatur ſuper veritate cauſarum.

135 In qua difficultate † reſpondet negatiue Ægidius, *deciſ. 377. & 617.* & practicabilia Rotæ ſ. *numero ſexto.* non obſtante ſup. dicta doctrina præſumi pro decreto iudicis, in quo enuntiantur ſolemnitates quia id non procedit in executore, & iudice delegato, pro cuius decreto non ita præſumitur. Ægid. *ibi*, Angel. Gabriel *dict. concluſ. quinta, de ſenten.* 44 vbi regulam, quod præſumatur pro decreto iudicis, limitat, vt procedat in iudice ordinario generali, ſecus in iudice ſpeciali ad certum actum deputato, Puteus *deciſio. 144. numero 4. lib. 2.* Rota *d. dec. 193. n. 4.*

136 Difficultatem † tamen facit, quod delegatus cui Papa committit, vt ſe diligenter informet de vtilitate Eccleſiæ, & ſi repererit in euidentem vtilitatem Eccleſiæ cedere alienationem, confirmet, ſeu licentiam alienandi concedat, ſatis eſt adhibeat cognitionem extraiudicialem abſque citatione, & pro eo & eius ſententia præſumitur abſque proceſſu, maxime ſi aſſereretur adhibuiſſe cognitionem, ſeu ſe informaſſe, &c. Abb. *conſil. quadrageſimoprimo, part. prima*, quod conſilium ſequitur, & commendat Decius *conſil. 341. numero 12.* Capic. *deciſion. 16. numero quarto.* Puteus *deciſio. 432. lib. 2.* & Rota in vna Raguſina emphyteuſis vigeſimo Iunij 1578. coram D. Lancelloto, quæ habetur *pa. diuerſ. dec. 479.* & in vna Anconitana terrarum de anno 1577. coram D. Seraphino, & in vna Romana deuolutionis 20. Maij 1580. coram D. Lancelloto, quæ habetur *dicta 1. p. diuerſor. deciſio. 636. numer. 1. & 4.* & in vna Auerſana tenimenti 15. Februar. & 5. Martij 1582. quæ habetur *d. 1. par. dec. 716. nu. 4.* & in vna Auximana bonorum 13. Maij 1585. coram Do. Seraphino, & 15. Nouemb. eiuſdem anni coram D. Robuſterio, & in vna Gadicen. cenſus 23. Ianuarij 1595. coram D. Seraphino, & illa coram Seraphino, quę deciſ. 754. nouiſſim. Farin.

In qua fuit reſolutum; *Cenſum conſtitutum à cap.* 137
Gadicen. pro extinguendis prioribus cenſibus ad maiorem rationem creatis, & ſumptis à perſonis particularibus, quorum reditus per plures annos capitulũ recognoſcendo bonam fidem, quod pro ipſius capituli neceſſitatibus dicti particulares ſe obligauerint, ſoluit, fuiſſe vtilem, & validum non obſtante, quod non conſtet de verificatione cauſæ, nempe quod fuerint creati pro neceſſitatibus capituli, quia cum hoc faſſi fuerint capitulares, & negotium fuerit confectum cum authoritate ordinarij Gadicen. habentis ad hoc authoritatẽ à ſede Apoſtolica, vtique præſumitur pro ipſius decreto, & hoc pacto recognitio bona fidei facta per capitulum fuit approbata per ordinarium in conſtitutione huius noui cenſus, &c. Et fuit dictum ſ. 6. *p. nu.* 248. Rot. etiam in alia Romana cenſus 1. Decembr. 1609. coram Dom. Marcomontio, vbi fuit reſolutum. &c. *Rub. alien. ver. Eccleſ.* & tradit Gratian. *in addit. ad deciſ. 99. nu. 3.* allegans deciſ. Rotæ in Papien. bonorum 28. April. 1595. coram Domin. Seraphino, Rota etiam in Hiſpalen. legitim. 11. Maij 1612. coram Dom. Vualdo.

Reſpondetur hoc procedere † quando Papa ſim- 138
pliciter committit alicui, vt ſe informet, &c. tunc enim citra informationem ſtatur eius aſſertioni: & pro eius decreto præſumitur abſque proceſſu, Rota *d. dec. 716. n. 4. & dec. 160. nu. 8. p. 2.* & Proſper de Auguſtino *in append. ad ſummam bullarij verb. alienatio ſub. n. 12. p. 498.*

Quod non ſolum † videtur procedere vbi non eſt 139
clauſula, vocatis vocandis, & nullus eſt contradictor, Puteus *d. dec. 144. nu. 1. & 2.* ſed etiam vbi eſt clauſula *vocatis votandis*, nullus tamen eſt contradictor, nec qui debeat vocari, ex quo etiam tunc proceditur extraiudicialiter, Rota *d. deciſ. 936.* & in d. Anconitana terrarum vbi, vt *in deciſ.* dicitur, commiſſio cantabat vocatis vocandis, quamuis contradicat Ægidius *d. dec. 617.*

At ſupradicta reſolutio † procedit vbi committi- 140
tur cum clauſula *vocatis vocandis*, quæ facit executorem mixtum, Felin. *in ca. exhibita numero quarto, de iudi. & in ca. de catero, numero 10. de re iudi. cum aliis*, & eſt intereſſe habens qui debet vocari, ſeu alias eſt contradictor, tunc enim debet fieri proceſſus, & requiritur receptio teſtium. & probationum ſuper veritate narratorum, de quo proceſſu debet doceri, Ægidius *dict. deciſ. 617.* & Puteus *dict. deciſ. 144. numero 4.* Et quando in reſcriptis Papa committit excutori, vt ſe informet per receptionem teſtium & probationum, ſeu quod procedat iuxta formam Paulinæ requirentis teſtes, & probationes pro veritate narratorum recipi, vt *dicta deciſion. 716. & 760.* Quamuis iſtam diſtinctionem reiiciat Genuenſ. *in praxi dict. ca. 65. in annot. numero 21.* tenens indiſtinctè ſemper debere conſtare euidenter de cauſa & vtilitate Eccleſiæ per teſtes, & alias legitimas probationes, & non eſſe ſtandum aſſertioni commiſſarij, etiamſi ei Papa ſimpliciter committat quòd ſe informet, per text. & Doctores *in dict. ca. 1. de reb. Eccl. in 6.* qui id non probat, vt *ſupra numero* 133. & per Ægid. Bellam. *in rep. Clem. ſi vna, de reb. Eccleſ. non alien. numer. 256.* concludentem non eſſe adhiben-

dam fidem executori cui Papa commisit, quòd diligenter se informet de causa vnionis faciendæ.

141 Si tamen apparet † de processu, seu actis super vnione, & receptione testium & probationum, siue parte vocata siue etiam non vocata, quia nullus erat qui deberet vocari, stabitur illis, donec contra probetur, si postea res deducitur in litigium, quia forte rector, vel successor dicit causam non fuisse veram, & ita colligitur ex *d. decis.* Rotæ 716. *ad fi.* Et alias esset durum cogere habentem vnionem ad iterum probandum causas, cum rite & recte eas probauerit tempore vnionis.

142 Facit † doctrina Alexan. *consil.* 79. *n.* 18. *lib.* 1. Iason *cons.* 54. *n.* 3. *lib.* 1. Cornei 181. *col.* 12. *lib.* 2. Couarr. *libr* 2. *variarum c.* 17. *n.* 2. quod vbi in alienatione rerum Ecclesiæ seruata fuit forma, & iuris solemnitas, in dubio præsumitur facta ex causa iusta, & dicit in proposito Hoieda *d. c.* 3. *nx.* 19. *vers. c. vel aliter, & secundo.*

143 Quamuis † contrarium in hoc, quando fuit processum parte non vocata, etiamsi sit in possessione qui obtinuit vnionem, teneant Ægid. *d. decis.* 617. & practicabilia Rotæ ꝛ. *n.* 6.

144 Et iuxta prædicta est † accipiendum, quod ait Cardin. *in Clem.* 1. *de elect. qu.* 9. *num.* 10. quod possit dici, quod sufficit, quod de vnione constet, debet enim præsumi omnia fuisse solemniter agitata, secundum ea, quę notantur *in d. c. sicut, de rer. iudic. & in dict. l. sciendum.*

§. 2.

Quæ forma & solemnitas requiratur in vnione.

SVMMARIA.

VLtra causæ cognitionem in vnione facienda per Episcopum requiritur consensus ca. n. 145. *quamuis non requiratur tractatus.* nu. 146. *qui consensus potest inuenire, etiam post vnionem,* nu. 147. *de quo relati,* n. 148. *quamuis contrarium teneat Burjatus cum relatis,* n. 149.

In vnione facienda per legatum non requiritur consensus cap. n. 150. *nec in facienda per Papam seu ex eius commissione, nec clausula vocatis quorum interest, id importat.* n. 151.

Vbi extat consuetudo in contrarium, videtur vnio posse fieri per Episcopum absque cap. n. 152. *licet gl.* in Clem. si vna, *& alij citati teneant, non valere consuetudinem contrariam,* n. 153. *& respondetur verbis dictæ Clem.* n. 154. *debebit tamen esse consuetudo immemorialis, aut quadragenaria cum tit.* n. 155. *nisi simus in consuetudine generali, quæ esset consuetudo propria, & non præscriptio, tunc enim sufficeret solum tempus* 40. *ann. quæ consuetudo in his regnis esse videtur,* n. 156.

An hodie possit Episcopus vnire beneficia sine cõsensu cap. ex Concilio sess. 21. *c.* 5. *vbi datur Episcopis facultas vniendi, etiã tanquam sedis Apostolicæ delegatis,* à nu. 57. *resoluitur negatiue, ex illis verbis, iuxta formam iuris contra Nauar. & Zerolam ex S. Congregatione, cuius declaratio adducitur,* & n. 160. *adducitur resolutio Rotæ, vltra quod illud decretum procedit solum in vnionibus beneficiorum cum curatis,* & *c.* n. 161. *at vbi extat consuetudo in contrarium, non videtur consensus cap. necessarius, etiam in terminis d. decreti,* n. 162.

Ita demum vnio est nulla ex defectu consensus c. si hoc dicat capitulum in cuius fauorẽ fuit introducta ista solemnitas, alias non, exemplo alienationis rei ecclesiæ, quæ est nulla, si placet ecclesiæ, & c. secundũ Rotam in vna Segonien. n. 163. *sed non placet, nam consensus c. in vnione non tam fuit introductus in eius fauorem, quam pro forma, & solemnitate, & c.* n. 164. *& adducitur resolutio Rotæ,* n. 165. *& sic vnio facta sine consensu cap. erit nulla, etiam capit. non dicente, nec allegante, & ista nullitas poterit opponi à quocunque, cuius interest,* n. 166. *& de alienatione rei ecclesiæ est diuersa ratio, quia eius nullitas est in fauorem ipsius ecclesiæ, & c.* numero 167.

Cum quis non possit authorizare in facto proprio, non valet vnio facta ab Episcopo ipsi c. d. Clem. si vna. §. fi. *quæ est iuris antiqui declaratiua, contra Oldr. & ideo requiritur authoritas Papæ,* n. 168.

Dicta Clem. *procedit quando vnio fit ca. principaliter, & directe: secus vero quando in consequentiã, & indirecte est in vtilitatem ca.* n. 160. *secus etiam vbi vnio fieret alicui dignitati, vel præbendæ ca. imo etiam omnibus præbendis distinctis, non simul, sed separatim, & distincte vnicuique alicuius beneficij: & sic intelligitur decretum Concilij* cap. 15. sess. 24. 1. par. tit. singulis præbendis singula beneficia vniantur. *non omnibus simul indistincte, vnum aut plura, secundum Hier. Gabriel.* n. 170. *quæ videtur nimia restrictio ad dict. decretum, in cuius terminis verius videtur posse ex eo fieri vnionem omnibus præbendis, seu distributionibus simul, vt videtur sentire S. Congr. cuius declaratio adducitur, quamuis non possit fieri c. seu mensæ capitulari,* n. 171.

Dicta Clem. *non procedit in suppressione, & extinctione alicuius dignitatis, vel præbendæ, quam ex causa potest facere Episcopus cum consensu ca. nisi bona Episcopi & c. sint communia,* nu. 172. *sed contrarium tenent alij, si id caderet in vtilitatem ca. quia fructus ei applicantur, seu eius mensæ etiam diuisæ,* nu. 173. *tamen si vellent applicare vni præbendæ, vel etiam singulis possent, secundum Imolã, quem sequitur Decius contra Felinum, cuius rationi respondet,* n. 174. *sequitur etiam Hier. Gabr. ita intelligens secundam partem d. decreti Concilij,* n. 175. *sed in terminis istius decreti verius videtur posse ex eo applicari fructus præbendarum suppressarum reliquarum distributionibus simul, & in communi, & indistincte,* n. 176.

Consensus c. non præsumitur nisi expresse probetur, & asserenti incumbit onus eum probandi, vel nisi alias de eo appareat, n. 177.

An ex diuturnitate tẽporis præsumatur interuenisse consensus c. etiam in vnione, non enuntiatus, videbatur præsumi, si lapsum esset tẽpus longissimũ 30. *ann. ex traditis per Felinum, & alios citatos, aut etiam concurrente possessione, & obseruantia vnionis cum scientia, & patientia aduersarij, si lapsum esset longũ tempus* 10. *ann. ex traditis per Aymon. & alios citatos, & c.* n. 179. *sed resolutur, ita demũ ex diuturnitate temporis præsumi consensum c. in vnione non enuntiatum, seu solemnitatem alias in actu requisitam, si lapsum sit tempus* 30. *annorum, cum possessione, & obseruantia vnionis, seu actus per illud tempus, alias non,* nu. 179. & seqq. *vbi adducũtur resolutiones Rotæ, & reprobatur doctrina*

Flores circa hoc,n.186.

An in exemplatione inſtrumenti præſumatur ſolemnitas extrinſeca ex antiquitate temporis,remiſſiue, nu.187.

Huiuſmodi præſumptioni non eſt locus, vbi ex ipſo inſtrumento apparet de contrario, nempe non interueniſſe d.conſenſum, ſeu ſolemnitatem, alias in actu requiſitam,n.188.& ſeqq.*vbi adducuntur reſolutiones Rotæ.*

In vnione facienda ſeminario non videtur requiri cõſenſus c.ſed eius loco requiritur,quod fiat cum conſilio quatuor deputatorum ex decreto Concilij, alias vnio non valet, n.190.*vbi ponitur declaratio S.Congregationis:ſed Epiſcopus non tenetur ſequi eorum conſilium,ex eadem S.Congregatione*,n.191. *& adducitur reſolutio Rotæ*,n.192.

Requirit etiam,vt valeat vnio facta ſeminario,quod ſit actu erectum,& habeat actu ſcholares, & magiſtros, ex S.Congregatione, cuius declarationes ponuntur,num.193 & ſeq.*& adducuntur reſolutiones Rotæ*,n.195.& ſeq.

Au ſi ſemel benefacta vnione ſeminario actu erecto, & habenti ſcholares, poſtea illi deſinant ibi eſſe ad tẽpus,vt reditus inſumantur in fabricam, ſeu reparationem domus,vel alia de cauſa, expiret vnio beneficiorum,à nu.197.*reſoluitur non expirare,in odium tamen Epiſcopi tollentis ſcholares è ſeminario,licet ad tempus forte impetrarentur,& concederentur beneficia illi vnita à Papa diſſoluente vnionem*,n.200.*& ſi eſſet penſio reſeruata ſeminario, licet tunc non expiraret, poſſet exigi pro illis annis*,n.201.

Requiritur etiam in vnione vacatio, & cõſenſus patroni,ac inferioris collatoris,& electorum,n.202 *nã debet fieri vocatis quorum intereſt, alias non valet,tam ex iure communi,quam ex Concilio Trid.* n.203. *& qui ſint iſti quorum intereſt qui vocandi ſunt,remiſſiue* n.204.*circa quod adducuntur reſolutiones Rotæ*,à nu.205. *& declarationes S.Congr.* n.210.

Improbatur,quod ait Açor, quod legatus poteſt vnire ſine conſenſu patronorum clericorum,vel laicorum, ex præſcriptione,conſuetudine, aut priuilegio, numero 211.

*Improbatur,quod ait Man.Rodriguez, quod per priuilegium,& facultatem datam priori S.Benedicti vniendi monaſteria,conſentientibus abbatibus,& monachis monaſteriorum vniendorum, non obſtãte fundatione,dotatione, &c. poteſt fieri vnio monaſteriorum iuris patronatus ſine conſenſu, & vocatione patronorum, & c.*n.212.

Contra patronum,aut inferiorem collatorem non præſumetur eorum conſenſus, etiamſi in vnione enuntietur ab Epiſcopo,n.213.

Certum eſt non requiri vocationem rectoris beneficij, nec eius conſenſum, cum ei ad ſuam vitam non prouidetur,nec defenſoris,ſi vacat,n.214.*quod procedit etiam in vnione facienda per legatum*.n.215. *nec etiam rector eccleſiæ eſt vocandus in vnione facienda de aliquo beneficio ſeu præſtimonio ſuæ eccleſiæ*,n.216.*quod procedit etiam in caſibus poſitis per Concilium Trid.vt vocatis his,quorum intereſt,vniones fiant quamuis in illis citandum eſſe rectorem & poſſeſſorem beneficij videatur velle Fuſcus*, nu.217.*procedit etiam in vnione facienda ex commiſſione Papæ vocatis quorum intereſt*, num. 218.

Nec etiã plebs debet vocari, audiretur tamen ſi cauſam rationabilem allegaret,ne fieret vnio, nu.219. *nam parochianorum intereſt bonum habere paſtorem,ideo ſunt legitimæ perſonæ in cauſa hoc reſpiciente,ex Rota*,n.220.

Non etiam opertet in vnione facienda per legatum, ſeu ex commiſſione Papæ, vocare Epiſcopum contra aliquos,n.221.*nam quamuis ex vnione ei auferatur collatio, id prouenit ex natura vnionis, & legatus habet in hoc eandem poteſtatem, quam Epiſcopus,& concurrit cum eo,& alias ſententia,iura,& iuriſdictio inuiolata remanent Epiſcopo*,nu. 222.*Et dictum Pet.de Peruſio, quod ſicut Epiſcopus non poteſt vnire ſine conſenſu ordinarij collatoris,ita nec legatus,intelligitur de ordinario collatore inferiori*,n.223.

AD quintum † vltra cauſæ cognitionem, de qua in ſuperiori in vnione facienda per Epiſcopum, requiritur conſenſus capituli,*d.c.paſtoralis,de dona. & d.Clem.ſi vna de reb.eccleſiæ cum aliis.* Abb.*in d. c.ſicut vnire,de exceſſibus prælator.nu.*2.Caccialupus *art.*6.P.de Peruſio *c.*5.7.*q.*Rebuff.*in praxi d.reg.de vnio.gl.*11.*n.*2.*& in reg.d.§.qui vero,tertio nota. verſic.tertio poſſet quari*,Gambarus *d.lib.*5.*rub.*1.*de poteſta.legati in vniendo n.*58.*&* 108 Faſtoli *cauſa* 8.*dub.* 26.Lancel.*in inſt.canon.lib.*2.*ti. de vnio.§. vſque ideo,& §.nec ſolum.*Hoieda *d.c.*3.*nu.*9.Fuſcus *d.lib.*2.*c.* 26.*n.*5.Açor 2.*p.lib.*6.*c.*28 *q.*12. & Rota in Segouien. præſtimonij de anno 1580.quæ habetur *d.dec.*133.*p.* 2.*diuerſ.n.*2. quicquid dicat Manuel Rodriguez *qu. regul.tomo* 3.*q.*80.*art.*1.*&* vide dicta ſ.*n.*111. 145

Quamuis non † requiratur tractatus,Rota *deciſ.*1. *de reb.eccleſiæ.in antiq.*Pauinus *de off.& poteſt. c.ſede vacante* 3.*q.*2.*p.n.*22.Boer.*dec.*345.*n.*2. Rebuff. *vbi proxime,& in compendio alienationum, n.*24. Hoieda *d.c.*1.*n.*9.*verſ.ſed vtrum*,Pet.Greg.*d.c.*20.*n.*10.& practicabilia Rotæ *d.c.de vnione,n.*8.& Açor *d.q.*12. 146

Et hic † conſenſus capit.poteſt interuenire, etiam poſt vnionem,Alex.*conſ.*219.*numer.*16.17.*&* 22.*lib.*6. Boer.ſ.*lib.*3.*&* 4.Rebuff.*d.gl.*11.*n.*20.Hoieda *d.num.* 9.*verſ.ſed vtrum*,Rota *d.deciſ.*133.*n.*9.Açor *d.qu.*12. *in fi.*quod probatur ex *c.cum vos, de his quæ fiunt à prælatis,& ca.cura de iure patron.* De † quo Mar. Socin.*conſ.*15.*lib.*1.Rochus *de iure patr.verb.pro eo quod qu.*4.Lambert.1.*p.*1.*lib.q.*2.*art.*12. Selua 1.*p.q.*6. *a n.*11.Mandoſ.*conſ.*30.*n.*3.*& conſ.*32.*n.*2. Simoncellus *de decretis in præfatione.ex num.* 42. & Plamin. Pariſ.*de reſignatione benef.lib.*8.*q.*10.*à nu.*6. Quamuis † contrarium in terminis teneat Burſatus *conſil.* 185.*lib.*2.*n.*14.dicens, quod cum conſenſus capit.requiratur à lege per modum ſolemnitatis, in ipſo actu,& expreſſe adhiberi debet, ex Imola, Anton.& cæteris *in d.c.cum vos.*& Rebuff.*in compendio alienat.n.*15. 147 148 149

In vnione tamen † facienda per legatum non requiritur conſenſus cap.Rota *dec.*1.*&* 2.*de off.lega.in nouis additio.* Ægidius *dec.*513.Caccialupus *art.*6.14. *concl.*P.de Peruſio *c.*5.*n.*18.Pauinus *d.q.*3.*n.*19. Gambarus ſ,*n.*58.*&* 110.Hoieda *vbi* ſ. Nauarr. *conſ.*10.*n.* 1.*de off.delegati*,& practicabilia Rotæ ſ.*n.*2.*verſic.vnio poteſt*, quamuis contrarium videatur velle Boerius ſ.*n.*4. 150

Et eadem ratione † non requiritur conſenſus capituli in vnione facienda per Papã, ſeu ex eius commiſſione,Nauar.*d.n.*1. Quamuis in vnione facienda per Epiſcopum ex conceſſione, ſeu commiſſione Papæ contrarium dicant Faſtol.*dub.*5. & Boer.ſ.*nu.* 151

4.practicabilia Rotæ *d.n.12.versic. in vnione facienda*,quod etiam videtur velle Rebuff. *d.gloss.11.nu.2.* nec clausula *vocatis*, quorum interest, id importat, quicquid dicant Boerius, & Rebuff.

152 Et vbi extat consuetudo † in contrarium, videtur vnio posse fieri per Episcopum absque capitulo, vt cum Dd.*in dict. Clem. si vna* tradit Fuscus *d. lib.2.c. 26.num.5.* quod tenuit Laurentius relatus à Cardin. *ibi num.12.* & Caccialupus *art.6. num.10.* præsertim *num.14.*Pet.Gregor.s.*num.6.* & ponitur in concilio prouinciali Bononien.*tit.de vnio.§.quæ seruanda in vnionibus.*ibi:*Deinde cum consilio,& consensu capituli,nisi aliter ex loci,sine ecclesiæ consuetudine receptum esset.*

153 Licet † glossa *in d.Cle.si vna,verb.consentiente,*& ibi Imola,& Bonifacius *à nu.16.* Abb.*nu.2.* & idem Abb.*consi.106.n.4.part.2.*Fastol.*d.dub.26.n.2.* Fel.*in c.cum causam.de re iudicat.n.10.& 20.*Pet.de Perusio *c.5.8.q.*Lancell.*d.§.vsque adeo in gl.verb.consentiente capitulo,*& practicabilia Rotæ *d.n.12.versic.in vnione facienda,*teneant non valere consuetudinem contrariam.

154 Neque obstant † illa verba *in fin.d.Clemen.*posita, *Contraria quauis consuetudine non obstante*, nã referuntur ad *vers.quod si Episcopi,* vt patet ex textu.

155 Debebit tamen esse † consuetudo immemorialis: vt ait Cardin.s quem sequitur Gambarus s. *nu.* 109. & Rochus *in c.fi.de consuetud.sect.6.num.15. in fine:* aut quadrageneraria cum titulo,ex *c.1. de præscript. in 6.*

156 Nisi † simus in consuetudine generali, quæ esset consuetudo propria, & non prescriptio, tunc enim sufficeret solum tempus quadraginta annorum, ad notata *in dict.capitul.fin.de consuet.* Duennas *regul.* 140. quam consuetudinem in his regnis esse existimo.

157 Sed est difficultas, an hodie † possit Episcopus vnire beneficia sine consensu capituli,ex Conc. Trident.*sess.21.c.5.de reform.* vbi datur Episcopis facultas vniendi, etiam tanquam sedis Apostolicæ delegatis,& partem affirmatiuam,tenet Nauar.*d.consi.10. de off.deleg.*ex dictis s.*n.150.& seq.*& sequitur Zerola *2.p.verb.vnio.§.9.*

158 Nihilominus tamen contrarium est dicendum, nam dictum decretum Concilij requirit in vnione consensum capituli, etiam si fiat ab Episcopis tanquam Apostolicæ sedis delegatis.ex illis verbis *Iuxta formam iuris*, & ita S.Congregatio Concilij declarauit, vt aduertit additio dicti Concilij Nauarri, dicens aduertendum referri S. Congregationem censuisse contrarium: & sequitur Vgolin. *de off. Episc.c.52.§.1.sub nu.1.*

159 Et † patet ex sequenti declaratione supra *dict. capit.5.* ibi. *Iuxta formam iuris, qua præterita nulla erit vnio,hoc est, de consensu capituli iuxta* Clem. si vna.de rebus ecclesiæ non alienan. *Episcopus has vniones facere potest.* Vnde conuincitur distinctio Zerolæ s.

160 Et Rota in vna † Leodien.beneficij 23.Ianu.1593. coram D.Gipsio resoluit, *Vnionem redituum capellæ,seu altaris, factam parochiali ob paupertatem illius sine consensu capituli,esse nullam,*d.Clem.si vna, *& ibi Abb.Imola,& Bonifacius,Cald.* cons.65. *Abb.* 106.n.lib.2.*Fastol.*dub.5.*&c.*

161 Et præterea illius † decretum procedit solum in vnionibus parochialium, & aliorum beneficiorum curatorum, vel curatorum cum curatis, & illa verba, *Et in cæteris casibus à iure permissis*, non ampliant,vt vigore illius decreti possit fieri vnio aliorum beneficiorum seu aliis beneficiis, sed ampliant causam vnionis, vt in specie illius decreti possit fieri vnio, non solum ex causa paupertatis, sed etiam ex aliis causis legitimis, vt patet ex contextu.

At vbi extat † consuetudo in contrarium, non videtur consensus capituli necessarius, etiam in terminis dicti decreti, cum consuetudo iuri deroget, &c. 162

Hoc tamen de consensu † capituli in vnione requisito intelligit Rota in dicta *1.decis.*Segouien.133.*à n.10.* quod ita demum vnio est nulla ex defectu cõsensus capituli,si hoc dicat capitulum,in cuius fauorem fuit introducta solemnitas consensus ipsius, alias non,Oldrad.*cons.282.in fi.* exemplo alienationis rei ecclesiæ, quæ ita demum est nulla, si placet ecclesiæ. Itaque nullitas vnionis ex defectu consensus capituli non potest allegari ab alio, quam ab ipso capitulo,cuius fauore vnio esset nulla ad instar nullitatis alienationis rei ecclesiæ ob defectum solemnitatum, quæ non potest allegari ab alio, quam ab ecclesia, vt ibi latius. 163

Sed hæc intelligentia † mihi non probatur,nam consensus capituli in vnione, non tam fuit introductus in eius fauorem,cum de eius præiudicio non agatur, quam pro forma & solemnitate, ne passim, & temere fiat, ad tradita per Simoncel. *de decretis in præfat. n.54.* & in terminis quod consensus capituli in vnione requiratur à lege per modum solemnitatis,docet Bursat.*d.consi.185.n.14.lib.2.* 164

Et alias in vna † Anconitana terrarum de anno 1577.coram D.Seraphino fuit resolutum, *Quod in alienatione consensus capituli non requiritur vti personæ interesse habentis, sed solum tanquam solemnitas,vt colligitur ex traditis per Francum* in c.1.n.16. & 20.de rebus ecclesię in 6.*declarat.Rebuff.* in compendio alienationum in 2.& 3.requisito: *& sic stante commissione, si in cuidentem,* cũ *clausula* vocatis vocandis *ad alien.terras mensæ Episcopi separatæ mensa capituli: quo casu sufficit,vt Episcopus vendat,vt per Francum* d.n.20.*capitulum non fuit vocandum: nam clausula* vocatis vocandis,*videtur intelligenda de his,qui habent interesse, non autem de his, qui pro solemnitate adhiberentur, quia authoritas Papæ adhibetur,vt suppleat omnes solemnitates, Abb.*consil. 41.n.3.lib.1. *nec curatur propterea in his de solemnitatibus,sed tantum de vtilitatibus Ecclesiæ: Socinus* consi.15.n.15.vers.insuper.lib.1. 165

Vnde vnio facta † sine consensu capituli erit nulla, vtpote forma non seruata,etiam capitulo non dicente,nec allegante, & ista nullitas poterit opponi à quocunque cuius interest, Rota *decis.247.n.5.p.1.diuersorum.* 166

Nec obstat simile de alienatione rei ecclesiæ sine debita solemnitate, quia eius nullitas est in fauorem ipsius ecclesiæ, & sic ab alio, quam ab ea allegari non potest. At in proposito nullitas vnionis factæ sine consensu capituli non est in fauorem ipsius capituli, at diximus, & sic est diuersa ratio. 167

Vnde cum quis † non possit authorizare in facto proprio, non valet vnio facta ab Episcopo ipsi capitulo *d. Clem.si vna.§.fi.* quæ est iuris antiqui declaratiue.*glo.penult.*& Anchar.*ibi* Hier Gabriel.*consil. 186.lib.2.* quamuis contrarium velit Oldr.*consil.182. numer.1.*contra quem tenet Caccialupus *art.6.10. quæst.* & ideo requiritur authoritas Papę. gloss. *ibi verb.* 168

verb. mensæ adfin. quam sequuntur ibi Card. *in fine num.* 3. & Abb. *num.* 6. Oldral. *consil.* 262. *num.* 3. & practicabilia Rotæ *d. c. de vnio. nu.* 12. *vers. vnio facta ab ordinario:* & Rota in Perusia beneficij 4. Iul. 1608. coram D. Penna vbi quòd in vnione, quæ fit ad fauorem capituli, quam ipsum non potest authorizare, requiritur authoritas Papæ, etiamsi fiat vigore Concil. *sess.* 21. *c.* 5. *de reform. &c.* quamuis Bonif. *ibi num.* 12. teneant posse recurri ad Archiepiscopum.

169 Sed *dict. Clem. si vna. §. fin.* † procedit, quando vnio fit capitulo principaliter, & directe, secus vero quando in consequentiam, & indirecte est in vtilitatem capituli, Rota *dec.* 1. *de ecclesiis ædificandis in antiq. & d. decis.* 133. *n.* 7. & 8. 2. *par. diuersor.* & practibilia Rotæ *d. n.* 12. *vers. vnio facta per ordinarium & n.* 15. *in fi.* quamuis in contrarium potius sit *decis.* 3. *de rebus eccles. in antiq.*

170 Secus etiam vbi vnio fieret † alicui dignitati, vel præbendæ capituli, Rota *decis.* 788. *nu.* 4. *p.* 1. *diuersorum*, imo etiam omnibus præbendis distinctis non simul, sed separatim & distincte vnicuique alicuius beneficij, tunc enim non dicitur fieri vnio capitulo, & sic potest fieri per Episcopum cum consensu capituli, *d. §. fi. nu.* 13. 14. & 15. & Hiero. Gabr. sup. qui ita intelligit decretum Concilij *d. c.* 15. *sess.* 24. *de reform.* 1. *par.* vt singulis præbendis singula beneficia vniantur, non omnibus simul indistincte vnum aut plura.

171 Quæ tamen videtur † nimia restrictio ad dictum decretum, & verius existimo in terminis dict. decreti posse ex eo fieri vnionem omnibus præbendis seu distributionibus simul, & ita videtur sentire S. Congregatio Concilij, vt in sequenti declaratione sup. eo. *Hæ vniones fieri possunt in distributionibus quotidianis, vbi illæ tenues sunt, & etiam præbendæ tenues. secus si præbendæ non essent tenues, quia hoc casu tenuitati distributionum succurri potest per remedium* capit. 3. sess. 21. *idem licere censuit Congregatio, quando nullæ sunt distributiones, & præbendæ tenues, vel è contra.* Et in *declaratione* 2. sup. adducta *præcedenti parte, cap.* 4. *num.* 31. quamuis non possit fieri dicta vnio capitulo, seu mensæ capitulari, vt per Goncalez *glos.* 37. *n.* 25. vbi ait consuluisse & obtinuisse in S. Congregatione Concilij Trid. de mense Sep. anni 1601. quod vnio facta ab Episcopo Cauen. mensæ capitulari, de quibusdam beneficiis simplicibus vigore Concilij *dict. cap.* 15. esset nulla, quia dictum Concilium non dat facultatem vniendi mensæ capitulari, sed tenuibus præbendis singulorum capitularium, & aliud est capitulum, aliud singuli de capitulo: & allegasse Felinum *in cap. cum accessissent de const. numero* 22. quod tamen iuxta ista accipiendum videtur, vt etiam omnibus præbendis simul fieri possit dicta vnio, quia non ideo fit capitulo, seu mensæ capitulari, fauet Açor. *dict. cap.* 28. *quæst.* 17. *in fin.*

172 Præterea † *dict. Clemen. si vna §. fin.* non procedit in suppressione, & extinctione alicuius dignitatis vel præbendæ, quam ex causa potest facere Episcopus cum consensu capituli, nisi bona Episcopi, & capituli sint communia, vt notant Hostien. & Abb. *num.* 5. *in cap. cum accessissent, de constitutio.* & glos. *in d. §. si vers. mensa, vers. item facit,* quam ibi sequitur Card. *ad fi. d. num.* 1. Oldral. *d. consil.* 182. *num.* 5. & Gambarus *de offic. legati lib.* 5. *rubr. de dismembratione num.* 22.

173 Sed contrarium † tenent Butrius, & Imola *in d. cap. cum accessissent,* & cum eis Felin. *num.* & Decius 57. *ibi,* & Bonifac. *dict. §. fin. num.* 11. & Hier. Gabriel *supra,* nempe, quod etiam si bona Episcopi, & capituli sint diuisa, non potest Episcopus cum consensu capituli supprimere dignitatem, vel præbendas diminuere, si id caderet in vtilitatem capituli, quia fructus applicantur ipsi capitulo seu mensæ capituli, etiam diuisæ, nam tunc capitulum authorizaret in facto proprio contra dicta *§. fin.* & allegant Glossam *ibi verb. mensæ,* quæ re vera non affirmat opinionem Hostien.

Ait tamen † Imola *ibi* quod licet mensæ capituli 174
applicare non possint, quia hic agitur de interesse capituli & tangitur commodum totius capituli, tamen si vellent applicare vni præbendæ, vel etiam singulis possent, quia non authorizarent in facto proprio, cum aliud sit applicare capitulo, aliud singulis canonicis; seu singulis de capitulo, & sequitur Decius *ibidem numero* 54. & respondet ad rationem Felini *vbi supr.* reprobantis in hoc ad Imolam, quod licet propter commodum singulorum canonici videantur in hoc esse suspecti, tamen ista suspicio non facit, quod dicatur causa propria capituli, & ideo licet singulis vtilitas acquiratur, verum tamen est dicere, capitulum non præstare authoritatem in facto proprio, prout videtur considerare Imola, &c.

Sequitur † etiam Hieron. Gabriel *supra* dicens 175
quod potest item Episcopus cum consensu capituli supprimere præbendam, dignitatem, aut officium eius fructus, applicando, non capitulo, sed distribuendo inter singulos canonicos, assignando scilicet cuique canonico, vel præbendæ certam portionem, & quod ita procedit dictum capitulum accessissent cum notatis de constitutio. & secunda pars dicti decreti Concilij.

In terminis † iamen istius decreti verius existi- 176
mo posse ex eo applicari fructus, & prouentus præbendarum suppressarum, reliquarum distributionibus simul, & in communi, & distincte iuxta supradicta. Consensus † autem capituli non præsumitur, nisi expresse probetur, vt docet Bursatus *supra* ex Felin. *in cap. sicut de re iudicata, numero* 29. & Millis *in reper. vers. Episcopus potest cum consensu,* & asserenti incumbi onus probandi consensum interuenisse, Boerius *dict. decision.* 345. *numero quinto,* vel nisi alias de eo appareat, iuxta *dicta supra à numero* 121. quicquid dicat Gemin. *consil.* 87. quam refert practicabilia Rotæ *supra nu.* 12. *vers. contra prædicta, vel circa prædicta,* & latè Prob. ad Monach. *in cap. 1. de rebus. Eccles. in* 6. *num.* 6. *cum aliis.* & licet Açor *d. 2. part. libr.* 6. 28. *quæst.* 12. dicat quod iste consensus capituli interuenisse creditur, nisi contrarium appareat ex Alex. *consil.* 219. *libr.* 6. qui *numero* 17. ait quod ex possessione præsumitur, quod titulus vnionis fuerit legitimus, & sic cum consensu capituli, nisi ostendatur contrarium per partem aduersam per text. *in cap. cum venissent, de institutio.* quæ id non recte probat, vt per glos. *ibi verb. probatum* & Abb. *num.* 8.

Sed an ex diuturnitate † temporis præsumatur in- 177
teruenisse consensus capituli, etiam in vnione non enunciatus, videbatur dicendum præsumi si lapsum esset tempus longissimum 30. annorum ex traditis per Felin. *in cap. Alber. nu.* 4. *de testib. & in ca. illud num.* 6. *de præsum. & cap. sicut, num.* 29. *& sequ. de re iudicata,* Alciat. *de præsum. reg.* 3. *præsum.* 10. *numero* 7. Bellamer. *de præscr.* 1. *p.* 3. *partis quæst.* 10. *numero*

10.Aym.*de antiq.temporis,3. p. sect.1.à numero sexto* Hier. de Monte *de finibus regun. capit.* 105. Anton. Gabrielem. *conclus.* 1. *de præsumpt.* Bursatum *consil.* 424. Simoncellum *de decretis lib.3. tit. 7.numero* 34. Menoch.*de præsumpt. lib.2.præsumpt.75.numero vigesimoquarto & lib.3.præsump.*132.*à num quinquagesimoquinto* Gratian. *reg.*144. *numero* 17.*&* 19.& Velazq.*in l.*42.*Tauri glos.2.num septimo*, (qui docent, quod quando agitur de graui preiudicio alterius, præsumitur solemnitas non enunciata ex lapsu non minoris temporis 30. annorum. Aut etiam concurrente possessione, & obseruantia vnionis cum scientia & patientia aduersarij, si lapsum esset longum tempus decimum annorum, ex Alex.*dict. consil.*219. *numero* 13.*&* 22.*cum seq.*& ex traditis per Aym.*supr. numero* 1.*&* 9.& Anton. Gom.*2.tom.variar. cap.*11. *numero* 17.Simoncel.*d.num.*34.Menoch.*de præsump.* 131.*à numer.*45.*&* 62.& Roder. Suar. *in l.3. tit.de las deudas lib. 3. fori limit. 9. versic.sed pone,num.*24.vbi additio Baldi alios adducit, & in terminis quod ecclesiæ vnio de consensu Episcopi & capituli ex diuturnitate remporis facta præsumatur cum Alex.Decio. Tiraq.& Anton. Gabr.tradit Mascar. *de probat conclus.* 587. *num.*4.1322 *&* *num.*9 & quod in dubio consensus capituli in vnione, & eius solemnitas ex temporis diuturnitate præsumitur, tradit Hoieda *d. 2.p.c.3.n.9.vers.sed vtrum.*

179 Nihilominus tamen dicendum † videtur ita demum ex diuturnitate temporis præsumi consensum capituli in vnione non enunciatum, seu solemnitatem,alias in actu requisitam,si lapsum sit tempus 30. annorum cum possessione, & obseruantia vnionis, seu actus per illud tempus,alias non(& ita accipiendi sunt Felin.Alciat. Balb.Anton.Gabriel.Velazq.& alij citati Tiraquel. *de præscri. §. 1.glos.4. vers.*21. *&* 39.& Alexand. Stiaticus, qui plura cumulat *in repet. extrauag.ambitioſe, de rebus Ecclesiæ, num.* 20. Cassad.*decis.*3.*de procurat.* Eman.Suar *verb. solemnitas antiquo actui*, Menoch. *de succeſſ.resolut. §.5.num.* 38.& Nauar.*cons.*38 *num.* 7. *de sentent. excomm.* nec multum discrepat Mascar. *d.concl.*1322.*num.*49.cum Hieron.Gabriele *cons.*36.*num.*52.*lib.*1.idem *cons.*60. *num.* 18. *lib.* 2.& facit *cap.prouenit,de empt.& vend.* quamuis etiam sine possessione id velint Aym. Simoncel.& Menoch. (ex *decis.*Putei 136.& 365.*nu.*4. *lib.*2.*&* 1.*de rebus Ecclesiæ*, Afflict.*decisio* 368. Cota *decis.*143.*&* *seq in suis miscellaneis manuscri.* Rota *decis.*413.*num.*8.9.*&* 10.*p.*2.*diuersor.* & in vna Neapolitana funda.1. Iunij. 1579. coram D.Robusterio, quæ est *dict.p.2.diuersorum decis.*179 in qua fuit resolutum,*Ex lapsu* 30.*annorum cum possessione præsumi beneplacitum sedis Apostolicæ in alienatione bonorum Ecclesiæ,ex Puteo, & August de rebus Ecclesiæ non alienan. & aliis pluribus in Romana S. Laurētij in Damaso coram D.Rubeis isto anno allegatis*, Rota etiam in vna Sarcanen.terrarum de anno 1575. coram D. Cota in qua fuit resolutum. *Confirmationem,& solemnitatem præsumi ex lapsu* 30 *annorum data obseruantia per illud tempus,Hie.Gabr.*consil. 80.& 82.lib.2.additio *Alex.* cons. 219.nu.22.lib.6. *licet ad affectum præscriptionis requirantur* 40.*& licet deducatur ibi tempus Episcopi alienatis,secus tamen ad hunc effectum,&c.*& in vna Elnen. minerio rum 16.Decemb.1588.coramD.Orano,& in vna Placentina decimarum coram D. Robusterio, vt in decis.813.nouis.Farin.& posthæc tradit Goncalez.*gloss.* 12.*à nu.*76.& Prosper de Augustino *ad summa bullarij quaranta,verb.alienatio num.*46.& latius *in append.ad eum locum pag.* 506.*&* *seq.* Grat. *decis.*150. *num.*4.*&* *in add.ad eam num.*3.*&* 4.& Genuen. *in praxi cap.*106.*num.*1.

Et in vna Romana † casalis 21. Maij. 1593. coram 180
D.Seraphino, in quo agebatur de alienatione cuiusdam casalis monasterij S.Pauli Romæ facta à Leon. X. fuit resolutum, *Nulla alia solemnitate opus esse, quando cum Papa contrahitur, præsentia enim eius supplet omnem defectum solemnitatis,Baldus in* l.rescripta, C. de præcibus Imperat. offeren.& in l. sancimus.C.de donat. *Imola* in cap.1. de litis contestatio. *Alexand.*consil. 157. lib. 2. cum aliis,*etiamsi fiat contractus cum Papa tanquam cum persona priuata: adhuc enim consentit ipsi alienationi, & contractui, sicut Papa, & quod reseruatio consensus capituli generalis cum non requireretur,nisi ad authorizādum, non autem ratione præiudicij, recipit conditionē quatenus opus sit,vt de beneplacito Apostolico passim obseruatur Puteus* decis.42.lib.2.*Rota* decis.519. num. 3.p.1.diuers.*interuenientе vero authoritate Papæ non erat necessarius, & quatenus ille consensus necessarius esset, vtique præsumeretur interuenisse ex lapsu* 30. *annorum, Felin.*in cap. illud, num.6. de præs.*Puteus* dict.decis.365.& d.decis.1.de rebus ecclesiæ,*& quod consensus rectoris spatio* 30.*annorum præsumatur talis,qualis requiritur, fuit resolutū in causa Conchen. fructuum coram Domino Gipsio* 10.*Februarij* 1586.& *licet ad effectum præscriptionis deducatur tempus prælati alienantis:secus ad hunc effectum.*Hæc in dicta Romana casalis.

Et 28.Iunij eiusdem anni † coram eodem causa 181
iterum proposita, *Domini non fuerunt concordes super primo fundamento de consensu Papæ,vt persone priuata,quod sufficiat,ideo eo omisso,itum est in eam sententiam vt ista solemnitas authoritatis Papæ præsumatur ex cursu temporis, nec adhanc præsumptionem est necessarium quod enuntietur solemnitas. vt est communis,& fuit resolutum in Caballin.coram Rubeis* 10.*Ian.*1575.

Idem etiam fuit † resolutum in causa Romana 182
relocationis domus 20.Iunij 1594. & 13. Martij 1595. coram D.Gipsio.

Quamuis in vna † Anconitana terrarum, 27. Ia- 183
nuarij & 18.Aprilis 1581. coram D. Blancheto fuerit dictum, *Beneplacitum sedis Apostolicæ,etiam spatio* 40.*annorum non præsumi,quia cum fuerit positum in conditione,& non sit solemnitas iuris communis,requiritur tempus antiquum, Mohedanus.* decis.52.*Socinus Iunior.*cons.56.nu.29.lib.2.*Aymon* de antiquitate temporis,part 3. nu. 18. *Sequitur Prosper de Augustino* d.append.pag.507. *citans caualcan.* decis.*S.* sub.num.23.pag.2.*&* *alios.*

Et in † dict. Romana casalis 25. Martij 1594. co- 184
ram eodem Domino Seraphino, fuit facta *difficultas circa præsumptionem licentiæ capituli, quod reseruatio illius fuit facta sub conditione. Sed aliqui ex Dominis respondebant hoc non impedire præsumptionem ex Beroio* in rub.de probatio num.46.& 49. *& Menoch.*de præsumptio. lib. 1.præsumpt.37.num. 20.& seq.

Et in causa † Mediolan. resciſſionis permutatio, 185
nis 10.Ianuarij 1597.coram Domino Pamplrilio fuit resolutum, quod *licet trāsactio super bonis Ecclesiasticis requirat eadem solēnitates, quas requirit alienatio,Caputaq.*decis,106.part.1.*&* *sic solemnitatem, & iustā causam,pro solemnitate tamen sufficit beneplacitū,Apostolicū,quod supplet omnes alias solemnitates:& licet huiusmodi beneplacitū non ostendatur,*

quia

quia tamen fuit reseruatum in ipso instrumento, in quo Abbas & monachi susceperunt in se onus illud obtinendi satis præsumitur obtentum stante obseruantia ipsius transactionis spatio 30. annorum & vltra, quo tempore sæpius decisum est præsumi beneplacitum Apostolicum in alienatione bonorum Ecclesiæ, Felinus in c. Albericus de testib. nu. 4. *vbi dicit hoc procedere, etiam si beneplacitum non sit enuntiatum, quod seruat Rota, vt per Puteum* decis. 365. libr. 2. *& fuit resolutum in causa Romana casalis 28. Iunij 1593. coram Decano, & sapissime in aliis causis, &c. & eo ipso quod præsumitur etiam vtilis Ecclesiæ, & monasterio, quamdiu contrarium non probetur, Abbas* cons. 41. sub n. 2. p. 1. *Alex.* 29. n. 6. lib. 1. *Iason.* 54. nu. 3. lib. 1. *Dec.* 192. n. 1. *Paris.* 24. n. 5. lib. 4. *Bald.* in cap. 1. de his qui feudum dare possunt: & in Carpen. seu nullius, &c. *R. sol.* Circa quod etiam est decis. Rot. in causa Fauent. iuris instit. & confer. 4. Febr. 1585. coram D. Vicecomite in nouiss. Farin. 638. & in Tarracon. sacristiæ 9 Iun. 1600. coram D. Iusto, quæ est 359. nouiss. Farin. *nu. 2.* & in causa Valentina baroniæ de Cortes, 15. Decembr. 1603. coram D. Lita, in qua fuit resolutum: &c. *Rub. cons.* est etiam decis. Rotæ in causa Hispal. legitim. 11. Maij 1612. coram Domino Vbaldo.

186 Et ita tenendum † est, quamuis nouissime Flores de Mena *q. 23. n. 94. & 95.* doceat solemnitatem necessariam etiam enuntiatam in scriptura, de qua non constat in scriptura separata, vel tabellio fidem non facit, in rebus minorum Ecclesiarum, & aliorum, quæ sine solemnitate alienari non possunt, non præsumi, etiamsi possessio triennalis, & quadragenalis sit, nisi possessio eorum sit admodum antiqua, vel immemorialis, vel centenaria, aut magis, & minus, & dummodo si non sit vltra centum annos, fama tituli, aut alia indicia concurrant, quæ arbitrio iudicis relinquit, neque esse constituendam differentiam (vt communiter constituunt Doctores, & particulariter Mascard. Menoch. & alij relati, inter titulum, & solemnitatem necessariam, & essentialem præsumendam, sed ad illam præsumendam non minorem probationem, aut minores coniecturas, quam ad præsumptionem tituli requiri, *ex d. c. peruenit*, & aliis quæ id non probant.

187 Et an in † exemplatione instrumenti præsumatur solemnitas extrinseca, ex antiquitate temporis, vide Aymonem *d. 3. par. sect. 2. à n. 12.* Cou. *practicarum c. 21.* Nau. *consil. 2. de fide instr.* & Rotam *dec. 193. par. 2. diuersorum.*

188 Huiusmodi autem † præsumptioni non est locus, vbi ex ipso instrumento apparet de contrario, nempe non interuenisse dictum consensum, seu solemnitatem alias in actu requisitam, Paulus *const. 81. libr. 2.* Alexand. *consil. 1. lib. 4. n. 21 vbi add.* Nattæ & alios allegat, & Gratian. *in addit. ad decis. 91. n. 1. & 2.* Aymon. *d. 3. p. sect. 1. 7. limitat. nu. 27. decisio.* Pedemontana Cacherani 273. *à num 7.* Mieres *de maioritat. 4. par. quæst. 29. num. 28.* Velazquez alios citans *in l. 41. Tauri, glos. 3. nu. 5.* Surdus *de aliment. tit. 8. priuileg. 22. nu. 10.* Prosper de Augustino, *d. append. pag. 505.* & Rota *decis. 84. nu. 7. par. 2. diuers.* & in vna Astorien. beneficij de Villarin. 11. Decemb. 1585. coram D. Pamphilio, in qua fuit resolutum, *Transumptum factum coram vicario Archipresbyteri de Villafasila, ad cuius instantiam fiebat transumptum, non esse in forma probanti, quia eius vicarius non dicitur iudex ad id, etiam quod haberet iurisdictionem ordinariam, & non esset vicarius foraneus, Abbas* n. 2. *Felin.* 4. in c. fin. de fide instrum. *Cum ageretur de interesse Archipresbyteri, cap. insinuante, vbi Abbas, Felin, & alij* de offi. delegati, *& quia ex facie instrumenti apparebat, non solum nullam adhibitam causæ cognitionem ex temporis breuitate. Anchar.* cons. 83. *Fabriel.* conclus. 5. de sentent. n. 34. *Achilles* decis. 48. *sed etiã ex defectu citationis requisitæ,* d. c. fi. *vbi Doctores, quia notarius ait, quod facta comparitione coram domino Vicario statim iussit transumptari, & notarius in continenti dedit transumptum, qua citatio cum requirat aliquod temporis spatium, excluditur lex illis dictionibus,* statim, & in continenti, *Tiraq.* in l. si vnquam, verb. reuertatur, num. 114. & 116 *Vnde tollitur omnis præsumptio, quæ ex temporis antiquitate oriri alias potuisset, Decius* cons. 445. n. 68. *quando enim ex facie instrumenti constat solemnitates non esse seruatas, cessat præsumptio ex lapsu temporis, Paulus* consil. 81. lib. 2. *Alexan.* consil. 1. lib. 4. *Gabriel.* concl. 1 de præsumpt. nu. 57.

Et in causa † Auximana terrarum 23. Ianuarij 1595. 189
coram domino Orano fuit resolutum, *Citationem factam canonicis in Ecclesia, seu in choro non sufficere etiam stante lapsu 30. annorum Gambarus* dec. 10. *Ægidius* decisio. 10. in fin. *Felin.* cap. cum omnes, n. 24. de constitutio. & cap. eam te, num. 13. de rescript. cum aliis, *quia non sunt congregati capitulariter, & cum ex facie actus appareat citationem factam esse nulliter, cessat præsumptio ex lapsu 30. annorum ad Paulum, Alexand. & Gabriel.* supra, *& fuit alias resolutum, &c.* Et conducit decisio in causa Toletana nullitatis professionis coram domino Pamphilio 27. Februarij 1595. adducta supra 9. *part. cap. 2. numero 330.* Item quia ista præsumptio ex lapsu temporis fundata est in taciturnitate partium not. per Felin. iun. *consil. 56. numero 18. libro 1.* non est ei locus, si partes per triginta annos non tacuerunt, sed lis mota est. Ita Rota dec. 160. par. 2. diuers. & Farin. 722.

In vnione vero † facienda seminario non videtur 190
requiri consensus capituli, sed eius loco requiritur, quod fiat cum consilio quatuor deputatorum, duorum de capitulo, & duorum de clero, ex decreto Concilij *cap. 18. sess. 23. de reform.* Alias vnio non valet, Rota *dict. decis.* 132. Cæsaris de Grassis, & censuit sacra Congregatio Concilij his verbis, *Congregatio censuit, vniones factas seminario absque consilio eorum quatuor, quos iubet Concilium adhiberi, minime valere.* Alia. *Non valent vniones simplicium beneficiorum facta irrequisito deputatorum consilio.* Alia 3. Mart. 1594. *Congregatio Concilij censuit, in vnionibus beneficiorum faciendis seminario satis esse seruare formam traditam Concilio c. 18. sess. 23. de refor. nec requiri consensum capituli.*

Verum Episcopus † non tenetur sequi eorum con- 191
cilium, vt eadem Congreg. censuit his verbis, *Episcopi quatuor deputatos seminarij debet adhibere in consilium pro tota temporali administratione præditi seminarij excepta exactione, quæ ad solum Episcopum spectat, non tamen tenetur eorum sequi consilium.* Quamuis Leo *in thesf. for. Eccles. c. 11. n. 24.* præsentiam & consensum eorumdem quatuor deputatorum dicat requiri.

Et ita in vna † Mediolanen. beneficij 5. Iun. 192
1596. fuit resolutum, *Quod deuolutio est iustificata lapsu temporis à die vacationis, iuxta capitulum secundum de concessione præbenda cum aliis.*

neque obstat vnio facta seminario, quæ sine consensu capituli est nulla secundùm ius commune, Cl.2.de rebus Ecclesiæ, *& attento Concil. Trid. ad eius validitatem requiritur interuentus aduocatorum, vt fuit sæpe à Congregatione declaratum, & consequenter non impedit deuolutionem, nam ignorantia iuris non præstat iustam causam, ex deductis in causa Gienen. præstimonij, &c. nec regula de triennali suffragatur seminario, quia illa defendit titulo possidente, non autem vti vnitum*, Chisan. decis. vltima.

193 Requiritur etiam ad hoc, † valeat vnio facta seminario, quod sit actu rectum, & habeat actu scholares, & magistros, vt censuit Sacra Congregatio anno 1588. in vna Gienen. his verbis, *Congregatio Concilij censuit vnionem nullam esse, & invalidam, cùm seminarium non fuerit erectum, iuxta formam Concilij, vt pote, nec magistris, nec scholaribus vere, & actu in eo existentibus, quæ declaratio fuit confirmata per breue Sixti V. in eius executionem datum 26. Octobris* 1588.

194 Et Episcopo † Caurien. sic fuit rescriptum, *Per illustris, & reuerendissime domine vti frater, cum nomine capituli istius Ecclesiæ expositum fuerit Congregationi illustrissimorum Patrum qui Triden. Concil. decretis interpretãdis præfecti sunt decem ab hinc annis istic vix extitisse cœptam seminarij fabricam illam, tamen nunquam perfectam, ac super beneficiis non fuisse certam taxam constitutam minusque in ipso seminario magistros, & scholares habitos, censuit ipsa Congregatio beneficia eidem seminario vnita, atque in mensibus Apostolicis vacata, spectare ad liberam sanctissimi domini nostri dispositionem: quam Congregationis sententiam amplitudini tuæ notam esse voluimus, &c. Romæ 26. Ianuarij* 1596. *Hieronymus Cardinalis Matthæus.*

195 Vnde in causa † Gienen. præstimonij de mense Iunij 1593. coram domino Blancheto fuit resolutum, *Collationem beneficij factam ab Episcopo post lapsum multi temporis à vacatione non fuisse ineri*, c.2. cum aliis, de concessio. præbendæ, *nec obstare vnionem factam de dicto beneficio seminario faciendo verbaliter tantum erecto, quasi ignorantia iuris dubij fuerit excusatus à deuolutione, quia respondetur ius esse clarum, quod Ecclesiæ nondum existenti donari non potest*, capitulo ad audientiam 2. *& ibi Abbas* de Eccles. ædificand. *Nec obstare* capitul. nemo, de consecration. distin. 1. *quia solum probat antequàm Ecclesia fiat, debere esse obligationem dotandi, nec obstare Concilium* dict. capit. 16. *quia respondetur, quod vt posset fieri vnio, debebat seminarium actu esse erectum saltim in domo conductitia, & Concilium præcipit debere fieri contributionem de fructibus mensæ, &c.* & est decisio 836. nouissim. Farinac.

196 Et in vna † Corduben. præstimonij 6. Nouembris 1596. coram Domino Lita fuit resolutum, *Possessio seminarij fuit de facto capta, & propria authoritate vigore vnionis factæ eidem seminario ante erectionem illius, quam vnionem certo certius est non subsistere, ad notata per Arcba.* in Clem. si vna, 3. oppos. de reb. Ecclesiæ non alie. *& pront fuit dictum in illa Gienen. præstimonij* 20. *Febr.* 1594. *coram illustrissimo Blancheto.* Et idem fuit resolutum in alia Corduben. præstimoniorum 7 Febr. 1601. coram eod. Do. Lita, vt per Gonçalez posthæc visum *glos.* 5. §. 7. *à nu.* 68. qui id solum admittit, quando colligeretur aliquis fumus, vel suspicio fraudis in tali vnione, vel quando reditus beneficiorum vnitorum seminario nondum erecto forsan non conuerterentur in eius vtilitatem, & prosecutionem, sed in alios extraneos vsus, ac etiam quando omissa detractione fructuum mensæ Episcopalis, & capitularis, & cunctorum beneficiorum diœcesis, prout dictum Concilium pro forma requirit, vt vel alias forma non seruata fieret vnio, alias inquit validam esse talem vnionem futuro seminario, quamuis nec domus sit empta, nec fabrica constructa, nec scholares actualiter admissi. Sed ista sententia est re vera contra dictas declarationes S. Congregationis, & decis. Rotę. Quamuis cum glos. nouissimè teneat Gratianus *discep. forens. cap.* 145. *numero nonagesimoprimo*, & est notoria illa Rotę decis. Cordub. prestimoniorum 7. Febr. 1601. quæ est nouiss. Farin. *dicto* 835. vbi fuit resolutum, quòd seminarium non dicitur erectum exemptione domus pro eo, & creatione deputatorum, sed duntaxat ex introductione puerorum, ex qua in esse deducitur sicut collegium ex personis, *l. Neratius de verbor. signif.* glos. *c.* 1. *de elect.* & sic ante non potest ei fieri vnio, nec potest dici possidere: nec futuro collegio seu seminario potest fieri vnio, vt in d. Gienen. præstimonij 17. April. 1594. coram D. Blancheto, &c. quòd nulla possessio possit considerari respectu seminarij ante dictum decretum & introductionem: nec respectu prætensorum administratorum, qui eam apprehenderunt, cum ea intentione & animo non fuerit per eos apprehensa, sed nomine seminarij, quod non erat in rerum natura, *l. vnica, C. vti possidetis*, fuit dictum in eadem Cordub. coram eodem Domino Lita 7. Nouembr. 1601. idem in Telesina beneficiorum 29. Nouemb. 1603. coram Do. Lancelloto.

Vbi se † offert difficultas, an si semel bene facta 197
vnione seminario actu erecto, & habenti scholares, postea desinant ibi esse scholares ad tempus, vt reditus insumantur in fabricam, seu reparationem domus, vel alia de causa, expiret vnio beneficiorum.

Et † videtur, quod sic, nam omnis res per quas- 198
cunque causas nascitur, per easdem dissoluitur, *ca. l. de reg. iur. & l. nihil tam naturale. ff. eod.* & deficientibus scholaribus non videtur collegium & subiectum in quo vnio permaneat.

Nihilominus † tamen contrarium videtur verius 199
ex doct. Abb. *in cap. gratum de postul. prælatorum. numero* 12. Cuch. *in institutio. maior. libr. 4. ti. 1. num.* 17. & Horatij Mandos. *de priuileg. ad instar glos. 7. numero* 44. Açor *lib. 5. n. 22. 11. q.* & Suarez *de leg. lib.* 8. *c.* 5. & aliorum, & accedit reg. *l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui, & c. factum legitime, de reg. iur. in 6. & l. in ambig.* §. 1 *ff. eodem*, vbi Doctores, & turpius eiicitur, quam non admittitur hospes, *c. quemadmodum, de iureiur.*

In odium † tamen Episcopi tollentis scholares è 200
seminario, licet ad tempus forte impetrarentur, & concederentur beneficia illi vnita à Papa dissoluente vnionem.

Et si † esset pensio reseruata seminario, lic e 201
tunc non expiraret, & extingueretur, iuxta dicta tamen videtur, quod non posset exigi pro annis quibus non sunt scholares. Quod tamen dixi, vnionem factam seminario actu erecto, & habenti scholares, non expirare licet postea desinãt ibi esse scholares ad tempus, intelligo de vnione perfecta & consummata, & sortita effectũ per vacationẽ beneficij: nam

nam vnio de beneficio non vacante videtur expirare, si ante vacationem primi beneficij desinant esse scholares, quia actus non perfectus & consummatus vitiatur, si deueniat ad casum, à quo non potuit inchoari, *l. pro parte, ff. de scrut. si sub vna, §. si quis viam, l. pluribus, §. & si placeat. l. inter stipulantem, §. sacram, de verborum oblig. l. si in metallum ad fin. 8. de his quæ pro non scriptis, l. post finitam de suspect. tut.* cum aliis, & ibi Bart. Din. *in dict. regul. factum legitimè à numero 7.* & Decius *in dict. regul. in ambiguis, §. 1. numero 2.* Castillo *lib. 2. cap. 13. à numero 51.* & alij, idque videtur procedere, etiamsi tempore vacationis beneficij rediissent scholares, quia cessante causa extinctionis, seu annullationis, non cessat effectus, *d. §. sacram,* & ibi Ias. *nu. 8. & 9. & l. qui res, §. aream, de solut.* cum aliis.

202 Rursus † requiritur in vnione vacatio, & consensus patroni, siue ecclesiastici, siue laici, ac inferioris collatoris, & electorum, *Clem. vnica. §. de statu. monachor.* Concil. Trident. *cap. 15. sess. 24. de reform.* ibi, *Cum patronorum consensu, &c.* Bonifacius *in d. Clem. si vna, à numer. 21.* & Cardin. *numer. 6. & 17.* Fastol. *dub. 6.* Caccialupus *art. 6.* Pet. de Perusio *cap. 5. 6. quæst. principali.* Rebuff. *in praxi, ti. de vnio. nu. 28. & in regul. de vnio. glos. 11. num. 61. & in dict. repet. § qui vero, 3. not. ab. versic. tertio posset quari, & in cõsil. 20. versi. quinto respondetur,* vbi ait, quod si per inferiorem à Papa facta est vnio, oportet probare non solum vnionem, sed & consensum collatoris, seu patroni, & Lamber. *de iure patro. lib. 3. quæst. 6. ar. 2.* Mandos. *reg. 22. quæst. 8. num. 3.* Couarru. *practicar. cap. 36. numer. 10.* Hoj eda *dict. cap. 3. numer. 9. versic. sed vtrum,* Fuscus *dict. libr. 2. cap. 26. numero 26.* Lancellot. *in institu. dict. libr. 2. titu. de vnio. §. nec solum,* Flamin. Paris. *de resignatione benef. lib. 2. quæst. 4. numero 11.* & Zerola *in praxi 1. par. verb. vnio. §. 7. dub. 4.* & alij.

203 Nam † vnio debet fieri vocatis his quorum interest, alias non valet tam ex iure communi, vt per Pet. de Perusio *d. cap. 5. num. 1.* Rebuf. *d. ti. de vnio. n. 43.* Duaren. *d. lib. 5. cap. 6.* Hojedam *dict. num. 9. vers. secundum quod,* & Lancellotum *ibi,* & Azor *dict. li. 6. cap. 28. quæst. 14.* & Leo *in thes. for. Eccles. cap. 31. numero 13.* quam ex Concil. Tridentin. *sess. 7. de ref. cap. 6.* Rota *in dict.* Segouien. *præstimony 133. nume. 4. par. 2. diuersorum,* & in vna Theanen. beneficij S. Eustachij 20. Maij 1587. coram Domino Gipsio, & Concilium Bononien. *dict. ti. de vnio. §. quæ seruanda in vnio.* ibi, *Et vocatis quorum interest, tota erit res pertractanda.*

204 Et qui † sint isti quorum interest, qui vocandi sunt, tradunt Caccialupus *dicto articulo 6.* & Petrus de Perusio *dicto capitulo 5.* & Rebuffus *d. glos. 11.*

205 Vnde in † vna Spoletana capellaniæ 29. Maij 1551. coram Domino Capisuco, Rota tenuit, *Vnionem factam per legatum de latere de beneficio iurispatronatus sine consensu patronorum esse inualidam* vt per Caputaquen *decision. 350. par. 3.* Et in eadem 17. Iunij eiusdem anni tenuit, *Vnionem factam de beneficio iurispatronatus eorum, non accedente consensu omnium patronorum, esse nullam,* vt per eundē Caputaquen. *decisio. 346. par. 3.* Et in Saletnitana capellaniæ 2. Decembr. 1587. coram Seraphino *in nouissim. Farinac. decision. 567. ad finem,* dicitur non obstare vnionem factam seminario, cùm non potuerit fieri nisi accedente consensu patronorum, ex Lamberto *suprà.*

Et in † vna Taruisina plebis de Medulo sub die 28. Iunij 1593. coram illustrissimo Domino Millino habita opinione Romanorum dominorum abbreuiatorum de parco maiori, fuit resolutum, *In vnione faciendæ de beneficio solere, & debere exprimi possessionem iuris conferendi, si qua penes aliquem adest maxime iure speciali competens.* 206

Quod † etiam, ad huiusmodi possessionem iuris conferendi facere intrare regulam de iure quæsito, vt sic necessaria derogatio, fuit resolutum in vna Perusina beneficiorum, seu vnionis 8. Martij 1595. coram illustrissimo Domino Blancheto, in qua antea 24. Nouembris 1595. coram eodem fuerat resolutum vnionis exceptionem obstare iuri conferendi quando vnio est bona. 207

Et † in dicta Taruisina 20. Ianuarij 1594. coram Domino Orano fuit resolutum, *De collationis pertinentia cum non agitur contra ordinarium, sed contra inferiorem qui prætendit vnionem beneficij, & cuius commune resistit, sufficere probationem leuiorem etiam per famam, Rota* decisio. de probation. in nouis, *Cassador. 5.* eodem titulo *Chisanen. 3.* quamuis in eadem Taruisina 16. Decembris 1588. coram Domino Bubalo fuit resolutum, *Ad effectum infringendi vnionem ob non expressionem iuris præsentandi, Rota* decis. penult. & fin. de exceptio. in nouis, de quo supra *3. par. c. 5.* 208

Et in † vna Aquen. iuris patronatus 7. Nouembris 1601. coram Domino Lancelloto est resolutum, *Constare de iure patronatus ex ipsa fundatione & dotatione cum reseruatione iurispatronatus de consensu Episcopi pro Anton. fundatore, & eius successoribus, Caputaquen.* decisione 133. parte 2. *& hoc ius patronatus fuisse in communitatem translatum constat ex publico instrumento donationis ei factæ, cuius validitas conuelli non potest, cum interuenerit authoritas visitatoris Apostolici, & fuerit ratificata ab ordinariis pro tempore existentibus, qui præsentationes admiserunt, consensus namque ordinarij sufficit tacitus, & satis est, quod interuenerit ante, vel post, Thanis* decisione 20. *constat etiam de effectuatione istius donationis ex pluribus præsentationibus continuatis spatio centum annorum, & vltra, quæ sortita fuerunt effectum, & ab Episcopis confirmata, neque potest dici ante donationem beneficium fuisse effectum libera collationis, cum non probetur, nec præsumatur mutatio status, neque concurrant requisita pro illius mutatione, & præscriptione libertatis, iuxta textum cum ibi notatis* in capitulo cum de beneficio de præbend. in 6. *Hinc sequitur inualiditas vnionis de iure patronatus laicorum, factæ sine consensu patroni, non facta de hoc mentione, est nulla, Abb.* cap. cum dilectæ, in fin. de iure patronatus. *Fastol.* dub. 6. *Caputaquens.* decisione 246. parte 3. *& fuit tentum in causa Apruſina iurispatronatus* 20. *Aprilis* 1584. *coram Domino Bubalo, & in alia Taruisina plebis coram eodem, & in vna Romana iurispatronatus coram Domino Mellino.* 209

Vnde etiam † Sacra Congregatio Concilij supra *cap. 5. sessione 21. de reform.* sic censuit, *Hoc cap. quo disponitur posse Episcopum facere vniones perpetuas quarumcunque Ecclesiarum parochialium, & aliorum beneficiorum cum curatis propter eorum paupertatem, non comprehendit beneficia iurispatronatus. Et supra* d. cap. 18. sess. 23. *sic, viri non possunt beneficia iurispatronatus etiam ecclesiastici, nec per-* 210

tinentia ad prouiſionem inferiorum, neque beneficia quæ reſidentiam requirunt, neque regularia, nec etiã quæ commendata ſunt, nec qua monaſteriis ſunt vnita, vel annexa. Conſonat d. Bononien. *d. tit. de vnio. §. quæ obſtant vnionibus beneficiorum, & tit. de ſeminario. §. quæ beneficia vniri nequeunt.* & tradit Leo *in theſ. for. Eccl. c. 31. n. 23.*

211 Ex quibus † apparet falſum, quod ait Açor *d. 2. par. libro 5. cap. 29. quæſtion. 16. & libro 6. capitul. 28. quæſt. 12.* quod legatus poteſt vnire beneficia iuriſpatronatus clericorum, vel laicorum ex præſcriptione, conſuetudine, aut priuilegio, ſine ipſorum conſenſu, tunc enim iuri (inquit) poteſt legatus derogare. Sed iſta ratio ſolum procedit in prouiſione de quo ſupra *5. par. cap. 3. numero 71. & 72.* non vero in vnione, quæ aufert in perpetuum prouiſionem.

212 Nec etiam † verum exiſtimo, quod ait Manuel Rodriguez quæſtionum regularium *tom. 3. q. 80. ar. 1.* quod per priuilegium, & facultatem datam priori ſancti Benedicti vniendi monaſteria conſentientibus abbatibus, & monachis monaſteriorum vniendorum, non obſtante fundatione, dotatione &c. poteſt fieri vnio monaſteriorum iuriſpatronatus ſine conſenſu, & vocatione patronorum, cum in priuilegio nulla fiat mentio de vocatione, & conſenſu ipſorum, conuincitur enim ex regula *l. ſi quando. C. de inoff. teſt.*

213 Nec contra † patronum, aut inferiorem collatorem, præſumetur eorum conſenſus, etiam ſi in vnione enuncietur ab ipſo Epiſcopo, nam alias eſſet in facultate Epiſcopi illis præiudicare, ad *deciſion. 13.* Creſcen. *de proba.* de qua ſupra *8. par. c. 4. numero 43.*

214 Hoc autem † certum eſt, non requiri vocationem rectoris beneficij nec eius conſenſum, cum ei ad ſuam vitam non præiudicetur, ſed poſt mortem ipſius vnio ſortiatur effectum, nec defenſoris, ſi vacat *dict. c. conſultationibus, de donatio. & dict. Clem. ſi vna,* & ibi gloſſ. & DD. Rebuff. *dict. gloſſ. 11. num. 8.* Hojeda *dict. cap. 3. numero 9. verſic. ſed vtrum.* Lanulo. *dicto titulo de vnio. vſque adeo,* & Rota *in d. deciſio.* Segouien. *133. numero 13. & 14. parte 2. diuerſorum.*

215 Quod † procedit etiam in vnione facienda per legatum, Gambarus *dict. libr. 5. rubric. 1. de poteſtat. legati in vniendo, num. 114.* nec contrarium dicit Ægidius *deciſ. 403.* vt ei imponit Gambarus *ibi, & nu. 112.* Nam illud de vocando rectore immediato, &c. ſolum dicit quoad diſmembrationem, & alienationem.

216 Nec etiam † rector eccleſiæ eſt vocandus in vnione facienda de aliquo beneficio, ſeu præſtimonio ſuæ eccleſiæ, Rota in dict. Segouien. *numero 14. & 15.*

217 Quod † procedit etiam in caſibus poſitis per Concilium Tridentinum, vt vocatis his quorum intereſt vniones fiant, quamuis contrarium, nempe in illis caſibus citandum eſſe rectorem, & poſſeſſorem beneficij, videatur velle Fuſcus *dict. lib. 2. cap. 26. numero 11.* nam illa verba *vocatis quorum intereſt*, accipienda ſunt, iuxta ius antiquum, cum aliud non caueatur expreſſe ad *l. præcipimus. C. de appellat. cum alijs.*

218 Et etiam † procedit eadem ratione in vnione facienda ex commiſſione Papæ, vocatis quorum intereſt, quamuis tunc vocandum eſſe rectorem beneficij videatur velle gl. *reg.* Cancellariæ *21. verſ. item ſecundo.*

Nec † etiam plebs debet vocari, Boerius *dicta deciſio. 345. numero 4.* Rebuff. *dict. gloſſ. 11. numero 11.* Hojeda *d. num. 9. verſ. ſecundum quod*, qui nempe Rebuffus *num. 12.* & Hojeda *ibi* recte aiunt, quod audiretur, tamen ſi cauſam rationabilem allegaret, ne fieret vnio. 219

Nam † vt fuit reſolutum in vna Gerunden. vnionis 20. Martij 1600. coram D. Sacrato parochianorum intereſt bonum habere paſtorem, ideo ſunt legitimæ perſonæ in cauſa hoc reſpiciente, Alexand. de Neuo *conſ. 48. num. 7.* Pet. de Peruſio *de vnione cap. 2.* 220

Nec † etiam oportet *in* vnione facienda per legatum, ſeu ex commiſſione Papæ vocare Epiſcopum, & ita ſentiunt citati *ſupra numero 65.* & tenet Ripa *lib. 2. reſpon. 18. numero 7.* Gambarus *ſupra numero 114.* quamuis in legato contrarium videantur velle Ægidius *deciſio. 512.* ſeu *513.* & Rebuff. *d. gloſſ. 11. numero 7.* & tenet Caputaquen. *deciſ. 350. numero 1. p. 3.* & practicabilia Rotæ *dict. cap. de vnion. num. 12. verſi. circa prædicta*, Zerola *in praxi 2. par. verb. vnio, §. 2.* 221

Sed quicquid † ipſi velint, non videtur verum, Epiſcopum debere vocari, nam quamuis ex vnione ei auferatur collatio in beneficio vnito, tamen id prouenit ex natura vnionis, & legatus habet in hoc eandem poteſtatem, quam Epiſcopus, & concurrit cum eo, Gambarus *ſupra numero 46. 47. & 54.* & alias ſua iura, & iuriſdictio inuiolata remanent Epiſcopo, *capitulo 2. de religioſ. domibus,* & ibi Dd. *capitulo paſtoralis.* vbi Innocent. & alij *de priuil.* Caccialup. *articulo 2. quæſtione 16.* Petr. de Peruſio *capitul. 10.* 222

Et quod †, dicit ipſe Petr. de Peruſio *capitulo 5. 6. quæſt. principali*, quod ſicut Epiſcopus non poteſt vnire ſine conſenſu ordinarij collatoris, ita nec legatus intelligitur de ordinario collatore inferiore, vt patet ex ipſa quæſtione, & ex comparatione Epiſcopi. 223

§. 1.

Quomodo probetur vnio, & quando dicatur ſortita effectum, & de eius reuocatione.

SVMMARIA.

Vnio non præſumitur, ſed probari debet ab eo, qui factam aſſerit, cum vnire ſit quid facti, & odioſum, numero 224. *& reprobatur Menoch. id declarans, vt non procedat, quando aſſeritur facta vnio duarum Eccleſiarum, de quarum paupertate, & inopia apparet: nam tunc facta præſumitur, quod eſt ſine fundamento: nec Felinus, quem citat, id dicit, ſed ſolum, quod eſt coniectura, &c.* numero 225.

Probanda eſt vnio per inſtrumentum, ſeu literas ipſius vnionis, numero 226. & ſequent. *vbi quod requiritur ſcriptura, nec ſufficiunt teſtes, ex Rota contra Caccialupum, & Zerolam relatos,* numero 228.

Probatur etiam vnio ex diuturnitate tẽporis, n. 229. *ſed quod tempus requiratur, reſoluitur contra aliquos*

quos relatos requiri tempus immemoriale, vel quadragenarium cum titulo putatiuo dante causam præscribendi nu.230. & seq. *& in probanda dicta immemoriali debet probari, quod beneficium semper est tanquam vnitum possessum, & debet esse probatio 40. annorum de visu*, nu.232. *quod probatur ex* c.1. de præscript. in 6. *& quia vnio est contra ius commune, & odiosa*, n.233. *& ita tenet Rota, vt in resolutionibus adductis*, nu.234. *& in decisionibus positis, à* n.235. *& in resolutione adducta*, num. 238.

Id solum videtur procedere in vnione accessoria, & extinctiua tituli, secus in vnione aque principaliter, in qua quodlibet beneficium remanet in suo statu, & retinet nomen, & iura sua, & solum agitur, vt vnus sit rector vtriusque, & sic non ita resistit ius commune: vnde in ea non erit necessaria immemorialis, aut quadragenaria cum titulo, sed sufficiet quadragenaria sine titulo cum bona fide, vt videtur velle Rota in decision. positis, a nu. 239. *pro quibus facit declaratio Sacra Congregationis adducta*, n.243.

Secundum Felinum & Rebuffum alleganti vnionem esse factam sufficit ad eam probandam probare possessionem 40. annorum cum fama tituli ex doctrina Bartoli in leg. Celsus, de vsucapion. *volentis, quod sufficiat probare titulum ad vsucapionem publica forma*, nu.244. *sed id videtur falsum, nec doctrina Bartoli videtur vera*, &c. numero 245. *& quamuis Rota secus sit dictam doctrinam Felini in vna Alexandrina, vt in resolutionibus adductis* numero 246. *tamen videntur postea reuocata, vt, in resolutione adducta* numero 247.

Probatur etiam vnio ex verbis enuntiatiuis plurium instrumentorum antiquorum, in quibus beneficia tanquam vnita enuntientur, num. 248. *nam verba enuntiatiua plurium instrumentorum antiquorum habent vim fame*, n.249. *& fama in antiquis bene probat, etiam quod agatur de graui præiudicio, dummodo sit vniformis, & solida, ac constans, & illesa*, &c. n.250. & 251. *& quod verba enuntiatiua instrumentorum antiquorum probent, tradunt citati*, n.252. *adducitur resolutio Rotæ*, num. 253.

Id procedit quando ista instrumenta antiqua haberent originem à diuersis personis, non ab eisdem, n.254. *& quando verba enunciatiua sunt clara*, n. 255. *Sufficiet tamen virtualiter enuntiare vnionem, vt in resolutione posita*, n. 156. *& debent habere originem à diuersis personis non suspectis*, nu. 257. *nam enuntiatiua plurium instrumentorum antiquorum non habent vim publicæ vocis, & fame si videntur emanasse à personis suspectis*, n.258. *& sufficiunt, & requiruntur ad minus duo instrumenta*, num.259. *& adducitur resolutio Rotæ*, nu. 260.

Quod dicatur antiquum in proposito, aliqui docent debere esse centum annorum, nu.261. *& facit, nam quamuis variæ sunt opiniones, quod dicatur antiquum in materia probationis, tamen communis, & magis recepta est, vt requiratur tempus* 100. *annorum*, à nu. 262. *quod Rota intelligit quoad instrumenta & scripturas: in testibus vero illud dici antiquum, quod excedit 60. annos*, nu.264. & seq. *vbi adducitur resolutio Rotæ, Rota tamen alias in instrumento tenuit tempus 99. annorum pro antiquo, & sequitur Mascard. & sustineri potest, cum in tanto tempore vnus annus parum importet*, nu. 266.

Tam in testibus quam in instrumentis cum ambigitur. an sint de antiquo, detrahendum est tempus litis, nu.267. & sequ. *vbi adducuntur resolutiones Rotæ.*

Quod dictum est vnionem probari ex enuntiatiuis instrumentorum antiquorum, accipitur concurrente longissima quasi possessione ipsius vnionis, non alias, n.269. *& facit doctrina Aymon. & aliorum quod licet alias in antiquis probationes leuiores, seu præsumptiuæ, & coniecturales admittantur: hoc tamen non habet locum contra possessorem, contra quem actor debet plenissime probare, non obstante temporis antiquitate*, n. 270. *quamuis idem Aymon alias teneat sufficere probationes leuiores per iudicium, & coniecturas in antiquis etiam contra possessorem, qui nondum præscripsit*, num.271. *quæ sententia non placet, & solum posset procedere quando præsens status, & possessio illius contra quem agitur, non repugnaret illis indiciis, & coniecturis, seu intentioni agentis, aut quando ageretur de recuperanda re amissa de qua amissione alias constaret*, n. 272.

Probatur etiam vnio per confessionem partis aduersæ, numer. 273. *sed obijcitur, quod titulus beneficij non probatur per confessionem aduersarij, licet ex ea possit iustificari, & coadiuuari*, nu.274. *& quod ius patronatus non probatur ex sola confessione aduersarij vt Sacra Congregatio censuit in declaratione adducta*, num.275. *& sic prædicta sententia non videtur vera, nisi concurrentibus adminiculis, & coniecturis, vt in simili de iure patronatus tenuit Rota in decis. posita*, n.276. *& in decisi. posita*, nu.278. & aliis ibi allegatis, & n.279. *iuxta quas decisio. ita demum ex confessione partis aduersæ, concurrentibus etiam adminiculis probabitur vnio, si non agatur ad illius canonizationem: alias id non sufficeret, vt dicitur de iure patronatus. quamuis confessio etiam sola non reuocata actoris prætendentis beneficium tanquam non vnitum sufficeret imponendum ei silentium*, num.280.

Quando vnio dicatur sortita effectum, quod est vtile ad regulam Cancellariæ reuocatoriam vnionum, & ad decretum Concilij sess.7. c.6. & sess.25. c.9. *resoluitur dici sortitam effectum si secuta possessio, non alias*, n.281. *& sic non subsecuta possessione ante dictam regulam reuocatoriam superuenientem, vnio per eam reuocatur, & succedente vacatione potest de beneficio tanquam vere vacante legitime prouideri, nisi vnio sit facta pro dote necessaria. &* c. nu. 282. & seq. *vbi ponuntur resolutiones Rotæ, &* n.289. *ponitur decisio eiusdem, & refertur quod tradit Gonçalez.*

Regula Cancellariæ, qua superuenit de vnionibus non sortitis effectum, non obstat quando aliqua bonorum portio à beneficio est dismembrata, & vnita monasterio, ex Rota n.287. *sed non videtur verum, quia regula etiam de dismembrationibus expresse loquitur*, n.288.

Quamuis Mandos. & Rota cum Calder. videantur velle, vt vnio dicatur sortita effectum, fructus etiam esse perceptos, id non videatur necessarium, sed statim ac possessio capta est dici sortitum effectum. num.290. *& adducitur resolutio Rotæ*, nume. 291.

nec eſt neceſſarium ad iſtum effectum, quod poſſeſſio ſit pacifica, numero 292. *requiritur tamen præciſe poſſeſſio, nec ſufficit voluiſſe eam capere, & feciſſe quantum in ſe fuit, & non potuiſſe habere*, numero 293.

Regula iſta reuocatoria vnionum non videtur intrare, ſi ſaltim in parte vnio ſortita fuit effectum, nu. 294. *licet ſecus in decretis Concilij* dicto capitulo 6. & 9. *ex Sacr. Congregat. & Rota* à numero 295.

Vnio facta ex cauſa oneroſa, & in recompenſa, non reuocatur per dictam regulam Cancellaria, n. 297. *& facit quod videtur tenere Mandoſ. regul. illam locum non habere in vnione facta ex cauſa remuneratoria ob ſeruitia, ſeu merita extraordinaria*, nu. 298. *quamuis in vnione facta cum clauſula in vim contractus habere locum alias Rota reſoluerit*, n. 299.

Quando vnus dat de regula reuocatoria, & alter replicat vnionem fuiſſe ſortitam effectum, cui incumbat onus probandi, remiſſiue, numero 300.

De reuocatione vnionis qui ſunt videndi, num. 301 *& in ſumma dicitur primo, quod ille poteſt vnionem diſſoluere, qui potuit illam facere*, num. 302. *& poteſt Epiſcopus vnionem non ſolum à ſe factam, ſed etiam a Papa, vel Legato reuocare cauſa ſubſiſtente, niſi facta ſit à Papa ex plenitudine poteſtatis, ſecundum Petrum de Peruſio*, numero 303. & 304.

Secundo vnio reuocari poteſt ceſſante cauſa, propter quam facta eſt, vel alias ex cauſa neceſſitatis, & vtilitatis Eccleſiæ, vel quia redundat in eius damnum, n. 30 *ſed vnio facta de Eccleſia paupere non diſſoluitur, ſi peruenerit ad pinguiorem fortunam, tribuit tamen talis reſtauratio iuſtam cauſam diſſolutionis* n. 306.

Tertio, in reuocanda vnione requiritur cauſæ cognitio, & conſenſus capituli, ſicut in facienda, nu. 307. *& vlterius requiritur vocatio defenſoris, & citatio eorum, quorum intereſt*, n. 308.

Quarto, reuocatio vnionis operatur, quod Eccleſia vnita remaneat in ſtatu antiquo, & ſicut erat ante vnionem, n. 309.

224 AD ſextum, quomodo † probetur vnio, dicendum eſt in primis vnionem non præſumi, ſed probari debere ab eo qui factam aſſerit, cum vnire ſit quid facti, & odioſum, & Ripa *reſponſ. 1. de legibus, numero 8* Rebuff. *conſil. 8. verſic. quinto reſpondetur*, Mandoſ. *reg. 12 quæſt. 7. libr. 5.* Rota *deciſ. 557. n. 5. lib 3. par. 3. diuerſorum*, Maſcard. *concluſ. 1418. n. 1.* & 2. Menoch. *de præſumptio. lib. 6. præſum. 80. numero 1.*

225 Qui *num. 2.* id † declarat, vt non procedat, quando aſſeritur facta vnio duarum Eccleſiarum, de quarum paupertate, & inopia apparet, nam tunc facta præſumitur, & citat Felinum *conſil. 2. nu. 23.* Sed hoc eſt ſine fundamento, & Fel. *ibi* ſolum dicit, quod eſt coniectura, non tamen quod ex ea ſola præſumatur vnio, & ita tenet Rota in Tiraſonen. infra adducta *n. 241.*

226 Probanda autem † eſt vnio per inſtrumentum, ſeu literas ipſius vnionis Aymon. *conſil. 258. nu. 10. &* 11. Maſcard. *concluſ. 587. numer. 1.* Rota *deciſ. 127.* Cæſaris de Craſſis *numer. 8.* Zerola *in praxi 1. part. verb. vnio. §. 8.* dicens, quod alioquin vacare cenſerentur beneficia vnita, ſi ſolo verbo, & facto vnirentur & hoc accidiſſe in facto Beneuenti, vbi quædam beneficia erant vnita ſeminario ſolo verbo, & facto, ſicque per multos annos vnita ſtetere: ſed Reuerendiſſimus Nuntius Apoſtolicus hoc præſentiens tulit ſententiam, qua dictas vniones irritauit, & condemnauit ſeminarium Beneuentanum ad multam pecuniarum quantitatem pro fructibus interim male perceptis.

Et quod † ad probationem vnionis requiratur ſcriptura ex Aymone ſupra fuit reſolutum in cauſa Theanen. beneficij Sancti Euſtachij 20. Maij 1587. coram domino Gipſio, & quod non ſufficiant teſtes, Rota *deciſio. 557. numer. 4. libr. 3. par. 3. diuerſorum.* 227

Quamuis † Caccialupus *artic. 7.* dicat vnionem poſſe probari per priuilegia Apoſtolica, per inſtrumenta authentica, vel publica per teſtes, & alias ſpecies probationum, & Zerola *2. par. verb. vnio*, quod probatur etiam per teſtes, & per inſtrumenta, & ex præſcriptione immemoriali. 228

Secundo † probatur etiam vnio ex diuturnitate temporis, Anchar. *conſil. 162.* Felin. *in c. ex parte, numero 2. de teſtibus, & in c. cauſam quæ, num. 3. de præſcription*, Iaſon *in l. ſciendum, ff. de verborum obligation. numero 17. verſicul. quinto fallit*, Balbus *de præſcript. 1. part. 5. partis quæſt. 19. numer. 2.* Tiraquell. *de præſcript. §. 1. gloſſ. 4. verſi. 20.* Ant. Gabr. *concl. 1. de præſumption. a num. 12.* Menoch. *de præſump. 80. nu. 3.* & 4. 229

Sed † dubium eſt, quod tempus requiratur, in quo quamuis Hoſtienſis *in c. quoniam, de vita & honeſta clericor. & in ſumm. tit. de ſupplendo negligen. prælatorum.* dicat, quod quanticunque temporis diuturnitas non inducit vnionem, & quamuis Boerius *d. dec. 345. num. 6.* & Chaſſanæus *conſ. 10.* dicant ſufficere ſolum tempus 40. annorum ad præſumptiue probandam vnionem, quod ſequitur Rebuff. *conſ. 20. verſ. non obeſt*, dicens, quod vt probetur vnio per præſcriptionem, neceſſe eſt, quod quis probet poſſediſſe illam ſine collatione tanquam vnitam per 30. vel 40. annos, & quamuis Flores *q. 23. n. 50.* dicat ſufficere, & requiri maius tempus 40. annorum cum aliis iudiciis. 230

Dicendum † eſt ad probandam vnionem requiri tempus immemoriale, Ioan. Andr. *in reg. qui contra libr. 6.* Oldrad. *conſ. 296. numero 3.* Millis *in reper. verb. vnio.* Felin. *conſ. 2. & in cap. ſi diligenti, numero 21. de præſcrip.* Balbus *ſupra numero 1.* Rebuff. *in praxi dict. regul. de vnio. gloſ. 9. ad fin. & conſ. 187.* Probus ad Monach. *in c. 1. de præſcri. in 6. numer. 25.* Aymon *dicto conſil. 255. num. 1.* Maſcard. *concl. 179. 587. & 1418.* Petr. Greg. *dict. cap. 20. num. 13.* Menoch. *dict. præſump. 80. numer. 5.* practicabilia Rotæ *dict. cap. de vnio. num. 12. verſic. vnio debet probari*, Flores *quæſt. 10. numer. 19. deciſio.* Pedemon. Cacherani *116. num. 11.* & Rota *deciſio. 9. & 10. de rebus Eccleſiæ, in antiq.* Puteus *deciſio. 238. libro 1. & 209. lib. 2.* Caputaquen. *344. & 347. par. 3.* & Cæſar de Graſſis *dict. deciſ. 124. numero 12. & 127. num. 5. & 8.* vel quadragenariam cum titulo putatiuo dante cauſam præſcribendi, (nam vnio poteſt præſcribi, Petrus de Peruſio *ca. 4. num. 31. & 32.*) Cardin. *in Clem. 1. de ſupplenda neglig. prælator. quæſt. 20.* Felin. *dict. conſ. 2. deciſ.* Pedemontana *ſup. nu. 12.* Maſcard. *dict. concluſ. 179. & 1418.* & Flores *ſupra.* 231

Et †

Et † in probanda dicta immemoriali debet probari, quod beneficium semper est tanquam vnitum possessum, Ioann. Ioann. Andr. *sup. num.* 2. & Rota in causa Toletana iuris nominandi de qua *supr. l. p. c.* 2. *num.* 41. & debet esse probatio 40. annorum de visu, Puteus *d. dec.* 209. *nu.* 3. vbi enim ait 15. annorum, debet dicere 40.

233 Quod † probatur ex *c. 1. de præscr. in* 6. iuncta reg. quod quælibet Ecclesia debet habere suum rectorem *c. cum non ignores, de præbend. c. singul.* 89. *dict. c. quia nonnulli. de cleric. non reside. c.* 1. 2. 4. *& 21. qu.* 1. *ca. cum singula. de præbend. in* 6. Vnde vnio duarum Ecclesiarum, seu duorum beneficiorum est contra ius commune, Oldral. *consil.* 260. *numero* 1. *gloss. reg. Cancell. 11. in princip.* Mandos. *reg.* 22. *qu.* 1. *num.* 3. Rota *decis.* 557. *num.* 3. *lib.* 3. *par.* 3. *diuersorum*, & vniones nes sunt odiosæ de iure, gloss. *ibi, & reg.* 21. & Mandos. & Rota *dict. n.* 3. & quod vnio est odiosa, & iuri communi repugnans, ait Calder. *consil. vlt. de rebus Ecclesiæ, n.* 1. Anchar. *consi.* 114. & Aymon *d. consi.* 258. *num.* 10.

234 Et ita † fuit resolutum in causa Caputaquen. vnionis coram Domino Bubalo de anno 1587. vt infra *nu.* 260. & coram Domino Penna de mense Nouembris 1593. vbi fuit tentum, *Vnionem non probari per lapsum* 40. *annorum, sed Rotam requirere immemorialem vel saltim* 40. *annos cum titulo, &c.* Et in Papien. iurispat. 18. Iun. coram D. Blancheto, vbi quoad probandam vnionem vel requiritur immemorialis, vel quadragenaria cum titulo, vt *in decis.* 525. *nouis Farin. ad fi.*

235 Idem fuit † resolutum in causa Tirasonen. iuris præsentandi coram Domino Bubalo 14. Octobris 1588. & 17. Martij, & 9. Iunij 1589. vt apparet ex decisionibus seqq. 14. Octobris 1588.

Quo ad annexionem portionum cum Vicariis S. Michaelis, & S. Bartholomæi Domini tenuerunt non probari dictam annexionem, testes enim non probant immemorialem, nam secundus & tertius, super quibus præcipue fundatur hæc probatio, non concludunt de 40. *annis ante motam litem propter defectum ætatis, nec præsentationes antiquæ suffragantur, quia non dicunt cum portionibus annexis, & moderna præsentationes non possunt constituere aliquem statum annexionis, quia ad probandam annexionem nõ sufficit status* 40. *annorum, vt per Puteum* decis. 238. *Dubitauit* libr. 1. *neque erectio Ecclesiæ de Borgia in collegiatam potest recipere interpretationem, ex obseruantia subsecuta, quia de obseruantia antiqua nõ constat, & obseruantia moderna non potest interpretari erectionem antiquam factam de anno* 1449. *vt fuit resolutum in illa Placentina voti coram Reuerendissimo Oriolen. confessiones in duabus visitationibus non suffragantur, tum quia confitentur statum de præsenti, tum etiam, quia ex illis non elicitur expressa confessio, quod ista beneficia sunt annexa, non enim sequitur, cura animarum consueuit exerceri per vnum ex portionariis, ergo portiones sunt annexæ, ita vt capitulo Tirasonen. competat ius præsentandi ad portiones, & vicarias, quia potuit induci consuetudo præsentandi ad vicariam vnum ex portionariis: prouisiones Apostolicæ de anno* 1543. *in quibus prouidetur de portione, cui cura imminet animarum, non inducunt statum annexionis, quia non sunt enunciatiuæ antiquæ, quæ habent vim famæ, & consequenter ex eis non probatur annexio.*

In eadem † 17. Mart. 1589. 236

Domini pro maiori parte tenuerunt non constare de aliquo titulo annexionis portionum ad vicarias S. Michaelis, & S. Bartholomæi, nec de aliquo statu qui suffragatur capit. Tirasonen. nam vt alias dictum fuit, ad probandam vnionem requiritur immemorialis, vel quadragenaria cum titulo habili ad præscribendum, ita Felin. cons. 2. *vbi dicit, quod non sufficit probare, quod Ecclesia fuit possessa per quadraginta annos tanquam vnita, seu annexa, sed vel probetur titulus saltim putatiuus, vel immemorialis, hic autem non probatur immemorialis, nec ex testibus qui non habent ætatem, vt alias dictum fuit, nec etiam ex scripturis præsentationum, quia præsentationes ad vicarias cum portione annexa incipiũt ab anno* 1535. *Nec videbatur istis Dominis, quod bulla erectionis Ecclesiæ Borgiæ in collegiatam præstaret aliquem titulum istius annexionis, quia quamuis in prima bulla dicatur vicarias gaudere debere distributionibus, tamen cum bulla fuerit postea reuocata, non potest fieri in ea fundamentum, nec potest dici constare de aliquo statu, qui suffragetur capitulo Tirasonen. quia si volumus considerare hunc statum ad effectum inducendi vnionem, & tunc non est sufficies status* 40. *annorũ, vt supradictum est, nec intrat dispositio, c. cum de beneficio, de præbend. in* 6. *quia in materia vnionis non agitur de qualitate beneficij, sed de substantia, Puteus* dec. 238. *lib.* 1. *Si autem volumus considerare hunc statum ad effectum, vt Tirasonen. acquisierit quasi possessionem præsentandi portiones, etiam si sint separatæ, & hoc prætendere non possunt, quia ipsi non præsentarunt vti ad portiones separatas, & sic cum hoc iure, si non fuerint, non possunt dicere hoc ius sibi acquisiuisse per ea, quæ dicta fuerunt in vna Siponti na iurisdictionis coram R. P. D. Decano* 18. *Aprilis* 1586.

In † eadem 9. Iunij 1589. 237

FVit iterum causa proposita, & Domini steterunt in decisis, quod nec ex verbis bullæ erectionis, neque ex obseruantia potest colligi prætensa annexio.

Et † quod in præscribenda vnione requiratur, 238
vel quadragenaria cum titulo, vel immemorialis cũ requisitis à gloss. *in caditulo primo de præscription. in sexto*, fuit resolutum in causa Aquinaten. beneficij 29. Aprilis 1602. coram Domino Ludouisio. Vbi etiam, quòd per scripturas non probetur immemorialis, & in eadem 29. Nouembris 1604. quòd probetur vnio per immemorialem, & in Feltren. præbend. 6. Iun. 1605. coram Domino Coccino fuit resolutum, & in causa Val. parochialis de Palma 6. Iunij 1606. coram eodem Domino Coccino, quòd vnio est legitimè probata, quia adest quadragenaria possessio cum titulo & bona fide, quæ cessante immemoriali sufficit, *capitulo 1. de præscript. in* 6. quòd sufficit titulus habitus à Papa Clemen. VII. schis. propter iustum errorem, cum mistura facti, & iuris valde dubij. Fel. *cons. 2. num.* 14. *& in c. de quarta de præscri. num* 24.

Quod † tamẽ solum videtur procedere in vnione 239
accessoria & extinctiua tituli, secus in vnione æque principaliter, in qua quodlibet beneficium remanet in suo statu, & retinet nomen, & iura sua, & solum

agitur, vt vnus sit rector vtriusque, vt supradictum est ad tertium à *nu.*37. & sic non ita resistit ius commune, vnde in ea non erit necessaria immemorialis, aut quadragenaria cum titulo, sed sufficiet quadragenaria sine titulo, cum bona fide tamen, vt videtur velle Rota in dict. Tirasonen. iuris præsentandi 16. Martij, & 16. Octobris 1592. coram illustrissimo Blancheto. & vlt. 21. Octobris 1594. coram D. Lita, vt in decision. seqq.

240 16. Martij † 1592. coram Domino Blancheto.

DOmini in proposition huius dubij fuerunt cõcordes, multa concurrere pro capitulo Tirasonen. quæ probant statum vicariarum S. Michaelis, & S. Bartholomæi esse talem, quod præsentatio facta ad ipsas habuerit etiam locum quoad duas portiones in Ecclesia collegiata existentes, de quibus agitur: primo enim ponderatur erectio in collegiatã, in qua tribus beneficiatis iniungitur cura animorum collegiatæ Ecclesiæ, & S. Bartholomæi, & S. Michaelis cum reseruatione distributionum quotidianarum in Ecclesia collegiata, quæ distributiones non consueuerunt consignari, nisi beneficiatis in Ecclesia c.1. de clericis non residen. in 6. *quæ erectio cum habuerit effectum suum quoad vicariam in Ecclesia S Mariæ idem videtur sentiendum de portionibus, tum quia ratio propter quam contrarium decidi debeat, nõ assignatur, tum etiam, quia videtur sufficere obseruantia in vno capite, vt in alio non dissimile idem ius statui debeat, vt fuit resolutum in causa Toletana annatarum coram R.P.D. Orano coadiuuatur ex aliis, quæ præcedunt, & subsequuntur laudum. Et primo ex collatione facta* 1494. *Alphonso de Cordoua, per cuius obitum anno* 1530. *vacante vicaria, datur possessio eius successori prima portionis in Ecclesia collegiata cum assignatione stalli in choro, vbi eius antecessores sedere consueuerunt, vt in summario iurium capituli* nu.2. *Secundo ex possessione tradita anno* 1523. *procuratori Petri Marquez, de qua, in summario,* num.10. *quibus accedunt verba laudi,* ibi: Prout hactenus cõsueuerunt, *& ad eos pertinent, quæ secundum aliquos ex dominis causatiue prolata, non autem limitatiue stare videntur. Hæc omnia tertio loco coadiuuantur ex collationibus subsequentibus laudum, & dictis testium, Tirasonen. visitationib. articulis vniuersitatis Borgiæ in causa congrui seruitij, & testibus capituli Borgiæ, ex quibus probatur effectum præsentationum ad vicarias porrectum fuisse ad portiones, non solum spatio* 40. *ann. sed de audita à maioribus, ita vt magis verificetur narratiua laudi, ex omnibus his simul iunctis præsumi posse dicebant hunc statum præcessisse laudum, cum de præsenti in preteritum facile præsumatur, cum adsit aliqua iusta causa ita præsumendi, Alex.* consi.16.nu.3.lib.1. *Salicet.* in l.ex qua persona, C.de probat. *Alciat.*reg.2.præs.20. n.2. *præcipue cum de statu contrario nihil doceatur. Non obstat, quod agatur de substantia beneficij, non de statu quia cum non prætendatur vnio beneficij extinctiua, sed vt præsentati à capitulo ad istas vicarias censeantur etiam præsentati ad portiones, quod consuetudine, & præscriptione fieri potest, Gemin.* in capitul. cum de beneficio, numero 3. de præbend.in 6. *non obstat vulgaris regula, quod prouisiones Apostolicæ non immutent statum beneficij, AEgidius* decision.107. *Achilles* de statu beneficior. decis. vnica, *quia declarant statum, in quo beneficium reperitur, præcipue stante traditione possessionis subscuta per c. Borgiæ, quæ si aliter res se habuisset, non sic de facili tradita fuisset. An autem prædicta omnia suffragentur in casu de quo agitur, poterit particulariter videri, &c.*

In † eadem Tirasonen. annexionis 16. Octobris 1592. 241

FVit resolutum probari talem statum qui suffragatur capitulo Tirasonen. ad dictum effectum, cum enim agatur de interpretatione laudi in c.17. *vbi reseruatur ius præsentandi capitulo ad istas vicarias, prout hactenus consueuerunt, multa concurrunt, quæ probant quale esset consuetum, ante laudum enim indubitatum est, quod anno* 1594. *vacante vicaria S. Michaelis fuit ad illam præsentatus Alphonsus de Cordoua qui habuit possessionem portionis, quod probatur ex possessione tradita anno* 1530. *eius successori, cui assignatur stallum in choro in collegiata cũ assertione, quod erat illud, in quo sui antecessores sedere consueuerunt, & postea datur obolus pro distributionibus quotidianis. Demum deducitur, ad Ecclesiam parochialem anno* 1523. *etiam data fuit possessio portionis vicariæ nuncupatæ in Ecclesia S. Bartholomæi, Michaeli Marquez procuratori Petri Marquez, ex his duobus actibus præcedentibus laudum consuetum satis est probatum,* Bartol. in l.mella, §.1.ff.de alim. & cibar.legat. *Crescen.* decis.10. *Nec obstat, quod illa anno* 1530. *subsequatur laudum, quia respondetur* primo, *ex illa declarari ius Alphonsi de Cordoua, cuius prouisio præcesserat laudum.* Secundo, *quod cum laudum egeret confirmatione, nec dum esset confirmatum, imo non essent data mandata ad petendam confirmationem, isti actus debent potius adscribi tẽpori præcedenti laudum, quam subsequenti, quia confirmatio actus nullius recipit robur à confirmante Felinus* in capitul inter dilectos, numer.14. & seq. de fide instrument. *Parisius* consil.19 numero 16.in princ. *Nec refragatur, quod prouisiones Apostolicæ non mutant statum beneficij, quia vltra dicta in decisione facta* 16. *Martij proxime præteriti non attendetur tantum prouisio Apostolica, sed factum capituli* Borgiæ *in tradendo possessionem vicariæ: si enim fuisset separata portio, & vicaria, gratia Apostolica supra vno beneficio fuisset sine narratiua partis, & præcepto Papæ demandata executione super duobus: sed cum in gratia nulla sit facienda mentio de annexis* cap.supra eo, *vbi Dd.* de præbend.in 6. *Rota* de rescrip.in antiqu. decision. 46. *Felin.* in cap. in nostra numer.3. de rescrip. *necesse est fateri titulum ad vicariam tribuere ius etiam ad portionem. His accedit ipsa erectio facta anno* 1452. *sub Nicolao Papa V. in qua supprimuntur nouem portiones cum narratiua, quod ex* 17. *porcionibus tres exercebant curam animarum, & ex hac causa erant exempti ab interessentia in choro temporibus destinatis ad diuinorum celebrationem. Quæ narratiua, cum simus in antiquis, plene probat statum annexionis, Alexand. & Iaso.* numer.4.in l.cum aliquis, C.de iure deliberandi, *Felin.* in cap.cum causam, col.2.versic.est verum, de probat. *Paris.* consil.104.num.48.volum.1. *præcipue cum concurrat narratiua ipsorum Borgien. anno* 1433. *Neque est faciendum fundamentum supra non sortito effectu erectionis, quia licet prima non fuerit*

effectum

effectum sortita, sub prætexta, quòd multa fuissent narrata à vero aliena, nihilominus ista tantum anno 1452. habuit effectum, & fuit per Episcopum Tiraſon. executioni demandata, in qua idem quod in prima narratum legitur. Præterea vt fuit dictum in dec. facta 16. Martij præteriti, cum non detur ratio diuersitatis, quare magis præsentatio ad vicariam in Ecclesia B. Virginis debeat habere locum, etiam quoad canonicatum in eadem Ecclesia, quam præsentationes ad duas vicarias quoad istas portiones, potest argui ab obseruantia erectionis in illa ad istas, de quibus agitur, & ex illa statui ius esse quæsitũ etiam quo ad reliquas eiusdem speciei, ex decis. coram B. P. D meo Orano in illa Toletana annatarum, quia in istis inspicitur causa priuilegij, non exercitium, Baldus in l. 1. n. 24. C. de mãcipatib. liber. Coadiuuatur hæc probatio ex vnione facta 1425 cuius copiã dederunt scribentes pro Borgien. in qua propter paupertatẽ vicariæ in Ecclesiæ B. Mariæ vnitur portio primo vacatura, quæ præsumptio paupertatis intrat etiã in istis duabus, & licet non inducat præsumptionem tituli, prout vult Felinus consil. 2. n. 25. tamẽ negari non potest quin faciat maximum gradum probationis, præcipuè cùm non constet de alia dote harum vicariarum. Hoc etiam probatur ex articulis Borgien. & testibus desuper examinatis, & aliis articulis vniuersitatis in causa congrui seruitij, ex quibus colligitur semper exercitiũ curæ animarum fuisse penes vnum canonicum in Ecclesia collegiata, & penes duos portionarios in aliis Ecclesiis, confessione autem propria nulla maior probatio. Doct. in l. eunte, C. de transact. & in c. 1. de confessis in 6. alias hoc sequeretur inconueniens, quod cũ Borgien. quinque partes decimarum recipiant, si duæ portiones non essent applicatæ pro dote vicariarum de quib. agitur vicariæ remanerẽt sine dote, & ius præsentãdi esset inutile, quia nemo hoc onus acceptaret, & ad hoc enitandũ intrat regula, quod concesso vno ea cẽsentur concessa, sine quibus illud stare nõ potest, l. 2. ff. de iurisd. omnium iud. l. oratio. ff. de sponsal. præmissis ex abundanti Domini dixerunt, coniungendas esse præsentationes, quæ laudum fuerunt subsecutæ, ex quibus, quod fuerit prius obseruatum, argui potest ex allegatis in præterita decis. & Ruino cons. 243. n. 21. & 23. lib. 5. nulla enim ratio assignatur cur capitulũ Borgien. à tempore lati laudi, vsque ad annum 1584. quando super hoc incidenti actum fuit, tacuit, imo non solum tacuit, sed institutis ad vicarias per capitulum Tiraſonen. præsentatis portionum possessionem assignauit: & hinc oritur alia præsumptio, quod si præsentatio ad vicarias non traxisset effectum suum ad portiones, non est vero simile quod ordinarius nunquã contulisset ipsas portiones, & illas semper pro derelicto habuisset, vel nullus tanquã deuolutas à sede Apostolica impetrasset, cum prouisi nullũ alium titulum habuerint, quã præsentationes & institutiones ad vicarias. Non obstant deducta in contrarium, & primo quod illa verba prout consueuerunt, stent, conditionaliter, non autem causatiue, & ideo veniat verificanda conditio, quia quãdo tales dictiones apponuntur in dispositione, de cuius natura est aliquid de nouo dare, & in ea concederetur aliquid certum, tunc talia verba stant causatiue, non conditionaliter. Felin. in c. ex parte el primero nu. 10. de rescript. & Tiberius Decian. late in cons. 58. n. 61. lib. 2. & fuit dictum in causa Caurien. iurisdictionis coram bonæ memoriæ Lauretano 8. Nouembr. 1576. in laudo autem non reseruatur ius præsentandi, sed arbitri pronuntiant illud ius pertinere capitulo Tiraſonen. in illis verbis, prout hactenus consueuerunt, & ad eos pertinent: Præterea in dubio illa facienda est interpretatio, vt verba stent potius causatiue quam conditionaliter, vt per Decianum vbi supra & alios allegatos. Non obstat etiam, quod confirmatio retrotrahatur ad datam confirmationem, quia quando actus est omnino nullus, vt dictum fuit, & eget ad sui validitatẽ confirmatione, attenditur tẽpus confirmationis, non autem actus gesti, nec retrotractioni est locus. Bald. in l. ex placito, numer. 8. vers. secundo casu, C. de rerum permutatione, & fuit resolutum coram bonæ memoriæ D. de Rubeis in vna Auersina tenimenti 27. Iunij 1583. nec obstat, quod hoc casu requiratur immemoriabilis, vel quadragenaria cum titulo: primo, quia vbi concurrit voluntas partium, & confirmatio Papa, non est necessaria probatio immemorialis possessionis. Secundo dicitur quod hic non agitur de vnione tituli extinctiua, vel accessoria, per quam vnũ beneficium sit prædium alterius, & nomen amittit beneficij, Calder. cons. vlt. de rebus Eccles. non alien. Rota 11. eod. tit. in antiq. sed agitur de vnione æque principali, in qua quodlibet beneficium retinet nomen, & iura sua, vnio solum datur facta quoad titularem, vt vnus & idem sit prælatus vtriusque. Host. cap. 1. colum. 1. vers. tertio sic. Butrius colum. 2. ad fi. vers. tertia species, Abb. numero 6. ne sede vacante, Caccialup. de vnio. quæst. 2. num. 2. quare potius controuertitur pertinentia collationis, seu de iure præsentandi, quam de vnione, cum capitulum Tiraſon. tantum prætendat, quod præsentatus ab ipso ad vicarias debeat consequi portionem, quare cum ordinarius non sit in causa, nec reclamet, sufficit sola fama, Cassad. dec. 1. de probat. & vt fuit resolutum in Rotâ in pluribus causis, quod decretum Concilij Trid. c. 9. sess. 25. non habet locum, quando causa agitur inter præsentatos à patronis tantum, non existente in iudicio prouiso Apostolico seu ab ordinario. Præterea, cap. cum de beneficio, de præbendis in 6. procedit, quando probatur aliquis status præcedens, sed Borgien. nedum nõ probant statum diuersum, quod imo eorum probationes incalescunt in hanc partem, quod præsentati ad vicarias obtinuerunt etiam portiones, vt fuit supra deductum, & ex hoc respondetur summario institutionum factarum ad præsentationem capituli Tiraſonen. dato per scribentes pro Borgien. cum enim præsentati simpliciter ad vicarias obtinuerint portiones absque alia præsentatione, sequitur præsentationem capituli Tiraſonen. cum institutione subsecuta ius sibi ad portiones tribuere. Ex abundanti etiam dictum fuit quod dato quod requireretur immemorialis seu quadragenaria cum titulo hoc attento tempore litis motæ supra hoc incidenti quadragenaria per testes optime probatur, & cum sufficiat titulus putatiuus, alias enim si esset verus, cessaret disputatio, Felin. in d. consilio 2. pro titulo putatiuo deseruit erectio, in qua enunciatur vt ex 17. portionariis tres in tribus parochialibus exerceant curam animarum. Et ex his ita fuit decisum, &c.

In eadem † Tiraſonen. iuris præsentandi 21. Octobr. 1594. coram D. Lita. 243

PLuries proposita hac causa non potui certã capere resolutionẽ ex eo, quod pro vna parte informaba-

tur ſupra ſtatu pro alia vero ſupra vniones: vnde Domini die 13. Iunij mandarũt ſuper omnib. æque informari, quo tandẽ facto reſoluerunt conſtare de vnione ad effectũ, de quo agitur, qui eſt, vt præſentatus ad vicariam regiminivicariæ non tantũ præeſſe debeat, ſed etiã portionis, quæ per obitũ ipſius vicary contingeret vacare, conſiderantes hic non agi de vnione extinctiua tituli, vel acceſſoriæ, cui reſiſtat ius cõmune, ad quam probandam cũ agatur de notabili præiudicio Eccleſiæ, nil mirũ ſi immemorialis ipſa, vel ſaltim quadragenaria cum titulo putatiuo requiratur, iuxta conſil. Felin. ſecundum pluries per Rotam canonicatum, cũ ſic Eccleſia, quæ ſic alteri vnitur, efficiatur prædium, & amittat omnem ſpiritualitatem, Calder. conſ vlt. de reb. Eccleſ. ſed potius agitur de vnione, per quam ſtatus Eccleſiæ ſeu eſſentia beneficiorum nõ alteratur, ſed in ſuo ſtatu, & honore remanent, & eo tantum reſpectu ſit, vt ab vno & eodem prælato regantur, c. & temporis 16 q. Caccialupus de vnio. articulo 2. num. 2. Petr de Peruſio de vnio, Eccleſiarum cap. 1. num. 4. & 6. quo fit vt cum non agatur de præiudicio Eccleſiæ, ita conſiderabili, nil mirũ ſi ad talem vnionem iuſtificandam tam exacta probatio neceſſaria non eſt: cautius enim eſt agendum, vbi maius periculum imminet, cap. periculum, de elect. in 6. ca. quieſcamus 42. dist. l. manifeſtiſſimi, C. de furtis, Nec leuis viſa eſt dominis probatio ad hunc effectum adducta per cap. Tiraſonen primo, quia ex lectura literarum erectionis Eccleſiæ S. Mariæ de Borgia in collegiatam, quæ facta eſt de anno 1452. apparet qualiter vnus ex portionariis dict. Eccleſiæ præerat curæ animarum parochianorum ipſius Eccleſiæ B. Mariæ, alius Eccleſiæ S. Michaelis, alius vero Eccleſiæ S. Bartholomæi, quo fit, vt cum prædicti tres eodem tempore eſſent portionarij in ipſa Eccleſia B. Mariæ, & vti tales diſtributiones vt alij perciperent, & ſimul præeſſent curæ animarum reſpectiue in dictis Eccleſiis, & vicary nũcuparẽtur, ſicque in futurum fieri deberet, merito ex dictis literis videtur conſtare de tali vnione, cum circa eam iure permiſſum non ſit, vt vna eadémque perſona præſit regimini duarum Eccleſiarum, c. de multa de præb. cum vulgar. & cum prædictæ literæ erectionis non tantum reſpectu ipſius erectionis habuerint effectum ſed etiam vicariæ exiſtentis in eadem Eccleſia ad quam præſentatus per capitulum Tiraſonen. eam non tantũ conſequitur, ſed ſimul canonicatum. qui ex ſimili portione creatus fuit: idem idcirco videtur poſſe iudicari reſpectu vicariæ S. Michaelis, & S. Bartholomæi, vt ſcilicet præſentati ad eas non tantum eas conſequi habeant, ſed ſimul, & portiones, quæ cum eis vacare contigerit, cum & ipſæ ab eodem forte procedant, & ratio diuerſitatis aſſignari non poſſit inter vicarias S. Mariæ, & iſtas, ad gl. in c. ſi poſtquam, de elect. & notata per DD. in l. illud. per illum textum ad legem Aquiliam, quod maxime placuit dominis, ſtante quod etiam reſpectu vicariæ S. Michaelis, & S. Bartholomæi minime conſtat de ſtatu contrario, imo ex multis prouiſionib. factis pro tempore de dictis vicariis ad præſentationẽ capituli Tiraſonen. quæ in aliis penſionib. huius cauſa coram Domino Blanchero ex parte capituli Borgiæ data fuerunt, quarum duæ ſunt de anno 1468. vna de anno 1497. altera de anno 1506. altera de anno 1523. & altera de anno 1524. videtur apparere de effectuatione dictarum literarum, & ſimul de iuſtificatione huius vnionis, ex eo ſignanter, quod etiam præſentati ad dictas vicarias licet non eſſent tunc temporis portionarij in Eccleſia S. Mariæ, prout vere nõ erant, nihilominus eo ipſo, quod admiſſi fuerunt ad vicarias, effecti ſimul fuerunt portionarij in dicta Eccleſia B. Mariæ, & nulla maior ſcriptura, aut actus præcedentis interpretatio allegari poteſt, quam quæ ex obſeruantia ſubſecuta adducitur, l. ſi de interpretatione, ff. de legibus, Aymon conſ. 39. n. 9. & 192. n. 19. vltra quod ex obſeruantia dictarum literarum, quæ non controuertitur reſpectu erectionis, & reſpectu vicariæ exiſtentis in dicta Eccleſia poteſt dici quæſita quaſi poſſeſſio ad fauorẽ capituli Tiraſonen. reſpectu omnium diſpoſitorum in dictis literis ad eiuſdem capituli fauorem, & ſic etiã reſpectu vicariæ S. Michaelis, & S. Bartholomæi, vt in ſimili alias dictum eſt in Toletana annatarum coram Domino Orano. Secundo, quia in confeſſo eſt, apud partes ad capitulum Tiraſonen. ſpectare ius præſentandi ad vicarias, onus autẽ eas exercendi iniunctum eſſe portionariis Borgia, hacque de cauſa eis aſſignatas fuiſſe quinque partes ex duodecim decimarum, quæ ſpectãt ad capitulum Tiraſonen. vt lectura laudi per ſedem Apoſtolicã confirmati, quod emanauit de anno 1529. quo fit, vt neceſſario concludendũ videatur pro ipſa vnione & ſic, vt præſentati ad vicarias, ad eas nõ tantum admitti debeant, ſed etiã ad portiones, quæ ſimul cum eis vacarunt, cum aliter prædicta duo concurrere non poſſent, vt ſcilicet ſuccedente vacatione capitulũ Tiraſonen. poſſit præſentare ad vicariam vacantem, quem vult, & quod vicaria exerceri debeat per portionariũ, iuxta tenorem dict. laudi ad leg. Oratio de ſponſal. l. 2. de iuriſdict. omnium iudic. Nec obſtare dixerunt Domini ſi dicatur, idẽ verificari poſſe, vbi per capitulũ Tiraſonen. præſentetur ad vicariam vacantem vnus ex ipſis portionariis conſiderãtes, quod ſic ius liberũ præſentandi ad vicarias non competeret ipſi capitulo, ſed potius reſtrictum ad certas perſonas, quod in dubio ita minime ſeruatũ fuiſſe credendum eſt ad §. ſed ius quidem ciuile, de iure naturali, & l. 1. §. qui in perpetuum, ſi ager vectigalis, vltra quod ex ſupra narratis prouiſionibus clare apparet dictum ius præſentandi ad vicarias non fuiſſe reſtrictum ad portionarios, ſed omnino liberũ. Tertio, quia vbi eſſemus etiam in caſu, in quo neceſſaria eſſet quadragenaria cũ titulo putatiuo, ex quo verus titulus non eget aliqua præſcriptione, Rota 9. de rebus Eccleſiæ, Felinus capitulo cum cõtingat. n. 4. de foro compet. & dicto conſ. 2. n. 2. Rebuff. in praxi de vnio. n. 31. Puteus deciſ. 240. lib. 1. dixerunt Domini de ea ſatis conſtare, tum quia pro titulo putatiuo ſeruire poſſunt literæ erectionis, necnon & laudum vti confirmatum à ſede Apoſtolica, & ſic ab habente poteſtatem vniendi, ad capitulum, ſicut vniri. de exceſſib. prælatorum, Mandoſ. 3. quæſtion. 16. nu. 2. præſertim cum ex prouiſione facta de vicaria S. Michaelis ad fauorem Alphonſi de Cordoua de anno 1494. iuncta prouiſione facta de eadem vicaria ad præſentationem eiuſdem capituli de anno 1530. ad fauorem ſucceſſoris Alphonſi appareret, qualiter Alphonſus ipſe vigore dictæ præſentationis, & prouiſionis conſecutus fuit tantum poſſeſſionem vicariæ, ſed etiam portionis, ſicuti etiam ex poſt illius ſucceſſori tradita eſt per ipſummet capitulum Borgiæ, quæ prouiſiones iunctis aliis de eiſdem vicariis factis cum portionibus vti annexis ſaltim operari debent, vt literæ dictæ erectionis, & laudum ad effectum de quo agitur, deſeruire poſſent pro titulo putatiuo, Puteus deciſion. 15. in fin. libro 3. poſt Socin. conſilio 260. numero 14. libro 2. maxime cum

vigore

vigore dictæ erectionis, tum & laudi emanarint dictæ prouisione, & sic per consequens per prouisos capta præsumatur possessio dictarum vicariarum, & portionum respectiue ad legem secundam, Cod. de acquir. possess. l. quædam mulier, de rei vendicat *tum etiam, quia de ipsa quadragenaria satis constare dixerunt Domini ex depositione testium, de qua in summario Tirasonen. cum illi sint ætatis* 60. *ann. & aliqui maioris ætatis, & deponant de recordatu* 50. *ann. quodque semper viderunt fieri prouisiones de vicariis cũ portionibus annexis, & licet respectu eorum depositionis non vtantur dictione,* & citra, *vtuntur tamen dictione* semper, *quæ idem operatur respectu probationis quadragenariæ, Socin.* consil. 54. libr. 4. *Felinus* c. licet, n. 8 de prob. *Quæ probatio eo fortior redditur, quod etiam semper depositione testium partis aduersæ fundatur, Roma.* consil. 104. *Socin. Iunior.* 69 lib. 1. *Rimin. Iunior* 60. lib. 1. *& eo verisimilior redditur, quod confessione partis aduersæ munitur resultante ex articulis, & testibus desuper examinatis in causa congrui seruitij, ad notata per* Dd. cap. 1. de confessis in 6. *& tanto magis videtur sustinenda hæc probatio, ex quo non agitur principaliter de ipsa vnione, sed incidenter ad effectum, vt prouisi de vicariis simul, & portiones consequi habeant, & ordinarius, seu eius fiscus non est in causa: quo fit, vt etiam leuiores probationes sufficiant gloss.* leg. si certi, §. sed si seru. vendicet. *Calder.* consil. 23. de præben. *Cæsar* decisio. eodem, *nec de præiudicio capituli Borgiæ, quod est in causa, tractatur, cum teneatur omnino per portionarios sustinere onus dictarum vicariarum propter quod etiam eisdẽ assignatæ sunt quinque partes, ex duodecim decimarum spectantium ad capitulum Tirasonen. minusque ei competat aliquod ius conferendi dictas portiones, quoties eas vacare contigerit, ideo, &c. Nec potest dici, quod prædicti testes non deponant de quadraginta annis ante litem motam, siquidem, quia fuerunt examinati de* 1586. *& lis iuxta assertionem Borgien. fuit cœpta de* 1580. *Vndecum deponant de recordatis à* 50. *annis, vtique deponunt de tempore* 44. *ann. ante litem. Nec refert, quod primus & tertius dicant à* 40. *annis habuisse communicationem in vtroque populo, quia non per hoc sequitur quin antequam habuerint communicationem, potuerint scire id, super quo deposuerunt à suo recordatu, qui est annorum quinquaginta, cùm ista duo adinuicẽ non contrarientur, maxime cùm testes dum deponunt habere communicationem in vtroque populo à quadraginta annis, subdant, & vltra, qua dictio potest etiam verificari respectu restantis temporis eorum recordatus, vt notum est, & regulariter dicta testium sunt inuanda non cauillanda.* cap. cum tu, de testib. l. quoties de reb. dub. *Cassad.* dec. 3. de probationib. *nec potest dici, quod dũ testes dicunt vidisse, & scire esse annexas, &c. nõ probent, quasi quod deponant per verbum iuris, quia cõsiderarunt domini, quod testes etiam dicunt, quod quandocunq. vacarunt aliquæ vicariæ viderunt prouideri simul cum portionibus annexis: quo fit, vt cũ eorum depositio fundetur in sensu corporis, merito sustineri debeat,* c. testes 3. par. 3. *Innocen.* c. cum causam, de testibus, *Gemin.* consil. 4. n. 10. *Nec eneruari huiusmodi probationem concluſum fuit ex eo, quod medio tempore vicariæ simul cum portionibus fuerint possessæ per prouisos Apostolicos, quasi quod subducendum sit tempus dictarum prouisionum, ad* decisionẽ *Guidoboni* 133. de præscription. *quæ decisio aliquibus ex Dominis faciebat difficultatem, quia per alios fuit responsum, quod cum prouisi de vicariis, siue à Papa, siue ab ordinario possederint per quadraginta annos, & vltra vicarias simul cum portionibus, negari non potest quin bene probetur quadragenaria præscriptio, quæ in possessione radicatur, & non in eo, quod qui possederint fuerint ab eodem prouisi, ad* c. cum in tua, de decimis, & c. fi. de offi. Archidiacon. *imo ex dictis prouisionibus magis iustificari prætensionem Tirasonen. dixerunt Domini, cum illæ necessario præ se ferãt vnionem de qua agitur, siquidem quia prouisiones illæ loquuntur de vicariis simpliciter, & tamen prouisi per capitulum Borgiæ semper fuerunt immissi in possessionem vicariarum, & portionum respectiue, cum expressa assertione, quod essent vnitæ vicariis, quod citra veritatem dictæ vnionis, aut manifestum capituli Borgiæ delictum fieri non potuit, ad quod euitãdum admittitur omnis interpretatio,* l. merito. ff. pro socio. *Vlterius circumscripta ipsa vnione deliquissent ordinarij qui pro tempore extiterunt, patiendo portiones, quæ vacarunt morte vicariorum, tanto tẽpore vacare, & absque aliqua collatione à prouisis de vicariis tantum indebite detineri, quod similiter in sensum sensati hominis cadere non debet, tum quia vnusquisque diligens præsumitur in his, quæ spectant ad officium suum,* c. ad audientiam, de præscriptionib. & cap. deputati. de appellat. *tum etiam quia verisimile non est, quod ita supine passi fuissent ordinarij se priuari iure conferendi separatim dictas portiones, vbi de veritate ipsius vnionis informati non fuissent,* argument. l. cum de indebito, ff. de probationibus *& denique deliquissent, etiam prouisi de vicariis tamdiu possidend. absque titulo portiones ipsas, & in peccato tali moriendo, contra id, quod habetur in* capitulo sancimus, 1. quæstio. 7. *quod scilicet nemo præsumitur immemor suæ salutis. Et denique considerabant Domini, quod decisio Guidoboni posset applicari vbi capitulum Tirasonen. prætenderet acquisiuisse ius præsentandi ad vicarias, & portiones mediante ipsa quadragenaria, nam hoc casu bene deducendum esset tempus prouisionum Apostolicarum, vbi illæ factæ non fuissent ad præsentationem capituli, & ratio est manifesta, quia possessio capituli tunc non esset vniformis, stante quod prouisi Apostolici non possederunt vigore præsentationis suæ, vnde sicut statui primæuo beneficij aliquid non detrahunt prouisiones Apostolicæ aliter factæ, vt omnibus notum est, ita etiam ei robur attribuere non debent, vt pari passu res ipsa metiatur, & propterea nil mirum, si illud tempus deducitur. Verum hoc in casu capitulum Tirasonen. nõ prætendit principaliter acquisiuisse aliquod ius præsentandi ad vicarias, minus ed ipsas portiones mediante hac quadragenaria, sed ex quo non dubitatur quin sibi competat ius liberum præsentandi ad ipsas vicarias, vt ex deductis constat, quod huiusmodi vicariæ debent exerceri per portionarios Ecclesiæ Beatæ Mariæ de Borgia, ideo iure merito prætendit capitulum, quod præsentati ad vicarias debeant non tãtum de eis prouideri, sed simul de portionibus, quæ cum eis vacarunt, & hoc tum per necessariam consequentiam ipsius iuris præsentandi vicarias iunctæ tamen obligationi capituli Borgiæ, de qua in literis dictæ erectionis, & laudi: tum etiam quia ad fauorem dictarum vicariarum potest dici tale ius legitime præscriptum fuisse mediante ipsa quadragenaria possessione, & ita respectu capituli Tirasonen. non videtur intrare posse regulam,* leg. 1. ff. de authoritat. tutor. & leg. Aristot. in fine, quæ res pignori obligari

poſſ. *de qua per gloſſ.* verb. diuturni, in §. ex non ſcripto, de iure natural. *quod ſcilicet in conſequentiam ei permittitur, quod alias principaliter denegaretur: reſpectu autem commodi ipſarum vicariarum poteſt dici principaliter intrare quadragenarium ipſarum præſcriptionem, cùm ſemper d. durante tempore prouiſi de vicariis, vniformiter poſſederint ipſas portiones, vt vicariis annexas.*

243 Pro quibus † facit ſequens declaratio S. Congregationis Concil. ſuper *ca. 13. ſeſſ. 24. de reform. Si duæ parochiæ per conſuetudinem, quæ per quadraginta annos viguerit tanquam vnita vni ſemper collatæ, ſine diſpenſatione fuerunt, eorum poſſeſſor non eſt moleſtandus.*

244 Aduertendum † eſt autem circa ſupradicta, Felin. *dict. conſil. ſecundo, à num.* 16. & Rebuff. *in praxi, ti. de vnio. num.* 35. quem ſequitur Hojeda *dict. c. 3. 2. partis, num.* 14. docere, quod alleganti vnionem eſſe factam ſufficit ad eam probandam probare poſſeſſionem quadraginta annorum, cum fama tituli, & citant Bartol. *in l. Celſus, numero* 5. *ff. de vſucapio.* vbi vult. quod ſufficiat probare titulum ad vſucapionem publica fama, & ſequuntur alij relati *in additione ibi litera F. & G.* & Balbus *in repet. d. l. Celſus* 1. *part. num.* 41.

245 Sed hæc † doctrina mihi videtur falſa, & contra textum *in dicto capitulo primo, de præſcriptionibus in* 6. nec obſtat doctrina Bartoli, & ſequacium quia non videtur vera, & eorum rationes ſolum concludunt ex fama cauſari iuſtum errorem, non vero probari titulum, & quando illa eſſet vera, non procederet, vbi ius commune præſcribenti reſiſteret, vt in propoſito.

246 Et quamuis Rota † ſecuta ſit dictam doctrinam Felini in cauſa Alexandrina S. Stephani 2. Maij, & 20. Iunij 1597. coram D. Lita, vbi fuit reſolutum, *Vnionem probari ex poſſeſſione quadragenaria cum titulo ad conſilium Felini ſecundum pluries per Rotam canonicatum Rebuff* de vnio n. 35. *& de tit. conſtare, ex teſtibus deponentibus de ipſa vnione, de publica voce & fama, ad Felin.* ibi, nu. 16. & 17. *Item ex ſententia lata ad fauorem Abbatiæ S. Iuſtinæ de anno* 1526. *quæ dum dicit Eccleſiam hanc S. Stephani eſſe membrum d. Abbatiæ, virtualiter præſuppoſuit ipſam vnionem.*

Tamen † *iſtæ reſolutiones videntur poſtea reuocata;* 247 *nam in eadem* 15. *Febr.* 1599. *coram D. Penna, Rota cenſuit, Reuocandum eſſe mandatum de manutenendo datum oblatis habentibus dictam Abbatiam, & concedendum ſeminario Alexandrino, pro cuius parte oſtenſum fuit de anteriori poſſeſſione, & conſequenter poſterior poſſeſſio inſtrumentalis ablatorum, non poterat manuteneri, nec obſtare prætenſam vnionem, & ſic ſeminarium non potuiſſe acquirere validam poſſeſſionem: quia reſpondebatur adhuc de vnione non conſtare, & conſequenter non poſſe in ea fieri fundamentum.*

248 Tertio † vnio probatur ex verbis enuntiatiuis plurium inſtrumentorum antiquorum, in quibus talia beneficia tanquam vnita enuntientur, Puteus *deciſione* 209. *libro ſecundo.* Caputaquen. *deciſione* 344. *numero ſecundo.* & 347. *à numero ſecundo, part.* 3. Maſcardus *dicta concluſione* 1418. *numero duodecimo.*

249 Et reddunt † rationem: nam verba enuntiatiua plurium inſtrumentorum antiquorum habent vim famę, Baldus, Salicetus, & Paulus *in l. cum aliquis. Codic. de iure deliberandi.* Aymon *de antiquitate temporis* 1. *par. ſect. ampliatur nunc, numero decimoquarto.* Hieronym. de Monte *de finib. regun. capitulo* 66. *numero* 2. Valaſcus *de iure emphyteutico, quæſt.* 9. *numero* 25. Menochius *conſilio* 191. *numero* 79. *libro ſecundo.* Caputaquen. *deciſione* 337. *parte* 3. & Rota *deciſione* 130. *numero primo, parte* 2. *diuerſor.* & alibi ſæpe.

Et fama † in antiquis bene probat etiam quod aga- 250
tur de graui præiudicio, Innocent. *in capitulo, veniens* 1. *de teſtibus,* & ibi Felinus *numero decimoſexto.* Decius *numero vigeſimo, & vigeſimoprimo.* & alij, idem Decius *in ca.* 1. *de appell. à numero* 43. Alexand. *conſil.* 89. *numero quarto. libro quinto.* Aymon *dict.* 1. *par. ſect. viſo in hac* 1. *par.* Alciat. *de præſumption. regul.* 2. *præſumpt.* 3. *& ibi additio.* Boerius *deciſion.* 42. *numero* 32. Lambert. *de iure patron.* 2 *par.* 2. *libro quæſt.* 10. *articulo quarto, numero* 13. Hieronym. de Monte *ſupra ca.* 55. Gregorius Lopez *in leg.* 29. *titulo decimoſexto, par.* 3. *gloſſ.* 2. Duennas *regul.* 299. *numero* 7. Maſcardus *concluſione* 105. *à numero* 1. *& concluſione* 753. *numero* 7. *& concluſione* 1129. *numero decimo.* Farinacius *in praxi crim.* 1. *p. quæſt.* 47. *numero* 106. *& ſequent.* plures referens, & dicens magis communiter receptum, & in Rota Romana canonicatuum, & Ioann. Garcia *de nobilitate gloſſ.* 18. §. 1. *numero ſexto, & ſeptimo.* plures etiam referens Zaullos. *quæſt.* 302. *numero* 8. Rota *deciſio.* 171. *numero* 7. *& 176. numero* 6. *par.* 1. *diuerſor. & dict. deciſion.* 130. *par.* 2.

Dummodo ſit † vniformis, & ſolida, Menochius 251
dicto conſilio 191. *numero* 86. ac conſtans, & illeſa, ſine varietate, & contrarietate. Ioann. Garcia *ibi, numero* 13.

Et quod † verba enunciatiua inſtrumentorum 252
antiquorum probent, tradunt Hieronym. de Monte *ſupra capitulo* 60. Valaſc. *ſupra numero* 22. *&* 23. Maſcardus *concluſione* 106. *&* 622. *à numero decimoquinto.* Chiſanen. *deciſione* 68. & Rota *deciſio.* 684. *numero primo, parte prima diuerſor. & deciſio. quingenteſima nonageſimaprima, nouiſſ. Farinac. &* 767. *num.* 2.

Et ita in vna † Parmen. prioratus Sancti Iacobi 253
28. Iunij 1594. coram Domino Lita fuit reſolutum, *Ex pluribus enuntiatiuis priuilegiorum antiquorum probari prioratum eſſe membrum monaſterij, & ſic Abbatem dicti monaſterij videri habere fundatam ſuam intentionem reſpectu collationis illius prioratus, & non Epiſcopum, & enuntiatiuas duas antiquas habere vim famæ, &c.* & in Ferratien. prioratus 4. Decembris 1609. coram Domino Penna fuit reſolutum, de regularitate conſtare ex pluribus inſtrumentis antiquis excedentibus metam centum annorum, quæ cùm habent vim famæ, probant in antiquis iſtam qualitatem beneficij, cum quibus concurrebant multa adminicula, &c.

Quod † procedit, quando iſta inſtrumenta an- 254
tiqua haberent originem à diuerſis perſonis, non ab eiſdem, Aretin. & Felin. *numero quarto, in capitulo cum cauſam, de probat.* Aymon *dicta ſection. ampliatur nunc, numero decimoſeptimo.* Hieronymus de Monte *dicto capitulo ſexageſimo, numero* 7. *&* 10. *& capitulo ſexageſimoſexto, numero ſeptimo.* Caputaquenſis *dicta deciſione* 337. Achilles *deciſion.* 8. *de iure patronat.* Maſcardus *dict. concluſ.* 622. *num.* 18. Rota *deciſione* 388. *part.* 1. *diuerſor. & dicta deciſ.* 130. *&* 289. *numero primo, parte ſecunda diuerſorum.*

& in

& in Mediolanen. iuriſpatronatus coram Domino Comitulo de anno 1589. de qua ſupra 5. *part. cap. vlt. numero* 88.

255 Et quando verba † enunciatiua ſunt clara, Aymon *ibi, numero vigeſimo ſexto*, Rota *deciſ.* 168. *nu.* 256 9. *par.* 2.

Sufficiat † tamen virtualiter enunciari vnionem, vt in vna Alben. plebis, 8. Aprilis 1598. coram illuſtriſſimo Seraphino, in qua fuit reſolutum, *Conſtare de vnione ſeu annexione plebis de Dugliano, præpoſiturę Ferrariæ ex enunciatiuis antiquiſſimis, de quibus in literis Innocen. I I I. & IV. in quibus enunciatur plebs tanquam de pertinentiis d. præpoſiturę, quæ confirmatæ ſunt per bullam Sixti I V.* Putem deciſione ducenteſima nona, libro ſecundo, *& fuit dictum in pluribus cauſis, vt in Tiraſonen. annexionis canonicatus coram Bubalo, & in Burgen. iuriſdictionis coram Orano, & Tudertina prioratus coram Lita, & aliis: nec obſtare, quod clare in dictis literis non fiat mentio de vnione, ſeu annexione, quia ſufficit, quod id virtualiter in eis contineatur, Socin.* in l. in ambiguo, numero ſeptimo, de rebus dubiis, *Pariſius* conſilio quadrageſimo quarto, numero quinto, libro primo, *Aymon* 149. numero vndecimo, *& fuit dictum in cauſa Alexandrina Sancti Stephani* 20. *Iunij* 1597. *coram Lita, vbi enunciabatur quædam Eccleſia membrum, iſta plebs, eſſe de poſſeſſionibus, & pertinentiis præpoſiturę, quod ideſt importat, cum vna Eccleſia alterum non poſſit poſſidere, niſi ſit ei annexa: nec obſtare, quod iſtæ literæ non exhibeantur ſed eis tantum conſtet per inſertum in literis Sixti, quia cum inſeruntur de verbo ad verbum, faciunt fidem, & operantur diuerſia enunciationes, Mohedan.* deciſion. 5. de fide inſtrum. &c.

257 Et intellige, debere † habere originem à diuerſis perſonis non ſuſpectis, Hieronym. de Monte *ſupra dict. capite* 60. *numero vndecimo* & fuit reſolutum in Sutrina beneficij 18. Decembris 1587. ſupr. poſita. *ſeptimæ partę, capite decimoquinto, numero* 34.

258 Nam † enunciatiuæ plurium inſtrumentorum antiquorum non habent vim publicæ vocis, & famæ, ſi videntur emanaſſe à perſonis ſuſpectis, Hieronym. de Monte *ibi*, & Caputaquen. *dict. deciſion.* 337. Achilles *dict. deciſion.* 8. *de iure patronat.* Rota *dict. deciſion.* 130. *numero ſecundo, parte* 2. & fuit reſolutum in vna Nouarien. coram Domino Pamphilio 5. Nouembris 1586. & in cauſa Taruiſina plebis de Medulo 16. Decembris 1588. coram Domino Bubalo. & in Albanen. prioratus 26. Nouembris 1588. coram Domino Orano adducta 6. *parte, capit. vltim. numero nonageſimonono, & deciſion.* 590. *numero tertio. &* 593. *numero quinto, nouiſſ. Farin.*

259 Et † ſufficiunt, & requiruntur ad minus duo inſtrumenta, Aretinus, Felinus, Aymon *numero decimonono*, & Maſcard. *vbi proxime*, Hieronym. de Monte *dict. capite ſexageſimo, numero nono, & capite ſexageſimo ſexto, à numero tertio.* Valaſc. *numero vigeſimo quarto ſupr.* Puteus in terminis *dict. deciſion.* 209. *libro ſecundo*, Chiſanen. *d. deciſion.* 68. Rota *deciſion.* 185. 388. *&* 462. *numero tertio, parte prima & deciſion.* 130. *numero primo &* 168. *numero octauo, &* 288. *& ſeq. numero primo, parte ſecunda, diuerſor.* & in illa Parmen. prioratus, de qua *ſupra numero* 253. & fuit alias reſolutum in dict. Suttrina beneficij 18. Decembris 1587. *& eſt deciſion.* 723. *nouiſſim. Farinacij.*

Et ita in † cauſa Caputaquenſ. vnionis, 27. No- 260 uembris 1587. coram Domino Bubalo fuit reſolutum, *Quod vnio non probatur per enunciatiuam inſtrumenti locationis de anno* 1509. *Tum quia eſt vnica, tum quia non eſt de antiquo, & enunciatiuæ inſtrumentorum, bene probant, quando ſunt plures, & de antiquo, quia habent vim famæ, & in probatione vnionis requiritur immemorialis. Et cauſa iterum propoſita, 12. February & 16. Martij* 1588. *domini ſteterunt in reſolutis:* & concordat deciſio 153. nouiſſim. Farin. *num.* 7. & 8.

Sed † difficultas eſt, quod dicatur antiquum in 261 propoſito: in quo Maſcard. *dict. concluſion.* 622. *numero decimoſexto*, cum Socino Iuniore, Bertrando, Decio, & Gail. docet, hanc antiquitatem in hoc caſu debet eſſe centum annorum: idem docet Hieronym. de Monte *d. capite ſexageſimo, numero decimoſeptimo*, Valaſcus *ſupra numero decimoſexto*, & Menoch. *dict. conſilio* 191. *numero ſeptuageſimonono, libro* 2.

Et † facit, nam quamuis variæ ſunt opiniones, 262 quod dicatur antiquum in materia probationis, vt per Azmon, *de antiquitate prima parte, ſectione prima*, Duennas *dicta regula* 299. *numero ſeptimo.* Menochius *de arbitr. libro ſecundo, caſu* 3. Maſcardus *concluſ.* 103. *à numero primo.* Simon de Prætis *de interp. vlt. volun. libro quinto, interpretatione* 2. *declaratione vltima à num.* 231. & Morlam *in Emporio iuris* 1. *par. quæſt. vndecima tit.* 11. *numero* 7. Pereg. *de fideic. art.* 44. *num.* 18.

Tamen † communis, & magis recepta opinio 263 eſt, vt requiratur tempus centum annorum, vt per Alexandrum *dicto conſilio* 89. *numero quinto, & in aliis conſiliis.* Iaſonen, *in repet. l. admonendi, numero* 246. *ff. de iure iurand. & in l. cum aliquis, numero ſeptimo. C. de iure deliberandi*, Decium *in cap. primo, de appellat. numero quadrageſimoſeptimo*, Aymonem *numero quarto*, Duennas, Valaſcum, Maſcardum, *numero ſeptimo*, & Morlam *ibi*, & Ioannem Gutierrez *conſil. 1. numero quinto.* & Farinacium *prima parte, quæſtion. 47. numero* 112. *&* 117. *& de teſtibus quæſtion. 69. à numero* 142. Zatallos *d. quæſtion. 302. numer.* 9.

Quod † Rota intelligit quoad inſtrumenta & 264 ſcripturas, Puteus *dec.* 212. *libro primo*, Caputaquen. *deciſ.* 28. *numero 4. parte prima*, Quæ ſic debet intelligi, & Rota *in dict. deciſ.* 185. *par. 1. & in deciſ.* 288. *in prin. par.* 2. & in dec. 713. nouiſſ. Fari. & in Sutrina: in teſtibus vero illud dicit antiquum quod excedit ſexaginta annos, Caputaquenſis *deciſ. 5. numero tertio & deciſ.* 298. *par. 3.* Granutius Theoremate 22. *numero quinto*, Burſatus *conſ.* 151. *à numero vigeſimonono libro ſecundo*, & Farinacius *d. quæſt. 47. numer.* 116. *&* 122. *& d. q. 69. num.* 145. & Rota *dec.* 155. *num.* 13. *part. 2. diuerſorum.*

Et ita † in vna Fauentina prætenſæ dotis 5. Iun. 265 1560. fuit dictum, *Rotam tenere quod reſpectu teſtium illud dicitur de antiquo, quod excedit metam* 60. *annorum iuxta conſilium Alexandri* 4. libro ſecundo, *licet reſpectu inſtrumetorum requiratur tempus centum annorum: vt per Verallum* dec. 240. lib. 1. in manuſcript. *& vide declarationem S. Congreg. Concilij ſup. adductam* 5. par. cap. vlt. num. 92.

Rota † tamen *in d. dec.* Putei 209. *libro tertio, in ſi-* 266

ne in terminis illius deciſionis in inſtrumento tenuit tempus nonagintanouem annorum pro antiquo,& ſequitur Maſcardus *d. concluſione* 1418. *num.* 12. dicens cum d. deciſ. quod ex verbis enuntiatiuis inſtrumentorum antiquorum,puta 99. vel 100. annorum probatur vnio. Quod ſuſtineri poteſt cum in tanto tempore vnus annus,plus vel minus,importet parum.

267 Et tam † in teſtibus, quam in inſtrumentis cum ambigitur, an ſint de antiquo, detrahendum eſt tempus litis,Puteus *deciſ.* 449. *numero ſecundo in fin. libro ſecundo*,Rota *deciſion.* 185. *in princ.* & 188. *numero primo, parte prima,& dict. deciſion.* 288. *in prin. parte ſecunda.* Et in vna Tudertina bonorum 23. Maij 1569. coram D. Seraphino in qua fuit reſolutum, *Commiſſionem, quemadmodũ interrumpit præſcriptionem, ita interrumpere eam præſumptionem, quæ oritur ex antiquitate temporis, & paſſim tam in teſtibus, quam in inſtrumẽtis cum ambigitur, an ſint de antiquo, Rotam ſolere detrahere tempus litis,&c.* Granutius ſupra & Farinacius *d. numero* 116. *& dec.* 822. *nouiſ. eiuſdem* Farin.

268 Ad quod etiam eſt † deciſio in cauſa Melitenſi præcedentiæ 5. Decembris 1578. coram eodem Domino Seraphino,in qua fuit reſolutum, *Quod quamuis regula ſit, quod ſit præſumendum pro ſententia, Gabriel* de ſententiis concluſ. 5. *tamen ſtylus Rotæ non admittit talem præſumptiuam iuſtificationem in ſententiis extra Rotam, niſi in ſentẽtiis valde antiquis, puta centum annorum, & in quibus clara eſt obſeruantia, & quod ceſſat etiam præſumptio ex reclamationibus, non obſtante ſententia antiquitate, quia ſentẽtia,an ſit de antiquo, eſt arbitrarium, Abbas* conſ. 4. numero decimoquarto,prima parte. *Præſumptio autem, quæ ex antiquitate oritur facile eliditur per contradictionem, vt fuit reſolutum in dicta Tudertina bonorum: nec in Rota attenditur tranſitus in rem iudicatam,niſi cõſtet de iuſtitia, & ſi ſententia eſt iniuſta, non tranſibit in iudicatum, de quo quando ſententia dicatur antiqua,vide deciſiones in cauſa Burgenſi iuriſdictionis de Virbieſca ſupr. adductas* 3. parte, capite 2. à numero 205. *maximè tertiam & quartam.*

269 Quod autem dictum † eſt, vnionem probari ex enuntiatiuis inſtrumentorum antiquorum, accipiendum eſt concurrente longiſſima quaſi poſſeſſione ipſius vnionis, non alias,iuxta illud, quod alias in ſimili de iurepatronatus tradit Achilles *deciſion. 6. de iure patronatus* ſeu 319. Puteus 60. & 140. *in fine libri* 1. & dictum eſt ſupra 5. *p. cap. vltim. à num.* 87.

270 Et facit † quod dicit Aymon *conſilio* 276. *numero trigeſimo ſecundo*, quod licet alias in antiquis probationes leuiores, ſeu præſumptiuæ, & conjecturales admittantur, hoc tamen non habet locum contra poſſeſſorem, contra quem actor debet pleniſſime probare,non obſtante temporis antiquitate: & idem concludit Ripa in *l. rem qua nobis de acquir. poſſeſſ. numero quinquageſimo nono.* Corneus *conſil* 35. *colum penult. libro primo, & conſil.* 19. *colum.* 2. *libro ſecundo,& conſil.* 24. & 130. *libro quarto*, Socinus *conſilio* 194. *colum. fin. libro ſecundo.* Tobias Nonius *conſilio* 6. *numero decimo*, poſt Abbatem *in cap. veniens* 1. *numero octauo*, vbi Decius *numero vigeſimo ſecundo, de teſtibus & in capit. inter dilectos, de fide inſtrumentorum, numero ſexto.* Afflictis *deciſion.* 277. Ioannes Nicolaus Aretalanus *in addit. vltim.* ad Alciatum *regul.* 2. *præſumpt.* 20. & Maſcardus *concluſion.* 547. *numero* 6. & 7. *concluſion.* 551. *nu.* 9. & 10.

271 Quamuis † idem *d. tract. de antiquitate, prima parte, ſect. viſo in hac* 1. *numero quarto & quinto, & ſect. vltim. numero trigeſimotertio*, teneat ſufficere probationes leuiores per indicia, & coniecturas, vel famam in antiquis etiam contra poſſeſſorem, qui nondum præſcripſit, & ſequitur Menochius *de arbitrariis libro ſecundo, caſu* 115. *numero quarto.* Maſcardus *dict. concluſion.* 103. *numero decimo ſeptimo.* Farinacius *dict. quæſtio.* 47. *numero centeſimo decimooctauo*,& Ioannes Garcia *de nobilitate, gloſſ.* 18. *§. primo, à numero nono*, poſt Aretinum & Felinum *numero decimo ſexto, in dict. cap. veniens*,& Decium *conſilio* 428. *& in capite primo, de appellat. à numero* 44.

271a Quæ † ſententia mihi non placet,& non ſolum poſſet procedere, quando preſens ſtatus,& poſſeſſio illius contra quem agitur, non repugnaret illis indiciis, & coniecturis ſeu intentioni agentis, aut quando ageretur de recuperanda re amiſſa, de qua amiſſione alias conſtaret.

271b Vltimo † probatur vnio per confeſſionem partis aduerſæ, Oldradus *conſil.* 296. *numero quarto.* Caputaquenſis *deciſion.* 344. *numero tertio*, & 4. *p.* 3. & ſequitur Maſcardus *d. concluſione* 1418. *numero* 15.

Sed hæc † ſententia patitur difficultatem, primo ex eo, quod titulus beneficij non probatur per confeſſionem aduerſarij, licet ex ea poſſit iuſtificari,& coadiuuari, gloſſ. *in cap. duobus. verb. ſi non appareat*,& ibi Doctores *de reſcript. in ſexto.* Rebuff. *de pacificis poſſe. numero* 194. alias 162. Aymon *conſilio* 93. *numero quinto.* Azeuedus *conſilio* 12 *à numero decimoſexto*, Rota *deciſion.* 9. *de reſtitut. ſpoliatorum in nouis, & ibi additio, & in deciſion.* 8. *de cauſa poſſeſſ. in antiquit. & deciſion.* 44. *de teſtibus in antiquis*, quæ ait, quod confeſſio partis non ſufficit ad effectum adiudicandi beneficium alteri, licet ſufficiat ad imponendum ſilentium parti confitenti, & Rota *deciſion.* 534. *numero tertio, part.* 1. *diuerſorum*: ergo nec vnio.

271c Secundo, quia † ius patronatus non probatur ex ſola confeſſione aduerſarij, vt Sacra Congregatio Concilij cenſuit ſupr. *capit. nono, ſeſſ.* 25. de reformat. his verbis: *An per confeſſionem ſupplicantis, & narratiuam, quod beneficium eſt iuriſpatronatus alicuius ex fundatione, vel dotatione probetur titulus iuriſpatronatus ad formam huius Capituli Concilij in principio, ita vt non ſit neceſſe eundem titulum oſtendere, etiam ex authentico documento, ſiue ex multiplicatis præſentationibus per tempus quod hominum memoriam non excedat, Congregatio reſpondit non ſufficienter probari per ſolam confeſſionem.*

271 Vnde † prædicta ſententia non videtur vera, niſi concurrentibus adminiculis & coniecturis, vt in ſimili de iurepatronatus, alias tenuit Rota in vna Regienſi iuriſpatronatus 9 Maij 1586. coram Domino Pamphilio, vt in deciſione ſequenti, *Domini pro maiori parte tenuerunt, ſatis conſtare de iure patronatus, &c. Accedit etiam pro confirmatione iuriſpatronatus confeſſio ipſius domini Camilli in eius prouiſione, quæ ſaltim in ſui præiudicium ſufficit ad probandũ ius patronatus, etiã ex fundatione, vel dotatione.*

dotatione. Cassadorus decision. 7. de iure patronat. *Puteus* decis. libro 3. *Peregrinus* decision. 62. libro secundo. *Præsertim vbi est adminiculata ex pluribus adminiculis & coniecturis*, *Achilles* decis. vnica de confessis. *Sic non obstat resolutio Sacræ Congregationis Concilij quæ loquitur, vbi quis sola confessione nititur.* refert Genuens. *in praxi capite sexagesimo sexto, num. 26. in annot.*

277 Idem in vna Gerundensi † permutationis 17. Maij 1593. coram Domino Lita, vt in decisione sequenti. *Dubitaui, an cõstet, quod hebdomadaria curata Ecclesia parochialis loci de Aqua viua sit de iure patronatus Archidiaconatus Empuritanensis in casu, & ad effectum, de quo agitur: & domini tenuerunt Iussicienter constare de iure patronatus in casu, & ad effectum, de quo agitur, hoc est ad effectum, vt ipsa permutatio non valeat tanquam facta sine consensu dicti Archidiaconi, & non ad effectum canonicandi ipsum ius patronatus, nam hoc casu maior probatio requireretur: moti igitur fuerunt domini ex eo, quod permutantes pluries confessi fuerunt etiam medio iuramento, quod d. hebdomadaria est de iure patronatus dicti Archidiaconi, quas confessiones Archidiaconus acceptauit denegando consensum præstare dictæ permutationi iam factæ, quæ confessio in præiudicium ipsorum confitentium plebe probat ad textum* in l. cum te. C. de transac. in l. generaliter C. de non numerata pecunia. *Bald.* cons. 192. numer. 8. libro secundo. *Oldradus* cons. 296. numero quarto. *Caputaquensis* decision. 344. numero tertio, libro tertio, *& in terminis iuris patronatus tenuit Rota, concurrentibus tamen aliis adminiculis in illa Pampilonensi iurispatronatus, 26. Iunij 1586. coram Reuerendo Patre Domino Orano, & in vna Regiensi iurispatronatus, coram Reuerendo Patre Domino Pamphilio, & in illa Mediolanensi Capellania coram R. D. D. meo Decano. Verum hoc in casu non desunt adminicula, datur enim instrumentum visitationis de anno 1578. in quo dicitur hanc hebdomadariam esse de iure patronatus d. Archidiaconatus, & in aliis pluribus instrumentis visitationum dicitur eam spectare ad collationem d. Archidiaconi, & clarum est verbum* collatio *comprehendere præsentationem, vt per Rebuffum* in praxi de deuolutione num. 70. *Dantur etiam literæ prouisionum factarum de dicto beneficio ab ordinario, cum consensu dicti Archidiaconi eo expresso, quod ad illius collationem seu præsentationem spectet, & dantur testes deponentes de auditu, quod d. hebdomadaria sit de iure patron. d. Archidiac. quæ omnia visa fuerunt dominis sufficientia pro adminiculis hoc in casu, cum non agatur, vt dixi, ad canonicationem d. iurispatronatus.*

278 Idem etiam in causa † Pampilonensi beneficij de Tansi 10. Aprilis. & 20. Nou. 1595. coram D. Mantica, & 9. Maij 1597. coram Lita, vt in *dec.* 526. 533. & 536. *Far*, & in causa Placentina Capellaniæ, 24. Nouemb. eiusdem anni coram Domino Penna, vt in decisione sequenti. *Circumscriptis testium exceptionibus gratia D. Iulij de Becoria vltimo loco producta videbatur iustificata quoad narratiuã iurispatronatus ex fundatione vel dotatione, ex confessione Augustini, qui in sua gratia confessus fuerat Capellaniã ad altare S. Mariæ Angelorum in Ecclesia S. Petri oppidi de Castigio esse de iure patronatus laicorum de Becoria,* Puteus dec. 326. numero 3. lib. secundo, & decision. 36. libro tertio, *Peregrinus* 64. libro secundo, *Præsertim cum esset adminiculata, ex duabus præsentationib. de annis* 1495. & 1507. *nec ageretur ad canonicationem iurispatronatus, cum ordinarius non esset in causa, nec pro libertate beneficij certaret: item dicebatur iustificata, quoad præsentationem narratam factam à patronis de persona Iulij infra quatuor menses cum institutione subsecuta ex sola exhibitione instrumentorum, qualiscumque præsentatio fuisset, sufficeret factam fuisse de facto. AEgidius* decis. 115. *incipien.* falsa expressio, *Verallus* 407. parte secunda, *Quod vero idem Iulius nullos fructus percepisset ex prædicta Capellania ex eiusdem Iulij assertione censebatur probatum ex eo, quod actus negatiuus in facto proprio negantis consistẽs per eius assertionem cum iuramento probari possit, Ripa* in l. si constante ff. soluto matrimonio, numero vigesimo & vigesimoprimo, *Alciatus* de præsumptionibus regula tertia, præsumptione 20. numero secundo.

Tandem idem † tenuit Rota in vna Lucana pa- 279
rochialis 25. Iunij 1601. coram Domino Pamphilio.

Iuxta quas decisiones, † ita demum ex confes- 280
sione partis aduersæ concurrentibus etiam adminiculis & coniecturis probabitur vnio, si non agatur ad illius canonicationem, si enim ageretur ad canonicationem vnionis, seu ad declarandum beneficium vnitum, id non sufficeret, vt dicitur de iure patronatus, sed probanda erit per instrumentum seu literas ipsius vnionis, aut per immemorialem, seu quadragenariam cum titulo, vel ex verbis enuntiatiuis instrumentorum antiquorum iuxta dicta. Quamuis confessio etiam non sola reuocata actoris prætendentis beneficium, tanquam non vnitum, sufficeret ad imponendum ei silentium iuxta dictam *decisionem quadragesimam quartam, de testibus in antiquis, &c.* & Aymon *d. cons. 93. numero 5.*

At septimum, quando vnio † dicatur sortita 281
effectum, quod est vtile ad *reg.* 12. *Cancellariæ* ab omnibus Papis fieri solitam, in qua reuocantur vniones, quæ suum non sunt sortitæ effectum, & ad Decretum Concilij, *sess. 7. c. 6. de reform. & sess. 25. c. 9. versic. insuper accessiones* dicendum est vnionem dici sortitam effectum, si secuta sit possessio, non alias. Glossator *dicta regula* quæ apud eum est 11. qui ait, quod super hoc emandauit quædam extrauagans Martini Quinti, quę declarat istam regulam in quantum dicit, nisi sortitæ sint effectum, scilicet, quando non est secuta possessio. & ibi Mandosius q. 5. Hojeda *d. c. de vnio. in fi.*

Et sic subsecuta possessione ante d. regulam re- 282
uocatoriam superuenientem, vnio per eam reuocatur, & succedente vacatione potest de beneficio, tanquam vere vacante legitime prouideri, nisi vnio sit facta pro dote necessaria, &c. Mandosius *ibi & quæstione* 3. Mohedanus *dec. 6. de priuil.* alias 138. & Rota *decisi. 1136. lib. 3. par. 3. diuersorum* in vna Abulensi anno 1540. Thanis *decis. 43. in manuscriptis.* quæ videtur esse in causa Conchensi medietatis fructuum parochialis de Villanueua de la Iara, vbi resolutum est per Rotam, collegium scholarium esse locum pium, & applicationem dictæ medietatis per bullam Adriani Sexti factam collegio Conchen. vniuersitatis Salmantinæ fuisse in dotem necessariam illi assignatam in erectione collegij, & pro sustentatione pauperum, quamuis postea dicta applicatio fuit nulla iudicata, quia non fuit facta

mentio de alia prima penſione, vt dictum eſt 1. *part. c.5.n.562.* & totum id refertur in libro ſtatutorum dicti collegij.

283 In qua dicitur quod † *regula reuocatoria vnionũ quæ non ſunt ſortita effectum intelligitur, quod vnio ſit ſortita effectum, quando ipſius vigore fuit capta poſſeſſio, ita commentator ipſius reg. ibi, quem domini, alias ſecuti ſunt, & licet d. reg. habeat verba ampliſſima etiam de vnionibus factis in fauorem Eccleſiarum, & piorum locorum, tamen intelligitur reuocata vnio facta pro conſtitutione dotis, vel augmento cultus diuini, quia ſi de eis Papa cogitaſſet vel interrogatus eſſet, veriſimiliter reſpondiſſet.* argu. tale pactum. §. fin. ff. de pactis, *& referebant antiquiores ita indicatũ in vna Calagurritana, & ita tenuere* 13. *Octob.* 1542. *in vna Conchen. coram Ioanne Paulo: fuit tamen dictum, quod alias tentum eſt ſolum in dote neceſſaria, & non augmentatiua. Ita dixit Cardinalis Creſcentius tunc Auditor. Ita in d. deciſ. Thanis.*

284 Et in vna Toletana † beneficij de Vallecas, 20. Nouembris 1592. coram D. Gipſio fuit reſolutum, *Quod vnio beneficij, quæ non fuit ſortita effectũ ante regulas reuocatorias Gregorij Decimitertij, & Sixti Quinti eſt per illas reuocata, per ea quæ ſcribit Gloſſator ſuper regula reuocatoria vnionũ* in fine, *Thanis* dec. 43. Acorambonus 20. lib. 1. *& non fuit ſortita effectum, ſi Papa voluit effectum ſortiri poſt obitum poſſeſſoris, qui obiit de anno* 1590. *& etiamſi ante regulam reuocatoriam poſſeſſio capta non fuit per monaſterium, cui vnio facta eſt, minuſque fructus percepti, prout requiritur, Calderinus* conſ. vlt. numer. 2. de rebus Eccleſiæ, *tradit Modernus* in regul. 12. q. 5. num. 3. *Thanis* ſupra. *Nec refert, quod medietas fructuum loco penſionis reſeruata fuerit monaſterio, Calderinus* ſupra, *& licet vnio pro augmento cultus diuini facta ſub dicta regula reuocatoria comprehẽdi non videatur, Creſcentius* deciſion. 14. lib. 1. *alias* 141. *quæ in impreſſis eſt* prima, de parochiis, *Moheda.* 145. *Tholomeus* 49. *quæ eſt* 3. p. diuerſorum libro tertio. deciſion. 1143. *Achilles* 1. ſuper regul. *id intelligendum eſt de augmento pro dote neceſſaria illius Eccleſiæ cui fit vnio, (de quo debet conſtare) Oldradus* conſ. 261. *Puteus* dec. 337. libro primo, *Achilles* ſup. *& in vna Conchenſi erectionis* 13. *Aprilis præteriti coram Domino Seraphino, & in vna Virdunenſi canonicatus, 28. Maij* 1582. *coram eodem Domino Gipſio, alias regulæ reuocatoriæ fruſtratoriæ eſſent, cum ſemper vniones pro augmẽto cultus diuini fiant. Nec refert, quod fratres monaſterij viuant eleemoſinis, quæ non computãtur in dotẽ Eccleſiæ, Rochus* de iure patron. verb. dotauit, *Lamb.* lib. 1. 1. par. q. 5. *cum dictum monaſterium ſit fratrum mendicantium S. Dominici, qui ex eleemoſynis viuere debent, & ſatis eſt, quod ante effectuationem monaſterio opulenta hæreditas relicta ſit: nam quando vnio deuenit ad caſum, &c.*

285 Et in † vna Mediolan. diſmembrationis 16. Nouembris 1594. coram Domino Orano fuit reſolutum, *Quod vnio facta, quæ non eſt ſortita effectum, ante regulam Sixti Quinti, reuocatur, quando non fuit facta ex cauſa neceſſitatis, ſed voluptatis, vel vtilitatis, &c.*

286 Et in vna Cæſarauguſtana fructuum 10. Nouembris 1595. coram Domino Iuſto fuit reſolutum dictas regulas ceſſare, quando *diſmembratio ſit pro dote monaſterij in augmentum cultus diuini, Puteus* deciſion. 331. & 337. libro primo, *Achilles* deciſion. 1. de regula, &c. Fuit enim d. diſmembratio pro dote cuiuſdam monaſterij monialium efficiendi in oppido de Alcania.

In qua † etiam fuit dictum d. reg. Cancellariæ, quę 287
ſuperuenit de vnionibus non ſortitis effectum non obſtare in caſu illo, in quo aliqua bonorum portio à beneficio eſt diſmembrata, & vnita monaſterio, & nouiſſ. in vna Tole. capituli de Paſtrana. 23. Ian. 1608. coram D. Pamphil. fuit reſolutum quòd vnio non fuit valida, &c. R. vnio.

Quod † tamen non videtur verum, quia regula 288
etiam de diſmembrationibus expreſſe loquitur ibi, *& diſmembrationes etiam perpetuas.* Mandoſius *ibi, qu.* 2.

Eſt etiam circa prædicta deciſio † in cauſa Con- 289
chenſi erectionis, 13. Aprilis 1592. coram Domino Seraphino, quæ ſic ait: *Domini vnanimiter cenſuerunt vnionem, de qua agitur, non cadere ſub regula reuocatoria vnionum, ex quo applicatio iſta bonorum fabricæ locorum depopulatorum ſit pro dote neceſſaria beneficij erigendi, & pro augmento cultus diuini, Mohedanus* deciſion. 145. *Creſcentius* 116. & 141. *alias* 1. & 3. de paroch. *Fabius* 5. *lib.* 1. *Puteus* 341. libr. 1. *Achilles* 397. *Verallus* 389. libro primo in manuſcriptis, *Thanis* 43. *Antonius Auguſtinus* in regula reuocatoria vnionum, numero 1. & 2. *nec procedit ſolum in vnione pro beneficio erecto, ſed etiam in ea, quæ fit in ipſa beneficij erectione, prout expreſſe loquitur* dicta deciſ. 116. & 141. *Creſcentius, vt patet ex earum lectura, & ex* deciſ. 138. *in qua narratur factum illius cauſæ. Confirmabitur ex eo, quod cum gratia erectionis non expirauerit, vt fuit reſolutum, conſequens eſt, vt non expirauerit vnio, quæ venit in neceſſariã conſequentiam, cum ſit dos omnino neceſſaria. Præterea rationes conſideratæ* d. deciſi. 141. *hic militant, cũ hic non extinguatur aliquod corpus beneficij, & alteri applicetur: nec etiã bona alicuius beneficij, ita quod in nullo læditur facultas conferendi, quæ fuit præcipua cauſa regulæ reuocatoriæ, ſed tantùm applicantur bona vacantia fabricæ locorum depopulatorum in quibus Eccleſiæ deſierunt eſſe in rerum natura, quæ eſſent conuertenda in vſum fabricæ earundem Eccleſiarũ, ſi extarent, & non eſſent diruta.* Et quòd d. regula nõ habeat locum quando vnio fit ex cauſa dotis, & neceſſaria alicuius loci, vel rei piæ, tradit etiam poſthęc Gonçalez *d. gl.* 5. §. 7. *n.* 48. dicens fuiſſe etiam dictum in dicta Cæſarauguſtana diſmẽbrationis fructuum, 13. Maij 1596. coram eod. Domino Iuſto, & *n.* 51. ait. quod etiam non habet locum dicta regula quando vnus ordo ſupprimeretur in totum, & eius beneficia alteri applicarentur, vt fuit reſolutum in vna Tiraſonenſi Prioratus 17. Februar. 1595. coram D. Blancheto.

Aduertendum eſt autem, † quod quamuis Mand. 290
dicta q. 5. *n.* 3. & Rota in dicta Toletana cum Calderino videantur velle, vt vnio dicatur ſortita effectum, fructus etiam eſſe perceptos, id non exiſtimo neceſſarium, ſed ſtatim, ac poſſeſſio capta eſt dici ſortitam effectum, & ita videntur tenere Gloſſator *in dicta regula deciſ.* Thanis & practicabilia Rotæ *ſupra.*

Et † conducit deciſio in cauſa Peruſina beneficij 291
1. Aprilis 1596. coram Domino Blancheto, in qua fuit reſolutum, *Quod vnio facta de Eccleſia, ſeu beneficio de licentia beneficiati cum fructuum ſibi reſeruatione ſtatim ſortitur effectũ capta poſſeſſione ante fructuum perceptionẽ ita vt non reuocetur per regulã Cancellariæ reuocatoriam vnionis ſuperueniente, durante*

rante adhuc reseruatione fructuum, secus esset, si vnio esset suspensa post cessum, vel decessum beneficiati, Parisius consi.3. numero 18. libro 4. *Oldradus.* consilio 223.

292 Neque etiam est necessarium † ad istum effectum vt vnio dicatur sortita effectum, quod possessio sit pacifica, quicquid glossa ẽ.

293 Requiritur † tamen præcise possessio, nec sufficit voluisse capere possessionem, & fecisse quantum in se fuit, & non potuisse habere, &c. quicquid velit Glossator *ibi.*

294 Rursus aduertendum est, † quod regul. ista reuocatoria non videtur intrare, si saltem in parte vnio sortita fuit effectum: nam tunc dici non potest vnionem suum non esse sortitam effectum: cum in parte eum sortita fuerit, & negatiua totum excludat, in dubio potius est pronuntiandum pro non reuocatione, Roma. *consil.* 327. *in princi.* & Rota *decisi.* 468. *numer. primo, parte prima, diuersorum.*

295 Et cum in vna † Burgensi vnionis de Helinia dubitaretur *An dictum* capite sexto, §. illæ vero sess. 7. *habeat locum in vnione, quæ tempore publicationis Conc. Triden. erat effectuata in parte.* sic responsum est: *Congregatio Concil. Trid. responderat non habere locum. Postea dubio iterum proposito stetit in decisis à Card. Carrafa* 12. *Iunij* 1580.

296 Et in † hac causa Rota coram Domino Orano 28. Iunij 1589. resoluit, *Intrare decretum Concilij* sess. 25 capite nono, versicul. insuper recessiones, *quia vnio in ea plenarium non fuit sortita effectum, licet beneficia vnita supprimantur,* quæ differentia prouenit ex diuersitate verborum illorum decretorum.

297 Vltimo vnio facta † ex causa onerosa, & in recompensam, non reuocatur per d. regulam Cancellariæ reuocatoriam vnionum, vt fuit resolutum in vna Eugubina beneficij 4. Iunij 1584. coram D. Rubeis: & in alia Eugubina Sancti Stephani 29. Martij 1596. coram Domino Arigonio, de qua supra *parte præceden. cap.* 4. *numer.* 42. ad Moheda. *decisi.* 145. Crescen. 141. Puteum 337. *lib.* 1. Gonçalez ẽ. *numer.* 50.

298 Et facit, † quod videtur tenere Mand. *ibi qu.* 8. regulam illam locum sibi non vendicare in vnione facta ex causa remuneratoria ob seruitia, seu merita extraordinaria. vt per eum *regula* 13. *p.* 8. *numer.* 11. *& seq.*

299 Quamuis † in vnione facta cum clausula in vim contractus habere locum alias Rota resoluerit in vna Abulensi de anno 1540. vt per Mohedanum *decisi. sexta de priuileg.* Puteum 52. *lib.* 1. *& decisi.* 1136. *lib.* 3. *par.* 3. *diuers.* & tradit Mandosius *ibi quæst. vltim.*

300 Et quando vnus dat † de regula reuocatoria & alter explicat vnionem fuisse sortitam effectum cui incumbat onus probandi, vide Mandosium *ibi quæst.* 7.

301 Ad vltimum de † reuocatione vnionis, vide Petrum de Perusio *in tract. de reuocatione vnionis,* Caccialupum *dicto tractatu de vnio. articulo* 9. & 10. Rebuffus *in praxi titul. de vnionis reuocatione,* Gambarum *de offic. legati lib.* 5. *rubric.* 1. *de potestate legati in vniendo ex num.* 153. & Rotam *decisi.* 542. 578. 596. & 642. *lib.* 3. *p.* 3. *diuersorum,* & Açor *d.* 2. *p. lib.* 6. *c.* 29.

302 Et in summa † dicendum est primo, quod ille potest vnionem dissoluere, qui potuit illam facere, quam regulam potuit Caccialupus *ar.* 9. & Rebuff. *num.* 15.

Qui † *numer. sequen.* cum Petrus de Perusio *dict.* 303
tract. c. 4. ait, quod potest Episcopus vnionem non solum à se factam, sed etiam à Papa, vel legato reuocare causa subsistente, nam Papa vniendo noluit tollere potestatem ordinarij, *cap.* 2. *de relig. domibus,* Feder. *consil.* 263. & sequitur Azor *dict. c.* 29. *qu.* 5.

Hoc † tamen de reuocanda vnione facta à Papa 304
intelligit Petrus de Perusio *d. c.* 4. quando illa vnio facta sit à Papa ex ordinaria potestate, secus si ex plenitudine potestatis, quam etiam legatum non posse reuocare ait.

Secundo dicendum † est, quod vnio reuoca- 305
ri potest cessante causa propter quam facta est, Caccialupus *dict. articul.* 9. Rebuffus *numer.* 1. & 2. vel alias ex causa necessitatis, & vtilitatis ecclesiæ, vel quia redundat in eius damdum, Rebuff. *à numer.* 3. & Açor *numer. c.* 29. *quæst.* 4. *& c. prace. quæst.* 21.

Aduertendum est tamen † cum Petr. de Peru- 306
sio *ca.* 3. *quæst.* 3. quod vnio facta de ecclesia debili, seu paupere, non dissoluitur, si peruenerit ad pinguiorem fortunam, Cenzellinus *Clemen. final. verb. defensor. de rebus ecclesiæ:* tribuit tamen talis restauratio iustam causam dissolutionis, Açor *dict. qu.* 4.

Tertio dicendum est, quod in † reuocanda v- 307
nione requiritur causæ cognitio, & consensus capituli, sicut in facienda, Petrus de Perusio *cap.* 3. 4. 5. & 6. & Rebuffus *à numer.* 24. Açor *dict. cap.* 29 *qu.* 5. & 6.

Et vlterius requiritur † vocatio defensoris, glos- 308
sator *in dict. Clemen. fin. verb. vacabat,* Petrus de Perusio *dict. cap.* 3. & Rebuffus *num.* 13. & citatio eorum quorum interest vnionem non reuocari, Petrus de Perusio *dict. cap.* 6. Rebuffus *supra à num.* 26. & Açor *d. q.* 6.

Quarto dicendum est, quod † reuocatio vnionis 309
operatur, quod ecclesia vnita remaneat in statu antiquo, & sicut erat ante vnionem, Caccialupus *ar.* 10. Petrus de Perusio *supra cap.* 7. *& vl.* & Rebuff. *à nu.* 38.

CAP. III.

De dismembratione.

SVMMARIA.

PEr dismembrationem licet non extinguatur beneficium, seu ecclesia, alteratur tamen & diminuitur in bonis & fructibus, seu reditibus: est enim dismembratio cum aliqua bona seu fructus beneficij ab eo separantur, & alteri applicantur, numero primo, *& ita quando fructus beneficij alteri vniuntur, & remanente beneficio penes suum rectorem, potius est dismembratio quam vnio,* numero 2.

In dismẽbratione, seu diminutione beneficij eadẽ causa & solẽnitates requiruntur, quæ in vnione, & sic consensus capituli requiritur, etiã vocatio rectoris, vel defensoris, & aliæ solẽnitates in alienatione rei

*ecclesiæ requisitæ.*num.3.& seq. *vbi ponuntur decis. Rotæ.*

Circa illud quod in dec.Marsican.positis dicitur ad augendum seruitium requiri, quod probetur, aliquos parochianos sine sacramentis decessisse ob multitudinem incolarum, & ministrorum paucitatem, obiter aduertitur S. Congregationem contrarium censuisse,vt in declaratione posita, nu.9. *cui standum nst, quamuis Rota eam intelligat,Episcopum ita posse ex officio,si sibi extraiudicialiter videbitur,ita esse opus.& arbitretur,&c.vt in resolutione posita,*num.10.

Quod dictum est in dismembratione, seu diminutione beneficij,requiri consensum capituli sicut in vnione,ita demum procedit in dismembratione beneficiorum ecclesiæ inferioris, si Episcopus sit author ipsius n.11.*secus si Episcopus non sit author,sed rector, nam in alienatione, qualis est dismembratio rei ecclesiæ inferioris, quando Episcopus non est author, sed rector ipsius ecclesiæ non habentis collegium,sufficit, quod rector alienet cum authoritate solius Episcopi,& si habet collegium,requiritur etiam consensus collegij,*n.12.

1 PEr dismembrationem † licet non extinguatur beneficium, seu ecclesia, alteratur tamen, & diminuitur in bonis,fructibus,seu reditibus, est enim dismembratio cum aliqua bona fructus, seu reditus beneficij ab eo separantur, & alteri applicantur.

2 Et ita † quando fructus alicuius beneficij alteri vniuntur, remanente beneficio penes suum rectorem,potius est dismembratio, quam vnio, vt diximus *c.præced.in prin.num.4.*

3 In dismembratione †autem seu diminutione beneficij eædem causæ, & solemnitates requiruntur, quæ in vnione,& sic consensus,capituli. Abbas *consil.106.numero quarto,parte 2.* Pauinus *de potestate capituli sede vacante,quæstion.secunda parte,numero decimonono* Mandosius *regul.22.quæst.13.num.8.& 9.* & practicabilia Rotæ *de vnio.numero duodecimo.versic.item scias* Requiritur etiam vocatio rectoris,vel defensoris & aliæ solemnitates in alienatione rei ecclesiæ requisitæ *ca.1. de reb.ecclesiæ non alienan.in 6. & cap.ne sede vacante*, & ibi Doctores gloss.*in Clem.si vna,de rebus ecclesiæ,verb.defensor.* & ibi etiam Doctores, Rota *decis. vnica de his, quæ a prælatis in nouis*, Gambarus *de officio legati lib.5.rub.de dismembratione numero decimoquarto, & 15.*Mandos. *dict. quæst.13. numer. duodecimo*, & practicabilia Rotæ *supra numero decimoquinto & decimosexto,versic.penultim.*& nouissimè Genuensis *in praxi cap.75.numero decimoseptimo,&* 18. vbi refert decisionem Marsicanam infra adductam.Rota *decis.574.part.1 diuersorum.* & in vna Marsicana dismembrationis fructuum 14.Februarij & 28.Martij 1564. coram domino Pamphilio & in vna Toletana parochialis de Madrid.27.Iunij,& 19.Nouembris 1601. & 1. Februarij 1602. coram domino meo Corduba, vt in decisionibus sequentibus.

Marsicana dismembrationis fructuum
*21. Februar.*1594.

4 PRo *informante* †*videlicet dismembrationem fructuum parochialis ecclesiæ Sancti* NICOLAI *non sustineri,quia dicitur alienatio. Achilles* decis. vnicæ de rebus ecclesiæ non alienandis,*& requirit omnes solemnitates, quæ requiruntur in alienatione rerum ecclesiæ,Rota* decis.1.de rebus ecclesię non alienandis in nouis *Franc.*cap.1.col.1.eodem tit. lib.6. *Rebuffus* in compendio alienationum rerum ecclesiæ, numero sexagesimooctauo, *& consequenter duo copulatiue nempe solemnitatem,& iustam causam nec vnum sine alio sufficiat,*cap.1.de rebus Ecclesię non alienandis in 6. Clem.1.eod.tit. *Doctores* in cap.sine exceptione, 12. q.2 *vbi latissimè Laur.de Rodulphis* in 3.q. *Bertrandus* cons.364. numero secundo,in 2. primi *Decius* cons.142.numero quarto,*Couarruuias qui alios citat*,variarum resolut. libro secundo,cap. 17.numero secundo,*vbi testatur de communi,& sæpius fuit decisum: hic autem vtrumque deficit, nam de solemnitate aliqua non constat,imo potius de contrario, cum dismembratio sit facta ecclesia vacante, & non constituto ei defensore, prout requiritur* cap. 1.*vbi glos.*in verb.defensor,*Francus & alij* de rebus ecclesiæ non alienan.in 6.*& tradunt Doctores Cardin.Vitallinus* num.35.*& alij* in Clem.fin.eod.tit.*de causa quæ debet esse vel necessitatis, vel euidentis vtilitatis. Minus constat, quod aliqua vigeat, vt potuerit fieri dismembratio pro erigendis istis nouis canonicatibus, cum numerus parochianorũ non sit talis quod rector cum vno clerico in administratione sacramentorum non possit supplere capitulo, vt quisque,vbi Cardin.Im.& alij* de vita & honestate clericorum.*Cassadorus* decis.19.de præbendis. *Rebuffus* de congrua numero sexagesimoquinto, *præsertim cum non probetur defectus seruitij, ita quod propter paucitatem ministrorum,& multitudinem incolarũ, seu parochianorum aliqui decesserint sine sacramentis.vt requiritur ad augendum seruitium,per ea quæ alias deducta fuerunt in pluribus causis,& vltimo loco in causa Tiraſonẽsi congrui seruitij de mẽse Maij prateriti coram me.Et tanto magis, quod istis canonicis seu coadiutoribus nouiter erectis non fuit impositum aliquod onus adiuuandi rectorem in administratione sacramentorum,& alias non sunt necessarij, cum ministri pro cantandis missis & horis canonicis in Ecclesia parochiali, sint tantum ad bene esse vt alias fuit resolutum in causa Legionẽ.congruæ,sub die* 11.*Octob.*1577.*coram bonæ memoriæ Lauretano: nec ista dismembratio potest sustinerivigore Concil.Trident. quia per illustrissimos dominos Cardinales d. Concilij interpretes fuit resolutũ, Episcopum non potuisse ex fructib.huius parochialis erigere canonicat°.*

In eadem † *28.Martij* 1594. 5

DOmini steterunt in decisis, nõ obstantibus testib. *nuper examinatis, quia præter quam quod nihil dicũt de deputatione defensionis Ecclesia vacãte,& aliis solemnitatib. ad validitatem dismembrationis vna cũ iusta causa copulatiue, vt in decisione dicitur,requisitis, nullã etiã probãt necessitatem augendi numerũ ministrorũ in ista Ecclesia, intra cuius fines non constat sine sacramentis decessisse aliquos parochiales ob incolarũ multitudinem,& ministrorũ paucitatem, vt requiritur ad augendũ seruitium per ea quæ alias deducta fuerunt in Legionensi congrua sub die* 11.*Octob.*1577.*corã Domino* Lauretano, *maxime cum nõ ꝓbetur in hoc oppido,populum esse ita numerosum,vt rector cum vno clerico coadiutore nõ possit sufficere ecclesiasticis sacramentis administrãdis,& cultui diuino peragendo, vt loquitur Concil. Trid.*

sess.

sess,21.cap.4. & *facit* cap.3. vt quisque,*vbi Cardinalis, Imola*, & *alij*, de vita & honestate clericorum *Cassadorus* decisio.19.de præbend. *Rebuffus* de congrua numero 65.& *cessat difficultas,quia non apparet,istis canonicis, seu coadiutoribus in eorum erectione fuisse impositum aliquod onus administrationis sacramentorum,& licet aliquando de facto se illi ingesserint, hoc tamen fecerunt hactenus de consensu rectoris, & absque eo quod ad hoc cogi possint, quod est potissimum requisitum, ad effectum vt dicatur ei iniunctum onus cura iuxta gloss.* in Clemen.dudum, verb.impendant,de sepultura *Abbas* in cap.de multa præb.sub n.24.

6 *Toletana † parochialis de Madrid, Iunij* 1601.

*IOannes Franciscus prouisus per sedem Apostolicam de parochiali Ecclesia Sancti Sebastiani oppidi de Madrid,agit spolio contra Franciscum Ortiz existentem in possessione cuiusdam membri S. Laurentij nuncupati, vigore dismembrationis facta per Ordinarium Toletanum, vnde contingit dubitari, an ad dictum effectum dictus Ioannes Franciscus fundet suam intentionem,& fuit resolutum affirmatiue, nã de titulo colorato, & secundo extremo per partes non controuertebatur, de primo vero, scilicet possessionis Ecclesiæ S.Sebastiani satis apparebat ex instrumento possessionis captæ per eius procuratorem, de cuius speciali mãdato constabat in actis.*leg.prædia,*vbi Bartolus.*ff de acquir.possess. l.non idcirco, *vbi Baldus* Cod.de fideiussor. *Puteus* decisio.360.numer.8.lib.1. *Cæsar de Grassis* decisio.5. de causa possess.*iuncta assertione dicta possessionis in intimatione est facta ab ordinario pro residentia in beneficio. Quod autẽ Ecclesia S.Laurentij sit membrum,ac parochiani illi assignati sint S.Sebastiani vltra dismembrationem factam, satis videbantur probare testes qui dabantur, assignantes certos limites nulla interiecta parochia, & quod administrabantur sacramenta, & decimæ soluebantur.Ex quibus sequitur,quod d.Iohannes habeat intentionem fundatam super omnibus parochianis,& iuribus parochialibus existentibus intra limites suæ parochiæ,*cap.fi.de paroch.cap.ad decimas.de restit.spoliat.in 6.& *consequenter dixerunt Domini, posse agere pro illis, & absque alia sui tituli exhibitione, Rota* decisio.1.de restit.spoliator. in nouis,*Caputaq* decis.6.p.3.*Compostella.*in cap.nil de elect.*vbi Abbas* num.24.*non obstante pretensa disinembratione, quæ est de intentione Franciscj. ac tenetur de ea, & illius validitate docere,* leg.1. ff.de exceptio.l.in exceptionibus,ff.de probat. *Parisius* cons.45.n.1.volumine 1. *Maxime quia ex aduerso prætendebatur non fuisse effectuatam, ex quo Ecclesia S.Laurentij nunquam fuit constructa. Nec obstabat consensus rectoris prædefuncti præstitus pro dismembratione.quoniam Ecclesiæ competit actio spolij,quando cecidit à possessione facto iniusto, vel nullo rectoris, Verallus* decisio.170.p.3. *& fuit nouissime resolutum in causa Neapolitana spoly* 13.*Iunij huius coram D.Lancelotto,& alibi sæpe.*

7 *In eadem † 19.Nouemb.*1601.

FVit resolutum vna parte informante dismẽbrationem,de qua agebatur,fuisse inualidam: nam cum sit quædam species alienationis, indubitatum est requiri,solemnitatem,& iustam causam pro sui validitate,ac inde citandus erat rector, & eius cõsensus adhibendus & vacante Ecclesia constituendus illi defensor, capite primo, *vbi glossator* ver. defensor. de rebus Ecclesiæ, *Lapus* allegat.66.n.3.*Rota* decisione vnica de rebus Ecclesiæ in nouis, *Achilles* decis. vnica eodem titulo, *& fuit late deductum coram D. Decano in vna Toletana beneficij* 13. *Octobr.*1579.diuersorum 524.part.1.*& coram Dom.Pamphilio in alia Vlisbonensi fructuum* 21. *Iunij* 1596. *& in causa Marsicana dismembrationis fructuum,*14. *Februarij* & 28.*Martij* 1594. *quod neutrum in præsenti videbatur fuisse factum. De causa autem vtili, vel necessaria, minus constabat, illa enim numerositas populi iam diu per Sanctam Congregat. Concilij fuerat reprobata, & dictum tali casu adhibendum esse remedium,de quo* in cap. ad audientiam de Eccles.ædificand.*renouatum huic incommodo per augmentum seruitij subueniendum, maxime cum alias non ostenderetur impedimentum,nec adesset talis distantia,vt parochiani impediantur accedere ad parochiam. Quod impedimentum,si quod tunc adesset,iam hodie viaebatur cessare per recessum Regiæ Curiæ ab oppido de Madrid, nec de illa apparebat, nisi per assertionem ordinarij in dismembratione facta, cui non statur,Bartolus* in l.si forte.ff.de castrensi peculio, numero lexto. *Legitima autem causa erat alias per processum iustificanda, nec adhuc noua Ecclesia fuerat ædificata,sed ambo rectores in vna eademque sacramenta ministrabant.Vndesemper stabat inconueniens,quod propter latitudinem parochiæ,vel populi multitudinem,non possent parochiani adire illam,nec parochus ad eos accedere.*

8 *In eadem † 1.Februarij* 1602.

*DOmini steterũt in decisis 19.Nouembris proxime præteriti,tam ex defectu solemnitatis, quam causæ:nec defectus defensoris deputãdi suppleri potest ex tribus œconomis pro administratione sacramentorũ, cum illi absque citatione instarent pro dismẽbratione facienda,tantum abest, quod tuerentur, & defenderent iura Ecclesiæ,prout faceret defensor ad istum effectum deputatus,vt iura requirunt,*c.1.de rebus Ecclesiæ non aliena in 6.cum aliis in dictis decisionibus allegatis. *Et defensio satis videbatur facilis, cũ de nulla causa legitima appareret,prout fuit decisum. Cui ex aduerso non dabatur congrua responsio: nam illa numerositas populi, vltra quod ante declarationẽ S.Congregationis Concilij, non potest dici sufficiens, non fuit sublata ex d.dismembratione facta per diuisionem parochianorum à dextris & à sinistris,cum idem inconueniens distantiæ,& latitudinis parochiæ remaneret sacramenta administrando in eadẽ Ecclesia. Nec obstabat, quod postea superuenerit consensus rectoris, quia illius vocatio non requirebatur solum pro eius interesse,sed pro forma inducta ad rigorẽ iuris obseruandum in fauorem publicum,ne ecclesiæ depauperentur,vt fuit late deductum in causa Senogal. spoly* 10.*Decembris* 1568. *coram Fineto, ac inde consensus subsequens non conualidat alienationẽ nullã, sed operatur,quod ipse rector non possit contradicere, Ioannes Andreas* in c.1.n.3.de rebus Eccl.*Tiraq* post leges connubiales gl.6.num.3.*Soc.*cons.87.n.4. lib.2.

& fuit dictum in Elborensi dismembrationis 17. Nouemb. 1600. coram D.Iusto, & fuit resolutum, quòd dismembratio,&c. *R.dismemb.*

Circa illud † autem, quod in illis decisionibus Marsic. dicitur ad augendum seruitium requiri, quod probetur aliquos parochianos sine sacramentis decessisse ob multitudinem incolarum, & ministrorum paucitatem,obiter aduerto, Sanctam Congregationem Concilij in causa Tirasonensi contrarium censuisse, his verbis: *Congregatio Concilij censuit non debere expectari, quod parochiani decedant sine sacramentis,vt Episcopi cogant rectores sibi adiungere alios sacerdotes in Ecclesiis parochialibus,in quibus populus ita numerosus est,vt vnus rector non sufficiat,iuxta* cap.4.sess.22. de refor. *Hieronym.Cardinalis Matthaus.*

10 Cui standum est, quamuis † Rota in dicta Tirasonensi congrui seruitij 6.Iunij 1594.coram Domino Gipsio resoluerit,Quod *licet Episcopus possit cogere rectores adiungere alios clericos ad administrationem sacramentorum,& diuina officia,si vnus rector non sufficiat,iuxta* c.4.sess.21.de reform. *tamen Rota non solet ad id compellere, nisi probatum sit aliquem decessisse, sine sacramentis defectu congrui seruitij. Quæ decisiones non repugnant cum declaratione S.Congregationis,quæ declarauit posse Episcopum cogere ad id,si viderit esse necessarium, nec esse expectandum,quod aliqui moriantur sine sacramentis. Intelligendum enim est Episcopum, ita posse ex officio, si sibi extraiudicialiter videbitur ita esse opus,& arbitretur.* Rota *tamen ad instantiam partis, nisi sibi iudicialiter appareat de necessitate ex prædicta probatione, non compellit, alias enim ipsa non potest arbitrari necessitatem. Maxime,quod alij clerici participantes de decimis tenentur adiuuare rectorem in administratione sacramentorum, prout fuit dictum in Toletana primitiarum, &c.* & fuit confirmatum in eodem 19.Decembr. eiusdem anni 1594.vt *in dec.603.nouiss.Farin.*

11 Illud vero quod supra † dictum est in dismembratione, seu diminutione beneficij requiri consensum capituli, sicut in vnione, ita demum procedit in dismembratione, seu diminutione beneficiorum Ecclesiæ inferioris,si Episcopus sit author ipsius dismembrationis,seu diminutionis,vt *d.c.1.de rebus Ecclesiæ in 6.*

12 Secus † si Episcopus non sit author, sed rector, nam in alienatione (qualis est dismembratio, vt in dictis decisionibus) rei Ecclesiæ inferioris, quando Episcopus non est author,sed rector ipsius Ecclesiæ non habentis collegium, sufficit, quod rector alienet cum authoritate solius Episcopi,& si habet collegium, requiritur etiam consensus collegij, Abbas *in capite primo, numero quinto, de his quæ fiunt à prælatis,* Aufrerius *in additione* 1. Capellæ Tolosanæ *decisione* 98.Couarruuias *libro secundo,var.cap.* 17.*numer.* 1.Cauallos,*in millequio* 135.1.*par.*Caualc. *decision.*45.*numero* 28.Redoan.*de rebus Ecclesiæ numero vigesimoquinto & vigesimosexto,* Menochius *in add.ad lib.2. de arbitrariis. casu* 172. *numero* 155. Solis *de censibus lib.2.cap.3. num.* 7. Castillo *de vsufructu,cap.64.num.*22.&P.Molina *de iustitia.2.tom. disp.*408.5.*concluss.*

CAP. IV.

De diuisione beneficij.

SVMMARIA.

*Dismembrationi proxima est diuisio beneficij, per quam diuiditur, & secatur ex vno faciendo duo,&c.*n.1.

Quæ est prohibita.Concilio Turonensi nu.2. *Nisi ex iusta & rationabili causa fiat, & facultates sufficiant,*n.3.& seqq.*vbi ponuntur decisiones Rotæ.*

*Circa hanc materiam diuisionis beneficiorum videndi sunt citati,*nu.6. *Qui vltra dicta requisita in ea requirunt consensum capituli, sicut in alienatione, &c.*n.7.

DIsmembrationi † proxima est diuisio beneficij, 1
per quam diuiditur & secatur beneficium ex vno faciendo duo,vel plura beneficia.

Est autem diuisio, seu sectio † beneficiorum pro- 2
hibita Concil.Turonensi vt *in c.maioribus, & c.dilecto.de præben.*vbi Abbas & alij.

Nisi ex † iusta & rationabili causa fiat, & facultates sufficiant,*c.vacante,& c.cum causam,de præb.*gl. 3
*in d.c.maioribus verb.diuisionem,*Abbas & alij *in d. c.vacante.*Et ita fuit resolutum in vnaCalagurritan. beneficij de Ondategui 28.Martij 1583. coram Illustriss.Domino Lancelloto, & in alia Calagurritana beneficij de Arriola 18. Iunij 1593. coram Domino Gipsio,vt in sequentibus decisionibus, quæ sunt notandæ.

Calagurritana † beneficij de Ondategui. 4

*RESolutum, quod diuisio portionis integræ non potuit fieri per ordinarium, quia licet plures patroni præsentauerint plures,ita vt præsentati fuerint pares,optio est Episcopi in gratificando, cui voluerit,vt post Ioan.And.notat Abb.*c.autem n.8.de iure patro. *Decius* consi.127.in princ.& 129.colum.2.versic.licet alius,*Lambert.*de iure patron. lib.2.p.3 q.5.art.1.*non autem possunt dicti patroni instituere plures secundum Card.*Clem.plures,§.fi.q.2.*& notat Abb.* in c.2. n.2.de iure patr.*Lambert.*d.q.5. art.21. *quia beneficia non possunt diuidi*, c. maioribus de præb.*& licet id fieri possit ex causa rationabili*, c. vacante, de præb. *tamen causas allegatas in dicta diuisione domini dixerunt esse vanas, quia litib. & scandalis, quæ narrantur, potuit occurri per dictam gratificationem. Concordia etiam de iure admittitur,dummodo non sequatur sectio beneficij,*c.nisi essent,de præben.

Calagurritana † beneficij de Ariola 18.Iun.1593. 5

*VNa tantum parte informante domini concluserunt,diuisionẽ integræ portionis, de qua agitur, in vnam dimidiam portionem,& duo quarta de iure non subsistere, quoniam sectio beneficiorum est prohibita,*cap.maioribus, c.dilecto,*vbi post alios,Abb.*de præb.*vt dixerunt domini in alia Calagurritana beneficij de Ondategui coram illustriss. Lancelloto 28. Martij* 1583.*nisi ex iusta causa fiat,* c.vacante, c.cum causam,eod.tit.*gl.*in d.c.maioribus, *iusta enim causa in proposito casu non apparet,non quidem respectu*

indigen-

indigentia beneficiatorum, quia in dicta Ecclesia adsunt duo integri beneficiati, qui regulariter sufficiunt, pro cura & gubernio vnius Ecclesiæ, cap. 1. vt quisque, *vbi Abb.* num. 1. de vita & honor. cler. cap. proposuit, de filiis presbyt. *Cassador.* dec. 19. num. 1. vers. sed pro affirmatiua, de præben. *non ex augmento diuini cultus, quia huiusmodi augmentum non habetur in consideratione, ex numero beneficiorum, nisi vbi Ecclesia propter defectum beneficiatorum, suis debitis seruitiis defraudaretur. In hoc consistit cultus diuinus, vt diuina officia celebrentur*, cap. ex par. de constit. c. fin. de rescrip. in 6. *P. de Vbal.* tract. de canonica Episcopi. c. 7. nu. 6. *Nec dicatur, quod imo ex augmento numeri beneficiatorũ diuinus cultus augeatur, vt colligitur ex* d. c. ex parte. *Quia respondetur, quod ex sola causa non est sufficiens ad inducendam diuisionem beneficiorum, & præbendarum, Abb. & Imola* d. cap. vacante, *Lambert.* de iure patron. lib. 2. p. 1. qu. 12. art. 7. *& inter alia requiritur, quod fructus sufficiant pro omnibus beneficiatis, sed non est probatum in casu proposito, quod fructus d. integræ portionis sufficiant pro tribus beneficiatis, iuxta diuisionem pradictam. Et si aliter diceretur, sequeretur, quod semper ex ista causa augmenti diuini cultus esset locus diuisioni beneficiorum contra iura prædicta. Non obstat, quod ad lites dirimendas diuisio beneficiorum aliquando permittatur, quia alio modo dirimi potuisset dicta lis, vt per reseruationem pensionis, sub beneplacito Apostolico, & concordiæ semper fieri debent, dummodo non sequatur sectio beneficij*, c. nisi essent, de præbend. *vt bene deducitur in dicta Calagurritana beneficij, cuius copia data fuit.*

6 Et† circa hanc materiam diuisionis beneficiorum vltra Dd. *in d. c. maioribus & c. vacante, & ca. dilecto. de præb.* & Lambert. *1. p. 2. lib. q. 7. art. 17.* vide etiam Rebuff. *in repet. cap. extirpanda, §. qui vero, de præb. 6. nota. in 3. modo percipiendi fructus*, & Bursatum *cons. 185. lib. 2.*

7 Qui vltra† dicta requisita in diuisione beneficiorum acquirunt consensum capituli, sicut in alienatione, &c. Ad quod facit quod dictum est de dismembratione beneficij *c. præcedenti.*

CAP. V.

De erectione beneficij, seu Ecclesiæ in alium statum.

SVMMARIA.

Alteratur beneficium in melius per erectionem in alium statum superiorem, vt cum collegiata erigitur in Cathedralem, & Episcopalis in Metropolitanam, quod tamen solus Papa facere potest, n. 1.

Aliquando Ecclesia simplex erigitur in curatam, & parochialem, quod ex causa facere potest Episcopus n. 2. *Cui obest declaratio S. Congregationis adducta*, n. 3. *cui respondetur ibi.*

Aliquando Ecclesia erigitur in collegiatam, quod videtur posse fieri per Episcopum, licet soleat fieri authoritate Papæ, nu. 4.

1 TAndem alteratur† beneficium in melius per erectionem in alium statum superiorem, vt cum Ecclesia collegiata erigitur in Cathedralem, & Episcopalis in Metropolitanam. Quod tamen solus Papa facere potest, *c. 1. ne sede vacante.* Et facit *c. quod translationem, & gl. ibi de off. leg.* & docet Rebuff. *in praxi tit. de erectione Ecclesiæ in Cathedralem*, qui de materia istius erectionis videndus est, & Açor. 2. *par. lib. 5. c. 29. q. 25. & lib. 6. c. 30. q. 2. & 4.*

2 Aliquando etiam† Ecclesia simplex erigitur in curatã, & parochialẽ, quod ex causa facere potest Episcopus, vt per Rebuf. *tit. de erectione in curatam, & parochialẽ*, qui est vidẽdus de hoc, & Açor *d. c. 29. q. 25. & d. c. 30. q. 3. & 4.* Cui tamen† obest declaratio S. Congreg. Concil. super *c. 16. sess. 25. de ref.* quę sic ait: *Nec beneficia simplicia in curata conuerti ab ordinario possunt.* Sed potest intelligi, cessante causa, & necessitate.

3 Aliquando etiam Ecclesia† erigitur in collegiatam, quod videtur posse fieri per Episcopum, licet soleat fieri authoritate Papæ, Rebuff. *tit. de erectione in collegiatam*, licet contra teneat Açor *d. c. 30. q. 2.* nempe non posse fieri per Episcopum, sed per solum Papam. Quod tutius videtur Fusco *de visitatione lib. 2. c. 1. num. 6.* & allegat Rebuff. *ibi*, & Mandos. *de signatura gratiæ, tit. de erectionibus.*

FINIS.

INDEX
LOCVPLETISSIMVS VERBORVM, RERVM ET SENTENTIARVM DECISIONVM,

ac Sacræ Congregationis Concilij Trident. Declarationum insignium, in primam & secundam partem Tractatus de Beneficiis.

AVCTORE LICENTIATO NICOLAO GARCIA ABVLENSI, Iuris vtriusque Professore, & almæ Ecclesiæ Abulensis Canonico.

A

ABBATIS doctrina, *quod collatio facta non idoneo scientia, moribus & ætate, seu facta indignis ex quatuor defectibus, qui continentur in c. cum in cunctis. de electione, est nulla ipso iure, non est omnino vera, cap.8.n.63.p.7.*

Abbatis illatio, & sententia in c.significasti, nu.6. de electione, accipienda est, quando collatio secunda parochialis fit, non cum conditione suspensiua dimittendi primam, sed cum modo, & pacto, quod dimittat seu resignet primam, c.2.n.27. & 28.p.8.

Abesse an possint licite Canonici, vltra tempus à Conc. permissum, amittẽdo distributiones & fructus, qui residendo lucrifiunt, c.2.nu.319.p.3. cum seq. & resoluitur negatiue. Et an sit satis lucrari grossam residendo ad honorem seu tempus illius, numer.324. cum seqq.

Abesse vltra tempus à Concil. permissum, & lucrari fructus ex causa peregrinationis, maxime ex voto an liceat, c.2.numer.392. cum seqq.p.3. resoluitur negatiue.

Abesse beneficiatos à choro, etiam stante consuetudine, quod possint à choro exire, dum Missa, Prima, Sexta, & Nona dicuntur modo ad finem redeant, c.2.n.569. circa medium, p.3.

Absens bona fide sine licentia, videtur esse liber à culpa, & pœna amissionis fructuum, in foro conscientiæ, licet secus in foro exteriori, c.2.n.36.p.3.

Absens licet ratione studij percipiat fructus præbendæ, non tamen distributiones quotidianas c.2.nu. 112.p.3. limita, n.113. cum seqq. vbi ponuntur declarationes S. Congregationis.

Absentes an in mensibus qui dantur recreationis gratia non solum lucrentur fructus, sed etiam distributiones quotidianas, maxime stante consuetudine, c. 2.n.247. cum seqq.p 3.

Absens an pro seruitio & vtilitate Ecclesiæ de iure percipiat fructus, & etiam distributiones si est præsens in loco, c.2.nu.359. & seq.p.3. limita, & declara, vt n.361. & 362.

Absentiæ iusta causa, vltra bimestre regulariter non dicitur lis, aut prosecutio eius super parochiali, c. 2.n.47.p.3 & limita. vt n.48.

Absentia trium mensium à Concilio permissa, locũ habet etiam si constitutio, aut cõsuetudo Ecclesiæ requirat seruitium totius anni, c.2.n.311. & 312.p.3.

Ad absentiam trium mensium an requiratur causa & licentia, c.2.n.313. cum seq.p.3.

Absentiæ licentia non est sumenda in diebus maximæ solemnitatis, c.2.num.317.p.3. quod in Hispania non seruatur, n.318.

Absolui ab excommunicatione incursa propter hæresim Papæ reseruata in Bulla Cœnæ non potest quis virtute Bullæ Cruciatæ, vel alterius priuilegij seu Iubilæi, in quibus non datur specialis facultas absoluendi ab hæresi, quia in facultate generali non censetur concessa absolutio ab hæresi, nisi id exprimatur, ca.10. §.1.n.109.par.11.

Absolui quis an possit virtute Cruciatæ per confessarium à suspensione incursa, propter ordines male susceptos, vt ante ætatem, c.5.nu.48. cum seqq. p.2. vbi resolutio traditur.

Absolutio à censuris virtute Bullæ, aut Iubilæi, nisi in cedicatur, in foro conscientiæ, suffragatur tantum in foro exteriori, quando facta est satisfacta parte contra aliquos, c.5.n.55. cum seqq.p 2.

Absolutio à suspẽsione, seu alia cẽsura sine litterarũ expeditione valet in foro conscientiæ, c.2 n.32.p.4.

Absolutio à censuris & pœnis latis vigore breuis, non datur, nisi dimissa possessione, refectis expensis & fructib. restitutis, vel cautione de restituendis præstita, c.3.n.131.p.6.

Absolutio excõmunicationis ab ordinario, vel alio inferiore extorta ex falsa causa ipsius absolutionis, est valida, c.3. n.10.p.8. contra aliquos citatos numer. 12. quorum sententia saltim procedet in absolutione

facta ex falsa causa excommunicationis, quæ non valet, n.11. sicut excõmunicatus vnica excõmunicatione ob plures causas, tacita aliqua, non censetur ligatus pluribus excõmunicationibus: absolutus ab vna, nõ cẽsetur absolutus ab aliis, nu.13. Valet tamen quoad excommunicationem expressam absolutio facta etiam ab ignorante alias per surreptionem, contra Frechillam, num.14. At absolutio impetrata per rescriptum à Papa, vel Legato, ex falsa causa etiam ipsius absolutionis, tanquam surreptitia, non valet, num.15.

Absolutio fit in prouisionibus Apostolicis, non solum ab excommunicatione, sed etiam à suspensione, & interdicto ad effectum gratia consequendum per illam clausulam, teque quibusvis, &c. capite 14. num. 6. p.7.

Absolutio illa quæ datur in literis, cum sit ad effectum præsentium dumtaxat consequẽdum excommunicatus qui impetrauit beneficium in forma commissaria, debet absolui antequam fiat collatio à commissario, alias collatio erit nulla, c.13. n.62. part.7. nam ista absolutio ad effectum operatur impetrationis validitatem propter c.1. de rescriptis in 6. & solũ prodest ad effectum vt litera sint valida: & si sunt in forma cõmissaria ad effectum solum, vt valeat mandatum de prouidendo: si vero in forma gratiosa, vt valeat prouisio, num.63. & si illa absolutio prodesset, vt valeret prouisio per commissarium, & executorem facienda, prodesset etiam quoad censuram futuram, nu.64.

Accedere quod possit episcopus votis singularib. quibus videbitur, non procedit quando singuli examinatores approbant vnum, quam alij reprobant, cap. 2. num.60. p.9. vbi ponuntur declarationes S. Congregat.

Accessio Episcopi seu Vicarij ad vota paria seu singularia examinatorum, videtur debere fieri in ipso examine, seu coram ipsis examinatoribus simul congregatis, & non separatim, c.2. n.58. p.9. quamuis electio ex approbatis facienda ab Episcopo possit ab eo fieri ex post facto & separatim, n.50.

Accessus, & coadiutoria cum futura successione, si sunt in forma commissaria, nihil refert quod tempore vacationis beneficij impetrans sit excommunicatus, modo tempore collationis sit absolutus, c.13. n.55. p.7. Si vero esset in forma gratiosa, ita quod succedente vacatione, Papa ex nunc prout ex tunc confert, & valeat collatio, & prouisio facta per Papam, etiam si tempore vacationis impetrans esset excommunicatus, n.56. & conducit decisio Gambari adducta, n.58.

Accusatus de crimine, ex quo veniret priuandus beneficio, an possit illud renuntiare, c.3. §.1. nu.62. p.11. resoluitur posse, n.63.

Accusans de crimine, ex quo veniret priuandus beneficio, poterit illud renuntiare in fauorem alterius, c.3. §.1. n.64. par.11. contra aliquos citatos, nu.65. cautela tamen Ferrarij in proposito, quam Felin. & alij sequuntur, non est tuta, maxime attenta constitutione Pij V. de confidentiis, n.66.

Accusatus pendente lite poterit permutare, c.3. §.1. n.67. p.11. quamuis contrarium teneant aliqui relati, n.68. Sed prima sententia est verior, nisi fortè obstet ei infamia orta ex accusatione apud bonos, & graues viros, ne possit ad aliud beneficium promoueri, & sic permutare, & c. n.69. aut nisi ob delictum esset de iure inhabilis ad beneficia obtinenda, n.70. & n. seq. ponitur casus practicatus Rectoris de Patres.

Accusatus poterit renuntiare lite pendente, etiã post conclusum in causa, c.3. §.1. na.89. p.11. etiam si renuntiatio sit in fauorem 90.

Accusatus potest valide renuntiare, etiamsi quis prius impetrasset beneficium in euentũ priuationis, nec impedietur renuntiatio, & eius effectus ex dicta impetratione, nec post renuntiationem poterit procedi ad priuationem, c.3. §.1. n.72. p.11. Hoc tamen fallit secundum Gãbarum, & Villad. quando quis impetrasset per priuationem, & quouis alio modo vacaret, quia tunc comprehenderetur etiam vacatio per renuntiationem, nisi fieret in curia, nu.73. sed reprobatur, n.74. Obiectio ponitur, & decisiones relatæ à n.75. Respondetur n.80.81. & 82.

Accusatus poterit renuntiare, etiamsi pro homicidio quis sit condemnatus pœna perpetui carceris, vel alias, si non est priuatus beneficiis: nihilominus enim poterit renuntiare, & collatio secuta erit valida, c.3. §.1. n.97. p.1. Et ratio est, quia condemnatus per sententiam latam super homicidio vel alio crimine priuatione digno, non est priuatus beneficiis, nisi exprimatur in sententia secundum Innoc. & alios n.98. & seq. vbi ponitur resolutio Rotæ.

Accusatus potest renuntiare, siue simpliciter siue in fauorem alterius, etiam post scientiam impetrationis factæ à tertio de beneficio in euentum priuationis, vel post impetrationis præsentationem, c.3. §.1. n.84. p.11. & decretum irritans positum in impetratione solum operatur in euentum priuationis, nu.85. & si illud obstaret, obstaret etiam si renuntiatio fieret ab ignorante impetrationem, vt tenet Flores nu.86.87. Nec decis. Rotæ 5. dere iudicata in antiquioribus facit contra, num.88.

Accusatus potest renuntiare etiam lata priuationis sententia, si ab ea fuerit legitime appellatum, quoniam per appellationem integrum manet ius c. 3. §.1. n.91. p.11. cum per eam extinguatur, aut saltim suspendatur sententia, n.92. quam tenent relati, n.93. nec est necesse facere mentionem priuationis, & processus n. 94. & procedit etiamsi appellatio postea pronuntietur mala, & iniusta n.95. non tamen procedit quando priuationis sententia contineret in se adiudicationem beneficij, n.96.

Accusatus seu denuntiatus de aliquo crimine interim pendente accusatione seu denuntiatione, promoueri non debet, c.8. num.67. quod procedit quando persona est infamata apud bonos & graues homines, alias accusatio non impedit promotionem, nu.7. & de hac materia qui sunt videndi, n.8.

Adeptus non videtur quis pacificam possessionem, quando statim, & incontinenti, seu in limine legitimæ possessionis fuit in ea turbatus, seu lis mota, c.1. §.1. nu.110. part.11. Et quando dicatur incontinenti turbari à n.111. ponuntur sententiæ Doctorum & resoluitur, tunc dici, quando infra duos menses lis superueniet, seu turbatio, non si postea: & si intra duos menses lis non fuerit mota, primum censetur vacare à principio capta possessionis, &c.

Admitti an possit ad concursum habens aliud curatum, resoluitur affirmatiue, c.2. §.1. n.207. & seq. p.9. vbi ponitur declaratio S. Congregationis: nec est in potestate Episcopi illam non admittere, nec valet constitutio contraria, n.209.

Ædificare an possint regulares sine licentia Ordinarij, remissiue, c.9. n.8. p.5.

Ætas eadẽ, quæ requiritur ad Beneficium requiritur ad pensionem, & sic septennũ de iure antiquo, & hodie dicimus quartus annus, c.5. nu.127. cum seq. p.1.

Ætatem probare cui incumbat, quando de illa nõ est facta

eſt ſacramentio in gratia,c.à n.175.cum ſeq.p.6.

AEtas quomodo probetur remiſſiue,c.2.n. 176.cum ſeq.p.6.

AEtas ad Epiſcopatũ eſt, quod promouendus debet eſſe maior annis triginta,ita quod trigeſimum annũ ia excesſerit,& in ſacro ordine ſaltim ante ſex mẽſes, conſtitutus,c.4.n.76.& n.77.pa.7.ponitur conſtitutio Gregory XIV. de forma faciendi proceſſus, & inquiſitiones ſuper promouendis ad Eccleſias Cathedrales.

AEtas a natiuitate connumeranda eſt, non à die conceptionis,c.4.& n.89.p.7.

AEtas cum hodie ex Concilio Tridentino ad ſubdiaconatum requiratur viginti annorum, ad diaconatum vigeſimi tertij, ad presbyteratum vigeſimi quinti cœpti,ad canonicatum,aut portionem Eclceſiæ Cathedralis ſubdiaconalem requiritur ætas vigeſimi primi, & ad presbyteralem viginti quatuor annorum completorum,ita quod attigerit annum ſequentem,c.4. à nu.21.p.7.vbi adducuntur aliquæ declarationes S.Congregationis.

AEtas eadem & habilitas,quæ requiritur, & ſufficit ad titulum beneficij,requiratur, & ſufficit ad coadiutoriam à Papa conceſſam,c.4.n.90.p.7.

AEtas eadem quæ in Epiſcopo,requiritur in Cardinalibus,c.4.n.78.pa.7. hodie tamen diaconus Cardinalis eſſe poteſt, qui in vigeſimoſecundo ætatis anno fuerit conſtitutus,ex conſtitutione Sixti V. numero 79.

AEtas in quolibet beneficio hodie requiſita examinanda eſt, quia multa ſunt innouata per Concilium,c.4.n.3.part.7.

AEtas legitima etiam vltra clericatum legitimitatemque requiritur,c.4.n.1.p.7. de qua qui ſunt videndi,n.2.

AEtas licet de iure antiquo eadem requiratur ad dignitates, vel perſonatus, quibus animarum cura nulla ſubeſt,quæ in curatis, in quibus tamen Epiſcopus poterat diſpenſare cum maioribus 20. annis: tamen hodie ex Concilio requiritur, quod ſint viginti & duobus annis,non minores, quod non poterit Epiſcopus diſpenſare,c.4.à n.54.p.7.

AEtas promouendorum ad canonicatus Eccleſiæ Collegiatæ non eſt innouata, nihilque circa eam ininnouat,ſeu disponit Concil.Trid.c.4.nu.36.& ſeq.p. 7.vbi ponuntur declarationes S.Congreg.

AEtas quænam requireretur ad canonicatum,licet olim de hoc eſſet controuerſia, præcipue Eccleſiæ Cathedralis, qui de iure communi non habet annexum ordinem ſacrum, ſed tantum primam tonſuram,an ſufficeret ætas ſeptem annorum, ſicut ad alia beneficia ſimplicia, vt tenent multi:an vero requiratur ætas quatuordecim annorum, vt alij tenent. Tamen hodie ceſſat iſta controuerſia ex regula Cancellariæ 18.de ætate ex decreto Concilij, vbi ſtatur,quod nemo ad dignitatem, canonicatum, aut portionem recipiatur, niſi qui ordine ſacro requiſito ſit initiatus,aut in ætate,vt infra annum initiari valeat, & quod in omnibus Eccleſiis Cathedralibus, omnes canonicatus, ac portiones habeant annexum ordinem presbyterij,diaconatus,vel ſubdiac.c.4.à n.15.p.7.

AEtas quæ requiritur in Abbatiſſa, ſeu Prioriſſa, remiſſiue.c.4.n.80.p.7 & de ætate requiſita ad beneficia regularia etiam remiſſiue,n.81.

AEtas requiſita ad ordinem annexum,requiritur in aliis beneficiis habentibus ordinem ſacrum annexum,licet non actu,c.4.n.49. p.7. & alias prouiſio eſt nulla,etiam ex cauſa permutationis facta,n. 50. quod non ſolum procedit in beneficiis habentibus annexum ordinem presbyteratus.ſed etiam diaconatum, vel ſubdiaconatum,contra Ioann. Andream, & alios à n.51.& in his ætas ordinum requiritur tempore datæ impetrationis,niſi ſit ad vacatura in genere,tunc ſufficit tempore vacationis,n.52.

AEtas requiſita in Canonico Pœnitentiario eſt quadraginta annorum vltra gradum doctoratus,vel licentiæ in Theologia,vel iure canonico,ſeu alias qui aptior pro loci qualitate reperiatur,c. 4.nu.32 p.7.& ſecundum S.Congregat. defectus eſſius ætatis non obſtat,vbi alias aptior pro loci qualitate non reperitur, n.33.ſufficietque,quod non reperiatur in ciuitate, aut etiam diœceſi perſona apta cum dictis qualitatibus, nec eſt quærenda extra diœceſim,nu.34.& debent eſſe dicti quadraginta anni completi,n.35.

AEtas requiſita in eligenda in Abbatiſſam eſt quadraginta annorũ completorum, nec contra poteſt Epiſcopus,aut Nuntius diſpenſare,c.4.num.71.p.7.

AEtas ſeptem annorum licet de iure antiquo tantum requiratur ad beneficia ſimplicia, & ſic quod quis ſit maior ſeptennio,c.4.n.5. pa.7. ex quo ſeptenni poteſt conferri prima tonſura,n.6.& idem in minoribus ordinibus,n. 7. tamen hodie nullus ante decimum quartum annum beneficium poteſt obtinere ex decreto Conc. Trid. nu.8.quod procedit ſecundum S.Congrega. niſi in fundatione aliter ſtatuatur, quia non eſt ei derogatum,n.9. & 10.vbi refertur quædam Rota reſolutio.

AEtas viginti quinque annorum regulariter requiritur ad dignitatem principalem in Collegiata, cum habeat curam animarum,c.4.n.56.p.7.

AEtas viginti duorum annorum requiſita ad dignitates,& perſonatus non curatos, intelligitur, niſi alias habeant annexum ordinem presbyteratus, tunc enim requiritur ætas viginti quinque annorum ad ſacerdotium requiſita,c.4.n.72. p.7. Vnde ad Decanatum,Præpoſituram, & Archipresbyteratum, etiamſi eis animarum cura nulla ſubſit,ea ætas requiritur etiam hodie,n.73.& in Abbate,n.74. Improbatur Mandoſius dicens,quod ſtante conſuetudine,quod Abbas conſtitutus eſſe debeat in ætate annorum triginta ſufficiat annum trigeſimum attigiſſe,n.75.

AEtate in dicta 25. annorum ſi quiſquam ſit,poterit obtinere beneficia curata, & qualibet alia ſacerdotalia,aptitudine, etiamſi tantum habeat primam tonſuram:nec requiritur,quod ſit in quatuor minoribus conſtitutus,c.4.n.44.& ſeqq.p.7.vbi adducuntur declarationes S.Congregationis.

AEtatem in beneficio requiſitam non habenti prouiſio facta eſt nulla,c.4.n.82.part.7.Etiam in conſcientia,n.83.& etiamſi ad ætatem requiſitam deſit quantumuis parum & modicum tempus, vt vnus dies, vel hora, quidquid alias circa ætatem ordinum male teneant aliqui,n.84.

AEtatis decimumquartum annum vt quis attingat,& primam tonſuram habeat,ſufficiet ad canonicatus Eccleſiæ collegiatæ,etiam inſignis,ſicut ad alia beneficia,interint tamen non habebit vocem in Capit. c.4.n.39.p.7. Et idem eſt in dimidiis portionibus Eccleſiæ Cathedralis,n.40.

AEtatis ſufficit attigiſſe decimum quartum annũ, licet non ſit expletus,c.4.n.11.& ſeq.p.7.& n.12.affertur alia declaratio S. Congregationis ſuper decreto Concilij,& de ætate ad penſiones remiſſiue.nu.14.

AEtatis vigeſimumquintum annũ attigiſſe debet promouẽdus ad parochiales Eccleſias,ſeu curata bene-

ficia,dignitates quaſcunque,quibus animarum cura ſubeſt,& alias prouiſio eſt nulla,cap.4. numer.41.p.7. hinc in Abbate ea alias requiritur,num.42.Et quando dicatur animarum cura ſubeſſe remiſſiue,numero 43.

Ætatis vigeſimum ſecundum annum ſatis an ſit attingere,vt quis poſſit ad dignitates, vel perſonatus adſciſci:an vero ſit neceſſarium habere viginti duos annos completos,c.4.n.66.p.7.Reſoluitur neceſſarium eſſe habere viginti duos completos,& n.70. ponuntur declarationes S.Congregationis.

Affectio Beneficij, vide verbo reſeruatio, & verbo reſignatio,& reſignans.

Affectio, per dationem coadiutoris factam à Papa, etiam inualidam,non inducitur,c.1.n.174.p.5.nec per vnionem nullam,nu.175.Licet ſecus in vnione ad vitam de beneficio vacante n.176.

Agens de ſpolio,aut nullitate geſtorum vigore breuis ſeu appellans,ſi allegaret paupertatem: ſignatura etiam inſtitiæ daret commiſſionem reſeruatis fructib. & expenſis in finem litis, cum clauſula dimiſſa poſſeſſione, & conſtito de paupertate,c.3.nu.106.p.6.ſicut & dantur aliis,vt n.107.cum ſeq.

Alienatio patrimonij, ad cuius titulum eſt quis ordinatus,eſt nulla poſt Concil.c.5.nu.176.vſque ad nu. 181.p.1.

Alienatio patrimonij,ad cuius titulum eſt quis ordinatus,an valeat ſine licentia Epiſcopi,ſi tunc habet beneficium vnde viuere poſſit c.5.nu.184.cum ſeq.p.2. & reſoluitur valere.

Et talis cauſa poteſt occurrere,& neceſſitas,quod ea mediante Epiſcopus teneatur dare licentiam, etiam ſi aliunde ordinatus non habeat vnde viuere poſſit. ibid.n.187.& 188.

Alimenta quamuis ſint exhibenda depoſito, & ſuſpenſo à beneficio ob pœnam propter crimen,& non in contumaciam ex reditib.ſui beneficij, ſi non habet alias vnde viuat, ſecus tamen in excommunicato, etiam ſi egeat,c.13.§.1.n.98.p.7.quamuis contrarium teneant Syluester,& alij,n.99.

Alternatiua ſola remouet obſtaculum reſeruationis,c.1.à n.22.p.5.

Alternatiua ſecunda Pij V. non erat reſtricta ad reſidentes dumtaxat,ſed ad reſidentes iuxta formam Concil. & ſic in tribus menſibus abſentia permiſſis à Conci.illa gauderent,c.1.n.461.cum ſeqq.p.5.vbi Rotæ deciſiones contrariæ reſeruntur & explicantur alternatiuæ verba,n.464. cum ſeqq. & reprobatur ſententia Gonçalez n.469.

Alternatiua in Canonicatib. & Prebendis, locum habet,quando Epiſcopus eſſet in quaſi poſſeſſione conferendi,ſine interuentu Capit.c.1.nu.477.p.5.ad quod vltimus ſtatus beneficij conſideratur,nu. 478. cum ſemiplena probatione,n.479.

Alternatiua non habet locum,ſi duo beneficia,quorum vnum ſpectat ad prouiſionem Epiſcopi, & alterum ad prouiſionem alterius, ſunt inuicem vnita,ſecus ſi ſpectarent ad prouiſionem duorum Epiſcoporum,c.1.n.480.p.5.

Alternatiua non poteſt ſe iuuare Epiſcopis in beneficiis ad aliorum collationẽ ſpectantibus,c.1.n.481.p.5.

Alternatiua quomodo accipiatur eſt varietas in regulis.c.1.n.482.

Alternatiua acceptatio eſt voluntaria, cap.1.num. 483. part. 5 ſemel vero acceptata non eſt locus pœnitentiæ,niſi Papa acceptauerit renunciationem,n.484. cum ſeq.

Alternatiua acceptatio,eſt mẽtis, & voluntatis declaratio,& ſic facta ab excommunicato tenet,c.1. nu. 487.p.5.& debet fieri per literas patentes,n. 488.ſubſignatas manu propria ipſius Epiſcopi,nu.489. & ſuo ſigillo,n.490.& de aliis requiſitis neceſſariis, à n.491. vſque ad 496.

Alternatiua acceptatio inducta eſt ad euitandas fraudes circa vſum ipſius,c.1.n.497.part. 5. cuius formula & fides quæ datur per datarium traditur remiſſiue,n.498. & quomodo acceptatio probanda ſit, n.499.& n.500.

Alternatiua non deſinit gaudere Epiſcopus, non reſidens in menſibus Iunij, & Decembr. qui ſemper ſunt Ordinarij,& conſequenter prouiſus ab Epiſcopo, de beneficiis in eis vacantibus, non tenetur probare reſidentiam, ſicut in aliis quatuor menſibus, contra Gonzalez c.1.n.507.part.5.

Alternatiua non habet locum in vacantibus per reſignationem cum non ſint reſeruata per hanc regulam,& in quibus locum habeat,c.1.n.545.p.5.

Alternatiuam quando habet Epiſcopus quod dicitur de octo menſibus reſeruatis ſcilicet debere fieri mentionem,de menſe vacationis: procedit etiam in ſex menſibus alternatis Papæ,c.1.n.658.p.5.

Alternatiua ſolum conceditur Epiſcopis, & Archiepiſcopis,& Patriarchis reſidentibus, vt inuitentur ad reſidendum,c.1.nu.682.p.5.& ſic non habet locum in inferioribus,n.683.p.5.nec in Capit. n. 684.etiam ſede vacante,vt n.683.

Alternatiua menſes an debeant eſſe integri, vt Epiſcopus ea vti poſſit,c.1.n.692.p.5.reſoluitur negatiue,quamuis Rota contradicat,ibid.

Alternatiua an gaudeat Epiſcopus,qui de ordinario,& vt plurimum non reſidet in ſuo Epiſcopatu,ſed ad tempus cum animo recedendi, in beneficiis tunc vacantibus cum reſidet,c.1.à n.699.cum ſeq.p.5.

Alternatiua an poſſit gaudere Epiſcopus qui eam acceptauit, in beneficiis ad eius prouiſionem ſpectantib.exiſtentibus in alia diœceſi,c.1.à n. 705.p.5.reſoluitur affirmatiue cum Rota.

Alternatiua an poſſit gaudere Epiſcopus in ſuo turno,in Eccleſiis in quibus collatio eſt cõmunis Epiſcopi,& Capituli,facta inter eos cõcordia de prouidendo alternis vicib.c.1.n.717.p.5.cũ ſeq.reſoluiturque affirmatiue cum Rota cuius deciſio ampliatur,à nu.710.

Alternatiua conceſſa Epiſcopo prodeſt Capit. vbi menſes ordinarij inter Epiſcopum & Capit. ſunt diuiſi ex concordia etiam facta ante conceſſam alternatiuam,c.1.num.718.& 719.p.5.Et quid ſi concordia non ſit authoritate Apoſtolica confirmata,n.721.

Alternatiua an poſſit gaudere Epiſcopus in Canonicatu & Prebenda Pœnitentiaria, & in qua electio perſonæ eſt ſolius Epiſcopi,non obſtante quod collatio Prebendæ ſit communis Epiſcopi & capit. vel ſolius Capituli,c.1.n.729.cum ſeq.p.5.reſoluitur affirmatiue: Et quid in beneficio, cuius præſentatio ad Epiſcopum,inſtitutio vero ad alium ſpectat,n.734.

Alternatiua acceptata an videatur renuntiari,per indultum obtentum ad conferendum in omnibus menſibus,c.1.n.737.par.5.reſoluitur quod non,& quomodo ea amittatur.n.738. vbi deciſiones Rotæ ponuntur,& an ſit neceſſaria declaratio,n.743.& 744.cum ſeq. & quid debeat facere Epiſcopus, qui ſemel eam amiſit.n.751.

Alternatiuam an amittat Epiſcopus qui ſe intromiſit in prouiſione beneficiorum reſeruatorum,propter ignorantiam reſeruationis,c.1.à numero 752.p.5. reſoluitur cum diſtinctione. Et quid ſi ab initio habuit iuſtam cauſam ignorantiæ, ſed poſtquam certioratus

tioratus, est, mittit in possessionem ab eo prouisum, n. 756. & seq.

Alternatiuam an amittat Episcopus qui se intromittit in prouisione beneficij litigiosi, c. 1. nu. 760. p. 5. resoluitur quod non, nisi scienter se intromitteret, nu. 761.

Alternatiua, quomodo acceptetur, & de modo illius remissiue, c. 1. n. 162. p. 5.

Alternatiua Romæ acceptata, an Episcopus possit ante habitam notitiam acceptationis valide prouidere in quatuor mensibus, an vero statim illi cessent, & effectualiter incipiat gaudere alternatiua, ca. 1. nu. 762. cum seqq. part. 5.

Alternatiua non posse vti Episcopum, ante notitiam acceptationis, & receptam fidem aliqui curiales voluerunt, c. 1. n. 767. p. 5.

Alternatiua solum remouet obstaculum reseruationis, & licet Ordinarius ignoret eius acceptationem, certus tamen est de fundamento suæ prouisionis, quod videtur sufficere, c. 1. n. 768. p. 5.

Animarum cura subesse quando dicatur remissiue, c. 4. n. 43. p. 7.

Annexio prebendæ, scilicet, canonicalis factæ dignitati personatus, seu officio eiusdem Ecclesiæ, etsi videatur facta accessoriè, tamen non fit per viam incorporationis, & suppressionis, sed vti duo beneficia obtinentur, & c. p. 12. cap. 2. n. 57. Et ideo collatio prebendæ pœnitentiarij spectat ad collationem illorum, ad quos antea spectabat, quamuis prouisio officij pœnitentiarij, cui illa est annexa, ad solum Episcopum spectet, n. 58. Et ideo etiam non possunt duæ prebendæ simul teneri in eadem Ecclesia, etiam si vna sit annexa dignitati, n. 59.

Annus probationis debet esse continuus intra claustra, non interpolatus, nec priuilegium aliquod suffragatur, quia est sublatum, nec anno probationis renuntiari potest, & habet locum, etiam in eo qui ex voto religionem ingreditur, & in professo in vna transeunte ad aliam, etiam laxiorem: nec potest abbreuiari, etiam in ingresso post matrimonium ratum, & c. ex S. Congreg. c. 9. n. 7. part. 11.

Antiquum tempus, quod dicatur, vide verbo, tempus antiquum.

Appellatio suspensiua non datur à sententia in iudicio executionis pensionis, c. 5. n. 570. p. 1. & qua clausula tunc ponantur in commissione appellationis traditur, n. 571. & seq.

Appellare non licet à Vicario generali ad Episcopum ca. 8. n. 28. part. 5. A foraneo tamen secus est, quia nec facit vnum consistorium cum Episcopo, n. 29. nec potest esse delegatus Apostolicus.

Appellari potest à iudice Metropolitani Archiepiscopi Compostellani residente in ciuitate Salmantina, ad Archiepiscopum ex Rota, ca. 8. nu. 30. part. 5. nec potest esse delegatus Apostolicus, n. 31.

Appellatio datur à liquidatione, seu taxatione excessiua suspensiua eius, c. 3. n. 132. p. 6. non tamen nisi semel, vt n. 133. & seq. & ea pendente, datur absolutio à censuris cum moderatione tamen de qua, à n. 135. cum sequentibus.

Appellanti obtinenti, an Auditor Rotæ, cui commissa est causa appellationis, possit conferre parochialem reseruatam, c. 2. §. 1. n. 253.

Appellantis ius an expiret quando electus cedit, vel decedit ante factum examen coram iudice appellationis, c. 1. n. 254. p. 9.

Appellatio Abulens. venit ciuitas & diœcesis, & verbum clericus Abul. est aptum capere vtrumque c. 9. n. 27. p. 7. Et etiam à appellatione diœcesis in proposito venit ciuitas, n. 28. p. 16.

Appellatio an, & quando detur à mala prouisione, seu dispositione parochialis, c. 2. §. 1. à n. 239. p. 9. resoluitur non dari appellationem à relatione examinatorum, nec ab eorum reprobatione, à mala tamen ordinarij electione dari appellationem. Et adducitur declaratio S. Congregationis & resolutio.

Appellationem non dari à reprobatione examinatorum, vt dictum est, quod etiam de deuolutiua intelligitur, solum procedit in beneficiis curatis, c. 2. §. 1. n. 242. p. 9. secus in simplicib. in quibus licet præsentati à quibusvis Ecclesiasticis personis non debeant instituj, nisi prius fuerint ab ordinarijs examinati, & idonei reperti, tamen à reprobatione examinatorum datur appellatio suspensiua, nõ obstante, c. 9 sess. 25. versi ad hæc Concilij Trident. n. 243. & seq. Imo etiam in parochialibus iuris patronatus laicarum datur appellatio præsentatis, quando vnus solus est præsentatus. Nec habet locum concursus à reprobatione examinatorum, sicut habeti gratiam in forma dignum n. 245.

Appellatio licet in Parochialibus datur à mala ordinarij electione est solum ad effectum deuolutiuum, nam non impedit, aut suspendit, quominus executioni demandetur, & prouisus pendente appellatione à parochiali non est amouendus, cap. 2 §. 1. n. 246. p. 9. etiamsi contra eum sit lata sententia per iudicem appellationis à qua ipse appellauit: nam ista secunda sententia non est executioni demandanda pendente appellatione, qua habet vtrumque effectum, sicut etiam quando conceditur gratia per Papam, de parochiali, & adest certus possessor, datur appellatio suspensiua à sententia executoris, n. 247. vbi quod procedit etiam quando examinatores sunt discordes, 248.

Appellationis à mala ordinarij electione quando sit locus & an requiratur dolus Episcopi, c. 2. §. 1. nu. 250. & 251. p. 9. vbi ponitur decis. Rot.

Appellatio tunc datur à mala ordinarij electione, quando alias seruata est forma Concilij: illa enim non seruata prouisio est nulla, & parochialis manet Papæ reseruata, c. 2. §. 1. n. 249. p. 9.

Apostata est plus quam hereticus, & sic idem dicendum est de eis quod de hæreticis, & ipso iure amittunt beneficia, c. 10. §. 1. n. 147. p. 11. Licet alij apostatæ non sint ipso iure priuati beneficiis, nu. 148. & de apostatis qui sint videndi, n. 149.

Archidiaconi iurisdictio, qua à iure ei data est, si esset in Archipresbytero ex Ecclesiæ consuetudine, ille Doctor esse deberet, & c. secundum Menoch. c. 7. n. 42. p. 7. Archidiaconi qui oculi dicuntur Episcopi, debent esse in omnibus Ecclesiis vbi fieri poterit, Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, vel iure canonico ex decreto Concilij Trident, cap. 7. nu. 36. part. 7. Nec sufficeret gradus iurisciuilis, Medicinæ, vel Artium, nu. 37. Et intelligitur de Archidiaconis, de quibus loquitur titulus de officio Archidiaconi, qui sunt caput capituli, & habent iurisdictionem: & ea munera exercent, quæ de iure communi Archidiaconi exercent, & c. à n. 38. Et adducuntur declarationes S. Congregationis p. 24.

Archiepiscopus, an debeat visitare prouinciam, c. 3. à n. 21. p. 10.

Arctati occasione beneficij recepti, illi dicuntur qui obtinent aliquod beneficium, ratione cuius tenentur se promoueri facere, c. 7. n. 96. p. 5.

Arctati occasione beneficij recipiendi qui dicantur, traditur, c. 7. n. 99. & 100. p. 5.

Arctatus occasione beneficij recepti, vel recipiendi,

non poteſt dici electus in concurſu, ad beneficiũ Curatum, cuius collatio facienda eſt à Papa, c.7.n.101.p.5.

Arctatus occaſione beneficij recipiendi non dicitur is, cui aliquis vult reſignare beneficium requirens actu ordinem, quo ille caret, c.17.n.102.p.5.

Aſſaſſinus qui eſt priuatus ipſo iure beneficiis, non facit fructus ſuos irreuocabiliter ante ſententiam, ca. 10.num.54. part.5. Nec occidentes Cardinalem qui beneficiis ſunt ipſo iure priuati, nu. 55. Nec occidentes Epiſcopum, qui etiam ſunt priuati beneficiis, quæ in Eccleſia cui talis Epiſcopus præeſt obtinet, nu. 56. Nec in occidente Prælatum, vel conbeneficiarium qui eſt priuatus ipſo iure beneficio, quod obtinet in ea Eccleſia, nu.57. & ſeq. vbi quod dictio prorſus importat ipſo iure.

Aſſertioni iudicis non ſtatur ſuper cauſa, ſine qua actum facere non poteſt, c.4.n.55.p.11.

Aſſignatio & deputatio Prabendæ pro Pœnitentiario, non imponitur per obtinẽtem poſt electionem factam, quamuis ante electionem recte poſſit optari, c. 4.n.129.part.5. & concordantur Rotæ declarationes, n. 130. & 131.

Aſſumendus ad Epiſcopatum imprimis debet eſſe Magiſter, Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure canonico, aut publicum alicuius Academiæ teſtimonium habere, c.7.n.32.

Auditoriatus, & Clericatus Camerę, quomodo vendantur, c.2.n.21.p.1.

Augmentum vt enim poteſt fieri ex creſcentibus facultatibus non obſtante confirmatione Papæ, ita & diminutio diminutis facultatibus, c.1.nu.5.p. 12. Et idem videtur, etiamſi in confirmatione ſit clauſula decreti irritantis ſicut ea non obſtante ſit augmentum auctis facultatibus, ſecundum Felin. contra Abbat. de diminutione ſtante d. clauſula aliter dicentem, qui tamen poteſt intelligi, vbi non euenit dicta diminutio, ſecundum eundem Feli.n.6. & 7.

Authoritas Papæ non requiritur in redemptione penſionis ex eo quod cedat in cauſam alimentorum, c.5.n.30.p. 1. ſed ad excludendam Simoniam, nu.32.33. & 34.

Author ex conſtitutione Pij V. 58. exiſtimat noue prohiberi reſignationem coram ordinariis factam cum mutua intentione, vt certa perſona beneficium conferatur, etiam ſponte, aut deſignando etiam nutu, vel ſigno futuros ſucceſſores, alias deſignatio erit nulla propter decretum irritans, c.1.§.2.n.206. Et tamen beneficium tanquam vacans manebit reſeruatum Sedi Apoſtolicæ, aut ſuperioribus Ordinarij, n.207. At admittentes talem reſignationem incurrunt ſuſpenſionis pœnam, n.208. Si vero reſignatio fieret cum intentione, & ſpe reſignantis tantum, vt beneficium conferatur alteri, pro quo poſtea rogare intendit, non tamen vllo modo illum deſignando, non videtur eſſe contra dictam conſtitutionem, quæ tamen videtur prohibere mutuam intentionem, n.209.

Authori non placet quod aliqui dicunt, quod excommunicatus iniuſte, qui fuiſſet in mora petendæ abſolutionis, ſeu qui ſe abſoluendum non curaret. fructus eo tempore perceptos non recuperabit, ca.13.§.1.à n.123.p.7. quod procedat in diſtributionibus, & fructibus qui reſidendo, & diuinis intereſſendo lucrifiunt, & c.n.123.

Authoritas Matthæi, & Marci, quos Deus coniunxit homo non ſeparet, intelligitur de matrimonio conſummato, c.10.n.85.p.7. In quo non poteſt Papa diſpenſare, n.86.

Authoritate propria capiens poſſeſſionem beneficij, vide verbo, beneficio an priuetur.

Axioma turpius eiicitur, &c. refertur.numer.15.p. 7.25.

Azonis opinio improbatur, quod legatus poteſt vnire ſine conſenſu patronorum clericorum, vel laicorum ex præſcriptione, conſuetudine, aut priuilegio, c.2.§.2. nu.211.

B

Beneficium in genere quid ſit, traditur cap.1.num. 1.2. & 3. deque varia acceptione beneficij, numero 4. pars.1.

Beneficij appellatione de iure Canonico intelligitur beneficium Eccleſiaſticum, c.1.nu.5.p.1 per antonomaſiam.n.6.

Beneficium ab aliquibus Sacerdotium dicitur, ſed non eſt relinquendum verbum beneficium vſitatum, c.1.n.7.part.1.

Beneficium dicitur etiam Prabenda, & quomodo accipiatur Prabenda, c.1.nu.8. & 9.p.1. & de origine beneficiorum remiſſiue, n.10.

Beneficij Eccleſiaſtici variæ definitiones traduntur, c.2.n.1.p.1.2.

Beneficium eſt ius percipiendi fructus ex bonis dedicatis clerico, propter diuinum officium competens, c.2.n.2. & 3.p.1.

Loco verbi (clerici) melius eſſet ponere, perſonæ Eccleſiaſticæ, & addere, (vel obſequium) vel definito comprehendat Præceptorias, c.2.n.4.p.1.

Beneficium eſt ius ſpirituale, c.2.n.5.p.1. non principaliter, ſed annexum, n.6. & 7.

Beneficium non poteſt à laico, ſine priuilegio Apoſtolico teneri, c.2.n.28.p.1. quo caſu beneficium ſit quid ſeculare, & laicum, n.29.

Beneficium non poteſt à laico conferri, c. 2. n. 32.p.1. ſi ex priuilegio Apoſtolico, n.33.

Beneficium datur propter officium, quod in laudibus diuinis conſiſtit, c.2.n.60.p.1.

Beneficium quomodo cognoſcatur, c.2.nu.61.p.1. & ibi reſolutiones Rotæ, à n.62.

Beneficij eſſentia non eſſe perpetuum. c.2. n. 66.p.1. limita ſaltim aptitudine, n.79.

Beneficia manualia ſunt vere beneficia, & vt talibus in eis committitur Simonia, c.2.n.77.p.1. licet aliqui contra teneant, n.78.

Beneficij manualis, & ad nutum amouibilis, facienda eſt mentio in impetratione ſecundi, ca.2.num.80. part.1.

Beneficio dimiſſo, non tenetur quis ad ſolutionem penſionis, nec ad cautionem Blanchariam promiſſam, etiam ſi ei conſenſerit, & ſe obligauerit in forma camerę, & cum iuramento, c.5.nu.178.p.1. & ceſſat obligatio fideiuſſorum. nu.181. & etiamſi reſignatio ſit nulla, & reſignatarius poſſidet, nu.182. & reſolutiones Rotæ traduntur, n.179. & 180.

Beneficium habens penſione grauatum non iuuatur beneficio cap. Odoardus quo ad penſionem, c.5.n.237. part.1.

Beneficij variæ diuiſiones traduntur, c.9.n. 1.2. & 3. p.1. & n.11.14. & 36.

Beneficium habens curam fori exterioris dicitur Curatum, c.6.n.7.p.1.

Beneficium in dubio non cenſetur Curatum, ſed ſimplex, & qui dicit curatum debet probare, c.6.n.8. part.1.

Beneficia triplicia dicuntur, Dignitates, Perſonatus, & Officia, c.9. nu. 9.p.1. & quæ illa ſint, & in quo differant, n.20.

Benefi-

Beneficia censentur secularia, nisi contrarium probetur,c.6.n.12.p.1.

Beneficia regularia quæ sint,c.6.n.13.p.1.

Beneficia quæ prouidentur per electionem, quæ non egent confirmatione superioris, non sunt electiua, sed potius collatiua,& dicuntur mixta quia conferuntur eligendo,c.6.n.23.cum seqq.p.1.

Beneficia electiua adeo sunt speciali nota digna,vt non veniant in mandatis de prouidendo, non facta mentione de electione, etiamsi nullus modus exprimatur, sed simpliciter mandetur prouideri, c.6.nu. 27.p.1.contrarium traditur n.28 & 29.

Beneficij appellatione large sumpto vocabulo, omnia comprehenduntur beneficia,c.6.n.37.& 39.p.1.non improprie, sed proprie,quia beneficium est genus, numero 38.

Beneficij appellatione in materia stricta, vt in literis,non veniunt omnia,nec curata,& Dignitates,ca. 6.n.49.p.1.ex defectu intentionis concedentis, nu.50. nec Præbenda Canonicalis,n.51.& 52.

Beneficiorum quorumcunque appellatione in materia restringibili, an comprehendantur Canonicatus, & Dignitates,c.6.nu.52.p.1. & Decius, & Staphileus declarantur, numer.54.& 55.& quid de stylo Curiæ, nu.56.

Beneficium à iure prolatum, etiam in materia stricta comprehendit omnia beneficia, c.6.n.74.p.1.& alio traditur,n.75.

Beneficium seruit de titulo quoad ordines ad quos (præsertim sacros) non potest quis promoueri sine titulo,c.5.n.1.p.2.

Beneficium habens etiam curatum non sufficiens, non potest ad eius titulum sacris initiari,c.5.nu.121.p. 2.& quid ante Concil.obseruaretur, traditur nu.122. 123.& 124.& amplia etiam si cum eo,& pitantiis haberet honestum victum, & etiamsi Episcopus promittat se suppleturum,n.125.& 126.

Beneficium ad cuius titulum quis fuit sacris ordinatus non potest renuntiari,nisi facta mentione,quod ad illius titulum fuit ordinatus, & constito quod aliunde viuere possit,c.5.n.191.& seq p.2.& amplia, vt n.193.& 194.

Beneficium per cuius assecutionem vacat illud, ad cuius titulum fuit quis ordinatus,non potest dici subrogatum loco illius,c.5.n.211.p.2.

Quod dicitur de beneficio & patrimonio ad cuius titulum quis est ordinatus, procedit etiam in beneficio,& patrimonio subrogatu loco illius,ibid.n.210.

Beneficium quodlibet,obligat saltim ad recitandũ Horas,cum detur propter officium,c.1.n.1.p.3.etiamsi sit tenue,n.38.39 & 40.non recitantes etiam intra sex menses peccant mortaliter & post sex menses, non faciunt fructus suos, pro rata omissionis officij & temporis,n.2.

Beneficium nullos omnino habens reditus non obligat ad Horas,c.1.n.4.1.p.3.& amplia vt nu.42.43.44. & 45.

Beneficij titulum tantum habens, reseruatis aliis omnibus fructibus,an teneatur recitare? c.1.n.46.vsque ad n.59.p.3.

Beneficia aliqua sunt quæ requirunt ordinẽ Sacerdotij,Diaconatus, aut Subdiaconatus,c.4.nu.1.p.3.& obtinentes ea,tenentur infra annum ordines suscipere requisitos,n.2.& Parochus id nõ faciens,est parochialis ipsõ iure priuatus,nu.3.quæ priuatio obligat in conscientia n.5.limita vt n.6.& 7.& 9.vbi traditur declaratio Congregationis & num.8.& vide inf.verbo Parochus,& tales non habent vocẽ in Cap.n.12.& dimidiam partem distributionum percipiunt,& post monitionem possunt beneficiis priuari, n.16.nisi careant ætate requisita.n.17.

Beneficia variis modis prouidentur, & acquiruntur,c.1.n.1.& 2.p.4.

Beneficium vacat per mortem impetrantis qui signata supplicatione decessit,& non vt prius,c.2.n.14. par.4.

Beneficium vacare per obitum, seu resignationem, habentis solam supplicationem signatam etiam in forma gratiosa,sed vt prius,tenet Cancellaria & Camera cui erit standum,c.2.nu.18.p.4.& dubium refertur,n.19

Beneficium vacat ante acceptationem collatarij, licet non libere, & illo moriente ante acceptationem vacat vt prius,c.3.n.41.p.4.& decisio Rota,n.42.

Beneficium aliquando conceditur non in titulum, sed in commendam,& quando dicatur concedi in titulum,c.4.n.1.p.4.

Beneficium conceditur in commendam,cum datur alicui in custodiam & administrationem. ca.4.num. 6.p.4.

Beneficium, seu Prioratus, datus in commendam perpetuam non requirit professionem, c.4.nu.27.p.4. nec ad id cogi potest illud habens,n.28.

Beneficium an vacet per obitum commendatarij,& an per commendam expiret reseruatio, c.4.n.60. cum seq.p.4.& amplia,vt n.73.

Beneficium manet affectum per commendam factam à Papa siue ad vitam siue ad tempus, quamuis apud Gallos id non seruetur, ca.4.num.68.69.& 70. par.4.

Beneficia reseruata, seu quoquo modo affecta non cadunt sub exspectatiua,c.4.n.71.& 72.p.4.

Beneficiorum libera, & plena dispositio pertinet primo,& principaliter ad Papam,c.1.numero primo, par.5.

Beneficia sunt instituta de iure positiuo, & quod sint titulus perpetuus, est de iure positiuo Canonico, c.1.n.3.p.5.limita.vt n.4.

Beneficia affecta per appositionem manus Papæ, an dicantur specialiter reseruata ca.1. numero sexagesimosecundo p.5.

Beneficia in curia vacantia specialius cæteris sunt affecta Papæ,c.1.nu.72.p.5.& quando dicantur apud sedem vacare,n.73.& 74.

Beneficia hæreticorum vacant in partibus vbi fuit commissum delictum, & non in curia vbi sententia lata fuit, ca.1.num.80.p.5. quæ hodie sunt reseruata, nu.81.

Beneficia habentium domicilium in Romana Curia non comprehenduntur in hac reseruatione nisi curiales sint c.1.n.83.p.5.Et quid de beneficiis officialium & Capellanorum Papæ,& aliorum, num.octuagesimoquarto.

Beneficia vacantia ob non publicationem non vacant in curia, nisi resignatio sit facta coram Papa,c. 1.num.90.p.5.& narrans resignationem non publicatam, & beneficium adhuc per resignationem vacare, narrat verum, num.nonagesimo primo licet Rota teneat contra.

Beneficia vacantia in curia, si Papa non conferat infra mensem à die vacationis Ordinarij possunt illa conferre,ex c.statutum de præb.in 6.c.1. nu.96. p.5.limita,vt n.97.

Beneficia vacantia post renũtiationẽ Episcopatus, Papa admissam.vel post translationẽ ad alium Episcopatum, etiam antequã Episcopus habeat notitiã

ſunt reſeruata, quamuis Epiſcopatum poſſit adminiſtrare,c.1.num.245.par.5.quod limita,vt nu.146.Ceſſatque dubium,quod fuit in Rota agitatum, nu.247. & reſpondetur quibuſdam deciſionibus Rotæ,nu.250. cum ſeqq.

Beneficia vacantia per obitum alicuius,cuius mors ignoratur quo die & menſe fuerit,an cenſeantur vacare in menſe Apoſtolico,an in Ordinario, & an Ordinarius poſſit illud conferre,c.1.nu.527.p.5.cum ſeqq. vbi late reſoluitur.

Beneficia vacantia in menſe Ordinario, non ſunt reſeruata,ex eo quodvacatio duret,ac intret in menſem reſeruatum, quia regula ſolum,reſeruat Beneficia de nouo vacatura, in menſibus Apoſtolicis, ſecus ac in regula ſecunda reſeruatoria beneficiorum vacantium ſede Epiſcopali vacante,c.1.n.536.p.5.

Beneficia vacantia, ſede Apoſtolica vacante in menſe alias Apoſtolico, non reſeruantur per ſuperuenientem regulam menſium,c.1.n.537.p.5.

Beneficia vacantia in Romana curia non includuntur in reſeruatione huius regulæ,in qua tamen includuntur alia beneficia reſeruata contra Gonzalez. c.1.nu.540.pa.5. quamuis quo ad expreſſionem menſis vacationis, non habeat locum regula in beneficiis alias reſeruatis,n.541.p.5.

Beneficia litigioſa non ſunt reſeruata contra aliquos,c.1.num.133.cum ſeqq. part.5. & ponuntur deciſiones Rotæ.

Beneficium non manet affectum per Breue de capiẽda poſſeſſione nomine camerę, etiam ſi poſſeſſio ſit capta eius nomine,& prouiſus decedat antequam illi poſſeſſio ſit ceſſa,c.1.n.173.p.5.

Beneficia familiarium Papæ reſeruantur per tertiam partem regulæ,& qui de ea tractent,c.1.n.273.& 274.p.5.remiſſiue.

Beneficia Collectorum,& Sucollectorum camerę Apoſtolicæ reſeruantur,c.1.à nu.344.p.5.Et an requiratur eius exercitium vt ſint reſeruata, dicitur quod non,n.345.& deciſio Rotæ,nu.346. Sola enim deputatio ſufficit etiam ante notitiam,num.147 quamis aliy contra,n.350.& explicantur verba regulæ,num.351.& etiam ſi ante officium illa obtinuiſſent,n.352. Quamquam Mandoſius contra nu.353.& ibi de interpretatione verbi obtinere,n.354.& ſeq.

Beneficia Subcollectoris particularis in vna Ciuitate ſunt reſeruata, etiã ſtante Subcollectore generali in vna Prouincia,c.1.n.357.p.5.& amplia, vt nu.358. Limita inSubcollectore particulari deputato,ab alio Subcollectore particulari,etiã ex facultate data à Papa,vt n.373.eſſent tamẽ reſeruata beneficia primiSubcollectoris à Collectore deputati.n.374.Et quid ſi vnus Subcollector eſſet in ciuitate, & alius in Diœceſi, nu. 375.dic quod non,etiam ſi eſſet Diœceſis valde lata.

Beneficium Subcollectoris à Collectore generali, deputati,qui tempore deputationis erat excommunicatus,& publicatus, exercuerat tamen officium , eſt reſeruatum,c.1.n.381.p.5.limita,vt n.382.

Beneficium impetranti vt reſeruatum,ratione Subcollectoriæ,ſufficit illam probare:nec tenetur probare quod eratvnitum,ſed aduerſario incumbit onus probandi pluralitatem,c.1.n.356.p.5.

Beneficia illius qui vni tantum negotio eſt impoſitus,non ſunt reſeruata,& ibi ratio traditur, c.1.num. 383.par.5.

Beneficia regularia perpetua comprehenderentur in regula, etiam ſi de regularib. expreſſa mentio non fieret,c.1.n.512. p.5. quia beneficiorum appellatione etiam regularia veniunt.

Beneficia regularia Ordinum militarium , etiam minora, non comprehenduntur in hac reſeruatione, cap.1.numer. 513.par.5.contra Gonzalez. comprehenduntur tamen beneficia,etiam tenuiſſimæ in hac reſeruatione,n.514.

Beneficia Patrimonialia , an comprehendantur in reſeruatione remiſſiue,c.1.n.515.par.5. & an Canonicatus Doctoralis,& Magiſtralis,n.516.& quod in beneficiis Eccleſia non numerate,n.517.

Beneficia vnica ſiue monocularia cõprehenduntur ſub reſeruatione, etiam ſi ſint Dignitates maiores,& principales,c.1.n.518. p.5. Et beneficia poſtea creata, n.519.limita,vt n.520.& amplia,vt n.521.

Beneficia iuris patronatus Eccleſiaſtici, in hac reſeruatione comprehenduntur , nam etiam non facta particulari expreſſione in reſeruationibus comprehẽderentur,nec in gratia beneficij eſt neceſſaria mentio patronatus Eccleſiaſtici,c.1.n.552.p.5.

Beneficia iuris patronatus Eccleſiaſtici licet receptum ſit comprehendi in reſeruationibus, tamen in Hiſpania non ſeruatur,& an id defendi poſſit,c.1. nu. 557.p.5.& reſoluitur negatiue,n.558.& quòd ſi beneficia debita ſint certis perſonis , aut certo generi perſonarum,n.559.cum ſeq.vſque ad n.566.

Beneficia iuriſpatronatus laicorũ non comprehenduntur in reſeruationib. etiam in corpore iuris clauſis,nec legatus poteſt illa conferre,imo in gratia eorũ neceſſaria eſt mentio & derogatio iuris patronatus, c.1.n.571.p.5.verba regulæ nõ cõprehendunt præſentationem laicorum,ſed clericorum,n.572. declara vt n. 573.& ſeq.Etiam ſi ſpectet ad Duces,& Principes,niſi ſit regnum,n.575. & ad excludendam reſeruationem ratione patronatus oportet docere de iure patronatus ex fundatione,n.576. & quid ſi oſtẽdatur per immemorialem,n.577. & 578. & quid ſi ſunt veri patroni, ſed non ſunt in quaſi poſſeſſione præſentandi, ſed alij, n.579.& limita vt n.580.& 581.

Beneficia iuriſpatronatus mixti non comprehenduntur ſub reſeruationibus nec à Legato cõferri poſſunt , nec valeret prouiſio Papæ, non facta mentione de eo.c.1.n.582.p.5.

Beneficia in quocunque menſe reſignata in manibus Ordinarij,non ſunt reſeruata,per hanc regulam, & reprobatur Gonzalez c.1.n.542.p.5.

Beneficia poſſunt permutari in quolibet menſe anni coram Ordinario,cum vacant per reſignationem, c.1.n.543.p.5.& regula excipit reſignationem expreſſam,non vero tacitam,quæ ipſo iure fieri intelligitur num.544.

Beneficia ad collationem vnius tantum pertinentia,comprehenduntur in verbis regulæ,ibi,quorumcũque collatorum , qua pluralitas reſoluitur in ſingularitates,c.1.n.618.p.5.Etiam collatorum ex priuilegio, n.619.& tam ordinarios, quàm extraordinarios, nu. 620.& alios,n.621.

Beneficia tunc per reſeruationem ante vacationẽ ſunt affecta,cum reſeruatio facta eſt abſolute & pure, & de beneficiis certis, ſeu certarum perſonarum , ſeu ratione qualitatis beneficij,ſeu perſonæ, c.1. n.788.p.5. Secus ſi alias,n.789. vbi refertur Gonzalez. Et quid ſit attendendum ad inducendam reſeruationem, nu. 790.quæ omnia ſunt approbata per Rotam cuius deciſio traditur n.791.

Beneficia ſimplicia, quæ parochialem habent annexam acceſſoriè non cenſentur curata, ſed ſimplicia,c. 3.n.122.& 123.p.5. & ſic à Nuncio poſſunt prouideri, niſi annexio eſſet æquè principalis,n.124.

Beneficia ſimplicia quæ ex conſtitutione,vel ex conſue-

tudine

tudine Ecclesiæ habent onus gerendi vices curati in sede illius vacante, non sunt curata, & ideo poterunt à Nuncio prouideri, c.3.n.125.p.5. Limita in simplicibus quæ habent onus perpetuum administrandi Sacramenta, n.126. & 127.

Beneficia quæ curam animarum habent annexam, etiam si per plures administrentur videntur curata, & obligant ad residentiam, c.3.n.128.p.5.

In Beneficiis reseruatis, possidens Beneficium, etiam cum bona fide & ex prouisione Ordinarij, non facit fructus suos, sed contra eũ fit condẽnatio fructuũ à die intrusionis, c.5.nu.24.p.5. Quamuis alias à die motæ litis fieri soleat, n.25. etiam in spolio, nisi sit violentum, aut attentatum, n.26. quod procedit non solum in reseruatione clausa in corpore iuris, sed & in aliis, etiam non data scientia in prouiso, à n.27. cum seqq.

Beneficia cum de iure præsumantur libera, ex vnica præsentatione non adquiritur quasi possessio præsentandi, ad hunc effectum, quia bona fides non præsumitur, nisi probetur fama iuris patronatus, c.5.à n.95. pa.5.

Beneficij vtilitas, in fori etiam priuilegio consistet, c.2.n.1.p.2.

Beneficia alia sunt secularia, scil. secularibus addicta, qualia censenda sunt omnia, nisi contrarium probetur: alia regularia, quæ ex fundatione, vel consuetudine, &c. religiosis sunt addicta: & cum indecorũ sit, & rationi non congruat, homines disparis professionis, vel habitus Ecclesiis præficere, &c. secularia secularibus, & regularia regularibus conferri debent, c.10.n.1.p.7.

Beneficia alia sunt, quæ non nisi actu presbyteris, vel alium ordinem habentibus prouideri possunt ex fundatione, consuetudine, statuto vel priuilegio, c.1.n.57. p.7. Vt quando institutio, vel statutũ dicit, quod beneficium non conferatur, nisi presbytero, vel quod conferatur presbytero: & capellania in quarum fundatione dicitur, quod præsentetur sacerdos vel quod præsentetur capellanus, seu clericus qui missam celebret, vel alia verba respicientia tempus seu actum præsentationis, & tunc præsentatus tempore præsentationis debet esse sacerdos actu, &c. n.58.

Et idem quando fundator, vel statutũ diceret, quod prouisus de capellania sit capellanus, vel sacerdos, aut quod sit sacerdos, vel capellanus, n.59. & 60.

Beneficia aliqua sunt sacerdotalia, quæ requirunt de iure, consuetudine, statuto, priuilegio, vel fundatione, quod ea obtinentes in presbyteros ordinentur, aut diaconalia, & alia subdiaconalia similiter, c.1.n.40.p.7. Et tunc dicitur annexus ordo aptitudine, & attento tempore prosecutionis, n.41.

Beneficia amittuntur per matrimonium, etiam si eo non consummato vxor religionem ingrediatur, & sic matrimonium dissolueretur, c.8.n.3.p.11.

Beneficia an vacent durante tempore dispensationis, si cum promoto esset dispensatum quod non teneretur consecrari intra annum, resoluitur non vacare, etiam si dispensatio esset ad instantiam partis, contra aliquos, c.6.n.14. & 15.p.11. Et idem in prorogatione temporis dati ad se consecrandum qui in effectu idem est & eadem ratio, n.26.

Beneficia commendatariorum ordinis D. Iacobi, & similium, aliis alterius professionis nullatenus conferri poterunt, nec etiam commendatary ipsi ad beneficia secularia admitti poterunt c.10.n.9.p.7.

Beneficia conferentes habentib. defectũ scientiæ cõpetentis, seu alias indignis, non solum peccant mortaliter, sicut etiam indignus acceptans, sed etiam tenẽtur Ecclesiæ de damno, & interesse, c.7.n.24. & 25.p.7. Et tenẽtur restituere fructus, & reditus, quos indignus quotannis percipit ex beneficio indigne, nu.26. Licet non sit indistincte verum, quod aliqui dicunt, quod collatio facta indigno est nulla vtroque foro, n.27.

Beneficia cum sint aliqua, quæ ex fundatione, vel alias sunt debita certis personis, seu certo generi personarum, illis & non aliis sunt conferenda, vnde eorum collatio dicitur necessaria, c.15.n.1.p.7. Vt cum debent conferri filiis patrimonialibus, vel clericis eiusdem Ecclesiæ, vel cum ad capellaniam vocantur consanguinei fundatoris, n.2.

Beneficia duo curata quamuis possit quis tenere, quando vnum venit per annexionem: tamen in eadẽ Ecclesia non potest quis habere duas prebendas, etiãsi altera sit annexa dignitati, c.5.§.2.nu.187.p.11. Vnde dispensatus ad duo sub eodem tecto non poterit illa obtinere, si alteri sit annexa capellania, vel aliud beneficium in eadem Ecclesia, nisi hoc quoque in dispensatione fuerit expressum, secundum Rebuffum, num. 188.

Nec potest quis sine dispensatione retinere beneficiũ simplex Ecclesiæ primæ, secundũ Nauar.n.189. & dicunt DD quod iura magis abhorrent pluralitatem duarum prebendarum, seu duorum beneficiorum simplicium sub eodem tecto, quam duorum curatorum, n. 190. Et dua prebenda sunt magis incompatibiles sub eodem tecto, etiamsi altera sit annexa, quam dignitas cum parochiali annexa prebendæ in Ecclesia cathedrali secundum Gomez, n.191.

Beneficia duo disformia, & dissimilia sub eodem tecto, an sint incompatibilia, vt dignitas, & canonicatus, curatum, & simplex canonicatus, & capellania, c. 5.§.2.n.230. vsque ad n.237.p.11.

Beneficia duo disformia sub codẽ tecto, quod sint incompatibilia tenet S. Congreg. Concilij, vt in declarationibus positis, c.5.§.2.n.243.p.11. Et sic consequenter dicendum est primum ipso iure vacare per assecutionem alterius, ex Concil.n.244. potest tamen ex consuetudine teneri dignitas cum canonicatu in eadem Ecclesia, cui non est per Concilium derogatum, ex eadẽ S. Congr. vt in declarationibus positis à nu.245. Nec huiusmodi consuetudo est periculosa, sed rationabilis, contra Oiedam, n.248.

Beneficia duo diuersarũ diœcesum, & alias ad diuersos collatores spectãtia, si essent vnita æque principaliter, in prouisione illorum requiritur consensus vtriusque, c.2.n.47.p.12. Sicut in Ecclesiis Cathedralibus seu collegiatis sic vnitis, quamuis canonici vnius non sint canonici alterius, electio deberet fieri ab omnibus communiter, & ab vtroque collegio simul, n.48. quamuis in prouisione beneficij, cui alterum alterius diœcesis est vnitum accessorie, sufficiat consensus Episcopi beneficij principalis, nu.49. & sic si vnum monasterium vniatur alteri, Episcopus principalis habebit cõfirmare Abbatẽ, secũdũ Ioan. de Lignano cõtra P. de Perusio, cuius opinio solũ procedet, quando vnio est æque principaliter, contra Caccialupum, à n.50.

Beneficia duo etiam simplicia, certum est non posse simul teneri, si ambo requirunt personalem residentiam incompatibilem, c.5.§.3.nu.261.p.11. in ordine, sed non in impressione.

Beneficia duo habens vnita æque principaliter requirentia alias residentiam personalem debet in digniori residere, & alias vbi commodius, & vtilius esse videbitur: at in æqualitate, in quo maluerit, c.2.nu. 45.fol.294.p.12.

Beneficia duo simplicia vniformia, siue similia, ac dua

dignitates,perſonatus,prebenda,portiones, canonicatus,ſeu officia ſub eodem tecto,ſunt incompatibilia,adeo vt per aſſecutionẽ ſecund. vacet primum ipſo iure,etiam de iure antiquo,c.5.§.2.nu.182.p.11.Nec valet ſtatutum Epiſcopi in contrarium,num.183.nec etiam conſuetudo contraria etiam immemorialis,n.184.nec Epiſcopus poteſt diſpenſare,n.185. & improbatur dictum Zerolæ,n.186.

Beneficia duo ſimplicia perſonalem reſidentiam nõ requirentia, certum eſt poſſe quem obtinere, quando alterum eorum non eſt ſufficiens ad congruam ſuſtentationem,c.5.paragrapho 3.n.292.p.11.

Beneficia duo ſi quis habeat, quorum quodlibet de per ſe non eſt ſufficiens, & poſtea aliquod eorum contingit fieri ſufficiens,an poſſit adhuc illa ſimul retinere ſtante decreto Concilij Trid.ſeſſ.24.c.17. Reſoluitur non poſſe,ſed debere vnum ex eis dimittere, c.5.§.3.nu. 319. p.11.

Beneficia duo, vel tria habenti, quæ non ſufficiunt ad congruam,an poſſit aliud,vel alia beneficia,vſque ad congruam conferri ad effectum retentionis,c.5.§.3. n.305.p.11. Et certum eſt ante Concilium licuiſſe plura beneficia alias non incompatibilia, etiam vltra duo tenere vſque ad congruam, num.306. Sed ſtante Concilio id non licet, vt contra Nauarr. & alios & Rotam tenet S.Congregatio in declarationibus adductis à n.307.

Beneficia extinguuntur,etiam quando authoritate Papæ, vel Epiſcopi, vel alio modo Eccleſia deſtruuntur vna cum reditibus c.1.n.14.p.12.

Beneficia nouitij non reſignata, cum per ingreſſum religionis ante poſſeſſionem non vacent, an interim lucretur fructus,c.9 nu.27.p.11.Reſoluitur quod in beneficiis habentibus fructus in abſentia nouitius interim eos lucrabitur, nec debet eis priuari, ſiue poſtea exeat ſiue profiteatur,num.29.& ſi eſt curatum,debet obtinere licentiam ordinarij in ſcriptis, & ſi nollet eam dare,eſſet recurrendum ad ſuperiorem, nu.30.in beneficiis vero non habentibus fructus in abſentia,vt canonicatibus,& prebendis, quorum fructus reſidendo lucriſiunt,non lucrabitur,cum non reſideat,n.31.

Beneficia omnia poſſunt libere permutari,c.7.nu.1. p.11.Non ſolum habita in titulum, ſed etiam in commendam,n.12.ſed cum beneficia commendata ſint affecta, non poteſt eorum permutatio fieri, niſi coram Papa,n.13.

Beneficia omnia promoti ad Abbatiam vacãt adepta poſſeſſione pacifica ipſius, vel ſi per eum ſteterit, etiamſi non fuerit benedictus,c.7.n.1.p.11.Pro quo allegatur c.presbyteros 16.q.1.& facit regula Cancellariæ 25.n.2.quod procedit tam in Abbatiis regularib. quã ſecularib.n.3.intelligendo de Abbatiis ſecularib.quãdo Abbas in Eccleſia collegiata, habet generalem, & omnimodam,& quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem,ita vt dici poſſit ſponſus, & paſtor: ſecus in aliis Abbatiis ſecularibus,nu.4.procedit etiam in priori, ſeu prioratu,qui habet locum Abbatis, & eſt principalis prælatura in Eccleſia regulari, ſeu collegiata, & in effectu eſt eadem dignitas ac Abbatia,& idem ſi vocaretur alio nomine,n.5.

Beneficia plura obtinens ex diſpenſatione Papæ, ſine cauſa tamen rationabili, an ſit tutus in foro conſcientiæ remiſſiue,c.5.§.3.n.378.p.11.

Beneficia plura retinentur hodie non ſolum ex prouiſione manu Sanctiſſimi ſignata, ſed etiam ex prouiſione ſignata per conceſſum manu Cardinalis, vel alterius qui non poſſunt dici diſpenſare contra Concilium,ca.5.§.3.nu.329.p.11. Et refertur,quod circa hos ait Zechus,nu.330.& quod ſucceſſit Romæ de impetrationib.quæ fieri pretendebantur,&c.decretum Concilij,& declarationes S.Congregationis,n.331.Vnde videtur probabilem opinionem Innocentij, quam conſuetudo antiquiſſima probauit,etiam hodie poſſe procedere,&c.n.332.

Beneficia plura ſimplicia reſidentiam non requirẽtia,an ſint incõpatibilia,& non poſſint retineri, quãdo alterum eorum eſt ſufficiens,ca.5.§.3.nu.263.p.11.Et prima ſententia Innocentij,& aliorum eſt,poſſe teneri, quam ſeruat conſuetudo quam Papa ſcit,& tolerat,&c.à n.264.Contraria ſententia eſt gloſſæ,Abbatis,& aliorum,& communem obſeruantium, & conſuetudinem contrariam non valere à n.268. Quomodo procedant dictæ opiniones ante, & poſt Concilium Trid.à n.272.vſque ad n.280.

Beneficia priora, quæ per adeptionem poſteriorum vacant virtute capituli de multa,nõ reſeruantur per Extrauagantem,execrabilis,verſ.quæ vero de prabẽdis,ſed ſolum poſteriora, quæ propter indebitam retẽtionem priorum vacant virtute dictæ Extrauagãtis, c.5.n.45.p.11.Quidquid dicant alij relati à n.46.iuxta quæ eſt accipienda reſeruatio regulæ 1.Cancellariæ, in qua reſeruantur beneficia, quæ per conſtitutionem, execrabilis,vacant,vel vacare contigerit,n.49.Beneficia tamen priora, quæ tempore illius conſtitutionis qui retinebat de facto ſine diſpenſatione, comprehenduntur in dicta reſeruatione,n.50.

Beneficia priora licet per Epiſcopatum vacent, per adeptionem tamen dignitatum,vel beneficiorum non vacat Epiſcopatus,vel Abbatia,c.6.n.43.p.11.

Beneficia promoti in Epiſcopum quando vacare cenſeantur,controuerſia eſt,& reſoluitur de iure non vacare,niſi poſt adeptam poſſeſſionem pacificam, & conſecrationem, ſeu huius loco lapſum trimeſtris ad conſecrationem dati,c.4.n.5 p.11. In Curia tamen beneficia electi in Epiſcopum conſecrati in Curia, ſtatim conferuntur, etiam ante adeptam poſſeſſionem, ſecundum gloſſam,& alios,num.16. Alij vero dicunt, quod de ſtylo,& conſuetudine Curiæ beneficia promoti ſtatim vacant per promotionem,ſtatimque,vt vacantia per Papam conferuntur,nu.7. Declarando tamen,quod licet ſtatim conferantur,tamen collatio nõ debeat habere effectum,& beneficia vere,& effectualiter vacare non cenſeantur, niſi ſaltim adepta poſſeſſione vel per eum ſtante,ſecundum Abbatem,& alios, n.8. Rota tamen, & alij interpretantur iſtud de ſtylo Curiæ procedere, quando in promotione Papa decreuit beneficia vacare,alias ſtari iuris cõmunis diſpoſitioni,& ab eo regulari ſtylum Curiæ, n.9.& tunc non intrabit dicta declaratio Abbatis,ſed decernente Papa beneficia ſtatim vacare, vacabunt vere, & effectualiter ſtatim, & prouiſus de eis poterit poſſeſſionem capere,etiam ante adeptam à promoto poſſeſſionem Epiſcopatus, quamuis ſi non poſſet poſtea eam capere,poſſet & redire ad ſua beneficia,etiam ſine noua collatione,n.10.

Beneficia promoti in Epiſcopum vacant ſine controuerſia,c.6.n.1.p.11.Vacantque omnia beneficia,nu. 2.etiam ſimplicia,n.3.ac etiam penſiones n.4.

Beneficia promotorum ad Epiſcopatus in terris infidelium exiſtentes,ſeu titulares,non vacant,c.6.n.24. par.11.

Beneficia quãdo dicantur ſub eodẽ tecto, ſeu in eadẽ Eccleſia,an ſi vnũ ſit in Eccleſia,& aliud in capella,clauſtro,aut cœmeterio,vel ambitu eiuſdem Eccleſiæ,cenſeantur eſſe ſub eodem tecto,& in eadem Eccleſia,c.5.§.2.nu.258.p.11. Reſoluitur,quod beneficium ſi-

tum

tum in capella, clauſtro, cœmiterio, ſeu ambitu contiguis Eccleſiæ, cenſetur eſſe in eadem Eccleſia: ſi vero non eſſent Eccleſiæ contiguæ, ſed extra ſepta illius, beneficium ibi ſitum non cenſeretur eſſe in Eccleſia principali, num.259.

Beneficia quando ſunt annexa inuicē æque principaliter, cuiuſlibet qualitas, & natura eſt attendenda, & ſic ſi alterū illorū eſſet curatum, vel incōpatibile, impenderet aſſecutionē alterius ſimilis ſine diſpēſatione, alias per aſſecutionē alterius incompatibilis vacaret vtrumque annexum c.2.nu.41.pa.12. Quamuis ipſa beneficia alius incompatibilia inuicem vnita, non ſunt incompatibilia inter ſe ratione vnionis, n.42. vbi adducitur declaratio S. Congregationis.

Beneficia quæ dicuntur vicariæ, quæ tamē ſunt beneficia de per ſe, & vicaria erecta in Eccleſiis vnitis, abdicando ab illis curam, & transferendo in vicarias, comprehenduntur certe ſub reſeruationibus, c.2. §.2.nu.319.p.9. Et quī ſint videndi de vicariis parochialium vnitarum, n 320. fol.150.

Beneficia quæ permutantur, quando ſunt in diuerſis diœceſibus quid faciendum, remittitur ad gl. in c. 1. de rerum permut. li.6. verbo collationē, & ibi DD. c.4 nu.65. part.11. Et ſententia gloſſæ eſt communiter approbata, quam ſequuntur relati, n.66.

Beneficia quæ promoti obtinent tempore promotionis, ſunt Papæ reſeruata per Extrauagantem ad regimen, ſiue tunc, ſiue poſtea quomodocunque vacent; c.6.n.50.p.11. Et quamuis Extrauagans ſit temporalis, tamen omnes SS. Pontifices eam renouant in prima regula Cancellariæ n. 31. & ponitur deciſio Rotæ, n.32. & quod in ea dicitur beneficia promoti vacare in Curia, & vt ſic eſſe reſeruata intelligitur quando in promotione, Papa decernit ea vacare. n.33.

Beneficia regularia in titulum regularib. profeſſis prouideri conſueta Concilio Trid. decretum eſt, vt religioſis tantum illius ordinis, & non aliis conferantur, c.10.n.8.par.7.

Beneficia regularia non poſſunt conferri nouitiis, ſed debent dari expreſſe profeſſis, c.10.n.4.p.7.

Beneficia regularia ſecularibus viri Con. Trid. prohibetur, c.10.n.7.p.7.

Beneficia ſecularia poſſunt conferri nouitio, & valebit collato, ſeu electio de eo facta, c.10.nu.5.p.7. Qui conſentiendo & beneficium acceptando non videtur ipſi religioni renuntiare, ſicut è conuerſo, n.6.

Beneficia ſecularia, quod ſecularib. regularia regularibus conferantur, limitatur, niſi vrgeat neceſſitas, quia puta idonei non reperiantur, c.10.n.16.p.7.

Beneficia ſecularia quod ſecularib. regularia regularibus conferantur, limitatur ſecundo, vt non procedat in Eccleſiis parochialibus, ſeu curatis ſecularib. ad quas promoueri poteſt monachus, maxime ſi eſt aptus concionator, c.10.a n.17. p.7. Sed contraria ſententia tenetur, ſcilicet quod monachi ſint inhabiles ad beneficia ſecularia etiam curata, nec Epiſcopus poſſit in hoc diſpenſare: canonici tamen regulares poſſunt obtinere curata à num.20.

Beneficia ſecularia quod ſecularib. regularia regularib. cōferātur, limitatur tertio, niſi ſit mutata qualitas, & ſtatus beneficij, ad quod requiritur quadraginta annor. poſſeſſio cum bona fide, ſcilicet quando cōſtat de vera qualitate beneficij, & anteriori ſtatu: nam alias attendendus videtur vltimus ſtatus, maxime ſeculariratis, c.10.n.24. & ſeqq. vbi adducūtur reſolutiones Rotæ: nec ſufficit quadragenaria ſtante priuilegio, vel diſpoſitione Papæ cū decreto irritante ſeu prohibitione, ſed opus eſſet immemoriali, num.36.

Beneficia ſi ſint ſimplicia, & requirant reſidentiā, ita quod non poſſet deſeruiri in eis per alium: tunc per adeptionem ſecundo videtur renuntiari primo, c. 5.à n.74.p.11. Sed non placet, n.75.

Beneficia vacantia per aſſecutionem alterius authoritate Apoſtolica facta, ſunt reſeruata Papæ per extrauagantem ad regimen, quæ renouatur per omnes SS. Pontifices in regula 1. Cancellariæ, c.5.n.51. & 52 p. 11. quæ reſeruatio procedit in beneficiis vacaturis per aſſecutionem alterius, non ſolum ex diſpoſitione iuris, ſed etiam ex decreto Papæ, n.53. Et ſimilis erat reſeruatio, quam pro ſuo tempore fecerunt Clemen. VI. & Vrbanus VI. de omnibus beneficiis vacantibus per aſſecutionem alterius incompatibilis virtute expectatiuarum, n.54.

Beneficia vacantia propter hæreſim, diſpoſitioni Sedis Apoſtolicæ reſeruantur ex conſtitutione 26. Pij V. de qua c.10.§.1.n.71.p.11.

Beneficia vacanti renūtiatione facta, ex cauſa permutationis, quæ poteſt fieri, etiā exprimēdo Epiſcopo, quod renūtiant ex iſta cauſa, c.4.n.1. & 2.n.1.p.11. Referūtur agentes de hac materia permutationis beneficiorum, quamuis non debeant, niſi permutantibus cōferri, n.3. adeo vt non ſolum expectatiua, ſed nec optio permutationis effectum impediat, n.4.

Beneficialis cauſa, & beneficium litigioſum, an ſit quando quis ſe opponit prætendens ſibi, vti præſentando, vel alias beneficium eſſe debitum, c.3.n.76. cum ſeqq.p.4.

Beneficiatus, an ſit dominus fructuum, & an poſſit de eis libere diſponere, diſputatur, c.1.à nu.2. vſque ad 7.p.2.

Beneficiatus etiam ſimplex, de iure communi non poteſt teſtari de fructibus beneficij, ſeu de adquiſitis ex eis, c.1.à n.8.p.2.

Beneficiatus ex conſuetudine poteſt teſtari de adquiſitis, quæ conſuetudo eſt approbata in Hiſpania, quoad clericos Epiſcopis inferiores, per Rotam Romanam, c.1.n.11, & 12.p.2.

Beneficiati ſtante conſuetudine, an poſſint licite teſtari etiam ad vſus prophanos, eaque relinquere conſanguineis etiam diuitibus, diſputatur pro vtraque parte, c.1.à n.13. vſque ad n.21.p.2.

Beneficiatus an poſſit locare fructus, etiam ad longum tempus vel ſibi bene viſum, traditur, c.1.num.22. cum ſeq.par.2.

Beneficiati non recitantes, non tenentur ad reſtitutionem fructuum, ex iure naturali & diuino, ſed ex iure poſitiuo, c.1. num.7.p.3. & ita de iure antiquo non tenebantur fructus reſtituere, n.8. & 10.

Beneficiatus omittens aliquod ſeruitium, ſeu munus iniunctum, non tenetur ad reſtitutionem, ſed illud ſi poteſt ſupplere debet, c.1.n.16.p.3.

Beneficiatus non recitans intra ſex menſes primos, facit indiſtincte fructus ſuos, quidquid alij dicant, c. 1.n.17. vſque ad 23.p.3.

Beneficiatus omittens officium, primo ſemeſtri non tenetur ad reſtitutionem, non ſolum ſi ſtatim poſt collationem beneficij incipiat omittere, ſed etiam ſi poſt per aliquod tempus horas perſoluerit, & poſtea incipiat illas omittere, contra Summam coronam, c.1. num.24. & 25.p.3.

Beneficiatus qui bona fide, & abſque peccato mortali, omiſit recitare etiam poſt ſex menſes, non tenetur ad reſtitutionem, c.1.numer.26.p.3. & intellige vt num.27.

Beneficiati non recitantes, tenētur in integrum reſtituere omnes fructus, etiā ſi beneficium ſit curatum,

cap.1.numero 28.cum ſeqq.p.3.

Beneficiatus dicens officium per aliud Breuiarium à Romano,vel dicens de Sancto,cum eſſet de feria,an ſatisfaciat,ita vt non peccet ſaltim mortaliter.c.1.n. 145. cum ſeq.p. 3. Et quid ſi recitaret de vno Sancto, cum eſſet recitandum de alio,n.175.& quid ſi ſecutus fuit ſententiam peritorum,n.176.

Beneficiatus recitans ſine debita attentione,an teneatur ad reſtitutionem fructuum,c.1.nu.181.p.3.cum ſequenti. & quid ſi recitat cum attentione, ſed ſine intentione ſatisfaciendi,an teneatur iterum recitare, à n.189.

Beneficiatus qui non poteſt recitare per ſe,poteſt tamen cum ſocio,an teneatur ſic recitare,c.1.n.212. cum ſequentibus part. 3. Et an qui non poteſt totas horas, poteſt tamen partem, teneatur illam recitare nu.216. cum ſeqq.

Beneficiandus non debet eſſe bigamus. cap.6.nu.1. part.7.

Beneficiatus, an ſi hodie ſtante Concilio Tridentino contraheret ſine parocho,aut teſtibus,perderet ipſo facto beneficium,& partem affirmatiuam tenuit Rota in deciſione poſita,c.8.nu.13. p. 11. Sed contrarium verius videtur,n.14.nam matrimonium iſtud nullum eſt ex defectu formæ contractus, & ex actu nullo propter defectum formæ, ſeu ſolemnitatis non incurritur pœna,n.14.ita tenent citati,n.15.

Beneficiatus in ſacris conſtitutus, matrimonium contrahens de facto indiſtincte non perdit ipſo facto beneficium,ſed eſt priuandus per ſententiam,cap.8.n. 17.part. 11. Quamuis alij teneant ipſo facto priuatum eſſe,n.13.

Beneficiatus in vna diœceſi, ſi acceptat aliud beneficium requirens ſimiliter reſidentiam,in alia, & ibi commoratur,tunc tacite inducitur renunciatio primi,niſi aliud appareat,c.5.n.71.part.11. Sed contra tenetur,n.72.& ſequen.

Beneficiatus qui non habet ſcientiã cõpetentem beneficio,quamuis collatio valuerit, tenetur addiſcere, quamprimũ cõmode poſſit, alias tenetur illud dimittere,c.7.n.21.p.7.Et etiam fructus reſtituere, ſecũdum Aragon.nu. 22. quod tamen non videtur verum,n.23.

Beneficij priuationem ipſo iure nullum crimen, etiam depoſitione dignum inducit,niſi ſit iure cautum, ſed eſt priuandus per ſententiam, & ita in dubio præſumitur,c 10.n.5.p.11.

Beneficio an priuetur quis, ob violentiam beneficij apprehenſionem, ſeu occupationem, Corracius dicit quod ſic,ex c.eum qui.de præbend.in 6. c.10. §.3.n.2.p. 11. Quem textum explicant relati nu.209. & quando dicatur violentus poſſeſſor remiſſiue,num.210.Sed id intelligitur reſpectu iuris,quod in beneficio violenter occupato, vel ad illud taliter occupanti competebat, num. 211. Et non eſſet priuatus iure qui poſſeſſionem apprehenderet, niſi violentiam adhiberet illi, qui iam eſt in poſſeſſione, quamuis capiens propria authoritate poſſeſſionem beneficij ab alio occupatam debeat puniri,etiam ſi violentiam non adhibeat,nec lucraretur fructus, nec eſſet munutenendus,ſecund. Rebuff.n.212.

Beneficiorum permutatio,vide verbo permutatio.

Beneficiorum prouiſio debet fieri infra ſex menſes, vide verbo prouiſio beneficiorum.

Beneficiorum ſecularium ſimplicium ſunt incapaces religioſi,etiam canonici regulares,c.10.n.28.& 29. p.7.vbi ponitur reſolutio Rotæ.

Beneficium alteratur in melius per erectionem in alium ſtatum ſuperiorem, vt cum collegiata erigitur in Cathedralem, & Epiſcopalis in Metropolitanam, quod tamen ſolus Papa facere poteſt,capite 5.numer. 1.p.12.

Beneficium amittitur,etiam per matrimoniumcũ conſanguinea,aut alias de facto contractum à beneficiato minorum redituum,ſecundum communẽ contra Cardinalem,Bart.Imol.& alios dicentes priuandum eſſe per ſententiam,quibus accedunt Decius, & alij,quando ſcienter cõtrahit in gradu prohibitio,dicentes communem habere quando ignoranter cõtraxit:quam Decij ſententiam reprehendunt Greg.Lopez,Couar.& alij,non enim ex eo,quod ſcienter contraxit, videtur in eo deficere cõſenſus contrahẽdi,& quia magis peccans,nõ debet eſſe melioris conditionis c.8.à n.4.p.11. Sed author è diuerſo exiſtimat,quod talis beneficiatus cõtrahens matrimonium in gradu prohibito ignoranter,& cum debita ſolemnitate,non amittit beneficium ipſo iure, nec per ſententiam debet priuari, quamuis ſcienter contrahens illud amittat ipſo iure,n.8.Et ratio differentiæ ponitur,n.9.

Beneficium,an quod vacat de iure licet nõ de facto,quia aliquis eſt in poſſeſſione,conferri poſſit,c.1.n. 41.part.10. Et poſſe conferri docent relati,n.42.quod procedit quando poſſeſſio eſt euidenter iniuſta, aut eius color caſſatus à iure,vel ab homine, nam tunc collatio eſt nulla, etiam facta ab ordinario ex defectis poteſtatis,n.44.& ſequentib. Sed contrarium tenetur,quia in ordinario non datur ſurreptio, quæ ſolum conſideratur in propoſito,à n.46. Licet in prouiſione Papæ,vel legati,in quibus cadit ſurreptio,faciẽda eſt mentio de colorata alterius poſſeſſione,alias eſt ſurreptitia,& nulla,n.48.

Beneficium,an ſi eſt patronatum,requiritur in reſignatione ad eius validitatem patroni conſenſus,c.3.à n.12.par.11. Reſoluitur negatiue contra Abbatem,& alios,quorum ſententia procedet, in reſignatione facta coram Papa in fauorem alicuius ſine cõſenſu patroni laici,& abſque derogatione iuris patronatus, quo patrono reclamante intra tempus ad præſentandum eſt irrita,n.16.

Beneficium clerico dare quis non poſſet cum conditione, quod illud ei dimittatur, ſeu reſignet libere, cum dederit ei aliud pinguius:imo eſſet ſimonia,c.2. n.26.par.8.

Beneficium conferri poteſt ſimul atque beneficiatus mortuus eſt,vel alias vacat,ab ordinario,etiam ignorante mortem, ſeu vacationem, & ſub conditione ſi vacat,c.1.n.37. p.10. Cum per obitum vacat beneficium conferri poteſt, etiam nondum ſepulto corpore defuncti quidquid ſit in electione prælati, quæ alias videtur caſſanda.à n.37.

Beneficium cum detur propter officium, oportet quod promouendus non ſit irregularis,c.11.n.1.p.7.

Beneficium cum vacat, non ſolum conferri,ſed etiam promitti poteſt,& promiſſum debetur,licet affectum non ſit,ſed valeat collatio alteri facta,c.1.nu.31. p.10. Et patronatus qui promiſit alicui cum præſentare ad beneficium vacans,licet poſſit variare, tenetur etiam illum præſentare,ſecundum Rochum,n.32. contra quem tenet Lambertin.cuius tamen rationes non videntur bonæ,n.33. & 34.refertur ſententia Gabrielis Vazquez: authori vero ſatis probabile videtur promiſſionem etiam de beneficio vacante, licet iure non ſit prohibita, nunquam tamen obligare,nu. 35.& 36.

Beneficium cum vacet renũtiatione facta ex cauſa permu-

permutationis, non poterit ad illud redire renuntians sine noua collatione, etiamsi permutatio nõ sequatur, seu non teneat, nec habet effectum, c.4.n.5.p.11. Quamuis contra teneant alij relati, n.6. nempe quod si permutatio non habuit effectum, permutantes possint redire ad sua beneficia absque noua collatione: quorum opinio tantum procedit in permutatione facta in manibus Papæ, nisi quando culpa eorum non habet effectum, n.7. & sequenti, vbi ponitur decis. Rotæ. Et ratio est, quia in permutatione facta coram Papa si non habet effectum, ius non abdicatur à resignante, sicuti in resignatione in fauorem, & conditionali, n.9. Non tamen potest quis redire ad beneficium à se dimissum, ex eo quod permutans decesserit ante factam ei collationem, quamuis superstes cui fuit collatum beneficium compermutantis possit vtrumque retinere illo decedente ante ipsius resignationem, n.10.

Beneficium de mensa Prælati dignitatis, seu capituli, non vacat per mortem clericorum illi seruientium, quibus illius fructus quandoque conceduntur, & huiusmodi beneficiis etiam curatis potest seruiri per vicarium temporalem, & ad nutum amobilem, c.2.n.3.part.11.

Beneficium existens in diœcesi suffraganei quando impetratur, vt deuolutum ad Sedem Apostolicam, iuxta Concilium Lateranense, quomodo sit probanda deuolutio gradatim, vtrum præsumatur scientia Archiepiscopi de vacatione beneficij in diœcesi suffraganei, & ei currat tempus. c.5.à n.21.p.10. Et ei currere tenent Rotæ, & alij, quia debet celebrare Concilium prouinciale, & in eo statuere personas, quæ solicite inuestigent, quæ correctione sint digna, & referant in Concilio sequẽti: & quia habet visitare prouinciam. Sed resoluitur id de personis statuendis nihil referre ad propositum, vltra quod non videtur vniuersaliter esse in vsu, & similiter non esse in vsu Archiepiscopos visitare prouinciam, nec ex Concilio posse, nisi causa cognita & probata in Concilio prouinciali, & sic non præsumi scientiam dictæ vacationis, nec currere tempus, nisi probata alias scientia.

Beneficium extinguitur suppressione, & desinit esse, vt cum suprimitur dignitas, vel præbenda, seu numerus illarum diminuitur. c.1.n.1.p.12.

Beneficium nondum vacans non potest conferri, vel promitti, c.1.nu.1.p.10. Nec iuramento confirmari, n.2. præterquam à Papa qui ex plenitudine potestatis ius tribuit ad vacatura, n.3.

Beneficium non perdit clericus per matrimonium, nec ipso iure, nec per sententiam si matrimonium esset nullum ex defectu consensus clerici, c.8.nu.10. part.11. Et idem quando matrimonium est nullum ex defectu consensus mulieris procedentis ab eius furore, seu amentia, n.11. At si esset nullum ex defectu consensus legitimi mulieris, vt quia fuit vi, vel metu compulsa, clerico libere consentiente ipso iure perdet beneficium, quando ipse libere, & scienter contraheret cum muliere coacta, n.12.

Beneficium non potest capi per obitum ex clauſ. Siue alio quouis modo, posita in resignatione, cum ante factam resignationem per procuratorem principalis est mortuus, & sic resignatio non potest verificari, nec de facto, c.1.n.65.part.11. Quidquid sit de alio capite ex regula de verisimili, quæ non videtur intrare, cum non principaliter impetratur pro obitum, n.66. & seq. vbi ponitur decisio Rotæ.

Beneficium non potest conferri clerico incidenti in ætatem, c.12.n.21.p.7.

Beneficiũ non sufficiens habẽti, si detur aliud sufficiens de per se, vacat primum ipso iure, c.5.§.3. à nu. 302.p.11. nec tollit Concilium, qui habenti beneficium simplex non sufficiens liceat conferri aliud non curatum, & c.n.304.

Beneficium non vacat per sponsalia de futuro, c.8. n.19. p.11. & sic reprobatur decisio Rotæ antiquæ dicens, quod clericus cõtrahens matrimonium cum impubere vndecim annorum per verba de præsenti, etiam non secuta copula, perdit beneficium: nam hic contractus cum impubere iuris interpretatione solum est sponsalia de futuro, & contra illam tenet communis, nu.20. Nec placet concordia, quod communis procedat, quando clericus sciebat eam esse impuberem, & opinio Rotæ quando ignorabat, nu.21. & 22. & 265.

Beneficium perdit clericus ipso facto, matrimonio contracto, etiam non secuta copula, c.8.n.1.p.11. Et si etiam accessus, regressus & alia iura ad beneficium competentia licet non extinguatur dispensatio, & habilitas ad beneficia, n.2.

Beneficium per vnionem, etiam extinguitur, seu saltem alteratur aliquo modo, c.2.num.1.p.12. vbi ponitur summa totius materiæ vnionum, de qua qui sunt videndi, n.2.

Beneficium potest permutari, etiamsi nondum sit adepta possessio ipsius, nam habens ius in re, non tamen possessionem, potest cum alio permutare, c.4.nu. 15.par.11.

Beneficium primum, ita demum vacat per assecutionem secundi beneficij incompatibilis, si assecuti, & possessio secundi sit pacifica, non solum de facto, sed etiam de iure, id est, non litigiosa, sed absque controuersia iuris, & facti iudiciali, & extraiudiciali, contra Innoc. & alios, c.5.§.1. num.105.p.11. Et sequenti, vbi ponitur decisio Rotæ. Nec aliàs intrat decretum de dimittendo, quod non currit, nisi à die captæ possessionis pacificæ, & notæ: sufficit tamen, quod possessio secundi sit pacifica quoad obtinentem, & c. numero 106.

Beneficium primum, vt vacet per assecutionem secundi incompatibilis, non requiritur, quod vtriusque habeatur pacifica possessio, nam quamuis primũ sit litigiosum, multo magis vacabit per assecutionem secundi pacifice possessi, & sic intelligitur declaratio Sanctæ Congregationis allata. Nec per possessionem pacificam, id est, acceptam post obtentionem secundi litigiosi, istud vacat, c.5.§.1.numer.107. & 108.par.11. In terminis vero cap. ordinariis. §. in conferendis, vt collatio tertij facta habenti duo similia incompatibilia non valeat, nihil refert, quod tertium sit litigiosum, quamuis valeret, si fieret collatio tertij retinenti duo incompatibilia, quia secundum erat litigiosum: quæ tamen vacarent per assecutionem tertij pacificam, num.109.

Beneficium principale debet exprimi in impetratione, nec est opus exprimere vnitum accessorie, cap.2. numero 20.par.12. & per collationem principalis habetur vtrumque, nec est necessaria alterius collatio, numero 21. & capta possessione Ecclesiæ, seu beneficij principalis, etiam alterius illi vnitæ intelligitur capta, num.22.

Beneficium quando debet cõferri certæ personæ, seu certo generi personarum, intelligitur data habilitate talis personæ, & si illa idonea sit, nõ alias: & qualibet dispositio, quantumuis generalis, recipit interpretationem de habilitate, c.15.num.12.p.7. & sic inhabilis non potest optare, ex Rotæ, num.13. & num.14. ponitur alia resolutio Rotæ ad id. Sed id de optione intelligẽdũ est, quãdo mutatur titu. beneficij, secus vbi non

mutatur, sed optio sit tantum quoad prebendam temporalem, n.15.

Beneficium resignare an possit ingressus religionem in anno probationis, & ante Concilium, clarum est quod poterat, c.9.n.9.p.11. Difficultas est stante Concilio sess.23.c.16. de regularib. an illud decretum procedat etiam in renuntiatione beneficij, & procedere tenet Matolus, n.10. & Flam. Paris. relatus, nu.11. sed contrarium tenetur, nu.12. Nec Flam. loquitur consequenter, n.13. nec creditur S. Congregat. censuisse, quod decretum habet locum in renuntiatione beneficij, numero 14.

Beneficium resignatum potest ab ordinario libere conferri, & à clerico impetrari, c.3.§.3.nu.264.p.11. intelligendo de beneficiis simpliciter resignatis, quæ quibuslibet alias idoneis possunt libere conferri, & impetrari. nam resignata in fauorem non nisi his, in quorum fauorem resignantur, possunt conferri, nu. 265. & cum coram ordinariis non renuntientur beneficia nisi simpliciter, possunt per eos conferri libere quibuslibet excipiendo casus exceptos per constitutionem 58. Pij V. videlic. quod beneficia coram ordinariis resignata, non possunt conferri consanguineis, affinibus, aut familiaribus ipsorum collatorum, vel resignantium, num.266. quod etiam procedit in parochialibus prouidendis per concursum, n. 267. non tamen in beneficiis iuris patronatus, n.268.

Beneficium si vnum tantum esset in persona patris & filij cum alternatiua residentia, pater tenetur in totum cedere filio totum ius quod haberet, reseruata sibi pensione, c.3.n.79.p.7. & idem est quando pater esset coadiutor filij. n.80.

Beneficium sufficiens habenti, an nequeat conferri aliud, nisi prius illo dimisso, & alias collatio sit nulla ex decreto Concilij Triden. sess.24.c.14. vt videtur ex eius verbis, & facit cap. is cui de prebendis in 6. ca.5. paragraph.3.nu.281. & sequentib. part.11. Sed contrarium resoluitur, nam verba dicti decreti intelliguntur ad effectum retentionis tantum, ex San. Congregat. & Rota n.283.

Beneficium sufficiens habenti, an si conferatur aliud non sufficiens, per assecutionem istius vacet ipso iure primum, c.5. parag.3.nu.300.p.11. resoluitur affirmatiue, n.30.

Beneficium sufficiens quod dicatur, remissiue, ca.5. parag.3. numer.320.p.11. & ad istum effectum computanda sunt distributiones quotidiana certa in beneficiis requirentibus residentiam, & de grossa canonicatuum certum videtur, licet residendo lucrifiat, & ideo etiam non computetur in fructibus ad effectum regulæ de valore, n.321. & seq.

Beneficium vacat, & amittitur priuatione, seu depositione, quæ propter graue delictum imponitur c.10. nu.1. part.11. nec est locus pœnæ priuationis beneficiorum, nisi in casibus à iure expressis, num. 2. Sed quia non omnia crimina comprehenduntur certa definitione, debebit iudex in his, quæ similia sunt expressis, in quibus imponitur depositionis pœna, eandem regulam sequi, numero tertio. non tamen debet iudex attendere multum ad canones antiquos, quia illi de facili imponebant pœnam depositionis, nec nisi pro graui crimine depositioni, seu priuationi locus est, numero 4.

Beneficium vacat per ingressum religionis, secuta professione expressa, vel tacita, non ante c.9.n.1.pa.11. & de professione tacita intelliguntur verba c. beneficium de regularibus in 6. ibi, Aut constet, &c. & ibi, Seu Scienter, &c. n.2. & seq.

Beneficium vacat per mortem beneficiati, nam mors omnia soluit, c.2.nu.1.p.11. fallit vbi beneficium suppressum esset ab habente potestatem, vel vnitum, nu.2.

Beneficium vacat renuntiatione etiamsi ex causa permutationis facta sit renuntiatio, quæ est vera resignatio, licet ad effectum reseruationis, suppressionis, & vnionis habentur pro non vacantibus, præsertim quando sunt de primo vacaturo, c.3.à n.3.p.11.

Beneficiũ vacat renũtiatione, per quã amittitur oẽne ius in beneficio cõpetẽs, proprietas, titulus, & possessio, c.3.n.1.p.11. de qua materia resignationis beneficiorũ videndus est copiosus tractatus Flam. Paris. n.2.

Beneficium viuentis vniuersitati conferri potest secundum Corras. c.1.nu.24. part.10. Sed secundum Rebuffum non potest conferri in titulum, secus in proprietate, id est per vnionem, absque præindicio possidentis, n.25. & 26. nec potest ei conferri beneficium in titulum, etiamsi non sit viuentis, sed solum in proprietate per vnionem. Et sic est intelligendus Corras. n.27. Et collatio, seu resignatio facta in fauorem capituli, vel collegij vnioni aquipollet, n.28. & vnio de beneficio vinentis potest fieri non solum collegio, vel capitulo, sed etiam dignitati, aut beneficio alicuius personæ particulari, n.29. Et c.1.2. & 3. de concessione prebendæ loquuntur de collatione tituli, n.30.

Beneficium vnum permutari potest pro duobus, si nihil aliud obstat, c.4.n.14.p.11.

Bigami incapaces sunt beneficiorum, cum ad ordines promoueri nequeant, c.6.n.2.p.7.

Bigamia est triplex, vera, interpretatiua, & similitudinaria, & quæ sit illa, c.6 n.15.p.7.

Bigamia interpretatiua contrahitur, quando quis vxorem adulteram cognouit etiam ignoranter, vt est communis, c.6.n.16.part.7. quamuis contra eam male teneant aliqui: quia ista bigamia non est voluntaria, quod parum refert, cum ista irregularitas præcipue sit inducta ob defectum Sacramenti, & diuersa ratio in irregularitate ex oscisione hominis iusta, à n.17. Reliqua de bigamia irregularitate per quos sunt videnda, n.19.

Bona fide licet regulariter præsumatur etiam sine titulo, nisi alius possessor antiquior appareat, tamen vbi ius resistit, non præsumitur bona sed mala fides, c.5.n.84. & 85.p.5. nisi possessio sit iusto titulo, aut probabilibus rationibus adquisita, vel longi temporis, n.87. vel simus in iure dubio, vt n.88.

Breuia regulariter quæ dicantur, traditur, c.3.nu.2. p.6.

Breuia regulariter, & de stylo dantur solum super beneficiis reseruatis seu affectis, c.3.à n.9.p.6. & resolutio Rotæ, n.11.

Breue est surreptitium, si beneficium erat litigiosum, & non sit in eo facta mentio de lite, neque operatur effectum, & possessio capta esset vitiosa & attentata, c.3.n.14. & 15.p.6.

Breuia de capienda possessione, etiam nomine camera & possessio capta eius nomine sunt ad vilitatem prouisi, c.3.n.17. parte 6. Vnde si gratia principalis est nulla, consequenter & breue erit nullum, nu.18. & 19.

Breuium ad executionem solum requiritur verificatio eius quod est positum in forma illius, sub clausula constito, c.3.à numer.25.p.6. & decisio Rotæ, n.27. quamuis contrarium etiam tenuerit in alia, n.28. quæ non placet. Quando vero in clausula constito, &c. fit mentio de pertinentia collationis, est verificanda, nu. 34. & reprobatur doctrina Gonzalez, n.35.

Breuia de capienda poſſeſſione, hodie non dantur niſi cum clauſula conſtito, &c. & ſic executor debet aſſumere partes iudicis, c.3.nu.58.part.6. & reſolutio Rotæ, n.59.

Breue licet habet clauſulam, conſtito, &c. ſi tamen in ea non continetur reſeruatio, tenebitur poſtea impetrans illam verificare ad excludendum ſpolium, & reuocationem ſententiæ excuſandam, c.3. n.60.p.6. & ita procedit deciſio Rotæ relata, n.61.

Bullæ tunc dicuntur expeditæ quando ſunt plumbatæ, c.2.n.56.p.4.

Bulla Cœnæ Domini explicatur, c.10.§.1.à n. 115.vſque ad n.136.p.11.

C

CAndelabri aurei dictum improbatur, & aliorum dicentium, quod ſi delictum deductum ſit ad forum contentioſum, non tamen probatum, vnde reus abſoluitur, aut in Eccleſiis etiam depranatis poteſt Epiſcopus diſpenſare, c.11.à nu.48. p.7. & illorum ſententia admitti poteſt in ſecundo caſu, cap.6.ſeſſ.24.de reformatione Conc.Tr.de abſolutione, n.51.

Canere in choro an teneantur Canonici, & obtinentes dignitates, vel portiones, ſub pœna peccati mortalis, & obligatione reſtituendi, an vero ſatisfaciant, cum ſola aſſiſtentia, & horas priuatim recitando, c.2.n.512.p.3.

Canere tenentur Canonici ex ſua inſtitutione, & iure communi in choro, ſub peccato mortali ſi in hoc eſſent notabiliter negligentes, c.2.n.513.p.3.ad lucrandos tamen fructus, & diſtributiones ſola aſſiſtentia ſufficit, etiam ſi non cantent, nec ſint attentati. ſed cum aliis loquantur, contra aliquos, numer.514.cum ſeqq.

Canonici noui an teneantur recitare primo anno, in quo non lucrantur fructus ex ſtatuto, vel conſuetudine Eccleſiæ, c.1.n.60.p.3.vſque ad n.77.

Canonicus ingrediens religionem, non lucrabitur anno nouitiatus, fructus prebendæ, quamuis ſit iuſte excuſatus à reſidentia, c.2.n.341.p.3. & quid in Canonico electo ad Epiſcopatum Italiæ qui debet Romæ examinari, n.342.

Canonici exiſtentes in ſeruitio Epiſcopi non poſſunt percipere diſtributiones cotidianas: quod fallit ſtante conſuetudine in contrarium, c.2.nu.348.p.3. Secundo fallit, vt n.349. & ſeq. vbi ponuntur declarationes. Itemque differentia traditur quo ad lucrandos fructus, n.352.vſque ad n.355.

Canonicus Vicarius Epiſcopi, non poteſt percipere diſtributiones in abſentia, quamuis percipiat fructus, niſi ſit conſuetudo in contrarium, c.2.nu.357.p.3. Secus in Vicario Capit. Sede vacante, n.358.

Canonici, & alij Beneficiati, priuate celebrantes Miſſam in eadem Eccleſia, tempore officiorum, an habeantur pro præſentibus, c.2.nu.396. cum ſeq.p.3. reſoluitur quod non, licet contrarium de conſuetudine ſeruetur, quod poteſt tolerari, n.400. & 401.

Canonicus ſuæ obligationi ſatisfaciens quoad reſidentiam & ſeruitium chori an poſſit ordinarie abeſſe à Capi. c.2.nu.524.p.3. fundatur pars affirmatiua, à n.525. reſoluitur non licere, & reſpondetur contrariis, à n.529. limita, vt n.537.vſque ad n.547.

Canonici, qui nondum fecerunt fidei profeſſionẽ, an poßint haberi pro præſentibus de licẽtia, Capituli c.3.n.50.p.3. & reſoluitur quod non, n.51. & amplia, vt n.52.

Canonici regulares Eccleſiæ B. Mariæ loci del Burgohond, Abul. diœceſ. ordinis S. Auguſtini non poſſunt habere beneficia ſecularia. c.4.n.23.p.1.

Canonicus qui nõ eſt in ſacris poteſt optare ſi ſi aliud, vel conſuetudo nõ ſit in contrarium, c.4.n.31.p.3.

Canonicus ex decreto Concilij non poteſt eligi ſupra numerum, ad futuram prebendam, c.1.n.5.p.6. Sed in Eccleſiis vbi ſunt Canonici Titulares, id non eſt ſublatum, nu.6. & ibi traditur declaratio S. Congreg. & n.7.

Canonicus pœnitentiarius Eccleſiæ Cathedralis debet eſſe magiſter, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure canonico, ſeu alias qui aptior pro loci qualitate reperiatur c.7.n.49.

Canonicatus & prebendæ Doctorales, & Magiſtrales ad quorum diſpoſitionem, & prouiſionem ſpectent, traditur, capite 4.à num.168.p.5. & explicatur Bulla Sixti IV. & Motus proprius Leonis X. nu.169.

Canonicatus & Dignitates non habentes fructus in abſentia, poſſunt ſimul, ſeu cum alio poni in 24. licet alias ſolus ſoleat poni & numerari in 24. cap.2.n.168.part.6.

Capellania erecta in titulum beneficij, poteſt ex ordinatione fundatoris dari puero, ante primam tonſuram titulo ſeculari, c.2.n.30.p.1. ſi fundator expreſſe ita diſponat, n.31.

Capellaniæ ad nutum amouibiles non ſunt beneficia vbi non inſtituuntur authoritate Epiſcopi, c.2.n.81.p.1. ſecus ſi eius authoritate, vt n.82.

Capellaniæ perpetuæ, inſtitutæ authoritate Eccleſiaſtica, ſunt beneficia ſine dubio, & obligant ad horas, c.2.n.95.p.1. & reſolutio Rotæ n.96. & tunc non tenet prohibitio teſtatoris, quod Ordinarius non ſe intromittat in earum prouiſione, ſed ad ſolos laicos ſpectet, n.97.

Capellaniæ etiam perpetuæ fundatæ ſine authoritate Ordinarij, non ſunt beneficia, nec obligãt ad horas, c.2.n.102. cum ſeq. par.1. & in eis valet ordinatio fundatoris, quod Ordinarius non ſe intromittat in eorum prouiſione, n.105. deciſio Rotæ, n.106. & 107.

Capellania in cuius primæua fundatione, non interuenit Ordinarij authoritas, poteſt poſtea per Ordinarium erigi in beneficium, ſi non reluctatur fundatoris voluntas, c.2.n.108.p.1. Quod intellige in Capellaniis fundatis in vltima voluntate, num.109. aut inter viuos quorum effectus differtur poſt mortem, nu.110. Secus in inſtitutis inter viuos, & ſtatim effectuatis, num.111.

Capellania in dubio cenſetur beneficium ſi appareat de vnica collatione, vel inſtitutione Ordinarij, c.2.n.113.par.1. & vltimus ſtatus beneficij attenditur, num.114.

Capellaniæ & beneficia ſimplicia, quæ nullos fructus habent in abſentia, an requirant perſonalem reſidentiam, non obſtante conſuetudine contraria, c.2.n.187. & ſeq.3. reſoluitur quod ſic, ex Congr. Concilij, & an Concilium tollat conſuetudinem immemorialem, num.189.

Capellania an ſit Sacerdotalis ex eo ſolum quod habeat onus celebrandi annexum, c.1.§.1.nu.75. & 76.p.7. ſunt variæ ſententiæ: prima ſententia Barbatiæ, & aliorum ponitur n.77. ſecunda ſententia quam tenuit Rota cum deciſionibus adductis, nu.79. & 80. & 81. Tertia ſententia conciliatrix, num.83. & ſeq. Quarta ſententia vera, & tenenda, & reſolutio Rotæ, ac declarationes Sanctæ Congregationis, à numero 58. cum ſeqq.

Capellania vbi eſt Sacerdotalis actu, vel habitu ex fundatione, an poſſit Epiſcopus cum conſenſu patroni

heredis,seu successoris,fundatoris,saltem pro vna vice dispensare, vt prouideatur non habenti dictum qualitatem,c.1.n.102. part.7. & quaritur de patrono herede seu successore: nam de patrono fundatore clarum videtur posse tollere, & alterare conditiones,seu qualitates cum consensu Episcopi, saltem ex iusta causa,quando essent vtiles Ecclesiæ,n.101.& sequenti. De hoc sunt plures sententiæ. Prima est affirmatiua, & ponitur,n.105.& 106.Secunda est negatiua,quæ de plano procedit stante Concilio Tridentino sess.25 c.5. n.108 .cum sequentibus, & tenet Sancta Congregatio in declarationibus adductis,nu.112.& Rota decis.adducta,nu.113.& 114.& 115.

Capellania si aliqua esset fundata cum obligatione residentiæ personalis,cuius fructus essent adeo minuti, vt non essent sufficientes tali oneri, posset ordinarius tollere eam obligationem, ita quod per substitutum possit illi deseruire,c.1.n.126.part.7.Obiicitur Concilij Tridentini sessione 25.de reformat.c. 4. Ex quo videtur Episcopum id non posse facere, nisi in Synodo diœcesana,nu.127. sunt tamen plures sententiæ, circa dictum Decretum.Sententia Nauarri ponitur,n.128. Sententia Enriquez, P. Ledesmæ,Emanuelis Rodriguez,n.129.& dictum primum, & secundum authoris ponitur cum declarationibus Sanctæ Congregationis n.131.

Capellaniæ in fundatione,si cauetur quod præferatur Sacerdos proximior de parentela, si inueniatur alias clericus si tempore præsentationis fuerit aliquis Sacerdos,ille, debet præsentari, licet remotior, & erit præferendus, etiam si postea ante institutionem alter proximior esset Sacerdos,capit.1. nu.73.& 74.p.7.vbi ponitur Rotæ decisio.

Capellaniain fundatione,vbi caueretur, quod per se ipsum deberet celebrare,seu quod deberet personaliter deseruire, aut quod resideat,tunc capellania erit Sacerdotalis aptitudine,non tamẽ actu,c.1.nu.98. par.7. & n.99.ponitur declaratio S. Congregationis, & ita procederet resolutio Rotæ in causa Lucana & etiam videtur accipienda decisio Abulensis capellaniæ de Cebreros.num.100.& seq.vbi ponitur decisio.

Capiens possessionem virtute breuis electo possessore tenebatur,& poterat postea plene verificare reseruationem, quæ in breue fundabatur, ad excludendum spolium restituibile,de quo ejectus agebat,c.3 à nu.53. p.6.vbi traduntur Rotæ decisiones.

Capiens possessionem,etiamsi non se ingerat administrationi, nec fructus percipiat,ac etiam si violentiam non adhibeat,videtur,quod sit priuatus iure ad rem,quia eam capiens ante collationem, & ius in re, est intrusus,cum eam capiat sine titulo,c.10.§.3.num. 223. par. 11. & intrusus non solum cadit à iure suo, si quod habet ad beneficium, sed etiam fit inhabilis ad illud,nu. 224.Intrususque tenetur in gratia illius facere mẽtionem de sua intrusione, alias gratia est surreptitia & nulla,num.225.& sequenti, vbi adducitur resolutio Rotæ, & etiam de fructibus, si quos percepit,tenetur mentionem facere:nam fructus indebitè percipiens inhabilis fit, & rehabilitatione indiget, numero 227. quod tamen non habet locum in distributionibus, quando alias habet fructus prebenda, alioquin idem esset in eis saltim in grossa,numero 228. & gratia non facta mentione de fructibus male perceptis non suffragatur, num.229. iuxta quod erit accipiendum,quod tradit Nauarr.& Henriquez citati,num.230.

Capitulũ tradẽdo possessionem prouiso videtur approbare prouisionem Episcopi, c.4.n.47.p.5. Quamuis secus si eam tradiderit dicens velle obedire mandatu,n.48.

Capitulum solum posse conferre stante absentia Episcopo, qui erat in Curia, & cuius reditus de facili non sperabantur,non placet authori,c. 4. n. 49.p.5.& ibi rex.in c.vnic.ne Sede vacante in 6.declaratur,n. 50.& 51.

Capitulum non poterit Pœnitentiariam prouidere, occurrente vacatione sede Episcopali vacante, etiamsi collatio Prebendarum sit communis Episcopi & Capituli, vel etiam solius Capituli, sed spectabit ad Papã,c.4.n.145.cum sequent. part. 5. neque ei prebendam assignare,vt nu.148.cum sequen. & ibi ratio traditur.

Capitulum si sede vacante infra annum daret dimissorias alicui arctato ratione beneficij de facto possessi,non haberent locum pœnæ concilij,cap.5. nu. 149. part.2.

Capitulum an possit dare licentiam absentiæ Canonicis,& Prebendatis,& eos habere pro præsentibus, vltra tempus à Concilio permissum saltem ad breue tempus ex iusta causa,c.2.à n. 402.p.3.& quid stante consuetudine quæ dat iurisdictionem,n.414. & resolutur non posse,n.417.Adeo quod nec fructus percepti, in tali absentia eius fiant,etiam si possint in absentia lucrari per tempus à Concilio permissum,n. 425. cum seqq.

Capitulum an possit dare licentiam absentiæ ex causis alias à iure expressis,alteratis tamen,seu modificatis per statuta,seu consuetudines Ecclesiæ,c. 2. nu. 433.cum seq.p.3.

Capituli maior pars non sufficit in materia delicti, & prohibitorum,quod tendunt ad damnum Capituli, & contradictio vnius facit ne videatur gestum à Capitulo,c.2.n.455.p.3.

Capitula absolute non possunt fieri tempore quo officia,& præsertim Missa maior celebrantur,& consequenter non tenetur quis,nec licite potest tunc interesse Capitu.c.2.n.548.p.3.& ratio traditur,nu.549.cum seqq.& ita fuisse declaratum per Clem. VIII. traditur,n.557.& Congreg.Concilij n.559.

Capitula tenere ante horas, interim dum aduenit hora recitandi eas,non est vtile,sed damnosum,secundum Nauarr.c.2.n.560.par.3.& quo tempore sint celebranda,n.361.

Capitulum quamuis possit conuocari, ex sententia Congregationis suo arbitrio, id intelligendum est dummodo tempore commodo conuocetur,& non officiorum,c.2.num.563.p.3. & ibi an acta gesta in Capit. tempore officiorum sint nulla,nec ne,n.564.& resolutur negatiue,quod intellige,vt n.565.

Capitulo interesse qui non tenetur, vbi non conuocatur legitime, & ibi quando dicatur non ritè Congregatum,c.2.n.571.cum seqq.p.3 & quid si congregatur,omnibus non vocatis,nu.574.& 575. vbi refertur statutum Ecclesiæ Abul. & idem si conuocetur tempore insolito,n.577.

Capitulum potest committere collationem, vel nominationem beneficij Canonico, qui non sit in sacris, c.4.n.31.p.3.

Capitulum sede vacante,an possit beneficia conferre,& an in eorum collatione succedat.cap.7.n.1. parte 5.

Capitulũ sede vacãte fungitur vice Episcopi & succedit in omnibus quæ sũt iurisdictionis ordinariæ,exceptis casibus à iure expressis,c.7.n.4. par.5.quamuis alij

alij aliter dicant, vt n.2. & 3. & de officio cap. & potestate sede vacante remissius, n.5.

Capitul. sede vacante tenetur creare Vicarium infra octo dies, qui saltem sit Doctor in iure Canonico, vel Licentiatus, vel alius idoneus ad iurisdictionalia exercenda, alias ad Metropolitanum creatio deuoluitur c.5.n.6.par.5.

Capitulum etiam quod intra octo dies Vicarium non deputauerit, poterit re integra, antequam Metropolitanus nominet, moram purgare, c.7.n.7 p.1.

Capitulum sede vacante non potest se in aliquo intromittere, circa administrationem iurisdictionis, seu sibi aliquid reseruare, sed debet totum libere Vicario relinquere, licet antea posset dare ei potestatem limitatam, c.7.n.25.part.5. nec potest vnam causam alteri delegare, n.26.

Capitulum in quod transit indistincte ius visitandi, non potest eligere visitatorem ad visitandam Diœcesim absque Vicario, & qualiter intelligatur, c.7.n.27.part.5.

Capitulum sede vacante, an possit plures Vicarios constituere, traditur, cap.7.nu.35.part.5. & resoluitur posse.

Capitulum sede vacante fungi vice Episcopi, & succedere in his quæ sunt iurisdictionis procedit, vbi ea iure communi competunt, cap.7.n.38. part.5. Secus in his quæ competunt iure speciali, nu.39. & declara, num.40.

Capitulum sede vacante non succedit in iurisdictione delegata Episcopo, c.7.num.42.p.5. etiam si post præsentationem mandati fuisset mortuus Episcopus, n.43. & etiam si delegatio fiat à Canon. n. 44. contra Pauinum. & alios. n.46.

Capitulum sede vacante non potest visitare Monasteria Monalium exempta, quæ visitat Episcopus authoritate Apostolica, ca.7.n.45 p.5. & amplia, vt nu. 47. cum seqq.

Capitulum sede vacante non potest beneficia conferre, nec succedit in collatione beneficiorum, c.7.n.51. p.5. nec in præsentatione, seu electione spectante ad Episcopum, n.52. etiam ob deuolutionem, n.53 & intelige, vt n.54.

Capitulum sede vacante, collationes necessarias beneficiorum facere potest, c.7 à n.55.p.5. contra Corrasium, cui respondetur à n.50. & n. 71. & 72. ita seruatur in beneficiis patrimonialibus, n.67. de quibus remissiue, n.68.

Capitulum sede vacante, an possit conferre parochiales secluſa reseruatione, ex quo debent conferri magis idoneo reperto ex approbatis in concursu, c.7.n. 79. & 80. p.5. & resolutio Rotæ, n.81. & 82.

Capitulo sede vacante non licet infra annum ordinandi licentiam concedere, nisi beneficij recepti, siue recipiendi occasione arctato, c.7.n.91.p.5. & ibi Bulla Sixti V. contra male promotos à Capitulo traditur, & limitatur, n.92.

Capitulum sede vacante potest infra annum dare dimissorias ad primam tonsuram, ex declaratione 6. & 7. tradita ad Concil. Tridentin. c.10 sess 7. cap.7.n. 94. part. sed contrarium verius videtur, num. 95 & 96.

Capitulum sede vacante potest dare licentiam volenti ædificare Ecclesiam, vt fiat Patronatus, c.9.n.79. part.5.

Capitulum sede vacante succedit in potestate vniendi cap.2. paragr.1. numero 67. part.12. non tamen poterit sibi vnire, sicut sede plena non potest consentire vnioni faciendæ ipsi capitulo directe, & principaliter, & c. numero 68.

Capituli quia propter de electione declaratur. c.61 n.19.21. & 22.p.1.

Capitulum beneficium de regularibus in 6. ibi, (aut constet,) & ibi, (seu scienter,) intelligitur, c.9.n.2. & 3. p.11.

Cap. cum qui de præbendis in 6. intelligitur, c.10.n. p.11.

Capitulum quia nonnulli, & ca. de multa de præbendis, & extrauagans execrabilis eodem titulo, cum solum loquantur in beneficiis curatis, & dignitatibus, ac personatibus, seu officiis, sequitur decisionem cap. referente, & capit. præterea de præbendis dantium optionem non esse correctam per dicta iura, in aliis beneficiis incompatibilibus, nec in eis per assecutionem secundi vacare primum, c.5.numer.65. contra Innoc. & alios relatos, numero 66.

Cap.2 de electione in 6. non procedit in præsentatione, c.2.n.3.p.8.

Cap si quis cum duabus, & c. quidam 34. quæ 2. satis sit. c.3.n.111, p.8.

Cap. susceptum de rescriptis in 6. limitatur multoties, cap.1.n.11.15.16. & 17. & 20. cum seq. & n.83. & 9. part.11.

Capitulum susceptum de rescriptis in 6. non procedit in ordinario, sed etiam vno modo expresso continetur alius, secundum Domin. quod probabilissimum videtur, capite 1. à n.77. p. 11. & quid esset de hoc, certum est in ordinario apparente clausulam (sine alio quouis modo) non esse necessarium vllo modo verificare modum expressum, nec etiam de facto, numero 80.

Cap. susceptum de rescriptis in 6. recte procedit in executore, seu commissario Papæ, c.1.n.81.p.11. sicut etiam in legato, n.82.

Cap. is cui de præbendis in 6. procedit in habente potestatem delegatam prouidendi de beneficio personæ idoneæ, qui non potest prouidere beneficiato sufficienter, quia ad istum effectum non dicitur persona idonea de iure, c 5. §.3.n.284.p.11. secus vero est in collatore ordinario, & conferente authoritate ordinaria, n.285. in patrono, nu. 286. & quamuis in delegatione non apponatur verbum personæ idoneæ, intelligitur nisi exprimatur quod alias beneficiato possit prouidere, n.287. & seq.

Cap commissi, priuandi ibi, (vel priuatos nuntiandi,) de hæreticis in 6. intelligitur contra Couarr. c.10. §.1.n.67. & 68.p.11.

Cap. inter solicitudines de purgatione canonica, & c. omnis. 1.q.1. & c. conuenientibus §. fin. 1. q.7. procedunt in hæretico c.10 §.1.n.83.p.11.

Cap.2. §. hæretici, de hæreticis libro 6. loquitur de his qui sunt hæretici, & sic nondum emendati, & conuersi, non autem emendatorum, cap.10. §. 1. numero 83. p.11.

Cap. ei cui de præbendis in 6. & allegata per Flam. Paris. loquuntur de beneficio Sacerdotium requirente, non tamen actu, & decisio. 1. de præbendis in nouis fundatur in derogatione per clausulas generales, ca.1. n.68.part.17.

Capitulum 1. de rescriptis in 6. vbi quod non valet gratia seu rescriptum impetratum ab excommunicato, habet locum in gratiis concessis ab ordinario, c.13. n.21.part.7.

Capitulum Ordinarij, parag. in conferendis de offic. Ordinar. in 6. non habet locum in Papa, c. 5. par.1. n.176.part.11.

Cardinalis conſenſus requiritur in collatione beneficij vacantis per obitum familiaris Cardinalis, in cuius familiaritate deceſſit, c.1.n.275.p.5. idem in legato, & intellige in familiari continuo per quatuor menſes, ſed non quo ad effectum reſeruationis, nu.276. etiam ſi poſtea familiaris eſſe deſierit, n.277.

Cardinales obtinentes Epiſcopatus, qui in eis reſident, ſolent habere indultum à Papa, vt priuilegiis conceſſis Cardinalibus præſentibus in curia gaudeant, c.1.n.406.part.5.

Cardinalis Collator ſi non contulit beneficium vacans in menſe alias Apoſtolico, infra ſemeſtre, an deuolutio fiat ad Archiepiſcopum ſeu capitulum, an vero ad ſolum Papam, c.1.nu.631. p.5. reſoluitur fieri ad Archiepiſcopum limita tamen vt n.632.

Cardinalis Epiſcopus, an poſſit conferre beneficium, quod vacauit in menſe Apoſtolico ante eius promotionem, in vita ſui anteceſſoris quis Cardinalis non erat, c.1.n.633.p.5. reſoluitur non poſſe ceſſante indulto, & ab eo decedente, ante collationem beneficij vacantis in menſe alias reſeruato poſſit illud conferre Epiſcopus ſucceſſor non Cardinalis, n. 634. reſoluitur non poſſe contra Gonçalez n.636.

Caſus in quibus quis priuatur ipſo iure beneficiis, & in quibus venit priuandus per ſententiam remiſſiue c.10.n.6.p.11.

Cauſa poſſeſſoria beneficij, & aliorum ſpiritualium ſeu quaſi dicitur Eccleſiaſtica c.22.n.52.p.1.

Cauſa cognitio excluditur, in concordia quæ eſt inter partes, quando confirmatio fuit obtenta ad ſupplicationem vnius partis tantum. c.2.n.229.p.3.

Cauſa eadem & ſolemnitates requiruntur in diſmembratione, ſeu diminutione beneficij, quæ in vnione: & ſic conſenſus capituli, requiritur etiam vocatio rectoris, vel defenſoris, & aliæ ſolemnitates in alienatione rei eccleſiæ requiſitæ, c.3.n.3. & ſeq.p. vbi ponuntur deciſiones Rotæ.

Cenſura aliqua ligatum non eſſe oportet eum, cui de beneficio prouidetur, c.15.n.1.p.7.

Cenſura ſecundum Canoniſtas triplex eſt, excommunicatio, ſuſpenſio, & interdictum, c.13.n.2.p.7.

Citatio partis an requiratur in executione breuis de capienda poſſeſſione nomine camera abſque vitio attentatorum traditur, & contra Lancelotum reſoluitur, c.3.à n.45.p.6.

Citatus ſi diceret ſe non poſſidere beneficium, ſuper quo penſio eſt reſeruata, aut qui conſenſit penſionem, non habuiſſe poſſeſſionem, vel bonum ius illius, penſionarius debet probare. c.5.n.566.p.1. & quando non ſit neceſſaria probatio, n.567. cum ſeqq.

Citatio generalis per edictum non ſufficit, quando ſunt alij patroni certi, ſed debent ſpecialiter, & nominatim citari, alias inſtitutio eſt nulla, c.4.n. 8. & 9.p. 9. vbi ponuntur reſolutiones Rotæ: prædicta tamen reſolutio non procedit, vbi eſſet conſuetudo in contrarium, nu.10. & ſeq. vbi ponitur reſolutio Rotæ, & cum non ſit contra ius, ſed contra communem opinionem, ſufficere decennalis, num.12. & in his partibus non eſt in vſu ſpecialiter citare alios patronos, licet ſint certi, ſed ſolum ſit citatio generalis per edictum, numero 13.

Clauſula apponi ſolita iuxta regulam cancellariæ in literis indulgentiarum intelligitur ex ipſo vnuus ipſo Papa concedente, & non de anteceſſore, cap.1.nu. 651.par.5.

Clauſula ſublata, & c & de decreto irritanteam liget Papam, Legatum, ſeu Nuntium remiſſiue, c. 1.nu. 781.par.5.

Clauſula transferendi non cenſetur per quaſcunque clauſulas generales conceſſa, niſi ſpeciali mentione facta, c.5.n.241.p.1. & à ſolo Papa concedi poteſt, nu. 242. & de eius formula, n.243.

Clauſula transferendi intelligitur de prima dumtaxat, c.5.n.247. & ſeq.p.1.

Clauſula quæ ponitur in penſionibus pro Palatinis, c.5.n.89.p.2.

Clauſula, dummodo remaneant centum pro rectore, & mille pro Epiſcopo, intelligitur de tempore gratiæ, & reſeruationis non vero annorum futurorum, ſicut clauſula, dummodo medietatem fructuum non excedat, c.5.n.397. & ſeq.p.1.

Clauſula, dummodo remaneant centum pro rectore non eſt ſuperflua, c.5.n.404. vſque ad 408. cum ſeq. & deciſ. Rotæ, 424. & 425.p.1.

Clauſula ſine retardatione, &c. arbitrio Rotæ poteſt procedi retardata ſolutione, c.5.n.465.p.1.

Clauſula ſiue promiſſio de non petendo annullari penſionem, debet intelligi ſtante dicta conditione, & de facto non de iure, c.5. nu. 467.p.1. & reſpondetur deciſ. Rotæ, n.468.

Clauſula Motu proprio, & c. quid operetur traditur, c.5.n.510.p.1.

Clauſula ſine retardatione ſolutionis, ſolet poni in commiſſionibus ſuper nullitate, vel ſuper reductione penſionis à Papa reſeruata, ob reuerentiam literarum Apoſtolicarum, & fraudes recusãtium ſoluere, etiã ſi non adſit quaſi poſſeſſio exigẽdi, c.5.n.516. & 517.p.1.

Clauſula ſine retardatione, &c. limitat & ſuſpendit iuriſdictionem iudicis commiſſionis, ita vt iudex non poſſit procedere niſi prius ſoluta penſione, c. 5.nu. 528. & ſeqq.part.1.

Clauſula ſine retardatione, &c. quid operetur traditur, c.5.n.520. & ſeqq.p.1.

Clauſula ſine retardatione ſolutionis, &c. aliquando ponitur arbitrio Rotæ, c.5.n.526.p.1.

Clauſula ſine retardatione, &c. in penſionibus reſeruatis per inferiores à Papa, non apponitur, c. 5.nu. 528.part.1. & in quibus caſibus prædicta clauſula apponi ſoleat, n.529.

Clauſula ſine præiudicio legitimæ executionis quid operetur exponitur, c.5.n.573.pa.1. & deciſio Rotæ, nu. 576.

Clauſulæ quorum tenores &c. & ſupplentes omnes facti, & iuris defectus, &c. non faciunt vt confirmatio ſit ex certa ſcientia, & quid illæ operentur, c.3.nu.234. part.3.

Per clauſulam dummodo in eo non ſit alicui ius quæſitum, &c. quod ius cenſeatur reſeruatum traditur, c.3.n.20.p.4.

Clauſula decreti irritantis in alternatiua non eſt poſita reſpectu Papæ, ſed Ordinarij, vel verius reſpectu inferiorum, c.1.n.3 p.5.

Clauſula quæ additur in prouiſionibus dummodo collatio ad nos hac vice pertineat reſtringit clauſulas generales, in euentum quod beneficia non eſſent reſeruata, c.1.n.178. cum ſeqq.pa.5. & quare ea ponatur, n. 182.

Clauſula cum libera, vel cum plena poteſtate, inducit mandatum ſpeciale, c.8.n.72.p.5. vbi ponitur deciſio Rotæ. n.73.

Clauſula quod poſſit omnia quæ dominus facere poſſet, importat mandatum cum libera, cap.8.nu.74. part.5.

Clauſula quod promittit habere ratum, & firmum quidquid per procuratorem factum fuerit non inducit mandatum, cum libera, c.8.n.75.p.5.

Clau-

Clauſula contradictores appellatione poſt poſita cõpeſcendo, intelligitur de contradictoribus de facto, c. 2.n.115.p.6.& deciſ.Rotæ,à n.116. cum ſeqq.

Clauſula quod reſignans habet aliunde vna cum penſione reſeruata, verificatur ſufficienter ſi ex penſione habeat vnde viuere poſſit, licet nõ verificetur quod habet etiam aliunde, c.2.n.293.p.6.& amplia, vt nu. 294.

Clauſula dummodo non vltra tres dietas, &c. non intelligitur reſpectu Auditoris Cameræ, ſed aliorum, c.3.n.12 & p.13.6.

Clauſula conſtito, &c. inducit formam & conditionem, vt præcedat cauſæ cognitio, etiam parte citata cum adeſt intruſus, alias ſufficeret extraindicialiter conſtare, c.3.num.36.& ſeq.p.6.& deciſ.Rotæ, num.38. & 39.

Clauſulam amoto quolibet detentore intelligi iuris ordine ſeruato: procedit vbi non eſt clauſula, ſine vicio ſpolij, c.3.n.50.p.6.& deciſ.Pinei declaratur, nu.51. & 52.

Clauſula conſtito quod defunctus in poſſeſſione fuerit, an probetur ex poſſeſſione illius de præterito, c.3.à n.70.cum ſeqq.p.6.

De clauſula non tamen à nobis prouiſionem habentibus, agitur remiſſiue, ca.3. num.79.p.6.quæ exceptio quando habeat locum traditur, n.80.

Clauſula ſublata, &c. an obſtet agenti de ſpolio, & nullitate geſtorum vigore breuis donec aperiatur os, c.3. à num.81.p.6. & reſoluitur non obſtare, à num. 84.

Clauſula ſublata, &c. intelligitur, veris exiſtentib. narratis c.3. nu.87.p.6.& illa ſolum non operatur, vt non poſſit opponi de ſurreptione, nu.88. cum ſeqq. vbi ponuntur deciſiones.

Clauſulæ quod de ſurreptione & obreptione dici non poſſit etiam cum clauſula ſublata, non facit validam gratiam alias ſurreptitiam c.3.n.98.p.6.

Clauſula ſublata breuis quamuis non obſtet agenti de ſpolio tamen non ſignatur niſi cum clauſula parito breui, c.3.n.100.p.6 limita vt n.101.102.& ſeqq. nec impedit manutentionem in poſſeſſione iam capta, nu. 104.& ſeqq.

Clauſula parito breui, &c. quid operetur exponitur, c.3.à n.110.p.6.& ea ſtante in cõmiſſione inhibitio facta eius vigore non operatur ſi non eſt paritum, nã cenſetur facta ſtante dicta conditione pro vt in commiſſione, num.140.& quæ requirantur ad paritionem breuis circa poſſeſſionem, à n.141.

Clauſula breuis, volumus autem vt dictus N. infra ſex menſes à data præſentium, &c. non eſt commina toria tantum, c.3.n.153.p.6.& intellige, vt n.154. & an ea ſtante ſi impetrans non expedierit intra ſex menſes à data breuis beneficium vacare cenſetur eo ipſo, n.156.& reſoluitur negatiue.n.158.

Sub Clauſula breuis de capienda poſſeſſione, non tamen à nobis prouiſis, &c. comprehenduntur prouiſi à prædeceſſoribus iuxta ſubiectam materiam, & prouiſus virtute literarum Papæ, dicitur prouiſus à Papa, c.1.n.652.p.5.limita, vt n.613.

Clauſula poſita in commenda attento quod clericis ſæcularibus commendari conſuenit, an verificetur in vno actu, c.10.n.37.p.7. vbi quod non licet, ſecus, ſi dixiſſet, ſolita eſt.

Clauſula ſtante in ſupplicatione, nec non cauſæ annullatiuæ, & infectiuæ etiam proprij tituli, ac poſſeſſionis an exprimi poſſint, &c. ſecundum Mandoſium non obſtitiſſet præcedens occupatio, & intruſio, nec etiam mala fructuum perceptio, etiam ſi de illis non eſſet alias facta mentio, &c. c.10.p.3.n.237.p.11. qui benè ait non obſtare tunc intruſionem, male tamen non obſtare malam fructuum perceptionem, n.238.& 237.

Clauſula vocatis vocandis facit executorem mixtum, & vbi eſt intereſſe habens, qui debet vocari, ſeu alias eſt contradictor, tunc debet fieri proceſſus, &c. c. 2.§.1.n.140.p.12.

Clauſula vbi ponitur, (etiamſi Sacerdotalis) caſſatur, quando narratur Diaconatus, vel Subdiaconatus, quo caſu gratia eſt ſurreptitia, ſi præbenda habet annexum ordinem ſuperiorem, ſi impetrans illo caret, alias ſecus, c.1.n.55.& 56.p.7. communis approbata per Rotam, n.64. alias deuolui prouiſionem ad ſuperiorẽ, nu.65. & 66. ponitur deciſio Rotæ, & allegantur aliæ deciſiones: impugnantur ſententiæ authorum, n.67.

Clauſula vbi in ſupplicatione apponitur, & (quod Oratoris diſpenſationes habeantur pro expreſſis) valeret impetratio, etiamſi adderetur diſpenſatio diſpenſationi, ca.2 nu.74.p.7. Sed clauſula hæc tempore Sixti V. non dabatur quoad diſpenſationem ſuper defectu natalium.n.75.

Clementina ſi. de præbendis, intelligitur de præbendis canonicalibus. ſeu quaſi, c.5.§.2.n.200.p.11. & præbenda quaſi canonicalis eſt, quando eam habens reputantur pro canonico, & habet vocem in c. vt canonicus licet non ſit canonicus, nu.201.& intelligitur de præbendis ſpiritualibus, & tutulis beneficialibus: ſecus vero de præbendis, ſeu portionibus temporalibus, quæ non inducunt incompatibilitatem, n.202.

Clementina, ſi plures de præbendis, poteſt intelligi in obtinente plura incompatibilia beneficia ex diſpẽſatione, qui acceptat tertium ex prouiſione Papæ, in qua fuit facta mentio priorum: ſeu ſunt habita pro expreſſis, quo caſu tenet prouiſio tertij, quia c. Ordinarij §. in conferendis de officio Ordinarij in 6. non habet locum in Papa, c.5.§.1.nu.176.& ſeq. p.11. vbi adducitur deciſio Rotæ, quæ impugnatur quatenus dicit regreſſum ad incompatibilia cauſare impedimentum tertij, ſicut ipſa beneficia, n.178.

Clementina ſi vna § fin. de rebus Eccleſiæ procedit, quando vnio fit capitulo principaliter, & directe: ſecus vero, quando in conſequentiam, & indirecte. & in vtilitatem Cap.c.2.§.2.num.69.pa.12. ſecus etiam vbi vnio fieret alicui dignitati vel præbendæ capituli etiam omnibus præbendis diſtinctis, non ſimul, ſed ſeparatim, & diſtincte vnicuique alicuius beneficij, & ſic intelligitur Decretum Concilij Tridentini ſeſſione 24.c.15. p.1.titulo ſingulis præbendis ſingula beneficia vniantur, non omnibus ſimul indiſtincte vnum, aut plura ſecundum Hieronymum Gabrielem, nu.170. quæ videtur nimia reſtrictio ad d. Decretum, in cuius terminis verius videtur, poſſe ex eo fieri vnionem omnibus præbendis, ſeu diſtributionibus ſimul, vt videtur ſentire S. Congregatio, cuius declaratio adducitur, quamuis non poſſit fieri cap. ſeu menſæ capitulari n.171.

Clementina, ſi vna ſupradicta de rebus Eccleſiæ, non procedit in ſuppreſſione, & extinctione alicuius dignitatis, vel præbendæ, quam ex cauſa poteſt facere Epiſcopus cum conſenſu capitul. niſi bona Epiſcopi, & capitul. ſint communia ca.2.§.2. numero 112. pa.12. Sed contrarium tenent alij, ſi id caderet in vtilitatem capitul. quia fructus ei applicantur, ſeu eius menſæ, etiam diuiſæ, numero 173. tamen ſi vellent applicare vni præbendæ, vel etiam ſingulis, poſſent ſecundum Imolam, quem ſequitur Decius contra Felin. cuius rationi reſpondet, nu.n. 174. ſequitur etiam Hieronymus Gabriel ita intelligens ſecundam pariẽ

dicti Decreti Concilij,n.175.ſed in terminis iſtius Decreti verius videtur poſſe ex eo applicari fructus prębendarum ſuppreſſarum reliquarum diſtributionibus ſimul,& in communi,& indiſtincte,176.

Clerici attento iure communi non poſſunt teſtari de bonis adquiſitis intuitu Eccleſię,ſecus de conſuetudine Hiſpaniæ,c.1.n.594.p.5.

Clericus ſi ageret contra laicum qui eum turbat in poſſeſſione beneficij ſeu vexat, iudex laicus eſſet competens.c.2.n.59.p.1.

Clericus minorum penſionem habens non gaudet priuilegio fori, ſecundum congregationem Concilij cui ſtandum eſt,c.5.n.70.cum ſeqq.p.1.

Clericus minorum habens penſionem,non debet ſoluere gabellam,vel alia tributa,c.5.n.74.p.1.

Clerici minorum hodie non gaudent priuilegio fori niſi beneficium habeant,licet antea gauderent,c.2.nu. 2.p.2.etiam ſi benefic. ſit exiguum,nu.3.licet non deferant habitum clericalem,nu.4.5.& 6.ſed an ſufficiat ſolus titulus beneficij,& ius in re,vel de facto,n.7.vſque ad n.15.

Clerici minorum non habentes beneficium licet priuentur fori priuilegio,non tamen priuilegio Canonis, c.2.n.19 p.2. & contraria ſententia Solis reprobatur, n.20.

Clerici etiam prima tonſura non coniugati ſunt exempti de iure communi à gabellis licet non habeant beneficium,c.3.n.1.p.2.limita,vt n.2.& 3.

Clerici beneficiati, ſeu alias exempti, & gaudentes priuilegio immunitatis ſunt exempti, etiam quoad exactiones pro neceſſitatibus publicis, & communibus,c.3.n.11.cum ſeqq.p.2.

Clerici promoti ſine titulo, ſunt ipſo iure ſuſpenſi ex conſtitutione Sixti V. c.5.n.34.p.2. cuius abſolutio reſeruatur Papæ,n.35.

Clericus in minoribus non ſolum poteſt, libere alienare patrimonium, etiam ſi ad illius titulum ſit promotus,ſed etiam reſignare beneficium, licet non habeat vnde viuere poſſit,nec facta de eo mentione, c.5. n.203.p.2.

Clericalis ordo confertur per primam tonſuram,ſecundum Canoniſtas contra Theologos, licet non ſit Sacramentum,c.1.nu.2.p.7.de quo, & quot ſunt ordines,remiſſiue,n.5.

Clericatus eſt prima,& præcipua qualitas inter eas, quas habere debent ij quibus beneficia conferuntur,c. 1.n.1.p.7.

Clericatus quamuis tempore præſentationis omnino requiratur,non tamen requiritur,quod tunc præſentatus incedat in habitu clericali,ex conſtitutione Sixti V. quæ ſolum id requirit tempore collationis, quamuis ex ea teneatur ſtatim dictum habitum aſſumere, c.1.39.p.7.

Clericatus quomodo probetur, qui cum ſit qualitas extrinſeca,non præſumitur,c.1.nu.138.p.7. Reſoluitur probari, non ſolum literis teſtimonialibus Epiſcopi, ſeu titulo ordinum,ſed etiam teſtibus,n.139.etiam de publica voce & fama: nam ſufficit probatio de communi reputatione, & fama, & per argumenta,& indicia,ſeu coniecturas,& per ſemiplenas, & leues probationes probatur, n.140.& ita ſeruat Rota in poſſeſſorio,& petitorio,n.142.contra Rebuffum, & alios relatos,n.141.& ſeq.

Clericatus quod probetur cõmuni reputatione præſumptionibus,& indiciis, nõ procedit in materia obiectiua,c.1.nu.144.p.7.Aut vbi præſumptio eſt contra aliquem,puta,quia eſt illegitimus, qui debet probare ſuum clericatum per literas, nec ſufficit cõmunis reputatio,& fama,n.145.niſi probetur diſpenſatio,quæ non probatur per narratiuam literarum ordinaria,n. 146.& ſeq. conſtando enim de diſpenſatione clericatus illegitimi probatur per communem reputationẽ, ſicut clericatus legitimi,n.148.& n.ſeq.adducitur reſolutio Rotæ,& ita poterit procedere quædam deciſio Rotæ relata,n.150.licet contrarium dicatur alia deciſione relata,151.

Clericatus probatur etiam vnico teſte,c.1.num.154. p.7. etiam in iudicio, quando lis eſſet ſuper beneficio, n.155.contra Rebuffum,& alios relatos,n.156.

Clericatus probatur ſolo ſigillo Epiſcopi recognito, etiam collatus non ſubdito,c.1.n.157.

Clericatus illegitimi probantur concurrentib. aliquib.cõiecturis cum fama,c.1.nu.152.p.7. & in iudicio poſſeſſorio reſtitutionis ſufficeret illegitimo probare clericatum per reputationem,& actor illegitimus non tenetur dare literas ſui clericatus ex Rota n.153.

Clericatus an probetur per literas, ſeu oſtenſionem ſuperiorum ordinum puta Sacerdotij, ſeu Diaconatus,c.1.n.158.p.7.& non reprobari tenent Rebuffus,& alij,quia per ſaltum poſſet eſſe promotus,quo caſu non valet prouiſio ei facta de beneficio,n.159.nam per ſaltum promotus eſt irregularis,nu.160. quamuis aliquidicant eum ſuſpenſum,n.161.non tamen eſt irregularis reſpectu ordinum inferiorum, quos legitime ſuſceperat: nam ab vſu illorum non eſt ſuſpenſus, n.162.vnde valeret prouiſio ei facta de beneficio non requirente alium ordinem & c.n.163. Contrarium tenetur in d. difficultate, nempe quòd ad probationem clericatus, & Minorum Ordinum,ſatis ſit probare, & oſtendere maiores,164.& adducuntur ad id reſolutiones Rotæ, à nu.165.& procedit etiam in clericatu illegitimi, n. 169. & reſpondetur Bartolo in contrarium allegato, n.170.

Clerici appellatione venit ſimplex clericus prima tonſura, etiam in capellaniis, in quibus clerici generaliter vocantur,c.1.§.1.n.90.

Clerici ciuitatis ipſius præferendi ſunt exteris aliis in concurſu ad parochiales, dummodo in maxima ſcientia non præcellant extranei,& c.c.9.n.9.p.7.

Clerici concubinarij notorij,quod non ſint ſuſpenſi à beneficio,ſunt qui tenent, & vſus, & conſuetudo eſt pro hac ſententia, c.14.nu.52.p.7.ſuppoſito, quod non ſint à iure ſuſpenſi ab officio,ſuſpenſione, cenſura,nec etiam à benefic.n.53.& ſuppoſito quod ita eſſent ab officio ſuſpenſi, verius eſt,non eſſe à beneficio ſuſpenſos, n.54.& n.55.reſpondetur c.prater,32.diſt. & n.56.c.ſi quis à modo 81.diſt.

Clerici concubinarij,an ſint priuandi beneficiis, & de pœnis concubinariorum remiſſiue, c.14. numer.63. p.7.

Clerici concubinarij notorij cum non ſint ſuſpenſi à beneficio ſuſpenſione cenſuræ, ſaltim ex conſuetudine, valebit collatio beneficij eis facta, c.14.nu.60.p.7.quãuis clericis concubinariis, etiam non notoriis,non debent beneficia conferri ex defectu morũ,n.61. Nec debent præſentari ad beneficia, etſi præſentarentur, & opponeretur de concubinatu,ſeu fornicatione,præſentatio non procederet, niſi eſſent emendati,n.2.

Clerici cõcubinarij,an ſint priuati, ſeu priuãdi beneficiis,reſoluitur,nõ eſſe priuatos, nec priuandos,ſeu deponẽdos, ſed ſuſpẽſionis pœna puniendos, c.10.§.2.n. 181.p.11.Niſi fuerint moniti,& ad ſecundã, vel tertiã monitionẽ non deſtiterint: nã tunc ſunt priuandi beneficiis,n.182.Et hodie debet præcedere tertia monitio ex Conc.Trid.ſeſſ.25.c.14.vbi præfigitur ordo,& modus procedẽdi,& puniẽdi concubinarios,n.183. Et adducitur

ducitur resolutio Rotæ,n.184. Et de pœnis concubinariorum qui sunt videndi,num.185. Et videnda Conciliim,& declarationes S.Congreg.posita,n.186.

Clerici concubinarij hodie à iudicibus Ecclesiasticis non puniuntur, vt præcepit sancta Synodus Conc. Trid.& vt monet Pius V.nec puniunt concubinarios iuxta formam Concilij, sed semper contra eos vtuntur pecuniariis pœnis, quæ non causant emendationẽ, & correctionem delinquentium, sed potius scandalum,& notam,c.10.§.2.à n.188.p.12.

Clerici coniugati,an & quando gaudeant priuilegio fori,remissiue,c.5.n.6.p.7.

Clerici etiam prima tonsura habentes beneficiũ etiã simplex,aut etiam ius in illo,vel ad aliud,seu pensiones percipientes,debent tonsuram, & habitum clericalem,vestes scil.talares iugiter deferre,alias ipso facto sunt priuati omnibus beneficiis, &c. ex constitutione Sixti V. de habitu & tonsura,c.1.n.18.p.7.

Clerici quod sint actu,& in habitu clericali,& tõsura incedentes tempore collationis beneficiorum, hodie requiritur,ex constitutione Sixti V. de habitu & tonsura,alias collatio est nulla,c.1.nu.15.p.7.& Decretum urbanus quod in fine habetur refertur ad omnia præcedentia,n.16.& cum sit in iure positum,ligabit etiam ipsum Papam, nisi ex certa scientia contra fecerit,n.17.

Clerici suspensi ab officio, esto quod vera esset illa sententia, quod sunt suspensi à beneficio, tamen supposito, quod clerici concubinarij notorij non sunt ab officio suspensi censura,non potest dici,quod sint à beneficio suspensi,c.14.n.4.57.p.7 Sed absolute verius est suspensum ab officio,siue à iure,siue à homine,non esse suspensum, a beneficio quoad ea, quæ competunt non interessentibus diuinis,nisi aliud constet ex mente disponentis, n.58.& suspensus ab officio si interfit diuinis,quamuis peccet,lucratur distributiones n.59.

Clericos concubinarios notorios sunt qui tenent non esse suspensos, vera suspensione censura directe inducta in pœnam,sed suspensione ratione cuiusdam honestatis ab ipso canone facta ob decorem potius quam in pœnam directam criminis,vel principaliter à Deo,& à Canone per approbationem, & sic celebrantes non effici irregulares,c.14.à n.19.p.7.& respondetur c.prætet,& c.si qui sunt.32.dist.& c.6.de cohabit.cler.à nu. 25. quod magis obstat est declaratio S.Congregat.n. 32.fol.78.& 79. Et dato quod ista suspensio esset vera censura de iure, potest dici eam iam non esse in vsu, à nu.32. & ad declarationem S.Congregat. dici potest, respondere de iure, & non tollere consuetudinem, numero 35.

Clericum qui narrat Abulensem,seu oriundum Abulen.debet id verificare maxime quando ibi impetrat beneficium,c.9.n.29.p.7.ad cuius verificationem non sufficit habere ibi beneficium,vel domicilium,etiamsi habuerit domicilium per decem annos,& vltra, n.30.& quamuis is posset dici naturalis ciuiliter, & improprie, ortus tamen seu oriundus nullo modo dici potest,n.31.& quando quis diceret se naturalem Abulensem, intelligendum erat de naturalitate ratione natiuitatis seu originis n.32.

Coadiutor an teneatur recitare, c.1.nu.107.108.& 109.p.3.

Coadiutor solet Ecclesiis,& beneficiis concedi, & aliquando cum futura successione,c.5.n.1.p.4.

Coadiutoria duplex est,c.5.n.2.p.4.& de eius materia,n.3.de temporali agitur, n.4.& 5.de perpetua vero,n.13.& 16.

Coadiutores possunt deputare Episcopi, etiam tanquam Apostolicæ sedis delegati,illiteratis & impeditis parochialium Rectoribus, appellatione, & exceptione remota, c.5.n.7.p.4. quæ deputatio ad eum spectat qui potest instituere concursum,nn. 8.nec dicetur attentata etiamsi sit executa post appellationem, vt resoluit Rota,n.9.nam solum tollitur,quoad effectum suspensiuum,n.12.limita,vt n.11.& 12.

Coadiutoriæ ante Conc.Trid.cum futura successione solebant à Papa concedi,c.5.n.22.p.4.tamen à Concil.Trid.sunt sublatæ,n.23. Postea tamen concessæ fuere à tempore Sixti V.absque derogatione Concily, n. 24.patitur tamen difficultates,vt nu.25. cum seq. & respondetur Concilio,nu.30.cum seqq.vbi ponitur resolutio Rotæ,& Motus proprius Pij V.n.36.

Coadiutoriarum hodiernarum formula refertur,c. 5.n.53.p.4.& n.54.

Cordiutor an teneatur (principali volente pro ea deseruire) ad damnum,& interesse subsequutum, c.5. n.55.& sequentibus p.4. resoluitur affirmatiue nu.57. & eo absente, vel agrotante, an possit pro eo deseruire,absque eius consensu,aut eo nolente,num. 8.cum sequentibus.

Coadiutorem habens, an sit habendus pro præsente, ratione infirmitatis,vel alterius legitimi impedimẽti,c.5.n.61.cum seqq.p.4.& resoluitur quod sic.

Coadiutori an sit assignanda eadem sedes principalis,& cum eadem antiquitate,c.5.num.65.cum seq. p.4.& an in ingressu teneatur fabricæ soluere, quod est solitum soluere per nouos Canonicos,n.78.& vide, n.110.

Coadiutor an possit gaudere mensibus datis causa recreationis,c.5.n.79.p.4.& dic quod sic.

Coadiutor agrotans, vel alias legitime impeditus habetur pro præsenti c.5.num.80.p.4.quando tempore impedimenti superuenientis erat actu seruiens,vt numero 81.

Coadiutor an possit (principali excommunicato) inseruire,& lucrari fructus.c.5 a num.83.cum sequent. par.4.

Coadiutor an habeat vocem actiuam, & passiuam in Capit.5.n.87.& seq.p.4 dic quod sic.

Coadiutorem habens, an possit se iuuare beneficio iubilationis, c.5.nu.89.p.4.& quomodo intelligatur indultum coadiutori concessum, quod gaudeat regula de triennali,n.90.

Coadiutor in Ecclesiis vbi sunt adiuncti, an sit puniendus cum illis,c.5.n.91.cum seq.p.4.

Coadiutor qui non est in sacris, sed solum in minoribus an gaudeat priuilegio fori, stante Conc.c.5.nu. 97.& seqq.p.4.& an teneatur deferre habitum, licet non seruiat, nu.99.cum seq.& recitare,& sacris ordinari ad titulum coadiutoriæ, n.102.

Coadiutor seruiens pro coadiuto, an debeat exire de Capitulo,in quo tractatur,de negotiis ipsius coadiuti,c.5.n.103.cum seq.p.4. Et an ambo possint esse in Ecclesia,& seruitio eius,nu.107.cum seq Et an Canonicus coadiutor Dignitatis lucretur vestuarium in Ecclesiis,in quibus Canonici vestuarium lucrantur, seruiendo pluribus diebus,quam obtinentes Dignitatem,n.114.cum seq.& quid è conuerso,n.117.

Coadiutoria,an inducat incompatibilitatem,c.5.à nu.123.p.4. resoluitur negatiue,& an coadiutor possit cedere coadiutoriæ inuiso coadiuto,nu.125. & an eius confessio noceat coadiuto,vel è contra,nu.127.Et quid si tempore datæ coadiutoriæ, coadiutus esset mortuus, an successio locum habeat,à n.131.resoluitur quod non contra Gonzalez,limita tamen vt n.14.& decis. Rotæ n.148.vsque ad 153.

Coadiutoriam impetranti, narranti atatem & alia impedimenta coadiuti, non ſufficit probare impedimentum atatis tantum. ex Rota c.2.n.195.p.6.

Collector Subcollectorem ſecundum deputando, primum reuocare videtur, c.1.n.366.p.5.

Collegium Cardinalium ſede vacante non poteſt beneficia conferre, c.2.n.6.p.5.

Coadiutoriam habens ante Conc. Trid. cum futura ſucceſſione in Eccleſia paterna, an poſſit ſuccedente vacatione poſt Concilium ſuccedere in tali beneficio vigore coadiutoriæ, c.3.n.81.cum ſeq.p.7.

Collatio beneficij facta ordinato prima tonſura ab alieno Epiſcopo ſine dimiſſoriis eſt nulla, c.5.nu.141. quia eſt ſuſpenſus maxime hodie ex Concil.Trid. nu. 142. & reſeruatio penſionis, n.143. & reſolutio Rotæ, n. 144.

Collationem beneficij habens acceptam tenetur recitare, licet nondum acceperit poſſeſſionem, nec per eum ſteterit. c.1.n.93.p.3. & contraria ſententia diſcutitur, n.93. vſque ad 96.

Collatio quid ſit, c.1.nu.3.p.4. & quid inſtitutio quæ ſub ea comprehenditur, nu.4.

Collatio eſt duplex, neceſſaria & voluntaria, & quæ vtraque ſit c.1.n.5.p.4.

Collatio libera ad effectum alternatiuæ illa dicitur, quæ poteſt fieri à ſolo Epiſcopo, abſque alterius diſpoſitione, tentatione, vel conſilio aut alias, c.1.n.475.p.5. vel quando collator tenetur conferre certo generi perſonarum, n.476.

Collatio beneficiorum Curatorum reſeruatur Papæ per verba regulæ ibi, cum cura, c.1.n.508.p.5. non tamen tollitur concurſus, n.509. & intellige de beneficiis perpetuis, non de manualibus, ſecularibus, ſiue regularibus, vt n.510. & 511.

Collatio beneficij vacantis in menſe alias Apoſtolico, ſede Apoſtolica vacante, facta ab Epiſcopo ignorante vacationem dictæ ſedis valet, c.1. nu.772.p.5. ad quod conducit reſolutio Rotæ relata, n.773.

Collatio vbi ad Epiſcopum, & Capitulum ſimul pertinet, Capitulum habet vnam vocem, & Epiſcopus ſolus aliam dimidiam c.4.num.28.p.5. & ſic ſi ſe non concordauerint, ſed in diſcordia contulerint, neutra collatio valet contra Hoſtien. cuius doctrina reprobatur communiter nu.29. quo caſu ſi Papa prouidet, prouiſus à Papa dicetur habere potius ius, & eius prouiſio erit bona, n.33.

Collatio prabendæ ſpectantis ad collationem Epiſcopi & Capituli, facta ab Epiſcopo valet, non contradicente capitulos infra ſemeſtre, & è contra, quia poteſt fieri ſeparatim. c.4.nu.42.p.5. & ponitur deciſio Rotæ, n.43. & interim erit ius conſiderabile quæſitum prouiſo, vt n.44.

Collatio vbi ſpectat ad Epiſcopum, & Capitulum, poteſt Epiſcopus conuocare Capitulum, & cogere id congregari, ad prouiſionem faciendam c.4.nu.52.p.5. quamuis alias non poſſet ſi de eius vtilitate tractaretur, vel ſuorum n.53. & ſeq.

Collatio de iure in beneficiis minoribus Eccleſiarũ inferiorum, pertinet ad Epiſcopum, etiam ſine Conſilio Capituli ſaluo iure patronatus, c.4.n.235.p.5. etiam ſi ſint Eccleſiæ Cathedralis, n.236. ſecundũ Abbatem: quod nõ procedit in portionib. & aliis beneficiis participantib. de menſa, n.237. Maiora autẽ beneficia Epiſcopus cum conſilio Capituli conferre debet, à n.238. Ex generali tamen conſuetudine Epiſcopi in nullis beneficiis extra Cathedralem ſitis requirunt conſilium Capituli, quæ conſuetudo valet, vt n.240.

Collatio beneficiorum facta per Epiſcopũ putatiuũ, qui ſe gerit pro Epiſcopo & Prælato, ſed ex aliquo defectu non eſt verè Prælatus, an valeat, c.4 nu.276.p.5. reſoluitur valere, l.Barbarius, nu.277. limita vbi aliquis eſt intruſus in dignitate reſeruata, n.278. quãuis Egidius contra teneat, nu.279. & ſeq. Secundo limita niſi authoritas ſuperioris deeſſet, & titulus ab eo collatus quamuis inualidus ex aliquo defectu occulto, n. 281. quidquid Bar. & alij teneant communem errorem ſufficere, cum poſſeſſione officij, n.282. & tex. in l.1.C. de teſtam. interpretatur, n.283. & non cuiuſlibet ſuperioris authoritas requiritur, ſed legitimi, nu.284. & traditur reſolutio Rotæ, n.285. Et quid ſi vitium ſeu defectus, non eſt in materia, id eſt, in perſona electi, ſed in forma nu.286. cum ſeq. Declara tamen vt non procedat hæc limitatio, quando per decennium quis ſe geſſit pro habili, vt n.289.

Collatio quando eſt adminiculata cum aliquali probatione poteſtatis Vicarij valet, & valent etiam geſta per prouiſum à Vicario, nam tunc tribuit titulum coloratum, c.4.n.309.p.5.

Collatio facta à Prælato putatiuo, & alia geſta per eum non valent, in fauorem ſcientium impedimentum Prælati, c.4.n.310. p.5. quamuis alij mero iure valere. ſed eſſe retractandam deſendant, nu.311. quod intelligo, vt n.312. & ſeq.

Collationes, & electiones facta Prælato putatiuo iure priuato, & ratione priuati officij, non valent, c.4.n. 314.p.5. cum ſequ. etiam ſtante extrauag. ad euitandam, n.321.

Collatio facta ab excommunicato ratione publici officij non occulto, ſed publico non tamen notorio, aut denuntiato, an ſit valida, c.4.à nu.322.p.5. reſoluitur non valere, à nu.324. cum ſeqq. & ſic procedit deciſio Rotæ relata, n.326.

Collatio facta à Prælato qui commiſit aliquod delictũ, ob quod ipſo iure, & facto ſit priuatus Prælatura, puta hæreſim, an valeat, c.4.à n.328.p.5. reſoluitur valere quãdiu priuatio eſt occulta, n.329. & ſeqq. quãuis aliqui cõtra, n.330. quod intellige etiã ſi Prælatus eſſet accuſatus de dicto crimine, n.333. non obſtante doctrina Bar. cui reſpondetur, n.334. & etiã ſi eſſet condemnatus, & depoſitus per ſententiã, ſi tamen ab ea appellauit, nam pendẽte appellatione fungi officio minime prohibetur, n.338. Secus ſi non appellauit, quamuis ſententia ſolum eſſe declaratoria criminis, n.339.

Collatio, præſentatio, vel electio ad eum pertinet qui eſt in quaſi poſſeſſione conferendi, præſentandi, vel eligendi, quod ſufficit: quia ſunt fructus eorum, qui ad bonæ fidei poſſeſſorem pertinent, c.5. à n.1. cum ſeqq. p. 5. etiam ſi in conſequentiam, & non principaliter ſit in poſſeſſione, vt nu.9. quamuis Sahagun contradicere videatur, n.10.

Collationis pertinentia ad inferiorem Epiſcopo ad quem de iure non ſpectat, probatur per famam, & communem reputationem, c.5.nu.144.5.p. quod intellige quando ſuper ea directe non agitur, nec pronunciandum exiſtit, & cum ordinarius non eſt in cauſa, vel prouiſus ab eo alius à Papa, vel Legato, vt n.145. nam quod non ſufficeret contra ordinarium voluit Rota, nu.146. cum ſeqq. Secundo intellige, vt nu.150.151. & 152.

Collatio neceſſaria ea dicitur, quæ debetur certo generi perſonarum, ſeu certæ perſonæ, c 7.nu.73.p.5. & reprehenditur Corra. nu. 74. & ideo quando Patronus præſentaſſet plures æque idoneos poſſet Capitulum ſede vacante inſtituere quem maluerit, n.75.

Collationem Parochialium, etiã hodie neceſſariam non eſſe, (quia tota radicatur in voluntate Epiſcopi

tenui,

denuit Rota, c.7.n.83.p.5. quod fundamentum videtur magis iuridicum ex constitutione Pij V. n.84.

Collatio parochialis vacantis, sede Episcopali vacante, in mense Ordinarij de iure reseruatur successori Episcopo, & sic Dux Albanus virtute sui indulti, non potuit præsentare ad parochialem vacantem, sede Episcopali vacante in mense Septembri, ex Rota, 7.n.87.p.5. hodie tamen secus erit per rationem de qua n.88. & amplia, vt n.89. & 90.

Collatio beneficiorum, an sicut potest fieri extra diœcesim, possit etiam fieri institutio præsentati, seu confirmatio electi, c.8. à n.138.p.5. & resoluitur cum Lambertino, n.142.

Collatio beneficij facta à Vicario Episcopo reuocato per mortem Episcopi, stante eius ignorantia valet, c.8.n.175.p.5.

Ex collatione facta ab Ordinario spreto patrono infra tempus præsentandi, interim videtur quæsitũ ius considerabile prouiso, ita vt non valeat prouisio Papæ alteri postea facta, non facta mentione de illa, c.9.nu. 242 p.5. Quamuis contrarium teneat Rota, nu.243. cuius sententia procedit, vt n.244. & in prouisione facta à Papa sine derogatione iuris Patronatus laicorum, vt n.245. cum seq. & in prouisione facta à Nuncio, vel Legato, n.248. & in omni casu quo fieret deuolutio ad Episcopum, n.249. cum sequ. & quando collatio est facta iure ordinario & originali, secus si iure deuoluto, nam tunc non teneret, ex quo deuolutio nondũ erat facta, n.252. & tandem si Ordinarius sciens beneficiũ esse iuris patronatus confert, non autem si ignorauerit, n.253. quæ declaratio nimis restringit, n.254.

Collatio aut fit cum conditione, modo, seu pacto præstandi postea iuramentum, & tunc est simoniaca, & nulla, c.2.nu.39.p.8. aut ante collationem exigitur dictum iuramentum, & tunc collatio non videtur simoniaca, nec exactio iuramenti illicita, nu.40. nisi forte ille à quo exigitur, habeat ius ad beneficiũ, n.41. quod tamen non videtur militare in parochialibus, quæ prouidentur in concursu, &c. n.42. nec videtur illud iuramentum inualidum, contra Flam. Pariſ. n.43.

Collatio beneficij facta imperito seu illiterato, an sit nulla ipso iure, c.7.p.7. à n.12. resoluitur esse nullã, intelligendo non de his, qui non habent scientiam competentem requisitam, vt licite conferatur beneficium, sed de penitus illiteratis, & imperitis, ita quod nesciãt legere, & nu.20. adducuntur, & examinantur declarationes Gonzales circa hoc,

Collatio beneficij facta infami seu criminoso, an sit nulla ipso iure, c.8.nu.38.p.7. à n.39. ponitur sententia tenentium esse nullam, quæ fundatur à n.43. Contraria sententia ponitur nu.47. quæ fundatur à nu.48. eo præcipuè, quod non est tex. qui conuincat nullitatem talis prouisionis, nam esto, crimen inducat priuationem beneficij, siue per sententiam, siue ipso iure, & ob id alia non debeat admitti, tamen non ideo prouisio est nulla, nam priuatione ipso iure non veniunt beneficia postea acquisita. Et hæc sententia tenetur, omissa distinctione Nauarri, & Couarru. quæ iure non probatur, n.51. & procedit etiam in collatione facta à Papa etiam ad instantiam partis, à num.53. & etiam in prouisione facta virtute literarum ad vacatura, à n. 57. & à n.59. respondetur fundamentis contrariæ sententiæ.

Collationem beneficij factam clericis concubinariis seu fornicariis notoriis esse nullam, c.14.nu.7.p.7. nam ij sunt suspensi ab officio, & eorum officia audire est prohibitum, num.8. etiam in minoribus constituti, cõtra aliquos num.9. & 10. & num.11. ponitur declaratio Sanctæ Congregationis, atque ideo si celebrant sunt irregulares, nu.13. & sunt etiam suspensi à beneficio, à n.15.

Collatio beneficij sine diminutione fieri debet, c.1.n. 121.p.8.

Collatio beneficiorum, quæ dignioribus sunt conferenda, quamuis debeat fieri instar distributiuæ iustitiæ, tamen ibi non est vere, & propriè distributiua iustitia etiam minus principaliter: nec eligens dignum omisso digniore peccat peccato acceptionis personarum proprie sumpta contra iustitiam distributiuam, sed solum peccato iniustitiæ contra commutatiuam iustitiam, & fidelitatem ex officio debitam Ecclesiæ, c.16.num.51. & 52.p.7. Vnde si ex omissione dignioris sequerentur aliqua damna, vel interesse, teneretur ei ad restitutionem illorum, exemplo œconomi, nu.53. & 54. Quod non solum procedit in beneficiis, quæ sine edicto & oppositione prouidentur, sed etiam quæ prouidentur per edictũ & oppositionem, n.55. Nisi forte in edicto promitteretur collatio digniori, nu.56. quæ tamen non videtur promitti dicendo, quod seruabitur vnicuique sua iustitia, n.57. quamuis opposítores descripti, & concurrentes in tempore præstituto habeant ius ex iustitia commutatiua, vt vni ex illis prouideatur, alias teneretur collator ad restitutionem nu.58. & quomodo sit faciendæ ista restitutio, nu.59. & 60.

Collatio beneficiorum post resignationem, quæ in permutatione debet interuenire, requiritur, c.4.nu.85. p.11.

Collatio beneficij potest esse conditionalis, si conditio insit de iure, puta si vacat beneficiis, sub qua ab ordinario, etiam ignorante mortem, seu vacationem, collatio fieri potest, c.2.n.4.p.8. Et etiam electio, n.5. & 6. quamuis in electione contrarium tenear glossa, & aly nu.7. Quorum opinio procedet in conditionib. de futuro, quamuis tacitè insint. n.8. & in conditione de præterito, aut de præsenti, quæ tamen non inest, quæ vitiabit electionem, quamuis non collationem, quæ solum vitiabitur ex conditione suspensiua, n.9.

Collatio beneficij facta electo in Episcopum ante confirmationem valebit, & vacabit post confirmationem, sicut alia obtenta: nec per illius assecutionem ius per electionem quæsitum perditur, c.6.numer.47. p.11.

Collatio beneficij requiritur quod purè fiat, non cõditionaliter, nec alternatiue, c.2.n.1.p.8. Nam caput 2. de electione in 6. habet locum in collatione, seu prouisione, n.2.

Collatio clandestina, & secreta quamuis valeat, requiritur tamen ad eius probationẽ, vt fides de ea quoquomodo fieri possit per instrumenta, vel testes, quibus probatur collatio, c.4.n.10.p.8. Quæ iuxta stylum Palatij, & Curiæ Romanæ non probatur literis ordinarij, seu legati suo sigillo sigillatis contra impetrantes, seu prouisos Apostolicos, & in eorum præiudicium ad euitandas fraudes, &c. etiam si essent nominati testes, si Secretarius non esset Notarius, vel si testes non essent subscripti, à nu.11. circa quod adducuntur variæ resolutiones, & decisiones Rotæ à n.14. quarum summa ponitur, n.27.

Collatio copulatiue fieri non debet, ne duo in eodem beneficio intitulentur, aut beneficij diuisio fiat. c.2.nu. 49.p.8.

Collatio excõmunecato facta de iure est nulla, ca.13. n.4.p.7. Etiã si sit facta motu proprio, n.5. & ideo non præstat titulũ coloratũ, & sic possessio illius nõ est restituibilis cõstãdo ex actis, quod collatio fuit facta ex

communicato, nu.6.licet ſecus ad effectum regulæ de triennali,n.7.

Collatio facta à ſecundo collatore ante factam deuolutionem non valet,nec conualeſcit,etiamſi primus non conferat intra tempus,c.3.n.3.p.10. Etiamſi collatio ſit facta ſimpliciter, non dicendo iure deuoluto, quamuis ſecus ſit in collatione facta ab ordinario de beneficio iuris patronatus, ſpreto patrono, numero 32.

Collatio facta Epiſcopo dignitatum vel beneficiorum,an valeat,reſoluitur quod non,niſi fiat ex diſpẽſatione Papæ,aut ex iuſta & neceſſaria cauſa, c.6.n. 44.p.11. Epiſcopo tamen titulari, vel qui renuntiauit Epiſcopat. facta collatio præſertim de beneficiis ſimplicibus valebit contra Card.& Burſat.nu.45. & reſeruatio penſionis facta mentione de Epiſcopatu, numero 46.

Collatio facta indigno cum non ſit nulla,& ipſe indignus non teneatur fructus reſtituere,ſed illos faciat ſuos ratione tituli,videtur etiam conferentem non teneri illos reſtituere, ſed ſolum ad damna inde ſecuta, c.7.nu.28.p.7. Et prædicta ſententia procedere poſſet, quando collatio eſſet nulla,& quando non eſſet titulus beneficij,ſed merum ſalarium, &c. in quibus etiam ipſe indignus teneretur reſtituere fructus, ſiue emolumenta officij,&c.n.20.& 30.

Collatio facta non idoneo ſcientia,moribus, & ætate,ſeu facta indignis ex quatuor defectibus, de quibus in c.cum in cunctis de electione an ſit nulla, vide verbo, Abbat.doctrina.

Collatio non conualeſcit per ſequentem abſolutionẽ c.13.n.8.p.7. Et procedit etiam in collatione facta excommunicato occulto, & ignoranti,etiam probabiliter, & inuincibiliter ſe eſſe excommunicatum, nam adhuc collatio eſt nulla,n.9.

Collatio non conualeſcit per ſequent.abſolutionem, etiam in foro conſcientiæ, in quo beneficium excommunicati ab ipſo retinere non poteſt, c.13.num.10.p.7. Quæ doctrina,& ampliatio procedit,etiamſi excommunicatio ſit iniuſta, contra Suarez,numer.11.& 12. quamuis ſecus, ſi excommunicatio ſit nulla, numero 13.

Collatio non conualeſcit,etiam in electione, & præſentatione,ſeu nominatione,c.13.n.14.p.7.

Collatio non conualeſcit per ſequentem abſolutionẽ in permutatione beneficiorum facta per excommunicatum,quæ non valet,c.13.n.15.& .6.p.7. Sed quamuis non valeat quoad excommunicatum, tenet tamen quoad non excommunicatum compermutantem, numer.17.& non valet collatio facta excommunicato ex cauſa permutationis,quamuis tempore reſignationis, & admiſſionis non eſſet excommunicatus, num.18.e conuerſo ſi tempore collationis non erat excommunicatus valebit collatio,& permutatio, quamuis tempore reſignationis, & admiſſionis ordinarij eſſet excommunicatus,n.19.quamuis ſi fieret coram Papa,ſeu legato reſignatio, etiam ex cauſa permutationis in fauorem excommunicati, ſine abſolutione ad effectũ, quæ dari ſolet,non valeret admiſſio in fauorem illius, n.20.

Collatio non conualeſcit per ſequentem abſolutionẽ, non ſolum in quibuſuis beneficiis Eccleſiaſticis,ſed etiam in quacunque dignitate,& officio Eccleſiaſtico, etiam temporali habente uſum iuriſdictionis, ſeu ordinis,c.13 nu.22.p.7.Nam horum eſt incapax, excommunicatus,quia eſt incapax uſus iuriſdictionis,& ordinis ad quem ordinatur n. 23.& idem eſt eadem ratione in dignitatib. ſeu officiis non Eccleſiaſticis habentibus iuriſdictionem, nam etiam horum collatio facta excommunicato,ſeu electio eſt nulla,contra Suarez,numer.24.& 25. licet ſecus vbi obueniunt ſucceſſione, ſeu ratione bonorum, vel maioratus, numero 26.

Collatio non conualeſcit, etiam in excommunicato minori excommunicatione: nam collatio, electio, ſeu præſentatio illi facta eſt nulla,c.13.nu.27.p.7. Etiamſi electores,vel collatores eum excommunicatum probabiliter ignorarent,n.28.quamuis alij aliter teneant à n.29.vbi reſpondetur c.ſi.de clerico excommunicato, ibi,ſcienter.

Collatio non conualeſcit per ſequentem abſolutionem,etiam in penſione,c.13.n.34.p.7.

Collationem palam fieri,& non clandeſtine, an neceſſario requiratur c.4.p.8.à n.1.reſoluitur,quod licet collatio facta clandeſtine, & ſecrete, ſuſpicione non careat,non tamen eſt nulla, ſed valet, nec ideo eſt irritanda:& etiam facta de nocte, licet ſpeciale ſit in electione,quod facta clandeſtine, & de nocte non valeat,in ea dumtaxat in qua ſeruanda eſt forma cap. quia propter de elect.alias enim etiam facta occulte,& clandeſtine valet,ſicut collatio.

Collatio parochialis non valeret ſic facta,confero tibi ſi intra annum te feceris ad Sacerdotium promoueri,valeret tamen, ſi diceretur, dummodo infra annum te facias ad Sacerdotium promoueri,c.2.n.12.& 13.p.8.adducitur reſolutio Rotæ.

Collatio parochialis tenet ab ordinario facta habẽti aliam ſub conditione, ſi primam reſignauerit,ſeu dimittat,ſecundum Abbat. quia iſta conditio tacite inerat de iure,c.2.n.22.p.8.& nu.23. ponitur reſolutio Rotæ, & ſecus eſſet, ſi conditio tacite non ineſſet, vt quia primum non erat vacaturum ipſo iure, num.24. quamuis penſio bene poſſet reſeruari per Legatũ vel Epiſcopum ſub conditione, vt cum primum habuerit beneficium,cenſeatur caſſa,n.25.

Collatio prębendæ pœnitentiarij, ad quẽ pertineat, vbi prębenda eſt annexa dignitati, ſeu officio alicuius Eccleſiæ,vide verbo annexio.

Collatio recte conualeſcit per ſequentem abſolutionem in beneficij iam collati, vel ſub ſua expectatiua cadentis,acceptatione facta ab excommunicato, quæ valida eſt,c.13.nu.35.p.7.& ratio eſt,quod acceptatio ius titulumque non tribuat ſed potius ad factum,quæ ad ius pertineat,n.36. Beneficium tamen acceptatum vigore expectatiuæ non poteſt ei conferri ante abſolutionem,ſed collatio ſuſpendetur n.37. Et reſpondetur difficultati,quam mouet Couarr.quod acceptatio beneficij iam collati, iuris in re acquiſitionem inducere videtur,à num.38.& iuxta dicta eſt accipiendus Caietanus n.44.

Collatio recte conualeſcit in prouiſione facta in fauorem excommunicati à Papa,vel Legato,cum clauſula abſolutionis à cenſuris ad effectum gratiæ conſequendum in literis Apoſtolicis apponi ſolita,c.1.n.59. & 60.p.7.vbi referuntur agentes de iſta clauſula,quæ non prodeſt inſordeſcentibus ne irregulari, numero 61.

Collatio recte conualeſcit, vt poſſit quis poſt abſolutionem retinere beneficium, tempore excommunicationis collatum, ſi cum eo fuerit diſpenſatum, c.13. nu.71.p.7.quæ diſpenſatio ab Epiſcopo fieri poteſt,nu. 74.& diſpenſatione facta non requiritur alia collatio,n.75.

Collatio recte conualeſcit in poſſeſſione capta ab excommunicato,quæ valida eſt,cap.13.numer.89.parte 7.

Collatio

Collatio requiritur quod non ſit ſurreptitia, alias non tenet, c.3.n.1.p.8. nam ſurreptio vitiat gratiam ipſo iure, quamuis reſcripta iuſtitiæ non niſi ope exceptionis n.2.

Collatio ſi fiat excommunicato, qui eam acceptauit, ablata excommunicatione, non valebit, c.13.n.43.p.7.

Commenda eſt duplex, altera temporalis, & altera perpetua, c.4.n.7.p.4.

Commendare non poteſt beneficium inferior Epiſcopo, contra Hoiedam, & Cucum, c.4.n.8. cum ſeq.p.4. niſi habeat iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, n.12. & 13.

Commendari per Ordinarios alia beneficia poſſunt, vltra ſex menſes, etiam ad vitam, c.4.nu.16.p.4. quod intellige, vt n.17. & 18. vſque ad 23.

Commendæ ob quid ſint inuentæ à Rom.Pontificib. traditur, c.4.n.24. & 25.p.5.

Commenda ſola vim habet diſpenſationis, nec requiritur alia diſpenſatio c.4.nu.29.p.4. eſt enim collatio Papæ diſpenſatoria, n.30. & commenda perpetua, & vnio temporalis, ſunt quædam pallata diſpenſationes, n.31. Et ibi an Monaſteria, & Dignitates poſſint commendari minorib. 15.ann.n.32.

Commenda non inducit incompatibilitatem ſicut titulus, c.4.n.33. cum ſeq.p.4. amplia, vt n.36. cum ſeq. & 40. & 41.

Commenda ad vtilitatem perſonæ non eſt proprie & vere commenda, imo cenſetur titulus, c.4.n.43.pa.4. etiam ſi ſit temporalis, n.44. Et ideo de ea debet fieri mentio per impetrantem, nu.45. & 46. & traditur differentia, inter perpetuam & temporalem, numero 47.

Commendatarij huiuſmodi, habentur vt Titulares, & iura loquentia de Titularibus procedunt in eis, c.4.num.48. cum ſequent. par.4. nec poſſunt remoueri magis quam Titulares, nu.52. limita, vt nu.53. cum ſequent.

Commenda cauſa cuſtodiæ non impedit profeſſionem beneficij, & ſic ea durante currit tempus promouendi, c.4.n.59.p.4. & de materia commendæ qui ſint videndi, n.79. remiſſiue.

Commendatarij, & alij prælati inferiores habentes quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem etiam exempti, & nullius diœceſis non poſſunt remittere denuntiationes ex declaratione Papæ, & S.Congreg. contra Nauarr. c.8. à n.56.p.5. Qua declaratione ſtante in his locis requiritur ad Epiſcopum intra cuius fines, eſt locus, vel ad viciniorem, n.59. & 60.

Commiſſio habens clauſulam (ſine retardatione, & c. arbitrio Rotæ) intelligitur prout de iure, ca.5.nu.527.part.1.

Commiſſarius Cruciatæ non poteſt diſpenſare in irregularitate propter ordinum malam ſuſceptionem contracta, c.5.n.59.p.2.

Commiſſio facta Vicario, an tranſeat ad ſucceſſorem in Vicariatu, c.2.à n.28.part.6. reſoluitur tranſire contra communem, n.34. cum ſeq. niſi ſit facta cum qualitate, ex qua videatur habitus reſpectus ad perſonam, n.37.

Communis ſententia, de qua c.10.nu.8. part.11. non poteſt admitti, niſi forte ex vſu, & Conſuetudine, ſi illam recepit, nec tunc eſſet admittenda, vbi beneficium eſſet alteri collatum, nec vbi priuatio eſſet notoria, n.35.

Computatio graduum quomodo ſit facienda, an ſecundum canones, an ſecundum leges, c.15.p.7. à nu.23. Reſoluitur ſecundum leges.

Confeſſio breuium non eſt contraria decreto Concilij Trid. de prima inſtantia coram ordinariis tractanda, c.3.n.6.7. & 8.p.6.

Concil.Baſil. quo reſeruationes abolentur, fuit conciliabulum, c.1.n.188. cum ſeq.p.5.

Concilium generale, an poſſit beneficia conferre, & qui id tractent, c.2.n.1.p.5.

Concilium in quo Papa præſit poteſt beneficia conferre, c.2.n.2.p.5. ſecus ſi ſine Papa ratione ſchiſmatis, n.3. Author tamen id Concilium non poſſe credit niſi Papa id ſpecialiter permittat, n.4. & de Papa & Concilij poteſtate, qui ſunt videndi, n.5.

Concilium Prouinciale non poteſt conferre beneficia Prouinciæ, nec Diœceſanum, beneficia Diœceſis, niſi quatenus is ad cuius diſpoſitionem ſpectant, id permitteret, c.2.n.7.p.5.

Conc.Trid. Decretum explicatur, c.5.n.219. cum ſeq. p.2. & an procedat in alienatione voluntaria, an vero in neceſſaria, n.222. & 223. cum ſeq.

Concilij Lateranenſis vltimi conſtitutio ſub Leone X. ſeſſ.9 §. ſtatuimus. enucleatur, ca.1. nu.3.4.5. & 6. part.3.

Conc.Trid. verba de ordinandorum natalib. & genere iuxta ius antiquum intelligenda ſunt, & per ea Concilium voluit excludere illegitimos filios, aut nepotes hæreticorum, & ſeruos: ac neophytos, c.2.n.2.p.7. Nam Concilium ibi non intendit corrigere, aut alterare iura antiqua circa qualitates promouendorum, n.3. & 4. adducitur declaratio S.Congreg.

Conc.Trid. hortatur, vt in prouinciis, vbi commode fieri poteſt, dignitates omnes, & ſaltim dimidia pars canonicatuum in Cathedralib. Collegiatis inſignib. conferantur tantum Magiſtris, vel Doctoribus, aut Licentiatis in Theologia, vel iure Canonico, c.7. n.44.p.7. Et cum Concilium hortetur, non autem præcipiat, id non eſt inducendum ex neceſſitate, nec per Concilium Prouinciale ſtatui poteſt ſecundum S. Congregat. cuius declarationes ponuntur, n.45. Et ſic Decreta Concilij Prouincialis Toletani, & Compoſtellani, quibus ad ſtatuitur, non habent vim, nu.46. nec iſtud Decretum Concil. Compoſtell. eſt confirmatum in confirmatione Pij V. n.47. nec dicta Decreta videntur vſu recepta, n.48.

Concilium Trid. ſeſſ.24.c.15. tit. ſingulis prebendis ſingula beneficia vniantur, intelligitur, c.2.§.2.n.170. & 175.p.12.

Conc.Tr. ſeſ.7. de reformatione, c.4. addit c. de multa, quod quamuis in terminis d.c. de multa contendens retinere primum beneficium, quod ipſo iure vacauerit per adeptionem ſecundi, etiam ſecundo eſſet priuandus per ſententiam, tamen ex Decreto Conc. ipſo iure eſt priuatus etiam ſecundo, c.5. nu.94. p.11.

Conc.Trid. ſeſſ.7. d.c.4. de reform. addit etiam quod licet d.c. de multa, vt priuaretur ſecundo, requiritur monitio, vel quod retineret vſque ad litis conteſtationem, tamen cum Concilium dicat retinere præſumpſerit, non videtur neceſſaria iudicialis contentio, nec monitio. c.5.n.95.p.11. Nam illa verba ſolum denotant doloſam, ſeu malitioſam retentionem ſaltim ex lata culpa, nu.96. quæ recte datur ſine monitione, aut litis conteſtatione, & c.n.97. & adducuntur declarationes Sanctæ Congregationis, n.98. ſufficeretque ad pœnam Concilij retinere primum de facto cum ſecundo, licet fructus non reciperet, n.99.

Concil.Trid. ſeſſ.24.ca.17. non videtur in Hiſpania vſu receptum, nam poſt illud ſicut antea Ordinarij conferunt plura beneficia, etiam vltra duo vni, etiam quod vnum ſit ſufficiens & omnia ſimul retinet,

dummodo alias non ſint incompatibilia, c.5.§.3.n.23. par.11. Et etiam in Curia idem ſit: nam SS. Pontifices narranti plura obtenta ſolent alia concedere, nec apponitur Decretum de dimittendo obtenta, niſi ſint incompatibilia, n.324. Nec poteſt dici Papam ſuper illis tacite diſpenſare contra Ledeſmam à nu.327 & ſolum id poſſet procedere vbi Papa illa ſimul conferret, n.327. vbi ponitur declaratio S. Congregationis. Nec etiam dici poteſt, id in Papa procedere ex facultate ſibi tradita ab ipſo Concilio per Decretum vltimum ſeſſionis 25. de reformatione, quia id intraret, ſi Concilium prohiberet collationem, ſed non prohibet, niſi retentionem, n.328.

Concil. Triden. ſeſſ.24. de reform. c.6. dum concedit Epiſcopis facultatem abſoluendi in foro conſcientiæ ab hæreſi occulta, qualiter debeat intelligi, & an requiratur Sacramentalis confeſſio, c.10.n.137. vſque ad n.140. part.11.

Conclauiſtæ conclauis Sixti V. ſunt vere familiares Papæ, ex conſtitutione eius, qua in aliis non habebit locum, c.1.n.311. & 312.p.5.

Concluſio illa quod olim poſſeſſor, hodie poſſeſſor præſumitur, de qua relati, n. 75. qualiter intelligatur, traditur, c.3.n.76 p.6.

Concordia & turnorum diuiſio, non intelligitur mortuo, ſeu deficiente Epiſcopo, ſecus eo ſuſpenſo, aut excommunicato, c.1.n.237. cum ſeq.p.5.

In Concordia proprietas remanet indiuiſa, & accreſcit Capitulo vacante ſede, cap.1.num.239. parte 5. ſed contrarium traditur, num.241. & reſpondetur, n. 242.

Concordia Vgolini inter oppoſitiones Canoniſtarum, & Theologorum traditur, c.2.nu. 210. p.1. quam tenet Nauarr.n.2.

Concurrentibus ad beneficium, vno habente aliud, & alio non habente, non habens præferendus eſt habenti ex Rota, c.9 n.12. & n.13. part.7. Ponitur eius deciſio, & alias ampliùs fuit reſolutum, quod non habens beneficium præferendus eſt habenti in concurſu, quamuis habens ſit magis ſufficiens, & ſtatutum dicat dandum eſſe magis ſufficienti, & habiliori, n.14. Sed iſta deciſio loquitur in beneficio ſimplici, & non in parochiali, in quibus aliud dicendum eſt, n.15.

Concurſus an habeat locum in parochialibus litigioſis vacantib. non obſtante lite, c.2.§.1.à n.169.p.9. Reſoluitur affirmatiue, ex S. Congreg. cuius declaratio ponitur, electo tamen & iudicato magis idoneo ab Epiſcopo non poſſet fieri interim collatio de parochiali litigioſa ab Epiſcopo ſeu alio inferiori, ad quem talis collatio ſpectaret, n.172. Sed vel erit recurrendum ad Papam, vel expectandus finis litis, nu.173. & talis electus ſi peterit, ad defenſionem litis admitteretur, n.174.

Concurſus an debeat fieri in beneficiis vacantib. per reſignationem, c.2.§.1.à 156.p.6. Reſoluitur in reſignatione ſimplici debere fieri, ſecus in reſignatione in fauorem, in qua non requiritur examen per concurſum, ſed ſolum in forma dignum, & ponuntur declarationes S. Congregationis & idem in beneficiis reſignatis ex cauſa permutationis, vt non ſit faciendum examen per concurſum, n.161.

Concurſus an debeat fieri in Vicariis perpetuis parochialium vnitarum ſicut in parochialibus iuris patronatus Eccleſiaſtici, c.2.§.2.à n.285.p.9. Reſoluitur non debere fieri concurſum, ſed ad nominationem illorum, quorum dignitati, vel Eccleſiæ parochialis eſt vnita, deputandos vicarios cum examine & approbatione Ordinarij etiam ſine examinatoribus Synodalibus, nec valere Decretum Concil. Toletani contrarium, nec ſuffragari poſſeſſionem contrariam, etiam in iudicio poſſeſſorio, & adducuntur declarationes S. Congreg. & alia.

Concurſus an faciendus ſit in dignitatib. habentib. curam animarum in Eccleſiis collegatis, reſoluitur quod non, c.2.§.1.n.195.p.9. vbi ponitur declaratio S. Congr. & n.ſeq.

Concurſus an faciendus ſit in beneficiis regularibus curatis, reſoluitur negatiue, c.2.p.1.nu.197.p.9. vbi ponitur declaratio S. Congr. & nu.ſeq. reſolutio Rotæ, quod videtur procedere, etiam ſi ſint ſolita commendari ſecularibus, n.199.

Concurſus an faciendus in prouiſione dignitatum habentium vnitam parochialem, reſoluitur negatiue, cum vnio perpetuo & acceſſorie facta eſt, c.2.§.1.nu. 192.p.9. & declarauit S. Congreg. in declarationib. poſitis, n.193. Sed ſi eſſet vnita æque principaliter, faciendus eſſet concurſus, n.194.

Concurſus an poſſit fieri ab inferiorib. Epiſcopo habentib. ius conferendi, c.2.§.1.à nu.121.p.9. Reſoluitur negatiue, & adducuntur declarationes S. Congregationis, & Decretum Concilij Prouincialis Mediolanens. 5 & n.126. allegantur deciſiones Rotæ: per quod tamen non tollitur prænentio inferior: competens in collatione, n.125.

Concurſus debet fieri in beneficiis curatis, quæ dicuntur vicariæ, non tamen ſunt vicariæ parochialium vnitarum, ſed de per ſe, c.2.§.2.n.298.p.9. & nu. ſeq. ponuntur reſolutiones Rotæ, & idem eſt in vicariis erectis in Eccleſiis vnitis abdicando, & ſeparando curam ab ipſis Eccleſiis, & transferendo eam in vicarias, huiuſmodi enim vicariæ ſunt beneficia vere curata de per ſe, n.10. & 302. & n. ſequenti adducitur declaratio San. Congrega.

Concurſus & examen, an vbi non fuit factum legitime, iuxta formam Concilij gratia & prouiſio Apoſtolica facta in fauorem illius qui præſentauit approbationem, & literas Ordinarij, quib. teſtatur concurſum factũ legitimè, & ex approbatis illũ elegiſſe, iuxta formam Concilij ſit valida, & bona: an vero ſurreptitia, & nulla, c.2.§.2.n.360.pa.9. Et videtur dicendum non eſſe ſurreptitiam, ſed validam: quia prouiſus non narrat concurſum legitime factum, ſed ſolum præſentat literas Ord. id teſtantis, quib. Papa dans fidem, id ait ſibi innotuiſſe, & ſic non eget iuſtificatione, à n.361. Sed contrarium videtur verius, quia fundatur falſa cauſa & ex verbis Concilij, à n.365.

Concurſu facto, an ſi deſiſtat magis idoneus, ex reliquis oppoſitorib. ſit eligendus magis idoneus, an vero ſit faciendus alius concurſus de nouo propoſito nouo edicto. c.2.§.1.n.221.p.9. Reſoluitur, quod ſi ante factam per Ordinarium electionem de magis idoneo, ille deſiſtat, non eſt faciendus nouus concurſus, ſed ex reliquis eligendus eſt magis idoneus intra eundem terminum: ſi vero facta per Ordinarium electione de magis idoneo reperto, ille deſiſtat, ſeu cedat, vel decedat, non poterit eligi alius ex oppoſitorib. eiuſdem concurſus, ſed faciendus erit nouus concurſus, ad quem Ordinarius habebit nouum terminum à die deſiſtentiæ, ſeu ceſſionis, vel mortis ei notæ, n. 222. & 223. id tamen intelligitur, quando deſiſtit, cedit aut decedit ante lapſum quadrimeſtre datum ad ſignificandum Papæ, alias enim infra quadrimeſtre, non facta ſignificatione, ad Papam deuoluitur, n.224.

Cõcurſus faciẽdus an ſit in beneficiis, quorũ cura per plures adminiſtratur, c.2.§.1.à nu.175.p.9. Reſoluitur eſſe faciendum ex Concilio, quamuis alias beneficia iſta non di-

non dicantur curata tamen ex authoritate Papæ, Sanct. Congregationis, non esse receptum Decretum Concilij de concursu quoad ista beneficia, maxime in Eccles. Collegia.

Concursus videtur faciendus in prouisione beneficij simplicis alicuius Ecclesiæ parochialis habentis de per se administrationem curæ in aliquo loco d. parochialis, c. 2. §. 1. n. 191. p. 9.

Concursus prouisionis Ordinarij, vbi non datur, non est necesse fieri mentionem, de mense non placet, c. 1. n. 664. p. 5.

Concurrentibus ad beneficium, vno habente aliud & alio non habente, non habens præferendus est habenti ex Rota, c. 9. n. 12. & n. 13. p. 7. ponitur eius decisio, & alia, amplius fuit resolutum, quod non habens beneficium præferendus est habenti in concursu, quamuis habens sit magis sufficiens, & statutum dicat, dandum esse magis sufficienti, & habiliori, n. 14. Sed ista decisio loquitur in beneficio simplice, & non parochialibus, in quibus aliud dicendum est, nu. 15.

Condemnatus, an possit priuari beneficiis, quando iudex in sententia condemnatoria aliquam pœnam imposuit, non faciendo mentionem de priuatione, c. 3. §. 1. à n. 107 p. 11. Resoluitur affirmatiue in condemnato pro delicto inducente irregularitatem, licet secus in condemnato pro delicto, quod licet sit dignum priuatione, non tamen inducit irregularitatem.

Conferre beneficia illegitimis, non erat stylus tempore Sixti V. etiamsi alias fuissent dispensati, & ratione istius styli, nunc videbitur necessarium exprimere dispensationem super defectu natalium in impetratione, etiam quod esset executio dispensationis, c. 2. n. 76. p. 7. vt in decisione Rotæ posita, n. 77.

Conferri non possunt beneficia excommunicato, ca. 13. n. 2. p. 7.

Confessarius virtute Bullæ Cruciatæ potest absoluere à censuris extra confessionem, & ibi ratio traditur, c. 5. n. 53. & 54. p. 2.

Confessores Ordinarij vt Parochi possunt audire confessiones subditorum extra parochiam, & etiam delegati c. 8. n. 131. p. 5. Quod post Conc. Tr. intellige si delegati sint approbati in ea diœcesi, non vero si alias, vt n. 132. contra aliquos, à n. 133.

Confidentia beneficialis, absque pacto, modo, seconditione, non est simoniaca, prohibita, & punibilis per constitutionem Pij V. de confidentia, & Pij III. contra aliquos, absque pacto enim non inducitur simonia, c. 3. §. 2. n. 165. & 166. p. 11. & n. 169. & seq. adducuntur resolutiones Rotæ, & numero 169. decisio Rotæ.

Confidentiæ præsumptio intrat ex denotatione omnium fructuum, aut partis, facta à resignatario resignanti, quoties fuit facta illico post resignationem secus si postea aliquo tempore interiecto, vel ex aliqua causa c. 3. §. 2. nu. 198. p. 11. & ex ista prima coniectura non inducitur, nec concluditur vera confidentia, sed colligitur præsumptio, ex qua aliis concurrentibus vult Papa probationem resultare, & idem in secunda, tertia, & quarta coniectura, contra aliquos, à nu. 198.

Confirmatio ex certa scientia, & cum causæ cognitione illa dicitur, in qua est insertus tenor rei confirmatæ, vel saltem narrata substantia, & est expedita precedente solita discussione, c. 2. à numero 226. p. 3.

Confirmatio in qua adest clausula ex certa scientia, non tamen est insertus tenor, aut narrata substantia rei an sit ex certa scientia, an vero in forma communi, c. 2. numero 230. cum seq. p. 3.

Congregationes particulares commissariorum Capit. aut occupari Beneficiatos in negotiis, & rebus Ecclesiæ dum diuina celebrantur, non licet fieri, ca. 2. n. 366. & seq. part. 3.

Coniugati qui ordinari prohibentur sunt incapaces beneficiorum, c. 5. nu. 1. part. 7. adeo vt etiam beneficia ante matrimonium obtenta amittant, nu. 2. & procedit etiam in administratione Ecclesiastica, nu. 3. nec ex dispositione Episcopi possunt habere beneficium etiam simplex, n. 4. & concordia Capræ bene impugnatur per Oiedam.

Consanguinei fundatoris, quando vocãtur ad beneficium, seu capellaniam, an satis sit præsentare quemlibet consanguineum, an debeat præsentari proximior, c. 15. à n. 16. part. 7. Resoluitur, quod debet præsentari proximior, & respondetur legi vnum ex familia §. si de falcidia, an attendatur proximitas respectu fundatoris an respectu vltimi capellani, à n. 19. resoluitur respectu fundatoris.

Consanguinei fundatoris, seu qui sunt de parentela eius, genere, seu familia, quando vocantur ad capellaniam, an censeatur etiam vocati spurij, seu illegitimi, & descendentes ex illis, & videtur quod non: nam non dicuntur, nec sunt de familia, agnatione, domo seu cassata, c. 15. n. 16. part. 7. Neque etiam de parentela patris, n. 37. nec cum illis est cognatio, consanguinitas, aut coniunctio ex parte patris, nu. 38. & ideo appellatione coniunctorum non veniunt, n. 39. Sed distinguitur, an sint apposita verba iuris, seu ciuiliter significantia, & tunc illi veniant, & comprehendantur, à n. 40. & cum vocatur consanguineus proximior, præferuntur remotiori legitimo, n. 47. & idem in legato pio, n. 48.

Consanguineus ex linea masculina, an inæquali gradu sit præferendus, seu ex parte mariti, c. 15. à n. 21. p. 7. resoluitur quod non.

Consanguinitas seu parentela fundatoris in proposito quomodo sit probanda, c. 15. à n. 28. p. 7. Resoluitur probari per indicia & coniecturas, seu communem reputationem, & famam, nec requirit probationem per gradus distinctos, nisi agatur de probanda consanguinitate restricta ad certum gradum seu intra certum gradum, aut detur concursus alterius, & adducuntur resolutiones & decisio Rotæ.

Consensus capituli, an præsumatur ex diuturnitate temporis interuenisse, etiam in vnione non enuntiatus, videbatur præsumi, si lapsum esset tempus longissimum triginta annorum, ex traditis per Felin. & alios citatos, aut etiã concurrente possessione, & obseruãtia vnionis cum scientia & patientia aduersarij, si lapsum esset longum tempus decem annorum, ex traditis per Aymon. & alios citatos, c. 2. §. 2. n. 178. p. 12. Sed resoluitur, ita demum ex diuturnitate temporis præsumi consensum capituli in vnione non enuntiatum, seu solemnitatem alias in actu requisitam, si lapsum sit tempus triginta annorum cum possessione & obseruantia vnionis, seu actus per illud tempus, alias non nu. 179. & seq. vbi adducuntur resolutiones Rotæ, & reprobatur doctrina Flores circa hoc, num. 186.

Consensus cap. non præsumitur, nisi expresse probetur, & asserenti incumbit onus cum probandi, vel nisi alias de eo appareat, c. 2. §. 2. n. 177. p. 12.

Cõsensus capituli non videtur requiri in vnione faciẽda seminario, sed eius loco requiritur, quod fiat cũ consilio quatuor deputatorũ ex Decreto Cõcilij alias vnio nõ valet, c. 2. §. 2. n. 190. p. 12. vbi ponitur declaratio S. Congr. Sed Episcopus non tenetur sequi eorum

*consilium ex eadem S.Congr.n.*191. *& adducitur resolutio Rotæ,n.*192.

*Consensum capituli, prout dictum est,requiri in dismembratione,seu diminutione beneficij,sicut in vnione,ita demum procedit in dismembratione beneficiorum Ecclesiæ inferioris, si Episcopus sit author ipsius,c.*3.*n.*11.*p.*12. *secus si Episcopus non sit author,sed rector: nam in alienatione qualis est dismembratio rei Ecclesiæ inferioris, quando Episcopus non est author,sed rector ipsius Ecclesiæ non habentis collegium, sufficit,quod rector alienet cum authoritate solius Episcopi,& si habet collegium,requiritur etiam consensus collegij,n.*12.

*Consensus contra patronum, aut inferiorem collatorem, non præsumitur eorum, etiamsi in vnione enuntietur ab Episcopo,c.*2.*§.*2.*n.*213.*p.*12.

*Consensus illorum ad quos collatio, electio,seu præsentatio pertinent,requiritur in permutatione,quamuis Episcopus totum debeat expedire,c.*4. *numero* 72. *p.*11.

*Consensus omnium habentium eligere, præsentare, vel conferre,an requiratur,an vero sufficiat consensus maioris partis,remissiue,c.*4.*n.*73.*p.*11.

*Constare sufficit de vnione,vt præsumantur omnia fuisse solemniter acta,& c.c.*2.*§.*1.*n.*144.*p.*12.

Constitutio 9. *Iulij III.non est in vsu in his Regnis, nec in Prouincia Mediolanen. c.* 1.*num.*101.*cum seq. p.*2.

*Constitutio Pij V.habet locum,tam in non professis, quam in nulliter professis,c.*5.*n.*12.*p.*2.*& vide,num.*13. *&* 14.

*Constitutio Pij V. super collatione parochialium, non habet locum,nisi in his diœcesibus,in quibus fuit coacta Synodus,& in eis iuxta formam Concilij deputati examinatores ex declaratione Gregorij XIII. & S.Congreg.c.*2.*n.*4.*p.*9.

*Constitutio Pij V.de confidentia intelligitur,c.*3.*§.* 2.4 *cum seq.par.*11.*& n.*174.*cum seq.& nu.*187.*& nu.* 188.

*Constitutionis Pij V.de confidentia litera in vers. quare nos,qualiter sit legenda,c.*3.*§.*2.*à n.*192. *p.*11.*reliqua de confidentia apud quos videnda.*

*Constitutio Pij V.*58.*versiculo caueant,intelligitur, c.*3.*§.*2.*à n.*202.*cum sequent.p.*11. *ex quo versiculo apparet non posse coram ordinariis renunciari beneficia designando quouis modo successorem,aut ea intentione,vt alteri conferantur etiam libere,d.n.* 202. *nec potest procedere decisio Cassadori,n.*203.*& conuincitur interpretatio Flam.Paris.quod intelligatur de intensione tacite, vel expresse in conuentionem deducta,n.* 204.*& interpretatio Ioannis Gutierrez quod procedat in foro exteriori,secus in interiori,n.*205.

*Constitutio Pij V.supradicta v.caueant,non obstante an possit resignari beneficium coram ordinario cum intentione mutua,vt libere vniatur alicui certo loco,seu beneficio,vel designando locum,cui vniri desideratur,absque vllo tamen pacto,modo, vel conditione,c.*3 *§.*2.*a numero* 2.10. *part.*11.*resoluitur negatiue.*

*Const.Pij V.*58. *quæ præscribit casu,in quib.ordinarij possint admittere resignationes,c.*3.*§.*3.*n.*299.*p.*11.

*Constitutio Pij V.*58 *non videtur bene seruari in Hispania in qua pretenditur eam non esse receptam, sed ab ea supplicatum.c.*3.*§.*3.*nu.*270.*p.*11. *circa quod ponitur resolutio Rotæ,n.*271.

*Constitutio Pontif.Gregorij XIII.de resignationibus solũ loquitur de resignationibu,etiam causa permutationis,& cessionibus, & sic non procedit in coadiutoria etiam de consensu cum futura successione:nam licet videatur habere naturam resignationis, non est vere resignatio,c.*3.*§.*4.*n.*275.*p.*11.

*Constitutio supradicta Gregorij XIII. habet etiam locum in resignationibus nullis,seu inualidis,c.*3.*§.*4. *n.*276.*p.*11.*Sed nõ intrat vacatio ex dicta constitutione ob non publicationem,quando resignatio alias est nulla ex defectu consensu:nã tũc vere non est resignatio,& sic quamuis tempus publicandi currat a data gratiæ,intelligitur modo sit præstitus,& extensus,consensus,nu.*277.*& adducitur resolutio Rotæ,nu.*278.

*Constitutio supradicta Gregorij XIII.capit resignationem factam in manibus ordinarij, c.*3.*§.*4.*n.*282.*p.* 11.*etiam quod ordinarius de beneficio resignato non disposuit,num.*283. *vbi ponitur resolutio Rotæ in vna Mediolanensi, in qua habetur, quod licet in vnione non sit necessaria publicatio, id procedit data validitate vnionis,secus vbi beneficium resignatum vnitur nulliter,quamuis in eadem, & antea in alia Mediolanensi relata fuisset contrarium decisum,nu.*284. *sed verius necessariam esse publicationem,quando vnio est inualida, & intrat d. constitutio Gregorij XIII.n.*285.

*Constitutio supradicta Gregorij XIII. non videtur vsu recepta in his partib.quoad resignationes & permutationes coram ordinario factas,c.*3. *paragr.* 4.*nu.* 289.*part.*11.

*Constitutio supradicta Gregorij XIII.vult resignationes etiam nullas,& inualidas publicari, & ex eis apprehendi,seu peti possessionem,& c.c.*3.*para.*4.*n.*332. *part.*11.

*Constitutio supradicta, an obstet resignatario, quod non vult capere beneficium ex resignatione,sed ex alia vacatione propter clausulas generales,c.*5.*§.*4. *n.*331.*part.*11.*Et non obstare fuit per Rotam resolutum in decisione adducta,nu.* 332. *sed ista decisio non placet ex versiculo,quod si quicquam d.constitutionis,n.* 333.

*Constitutio supradicta non habet locum in beneficiis vacantibus per adeptionem aliorum iuxta Decretum apponi solitum de dimittendo libere in manibus Sanctissimi intra duos menses,ex Rota,c.*3.*§.*4. *n.*334.*p.*11. *& alia decisio quæ contrarium videbatur decidere,loquitur in resignatione facta ad fauorem, licet de vacante per adeptionem secundi,iuxta Decretum,n.*335.*ratio assignatur ibi,numero* 336. *quamuis respectu resignationum coram ordinario loquatur de resignationibus libere, & simpliciter factis etiam coram ordinario, qui non prouidit intra mensem,ita vt collatio sit deuoluta ad Sedem Apostolicam,& c.n.*337.

Constitutio 70.*in ordine Pij V. cum de exercentibus sodomiæ crimen loquatur, non habebit locum in eo qui semel aut iterum illud perpetrauerit,sed in eis, qui quasi ex vsu continuato id exercent,cap.*10.*paragra* 2.*nu.*198.*part.*11.*licet contra teneant Salcedo,& alij ex alia constitutione anteriori eiusdem Pij V.nu* 199. *Cui respondetur, quod licet pœna istius primæ constitutionis comprehendat perpetrantes: pœnæ tamen secundæ,quæ sunt grauiores,comprehendunt tantum exercentes,sicut etiam secunda non habet locum in laicis,vt prima, quæ responsio est melior alia adducta per Manuelem Rodriguez,& Ledesmam,quod secunda declarat primam,a numero* 200.*nec comprehendit exercentes pollutionem extraordinariam seu extra vas, sed solum exercentes copulam sodomiticam n.*203.

*Constitutio supradicta Pij V.*70. *an comprehendat exercen-*

exercentes bestialitatem, cap.10.paragr.2. à nu. 204. part.11. resoluitur negatiue contra Manuelem Rodrig. & Ledesmam saltim quoad pœnas ipso iure impositas, nam licet bestialitas sit crimen grauissimum, & contra naturam, & grauius sodomia, non tamen est sodomia, sed distincta species, & in pœnalibus non fit extensio, etiam ex identitate, & maioritate rationis, & c. procedit tamen in cognoscente fœminam præpostere, n.207

Constitutio Sixti V. de habitu, & tonsura in his partibus cœpit ligare post lapsum octo mensium à die publicationis Romæ facta, & ex tunc ad huiusmodi priuationem incurrendam non requiritur lapsus alicuius certi temporis, sed eo ipso quod in publico quis non gestat habitum clericalem supradictum, id est tonsuram, & vestes talares, incurrit huiusmodi priuationem, c.1.n.19. & 20.part.7.

Constitutio supradicta Sixti V. de habitu, & tonsura forsan non est vsu recepta saltim quoad hoc, vt non deferentes prædictum habitum clericalem, maxime tonsuram, sint ipso facto priuati beneficiis, & quod collatio illis facta sit nulla, c.1.n.24.p.7.

Consuetudo quæ vni detrahit, & alteri adquirit non est proprie consuetudo, sed large, & abusiue, & potius dicitur præscriptio, c.4 num.73.p.5. & quando proprie dicatur consuetudo, n.74.

Consuetudo, seu præscriptio hæc qualis esse debeat, an quadragenaria, an immemorialis, vel quadragenaria cum titulo, c.4.à nu.78. p.5. resoluitur sufficere quadragenariam sine titulo, & traduntur variæ opiniones pro & contra, a n.80. vsque ad nu.88. & reprobatur quædam decisio, n.89.

Consuetudo generalis Prouinciæ, quod Capitulum eligat excluso Episcopo, non extenderetur ad loca particularia, seu Ecclesiarum in quibus non esset talis consuetudo, c.4.n.92.part.5. sed contrarium traditur n.93. & explicantur decisiones Rotæ, à n. 96. cum sequent.

Consuetudo optima est legum interpres, ca.5.nu.86. part.1.

Consuetudo contra libertatem Ecclesiasticam, non valet, nec ante legem recompilationis, cap.3.n.7.8.9. & 10.part.2.

Consuetudo immemorialis nunquam censetur sublata, nisi expressa mentio de ea fiat, nec comprehenditur in reuocatione consuetudinis, etiam cum dictione vniuersali, c.2.num.190.part.3. & ibi limitatio traditur.

Consuetudini immemoriali est derogatum, per clausulam derogatoriam consuetudinum etiam iuramento, Apostolica confirmatione, vel alia quauis firmitate roboratam, c.2.n.191.p.3.

Consuetudo vigens in Ecclesiis, (vbi matutini dicuntur media nocte) non interessendi illis, videtur excusare, c.2.n.326.p.3.

Consuetudo quod Archidiaconus visitans percipiat distributiones valida est, c.2.n.333.p.3.

Consuetudo contra legem in Concilio generali editam num.valeat, traditur, ca.5.nu.50.51. & 52. parte 4.

Consuetudo quod Prælatus non administret ante installationem, seu inductionem in possessionem seruanda est cap.4.nu.257.part.5. & ea consuetudo non solum in Hispania, sed & in aliis partibus procedit, n.258. & sequentibus. Vnde in causa Burgen. fuit denegata remissoria, ad probandam consuetudinem contrariam, a n.261

Consuetudo immemorialis iurispatronatus probatur ex scripturis, per præsentationes effectuatas spatio centum ann. sicut per præsentationes continuatas testib. probatas spatio sexaginta annorum, c.9.à n.67. p.5. quamuis alias verius sit immemorialem non probari per instrumenta à n.111.

Consuetudine aut priuilegio non stante quod prouidendus de beneficio sit naturalis aut oriundus Regni, bene potest conferri beneficium clerico alias idoneo, vndecumque sit, c.19.n.4. part.7. Sed qui ex loco seu Diœcesi beneficij debet, si est idoneus, aliis extraneis præferri, num.5. sicut etiam alteri præferendus est qui est ex gremio Ecclesiæ, nu.6. Sed id intelligitur de honestate tantum, n.7. nisi simus inter duos præsentatos aut alias habentes ius ad beneficium, tunc enim cæteris paribus præferendus esset de iure naturali, & qui est de gremio Ecclesiæ extraneo, nu.8. Et ita consuetudo interpretata est aut recepta, n.10.

Consuetudini tenendi dignitatem cum Canonicatu vel portione in eadem Ecclesia, sicut non est derogatum per Concilium, an ita etiam non sit derogatũ consuetudini tenendi duo alia beneficia difformia, & videbatur similiter dicendum, non esse illi derogatũ, c.5.§.2.nu.255.p.11. Sed contrarium censuit S. Congregatio, & ponitur ratio differentiæ, n.256. sed vbi Concilium non sit, quo ad hoc receptum, videtur posse adhuc seruari dicta consuetudo, quæ tamen non videtur certo stare in Episcopatu Abulens. nu.257.

Consuetudo decennalis vbi non est contra ius sufficit, c.4.n.12.p.9.

Consuetudo & constitutio cuiusdam Ecclesiæ, quæ habet nouiter receptos, soluere certam quantitatẽ mẽsæ Capitulari, & certam fabricæ, & certum quid Capellanis & pueris chori, est iniqua, & simoniaca, nec potest tolerari quoad quod soluitur mensæ & etiam Capellanis & pueris, c.1.n.91.p.8. quamuis alias quod erogatur in sumptus ministrorum Dei pium reputetur, n.92. vbi quid in pios vsus conuerti intelligatur.

Consuetudo exequendi sententiam & mittendi in possessionem Capellaniæ seu beneficij eum in cuius fauorem lata est, si re vera staret, & de ea constaret, cessaret attentata, c.3.nu.26.p.9. & idem esset stante statuto seu constitutione Synodali id spatuente, seu prohibente appellationem respectu effectus suspensiui, n.30. vbi ponitur decisio Rotæ, & declaratur n. seq. & prædicta resolutio procedit etiam, quando plures sunt præsentati ab vno patrono vel æquali patronorum suffragio, nam cum tunc Episcopus teneatur digniorem instituere, dignior prætermissus poterit ab eo appellare, n.32. quamuis contrarium teneant aliqui, n.33. & quamuis à gratificatione Episcopi quando sunt æque digni non detur appellatio, n.34.

Consuetudo quod possit in eadem Ecclesia teneri dignitas cum Canonicatu, & procedit in beneficiis difformib. sub eodem tecto, non habet locum in Canonico pœnitentiario, vt in declaratione S. Congregationis posita, c.5.§.2.nu.249. p.11. habet enim officium pœnitentiary, & insuper Canonicatum tali officio annexum, n.250. nec refert quod officium pœnitentiarij de per se non habet fructus, quia sufficit quod eos habeat ratione adiuncti Canonicatus, n.251. aliquando tamen ex gratia & dispensatione Apostolica obtinet simul dignitatem, nu.252. & ista ratio considerata in pœnitentiario, non militat in Canonico lecturæ nec in Canonico doctorali, aut magistrali, in quibus solum consideratur Canonicatus & præbenda cum tali onere, & c. n.253.

Consuetudo vel statutũ quod quis possit esse triplex in eadẽ Ecclesiis absque Papæ dispensatione nõ valet

contra Botteum,c.5.§.2.p.11.à num.238.& reprobatur consilium Nauarri docentis, posse teneri duas Capellanias cum dignitate in eadem Ecclesia ex consuetudine,si dignitas non est sufficiens,nu.240. & alia doctrina Zerolæ,n.241. nec poterit Nuntius seu legatus in hoc dispensare, nisi haberet specialem facultatem, n.242.

Contractus minus solemnis seu actus nullus de iure positiuo an sit nullus in foro conscientiæ, an validus, licet sint variæ Doctorum sententiæ:prima quæ ait esse validum,secunda quæ ait esse nullum,& tertia media,verissima est secunda sententia,& reliquæ improbabiles vt bene ostenditur,c.1.nu. 4.p.9. & licet olim prima sententia fuerit communis, iam tamen communiter reiicitur, & secunda est magis communiter recepta,præsertim per Iuristas,nu. 13. quibus in hoc de intentione legum etiam pro foro conscientiæ magis deferendum est quam puris Theologis,n.14.quidquid esset de aliis actibus seu contractibus minus solemnibus:in proposito tamen de electionibus seu prouisionibus beneficiorum tenenda est dicta secunda sententia,n 15

Contributio subsidij, & excusati per Pensionarium fieri debet habita ratione veri valoris beneficij, & quantitatis quam titulans soluit,c.5.n. 176. part.1.& n.177.

Conuentio de pensione reseruanda initium habere debet à superioris authoritate, non vero à partibus nec arbitris compromissariis,c. 5.n.342.p.1.

Conuersi Monasteriorum sunt personæ Ecclesiæ,& gaudent priuilegio Canonis, & tamen dicuntur laici,c.4.n.11.p.1.

Copulam habere penetrando vas etiam sine seminatione intra ipsum vas,an sufficiet ad effectum causandi impedimentum incestus,c.3.nu.79.cum sequentibus.part.8.

Copula si sit habita post dispensationem perfectam & factam ab Ordinario,vel post dispensationem impetratam in forma gratiosa,non commissaria dispensatio & matrimonium secuta,sunt valida,c.3. n. 73.p. 8.nec obstat copula superueniens,nam cum impetrati iam sint dispensati & habilitati ad matrimonium, & esto esset incestus non dirimeret matrimonium,n. 74.& facit quod copula cum affine in tertio vel quarto gradu ex actu fornicario non est hodie incestuosa ex quo possunt matrimonium contrahere,num.75.& 76.ponitur declaratio S.Congreg.qua facit etiam.

Corpore qui deformati insigniter sunt, ita vt sine notabili horrore aut scandalo ministri Ecclesiastici esse non possint, aut sibi absciderunt membrum aut partem membri, promoueri non possunt, non solum ad sacros Ordines, & beneficia quæ sacrum ordinem requirunt: sed nec ad minores Ordines & primam tonsuram,& consequenter nec ad vllum beneficium,c. 12.n.3.p.7. Nam isti simpliciter & absolute sunt irregulares,n.4.

Corpore vitiatos oportet ad beneficia non esse promouendos,nam ij sunt irregulares,c.1.nu.1.p.7.de qua irregularitate seu inhabilitate ex vitio seu defectu corporali qui sunt videndi,n.2.

Creditor cui fuit pignori data vniuersitas in qua est ius patronatus, non præsentat, nec in eum transit ius præsentandi,c.5.nu.10.& 11.p.5.& an procedat in terminis c.salubriter,n.12.& 13.

Crimen confidentiæ simoniacæ mentalis etiã vnius tantũ partis intẽtione & conscientia cõmissum voluit Pius V.prohibere & punire, saltim in quatuor casib. c.3.§.2.nu.187.& 188.p.12.in quibus casibus simonia mentalis subiecta erit obligationi restitutionis, & sẽsuris,& pœnis ex constitutione Pij V.licet alias simonia mentalis nullo modo obliget ad restitutionem,nec subiaceat censuris ex c.fi.de simonia,ex quo tamẽ colligitur quod de facto non punitur, non tamen quod Ecclesia non possit illam punire,n.189. sicut etiã constitutio Gregorij XIII. de datis & promissis pro gratia vel iustitia obtinenda & eius pœnæ locum habent etiam in simonia mentali,numer.190. & est in simili constitutio 33.Paul.Quart.qua declaratur,n.191.

Crimen notorium etiam enorme non inducere irregularitatem ratione infamiæ,c.3.§.1.nu. 118.p.11. & istam sententiam videri magis conformam praxi & consuetudini,& ideo tenendam contra communem,n. 119.

Crimen nullum occultum quantumlibet graue & enorme inducit irregularitatem,nisi illud de quo iure specialiter statuitur,c.8.n.68.p.7.

Crimen qui commisit propter quod incurrit pœnam priuationis beneficij,an ipso iure amittat statim titulum ita vt teneatur in conscientia illud dimittere etiã ante sententiam declaratoriã,c.10.n.7.p.11.& partem negatiuam tenent relati,n.8.pro qua facit quod de lege pœnali imponente pœnam ipso iure seu ipso facto vltra eos tradunt d.communiter contra Abb.Fel.Castrum & alios quod non obligat in conscientia ad pœnam ante sententiam, quando requirit aliquã actionem seu executionem positiuam, seu imponitur in re iam quæsita,&c. nu.9. adeo vt committens delictum propter quod ipso iure priuatur bonis,nõ amittat dominium eorum ante sententiam secundum aliquos,n. 10.quamuis contrarium alij teneant,n.11. quæ sentẽtiæ concordantur,nu.12.id in beneficiis intelligendum est, quando non subiungitur aliud verbum vnde constet, mentem Papæ esse, vt amittantur nulla expectata sententia secundum Molin.& alios,num.13.

Crimina depositione digna si sunt notoria irregularitatem inducere & crimen notorium dici de quo lata est sententia,quæ transit in iudicatum, & sic omnem criminosum condemnatum de crimine priuatione digno posse etiam postea priuari beneficiis tanquam irregularis ex crimine notorio per sententiam, c.3.§.1.à nu.110.p.11. sed verius est indistincte non esse irregularem notorium peccatorem & explicatur,c. fin.de tempor.ordinat.quo fundatur communis,à nu. 113.

Crimina quæ priuationem inducant,c.10.n.38.cum seq.p.11.

Cubicularij qui dicantur ad effectum regulæ reseruatoriæ 6.traditur,c.1.numero 398.p.5. & non intellige de cubicularijs, seu camerarijs secretis,vt num. 398.

Cuchi sententia dicentis, quod illæ conditiones electionem non vitiabunt, videlic. eligo si iuramentum solitum præstiterit, vel si prius beneficium dimiserit, vel in Ecclesia recesserit, modo exprimantur sicut insunt actu improbatur,c.2.n.10.p.8.

Cura animarum dupliciter sumitur, cap.6.num.6. part.1.

Cura animarum si pertineret ad vnum Canonicum ratione sui Canonicatus,cui est annexa, in prouisione talis Canonicatus esset faciendus concursus,c. 2.§.n.189.p.9.vbi ponitur declaratio S.Congreg.

Cura animarũ si toti Capitulo incũbens transferretur in certã dignitatẽ seu Canonicum Ecclesiæ,prout fieri potest per Episcopũ de consẽsu Capituli ex sacræ Congre-

Congregatione, in prouisione talis dignitatis seu Canonicatus esset faciendus concursus, c.2.§.1.num.190. par.9.

Curatus an possit abesse per duos menses absque licentia Ordinarij ex causa, quæ sibi iusta videatur, c. 2.n.9.p.3.cum seq.

Curatum habens an possit admitti ad concursum alterius, vide verbo, admitti an possint.

Curia Romana quomodo accipiatur, nam aliqui dicunt ibi adesse curiam vbi est Papa, c.1. num.387. par. 5. alij vero aliter dicunt, vt numero 388.389.& 390.

Curia Romana tunc dicitur transferri cum Papa vadit cum Cancellaria, & tribunalibus suis, seu quãdo Cancellaria & alia tribunalia mutantur, c.1.nu. 391.p.5.nam quando Papa tantum alio vadit, non dicitur transferri, sed Papam ire, n.392. vt in Curia Regia, n.393.

Curia licet ad effectum recusationis accipitur pro loco vbi est causarum audientia, & literarum Apostolicarum, tamen contrarium declarauit Paulus III. c.1.n.394.& 395.p.5.& quoad reseruationem, tam vacantia in loco Cancellariæ quam vbi est Papa beneficia comprehenduntur, n.395.& declarauit idem Paulus, n.396.

D

DAri aliquid non potest expensarum ratione vt à lite beneficij discedatur, c.5.n.350.p.1. etiam si fiat authoritate superioris, si præcedat pactio inter partes, n.351.& decis. Rot.353.

Dataria hodie vult exprimi Ordinem sacrum annexum in supplicationibus de Canonicatibus ac portionibus Ecclesiarum Cathedralium, & in supplicatione ponitur clausula: (Etiam si Sacerdotalis,) quæ antea solebat concedi, cassatur, vnde cum iam ista qualitas sit à stylo considerata, videtur in istis gratiis necessario facienda mentio de Ordine sacro annexo, nisi esset Subdiaconatus, quem ad minus debent habere annexum de iure Concilio, c.1.num.52.& 53.p.7. sed nihilominus existimat author, id non esse necessarium à n.54.

Decanus seu Archidiaconus ad quem spectat conuocare Capitulum, proponere & resoluere, id potest facere, licet non sit in sacris constitutus, cap.4.num.26. par.6.

Decanus in Ecclesiis in quibus potest constituere vicedecanum, poterit constituere illum qui non sit in sacris ad conuocandum, præsidendum, & resoluend. c. 4.n.27.p.3.limita, vt n.28.& 29.

Decisio Putei & Achilis citata, nu.139. loquuntur ad effectum spolij, c.1.n.50.p.2.

Decisio Cresc.7. de iure patronatus explicatur. c.3. n.72.cum seq.p.4.

Decisio Cap. Si tibi de præbendis in 6. non videtur procedere, quando maior pars fructuum secundi beneficij, aut etiam omnes sint alteri reseruati, si non est etiam reseruata tota administratio, c.5.§.1.nu.133. & seqq.p.11. vbi adducitur declaratio S.Cong. & d.c. si tibi concesso, accipitur quando ad certum tempus alter fructus percipit, aut quando beneficium est de vẽto quod nondum habet fructus, licet succedente vacatione alterius eos sit habiturum, n.135.& adducitur decisio Rotæ, n.seq.

Decisio Cap. Si tibi concesso supradicti non procedit vbi solutio fructuum differtur post mortem, quia quod differtur non aufertur, c.5.§.1.nu.137.p.11. ex qua ratione huiusmodi statuta seu consuetudine Ecclesiarum non cõprehenduntur decreto Conc. sess.24. de reformatione c.14. nec Bulla Pij V. ex S.Cong. nu.138. vbi ponuntur declarationes, & num.139. vbi refertur, ita fuisse declaratum in causa Ciuitatensi, & ita fuit per Rotam resolutum in decisione posita, n.140. quamuis contrarium tenuerit Palac. & alias Rota in decisione posita, n.141.& in resolutione adducta, nu.142.& procedit etiam si illi fructus non dentur renuntianti aut permutãti, aut qui nõ sepelitur in ipsa Ecclesia, n.143.

Decisio Cap. Si tibi concesso supradicti an procedat in Ecclesiis in quibus ex earum statutis & consuetudinibus noui beneficiati non percipiunt fructus primi anni, nec reseruantur eis post mortem, c.5.§.1.& a nu. 144.p.11. resoluitur, quod si illi fructus applicantur Fabricæ, aut aliis piis vsib. habebit locum decisio d.ca. si tibi concesso, nã illa non reuocantur per Concilium & constitutionem Pij V. nisi pro dimidia, quando vltra semestre reperiuntur concessi si vero fructus cedunt antiquis, non habebit locum d.c. si tibi concesso, cum cesserint iam d. statuta & consuetudines etiam immemoriales stante Concilio & Constitutione Papæ Pij V. quib. reuocantur etiam si iuramento, & confirmatione Apostolica, etiã ex certa scientia munita sint, & quamuis ante Concilium videbatur habere locum, quia tunc tolerabantur talia statuta & consuetudines saltim ab immemoriali tempore obseruata.

Decisio Cap. Si tibi concesso, supra citati an procedat hodie in Ecclesiis in quibus non est receptũ dictũ decretũ Concilij & Const. Pij V. Sed adhuc seruantur prædicta statuta & consuetudines, c.5.§.1.n.149.p.11. pro parte affirmatiua adducitur regula, quod lex etiam Canonica non recepta, non obligat quamuis primi non recipientes peccauerint, nu.150.& ratio ponitur, nu.151.& procedit etiam, si lex habeat decretũ irritans, n.152.& etiam si deroget consuetudini, nu.153. & etiam si non sit recepta per ignorantiam, n.154.& quando dicatur lex non recepta, & an requiratur decennium, n.155.& 156. nec obest, quod Concilium est in Hispania receptum, nam receptio ista est in genere & verbalis, cui non receptio in specie & re derogat, nu. 158. nec refert, quod sit non receptio vnius Ecclesiæ, seu Capituli, nam Capitulum in proposito non consideratur vti persona particularis, sed vti vniuersitas, à n.159.

Decisio C.2.q.3.c.7.2.p. videtur iam cessare, Episcopum non posse examini denuo subiicere pro beneficio simplici præsentatum à clericis, quem iam examinauerat quando illum promouit ad sacros Ordines, c.3. n.16.p.9.& n.17. adducitur quædam declaratio S.Cõgreg. qua tamen decisio posset hodie procedere in præsentatis à patronis laicis, quando institutio ad Episcopum pertinet, & etiam in præsentatis ab Ecclesiasticis quo ad literaturam, n.18.& supradicta doctrina confirmatur & declaratur ex declarationibus San. Cong. positis, n.19.

Decisio Cenetens. Parochialis declaratur, c.1.nu.52. & seq.p.11.

Decisio etiã nõ placet, quod stante fundatione Capellaniæ, quod eligatur vnus presbyter, qui pro ipsius anima Missã celebret & quod patroni possint eligere vnũ presbyterũ siue capellanũ, &c. Nõ sit sacerdotalis, quia testator alternatiue locutus est de presbytero seu Capellano, sed dictio, siue, stat expositiue, c.1.n.71. & 72.

Decisio 1045. lib.3.p.3. diuersorum non videtur vera, c.1.nu.50.p.11. Nec decisio Suppracien. Canon.p.7. relata, n.51.

Decisio penultima de iure patronatus in nouis nõ procedit contra ipsum patronum negantem se præsentasse, & reclamantem saltim infra tempus datũ ad præsentandum c.4.nu.48.p.8. nec etiam procedit vbi agitur de præiudicio alterius sententij, n.49. & n.50. ponitur decisio 210. Rotæ.

Decisio Rotæ non placet, beneficium non esse sacerdotale ex obseruantia interpretatiua subsecuta licet Bulla Papæ loquatur de presbyteris, nam ista reuera non est obseruantia interpretatiua, sed contra dictam Bullam, c.1.n.69.70. & p.7.

Decisio Rotæ 176. de rescriptis alias, 628. in antiquis quæ ait quod si aliquis est oriundus de aliqua Diœcesi, & habeat domicilium vel beneficiũ in alia, si impetrat beneficium, dicendo se clericum Diœcesis beneficij, & non originis talis gratia, valet nec surreptitia, quæ decisio videtur dubia. præcipue cum dicens se clericum Diœcesis beneficij seu domicilij impetrat beneficium eiusdem diœcesis c.9.n.17. & 18.p.7. Nihilominus videtur vera, nam vt quis vere dicatur esse diœcesis alicuius, satis est ibi habere, vel originem, domicilium, vel beneficium, nu.19. & predicta doctrina procedit quando forensis impetrans similiter impetraret, n.20.

Decisio Rotæ Colonien sis Canonicatus ponitur, c.1. n.74.p.10.

Declaratoria dari non potest quoad fructus in quibus quis est condemnatus, si non sunt liquidati, c.5.n. 486. & 488.p.1.

Declaratio S.Cong. circa decretum Concil. Trid. sess.24.c.13. & 15. de reformatione ponitur, vbi etiã habetur, quod Abbatiæ non nisi professis per Ordinarios conferri possint, pro quo facere videtur c.21. sess.25. de regularibus versiculo, quæ vero in posterum vacabũt, &c. Quæ verba licet non sint præceptiua, vt ait Rota, sed consultiua secundum S.Cong. tamen procedit respectu Papæ de quo ibi Concilium loquitur, c.10.nn. 11.p.7.

Declaratio alia S.Cong. circa dictum decretum ponitur, c.10. à n.15.p.7.

Declarationes S.Cong. ponuntur, c.10.nu.31. & 32.p. 7. Ex quibus apparet, Papam nolle quod regulares etiam Canonici admittantur ad Parochiales, numero 33.

Declarationes S.Cong. super c.7. sessione 14. de reforma. Concilij Triden. ponuntur ca.11. numero 53. par.7.

Declaratio S.Cong. Concil. Trid. sess.24.c.16. Licet loquatur de examinib. & concursu faciendis pro collatione Parochialium, sede Cathedrali vacante, procedit etiam in examinibus & concursu faciendis per Episcopum seu eius Vicarium sede plena, c.2. numero 9.p.9.

Declaratio S.Cong. non tollit quin si pro loco & emptore videatur plus necessarium ad congruã portionem quam duorum aureorum pro singulis mensib. assignari possit, c.2.n.17.p.9.

Decretum irritans non ligat Papam nisi in eo dicatur etiam per nos, c.1. à n.25.p.5.

Decretum irritans alternatiue non obstat prouisioni Papæ, in forma dignum seu commissaria, licet secus in executoribus, seu delegatis circa beneficia incerta. c.1.n.31.p.5.

Decretum irritans, de quo in hac regula refertur ad omnes regulas precedentes c.1.num.407.p.5. & cessat quod ait Simoncta, n.408. & an decretum impediat restitutionem in spolio, & manutentionem, num.412. traditur resolutio Rotæ num.413. cum sequ. & concinuntur Putei & Rotæ decisiones, à nu.419. cum sequen.

Decretum irritans positum in decreto de dimittendo non respicit hanc partem si ille non dimiserit infra duos menses, sed reseruationem beneficij in euentum non dimissionis c.1.a n.423. cum seq. p.5. & decisio Rotæ, n.425. quod intellige, vt n.426.

Decretum irritans etiam super certo corpore beneficij, aut incorpore iuris clausum, non obest ad effectũ manutentionis, nisi sit iustificatum, aut incontinenti iustificatur, c.1.nu.430. cum seqq. p.5. & quando dicatur reseruata reseruatio ad eum effectum traditur, n. 430.

Decreti Conc. Trid. sess.24. de reformatione, non retentio, & constitutionis Pij V. an excusct vel non, tamen in Ecclesiis in quib. sunt statuta & consuetudines vt noui beneficiati non percipiant fructus primi anni, & adhuc talia statuta & consuetudines seruãtur siue de iure siue de facto, videtur habere locum decisio c. si tibi concesso, de prebendis in 6.c.5. §.1.n.165. p.11. Nisi dicatur quod in terminis predictorum statutorum & consuetudinum, ex quibus noui residentes non lucrantur fructus, sed remanent in mensa, diuidẽdi inter antiquos siue seruentur de iure siue de facto non habeat locum decisio d.c.si tibi concesso, nã Cap. non percipit illos fructus, tanquam fructus prebendæ noui residentis, sed iure proprio, &c. Quod videtur probabile suppositio quod nouus residens lucretur aliquos fructus seu distributiones, n.166. Similiter dicendum videtur, vbi est statutum seu consuetudo quod beneficiati qui nondum sunt promoti ad Presbyteratus, vel Diaconatus, aut Subdiaconatus ordinem non lucrentur fructus, quod non est contra decretum Concilij & constitutionem Pij V. 167. & sequ. vt ponitur declaratio S.Congr.

Decretum Concil. Trid. sess.25.c.15. de reformatione in multis differt à iure communi, vt in declaratione S.Cong. posita, c.3 n.14.p.7.

Decretum Conc. supradictum habet locum in filiis naturalib. procreatis ante clericatum, sicut constitutio Clem. V II. c.3.n.15.p.7.

Decretum Conc. Trid. supra proxime citatum, facit inhabilem filium clerici ad obtinendum beneficiũ in Ecclesia paterna, & sic collatio ei facta non valet, c.3.n.16.p.7.

Decretum Conc. supradictum, & d. constitutio Clemen. V II. an aliquid innouent quoad filios presbyterorum qui sunt nati ex legitimo matrimonio, c.3. à n. 17.p.7. Resoluitur nihil innouari nec comprehendere nepotes illegitimos presbyterorum ex filio legitimo respectu beneficij aui, n.20.

Decretum supradictum Concilij, & d. Constitutio Clem. V II. & dispositio iuris communis an comprehendant nepotes legitimos presbyterorum ex filio illegitimo respectu beneficij aui. c.3.nu.21.p.7. resoluitur negatiue cum Rota, San. Congreg. contra Rebuff. & alios.

Decretum Concil. supradictum an habeat locum in illegitimis habentibus beneficia in Ecclesia, in qua fuit beneficiatus eorum pater, qui tempore Conc. iam erat mortuus, vel resignauerat, ita vt non posset ea retinere, c.3.p.7. à n.40. resoluitur negatiue contra Nauarrum, & adducuntur declarationes S.Cong. quæ ita censuit.

Decretum Conc. supradictum non habet locum in habentibus pensionem ante Concilium super beneficio à patre obtento, c.3.num.45. & seqq. p.7. vbi ponuntur declarationes S. Cong. nec dictum decretum quoad pensio-

pensiones videtur habere locum in pensione post Concilij impositā super beneficio, quod nec erat, nec fuit patris, licet postea ad eū perueniat, n.47. Sed prædicta resolutio procedit. Primo, in eo cui ante Concilij fuit collatum beneficium in Ecclesia, in qua pater etiamsi possessionem eius obtinuisset post Concilium, dummodo per eum steterit, quominus antea illam obtineret, n.48. vbi ponitur declaratio S. Congreg. Secundo procedit, etiamsi ante Concil. Triden. habuisset solum titulum reseruatis alteri fructibus, titulo & denominatione, & post Concilium cessasset huiusmodi reseruatio, num.49. vbi ponitur declaratio S. Congregationis. Tertio procedit in habente regressum reseruatum ante Concilium, qui cum habeat causam de præterito nō subiicitur dispositioni Concil. quamuis post illud fortiatur effectum, numer.58. & seq. vbi ponitur decisio Rotæ.

Decretum Concilij Tridentini session.25.c.12. comprehendit dignitates, & personatus etiam in Ecclesijs Collegiatis vt censuit S. Congregatio, quamuis in contrarium sit alia declaratio eiusdem S. Congregationis, & improbatur Manuel Rodriguez, c.4.à nu.58. par.7.

Decretum Concilij de committendis causis iudicibus Synodalibus totū videtur esse in vsu respectu Nūtij seu Legati, non vero Papæ, c.2.§ 2.n.352.p.9. circa quod decretum notandæ sunt declarationes positæ, n. 352.

Decretum Concil. Trid. sess.24.c.17. cuius verba ponuntur, c.5.§.3.nu 279.p 11. comprehendit beneficia iuris patronatus, non obstante quadam declaratione S. Congreg. cui respondetur n.252.

Decret. Conc. Trid. sess.24.c.17. non habet locum in pensionib. ex S. Congr. licet enim pensiones hodiernæ succedant loco beneficij: tamen non sunt tituli beneficiales, c.5.§.3.num.314.p.11. Vnde pensio non facit incompatibilitatem sub eodem tecto, nu.315. Sed contrarium tenet Rebuff. & habere videtur stylus Curiæ, nu. 316. & seq. ponitur quædam declaratio S. Congr. quæ est notanda in proposito.

Decret. Conc. Trid. sess.25.c.16. de regularib. non est verum habere locum ex Congr. sententia, quando quis renuntiat antè ingressum, sed intuitu ingressus Religionis vt ait Flam. sed contrarium sæpe censuit Congreg. nempe non habere locum in donationibus & renuntiationib. factis ante ingressum seu in ipso ingressu, & ita tenent aliqui, licet alij etiam contra teneant c.9.n.15. & 16.p.11.

Decret. Conc. Trid. sess.25.c.16. de regularib. nō habet locum in testamentis & vltima voluntate vel eleemosinis ex eadem S. Congr. c.9.nu.17.p.11. licet contra fuit dictum per Rotam, n.18.

Decretum Concil. Trid. session.25. de reformatione, c.4. intelligitur, cap.1.à numero 131. vsque ad num.136. par.7.

Decretum Concil. Trid. supra dictum in aliquibus Episcopatibus non est in vsu receptum, & vbi non est receptum, procedit opinio Nauarri & Manuelis Rodrig. c.1.n.136.p.7.

Decretum de dimittendo obtentum intelligitur de dimissione pura & simplici, & non ex causa permutationis, seu in fauorem, non obstante stylo prætenso, quia non constat, Papam scisse, fuisse factam ex decreto, & quia si aliquas admisit, id fuit in eius voluntate, & c. ex notatis c.5.n.58.p.11. Quamuis Flam. Paris. videatur velle, stante illa clausula, posse resignare in fauorem & cum pensione, quia ait quod hodie apponitur, vt liberè dimittant, vnde hon possunt resignare in fauorem, vt antea fiebat, n.59. Hodie ad magis euitandas similes renuntiationes dicitur, quod libere cum specifica mentione præsentis decreti dimittere omnino teneantur, &c. n.60.

Decretū de dimittendo si cui apponitur, is sine post habitam possessionem secundi, siue ante, non poterit resignare primū coram Papa conditionaliter, sed ex causa permutationis, non facta mētione dicti decreti, alias resignatio esset surreptitia & nulla à principio, & non facta alias dimissione iuxta formā decreti, lapso bimestri, vtrunque vacaret ex d. decreto, c.5.n.61. p.11. Nec etiā poterit coram ordinario resignare simpliciter vel ex causa permutationis: alias lapso d. termino vacabit, vtrunque ad dispositionē solius Papæ, & quāuis interim valuisset, tamen habita possessione secūdi & adueniente tēpore dimittendi, irrita cēsebitur, n.62. Moriente tamen illo ante aduentū dicti tēporis non intrabit decretū ni beneficiis sic vacantib. Nec erūt reseruata, &c. nu.63. vbi forma d. dimissionis, & c. Prædicta reseruatio est extensa per Paulum V. ad vacatura ante assecutionem resignata, seu dimissa per constitutionem positam, n.64.

Decret. de dimittendo primo beneficio, quando intret, & à quo tempore habeat locum, vide verbo beneficium primum, el primero.

Deduci in pactum non potest, ad tollendas differentias seu lites illud, in quo versantur opiniones, seu pratentiones partium diuersæ, quamuis verior sit opinio de eo, quod in pactum deducitur c.2.n.19.p.8. & sic accipiendum est quod ait Flam. Par. & c.nu.20. & ita posset procedere quædam decisio Rotæ, supra relata n.21.

Defectu expeditionis literarū infra sex menses, obstat quando stetit per illum, qui potuit capere possessionem, & non cepit, c.3.nu.161.p.6. non tamen dicitur stare per eum stante intruso, n.162.

Delega. inferioris à Principe licet non possit subdelegare, tamen si habet ad hoc speciale mandatum poterit, c.8.n.160.p.5. contrarium tenent aliqui, n.161. & concorda, à n.162. vsque ad n.173.

Delegat. cui Papa committit vt se diligenter informet de vtilitate Ecclesiæ, & si repererit in euidentē vtilitatem cedere alienationem, confirmet, &c. satis est vt adhibeat cognitionem extraiudicialem absque citatione, c.2.à n.248.p.6.

Delegat. iudex seu executor, cui iuxta regulā Cancellariæ committitur, vt si vocatis vocandis repererit causas esse veras, vnionem faciat, &c. An si referendo adhibuisse causæ cognitionē, & causas reperisse veras, procedat ad vnionem, præsumatur pro illo, & ei fides in iudicio cōdictorio adhibeatur super veritate causarum, c.2.§.1.p.12.à n.134. resolutur negatiue, obiectio ponitur, nu.136. respondetur n.138. & ampliatur num. 139.

Delicta si post dispensationem sunt deducta ad forum contentiosum, dispensatio facta prodest in foro interiori, non in exteriori c.11.n.52.p.7.

Delinquentem priuatū ipso iure beneficio non teneri illud dimittere ante sententiā tenet Couarr. & alij, c.10.n.14.p.11. Imo ait Couar. retinere beneficiū priuatū per sententiam, vel ipso iure, etiam secuta sententia declaratoria, donec sententia executio fiat cui consonat Enriquez & Azor. nu.15. pro quo facit quod priuatus bonis ipso iure, etiam post latā sententiam non tenetur pœnā exequi, & bona offerre fisco, nisi illi præcipiatur n.16. & seq. sed verius videtur, quod cōmittens

delictum ob quod priuatur ipso iure beneficiis, officiis publicis, tenetur in conscientia illud dimittere non solum post sententiam, quod certum videtur contra Couar. Enriquez, & Azor. sed etiam ante sententiã, numero 18. Nam licet in pœna amissionis propriorum bonorum non debeat lex, imò nec secundum aliquos possit obligare delinquentem, vt sit executor illius cõtra se ante sententiam, & sic illa verba ipso iure, seu ipso facto non censeatur ad id obligare, tamen in bonis communibus (qualia sunt beneficia, & officia publica) recte potest obligare delinquentem ad illa dimittenda ante sententiam, num. 19. & nu. seq. confirmatur per plura.

De examine per concursum quæ habeantur in Concil. Prouincial. Bonon. primo à S. Congr. approbatur, ponuntur c. 2. §. 2. n. 391. p. 9.

Ad Denuntiat. & publicat. excommunicationis requiritur declaratoria illius, nec ex ea causa efficitur appellabilis c. 3. nu. 586. p. 1. non obstante Concil. Trid. sess. 25. c. 3. n. 587.

Depositio & suspensio à beneficio an sint alimenta exhibenda, vide verbo alimenta.

De processu, seu actis si apparet super vnione, & receptione testium, siue parte vocata, siue non, quia non erat, qui deberet vocari, stabitur illis donec contra probetur, si postea res adducitur in litigium c. 2. §. 1. n. 141. p. 12.

Derogatio sententiarum per viam legis tollit etiam rem iudicatam, licet secus in rescripto, c. 2. n. 201. p. 3. & vbi Concilium non derogat sententiis, non comprehendit casus per sententiam determinatos, nu. 202. vsque ad 212. & an deroget statuto à sede Apostolica confirmato, n. 213. cum seq.

Derogatio cõstitutionis in specie & individuo non est necessaria in concessionibus contra constitutiones aliorum Conciliorum, sed sufficit dicere non obstante tali Concilio, c. 5. n. 37. p. 14. maxime vbi derogatio est expressa, nu. 38. & 39. vbi ponitur decisio Rotæ, & extende, vt n. 40. 41. 42. & 43.

Derogatur etiam Concilio generali per clausulam generalem, non obstantibus constitutionibus quando concessio est Motu proprio, & apparet de certa scientia Papæ, c. 5. n. 45 p. 4.

Derogari non potest indulto Cardinalis per clausulam, seu si venerabili fratri Episcopo, &c. c. 1 nu. 41. p. 3. Neque sub derogatione indultorum Cardinalis, censetur derogatum indulto Cardinalis Ordinarij, n. 42.

Derogatio addita à Sixto, non est superflua, nam stante consuetudine immemoriali, aut indulto Apostolico optandi, reseruata possent optari, c. 1. nu. 452. cũ seq. p. 5. quamuis verius videtur non dari talem consuetudinem.

Derogatio iuris patronatus laicorum pro medietate, non est aliud, quam reducere consensus per plures patronos præstandos ad medietatem, ca. 1. numer. 585. par. 5.

Derogatio pro medietate an suffragetur quando præsentatio spectat ad vnum tantum, seu ad vniuersitatem, c. 1. nu. 586. cum seqq. p. 5. & de derogatione Patronatus remissiue, n. 589.

Derogatur iuri patronatus etiam Principum in totum, quando beneficia vacant, per assecutionem alterius, aut deuolutionem, & alias vbi habent possessores, & admittitur etiam in Hispania, c. 1. numer. 590. par. 5.

Derogatio statutorum Ecclesiæ non solet apponi in literis Apost. de beneficiis vacantibus nisi in beneficiis, & prebendis Ecclesiarum Cathedralium, seu Collegiatar. vnde in aliis beneficiis non viciabitur doctrina supradicta c. 1. n. 123. p. 7.

Detractio fructuum tertiæ partis qualiter facienda, c. 1. n. 468. cum seq. p. 5. & quando eidem detractioni locus non sit, n. 470. cum seq.

Detrahendum aliquid non est, pro distributionibus Ecclesiæ Cathedralis, aut Collegiatæ, ex beneficiis extra ea existentibus nisi essent perpetuo vnita prebendis illius, c. 2. n. 474. p. 3.

Detractioni tertiæ partis, an sint obnoxij obtinentes dignitates, pro residentia in Collegiata Eccl. c. 2. nu. 478. cum seq. p. 3. & numer. 481. limita, vt num. 472. & 473.

Detractioni tertiæ partis etiam sunt subiecta Dignitates & prebendæ quæ sunt de iure patronatus laicorum, nisi repugnet fundatio, c. 2. n. 452. & sequen. par. 3.

Deuolutio ad quos fiat, remissiue, cap. 3. numero 41. par. 10.

Deuolutio an habeat locum in beneficiis manualibus, & ad nutum amouibilib. c. 3. p. 10. à n. 43. resoluitur, dari in eis deuolutionem contra Aream de Falcon. ad effectum, vt superior suppleat negligentiã inferioris, qui tamen re integra poterit moram purgare, & prouidere, quamuis in aliis non est locus purgationi moræ, nec valet collatio facta post deuolutionem ab inferiori etiam re integra.

Deuolutio fit cum onere, & qualitatibus requisitis in prima prouisione. c. 10. p. 3. n. 42.

Deuolutio quomodo sit probanda gradatim, quãdo impetratur beneficium existens in diœcesi suffraganei, & impetratur, vt deuolutum, vide verbo beneficium existens.

Deuolutio sicut de Capit. ad Episcopum fit, ita de Episcopo ad Capit. c. 3. nu. 33. p. 10. quoad beneficia spectantia ad collationem Episcopi proprio iure: secus si iure speciali, vel deuoluto, n. 34.

Dictio, prorsus, importat ipso iure, ca. 10. numero 58. par. 11.

Dictio, vel circa, quantum tempus importet quando narratur, quod resignans possedit beneficium per quinque aut sex annos, vel circa, & quando dicitur esse in tali ætate vel circa c. 3. §. 1. p. 11. à nu. 48. præsumitur importare ad summum sex menses, seu per illum tolli sex menses, alias si diceretur sine dictione, vel circa, deberet illud tempus integre verificari, nu. 49.

Dictum Innocentij, quod abdicatio proprietatis, & custodia castitatis, sunt annexa ordini à iure positiuo improbatur, c. 10. n. 96. & 97. p. 7.

Dictum Molinæ non placet, dicentis valere renuntiationẽ, seu donationẽ factã à nouitio, sub conditione professionis, nã nõ seruatur forma Concil. Trid. sess. 25. c. 16. de regularib. c. 9. n. 19. p. 11. & videtur etiã facta in tẽpus inhabile: nã facta professione non poterat donare, nisi essemus in religione bonorum incapace, nã tunc posset dici, incipere ab hærede, nisi obstaret dictũ decretum Concilij, vt quia esset facta à nouitio, licet renuntiatio hæreditatis futuræ, seu pactum de nõsuccedendo factum sub dicta conditione professionis valeret cum iuramento, &c. nu. 20. sicut etiam donatio facta à nouitio cum pacto, & modo, vt eo professo sit nulla, non valet n. 22.

Dictum Tolcti, quod S. Congr. Concil. ex sententia Sixti V. Episcopum, cum vero bigamo, qui duas successiue

ceſſiue duxerat diſpenſantem ad primam tonſuram, & beneficium ſimplex indicauit ipſo iure ſuſpenſum ab ordinum collatione, procedit iuxta d. conſtitutionem Six. V. c. 6. n. 12. p. 7.

Differentia traditur inter reuocationem factã per Epiſcopum, & reuocationem per mortem Epiſcopi aut aliam vacationem Epiſcopatus, c. 8. nu. 176. cum ſeqq. par. 5.

Differentiæ rationis aſſignantur plures inter ſimoniam, & vſuram c. 1. n. 49. p. 8. & verior videtur ratio Caietani, n. 50. eſt etiam optima ratio, quam adducit Vitoria, n. 51. qua confirmatur, quia vſura eſt contra iuſtitiam: ſimonia vero contra religionem n. 52 eſt etiam bona ratio Vgolini, quæ in idem recidit, quam etiam tradit Philias, n. 53.

Differentia an ſit inter expreſſionem, quod poſſedit beneficium per tantum tempus, vel quod illud obtinet à tanto tempore c. 3. §. 1. a n. 51. p. 11. Reſoluitur expreſſionem, quod poſſedit per tantum tempus importare, quòd illud poſſedit ſaltim de facto, & ſic cum titulo, vel ſine: expreſſionem verò, quod à tanto tempore obtineret, importare quod à tanto tempore in illo habet ius in re, vel illud de facto poſſidet, nam is dicitur obtinere qui habet ius in re vel qui poſſidet de facto.

Differentia ſecundum Authorem non eſt inter curata, & duas præbendas in eadem Eccleſia, quoad incompatibilitatem, ſed ſolum eſt differentia in modo annexionis, nam per annexionem & vnionem Eccleſ. Parochialis factam præbendæ, ſupprimitur, & extinguitur titulus parochialis, & c. c. 5. § 2. n. 192. p. 11. & ſic tunc non intitulatur quis in parochiali annexa, ſed in præbenda, n. 193. & non cenſetur habere curam, nu. 194. & conſequenter parochialis poſſeſſa, vti vnita & membrum alterius non inducit incompatibilitatem num. 195. & qui habet duo curata, quando vnum venit per annexionem non dicitur habere duo curata, ſed vnum curatum, & aliud ſimplex, nam curatum ſimplici aſſumit naturam ſimplicis, nu. 196. & ſeq. vbi adducuntur declarationes S. Congrega. & idem eſſet in annexione portionis facta dignitati acceſſoriè, & ſic obtinens talem dignitatem, cui eſt vnita portio, ſi ſimul obtineret aliam portionem, ſeu præbendam eiuſdem Eccleſiæ, non eſſet triplex, aut in eadem ſpecie duplex, nu. 198. at per annexionem præbendæ, nempe Canonicalis, quæ proprie dicitur præbenda, factam dignitatem eiuſdem Eccleſiæ, etſi videatur fieri acceſſorie, non ſolet extingui titulus, & nomen præbendæ, & Canonicatus, ſed vti duo beneficia obtinentur, & ideo non poſſunt duæ præbendæ ſimul teneri in eadem Eccleſia, etiamſi vna ſit annexa dignitati, vt in Clement. fin. de prabendis, & c. numero 199.

Dignitates Cathedralium quæ ibi non maiores exiſtunt, ſunt tamen principales in Collegiatis, ſunt reſeruatæ, c. 1. n. 260. p. 5. & ita Archidiaconatus de Viueſca, & alij ſimiles ſunt reſeruati, num. 261. & an in qualibet Eccleſia, duæ maiores reſeruentur, reſoluitur negatiue, n. 262. & quid ſi ſunt ambo qualiter principales in eadem Eccleſia, nu. 265. & intellige, vt num. 267.

Dignitates principales regularium Conuentualium, ſeu Monaſteria Fratrum, quæ non reguntur per Abbates, ſeu per Priores Præpoſitos, & c. per ſecundam partem regulæ reſeruantur, c. 1. num. 271. p. 5. limita in temporalib. n. 272.

Dignior electus ex quo etiam non poteſt ante collationem fructus percipere, etiam vti adminiſtrator, etiamſi antea eſſet conſtitutus adminiſtrator, & c. c. 2. n. 25. p. 9. Nec videtur valere conſuetudo contraria nu. 26. quamuis videatur excuſare à pœna priuationis beneficij, ſeu iuris de qua ibi, n. 27. nam conſuetudo etiam mala, non tamen euidenter, tribuit iuſtam cauſam ignorantiæ, & qui facit, quod alij faciunt, excuſatur, ex nu. 28. & qui haberet in eo malam fidem, & conſcientiam læſam, non excuſaretur à pœna priuationis, n. 29.

Dignior hodie ſtante conſtitutione Pij V. ſuper collatione parochialium, videtur habere ius de iuſtitia, vt ad parochialem, præeligatur, & conſequenter Ordinarius eligens minus dignum, tenetur digniori prætermiſſo ad reſtitutionem damni, c. 16. num. 61. par. 7.

Dignierem omittere, non eſſe peccatum mortale, ſed ſufficere dignum, & idoneum eligere, ſeu præſentare, eſt alia ſententia qua ponitur c. 16. nu. 11. quæ fundatur à n. 12. p. 7.

Dignioribus præteritis, licet in beneficiis ſine cura contra iuſtitiam diſtributiuam delinquatur, non tamen committitur peccatum mortale & c. Secundum Sotum quem alij ſequuntur c. 16. n. 8. p. 7. ſed merito reprehenditur per alios, nu. 9. & à fortiori ſententia Pedraca, n. 10.

Dignitas aliqua ſi habet duas præbendas, ſeu portiones, neutra illarum eſt proprie præbenda Canonicalis, nec cenſetur duplex titulus beneficialis, ſed tantum vnus, nempe ipſius dignitatis cum duplici reditu præbendæ, ſeu portione temporali, c. 5. §. 2. n. 203. p. 11. niſi aliunde conſtet, aliquam illarum eſſe vere Canonicalem, ſeu quaſi, & c. n. 204 quod tamen conſtare nõ dicetur ex eo ſolo, quod obtinens talem dignitatem, habeat vocem in c. ſeu ſit de c. n. 205. nam licet de iure communi id competat ſolis Canonicis, & ratione Canoniæ, nu. 206. tamen de iure ſpeciali poteſt aliis competere, & ratione dignitatis à n. 207. vbi adducuntur reſolutiones Rotæ.

Dignitas cum Canonicatu poteſt teneri in eadem Eccleſia, vide, verbo beneficia duo diformia.

Dign. principalis in Collegiata exempta, cui ordinaria iuriſdictio, cum omnibus iuribus quaſi Epiſcopalibus competit, neceſſario conferri non debet Licentiato, vel Doctori ex S. Congr. c. 7. n. 33. p. 7.

Dimiſſio primi beneficij, quæ in extrauaganti execrabilis de prabendis. verſ. qui vero, iubetur fieri coram Ordinario, an ſit facienda intra menſem, ſicut in verſic. præcedentibus, an vero ſtatim, & quàm primum ſecundi poſſeſſionem prouiſus habuerit, c. 5. p. 11. à num. 34. reſoluitur faciendam eſſe ſtatim, & incontinenti, cum gloſſ. Cencelini, & aliis contra gloſ. Guillermi, & alios, quando dicatur fieri ſtatim, & incontinenti. & c. intelligitur cum aliquo temperamento, ſecundum ſubiectam materiam arbitrio boni viri, n. 38. & quomodo ſumantur dictiones iſtæ incontinenti, mox, ſtatim, illico, quàm primum, & circa remiſſiue, n. 39.

Diœceſis appellatione, quando profertur à iure cõprehenditur etiam Ciuitas, c. 9. num. 76. p. 1. etiam in mandato n. 77. Secus in materia ſtricta diſpoſitionis hominis, n. 78.

Diſmembratione licet non extinguatur beneficium, ſeu Eccleſia, alteratur tamen, & diminuitur in bonis, fructibus ſeu reditibus, eſt n. diſmembratio cum aliqua bona, ſeu fructus beneficij ab eo ſeparantur, & alteri applicantur c. 3. n. 1. p. 12. & ita quando fructus beneficij alteri vniuntur, remanente beneficio penes ſuum Rectorem, potius eſt diſmembratio, quàm vnio, nu. 2.

Dispensatio simplex ad beneficia, non solum non cõprehendit præbendas, sed nec alia beneficia Cathedralis, c.6.n.62.p.1. & resolutio Rotæ, n.63.

Dispensatio est perfecta, & habet effectum ex sola signatura, c.2.n.28.p.4. & resolutio Rotæ, nu.29. & declaratur regula 53. Cancellariæ, nu.30. & 31. & limitatur, n.33.

In Dispensatione Motu proprio concessa, veniunt omnia beneficia, c.6.nu.64. cum seq.p.1. reprobata sententia Enriq. n.67.68. & 69.

Dispensatio est stricta, & strictissimè interpretanda, c.9.n.58.59. & 60.p.1. reprobata sententia Gambari, n. 61.

Dispensatus ad beneficium si illud consequitur, nõ potest illud resignare, reservata pensione, c.5.nu.156. & seq.p.1. licet secus in dispensato ad beneficia in plurali, n.158.p.1.

Dispensatus ad beneficium si consequitur pensionẽ consumit dispensationem, nam ea intelligitur de primo, c.1.n.152. & seq.p.1. contra aliquos n.154. & Pensio cecedit loco beneficij, n.155.

In Dispensationibus matrimonialibus quæ committuntur Ordinariis, sufficit narrata verificari tempore executionis commissionis, licet tempore datæ non essent vera, c.2.n.283.p.6. & quid in dispensationibus cum copula, n.287. cum seq.

Dispensatio ob paupertatem, seu dotem minus competentem non vitiatur, si postquam ordinarius dispẽsauit, mulier facta esset dives, etiam si nondum matrimonium esset contractum, c.2.n 291.p.6. etiamsi tempore dispensationis, successionis haberet spem, numer. 292.

Dispensationes quæ committuntur Ordinariis vt precibus veris repertis dispensent, non expirant morte Papæ concedentis re integra, c.2.a n.311. cum seq.p. 6. & ibid. declarantur tradita per Ioan. Andr. Felin. & alios, n.314.

Dispensare quis possit in inhabilitate simoniaci ad beneficia, respectu simoniæ c.1.n.74.p.8. vbi ponuntur declarationes S. Congr. Concil.

Dispensatio erit surreptitia, & nulla si coniuncti narrent copulam inter eos esse habitam, & copulam ipsam, seu potius notam, & infamiam ex ea ortam tradant pro causa, vt facilius dispensetur si eo fine habita sit copula, & non exprimunt etiam in foro conscientiæ contra Enriquez, & ita in literis dispensationum dicitur, quod eam habuerunt fragilitate carnis, & nõ animo facilius obtinendi dispensationem, & ponitur clausula, quod accipiatur ab impetrantibus iuramentum de hoc, c.3.à n.94.p.8.

Dispensationes gratis concedi oportet c.1. n.99.p.8. quod procedit in compositionibus, non vero in iuribus expeditionis bullarum, n.100. quamuis etiam respectu compositionum non seruetur, n.101.

Dispensationes gratis adeo concedendæ sunt, quod Ordinarij quibus committuntur dispensationes matrimoniales, & alia, non possunt quicquam accipere pro labore, & receptione, & examine testium, vel alio quouis titulo, c.1.a n.102.p.8. vbi ponuntur declarationes S. Congregationis, & decretum, & clausula literarum dispensationum matrimonialium, nec possunt excusari dicendo, quod per dictum decretum nõ prohibentur accipere stipendium, seu mercedem pro labore, sed donatiuum, quia vtrumque clarè prohibetur numer.109. nec vnquam possunt excusari aliqua consuetudine, etiam immemoriali à num.110. & num.112. ponitur decretum Concilij Mediolanens. & numer. 115. sententia Gennen. pro accessu tamen ad examinandos testes commorantes in aliis locis, absolute posset accipere moderatas expensas, si expediret eum ire, & non committere examen n.116. pro transsumpto etiam vltra instrumentum dispensationis posset aliquid accipi, n.117.

Dispensatio impetrata in forma commissaria non facta mentione de copula habita post impetratã dispensationem, & ante quam Ordinarius dispenset, est nulla, ob non factam mentionem de copula c.3. nu.69. & sequ.p.8. vbi ponuntur declarationes S. Congregationis, & pœnitentiariæ.

Dispensatio matrimonialis super impedimento cõsanguinitatis, vel affinitatis, non facta mentione de copula inter impetrantes habita, an valeat, an verò sit surreptitia & nulla c.3.num.30.p.8. & n.31. ponitur prima sententia dispensationem valere ex prædicta doctrina, secunda sententia talem dispensationem esse surreptitiam, & nullam num.32. & n.63. & ratio est, quia incestuosi etiam cum propriis consanguineis iure prohibentur matrimonium contrahere iuxta communem Canonistarum contra Theologos & alios à n. 33. & sic ius tacite exprimi iubet incestum, qui de iure est impedimentum, licet non dirimens, & iurat prædicta doctrina, nu.40. & etiam de matrimonio de facto contracto debet fieri mentio, quamuis non sit consummatum, n.41.

Dispensationem non esse petendam ob incestum, nec à Papa, nec ab Episcopo consuetudine seruatur, quæ videtur excusare, etiamsi non constet Episcopos scienter dissimulasse, maxime si est immemorialis c.3.a nu. 49.p.8. quod verum est, nisi quando petitur dispensatio ad contrahendum cum ipsa cognata, vel affini, cum qua est commissus incestum n.50.

Dispensatio non probatur per narratiuam Ordinarij c.1.n.146.p.7.

Dispensatio non esset surreptitia si impetrantes nõ tradereni pro causa dispensationis copulam expressam seu notam, & infamiam ex ea ortam, sed aliam causam, quamuis non exprimant talem intentionem, & finem c.3.n.97.p.8.

Dispens. obtinenda à schismatico an requiratur à Papa, an vero sufficiat dispensatio Episcopi c.10. §.1. à num.163.p.11. resolutur requiri dispensationem Papæ cum Abb. licet alias aliter dicat.

Dispensationem super impedimento consanguinitatis, vel affinitatis non facta mentione de copula esse surreptitiam & nullam iuxta secundam sententia, quæ manet recte probata c.3. nu.63.p.8. & idem est in impedimento cognationis spiritualis, & etiam in impedimento publicæ honestatis, n.64.

Dispensationes subditorum inferiorũ qui sunt nullius diœcesis, & iurisdictionem quasi Episcopalẽ habent illis sunt committendæ ex S. Congreg. c.2. §.1.p.9. à n.142. prius tamen coram Datario docendũ est habere dictas qualitates, vel esse in quasi possessione, vt ei committantur, ex eadem S. Congr. nu.143. & idem videtur in inferioribus exemptis, habentibus quasi Episcopalem iurisdictionem, & proprium districtum, licet non sint nullius diœcesis, cum sint Ordinarij à nu.146. vnde etiam Vicariis huiusmodi prælatorum poterunt committi, sub n.147.

Dispensationẽ valere obtenditur super vno impedimẽto nõ facta mentione de alio super quo postea de per se poterit obtineri dispẽsatio, sicuti valet impetratio absolutionis ab vna excõmunicatione nõ facta mẽtione de alia. & c.c.3.n.52.p.8. sed respondetur id non esse verũ in dispensationibus, quæ se cõtingunt, & impedimentũ tacitũ auget expressum, tunc enim necesse est de vtroque

de vtroque mentionem facere, alias dispensatio est nulla omnino, vt in exemplis adductis n.54. Nam vbi plura obstant impedimenta difficilius conceditur dispensatio, & vbi plura sunt obstacula, est necessaria mentio singulorum n.55. & idem est in impetratione dispensationis vnius irregularitatis non facta mentione de alia, n.56. & quod obijcitur solum habet locum in dispensationibus, qua non se contingunt, nec taciti auget expressum, & c. à n.57. nec absolutio ab vna cẽsura contingit aliam, nec vna censura auget aliã n. 60. At cõtra responsionem obijcitur, quod ex ea sequeretur dispensationem, quam quis impetraret ad contrahendum cum consanguinea, vel affini, habens votũ simplex castitatis, seu sponsalia de futuro cũ alio contracta non facta de eo mentione esse surreptitiam, & nullam, & c.n.61. respondetur, diuersam esse rationem in impedimento voti simplicis, aut sponsalium, n. 62.

Dispensatio valida erit, si copula sit habita ante quam supplicatio Papa porrigatur, & in ipsa fiat mentio de copula, licet ante quam Ordinarius dispenset, iterum copula habita sit c.3.n.92.p.8. sed si impetrantes post factam separationem à Vicario delegato de nouo carnaliter se cognouissent, est opus noua dispensatione seu perinde valere, & c.n.93.

Dispensatio, vide verbo Episcopus.

Dispensatus ad duo beneficia sub eodem tecto, poterit illa obtinere etiam si alteri sit annexa capellania, vel aliud beneficium in eadem Ecclesia contra Rebuf. c.5.§.2.n.216.p.11. & contra Nauarr. quod non impeditur retentio beneficij simplicis cuiusdam Ecclesiæ cum rectoria alterius propter annexionem factam rectoriæ de alio beneficio simplici Ecclesiæ primæ, n.217. sententia eorum solum procederet, quando vnio facta esset aque principaliter, vel ad tempus seu vitam obtinentis tantum n.218.

Dispositio tex. in d. c. de cætero, & in c. ad audientiam de clericis non residen. procedit etiam in Canonico Doctorali & Magistrali, c.2.nu.36.4.p.3. limita, vt n.365. vsque ad nu.374. & non comprehendit Portionarios qui non sunt de Capit. licet in eo habeant vocem, n.376. cum seqq. & procedit etiam in Prælatis inferioribus Episcopo respectu suorum subditorum, n. 381. & idem in alijs, n.382.

Dispositum in Archipresbytero, vt debeat in Presbyterum ordinari non videtur hodie procedere in Archipresbyteris ruralibus, supposito, quod sunt beneficia simplicia, nec personalem residentiam requirunt, & sic in his videtur cessare constitutio Synodalis Abulens. c.1.n.43.par.7.

Distributiones quotidianæ non possunt dari absentibus à choro non obstante quauis consuetudine etiam immemoriali, c.2.n.430.p.3. nec possunt donari à Capit. aliquo pratextu, n.431. & seqq. vbi declarationes S. Congregat. ponuntur.

Distributiones quotidianæ quas amittunt absentes, tempore à Concilio permisso, vel alias, quæ sint? Et quæ sint distributiones quæ sunt potius prebendæ, c.2. n.439. cum seq. p.3.

Distributiones quotidianæ amissæ per non interessentes, vel alias, ad quos spectent, c.2.n.443. cum sequẽtibus par.3. & declara, vt num.447. cum seqq. vbi ponuntur declarationes Rotæ quæ difficultatem patiuntur, nu.451. quibus respondetur, à n.452. cum seqq.

Distributiones aliarum horarum non sunt diuidendæ pro congruis distributionibus assignandis quibus horis alijs, sed pro illis detrahenda est aliqua pars fructuum, c.2.n.484.par.3. & traduntur declarationes Rotæ, n.485.

Distributiones sunt ordinandæ, & compartiendæ per omnes horas, & non per certas horas tantum, c.2. n.487. cum seq. p.3.

Distributiones, quas excommunicatus amittit, ad eos pertinent ad quos alias pertinere solent quoties-cumque amittuntur à non residente, de quo alias, c.13. §.1.n.138.par.7.

Distributiones quotidiana an sint computandæ ad videndum an beneficium sit sufficiens, vide verbo beneficium sufficiens quod dicatur.

Diuina miracula non sunt trahenda in consequentiam c.1.n.13. & 14.p.7.

Diuisim bene potest concedi facultas admittendi resignationem, & postea illa admissa, facultas conferendi, c.1.n.13.p.10.

Diuisioni beneficij proxima est dismembratio, per quam diuiditur & secatur ex vno faciendo duo, & c. c.4.n.1.p.12. quæ est prohibita Concilio Turon. n.2. nisi ex iusta, & rationabili causa fiat, & facultates sufficiant n.3. & seq. vbi ponuntur decisiones Rotæ.

Docentes in scholis Theologiam, vel ius Cano. & studentes in eis quinquennium, de iure communi excusantur à residentia, & in absentia fructus percipiunt, c.2.n.54.part.3. & intellige, vt n.55. cum sequentibus.

Doctores agentes de permutatione beneficiorum, c. 4.n.1.p.11.

Doctores agentes de materia vnionum c.2.n.2.par. 12.

Doctores qui sunt videndi de reuocatione vnionis c.2.§.3.n.301.p.12.

Doctores qui sunt videndi de inhabilitate ad ordines, & beneficia, seu de irregularitate c.2.num.5.parte 7.

Doctores videndi circa impetrationem beneficij vacantis c.1.n.23.p.10.

Doctores videndi de materia Clementinæ gratiæ de rescriptis sunt relati c.5.n.70. & decisio Rotæ ibi posita, par.11.

Doctores videndi circa c.eum qui §.9.de præben.in 6.c.5.§.1.num.174. p.11. & ponitur resolutio Rotæ nu. 175.

Doctores videndi in materia hæresis ac de hæreticis, c.10.§.1.n.146.p.11.

Doctores videndi de schismaticis c.10.§.1.num.165. p.11.

Doctores videndi circa materiam diuisionis beneficiorum sunt citati c.4.nu.6.p.12. qui vltra dicta requisita in ea requirunt consensum Capituli, sicut in alienatione, & c.n.7.

Doctores videndi de Vicarijs parochialium vnitarum c.2.§.2.n.320.p.9.

Doctores videndi de bigamia irregularitate, c.6.nu. 19.par.7.

Doctores videndi de pœnis concubinariorum c.10. §.2.n.186.p.11.

Doctrina Couarruuie dicentis, mentionem faciendam esse de cognatione spirituali per catechismum in dispensatione super impedimento dirimente, procedit in vtroque foro contra Enriq. c.3.nu.46.p.8. & etiam post Conc. Trid. per quod non est sublatum hoc impedimentum cognationis spiritualis ex catechismo, nu. 47. licet esse sublatum teneant aliqui, n.48.

Doctrina Hieronymi Gonçalez, de probatione collationum Episcoporum adducitur & ponitur eius regula, quæ tamen in parte reprobatur c.4.n.52. & sequ. par.8. & septem ampliationes illius adducuntur num. 54. & quinque limitationes numero 55. vbi aliqua

earum examinantur.

Doctrina Manuel. Rodrig. non placet dicentis decretum Concil. Trid. ſeſſ. 25. c. 19. de regularib. in donationibus cauſa mortis non habere locum, nam licet ſint reuocabiles, & quo ad effectum legatis aquiparẽtur, tamen in fieri ſunt inſtar contractus, & reſpectu formæ ſolemnitatis, & ordinationis aquiparantur contractibus, c. 9. n. 22. par. 11.

Doctrina Seluæ non videtur vera, tenentis, quod ſi Papa in conferendo beneficium, cuius collatio ad eum ſpectabat iure deuoluto, aut alias fundat ſe ſuper reſeruatione, tenet prouiſio, non obſtante narratione reſeruationis, c. 1. n. 64. p. 11.

Dominium rei dotalis an penes maritum, an vero penes vxorem exiſtat diſputatur, c. 9. à n. 148. cũ ſeq. p. 5. & traduntur plures opiniones, vſque ad n. 160. & concordia Barboſæ, nu. 161. & diſtinguuntur res æſtimatæ à non æſtimatis, n. 162. & 163. & maritum vere & proprie dominum cenſeri verius videtur, nu. 164. cum ſequ. etiam irreuocabiliter, vt n. 167.

Donatio facta quæ dicatur, c. 5. n. 153. cum ſeq. par. 2.

Donatio pro ſuſcipiendis ordinibus filio ſimpliciter facta, an computari debeat in legitima, c. 5. n. 159. p. 2. & reſoluitur affirmatiue, n. 160.

Donans patrimonium alicui ad ordines poteſt apponere pactum de eo reddendo, cùm ordinatus habeat alias vnde viuere poſſit, c. 5. n. 169. p. 2.

Donare an poſſit Epiſcopus de bonis, ſeu iuribus ſuæ menſæ Epiſcopalis Capitulo ſine ſolemnitate, & quod poſſit traditur, c. 1. n. 722. p 5. & contrarium, n. 723 cum ſeqq.

Donatio, licet non poſſit fieri Eccleſiæ quæ nondum eſt, hereditas tamen & legatum ſic, id tamen non procedit in donatione ex cauſa dotis, quæ recte fieri poteſt Eccleſiæ conſtruendæ, c. 9. n. 40. & 50. p. 5.

Duæ Capellaniæ ſub eodem tecto ſunt incompatibiles, tanquam beneficia vniformia, & non poſſunt ſimul teneri, abſque diſpenſatione Papæ, ſed per aſſecutionem ſecundæ prima vacat c. 5. §. 2. nu. 221. p. 11. & tenuit Rota in deciſionib. poſitis à n. 222.

Duæ Capellaniæ, ſeu altaria ſub eodem tecto ſecund. Nauar. & alios non ſunt beneficia vniformia ad effectum incompatibilitatis, niſi ſint inſtitutæ ad vnũ finem, & ad eadem munera, & vnam Cõgregationem: ſecus ſi ad diuerſa, & ſeparata munera, c. 5. §. 2. n. 225. p. 11. quod videtur ſeruari in aliquibus partibus Hiſpaniæ n. 226. ſed contrariũ tenẽt relati, & Rota in deciſionibus adductis n. 227. & ſtãte quod ſint beneficia vniformia, conſuetudo in contrariũ non erit habẽda in conſideratione, nec diſpenſatio Nunij, ſicut nec Epiſcopi n. 228. ſed cum non ſit ius clarum eſſe beneficia vniformia, ſed in eo ſint opitiones, conſuetudo tenendi in eadem Eccleſia duas Capellanias huiuſmodi ſine diſpenſatione, aut cum diſpenſatione Ordinarij, ſeu Nuntij, videtur tolerabilis, etiam poſt Concilium, vbi illud quo ad hoc non ſit receptum, num. 229.

Dubium ſi ſit æquale in materia expoſitorum ob fauorem prolis, melior & benignior pars eſſet ſumenda, & ideo cenſentur Chriſtiani antiqui, & ex puro ſanguine, & c. c. 2. num. 26. de quadam Bulla Gregorij XIII. circa hoc allegata per Enriq. n. 27.

Ducatus auri de camera, cuius valoris ſit & intelligatur, traditur, c. 3. n. 147. p. 5.

Durante tempore perceptionis fructuũ per priuilegiatum, obtinens ſecundũ beneficium, etiam poſt adeptam eius poſſeſſionem, poteſt, ipſum dimittere, & primum retinere, ſicut poſſet ante adeptam poſſeſſionem, quia interim non vacat, contra Ioann. Andr. & alios, capitulo 5. §. 1. p. 11. à numero 129. & quando illorum opinio vera eſſet, non procedere, vbi ante aſſecutionem fructuum moueretur lis ſuper beneficio, numero 132.

E

Eccleſia Parochialis vt conſtituatur, quæ concurrere debeant, c. 6. n. 4. p. 1. & quæ ſit differentia inter eam & curatam, n. 5. remiſſiue.

Eccleſia Collegiata, quæ dicatur, & quæ ſign a & requiſita habere debeat, c. 4. n. 70. p. 5. remiſſiue: In Eccleſiis regularibus ad quẽ de iure ſpectet creatio Canonicorum regularium & Monachorum, cap. 4. num. 71. par. 5.

Eccleſia aliquando erigitur in Collegiatam, quod videtur poſſe fieri authoritate Papæ, cap. 5. numero 4. par. 12.

Eccleſia ſimplex aliquando erigitur in curatam & parochialem, quod ex cauſa facere poteſt Epiſcopus p. 12. c. 5. n. 2. cui obeſt declaratio S. Congreg. addicta n. 3. cui reſpondetur, ibi.

Edicti terminus currit ex quo tam in valuis Eccleſiæ Cathedralis, quam Eccleſiæ beneficij præfixum eſt iuxta decretum Concily Compoſtel. c. 2. nu. 41. p. 9. nec eſt neceſſarium, quod ſtet affixum per illud tempus, ſed eſt arbitrarium, quanto tempore debeat manere affixum, nu. 42. & ſufficit quod Nuntius, vel Notarius referat affixum in loco, licet non dicat, quãto tempore ſtetit, nu. 43. debet etiam apponi dies affixionis, & propoſiti edicti, vt ſciatur an intra terminum, vel poſt ſit factum examẽ n. 44. & ſufficit, quod affigatur, nec eſt neceſſe quod prius legatur, n. 45.

Edicto ſemel propoſito, ſi nullus compareat vel ex oppoſitoribus nullus repertus ſit idoneus, quid faciendum c. 2. §. 1. n. 218. p. 9 reſoluitur, vt in declarationib. Sacr. Congr. poſitis n. 219. circa quod etiam conſiderandæ ſunt aliæ declarationes poſitæ, n. 220.

Edictum apponendum erit ad ſummum cum termino 20. dier. cum ſuccedat loco nominat. ab Epiſc. faciendæ ad quam ex Conc. præfixum eſt tempus 10. dier. nec vltra alios 10. prorogari poteſt ex conſtitutione Pij V. c. 2. nu. 39. p. 9. & ſic erit accipiendum decretum Conc. Compoſtel. n. 40.

Edictum cum quo termino debeat apponi, vbi Cõcilium Prouinciale illud requirens, non deſignat c. 2. p. 9. à n. 50. reſoluitur eſſe arbitrarium modo non excedat 20. dies.

Edictum ſi cum maiori termino 20. dierum ponatur, an ideo vitietur prouiſio parochialis, c. 2. par. 9. à nu. 46. reſoluitur ex æquitate, & mente Papæ edictum poſitum cum maiori termino 20. dierum etiam à principio non eſſe nullum in totum, ſed quoad exceſſum, & ſic qui ſe oppoſuerunt infra 20. dies, legitimos eſſe oppoſitores, non vero qui poſtea, niſi quando infra 20. dies nullus ſe oppoſuit, & c.

Effectuatio collationum, ſeu præſentationum probatur per ſubſequentes collationes, ſeu præſentationes factas per vacationem ex perſona illorum, c. 5. nu. 105 & 106. p. 5. & amplia, vt n. 107.

Effectus qui reſultent ex illis verbis, ipſo iure, vel ipſo facto remiſſiue, c. 10. n. 37. p. 11.

Electio quid ſit, c. 1. n. 6. p. 4. ad quam reducitur poſtulatio, & quid ſit, n. 7. & 8. quibus coniuncta eſt nominatio quæ duplex eſt, n. 9. & 10.

Ad Electiones Canonicatuũ per concurſum, vbi ſolet præmitti Miſſa de Spiritu Sancto videtur poſſe tollerari, fieri etiam dum diuina celebrantur, c. 2. nu-

mero 562.

mero 562.part.3.

Electionis & postulationis materia parum est in vsu,c.1.n.1.p.4.& qui de ea tractent,n.12.& 13. & de electione monialium,n.14.

Electio Episcoporum non pertinet de iure diuino ad clerum,sed ad Papam, vt vel ipse eligat,vel modum eligendi prescribat,c.4.n.7.part.5. prouisio vero inferiorum Ecclesiarum olim pertinebat ad Episcopum, num.8.

In Electione Canonicatuum Doctoralis & Magistralis,an requiratur pro forma,quod vota præstentur secreto,ita vt si palam præstentur, electio sit nulla,c. 4.à nu.183.par. 5. & resoluitur quod sic,etiamsi vnus tantum id faceret,quamuis in aliis casibus capitularibus de iure sit secus,n.185. & an sufficiat quod ab initio præstentur secreto,quamuis postea publicentur à n.186.resoluitur id non satis esse,& quomodo dicatur electio secreta à n. 189. & quid si vnus Canonicus ostenderet schedulam, an esset electio nulla, & non secreta,n.192.resoluitur esse nullam,n.193.quamuis contra tenet Nauar. n.194. Nec debet permitti à Capit. quod quis palam votum suum præstet,sed debet excludi vt indignus,numer.195.Et quid si ante electionem id publicaret,numer.196.& sequent.& quid si extraheret schedulas malas ad ostendendum postea alicui, n.198.

Electio vbi fieri debet per vota secreta omnino,legitime impeditus qui potest alteri dare vices suas, non posset dare mandatum de eligenda certa persona,c.4.à n.199.par. 5. potest tamen ei iniungere quod suum votum daret tali, & si alteri daret peccaret, quamuis valeret votum,n.202.& seq.

Electio vbi debet fieri per vota Episcopi & Canonicorum secreta, & per scrutinia, non potest aliter fieri per viam inspirationis,aut compromissi,c. 4. nu. 204.part.5.

Electi duo, quando in vltimo scrutinio habent paria vota,an sit deueniendum ad sortes, an vero prius ad qualitates vt plures tenent, & fuit practicatum,c. 4.à n.205.cum seqq.p.5.resoluitur ad sortes esse recurrendum,vsque ad nu.212.& quis debeat esse iudex in huiusmodi controuersiis, & aliis occurrentibus in prouisionibus iis traditur,à n.214.

Post electionem an requiratur collatio, an vero electio ipsa habeat vim prouisionis & collationis,c.4.nu. 219.p.5.

Electio Canonicatuum Doctoralis, & Magistralis, an debeat fieri intra semestre,alias deuoluatur ad superiorem,c.4.à n.222.p.5.

Electio minus digni ex approbatis omisso digniori, prouisio parochialis subsecuta, an sit nulla ipso iure ex decreto Concilij, & constitutione Pij V. an vero sit inualida c.2.§.1.p.9.ànu.225.& multis hinc inde adductis contra Rotam cuius decisiones ponuntur,resoluitur esse validam, non obstante decreto irritante Concily & constitutionis Pij V. quod inducit formã, nam non videtur referẽdum ad prouisiones factas de minus dignis,vnde talis electus,& prouisus, videtur referendus ad prouisiones factas de minus dignis,vnde talis electus,& prouisus videtur facere fructus parochiales suos,donec eius prouisio per iudicem appellationis reuocetur,& sic nõ est condemnatus in fructib. nisi ad summum à tempore primæ sententiæ reuocatoriæ,& non à die mota litis, vt dicebat Rota, nec à die intrusionis vt videbatur, supposito quod prouisio esset nulla propter decretum irritans, n.234.& 238.

Electus an si administrasset de facto ante confirmationem,vacet beneficia priora,c.4.par.11.à n.17.refertur sententia Abbatis, & Decij resoluitur vacare, quando ille est etiam consecratus, licet illicite & iniuste, modo consecratio sit alias valida & in forma Ecclesiæ.

Eligens dignum prætermisso digniori an teneatur illi ad restitutionem & prima sententia est non teneri,cap.16.n.26.part.7.quæ fundatur à numer.27.Contraria sententia nẽpe quod teneatur illi ad restitutionem ponitur,nu.30.quæ fundatur à num.31.& clarius procedit & in beneficiis quæ per examen & oppositionem conferuntur & vbi ex lege vel statuta sunt danda digniori.&c.à nu.37. & etiam aliqui admittunt quando edictum propositum fuerit quo promittatur beneficij collatio digniori, vel fit oppositio sub huiusmodi pacto saltim implicito, numero 48. & 41.

Eligens, seu præsentans, aut promouens dignum omisso notabiliter digniori peccat mortaliter secundum communem sententiam Theologorum licet prouisio sit valida,c.16.num.1.& 2.pars.7.& probatur ex iuribus & authoritatibus adductis nu.3. & Concilio Tridentino adducto,n.4.& confirmatur ex electionibus à D E O factis,n.5.& secundo probatur,quia violatur iustitia distributiua ex qua beneficia sunt etiam bona communia & præmia meritorum, & committitur peccatum acceptationis personarum, &c. nu.6.violatur etiam secundum aliquos iustitia commutatiua,& c.numero 7.quæ sententia procedit in Episcopatibus & beneficiis curatis ex Concil.Tridenti. Altera vero quæ tenet, non esse peccatum mortale, digniorem omittere, sed sufficere dignum & idoneum eligere,procedat in beneficiis sine cura,n.16.quæ secunda sententia placet,& est intelligenda,nisi aliqua lege vel constitutione particulari, aut iuramento aliud cautum sit in beneficiis simplicib.num.17.& maxime procedit in patronis non solum laicis, sed etiam Ecclesiasticis,n. 18. & in patronis laicis videtur sufficere dignum præsentare etiam ad curata,n. 19.& ad iura & authoritates adducta pro prima sententia respondetur,n.20.21. & 22.& ad confirmationem,nu. 25.& ad secundum respondetur, beneficia non esse bona communia & præmia meritorum, & sic non violari iustitiam distributiuam,nu. 25. nec commutatiuam eligendo ministros idoneos prætermissis digniorib. &c.n.26.

Emanuel Rodriguez & Vega dicentes, quod laicus potest se opponere ad beneficium presbyterale in Ecclesia,vbi est statutum, quod obtinens beneficium intra annum fiat presbyter dummodo attigerit.25.an. quod non dicit Nauarrus per eos allegatus,c.4.n.87. p.7.& quod ibi subdunt,quod quando patronus præsentat absentem, non sufficit quod tempore quo accedit nuntius cum schedula habeat ætatem requisitam, accipiendum est iuxta alias dicta c.1.n.88.p.7.

Emanuelis Rodriguez opinio improbatur, quod per priuilegium & facultatem datum Priori S. Benedicti vniendi monasteria consentientib. Abbatib. & Monachis Monasteriorum vniendorum non obstante fundatione,donatione,&c. potest fieri vnio Monasteriorum iurispatronatus sine consensu & vocatione patronorum,&c.c.2.§.2.n.212.p.12.

Enriquez improbatur,dũ ait,quod si quis cum duabus sororibus eius cum qua vult contrahere,copulam habuit,nõ sit necessariũ in dispensatione id exprimere,nec in dispensatione patruelium,seu cõsobrinorum exprimere quod sunt per viam vtriusque parentis,

quod eſt falſum, nam ibi duplex gradus, c.3.n.88.p 8. vnde etiam in deſcendentibus ab illis erit duplex gradus exprimendus, nu.89. quamuis vbi duo conſobrini ex diſpenſatione matrimonium contrahunt, in eorum nepotibus non videtur conſiderandus, niſi ſecundus gradus, nam alter confunditur & ceſſat per matrimonium & diſpenſationem auorum, & ſecus eſſet, ſi ſine matrimonio & diſpenſatione habuiſſent filios inceſtuoſos, n. 90 & 91.

Epiſcopus diſpenſare poteſt cum illegitimo ad penſiones, dummodo non ſit ſuper beneficio paterno, c.5.n. 159.part.1.

Epiſcopus poteſt penſiones imponere, c. 5. n.295.p.1. ex cauſa, n. 296. quamuis Granutius teneat contrarium, c.296. vſque ad n.304.

Epiſcopus an ex non vſu amittat hanc imponendi penſionem facultatem, traditur, c.5.à nu.305. vſque ad n.310.par.1.

Epiſcopus an poſſit imponere penſionem ſuper parochiali non excedente 100. ducatos traditur, c.5.n.311. p.1. vſque ad 314.

Epiſcopus non committit ſimoniam conferens beneficium reſeruata penſione, quamuis ſibi ipſi reſeruare non poſſit, c.5.n.315. & ſeq.p.1.

Epiſcopum, ſeu Legatum poſſe clerico egro tante conſentiente, vt alius ſubſtituatur aſſignata ſibi penſione pro alimentis, hoc facere etiamſi ægritudo ſit perpetua, probabile videtur, c.5.nu.354.p.1. non tamen poterit is reſignare in manibus inferioris à Papa cum reſeruatione penſionis pro alimentis, n.355.

Epiſcopus an poſſit imponere penſionem ſuper beneficio iuris patronatus, ſine conſenſu patroni, c. 5.nu. 357. cum ſequentib. part.1. & reſoluitur poſſe, cum limitatione tamen.

Epiſcopus an poſſit ſtatuere quod fructus beneficiorum vacantium primi anni applicentur fabricæ alicuius Eccleſiæ, c.1.n.93.p.2.

Epiſcopum cuius diœceſis eſt beneficium, poteſt ordinare, etiam ſi beneficium eſſet ſubiectum alteri Epiſcopo, quoad prouiſionem, non vero quoad iura Epiſcopalia, c.4.n.15.p.2.

Epiſcopus de iure antiquo, poterat clericos promouere ad plures titulos, c.5.n.73.p.2 hodie vero non, niſi ad titulum beneficij vel patrimonij, n.74. & 75. & declaratio S. Congreg. 76.

Epiſcopus familiari, quem ordinauit ex Concilio, tenetur ſtatim re ipſa beneficium conferre, quod habet etiam locum in minoribus & prima tonſura, c.5.nu. 84.part.12.

Epiſcopus non poteſt diſpenſare cum familiari triennali, alias non ſubdito ſuper illegitimitate etiam ad minores, c.5.n.86.p.2. nec ſuper interſtitiis, niſi pro Eccleſiæ vtilitate, n.87. limita, vt n.88.

Epiſcopus, ſi ex iuſta cauſa daret licentiam alienandi patrimonium maneret ſecurus, ſecus ſi ſine ea, c.5.n.189 part.2.

Epiſcopi, & alij Paſtores, etiam Parochi tenentur reſidere de iure Canonico diuino & naturali, c.2.nu. 16.par.3.

Epiſcopus non poteſt occupare Parochum in ſuo ſeruitio, vltra bimeſtre contra Hoiedam, & Silueſtrem, cap.2 num.40. & 41.p.3. & ponuntur declarationes S. Congr. à n.42. cum ſeqq. & reprobatur Nauarr, n.45. & 46.

Epiſcopus non poteſt ſtatuere aliam ſeruitij & officij formam præter ſolitam, nec noua onera imponere pro lucranda tertia parte fructuum, Dignitatum perſonarum, & officiorum in diſtributiones conuerſa, c.2. numero 490. par.3.

Epiſcopus qui habet alternatiuam acceptatam, & eſt abſens à diœceſi, an poſſit cõferre beneficia vacantia in menſibus Mart. & Sept. c.1.à n.687. p.5. reſoluitur poſſe & limitatur.

Epiſcopus abſens à ſua diœceſi vltra tres menſes abſque cauſa legitima, licet fructus ſuos non faciat, & prouiſio beneficiorum inter fructus computetur, poteſt conferre beneficia, quia prouiſio non eſt proprie & vere fructus: & vbi ſit mentio de fructibus ad ſuam ſuſtentationem, proprie non venit præſentatio, ſeu collatio, c.1.n.690. & ſequenti, p.5.

Epiſcopus non habens notitiam acceptationis alternatiuæ, nullatenus ea vti poteſt, cum non ſit certus de ſua poteſtate, c.1.n.765.p.5.

Epiſcopus eſto quod nõ poſſit valide prouidere ante notitiam acceptationis, virtute alternatiuæ, tamen ea habita poſſet prouidere beneficia, quæ vacarent menſe alternato, poſt acceptatam Romæ alternatiuam quod ſufficeret, vt ſtatim ceſſarent quatuor menſes, c.1.n 771.p.5.

Epiſcopus qui miſit Romã Epiſtolas acceptationis alternatiuæ & neſcit an ſint Romæ receptæ, & recognitæ, an poſſit in dubio licite prouidere de beneficio tunc vacãte in mente alternatiuæ, c.1.n.774. cum ſeq. p.5. reſoluitur poſſe, ſub conditione non ſimpliciter.

Epiſcopus qui probabiliter dubitat in alternatiua ſit iam acceptata, ſi ſimpliciter prouidet de beneficiis vacantibus, in menſe Mart. vel Sept. amittet alternatiuam ſi iam acceptata erat: at conferens virtute alternatiuæ: de cuius acceptatione nõ conſtat, eam non amittet licet non ſit facta, c.1.n.779.p 5.

Epiſcopus & Capitulum qui in diſcordia contulerunt, cum neutra collatio valeat poſſunt intra ſemeſtre datum ad conferendum, concordare in vnum ex prouiſis, vel in alium, niſi interim Papa alicui prouidiſſet, alias deuoluetur prouiſio ad ſuperiorem, c.4.n. 35.par.5.

Epiſcopus non poteſt abreuiare Capitulo tempus ſemeſtre, quod habet de iure ad prouidendum, c.4.n.55. p.5. nec cogere ad prouidendum, quãuis congregato Cap. ad id poſſet maior pars ſi vellet prouiſionem differre, n.56. Nec è contra Cap. non poterit abreuiare tempus Epiſcopo, nec illum vocare, vt interſit prouiſioni intra certum tempus, n.57.

Epiſcopus, vel alius Prælatus electus & confirmatus, an poſſit conferre, adminiſtrare, & exercere, quæ ſunt iuriſdictionis, ante inſtallationem, vel inductionem in poſſeſſionem, c.4.à n.243. cum ſeqq. p.5. & quid ſtante conſuetudine, n.257.

Epiſcopus non poteſt ſe ingerere adminiſtrationi, niſi oſtenſis & præſentatis literis Capit. de cuius præiudicio agitur, c.4.n.154. & ſeq p.5.

Epiſcopus cui datus eſt coadiutor, an poſſit beneficia conferre, c.4. n.263. cum ſeq. p.5.

Epiſcopus poteſt dare facultatem etiam generalem vicario eius remittendi denuntiatione, reprobata ſententia Menoch c.8.n.62.p.5.

Epiſcopus ſi daret mandatum generale Vicario ad omnia, excepta collatione beneficiorum, ſeu alia re requirente ſpeciale mandatum, an per hanc exceptionem veniant alia requirentia ſpeciale mandatum, c.8.à n.76. cum ſequentibus. par.5. & reſoluitur ſub diſtinctione n.79.

Epiſcopus non poteſt dare facultatem conferendi beneficia, niſi Vicario ſuo ſeu officiali generali, cap.8. n.119.par.5.

Epiſcopus an poſſit exequi, ſeu expedire literas, in forma

forma dignum, directe Vicario, seu officiali, & sic an prouisio vigore illarum facta ab Episcopo sit valida, c.2. à num.19. cum sequentibus p.6. & resolvitur negative.

Episcopus potest suo Vicario dare facultatem conferendi beneficia etiam vigore alternativæ nondum competentis, c.2.n.24.p.6.

Episcopatus non vacat per adoptionem dignitatum vel beneficiorum, vide verbo beneficia priora.

Episcopi ex decreto Conc. Trid. sess.24. de reformatione c.6. possunt ab hæresi occulta in foro conscientiæ absolvere per se ipsos, non per eorum Vicar. vllo modo, quamuis in aliis casib. occultis etiam sedi Apostolicæ reservatis, possint absolvere per se ipsos, aut Vicar. ad id specialiter deputandum, c.10.§.1.nu.112.& 113.p.11. vnde conuincitur sententia Corduba, quam alij sequuntur & tenet Navar. & c.n.114.

Episcopi hodie ex Cõc. Trid. possunt omnino dispẽsare in irregularitate ex homicidio casuali occulto, nec deducto ad forũ contentiosum vt in c.6 sess.24. de reformatione c.11.n.12.p.7. in isto decreto Concilij non comprehenduntur inferiores habentes iurisdictionem Ordinariorum, & quasi Episcopalẽ nec etiam Prælati regulares, sed tantum Episcopi priuatiue quo ad omnes alios, n.13. etiam si inferiores sint nullius Diœcesis, à nu.14. quorum subditi debent pro dispensatione seu absolutione de qua ibi, recurrere ad Papam, num.19. & idem est in exemptis licet non sint nullius Diœcesis, nam non sunt subditis Episcopi, nec ei se possunt subijcere, nisi in casib. à iure expressis, n.20. & non excluditur Capit. sede vacante, nu.21. quamuis loquendo de absolutione hæresis cõtrarium teneat P. Ledesma. cuius rationibus satisfit, n.22.

Episcopi hodie non poterunt dispensare cũ homicida casuali non occulto etiam ad minores Ordines iã suscepto, aut beneficium simplex ad quod antea poterant, c.11.n.27.p.7. quamuis contra teneant Navar. & alij dicentes, quod quantũ ad homicidiũ casuale nihil innouauit Concil. nu.28. quorum sententia poterit procedere in mutilatione membri, in qua etiam voluntaria nihil innouauit Concilium, & in ea etiam voluntaria, si est occulta potest Episcopus dispensare ex d.c.6. sess 24. de reformatione, n.29. appellatione enim homicidij non venit mutilatio, à nu.30. quamuis contrarium sentiant aliqui, n.33.

Episcopi illarum regionum in quib. Conc. Trid. receptum adhuc non est, non possunt vti facultate concessa in d.c. sess 24. de reformatione, cap.11. numero 23. par.7.

Episcopi nullo modo poterant dispensare cum homicidio voluntario etiam occulto, sub quo intelligitur etiam mandans & consulens, nec etiam ad minores aut beneficium simplex contra alios cap. 11. num 24. & 25. par. 7. licet ante Concilium possent, numero 26.

Episcopi possunt dispensare contra ius Canonic. etiam Concilij ex magna causa necessitatis, seu vtilitatis, quod procedit, quando superior consuli non potest, & in proposito non videtur posse considerari periculum in dilatione ad consulendum superiorem, c.5.§.4.n.339.& 340.p.11.

Episcopi seu alij iudices quamuis ex mandatis possessionum beneficiorum non possint accipere sportulas, alias committant simoniam, non tamen videntur incurrere pœnas impositas contra simoniacos in beneficio vel ordine, c.1.n.81.p.8.

Episcopi seu eorũ Vicarij assistentes examinib. cum examinatorib. multo minus possunt aliquid accipere, seu sportulas ex huius examinibus, quia cum non possint id accipere ex prouisionibus beneficiorum, ita nec ex examinibus, c.2.§.2.n.380.p.9.

Episcopi translati ad alium Episcopatum, videtur consuetudine receptum in Hispania, quod administrent in primo & in eius possessione permaneant, donec possessionem secundi adipiscantur, vel promotus ad primum possessionem eius capiat, quamuis non lucrabuntur fructus à die translationis facta cum consensu illorum, & ita seruatur maxime cum lucrentur fructus secundi Episcopatus, c.6.num. 41. part.11. non tamen non valebit prouisio ab eis facta de beneficiis vacantibus post translationem ex regula 2. Cancellaria, n.42.

Episcopus ad maiores Ordines, & beneficia curata nequit dispensare, sed requiritur dispensatio Papæ, c.2.n.51.p.7. quantumuis magna subsistente causa vtilitatis seu necessitatis Ecclesiæ, n.52.

Episcopus an possit cum illegitimis dispensare in Canonicatu Ecclesiæ Cathedralis, c.2.n.57.p.7.& nu.58. ponitur sentẽtia affirmatiua communiter recepta, quæ fundatur, nu.50. contraria tamen sententia ponitur, n.60. & eius fundamenta à n.61. vbi eis respondetur, n.65. ponitur sententia Maioli, ad Canonicatum in Cathedrali Episcopum olim potuisse dispensare iuxta primam sententiam, & hodie quia omnes Canonicatus Cathedralium annexum habent Ordinem sacrum, dispensare non posse, pro qua est doctrina glossa, quod Episcopus non potest dispensare in beneficio simplici requirente sacrum Ordinem, etiamsi non requirat eum actu sed post, nu.66. quæ sententia Maioli videtur tenenda, ita tamen quod cum illegitimo ad sacros Ordines dispensato, possit Episcopus etiam hodie ad Canonicatum dispensare, nu.68. & idem in portionib. Ecclesiæ Cathedralis: secus tantum in Canonicatu Collegiatæ, & in dimidiis portionib. n.69.

Episcopus an possit facere concursum ad parrochiales vacantes in mensibus reservatis, vel alias reservatas seu affectas non obstantibus regulis conservatoriis resolvitur affirmative, c.1.§ 1.n.153.p.9. & nu.seq. ponitur declaratio S.Congr. & ita intelligitur quod ait Navarr. parochiales esse ab omni reservatione exemptas, scilicet ad effectum concursus tantum, non collationis quæ à Papa facienda est, n.155.

Episcopus an possit familiares consanguineos & affines suos vel resignantium admittere ad concursum parochialium in suis manib. resignatarum, stante constitutione Pij V. 58. c.2.§.1.n 210.p.9. resolvitur non posse vt censuit S. Congr. nu.211. quod non procedit in vacatione per obitum vel alias, n.212. & sequenti vbi ponitur decisio Rotæ.

Episcopus an possit in impedimentis matrimonium dirimentibus dispensare, quando impedimentum est occultum, & ad Papam non potest haberi recursus propter paupertatem, vel alia impedimenta, & in separatione esset magnum scandalum c.5.§. 4.n. 341.p. 11. & communiter tenetur pars affirmatiua ex doctrina supradicta, quod Episcopi possunt dispensare contra ius etiam Concilij ex causa necessitatis, quæ hic concurrit, nu. 342. contrariam sententiam tenent Sotus, Corduba, & alij relati, numero 343. cum sequente.

Episcopus an possit statuere, quod fructus beneficiorum vacantium primi anni applicentur fabricæ alicuius Ecclesiæ, vel mensæ Episcopali, seu Capitulari, remissiue, c.1.n.122.p.8.

Episcopus an quando vult conferre parrochialem alicui oppositori habenti aliam, seu eligere, & nomi-

mare cum ad illam, possit ei dicere, quod prius resignet parochialem, quam habet, c.2.n.45.p.8. resoluitur licet non videtur adesse simonia, si libere, & sine vllo pacto, & conditione fiat designatio, tamen non posse si ipse est constitutus in sacris, nec habet aliam vnde sustentari possit, & maxime si est ordinatus ad titulum primæ, n.49. si tamen faceret resignationem cum conditione, quod Episcopus ei conferret secundam, esset simonia n.47. & similiter si resignatio fieret saluo iure, & c.n.48.

Episcopus dispensare potest cum illegitimis ex quocumque etiam damnato coitu ad ordines minores, & beneficium siue curatum cum sint honestæ vitæ, & virtute præditi, nam in ista dispensatione facienda per Episcopum requiritur causa, & c. c.2.n.48. & seq. p.7. non tamen potest cum eis dispensare super pluralitate beneficiorum simplium, vt plura possint retinere: n.50.

Episcopus dispensare non potest, vt quis habeat duo simplicia beneficia sufficientia, c.5 nu.372.p.11. & 373. adducitur declaratio S.Congr.

Episcopus dispensat in irregularitate orta ex hæresi occulta, c.10 §.1.n.86.p.11.

Episcopus dispensare non potest cum bigamis, non solum ad sacros ordines, sed nec ad minores, aut primam tonsuram, aut beneficium, etiam simplex, c. 6.à n.3. ponitur declaratio S.Cong.p.7.

Episcopus dispensare non potest contra ius, nisi in casib. à iure expressis c.5.n.5.p.7.

Episcopus dispensare non poterit, vbi beneficium illud conferre non potest, c.13.n.76.p.7. Et ideo vbi collati electio, seu præsentatio ad alium spectat, non potest Episcopus dispensare nisi illo consentiente, nu.77. & vbi Papa beneficium prouidit, non potest etiam Episcopus dispensare, quia beneficium manet affectum, num.78.

Episcopus dispensare etiam non potest qui scienter huic beneficium contulit c.13.n.79.p.7. sed contrarium tenetur cum Suarez, quia non est priuatus potestate illud iterum conferendi, nam c. in iunctis §.1. de electione habet locum solum in defectibus ibi expressis, & non in alio saltim de se temporali & facile mobili contra glossam & alios à n.80. & facit consil. Nauarr. quod Episcopus authoritate Conc. Trid. c.6. sess. 24. potest dispensare in irregularitate descendente ex delicto occulto, & ipso sciente, & etiam de consensu, & mandato eius facto, n.87.

Episcopus dispensare non potest, etiam vbi quis scienter intrusus est in beneficio, sibi excommunicato collato propter inhabilitatem ex intrusione contractam, c.13.n.88.par.7.

Episcopus habenti duo simplicia beneficia, etiam insufficientia non potest conferre aliud ad effectum retentionis, & si contulerit tertium quod sit sufficiens, per assecutionem illius duo priora ipso iure vacant: si vero tertium non sit sufficiens vacabit vnum ex prioribus, quod maluerit dimittere & sic tunc habet locum optio, sicut quando duo curata simul conferuntur, c.5. §.3.nu.311. & seqq.p.11. & nu.313. ponitur decretum Concil. Prouincial. Mediolan.5.

Episcopus in homicidio voluntario iusto poterit hodie etiam dispensare, vt antea cum nihil quo ad illud videatur innouasse Concilium c.11.n.34.p.7.

Episcopus in impedimento affinitatis supernenientæ matrimonio, non potest dispensare ad petendum debitum, nisi forte ex consuetudine c.5.§.4.n.355.parte 11.

Episcopus manutenendus est in possessione conferendi parochiales, seu faciendi cõcursum lite pendente super iure patronatus, seu præsentandi, c.2.§.2.n.259.p.9. vbi ponitur resolutio Rotæ, sicut manutenendus est Episcopus in iurisdictione, in tota sua Diœcesi contra inferiores prætendentes immemorialem, donec de ea constet ex iuris communis assistentia, non aliter probata quasi possessione Episcopi, n.260.

Episcopus, Nuntius, seu Legatus an hodie stante Concil. Trid. possit dispensare ad duo beneficia disformia sub eodem tecto, sicut antea poterat ex communi c.5.§.4.à nu.374.p.11. resoluitur posse, nam ista facultas non apparet sublata per Concil. non obstante c.4.sess.7. & clare censuit S.Congregatio in declaratione posita, n.377.

Episcopus, Nuntius, seu Legatus, an possit dispensare super pluratitate beneficiorum incompatibilium, c.5.§.4.n.337.p.11. in dignitatibus, personatibus, seu officiis, & curatis indistincte dispensare non potest, sed solus Papa dispensat, n.337. etiam si dispensatio fieret principaliter propter necessitatem seu vtilitatem Ecclesiæ contra Host. & alios, n.338.

Episcopus, Nuntius, seu Legatus, potest dispensare, vt quis habeat plura beneficia, etiam residentiam requirentia, quæ non sunt curata, aut dignitates personatus, vel officia, vel duo vniformia sub eodem tecto vel duæ prebendæ diuersarum Ecclesiarum, quarum qualibet de per se sufficiat secundum Abb. & alios ita explicantes, c.Sanct.70. distinctione, c. 5. §.4.n.369. par. 11. sed in requirentibus residentiam verius est non nisi Papam posse dispensare nu.370. & hodie certum est ex Concil. Trid. contra quod Episcopus seu Legatus dispensare non potest, n.371.

Episcopus, Nuntius, nec etiam Legatus non posset dispensare in beneficio paterno immediate, etiam cum legitimo contra Gambarum c.3 n.5.p.7.

Episcopus, nec Vicarius non potest aliquid recipere pro collationibus beneficiorum, etiam parum contra Cechum c.1.n.78.p.8.

Episcopus ordinans bigamum etiam in minorib. ordinibus, seu prima tonsura, grauiter peccat, nempe mortaliter, & etiam conferendo ei beneficium, nec valet collatio c.6.n.6.p.7. & secundum Nauarr. videtur suspensus ipso iure à collatione ordinis, quem contulit bigamo, & etiam à missando per vnum annum, n.7. sed contrarium refertur tenere S.Congreg. & de pœna suspensionis à collatione ordinis nullus & canon, & pœna suspensionis à missando non videtur lata ipso iure, sed ferenda per sententiam à n.8.

Episcopus poterit Canonicos, seu Capellanos ad exercendã curam animarum deputatos à Cap. vel aliis examinare, neque eis permittere absque eius approbatione curam exercere, licet ab immemoriali per eos exerceatur absque examine & approbatione Episcopi, ex S.Congr. cuius declarationes ponuntur, c. 2.§.1.n.182. & 183.p.9 quamuis Nauar. dicat, quod si Canonici, & Capellani eo ipso, quod sint Canonici, & Capellani habent annexam facultatem exercendi curam, non potest Episcopus illos examinare: secus si requiratur deputatio ad curam exercendam, tamen Additio ibi ait, quod Congr. vt refertur, absolute censuit Episcopum posse eos examinare, num.186. & seq. quamdiu tamen Episcopus eis non inhibuerit, ne alias curam exerceant, poterunt eam exercere, absque examine, & approbatione Episcopi, quando non requiritur deputatio, alias secus, n.188.

Episcopus potest absque Synodo etiam hodie anniuersaria commutare, c.1. numero 130. cum sequentibus par.7.

Episcopus quamuis possit committere vicario suo, aut officiali generali facultatē recipiendi resignationes, & conferendi beneficia, non tamen poterit id cōmittere singulari personæ, nec etiā ipsi vicario de certo beneficio c.1.nu.9.p.10. quamuis contrarium tenuerint Rota, & Staphileus à nu.10. in permutatione tamen, quam partes facere desiderant, posset procedere opinio Rotæ, & Staphilei, maxime quando esset de beneficiis diuersarum diœcesum.12.

Episcopus qui facit concursum ad parochiales spectantes ad collationem inferiorum, an si ex approbatis reperit plures æque idoneos, debeat omnes illos eligere, vt inferior parochialem conferat, cui maluerit, an vero possit Episcopos gratificare, & vnum solum eligere c.2.§.1.a nu.148.p.9. resoluitur posse Episcopum vnum solum eligere, & respondetur cuidam declarationi S.Cong. quæ videtur contra.

Episcopus, seu Capitulū Sede vacante in locū examinatorum defunctorum, vel absentiū, alios deputare non potest nec intra annum, nisi omnes deficiant, nec post annum, etiamsi omnes deficiant, c.2.num.78.p.9. quamuis in iudicibus Synodalibus detur facultas Ordinario ad substituendū, &c.nu.79. quæ facultas substituendi videtur intelligenda quando nondum aduenit tempus faciendæ Synodi, & transiuit in Capitulum Sede vacante, n.80. & ponuntur declarationes S. Cong. à n.81. quamuis Rota tenuerit deficientib. examinatorib. Synodalibus, posse Episcopū deputare examinatores, absque celebratione Synodi, vt in decisionib. positis à n.86.

Episcopus solus, vel vicarius, & non ipsi examinatores debent ex approbatis per examinatores eligere magis idoneum c.2.n.108.p.9.

Episcopus suo iudicio, & non ex votorum calculo, & collatione potest ex approbatis eligere, & debet eū qui sibi magis idoneus videatur, c.2.nu.109.p.9. vbi ponitur declaratio S.Cong.

Error communis probabilis quod quis est legitimus minister, & habet iurisdictionem, licet ille in rei veritate non sit verus, an efficiat quod valeant gesta per illum, cap.4.num.305. cum sequentibus, parte 5. & an sufficiat titulus coloratus ad effectum. l. Barbarius, qui sufficeret ad effectum restitutionis spolij, numer. 308.

Examinatio vbi requiritur pro forma, vel alias est omnino necessaria, prætermitti non potest, quamuis præsentatus sit notus, capitul. 1. numero 22. parte 4. & resolutio Rotæ, numero 23. & an praxis hodierna possit sustineri, numero 24. & respondetur numero 25.

Examinatores ad parochiales in forma digna, debent facere relationem, & approbationem non solum quoad literaturam, sed etiam quoad Clericatum legitimitatem, ætatem, & mores, capitulo 2.à nu.236. par.6.

Examinatus an si semel non reperiatur idoneus, possit iterum examinari, & illi tunc reperto idoneo, beneficium conferri, c.2.à n.253.p.6. resoluitur negatiue, maxime in Parochialibus, num. 255. cum sequentibus.

Examen ac approbatio in concursu requiritur semper pro forma ad singulas parrochiales c.2.num.99. & seq.p.9. vbi ponitur declaratio S.Cong. & reprobatur quadam sententia Zerolæ, n.101.

Examen ad parrochiales debet fieri cum examinatoribus saltem tribus, c.2.n 52.p.9. circa quod ponitur declaratio S.Cong.n.53.

Examen an esto non requiratur per concursum in prouisionib. faciendis de beneficiis resignatis ex causa permutationis, requiritur tamen nouum examen ipsorum compermutantium coram examinatoribus Synodalibus, c.2.§.1.à n.162.p.9. Resoluitur, non requiri nouum examen, nisi fiat permutatio cum beneficio simplici, aut nisi esset magna inæqualitas parochianorum, vel permutantes alias non fuissent examinati ex S.Cong. cuius declarationes ponuntur, & decretum Conc. Prouinc. Mediolan.5. Expediret tamen tunc fieri examen ante renuntiationem, n.166. in permutationibus tamen quæ fiunt coram Papa, semper committitur Ordinario in forma digna, numero 167. circa parochiales obtentas ex regressu, ponuntur declarationes Sanctæ Congregationis, numero 168.

Examen, & concursus factum cum tribus examinatoribus Synodalibus adhibito etiam alio vel aliis Synodalib. an vitietur c.2.§.2.à nu.321.p.9. resoluitur vitiari ex S.Congr. & cum ea Rota, licet alias tenuisset contra.

Examen factū ante lapsum termini edicti, an subsistat c.2.§ 2.p.9.à num.326. resoluitur negatiue, etiam nullo post modum comparente nam non seruatur forma Concily quæ est præcisa, & non ad effectum, vt apparet ex decreto irritanti, vt alias fuit resolutum per Rotam in decisione posita, n.329. & in proposito in decisione posita, n.331. licet antea fuisset tenuisset in decisione posita nu.327. ex quadam doctrina Lambertini; cui respondetur, n 332.

Examen per concursum, quod fiat in parochialibus iurispatronatus Ecclesiastici, procedit, nisi aliud in institutione, & fundatione cautum sit, quæ erit seruāda c.2.§.1.n.270. & seq.p.9. & nisi institutio facienda sit à Pontifice, vt quia vacauerint in mensib. Apostolicis, vel alias sicut reseruatæ, nam tunc Ordinarius, nulla habita ratione patronorum, debet facere cōcursum, & magis idoneum eligere, ac instituendum remittere, & significare S.Pontifici, num.272. & seq. vbi ponuntur declarationes S.Cong.

Examen per concursum requiritur in parrochialibus iurispatronatus Ecclesiastici, ita vt si institutio ad Episcopum pertineat, quem patronus digniorē inter probatos ab examinatoribus indicabit, Episcopo præsentare teneatur, vt ab eo instituatur, cū vero institutio ab alio erit facienda, Episcopus ex dignis eligat digniorē, quem patronus ei præsentet ad quē institutio spectat c.2.§.2.n.261.p.9. circa quod ponuntur declarationes S.Cong.n.262. & 263.

Examen per concursum an requiratur in parrochialib. iurispatronatus, resoluitur primo, in parrochialib. iurispatronatus laicorum non requiri examen per cōcursum, sed solum præsentatum examinandum esse ab ordinario, cum trib. saltem examinatoribus Synodalibus & illi idoneo reperto institutionem faciendam c.2.§.2.nu.55.p.9. vbi ponuntur declarationes S.Congregationis.

Examen tunc requiritur per concursum quando fuerint plures præsentati à patronis laicis c.2.§.2.nu. 256.p.9. vbi ponitur declaratio S.Congreg. quòd intelligitur, quando singuli præsentati habent æqualem vocem, nam si aliquis haberet plures voces, is solum esset examinandus, n.257. & in proposito nil videtur referre, quod iuspatronatus sit ex fundatione, vel dotatione, aut ex priuilegio, seu consuetudine, numer. 258.

Examinari an debeat, si vnus tantū ad cōcursū apparuerit, & ei, si reperitur idoneus, de parrochiali prouideri c.2.§.1.p.9. n.214. resoluitur quod sic, & adan-

cuntur declarationes S.Congr.n.215.

Examinatio, & approbatio cum requiratur pro forma, non poterit omitti quantumuis præsentatus sit notorie idoneus c.3.n.15.p.9.

Examinatores debent facere relationem, & approbationem de omnibus, non solum quoad literaturam, sed etiam clericatum, etatem, legitimitatem, mores, &c.c.2.n.105.p.9. alias videntur peccare mortaliter examinatores, n.106.

Examinatores debent deputari in Synodo vera, & formali, quæ est congregatio legitima, quam facit Episcopus cum clericis sibi subditis ad tractandum de his quæ cura pastorali incumbunt, &c.c.2. nu.67.p.9. & nõ sufficeret congregari clerum ad effectum solum nominandi examinatores, & iudices Synodales, &c. nu.68.

Examinatores debent deputari singulis annis in diœcesana Synodo, quod etiam Capitulum, seu Vicarius Sede vacante facere potest saltim sex qui debent proponi ab Episcopo, & a Synodo approbari, &c. c.2. n.64.par.9. ex quibus Episcopus, vel vicarius debeat saltim tres eligere, vt secum examen perficiant, &c. num.65.

Examinatores debent peracto examine renuntiare quotquot idonei reperti fuerint, cap.2.numer.104. par.9.

Examinatores deputandi an sint in Synodo particulari, & nominatim: an verò possint deputari in genere c.2.§.2.p.9.à n.333. resoluitur non posse in genere deputari ita vt successores, seu subrogati in officio, seu præbenda comprehendantur, sed solum comprehendi tunc stantes ex S.Congregatione, cuius declaratio ponitur, n.339. & Rota in decisionib. positis à n. 341. & obseruantiam, & consuetudinem contrariam, non videri rationi multum conformem, nec præscriptam, nec posse introduci propter decretum irritans, nec releuare, quòd dicatur, Concil. quo ad id non esse à principio receptum, à n.345.

Examinatores semel deputati, eorum officium non expirat cum morte Episcopi dummodo sex supersint: at si pauciores supereſſent lapso anno, alios loco mortuorum esse eligendos in Synodo, alias qui supererint pro legitimis non sunt habendi, c.2.nu.73. p.9. & non solum alij loco mortuorum sunt tunc eligendi sed etiã qui supererant sunt de nouo eligendi, vel relinquendi pro examinatorib. vel alij loco eorum, &c.n.74.

Examinatores si intra annum omnes mortui sint, vel abfuerint, & videbatur, Episcopum eo casu posse per seipsum examinatores deputare, nam vbi forma præcisè seruari non potest, sufficit actũ facere eo modo, quo fieri potest c.2.n.70. & 71.p.9. sed Clem.VIII. fecit decretum super hoc, vt in declaratione S.Congr. posita, n.72.

Examinatores si pauciores quàm sex in Synodo deputantur, non erat legitima deputatio, & examen & concursus cum illis factum erit nullum, c.2.numer. 66.par.9.

Examinatores tenentur priuatim præsertim Episcopo petente renuntiare, quis sit magis idoneus, & nisi Episcopo id alias constet, poterit priuatim se informare de hoc ab ipsis examinatoribus, &c. c.2.nu.110. p.9. & sic procedit quædam declaratio S.Congreg. posita, n.111.

Examinatores tenentur approbare quotquot idonei reperti fuerint, vt ex eis patronus eligat, c.2.§.2. num.294.par.9. vbi ponitur declaratio S.Congregationis.

Examinatores vt singulis annis deputentur in Synodo non requiritur pro forma, dummodo post annũ saltim sex remaneant, contra Rotam, c.2.n.75. p.9. & an idem sit in iudicibus Synodalibus in terminis Cõcil. Trid. sess.25.ca.10. de reform. antiquatur saltim si non adessent alij legitimi iudices, n.76. resoluitur tũc recte posse à Nuntio vel Legato causas aliis committi, quamuis si committantur iudicib. Synodalib. recte etiam possit rescriptum illis præsentari, n.77.

Examinatoribus competit renuntiare, quis sit magis idoneus, ca.2.num.112.p.9. & respondetur constit. Pij V. num.113. nec contrarium tenet Zechus relatus, num.114.

Examinatoribus qui ex decreto Cõcilij nihil prorsus occasione examinis, nec ante nec post, possunt accipere, quacumque etiam immemoriali consuetudine non obstante, &c. an possit stipendium pro suo labore dari, præsertim ex fructibus beneficij, c.2.§.2. p.9 à n. 360 resoluitur negatiue ex S.Greg. & aliis, licet contrarium sit statutum Concilio Compostellano, & Toletano, & ita practicetur.

Examinatoribus videtur plane prohiberi, d.decreto Concilij quidquid datur occasione examinis siue ante, siue post, etiam gratiose & liberaliter & ad captandam benevolentiam, etiam si sit modicum, id enim recte potest prohiberi tanquam simoniacum, c.2. §.2.nu.390.p.9.

Examinatorum defectus cum lapso anno contingat culpa ipsius Episcopi non facientis Synodum sic non excusat eum ab obseruatione formæ, & cessat ratio Rotæ, c.2.n.92.p.9. quod procedit etiam si Episcopus de nouo veniat ad Episcopatum, &c.n.93. & sententia Rotæ posset procedere in terminis decisionum Literẽ. nempe in beneficiis iurispatronatus laicorum, à quib. præsentati si non sunt examinatores Synodales, poterunt examinari coram aliis ab Ordinario deputatis, à n.94. & ponitur resolutio Rotæ.

Examinatorum si vota paria aut singularia fuerint, accedere potest Episcopus seu Vicarius, quibus magis videbitur, c.2.nu.54.p.9. nam Episcopus tantum vel Vicarius habet votum decisiuum in hoc casu ex S.Congr.n.55.56. & 57.

Examinatorum si fiat deputatio in genere, verbi gratia, lectorum, &c.cum non comprehendat successores seu subrogatos, sed solum tunc stantes, videtur illos etiam dimisso officio manere examinatores, c.2. §.2.num.348.p.9.

Examinatorum seu deputatorum, si aliqui intra annum mortui fuerint aut alias abfuerint, tota facultas examinandi ad superstites spectabit eo anno durante etiam si vnus tantum supereſſent, c.2. num. 69.par.9.

Exceptio nullitatis pensionis, non obstat in possessorio, nec est necessarium verificare conditionem positam in reseruatione pensionis, & refertur decisio Rotæ, c.5.nu.447.p.1.

Exceptio reductionis admittenda est ad impediẽdam executionem, etiam si non probetur incontinenti, sed requirat altiorem indaginem, quia oritur ex ventre supplicationis, c.5.n.489. & 490.p.1.

Exceptio quando requirat altiorem indaginẽ arbitrio iudicis relinquitur, c.5.nu.548.p.1. resolutiones Rotæ, n.549. vsque ad 552.p.1.

Exceptio quando non requirit altiorem indaginẽ, sed altior indago oritur ex replicatione pensionarij, non est reseruanda in petitorio, c.5.n.557. cum seqq. par.1.

Exceptio quod beneficiũ erat grauatũ ea pensione de qua nõ est facta mẽtio regulariter nõ impedit executionem,

cutionẽm, nam requirit altiorem indaginem, c.5.nu. 560.& 561.p.1.

Excipiens contrariam pensionem ex eo quod nõ fuit facta mentio de prima, tenetur probare, quod tempore secundæ, prima erat reseruata, & quod erat valida, c.5.n.565.p.1.

Exceptio reseruationis respectu Cardinalium, an sicut prodest Capitulo, sic etiam in beneficiis simultanea collationis reseruatis ei prosit indultũ concessum Cardinali Episcopo, ad conferendum reseruata c.1.à nu.627. cum seq.p.5.& resoluitur non prodesse contra Gonçalez.

Exceptio & nostræ regulæ fauor, an excludatur ad Cardinales absentes à Curia, vel solum procedat in residentibus in ea, c.1.n.637.cum seq.p.5.

Exceptio Apostasiæ & inhabilitatis potest opponi, etiam agẽti ad executionem breuis nomine Cameræ, ex Rota, c.3.n.20.& 21.p.6.

Excõmunicatus seu suspensus, qui non percipit fruct. beneficij, an teneatur de suo soluere pensionem, an verò si soluenda ex fructib.c.5.nu.226.vsque ad 230.p.1. resoluitur ex fructibus soluendam.

Excommunicatus tenetur ratione beneficij recitare, licet non percipiat fructus, cap.5.numer.231.& 232. par.1.

Excommunicationis & priuationis pœna non incurruntur, etiam literis intimatis titulari, nisi pensionario volente & declarante, c.5.n.581.p.1.

Excommunicatio contra Ecclesiasticos soluẽtes exactiones, posita per Bonifacium VIII. non innouatur in Concilio Lateranensi.c.3.nu.16. & sequentibus, p.2. nec decretum Bonifacij per Bullum Cœnæ, nu.18. cum seqq.

Exemptio in Subsidio, & Excusato, solũ durat pro illo quinquennio, c.5.n.173.p.1. & resolutio Rotæ, num. 174.

Excommunicatio non incurritur per hæresim mentalẽ, sed requiritur, quod sit verbo aut facto exterius prolata, nam lex humana non ligat actus merè internos, nec in eo Ecclesiæ potestatem habet etiam ad præcipiendum, c.10.§.1.nu.91.p.11. qua sententia est hoc tẽpore communissima, & sumitur ex D.Thoma docente, quod de his potest homo legem facere de quibus potest iudicare, &c. Et habet fundamentum in scriptura, nu.92.& tenenda est quamuis contrariam teneant gloss.& alij citati, n.93.& ratio ponitur, n.94. quæ cõfirmatur, & explicatur, n.95. respondetur iurib. quib. excommunicantur aliquid credentes seu sentientes, quod intelligunt de credentibus, & sentientibus in foro Ecclesiæ, &c.n.96.

Excommunicatio irregularitatis non incurritur, & obligatio restituendi propter opus factum cum ignorantia comitanti, qua cessante ignorantia, incurreretur, c.10.§.1.n.97.p.11.

Excõmunicationis pœna posita in extrauaganti cũ detestabile de simoniaversiculo statuẽtes, esto restringatur ad simoniam realem ex illis verbis, qui quomodolibet dando vel recipiendo simoniam commiserit, tamen id non potest referri ad versiculum, per electiones, vbi agitur de nullitate prouisionis simoniacè factæ, c.1.n.43.p.8.& verius est per illa verba non restringi excommunicationẽ ibi positam ad simoniam realẽ completam etiã ex parte rei temporalis, nam illa referuntur solum ad spirituale, nẽpe Ordines vel beneficia, ita quod tã dantes Ordines, vel beneficia, per simoniam, quàm illa sic recipientes sint excommunicati, nisi obstet stylus & intellectus Rotæ contrarius, n.44.

Excõmunicatis dantur alimenta necessaria ad sustentationem pro tempore quo non possẽt habere absolutionem & recessit à contumacia, c.13.p.13.§.1. numero 104.p.7. vel quando esset in extrema necessitate, num. 105.

Excõmunicatus amissos fructus recuperare aut retinere non potest post absolutionem.c.13.§.1.nu.106.p.7. & improbatur consilium Nauarri dicentis, excõmunicatus satis iuste posse retinere fructus alios à distributionibus quotidianis receptos tempore excommunicationis, postquam fuerit absolutus ab ea, & respõdetur eius fundamento n.107.& seqq.

Excommunicatus amittit fructus etiam vbi ante excommunicationem fructus percipiendi ipsius creditori assignati essent, contra Vgolinum, cuius rationi respondetur ex cap. peruenit de fideiussorib. & longè diuersum est in pensione & subsidio, c.13.§.1.p.7.à nu. 109.& n.113. ponitur decisio Rotæ.

Excommunicatus an possit optare, c.13.p.7.a nu.48. vbi resoluitur, quod poterit optare, quando nõ mutatur titulus, sed optio fit tantum quo ad præbendã tẽporalem, etiam si esset notorius excommunicatus, seu denuntiatus, & extra Calendarium & communionẽ Ecclesiæ: vbi vere mutatur titulus, & debet fieri noua collatio beneficij poterit optare, id est, declarare suam voluntatem ad optionem seu illam acceptare, non tamen sibi facere prouideri de beneficio optato, sed tunc differri debet prouisio donec sit absolutus.

Excommunicatus Canonicus, cuius excõmunicatio seu declaratoria non fuit intimata Punctatoribus & sic non fuit positus extra Calendariũ, non videtur teneri restituere fructus, & distributiones illius temporis ex d.consuetudine, quãuis si interfuit diuinis excommunicatus, poterit in pœnam priuari fructib. & distributionib. tunc lucratis, c.13.§.1.num.132.& 133. par.7.

Excommunicatus cum sit priuatus fructib. beneficij, est etiam priuatus administratione bonorum eius. c.13.§.1.115.p.7.

Excommunicatus impetrans, absolutus ad effectum præsentium consequendum non poterit celebrare nec diuinis interesse, nec alia facere, cum illa absolutio sit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, c. 13.nu.65.p.7. nec faciet fructus suos beneficij sic collati, n.66.

Excommunicatus iniuste, qui fuit in mora petendæ absolutionis an recuperet fructus eo tempore, vide verbo, authori non placet.

Excõmunicatus iniuste non amittit fructus, nec etiã quotidianas distributiones, c.13.§.1.n.118.p.7. nec placet quod aiunt Vgolinus & alij, quod quando distributiones aliis acquisitæ, seu adiudicatæ sunt, vt quia illis accrescunt non sunt ab illis petẽdæ, sed ab eo qui author fuit seu causa iniustæ excommunicationis, à n.119. quamuis appellatio ab excommunicatione tanquã iniusta non suspendat executionẽ priuationis, nec sit attentata, n.121. distributiones vero seu fructus remanentes in mensa Capitulari ab ipso Capit. reddendi sunt excommunicato, cum constiterit excommunicationem fuisse iniustam, aut nullam, &c.n.122.

Excommunicatus non amittit fructus quando excommunicatio est nulla, c.12.§.1.n.116.p.7. onus tamen docendi de nullitate incumbit excommunicato, & nõ Capitulo quod ei denegauit distributiones, &c. ex Rota, n.117.

Excõmunicatus nõ amittit fructus vbi consuetudo est, vt eos non amittat.c.13.§.1.nu.128.p.7. quæ videtur

eſſe in Hiſpania, nu.129. & ſolum in Eccleſiis Cathedralibus vel Collegiatis, ſeu quaſi, eſt in vſu non computare Canonicos & beneficiatos excõmunicatos, & c. n.130. & ſtante illa conſuetudine, beneficiatus excommunicatus non videtur teneri teſtituere fructus temporis quo fuit excommunicatus, ſed illos lucrari, nec poſſe illis priuari, & c. n.131.

Excommunicatus non amittit titulum beneficiorũ ante excommunicationem habitorum etiam inſordeſcens, priuatur tamen ipſo iure fructibus ipſorum, eoſque non facit ſuos, nec lucratur, quandiu eſt in excõmunicatione maiori etiam occulta, licet id in ſententia non exprimatur, c.13. §.1. n.90. p.7. quamuis gloſſa teneat eis non priuari, niſi in ſententia exprimatur, & c.n 91. quod quamuis verum ſit in ſuſpenſo ab officio, ſecus tamen de excommunicato, n.92.

Excommunic. poteſt optare, & optio ab eo facta valet, vbi optio ſolum operaretur retentionem vnius beneficij & dimiſſionem alterius, c.13. nu.53. & reſpondetur c. referente de prabendis n 54.

Excommunicatus priuatur fructibus, etiã ſi nõ maneat in contumacia ſeu non dormiat in ſententia, ne ſit in mora petẽdæ abſolutionis, c.13. §.1. n.93. p.7. quãuis contra teneant aliqui. n.94. imo, & ſi iudex iniuſtè abſolutionẽ differat, non erunt ei fructus reddendi, nec eos lucratur contra Suarez, licet contra iudicem habeat ius ad illos, & c.n.95. & ſed. quamuis Vgolinus dicat, quod fructus habebit, vbi impeditur quo minus abſolutionem conſequatur, & c.n.97.

Excommunicatus ſi ſit Beneficiatus, aut Canonicus pro cauſa ſua Eccleſiæ non amittit fructus, maximè ſtante ſtatuto de hoc, & idem in Canonico, Vicario Epiſcopi, Capituli, vel Legato Apoſtolico ratione officij excommunicato ſecundũ Ioan. Gutierrez, de quo tamen valde dubitat author, c.13. §.1. num.126. & 127. par.7.

Excommunicatus ſi ſit penſionarius non lucratur reditus penſionis pro tempore excommunicationis, c 13. §.1. n.114. p.7.

Excommunicatus vnica excõmunicatione ob plures cauſas, tacita aliqua, non cenſetur ligatus plurib. excommunicationibus, ſicut abſolutus ab vna, non cenſetur abſolutus ab omnibus, vide verbo abſolutio excommunicationis.

Excuſationes literarum penſionis non impedientur pendente cauſa nullitatis, ſeu reformationis coram Ordinario abſque commiſſione, c.5. n.525. p.1.

Executor literarum debet eſſe Canonicus Eccleſiæ Cathedralis & poſitus in dignitate, cap.5. numer.531. par.1.

Executor non poteſt ponere ſequeſtrum ſuper fructibus beneficij penſione grauati, c.5. nu.583. p.1. quamuis poſt ſententiam poſſit, n.584.

Executor abſolute committit vices ſuas ſub executori ex clauſula caterum, c.1. n.585. p.1.

Executores literarum & gratiarum beneficialium, alij ſunt mandatorum de prouidẽdo de beneficiis vacaturis, alij literarum & gratiarum de beneficiis vacantibus, c.1. nu.1. p.6. & de Prioribus qui tractent remiſſiue, n.2 & 3.

Executores mandatorum de prouidendo, non ſunt in vſu ex decreto Concilij Tridentini, cap. numero 4. par.6.

Executores hodie dantur literarũ Apoſtolicarũ, pro beneficiis vacantibus, alij dantur, pro executione literarũ in forma gratioſa, quæ habent cordas ſericas, c.2. n.1. p.6. qui ſolent eſſe Canonici, aut alias in dignitate Eccleſiaſtica conſtituti, quos pars petit dãturq. Bulla ſeparata, qua habent cordas Canapi. n.2. & 3. Alij dantur pro executione literarum in forma dignum, & Bullæ expediuntur cum cordis Canapi, n.5. cuius tenor ibi inſeritur.

Executor vt poſſit procedere an requiratur receptio, & præſentatio literarum diſputatur, c.7. à n.7. p.6. & affirmatiue reſoluitur, per rationem traditam, num. 10.

Executoris primi data negligentia in rei veritate, an ſi ſecundus cui de ea non conſtat procedat, valeat eius executio & proceſſus, c.2. n.91.92 p.6. & reſoluitur negatiue. n.95. cum ſeq.

Executores maxime literarum in forma dignũ, an poſſint alteri ſubdelegare, & committere vices ſuas in totum, vel in parte, præſertim quoad examen c.2. nu. 97. cum ſeqq. p.6. & reſoluitur affirmatiue, nu.100. & quid quando eſt Apoſtolica clauſula ſuper quo conſcientiam tuam oneramus, n.102. & ſeq. & quid in diſpenſationibus matrimonialib. n.105.

Executores literarum in forma dignũ, an ſint meri, an vero mixti, c.2. n.106. cum ſeq. p.6. & reſoluitur, eſſe meros, niſi adſit intruſus, vel appareat legitimus contradictor, nam tunc ſunt, & dicuntur mixti, n.110. præſertim ſtante clauſula, vocatis vocandis, nu.111. & ſic ab eis datur appellatio ſuſpenſiua, n.112. & deciſio Rotæ, n.113.

Executor ſi poſſeſſio beneficij ſit vacans non tenetur aliquem citare, nec aſſumere partes iudicis, & ideo ab eo non poteſt appellari, c.2. n.141. p.6. etiam ſtãte clauſula vocatis vocandis, n.142 Si tamen compareat legitimus contradictor debet audiri, num.143. cum ſequentibus.

Executorum poteſtas quibus mandatur, vt prouiſum in poſſeſſionẽ beneficij inducant, & defendant inductum, & c. quamdiu duret exponitur, c.2. à n.146. cũ ſeq. p.6. & quid quando prouiſus ſemel fuit inductus in poſſeſſionem, ſi in ea turbetur, à n.151.

Executores literarum Apoſtolicarum quid debeãt verificare ſub diſtinctione exponitur, c.2. à n.156. cum ſeq p.6.

Executor literarum in forma dignum, ſeu cõmiſſaria, tam primus quam ſecundus, non tenetur verificare, niſi illud quod ſibi à Papa mandatur verificari, nempe idoneitatem impetrantis, c.2. n.231. p.6.

Executor quomodo debeat idoneitatem verificare, traditur, c.2. n.235. p.6.

Executor cui committitur collatio beneficij ſimplicis, in forma dignum, ſi committit examen alicui, qui dat ille ſchedulam approbationis, abſque examine, quia eſt ei nota ſcientia, an cenſeatur ſeruata forma examinis, & valeat collatio, c.2. n.269. p.6. & reſoluitur quod ſic.

Executor ſi fecerit examinationem, & putans ipſum idoneum eſſe cum non ſit, contulit beneficium, an collatio valeat, c.2. à num.270. par.6. reſoluitur quod ſic.

Executor ſi per examinationem factã, vel alias intelligeret eum non eſſe idoneum, & nihilominus conferret, collatio non valeret, c.2. n.274. p.6.

Executor in Parochialibus debet impetranti conferre, & collatio erit valida ſi examinatores eum approbant, quamuis ipſe eum non putet idoneum, c.2. n. 275. p.6.

Executor ſi ex quo ſibi nõ conſtitit de congrua pronunciauit no eſſe locũ executioni literarũ, non erit locus appellationi, nec ſufficit, & in gradu appellationis conſtare

constare, cap. 2. nu. 281. p. 6.

Executores breuium seu literarum in forma breuis pro capienda possessione, qui dicantur, & quomodo concedantur, c. 3. n. 1. 2. & 3. cum seq.

De executoribus executorialium Rotæ, & quomodo procedendum sit in eisdem videndi sunt relati, c. 5. nu. 1. & 2. p. 6.

Exigi à nouiter recepto seu in admissione ad possessionem Canonicatus seu prebendæ aut beneficij nõ potest aliquod etiã modicum conuertendum in commodum & vtilitatem Canonicorum & beneficiorum & personarum Ecclesiæ, sed est simoniacum, non obstante aliquo statuto vel consuetudine etiam immemoriali, c. 1. n. 83. & seq. p. 8. vbi ponitur declarat. S. Cong.

Ex oppositoribus descriptis si aliqui non cõpareant ad examen in die pro examine, & concursu deputato, nec se excusent, legitime poterit sine eis examen & concursus fieri c. 2. §. 1. n. 216. & seq. p. 9. vbi ponitur ratio S. Cong.

Expectantes beneficia ratione spectatiuæ, vel resignationis debent sibi parare breuiarium, discereque modum recitandi sicuti sacris initiati, c. 1. numer. 99. par. 3.

Expositi an sint habendi legitimi, an vero illegitimi, c. 2. n. 6. cum seq. p. 7.

Expressio mensis non est necessaria in vacatione per resignationẽ, siue in curia, siue extra nisi vbi resignatio non teneret, & resignatarius ex clausulis generalibus vellet capere beneficium, c. 1. n. 667. p. 5.

Expressio mensis, in prouisionibus Episcoporum, & aliorum Ordinariorum non est necessaria, c. 1. nu. 674. par. 5.

Expressio mensis, vide infra verbo regula de expressione mensis, & verbo mensis.

Expressio dispositiue de mense vacationis, an sit facienda in prouisionibus Nuntij de beneficiis reseruatis ratione mensis vacationis, sicut in prouisionib. Papæ, c. 3. numero 138. par. 5. resoluitur quod sic, numero 139.

Expressio eorum quæ tacite insunt non vitiat collationem, nec inducit simoniam, & sic in collatione beneficij possunt exprimi onera seu obligationes illi annexa, c. 2. n. 14. p. 8. & ita pactio facta inter resignantẽ & resignatarium, vt ipse resignans possit exigere fructus ante resignationem decursos, & inexactos, non est confidentiaria nec simoniaca, & c. n. 15. tamen id procedit secundum citatos vbi exprimũtur eo modo quo insunt, alias secus, n. 16 sicut etiam quando fit expressio eius quod non inest vel oneris non annexi etiam pij est simonia, n. 17.

Expressio hæresis quanta requiratur vt excommunicatio incurratur, & aliqui dicunt requiri expressionem verbo, signo, vel opere exteriori quod de se vel ex circunstantiis illam significet, seu manifestet: alioquin non incurrit excommunicationem, c. 10. §. 1. n. 98. p. 11. & idem tenet in effectu Nauar. & alij relati, nu. 99. & seq. etiam Suarez relatus, n. 100.

Expressio valoris maioris vero beneficij resignati facta à resignãte, & resignatario, vt Papa signet supplicationem cum maiori pensione pro resignante, non efficit eos simoniacos, vel confidentiarios, licet peccẽt mortaliter, & idem quoties nõ fuerit expressus verus valor aliorum beneficiorum obtentorum per resignatarium, super quibus impõsita est pensio pro resignante, c. 3. n. 40. & n. 41. p. 11. ponitur resolutio Rotæ quæ cõducit ad prædicta, iuxta quam est accipienda alia citata, nu. 42. & quod resignans cum reseruatione pensionis, si pensio non est valida, possit agere spolio, fuit alias resolutum, quod intelligitur iuxta dicta, nisi culpa ipsius resignantis pensio non sit valida, numer. 43.

Extrauagans ambitiosæ, de rebus Ecclesiæ an obseruetur in Episcopatu Abulens. c. 1. num 47. p. 2. & in quibus recepta sit, & in quibus non, traditur numero 87.

Extrauagantis ad euitanda scandala responsio, nempe extrauagantem non esse vsu receptam cum exceptione de notorio excõmunicato, sed cum sola exceptione de notorio Clerici percussore iuxta literam Conc. Constan. c. 14. n. 41. 42. p. 7.

Extrauagantis prædictæ alia responsio, quod etiam retenta litera Concilij Basil. verius est, exceptionem de notorio excommunicato non habere locum in suspensis & interdictis notoriis, c. 14. nu. 43. p. 7. nec potest dici esse eandem rationem n. 44.

Exterior actus secundum alios qui est effectus interioris non tamen repræsentans in se malitiam interioris potest puniri ab Ecclesia per censuras, quia ille actus est peccatum externum, & c. c. 10. §. 1. n. 101. p. 11. sed quod de facto Ecclesia non punit tales actus, & sic quãdo in actu exteriori nulla est significatio expressa, vel interpretatiua malitiæ interioris, non incurritur censura lata simpliciter contra committentes tale peccatum, nu. 102. Vnde secundum istam sententiam quamuis posset tamen de facto non punitur hæreticus, cum in actu exteriori nullo modo apparet malitia hæresis. n. 103.

Exteriorem actum dicit author qui est effectus interioris, etiam non præsentantem malitiã interioris, posse puniri ab Ecclesia per censuras, & generaliter posse ab Ecclesia præcipi, prohiberi & puniri actus exteriores, & procedentes à talibus interioribus seu quod idem est actus interiores, vt informantes aut afficientes exteriores, c. 10. §. 1. n. 104 p. 11.

F.

Facultas data Episcopis per alternatiuam, an intelligatur, ita vt prorsus sit sublata reseruatio remissiue, c. 1. n. 736. p. 5.

Facultas concessa Episcopo à Concil. sess. 24. de reform. c. 6. competit etiam Capitulo sede vacante, c. 7. n. 41. p. 5.

Facultas absoluendi à censuris, & pœnis data per Bullas seu Iubilea, non includit irregularitatem, & ita habet stylus Curiæ, c. 11. nu. 57. p. 7. & hæc sententia confirmatur ex Iubileis quæ modo conceduntur, n. 58. & approbatur in Conc. 3 prouinciali Mediolan. n. 59. quamuis in irregularitate contracta ratione peccati contrarium teneant aliqui, n. 60.

Facultas absoluendi in foro conscientiæ cõcessa per Iubilea debet intelligi, quod virtute eorum non possit dari absolutio etiam à censuris extra confessionem sacramentalem c. 10. n. 141. p. 11.

Facultas concessa Episcopis ex decreto Conc. Trid. sess. 24. cap. 6. de reformatione, vt possint absoluere ab hæresi occulta in foro conscientiæ, an sit hodie sublata per Bullas Cœnæ Domini Pij V. Gregorij XIII. Clementis VIII. date c. 10. §. 1. p. 11. à num. 11. vsque ad nu. 136.

*Facultas data Episcopis à Concil. Trid. sess. 24. c. 6. de reformatione circa absolutionem ab hæresi docet Emanuel Rodriguez, quod intelligatur solum, quado ipse hæreticus solus absque eo quod ab alio audiuerit, committit occulte crimen, nemine audiente, & non extenditur ad hæresim occultam, quando adest com-

plex, atqui Concilium non dat facultatem absoluendi ab obligatione denuntiandi complicem, &c. c.10.§.1. n.143.p.11. sed ista restrictio non placet, nam ex vno etiam non cõplice non desinit esse occulta, neque etiam si sint plures complices, nisi sint plures quã duo, quia per duos solos non probatur, nec ex eo deseruitur machina San. officij nec tollitur obligatio denuntiandi complicem, &c. an 143.

Facultas Inquisitoribus concessa absoluendi ab hæresi non videtur abrogata per Bullam Cœnæ Domini. c.10.§.1.n.120.121.p.11.

Facultate dispensandi super irregularitate cõcessa si in ea excipitur irregularitas contracta ratione homicidij voluntarij, an sub illa exceptione veniat homicidium voluntarium iustũ ita vt vigore talis facultatis non possit in eo dispensari, c.11.n.38.p.7. & certum est, Episcopum vigore facultatis Conc. Trid. sess. 24.c.6. de reformatione non posse in homicidio voluntario etiam iusto dispensare, nam in illo solum datur facultas dispensandi in irregularitate proueniente ex delicto, & sic ex illo decreto non potest dispensare super vlla irregularitate occulta proueniente aliunde quam ex delicto proprio, n.39. & quoad facultatẽ dispensandi in omni irregularitate excepto homicidio voluntario certum etiam videtur non posse vigore illius dispensari in homicid. volun. iusto, sed comprehẽdi etiam sub illa exceptione n.40. quamuis multi contrarium teneant, n.41. & 42.

Facultate in generali non censetur concessa absolutio ab hæresi, vide verbo absolutio ab excommunicatione.

Falsa quælibet expressio vitiat gratiam, etiã quam alias esset Princeps concessurus, c.2.nu.197.p.6. intelligе, vt n.198. & seq.

Falsa expressio quæ mouere potuisset Principem ad facilius concedendum, licet regulariter faciat surreptitiam seu obreptitiam & vitiet gratiã, tamen non omnia tacita, quorum expressio mouere potuisset Principem etiam ad denegandum, vitiant gratiam, sed ea solum de quib. reperitur expressum, & quæ ex iuris dispositione exprimi debent, vel de quib. in iure est cautum, quod eis expressis gratiam non concessisset, c.3.n. 20. p.8. & idem est in his quæ ex stylo Curiæ exprimi debent, n 21. quamuis Conar. & alij contrariũ teneãt, à n.22. & predicta resolutio probatur duobus fundamentis, n.25. & n.26. & contraria sententia posset procedere in rescriptis ad lites, ex c. super literis de rescriptis, quod in eis loquitur & ponitur ratio differentiæ, n.27.

Falsarij literarum Apostolicarum an sint priuati beneficiis, resoluitur affirmatiue ex c. ad falsariorum de crimine falsi, ex quo etiam excommunicati sunt, & in Bulla Cœnæ cap. 5. seu 6. explicato per relatos, c.10.§.2.n.171.p.11. & generaliter de falsariis huiusmodi qui sunt videndi, n.172.

Familiares triennales Episcoporum alias sibi non subditi, possunt ab eis ordinari ad titulum patrimonij, vel pensionis, c.5.n.80. & 81.p.2. vbi ponuntur declarationes S.Cong. & amplia, vt n.83.

Familiares Papæ existentes in eius seruitio percipiunt fructus in absentia, c.2.n.383.p.3. quod limita in scriptoribus & aliis officialibus Curiæ, n.384. sed non percipiunt sicut familiares Episcopi distributiones, n. 385. & resolutio Rotæ, n.386. circa indultum Subcollectorum.

Familiares Cardin. excusantur à residentia secundum aliquos, c.2.nu.387.p.3. Sed contrarium traditur n.388. & quod in existentibus in seruitio Regis, n.389. & seq. Et quod de Capellanis Regum dicit Nauar. ci 25.n.125. declaratur, n.391.

Familiaris si habens regressum, accessum, vel coadiutoriam ante vacationem decederet: aut non esset familiaris vacationis tempore, tale beneficium non includeretur in hac regula, nisi in literis esset decretum, quod ex nunc plenum ius sibi adquisitum existeret, c. 1.n.304. cum seq. p.5.

Familiares an dicantur, fratres vel nepotes Cardinalium, qui sunt eorum commensales ad effectum huius regulæ, c.1.n.313. cum sequentib. & resoluitur quod non.

Familiares licet variè accipiantur, proprie tamen sunt deputati ad seruitium domini, c.1.nu 314.p.5. amici autem & similes non sunt familiares, nu.316. nec etiam Vicarij, nec prouisores Cardinalium n 318 cum seq. nec visitatores, & alij officiales, nu.314. & quid in familiaribus familiarum habentibus partem à Papa vel Cardinali, nu.325 cum seq & an in beneficiis Cubicul arium honoris qui habent partem panis in Palatio, procedat regula, n.33.

Familiaris habens beneficium reseruatum, an possit dimisso eo optare aliud: & posito quod possit, vtrũ dimissum maneat reseruatum an potius optatum, c. 1.n.334.p.5. cum seqq.

Ferretus improbatur, dicens per verba fundationis, quod eligatur seu præsentetur Sacerdos, non requiri sacerdotium actu tempore electionis seu præsentationis sed solum aptitudine, nisi quando Ordo Sacerdotij fuit annexus per verba negatiua, seu annullatiua, & prohibitiua. c.1.n.61.p.7.

Fidei professio facienda etiam est à promouendis ad Episcopatus, & Dignitates consistoriales, c.3.n. 2.p.3 & a promouendis ad Doctoratum, vel ad alium gradum n.3. limita, vt n.4.

Fidei professio fieri debet iuxta formam traditã à Pio IV. c.3.n.5. & 6 p.3. Quod extendit ad quoscumq. Prælatos etiã regulares, & intelligit, vt n.7. & an prouisi de dictis beneficiis ante Concilium tenerentur facere professionem fidei, n 8.9. & 10. & an extendatur ad Canonicos, seu Dignitates in Ecclesijs Collegiatis, n. 12. resoluitur quod non, nec ad Portionarios, etiam si habebant vocem in Capit. nec ad Beneficiarios simplices, n.13. & 14. nec ad personatus, & officia Cathedralium, nu.15. eam tamen professionem facere tenentur Canonici regulares Eccles. Cathedralium, n.16.

Fidei professionem qui semel emisit, an in adeptione alterius beneficij teneatur emittere, c.3.n.17.18.p.3. resoluitur quod sic, idque sponte & absque monitione, n. 19.20. etiam si sit exemptus, n.21.

Fidei professio, an possit fieri coram Vicario Episcopi, eo non impedito, c.3.n.22. & seq. p.3. Et an si prouisi de Canonicatibus, vel Dignitatibus fecerint eam in Capitulo præsente Episcopo, satisfaciant absque eo quod eam iterum faciant coram Episcopo, num.24. & quid sede Episcopali vacante, n.25 cum seq.

Fidei professionem facere debet prouisus de beneficio Curato, coram Vicario Capit. sede vacante, & non coram Capit. c.3.n.28.p.3.

Fidei prouisionem intra duos menses non emittens, an teneatur postea emittere, resolnitur quod sic, c.3.n. 29.p.3. & an possit ad quærendos fructus præteriti temporis, vel futuri, n.30. & 31. & quid in eo qui nondum accepit possessionem, stat tamen per eum, n.32. & vide n.76.

Fidei professionẽ non emittens an in conscientia teneatur fructus restituere, etiam non intercedente sententia, c.3.num.35.p.3. resolue quod sic, & qui sunt huiusmodi

iusmodi fructus amissi applicandi, nu.36. cum seq. & debens illos non potest se cum Capit.componere nu. 44.& quid de distributionibus quotidianis,num.58. cum seq.

Fidei professionem facere debētes, an teneantur illam ostendere,cap.3.numero 47.cum seq.p.3.& an Canonici habeantur pro præsentibus de licentia Capit. ante factam professionem,n.50.51.vbi resoluitur negatiue,& amplia vt n.52.

Fidei professio an fuerit facta,non solet attendi quo ad capiendam possessionem,maxime in absentibus,c. 3.n.56.par.3.

Fidei professionem non facientes, an peccent mortaliter,c.3.n.64.p.3.& quid si ob ignorantiam eam omiserint,n.66.cum seq.p.3.

Fidei professio fieri debet corporaliter, id est, talis scripturis, n.71.cum seq.p.3.

Fidei professio non fit per procuratorem ex sententia Rotæ,c.3,nu.74.p.3.& traduntur decisiones, n.75. 76.& 77.

Filij habiti ex incestu,quorum parentes postea contraxerunt matrimonium ex dispensatione Papæ cum Ecclesia,prolem susceptam,si qua est,& suscipiendam exinde legitimam decernendo, an efficiantur legitimi per subsequens matrimonium, quo ad omnia etiã ad successiones,fideicommissa, & maioratus, an verò legitimatio ista censenda sit sicut si esset facta à S. Pontifice separatim absque matrimonio,ita vt solum prosit ad spiritualia,& Ecclesiastica,c.2.n.49.p.7.vbi ponit sententiam Couar.& aliorum censendam esse eo iure quo censeretur si esset facta separatim,&c. Sed contrarium tenetur,n.40.vbi ponũtur decisio.Rotæ.

Filij illegitimi an possint obtinere beneficia vnita Ecclesiis,quas obtinuerunt seu obtinēt eorum patres, seu Ecclesias filiales,& ab illis dependentes,c.3. n.61. p.7.super quo ponuntur declarationes S.Congreg.nu. 62.quæ plane procedunt quo ad Ecclesias filiales, quæ sunt beneficia distincta à matribus, tunc enim rectè potest filius illegitimus habere filialem,licet pater habuerit seu habeat matricem vel è contra, nisi habens vnam,habeat ministrare in alia,n.63. quoad beneficia verò vnita faciunt difficultatem dictæ declarationes,vt in nu.64.quæ difficultas resoluitur,n.65.

Filij illegitimi Clericorum non prohibentur cũ suis patribus habitare,c.3.n.74.p.7.

Filij illegitimi in Ecclesiis vbi eorum parentes beneficium aliquod Ecclesiasticum habent, aut habuerunt,non possunt quodcunque etiam dissimile obtinere secundum tempus Concil.Trid. iuxta decretũ sessio.25.de refor.c.15.vbi neque in dictis Ecclesiis ministrare, nec pensiones super fructibus beneficiorũ quæ parentes eorum obtinent vel alias obtinuerunt habere,&c.c.3.nu.13.par.7. quod decretum in multis differt à iure communi,vt in declaratione S.Congregat. posita,nu.14.

Filij illegitimi naturales efficiuntur quoad omnia præter Cardinalatum vere legitimi per subsequens matrimonium,c.2.nu.28.p.7. etiam sine instrumentis dotalibus de iure Canonico,n.29.etiam per matrimonium putatiuum bona fide saltim vnius coniugum contra Sarmientum n.30.

Filij illegitimi non legitimantur per subsequens matrimonium clandestinum vel interdictum: nã tũc non legitimantur per ipsum c.2.num.31.p.7.per quod tamen legitimantur si est validum,n.32.

Filij presbyterorũ à beneficiis paternis,Ecclesiaque paterna specialiter repelluntur, c.3.n.1.p.7. de quibus tũ agitur,an possint succedere in beneficio patris,seu obtinere beneficia in Ecclesia paterna,cætera habilia supponuntur, & sic illos esse alias habiles seu dispensatos ad obtinenda beneficia,n.1.

Filij presbyterorum ex fornicatione nati,secundum tempus Constitutionis Clementis VII. nullo tempore quoquo modo obtinere possunt beneficia quæ eorum parentes in titulum vel commendam, aut administrationem seu vt aliis perpetuo vnita aliquando obtinuerunt,& sic nec immediatè, nec mediatè &c.c.3. nu.9.p.7. hanc Constitutionem Clem.VII. limitauit Rota Primò,non procedere in beneficiis quæ patres dimiserunt,ante illam constitutionem.Secundò,quando beneficium erat portio tẽpore quo pater illud obtinebat,& postea fuit factus Canonicus, & sic erat aliud beneficium n.10.sed prima limitatio non placet, n.11. & dicta cõstitutio habet locũ in Clerico non presbyteri,& in filio nato ante Clericatum ex Rotæ.nu.12.

Filij presbyterorum secundum tempus decretalium etiam legitimi non poterant immediatè succedere in beneficio patris,nisi ex dispensatione Papæ, mediatè verò poterant succedere,c.3.n.3.p.7 quod procedit non solum in filiis presbyterorum, sed etiam eorum qui in minoribus sunt constituti,n.4.

Filij spurij putatiui naturales non legitimantur per subsequens matrimonium etiam verum,contra alios c.2.n.33.p.7.cuius ponitur,n.34.

Filius Clerici an possit obtinere beneficium, olim à patre aliquandiu possessum sine legitimo titulo, & minus pacifice,c.3.n.58.part.7.resoluitur non posse,nec etiam obtinere beneficium in Ecclesia in qua eius pater aliud possederit,licet sine Canon.titulo.

Filius eius qui habuit titulum & prouisionem beneficij, non possessionem, an dicto decreto Concilij comprehendatur,c.3.à nu.54.p.7. resoluitur negatiue & adduntur declarationes S Congreg. & sufficit quod habuerit possessionem,nec requiritur quod pater ministrauerit in Ecclesia seu beneficio,n.57.

Filius,& pater non prohibentur celebrare Missam in eadem Ecclesia cum non habent beneficium, c.3.n. 73.part.7.vbi ponuntur declarationes Sanct.Congregationis.

Filius,& pater vbi tempore Concilij obtinebant beneficia in eadem Ecclesia, an filius præcisè teneretur beneficium resignare aut permutare infra tres menses, nec sufficeret patrem infra illud tempus suum beneficium dimittere,cap.3.nu.75.part.7.vbi resoluitur,filium præcisè teneri sine alia monitione sub pœna privationis ipso iure, & ponuntur declarationes Sanct. Congregationis.Pius tamen IV.extendit dictum terminum ad sex menses, num.76. & adeo filius teneretur resignare in dicto casu,vt procederet etiam si non posset permutare,nisi ex gratia cum aliquo dispensaretur vt in declaratione Sanct. Congregationis posita,n.77.procedit etiam, licet super beneficio filij aliquis haberet regressum quo casu oblata illi resignatione cum honesta pensione, & non acceptata, potuerit cum ea alteri resignare suspenso interim regressu vt in declarationibus S.Congreg,positis,n.78.

Filius illegitimus an possit obtinere beneficium in Ecclesia in qua pater habuit solam sedem in choro ratione dignitatis quam in alia Ecclesia obtinebat, cap.3.num.66.part.7.vbi resoluitur negatiue & ponitur declaratio Sacræ Congregationis, quod procedit etiam si nunquam actu sedisset in tali sede, numero 67.

Filius illegitimus an possit canere tanquã musicus simplex seu alias ministrare in Ecclesia in qua pater habuit vel habet beneficiũ c.3.n.68.p.7.vbi resolui.ur

non posse,& ponuntur declarationes S. Congregationis,vnde non potest obtinere beneficium ratione cuius habet aliquod ministerium seu seruitium facere in Ecclesia,in qua pater fuit beneficiatus,&c.n.69. nisi posset seruire per substitutum,n.71.

Filius illegitimus maxime spurius in Ecclesia patris viuentis non poterit etiam ex dispensatione Episcopi habere Canonicatum, seu aliud beneficium: secus in legitimo, *c.3.n.6.par.7. quamuis in hoc aliter loquantur Abbas & alij.n.7. & quod dicunt Felin. decisi. & Selua cum Calderino accipiendum est de legitimo,num.8.*

Filius illegitimus non prohibetur à Concilio obtinere pensiones super beneficiis Ecclesiæ paternæ,*cap.3. num.39.p.7.*

Filius illegitimus non prohibetur in Ecclesia paterna ministrare,quando ministraret,& celebraret ibi ex deuotione,& voluntarie,non ex officio vel salario,*c.3.n.70.p.7.*

Filius illegitimus nõ prohibetur ministrare, & habere beneficium in Ecclesia in qua pater ministrauit & inseruiuit,etiam tanquam Capellanus,non tamen habuit titulum beneficij, seu tanquam Vicarius temporalis,*c.3.n.72.p.7.vbi ponitur deciarat.S.Cõgr.*

Filius qui ante Concilium obtinuit beneficium in Ecclesia in qua pater eius olim fuit beneficiatus an possit post Concilium ad aliud beneficium ascendere seu transire post optionem vel alias,*c.3.p.7.à num.52.* resoluitur negatiue & adducuntur declarationes *S. Congreg.*

Flaminij Parisij dictum non videtur verum,quod si priuilegium conferendi concessum fuerit ab eo cuius iurisdictioni tantum detrahitur, venit facultas destituendi, & per consequens recipiendi resignationem,nisi addatur dictio taxatiua, nam & Vicarius Episcopi habens facultatem conferendi non potest recipere resignationes secundum eundem Flam. Paris. c.3.§.3.n.263.p.11.

Flamin.*Paris.& Zech. improbantur dum dicunt in resignatione Archidiaconatus qui habet vocem in Cap.faciendam esse mentionem de hoc,ca.1.num.50. & 51.p.7.* Respondetur cuidam decisioni *Paleoti.*

Flaminius *Parisius & alij improbantur, c.1.nu.62. par.7.*

Flamin. *Parisius improbatur dum dicit decreta Concilij omnia habere decretum irritans ex constitutione Pij Quarti super eius confirmatione,c.3.num. 13.par.9.*

Flam. *Paris. improbatur dubitans an hodie Episcopi possint admittere permutationes beneficiorum, quia dicta constitutio.Pij V.58.v.ad hæc, expresse id conceditur ordinariis,c.4.à nu.62.p.11. & cessat iam dictum Mandosij, quod permutationes in manibus Papæ tantum fieri poterant ex alia bulla Pij V. nu-mer.94.*

Fœmina ex priuilegio possunt habere ius conferendi,cuius incapaces sunt de iure,*c.1.n.622.p.5.*

Fœmina adquirere,& habere potest ius patronatus *c.9.n.142.cum seq.p.5.*

Fori priuilegio an gaudeant habentes pensionem remissiue,*c.2.n.15.p.2.*

Fori priuilegio an gaudeant clerici minorum habentes beneficium,*c.2.n.1.& 2.p.2.*

Forma *Cap.quia propter de delicto, & Conc.Trid. sess.25.de reg.ca.6.non requiritur in electione Vicar. Capit.cap.7.numero 21.p.5.contra Fuscum,numer.22.*

Forma breuis est omninò obseruanda,*cap.3. nu.40. par.7.*

Forensis seu alienigena, si impetrat beneficium non facta mentione de loco suæ originis,seu de suæ diœcesi,gratia est surreptitia,*c.19.n.16.p.7.*

Formam à iure,statuto, consuetudine, vel fundatione præscriptam oportet in prouisione beneficiorum obseruare,aliàs nulla erit,nã forma non seruata corruit actus,*c.1.num.1.p.9. quod procedit etiam in foro conscientiæ,in quo non poterit acceptari, nec retineri beneficium prouisum non seruata forma requisita,nu. 2.contra Flam. Paris. relatum cuius dicta videntur falsissima,num.3.*

Forma *Capituli fin.de elect. in 6. seruanda est in institutione præsenti: vnde institutio facta non proposito edicto, est nulla, nam illud caput etiam in institutione procedit,c.4.nu.1.p.9. & procedit etiam in canonicatibus,& præbendis, aliisque simplicibus beneficis,num.2.& n.3. ponitur decisio Rotæ, & num.4. allegantur aliæ decisiones,& num.5.& num.6.adducuntur resolutiones Rotæ.*

Forma nulla specialis à iure præscripta reperitur in prouisione beneficiorum simplicium spectantium ad liberam collationem ordinariorum etiam inferiorum Episcopo,*c.3.n.2. p.9. nec in collationibus beneficiorũ requiritur citatio, aut vocatio etiam per edictum, n. 3.nec de iure requiritur concursus, sed sufficit vt is cui prouidetur,sit idoneus.*

Forma *obseruanda in concursu parochialium omitti non potest,etiamsi Episcopus velit parochialem cõferre personæ, quantumcunque & notoriè doctæ & idoneæ,c.2 n.102.p.9.& etiam vicario vel doctori,sine licentiato in Theologia,seu iure Canonico,&c.ex S. Congreg.*

Forma præscripta à *Conc.Trid.de examine per cõcursum seruanda est in prouisione parochialium, c.2. n.1.p.9.& Pius V. in sua constitutione super collatione parochialiũ statuit omnes prouisiones præter & contra dictam formam factas,nullas esse,&c.n.2.& ponitur d.constitutio.n.3.*

Forma *vbi in alienatione rei Ecclesiæ fuit seruata, & iuris solẽnitas, in dubio præsumitur facta ex causa iusta,c.2.§.1.nu.142.p.12. quamuis quando fuit processum parte nonvocata,etiam si sit in possessione qui obtinuit vnionem,contra teneat Aegidius & practicabilia Rotæ,n.143.*

Fructus pensionis Ecclesiæ non possunt vendi, aut locari vltra tres annos,*c.1.n.37.p.2.limita,vt n.38.*

Fructus beneficiorum obuenientes tempore vacationis debent futuris successoribus reseruari,nisi in vtilitatem Ecclesiarum expendantur, *c.1.n.89.p.2. & declaratur Zerola,n.90.*

Fruct. Episcopatus *in Hispania sede vacante ad Cameram spectant,c.1.n.91.p.2.*

Fructus *quomodo diuidantur inter beneficiatum defunctum,& successorem examinatur,c.1.nu.94.vsque ad n.100.p.2.*

Fructus pensionis mortuo pensionario quomodo,& quatenus debeantur illius hæredibus, seu diuidantur pro illo anno,traditur,*cap.1.numero 105.vsque ad 124. par.2.*

Fructus amissi ob non residentiam,restituendi sunt Fabricæ Ecclesiarum, aut pauperibus loci, nec habet locum compositio *c.2.n.30.p.3.& quid in Episcopo restituente,& in parocho,n.31.& seq.*

Fructus annorum præcedentium qui hoc anno diuidun-

iudentur debentur Canonicis, qui nunc sunt & non qui erant illis annis,c.2.n.429.p.3.

Fructuum tertia pars accipienda est secundum verum valorem currentem, & non secundum taxam,c.2.n.467.p.3.

Fructuum appellatione propriè & verè non continetur præsentatio & collatio beneficiorum,cap.1.n.691.part.5.

Fructus omnes decursi à die vacationis debent restitui,nec possessor beneficij reseruati eos suos facit,c.3.n.115.p.6.

Fructus & distributiones perceptas,restituere tenetus intrusus in Canonicatu,& Prebenda pro paritione breuis,etiam si non sit facta protestatio,c.3.à n.116. cum seq.par.6. & non perceptas ob non residentiam, quando ipsimet facta fuit legitima protestatio n.120. limita,vt n.121.cum seqq.

Fructus veniunt in condemnatione, & restitut. quando Canonicus fuit habitus pro præsenti, & numeratus ratione negotiorum Ecclesiæ: secus quando non fuit habitus pro præsenti:sed fructus sunt illi dati pro salario,c.1.n.123.& seqq.p.6.

Fructus & distributiones quos Capitulum percipit, quia nullus residet,an pendente lite, seu controuersia contra intrusum, super executione breuis, sint deponendi,seu sequestrandi & restituendi victori,c.3.à n.125.p.6. & resoluitur negatiue quicquid dicat Sallustius Tiberius,vt n.129.

Fructuum perceptio ad effectum liquidationis quomodo probetur,traditur,c.3.n.139.p.6.

Fructus amissi per excommunicatum ad quem pertineant,Doctores communiter dicunt,quod in vtilitatem Ecclesiæ sunt conuertendi,c.3.§.1. nu.134.p.7.& sub Ecclesiæ vtilitate comprehenditur subuentio pauperum,licet non sit necessarium vt aliqua pars fructuum in vsus pauperum expendatur,contra Suarez, à n.135.

Fruct.quando amittat excommunicatus,vide verbo,excommunicatus amittit,& verbo excommunicatus canonicus cum seq.

Fructuum perceptio per resignantem, post resignationem licet inducat præsumptionem confidentiæ,purgatur tamen constito de causa ex qua fuerunt percepti,nam contra quatuor coniecturas positas à Pio V. admittitur probatio in contrarium,c.3.paragraph.2. n.197.part.11.

Fundator Capellaniæ ad nutū amouibilis potest repellere Ordinariū ab administratione in Cura,& visitatione eiusdem:nisi in casu negligentiæ,c.2.n.98.p.1.Sed non censetur excluſus ex eo,quod in fundatione alicui committatur visitatio,num.99.nec contrarium censuit S.Congregat.in quadam declaratione,n.100. licet in terminis breuis Pauli V. censeatur excluſus à visitatione Priorum operum de Oropessa,nu.101.

Fundator vbi constat quod noluit facere Capellaniam collatiuam,& beneficium,non videtur sufficere fuisse collatam vt Beneficium spatio 40.annor.sed requiritur immemorialis,c.2.nu.115.p.1.sed contrarium tenetur,n.116.

Fundare Ecclesiam propriè dicitur,qui fundum dat seu assignat in quo Ecclesia construatur,c.9.num.39. par.5.

Fundans construensve Ecclesiam, seu beneficium adquirit ius patronatus etiam si illud non reseruauerit,dummodo expressè non remiserit c.9.num.62.parte 5.

Fundans Ecclesiam,seu Capellam, potest in totum, vel pro parte remittere ius patronatus, & limitare illud in præiudicium hæredum,vel descendentium vt sibi placuerit,c.9.nu.63.p.5. quod intellige secundum Rotam,n.64.& 65.

Fundator si relinquat ius patronatus filio suo, & descendentibus, & ille discedat sine descendentibus relicto hærede collaterali, vel extraneo, transibit in talem hæredem,& idem in similibus,c.9.nu.66.par.5. & idem est si testator sibi,vel alij reseruauerit,num. 67.

Fundator licet ab initio possit remittere ius patronatus,vel illud ordinare prout voluerit, eo tamen in esse deducto authoritate Ordinarij, non poterit illud mutare,c.9.n.68.p.5.nec illud renuntiare se auferre in præiudicium c.sequent.n.69.& 70.

Fundationi & ordinationi sacerdotium actu requirenti an censeatur derogatum per clausulas generales derogatorias,in literis Apostolicis positas non obstantibus statutis,& c.c.1.num.116.p.7. Resoluitur per dictas clausulas censeri derogata, seu dilata statuta Ecclesiarum, etiam confirmata sacerdotium actu requirentia,ita quod possit huiusmodi beneficium consequi licet non sit sacerdos,dummodo sit ætatis legitimæ ad sacerdotium, non tamen censeri derogatum fundationi & ordinationi testatoris, nec fundationi etiam clerici,contra aliquos.

Fundatio laici id habet speciale, vt non censeatur ei derogatum,etiamsi in clausulis derogatoriis dicatur,etiam non obstantibus fundationibus,& c.c.1.nu.122.part.7.

Fundator potest opponere conditionem,vt conferantur capellaniæ,seu beneficia consanguineis,c.15.nu.3. p.7. & est omnino seruanda in prouisione beneficij,n.4. & 5. vbi ponitur decisio Rotæ, & aliter facta præsentatio,seu prouisio de non habente prædictam qualitatem parentelæ,seu consanguinitatis, est inualida, n.6.quod accipiendum est contradicente & opponente se aliquo consanguineo,& sibi fieri prouisionem petente:aliàs enim præsentatio,seu prouisio aliter facta, sustineretur,nisi aliter dicatur ex defectu potestatis, quia potestas conferendi erat concessa cum limitatione,n.7.& 8.vbi ponitur decisio Rotæ.

G

GAbrielis Vazquez sententiam author non admittit,docentis posse nos operari contra nostram opinionem & sequi opinionem contrariam quam viri docti sequuntur, & communiter existimatur non continere errorem,sed adhuc probabilitatem habere, quãuis ex propriis & extrinsecis principiis & rationibus non probetur,& c.c.5.§.4.n.360.p.11.nam quãuis possit sequi opinio probabilis relicta probabiliori nu.361.quod etiam procedit in indice qui potest iudicare, secundum opinionem probabilem relicta probabiliori,non ex parte facti,sed iuris,n.364.tamen ea opinio probabilis est,quam asserunt viri sapientes, & confirmant optima argumenta,qua sequi nihil improbabile est,& sic debet esse conformis,non solum existimationi sapientum,sed etiam rectæ rationi,n.363. Et vt possit quis sequi opinionem probabilem,debet eam iudicare veram probabiliter,etsi non veriorem, nec id repugnat etiam ex propriis principiis & rationibus,n.364. & sententia Gabrielis Vasquez solum videtur vera,in subdito obedienti superiori,& c.nu.366.

Gambarus credit dispensatum,ex Clementina si plures de præbendis, vt possit tenere quartum beneficium ad annũ si cõpleto anno istud non dimittit, vacare alia tria c.5.§.1.n.179.p.11.Sed contrariũ tenuit.

Rota in deciſione poſita, numero 180.

Geſta ab eo qui eſt priuatus beneficio, ſeu officio ipſo iure non valent ſi priuatio eſt notoria, quæ tamen alias deberent valere, ſecundum DD. communiter, c. 10.*n.*27.*part.*11.

*Gloſſa Magna doctrina in cap. niſi cum pridem. de renunciatione, quod omne peccatum, quod ipſo iure irrogat infamiam, impedit executionem ordinis etiam poſt peractam pœnitentiam, improbatur, c.*8.*n.*67.*par.*7.

*Gradus aliquis Doctoratus, vel licentiæ, & c. licet de iure communi antiquo in nullo beneficio requiratur, tamen hodie ex Conc. Trid. in aliquibus requiritur gradus, c.*7.*n.*31.*p.*7.

*Gradus etiam ſine ſcientia competens ſufficit ad beneficia, ſeu dignitates requirentia gradum, c.*7.*nu.* 50.*p.*7. *non tamen gradus contra Academiæ ſtatuta vel conſuetudines, vel alias nulliter receptus, numero* 51.

*Gradus non requiritur ad decanatum, quia id nullo Concilij decreto ſtatutum eſt, ex S. Congregatione, c.*7.*n.*43.*p.*7.

Graduum computatio, vide verbo, computatio.

*Gratia de beneficio ſimplici vacante per obitum N. capiet præſtimonium vacans per obitum illius, ſi non fuit dictum eſſe ſeruitorium, cap.*2. *numero* 120. *p.* 1.

*Gratia penſionis iuſtificari debet, quando non agitur contra eum qui penſioni conſenſit, ſed ſucceſſorem, & traditur deciſio Rotæ, c.*5.*n.*456.*p.*1.

*Gratia quando eſt conditionalis, vel modalis, licet agatur contra eum qui penſioni conſenſit iuſtificanda eſt, c.*5.*n.*458. *&* 466.*p.*1.

*Gratia facta de beneficio, cuius ſumma viginti vt aſſeritur non excedit, quando exceſſus eſt minimus impetranti debetur, ſic explicata deciſ. Rotæ, c.*5.*num.* 505. *& ſequentib. p.*1.

*Gratia perinde valere facta lite pendente non facta mentione litis eſt nulla, c.*3.*n.*34.*p.*4. *& per clauſulam literarum principalium, & ſuper eo inter aliquos lis, &c. Solum cenſetur facta mentio litis quæ alias eſt ſuper beneficio, non verò litis quæ eſt occaſione literarum, n.*35.

Gratia conditionalis, ante euentum conditionis, non afficit beneficium, &c. capite 1. *numero* 153. *p.*5.

*Gratia prior non iuſtificata, non præiudicat poſteriori, c.*3.*n.*192.*cum ſeq. p.*5.

*Gratia ſi neutri, &c. quamuis ſit conditionalis, & habeat duplicem conditionem, & impetrans debeat vtramque verificare, c.*2.*nu.*212.*par.*6. *Tamen quoad non ius alterius ſatis dicitur iuſtificata ex eo quod tali iure in actis non conſtat, n.*214. *cum ſequentibus: limita quando aduerſarius nititur prouiſione Ordinarij quæ non eſt iuſtificanda, nu.*219.*cum ſequentib. vbi ponitur deciſio Rotæ.*

*Gratiam habens ab Ordinario, non tenetur eam iuſtificare, quia Ordinarius prouidet Motu proprio Eccleſiis, non perſonis, & cenſetur informatus de qualitatibus ſubditorum, cap.*2.*à nu.*221.*par.*6.*vbi ponitur deciſio Rotæ.*

*Gratia de prouidendo in forma dignum, an expiret morte Papæ concedentis re integra, c.*2.*à nu.*296.*p.* 6. *& reſoluitur contra aliquos non expirare, nu.*300. *cum ſeqq.*

*Gratia ad Beneficium vacaturum incertum nõ expirat morte Papæ, ante vacationẽ etiam re integra, quando non committit executori prouiſionem, ſed ipſe confert ex nunc, pro vt ex tunc, ca.*2. *à num.*305. *par.*6.

*Gratia ſi alicui ſit conceſſa per quam committitur aſſignatio certa penſionis, non expirat morte Papæ re integra, c.*2.*n.*306.*p.*6. *ſecus verò ſi committeretur aſſignatio penſionis certa, vt n.*310.

Gratia & mandatum, an expiret morte concedentis deque eius materia remiſſiue, cap. 2. *numero* 336. *par.*6.

*In Gratioſis omnia narratu verificanda ſunt c.*2.*n.* 189.*cum ſequent. par.*6.*quamuis in reſcriptis ad lites, ex pluribus narratis ſatis ſit vnum verificare, quod ſufficeret ad mouendum Principem, à n.*191.*ampliat in materiis componendis, pro quibus ſequitur compoſitio. num.*194.

*Gratia de beneficio vti vacante tali mẽſe, non valet, ſi vacauit in alio, nec poteſt capi beneficiũ ex clauſulis generalibus, niſi ſaltim de facto verificetur vacatio in menſe narrata, c.*1.*n.*55. *& ſeq. p.*11. *vbi adducitur reſolutio Rotæ, quod procedit ſine dubio, quando beneficium vacaſſet in menſe reſeruato, nec eſſet aliàs reſeruatum alia ratione, propter regulam de expreſſione menſis, n.*57.*vbi ponitur reſolutio Rotæ, procedit etiam, quamuis menſis narratus eſſet reſeruatus, & vacaſſet in menſe ordinario, vt alias eſſet reſeruatum beneficium, num.*58. *& num. ſeq. ponitur reſolutio Rotæ, quamuis alias Rota teneat, non debere verificari menſem vacationis reſeruatum, narratum, non dato concurſu prouiſionum, vt in reſolutionibus adductis à num.*60. *Sed verius eſt etiam, tunc debere verificari ſaltim ſemiplene, num.*63.

*Gratia & beneplacitum Papæ, vt expenſa fierent per reſignatarium obtenta ex falſa cauſa expreſſa in ſupplicatione, puta quia fuit dictum, attenta paupertate reſignantis, præcedente tractatu, eſt confidentialis, niſi illa clauſula fuiſſet poſita in ſupplicatione à reuiſoribus inſciis reſignante & reſignatario, c.*3.*§.*2. *n.*149.*p.*11. *ſed obiicitur quod dictum eſt ſupra n.*40. *de expreſſione valoris maioris vero beneficij reſignari n.*150.*quæ doctrina concordantur, n.*151.

*Gratia facta de aliquo beneficio, habenti aliud incompatibile, ſeu iusad illud, hodie in ea apponitur decretum, quod infra duos menſes primum dimittere, ſeu iuri cedere in manibus Romani Pontificis omnino teneatur, alioquin ambo vacent eo ipſo, &c. c.*5.*n.* 55.*p.*11. *per quam clauſulam tacitè diſpenſatur, vt per illos duos menſes poſſit retinere primum cum ſecundo & ideo ratione illius bulla pluris taxatur, quæ maior taxa excuſatur expediendo bullam cum clauſula, quod ſi habita poſſeſſione, quam primùm dimittere teneatur, n.*56.*quamuis etiam iſta clauſula importare videatur, quod non vacat primum per aſſecutionem & poſſeſſionem ſecundi, interim dum fit dimiſſio in manibus Papæ, n.*57.

*Gratia non facta mentione de fructibus malè perceptis, non ſuffragatur, cap.*10.*§.*3.*num.*229.*p.*11.

H

*HAbens duas Dignitates, in qua debeat reſidere diſputatur, c.*2.*n.*185.*p.*3. *& quid in habente duo beneficia ex diſpenſatione, n.*186.

*Habens ante Cõcilium coadiutoriam cum futura ſucceſſione in Eccleſia paterna, an poſſit ſuccedẽte vacatione poſt Concilium ſuccedere in tali beneficio vigore coadiutoriæ, c.*3. *n.*81.*p.*7.*reſoluitur non poſſe, &* *n.*82.*ponitur declaratio S. Congreg. & num.*83.*deciſ.* Rotæ,

Rota,& idem eſſet in acceſſu,n.84.Sed contra obiicitur quædam declaratio S.Congr.nu.85.cui ſatisfit ex alia declaratione poſita,n.86.

Habens canonicatum,ſeu dignitatem,cui ſit vnita parochialis acceſſorie, perpetuo debet reſidere in canonicatu,ſeu dignitate,& non in parochiali,c.2.n.23.p.12.& adducitur declaratio S. Congreg.nu.24.& declaratur alia quæ videtur contraria,num.25.& non requiritur ætas 25.anno.quæ in parochiali requiritur, ſed ſufficit ætas alias in canonicatu,ſeu dignitate requiſita,num.26. & in reſignatione ſufficit facere publicationem in Eccleſ. beneficij principalis, vbi fieri debet,num.27.

Habens inſtituere,vel confirmare, aut conferre beneficia permutata,ſi ſit negligens & differat, ſeu recuſet id facere,recurrendum eſt ad ſuperiorem, qui tempus præfigat,quo elapſo ipſe ſupplebit, vel compellendo,vel inſtituendo,c.4.nu.5.p.10. quidquid dicant Bellamera & Gimon relati,n.6.

Habens iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem eo ipſo videtur habere ius congregandi ſynodum, niſi aliud ſit in contrarium,c.2.§.1.num.139.p.9.& quamuis habeant ius congregandi ſynodum, ſi nondum illam cõgregauit, aut examinatores non deputauit, ſpectabit concurſus ad Epiſcopum, intra cuius fines, ſeu diœceſim parochialis exiſtit,ſeu ad viciniorem,n.140.quod tamen videtur ceſſare ſemel congregata ſynodo,& in ea deputatis examinatoribus.licet illi extincti fuerint, ſed tunc fieret deuolutio ad Papam,n.141.

Habens re vera ſufficiens patrimonium arbitrio prudentum, qui probauit habere maius ad ſatisfaciendum Epiſcopo qui plus petebat,non poteſt dici ordinatus ſine licentia Epiſcopi, & propterea ſuſpenſionem incurriſſe,etiamſi cum eius licentia fuerit ab alio Epiſcopo ordinatus contra Ledeſmam, c.3.n.8.p.8. & qui ob fictum patrimonium ſic ordinatur, non incurrit ſuſpenſionem latam contra eos qui abſque licentia proprij Epiſcopi ordinantur,n.9.

Habenti duo,vel plura beneficia incompatibilia ſi cõferatur aliud,eius poſſeſſione adepta pacificè vacant etiam omnia prima iuxta Clem.ſi plures de prebendis c.5.§.1.n.169.p.11.contra quam obiicitur,c.ordinarij §.in conferendis.de off.ordin.in 6.ex quo enim collatio tertij non tenet, non poteſt inducere vacationem priorum, nu.170. reſpondetur quod licet collatio tertij non valeat,tamen eius poſſeſſione pacifice adepta vacant priora ex c.cum qui.p.1. de prabend.in 6. nu.171.& idem erit ſi per prouiſum ſteterit quominus eam adipiſceretur, quamuis collatio non valeat, niſi antea ei renuntiauerit,n.172. ſed verior eſt contraria ſententia gloſſæ,n.173.

Habere copulam penetrando vas, etiam ſine ſeminatione intra ipſum vas, ſufficiet ad effectum contrahendi impedimentum inceſtus, c.3.n.98. p.8. ſicut ad rationem adulterij,& petendi diuortij ſufficeret ſimilis copula,nu.99. licet ad contrahendam affinitatem requiratur copula conſummata per quam ſeminetur intra vas,numer.100.& ad conſummationem matrimonij, num.101. quamuis contrarium in proposito teneant aliqui,num.102.

Habilitas perſonæ,vide verbo,beneficium,quando debet conferri.

Hæretico credentes,receptatores & defenſores ipſorũ nõ ſolum,ſed & ipſorum filij,& nepotes,priuantur ipſo iure beneficiis obtentis tempore commiſſi criminis,ita quod nõ ſolũ ſunt inhabiles ad obtinẽda beneficia,ſed etiã ipſo iure priuãtur obtẽtis, c.10. §.1.n.72. p.11.quæ ſentẽtia fundatur ex iurib.& conſtitutionibus Pontif.relatis num.73.& ex relatis num.74.licet contra teneant alij relati,n.75.& 76. Sed prima ſententia tanquam magis de iure verior,& communiter recepta amplexa eſt à Rota, quæ dicit procedere etiã in penſionibus.nu.77.& præmittens communem concluſionem, filios natos ante hæreſim pœnis canonicis affici & comprehendi,contra alios,num.78.quæ deciſio ponitur num.79.

Hæretici ſunt excõmunicati de iure antiquo,ſed illa excommunicatio non eſt reſeruata,c.10.§.1.n.88.p.11. excommunicantur etiam excommunicatione reſeruata in Bulla Cœnæ Domini primo caſu, quem explicant relati,n.89.& an ſit vna,vel plures excommunicationes remiſſiue,n.90.

Hæreticus an ſit irregularis, & inhabilis ad acquirenda beneficia, & affirmatiue tenent Speculator & alij,c.10.§.1.p.11.n.80. qui tenent, quod qui eſt, vel fuit hæreticus, irregularis eſt, etiã ſi conuerſus fuerit ad Catholicam Fidem,& pœnitentiam peregerit: aiũt tamen,quod poſt abiurationem,& peractam pœnitentiam diſpenſari poteſt vt in ſuſceptis ordinibus adminiſtret tantum,nu.81.& quis poſſit cum eo diſpenſare videndus Volinus & Suarez,qui tamen Volinus male ait poteſtatem,quam de iure antiquo Epiſcopus habebat ad diſpenſandum cum eo,quoad ordines ſuſceptos ante hæreſim, ipſis ſublatam eſſe de iure nouiſſimo Conc.Trid.ſeſſ.24.c.6.de reform.vbi hæreſis non eſt occulta,& vbi ad forum contentioſum deducta eſt,num.82.

Hæreticus an ſit priuatus beneficiis ipſo iure, an ſit priuandus per ſententiam.c.10.§.1.n.59.p.11.& cõmunis ſententia eſt eſſe priuatum ipſo iure,n.60.pro quo citatur c.cum ſecundum leges de hæreticis in 6.quod tamen non loquitur de beneficiis, ſed de bonorum tẽporalium confiſcatione, num.61. Citatur etiam c.quo iure 8.diſtinct.quod parum probat,vltra quod nõ eſt iuris deciſio,ſed diui Auguſtini,ſicut etiam alia tria iura allegata.n.62. allegatur etiam c.ad abolendam, §.1.de hæreticis,ibi,& ſic omni officio, &c. nam verbum ſpoliatus,executionem importat:ideo denotatur ipſa,nu. 63.Sed hæc inductio ceſſat & tollitur ex verbis præcedentibus num. 64.& licet ſit contraria ſententia,quod non ſit priuatus ipſo iure,ſed priuandus per ſententiam,vt in num.65.tamen tenetur communis,vt à n.66.vſque ad n.71.

Hæreticum dicit author,in caſu quo hæreſi in mẽte cõcepta,oculis,vel digitis, aut capite aliaue annuit, vel dicit ita eſt, incurrere excommunicationem latã contra hæreticos, quamuis in illo actu exteriori non manifeſtetur vllo modo malitia hæreſis, c.10.n.105.p.11.& reſpondetur c.fin.de ſimonia, procedere in pœnis ſimpliciter latis contra aliquod vitium,ſeu peccatũ, ſecus vero in proposito,n.106.

Hæreticus non eſt exterior, ita vt excommunicationem incurrat, qui ex interna hæreſi aliquod opus externum indifferens facit, verbi gratia,coram ſanctiſſimo Sacramen. caput non nudat, ſeu non flectit genu,c.10.§.1.num.107.p.11.licet ſecus,quando omiſſio exterioris quod debet quis facere, ſit ad exprimendam hæreſim,& ſic intelligitur Toletus,n.108.

Hæreticus occultus,ſi à ſecreta hæreſi,vel apoſtaſia ſit in foro conſcientiæ legitime abſolutus, non videtur manere irregularis,c.10.§.1.num.84.& 85.par.11. quidquid alij dicant.

Henriquez improbatur dicens, quod beneficiatus qui manet contumax in maiori excõmunicatione,nõ facit fructus ſuos, ſed ſi horas recitauit, & fecit officiũ parochi,aut Canonici retinere poteſt fructus ſuo

ſeruitio reſpondentes, nam ſeruitium illius qui alias non habet ius ad fructus beneficij, quia eſt illis priuatus, non eſt ſufficiens titulus ad id, quicquid idem dicat, c.13.§.1.n.106.p.7. & ſimiliter in eo qui non habet legitimum titulum beneficij, ſeruitium non eſt ſufficiens titulus, vt poſſit partem fructuum pro ſeruitio retinere, maximè ſi erat intruſus mala fide, nu.101. & ſeq. vbi ponitur deciſio Rotæ: ſolum poſſet percipere diſtributiones quotidianas, & alia emolumenta ſimilia, quæ dantur pro labore & miniſterio perſonali, incerta tamen, n.103.

Heres poteſt præſentari ante poſſeſſionem hæreditatis adquiſitam, c.5.n.82.p.5. quamuis Rota contra ſenſerit, n.83.

Homicida cum non perdat ipſo iure beneficium antea acquiſitum, faciet ſuos fructus irreuocabiliter, donec per ſententiam priuetur, c.10.n.48.p.11. quicquid dicant relati, n.49. & ſi eſſet canonicus, poſſet canonicatui deſeruire, ſtando & canendo in choro, nu. 50. nam irregularis eas functiones obire poteſt, quas laici licite obeunt, vt canere, nu. 51. Et ſic ſacerdos excommunicatus in choro cantans cum aliis, licet peccet, non incurrit irregularitatem, n.52. & ſimiliter etiam ſuſpenſus ab ordine, ſeu officio, poteſt canere in choro ſicut laici, n.53.

Homicida qui eſt irregularis, nec ad ordines promoueri poteſt, beneficium obtinere nequit, & collatio illi facta eſt nulla ipſo iure, c.11.p.7.à nu.6. vbi adducuntur deciſiones Rotæ.

Homicidij appellatione non venit mutilatio, c.11.n.30.part.7.

Homicidium an priuationem beneficiorum inducat, & quomodo, c.10.n.38.p.11. Reſoluitur homicidam non eſſe priuatum beneficiis ipſo iure, ſed priuandum per ſententiam, n.39. quod procedit non ſolum in ſimplici homicidio in quo id receptiſſimum eſt, ſed etiam in qualificato, nu.40. & ſeque. quamuis in qualificato contra teneat Felin. & in parricidio Rebuff. & Corraſ.n.42. & ita intelligitur c.miror.50.diſtin. de priuatione per ſententiam, n.43. Poteſt etiam intelligi de priuatione executionis, & exercitij ordinis ſacerdotij.n.44. & prædicta concluſio procedit etiam ſtante Concilio Trident.ſeſſi.14.c.7. cuius verba accipienda ſunt ſecundum ius antiquum, contra Maiolum, & præcipuè ibi agit Concilium de incapacitate homicidæ ad acquirenda beneficia de nouo, n.45. & 46.

Homicidium quod dicatur voluntarium, & quod caſuale, remiſſiue, c.11.n.43.p.7. & ponuntur declarationes S.Congr.n.ſeq.

Homicidium quod dicatur occultum in caſu diſpenſationis, & Nauarrus & alij aiunt illud eſſe occultum, quod non eſt publicum, etiamſi ab aliquibus ſciatur, c.11.n.45.p.7. Sed quamuis iſta ſententia probabiliter poſſet admitti, quoad breuia pœnitentiaria, tamen in propoſito verius eſt, occultum dici, quod non poteſt probari, n.46. & ſequenti: vbi ponuntur declarationes Sanct.Congregationis,

Hoſpitalia beneficia non ſunt, c.3.nu.1.p.1. niſi Eccleſiæ, vel beneficio eſſent vnita, numero 2. aut niſi religioſis perſonis eſſent deputata, eiſque ſolita in titulum conferri, nu.3. aut niſi ſint danda in titulum ex ordinatione fundatoris, vel per viam electionis etiam Clericis ſecularibus nu.4. Nec comprehenduntur iſto caſu per literas generales ſuper prouiſione alicuius, n.5. & Clementina 2. de prabend. non habet locum in religioſis, nu.6. quæ declaratur per Rotam, nu.7. decretum Concil.Trid. de Hoſpitalib. n.9. & declaratio S. Congr. ſuper eo, n.9. & 10.

Hoſpitale quando eſt vnitum alicui Eccleſiæ ſeu beneficio, an eius adminiſtratio ſit committenda alicui ad triennium tantum ex dicto decreto, c.3.nu.11. cum ſeqq.p.1. vbi reſoluitur quod ſic, & de hac materia videndi ſunt DD. relati, n.14.

I

IDoneus quis dicatur, & in quo conſiſtat idoneitas exponitur, c.2.n.233. cum ſeq.p.6.

In idoneitate probanda non requiritur citatio alicuius etiam ſi adeſſet intruſus, vel contradictor, c.2.à n.242.p.6. Nec eſt neceſſarium teſtes in forma recipere. n.244. Nec verbum, ſi conſtiterit, includit citationem partis, & qualiter intelligatur, à n.245.

Idoneitas impetrantis, ſeu veritas precum diſpenſationis, ſi per teſtes præſentatos probaretur, ſi tamen executori contrarium conſtaret non liceret exequi commiſſionem, c.2.num.251.p.6. & ibi conſilium optimum traditur, n.252.

Illegitimi, an ſine diſpenſatione poſſint obtinere penſionem, ca.5.num.115. cum ſequentibus, part.1. reſoluitur quod non, contra Rotam niſi daretur in ſtipendium.

Illegitimus, vel alias incapax, diſpenſatus ad beneficia, an poſſit vigore huius diſpenſationis penſionem obtinere, cap.5.numero 145. part.1. cum ſequent. reſoluitur affirmatiuè, niſi ſit diſpenſatus ad certum beneficium.

Illegitimi & deſcendentes ex illis, an ſint de familia, ſeu agnatione, vide verbo, conſanguinei fundatoris.

Illegitimi, etiam ſpurij ex parte matris ſunt de eius parentela, genere, & cognatione, & ſic cenſentur vocati ad capellaniam, c.15.num.52. & num.53.p.7. refertur quod tradit Gonçalez. in prædicta quæſtione, & quædam deciſio Rotæ, & nu.54. circa materiam huius ca. remiſſiuè.

Illegitimi, vide verbo, filij.

Illegitimus, ſeu irregularis diſpenſatus, vt quæcunque & qualiacunque beneficia recipere & retinere valeat, dummodò plura ſimul non ſint, quam quæ à Concilio Trident. permittuntur, ſeu dummodo plura non ſint, quod idem eſt iuxta ſtylum, an vigore talis deſpenſationis poſſit retinere plura beneficia, alias nõ incompatibilia, etiamſi vnum ſit ſufficiens, ſtante quod Concilium in eo non liget, vt pote non receptum, & c.c.5.§.3.à nu.333.p.11. & reſoluitur affirmatiue.

Illud etiam accipitur pro commodo proprio, & tendit in vtilitatem Canonicorum, quod ſoluitur menſa capitulari, ſeu conuertitur in reparationem bonorum menſæ capitularis, c.1.n.90. vbi ponuntur declarationes S.Congregationis.

Immemorialis ſola, etiam cum allegatione priuilegij, non ſuffragatur cum adeſt incapacitas, niſi fama priuilegij concurrat, c.2.nu.38. p.1. & ibi reſolutiones Rotæ traduntur, n.39.

Immemorialis iuris patronatus, an probetur per inſtrumenta, c.9.nu.107. cum ſeqq.p.5. & numer.111. cum ſeqq.

Impedimentum in fine anni ſuperueniens, non excuſat à promouendo, ſi intra illud tempus non poterat promoueri, cum Bellamera contra Rebuff. c.5.§.1. n.119. par.11. & parochus in fine anni impeditus reſtituitur, non ad alterum annum, ſed ad tempus, in quo fuit impeditus, n.120.

Impetrans beneficium vti reſeruatũ, ob non reſidẽtiã Epiſcopi, debet eam plenè & concludenter probare, c.1.n.

rz,c.1.n.504.p.5.

In impetratione beneficij facienda eſt mẽtio de beneficiis obtentis, licet de facto, & de iure ad rẽ, niſi vbi impetrans ignorat, c.2.nu.122.123.124.& 125.p.1.& de præſtimoniis, n.126. & etiam de beneficio incompatibili vacaturo per aſſecutionem ſecundi contra Gonzalez, nu.127.& an ſit facienda mentio de penſione, c.5.n.75.cum ſeq.p.1.vbi reſoluitur de penſione quæ datur in ſtipendium, non eſſe faciendam mentionem, n.76. Nec de Patrimonio ad cuius titulum quis eſt ordinatus, n.77.& ſeq. nec de hoſpitalitate, n.79. niſi eſſet in forma pauperum, num.80. de Penſione vero quæ datur loco beneficij faciendam eſſe mentionem num.81.& amplia, vt num.83.& 84.& ita ſeruatur numero 85.

Impetrans præbendam à Papa narrando fuiſſe diſcordiam in prouiſione, inter Epiſcopum & Capitulũ, an debeat eam plene & concludenter probare, an vero ſatis ſit ſemiplene, c.4.nu.36.p.5.vt fuit per Rotam reſolutum, n.37. à qua deciſione receſſit, vt nu.38.cum ſeq.

Impetrans tenetur verificare narrata in ſua gratia, quæ mouerunt Papam ad concedendum, etiam parte non opponente, c.2.n.161. p.6.

Impetrans parte non opponente non tenetur verificare niſi ea quorum falſitas vitiat gratiam, quia impetrans alias eſſet inhabilis, vel quia ſunt fundamentum gratiæ, vel alias, vt c.2.n.162.p.6.

Impetrans tenetur verificare ætatem expreſſam, c.2.nu.169.p.6.& intellige vt nu.170.171.& improbatur conſi. Adenoc.n.173.

Impetranti ſufficit verificare de facto Doctoratum narratum, c.2.n.205.p.6. & ratio traditur, nu.206.& limita, vt n.207.

Impetrans an ſi ſit re vera idoneus, non tamen ſit per executionem verificatum teneat collatio, c.2.nu 258.p.6.& reſoluitur quod non.

Impetrans ſi ſit idoneus, & per executorem ſciatur, an poſſit ad executionem procedi abſque alia verificatione, c.2.à n.259.p.6.& reſoluitur, quod non, num.260.cum ſeqq. etiam ſi de idoneitate notorie conſtet, à n.264.

Impetrans ſtante aperitione oris tenetur verificare narrata in ſua gratia, niſi ſit Motu proprio, c.3.n.99.p.6.vbi deciſio ponitur.

Impetrans abſoluitur, etiam ab excommunicationibus & cenſuris reſeruatis Papæ, etiam in Bulla cœnæ, per clauſulam, teque à quibuſvis,&c. *poſitam in in literis Papæ, c.33.n.67.p.7.at per dictam clauſulam, poſitam in literis Legatorum, ſolum abſoluitur à cenſuris, à quibus ipſe alias poterat abſoluere, nu.68. Sed quamuis hoc de iure verum ſit, videtur. Nuntiũ Hiſpaniæ poſſe per dictam clauſulam abſoluere ad effectum à quibuſcumque cenſuris, etiam Papæ reſeruatis, à quibus alias non poſſet abſoluere ex clauſula ſuarum facultatum poſita, n.69.& 70.*

Impetrans beneficium tunc per annum pacificè poſſeſſum debet facere mentionem de poſſeſſione illius, ex regula de annali, cui tantum quoad iſtam primam partem ſolet derogari, quæ habet locum etiam in beneficiis reſeruatis, non ſolum ſpecialiter ſed etiam generaliter, quamuis tempore Gregorij XI. loqueretur ſolum de ſpecialiter reſeruato, c.1.à n.53.p.10.& n.55. ponitur reſolutio Rotæ.

Impetrans certo modo tanquam deuolutum, debet probare deuolutionẽ, nec clauſula generalis ſupplicationis, ſine alio quovis modo, &c. *alias locum habet, præſertim quia ponitur in calce ſupplicationis clauſula,& de deuolutione detur diſpoſitiue in literis.c.3.n.16.p.10.maxime ſtate in literis clauſula,* dũmodo collatio ſit deuoluta, vt præfertur *n.37. vnde ſi beneficium erat reſeruatum gratia locum non habebit, nã deuolutio non cadit in beneficiis reſeruatis, nu.1.& vacationis tempus non deuolutionis debet conſiderari, vt dicatur beneficium liberum, vel reſeruatum, nu.19. & clauſula generalis apponi ſolita,* etiamſi ſeruatum,&c. *operatur quando ordinarius vigore indulti reſeruatum conferre poſſit, n.20.*

Impetrans ita demum per dictas clauſulas generales poteſt conſequi beneficium ex alia vacatione, ſi vacationis modus diſpoſitiue, ſeu aſſertiue expreſſus ſaltim de facto iuſtificetur, prout fieri debet, vt poſſit recurri ad clauſulas generales, & ſtant iſta ſimul.c.1.n.36.p.11.& ita procedunt deciſiones citatæ num.37.& fuit reſolutum in deciſionibus relatis a n.38.ad 46.& facit reſolutio adducta nu. 47. iuxta quod ſunt accipienda deciſiones & DD. citati n.48.

Impetrans quando ſe dicit clericum Abulen. ſignificatur origo, quoniam verbum debet naturaliter intelligi, & non accidentaliter, c.9.n.21.p.7. ſicut quando dicitur talis de Peruſio, intelligitur naturaliter, nu.22. & ita cum in ſupplicatione quis ſe dicit clericum Abulen. in literis ſolet dici oriundus, n.23.& ſimiliter quando in ſupplicatione dicitur, Nico. Clericus Abulenſ. diœceſis, intelligitur ſecundum ſtylum ex diœceſi Abulenſi oriundus: & ita dicitur in literis, & ita iam de ſtylo non videtur procedere deciſio Rotæ 76. de reſcriptis, alias 628. in antiquis, n.24.

Impetrans ſi eſſet excommunicatus, collatio ei facta an teneat, ſi eſt facta in forma commiſſaria, aut per Papam, vide verbo acceſſus, & verbo, abſolutio quæ datur.

Impetrantes qui in diſpenſationibus matrimonialibus narrant eſſe ortos ex tali loco, non ſufficit verificare habitaſſe ibi, & habuiſſe domicilium vltra decem annos, c.9.nu.33.p.7. nec refert, ſi dicatur quod ſi Papa ſciuiſſet, nihilominus conceſſiſſet, quia caſus omiſſus non habetur pro expreſſo, & conceſſio facta in vno caſu non porrigitur ad alium, n.34.

Impetrare quis poteſt duobus modis à Papa beneficia deuoluta, vel tanquam ad Sedem Apoſtolicam deuoluta iuxta Concilium Lateranenſe, & tunc debet probari deuolutio gradatim, vel tanquam deuoluta ad inferiores ob negligentiam primi collatoris, vel Patroni, quia Papa cum illis concurrit, & tunc ſufficit probare negligentiam primi, c.3.numero 30.p.10.

Impetratio beneficij facta à Papa per irregularem, ſeu homicidam, an valeat propter clauſulam in literis Apoſtolicis apponi ſolitam, [teque à quibusvis] *quæ ſumitur ex clauſula ſupplicationis, & cum abſolutione ad effectum præſentium, c.11.à n.54.p.7.reſoluitur negatiue contra Cordubam, & alios, nam in d. clauſula non venit irregularitas, quæ non eſt cenſura, nec abſoluitur, ſed diſpenſatur, n.56.*

Impugnatur reſolutio Rotæ, quatenus ait, quod prouiſus ante Clericatum de canonicatu, immiſſus tamẽ in poſſeſſionem poſt clericatum dicendo, quod contulerunt, ac ſibi prouiderunt, non cenſeatur de nouo prouiſus, c.1.n.38.p.7.

In beneficiis ſimplicibus præſentati ſeu electi, vel nominati à quibuſvis Eccleſiaſticis perſonis, non debẽt inſtitui neque confirmari, nec admitti etiã prætextu cuiuſvis priuilegij, vel cõſuetudinis, niſi prius fuerint ab ordinariis examinati, & idonei reperti.c.3.n.5.p.9.& ſi inſtitutio ad inferiores Epiſcopo pertineat, nẽpe

ex fundatione ante Concilium, aut immemoriali, quæ non tolluntur per Concilium, præsentati debent prius ab Episcopo examinari & approbari, alias institutio erit nulla, n.6. & in præsentatis à patronis laicis n.7. & 8.

Incapaces sunt laici beneficiorum, vide verbo, laici.

Incestum committentibus ignoranter, non permittuntur coniugia absolute, sed post pœnitentiam, c.3.n. 111.p.8.

Incompatibilia qualiter sint duo beneficia simplicia sub eodem tecto, vel duæ præbendæ, etiamsi vna veniat per annexionē, vide verbo, beneficia duo curata.

Incompatibilitas consideratur duplici modo, quædam est illorum beneficiorum, quæ simul teneri non possunt: & primum vacat ipso iure per assecutionem secundi, alia est quoad retentionem tantum, scilicet beneficiorum, quæ simul licite retineri non possunt, licet non vacet primum ipso iure per assecutionem secundi, c.5.num.67.par.11.& ad ista reducitur triplex incompatibilitas, quam considerat Cardinal. numero 68.

Incompatibilitas vt inducatur, debent esse beneficia perpetua, saltim aptitudine, vt sunt beneficia manualia, seu ad nutum amobilia, quæ etiam cum dentur in titulum, & possint esse perpetua, inducunt incompatibilitatem: officia vero seu dignitates quæ conferuntur ad certum tempus non inducunt talem incompatibilitatem, cap.5.§.1.numer.181.p.11. vbi ponitur decisio Rotæ.

Incontinenti & statim fieri quando dicatur, & de dictionibus, mox, illico, quamprimum, & circa c.3.nu. 38.& 39.p.11.

Incontinenti turbari quando quis dicatur, vide verbo, adeptus.

Incumbens curæ animarum, imminenti suæ dignitati, habetur pro præsenti ex Conc. sess. 22.c.3. & c.2.n. 334.p.3.& intellige, vt n.335.& ibi declarationes. San. Cong.

Indultum, seu facultas conferendi beneficia, à Papa concessum, comprehendit omnia beneficia, etiam Curata & Dignitates, c.6.num.41.p.1.& ratio traditur, num.42.& nu.43. & reprobantur contrarium tenentes num.44.& sequen. non enim importat graue præiudicium Ordinarij numer. 46. saltem considerabile, n.47.

Indulta, seu priuilegia Apostolica, quibus conceditur abesse vltra tres menses, an sint derogata c.2.nu. 252.cum seqq.p.3. & resoluitur negatiue.

Indultum conferendi beneficia vacatura, exceptis generaliter reseruatis, an comprehendit reseruata per regulam octo mensium, c.1.nu.60.p.5. & an dicantur reseruata beneficia affecta, per appositionem manus Papæ, n.62.

De indulto Clementis VIII. super modo prouidendi de beneficiis Patrimonialibus Calagurr. late tractatur, c.1.n.568.cum seq.p.5.

De Indultis Cardinalium remissiue, & ibi ponuntur limitationes quæ ponuntur in indultis modernis, c.1.n.630.p.5.

Indultum conferendi, seu præsentandi beneficia vacantia in mensibus Apostolitis, non habet locum, sede Apostolica vacante, quia tunc nulli sunt menses Apostolici, secundum Rotam, c.1.n.647.p.5.

Indultis derogatur per verba, ac etiam disponendi de huiusmodi beneficiis, & c.c.1.nu.676.p.5.& ad quæ ea verba referantur, n.677.

Indultum Cardin. Ordinarij collatoris de conferendis beneficiis suæ diœcesis, seu ad collationē suam de iure spectantibus, non comprehendit beneficia, in quorum possessione conferendi alius erat, c.5.nu.5. part.5. sicuti nec beneficia ad collationem inferiorum spectantia etiam dispositioni Papæ reseruata, nisi de illis facta sit expressa mentio n.6.& ratio traditur, n.7.& sequent.

Infames secundum leges, sunt infames secundum canones, c.8.n.11.p.7.

Infamia facti est cum quis est notatus de aliquo crimine apud bonos & graues, seu cum opinio alicuius grauata est apud bonos & graues, super aliquo crimine, c.octauo, numero duodecimo, part. septima: seu cum quis propter aliquod delictum graue apud bonos & graues viros male audit. numer.13.& non est aliud quam vitæ sordes & vilitas diuulgata, & sic non potest esse occulta, n.14.

Infamia iuris, de iure bene potest esse occulta & incurritur, quamuis delictum, ex quo illa oritur, seu propter quod ipso facto irrogatur, sit occultum, c.8.num. 17.p.7. Sed contrarium tenent relati nu.18. Sed verior est in rigore prima sententia, quamuis de æquitate canonica possit secunda procedere, aut saltim quod non habeatur in consideratione talis infamia ex delicto occulto prouenies, n.19.

Infamia iuris illa dicitur quæ irrogatur per sententiam, vel ipso facto in casib. in quib. iure cauetur tantum. c.8.n.10.p.7.

Infamia non solum impedit præfici, sed etiam remoueri facit à dignitatibus habitis, c.8.n.33.p.7.n.34. sed id procedit solum infamia iuris, nam infamia facti licet repellat quem à dignitatibus habentis, nō tamē à dignitatibus quæsitis, nisi dicatur in sentētia, n. 35.& licet infamis infamia facti sit inhabilis ad obtinēda beneficia, obtētis tamē nō priuatur, n.36.& id procedit secūdo in dignitatib. & honoribus citra titulos beneficiales, secus vero in beneficialibus, quia nō est textus hoc dicens: vnde hæc pœna specialis priuationis ipso iure imponi non debet, esto infamis infamia iuris regulariter veniat priuandus, c. 8.n.37.p.7.

Infamia notantur vsurarij, quamuis controuersia sit, an id solum procedat in vsurariis publicis, an etiam in occultis, c.8.n.20.cum seqq.p.7.

Infamiam quando dicatur esse, seu aliquem esse infamatum de aliquo peccato, remissiue, c.8.num.15.p.7. & ista infamia quomodo probetur etiam remissiue, n. 16.

Infamis maxime infamia facti, non est proprie simpliciter, & absolute irregularis, sed large secundum quid, c.8.nu.94.p.7.& in materia irregularitatis pro regula habendum est, impedimentum illud, quod absque dispensatione tollitur, & potest cessare facto, non esse proprie irregularitatem, n.65.

Infamis non est irregularis vere, etiam si infamia procedat ex delicto notorio, depositione digno, c.8.nu. 66.part.7.

Inferiores à Papa non possunt pensionem imponere intercedente pactione inter partes, nec coram eis potest fieri reseruatio, seu cessio reseruata pensione, c.3.n. 340.& 341.part.1. reprobata sententia Rebuffi, numer. 342.

Inferior cui Papa concessit facultatem dispensandi super aliquo prohibito à Concilio, non tenentur illi Concilio derogare in dispensatione, c.5.nu. 46.parte 4.

Inhabilitatus ad beneficia per constitutionem pauperem, generaliter, & simpliciter est inhabilitatus ad pensionem, contra Nauarrum, c.5.n.123.p.1. secus in inhabilitate per sententiam. n.124.

Inha-

Inhabilitas posita in extranaganti, executabilis de prebendis, cum inducatur in obtinendis, non extenditur ad obtenta, c.5.n.17.p.11 habet locum in legitime dispensato ad plura, quia illa recipit non canonice, n. 18. quando dispensatio est concessa circa obtinenda, secus si circa obtenta nu.19. secus etiam si sit concessa conditionaliter, si alias canonice conferantur: & idē secundum relatos. n.20. Sed contrarium tenetur, nam illa clausula non inducit formam & conditionem, sed est expressio eius quod tacite inest, & sic nihil operatur, n. 21.

In literis resignationum parochialium, in forma dignum, dicitur, quod examen fiat adhibitis examinatoribus synodalibus si illic sint vt esse debent, alioquin ab ipso ordinario nominandis, c. 2. num. 96. p. 9. & isto casu est difficultas, an si illic examinatores qui habētur pro synodalib. non tamen sunt legitimi, & coram illis tanquam synodalib. fiat examen in forma dignū, sit validum, à n. 97. resoluitur negatiue.

Institutio & admissio præsentati à personis Ecclesiasticis sine examine, licet sit nulla ex decreto Concilij, tamen in illo non est decretum irritans Bullæ Pij IV. c. 1. n. 434. p. 5.

Institutio, seu collatio ab Ordinario facta, spreto patrono infra tempus datum ad præsentandum, nulla est ipso iure, c. 9. n. 231. p. 5. reclamante tamen patrono intra dictum tempus alias institutio valebit, n. 232. & ratio traditur, n. 233. quæ refutatur, nu. 234. & seq. & alia traditur n. 236. quæ reprobatur, n. 237. & vera ratio assignatur, n. 238. cum seq. & talis prouisio est in pendenti, vt n. 240. cum seq.

Institutio Parochialis, facta ab Ordinario, præsentato à Patrono, facta solum relatione ab examinatoribus, quoad scientiam & non quoad mores, &c. est nulla ex Rota, c. 2. à n. 239. p. 6 quamuis alias aliud dixisset.

Institutus ad præsentationem possessoris malæ fidei an sit remouendus si postea constet de mala fide, c. 5. n. 79 cum seq. p. 5.

Institutio, an quando est facta in contradictorio iudicio, seu sententia lata super ea facienda, causa sit appellabilis, resoluitur institutionem præsentati factam, pendente appellatione per alterum, interposita sententia ordinarij, & possessionem subsequutam, & etiam possessionem à præsentato instituto captam, pendente appellatione iudiciali interposita ab institutione facta in sententia, esse attentatam, c. 4 à nu. 16. p. 9. & adducuntur variæ resolutiones & decisiones Rotæ, & nu. 20. Respondetur doctrinæ Lambertini, & nu. 26. improbatur Zanallos & Azeuedo. Nec est curatū de stylo contrario, seu consuetudine, quæ in aliquibus Episcopatibus seruatur: nam non est toleratus, seu admissus: sed per superiores reuocantur, tanquam attentata, nu. 27. sicut etiam non est curandum de stylo tribunalis iudicis Metropolitani Salmantica residentis, qui semper dat executoriam suæ sententiæ, quando est confirmatoria primæ ordinarij, n. 28.

Institutio, quando requirit vt præsentetur sacerdos, vel quod præsentetur capellanus, seu clericus qui Missam celebret, vel alia verba respicientia tempus, seu actum præsentationis, & tunc præsentatus tempore præsentationis debet esse sacerdos actu, c. 1 numero 58. p. 7.

Institutio, vbi ad Episcopum pertinet in præsentatis a patronis laici, quos Episcopus, si velit, potest examinare, non requiritur examen necessario ex Concil. Trid sess. 7. c. 13. quod solum loquitur in præsentatis à personis Ecclesiasticis ac videtur etiam procedere in iure patronatus mixto, c. 3. n. 9. p. 9. in quib. datur forma, ex quo cum examen procedere debeat, datur consequenter ordo, qui inducit formam, qua non seruata actus est nullus nu. 10. & seq. vbi ponitur decisio Rotæ, quamuis alias in terminis statuti Romæ statuentis, quod ante executionem sententiæ fiat certum monitorium, & sic dantis ordinem sit resolutum, executionem aliter factam non esse nullam, nu. 11. quod impugnatur n. 14.

Instrumentum præsentationis requirit testes, c. 4. n. 51. p. 8. vbi ponitur resolutio Rotæ.

Intellectus domini Michaelis Costæ ad tex. in c. Rodulfus de rescr. probatur, c. 6. n. 79. & 80. p. 1.

Intentio dicentis Episcopum gaudere alternatiua, satis fundatur in acceptatione & præsumptione iuris, quod Episcopus residet in suo Episcopatu, c. 1, num. 501. p. 5. Sed contrarium traditur, nu. 502. & an præsumatur quis residere in loco vbi residere tenetur, num. 503.

Intimatio literarum fieri debet per Notarium data copia, si petatur, c. 5. n. 578. p. 1.

Intrusus & possidens beneficium sine titulo tenetur ad solutionem pensionis, non autem beneficiatus verum titulum habens, c. 5. n. 183. p. 1.

Ioan. Gutierrez opinio, dicentis in constitutionibus Pij IV. & Pij V. comprehendi confidentias illicitas, licet non simoniacas, quoad vtrumque forum. & etiam licitas, quoad forum exterius, conuincitur, c. 3. §. 2. nu. 173. p. 11.

Irregularis, seu illegitimus dispensatus ad Ordines etiam Sacros, non censetur dispensatus ad beneficium etiam simplex, capitul. 6. numero 70. 71. & 72. par. 1.

Irregularis, an sit ægrotus morbo impediente vsum ordinis, vide verbo, morbo caduco,

Irregularis censeri debet quis non solum in dubio homicidij, sed etiam alterius cuiuscunque facti, ob quod incurritur irregularitas ad effectum abstinendi, & cessandi ab officiis irregularibus prohibito, etiam in foro exteriori, & post factam diligentiam, vt in cap. ad audientiam, & cap. significasti de homicidio, quæ nouum ius non inducunt, non vero vt debeat spoliari beneficio, & c. p. 7. c. 2. nu. 18. & idem in dubio iuris, vbi quis dubitat an suo delicto sit imposita pœna irregularitatis, antequam fiat diligentia & examen in iure, & etiam post dum manet dubius, quamuis vbi dubium esset apud omnes, an in aliquo casu sit iure imposita irregularitas, tunc non esset quis censendus irregularis, n. 21. & 22.

Irregularis est abscindens sibi membrum, aut eius partem, c. 12. n. 4. p. 6. quod procedit, etiamsi non sit notoria eius culpa, n. 5 quamuis contrarium teneant relati, n. 6.

*Irregularis non est, qui non sua sponte, sed casu, aut in cunabulis, aut per vim, aut propter agritudinem sectus est, c. 12. n. 7. p. 7. nisi id sua culpa acciderit, quia dabat operā rei illicitæ, vt in adultero, cui à marito, vel à iudice sunt abscissa virilia, quē esse irregularē tenet communis. nu. 8. Sed contrariū tenent alij, n. 9. & ista sententia videtur verior ex adductis, nu. 10. 11. & 12. etiam iuxta sententiā Toleti circa irregularitatē ex homicidio casuali positam, nu. 13 & 14 quæ videtur bona cum additione posita, n. 15. istique consonare videtur dictum Manuelis Rodrig. esse irregularem eū, qui cognouit carnaliter mulierem habentem morbū gallicum, ex cuius contagio amisit membrū, nisi igno-

ranter etiam cognouisset quam sanam putabat, nu. 16. quæ tamen sententia videtur nimis dura, numero 17.

Irregularis regulariter nõ est priuatus ipso iure beneficio iam quæsito, sed illud retinere potest, antequã priuetur per sententiam, per quam illo priuatur, quãdo irregularitas sequuta est ob eius culpam seu delictum, c. 20. n. 47. p. 11.

Irregularitas vna tantum incurritur, & non plures, non solum ob celebrationem in excommunicatione, seu alia censura iteratam, sed etiam ob homicidium, rebaptizationem, seu aliud delictum iteratum, quamuis secus sit in censuris, quæ multiplicãtur multiplicatis transgressionibus, seu peccatis, etiam eiusdem generis, c. 3. à n. 84. p. 18. & ratio differentiæ num. 87.

Iudex laicus de causis beneficij non potest cognoscere, c. 2. nu. 49. p. 1. Non solum in petitorio, sed nec in possessorio, num. 50. improbata contraria sententia, n. 51. & 57.

Iudex non debet petere legitimationem personarum, parte non opponente. c. 5 n. 569. p. 1.

Iudices synodales debent deputari & designari nominatim, & in particulari, & non possunt designari in genere, cap. 2. § 2. num. 349. & sequen. par. nona, & numer 351. ponitur quædam declaratio San. Congregationis.

Iudicis assertioni an stetur super causa, sine qua actum facere non potest, vide verbo, assertioni.

Iuramentum de resignando beneficium, ad cuius titulum fuit quis ordinatus, vel de non reuocando procuratorem ad resignandum, cum non habeat alias vnde viuere possit, an valeat? c. 5. num. 230. cum seqq. par. 2.

Iuramentum vbi defertur à iure, requiritur necessario in actu iurandi corporalis tactus scripturarum, c. 3. n. 79. p. 3.

Iuramentum de eligendo magis idoneum, quomodo sit præstandum, c. 4. à n. 170. p. 5 & an possit præstari per procuratorem, num. 172. cum seqq. & an in Ecclesiis, in quibus tale solet præstari iuramentum, si omittatur valeat electio, sine tali iuramento, n. 176. & resoluitur valere, sed contrarium verius est, num. 177. cum seq.

Iuramentum de non petendo relaxationem, an sit validum remissiue, c. 2. n. 44. p. 8.

Iuramentum examinatorum, quando & quomodo præstandum sit, resoluitur expedire vt publice in synodo. quo primum tempore delicti sunt, illud præstent, quamuis hoc non videatur necessarium, c. 2 § 2. n. 356. & seq. p. 9. vbi ponitur formula iuramenti, & præstãdum est tactis Euangeliis, & alias non seruatur forma Concily, nu. 358. nec opus est illud præstare in quolibet examine, sed satis est iuramentum generale semel præstitum, n. 359.

Iurare an debeant examinatores, & requiratur pro forma, quod iurent se quacunque humana affectione postposita fideliter munus executuros, alioquin examen & concursus coram eis facta nulla sint, 9. par. c. 2. § 2. numero 314. resoluitur affirmatiue, numero 355.

Ius ad rem expostulatione non quæritur postulato, c. 3. n. 7. p. 4.

Ius ad rem habet præsentatus, quando præsentatio est per ipsum acceptata, non alias, cap. 3. numero 11. par. 4. Non tamen requiritur admissio superioris, sed quod ei sit facta præsentatio, numero 12. Sed si sunt præsentati, neutri quæritur, numero 13. & extende, vt numero 24.

Ius ad rem ex acceptatione quæsitum includitur in regula 30. de impetrantibus, & intellige, vt c. 1. num. 82. p. 3.

Ius ad rem per mandatum de prouidendo de prima præbenda factum, recepto in Canonicum authoritate Apostolica, includitur in hac regula 30. quando durante familiaritate successit vacatio præbendæ, c. 1. n. 286. p. 5.

Ius ad rem per electionem includitur in hac regula, & d. regula 30. c. 1. nu. 288. & seqq. p. 5. item per præsentationem clerici & laici cum non potest variare à n. 290. per reseruationem factam pro familiari, n. 292. & seq. & per collationem nondum acceptatam, num. 294.

Ius ad rem per consuetudinem optandi non includitur in hac regula, quoad præbendam in optatam, licet secus in optata per eum, qui erat familiaris, tempore, quo competebat ei ius optandi, c. 1. à numer. 295. par. 5.

Ius ad rem per cessationem solutionis pensionis non includitur, in hac regula nec beneficium cadit in hac reseruatione, decedente pensionario ante canonizatum regressum, vel accessum, c. 1. numer. 266. & sequ. par. 5.

Ius ad rem per regressum includitur in hac regula, c. 1. n. 301. & 302. p. 5.

Ius ad rem per priuationem in forma iuris non comprehenditur in reseruatione huius regulæ, c. 1. n. 307. p. 5. & alios modos acquirendi ius prosequitur author, n. 308.

Ius ad rem per mandatum de prouidendo de certo beneficio vacante, includitur in hac regula, c. 1. n. 309. par. 5.

Ius in re in beneficio acquiritur per collationem acceptatam, etiam ante possessionem, c. 2. n. 1. p. 4.

Ius in re acquiritur, per institutionem præsentandi, consummationem electi, & admissionem postulationis, c. 2. nu. 3 p. 4. & an illud habens possit propria authoritate beneficij possessionem apprehendere, n. 4. cum seqq.

Ius in re an acquiratur ex sola supplicatione, aut signatura, literis non expeditis, ita vt per eam possit capi possessio, c. 2. numer. 10. p. 4. & resolutio traditur, n. 11.

Ius alterius ex supplicatione competens narrandum est in gratia, c. 2. num. 12. p. 4. & conuincitur sententia Zerolæ, n. 15.

Ius alterius ex electione, seu præsentatione quæsitum, narrandum est in impetratione gratiæ, alias erit nulla, c. 3. n. 21. p. 4.

Ius ad beneficium acquiritur decem modis secundum aliquos, c. 3. nu. 1. & 2. p. 4. Primus est electio siue acceptata, siue non, n. 45 & 46. Secundus. Præsentatio Patroni. n. 8. & 9. & decisio Rotæ, n. 10. Tertius, acceptatio vigore gratiæ expectatiuæ, n. 15. 16. & 17. Quartus, gratia expectatiua Præbendæ, recepti in Canonicum, seu mandatum de prouidendo in prima Præbenda, nu. 36. & 37. Quintus, Collatio nondum acceptata, n. 38. Sextus, reseruatio facta pro aliquo de certo beneficio, n. 43. & 44. septimus, optio seu ius optandi, n. 45. & intellige, vt nu. 46. Octauus est, non solutio pensionis, nu. 47. 48. & 49. Nonus, priuatio iuris, nu. 53. Decimus est, per regressum & accessum, & coadiutoriam cum futura successione, nu. 55. cum seqq. Vndecimus, per mandatum de prouidendo decreto beneficio vacante, n. 59. Duodecimus est oppositio, stante consuetudine dante ius opponendi, n. 61. & 62.

Ius beneficij dicitur esse penes resignantem, & sic vacat per obitum vere quando Papa annullat collationem, si infirmus decedat infra 20. dies, & sic non admittit illam resignationem c.1.n.166.p.5.

Ius breuis est personale, & expirat per mortem seu resignationem obtinentis, ante captam possessionem nomine Camerę c.3. numer.23. p.9. limita vt numero 24.

Ius conferendi probatur ex statuto, seu concessione Episcopi confirmato authoritate sedis Apostolicę, etiam si non constet de quasi possessione conferendi, & vsu statuti, c.5.n.153 p.5. cuius obseruatio præsumitur, n.154.

Ius ex acceptatione spectantis, non est considerabile, vt de eo debeat fieri mentio in impetratione seu reseruatione, c.3.nu.18. p.4. nec quo ad clausulam, dummodo non sit in eo alicui ius quæsitum n.19.

Ius ex acceptatione spectantis quæsitum, non est cõsiderabile, quoad regulam de iure quæsito non tollendo, etiam lite pendente, licet de lite debeat mentio fieri contra Sarnen. c.3. à n.27. ad 30. p.4. & quando de lite mentio fieri soleat, n.31. cum seqq. vbi ponitur decisio Rotę.

Ius opponentis se ad beneficium solum est considerabile respectu Ordinarij & inferiorum à Papa, qui non possunt illi derogare, c.3. n.63. p.4. & est facienda mentio de eo, n.64. & ad quem effectum, nu.65. cum seqq.

Ius optandi & ius ad rem acquisitum, non videtur sublatum per reseruationem spiritualem beneficij, etiam Motu proprio factam post vacationem ipsius, nisi illi derogetur cum derogatione regulę, de iure quæsito non tollendo, c.1.n.455.p 5.

Ius recepti in Canonicum authoritate Papę spectãs primam Prębendam est considerabile quoad dictam clausulam c.3.n 21.p.4.

Ius ad beneficium expirat per irregularitatem sequentem contractam ex homicidio, vel alias, c.1.n.10. par.7. quis possit cum homicida dispensare remissiue, n.11.

Ius à resignante, an per renuntiationem simoniacam, quamuis sit nulla, abdicetur, & valeat in eius præiudicium. c.3. §.2. à numero 213. p.11. resolnitur negatiue contra aliquos, quamuis sic renuntians non poterit repetere beneficium à resignatario, seu alio possessore illius, allegando propriam turpitudinem, n. 218.

Ius conferendi cum spectat simul ad Episcopum, & Capitulum, qui inter se prouisionem diuiserunt per turnos, si Capitulum in suo turno non confert infra tẽpus, aut confert indigno, non fit deuolutio ad Episcopum, sed ad superiorem, c.3.n.35.p.10. & idem est quãdo per Canonicum, cui in turno capitulari ex commissione ipsius prouisio competit, non prouideretur infra tempus, n.36. Quando vero iste Canonicus prouideret indigno prouisio infra semestre reuerteretur ad capitulum, nisi scienter eam ratam habuerit, n.37. nec isto casu capitulum haberet nouum semestre vbi prouisio ipso iure est nulla, num.3. & ponitur resolutio Rotę, n.39. & alia n.40.

Ius nullum acquiritur ex nominatione ante actualem præsentationem c.1.n.34.p.7. & n. seq. adducuntur resolutiones Rotę ad predicta.

Iuri ad rem ad aliquod beneficium censetur quis renuntiare per assecutionem alterius beneficij, quod simul retinere non possit cum illo, etiamsi non sit curatum, dignitas, personatus, c.5.n.69.p.11.

Iuris patronatus & præsentandi Regum Hispaniæ ad Episcopatus præcipuum fundamentum est priuilegium Apostolicum quod habent Reges Hispaniæ, c.1. n.217.p.5.

de Iure patronatus Regum Hispaniæ remissiue c.1. n.214.p.5. & Franciæ, n.215. & varietas horum regnorum traditur n.216.

Iuri patronatus Regio derogari non censetur per hanc reseruationem, etiamsi ex priuilegio vel consuetudine competat quamuis præsentatio sit facienda Papæ. c.1.n.219. & seq.p.5.

In patronatus Ecclesiasticum, quid sit, declaratur cap.1. num 513. & seq. par, part.5. & si Patronus laicus ex fundatione fiat religiosus, an sit Ecclesiasticum, n. 555.

Ius patronatus spectans ad laicos religiose viuentes, & habitum religiosum portantes, veluti magistros, & milites ordinum militarium etiam coniugatos, est Ecclesiasticum, c.2.n.556.par.5.

Iuri Patronatus mixto derogari solet, in totum in prouisionibus Papæ. c.1.n.583.p.5 & ibi de derogatione iuris Patronatus laicorum pro medietate nu. 584. & quid ea sit n.585.

Ius patronatus laicorum quid sit explicatur, c. 1.nu. 592.part.5.

Ius patronatus, an censeatur laicale, an vero Ecclesiasticum, quando clericus Beneficiatus ex bonis quæsitis intuitu Ecclesiæ, fundat seu dotat Ecclesiam, Capellam, seu Capellaniam relinquendo patronos suos heredes, vel consanguineos, c.1.n.593.par.5. & censetur Ecclesiasticum attento iure communi, secus attenta consuetudine Hispaniæ, qua mediante possunt testari, n.594. & seq. amplia in Episcopis habentibus facultatem testandi, n.596. & 597.

Ius patronatus competens operariis, seu Oeconomis Ecclesiæ, an sit Laicale an vero Ecclesiasticum, c.1.à num.567. cum seqq. p.5. vbi resoluitur esse Ecclesiasticum, contra Felinum, idem dic de spectantibus ad Hospitalarios etiam laicos, etiam quando est approbatum Hospitale, authoritate Episcopi, num. 600. cum seqq.

Ius patronatus confraternitatum laicorum, an sit laicale vel Ecclesiasticum c.1.num.604.p.5. resoluitur de rigore esse Ecclesiasticum, de æquitate tamen ad effectum derogationis, laicale numer. 608. & sequen. Idem dic de spectante ad priores, seu officiales eorum, n.909. quamuis secus si esset relictum priori qui semper debet esse persona Ecclesiastica, nam tunc erit absolutè Ecclesiasticum, nu.610. & seqq & idem dic de collegiis institutis pro sustentatione pauperum, numero 612. vbi de subsidio imposito per Papam numer. 613.

Ius patronatus, quando est Ecclesiastici & laici, & facta est conuentio de alternis vicibus præsentando, an in turno Ecclesiastici censeatur Ecclesiasticum & in turno laici laicale merè c.1. à n.614. cum seq. p. 5. & resoluitur quod sic.

Ius patronatus, penes quem sit, quando laici vacante beneficio nominant rectorem, quem persona Ecclesiastica præsentat Episcopo, vel contra, & sic an sit Ecclesiasticum an vero laicale c.1.n.616.p.5.5. resoluitur esse apud eos qui nominant.

Ius patronatus non transit in conductorem ad modicum tempus, etiam cum vniuersitate bonorum c.6. n.10.par.5. etiam si aliter conuentum sit nu.11. communiter Rebuffus, n.12.

Ius patronatus cuius varias tradũt doctores dissimi-

tiones,eſt ius non merè ſpirituale, ſed temporale potius annexum ſpirituali antecedenter, quia ordinatur ad præſentandum ad beneficia, c.9.n.4.p.5.vſque ad n.8.

Iuſpatronatus vendi nequit, alias venditio eſt Simoniaca,c.9.nu.9.p.5.niſi cum vniuerſitate bonorum, n.10.

Iuſpatronatus an tranſeat in emptorem cum hæreditate vendita c.9.nu.11.p.5.reſoluitur cum communi tranſire,vt tenuit Rota num.12.quamuis contrarium tradatur,à n.13.

Iuſpatronatus an tranſeat in creditorem cui vniuerſitas bonorum in quo eſt iuſpatronatus pignori data eſt,c.5.n.10.& 11.p.5.

Iuſpatronatus, an tranſeat in fideicommiſſarium vniuerſalem,c.9.à n.17.p.5.

Iuſpatronatus, an veniat in confiſcatione bonorũ, c.9.nn.25.p.5.& reſoluitur ſub diſtinctione, nu.27.& 28.

Iuſpatronatus (ſequuta ſententia priuatoria iudicis Eccleſiaſtici,)ſi eſt ſanguinis,& pertinet ad familiam, ſeu conſanguineos, ad illos tranſibit, ſi vero eſt hæreditarium, ad extraneos tranſmiſſibile,euaneſcit, & Eccleſia remanet libera. c.9.nu.29.p.5.non tamen ſequuta tali ſententia priuatoria,tranſiret ad hæredẽ ex teſtamento, vel ab inteſtato ipſius condemnati,eo defuncto,nu.30.præterquam in crimine hæreſis,in quo ipſo iure eſt priuatus, n.31.

Iuſpatronatus,vt tranſeat cum re vendita,ſeu alienata ſatis eſt adhærere acceſſorie alicui fundo,non ſolum qui vniuerſitatem conſtituat,ſed etiam particulari,contra communem,c.9.a n.35.p.5.

Iuſpatronatus quamuis ſit inuendibile,& pro eo nõ poſſit aliquid præſtimonij dari, tamen hoc non tollit quin cum illud eſt annexum bonis,ratione illius bona pluris æſtimentur,& vendantur, quam alias,c.9.n.35. par.5.

Iuſpatronatus tam per laicos, quam per clericos, adquiritur fundatione,dotatione & conſtructione, c. 9.numero 36.par.5.& refertur decretum Concil. Triden.circa hoc.numero 37.& declaratur numero 38. & 39.

Iuſpatronatus ſola fundatione, hoc eſt fundi aſſignatione,non ſtatim adquiritur,ſed ſequuta conſtructione,vel dotatione,ab eo,vel ab aliis, non poteſt dici patronus quis Eccleſiæ quæ nondum eſt, c.9.nu.44. p.5.

Iuſpatronatus adquiritur Eccleſia cœpta ædificari, ſtatim poſito primo lapide, cum conſenſu ordinarij, quamuis non adquiratur eius exercitium.c.9.n.45.& ſeqq.p.5.limita niſi daretur dos in limine fundationis Eccleſiæ n.47.Eccleſia enim incepta,ſtatim eſt capax dotis, & ita poſt affixionem primi lapidis ſtatim ei adquiritur,n.48.

Iuſpatronatus ita demum ex dotatione adquiritur ſi ſit congrua,& ſufficiens,nam dotans inſufficienter, non efficitur Patronus,c.9.n. 52.p.5.etiam ſi ea ſit conſignata cum conſenſu Epiſcopi,n.53.

Iuſpatronatus adquiritur ex dotatione Eccleſiæ, etiam iam conſtructæ, & conſecratæ quando eſſet ſine dote,& cum conſenſu Epiſcopi id fieret, c.9.n.55.quãuis contradicat gloſſ.nu.56. pro qua faciunt declarationes S.Cong.n.57.& ſeqq.quibus reſpondetur,num. 59.

Iuſpatronatus licet adquiratur ex dotatione, non tamen ex ſimplici dotatione, vel legato, niſi fiat pro dote,tacite vel expreſſe, c.9.n.60.p.5.& reſolutio Rotæ n.61.

Iuſpatronatus àdquiritur ex prædictis cauſis authoritate tamen ordinarij, & non alias,c.9.nu.71 p.5. quæ authoritas ex poſt facto interpoſita ſufficit,nu.72. & an præſumatur interueniſſe, nu.73.& deciſio Rotæ n.74.

Iuſpatronatus competens ex dotatione, vel fundatione,licet præſeruetur à Conc.Trid.non tamen refutat illud quod alias poteſt probari ſecundum regulas iuris communis,c.9.n.81.p.5.

Iuſpatronatus non ſolum probatur ex immemoriali,quæ probat legitimum titulum,c.9.n.82.p.5.ſed etiam per famam,vbi eſt antiquum, nu.83.concurrente longiſſima quaſi poſſeſſione, ita vt non cenſeatur reuocatum per Conc.n.84.& deciſio Rotæ nu.85.& probatur etiam contra Ordinarium vindicantem Eccleſiam in libertatem,n.86.& ibi traditur deciſio Rotæ quæ videtur contra.

Iuſpatronatus probatur ex enuntiatiuis inſtrumentorum antiquorum,emanatis à diuerſis perſonis non ſuſpectis,c.9.nu.87.cum ſeqq.p.5.vbi ponuntur reſolutiones Rotæ.

Iuſpatronatus,quando dicatur antiquum, remiſſiue,c.9.n.92.p.5.vbi ponuntur deciſiones Rotæ,num.93. cum ſeqq.

Iuſpatronatus in priuatis perſonis probari ex vnico actu,vt quia ſemel quis præſentauit, & ſequuta fuit inſtitutio ſpatio 40. an ſecundum Zerolam reprobatur,c.9.n.97.p.5.

Iuspatronatus quando agitur de familia potenti, in qua præſumitur ex vſurpatione debet probari ſecundum formam Concilij, c.9. numer.98.p.5. & deciſio Rotæ.numero 99.cum ſeqq. idem dic de iure patronatus vniuerſitatum,etiamſi hæ paruæ ſint. cap.9. numero 102. p.5. & ibi an teſtes de vniuerſitate ſufficiant.

Iuspatronatus,an perſonis potentibus, & vniuerſitatibus (in quibus vt immemorialis ſuffragetur, præſentationes etiam continuatæ non minori quam 50. an.ſpatio,quæ omnes effectum ſortitæ ſint, authenticis ſcripturis probari debent) probari etiam debeat per authenticas ſcripturas,an vero poſſit etiam aliter probari,c.9.à n.103.cum ſeqq.p.5.& an id requiratur pro forma.n.113.

Iuspatronatus quomodo probetur, & an probetur confeſſione,traditur remiſſiue, cap.9.numero 114.parte 5.

Iuspatronatus ex priuilegio reuocatum eſt per Concilium,cap.9.numero 115.p.5. vbi traditur S. Congreg. declaratio,nu.116.& Rotæ n.117.etiam ſi in priuilegio dicatur, quod ſi prorſus eiuſdem roboris & naturæ ac ſi ex dotatione competeret,num.118.& ponitur declaratio S.Congreg.numer.119. Limita in priuilegiis conceſſis ex cauſa onerosa,n. 120.& declaratio Rotæ, n.121.

Iuspatronatus ex augmento dotis, de iure non adquiritur,ſed requiritur,quod in totum Eccleſia dotetur,nec ſat eſt quod ſit commode dotata.c.9.nu.122.& ſeqq.p.5.

Iuspatronatus ex augmento dotis conceſſum etiam per Papam à 40. an. circa ſubiicitur examini & remiſſioni Ordinarij. Conceſſum vero ante annos 40. à confirmatione Concilij, non, capitul. 9. numero 124. p.5.& ponuntur deciſiones Rotæ, vſque ad numerum 127.

Iuspatronatus non poteſt competere ex conceſſione, & priuilegio Epiſcopi,c.9.nu.128.p.5. vbi ponitur declaratio S.Cong.& n.129.cum ſeqq.amplia,vt nu.133. cum ſeqq.

Ius patronatus hereditarium, etiam in fœminas heredes transit, c.9.num.143.par. 5. etiam si relictum sit consanguineis, seu eis qui sunt de genere, parentela, seu familia: quidquid sit contra in Italia, n.144. & etiam in maioratu, nisi expresse sit exclusa, numer.145. cum seq.

Ius patronatus villæ in dotem data, ad quam spectet, ad maritum, an vero ad vxorem, c.9.à n.147.cum seqq.p.5.

Ius patronatus rebus dotalibus annexum ad maritum transit sicut & dominium, & ita ad eum solum pertinebat præsentare, & non ad vxorem; c.9.n.177. p.5.quamuis alij contra teneant, n.178.quibus satisfit, n.179. & seq.improbata sententia Rotæ, a num. 181. & Lambertini, n.184. & limita, vt n.185.

Ius patronatus aliud est Ecclesiasticum, aliud laicale, aliud mixtum, & sic patroni alij dicuntur Ecclesiastici, alij laici, alij Ecclesiastici & laici simul, c. 9.n.208.p.5.

Ius præsentandi competit vsufructuario omnium bonorum, c.9.n.207.p.5.

Ius patronatus mixtum ad effectum concursus, an censendum sit Ecclesiasticum, an potius laicale.par. 9.ca.2.§.2.à n.376. resolvitur censendum esse Ecclesiasticum ex S.Congregatione, cuius declarationes ponuntur n.278.

Ius patronatus mixtum cum ad effectum concursus censendum sit Ecclesiasticum, an parochiales talis iuris patronatus cadant sub reservationibus, ita vt si vacauerint in mensibus reservatis, ordinarius, nulla habita ratione patronorum, debeat facere concursum, & eligere magis idoneum, par.9.ca.9.§.secundo nu.283. Resolvitur non cadere, sed ad istum effectum censendum esse laicale, n.284. Et quod dicitur de parochialibus iuris patronatus Ecclesiastici, idem dicendum videtur de parochialibus, in quibus persona Ecclesiastica habet ius nominandi rectorem, nam idem in effectu est, n.281.

Iurisdictio transfertur in delegatum à tempore datæ, licet non quoad exercitium ante præsentationem literarum, c.1.n.348. & seq.par.5.

Iurisdictio voluntaria, potest exerceri extra territorium, cap.8. numer. 128. p.5 etiam si sit delegata, & concessa ab inferiore à Principe, numer.129. & respondetur ad l.2.versi.apud legatum ff.de officio. proconsul. num.130.

Iurisdictionis actus non est propriè interesse matrimonio, c.8.n.35.p.5. & ibi qui Parochus teneatur assistere matrimonio.

L

Laicus cum ex priuilegio confert beneficium non requiritur institutio, aut confirmatio episcopi, aut alterius clerici, c.2.n.34.p.1.

Laico ius conferendi non potest competere, etiam ex conditione apposita en limine fundationis, c.2.nu. 33.p.1. & etiam si adsit immemorialis, numero trigesimo sexto.

Laici incapaces sunt beneficiorum si non sunt clerici saltim prima tonsura part.7.c.1.nu.9. adeo vt non sufficiat destinatio concurrente etiam habitu clericali, nu.19. neque etiam reputatio, qua quis existimetur clericus, si re vera non erat talis, num. 11. quamuis clerico putatiuo de cuius clericatu non constat, nisi per communem reputationem, potest dari pensio & beneficium, pro quo obtinendo sufficit communis reputatio: n.12.

Laicus qui non habet primam tonsuram, cum sit incapax beneficiorum, non potest ad beneficium præsentari, alias præsentatio erit nulla, cap.1. numero 25. part.7.

Laicus qui de proximo est clericandus, potest præsentari ad beneficium, cap.1.num. 26. p.7. quæ tamen doctrina Flaminij Parisij videtur esse contra Lambert. & alios docentes, non sufficere præsentatum post præsentationem in continenti clericari, nu.27. sed predicta doctrina procederet, quando proxime clericandus expresse, vel tacite præsentaretur in tempus, quo esset clericus, & sic in tempus habile, numero vigesimooctauo, & tacitè diceretur præsentari in dictum tempus, quando patronus eum præsentaret non absolute, sed dicendo præsento talem proximè clericãdum, vel præsento talem & peto eum ordinari, &c. numero vigesimonono: & ita est accipienda declaratio S. Congregationis adducta, numero trigesimo, & in casu quo absolute præsentaretur nondum habens primam tonsuram præsentatio esset nulla & facta de indigno & incapace, quantumuis de proximo clericaretur, & ita procedit doctrina Lambertini & aliorum, n.31. & Rota quam Flam. citat loquitur in diuerso casu & intelligitur, n.32. & 33.

Laudes quantumuis sint vna hora cum matutino, tamen possunt ab illo diuidi, & recitari per modum horæ distinctæ, c.1.n.224.p.3. dicendo Pater noster, & Aue: nu. 225. & alia de materia horarum Canonicorum, n.227.

Lector & Pœnitentiarius cum sint priuati ipso iure suis Canonicatibus, ob absentiam vnius mensis à ciuitate absque Ordinarij, vel Capituli licentia ex d. Bullis, si infra semestre ab huiusmodi absentia, Ordinarius, vel Capitulum non prouiderint, vel non egerunt super declaratione vacationis, fiet deuolutio ad superiorem, cap.4.n.225.par.5. Nec ad priuationem requiritur declaratio & voluntas Capituli, numero 226. idem erit si haberent licentiam, sed nullam, numero 227.

Lectura præbenda ad cuius prouisionem pertineat, c.4.à nu.153. cum seqq. p.5. & de Concil. Triden. super ea loquente, nu.154. & sufficit quod talis præbenda sit actualiter deputata pro Theologo, num.155. & satisfit concilio Theologiam Scholasticam legendo, n.156. & de tempore, hora & materia lectura, & de substituto ponendo, n.157.158. & 159.

Lectura prouisio, & collatio, in erectis ante Concil. fieri debet ab illis ad quos ante Concil. pertinebat, ca. 4.nu.161.p.5. in erectis vero post Concil. electio personæ lectoris ad solum Episcopum pertinet: collatio vero personæ, ad illos ad quos ante ea spectabat, num. 162. & seq. & traduntur Rotæ declarationes Intellige vbi Præbenda vacaret in mense Ordinarij, secus si in mense Apostolico, vel alias esset reseruata, nam tunc electio & collatio, ad Papam spectaret, n.164.

Lectura præbendæ erectæ in Regno Castellæ & Legionis, in quocunque mense vacent, ex decreto Concilij prouidentur per Episcopos, & Capitulum, ad instar Doctoralium & Magistralium, cap. 4. numero 165. par. 5. quamuis contrarium per Rotam fuerit resolutum, n. 66. & refertur doctrina Gonçalez. numero 167.

Ledesma reprobatur dum dicit, quod si tres examinatores fuerint diuisi in suis votis, potest Episcopus accedere cui voluerit, & si fuerint pro vna parte, & alius pro alia, potest etiam accedere parti cui voluerit, c.2.n.63.p.9.

Legentes, seu studentes, in ciuitate Salmantina, pos-

ſant etiam vltra triennium locare fructibus beneficiorum, c.1.n.39.par.2.

Legatus poteſt penſionem imponere,c.5.n.281.& ſeq. par.1.

Legatus à latere poteſt beneficia conferre,& omnia exercere in prouincia,qua poteſt Epiſcopus,c.5. n.283. & ſeq.p.1.& limita,vt n.285.

Legati miſſi,vel nati, non poſſunt reſeruare penſiones,niſi eis ſpecialiter ſit conceſſum,c.5.nu. 286.p.1.vel niſi ſint cum authoritate Legati de latere, numero 287.

Legati ſimplices miſſi abſque poteſtate Legati de latere,cum poteſtate tamen conferendi beneficia,nihil dicendo de reſeruatione penſionum,an poſſint eas reſeruare,c.5.numero 290.cum ſeqq. p.1. vbi diſtinguitur.

Legatus an poſſit beneficia conferre,& de eius officio,& poteſtate,qui agant,c.3.n.1.p.5. etiam in conferendo beneficia,n.2.

Legati alij ſunt à Latere,alij miſſi,ſeu conſtituti,alij nati,& qui illi ſint,c.3.n.3.p.5.

Legati a latere poſſunt conferre beneficia ſua Prouincia,c.3.n.4.p.5.& an ex priuilegio,n.5. idque iure ordinario in beneficiis exemptis,n. 6. quam gloſſ. contra n.7.

Legati licet ſint Ordinarij, tamen dicuntur Ordinarij ſuper inducti,& non naturales,ſed odioſi,c. 3. n. 9.p.5.

A Legato iure legationis prouiſus, & vt Legato, non dicitur prouiſus authoritate Apoſtolica,c.3.n.10. & 11. p. 5.tamen prouiſio Legati dicitur prouiſio ſedis Apoſtolicæ, cuius appellatione Legatus venit numer.12.

Legatus in ſua Prouincia, vices gerit ſedis Apoſtolicæ,in non reſeruatis,c.3.nu.13.p.5. & ſic Legatorum literæ dicuntur Apoſtolicæ,n. 14. & eo reſpectu ab eo prouiſus,dicetur authoritate Apoſtolica prouiſus,nu. 15. & de interpretatione clauſulæ, amotis quibuſcunque &c.n.19.

Legati à latere poſſunt conferre beneficia etiam de iure patronatus Eccleſiaſtici,c.3.numer.17. p.5 etiam non facta mentione illius,numero 18. & ſpectantia ad collationem exemptorum, etiam ſi beneficia ipſa ſint exempta,numero 19.& 20. & etiam ſi collatio ad ſedem Apoſtolicam deuoluta ſit, numero 21. eſt enim Legatus Ordinarius exemptorum, vt ibi dicto num. 19.

Legato non currit tempus ſex menſium, ad conferendum,ſicut currit aliis Ordinariis,c.3.n.22. p.5.ſed Lapus contra n. 23. & concordant Cardinal. Imola, & alij,n.24.& 25.ſed cum poſſit conferre deuoluta ex propria negligentia, verius videtur non currere ſibi tempus,n.26.

Legatus poteſt conferre beneficia ſua prouincia quamuis deuoluta ad prælatum extra ſuam legationem contra communem,c.3.n.27.par.5.& ratio traditur,nu.28.Nam in materia collationis attenditur locus,vbi ſitum eſt beneficium,& non locus perſonæ, ad quam ſpectat collatio,n.29. Secus autem eſt in beneficiis extra ſuam prouinciam, etiam ſi per deuolutionem,vel alias ſpectarent ad collationem alicuius Prælati de prouincia n.30.

Legatus cum non habeat facultatem conferendi beneficia extra ſuam prouinciam, eius prouiſio non præſtat titulum coloratum, niſi conſtet eſſe intra limites legationis,c.3.num.31.p.5. limita,vt numero 50. & 51.

Legatus non poteſt cõferre beneficia ad epiſcopũ deuoluta,ex negligentia prælati regularis exempti,cũ Epiſcopus ea conferat authoritate Apoſtolica, & vt Delegatus Papæ,cap.3.num.32.& 33.p.5.poterit tamen cum limitatione,de qua n.34.

Legatus poteſt beneficia vacatura, ſuæ collationi reſeruare,c.3.n.35.p.5.cum modificatione,de qua n.36. & ſeq.Perſona tamen cui reſeruauit,nullum ius quæritur, quia non poteſt dare ius ad vacaturum, num. 38.amplia,vt num.39.

Legatus de latere in ſua prouincia concurrit (ſicut & Papa) cum quolibet ordinario, in collatione beneficiorum, & inter eos eſt locus præuentioni, etiam in menſibus Ordinariis conceſſis,c.3.à numero 40.par.5. Non obſtantibus concordatis Germaniæ, cuius deciſiones ponuntur,numero 43.& 44. Quod etiam procedit attentis regulis hodiernis, vt numero 45. cum ſequent.

Legatus non poteſt conferre,vel reſeruare Eccleſias Cathedrales, vel regulares Collegiatas, ſeu ipſarum Dignitates maiores poſt Pontificalem electiuas,cap.3. n.52 par.5.Nec beneficia reſeruata, nu. 53. etiam ſi ſit ei facultas conceſſa beneficia qualitercunque vacantia conferendi,nu.54.

Legatus etſi haberet facultatem conferendi beneficia reſeruata, non propterea poterit conferre vacantia in curia,niſi ſpecialiter ſit conceſſum, c.3.num.55. p.5.Nec beneficia litigioſa,num.56. Nec Cardinalis virtute indulti,num.58.

Legatus habens facultatem conferendi litigioſa beneficia, non poterit conferre litigioſa iuris patronatus laici,c.3.num.61.p.5.quamuis prouiſio Papæ valeret,non facta mentione,nec derogatione illius nu.6. Nec poteſt Legatus conferre beneficia iuris patronatus laicorum,num.63.& prouiſio abſque patroni conſenſu erit nulla, quamuis eo non reclamante intra tempus ſuſtinebitur.n.64.& ſeq.poteſt tamen conferre ea,ſi deuoluta ſunt ad Epiſcopum, ex negligentia Patroni,num.66. Nec iuris patronatus mixti, num. 67.quod limita vt num.68 qua limitatio non placet, vt numer.69.& ſeq. Nec contra ſentit Conar numero 71.

Legatus bene poteſt conferre beneficia iuris patronatus laicorum ex priuilegio,vel præſcriptione, n.72. & ſeq. p.5.quod amplia etiam ſi ſit priuilegium ſpeciale ad certa beneficia,& non generale, quamuis ſecus habente priuilegium ſpeciale etiam perpetuum ad conferendum beneficia curata, & Legatus cum Papa non poteſt concurrere,n.74.cum ſeq.

Legati alij qui non ſunt à latere, ſive miſſi ſive nati, conferendi beneficia poteſtatem non habent, niſi hoc eis ſpecialiter ſit permiſſum,cap.3.numero 80.p.5. Niſi ſint miſſi cum poteſtate Legati de latere, numero 82.

Legatus non poteſt alicui committere receptionem reſignationis beneficiorum & collationem ipſorum in genere,aut in ſpecie,par.10.num.6.quod habet locum in aliis collatoribus, num. 7. licet legatus bene poſſit reſignationes beneficiorum recipere & illa conferre, num.8.

Leges collegiorum imponentes pœnam priuationis collegij ipſo iure, ſeu ipſo facto tale quid facientibus obligant in conſcientia ad pœnam, etiam ante ſententiam contra aliquos,c.10.n.36.p.11.

Legitimatio facta diſpenſando in radice matrimonij eſt ex matrimonio,& valet ad omnia, c.2. n.41.p. 7.& quando ſit diſpẽſatio in radice matrimonij,n.42.

Legitimati per ſubſequens matrimonium an admittantur ad fideicommiſſa, ſeu primogenia, ad qua vac an-

vocantur ex legitimo matrimonio nati remissiue,& resoluitur affirmatiue.c.2.n.43.p.7.

Legitimati per Papam habebuntur vt legitimi ad ordines & beneficia,c.2.n.45.p.7. de quo qui sunt videndi,n.46.

Legitimi an illegitimi sint habendi exposíti,ca.2. num.6.p.9.& nu.7.ponitur prima sententia habendos esse pro legitimis,& posse absque dispensatione promoueri,& numero 8.secunda sententia contraria,cuius ratio ponitur,num.9. & magis placet,nume.10.& ea admissa non poterit Episcopus cum eis dispensare. Posset prima sententia post factum admitti, propter authoritatem eam tenentium,n.11.& pro secunda adducitur alia ratio,numero 12. qua intelligitur num.13. & 14.

Legitimi an & quando sint filij nati in figura matrimonij ex matrimonio putatiuo,cap. 2. numero 44. par.7.

Legitimos esse etiam oportet promouendos ad beneficia & ex legitimo matrimonio, nam illegitimi inhabiles sunt ad Ecclesiastica beneficia,cum nec ad ordines,nec ad clericatum admittantur, cap.2.num. 1.p.7.

Lex Regia 2.tit.4.lib.1.recopila.declaratur,c.3.n.2. 3.& 4.cum seq.

Lex Concilij,quatenus priuat fructibus pœnalis est, & sic non obligat in conscientia ad restitutionem, cessante peccato contra Ledesmam c.3.num.67.& 68. cum seq.par.3.

*Lex 1.ff.ad Turpilianum,ibi:*Si autem pronuntiauerit,*intelligitur,c.3.§.1.n.100.par.11.ex qua apparet damnatum de crimine, quod de iure meretur priuationem eo ipso priuatum esse, licet in sententia non exprimatur,& ita videtur aliàs tenere Innoc. quamuis aliàs etiam videatur velle, quod requiratur noua sententia in executione pœnæ à dicto nu. 100.vbi ponuntur sententiæ Doctorum,concordantur opiniones, n.105.& 106.*

Lex humana,quando liget actus merè internos,vide verbo,excommunicatio vel primero.

Lex potest in pœnam impedire acquisitionem fructuum beneficiorum, & aliorum publicorum, ita vt in conscientia debeant restitui, capit. 10. numero 21. p.11.

Lex quando dicatur non recepta, & an requiratur decennium,c.5.§.1.n.155.& 156.p.11.

Liber Dataria probat in fauorem eius ad cuius commodum & contemplationem pensio fuit reseruata,c.5.numer.270.p.1.& decisio Rotæ, numero 271.& 272.

Licentia alienandi patrimonium non potest dari, per Vicarium Episcopi,sine speciali mandato,c.5.n. 290.par.2.

Licentia ad non residendum studiorum causa hodie est à superiore petenda,nec sine ea abesse licet,c.2. n.87.p.3.limit.in docentibus,vt ibidem,& idem erat de iure antiquo,n.88.& 89. Nisi consuetudo,aut priuilegium sint in contrarium,n.93.

Licentia (in casibus, in quibus absentes à iure habentur pro præsentibus) non requiritur à Prælato,c.2. n.96.& seq.p.3.

Licentiam absentiæ Ordinarius non potest dare Canonicis,vltra tempus à Concilio permissum,c.2.n. 68.p.3.& concordia Concilij Toletan.& Compostellan.super illis,n.99.& 100.& declaratio S.Congreg. n.101.& amplia etiam pro studio Theologiæ & aliis, à n.102.& 107.cum seq.

Licentia,qua datur Canonicis, ad se absentandum, an spectet ad Capitulum, ad quod spectat eorum prouisio,& non ad Capitulum cum Portionariis,c.4.nu. 230.p.5.& quando ea non sit necessaria, numero 231. & quid si habeant licentiam pro negotiis fictis, num. 232.& licentia debet esse expressa,& non tacita, vt numero 233 quia vbi ea requiritur debet esse expressa.

Licentia eligendi confessarium data à Papa Episcopo,vel parocho,non expirat morte cõcedentis,quia est gratia facta ipsi pœnitenti,c.2.nu.315.p.6.licet alij contra,n.316.quod intellige,vt n.318.& seq.

Licentia audiendi confessiones,data alicui8 ac cerdoti ipsius contemplatione, à Papa, Episcopove, non expirat morte concedentis.c.2. num.319. cum seqq.p. 6.quid in licentia,seu iurisdictione alicui data à Parocho,ad audiendas confessiones suorum subditorum, num.315.& seq.

Licentia audiendi confessiones certarum personarum, data alicui ipsarum fauore, expirat morte concedentis,c.2.n.327.p.6.

Licentia & facultas testandi concessa à Papa,non expirat morte concedentis re integra.c.2.n.328.p.6.nec licentia faciendi maioratum,n.329.& seq.amplia vt num.331.cum seqq.

Licentia proprij Episcopi probatur, sola assertione ordinantis,c.1.n.171.p.7.

Licentia qualibet ab ordinario per surreptionem, seu deceptionem obtenta,erit valida, quamuis obtinens decipiendo peccet,c.3.n.7.p.8.

Lis & illius prosecutio super Dignitate non excusat possessorem à residentia vltra tempus à Concilio permissum.persecutio vero litis super iuribus, seu bonis Dignitatis,aut Canonicatus excusat,c.2.num.49. & seq.par.3.

Lis introducta super beneficio vt vnito,non est super beneficio,cap.2. numero 32. p.12. vbi ponitur resolutio Rotæ.

Litera facultatis transferendi, an debeant coram iudice præsentari,traditur remissimè c.5.nu.250.p.1.

Litera reseruationis Pensionis,quando agitur contra successorem in beneficio non consentientem reseruationi,debent iustificari,c.5.num.448.p.1.& decisio Rotæ,n.449.

Litera pensionis, & reseruationis fructuum, siue modum, siue conditionem contineant, iustificanda sunt,c.5.n.460.p.1.

Litera originales in primis præsentandæ sunt coram executore,seu processus fulminatius, seu solum processus,in quo ipsa litera sunt inserta, donec pars apponat,c.5.n.532.& seq.p.1.

Literis pensionis præsentatis,quid pensionarius,& iudex facere debeant,exponitur, c.5.n.535.& seq usque ad n.546.p.1.

Litera quamuis non sint intimatæ titulari etiam successori, poterit executor dare sententiam contra eum,quam mandet,quod infra certum terminum soluat,c.5.n.579.p.1.& idem vbi non esset lapsus mensis vt num.580.

Literarum originalium, vel alias authenticarum præsentatio, necessaria est ad exercitium iurisdictionis, nec sufficit transumptum factum à Notario seu copia,c.2.n.16.p.6.& tradunt decisiones Rotæ, à n.17. cum seqq.

Litera vnionis non dicuntur litera de beneficio,sed de proprietate, & re profana, cap. 2. numero 83. p.12.

Literis Episcopi de resignatione an credatur,ca.4. à num.42. par.8.& placet decisio Crescentij, quod

litera Episcopi solo sigillo sigillata sine tabellione, non probent resignationem, etiam si esset eodem tempore facta, intelligendo contra eum, quem dicit resignasse id negantem & contradicentem, alias secus, numero 47.

Literis ordinarij solo suo sigillo roboratis, statur, vbi non agitur de antidatione, seu anterioritate prouisionis, in his, quæ ad eius officium pertinent coram eo vno, & eodem tempore factis, alias solum probarent vltimum actum, contra Mascardum c.4. à numer.34. par.8.

Litigiosum non esset beneficium, vbi ageretur de priuatione ipso iure incursa, etiam ad instantiam habentium interesse, & ius præsentandi beneficium, si tamen non petebant adiudicationem, seu collationem illius in illo iudicio, vt in resolutione Rotæ posita, c.3. §.1.nu.83.p.11.

Locatio fructuum beneficiorum, facta vltra triennium, an sit in totum nulla, an vero sustineatur pro triennio, disputatur, cap.1.num. 48. cum sequentibus. par.2.

Locatio fructuum, seu rerum beneficij facta vltra triennium, an confirmetur iuramẽto in præiudicium ipsius beneficiati, accurate disputatur, c.1.num.83. cum seqq.p.2. & negatiuè resoluitur.

Locationis prohibitio, & eius nullitas est inducta in fauorem Ecclesiarum, & ministrorum, & ideo beneficiatus poterit agere contra eam, cap.1.numero 88. par.2.

M.

MAndato de manutenendo in possessionem pensionis, vt sit locus, quæ requirantur, c.5.nu.453. & seq.par.1.

Mandatum de prouidendo ante collationem non dat titulum & ius in re, sed ad rem, & sic per obitum illud habentis, non vacat beneficium, sed per prius, c.3.n.60.par.4.

Mandatum de prouidendo de beneficio vacaturo, aut incerto, non inducit affectionem beneficij, de iure, c.1.num. 148.p.5. quamuis de stylo curiæ contrarium sit, num.149.

Mandatum datum Vicario ad conferenda beneficia debere esse speciale qualiter intelligitur, traditur c.8.num.113. vsque ad 118.p.5.

Mandatum de manutenendo conceditur, etiam spoliatori & detentori contra spoliatum, c.10. §.3.nu. 213.p.11.

Manutentio datur resignatario, etiam post probatam non publicationem, donec declaretur id per iudicem, c.3.n.312.p.11.

Marcus Antonius Genuen. improbatur, dicens, quod quãdo debet eligi sacerdos, debet esse actu, quãdo onus impositum est à laicis, secus si ab Ecclesiastico, vel per statutum Ecclesiæ, & Gonçalez & alij, c.1. num.63.par.7.

Maritus vere & proprie rei dotalis dominus censetur, c.9.n.164. & seq.p.5.

Maritus licet rem dotalem alienare non possit, dominus tamen earum est, c.9.nu.166. p.5. sicut pupillus, minor, & similes, vt n.167.

Maritus recte potest manumittere seruos dotales absque donatione vxoris, c.9.n.168.p.5.

Maritus dominus est partuum ancillarum dotalium & aliorum, quæ in fructu non computantur, c. 9.n.169.par.5.

Mascardi doctrina, quod licet beneficia resignata ex causa permutationis vacent, tamen de æquitate quadam non dicuntur vacare ad effectum, vt alteri conferri possint, & vt comprehendantur iuribus & priuilegiis loquentibus de beneficiis vacantibus & in expectatiuis intelligitur de iuribus, & priuilegiis, per quæ permutatio posset impediri conferendo beneficia alteri, c.3.n.11.p.11.

Masculinum quamuis comprehendat fœmininum, tamen maioris explicationis gratia, addita sunt in regula, verba illa collatricum, c.1.n.622.p.5. Nam fœmina ex priuilegio possunt habere ius conferendi, cuius capaces sunt de iure, vt ibidem.

Matrimonium contractum coram Parocho excommunicato, denuntiatóve, &c. vel alio Sacerdote de eius licentia valet, c.8.n.135. p.5. etiam in aliena parochia. n.136.

Matrimonij contractus cum impubere, quod iuris interpretatione sit ad sponsalia de futuro, procedit etiam hodie stante Concil. Trid. in matrimonio clandestino, contracto sine parocho & testibus, quamuis alias est omnino nullum ex S. Congreg. cap. octauo. numero 23. par. 11. vbi ponitur declaratio S. Congregationis.

Matrimonium contrahens de facto beneficiatus, an perdat beneficium ipso facto, vel veniat priuandus per sententiam, vide verbo, beneficiatus in sacris.

Melioratio facta filio pro suscipiendis ordinibus, etiam sine traditione est irreuocabilis, cap.5. nu.156. cum seqq.p.2.

Mentio an sit facienda per intrusum in noua prouisione, seu gratia de fructibus per eum perceptis remissiue, c.1.n.92.p.2.

Mentionem fieri debere de mense vacationis statutum est, quia vult Papa certior reddi, an beneficium vacauerit in suo mense, c.1.num.655.p.5. & an dispositiue, an vero absolute & indubitanter facienda sit, num.656. quod solum procedit in mensibus reseruatis num.657.

Mentio an necessario facienda sit de ordine annexo beneficio, seu præbendæ ex consuetudine, statuto, priuilegio, vel fundatione ab impetrante, esto sit in ætate ad talem ordinem requisita, n.44.p.7. resoluitur negatiue cum communi contra alios, & adducitur decisio Rotæ, cuius ratio est: nam de qualitatibus non consideratis, & expressis à iure, seu stylo, non est facienda mentio, num. 48. & qualitates exprimendas qui ponunt, num.49.

Mentio an sit facienda in impetrationibus de dispensatione, c.2.nu.72.par.7. vbi resoluitur, quod non quando est executio dispensationis iam factæ secus in secunda dispensatione, seu vbi additur dispensatio dispensationi, numer.72. & sequen. vbi ponitur decisio Rotæ.

Mentio beneficiorum obtentorum, non est necessaria in prouisione de parochiali, quæ à Papa sit electo in concursu ab ordinario, nam est illi debita collatio c.4.num.96.p.11 sicut etiam in institutione præsentati facta à Papa, non est necessaria mentio obtentorum, num.97. nihilominus in prouisione parochialium praxis, consuetudo, & stylus videtur habere contrarium, num.98.

Mẽtio de intrusione est faciẽda, etiãsi intrusus non administrauerit, nec fructus perceperit, & si fructus perceperit, etiã de illis faciẽda est mẽtio, c.10. §.3.n.23.p. 11. nisi fructus debeãtur tertio, n.232. vel nisi quãdo adest lis, ex qua timere potest restitutionẽ fructuũ, n.233. vbi adducitur resolutio Rotæ, nullibi tamẽ recte vbari quod

quod intrusus, aut percipiens fructus indebite, sit inhabilis ad beneficium illud, nisi in casu c. quisquis de electione, numero 234. & quamuis de stylo curiæ videtur intrusum quamdiu est intrusus, & qui percipit fructus indebite, quamdiu illos habet, esse inhabiles ad illud beneficium, nam de stylo datur illis rehabilitatio, tanquam inhabilibus, cum compositione tertiæ partis fructuum perceptorum, tamen id non procedere in eo, qui habens ius ad rem intrusit se in beneficio per solam possessionem, absque eo, quod se ingesserit administrationi, vel fructus perceperit, &c. nu. 235. & 236.

Mētio etiam non est facienda de colorata alterius possessione, quando in literis est clausula, amoto quolibet detentore, *nam satis videtur facta mentio de possessione colorata per istam clausulam, quæ habet vim expressionis illius, cap. 1. numero 66. part. 10. quod procedit quando ista clausula apponeretur in literis gratiosis, secus si in literis executoriis, vel in executione gratiæ, prout consueuit poni, secundum DD. à numero 70. & de dicta clausula*, amoto, &c. *remissiue, num. 73.*

Mentionem facere de obtentis, non est opus in permutatione facta coram ordinario, sicut nec in alia prouisione ab eo facta, capite 4. numero 99. parte 11.

Mentione facta reseruationis per clausulam, siue alio quouis modo, *venit omnis reseruatio, cap. 1. numero 27. part. 11. præterquam per vacationem apud sedem, seu in curia, nam hæc requirit specialem mentionem, numero 28. & ad quandam decisionem Rotæ in una Spoletana, quam Mandosius allegat in contrarium*, Respondetur, *quod ibi aderat etiam clausula*, verusque & vltimus vacationis modus, etiamsi ex illo quæuis generalis reseruatio, etiam in corpore iuris clausula, resultet, habeatur pro expresso, *numero 29.*

Mentione facta reseruationis per dictam clausulam, siue alio quouis modo, *quod veniat omnis reservatio, procedit maxime stante clausula*, ac dispositioni Apostolicæ specialiter, vel alias generaliter reseruatum existat, *cap. 1. num. 30. p. 11. & quando illa apponatur, & quando solum dicatur*, ac dispositioni Apostolicæ specialiter reseruatum existat, *quo casu non venit generalis reseruatio, num. 31. Dicta clausula*, siue alio quouis modo, *capit etiam vacationem per priuationem, num. 32.*

Mentio non est facienda de colorata alterius possessione, stante clausula in supplicatione, ac de N. & aliorum quorumcunque concessiones prouisiones, & possessiones habeant pro expressis, *c. 1. nu. 56. par. 10. & idem stante clausula*, ac de N. & aliorum quorumcunque concessiones, iura prouisiones, &c. habeantur pro expressis, *n. 57.*

Mentio non est facienda de colorata alterius possessione, quando in rescripto est clausula, vocatis vocandis, *quæ operatur expressionem coloratæ possessionis, cap. 1. num. 58. p. 10. & vbi ea apponatur à n. 59.*

Mentio non est facienda de colorata alterius possessione, quādo in rescripto est clausula, dummodo non sit alteri ius quæsitum, *c. 1. nu. 61. par. 10. & vbi ea apponatur, num. 62. & ratio ponitur, nu. 63. quæ clausula non suspendit gratiam, & num. 64. de ea remissiue num. 65.*

Mentionē oportet facere in impetratione de vtroque beneficio annexo æque principaliter, cap. 2. num. 42. parte 12. quamuis si solum facta sit mentio de vno per clausulam cum annexis in literis apponi solitam, confertur vtrumque, & per clausulam supplicationis, quorum & illi forsan annexorum, &c. numero 44.

Mentio quod debeat fieri de incestu in dispensatione. facit doctrina Couar. quod in dispensatione super impedimento dirimente est facienda mentio de cognatione spirituali per catechismū tantū contracta, quæ impedit, & non dirimit matrimonium, c. 3. n. 42. p. 8. quod intelligitur quando illud impedimētum dirimens non esset cognatio spiritualis ex eodem baptismo, tunc enim sufficeret exprimere cognationem spiritualem ex baptismo, cum qua confunditur cognatio ex catechismo, n. 43. sicut impedimentum publicæ honestatis ex sponsalibus, aut matrimonio rato, cū affinitate superueniente ex matrimonio consummato confunditur, n. 44. licet secus quādo impedimētū publicæ honestatis ex spōsalibus cōcurreret cū affinitate ex copula illicita, aut affinitas ex copula illicita præcedenti, cum publica honestate ex matrimonio rato subsequuto, num. 45.

Mensis qui datur recreationis gratia, à Concilio, quot dies contineat, c. 2. n. 506. cum seq. p. 3.

Menses absentiæ ex quibus diebus, & horis sint conficiendi, c. 2. n. 327. & seq. p. 3.

Menses alternatiuæ non sunt reseruati, nam ea solum remouet obstaculum reseruationis, c. 1. n. 22. p. 5. vbi decisio Rotæ.

Mēses octo, *Ian. Febr. &c. prout iacent, sunt Apostolici, & reliqui quatuor Ordinarij, c. 1. n. 522. p. 5.*

Mensis vnde incipiat & computetur in proposito, c. 1. n. 523. p. 5.

Menses nulli sunt reseruati, respectu Cardinalium quia eos regula excipit, alias eos comprehenderet, capit. 1. numero 624. p. 5. intellige de Cardinalibus Ordinariis Collatoribus tantum, num. 625. etiam in beneficiis simultaneis cum Capitulo, num. 626. cui etiam prodest.

Mensis vacationis & obitus, exprimendus est quādo beneficium impetratur per obitum habentis ius in re, alio existente in possessione: quando vero impetratur per obitum vltimi possessoris de facto possidentis, sufficit exprimere mensem illius vacationis de facto, c 1. num. 663. p. 5. vbi ponitur decisio Rotæ.

Media nox, qua dicatur, ca. 1. numero 524. par. 5. & quid vbi sunt diuersa horologia, numero 525. alias sumenda est à communiter accidentibus, vt numero 526.

Metropolitanus, (*ad quem reprobatus & reiectus ab executore appellauit,*) *an teneatur eum iterū examinare, traditur c. 2. n. 78. p. 6. & quid in hac Prouincia Compostellana, n. 79.*

Milites Hierosolymitani, sunt vere religiosi, c. 4. n. 3. p. 1. & ideo per eorum professionem dissoluitur matrimonium ratum, n. 4. quamuis aliqui dicant non esse proprie religiosos, num. 5.

Milites regulares militiæ S. Iacobi de Spatha, aliique, huiusmodi, non sunt incapaces beneficiorum secularium, seu simplicium siue curatorum, neque etiam pensionum. c. 4. n. 24. p. 1.

Milites sancti Iacobi, dicuntur laici ad differentiam Clericorum, vere tamen sunt personæ Ecclesiasticæ, c. 4. n. 9. 10. & 13. p. 1. & vide, num. 14.

Milites sancti Iacobi, Calatraua, & Alcantaræ, sunt etiam propriè & vere religiosi secundum plures, c. 4. num. 5. p. 1. Contrariam tenent alij, nu. 26. & Rota, n. 17. & 19. refertur votum D. Pamphilij, nu. 18. & intellige, vt nu. 21. & 22.

Milites S. Petri, & alij habentes priuilegia transf-

ferendi pensiones, coram Notario & testibus, possunt illas transferre, etiam non ostensis priuilegiis, nec literis reseruationis, c.2.n.15.p.6.

Miracula diuina non sunt trahenda in consequentiam, c.1.n.13.& 14.p.7.

Monachi & regulares possunt ad dignitatem Episcopalem euehi, c.10.n.30.p.7.

Monachus factus Episcopus non habet bonorum, seu fructuum dominium & proprietatem, sed administrationem & dispensationem, ca. 1. numero 89. p.7.

Moniales dicuntur persona Ecclesiastica, & gaudent eo priuilegio, c.4.n.12.p.1.

Morbo caduco laborans, aut sinistri oculi infirmitate, aut capitis morbo, non est inhabilis ad obtinenda beneficia simplicia, licet secus in beneficiis requirentibus ordinem sacrum, & agrotus morbo impediente vsum ordinis est irregularis ad beneficium curatum de nouo suscipiendum, non ad simplex, c.12.nu. 20.p.7.

Mors omnia soluit, c.2.n.1.p.21.

N

NArrans habere reseruatos fructus, seu partem illorum pro pensione, debet narrare illorum valorem, & illum iustificare, capite quinto, numero 102. part.1.

Narrans se obtinere pensionem certæ quantitatis, non tenetur probare se illam habere, & non excedere quantitatem narratam, capite quinto, numero 103. par.1.

Narratiua super qua fundatur reseruatio pensionis debet plene iustificari, c.5.n.477.p.1.

Narratiua facta proprio motu in reseruatione pensionis, si stetur, an possit probari contrarium, ca.5.nu. 498.par.1.

Narrare copulam, non erit opus in dispensatione, si copula sit habita inter coniunctos ignorantes probabiliter, seu bona fide esse coniunctos, quia tunc non contrahitur impedimentum incestus, c.3. nu. 106. p.8. Quia tunc non est incestus formaliter, nec fuit commissum peccatum incestus, nu. 107. Et ideo etiam in concessione non esset opus, tunc dicere circumstantiam consanguinitatis, nu. 108. Habens tamen copulam cum coniuncta scienter, ignorans pœnam contra incestuosos iure positam incurrit illam contra Vegam, n.109. quamuis verum sit, quod quoties narratur copula in dispensatione, etiamsi dicatur ignoranter habita, soluitur maior compositio, sicut quando scienter: sicut etiam quando dispensatio ponitur ob notam & infamiam mulieris, etiam non sequuta copula, n.110.

Narrare sufficit Papæ in supplicatione dispensationis copulam, non dicendo quot vicibus sit habita, licet sæpe habita fuerit, c.3.n.77.p.8. sicut si quis leuet, seu teneat in Baptismo plures filios alicuius, vnica tantum est compaternitas, n.78. & si quis ter, vel quater contraxit nuptias, non est necesse id exprimere in dispensatione bigamiæ, n.79. Et in dispensatione irregularitatis contractæ, ex eo quod quis excommunicatus celebrauit, non videtur necessarium exprimere, quod pluries celebrauit, aut pluribus excommunicationibus ligatus, quia vna tantum videtur irregularitas, licet secus in eo, qui celebrat ligatus diuersis censuris, à n.80.

Natura Capellaniæ ad nutum amouibilis, non mutatur si de facto quis ordinetur ad titulum eiusdē, ca. 2. numero 91. p.1.

Naturales attenta consuetudine, seu lege particulari, qua gaudent nobilitate parentum, vt in Hispania, sunt de familia, domo, &c. nisi subiecta materia aliud importet, vt successio maioratus, seu iuris patronatus, c.15.n.49.50.& 51.p.7.

Naturalis, seu oriundus Regni, vbi est beneficium, debet is esse, cui de beneficio prouidetur in Regnis, vbi est tale priuilegium, seu consuetudo, c.9.n.1.p.7. exterius enim beneficium ibi obtinere nequit sine Regis permissu, & literis naturalitatis, vt in Gallia, & Regnis Castellæ, n.2.& 3.

Nauarrus cons.14. de clericis non residentibus reprobatur, c.2.n.339.p.3.

Nauarri cons.13. de rebus Ecclesiæ, non videtur verum, c.2.n.19.p.12.

Nauarri doctrina de eo, qui vinum non potest bibere, quin euomat, quod licet sit irregularis ad presbyteratum, possit promoueri ad ordines, minores, & etiam ad diaconatum, & subdiaconatum, de qua c.12. n.24.p.7. Respondetur contrarium esse verius, nu.31.& 32. & quidquid in eo esset, tamen de corpore vitiatis aliud dicendum esset, ex quo sunt absolute irregulares, nu.33.

Nauarrus hallucinatur confundens quatuor casus confidentiæ, qui ponuntur in constitutione Pij V. de confidentia, versic. quare nos cum coniecturis, quæ etiam sint quatuor, & ponuntur in vers. ad probandum, & illi quatuor casus vocantur præsumptiones iuris, & de iure, & non sunt arbitrariæ, sed iure definitæ, c.3.§.2.n.196.p.11.

Negligentia data habentis instituere, ex præfixione termini illi facta à superiore, & sic ad eum facta deuolutione, non intelligitur ei præfixum semestre ad instituendam faciendam, contra Lambertinum, c.4.n.7. & 8.par.10.

Negligens si sit habens instituere, vel confirmare, aut conferre beneficia permutata, & differat, seu recusset id facere, recurrendum est ad superiorem, qui tempus præfigat, quo elapso ipse supplebit, vel compellendo, vel instituendo, c.4.n.5.p.10.

Nepos legitimus ex filio, seu filia illegitimis, non potest viuente auo obtinere pensionem super beneficio, quod auus possidet, vt auita incontinentia memoria arceatur secundum S.Congregationem, cuius declaratio ponitur, c.3.nu. 24. & in nepote illegitimo ex filio illegitimo idem videbatur, nempe non comprehendi in dictis dispositionibus, quia in materia odiosa, & pœnali appellatione filiorum non veniunt nepotes, n.25. & confirmatur, n.26. & ita tandem censuit S. Congregatio, n.27.

Notarij & alij officiales, quibus alias salarium constitutum est, an ex possessione beneficij, seu mandato, & actis illius, possint aliquid accipere pro suo labore, videtur id non tolli dictis declarationibus, quæ non loquuntur de possessione, c.1.n.80.p.8.

Nouitiis non possunt conferri beneficia regularia, sed debent dari expresse professis, cap.10. numero 4. p.7.

Nouitiis, possint-ne conferri beneficia secularia, vide verbo, beneficia secularia.

Nox media, qua dicatur, vide supra verbo media nox.

Nullitatis seu reformationis causa pendente coram Ordinario, absque commissione, non impeditur executio literarum pensionis, c.5.n.525.p.1.

Nullitates orientes ex ventre, discutiendæ sunt in petitorio stante quasi possessione exigendi, capite 5. n.554.

numero 554. par. 1.

Nullus actus est pœna proprie, c. 1. n. 98. p. 8.

Numerus vbi à Papa, vel eius authoritate sit præfixus, vel confirmatus, vel dignitas creata, licet non possint etiam ex causa diminuere, vel supprimere, tamen id intelligitur, nisi causa diminuendi, nempe diminutio reditum ex post facto supervenisset, c. 1. nu. 3. & 4. p. 12.

Nuntij Hispaniæ, an possint reservare pensionem, c. 5. n. 288. & seq. p. 1 resolvitur negative.

Nuntius Hispaniæ licet mittatur cum potestate Legati de latere, tamen circa beneficia conferenda, datur ei facultas restricta ad beneficia 24. ducatorum valorem non excedentia, c. 3. nu. 83. & seq. p. 5. in cuius valore distributiones cotidianæ continentur, n. 89.

Nuntius Hispaniæ non potest prouidere beneficia curata, c. 3. nu. 85. p. 5. nec Dignitates in Ecclesiis Cathedralibus, aut Collegiatis, qui non sunt beneficia simplicia, n. 86. & solum potest conferre vacantia beneficia per obitum, non per resignationem, assecurationem, vel alias, n. 87.

à Nuntio facta prouisiones, antequam fide dignorum testimonio constiterit, beneficia non excedere valorem taxatum, nulla sunt, quantumvis verum non sit excedere, c. 3. numer. 90. p. 5. & intellige, vt numero 91.

Nuntius an stante quod solum potest conferre beneficia simplicia, possit prouidere Archiepresbyteratus, qui non sunt in Ecclesiis Cathedralibus, seu Collegiatis, sed dicuntur Rurales, & solent habere aliquam iurisdictionem, supposito quod non excedant valorē 24. ducatorum, c. 3. à numero nonagesimoquarto, p. 5. & resolvitur quod sic. Et an beneficia Curata habitu tantum non actu, quia caret Parochianis à nu. 99. & referuntur Doctorum sententiæ, & Rotæ, vsque ad nu. 115.

Nuntius an possit prouidere beneficia litigiosa, c. 3. nu. 29. p. 5. resolvitur quod non, num. 130. & seq. vbi explicatur clausula facultatis eiusdem, & an beneficia vacantia in mensibus Ordinarij, numero 132. resolvitur quod sic, limita tamen in quatuor mensibus Ordinarij non habentis alternatiuam, numero 133. & sequen. Et sic poterit apponere clausulam in literis solitam Apostolicis apponi, seu si venerabili fratri Episcopo &c. per quam derogatur alternatiuæ, numer. 135. contrarium traditur, nu. 136. & concordia, vt numero 137.

Nuntius an possit prouidere beneficia 24. ducatorum vacantia in Episcopatu, cuius sedes vacat, stante regula 2. Cancellariæ, per quam reseruantur omnia beneficia vacantia sede Episcopali vacante. c. 3. num. 140. cum seqq. p. 5. resolvitur negative.

Nuntius an possit prouidere, duo beneficia annexa, quorum in simul fructus excedunt valorem 24. ducatorum: singulorum vero non excedunt, capitul. 3. à numero 143. cum sequentibus par. 5. resolvitur cum distinctione, & ibidem de valore ducati auri numero 147. cum sequentibus, & an incerta, & emolumenta funeralium, & vniuersariorum in eo sint computanda, numero 153. cum sequentibus resolvitur negative, cum limitatione tamen, & an redditus, & emolumenta competentia beneficiato ratione Capituli Beneficiatorum, numero 58. cum seqq. Et an fructus, qui in diœcesi Carthaginen. & Conchen. dicuntur tertiaria, nu. 61. cum seqq. resolvitur negative, & an sint deducenda de dicto valore stipendia Missarum, nu. 163. cum seqq. resolvitur negative.

Nuntius an possit prouidere beneficium, quod valet plus 24. ducatorum, est tamen pensione grauatum, qua deducta eos non valet, c. 3. n. 170. cum sequentibus resolvitur negative, nisi pensio esset perpetua, vt in n. 173.

Nuntius an possit vigore dictæ facultatis prouidere beneficium, quod in modico excedit valorem 24. ducatorum, & an sexta partis diminutio, quæ solet dari ad excusandum malam valoris expressionem, danda sit prouisioni Nuntij, c. 3. nu. 180. p. 5. resolvitur negative, n. 182.

Nuntius an possit conferre beneficia iuris patronatus, non excedentia valorem 24. ducatorum, c. 3. à nu. 243. cum sequentibus, par. 5. resolvitur cum distinctione.

Nuntius an possit derogare iuri patronatus laicorum, pro medietate tantum, & mixto in totum traditur, c. 3. numero 246. par. 5. resolvitur numero 247. & 248.

Nuntius poterat ex dicta facultate, conferre beneficia iuris patronatus laicorum ex negligentia eorum, seu culpa ad Papam, aut Ordinarium deuoluta, sicut Legatus, dummodo non excedat valorem 24. ducat. c. 3. n. 249. & seq. p. 5.

Nuntius an possit conferre beneficia exempta, seu ad exemptorum collationem spectantia, non excedentia valorem 24. ducatorum, c. 3. n. 251. p. 5. & resolvitur posse.

Nuntio an currat tempus semestre ad conferendum c. 3. n. 252. cum seq. p. 5.

Nuntij Hispaniarum facultas circa hoc de licentia ad Ordines traditur, c. 7. n. 103. p. 5.

Nuntius Hispaniæ non potest etiam sede Apostolica vacante, dare Ordinandis dimissorias literas, nisi competenter Beneficiatis, & arctatis, cap. 7. numero 104. par. 5. quamuis alias possit quis promoueri cum dimissoriis literis Legati de latere. vt numero 205.

Nuntij Hispaniarum solent habere facultatem dispensandi in homicidio casuali, etiam publico. c. 11. n. 35. p. 7. & similiter Commissarius generalis Cruciatæ, n. 36. vbi ponitur clausula facultatis, quam explicant relati. n. 37.

Nuntio Hispaniæ solet dari facultas dispensandi super quocunque impedimento publicæ honestatis ex sponsalibus, &c. vt in clausula posita. c. 5. §. 4. n. 367. p. 11. & Commissario Cruciatæ conceditur facultas in foro conscientiæ dispensandi cum his, qui primo & secundo affinitatis ex fornicatione contracta gradib. coniuncti matrimonium contraxerunt, nec non in superueniente simili affinitatis impedimento, &c. vt in clausula posita n. 368.

O.

Obiectioni, quod illiteratus, seu imperitus sit irregularis, atque adeo collatio illi facta sit nulla, respondetur hanc non esse proprie & stricte irregularitatem, maxime si non sit penitus, & omnino illiteratus, sicut etiam defectus morum, non est irregularitas, c. 7. n. 19. p. 7.

Obligatio soluendi pensionem, supposita parte affirmatiua, an incumbat solum Capitulo, an vero singularibus de Capitulo, pro parte quam percipiunt, c. quinto, numero 221. vsque ad 225. par. 1. vbi distinguitur.

Obligatio recitandi quam habent beneficiati, ſicut & in ſacris conſtituti, non eſt iuſtitiæ, ſed religionis ex præcepto Eccleſiæ, c.1.num.14.& 126.p.3.contra aliquos, n.15.

Obſeruantia 30.annorum, præſumitur iuſta, c.5.nu. 479.p.1.

Obtinentes in Cathedralibus, & Collegialibus Dignitates & Canonicatus, ſi non reſideant etiam moniti non poſſunt hodie ſtatim priuari: Sed primo anno dimidia parte fructuum, ſecundo vero omnibus priuantur, cap.2.numero 140. cum ſeqq.p.tertia idem eſt in ſimplicibus reſidentiam requirentibus, numero 141.

Obtinentes in Eccleſiis Cathedralibus, aut Collegialibus Dignitates, & c. tenentur ad reſidentiam, ita vt non liceat vltra tres menſes abeſſe, vt in Concil. Trid.c.2.cum 180.p.3. Et an Concilium comprehendat Dignitates principales, & Capita Collegiatarum, n. 181.& 182.

Obtinens Parochialem, & Canonicatum ſi non reſideat in parochiali vt debet, cogitur reſidere in Canonicatu, cap. ſecundo, numero 184. par. 3. & quid in eo, qui habet duas Dignitates, numero 185.& quid in habente duo Beneficia ex diſpenſatione, numero 186.

Obtinentes Dignitates in Eccleſia Toletana, & aliis prætendunt non teneri ad reſidentiam, & non reſident propter immemorialem, capit. ſecundo, numero 196.p.3.& ibidem Concil. Triden. declaratur, numero 197.& ſequenti, & limitatur hodie, vt numero 199.

Obtinentes Dignitatem, cui incumbit viſitatio, an poſſit ratione viſitationis abeſſe vltra tres menſes, ita quod lucretur fructus, c.2.n.332.p.3.

Obtinentes ex diſpenſatione Parochialem, & Canonicatum, reſidentes in parochiali percipiunt fructus Canonicatus ex priuilegio Bullæ Pij V. cenſetur enim diſpenſatus, vt recipiat fructus alterius, quando diſpenſatio eſt perpetua, c.2.n.343.p.3.

Obtinentes Dignitates pro reſidentia, an ſint obnoxij detractioni tertiæ partis, c.2,478. cum ſeqq.p.3. & limita, vt n.482.cum ſeq.

Obtinentes Dignitatem, Canonicatum, vel Portionem, an teneantur per ſe, & non per ſubſtitutum obire diuina officia ſibi incumbentia vt cantare Miſſam, Euangelia, & c. c.2.nu.494.cum ſeqq.p.3.reſolutur teneri per ſe, non obſtante contrario ſtatuto, n.498.cum ſeqq.

Obtinentes Dignitatem ſimul cum Canonicatu, aut portione in eadem Eccleſia, an teneantur vtriuſque beneficij onera & officia ſubire, & per ſeipſos, c. 2.n.501.cum ſeqq.par.3.reſoluitur affirmatiue limita ex cauſa iuſta, num.504. & amplia, vt num.506.cum ſeqq.

Obtinentes Parochialem cum Canonicatu ex diſpenſatione ante Concilium obtenta, poteſt poſt illud aliam Prabendam optare, cum non mutetur titulus, alias ſecus, c.1.n.343.p.5.

Obtinens parochialem in caſu c. licet canon de electione in 6. ſi non ſit infra annum ad Sacerdotiũ promotus, ob quod ipſo iure illa priuatur, non poteſt illã retinere, ſed debet relinquere, c.10.n.28.p.11. Nec ſatisfacit quod dicunt Nauar. & alij, quod in illo caſu cõſtat de mente legislatoris id volentis, & quod priuatis, de qua ibi non imponitur propriè, vt pœna, ſed vt quadam conditio, vel modus rei tradita, & c.num.29. & 30.

Officiales ſeu Prouiſor, vel Vicarius generalis, aut index Ordinarius Epiſcopi, vel alterius Eccleſiaſticam iuriſdictionem obtinentis hodie in Regnis Caſtellæ & Legionis, debet eſſe conſtitutus in Sacro ordine, alias electio eſt nulla, c.8.nu.11.p.5.ex Breui Clemen. VIII. quod comprehendit officiales, & alios ad præſens exiſtentes, vt n.12.& ante publicationem non ligat, à n. 13.& 14 cum ſeqq.

Officialis executor cui prima litera ſunt directa, ſi non poſſit exequi, quia erat mortuus Epiſcopus, vel quia erat intruſus, ſeu contradictor, ſecundus exequutor non poſſet procedere ad exequutionem, c.2.à n 69. p. 6. à quo caſu ad quem erit appellandum dubitatur n.72.& videtur quod ad Papam, n.7. ſed contrarium traditur numero 64. & concordantur numero 75.76. & 77.

Officium collatoris ſicut expiraſſe dicitur, per redditionem computorum, ita & officium Subcollectoris expiraſſe cenſetur, c.1.n.384.p.5.

Onus iuſtificandi penſionem ſpectat ad penſionarium agentem contra ſucceſſorem in beneficio non conſentientem penſioni, cap. quinto, num. 462. parte 1.

Onus probandi penſionem eſſe reducendam incumbit titulari, c.5.n.484.ad medium, p.1.& reſpondetur deciſ. Rotalibus contrarium affirmantibus, nu.485.& ſequenti.

Onus probandi cui incumbat, quando vnus dat de regula reuocatoria, & alter replicat vnionem fuiſſe ſortitam effectum, remiſſiue. cap.2.§.3.numero 300.parte 12.

Oppoſitor ſi vltra oppoſitionem iuſtificauerit, qualitates reſignatas, per conſtitutionem, ita vt cenſeatur ab illa vocatus, acquiritur ei ius conſiderabile, de quo in prouiſione aduerſarij erat facienda mento, & aſſimilatur præſentationi, ſeu electioni, c.3. numero ſexageſimonono, p.4.& refertur conſil. Mandoſij, numero ſeptuageſimo, & quid ſi eſſent plures oppoſitores, numero ſeptuageſimoprimo, & amplia, vt n.75.& intelige, vt n.80.

per Oppoſitionem ad Parochiales, an acquiratur ius conſiderabile. ſaltem approbato aut electo, tanquam magis idoneo, cap.3.à numero octuageſimoprimo cum ſeq. par.4.& amplia, vt num. octuageſimoquinto, cum ſeqq. quamuis Rota contrarium voluerit, num. 90.91. & 92.

Opponens ſe poſt terminum edicti, an poſſit & debeat admitti cum deſcriptis, præſertim nondum facto examine, videtur reſoluendum negatiue, c.2.§.1.n.200. p.9.& idem videtur, vbi non apponeretur edictum, vt examinandi nominati eſſent coram examinatoribus intra decem dies, aut aliud tempus ab Epiſcopo præſcribendum n.201.& ſequenti, vbi ponitur declaratio Congregationis.

Opponens ſe poſt terminum edicti, admittitur, ſi in edicto diceretur, quod etiam poſt eius terminum admitteretur, qui vellet examinari, aut ſi Decreto Concilij Prouincialis iubentis apponi edictum id caueretur, vt in Concilio Prouinciali Toletano, c.2.§.1. nu.203.p.9.& Concilio Compoſtellano cenſent aliquè cautum eſſe, n.204. Sed falluntur, nu.205. vbi illud explicatur, nihilominus reſoluitur eſſe admittendum re integra, n.206.

Optare nouam Prabendam, an poſſit Canonicus habens coadiutorem perpetuum cum futura ſucceſſione, c.5.à n.118.p.4.

Optare quid, & an excommunicatus poſſit optare, vide verbo, excommunicatus an poſſit optare.

Optio an impediatur in Eccleſiis vbi nõ opiãtur præbenda,

benda, ſed præſtimonia annexa, c.1.n.456. cum ſeqq. p. 5. reſoluitur non impediri.

Ordinarius non poteſt condonare fructus amiſſos, ob non factam profeſſionem, cap.3.num.51. cum ſeqq. par.3. ſed ad Papam, vel pœnitentiarium recurrendum eſt.

Ordinarius in Eccleſiis vbi ſunt adiuncta, an poſſit abſque eis procedere ad priuationem Canonicorum, ob non receptionem ordinum, c.4.nu.18.p.3. & reſoluitur poſſe.

Ordinarius non poteſt dare coadiutorem perpetuũ & irreuocabilem, cum futura ſucceſſione, c.5.n.17.p.4. nec Legatus, n.18.

Ordinarius non poteſt præuenire in beneficiis reſeruatis, c.1.n.51.p.5. & ibi ratio traditur, n.52.

Ordinarij Collatores qui dicantur, traditur c.4.n. 1.p.5.

Ordinarij appellatione, in materiâ collationis, non ſolum Epiſcopus venit, ſed etiam alius inferior, licet non habeat iuriſdictionem, c.4.n.2. & 3.p.5.

Ordinarij Collatores, de iure communi ſunt Epiſcopi ſeu Archiepiſcopi, qui in prouiſione beneficiorum ſuæ diœceſis fundatam habent intentionem, c.4. numero 4.p.5. & an beneficia, & Præbendæ Cathedralium, & Collegiatarum pertineant ad ſolius Epiſcopi proniſionem, an vero ſimul cum Capitulo, numero 5.

Ordinarius primus executor, an poſſit executioni mandare literas in forma dignum, & conferre lapſo termino 30. dierum, & moram purgare re integra c. 2. numero octuageſimooctauo p.6. & non poſſe traditur, nu.89. ſed contraria ſententia eſt verior, vt num. 90.

Ordinarius vide ſupra verbo Epiſcopus, & verbo collatio.

Ordinatus ſine titulo quas pœnas incurrat, c.5.n.15. p.2.

Ordinatus ſine titulo ſuſpenſus, an poſſit abſolui ab ea per Bullam Cruciatæ poſteriorem, c.5.num.trigeſimo octauo, par.2. reſoluitur negatiue, numero 39. cum ſeqq.

Ordinatus ad titulum patrimonij, ſine vlla neceſſitate aut Eccleſiæ vtilitate nullam incurrit pœnam etiam ſtante conſtitutione Sixti V. contra male promotos, cap.5. numero octuageſimonono & nonageſimo, p.2.

Ordinatus ad titulum beneficij non poſſeſſionem an aliquam pœnam incurrat, c.5.num. 133. cum ſeqq. p.2.

Ordinatus ad titulum Patrimonij ſufficientis, qui tantundem debet, an dicatur ordinatus ſine titulo ſufficienti, & incurrat pœnam, c.5. numero 136. vſque ad numerum 145. par. ſecunda, & reſoluitur negatiue.

Ordinatus ad titulum Patrimonij donati cum pacto de non petendo ſeu de illo reddendo an dicatur ordinatus ſine titulo, & pœnam incurrat c.5. nu. 150. cum ſeqq. p.2.

Ordinatus ad titulum patrimonij quod fuit renuntiatum, vel reſtitutum, dicitur ordinatus ſine titulo, c.5.num.170. par.2. & idem ſi interuenit pactum de illo reſtituendo licet non fuerit reſtitutum, numer. 171.

Ordinatus ad titulum patrimonij, qui poſt donationem illud retro donat, vel alienat, quamuis peccet, non tamen incurrit ſuſpenſionem, nec eſt ordinatus ſine titulo, c.5.n.175. & ſeqq. p.2.

Ordinatus ſacris ordinibus ad titulũ patrimonij ſi illo renuntiato, ad ſuperiores promoueatur, non eſt ſuſpenſus, nec promotus ſine titulo, c.5.n. 182.p.2. & limita, vt n.183.

Ordinari quis non poterit ad titulum Capellaniæ ad nutum amouibilis, nec alterius beneficij manualis, cap.2.numer.83.p.1. Nam titulus debet eſſe perpetuus, num.84.

Ordinari quis non poteſt ad titulum Capellaniæ amouibilis, non ad nutum ſed ex iuſta cauſa cap. 2. nu. 92. par.1.

Ordinari poteſt quis ad titulum Capellaniæ non collatiuæ ſi eſt perpetua, tanquam ad titulum patrimonij, c.2.n.112.p.1.

Ordinari quis poteſt ratione beneficij, ab Epiſcopo beneficij, ſeu de eius licentia, c.4.nu.1.p.2. & quid ſi in diuerſis diœceſibus habet beneficia, n.2. vel beneficium ſit manuale, n.3.

Ordinari quis non poteſt ratione præbendæ temporalis quam habet ratione lecturæ, c.4. & 5.p.2. Nec ratione Capellania, non collatiuæ, n. 6. Nec ratione penſionis, n.7.

Ordinari quis poteſt ratione beneficij, etiam tenuis, licet non ad titulum illius, c.4.nu.8.p.2. & amplia vſque ad n.14.

Ordinari quis non poteſt hodie, ad titulum paternæ hæreditatis, ſed requiritur quod vere & realiter habeat patrimonium, cap.5.numero 91. & 92. p.2. Neque ad titulum alieni beneficij, vel ſtipendij, numero 93.

Ordinari quis poteſt ad titulum penſionis, ſeu ſtipendij à laico aſſignandi, ſi imponat talem penſionem, vel ſtipendium ſuper re certa fructifera non alias. c.5.n.94. cum ſeqq. p.2.

Ordinari ad titulum ſtipendij ab aliquo promiſſi, aliquando ſpecialiter conceſſum eſt propter penuriam Sacerdotum, capite quinto, numero nonageſimo ſeptimo. p.2.

Ordinari quis non poteſt ad titulum ſeruitij in aliqua Eccleſia, cui aſcribitur, capit.5.nu.98. & 99. cum ſeqq. p.2. vbi de intellectu Concil. capit. 16. ſeſſ. 23. Seminariſta tamen ordinari poteſt ad titulum ſeruitij beneficij Seminario vniti, num.104. vbi ponitur deciſio Rotæ.

Ordinari quis non poteſt ad titulum beneficij habentis reditus incertos, capit.5. numer. 111. part. 2. an autem beneficium, vel patrimonium dicatur ſufficiens, iudicis arbitrio relinquitur, numero 112. cum ſeqq.

Ordinari quis non poteſt ad titulum literaturæ contra aliquos, capite 5. numero 127. & ſeq. part.2. & ibi declaratio S. Congregat. Neque ad titulum de futuro, & in ſpe, vt numero 130. neque ad titulum coadiutoriæ etiam perpetuæ cum futura ſucceſſione, numero 131. niſi forte haberet congruam, numero 132.

Ordinari quis poteſt etiam ad titulum donationis, c.5.n.7.p.2.

Ordinarij an poſſint in prouiſionibus vti dicta clauſula, vel alias quouis modo, c.1. numero ſeptuageſimo tertio, parte vndecima, reſoluitur affirmatiue, contra Rebuff. & poſſe conferre vacationis modo non expreſſo, & habere modum vacationis pro expreſſo.

Ordinarij an poſſint vti clauſula, teque à quibuſuis &c. *in ſuis prouiſionibus, c.13.nu. 71.p.7. vbi reſoluitur affirmatiue, quamuis non ſoleant eam apponere, & per eam tantum poſſent abſoluere ab iis, a quibus alias poterant.*

Ordinarius an possit in collatione alicuius beneficij exigere iuramentum à collatario, de non resignando illud cum pensione, nec in fauorem alicuius, sed libere, &c. c.2.nu.29.p.8. & Nauar. & alij tenent negatiue, ex ratione de qua nu.30. & 31. dissentitur à nu.32. cum seqq.

Ordinarius hodie in beneficiis curatis vnitis mensæ seu quoad spiritualia, & temporalia potest facere deseruiri per vicarium perpetuum ex Decreto Concilij, vbi derogatur priuilegio ponendi vicarium temporalem, seu amobilem, &c. & habet etiam locum in vnitis mensæ, &c. c.2.n.4.5. & 6.p.11. & derogatur etiam immemoriali deseruiendi per vicarios temporales, seu amobiles, n.7.

Ordinarius intra quatuor menses à die vacationis notæ debet facere concursum ad parochiales spectatores ad collationem aliorum, & illis significare personas electas pro collatione obtinenda, alias omnimoda dispositio illis reseruatur, §.1. numero 152. parte 9.

Ordinarius licet nullo modo possit alterare conditiones, vel qualitates possibiles annexas beneficio ex fundatione, an possit eas mutare, quando reditus ipsius beneficij essent insufficientes ad illas, & reducere missas, &c. c.1.nu.124.p.7. Resoluitur secundum DD. Episcopum id posse facere cum consensu patroni, aut etiam eo inuito, si vocatus nollet consentire, numero 125.

Ordinarius non potest libere, & sine causa facere, vt beneficia vnita deseruiantur per vicarios temporales, seu amobiles, quia eius arbitrio videtur relictũ, nempe arbitrio boni viri, & sic ratione regulato, c.2. n.8. & sequenti, p.11. vbi ponuntur declarationes San. Congregationis, nec nisi citatis, & auditis partibus, num.10. Nec appellatione remota, nisi in visitatione, & tunc tollitur quoad effectum suspensiuum tantum, numero vndecimo, nec potest fieri nisi in visitatione, quando beneficia sunt vnita monasteriis, &c. numer. 12. In quibus hodie ex constitutione Pij V. debet deputari vnus ex ipsis regularibus ad nutum amouibilis, numero decimotertio, in parochialibus tamen, quæ non sunt vnita monasteriis, sed eorum membra, nec Decretum Concilij, nec constitutio Pij V. locum habent, n.14.

Ordinarius stante constitutione Pij V. 58. non potest admittere resignationem beneficij religionem ingressuri, nisi statim re ipsa profiteatur, ita enim intelliguntur verba illius, religionem ingressuri, & non de habitus susceptione, vt volunt Fuscus, & Flamin. Parisi qui reprobantur, c.9.num.23. & sequenti, par. vndecima, & ita iuxta dictam constitutionem, & non iuxta mentem Concilij procedet dictum Manuelis Rodriguez relati numero vigesimoquinto. In casibus tamen alias permissis poterat ordinarius admittere resignationem nouitij, seu religionem ingressuri, etiamsi statum non profiteatur, seu religionem ingrediatur, non obstante dicta constitutione, numero vigesimosexto.

Ordinatus ordine sacro censetur idoneus ad beneficium simplex c.7.n.10.p.7.

Ordinem presbyterij, diaconatus, aut subdiaconatus, an habeant annexum in omnibus Ecclesiis cathedralibus omnes canonicatus, ac portiones, c.4.nu.15. p.7.

Ordo annexus aptitudine, quando dicatur, vide verbo beneficia aliqua sunt.

Ordo an sit, prima tonsura, c.1.n.6.p.7.

P.

Pacifice si prædecessor triennio possedit, & communiter reputabatur beneficiatus, & in possessione cessit, seu decessit, non tenetur amplius successor iustificare illius titulum, & præfertur cuilibet alij impetranti ex persona alterius ex allegatione Lapi, quam Palatius seruat, & reducit ad triennium, ca. 1. numero duodecimo, p.11. & qui sint videndi de ea, nu.13.

Pactio de soluenda pensione sine authoritate Papæ precedens resignationem beneficij est confidentialis, & contra constitutionem Pij V. c.5.nu.63. & seq. in fine, p.1.

Pactio de soluendo pensionem literis non expeditis, non est confidentialis: est tamen simoniaca, maxime stante clausula quod literis non expeditis reseruatio sit nulla ex qua etiam est confidentialis, c.2.numer.45. p.4.

Papa potest imponere pensionem, c.5.numero 274.p. 1. Nec in eo requiritur causa, aut consensus beneficiati, n.275. decisio Rotæ, n.276. quamuis aliqui contra, n 277.

Papa regulariter non assignat pensionem sine causa, & consensu beneficiati, c.5.nu.278.p.1. resolutio Rotæ, n.279.

Papa licet possit imponere pensionem sine consensu patroni, tamen si beneficium est iurispatronatus laicorum ex dotatione, & fundatione pensio est nulla, non facta mentione de eo, c.5.n.361.p.1.

Papa aliquando prouidet seculari, de beneficio regulari in commendam, c.4.n.26.p.4.

Papa potest de iure coadiutorem cum futura successione deputare, c.5.nu.19. & 20.p.4. Nec ista coadiutoriæ sunt contra Concilium Lateranen. n.21.

Papa quando disponit aliquid contra Concilium, per viam legis, non requiritur aliqua derogatio contra aliquos, c.5.n.47.p.4.

Papa potest sine causa clericum priuare suo Beneficio, c.1.n.2. cum seqq.p.5.

Papa potest prouidere de omnibus beneficiis & cõcurrit cum quolibet Ordinario, vt Ordinarius Ordinariorum & orbis, c.1.num.8.p.5. & inter eos est locus præuentioni, etiam in mensibus Ordinarij à numero 9. & idem est in legato, n.13. & an idem sit in sex mensibus alternatiua habentis decretum irritans, num.14. cum seqq.

Papa si præueniat in prouisione alicuius beneficij, cuius Prælatus est Cardinalis, & habet indultum: an eius prouisio præferenda sit stante decreto irritante indulti, in quo dicitur etiam per nos, &c. c.1.n.32. cum seqq.p.5.

Papa si præueniat in prouisione alicuius beneficij reseruati, Cardinalem Ordinarium collatorem, habentem indultum cum decreto irritante, dicente etiam per nos, &c. Non valet prouisio nisi derogetur indulto, c.1.n.40.p.5.

Papa per regulam reseruatoriam non intendit ledere Concordata Germaniæ & Franciæ, de quibus remissiue, c.1.n.641.p.5.

Papa etiam sine causa potest derogare, & reuocare priuilegia data ad conferendum beneficia, c.1.n.678. p.5.

Papa cum dispensat cum monacho, vt matrimonium contrahat, illo contracto consequenter etiam manet relaxatum votum paupertatis, & obedientiæ, c.10.numero 90. par.6. Et respondetur cap. cum ad monasterium de statu monach. in fine, licet iam ibi intelligi vo-

gi voluntariàm, & sinè causa, n.91. Et secundà resp̃sio, quod in sensu composito, id est cum monacho, non possit Papa dispensare in votis castitatis, & pauperiatus, n.92. & 93. quæ defenditur ab impugnatione Ledesmæ, à n.94.

Papa ex suprema plenaque quam habet in beneficiis potestate, collationem facere potest sub co[illegible]e etiam de futuro, & quæ non insit alternatiue, copulatiue, & ad tempus, c.2.v.50.p.8.

Papa hodie dispensat cum illegitimis ad obtinenda quæcumque beneficia præter dignitates, ac canonicatus in cathedralibus, ac principalem in collegiata, dummodo plura non sint, &c. de qua clausula remissiue, c.2.n.71.p.7.

Papa in voto solemni castitatis, quod sit in susceptione sacrorum ordinum, vbi est etiam traditio personæ, potest dispensare, c.10.n.50.p.7. Nec refert dicere, quod votum, seu debitum continentiæ non sit essentialiter annexum ordini sacro, sed ex statuto Ecclesiæ, statui verò religionis sit essentiale, nam supposito quod sic, esset indispensabile sicut votum religionis, si traditio esset ratio dispensabilitatis, n.51.

Papa solus potest cum illegitimis dispensare ad dignitates, vel personatus etiam sine cura cum communi, contra Gambarum, c.2.n.53.p.7.

Parentela, & descendentia antiqua probatur per enunciatiuam plurium instrumentorum diuersorum notariorum, quia æquipollet famæ, quæ sufficit ad probationem huiusmodi descendentiæ, c.15.num.32.p.7. & descendentia probatur per fidem libri Baptismi, addito aliquo adminiculo, ex Rota, n 33. Non verò sufficit ad probationem descendentiæ, etiam antiquæ vna enunciatiua, sed ad minus requiruntur duæ de antiquo emanatæ à diuersis personis non suspectis, n.34. vbi ponitur decisio Rotæ.

Parochus qui abfuit per duos aut vnum mensem, absque licentia Ordinarij in scriptis, vel absque aliqua honesta causa, an non faciat fructus suos, c.2.n.25. cum seqq.p.3. & resoluitur negatiue.

Parochus habens iustam causam, & necessitatem discedendi notoriam, an possit discedere non petita licentia, c.2.nu.33. & 34.p.3. & an tacita sufficiat, numero 35.

Parocho habenti re vera iustam causam absentiæ, non satis est petere licentiam ea non obtenta, sed debet recurrere ad superiorem, nec interim potest abesse, c.2.n.37. cum seqq.p.3.

Parochus qui residet in parochiali, non tamen per se exercet officium, sed per substitutum an teneatur ad restitutionem fructuum, c.2.nu.52 p.3. resoluitur negatiue, n.53.

Parochi quibus à Papa datus est coadiutor perpetuus, an teneatur ad residentiam, an verò excusentur ab ea, c.2.n.1, 2. cum seqq. p.3. resoluitur non excusari, & ibi declarationes S.Congrega. traduntur, numero 179.

Parochus non se faciens intra annum ad sacerdotium promoueri, eo elapso est parochiali priuatus ipso iure, c.4.num.3 & 5.p.3. limita in Canonicatibus, Dignitatibus & aliis Beneficiis, vt numero 10. quia in eis non habet locum tex. in cap. licet canonic. numero 11.

Parochus qui ad Sacerdotium promoueri non attendens, parochialem receperit, peccat mortaliter cũ obligatione restituendi fructus nisi voluntate mutata promotus fuerit, c.4.nu.3.p.3. & an idem procedat in accipientibus alia beneficia, vide nu.34. cum seqq. & quid in accipiente beneficia simplicia, quibus non est ordo annexus, nu.42. cum seqq. & quid in accipiente beneficia, quib. non est ordo annexus, nu.42. cum seqq. & quid in eo qui à principio bonum animum habuit suscipiendi, postea tamen mutato consilio retinet beneficium, n.52. & 53. cum seqq.

Parochiales in curia vacantes sede vacante, etiam quæ vacarunt viuente Papa possunt per Ordinarium prouideri, c.1.n.101. & 102.p.5. & ibi de intellectu c.si Apostolica, de prabend. in sexto, n.103. & an sit ei derogatum, n.104. cum seqq.

Parochus impeditus in fine anni restituitur, non ad alterum annum, sed ad tempus in quo fuit impeditus. c.5.§.1.n.120.p.11.

Pater an prohibeatur succedere in beneficio filij, c.3.à nu.28.p.7. resoluitur non prohiberi cum communi contra Hostien. & alios.

Pater habens pensionem cum facultate transferendi, an possit illam transferre in filium, c.3.à nu.32 p.7. resoluitur negatiue contra Gigantem, etsi pensio esset constituta super beneficio, quod pater nunquam obtinuit, tam ex constit. Clem. VII. quam ex Decreto Concil. Trid.

Pater post Conc. Trid. an possit obtinere beneficium in Ecclesia, in qua eius filius illegitimus est beneficiatus de præsenti, c.3.n.30.p.7. & resoluitur non posse n. sequ.

Pater, vel alia coniuncta persona in causa spirituali, non admittitur pro alio sine speciali mandato, etiam cum cautione, c.9.n.203.p.5. limita vt n.204. cum sequ.

Patri donanti filio, qui testatur merita præcise non creditur, c.5.n.327. p.1.

Patrimoniũ habens, potest promoueri, licet expresse non assignatur in titulum c.5.n.77.p.2.

Patrimonium ad cuius titulum quis ordinatur, debet consistere in re immobili & fructifera, c.5.nu.105. & 106.par.2. & debet esse sufficiens ad victum honestum, vt n.107.108. & 109.

Patronus Capellaniæ etiam collatiuæ ita fundatæ vt ad nutum sit amouibilis, potest ad nutum, & liberam voluntatem, absque causa à nu.85.p.1. toties quoties voluerit amouere Capellanum, c.2.n.86. Nec poterit Ordinarius destitutum tueri in sua possessione, n.87.

Patronus, solus non erit faciens in Ecclesia Capellam, vel Altare, sed etiam Ecclesia erit compatrona, & concurret in præsentando ratione fundi quem ponit, id est el sitio. c.9.n.40.p.5. Valet tamen consuetudo, vt Ecclesia non sit compatrona ratione fundi, &c. quæ seruatur in Hispania nu.41. limita [seclusa consuetudine] si faciens Capellam solueret aliquid Ecclesiæ pro fundo, id est por el sitio, n.42.

Patroni vbi plures concurrunt in dotatione, sed tamen inæqualiter, an æqualiter fiunt patroni, traditur, c.9. n.54.p.5.

Patronus alicuius Ecclesiæ, vel Capellæ, non potest illam vendere sine lue simoniæ, contra Lasarte, Ledesmam, & alios, c.9.nu.138. & seq.p.5 & traduntur declarationes Rotæ, ex quibus prædicta confirmatur, à nu. 141.

Patroni Ecclesiastici habent semestre ad præsentandum, laici quadrimestre, c.9.n.209.p.5. & quando sint Ecclesiastici & laici simul, omnes habent semestre ratione communis, n.210.

Patroni laici possunt variare ante institutionem Episcopi, & alium præsentare à cumulando quod non possunt facere patroni Ecclesiastici, c.9.numer.211. & p.5.

Patroni laici, licet possint variare, & alium præsentare cumulatiue, non tamen possunt sine causa à prima præsentatione discedere, c.9.n.213.p.5.

Patronus laicus variare non potest, lite alias pendente inter præsentatos, nisi colluigantem præsentet, c.5.à n.217.p.5.

Patroni vbi sunt plures, possunt singuli separatim præsentare, aliis non requisitis, quando ius patronatus spectat ad eos vt singules, vt in dubio præsumitur, & non vt vniuersos, & iure collegij c.9.num.222.p.5. quamuis contrarium teneat Abbas, n.223. cui respondetur, num. 224. & procedere potest sententia Abbatis, vt nu.226.227. & 228. & quid sit dicendum, quando aliqui nolunt conuenire ad præsentandum, n.229. & seq.

Patronus, reliqua in materia, require supra verbo beneficia iuris patronatus, & verbo ius patronatus.

De Patronis, & de iure patronatus qui tractatus ediderint remissiue, c.9.n.1.p.5. & qui sint videndi, nu. 2. & quæ sint notanda, n.3.

Patroni debent præsentari intra semestre, nisi sint patroni laici tantum, qui solum habent quadrimestre, c.2.n.6.p.10.

Patronus Ecclesiasticus, an si reperiantur duo æque idonei, possit gratificare & præsentare Episcopo quẽ maluerit, an vero debeat ambos præsentare, vt Episcopus instituat vnum ex eis quem voluerit, c.2.§.2.nu. 265.p.9.

Pecunia non datur pro executione ordinis, aut clauium, sed pro iure percipiendi fructus, ca.2.numer.14. p.1.

Pensio an sit beneficiũ, & beneficij nomine veniat, c.5.n.2.p.1. vbi ponitur sententia Barbatiæ affirmatiua, [& qui de pensionibus tractent, traditur, n.1.] Contraria tamen sententia traditur, nu.3. & 4. quæ approbatur, nu.5. & 6. & quod non agitur de pensione quæ datur in titulum beneficij, sed de ea quæ simpliciter constituitur ad tempus super fructibus beneficij, vt d. n.5. & 6.

Pensio est quid mere temporale, c.5 nu.7.p.1. quod verum est in pensione quæ titulo seculari, & vti laico assignatur, quæ est omnino profana, & in laicum cadit, vt n.8.

Pensio quæ hodie est in vsu, quæ loco beneficij assignatur, non est quid mere temporale, sed spirituali annexum, c.5.n.9.17.18.19. & 47.p.1. quia sicut beneficium prærequirit clericatum, secundum stylum curiæ, n.10.

Pensionem obtinentes, & habitum & tonsuram deferre debent, c.5.n.11.12.13. & 14.p.1.

Pensio non potest imponi ab inferiori à Papa alicui laico, ab ipso tamen Papa potest, c.5.nu.15. & seq. p.1.

Pensio non potest redimi, seu emi nec precio transferri sine authoritate Papæ, c.5.n.20. vsque ad n.28.p. 1. Contraria tamen sententia est verior in pensione, quæ titulo seculari, & vti laico assignatur in stipendium, vt n.25.

Pensio, commoditas & fructus possunt vendi, & liberatio obligationis, quam habet Hispanus in cuius capite est imposita pensio, c.5.n.29.p.1.

Pensio sola sine causa, cedit in causam alimentorum, c.5.n.32.p.1.

Pensio potest gratis remitti, absque authoritate superioris, c.5.nu.39.p.1. etiamsi expresse reseruata esset pro alimento, numero 40. & 41. cum seqq. & ibi an Pensio æquipararetur contractibus, an vero vltimis voluntatibus.

Pensio ad cuius titulum quis fuit ordinatus, non potest remitti absque authoritate superioris, c.5.n.46. p.1.

Per Pensionem non intitulatur quis Ecclesiæ, sicut per beneficium, à quo in aliis etiam differt. c.5.nu.50. p.1.

Pensio est quoddam ius temporale separatum & formaliter distinctum à beneficio, c.5.n.49.p.1.

De Pensione vbi facienda est mentio, an sit exprimenda eius quantitas, sicut valor beneficij ex regula de valore, c.5.n.92.p.1. cum seqq. & resoluitur quod sic, & quod dictio & aliud quodcumque beneficium, comprehendit pensionem.

Pensio an amittatur per contractum matrimonij, & per promotionem in Episcopum, sicut beneficium, c.5.num.105. cum seqq.p.1. & resoluitur affirmatiue, in pensione assignata loco beneficij, & non in stipendiũ, idem in promotione ad Abbatiam, n.112. & in assumptione ad Papatum, nu.113. & an idem sit per professionem religionis n.114.

Pensio cum cedat loco beneficij, etiam quoad habilitates, regulanda est tanquam beneficium, & qui non est capax beneficij, non est capax pensionis, c.5.n.121. p.1.

Pensio non potest reseruari irregulari, c.5.num.135. par.1. contrarium tenet S.Cong. loquens in homicida cui erit standum, num.136. cum seq. Nec religioso sine dispensatione, numer.139. & resolutio Rotæ, numero 140.

Pensio an faciat spolium, & an Pensionarius de iure prohibeatur testari de redditibus pensionis, c.5. numero 160. & seq.p.1. vbi resoluitur quod sic contra aliquos.

Pensionis diffinitio traditur c.5.num.162.p.1. vt per Gigantem, quæ parum differt à diffinitiane Corrasij. n.163. quæ defenditur, nu.164. reiectis aliis, num.165. & aliis relatis, à num.166. & melior diffinitio refertur, n.170.

Pensio soluenda est ab œconomo vacante beneficio, ex fructibus, c.5.n.188.p.1. & sequestrato beneficio à sequestro, n.189.

Pensio soluenda est inter accessorem, & successorem in beneficio pro rata temporis quo quis possidet & gaudet fructibus, c.5.n.190.

Pensio constituta super fructibus, & distributionibus prebendæ, pro tempore vacationis, seu quos beneficiatus non lucratur, an sit soluenda à Capitulo eos percipiente, c.5.n.209. vsque ad n.220.p.1.

Pensio debet solui in loco beneficij nisi aliud reseruatione expressum sit, c.5.n.233.p.1. Sed si pensionarius non esset ibi, vel alias in loco destinatæ solutionis, vel procurator eius, pensionem debens non esset en mora, seu culpa, cap.5.numero 234.p.1. quamuis ad sciendum vtrum ille reperiatur deberet fieri proclama, numero 235.

Pensio extinguitur morte pensionarij, c.5.n.239.p. 1. Nec potest transferri, nisi quando adest clausula transferendi, n.240.

Pensio etiam reseruata transfertur in alium de cõsensu pensionarij, & eam soluentis, authoritate Papæ, c.5.nu.251.p.1. etiam in vim priuilegiorum, vt nu.252. cum seqq.

Pensio prima extinguitur per translationem, & noua creatur, c.5.n.255.p.1. resolutiones Rotæ, n.256. & seq.

Pensiones reseruatæ in persona, & capite vnius ad commodum alterius per cuius obitum expirent, transeunt cap.5.numer.261.p.1. cum seqq. & resolutur expirare

pirare per mortem vtriusque.

Pensio imposita etiam à Papa ex falsa causa est nulla,c.5.n.280.p.1.

Pensionis assignandæ causas, qui Doctores tradant ponitur remissiue,c.5.n.318.p.1.

Pensio impositu sine causa per inferiorem Papa nulla est,capitulo 5.num.322.p.1.maxime si [illegible] Canonis constitueretur incapaci beneficij [illegible]ro 323.

Pensio præsumitur in fraudem imposita ni[illegible] appareat de causa,c.5.n.324.p.1. de qua debet constare,nu. 325.nec sufficeret assertio Episcopi,n.326.

Pensio debet commensurari causæ, vt non excedat, c.5.n 328.p.1.alias non esset nulla in totum, sed reducenda,vt donatio remuneratoria excedens merita,nu. 329.

Pensiones impositæ per Episcopum,an transeant ad successorem in beneficio,c. 5. numero 330.cum seqq.parte 1.

Pensio ab Ordinario imponi nequit,in permutatione beneficiorum, ad coæquadum fructus ex pactione partium,contra aliquos,c.5.nu.344.cum seqq.p.1. Nec refundi pecunia,n. 347. reprobata sententia Vgolini, n.348.decisio Rotæ,n.349.

Pensio constituenda est in quantitate, & non in quota,c.5.n.362. par.1. & ita obseruat Papa,nu.363.& ita inferiores à Papa non possunt reseruare pensiones in quota, num.364.licet de iure communi secus, num. 365.

Pensio moderata esse debet,c.5.nu.366.p.1. alias ad debitam quantitatem reducenda est,num.367. & declara,vt num.368.& in quanta quantitate,n. 370.& seq.

Pensio non imponitur in parochialibus non excedentibus centum ducatos,c.5.num.372.p.1.& qualiter ducati intelligantur,n 373.

Pensio si excedit 100.ducatos in parochiali solet reseruari pro quantitate excedenti, cap.5. numero 347. p.1.

In Pensione super parochiali solet apponi clausula dummodo remaneant 100.ducati pro rectore, c.5.nu. 375.p.1.& aliquando non,vt n.376.

Pensio nunquam censetur imposita super incertis,& distributionibus, nisi expresse dicatur capitulo 5.nu. 379 par.1.& amplia, vt numer.390.vsque ad 387.& 390.

Pensio reseruata super distributionibus potest transferri vigore priuilegiorum dantium facultatem transferendi pensiones reseruatas, super fructibus, redditibus,& prouentibus,c.5.n.11.& decisio Rotæ nu. 392.

Pensio imponi non solet in Episcopatibus non excedentibus mille ducatos,c.5. numero 393. cum sequent. p. 1.

Pensio in Episcopatibus Hispaniæ solet reseruari, vsque ad tertiam partem,c.5.n.395.p.1.& clausula apponi solita traditur,vt n.396.

Pensio non ideo erit diminuenda si attento tempore gratiæ remanebant centum Rectori deducta pensione,etiam si postea contingat aliquibus annis non remanere.c.5.n.399.p.1.& limita,vt n.400.

Pensio pure & absolute reseruata, quæ est surreptitia ob malam expressionem valoris beneficij, vel alias est nulla in totum,c.5.n.427.p.1.

Pensio reseruata cum narratiua,quod tantam partem non excedit,si excedit est in totum nulla, c.5.nu. 428.cum seq.p.1.

Pensio imposita vltra potestatẽ imponentis est nulla in totum,& ratio traditur,c.5. numero 430.& seq. par.1.

Pensio reseruata à Legato vltra tertiam partem habente facultatem illam reseruandi, vsque ad tertiam partem est nulla in totum,c.5.n.432.p.1.& declara,vt n.433.

Pensio reseruata Motu proprio *non est iustificanda, c.5.nu.491.p.1. quod procedit etiam in impositis super Episcopatibus Hispaniæ,num.492.& 493.Secus si non* Motu proprio,*vt n.494.*

Pensio si assignatur Motu proprio, *ex aliqua causa qua non sit vera,* Motus proprius *facit gratiam valere non obstante surreptione,c.5.nu. 499. vsque ad 503. p.1.*

Pensio si assignatur Motu proprio,*propter merita in genere valet gratia,licet causa falsa sit,cap.5.nu.504. p.1.*

Pensio peti non potest ab eo, qui non est vel successor iuris, vel possessionis consentientis, cap.5. numero 512.p.1.

Pensione semel imposita non potest postea in iudicio executionis allegari resignantem nunquam habuisse ius,c.5.n.515.p.1.

Pensio secunda non valet, non facta mentione de prima,c.5.n.561.p.1.& amplia,vt n.562.& 564.& decisio.Rotæ,n.563.

Pensio an salua conscientia exigi, & solui possit literis non expeditis non stante clausula quod sola signatura sufficiat,c 2.n.34 cum seqq p.4.vbi affirmatiue soluitur.& sola supplicatio sufficit in foro conscientiæ,vt quis sit tutus,nu.37.quod hodie cessat post clausulam apponi solitam tempore Greg. XIII. num. 39.& 40.& Sixti V.nu.41.& 42.& Clementis VIII. num.43.& 44.

Pensio imposita super fructibus Canonicatus Corduben.Nec non præstimonij illi annexi mortuo possessore tota solui debet à successore in Canonicatu,& nihil à successore in præstimonio,c.1 n.459.p.5.

Pensionis translatio non valet, nisi literæ facultatis fuerint exhibitæ coram iudice c.2.n.11.p.6.aut saltim processus fulminatus in quo literæ sint incertæ, nu.12. vel supplicatio signata,vt nu.13. quamuis Gambarus aliter dicat,n.4.

Pensionarius non tenetur dicere officium diuinum, c 5.n.65.& 66.par.1.Hodie tamen tenetur ad officiũ paruum B.Mariæ, num.67. ad quod non tenetur percipiens pensionem titulo seculari, numero 68. & 69.

Pensionarius excommunicatus, non facit suos redditus pensionis.c.5.n.131.cum seqq.par.1. nisi sit pensio reseruata in stipendium quæ etiam reseruata excommunicato valet,n.134.

Pensionarius tenetur pro rata soluere subsidium & excusatum,& alia onera imposita respectu fructuum c.5.n.171.p.1.& limita,vt n.172.

Pensionarius tanquam creditor,præfertur Ecclesiæ Cathedrali,in Pontificali, & ornamentis pro pensionibus debitis ab Episcopo defuncto,c.5. num.204. & seq.p.1.

Pensionarius præfertur in fructibus beneficij quibuslibet creditoribus,c.5.n.236.p.1.

Pensionarius existens in quasi possessione exigendi, non tenetur in possessorio ostendere literas reseruationis,nec alias qualitates verificare, ca.5. numero 446. p.1.

Pensionarius quando agitur de nullitate pensionis in petitorio tenetur verificationem facere,etiam si sit in possessione exigendi,c.5.n.455.p.1.

Pensionarius quando agitur de nullitate, tenetur iustificare suam gratiam, maxime vbi pensio fuit reseruata sub conditione aliqua, c.5.n.457.& seq.p.1.& decisio Rotæ, n.459.

Pensionarius existens in quasi possessione exigendi, si pensio fuerit reseruata dummodo mille remaneant pro Episcopo, in possessorio non tenetur probare remanere, secus si Episcopus agat petitorio, cap.5.num.461. p.1.

Pensionarius vbi agitur in petitorio tenetur iustificare conditionem sub qua pensio fuit reseruata, c.5. n.463.& seq.p.1.

Pensionarius existens in quasi possessione exigendi pensionem per 30.annos, in petitorio non debet iustificare conditionem,& narrata in reseruatione,& ibi ratio traditur, c.5.n.478.p.1.

Pensionarium debere verificare conditionem reseruationis pensionis, intelligendum est, in casu nullitatis, si conditio non vera, secus in casu reductionis, c.5. n.484.p.1.

Pensionarius tenetur probare possessionem, vel bonum ius illius qui primo consensit pensioni, nisi esset eius successor in iure illius, c.5.n.511.p.1.

Pensionarius si allegaret, nullitatem, surreptionem, vel aliam exceptionem requirentem altiorem indaginem debet remitti iudicio Ordinario, cap.5.numer. 547.p.1.

Pensionarius vt possit declarari incidisse in excommunicationem, quæ requirantur traditur, c.5.nu. 575.cum seqq.p.1.

Permutans & optans bona retento titulo beneficij tenetur ad pensionem, c.5.n.183.p.1.

Permutatio debet fieri authoritate superioris,& licet clerici inter se tractare de permutando valeant, per se tamen permutare beneficia nullo modo possunt, c.4.num.56.q.11.alias permutatio propria authoritate facta erit simoniaca,& nulla, num.57.& sua beneficia perdunt qui ea sic permutant, quia illis priuantur per sententiam, n.58.imo ex extrauaganti cum detestabile de simonia, videntur illis priuari ipso iure,& incurrere excommunicationem contra aliquos, numero 59.

Permutatio debet fieri ex causa, nam ad eam iusta causa requiritur, quam Episcopus disquirere, & cognoscere debet, c.4.num.44.par.11. an debeat fieri ex causa necessitatis, seu vtilitatis Ecclesiæ, an vero possit fieri ex sola expedientia & vtilitate personarum, quæ redundat in vtilitatem Ecclesiæ, quamuis ad hoc vt superior teneatur admittere permutationem, requiratur causa necessitatis, vel magnæ & euidentis vtilitatis Ecclesiæ.

Permutationem expedire non potest Episcopus, si beneficia sunt reseruata, quorum permutationi solus Papa authoritatem interponit, c.4.n.82.p.11. pro quo allegatur extrauagans execrabilis, versiculo inhibentes de præbendis, sed non multum facit, num.83. verum tamen est, quia de beneficiis reseruatis inferior non potest se intromittere, n.84.

Permutatio facta absque consensu patroni, non est nulla ipso iure, sed venit annullanda, patrono intra tempus datum ad præsentandum contradicente, c.3. n.19.p.11. vbi ponitur decisio Rotæ, quamuis esse nullam teneant Bellamera,& alij, n.20.& alia dicta Cabedi reprobantur, n 21.& idem erit in permutatione facta sine consensu electorum, vel inferiorum collatorum, num.21.

Permutatio facta absque vlla causa iusta, quæ saltim redundet in vtilitatẽ Ecclesiæ, & ad eam saltim reductiue pertineat, nulla est, si coram inferiore à Papa fiat sufficeret tamen causa ex parte vnius permutantium, modo ex parte alterius non sit in damnum Ecclesiæ considerabile, c.4.num.49.p.11. quod maxime procedit stante constitutione 50. Pij V. vers. ad hoc, n. 50. ex qua iuncta constit.42. eiusdem beneficia sic permutata cum ordinariis absque iusta causa, manu bus[illegible]am vacantia reseruata, & admittens suspo[illegible].

Permutationes fieri possunt, etiam coram legato à latere, licet secus, si non sit de latere, cap.4.numero 61. p.11.

Permutatio ita demum beneficiorum est permissa, si cui vnita non sint, nam beneficia vnita permutari non possunt, c.4.n.23. p.11. quod potest intelligi primo de beneficiis vnitis, post quam vnio sortita est effectũ, n.24. sed beneficium vnitum capitulo potest permutari cum alio Petri, vt hoc vniatur capitulo, & illud conferatur Petro, &c. num.25.& beneficia vnita videntur posse permutari inter se, num.26.& intelligitur secundo de beneficiis vnitis antequam vnio sortiatur effectum, quæ etiam permutari non possunt, nu. 27. non solum coram ordinario, sed etiam coram Papa: nam effectus vnionis non tollitur per prouisionem Papæ subsequentem, nisi sit facta Motu proprio, num. 28.& nisi permutatio, seu resignatio in fauorem fiat coram Papa cum narratiua vnionis: nam tunc videtur suspendi pro illa vice, etsi non sit derogatum regula de iure quæsito, num.29.& in resignationibus, seu permutationibus solet dari suspensio vnionum, suppressionum,& aliarum gratiarum, num.30.& sic procedunt declarationes Sacræ Congregationis adducta num.31.

Permutationem non in fraudem, sed ex honesta affectione processisse credendum est, quia superioris authoritas suspicionem tollit, nec delictum præsumẽdum est, c.4.num.100.p.11. nisi in contrarium vrgeant coniecturæ, num.101. sed coniecturæ istæ, quas adducunt DD. citati, militant respectu expectatium, quãdo erant expectatiuæ, nunc autem cum non adsint expectantes, quia sunt sublati per Concilium, istæ coniecturæ fraudis permutationum videntur cessare, num.102.

Permutationes non potest expedire vicarius Episcopi, nisi mandatum habeat speciale, c.4.numero 74. p.11.

Permutatio non potest fieri ex causa concordiæ cum alio beneficio, si duo litigarent super illo beneficio ab vno ex illis possesso, c.4.n.20.p.11.

Permutatio non præsumitur in dubio facta ex iusta causa nec creditur ordinario dicenti se facere illam iusta de causa, nisi probetur illa, si non est facta cum causæ cognitione, c.4.nu.52.p.11. quamuis contrarium teneant Bellam.& Anchar. quorum sententia procedet, quando ordinarius in ipsa permutatione enuntiaret adhibuisse causæ cognitionem, n.53.& faciunt adducta, n.54.& 55.

Permutatio non valet pro tertio, c.4.num.21.p.11.& debet esse inter duos, non triangularis, vel quadrangularis. n.22.

Permutatio non valet, si vnus ex permutantibus non habet ius in beneficio, contra Gabarum,& sortiri non valet facta cum beneficio ficto, cap.4.numero 19.par.11.

Permutatio quando fieret coram ordinario, illis quorum interest, scilicet patronis, collatorib. seu electoribus inuitis,& contradicentibus, esset nulla, ita quod absque alia cassatione poterit prouisio fieri, ne fiat propter

propter necessitatem, vel vtilitatem ipsarum Ecclesiarum, c.3.nu.23.p.11. Sed si fieret, per Papam, aut nisi essent patroni laici per legatum, absolute valeret, nu. 24.

Permutatione rescissa ob contradictionem patroni, absque cuius consensus fuit facta, possi[illegible] mutantes etiam inuito patrono redire ad si[illegible]a mediante noua collatione, quando non fuer[illegible]ulpa, c.3.n.29.p.11. alias si essent in culpa, redi[illegible] possunt, nu. 30. & sequenti, adducitur resolutio Rotæ: nec excusat in proposito ignorantia iuris, cum requiratur ignorantia probabilis, nu. 32. quamuis contra teneat Bellamera, cuius sententia solum procedet in ignorantia iuris dubij, n.33. & sic quando essent in culpa, patronus posset præsentare, & collator conferre talia beneficia, tanquam vacantia per resignationem, n.34. & idem videtur in resignatione in fauorem coram Papa facta scienter, sine consensu patroni laici, num. 35.

Permutatio solum fieri potest de beneficiis propriis, c.4.n.16.p.11. & sic non potest fieri de iure ad rem, nu. 17. nec de pensionibus, n.18.

Plura beneficia habens, an omittens officium peccet tot peccata, quot habet beneficia, an vero vnum solum, c.1.n.121. cum seqq.p.3.

Pœna suspensionis fuit mutata per Innocent. III. in hanc, quod ordinator, vel successor compellantur ordinato in necessariis prouidere, c.5.nu.18. vsque ad n. 30.p.2.

Pœna c.pen. & c.per tuas, de simonia non procedit in proposito, c.5.n.31.p.2.

Pœna c.cum secundum Apostolum de prabendis, habet locum in Episcopo ordinante aliquem sine titulo, scienter, c.5.n.32.par.2. non tamen vbi non fuit in culpa, n.32.

Pœna Beneficiati non residentis in beneficio residentiam requirente est priuatio beneficij, c.2.n.126.p.3. debet tamen prius moneri, nu.127. & seqq. nec est ipso facto priuatus, nu. 129. & quæ requiruntur ad procedendum contra eum, n.130.

In Pœna priuationis fructuum, non est opus præuia monitione, vt resideat, c.2.n.145.p.3. & cui debeat applicari, n.146. cum seqq.

Pœna in Beneficio curato, seu parochiali, non residentis incurritur ipso iure, ex c. extirpanda, §. qui vero, in fine, de prabend. c.2.nu.131. cum seqq.p.3. & quid in parochiali annexa, n.132. cum seq. & an requiratur monitio, n.135. cum seq.

Pœna priuationis fructuum non potest remitti ab Episcopo, c.2.nu. 141. par.3. quamuis ante sententiam possit ex causa, augere vel minuere, nu.150. & si Episcopus remittat, vel dissimulet, non tenebitur Canonicus fructus illos quos alias fecit suos, restituere in foro conscientiæ n.151. & seqq. Et quid si Canonicatus non haberet fructus quibus priuari possit puniendus est arbitrarie citra priuationem, num.153. Quomodo autem sit procedendum contra non residentes, num. 154. cum sequent. neque trina citatio est necessaria, num. 160.

Pœnarum executio contra Parochos non residentes suspendi non potest, priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, appellatione, aut inhibitione, capit.2. numero 161. & limita quoad deuolutiuam, numero 162.

Pœna priuationis Beneficiorum, in breui & monitorio contenta, cum solum sit lata ob contumaciam, ea cessante cessat, maxime data absolutione ab illa, c. 3.n.154. & seq.p.6.

Pœnitentiarius institutus, statim habet à iure facultatem audiendi confessiones illius Diœcesis & iurisdictionem absoluendi, sicut Parochus, sine noua licentia Ordinarij, c.4.n.114.p.5. & quilibet satisfaciet decreto consitendi, n.113. secus erit in alia Diœcesi etiam si consitentes habeant Bullam, vt n.114. nec habet facultatem absoluendi à casibus Episcopo reseruatis, nisi Episcopus ei illam specialiter dederit. n.115. Quo casu integras debet confessiones audire, nu.117. nec potest recusare confessiones audire, nu. 118. & si recusaz poterit puniri, n.119. ab Episcopo etiam sine admonitione, vt n.120.

Pœnitentiario potest Episcopus committere absolutionem de qua loquitur Concilium, c.6. sess 24. vt c.4. n.116.p.5. vbi ponitur decisio Rotæ.

Pœnitentiarius non tenetur ad maiorem residentiam, quam Canonici, c.4.n.122.par.5. vbi ponitur declaratio S. Congregationis imo censetur præsens in Choro, dum confessiones audit, numero 123. actu & vere: non vero dum est in confessionario licet officium ibi recitet, numero 124. & in processionibus & exequiis defunctorum, numero 125. vbi declarationes traduntur.

Pœnitentiaria ad cuius prouisionem spectet traditur, c.4.nu.105. par.5. & de Concilio Trident. super ea disponente, numero 110. quod cum loquatur in Cathedralibus tantum, non habet locum in collegiatis, num. 111.

Pœnitentiaria prouisio ad quem spectet examinatur c.4.n.137. cum seqq.p.5. & nu.140. cum seq. vbi ponuntur decisiones Rotæ, num.141. limita vbi vacat in mense Apostolico, vel alias est reseruata, vt n.144. neque ad Pœnitentiaria prouisionem requiritur edictum, neque concursus ex Concilio n.143.

Pœnitentiaria potest resignari, sicut alia prabenda etiam in fauorem alterius dummodo habeat qualitates requisitas & dari in coadiutoriam, c.4.nu. 151.p.5. & de eius qualitatibus remissiue, n.152.

Portionary Ecclesiæ Abulen. possunt assumi ab Episcopo in familiares, sicut Canonici ex statuto Ecclesiæ, c.2.n.379.p.3 & idem dic in dignitatibus, num. 380.

Portiones tertiæ partis in distributionibus conuersa, quas absentes amittunt, interessentibus accrescunt in terminis Concilij, c.3. sess.21. de reform. cap.2.n.459. part. 3. non obstante eodem Concilio, cap. 3 sess.22. vt num. 460. quorum vera interpretatio traditur num. 464.

Possessio Beneficij, est quid spirituale, seu annexum spirituali, & ideo ea carenti non licet redimere vexationem, cap.2.numer. 53. par.1. & resolutio Rotæ, num. 54.

Possessio ex sola signatura, seu supplicatione antea poterat iure capi. c.2.nu.46.p. 4. secus tamen hodie, ex constitutione 33. Iulij III. nu.47. & decisio Rotæ, n.49. cum seqq.

Possessio stante intruso, non potest capi ex monitorio decreto ab auditore camera in vim breuis maxime cùm habeat clausulam, quod si quis senserit se granatum, &c. vel similem & sic resolutur in citationem, c.3.à n.41.par.6.

Possessor Castri, vel Comitatus, ratione cuius cõpetit ius præsentandi, licet nunquam præsentauerit potest præsentare, quia Dignitas seu Castrum semper id ius retinuisse videtur, c.5.n.9.p.5. & idem est in possessore maioratus, nu.15.16. & 17. vbi ponitur resolutio Rotæ, & idem est in Regnis Castellæ, in quibus possessio naturalis & ciuilis statim transfertur in successorem

maioratus quamuis alius apprehenderit prouisionem illius,n.18.& limita vt n.19.

Possessor Dignitatis,aut Beneficij ad quod spectat præsentatio,seu collatio potest præsentare,seu eligere, dummodo Beneficia non sint reseruata,nam tunc nõ valebit præsentatio, propter decretum irritans,c.5.n. 20.& 21.cum seq.p.5.quod & possessionem,& fructuum adquisitionem impedit,n.23.

Possessor mala fidei non facit fructus suos, c.5.à nu. 71.p.5.

Possessorij Beneficij causa, esto quod non esset spiritualis,de ea non posset inter clericos laicus cognoscere c.2.n.5.p.1.& resolutio Rotæ,n.56.

De Possessorio processu, & modo procedendi in eo remissiuè,c.5.n.588.p.5.

Possessio amittitur,& acquiritur ex actu nullo,cap. 33.§.4. numero 324. par.11. & possessio capta sine titulo est mala, & iniusta non tamen nulla, numero 325.

Possessionem pacificam beneficij,seu tituli,& liberũ curæ exercitium sufficit habere in terminis cap. commissa,& cap.licet canon de electione in 6 vt prouisus teneatur ad Sacerdotium promoueri, & currat tempus,de quo ibi.cap.5.§.1.numero 126.& sequen.par.11. vbi ponitur declaratio S.Congregationis,& reprobatur,seu declaratur quadam doctrina Rebuffi,numero 128.

Possessionem qui accepit simoniace,quamuis peccauerit, & fuerit nulla, tamen si alias beneficium est suum,& in eo habet legitimum titulum,poterit illam continuare,c.1.n.82.p.8.

Possidens beneficium habitum per simoniam se ignorante commissam, habet titulum coloratum, & gaudebit beneficio regulæ de triennali, cap.1.num.15. p.8.

Potestas dispensandi in fauorem illius concessa,cui datur potestas, est fauorabilis, & large interpretanda,c.6.n.73.p.1.

Practica Hispaniæ in materia pensionum, c.5. nu. 530.p.1.

Præbenda collegiorum cum sint institutæ, non vt stipendia pro labore,sed vt præmia meritorum, & in sustentationem pauperum dantium operam literis,& sic principaliter propter ipsos eligendos,eligentes dignum,omisso digniori,contra statuta Collegij, non solum peccare mortaliter contra iustitiam distributiuam,sed etiam tenerentur ad restitutionem digniori, c.16.num.46.par.7.& si eligerent indignum, non habentem qualitates,& conditiones requisitas, tenerentur etiam collegio restituere, quod cum illo expendit ipso non restituto,prout tenetur admittere collegium num.47.

Præbenda semel deputata in Pœnitentialem pro Pœnitentiario,seu Theologalem pro Theologo, nõ potest optari cum vacat,ab alio Canonico,c.4.num.132. par.5.nec Pœnitentiarius potest optare aliam,retento officio Pœnitentiariæ num.133. nec dimisso, vt numero 134. & quid in Ecclesiis, vbi non optantur præbendæ sed præstimonia illis annexa, traditur numero 135.

Præbenda prima vacans post Concil. pro quo sit prius assignanda,an pro Theologo an vero pro Pœnitentiario?c.4.n.136.p.5.remissiuè.

Præbenda lectura,vide supra verbo lectura præbenda,& verbo lector,& verbo lectura prouisio.

Præceptoriæ S.Ioannis Hierosolymitani sunt Beneficia,c.4.n.1.& 2.p.1.

Præceptoriæ ordinis diui Iacobi,Calatraua,Alcantara,& similium,sunt Beneficia,cap.4.numer.6.& 8. p.1.

Præscriptio immemorialis non censetur sublata, quacumque præscriptione,c.2.nu.192.p.3.limita,vt nu. 193.

Præscriptio immemorialis requiritur,cum capitulũ prætendit diuidere præbendas Ecclesiæ Cathedralis exc[illegible]Episcopo ex consuetudine:aut quadragenaria [illegible]ulo,c.4.nu.90.p.5. sicut ad hoc,vt inferior adquirat ius conferendi contra ordinarium habentem fundatam suam intentionem de iure communi, num.91.

Præscriptio immemorialis an sit necessaria si forte in confirmatione statuti, esset clausula decreti irritantis, quæ operatur non solum, quod statuentes non possint illud reuocare,sed etiam quod non possint contra illud induci consuetudo,nisi immemorialis,c.4.n. 106.& seqq.p.5.

Præsentatio quid proprie sit traditur cap.1.num.15. p.4.

Præsentari clericum,idem est quod exhiberi, & offerri Episcopo,nam de absente, præsentatio regulariter non fit,nisi persona esset cognita,capit.1.nu.16.p.4. nec valet consuetudo in contrarium,nu.17. quamuis si casu facta esset, & admissa, valeret, numero decimooctano,& ita potest saluari consuetudo, numero 19.

Præsentari quamuis possit absens, vbi notus est manifeste,Ordinarius tamen non tenetur admittere præsentationem,c.10.nu.20.p.4.& vbi admittitur,requiritur etiam acceptatio præsentati intra tempus legitimum,vt n.21.

Ad Præsentationem reducitur nominatio Vicarij, c.1.n.26.p.4.& de nominationibus Vniuersitatum ad Beneficia,quæ in Gallia fiunt,n.27.

Præsentatio facta à Patrono excommunicato etiam occulto est nulla,& illius institutio.c.4 n.316.p.5. quod procedit in patrono Ecclesiastico, nam facta à laico etiam publicè excommunicato valet,n.317. cum seqq.Posset tamen Episcopus talem præsentationem factam à laico publice excommunicato non admittere, etiamsi non sit denuntiatus, nam si esset, teneretur, eam repellere,alias peccaret,nu.319.cum seqq.reprobaturque sententia Bertachini,n.320.

Præsentatio seu prouisio non potest dici habuisse effectum, ad effectum adquirendi quasi possessionem præsentandi,licet fuerit secuta institutio,& prouisus manserit in prouisione si tamen mansit ex causa concordiæ subsequuta,c.5.n.108.p.5.

Præsentatio vnius sine aliis,(vbi plures sunt in quasi possessione præsentandi,) etiam effectum sortita, non priuat alios quasi possessione præsentandi, sed magni illam præseruat, nisi fiat animo priuandi illos,cap.5.n.115.& sequentibus, parte 5.& ibi resolutio Rotæ.Et quando dicatur fieri animo priuandi alios, n.117.

Præsentatus ab vxore relicta à marito vsufructuaria omnium bonorum, præfertur præsentato ab hærede,quia iuspatronatus transit cum vniuersitate, & in vsumfructuarium omnium bonorum,c.9.nu.21. par.5. intellige vbi iuspatronatus est bonis annexum, n.22.limita,vt n.24.

Præsentatus à Pupillo maiore septennio, præfertur præsentato per tutorem,etiam si præsentatus à Pupillo esset minus dignus,c.9.n.186.par.5. quamuis aliy contra num.187.& seqq.sed communis sententia tenenda est,n.189.

Præsentare an possit tutor sine volũtate pupilli c.9. à num.

à num.190.p.5.& resoluitur posse,& eius præsentationem valere, nisi pupillus alium antea præsentasset, n. 194.idem dic in Curatore Puberis,n.195. Nam in his Curatoris potestas non attenditur,nu.196. nec patria potestas,n.197.

Præsentatio vbi spectat ad filium famil. solum, vt quia ipse est patronus,pater præsentare nequit c.9 n. 198.p.5. & idem dic in Curatore, numero 199. & sequentib.etiam si præstiterit cautionem de rato,numero 201.

Ad Præsentandum requiritur speciale mandatum c.9.n.202.p.5.

Præsentatio litterarum vide supra,verbo litterarum originalium.

Præsentatio non solum alternatiua, sed etiam conditionalis,incerta,dubia, & obscura procedet, dummodo infra tempus datum ad præsentandum purificetur,&c.& si venit purificanda per habentem instituere,statim dicitur purificata,&c. cap.2. numero 3. par.8.

Præsentati debent examinari antequam instituantur,vide verbo,appellationem non dari.

Præsentatus etiam si Episcopus differat eum instituere sine causa,potest appellare à grauamine sibi illato,c.4.n.9.p.10.

Præsentibus permutare volentibus, & petentibus renuntiationem admitti,& collationem fieri, an sufficeret,si Episcopus dicat,placet nobis,& permittimus c.4.à num.86.p.11.resoluitur non sufficere,seu opus esse quod fiat expressa renuntiatio,& collatio,contra Bellameram &c.

Præstimonia & præstimoniales portiones sunt Beneficia,c.2.n.117.& seq.p.1.quamuis aliqui contra reneant,& alij distinguant,n.119.

Præstimonium comprehenditur inspectatiua ad Beneficium simplex aut cum cura, vel sine cura, nisi in certis casib.c.2.n.121.p.1.

Præuenire non potest Ordinarius, in Beneficiis reseruatis,c.1.numero 51.p.5.& ibi ratio traditur,numero 52.

Præuentioni locus est inter Papam & Ordinarium nisi prouiso obstet regula de verisimili notitia, nam tunc eius prouisio non valet,c.1.n.43.p.5.

Priuatio vbi inducitur à iure, seu ex decreto propter actum positiuum vacat,vbi sit actus, c.1.num. 79. p.5.

Priuatus cum quis est beneficio ipso iure, etiam in pœnam, statim potest prouideri, contra Lapum, & Lancellotum c.10.n 23.& 24.& sic tempus datum ad prouidendum currat à die sententiæ commissi criminis,ob quod quis priuatur beneficio ipso iure,n.25.vnde sequitur quod ille non habet in eo titulam, nec potest illud retinere.sed tenetur relinquere ei,cui prouisum est,num.26.

Priuatus ipso iure, si sit peritus, an sit priuandus beneficio,c.10.§.2.à n.166.p.11. Resoluitur cum communi non esse priuatum ipso iure, sed priuandum,cõtra Rebuf.& de stylo non dari pro petitorio priuationem beneficiorum,nisi sit iudiciale,& n.169. adducitur resolutio Rotæ.

Priuatus quod non esset iure qui apprehẽderet possessionem,nisi violentiam adhiberet possessori, intelligitur de habente ius in re,secus in habente ius ad rem c.10.§.3.n.214.p.11.Nam is priuatur eo iure intrudendo, & ingerendo se administrationi beneficij,etiamsi vacet,& nemo illud detineat, quod procedit in quibuslibet beneficiis,& in præsentatis seu nominatis, n.215. & seq.nec excusatur ab illa pœna, etiamsi sit institutus,si institutio sit nulla ex defectu iurisdictionis, vel alias,quia fuit facta non propositis edictis, nu.217. & seq.nisi excusaret error facti, aut iusta credulitas, vel sententia superioris declarantis, non esse necessaria edicta,num.219.& 220.adducitur resolutio Rotæ,num. 221.

Priuilegium Innoc. IV. concessum fratribus minoribus,quod ratione itineris, seu alterius iustæ causæ, existentes extra suos Conuentus possint recitare, non iuxta ordinem breuiarij, an sit reuocatum per Bullam Pij V.c.1.num.177.par.3.cum seqq. & esse reuocatum resoluitur.

Priuilegium concessum per Martinum V. fratrib. S.Hieron.quod infirmi & senes satisfaciant obligationi recitandi,recitando aliquos psalmos,& alia similia non videntur reuocata,quia non sunt contra dictam Bullam,c.1.n.180.p.3.

Priuilegium docentium in scholis,an procedat hodie stante Concil.in Parochialibus,& Curatis,c.2.n. 68.cum seq.p.3. & quoad Canonicatus, & alia Beneficia residentiam requirentia manet incorrectum,n. 85.& seq.

Priuilegium Eugenianæ Constitutionis, non habet locum in Beneficiis, etiam simplicibus, residentiam ex fundatione requirentibus,c.2.n.111.p.3.

Priuilegia perpetua de non residendo, concessa certis personis seu certo generi personarum sunt reuocata per Concilium,c.3.nu.266.par.3. & concessum Capellanis Regis,num.267.& referuntur duæ difficultates,n.268.vsque ad num.277.& num.283.vsque ad n. 302.

Priuilegia regularium, quod non teneantur seruare interdicta in aliquibus diebus tantum, sunt sublata per Concil.contra aliquos, c.1.p.2.numero 278.cum seq. p.5.

Priuilegium & gratia percipiendi distributiones in absentia,concedi solet ad tempus,& prorogari Inquisitoribus & ministris S.Inquisitionis Hispaniæ,c. 2.n.356.p.3.& ibi declaratio S.Congreg.

Priuilegium quod scriptores Apostolici, dimisso officio,remaneant Protbonotarij,non est in vsu.c.1.n. 205.p.5.sed contrarium traditur,n.206.& quando nõ esset in vsu per regulam reseruatoriam renouatur,n. 208.

Priuilegium non operatur antequam innotescat priuilegiato,c.1.n.766.p.5.

Priuilegium de fructibus primi anni beneficiorum vacantium,comprehendit etiam vacantia causa permutationis,c.3.num. 8. p.11. & reprobatur Consilium 2. Mandosij,num.9.

Probatio conditionis, quod remaneant centum pro rectore,& aliarum debet esse concludens & plena,c.5. n.473.cum seqq.p.1.

Probatio qualis requiratur pro iustificatione gratiæ & verificatione narratorum,c.2.à nu.224 p.6.vbi resolutio traditur.

Probatio semiplena an sufficiat, pro verificatione clausulæ constito,&c.an vero plena requiratur latissime traditur,c.3.à n.62.cum seqq.p.6.

Probare plene tenetur impetrans,ob non publicationem istam negatiuam,ca.3.§.4. numero 308 p.11.nam negatiua debet probare plene per eum qui in ea se fundat siue agendo,siue excipiendo,num.309.& adducitur resolutio Rotæ,num.310. & decisio eiusdem, num. 311.

Probari quibus modis possit huiusmodi negatiua non publicationis remissiue,ca.3.§.4.num.316. p.11.& adducitur resolutio Rotæ,quod non probetur,nisi per

confessionem partis, vel probato, quod litera non fuerunt expedita intra tempus ad publicandum, & idem est, quando fuerunt expedita intra tempus, ad finem tamen termini, ita vt non potuerit deferri in tempore ad locum, nu. 317. & negatiua non expeditionis literarum probatur ex diligentiis factis in Cancellaria, Camera, & registro secreto parte citata, numero 318.

Probari requiritur cum possedisse ad probandam execrabilitatem extrauagantis execrabilis de prabendis c. 5. n. 42. p. 11. & debet liquido constare de possessione incompatibilium ex Rota, num. 43. ex qua etiam non sufficit producere instrumenta possessionum parochialium, nisi probetur perceptio fructuum, vel tantum tempus effluxisse, quod ei posset pro notabili negligentia imputari. Quæ decisio si requirit actualem perceptionem fructuum, non videtur vera, maxime si ingessit se administrationi, n. 44.

Probatur non publicationis negatiua, ex non petitione possessionis infra tempus, & ex eo quod infra tempus datum ad publicandum non habuit resignatarius collationem, sine qua possessio adipisci non potest: nam constitutio intelligitur de valida possessione, c. 3. §. 4. n. 319. & seqq. par. 11. vbi ponitur decisio Rotæ, & intrat vacatio ex dicta constitutione, si non est petita possessio infra tempus, etiam quod resignatio alias fuerit nulla: nec est satisfactum per præsentationem commissionis super executione literarum, & petitionem executionis earum, nisi copulatiue etiam concurrat, quod possessio instanter petatur ex Rota n. 321. Nec satisfit per mandatum de immittendo datum in ipsa collatione, seu purificatione gratia in forma dignum, ex eadem n 322.

Procurator constitutus ad acceptandum Beneficia, poterit etiam Curata & dignitates acceptare, c. 6. n. 48. p. 1.

Procuratores generales Clerici Hispaniæ à Congregatione deputati, residentes in Curia Romana, & Regia, non excusarentur à residentia, nec lucrarentur fructus in absentia, nisi staret Breue Clementis VIII. c. 2. n 375 par. 3.

Procurator ad præsentandum ad beneficium vacaturum potest constitui, quando daretur potestas præsentandi in genere, c. 1. n. 19 p. 10.

Procurator ad præsentandum ad beneficium vacaturum, potest constitui ex iusta causa si patronus haberet se absentare in longinquas partes, quia tunc poterit authoritate Ordinarij intercueniente aliquam ponere, vt præsentet ad vacatura, cap. 1. num. 18. parte 10.

Procuratorem ad præsentandum ad beneficium vacaturum, potest constituere persona illustris, vt Episcopus, per c. significasti, de iure patronatus, secundum vnum intellectum, qui tamen non conuenit illi, nec placet ista limitatio, cap. 1. numero 16. & 17. parte 10.

Procurator generalis, seu administrator negotiorum patroni, potest constitui ex iusta causa absentiæ ante vacationem beneficij, cui præsentationem committat: nam tunc valet datio procuratoris, etiam quod vnicam præsentationem haberet, c. 1. num. 20. & sequenti, par. 10. vbi ponitur resolutio Rotæ, quod tamen secus esset, si essent nominatæ personæ præsentandæ, numero 22.

Procurator non potest constitui in specie ad præsentandum ad beneficium vacaturum, c. 1. n. 14. p. 10. non solum in beneficiis vacaturis per mortem, sed etiam per renuntiationem, vel alias, n. 15.

Professio fidei vide supra verbo, fidei professio.

Professio facta cum conditione, pacto, seu modo, de retinendo, seu habendo proprio, non valet. cap. 10. nu. 98. parte 7. contra aliquos citatos, numer. 99. Respondetur capitulo finali quod clerici, vel vouentes, num. 100.

Professio quamuis olim posset fieri expressa, vel tacita infra annum probationis, tamen hodie ex Decreto Conc. Trid. non potest fieri, nec tacita, nec expressa, nec qua obliget Religioni, etiam in genere, non solum in Mendicantibus, sed nec in alia Religione. c. 9. nu. 4. & 5. circa quod in permutatione collatio non est gratiosa, & libera, sed necessaria: nam admissio non est necessaria, n. 95.

Promotus sine titulo quas pœnas incurrat, c. 5. nu. 15. p. 2. & quæ pœna imponantur per Concil. ibidem, & n. 16. & 17.

Promoueri quis potest ad Subdiaconatum & Diaconatum, ad titulum Beneficij licet non lucretur illius fructus nisi post presbyteratum, capitulo 5. nu. 110. parte 2.

Prouisi de quibuscunque Beneficiis curam animarum habentibus, in manibus Episcopi, vel Vicarij, & prouisi de Canonicatibus, & Dignitatibus, etiam in capitulo, professionem fidei facere tenentur, ca. 3. nu. 1. parte 3.

Prouisio ab Ordinario, vel Nuncio (licet male) qui vigore eius prouisionis, possessionem ingressus est, & postea vigore nouæ prouisionis, Papæ literis non expeditis, possessionem continuat, non obstat dicta constitutio: Sed erit tutus in conscientia, modo nouæ prouisio sit concessa, in forma gratiosa, & non commissaria, c. 2. n. 52. 53. & 55. par. 4. & est tutus sola supplicatione signata, vt n 54.

Prouisi de Beneficijs, in quocunque mense vacantib. à Cardinal. Ordinario Collatore habente indultum, non tenetur expedire nouam prouisionem, ratione indulti, c. 1. num. 37. & 35. p. 5. & ibi decis. Putei, 2. de Prabendis declaratur, n. 38.

Prouisiones facta per Capitulum Sede vacante, non consumunt, nec alterant turnum neutrique computantur, nec Capitulo, nec Episcopo, capitulo 1. nu. 243. par. 5.

Prouisus Apostolicus de Beneficio vacante, in mense Martij, vel Septembr. tanquam reseruato ex eo quod Episcopus gaudet alternatiua, non solum tenetur probare acceptationem illius, sed etiam quod Beneficium sit liberæ collationis, & intellige, vt c. 1. n. 505. parte 5.

Prouisus Apostolicus in aliquo ex mensibus Martij & Septemb. qui cessante alternatiua sunt Ordinarij, non tenetur probare quod Episcopus residebat, in mensibus Februarij, & Augusti respectiue, vel saltem in ipso mense Martij, aut Septemb. licet non ex ratione Gonçalez, c. 1. n. 507. p. 5.

Prouisus à Papa, agens contra prouisum à Nuntio, ad fundandam suam intentionem, an teneatur probare valorem narratum, in sua gratia possessori, & sic excedere valorem 24. duca. c. 3. n. 195. cum seqq. par. 5. & quomodo non teneatur probare excessum à num. 208. cum seqq. Et qualiter probetur valor Beneficiorum à n. 218.

Prouisus à Papa de Beneficio vacante in mense Ordinarij, non tenetur facere mentionem de mense, contra Gonçalez, c. 1. n. 657. p. 5.

Prouisio Cathedralium olim pertinebat solum ad Romanum Pontificem, c. 4. num. 6. par. 5. prouisio vero inferiorum Ecclesiarum ad Episcopum, numer. 8. Sed postea da-

poſtea data fuit poteſtas à Papa, cuilibet Collegio eligendi ſibi prælatum, ſine ſit Eccleſia Cathedralis, ſive inferior, vt n. 9.

Prouiſio prebendarum Eccleſiæ Cathedralis, pertinet ad Epiſcopum cum conſenſu Capituli ſecundum primam opinionem, c. 4. nu. 11. p. 5. niſi bona Epiſcopi & Capituli ſint communia ſecundum ſecundam, n. 12. vel ad vtroſque ſimul, n. 13 quam hodie ſequitur Rota, n. 14. & confirmatur, vt nu. 15. inter quas opiniones tertia placet, quia communior eſt, nu. 17. idem de Dignitatibus dicendum eſt, n. 20.

Prouiſio & collatio Canonicatuum prebendarum & dignitatum Eccleſiæ Collegialis ad quem pertineat, variæ ſunt Rotæ opiniones, cap. 4. numero 58. p. 5. Prima quod ad Prælatum, & Capitulum, & non ad Epiſcopum pertineat de iure, à n. 59. Secunda ad Epiſcopum ſolum à num. 62. Tertia quod præſentatio, ſeu electio, ſpectet ad capitulum: inſtitutio vero, ſeu confirmatio, ad Epiſcopum, numero 64. cum ſequentibus.

Prouiſus à poſſeſſore, præfertur prouiſo à proprietario, c. 5. à n. 1. p. 5.

Prouiſio à poſſeſſore malæ fidei facta, quamuis non teneat, & ſic inſtitutus ſit removendus, adhuc tamen prouiſio facta à proprietario, qui non poſſidet nonvalebit c. 5. a n. 73. p. 5. contra Innocen. nu. 77. traduntur que concordia authoris, n. 78.

Prouiſio facta a proprietario, qui non eſt in poſſeſſione, valet, nullo alio exiſtente in poſſeſſione, c. 5. n. 81. p. 5.

Prouiſio facta de Beneficio ſito in Diœceſi vbi Cardinalis habet indultum, eſt nulla etiamſi Cardinalis non prouideret, propter vim decreti irritantis, c. 5. nu. 103. p. 5.

Prouiſio Apoſtolica non mutat ſtatum, ſeu quaſi poſſeſſionem iuris patronatus, ſeu conferendi, c. 5. numero 118. & 119. p. 5. vbi ponitur deciſio Rotæ, numero 120.

Prouiſus in caſu collationis (poſt litem ſuper proprietate motam) facta, ab eo qui antea erat in quaſi poſſeſſione conferendi, non videtur removendus etiam ſi collator poſtea ſuccumbat in proprietate, c. 6. numero 31. p. 5 Sed videtur probabilius, quod pendente lite ſuper proprietate, poteſt etiam fieri præſentatio, & inſtitutio, numero 32. & tenet Congregatio, numero 33.

Prouiſio facta ſpreto patrono, eſt in pendente, & interim habet implicitum ſtatum, ita vt patrono reclamante, ſit nulla à principio, & ex tunc, eo vero non reclamante, cenſeatur valida à principio, vt ex tunc, cap. 9. numero 240. par 5. quamuis alij, valere collationem, vt ex nunc, & non vt ex tunc teneant, numero 241.

Prouiſus à Papa, in forma dignum, an vbi Ordinarius, cui ſunt directa litera principales, infra 30. dies non confert Beneficium impetranti, ſub prætextu quod non eſt idoneus, vel alias, poſſit recurrere ad ſecundum executorem, vigore alterius Bulla executoria, cap. 2. à numero 59. p. 6. reſoluiturque negatiue, n. 61. cum Rota, num. 62. & 63. nec ſic prouiſus innabitur regula de triennali, num. 64. reſpondeturque contrariis à nu. 65. cum ſeq. & an proſit ad Nuntium recurrere. num. 80. reſoluitur non poſſe, numer. 81. & 82. & deciſio Rotæ, num. 84. cui adhæret Gonçalez numero 85.

Prouiſio quæ debet fieri de hoſpitalibus, eſt facienda, etiam infra ſex menſes in hoſpitalibus, quæ conferuntur in titulum beneficij, c. 2. nu. 8. p. 10. & quod dicunt Dd. quod non eſt tempus ſtatutum ad conferendum hoſpitalia, accipitur de hoſpitalibus, quæ non conferuntur in titulum beneficij, n. 9.

Prouiſionem, ſeu collationem factam non habenti qualitatem requiſitam, licet dicatur valere ſi aliquis qualificatus non petit collationem ſibi fieri, non eſt verum in beneficiis, quæ ſunt conferenda perſonis qualificatis, non ob reſpectum & fauorem perſonarum, ſed Eccleſiæ & beneficij, vt graduatis in communi, vel habentibus talem ætatem, ſeu ordinem, cap. 15. numero 10. p. 7.

Prouiſus à Papa de ſecundo incompatibili non poteſt excuſare vacationem primi, ex eo quod non expedierit bullas, ſine quibus non poteſt capere poſſeſſionem, ſi per eum ſtat, c. 5. §. 1. n. 104. p. 11.

Prouiſus de parochiali, ſi poſſeſſionem illius aliquãdo, id eſt ſaltim per duos menſes obtinuit ſine litigio, arctatur conſtitutione c. commiſſa de electione in 6. & tenetur infra annum ad Sacerdotium promoueri, & ſufficit, quod ſemel cœperit pacifice poſſidere, quamuis poſtea lis moueatur, ſecundum gloſſam & alios, c. 5. §. 1. nu. 117. p. 11. Sed in terminis d. c. commiſſa verius videtur, quod etiamſi poſt duos menſes lis ſuperueniat, prouiſus de parochiali nec tenetur ſe promoueri facere, nec arctatur illa conſtitutione, ſaltim ſi adhuc reſtabat tempus ſufficiens ad ſe promouendum, nu. 118. Sed contrarium tenet S. Cong. etiam ſi à principio parochialis ſit litigioſa, vt in declarationibus poſitis, n. 121. cui erit ſtandum, n. 122.

Prouiſus ſi aliquis eſſet de beneficio incompatibili, in quo alius eſſet intruſus, non vacabit primum, licet contra intruſum nullam faciat diligentiam pro capienda poſſeſſione ſecundi, c. 3. §. 1. nu. 102. p. 11. etiamſi eſſet monitus & præfixus terminus per ſuperiorem ad faciendam diligentiam, n. 103.

Publicatione alia non eſt opus, cum litera reſignationis nulla publicantur, & capitur poſſeſſio obtenta poſtea perinde valere, c. 3. §. 4. n. 313 p. 11.

Publicationem debet impetrans facere infra ſex, aut nouẽ menſes, & non infra tres, cũ impetratur beneficiũ coram ordinario reſignatum ob non factã prouiſionẽ per ordinarium, ſeu publicationem infra tempus conſtitutionis præfixam, contra notata, c. 3. §. 4. nu. 287. par. 11. Et reſtitutio ad publicandum impetrata ante lapſum tempus non ſuffragatur, niſi Papa id intellexerit contra eandem, n. 288.

Publicatio, & apprehenſio, ſeu petitio poſſeſſionis in tempore, eſt pars reſignationis, & ſic qui nititur reſignationi, id probare debet, c. 3. §. 4. n. 299. par. 11. vbi ponitur deciſio Rotæ, & numero 300. reſolutio Rotæ, quod etiam procedit in gratia, & impetratione ob non publicationem, num. 301. vbi adducitur reſolutio Rotæ.

Publicatio facienda eſt cum literis, ſeu earũ tranſſumpto authentico in manibus, c. 3. §. 4. n. 290. p. 11. vbi ponitur formula publicationis, nec opus eſt ipſas literas legere, nec earum datam, n. 291. & oportet eam facere in lingua vulgari, quamuis non ſit neceſſarium. n. 292.

Publicatio facta extra tempus conſtitutionis, non ſuffragatur, nec reſtitutio obtenta ad publicandum, ſi fuit impetrata lite pendente, nec de ea fuit facta mentio, c. 3. §. 4. numero 384. p. 11. vbi ponitur reſolutio Rotæ.

Publicatio facta in choro coram Canonicis, & presbyteris dumtaxat, eſt nulla ex Rota, c. 3. §. 4. num. 294. p. 11.

Publicatio in reſignatione, ſeu permutatione bene-

ficiorum æque principaliter annexorum facienda est in Ecclesia vtriusque,c.2.n.46.p.12.

Publicatio non valet facta summissa voce,& in tali loco, quod plerique eam non intelligunt, sed solum illi qui sunt in testes adhibiti,& si qui forte prope sint, c.3.§.4.n.293.p 11.

Publicatio probari potest, non solum instrumento authentico, nempe à notario cum testibus nominatim expressis confecto,c.3.§.4 n.302.p.11.sed etiam testibus, n.303.

Publicatio præsumitur, quando resignatarius est triennalis pacificus possessor, & ideo ei datur manutentio,c.3.§.4.nu.211.p.11. quæ tamen præsumptio non habebat locum in spolio, quando resignans in terminis constitutionis Pij V. agebat spolio contra resignatarium,qui non docebat de publicatione,nu.314.nam nec triennalis, nec allegatio Lapsi habent locum in spolio,n.315.

Publicatio quando debeat,& constare,& de ea doceri, hodie stante constitutione Gregorij XIII. tantũ procedit, quando resignatarius agit ad canonizationem suæ gratiæ, secus quando vult suam gratiam canonizare, sed tantum nititur excludere vacationem per obitum,de qua in gratia aduersarij,c.3.§.4.n.305. p. 11. vbi ponitur decisio Rotæ & num sequ.vbi ponitur resolutio eiusdem. Idem fuit resolutum in causa Abulens.beneficij,fuit tamen dictum,quod ad excludendam vacationem per obitum, contra actorem,qui probauit intentionem suam,debet in cæteris iustificari resignatio,etiam per eum,& possessorem,vt in decisione posita,n.307.

Publicatio requiritur etiam in vnione valida beneficij resignati, & habet locum constitutio Gregorij XIII.quamuis constitutio Pij V. non procederet in vnionibus,c.3.§.4.n.286.p.11.

Publicatio si probatur facta non debito tempore, præsumitur non fuisse facta alias debito tempore,c.3.§. 4.nu.329.p.11 quod procedit,dummodo constet illam publicationem esse factam per resignatarium.seu de eius ordine,non alias, nu.330.vbi ponitur decisio Rotæ sic accipienda.

Publicatio vt valeat, debet affigi in valuis Ecclesiæ exemplum continens ea quæ dicta sunt, & debet affigi quædam charta,quæ sufficit quod sit simplex,in qua dicatur,vt in formula posita, c.3 §.4.nu.295.p.11. Et sufficit affigi in vna porta, quamuis Ecclesia plures habeat,n.296.praxis tamen habet, vt affigatur copia integra ipsarum literarum, quo pacto pinguius adimpletur forma dictæ constitutionis, n.297.sicut etiam pinguius adimpletur affigendo ipsummet originale,n.290.vbi adducitur decisio Rotæ.

Q.

QVadrimestre,vel semestre,vt locus sit deuolutioni non currit quando est lis inter personas præsentatas,c.6.nu.58.p.5.etiam si lis sit ex vi iurispatronatus,n.29.quidquid dicat Lambertinus,& decisio,Rotæ,n.30.

Qualitas narrata, tendens in præiudicium alicuius, etiam quod facilius non inducat ad concedendum verificanda est.c.2.n.209.p.6.

Qualitas, & habilitas requisita, requiritur tempore oppositionis,& petitionis, cap.4. numero 85. & 86. par.7.

Qualitas requisita in beneficiis,alias vacãtibus,requiritur etiam in vacantibus ex causa permutationis,c.3.n.6.p.11.& sic beneficia, quæ debentur filiis patrimonialibus, non possunt permutari ad fauorem aliorum,n.7.

Qualitates considerandæ in præsentatis,& in æquali gradu consanguinitatis, seu alias in paritate vocum debent aliis præferri, & concurrentibus in oppositione qui sunt videndi,cap.9.n.11.p.7. vbi ponitur decisio Rotæ.

Quasi possessio exigendi pensionem,adquiritur per vnum actum solutionis,cap.5.nu.450. p.1. etiam facta metu censurarum,nu.451.nisi fiat protestatio, numero 452.

Quintanaduennus improbatur dicens,c. referente, & c.præterea de præbendis,non esse ante,sed post Concil.Lateranense sub Alex.III.c.5.n.4.& 5.p.11.& cap. eam te de ætate,& qualitate,in quo fundatur,explicatur n.6.

Quintanaduennus improbatur dicens, quod si in varijs Ecclesijs plures aliquis dignitates consequutus sit,non amittet priorem ipso iure,ex c.de multa,c.5.n. 9.p.11.

Quomodo in causis pensionum sit procedendum & narrata verificandum,c.5.n. 442.p.1.& decisiones Rotæ,n.443.cum seqq.

Quasi possessio defuncti,seu prædecessoris ad præsentationem, seu collationem sufficit, nam ea transit in hæredem,vel successorem absque noua apprehensione, c.5 à n.33.cum seqq.par.5.quod intellige,vt n. 37.cum sequen.

Quasi possessio iuris præsentandi adquiritur ex solo vnico actu c.5.nu.59.cum seqq.par.5. & attenditur vltimus,& immediatus status,num.63.traduntur quæ decisiones Rotæ,num.64.cum seqq. limita si actus vltimus esset factus sine præiudicio iuris alterius, vt n. 65.

Ad Quasi possessionis adquisitionem ad effectum præsentationis,& collationis,& eius validitatem,quæ requirantur,traduntur c.5.n. 66. & sequentibus,parte 5.

Quasi possessio Capituli conferendi Parochiales,Sede Episcopali vacante, non suffragatur ad validitatem collationis,vt Rota resoluit,capitul.5.nu.90. cum seqq.par.5.& videtur contraria decisio adducta, nu. 94.

Quasi possessio præsentandi non adquiritur vbi institutio,aut consummatio secuta esset non præuio edicto, licet institutus de facto habuisset possessionem, c.5.à n.99.cum seq.par.5.limita,vt n.104. & reprobatur sententia Ferreti dicentis, quod status, seu quasi possessio liberæ collationis,non potest induci,per collationem factam de beneficio iurispatronatus absque consensu patroni,c.5.n.101.p.5.

Quasi possessio prouidendi non adquiritur per prouisiones etiam effectuatas, factas contra decretum irritans,positum in indulto, vel alia dispositione,quia decretum inficit omnia etiam possessionem, c.5.n.102. p. 5.

Quasi possessio conferendi, seu præsentandi vbi adquiritur aduersus Episcopum,requiritur eius scientia, & patientia, cum eo ipso quod est in professione Episcopatus,sit in professione libere conferendi.c.5.nu.123. & sequ.par.5.& amplia,vt n.125.& seqq. & in quasi possessione iurispatronatus quamuis non præsentasset, vt n.127.

Quasi possessio seruitutis cum adquiritur aduersus dominũ fundi,qui est in eius possessione,requiritur eius scientia & patientia cũ enim possideat tanquã liberum

rum cap.5.num.128.par.5.

Quasi possessio exigendi pensionem non transfertur in translatarium, etiam si ius & proprietas transferatur, quia est quid facti, c.5.n.470.p.1.

Quod de iure inest, non potest deduci in pactum ad inducendam specialem obligationem, quæ est fortior ad excusandam contradictionem, nec obligatio antidotalis, c.2.n.18.p.8.

R.

RAtiones & computa bonorum & reddituum mēsæ & fabricæ, non licet facere dum diuina fiunt, saltem mane. c.2.n.568.p.3.

Rebuff. dictum refertur, hodie vsum communē obtinuisse, quod post requisitionem patroni, maxime etiā eo non consentiente permutatio approbatur ab Episcopo, & valet, c.2.nu.26.p.11. quod videtur approbare S.Cong. in declaratione posita, n.27. Sed accipienda erit, quando permutatio fieret in magnam Ecclesiæ vtilitatem, n.28.

Rebuffi sententia dicentis quod simoniacus nō priuatur ipso iure beneficiis ante simoniam adeptis, sed est opus priuatione, c.1.n.41.p.8.

Reædificatio sub constructione, seu fundatione comprehenditur c.9.n.51.p.5. & ibi an adquiratur ius patronatus, ex Ecclesia penitus destructa.

Recitare an quis teneatur, etiam ante possessionem quæsitam, c.1.n.78.p.3. & ponuntur sententiæ doctorum vsque ad nu.83. limita nisi per eum stet, quominus accipiat, n.85. cum seq.

Recitare nescienti non est licitum accipere beneficium sibi collatum, c.1.n.97.p.3. quæ sententia videtur nimis rigida, n.98.

Recitare an etiam teneatur, habens titulum & prouisionem beneficij in cuius possessione est alius contra quem litigat, aut neuter. c.1.nu.100.p.3. & disputatur pro vtraque parte, vsque ad n.104.

Recitare an teneatur beneficium tenens in commendam c.1.n.105. & seqq.p.3. & sub distinctione resoluitur, & an coadiutor ad id teneatur, nu.107. cum seqq.

Recitare officium an teneatur pluries habens plura beneficia, c.1.n.110.p.3. cum seqq. & resoluitur negatiue, etiamsi iniuste possideat, n.120.

Recitare non tenentur officium paruum Beatæ Mariæ, habentes cum beneficio, seu ordine sacro pensionem, sed satisfaciunt recitandi officium maius, c.1.nu.117.p.3. & quid sit dicendum in pensionario Clerico. n.118.

Recitare omittens vno die omnes septem horas, an committat vnum tantum peccatum, an vero plura, c.1.n.131.p.3. cum seqq. & resoluitur, vnum tantum committere, & quid in omittente recitare per vnum mensem nu.139. & 140. Et quid in confessione sit explicandum n.141. cum seqq.

Redemptio pensionis non potest fieri authoritate Nunty. c.5.n.35.p.1.

Redditus pensionis amissi ob excommunicationem pensionarij remanent ipsi titulari, & ipsi sunt restituendi, c.13.n.139.p.7.

Reductio pensionis non potest fieri per inferiorem, in pensione per Papam imposita, cap.5. numer. 369. par.1.

Reductio siue reformatio pensionis potest fieri per Ordinarium etiam si ea esset reservata per Papam, c.5.n.401.p.1. limita, vt n.402.

Reductio peti non potest si cōputatis funeralibus, & ingressu, remanet rectori congrua, c.5.numer.401. parte 1.

Reges Hispaniæ, quibus Adrianus VI. indulsit ius præsentandi Abbates & alios præfectos, non potuerunt præsentare ante Conc. Trid. ad præfecturas regulares, personas seculares, nec regulares alterius ordinis, & multo minus post Concilium poterunt, c.10.num.14. p.7.

Registrum Apostolicum fidem facit saltim in curia, c.5.n. 34.p.1.

Regula de infirmis non habet locum in translatione pensionis c.5.n.258.p.1. nec constitutio de publicandis, n.256. & de materia remissiue, n 260.

Regula quod datum ob causam, causa non secuta repeti potest, explicatur, cap.1. numero 11. cum seqq. p.3.

Regula de verisimili notitia, solum habet locum in vacatione per obitum, c.1.nu.44 p.5. & per quem debeat probari, n.45. & concludenter n.46.

Regula de verisimili notitia, non habet locum in Ordinario, & Legato contra aliquos, c.1.nū.47. & 48. p.5. & qui de ea tractent. n.50.

Regula reseruatoria Monasteriorum, comprehendit Monasteria electiua, c.1.n.118.p.5. & alias dignitates inferiores electiuas, & beneficia electiua. num.119. cum seq. etiam non facta mentione de electione, nu.122. cum seq.

Regula de impetrantibus beneficia per obitum familiarium, habet locum in vacatione per obitum inducta per regulam de infirmis, c.1.numero 168.p.5. nec opus est exprimere modum vacationis inductæ, num. 169.

Regulam reseruatoriam de qua hic, non habere locum in Cardinalenuii Rota, c.1.n.252.p.5. de qua author dubitat n.253. & seqq. nec habet locum in dignitatibus non reseruatis, vt n.255.

Regula reseruatoria dignitatum maiorum post Pōtificalem, intelligenda est de maioribus actu, nec sufficit erectio in posterum, c.1.nu.257.p.5. secus si tempore prouisionis esset actu maior, licet non tempore vacationis, n.258. cum seqq.

Regula mensium non debebat edi, & publicari, c.1. nu.439.p.5. quam Sixtus V. publicari fecit à nu.440. cum seqq. & de eius origine nu.444. & quo tempore durauerit, & duret, n.446. cum seqq.

Regula non solum habet locum in vacatione de iure, & de facto sed etiam in vacatione de iure tantum, aut de facto tantum, c.1.n.548.p.3 quam limita si habens ius ad beneficium, decedat in mense Apostolico, n.549.

Regula hæc non procedit in beneficiis Ecclesiæ non numeratæ, sed receptiuæ, quæ nunquam vacant, c.1.n. 550.p.5.

Regula reseruatoria, an sicut non comprehendit Cardinales, similiter etiam non comprehendat Reges Callatores, c.1.n.639.p.5. resoluitur quod non, & quare regula dicat S.Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, & c.n 640.

Regula hæc, an reseruet beneficia ad prouisionem quorumcunque quomodolibet pertinentia, siue de iure communi siue speciali, c.1.n.642.p.5.

Regula de mēse exprimēdo procedit in gratia si neutri & c.c.1.n.659.p.5. & in noua prouisione, quando in prima gratia non fuit expressus, n.660. & etiā si quis velit capere beneficiū per clausulas generales siue alio quouis modo, n.661. & in gratia de beneficio vacāte non solū de iure, & facto, sed etiā de iure tantum, & de facto tantū, n. 662. & non solum in vacatione per

obitum, ſed etiam alio quocumque modo in quo intrat reſeruatio regula, n.665. nec praxis Datariæ eſt in contrarium, n.666.

Regula de expreſſione menſis nõ habet locum in beneficiis aliàs reſeruatis. & in vacantib. in Curia, c.1. n.668. p.5. nec in prouiſionibus Papæ de beneficiis iuris patronatus laicorum. nu.669. nec in præſentatione & inſtitutione, etiam coram Papa n.670. nec in ſubrogationibus quoad beneficium litigioſum in locum, & ius defuncti, quamuis ſecus in gratia ſi venti, nu. 671. nec in gratia reformatoria, ſeu perinde valere, n. 672. & an in prouiſionib. Nuntij, ſeu Legati, n.673. & an etiam Ordinarij, n.674.

Per Regulam de expreſſione menſis non cenſebitur derogatũ Bullæ Sixti IV. & Leonis X. de Canonicat. Doctoralibus & Magiſtralibus Hiſpaniæ, & quare c.1.n.679. cum ſeqq. p.5. vbi de rationibus Gonçalez.

Regula 10. reſeruatoria videtur ſuperflua, c.1.n.783. p.3. contrarium nu. 784. & loquitur de beneficiis vacantibus poſt obitum prædeceſſorum reſeruantium, vt n.785.

Regula Cancellariæ. quæ ſuperuenit de vnionib. non ſortitis effectum, non obſtat, quando aliqua bonorum portio à beneficio eſt diſmembrata, & vnita monaſterio, ex Rota, c.2.§.3 n.287 p.12. Sed non videtur verum, quia regula etiam de diſmembrationibus expreſſe loquitur, n.28.

Regula c. Inquiſitioni, de appellat. quod clauſula in fine poſita refertur ad omnia præcedentia, non procedit vbi eſt diuerſa ratio, nec vbi adeſt maior ratio, quod referatur ad proximiora quã ad præcedentia, nec vbi conſtat de mente contraria, c.10.§.1.n.136.p.11.

Regula de triennali an inuet contra Decretũ Concilij c.3.n.88.p 11 vbi reſoluitur negatiue cum S. Congreg. & Rota, n.89.

Regula de triennali nõ habet locum in beneficio vnito, c.2.nu.28.p.12. & ſimiliter nec allegatio Lapi, nu. 29. quamuis diuerſum ſit in regula de annali, in qua non requiritur titulus, & ſic obtinens beneficium vt vnitum, poteſt excipere de regula annali contra actorem, qui illud impetrauit tanquam beneficium: & titulu, quia ex perſona actoris ius metimur, nu.30. & ſeq. vbi ponitur reſolutio Rotæ.

Regula de triennali non ſuffragatur contra Decreta Conc Trid. ſeſſ.7.c.4. & ſeſſ.24.c.17. ex S. Cong. c.5. §.4.n.379.p.11. de quo remiſſiue, nu.380. & n.381. adducitur alia declaratio S. Cong.

Regula, infamibus procedit, tam in infamia facti, quam iuris, c.8.n.9.p.7.

Regula legis non dubium. C. de legibus nõ procedit, quando lex eadem prohibens & puniens, c.8.n.62.

Regula legis ſi forte, ff. de caſtrenſi peculio, non procedit in iudice, pro quo iura præſumunt ſtante enuntiatione ſolemnitatum, c.2 §.1.n.133.p.12.

Regula reuocatoria vnionum non videtur intrare, ſi aliàs in parte vnito ſortita fuit effectum, c.2.§.3 nu. 294 p.12 licet ſecus ſit in Decretis Conc. Trid. ſeſſ.7.c. 6. & ſeſſ. cap. ex S. Congregatione, & Rota, à numero 295.

Regularia beneficia ſunt manualia, & ad nutum amouibilia, niſi ſint curata, aut electiua, c.2.n.66.p.1. reſolutio Rotæ. num.67. & ſeqq. & ſunt vere beneficia, n.69.

Regularia beneficia quæ ſint exponitur, c.6.num.13. p.1.

Regulares ſecluſo priuilegio, non poſſunt de iure, abſoluere à caſib. Epiſcopo non ſolum à iure, verum ſpecialiter per ipſum reſeruatis, contra aliquos. c.2. num. 303. & ſequentibus, parte 3.

Religioſi Societatis Ieſu, qui emiſerunt tria vota nõ ſolemnia, non comprehenduntur ſub decreto Concilij 3.c.5.nu.9.p.2. Sed Pius V. illud extendit ad regulares non profeſſos. numer.10. & declaratio. S. Congreg. numero 11.

Religionum breuia, ſeu priuilegia, quod earum fratres non poſſint vti Bulla Cruciatæ quoad indultum eligendi confeſſorem, an derogentur per ſequentes Bullas. c.5.n.60. cum ſeqq p.2. & reſoluitur non derogari.

Religioſi an ſint omnino incapaces beneficiorũ ſecularium, maxime in titulum, & Corraſ. ait, quod præter Eccleſias curatas, & Cathedrales, & aliorum quorũcumque beneficiorum ſecularium, vt temporalium rerum, etiam ex diſpẽſatione Papæ incapaces ſunt, c.10. n.38.p.7. Certum tamen eſt ex diſpenſatione Papæ eſſe capaces beneficiorum ſecularium etiam in titulũ, ſicut poſſunt habere titulum ſuorum beneficiorum regularium, nu.37. & 40. Sed inquit Corraſ. eſſe capaces temporalium, etiam ex diſpenſatione Papæ, n.41.

Religioſi ſunt incapaces beneficiorum ſecularium ſimplicium & etiam canonici regulares, c.10.n.28. & 29.pag.7.

Religioſos ex diſpenſatione Papæ eſſe capaces temporalium rerum verum eſt, non ſolum quoad adminiſtrationem, & diſpenſationem, ſed etiam quoad dominium, & proprietatem, c.10.n.42. Nam Papa poteſt ex cauſa diſpenſare in voto ſolemni religionis, nu.43. quamuis contrarium teneant D. Thom. & alij, n.44. in quo communis ſententia Canoniſtarum, & Theologorum tenenda eſt, quæ comprobata eſt facto Pontificum, nu.45. Et ratio eſt, nam ſicut in vno voto ſimplici, & iuramento, quorum obligatio etiam eſt de iure diuino, Papa poteſt diſpenſare, ita in voto ſolemni, cuius etiam obligatio procedit ex actu humano, n.46. Et obiectioni, quod in voto ſolemni non poſſit diſpenſari ratione traditionis perſonæ, in qua ſolẽnitas voti conſiſtit, ſatis ſit quod qua ratione poteſt Papa diſpẽſando ex cauſa tollere obligationem voti ſimplicis, & iuramenti, & ius ex promiſſione Deo quæſitum, eadẽ poteſt tollere ius ex traditione Deo quæſitum, & traditionem reuocare, n.47. & 48. ſicut etiam in matrimonio rato poteſt diſpenſare, n.49.

Renuntiatio patrimonij donati facta ante quam ordinetur, non eſt ſimoniaca, & valet c.5.nu.127. cum ſeqq p.2.

Renunciari an poſſit ſtatuto, ſeu priuilegio habenti decretum irritans expreſſe vel tacite, c.2.nu.242. cum ſeq.p.3.

Renuncians beneficium, quæſitum, ad præſentationẽ patroni in manibus Ordinarij neſcientis Patrono, & accepta collatione libera ab eo, non videtur ponere Ordinarium in quaſi poſſeſſione libere conferendi. c. 5.n.110. vſque ad n.14.p.5.

Renuntians ſine ſuperioris authoritate, licet non amittat ius, & proprietatem beneficij, amittit tamen poſſeſſionem, quæ facilius amittitur, c.3.§.3.nu.215.p.2. circa quod remiſſiue. nu.236. & ita videtur procedere deciſio Rotæ relata, n.237.

Renuntiare beneficio an poſſit minor, remiſſiue c.3. §.1.n.59 p.11. & an minori in beneficialibus competat reſtitutio, etiam remiſſiue, n.60. & nu.61. ponitur reſolutio Rotæ in iſta quæſtione.

Renuntiare beneficio licet de iure cõmuni infirmus poſſet, tamẽ hodie nõ valet renuntiatio infirmi infra 20. dies decedentis ex regula Cancellariæ de infirmis, capitul. 3.§.1. numero 37. parte 11. & qui ſcribunt ſuper ea, nu-

ſuper ea numero 58.

Renuntiare beneficio proprio regulariter, cuiquam liberum eſt, c.3.§.1.n.44.p.11. hodie tamen in curia nõ admittuntur abſolute reſignationes parochialium,& aliorum beneficiorum reſidentiæ, nam dataria vult quod exprimatur quantum tempus beneficium poſſedit reſignans, ſeu à quo tempore illud obtinet,& ſi tẽpus eſt breue, reſignatio reiicitur, n.45. & idem eſt in permutationibus huiuſmodi beneficiorũ cum aliis nõ reſidentiæ, n.46. qui ſtylus incipit à tempore Gregorij XIV. & hodie regulariter requiritur quod poſſederit per quinque annos, vel circa, n.47.

Renuntiare non poteſt beneficium obtinens, ſeu cedere in manibus Epiſcopi ad effectum, vt vniatur alicui loco, ſeu Eccleſiæ,& non alias, quamuis contrarium videatur ſupponere Rota vna Segobien. relata, c.3.§.2.n.157.p.11.

Renuntiare non poteſt libere beneficio hodie inſucris ordinatus, præſertim ad titulum illius, nam non poteſt illud reſignare, niſi aliunde habeat, vnde commode viuere poſſit, c.3.§.1.n.36.p.11.

Renuntiare non poteſt maximè in fauorẽ criminoſus priuatus ipſo iure beneficiis, c.3.§.1.n.124.p.11.& idẽ erit in priuato beneficiis per ſententiã, quæ tranſit in rem iudicatam per quam beneficium vacat, n.125. quamuis Rebuf. dicat, quod ante exequutionem poteſt reſignare, quia ſola ſententia non priuat iure, nec poſſeſſione, quod ſolũ verũ eſt reſpectu poſſeſſionis, qua nõ eſt priuatus ante executionẽ,& ſic procedit dictũ Felini, quod canonicus priuatus per ſententiam non perdit ipſo iure ſtallum in choro, & locum in capitulo: ſed oportet, quod diſtalletur per ſuperiorem, non tamen eſt verum quoad ius, & titulum beneficij, quo ſtatim priuatus eſt,& poteſt conferri, n.126.& 127.

Renuntiare poterit accuſatus, etiam in fauorem,& renuntiatio valet, etiã non facta mentione de crimine, nec de accuſatione, ſeu inquiſitione, aut proceſſu, nec de priuatione, c.3.§.1.nu.120.p.11. quia de iure non cauetur, nu.121. limitatur vt non procedat, quando in impetratione facta à tertio in euentum priuationis fuerit adiecta clauſula,& cũ Decreto, quod reſignatio illius cedat in fauorem impetrantis, num.122. ex eo tamen non tollitur Epiſcopo diſpenſandi poteſtas in caſibus in quibus alias poteſt, ipſaque diſpenſatio impedit priuationis ſententiam, n.123.

Renuntiare poteſt intruſus beneficio detento propria authoritate, quando eſt intruſus exiſtenter & apparenter carens titulo, c.3.§.3.n.250.p.11.

Renuntiare poteſt quis beneficio non ſolum per ſe, ſed etiam per procuratorem, c.3.§.1.nu.42.p.11. vbi de procuratore ad reſignandum, remiſſiue.

Renuntiatio beneficij litigioſi, ſi ius anceps ſit, poteſt fieri ſine ſuperioris authoritate, c.3.§.3. numero 249. p.11.

Renuntiatio cum licentia, ſeu authoritate ſuperioris fieri debet, c.3.§.3.nu.219.p.11. alias non tenebit in præiudicium Eccleſiæ, aut ſuperioris, tenebit tamen in damnum, aut præiudicium renuntiantis, quia ex hoc videtur feciſſe tacitum pactum de nõ petendo beneficium ſecundum gloſſam,& DD. relatos, n.220. pro quo faciunt deciſiones Rotæ relatæ nu 221.& ſeq. Sed verum eſt non tenere, etiam in præiudicium renũtiantis, nec quoad ipſum beneficium valere, ſed adhuc verum habere titulum, & ius in eo, donec ea renuntiatio per ſuperiorem admittatur, ſeu ratificetur, n.223. Et ſic de beneficio taliter renuntiato debet fieri mentio in impetratione, n.224.& adducitur reſolutio Rotæ, n.225.

Renuntiationem dicitur etiam tenere in præiudicium renuntiantis quoad hoc, vt ſuperior poſſit eum priuare obdelictum ſuũ, quia reſignauit ſine cõſenſu ſuperioris, ex c. quod in dubiis de renuntiatione, c.3.§.3.num.230.par.11. Sed ille textus id non probat, ſed tantum renuntiantem in manibus laici,& ab eo dein noſuſcipientem, quod maius delictum eſt, eodem beneficio eſſe priuandum. n.231.& deciſionibus Rotæ pro contraria parte adductis, n.221.& ſequenti, reſpondetur, n.232.& 233.& ſeq.

Renuntiatio facta,& ab alias non renuntiaturo, etiam in manibus inferioris, ea intentione & ſpe, vt alicui certæ perſonæ conferatur, ſine pacto tamen, aut conditione, valet, nec committitur vlla ſimonia etiam mentalis, c.3.§.2.n.161.p.11.& ſic non eſt ſimoniacum mandatum ad reſignandum certa beneficia in manibus inferioris à Papa, pure, libere,& ſimpliciter, nec non petendum, & obtinendum de eis prouideri certæ perſonæ, ex Rota, apud Caſſadorum, n.163.& ſimile ait Rebuffus relatus n.ſeq.

Renuntiationem factam ſine authoritate ſuperioris tenere in præiudicium renuntiantis, intelligendum eſt quoad hoc, vt ſuperior poſſit eam approbare, & ratam habere, c.3.§.3.n.226.p.11. niſi ante admiſſionem & ratificationem reuocauerit renuntiationem, nam re integra poterit pœnitere, n.227.& ideo in ſupplicationibus,& in literis ponitur illa clauſula, ſiue præmiſſo, &c. quæ operatur vt Papa per eam approbare videatur renuntiationem factam coram non ſuperiori de beneficio illo,& de illo ſic vacante prouidere, n.228.& ſeq.

Renuntiatio facta in fauorẽ certæ perſonæ, ſeu vt beneficium alicui conferatur, ſimoniaca eſt, & nulla, c.3.§.2.n.152.p.11. quicquid dicant alij relati, n.153. quorum opinionibus omiſſis communis tenetur & probatur, n.154. nec poterit inferior conditionem reijcere, & reſignationem ſimpliciter admittere contra aliquos, nu.155. vnde reſignatio facta in manibus Legati ſimpliciter, cum mandatum ad cedendum eſſet in fauorem certæ perſonæ, licet eidem prouiderit fuit nulla, ex Rota contra Rebuffum,& alios, n.156.

Renuntiatio facta in fauorem à priuato beneficio ipſo iure, vel per ſententiam ante executionem, vel ab obtinente beneficium alias ſine titulo, erit bona nihilominus,& valida ex clauſulis generalibus, ſiue præmiſſo, ſiue alio quouis modo, &c. dummodo alteri antea non ſit ius quæſitum, capitulo 3.§.1.nu.128. parte 11. vbi ponitur reſolutio Rotæ in permutatione vero ſecus erit propter clauſulam, quæ in permutationibus apponitur iuxta regulam Cancellariæ 39. numero 129.

Renuntiatio in fauorem alterius, an eſto quod non poſſit fieri coram ordinario, poſſit tamen quis conſentire, quod ſuum beneficium conferatur certæ perſonæ, ſeu vniatur certo loco, in ſui præiudicium, ſicut poteſt abſolute conſentire, quod prouideatur, c.3.§.2.à n.158. p.11. reſolnitur affirmatiue & an coram Ordinario fieri poſſit ceſſio iuris, litis,& cauſæ in fauorem colliti-gantis, n.160.

Renuntiatione in tacita, vt quæ fit per adeptionem ſecundi, etiam requiritur licentia, ſeu approbatio ſuperioris, alias non vacat primum ſecundum communem, c.3.§.3.n.238.p.11. contrarium tamen tenet gl.& alij relati. n.239.

Renũtiatio literarũ ad beneficia ſeu iuris ad rẽ, poteſt fieri abſque ſuperioris authoritate, c.3.§.3.n.247.p.11. reprobatur tamen dictum Flam. Parij. quod poteſt quis abſque authoritate ſuperioris tacite renuntiare

literis beneficiorum vacantium, in quibus per collationem, & acceptationem habet ius in re, non capiendo possessionem illorum, n.248.

Renuntiatio tacita duplex est secundum authorem, tacita quædam quæ sine verbis fit facto hominis, & in hac requiritur consensus superioris, sicut in expressa, & ita procedet communis, c.3.§.3.nu.240.p.11. sufficiet tamen consensus tacitus ipsius superioris in acceptando, n.241. alia renuntiatio tacita est, quæ à iure inducitur, & ipso iure fieri intelligitur, etiam parte contrarium protestante, vt quæ fit per adeptionem secundi incompatibilis, & in aliis casibus, quæ non est vera renuntiatio, num.242. & in hac contra communem non requiritur licentia seu approbatio superioris, & procedit sententia glossæ nu.243. pro quo faciunt iura adducta, à n.244.

Renuntiatio vt consistat, debet esse libera, & spontanea, non metu facta, aut per dolum, vel fraudem, licet donec rescindatur, mero iure teneat, c.3.§.2.nu.143. p.11. & de renuntiatione sic facta, aut post spolium, & de prouisione metu facta, remissiue, n.144.

Reprobatur sententia Germony tenentis à Vicario foraneo ad Episc. appellari non posse c.8.n.32.p 5.

Reprobatur doctrina Sbrocij dicentis non dari appellationem ad Episcopum, à sententia Vicarij generalis, constituti tantum in ciuitate, c.8.n.33.p.5.

Reprobatur doctrina Syluestri & Cechi, dicentium, Vicarium foraneum esse ordinarium, & idem consistorium cum Episcopo si ad Vniuersitatem causarum sit deputatus, capitulo 8. numero 34. & 35. parte quinta.

Reprobatur sententia Lapi & aliorum, quod siue insimul, siue diuersis temporibus fiat commissio specialis alicui, vel aliquorum requirentium speciale mandatũ, & addatur clausula generalis de qua hic, tunc tota iurisdictio erit ordinaria. c.8.n.45.p.5.

Res dotales, naturaliter in vxoris permanent dominio & eius esse intelligitur, c.9.nu.172.p.5 quod intellige quoad spem, quia ad eam sunt reuersura. n.173. cum seq.

Reseruatio si impetraretur contra Petrum Opidi de Arebalo Abul. Diœcesis, & alios eiusdem Diœcesis, per illam clausulam generalem possent conueniri alij eiusdem Oppidi. c.6 n.81.p.1.

Reseruatio pensionis facta excommunicato non absoluto ad effectum est nulla, c.5.n.130.p.1.

Reseruatarius in cuius persona fuit pensio reseruata an possit valide, eam transferre, & cassationi consentire, etiam sine consensu eius in cuius commodum est, c.5.n.268. & seqq.p 1. & resoluitur affirmatiue.

Reseruatio expirat per collationem secuta acceptatione sine possessione, c.2.nu 2.p.4. item & per prouisionem factam cum sola supplicatione, n.15. si ea est registrata, num.16. & in forma gratiosa, secus si in forma commissoria, vt n.17.

Reseruatio, non comprehendit beneficium ad quem quis est electus, seu collatum non acceptatum, c.3.n.22. p.4.

Reseruatio de tali beneficio interim facta etiam motu proprio, non impediret acceptationem illius, non obstante d.c.si. eo tempore, vt c.3.n.40.p.4.

Reseruati nulli sunt menses, respectu Cardinalis Ordinarij collatoris. c.1 n.34 p.5. etiam in beneficiis spectantibus ad prouisionem prælati & Capituli simul, n.35. vbi ponitur decisio Rotæ n.36.

Reseruationes, alia dicuntur generales, alia speciales, & quæ illæ sunt c.1.numero 56. cum sequentibus, p. 5. & qui de eis tractent, numero 53. & de tempore quo cœperunt num.54. & 55.

Reseruationes speciales, in fauorem aliquorum, maxime mentales, iam non sunt in vsu, cap.1.numero 6. p.5.

Reseruationis potentia, & effectus, à quibus pertractentur traditur, c.1.n.112.p.5.

Reseruatione non continentur Episcopatus, bene tamen Abbatia c.1.n.113. cum seq.p.5. & ibi de intellectu extrauagantis, ad regimen. & an comprehendantur monasteria n.117.

In reseruationibus factis sub ista forma, reseramus Beneficia ad cuiuscunque collationem, prouisionem, præsentationem, seu dispositionem spectantia, nõ comprehenduntur beneficia electiua, c.1.nu.124. cum seqq. p.5.

Reseruatio siue affectio, inducitur Beneficio, per solam appositionem manus Papæ quamuis vtiliter factam, c.1. n.137. & seq.p.5. & per commendam factam à Papa n.140. limita vt nu.150.151.152.154.177.186. & seq.

Reseruatio Papæ facta ad tempus, vel ex certa causa si illa semel affecit, Beneficium semper manet affectum etiam post tempus, c.1 n.144.p.5.

Reseruatio Beneficij non euanescit per collationem Papæ inualidam, nec potest Ordinarius illud conferre, c.1.n.145.p.5. amplia vt n.147.

Reseruationes plures inducuntur per regulas Cancellariæ, quas summi Pontifices facere solent suo tempore duraturas, n.190.p.5. de quibus hic agendum est, n. 191.

Reseruationes extrauagantis ad regimen innouantur, c.1.n.192. vsque ad n.196.p.5. ad cuius effectum nõ sufficit ius ad rem sed in re, n.197. quod intellige, vt n. 198. cum seq. & verba extrauagantis, ibi declarans nihilominus & illa, & c. ea etiam Beneficia declarantur, n.200 cum seq.

Reseruatio de Beneficiis de quib. Ordinarij contra Conc. Trid. decreta disponunt, in quibus amplificari possint traditur, c.1.n.209.p.5. & limita in Beneficiis de quibus Patroni disponunt n. 210. & intellige, vt n. 211.

De Reseruatione Ecclesiarum Cathedralium & monasteriorum qui tractent, c.1.nu.212.p.5. & ad quos olim Episcopatuum prouisio pertineret, nu.213. remissiue.

Reseruatio Pij V. de qua c.1.n.221. & seq.p.5. an cõprehendat Beneficia spectantia ad collationem Episcopi & Capituli simul, & non comprehendere resoluitur, cum Gabriele, c.1.n.223.

Reseruatio Pij V. quia personalis spirauit cum ipso, c.1.nu.224. cum seq.p 5. quam non fecit Greg. XIII. sed successores Pij V. vt n.228.

Reseruatio de qua hic locum habet si ad Episcopũ solum spectaret electio, nominatio, quamuis collatio & institutio ad alium pertineat, seu sit communis, c. 1.n.230.p.5. non tamen è conuerso, vt nu.231. cum seqq. vbi ponitur decisio Rotæ quæ confirmatur, vt numer. 233.

Reseruatio, an habeat locum vbi simultanea est prouisio diuisa per turnos, c.1.nu.234. cum seq.p.5. resoluitur quod non, nec habet locum vbi collatio Beneficiũ spectantium alias ad collationem Episcopi, Sede Episcopali vacante spectat ad aliquem nec reseruaretur futuro successori, n.244.

Reseruatio regulæ 30. de impetrantib. includit Beneficia, ad quæ familiaris habebat ius ad rem, c.1.nu. 278. & sequ. par.5. limita & declara, vt numer. 280. & 281.

De Reſeruatione Beneficiorum collectorum, & Subcollectorum, remiſſiue, c.1.n.344.p.5. & vide ſupra verbo beneficia collectorum.

Reſeruatio regulæ 5. non continetur in extranaganti, ad regimen licet contineatur in corpore iuris, & qui ſint de ea videndi, c.1.d.386.p.5.

Reſeruationes beneficiorum curialium dum curia transfertur, qualiter intelligantur traditur, c.1.à n.387. cum ſeq.p.5. & à n.391.cum ſeq.

De Reſeruatione Beneficiorum Cubiculariorum, & curſorum Papæ ad regulam 6. qui ſint videndi traditur remiſſiue, c.1.n.397.p.5.

De Reſeruatione Beneficiorum Eccleſiarum Sancti Ioãnis Lateranen. Sancti Petri, & aliarum, & titulorum Cardinalium, a Curia abſentium, agitur c.1.nu. 401.p.5. & an hæc regula ſit ſuperflua, num.402. & de quibus Epiſcopatibus intelligatur reſeruatio facta n. 403.cum ſeq.

Reſeruatio ſine decreto, an liget manus ordinarij, ita quod eius collatio non valeat, cap.1.nu. 408.par.5. & quid cum decreto ante notificationem, nu. 409. & an non ſolum inficiat titulum, ſed etiam & poſſeſſionem, aut omnia, n.410. & quid ſi decretum ponatur in literis de beneficio vacante in menſe ordinarij, num. 437.

Reſeruatio menſium Apoſtolicorum, & alternatiua pro Epiſcopis reſidentibus traditur, c.1.à nu.438.cum ſeq.p.5.

Reſeruatio ſemper cenſetur præcedere, contingente eadem die vacatione Beneficij, in menſe reſeruato, & prouiſione ordinarij, nec non reſeruatione noſtræ regulæ, cum aliis regulis factæ: etiam ſi prouiſus ab ordinario anteriorem poſſeſſionem haberet, quia tota dies comprehenditur in regula, c.1.n.443.p.5.

Reſeruatio regulæ locum habet in beneficiis vacantibus in menſibus Apoſtolicis, non ſolum vna vice, ſed etiam pluries c.1.n.538.p.5. Et de verbis regulæ ibi, ad ſuæ voluntatis beneplacitum, n 539. remiſſiue.

Reſeruatio expreſſa ſicut non cadit in beneficio iuris patronatus laicorum, & mixti, ita tacita ex appoſitione manus Papæ, c.1.n.591.p.5. vbi deciſiones Rotæ ponuntur.

Reſeruatio hæc eſt perſonalis, & ſic cum conditore expirat, maxime quia eſt facta ad ſuæ voluntatis beneplacitum, quod morte expirat, c.1.n. 643. & ſeq.p.5.

Reſidere vbi debeat habens duo beneficia vnita æque principaliter, vide verbo beneficia duo habens.

Reſidentia in omnibus beneficiis etiam ſimplicibus de iure requiritur, c.2.n.1.p.3. exceptis præſtimoniis, n. 2. De conſuetudine tamen generali, in ſimplicibus reſidentia non requiritur, n.3. Et reſolutio Rotæ n.4.5 & 6. vſque ad 9. Quæ autem beneficia requirant perſonalem reſidentiam, & de cauſis excuſantib. ab ea, & qui de ea tractent, n.13.14. & 15.

Reſidere quomodo teneantur Epiſcopi, & Curati, & quanto tempore abeſſe poſſint traditur remiſſiue, c.2.n.18.p.3.

Reſidentiæ obligatio, an ſolum procedat in habentibus vere curam animarum, aut beneficia curata, an etiam in habentibus exercitium Curæ, c.1.nu 163. cum ſeqq.p.3. & reſoluitur affirmatiue.

Reſidere in Canonicatu, an teneatur habens Canonicatum & Monaſterium in commendam c.2. nu. 183.par.3.

A reſidentia excuſatus, non lucratur fructus, qui non lucriſiunt in abſentia, niſi in caſibus a iure expreſſis, c.2.n.340.p.3.

Reſidere tenentur, non ſolum obtinentes in Eccleſiis Cathedralib. & Collegiatis Dignitates, Canonicatus, aut Portiones, ſed etiam Manſionarij ac Capellani, & obtinentes alia beneficia perpetua, & habentia annexum ſeruitium in choro, c.2.n.475.p.3.

Reſidere an præſumatur quis in loco, vbi alias reſidere tenetur, c.1.n.503.p.5.

De Reſidentia Epiſcoporum ad alternatiuam requiſita, c.1.n.686.p.5.

Reſidere in ſua Diœceſi, an dicatur Epiſcopus exiſtens in loco exempto ſuæ Diœceſis, ita vt gaudeat alternatiua, c.1.nu.703.cum ſequentibus. par.5. & reſoluitur negatiue.

Reſignans beneficium reſeruata penſione cum habeat ius ad illud incompatibile, debet facere mentionem de obtentis & de illo ad quod habet ius, c.5.num. 90. & ſeqq.p.1.

Reſignans tenetur ad ſoluendum penſionem ſtante clauſula, quod non poſſit reſignare in fauorem alicuius, niſi facta penſionario intimatione, ac facta obligatione per reſignatarium, c.5.n.184. & ſeq.p.1.

Reſignans, an ſtante quod penſio reſeruata ſit in totum nulla, poſſit redire ad beneficium, & ſit reſtituendus ad poſſeſſionem diſputatur, c.5.num.434. cum ſequentib p.1.

Reſignatarius non obſtante conſenſu & approbatione iuris reſignationis, poteſt dicere de nullitate pẽſionis, ſi vult probare non ius, vel falſitatem cauſæ, c. 5.n.514.p.1. vbi ponitur deciſio Rotæ.

Reſignans beneficium à quo tempore deſinat lucrari fructus, c.1.n.125.p.2. & reſolutio traditur, n.126. cum ſeq.

Reſignans, an faciat fructus ſuos, perceptos ante ſcientiam dimiſſionis reſignationis. c.1.n.133. cum ſeq. p.2. reſoluitur negatiue.

Reſignans dicitur poſſidere, & poteſt inſiſtere poſſeſſioni donec beneficium reſignatario in forma dignum adquiratur, c.2.n.139.p.2. & ratio traditur nu. 141. & 142.

Reſignans in Canonicatibus & Præbendis, quorum fructus reſidendo lucriſiunt, tandiu eos lucrabitur, quamdiu licite inſiſtit poſſeſſioni, & reſidet, c.1. num. 196.p.2.

Reſignare libere beneficium aliquis ad cuius titulũ ordinatus quare prohibeatur, ratio traditur. c.5. num. 97. p.2.

Reſignare beneficium ſacris initiatus vllo modo poteſt etiam ſi ad illius titulum non ſit promotus, niſi aliunde habeat vnde viuere poſſit, vt conſtit. Pij V. c. 5.n.198.p.2. Quam intellige, vt n.199. Et quid in Curia ſeruetur, n. 200. cum ſeq.

Reſignans, ſi moriatur in Curia infra 20. dies licet prouiſio per reſignationem non teneat, ex regula de infirmis, beneficium tamen eſt reſeruatum & affectũ Papæ, c.1.num 158. & ſeq p.5. contrarium traditur. nn. 160. cum ſeqq.

Reſignans, in Curia in fauorem, ſeu conditionaliter ſcienter nulliter, beneficium vacat per dictam reſignationem & ſic manet reſeruatum & affectum Papæ. c.1.num. 170. p.5. reprobata ſententia Gulielmi, nu. 171. cum ſeq.

Reſignans reſeruata penſione, an poſſit impedire reſignatarii, ne capiat poſſeſſionẽ beneficij reſignati, & poſſeſſionẽ capta per dictum reſignatarium, pendẽte appellatione ab ipſo reſignãte interpoſita, & an id dicatur eſſe attentatũ. c.2.n.2.n.133.p.6. Reſoluitur eſſe attentatũ. ſi de facto impedit, vel opponendo friuolã exceptionẽ n.134. Et deciſio Rotæ n.135. cũ ſeq. & reprobatur Flores. n.138. ponitur que reſolutio ſignaturæ,

n.139.& reprobatur Gonçalez,n.140.

Resignantem num tempore data,sit necessariũ probare,aliunde habere congruam,an vero sufficiat quod eam habeat tempore executionis gratiæ,disputatur,c. 2.à nu.276.p.6.& resoluitur satis esse,quod de ea constet tempore executionis,n.277.

Resignatio valida est etiam stante clausula, quod alias resignatio censeatur facta in fauorem pensionarij si ille non agit ad beneficium,c.5.n.186.p.1. quæ solet poni in pensionibus pro Palatinis,n.187.

Resignatio beneficij in fauorem scholaris, cum Clericus factus fuerit, sortitur effectum si resignans ante characterem susceptum moriatur,licet secus in trãslatione pensionis,c.1.n.132.& 163.p.2.

Resignatio vbi conditionalis est in fauorem,potest resignans incumbere possessioni,& omnia pertinentia ratione beneficij exercere,donec resignatarius capiat possessionem secundum Flam.Paris.c.1.n.142.p.2. Sed id est falsum n.143.vsque ad n.155.

Resignatio facta ab eo, qui non habet vnde viuere possit,etiam de beneficio ante Concilium obtento, est nulla,c.5.n.195.p.2.& amplia,vt n.196.

Resignatio cũ est expedita in forma gratiosa tunc narratiua de congrua debet esse vera tempore data, c.1.n 282.p.6.

Resignans beneficium in fauorem alterius in forma digniũ,qui non fuit repertus idoneus,non potest redire ad beneficiũ,sed remanebit vacans libere per resignationẽ,quia scire vel nescire debuit illum non esse idoneum,nisi probaret diligentiam adhibitã. aut iustã ignorantiam,& c.& resignauit reseruata sibi pẽsione, non valebit etiam reseruatio,c.3.n.38.p.11.

Resignans beneficium in fauorem alterius reseruata sibi valida certa pensione,non alias,& reseruatio fuit nulla,ob expressionem maioris valoris beneficij factã ab ipso resignante scienter,& sic culpa sua, non poterit redire ad suum beneficium,sed ius ab eo abdicaturi,nec tenebitur successor in beneficio ad solutionem pensionis,quamuis resignatarius qui consensit, nõ possit excusari ab eius solutione,nisi fuerit in errore iniusto,c.3.num.39.p.11.

Resignans in fauorem seu conditionaliter, quoties scienter nulliter resignat,per talem resignationem ius abdicatur ab illo,c.5.n.36.p.11.ex quo procedit, quod tradit Zauallos citatus,n.37.

Resignatarius,quando non habuit collationem,nec bene,nec male,aut eam non habuit ab executore deputato,tunc enim, & si infra tempus apprehenderet possessionem, non satisfaceret constitutioni Gregorij XIII.c.3.§.4.n.326.p.11.quamuis ad publicationem nõ sit necessarium factam esse collationem ab executore. n.327.at vbi virtute resignationis,& literarum facta esset collatio resignatario per executorem siue bene siue male,siue valide,siue inualide,& successiue apprehensa possessio infra tempus datum dicta constitutione,non videtur illa intrare,n.328.

Resignatarius,seu cessionarius,virtute clausulæ,siue alio quouis modo, potest capere beneficium tunc vacans per obitum alterius,quamuis resignans seu cedẽs nullum ius in eo haberet,c.1.n.33.p.11. Et præfertur alteri qui postea impetrasset per obitum, etiam ab eodem,contra Rebuffum,num.34.si quis velit capere beneficium per dicta clausulas generales,obstabit regula de mense,si vacauit in mense reseruato,nec est alias alia ratione reseruatum, quia erat necessaria expressio mensis,num.35.

Resignationẽ alicuius volẽtis in eius manib. beneficiũ suum resignare,vt de eo prouideat,non potest recipere,qui solum habet potestatem conferendi,vt executor datus ad prouidendum de beneficiis vacantibus,nisi hoc ei nominatim esset iniunctum. c.3.§.3.nu. 261.p.11.

Resignatio etiã causa permutationis publicari debet iuxta constitutionem Greg.XIII.& eius formam per quam constitutio Pij V. fuit in totum abrogata, c.3.§.4.n.273 p.11.& summa d.constitutionis Gregor. ponitur n.274.

Resignatio etiam pura esse debet,non solum à pecunia,sed etiam ab omni pactione, debet enim esse libera,& sine vllo pacto,modo,vel conditione, alias simoniaca est,& nulla, c.3.§.2.nu.145.p.11.quamuis non est confidentialis resignatio beneficij facta cũ pacto,quod resignatarius suffragatur resignanti,vel alteri in aliqua electione,committitur tamen simoniaca, n.146.

Resignatione facta ex causa permutatione, seu in fauore,non facta mentione, seu suspẽsione vnionis, an statim subintret vnio,c.4.à n.33.p.11. resoluitur negatiue,nisi sit facta scienter,quãuis in resignatione simplici statim subintret,iuxta quæ accipitur declaratio S. Cong.adducta:& ista procedunt in vnione de beneficio certo,seu beneficiis certis, per quã acquiritur ius ad tale beneficium,saltim ad rem, n.37. vnio vero de beneficio primo vacaturo non capit beneficiũ resignatum ex causa permutationis,seu in fauorem,n.38.

Resignatio facta cum pacto, quod resignatarius faciat omnem impensam in admissione, & expeditione literarum pensionis pro resignante,est simoniaca, etiamsi postea retineat in primo termino solutionis pẽsionis,contra Flamin.Paris.nisi fiat cum beneplacito Papæ,c.3.§.2.n.147.seq.p.11.

Resignationem non potest admittere vicarius Episcopi nisi habeat speciale mandatum,c.3.§.1.num.255. p.11.

Resignationes potest admittere Capitulũ sede vacante,contra Rebuffum,c.3.§.3.n.250.& seq.p.11.quod procedit non solum in resignatione,quæ fit in resignãtis pœnam,sed etiam in qualibet resignatione,contra Fla.Paris.n.258.cuius rationi respondetur n.seq. procedit etiam in beneficiis spectantibus ad collationem solius Episcopi,n.260.

Resignatio si fiat alicuius beneficij in fauorem filij clerici,reseruata tamen pensione resignanti super beneficio patris de consensu eius,an intret Decret.Conc Trid.sess.25.de reformatione, c.15.vers.ad hæc,c.3.nu. 87.p.7.vbi resoluitur intrare, & ponitur declaratio S.Cong.

Resignationi authoritatem non interponit,qui iure speciali beneficium confert, quoniam destituere non potest,c.3.§.3.n.262.p.11.

Resolutio Rotæ,quod à concordia in beneficialibus, licitum est recedere ante beneplacitum Sedis Apostolicæ,c.5.n.138.p.2.nec recedens tenetur ad expensas alterius partis,n.239.

Responsum Ripæ approbatur,electionem factam sub illa conditione,si placuerit Summo Pontifici,irritam fieri,quamuis contra eum teneat Cuchus,c.1.2.p.7.

Restitutio distributionum quotidianarum,seu grossæ Canonicatuum,qua Canonici alias choro interessentes amittunt,ob non recitationem,fabricæ & pauperibus,non vero aliis Canonicis facienda est,c.1.nu. 35.cum seq.p.3.

Restitutio fructuum amissorum ob non susceptum ordinem intra tempus,cui sit facienda,traditur,c.4. n.59.p.3.

In Restitutione fructuũ facienda per condemnatum detrahenda est quãtitas pẽsionis antiquæ solutæ, licet non illius

non illius quam ipse consensit, capite 7. num. 238. parte 1.

Restituendi obligatio est, si eligat aut præsentet dignum omisso digniori in Episcopatibus, & beneficiis curatis, & aliis quæ ex aliqua lege, vel constitutione danda sunt dignioribus, & magis idoneis: nam cum beneficia sint instituta propter seruitium Ecclesiæ, cõstitutio illa quæ est iuris humani, quod detur dignioribus, & magis idoneis, facta videtur in fauorem Ecclesiæ, vt ipsa habeat meliores ministros, & non in fauorem ipsorum ministrorum, & c.c. 16. n. 43. p. 7. Et cõfirmatur exemplo domini, qui suo operi præciperet eligi operarios magis idoneos, & c. n. 44. Et idem dicendum est in cathedris, & aliis officiis publicis, quæ ex lege, seu ordinatione debent dari dignioribus. n. 45.

Restituendi obligatio non est in beneficiis sine cura, in quibus non est peccatum digniorem dimittere, ca. 16. n. 42. par. 7.

Restitutio an competat minori in beneficialib. vide supra verbo, renuntiare beneficio, el primero.

Reuocatio in beneficiis manualibus, fieri potest sine causa, malitia tamen cessante, c. 2. nu. 88. par. 1. non obstante regula de triennali, n. 89. quidquid alij dicant, nam. 90.

Reuocatio procuratoris constituti ad resignandum ex causa permutationis, vel alias etiam cum iuramento valet c. 5. n. 235. p. 2. contra aliquos relatos, n. 236. quod intellige vt n. 237.

De Reuocatione procuratorem constitutorem ad resignandum beneficia, & de illius intimatione necessario requisita, ac de illius materia, agitur remissiue, c. 8. n. 180. p. 5.

S

Sacrilegi an sint priuati, seu priuandi beneficiis, resoluitur esse priuandos per sententia, nam est graue delictum, & depositione dignum, c. 10. §. 2. n. 173. p. 11.

Sacrilegi autem insequentes, percutientes, aut capientes Cardinalem, sunt ipso iure priuati beneficiis, c. 10. §. 1. nu. 175. p. 11. & percutientes, aut capientes seu bannientes Episcopum, nu. 176. & etiam procurantes capi Ecclesiasticos, vt suis renuntient beneficiis, aut ne citati vadant ad Curiam Romanam, n. 177. quamuis aliàs percutientes clericum non sunt priuati, nec regulariter priuandi beneficiis. sed incurrunt excommunicationem canonis. si quis suadente diabolo, num. 178. de cuius canonis excommunicatione qui sunt videndi, n. 179. qui de sacrilegis generaliter, n. 180.

Sacrilegi sunt infames, & impediuntur promoueri, c. 10. §. 2. n. 174. p. 11.

Sanctum Congregationem apparet sentire, quod capitulum sede vacante, etiam stante Concilio, non posset facere collationem parochialium, in quacumque mense vacarent, etiam secluſa reseruatione beneficiorum vacantium sede Episcopali vacante, qua tempore facta declarationis Toletana non stabat, c. 2. n. 115. ad quod facit alia declaratio adducta n. 116. p. 9.

Schismatici huiusmodi non videntur absolute, & in vniuersum excommunicati iure antiquo, quicquid aliqui dicant, nam cap. licet de electione loquitur in casu particulari, c. 10. §. 1. n. 113. p. 11. nec cap. firmissime de hæreticis probat contrarium, nu. 154. nec etiam excommunicantur in cap. de liguribus. 23 q. 4. nec in c. de schismaticis n. 155. nec etiam in cap. nulli. 19. dist. n. 156. nec in c. 1. de schismaticis, n. 157. Sed quidquid sit tum in bulla Cœnæ casu 1. excommunicantur absolute Schismatici, n. 58.

Schismatici non possunt etiam de iure antiquo conferre beneficia, c. 10. §. 1. nu. 159. p. 11. quamuis videatur valere collatio ratione publici officij facta à schismatico occulto & tolerato, n. 160.

Schismatici nõ possunt sine dispẽsatione obtinere beneficia, etiãsi ad Ecclesiæ vnitatem redirent, sed schismaticus etiam ad vnitatẽ Ecclesiæ reuersus de iure cõmuni ineligibilis, inhabilis, & irregularis remanet c. 10. §. 1. n. 161. p. 11. Quod videtur posse intelligi de schismatico publico, secus de occulto, maxime emendato & cõuerso qui nõ videtur inhabilis, seu irregularis, n. 162. & an requiratur dispensatio Papæ, an vero sufficiat dispensatio Episcopi, à n. 163. resoluitur requiri dispẽsationem Papæ cum Abbate, licet alias aliter dicat.

Schisma si est sine hæresi, non videtur ius expressum, vbi ipso facto priuentur beneficiis schismatici, c. 10. §. 1. n. 151. p. 11. respondetur cap. nos consuetudinem, 12. dist. & c. quia diligentia. de electione allegatis, n. 152.

Schisma vbi est cum hæresi, dicẽdum est idẽ de schismaticis, quod de hæreticis & sunt ipso iure schismatici priuati beneficiis vti hæretici, & vt tales etiam sunt excommunicati iure antiquo, c. 10. §. 1. n. 150. p. 11.

Scholastria, de cuius origine, & officio remissiue, conferenda est Doctori, vel Magistro, aut Licentiato in Theologia, aut in iure canonico, & alias prouisio est nulla c. 6. n. 34. p. 7. Sufficit autem quod sit graduatus in qualibet vniuersitate approbata, licet non sit ex illis, quæ essent in illa regione, in qua esset scholastria ex S. Congregatione, n. 35.

Scientia & patientia ad adquirendam possessionem, non requiritur si ille in cuius præiudicium dicta quasi possessio adquiritur non est in possessione illorum iurium, traditurque ratio, c. 5. n. 121. & seq. p. 5.

Scientia & patientia illius, de cuius præiudicio agitur, an præsumatur, relinquitur arbitrio iudicis, c. 5. n. 129. & seq. p. 5.

Scientia & patientia, ex lapsu longi temporis probatur, c. 5. n. 131. p. 5. etiam respectu Episcopi, quia tenetur visitare, n. 132.

Scientia ex coniecturis colligitur & probatur, c. 5. n. 131. p. 5.

Scientia & patientia præsumpta sufficit ad adquirendam quasi possessionem, & ex præsumpta scientia, infertur ciuilis possessionis amissio c. 5. n. 134. cum seq. p. 5. & scientia officialium sufficit, vt n. 136.

Scientia Archiepiscopi vtrum præsumatur in vacatione beneficij in diœcesi suffraganei, & ei currat tempus, c. 3. à n. 21. p. 10.

Scientia ea requiritur in beneficiis, qua aliquem ordinem habent annexum, qua necessaria est in ordine annexo, c. 7. n. 11. p. 7.

Scientia præsumpta sufficit contra patronum, nec id negant qui dicunt non sufficere scientiam interpretatiuam, c. 2. n. 32. p. 10. & ad decisiones Putei, & Mohed. in contrarium citatis respondetur, quod in proposito non agitur de omissione, vel priuatione iuris conferendi, vel præsentandi absolute, sed solum pro ea vice, quod non est maximi præiudicij, immo sufficit scientia præsumpta, etiãsi sit narrata in gratia, n. 39.

Scientia, seu literatura in beneficiando requiritur, c. 7. n. 1. & illiterati ab ordinibus etiam repelluntur, n. 2 de qua scientia, & literatura ad beneficia, & ordines requisita, qui sunt videndi, n. 3.

Scientia vnius patroni non nocet alteri, ex Rota, c. 2. nu. 40. p. 10. & ius præsentandi etiam in vno ex patronis, qui non habuit scientiam, conseruari potest aliis propter scientiam exclusis, ex Rota, cuius resolutio ponitur, n. 41.

Scire exactè non requiritur ad primam tonſuram & beneficium ſimplex, ſed parum ſciens, & parum conſtruens eſt habilis,c.7.n.7.p.7.

Scire legere & ſcribere, licet ad primam tonſuram ſolũ requiratur,tamen ad beneficiũ,etiã ſimplex, maior ſufficientia requiritur, nempe quod ſciat legere, conſtruere,& cantare,c.7.n.4. p.7. Imo videtur ſufficere quod ſciat legere, & conſtruere,vt eſt praxi receptum,& quod dicitur de cantu,procedit in beneficio ſeruitorio,modo requirat ſeruitium perſonale, quãuis nec in his ſoleat multũ curari de cantu,nec in eo fieri examen,quia vſu & exercitio addiſci ſolet,nu.5.& 6.

Secularia beneficia,quamuis de ſua natura ſint perpetua,c.2.n.70.p.1.tamen per Papam,non vero per inferiorem,poſſunt ad tempus concedi,nu.71. Et ex fundatione poſſunt eſſe temporalia, & ad nutum amobilia,nu.72.licet Nauar.contra teneat nu.73.qui tamen admittit poſſe eſſe temporalia per Papam, ſeu immerialem,n.74.

Secularia beneficia,etiam ex conſtitutione,vel ſtatuto poſſunt eſſe temporalia,ſeu manualia,c.2.n.75.p.1.licet Nauarr.contra ſentiat,n.76.

Sede Apoſtolica vacante omnes menſes ſunt Ordinarij,& tunc Ordinarij poſſunt prouidere de beneficiis vacantibus in quolibet menſe, ante factionem regularum Cancellaria c.1.n.645.p.5.niſi alias ſint affecta vt n.646.

Separatio tertiæ partis fructuum pro diſtribntionibus facienda,ex Decreto Concilij Trident.non eſt ita facienda, vt fiat neceſſaria diſmembratio bonorum, ſed ſat eſt.ſi valor tertiæ patis fructuum ponatur pro illis,c.2.n.466.par.3.

Semeſtre ad impetrandas literas virtute breuis,curritàdie adeptæ poſſeſſionis,& non antea,c.3.nu.163.p.6.quod intelligc,vt nu.164 & ſeqq.& an elapſo,poſſit poſtea quandocunque expedire antequam ſit tertio ius quæſitum,n. 166. & reſoluitur affirmatiue: & an beneficium eo ipſo vacans, à ſolo Papa prouideri poſſit:an ab Ordinario,à nu.169.& reſoluitur ad ſolum Papam pertinere,à n.171.

Seminare intra vas, ſi vir illud non penetrat, non videtur ſufficere ad contrahendum impedimentum inceſtus, & idem ad rationem adulterij,& diuortij, ſaltim reſpectu viri,c.3.num.103.quamuis ſufficiat ad contrahendam affinitatem, nu.104.& conſummationem matrimonij,n.105.

Sententia lata contra vnum coadiutorem an noceant ſecundo,& an lata contra coadiutorem noceant coadiuto,c.5.n.127.p.7.

Sententia Adiutoris Camerę ſuper executione breuis non tollit quin ſit apponendum ſequeſtrum lata prima ſententia per Rotam in petitorio, & etiam in poſſeſſorio,c.3.n.149.cum ſeqq.p.6.

Senſus moralis in ſcriptura, non probat aliquid eſſe de iure diuino,c.2.n.17.p.1.

Sententia AEgidij vera videtur,quod quando plures modi vacandi copulatiue narrantur, omnes debent,ſaltim de facto,verificari,contra alios,c.1. n.49.

Sententia improbatur multorum dicentium Epiſcopum poſſe diſpenſare cum bigamo in minoribus, ſaltim vbi maxima cauſa eſſet diſpenſandi, aut quoad vſum ſuſceptorum,c.6.n.13.& 14.

Sententia Maſcardi de probationibus concl.991.alias,n.10.procedit quoad ſolemnitates requiſitas ad actũ enũciatas ſaltim in genere in literis Epiſcopi, c.4. nu.38.Ex qua ratione præcipuè procedit deciſio Rotæ pen.p.11 de iure patronatus in nouis,aliàs 423.qua ad præſentationem probati per ſolam narrationem Epiſcopi factam in literis inſtitutionis,quia factum præſumitur ſolemniter actum, niſi contrarium probetur, quam ſequuntur relati,n.39.& intelligitur in Epiſcopo narrante de facto coram eo, non autem in vicario aſſerente de facto coram Epiſcopo,ex Rota n.40. qua tamen intelligentia non videtur certa,& difficultatem patitur,ex aliàs dictis,n.41.

Sententia prima lata contra poſſeſſorem apud Curiam parochialis ſequeſtrabitur,non obſtante conſtit. Pij V. quia loquitur in prima ſententia ordinarij,c.2. §.1.n.248.

Sententia Suarez dicentis ex vi extrauagantis cũ deteſtabile de ſimonia non incurri ipſo facto cenſuras quæ in antiquioribus iuribus erant tantum ferendæ:at depoſitio non incurritur ipſo facto,c.1.n.42.

Sequeſter beneficia confert,& præſentat, c.6.n.1.p.5. ſiue ius patronatus ſequeſtretur de per ſe, ſiue vniuerſitas in qua continetur,n.2. quamuis alij contra nu.3. & alij voluntarium ſequeſtrum à neceſſario diſtinguant,n.4.& c.contra Zechum n.5.

Sequeſter, an colligat fructus nomine alieno & ſic non poſſit præſentare ſicut creditor pignoris examinatur,c.6.n.6.cum ſeqq.p.5.

Sequeſter beneficia confert, data prius in eo capacitate,ſcilicet,ſi Clericus eſt,ſecus ſi laicus,c.6.n.13.p.5.& idem in præſentatione.n.14. quando ius præſentãdi pertinet ad Eccleſiam,ſeu beneficium n.15.& quando laicus deputatur ſequeſter Prælaturæ,ſeu beneficij, ſolum cenſetur deputatus ad temporalia, num.16. & de materia ſequeſtri,n.17.

Sequeſter voluntarius poſſidet,neceſſarius vero non, ſecundum communem,c.6.num.18 p.5.licet alij aliter teneant,n.19.

Si ſequeſtratio Eccleſiæ, de qua contenditur non ſit facta,& pendente lite vacatio acciderit beneficij,pertinentis ad collationem,vel præſentationem illius Eccleſiæ, Quis debeat tunc conferre dubitatur & reſoluitur,c.6.a n.20.cum ſeqq.p.5.

Seruitium ad augẽdum,licet iuxta deciſionẽ Marſicanam poſitã,p.12.c.3.n.4.requiratur quod probetur aliquos parochianos deceſſiſſe ſineSacramẽtis ob multitudinem incolarum,& miniſtrorum paucitatem, obiter aduertendum eſt S.Congr. contrarium cenſuiſſe,vt in declaratione poſita,n.9.cui ſtandũ eſt,quãuis Rota eã intelligat,Epiſcopum ita poſſe ex officio,ſi ſibi extraiudicialiter videbitur ita eſſe opus, & arbitretur,&c.vt in reſolutione poſitum,n.10.

Simonia committitur,cum prouiſio beneficiorum fit pretio,ſeu mercede aliquoque pacto, modo, ſeu conditione,& non gratis,p.8.c.1.n.1.& 2.

Simonia facta prouiſio beneficij vitiatur,& eſt nulla ipſo iure impediente illius acquiſitionem, p.1.c.1.n.3.etiamſi ſimonia ſit facta ignorantię prouiſo, contra Felin.& alios,n.4.

Simonia mentalis non inducit nullitatem,nec obligationem reſtituendi,quia nec ex natura rei, nec ex iure naturali,aut diuino,ſimonia eam inducit, quia nulli fit iniuſtitia, cum voluntariè hinc inde detur, nec de iure humano ea introducta eſt in ſimonia mentali,ſed ſolum in exteriori,p.8.c.1.n.54.& reprobatur ſententia Leſſij,& Suarez,n.55.

Simonia mentalis non inducit nullitatem,nec ſimoniacus mentalis tenetur ad reſignationem, vel reſtitutionem,p.8.c.1.nu.45. licet contra teneant aliqui citati,n.46.

Simoniaca prouiſio eſt nulla ipſo iure,etiã in eo qui acquiſi-

acquisiuit beneficium per simoniam cum consiliario, seu amico commissam, ipso prouisio, & etiam collatore ignorantibus, nisi factum esset in fraudem prouisi, p.8.c.1.n.8. Et etiam si collator alias esset collaturus, si etiam fuit motus consilio, vel intercessione illius, nu.9.

Simoniaca prouisio est nulla, licet ad beneficium per huiusmodi simoniam quasitum antea ius haberet, contra Nauar. p.8.c.1.n.13. & tunc non solum vitiatur confirmatio, seu institutio, sed etiam amittitur ius ad rem ex electione, seu præsentatione, n.14.

Simoniaca prouisio est nulla, quamuis illa simonia fuisset commissa cum vno ex multis electoribus, præsentatoribus, aut collatoribus, quorum maior pars alias eum elegisset, p.8.c.1.n. 10. Sed contra videtur decisio Rotæ nu.103. vbi quod præsentatio simoniaca vnius patroni non vitiat præsentationes aliorum, n.11. concordata, n.12.

Simonia materiam, vide per DD. relatos, p.8.c.1.nu. 123.

Simonia in beneficiis solum est de iure positiuo secundum Canonistas, c.2.n.8. & 9.p.1.

Simonia est dari pecuniam pro præceptoria Ordinis Sancti Iacobi Alcantara, & aliorum. cap. 4. nu.7. p.1.

Simonia an committatur & confidentia per promissionem factam à Titio, de soluendo ex suo pensionem, constitutam super beneficio Ioannis ad fauorem Mevij resignantis suum beneficium, in fauorem ipsius Titij, c.5.n.57. vsque ad n.63.p.1.

Simonia est conuenire Canonicos inter se, vt quicunque eorum eligatur in Vicarium sede vacante, teneatur diuidere salarium aliis Canonicis, c.7.nu.16. p.5.

Simoniace prouisio beneficij facta, non solum est nulla, sed etiam simoniaci inhabiles sunt ad illud, p. 8.c.1.n.56.

Simoniacus in beneficio, non est ipso iure suspensus, vt simoniacus in ordine, sed solum excommunicatus, c.1.n. 70.p.70. tamen hodie sunt inhabiles ad beneficia quacumque ex constitutione Pij V. etiam in foro conscientiæ, contra Nauarrum, nu. 71. & 72. Non tamen ex eo simoniacus potest dici irregularis, sicut nec confidentiarius n.73.

Simoniaci infames sunt infamia iuris, c.1.nu.57.p.8. Non tamen ipso facto, sed cum per sententiam de hoc crimine fuerint damnati, secundum Abb. contra aliquos dubitantes, à nu.56. Et videtur non sufficere esse sequutam sententiam super crimine simoniæ, nisi in ea imponatur pœna infamiæ, saltim si ad alias pœnas est processum, n.61.

Simoniaci redduntur inhabiles ad alia quacunque beneficia, c.1.n.62.p.8. etiam in simonia conuentionali, secundum Rotam, n.63. pro quo facit, quod simoniacus, etiam in beneficio est irregularis, secundum aliquos, & committentes confidentiam, n. 64. & 65. Sed id de iure communi difficultatem habet etiam in simonia reali, præcipuè quia ista inhabilitas non videtur in fine expressa, nu. 66. Quamuis ob simoniam etiam conuentionalem, seu pactum simoniacum quis reddat se indignum ad acquirendum beneficium, n. 67. & contrarium tenent alij, nu. 68. nec est verum illud de irregularitate, n.69.

Simoniacos non esse illos qui coacti dant sportulas pro collationibus, æquũ videtur, & praxi cõsentaneũ, quia non possunt resistere, dũmodo voluntarie nõ det, nec etiam soluentes Capitulo in admissione ad possessionem quod solum consuetum est, c.1.n.39. p. 8. Maximè in foro conscientiæ, modo non dent pretio, nec pro causa principali, & immediata beneficij, seu possessionis, n. 94. & seq. & licet prouisio simoniace facta etiam cum ignorantia, & bona fide est nulla, id procedit quando beneficium est acquisitum per simoniam directè, secus in proposito, vbi non est simonia directè, numero 97. & sic nullitas actus est pœna propriè qua cessante peccato simoniæ debet cessare, numero 98.

Simoniam & confidentiam induci ex mutuo, quãdo adest pactum tacitum siue expressum, cessante vero pacto non, c.3.§.2.num.170.p.11. Quamuis aliqui tenuerint ex mutuo non committi confidentiam etiam stante pacto. Qua opinio certa videtur, quando mutuum fuit factum ante resignationem, vel in ipsa resignatione, n.171. Vnde etiam renuntiantes beneficia reseruata pensione ea spe, & intentione, vt illa statim redimatur, non committit confidẽtiam, nec simoniã, nisi pactum interuenerit, num.172.

Simoniam non committi mentalem, quando intentio renuntiantis, vt beneficium alteri detur, &c. non intendit ad id arctare, & obligare, sed vt libere & sponte fiat: at si intendit ad id arctare, non tamen declarat prauam suam intentionem, committitur simonia mentalis, cap.3.§.2.numero 184. & 285.p.11. sicuti in simili dicitur de vsura mentali, quæ non est perpendenda ex intentione principali, sed ex eo quod mutuans intendat aliquid sibi dari gratis, vel non gratis, num.186.

Sodomita an sint priuati beneficiis ipso iure, an prinandi: Rebuffus tenet quod ipso iure, c.10.§.2. nu.191. Sed id nõ est expressum, nec probatur in iure, sed quod sunt priuandi, & deponendi. nu.192. & qui videndi sunt de hoc crimine, n.193. Nec etiam est expressum in iure, quod sint ipso iure suspensi, aut irregulares, contra DD. n.194. & seqq.

Sodomitæ si sint clerici, hodie ex consti. Pij V. omni priuilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio Ecclesiastico ipso iure priuãtur, &c. & sic sunt ipso iure depositi, & in effectu irregulares, c.10.§.2.nu. 196.p.11. Quod procedit etiam in foro interiori saltim quoad priuationem, executionis officij, & inhabilitatem, seu irregularitatem. n.197.

Solemnitas extrinseca, an in exemplatione instrumenti præsumatur ex antiquitate temporis, remissiue, c.2.§.2.n.187.p.12. Sed huiusmodi præsumptioni non est locus, vbi ex ipso instrumento apparet de contrario, nempe non interuenisse dictum consensum, seu solemnitatem, aliàs in actu requisitam. n.188. & seq. vbi adducuntur resolutiones Rotæ.

Solemnitas extrinseca licet aliàs regulariter non præsumatur, etiam enuntiata instrumento, quæ tẽpore actus verisimiliter interuenire non potuit parte opponente, tamen pro decreto, vel actu iudicis, in quo enuntiantur solemnitates, præsumitur, quod omnia sint solemniter acta, nisi contra probetur, c.2.§.1.à n.123.p.12. Quod intelligitur, quando causa, & solemnitates requisita nominatim, & in specie exprimuntur, secus in genere, n.116. Sed quod præsumatur etiam pro Decreto, si in genere exprimantur solemnitates, dicendi in communi causa cognita, vel iuris solemnitate seruata, tenent alij, n.127. & absolute Surdus relatus. nu.128. conciliantur & concordantur. n.129. & 130. & declaratur quod ait Menoch. relatus num.131. & Romanus, & alij, num.132.

Solemnitas requisita in alienatione rerum Ecclesiæ, non desideratur in constitutione pensionis c.5.nu. 319. vsque ad 321.p.1.

Solui, an possit pensionario pecuniæ redemtionis cõ-

tenta ante obtentum beneplacitum Papæ,c.5.n.37.& seq.p.1.

Solutio pensionis præsumitur continuata à tempore reseruationis,stante exactione de præsenti,quod intellige,vt c.4.n.480.cum seq.p.1.

Sportulas accipere iudices Ecclesiasticos est contra ius canonicum,c.2.§.2.n.381.p.1. Et quando detur valere consuetudinem in contrarium, vt tenent relati, n.382. In quo tamen non valeat talis consuetudo,tenet Abb.& alij dicentes communem,n.383 tamen in proposito non est consuetudo præscripta,num.385.& quod tempus requiratur ad eam,a n.385.Sed stando in primo fundamento, nulla cõsuetudo etiam immemorialis excusaret,n.198.

Staphileus dicens in permutatione quæ fit inter beneficiatos de authoritate Episcopi, non requiri consensum patroni,reprobatur,c.3.n.25.p.11.

Status Ecclesiæ vnitæ non alteratur per vnionem ad aliam,sed debet in eo more solito deseruiri,nempe per vicarium perpetuum,si est curata,& si sunt beneficia simplicia, per vicarium temporalem, nisi in Ecclesiis collegiatis vnitis c.2.num.35.p.12.de vnitis verò mensæ Prælati,vel Capituli, seu quoad spiritualia & temporalia remissiue,n.16.

Statuentes non possunt reuocare statutum à Papa confirmatum,quando concernit fauorem alterius, & quando est confirmatum cum præcepto, quod omnino seruetur,ex Rota,c.1.n.12.p.12.& de suppressione & extinctione beneficij,remissiue,n.13.

Statuta vel consuetudo Ecclesiæ,quæ habet nouiter receptos & possessionem canonicatus, vel prebendæ, teneri soluere aliquid, approbatur per Concilium, quando id in vsus pios conuertitur,vt in vsum fabricæ Ecclesiæ,&c.c.1.n.85.p.8. quamuis de iure communi communis esset opinio,valere huiusmodi consuetudinem in vsum pium, quando non præcessit exactio, non tamen statuta imponentia onus recepto, vel recipiendo,etiam in vsum pium,n.86.

Statutum de cætero non potuerit fieri,vt aliquid soluatur in vsum pium, nisi fuerit per Papam ex certa scientia approbatum,c.1.nu.87.& 88.p.8. Nec potest post Concil. Trid.capi pro rebus piis, quod consueuit capi pro commodo proprio,n.89.

Statutum quod prosequens litem sibi motam super prebenda, post triennalem possessionem habeatur pro præsente difficile videtur,c.2.n.51.p.3.

Statutum vel consuetudo Ecclesiarum, in quibus vltra tres menses, datur singulis mensibus ipsius Canonicis vnus dies pro tonsione barbæ,an sit reuocatũ, c.2.n.245.& seq.p.3. & resoluitur esse reuocatum, nisi in specie confirmatum.

Statutum seu consuetudo, vt prebenda seu glossa lucrifiat interessendo vna hora, vel duabus, aut minori tempore nouem mensium non valet, c.2.n.329.p.3.Sed non seruatur in Hispania,n.330.& quid in Ecclesia Cinitaten.obseruetur.n.331.

Statuta & consuetudines Ecclesiarum,concedentia inbilationem deseruientibus per 40.annos,an sit contra ius,& derogata per Concilium,c.2.n.344.p.3.& ibi Sacræ Congreg.declaratio ponitur.

Statutum Ecclesiæ Abulen. quod Doctoralis, non procuret,nec accepter familiaritatem Episcopi,nec ea vtatur,maxime viget,c.2.n.367.p.3. limita in Portionariis & Canonicis,vt n.279.& 380.

Statutum est in Ecclesia Abulen. quod Canonici adiuuent ad cancndum in choro, cap.2, numero 523. par.3.

Statutum quod electio siue collatio facta aliquo contempto sit ipso, iure, licet non valeat quia est contra ius, valet tamen statutum quod contractus, & alia negotia Ecclesiæ facta non vocatis absentibus, non valeant,c.2.n.567.p.3.

Studium generale est,quod est erectum per Papam, Regem,Principem,c.2.nu.56. par.3. & inter alia Salmantinum dicitur approbatum n.57.& seqq.

Studium adire,quot possint simul de vna Ecclesia, est arbitrarium,c.2.n.67.p.3.

Studẽtes in Ecclesiis Cathedralibus, non gaudẽt dicto priuilegio de percipiendis fructibus in absentia,c. 2.n.117.par.3. & quid de Canonico Lecturæ seu Theologali,n.118 vsque ad n.122. & quid in Canonico qui in eadem Ecclesia præiudicaturus est,n.123. cum seq.

Stylus curiæ facit ius,c.5.§.2.nu.254.p.11.

Stylus Curiæ seruat,quod in dispensationibus super impedimento consanguinitatis,affinitatis, cognationis spiritualis, vel publicæ honestatis, fiat mentio de copula,& stylus facit ius etiam in partibus,c.3.nu.65. p.8. & ita declarauit S.Congregatio Concilij, vt in declarationibus positis,num.66.& aduertit additio Nauarri relata n.67.& P.Ledesma relatus,n.68.

Stylus Curiæ,vt videatur intrusio,quamdiu quis est intrusus,& percipit fructus indebite, non procedit in impetrante non habente alias bonum titulum,ad cuius vtilitatem & instantiam fuit capta possessio nomine Camerę,ante quam ei cessa sit,c.10.§.3.n.240.p. 11.Nec etiam in eo, qui se intrusit in aliquo beneficio, tanquam vnito accessorie alteri,& sic non vt titulo,si postea impetraret in titulum, quamuis procederet, si de nouo impetraret vnionem,nu.241.nec procedit etiã in bonæ fidei possessore,vt in decisione Rotæ posita,nu. 243. Et licet alias contra eam tentum est possidentem beneficium reseruatum ex prouisione ordinarij, etiam cum bona fide,nõ facere fructus suos, etiãsi reseruatio nõ sit clausula in corpore iuris,nec de certo beneficio, adhuc tamen potest in eo procedere ad effectum,vt in impetratione nouæ gratiæ non teneatur facere mentionem de fructibus perceptis, nec se super illis componere,& c.n.243.Et hoc quod dicitur de bonæ fidei possessore,videtur posse procedere,etiamsi tempore impetrationis nouæ gratiæ dubitet, seu habet iam notitiã de suo malo titulo, si statim confugit ad remedium, & ad Papam pro nouæ gratiæ, nec fuit in mora etiamsi interim permaneat in possessione,nu.244.

Stylus erat etiam tempore Sixti V. non conferre beneficia illegitimis,etiamsi alias fuissent dispensati,& sic ratione istius styli tunc videbitur necessarium exprimere dispensationem super defectu natalium in impetratione, etiam quod esset executio dispensationis,c.2.n.76.p.7.vt in decisione Rotæ posita n.77.

Stylus qui stabat tempore Sixti V. non conferendi beneficia illegitimis, etiam si alias fuissent dispensati, hodie non viget,& ideo standum erit resolutioni supradictæ,c.2.nu.78.p.7.de quo an in secunda dispensatione,seu gratia su facienda mentio de alia priori remissiue,n.79.

Stylus saltim decennalis valet contra legem, etiam canonicam ab initio non receptam, sicut stylus iudicis præscriptus spatio 40.annorum valet, contra ius ab initio receptum,c.1.n.137.p.7.

Stylus Curiæ facit ius.c.5.n.87.p.1.& si facit ius vniuersale,etiam in partibus faciet,vt n.88.

Subcollectorem (cum sit delegatus) non posse alium sub collectorem constituere, qualiter intelligatur,accurate traditur c.1.n.359.cum seqq.p.5.

Subcollector si successiue plures subcollectores deputauit,in aliqua ciuitate, ita quod eodẽ tempore vnius tantum

tantum fuit, eorum omnium beneficia sunt reseruata, c.1.nu.365.p.5. secus quando eodem tempore sunt duo, aut plures, n.367. licet vtriusque deputatio valeat, nu. 368. limita, vt nu.369. & 372. Quod intellige siue facta sit vtriusque deputatio simul, siue alias, n.370. & seq.

Subcollectorem secundum deputando quis primum tacite reuocare videtur, c.1.n.366.p.3.

Subcollectoris facultas probatur per testes, Collectoris autem, per literas, c.1.num.376.p.5. ad effectum probanda facultate ad effectum soluendi, n.377. & intellige, vt n.378.

Subcollector ad eligendum, debet esse deputatus cum omni iurisdictione, nec sufficit esse deputatum vti nudum ministrum, c.1.nu.380.p.5. ad effectum reseruationis.

Subcollector debet esse persona in dignitate constituta & qualificata, alias & deputatio erit nulla & reseruatio cessabit, c.1.n.385.p.5.

Subsidium & excusatum, an sit deducendum de valore beneficij? vt à Nuntio possit prouideri, c.3. à n. 174.p.5.

Substitutus à Vicario, habente facultatem substituendi, potest Vicario substituendi beneficium conferre, quia iure Episcopi conferet non Vicarij, c.8.nu. 145.p.5. Sicut procurator substitutus potest substituentem praesentare. n.146.

Substitutus à vicario habente facultatem recipiendi resignationes, & beneficia conferendi, potest conferre beneficia substituentis resignantis, c.8.num.147. p.5.

Subrogatio gratiosa (quae est dum ipse Papa subrogat) habet vim breuis de capienda possessione, & ibi quae dicatur subrogatio rigorosa, c.4.nu.1. & 2.p.6. vbi de hac materia multa traduntur à n.3.

Subrogatus qui petit immitti in possessionem debet probare possessionem defuncti, de tempore obitus, c.4. n.7.p.6.

Subrogatio gratiosa, suffragatur quo ad possessionem, etiam quod beneficium non esset litigiosum, vt tenuit Rota. c.4.à num.8.p.6. Quamuis quandoque aliud senserit à n.11. & intellige, vt n.15.

Subrogationi gratiosae locus etiam est quo ad possessionem, & non requiritur iustificatio in beneficio reseruato, sicuti in litigioso, vt in decisionibus adductis, c.4.à n.21.p.6. & declara, vt per eas, à n.24. vbi reseruatio est notoria, & clara.

Subrogato gratiose, etiam quoad possessionem dari mandatum de immittendo, etiam non iustificata sua gratia, fallit. Primo quando subrogatio datur in beneficio non litigioso, vel non reseruato clarè, c.4.n.29. p.6. Secundo fallit quando subrogatio fuit data incidenter & accessorie ad gratiam principalem, num.31. Quamuis Rota contra tenuerit, n.32. & 33. Quam intellige, vt n.34. Tertio fallit quando est par titulus ab alio productus, n.35. Quarto fallit in subrogato in ius sui authoris non possidentis, n.36.

Subrogatio collitigantis ad hoc, vt annulletur omnis alia gratia facta tertio petenda est intra mensem, c.4.n.36. in fine p.6. & qui de hac materia sint videndi remissiue, nu.37. & quandiu dicatur durare lis videndae sunt decisiones posita, à n.38.

De Subrogato illius qui habuit executoriales remissiue, c.5.n.3.p.6.

Successor in beneficio an teneatur soluere pensiones decurs as tempore anteces oris, c.5.n.191. vsque ad nu. 202.p.1. resoluitur teneri & qualiter, n.203.

Successor potest docere de non iure possessoris, qui consensit pensioni, c.5.n.513.p.1.

Successor maioratus vel castri, an possit praesentare, vide supra verbo possessor Castri.

Superioris authoritas suspicionem tollit, c.4.n.100. p.11.

Superiori cuilibet, ad quem gradatim fit deuolutio, non currit semestre, quod sibi datur ad conferendum, etiamsi deuolutio fiat à patrono laico, nisi à die notitia, c.3.n.9. cum seqq.p.10. vbi ponuntur resolutiones, & decisiones Rotae.

Superior intelligitur non collator, sed is qui potestatem habet instituendi, & destituendi, c.3.§.3.nu.251.p. 11. vt Papa n.252. & Episcopus, nu.253. & inferior habens Episcopalem iurisdictionem, n.254.

Superior intelligitur non solum Papa, sed etiam Episcopus, c.4.n.60.p.11.

Supplicatio interposita à lege, & constitutione generali, an suspendat interim eius executionem, donec secunda iussio superueniat. Quod non cum Manuele Rodriguez contra alios, c.3.§.3.n.272.p.11.

Suppressio & diminutio, licet sine causa fieri non possit; tamen ex causa, puta propter diminutionem redituum, bene potest fieri ab Episcopo cum consensu capituli, sicut vnio, c.1.n.2.p.12.

Suppressio, vel diminutio, quod non possit fieri aduertit author, vbi non euenit diminutio, si authoritate Papa numerus est prafixus, vel confirmatus, vel dignitas creata, etiamsi non adsit clausula decreti irritantis, quamuis secus sit in augmento, quod potest fieri etiam non auctis facultatibus, non obstante confirmatione si non est clausula decreti irritantis per quã videtur Papa habere pro illicito, quod fieret in contrarium, & animaduertisse ad fauorem Ecclesia, & obuiare facilitati canonicorum, c.1.à n.8.p.11.

Supplicatio sola iuris proprij vel tertij excluſiui iuris agentis, pro possessione valet ad obtinendam absolutoriam, vt c.2.n.23.p.4.

Supplicatio non probat gratiam, vbi agitur ad illius Canonizationem, secus in absolutoria, & in possessorio, c.2.n.24.p.4. & decisio Rotae, n.25.p.4.

Surreptio datur in Papa, & Legato non in ordinario, sed dicitur prouidere motu proprio & Ecclesiis, non personis, sicut Papa, & Legatus, & sic prouisio ordinary nõ potest de surreptione impugnari, c.3.n.3.p. 8. Quod tamẽ non procedit, quãdo Episcopus dispẽsauerit cũ illegitimo vt possit habere beneficiũ & postmodũ tacita prima dispẽsatione ab eodẽ impetratur secunda super pluralitate beneficiorũ, quae non valet secundũ Selua, n.4. Sed id est, quando ex iure speciali, & ex dispensatione fit collatio beneficij, n.5. Et supponunt falsum, quod Episcopus possit dispensare cum illegitimo super pluralitate beneficiorum simplicium.

Surreptio in vno capite, seu in vna parte, non vitiat rescriptũ quo ad alia capitula separata regulariter, nisi surreptio sit dolosa: nam tunc vitiat in totũ: quod non procedit vbi capitula videntur omnino separata. c.3.n.16. & num.17.p.8. ponitur decisio Rotae: tamen quando surreptio in vno fuit causa obtinendi quoad omnia rescriptum vitiatur in totum, n.18.

Surreptio non datur in ordinario, c.1.n.46.p.10.

Surreptione non solum non vitiatur gratia beneficialis, sed etiam qualibet gratia ordinary, c.3.n.6.p.8.

Surreptio rescriptorum iustitiae non datur in Curia propter facilem recursum ad signaturam, c.3.n.114. Et idem videtur etiam seruari in rescriptis, & commissionibus emanatis à Nuntio, ad quem recurritur pro reformatione, n.115.

Surreptitia est remissio secundi homicidij, nõ facta mentione de remissione alterius, & est nulla, c.3.n.28.

p.8. Et ratio ponitur num. seq.

Surreptio vitiat gratiam, nedum quando fuit causa inductiua, & finalis gratia, sed etiam si fuit impulsiua, vt quia Princeps alias concessisset, sed non tam facile, c.2.n.200.p.6. amplia, vt nu.201.

Suspectus de hæresi abiurans de vehementi, & publici priuatus non est inhabilis ad beneficia, c.10.§.1.nu. 87.p.11.

Suspendere interdictum potest iudex ad aliquem effectum, & etiam cessationem, c.13.n.72.p.7.

Suspensis ab officio, vel beneficio, non possunt beneficia conferri, sed illorum sunt incapaces, prouisio eis facta est nulla, c.14.n.1.p.7. Quamuis Suarez dicat nõ esse irritam, sed irritandam, n.2. & 3. ponitur decisio Rotæ, & num.4. allegatur alia, & idem est in interdictis personaliter, n.5.

T

TEmpora quatuor ante Concilium Tridenti. sunt consideranda, & distinguenda, pro intelligentia materia de incompatibilitate beneficiorum, & vacatione vnius per assecutionem alterius, de qua est copio sus tractatus Hoieda, cũ Doctorib. relatis, c.5.n.1.p.11.

Tempora tria alia, ante quatuor illa tempora possunt notari, cum Quintanaduennas, c.5.n.11.p.11. Primum ex Concil. Calced. de quo in c. Clericum, 21.q.1. n.12. Secundum ex Nicæna Synodo 2. seu 7. generali de qua in c.1.21.n.13. Tertium ex Cõcilio Vrbani XI. Placentiæ, de quo in c. sanctorum, 70. dist. vbi titulorum pluralitas generaliter prohibita est, n.14. Antiquitus enim nemo poterat ordinari sine titulo certæ Ecclesiæ, seu beneficij, in qua Ecclesiastica munia personaliter obiret, n.15.

Tempus antiquum quod dicatur, aliqui docent debere esse centum annor. c.§.3.nu.261.p.12. Et facit nam quãuis variæ sunt opiniones, quod dicatur antiquum in materia probationis, tamen cõmunis, & magis recepta est, vt requiratur tẽpus 100. anno. à n.262. Quod Rota intelligit, quoad instrumenta, & scripturas: in testib. vero illud dicit antiquum, quod excedit 60. annos, n.294. & seq. vbi adducitur resolutio Rotæ: Rota tamen alias in instrumento tenuit tempus 99. annor. pro antiquo, & sustineri potest, cum in tanto tempore vnus annus parum importet, n.266. Et tam in testib. quam in instrumentis, cum ambigitur, an sint de antiquo detrahendum est tempus litis, n.267. Et sequenti, vbi adducuntur resolutiones Rotæ.

Tempus conceptionis, an natiuitatis sit cõsiderãdũ vt filij iudicentur naturales, vel spurij, aut etiã legitimi. Et prima opinio est, considerandũ esse tẽpus vtilius proli, c.2.n.35.p.7. Secũda est, inspiciendũ esse tempus cõceptionis, n.36. Et prima approbata est p l. Tauri, n. 37. Sed magis placet secũda, quãuis prima sit approbata d.l. Tauri, qua procedet quoad effectus iuris ciuilis nõ tamen quoad hoc, vt tẽpus natiuitatis sufficiat, vt alias sint legitimi, aut sicut naturales legitimentur p subsequens matrimoniũ, &c. Et si d. lex cõtrariu vellet in ꝓpositio, ex defectu potestatis inutilis esset, n.38.

Tempus patronis datũ ad præsentandũ, siue à iure siue à fundatore, currit nõ à die vacationis, vt tenuit Rota antiqua, & alij, sed à die notitiæ vacationis, c.2.à n.34.p.10. & adducũtur resolutiones Rotæ, n.36. & 37.

Tempus primũ ante Concil. Trid. considerandũ pro intelligentia materia de incompatibilitate, est ante Concil. Lateran. sub Alex. III. & tunc obtinenti duo curata, vel dignitates, vel alias incompatibilia dabatur optio, & non vacabat primum ipso iure p assecutionem alterius, nec priuabatur secũdo, c.5.n.2.p.11.

Tempus secundum est dicti Concilij Latrãnensis sub Alex III. in quo fuit prohibitum, vt nullus diuersas dignitates, & plures Ecclesias reciperet, alioquin priuaretur secundo, & c.c.5.n.3.p.11.

Tempus semestre ad conferendum de beneficiis, an currat Legato, & Nuntio. c.2.n.14.p.10.

Tempus semestre conferendi ad hoc vt currat necessario requiritur notitia vacationis, & c. adducitur resolutio Rotæ c.2.n.20.p.10.

Tempus semestre datum ad conferendum, currit à tempore scientiæ vacationis numerandi, c.2.n.15. nam dantur in odium negligentis, nu.16. & sic etiam non currunt impedito, siue fuerit impedimentum iuris, siue facti, n.17. & in tempore impedimenti computatur tempus suspensionis, & peregrinationis pro absolutione obtinenda, n.18.

Tempus semestre datum ordinariis ad conferendũ parochiales ad eorum collationem spectantes per bullã Pij V. qua dicit à die vacationis, intelligitur die vacationis notæ, quamuis Episcopus nondum accepisset possessionem Episcopatus, cum per ipsum stetisset, ex Rota in decisionibus positis, c.2.à n.21.p.10. Exquibus conuincitur sententia Flores docentis, semestre datum in dicta bulla currere à die vacationis, etiam ignorantib. n.25. & quædam doctrina Rebuffi, n.26.

Tempus semestre datum ad conferendum debet cõputari secundum Calendarium, & secundum quod menses occurrunt, & quod deficit de primo mense, accipiendum est de vltimo, cum assignetur tempus, à quo debeant incipere, c.2.nu.42. p.10. & de momento ad momentum est huiusmodi computatio faciendo, à tempore scilicet scientiæ, seu vacationis notæ.

Tempus semestre, & dicta de deuolutione procedunt solum in prouisione voluntaria, & libera, ad institutionem vero præsentati, & confirmationem non est præfinitum tempus à iure, c.4.nu.1.p.10. & idem est in beneficiis resignatis ex causa permutationis, ad quorum collationem tempus præstitutum non est, num.2. quamuis contra teneat Ioan. Nicol. Delphinus, nu.3. quod est falsum quia in collatione necessaria non habet locum, c.2. de concess. prabenda, sed in habente liberam potestatem conferendi, n.4.

Tempus semestre non currit durante lite super iure conferendi, seu eligendi, licet secus sit in patronis, c.2. n.19.p.10.

Tempus semestre, numerandum est à tempore scientiæ vel à tempore, quo scire potuit, & debuit collator vt Episcopus qui tenetur visitare singulis annis c.2.n. 27. par. 10. & sequentibus vbi adducuntur resolutiones Rotæ. oportet enim quod ignorantia Episcopi non sit supina, n.30.

Tempus semestre, quod currit à tempore scientiæ debet intelligi de notitia vera, vel præsumpta vacationis, quæ determinari debet per iudicem, consideratis qualitate beneficij, modo vacationis, & longitudine temporis illius, distantia locorum & fama, & c. c.2.n. 31. & 32.p.10. & n.33. ponuntur resolutiones Rotæ.

Tempus tertium ante Concil. Trid. considerandum pro intelligentia materia incompatibilitatis, est Concil. Later. sub Innocentio III. in quo statuit, quod si habens beneficium curatum, aut personatum, vel dignitatem reciperet secundum, ipso iure vacet primum, & si illud retinere contenderit, etiam secundo spolietur per sententiam c.5.n.7.p.11. Et idem in officiis, & beneficiis regularibus curam animarum habentibus, & in dignitatibus regularibus, etiam in manualibus, ac in Vicariis perpetuis n.8.

Teme

Tempus vltimum, & quartum considerandum ante Conc. Trid. pro intelligentia materiæ incompatibilitatis, est extrauagantis execrabilis de prebendis, in qua statuitur, quod recipiens secundum beneficium curatum, aut dignitatem, personatum, seu officium primum quod ipso iure vacat, absque mora coram ordinariis dimittere debeant verbo & facto, alioquin ex tunc sint ipso iure secundo priuati, & ad sacros ordines, & beneficia inhabiles, c.5.n.10.p.11.

Tempus vltimum Conc. Trid. sess.7. de reformatione, c.4. successit postea, c.5.nu.76.p.11. Cui decreto non aduersatur aliud eiusdem Concilij sess. 24. de reformatione, c.17. quod obtinentes plures parochiales, vna retenta, alias infra spatium sex mensium dimittere teneantur, nam loquitur de obtinentibus tunc plures parochiales &c. Non autem de pluribus parochialibus, aut aliis incompatibilibus beneficiis post Concilium obtentis, de quibus loquitur d.c.4.num.77. Et ita accipitur, quod tradunt Salcedo, & alij relati, n.78.

Termino edicti elapso, quamuis Doctores dicant, quem non esse admittendum, seu audiendum etiam re antegra, id est, institutione non sequuta, tamē contrarium seruatur, nam ante institutionem semper admittuntur, qui presentantur ab aliis patronis, seu prætendunt habere ius, c.4.n.14 p.9. Quod non videtur contra ius, ex quo in edictis nō dicitur, quod post terminū illius non admitterentur, sed procedetur in causa, n.15.

Terminus competens, & peremptorius debet assignari in edicto, c.4.n.7.p.9.

Tertia pars fructuum, vide supra verbo fructuum tertia pars, & c.2.n.467.p.3.

Testes an in Regnis Castellæ tres requirantur ateēto iure Regio, cui in eis standum est, etiam in causis Ecclesiasticis, cum non sit ius Canonicum contrariū, & resoluitur duos sufficere etiam de iure Regio, quāuis tres communiter apponantur, contra aliquos, cap. 29.p.8.

Testes quot requirantur, vt titulus, seu prouisio ordinarij, cum subscriptione notarij, & testib. recte probet, vti publicum instrumentum de iure communi, certum est duos sufficere in instrumentis, c.4.num.28. p.28.

Testes super valore beneficij, debent reddere rationem sui dicti, etiam non interrogati, alias non probant c.3.n.242.p.5.

Testes recipere in forma, non est necessarium in dispensationibus, quæ committuntur ordinariis cum clausula, quod diligenter se informent, &c. Sed sufficit, extraiudicialiter sese informare, c.2.n.249. & seq. p.6.

Textus in Conc. Trid. sess.24. de reformatio. cap.22. versic. præterea obtinentibus, & c. Declaratur, cap.2. numer.180. & 213. cum seqq. vsque ad numerum 226. p.3.

Textus in Concil. Trid. sess.22.c.3. declaratur, c.2.n. 337.p.3.

Textus in Concil. Triden. c.3. sess.21. de reformatio. declaratur, capit.2. numero 459. & 472. cum sequen. p.3.

Textus in Cont. Triden. c.3. sess.22. explicatur, c.2.n. 476.p.3.

Textus in Concil. Trid. c.4. sess.22. de reformatione, comprehendit ea omnia beneficia, quæ ordinem requirunt, & declaratur, c.4.n.13.14. & 15.p.3.

Textus in Conc. Trid. ca.10. sess.7. duodecim declarationes facta à S. Congregatione traduntur, c.7.nu. 93.p.5.

Tex. in Cano. ex multis. 1.q.3. respondetur, c.1.nn.16. 17. & 18.p.

Tex. in c.cum in illis. §. illis. de prebendis, in 6. iuncta Clemen. 1. eo titulo declaratur, cap.6. numero 30. p.1.

Tex. in c. licet Canon, & in c. commissa de electio. in 6. explicantur c.4.n.4. & 11 p.3.

Tex. in c. commissa. §. caterum de electione, in 6. declaratur. c.4. numer. 46. cum seqq. & numer. 57. & 58. p.3.

Tex. in c. si eo tempore de electione, in 6. explicatur c.3.n.23.p.4.

Tex. in c. nemo de electione in 6. declaratur, c.4.nu. 14. & 15 p.4.

Tex. in c. statutum de prebendis, in 6. corrigitur, c. 1.n.98. cum seqq. p.5.

Tex. in c. si beneficia de prebendis in 6. declaratur, c.1.n.758.p.5.

Tex. in c. vnico, in fine, ne Sede vacante, in 6. explanatur, c.4.n.50. & seq.p.5.

Tex. in c. si diligenti de Simonia respondetur, c.19. p.1.

Tex. in c. quia propter de electione, declaratur, c.6. n.19.21. & 22.p.1.

Tex. in c. penultimo, & in cap. per tuas de simonia explicantur, c.5.n.66.p.2.

Tex. in c. relatum de Clericis non residentibus declaratur, c.2 n.90. & seq.p.3.

Tex. in c. finalis, de magistris late examinatur, c.2. n.92.94. & 95.p.3.

Tex. in c. decreto, & in c. ad audientiam, de Clericis non residen. an sit derogatum per Concil traditur c.2.nu.345. cum seqq.p.3. & an procedat in Canonico Doctorali, & Magistrali, num.364. & 365. & limita vsque ad num.374. & latius vide supra verbo dispositio textus.

Tex. in c. nonnulli, ibi vel expressam, &c. declaratur, c.5.n.44.p.4.

Tex. in c salubriter de vsuris interpretatur, c.5.nu. 13. & 14.p.5.

Tex. in c. consultationibus de iure patronatus hodie non procedit in distinctione ex Decreto Con. Tri. sess.25.c.9. vt c.5.num.137.p.3. & traduntur decisiones Rotæ, n.138. & 139. & declaratur, n.140. & resolutiones Rotæ, 141. & 142.

Tex. in c. quoniam in fine cum aliis de iure patronatus, intelligitur & declaratur, c.6.n.27.p.5.

Tex. in c. Ne Sede vacante procedit in collatione libera & gratiosa, ex rationib. assignatis, quæ nō militant in collatione necessaria, c.7.n.69. & 70.p.5.

Tex. in c. eam de te rescriptis exponitur, c.2.nu.26. & 27.p.6.

Tex. in cap. quoniam Abbas de officio delegati, an procedat in iudicibus in synodo deputatis, qui dicuntur iudices seculares, c.2.n.38. & 39.p.6.

Tex. in cap. super literis, in secundo casu de rescriptis, loquitur in rescriptis ad lites, nec habet locum in gratiosis, c.2.n.202.p.6.

Tex. in c. gratum, & in c. relatum, & in c. licet de officio delegati, interpretantur, c.2.n.324.p.9.

Tex. in Clementina plures. §. finali de iure patron. explicatur, c.9.n.216.p.5.

Tex. in Extrauaganti Ambitiosa de reb. Eccles. alien. vel non, explicatur, c.1.n.28.p.2. & præsumitur vsurarum recepta, negantique incumbit onus probandi, n.40. & ratio traditur, n.41. vsque ad n.45.

Tex. in Extrauagati Ambitiosa ampliatur etiã in

mandato ad locandum res Eccleſiæ vltra trienniũ,c. 1.n.71.p.2.Sed reprobatur,n.72.& 73.& declaratio beneficiato volentes eas alienationes annullare,n.74.75

Tex.in Extrauaganti, 33.Iulij 3.ad finem explicatur,c.2.n.26.& 27.p.4.

Tex.in l. meminiſſe. ff.de officio proconſu.explicatur,c.1.n.151.vſque ad n.154.p.2.

Tex.in l.vbi autem.ff.de in diem adiectione, & in l.neceſſario.§.quod ſi pendente.ff.de periculo & commodo rei venditæ,explicatur,c.1.n.164.p.2.

Tex.in l.Barbatius.ff.de officio prætoris, in materia Epiſcoporum conferentium beneficia,cum non ſint Epiſcopi late explanatur,c.4.d.num.276.& 277.cum ſeq.p.5.& n.327.remiſſine.

Tex.in l.ad varios.C.de numera.& actua libro.12. explicatur,c.4.n.295 p.5.

Tex.in l.in rebus.C.de iure dotium,late explicatur c.9.à n.171.cum ſeq.p.5.

Thomas Sanchez. Reuellus, & Suarez reprobantur in materia duby.c.2.n.23.& 24.& Salas n.25.p.7.

Thomas Sanchez,& alij reprobantur,c.5.§.4.n.356. p.11.ex decreto Concil.Triden.ſeſſ.24.de reformatio. matr.c.5.

Thomas Zerola, & Zechus improbantur,c.1.nu.62. p.7.

Thomas Zerola improbatur dicens in caſu c.licet Canon.de electione in 6.non teneri parochum dimittere parochialem,niſi poſt latam ſententiam,c.10.nu. 31.p.11.& Doctor Sahagum dicens iudicis pronuntiatione opus eſſe in ſpecie d.c.licet Canon.n.32. Qui improbatur etiã dñ ait,iudicis pronuntiatione opus eſſe in ſpecie cap.licet Epiſcopus,p.2.de prabendis in 6.vbi nõ agitur de pœna, & requiritur ibi vacatio poſſeſſoris,nã & iniuſtus poſſeſſor nõ debet amoueri à poſſeſſione inauditus,& ſine cauſæ cognitione,n.33.& 34.

Thomas Zerola improbatur.c.2.n.10.p.9.

Titulus præſumitur in poſſeſſorio,ex poſſeſſione longi temporis,nempe decennij.c.5. n.483.p.1.

Titulus beneficij ad minores ordines, & primam tonſuram,an requiratur:& quid de iure antiquo,nouo,& de conſuetudine,c 5.n.2.cum ſeqq.p.2.

Titulus ad ordines an requiratur ſolum in Clericis ſecularibus,an etiam in regularibus.c.5.n.7.& 8.p.2.

Titulus accipitur pro quolibet modo legitimo obtinendi beneficia,c.4.nu.2 p.4.licet alias multis modis ſumatur,n.3.& ibi qui dicatur titulus iuſtus,nu.4.& de titulis coloratis remiſſiue.n.5.

Titulus præſumitur ex poſſeſſione decennali,c.4.nu. 299.& ſequ.p.5.vbi non conſtat de contrario,nec reſiſtit ius,n.301.& 302.cum ſeqq.

Titulus coloratus qui ſufficeret ad effectum reſtitutionis in ſpolio beneficij, an ſufficiat ad effectum l. Barbatius,c.4.n.308.p.5.

Translatio penſionis fieri nequit ſub conditione, ſi moueretur ex infirmitate præſenti,c.5.n.55.p.1. nec per teſtamentum,vt n.56.

Translatio penſionis iuxta clauſulam facultatis, coram quo fieri debeat,c.5.n.244.cum ſeq.p.1.

Tranſlatio penſionis, vide ſupra verbo penſionis translatio.

Translatarius tenetur iuſtificare reſeruationem penſionis,non ſolum in petitorio, ſed etiam ſi agat ad ſolutionem,nec poſſeſſio transferentis ei prodeſt,c.5.n. 469.p.1.

Translatarius ſi non iuſtificat ſuam gratiam non proceditur ad executionem literarum Apoſtolicarum,c.5.n.471.p.1.& deciſio Rotæ,n.472.

Transferentes penſiones per confidentiã non cõprehenduntur conſtitutionib.Pij IV.etiam contra confidentiarios,c.5.n.51.& deciſio Rotæ,n.52. Peccant tamen mortaliter,& committunt ſimoniam,n.53.

Transferendi penſionem habens facultatem, nõ poteſt illam transferre cum reſeruatione,ſeu pacto illam exigendi quoad vixerit,c.5.n.54.p.1.

Transferendi facultas non conſumitur per translationem inualidam,c.5.n.248.p.1.

de Tranſactione & compoſitione in ſpiritualib.remiſſius,c.5.n.356.p.

Turnorum materia in collationalib. beneficiorum, remiſſiue,c.1.n.728.p.5.

Tutor in Hiſpania (vbi datur decima fructuũ tutoris pro labore) an poſſit decimare ius præſentandi, ſeu præſentationes competentes pupillo.c.9.n.206.p.5.

V.

VAcandi modus de præſenti ſolum venit per clauſulam, vel alio quouis modo, non autem de futuro,c.1.n.25.p.11.

Vacantem parochialem non poſſe conferri in commendam temporalem ei,qui magis idoneus fuerit iudicatus,& electus,dum affert bullas Papæ,nec poſſe interim conſtitui vicarium in ea, aut ei quoquo modo præfici.c.2.n.21.& 22.p.9. vbi ponitur declaratio San. Cong.quamuis contrarium ſeruetur,nu.22.iurique videatur conforme ex c.auaritiæ de electione in 6.quod procedit in quibuslibet beneficiis,n.24.

Vacationes an veniant per eas, etiam beneficiorum reſeruatorum, reſoluitur negatiue, ſi non eſt facta mentio reſeruationis,c.1.n.26.p.11.

Vacatio beneficij probatur ex perſonæ alicuius probatione, poſſeſſione, & obitus eius,niſi detur titulus alterius,c.1.n.14.p.11.

Vacatio beneficij variis modis contingit, quos ponunt relati,c.1.nu.1.p.11.& vacant aliquando de iure, & de facto aliquando de iure, & non de facto, aliquando de facto,& non de iure,n.2.

Vacatio etiam per mortem dari nequit, vbi canonicatuum,& prabendarum,non eſt certus numerus,c. 2.n.17.p.11.

Vacatio narrata non eſt neceſſario verificata,quãdo gratia non eſt ad illam reſtricta, ſed narrat etiam aliam vacationem, ſaltim in genere dicendo,aut alias certo modo,& ideo ſufficit illam verificare, c.1.n. 68.cum ſeq.p.11.vbi adducuntur reſolutiones,& deciſiones Rotæ.

Vacatio non intrare videtur ex conſtitutione 87. Gregorij XIII.ob nõ publicationem, quando reſignatio eſt nulla, quia reſignans in ſacris conſtitutus non habet alias vnde viuere poſſit,vt Papa vult,aut quia non fuit facta mentio, quod ad illius titulum eſt ordinatus,c.3.§.4.n.279.p.11.

Vacatio non intrat ex d.conſtitutione ob non publicationem, quando reſignatarius deceſſit intra tempus datum ad publicandum,c.3.§.4.n.281.p.11.

Vacationis omnes modi,verbo vacationis veniunt præſertim,vbi eadem eſt ratio,c.1.n.3 p.11. Et verbum vacatio ſimpliciter prolatum comprehendit omnem modum vacationis,etiam in materia pœnali,nu.4.& ita quando in ſupplicatione fit mentio de vacatione ſimpliciter comprehenditur omnis modus vacandi, n.5.Et idem in expectatiua,nu.6. In gratia tamen de beneficio vacante requiritur de ſtylo, quod exprimatur modus vacandi, & ex qua perſona, niſi quando impetratur certo modo,n.7.

Vacatio primi beneficij, an inducatur ipſo iure per adeptio-

adeptionem secundi in beneficiis residentiam requirentibus, etiam simplicibus decretum Conc. Trid. sess. 7. de reformat. c. 4. c. 5. num. 76. p. 11. Ponitur sententia Nauarri, & aliorum negatiua, nu. 80. Quam tenuit Rota in decisionibus relatis, nu. 81. Et est in praxi seruata in Hispania, n. 82. Contraria sententia, & sic affirmatiua tenetur, quæ est approbata, per S. Cong. Cõcilij, vt in declarationib. adductis, & recepta & practicata in dataria, & cancellaria, & tenetur iam à Rota, vt in resolutionibus & decisione adductis, & est renera satis conformis Concilio quod extendit cap. de multa ad quacunque beneficia incompatibilia, à numero 83.

Vacationem primi beneficij incompatibilis ad inducendam per assecutionem secundi, non sufficit collatio sola, & acceptatio eius, sed requiritur adeptio possessionis secũdi pacifice, vel quod per prouisum stet, quominus eam adipiscatur, c. 5 §. 1. nu. 100. p. 11. Collatio vero non acceptata, vel ius ad rem, non sufficit ad inducendam vacationem primi, quamuis per eũ stet, quominus habeat ius in re, & possessionem, n. 101.

Vacatio primi beneficij incompatibilis, vt inducatur per assecutionem secundi, requiritur quod habeat pacificam possessionem nedum beneficij, & tituli, seu exercitij, curæ, vel officij, sed etiam bonorũ, & fructuũ, seu maioris partis eorum, nã si fructus seu maiorẽ partem eorum secundi non potest habere, quia ex priuilegio, vel alias ad alium pertinet ad tempus, non vacat primum c. 5. §. 1. num. 123. p. 11. & idem est in beneficiis promoti ad Episcopatum, nu. 124. & decisio c. 1. si tibi concesso de prabendis in 6. non est correcta per extrauaganiem, execrabilis, n. 125.

Vacationis vno modo expresso alij non veniunt, c. 1. n. 8. p. 11. cuius quinque limitationes ponunt Felin. & Selua, n. 9.

Vacationis vno modo expresso venit alius. & limitatur c. susceptum de rescriptis in 6. vbi cõmunis opinio est, quod vacet beneficium vno modo, nã quamuis reuera vacet alio modo, tamen illa communis opinio excusat impetrantem, quando est vnicus impetrans, c. 1. n. 10. p. 11. quæ limitatio intelligitur, quando exprimitur vacatio ex persona eius, qui communiter reputabatur verus beneficiatus, alias secus n. 11.

Vacationis vno modo expresso venit alius, vbi appareat de intentione impetrantis, c. 1. nu. 15. p. 11. seu potius de intentione mandantis, videlicet Papæ, n. 16. & quando dicatur de ea constare à n. 17.

Vacationis vno modo expresso venit alius in acceptatione, c. 1. n. 20. p. 11.

Vacationis vno modo expresso venit alius, quando exprimeretur certus vacationis modus cum clausula, vel alio quouis modo vacet tunc enim venit omnis modus vacandi ex persona expressa, licet non ex alia, nisi addatur, aut ex alterius cuiuscunque personæ, quæ clausulæ communiter apponuntur, c. 1. n. 21. & 22. par. 11. Et tamen est satis probabile, quod si diceretur, vel alio quouis modo vacet, tunc propter verbum vacet, non comprehendatur modus vacandi, n. 23. Et ita potest accipi decisio Rotæ, n. 24.

Vacationis vno modo expresso non venit alius in literis ad beneficia, quæ ambitiosa reputantur, c. 1. nu. 84. p. 11. alias vero in dispositione hominis expresso vno modo vacationis non excluditur alter etia in materia fauorabili, n. 85. Nisi fieret mẽtio de morte, & in casu, de quo agitur, eundẽ effectũ operaretur mors ciuilis, quẽ naturalis, tũc enim mors ciuilis, & naturalis æquiparãtur, etiãsi materia nõ sit fauorabilis, n. 86

In dispositione iuris, facta mẽtione de vacatione certo modo, puta per mortem etiam si materia sit odiosa, includetur alius, quando in eo est eadem ratio, ac in expresso, alias secus, nu. 87. Ex quo reprobatur quoddam dictum Franchi, n. 89.

Vacatio ex resignatione, vbi simpliciter exprimeretur, non veniret vacatio, ob non publicationem, quæ specialiter exprimi debet, c. 1. n. 95. p. 5.

Vacatio per obitum inducta per illam regulam, est etiam vera, & non ficta, quia in his quæ sunt iuris positiui, lex non ficte sed vere agit, c. 1. n. 167. p. 5.

Vacare Ecclesiam ibi dicitur, vbi fit priuatio, vel renuntiatio, etiam à procuratore alibi constituto, c. 1. n. 75. p. 5. etiam si persona sit alibi, n. 79. cum seqq.

Valor narratus in gratia etiam motu proprio facta, est probandus, quando ex aduerso probatur contrarium, cũ errore notabilis quantitatis, c. 5. n. 508. p. 1.

Valoris beneficij, de quo fit gratia, requiritur expressio secundum regulas modernas, c. 5. n. 509. p. 5.

Valor beneficij a Nuntio collati, a quo probandus sit traditur, c. 5. a nu. 187. p. 5. resolutur a prouisio, nu. 188. idque plene, n. 189.

Valor beneficiorum quomodo probetur, traditur, c. 3. n. 218. cum seqq. p. 5.

Valor beneficiorum vbi narratur, distincte & separatim ita quoque debet probari, & non in confuso, c. 2. n. 165. p. 6.

In Valoris verificatione qualisqualis probatio, etiam minor & Semiplena sufficit, c. 2. a n. 166. cum seq. par. 6.

Variatio Patronis laicis semel tantum censetur permissa & pro prima vice, c. 9. n. 214. par. 5. quamuis alij contra, n. 215.

Verba Concilij Triden. sess. 24. c. 18. ibi si opus fuerit quorsum tendant, cum semper videatur esse opus vicario c. 2. n. 13. par. 9. Vbi respondetur, cum declaratione S. Congregationis posita.

Verba enuntiatiua instrumentorum antiquorum bene probant, quando ista instrumenta antiqua haberent originem à diuersis personis, non ab eisdem, p. 12. c. 2. §. 3. n. 254. Et quando verba enuntiatiua sunt clara, n. 255. Sufficiet tamen virtualiter enuntiare vnionem, vt in resolutione posita num. 256. par. 1. Et debent habere originem à diuersis personis non suspectis, nu. 257. Nam enuntiatiua plurium instrumentorum antiquorum non habent vim publicæ vocis, & famæ si videntur emanasse à personis suspectis, n. 258. Et sufficiunt, & requiruntur ad minus duo instrumenta, nu. 259. Et adducitur resolutio Rotæ, n. 260.

Verba ipso iure, seu ipso facto, an censeantur velle obligare in conscientia ad rem qua priuatur dimittendam ante sententiam, c. 10. n. 22. p. 11.

Verbum, interfit, vel assistat, tantum importat, quantum verbum resideat, secus de verbo cantet, vel seruiat, vel sacris operetur, nisi aliunde colligatur, c. 1. §. 1. n. 89. p. 7.

Verbum, ordo, generaliter prolatum comprehendit etiam primam tonsuram secundum communem vsum canonum, c. 1. n. 6. p. 7. & sic decreta Concilij Trid. sess. 7. c. 7. quoad principalem dispositionem, & sess. 23. c. 8. vers. vnusquisque autem de reformatione, comprehendunt primam tonsuram. n. 7 & 8.

Verbum oriundus, vt apparet ex stylo, accipitur pro orto, c. 9. par. 7. n. 25. quamuis alias oriundus quis dicatur ab origine seu natiuitate propria, vel paterna, n. 26.

Verbum, penitus, de quo in cap. nouis de simonia, significat nullitatem ipso iure, c. 1. n. 5. p. 8.

Verbum libere, importat idẽ quod absque grauami-

ne & diminutione, c.5.nu.376.p.1 reprobato Conſilio Nauarri.n.377.

Verbi vt accepimus, & verbi ſicut intelleximus, & verbi, vt aſſeritur, differentia explicatur, c.5.nu.495. cum ſeqq.p.1.

Verbum prouiſio, & verbum diſpoſitio late ſumptum, & ſic in materia fauorabili comprehendit omnẽ modum prouidendi, & ſic electionem, c.6.n.31.p.1.

Verbum collatio, ſeu conferre eſt generale & comprehendit alios modos, c.6.nu.32.p.1. ſecus in materia odioſa n.33.34.& 35.

Verbum ſtatim, intelligitur in continenti, c.5.n.85. p.2.

Verbum ſtatuimus eſt inris noui inductiuum, c.1.n. 9.p.3.

Verbum, obtinere, non ſolũ ſignificat impetrare, ſeu aſſequi, ſed etiã tenere ſeu retinere, c 1.n.354.& ſeq.p.5.

Verba, ac etiam diſponendi de huiuſmodi beneficiis, referuntur non ſolum ad priuilegia & indulta, ſed etiam ad conſuetudines, etiam immemoriales diſponendi de eis, c.1.n.677.p.5.

Verba, vſque ad ſuæ voluntatis beneplacitum, qualiter accipiantur, traditur remiſſiue c. 1. numero 539. p.5.

Verba ad collationem, prouiſionem, &c. Per quos tractentur, & explicentur, remiſſiue traditur, c.1.n.55. p.5.

Verba regulæ reſeruatoriæ, præſentationem, &c. Quid includant, c.1.n.572.p.5.

Verba, electionem & quamuis aliam diſpoſitionem &c. Per quos tractentur, remiſſiue, c.1.n.617.p.5.

Verbum, Collatorum, &c. Quid comprehendat, c.1. n.621.p.5.

De verbo generaliter, & de verbo reſeruauit, remiſſiue, c.1.n.654.p.5.

Verba ac conſuetudines etiam immemoriales optãdi, &c. Nec non priuilegia & indulta, explicantur remiſſiue, c.1.n.675.p.5.

Verba, etiam cum quibuſcunque derogatoriarum derogatoriis, &c. Qualiter intelligantur remiſſiue, c. 1.n. 681.p.5.

Verba authoritate Apoſtolica, &c. Quando coniũguntur cum verbis concedimus facultatem, &c. Non faciunt iuriſdictionem delegatam, ſecus quando coniunguntur poteſtati faciendi, c.7.n.50.p.5.

Veſtes talares quamuis in rigore dicantur, quæ hominem vſque ad pedes tegunt, tamen ex epicheia, & aquitate talares iudicabuntur, quæ iuxta conſuetudinem clericis ſunt decentes, quamuis non ſint nimis longæ, c.unum.21.& 22.p.7. nec eſt neceſſarium portare duas veſtes longas, ſed vna ſufficit, n.23.

Vicaria perpetua debet prius erigi in executionem decreti Conc. Trid ſeſſ 7.c.7.de reformatione, c.2.nu. 25.p.1 & ſi non conſtat de erectione, non eſt attendendus vltimus ſtatus, quod ſit collata, vt perpetua, &c. n.16.

Vicaria quando vacat in menſibus reſeruatis, an de ea idem ſit dicendum, quod dictum eſt de vicariis perpetuis parochiarum vnitarum, c.2.§.2.p.9 à n.304. adductis variis deciſionibus Rotæ, reſoluiturvicarias perpetuas erectas ante Conciliũ comprehendi ſub reſeruationibus, & tunc earũ prouiſionem ad Papã ſpectare, abſque prauio concurſu, in vicariis verò perpetuis, ex Decreto Concily erectis vacantib. in menſibus Apoſtolicis poſſe fieri nominationem & deputationẽ, non obſtante reſeruatione, ita tamen quod vicarij teneantur expedire nouã prouiſionẽ, nec alias ad poſſeſſionem admitti poſſunt ex cõſtitutione Pij V. 46. quæ ſolum loquitur de vicariis Eccleſiarum vnitarũ, quæ ante Concilium non habebant vicarios perpetuos, ſed amobiles ſicut Concilium, nec habent locum in Eccleſiis in quibus ante Concilium vicaria perpetua iam erecta erant, ex S.Cong. contra Rotam.

Vicarij deputatio ſpectat ad Epiſcopum, ſeu vicarium eius in parochialibus ſpectantib. ad collationem aliorum, c.2.§.1.n.127.p.9.& in locis exemptis vicarij electio ad eum ſpectat, ad quem ſpectat concurſus ex S.Congr.n.127.p.9.& in locis exemptis vicarij electio ad eum ſpectat, ad quem ſpectat concurſus ex S.Cong. n.128. Limitatur predicta reſolutio, niſi inferior Epiſcopo ſit nullius diœceſis, habens proprium, & diſtinctum territorium & omnimodam, & quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem & ius congregandi Synodum, à n.129.vbi ponuntur declarationes S.Cong. & deciſiones, & reſolutio Rotæ id tenentis, & idem videtur in inferiori exempto, licet non ſit nullius diœceſis, habente tamen proprium diſtrictum & Epiſcopalem iuriſdictionem priuatiue & ius congregandi Synodum n. 136.& num.ſeq. adducitur declaratio. S.Cong. & ita eſt intelligendum, quod dicit Ledeſma relatus, num. 138.

Vicario, parochiali vacante, ſimpliciter dato, non omnes fructus, ſed congrua portio arbitrio ordinarij iuſte determinanda debetur, nec Epiſcopus à principio poſſet omnes aſſignare, niſi omnes eſſent neceſſarij ad congruam portionem, c.2.n.10.p.9.

Vicarium eſſe conſtituendũ in vacatione parochialis cũ cõgrua fructuũ portionis aſſignatione, c.2.n.14. p.15.circa quod ponuntur declarationes S.Cong.n.15.

Vicarius Epiſcopi an ex generali commiſſione abſque ſpeciali mandato, poſſit facere concurſum ad parochiales, & ex approbatis digniorem eligere, reſoluitur affirmatiue, c.2.§.1.n.117.p.9. quod procedit etiam vbi eſſet locus gratificationi inter plures approbatos æque idoneos, nec per Concilium id tollitur, etiam Epiſcopus non ſit impeditus, nu.119. non tamen poterit vicarius abſque ſpeciali mandato facere collationem parochialium magis idoneo electo, n.120.

Vicarius Epiſcopi habens ſpecialem facultatẽ conferendi, poterit conferre omnibus quib. poteſt Epiſcopus, & ſic etiam habentibus beneficium, etſi dictum ſit quod conferat idoneis, non obſtante cap. is cui, de prebendis in 6. quod non procedit in delegato ordinarij, ſed ſolum in habente poteſtatem delegatam conferendi authoritate Apoſtolica, c.5.§.3.num.292.p.11.& improbatur Sbrocius à n.295.

Vicarius Epiſcopi, ſeu capitulum, an ſede Epiſcopali vacãte, poſſit facere concurſum ad parochiales vacantes & ad ipſum ſpectet obire illa munia quæ Concilium ſtatuit obeunda ab Epiſcopo, ſeu eius vicario, cum parochialis Eccleſia vacatio contigerit, c.2.à n.6.p.9. Reſoluitur affirmatiue, & ponitur declaratio S.Cong. Toletanæ.

Vicarius generalis Epiſcopi vnire non poteſt ſine ſpeciali mandato, etiamſi ſibi ſit data facultas conferendi cum clauſula generali, & ad omnia alia, &c. quæ non extenditur ad maiora, c.2.§.1.numer.69.p.12. quamuis contra teneant Mohedan. & Hier. Gabr. & Gambarus relati, n.70.

Vicarius poſitus in parochialis vacatione, parochialis onera ſuſtinebit, donec de rectore prouideatur, qui etiã debet habere cuſtodiã omniũ bonorum parochialis, c.2.n.18.p.9. vbi ponitur declaratio S.Cong.

Vicarius, ſeu œconomus, quod deputetur cum congrua, donec de rectore prouideatur per eũ, ad quẽ ſpectat, non eſt de forma cõcurſus, & prouiſionis, ita vt alias

liàs non valeat, quidquid aliàs vellet Rota, qua tamen postea hoc admittit,&c.part.9.cap.2. numero 19. & 20.

Vicarius constituendus est per Episcopum, vacante parochiali, quam primùm notitia vacationis eius habetur,quod procedit etiam in parochialibus ad alium spectantibus, capit.2.n.10.& 11. part.9.punitur, n.11.quadam declaratio S.Congregationis,qua declaratur,n.12.

Vicarius Episcopi,non potest constituere pensionem, nisi sit specialiter ei concessum,c.5.n.317.p.1.

Vicarius Episcopi, cui facultas conferendi beneficia data est, beneficia etiam curata, & dignitates conferre potest,c.6.n.40.p.1.

Vicarius Episcopi non debet necessario esse doctor, vel graduatus,licet Episcopus teneatur idoneũ vicariũ cõstituere,c.7.n.17.p.5.& grauiter peccãt Episcopi, qui aliquãdo constituũt vicarios Theologos seu alias ineptos,n.18.& etiam peccant ipsi acceptantes, n.19.

Vicarius Episcopi,an possit beneficia conferre,c.8. n.1.p.5.

Vicarius Episcopi debet esse clericum,saltem prima tonsura,nam laicus esse non potest,cap.8.n.2.par.5.nec Clericus coniugatus.nu.3, nec bigamus, nisi fuerit dispensatus ad ordinem susceptum,etiam soluto matrimonio,n.4.cum seqq.

Vicarius Episcopi esse nõ potest,qui fuit iudex maleficiorum, & protulit sententiã mortis,etiã si postea vel antea sit factus Clericus,& ratio traditur,c.8.nu. 7.p.5.Sed improbatur hac sententia,num.8.& 9.

De Vicario Episcopi qui sint videndi remissiue,c. 8.n.20.p.5.

Vicarius Episcopi Ordinarius est,sicut & ipse Episcopus,c.8.n.21.p.5. amplia etiam in vicaria Sede vacante,n.22. Quamuis contrarium teneant relati.n.23.

Vicarius Episcopi non ex eo est Ordinarius quod lex det huiusmodi iurisdictionem, quoniam verius est eam accipere ab Episcopo deputante,cap.8.nu.24. part.5.Sed quia ex iuris permissione,& consensu Episcopi,constituitur,vt eius locum teneat,n.25.vt in vicariis praetorum,n.26.quod procedit in vicario generali,vt n.27.

Vicarius quem ponit Archiepiscopus Toletanus in ciuitate Toleti, non videtur vicarius generalis & principalis, si non est positus cum potestate generali ad totam Diœcesim, nec vicarius Matriti, & Compluti, cum non sint positi ad totam Diœcesim nec possunt esse delegati Apostolici,c.8.nu.36.p.5. quidquid dicat Flores.n.37.& 38.

Vicarius Episcopi, qua sunt mera gratia expedire non potest,c.8.n.46.p.5.vnde ex generali mandato dispensare non potest,vt n.47.

Vicarius Episcopi non potest remittere denunciationes ad matrimonia requisitas,nisi ei specialiter sit concessum,& ibi ratio traditur,cap.8.nu.50. cum seq. part.5.quamuis aliqui contra teneant,n.54.& refertur decretum Concilij Prouincialis Toletani, & Mediolanen.n.55. & declaratio Rotæ,numero sexagesimo primo.

Vicarius Episcopi expedit ea quæ sunt iustitiæ & necessitatis,& qua sunt voluntaria tari sdictionis non tamen sapiunt gratiam,c.8.n.63.& seq.p.5.& regulariter omnia potest,qua Episcopus,n.65.exceptis prohibitis,& qua requirunt speciale mandatum,nu. 66.& qua sint illa remissiue,n.67.

Vicarius Episcopi poterit etiam facere omnia qua requirũt speciale mandatũ,si in mandato exprimitur aliquid requirẽs speciale mandatũ,adiecta clausula, (& ad omnia alia etiamsi mandatum exigant speciale c.8.n.68.p.5.dummodo non sint maiora,vel grauiora expressis,n.69.

Et post expressum aliquid requirens speciale mandatum,non sufficeret dicere(& generaliter ad omnia alia) nisi addatur etiam si mandatum exigat ur speciale,c.8.n.70.p.5.Nec contrarium voluit Rota, n.71.

Vicarius,Episcopi sine speciali mandato non potest conferre beneficia,c.8.n.80.p.5.cum collatio beneficiotum sit quedam donatio qua non venit in generali mandato, nu.81. nec præsentare beneficium pertinens ad præsentationem Episcopi,n.82 & 83.

Vicarius Episcopi potest confirmare electos,& instituere præsentatos,qua sunt necessitatis,& iustitiæ,c.8. n.85.p.5.contra Rebuffum & alios,n.86.& ita censuit congregatio Concilij,n.87.etiam si esset locus gratificationi inter plures præsentatos,n.88.

Vicarius Episcopi cum accipiat potestatem ex commissione eiusdem,potest ipse Episcopus aliqua sibi reseruare,qua alias venirent in generali mandato,capite 8.nu.89.par.5.ex declaratione Rotæ,cui declaratio contraria traditur,nn.90.& 91. respondetur,vt c. 92.& 93.

Vicarium Episcopi posse decernere excommunicationes sine speciali mandato, etiam stante Concilio decreuit S.Congr.c.8.à n.94.cum seqq.p.5.

Vicarius Episcopi,an sicut sine speciali mãdato potest instituere,ita etiã & possit id facere Iudex delegatus alicuius causæ,c.8.n.100.p.5.Resoluitur nõ posse,& ad text.in Clem. Auditor de rescriptis. Respondetur quod solum procedit in Auditoribus Romanæ Curiæ,n.101.contrarium tamen seruat praxis,n.103.

Vicarius Episcopi potest etiam conferre beneficia ex causa permutationis resignata,si potestatẽ habeat ab Episcopo recipiendi resignationes ex causa permutationis, & sic potest conferre beneficia nominatis,& aliam quamlibet collationem necessariam facere,c.8.num.104.p5. Quamuis aliqui contrarium teneant,à n.107.cum seq.

Vicarius Episcopi speciale mandatum habens sine dubio confert beneficia, etiam qua sunt libera collationis,c.3.n.112.q.5.vbi qui sunt videndi de hoc.

Vicarius Episcopi habens facultatem conferendi beneficia,poterit illa conferre, etiam extra Diœcesim sicut & ipse Episcopus poterat,c.8.nu.126.p.5. contra Baldum,& alios.n.127.

Vicarius Episcopi habens facultatem conferendi beneficia non poterit conferre eidem Episcopo beneficium,etiamsi alias esset capax.Cum vna persona, seu vnum corpus censeatur,c.8.n.143.p.5.

Vicariũ Episcopi,posse facere, seu substituere alium vicarium (licet possit cõstituere delegatũ ad Vniuersitatem causarum.) difficile videtur, c.8.nu.148. cum seq.p 5.quod amplia & intellige vt n.150.cum seqq.

Vicarius Episcopi potest alium constituere, quando ei data est facultas substituendi secundi secundum Pauinũ c.8.nu.154.p.5. Quod procedit si addita fuissent verba, damus facultatem substituendi alium, quem nos vicarium cum eandem potestate substituimus,vt nu.155. & 156. Quo casu non erit vicarius incertus,n.157.& declara,vt n.158.cum seq.

Vicarius Episcopi habens facultatem conferendi,si fuerit reuocatus valet collatio facta ab eo reuocationem ipsam ignorante,c.8.n.174.p.5.

Vicarius Episcopi,an sicut non potest beneficia cõferre sine speciali mandato,ita etiam non possit vicarius Papæ c.8.à nu.181.p.5.& resoluitur,non posse,nu. 182.etiam si vacatio esset Cardinalis, à nu.183.limi-

ta,vt numero 186.

Vicarius Episcopi sine speciali mandato non habet autheritatem ad reseruationẽ iuris patronatus,c.9.n. 75.p.5.Sicuti nec ad confirmandum donationem iuris patronatus,n.76.& decisio Rotæ,n.77.& quando præsumatur facultas vicarij,qui iuri patronatus consensit,remisisse,n.78.

Vicarius Episcopi non potest, se intromittere in causa,seu introductione Episcopo delegata,c.2. nu.22. p.6.limita vt n.23.

Vicarius Episcopi habens facultatem conferendi potest conferre Vigore alternatiuæ non concessæ commissionis,licet de ea nulla fiat mentio in commissione, c.2.n.25.p.6.

Vicarius Capituli Sede vacante, an possit exequi & expedire literas in forma dignum, & dispensationes directas officiali,seu vicario simpliciter, cap. 2.à nu.40.cum seqq.p. 6. resoluitur negatiue attenta stilo Curiæ,& Cancellariæ,n.44.cum seqq. vt sæpius resoluit Rota à nu.46.cum aliis, & an prouiso à Vicario Capituli,possit fieri de nouo collatio à n.55.

Vicarius Capituli Sede vacante (Canonicus tamen) non solum habetur pro præsenti,& lucratur fructus in absententia, sed etiam distributiones,c.2.nu. 356.& 360.par.3.nisi sit consuetudo cõtraria,vt n.361.

Vicarius Capituli Sede vacante debet esse Doctor, vel licentiatus,alias deputatio est nulla & deuoluitur ad Metropolitanum,c.7.n.9.par.5. & censuit congregatio Concilij,n.10.& 11. Quod male seruatur in Ecclesijs huius Regni,nu.14. Quod intellige & declara, vt nu. 12. & 13. & reprobatur consuetudo aliquarum Ecclesiarum circa hoc,n.15.

Vicarius Capituli Ecclesiæ Colligatæ Sede vacante prælati, qui ordinariam & quasi Episcopalem iurisdictionem habet, non debet necessario esse Doctor, aut Licentiatus,c.7.n.20.p.5.

In Vicarium à Capitulo Sede vacante electum, eo ipso transit tota iurisdictio Capitulo competens, nec est necessarium speciale mandatum, quo ad ea quæ sine eo in vicarium Episcopi non transeunt,c.7.n.28.p. 5.quamuis antea non transiret in eum maior potestas, Sede vacante,quam in vicarium Episcopi,nu.29.

Vicarius Capituli cum non habeat iurisdictionem aliunde,nisi ab ipso Capitulo.Si Capitulum det ei limitatum mandatum reseruando sibi aliqua, non videtur posse exercere potestatem in illis quæ sibi Capitulum reseruauit,c.7.nu.30. par.5. Quamuis Hugolinus videatur sentire contrarium,nu.31. Quem impugnat Suarez,n.32.& 33. Metropolitanus autem ob negligentiam Capituli, poterit dare illi iurisdictionem in illis quæ sibi Capitulum reseruauit,n.34.

Vicarius Capituli, Sede vacante, poterit conferre beneficium, si illud ex fundatione conferendum est certæ personæ, vel certo generi personarum, quamuis non sit iuris patronatus, aut patronus non præsentasset in tempore,c.7.n.76.p.5.& amplia,vt n.77.

Vicarius Generalis dicitur is tantum qui in Spiritualibus & temporalibus est creatus,c.8.n.120.& 121. p.5.Author tamen sufficere esse solum in spiritualibus creatum verius existimat,nu.122.& seq. contra Bonifacium & Pauinum,n.124.& sufficere esse Vicarium generalem certi loci, vt possit ei committi facultas, conferendi beneficia illius loci,n.125.

Vicarius Generalis positus,in oppido Diœcesis,tunc tantum esset principalis, quando in ciuitate non est alius Vicarius Generalis, sed est in illo oppido causa maioris commoditatis,c.8.n.39.p.1.

Vicarius Generalis in his quæ requirunt Speciale mandatum, & specialiter committuntur erit delegatus,& sic in eis ab eo appellabitur ad Episcopum, secus in his quæ veniunt ex generali commissione,c.8.n. 40.part.5. Quod intellige quãdo ista separatim committerentur,secus si simul cum iurisdictione generali & ordinaria potestate, qui tũc in omnibus erit ordinarius,vt n.41.& seqq.& amplia,vt n.43.& 44.

Vicarius Generalis Episcopi in terminis Concilij Trident.Sess.24.de reform.cap. 6.non potest dispensare in irregularitatibus,& suspensionibus, ex delicto occulto prouenientibus, quamuis Episcopus possit illi committere eam facultatem etiam in genere,cap.8.n. 48.& 49.part.5.

Vicaria temporalis seu ad nutum amouibilis,nõ est beneficium,cap.2.n.93.par.1.& decisio Rotæ, nu.94.

Videnda circa dispensationem illegitimorum,c.2. n.70.p.7.

Visitans, seu exercens iurisdictionem imminentem suæ dignitati,vel Ecclesiæ, non lucratur distributiones,quando est absens à ciuitate,seu loco Ecclesiæ, alias secus,c.2.n.336.p.3. & quid in Archidiacono visitante,n.338.

Vitare non tenemur hodie etiã secluſa cõsuetudine, clericos cõcubinarios,seu fornicarios notorios,per sententiam,aut confessionem in iudicio factam, aut per operis euidentiam,& notorietatem facti,nisi per iudicem fuissent publicati,& denuntiati,& extrauagante ad euitanda scandala relata per citatos,c.14.n.36. p.7.quæ etiam hoc casu procedet,& est seruanda,n.37. quod procedit etiã in concubinariis notoriis notorietate facti,nu. 38. quamuis in hoc contrarium teneant Cosmas,& alij,exceptione de notorio excommunicato posita in d. extrauangante inxta literam Consilij Basilien.num.39.quam exceptionem habere etiam locum,& extendi paritate rationis ad suspensos,& interdictos,ita notorios tenet Cosmas,& alij,n.40.

Vitare solũ hodie tenemur excõmunicatos in duobus casibus,scilicet quando est notorius clerici percussor,aut publice denunciatus specialiter,& expresse,c. 14.n.45.p.7.quod non solum procedit in excõmunicato generaliter à iure,vel ab homine,sed etiã in excõmunicato ab homine specialiter,& nominatim,nã etiam iste non est euitandus,nisi sit publicatus & denũtiatus in Ecclesia,vel loco publico,n.46. & sequentibus, vbi recte expenditur,& inducitur dicta extrauagãs, quamuis contrarium teneant Felin.& alij,nu. 49.& 50.& quid seruetur in Episcopatu Abulensi nu.51.

Vitæ quoque,ac morum honestas in promouendo ad beneficium necessaria est,c.8.n.1.p.7.& oportet promouendum,cuius opinio in nullo vacillare debet, nulla nota vel infamia respersum esse:nam notatis, & infamibus porta dignitatum patere non debent,n.2.accipitur dignitas in proposito pro quolibet beneficio,n.3. & semper infamia impedit habere beneficium,n.4.& omnis infamis tam de iure, quam de facto repellitur à promotione,n.5.

Vitium qui patitur, seu defectum corporis celebrationem impediens tantum, vel caret visu oculi canonis vel pollice,&c.esto ob id impediatur à sacerdotio suscipiendo,an possit nihilominus promoueri ad diaconatum, & alios inferiores ordines, ad quorum actuum executionem non habet impedimentum,ca.12. à n.22.part.7.resoluitur negatiue, & n.30.ponitur decisio Rotæ.

Vitiũ,seu defectus corporis absque culpa proueniẽs, impedimentũ præstans executioni alicuius actus,seu officij ordinis propter impotentiã, seu debilitatẽ, vel insignẽ deformitatem,licet quoad ordines suscipiẽdos abso-

absolute irregularitatem inducat, tamen quantum ad susceptos non reddit quem ex toto irregularem, sed solum quoad illum actum, seu officium ordinis, ad quem est inhabilis, cap. 12. n. 18. part. 7. & sic ei qui sine sua culpa incidit in irregularitatem, quæ nascitur ex defectu ad vsum vnius ordinis, & non alij iam suscepti, potest dari beneficium non requirens maiorem vsum, n. 19.

Vnio ad vitam inducit incompatibilitatem, saltim hodie ex Concilio Trid. quamuis antea secus esset, sicut in commenda ad vitam, cap. 5. §. 2. n. 119. p. 11. & sic habens in aliqua Ecclesia dignitatem ad sui vitam erectam, cui pro eius dote portio d. Ecclesiæ est vnita, non potest iam obtinere aliam portionem seu prebendam eiusdem Ecclesiæ, nec in ea coadiutor deputari sine speciali dispensatione Apostolica, quæ tamen vix concederetur, n. 220.

Vnionem allegantis esse factam secundum Felin. & Rebuf. sufficit ad eam probandam probare possessionem 40. annorum, cum fama tituli ex doctrina Bartolini l. Celsus de vsucaptionib. violentia quod sufficiat probare titulum ad vsucapionem publica forma, c. 2. §. 3. n. 244. Sed id videtur falsum nec doctrina Bartoli videtur vera, &c. n. 245. & quamuis Rota secuta sit dictã doctrinã Felini in vna Alexandrina, vt in resolutionibus adductis nu. 246. tamen videntur postea reuocata, vt in resolutione adducta n. 247.

Vnio alia est perpetua, alia temporalis, seu ad vitam illius, cui conceditur, c. 2. n. 9. p. 12.

Vnionem an hodie possit Episcopus facere sine consensu capituli, ex Concilio Trid. sess. 21. c. 5. vbi datur Episcopis facultas vniendi, etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegatis, c. 2. §. 2 à n. 157 p. 12. Resoluitur negatiue ex illis verbis iuxta formam iuris contra Nauarr. & Zerolam ex S. Congregatione, cuius declaratio adducitur, & n. 160. adducitur resolutio Rotæ, vltra quod illud Decretum procedit solum in vnionibus beneficiorum cum curatis, &c. n. 161. at vbi extat consuetudo in contrarium, non videtur consensus capituli necessarius etiam in terminis d. Decreti nu. 162.

Vnio, an sit accessoria, vel æque principaliter, colligendum est ex verbis ipsius vnionis, &c. c. 1. n. 55. p. 12. & alias quomodo id cognoscatur, n. 56.

Vnionem Apostolicam vitiat ipso iure surreptio, c. 2. §. 1. n. 117. & sequentibus, p. 12. vbi adducuntur resolutiones Rotæ.

Vnionis causæ ex quibus ab ordinariis debeant fieri, ad duas reducuntur, scilicet ad euidentem necessitatem, vel vtilitatem, c. 2. §. 1 nu. 108. part. 12. & plures adducuntur causæ a citatis, n. 109.

Vnionis causæ non præsumuntur veræ, etiamsi ordinarius, vel legatus eas inserat in vnione & asserat esse veras, sed innans se vnione tenetur illas probare, c. 2. §. 1. n. 120. p. 12. Sed si ordinarius, vel legatus in vnione enuntiet adhibuisse causæ cognitionem, & solemnitates requisitas, & reperisse causas esse veras, videtur standum eius assertioni, & præsumendum esse pro vnione, donec contrarium probetur, etiamsi processerit parte non vocata, quia forte nullus tunc aderat qui deberet vocari, n. 121. quamuis contradicat practicabilia, Rotæ, n. 122 ratio ponitur n. 123.

Vnio de beneficiis ex certis per recessum, vel decessum facta, non videtur habere locum in beneficiis resignatis in fauorẽ, sed intelligi de cessu simplici, nisi diceretur per cessum, etiam in fauorem, c. 4. n. 39 p. 11. Nã beneficia resignata ex causa permutationis, seu in fauorẽ, non dicuntur vacare ad effectum, vt alteri cõferri possint, &c. nu. 40. Sed verius est non valere ea-

lium beneficiorum resignationem in fauorem, seu ex causa permutationis, nisi facta mentione, & suspensione vnionis, num. 41. & sequenti, vbi ponitur decisio Rotæ, & si facta esset scienter, intraret statim vnio, n. 43.

Vnio de beneficio primo vacaturo non capit beneficium resignatum, ex causa permutationis, seu in fauorem, c. 4. n. 38. p. 11.

Vnio de beneficio non vacante non impedit eius vacationem pro prima vice, immo vt vnio intret, & habeat effectum, requiritur vacatio illius, c. 2. §. 1. nu. 97. p. 12. vnio enim ista non sit, vt ex tunc, sed in futurum cum vacauerit, n. 98. & sequenti, vbi adducitur declaratio S. Congregationis.

Vnionis diffinitio, c. 1. n. 3. p. 12.

Vnionis effectum non impedit reseruatio, nec suspendit in terminis Concilij Trid. sess. 21. c. 5. & sess. 23. c. 18. & sess. 24. c. 15 de reformat. ex illis decretis, c. 2 §. 1. n. 100. & sequenti p. 12. vbi adducitur resolutio Rotæ, quod solum habet locum in vnionibus factis ante vacationem, alias non valent vniones de beneficiis reseruatis facta virtute illorum Decretorum, cap. 18. & 15. ex S. Congregatione, vt in declarationibus positis, n 102. consonat Concil. Bonon. adductum, num. 103. Nec obstant aliæ declarationes adductæ n. 104 quia intelliguntur vt in n. 105. & seqq.

Vnionis effectum impedit reseruatio superueniens, & illam suspendit, donec reseruatio cesset, ex quo fit motu proprio, quamuis aliud sit in prouisione Papæ subsequente ad instantiã partis, non facta mẽtione, seu suspẽsione vnionis, c. 2. §. 1. n. 94. part. 12. quamuis cõtra teneat Felin. dicens vnionis effectum non suspendi per reseruationem, superuenientem, &c. n. 95. & quamuis Rebuff. dicat reseruationem generalem non impedire vnionem, quia beneficium per vnionem dicitur suppressum, ob id non dicitur amplius vacare, n. 96.

Vnio etiam Apostolica facta ex falsa causa est nulla, c. 2. §. 1. n. 115. part. 12. etiã si facta sit motu proprio, n. 116.

Vnionis faciendæ facultas restringitur à Concilio Trident. in aliquibus casibus. Primo in terminis, c. 9. sess 14. de reformatio. vt beneficia vnius diœcesis non vniantur beneficiis, seu locis alterius, c. 2. §. 1. n. 85. par. 12 Secundo in terminis cap. 13. sess. 24. vt beneficia curata non vniantur monasteriis, dignitatibus prebendis, seu aliis beneficiis simplicibus, &c. n. 86. quo Decreto non solum vnio parochialis prohibita, sed etiam partis fructuum, ex S. Congregatione, sicut in terminis cap. 16. sessione 25. de reformatione, beneficia curata in simplex conuerti non possunt, etiam pro parte fructuum, vt in declarationibus positis n. 87. & notatur error Gonçales n. 88. Tertio restringitur in terminis cap. 18. sess. 23. & cap. 15. sessione 14. de reformatione ad beneficia simplicia, & sic d. capit. 15. non comprehendit dignitates ex S. Congregatio. n. 89. Quarto in terminis c. 9. sessione 25. vt beneficia libera non possint vniri beneficiis, vel hospitalibus iurispatronatus, nu. mer. 90.

Vnio facta æque principaliter nihil aliud operatur, nisi vt rector vnius sit rector alterius, vtrumque tamẽ beneficium manet sicut erat, & qualibet Ecclesia in suo statu & honore remanet, & proprios reddit us agnoscit, & gaudet suis priuilegiis, c. 2. nu. 37. part. 12. Quod procedit etiã quando vnio accessorie facta est ad tempus, seu vitam, nã nõ est extincta tituli, nec vera, & propria vnio, sed magis quædam palliata dispensatio, &c. nu. 38. & sic hodie vnio ad vitam inducit incompatibilitatem n. 39. & obtinens canonicatum, cui

ſit vnita parochialis ad vitam, debet in parochiali reſidere. & non in canonicatu.

Vnio facta ex cauſa oneroſa, & in recompenſa, non reuocatur per regulam Cancellaria c.2.§.3.n.297.part. 12. & facit quod videtur tenere Mandoſius regulã illam non habere locum in vnione facta ex cauſa remuneratoria obſeruatiue, ſeu merita extraordinaria, n. 298. quamuis in vnione facta cum clauſula in vim contractus habere locum alias Rota reſoluerit, nu.299.

Vnio facta pauperis Eccleſiæ, non diſſoluitur, ſi peruenerit ad pinguiorem fortunam, tribuit tamen talis reſtauratio inſtam cauſam diſſolutionis, c.2. §.n.306. part.12.

Vnio facta per ordinarium ſine cauſa, vel ex cauſa falſa, etiam ſeruata iuris forma, eſt nulla ipſo iure, c. 2.§.1.nu. 113 p.12. quicquid in facta ex falſa dicant citati, n.114.

Vnio facta ſemel bene, ſeminario actu erecto, & habenti ſcholares, an ſi poſtea illi deſinant ibi eſſe ad tẽpus, vt redditus inſumatur in fabricam, ſeu reparationem domus, vel alia de cauſa expiret vnio beneficiorũ, ca.2 §.2. à n.197.p.12 Reſoluitur non expirare, in odium tamen Epiſcopi tollentis ſcholares à Seminario, licet ad tempus forte impetrarentur, & concederẽtur beneficia, illi vnita à Papa diſſoluente vnionẽ, n.200. & ſi eſſet penſio reſeruata ſeminario, licet tunc non expiraret, non poſſet exigi pro illis annis, n.201.

Vnio facta ſeminario, vt valeat requiritur etiam quod ſit actu erectum, & habeat actu ſcholares, & magiſtros, ex S. Congregatione, cuius declarationes ponuntur, c.2.§.2.n.193. & ſequenti p. 12. & adducuntur reſolutiones Rotæ, n.195. & ſequenti.

Vnio fit quinque modis, quos ponunt relati, c.2.n.5. p.12 primo quoad ſpiritualem communicationem, tãtum, ſed iſta non eſt vnio proprie: ſecundo, cum vna Eccleſia ſubiicitur alteri: tertio vt neutraliter ſubiiciatur, ſed æque principaliter: quarto cum ex duabus fit vna, quinto cum vna Eccleſia erigitur in cathedralem vniendo illam alteri, vt idem ſit Epiſcopus vtriuſque quæ reducitur ad tertium modum, n.6.

Vnionem ille poteſt diſſoluere, qui potuit illam facere, cap.2.§.3.nu.102.p.12. & poteſt Epiſcopus non ſolum vnionem à ſe factam, ſed etiam à Papa, vel legato reuocare cauſa ſubſiſtente, niſi facta ſit à Papa ex plenitudine poteſtatis ſecundum Petr. de Peruſ. n.303. & 304.

Vnio ita demum eſt nulla, ex defectu conſenſus capituli, ſi hoc dicat capitulum, in cuius fauorem fuit introducta iſta ſolemnitas, alias non, exemplo alienationis rei Eccleſiæ, quæ eſt nulla, ſi placet Eccleſiæ, &c. ſecundum Rotam in vna Segobien. c.2.§.2.n.163. p.12. Sed non placet, nam conſenſus capituli in vnione non tã fuit introductus in eius fauorem, quam pro forma, & ſolẽnitate, & c.n.64. & adducitur reſolutio Rotæ, nu.165. & ſic vnio facta ſine conſenſu capituli erit nulla, etiã capitulo nõ dicẽte, nec allegãte: & iſta nullitas poterit opponi à quocũque cuius intereſt, n. 166. & de alienatione rei Eccleſiæ eſt diuerſa ratio, quia eius nullitas eſt in fauorem ipſius Eccleſiæ, & c.n. 167.

Vnio magis concernit iuſtitiam, quam gratiam, & cum cauſa præſertim neceſſitatis tenetur Epiſcopus eam facere, & ſi recuſaret poſſet adiri ſuperior, cap.2. §.1.n.110.part.12. & ſimiliter ſi capitulum nollet conſentire, recurrendum eſt ad ſuperiorem, & poſſet compelli, ſi iuſta cauſa ſubeſſet, nu.111. In terminis autem Concilij Trident. ſeſſione 24. capite 15. de reformatio. poteſt Epiſcopus, ſed non tenetur, nec metropolitanus poteſt ſupplere, ex S. Congregatione, numero 112.

Vniones non poteſt facere inferior Epiſcopo, etiamſi habeat facultatem conferendi, niſi hoc ei competat ex priuilegio, vel præſcriptione immemoriali, aut quadragenaria cum titulo, aut niſi haberet iuriſdictionem Epiſcopalem capite 2.n.71. & 72.part.12. poſſent etiam inferiores Epiſcopo facere vnionem ſtante conſuetudine proprie ſumpta præſcripta, licet non immemoriali, nu.73. & pro prædictis facit declaratio S. Congregationis adducta, numer.74. nec obſtant aliæ declarationes adductæ nu.75. quibus reſpondetur numer.76.

Vnio non præſumitur, ſed probari debet ab eo qui factam aſſerit, cum vnire ſit quid facti, & odioſum, c. 2.§.3.nu.224.par.12. & reprobatur Menoch. id declarans, vt non procedat, quando aſſeritur facta vnio duarum Eccleſiarum, de quarum paupertate, & inopia apparet, nam tunc facta præſumitur, quod eſt ſine fundamento, nec Felin. quem citat id dicit, ſed ſolum quod eſt coniectura, & c.n.225.

Vnio omnia emolumenta beneficij vniti transfert in Eccleſiam, cui facta eſt vnio, & ad eam pertinent cap.2.n.34.part.12.

Vnionem poteſt Epiſcopus facere cum onere legendi, capit.2.§.1.n.82.part.12. non tamen poteſt facere vniones ad tempus, ſeu ad vitam, ſed ſolus Papa, n.83. & ſic c.15. ſeſſ.24. de reformatione, non habet locum in ſuppreſſionibus ad tempus, ſed perpetuis, ex S. Congregatione, n.84.

Vniones poteſt Epiſcopus facere, etiam monaſteriis & locis religioſorum, capit.2.§.1.num. 77. etiamſi religioſi, & monaſteria ſint exempta, num.78. ac fabrica Eccleſiæ etiam cathedralis, numer.79. Nec obſtat declaratio adducta numer.80. cui reſpondetur, numero 81. & comprobatur ex alia declaratione adducta, numer.81.

Vnio poteſt fieri per Epiſcopum abſque capitulo, vbi exiat conſuetudo in contrarium, cap.2.§.2. n.125. part.12. licet gloſſa in Clementina ſi vna, & alij citati, teneant non valere conſuetudinem contrariam, nu. 153. & reſpondetur verbis d. Clementinæ, numero 154. debebit tamen eſſe conſuetudo immemorialis, aut quadragenaria cum titulo, num.155. niſi ſimus in conſuetudine generali, quæ conſuetudo eſſet propria, & non præſcriptio, tunc enim ſufficeret ſolum tempus, 40. annorum, quæ conſuetudo in his Regnis eſſe videtur, n.156.

Vnio probanda eſt per inſtrumentum, ſeu literas ipſius vnionis, c.2. §.3.nu.226. & ſequenti, vbi quod requiritur ſcriptura, nec ſufficiunt teſtes ex Rota, contra Caccialupam, & Zerolam relatos, n.226.

Vnio probatur ex diuturnitate temporis, cap.2.§.3. num.229.part.12. ſed quod tempus requiratur reſoluitur contra aliquos relatos requiri tempus immemoriale, vel quadragenarium cum titulo putatiuo dante cauſam præſcribendi, n.230. & ſequenti, & in probanda d. immemorali debet probari, quod beneficium ſemper eſt tanquam vnitum poſſeſſum, & debet eſſe probatio 40 annorum de viſu, n.232. quod probatur ex iuribus & ratione adductis, n.233. & ita tenet Rota, vt in reſolutionibus adductis, numer.234. & in deciſionibus poſitis à nu.235. & in reſolutione adducta, nu. 238. quod ſolum videtur procedere in vnione acceſſoria, & extinctiua tituli, ſecus in vnione æque principaliter, in qua quodlibet beneficium remanet in ſuo ſtatu, & retinet nomen, & iura ſua & ſolum accipitur, vt vnus ſit rector vtriuſque, & ſic nõ ita reſiſtit vnis cõmune: vnde in ea nõ erit neceſſaria immemorialis, aut quadragenaria cũ titulo, ſed ſufficiet quadra-

genaria

generaria sine titulo cum bona fide, vt videtur velle Rota in decisionibus positis à nu. 239. pro quibus facit declaratio S. Congregationis adducta, n. 143.

Vnio probatur etia ex verbis enuntiatiuis plurium instrumentorũ antiquorũ, in quibus beneficia tanquã vnita enuntientur, c. 2. §. 3. n. 248. part. 12. nã verba enũtiatiua pluriũ instrumentorũ antiquorũ habent vim fama, nu. 249. & fama in antiquis bene probat etiam quod agatur de graui praiudicio, dũmodo sit vniformis, & solida, ac cõstans, & illesa, & c. n. 250. & 251. & quod verba enũtiatiua instrumẽtorũ antiquorũ probẽt tradũt citati, n. 252. & adducitur resolutio Rotæ. n. 253.

Vnionem probari ex enuntiatiuis instrumentorum antiquorum, id intelligendum est concurrente longissima quasi possessione ipsius vnionis, non alias, c. 2. §. 3. n. 269. p. 12. & facit doctrina Aymon. & aliorum, quod licet alias in antiquis probationes leuiores, seu præsumptiua, & coniecturales admittantur, hoc tamen non habet locum contra possessorem, contra quem actor debet plenissime probare, non obstante temporis antiquitate, n. 270. quo omnis idem Aymon. alias teneat sufficere probationes leuiores per indicium, & coniecturas in antiquis, etiam contra possessorem qui nondum præscripsit, nu. 271. Quæ sententia non placet, & solum posset procedere, quando præsens status & possessio illius, contra quem agitur, non repugnaret illis indiciis, & coniecturis, seu intentioni agentis, aut quando ageretur de recuperanda re amissa, de qua amissione alias constaret, n. 272.

Vnio probatur etiam per confessionẽ partis aduersæ, c. 2. §. 3. n. 273. p. 12. Sed obiicitur, quod titulus beneficij non probatur per confessionem aduersarij, licet ex ea possit iustificari, & coadiuuari, n. 274. & quod ius patronatus nõ probatur ex sola cõfessione aduersarij, vt S. Congregatio censuit in declaratione adducta, n. 275. & sic prædicta sententia non videtur vera, nisi concurrentibus adminiculis & coniecturis, vt in simili de iure patronatus tenuit Rota in decisione posita, n. 278. & aliis ibi allegatis, & c. n. 279. iuxta quas decisiones ita demũ ex cõfessione partis aduersæ, concurrẽtibus etiã adminiculis, probabitur vnio, si nõ agatur ad illius canonizationẽ, alias id nõ sufficeret, vt dicitur de iure patronatus, quamuis cõfessio etiã sola non reuocata actoris præcedentis beneficiũ, tanquam non vnitũ sufficeret ad imponendum ei silentium, nu. 280.

Vnio quando dicatur sortita effectum, quod est vtile ad regulam Cancellariæ reuocatoriam vnionum, & ad Decretum Concilij Trid. sess. 7. ca. 6. & sess. 25. c. 9. resoluitur dici sortitum effectum si secuta sit possessio, non alias c. 2. §. 3. num. 281. p. 12. & sic non subsecuta possessione, ante dictam regulam reuocatoriam superuenientem, vnio per eam reuocatur, & succedente vacatione potest de beneficio tanquam verè vacante legitime prouideri, nisi vnio sit facta pro dote necessaria, nu. 282. & sequenti, vbi ponuntur resolutiones Rotæ, & n. 289. ponitur decisio eiusdem, & refertur quod tradit Gonçalez.

Vnio quãdo fit, vt ex duobus beneficiis, seu Ecclesiis vnũ fiat, operatur vt cõsuetudo, & priuilegia data alteri competant, & si sunt contraria, meliora, & fauorabilia conseruabuntur. part. 12. ca. 2. numero decimo, part. 12. Operatur etiam quod canonici qui sunt in vna Ecclesia sint in alia, & faciant vnum corpus, n. 11.

Vnio reuocari potest cessante causa, propter quam facta est, vel alias ex causa necessitatis, & vtilitatis Ecclesiæ, vel quia redundat in eius damnum, c. 2. §. 3. n. 305. p. 12.

Vnionis reuocatio operatur, quod Ecclesia vnita remaneat in statu antiquo, & sicut erat ante vnionem, §. 3. n. 309.

Vnio si facta sit ab Episcopo ipsi capitulo, non valet cum quis non possit authorizare in facto proprio, iuxta Clement. si vna §. fi. de rebus Eccles. quæ est iuris antiqui declaratiua, contra Oldrad. & ideo requiritur authoritas Papæ, c. 2. §. 2. n. 168. p. 12.

Vnio tribus modis potissimum fit. Primò, vt ex duobus beneficiis, seu Ecclesiis vnum fiat: secundo vt vna Ecclesia alteri subiiciatur, seu vnius beneficij alteri accessorie: tertio, duorum beneficiorum, seu Ecclesiarum inuicem æquè principaliter, cap. 2. n. 7. part. 12. & quando duæ Ecclesiæ cathedrales vniuntur, vtraque æquè principaliter censetur vnita, & c. & idem quando duæ parochiales vniuntur, n. 8.

Vnio vnius beneficij facta alteri accessoriè, operatur extinctionem, & supressionem nominis, & tituli beneficij vniti, ita vt amplius beneficiũ dici non possit. sed indicatur, vt prædium eius, cui fit vnio, part. 12. cap. 2. n. 12. & sequenti vbi adducitur resolutio Rotæ, & sic vnum tantum est beneficium, nam vnum omnino transfertur in aliud beneficium, & cum titulo illius cui facta est vnio, confunditur, & efficitur vna massa, seu vnum corpus, nu. 14. & non datur vacatio beneficij vniti, n. 15 & non solum nomen, sed etiam titulus beneficij extinguitur contra Petr. Gregor. nu. 19. Et attenditur, tantum qualitas, & natura beneficij principalis, non autem annexi, n. 17. Nam vnitum assumit naturam, consuetudines, & priuilegia principalis n. 8.

Vnio vt dicatur sortita effectum, quamuis Mãdos. & Rota cum Calder. videantur velle fructus etiam esse percepros, id non videatur necessarium, sed statim ac possessio capta est, dici sortitum effectum, par. 12. cap. 3. §. 3. n. 190 Et adducitur resolutio Rotæ, n. 291. Nec est necessarium ad istum effectum, quod possessio sit pacifica, n. 262. Requiritur tamen præcise possessio, nec sufficit voluisse eam capere, & fecisse quantum in se fuit non potuisse habere, n. 293.

Vnio vt reuocetur, requiritur causæ cognitio, & consensus capituli, sicut in facienda. cap. 2. §. 3. n. 307. p. 12. Et vlterius requiritur vocatio defensoris, & citatio eorum quorum interest, n. 308.

Vnio vt teneat vltra causæ cognitionem faciendam per Episcopum, requiritur consensus capituli, ca. 2. n. 145. p. 12. Quamuis non requiratur tractatus, n. 146. Qui consensus potest interuenire, etiam post vnionem, n. 147. De quo relati, n. 148. Quamuis contrarium teneat Bursatus relatus, n 146.

Vnio vt valeat requiritur etiam vocatio, & consensus patroni, ac inferioris collatoris, & electorum, cap. 2. §. 2. nu. 202 p. 12. Nam debent fieri vocatis, quorum interest, alias non valet, tam ex iure communi, quàm ex Concil. Trid. n. 203 Et qui sunt isti, quorum interest, qui vocandi sunt remissiue, nume. 204. Circa quod adducuntur resolutiones Rotæ, à nu. 205. Et declarationes S. Congregationis, n. 210.

Vnire an possit Episcopus beneficia reseruata, seu deuoluta, cap. 2. §. 1. à n. 91. par. 12. Resoluitur quod sic, nam reseruatio non impedit fieri vnionem per ordinarium, sed suspenditur eius effectus pro tempore prouisi de illo à Papa præter quam si reseruatio esset perpetua, vt in prima dignitate quicquid dicant.

Vnire Episcopatus solus Papa potest: cap. 2. §. 1. nu. 60. part. 12. Qui etiam potest vnire omnia alia beneficia n. 61.

Vnire potest etiã Episcopus ex legitimis causis beneficia sua diœcesis non exempta, cap. 2. §. 1. num. 62. p.

2. Non tamen poterit vnire omnia beneficia sua diœcesis, n. 63. Vbi adducitur declaratio S. Congregationis, quamuis possint plures Ecclesiæ, seu beneficia vni vniri n. 64.

Vnire potest ex causa rationabili, & legitima, Legatus a latere, qui est maior Episcopo, & omnia potest in sua prouincia, & quæ Episcopus in sua diœcesi beneficia sua prouincia quæ conferre potest, part. 12. c 2. §. 1. nu. 65. Quamuis Legatus non a latere, ex quo non potest conferre beneficia, non possit etiam illa vnire, nam qui non potest conferre, non potest vnire, n. 66.

Vniri an possint beneficia regularia secularibus, vide verbo beneficia regularia.

Vniri seu incorporari possunt fructus beneficij remanente beneficio penes suum Rectorem, ex Rota: sed ista potius est dismembratio, cap. 2. n. 4. p. 12.

Vnio facta a Papa de beneficio vacante ad vitam inducit affectionem per appositionem manus Papæ sicut commenda, cap. 4. n. 74. p. 4. limita in vnione facta ad vitam de beneficio iam collocato & pleno, vt n. 75. & ratio differentiæ traditur, n. 79.

Vnio præbendæ proxime vacaturæ facta pro pœnitentiario, cum sit facta authoritate Concilij censetur præseruata in Regula Cancellariæ de reuocatione vniorum etiam, si sit facta authoritate Sedis Apostolicæ. c. 4. n. 126. p. 5. intellige de præbeda Canonicali, quæ absolute dicitur præbenda, & non de portione, n. 127. & 128.

Vnita prima dignitate, post Pontificalem Capitulo: an regula intret in sequenti & illa prima traditur, c. 1. n. 268. p. 5. & decisio Rotæ, n. 270.

Vocandi sunt per edictum publicum, qui voluerint examinari pro obtinenda parochiali vacante c. 2. nu. 35 p. 9. Quod accipiendum est, vbi Concilium prouinciale id statuerit, vt Toletanum, & Compostellanum, n. 36. & sequenti, vbi ponitur declaratio S. Congregationis, quamuis aliqui absolute dicant esse necessarium. n. 38.

Vocare Episcopum non oportet in vnione facienda per legatum, seu ex commissione Papæ cõtra aliquos c. 2. §. 2. n. 221. p. 12 Nã quamuis ex vnione ei auferatur, collatio, id prouenit ex natura vnionis, & legatus habet in hoc eandem potestatem, quam Episcopus, & cõcurrit cum eo, & aliàs sententia, iura & iurisdictio inuiolata remanent Episcopo, n. 222 & dictum Petri de Perusio, quod sicut Episcopus non potest vnire sine consensu ordinarij collatoris, ita nec legatus intelligitur de ordinario collatore inferiori, nu. 223.

Vocari non debet plebs, audiretur tamen si causam rationabilem allegaret ne fieret, c. 2. §. 2. num. 219. part. 12. Nam parochianorum interest bonum habere pastorem, ideò sunt legitima persona in causa hoc respiciente, ex Rota n 220.

Vocationem rectoris beneficij certum est non requiri, nec eius consensum, cum ei ad suam vitam non prouideretur, nec defensoris, si vacat, c. 2. §. 2. nu. 214. p. 12. quod procedit etiam in vnione facienda per legatum, n. 215. Nec etiam rector Ecclesiæ est vocandus in vnione facienda de aliquo beneficio, seu præstimonio, suæ Ecclesiæ, n. 116. quod procedit etiam in casibus positis per Concil. Trident. vt vocatis his quorum interest, vniones fiant, quamuis in illis citandum esse rectorem, & possessorem beneficij videatur velle Fuscus n. 217. procedit etiam in vnione facienda ex commissione Papæ vocatis quorum interest. n. 218.

Vocem habentes in capitulo, etiam in omnibus ex eo solo, nõ sequitur eos esse de capitulo, c. 5. §. 2. n. 210. p. 11. & dignitas habẽs de cõsuetudine, vel priuilegio vocẽ in capitulo, si assequatur canonicatum, debet habere duplicem vocem, sicut etiam duplices distributiones, nisi aliud habeat cõsuetudo, n. 211. quod quoad vocem non seruatur in Ecclesia Abulensi, n. 212. & ita in Ecclesia Palentina Decanus, & in Seguntina Decanus & Thesaurarius, qui habent duas præbendas, & vocem in capitulo, solent simul obtinere aliam præbendam canonicalem, seu portionem, non obstante impetratione, & contradictione facta, & c. à nu. 213.

Vota quomodo sint danda ab examinatoribus ponitur quædam declaratio S. Congregationis, cap. 2. n. 107. par. 9.

Vota singularia quãdo dicãtur, vt Episcopus possit accedere, quibus videbitur, supposito quod examinatores debent esse tres ad minus, c. 2. nu. 61. p. 9 resoluitur quod cum ex tribus vnus approbat vnum, quem alter reprobat, & alter nec approbat, nec reprobat. n. 62.

Vocem in Capitulo non habent, qui in subdiaconatus ordine constituti non sunt, licet id eis ab aliis concedatur c. 4. nu. 24. p. nec consultatiuam, nec assistentiam n. 25.

Vota Societatis Iesu, licet iam dirimant matrimonium ex constitutione Gregor. XIII. adhuc dicuntur simplicia, quia non sunt perpetua ex parte societatis, sed donec prælatis placuerit, ca. 10. nu. 74. p. 7. ex qua etiam ratione non dissoluunt matrimonium præcedens, n. 75.

Voti in dubio, & præcepti distinguendum est inter negatiuum de non faciendo, quod est seruandum, & affirmatiuum de faciendo, quod non obligat, c. 2. n. 16. p. 7. & inde etiam procedet distinctio, cap. Inquisitioni, vers. verum de senten. excommun. de qua late agunt relati, n. 17.

Voti solemnitas consistit formaliter non in traditione, quã ipsum votum includit, sed in hoc quod Ecclesia authoritate statutũ est votũ esse solemne scilicet per quod homo inhabilis est ad matrimonium. seu in hoc quod fiat vt Ecclesia decernit, cap. 10. n. 58. p. 7.

Voti solẽnitas cũ sit de iure positiuo, apparet posse Papam dispensare in voto solemni religionis, sicut in voto simplici, c. 10. n. 59. p. 7. & quod possit dispensare in voto solemni paupertatis docent relati. n. 60. & obiectioni Nauarri respondetur, n. 61. & 62 & 63.

Voti solẽnitas, ex sola cõstitutione Ecclesiæ est inuẽta, vt per ista verba inquit Bonifacius & Gregorius XIII. c. 10 nu. 54. p. 7. quæ non possunt intelligi, vt intelligunt Thomistæ de cæremonia solemnitatis, nu. 55.

Voti solemnitatem non est verum consistere in traditione, ita quod votum solemne sit promissio & traditio seu exhibitio personæ per assumptionem status, simplex verò sola promissio, nã etiam in votis simplicibus potest esse traditio, sicut in voto solemni, quæ nihil aliud est quã dedicare, & mãcipare se Deo & eius seruitio c. 10. nu. 52. par. 7. Vt patet in eo, qui perpetuo vouet seruare castitatem, & in eo, qui extra religionem approbatam voueret perpetuo castitatem, paupertatem, & obedientiam, & in societate Iesu, nu. 53.

Voto paupertatis, & castitatis, etiam solemni, cum non tam repugnet dominium, quam vsus, & sola Ecclesiæ constitutione monachus sit incapax dominij stricti & ad matrimonium inhabilis rectè posset Papa illum facere habilem, & capacem dominij etiam mantem monachum, c. 10. nu. 87. p. 7. Quamuis id non soleat facere, sed concedere administrationem & dispensationem rerum, qualem beneficiarij regulares fructuum suorum beneficiorum. n. 88.

Votũ simplex, & solẽne nõ differunt essentialiter, & specifice, sed solum accidentaliter, & ex institutione Ec-

ne Ecclesiæ, sunt que eiusdem speciei, ex parte obiecti, vnde sumitur specificatio, cap. 10. num. 56. p. 7. Quamuis solus Aragon. & alij teneant differre specie, numero 57.

Votum solemne paupertatis, sola Ecclesiæ constitutione facit monachum inhabilem ad dominium, vel retinendum, vel acquirendum, cap. 10. n. 64. part. 7. Sicut etiam votum solemne castitatis, etiam monachi, sola Ecclesiæ constitutione facit inhabilem ad matrimonium, & illud dirimit, n. 65. Et quando id introductum sit, nu. 66. & sequentibus. Quamuis contrarium teneant D. Thomas, & alij ratione traditionis, quam includit votum solemne, nu. 69. Cui rationi respondetur, à n. 70.

Votum solemne religionis, cum solo iure Ecclesiastico dissoluat precedens matrimonium ratum, sequitur posse Papam ex causa dispensare in matrimonio rato, vt tenent communiter Canonistæ, c. 10. n. 83. part. 7. Quamuis contrarium teneant Theologi communiter, n. 84.

Votum solemne Religionis, si faceret inhabilem ad matrimonium sua natura ratione traditionis, etiam votum solemne ordinis Sacri id faceret, cap. 10. num. 72. Et etiam vota simplicia Societatis IESV, numero 73.

Votum solemne Religionis, cum sola Ecclesia constitutione dirimat matrimonium subsequens, consequenter dicendum est à fortiori, solo Iure Pontificio dissoluere precedens ratum, cap. 10. numer. 76. & 77. Quamuis alij aliter, & varie teneant quorum sententiæ improbantur, à n. 78.

Vota Canonicorum, an debeant pro forma præstari secreto, in electionibus Canonicatuum Doctoralis, & Magistralis, ita quod alias ea non seruata sit nulla, c. 4. n. 183. part. 5. Et quid in aliis, n. 185. & catera de materia vide supra verbo, electio; & verbo electio Canonicatuum.

Votare an possit is, qui non interfuit actibus oppositorum, & resoluitur contra Rotam posse. cap. 4. n. 213. part. 5.

Vsurarij, etiamsi non sint publici, aut manifesti, non debent ad ordines promoueri, nec eligi, aut promoueri ad dignitates Ecclesiasticas, & officia, repelluntur enim à beneficio obtinendo, nec possunt eligi, aut præsentari ad beneficium, c 8. à n. 28. p. 7.

Vsurarij qui dicantur manifesti, & de pœnis vsurariorum remissiue. c. 8. n. 32. part. 7.

Vsurarij si pœniteant, & restituant vsuras, amittunt infamiam de æquitate canonica, cap. 8. num. 69. part. 7.

Vsurarius mentalis tenetur ad restitutionem, quando mutuatarius coactè dat vltra sortem ratione mutui, secus quando libere, & sponte dat, licet mutuans iniquam habeat intentionem, c. 1. n. 47. & 48. p. 8.

Vsufructuarius est quasi dominus seu procurator in rem suam. c. 9. n. 23. p. 5.

Vtilitas beneficij in fructuum perceptione consistit, c. 1. n. 1. part. 2.

FINIS.

R 20

89755

Garzia
de
Benedic:

G-E 623